

B

B, b n. (-,-) : **1.** B, b g. ; [moull.] *Bäuche des Buchstabens B*, kofou al lizherenn B ls. ; **2.** B [berradur evit Brief], lizher g. ; **3.** b. [berradur evit bei], e ti, nes da ; **4.** [sonerezh] B, a) be-blot g., be bouc'h g., bouc'hell b. ; *durch ein B erniedrigen, bouch'ellañ* ; **b** si bouc'h g. ; **5.** [mat.] B', B Strich, B kent ; **6.** [niverenn an tiez e straedou 'zo] *Nummer 20, 20, niverenn 20 ; Nummer 20a, eil 20, eil niverenn 20 ; Nummer 20b, trede 20, trede niverenn 20* ; **7.** *wer A sagt muss auch B sagen*, ar bugel graet, n'eus mui nemet magañ anezhañ - arabat labourat evel ur yar dilost - ret eo kas an erv da benn - pa vez ar c'hazh da foetañ, e foetañ diouzhtu eo ar gwellañ - p'en devez un den ur c'hazh da foetañ, koulz eo e foetañ diouzhtu - arabat chom a-sav hanter hent - arabat lezel an arar e-kreiz an erv - ul labour boulc'het 'zo da gas da benn - tost ne dap ket, berr ne skoulm ket - to pa ri ti, pa ri ti to.

Baal g. : [relij.] Baal g.

Baba b. : [yezh ar vugale] **1.** P. [gwele] lalla g., toutou g., toutouig g. ; **2.** [dre astenn.] mammig-kozh b., nenn b.

baba ! estl. : [Bro-Austria] kenavo ! ken a vezò ! ken a vi gwelet ! d'ar c'hentañ gweled ! kenavo ar c'hentañ ! kenavo ar wech all ! kenavo ar c'hentañ gweled ! kenavo an distro ! kenavo ar c'hentañ tro ! kenavo evit an deizioù ! kenavo forzh peur ! ada ! kenô ! bete-goude !

bäbä estl. : [yezh ar vugale] ac'h, ec'h, kakac'h ; *das ist bäää*, ac'h eo an dra-se, ec'h eo an dra-se, an dra-se a zo kakac'h, flaer a zo gant an dra-se.

Babbelei b. (-,en) : **1.** balbouz g., balbouzerezh g. ; **2.** P. fistilh g., fistilherezh g., bourouell g., ragach g., ragacherezh g.

babbeln Vgw. (hat gebabbelt) : fistilhañ, faragouilhañ.

Babel n. : **1.** Babel b. ; *der Turmbau zu Babel*, savidigezh tour Babel b. ; *Konfusion ähnlich die von Babel*, babelegezh b., stad vabelek an traoù b. ; **2.** [dre skeud.] *ein Sündenbabel*, ul lec'h a gollidigezh g.

Babirusa n./g. (-s,-s) : [loen.] babirousa g., hoc'h-karv g. [liester hoc'ched-kivij].

Babouivismus g. (-s) : [istor, preder.] babeuvouriezh b.

Babouvist g. (-en,-en) : [istor, preder.] babeuvour g.

babouivistisch ag. : [istor, preder.] babeuvour.

Babuin g. (-s,-e) : [loen.] babouz g., babouin g.

Babusche b. (-,n) : babouchenn b. [liester babouchou].

Baby n. (-s,-s) : babig g. [liester babiged, babigoù], poup g. [liester pouped], poupig g. [liester poupigel, poupigou], poupenn b. [liester poupenned], bapa g. [liester bapaioù], krouadur g. [liester krouadurien] ; *ein Baby erwarten*, bezañ o c'hortoz, bezañ o c'hortoz tud a-gresk, bezañ keloù gant an-unan (ganti), bezañ keloù bugel gant an-unan (ganti) ; *ein Baby einlullen*, dastum ur bugel da gousket, lakaat ur babig da gousket ; *ein Baby aufziehen*, *ein Baby großziehen*, digrotañ ur poupig ; *er ist noch ein richtiges Baby*, n'eo ket dizonet c'hoazh ; *das Baby schläft friedlich*, ar babig a zo kousk-dous, kousket c'hwek a ra ar babig ; *das Baby hat die ganze Nacht*

durchgeschlafen, ar babig a zo chomet kousket e-pad tout an noz ; *unser Baby ist geboren*, keloù mat a zo du-mañ, keloù nevez a zo du-mañ, kresket eo an dud du-mañ ; *das Baby ist geboren*, ganet eo ar bugel, P. kouezhet eo ar voger ; *sie hat ihr Baby gekriegt*, hi a zo ganet ur bugel dezhi, gwilioudet eo, P. kouezhet (disac'het, diskaret, krevet, rampet) eo he fignon dezhi, aet eo ar pignon d'an traoñ, kouezhet eo ar voger, flutet eo, dozvet eo ; *die Nachbarn erwarten ein Baby*, en ti-all ez eus un taol gwenan da vezañ ; *die Nachbarn haben ihr Baby bekommen*, kouezhet eo ar pignon en ti-all, kresket eo an dud en ti-all ; *das Baby verlangt nach der Brust*, *das Baby will an die Brust*, goulenn a ra ar poupig ur banne bronn digant e vamm, [e yezh ar vugale] goulenn a ra ar babig bouig digant mama ; *das Baby saugt an der Mutterbrust*, ar babig a zo o chugañ bronn e vamm, emañ ar babig o tenañ, emañ ar babig o tenañ e vamm, emañ ar poupig o vronnigañ, emañ ar poupig o vronnika, emañ ar poupig o chutañ ; *das Baby im Bauch der Mutter*, *das Baby im Mutterleib*, ar bugel e kerc'henn e vamm g., ar bugel e kof e vamm g., ar bugel etre daugostezez e vamm g. ; *sie spürte in ihrem Bauch, wie sich ihr Baby bewegte*, he bugel a verzas o tridal enni ; *geburtsreifes Baby*, krouadur darev da vezañ ganet g., [dre fent.] perenn darev b. ; *die Haut der Babys ist zart und empfindlich*, ar vabiged o devez kroc'hen berr ; *jaaa, ist alles guut, Baby ! la, la, poupou !* ; *dem Baby eine frische Windel umlegen*, cheñch e lien d'an hini bihan, mailhurenniñ (mailhuriñ) ar poupig a-nevez, pakañ ar poupig a-nevez, bouchenniñ ur babig a-nevez, gwiskañ mailhuroù fresk d'ur babig, gwiskañ mailhurennou fresk d'ur babig, lienañ ur babig a-nevez, lakaat e lien d'ur babig, difankañ ur babig, digaoc'hañ ur babig, freskañ ur babig ; *ein Baby aus den Windeln wickeln, einem Baby die Windeln abnehmen, divailhuriñ ur babig* ; *ein Baby (mit dem Kinderwagen) spazieren fahren*, bale ur babig, pourmen ur babig ; *einem Baby die Nahrung vorkauen*, paskañ e dammig boued d'ur babig ; *Ihr Baby ist so süß !* ho pabig a zo koant da lazhañ !

Babyalter n. (-s) : oad tener g., oad kentañ g., hoal kentañ g.

Babyausstattung b. (-,en) : dilhad babigoù ls., dilhad babiged ls.

Babyboom g. (-s) : bomm genel g., barr genel g., baby-boom g., trummgresk ar feur genel g., tarzhidigezh ar feur genel b.

Babybrei g. (-s,-e) : [kegin.] batrouz g.

Babyfenster n. (-s,-) : [istor] draf ar vabiged dilezet g. [liester drafoù ar vabiged dilezet / drefen ar vabiged dilezet / drifer ar vabiged dilezet].

Babyflasche b. (-,n) : chutenn b., pod-bronnek g., pod-sunik g., bured g. [yezh ar vugale] bipig g., tutunig g. ; *Inhalt einer Babyflasche*, buredad b.

Babydoll n. (-s,-s) : „baby-doll“ g., hivizennig b.

Babyjahr n. (-s,-e) ehan labour evit desevel ur bugel g.

Babyklappe b. (-,-n) : [istor] draf ar vabiged dilezet g. [/iester drafou ar vabiged dilezet / drefen ar vabiged dilezet / drifier ar vabiged dilezet].

Babykleidung b. (-) : dilhad babigoù ls., dilhad babiged ls., mailhuroù ls.

Babylon n. (-s) : Babilon b.

Babylonien n. (-s) : [istor] Babilonia b.

Babylonier g. (-s,-) : Babilonad g. [/iester Babiloniz].

babylonisch ag. : 1. babilonat, eus Babilon, ... Babilon ; Babylonische Gefangenschaft, sklaverezh an Hebruzed e Babilon g. ; 2. [dre skeud.] babelek ; babylonische Verwirrung, babylonische Sprachverwirrung, babelegezh b., stad vabelek an traou b.

Babynahrung b. (-,-en) : paskadur g., boued evit ar vabiged g., pask g.

Babypuppe b. (-,-n) : poupig g., bapa g., godig b., poupelinenn b., poupinell b., poupenn b., merc'hodenn b.

Babyrassel b. (-,-n) : [babiged] horigell b., hejigell b., bravigell b., c'hoariell b., stlakerez b.

Babyschlafsack g. (-s,-säcke) : sach'h-kousket evit ar vabiged g.

Babyschuh g. (-s,-e) : kofignonig g. [/iester kofignonoùigoù].

babysitten V.gw. [anv-verb nemetken] : diwall ur babig, diwall babiged, ober war-dro ur babig, ober war-dro babiged, diwall bugale vihan.

Babysitter g. (-s,-) : diwaller babiged g., diwaller bugale vihan g.

Babysitterin b. (-,-nen) : diwallerez vabiged b., plac'h dindan vugale b., matezh vugale b., plac'h-kavell b., plac'h-krot b., diwallerez vugale vihan b.

Babyspeck g. (-s) : P. [dre fent] kuilhder evel hini ur babig g.

Babystrich g. (-s) : P. 1. louvigezh ar vinored b. ; 2. lech' ma vez minored o louvigezhiñ g.

Babytragekorb g. (-s,-körbe) : kofin g.

Babytragetasche b. (-,-n) : doug babig g., sac'h-kof da zougen babigoù g.

Babytraggestell n. (-s,-e) : doug babig g., sac'h-kein da zougen babigoù g.

Babywaage b. (-,-n) : pouezerez vabigoù b.

Babywäsche b. (-) : dilhad babigoù ls., dilhad babiged ls., mailhuroù ls.

Babywanne b. (-,-n) : Babywanne eines Kinderwagens, kavell b.

Babywippe b. (-,-n) : kador-vrañsell evit ar vabiged b.

Baccara n. (-s) / **Baccarat** n. (-s) : bakara g.

Bacchanal n. (-s,-e) : P. pante g., panteoù ls., bakanaliouù ls.

Bacchant g. (-en,-en) : 1. [barzh.] kamalad pante g., kamalad riboul g., kamalad boeson g., kenlonker g. ; 2. [Krennamzer] studier a dremene eus ur skol-veur d'eben g.

Bacchantin b. (-,-nen) : [mojenn.] bakantenn b. [/iester bakantenned, bakanted, bakantezed], menadenn b. [/iester menaded, menadenned, menadezed].

bacchantisch ag. : ... bakanted, ... menaded.

Bacchus g. : [mojenn.] Bakus g.

Bach g. (-s, Bäche) : 1. gouer b., gouerenn b., goueriad b., gouerdour b., gwazh b., gwazhenn b., gwazh-dour b., gwazh-red b., gwazhredenn b., richer b., richeriad b., ruzelenn b., froud g., goaratenn b., riolenn b., riolennad b., stêr b., dour g., [rannyezh.] roudouz b. ; Bach mit kristallklarem Wasser, gwennfroud g. ; der Bach murmelt, sarac'hañ a ra ar richer, hiboudiñ a ra ar wazhdour, sourral a ra ar richer, kanañ a ra ar richer, ragachat a ra ar richer, richanañ a ra ar richer ; der Bach schwillet an, c'hwezañ a ra ar stêr, uhelataat a ra an dour er stêr, kreñvaat a ra an dour er stêr, brasaat a ra an dour er stêr, dic'hlanñañ a ra ar stêr, kreskiñ a ra ar stêr ; der Bach schwillet stark an, remouliñ a ra ar stêr, kreñv e teu an dour da vezañ er stêr ; durch den Regen angeschwollener Wildbach, froud koeñvet gant ar glaveier b. ; durch die Regenfälle schwollen die Bäche an, ar glaveier a ra d'ar stêriou koeñviñ, ar glaveier a ra d'ar stêriou kreskiñ ; der Bach war dergestalt angewachsen, dass er die Mühle über den Haufen warf, ar stêr a oa aet ken bras ma voe taolet ar vilin d'an traoñ ganti, kement e oa piguet ar stêr ken e voe taolet ar vilin d'an traoñ ganti ; durch diesen Acker fließt ein Bach, bez' ez eus ur wazh a ya dre ar park-se, bez' ez eus un dour a ya dre ar park-se ; von zahlreichen Bächen durchzogene Gegend, gwazhieg b. [/iester gwazhegi / gwazhegoù / gwazheier] ; von einem Bach durchzogene Weide, gwazhell b. ; über einen Bach springen, über einen Bach setzen, lammat dreist ur c'houer ; gesamtes Wasser eines Baches, gwazhiad dour b. ; gesamter Fischbestand eines Baches, gwazhiad pesked b. ; hier fließt der Bach in den Untergrund, amañ emañ ar c'holl ; Gemurmel des Baches, kan ar richer g., mouskan ar richer g., mouezh ar richer b., ragach ar richer g. ; 2. [dre skeud.] über den Bach springen, mervel, tremen ar pont, tremen eus ar bed-mañ d'ar bed all, mont eus ar bed, mont diwar ar bed, mont diouti, bezañ war ar fin, bezañ pare gant an-unan, mont alese, mont ac'hann, mont kuit, mont d'an Anaon, paeañ e zie d'an Ankou, reiñ e spred, menel, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, mont d'an tu all, mont en tu all, mont er bord all, pibidañ, disgwæañ, kreñviñ, kreviñ, serriñ e levr, ober (leuskel) e vramm diwezhañ, mont d'ar gevred, serriñ e doull, lipat (lonkañ) e loa, lonkañ e vabouzenn, lonkañ e chik, lonkañ e deod, lakaat e garnaj en driñs, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, serriñ e baiplu, ridañ e baiplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober al lamm, sailhañ er bailh, tortañ, koll e c'hwitell, foeltrañ ; den Bach heruntergehen, den Bach runtergehen, mont da goll, mont war e gement all, mont a-dreuz, mont da fall, bezañ kollet pep tra, mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da beurgoll, mont da neuz, mont da vann, mont da gaoc'h-heiz, mont e lost ar c'had, treiñ e gwelien, mont e gwelien, mont er c'harzh, mont e skuilh hag e ber, mont da hesk, mont d'an hesk, mont e kas, treiñ e kas, kouezhañ e kas, mont ar stal d'an dour, islonkañ, mont ar plouz da ludu ; bis dahin fließt noch viel Wasser den Bach herunter, en hon hunvreou emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - war-bouez kalz - kalz a vank - kalz a faot - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa nijo ar moc'h - pa'n em lako ar yer da bisat - pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hzaz - pa ne vo ket a vleuñv el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag ac'hanen di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vezo ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezo ac'hann di ; viele Tropfen machen einen Bach, an eil nebeud a fonna egile, an eil nebeud a gresk egile, an niver a raio bern, gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma vez a-walc'h anezho, a wenneien emaint tout, tamm-ha-tamm e vez graet e vrangoù da Yannou, lur ha lur a sav da somm, nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud, a-van-da-van ez a merenn da goan, tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big, tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm, kammed-ha-kammed e reer tro ar bed, bili war vili a ra ur menez.

bachab Adv. [Bro-Suis] [tr-l] etwas bachab schicken, nac'h udb, dinac'h udb, nac'hañ udb, nakañ udb, nakat udb, dideurel udb [pennrann didaol-], disteurel udb [pennrann distaol-], dic'hritaat udb, refuziñ udb, diarbenn udb, rac'hwizañ udb ;

bachab gehen, mont da get (da netra, war netra, da goll, da beurgoll, d'an argoll, da neuz, da vann, da hesk, d'an hesk), mont da stoupa, gwastañ.

bachabwärts Adv. : en traοñ, en ardraoñ, en diaz, izeloc'h ; **bachabwärts fließen**, diskenn gant ar richer, mont gant ar richer, mont war-bouez an dour, mont gant red an dour, mont war-zu ar mor ; **bachabwärts gelegen**, lec'hiet izeloc'h, en traοñ, en ardraoñ, en diaz.

bachaufwärts Adv. : 1. uheloc'h, war ar bre, e krec'h, en argrech' ; 2. war-zu an eienenn.

Bache b. (-n) : [loen.] gwiz-ouez b.

Bächelchen n. (-s,-) : gouerig b., gouer-dour b., gwazhig b., gwazhig-dour b., richerig g., ruzelenn b., riolenn b.

Bachforelle b. (-n) : [loen.] *Salmo trutta fario* dluzh fario g.

Bächlein n. (-s,-) : gouerig b., gwazhig b., gwazhig-dour b., richerig g., ruzelenn b., riolenn b., gouer-dour b.

Bachminze b. (-n) : [louza.] bent-dour g.

Bachsailing g. (-s,-e) : [loen.] dluzh feunteun g.

Bachscherle b. (-n) : [loen.] kouchourenn b. [iester kouchourenned], lochenn b. [iester loched], kouskerez b. [iester kouskerezed].

Bachstelze b. (-n) : [loen.] kannerez ar vngleuz b., kannerez c'hris b., hej-e-lost g., strinkerez-dour b., kannerez b., kannerez-dour b., kannerezig-an-dour b., kannerezig-ar-beleg b., foeterezig-an-dour b., foeterig-dour g., dimezell b., beleg g., beleg-laouer g., gwalc'herez b., gwalc'herezig b., lammerig g., [lezanz] Katellig b.

Bachtuff g. (-s,-e) : [maenoniezh] tufev g.

Bachweide b. (-n) : [louza.] aozilh glas str.

back ag. : [merdead.] a-dreñv, en a-dreñv.

Back¹ b. (-s,-en) : [merdead.] 1. tilher a-raok g. ; 2. taol-zebriñ b. ; 3. plad g., kirin b., podez b., podenn b., basin b., terinenn b., skudell b. ; 4. taoliad tud b.

Back² g. (-s,-s) : [Bro-Suis, sport] adreger g., paotr-adreñv g.

Backblech n. (-s,-e) : plakenn forn b.

Backbord n./g. (-s,-e) : [merdead.] babourzh g. ; *Wind von Backbord*, bourzhiaid a-gleiz g. ; *nach Backbord*, war vabourzh, a-vabourzh ; *an Backbord*, e babourzh ; *hart Backbord*, babourzh tre ; *langsam Backbord*, babourzh un tamm ; *nach Backbord krängen*, sich nach Backbord neigen, kosteziñ a-vabourzh.

backbord Adv. : [merdead.] war vabourzh, a-vabourzh.

Backbordbug g. (-s) : [merdead.] bourzhiaid a-gleiz g.

Backbordmann g. (-s,-leute) : [merdead.] babourzhad g. [iester babourzhidi].

Backbordmannschaft b. (-en) : [merdead.] babourzhidi ls.

backbords Adv. : [merdead.] war vabourzh, a-vabourzh.

Backbordseite b. (-) : [merdead.] babourzh g. ; auf der Backbordseite, e babourzh.

backbordseitig Adv. : [merdead.] e babourzh.

Backbordwache b. (-n) : babourzhad g. [iester babourzhidi].

Backbrett n. (-s,-er) : [baraerezh] inform g.

Bäckchen n. (-s,-) : jodig b., boc'hig b., bougennig b.

Backe b. (-n) / **Backen¹** g. (-s,-) : 1. jod b. [iester jodoù / divod], boc'h b. [iester divoch], bousell b. [iester bouselloù / divousell], bougenn b. [iester bougennoù / divougen], boug b. [iester bougoù / divoug], gen b. [iester divc'hen] ; mit leeren Backen kauen, chaokat goullo, tramouilhat e chenoù ; mit vollen Backen kauen, stankañ e greizenn, debriñ a-leizh kof, pegañ war ar boued, kavout blaz gant e voued, sachañ war ur meuz, debriñ a galon digor, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriñ ent marlonk, debriñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, debriñ alfant, debriñ dislangour, kordañ boued,

debiñ a-leizh e zent, kregiñ a-vegad er boued, skloufata, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, kargañ kaer e gof / dantañ kaer / fripal / brifañ / bourellañ ervañ e borpant (Gregor) ; eine dicke Backe haben, bezañ koëñvet e jod ; hohle, eingefallene Backen, divjod kleuz (treut) ls., divoc'h kleuz (skarn) ls., divougenn disleber ls. ; dicke, volle Backen, divjod bousellek ls., divjod bougennek ls., divoc'h bousellek ls., divougenn bousellek ls., fas loar g./b. / fas kann al loar g./b. / bougennoù c'hwezet ls. / divougenn boufet ls. (Gregor), divjod kuilh ls., penn javedek g. ; zwei rote Backen, un divjod ruz ; die Backen eines Schweines, divjod ur pemoc'h ls. ; [Bibl] die andere Backe hinhalten, kinnig ar jod all ; 2. [kegin.] jodenn b., P. chotenn b. ; 3. [dre skeud.] über beide Backen strahlen, bezañ seder e zaoulagad gant ar joa a zo ennañ, skediñ (parañ) al levenez war e zremm ; 4. [dre astenn.] Hinterbacke, feskenn b., peñs g., klin b., ters b. ; die Backen zusammenkneifen, stardañ e beñsou ; 5. [tekñ., dre heñvel.] javed b., karvan b. ; Bremsbacke, botez ar starderez b. ; Schraubstockbacke, beg ar viñs-taol g., javed intrañv g., javed biñs-taol g., karvan krogbank b., karvan biñs-taol b. ; die zwei Backen, an div gazeg ls.

backen¹ V.k.e. (bäckt / backt // backte / buk // hat gebacken) :

1. poazhañ er forn, pobañ, pibiñ, fritañ ; goldbraun backen, rouzañ ; Brot backen, pobañ bara, poazhañ bara, pibiñ bara, ober bara,

ober forniad, boulorjiñ ; den Teig blind backen, poazhañ an toaz diwarnis ; Tag, an dem Brot gebacken wird, deiz ar forniad g. ; das Brot nicht ganz gar backen, bourboazhañ ar bara ; das Brot ist schlecht gebacken, stirenniñ a ra ar bara ; halb gebackenes Brot, bara mioc'h g. ; schlecht gebackenes Brot,

bara stirennek g. ; zu wenig gebackenes Brot, bara bihan boazh g., bara toaz g., bara toazek g., barabourboazh g., barabourr g. ; in Asche gebackenes Brot, fouas g. [iester fouasoù, fouisi], sulugenn b., bara ludu g., bara oaled g. ; ein zweites Mal backen, adpoazhañ, aspoazhañ ; zweimal gebacken, adpoazhet, aspoazhet ; Kartoffeln in glühender Asche backen, lakaat avaloù-douar da boazhañ e-mesk ar regez, poazhañ avaloù-douar er broud ; zu Hause gebackenes Brot,

hausgebackenes Brot, bara tiegezh g., bara poazhañ g. ; hausgebackenes Brot schmeckt mir besser als Brot vom Bäcker, gwelloc'h eo ganin bara poazhañ eget bara prenañ,

gwelloc'h eo ganin bara tiegezh eget bara prenañ ; Fisch backen, fritañ pesked ; Eier backen, fritañ vioù, poazhañ vioù war ar billig ; Ziegel backen, poazhañ teol ; 2. frisch gebackener Ehemann, den nevez dimezet g., gwaz nevez dimezet g., gwaz-nevez g., paotr yaouank g. ; frisch gebackene Ehefrau, plac'h nevez dimezet b., gwreg-nevez b., plac'h yaouank b. ; 3. [dre skeud.] P. Schliff backen, skeiñ hebiou, bourdiñ, mankout war e daol, c'hwitañ war e daol, soetiñ war e daol, c'hwitañ e graf ; 4. [tro-lavar] sich ein Ei darauf backen, bezañ nec'het gant un drével gant e votez kentañ.

V.gw. (bäckt / backt // backte / buk // hat gebacken) :

1. sie bäckt gern, sie backt gern, a) plijout a ra dezhi fardañ bara ; b) plijout a

ra dezhi pastezañ, plijout a ra dezhi fardañ gwestell ; 2. bezañ o poazhañ er forn ; das Brot bäckt, das Brot backt, emañ ar bara o poazhañ.

backen² V.gw. (backt / backte / hat gebacken) :

1. karnañ, chom peg, stagañ ; der Schnee backt mir an den Schuhen, karnañ a ra

va botoù a erc'h, an erc'h a garn ouzh va batoù, chom a ra an erc'h peg ouzh ar batoù, stagañ a ra an erc'h ouzh va batoù, erc'h kamet a zo stag ouzh va batoù ; 2. chadenniñ, tolzennañ a ra ar glaou.

V.k.e. (backt / backte / hat gebackt) :

pegañ, daspegañ, skritellañ, liketañ, kenbeñañ ; Plakate backen, liketañ, pegañ skritelloù.

backen³ V.gw. : [merdead.] backen und banken ! ouzh taol !

Backen¹ g. (-s,-) : *sellit ouzh Backe*.
Backen² n. (-s) : pobadur g., poazhadur g., poazhadenn b., poazherezh g., poazhidigezh b., poberez g. ; *das Backen mit Öl*, ar fritañ en eoul g. ; *das Brot vor dem Backen anritzen, das Brot vor dem Backen an der Oberfläche einschneiden*, bruskenniñ ar bara.
Backenbart g. (-s,-bärte) : fabourchoù ls., kuchad-barv war an dijvod kostez an div skouarn g.
Backenbremse b. (-,-n) : [tekn.] frouen dre votez g., starderez dre votez b.
Backenbrecher g. (-s,-) : [tekn.] grozoler g. [*liester grozoleriou*].
Backenfleisch n. (-es) : [kegin.] joskenn b.
Backenhörnchen n. (-s,-) : [loen.] *gestreiftes Backenhörnchen*, bouroundouk g. [*liester bouroundouk*].
Backenknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn boc'h g., askorn jod g., marchodenn b., korn-jod g., korn-boc'h g.
Backenmuskel g. (-s,-n) : [korf., *Musculus buccinator*] kigenn drompilher b.
Backenquetsche b. (-,-n) : [tekn.] grozoler g. [*liester grozoleriou*].
Backenschiene b. (-,-en) : [treniou] adroudenn b.
Backenstreich g. (-s,-e) : skouarnad b., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad b., fasad g./b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad b., flac'had b., dornad g., krabanad b., chagellad b., cholpad g., bozad b., flankad g., mojad g.
Backentasche b. (-,-n) : adjod b., advoc'h b.
Backentaschenaffe g. (-n,-n) : [loen.] serkopitek g. [*liester serkopiteked*].
Backenzahn g. (-s,-zähne) : [korf.] dant-malañ g., kildant g., dant chagellek g. ; *vordere Backenzähne*, rakkldent ls., dent rakvaler ls. ; *hintere Backenzähne*, kildent a-dreñv ls., dent-malañ a-dreñv ls.
Backenzahndrüsen ls. : [korf.] gwagrennoù a-gildent ls.
Bäcker g. (-s,-) : baraaer g., pober g., boulonjier g., fornier g., poazher-bara g. ; *er wurde Bäcker*, mont a reas da varaer.
Backerbsen ls. : [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] boulouigou da lakaat er soubenn ls. [*tamm-pe-damm : diñsou soubenn, diñsou d'ober soubenn*].
Bäckerei b. (-,-en) : 1. [stal] baraerez b., poberez b., ti ar baraaer g., stal ar baraaer b., ti-form g., boulonjerez b., boulonjieri b., baraaerti g. ; *er hat eine eigene Bäckerei aufgemacht*, aet eo da varaer, e penn ur varaerez emañ bremañ ; 2. [micher] baraerez g., poberez g., boulonjerez g.
Bäckerhefe b. (-) : goell-toaz g.
Bäckerin b. (-,-en) : baraaerez b., poberez b., boulonjerez b.
Bäckerin-Kartoffeln ls. : [kegin.] avalou-douar ar baraaer ls., avalou-douar e doare ar baraaer ls.
Bäckerjunge g. (-n,-n) : paotr-baraer g.
Bäckergeselle g. (-n,-n) : *er ist Bäckergeselle*, danvez-baraer eo, hennezh a zo mous e ti ar baraaer, hennezh a zo mevel e ti ar baraaer ; *für das Kneten des Teiges zuständiger Bäckergeselle*, merer g. [*liester mererien*].
Bäckerladen g. (-s,-läden) : baraerez b., poberez b., ti ar baraaer g., ti-form g., boulonjerez b., boulonjieri b.
Bäckerlehrling g. (-s,-e) : paotr-baraer g.
Bäckermeister g. (-s,-) : mestr baraaer g., mestr pober g., mestr boulonjier g.
Bäckerschabe b. (-,-n) : [loen.] c'hwil-du g., kloreg g., preñv-du g.
Bäckersfrau b. (-,-en) : baraerez b., poberez b., boulonjerez b.
Bäckerstochter b. (-,-töchter) : merc'h ar baraaer b. ; [tr-l, Bro-Suis] *der will den Fünfer und das Weggli und die Bäckerstochter noch dazu*, klask a ra kaout ar glas hag ar sec'h, klask a ra kaout ar march'h hag an arch'ant.

backfähig ag. : baraekadus ; *backfähige Getreidearten*, edou baraekadus ls.
Backfähigkeit b. : baraekadusted b.
Backfeige b. (-,-n) : [rannyezh.] skouarnad b., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad b., fasad g./b., fasadenn b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad b., flac'had b., dornad g., krabanad b., chagellad b., cholpad g., tarkad g., stlafad b., stafad b., bozad b., distokadenn b., mojad g., pavad g./b., flankad g., parmouchad g. ; *sellit ived ouzh Ohrfeige*.
backfertig ag. : prest da vezañ lakaet er forn da bobañ, prest da bobañ.
Backfisch g. (-s,-e) : 1. peskig g. ; 2. plac'h yaouank-flour b., krennardez b., kañfardez b., lamponez b., goujardez b.
Backfischalter n. (-s) : oad diaes g., oad droch g., krennoad g., krennairaj g.
Backform b. (-,-en) : moull da boazhañ toaz g., moull-gwestell g. ; *Backform aus Stahl*, kasenn b. ; *Backform aus Keramik*, lichefre g.
Backgang g. (-s,-gänge) : poazhadenn b., fornezad b., forneziad b.
backgebrast ag. : [merdead.] *die Segel waren backgebrast*, panïñ a rae al lien.
Backgeld g. (-es) : gwir forn g. / gwir ar fornier g. / ifornaj g. (Gregor).
Background g. (-s,-s) : 1. endro g. ; 2. skiant-prenañ b., skiant-prenet b., chem g., chemet g. ; 3. dindan kuzh un afer g., pennabeg g., kaoz b., pennkaoz g., perag g., abeg g. ; 4. [filmoù] kenarroud g., kemperzh g. ; 5. [sonerezh] eilad g., eiladur g., eilton g., foñs son g.
Backhähnchen n. (-s,-) : kig-yar rostet g.
Backhaube b. (-,-n) : forn vihan da lakaat war ur fornigell dre c'haz b.
Backhaus n. (-es,-häuser) : ti-form g., forn voutin b., kenforn b.
Backhausverwalter g. (-,-) : fornier g., poazher-bara g.
Backhefe b. (-) : goell-toaz g.
Backhendl n. (-s,-/-n) : [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] kig-yar rostet g.
Backhitze b. (-,-n) : gwrez ar forn b.
Backholz n. (-es) : gor forn g., keuneud da dommañ ar forn str.
Backkohle b. (-) : [mengleuz] glaou pegus str., glaou spegus str.
Backmischung b. (-,-en) : meskadenn doaz ragaozet b.
Backmulde b. (-,-n) : nev-doaz b., laouer-doaz b., pinenn-doazek b., toazeg b. [*liester toazegoù*].
Backobst n. (-es) : fruez sec'h str.
Backofen g. (-s,-öfen) : forn b., forn da bobañ b., krazunell b., stoufaill b., forn vara b., fornell b. ; *Arbeitsplatte vor einem traditionellen Backofen*, aoter-form b., leur ar forn b. ; *den Backofen mit dem Ofenhaken säubern*, skarzhañ ar forn gant ar rozell-gamm, rozellat ar forn ; *die Laibe Brot liegen hart aneinander im Backofen*, *die Laibe Brot stoßen aneinander im Backofen*, afediñ a ra ar choanennou er forn ; *heute ist eine Hitze wie in einem Backofen*, gor forn a zo en amzer hiziv - hiziv 'vat ez eo digor war ar forn - krazañ a ra hiziv - ur boazhidigezh a zo hiziv, evit lavaret ar wirionez - tomm-gor eo an amzer hiziv - n'eus ket tu da badout gant ar wrez ; *elektrischer Backofen*, forn dredan b.
backofenfest ag. : ... a c'hall chom er forn hep terriñ.
Backofentür b. (-,-en) : dor ar fornigell b., dorikell ar fornell b.
Backofenzins g. (-es,-en) : gwir forn g. / gwir ar fornier g. / ifornaj g. (Gregor).
Backpfanne b. (-,-n) : paelon b., palarenn b., pillig-lostek b., poazherez b., darbod g.

Backpfeife b. (-,-n) : [rannyezh.] skouarnad b., palvad g., avenad b., boc'had b., javedad b., fasad g./b., fasadenn b., bousellad b., bougennad b., karvanad g., jodad b., flac'had b., dornad g., krabanad b., chagellad b., cholpad g., tarkad g., stlafad b., stafad b., bozad b., distokadenn b., mojad g., pavad g./b., flankad g., parmouchad g. ; *sellit iveauz ouzh Ohrfeige*.

Backpfeifengesicht n. (-s,-er) : P. penn dotu g., penn-beuz g., penn-kastig g.

Backpflaume b. (-,-n) : prunaoz str., pruneoz str., prun-sec'h str., prunev str. ; *Auflauf mit Backpflaumen*, farz prunev g.

Backpulver n. (-s) : goell kimiek g.

Backraum g. (-s,-räume) : ti-forn g.

Backrohr n. (-s,-e) / **Backröhre** b. (-,-n) : [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] forn b.

Backschaukel b. (-,-n) : 1. iforn g. [*liester iforniou*], enforn g. [*liester enforniou*], pal-iforn b. [*liester palioù-iforn*, pili-iforn], pal-forn b. [*liester palioù-forn*, pili-forn] ; 2. [kegin.] banikell b., palikell b., palisenn b., spanell b., askloedenn b., rozell b., sklisenn b.

Backschieber g. (-s,-) : iforn g. [*liester iforniou*], enforn g. [*liester enforniou*], pal-iforn b. [*liester palioù-iforn*, pili-iforn], pal-forn b. [*liester palioù-forn*, pili-forn].

Backschub g. (-s,-schübe) : poazhadenn b., fornezad b., forneziad b.

Backschüssel b. (-,-n) : kostinell b.

Backspiere b. (-,-n) : [merdead.] teñgon g.

Backstagbrise b. (-) : [merdead.] avel larg g.

Backstein g. (-s,-e) : 1. brikkenn b., brik str. ; *Backsteine brennen*, brikennañ ; die *Backsteine im Verband mauern*, liammañ ar brikennoù an eil ouzh eben, priañ etre ar brikennoù ; *feuerfester Backstein*, brikkenn dibober b., brikkenn pri-tan b., brikkenn danspirus b. ; 2. dar-bobañ b.

Backsteinbau g. (-s,-bauten) : 1. savadur graet gant brikennoù g. ; 2. brikennadur g.

Backsteinbrennen n. (-s) : brikennerzh g.

Backsteinbrenner g. (-s,-) : brikenner g.

Backsteingotik b. (-) : goteg brikennoù b.

Backstube b. (-,-n) : ti-forn g.

Backstubenknecht g. (-s,-e) : mezer toaz g. [*liester mezerien doaz*].

Backtafel b. (-,-n) : taol-bastezañ b. [*liester taolioù-pastezañ*].

Backteig g. (-s,-e) : [kegin.] bas fritañ g.

Backtisch b. (-es,-e) : taol-bastezañ b. [*liester taolioù-pastezañ*].

Backtrog g. (-s,-tröge) : nev-doaz b., laouer-doaz b., pinendoazek b., toazeg b. [*liester toazegoù*].

Back-up n./g. (-s,-s) : [stlenn.] savetein g., gwarediñ g.

Backwanne b. (-,-n) : nev-doaz b., laouer-doaz b., pinendoazek b., toazeg b. [*liester toazegoù*].

Backwaren ls. : bara ha gwispid ; *feine Backwaren*, pastezerezh g., koñfizerez g., gwastellerez g., viennerez g. ; *feine Backwaren zubereiten*, pastezañ.

Backzeit b. (-,-en) : pobadur g., poazhadur g., poazhadenn b., poazherezh g., poazhidigezh b., poberezh g. ; *kurz vor Ende der Backzeit streue man Salz darauf*, lakait holen da fin ar pobadur.

Bacon g. (-s) : [kegin.] bekon g.

Bacteriocin n. (-s,-e) : [bev.] bakteriokin g.

Bacteroides-Gattung b. (-) : genad ar bakteroid g.

Baculifer g. (-s,-e) : [relij.] douger kammell g. [*liester dougerien gammell*].

Bad n. (-s, Bäder) : 1. kouronkadenn b., kouronkenn b., neuñviadenn b. ; *kurzes Bad*, soubig g. ; *ein kurzes Bad nehmen*, ober soubig en dour ; 2. kibell g. ; *ein Bad bereiten*, leuniañ ar gibell ; *Zimmer mit Bad*, kambr gant ur sal-gibellañ b. ; *ins Bad gehen*, *ins Bad steigen*, mont da gibellañ, mont er gibell, pignat er gibell ; 3. *Bad in einer Badewanne*, kibelladenn b., kibellerez g., kibelladur g. ; *sich nach dem Bad abtrocknen*, sec'hañ e gorf gant ur serviedenn war-lerc'h ar gibelladenn ; 4. soub g., soubidigezh b., soubadur g. ; *chemisches Bad*, soubadur kimiek g. ; 5. kibelldi g., kibellec'h g. ; 6. sal-dour b., sal-gibellañ b., kambr gibellañ b., kambr-emwalchiñ b., sal-emwalchiñ b. ; *Bad mit WC, Waschbecken und Dusche*, sal-dour gant komodite, gwalc'heris ha logell vrelïnsat b. ; 7. kér gouronkañ b., kouronkañ g. ; 8. kér-zour b., kurva dour g. ; 9. [dre skeud.] das *Kind mit dem Bad ausschütten*, lakaat ar bank en tan dre ma vez kollet an alc'hwez, deviñ ar gwinizh war un dro gant an dreog.

Badeanstalt b. (-,-en) : 1. poull-nezial g., poull-neuñviñ g. ; 2. kibelldi g., kibellec'h g.

Badeanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad-kouronkañ g., dilhad-nezial g., dilhad-neuñviñ g., sae-gouronkañ b. ; zweiteiliger *Badeanzug*, sae-gouronkañ daou damm b., dilhad-kouronkañ daou damm g.

Badearzt g. (-es,-ärzte) : mezeg havour g., mezeg ur c'urva dour g., mezeg kibelldi g., mezeg kibellec'h g.

Badebecken n. (-s,-) : 1. poull kouronkañ g., poull kouronkkurañ g. ; 2. gwalc'houer g.

Badefrau b. (-,-en) : kouronkerez b.

Badegast g. (-es,-gäste) : 1. kurad g., havour g. ; 2. kouronker g.

Badegelegenheit b. (-,-en) : lec'h kouronkañ g., kouronklec'h g., kouronkenn b.

Badehandtuch n. (-s,-tücher) : serviedenn-dev b., serviedenn b.

Badehaus n. (-s,-häuser) : kibellec'h g.

Badehose b. (-,-n) : dilhad-nezial g., bragoù-kouronkañ g. [*liester brageier kouronkañ*].

Badekabine b. (-,-n) : logell gwiskañ-diwskañ b., gwisklec'h g.

Badekappe b. (-,-n) : boned kouronkañ g., boned nezial g.

Badekleid n. (-s,-er) : [Bro-Suis] dilhad-kouronkañ g., dilhad-nezial g., dilhad-neuñviñ g., sae-gouronkañ b.

Badekur b. (-,-en) : kur zour b., kouronkadur g., kouronkkurañ g.

Bademantel g. (-s,-mäntel) : sae digibellañ b., mantell digibellañ b., sae-gambr b.

Badematte b. (-,-n) : tapis kibellañ g.

Bademeister g. (-s,-) : mestr-neuñvier g., mestr neuñvier saveteer g.

Bademütze b. (-,-n) : boned kouronkañ g., boned nezial g.

Baden¹ n. : Bro-Vaden b., Baden b.

Baden² n. (-s) : 1. kouronkerez g., kouronkadenn b., kouronkenn b., neuñviadenn b., neuñviadeg b. ; und wie oft hat man mir das Baden verboten, aus Angst, ich könnte ertrinken ! pet gwech ived ez eus bet difennet ouzhin mont da gouronkañ gant aon da vezañ beuzet ! ; beim Baden (beim Schwimmen) Wasser schlucken, mont dour en e doull gaou (en e doull kontrol, en e doull enep), lonkañ mor ; *Baden verboten !* difenn 'zo da gouronkañ ! arabat kouronkañ ! ; 2. kibelladenn b., kibellerez g., kibelladur g.

baden V.k.e. (hat gebadet) : 1. kibellañ, kibellat ; ein Kind baden, kibellañ ur bugel, kibellat ur bugel ; ein Pferd baden, neuñvial ur march' ; den Hund baden, gwalchiñ ar c'hi ; 2. [dre skeud.] er wurde als Kind zu heiß gebadet, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, mankind a ra ur berv dezhañ, mankind a ra ul loaiad dezhañ, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, hennezh a zo tapet war ar portolof, choari a ra gant e voned, kranked bihan a zo en e benn, paseet en deus ar Chastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ,

darngollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, cheñchet eo warnezhañ, tec'het eo e spered, skařvaet eo e spered, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, kollet eo e sterenn gantañ, aet eo ganto, laban eo, un tammiq lod en deus e park ar Brizh, ul lodenn en deus e park ar Brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, lakaet eo bet dezhañ e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, paket en deus anezho, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket ur sklérijenn, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, ganet eo bet war-lerc'h e dad, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreñ ar rod, dougen a ra banniel sant Laorañs, eus fin ar sizhun eo, eus fin ar bloaz eo, faout eo e girin, hennezh n'eo ket gwali stark e damouez, toull eo e vurutell, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henou, kuzhat a ra al loar en e c'henou, parañ a ra al loar en e c'henou, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hrampouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ.

V.gw. (hat gebadet) : 1. kouronkañ, kouronkediñ, neuñviñ, neuial ; im Meer baden, kouronkañ er mor, P. gwalch'iñ e letern er mor ; nackt baden, kouronkañ en noazh ; am Wochenende waren wir baden, aet omp bet da neuial e-pad an dibenn-sizhun ; 2. kibellañ, kibellat ; kalt baden, kibellat en dour yen ; 3. [dre skeud.] tränengebadet, beuzet en e zaerou, o leñvañ forzh, o ouelañ dourek (druz), beuzet e zaoulagad, o tougen gouelvan bras (Gregor), e zremm beuzet gant an daeroù, e zaoulagad war fiod gant an daeroù / e zremm goloet gant an daeroù (Gregor) ; 4. [dre skeud.] schweißgebadet, er c'hwez bev, dour-c'hwez-holl, dour-c'hwez-tout, e c'hwez, gleb gant ar c'hwezenn, c'hwez-brein, c'hwez-holl, o c'hweziñ evel un touilh, ar c'hlizhenn warnañ, trempet gant ar c'hwezenn, beuzet en e c'hwez, gleb (leizh) gant ar c'hwezenn ; 5. P. [dre skeud.] baden gehen, c'hwitañ, skeiñ hebiou, bourdiñ, ober tro-c'houollo, kaout un distokadenn, tapout un distokadenn, ober tro-wenn, ober un taol gwenn, ober kazeg, chom kazeg, chom dre an hent, chom a-dreuz gant e hent, mont a-dreuz gant e hent, chom berr, en em gavout berr, ober kagh, chom a-sac'h, menel warni, menel war ar marc'had, c'hwitout, bezañ kazeg ganti, tapout lamm, mont er c'harzh, mont an tenn er c'hlleuz, mont an traou er c'harzh, c'hwitañ war e daol, soetiñ war e daol, mankout war e daol, c'hwitañ e graf, afochiñ.

V.em. : sich baden (hat sich (ak.) gebadet) : 1. kouronkañ, gouronkediñ ; 2. kibellañ, kibellat.

Badende(r) ag.k. g./b. : 1. kouronker g., kouronkerez b. ; 2. kibeller g., kibellerez b.

Badener g. (-s,-) / **Badenser** g. (-s,-) : Badenad g. [liest Badeniz], annezed Bro-Vaden g.

Badenixe b. (-,n) : [dre fent, plac'h o neuial] morwreg b., gwrac'h-vor b., gwreg-vor b., morganez b., morverc'h b., dourverc'h b., mari-vorgan b.

Baden-Württemberg n. : Baden-Würtemberg b.

Badeofen g. (-s, öfen) : tommer-dour g.

Badeort g. (-es,-e) : 1. kouronklec'h g., kér gouronkañ b., kériadenn kouronkou-mor b., kériadenn dudi-mor b., plas kouronkañ g. ; 2. kibelldi g., kibellec'h g. ; 2. kurva dour g., kurlec'h dour g., kér zour b.

Badeplatz g. (-es,-plätze) : lec'h kouronkañ g., kouronklec'h g., kouronkenn b., plas kouronkañ g., kouronk g.

Bader g. (-s,-) : [dispredet] 1. barver g. ; 2. triakler g., operataer g., oprater g., diskonter g., bamer g., brizhmedisin g., krakvezeg g.

Bäderanwendung b. (-) / **Bäderbehandlung** b. (-,en) : [mezeg.] kouronkadur g., kouronkurañ g.

Bäderwesen n. (-s) : favouriezh b.

Badereise b. (-,n) : 1. beaj d'ur c'houronklec'h b. ; 2. beaj d'ur c'hourva dour b., beaj d'ur c'hourlec'h dour b.

Badesaison b. (-) : 1. maread ar c'houronkañ g., koulzad ar c'houronkañ g. ; 2. maread ar c'hourioù dour g., koulzad ar c'hourioù dour g.

Badesalz n. (-es, -e) : haliou emwalc'hiñ ls., holenoù emwalc'hiñ ls.

Badeschuh g. (-s,-e) : sandalenn gibellañ b., sandalenn gouronkañ b.

Badeschwamm g. (-s,-schwämme) : spoueenn gibellañ b., spoueenn emwalc'hiñ b.

Badestelle b. (-,n) : lec'h kouronkañ g., kouronklec'h g., kouronkenn b., kouronk g.

Badestrand g. (-s,-strände) : traezhenn b.

Badestube b. (-,n) : kibellec'h g.

Badetuch n. (-es,-tücher) : 1. serviedenn-dev b., serviedenn draezh b. ; 2. [dre astenn.] serviedenn gibellañ b.

Badetourismus g. (-) : touristerezh kouronkañ g.

Badewanne b. (-,n) : kibell b. ; sich in der Wanne aalen, ober grallig e-barzh ar gibellnpladorenniñ en e gibell, chom pladorennet en e gibell ; die Badewanne läuft über, fennañ (fotañ) a ra ar gibell, zroñiñ a ra an dour diwar bord ar gibell ; eine Badewanne voll Wasser, ur gibellad dour b. ; sich in der Badewanne aalen, ober grallig e-barzh ar gibell,, lovrasenniñ en e gibell, en em arouaregiñ en e gibell, en em arwaregiñ en e gibell, pladorenniñ en e gibell, chom pladorennet en e gibell.

Badewasser n. (-s) : 1. dour kibellañ g. ; das Badewasser hat sich abgekühlt, das Badewasser ist nun abgekühlt, pelloc'h eo yen an dour kibellañ ; 2. dour kouronkañ g.

Badewetter n. (-s) : amzer a-feson evit mont da gouronkañ b.

Badezeit b. (-,en) : 1. maread ar c'houronkañ g., koulzad ar c'houronkañ g. ; 2. euroù digeriñ ar poull-neuial ls. ; 3. euroù kouronkañ ls.

Badezelle b. (-,n) : logell gwiskañ-diwskañ b., gwisklec'h g.

Badezeug n. (-s) : 1. reizhou kouronkañ ls., rikoù kouronkañ ls., traouegezh kouronkañ b., traouerezh kouronkañ g. ; 2. reizhou kibellañ ls., rikoù kibellañ ls., traouegezh kibellañ b., traouerezh kibellañ g.

Badezimmer n. (-s,-) : sal-dour b., sal-gibellañ b., kambr gibellañ b., kambr-emwalc'hiñ b., sal-emwalc'hiñ b.

Badezusatz g. (-es,-zusätze) : haliou emwalc'hiñ ls., holenoù emwalc'hiñ ls.

Badge g./h. (-s,-s) : badj g.

badisch ag. : eus Bro-Vaden, badenat.

Badkleid n. (-s,-er) : [Bro-Suis] dilhad-kouronkañ g., dilhad-neuial g., dilhad-neuñviñ g., sae-gouronkañ b.

Badkraut n. (-s,-kräuter) : [Iouza.] marjol g.

Badminton n. (-) : [sport] badminton g.

Badmintonschiedsrichter g. (-s,-) : [sport] barner-tredeog g.

bäen V.gw. (hat gebät) : begelialt, bekal, begiat.

Baerente b. (-,n) : [loen.] morilhon Baer g.

Bafel g. (-s,-) : 1. [kenwerzh.] distaoladur g., repuajoù ls., kollaj g., dichoaz g., reputailhoù ls., traou ravalet ls., pezhiou ravalet ls., marc'hadourezh taolet d'ar blotoù b., marc'hadourezh reputuet b., marc'hadourezh ravalet b., kozh marc'hadourezh b., amrefus g. / dilez g. (Gregor) ; 2. P. kozh tra g. ; 3. fistilherez g., draih

g., glabous g., glabouserezh g., barbilherezh g., chaok g., ravadorezh g., flap g., flaperez g., flapaj g.
baff ag. : sabadac'het, saezhet, beiet, beudet, beziv, bezivet, balzek, balpet, abafet lip, digoñsertet naet, stabanet, tapet lopes, sabatuet mik, skoelfet, skodeget, divarc'het, divontet, notet, kouezhet ar sabatur warnañ, souezhet evel un teuzer kloch', troc'het e c'hwitell dezhañ, en estlamm, skoet mik gant ar souezh, souezhet mik, souezhet marv, gak gant ar souezh, miget, alvaonet holl, stonket gant ar sebez, kalmet, taolet en alvaon, badet, batet, batorellet, boemet, pof ; **baff sein**, chom pof, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom beg, bezañ e beg, chom da zigeriñ e glap, rampañ e c'henou, chom batet e c'henou, chom sabaturet, chom manet, bezañ troc'het ar c'hwitell d'an-unan, bezañ souezhet marv, chom da luchañ ouzh ubz evel ar yer ouzh an erc'h, chom miget, chom mik, chom abafet lip, bezañ digoñsertet naet, bezañ stabanet, bezañ kalmet, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, bezañ ken bras e zaoulagad ha pentoniou, chom da vamañ evel ur genaoueg, chom en estlamm, chom gak gant ar souezh, ober estlammou, ober souezhou bras, estlammiiñ, sebeziñ, mantrañ, chom bamet, chom genaoueg, bezañ tapet lopes, chom abaf evel ur yar displuñvet, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom balc'h e c'henou, chom balc'h, chom beg ha razh, chom a-bann, balpiñ, motiñ, chom da sellet gant e c'henou, mont e genou, dic'henaouiñ [dirak ubz, ouzh ubz], genaouiñ ouzh ubz, menel batet, chom berr da respont, bezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ d'u.b., chom lug, chom boud da respont, bezañ bac'het ar genou d'an-unan ; *ich war baff*, souezhet mik e oan, souezhet marv e oan, souezhet bras e oan, souezhet naet e oan, miget e oan, chomet e oan mik, chomet e oan war va c'hement all, chomet e oan skodeget, chomet e oan abaf (batet, balpet, saezhet, alvaonet holl, batorellet), kouezhet e oa ar sabatur warnon, chomet e oan badet, kalmet e oan, chomet e oan a-bann, abafet holl e oan, chomet e oan mantret, sabatuet holl e oan chomet, goursouezhet e oan, sebezet holl e oan, sonnet (motet) e oan gant ar souezh, kouezhet e oa an alvaon warnon, sebezet e oan, trellet e oan, distroadet e oan bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad, distroadet glez e oan bet dic'hortoz-kaer, ha pa vefe kouezhet an neñ warnon ne vije ket bet gwashoc'h, ansouezh bras a oa ganin, bac'het e oa va genou din, berr e oan war va ger, chomet e oan berr war va ger, chomet e oan berr, manet e oan berr, berr e oan, e beg e oan, chom a rae va spred e bili-bann, chomet e oan d'ober yezhou, kement-se en doa graet din stonkañ gant ar sebez, minellet e oa va zeod.

BAFöG n. (-/-s) : [berradur pobl evit ur ger eus alamaneg ar velestradurezh **Bundesausbildungsförderungsgesetz**] P. 1. yalc'had-studi b. ; 2. lezenn gevreadel evit gwellaat ar stummadur b., reol gevreadel ar skodennoù stummadur b.

BAFöG-Empfänger g. (-/-s) : yalc'hour g., yalc'hadour g.

Bagad g. (-, Bagadoù) : [sonerez] bagad g., bagad sonerien g.

Bagadmeister g. (-/-s) : [sonerez] pennsoner g.

Bagage b. (-/-n) : 1. [lu] strob-arme g., strobelloù ls., tren g. ; 2. heul g., heuliad g., heuliadeg b., koskor g., koskorad g., amheuliadeg b. ; 3. trouin g./b., ribitalh b., ribitalhad b., kavailhad g., noueañs b., santier g.

Bagasse b. (-/-n) : [louza.] tilh korz str.

Bagatelldelikt n. (-/-e) : felladenn dister b., disterdra g., rambre g.

Bagatelle b. (-/-n) : disterdra g., bihan dra g., tra a get g., netraig g., bagaj g., disteraj g., disterajou ls., disterajigoù ls., inglodaj g., bitrakoù ls., kacherezh g., kaoc'hajoù ls., traouajoù ls., arabadiezh b., siklud g., avel g., belbeterezh g., belbiaj g., rambre g., rambreoù ; er wurde wegen einer Bagatelle eingesperrt, dastumet e voe er prizon diwar un netra, toullbac'h et voe diwar ur rambre, toullbac'h et voe dre-benn ket ha netra.

bagatellisieren V.k.e. (hat bagatellisiert) : bihanikaat, disteraat, bihanaat, izekaat, ober bihan a forzh eus, ober bihan a stad eus ; die Gefahr bagatellisieren, disteraat an dañjer.

V.gw. (hat bagatellisiert) : disteraat an afer.

Bagatellklage b. (-/-n) : klemm evit disterdra g.

Bagatellsache b. (-/-n) : disterdra g., bihan dra g., netraig g., bagaj g., disteraj g., inglodaj g., bitrakoù ls., kac'herezh g., kaoc'haj g., traouajoù ls., arabadiezh b., belbeterezh g., belbiaj g., rambre g., rambreoù ls.

Bagatellschaden g. (-/-s, -schäden) : gaou bihan g., gaou a netra g., droug disterik g., droug gwall disterik g., noaz disterik g.

Bagdad-Pakt g. (-s) : [istor] pakt Bagdad g., feur-emglev Bagdad g., kengrad Vagdad b.

Bagger g. (-/-s) : 1. kleuzer g. [*liester kleuzerioù*], kevierez b. [*liester kevierezou*], kevier g. [*liester kevierou*], palataerez b. [*iester palataereziou*], pal vekanikel b., palerez b. [*iester palerezioù*], traktor-pal g. [*iester traktoriou-pal*], traktor-palata g. [*iester traktoriou-palata*] ; 2. [merdead.] drag g., ravanell b., trech g.

Baggereimer g. (-/-s) : 1. bailh kevierez g., bailh kevier g., loa gevierez b., loa gevier b., benn g. ; 2. [merdead.] loa ravanell b., bailh ravanell g.

Baggerführer g. (-/-s) : blenier traktor-pal g.

Baggergut n. (-s) : atredou ls.

Baggerkübel g. (-/-s) : 1. bailh kevierez g., bailh kevier g., loa gevierez b., loa gevier b., benn g. ; 2. [merdead.] loa ravanell b., bailh ravanell g.

Baggerlader g. (-/-s) : traktor-pal g. [*iester traktoriou-pal*], traktor-palata g. [*iester traktoriou-palata*].

baggern V.k.e. ha V.gw. (hat gebaggert) : 1. kleuzañ, keviañ, toullañ ; 2. [merdead.] ravanelliñ, trechañ.

V.gw. (hat gebaggert) : 1. a) [paotred] chourañ, merc'heta, furikat, logota, plac'heta, c'hwena, redek an douilhez, redek revr, klask fred, klask kailh, liboudennat, kiesa, targasha, klask peñs, lesaat ar merc'hed, lesaat d'ar merc'hed, klask e chañs gant ar merc'hed, pilhaoua, klask friko fourch, kañjoliñ ar merc'hed, kundaiñ merc'hed, friantañ, redek ar merc'hed, chaseal klujiri, redek ar glujar, ober chou d'ar merc'hed, fringal ; b) [merc'hed] paotreta, redek an aukilhetenn, redek an angouitenn, redek ar baotred, kañjoliñ ar baotred, kañjoliñ, klask kailh, chelpeta, klask fred, targasha, klask he chañs gant ar baotred, frellea, friantañ, friantellat, fringal ; 2. [sport, volle] smachañ.

Baggern n. (-s) : 1. kleuzadur g., kleuzidigezh b., kavadur g., toulladur g., keviadur g., krouizadur g., karzh g., skarzh g. ; 2. [merdead.] ravanellerez g., ravanelliñ g., trech g. ; 3. [sport, volle] smach g., smachañ g. ; 4. a) merc'hetaerez g., plac'hetaerez b., merc'heta g., plac'heta g. ; b) paotretaerez g., paotreta g.

Baggerschiff n. (-/-s) : lestr-ravaneller g., ravaneller g. [*iester ravanellerioù*], lestr traezh g. [*iester listri traezh*].

Baggersee g. (-/-s) : lenn a zo bet krouet dre gleuziañ b., tachenn dour b.

Bagno n. (-s, -s/Bagni) : galeoù ls.

Baguette b. (-/-n) / n. (-/-s) : [kegin.] baget bara str., baget str., bagetenn b. [*iester bagetennou*, bagetinier] ; [skoazell] schwebende Baguette, aufgeschobene Baguette, bagetenn war chortoz b., bagetenn santig du b.

bah estl. / **bäh** estl. : *bah ! bäh ! bo !*

Bahn b. (-,en) : 1. hent g., roud g., straed b., arroudenn b. ; die *Bahn ist frei*, n'eus netra o strobañ ac'hanomp war an hent, distank eo an hent, digor eo an hent, frank eo an hent, distrobell eo an hent ; die Sonne wandelt ihre Bahn, mont a ra an heol gant e hent, ober a ra an heol e dro, an heol a ya en e roud, an heol a gerzh en oabl ; [dre skeud.] *Bahn brechen*, digeriñ an hent, reiñ an ton nevez, digeriñ an erv, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, digeriñ hent, toullañ an hent ; *reine Bahn machen*, lakaat an traoū fraezh, reiñ lamm da ziaesterioū 'zo, peurskarat ar c'hudenoù ; ausgetretene Bahnen gehen, chom war gwenodenn ar c'hi, chom war an hentoù gwenn, chom war an hentoù pilet, chom war an hentoù kannet, na vont er-maez eus al leur gozh, chom e fankigell ar gardennoù boutin, heuliañ an hent fraeet / heuliañ an hent pilet / heuliañ an hent gwenn (Gregor) ; das Gespräch in andere Bahnen lenken, treiñ diwar ar gaoz, treiñ diwar ar gont, distreiñ diwar e gaoz, treiñ diwar e dorchenn, distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, treiñ kaoz, cheñch kaoz, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hráf all, mont diwar e graf, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, cheñch tu d'e grampouezhenn, mont pell diouzh e gazeg, pellaat diouzh e gezeg ; freie Bahn haben, bezañ lizher digor gant an unan, bezañ lezet en e vadober, bezañ lezet da heul e santimant, na gaout luz ebet, bezañ diliamm d'ober pezh a garer, ober e stal e-unan, ober udb hervez e zorn, bezañ laosk ar c'habestr war e voue, bezañ e gabestr war e voue, bezañ laosket en e roll, bezañ lezet en e ziviz, kaout pep frankiz d'ober pezh a bliñ d'an-unan, gallout ober diouzh e c'hoant / gallout ober evel ma karer / gallout ober evel ma plij gant an-unan / bezañ vak war an-unan (Gregor) ; [dre skeud.] auf die schiefe Bahn kommen, auf die schiefe Bahn geraten, distreiñ (mont, riklañ) diwar an hent mat, dilezel an hent mat, tec'hel diwar an hent eeun, divarchañ ag ar gwir hent, mont diwar an arroudenn vat, treiñ diwar an arroudenn vat, tec'hel diwar an arroudenn vat, treiñ diwar an arroudenn, diahelañ diwar an hent eeun, dizahelañ diwar an hent eeun, diheñchañ diwar an hent eeun, diroudennañ, divarchiñ a-ziar an hent mat, direizhañ, skeiñ war ar gaou, skeiñ war ar c'herreg, faziañ war an hent ; Abgleiten auf die schiefe Bahn, divarch g. ; jemanden auf die schiefe Bahn bringen, gwallsiañ u.b., breinañ u.b., direizhañ u.b., kas u.b. war hent an dirollerezh, koll u.b. gant ur gelennadurezh fall, kontammiñ u.b., divarchiñ u.b. ; auf der rechten Bahn bleiben, heuliañ ar roudenn, chom war an arroudenn, chom war an hent mat, chom war an hent eeun, kenderc'hel ouzh an hent mat, na vezañ a veskelloù gant an unan, na vezañ koad-tro en an-unan, na vezañ koad a-dreuz en an-unan, kerzhet gant an neudenn war-eeun, mont klenk gant e hent, mont tre gant e hent, mont gant an hent eeun, mont eeun ganti, mont gant an eeun ; jemanden auf die rechte Bahn führen, lakaat u.b. war an hent mat, treiñ u.b. war an tu mat, degas u.b. d'ar gér, degas reizh en u.b., difaziañ u.b., eeunañ ene u.b., digammañ ene u.b. ; wieder auf die rechte Bahn kommen, difaziañ ha distreiñ war an hent mat ; er lässt sich wegen jeder Kleinigkeit aus der Bahn werfen, er lässt sich gleich aus der Bahn werfen, pennfollet e vez gant un netraig ; er ist völlig aus der Bahn geworfen, trevariet eo e benn, gwalañjeret eo, diank eo e spered, kollet eo da vat, aet eo dall, skoelfet eo, alvaonet eo, trelatet eo, divarc'het eo, diskiantiñ a ra, trevariañ a ra e skiant, n'en deus ardremez ebet, ne oar ardremez ebet ken, hennezh a zo kollet an ardremez gantañ, ur paourkaezh treu a zo anezhañ, ur paourkaezh tru a zo anezhañ.

2. [dre heñvel.] durchlaufende Bahn, treug g., treizhhent g., bannhent g., hent-bann g. ; [petank, kilhoù] da ist immer irgend ein Steinchen, das die Kugel von ihrer Bahn abbringt, atav e vez ur c'houanenn bennak da ziborzchiañ ar voul.

3. [gwiad., paper-moger] lec'ched g. ; der Rock ist zwei Bahnen weit, daou lec'ched a ya d'ober ar vroz-h-se.

4. hent-houarn g., linenn hent-houarn b., tren g. ; per Bahn schicken, kas gant an tren, kas dre houarn ; Transport per Bahn, distouzen dre hent-houarn g. ; frei Bahn, hep mizoù kas gant an tren, digoust an treuzdougen gant an tren, digoust an treuzdougen betek ar porzh-houarn termen ; mit der Bahn, gant an tren, dre houarn, gant an hent-houarn ; die letzte Bahn war weg, und wir mussten tippeln, chomet e oamp war-lerc'h an tren diwezhañ ha ranket hor boa kemer an tren kantonier, manket hor boa an tren diwezhañ ha ranket hor boa mont war hor pifoù ; er arbeitet bei der Bahn, er ist bei der Bahn, emañ war an hent-houarn, emañ o labourat en hent-houarn ; zur Bahn bringen, kas d'ar porzh-houarn, kas d'an tren ; P. ich hole dich an der Bahn ab, mont a rin d'an ti-gar da gerch'at achanout ; eine Bahn in Betrieb setzen, digeriñ ul linenn hent-houarn ; [istor] die Kap-Kairo-Eisenbahn, an hent-houarn treuzafrikan g.

5. ti-gar g., porzh-houarn g.

6. [sport] redhent g., hent-red g., roudenn b., banell b. ; Innenbahn, roudenn diabarzh b. ; Außenbahn, roudenn diavaez b. ; auf der Innenbahn laufen, auf der Innenbahn fahren, derg'hel tost d'ar gordenn.

7. [stered.] amestez g., kelc'htro b., kelc'htroad b., reveulzienn b., reveulzi b. ; geostationäre Bahn, amestez geoarsavel g., amestez douargestal g. ; Exzentrizität der Bahn eines Himmelskörpers, ezkreizadezh amestez ur blanedenn b.

8. die Bahn einer Säge, hent un heskenn g. ; meine Säge hat nicht genug Bahn, erru eo diheñchet va heskenn, va heskenn n'he deus ket hent a-walc'h ken.

9. penn kompez tolzenn vetal ur morzhol g. ; die zwei ebenen Bahnen des Schlägels, daou benn kompez ar mailh ls.

10. [mat.] ristenn b. ; elementare Bahn, ristenn elfennel b.

Bahn- : houarnhentel, ... an hent-houarn, ... hent-houarn.

Bahnaktie b. (-,n) : kevranñ ur gompagnunezh hent-houarn b.

Bahnanlage b. (-,n) : aveadurioù hent-houarn ls.

Bahnanschluss g. (-es,-anschlüsse) : 1. hent-houarn gougediañ g. ; 2. tren kvereet g., tren keneren g.

Bahnarbeiter g. (-s,-) : henthouarnour g., paotr-an-hent-houarn g.

Bahnaufseher g. (-s,-) : gward hent-houarn g., diwaller hent-houarn g.

Bahnauskunft b. (-,-auskünfte) : [ti-gar] servij titouriñ g., burev titouriñ g., ditourva g.

Bahnbeamte(r) ag.k. g. : implijad ur gompagnunezh hent-houarn Stad g.

Bahnbetriebswerk n. (-s,-e) : [treuzdougen] pennlec'h g.

bahnbrechend ag. : ... a zigor hentoù nevez, disheñvel-krenn diouzh kent, reveulzius, dispac'hus ; bahnbrechende Erfindung, kavadenn a zigor hentoù nevez b.

Bahnbrecher g. (-s,-) : touller-hent g., digorer hent, difraoster g., gwastadour g., diaraoger g., nevezter g., nevezour g., nevezintier g., annouger g., lañsadenn gentañ b.

Bahnbrücke b. (-,n) : pont hent-houarn g.

Bahnbus g. (-ses,-se) : karr-boutin ur gompagnunezh hent-houarn g.

Bahndamm g. (-s,-dämme) : savenn b.

bahnen V.k.e. (hat gebahnt) : digeriñ, fraeañ, toullañ [un hent] ; sich einen Weg bahnen, fraeañ (digeriñ, toullañ, regiñ) e hent, digeriñ klaz, digeriñ hent ; jemandem einen Weg bahnen, digeriñ

hent d'u.b. ; sich einen Weg durch die Menge bahnen, sich einen Weg durch das Gedränge bahnen, en em vountañ dre ar mac'h hag ar prez, en em boulzañ dre ar mac'h hag ar prez, toullañ e hent a-dreuz an engroez, digeriñ e hent dre an engroez, mont bount-divount dre-douez an dud, mont bount-divount dre-vesk an dud, en em silañ dre-douez an dud, en em silañ dre-vesk an dud, mont dre greiz an engroez, treuziñ an engroez, treuziñ ar bobl, treuziñ ar mach', treuziñ renkennadoù start a dud ; sich einen Weg durch das Gestüpp bahnen, digeriñ ur voulc'henn dre-vesk ar strouezh, digeriñ ur voulc'henn dre-douez ar strouezh, toullañ un hent dre-douez ar strouezh, regiñ e hent dre-douez ar strouezh ; gebahnter Weg, hent toulet g., hent digor g., hent fraeet g., hent gwenn g., hent pilet g., hent kannet g. ; [dre skeud.] den Weg bahnen, ober hent en-dro d'ar park, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, digeriñ an erv, plaenaañ an hent, aozaañ ha kompezañ pep tra, digeriñ an hent, digeriñ hent, leuskel a-raok ; Laennec hat der modernen Medizin den Weg gebahnt, Laeneg a zigoras an hent d'ar vezegiezh arnevez ; sich (dat.) beharrlich seinen Weg bahnen, chom war e erv.

Bahnfahrer g. (-s,-) : 1. [sport, *Bahnrennfahrer*] roudenner g. ; 2. P. an hini a ya ingal pe alies gant an tren g., boazier an treniouù g., boazier an tren g.

Bahnfahrt b. (-,en) : beaj gant an tren b.

Bahnfracht b. (-,en) : fred hent-houarn g.

bahnfrei ag. : [hent-houarn] hep mizoù kas gant an tren, digoust an treuzdougen gant an tren, digoust an treuzdougen betek ar porzh-houam termen, kuit a vizoù kas.

Bahngeleise n. (-s,-) : hent-houarn g., roudennouù ls.

Bahngeschwindigkeit b. (-,en) : [fizik] tizh linennel g.

Bahngleis n. (-es,-e) : hent-houarn g., roudennouù ls.

Bahnhof g. (-s,-höfe) : 1. gar b. [ar gar], ti-gar g. [*liester tiez-gar*], porzh-houam g., ti-hent-houarn g. [*liester tiez-hent-houam*], ti-diskenn g. [*liester tiez-disken*] ; ein kleiner Bahnhof, ur gar vihan b. ; der Hauptbahnhof, ar gar bennañ b., an ti-gar pennaañ g., ar porzh-houam pennaañ g., ar gar vras b., ar porzh-houarn bras g. ; Güterbahnhof, porzh-houam an treniouù march'hadouezh g. ; ich werde auf dem Bahnhof auf dich warten, te am c'havo er porzh-houarn ouzh da c'chedal ; Rangierbahnhof, Verschiebebahnhof, porzh arenkiñ g., porzh-houarn kenstrollañ treniouù g., porzh-houarn dasparzhañ g. ; Abzweigbahnhof, porzh-houarn gaoliñ g. ; Endbahnhof, Kopfbahnhof, Sackbahnhof, penn-linenn g., porzh-houarn dibenn g. ; Busbahnhof, Omnibusbahnhof, karrborzh g. ; Flussbahnhof, porzh-stêr g. ; 2. [dre skeud.] P. ich verstehe nur Bahnhof, gregach eo evidon-me / hebraeg pur eo (Gregor), n'intentan seurt, dall eo va c'hazh, ne gomprenan notenn en dra-se, ne welan netra er c'homzoù-se, n'em eus intent ebet e kement-mañ, ne gomprenan seurt ebet, ne gomprenan ur siseurt en dra-se, ne gomprenan takenn, ne glevan ket ar gregach-se, ne gomprenan ket ur boulifrenn en dra-se, ne gomprenan ket ur boulifrenn er pezh a vez lavaret, ne gomprenan ket ur siseurt, ne gomprenan foeltr Doue seurt, ne gomprenan ket ur c'heuz ; 3. [dre skeud.] P. es gibt einen großen Bahnhof für ihn, graet e vez tron dezhañ, degemeret e vez war an ton bras (gant kalz a zidampar, gant kalz a zistalac'h, gant kalz a zigoradur, gant kalz a zigorded, gant kalz a zigorou, gant foet bras), degemeret e vez war ton ar c'hrampouezh gwinizh, degemeret e vez gant lid bras, toulet e vez digor dezhañ, graet e vez ur gaeradenn dezhañ.

Bahnhofbuffet n. (-s,-s) : [Bro-Suis] ostaleri an ti-gar b., bufed g.

Bahnhofsgaststätte b. (-,n) : ostaleri an ti-gar b., bufed g. ; Wirt einer Bahnhofsgaststätte, Kellner in einer Bahnhofsgaststätte,

bufeder g. ; Wirtin einer Bahnhofsgaststätte, Kellnerin in einer Bahnhofsgaststätte, bufederez b.

Bahnhofshalle b. (-,n) : hall an ti-gar g.

Bahnhofsmission b. (-,en) : kreizenn degemer ha skoazell an ti-gar b.

Bahnhofplatz g. (-es,-plätze) : plasenn an ti-gar b.

Bahnhofspolizei b. (-) : komiserdi polis en un ti-gar g., polis an hent-houarn g.

Bahnhofsuhr b. (-,en) : horolaj an ti-gar g.

Bahnhofsvorstand g. (-es,-vorstände) : [Bro-Suis, Bro-Austria] rener an ti-gar g., penn porzh-houarn g.

Bahnhofsvorsteher g. (-s,-) : rener an ti-gar g., penn porzh-houarn g.

Bahnhofswache b. (-,n) : burev polis an ti-gar g.

Bahnhofswirtschaft b. (-,en) : ostaleri an ti-gar b.

Bahnkörper g. (-s,-) : savenn hent-houarn b., pladenn hent-houarn b., hent-houarn g.

Bahnkunde g. (-n,-n) : boazier an treniouù g., boazier an tren g., P. an hini a ya ingal pe alies gant an tren g.

Bahnkurve b. (-,n) : [fizik, mat.] erolad g. [*liester eroladouù*].

bahnlagernd ag. : war c'hortoz e mirlec'h an ti-gar.

Bähnler g. (-s,-) : [Bro-Suis] P. henthouarnour g.

Bahnlinie b. (-,n) : houarnlinenn b., linenn hent-houarn b., linenn houarn b. ; *Bahnlinie zweiten Ranges*, ellinenn b. ; eine Bahnlinie anlegen, diazezañ ul linenn hent-houarn ; da, wo sich die Landstraße und die Bahnlinie kreuzen, e kej an hent kirri ouzh an hent-houarn.

Bahnneigung b. (-,en) : [stered.] *Bahnneigung eines Himmelskörpers*, stou an ekliptik g.

Bahnpolizei b. (-) : polis an hent-houarn g.

Bahnpost b. (-) : [*izheroù*] post hent-houarn g.

Bahnpostwagen g. (-s,-) : [*izheroù*] bagon-bost b.

Bahnräumer g. (-s,-) : skarzh hent-houarn g., skarzh-hent g.

Bahnrennen n. (-) : [sport] redadeg war roudennouù b.

Bahnrennfahrer g. (-s,-) : [sport] roudenner g.

Bahnschranke b. (-,n) : b. : kael an dreuzenn hent-houarn b., kloued an dreuzenn hent-houarn b.

Bahnschranken g. (-s,-) : [Bro-Austria] : kael an dreuzenn hent-houarn b., kloued an dreuzenn hent-houarn b.

Bahnsteig g. (-s,-e) : kae g.

Bahnsteigkarte b. (-,n) : kartenn gae b.

Bahnstrecke b. (-,n) : houarnlinenn b., linenn hent-houarn b., linenn houarn b.

Bahntransport g. (-s) : dezougen dre hent-houarn g.

Bahnüberführung b. (-,en) : treuzenn laez b., pont a dreuz un hent-houarn g.

Bahnübergang g. (-s,-übergänge) / **Bahnübersetzung** b. (-,en) : treuzenn hent-houarn b., treuzenn a-rez b. ; unbewachter Bahnübergang, treuzenn hent-houarn hep ti-gward g.

Bahnung b. (-) : [mezeg, bred., Freud] arloezañ g.

Bahnunterführung b. (-,en) : treuzenn dindan b., treuzenn draoñ b., hent-kev g., riboul dindan zouar g., hent-riboul a dreuz un hent-houarn g.

Bahnverbindung b. (-,en) : hent-houarn gougediañ g., kehent dre hent-houarn g.

Bahnverkehr g. (-s) : 1. treizhid dre hent-houarn g., houardreizhid g. ; 2. dezougen dre hent-houarn g.

Bahnversand g. (-s,-e) : kasadenn dre hent-houarn b.

Bahnwärter g. (-s,-) : gward-kloued g.

Bahnwärterhäuschen n. (-s,-) : ti-gward g., ti gward-kloued g.

Bahnzeit b. (-) : [istor, melestradur] eur hervez al lezenn b., eur ofisiel b.

Bahö n. (-s) / **Bahöl** n. (-s) : [Bro-Aostria] trouz g., strap g., safar g., safareg b., bourbl g., boubou g., boubouenn b., hiboud g., hibouderezh g., trekou g., tregern b., strapadenn b., storlok g., jilivari g., cholori b., boulorgn g., streuvell b., talabard g., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., todilhon g., todion g., sabat g., toumpi b., fourgas g., hemolc'h g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., reuz g., trein g./b., bioc'henn b., aroun g., foar b., hobit g., jibas g., tabac'h g., brud g./b., intampi g.; großes *Bahöl um etwas machen*, ober ur bern reuz en-dro d'udb, ober ur bern charre en-dro d'udb, ober ur bern charre gant udb, ober stadt vras eus udb, ober kalz a drouz en-dro d'udb, ober trouz bras en-dro d'udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, toumpial en askont d'udb, tourrial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, karnajal en abeg d'udb, ober kalz a reuz evit netra, ober un eured gant netra.

Bahre b. (-,n) : 1. [idoù-kañv] marc'h-kañv g., kabeled b., marvskañb., marskañb., bas-kañv g., geler b., gwele kañv g., arched g., triketou ls., dresouer g.; von der Wiege bis zur Bahre, eus ar c'havell d'ar bez, eus ar c'havell-badeziant d'ar c'havell-bez; Totenbahre, arched g., geler g.; hochgestellte Bahre, marvskañb., marskañb., geler g., gwele kañv g., dresouer g.; 2. [mezeg. h.a.] kravazh g. [lester kravazhioù, krivizhier, krivizhi], palankou ls.; auf einer Bahre tragen, kravazhañ, kravazhata; Krankenbahre, palankou ls., kravazh daoubennek g. (Gregor); Haltegriffe einer Bahre, brankoù ur c'hravazh ls., brec'hioù ur c'hravazh ls., brec'hiniur ur c'hravazh ls., bannoù ur c'hravazh ls.; Inhalt einer Bahre, kravazhiad g.; 3. karavell b.; Holz auf einer Bahre tragen, diboullañ (divorañ) keuneud gant ur garavell, karavellañ keuneud.

Bahrenträger g. (-s,-) : kravazhataer g., karaveller g., kravazher g.

Bahrtuch n. (-es,-tücher) : [idoù-kañv] pallenn-kañv g.

Bai b. (-,en) : [merdead.] pleg-mor g., ouf g.

Baikalente b. (-,n) : [loen.] kragell-Azia b.

bairisch ag. : [yezh.] bavarieck.

Baiser n. (-s,-s) : [kegin.] gwastell-sukr b., merengenn b., mereng g., meuring g.; mit Baiser überzug, meuringet; etwas mit Baiser überziehen, meuringañ udb; eine Zitronentorte mit Baiser überziehen, meuringañ un dartezen sitron.

Baisse b. (-,n) : digresk g., koazhadur g., laoskaenn b.; auf Baisse spekulieren, à la baisse spekulieren, brokañ war-zigresk, arvokañ war-zigresk, lugerniñ ouzh digresk an talvoudou er Yalc'h, dislugerniñ ouzh digresk talvoudegezh ar c'hevrannou er Yalc'h, steredenniñ ouzh digresk talvoudegezh ar c'hevrannou er Yalc'h, trafikañ en engortoz eus un digresk er Yalc'h; in einer Baisse kaufen, prenañ war-zigresk; die Baisse des Dollars, koazhadur an dollar g., al laoskaenn war an dollar b.

Baissemarkt g. (-s,-märkte) : nevid war zigresk g.

Baissier g. (-s,-s) : avroker war zigresk g., digreskadour g., laoskadour g., gwerzhour war zigresk g.

Bajadere b. (-,n) : [India] baiaderez b.

Bajazzo g. (-s,-s) : farouell g., bourjin g., paotr fistoulik g., rampono g., jostram g., furlukin g., oristal g., oristal a zen g., pichon g., impopo g.

Bajocium n. (-) : [douarouriezh] bajokian g.; aus dem Bajocium, bajokian.

Bajonet n. (-s,-e) : baionetez b., baionetez str., baionetezenn b., kleze-fuzuilh g., broad-fuzuilh g.; mit aufgepflanztem Bajonet, e vaionetezenn ouzh kanol e fuzuilh, e vaionetez e penn e fuzuilh, e vaionetez klenket war e fuzuilh; das Bajonet fallen, bukañ (poentañ) e vaionetezenn, gouzizañ (poentañ) e vaionetez, bukañ e gleze-fuzuilh; mit dem Bajonet kämpfen, baionetezañ.

Bajonetangriff g. (-s,-e) : argadenn gant begoù ar baionetez b., argadenn vaionetez b.

Bajonettfassung b. (-,en) / **Bajonettverschluss** g. (-es,-verschlüsse) : [tredan] envez biñs g.

Bajuware g. (-n,-n) : Henvavarad g., Bayouvarad g.

Bajuwarin b. (-,nen) : Henvavaradez g., Bayouvaradez b.

bajuwarisch ag. : 1. henvavarat, bayouvarat; 2. [yezh.] henvavarek, bayouvarek.

Bake b. (-,n) : 1. balizenn b.; mit Baken markieren, balizennañ; 2. [merdead.] merk g.; sich an den Baken orientieren, kemer merkoù en douar; die zwei Baken sind in Deckung, emañ an daou verk an eil dre egile, emañ an daou verk a-eeun an eil gant egile; wir sind im durch Baken markierten Fahrwasser, er merkoù emaomp.

Bakelit® n. (-s,-e) : bakelit g.

Bakkarat n. (-s) : bakara g.

Bakschisch n. (-es,-e) : bakchich g., manegad b., manegoù ls., spilhoù ls., gwin ar marc'had g., arc'hant dre zindan g., tamm mat a werzh-ar-butun dreist marc'had g., tamm mat a werzh-ar-banne dreist marc'had g., tamm mat a werzh-ar-gwin dreist marc'had g.

Bakteriämie b. (-) : [mezeg.] gwadvakteriegezh b.

bakteriämisch ag. : [mezeg.] gwadvakteriek.

Bakterie b. (-,n) : [bev., mezeg.] bakteri str., bakterienn b.; die Parasexualität der Bakterien, lezrevlezh ar bakteri b.; pathogenes Bakterium, bakterienn gleñvedus b.; Sepsis verursachende Bakterien, bakteri lestus str.

bakteriell ag. : bakteriel, ... bakteri; bakteriell bedingt, deuet dre vakteri, diwar vakteri; [iouza.] bakterielle Welke, gweñvadur bakteriel g.

Bakterienforschung b. (-) : bakteriologiezh b.

Bakterienherd g. (-s,-e) : tropad mikroboù g., tropad bakteriennoù g., annon bakteriennoù g., tolpad bakteri g., kludad vakteri b.

Bakterienkultur b. (-,en) : magerez bakteri g., tiñvañ bakteri g., tiñvañ garvevien g., tiñvadenn c'harvel b., tiñvadenn vakteriel b.

Bakterienkunde b. (-) : [mezeg.] mikrobiologiezh b., korrevoniezh b., bakteriologiezh b.

bakterientötend ag. : ... laz bakteri, bakterilazh, garvevlazh.

Bakteriochlorophyll n. (-s) : [bev.] bakterioklorofil g.

Bakteriologe g. (-n,-n) : bakteriologour g.

Bakteriologie b. (-) : bakteriologiezh b.

bakteriologisch ag. : bakteriologek; eine bakteriologische Untersuchung an jemandem durchführen, ren un elfennerezh bakteriologel war u.b.

Bakteriophage g. (-n,-n) : [bev.] bakteriogag str., bakteriogagenn b.

Bakteriophagie b. (-) : [bev.] bakteriogagiezh b., bakteriogagiñ g.

Bakteriostatikum n. (-s,-statika) : [bev.] bevastaler bakteriharz g.

Bakterium n. (-s, Bakterien) : sellit ouzh Bakterie.

bakterizid ag. : laz bakteri, bakterilazh, garvevlazh.

Bakterizid n. (-s,-e) : bakterilazher g., garvevlazher g.

Baktrien n. (-s) : Baktria b.

baktrisch ag. : ... Baktria; baktrisches Kamel, kañval Baktria g.

Balafon n. (-s,-e) : [sonerezh] balafon g.

Balaklava b. (-,-s) : [dilhad.] kalabousenn-venez b.
Balalaika b. (-,-s) / Balalaiken) : [sonerezh] balalaika g.
Balance b. (-,-en) : 1. kempouez g. ; [bred.] mentale Balance, kempouez bred ; 2. [armerzh] mentel b.
Balanceakt g. (-[e]s,-e) : 1. tro ouesk b., tro silwinkad b. ; 2. [dre skeud.] silwinkadenn b., brañselladenn b.
Balancella b. (-,-) : [merdead.] balañselenn b.
Balancier g. (-s,-s) : momeder b., balañsinenn b., brañsellerez b., balañser g.
balancieren V.k.e. (hat balanciert) : keidañ, lakaat par, kempouezañ, balañsiñ ; ausbalancieren, a) kempouezañ, keidañ ; b) kementadiñ mat.
Balancierstange b. (-,-n) : bazh kempouezañ b., brañsellerez b. [liester brañsellereziou], kempouezer g. [liester kempouezeriou].
Balaton g. (nominativ : der Balaton ; genitiv : des Balaton / des Balatons) : al lenn Balaton b.
balbieren V.k.e. (hat balbiert) : 1. [rannyezh] ober e varv da, touzañ e varv da, diskar e varv da, aotenniñ e varv da, lemel e varv da, troc'hañ e varv da ; 2. [dre skeud.] jemanden über den Löffel balbieren, houperigañ ur re bennak (Gregor), paltokiñ u.b., bilhiñ u.b., gludañ (bouc'hiñ, punañ, tizhout) u.b., flemmañ u.b., c'hoari u.b., toazañ brav ha prop u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ) u.b., c'hwennat u.b., gennañ u.b., klaviañ u.b., pakañ u.b., tapout u.b., gwaskañ u.b., bountañ ar chenn en u.b., louarniñ u.b., kouilhoniñ u.b., meskontañ ouzh u.b., touzañ e c'henouñ d'u.b.
bald Adv. : 1. a-barzh nemeur amañ, akoub, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nebeut amañ, a-barzh pell, a-benn nebeut, a-benn nebeut amañ, war-barzh-nemat, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, prestik, dambrest, a-brest, a-brestik, bremaik, bremija, bremaik-dija, dizale, tuchant, tuchantik, emberr, dabord, ne vo ket pell, ne vo ket pell an amzer, ne vo ket pell an dale, kent ma vo pell, a-raok pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell, pelloc'h, bremañ-soudan, bremañ-souden-Doue ; mein Vater kommt bald wieder, va zad ne zaleo ket d'en em gavout, pelloc'h e tistroio va zad ; er wird bald heiraten, er soll bald heiraten, a-barzh nemeur e vezo dimezet, bremaik e kemero ur verourez, war zimeziñ emañ, dindan dimeziñ emañ, keloù a zo dezhañ da zimeziñ, meneg a zo gantañ da zimeziñ, keal a zo dezhañ da zimeziñ, anv a zo gantañ da zimeziñ ; sie wird bald dreißig, hi a raio tregont vloaz tuchant ; die Ernte ist bald zu Ende, dramzañ a ra an eost, tost echu eo an eost ; es ist bald zehn Uhr, da zek eur e ya, dek eur e vo a-benn nebeut, tost dek eur eo, tostaat a ra da zek eur, mont a ra da zek eur ; es wird bald fünf schlagen, emañ pemp eur o vont da seniñ ; wir können essen gehen, es ist bald Mittag, kreisteiz a-walch' eo evit mont da verennañ ; ich warte schon bald zwei Stunden, tost da ziv eur 'zo emaon o chortoz ; er war bald wieder gesund, ne voe ket pell na voe pare ; ich bin bald mit meiner Arbeit fertig, erru eo pare chraet va labour, dambrest eo va labour ; ich wohne bald drei Jahre hier, lod a dri bloaz a zo emaon amañ, tost da dri bloaz 'zo emaon o chom amañ, tri bloaz diaik emaon o chom amañ ; bald ist Neujahr, ar bloaz nevez a ya da zigeriñ ; bald ist Weihachten, emañ an Nedeleg o tont, denesaat a ra an Nedeleg ; komm bald wieder ! deus buan en-dro ! kenavo an distro ! ken a vi gwelet ! kenavo ar chentañ ar gwellañ !, bis bald, kenavo evit an deizioù ! kenavo forzh peur ! kenavo ar chentañ ! kenavo ar chentañ gweled ! ken a vi gwelet ! kenavo ar chentañ tro ! kenavo ar wech all ! kenavo an distro ! ken bremaik ! ken emberr ! ken bremañ-soudan ! bete-goude ! kenavo bremaik ! ken tuchantik ! P. ken tuch ! ; so bald wie möglich, möglichst bald, baldmöglichst, kerkent ha ma

vo gellet - an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar chentañ ar gwellañ - ar prestañ ar gwellañ - prestañ gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet ; so bald nicht, ket arc'hoazh kentañ, ket an tasoù, ket araok pell, ket ken ma vo pell ; die Gelegenheit kommt so bald nicht wieder, arabat mankout d'ar chrog-se, ne vo ket unan all a-raok pell (ne vo ket unan an tazoù, ne vo ket unan all kent ma vo pell) ; den werden wir hier so bald nicht wieder sehen, der wird sich hier so bald nicht wieder blicken lassen, ne vo ket gwelet amañ endro ac'hann da bell, ne vo ket gwelet amañ en-dro a-raok pell, ne vo ket gwelet amañ en-dro kent ma vo pell, ne vo ket gwelet amañ en-dro an tazoù ; diesen Krieg wird man so bald nicht vergessen, ne vo ket ankounac'haet ar brezel-se an tazoù, soñj a vo ac'hann da bell eus ar brezel-se ; bald darauf, tamm ebet goude, peuzkerkent, peuzkenkent, prest goude, prestik goude, neuze-soudan, soudan-goude, nebeut goude, un nebeud goude, un nebeud amzer goude, nebeut a amzer warlerc'h, ur c'hrogad goude, a-benn ur c'hrogad, damdost goude, damc'houde, dambrest, dambrestik goude, kerke (kerkent) goude, ne voe ket pell an dale, dindan un nebeud amzer, tostik goude, dizale goude, ur pennadig goude, a-barzh nemeur goude, a-benn un nebeut goude, nebeut amzer goude, ur predig goude, un netraig goude, ur poulzadig goude ; kurz darauf war er weg, bald darauf war er weg, ne voe ket pell ma'z eas kuit, ne zaleas ket ma'z eas kuit ; er wurde bald darauf hingerichtet, ne zaleas ket da vezañ lakaet d'ar marv, ne voe ket pell ma voe lakaet d'ar marv ; er wird mich bald um Hilfe bitten müssen, n'emañ ket pell an amzer ma ranko goulen skoaz diganin ; P. wird's bald ? erru o'ch ? erru out ? pell e padò c'hoazh ? hastañ buan 'ta ! hast buan ! hast a-fo ! hiziv peotramant warc'hoazh ! ; 2. [tr-] das ist bald gesagt, chom(it) da lavaret ! te (c'hwi) 'lavar ! te (c'hwi) 'lavar a-walch' ! ; was du tust, das tue bald, gra raktal ar pezh ac'h eus d'ober, na zale ket d'ober da dra, un dra graet n'eo ket da ober, ar pezh zo paseet ne zaleo ket, abred ne goll jamez, kant devezh souzañ ne reont ket un devezh avañs, ar belladenn 'zo kac'hadenn ; je bälde, je lieber, an abretañ ar gwellañ - ar chentañ ar gwellañ - ar prestañ ar gwellañ - prestañ gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet ; 3. [dre astenn.] es ist bald keinem Menschen mehr zu trauen, ne challer kaout fiziañs e den ebet mui tost da vat ; ich hätte bald etwas gesagt, war-nes lavaret ubd e oan, tost e oa bet din lavaret ubd, ken buan all (ken dillo, ken kaer all) em bije lavaret ubd, ken prim all em bije lavaret ubd, war ar mare e oan da lavaret ubd ; 4. bald ..., bald ..., gwech ... gwech ..., taol ... taol ..., a-wechoù ... a-wechoù ... / ... bremañ ... goude / e-verr ... e-verr ... / bremañ ... goude-se ... (Gregor) ; der Drache erschien bald in Gestalt einer Schlange, bald in Gestalt eines jungen Mädchens, en em ziskouez a rae an aerouant gwech e stumm un naer, gwech e stumm ur plac'h yaouank - en em ziskouez a rae an aerouant gwech dindan everiañs un naer, gwech dindan everiañs ur plac'h yaouank - en em ziskouez a rae an aerouant gwech en aoz un naer, gwech en aoz ur plac'h yaouank - en em ziskouez a rae an aerouant gwech e rezh un naer, gwech e rezh ur plac'h yaouank.

Baldachin g. (-s,-e) : 1. stel-gwele g. ; 2. daez g., stel g., tabarlank g. ; 3. Baldachin des Regenwaldes, kerniaoueg b.
Bälde b. (-) : in Bälde, a-barzh nemeur, akoub, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nemeur amañ, a-barzh nebeut amañ, a-barzh pell, war-barzh nemat, a-benn nebeut, a-benn nebeut amañ, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep

pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, prestik, dambrest, a-brest, a-brestik, bremaik, bremija, bremaik-dija, dizale, tuchant, tuchantik, emberr, dabord, ne vo ket pell, ne vo ket pell an amzer, ne vo ket pell an dale, kent ma vo pell, a-raok pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell, pelloc'h, bremañ-souden, bremañ-souden-Doue.

baldig ag. : prim ; auf baldiges Wiedersehen, kenavo ar c'hentañ ar gwellañ ! ken a vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ ma c'hallin !

baldigst Adv. : a-barzh nemeur, akoub, akoubik, a-benn nemeur, a-barzh nemeur amañ, a-barzh nebeut amañ, a-barzh pell, warbarzh-nemat, a-benn nebeut, a-benn nebeut amañ, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, a-raok nemeur amañ, edan berr, ur wech all ha ne vo ket pell, prest, prestik, dambrest, a-brest, a-brestik, bremaik, bremija, bremaik-dija, dizale, tuchant, tuchantik, emberr, dabord, ne vo ket a-bell, ne vo ket pell, ne vo ket pell an amzer, ne vo ket pell an dale, kent ma vo pell, a-raok pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell, pelloc'h, bremañ-souden, bremañ-souden-Doue.

baldmöglichst Adv. : kerkent ha ma vo gellet - an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - ar prestañ ar gwellañ - prestañ gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet.

baldowern V.k.e. (hat baldowert) : spiañ, furchal, klask titouroù [diwar-benn ubd], klask disauzan [a-zivout ubd], ober enklask [diwar-benn ubd], ober enklaskoù (imbourc'hadennoù) war, imbourc'hñ war, enklask, enserch, ditourañ.

Baldrian n. (-s,-e) : [louza.] beler-moger str., louzaouenn-ar-miliner b., louzaouenn-ar-c'hzah b.

Baldriantropfen ls. : dour beler-moger g., dour louzaouenn-ar-miliner b.

baldtunlichst Adv. : an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - ar prestañ ar gwellañ - prestañ gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet.

Balduin g. : Baldoen g.

Balearen ls. : die Balearen, inizi Balearez ls., inizi Balear ls.

Balearensturmtaucher g. (-s,-) : [loen.] tort gell g., tort gwenn g., tort-Balearez g.

Balearisierung b. (-) : balearezerez g.

Balg¹ g. (-s, Bälge) : 1. ken g., dibourc'h g., diwisk g. ; ausgestopfter Tierbalg, kroc'hen plouzet g. ; ausgestopfter Balg, jak g., jak plouz g. ; 2. c'hwezherez b. [liester c'hwezhereziou], megin b., soufletez b. [liester soufleteziou] ; ein Balg, ur vegin b., ur meginou.

Balg² g./n. (-s, Bälge/Bälger) : P. bapa g., gouspin g., plog g., marmouz fall g. ; die Bälger, ar vousetaj ls., ar varmouzien ls., ar voused ls., an druih g., ar ploged ls., ar struj g., ar grubuilhad vugaligoù b., an nodad bugaligoù g., ar re vihan ls., ar re vitous ls., ar vic'hieien ls., ar ribitailh b., ar ribitailh vugale b., ar ribitailh bugale g., ar ribitailhad vugale b., ar ribitailhad bugale g., al lambaj g., Yann vous g., P. ar chojiged ls., ar chelien minik ls. ; den Bälger den Arsch abwischen, digaoch'añ ar voused.

balgen V.k.e. (hat gebalgt) : kignat, diskroc'henañ, digroc'henañ, dibrennañ chupenn ul loen.

V.em. : **sich balgen** (hat sich (ak.) gebalgt) : P. en em gannañ, en em c'hennañ, en em bilat, en em beilhat, en em lopañ, en em zornañ, en em zornata, en em flumañ, en em frotañ, en em gribat, en em stagañ, en em vatañ, en em foetañ, tabutal, chabousat, en em chabousat, en em bigailhat, en em gatailhat, riotal, rendaeliñ, daelañ, en em zrailhañ, en em vegata, en em chaokat, en em

chikanañ, en em zebrïñ, bezañ c'hoari etrezo, bezañ bec'h etrezo, bezañ jeu etrezo, bezañ butun etrezo, en em gregiñ, mont dezhí a-grog-kolier, kregiñ an eil en egile.

Balgen g. (-s,-) : megin b. ; ein Balgen, ur vegin b., ur meginou.

Balgenkamera b. (-,-s) : luc'hskedennerez veginek b.

Balgenumschlag g. (-s,-umschläge) : golo-lizher meginek g.

Balgerei b. (-,-en) : kabaduñh b., riot g., tabut g., trouz g., frot g., jeu b., stag g., chav g., chao g., rendael b., gourdrouz g., rev g., kroz g., diskrap g., breud g., reuz g., c'hoari g., fred g., chikan g., dael b., kastrilhez str., kann b., kavailh g., laz h g., sach-blev g., sach-kreõ g., krog-blev g., fich-blev g., krogou ls., lorgn g., patati g., c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b. [liester meskadegoù], krogadeg b. [liester krogadegoù], chabous g., piladeg b. [liester piladegoù], diskrap g., distok g., diskrog g. ; es kam zu einer *Balgerei*, eine *Balgerei* brach aus, sevel a reas trouz (bec'h, c'hoari, jeu, patati, ur gourdrouz bras, kabal, kann, kroz, chao) etrezo, sevel a reas bekilh etrezo, sevel a reas kign ha frot etrezo, strakal a reas an traou, dont a rejont hag en em gannañ, kannou à savas etrezo, kannou à savas ganto ; es kam oft zu *Balgereien* zwischen den Jungs, piladeg a veze alies etre ar baotred, kannou à veze alies gant ar baotred, kannou à veze alies etre ar baotred.

Balgeschwulst b. (-,-geschwüste) / n. (-es,-geschwüste) : [mezeg.] kist soavek g., loupenn-gig b.

Baliste b. (-,-n) : [istor, lu] bangounell b., taolerez-vein b. [liester taolerezioù-mein], bannerez b. [liester bannerezioù], taolerez-daredou b. [liester taolerezioù-daredou].

Balkan g. : der Balkan, ar Balkanioù ls.

Balkan- : balkanek, balkaniat.

Balkanbewohner g. (-s,-) : Balkaniad g. [liester Balkaniz].

Balkanhalbinsel b. (-) : die Balkanhalbinsel, ledenez ar Balkanioù b., ar Balkanioù ls.

balkanisieren V.k.e. (hat balkanisiert) : balkanekaat.

Balkanisierung b. (-) : balkanidigezh b., balkanekadur g., balkanekaat g.

Balkankrise b. (-) : enkadenn ar Balkanioù b.

Balken g. (-s,-) : 1. treust g., treustenn b., sol b. [liester solioù], sourinell b., sourin b., steuc'henn b. ; ein massiver Balken, ur pezh treust g. ; kleiner Balken, sourinig b. / kebrig g. / sourin verr b. / kebr berr g. (Gregor), gwifig g., gwifl berr g., sourivell b. ; Tragbalken, goudreust ; aufrechtstehender Balken, post g. ; eingespannter Balken, treust enasket g. ; mit Balken befestigen, soliañ ; 2. gwalenn ar bouezerez b., lañs ar bouezerez b. ; 3. laz h an arar b., gwalenn arar b., sparl an arar g. ; 4. Glockenbalken, maout g. ; 5. [dre skeud.] er lügt, dass sich die Balken biegen, nend eus ket a denner-dent brasoch' gaouiad egetañ (Gregor), gaouiat eo evel un Tregeriad, ur pikol felpenn gaouiad a zo anezhañ, ne dag ket diwar e gantañ gaou, ur marc'h-gevier eo hennezh, livañ a ra gevier bern-war-vern, disac'hañ a ra aridennadoù gevier, displantañ a ra karradoù gevier, dibunañ a ra gevier, domañ a ra gevier, hennezh a zo du e revr gant ar gevier, un toull gevier a zo anezhañ, lavaret a ra tri gaou bep daou c'her, aze e larvar gaou du, aze e larvar ur gaou du, ur gaouiad divezh a zo anezhañ, hennezh a zo fallañ gaouiad a zo er vro, hennezh a zo ar fallañ gaouiad a zo er vro, ne vez nemet gevier gantañ, e-kreiz e zaoulagad e larvar gaou, gevier bras a larvar ; sie lügen, dass sich die Balken biegen, dibunañ a reont gevier, domañ a reont gevier, disac'hañ a reont aridennadoù gevier, gwazh-pe-wazh e larvaron gevier, gwazh-pe-washoc'h e larvaron gevier ; 6. das Wasser hat keine Balken, treitour eo ar bluñvenn war an dour - ar mor a zo treitour - e-lec'h m'eo an dour sioulañ e vez an donañ - diwar dour-red droug ebet, diwar dour-

skoilh droug d'an holl ; **7.** den Splitter in des Nächsten Auge sehen, aber nicht den Balken im eigenen, gwelout pelec'h eo kouezhet ar c'heuz e park an nesañ, [gwelet a ra ar blouzenn e lagad e nesañ ha ne wel ket an treust en e hini, perak e sellez-te ouzh ar blouzenn a zo el lagad da amezeg ha ne welez ket an treust a zo ez hini-te ?] bezañ evel ar gaoter oc'h ober goap eus ar pothouarn, [klev ar gaoter o sarmonal d'ar pod-houarn !] bezañ evel an eil billig o chaokat rebechou d'ar billig all, bezañ evel ar billig o seniñ d'ar pothouarn, [podez verenn a ra goap ouzh podez koan hag emaint o-div war ar memes tan !] - sell ouzh da votou (ouzh da seulioù) hag e welou tolla da loeroù - war stad ar re all neb a gomzo, en em sellet, hag e tavo - war stad re all neb a gomzo mar kar en em sellet a davo - na damallit ket ar re all mar n'oc'h ket hoc'h-unan didamall ; **7.** galoñs g. ; **8.** [korf., Corpus callosum, Commissura magna] korf karnek g. ; [Rostrum] Schnabel des Balkens, beg ar c'horf karnek g. ; **9.** [ardamezouriez] barrenn greiz b., treustell b. ; mit einem Balken versehen sein, bezañ treustellet ; unten gezinnter Balken, bandenn greiz amgranellet b. ; schrägrechter Balken, bandenn b., sourin b. ; schräglieker Balken, gwifrell b. ; Balken ab fünf Balken im Wappen, goudrestell b. ; schwebender Balken, treustell gennet b.

Balkendiagramm n. (-s,-e) : [stlenn.] kevregad a-vizhier g., diagramm a-vizhier g.

Balkenfeld n. (-s,-er) : [tisav.] treuziad g.

Balkenkonstruktion b. (-,en) : treustadur g., frammadur prenn g., framm-koad g., framm-prenn g., kenstrollad treustoù g.

Balkenlage b. (-,n) : framm g., frammadur g.

Balkenüberschrift b. (-,en) : talbenn g., ustitl g.

Balkenwaage b. (-,n) : krog-pouezer g., krog-pouez g., krog-pouenzañ g., balañs roman b. ; etwas mit einer Balkenwaage wiegen, krogpouenzañ udb.

Balkenweger g. (-s,-) : [merdead.] languz g.

Balkenwerk n. (-s,-e) : treustadur g., frammadur prenn g., framm-prenn g., framm-koad g., koadaj g., koubloù-koad ls., koubloù-kamm ls.

Balkon g. (-s,-e) : pondalez g., pondalez-a-ziavez g., pondalez-diavaez g., pondalez-prenestr g., balkon g.

Balkonpflanze b. (-,n) : plant pondalez-a-ziaavez str.

Balkontür b. (-,en) : dor pondalez-diavaez b., dor bondalez-a-ziaavez b., dor-brenestr b.

Balkonzimmer n. (-s,-) : kambr gant pondalez-diavaez b.

Balkweger g. (-s,-) : [merdead.] languz g.

Ball¹ g. (-s, Bälle) : **1.** mell b., bolod g., polod g., polotenn b., bolotenn b., [e yezh ar vugale] dala g. ; *Handball*, pellenn b., polotenn b., bolotenn b., mell b. ; einen Ball schießen, einen Ball werfen, kas (bannañ) ur volotenn ; den Ball zurückwerfen, adkas ar vell ; den Ball zurückspielen, kas ar vell war dreñv ; den Ball zum Torwart zurückspielen, adkas ar vell d'an diwaller-palioù ; [tennis] den Ball zurückschlagen, adkas ar volotenn ; [mell-droad] den Ball zurückschießen, adkas ar vell ; den Ball treten, c'hoari mell-droad, foetañ ar vell, melldroadañ, disvantañ botezadoù er volotenn ; den Ball mit einem Kopfstoß ins Tor wuchten, skeiñ ar vell er gaoued gant ur makez taol-penn, lojañ ar vell er gaoued gant ur pennad, bountañ ar vell e foñs ar pal gant ur makez taol-penn, merkañ ur pal gant ur pennad, lakaat ur pal gant ur makez taol-penn ; *Ball spielen*, melladañ, mellañ, mellat, polodiñ, c'hoari pellenn, c'hoari polotenn, c'hoari bolod (Gregor) ; *praller Ball*, mell c'hwezet b. ; nicht aufgeblasener Ball, mell dic'hwez b. ; **dem Ball hinterherlaufen**, redek war-lerc'h ar vell ; **den Ball abblocken**, den Ball stoppen, tardañ ar vell, pakañ ar vell ; **der Torwart ließ den Ball durchrollen**, an diwaller-palioù ne zeuas ket a-benn da bakañ ar vell ; **in den Besitz des Balles kommen**, pegañ er vell ; **den Ball zurückerobern**, adtapout ar vell ; **dem Ball einen Drall**

geben, den Ball anschneiden, reiñ tro d'ar vell, plantañ tro er vell ; **den Ball mit Gefühl annehmen**, den Ball butterweich annehmen, morzañ ar vell, mougañ ar vell ; **den Ball mit der Ferse stoßen**, seulañ ; **wirf den Ball so weit wie möglich**, bann ar vell keit ha ma c'halli, bann ar vell pellañ ma c'halli, bann ar vell hirañ ma c'halli ; **lange Bälle spielen**, c'hoari hir ; **das Spielen mit fliegenden Bällen**, ar c'hoari en aer g. ; **der Ball ist unter dem Auto durchgerollt**, ruilhet eo bet ar volotenn dre zindan ar c'harr-tan, ruilhet eo bet ar volotenn dre zan ar c'harr-tan ; **Luft aus einem Ball auslassen**, Luft aus einem Ball herauslassen, dic'hwezañ ur vell ; **der Ball verliert Luft**, dic'hwezañ a ra ar vell, koll a ra ar vell, toull eo ar vell ; **2. Billardball**, boulig vilhard b. ; **3. [dre skeud.] ein (Spiel)ball seiner Leidenschaften sein**, na vezañ mest d'e youlou (d'e choantoù), mont da-heul e c'hoantegezhioù, mont da-heul ; **4. sie spielen sich gegenseitig den Ball zu**, a) [ster rik] bolodiñ a reont ; b) [dre skeud.] teurel a reont an digarez an eil war egile, an eil a daol war egile, an eil a ro abeg d'egile, an eil a daol abeg war egile, an eil a daol ar fazi war egile ; c) [dre skeud.] an eil a ro lañs d'egile, a-dra emañ an eil gant egile, kavailhat a ra an eil gant egile, war al lazh emaint o-daou, fri ha revr int, kar ha kilhorou int, emaint o wriat war an hevelep liñsel (war an hevelep torchenn), àr an hevelep neudenn emaint, ar re-se a zo an eil dindan egile, bountañ a reont (sachañ a reont) war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) a reont war an hevelep tu ; **5. [dre skeud.] am Ball bleiben**, chom hep dispegañ diouzh un afer bennak, pegañ ouzh un afer bennak, chom hep diskregiñ diouzh un afer bennak, delc'her peg ouzh un afer bennak ; **6. [dre skeud.] den Ball flach halten**, derc'hel ar c'hreñv war an-unan (e greñv warnañ e-unan, he c'hreñv wami hec'h-unan h.a.), en em vestroniañ, derc'hel plaen e spred, chom mestr war e imor, derc'hel war e imor, pouezañ war e imor, gwaskañ war e imor, moustrañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, chom mestr war e skiantou, reizhañ barradoù e galon ; **7. P. die Bälle**, ar c'houilhòù ls., ar c'helloù ls., ar c'hellkazh str., ar polos str., ar prunennou ls., an deñvioù ls., an ostilhòù ls., an istribihouls.

Ball² g. (-s, Bälle) : bal g., dañsadeg b., korolladeg b., pante g. ; auf den Ball gehen, mont da zañsal, mont d'an ebat, mont d'an dañsou ; auf einem Ball tanzen, balat ; auf keinem Ball fehlen, redek ar festou-noz, galoupat ar festou-noz, redek ar panteou, na vezañ da ziwezhañ o vont d'an dañsou, redek ar festou, galoupat ar festou, hentiñ ar festou, na goll fest ebet, na c'hwitañ fest ebet, bezañ redet an dañsou.

ballaballa ag. : P. der ist ballaballa, war dri zroad emañ, fursodiñ a ra, ur spred forc'hek a zen a zo anezhañ, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan a zo en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spred gantañ, c'hoari a ra gant e dog, cheñchet eo warnezhañ, tec'het eo e spred, skañvaet eo e spred, mankind a ra ur berv dezhañ, mankind a ra ul loaiad dezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, kollet eo e spred gantañ, kollet eo e benn gantañ, darmgollet eo e benn gantañ, laban eo, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, kollet eo e sterenn gantañ, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, hennezh a zo tapet war ar portolof, ganet eo bet war-lerc'h e dad, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket ur sklérijenn, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, un tammiñ lod e park ar Brizh en deus, ul lodenn en deus e park ar Brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spred a gerzh war flachioù, treid leue a zo en e votou, kig leue

en deus en e votoū, aet eo ganto, paket en deus anezho, lakaet eo bet e spered dezhañ el lec'h maž eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh da vat, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, n'eo ket gwall stank e damouez, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreïñ ar rod, toull eo e vurutell, dougen a ra banniel sant Laorañs, eus fin ar sizhun eo, eus fin ar bloaz eo, faout eo e girin, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan, ganet eo bet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, ganet eo bet goude ar c'hampouezh, eus dibenn ar bloaz eo, eus deizioù diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henoū, kuzhat a ra al loar en e c'henoū, parañ a ra al loar en e c'henoū.

Ballabend g. (-s,-e) : nozad c'hala b., nozad dañs b., nozad dañsadeg b.

Ballangabe b. (-,-n) : [sport] kasadenn b.

Ballade b. (-,-n) : balladenn b., gwerz b., gwerzenn b. ; eine Ballade singen, kanañ ur valladenn, kanañ ur werz ; das Dichten einer Ballade, savidigezh ur valladenn b., savidigezh ur werz b.

balladenhaft ag. / **balladesk** ag. : e doare ur valladenn, e doare ur werz, ... a denn d'ur werz.

Ballannahme b. (-,-n) : [sport] pakerezh g. ; gefühlvolle Ballannahme, morzad g.

Ballast g. (-es,-e) : 1. [merdead.] lastr g., balastr g. ; mit Ballast beladen, lastrañ, balastañ ; Ballast abwerfen, divalastrañ, dilatrañ ; 3. [dre skeud.] karg g., strob g., kargadur g., stlabez str., luz g.

Ballastblock g. (-s,-blöcke) : [tekn.] bloc'h houarn g., sol houarn g.

ballasten V.k.e. (hat geballastet) : lastrañ, balastañ.

Ballasten n. (-s) : lastradur g., lastrañ g.

ballastfrei ag. : dilastr.

Ballastgrube b. (-,-n) : balastreg b. [liester ballastregoù].

ballastieren V.k.e. (hat ballastiert) : lastrañ, balastañ.

Ballastieren n. (-s) / **Ballastierung** b. (-,-n) : lastradur g., lastrañ g., balastañ g.

Ballaststoffe ls. : [bev.] gwiennoū bouedel ls.

Ballasttank g. (-s,-s) : [merdead.] balastr g. ; das Wasser aus einem Ballasttank ablassen, divalastrañ, dilatrañ ; mit leeren Ballasttanks, dilastr.

Ballastwasser n. (-s) : [merdead.] dour lastr g., dourvalastr g. ; Ballastwasser aufnehmen, Ballastwasser einlassen, balastañ, lastrañ ; Ballastwasser abllassen, divalastrañ, dilatrañ ; Einlassen von Ballastwasser, balastradur g., balastañ g., lastrerezh g., lastrañ g. ; Ablassen von Ballastwasser, divalastrandur g., divalastrañ g., dilasterezh g., dilatrañ g.

Ballawatsch g. (-s) : [Bro-Aostria] reustladenn b., reustl g., rouestl g., rouestl ha trubuilh, kemmesk ha rouestl, rouestlad g., rouestladur g., rouestladeg b., rouestladell b., rouestladenn b., brellad g., luziadeg b., luziadell b., luziadenn b., luziasenn b., luziatez b., luz g., luziadur g., meskailhez g./b., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., meskaj g., difretadeg b., distalac'h g., kleubeurenn b., kemmesk g., touesk g., touez b., dirizh rik g., fuilh g., fuilhadeg b., stad luziet an traoū b., direizhamant g., reuz g., freuz g., keusteurenn b., foar-andoumpi b., fourdouilh g., diluzioù ls., kilwedenn b., kreñiennad b., kreñenn b., gweadeg b., kendoueziegezh b., karnaj g., toufoul g., stlabez g., firbouch g., diskrap g., tamm brav a flav-flav hag a vesk g., peñse g., stalabarn g., kabiottenn b., kejmotenn b., brellerez g.

Ballbesitz g. (-es) : [tr-l, sport] in Ballbesitz gelangen, pegañ er yell.

Bällchen n. (-s,-) : 1. mellig b. [liester melligoùigoù], pellenig b. [liester pelleniggoùigoù], polotennig b. [liester polotennigoùigoù], [yezh ar vugale] dala g. ; Bällchen spielen, c'hoari dala ; 2. pakadig g., pakadennig b.

Ballei b. (-,-en) : [istor] beliezh b.

Balleisen n. (-s,-) : [tekn.] kizell ingochiñ b.

ballen V.k.e. (hat geballt) : 1. ober ur voull, ober ur volotenn ; die Faust ballen, serriñ an dorn, marc'hañ e zorn, stardañ e zorn, serriñ meih e zorn, stardañ e veilh-dorn, diskouez ar pevar hag ar meud, ober dorn ; Schnee ballen, ober bouloù erc'h, ober pouloodennoū erc'h, ober kouignoù erc'h ; 2. [dre skeud.] die Fäuste in der Tasche ballen, chaokat e vrid, chakañ e vrid, moustrañ war e imor, moustrañ war an-unan, en em ameniñ, kabestrañ war e imor, plegañ e imor, padout, bezañ e galon o virviñ en e greiz, kas e gi d'e lochenn, gwaskañ war e imor, moustrañ war e galon, derc'hel war e imor, gwakoliañ e imor, derc'hel kuzh (chom hep diskouez) e zespäd.

V.em. : **sich ballen** (hat sich (ak.) geballt) : mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoū, en em zastum, en em dolpañ, en em vodañ, kreskiñ ; Wolken ballen sich, koabrenniñ a ra an amzer, en em dolpañ a ra ar c'houmoul, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ.

Ballen g. (-s,-) : 1. pakad g., pakadenn b., pak g., kouchad g., rollad g., roltad g., balod g., balodad g., troñsad g., strobod g., gronn g. ; Ballen Flachs, Ballen Werg, Ballen Hede, penngod g. ; ein Ballen Baumwolle, ur pakad koton g. ; 2. ein Ballen Stroh, ein Quaderballen Stroh, ur malan kolo g., ur feskenn golo b., ur voutell golo gwasket stard ha karrez b., ur balodad plouz g. ; runder Heuballen, Rundballen Heu, rodell foenn b. ; in Ballen pressen, boutellañ, tortellañ, balodañ ; Heu in Rundballen pressen, rodellañ foenn ; 3. ein Ballen Papier, un daou c'chant menad paper / un dek ram paper (Gregor) ; 4. [iskrim] boulig surentez e beg ar fleured b. ; 5. [kigenn, korf.] bosenn gig b. ; 6. [pavioù] golc'hedenn b., polod troad g. ; 7. Fußballen, [tud, korf.] bosenn gig war sol an troad b., bosenn gig war plant an troad b., [loened] golc'hedenn bav b., polod troad g. ; Handballen, bosenn gig e palv an dorn b. ; die zwei Handballen sind der Thenar und der Hypothenar, an div vosenn gig e palv an dorn a zo anezho ar c'houvozenn hag ar c'hourbozenn ; 8. [mezeg.] kaledenn danailhet b. [liester kaledennoū tanailhet] ; 9. [kegin.] boul b. ; Zuckersirup bis zum Ballen kochen, poazhañ sukr betek ar voul ; Zuckersirup bis zum kleinen Ballen kochen, poazhañ sukr betek ar voul vihan ; Zuckersirup bis zum großen Ballen kochen, poazhañ sukr betek ar voul dev ; 10. [ardamezouriez] torzhell b. Ballenkreuz n. (-es,-e) : [ardamezouriez] kroaz perlezet b.

Ballenpresse b. (-,-n) : [labour-douar] baloder g. [liester baloderioù].

Ballentierchen n. (-s,-) : [loen.] globigerinenn b. [liester globigerined].

ballenweise Adv. : a bakadennoū.

Ballenzeh g. (-s,-en) : [mezeg.] kaledenn danailhet b. [liester kaledennoū tanailhet].

Ballerei b. (-,-en) : P. strakadeg b., stlakadeg tennoū b., tennadeg b., tennata g.

Ballerina¹ b. (-, Ballerinen) / **Ballerine** b. (-,-n) : korollerez b., barrezherez b.

Ballerina² b. (-, Ballerinen) : kofignon korolliñ g., botez korolliñ b.

Ballerino g. (-s,-s) : koroller g., barrezher g.

Ballermann g. (-s,-männer) : P. kozh pistolenn b., kegel b., kegel doull b., kozh fuzuilh b., sifoc'hell b., tarzhell b., strakerez b. ; versteck deinen **Ballermann** ! koach da gege !

ballern V.gw. (hat geballert) : tennañ, strakal, tennata.

V.k.e. (hat geballert) : P. teurel, bannañ, stlepel, talmañ, strinkañ, stropañ, tanfoeltrañ, darc'haouiñ, delazhiñ, skeiñ, sinklañ, strapañ, rual ; er ballerte ihm eine (Ohrfeige), bountañ a reas ur mojad gantañ, distagañ a reas ur skouarnad dezhañ (ur palvad gantañ), fasadiñ a reas anezhañ, difoeltrañ a reas ur skouarnad gantañ, e fasadiñ a reas, reiñ a reas dezhañ moull e vaneg da lipat, distagañ a reas ur palvad dioutañ (un avenad dezhañ) / diaveliñ a reas ur voc'had gantañ (ur fasad gantañ, ur javedad dioutañ, ur voussellad gantañ) / reiñ a reas ur vougennad dezhañ / e voc'hatañ (e fasata) a reas (Gregor).

Ballett n. (-s,-e) : korolladeg b., koroll g., korollarvest g., barrezh b., dañs klasel g. ; **Opernballett**, opera-barrezh g., abadenn gorolladeg er c'hoarigandi b., korollarvest er c'hoarigandi g.

Ballett-Choreograf g. (-en,-en) : barrezhour g.

Balletteuse b. (-,-n) : korollerez b., barrezherez b.

Ballettkompanie b. (-,-n) : strollad barrezherien g., laz-koroll g.

Ballettkorps n. (-,-) : korf barrezh g.

Ballettkunst b. (-) : korollouriez b.

Ballettmeister g. (-s,-) : penn barrezh g.

Ballettröckchen n. (-s,-) : tutu g., tultenn b., berrsaë gorilliñ b.

Balletttänzer g. (-s,-) : koroller g., barrezher g.

Ballettruppe b. (-,-n) : strollad barrezherien g., laz-koroll g.

Ballfreigabe b. (-,-n) : [sport] adkrog c'hoari g.

Ballgesellschaft b. (-,-en) : 1. nozad dañs b. ; 2. mintinad dañs g.

Ballholzhammer g. (-s,-hämmere) : [sport] terch g.

ballhornisieren V.k.e. (hat ballhornisiert) : saotrañ, konoc'hiñ, disleberiñ, drastañ, galvagnat, lavagnonat, glac'hariñ, gwastañ.

ballig ag. : [tekn.] bolzek, bolzennek ; **ballig drehen**, bolzenniñ gant an turgn.

Balliste b. (-,-n) : [istor, lu] bangounell b., taolerez-vein b. [liester taolereziou-mein], bannerez b. [liester bannereziou], taolerez-daredou b. [liester taolereziou-daredou].

Ballistik b. (-) : bannouriez b. ; *Innenballistik*, bannouriez diabarzh b. ; *Außenballistik*, bannouriez diavaez b. ; *Zielballistik*, *Terminalballistik*, *Endballistik*, bannouriez vukel b.

ballistisch ag. : bannouriezhel, ... kerc'hellañ, ... bannañ ; *ballistische Kurve*, *ballistische Flugbahn*, bannhent g. ; *ballistische Rakete*, fuc'hell gerc'hellañ b. ; *U-Boot mit ballistischen Raketen*, splujerez bann fuc'helloù b. ; [fizik] *ballistisches Pendel*, momeder kerc'hellañ diardos g. ; *ballistischer Flug*, nj kerc'hellañ g.

Balljunge g. (-,-n) : [tennis] dastumer polotennou g.

Ballkleid n. (-s,-er) : dilhad bal g./ls.

Ballmädchen n. (-,-) : [tennis] dastumerez polotennou b.

Ballmeister g. (-,-) : [Jeu de Paume] tripodere g.

Ballon g. (-s,-s) : 1. aervag b., aerlestr g., baloñs g. ; *Fesselballon*, baloñs ouzh ar stag g., baloñs stag g., baloñs dalc'het stag ouzh an douar g. ; *Freiballon*, baloñs distag g., aervag distag b. ; der Wind hat den Ballon weit abgetrieben, ar baloñs a voe kaset pell gant an avel ; 2. c'hwezigell b. ; 3. touk g., toukenn b., melt b., bigalenn b., rob g. ; [kimiez] *Glasballon*, melt b. ; *Inhalt eines Glasballons*, meltad b. ; 4. P. penn g., klipenn b., fas g./b., talfas g. ; P. so einen Ballon bekommen, dont ruz evel kribenn (kribell) ur c'hilhog, ruziañ evel ur c'hlouenn dan, ruziañ betek e zivskouarn, sevel ar ruz d'e zivjod, dont ruz evel ur gerezzenn da Vezheven.

Ballondilatation b. (-) : [mezeg.] angioplastiezh skoazellet gant laser b., frankadur an talmerennou g., usvoll an talmerennou g.

Ballonfahrer g. (-s,-) : aervageer g., aervagour g., aerlestrer g.

Ballonfahrt b. (-,-en) : beaj gant un aervag b.

Ballonflasche b. (-,-n) : touk g., toukenn b., melt b., bigalenn b., rob g.

Ballonflugwettbewerb g. (-s,-e) : laoskadeg c'hwezigelloù b.

Ballonführer g. (-s,-) : aervageer g., aervagour g., aerlestrer g.

Ballonmütze b. (-,-n) : kasketenn veginek b.

Ballonradiosonde b. (-,-n) : aersonterez b. ; *Gewinnung von Messwerten mittels Ballonradiosonden*, aersontadur g. ; *Messwerte mittels Ballonradiosonden gewinnen*, aersontañ.

Ballonreifen g. (-s,-) : bandenn-rod tev b.

Ballonrock g. (-s,-röcke) : brozh volzennus b.

Ballonschiffahrt b. (-) : aervagerezh g.

Ballonsechssternchen n. (-s,-) : [moull.] steredennig avalaouek b.

Ballonsteigenlassen n. (-s) : laoskadeg c'hwezigelloù b.

Ballotage b. (-,-n) : voterez gant bouloù gwenn ha du g.

Ballotieren n. (-s) : [mezeg.] bolodiñ ar grouell g.

Ballotine b. (-,-s) / **Ballottine** b. (-,-s) : [kegin.] ballotinenn b.

Ballrose b. (-,-n) : [iouza.] vibourna b.

Ballsaal g. (-s,-säle) : sal ar balioù b., sal an dañsadegou b., sal ar c'horolladegou b., sal an novezhioù gala b.

Ballschani g. (-s,-s) : [Bro-Aostria, sport] dastumer melloù g.

Ballschlag g. (-s,-schläge) : mellad b., melladenn b.

Ballschuss g. (-es,-schüsse) : mellad b., melladenn b., tenn g.

Ballspiel n. (-s,-e) : c'hoari bolod g., mellad b., melladeg b., melladenn b., c'hoari ar vell g., c'hoari mellad g. ; *baskisches Ballspiel*, c'hoari-polot g., polot euskarat g.

Ballspieler g. (-s,-) : meller g.

Ballstaat g. (-s) : dilhad gala g./ls.

Ballstoß g. (-es,-stöße) : mellad b., melladenn b.

Ballungsgebiet n. (-s,-e) / **Ballungsraum** g. (-s,-räume) / **Ballungszentrum** n. (-s,-zentren) : tolpad kériou g., tolpadur kériou g., kengériad b., daskériad b.

Balneotherapie b. (-) : [mezeg.] kouronkkurañ g.

Balsabaum g. (-s,-bäume) : [iouza.] gwez-balza str.

Balsaholz n. (-es) : balza g.

Balsam g. (-s,-e) : 1. balzam g., louzou g., traet g. ; mit Balsam einreiben, balzamañ, louzaouiñ gant balzam ; 2. [dre skeud.] balzam g., frealz g., louzou g. ; ihn wiederzusehen, das war Balsam für mein wundes Herz, ur balzam e voe e adwelet, ul louzou c'hwek e voe e adwelet ; das ist Balsam für die Seele, kement-se a zo flour da galon mab-den.

Balsambaum g. (-s,-bäume) : [iouza., *Dacryodes macrophylla*] gwez-balzam str.

Balsamessig g. (-s) : gwinêgr balzam g.

Balsameruch g. (-s,-gerüche) : c'hwezh valzam b.

Balsamico® g. (-s) [acetoo balsamico] / **Balsamicoessig** g. (-s) : gwinêgr balzam g.

balsamieren V.k.e. (hat balsamiert) : balzamañ ; einen Toten balsamieren, balzamañ ur c'horf marv.

balsamierend ag. : balzamus.

Balsamierung b. (-,-en) : balzamerez g., balzamiñ g. ; eine Balsamierung, ur valzamadenn b.

Balsaminengewächs n. (-es,-e) : [iouza.] 1. plant eus genad ar Balsaminaceæ str., balsamin str. ; 2. louzaouenn-ar-Werc'hez b. [*Impatiens noli-tangere*].

balsamisch ag. : 1. balzamek, ... balzam ; 2. balzamet ; 3. frondus, c'hwezh-vat gantañ.

Balsamkraut n. (-s,-kräuter) : [iouza., *Tanacetum balsamita*] arwaz g., bent-ar-Werc'hez b.

Balsamöl n. (-s,-e) / **Balsamterpentinöl** n. (-s) : eoul balzam g., douenn dourmantin b. / strilh tourmantin g. (Gregor), eoul tourmantin g.

Balte g. (-n,-n) : Balt g.

Baltin b. (-,-nen) : Baltez b.

Baltikum n. (-s) : das Baltikum, ar broioù balt ls., ar broioù baltek ls.

baltisch ag. : balt, baltel, [yezh.] baltek ; das Baltische Meer, ar Mor Baltel g. ; die baltischen Sprachen, ar yezhoù baltek ls.

Baluster g. (-s,-) : gwerzhid b.

Balustrade b. (-,-n) : bardell b., aspled g., garidoù ls., gwardou ls., kañsell b.

Balz g. (-es,-e) : [laboused] koroll parañ al laboused g., bragerezh-eured al laboused g., lidoù gouennañ ls.

balzen V.gw. (hat gebalzt) : 1. [laboused] koroliñ dirak ur barez ; balzender Auerhahn, kilhog gouez en tommder, kilhog gouez e rut g. ; 2. [dre fent] turzhunelliñ, chourañ, friandellat, flouretiñ, logota, dousetiñ, c'hoari koukoug, lesaat, ober chiboudou d'u.b., ober askellig, ober (kenderc'hel, tailhiñ) al lez, kontañ flourenn(ig), kontañ flourig, kontañ lallaig, kontañ lallig, tennañ plañ d'ur plac'h, kañjoliñ, douseta, floc'hañ, kundu, kundaiñ, lavaret kaer, lavaret komzoù kaer (traoù koant) / likaouiñ / lubaniñ (Gregor), likaouiñ [ouzh u.b.]

Balzzeit b. (-,en) : [laboused] parvezh g., mare parañ al laboused g., mare bragerezh-eured al laboused g., mare lidoù gouennañ al laboused g.

Bamboula b. (-) : [dañs] bamboula g.

Bamboula-Trommel b. (-,-n) : [sonerezh] bamboula g.

Bambukbutter b. (-) : amanenn karite g., karite g.

Bambule b. (-) : saka-maout g., pegad g., kabaduill b., frigas g., kann b., bretac'h g., brete g., taol-bec'h g., tousmac'h g., diframm g., taol-dispac'h g., dispac'hadeg b., taol-reuz g., taol-freuz g., tabut g., jibas g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., bec'h g., cholori g., todilhon g., todion g., sabat g., toumpi b., boulorgn g., streuvell vras b., talabard g., hemolc'h g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, bosenn b., jabadao g., karnaj g., estlamm g., foar b., keusteurenn b., charre g., aroun g., mesk g., meskadenn b., meskadeg b., tabach g., rendael b., fourgas g., diskrap g., diskrog g., distok g.

Bambus g. (-ses,-se) : [louza.] bambouz str., korz-bambouz str.

Bambushorst g. (-es,-e) : [louza.] bod bambouz g., bodenn vambouz b., bodennad vambouz b., bochad bambouz g.

Bambusplantage b. (-,-n) : [louza.] bambouzeg b. [/iester bambouzegi].

Bambusrohr n. (-s,-e) : [louza.] gwalenn vambouz b., bambouzenn b.

Bambussprossen ls. : [louza., boued] struj bambouz str., broñsoù bambouz ls.

Bambusstock g. (-s,-stöcke) : [louza.] gwalenn vambouz b., bambouzenn b.

Bambuswald g. (-s,-wälder) : [louza.] bambouzeg b. [/iester bambouzegi].

Bammel g. (-s) : aon g., rouzaon g., foerigell b., milaon g., revriad aon g., korfad aon g., terzhien-skeud b., P. daf g., P. pafenn b. ; Bammel haben, einen Bammel haben, kaout daf, na vezañ c'hezel d'an-unan, difoeñviñ, bezañ moan an traoù gant an-unan, bezañ moan ar revr gant an-unan, bezañ moan e wadegenn, na vezañ gwall fier, bezañ ur revriad aon en an-unan, flaeriañ gant an aon, kac'hat ar marv, bezañ ur c'horfad mat a aon en an-unan, bezañ bec'h war an-unan, bezañ bec'h war e chaosou, bezañ e bec'h, bezañ o foerañ, bezañ (santout, klevet, sevel) c'hwen en e loeroù, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, krenañ en e vragoù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ skoet gant an derzhien-skeud, bezañ moan e revr, krizañ e chouk, na vezañ c'hezel d'an-unan, bezañ moan e foñs, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoch' tom en e vragoù.

e galon, bezañ skoet gant an derzhien-skeud, bezañ moan e revr, bezañ moan e foñs, krizañ e chouk, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoch' tom en e vragoù ; Bammel kriegen, difoeñviñ ; er hat einen Bammel ! n'e ket c'hezel dezhañ ! moan eo e revr gantañ ! moan eo an traoù gantañ ! moan eo e wadegenn ! ; die Diebe hatten Bammel gekriegt und zitterten am ganzen Leib, al laeron a oa flaer en o bragoù ha krenañ munut a raent.

bammeln V.gw. (hat gebammelt) : 1. divilhañ, distribilhennañ, bezañ a-istribilh (a-skour, a-ispilh, e-pign), bezañ istrabilhet, istrilibañ ; 2. bezañ ur revriad aon en an-unan, kaout daf, flaeriañ gant an aon, kac'hat ar marv, bezañ moan an traoù gant an-unan, bezañ moan ar revr gant an-unan, bezañ moan e wadegenn, na vezañ gwall fier, bezañ ur c'horfad mat a aon en an-unan, bezañ o foerañ, bezañ bec'h war an-unan, bezañ bec'h war e chaosou, bezañ e bec'h, bezañ (santout, klevet, sevel) c'hwen en e loeroù, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, krenañ en e vragoù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ skoet gant an derzhien-skeud, bezañ moan e revr, krizañ e chouk, na vezañ c'hezel d'an-unan, bezañ moan e foñs, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoch' tom en e vragoù.

bamstig ag. : [Bro-Austria] foëñvet, c'hezel, koeñvet.

banal ag. : boutin, plaen, boas, boaziek, dister, disterik, diliv, nebant ; banales Geschwätz, plataj g., komzoù plat ls., fistilh dister g., fistilh hep dalc'h na poell g., divizoù disaour ls., komzoù divlaz ls., komzoù patatez ls., komzoù kollet ls., kozh fardaj g., komzoù ven ls., komzoù aner ls., gerioù gwan ls., disterajouù ls., disterajigoù ls., komzerezh goullo g., komzoù didalvez ls., komzoù goullo ls., kaoziouù ls., arabad g., pifoù ls., nebantizou ls.

banalisieren V.k.e. (hat banalisiert) : boutinekaat.

Banalisierung b. : boutinekadur g.

Banalität b. (-,en) : 1. boutinder g., boutinded b., boutinelezh b. ; 2. peuranadurenn b., lapalisadenn b., foutouilhenn b., nebantiz b., larav boutin g., komz voutin b., komz treut b.

Banalitäten ls. : plataj g., komzoù plat ls., fistilh dister g., fistilh hep dalc'h na poell g., orogell b., divizoù disaour ls., komzoù divlaz ls., komzoù patatez ls., komzoù kollet ls., komzoù didalvez ls., kozh fardaj g., nebantizou ls., komzoù ven ls., disterajouù ls., disterajigoù ls., komzoù aner ls., gerioù gwan ls., komzerezh goullo g., komzoù goullo ls., kaoziouù ls., arabad g., pifoù ls., kozh kaoziouù ls.

Banane b. (-,-n) : bananez str., bananezenn b. ; Bananen werden unreif geerntet, kutuilhet e vez ar bananez a-raok ma vezont azv.

Bananenbau g. (-s) : ar gounit bananez g., ar bananezerezh g.

Bananenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] bananezenn b. [/iester bananezenned, bananezed], gwez-bananez str.

Bananenbündel n. (-s,-) / **Bananenbüschel** n. (-s,-) : blokad bananez g., bodad-bananez g.

Bananendampfer g. (-s,-) : [merdead.] lestr-bananez g., bananezer g. [/iester bananezeroù], lestr bananezer g.

Bananenflotte b. (-) : [merdead.] lestraz bananezeroù g.

Bananenhanf g. (-s) : 1. [louza.] gwez-abaka str. ; 2. [gwiad.] abaka g.

Bananenplantage b. (-,-n) : bananezeg b. [/iester bananezegi].

Bananenrepublik b. (-,en) : republik bananez b.

Bananenschale b. (-,-n) : pluskenn vananez b., plusk bananez str.

Bananenstaude b. (-,-n) : [louza.] bananezenn b. [/iester bananezenned, bananezed].

Bananenstecker g. (-s,-) : [tekn.] sankell vananez b.

Bananenvanille b. (-) : [louza.] krakvanihez str.

Bananenwirtschaft b. (-) : armerzh ar bananez g.

Banause g. (-n,-n) : pagan g., pampez g., nouch g. [*iester nouched*], loñseg g. [*iester loñsegded*], mab-azen g., magn g./b., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., pompadur g., pabor g., loukez g., kroukez g., gogez g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., takezenn b., krampouezhenn b., bajaneg g., balteg g., begeg g., beulke g., bleup g., jaodre g., diod g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [*iester alvaoned*, alvaoneien], houperig g., bourjin g., bazh-dotu b., balbouzer g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beg leue g., louad g., sod g., darsod g., bleup g., beotian g. [*iester beotianed*].

Banausin b. (-,nen) : paganez b., sodez b., pikolenn sodez b., sodenn b., genaouegez b., arziodez b., begegez b., paborenn b., pebrenn b., buoc'hig b., loukezenn b., louadez b., brizhenn b., bailnez b., bleupez b., beotiane b.

Band¹ n. (-s, Bänder) : 1. lietenn b., bandenn b., liennenn b., lurell b., sezenn b., rubanenn b. [*iester rubanenoù*], ruban g. [*iester rubanoù*], mouch g., galloñs g., gañs g., chinkell b. ; Seidenband, sezenn b., lurell sez b. ; Samtband, voulouzenn b., sezenn voulouzet b., sezenn voulouz b., lurell voulouz b. ; Klebeband, lietenn beg b., sezenn-beg b., sezenn begus b., bandenn beg b. ; ein Band im Haar, ur sezenn en he blev ganti ; mit einem Band umbinden, lietennañ, lurellañ ; mit Bändern schmücken, rubanañ, rubanennañ, sezennañ, lietennañ, kinklañ gant chinkelloù ; mit Bändern geschmückt, sezennek, sezennet ; zwanzig Meter Band, ugent metrad lurell ls. ; 2. stagell b., stag g., liamm g. [*iester liammoù, liemmen*], las g., kevre g., ere g., ereenn b., ereell b. ; 3. bevenn-lien b. ; 4. [tekn.] lêrenn b., korreenn b., storeenn b. ; am laufenden Band, dizehan, dibaouez, diastal, dispan, hep paouez, hep diskrog, hep ehan, harz-diharz, hep didorr, hep distag ebet, hep astal ebet, hep arsav, diouzh ur sach, hep remzi, hep digeinañ, atav-atav / hep span / hep spannaenn (Gregor), diouzh ar chadenn, en ur chadennad, a-steud ; Förderband, Laufband, lêrenn dezougen b., leur-ruilh b., tapis-ruilh g. ; 5. Schuhbänder, lasoù ls. ; 6. [korf.] stagell b. ; bogenförmiges Band, stagell war b. ; das Band der Zunge, stagell an teod b., an neudennigenn b. ; 7. [fizik] bann g. ; Frequenzband, bann talmoù g. ; Valenzband, bann amsav g. ; 8. lurell warellek b., bandenn son b. ; eine Nachricht auf Band hinterlassen, lezel ur giminidezh er responder.

Band² n. (-s, -e) : [difetis] 1. liamm g., ere g., strob g., kenliamm g., chadenn b., rañjenn b. ; das Band der Freundschaft, al liammoù a vignoniezh ls., ar c'henliammoù a vignoniezh ls., chadenn ar vignoniezh b., ereoù ar vignoniezh ls., rañjenn ar vignoniezh b. ; unverbrüchliches Band, liamm didorr g. ; die Liebesbande, al liammoù a garantez ls., ar c'henliammoù a garantez ls., chadenn ar garantez b., ereoù ar garantez ls., rañjenn ar garantez b. ; soziales Band, liammoù kedvuhezel ls., simant kedvuhezel g. ; 2. außer Rand und Band geraten, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), ober un tammoñ diroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, ober e baot fistoulík, c'hoari e baot, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an unan, bezañ diroll, bezañ dirollet, bezañ perchennet gant an diaoul, kas warnezi, diaoulat, ober jabadao, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, krial evel un egaret, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, ober un todion an diaoul, sabatiñ, ober un trouz an

diaoul ; 3. [barzhon.] in Banden liegen, bezañ ar c'hefioù war e zaouam / bezañ potaihel e izili / bezañ an houarn bras en e dreid (Gregor) ; jemanden in Bande schlagen, lakaat ar c'hef(iou) war daouam u.b. / lakaat an houarn bras e treid u.b. / potaihañ treid (daouarn) u.b. (Gregor).

Band³ g. (-s, Bände) : 1. levrenn b., euroù g. ; in acht Bänden, ... a ya d'ober eizh levrenn, eizh levrenn oc'h ober anezhañ ; die einzelnen Bände sind separat erhältlich, jeder Band ist einzeln zu haben, tu 'zo da brenañ al levrennoù a-unanoù ; in Bände einteilen, levrennañ ; 2. [dre skeud.] das spricht Bände, a) kentelius meurbet eo an dra-se, diskulius eo an dra-se, kementse a ziskouez splann stad an traou ; b) [diwar oberioù an dud] diouzh ar pezh a ra e vez gwelet splann eus peseurt spered eo buhezet, diouzh ar pezh a ra e vez gwelet splann peseurt spered a geflusk anezhañ, kementse a ziskouez splann peseurt mennozh a zo en e spered, diouzh ar pezh a ra e challer gouzout, e zoare a ziskouez mat petra zo en e benn, e jeu a ziskouez mat piv eo, kementse a ziskouez mat peseurt jeu a zo en e benn, kementse a ziskouez anat pet kompren a zo ennañ.

Band⁴ b. (-s) : strollad sonerien g., bagad sonerien g., laz-senin g., orkestr g., bagad g., muzik g. ; während die Bands spielten, e-pad ma c'hoarie ar muzikou.

Bandage b. (-,n) : 1. [mezeg.] liennenn b., bandenn b., bevenn b., anroad g. ; 2. [dre skeud.] das sind harte Bandagen, te 'vat a ya er-maez en dro-mañ ! kementse a ya dreist ar roudenn (dreist an trezuou, dreist ar bord, dreist an arroudenn, dreist ar yev) ! bandagieren V.k.e. (hat bandagierte) : [mezeg.] bandennañ, lienañ, lurellañ, bevennañ.

Bandana n. (-s,-s) / **Bandana-kopftuch** n. (-s,-tücher) : bandana g.

Bandagist g. (-en,-en) : [Bro-Austria, mezeg.] steudeller g.

Bandangabe b. (-,n) : [moull.] 1. levrennañ g. ; 2. niverenn levrenn b.

bandartig ag. : 1. lietennek, e doare ur sezenn, e doare ul lietenn, e doare ur vandenn, e doare ul liennenn, e doare ul lurell, e doare ur rubanenn, a-zoare gant ur rubanenn, a-zoare gant ur sezenn, a-seurt gant ul liennenn, a-seurt gant ur vandenn ; 2. [korf.] stagellek.

Bandaufnahme b. (-,n) : enrolladur war ur vandenn warellek b., enrolladur war ur vandenn son b., enrolladur war ul lurell warellek b.

Bandbezeichnung b. (-,en) : [moull.] 1. levrennañ g. ; 2. niverenn levrenn b.

Bandbreite b. (-,n) : 1. [goproù] skeuliad ar goproù b. ; 2. [feuriou, tailhouù] lec'hed neuenniñ g. ; 3. [skingomz] lec'hed bann g., redled g. ; 4. [arch'ant.] Bandbreite, Schwankungsbandbreite, lec'hed neuenniñ g. ; 5. [fizik] bann drafet g.

Bändchen n. (-s,-) : 1. sezennig b., lietennig b., bandennig b., liennennig b., lurellig b., nac'henn b. ; 2. levrig g.

Band¹ b. (-,n) : bandennad b., bandenn b., stroll g., strollad g., strolladenn b., bagad g., maread g., pare b., gronn g., gronnad g., kouch g., nasad g., rumm g., rummad g., tolpg., tolpad g., torkad g., strobod g., ajad g., tropad g., duilhad g., rejimant g., remziad g., santier g. ; jemanden in seine Bande einreihen, jemanden in seine Bande eingliedern, rollañ u.b. en e vandenn ; Räuberbande, bandennad laeron b., bagad laeron g., maread laeron g., pare laeron b., rejimant laeron g., remziad laeron g. ; die Polzei fand Hinweise genug, um die Bande hochzunehmen, a-walc'h a brouennou en doa rastellet ar polis evit serriñ ar vandennad ; eine Bande von Wahnsinnigen, eine Bande von Fanatikern, ur vandennad pennoù bervet b., ur vandennad tud dioboellet b., ur vandennad tud egaret b.

Bande² b. (-,-n) : 1. [sport] bevenn b., riblenn b., rizenn b. ; 2. [bilhard] brenk g. ; eine Billardkugel über die Bande spielen, brenkañ ur voul.

Band einfasser g. (-s,-) : [dilhad.] mekanik gañsañ g.

Band eisen n. (-s,-) : 1. houarn feilhennek g., feilhouù ls. ; 2. ein Band eisen, ur feih g.

Band eisen bereifung b. (-,-en) : kelc'h ar rod g.

Bändel g. (-s,-) [Bro-Suis] / **Bändel** g./n. (-s,-) [su Bro-Alamagn] 1. seizenig b., lietennig b., bandennig b., liennennig b., lurellig b. ; 2. las g.

Bandelier n. (-s,-e) : [lu] gouriz-skoaz g., bodriel g.

Bandenchef g. (-s,-s) : penn ar bagad g., penn ar vandennad g., kabitien g., mestr d., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., bleiner ar vandennad g.

Bandenergie b. (-) : [Bro-Suis, tredan.] bec'hiad diazez g.

Bandenführer g. (-s,-) : penn ar bagad g., penn ar vandennad g., kabitien g., mestr d., marc'h-blein g., marc'h-kleur g., bleiner ar vandennad g.

Bandenkriminalität b. (-) : felliezh a-stroll b., felliezh dre vandennou b., torfederezh dre vandennou g.

Bandenraub g. (-s) : riblerezh g.

Bandenwerbung b. (-) : bruderezh war an tachennoù-sport g.

Bändergrundel b. (-,-n) / g. (s,-) : [loen.] skanteg marellet g. [*liester* skanteged marellet].

Banderilla b. (-,-s) : banderilh g.

Bänderkrämer g. (-s,-) : rubaner g., seizenner g.

Banderole b. (-,-n) : 1. giton g., seizzenn b., flammenn b. ; 2. lietenn b., seizzenn b., bandenn b., lurrell b. ; eine Banderole mittig um eine Zeitung legen, bandennañ ur gazetenn.

Bänderriss g. (-es,-e) : [sport, mezeg.] rogadenn stagelloù b.

Bänderschuh g. (-s,-e) : spadrilhenn b. [*iester* spadrilhoù].

Bänderzerrung b. (-,-en) : [sport, mezeg.] diantelladenn b., forsadenn b., stennadur g.

Bandfabrikant g. (-en,-en) : rubaner g., seizenner g.

Bandfisch g. (-es,-e) : [loen.] seizzenn ruz b. [*iester* seizzenned ruz].

Bandförderer g. (-s,-) : lêrrenn dezougen b., leur-ruilh b., tapis-ruilh g.

bandförmig ag. : 1. lietennek, e doare ur seizzenn, e doare ul lietenn, e doare ur vandenn, e doare ul liennenn, e doare ul lurrell, e doare ur rubanenn, a-zoare gant ur rubanenn, a-zoare gant ur seizzenn, a-seurt gant ul liennenn, a-seurt gant ur vandenn ; 2. [korf.] stagellek.

Bandgeschwindigkeit b. (-,-n) : [stlenn.] tizh dibunañ g.

Bandhandel g. (-s) : rubanerezh g., seizzennerezh g.

Bandhändler g. (-s,-) : rubaner g., seizenner g.

-bändig ag. : *dreibändig*, tei levrenn oc'h ober anezhañ ; *mehrbandig*, meur a levrenn oc'h ober anezhañ.

bändigen V.k.e. (hat gebändigt) : 1. doñvaat, sujañ, maoutañ, damesaat, naskañ, kabestrañ, rafijennañ, dont a-benn eus, mestroniañ, sparlañ, reizhañ, souplaat, plegañ ; 2. [dre skeud.] reizhañ, mestroniañ, rafijennañ, gwakoliañ, kabestrañ, plegañ ; *jemanden bändigen*, derc'hel war u.b., sioulat u.b., distanañ u.b., damesaat u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b. ; *er ist nicht zu bändigen*, n'eus tra evit herzel outañ, n'eus tra evit kaeañ outañ, n'eus tra ebet evit e herzel, n'eus harz ebet dezhañ, n'eus harz ebet outañ, n'eus ket a zalc'h dezhañ, netra ne c'hell derc'hel anezhañ, ne c'hell tra herzel outañ, ne harz tra dirazañ, ne c'hell tra sparlañ dezhañ ; *seine bösen Begierden bändigen*, kabestrañ e wallyoulou, damesaat e wallyoulou, sujañ e wallyoulou ; *seinen Zorn bändigen*, derc'hel war e fulor, derc'hel war e imor, kabestrañ e imor, derc'hel war e zroug, moustrañ war e fulor, euvriñ e fulor, gwaskañ war e zroug, padout, gouam e bemp blank, derc'hel war e gounnar, moustrañ war e gounnar (war e imor), gwaskañ war e imor, gorren e gounnar, arrelajiñ e gounnar, klask terniñ e zroug. V.em. **sich bändigen** (hat sich (ak.) gebändigt) : derc'hel ar c'hereñ war an-unan (*derc'hel e greñv warnañ e-unan, derc'hel he c'hereñ warni hec'h-unan h.a.*), en em vestroniañ, derc'hel plañ e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, gwaskañ war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.*), bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouezañ war e imor, gwaskañ war e imor, moustrañ war e imor, derc'hel war e imor, kabestrañ e c'hoantegezhioù, reoliñ e c'hoantou, reizhañ barradoù e galon.

Bändiger g. (-s,-) : damesaer g., doñvaer g.

Bändigung b. (-) : 1. damesaerezh g., damesaat g., doñvadur g. ; 2. mestroniadur g.

Bandisometrie b. (-) : [mezeg.] keitventadur stagellek g.

Bandit g. (-en,-en) : gangster g., laer bras g., forbann g., ribler g., loufrez g., paotr an troc'h-yalch g. ; [dre skeud.] *einarmiger Bandit*, mekanik c'hoarioù archant g., c'hoarierez wenneien g. [*liester* c'hoarierezioù gwenneien], mekanik lonk gwenneien g., lonkerez wenneien b. [*iester* lonkerezioù gwenneien].

Banditenunwesen n. (-s) / **Banditenwesen** n. (-) : forbannerezh g.

Bandlaufwerk n. (-s,-e) : [stlenn.] strimer g., enroller-lenner lurreloù gwarellek g.

Bandleuchte b. (-,-n) : [tredan] rezad lugelloù b.

Bandmaß n. (-es,-e) : muzul g., seizzenn vuzuliañ b.

Bandnudeln ls. : tagliatelle g., toazzennoù plat ls.

Bandnummer b. (-,-n) : 1. [stlenn.] niverenn bezhienn b. ; 2. [moull.] niverenn levrenn b.

Bandoneon n. (-s,-s) : [sonerezh] bandoneon g.

Bandoneonist g. (-en,-en) / **Bandoneonspieler** g. (-s,-) : [sonerezh] bandoneonour g.

Bandora b. (-,-s) : [sonerezh] pandorenn b.

Bandpassfilter g./n. (-s,-) : [elektronik] sil tremen bann g., sil drafañ g., sil drafañ bann g.

Bandrochen g. (-s,-) : [loen.] travank gwenn g. [*iester* travanked gwenn], travank wenn b. [*iester* travanked gwenn], travant wenn b. [*iester* travanted gwenn].

Bandrolle b. (-,-n) : lietenn b., seizzenn b., bandenn b., lurrell b.

Bandsäge b. (-,-n) : heskenn lietenn b.

Bandscheibe b. (-,-n) : [korf.] disk etremellek g., disk etre-melloù g.

Bandscheiben- : [mezeg., korf.] ... diskel.

Bandscheibenerkrankung b. (-,-en) : [mezeg.] degenerative Bandscheibenerkrankung, diskartroz g.

Bandscheibenprolaps g. (-es,-e) : [mezeg.] diskogad g.

Bandscheibenschaden (-s,-schäden) : [mezeg.] disleberadur an disk etre-melloù g.

Bandscheiben vorfall g. (-s,-vorfälle) : [mezeg.] diskogad g.

Bandschnalle b. (-,-n) : [lu] treuaziad medalennoù g.

Bandseil n. (-s,-e) : [tekñ.] fun blat b.

Bändsel n. (-s,-) : [merdead.] surno g. [*iester* surnoioù], las g., amailhenn b. ; *Reffbändsel*, las riz g. [*iester* lasoù rizoù].

Bandskimmer g. (-s,-) : [tekñ.] leur-ruilh daspugner eoul b., leur-ruilh atorer eoul b.

Bandstahl g. (-s,-stähle) : dir feilhennek g., feilhouù ls.

Bandstreifen g. (-s,-) : [korf.] lurrell b. ; der Bandstreifen des Grimmdarms, lurrell ar c'holon b.

Bandweber g. (-s,-) : rubaner g., seizenner g.

Bandweberei b. (-) : rubanerezh g., seizzennerezh g.

Bandwickler g. (-s,-) : mekanik rubanañ g., mekanik lietenniñ g., rubanerez b. [*iester* rubanerezioù], lietennerez b. [*iester* lietennerezioù].

Bandwirker g. (-s,-) : [dispredet] rubaner g., seizenner g.

Bandwirkerei b. (-) : [dispredet] rubanerez g., seizzennerez g.

Bandwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] lenkern-bras str., lenkernenn-vras b., preñv-chadennek g., kestod str., kestdenn b. ; *er hat sich einen Bandwurm geholt*, ar preñv bras a zo ennañ.

Bandwurmsatz g. (-es,-sätze) : [yezh., dre fent] frazenn gwall liziet b., frazenn rouestlet b., frazenn fulhet b., frazenn fandrouihet b., frazenn rodellet b., frazenn widilius b., frazenn keit hag ac'hanen d'al loar b.

bang ag. / **bange** ag. : ankeniet, aonik, leun a enkreze, enkrezek, doanik, balc'heg, malañjer, malañjerek, beget e galon, dindan e anken, bec'h warnañ, e bec'h, diwar aon, war aon, dindan e aon, en aon hag en enkreze, gant e aon ; *banges Warten*, gortoz enkrezek g. ; *in banger Erwartung*, trubuilhet-holl, ankeniet-holl, trechalet, trefuet, c'hwen en e loeroù ; *mir wird bang*, sevel a ra aon ganin, kregiñ a ra aon ennon, kemer a ran aon, dont a ra morc'hed din, emaoñ o serriñ ar gwall avel ; *mir ist angst und bang(e)*, bec'h a zo warnon, e bec'h emaoñ, aon bras am eus, war aon emaoñ, en aon hag en enkreze emaoñ, krenañ a ran gant an aon, skoet on gant an derhienn-skeud, euzh am eus, me a zo moan va revr, me a zo moan va foñs, moan eo va revr ganin, moan eo va gwadegenn, emaoñ o foerañ, kaoc'h tomm a zo em bragoù, sec'hañ a ran gant ar spont, moan eo an traou ganin, me a zo aet bihan va chalon, melre a zo ganin, dindan va aon emaoñ, gant va aon emaoñ, war aon emaoñ, diwar aon emaoñ, dindan va aon emaoñ, aoniñ a ran, bec'h a zo warnon, bec'h a zo war va chaosou, e bec'h emaoñ ; *mir wird bang ums Herz*, santout a ran va chalon o kargañ, bihanaat a ra va chalon, mont a ra bihan va chalon, dont a ra bihan va chalon, dont a ra bras va chalon, sevel a ra enkreze ennon, sevel a ra enkreze ganin, enkreziñ a ra va chalon, stardañ a ra va chalon, sevel a ra mantr em chalon, ur pistig a stard va chalon.

Banbüx b. (-,en) / **Bangbuxe** b. (-,n) / **Bangbüxe** b. (-,n) : [norzh Bro-Alamagn] P. toull-foer g., skider g., kac'her er goudor g., kac'her g., kac'h-aonig g., digalon g., klemmer er goudor g., kozh yar b., yar dilostet b., yar beliet b., yar dibluñvet b., yar-zour b., kabon g., kozh kabon g., kazh born g., kazh aonik a zen g., kazh gleb a zen g., foerer g., klouarenn b., krener e revr g., revr aonik a zen g., krener gwak g., krener g.

bange ag. : *sellit ouzh bang*.

Bange b. (-) : aon g., damaon g., brizhaon g., rouzaon g., doan b., balc'heg g., anken b., enkreze, enkrezen b., nec'h g., chal g., erez b., estlamm g., torr-spered g. ; *ohne Bange*, dizaon, dizaonik, disaouzan, diabaf, dispont, hardizh, her ; *jemandem Bange machen*, lakaat aon da sevel gant u.b., spontañ (spouronañ, espoluñ, lorç'hañ, estlammiañ, chalañ, enkreziñ) u.b., spourailhañ u.b., spontailhañ u.b., braouac'hiñ u.b., aoniñ u.b., ober from d'u.b.

bangen V.gw. (hat gebangt) : krenañ, kaout aon, aoniñ, kaout doan, kaout balc'heg, kaout prederi, kaout from, bezañ bec'h war an-unan, bezañ e bec'h, bezañ diwar aon, bezañ war aon, bezañ dindan e aon, bezañ gant e aon, bezañ en aon hag en enkreze, kaout euzh, gouzañ anken, bezañ moan ar revr gant an-unan, bezañ moan e wadegenn ; *um etwas bangen*, bezañ e chal gant udb, kaout enkreze gant udb ; *er bangt um sein Leben*, aon en deus da goll e vuhez, aon a zo gantañ da goll e vuhez, krenañ a ra gant aon da goll e vuhez, krenañ a ra gant aon ag e vuhez.

Bangen n. (-s) : doan b., balc'heg g., anken b., enkreze b., enkrezen b., nec'h g., chal g., erez b., estlamm g., hirvoud g., malañjer g., treant g., torr-spered g., prederi b. ; *mit Bangen und Bangen*, trubuilhet-holl, ankeniet-holl, trechalet, trefuet, c'hwen en e loeroù, dindan e anken, o krenañ gant an aon,

skoet gant an derhienn-skeud, bec'h warnañ, bec'h war e chaosoù, e bec'h, moan e revr, moan e foñs, o foerañ, o sec'hañ gant ar spont, kaoc'h tomm en e vragoù, moan an traou gantañ, aet bihan e galon, melre gantañ, gant poan vras, dre (a) boan vras, goude kalz a boan, goude poaniañ a-walch'h, a-bouez poan a-walch'h, gant kant ha mil boan, bec'h-ha-bec'h.

Bangigkeit b. (-) : aon g., damaon g., brizhaon g., rouzaon g., doan b., balc'heg g., prederi b., anken b., enkreze g., enkrezen b., nec'h g., chal g., erez b., morc'hed g./b., estlamm g., hirvoud g., malañjer g., treant g., gouli g., torr-spered g.

Bangkok n. : Bangkok b.

Bangladesch n. : Bangladesh b.

bänglich ag. : ankeniet, aonik, damaonik, maraonik, spontidik, doanik, balc'heg, leun a enkreze ; *ihm ist bänglich zumute*, dindan (gant) e aon emañ, dindan (gant, war) aon emañ, emañ o foerañ, sec'hañ a ra gant ar spont, kaoc'h tomm a zo en e vragoù, dindan e anken emañ, doan en deus, balc'heg en deus, prederi en deus.

Banjo n. (-s,s) : [sonerezh] banjo g.

Banjospieler g. (-s,-) : [sonerezh] banjour g.

Bank¹ b. (,Bänke) : 1. bank g., skaon b. [*iester skinier*], brich b., pased b. ; *Steinbank*, menk g., skaon maen g. ; *vor leeren Bänken spielen*, c'hoari dirak ur sal c'houollo ; *zwischen Tisch und Bank*, e pleg an daol ; *Bank vor einem Schrank*, sourbank g. ; *Bank vor einem Schrankbett*, bank-tosel g., skaon wele b. ; *Bank mit Rückenlehne*, skaon-geinek b., bank-keinek g., bank-kein g., bank-kazelek g. ; *eine Bank voll sitzender Kinder*, ur bankad bugale g. ; *die Beine einer Bank, die Füße einer Bank*, botizi (botaouioù, troadoù, pavioù, pivier) ur bank ls. ; *sich auf eine Bank setzen*, teuler e bouez war ur bank, azezañ war ur bank, lakaat e revr war ur bank, pikañ e revr war ur bank ; *von einer Bank aufstehen, seine Bank verlassen*, divankañ ; *die Bank wechseln*, divankañ ; *die Bankreihen lichten sich*, divankañ a ra an dud ; *Tisch mit Bänken*, taol harzell b., taol ledet gant skinier hir b. ; 2. [tekn.] eskemmez g. [*iester eskemmeziou*], eskemmer g. [*iester eskemmerioù*], taol-labour b., based g. ; [fizik] *photometrische Bank*, eskemmez luc'hventañ g. ; 3. [dre skeud.] *etwas auf die lange Bank schieben*, mont ruz-diruz gant udb, mont a-ruz (war-stlej, goustadik) d'udb, lakaat an amzer da vont hebiou, sachañ war a-dreñv, buzhugenniñ udb, goulerc'hiñ d'ober udb, daleañ d'ober udb, daleañ udb, deren udb, dereniñ udb, pellaat udb, lakaat udb da badout, lezel udb d'ober, gortoz evit ober udb betek ma savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, gortoz an devezh goude biken evit ober udb, kas udb da ouel sant Bikenig, gortoz evit ober udb ken na vo lidet sant Bikenig, gortoz betek trompilh ar Varn a-raok ober udb, ober udb gant lentegezh (Gregor) ; *alles auf die lange Bank schieben*, lakaat an traou da hirbadout, [bred.] dijanï ; 4. *durch die Bank*, tout-razh, tout-pizh-razh, holl-razh, holl-razh-ribus, holl-pizh-razh, razh a-bezh, an holl gwitibunan, holl gwitibunan, kement hini a zo anezho, an holl dud tout, an holl hep diskontañ nikun, an holl hep eseveñ nikun, an holl hep na vankas gour, an holl hep faot ebet, holl a-bezh, kement den a zo tout, an dud holl gwitibunan, pizh an dud ; 5. P. *auf der Anklagebank sitzen*, bezañ bet lakaat war bedenn ar Sul, bezañ dindan lagad an holl, bezañ tapet e kaoz, na vezañ anv nemet eus an-unan, bezañ kaoz vras eus an-unan, bezañ dindan teod an dud, bezañ war teod an dud, bezañ ar gaoz war e lerc'h, bezañ e-kreiz ar gaoz, magañ ar gaoz, bezañ chaok diwar e Benn, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e Benn ; 6. [loen.] tolpad g., bank g., bankad g. ; *Muschelbank*, rouzenn b., bank kegin g., bankad kegin g. ; *Heringsbank*, gwazhiad harinked b., gwazhienn harinked b., taol

harinked g., bank harinked g., bankad harinked g., kladad harinked g., moudenn harinked b.; 7. Sandbank, erv-traezh b., reuzeulenn-draezh b., traezhenn b., bank traezh g.; 8. [douarouriez] distag g.; senkrechte Bank, rouzenn b.; waagerechte Bank, leuren b.; schräge Bank, linkern b.

Bank² b. (-, -en) : 1. bank g., ti-bank g., arc'hanti g.; Geld auf der Bank haben, kaout arc'hat war e anv en ti-bank; ich muss noch zur Bank, ret e vo din mont d'an ti-bank; Kreditbank, bank postañ g., ti-bank an aferioù kenwerzh g.; Notenbank, bank monañ g.; emittierende Bank, bank krouer g.; ausgebende Bank, bank embanner g.; Europäische Bank für Wiederaufbau und Entwicklung, Bank Europa evit an Adsevel hag an Diorren g.; die Banken sind Intermediäre, hantererien eo ar bankoù; die Bank wechseln, treuzaks e gont d'ur bank all; er wurde zum Direktor der Bank ernannt, lakaet e oa bet da vestr er bank; eine Bank überfallen, tagañ ur bank; 2. [dre heñvel.] [c'hoariou] pod g., kef g., bank g.; die Bank halten, ober war-dro ar bank (ar c'hef), bezañ e karg eus ar pod; die Bank sprengen, dont ar gounid bras gant an-unan, dont an holl uestloù gant an-unan, fregañ ar bank, riñañ ar pod, mont holl arc'hat ar pod gant an-unan.

Bank- : ... bankel, ... bank, ... ar bankerezh.

Bankabschluss g. (-es,-abschlüsse) : stad kont b., mentel b.

Bankagio n. (-s,-s) : agio g., priz ouzhpenn g., ouzhpennadenn b., mizioù ouzhpennet ls.

Bankakzept n. (-es,-e) : asant an ti-bank g.

Bankamboss g. (-es,-e) : [tekn.] annev hezoug b., annevig b.

Bankangestellte(r) ag.k. g./b. : implijad bank g., implijadez vank b.

Bankanweisung b. (-, -en) : chekenn-vank b.

Bankauftrag g. (-es,-aufträge) : urzh roet d'un ti-bank g.

Bankausweis g. (-es,-e) : mentel b.

Bankauszug g. (-s,-züge) : daveennoù bank ls.

Bankautomat g. (-en,-en) : bilhedaouer emgefref g. [liester bilhedaouerioù emgefref].

Bankaval g. (-s,-s) : ergein g., gwarant bank g.

Bankaxt b. (-, -äxte) : [tekn.] bouc'hal galvez b.

Bankbeamte(r) ag.k. g. : implijad bank g.

Bankbeamtin b. (-, -nen) : implijadez vank b.

Bankbranche b. (-) : kelc'hiadoù ar bankerezh ls.

Bankbürgschaft b. (-, -en) : gwarant bank g.

Bankdepositen ls. : fiziadoù arc'hat ls.

Bankdirektor g. (-s,-en) : rener ti-bank g.

Bankdiskont g. (-en,-en) : diskont bank b.

Bankeinlage b. (-, -n) : fiziad arc'hat g., fiz-bank g.

Bankeisen n. (-s,-) : [tekn.] krog-bank g., krog-houam g., kropased g., gwaz-houarn g.

Bänkelgesang g. (-s,-gesänge) : kanaouenn bobl b.

Bänkelkind n. (-s,-er) : bastard g., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar njig g., bugel diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., mab-egil g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g.; sie hat ein Bänkelkind bekommen, kouezhet ez eus ur berenn diouti.

Bänkelliad n. (-s,-er) : kanaouenn bobl b.

Bänkelsänger g. (-s,-) : kaner baleer g.

banken V.gw. : [merdead.] backen und banken! ouzh taol!

Bankenaufsicht b. (-) : kuzul-enklask war an tiez-bank g., kengor kontrollañ labour an tiez-bank g.

Bankengruppe b. (-, -n) : stroll bankoù g.

Bankenkonsortium n. (-s,-konsortien) : kevuniad bankoù g.

Bankenkrach g. (-s,-e) : freuz bank g., koemp g.

Bankensektor g. (-s) : bankerezh g.

Bankensystem n. (-s,-e) : reizhiad vankel b.; ohne Hilfe von außen wird das Bankensystem dieses Landes zusammenbrechen, reizhiad vankel ar vro-se n'eo ket gouest da chom plom drezi hec'h-unan; Bindung der Bevölkerung eines Landes an das Bankensystem, bankadur poblañs ur vro g.; die Bevölkerung eines Landes an das Bankensystem binden, bankaat poblañs ur vro.

Bankenviertel n. (-s,-) : karter an tiez-bank g.

Bankerott g. (-s,-e) : sellit ouzh **Bankrott**

Banker g. (-s,-) : banker g., bankour g.

Bankert g. (-s,-e) : 1. [dispredet, gwashaus] bastard g., avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'hed b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur marc'h-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar njig g., bugel diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., mab-egil g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g.; sie hat einen Bankert bekommen, kouezhet ez eus ur berenn diouti; 2. [Bro-Vavaria, Bro-Austria] Yann gañfar g., higolenn b. [liester higolenned], freilhenn b. [liester freilhenned].

Bankett¹ n. (-s,-e) : banvez g., kouvi g.

Bankett² n. (-s,-e) / **Bankette** b. (-, -n) : glazenenn b., bord an hent g., ribl an hent g., lez an hent g., riblenn-hent b., ribl-hent g., rizenn b., isu g., [dre fent] park an erv hir g.; Bankette nicht befahrbar, ribl-hent gwak!

bankettieren V.gw. (hat bankettiert) : banveziñ, chervadiñ, frikotañ, frikoañ, korfata, c'hoari lapavan, ober chegenn, festailhiñ.

Bankett-Teilnehmer g. (-s,-) : banvezer g., frikoter g., festailher g.

Bankfach n. (-s,-fächer) : 1. koufr g.; 2. [micher] bankerezh g., gennad bankel g.

bankfähig ag. : ... a c'hell bezañ asantet gant ar bank kreis, bankadus.

Bankfiliale b. (-, -n) : ti-bank g.

Bankfähigkeit b. (-) : bankadusted b., bankaduster g.

Bankforderungen ls. : kredouriezhōù bank ls.

Bankgeheimnis n. (-ses,-se) : sekred bank g., rin bankel g.

Bankgeschäft n. (-s,-e) : 1. treuzread bankel g., oberiadenn vank b., gwezhiadenn vank b., bankerezh g., obererezh arc'hat g., obererezh arc'hantaouiñ g.; Bankgeschäfte tätigen, seveniñ oberiadennou bank, seveniñ gwezhiadennou bank; elektronisches Bankgeschäft, [stlenn.] bankerezh elektronek g.; 2. ti-bank g., diazezadur bankel g.

Bankguthaben n. (-s,-) : kaoudouù er bank ls.

Bankhaken g. (-s,-) : [tekn.] krog-bank g., krog-houarn g., kropased g., gwaz-houarn g.

Bankhalter g. (-s,-) : [c'hoariou] banker g., den e karg eus ar bank g., den e karg eus ar pod g., den e karg eus ar c'hef g.

Bankhaus n. (-es,-häuser) : ti-bank g., diazezadur bankel g.

Bankier g. (-s,-s) : banker g., bankour g., arc'hantour g.

Banking n. (-s) : bankerezh g.; electronic Banking, [stlenn.] bankerezh elektronek g.

Bankinstitut n. (-s,-e) : ti-bank g., arc'hanti g., diazezadur bankel g., ensavadur bankel g., aozadur bankel g.

Bankkapital n. (-[e]s,-ien) : kevala bank g.

Bankkaufmann g. (-s,-leute) : implijad bank diplomet g.

Bankkauffrau b. (-, -en) : implijadez vank diplomet b.

Bankkonsortium n. (-s,-konsortien) : kevuniad bankoù g.

Bankkonto n. (-s,-konten) : kont-vank b. ; *Geld von seinem Bankkonto abheben, tennañ arc'hant diwar e gont, dibourvezañ e gont-vank ; seinem Bankkonto einen Betrag gutschreiben, pourvezañ e gont-vank.*

Bankkredit g. (-s,-e) : kred bank g., kredad bank g.

Bankkreise ls. : kelc'hiadoù ar bankerezh ls.

Banklehre b. (-) : deskarderezh en un ti-bank g., deskerezh en un ti-bank g.

Bankleitzahl b. (-,en) : kod bank g., boneg vankel b. ; *Bankleitzahl und Kontonummer, daveennou bank ls., daveennou ar gont-vank ls.*

bankmäßig ag. : 1. ... a ch'ell bezañ asantet gant ar bank kreiz, bankadus ; 2. [kenw.] *bankmäßige Deckung, kretadur (kretadurezh b.) dre an ti-bank g.*

Bankmonopol n. (-s,-e) : monopol monañ g.

Bankniederlassung b. (-,en) : amsez vank b., diazezadur bankel g., P. ti-bank g.

Banknote b. (-,n) : bilhed-bank g., paper-arc'hant g., P. tamm g., pezh g. ; *im Umlauf befindliche Banknoten, bilhedou bank en implij ls., bilhedou amred ls. ; falsche Banknoten in Umlauf setzen, lakaat bilhedou faos en amred, lakaat bilhedou faos da redek, paseal bilhedou faos, diboullañ bilhedou faos ; diese Banknoten sind nicht mehr gültig, diamzeret (eztalvoud, ezkreriet) eo ar bilhedou-bank-se, ar bilhedou-bank-se n'o deus ket a von ken, ar bilhedou-bank-se n'int mui talvoudek.*

Banknotenausgabe b. (-,n) : enamredañ bilhedou bank g.

Banknotenfälscher g. (-s,-) : falser bilhedou bank g.

Banknotenpresse b. (-,n) : moull bilhedou g.

Bankobligation b. (-,en) : endalc'henn vank b.

Bankomat g. (-en,-en) : [Bro-Austria] bilhedaouer g. [liester bilhedaouerioù], bilhedaouer emgefref g.

Bankomatkarte b. (-,n) : [Bro-Austria] kartenn-gred b., kartenn-vank b.

Bankpapiere ls. : talvoudennoù ls., paperiou-leve ls.

Bankplatz g. (-es,-plätze) : kreizenn vankel b., meurgêr ar bankerezh b.

Bankpraxis b. (-) : arverioù an tiez-bank ls., doare d'ober an tiez-bank g., pleustr bankel g.

Bankprovision b. (-,en) : mizoù bank ls., arvuziad bank g.

Bankraub g. (-s,-e) : laeradenn ti-bank b., bankskrap g.

Bankräuber g. (-s,-) : bankskraper g., laer tiez-bank g.

Bankrecht n. (-s,-e) : gwir a sell ouzh mont en-dro ar bankouù g.

Bankreihe b. (-,n) : renkennad vankouù b. ; *die Bankreihen lichteten sich, die Bankreihen leerten sich, divankañ a reas an dud.*

Bankreferenz b. (-,en) : daveennou bank ls., daveennou ar gont vank ls.

Bankrott g. (-s,-e) : freuz-stal g., freuz-boutikl g., banktorradur g., banktorr g., freuz bank g., faziadenn-genwerzh b., fellerez g., P. foet-boutikl g. ; *am Rande des Bankrotts stehen, bezañ war var d'ober freuz-stal ; Bankrott machen, Bankrott gehen, ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, ober foet-boutikl, foetañ e stal, foetañ e voutikl, faziañ, ober bank, filañ e stal, mont da raz, mont en douflez, dougen ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, kemer ar boned glas, mont e stal da benn ar c'hoc'hу, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'bleuz, mont e boch gant ar vezh ; betrügerischer Bankrott, freuz-stal flodus ha malisius (Gregor) g., freuz-stal dizonest g., banktorr flodus g. ; er hat Bankrott gemacht, freuz-stal a zo gantañ, kouezhet eo e stal, aet eo dreist penn e draoù, foetet en deus e stal, foetet en deus e voutikl, dougen a ra ar boned glas, kemeret en deus ar boned glas ; die Gaststätte hat Bankrott gemacht, aet eo ar barr-iliv gant ar chavr.*

bankrott ag. : *bankrott werden, ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, ober foet-boutikl, foetañ e stal, foetañ e voutikl, faziañ, ober bank, dougen ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, dougen ar boned glas, mont e stal da benn ar c'hoc'hу, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'bleuz, mont e boch gant ar vezh ; für bankrott erklären, embann ar freuz-stal, diskleriañ en deus graet freuz-stal un embregerezh bennak.*

Bankrotterklärung b. (-,en) : diskleriadur ar freuz-stal g., embannidigezh ar freuz-stal b.

Bankrotteur g. (-s,-e) : banktorrer g., fellad g. [liester felladed].

Banksatz g. (-es,-sätze) : feur bank g.

Bankschalter g. (-s,-) : gwiced vank b., dorikell ar bank b., draf ar bank g.

Bankscheck g. (-s,-s) : chekenn vank b.

Bankschließfach n. (-s,-fächer) : kombod surentez en ti-bank g., koufr-houarnet ti-bank g., koufr-kreñv ti-bank g.

Bankschuldverschreibung b. (-,en) : endalc'henn vank b.

Banksektor g. (-s) : bankerezh g.

Banktratte b. (-,n) : lizher-paeañ g.

Banktransaktion b. (-,en) : treuzgread bankel g.

Banküberfall g. (-s,-fälle) : laeradenn ti-bank b., bankskrap g., tagadenn ti-bank b.

Banküberweisung b. (-,en) : treuzkasadenn arc'hant b., treuzdougadur bankel g.

banküblich ag. : diouzh arverioù an tiez-bank, diouzh ar pleustr bankel.

Bankung b. (-,en) : [douarouriezh] gweleadur g. ; *gleich geschichtete Bankung, konkordante Bankung, übereinstimmende Bankung, konforme Bankung, gweleadur kenglot g. ; diskordante Bankung, gelappte Bankung, gweleadur disklot g.*

Bankungsfuge b. (-,n) : [douarouriezh] gwele ar maen g.

Bankunternehmen n. (-s,-) : diazezadur bankel g.

Bankusance b. (-,n) : arverioù an tiez-bank ls., doare d'ober an tiez-bank g., pleustr bankel g.

Bankverbindlichkeit b. (-,en) : dle e-keñver un ti-bank g., endalc'h e-keñver un ti-bank g., enkoulm bankel g., enkoulmidigezh vankel b., endalc'h bankel g.

Bankverbindung b. (-,en) : kod bank g., boneg vankel b. ; *Bankverbindung und Kontonummer, daveennou bank ls., daveennou ar gont-vank ls.*

Bankvollmacht b. (-,en) : leunc'halloud evit ober war-dro kont-vank u.b. g., prokul evit ober war-dro kont-vank u.b. g.

Bankwechsel g. (-s,-) : lizher-paeañ g., tennadenn vankel b.

Bankwelt b. (-) : bed ar bankouù g., metou ar bankouù g., kelc'hiadoù ar bankerezh ls.

Bankwert g. (-es,-e) : talvoudenn b., paperiou-leve g.

Bankwesen n. (-s,-) : tiez-bank ls., bankouù ls., bankerezh g., reizhiad vankel b. ; *Bindung der Bevölkerung eines Landes an das Bankwesen, bankadur poblañs ur vro g. ; die Bevölkerung eines Landes an das Bankwesen binden, bankaat poblañs ur vro.*

Bann g. (-es,-e) : 1. anaoue g., forbannerez g., ostrakelez h. ; *den Bann ausüben können, bezañ ar gwir a forbannerez gant an-unan ; jemanden in Acht und Bann schlagen, jemanden mit dem Bann belegen, den Bann über jemanden verhängen, den Bann über jemanden aussprechen, a) forbannañ u.b., ober u.b. forbann / forbanañ u.b. (Gregor) ; b) [relig.] anaoueañ u.b., teurel an anaoue war u.b., dougen an anaoue a-enep u.b., lakaat u.b. war pedenn ar Sul ; 2. boem b., hoal g., chalm g. strobineill b., hud g., achantouriez h., achanterez h., breou g., boemerezh g., strobinelezh g., kazel-ge b., rouestl-hud g., trugar b., dudi g., bam g., hoalerezh g., hoalusted b., lorberezh g., touellerez h., touellenn b., sort g., gouestl g. ; im Bann stehen,*

bezañ dindan gazel-ge ; *jemanden in seinem Bann halten*, derc'hel u.b. dindan gazel-ge ; *den Bann brechen*, *den Bann lösen*, *den Bann aufheben*, terriñ ar strobinell, terriñ (treiñ) ar blanedenn, distrobañ, distrobinellañ, disorsañ, diskoulmañ an akuilhetenn, diavelañ / diachantañ / diskontañ / digej ar bater (Gregor) ; *beim dritten Mal wird der Bann gebrochen, ab dem dritten Mal ist der Bann gebrochen*, diwar deir gwech e vez torret ar blanedenn ; *jemanden von einem Bann befreien*, digilhañ u.b., diachantañ u.b., distrobellañ u.b., lemel u.b. a-zindan gazel-ge, disorsañ u.b., divamañ u.b. ; *jemanden in Bann schlagen*, *jemanden in seinen Bann schlagen*, *jemanden in seinen Bann zwingen*, *jemanden in seinen Bann ziehen*, achantañ u.b., hudañ u.b., boemañ u.b., strobinellañ u.b., touellañ u.b., kilhañ u.b., lakaat u.b. dindan gazel-ge, treiñ ha distreiñ u.b., mezevelliñ u.b., gouestlañ spred u.b., trellañ spred u.b., bamañ u.b., chalmiñ e galon d'u.b., chalmiñ santimant u.b., chalmiñ u.b., goursevel u.b., mezviñ u.b., dibradañ u.b., sordañ u.b., filimiñ u.b., fileniñ u.b., tizhout u.b., lorc'hañ u.b., sorsiñ u.b., barn u.b., teuler breou war u.b., teogiñ u.b. ; *ein Haus einem teuflischen Bann unterziehen*, satanaziñ un ti ; *in den Bann eines Menschen geraten*, bezañ erru e anal u.b., degouezhout e anal u.b., bezañ dindan gazel-ge u.b., bezañ galvet gant ur gouestl didrec'hus davet u.b., bezañ mezevellet gant u.b., bezañ hoalet gant u.b. ; *der Redner zwang die Zuhörerschaft in seinen Bann*, gouestlañ a reas ar prezegenn e selaouerien gant e gomzoù, boemet (hoalet, filimet, bamet) en doa ar prezegenn e selaouerien, lakaat a reas ar prezegenn e selaouerien dindan gazel-ge gant e gomzoù boemus, chalmet e oa bet santimant ar selaouerien gant komzoù ar prezegenn, gouezet en doa ar prezegenn gounit kalon ha spred e selaouerien ; *die Lüstlinge bleiben im Bann ihrer berauschenen Wollust gefangen*, ar pljadurioù lik a zo ur grapinell ivinek evit an dud c'hadal ; *jemanden in Bann halten*, *jemanden in seinem Bann halten*, derc'hel u.b. dindan gazel-ge ; **3.** [istor] *ein Bann Heerleute*, ur vandennad soudarded b. (Gregor) ; *Heerbann*, bann izelañ g.

Bannberechtigte(r) ag.k. g./b. : [istor] marc'hegour bannielek g.
Bannbulle b. (-,-n) : [relij.] builh anaoueañ b./g.
bannen V.k.e. (hat gebannt) : **1.** anaoueañ, interdizañ, forc'hiñ, argas, bannañ ; *den Teufel bannen*, argas an diaoul, touch an diaoul kuit ; *die Sorgen bannen*, argas an trubuilhoù, argas trechal ha trefu ; [kr-l] *Gefahr erkannt*. *Gefahr gebannt*, un den berzet a dalv kant ; **2.** [dre skeud.] treiñ ha distreiñ, lakaat dindan gazel-ge, filimiñ, boemiñ ; *er ist wie gebannt*, alvaonet-holl eo, evel dindan gazel-ge emañ, evel strobinellet eo, kalmet eo, skoelfet eo ; **3.** luc'hskeudenniñ, tresañ, livañ.

bannend ag. : boemus, bamus, mezevellus, mezvus, sorc'hennus, signus.

Banner n. (-s,-) : **1.** banniel g., standard g. ; **2.** [stlenn.] giton g.
Bannerherr (-n,-en) : [istor] bannieler g., marc'heg-bannieler g. [liester marc'heien-vannielerien].

Bannerschild g. (-s,-e) : [ardamezouiez] skoed e banniel g.
Bannerträger g. (-s,-) : douger-banniel g., bannieler g.
Bannerwerbung b. (-) : [stlenn.] bruderezh dre c'hitonioù g.
Bannfluch g. (-s,-flüche) : eskumunugenn b., anaoue g. ; *jemanden mit dem Bannfluch belegen*, anaoueañ u.b., teuler an anaoue war u.b., dougen an anaoue a-enep u.b., eskumunugañ u.b., teuler (dougen) un eskumunugenn war ur re bennak (Gregor), dougen setañs an eskumunugenn a-enep u.b., interdizañ u.b.

Banngerechtigkeit b. (-) : [istor] banaliez b.

Banngut n. (-s,-güter) : marc'hadourezh flod b.

Bannkreis g. (-es,-e) : **1.** bann g., lev-varn b. ; **2.** talvoudva g., takad obererezh g., tachennad levezon b., takad gwerediñ g.,

takad efediñ g., kelc'h levezon g. ; *sich in jemandes Bannkreis befinden*, bezañ en ardremez u.b.

Bannmeile b. (-,-n) : lev-varn b., bann g.

Bannmühle b. (-,-n) : [istor] **1.** milin-dalc'h b., milin-aotrou b. ; **2.** [dre astenn.] milin voutin b., kenvilin b.

Bannofen g. (-s,-öfen) : forn-dalc'h b., forn-aotrou b.

Bannpflicht b. (-) : banaliez b. ; *bananpflichtfreier Ofen*, forn-red b.

Bannrecht n. (-s) : [istor] banaliez b.

Bannstein g. (-s,-e) : maen-harz g., maen-bonn g., bonn g., harz g. ; *Bannsteine setzen*, maenharzañ, bonañ ; *Setzen der Bannsteine*, maenharzerezh g., bonañ g., bonnerezh g.

Bannstrahl g. (-s,-en) : eskumunugenn b., anaoue g. ; *jemanden mit dem Bannstrahl belegen*, anaoueañ u.b., teuler an anaoue war u.b., dougen an anaoue a-enep u.b., eskumunugañ u.b., teuler (dougen) un eskumunugenn war ur re bennak (Gregor), dougen setañs an eskumunugenn a-enep u.b., interdizañ u.b.

Bannwald g. (-es,-wälde) : [Bro-Suis / Bro-Aostria] koadeg wareziñ b., koadeg gwarez ouzh an disac'hadenou b.

Banware b. (-,-n) : marc'hadourezh flod b.

Bantamgewicht n. (-s,-e) : [sport] pouez kilhog g.

Bantamgewichtler g. (-s,-) : [sport] bokser pouez kilhog g.

Banyanbaum g. (-s,-bäume) / **Banyan-Feige** b. (-,-n) : [louza.] fiez-banian str., banian str.

Baobab g. (-s,-s) : [louza.] baobab g./str., baobabez str.

Baptismus g. (-) : [relij.] badezouriez b.

Baptist g. (-en,-en) : [relij.] badezour g.

Baptisterium n. (-s, Baptisterien) : chapel-vadeziñ b., chapel-vadez b., chapel ar vadeziant b.

bar ag. : **1.** noazh, hep, dibourvez a ; *baren Hauptes, barhäuptig*, diskabell, digabell, en e vlev, en he blev, hep a bennwisk, penn noazh, en e benn noazh, didog, na tog na mann war e benn, dizolo e benn, noazh e benn ; *barfuß, barfüßig*, diarc'hen, diarc'hen-bev, kuit a votou, divotoù, divot, diloer ha divotoù, treid noazh, noazhtroad, war e dreid noazh, gant netra en e zreid, divotoù-diloeroù ; *aller Vernunft bar*, diskiant da vat, kollet e skiant-vat gantañ ; *jedes Geldes bar*, gwenneg ebet el loch gantañ, diarc'han da vat, plat e yalch', izel an dour gantañ, riñset, tanav e yalch', goullo-sec'h e yalch', roustet, kras ; *bar jeglichen Schamgefühls*, gwerzhet e vezh gantañ, staotet e vezh gantañ ; *er war nicht völlig bar jeglichen Schamgefühls*, mezhigom u doa memes tra ; *bar jeder Habe sein*, bezañ didra, bezañ en diouer a bep tra, dioueriñ an traou rekisañ, en em gavout en dilez ar brasañ, na vevañ nemet dre an diouer hag an dilez a bep tra, na gaout mann d'an-unan (*dezhañ e-unan, dezhi hec'h-unan h.a.*), na gaout tra war e anv (en e gerz, en e anv e-unan), na gaout tra d'an-unan (*dezhañ e-unan, dezhi hec'h-unan h.a.*), na gaout ur bomm leve war e anv, na gaout kerz e nep tra, na gaout an hanter eus netra, bezañ dileve, na gaout un diner toull war e anv, na gaout nag erv nag ant, na gaout na bod na skod, na gaout netra dre an-unan (*drezañ e-unan, drezi hec'h-unan h.a.*), bezañ dibourvez eus pep tra, bezañ dibourvez a bep tra, bezañ difournis a bep tra, bezañ diarc'han, bezañ izel an dour gant an-unan, bezañ riñset, bezañ roustet, bezañ kras, bezañ dizanvez, bezañ didra, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout gwenneg ebet, bezañ skañv (diskantet, disec'het, skarzhet, skarzh, diblusket, goullo, plat, ridet, moan, treut, tanav) e yalch', bezañ goullo-sec'h e yalch', bezañ deuet e yalch' da bladañ, bezañ aet e yalch' d'an hesk, na vezañ gwenneg ebet el loch gant an-unan, na vezañ gwenneg toull ebet gant an-unan, na gaout mui ur gwenneg toull, na gaout takenn ebet, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr en e skeuliad, na gaout a segal ken, bezañ teusk an traou

gant an-unan, bezañ berrek gant an-unan, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan.

2. bares Geld, arc'hant dizolo g., arc'hant laosk g., arc'hant diouzhtu g., arc'hant a-benn g., arc'hant dibrez g., arc'hant red g., arc'hant sec'h g.; *in barem Geld*, war an taol, war an tach, war al lec'h, dre ma'z eer, en un domad, gant arc'hant diouzhtu (dizolo, a-benn), war ar peul, war an tomm hag hep temen (Gregor); *bares Geld lacht*, arc'hant diouzhtu a lak ar c'hredour war e du.

3. [dre skeud.] etwas für bar (für bare Münze) nehmen, plomañ kañvaled (kelien, poulc'hennou), lonkañ silioù (prun, lostoù leue, kelien), lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennou, bezañ hegredik betek re, lonkañ (evañ, plomañ, treizhañ) kement gaou a lavarer; *das ist ja barer Unsinn*, n'eus dalc'h na poell gant kement-se, diskiant da vat eo an dra-se, n'eus penn na lost gant kement-se, diboell eo kement-se ken ez eo.

4. e-lec'h "Bargeld": *gegen bar, in bar*, gant ma vo paeet diouzhtu, evit arc'hant diouzhtu, da baeañ war al lec'h; *nur gegen bar verkaufen*, gwerzhañ war an tach, gwerzhañ war an daol, gwerzhañ gant ma vo paeet rik-ha-rak war an taol, gwerzhañ war an dorn, gwerzhañ hep termen, gwerzhañ gant ma vo paeet diouzhtu; *bar bezahlen*, paeañ diouzhtu, paeañ war an tomm hag hep termen (Gregor), paeañ war al lec'h, paeañ war an tach, paeañ gant arc'hant a-benn, paeañ dre ma'z eer, paeañ gant arc'hant dizolo, paeañ gant arc'hant diouzhtu, paeañ gant arc'hant kontet, paeañ war ar peul, paeañ rik-ha-rak war an taol, paeañ rik war an taol, prenañ war an tach; *ich bezahle dann alles bar auf die Kralle / ich bezahle dann alles bar auf die Hand*, me 'baeo tout, riget mat, en un taol - me 'baeo tout pizh-razh en un taol.

-bar ag. : [lostger] *trinkbar*, mat da evañ, evus; *lesbar*, lennus, lennagus, aes da lenn (Gregor).

Bar b. (-s) : 1. ostaleri b., tavarn b., evlec'h g.; *sich in Bars herumtreiben*, hentiñ an tavarnioù, redek an ostaleriou; 2. kom-tavarn er gêr g., korn-tavarn en ul leti g., bar g.; 3. armel an evajoù b., bar g.; 4. armelad evajoù b.

bar / Bar n. (-s,-s) : [fizik] bar g.

Bär¹ g. (-en,-en) : 1. [loen.] a) [kerentiad] ursideg g.; *die Bären, die Großbären, die echten Bären, an ursideged Is.*; b) [spesadou] arzh g. [*liester arzhed*], ourz g. [*liester ourzien*]; *der Bär brummt*, krozal a ra an arzh; *der Bär brummte ihn an*, diskognal a rae an arzh o sellet outañ, gourdrouz a rae an arzh anezhañ; *Bären vorführen*, diskouez arzhed; *der Bär ist ein Sohlengänger*, palvgerzherien a zo eus an arzed, ul loen palvgerzher eo an arzh, ul loen palvgerzher a zo eus an arzh; 2. [dre skeud.] *ein Bär*, ur markol g., un treustelleg g. [*liester treustelleged*], un tos g., ur palvad mat a baotr g., ur strapennad vat a zen b., un dornek mat a zen g., un troc'had mat a baotr g., ur paotr troc'het mat g., ur paotr a droc'had mat g., ur galedenn a zen b., ur paotr temzet mat g., un tarin g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur pezhiad den g., ur pezhiad hini g., ur c'horf den g., ur bilh den g., ur paotr difall g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ, ur c'horf mat a baotr g., ur pres laezh g., Yann-e-vazh-houarn g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen b. (Gregor); *Bären*, paotred an terruplañ ls., paotred sonn ls., paotred start ls.; *er ist stark wie ein Bär*, hennezh a zo ken nerzhus hag ur marc'h, hennezh a zo kreñv evel ur marc'h, hennezh a zo kreñv marc'h, hennezh a zo kreñv evel un dervenn, ur paotr difall a zo anezhañ, hennezh a zo ken kreñv ha pevar, hennezh a zo kreñv evel un tarv, hennezh a zo kreñv evel un ejen, hennezh a zo houarn, hennezh n'eus muzul ebet d'e nerzh, hennezh a zo un den kreñv a'c'hrenvañ, sklosenn en deus; 3. [dre skeud.] *jemandem einen Bären aufbinden*, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b.,

lakaat da grazañ, reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennou, poulc'had, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., lakaat u.b. da lonkañ silioù (lostoù leue), tennañ sikelazonou d'u.b., bratellat (stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ) u.b., c'hwendnat u.b., bountañ ar c'henn d'u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujou e-lec'h bleñchoù d'an hini 'zo bras e c'henou, tremen lost al leue dre c'henou u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., sorc'henniñ u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., gwiskañ bonedoù d'u.b., gwerzhañ brav poultr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., pentañ lern d'u.b., finesiñ oush u.b., paskañ lus d'u.b.; 4. P. *er ist ein rechter Bär*, hennezh 'zo ur paotr hek e c'henou, un tagnouz a zo anezhañ, hennezh a zo ourz, goeñvet (araous, grignous, pikous, ranous, tagnous, blech, hek, hek e c'henou, kintus, kinteüs, diaes, ginet, kivioul, put, hegaz, ratous) eo, kinte a zo ennañ, fioun a zo ennañ, ur razailher a zo anezhañ, ur penn kegin a zo anezhañ, ur rachouz a zo anezhañ, ur ragain a zo anezhañ, hennezh n'eo ket brav kaout d'ober gantañ, hennezh n'eo ket brav kaout d'ober outañ, rust eo evel ur bod-sperrn, hegarat eo evel ur bod linad; 5. [tro-lavar] *da stepp der Bär im Kettenhemd!* chouket (peg-ha-peg, stok-ha-stok, genou oush genou, an eil e genou egile, krog an eil en egile, yoc'het, gwasket, ur re oush ar re all) emañ an dud amañ, sach'h-är-vac'h (mac'h-är-vac'h, a-vac'h, bodet start-ha-start) emaomp amañ, kouchet emaomp amañ evel foenn er solier, stardet ha moustret emaomp amañ evel kaplaned en ur voest, ken start emaomp amañ ha gliziged sall en ur varilh; 6. [stered.] *der Große Bär*, a) an Arzh Bras g.; b) [dre gemmesk gant der Große Wagen e brezhoneg kement hag en alamaneg] ar Chastell-Karr-Kamm g., ar Chastell-Karr-Bras g., ar Chastell-Karr g., ar C'harr-Kamm g., Kastell ar Seizh Ejen-Arat g., ar Seizh Ejen-Arat ls., Karr-Arzurh g., al Lost Arar g., ar Seizh Steredenn ls.; *der Kleine Bär*, a) an Arzh Bihan g.; b) [dre gemmesk gant der Kleine Wagen e brezhoneg kement hag en alamaneg] Karr-Ahez g., ar Chastell-karr-Kamm bihan g., ar C'harr-kamm bihan g.

Bär² g. (-s,-en,-e) : [tekn.] 1. horzherez-sankañ b. [*liester horzherezioù-sankañ*], morzholierez-sankañ b. [*liester morzholierezioù-sankañ*], horzh b. [*liester horzhioù, herzh, herzhier*], horzhenn b., mell g., mailh g., P. dotu g. [*liester dotuiou*]; 2. tourterez b., maout g.

Barabfindung b. (-en) : digoll gant arc'hant mat g., dic'haou gant arc'hant kontet g.

Barabhebung b. (-en) : [arc'hant.] lamad oush gwel g.

Baracke b. (-n) : lochenn b., logell b., log plenk b., barakenn b., ti-prenn g., sıklutenn b., sıklud g., foukenn b., kombod g.; [lu] *in Baracken einquartieren, in Baracken unterbringen*, barakennañ.

Barackenlager n. (-s,-s) : logelleg b., barakenneg b.

Baraka b. (-) : [islam] baraka g.

Baratterie b. (-,-n) : [merdead-, gwir] baraterezh g.

Barauslage b. (-,-n) : mizoù ls.

Barbakane b. (-n) : garid b., rakvur b.

Barbar g. (-en,-en) : 1. [Henamzer] Barbar g. [*liester Barbared*]; 2. barbar g. [*liester barbarized*].

Barbara b. : Barba b.

Barbarakraut n. (-s) : [louza.] louzaouenn-santec-Barba b.

Barbarei b. (-) : barbarelez b., barbariez b., krizder g., gouezoni b., gouezder g.; *vom Fanatismus zur Barbarei ist es nur ein Schritt*, eus an diboellgredenn (eus ar varanegezh) d'ar varbariez n'eus nemet treuz ur c'hammed.

Barbareske g. (-n,-n) : Barbareskad g. [*liester Barbareskiz*].

Barbarie-Ente b. (-,-n) : [loen.] houad mut g. [*liester houidi mut*].

barbarisch ag. : barbar, barbarel, barbarek, kriz, gouez.

Barbarismus g. (-, Barbarismen) : [yezh.] barbaregadur g.
Barbarossa g. : Barv Ruz g.
Barbe b. (-,-n) : [loen.] barbot g. [/iester barbeted].
Barbecue n. (-s,-s) : 1. [pred] grilhadeg b., krazadeg b. ; 2. [boued] grilhadennou ls., krazadennoù ls. ; 3. [benveg] regezer g. [/iester regezeriou].
bärbeißig ag. : grumuzer, goeñvet, araous, grignous, tagnous, ourz, chakous, c'hwerous, mouzher, blech, hek, hek e c'henou, diskombert, rekin, kintus, kinteüs, kinte ennañ, dic'hras, fioun ennañ, razailher, diaes, ginet, kivioul, put, hegaz, bigarre, huernek, huernus, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur rachouzell anezhi, ur ragain anezhañ, pikous, ken hegarat hag ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-spern, rachous, ranous, ratous ; **bärbeißig werden**, a) oursañ, tagnousaat, kintusaat ; b) dont droug en e gorf, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont ar revr war ar chouk gant an-unan (e revr war e chouk gantañ h.a.), mont droug en e doull, mont droug en e revr, mont malis en e doull, mont malis en e revr, sevel broch'en an-unan, broc'hañ, mont dreist-penn, lammat dreist-penn ; **bärbeißig sein**, bezañ araous (goeñvet, grignous, tagnous, blech, kintus, ginet, kivioul), bezañ ourz, bezañ divalav ouzh an holl, bezañ divalav e-keñver an holl, bezañ hek e c'henou, bezañ hegarat evel ur bod linad, bezañ hegarat evel bodoù linad, bezañ rust evel ur bod-spern, na deuiziñ ar sukr en e c'henou, bezañ ur penn kegin eus an-unan, bezañ ur razailher eus an-unan, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ un ourz eus an-unan, bezañ diaes ober ouzh an-unan ; *er ist bärbeißig*, hennezh a zo un den teuc'h en em ober outañ.
Adv. : a-razailh, gant fioun, kinte ennañ, en un doare teusk, en un doare teuc'h, en un doare reut, en un doare sec'h ha treut, brusk.
Bärbeißigkeit b. (-) : grumuz g., araousted b., araouster g., grignousted b., grignouster g., tagnousted b., tagnouster g., rachousted b., rachouster g.
Barbestand g. (-s,-bestände) : enkef g., kefiad g.
Barbet g. (-s,-s) : [loen.] ki foutouilhek g., barbed g. [/iester barbed].
Barbetorte g. : [istor] Alan Breizh g., Alan Al Louarn g., Alan Varvek g.
Barbetrag g. (-s,-beträge) : somm arc'hant dizolo b.
Barbier g. (-s,-e) : barver g., razher g., [dre fent] diskarer-barv g.
barbieren V.K.e. (hat barbiert) : 1. ober e varv da, touzañ e varv da, diskar e varv da, aotenniñ e varv da, lemel e varv da, troc'hañ e varv da ; 2. [dre skeud.] jemanden über den Löffel barbieren, houperigan ur re bennak (Gregor), paltokiñ u.b., bilhiñ u.b., c'hoari u.b., flemmañ u.b., toazañ brav ha prop u.b., bratellat (gludañ, bouc'hiñ, punañ, tizhout, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ) u.b., c'hwennat u.b., gennañ u.b., klaviañ u.b., pakañ u.b., tapout u.b., gwaskañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louamiñ u.b., kouilhoniñ u.b., meskontañ ouzh u.b., touzañ e c'henou d.u.b. ; 3. lieber andere barbieren als selbst barbiert werden, gwelloc'h bezañ kiger eget bezañ leue - gwelloc'h eo bezañ ar morzhol eget an annev - gwelloc'h eo lazhañ ar bleiz eget bezañ lazhet gantañ - gra da oan hag e vi touzet - mar grit ho tañvad e viot touzet - mar plegez da vezañ gwelien e vi lonket gant ar moc'h - dre forzh bezañ re vat e teuer da vezañ sot - lez kaoc'hig da zont hag arc'hoazh en do c'hoant foerig da zont - ma kar an den e vo mac'het gant kement loen fall 'zo ha n'en do mann da lavaret - ma kar an den e vo mac'het gant kement den fall a zo tout - mar lezfe un den an dud da varc'hegezh anezhañ, ne vefe fin ebet - n'eo ket pec'hed nemet mad mougañ an naer gant he c'hofad.

Barbieren n. (-s) : barverezh g.
Barbiermesser n. (-s,-) : aotenn b.
Barbierschüssel b. (-,-n) : plad-barver g.
Barbiton n. (-s,-s) / **Barbitos** b. (-,-) : [sonerezh] gourlourenn b.
Barbiturat n. (-s,-e) : louzoù barbiturek g., barbitureg g. [/iester barbitureier].
Barbituratähnlichkeit b. (-) : [mezeg.] barbituregezh b.
Barbitursäure b. (-,-n) : trenkenn varbiturek b.
barbusig ag. : he divronn en o noazh, dispak he divronn ganti, dibrenn he divronn ganti, difarle, diferlink, difraoul, difurlu, diskalavr, diskrelu, diskrepez, diskribuilh, disparbuilh, gant he bronnoù en noazh.
bardauz estl. : *bardauz ! poudouroum ! boudoudouf ! boudoudoum !*
Bärchen n. (-s,-) : [loen.] arzhig g. [/iester arzhedigoù].
Barchent g. (-s,-e) : [gwiaç.] fustenn b., bazin g. ; *Füllerbarchent*, bougasin g.
Barchenthändler g. (-s,-) : fustenner g.
Barcode g. (-s,-s) : boneg varrinier b.
Bardame b. (-,-n) : 1. matezh ostaleri b., barmaid b. ; 2. [dre astenn.] lorberez a vicher b., gast kas c'hoant b., chafoulerez b.
Barde¹ g. (-n,-n) : barzh g.
Barde² b. (-,-n) : [kegin.] lardenn b.
Bardenlieder ls. : barzhaz g.
Bardentum n. (-s) : barzhoni b.
Bardeckung b. (-,-en) : kretadur gant arc'hant dizolo g., kretadurezh gant arc'hant dizolo b., ateb metal g.
bardieren V.K.e. : [kegin.] lardwiskañ.
bardisch ag. : barzhék ; *bardische Harfe*, telenn varzhék b.
Bareingang g. (-s;-eingänge) : 1. enkefadurioù ls. ; 2. antre an ostaleri g., toull-dor ar bar g.
Bärenbeißer g. (-s,-) : [loen.] dogez-saoz g., ki-boulldok g.
Bärendienst g. (-es,-e) : diservij g. ; *jemandem einen Bärendienst leisten*, ober gaou ouzh u.b. hep ratozh, ober noaz ouzh u.b. hep gouzout d'an-unan, diservijañ u.b. o klask e servijañ, diharpañ u.b. o klask e harpañ.
Bärendreck g. (-s) : 1. [su Bro-Alamagn] regalis g. ; 2. [RDA] Motodix® g.
Bärenfell n. (-s,-e) : feur arzh b., foulinenn arzh b., kroc'hen arzh g.
Bärenführer g. (-s,-) : diskouezer arzhed g.
Bärenhaut b. (-,-häute) : 1. kroc'hen arzh g., feur arzh b., foulinenn arzh b. ; 2. *auf der Bärenhaut liegen*, chom da bladorenniñ, chom da blavañ, chom da yariñ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, chom war-dreñv, sachañ da c'hennañ, chom da velc'hweta, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, sachañ war an ibil a-dreñv, ober e gorf didalvez, erbediñ e revr, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, na ober ur siseurt, lakaat e zaouarn an eil en egile, chom didalvez, lardañ diegi, chom da selau ar mouil'chi o foerat, en em deurel dezhi, filañ gant an diegi, ober e zidalvez, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, yeuiñ, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, padout pell ouzh an-unan ober pezh a zo d'ober, landreantiñ, leozeniñ, morisañ, ober e voris, ober moris, [dre eipennster] ober aner, bezañ feneant evel chas, lureiñ, labaskennañ, falaoueta, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, na ober netra gant e gorf, na ober ur c'rogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant

terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur goarenn, landregenniñ, landreiñ, didalveziñ, luchuennañ, sorañ ; 3. man soll nie die Bärenhaut verkaufen, bevor man den Bären erlegt hat, arabat gwerzhañ ar viou e revr ar yar, arabat gwerzhañ ar vi e revr ar yar, ne vank ket deoch' gwerzhañ an ui a-raok na ve dozvet, ret eo gortoz an noz evit lavaret ez eo bet kaer an deiz, an toull hebiou a zo frank.

Bärenhäuter g. (-s,-) : sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., kac'h-moudenn g., landread g. [*liester landreidi*], landreant g. [*liester landreanted*], breiner-boued g., ra-netra g., lezireg g. [*liester lezireien*], gwalleg g. [*iester gwalleien*], fagnouz g. [*iester fagnouzien*], kreouz g. [*iester kreouzien*], louangen g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-barra g., koll-boued g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., labaskenneg g. [*iester labaskenneien*], kouskadenn b., kouskedenn b., klouarenn b., lugudenn b., marvasenn b., marvadenn b., beuzelenn b., kousker g., morgousked g. [*iester morgouskidi*], tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-kam g., penn pout g., foerouz g., tamm foerouz g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*iester lanfreidi*], lanfread g. [*iester lanfreidi*], leubeurc'henn g., lochore g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., travelgen g., P. korzenn wak b., P. krang gwak g.

Bärenhunger g. (-s) : marnaon g., marnaonegezh b., marnaonegezh b., naonegezh b., naon ruz g., naon du g., naon bleiz g., naon-ki g., naon rankles g., naon da zebriñ bili g., kounnar debriñ eus ar re zuañ b., debron jave g., debron en e fri g. ; einen Bärenhunger haben, kaout naon ruz, ruziañ gant an naon, klevet kleier an Naoned, bezañ broudet gant an naon, kaout naon da zebriñ bili, bezañ divouedet gant an naon, tortañ gant ar granig, bezañ naon du krog en an-unan, kaout diwalc'h, bezañ diwalc'het, bezañ ilbouet, bezañ marnaoniet, bezañ darev gant an naon, bezañ marv gant an naon, kaout ur c'hofad naon, kaout naon du, bezañ du gant an naon, kaout un naon-ki, kaout un naon rankles, ober bouzelloù moan, ober bouzellen voan, kaout ur vouzellen laosk, kaout ur vouzellen voan, ober kof moan, bezañ erru ruz e vouzelloù, bezañ erru moan e vouzelloù, bezañ moan e gof, bezañ goullo e gof, bezañ du e zent, kaout un ilbouet bras, bezañ dalc'het gant an naon, santout e breñv, bezañ o vougañ gant an naon, bezañ krog ur gounnar debriñ eus ar re zuañ en an-unan, bezañ marnaon(i)ek, bezañ laosk war e vegel, mervel gant an naon, glaouriñ du gant an naon, glaouriñ gant an naon du, duañ gant an naon, disec'hañ gant an naon, bezañ gouest da zebriñ un dumporellad traoù, kaout debron jave, kaout debron en e fri.

Bärenjagd b. (-) : arzhetaerez g., hemolc'h arzed g.

Bärenjäger g. (-s,-) : arzhetaer g., hemolc'h arzed g.

Bärenjunge(s) ag.k. n. : [loen.] arzhig g. [*iester arzhedigoù*].

Bärenkälte b. (-) : yenijenn du b., yenijenn griz b., yenijenn rip b., amzer yen du b., amzer griz b., amzer rip b., amzer yen-sklañ b., amzer yen-put b., amzer yen-ki b., amzer yen-chas b., krizaj g.

Bärenklau b. (-) / g. (-s) : [louza.] kraban-arzh b., korz-babouz str., korz-kanell str., korz-prad str., panez gouez str.

Bärenkraft b. (-,kräfte) : nerzh spontus g., nerzh ur ramz g., nerzh pevar g., nerzh ur march' g., nerzh un akul g.

Bärenkrebs g. (-es,-e) : [loen.] kleiner Bärenkrebs, [*Scyllarus arctus*] grilh-saoz g., grilh-maen g. ; großer Bärenkrebs, [*Scyllarides latus*] grilh-saoz bras g., grilh-maen bras g.

Bärenlauch g. (-fejs,-e) : [louza.] ramps str., ramz str., kignen gouez str., kignen-an-arzhed str.

Bärenmarder g. (-s,-) : [loen., *Gulo gulo*] kargloud g. [*iester kargloud*].

Bärenmarkt g. (-s,-märkte) : [armerzh.] nevid ar c'hevranou war zigresk g., nevid yalc'hel war zigresk g.

Bärenmütze b. (-,n) : boned foulinenn g., boned feur g., kalabousenn b.

Bärennatur b. (-) : akul g. [*iester akuled*] ; er hat eine Bärennatur, hennezh 'zo un akul, hennezh a zo un den kreñv a'r c'hrenvañ, sklosenn en deus, yac'h eo evel ar beuz, yac'h eo evel un tach, yac'h-pesk eo, dibistig eo, diampech eo, distag eo diouzh pep kleñved, yac'h-kloch' eo, hennezh a ra ruskenn vat, yac'h-frev eo.

bärenstark ag. : 1. un akul anezhañ, kreñv evel un tarv, ken nerzhus hag ur marc'h, kreñv marc'h, kreñv evel ur marc'h, kreñv evel un ejen, kreñv evel un dervenn, ken kreñv ha pevar, difall ; er ist bärenstark, hennezh 'zo un akul, hennezh n'eus muzul ebet d'e nerzh, hennezh a zo un den kreñv a'r c'hrenvañ, sklosenn en deus ; 2. dreist, dispar, euzhus mat, a-stroñs.

Bärentraube b. (-,n) : [louza.] rezin arzhed str.

Bärenzwinger g. (-s,-) : toull an arzhed g., kaoued an arzhed b., foz an arzhed b.

Barett n. (-s,-e) : 1. [lu] bered g. ; 2. [justis] kalabousenn b., boned kornek g. ; 3. [relif.] barettenn b., boned kornek g.

barfuß ag./Adv. / **barfüßig** ag./Adv. : diarc'hen, diarc'hen-vev, kuit a votoù, divotoù, divot, diloer ha divotoù, treid noazh, noazhtroad, war e dreid noazh, gant netra en e zreid, na botoù na mann en e dreid, a-zivot ; *barfuß gehen*, mont en astroad, kerzhet a-zivot, kerzhet divotoù, kerzhet gant an treid diarc'hen, kerzhet diarc'hen, kerzhet diarc'hen-bev, kerzhet gant netra en e zreid, bezañ war e dreid noazh, bale war e dreid noazh ; *barfuß tanzen*, dañsal diloer ha divotoù ; *man hörte, wie sie barfuß auf dem Parkett trippelte*, klevet e veze piltrot he zreid noazh war ar plañchod.

Barfußler g. (-s,-) : [relif.] santfrañsezad g. [*iester santfrañseziz*].

Bargeld n. (-s) : arc'hant a-benn g., archant dizolo g., arc'hant diouzhu g., arc'hant kontet g., arc'hant red g., arc'hant sec'h g., moneiz-red g., pezhioù-moneiz ls. ; in Bargeld, war an taol, war al lec'h, dre ma'z eer, gant arc'hant diouzhu, gant arc'hant dizolo, gant arc'hant a-benn, war an tomm hag hep termen (Gregor), war an tach, gant arc'hant kontet ; nur gegen Bargeld verkaufen, gwerzhañ war an tach, gwerzhañ war an daol, gwerzhañ war an dorm, gwerzhañ hep termen, gwerzhañ gant ma vo paeet diouzhu ; etwas in Bargeld umsetzen, arc'hantañ ubd, ober arc'hant eus ubd, liñvelañ ubd, moneizañ ubd ; Immobilien und Wertsachen in Bargeld umsetzen, liñvelañ madoù.

Bargeldbestand g. (-s,-bestände) : [kenw.] enkef g., kefiad g.

bargeldlos ag. : hep arc'hant dizolo ; bargeldloser Verkehr, treuzmarc'hadoù hep arc'hant dizolo ls.

barhaupt Adv. / **barhäuptig** ag./Adv. : diskabell, digabell, en e vlev, en he blev, hep a bennwisk, penn noazh, en e benn noazh, didog, na tog na mann war e benn, dizolo e benn, noazh e benn.

Barhocker g. (-s,-) : tous g., skabell b.

Bärin b. (-,nen) : [loen.] arzhez b.

Bariton g. (-s,-e) : [kaner] bariton g. [*iester baritonned*].

Baritonstimme b. (-,en) : krennvouezh izel b.

Barium n. (-s) : [kimiezh] bariom g.

Bark b. (-,en) : [merdead.] teirgwern g.

Barkarole b. (-,-n) : [sonerez] barkarollenn b., kanaouenn gondoler b., bageergan g.

Barkasse b. (-,-n) : [merdead.] 1. tignol-karg g. ; 2. bagig b., chaloud g., bag-lestr b.

Barkauf g. (-s,-käufe) : prenadenn paeet gant arc'chant dizolo b., prenadenn war an tach b.

Barke b. (-,-n) : [merdead.] bag b., bark g.

Barkeeper g. (-s,-) : barman g., paotr-tavarn g., paotr an ostaleri g., mevel ostaleri g., paotr-kafe g.

Barkholz n. (-es,-hölzer) : [merdead.] gwegr b., karroñs g.

barköfig ag./Adv. : diskabell, digabell, en e vlev, hep a bennwisk, penn noazh, en e benn noazh, didog, na tog na mann war e benn, dizolo e benn, noazh e benn.

Bärlapp g. (-s,-e) / **Bärlappgewächs** n. (-es,-e) : [louza.] likopod g. ; **Keulenbärlapp**, louzaouenn-ar-saouzen, saouzanenn b.

Bärletsch g. (-es,-e) : [hamez-brezel, istor] troadwisk g.

Bärlauch g. (-s,-e) : [louza.] ramps str., ramz str., kignen gouez str., kignen-an-arzhed str.

Bärlauchfeld n. (-s,-er) : [louza.] ramzeg b. [*liester ramzegi*].

Barlauf g. (-s) : [c'hoari a-stroll alaman] c'hoari prizonañ g.

barlaufen V.gw. (läuft bar / lief bar / ist bargelaufen) : c'hoari prizonañ.

Bärlein n. (-s,-) : [loen.] arzhig g. [*liester arzhedigoù*].

Barm g. (-s) : [norzh Bro-Alamagn] goell g.

Barmann g. (-s-männer) : barman g., paotr-tavarn g., paotr an ostaleri g., mevel ostaleri g., paotr-kafe g.

Barmädchen n. (-s,-) : matezh ostaleri b., barmaid b.

Bärme b. (-) : [norzh Bro-Alamagn] goell g.

Barmeister g. (-s,-) : mestr ostaleri g., barman g., paotr-tavarn g., paotr an ostaleri g.

Barmen g. (-s) : [norzh Bro-Alamagn] goell g.

barmherzig ag. : truezus, trugarezus, trugarek, madelezhus, a galon vat, karantezus, aluzenus ; [relij.] der *barmherzige Samariter*, ar Samaritan madelezhus (mat, a galon vat) g. ; *barmherzige Brüder*, breudeur (frered) a garitez ls., breudeur ar garantez ls. ; *barmherzige Schwestern*, leanezed an drugarez ls. Adv. : gant trugarez.

Barmherzigkeit b. (-) : karitez b., karantez b., kendruez b., trugarez b., trugar b., truez b., istim b., damant g. ; von der *Barmherzigkeit der anderen leben*, bevañ diwar an aluzen, bezañ en aluzen, bezañ war an aluzen ; ich habe nicht immer von der *Barmherzigkeit der anderen gelebt*, n'on ket bet atav en aluzen ; *Barmherzigkeit macht nicht ärmer*, reñi aluzen d'ar paour alies ne ziverras biskoazh an danvez ; auch dein schlimmster Feind verdient deine *Barmherzigkeit*, ro d'ar paour ha pa ve da vrasañ enebour ; dem Nächsten Güte und *Barmherzigkeit erweisen*, ober vad d'an nesañ ; Nächstenliebe und *Barmherzigkeit üben*, bezañ karantezus e-keñver an nesañ ; Werke der *Barmherzigkeit*, oberiòu a drugarez ls. ; die göttliche *Barmherzigkeit*, die *Barmherzigkeit Gottes*, trugarez Doue b. ; um Gottes *Barmherzigkeit flehen*, gouenn trugarez Doue, erbediñ Doue.

Barmittel ls. : arc'hant laosk g., arc'hant dibrez g., arc'hant diouzhu g., arc'hant a-benn g., arc'hant dizolo g. ; wir haben genug *Barmittel*, um die Fälligkeiten zu bestreiten, liñveladoù a-walc'h hon eus diouzh al lamadusteriou.

Barmixer g. (-s,-) : barman g., mevel ostaleri g.

Barn¹ n. (-/-s,-/-s) : [fizik] barn g.

Barn² g. (-s,-e) : [Bro-Austria] prezeb g., laouer b., nev b., karnod g., komm g., of g., ofenn b.

Barnabas g. : Barnabaz g.

Barnabit g. (-en,-en) : [relij.] barnabazad g. [*liester barnabaziz*].

barock ag. : 1. barok ; 2. [dre skeud.] iskis, dic'hortoz, dic'hiz ; ein barocker Mensch, un ibil g., ul labous g., ul labous iskis a zen g., ul labous a jav g., ur c'hwil g., un evn g., ur pichon g., un oristal a zen g., un orin a baotr g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur foulin g., ur pipi g., ur gwall bipi g., un hinkin g., un istrogell g., ur marc'h-lu g., ur mailhard g., un tamm paotr iskis g., ur pitaouenneg g. [*iester pitaouenneien*], ur gwikefre g., un diaoul a zen g.

Barock n./g. (-s/-) : barokelezh b., barok g. ; die Merkmale und Zentralthemen des Barock, ar barokerezh g. ; vom Barock beeinflusster Künstler, barokour g.

barockal ag. : barokour.

Barockale(s) ag.k. n. : barokiezh b. ; das Barockale eines Kunstwerkes, barokiezh un oberenn arz b.

Barockantiqua g. (-) : [moull.] font garamond g.

barockisiern V.k.e. (hat barockisiert) : barokaat.

Barockposaune b. (-,-n) : [sonerez] sachbount g. [*iester sachbountouï*].

Barockstil g. (-s) : doare barok g., barokelezh b.

Barockzeit b. (-) : barokelezh b., marevezh ar varokelezh g. ; die Maler der Barockzeit, al livourien varok ls.

Barograf g. (-en,-en) : [fizik] barograf g., aerbouezzer enroller g.

Barogramm n. (-s,-e) : [fizik] barogramm g.

baroklin ag. : [fizik] baroklin.

Baroklinität b. (-) : [fizik] barokliniezh b.

Barometer n./g. (-s,-) : aerbouezzer g., barometr g. ; das Barometer steht hoch, an aerbouezzer a ziskouer amzer vrv, an aerbouezzer a verk amzer vrv ; das Barometer steht auf veränderlich, diskouez a ra an aerbouezzer amzer cheñch-dicheñch (amzer ramp, amzer hedro, amzer kemm-digemm, amzer diasur, amzer c'halad, amzer amjestr, amzer variant, amzer chañsus, amzer vrizh, brizhamzer) ; das Barometer steht auf Regen, diougan glav'zo gant an aerbouezzer.

Barometerstand g. (-s) : doare an aerwask g.

Barometrie b. (-) : aerbouezerez g.

barometrisch ag. : barometrek, aerbouezel ; barometrische Tendenz, tuadur aerwask g.

Baron g. (-s,-e) : baron g. ; der Mensch fängt erst beim Baron an, ar re dindan ar renk a varon n'eus ket tud anezho ; Gesamtheit der Barone, baronelezh b.

Baroness b. (-,en) / **Baronesse** b. (-,-n) : baronez b.

Baronet g. (-s,-s) : baronig g. [*iester baroniged*].

Baronie b. (-,-n) : 1. [tachenn-douar] baronelezh b., baronigelezh b. ; 2. [titl a noblañs] baroniezh b.

Baronin b. (-,nen) : baronez b.

baronisieren V.k.e. (hat baronisiert) : lakaat da varon.

Baroskop n. (-s,-e) : gwaskseller g., baroskop g.

barotrop ag. : [fizik] barotrop.

Barotropie b. (-) : [fizik] barotropiezh b.

Barpreis g. (-es,-e) : priz pa vez paeet gant arc'chant dizolo g., priz pa vez paeet war an tach g.

Barrakuda g. (-s,-s) : [loen.] barrakouda g. [*iester barrakouda*] ; großer Barrakuda, morveked g. [*iester morvekedij*].

Barras g. (-) : P. skalf g., servij-soudard g., amzer-soudard g., koñje g. ; beim Barras sein, ober e goñje, ober e amzer soudard, ober e amzer, ober e vloaz, P. bezañ er skalf ; als ich beim Barras war, pa oan er skalf.

Barre b. (-,-n) : [merdead.] barrenn b. ; die Barre des Küstenflusses Etel, beg an Havr g.

Barrel n. (-s,-s) : barilh b.

Barren g. (-,-n) : 1. barrenn b. (Gregor), tolzenn b. ; Gold in Barren, aour e barrennoù (Gregor) g., aour e tolzennouù g. ; Wachsbarren,

koarenn b., torzh koar g. ; **2.** [sport] der Barren, an divvarrenn ls., ar barrennoù kenstur ls.

Barrengold n. (-s) : aour e barrennoù (Gregor) g., aour e tolzennoù g.

Barriere b. (-,n) : **1.** skoilh g., harz g., stank g., sparl g., diarbenn g., sparlenn b., harzell b., strob g., strobell b. ; **2.** kloued b., klouedenn [iester klouedennou / klouediner] b., kael [iester kaeliou / kil] b., draf g. [iester drefen / drifier], endraf g. [iester endrifier], kloued-wint b., klouedenn-winteiz b., kef-harz g. ; **3.** [bredoniezh] sourdadur g. ; **4.** [kimiezh] energetische Barriere, kael c'hremm b. [iester kaeliou gremm].

Barrieholm g. (-s,-e) : bann g.

Barrierenwärter g. (-s,-) : [Bro-Suis], hentoù-houam] gward-kael g., gward-kloued g.

Barriereposten g. (-s,-) : post-kloued g. [iester postou-kloued, pester-kloued], post-draf [iester postou-drefen, pester-drefen].

Barriereriff n. (-s,-e) : karreg-kloued b., gouriz reier g., gourizad reier g., regennad kerreg b., kouraleg kloued b.

Barrikade b. (-,n) : bardell b., bardellad b., stoc'h g. ; eine Barrikade errichten, sevel ur vardell ; auf die Barrikaden steigen, mont war ar bardelloù.

barrikadier V.k.e. (hat barrikadiert) : bardellañ, stankañ, sparlañ.

barsch ag. : goeñvet, araous, grignous, tagnous, ourz, blech, hek, hek e chenoù, kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, kivioul, rok, rust, put, hegaz, diaes, hegarat evel ur bod linad, hegarat evel bodoù linad, rust evel ur bod-sperrn, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous, dic'hrsas, jeneprus, ratous, trenk ; *in barschem Ton*, krak, distag, bresk, trenk, rok (taer, kivioul, rust, garv) an tamm anezhañ, gant ur beg rok, gant ur vouezh kroz, gant ur vouezh rok, en un doare teusk, en un doare teuc'h, en un doare reut, war un ton rust, en un doare sec'h ha treut, brusk. Adv. : a-razailh, gant fioun, kinte ennañ, en un doare teusk, en un doare teuc'h, en un doare reut, en un doare sec'h ha treut, brusk, war un ton rust, ; *jemandem barsch entgegenkommen*, degemer u.b. evel ur c'hi en iliz, degemer u.b. e-giz ur c'hi divestr, bezañ gouez ouzh u.b., bezañ gourt ouzh u.b., bezañ boufon ouzh u.b. ; *barsch antworten*, taraniñ, respont en un doare taer, respont krak, respont garv, respont bresk, respont teuc'h, respont a-grenn, respont krenn, reiñ ur respont rok, respont war un ton rust ; *das wurde ihm barsch vorgeworfen*, an dra-se a voe rebechet c'hwerp dezhañ ; zu *barsch verfahren*, mont re zizamat ganti, mont re deusk ganti ; *jemanden barsch anfahren*, dichekal u.b., faeañ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerp u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., komz feuls ouzh u.b., komz rok ouzh u.b., komz kalet ouzh u.b., delazhiñ kunujennou war u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., gwallgas u.b., gwallgaozeal d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentou, lakaat u.b. en erv, kas u.b. d'e doull, mont rep ouzh u.b., mont a-stroñs d'u.b., mont feuls ouzh u.b., mont dak ouzh u.b., mont reut ouzh u.b., ober lous d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., paskañ e draoù d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., mont rust (dibalamour) d'u.b., teñsañ kaer u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b.,

ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., kignat fri u.b., rustoniañ u.b., mont reut d'u.b., mont a-daoù d'u.b.

Barsch g. (-es,-e) / **Bärsch** g. (-es,-e) / **Bärsche** b. (-,n) : [loen.] brell g. [iester brell] ; Wolfsbarsch, Seebarsch, barz g. [iester barzed], draeneg g. [iester draened], dreineg g. [iester dreineged], kloian g. [iester kloianed], lebin g. [iester lebined], braog g. [iester braoged], malbar g. [iester malbared], broc'h g. [iester broc'hed].

Barschaft b. (-) : arc'hant red g., arc'hant sec'h g., arc'hant prest g., arc'hantou ls. ; seine Barschaft, e dammig arc'hant g.

Barscheck g. (-s,-s) : chekenn divarrenn b.

Barschheit b. (-) : ruster g., rustoni b., dic'hrasted b., dic'hraster g.

Bart g. (-es, Bärte) : **1.** barv g./str., barvenn b., P. pan g., reun str. ; ein Bart, ur barv g., ur varvenn b. ; einen Bart haben, einen Bart tragen, kaout barv, kaout ur barv, bezañ barvek ; . dein Bart ist nicht gepflegt, da varv n'int ket kempenn, difezh (faost) eo da varv ; . ungepflepter Bart, barv difezh g./str., barv fraost g./str., barv diskempenn g./str. ; . dichter Bart, barv stank g./str., barv fonnus g./str., barv stoket g./str., troc'had barv fonnus g. ; . schütterer Bart, barv rouez g./str., barv distank g./str., [dre fent] skaoñ-lavnek g./b. ; . falscher Bart, barv faos g./str. ; . Lehrerbart, kolier barv g. ; . einen Ziegenbart tragen, bezañ ur bouchad barv ouzh e c'hoñj ; . seinen Schnurrbart zwirbeln, tortigellañ e vorrouù (e vourrennoù), kordigellat e vorrouù (e vourrennoù), korvigellañ e vourrennoù ; . an seinem Bart herumzwirbeln, an seinem Bart herumspielen, kordigellat e varv ; . er hat sich den Schnurrbart hochgezwirbelt, daou lost mailhard a zo dindan e fri, sonnet en deus e vorrouù ; . ein vierzehn Tage alter Bart, pemzek devezhiaid barv ouzh e elgezh ls., ur varvenn a bemzek devezhiaid b. ; . kratziger Bart, barv pik g./str., barv reut g./str., barv garv g./str., barv rust g./str., barv ken gwenv hag un torkad orjal g./str. ; . ein Mann mit struppigem Bart, un den ur fasad barv gantañ g. ; . sich (dat.) den Bart wachsen lassen, leuskel e varv, na lemlel (na droc'hañ, na douzañ) e varv, lezel e varv da greskiñ ; . sich den Bart stutzen lassen, lakaat ober e varv, lakaat divarrañ e varv, lakaat ober ur peuriñ d'e varv, lakaat krennañ e varv ; . *jemandem den Bart abrasieren*, divarañ u.b., direunañ u.b., lemlel (touzañ, troc'hañ, diskar, ober, razhañ) e varv d'u.b. ; *den Bart trimmen*, krennañ e varv ; ohne deinen Bart konnte ich dich nicht mehr erkennen, da zianaout a raen hep da varv ; **2.** [kegin.] der Bart der Artischocken, blev an artichaod str. ; **3.** [alc'hwez] penn an alc'hwez g., paleton g., rastell an alc'hwez b. [iester restill] ; [ardamezouriez] Schlüssel mit Bart, alc'hwez paneliget g. ; **4.** er murmelte etwas in seinen Bart, P. mouskomz a reas un nebeud gerioù, simudiñ a reas ubd etre e zent, jagouilhat a reas ubd, saoznegañ a reas ubd, teñsañ a reas ubd etre e zent, mandrouilhat a reas ubd etre e zent, laverout a reas ubd (komz a reas) etre e zent, grozmolat a reas ubd etre e zent, en em lakaat a reas da vourboutal, en em lakaat a reas da chromellat, komz a reas etre e zent, grognonañ a reas, grognonat a reas, grognal a reas, ranouziñ a reas, gouerouzat a reas, rec'hal a reas, soroc'hal a reas, grignouzal a reas, ronkal a reas, grumuzat a reas (Gregor) ; **5.** P. *jemandem Honig um den Bart schmieren*, *jemandem um den Bart gehen*, fistoulat e lost dirak u.b., fistoulat en-dro d'u.b., tostennat ouzh u.b., tostenniñ ouzh u.b., meveliat, flanañ ouzh u.b., lubaniñ u.b., lavaret fougeoù d'u.b., klask en em dremen ouzh u.b., klask en em dremen diouzh u.b., klask dont mat gant u.b., en em lipat ouzh u.b., abostoliñ d'u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., ober pecherou d'u.b., reiñ pecherou d'u.b., reiñ kaol (reiñ pour) d'u.b., reiñ kaol d'ar c'havr, hejañ per melen d'u.b., loavañ u.b., plantañ pour gant u.b., bountañ pour

glas gant u.b., reiñ mel da lipat d'u.b., reiñ mel d'u.b. gant al labod, reiñ ur begad mel d'u.b., lavaret komzoù brav d'u.b., lavaret kaoziou brav d'u.b., flodañ d'u.b., lorc'hañ u.b., ober kudoù d'u.b., ober kudoù dirak u.b., sirañ e votou d'u.b., lipat e votou d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., frotañ skant d'u.b. en e gein, frotañ skant e kein u.b., frotañ e askell d'u.b., ober e glufan, ober e gazh gleb ; **6. in den Bart hinein lügen**, na vezañ a denner-dent brasoch' gaouiad eget an-unan (Gregor), displantañ karradoù gevier, bezañ gaouiat evel un Tregeriad, bezañ ur pikol felpenn gaouiad eus an-unan, lavaret tri gaou bep daou c'her, bezañ un toull gevier, bezañ ur marc'h-gevier, na vezañ nemet gevier gant an-unan, na dagañ diwar e gentañ gaou ; *in den Bart hinein murmeln*, *in den Bart hinein brummen*, simudiñ ubd etre e zent, grozmalat ubd etre e zent, lavaret an oferenn, chaokat e ch'henou, bourbotal, komz etre e zent, gromellañ, ranouziñ, gouerouzat, grignouzal, rech'hal, soroch'hal, ronkal, moustougnaiñ, grumuzat (Gregor) ; **7. sich um des Kaisers Bart streiten**, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, spazhañ laou, klask laou el lec'h na vez ket nez, pismigañ, klask digarezioù, klask an Ankou el lec'h n'emañ ket, breujata, skandalat evit disterdra, en em rezoniñ evit disterdra, klask chikan evit plouz e votou, chikanal, chikanañ, ingenniñ, skandalat evit bihan dra / skandalat evit dister abeg (Gregor) ; **8. der Witz hat einen Bart**, klevet eo bet ar fentigell-se seizh kant gwech warn-ugent dija ; *der Bart ist ab !* paket an tan ha gwerzhet al ludu ! e-barzh ar sac'h ! echu an abadenn ! en dro-mañ eo graet ganeomp ! debret eo koan ! poazh eo ar soubenn ! setu ni paket propik ! echu an neizh kegin ! emaomp kazeg ganti ! en ur soubenn vrap emaomp ! aze emañ ar boch ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor c'hased 'vat ! fresk emaomp bremañ ! graet eo ar stal ! echu ar Bater ! echu tout ! en taol-mañ ez eo echu, brav ha kempenn ! kazh eo an taol !

Bartbinde b. (-,n) : lurell da stagañ ar mourrennou e-pad an noz b.

Bartbürste b. (-,n) : broust-barv g.

Bärtchen n. (-s,-) : bouch g., bouchad g., barbouskenn b., bouchig g.

Bartdorsch g. (-es,-e) : [loen.] boc'heg g. [liester boc'heged], gouleg g. [liester gouleged], libontr g. [liester libontred], moulleg g. [liester moulleged], penniouppen g. [liester penntouppenned].

Barte b. (-,n) : [loen.] fanol g. ; *Wallfischbarten sind hornartige Gebilde*, fanolioù ar morviled a zo ur furmadur kamek anezho.

BarTEL g. : [berradur evit Bartholomäus] **1.** Bertele g., Bertelame g. ; **2. er weiß, wo BarTEL den Most holt**, hennezh zo finoc'h eget kaoc'h louarn, hennezh a zo leun e sac'h a widre, hennezh a zo ur mailh louarn, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo tro en e laezh, ur sifelenn a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, hemañ en deus fil, hennezh a zo finesus, ul louarn a zen a zo anezhañ, hemañ a zo tro en e gordenn, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, hemañ n'eo ket un hanter c'henauog, hennezh a zo itrikuòt tout, hemañ zo un ebeul, hennezh a zo ur fouin, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un higenn a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, meret eo bet e bleud tanav, n'eo ket dall e saout, hennezh a zo gwriet a finesaoù, hennezh en deus kement fil a zo, diouzh ar mintin eo, darbet eo bet dezhañ mont da louarn, hennezh a zo ur paotr fin, hemañ zo ul labous a zen, hennezh a zo itrikuòt tout, gwidre an diaoul a zo en e gorf, ur Fañch an Itrikuòt a zo anezhañ, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, pegen louarn eo hennezh !

Barteln ls. : [loen., pesked] kigelligoù ls., mourrennou ls.

Bartenwal g. (-s,-e) : [loen.] fanolieg g. [liester fanolieged], morvil fanolieg g. [liester morviled fanolieged] ; *der Blauwal gehört zu den Bartenwalen und der Delfin zu den Zahnwalen*, ur morvil fanolieg eo ar balum glas hag ur morvil dantek ar morhoc'h beg-hir.

Barterl n. (-s,-/-n) : [Bro-Aostria] babouzenn b., lien-groñj g.

Bartfäden ls. : [loen., pesked] kigelligoù ls., mourrennou ls.

Bartfedern ls. : [loen., evned] die Bartfedern des Hahnes, barv ar c'hilhog g./str.

Bartflechte b. (-,n) : **1.** [mezeg., *Tinea barbæ*] daroued str., P. droug-al-lann g. ; **2.** [louza.] barv-gwez str., barv an ozhac'h kozh str., man g., man-kebelle-touseg g., touskan g., gwiñvre g.

Bartgeier g. (-s,-) : [loen.] guperer g. [liester guperered].

Bartgrasmücke b. (-,n) : [loen., *Sylvia cantilans*] devedig ar glasten g. [liester devediged ar glasten].

Bartgrundel b. (-,n) : [loen.] kouchourenn b. [liester kouchourenned], lochenn-varvek b. [liester loched-barvek], kouskerez b. [liester kouskerez].

Barthaar n. (-s,-e) : barvenn b., barv str. ; *ein Barthaar*, ur varvenn b. ; *Barthaare*, barvennou ls.

Bärthel g. : [berradur evit Bartholomäus] Bertele g., Bertelame g., Bertelame g. ; (*sellit ouzh Bartel*).

Bartholomäus g. : Bertele g., Bertelame g., Bertelame g.

Bartholomäusnacht b. (-) : die Bartholomäusnacht, novezh sant Bertele (sant Bertelame) b. [lazhadeg an hugunoded e Pariz da ouel sant Bertelame e fin miz Eost 1572], lazhadeg deiz sant Bertele b.

Bärtierchen n. (-s,-) : [loen., *Tardigrada*] gorreg g. [liester gorreged].

bärtig ag. : barvek ; *bärtig sein*, kaout barv, kaout ur barv, bezañ barvek ; *ein Bärtiger*, ur barveg g. [liester barveged] ; *bärtige Frau*, barvegez b., [dre fent] maouez bet badezet gant olev mab b.

bartlos ag. : divarv, blouc'h ; *bartloser Mann*, [dre fent] gwaz bet badezet gant olev merc'h g. ; *bartlos werden*, divarvañ.

Bartlosigkeit b. (-) : blouc'hded b.

Bartmoos n. (-es,-e) : [louza.] man g., touskan g., gwiñvre g.

Bartmykose b. (-,n) : [mezeg., *Tinea barbæ*] daroued str., P. droug-al-lann g.

Bartnelke b. (-,n) : [louza.] jenofl barvek str.

Bartonium n. (-s) : [douarouriez] bartonian g. ; das Bartonium betreffend, bartonian.

Bartschniedemaschine b. (-,n) : touzerez varv b. [liester touzereziou barv], touzerez b.

Bartschniden n. (-s) : troc'h barv g., troc'hañ barv g.

Bartschneider g. (-s,-) : [benveg] touzerez varv b. [liester touzereziou barv], touzerez b.

Bartstoppeln ls. : barv pik g./str., barv reut g./str., barv garv g./str., barv rust g./str., barv ken gwevn hag un torkad orjal g./str.

Barträger g. (-s,-) : [loen.] pogonofor g. [liester pogonofored].

Bart-Trichophytie b. (-,n) : [mezeg., *Tinea barbæ*] daroued str., P. droug-al-lann g.

Bartwichse b. (-,n) : gwezelad evit ar barv g., traet evit ar barv g.

Bartwisch g. (-es,-e) : [Bro-Aostria] skubellig b.

Bartwuchs g. (-es,-wüchse) : barv g./str., blevennou ls. ; *einen schütteren (dünnen) Bartwuchs haben*, bezañ gloev e varv.

Bartwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] pogonofor g. [liester pogonofored].

Barverkauf g. (-s,-verkäufe) : gwerzh evit arc'hant diouzhtu b.

Barvermögen n. (-s) : arc'hant laosk g., arc'hant dibrez g., arc'hant diouzhtu g., arc'hant a-benn g., arc'hant dizolo g.

Bavorschuss g. (-es,-vorschüsse) : astenn graet gant arc'hant dizolo g., rakpae graet gant arc'hant dizolo g.

Bärwinde b. (-,-n) : [louza.] troell str., lavrig g., riel g., gweerez b., hiviz-ar-Werc'hez b., bezvoud g.

Bärwurz b. (-,-en) : [louza.] fanouilh str., lost-louarn g., annuz g.

Barye n. (-s,-/-s) : [unanenn vuzuliañ] bari g. [/iester barioù].

Barymeter n. (-s,-) : barimetrik g.

Barymetrik b. (-) : barimetriezh b.

barymetrisch ag. : barimetrek.

Baryon n. (-s,-en) : [fizik] barion str., barionenn b.

baryonisch ag. : [fizik] barionek.

Baryosphäre b. (-) : [douarouriezh] barisfer g.

Baryt g. (-s) : [maenoniezh] barit g.

barythaltig ag. : barit ennañ, baritek.

Baryton n. (-s,-e) : [benveg sonerezh] bariton g. [/iester baritonoù].

baryzentrisch ag. : [fizik] trommgreizel.

Baryzentrum n. (-s,-zentren) : [fizik] trommgreiz g.

Barzahlung b. (-,-en) : paemant graet gant arc'hant dizolo g., paemant war an tach gant arc'hant kontet g.

basal ag. : ... diazez ; *basale Lungenabschnitte*, diaz ar skevent g.

Basal- : ... diazez.

Basalt g. (-s,-e) : bazalt g.

basaltartig ag. : balzatek.

Basalterguss g. (-es,ergüsse) : [douarouriezh] skuilhadur bazaltek g.

Basaltfelsen g. (-s,-) : roc'h vazaltek b.

basaltförmig ag. : bazaltheñvel, e doare ar balzalt, a-zoare gant ar bazalt, a-seurt gant ar bazalt.

basalthaltig ag. : bazaltek.

Basaltorgel b. (-,-n) : [douarouriezh] ograou bazaltek g., ograou volkanek g.

Basaltplateau n. (-s,-s) : [douarouriezh] pladenn vazaltek b.

Basaltporphyr g. (-s,-e) : bazalt porfirek g.

Basaltschiefer g. (-s,-) : bazalt skiltek g.

Basalzell- : [mezeg...] ... diazkelligel.

Basanleder n. (-s,-) : maoutken g.

Basar g. (-s,-e) : 1. bazar g. ; 2. gwerzhidigezh evit sikour ar beorien b., gwerzhidigezh a garitez b., gwerzhadeg a garitez b. ; 3. supermarc'had g., gourmarc'had g., stal vras b.

Bäschen n. (-s,-) : keniterv vihan b., kenitervig b.

Baschkire g. (-n,-n) : 1. Baskiran g. [/iester Baskiranen] ; 2. marc'h baskiran g.

Base¹ b. (-,-n) : 1. moereb b. ; 2. [dre astenn.] keniterv [/iester kenitervezed] b. ; 3. [dre skeud.] trutell b., klakenn b., flaperez b., glaourezeg b., pil-beg a vaouez g., begegez b., begegenn b., begasenn b., plapenn b., plapenn a blac'b., beg abred g., beg a-raok g., Mari latenn b., Mari-strap-he-latenn b., Mari strap-latenn b., Mari glakenn b., Mari-flav b., Mari-pil-beg b., Mari beg a-raok b., Mari strapaplen b.

Base² b. (-,-n) : [kimiezh] bazenn b., didrenkenn b. ; *konjugierte Base*, bazenn geveilet b. ; *starke Base*, bazenn greñv b. ; *schwache Base*, bazenn wan b. ; *weiche Base*, bazenn vlot b. ; *harte Base*, bazenn galet b. ; *zweiwertige Base*, divvazenn b.

Baseball g. (-s) : [sport] baseball g.

Baseballschläger g. (-s,-) : [sport] bazzh-baseball b.

Basedow g. (-s) : kleñved Basedow g.

Basedowkrankheit b. (-) / **Basedowsche Krankheit** b. (-) : kleñved Basedow g.

Basel n. : Basel b. ; von Basel aus liegt Konstanz flussaufwärts, emañ Konstanz en argrec'h da Vasel.

Basengruppe b. (-) : [kimiezh] stroll bazenn g.

Basenwirkung b. (-) : [kimiezh] soaz vazenn b.

Bashing n. (-s) : „bashing“ g., hu g.

basieren V.k.e. (hat basiert) : diazezañ.

V.gw. (hat basiert) : auf etwas (dat.) basieren, auf etwas (dat.) basiert sein, bezañ diazezet war udb, en em harpañ war ; ihr Einkommen basiert vor allem auf Viehzucht, diwar magañ loened e teu an darn vrasañ eus o gounid, ar magañ-loened a ra ar font eus o gounid ; auf nachwachsenden Rohstoffen basierend, ... a orin bio, ... graet gant danveziou kraï nevezadus diwar loened pe plant.

Basilarmembran b. (-,-en) / **Basilarmembrane** b. (-,-n) : [korf.] lavnenn diazpenn b.

Basilarvene (-,-n) : [korf.] gwazienn an diaz b.

Basilie b. (-,-n) : [louza.] bazilik g.

Basilika b. (-,Basiliken) : penniliz b., iliz-rouanez b.

basilikal ag. : [tisav.] pennilizel, pennilizek, ... penniliz.

Basilikum n. (-s,-s/Basiliken) : [louza.] bazilik g.

Basilisk g. (-en,-en) : 1. [mojenn.] basilisk g., kokatris g. ; 2. [loen.] basilik g. [/iester basiliked].

Basiliskenblick g. (-s) : sell ken krak ha hini an naer er c'bleuz g., lagad ken krak ha hini ur goulm g.

Basis b. (-, Basen) : 1. diaz g., diazez g., diazezen b., diazezadenn b., fondezon b., sol g., sichenn b., tachouls, traoñ g., troad g. ; an der Basis, e diazez udb ; als Basis einer Sache dienen, ober diazez dindan un dra bennak ; Basis für die Berechnung, diazez jediñ g. ; soziale Basis, gesellschaftliche Basis, diaz kevredadel g. ; 2. [lu] bon g., diazezlec'h g. ; 3. [mat.] die Zahl zehn als Basis des Zahlensystems, an diazez dek g. ; die Zahl zwanzig als Basis des Zahlensystems, an diazez ugent g. ; Basis eines Vektorraumes, diazez un egor sturiadel g. ; die Basis 2, an daoured g. ; 4. [preder., Marx] danframm g. ; Basis und Überbau, danframm ha dreistframm ; ökonomische Basis, danframm armerzhel g. ; 5. [strinkennoniezh] Basis einer Kristallstruktur, goustur ur rouedad strinkel g. ; 6. auf freiwilliger Basis, a-youl, a-youl-gaer, a-youl-vat, anezhañ e-unan, a galon vat, a-youl-frank, a galon vat hag a youl frank, gant grad vat an-unan, gant grad-vat, a-berzh-vat, a-c'hrad-vat, dre gaer, dre vrap, laouen, hep nep redi, hep red, mard eo an dud a youl vat.

Basisaffekt g. (-s,-e) : [bred.] trividigezh kentael b.

Basisarbeit b. (-,-en) : labour diazez g.

Basiscamp n. (-s,-s) : kamp diazez g., diazezlec'h g.

basisch ag. : [kimiezh] bazek, alkalisch ; basisch machen, bazekaat ; basischer Farbstoff, livuzenn vazek b.

Basischmachen n. (-s) : [kimiezh] bazekadur g., bazekaat g.

Basisdemokratie b. (-) : demokratiezh eeun hep dileuridi b.

basisdemokratisch ag. : ... a zemokratiezh eeun hep dileuridi b.

Basisgehalt n. (-s,-gehälter) : gopr diazez g.

Basisgruppe b. (-,-n) : strollad diazez g.

Basisindustrie b. (-) : industriezh diazez b.

Basiskomplement n. (-s,-e) : [mat.] klokaenn da zaou b.

Basislager n. (-s,-) : kamp diazez g., diazezlec'h g.

Basislohn g. (-s,-löhne) : gopr diazez g.

Basismaterial n. (-s,-ien) : danvez krai g., danvez diaoz g., materi krai g., materi diaoz g.

Basismodell n. (-s,-e) : patrom skouer g.

Basisplatte b. (-,-n) : sich g.

Basispreis g. (-es,-e) : priz diazez g.

Basiswappler g. (-s,-) : [Bro-Austria, polit., dismogañsus] ezel didalvez g., ezel dibouez g.

Basiswerkstoff g. (-s,-e) : danvez krai g., danvez diaoz g., materi krai g., materi diaoz g.

Basizität b. (-,-en) : [kimiezh] bazegezh b.

Baske g. (-n,-n) : Euskarad g. [*liester Euskariz*].

Baskenland n. (-es) : *das Baskenland*, Euskadi b., Euskal Herria b., Bro-Vask b.

Baskenmütze b. (-,-n) : boned bask g., bered euskatar g.

Basketball g. (-s) : „*basket-ball*“ g., basket g., mell-baner b. ; *Basketball ist eine Sportart, bei der zwei Mannschaften versuchen, einen Spielball in den Korb des Gegners zu werfen, bez' eo ar „basket-ball“ ur sport ma klask daou laz bannañ ur vell e paner ar strollad enep ; die 3-Sekunden-Regel beim Basketball, reolenn an teir eilenn er c'hoari „basket-ball“ b.*

Basketballmannschaft b. (-,-en) : [sport] skipailh basket-ball g., laz basket-ball g.

Basketballspieler g. (-s,-) : c'hoarier basket-ball g., basketer g.

Baskin b. (-,-nen) : Euskaradez b.

baskisch ag. : 1. euskarat ; *baskisches Ballspiel*, c'hoari-polot g., polot euskarat g. ; [egin.] *nach baskischer Art, auf baskische Art*, giz Euskadi ; 2. [yezh.] euskarek.

Baskisch n. : [yezh.] euskareg g., baskeg g. ; *das Baskische, an euskareg g.*

Basler ag. digemm : eus Basel ; *Bas(e)ler Konzil, sened-iliz Basel g. ; [Bro-Suis, bara-mel] Basler Läckerli, Basler Leckerli, leckerli Basel g.*

basophil ag. : [mezeq.] bazennlen, bazofil.

Basophilie b. (-) : [mezeq.] bazennlen g., bazofiliezh b.

Basrelief n. (-s,-s/e) : [arz.] izelvos g.

bass Adv. : -tre, -kenañ, -meurbet, gwall ; *ich war bass erstaunt, souezhet mik (souezhet marv, souezhet bras, souezhet naet) e oan, sabadac'het e oan, chomet e oan war va chement all, chomet e oan skodeget, chomet e oan abaf (batet, saezhet, alvaonet holl), kement-se en doa graet din stonkañ gant ar sebez, kalmet e oan, chomet e oan a-bann, abafet holl e oan, chomet e oan mantret, sabatuet holl e oan chomet, kouezhet e oa ar sabatur warnon, chomet e oan badet, goursouezhet e oan, sebezet holl e oan, sonnet (motet) e oan gant ar souezh, kouezhet e oa an alvaon warnon, sebezet e oan, trellet e oan, distroadet e oan bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad, distroadet glez e oan bet dic'hortoz-kaer, ha pa vefe kouezhet an neñv warnon ne vije ket bet gwashoc'h, ansouezh bras a oa ganin, bac'het e oa va genou din, berr e oan war va ger, chomet e oan berr war va ger, chomet e oan berr, manet e oan berr, berr e oan, chom a rae va spered e bili-bann, chomet e oan d'ober yezhou, minellet e oa va zeod.*

Bass g. (-es, Bässe) : [sonerezh] 1. mouezh voud b., mouezh pounner b., boudenn b. ; *beififerter Bass, boudenn sıfret b. ; Bass singen, kanañ gant ur vouezh pounner ; den Bass singen, ober ar vouezh pounner, kanañ al lodenn evit ar vouezh pounner, kanañ ar voudenn* ; 2. *erster Bass, kaner krennvouezhiel g., bariton g. ; zweiter Bass, (dis)kaner isvouezhiel g. ; begleitender Bass, eller isvouezhiel, ellier boud g., boudour g. ; 3. [benveg sonerezh] elektrischer Bass, guitar boud g.*

Bassbariton g. (-s,-e) : [sonerezh] bariton boud g.

Bassbläser g. (-s,-) : [sonerezh] gourbombarde g., basonour g.

Bassena b. (-,-s) : [Bro-Austria] gwalc'heris boutin evit ar solieradur a-bezh g.

Basset g. (-s,-s) : [loen.] based g. [*liester baseded*], P. displanter broc'ched g., ki-silzig g., ki-douar g., ki-ruz g. ; *Basset Fauve de Bretagne, [bretonischer fahlroter Basset], ki-ruz Breizh g.*

Bassfilter g./n. (-s,-) : [elektronik] sil tremen-uhel g.

Bassgeige b. (-,-n) : boudvioloñs b., gourbiolin g., gourrebed g. ; *große Bassgeige, gourrebed-boud g. ; kleine Bassgeige, gourrebed g., gourbiolin g.*

Bassgeiger g. (-s,-) : [sonerezh] gourrebedour g., gourbiolinour g.

Basshorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] gourc'horn g.

Bassin n. (-s,-s) : 1. poull g., oglenn b. ; *dem Bassin fließt ständig frisches Wasser zu, dour ar poull a vez nevezet diehan* ; 2. sistern g., oglenn b.

Bassist g. (-en,-en) : [sonerezh] 1. boud g., boudour g. ; 2. gourrebedour g., gourbiolinour g.

Basso continuo g. (-,-) : [sonerezh] boudenn sıfret b.

Basssänger g. (-s,-) : [sonerezh] boud g., boudour g.

Bassschlüssel g. (-s,-) : [sonerezh] alchwez fa g.

Bassstimme b. (-,-n) : [sonerezh] mouezh voud b., boudenn b. ; *eine Bassstimme haben, die tief geht, bezañ don e vouezh.*

Basstölpel g. (-s,-) : [loen.] morskoul g. [*liester morskouled*], ganak g. [*liester ganaked*].

Basstrompete b. (-,-n) : [sonerezh] pilgorn g.

Bast g. (-es,-e) : 1. [louza., bev.] liber g. ; *den Bast betreffend, Bast-, ... liberal ; 2. rafia g. ; 3. stoub g., porc'h g., porc'had g., lanfas g., breun str. ; 4. [loen.] kroc'hen voulouzek brankouù ar c'harveged g., voulouz brankouù ar c'harveged g., voulouz kerniel ar c'harveged g. ; der Hirsch fegt seinen Bast ab, emañ ar c'harv o klask en em zizober (en em zifraeañ, en em zijabliñ, en em zistlabézañ, en em zistrobañ) eus kroc'hen voulouzek e vrankouù, emañ ar c'harv o klask dijabliñ a groc'hen voulouzek e vrankouù, emañ ar c'harv o klask dijabliñ diouzh kroc'hen voulouzek e vrankouù.*

basta ! estl. : *und damit basta ! ha mat pell 'zo ! ha mat pell 'zo Mari-Jo ! ha setu eno ! ha fin dre eno ! ha kuit ha fin dre eno ! echu dre eno ! trawalc'h ! trawalc'h bremañ ! la ! laoskomp se neuze !*

Bastard g. (-s,-e) : 1. bastard g. [*liester besterd, bastarded*], avoultr g., bugel ar garantez g., frouezhenn ar pec'ched b., P. bugel beuzet e dad e stank ar vilin avel g., labous garzh g., bugel tapet diwar ur march-red g., bugel tapet diwar red g., bugel tapet diwar nij g., bugel diwar an avantur g., bugel tapet diwar an avantur g., bugel an degouezh g., bugel sant Jozef g., tapadenn b., distaoladenn b., mab-egile g., bugel bet badezet e-tro-kein an iliz g. ; *sie hat einen Bastard bekommen, kouezhet ez eus ur berenn diouti* ; 2. [bev.] hiron g. ; 3. [kunujenn] bastard g., penn bastard g., bastard fall g., pezh vil g.

bastardieren V.k.e. (hat bastardiert) : bastardiñ, bastardaat, dilignezañ, disleberiñ, (chas) mastinañ.

Bastardierung b. (-) : bastarderezh g.

Bastardmakrele b. (-,-n) : [loen.] keineg g. [*liester keineged*], kazeg-vor b. [*liester kezeg-mor, kezegenned-mor*].

Bastard-Rossmünze b. (-,-n) : [louza.] bent ront g./b.

Bastardschaft b. (-) : bastardiezh b.

Bastardzunge b. (-,-n) : [loen.] teod-kazh g. [*liester teodoù-kizhier*].

Bastei b. (-,-en) : beg-moger g., ramparzh g., boulouard [*ster kentañ ar ger*] g., rakdifenn g. ; *etwas mit Basteien versehen, boulouardiñ udb.*

Bastelarbeit b. (-,-en) : 1. bitellerezh g., bitellat g. ; 2. labour dorn g.

Bastelei b. (-,-en) : 1. [gwashaus] tamm brizh labourat g., belbeterezh g., kalficherezh g. ; 2. labour skoemp g., uz-spered g.

basteln V.gw. (hat gebastelt) : talfasat, turlutañ, kalfichat, bitellat, taniellat, bitrakiñ, trikarmadiñ, c'hoariellat, ober tammoù labouriou, dresañ, teukañ, belbetat, teusteukat, teuteunat, kinkailhat, belbisat, belbiat, c'hoari micherig, firbouchal, feuzañ [udb].

V.k.e. (hat gebastelt) : kalfichat, bitellat, bitrakiñ, teusteukat, belbetat, teuteunat, itrikañ, stipañ ; *einen Hampelmann*

basteln, ober ur meurlarjez, bitellat ur meurlarjez ; aus allen möglichen Dingen gebastelt, graet a bezhioù hag a dammoù.

Basteln n. (-s) : bitellerez g., bitellat g., belbeterez g., belbetat g., kalficherez g.

Basthaut b. (-, -häute) : [loen.] kroc'hen voulouzek brankoù ar c'harveged g., voulouz brankoù ar c'harveged g., voulouz kerniel ar c'harveged g.

Bastide b. (-, -n) : 1. [kériadenn] bastidenn b. ; 2. [ti-annez] maner g., kenkiz b.

bastig ag. : [louza.] liberek.

bastig-holzig ag. : [louza.] liberek-prennek.

Bastille b. (-) : bastihenn b. ; Erstürmung der Bastille, Sturm auf die Bastille, kemeridigezh ar Vastilhenn b. ; in die Bastille einsperren, enbastilhāñ.

Bastion b. (-, -en) : 1. beg-moger g., ramparzh g., boulouard [ster kentañ ar ger] g., rakdifeñn g. ; etwas mit Bastionen versehen, boulouardiñ udb ; 2. [dre skeud.] kreñvlec'h g., lec'h kreñv g., sez g., uhellec'h g., neved g.

bastionieren V.k.e. (hat bastonierte) : [lu, istor] boulouardiñ.

bastionierte : [lu, istor] boulouardet ; bastionierte Befestigung, boulouardadur g.

Bastionskavalerie b. (-, -n) : [kreñvlec'h] kavalier g. [liester kavalierioù].

Bastler g. (-s, -) : biteller g., belbeter g., kalficher g., teusteuker g.

Bastonade b. (-, -n) : bazhadenn b., bazhadoù ls., keuneudennadoù ls., taolioù bazh ls., fustadoù ls., freilhad g., lordad g., fest ar vazh g., fest ar geuneudenn g., bazhadenn b., predad g., dres g., fraead g., fraeadeñn b.

Bastseide b. (-) : sez kriz (Gregor) g.

Bastteil n. (-s, -e) : kordenn ganab b.

BAT [berradur evit Bundesangestelltentarif] : kael goproù impliji ar servij publik b.

Bataillon n. (-s, -e) : batailhon b./g.

Bataillonskommandeur g. (-s, -e) : komendant batailhon g.

Bataate b. (-, -n) : [louza.] patatez douz str.

batavisch ag. : batavek ; batavischer Tropfen, daerenn wer tarzhus b., daerenn vatavek b.

Batchverarbeitung b. (-, -en) : [stlenn.] keweriañ dre lodoù g.

Bathometer n. (-s, -) : batimetrik g.

Bathseba b. : Betsabe b.

bathyal ag. : [moroniezh] batiel.

Bathymeter n. (-s, -) : batimetrik g.

Bathymetrie b. (-) : dondervuzulierezh g., batimetriezh b.

bathymetrisch ag. : batimetrek.

bathypelagisch ag. : batipelagek.

Bathyplankton n. (-s) : batiplankton g.

bathyplanktonisch ag. : batiplanktonek.

Bathyscaphe g./n. (-/-s, -) / **Batyskaph** g. (-en, -en) : batiskaf g.

Bathysonde b. (-, -n) : batisont g., batisonterez b.

Bathysondierung b. (-, -en) : batisontadur g., batisontañ g. ; eine Bathysondierung, ur vatisontadenn b.

Batik b. (-, -en) : batik g., indian g.

batiken V.k.e. (hat gebatikt) : ober batik war.

V.gw. (hat gebatikt) : sevel traoù batik.

Batikstoff g. (-s, -e) : batik g., indian g.

Batist g. (-[e]s, -e) : [gwiad.] batist g., batista g.

Battarismus g. (-) : [mezeg.] herregezh ar prezeg b., takifemiez b.

Batter g. (-s, -) : [baseball] skoer g.

Batterie b. (-, -n) : 1. [lu] kanollec'h g., strolled-kanolioù g., stellad g. ; Batterie zu sechs Geschützen, kanollec'h chwech' kanol g., kanollec'h chwech' pezh g., stellad chwech' kanol g., stellad chwech' pezh kanol g. ; 2. [tredan] pod-tredan g., batiri g., baterienn b., daspugner tredan g. ; Akkumulatorenbatterie, pod-tredan dre zaspugn g., daspugner tredan g. [liester daspugneriou tredan] ; eine Batterie laden, kargañ ur pod-tredan, bec'hiañ ur pod-tredan ; eine Batterie wieder aufladen, azbec'hiañ ur pod-tredan ; eine Batterie entladen, divec'hiañ ur pod-tredan ; entladene Batterie, pod-tredan divec'h g., pod-tredan flak g. ; die Batterie entlädt sich, diskargañ a ra ar pod-tredan, emañ ar pod-tredan o koll e nerzh, flak e ya ar pod-tredan, ezvec'h e ya ar pod-tredan, mont a ra ar pod-tredan war flakaat, mont a ra ar pod-tredan war ezvechiañ ; Atombatterie, pod nuklel g., pod atomel g., pod derc'hanel g. ; ich hatte die Batterien verkehrt herum eingelegt, ich hatte die Batterien falsch herum eingelegt, lakaet em boa ar podou-tredan penn azen ; [dre skeud.] seine Batterien aufladen, diskuihañ e spered, distegnañ e spered (Gregor), distennañ e spered, ober ur ruilh, adsevel e bouzeiou, goulloïñ e spered ; 3. [tekn.] Batterie, Mischbatterie, mingler g. [liester mingleroù] ; 4. eine ganze Batterie von ..., un arsanaihad ... g. ; 5. [sonerezh] toumperezh g., P. taboulinou ls. ; 6. Hühner in Batterien halten, Hühner in Legebatterien halten, magañ yer e kaouedoù, magañ yer e kelioù.

Batterieauto n. (-s, -s) : karr tredan g. [liester kirri tredan].

batteriebetrieben ag. : kaset en-dro gant ur batiri, kaset en-dro gant ur pod-tredan.

Batteriedeck n. (-s, -s) : [lu, merdead.] bourzhad kanolioù g. ; Linienschiff mit drei Batteriedecks, lestr tribourzh g.

Batterieelement n. (-s, -e) : ganer tredan en ur pod-tredan g.

Batteriehaltung b. (-) : ar sevel yer askoridik e kombodoù-strob g., ar magañ loened e kaouedoù g., ar magañ loened e muzioù g., ar magañ loened e kelioù g.

Batteriehuhn n. (-s, -hühner) : penn-yar kombod-strob g., penn-yar kaouedoù g., penn-yar kelioù g.

Batterieklemme b. (-, -n) : bonn batiri g., bonn pod-tredan g.

Batterieladegerät n. (-s, -e) : karger batiri g., bec'hier batiri g., karger pod-tredan g., bec'hier pod-tredan g.

Batterie- und Netzbetrieb g. (-s) : pourvez tredan dre ur pod-tredan pe dre ar rouedad g., porzhrezh tredan dre ur pod-tredan pe dre ar rouedad g.

Batteri n. (-s, -/-n) : [Bro-Aostria] babouzenn b., lien-groñj g.

Batzen g. (-s, -) : 1. tolzenn b., blodenn b., pezhienn b., bloc'h g., moudenn b., klochenn [liester klochad] b. ; 2. [Bro-Suis] pezh dek santim g. ; 3. gwenneg g., blank g. ; 4. ein schöner Batzen Geld, un tousegad brav (un dornad mat) a arc'hant g., ur pezhid moneiz g., ur pochad mat a arc'hant g., ur somm vras b., ur sammad gouest g., ur sammad bravik a-walc'h g., ur varlennad arc'hant b., un dailhenn vat a arc'hant b., arc'hantou bras ls., arc'hant bras g., arc'hant mat g., ur guchenn vrav a arc'hant b., un tamm brav a arc'hant g., un tamm mat a arc'hant g., ur bechad mat a arc'hant g., ur bern arc'hant g., peadra en arc'hant g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g., un tammig brav a beadra g. ; einen schönen Batzen Geld haben, kaout un tamm brav a arc'hant war e anv, bezañ mat e gerz ; manchen Batzen haben, bezañ an aur war ar raden gant an-unan, kaout moaien, bezañ moaienet, bezañ leveet mat, kaout arc'hant da grabanata forzh pegement, bezañ kreñv an traoù gant an-unan, kaout arc'hant d'ober teil, kaout arc'hant d'armerzh, kaout arc'hant da zioueriñ, kaout arc'hant da stlepel diouzh an-unan, kaout arc'hant hardizh, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ druz ar geusteurenn gant an-unan, bezañ arc'hantet bravik, bezañ frank an arc'hant gant an-unan, bezañ frank an traoù gant an-unan, bezañ plousaet mat e votouù, bezañ plouzet mat e votouù, bezañ

aes e borpant, bezañ aes d'an-unan, kaout aez, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwall'h e galon, kaout arc'hant leizh e walch', bezañ pinvidik-mor, bezañ hollbinvidik, bezañ pinvidik-pounner, bezañ pinvidik-lous, bezañ brein gant an arc'hant, bezañ pinvidik-peurfonn, bezañ pinvidik-parfont, bezañ pinvidik-brein, bezañ pinvidik-bras, bezañ mat an traou gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ barrek, bezañ gouest, kaout madoù, gouzout brav keinañ, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv a gein, bezañ mat da geinañ, P. bezañ mellek.

Bau g. (-s,-e/Bauten) : 1. (-s, Bauten) : savadur g., batis g., edifis g., pezh mařsonerezh g., konstruadur g., adeilad g., adeiladur g. ; *öffentliche Bauten*, diazezadurioù foran ls.

2. (-s,-e) : bertim b., faou g., douarenn b., riboul g., toull g., retréd g./b. ; *Fuchsbau*, toull-louarn g., douarenn louarn b., riboul louarn g., gwaremm-louarn b., gwaremm-lern b. ; *der Fuchs hat sich in seinen Bau verkrochen*, groc'het eo al louarn, aet eo al louarn en e zouarenn, douaret eo al louarn ; *ein Tier aus seinem Bau ausgraben*, divertimiñ ul loen, dizouarenniñ ul loen ; *Jäger, der Tiere aus ihren Bauen ausgräbt*, dizouarenner g. ; *der Hunger treibt den Fuchs aus dem Bau*, an naon a ra d'al louarn didoullañ, an naon a ra d'al louarn en em ziskouez ; *einen Fuchs aus seinem Bau vertreiben*, dichedañ ul louarn, didoullañ ul louarn, loc'hañ ul louarn eus e doull ; *aus seinem Bau hinausstürzen*, diriboulañ ; [dre skeud.] *immer in seinem Bau sitzen*, bezañ ul luduenn, bezañ ul ludueg, bezañ luduek, bezañ yeuek, chom atav souchet (groc'het) er gêr, en em glenkañ en e di.

3. (-s) : savidgezh b., saverez g., savadur g., savadurezh b., konstruidigezh b. ; *das Haus ist im Bau*, war ober emaň an ti, war sevel emaň an ti, n'eo ket echu an ti c'hoazh ; *zum Bau dieses Hauses wurden große Quadersteine verwendet*, melloù mein-benerezh a zo aet d'ober an ti-se, danvezet ez eus bet melloù mein-benerezh evit sevel an ti-se ; *Bau einer Bahnhlinie*, diazezadur ul linenn hent-houarn g., savidgezh ul linenn hent-houarn b.

4. (-s) : frammadur g., aozidigezh b.

5. (-s) : chanter g.

6. (-s) : sevel tiez g., tisaverez g., adeiladerezh g. ; *er ist vom Bau, a) ober a ra war-dro ar sevel tiez ; b) [dre skeud.] unan eus ar vicher eo, unan ac'hanomp a zo anezhañ, hennezh a zo ur mestr d'ober, hennezh a zo ur mailh war an dra, anavezout a ra an treuz, hennezh a oar an dibenn eus an dra.*

7. [lu] bidouf g., picheter g., toull g., toull-bac'h g., bac'h b., sac'h maen g., boest b., goudor g., kloz g., prizon g. ; *in den Bau kommen, in den Bau wandern*, bezañ lakaet en toull-bac'h, bezañ kraouiet (toullbac'h), bezañ kaset d'ar c'hloz, bezañ lakaet er c'hloz, bezañ lakaet er goudor, bezañ kaset da vařsonat an diabarzh, bezañ kaset da zebriñ bara ar roue, bezañ lakaet er voest, bezañ lakaet er sac'h maen, bezañ lakaet er picheter, bezañ lakaet dindan brenn, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ kaset d'ar bidouf, bezañ plantet er bidouf, bezañ skoet er bidouf, bezañ bountet er bidouf, bezañ paket en toull, bezañ lakaet en disheol ; *jemanden in den Bau stecken, plantañ u.b. en toull-bac'h, skeiñ u.b. en toull-bac'h, lakaat u.b. en toull-bac'h, lakaat u.b. dindan vorailh, kraouiañ (karc'hariañ, toullbac'h), bac'h, prizoniañ, prizonañ, koufrañ* u.b., lakaat u.b. er vac'h, serriñ u.b. er vac'h, klozañ u.b. er vac'h, lakaat u.b. en toull, kas u.b. d'ar c'hloz, teurle u.b. er c'hloz, lakaat u.b. er c'hloz, dastum u.b. er c'hloz, dastum u.b. en toull, lakaat u.b. er goudor, lakaat u.b. en disheol, kas u.b. da vařsonat an diabarzh, lakaat u.b. er voest, lakaat u.b. er sac'h maen, lakaat u.b. er picheter, kaouediñ u.b., lakaat u.b. dindan brenn, herzel u.b., kas u.b. d'ar bidouf, pakañ (skeiñ,

plantañ, bountañ, plomañ, kognañ) u.b. en toull, lakaat u.b. en disheol, skeiñ (plantañ, bountañ) u.b. er bidouf, lakaat klenk war u.b.

Bau- : ... savadurel, ... savouriel.

-bau g. (-s) : obereriezh ... b., Oberiañ ... g. ; *der Instrumentenbau*, an Oberiañ benvegoù seniñ g.

Bauabschnitt g. (-es,-e) : troc'had labourioù savaduriñ g., troc'had labourioù adeiladiñ g.

Bauabteilung b. (-,en) : 1. [tisav.] rann savaduriñ b., rann adeiladiñ b. ; 2. [mengleuz] rann gorvoiñ b.

Bauakademie b. (-) : akademiezh ar adeiladouriez b.

Bauamt n. (-,ämter) : ofis foran an terkañ hag ar savaduriñ g., gwazrann ar sevel tiez hag al labourioù foran b., gwazrann ar sevel tiez hag al labourioù kevredik b., ofis publik an adeiladerez h.

Bauanschlag g. (-s,-anschläge) : rakpriz evit labourioù savaduriñ g., rakpriz evit labourioù adeiladiñ g.

Bauarbeiten ls. : 1. labourioù savaduriñ ls., labourioù adeiladiñ ls. ; *das Ende der Bauarbeiten ist dadurch um zwei Jahre hinausgerückt*, abalamour da se e pado ar chanter daou vloaz muioc'h ; 2. labourioù terkañ ls.

Bauarbeiter g. (-s,-) : micherour sevel tiez g., micherour adeiladiñ g., oberour tiez g., saver tiez g.

Bauart b. (-,en) : doare savadur g., adeiladezh b., stil g.

Baubedarf g. (-s) : dafar sevel tiez g., dafar adeiladiñ g.

Baubeitrag g. (-s,-beiträge) : [Bro-Suis] skoziad adeiladiñ b., skoaziadenn evit ar sevel tiez b., font evit skoazellañ al lojeiz g.

Baubeschrieb g. (-s,-e) : [Bro-Suis] teul deskriavañ ar savadur g., deskriavell an adeilad b.

Baubetreuer g. (-s,-) : mestr oberour g., mestr al labourioù g., mestr an obriadur g.

Baubewilligung b. (-,en) : aotre savaduriñ g., aotre adeiladiñ g., aotre sevel ti g., aotre sevel tiez g., lanvaz sevel ti g., lanvaz sevel tiez g.

Baubude b. (-,n) : lochenn chanter b., logell chanter b., barakenn chanter b., log chanter b.

Bauch g. (-s, Bäuche) : 1. [korf.] kof g., stomog g., poull-kalon g., kalon b., sac'h-boued g., piron g., pironenn b., kreuz g., tor g.. P. plankenn ar stomog g., pinenn b., penton g., sac'h-yod g., kased g./b., jargilh g., Kergof b., [yezh ar vugale] tonton g., koko g., [a-wechou : korf g., korfad g.] ; sie spürte in ihrem Bauch, wie sich ihr Baby bewegte, he bugel a verzas o tridal enni ; voller Bauch, kof diroufenn g., kof karget kaer g., kof tennet a vizer g., kof reut g. ; praller Bauch, kof bantet g. ; dicker Bauch, kof tev g., teuenn b., tor g., teur g., pezh kof g. ; er hat einen dicken runden Bauch, ront eo e gof, prest eo d'ober „plok“, teurennek (begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, bouzellennek, bidonek, teurbelek, tourgof, teuc'h) eo, kofek eo, kofellek eo, hennezh en deus korf, ur pezh bouzelloù en deus ; leerer Bauch, kofig moan, kof goullo g., kalon noazh b. ; auf dem Bauch liegen, bezañ en e c'hourvez war e gof, bezañ gourvezet a-dreuz e gof, bezañ a-stok e gof (war e gof, war blad e gof, war hed-blad e gof, a-stok e lañjer, war e c'henouù, war e eneb), chom war e eneb ; sich auf den Bauch legen, mont war e gof ; dem Bauch dienen, bezañ mignon d'e gof, bezañ douget d'e gof, bezañ douget evit e gof, bezañ don e gof, na herzel ouzh e lontegézh, na vezañ mestr d'e lontegézh, ober un doue eus e gof, bezañ kleuz betek begoù e dreid, bezañ paot e gof ; sich (dat.) den Bauch reiben, sich (dat.) den Bauch massieren, tremen mont-dont e zaouarn war e gof, frotañ e gof ; der Gürtel schnürt ihm den Bauch ein, gwaskañ (moustrañ) a ra e c'houriz war e gof ; ein mulmiges Gefühl im Bauch haben, bezañ beijet e stomog ; er bekommt einen Bauch,

er setzt einen Bauch an, sevel a ra blonegenn outaň, emaň o kofaň, sevel a ra kof outaň, tapout a ra kof, hennezh a zo erru ur c'horfad kig ennaň, bourouniň a ra, dont a ra da vezaň teurennek (kofek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, bidonek, teurbelek, tourgof, kofellek, bouzellennek), kemer a ra tro, dont a ra tro ennaň, torekaat a ra, tonellaň a ra ; bedeck deinen Bauch ! kuzh da stripou gant ar vezh ! - diwall ! emaout o tivouzellaň ! ; bis zum Bauch, betek e zargreiz, betek ar vandenn, betek hanter e gorf ; auf den Bauch fallen, mont war e gov, kouezhaň eus e sav-sonn, kouezhaň diouzh e sav-sonn, ledar e gorf, kouezhaň en e led (a-hed e gorf, hed e gorf, dre hed e gorf, a-hed e groc'hen, hed e groc'hen, dre hed e groc'hen, a-stok e gorf, a-stok-korf, a-stok e lañjer, a-blad, hed-blad e gorf, a-hed e gof) (Gregor), mont war e gement all, kouezhaň a-dreuz e gof, kouezhaň àr e zivbab, kouezhaň a-dreuz-kof (a-lamm-gaer, a-stok e lañs, a-blad-kaer, war e gof), kouezhaň a-flav, kouezhaň sonnet war e c'henou, astenn e groc'hen war an douar, kouezhaň war e fri, kouezhaň war e c'henou ; sich vor Lachen den Bauch halten, ober ur c'hofad c'hoarzhin, ober ur c'horfad c'hoarzhin, tarzhaň e vouzelloù o c'hoarzhin, tortaň, tortaň gant ar c'hoarzh, hejaň gant ar c'hoarzh, bezaň daoudortet o c'hoarzhin, bezaň daoudortet gant ar fent, bezaň daoubleget gant ar c'hoarzh, tortaň o c'hoarzhin, daoudortaň da c'hoarzhin, daoudortaň gant ar fent, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), c'hoarzhin forzh, bezaň puchet kement e c'hoarzh, c'hoarzhin da greviň e vouzelloù, kaout ur bouzellaouad fars, bezaň daoubleget gant ar c'hoarzh, hejaň ha nezaň e gorf o c'hoarzhin, rampaň e c'henou, mont ar bouch warlein an ti gant an-unan ; wir mussten uns vor Lachen den Bauch halten, o, na c'hoarzh ! o, nag a c'hoarzh a voe ! un abadenn c'hoarzhin e oa bet ! un pochad c'hoarzh e oa bet ! an dra-se a oa pochadou c'hoarzh ! ur pennad c'hoarzhin e oa bet ! nag a fent hor boa kemeret ! nag a c'hoarzh a oa bet ! eno e oa bet c'hoarzhadeg ! eno e oa bet ur c'hoarzherezh ! pebezh c'hoarzhadeg ! tapet hor boa ur c'hofad c'hoarzhin ! o ! ni hor boa c'hoarzhet ! bourrapl a oa bet ganeomp ! ; auf dem Bauche kriechen, mont a-ruz-kof, mont a-ruz e gof, mont a-ruz-korf, mont a-stlej e gof ; sich den Bauch vollstopfen, sich den Bauch vollschlagen, sich den Bauch vollpropfen, debriň betek stambouc'haň, stankaň e greizenn, kargaň e benton, kargaň e jargilh, drusaat e bironenn, ober ur foeltr-bouzelloù, choukaň traou da foeltraň e vouzelloù, ober ur rontad, kargaň kaer e vouzelloù, debriň a-leizh e zent, kargaň betek toull e c'houzoug, en em gargaň a vowed, bezaň ouzh taol betek toull e c'houzoug, lakaat tenn war e vegel, mont traou en e gorf, pilat boued, debriň alfant, debriň dislangour, kordaň boued, pegaň war ar boued, kregiň a-vegad er boued, skloufata, ober meurlarjez, pegaň war an traou, bezaň kreň war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debriň ent marlonk, debriň evel ur marlonk, debriň evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, debriň da darzhaň, kargaň e sach' betek ar skoulm, kargaň kaer e gof / dantaň kaer / fripal / brifal / bourellaň ervať e borpant (Gregor), kloukaň, en em dafaň, en em varraň, gloutaň, gloutoniaň, ober e borc'hell, tennaň e gof er-maez a vizer, tennaň e galon eus ar vizer, ober (tapout) ur c'hofad, ober ur geusturennad, bountaň un torad en an-unan, kargaň e deurenn, ober kargoù bras ouzh taol, ober ur pezh teurennd, kargaň e sach' betek ar skoulm, kargaň betek toull ar c'hangadenn (betek ar c'hourlañchenn, betek ar gornailhenn), sachaň gant an-unan, debriň dreist-kont, bountaň boued en e vouzelloù, bezaň frank e vouzelloù, choukaň traou, lakaat traou e-barzh e fas, debriň leizh e gof, debriň a-leizh kof, ober ur c'horfad, kofata, kofata, gousaň, bourouniň ; er hat sich den Bauch vollgeschlagen, er hat sich den Bauch vollgestopft, er hat sich

den Bauch vollgepropft, tenn eo warnaň, tenn eo war e vegel, reut eo e vegel, bouroun eo e gof, tenngof en deus ; es rumorte in seinem Bauch, es knurrte in seinem Bauch, kanaň a rae e vouzelloù, rec'hiň a rae e vouzelloù, soroc'hal a rae e vouzelloù gant an naon, trouzmeskaň a rae e vouzelloù, krial a rae e vouzelloù, bourbouilhaň a rae e vouzelloù, grogoilhat a rae e vouzelloù, klevet e veze kleier an Naoned, edo an naon o trantellaň e vouzelloù, edo e vouzelloù o klemm, P. edo o tispenn kaoc'h d'ober foer ; dem Pferd knurr der Bauch, ar marc'h ez eus un eostig en e gof ; er hat einen Schuss in den Bauch gekriegt, paket en deus plom en e gased, paket en deus ur brunnen en e gof ; das Baby im Bauch der Mutter, ar bugel e kerchenn e vamm g., ar bugel e kof e vamm g., ar bugel etre daougoste e vamm g. ; den Bauch herausstrecken, um etwas darauf zu tragen, kofaň ouzh udb ; [kezeg] sich auf den Bauch hinlegen, ober ur sav-buoch' ; 2. Bauch eines Topfes, kof ur pod g., kreiz ur pod g. ; Bauch eines Fasses, kof ur varrikenn g. ; 3. Bauch eines Schiffes, kouc'h g., flour g., korf g., kof-lestr g., moñsellou Is. ; 4. [moull.] kof g. ; Bauch des Buchstabens d, kof al lizherenn d g. ; Bäuche des Buchstabens B, kofou al lizherenn B Is. ; 5. [dre skeud.] [amourouzen] ich habe Schmetterlinge im Bauch, ich fühle Schmetterlinge im Bauch, lammat a ra va gwad em gwazhied, pilgalon am eus, va c'halon a zaoudaol, mont a ra va c'halon d'ar pevarlamm, va c'halon a biklamm, va c'halon a biltrot d'an daoulamm ruz em c'hereiz, va c'halon a lamm meurbet em c'hereiz, va c'halon a bik, va c'halon a darlamm, va c'halon a ditik, va c'halon a barlamp ; sich (dat.) die Beine in den Bauch stehen, ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, chom da zisec'haň diwar e dreid, morc'hemdal, reuiziň, morfontiň, gedal mil bell, pilpazaň, chom war vrank, dibasiantiň o c'hortoz, dibasiantiň dre hir c'hortoz, en em chalaň o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkaň avel, chom da bilpazaň, gortoz hep penn na difin, gortoz un hirnezh, hirnezhiň, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn, ober strapenn ; 6. [dre skeud.] aus dem hohlen Bauch heraus, diwar blaen ha barr, war an taol, war an tomm, war an tach, a-daol-dak, war ar prim, war an tizh, war an trumm.

Bauch- : ... ar c'hof, ... kof, a-gof.

Bauchafter g. (-s,-) : [mezeg.] adfraezh g.

Bauchansatz g. (-es,-ansätze) : tammig kof g., korfad kig g., kuilhder g., kuilhded b., kigder g., korfelezh b.

Bauchbereich g. (-s) : [korf.] rannbarzh ar c'hof b.

Bauchbinde b. (-,n) : 1. [mezeg.] gouriz kof g. ; 2. [segalennou] gwalenn b. ; 3. [levriou] lurell b.

Bauchdecke b. (-) : [korf.] speur ar c'hof b.

Bauchdeckenreflex g. (-es,-e) : [mezeg.] refleks ar c'higennoù kof g., damoug ar c'higennoù kof g.

Bauchdiener g. (-s,-) : bouedazeuler g., P. korfataer g., karg-e-doull g. [liester kargerien-o-zoull], paotr-e-gof g. [liester paotred-o-c'hof].

Bauchdienst g. (-es) : bouedazeulerezh g.

Bauchfallschirm g. (-s,-e) : harz-lamm kof g.

Bauchfell n. (-s,-e) : [korf.] rouedenn-gof b., ampelenn b., rouedenn ar bouzelloù b.

Bauchfett n. (-s) : [kegin.] Bauchfett des Schweins, bloneg g.

Bauchfellentzündung b. (-,en) : [mezeg.] tanijenn ar rouedenn-gof b., droug ar rouedenn-gof g., ampelennfo g. ; er hat eine Bauchfellentzündung, deuet eo e rouedenn-gof da c'horin, gant un ampelennfo emaň.

Bauchfleck g. (-s,-e) : [Bro-Austria] P. splujadenn a-stok-kof b., splujadenn a-blad-kaer b.

Bauchfleisch n. (-es) : kig-sall g.

Bauchflosse b. (-,n) : [loen.] angell gof b., askell gof b. ; *ohne Bauchflossen*, diangell ; *Fisch ohne Bauchflossen*, diangelleg g. [liester diangelleged] ; *kehlständige Bauchflosse*, angell c'houzoug b., askell c'houzoug b.

Bauchfluss g. (-es) : [mezeg.] foer b., foerell b., skid b., sklis g., red-kof g., tanavenn b., laerez b., rederez b., dipadapa g., flus g.

bauchflüssig ag. : foorous.

Bauchfüßler g. (-s,-) : [loen.] gasteropod g. [liester gasteropoded], koftroadeg g. [liester koftroadeged] ; *die Bauchfüßler*, ar blodeged gasteropodek ls., ar blotviled koftroadek ls.

Bauchgegend b. (-) : [korf.] rannbarzh ar c'hof b.

Bauchgrimmen n. (-s) : droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., laerez b.

Bauchgurt g. (-s,-e) : [kezeg] lêrenn-gof b., lêrenn-dor b., senkenn-gof b., sivelenn b., kentañ senkenn b.

Bauchhöhle b. (-,n) : [korf.] kavenn ar c'hof b., kavenn-stomog b.

Bauchhöhlenschnitt g. (-es,-e) : skej ar c'hof g., laparotomiezh b.

Bauchhöhlenschwangerschaft b. (-,en) : braezded ezkrozhel b.

bauchig ag. : kofek, bolzek, bolzennek ; *ein bauchiger Topf*, ur pod kofek g. ; *bauchiger Krug*, picher kofek g. ; *bauchiges Schiff*, lestr moñsellek g. ; *bauchiger Bug*, moñsell b., staon skoazet b., staon voñsellek b. ; *bauchige Korbflasche*, touk g., toukenn b., melt b., bigalenn b., rob g. ; *das Focksegel ist bauchig geschnitten*, ar fok en deus un tamm barlenn.

bäuchig ag. : kofek, kofellek, teuch', teurek, teurennek, torek, bouzellek, begeliiek, bigofek, bourounek, bidonek, pilgofek, turbelek, tourgof, ... en deus korf.

Bauchklatscher g. (-s,-) : P. splujadenn a-stok-kof b., splujadenn a-blad-kaer b. ; *einen Bauchplatscher machen*, ober ur splujadenn a-stok-kof, ober ur splujadenn a-blad-kaer.

Bauchkneifen n. (-s) / **Bauchkneipen** n. (-s) : [mezeg.] gwentl g., laerez b.

Bauchkrankheit b. (-,en) : 1. [mezeg.] kleñved kof g. ; 2. P. droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., poan stomog b., kalondrev b.

Bauchladen g. (-,läden) : stalig red douget dirak ar c'hof gant brikolou b. ; *er besitzt einen Bauchladen*, dougen a ra e voutikl war e c'houzoug.

Bauchlage b. (-,n) [sport, mezeg.] gourvez a-gof g., rakgourvez g. ; *in Bauchlage*, a-gof.

Bauchlandung b. (-,en) : 1. [kirri-nij] *eine Bauchlandung machen*, douarañ a-blad-kaer war e c'herlink ; 2. [tud] droukverzh g., c'hwitadenn b., afochadenn g., tro wenn b., taol gwenn g., tro c'houollo b., c'hwitadeg b., kac'hadenn b., distokadenn b., afer fall b., taol fall g., tro fall b., flagas g., strilh g., distrilh g., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b. ; *eine Bauchlandung machen*, lakaat e zorn en e c'houloù ha brav, lakaat e zorn en e zisheol ha brav, lakaat an tamm e-kichen an toull, lakaat troad al leue en e c'henou, lienañ ar biz kontrol, ober ur c'honikl e-lec'h ur c'had, mont an tenn er c'bleuz gant an-unan, mont e-barzh ar c'harzh, pakañ ur strilh, pakañ un distrilh, pakañ ur chupennad, tapout ur skouarnad, tapout e lip, tapout ul louzenn, tapout ur pur, kaout lamm, bezañ krazet naet, bezañ distrilhet brav ha kempenn, bezañ lakaet war e c'henou, bezañ trec'het treuz-ha-hed, degas ur penn leue d'ar gér, bezañ korbellet, bezañ bet ur penn leue, bezañ bet distoket, bezañ kac'het e varc'h ouzh an-unan (ouzh e garr), ober kazeg, chom kazeg, kaout ar billig toull, kaout (pakañ, tapout) ur gwall zistro, kaout (pakañ, tapout) un distro lous, kaout (pakañ, tapout) un distro divalav.

Bauchlappen g. (-s,-) : [kegin.] kig kof g. ; *Steakfleisch aus dem oberen Teil des Bauchlappens*, bavet g.

Bäuchlein n. (-s,-) : tammig kof g., korfad kig g. ; *ein Bäuchlein ansetzen*, tapout kof, sevel un tammig kof d'an-unan, sevel kof ouzh an-unan, bezañ o kofañ, sevel blonegenn ouzh an-unan, bezañ erru ur c'horfad kig en an-unan, bourouniñ, dont da vezañ teurennek (kofek, begeliiek, bigofek, teurek, bourounek, bouzellek, bouzellennek, bidonek, kofellek, turbelek, tourgof), teuc'haat, torekaat, tonellañ ; *dickes Bäuchlein, rundes Bäuchlein, pralles Bäuchlein*, kof bantet g., kofig tev g.

bäuchlings Adv. : a-gof ; a-blad-korf, a-led-korf ; *bäuchlings liegen*, bezañ en e c'hourvez war e gof, bezañ a-stok e gof (war e gof, war blad e gof, war hed-blad e gof, a-led e gof, a-dreuz-kof, a-dreuz e gof, a-stok e lañjer, war e c'henou, war e eneb), chom war e eneb ; *bäuchlings auf der platten Erde liegen*, bezañ astennet a-dreuz-kof war an douar yen (Gregor), bezañ astennet a-dreuz-kof war ar plaen, bezañ war e gof, bezañ a-blat war e gof, bezañ a-blad war e c'henou ; *bäuchlings stürzen*, mont war e gof, kouezhañ eus e sav-sonn, kouezhañ diouzh e sav-sonn, ledañ e gof, kouezhañ en e led (a-hed e gof, hed e gof, dre hed e gof, a-stok e lañjer, a-hed e groc'hen, hed e groc'hen, dre hed e groc'hen, a-stok e gof, a-stok-korf, a-blad, hed-blad e gof) (Gregor), mont war e gement all, kouezhañ a-dreuz e gof, kouezhañ a-dreuz-kof (a-lamm-gaer, a-stok e lañs, a-blad-kaer, a-hed e gof, a-led e gof, war e gof), kouezhañ a-flav, kouezhañ sonnet war e c'henou, kouezhañ àr e zibbab, astenn e groc'hen war an douar, kouezhañ war e fri, kouezhañ war e c'henou.

Bauchmensch g. (-en,-en) : P. darluskidig g. [liester darluskidien], paotr diouzhtu g., den a zo techet da vont a-raok e benn g., den a zo techet da heuliañ e benn g.

Bauchmuskeln ls. : kigennoù kof ls. ; *äußerer schräger Bauchmuskel*, kigenn veskellek diavaez b.

Bauchnabel g. (-s,-) : [korf.] begel g., P. bouton kof g., bouton krampouez g., bouton-korf g., bouton-kreiz g., bouton-koko g., bouton rous g.

Bauchplatscher g. (-s,-) : P. splujadenn a-stok-kof b., splujadenn a-blad-kaer b. ; *einen Bauchplatscher machen*, ober ur splujadenn a-stok-kof, ober ur splujadenn a-blad-kaer.

Bauchpilz g. (-es,-e) : [louza.] puferig-an-douar g., louf-bleiz g., vi-douar g., kalon-douseg b., kaoc'h-bleiz g.

Bauchraum g. (-s) : [korf.] rannbarzh ar c'hof b.

bauchrednen V.gw. [anv-verb nemetken en alamaneg] : torvouezhiañ.

Bauchredner g. (-s,-) : torvouezhier g.

Bauchrednerei b. (-) : torvouezhieren g.

Bauchregion b. (-) : [korf.] rannbarzh ar c'hof b.

Bauchreifen g. (-s,-) : [harnez-brezel, istor] kofwisk g.

Bauchriemen g. (-s,-) : [kezeg] lêrenn-gof b., lêrenn-dor b., senkenn-gof b., sivelenn b., kentañ senkenn b.

Bauchsäge b. (-,n) : [tekn.] heskenn vras daou benn b., heskenn da bilat gwez b., harpon g. [liester harponioù] ; *mit der Bauchsäge sägen*, harponat.

Bauchschmerzen ls. : kofad g., droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., droug bouzelloù g. ; *er hat Bauchschmerzen*, droug-kof en deus, poan-gof en deus, klañv eo gant an droug-kof, gant an droug-kof emañ, klañv eo gant ur c'horfad, gant ar boan stomog emañ, trevariet eo en e gof, poan en deus e poull e galon, gwentl en deus, kalondrev en deus, brevet eo poull e galon ; *er hat heftige Bauchschmerzen*, gant al laerez emañ, gant an dipadapa emañ, bez' en deus gwentl a ro dezhañ

paonioù skrijus ; bei Bauchschmerzen ist Kamillentee angebracht, ouzh ar boan-gof e vez mat evañ dour diwar gramamailh, dour diwar gramamailh a zo mat ouzh ar boan-gof ; an seinen Bauchschmerzen wird er nicht sterben, ne frizo ket an avel diwar e gof.

Bauchschurz g. (-es,-e) : [harnez-brezel, istor] kofwisk g.

Bauchschuss g. (-es,-schüsse) : 1. gloaz er c'hof da-heul un tenn arm-tan g., gouli er c'hof da-heul un tenn arm-tan b., gloazadur er c'hof da-heul un tenn arm-tan g. ; einen Bauchschuss bekommen, pakañ un tenn en e gof, bezañ euveret gant un tenn en e gof, P. pakañ plom en e gased, pakañ ur brunenn en e gof ; 2. P. [lu] gloaziad paket un tenn fuzuilh gantañ en e gof g.

Bauchschwimmen n. (-s) : [sport] neuñverezh a-gof g.

Bauchspeck g. (-s) : kig-sall g.

Bauchspeicheldrüse b. (-,-n) : [korf.] ilgreiz g.

Bauchspeicheldrüsen- : [korf., mezeg.] ... ilgreizel, ... an ilgreiz.

Bauchspeicheldrüsensaft g. (-s,-säfte) : [korf.] sug an ilgreiz g.

Bauchstimme b. (-,en) : mouezh-kof b., torvouezh b.

Bauchtanz g. (-es,-tänze) : dañs-kof g., dañs ar c'hof g.

Bauchtänzerin b. (-,nen) : dañserez-kof b., plac'h dañs ar c'hof b.

Bauchtyphus g. (-) : [mezeg.] tifoid g., terzhienn difoid g., terzhienn-domm b., [dre fent] terzhienn difoeltr b.

Bauchung b. (-,en) : bolzenn b., bolzadur g., bos g., kof g.

Bauchwand b. (-,wände) : [korf.] speur ar c'hof b.

Bauchwех n. (-s) : kofad g., droug-kof g., poan-gof b., gwentl g., droug bouzelloù g.

Bauchwürmer ls. : preñved bouzelloù ls., kest ls., lenkern str.

Baud n. (-/-s,-) : [stlenn.] baod g.

Baudarlehen n. (-s,-) : prest d'ar savaduriñ g., prest d'an adeiladiñ g., prest d'ar sevel tiez g.

Baude b. (-,-n) : lochenn b., log b., logell b., loch g., loj g., lab g., kabanenn b., foukenn b.

Baudenkmal n. (-s,-e/-denkmäler) : monumant istorel g., savadur istorel g.

Baudock n. (-s,-s) : [merdead.] poull sevel bigi g., dok sevel bigi g.

Bauelement n. (-s,-e) : 1. pezh savouriezh g. ; 2. pezh arrebeuri g. ; 3. parzh g., kedelfenn b., kedaocenn b., keddrenn b., parzh elektronek g. ; diskretes Bauelement, parzh arskarek g.

bauen V.k.e. (hat gebaut) : 1. sevel, savaduriñ, adeiladiñ, batisañ, edifiañ, konstru, konstruiñ, diazezañ, fardañ, pakañ ; ein Zelt bauen, displegañ (sevel, stignañ, staliañ) un deltenn, teltañ, tinellañ ; sich (dat.) ein Haus bauen lassen, sevel ti, lakaat sevel ti, ober sevel un ti ; ein Haus bauen, sevel un ti ; Wohnungen bauen, sevel tiez, sevel flojennoù, diazezañ tiez ; Maschinen bauen, sevel mekanikou ; eine neue Straße bauen, digeriñ un hent nevez ; dieses Haus wurde aus großen Quadersteinen gebaut, melloù mein-benerezh a zo aet d'ober an ti-se ; ein Schiff bauen, sevel ur vag, fardañ ur vag ; ein Schiff aus unverrottbarem Holz bauen, pakañ (fardañ, sevel) ur vag gant koad na vrein ket en dour ; ich baute ein neues Floß, das leichter und strapazierfähiger war, sevel a ris ur radell all, skañvoc'h ha muioch a startjenn enni eget eben ; die Vögel bauen (sich) Nester, al laboused a sav neizhioù, al laboused a fard neizhioù, neizhiañ a ra al laboused ; einen Motor auseinander bauen, digenstrollañ ur ch'eflusker ; [dre fent] hier ist gut sein, hier lasst uns Hütten bauen, mat eo deomp chom amañ, kevannezus eo deomp amañ, amañ eo laouen bevañ ; er ließ sein Schloss auf einer Anhöhe bauen, lec'hiet en doa e gastell war un uhelenn ; sein Haus auf Fels bauen, diazezañ e di war ar roc'h, diazezañ e

di war ar garreg ; sein Haus auf Sand bauen, diazezañ e di war an traezh, sevel e di war an traezh, sevel e di war ar pririk ; [dre skeud.] ich hatte Häuser auf ihn gebaut, ur fiziañs hep muzul am boa lakaet ennañ ; [dre astenn.] P. seinen Doktor bauen, tremen an doktorelez ; [goapaus] einen Unfall bauen, tapout ur pegad, tapout ur c'rogad gant e garr, erruout ur gwallzarvoud gant an-unan, kaout ur gwallzarvoud, koagañ e garr ; P. Scheiße bauen, Mist bauen, kaoc'hmoch'iñ, kaoc'hañ an traoù, kac'hata, alkaniñ, brellañ, dekonin, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, ober ar brasañ sotonioù, abostoliñ, dirollañ, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), diboellañ, pennfolliñ, koll e benn, koll ar stor, koll e oremuz, koll e sterenn, koll ar Sterenn, koll e bod-houarn bihan, mont e benn e gin, mont ganto, ober un tamm mat a ziroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan ; [tr-l] Luftschlösser bauen, sevel (ober) kestell el Loar, sorc'henniñ ; jemandem goldene Brücken bauen, jemandem eine goldene Brücke bauen, aozañ ha kompezañ e labour d'u.b., reiñ lañs d'u.b., astenn ar skeul d'u.b. ; dem Gegner goldene Brücken bauen, dougen dorm (reiñ lañs, reiñ harp, astenn ar skeul) d'e gevezzer, toullañ evit e enebour, ober avel d'e enebour.

2. den Boden (be)bauen, labourat douar, labourat an douar, gounit parkou, derc'hel douar ; Wein (an)bauen, lakaat douar dindan wini, gounit gwin.

3. [mengleuz] eztennañ, korvoiñ.

V.k.d. (hat gebaut) : **bauen an** (dat.) : ober war-dro ; **bauen auf** (ak.) : kontañ war ; darauf ist nicht zu bauen, arabat kontañ re war an dra-se, kement-se ne zisoc'ho da netra, n'eus ket da gontañ war an dra-se, n'eus ket da gaout fiziañs en dra-se, ne c'haller fiziout tamm en dra-se, n'eus ket da fiziout en dra-se, arabat reiñ kred d'an dra-se.

Anv-gwan verb : **gebaut** : [diwar-benn an dud hag al loened] gut gebaut, paket mat, korfet mat, a droc'had mat, temzet mat, troc'het mat, diskoupl, iziliiek, iziliet mat, iziliet kaer, rollet mat, rollet divlam, a-dailh, mentek-dreist, frammet kaer, frammet mat, askornet mat ha livet kaer, stummet brav, stummet kaer, a vent vat, heneuz, kaer a gorf, ur c'horf kaer a zen anezhañ.

Bauen n. (-s) : savidigezh b., saverez g., savadur g., savadurezh b., konstruidigezh b. ; gemeinsames Bauen, savadeg b.

Bauentwurf g. (-s,-entwürfe) : raktres adeiladiñ g., tres adeiladiñ g.

Bauer¹ g. (-n/-s,-n) : 1. kouer g. [liester kouerien], koueriad g. [liester koueriaded], kouard g. [liester kouarded], ploueziad g., peizant g., labourer-douar g., gounideg g., menajer g., tieg g. [liester tieien], tiekaer g., feurm g., metaer g., merour g., Yann Gouer g., Yann Gouard g., Yann Beizant g., P. Pipi Gouer g., troc'her buzhug g., spazher buzhug g., lazher touseg g., troerdouar g., paotr plouz g., klap-yod g. [liester klaperien-yod], chaoker patatez g., chaoker plouz g., kein melchon g., tourcheller douar g., turier douar g., labourer g. ; reicher Bauer, kouilh g. [liester kouilhejen] ; schlampiger Bauer, turieller-douar g., turierdouar g., tourcheller douar g. ; Bauer sein, derc'hel douar, derc'hel menaj, derc'hel atant, derc'hel feurm, derc'hel un atant, menajin, kundaiñ ur feurm, kouardiñ, peizantal, tiekaat, atantiñ, tiekaat ur c'houmanant, tiekaat un atant ; als Bauer besitzt er drei Pferde, ur menaj tri a gezeg a zo gantañ ; mit so zarten Händen kannst du nicht Bauer werden, re wak eo da zaouarn evit ma rafes ul labourer-douar ; mir ist es lieber, Bauer zu bleiben, me a zo gwelloc'h ganin chom da droc'hañ buzhug ; die dümmsten Bauern haben die dicksten Kartoffeln, n'eo ket ar re finañ o devez ar muiañ chañs, fallañ tud ... muiañ

chañs ; es ist keine Schande, Bauer zu sein, ur paotr plouz a daly ur plac'h voulouz ; was der Bauer nicht kennt, das frisst er nicht, ret eo anavezout a-rack karout.

2. [gwashaus] paltok g., pagan g., palod g., pampez g., plouk g., peizant g., choaker patatez g., chaoker plouz g., lazher touseg g., spazher buzhug g., troc'her buzhug g., tourcheller douar, turier douar g., klap-yod g., kein-melchon g., plaou diwar ar maez g. ; (ein) Bauer bleibt (ein) Bauer, Yann eo, Yann e vo - en e groc'hen louarn e varvo nemet kignet e vije ez vev - al louam a vev en e groc'hen hag a varvo en e groc'hen - ar re sot ne zisodont ket - neb a zo sot yaouank-flamm, evit kossaat ne furao tamm - chwezh an harink a chom atav gant ar varazh.

3. [istor] /Freijbauer, bilen g. [liester bilened].

4. [echedoù] pezh gwerin g. ; [dre skeud.] der einfache Soldat ist nur ein Bauer im Schachspiel der Generäle, ur jedouer eo Yann soudard être daouam ar jeneralied ha netra ken.

5. [kartou] lakez g.

Bauer² g. (-s,-) : kenderc'her g., produer g., produour g., obriataer g., obriataour g., oberer g., oberier g., saver g. ; Orgelbauer, oberour ograou g., orglezour g.

Bauer³ g./n. (-s,-) : kaoued b., kauidell b.

Bäuerchen n. (-s,-) : 1. kouer bihan g., koueriad bihan g., ploueziad bihan g., peizant bihan g. ; 2. [vezh ar vulgale] beuk g., breugeud g., breugeudenn b., beugisadenn b., bregas g., breze g., avel g., avel drenk g., hik g. ; Bäuerchen machen, ein Bäuerchen machen, ober beuk, leuskel ur beuk, breugeudiñ, lezel ur breugeud, leuskel ur breugeud, distagañ ur breugeud, divegal, beugisal, beugal, bregasiñ, beurleugeusat, tarlonkañ, ober un hik, hikat, P. ober bekez.

Bäuerin b. (-,nen) / Bäurin b. (-,nen) : kouerez b., koueriadez b., ploueziazez b., peizantez b.

bäuerisch ag. : 1. a-zivar ar maez, a-zivar ar ploue, maeziadel ; 2. [gwashaus] pagan, gros, dizoare, difezon, dizereat, gouez, gourt.

bäuerlich ag. : dezhañ perzhioù a-zivar ar maez, maeziek, maeziat, a-zivar ar maez, a-zivar ar ploue, maeziadel ; die bäuerliche Gesellschaft, die bäuerliche Welt, bed ar gouerien b., bed ar beizanted g.

Bauerlaubnis b. (-,se) : aotre savaduriñ g., aotre adeiladiñ g., aotre sevel ti g., aotre sevel tiez g., lanvaz sevel ti g., lanvaz sevel tiez g.

Bauernadel g. (-s) : noblañs diwar ar maez b., noblañs a-zivar ar maez b.

Bauernart b. (-) : [kegin.] giz Yann Gouer b. ; Omelett nach Bauernart, alumenn a-zivar ar maez b., alumenn Yann Gouer b.

Baueraufstand g. (-s,-aufstände) : emsavadeg a-zivar ar maez b., emsavadeg Yann Gouer b., emsavadeg Yann Beizant b., dispac'hadeg koueriaded b., jakerez g.

Bauernbengel g. (-s,-) : [dre skeud.] paltok g., pagan g., palod g., pampez g., plouk g.

Bauernbulb g. (-en,-en) : [Bro-Suis / Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] paotr kouer e dad g., mab d'ur c'houer g.

Bauernbüfett n. (-s,-) : taoliad Yann Gouer b.

Bauernbrot n. (-s,-e) : bara a-zivar ar maez g., bara segal g.

Bauernfang g. (-s) : auf Bauernfang gehen, mont da glask tapout ul loukez bennak, mont da glask filpat ul loukez bennak.

Bauernfänger g. (-s,-) : filouter g., fripon g., korbiner g., trufler g., toupiner g., sklanker g., c'hwib g., c'hwiblaer g., kigner g., touzer g., trufler g., straner g., lapin g., tuner g., hailhevod g., jalod g., hailhon g., maraod g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., lampon g., lanfre g. [liester

lanfreidi], lanfread g. [liester lanfreidi], standilhon g., taper g., paker g., kouskeder g.

Bauernfängerei b. (-) : fliperez g., korbinerez g., hailhonerez g., friponaj g., friponerez g., filouterez g.

Bauernfest n. (-es,-e) : gouel war ar maez g.

Bauernfrühstück n. (-s,-e) : meuziad avaloù-douar rostet gant kig-sall ha viou mezet g., alumenn Yann Gouer b.

Bauerngasthof g. (-s,-höfe) : feurm ostaleri g.

Bauerngesetzbuch n. (-s) : [istor Breizh] Kod peizant g.

Bauerngut g. (-es,-güter) : merouri b., atant g., feurm b., tiegezh g., menaj g., tachenn b., koumanant g., douaroù ls., damani b., domani g., domaniezh b.

Bauernhaus n. (-es,-häuser) : merouri b., atant g., feurm b., tiefeurm g., tiegezh g., menaj g., tachenn b., kér b., tiegezh g. ; kleines Bauernhaus, pennti g. ; das Bauernhaus und die Nebengebäude, an ti-feurm hag ar pourpez ; Hof eines Bauernhauses, leur b.

Bauernherberge b. (-,n) : feurm ostaleri g.

Bauernhochzeit b. (-,en) : eured war ar maez b.

Bauernhof g. (-s,-höfe) : merouri b., mereuri b., atant g., feurm b., ti-feurm g., menaj g., kér b., tachenn b., tiegezh g., plas g., koumanant g. ; kleiner Bauernhof, atantig g. [liester atantigou] ; Bauernhof mit Landgasthaus, feurm-ostaleri b. ; Bauernhof mit weit verstreuten Feldern, atant garlotus g., kér c'harlotus b. ; Hähnchen vom Bauernhof, penn-yar a-ziwar ar maez g. ; einen Bauernhof betreiben, derc'hel tiegezh, derc'hel atant, derc'hel merouri, derc'hel douar, derc'hel feurm, derc'hel menaj, menaj, kunduiñ ur feurm, tiekaat, atantiñ, tiekaat un atant, tiekaat ur c'houmanant ; ein Bauernhof mit reichlichen Heuvorräten, un tiegezh foennet mat g. ; dieser Bauernhof ist eine gute Erwerbsquelle, en tiegezh-se ez eus tro, an atant-se a zegas gounid ; sein Bauernhof ist genauso groß wie meiner, e atant a zo kement ha va hini ; die anfallenden Arbeiten auf einem Bauernhof, ar morloc'h g.

Bauernjunge g. (-n,-n) : paotr kouer e dad g., mab d'ur c'houer g.

Bauernkarre b. (-,n) : kariolenn b., karrigell b. ; mit einer Bauernkarre transportieren, karrigellat.

Bauernkittel g. (-s,-) : kaldrav g., saro g., flotantenn b.

Bauernknecht g. (-s,-e) : mevel g., micherour-douar g.

Bauernkrieg g. (-s,-e) : brezel ar gouerien g.

Bauernland n. (-s,-länder) : bro labour-douar b.

Bauernleberpastete b. (-,n) : [boued] fourmaj rous g., formaj rous g., fourmaj kig g., formaj kig g.

Bauernlümmel g. (-s,-) : paltok g., pagan g., palod g., pampez g., plouk g., peizant g., chaoker patatez g., chaoker plouz g., lazher touseg g., spazher buzhug g., troc'her buzhug g., tourcheller douar g., turier douar g., klap-yod g., kein-melchon g.

Bauernmagd b. (-,mädchen) : matezh b., plac'h b.

Bauernopfer n. (-s,-) : [echedoù] aberzh ur pezh gwerin g.

Bauernpartei b. (-,en) : [polit.] strollad koueriadel g.

Bauernpastete b. (-,n) : [kegin.] formaj rous g.

Bauernregel b. (-,n) : lavar ar bobl g., krennlavar g.

Bauernrose b. (-,n) : [iouza.] roz-malv str., rozen-valv b.

Bauernschaft b. (-) : kouerien ls., bed ar gouerien g., bed ar beizanted g.

Bauernschenke b. (-,n) : ostaleri a-zivar ar maez b., tavarn a-zivar ar maez b., ostaleri diwar ar maez b., tavarn diwar ar maez b.

bauernschlau ag. : ijinus, ijinek, ijinet mat, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon,

troidellus, troidellek, tro ennañ, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, itrikuò tout, fin, fil ennañ.

Bauernschläue b. (-) : tro-widre b., kammdro b., kammigell b., tun g., griped g., hinkinded b.

Bauernstand g. (-s,-stände) : 1. kouerien ls., peizanted ls., koueriadelez b. ; 2. [istor] bileniezh b.

Bauernstück n. (-s,-e) : [c'hoariva] pezh-c'hoari pobl g.

Bauerntag g. (-s,-e) : gouel bras al labour-douar g., bodad labour-douar g., bodad gounezel g.

Bauerntölpel g. (-s,-) : chaoker patatez g., chaoker plouz g., lazher touseg g., spazher buzhug g., troc'her buzhug g., tour'heller douar g., turier douar g., klap-yod g., kein-melchon g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., lochore g., pagan g., kozh palastr g., den huale g., Yann seitek g., plouk g., peizant g., pampe g., paltok g., palod g., den diardoù (digomplimant, difoutre, dibalamour) g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaouenneg g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelen g., alvaon g. [*lester alvaoned, alvaoneien*], houperig g., bourjin g., bazh-dotu b., balbouzer g., bajaneg g., balteg g., begeg g., arziad g., aneval g., pennsod g., diskiant g., darsod g., loukez g., kloukez g., gogez g., nouch g., loñseg g. [*lester loñsegued*], penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., penn luch g., magn g., takezenn b., krampouezhenn b., choukenn b., sod g., bleup g.

Bauertracht b. (-en) : gwiskamant a-ziwar ar maez g., gwiskamant diwar ar maez g., dilhad peizant g.

Bauertrampel g./n. (-s,-) : chaoker patatez g., chaoker plouz g., lazher touseg g., spazher buzhug g., troc'her buzhug g., tour'heller douar g., turier douar g., klap-yod g., kein-melchon g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., lochore g., pagan g., kozh palastr g., den huale g., Yann seitek g., plouk g., peizant g., pampe g., paltok g., palod g., den diardoù (digomplimant, difoutre, dibalamour) g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaouenneg g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelen g., alvaon g. [*lester alvaoned, alvaoneien*], houperig g., bourjin g., bazh-dotu b., balbouzer g., bajaneg g., balteg g., begeg g., arziad g., aneval g., pennsod g., diskiant g., darsod g., loukez g., kloukez g., gogez g., nouch g., loñseg g. [*lester loñsegued*], penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., penn luch g., magn g., takezenn b., krampouezhenn b., choukenn b., sod g., bleup g.

Bauerntum n. (-s) : koueriadelez b., kouerien ls., peizanted ls.

Bauernwirtschaft b. (-en) : stal labour-douar b., embregerez labour-douar g., merouri b., atant b./g., feurm b., tiegezh g., menaj g.

Bauersfrau b. (-en) : kouerez b., koueriadez b., ploueziadez b., peizantez b.

Bauersleute ls. : kouerien ls., peizanted ls.

Bauerwartungsland n. (-s,-länder) : takad labour-douar da gêriekaat g.

Baufach n. (-s) : adeiladerez g., tisaverezh g.

baufällig ag. : flodac'het, dirapar, aet dirapar, erru dirapar, dismantret, brein, ... a ginnig kouezhañ en e boull, ... a venn kouezhañ en e boull, darev da gouezhañ en e boull, darev da gouezhañ en e buch, prest da gouezhañ en e boull, en arvar da bilat, damgouezhet, diaoz, en dismantre, distruj, aet distruj ; **baufällig sein**, kinnig kouezhañ en e boull, mennout kouezhañ en e boull, bezañ darev da gouezhañ en e buch, bezañ en arvar da bilat, bezañ dirapar, bezañ aet dirapar, bezañ erru

dirapar, bezañ peñse ; **baufällig werden**, mont da zismantrouù, mont en dismantre, mont da beñse, mont war e gement all, kinnig kouezhañ en e boull, mennout kouezhañ en e buch, dont da vezañ dirapar, dismantriñ, dishiliañ ; **baufälliges Haus**, ti flodac'het g., ti dirapar g., ti aet dirapar g., ti erru dirapar g., ti brein g., kozh ti g., kozh toull ti g., toull lous g., kozh toull brein g., klud g., siklud g., neizh touseg g., ti-gutez g., lastez ti g., foukenn b., foukenn hudur b., klotenn dirapar b., tamm toull ti g., kozh lochenn b., ti en arvar da bilat g., ti darev da gouezhañ en e boull g., ti a ginnig kouezhañ en e boull g., ti a venn kouezhañ en e boull g., ti darev da gouezhañ en e buch g. ; **baufälliges Häuschen**, toullic ti dare da gouezhañ en e vern g. ; *in einem baufälligen Haus wohnen*, bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un neizh touseg, bezañ kludet en un toull lous.

Baufälligkeit b. (-) : dismantradur g., dismantre g., dishiliadur g., breider g., breinded b., kozhded b., kozhder g.

Baufirma b. (-,firmen) : embregerez terkañ ha savaduriñ g., embregerez sevel tiez g., embregerez adeiladerez g., embregerez adeiladiñ g., embregerez mañsonerez g.

Bauflucht b. (-) / **Baufluchtiline** b. (-) : steudad savaduriou b., renkennad savaduriou b.

Baiformel b. (-,n) : [kimiezh] formulenn dispaket b., delun dispaket g.

Baufreigabe b. (-,n) : aotre savaduriñ g., aotre adeiladiñ g., aotre sevel ti g., aotre sevel tiez g., lañvaz sevel ti g., lañvaz sevel tiez g.

Bauführer g. (-s,-) : penn chanter g., rener labourioù g., adeiladour g., mestr oberour g., mestr al labourioù g., mestr an oberiadur g.

Baugelände n. (-s,-) : takad sevel tiez g., tachenn adeiladiñ b.

Baugenehmigung b. (-en) : aotre savaduriñ g., aotre adeiladiñ g., aotre sevel ti g., aotre sevel tiez g., lañvaz sevel ti g., lañvaz sevel tiez g.

Baugeld n. (-s) / **Baugelder** ls. : font evit skoazellañ al lojeiz g.

Baugerüst n. (-es,-e) : chafod g., chafotaj g. ; *durch das Unwetter wurde das Baugerüst ramponiert*, gant an taolad amzer fall ez eo bet gwallaozet (gwall-lakaet) ar chafod.

Baugeschäft n. (-s,-e) : embregerez terkañ ha savaduriñ g., embregerez sevel tiez g., embregerez adeiladerez g., embregerez adeiladiñ g., embregerez mañsonerez g.

Baugesellschaft b. (-en) : pennembregerez terkañ ha savaduriñ g., kevredad adeiladerez g., kevredad adeiladiñ g.

Baugesuch n. (-s,-e) : gouenn aotre sevel ti g.

Baugewerbe n. (-s) : sevel tiez g., tiadur g., terkañ ha savaduriñ g., tisaverezh g., adeiladerez g., adeiladiñ g.

Baugruben b. (-,n) : kavenn b.

Baugrubensohle b. (-,n) : foñs ar gavenn g., goueled ar gavenn g., strad ar gavenn g. ; *die Baugrubensohle mit Felsblöcken befestigen*, rochekaat foñs ar gavenn.

Baugrund g. (-s,-gründe) / **Baugrundstück** n. (-s,-e) : takad sevel tiez g., tachenn adeiladiñ b.

Bauhandwerk n. (-s,-e) : tisaverezh g., adeiladerez g., mañsonerez g.

Bauhandwerker g. (-s,-) : saver tiez g., mañsoner g.

Bauhaus n. (-es) : [arz / savouriez] Bauhaus g.

Bauheben n. (-s) : fest ar savadeg b./g., fest lein an ti nevez b./g., fest ar boked b./g., savadeg b.

Bauherr g. (-n,-en) mestr oberour g., mestr al labourioù g., mestr an oberiadur g., tisavour g., pengaser g.

Bauherrenmodell n. (-s,-e) : font postañ evit ar sevel tiez skoazellet gant spletoù kemedel g.

- Bauhof** g. (-s,-höfe) : chanter g.
- Bauholz** n. (-es,-hölzer) : prenn g., koad prenn g., koad-annez g., koad-labour g.
- Bauindustrie** b. (-) : sevel tiez g., tiadur g., terkañ ha savaduriñ g., tisaverezh g., adeiladerezh g.
- Bauingenieur** g. (-s,-e) : ijinour sevel tiez g., ijinour adeiladerezh g.
- Bauingenieurwesen** n. (-s) : ijin trevourel g.
- Baujahr** n. (-s) : bloaz fardañ g., bloaz oberiañ g.
- Baukalk** g. (-s) : raz g. ; aus Kalkstein hergestellter Baukalk, raz-maen g.
- Baukalkulator** g. (-s,-en) : metrer g. [*lester metrerien*].
- Baukapital** n. (-s,-ien) : font savaduriñ g., font adeiladiñ g.
- Baukasten** g. (-s,-kästen) : c'hoari sevel tiez gant diñsou g.
- Baukastenprinzip** n. (-s) / **Baukastensystem** n. (-s) : adeiladiñ mollek g., saverezh molladel g., saverezh a-volladou g., mollegesh b.
- Bauklammer** b. (-,-n) : krapon g. ; mit einer Bauklammer befestigen, kraponañ.
- Bauklotz** g. (-es,-klöte) : 1. pezh ur c'hoari sevel tiez g., diñsenn b., diñs g. ; 2. [dre skeud.] P. Bauklötze staunen, chom pof, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom da luchañ ouzh ubd evel ar yer ouzh an erc'h, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, bezañ ken bras e zaoulagad ha pentonioù, rontaat e c'henou hag e zaoulagad, chom beg, bezañ e beg, chom da zigeriñ e glap, rampañ e c'henou, chom batet e c'henou, chom sabaturet, chom manet, bezañ troc'het ar c'hwitell d'an-unan, chom da vamañ evel ur genaoueg, chom genaoueg, bezañ tapet lopes, chom abaf evel ur iar dispuñvet, bezañ souezhet mik (souezhet marv, souezhet bras, souezhet naet), chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom en estlamm, ober estlammoù, ober souezhoù bras, estlammiñ, sebeziñ, mantrañ, chom bamet, chom skodeget, chom abaf (batet, alvaonet holl), bezañ kalmet, chom a-bann, bezañ abafet holl, chom mantret, chom sabatuet holl, bezañ kouezhet ar sabatur war an-unan, chom badet, bezañ goursouezhet, bezañ sebezett holl, bezañ sonnet (motet, stonket) gant ar souezh, bezañ kouezhet an alvaon war an-unan, bezañ sebezett, bezañ trellet, bezañ distroadet penn-kil-ha-troad, bezañ distroadet glez, koll penn e gudenn, bezañ berr war e c'her, chom berr war e c'her, chom berr, menel berr, bezañ berr, bezañ tapet berr-ha-berr, bezañ paket war an trumm, chom balc'h e c'henou, chom beg ha razh, chom da sellet gant e c'henou, mont e genoù, dic'henaouiñ [dirak ubd, ouzh ubd], genaouegiñ ouzh ubd, menel batet, chom berr da respont, bezañ gwall nec'het evit kaout ur respont da reñ d'u.b., chom lug, chom boud da respont, bezañ bac'hét ar genoù d'an-unan.
- Baukosten** ls. : koustou savaduriñ ls., koustou adeiladiñ ls.
- Baukostenvoranschlag** g. (-s,-anschläge) : rakpriz evit labourioù savaduriñ g., rakpriz evit labourioù adeiladiñ g.
- Baukredit** g. (-s,-e) : kredad sevel tiez g., kredad adeiladiñ g.
- Baukunst** b. (-) : adeiladouriez b., tisavouriez b., savouriez b., tisaverezh g. ; die griechisch-römische Baukunst, ar savouriez gresian-ha-roman b., an adeiladouriez gresian-ha-roman b.
- Bauland** n. (-s) : takad sevel tiez g., tachenn adeiladuriñ b. ; Agrarland in Bauland umwidmen, ober eus un dachenn labour-douar un takad sevel-tiez.
- Bauleiter** g. (-s,-) : penn chanter g., rener labourioù g., adeiladour g., mestr oberour g., mestr al labourioù g., mestr an oberiadur g.
- Bauleitplan** g. (-s,-pläne) : verbindlicher Bauleitplan, goulin sturiañ g. ; vorbereitender Bauleitplan, raksteuñ kéraozañ g.
- Bauleitung** b. (-,-en) : renerezh al labourioù g.
- Bauleute** ls. : saverien diez ls., adeiladerien ls.
- baulich** ag. : savadurel, savouriel, ... savouriezh.
- Baulichkeit** b. (-,-en) : savadur g., batis g., adeilad g., adeiladur g.
- Baulinie** b. (-) : steudad savadurioù b., renkennad savadurioù b.
- Baulizenz** b. (-,-en) : aotre savaduriñ g., aotre adeiladiñ g., aotre sevel ti g., aotre sevel tiez g., lañvaz sevel ti g., lañvaz sevel tiez g.
- Baulöwe** g (-n,-n) : mestr-meur ar sevel tiez g., chevañsour ar sevel tiez g.
- Baulücke** b. (-,-n) : douar vak g., tachenn vak b., douar fu g., seuren b., seukenn b.
- Baum** g. (-s, Bäume) : 1. [louza.] gwez str. ; am Fuß des Baumes, e-harz ar wezenn, e sol ar wezenn ; ein schöner Baum, ur gaer a wezenn ; ein zwanzig Meter hoher Baum, ur wezenn ugent metr uhelder g., ur wezenn a ugent metrad uhelder g. ; ein dicht belaubter Baum, ur wezenn vodennek b. ; ein spärlich belaubter Baum, ur wezenn dibaoù delienn outi b., ur wezenn n'eus nemeur a zeliou outi b., ur wezenn zibourc'h b. ; fruchtlose Bäume, gwez difrouezh str. ; ein abgestorbener Baum, ein vertrockneter Baum, ur sec'henn b., ur grinenn b. ; ein gesunder Baum, ur wezenn difestur str., ur wezenn yac'h str. ; ein vom Wind gebeugter Baum, ur wezenn bet kostezet gant an avel ; junger Baum, plañsonenn b., plañson g./str., gwezennig b., plantenn b. ; ein junger Eichenbaum, un dervenn yaouank b., ur wezenn-zerv yaouank b., ur blañsonenn zerv b., ur blantenn zerv b., ur plant derv g. [plant o vezañ gourel dirak un anv hollek hag o talvezout neuze kement ha plañsonenn] ; strauchartige Bäume, gwez izel str. ; junger hoher kerzengrader Baum, lañsenn b., lañsadenn b. ; ein hohler Baum, ur wezenn grouis b., ur wezenn gleuz b., ur gleuzenn b., ur grouizenn b. ; verwachsener Baum, gwezenn dort, gwezenn gamm b., gwezenn lañset b., gwezenn grabosek b., gwezenn dortouzek b. ; immergrüne Bäume, gwez padus o delioù str., gwez pourchidik str., gwez dizibourc'h str. ; laubabwerfende Bäume, gwez dibourc'hidik str., gwez gant delioù kouezhus str., gwez dibad o delioù str. ; ein hoher Baum überschattete das Haus, ur pikol a wezenn a skeude an ti ; einen schattigen Platz unter einem Baum aufsuchen, mont da zisheoliañ dindan ur wezenn, mont en disheol dindan ur wezenn ; mit Bäumen bewachsene Wallhecken, kleuziou koadet ls. ; der Baum bekommt Früchte, froucezañ (froucezhiñ) a ra ar wezenn ; der Baum trägt dieses Jahr zum ersten Mal Früchte, ar bloavezk kentañ eo d'ar wezenn-se da froucezhiñ ; Obstbaum, gwez-froucezh str., froucezhenn b. [*lester froucezhenned*] ; Frühobstbaum, kentradenn b. [*lester kentradennen*] ; diese Bäume geben Obst in Hülle und Fülle, ar gwez-mañ a daol (a zoug) froucezh gant fonnder, ar gwez-mañ a ro gant fonnusted, ar gwez-mañ a ro hardizh, froucezh-kenañ eo ar gwez-mañ, ar gwez-mañ a vez o lezh a froucezh enno ; Obst von den Bäumen pflücken, kutuilh gwez ; nicht gepropfter Baum, koudaskenn b. [*lester koudaskennen*], avoultrenn b. [*lester avoultrennen*], trenkezenn b. [*lester trenkezennen*], gwez trenk str. ; nicht gepropfter Obstbaum, gwezenn goudask b., gwezenn but b., putenn b. ; die Bäume bekommen Blätter, die Bäume werden grün, emañ ar gwez o teliaouiñ, emañ ar gwez o teliañ, emañ ar gwez o foulhezañ, emañ ar gwez o kemer delioù, delioù a zo o tont war ar gwez, delioù a zo o tont er gwez ; man sieht den Bäumen an, dass der Frühling begonnen hat, deuet eo an nevezamzer er gwez, gwelet e vez liv an nevezamzer war ar gwez, gwelet e vez war ar gwez ez eo erru an nevezamzer ; im Herbst werfen die

Bäume ihre Blätter ab, d'an diskar-amzer e kouezh delioù ar gwez, d'an diskar-amzer e tiwisk ar gwez, d'an diskar-amzer e tizeli (e tizeil) ar gwez ; der Baum verliert seine Blätter, emañ ar wezenn o tiwiskañ, emañ ar wezenn o teuler he delioù, emañ ar wezenn o tizeliañ ; Bäume pflanzen, plantañ gwez ; Bäume nach der Schnur pflanzen, linennañ gwez, renkañ gwez ; Bäume ziehen, Bäume züchten, Bäume pflegen, magañ gwez, desevel gwez, diorren gwez ; Bäume stutzen, diskoultrañ (diskourrañ, divrankañ, divleñchañ, divarrañ, bouskalmiñ, diorbliñ, riñsañ, gweltreañ, tailhañ, dilañsañ, noashaat) gwez, divegañ (dibennañ, divleinañ) gwez ; Bäume schneiden, Bäume beschneiden, Bäume zurückschneiden, berañ gwez ; Bäume neu schneiden, Bäume neu beschneiden, Bäume erneut zurückschneiden, advenañ gwez ; einen Baum stützen, perchañ ur wezenn, stañsoniñ ur wezenn, sintrañ ur wezenn, harpañ ur forchig en ur wezenn ; Erde um einen Baum anhäufeln, douarañ ur wezenn ; einen Baum ausschneiden, krennañ (divleñchañ, divazhañ, divarrañ, diskoultrañ, diskourrañ, bouskalmiñ, diorbliñ, riñsañ, noashaat) ur wezenn ; Bäume verschandeln, Bäume verstümmeln, mazaouiñ gwez ; der Baum breitet seine Zweige weit aus, ar wezenn a skign (a strew, a ziruiñ) pell he skourrou, dispak-kaer eo korf ar wezenn, strewiñ a ra ar wezenn he barrou digor ; der Stamm ist der dickste Teil des Baumes, ar c'hef eo rann devañ ar gwez ; einen Baum köpfen, einen Baum abköpfen, einen Baum abkappen, divegañ ur wezenn, dibennañ ur wezenn, tagosenniñ ur wezenn, penndogiñ ur wezenn, penndoliñ ur wezenn, divleinañ ur wezenn, penndologiñ ur wezenn ; geköpfter Baum, gekappter Baum, penndolog g., penndogenn b., tagosenn b., gwez tagosennek str., torgos g., targos g., tos g., p. beleg g. [lester belegoù] ; Baum und Busch, gwez ha brouskoad ; einen Baum ppropfen, lakaat un imboudenn ouzh ur wezenn ; auf einen Baum steigen, krapat en ur wezenn, pignat gant ur wezenn, pignat ouzh ur wezenn, pignat en ur wezenn, sevel en ur wezenn ; diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen, delc'her a ra ar gwez-se an douar en tu-hont ma torront an avelioù bras, delc'her a ra ar gwez-se an douar estr ma torront an avelioù bras, delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhpenn ma torront an avelioù bras ; die Stare schlafen in den Bäumen, kousket a ra an dridi war ar gwez, kousket a ra an dridi e-barzh ar gwez ; die Regenfälle haben den Baum unterwühlt, diarch'henet eo bet ar wezenn gant ar glaveier ; Bäume umgraben, disklosañ gwez, diarc'henañ gwez ; Bäume fällen, diskar (pilat, gwintañ) gwez, troc'hafñ keuneud, keuneuta, lakaat ar vouc'hal dindan gwez 'zo, bouc'halañ gwez, teuler koad, diskar koad / diskar keuneud (Gregor) ; einen Baum fällen, lakaat bouc'hal er wezenn ; alle Äpfel, die an einem bestimmten Baum hängen, ar wezennad avalou b. ; von einem Baum fallen, von einem Baum stürzen, kouezhañ eus ur wezenn ; mit Bäumen bestanden, gwezet, gwezek ; der Baum ist eingegangen, disec'het (dizeriet, marv) eo ar wezenn, aet eo ar wezenn da get ; der Baum kommt wieder zu sich, asteñvañ a ra ar wezenn ; [labour-douar] Bäume mit Stroh umwickeln, plouzañ gwez, koloañ gwez ; [loen.] auf Bäumen lebende Tiere, loened gwezat ls., loened gwezennek ls. ; wie der Baum sich neigt, so fällt er, ur wezenn a gouezh en tu ma pleg, ur wezenn a gouezh en tu ma vez kostezet ; [Ravenala madagascariensis] der Baum der Reisenden, gwezenn-ar-veajourien b. ; 2. wie der Baum so die Frucht, diouzh ar frouezh ez anavezet ar wezenn - diouzh ar frouezh e vez anavezet ha prizachet ar wezenn - diouzh ar ouenn, ar brankou - diouzh al labour, ar micherour - ar ouenn a denn, war lerc'h laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar al laou ne vez ket c'hwen - ar ouenn a denn, diwar ki ne

vez ket kash - ar ouenn a denn, diwar logod ne vez ket razh - n'eo ket ret kaout skeul d'ar c'hazh evit pakañ logod pe razh - un dra ha n'eus ket bet gwelet biskoazh eo un neizh logod e skouarn ar c'hazh - tomm an heol, glav a ra, poent eo mont da blac'heta - mab d'e dad eo Kadioù pe a vent pe a liv - merc'h d'he mamm eo Katell, mard eo koulz ned eo ket gwell - merc'h d'he mamm eo Katell, diouzh he gouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù, diouzh e ouenn e ra / mab d'e dad eo Kadioù nemet e vamm a lavare gaou / mab diouzh tad / merc'h diouzh mamm / hevelep tad, hevelep mab (Gregor) - el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - laer diwar laer, mezvier diwar mezvier ; man sieht den Wald vor lauter Bäumen nicht, ne vez ket gwelet kér gant an tiez ; auf einen Hieb fällt kein Baum, gant kolo hag amzer e teu da eogiñ ar mesper, gant hir amzer e teuer a-benn eus pep tra, gant poan hag amzer a-benn eus pep tra e teuer ; die Bäume wachsen nun einmal nicht in den Himmel, bez ez eus mol da gement tra 'zo, ur gont a zo da bep tra, ur muzul 'zo da bep tra ha pa ve d'ober tokeier ; zwischen Baum und Borke sein, bezañ gweget etre div gostezenn, bezañ paket (tapet) etre an horzh hag ar c'henn, bezañ tapet etre an nor hag an draped, bezañ etre lost ar bleiz ha toull e revr, bezañ etre lost an diaoul ha toull e revr, bezañ tapet etre an dour hag ar c'hler, bezañ etre daou bleg lous ; 3. der Baum der Verstorbenen, gwezenn an Anaon b. ; der Baum des Wissens, der porphyrianische Baum, gwezenn Borfrios b. ; [relij.] der Baum des Kreuzes, gwezenn ar groaz b., al lammgroaz b. ; [Bibl] der Baum der Erkenntnis von Gut und Böse, gwezenn anaouedegezh an Droug hag ar Mad b., gwezenn an Droug hag ar Mad b., ar wezenn difennet b. ; der Baum des Lebens, gwezenn ar vuhez b. ; 4. Stammbaum, gwezenn ar gerentiezh b. [lester gwezennoù ar gerentiezh] ; 5. [dre skeud.] Bäume ausreißen, ober traoù dispar ; jemanden auf den Baum bringen, lakaat u.b. da sevel en e wezenn uhelañ, lakaat u.b. da sevel en e avalenn, lakaat u.b. da fumañ, ober d'u.b. fuloriñ, lakaat u.b. da follañ, lakaat u.b. da sodiñ, lakaat u.b. da vont e gouez, gouzeañ u.b., lakaat u.b. da vont dreist-penn, lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. da flikañ, lakaat u.b. da gounnariñ, lakaat fulor da sevel en u.b., lakaat u.b. da vont en egar, arfleuiñ u.b., arfleuiñ kounnar u.b., ober d'u.b. koll e benn, lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, kas u.b. betek ar par pellañ, lakaat u.b. da bennsaoutiñ, lakaat u.b. da vont er-maez eus e groc'hen, lakaat u.b. da vont diwar e gement all ; P. es ist, um auf die Bäume zu klettern, leun-chouk eo ar muzul, leun-raz eo ar muzul, leun-barr eo ar muzul, re 'zo re, aet eo al loa dreist ar skudell, gwasket on evel un torch-listri, aet on diwar re, barr eo ar muzul / leun-chouk eo ar boezell (Gregor) ; 6. [merdead.] bomm g., gwerzhid b. ; 7. [bev.] phylogenetischer Baum, gwezenn filogenetek b. ; phyletischer Baum, gwezenn filetek b. ; 8. [mat.] Binärbaum, gwezenn daouredel b.

-baum g. (-s.-bäume) : gwez..., gwez ...

baumähnlich ag. : gwezheñvel, e doare ur wezenn, a-zoare gant ur wezenn, a-seurt gant ur wezenn ; **baumähnlicher Wuchs**, **baumähnliche Wuchsform**, dalch' gwezek g. ; **baumähnliches Muster auf Steinen**, bleñchennadur g.

Baumallee b. (-,n) : bali b., rabin b., paramailh g.

Baumanager g. (-s,-) : kourater sevel tiez g., penngaser g.

Baumarkt g. (-es,-märkte) : 1. bitellerez b., stal-vitellat b. ; 2. sevel tiez g., tiadur g., terkañ ha savaduriñ g., adeiladerez g.

Baumart b. (-,en) : [louza.] spesad gwez g. ; die Buche gehört zu den schönsten Baumarten unserer Wälder, ar gwez faou a zo e-touez ar re vravañ en hor c'hoadoù.

baumartig ag. : gwezheñvel, e doare ur wezenn, a-zoare gant ur wezenn, a-seurt gant ur wezenn ; *baumartiger Wuchs*, dalc'h gwezek g.

Baumaschine b. (-,-n) : mekanik chanter g.

Baumaterial n. (-s) : dafar sevel tiez g., dafar adeiladiñ g., dafar chanter g.

Baumbart g. (-s,-bärte) : [louza.] barv-gwez str., barv an ozhad'kozh str., man g., man-kebell-touseg g., touskan g., gwiñvře g.

Baumbehang g. (-s,-behänge) : karg frouezh ur wezenn b., bec'h frouezh ur wezenn g., gwezennad frouezh b.

Baumbeschneidung b. (-,en) : diskoultrañ g., diskourrañ g., divar g., divarrerezh g., diçharzherezh g., diorblañ g., divrankañ g.

Baumbestand g. (-s,-bestände) : niverad gwez g., stankter gwez g., stankted ar gwez b. ; *mit reichem Baumbestand*, gwezet stank ; *mit dünnem Baumbestand*, damwezek.

baumbeständen ag. : gwezet, gwezek.

Baumbewohner g. (-s,-) : [loen.] spesad gwezat g., loen gwezennek g., loen annezer-gwez g.

Baumblüte b. (-,en) : 1. bleuniadur ar gwez g., bleuñvadur ar gwez g., bleuñvadurezh ar gwez b. ; 2. bleuñv str., bleuñvadeg b.

Bäumchen n. (-s,-) : gwezig str. [*stumm unan gwezennig b.*], plañsonenn b., plañson str., plañson g., dardenn b., krennwez str., plantenn b.

Baumeister g. (-s,-) : 1. tisavour g., savour-tiez g., adeiladour g., mestr oberour g., mestr al labouriouù g., mestr an oberiadur g. ; 2. [frañmasonerezh] der *Allmächtige Baumeister aller Welten*, der *Große Baumeister des Weltalls*, der *Dreifach große Baumeister der ganzen Welt*, an demiurg g., spered urzhier ar c'hosmoz g., pennaozour ar bed g., reizher ar bed g., renker ar bed g.

baumeln V.gw. (hat gebaumelt) : divilhañ, distribilhennañ, bezañ a-istrilibilh (a-skourr, a-isplih, e-pign), bezañ istrilibhet, istrilibhañ ; *mit baumelnden Beinen*, a-grap e revr, e dreid dibrad kaer diouzh al leur ; *mit den Beinen baumeln*, lavigañ e dreid, brañskellat e dreid, luskellañ e zivesker ; *am Galgen baumeln*, hejañ ouzh ar groug ; [dre skeud.] die Seele baumeln lassen, ober c'hoari gaer, bezañ brav war e gorf, bezañ ebat e zoare, ober e ran, c'hoarigaerat, en em vignoniñ, en em vitoniñ, chom da vignonellat, ober landigedon, c'hoari anezhi, ober anezhi, bevañ en e aez, bevañ kaer, bezañ brav e zoare, ober he fladorenn, ober he luduenn, ruilhal koutik-koutik e voulig, ruilhal koul e voul, ruilhal koulik e voulig, ruilhal kempennik e voul, ruilhal plarik e voul, ober e damm treuz ken distrafullh ha tra, mont bravik ganti ken dinec'h ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e bouezig, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e vadober, war e blaen, dousik ha plaen).

bäumen V.em. : **sich bäumen** (hat sich (ak.) gebäumt) : gwintal, disgwinkal, kabliñ, darlammat ; das Pferd báumt sich, sevel a ra ar march' war e bavioù a-dreñv, gwintañ a ra ar march', kabliñ a ra ar march', darlammat a ra ar march'.

Baumerziehung b. (-) : [labour-douar] in archaischer Baumerziehung kultivierte Reben, gwni-krap str.

Baumeule b. (-,n) : [loen.] kaouenn-gazh b., kaouenn penn-tev b., hoper-noz g.

Baumfalke g. (-n,-n) : [loen.] falch'un-gwez g., hoberell b.

Baumfarn g. (-s,-e) : [louza.] gwez-raden str., raden gwezheñvel str.

baumförmig ag. : gwezheñvel, e doare ur wezenn, e doare ar gwez, a-zoare gant ur wezenn, a-zoare gant ar gwez, a-seurt gant ur wezenn, a-seurt gant ar gwez ; *baumförmiges Muster auf Steinen*, bleñchennadur g.

Baumfreund g. (-s,-e) : [louza.] filodendron g. [liester filodendronou].

Baumfrevel g. (-s,-) : gaou (droug g., distruj g., dismantre g., gwast g., gwall g., noaz g.) graet d'ur goadeg g.

Baumgabelung b. (-,en) : skalf ar wezenn g., kavaz ar wezenn g., gaol ar wezenn b.

Baumgärtner g. (-s,-) : gwezegour g., spluseger g., mager-gwez g.

Baumgärtnerei b. (-,en) : 1. [micher] gwezegouriezh b. ; 2. [tachenn] spluseg b. [liester splusegi, splusegoù], magerezh-wez b.

Baumgrenze b. (-,n) : bevenn uhel añ ma vez kavet gwez er meneziou b., bevenn ar gwez b.

Baumgruppe b. (-,en) : takad gwez g., torkad gwez g., bodad gwez g., bodenn wez b., bodennad wez b., bochad gwez g., killi b., koadig g., bod gwez g.

Baumhecke b. (-,n) : garzh wezek b. [liester girzhier gwezek].

Baumheide b. (-,n) : [louza.] gourvrug str., gwez-brug str.

Baumhippe b. (-,n) : falz-divarrañ b. [liester filzier-divarrañ].

baumhoch ag./Adv. : ken uhel hag ar gwez.

Baumhöhling b. (-,en) : krouizenn b., kleuzenn ur wezenn b., kleuz ur wezenn g., gaolienn b.

Baumholz n. (-es,-hölzer) : [koataouriezh] fusteg b. [liester fustegi].

Baumkante b. (-,n) : [tekn.] kant krustennek ur plankenn g., kant gwenngoad g.

baumkantig ag. : *baumkantiges Brett*, krustenn b. [liester krustennou, krust].

Baumkrebs g. (-es,-e) : [louza.] gourlivant g., livant g.

Baumkrone b. (-,n) : kern ur wezenn g., beg ur wezenn g., lein ur wezenn g., bleñchenn ur wezenn b., bleñch ur wezenn g.

Baumkronendach n. (-,dächer) : [louza.] kerniaoueg b. ; *lichtes Baumkronendach*, kerniaoueg digor b. ; *geschlossenes Baumkronendach*, kerniaoueg serr b.

Baumkuchen g. (-s,-) : [kegin.] gwastell eured b., gwastell savet b.

baumlang ag. : P. divent, bras-spontus, bras-bras, bras kenañ-kenañ.

Baumläufer g. (-s,-) : [loen.] krimper-liorzhoù g., pokerig g., kraperig-koad g., kraperig-gwez g., poker kraoñ g., torr-mein-glas g.

Baumleiter b. (-,n) : [tro-lavar] für jemanden die *Baumleiter machen*, ober kein d'u.b., ober tousig kein d'u.b., keinañ d'u.b.

Baumlerche b. (-,n) : [loen.] alc'hweder-gwez g. [liester alc'hwedered-gwez].

Baumliek n. (-s,-e) : [merdead.] ravalink en traoñ b., ravalink foñs b.

baumlos ag. : gwez ebet ennañ, kuit a wez, hep gwez.

Baummalve b. (-,n) : [louza.] malv-gwenn str.

Baummarder g. (-s,-) : [loen.] mart g. [liester marted].

Baummesser n. (-s,-) : strepig g., falz-strop b.

Baumniederholer g. (-s,-bäume) : [merdead.] frap traoñ g. [liester frapoù traoñ].

Baumnuss b. (-,nüss) : [Bro-Suis] kraoñ str.

Baumnymphe b. (-,n) : [mojenn.] nimfenn-wez b. [liester nimfezed-gwez], hamadriadenn b. [liester hamadriadezed].

Baumzelot g. (-s,-e/-s) : [loen.] kazh-tigr g. [liester kizhier-tigr].

Baumpflege b. (-) : gwezegouriezh b.

Baumpfleger g. (-s,-) : gwezegour g., diskoultrer g., diskourrer g., diorbler g.
baumpflegerisch ag. : gwezegouriel.

Baumpflanzung b. (-,-en) : planterezh gwez g. ; *Baumpflanzung in Quincunx-Anordnung*, planterezh a-engroaz g.

Baumpieper g. (-s,-) : [loen.] sidan-gwez g. [/iester sidaned-gwez], sidan-koad g. [/iester sidaned-koad].

baumreich ag. : gwezek, gwezennek, gwezus, koadek, kreñv ar gwez ennañ ; *baumreiche Gegend*, gwezeg b. [/iester gwezegi, gwezegou], gwezenneg b. [/iester gwezennegi, gwezernegoù].

Baumriese g. (-n,-n) : mell gwezenn g. [/iester melloù gwez], moñs gwezenn g. [/iester moñsou gwez].

Baumrinde b. (-,-n) : rusk gwez g., ruskenn wez b.

Baumsaft g. (-s,-säfte) : sev g., sabr g., teñv g., sap g.

Baumschere b. (-,-n) : sizailh vras b., benerez b. [/iester benerezou], bener g. [/iester beneriou], gweltre-benañ b.

Baumschicht b. (-,-en) : [louza., koataouriez] gwiskad gwezek g.

Baumschläfer g. (-s,-) : [loen.] liran g. [/iester liraned].

Baumschröter g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-kornek g. [/iester c'hwiled-kornek].

Baumschule b. (-,-n) : spluseg b. [/iester splusegi, splusegoù], magerezh-wez b. ; *auf Eichen spezialisierte Baumschule*, magerezh vez b. ; *auf nicht gepropfte Bäume spezialisierte Baumschule*, *auf noch nicht gepropfte Bäume spezialisierte Baumschule*, trenkezenneg b. [/iester trenkezennegi / trenkezennegoù].

Baumschulgärtner g. (-s,-) : gwezegour g., mager-gwez g., spluseger g., splusegour g.

Baumschwamm g. (-s,-schwämme) : [louza.] bolzog b.

Baumstamm g. (-s,-stämm) : kef g., kef gwezenn g., kelf g., fust g., garenn b., gar b., treujenn b. [/iester treujennou, treujou], trojenn b. [/iester trojennou, trojoù], solenn b., pilgos g. ; *toter Baumstamm*, koadenn b. ; *ein glatter Baumstamm*, ur c'horf-wezenn diroufenn g., ur c'horf-wezenn ken flour hag un dis g. ; *gewundener Baumstamm*, kef korvigellek g. ; *der gefallene Baumstamm diente als Brücke*, ar goadenn kouezhet a-dreuz war ar wazh a oa aet d'ober ur pont (a oa aet d'ober evit pont), kef ar wezenn diskaret a oa oc'h ober pont war ar richer (a oa oc'h ober evit pont war ar richer) ; *einen Baumstamm als Brücke benutzen*, lakaat kef ur wezenn d'ober evit pont, lakaat kef ur wezenn d'ober pont ; *den Kopf gegen einen Baumstamm lehnen*, harpañ e benn e kef ur wezenn ; *das Pferd wird diesen Baumstamm schon wegschaffen*, barrek eo ar marc'h war ar c'hef-se, gouest eo ar marc'h da ziboullañ ar c'hef-se, barrek eo ar marc'h evit ar c'hef-se ; [tekn.] *Baumstämme rücken*, diboullañ kefiou ; *einen Baumstamm der Länge nach durchsägen*, rafantañ koad ; *einen Baumstamm zuschneiden*, depailhañ ur c'hef.

baumstark ag. : kreñv evel un dervenn, ken kreñv ha pevar, difall, un akul anezhañ, kreñv evel un tarv, ken nerzhus hag ur marc'h, kreñv marc'h, kreñv evel ur marc'h, kreñv evel un ejen ; *er ist baumstark*, hennezh 'zo un akul, hennezh n'eus muzul ebet d'ne zh, hennezh a zo un den kreñv a'r chrenvañ, skloseñ en deus.

Baumsteiger g. (-s,-) : [loen.] dendrobæt g. [/iester dendrobated].

Baumsterben n. (-s) : [endro] ar gwez o vont da get ls., ar gwez o verval ls., tremenvan ar gwez b./g., marv ar gwez g., ar marvou gwez ls., marvidigezh ar gwez b.

Baumstrunk g. (-s, Strünke) : skosenn b., skos g., penngos g., piltos g., pilgos g., penn-skod g., skod g., skodenn b., kevenn b., kef g., tos g., chaos g., pennad gwezenn b., P. revr gwezenn g. ; *knorriger Baumstrunk*, pav-kazh g. ; *Schösslinge, die aus einem Baumstrunk wachsen*, morgoad g.

Baumstruktur b. (-,-en) : [stlenn.] gwezennadur g., gwezennad b., gwezenn b. [/iester gwezennoù].

Baumstummel g. (-s,-) / **Baumstumpf** g. (-s,-stümpfe) : skosenn b., skos g., penngos g., piltos g., pilgos g., penn-skod g., skod g., skodenn b., kevenn b., kef g., tos g., chaos g., pennad gwezenn b., P. revr gwezenn g. ; *knorriger Baumstumpf*, pav-kazh g. ; *Schösslinge, die aus einem Baumstumpf wachsen*, morgoad g. ; *er saß auf einem Baumstumpf*, azezet e oa war ur revr gwezenn ; *mit Baumstümpfen übersät*, skodek, skodennek ; *mit Baumstümpfen übersätes Gelände*, skodeg b. [/iester skodegi, skodegoù], skodennek b. [/iester skodenegi, skodennegoù] ; *Baumstümpfe beseitigen*, skidiñ [pennrann skod-] ; *die Baumstümpfe aus einem Gelände entfernen*, dibilgoañ un dachenn, diskodañ un dachenn.

Baumsuche b. (-) : [stlenn.] arglask a-wezenn g.

Baumtier n. (-s,-e) : [loen.] spesad gwezat g., loen gwezennek g., loen annezer-gwez g.

Baumverarbeitung b. (-,-n) : [stlenn.] keweriañ a-wezenn g.

Baumverhau g. (-s,-e) : pilad g., koad pilet g., diskaradeg wez b. [/iester diskaradegoù gwez].

Baumvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous gwezennek g., labous kluder g., evn kluder g.

Baumwanze b. (-,-n) : [loen] laou-koad str.

Baum-Weißling g. (-s,-e) : [loen., balafenn, Aporia crataegi] gwennig gwazied du g.

Baumwipfel g. (-s,-) : kern ur wezenn g., beg ur wezenn g., lein ur wezenn g., bleñchenn ur wezenn b., bleñch ur wezenn g.

Baumwollanbau g. (-s) : ar gounit koton g., kotonerezh g.

Baumwollarbeiter g. (-s,-) : kotoner g.

baumwollartig ag. : kotonek.

Baumwolle b. (-) : 1. [louza.] kotoñs g., koton g., gloan koton g. ; *ein Ballen Baumwolle*, ur pakad koton g. ; *Baumwolle pflücken*, kotona ; *Baumwolle egrenieren*, dic'hreuniañ koton ; 2. [gwiad.] *Wolle und Baumwolle separat waschen*, *Wolle und Baumwolle getrennt waschen*, gwalch'iñ ar c'hoton disparti diouzh ar gloan ; 3. [tekn., danvez gwrezdisfuiñ] gloan koton g.

baumwollen ag. : ... kotoñs, ... koton ; *baumwollener Satin*, satinig g.

Baumwollernte b. (-,-n) : kotona g.

Baumwollfeld n. (-s,-er) : kotoneg b. [/iester kotonegi].

Baumwollflanel g. (-s,-e) : [gwiad.] flanella-goton b.

Baumwollgarn n. (-s) : neud kotoñs str.

Baumwollindustrie b. (-) : ijinerezh ar c'hoton g., kotonerezh g.

Baumwollpflanze b. (-,-n) : plant-kotoñs str., kotonenn b. [/iester kotonenenn], gwez-koton str.

Baumwollpflanzung b. (-,-en) : 1. kotoneg b. [/iester kotonegi] ; 2. ar plantañ kotonenned g., ar plantañ gwez-koton g.

Baumwollpflücker g. (-s,-) : kotonaer g.

Baumwollplantage b. (-,-n) : kotoneg b. [/iester kotonegi].

Baumwollserbe b. (-,-n) : [gwiad.] seri koton g.

Baumwollspinnerei b. (-,-en) : 1. [labour] kotonerezh g. ; 2. [stal-labour] kotonerezh b.

Baumwollstaude b. (-,-n) : plant-kotoñs str., kotonenn b. [/iester kotonenenn], gwez-koton str.

Baumwollstoff g. (-s,-e) : kotonad g., lien-kotoñs g. ; bedruckter Baumwollstoff, batik g., indian g.

Baumwollstrauç g. (-s,-sträucher) : plant-kotoñs str., kotonenn b. [/*iester kotonenned*], gwez-koton str.

Baumwolttuch n. (-es,-tücher) : lien-kotoñs g., lien-koton g.

Baumwollwaren ls. / **Baumwollzeug** n. (-s) : kotonadoù ls., danveziou kotoñs ls., danveziou koton ls., gwiadennoù kotoñs ls., gwiadennoù koton ls.

Baumwunde b. (-,-n) : diskolp g.

Baumzange b. (-,-n) : benerez b. [/*iester benereziou*], bener g. [/*iester beneroiou*], gweltre-benañ b.

Baumzucht b. (-) : gwezegouriezh b., gounit gwez g.

Baumzüchter g. (-s,-) : gwezegour g., spluseger g., splusegour g., mager-gwez g.

Baunormung b. (-,en) : skoueriekadur ar savaduriñ g., skoueriekadur an adeiladiñ g.

Bauordnung b. (-) : reolennadur ar savaduriñ g., reolennadur an adeiladiñ g.

Bauplan g. (-s,-pläne) : 1. raktress adeiladiñ g., raksteuñ savaduriñ g. ; 2. [bev.] einheitlicher Bauplan der Lebewesen, doareennou kenglotus ls., kengloterez ar stummou g.

Bauplatz g. (-s,-plätze) : chanter g., chanter sevel tiez g., chanter savaduriñ g., chanter terkañ g., chanter adeiladiñ g.

Baupolizei b. (-) : servij kéraozañ g.

Baupreis g. (-es,-e) : priz ar sevel tiez g., priz adeiladiñ g.

Baurat g. (-s,räte) : tisavour g., adeiladour g.

Baurecht n. (-s,-e) : gwir a-zalc'h ouzh ar sevel tiez g.

baureif ag. : prest da vezañ savet, adeiladus.

Baureihe b. (-,-n) : steudad patromou b.

Bäurin b. (-,nen) : kouerez b., koueriadez b., ploueziadez b., peizantez b.

bäurisch ag. : 1. a-ziwar ar maez, a-ziwar ar ploue, maeziadel ; 2. [gwashaus] pagan, gros, dizoare, difezon, dizereat, gouez, gourt.

Bauriss g. (-es,-e) : tresadenn b., tres g.

Bauruine b. (-,-n) : savadur chomet diechu g., savadur chomet e boulc'h g.

Bausatz g. (-es,-sätze) : kit g., rumm kedelfennou g.

Bausch g. (-es, Bäusche) : 1. bouf g., bolzenn b., bolz g., bos g., bourled g., stambou'hadenn b., riz g. ; 2. [dilhad.] boufant g. ; 3. polotenn b., polotennad b., pellenn b., pellennad b., kudenn b., kudennad b. ; 4. tapon g., stepon g. ; 5. [dre skeud.] in *Bausch und Bogen kaufen*, prenañ dre vern, prenañ a-dolpad, prenañ a-vras, prenañ a-drak, prenañ a-dreuz, prenañ a-dreuz-varc'had, prenañ en un douez, prenañ evel-evel, prenañ a-vloc'h, prenañ an eil dre egile / prenañ war un dro / prenañ holl a-dreuz / prenañ bloc'h e-giz m'emañ (Gregor), P. prenañ 'vel'-vel ; in *Bausch und Bogen verkaufen*, gwerzhañ a-drak, gwerzhañ a-stok-varc'had, gwerzhañ a-vras, gwerzhañ dre-vras, gwerzhañ a-vloc'h, gwerzhañ evel-evel, braswerzhañ, P. gwerzhañ 'vel'-vel ; in *Bausch und Bogen verurteilen*, barn a-vloc'h.

Bauschärmel g. (-s,-) : milgin bolzennus g., milgin volzennus b.

Bäuschel g./n. (-s,-) : [mengleuz.] horzh b. [/*iester horzhioù, herzh, herzhier*], horzhenn b., mell g., mailh g., P. dotu g. [/*iester dotuoù*].

bauschen V.k.e. (hat gebauscht) : koeñviñ, c'hwezañ, lakaat da goeñviñ, reataat ; der Wind bauscht die Segel, c'hwezet e vez gouelioù ar vag gant an avel, emañ an avel o koeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o foëñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o c'hwezañ gouelioù ar vag, dont a ra reut ar gouelioù gant an avel, kregiñ a ra an avel er gouelioù.

V.gw. (hat gebauscht) : koeñviñ.

V.em. : **sich bauschen** (hat sich (ak.) gebauscht) : 1. c'hwezañ, gloevenniñ, koeñviñ, foëñviñ, sac'hellañ, flotañ, boufañ ; die Segel bauschen sich im Wind, c'hwezet e vez gouelioù ar vag gant an avel, emañ an avel o koeñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o foëñviñ gouelioù ar vag, dont a ra reut ar gouelioù gant an avel, emañ an avel o c'hwezañ gouelioù ar vag, kregiñ a ra an avel er gouelioù ; 2. sac'higellat ; das Wams bauscht sich, sac'higellet eo ar porpant.

bauschig ag. : c'hwezet, boufant, bolzennus, sac'hellek.

Bauschlosser g. (-s,-) : alc'hwezer adeiladerez g., junter-houarn adeiladerez g., houarner adeiladerez g.

Bauschung b. (-,en) : bolzennadur g.

Bauschutt g. (-s) : atredou ls., plastraj g.

bausparen V.gw. [anv-verb nemetken] : espern evit e lojeiz.

Bausparer g. (-s,-) : piaouer ur steuñv espern lojeiz g.

Bausparkasse b. (-,n) : kef espern evit al lojeiz g.

Bausparvertrag g. (-s,-verträge) : steuñv espern lojeiz g.

Bauspekulation b. (-,en) : arvrokañ war ar madoù-leve g., arvrokerezh war ar madoù diloch'g.

Baustätte b. (-,n) : 1. takad sevel tiez g., tachenn adeiladiñ b. ; 2. chanter g., chanter sevel tiez g., chanter adeiladiñ g., chanter savaduriñ g., chanter terkañ g.

Baustein g. (-s,-e) : 1. [tisav.] maen-pastur g., maen-boueta g., maen-boued g., maen-materi g., maen-maïson g., parpagn g. ; Fuge zwischen zwei unbearbeiteten Bausteinen, gwask g. ; Fuge zwischen zwei zu Werksteinen bearbeiteten Bausteinen, joentr g. ; das Bauen mit Bausteinen, ar pasturaj g. ; 2. kedelfenn b. ; 3. [stlenn.] krug elektronek b. ; 4. [c'hoari konstruiñ] diñsenn b., diñs g.

Bausteinprinzip n. (-s) : adeiladiñ mollek g., saverezh molladel g., saverezh a-volladoù g., mollegezh b.

Bausteinspeicher g. (-s,-) : [tisav., arz, mirdioù] kambr ar vein b.

Bausteinsystem n. (-s) : adeiladiñ mollek g., saverezh molladel g., saverezh a-volladoù g., mollegezh b.

Baustelle b. (-,n) : 1. takad sevel tiez g., tachenn adeiladiñ b. ; 2. chanter g., chanter sevel tiez g., chanter adeiladiñ g., chanter savaduriñ g., chanter terkañ g.

Baustellenleiter g. (-s,-) : rener labourioù g., rener chanter g., penn chanter g.

Baustil g. (-s,-e) : doare tisavouriezh g., stil g., adeiladerez g.

Baustoffe ls. :dafar sevel tiez g., dafar adeiladiñ g., dafar chanter g.

Baustoffflager n. (-s,-) : sanailh dafar sevel tiez b., etrepaouez dafar adeiladiñ g.

Baustoffwechsel g. (-s) : [mezeg.] metabolegezh b., kennevíd g., ennevíd g., anabolegezh b.

Baustopp g. (-s,-s) : ehan al labourioù g., harz al labourioù g.

Bausubstanz b. (-,en) : savadurioù ls. ; der Zustand der Bausubstanz, stad ar savadurioù b.

Bautätigkeit b. (-) : labourerezh g., terkañ ha savaduriñ, adeiladiñ g., adeiladur g.

Bautechniker g. (-s,-) : teknikour terkañ ha savaduriñ g., teknikour eus an ijin trevourel g., teknikour adeiladerez g.

Bauteil¹ g. (-s,-e) : lodenn echu ur savadur b., lodenn echu un adeilad b., troc'had labourioù savaduriñ g., troc'had labourioù adeiladiñ g. ; auskragender Bauteil, korbelladur g.

Bauteil¹ n. (-s,-e) : 1. [tisav.] kedelfenn ragoberiet b. ; 2. [tekn.] parzh g., kedelfenn b., kedaozenn b., kedrann b. ; mechanisches Bauteil, mechanisch bewegliches Bauteil, pezh treloc'hel g., elfenn dreloc'hel b., organ treloc'hel g. ; 3. [stlenn.] parzh elektronek g. ; diskretes Bauteil, parzh arskarek g.

Bauten ls. : savadurioū ls., adeiladoù ls., adeiladurioù ls.

Bautischler g. (-s,-) : munuzer sevel tiez g., munuzer adeiladerezh g.

Bauträger g. (-s,-) : kourater sevel tiez g., adeiladour g., penngaser diloc'hel g.

Bautzen n. : Budissin b.

Bauunternehmen n. (-s,-) : embregerezh terkañ ha savaduriñ g., embregerezh sevel tiez g., embregerezh adeiladerezh g.

Bauunternehmer g. (-s,-) : embreger sevel tiez g., tisaver g., saver-tiez g., oberour tiez g., adeiladour g., embreger-labourioù g.

Bauvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat savaduriñ b., kevrat adeiladiñ b.

Bauvorhaben n. (-s,-) : raktres adeiladiñ g., raksteuñ savaduriñ g.

Bauwagen g. (-s,-) : roulotenn chanter b.

Bauweise b. (-,-n) : doare da sevel tiez g., doare tisavouriezh g., adeiladerezh g., stil g.

Bauwerk n. (-s,e) : savadur g., batis g., konstruadur g., edifis g., pezh mañsonerezh g., adeilad g., adeiladur g. ; großes Bauwerk, ti-meur g.

Bauwesen n. (-s) : terkañ ha savaduriñ g., sevel-tiez g., tisaverezh g., adeiladerezh g., ijin trevourel g. ; *Ministerium für Bauwesen und Verkehr*, ministrerezh al labourioù foran g., ministrerezh al Labourioū Kevredik g.

Bauwirtschaft b. (-) : sevel tiez g., tiadur g., terkañ ha savaduriñ g., tisaverezh g., adeiladerezh g.

Bauxerl n. (-s,-n) : moutig g., lellig g., kalonig g., koulouch g., koulouchig g.

Bauxit g. (-s,-e) : [maenoniezh] balzit g.

bauxitisch ag. : [maenoniezh] balzitek, ... ar balzit.

bauz estl. : bauz ! dao ! padadao ! badadao ! pouloudoufez ! boudoudouf ! paradaouf ! boudoudoum !

Bauzaun g. (-s,-zäune) : kael chanter b., sklotur chanter g., peulgae g., peulieg b.

Bauzeichnung b. (-,-en) : tres adeiladerezh g.

Bauzeit b. (-,-en) : pad ar chanter g., pad al labourioù g.

Bauzone b. (-,-n) : tachenn sevel tiez b., tachenn adeiladus b.

Bayer g. (-n,-n) : annezed Bavaria g., Bavariad g. [iester Bavariiz].

Bayerin b. (-,-nen) : annezadez Bavaria b., Bavariadez b.

bayerisch ag. : 1. eus Bavaria, bavariat ; *bayerische Alpen*, Alpoù Bro-Vavaria ls., Alpoù bavariat ls. ; 2. [yezh, erbedet e vez ober gant bairisch] bavariek ; 3. [kegin.] *bayerische Creme*, baviadenn b.

Bayern n. (-s) : Bavaria b., Bro-Vavaria b.

Bazi g. (-/-s,-/-s) : [Bro-Aostria] freilihenn b., marmouz fall g., fallou bihan g., orin fall g., ostiz g., lakan g., lankon g., lank g. [iester lanked / lankidi], ravalhon g., gast vihan b., lakepod g., lavagnon g., gwidal g., tamm kozh michieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., higolenn b., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g. [iester loueged / loueien], glaoureg g. [iester glaoureien], glaourenneg g. [iester glaourenneien], baboubez g., chalvant g., Yann gañfar g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., mousig fall g., tamm mous flaer g., ajez g., akariod g., alvaon g., kastreg g., kastregenn g., bistrakig g., tamm bistrakig fall g., lampon g., jibidoull g., kampinod g., kantolor g., kailh g., legestr g. [iester ligistri], c'hwiltouz g.

Bazillenabtötungsmittel n. (-s,-) : antibiotik g., bevastaler g., enepbevenn b., digontamm g., dilouezer g.

Bazillenkraut n. (-s) : [louza.] fanouilh-mor g., kroazig-an-aod b., louzaouenn-an-aod b., louzaouenn-droug-sant-Pêr b., louzaouenn-sant-Pêr b., skaouarch str.

bazillentötend ag. : [mezeg.] ... bevastaler, digontammus, ... digontammiñ, ... dilouezer, ... dilouezañ.

Bazillenträger g. (-s,-) : [mezeg.] douger bazhilli g., douger hadenoù g., gwezher tredizh g., bazhelleg g. [iester bazhelleien].

Bazillose b. (-) : [mezeg.] bazhellegezh b.

Bazillus g. (-, Bazillen) : bazhell b. [iester bazhilli], hadenn a gleñved b. ; *Bazillus Calmette-Guérin*, bazhell Calmette-Guérin b. ; von Bazillen übertragen, bazhellek.

BCG®-Schutzimpfung b. (-,-en) : vaksin BCG® g.

Bd. / Bde [berradur evit Band / Bände] levrenn b., levrennoū ls.

BDI b. (-) : [berradur evit Bundesverband der Deutschen Industrie] kevredigezh kevradel ar goreanerezh alaman b.

BDÜ g. (-) : [berradur evit Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer] kevredigezh kevradel ar jubennourien hag an droeren b.

b-Dur n. (-) : [sonerezh] si muiañ g.

be- rakverb stag hep pouez-mouezh. Implijet e vez evit sevel verboù kreñv eeun :

1. diwar verboù simpl dieeun : *auf den Berg steigen, / den Berg besteigen*, krapañ gant tor ar menez.
2. diwar verboù simpl eeun evit lakaat ar pouez war an ober : *grüßen, saludīn / begrüßen, saludiñ gant lid.*
3. diwar anvioù-kadam gant ar ster "terkañ gant" : *die Seele, an eñe / beseelen, reiñ (lakaat) buhez, buhezañ.*
4. diwar anvioù-gwan : *fähig, gouest / befähigen, gouestaat.*

Be n. : [sonerezh] 1. be-blot g., be bouc'h g., bouc'hell b. ; 2. si bouc'h g.

beabsichtigen V.k.e. (hat beabsichtigt) : mennadiñ, arvennout, bezañ e-sell da, raktresañ ; *beabsichtigen, etwas zu tun*, mennadiñ ubd, arvennout ubd, kaout ubd dindan e soñj, ratozhiñ ober ubd, bezañ en e ratozhiñ ober ubd, bezañ e gwel d'ober ubd, bezañ er gwel d'ober ubd, kaout dezev d'ober ubd, ober e zezev d'ober ubd, bezañ gant ar soñj d'ober ubd, bezañ e soñj ober ubd, bezañ en e vennozh ober ubd, bezañ en e soñj d'ober ubd, bezañ e pennad d'ober ubd, bezañ en e santimant ober ubd, bezañ e santimant ober ubd, kaout soñj d'ober ubd, lakaat e soñj d'ober ubd, bezañ en e benn d'ober ubd, bezañ e-sell d'ober ubd, kaout mennozh d'ober ubd, soñjal ober ubd, bezañ keloū gant an-unan d'ober ubd, bezañ ger gant an-unan d'ober ubd, bezañ kistion gant an-unan d'ober ubd, bezañ keal gant an-unan d'ober ubd, bezañ en aviz ober ubd, prederiañ ober ubd, bezañ en e vennad ober ubd, mennout ober ubd ; *ich beabsichtige etwas ganz anderes*, n'eo ket hennezh eo va mennozh, n'eo ket hennezh eo va mennad ; *ich beabsichtige, nach Köln zu fahren*, dezev am eus da vont da Golin, va soñj a zo mont da Golin, va santimant a zo mont da Golin, emaoñ e-sell da vont da Golin, emaoñ o soñjal mont da Golin ; *ohne Böses zu beabsichtigen*, hep soñjal e droug ebet, hep bezañ en aviz ober droug, hep bezañ ket e poan d'ober droug, hep an disterañ rat d'ober droug ; *wir beabsichtigen, im Obergeschoß zwei Zimmer einzurichten*, soñj a zo da sevel div gambr er solier.

beabsichtigt ag. : youlel, mennadel, mennet, ratozhiet, mennozhiet, diarvenn, diarvennel, graet gant rat dezhañ, graet gant rat vat dezhañ, graet dre rat ha dre vennozh, dre rat.

Adv. : a-feteplañs, a-benn-kefridi, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, gant rat dezhañ, gant rat vat dezhañ, gant rat, a-barfeted, a-zevri-kaer, a-ratozh, a-ratozh-vat, dre e ratozh, dre rat ha dre vennozh, a-youl, a-gentizh-kaer, a-vennifiañs.

Beabsichtigung b. (-) : ratozh b., rat b., mennad g., soñj g., dezev g., amboaz g., aviz g., diviz g., ampriz g., raktresadenn b.

beachten V.k.e. (hat beachtet) : 1. teurel evezh ouzh, teurel fed ouzh, ober stad eus, derc'hel stad eus, derc'hel stad a, derc'hel kont eus, derc'hel kont a, ober istim eus, merzout ; etwas beachten, sellet udb a-bennvat ; etwas nicht beachten, dic'housout udb, diwelet udb ; 2. mirout, doujañ da, seveniñ da, ober diouzh ; ein Gesetz nicht beachten, terriñ ul lezenn, mont hebiou d'ul lezenn, na zoujañ d'ul lezenn, na seveniñ d'ul lezenn, na virot ul lezenn, mont dreist (a-enep) ul lezenn, disentiñ ouzh ul lezenn ; die Anweisungen beachten, ober diouzh ar c'hemann ; [relij.] die zehn Gebote beachten, mirout lezenn Doue, mirout gourc'hemann Doue.

beachtenswert ag. : ... a ranker ober fed outañ, ... a dalvez bezañ sellet (studiet) a-dost, ... a dalvez bezañ sellet (studiet) a-dostoc'h, ... a dalvez bezañ sellet (studiet) gant evezh, heverk, eveshaus.

beachtlich ag. : bras, meur, meurdezus, pouezus, a bouez, heverk, notadus, divuzul, dreistmoder, dreistmuzul, dreistpenn, hep kemm na ment, hep kemm na bevenn, hep moull ebet, dreist pep muzul, dreist-kemm, dreist-kont, dreist-goñvor, divoder, hep moder, divent, diharz ; *beachtliche Veränderungen*, kemmoù heverk ls., *eine beachtliche Summe*, un tousegad brav (un dornad mat) a arc'hant g., ur pochad mat a arc'hant g., ur guchenn vrap a arc'hant b., un tamm brav a arc'hant g., un tamm mat a arc'hant g., ur pezhiad moneiz g., ur somm vras b., ur sammad gouest g., ur sammad bravik a-walc'h g., ur varlennad arc'hant b., arc'hantou bras ls., arc'hant bras g., arc'hant mat g., ur bechad mat a arc'hant g., un dailhenn vat a arc'hant b., peadra en arc'hant g., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tammig brav a beadra g., un tamm mat a voujedenn g.

Adv. : -tre, -kaer, -kenañ, -bras, -meurbet.

Beachtung b. (-) : 1. sellad g., doujañs b. ; *lebhafte Beachtung finden*, bezañ graet stad vras eus an-unan / eus an dra-mañ-tra, bezañ lakaet e penn kont, bezañ kavet dedennus-tre, plijout kalz ; das verdient Beachtung, kement-mañ a dalvez bezañ sellet (studiet) a-dost, kement-mañ a dalvez bezañ sellet (studiet) a-dostoc'h, kement-mañ a dalvez bezañ sellet (studiet) gant evezh ; etwas (dat.) Beachtung schenken, sellet udb a-bennvat, ober fed ouzh udb, teurel pled d'ldb, ober van ouzh udb, teuler meiz d'ldb, teuler kont en udb, teuler evezh ouzh udb ; etwas (dat.) keine Beachtung schenken, na deuler pled da (gant, ouzh, war) udb, na ober van ebet eus udb, lezel udb a-gosteze, lezel udb war e revr, na ober seblant ebet ag udb ; der Sache wurde keine Beachtung geschenkt, ne voe ket taiolet pled ouzh an dra-se, ne voe ket taiolet evezh ouzh an dra-se, ne voe ket taiolet kont ouzh an dra-se, ne voe ket taiolet fed ouzh an dra-se ; etwas (dat.) wenig Beachtung schenken, ober bihan a forzh eus udb, ober bihan a stad eus udb, ober nebeut a stad eus udb, derc'hel nebeut a stad eus udb, derc'hel nebeut a stad ag udb, derc'hel nebeut a gont eus udb, derc'hel nebeut a gont ag udb, na ober kalz a van eus udb, na ober kalz a van ouzh udb, na ober kalz a seblant ag udb ; den Armen wird keine Beachtung geschenkt, ne vez ket sellet ouzh ar beorien, ne vez graet van ebet eus ar beorien, ne vez ket graet van ouzh ar beorien, ar paour ne gan den e glodou ; jemandem wenig Beachtung schenken, ober nebeut a stad eus u.b., derc'hel nebeut a stad eus, derc'hel nebeut a stad ag u.b., derc'hel nebeut a gont eus u.b., derc'hel nebeut a gont ag u.b., na ober kalz a van eus u.b., na ober kalz a van ouzh u.b. ; 2. mirerez g., miridigezh b., sevenidigezh b., sentidigezh b. ; Beachtung eines Gesetzes, miridigezh ul lezenn b. ; die Beachtung der

grammatischen Regeln lässt nach, mont a ra ar yezhadur war laoskaat.

beackern V.k.e. (hat beackert) : 1. labourat [an douar], labourat [douar], gounit [parkou], derc'hel [douar], enandiñ, arat ; 2. kiañ [ouzh udb], en em zuañ [o studiañ udb], brevañ e spered [o studiañ udb], ruilhal ha merat e spered [o studiañ udb] ; 3. jemanden beackern, lakaat gwask war u.b., fourgasiñ u.b., bountañ war u.b., derc'hel war u.b., c'hoari war u.b., ober war u.b., ober ouzh u.b., kargañ war u.b., poursuiñ war u.b., pouzeañ war u.b., taeriñ war u.b., mont d'u.b. dre guzulioù.

Beamte(r) ag.k. g. : 1. amaezhiad g. [*lester amaezhiad*], kargiad g. [*lester kargidi*], den-e-karg g., mevel ar gouarnamant g., ofiser g., P. ki-stag g. ; hoher Beamter, helgargiad g. ; planmäßig Beamter, kargiad gant ur post-labour didermen g. ; Beamter ohne zugewiesene Dienststelle, kargiad en amstael g. ; pflichtvergessener Beamter, korrupter Beamter, tarwazer g. ; Beamter werden, dont da vezañ kargiad ; einen Beamten versetzen, lakaat ur c'chargiad war ur post-labour all ; einen Beamten absetzen, terriñ ur c'chargiad eus e garg, difredañ ur c'chargiad, efredañ ur c'chargiad, dizorniañ ur c'chargiad, digouviañ ur c'chargiad, digargañ ur c'chargiad ; das sind Staatsbeamte, ar re-se a zo dindan ar gouarnamant, ar re-se a zo dindan ar Stad ; die Angestellten den Beamten gleichstellen, amaezhiadekaat an implijidi ; den Beamten in den Staatsbetrieben die Führung überlassen, amaeziekaat an embregerezhiou Stad ; 2. implijad g.

Beamtenabbau g. (-s) : digreskidigezh niver ar gargidi b., lamadur postou kargidi g.

Beamtenanwärter g. (-s,-) : danvez kargiad g.

Beamtenbeleidigung b. (-,en) : dismeg ouzh amaezhiad g., dismeg ouzh reizhaouer g., dismeg ouzh poliser g.

Beamtenbestechung b. (-,en) : goubrerezh kargiad g., prenidigezh kargiad b., prenadur kargiad g., prenidigezh kargidi b., prenadur kargidi g.

Beamtenherrschaft b. (-) : burevveliezh b.

Beamtenlaufbahn b. (-,en) : red-micher evel kargiad g., remzad kargiad g.

Beamtenmentalität b. (-,en) : tro-spered kargiad b., temz-spered kargiad g., speredegezh a gargiad b.

Beamtenrecht n.(-s) : statud ar velestradurezh foran g., statud ar gargidi g., statud an amaezh foran g., dezvad an amaezh foran g.

Beamtenenschaft b. (-) : amaezhiadezh b., kargidi ls., korfuniad ar gargidi g., korf ar gargidi g.

Beamtenstand g. (-s) : amaezhiadezh b., kargidi ls., korfuniad ar gargidi g., korf ar gargidi g.

Beamtenstatus g. (-) : staelad a gargiad g., statud a gargiad g. ; Lehrer mit Beamtenstatus, keلنner entitlet, entitled g. [*lester entitlid*], keلنner a-berzh-Stad g. ; Lehrer ohne Beamtenstatus, keلنner anentitled, anentitled g. [*lester anentitlid*].

Beamtentum n. (-s) : amaezhiadezh b., kargidi ls., korfuniad ar gargidi g., korf ar gargidi g.

Beamtenvergehen n. (-s,-) : trozwazerezh g., fellerezh sevenet gant ur c'chargiad g., torfederezh a-berzh ur c'chargiad g.

Beamtenverhältnis n. (-ses) : staelad a gargiad g., statud a gargiad g.

Beamterchen n. (-s,-) : burever g., burokrat g., paperajer g., louf-torchenn g. [*lester loufoù-torchenn*], pluenner g., pluacher g., duer paper g.

beamtet ag. : 1. lakaet kargiad, amaezhiadekaet ; 2. [keلنnerien] titlet, entitlet, a-berzh-Stad ; beamteter Lehrer, keلنner entitlet g., entitled g. [*lester entitlid*], keلنner a-berzh-Stad g. ; nicht

beamtet, anentitled ; *nicht beamteter Lehrer*, kelennar anentitled, anentitled g. [*lester anentitledi*].

Beamtin b. (-,-nen) : 1. amaezhiadez b., kargiadez b., ofiserez b. ; 2. implijadez b.

beängstigen V.k.e. (hat beängstigt) : spontaň, ober spont da, spontailhaň, nec'hiň, ankeniaň, enkreziň, chalaň, trefuiň, trekouiň, sourpren, aoniň, gwaskaň.

V.em. : **sich beängstigen** (hat sich (ak.) beängstigt) : en em chalaň, en em lakaat e poan, morc'hediň, bezaň morc'hedus, enkreziň, en em enkreziň, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont e benn e gin, aoniň, mont diaes e benn, en em ziaezaň, ober e ziae zamant, en em rouestlaň, lakaat e benn diaes, en em chaokat, en em ankeniaň, en em ambreniň, en em zoaniaň, tapout kalonad, en em chagrinaň, en em drebouliň, en em zebriň, debriň e spered, en em zraillhaň, en em drechalaaň, chalaň, trefuiň, turlutaň, bezaň e chal, prederiaň, kaout preder, kaout (kemer) charre, kaout poan-spered, kaout nec'hamant, kemer nec'hamant, kemer safar, kemer anoaz, bezaň bec'hiet gant an nec'hamant, kemer nec'h, kaout nec'h, soursial, dont nec'h d'an-unan, bezaň nec'het, bezaň bec'h war an-unan, bezaň e bec'h, nec'hiň, nec'haňsiň, en em nec'haňsiň, bezaň nec'haňset, kemer enkrez, bezaň enkrezet (trubuilhet, ankeniet, strafuilhet, strabouilhet, treboulet, prederiet, tregaset, trechalet, trefuet, sorbet, soursius), bezaň mesket e spered, bezaň roestlet, bezaň war enkrez, bezaň un enkrez war e spered, bezaň koumoul war e spered, bezaň ur galonad en e greiz, bezaň dindan e anken, bezaň lakaet diaes e spered, bezaň sammet e spered, bezaň gwasket e spered, bezaň diaes e galon, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, bezaň en trubuilh, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezaň en anken, bezaň melre gant an-unan, aoniň, kaout tregas, bezaň strafuilh en e greiz, bezaň c'wen en e loeroù, en em zaoubenniň, daoubenniň, en em reueulziaň, klevet c'wen en e loeroù, santout c'wen en e loeroù, sevel c'wen en e loeroù, bezaň karget e vazh a spern.

beängstigend ag. : spontus, spouronus, sebezus, braouac'h, braouac'hus, estonus, euzhus, euzhik, efreizhus, estlamm, estlammus, fromus, hek, reuzus, terrupl, enkreuzus, ankenius, nec'hus, morc'hedus, chalus, chifus, gwaskus, doanius, glac'harus, estrenvanus, pennfollus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trefuuus, trubuilhus, strafuilhus.

beängstigt ag. : ankeniet, aon ennaň, spontet, enkrezet, war enkrez, un enkrez war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, o sec'haň gant ar spont, skoet gant an anken, gwasket gant an anken, dindan e anken, digalon, doujus, maraonik.

Beängstigung b. (-) : nec'h g., enkrez g., enkrezenn b., anken b., chal g., trubuilh g./b., strafuilh g., strabouilh g., trefu g., trekou g., treboul g., turlut g., erez b., esgoar g., estlamm g., hirvoud g., treant g., tregas g., trevell g.

beanspruchen V.k.e. (hat beansprucht) : 1. von der Arbeit stark beansprucht sein, bezaň sorbet gant e labour, bezaň dalc'het (foulet, foulmac'het, penndallet, ampleret, okupet-fin, sammet, debret, friket) gant al labour, kaout labour spontus, bezaň e-kreiz ar bec'h, kaout bec'h labour, kaout labour dreist-penn, bezaň foul war an-unan, bezaň mezv evel ar yer en eost, bezaň mac'homet gant al labour, bezaň leun a gefridi, bout herr labour war an-unan, bezaň dever war an-unan, bezaň dre brez, bezaň ur bern traou gant an-unan war ar ramp, kaout labour war ar portolo, kaout re garrad, bezaň dall gant al labour, bezaň dalc'het gant an eur, bezaň dalc'het gant an amzer, bezaň sammet e gein gant al labour, P. bezaň bec'h war e

lasenn ; seine Forschungsarbeiten haben ihn stark beansprucht, maread amzer en doa tremenet oc'h ober e enklaskou ; wenn Sie nicht mehr so beansprucht sind, pa viot dibresoc'h ; 2. arc'haň, diarc'haň, azgouenn, goulenn, darvennout, kaout dezo war, arvennout ; jemanden stark beanspruchen, goulenn kalz digant u.b. ; etwas als Eigentum für sich beanspruchen, goulenn e veve lakaet udb en e gerz, goulenn ar berc'henniezh war udb, arc'hiň udb, arc'haň udb ; den ganzen Ruhm für sich beanspruchen, kemer an enor eus udb sevenet gant unan all, tennaň gloar eus oberoù ar re all, sachaň an dour war e brad, sachaň an dour d'e vilin, sachaň an dour d'e lenn ; viel Platz beanspruchen, bezaň landrammus, bezaň strobos, bezaň fardellek, bezaň lastrus, bezaň ac'hubus, bezaň chastreüs, bezaň strammus, bezaň strobellus, bezaň disklenk ; wenig Platz beanspruchen, bezaň dichastre, bezaň heglen, bezaň koujourn, kemer nebeut a blas ; 3. [tekn., fizik] gougorzaň ; einen Motor stark beanspruchen, gougorzaň ur c'heflusker ; das Material stark beanspruchen, gougorzaň ar divinkou ; das Material zu stark beanspruchen, goulenn re digant an ardivinkou, gwallgas an ardivinkou ; der Fotokopierer wird stark beansprucht, al luc'hskeudennerez a ya en-dro, al luc'hskeudennerez a vez impljet kalz.

Beanspruchung b. (-,-en) : [tekn.] gougorzh g., striv g., bec'h g., bec'hadenn b. ; zulässige Beanspruchung, striv aotreet g., bec'h aotreet g., bec'hadenn degemerus b.

beanstanden V.k.e. (hat beanstandet) / [Bro-Austria] **beanständen** V.k.e. (hat beanständet) : nagenniň, abegiň, kavout abeg e, kavout si e, kavout da abegiň diwar-benn, kavout da lavaret diwar-benn, kavout tro da abegiň, kas brav war-lerc'h, begonata diwar-benn, kavout anv e, gouzout anv e, stagaň drezenn ouzh, pismigaň ; es gibt mancherlei an diesem Bau zu beanstanden, abegoù a-walc'h a zo da gavout er savadur-se, ur bern traou a zo da rebechiň d'ar savadur-maň ; dass er zu klein sei, das ist es, was an ihm beanstandet wird, ar bihan eo a glemmer ennaň.

Beanstandung b. (-,-en) : abegadenn b., abeg g., nagennerez g. ; Beanstandungen erheben, enebiň, klemm, arguziň.

beantragen V.k.e. (hat beantragt) : 1. kinnig ; 2. goulenn, reketiň, ober ar goulenn da [ober udb], azgouenn, solitiň ; seine Versetzung beantragen, goulenn bezaň treuzstaelet ; Konkurs beantragen, diskleriaň freuz-stal e embregerezh, anzav freuz-stal e embregerezh.

beantworten V.k.e. (hat beantwortet) : respont, respont da ; einen Brief beantworten, respont ul lizher, respont d'ul lizher, diskriavaň, diskriavaň ul lizher ; jemandes Brief beantworten, diskriavaň da lizher u.b., diskriavaň d'u.b., diskriavaň u.b., respont lizher u.b. ; eine Frage beantworten, eilgeriaň ur goulenn, respont ouzh ur goulenn, respont d'ur goulenn, respont u.b. ; sämtliche Fragen beantworten, respont an holl c'houlennoù, respont ouzh an holl c'houlennoù ; einen Fragebogen beantworten, leuniaň ur roll-goulennoù, kargaň ur roll-goulennoù ; sie, nicht faul, beantwortete seine Zudringlichkeit mit einer Ohrfeige, diouzhtu-dak e tistagas ur skouarnad gantaň da dalvezout e hardizhegezh dezhaň.

Beantwortung b. (-,-en) : respont g., diskrivadenn b.

beäpfelt ag. : [ardamezouriez] avalaouek.

bearbeitbar ag. : danzedus.

bearbeiten V.k.e. (hat bearbeitet) : 1. labourat, labourat war, ober war-dro ; das Holz bearbeiten, labourat ar c'hoad ; 2. fesoniň, aozaň, fardaň, stummaň, molumiň, oberiata, oberiaň, danzen [pennrann danze-], ijinennaň ; [tekn.] im Rohen bearbeiten, grob bearbeiten, divrazaň / digoc'hennaň (Gregor), dic'hrozaň, brazober, digrizaň ; ein Stück Holz grob bearbeiten,

divrazañ ur goadenn, digoadañ ur vilhetezenn ; *warm bearbeiten*, aozañ ent-tomm, fardañ ent-tomm ; **3.** [labour-douar] *den Boden bearbeiten*, labourat douar, labourat an douar, gounit douar, gounit parkoù, derc'hel douar, meskañ douar, dispac'hañ an douar, treiñ douar ; *den Boden schlampig bearbeiten*, pismigañ douar ; *sie werden den Boden bearbeiten, solange er noch ertragsfähig ist*, labourat a raint an douar keit ha ma tougo eost ; *nicht bearbeiteter Acker*, douar distu g., douar diskuizh g., douar gwaremm g., douar leton g., douar geot g., douar kozh g., douar dilabour g., park aet e gouez g., park fraost (dindan gozh, war gozh, distuz) g., douar yen g., douar kondon g., douar paouez g., kozhenn b., tirienn b., douar o sellet ouzh an heol g., douar vak (dic'hounid) g. (Gregor) ; *frisch bearbeiteter Boden*, douar bev g., douar nevez-aret g. ; *bearbeiteter Acker*, trevad g., douar digor g., douar labouret g., douar skuizh g. ; **4.** [lenn., sonerezh] *ober ur c'hempenn da, kempenn, azasaat ; eine neu bearbeitete Auflage, eine neu bearbeitete Ausgabe, eine überarbeitete Ausgabe*, un embannadur azwelet ha reizhet g., un embannadur azveret g. ; *neu bearbeiten*, arnevesaat, modernaat, arneveziñ, nevesaat, bremaniaat ; *ein Werk noch einmal bearbeiten*, adlakaat un oberenn war ar stern ; *für die Bühne bearbeitet*, adaozetz evit ar c'hoariva, azasaet ouzh ar c'hoariva ; *einen Artikel bearbeiten*, ober ur c'hempenn d'ur pennad-skrid, adaozañ ur pennad-skrid, azverañ ur pennad-skrid ; **4. jemanden mit den Fäusten bearbeiten**, groummañ u.b.

Bearbeiter g. (-s,-) : **1.** oberier g., oberiañsour g. ; **2. Sachbearbeiter**, arbennigour g. ; **3. [c'hoariva, film] reizher** g., azasaer g., kempenner g.

Bearbeitung b. (-en) : **1.** labour g., oberiañs b., oberiezh b., ober g., obriataerezh g., ijinennañ g., aoz g./b., danzen g., danzeadur g. ; *thermische Bearbeitung*, danzeadur gwrezel g. ; *Bearbeitung aus dem Groben*, dic'hroserez g., labour dic'hrosaat g., digrizadur g., divrazadur g., groserez g., groseri b. ; **[labour-douar] Bearbeitung des Bodens**, aradurezh b., aradeg b., aradenn b., arat g., aradur g. ; *die Bearbeitung des Bodens nach der Ernte*, an torr-eost g. ; *die oberflächliche Bearbeitung der oberen Bodenschicht*, an arat bas g. ; **2. aozadur g., aozidigezh b., adaozadur g., azasaat g., azasadur g., kempennadur g., kempennerez g., kempenn g., azasadenn b. ; 3. studiadenn b.**

Bearbeitungsgebühren ls. : mizoù prientiñ ls., mizoù aozañ ls., mizoù aoz ls., mizoù merañ ls., mizoù meradur ls.

beargwöhnen V.k.e. (hat beargwöhnt) : diskrediñ war, kaout (magañ) disfiziañs ouzh, disfiziout a (ouzh, diouzh, diwarbenn), arvariñ war, kaout diskred ouzh.

Béarn n. : Bearn b. ; *Béarn betreffend*, bearmat, [yezh.] bearnek ; *okzitanischer Dialekt von Béarn*, bearmeg g. ; **[kegin.] Béarner Sauce**, chaous bearnat g., hilienn vearnat b. ; *Bewohner von Bearn*, Bearnad g. [liester Bearniz].

Beat g. (-s,-s) : [sonerezh] „beat“ g.

Beatband b. (-s) : strollad pop g.

Beate b. : Beatris b.

beatmen V.k.e. (hat beatmet) : **1. jemanden beatmen**, ober un daskor-anal d'u.b., defraouiñ u.b. gant un daskor-anal ; *jemanden von Mund zu Mund beatmen*, ober un daskor-anal genoù-ouzh-genou d'u.b. ; *er wurde mit dem Sauerstoffgerät beatmet*, advevaet e voe gant ur foer oksigen, defraouet e voe gant un dewenter oksigen, enc'hwezhet e voe dezhañ oksigen gant un dewenter ; **2. adoksigenañ** ; *einen See beatmen*, adoksigenañ ul lenn.

Beatmung b. (-) : **1.** daskor-anal g., gwenterezh g., gwentadur g., gwentañ g. ; *künstliche Beatmung, mechanische Beatmung*, gwenterezh kalvezadel g., daskor-anal g., adanalerezh g. ; *Beatmung von Mund zu Mund*, daskor-anal genoù-ouzh-genou g. ; **2. adoksigenadur** g.

Beatmungs- : ... analañ, ... gwentadel, ... gwentadurel, ... ar gwentadur, ... gwentañ.

Beatmungskreislauf g. (-s) : [mezeg.] amred gwentañ g.

Beatmusik b. (-) : sonerezh „beat“ g., sonerezh pop g.

Beau g. (-s) : [tud] brav g., brav a baot g., paotr a droc'h g., paotr faro g., farod g., gogez koant g.

Beaufortskala b. (-) : skeuliad Beaufort b., skeul avelventerel Beaufort b.

beaufsichtigen V.k.e. (hat beaufsichtigt) : evezhiañ, eveshaat, eveshaat ouzh, eveshaat war, evezhiañ ouzh, gwardoniañ, gedal, gouarn, diwall, diogelaat, derc'hel war, gwelet war, spiañ, kontrollañ, goursellet, ensellet, bezañ war evezh eus, P. mësa.

Beaufsichtiger g.(-s,-) : evezhier g., kontroller g., gourseller g.

Beaufsichtigung b. (-,en) : evezhidigezh b., evezhierezh g., evezhiadenn b., diwallerezh g., spierezh g., kontroll g., kontrollerez g., ensell g., enselladur g., ensellerezh g., goursell g., goursellerez g., gouarnidigezh b., gouarnerez g.

beauftragen V.k.e. (hat beauftragt) : kargañ, dileuriañ, leuriñ, kannadañ, kefridiañ, reiñ kefridi da, entitañ ; *jemanden mit etwas beauftragen, jemanden damit beauftragen, etwas zu tun*, kargañ u.b. d'ober ubd, lakaat u.b. d'ober ubd, kargañ u.b. eus ubd, fiziout ur garg en u.b., fiziout ur gefridi en u.b., kemenn d'u.b. ober ubd, reiñ d'u.b. an emell eus ubd, reiñ an emell d'ober ubd d'u.b., reiñ ubd en emell d'u.b., reiñ kefridi d'u.b. d'ober ubd., kefridiañ u.b., daveiñ u.b. d'ober ubd., leuriñ u.b. evit ubd ; *jemanden damit beauftragen, etwas zu regeln*, reiñ ubd da reizhañ d'u.b. ; *jemanden damit beauftragen, etwas aufzuklären*, reiñ ubd da ziluziañ d'u.b., reiñ ubd da zirouestlañ d'u.b. ; *mit etwas beauftragt sein*, bezañ leuriet evit ubd ; *Ausführung einer beauftragten Mission*, embregerezh ur gefridi g. ; *wer hat Sie damit beauftragt ?* digant piv hoc'h eus-hu kefridi d'ober kement-se ? digant piv hoc'h eus-hu bet karg evit ober kement-se ? dre gemenn piv e rit an dra-se ? piv en deus lakaet ac'hanoc'h d'ober an dra-se ? gant piv oc'h bet kefridiet ? ; *mit einer Mission beauftragt sein*, bezañ karget a gefridi, kaout kefridi digant u.b. ; *ich war damit beauftragt, die Post abzuholen*, din e oa mont da gerc'hat al lizhiri, karget e oan da gerc'hat al lizhiri, daveet e oan bet da gerc'hat al lizhiri, dleet e oa din kerc'hat al lizhiri, dle e oa din kerc'hat al lizhiri, em c'harg e oa kerc'hat al lizhiri, war va c'harg e oa kerc'hat al lizhiri, em c'hefridi e oa kerc'hat al lizhiri, unan eus va foelladou a oa kerc'hat al lizhiri ; *der Küster ist damit beauftragt, die Kapelle in einem guten Zustand zu halten*, dever ar sakrist a zo kenderc'hel brav ar chapel ; **[relij.] jemanden zum Akolythat beauftragen**, akolistañ u.b.

Beauftrage(r) ag.k. g./b. : kargiad g., kargiadez b., kargiad a gefridi g., kargiadez a gefridi b., kefridiad g., kefridiadez b., komiser g., komiserez b., kefridiour g., kefridiourez b., dileuriad g., dileuriadez b., kannad g., kannader g., kannadez b., leuriad g., leuriadez b., aotreeg g.

Beauftragung b. (-,en) : kargerezh g., kargañ g., leuriadur g., dileuriadur g. ; **2. kefridi b., kefridiiez b., emell g., karg b., taol-kefridi g., poellad g.**

beäugen / beäugeln V.k.e. (hat beäugt / hat beäugelt) : lugnañ ouzh, sellet a-dost ouzh, lugerniñ ouzh, dislugerniñ ouzh, luchañ

ouzh, sellet a-bann ouzh, sellet a-bik ouzh, sellet par ouzh, derc'hel e zaoulagad par war, daoulagata udb/u.b., turluchañ ouzh ; *etwas mit kritischem Blick beäugen*, teurel ur sell pervezh ouzh udb ; *er beäugelte das Mädchen*, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, luc'hañ a rae ouzh ar plac'h, lugerniñ a rae ouzh ar plac'h, P. krakañ a rae ar vilhez, lugnañ a rae ar filhenn.

beaugenscheinigen V.k.e. (hat beaugenscheinigt) : ensellet, dont da gontrollañ.

Beaumanoir-Baustil g. (-s) / **Beaumanoir-Stil** g. (-s) : [arz] der Beaumanoir-Stil, ar stil Beaumaner g.

bebaken V.k.e. (hat bebakt) : balizennañ.

Bebaken n. (-s) : balizennadur g.

bebändern V.k.e. (hat bebändert) : rubanañ, rubanennañ, seizenniñ, lietenniñ.

bebändert ag. : seizennek.

bebaubar ag. : 1. [tisav.] **a**) adeiladus ; *bebaubares Gelände*, tachenn sevel tiez b., tachenn adeiladus b. ; *nicht bebaubar*, anadeiladus, ... na c'heller ket sevel tiez warnañ ; b) [dre astenn.] hentaouet, adeiladusaet ; *bebaubares Gelände*, tachenn sevel tiez hentaouet b., tachenn adeiladusaet b. ; 2. [labour-douar] gounezadus ; *bebaubares Gelände*, douaroù gounit ls., douaroù labour ls. ; *nicht bebaubar*, angounezadus, ... na c'heller ket gounit, ... na c'heller ket labourat.

bebauen V.k.e. (hat bebaut) : 1. lakaat tiez war, sevel tiez war ; *bebautes Grundstück*, tachenn savadurioù warni b., tachenn adeiladet b. ; *mit Häusern bebaute Brücke*, pont annezet g. ; 2. [labour-douar] labourat, digeriñ, treiñ, gounit ; *den Boden bebauen*, labourat douar, labourat an douar, gounit douar, gounit parkoù, derc'hel douar, meskañ douar, dispac'hañ an douar, treiñ douar ; *nie bebautes Land*, douar chomet dilabour a-viskoazh g. ; *nicht bebauter Acker*, douar distu g., douar diskuiñ g., douar gwaremm g., douar leton g., douar geot g., douar kozh g., douar dilabour g., park aet e gouez g., park fraost (dindan gozh, war gozh) g., douar yen g., douar kondon g., douar paouez g., kozhenn b., tirienn b., douar o sellet ouzh an heol g., douar vak (dic'hounid) g. (Gregor) ; *bebauter Acker*, trevad g., douar digor g., douar labouret g., douar skuizh g.

Bebauung b. (-en) : 1. savidigezh b., diazezadur g., saverezh g., adeiladiñ g. ; 2. [labour-douar] gounidegezh-douar g., labour-douar g.

Bebauungsplan g. (-s,-pläne) / **Bebauungsvorhaben** n. (-s,-) : steuñv terkañ kenbrientet g., brastres terkañ g., brastres kéraozañ g., steuñv kéraozañ g.

Bébé n. (-s,-s) : [Bro-Suis] babig g., poup g., poupig g.

beben V.gw. (hat gebebt) : 1. krenañ, daskrenañ, gougrenañ, horosiñ ; *die Erde bebt*, emañ an douar o krenañ, an douar a horos ; *das ganze Haus bebt*, an ti a grene krec'h-traoñ ; 2. [dre skeud.] tridal, skrijañ, trivliañ, birviñ, krenañ ; *vor Freude beben*, tridal gant al levenez (gant ar joa), dasseniñ gant al levenez, tridal e galon hag e gorf gant ar joa, na vezañ evit e levenez, bezañ peuzfull gant ar joa, divarrañ levenez e galon, tridal e galon gant al levenez, bezañ o nijal (bezañ dirollet, bezañ er-maez eus an-unan, lammat) gant al levenez, na zougen mui an douar an-unan, bezañ o nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ trefuet-holl gant al levenez, bezañ an traou war ar pevarzek-kant gant an-unan, bezañ fest en an-unan, bezañ en e laouenañ, bezañ digor d'an-unan, bezañ barret a levenez, bezañ e galon barreun gant al levenez, bezañ e galon barr gant al levenez, bezañ e galon barr a levenez, bezañ e galon barr a joa, bezañ en e laouenañ, bezañ e-kreiz e levenez, bezañ beuzet el levenez, bezañ peuzfull gant al levenez,

bezañ ken laouen ha tra, bezañ laouen evel an heol, bezañ ken laouen hag an heol, bezañ al levenez o strinkañ diouzh an-unan ; *vor Zorn beben*, birviñ gant ar gounnar, birviñ e wad gant an droug a zo en an-unan, bezañ e wad o virviñ en e wazhied gant ar gounnar, migañ, skrijañ gant ar gounnar, P. bezañ e laezh o virviñ.

Beben n. (-s) : 1. kren g., krenadenn b., krenerezh g., krenidigezh b., krenañ g., krenaiou ls., barr krenañ, daskren g., daskrenadennou ls., krenijenoù ls. ; 2. skrij g., skrijadennoù ls., tridoù ls., kridienn b.

bebend ag. : 1. daskrenus, kren-digren, krenidik, krenus, gougrenus ; *mit bebender Stimme sprechen*, begeliat, komz gant ur vouezh daskrenus, komz gant ur vouezh krenus, komz gant un daskren en e vouezh, bezañ gadalik e vouezh, daskrenañ o komz, komz gant un tamm kren en e vouezh, bezañ e vouezh o krenañ ; 2. *bebend vor Wut*, o virviñ gant ar gounnar.

Bebenherd g. (-s,-e) : dangreizenn seismek b.

bebildern V.k.e. (hat bebildert) : skeudennaouiñ, skeudenniñ, taolennañ.

bebildert ag. : gant skeudennou, skeudennek, skeudennaouek, skeudennet.

beblättern V.em. : **sich beblättern** (hat sich (ak.) beblättert) : deliaouiñ, deliañ, foulhezañ, kemer delioù.

beblüm̄t ag. : bleuniek, bokedek, bleuñvek, bleuniet, bokedet.

bebrillt ag. : lunedek, lunedoù gantañ, ... a zoug lunedoù, ul lunedoù war e fri gantañ.

bebrüten V.k.e. (hat bebrütet) : goriñ, gwiriñ, treiñ e gor.

Bebrüten n. (-s) / **Bebrütung** b. (-) : goradur g., goriñ g., gwiriñ g.

Bebung b. (-,en) : [sonerezh] froumig g. [/ester froumigoù].

Bechamelsauce b. (-,n) / **Bechamelsoße** b. (-,n) : [kegin.] hilienn vechamel b., chaous bechamel g.

Becher g. (-s,-) : 1. kib b., hanaf g., kalir g. timbal g. ; *Inhalt eines Bechers*, kibad b., hanafaf g., kalirad g. ; 2. [kegin.] timbal g. ; *Inhalt eines Bechers*, timbalad g. ; 3. gob b., gobed b., gobeled b., godig b., kokenn b., kochenn b. ; *Inhalt eines Bechers*, gobeledad b., gobad b., gobedad b. ; 4. gwerenn baper b., gwerenn b., gwer paper str., gwer plastik str., pod-gwer g., pod plastik g., pod mezell g. ; 5. tas g. ; 6. barkedig g., barkig g. ; 7. [tekñ.] bailh g. ; 8. [sonerezh] founih g. ; *der Becher der Klarinette, der Schallbecher der Klarinette*, founih ar glerinell g. ; 9. [Bro-Suis] gwerenn-vier b., chopenn b., chopennad b. ; 10. [diñsou] korned diñsou g. ; 11. [dre skeud.] *den Becher bis auf die Neige leeren*, evañ ar c'halirad c'hwerp betek ar berad diwezhañ ; *den Becher des Leidens leeren*, diwaskañ (reuziñ) kement poanioù hag a zo holl.

Becherförderer g. (-s,-) : [tekñ.] saverez gant bailhoù b., soulsaver gant bailhoù g., pign gant bailhoù g.

becherförmig ag. : stummet evel un hanaf, stummet evel ur c'hibed, a-stumm gant un hanaf, e doare un hanaf, e doare hanafioù, a-zoare gant un hanaf, a-zoare gant hanafioù, a-seurt gant un hanaf, a-seurt gant hanafioù.

Becherglas n. (-es,-gläser) : 1. gwerenn b., pod-gwer g. ; 2. [kimiezh] becher g., lestr becher g.

Becherblume b. (-,n) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.

Becherfabrik b. (-,en) : gobederezh b.

Bechermacher g. (-s,-) : gobeleder g.

Bechermacherkunst b. (-) : gobederezh g.

Becherwerk n. (-s,-e) : 1. [tekñ.] saverez gant bailhoù b., soulsaver gant bailhoù g., pign gant bailhoù g. ; 2. [labour-]

douar] rod puñsañ b., tourlant loaioù g., rod godigoù b., rod-dourañ b., rod dizourañ b., noria b.

bechern V.gw. (hat gebechert) : P. sistra, lagouta, charinkat, kammañ e ilin, chopinat start, lakaat e-barzh, boesoniñ, pakañ friadoù, toulладиñ ; er bechert geme, hennezh a gar plegañ e vrec'h, kreñv eo war ar boeson.

becircen V.k.e. (hat becirst) : hoalañ, droukhoalañ, lorbiñ, desev, likaouiñ, likaouiñ ouzh, loavañ, diheñchañ, chalmiñ, fileniñ, filimiñ, lubaniñ, luiñ, temptañ, touellañ, tromplañ, amoediñ, trellañ [spered u.b.], bamañ, friantaat, dallañ, badinellañ, bac'hiañ, burlutiañ, mezevelliñ, turlebaniñ, strobineañ, fuzikiñ, dastum, achantañ, boemañ, kilhañ, lakaat dindan gazel-ge, goursevel, mezviñ, dibradañ, sordañ, sorsiñ, loavañ, trufiennat, sebeañ, P. ober e baot brav [dirak u.b.]

Becken n. (-s,-) : 1. oglenn b., poull g., poull-liorzh g., poull-dour g., kibell b., kibellad b. ; das *Becken ablassen*, das Wasser aus dem *Becken ablassen*, skarzañ (karzhañ, goulloïñ, lakaat goullo, goullonder, goullonderiñ) ar poull-dour, digeriñ war ar poull-dour ; 2. gwalc'heris g., gwalc'houer g., kibellig b. ; 3. beol b., baillh g., kirin b., genn b., botenn b., kibell b., disk g., diskell b. ; 4. [korf.] menschlisches Becken, lestr g. ; 5. [kimiezh] Klärbecken, poull dilaviñ g. ; 6. Hafenbecken, lenn-borzh b., porzhenn b., poull-porzh g. ; 7. [mengleuz] mengleuzezeg b. [liester mengleuzegi, mengleuzegoù], diazad g. ; Kohlenbecken, glaouvaez g., diazad glaou g., glaoueg b. ; 8. [sonerezh] simbalenn b., diskell b. ; *Becken spielen*, simbalennañ ; 9. [douarouriez] pukadenn b.

Beckenausgang g. (-s,-ausgänge) : [korf.] digor traoñ al lestr g.

Beckenbein n. (-s,-e) : [korf.] askorn al lez g.

Beckenbruch g. (-s,-brüche) : [mezeg.] lestr torret g., torradur al lestr g.

Beckeneingang g. (-s,-eingänge) : [korf.] digor krec'h al lestr g.

Beckenendlage b. (-,-n) : [mezeg.] enluskadur ar babig er c'hanioù-gouennañ gant e revr da gentañ g., enluskadur revr da gentañ g. ; in *Beckenendlage sein*, dont a-enep e izili ; er ist als *Beckenendlage zur Welt gekommen*, deuet eo en enep, ganet eo en enep, deuet eo war an douar a-enep e izili, ganet eo a-enep e izili, ganet eo gant e revr da gentañ.

Beckenfuge b. (-,-n) : [korf.] juntad an askorn-kaezour g.

Beckengürtel g. (-s,-) : [korf.] gouriz an ezel traoñ g.

Beckenhöhle b. (-,-n) : [korf.] kavenn al lestr b.

Beckenkamm g. (-s,-kämme) : [korf.] kribenn ar glun b.

Beckenknochen g. (-s,-) : [korf.] askorn eus al lestr g.

Beckenschläger g. (-s,-) / **Beckenspieler** g. (-s,-) : [son.] simbalennour g.

Becquerel n. (-s,-) : [fizik] bekerel g.

bedachen V.k.e. (hat bedacht) : teiñ ; fertig bedachen, peurdeiñ ; die Kirche neu bedachen, adteiñ an iliz.

bedacht¹ ag. : toennet, toet.

bedacht² ag. : 1. *bedacht sein* (auf ak.), kemer (kaout) preder gant ..., bezañ e breder gant ..., chom war evezh evit pezh a sell ouzh ..., teuler perzh ouzh ..., bezañ evezhiek ouzh ... ; er ist auf sein Äußeres bedacht, fichez brav e vez atav ; sie ist auf ihr Äußeres bedacht, ur verc'h eo hag a zo stad enni, ur verc'h kran eo, ur plac'h tonius eo ; auf jemandes Wohl bedacht sein, karet e vad d'u.b., karet vad d'u.b., klask mad u.b. ; er ist auf seine Gesundheit bedacht, hennezh a oar gouarn e yec'hed, mitoniñ a ra e yec'hed, arboellañ a ra e yec'hed, erbediñ a ra e yec'hed, kendelc'her a ra e yec'hed, damant en devez d'e yec'hed, damantiñ a ra d'e yec'hed ; er

ist ausschließlich auf seine Gesundheit bedacht, hennezh a viton e yec'hed betek re ; auf seine eigenen Interessen bedacht sein, arglask e laziou, bezañ aketus eus e interest, diwall diouzh e jeu ; auf das eigene Vergnügen bedacht sein, bezañ darbaret gant e blijadur hepken ; nur auf sich bedacht sein, bezañ karg gant an-unan (gantañ e-unan, ganti hec'h-unan h.a.), ober kalz a stad eus an-unan (anezhañ e-unan, anezhi hec'h-unan h.a.), bezañ douget d'an-unan (dezhañ e-unan, dezhi hec'h-unan h.a.), bezañ porc'hell, bezañ ur mag-e-doull, bezañ pizh ouzh pep unan nemet ouzh an-unan, bezañ un den evitañ e-unan, bezañ emgar, bezañ pemoc'h, bezañ ur sacher d'e du, bezañ un den d'e sach'eus an-unan, bezañ prederiet gant an-unan (gantañ e-unan, ganti hec'h-unan h.a.) nemetken, bezañ prederiet nemet gant an-unan (gantañ e-unan, ganti hec'h-unan h.a.), bezañ douget d'e aezamant, klask atav sachañ an dour d'e vilin ; auf höchste Arbeitsrentabilität bedacht sein, labourat gant interest ; jeder ist auf seinen eigenen Vorteil bedacht, pep unan a denn d'e du, pep unan a sach d'e du ; 2. alles wohl bedacht, goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude hañvalout, goude pouzeañ ha dibouzeañ, goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ soñjet ervat, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh pep tra, graet daou vennozh, graet daou soñj) ; 3. [dre skeud.] reichlich bedacht sein, bezañ lodet mat, bezañ lodennet mat, bezañ kouchet mat ; von der Natur schlecht bedacht, dister al lodenn donezonou roet dezhañ gant an natur, lodet fall gant an natur, lodennet fall gant an natur ; er wurde von der Natur reichlich bedacht, ul lodenn gaer a zonezonou a voe roet dezhañ gant an natur, ul lodenn gaer a zonezonou en doa bet digant an natur, lodennet mat eo bet, lodet mat eo bet ; 4. zu Weihnachten werden die Kinder mit Geschenken bedacht, da Nedeleg e vez roet profoù d'ar vugale ; er hat das Museum mit einer Schenkung bedacht, en em ziannezet eo evit ar mirdi, graet en deus un donezon d'ar mirdi, graet en deus ur roadenn d'ar mirdi.

Bedacht g. (-s) : preder g., prederi b., evezh g., evezhiegezh b., avized b., avister g., avisted b., aviz g., poell g. ; mit Bedacht, a) gant preder, gant evezh bras, gant mil evezh, gant evezhiegezh, gant aviz ha poell, gant furnez, war e bouez, war e blaen ; b) a-ratozh, a-fetepañs, a-zevri, gant rat, dre e ratozh, a-benn-kefridi / a-ratozh-kaer / a-ratozh-mat (Gregor) ; er spricht mit Bedacht, komz a ra fur, komz a ra gant furnez, lavaret a ra traoù fur ; sich mit Bedacht äußern, lakaat evezh en e gomzoù, dibab e c'herioù, teuler evezh war e gomzoù, pouzeañ mat e gomzoù, pouzeañ mat pep ger a-raok kaozeal, ober nav zro gant e deod en e c'henou a-raok komz, lakaat dalc'h ha poell en e gomzoù, en em soñjal ervat a-raok lavaret ubd, komz gant preder, ober gant komzoù sevenet pervezh, ober gant komzoù pouezet, ober gant komzoù misstr, komz goude bezañ soñjet mat er pezh a lavar, ober daou soñj kent komz, komz dibab, beilhañ war e deod, beilhañ war e soñjoù, beilhañ war e galon, sellet pizh ouzh e gomzoù ; *Bedacht nehmen* (auf ak.), delc'her kont eus, teuler pled da (gant, ouzh, war), lakaat evezh da (gant, ouzh, war), ober fed da, reiñ fed da, reiñ a fed da, teuler meiz da (ouzh, war), ober stad ouzh, dougen doujañs da, dougen bri da ; er handelt mit Bedacht, ober a ra diouzh ar furañ, un den a boell eo, un den a benn eo, un den a skiant eo, un den

poellek an hini eo, un den fur eo, un den evezhiek eo, un den etre daou eo, un den pozet eo, ur den a boell hag a furnez eo, un den diazez eo, un den avizet eo, eñ a ra tout ganz aviz ha poell, un den parfet eo, un den plaen eo, un den kompez eo ; *ohne Bedacht*, diwar skañv, a-skañv, a-zivar skañv, bourlik-ha-bourlok, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep prederiañ, hep bezañ soñjet mat, pront ; *ohne Bedacht handeln*, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houloù, mont gwall vuan ganti, mont dezhi diwar skañv.

Bedachte(r) ag.k. g./b. : [gwir] legader g., laesadour g.

bedächtig ag. : 1. evezhiek, prederiek, poellek, pervezh, pozet, avizet, diazez, poelladus, rezonet, skiantek, fur, fur ha kerreizh, poellet mat, parfet, plaen, kompez ; *er ist bedächtig*, un den a boell eo, un den poellek an hini eo, un den pozet eo, un den fur eo, un den evezhiek eo, un den etre daou eo, un den diazez eo, un den avizet eo, ur paotr a boell hag a furnez eo, un den prederiek eo, un den parfet eo, un den kompez eo, un den plaen eo, un den a skiant eo, un den a benn eo ; 2. dibrez-kaer, divall-kaer, divall, landrammus, landrennek, landrennus, frankilik-kaer, dijabl-kaer, koul, koulik, koulik a-walc'h, koutik-koutik, lochore, lugut.

Adv. : 1. gant preder, gant evezh bras, gant mil evezh, gant evezhiegezh, gant aviz ha poell, gant furnez ; 2. dibrez-kaer, divall-kaer, hep mall, divall, goustadik, kempennik, frankilik-kaer, dijabl-kaer, war e jibidorig, koul, koulik, koulik a-walc'h, koutik-koutik, war e drankilite, dousik ha plaen, war e blijadur ; *bedächtig seinen Weg gehen*, kerzhet plarik, bezañ gorrek en e gerzed, mont en e reol, chom da zebriñ an hent, bale kempenn, kerzhet war e c'horregezh, kerzhet dousik ha plaen, mont war e gamm, mont diouzh e gamm, mont a-hed e gamm, mont a-zoug e gamm, mont war e drankilite, kerzhet ent habaskik, mont war e bouez(ig) (goustadik, kempennik, war e oar, àr e oar-goarigoù, war e oarigoù, war ar goar, war-bouez), kerzhet war-bouez, kerzhet war e bouez, kerzhet a-zoug e gamm, mont war e c'horregezh, mont dousik, mont war e sklavig (war e zres, war e zresik, war an dres, war an dresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigou, war e nañ, war e nañ-kaer, war e nañig, war e nañigou, d'e boz, war e boz, war e stlakig, war e strakig, war e vadober, war e blaen, war an añaevou), mont divalav, mont lochore, mont hep prez, mont hep mall.

Bedächtigkeit b. (-) : 1. preder g., avizded b., avister g., avisted b., aviz g., evezh g., evezhiegezh b., pled g., poell g., dalc'h g., perfeted b. ; 2. [dre fent] gorregezh b., goursez g., lentegezh b.

bedachtsam ag. : evezhiek, prederiek, poellek, pervezh, pozet, avizet, diazez, poelladus, rezonet, skiantek, fur, fur ha kerreizh, a boell hag a furnez, a benn, a skiant, parfet ; *ein bedachtsamer Mensch*, un den a boell g., un den poellek g., un den pozet g., un den fur g., un den evezhiek g., un den etre daou g., un den diazez g., un den avizet g., ur paotr a boell hag a furnez g., un den prederiek g., un den parfet g., un den kompez g., un den plaen g., un den a skiant g., un den a benn g.

Adv. : gant preder, gant evezh bras, gant mil evezh, gant evezhiegezh, gant aviz ha poell, gant furnez.

Bedachtsamkeit b. (-) : preder g., avizded b., avister g., avisted b., aviz g., evezh g., evezhiegezh b., pled g., poell g., dalc'h g.

Bedachung b. (-,en) : 1. ardoenn b., to g., toenn b., golo g. ; 2. toerezh g.

Bedachungsspezialist b. (-en,-en) : toenour g.

bedämpfen V.k.e. (hat bedämpft) : [fizik] traolañ ; *bedämpfte Wellen*, luskelladoù traulet ls. ; *eine Welle bedämpfen*, traolañ ul luskellad.

Bedämpfung b. (-,en) : [fizik] moug an heklev g., traoladur an advant g.

bedanken V.em. : **sich bedanken** (hat sich (ak.) bedankt) : 1. *sich bei jemandem bedanken*, trugarekaat u.b., lavaret trugarez d'u.b. ; *sich bei jemandem für etwas bedanken*, trugarekaat u.b. evit ubd ; *ich muss mich bei ihm bedanken*, d'ober em eus e drugarekaat, d'ober em eus eñ trugarekaat, bez'e rankan e drugarekaat ; *er hat sich bei uns ebenso wenig bedankt wie sein Bruder*, n'en doa ket hon trugarekaet kennebeut hag e vreur ; [izheroù] *ich bedanke mich im Voraus*, trugarez en a-raok ; 2. [P. goapaus] *dafür bedanke ich mich*, va gwalc'h am eus graet dija, roet 'm eus va lod dija, graet 'm eus va lodenn dija, propik war an tu-se !

Bedarf g. (-s) : 1. ezhomm g., dober g., diankajoù ls. ; *großer Bedarf*, ezhomm bras g. ; *dringender Bedarf*, ezhomm mallus (difraeüs) da vastañ b. ; *lebenswichtiger Bedarf*, ezhomm ret-holl da vastañ g. ; *der tatsächliche Bedarf*, an ezhommou gwerc'hel ls. ; *je nach Bedarf*, hervez (diouzh) an ezhommou, diouzh ezhomm, diouzh e ezhomm, diouzh an ezhomm a zo, diouzh an ezhommoù a zo, diouzh an ezhomm a vo, diouzh an ezhommoù a vo, war ezhomm, dre ma vo ezhomm, dre ezhomm, bep ma vo ezhomm, a-feur ma vo ezhomm, diouzh ret ; *würzen je nach Bedarf*, adsasunañ diouzh ret ; *an etwas (dat.) Bedarf haben*, kaout ezhomm ag ubd (eus ubd), kaout dober ag ubd (eus ubd) ; *bei Bedarf, im Bedarfsfall*, e ken kaz ma veve ezhomm, war ezhomm, ma'z eus ezhomm, mar bez ezhomm ; *den Bedarf decken*, bastañ d'an ezhommoù, fonnañ d'an ezhommoù, pourvezañ d'an ezhommoù, bastañ d'an doberioù ; *das Geschäft konnte den Bedarf nicht mehr decken*, ne oa ket mui ar stal-werzh evit bastañ d'an ezhommoù ; *einen bestehenden Bedarf decken*, *einen bestehenden Bedarf erfüllen*, bastañ d'un ezhomm, pourvezañ d'un ezhomm, fonnañ d'un ezhomm ; *er schafft es nicht, den Bedarf seiner Kunden zu decken*, amploc'h eo an dud war ar goulenn eget nend eo eñ war an ober ; P. *mein Bedarf ist gedeckt*, va delazhoù am eus a-walc'h anezho, va gwalc'h am eus bet ; 2. [tekn.] *dafar* g., aveadur g., traezoù ls., reizhoù ls., adreizhoù ls., rikoù ls., klavioù ls., prestoù ls., paramantoù ls., rekizoù ls. ; *Bürobedarf*, dafar burev g., aveadur burev g. ; *Schreibbedarf*, dafar burev g., reizhoù burev ls., reizhoù skrivañ ls., dafar skrivañ g., rikoù skrivañ ls., klavioù skrivañ ls., prestoù skrivañ ls., dafaroù skrivañ ls., traouegezh skrivañ b., traouerezh skrivañ g.

Bedarfssartikel ls. : madoù-beveziñ ls., dafar g., aveadurioù ls., traezoù ls.

Bedarfsfall g. (-s-fälle) : *im Bedarfsfall*, e ken kaz ma veve ezhomm, war ezhomm, mar bez ret, mar bez afer, mar kouezh ar c'haz, diouzh rekis, ouzh ur red, diouzh ret, ma'z eus ezhomm, mar bez ezhomm.

Bedarfsgegenstände ls. : madoù-beveziñ ls., dafar g., aveadurioù ls.

bedarfsgerecht ag. : azas ouzh an ezhommoù, diouzh an ezhomm a zo, diouzh an ezhommoù a zo, diouzh an ezhomm a vo, diouzh an ezhommoù a vo.

Bedarfsgüter ls. : madoù-beveziñ ls., dafar g., aveadurioù ls.

Bedarfshaltestelle b. (-,n) : arsav bus diret g., arsav bus diwar c'houlenn g.

bedauerlich ag. : keuzius, keuziadus, despetus, damantus, goular, ivin, euver, trist, gwalleürus, dizeürus, reuzeudik, maleürus, dipitus, mantrus ; *höchst bedauerlich*, damantus

bras ; *ein bedauerlicher Fehler, ein bedauerlicher Irrtum*, ur fazi mantrus g. ; *es ist bedauerlich, dass ...*, kerse eo e ..., gwazh a se e ..., gwazh a se ne ..., euver eo ma ..., keuzius eo e ... ; *es ist sehr bedauerlich, dass er nicht gekommen ist*, biskenn eo ne vije ket deuet, domaj eo n'eo ket deuet, damant eo ne vije ket deuet.

bedauerlicherweise Adv. : dre valeur, siwazh, dre zichaň.
bedauern V.k.e. (hat bedauert) : 1. keuziaň da, keuziaň [udb], kaout keuz da, kaout morc'hed, kaout dipit da, en em zamantiň, morc'hediň, trueziň da, hiraezhiň da, kaout kerse da, kavout kerse da, kaout ezeved da, kaout desped da, diskanaň, kemer keuz, sevel keuz d'an-unan, sevel keuz gant an-unan, dont keuz d'an-unan, dont keuz gant an-unan ; *jemandes Betragen bedauern*, kavout diaes da c'houzaň emzalch' u.b. ; *ich bedaure, dass ich Sie habe warten lassen*, me am eus desped ken em eus pa'z on erruet re ziwezhat, desped am eus da vezäf daleet keit amzer ; *ich bedaure sehr, dass er nicht kam*, kavout a ran diaes-meurbet ne vije ket deuet, kavout a ran domaj ne vije ket deuet ; *er bedauert, was er getan hat*, kerse eo gantaň d'ar pezh en deus graet, glac'har en deus d'ar pezh en deus graet, glac'har en deus d'e wall, keuz en deus d'ar pezh en deus graet, keuz en deus d'e wall, keuz a zo deuet dezhaň da vezäf graet an dra-se, keuz a zo deuet gantaň da vezäf graet an dra-se, keuz a zo savet dezhaň da vezäf graet an dra-se, hennezh a zo kerse gantaň bezaň graet an dra-se ; *ich hatte es lebhaft (unendlich) bedauert*, kerse ruz a oa kouezhet ganin, kerse ruz a oa denijet warnon ; *ich bedauere lebhaft (unendlich), dass ...*, keuz ruz am eus da ..., mil geuz am eus da ..., mantret on o welet e ..., dipitet bras on abalamour ma ..., despet bras am eus pa ... ; *du wirst das noch bedauern*, keuz az po goude ! keuz az po diwar-lerc'h (a-ziar-lerc'h) ! kerse a gavi goude ! kerse a vo ganit goude ! keuz a gouezho ganit ! da lér a zamanto ! damantiň a ri ! en em gavout a ri gwazh a se ! diskanaň a ri ! emaout o hadaň danvez keuz ! emaout o hadaň greun keuz ! emaout o hadaň kerse ! emaout o prenaň kerse ! emaout o prenaň keuz ! emaout o prenaň morc'hed ! ; *ich bedauere es heute nicht*, n'em eus ket a geuz bremaň, n'em eus ket keuz bremaň, n'em eus meskont ebet bremaň, ne ro ket kerse din hiziv, kerse war vat am eus kavet kentoc'h, kerse war vat a zo ganin kentoc'h, kerse war vat eo evidon kentoc'h ; 2. [dre astenn] *er ist zu bedauern*, fall eo dezhaň, mont a ra fall ar bed gantaň, hennezh n'eo ket ebat e zoare 'vat, deur am eus gantaň, gloazaň a ra ac'hanon gwelet ar paourkaezh dense, truez eo anezhaň / siwazh dezhaň / e glemm a ran / klemm a ran anezhaň / truez am eus outaň (Gregor), truez am eus dezhaň ; *er ist nicht zu bedauern*, n'eo ket da glemm, n'eo ket drouk e draou, n'eo ket fall dezhaň, barrek eo ; *jemanden bedauern*, kaout (kemer) truez ouzh u.b., kemer truez war u.b., kaout damant ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., kendrueziň ouzh u.b., trugarezhiň ouzh u.b., trueziň ouzh u.b., trueziň d'u.b., truant ouzh u.b., truantal d'u.b., klemm u.b. ; *ich bedauere dich*, truez am eus dit (Burel), da glemm a ran, klemm a ran dit.

Bedaubern n. (-s) : keuz g., keuzidigezh b., kerse g., kensant g., kensantidigezh b., morc'hed g./b., morc'hedenn b., desped g., displijadur b., ezeved g. ; zu *meinem Bedauern muss ich Ihnen mitteilen, dass ...*, keuz am eus o lavaret deoc'h e ... ; zu *meinem großen Bedauern*, evit va brasaň displijadur, siwazh din, siwazh gant va c'halon, gwazh a se dimp ; zu *meinem großen Bedauern kam er nicht*, kavet em boa diaes-meurbet ne vije ket deuet ; zu *seinem großen Bedauern war das Theater ausverkauft*, dipitet bras e voe o c'houzout ne oa ket ken a

vilhedoù evit ar pezh-c'hoari ; *sein Bedauern aussprechen*, diskouez e geuz, keuziaň, lavaret e geuz, kensantout ; *mit Bedauern*, gant keuz, a-geuz-kalon.

bedauernd ag. : ... a druez, kensantus, truezus, trugarezus. Adv. : gant truez, gant kensantidigezh, gant keuz, a-geuz-kalon.

bedauernswert ag. / **bedauernswürdig** ag. : truezus, keuzius, keuziadus, despetus, reuzeudik, gwalleürus, maleürus, da glemm, kaezh, damantus bras, tristidik.

bedecken V.k.e. (hat bedeckt) : 1. goleiň [pennrann golo-], gwiskaň, teiň, pallennaň ; *halb decken*, zur Hälften bedecken, zum Teil bedecken, damc'holeiň [pennrann damc'holo-] ; *voll decken*, peurc'holeiň [pennrann peurc'holo-] ; *mit Sand bedecken*, goleiň gant traezh, traezhaň ; *mit Blumen bedecken*, bleuniaň ; *ein weißes Gewand bedeckte sie von Kopf bis Fuß*, ur grezenn wenn he gwiske eus he fenn d'an treid (eus he fenn d'he zreid) ; *seine Blöße bedecken*, goleiň e noazhded ; *den Tisch mit einem Tischtuch bedecken*, lakaat un doubier war-chorre an daol ; *die Frauen mussten irgendwie ihr Haar bedecken*, ret e oa d'ar merc'hed pakaň o blev ; *bedeckter Himmel*, oabl koumoulek (du, koumoulet, kudennek) g., amzer goumoulek b., amzer goumoulet b., amzer stanket b., amzer goabrek b., amzer c'holoet b., amzer gogusek b., amzer vouchet b., amzer mouchet b., amzer vouk b., heol mouchet g., heol goloet g. ; *leicht bedeckter Himmel*, oabl koc'hennet g., oabl lizennet g., amzer goc'hennet b. ; *bedeck deinen Bauch !* kuzh da stripou gant ar vezh ! - diwall ! emaout o tivouzellaň ! ; *sie hatte ihr Gesicht mit den Händen bedeckt*, he bizaj a oa ganti en he daou zorn, lakaet he doa he daouarn war he dremm ; *das Saatgut mit Erde bedecken*, glannaň an had, glannaň an erv, gourzeule ; *ein Pferd mit einem Pferdemantel bedecken*, ballinaň ur marc'h ; [kegin.] *mit dem Fond bedecken*, glebiaň a-rez gant ar sol hilienn ; *mit dem Fond halb bedecken*, glebiaň a-hanter gant ar sol hilienn ; 2. [stered.] *amguzhat, mougaň* ; *der Mond bedeckt die Sonne*, emaň al loar o vougaň an heol ; 3. [dre skeud.] *etwas mit dem Mantel der Nächstenliebe bedecken*, disellet ouzh udb, serriň an daoulagad war udb, serriň e zaoulagad war udb., bezaň damantus d'u.b., bezaň ledan e vaňch e keňver u.b., gwilc'haň an daoulagad (Gregor) ; 4. [loen.] *sailhaň, lammat, servijout, paraň, lavigaň, reiň par da*, [kezeg] kenebiň, marc'haň, [daňvad] maoutaň ; *eine Kuh bedecken*, taravaň ur vuoc'h, lammat ur vuoc'h ; *sich bedecken lassen*, kemer ar par, kemer par ; *die Kuh lässt sich bedecken*, kemer a ra ar vuoc'h.

V.em. : **sich bedecken** (hat sich (ak.) bedeckt) : 1. *bedecken Sie sich !* lakaat ur pennwisk war ho pennoù ! ; 2. [dre skeud.] *sich mit Ruhm bedecken*, en em vrudaň, teurel brud war e anv, akiuzitaň klok, en em vrudaň, gounit un anv kaer / gounit kalz a c'hoar (Gregor), gounit brud vat, gounit un tamm mat a vrud, pakaň un tamm mat a vrud, gounit brud (anv mat, anv kaer), gounit brud vat, eostiň brud, lakaat lufr war e anv ; 3. *der Himmel bedeckt sich*, drusaat a ra ar c'hoabr, drusaat a ra an amzer, emaň an amzer o treiň da fall (o faragouilhaň), koumoulek (lug) e teu an amzer da vezäf, emaň-hi o treiň da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulaň a ra an amzer, mouchaň a ra an heol, kochenn a zo war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zo war an heol, dont a ra an amzer da goc'hennaň, an oabl a zeu da goc'hennaň, moriň a ra an amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, amzer fall a zo ganti c'hoazh ; *der Himmel bedeckt sich mit dunklen Regenwolken*, korboniň a ra an amzer, tarasiň a ra an amzer ; *sich mit Sternen bedecken*, stereiddeniň ; *sich mit Schichtwolken bedecken*, lizennaň.

bedeckt ag. : 1. [amzer] goloet, koumoulek, koumoulet, koc'hennet, trubuilhet, beuzet, kudennek, mouchet, hurennek, kogusek, moret, lizennet, nivlennek ; mit Wolken bedeckter Himmel, oabl takon war dakon ha gwri ebet ennañ g., oabl koumoulek (du, koumoulet, kudennek) g., amzer goumoulek b., amzer goumoulet b., amzer goc'hennet b., amzer stanket b., amzer goabrek b., amzer c'holoet b., amzer gogusek b., amzer gudennek b., amzer hurennek b., amzer vouchet b., amzer vouk b. ; mit Schichtwolken bedeckt, lizennet ; der Himmel ist bedeckt, amzer lug a ra deomp, amzer c'holoet a zo, mouchet eo an amzer, mougañ a ra an amzer, koc'hennetholl eo an oabl, kudennek eo an oabl ; 2. sich in etwas (t-db) bedeckt halten, derc'hel kloz war e soñjoù a-zivout udb, derc'hel en e c'henou pezh 'zo en e spered diwar-benn udb, moustrañ war e soñjoù, komz tanav.

bedecktsamig ag. : [louza.] kuzhadek, angiosperm.

Bedecktsamigkeit b. (-) : [louza.] kuzhadegezh b., angiospermiezh b.

Bedecktsamer g. (-s,-) : [louza.] kuzhadeg g. [liester kuzhadeg], angiosperm g. [liester angiospermed].

Bedeckung b. (-,en) : 1. golo g., goloenn b., goloadur g., goloadurezh b., goloerez g., goleñ g. ; 2. goudor g., gwasked g. ; 3. [lu] gwarezadur g. ; unter Bedeckung, ambrouget, gwarezet ; 4. [stered.] amguzhadur g., mougadenn b., gwaskadenn b., fallaenn b. ; Bedeckung der Sonne durch den Mond, amguzhadur an heol gant al loar g.

bedenken V.K.e. (bedachte / hat bedacht) : 1. prederiañ war, prederiañ gant, en em soñjal war, en em gompren war, poellañ war, poelladiñ war, poellata war, kemer (kaout) preder gant, bezañ e breder gant, lakaat meiz da gompren [fdb], sipañ e spered da veizañ [fdb], derc'hel e spered a-gaer gant [fdb], sipañ e spered da soñjal [en fdb], chom da gompren [fdb], chom da gompren [en fdb], chom war evezh evit pezh a sell ouzh, teuler perzh ouzh, pouenzañ, desellet [ouzh fdb], sellet pizh [ouzh fdb], sellet gant evezh [ouzh fdb], eveshaat [ouzh fdb] ; bedenke wohl diese Wahrheit ! dit da bouezañ ervat ar wirionez-mañ ! ; die Folgen von etwas nicht bedenken, na soñjal ervat er pezh a zeuio da-heul udb, disoñjal an efedou a zeuio da-heul udb ; im Voraus bedenken, vorher bedenken, rakprederiañ, rakpoellat, kentpoelladiñ ; das gibt zu bedenken, peadra 'zo d'en em soñjal (da zebrñ soñjoù), gwall nec'hus eo an dra-se, un dra da gompren eo, peadra 'zo d'en em gompren, kement-se a laka an den da brederiañ, kement-se a laka an den d'en em soñjal, kement-se a laka an den da skrabat e benn hep kaout debron, danvez a zo evit prederiañ ; das Für und Wider bedenken, pouenzañ mat pep tra, pouenzañ ha dibouezañ, pouenzañ an eil tu hag egile, ober daou vennozh, ober daou soñj, dausoñjal, sellet ouzh an daou du, sellet ouzh an eil tu hag egile, sellet ouzh ar rag hag ouzh ar perag, sellet pizh ouzh ar ya hag ouzh an nann, hañvalout ; alles wohl bedacht, goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude evezhiañ pizh, goude bezañ sellet pizh ouzh an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ soñjet ervat, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude hañvalout, goude pouenzañ ha dibouezañ, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh pep tra, graet daou vennozh, graet daou soñj) ; ich gebe es Ihnen zu bedenken, arabat deoc'h disoñjal kement-se, tennañ a ran hoc'h evezh war an dra-se, sachañ a ran hoc'h evezh war an

dra-se ; weiterhin ist Folgendes zu bedenken, en tu-hont da se e rankomp derc'hel kont eus un dra all ; bedenkt man's recht, so ..., pa vez sellet pizh ouzh pep tra e ; wenn man bedenkt, dass ich es wusste, hag-eñ e ouien an dra-se, pa soñjer e ouien an dra-se, gwelet e ouien an-dra-se ; bedenken Sie mal, dass sie erst achtzehn ist, hag-eñ n'eo nemet triwec'h vloaz, pa soñjer n'eo nemet triwec'h vloaz, gwelet n'eo nemet triwec'h vloaz ; 2. [dre heñvel.] chom war var, tarc'hwezhañ, argilañ, argrediñ, tortañ, chom da dortañ, tardañ, dandrelliñ, dandoniñ, kaeañ, chom etre daou, etredaouiñ, chom da arvariñ, en em soñjal, prederiañ, termal, digareziñ, daleañ, bezañ etre daou vennozh, bezañ etre daou benn e vennozh, bezañ etre an daou, chom en entremar, bezañ en entremar, chom war an entremar, bezañ etre daou bleg, bezañ etre an dour hag ar c'bler, kaout diegi ; sich eines Besseren bedenken, distreiñ diwar e vennozh, treiñ mennozh, distreiñ diwar e veno, cheñch santimant, lentaat, lentañ, cheñch penn d'ar vazh, cheñch tu d'e grampouezhenn ; 3. [dre astenn.] jemanden in seinem Testament bedenken, menegiñ (lakaat) u.b. en e destamant ; 4. donezoniñ, reiñ ; zu Weihnachten werden die Kinder mit Geschenken bedacht, da Nedeleg e vez roet profou d'ar vugale ; er hat das Museum mit einer Schenkung bedacht, en em ziannez eo evit ar mirdi, graet en deus un donezon d'ar mirdi, graet en deus ur roadenn d'ar mirdi ; 5. [dre skeud.] von der Natur schlecht bedacht, dister al lodenn donezonoù roet dezhañ gant an natur, lodet fall gant an natur, lodennet fall gant an natur ; er wurde von der Natur reichlich bedacht, ul lodenn gaer a zonezonou a voe roet dezhañ gant an natur, ul lodenn gaer a zonezonou en doa bet digant an natur, lodet mat e oa bet gant an natur, lodennet mat e oa bet gant an natur.

V.em. : **sich bedenken** (bedachte sich / hat sich (ak.) bedacht) : en em soñjal, prederiañ.

Bedenken n. (-s,-) : 1. douet g., douetañs b., amgred g., diskred g., disfiz g., disfiziañs b., mar g., emharz g., damant g., dalc'h-spered g., lure g., mordo g., lugud g., morc'hed g./b., morc'hedenn b., skorful g., tarc'hwezherezh g., termerezh g., argred g., argderezh g., termadenn b., entremar g., diegi b., diaezamant g., esprejoù ls., troidelloù ls. ; ich habe große Bedenken, ur vorc'hed vras am eus ; ihm kamen Bedenken, diegi (douetañs, diaezamant) a savas ennañ, komañs a reas douetiñ, komañs a reas da zouetiñ ; ohne Bedenken, hep douet ebet (Gregor), ken aes ha tra, a-aes-vat, ken aes all, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, propik, hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marc'hata, abenn-kaer, hep souzañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, hep chom da dermal, hep tamm diegi ebet, brav-mat, hep karnañ, hep sellet blaz ebet, hep sellet kont ebet, hep sellet blaz na kont ebet eus kement-mañ ; jemanedes Bedenken verscheuchen, jemanedes Bedenken ausräumen, jemanedes Bedenken vertreiben, distreiñ nechañs u.b., kas disfiz u.b. da netra, kas disfiz u.b. war netra, goullonderiñ disfiz u.b., kas da vann disfiz u.b., skarzañ an disfiz (argas an diskred, kas an diskred) diwar spered u.b., dismantrañ diskred u.b., dispenn diskred u.b., lakaat aes spered u.b. ; seine Neugier überwog alle Bedenken, kreñvoc'h e oa bet e c'hoant gouzout eget e holl skorpuloù, treç'h e voe e c'hoant gouzout d'e holl skorpuloù ; ich werde ohne Bedenken die Polizei anrufen, ne vin ket seizhdaleetoc'h evit pellgomz d'an archerien, ne vin ket daletoc'h evit pellgomz d'an archerien ; ohne weiteres Bedenken, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep ober seizh soñj ; voller Bedenken, leun a zieg, en ur c'hinañ, diaes e benn, leun a zouetañs, gant douetañs vras ;

das hat kein Bedenken, n'eus na si na gwri en dra-se, direbech eo, n'eus kudenn ebet, n'eus ket a we en dra-se, n'eus drezenn ebet da stagañ ouch an dra-se ; 2. prederiadenn b., preder g., emsoñj g., poellad g., poelladenn b., poellataerezh g. ; *nach reiflichem Bedenken*, goude ali ha kuzul, goude soñjal a-zevri e pep tra, goude soñjal parfet e pep tra, goude soñjal a-barfeted e pep tra, goude bezañ sellet pizh ouch an daou du (ouzh ar ya hag an nann, ouzh ar rag hag ar perag), goude bezañ sellet ervat ouzh pep tra, goude bezañ soñjet ervat, goude bezañ pouezet mat pep tra, goude m'en doa en em soñjet mat war gement-se / goude m'en doa soñjet ervat e kement-se (Gregor), goude m'en doa pouezet mat ar rag hag ar perag eus an afer (sellet pizh ouzh pep tra, sellet a-zevri ouzh pep tra, graet daou vennozh, graet daou soñj), goude pouezañ ha dibouezañ, goude hañvalout ; *Bedenken tragen, Bedenken hegen, amgrediñ, chom war var, tarchwezhañ, argilañ, argrediñ, tortañ, chom da dortañ, tardañ, dandrelliñ, dandoniñ, kaeañ, digareziñ, chom etre daou, etredaouïñ, chom da arvariñ, en em soñjal, prederiañ, termal, daleañ, bezañ etre daou vennozh, bezañ etre daou benn e vennozh, bezañ etre an daou, chom en entremar, bezañ en entremar, chom war an entremar, bezañ etre daou bleg, bezañ etre an dour hag ar c'hler, kaout diegi.*

bedenkenlos ag. : 1. untuet, diambleg, untuek, a-grenn, divrall ; 2. divorc'ed, dinec'h, libreder, diskorpul, distrafuilh, didrabas-kaer, didrubiulh, difrom, digaz, dievezh, diflach.

Adv. : 1. hep termal, hardizh, her, hep chipotal, hep breutaat, hep marchata, hep argilañ, a-benn-kaer, hep souzañ, hep ober div dro war e seulioù kent mont dezhi, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, hep bezañ daletoc'h evit ober an dra-se, brav-mat ; 2. hep ket a vezh, hep ma vefe strafuilet e spered an disterañ gant an dra-se, hep rebech a goustiañs ebet, hep na zeufe ur bannac'h dour war e zaoulagad, hep sellet blaz ebet, hep sellet blaz na kont ebet eus kement-mañ, hep sellet kont ebet, hep ober ur van, ken distrafuilh ha tra, didrabas-kaer, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, ken dinuc'h ha tra, hep na rafe ur serr-lagad, hep ober esmae ebet, hep alamant, hep bezañ seizhdaleetoc'h evit ober an dra-se, dizamant, libreder, diskorpul-kaer ; *sein Geld bedenkenlos ausgeben, despign arc'hant e ven.*

Bedenkenlosigkeit b. (-) : 1. berboellegezh b., diavizded b., diboellegezh b. ; 2. difrom g., digasted b., librederi b., distrafuilh g.

Bedenkträger g. (-s,-) : den a chom diskredik g., den amgredik g.

Bedenkfist b. (-,en) : amzer da brederiañ g., amzer d'en em soñjal g., amzer d'en em gompren g.

bedenklich ag. : 1. arvarus, skeudik, skoemp, marzeüs, disur, douetus, disfizius, trubuilhus, strafuilehs, nec'hus, morc'hedus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trechalus, chalus, chifus, ankenius, doanius, glac'harius, anoazus, gwaskus, trist ; *eine bedenkliche Angelegenheit*, un afer gazus b., un afer skoemp b., un afer amjest b., ur gwall c'hoari g., ur gwall afer b. ; *eine bedenkliche Lage*, un enkadenn b., ur blegenn ziaes b., ur gwall blegenn b., ur blegenn arvarus b. ; *er befindet sich in einer bedenklichen Lage*, arvarus eo e zoare, falllik a-walc'h emañ ar stal gantañ, en ur blegenn fall emañ, trist eo e zoare, etre beuziñ ha neuñviñ emañ, trist eo ar jeu gantañ, tapet fall eo, tenn eo an taol gantañ, skeudik eo an taol gantañ, en ur stad skeudik emañ, en ur parezon trist emañ, en ur barezon trist emañ, en ur gempenn emañ, e gwall zoare emañ, en ur pleg berr emañ ; 2. trubuilhet, chalet, prederiet,

sorbet, soursius, mesket e spered, rouestlet, trechalet, nec'het, darbaret, tregaset, trefuet, morc'hedus, karget e vazh a spern ; *das stimmt bedenklich*, peadra 'zo d'en em soñjal (da zebrin soñjoù), gwall nec'hus eo an dra-se, un dra da gompren eo, peadra 'zo d'en em gompren, kement-se a laka an den da brederiañ, kement-se a laka an den da skrabat e benn hep kaout debron.

Bedenkzeit b. (-,en) : amzer da brederiañ g., amzer d'en em soñjal g., amzer d'en em gompren g.

bedeppert ag. : P. abafet, batet, alvaonet, skodeget, sabatuet mik, abafet lip, digoñsertet naet, stabanet, tapet lopes, skoelfet, kouezhet ar sabatur warnañ, badet, kalmet, du e bern, stonket gant ar sebez, du e zremm ; *bedeppert sein, chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom en estlamm, ober estlammou, ober souezhou bras, estlammien, sebeziñ, mantrañ, bezañ tapet lopes, chom bamet, bezañ kalmet, chom balc'h e c'henou, chom beg ha razh, chom abafet lip, bezañ digoñsertet naet, bezañ stabanet, chom da sellet gant e c'henou, mont e genou, chom abaf ; ich stand ganz bedeppert da, souezhet mik (souezhet marv, souezhet bras, souezhet naet) e oan, chomet e oan abafet lip, digoñsertet naet e oan, stabanet e oan, tapet lopes e oan, chomet e oan war va c'hemet all, chomet e oan skodeget, chomet e oan abaf (batet, alvaonet holl), chomet e oan a-bann, kalmet e oan, abafet holl e oan, chomet e oan mantret, sabatuet holl e oan chomet, kouezhet e oa ar sabatur warnon, chomet e oan badet, goursouezhet e oan, sebezet holl e oan, sonnet (motet) e oan gant ar souezh, kouezhet e oa an alvaon warnon, trellet e oan, distroadet e oan bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad, distroadet glez e oan bet dic'hortoz-kaer, ha pa vele kouezhet an neñv warnon ne vije ket bet gwashoc'h, ansouezh bras a oa ganin, chomet e oan d'ober yezhoù, kement-se en doa graet din stonkañ gant ar sebez, minellet e oa va zeod ; *warum siehst du denn so bedeppert aus ? warum machst du ein so bedeppertes Gesicht ? petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?**

bedeuten 1. talvezout, talvezout kement ha, talvezout keit ha, talvout, sinifiañ ; *das Kreissymbol bedeutet Ewigkeit, ar c'helc'h a dalv da arouez evit ar beurbadelez ; was bedeutet das auf Bretonisch ? petra a dalv an dra-se e brezhoneg ? ; dieser Arbeitsausfall bedeutet für mich Mehrarbeit in den nächsten Tagen, an troc'h labour-se a dalvezo kement a labour ouzh penn ganin ; in vielen Ländern bedeutet Dürre Elend und Hungersnot, war vroioù ar sec'hor e kouezh alies ar gernez ; was hat dieses Hin und Her zu bedeuten, petra eo ar c'has-degas 'zo gant an dud ? ; ich weiß, was eine solche Reise für einen kranken Menschen bedeutet, gouzout a ran mat petra eo d'un den klanv ober ur seurt beaj ; wenn der Wind aus dieser Richtung weht, bedeutet das Regen, gant ar roudavel-se eur sur da gaout glav ; keine Fortpflanzung bedeutet Aussterben, ret eo genel pe venel ; das hat nichts zu bedeuten, ne denn ket da vraz, dibouez eo, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, dister dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'eus tamm forzh ebet, n'eo ket kalz tra, n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eo ket kalz a dra, avel traken ; was bedeuten schon die paar Jahre, die das Leben uns gönnit, n'eo ket an nebeud bloavezhiou hon eus c'hoazh da ren ! n'eo ket ar pellder a zo da vevañ ! evit an hed (evit ar c'heit) a zo da vevañ ! evit an nebeudig amzer hon eus da vevañ ! evit an nebeudig amzer hon eus da ren ! ; er weiß nicht, was Hunger bedeutet, ne oar ket petra eo kaout naon ; da verstand ich erst recht, was Krieg bedeutet, neuze hepken em boa meizet pegen kriz eo ar*

brezel, neuze hepken e oan aet da c'houzout pegen kriz eo ar brezel, n'eus nemet d'ar poent-se eo em boa komprenet pegen kriz eo ar brezel ; *deine Meinung bedeutet mir viel*, da soñj a zo pouezus din ; *dies bedeutet, dass ..., was bedeutet, dass ..., pezh 'zo kement ha lavaret e ..., pezh 'zo koulz ha lavaret e ...* ; 2. [dre heñvel.] *ragaroueziañ* ; *das bedeutet nichts Gutes*, an dra-se a zo gwall sinadoù deomp, keal a gelou fall eo an dra-se, an dra-se a zo ur sin fall deomp, kement-se a denno da wall fin, ar c'hoari-se a denno da zroug, kement-se a zo techet da wall fin, kement-se a yelo e drouziwezh, kement-se a ziskouez n'eus netra a vat da c'hortoz, sin gwall fin eo an dra-se, gwall gelou a zo da gaout gant an dra-se, n'eo ket ur seblant vat, seblant a zrougoù eo an dra-se, se a zo un dra a wall seblant, gwallseblantus eo an dra-se ; 3. [dre astenn.] *kemenn, gourc'henn, diferañ* ; *jemandem bedeuten, etwas zu tun, kemenn d'u.b. ober udb, gourc'henn d'u.b. ober udb ; ich bedeutete ihm, zu schweigen, kemenn a ris dezhañ chom sioul, ober a rin dezhañ tevel.*

bedeutend ag. : pouezus, pouezek, bras, talvoudus, a bouez bras, ... a denn da vraz, ... a zoug pouez bras, ... a dalv kalz, ... a gont kalz, grevus, pounner ; *ein bedeutender Mann*, un den a-stok g., un den a-stroñs g., un den a bouez g., un den pouezus g. ; *im sozialen Leben eines Landes spielt die Kultur eine bedeutende Rolle*, pouezus eo ar sevenadur e buhez ur vro, bras eo pouez ar sevenadur er gedvuhez ; *ein bedeutender Gelehrter*, ur gouzieg eus ar vegenn g. ; *eine bedeutende Summe*, ur somm vras a arc'hant b., ur somm vras a arc'hant b., un tousegad brav a arc'hant g., ur poullad brav a arc'hant g., arc'hantou bras ls., arc'hant bras g., un dornad mat a arc'hant g., ur pezhiad moneiz g., meur a wenneg, peadra en arc'hant g., ur sammad gouest g., ur sammad bravik a-walc'h g., ur varlennad arc'hant b., ur voujedenn bravik a-walc'h b., un tamm mat a voujedenn g. ; *immer bedeutender werden*, dont a vihan da vras, kemer troad, kontañ muioc'h-mui, ober lammgresk ; *Singapur ist der bedeutendste Handelshafen der Welt*, kentañ porzh-mor ar bed eo Singapour e-keñver ar c'henwerzh ; *er wird zu den bedeutendsten Malern des vorigen Jahrhunderts gezählt*, kontet e vez bezañ unan eus brasañ livourien ar c'chantved tremenet ; *bedeutentes Datum*, deziad mudurun g. ; *den Bedeutenden spielen*, brabañsal, paboriñ, ober e babor, tonal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouziegezh, fougeal, ober e fouge, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadïñ, en em ambridañ, debriñ mel, c'hoari e baotr, rual gant an avel, bezañ fougasou gant an-unan leizh ar genou, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrubis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ un ton en an-unan, bezañ bras (otus) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, ober teil, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, en em gontañ, poufal, pompadïñ, ober re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ al leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeou, c'hwezañ e skevent, reutaat e vruched, bragal, brageiñ, dougen roufl, dougen randon, rodal, en em rollañ, ober pompadou, ober pompad, ober e bompad, c'hwezañ e vruched, sevel e bigos, ober e gañfar, ober e baotr, klogoriñ, bugadiñ, ober bugad, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan,

lakaat e gloc'h da dinal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'hwezañ en e drompilh, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo, ober muioc'h a deil eget a blouz, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ lorc'hoù en an-unan, bezañ lorc'h en e doull, bezañ lorc'h en e foñs, bezañ teil gant an-unan, bezañ fier-droch, bezañ fier-lor, fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, ober muioc'h a voged eget a dan, sachañ dour d'e foenneg, ober e babor, bezañ foëvet gant an ourgouilh, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor).

bedeutsam ag. : 1. pouezus, bras, meur, talvoudus, a bouez bras, ... a denn da vraz, ... a zoug pouez bras, ... a dalv kalz, ... a gont kalz, grevus, pounner, pouezek, sinifius ; 2. poellus, arouezus, arouezius, heverk, sterleun, diskulius.

Bedeutsamkeit b. (-,en) / **Bedeutung** b. (-,en) : 1. talvoudegezh b., ster g., intent g., kemeradur g. ; *Bedeutung eines Wortes*, ster ur ger g., talvoudegezh ur ger b., intent ur ger g. ; *eigentliche Bedeutung*, ster rik (strizh) g., ster natur (Gregor) g. ; *in des Wortes wahrster Bedeutung*, e ster leun ar ger ; *bildliche Bedeutung*, ster dre skeudenn-lavar g. ; *leicht abweichende Bedeutung*, arster g. ; *nicht eindeutige Bedeutung*, *unklare Bedeutung*, ster diasur g. ; *genaue Bedeutung*, präzise Bedeutung, exakte Bedeutung, ster rik g., ster resis g. ; *ursprüngliche Bedeutung*, kemeradur orin g. ; *die Bedeutung eines Wortes erweitern*, astenn ster ur ger ; *erweiterte Bedeutung eines Wortes*, ster astennet ur ger g., ster ledan ur gerg g. ; *weiteste Bedeutung eines Wortes*, ster ledanañ ur ger g. ; *Wörter mit gegensätzlicher Bedeutung*, geriou enepster ls. ; *dieses Wort hat verschiedene Bedeutungen*, liessteriek eo ar ger-se, lieskemeradek eo ar ger-se ; *je nach Bedeutung*, diouzh ar ster ; *potentielle Bedeutung*, ster galloudel g. ; *aktuelle Bedeutung*, ster gweredel g. ; 2. [dre astenn.] pouez g., pouezusted b., pouezuster g., pouezelezh b., braster g., talvoudegezh b., bern g., priz g., stad b., forzh g. ; *Ereignis von historischer Bedeutung*, darvoud istorel a bouez g., degouezh istorel a bouez g. ; *von Bedeutung sein*, kaout pouez, dougen pouez, kontañ kalz, bezañ pouezus, bezañ talvoudus ; *die Bedeutung des Geschehens ging ihm auf*, neuze e komprenas pegen pouezus e oa an darvoud-se ; *an Bedeutung gewinnen*, dont a vihan da vras, kemer troad, kontañ muioc'h-mui, luskañ war-raok, ober lammgresk ; *die Seehäfen haben eine hohe Bedeutung für die Weltwirtschaft*, ar porzhioù-mor a zo dezhoo ur pouez bras en armerzh ar bed, ar porzhioù-mor a zoug pouez bras en armerzh ar bed, ar porzhioù-mor a gont kalz en armerzh ar bed ; *ein Hafen von untergeordneter Bedeutung*, un dister a borzh g., ur porzh dister g., ur porzh disterik a-walc'h g., ur porzh eilrenk g. ; *eine Persönlichkeit von Bedeutung*, un den a bouez g., un den pouezus g., un den a-stok g., un den a-stroñs g. ; *Mensch ohne jede Bedeutung*, den a netra g., den a vann g., kozh netra g., den dianavez g., paourkæzh netra g., paourkæzh den g., den ebet g., nikun g. ; *ein Werk von großer Bedeutung*, un oberenn veur b. ; *ohne (jede) Bedeutung, nicht von Bedeutung*, dister, hep pouez ebet, ... na denn ket da vraz, ... na gont ket kalz, dibouez, nebeut a bouez dezhañ ; *das ist nicht von Bedeutung*, ne denn ket da vraz, dibouez eo, se ne ra mann ebet, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, dister dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'eus tamm forzh ebet, n'int nemet munudoù, n'int nemet traouù dister, n'int nemet traouù a get, n'int nemet traouù netra, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras,

n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eo ket kalz a dra, avel traken ; einer Sache Bedeutung beimessen, reiñ pouez bras d'udb, ober stad vras eus udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, reiñ fed d'udb, reiñ a fed d'udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb ; solchen Sachen messe ich keinerlei Bedeutung bei, me ne ran ket a fed da draou evel-se, astut eo kement-se din, ne ran forzh ebet ouzh ar seurt traou, 'ran ket fouth kaer ; welche Bedeutung kann man der Tapferkeit beimessen ? peseurt lec'hed reiñ d'ar gadarnded ? ; an Bedeutung gewinnen, mont war greñvaat.

Bedeutungselement n. (-s,-e) : [yezh.] sterad g.

Bedeutungserweiterung b. (-,en) : [yezh.] astenn-ster g.

Bedeutungsfeld n. (-s,-er) : [yezh.] sterva g., tachenn-ster b., talvoudegezh b.

bedeutungsgleich ag. : [preder.] kevastenn.

bedeutungslos ag. : dibouez, dister, disterik, a-eilrenk, eilrenk, hep pouez ebet, ... na denn ket da vraz, astut, astudik, bihan, diliv.

Bedeutungslosigkeit b. (-) : dibouezder g., dibouezded b., disterder g., disterded b., distervez b.

bedeutungstragend ag. : [yezh.] steriek, eulek ; bedeutungstragende sprachliche Einheit, unvez eulek b. ; nicht bedeutungstragend, aneulek.

Bedeutungsunterschied g. (-s,-e) : diforc'h ster g.

Bedeutungsverschiebung b. (-,en) : [yezh.] rikladur ster g., cheñchamant ster g., kemm ster g., kemmadenn ster b., gwaradur ster g.

bedeutungsvoll ag. : pouezus, pouzek, bras, talvoudus, a bouez bras, ... a denn da vraz, ... a zoug pouez bras, ... a dalv kalz, ... a gont kalz, grevus, pounner, meur, sinifius.

Bedeutungswandel g. (-s,-) : [yezh.] rikladur ster g., cheñchamant ster g., kemm ster g., kemmadenn ster b., gwaradur ster g.

Bedeutungswörterbuch n. (-s,-bücher) : geriadur termenañ g., geriadur displegañ g.

bedienen V.gw. (hat bedient) : 1. servijañ, servijout, meveliat ; bei Tisch bedienen, servijañ ouzh taol, servijout ouzh taol, servijout taol ; 2. P. ich bin bedient ! va gwalc'h am eus bet dija ! roet eo bet din va lod dija ! graet em eus va lodenn dija ! re'zo re ! va delazhou am eus a-walc'h anezho !

V.k.e. (hat bedient) : 1. ober war-dro, ober diouzh, servijañ, servijout ; einen Kunden bedienen, ober war-dro un arval, ober en-dro d'un arval, ober diouzh un arval, ober ouzh un arval, ober evit un arval, servijout un arval ; einen Gast mit den von ihm mitgebrachten Speisen oder Getränken bedienen, servijañ ar sant diwar e goust ; bei ihr wird man bei Tisch nicht gerade großzügig bedient, honnezh a zo moan he bizied, kegin dreut a vez ganti, treutik-eston e vez ar geusterenn ganti, tinell dreut a vez ganti ; 2. [ju] maneuriñ, maniañ, embreger, kas en-dro ; ein Geschütz bedienen, a) ober war-dro ur pezh kanol ; b) boueta ur pezh-kanol, darbar ur pezh-kanol ; [tekn.] eine Maschine bedienen, a) ober war-dro ur mekanik, kas un ardivink en-dro ; b) boueta ur mekanik, darbar ur mekanik ; leicht zu bedienen, aes da gas, aes da vaneañ, aes da vaneal ; schwer zu bedienen, diaes da gas, diaes da vaneañ, diaes da vaneal ; 3. [kenwerzh] degas ; 4. [kartou] c'hoari ; 5. [kirriboutin, treuzdougen] mont da, darbariñ ; 6. [arc'hant.] paeañ, en em ziendleañ.

V.em. : **sich bedienen** (hat sich (ak.) bedient) : 1. sich einer Sache (gen.) bedienen, arverañ udb, ober implij eus udb, ober ampled eus udb, ober gant udb, implijout udb, implij udb, en

em servijout eus udb ; sich der Sprache des gemeinen Mannes bedienen, kaozeal evel ar bobl ; 2. kemer ; bitte, bedienen Sie sich ! ale, sachit ganeoc'h, 'ta ! krogit e-barzh, mar plij ! bech'd ar pred, tudoù ! kemerit !

Bediener g. (-s,-) : 1. embreger g., implijer g., arveriad g. ; 2. oberataer g., oberier g., oberour g. ; 3. [Bro-Austria] **Bedienerin**, plac'h-ti b., plac'h-tiegezh b., plac'h ar c'hempenn b., devezhourez b., kempennerez b.

bedienerfreundlich ag. : 1. aes da implijout, dornataus, akomod, hebleustr, hedenn, aes da embregañ, aes da embreger, aes da zornata, aes da vaneañ, aes da gas, embregadus, embregus, dilu, ampletus ; 2. [stlenn.] kovlus.

Bedienerfreundlichkeit b. (-) : [stlenn.] kovlusted b.

Bedienerführung b. (-,en) : [stlenn.] etrefas implijer g., ketal arveriad g.

Bedienerin b. (-;nen) : [Bro-Austria] plac'h-ti b., plac'h-tiegezh b., plac'h ar c'hempenn b., devezhourez b., kempennerez b.

Bedienfeld n. (-s,-er) : taolenn lankañ b.

Bedienhebel g. (-s,-) : [tekn.] dormell gontrolliñ b., lanker kontrolliñ g., dormell sturiañ b., lanker sturiañ g.

Bedienknopf g. (-s,-knöpfe) : bouton reizhañ g., nozelenn reizhañ b.

bedienstet ag. : implijet, gopret.

Bedienstete(r) ag.k. g./b. : [gourel] implijad g., gwezhour g., mevel g., gour g., paotr g., lakez g., [benel] matezh b., plac'h b.

Bedienstetenpack n. (-s) : mevelaj g., meveloù ls.

bedient ag. : servijet.

Bediente g. (-n,-n) : servijer g., mevel g., gour g., gwaz g., paotr g., lakez g.

Bedientenkleidung b. (-,en) : lifre g., robenn b.

Bedienung b. (-,en) : 1. matezh b., plac'h an ostaleri b., servijer g., servijourez b. ; 2. darbarerien ls., bouetaerien ls. ; Geschützbedienung, kanolierien ls., soudarded e karg eus ur pezh kanol ls., soudarded e karg eus ar c'hanolioù ls., darbarerien ganol ls., darbarerien ganolioù ls., bouetaerien ganol ls., bouetaerien ganolioù ls. ; 3. servij g., mevelerezh g. ; **Bedienung inbegriffen**, **Bedienung mit eingerechnet**, servij e-barzh ; 4. lankerezh g., lankañ g., maneuriñ g., embreg g., embreger g., embregerezh g., dornataerezh g., dornata g., arver g., arc'hwelerezh g., arc'hweladur g., arc'hwelañ g., mont en-dro g. ; die Bedienung der Maschine, maneament an ardivink g., arver an ijinenn g., arc'hwelerezh an ijinenn g., arc'hweladur an ijinenn g., arc'hwelañ an ijinenn g. ; 5. [arc'hant.] paeañt g., diendleadur g. ; 6. [stlenn.] interaktive Bedienung, gwezhiadur etrewezhiat g.

Bedienungsanleitung b. (-,en) : 1. mod-arver g., mod arverañ g., mod implij g., doare implijout g., dispieg-implij g., doare-ober g., titouroù evit an implij ls. ; 2. sturlevr implijout g., dornlevr arverañ g., levr-dorn arverañ g., dornlevr implijout g., levr-dorn implijout g.

Bedienungseinrichtung mit Sichtgerät b. (-,en) : [stlenn.] penel gwerañ g.

Bedienungsfehler g. (-s,-) : treuzembregad g.

Bedienungsfeld n. (-s,-er) : [tekn.] taolenn lankañ b., panell lankañ b.

bedienungsfreundlich ag. : 1. aes da implijout, dornataus, akomod, hebleustr, hedenn, aes da embregañ, aes da embreger, aes da zornata, aes da vaneañ, aes da gas, embregadus, embregus, dilu, ampletus ; 2. [stlenn.] kovlus.

Bedienungsfreundlichkeit b. (-) : [stlenn.] kovlusted b.

Bedienungsgeld n. (-s,-er) : gwerzh-ar-butun g., gwerzh-butun g., lodenn ar gwin b., gwerzh-ar-banne g., gwerzh-ar-gwin g.

Bedienungshebel g. (-s,-) : loc'henn lankañ g., lanker g. [liester lankerioù], dornell b.

Bedienungshinweise ls. : mod-arver g., mod arverañ g., mod implij g., doare implijout g., displeg-implij g., doare-ober g., titouroù evit an implij ls.

Bedienungsknopf g. (-s,-knöpfe) : bouton reizhañ g., nozelenn reizhañ b.

Bedienungskomfort g. (-s) : aested da implijout b., implij aes g., embregaduster g., embregadusted b., embreguster g., embregusted b., hedennded b., hebleustrded b., kovluster g., kovlusted b.

Bedienungskonsole mit Sichtgerät b. (-,-n) : [stlenn.] penel gwareañ g.

Bedienungsmann g. (-es,-leute) : oberataer g., oberier g., oberour g., bleiner g., ardivinkour g., darbarer b., bouetaer g.

Bedienungsmannschaft b. (-,-en) : [lu] kanolieren ls., soudarded e karg eus ur pezh kanol ls., soudarded e karg eus ar c'hanolioù ls., darbareren ganol ls., darbareren ganolioù ls., bouetaeren ganol ls., bouetaeren ganolioù ls.

Bedienungspersonal n. (-s,-e) : 1. koskor e karg eus an arvalien g. ; 2. [treuzdougen] koskor g.

Bedienungsprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] meziant lankañ g.

Bedienungspult mit Sichtgerät n. (-s,-e) : [stlenn.] penel gwareañ g.

Bedienungstastatur b. (-,-en) : klavier lankañ g.

Bedienungsvorschrift b. (-,-en) : mod-arver g., mod arverañ g., mod implij g., doare implijout g., displeg-implij g., doare-ober g., titouroù evit an implij ls.

bedingen V.K.e. (bedang / bedingte // hat bedungen / hat bedingt) : diferañ, divizout, arc'hîñ ; vorher bedingen, rakdivizout ; zwei Dinge bedingen einander, daou dra a zo kendave.

bedingt ag. : 1. amplegadek, diwar ziviz, gant diferadennou, gant strishadennou, goulakadurel, war ziviz, arzivizek, keñverel, keñveriek ; bedingt sein, bezañ diwar ziviz, bezañ diouzh (fdb), bezañ hervez (fdb) ; bedingter Kauf, prenadur diwar ziviz g., prenadur gant diferadennou g. ; [gwir] bedingte Haftentlassung, divac'hadur war ziviz g., frankiz evezhiet b. ; [skiantou] bedingte Wahrscheinlichkeit, tebegezh amveziadek b. ; bedingter Erwartungswert, engortoz amveziadek g. ; [stlenn] bedingter Sprung, bedingte Verzweigung, bedingter Programmstopp, lamm amplegadek g. ; 2. ... o tont eus, ... deuet eus, ... deuet diwar ; eine Neurose ist eine nervlich bedingte Erkrankung ohne psychische Verursachung, an neuroz a zo ur c'leñved spered a orin nerval na dizh ket ar meiz ; bakteriell bedingt, ... deuet dre vakteri, ... deuet diwar vakteri ; 3. darblegadel ; bedingter Reflex, emzastaol darblegadel g., damoug darblegadel g. ; 4. [Bro-Suis / Bro-Austria, gwir] ... gant goursez.

Adv. : das ist bedingt zulässig, aotreet eo betek-gouzout, aotreet eo gant strishadennou, degemeret e vez gant diferadennou.

Bedingt(e)s ag.k. n. : [preder] keñverriad g.

Bedingtheit b. (-) : keñverelez b., keñveriegezh b., peurgeñveriadur g., keneurelez b.

Bedingung b. (-,-en) : 1. diferadenn b., diviz g., divizadur g., amplegad g., amveziad g., strishadur g., strizhadenn b., endalc'h g., merkad g., reizhenn b., mellad g., poent g. ; besondere Bedingungen, spezielle Bedingungen, divizou dibarek ls. ; die denkbar günstigsten Bedingungen, ar gwellañ divizou a cheller ijinañ ls. ; eine Bedingung für etwas stellen,

lakaat un amplegad d'fdb ; was sind Ihre Bedingungen ? wie lauten Ihre Bedingungen ? petra eo ho tivizoù ? ; seine Bedingungen stellen, ober e zivizoù ; Bedingungen festlegen, merkañ divizou ; die festgelegten Bedingungen einhalten, sich an die festgelegten Bedingungen halten, mirout an divizou merket ; eine Bedingung erfüllen, seveniñ un diferadenn ; die Bedingungen vortragen, dibunañ roll an divizou ; etwas bestimmten Bedingungen unterwerfen, etwas mit bestimmten Bedingungen versehen, etwas mit bestimmten Bedingungen verknüpfen, etwas an bestimmte Bedingungen knüpfen, lakaat fdb dindan ziviz ; an eine Bedingung gebunden, an Bedingungen gebunden, arzivizek, war ziviz, dindan ziviz, dindan diviz, gant diviz ; zu sehr günstigen Bedingungen, evit ur priz marc'had-mat vil, evit ur priz marc'had-mat lous, gant divizou emsavus-kenañ, gant diferadennou emsav-tre ; unter (bei) den gegenwärtigen Bedingungen, diouzh red an traou hiziv, o vezañ penaos emañ kont hiziv, o vezañ penaos e tro ar bed hiziv, o vezañ penaos e tro ar stal bremañ, o vezañ penaos emañ stad an traou hiziv ; eine unerlässliche Bedingung, un diviz na vo graet netra heptañ g., un diferadenn ret-holl he seveniñ b., ur pezh ret d'ober g., ur redi g., un endalc'h g., un amplegad ret g., un diferadenn ret-a-grenn b., un deferadenn c'hroñs b., un diviz ret-holl e seveniñ g., un diviz dizouerus g., ur rekizenn b. ; hinreichende Bedingung, amplegad spirus g., amveziad trawalch g. ; notwendige und ausreichende Bedingung, amveziad ret ha spirus g. ; aufschreibende Bedingung, suspensive Bedingung, diviz astalus g. ; die wirtschaftlichen Bedingungen, an amveziadoù armerzhel ls. ; dazugehörige Bedingung, diferadenn hag a ya da-heul b., diviz stag ouch an emglev g., mellad eus ar gevrat g. ; unter der Bedingung, etwas zu tun, a-bouez ober fdb ; unter der Bedingung, dass ..., en diviz ma, adal ma, gant ma, war an diviz ma, war-bouez ma, a-bouez ma ; unter der einen Bedingung, war an diviz (en diviz) nemetañ ma, gant un diferadenn nemetken : ... ; an keine Bedingung gebunden, hep diferadennou endalc'hus, hep strishadennou, diendalc'h, hep endalc'hioù, hep nep redi ; unter diesen Bedingungen, mard emañ kont er c'hiz-se, p'emañ kont evel-se, an traou o vezañ evel m'emaint, er c'heñver-se, er feur-se, ouch ar feur-se, d'ar feur-se, diouzh ar feur-se, e-barzh ar gont-se ; [fizik] die Anfangsbedingungen, an amveziadoù derou ls.

2. aoz g./b. ; reelle Bedingungen, reale Bedingungen, tatsächliche Bedingungen, authentische Bedingungen, aozioù gwerc'hel ls. ; befriedigende Arbeitsbedingungen, aozioù labour dereat ls., stuziou labour dereat ls., stuziou labour prop ls.

3. [gwir] abeg g. ; auflösende Bedingung, abeg a-walc'h evit freuzañ ur marc'had g., abeg a-walc'h evit nullañ ul lizher g., abeg a-walc'h evit ober freuzaol g. ; aufschreibende Bedingung, abeg daleañ g.

Bedingungsform b. (-) : [yezh.] doare-divizout g., moz tebiñ g.

bedingungslos ag. : 1. hep diviz a nep seurt, hep diviz ebet, diziviz, diambleg, diamblegad, diamblegadel, hep marc'hata ; [lu, polit.] bedingungslose Kapitulation, bedingungslose Übergabe, kodianidigezh diziviz b., rentidigezh hep diviz ebet b., daskoridigezh hep diviz a nep seurt b., daskor hep diviz ebet g., daskoridigezh e diviz an enebour b. ; 2. divrall, a-grenn, leun, groñs, klok ; bedingungsloser Anhänger, dalc'hiad divrall g., dalc'hiad a-grenn g., harper divrall g., difenner divrall g., estlammer divrall g., margredour g., bamad g., gredeg g., benniger g.

Adv. : diziviz, hep lakaat diviz ebet ; sich bedingungslos ergeben, en em rentañ hep diviz.

Bedingungslosigkeit b. (-) : diamblegadelezh b.

Bedingungssatz g. (-es-, -sätze) : [yezh.] lavarenn divizout b.
Bedingungsschlüssel g. (-s-) : [stlenn.] kod amblegadek g., boneg amblegadek b.

bedingungsweise Adv. : diwar ziviz, gant diferadennoù, gant strishadennou.

bedrägen V.k.e. (hat bedrägt) : 1. moustrañ, gwaskañ, gwaskennañ, bec'hiñañ, lakaat bec'h war, mac'hañ war, enkaat, enkañ, grevañ ; *in bedrängter Lage*, en avel d'e voue, paket fall, en un enkadenn, en ur gwall blegenn, en ur blegenn fall, en ur blegenn ziaes, en ezhomm, tenn an taol gantañ, tapet e droug ; 2. [dre astenn.] *jemanden hart bedrägen*, fourgasñ u.b., amprouiñ u.b., lakaat kalet d'u.b., distranañ u.b., gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, kas u.b. betek ar par pellañ, lakaat u.b. da bennsaoutiñ, arloupñ war u.b., mont dizamant d'u.b., mont d'u.b. hep damant, bouc'halañ u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., harellañ u.b., atahinañ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., hegall ouzh u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, poursuñ war u.b., bezañ war korf u.b., bezañ war buhez u.b., bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., arabadiñ war u.b., pouezañ war u.b., lakaat bec'h war u.b., ober gwask war u.b., derc'hel war u.b., ober ouzh u.b., ober war u.b., ober divalav d'u.b., handeiñ u.b., heskinañ u.b. ; *jemanden mit Reklamationen bedrägen*, harellañ u.b. gant klemmoù ; *jemanden mit Fragen bedrägen*, enkreziñ (enkaat) u.b. gant e c'houlennoù, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennoù, bountañ goulennou war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennou, penndallañ u.b. gant e c'houlennoù, borodiñ penn u.b. gant e c'houlennoù, tarabazhiñ u.b. gant e c'houlennoù, arabadiñ u.b. gant e c'houlennoù, peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., kuruziennañ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; *eine Frau sexuell bedrägen*, goulenn poazhañ ha kouchañ ken-ha-ken, goulenn poazhañ ha kouchañ mui-pegeñ-mui, goulenn poazhañ ha kouchañ gwazh-pegeñ-gwazh, harellañ ur vaouez.

Bedräger g. (-s-) : gwasker g., mac'her g., mac'hom g., mac'homer g., gwaner g., destrizher g., mouger g., moustrer g., flastrer tud g. ; [Etrebroadelenn] *reinen Tisch macht mit dem Bedräger*, peurskubomp an amzer dremenet.

Bedrägnis b. (-, -se) : diaezamant g., nec'hamant g., nec'hañs b., estrenvan b., ankalez g., disvoued-penn g., enkted b., enkadenn b., azrec'h g., grevadurezh b., grevañs b., greventez b., grevidigez b., melre g., mizer b., mougenn b., stokadoù ls., reuzeudigez b. ; *in großer Bedrägnis sein*, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ e-kreiz ar gwashañ droukverzh, bezañ e-kreiz ar stokadoù, bezañ en ur vizer vras, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankeniou, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ enkrezet-holl, bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'ched, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha ficheñ, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ gwall dapet (en ur gempenn, kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, en ur grenegell, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket propik, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresh, bezañ fresh e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ

e gwall zoare, bezañ er voulhenn (er vizer), bezañ berr war e spar!, bezañ en avel d'e voue, bezañ tapet fall, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ en un enkadenn vras, bezañ diaes evel ur maen en ur yo'ch kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, na vezañ en un eured, bezañ tapet en ur pleg berr, na vont rust an traou gant an-unan, bezañ en ezhomm, bezañ berr an traou gant an-unan, bezañ berrek an traou gant an-unan, en em gavout en diouer, bezañ aet betek ar mouch, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ karget e vazh a spern ; *in Bedrägnis geraten*, kavout avel a-benn, kavout avel gwall ha mor diaes, kaout mor hag avel, kavout avel drouk, kavout avel fall, kavout mor diaes, degouezhout plegennou diaes gant an-unan, bezañ lakaet diaes, kaout diaez, kemer diaez, kaout gwask, bezañ lakaet nec'het, dont bec'h war an-unan, kouezhañ bec'h war an-unan, kavout bec'h, kavout koad-tro, kavout harz, en em gavout e-kreiz ar gwashañ droukverzh ; [relij.] *die große Bedrägnis*, amzer an aprokoù g. ; *ein Jahr Hungersnot und Bedrägnis*, ur bloavezha gernez hag a wallgas g.

bedripst ag. : P. abafet-lip, stabanet, tapet lopes, batet, alvaonet, kalmet, skodeget, sabatuet mik, kouezhet ar sabatur warnañ, badet, skoelfet ; *bedripst sein*, chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom balch e c'henou, chom beg ha razh, chom abafet lip, bezañ digoñsertet naet, bezañ stabanet, bezañ tapet lopes, chom da sellet gant e c'henou, mont e genou, chom abaf, chom en estlamm, ober estlammoù, ober souezhou bras, estlammriñ, sebeziñ, mantrañ, bezañ kalmet, chom bamet ; *ich stand ganz bedripst da*, souezhet mik, (souezhet marv, souezhet bras, souezhet naet) e oan, chomet e oan war va c'hement all, chomet e oan abafet lip, digoñsertet naet e oan, stabanet e oan, tapet lopes e oan, chomet e oan skodeget, chomet e oan abaf (batet, alvaonet holl), chomet e oan a-bann, kalmet e oan, abafet holl e oan, chomet e oan mantret, sabatuet holl e oan chomet, kouezhet e oa ar sabatur warnon, chomet e oan badet, goursouezhet e oan, sebezet holl e oan, sonnet (motet) e oan gant ar souezh, kouezhet e oa an alvaon warnon, sebezet e oan, trellet e oan, distroadet e oan bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad, distroadet glez e oan bet dic'hortoz-kaer, ha pa vefe kouezhet an neñv warnon ne vije ket bet gwashoc'h, ansouezh bras a oa ganin, chomet e oan d'ober yezhou, minellet e oa va zeod.

bedrohen V.k.e. (hat bedroht) : gourdrouz, gourdrouz gant, gourdrouz war-lerc'h, kinnig koll da ; *jemanden bedrohen*, gourdrouz u.b., kinnig koll d'u.b., gourdrouz gant u.b., gourdrouz war-lerc'h u.b. ; *jemanden mit erhobener Faust bedrohen*, ober dorn d'u.b., diskouez ar pevar hag ar meud d'u.b. ; *jemanden mit Sanktionen bedrohen*, kinnig koll d'u.b. ; *jemanden mit einer Strafe bedrohen*, gourdrouz ur c'hastiz d'u.b., kinnig koll d'u.b., gourdrouz kastizañ u.b. ; *jemanden mit dem Tode bedrohen*, gourdrouz ar marv d'u.b., prometiñ ar marv d'u.b., kinnig lazhañ u.b. ; *von etwas bedroht sein*, bezañ lakaet en arvar (en dañjer) gant ube, bezañ ur bec'h bennak o kinnig kouezhañ war an-unan ; *vom Aussterben bedrohte Art*, spesad war steuziañ g., spesad en arvar g., spesad en arvar da vont da get da vat g., spesad en disherit g., spesad o vont da get g. ; *ein vom Aussterben bedrohter Beruf*, ur vicher o vont d'ar baz b. ; *bedrohte Sprache*, yezh en arvar da vont da get b. ; *Hochwasser bedroht die Küste*, kinnig a ra ar mor beuziñ an aod ; *vom Zusammenbruch bedroht*, brall-divrall war e sichenn, o kinnig disac'hañ, o kinnig kouezhañ en e boull, ... a ginnig kouezhañ en e boull, ... a venn kouezhañ en e boull, ... o kinnig kouezhañ en e buch, ... o vennout kouezhañ en e boull, ... o

vennout kouezhañ en e buch, ... o fellout dezhañ kouezhañ en e boull, ... o fellout dezhañ kouezhañ en e buch, ... en arvar da bilat.

Bedroher g. (-s,-) : gourdrouzer g.

bedrohlich ag. : 1. aravarus, dañjerus, gourdrouzus, nec'hus ; *höchst bedrohlich*, gourdrouzus-c'hwerv ; 2. [amzer] fesonet fall, stummet fall, troet fall.

Bedrohung b. (-,en) : gourdrouz g., taras g., argoll g., riskl g., dañjer g., arvar g., kinnig g.

Bedrohungsanalyse b. (-,n) : dielfennadenn riskloù b., dielfennadur ar riskloù g.

bedrucken V.k.e. (hat bedrückt) : moullañ ; *bedruckter Baumwollstoff*, batik g., indian g. ; *bedrucktes Seidengewebe*, sez mouillet g.

bedrücken V.k.e. (hat bedrückt) : moustrañ, gwaskañ, gwaskennañ, ober gwask da [galon u.b.], bec'hiañ, sammañ, gwallsammañ, nec'hiñ, direnkañ, nec'hiañsiñ, ankeniañ, ober anken da, mac'hañ war, pouzeañ pounner war, ober diaez da, ober enk da, enkreziñ, doaniañ, poaniañ, glac'hariñ, kalonizañ, gloazañ [kalon u.b.], mantrañ, gwanañ, souriñ war, pouzeañ war [spered u.b.]; *sein häufiges Fehlen in der Schule bedrückt ihn*, sammet eo e goustiañs gant pouez e vankadennou er skol ; *seine Sünden bedrücken sein Gewissen*, e bec'hedou a vez morchedus war e goustiañs ; *das bedrückt ihn*, gwasket en em gav gant an dra-se, an dra-se a wask e galon, an dra-se a bouez war e spered, bec'hiet eo gant an dra-se, gwanet eo e galon gant an dra-se, ober a ra an dra-se bec'h warnañ, stouvet eo gant an dra-se, sammet eo e galon (e spered) gant an dra-se, bec'hiet eo e galon (e spered) gant an dra-se, gloazañ a ra kement-se e galon, stardet eo e galon gant an dra-se, aet eo bihan e galon gant an dra-se, skoet eo e galon gant an dra-se, mantret eo e galon gant an dra-se, an dra-se a ra gwask d'e galon, P. an dra-se a ya da greviñ anezhañ ; *die Missstände, die uns bedrücken*, an drougoù a bouez warnomp.

bedrückend ag. : sammus, bec'hius, mac'hus, moustrus, gwaskus, morc'hedus, mac'homus, dinerzhus, enkreuzus, ankenius, ranngalonus, doanius, glac'harus, nec'hus, chalus, chifus, mantrus, anoazus, mouk, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trechalus, mougus ; *bedrückende Stille tritt ein*, aet an teodoù d'ar foar, mitet eo an holl, an holl a chom mut, an holl a zigomz, chom a ra mik an dud, sioul e teu da vezañ, ne vez klevet na grik na mik e-pad ur pennadig.

Bedrücker g. (-s,-) : [dre skeud.] mouger g., moustrer g., gwasker g., mac'her g., mac'homer g.

bedrückt ag. : gwasket, gwaskennet, bec'hiet, bec'h warnañ, stouvet, sammet e galon, bec'hiet e galon, ur bec'h pounner war e spered, koumoul war e spered, sammet e spered, bec'hiet e spered, stardet e galon, aet bihan e galon, skoet e galon, mantret e galon, trist, trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, strizh warnañ, enk warnañ, beunek, klouhanek, kudennek, hurennek, amalek, malañjerek, ur galonad en e greiz, enkrezet, war enkrez, lizzennet e galon hag e spered gant nec'h hag enkrez, un enkrez war e spered, mantr en e galon ; *bedrückt aussehen, ein bedrücktes Gesicht machen*, bezañ teñval e benn, bezañ teñval e dal, bezañ du e benn, bezañ du e dal, bezañ kozh e benn, ober kozh vin, bezañ izel e gribell, bezañ izel e glipenn, bezañ hir e vailh, bezañ hir e fri, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, bezañ du e zremm, bezañ mantret e zremm, ober ur penn kozh, bezañ trist evel ur pesk en ur bod lann, na vezañ doare ar friko war an-unan, bezañ heñvel ouzh Doue Pleuveur, bezañ mantret (trist) evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan, bezañ karget e vazh a sperm, bezañ nec'h hag enkrez en e gerchenn, bezañ beunek e benn,

bezañ sart evel gouel an Anaon, bezañ trist evel pa vefed e kañv, bezañ trist evel an Ankoù, bezañ trist-marv, bezañ trist evel ar marv ; *warum siehst du denn so bedrückt aus ? warum machst du ein so bedrücktes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

Bedrücktheit b. (-) / **Bedrückung** b. (-,en) : enkrez g., enkrezzenn b., anken b., kalonad b., ranngalon b., diframm g., glac'hар g., bihanez b., trubuilh g., nec'h g., grevañs b., grevidigezh b., greventez b., gwask g., gwaskerezh g., gwaskadur g., tristidigezh b., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., moustr-kalon g., moustr g., moustrerezh g., morc'ched g./b., bar enkrez g., tarzh-kalon g., mac'herezh g., stardadenn b.,erez b., estlamm g., hivoud g., malañjer g.

Beduine g. (-n,-n) : Bedouin g. [*lester Bedouined*].

Beduinin b. (-,nen) : Bedouine b.

beduinisch ag. : bedouin, [yezh.] bedouinek ; *beduinische Stämme*, meuriadoù bedouin ls.

bedürfen V.k.d (gen.) (bedarf / bedurfte / hat bedurf) : kaout ezhomm eus, bezañ en ezhomm eus, kaout dober eus, kaout dober a, faotañ, rekitzñ ; *das bedarf einer Erklärung*, ret eo reiñ un nebeud diskliériadennou ouzhpenn, mat e vefe reiñ un displeg bennak, mat e vefe displexañ an abalamour eus an dra-se ; *das bedarf keiner Worte*, ne dalv ket lavaret an dra-se, roet eo da glevet, kement-se a ya da-heul, se 'zo e-barzh.

Bedürfnis n. (-ses,-se) : 1. ezhomm g., diankajou ls., dober g., diank g., defot g., berrente b., dienez b., diouerde b., dienezed b., ezeved g., faot g., mank g. ; *großes Bedürfnis*, ezhomm bras g. ; *die tatsächlichen Bedürfnisse*, an ezhommoù gwerc'hel ls. ; *Bedürfnis nach etwas*, ezhomm (ag, eus) ubd g., dober ag (eus) ubd g. ; *auf ein bestehendes Bedürfnis eingehen*, bastañ d'un ezhomm, pourveañ d'un ezhomm, fonnañ d'un ezhomm ; *sein Bedürfnis stillen*, tapout e c'hoant, en em walc'hañ ; *seine Bedürfnisse befriedigen*, terriñ e ezhomm, terriñ e ezhommoù ; *jemandes Bedürfnisse befriedigen*, dic'hoantañ ezhommoù u.b., gwalc'hañ u.b., pourveañ (bastañ, fonnañ) da ezhommoù u.b. ; *Befriedigung eines Bedürfnisses*, bastadur d'un ezhomm g. ; *Bedürfnisse erkennen*, deznaouiñ ezhommoù ; *neue Bedürfnisse entstehen lassen*, lakaat ezhommoù nevez da eskoriñ ; *etwas auf individuelle Bedürfnisse abstimmen*, hiniennaat ubd, hiniennekaat ubd, hiniennelaat ubd ; *jeder nach seinen Fähigkeiten, jedem nach seinen Bedürfnissen !* pep hini hervez e varregezhioù, da bep hini hervez e ezhommoù ! ; *je nach Bedürfnis*, hervez (diouzh) an ezhommoù, diouzh ezhomm, diouzh e ezhomm, diouzh an ezhomm a zo, diouzh an ezhommoù a zo, diouzh an ezhomm a vo, diouzh an ezhommoù a vo, war ezhomm, dre ma veze ezhomm, dre ma vo ezhomm, dre ezhomm, bep ma vo ezhomm, a-feur ma vo ezhomm ; *damit wird nicht einmal die Hälfte unserer Bedürfnisse gedeckt*, n'hon eus ket an hanter eus an dra-se, n'hon eus ket an hanter eus ar pezh a zo ezhomm ; *seine Bedürfnisse decken*, emvastañ d'e ezhommoù ; *das Eingehen auf die Bedürfnisse jedes einzelnen Schülers*, ar c'heñenn dre vugel g., ar c'heñenn dre benn g. ; 2. [dre skeud.] ezhomm ar c'horf g., c'hoant ar c'horf g. ; *ein Bedürfnis befriedigen*, ober e aezamant, ober e afer, en em aeziñ, ober àr e gorf, ober ag e gorf, treiñ a-gostez, mont da blegañ, mont da zifankañ, mont war vaez, mont d'ober ur blebagenn, ober, mont d'ober ur gachadenn, mont da buchañ, mont a-gostez, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, dozviñ ur vi hep pluskenn, ober un neizh, lakaat un tamm da yenañ, leuskel ur bouton, mont da garzhañ e revr, leuskel un huanad da gouzeañ, mont da harpañ ar c'hluez, mont da foerat, mont

d'ober un dilas-bragez, ober un dilasenn, ober un dilas, mont da dennañ e ibil [ibil koad ar vragez evel-just !], mont en distro, stignañ e revr, mont d'ar staol, [loened] ober e lous, kac'hat.

Bedürfnisanstalt b. (-en) : priveziou foran ls., troazhlec'h g., staotlec'h g., P. kac'heri b., kac'herezh b.

bedürfnislos ag. : dilontek, emziouerus, dirwestel.

Bedürfnislosigkeit b. (-) : dilontegezh b., dalc'h g.

bedürfnisorientiert ag. : [bred.] *bedürfnisorientierte Erziehung*, mammegañ g., desavadurezh nesparzhel b. ; ein Kind bedürfnisorientiert erziehen, mammegañ ur bugel.

bedürftig ag. : tavantek, dienek, ezhommek, ezhommus, reuzeudik, truek, tru, berrek, dibourvez ; *bedürftig sein*, ezhommekaat, bezañ en aluzen, bezañ en ezeved, bezañ en dienez, bevañ paour ha dibourvez, kaout ezhomm, bezañ ezhomm gant an-unan, bezañ ezhommek, gouzañv diouerou, bezañ berrek an traou gant an-unan, mizeriñ ; *bedürftig werden*, mont da baour, paouraata, kouezhañ an dienez (an davantegezh) war an-unan ; *keiner von ihnen ist bedürftig*, gant hini ebet anezho ned eo berr an traou.

Bedürftige(r) ag.k. g./b. : kaezh g. [*liester keizh*], kaezhez b., reuzeudig g., reuzeudigenn b., treu g., tru g., tavanteg g., tavantegezh b., ezhommeg g., ezhommegezh b., trueg g., truegezh b., maleüruz g., maleüruzez b., paourkaezh g., paourez kaezh b., paourkaezh tru g., mizerig g. ; *die Bedürftigen*, ar geizh ls., an dud keizh ls., ar reuzeudien ls., ar beorien ls., ar re en ezeved ls., an drueged ls., an davanteien ls., an ezhommeien ls., an dud ezhommek ls., an dud dienek ls., an dud dibourvez ls., an dreued ls., an drued ls., ar gorked ls., an druated ls. ; *die Bedürftigen aufnehmen*, repuiñ ar re baour ; *Kleidungsstücke für die Bedürftigen sammeln*, kestal dilhad evit ar re baour.

Bedürftigkeit b. (-) : dienez b., diouered b., dienezded b., berrentez b., ezhommegezh b., tavantegezh b., truegezh b., ezeved g., reuzeudigezh b.

beduseln V.k.e. (hat beduselt) : P. mezviañ, mezviñ, mezveziñ (ur vaouez), badaouiñ, pennvezviñ, ifamañ, troñsañ, P. louzaouiñ, kechañ.

V.em. : **sich beduseln** (hat sich (ak.) beduselt) : P. tapout un tontonad (un dargreizad, ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, un tognad), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober un tortad, ober bos, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lapañ, lipat, lonkañ, tapout un tortad, toulladiñ, lakaat e-barzh, kechañ, piardiñ, kargañ e boch, kargañ e doull, ober ur picherad, tapout ur picherad, lakaat un talad, sammañ toulladoù, kargañ, mezviñ, mezviañ, pennvezviñ, bezañ o tisammañ diwar ar c'heriou, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant.

Beefsteak n. (-s,-s) : [*kegin.*] stek kig-bevin g., biftek g. ; *deutsches Beefsteak*, pouloudennig kig kras b., logodenn b. [*liester logodenoù*] ; *Beefsteak-Tatar*, kig tartar g.

beehren V.k.e. (hat beeöhrt) : enoriñ ; *beehren Sie mich bald wieder mit Ihrem Besuch*, enoret bras e vefen o tegemer ach'anoch' en-dro ar c'hentañ ar gwellañ, kenavo an distro ! ken a viot gwelet ! kenavo ar c'hentañ ar gwellañ !

V.em. : **sich beehren** (hat sich (ak.) beeöhrt) : bezañ enoret bras ; *Hans und Katharine beehren sich, ihre Verlobung bekannt zu geben*, enoret bras eo Yann ha Katell o kemenn deoc'h o fromesaou-dimeziñ.

beeiden V.k.e. (hat beeidet) : touïñ, leañ, feizañ ; *eine beeidete Aussage machen*, ober testeni war e le (dre e le).

beeidigen V.k.e. (hat beeidigt) : 1. touïñ, leañ, feizañ ; *seine Aussage vor Gericht beeidigen*, testeniañ war e le (dre e le) dirak al lez-varn ; 2. [Bro-Aostria] *jemanden beeidigen*, lakaat u.b. da douïñ, kemer ledoued u.b., degemer le u.b.

Beeidigte(r) ag.k. g./b. : touad g., touadez b., touer g., touerez b.

Beeidigung b. (-en) : touadenn b.

beeifern V.em. : **sich beeifern** (hat sich (ak.) beeifert) : en em aketiñ, hastañ buan, difraeañ, en em zifretañ, skampañ, stampañ, skarañ, en em zrastañ, kabalat, bezañ kabal war an-unan, hastañ a-fo, lakaat aer en e gilhoroù, lakaat tizh, dipadapañ, bezañ ramp gant an-unan, sachañ war e ivinou, hastañ fonnus, lakaat tizh, lakaat kas war e gorf.

Beeiferung b. (-en) : gred g., resevender g., hast g., hastidigezh b., difrae g., dillo g., mall g., prez g., tizh g., bec'h g.

beeilen V.em. : **sich beeilen** (hat sich (ak.) beeilt) : diskrabañ, hastañ, hastañ buan, hastañ a-fo, dehastañ, en em bresañ, kemer prez, bezañ e prez, ober prim, ober diampech, ober e ziampesch, ober e ziampechoù, ober difrae, difraeañ, deouï, deouïñ, divreih, divreilhiñ, raouchiñ, en em elc'hiñ evit mont, sevel difrae en an-unan, bezañ difrae en an-unan, en em zifretañ, lakaat kas war e gorf, skampañ, stampañ, skarañ, gaoliata, en em zrastañ, kabalat, sevel kabal en an-unan, bezañ kabal war an-unan, reiñ kentr d'e varc'h, c'hwistañ, hastañ fonnus, fougasiñ, kidellat, sachañ war e ivinou, lakaat aer en e gilhoroù, lakaat tizh, bezañ ramp gant an-unan, astenn e c'har, dipadapañ, birviñ [d'ober ub], P. plumiñ, bresañ ; *beeile dich ! gra diampech ! hast buan 'ta ! hast a-fo ! gra buan ! gra da ziampesch ! gra da ziampechoù ! difrae ! kentrou ! dibrouilh da revr ! dibilh ! dibun ! ; wenn er schon kommen will, dann soll er sich doch bitte beeilen !* kenkoulz ha dont, deuet buan ! ; *sich beeilen, seine Arbeit zu erledigen*, difraeañ e labour, difraeañ ober e labour, hastañ ober e labour, diskrapañ d'ober e labour, diskrapañ evit ober e labour, kabalat da gas e labour da benn, kabalat da benngenniñ e labour, ober e ziampesch evit kas e labour da benn, ober e ziampechoù evit kas e labour da benn, ober e labour gant herr, lakaat herr d'ober e labour, birviñ d'ober e labour, presañ d'ober e labour, en em bresañ a ober e labour, bezañ e prez oc'h ober e labour, doublañ da labourat ; *sich beeilen müssen*, bezañ seizhdaleet, kaout dilañs ; *wir müssen uns beeilen*, poent eo dimp plumiñ, poent eo sachañ, ni a rank lakaat tizh.

Beeilung b. (-) : hast g., hastidigezh b., hastifted b., hastifter g., hantzidzed b., hastizder g., difrae g., dillo g., mall g., prez g., tizh g., despailh g., deouï g., kabal b., fougas g., kas g. ; *Beeilung ! gra diampech ! hast buan 'ta ! hast a-fo ! gra buan ! gra da ziampesch ! gra da ziampechoù ! difrae ! traou dezhi ! kentrou ! dibrouilh da revr ! dibilh ! dibun !*

beeindrucken V.k.e. (hat beeindruckt) : 1. fromañ, skeiñ [u.b./spered u.b.], skeiñ from e, skeiñ un taol [e kalon u.b.], trivliañ, ober efed da, ober un efed war, ober efed war, louc'hañ ; *ungünstig beeindrucken*, displijout ; *er hat mich stark beeindruckt*, skoet e oan bet gantañ ouzh e welet, graet en doa efed din, graet en doa un efed warnon, graet en doa efed warnon, hennezh en doa skoet sonn em spered ; *sein kolossales Wissen hat mich tief beeindruckt*, bamet on bet gant e zeskadurezh ; *dieser Fischzug in ungeahnter Fülle hatte ihn stark beeindruckt*, hevelep pesketadenn he devoa skoet from ennañ ; *der Ernst Ihrer Worte hat die Zuhörer stark beeindruckt*, skoet eo bet ar selaouerien gant pounnerder ho komzoù, pounnerder ho komzoù o deus skoet from e kalon ar selaouerien, skoet eo bet ar selaouerien gant parfeted ho

komzoù, skoet eo bet ar selaouerien gant ho komzoù don ha dic'hoarzh ; **2.** lentaat, lakaat da lentaat, abafiñ, ober aon da, lakaat diaes, lakaat nec'het ; *lasst euch von so was nicht beeindrucken*, arabat deoc'h lentañ gant ken nebeut a dra, arabat deoc'h lentañ gant ken nebeut all, arabat deoc'h bezañ nec'het gant ken nebeut all ; *eure Drogungen beeindrucken mich nicht*, ho kourdrouzoù na'm spontont ket, ne zoujan ket ho kourdrouzoù, ho kourdrouzoù ne reont mann din-me, ne ran na forzh na brall gant ho kourdrouzoù ; *ich lasse mich durch eure Drogungen nicht beeindrucken, ich lasse mich von euren Drogungen nicht beeindrucken*, ne blegin ket dirak ho kourdrouzoù.

beeindruckend ag. : fromus, trivlius, estlammus, souezhus-eston, bamus, sebezus, ... a sko ar speredoù ; *das ist ja beeindruckend !* ur marzh eo ! fromus eo da welet ! un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fal gwelet seurt arrestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vout balpet ! peadra a zo da vamañ !

beeinflussbar ag. : ... a c'haller levezonaañ, levezonadus.

beeinflussen V.k.e. (hat beeinflusst) : teuler war, levezonaañ, degas levezon war, kaout levezon war, kaout pleg war, kaout perzh war, kaout krog war, kaout skog war, pouezañ war, gwaskañ war, atizañ, efediñ war, bountañ war, delanviñ, delanvadiñ, goudreiñ ; *etwas stark beeinflussen*, skogañ ubd ; *das Klima wird vom Meer beeinflusst*, delanvadet e vez an hin gant ar mor ; *jemanden bei seiner Wahl beeinflussen*, gwaskañ war dibab u.b. ; *'Gwalarn' hat die spätere Entwicklung der bretonischen Literatur stark beeinflusst*, 'Gwalarn' a levezonas krenn emdroadur lennegezh Breizh ; *jemanden durch Ratschläge beeinflussen*, mont d'u.b. dre guzulioù ; *jemanden geistig beeinflussen*, kaout krog war bred u.b. ; *diese Diskussion interessierte uns, umso mehr als sie die Zukunft unseres Betriebes beeinflussen konnte*, dedennet e oamp gant ar vreutadeg-se, seul vui ma c'halle levezonaañ dazont an embregerezh tu pe du.

Beeinflusser g. (-s,-) : levezoner g.

Beeinflussung b. (-,en) : **1.** levezon b., atiz g., krog g., enkrog g., goudroadur g. ; *gegenseitige Beeinflussung*, etrewered g., kenetreadur g., keveskemm g., keveskemmdre g., keveskemmed b., kevanaoz g. ; **2. [endro] thermische Beeinflussung**, **a)** delanvadiñ termek g. ; **b)** [dre astenn] saotradur gwrezel g., saotradur termek g.

beeinträchtigen V.k.e. (hat beeinträchtigt) : noazout da, noazout ouzh, gaouiñ, gaouiñ ouzh, ober gaou da, ober gaou ouzh, stekiñ ouzh, lakaat en arvar, diframmañ, gwallañ, chaokat, gwallaoozañ, gwatalaañ, direizhañ, disleberiñ, euveriñ, mazaouiñ, mekaat, gaouiñ, siañ ; *mein Bein ist in seiner Beweglichkeit beeinträchtigt*, morz-divorz eo va gar ; [gwir] *jemandes Rechte beeinträchtigen*, mac'homañ gwirioù u.b. (Gregor), krennañ gwirioù u.b., ober e rann (e gerz) eus gwirioù u.b., aloubiñ war gwirioù u.b., per'chennañ gwirioù u.b., ober gaou ouzh gwirioù u.b., gaouiñ gwirioù u.b. ; *jemandes Ehre beeinträchtigen*, stekiñ ouzh enor u.b., ober gaou ouzh enor u.b. / ober dismegañs d'u.b. en e enor / ober gaou ouzh u.b. en e anv vat (Gregor) ; *jemandes Ruf beeinträchtigen*, stekiñ ouzh brud u.b., ober gaou ouzh anv mat u.b., bihanaat brud vat u.b., duañ brud vat u.b., louzañ brud vat u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., ober anv fall ouzh u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., ober un diframm e sae u.b., terriñ keuneud war kein u.b., ober ur freg e brud vat u.b., kailharañ brud u.b., diframmañ brud vat u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b.

Beeinträchtigung b. (-,en) : gaou g., noaz g., noazadur g., diframm g., gwallerez g., direizhamant g., disleberadur g., siadur g. ; [mezeg.] *kognitive Beeinträchtigung*, divig anaoudelel g. **beelenden** V.k.e. (hat beelendet) : [Bro-Suis] doaniañ, glac'hariñ, enkreziñ, ankeniañ, anoaziñ, kalonizañ (u.b.), gloazañ kalon u.b., gloazañ.

Beelzebul g. : Beelzebul g., Beelzebud g. ; *den Teufel mit dem Beelzebub austreiben*, kas kuit an diaoulien dre Veelzebul, kouezhañ diwar ar billig en tan, kouezhañ eus ar billig en tan, mont eus ti al louam da di ar bleiz, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un ounner, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, mont eus ar melchon ruz d'ar brug, tec'hel diouzh trubuilh da gouezhañ e melre, bezañ sot evel Bille o redek en douar a-raok ar glav, mont war ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh, diskar un iliz da sevel ur chapel, difoeltrañ an ti d'ober ur forn.

beenden V.k.e. (hat beendet) : klozañ, echuiñ, finisañ, peurechuñ, kas da benn, degas tre, lakaat disoc'h da, disoc'h, disoc'h d'ober (fdb), lakaat divezh da, pengenniñ, debengenniñ, dibennañ, direstañ, gourfennañ, peuraozañ, termenañ, barrañ, dilostañ, lakaat klok, ober ouzh, ober diouzh, erruout gant, lakaat termen da ; *sobald er seine Arbeit beendet*, kerkent ha ma vo distag diouzh e labour, kerkent ha ma vo dispegh diouzh e labour, kerkent ha ma vo distok diouzh e labour ; *wir müssen aber jetzt dieses Gespräch beenden*, poent eo klozañ ar gaoz, poent eo krennañ ar gaoz ; *es ist Zeit (es wird Zeit), das zu beenden*, poent eo echuiñ gant an drase ; *eine Arbeit beenden*, peurechuñ ul labour, echuiñ ul labour, disoc'h gant ul labour, direstañ ul labour, peurober e feur, kas da benn ul labour, lakaat ul labour klok, talarat, ober ouzh e labour, ober diouzh e labour ; *ich werde früher oder später diese Arbeit beenden müssen*, mont hir, mont berr e rankin echuiñ al labour-se - koulz pe goulz pe goulz e rankin echuiñ al labour-se - koulz pe ziwezhat e rankin echuiñ al labour-se ; *etwas nicht beenden*, darsiñ ubd, dilostañ ubd, chom e-pign gant ubd, ober ubd diwar hanter, lezel ubd hep e echuiñ, chom hep echuiñ ubd, lezel ubd da ober, lezel an arar e-kreiz an erv, labourat evel ur yar dilost ; *und zum guten Schluss eine Tasse Kaffee, um das Essen anständig zu beenden*, hag ur banne kafe da gerniañ ar pred ; *bald beendet*, damdost echu, hogos echu, peuzechu, pare c'hraet, erru pare echu, erru pare c'hraet, tost echu, damechu, dambrest, pare-echu ; *der Gottesdienst ist beendet*, disoc'h eo an oferenn, echu eo an oferenn ; *der Gottesdienst war nicht völlig beendet*, an oferenn ne oa ket echu a-walch'an, an oferenn ne oa ket peurechu ; *nicht beendet werden*, chom darn, chom e darn, chom da restañ, chom o restañ, chom a-blad, chom e-pign, chom a-istrabilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom a-sac'h, chom ouzh torgenn, chom e boulc'h, chom diechu.

beendigen V.k.e. (hat beendigt) : klozañ, echuiñ, peurechuñ, kas da benn, degas tre, lakaat disoc'h da, disoc'h ubd, disoc'h d'ober ubd, pengenniñ, debengenniñ, dibennañ, direstañ, finisañ, gourfennañ, peuraozañ, termenañ, barrañ, dilostañ, lakaat klok, ehanañ gant, ober ouzh, ober diouzh ; *die Sitzung beendigen*, klozañ an emvod (an dalc'h-azez), lakaat disoc'h d'an emvod ; *nicht beendigen*, darsiñ, dilostañ, chom e-pign gant, ober diwar hanter ; *nicht beendigt werden*, chom darn, chom e darn, chom da restañ, chom o restañ, chom a-blad, chom e-pign, chom a-istrabilh, chom a-ispilh, chom e-skourr, chom a-sac'h, chom ouzh torgenn, chom e boulc'h, chom diechu.

Beendigung b. (-,en) : dibenn g., dilost g., ehan g., paouez g., fin b., disoc'hadur g., dibennadur, echuadur g., echuamant g., peuraozadur g. ; *Beendigung des Mietverhältnisses*, torr-lizher g. [liestor torrou-lizher].

beengen V.k.e. (hat beeengt) : strishaat, enkañ, enkaat, strobañ, gwegañ, [dilhad] inkaziñ.

beengt ag. : luziet, strobet, war enk, en enk, stumm, gweget ; beengt wohnen, *in beengten Verhältnissen wohnen*, bezañ lojet strizh, bezañ enk war an-unan er gér, bevañ (bezañ lojet) kloz ha tenn (war enk, en enk), bezañ gwasket en e lojeiz ; ich fühle mich nicht gern in meiner Bewegungsfreiheit beengt, ne blij ket din bezañ luziet (bezañ strobet), me a blij din kaout hed va gar, ne fell ket din bezañ dalc'het e nep tra ; er fühlt sich beengt in seiner Jacke, kazelioù e borpant (toulouù e vilginou) a zo re strizh, n'emañ ket aes en e borpant, gweget e vez en e borpant, inkazet e vez gant e borpant ; bei seinen Eltern zu Hause fühlte er sich in seiner Freiheit beengt, e ti e dud ne veze ket en e frankiz leun.

Beengtheit b. (-) : strizhder g., enkter g., stummder g., [dilhad.] inkaz g.

beerben V.k.e. (hat beerbt) : *jemanden beerben*, hêrezhiñ aberzh u.b., kaout un hêrezh a-zivar-lerc'h u.b.

Beerblau n. (-) : [kimiezh] glaz plant g.

beerdigen V.k.e. (hat beerdigt) : sebeliañ, douarañ, plediñ gant an douaridigezh, kas d'an douar, beziañ, besaat, interiñ, berediñ, dougen d'an douar, kas d'an douar, diskenn d'an douar, plantañ en douar, P. Klozañ ; die Toten beerdigen, beziañ ar re varv, lakaat ar re varv en douar, sebeliañ ar re varv, kas ar re varv d'an douar, douarañ ar re varv, berediñ ar re varv, plantañ an dud varv en douar ; ohne Mitwirkung kirchlicher Organe beerdigt werden, bezañ douaret hep tremen dre an iliz, P. bezañ interet evel ur c'hi ; er wurde in Bonn beerdigt, beredet eo bet e Bonn, beziet eo bet en ur vered e Bonn.

Beerdigen n. (-s) : das Beerdigen der Leichen, an douarañ korfou g.

Beerdiger g. (-s,-) : interer g.

Beerdigung b. (-,en) : interamant g., sebeliadur g., douaridigezh b., beziadur g., douaradur g., douarañ, lidou kañv ls. ; tränenlose Beerdigung, interamant sec'h g. ; sie sehen sich nur zu (bei) Taufen und Beerdigungen, en em gavout a reont asambles da-geñver (evit) ar badeziantou hag an interamantoù nemetken ; sie war hier bei der Beerdigung ihres Schwagers, amañ e oa bet gant marv he breur-kaer.

Beerdigungsbewilligung b. (-,en) / **Beerdigungserlaubnis** b. (-,se) : aotre beziañ g., aotre sebeliañ g.

Beerdigungsfeier b. (-,n) : obidoù ls., interamant g., kañvridoù ls., lidou kañv ls., lid-kañv g., kañv g., mortuaj g.

Beerdigungsgenehmigung b. (-,en) : aotre beziañ g., aotre sebeliañ g.

Beerdigungsinstitut n. (-s,-e) / **Beerdigungsunternehmen** n. (-s,-) : embregerezh kañvridoù g., embregerezh lidou kañv g., liderez kañv b.

Beerdigungsschein g. (-s,-e) : aotre sebeliañ g., aotre beziañ g.

Beere b. (-,n) : 1. hugenn b., paterenn b., irin str. ; Beeren abstreifen, dastum hugennou gant ur grib hugennou, hugenna gant ur grib hugennou ; Erdbeere, sivi str. ; Himbeere, flamboez str. ; rote Beeren, fruevez ruz str. ; 2. rezinenn b., greun rezin str., hugenn rezin b.

Beerenauslese b. (-) : [gwin] gwin likorek g.

beerensförmig ag. : hugennheñvel, a-stumm gant un hugenn, stummet evel un hugenn, e doare un hugenn, e doare

hugennou, a-zoare gant un hugenn, a-zoare gant hugennou, a-seurt gant un hugenn, a-seurt gant hugennou.

beerensfressend ag. : hugenndebrebr.

Beerenfrucht b. (-,früchte) : hugenn b., paterenn b., irin str.

Beerenobst n. [str.] (-es) : fruevez ruz str.

Beerenstrauß g. (-es,-sträucher) : bod-hugennou g.

beerentragend ag. : hugennek.

beereweise Adv. : hugenn-hag-hugenn, greunenn-hagreunenn.

Beet n. (-es,-e) : plañchenn b., plañchennad b., ervenn b., palejad g. ; Gemüsebeet, pengenn g., pengennad g., gwelead g. ; ein Erdbeerbeet, ur gwelead sivi g., ur pengennad sivi g. ; Blumenbeet, bleuñveg b. [liester bleuñvegi / bleuñvegoù], tachennadig bleunioù b., palejad bleunioù g., karrezad bleunioù g., gwelead bokeadou g. ; Rasenbeet, tachennadig leton b., palejad leton g., karrezad leton g. ; eingesätes Beet, hadeg b. ; ein Beet von Kraut säubern, ein Beet jäten, ch'wennat un ervenn, dilouzaouañ un ervenn, dilastezañ un ervenn ; Beete anlegen, ober ervennou ; den Boden unter Verwendung von erhöhten engen Beeten bearbeiten, Hochbeete anlegen, labourat a irvi bihan.

Beete b. (-,n) : [louza.] 1. kaol-rabez str. ; 2. rote Beete, beterabez ruz str., boetrabez liorzh str.

befähigen V.k.e. (hat befähigt) : gouestaat, barrekaat, perzhekaat, perzhegañ, aotren, engwiriañ, doareañ [evit ober udb] ; die Kinder zu selbstständigem Handeln befähigen, lakaat ar vugale e doare (e tro, e tu, e par, e stad) da vezañ emren.

befähigt ag. : barrek, perzhék ; hoch befähigter Arbeiter, micherour gourferzhék g. ; zu etwas befähigt sein, bezañ barrek war udb, bezañ aotreet d'ober udb, kaout gwir d'ober udb, bezañ doareet evit ober udb ; die Menschen sind ungleich begabt und befähigt, gwelloch danvez a vez en eil eget en egile.

Befähigung b. (-,en) : 1. barregezh b., barrekadur g., gouested b., gouester g., gouestoni b., perzhegezh b., ampartiz b. ; berufliche Befähigung, barregezh war ur vicher b., gouestoni (donezon natur b./g.) evit ober ur vicher b., perzhegezh vicherel b. ; 2. perzhekadur g.

Befähigungs nachweis g. (-es,-e) : testeni gouested vicherel g.

befahrbar ag. : 1. ... a c'heller hentiñ gant ur c'harr, hedremen, ... a c'heller pleustriñ, ... a c'heller mont gantañ, ... a c'heller mont drezañ, hentadus, darempredus, likant, kasant ; mit dem Fahrrad befahrbar, ... a c'haller hentiñ war varc'h-houarn, mat evit ar marc'houù-houarn ; ein befahrbarer Weg, un hent-karr g., ur c'harrhent g., un hent likant g., un hent kasant g., un hent hedremen g., un hent darempredus g. ; nicht befahrbar, dihentadus ; schwer befahrbarer Weg, hent teuch' g. ; in beiden Richtungen befahrbare Straße, hent daoudou g. ; Bankette nicht befahrbar, ribl-hent gwak ! ; 2. [stér] bageüs, bageadus, merdeüs, merdeadus.

Befahrbarkeit b. (-) : 1. darempredusted b., hedremended b. ; 2. [merdead.] bageüsted b., bageadusted b., merdeüsted b., merdeadusted b.

befahren V.k.e. (befährt / befür / hat befahren) : 1. tremen war [un hent], mont gant [un hent], mont dre [un hent], daremprediiñ [un hent] ; eine stark befahrene Straße, ur straed gant kalz a dremeniri b., ur straed kalz a bleustr ganti b., ur straed darempredet stank b., ur straed kalz darempred gant ar c'hirri warni b. ; eine schwach befahrene Straße, ur straed diachub a girri-tan b., ur straed dibleustr b., ur straed nemet un nebeud kirri-tan o vont drezi b. ; 2. [mengleuz.] einen Schacht befahren,

a) diskenn en un toull mangleuz ; b) [dre astenn.] lakaat ur vngleuz da dalvezout, lakaat ur vngleuz dindan gorvo.

Befahren n. (-s) : tremen g., tremenri b., tremen-distremen g.
Befall g. (-s, Befälle) : 1. magnez g., astuz g., amprevaned ls., kontron str., lastez str., viltañs g., loustoni b., loened ls., lorgnez str. ; sich wegen Läuse- oder Flohbefall kraszen, kaskalat, tarlaskañ, en em darafat, en em daragnat, P. cheñch park d'e loened ; 2. [mezeg.] tizhad g., gwaskad g., erialañ g. ; den Befall begünstigend, erialus.

befallen V.k.e. (befällt / befel / hat befallen) : 1. tagañ, sailhañ war, arsailhañ, fardiñ war, strimpiñ war, plauiañ war ; 2. [dre skeud.] skeïñ, spinañ, tagañ, tizhout, kouezhañ war, reuziañ, pegañ e, skogañ ; von Furcht befallen werden, bezañ krog ar spont (an aon) en an-unan, kemer aon (spont), komañs spontañ, komañs da spontañ, mont bihan e galon, sevel aon (spouron) gant an-unan, sevel spouron en e greiz ; eine Anwendung von Furcht befiehl ihn, ur barrad anken a denijas warnañ, santout a reas ar spont o tremen dre e izili a houlennoù herrus, lammat a reas krenadenn ar spont war e galon, ur grenadenn en doa bet, ur barr spont a zeus warnañ, ur gasadenn spont a zeus warnañ, un taol hiris a begas ennañ, islonket e voe e galon gant ur barrad anken ; mich befällt ein Schauder, ur gridienn aon a spin va ene, treantet eo va c'halon gant ar spont / treantet eo va c'halon gant an aon (Gregor), ur gridienn a hej ac'hanon, ur gridienn yen a zo warnon, ur gridienn yen a sav warnon, ur gridienn yen a grog e pep lec'h dre va gwazhied, tremen a ra an Ankoù drezon, tremen a ra an Ankoù dreiston, mont a ra an Ankoù dreist din, tremen a ra an Ankoù dre va chouk, ur gridienn a red a-hed va livenn-gein, ur gridienn a red hed va livenn-gein, ur gridienn a red dre hed va livenn-gein, santout a ran ur gridienn o redek dre va c'horf, deuet ez eus ur chwezenn-yen dreiston (ennon, warnon, drezon), ur chwezenn-yen a red a-hed (hed, dre hed) va c'hoc'h, santout a ran ar spont o tremen dre va izili, deuet ez eus un aezhenn yen warnon, ur ch'lhizhenn a zeu warnon ; von heftigen Schmerzen befallen sein, bezañ bec'hiet a zrougoù, bezañ poazh gant ar boan, kaout droug braouac'h, reuziñ poanioù kris, reuziñ poanioù disaour, reuziñ poanioù grizias, reuziñ poanioù dreist, reuziñ poanioù divat, bezañ taget gant ur boan ifern, poaniañ da grial, kaout poan da grial, diwaskañ poanioù skrijus, gouzañ poanioù kris, diwaskañ poanioù garv, diwaskañ poanioù kalet, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ poanioù kris o hegall ouzh an-unan, bezañ poanioù kris ouzh e waskañ, bezañ gwasket da vat ; von qualvollen Schmerzen befallen werden, dont reuziad d'an-unan, kouezhañ gloaziou kreñv war an-unan ; 3. azrec'hiñ, lakaat (plantañ) freuz, ober e freuz, hadañ freuz ha reuz, ober (c'hoari) e reuz, degas drast, gwastañ, drastañ, glac'hariñ, freuzañ, tagañ, tizhout, kouezhañ war, plavañ war, reuziañ, erialañ ; die Seuche befällt das ganze Dorf, ar c'hleñved-red a zo war ar barrez a-bezh, ti ebet er barrez a zo bet espernet gant ar c'hleñved-red, emañ ar poread oc'h ober e reuz er barrez a-bezh, krog eo ar c'hleñved-red er barrez a-bezh, pegañ a ra ar c'hleñved-red er barrez a-bezh ; das Land wurde von einer Seuche befallen, ur c'hleñved pegus a blavas war ar vro, ur c'hleñved pegus a gouezhas war ar vro, ur c'hleñved pegus a redas dre ar vro, ur c'hleñved pegus a oa o ren er vro, ur c'hleñved pegus a grogas er vro, gwazh e voe ar vro eus ur c'hleñved pegus ; die Kartoffeln sind von Schädlingen befallen, gwashaet eo ar patatez, stag eo ar c'hleñved war an avaloù-douar, kouezhet ez eus ur c'hleñved war an avaloù-douar ; der Getreidebrand hat das Korn befallen, ar gwinizh a zo kouezhet korbon (ar mergl) warno, emañ ar gwinizh o korboniñ, emañ al

luc'hed o skaotañ ar gwinizh, emañ ar gwinizh o luc'chediñ (oc'h intrañ), emañ ar gwinizh o skaoduañ, taget eo ar gwinizh gant an duad ; von Ratten befallenes Haus, ti neret a razhed g., ti leun a razhed g., ti aloubet gant ar razhed g., ti ar razhed o neriñ ennañ g. ; von Stummheit befallen, mudet ; das Obst ist von Würmern befallen, preñvediñ a ra ar frouezh, preñvedet eo ar frouezh, gwazh eo ar frouezh eus ar preñved.

befangen ag. : 1. abaf, lent, seizhdaleet, ginet, diaes evel en ur roched reun ; befangen sein, bezañ diaes evel en ur roched reun, lentañ, bezañ nec'het evel ur c'hi war ur c'hravazh, bezañ nec'het evel an diaoul war ur c'hravazh ; 2. untuek, untuet, douget d'un tu ; in Vorurteilen befangen, dalc'het en e spered gant ur bern rakvarniou, nasket e spered gant ur bern rakvarniou, leun e spered gant rakvarniou, kraouiet en e rakvarniou, luziet e spered gant rakvarniou, garzhet en e rakvarniou ; 3. diakuit, loaiek, dornet fall, distu, diampart, meudek, mañchek, kleiz, kleizek, glaouch, mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, pounner e vodoù ober, heut, abaf, loerek, bavek, besaotr, bleup, gloud, louat, gars, patellek, pestuek, silhek ; 4. [gwir] sich für befangen erklären, en em zigareziñ.

Befangenheit b. (-) : 1. abafted b., lentegezh b., lentidigezh b. ; jemandem die Befangenheit nehmen, aezañ u.b. ; 2. untuegezh b., doug d'un tu g., dougidigezh b. ; Besorgnis der Befangenheit, diskred a untuegezh g. ; 3. diampartz b., lourdiz b., lourdoni b., emzalc'h loaiek (heut, abaf, loerek, glaouch) g.

befassen V.k.e. (hat befasst) : 1. jemanden mit etwas befassen, kargañ u.b. d'ober udb, lakaat u.b. d'ober udb, kargañ u.b. eus udb, fiziout ur garg en u.b., fiziout ur gefridi en u.b., kemenn d'u.b. ober udb, reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ udb en emell d'u.b., reiñ kefridi d'u.b. d'ober udb., kefridiañ u.b., daveiñ u.b. d'ober udb ; 2. [trannyezh.] teuta, teutañ, meudikañ, meudata, meuta, dornata. V.em. : sich befassen (hat sich (ak.) befasst) : sich mit etwas befassen, plediñ gant (war, ouzh) udb, pleal gant udb, intent ouzh udb, pleustriñ war udb, prederiañ gant udb ; sich mit einer Problematik befassen, pleustriñ war ur gudenn, plediñ gant ur gudenn ; sich mit allerlei Geschäften befassen, bezañ ur Yann mil micher (ur Yannig mil vicher, ur Yann e vil vicher, ur Yannig a vil vicher) ; das Buch befasst sich mit der französischen Revolution, plediñ a ra al levr gant an dispac'h e Bro-C'hall ; sich noch einmal mit etwas befassen, adsellet ouzh udb, adstudiañ udb.

Befassung b. (-,-en) : 1. [gwir] arhop g., arhopadenn b. ; 2. kuzuliadenn b. ; 3. enklaskadenn b., enklask g., studiadenn b.

befehden V.k.e. (hat befehdet) : stourm ouzh, stourm a-enep da, ober brezel da, brezeliañ a-enep.

V.em. : sich befehden (haben sich (ak.) befehdet) : brezelekaat (ober brezel) an eil ouzh egile.

Befehl g. (-s,-e) : urzh g., gourc'hennem g., kemenn g., gourc'hennemnidigezh b. ; schriftlicher Befehl, kemennadurezh b. ; mündlicher Befehl an ein Arbeitstier, hop g. ; strikter Befehl, ausdrücklicher Befehl, urzh groñs g., gourc'hennem groñs g. ; widersprüchliche Befehle, urzhioù kontrol an eil d'egile ls. ; einen Befehl geben, einen Befehl erteilen, dougen (ober) ur gourc'hennem, kemenn d'u.b. ober udb, reiñ un urzh, reiñ urzh d'ober udb, urzhiañ ober udb, kas kemennadurezh (Gregor) ; er erteilt den Befehl, den Scheiterhaufen anzuzünden, gourc'hennem a ra ma vo enaouet ar bern-keuneud, kemenn a ra ma vo enaouet ar fagodiri, mennout a ra ma vo enaouet ar buched ; er erteilte den Befehl, ihn hereinzulassen, gourc'hennem a reas ma vele roet digor dezhañ, kemenn a reas ma vele roet digor dezhañ, reiñ a reas urzh evit ma vele

roet digor dezhañ ; einen Befehl erhalten, einen Befehl empfangen, einen Befehl bekommen, degemer (kaout, resev) urzh d'ober udb, degemer ur gourc'henn ; einen Befehl ausführen, einen Befehl vollziehen, einen Befehl befolgen, heuliañ (seveniñ, sekutiñ) un urzh, sentiñ ouzh ur c'henn, sentiñ ouzh ur gourc'henn, delc'her d'ur gourc'henn ; Ausführung eines Befehls, Durchführung eines Befehls, sevenidigezh un urzh b. ; sich (ak.) an einen Befehl halten, ober diouzh un urzh ; sich (ak.) strikt an die Befehle halten, mirout strizh an urzhoù ; sich einem Befehl unterwerfen, sentiñ ouzh un urzh, plegañ d'ur gourc'henn ; er hat den Befehl bekommen, sofort abzureisen, urzh a zo bet roet dezhañ da vont kuit diouzhu ; manche wollen sich keinem Befehl unterwerfen, darn a zo ne c'houlennt ket bezañ mestroniet, darn 'zo ne c'houllont ket bezañ mestroniet, darn 'zo a c'houll en em ren hep sujidgez na sparl ebet ; sich einem Befehl widersetzen, naç'h sentiñ ouzh ur c'henn, naç'h seveniñ un urzh, disentiñ ouzh ur gourc'henn, arbenniñ (enebiñ) ouzh un urzh, en em reudiñ ouzh un urzh, rebekat ouzh un urzh ; Nichtbefolgung eines Befehls, naç'h sujañ g. ; einen Befehl umgehen, mont hebiou d'ur gourc'henn, treiñ diwar ur gourc'henn ; einen Befehl überschreiten, mont dreist d'ar pezh a oa bet gourc'hennet d'an-unan ober, mont en tu-hont d'ar pezh a oa bet kemennet d'an-unan ober, mont dreist an urzh bet roet d'an-unan, regiñ un urzh ; einen Befehl einschärfen, sankañ don ur gourc'henn e penn tud 'zo, diferañ ur gourc'henn d'u.b., plantañ don ur gourc'henn e penn u.b. ; etwas auf jemandes Befehl tun, ober udb diwar gourc'henn u.b., ober udb dre gemenn (dre urzh, diouzh lavar) u.b. ; auf meinen Befehl, em gourc'henn ; bis auf gegenteiligen Befehl, betek-gouzout, war-vete gouzout, nemet e vefe dislavaret an urzh bet roet deomp, nemet e teufe un diskemann, nemet e teufe un urzh kontrol (Gregor) ; einen Befehl widerrufen, terriñ ur gourc'henn, terriñ un urzh ; Befehl und Gegenbefehl, kemenn ha diskemann ; Ihr Wunsch sei mir Befehl, Ihr Wunsch ist mir Befehl, ho mennozhioù a zo urzhoù, ra vo graet evel ma youlit ; zu Befehl, Herr Hauptmann ! gourc'hennit din hag e sentin, aotrou kabiten ! en ho kourc'henn emaoñ, Aotrou kabiten ! en ho servij emaoñ, Aotrou kabiten ! ; ich habe meine Befehle ! urzhoù am eus bet ! ; auf königlichen Befehl, dre gemenn (dre urzh) ar roue, war gourc'henn ar roue ; unter seinem Befehl, en e c'hourc'henn ; Befehl ist Befehl, ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - ur gourc'henn a zo ur gourc'henn, n'eus ket da chipotal - gwell eo ober labour fall evit disentiñ ouzh ar mestr ; dies ist keine Bitte sondern ein Befehl, n'eo ket ur ped eo, ur c'henn ne lavaran ket ; was steht zu Befehl ? en ho kourc'henn emaoñ ! gourc'hennit din hag e sentin ! en ho servij emaoñ ! ; zu Befehl, Herr Hauptmann ! gourc'hennit din hag e sentin, Aotrou kabiten ! en ho kourc'henn emaoñ, Aotrou kabiten ! en ho servij emaoñ, Aotrou kabiten !

befehlen V.k.e. (befiehlt / befahl / hat befohlen) : 1. gourc'henn, arc'hiñ, urzhañ, kemenn, enderc'hel, ordren, reiñ urzh da, reiñ urzh evit ma, degemenn, lavaret, mennout, [dre eilpenn-ster e brezhoneg] berzañ ; jemandem ausdrücklich befehlen, etwas zu tun, gourc'henn groñs d'u.b. ober udb ; er befiehlt, den Scheiterhaufen anzuzünden, gourc'henn a ra ma vo enaouet ar bern-keuneud, kemenn a ra ma vo enaouet ar fagodiri, mennout a ra ma vo enaouet ar buched ; lauthals befehlen, etwas zu tun, krial ober udb ; er befahl, ihn hereinzulassen, gourc'henn a reas ma vefe roet digor dezhañ, kemenn a reas ma vefe roet digor dezhañ, reiñ a reas urzh evit ma vefe roet digor dezhañ ; er hat mir befohlen, es

zu tun, gourc'hennet en doa din ober an dra-se, lavaret en doa din ober an dra-se, roet en deus bet urzh din d'en ober, lakaet en deus bet ac'hanon d'en ober, urzhet en doa din ober an dra-se, kemennet en doa din ober an dra-se, degemennet en doa din ober an dra-se ; er hat mir befohlen, so etwas nicht zu tun, gourc'hennet en doa din na rafen ket an dra-se, gourc'hennet en doa din chom hep ober an dra-se, lavaret en doa din chom hep ober an dra-se, roet en deus bet urzh din da chom hep en ober, urzhet en doa din chom hep ober an dra-se, kemennet en doa din chom hep ober an dra-se, degemennet en doa din chom hep ober an dra-se ; ich befehle euch, pünktlich zu sein, kemenn a ran deoc'h bezañ d'an eur, urzhañ a ran deoc'h bezañ d'an eur, mennout a ran ma viot d'an eur ; sie befahlen ihnen, sich von ihm fernzuhalten, difenn a rejont outo mont war e dro ; wer befehlen will, muss gehorchen lernen, a-raok ober e renkou ez eo ret deskiñ sentiñ, a-raok klask ober lezennoù ez eo ret deskiñ sentiñ, a-raok ober al lezenn d'ar re all ez eo ret deskiñ sentiñ, kent lezenniñ ez eo ret deskiñ sentiñ ; 2. [dre skeud.] wie Sie befehlen ! evel a garot ! evel ma karot ! evel a hetot ! graet e vo diouzh ho tiviz ! diviz deoc'h ! diuz deoc'h ! ; Gott befohlen, kenavo er bed all ! ; seine Seele Gott befehlen, erbediñ e ene da Zoue, en em erbediñ da Zoue, en em erbediñ ouzh Doue, ober e c'hourc'hennouù ouzh Doue, gourc'henn e ene da Zoue ; sich in Gottes Schutz befehlen, goulenn rekourañs digant an Aotrou Doue ; ich befehle Sie in Gottes Schutz ! Doue d'ho miro ! Doue d'ho prezervo !

Befehlen n. (-s) : gourc'hennidigezh b., gourc'hennerezh g., gourc'henn g.

befehlend ag. : taer, groñs, reut, aotrouniek, aotrouniezhus, krenn-ha-krak, krak-ha-krenn, gourc'hennus, mestronius, aotrounius, mac'hus, mac'hom, mac'homus.

befehlichen V.k.e. (hat befehligt) : ren, gouarn, bleniañ, mestriñ da ; ein Mann, der befehligen kann, un den start a zorn g.

Befehlsausgabe b. (-,n) : [lu] skignerez ar gourc'hennouù g.

Befehlsbrief g. (-s,-e) : lizher ordren g., lizher urzhañ g. ; [istor Bro-C'hall] königlicher Befehlsbrief, lizher-siell g.

Befehleinrichtung b. (-,en) : [tekn.] organ lankañ g., lanker g.

Befehlsempfänger g. (-s,-) : kemennadour g., erounezer g., sevener g.

Befehlsform b. (-) : [yezh.] doare-gourc'henn g.

Befehlsgabe g. (-s,-) : kemennour g.

befehlsgemäß ag. : ... a glot gant ar pezh a zo bet gourc'hennet ober, ... a glot gant ar c'hennouù, ... a glot gant ar gourc'hennouù.

Adv. : evel ma oa bet gourc'hennet ober, hervez ar c'hennouù, diouzh ar gourc'hennouù.

Befehlsgewalt b. (-) : Befehlsgewalt über (ak.), renadur war g. ; jemandes Befehlsgewalt unterstehen, bezañ e gourc'henn u.b., bezañ dindan urzhoù u.b., bezañ sujet d'u.b., bezañ e dalc'h u.b., bezañ dindan dalc'h u.b., bezañ dindan perzh u.b., bezañ dindan aotrouniezh u.b., bezañ dindan mestroni u.b., bezañ dindan damani u.b., bezañ dindan beli u.b., bezañ dindan renerez u.b., klevet ouzh u.b. ; die Befehlsgewalt übernehmen, kemer penn an traouù, kemer ar penn, kemer ar stur etre e zaouarn.

Befehlshaber g. (-s,-) : rener g., gourc'hennour g., gourc'hennerezh g., komandant g. ; Oberbefehlshaber, pennjeneral g., penngadour g., pennc'hourc'hennour g.,

- penngomandant g., komandour g. ; [relij., islam] **Befehlshaber der Gläubigen**, komandour ar gredrieren g.
- befehlshaberisch** ag. : taer, groñs, reut, aotrouniek, aotrouniezhus, krenn-ha-kraak, kraak-ha-krenn, mestronius, aotrounius, gourc'hemennus, kreñv d'e benn, douget da c'hourc'hemenn, taolet da c'hourc'hemenn, troc'h-holl, ur spered gourc'hemenn dezhañ.
- Befehlssatz** g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn en doare-gourc'hemenn b.
- Befehlsstab** g. (-s,-stäbe) : 1. [lu] penngarter g., sturvod g. ; 2. [hent-houarn] kant kemennoù g., kantenn c'hourc'hemenn b., pladenn c'hourc'hemenn b.
- Befehlsstelle** b. (-,n) : stael gourc'hemenn g., post-gourc'hemenn g.
- Befehlstaste** b. (-,n) : [stlenn.] stokell lankañ b.
- Befehlston** g. (-s) : ton strizh g., ton gourc'hemennus g., mouezh strizh (reut, dizamant, flemmus, lemm, sec'h, rok, dichek, divalav, put, taer) b., mouezh c'hrs b., ton reut g., komzoù krak-ha-krenn ls., notenn vras b. / notenn uhelañ b. (Gregor), ton rust (rok, dibalamour, grōñs, mestronius) g.
- Befehlsstruktur** b. (-,en) : [lu] frammadur an arme g. ; *Armee mit einer klaren Befehlsstruktur*, arme frammet mat b.
- Befehlsverweigerer** g. (-s,-) : disentad g. [*liester disentidi*].
- Befehlsverweigerung** b. (-,en) : disujidigezh b., disentidigezh b.
- befehlswidrig** ag. : a-enep ar gourc'hemenn, kontrol d'ar gourc'hemenn.
- Befehlszeile** b. (-,n) : [stlenn.] linenn urzchiañ b., linenn urzhiou b.
- befeilen** V.k.e. (hat befeilt) : [tekn.] livnañ.
- befeinden** V.k.e. (hat befeindet) : stourm ouzh, strivañ a-enep. V.em. : **sich befeinden** (haben sich (ak.) befeindet) : bezañ c'hoari etrezo, bezañ bec'h etrezo, bezañ jeu etrezo ; sie befeinden sich, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo, c'hoari a zo etrezo, jeu a zo etrezo, bec'h a zo etrezo, treiñ a ra d'ar put etrezo.
- befestigen** V.k.e. (hat befestigt) : 1. stardañ, startaat, kreñvaat, sonnaat, stagañ, stabilaat, stabiliañ, skorañ, kadarnaat, sikañ, diazezañ mat, kantañ, parfediñ, parfetaat, festañ, lenañ, lakaat a-varv, lakaat marv en e blas, fervaat ; *der Strohhaufen muss befestigt werden, ret eo stardañ ar bern plouz* ; eine Wagenladung befestigen, stabilaat ur gargad war ur c'harr ; mit einem Riemen befestigen, stagañ gant ur senklemn ; die Schaukel am Baum befestigen, stignañ ar vrañsigell ouzh brank ar wezenn ; die Baugrubensohle mit Felsblöcken befestigen, roc'hekaat foñs ar gavenn ; Korkschwimmer an einem Netz befestigen, ljañ ur roued, skonjañ ur roued ; seine Macht befestigen, diazezañ e vestroni, kadarnaat e veli ; 2. [lu] kreñvaat, kreñvlec'hiañ, mogeriañ, ramparzhiñ, gwikadellañ, boulouardañ ; eine Stadt befestigen, kreñvaat ur gêr, ober eus ur gêr ur c'hrefvlec'h, kreñvlec'hiañ ur gêr, gwikadellañ ur gêr, mogeriañ ur gêr, ramparzhiñ ur gêr ; befestigte Stadt, kér-gloz b., kér greñv b., plas kreñv g., plas surentez g., fortaras g. ; 3. [merdead.] mit einem Tau befestigen, stagañ gant ur fun ; 4. [tekn.] mit Bolzen befestigen, serjantañ, ibilhouarnañ ; 5. sie wollen uns im Aberglauben erhalten und befestigen, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav dindan o lavirus faos ha tromplus, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav dindan kredennou sot, falvezout a ra dezho hon derc'hel atav e teñvalijenn ar gaou ; [relij.] jemandes Glauben befestigen, kreskiñ feiz u.b., reiñ muioc'h-mui a nerzh da feiz u.b., kreñvaat feiz u.b., startaat feiz u.b. ; jemanden in seinem
- Glauben befestigen**, kreñvaat u.b. en e feiz, sonnaat u.b. en e feiz, startaat u.b. en e feiz, kadarnaat u.b. en e feiz.
- V.em. : **sich befestigen** (hat sich (ak.) befestigt) : [dre skeud.] kreñvaat, startaat, kadarnaat ; [relij.] **sich im Glauben befestigen**, en em dommañ mui-ouzh-mui en e feiz, reiñ muioc'h-mui a nerzh d'e feiz, reiñ birvidigezh d'e feiz, kreñvaat er feiz, sonnaat er feiz, startaat er feiz.
- Befestigen** n. (-s) : stabiladur g., startadur g.
- befestigend** ag. : startaus, stabilaus.
- Befestigung** b. (-,en) : 1. startadur g., stabiladur g., kreñvadur g., kreñvaat ; 2. [lu] difennoù ls., kreñvvogerioù ls., kreñvadurioù ls. ; *bastionierte Befestigung*, boulouardadur g.
- Befestigungsanlage** b. (-,n) : difennoù ls., kreñvvogerioù ls., kreñvadurioù ls.
- Befestigungsband** n. (-s,-bänder) : [tekn.] ailheden stardañ b.
- Befestigungsgürtel** g. (-s,-) : [lu] gouriz kreñvaat g.
- Befestigungsklaue** b. (-,n) : [tekn.] stag g., stagell b., strapenn b., tach-krog g.
- Befestigungskunst** b. (-) : [lu, tisav.] savouriezh difennoù b., savouriezh kreñvvogerioù b., savouriezh kreñvadurioù b.
- Befestigungsleine** b. (-,n) : [merdead.] festell b.
- Befestigungsmauer** b. (-,n) : [lu, istor] ramparzhang g., moger-greñv b., moger-zifenn b., moger-emzifenn b., difenn-tro g. ; *hohe Befestigungsmauern*, ramparzhioù mogeriet uhel ls.
- Befestigungspflock** g. (-s,-pflocke) : [kirri] stihl g., stihlon g., starderez b., ardant g. ; die Ladung eines Pferdewagens an die Befestigungspflocke festbinden, stihliñ ar charread g.
- Befestigungspunkt** g. (-s,-e) : poent krapañ g., poent stag g.
- Befestigungsschraube** b. (-,n) : biñs stagañ b., biñs juntañ b.
- Befestigungsseil** n. (-s,-e) / **Befestigungstau** n. (-s,-e) : [merdead.] festell b.
- Befestigungswerk** n. (-s,-e) : savadur kreñvaet g., kreñvvoger b., mogeriadur g., difennoù ls., kreñvvogerioù ls.
- befeuchtbar** ag. : glebiadus.
- befeuchten** V.k.e. (hat befeuchtet) : gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, dourennekaat, gleborekaat, moeltrañ, mouestaat, mouestañ, touilhañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, dousaat ; den Staub befeuchten, lazhañ ar boultern gant dour ; einem Kranken die Lippen befeuchten, souplaat e uzelloù d'ur c'hlavnour, dispelc'hiñ diweuz ur c'hlavnour ; wieder befeuchten, adc'hlebiañ, adc'hlepat, adleizhañ, adleishaat, advouestañ.
- Befeuchten** n. (-s) : dourezh g., glebierezh g., glebaj g., glebiadur g., glebiadenn b., mouestadur g.
- befeuchtend** ag. : glebius, mouestus, gouzourus, ... gouzourañ.
- Befeuchter** g. (-s,-) : [benveg] leizher g., glebier g., glebigell b., delter g. ; *Briefmarkenbefeuchter*, glebier timbroù g.
- Befeuchtung** b. (-,en) : leizhañ g., dourezh g., glebierezh g., glebaj g., glebiadur g., glebiadenn b., glebiañ g., gouzourañ g., dispelc'hiñ g., mouestadur g., soubouilh g.
- Befeuchtungstuch** n. (-s,-tücher) : lapas g.
- befeuern** V.k.e. (hat befeuert) : 1. tommañ ; 2. bouetañ an tan ; 3. [merdead., njerezh] balizennañ ; 4. [lu] bombezhañ, bombezennañ ; eine Stellung befeuern, bombezhañ ur savlec'h ; 5. [lu] mindrailhañ ; 6. [dre astenn.] jemanden mit etwas befeuern, teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) udb ouzh u.b., teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) udb gant u.b., labezañ u.b. gant udb.
- Befeuierung** b. (-,en) : [merdead., njerezh] balizennadur g., balizennañ g.
- Beffchen** n. (-s,-) : [dilhad.] rambraz g., [relij.] rabad g.

befiedern V.k.e. (hat befiedert) : stuc'hennañ, stuc'hañ, pluañ, pluñvañ.

V.em. **sich befiedern** (hat sich (ak.) befiedert) : pluañ, pluñvañ ; das Vöglein befiedert sich, al labousig a ra e bluñv, an evnig a ra pluñv, dont a ra pluñv d'an evnig, dont a ra e bluñv d'an evnig, sevel a ra plu war al labousig, pluañ a ra al labousig, pluñvañ a ra al labousig.

Befiedern n. (-s) : stuc'hennadur g., stuc'hennañ g., stuc'hañ g., pluañ g., pluñvañ g.

befiedert ag. : 1. das Vögelchen ist nun befiedert, pluet (pluñvet) eo al labousig ; 2. befiederter Pfeil, bir askellek g., bir stuc'hennet g. ; 3. [ardamezouriez] stuc'het.

Befiederung b. (-) : stuc'hennad-saezh b., stuc'henn-saezh b. **befinden** V.k.e. (befand / hat befunden) : 1. kavout ; es (*für*) gut befinden, kavout mat udb (ober udb) ; 2. [gwir] barn ; jemanden für schuldig befinden, dougen en e varnadenn ez eo kablus u.b. ; das Gericht wird darüber befinden, reiñ a raio al lez-varn he disentez.

V.em. : **sich befinden** (befand sich / hat sich (ak.) befunden) : 1. bezañ lech'iet, bezañ goursezet, bezañ, ren ; der Eingang befindet sich dort, du-hont emañ an nor evit mont e-barzh ; das Hotel befindet sich mitten im Wald, goursezet eo al leti e-kreiz ar c'hood, al leti a ren e-kreiz ar c'hood ; dieses Projekt befindet sich zur Zeit in Arbeit, emañ ar raktres-se war ar stern, emañ ar raktres-se war ar billig ; 2. [dre heñvel.] en em gavout, en em santout ; er befindet sich in einer ungünstigen Lage, n'emañ ket an traou a-du gantañ ; wie befinden Sie sich ? penaos emañ kont ganeoch' ? penaos emañ ar bed ganeoch' ? penaos e ya an traou ganeoc'h ? hag ar yec'hed ? ; sich äußerst wohl befinden, bezañ en e vleud, bezañ en e aez, bezañ en e yec'hed, bezañ yac'h-pesk, bezañ yac'h-beuz, bezañ yac'h-klok, bezañ yac'h evel ur pesk, bezañ yac'h evel ar beuz, bezañ yac'h evel un tach, bezañ war e yec'hed, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ en e voued leun, bezañ en e goch, bezañ en e ched, bezañ en e lec'h, bezañ en e charreou, bezañ en e zour hag e c'heot, bezañ en e vutun, bezañ gant e jeu, bezañ er friko, bezañ en ur friko, bezañ en e wellañ, koñfortiñ ; sie befindet sich in anderen Umständen, kelou (kelou mat, kelou nevez, kelou bugel) a zo ganti, emañ an dud da greskiñ ganti, anv a zo ganti, emañ ar soubenn o virviñ, war he chaosonou emañ, prenet he deus un davañjer nevez, prenet he deus ur vrennidenn nevez, ur bugel a zo en he c'herc'henn, bugel a zo ganti, war he fedennou emañ, un taol-gwenan a zo da vezañ.

Finden n. (-s) : 1. stad b., doare g., jeu b. ; sich nach jemandes Befinden erkundigen, goulenn kelou eus yec'hed u.b., goulenn kelou eus an doare m'emañ ar bed gant u.b., goulenn an doare eus u.b., goulenn anv eus u.b., goulenn doare u.b., goulenn penn diwar u.b., goulenn kelou eus u.b., goulenn eus kelou u.b. ; 2. meno g., soñj g. ; nach seinem Befinden, d'e soñj, d'e veno, war (hervez) e veno, war e soñj, ... a gav dezhañ.

beindlich ag. : im Umlauf befindliche Banknoten, bilhedorù bank en implij ls., bilhedorù amred ls. ; das dort befindliche Museum, ar mirdi a zo eno ; in Vernarbung befindlich, ... war gleizhennañ, ... a zo o kleizhennañ ; im eigenen Besitz befindlich, ... a-biaou.

befingern V.k.e. (hat befigert) : 1. etwas befigem, malordiñ udb, plamoustiñ udb ; die Fische befigern, malordiñ ar pesked ; das Obst befigem, malordiñ ar frouezh ; 2. tastornat, dormata, merat, maniañ, fistoulat ; 3. chourañ, ober chourig da, ober sev da, gwaskañ war, herlinkat, ober fistoulig da, frotañ, dormata, flac'hotañ, farbotañ, tarasiñ ; die Mädchen befigern,

flac'hotañ ar merc'hed, farbotañ ar merc'hed, dormata ar merc'hed, tarasiñ ar merc'ched ; hör auf, mich zu befigern ! chom fur gant da zaouarn ! ehan 'ta da herlinkat ac'hanon !

Befingern n. (-s) : tastornerez g., dormataerez g.

beflaggen V.k.e. (hat beflaggt) : bannielañ, seizennañ ; [ardamezouriez] Segelschiff mit beflaggten Masten, lestr flammet g.

beflaggt ag. : bannielek, bannielet, seizennek.

Beflaggung b. (-,en) : 1. bannielañ g. ; 2. bannieloù ls.

beflecken V.k.e. (hat befleckt) : 1. saotrañ, tarchañ, kousi, kousiañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, stlabezañ, labezañ, lastezañ, brizhañ, kouilhourañ, louzañ, lousaat, nammañ, pemoc'hañ, kaoc'hañ, strouilhañ, strodañ, stronkañ, strakiñ, kac'higelliñ, fankañ, ober mastar war ; sein Kleid beflecken, saotrañ e zilhad, kousi e zilhad, strakiñ e sae, ober mastar war e sae, en em darchañ, tarchañ e zilhad ; mit Blut beflecken, enwadañ / goleiñ gant gwad (Gregor), gwadañ, saotrañ gant gwad, stlabezañ gant gwad, marellañ a wad, mastariñ gant gwad ; mit Fett beflecken, druzañ ; 2. [dre skeud.] seinen guten Namen beflecken, en em zivrudñañ, kas e anv vat da ludu, kailharañ e vrud, saotrañ e vrud, ober gaou ouzh e anv mat, koll e vrud, bihanaat e vrud vat ; jemandes Ehre beflecken, ober gaou ouzh anv mat u.b., bihanaat brud vat u.b., duañ brud vat u.b., louzañ brud vat u.b., saotrañ brud vat u.b., gwallañ brud vat u.b., kousi brud vat u.b., divrudañ (gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., ober anv fall ouzh u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., ober un diframm e sae u.b., ober ur freg e brud vat u.b., kailharañ brud u.b., diframmañ brud vat u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., lemel e anv mat digant u.b., falc'hat e brad d'u.b., terriñ keuneud war kein u.b., ober gaou ouzh enor u.b. / ober dismegañs d'u.b. en e enor / ober gaou ouzh u.b. en e anv vat (Gregor) ; [relij.] seine Seele beflecken, lezel ar pec'hed da gramenniñ e ene, louzañ e ene, saotrañ e ene.

befleckt ag. : 1. saotr, saotret, louzet, mastaret, mastarennet, tarchet, stlabezet ; 2. brizh, brizhellek, marellet ; schwarz befleckt, brizhelleò du warnañ, brizh du, pik-du.

Befleckung b. (-,en) : 1. saotr g., tarch g., saotradur g., mastar g., mastarenn b., stlabez g., kousi g., kailharenn b., brizhadur g., flipennad b., pik g., klabanastrenn b., klabanastrenn nad b., klamastrern b., stlabez g. ; 2. saotridigez b., saotrerezh g.

beflegeln V.k.e. (hat beflegelt) : [Bro-Aostria] jemanden beflegeln, en em gemer ouzh u.b., klask afer (abeg, tabut, trouz, fred, riot, chikan, jeu) ouzh u.b., klask dael (frot, kastilhez, kann, kavaih) ouzh u.b., klask c'hwen e loeroù unan bennak, klask c'hwen ouzh u.b., klask abeg en u.b., klask rev ouzh u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., dont da c'hwitellat en-dro d'u.b., taskagnat.

befleißigen V.em. : **sich befleißigen** (hat sich (ak.) befleißigt) : sich einer Sache (gen.) befleißigen, kemer poellad d'ober udb, lakaat poellad d'ober udb, lakaat e striv d'ober udb, kas ober udb, poaniañ war udb, poelladiñ war udb, sellout pizh ouzh udb, imbourc'hiñ udb gant ar brasañ aked, imbourc'hiñ ervaç udb, studiañ pizh ha kempenn udb, nizañ udb gant ar brasañ evezh, mont don e studi ur c'hraf bennak, kompreñ war udb, strivañ da gaout poell d'fdb, en em vertuziñ da gaout poell d'fdb, klask ar poell eus udb, mont war don udb, kregiñ don en udb, mont a-zevri-kaer d'fdb, ditourañ udb, plediñ ervaç gant (war, ouzh) studi udb, plediñ parfet gant (war, ouzh) studi udb, lakaat e studi da ziskoulmañ udb (Gregor).

befliegen V.k.e. (beflog / hat beflogen) : ernijal, daremprediñ [ul linenn girri-nij] ; eine stark beflogene Strecke, ul linenn girri-nij darempredet stank b.

beflissen ag. : aketus, gredus, leun a c'hred, pervezh, dik, dilas, fonnus, gres, grizias, labourus, lamprek, oberiant, oberius, prederius, bev, greant, difraeüs, strivant, strivus, fonnus, fourradus, frev, leun a startijenn, leun a vegon, diskuizh, stummet da labourat, itik d'al labour, gwrezus, intampius, anterin, birvidik, c'hoantek, jourdoul, jourdoulek, jourdoulet, hastek, prez warnañ, hast warnañ, tizh warnañ.

Beflissenheit b. (-) : aket g., pervezhded b., preder g., prederi b., jourdoul g., startijenn b., begon g., kasentez b., fringantiz b., lusk g., bre g., diampech g., fougas g., oberiantiz b., servijuster b., servijusted b., herr g., amdzih, deoui g. ; mit *Beflissenheit*, ervat, tost, d'ar pizh (Gregor), gant aket, gant prederi, gant preder, gant evezh, gant soursi, gant deoui, pizh-kempenn, klenk, c'hwek, gant jourdoul, gant herr, diwar zifrae, gant difrae, prezour, a-striv, a-zetri, a-zevri, a-zevri-kaer, a-zevri-bev, da vat, da vat-kaer, da vat ha kaer, parfet, evit mat, a-dizh, gant diere, gant un ene birvidik, gant intampi, gant startijenn, leun a vegon, gant difrae, dever ennañ, kefridi warnañ, mendro ennañ.

beflissentlich Adv. : ervat, tost, d'ar pizh (Gregor), gant aket, gant prederi, gant preder, gant evezh, gant soursi, pizh-kempenn, klenk, c'hwek, gant jourdoul, gant herr, diwar zifrae, gant difrae, prezour, a-striv, a-zetri, a-zevri, a-zevri-kaer, a-zevri-bev, da vat, da vat-kaer, da vat ha kaer, parfet, evit mat, a-dizh, gant diere, gant un ene birvidik, gant intampi, gant startijenn, leun a vegon, gant difrae, dever ennañ, kefridi warnañ, mendro ennañ.

beflügeln V.k.e. (hat beflügelt) : 1. askelleaat ; 2. [dre skeud.] birvidikaat, entanañ, birvilhañ, lakaat da dridal, lakaat da virviñ, treletañ, reiñ lusk da, broudañ ; dieses *Unglück hat ihn beflügelt*, nerzh nevez en deus kavet en e walleur, diwar an taol fall-se ez eo bet broudet ; seine Schritte *beflügeln*, hastañ, pikañ buan, pikañ stank, stekiñ stank, skeiñ mibin, en em zifreñañ, stampañ kaer, bale kaer, kerzhet kaer, kerzhet misstr, ober kammedou hir, ober stampoù bras, fardiñ, astenn e char, astenn e zivesker, astenn e gammadoù, astenn e gammed, astenn e garavelloù, mont buanoc'h en e hent, kerzhet gant muioc'h a gas, hastañ e dizh, hastañ e herr, difraeañ, lakaat e zivesker e gwigour, lakaat e gilhorou e gwigour, paziañ.

beflügelt ag. : 1. askellelek, eskellek, divaskellek ; 2. [dre skeud.] prim, buan, skañvik e gerzh, misstr, skañv e droad, skañv e zivhar, mibin a droad, skañv da redek.

befluten V.k.e. (hat beflutet) : beuziñ, liñvañ, liñvadenniñ.

befolgen V.k.e. (hat befolgt) : 1. heuliañ, sentiñ ouzh, sujañ da, doujañ da, ober diouzh ; einen Rat *befolgen*, selaou un ali, ober hervez lavar u.b., ober diouzh lavar u.b., ober lavar u.b., ober diouzh ali u.b., ober diouzh kuzul u.b., delc'her d'un ali, ober diouzh erbedoù u.b., ober diouzh kelenn u.b., heuliañ kelenn u.b., heuliañ kentel (kuzul, ali) u.b. ; einen Befehl *befolgen*, heuliañ (seveniñ, sekutiñ) un urzh, sentiñ ouzh ur c'hemenn, sentiñ ouzh ur gourc'hemenn, delc'her d'ur gourc'hemenn ; die Anweisungen *befolgen*, ober diouzh ar c'hemenn ; ich werde seine Anweisungen *befolgen*, ober a rin diouzh ma lavaro din ; jemandes Anweisungen genau *befolgen*, ober pizh lavarioù u.b., ober pizh e lavarioù d'u.b., ober rez lavar u.b., heuliañ rez lavarioù u.b. ; der Ritter *befolgte den Rat des Wandermanns*, evel a lavaras ar c'hantreer a reas ar marc'heg ; warum sollte ich seinen Rat *befolgen* ? daoust perak e selaoufen e ali iveauz ? ; 2. seveniñ, mirout ; ein Gesetz *befolgen*, sentiñ ouzh ul lezenn, mirout ul lezenn, doujañ d'ul lezenn, sujañ d'ul lezenn, bezañ doujus d'ul lezenn ; ein Gesetz nicht *befolgen*, terriñ ul lezenn, mont hebiou d'ul lezenn, mont dreist (a-enep) ul lezenn, disentiñ ouzh ul lezenn, na virot

ul lezenn, na vezañ doujus d'ul lezenn ; [relig.] die Regel *befolgen*, mirout ar reolenn ; die Regel streng *befolgen*, sujañ d'ar reolenn, derc'hel strizh d'ar reolenn, heuliañ pizh (strizh, klenk) ar reolenn, mirout strizh ar reolenn.

Befolger g. (-s,-) : mirer g.

Befolgung b. (-) : mirerezh g., miridigezh b., sevenidigezh b., sentidigezh b.

beförderbar ag. : ... a c'heller treuzdougen, treuzdougadus, dezougas.

Beförderer g. (-s,-) : dezouger g., treuzdouger g., chalboter g., kaser g., treuzkaser g., karrammer g., charreer g., charrater g., gweturer g., karrener g., viturer g., tumporeller g.

befördern V.k.e. (hat befördert) : 1. kas, treuzdougen, dougen, dezougen, dehentañ, karrata, karrigellat, charreat, chalbotat, dougata, diboullañ, divorañ, gweturañ, karrañ, tremen, treuzkas ; etwas per Schiff *befördern*, bageal udb ; Waren *befördern*, kas (treuzdougen, dougen, dezougen, dehentañ, karrata, karrigellat, charreat, chalbotat, dougata, diboullañ, divorañ, gweturañ, karrañ, tremen, treuzkas) marchhadourezh ; etwas im Pferdewagen *befördern*, karrata udb, karradiñ udb, karreat udb, gweturañ udb, karrañ udb, chalbotat udb, charreat udb ; etwas per Lkw *befördern*, sammgarrañ udb ; per Waggon *befördern*, bagoniata ; per Helikopter *befördern*, per Hubschrauber *befördern*, biñsdezougen ; ein Paket durch die Post *befördern* lassen, kas ur pakad gant ar post ; auf dem Luftweg *befördern*, aerzegas, aerdezougen ; etwas im Transitverkehr *befördern*, etwas im Transit *befördern*, trezhidañ udb ; einen Satelliten in eine Umlaufbahn *befördern*, amestezañ ul loarell, amgerc'hellaat ul loarell ; [treuzdougen] etwas huckepack *befördern*, etwas im Huckepackverkehr *befördern*, houarnrouta udb. ; etwas mit Körben *befördern*, etwas mit einem Korb *befördern*, boutegañ udb ; etwas auf einer Trage *befördern*, etwas mit einer Trage *befördern*, karavellañ udb, kravazhañ udb, kravazhata udb ; [labour-douar] beim Umgraben wird das Unkraut ins untere Erdreich *befördert*, pa vez troet an douar ez a ar mouded d'ar foñs ; P. ins Jenseits *befördern*, reiñ e gont (e stal) d'u.b., ober e lod d'u.b., ober e stal d'u.b., tortañ u.b., ridañ e doull d'u.b., lazhañ mik u.b., lazhañ moust u.b., pakañ u.b., reiñ (ober) e stal ouzh u.b., ober e varv d'u.b. ; 2. [dre heñvel.] sevel en ur garg uheloc'h, enraokaat, kas a-raok, herouezaañ ; zum Major *befördert werden*, bezañ savet d'ar renk a vajor, bezañ lakaet e rez ur major, bezañ lakaet da vajor ; *befördert werden*, bezañ uhelaet e zerez-karg, bezañ lakaet en un derez-karg uheloc'h, kaout sav en e garg, bezañ savet uheloc'h en e garg, bezañ anvet war well, uhelaet e karg, krappañ, pignat e karg, tapout galñoisou, sevel e rez, sevel e renk, sevel e karg, bezañ herouezet ; 3. kas war-raok, luskañ war-raok, harpañ.

Beförderung b. (-,en) : 1. kasadenn b., kas g., kasidigezh b., treuzdoug g., treuzdougen g., treuzdougadur g., treuzdougerezh g., dezougen g., dezougas g., dezougerezh g., dehentadur g., doug g., dougerezh g., treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserzh g., treuzkas g., treuzkasadenn b., chalboterezh g., heñcherezh g., heñchadur g. ; die Beförderung der Fahrgäste und der Güter, an doug tud ha marc'hadourezh g. ; Beförderung per Achse, Beförderung auf der Straße, treuzdougen dre hent g., dezougen dre hent g., dezougen dre zouar g. ; Beförderung mit der Eisenbahn, Beförderung per Bahn, treuzdougadur gant an tren g., kasidigezh gant an tren g., dezougen dre hent-houarn g. ; Beförderung per Pferdewagen, karreat g. ; Beförderung auf dem Seeweg, dezougen dre vor g. ; Beförderung auf dem Luftweg, aerzegaserezh g., aerzegas g., aerdezougerezh g., aerdezougas g.

aerdezougen g. ; die *Beförderung in eine Umlaufbahn*, an amgerc'helladur g., an amestezañ g. ; 2. sav en e garg g., enraog g., savidigezh b., avañs b., pignadur g., enraokaat g., herouezadur g., herouezañ g. ; *Beförderung nach Dienstalter*, *Beförderung nach der Betriebszugehörigkeit*, uhelidigezh en ur garg hervez an oad a resevidigezh (hervez ar gozhni war ar vicher) b., herouezadur diwar hended g., herouezañ diwar hended g. ; *Beförderung nach Qualifikation*, uhelidigezh en ur garg hervez an dellidou b., herouezadur diwar dellezegezh g., herouezañ diwar dellezegezh g.

Beförderungsart b. (-,en) : mod treuzdougen g., doare treuzdougen g.

Beförderungsbedingungen ls. : aozioù treuzdougen ls.

Beförderungseinrichtung b. (-,en) : treuzdouger g. [*liester treuzdougeriou*], treuzkaser g. [*liester treuzkaseriou*].

beförderungsfähig ag. : [micher] herouezadus.

Beförderungsgesuch n. (-[e]s,-e) : goulenn avañs g., goulenn savidigezh en e garg g., goulenn herouezañ g.

Beförderungskapazität b. (-,en) : barregezh treuzdougen b., barregezh dezougen b., barr dezougen g.

Beförderungskosten ls. : mizoù kas ls., mizoù treuzdougen ls., mizoù dezougen ls.

Beförderungsleistung b. (-,en) : fonnder treuzdougen g. ; *Beförderungsleistung eines Verkehrsmittels*, fonnder ur benveg treuzdougen g., fonnder un aeraez treuzdougen g.

Beförderungsliste b. (-,en) : steuñv enraokaat g., steuñv herouezañ g.

Beförderungsmittel n. (-s,-) : 1. benveg treuzdougen g., aeraez treuzdougen g., aeraez beajïñ g., loc'hell b., ardivink-lusk g., benveg trañsportiñ g. ; 2. aeraez harpañ g., aeraez skoazellañ g., aeraez broudañ g., aeraez atizañ g., broud g., kentraouer g. [*liester kentraoueriou*], fraouer g. [*liester fraoueriou*] ; *Kalk dient als Beförderungsmittel bei der Zersetzung des Mistes*, ar raz a servij da zispeuriñ an teil.

Beförderungspflicht b. (-,en) : redi treuzdougen g.

Beförderungswesen n. (-s) : dezougerezh g., treuzdougerezh g., dezougen g., treuzdougen g., treuzdoug g. **beforsten** V.k.e. (hat beforstet) : koadañ.

Beforstung b. (-,en) : koaderezh g., koadañ g.

befrachten V.k.e. (hat befrachtet) : [merdead.] kargañ, frediñ, fretañ ; *ein Schiff befrachten*, frediñ ur vag, fretañ ur vag, kemer ur vag e fred.

Befrachter g. (-s,-) : freter g., sammer g., karger g.

Befrachtung b. (-,en) : *Befrachtung eines Schiffes*, fred g., fredadur g., frediñ g., feurmadur g.

Befrachtungsvertrag g. (-s,-verträge) : [merdead.] kevrat frediñ b., paper-anavezout g., lizher-fard g.

befragen V.k.e. (hat gefragt) : atersiñ, goulennata ouzh, goulennata, goulenn, peragiñ ; *er wurde befragt*, goulennet ez eus bet outañ, goulenn a zo bet graet outañ, goulenn a zo bet graet dezhañ diwar-benn an dra-se, goulennataet eo bet ; *jemanden über etwas (ak.) befragen*, atersiñ u.b. a-zivout udb, ober d'u.b. goulennou diwar-benn udb, goulenn ouzh u.b. a-zivout udb, goulennata u.b. a-zivout udb, goulennata u.b. diwar-benn udb ; *jemanden um etwas befragen*, goulenn ali ouzh u.b. a-zivout udb, goulenn ali digant u.b. a-zivout udb, goulenn e ali digant u.b. a-zivout udb, goulenn ali u.b. a-zivout udb, goulenn kuzul digant u.b. a-zivout udb, goulenn e aviz ouzh u.b. a-zivout udb, en em erbediñ ouzh u.b., goulenn udb ouzh u.b., atersiñ udb gant u.b. ; *den Arzt befragen*, goulenn kuzul (e ali) digant ar mezeg ; [istor] *jemanden peinlich befragen*, reiñ ar jahin (an touch-tan) d'u.b. / tanañ e dreid d'u.b. / jahinañ u.b. (Gregor), lakaat u.b. war ar gazeg-koad, boureviañ u.b., lakaat u.b. da

c'houzañ ar jahin, garwaskañ u.b., enkreziñ u.b., gwallatersiñ u.b.

V.em. : **sich befragen** (haben sich (ak.) befragt) : *sich gegenseitig befragen*, ober goulennou an eil ouzh egile, en em atersiñ kenetrezo.

Befragen n. (-s) : goulennataerezh g., goulennata g., goulennidigezh b., aters g. ; *durch geschicktes und beharrliches Befragen gelang es ihm, ihnen die Würmer aus der Nase zu ziehen*, gant a reas o atersiñ e teuas a-benn da dennañ kaoz diouto, dre hed o atersiñ e teuas a-benn da zeskiñ an doareoù.

Befragte(r) ag.k. g./b. : den goulennataet g., den aterset g.

Befragung b. (-,en) : 1. goulennataerezh g., goulennata g., goulennidigezh b., aters g., goulennadenn b., enklask g. ; *Befragung durch den Reporter*, goulennataerezh dre ar c'hatzennet g. ; *statistische Befragung*, enklask stadegel g. ; [mezeg.] *Befragung durch den Arzt*, kuzuliadenn vezegel b., kuzuliadur mezegel g. ; [gwir] *gerichtliche Befragung*, goulennataerezh g., aters g., atersadur g. ; 2. [istor] *peinliche Befragung*, jahinerezh g., jahin g., boureverezh g. ; *jemanden einer peinlichen Befragung unterziehen*, reiñ ar jahin (an touch-tan) d'u.b. / tanañ e dreid d'u.b. / jahinañ u.b. (Gregor), lakaat u.b. war ar gazeg-koad, boureviañ u.b., lakaat u.b. da c'houzañ ur jahin, garwaskañ u.b., enkreziñ u.b., gwallatersiñ u.b.

befreien V.k.e. (hat befreit) : 1. dieubiñ, frankizañ, disujañ, digabestrañ, dishualañ, dinaskañ, diac'hubiñ, dieren, dizeren, dizeriñ, dijabliñ, dilasañ, diliammañ ; *ein Tier von seinen Fesseln befreien*, diheudañ ul loen, dishualañ ul loen ; *von etwas befreien*, dieubiñ diouzh udb ; *einen Gefangenen befreien*, reiñ e frankiz en-dro d'ur prizoniad, leuskel ur prizoniad da vont, divac'hañ (digarc'hariañ) ur prizoniad, didoullañ ur prizoniad, leuskel ur prizoniad kuit, dibrizoniañ u.b. ; *einen Sträfling befreien*, reiñ e frankiz en-dro d'ur galeour, dibrizoniañ u.b. (Gregor) ; *aus seinem Käfig befreien*, digaouediñ, digaoudelliñ ; *eine Stadt befreien*, dieubiñ ur gêr, dihualañ ur gêr ; *ein Land von der Tyrannie befreien*, digabestrañ (dishualañ, dinaskañ, dijabliñ) ur vro diouzh an tiranerezh, gwalch'iñ ur vro eus an tiranerezh, karzhañ ur vro eus an tiranerezh, disujañ ur vro eus an tiranerezh ; 2. [dre skeud.] *sein Gewissen befreien*, disammañ e goustiañs, divec'hiañ e goustiañs ; *jemanden von einer Verantwortung befreien*, disammañ u.b. eus un atebegézh bennak, diskargañ u.b. ag udb, digargañ u.b. ag udb, dienderc'hel u.b. diouzh udb, divec'hiañ u.b. diouzh udb, divec'hiañ u.b. eus udb, lemel udb diwar u.b. ; *jemanden von seinen Schmerzen befreien*, diboaniañ u.b. ; *Kastanien von ihren stacheligen Hüllen befreien*, didogañ kistin, tennañ kistin diouzh o bolc'h, lemel ar belc'h diwar ar c'histin ; *jemanden von seinen Ängsten befreien*, disaouzanañ u.b., divec'hiañ u.b. diouzh e anken, divec'hiañ u.b. eus e anken, kas an aon diwar spered u.b., lemel u.b. ag e anken, lemel an aon diwar spered u.b., tennañ ar spontereig diouzh u.b. ; *das Pflugmesser von seinen Klumpen befreien*, distankañ kontell an arar ; *etwas von seiner Kruste befreien*, digoc'hennañ udb, digrestennañ udb, digrestenennañ udb. ; *jemanden von seinen Fesseln befreien*, distagañ u.b., dichadennañ u.b., digordennañ u.b., dishualañ u.b., diliammañ u.b., dieren u.b., dieren àr u.b., dizeren u.b., dishouarnañ u.b. ; [kegin.] *Strandschnecken aus ihrem Gehäuse befreien*, dibab bigerniel, dibluskañ bigerniel ; *Schnecken aus ihrem Gehäuse befreien*, digrogennañ maligorned ; *Miesmuscheln aus ihren Schalen befreien*, digrogennañ meskl ; 3. [dre heñvel.] *ober kuit a, ober kuit eus, lakaat kuit a, lakaat kuit eus, diskargañ eus, kuitaat eus*,

kuitaat diouzh, ezderc'hel diouzh, disammañ diouzh ; *jemanden von den Steuern befreien*, ezderc'hel u.b. diouzh an telloù, eztellañ u.b., lakaat u.b. kuit a dell, lakaat u.b. kuit da baeañ tell ; *Schüler vom Turnunterricht befreien*, diskargañ (lakaat kuit, ober kuit) skolidi eus ar prantadoù embregerezh-korf ; *jemanden von einer Geldschuld befreien*, kuitezañ u.b., disammañ u.b. eus un dle, reiñ diskarg d'u.b. eus un dle, diskargañ u.b., disteuler un dle d'u.b., disteuler dle diwar u.b., reiñ an distaoł eus e zle d'u.b., lemel e zle diwar u.b., diendleañ u.b., dizleañ u.b., ober kuit u.b. diouzh e zle, kuitaat u.b. diouzh e zle, kuitaat u.b. eus e zle.

V.em. : **sich befreien** (hat sich (ak.) befreit) : en em zieubiñ, disujañ, en em zisujañ, c'hoari e hent ; *sich aus etwas befreien*, en em ziluziañ diouzh ubd, en em zisac'hañ diouzh ubd, en em zistrobañ diouzh ubd., en em zirouestlañ a-doueñ ubd, em zirouestlañ a-vetou ubd, dispegañ diouzh ubd, en em zispegañ diouzh ubd, en em zisujañ eus u.b., en em zisammañ eus u.b., frankaat gant ubd, en em zizober diouzh ubd ; *sich von seinen Fesseln befreien*, en em ziliammañ, en em zishualañ, en em zinaskañ ; *das Pferd hat sich befreit*, en em zishualañ en deus graet ar jav ; *sich von seinen Vorurteilen befreien*, dilezel e rakvarniou.

befreient ag. : ... a zegas didorr d'ar boan, ... dieubiñ, ... dishualañ.

Befreier g. (-s,-) : dieuber g., frankaer g.

befreit ag. : 1. divec'h, disamm, dieub, digabestr, digabestret, dinask, dispeg, distrob, dishual ; *ein befreites Land*, ur vro digabestret b. ; 2. *von etwas befreit*, kuit ag ubd, disamm ag ubd.

Befreiung b. (-,en) : 1. dieubidigezh b., dieubiñ g., frankizadur g., disujidigezh b., dishualidigezh b. ; *sexuelle Befreiung*, frankizadur revel ; *die Befreiung der Frau*, frankizadur ar merc'hed g. ; 2. *Befreiung aus dem Gefängnis*, divac'hidigezh b., dibronziadur g., digarc'haridigezh b., divac'hañ g., dibronzianañ g., didoullañ g. ; *Befreiung von eingeklemmten Fahrzeuginsassen*, ezennerezh tud eus ur c'harr-tan drailhet g., dieubidigezh tud eus ur c'harr-tan drailhet g. ; 3. [polit.] *nationale Befreiung*, dieubidigezh vroadel b. ; *Befreiung eines Landes*, dieubidigezh ur vro b. ; 4. [arc'hant] ezdalc'h g., ezdalc'hadur g. ; *Befreiung von Lasten und Steuern*, ezdalc'h diouzh taosoū ha tailhoù g., diskagadur eus taosoū ha tailhoù g., kuitadurezh b. ; 5. [melest.] diskarg g., digarg g., disamm g., diendalc'h g., ezdalc'h g., ezdalc'hadur g., dizober g. ; *jemandem eine Befreiung erteilen*, reiñ un diskarg d'u.b., dienderc'hel u.b.

Befreiungsbewegung b. (-,en) : emsav a zieubidigezh g., emsav dieubiñ g.

Befreiungsfront b. (-,en) : talbenn dieubidigezh g., talbenn dieubiñ g. ; *nationale Befreiungsfront*, talbenn dieubiñ broadel g.

Befreiungskampf g. (-es,-kämpfe) : stourm a zieubidigezh g., stourm dieubiñ g.

Befreiungskrieg g. (-s,-e) : brezel a zieubidigezh g., brezel dieubiñ g.

Befreiungsnationalismus g. (-) : broadelouriezh dieubiñ b.

Befreiungsorganisation b. (-,en) : aozadur dieubidigezh g. ; *Palästinensische Befreiungsorganisation*, Aozadur Dieubidigezh Palestina g.

Befreiungsschlag g. (-s,-schläge) : [sport, polit.] tenn pellaat g., tenn dirouestlañ g., tenn diskas g., diskas g.

Befreiungstheologie b. (-) : [relig.] doueoniezh an dieubidigezh b., teologiezh an dieubidigezh b.

Befreiungsversuch g. (-s,-e) : taol dieubiñ g., esae dieubiñ g., argeziad dieubiñ g.

befremden V.k.e. (hat befremdet) : mantrañ, abafiniñ, divarc'hañ, sebezañ, sebezenniñ, saouzaniñ, sabatuñ, sabaturiñ, skodegiñ, bamañ ; *sein Benehmen befremdet mich*, e emzalc'h a ro din da soñjal, kavout a ran iskis e emzalc'h, kavout a ran drol e emzalc'h, ne gomprenan ket ar poell eus e emzalc'h, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompreñ ennañ.

V. dbers. (hat befremdet) : *es hat mich sehr befremdet*, kavet em boa iskis-kenañ an dra-se, kavet em boa drol an dra-se.

Befremden n. (-s) : sebez g., souezh g., souezhadenn b., souezhenn b., sabatur g., saouzan g.

befremdend ag. : mantrus, abafus, sebezus, skodegus, sabatuus, sabaturus, saezhus, bamus, iskis, iskriv, amc'hiz, esper, loukes, drol, digunvez, estrañch, ivin, souezhus.

befremdet ag. : sebezet, sabatuet, sabaturet, skodeget, bamet, souezhet.

befremdlich ag. : mantrus, abafus, sebezus, skodegus, sabatuus, sabaturus, saezhus, bamus, iskis, iskriv, amc'hiz, esper, loukes, drol, digunvez, ivin, estrañch, souezhus.

Befremdung b. (-,en) : sebezenn b., sebez g., sebezadur g., souezh g., souezhadenn b., souezhenn b., sabatur g., saouzan g.

befreunden V.k.e. (hat befreundet) : kamalata, lakaat da goata, lakaat d'en em glevet ; *wir sind beide befreundet*, kamalad eo din, kamalata a reomp, kamaladiñ a reomp, kamaladed omp ; *Leute miteinander befreunden*, lakaat tud da goata, lakaat tud d'en em glevet ; *miteinander befreundet sein*, bezañ mignon(ed) ; *sie sind eng befreundet*, mignoned vras int, en em glevet a reont evel daou vi en un neizh, mignoniezh don a zo etrezo, fri ha revr int an eil gant egile, kar ha kilhorou int, gwall gamaladijaj a zo etrezo, kamalata a reont, amied int evel moc'h ; *wir sind weder befreundet noch verwandt*, n'eus na kar na par etrezomp, n'omp na kar na par, n'omp na kar na par na yar, n'omp na kar na karrigell, hennezh n'eo mann ebet din ; *er ist mit ihr befreundet*, darempredij a ra anezhi, e vignonez eo, e garedig eo, ganti emañ, ajolbet eo ganti, gwelet a ra anezhi, hentiñ a ra anezhi, pleustrñ a ra anezhi ; *sie sind miteinander befreundet*, en em hentiñ a reont, en em zarempredij a reont, en em heuliañ a reont ; [mat.] *befreundete Zahlen*, niverou keneil ls.

V.em. : **sich befreunden** (hat sich (ak.) befreundet) : 1. kamalata, kamaladiñ, mignonid ; *sich mit jemandem befreunden*, dont da vezañ mignon gant u.b. (d'u.b.), skoulmañ liammoù a vignonezh gant u.b., ober mignonaj gant u.b., ober kamaladiezh gant u.b., kemer u.b. da vignon, kamalata gant u.b., mignonid gant u.b., mignonañ ouzh u.b., kamaradiañ gant u.b., kamaladiñ gant u.b., kenhoañañ gant u.b., ober anaoudegezh vat gant u.b., ober kamaradijaj gant u.b. ; 2. [dre skeud.] boazañ ouzh, en em voazhañ ouzh ; *sie hat sich mit diesem Gedanken befreundet*, deuet eo da voazañ ouzh ar mennozh-se.

befrieden V.k.e. (hat befriedet) : 1. peoc'haat, peoc'hiañ ; *ein Land befrieden*, lakaat ar peoc'h da ren en ur vro, lakaat ar peoc'h en ur vro, peoc'haat ur vro ; 2. [dre skeud.] sederaat, habaskaat ; *sein Herz befrieden*, sederaat e galon, peoc'haat e spered, adkavout ar peoc'h a spered (Gregor) ; 3. kaeañ, garzhañ, enklozañ, klozañ, kaelat.

befriedend ag. : peoc'haus, habaskaus.

befriedigen V.k.e. (hat befriedigt) : 1. dic'hoantañ, bastañ da, gwalc'hañ, leuniañ, segalenniñ, youliñ, kontantiñ, reiñ boz da, boziañ, reiñ e vennad da, reiñ e c'hoant da, terriñ e c'hoant da, reiñ e choullenn da, seveniñ e c'hoant da, ober e ziviz ouzh

[u.b.], ober grad [u.b.], ober hervez youl [u.b.], bezañ kevozius, P. reiñ e zic'hoant da ; *seinen Wunsch befriedigen*, kaout e c'hoant, kaout e c'houlenn, kaout e vennad, kaout e vennozh, kaout e youl, kaout e walc'h, terriñ e c'hoant, tapout e c'hoant, tremen e c'hoant, seveniñ e c'hoant, en em walc'hañ, kaout e gont, kavout e gont ; *seine Begierden befriedigen*, gwalc'hañ e youloù ; *ich bin voll befriedigt*, ne zivizan mui netra, pep tra diouzh va c'hoant am eus bet, bet em eus va mennad, setu bet va mennad ganin, dic'hoantet on ; **2. jemandes Bedürfnisse befriedigen**, pourvezañ da ezhommoù u.b., gwalc'hañ u.b., bastañ da ezhommoù u.b., fonnañ da ezhommoù u.b., dic'hoantañ ezhommoù u.b., P. reiñ e zic'hoant d'u.b. ; *seine Bedürfnisse befriedigen*, terriñ e ezhomm, terriñ e ezhommoù ; **3. [gwir] einen Gläubiger befriedigen**, reiñ (seveniñ) e c'hoant d'ur c'hredour, reiñ boz d'ur c'hredour, ober diouzh c'hoant ur c'hredour, youliñ ur c'hredour, dic'hoantañ ur c'hredour, bastañ (distanañ) da c'hoantoù ur c'hredour, gwalc'hañ ur c'hredour, reiñ e begement d'ur c'hredour ; **4. [dre skeud.] ezhommoù ar c'horf ein Bedürfnis befriedigen**, ober e aezamant, ober e afer, en em aeziñ, ober àr e gorf, ober ag e gorf, treiñ a-gostez, mont da blegañ, mont da zifankañ, mont war vaez, mont d'ober ur blegadenn, ober, mont d'ober ur gac'hadenn, mont da buchañ, mont a-gostez, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, dozviñ ur vi hep pluskenn, ober un neizh, lakaat un tamm da yenañ, leuskel ur bouton, mont da garzhañ e revr, leuskel un huanad da gouzezañ, mont da harpañ ar c'hleuz, mont da foerat, mont d'ober un dilas-bragez, ober un dilasenn, ober un dilas, mont da dennañ e ibil [*ibil koad ar vragez evel-just !*], mont en distro, stignañ e revr, mont d'ar staol, [*loened*] ober e lous, kac'hat.

V.em. : sich befriedigen (hat sich (ak.) befriedigt) : *sich selbst befriedigen*, ober e blijadur e-unan en e wele, c'hoari bazh-noilh, c'hoari ar vazh noilh, c'hoari war an noazh, pitouchal, en em bitouchal, hejañ e sac'h, hejañ e gleier, c'hoari hejañ anezi, en em voloñ ; *er befriedigt sich selbst*, c'hoari a ra gant e flip, ober a ra e blijadur e-unan en e wele, hejañ a ra e gleier, brallañ a ra e gloc'h, c'hoari a ra bazh-noilh, frotañ a ra e beul ; *sie befriedigt sich selbst*, c'hoari a ra frot, c'hoari a ra faout, ober a ra ur frotadenn, en em darasiñ a ra, kravañ a ra he zoul. **befriedigend** ag. : **1. bastus, bozius, dereat, prop, mat a-walc'h, gwalc'hus, plijadurus** ; *befriedigende Arbeitsbedingungen*, aozioù labour dereat ls., stuzioù labour dereat ls., stuzioù labour prop ls. ; *jeder, der arbeitet, hat das Recht auf gerechte und befriedigende Entlohnung*, an neb a labour en deus gwir da vezañ paeet reizh ha mat ; **2. [bred.] kevozius**.

befriedigt ag. : gwalc'het e youl gantañ, torret e c'hoant gantañ, tapet e c'hoant gantañ, dic'hoantet, laouen, torret e anken dezañañ ; *ich bin voll befriedigt*, ne zivizan mui netra, pep tra diouzh va c'hoant am eus bet.

Befriedigung b. (-) : **1. laouenidigezh b., misi g., boz g., boziañ g., kontamtamant g., stad b. ; Befriedigung empfinden**, bezañ laouen ; *diese Arbeit gewährt mir volle Befriedigung*, plijadur bras am bez o'ch ober al labour-se, un dudi eo al labour-mañ evidon, bourrañ bras a ran o'ch ober al labour-se ; **2. bastadur g., gwalc'h g., gwalc'hadur g., gwalc'hañ g. ; Befriedigung eines Bedürfnisses**, bastadur d'un ezhomm g. ; **3. [gwir, kenw.] anteilmässige Befriedigung**, digoll a-genfeur g., paeamant a-genfeur g. ; **4. [bred.] kevoziadur g., boziañ g.**

Befriedigungserlebnis n. (-ses,-se) : [bred., Sigmund Freud] buhezad boziañ g.

Befriedung b. (-) : peoc'hadur g., peoc'hidigezh b.

Befriedungs- : ... peoc'haus, ... peoc'haer, ... peoc'haat, ... a zegas peoc'h.

befristen V.k.e. (hat befristet) : termenañ, bevenniñ.

befristet ag. : termenet, bevennet en amzer, bevennet e bad, amzeriat, berrbad ; *befristete Maßnahme*, darbar ersezadel g. ; *befristeter Vertrag*, *befristeter Arbeitsvertrag*, kevrat termenet he fadelez b. ; *befristeter Einstiegsvertrag*, kevrat ragenfredañ b. ; *befristetes Angebot*, kinnig bevennet en amzer g., kinnig bevennet e bad g., kinnig dibadus g. ; *befristete Einlage*, fiziad war dermen g. ; *befristete Arbeit*, etrekarg b., etreadeg b., labour termenet e bad g., labour amzeriat g., labour etreadegat g.

Befristung b. (-,en) : **1. pad termenet g., pad bevennet g., padelezh termenet b., termen g. ; 2. prantad talvezout g., prantad talvoudegezh g.**

befruchten V.k.e. (hat befruchtet) : **1. frouezhusaat, frouezhañ, frouezhiñ, frouezhigïñ, speriañ, hiliañ, [kezeg] kenebiñ, [yer] kilhogañ ; künstlich befruchten, ensperiañ ; befruchtetes Ei**, vi kilhoget g. ; *sich selbst befruchten*, en em hiliañ, en em speriañ ; *sich selbst befruchtend*, emhiliaus, emsperius, aotogam ; **2. [dre skeud.] pinvidikaat, broudañ, brochañ, bountañ, luskañ, reiñ lusk da, erluskañ, kefluskañ, atizañ, kentraouiñ, awenañ.**

befruchtend ag. : [bev.] hiliaus.

Befruchter g. (-s,-) : **1. [benveg] hilier g. [liester hilierou]** ; **2. [loen, plantenn] hilier g. [liester hilierien]**.

befruchtet ag. : [bev.] hiliet ; *befruchtetes Ei*, vi kilhoget g.

Befruchtung b. (-,en) : *speriadur g., frouezhusadur g., krouañs b., koñsevadur g., koñsev g., koñseviñ g., hiliañ g., hiliadur g. ; künstliche Befruchtung, ensperiañ kalvezadel g., ensperiadur g. ; bei dieser Kuh bleiben alle Befruchtungsversuche erfolglos*, ar vuoc'h-se ne zalc'h ket ouzh tarv, ar vuoc'h-se ne zalc'h ket ouzh ar c'hole.

befruchtungsfähig ag. : hiliadus.

Befruchtungsfähigkeit b. (-) : hiliadusted b.

Befruchtungsorgane ls. : benvegad speriañ g., benvegad frouezhusaat g., benvegad hiliañ g.

befugen V.k.e. (hat befugt) : aotren, engwiriañ.

Befugnis b. (-,se) : engwiriadur g., karg b., kefridi b., aotre g., aotreadur g., perzhegezh b., perzh g. ; *ohne Befugnis*, hep aotre ; *seine Befugnisse überschreiten*, mont dreist bevennoù e zalc'h (e veli, e garg, e berzh), tremen dreist bevennoù e zalc'h (e veli, e garg, e berzh), kammarverañ e veli, mont re ampl gant e aotrouniezh, mont dreist kont ; *jemandem Befugnisse erteilen*, engwiskañ ur galloud d'u.b., galloudekaat u.b. ; *auf der Grundlage der mir übertragenen Befugnisse*, dre ar galloud a zo roet din ; *Weiterübertragung von Befugnissen*, isdileuriadur g. ; *Befugnisse weiterübertragen*, isdileuriañ u.b., isdileuriañ tud.

befugt ag. : aotreet, perzhek, engwiriet ; *befugter Richter*, barner e dalc'h (e karg) eus an afer g. ; *befugt sein zu ...*, bezañ engwiriet da ..., bezañ e dalc'h gant an-unan ..., kaout gwir da ..., kaout droed da ..., kaout an droed da ... ; *du bist nicht dazu befugt*, n'emañ ket en dalc'h ganit (ez peli, ez kalloud) ober war-dro seurt traoù, emaout er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se, n'ec'h eus ket gwir d'en ober, n'out ket engwiriet d'en ober, n'ec'h eus perzh ebet en dra-se, n'ec'h eus ket droed d'en ober, n'ec'h eus ket a zroed d'en ober ; *befugte Kreise*, kelchhiadoù kembeliek ls.

befühlen V.k.e. (hat befühlt) : tornata, tastornat, merat, butukañ, talmeta, palvata ; *mit dem Daumen befühlen*, meudañ, meudata, meuta.

befummeln V.k.e. (hat befummelt) : merat, chouraň, ober chourig da, ober sev da, gwaskaň war, herlinkat, pavata, tarasiň, ober boufon da, ober herlinkou da, ober tammoù herlinkou da, ober fistoulig da, fistoulat, frottaň, dorloň, boufoniň, flac'hotaň, tastornat, fourgata ; die Mädchen befummeln, flac'hotaň ar merc'ched, farbotaň ar merc'ched, dornata ar merc'ched, tarasiň ar merc'ched ; die Mädchen am Hintern befummeln, ober sev da feskennou ar merc'ched, herlinkat feskennou ar merc'ched, ober flourigoù da feskennou ar merc'ched, chouraň feskennou ar merc'ched, frottaň feskennou ar merc'ched, fougata feskennou ar merc'ched, ober chourig da feskennou ar merc'ched, ober fistoulig da feskennou ar merc'ched, tarasiň feskennou ar merc'ched, dornata feskennou ar merc'ched, boufoniň feskennou ar merc'ched, flac'hotaň feskennou ar merc'ched, ober boufon d'ar merc'ched ; hör auf, mich zu befummeln ! chom fur gant da zaouarn ! ehan 'ta da herlinkat ac'hanon !

Befummeln n (-s) : tastornerezh g., dornataerezh g., herlink g., herlinkadur g., herlinkadeg b., chouradennou ls., chourig g., chourou ls., sev g.

Befund g. (-s,-e) : [mezeg.] amc'hwil g. ; ärztlicher Befund, amc'hwil yec'hed g. ; audiologischer Befund, amc'hwil klevedel g.

befürchten V.k.e. (hat befürchtet) : doujaň, kaout aon rak, kaout doan rak, kaout doujaňs ouzh ; es steht zu befürchten, ... 'm eus aon bras, dañjer 'zo e, dañjer 'zo da ... ; ich befürchte sehr, dass ..., aon bras am eus ma, aon bras am eus na ... ; befürchten, etwas zu tun, kaout aon d'ober udb, bezaň aon gant an-unan ober udb, doujaň ober udb, doujaň d'ober udb, doujaň a ober udb ; sie befürchteten, dass sie es zu weit treibt, aon o doa e rafe re ; er befürchtet hinabzustürzen, aon en deus da gouezhaň, aon a zo gantaň kouezhaň, doujaň a ra kouezhaň, doujaň a ra a gouezhaň, doujaň a ra da gouezhaň, doujaň a ra na gouezhe.

Befürchtung b. (-,en) : aon g., brizhaon g., damaon g., doan b., doujaňs b., lure g. ; Befürchtungen hegen, kaout brizhaon tamm-pe-damm, damaoniň, kaout doan, kaout torr-spered, bezaň ankeniet, kaout lure.

befürsorgen V.k.e. (hat befürsorgt) : [Bro-Austria] ober war-dro, ober evezh da, ober en-dro da, ober ouzh, ober evit, ober diouzh, pleal gant, plediň gant (ouzh, war), prederiaň gant, kaout prederi ouzh, kemer preder gant, intent ouzh, soursial ouzh, klevet ouzh, enframmaň, heńchaň, kempenn, kemer kur a, kundaiň, ambilhaň, luskaň, kas.

befürworten V.k.e. (hat befürwortet) : asantiň gant, kavout mat, erbediň, sevel a-du gant, darbenn, aprouiň, aotren, bezaň a-du gant udb, bezaň a-sav gant udb ; er bereut, es befürwortet zu haben, keuz en deus d'e „ya“, kerse eo gantaň d'e „ya“, kerse a zo gantaň bezaň asantet, keuz en deus da vezaň asantet ; jemandes Forderung befürworten, harpaň goulenn u.b., skoraň goulenn u.b.

Befürwörter g. (-s,-) : 1. aduad g. [liester aduidi], dalc'hiad g. [liester dalc'hidi], skorer g., harper g., kensanter g. ; die vehementesten Befürwörter des Sozialismus, die glühendsten Befürwörter des Sozialismus, die überzeugtesten Befürwörter des Sozialismus, an dud dougetaň d'ar sokialouriezh ls. ; Befürwörter der Unabhängigkeit, dizalc'hour g. ; Befürwörter der Rassentrennung, hanbarzhour g. [liester hanbarzhourien] ; 2. [dre skeud.] alvokad g.

Befürwortung b. (-,en) : erbed g., harp g., skor g., darbenn g., asant g.

Beg g. (-s,-e) : [istor] uheliad otoman g., beg g. [liester beged].

begaben V.k.e. (hat begabt) : jemanden mit etwas begaben, donezonniň udb d'u.b., pourchas udb d'u.b., pourvezaň udb d'u.b., pourvezaň u.b. eus udb, darbariň udb d'u.b.

begabt ag. : 1. donezonet kaer, ijinet kaer, dornet mat, dornet dispar, dornet dis, galloudouči dispar dezhaň, gouenn ennaň ; er ist hoch begabt, donezonet dreist eo, ijinet mat eo, donezonet kaer eo, dreistdonezonet eo, dreistbarrek eo, dornet dis eo, galloudouči dispar en deus ; außergewöhnlich begabt, donezonet dreist ; er ist musikalisch hoch begabt, kreň eo war ar sonerez, don eo war ar sonerez, ur mailh eo war ar sonerez, donezonet kaer eo evit ar sonerez ; als Dichter ist er begabt, hennezh emaň gantaň skiant ar gwerzaouiň ; er ist sprachbegabt, deskriň a ra ken aes ha tra (aes-kenaň, aezet kaer, hep reň bec'h, evel un dudi) kement yezh a zo, deskriň a ra a-aes-vat kement yezh a zo, deskriň a ra aes-ral kement a yezh a zo, barrek eo war ar yezhoü ; handwerklich begabt, dornet mat, dornet dis ; ein begabter Chirurg, ur mailh a surjian g., ur surjian akuit war e vicher g., ur surjian dornet d'e vicher g., ur surjian dornet dis g. ; ein begabter Schriftsteller, ur skrivagner donezonet e bluenn g., ur skrivagner dornet dispar g. ; als Maler ist er begabt, hennezh a zo ampart da gundaiň e varr-livaň ; er ist dafür besonders begabt, donezonet kaer eo evit an dra-se, tuet mat eo d'ober an dra-se, an neuz en deus d'ober an dra-se, ar stek en deus d'ober an dra-se ; 2. lodet ; die Menschen sind mit Vernunft und Gewissen begabt, poell ha skiant 'zo d'an dud ; die Menschen sind ungleich begabt und befähigt, gwelloc'h danvez a vez en eil eget en egile ; schlecht begabt, dister al lodenn donezonoù roet dezhaň gant an natur, lodet fall gant an natur.

Begabung b. (-,en) : donezon g./b., mailhoni b., ijin g., stek g., chem g., chemet g., galloudouči dispar ls., galloudezhioči dispar ls. ; er hat dazu (dafür) eine besondere Begabung, donezonet kaer eo evit an dra-se, tuet-mat eo d'ober an dra-se, an neuz en deus d'ober an dra-se, ar stek en deus d'ober an dra-se.

begaffen V.k.e. (hat begafft) : lugnaň ouzh, sellet a-dost ouzh, lugerniň ouzh, luchaň ouzh, dislugerniň ouzh ; er begaffte das Mädchen mit neugierigen Blicken, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, luc'hani a rae ouzh ar plac'h, lugerniň a rae ouzh ar plac'h, P. krakaň a rae ar vilhez, lugnaň a rae ar filhenn.

begasen V.k.e. (hat begast) : [lu] gazaň.

begatten V.k.e. (hat begattet) : sailhaň, lammat, kogiň, servijout, reiň par da ; sich begatten lassen, kemer ar par, kemer par ; der Hahn begattet die Henne, ar c'hilhog a gilhog (a gog, a gok, a glud, a lamm) ar yar, ar c'hilhog a gluch.

V.em. : **sich begatten** (haben sich (ak.) begattet) : en em goublaň, en em barat, embaraň, gouennaň, parat, kejaň, kediaň, revgediaň.

Begattung b. (-,en) : par g., paradur g., paradurezh b., paraň g., parigellaň g., embaradur g., koubladur g., koublerezh g., koublaň g., embaradenn b., embaraň g., revgediadenn b., kediadenn b.

Begattungsorgan n. (-s,-e) : organ kediaň g.

Begattungstrieb g. (-s,-e) : reuz-par g., rud g., tommijenn b., gwentl-par g., tommder g., luzad revel g., poulzad revel g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoantegezehz revel b., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., kastr ar c'high g.

begaunern V.k.e. (hat begaunert) : jemanden begaunern, flipat u.b., friponat u.b., bratellat (stranaň, stranigaň, skobardiň, riñsaň) u.b., lorbaň u.b., darluiň u.b., kignat u.b., diennaň u.b., goro arc'hant digant u.b., c'hwennat u.b., sunaň u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., gwallaň u.b.,

gaouiañ u.b., grevañ u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., diwadañ u.b., goro u.b. betek ar gwad, fripañ udb digant u.b., sil'chañ udb digant u.b., razhañ udb digant u.b., laerezh u.b., strobinellañ u.b., sklankenniñ, sklankal.

begebar ag. : [kenwerzh] nevidadus ; *begebbarer Wechsel*, lizher-tennañ a c'heller arc'hantañ g., lizher-tennañ nevidadus g.

Begebarkeit b. (-) : [kenwerzh] nevidadusted b.

begeben V.k.e. (begibt / begab / hat begeben) : *einen Wechsel begeben*, nevidañ ul lizher-paeañ, nevidañ un dennadenn, nevidañ un teul ; *wieder begeben*, adnevidañ ; *eine Anleihe begeben*, kinnig un amprest, embann un amprest.

V.em. : **sich begeben** (begibt sich / begab sich / hat sich (ak.) begeben) : 1. [+ gen.] ober dilez eus, ober an dilez eus, dilezel ; *sich (ak.) eines Vorteils begeben*, ober dilez eus un ampled bennak, dilezel un emsav bennak ; [gwir] *sich (ak.) einer Erbschaft begeben*, ober dilez eus un hêrezh, nac'h un hêrezh. 2. [dre astenn.] mont da, mont da glask, mont da gavout, mont da gaout, mont davet, en em rentañ e ; *ein jeder begab sich nach Hause*, pep unan a yeas da glask e lojeiz ; *sich nach Berlin begeben*, mont da Verlin, en em rentañ e Berlin ; *es war ihm mitgeteilt worden, wohin er sich zu begeben habe*, titouret e oa bet dezhañ da belec'h mont ; *sich an Ort und Stelle begeben*, mont war al lec'h ; *sich zur Ruhe begeben*, mont da gousket, mont d'e wele ; *sich auf die Flucht begeben*, kemer an tec'h, tec'hel, mont war dec'h ; *sich in Gefahr begeben*, en em lakaat en arvar, en em lakaat e riskl, en em forsiñ, en em lakaat war var ; *sich in Lebensgefahr begeben*, risklañ e vuhez, lakaat e vuhez en arvar, lakaat e vuhez war var, avanturiñ e vuhez, mont e gwall (war var, e-tailh) da goll e vuhez, klask e varv, mont dezhi hep damant d'e vuhez, en em lakaat e-tailh (er riskl, e pirilh, a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da verval, en em lakaat e-tailh (er riskl, e pirilh, a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da vezañ lazhet, en em lakaat war riskl (war var) da goll e vuhez, en em lakaat e riskl e vuhez (er riskl a goll e vuhez), en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirilh) da goll e vuhez, avanturiñ e vuhez ha pep tra / balañsiñ e vuhez (Gregor) ; *sich in jemandes Gewalt begeben*, *sich in jemandes Hände begeben*, en em lakaat etre daouarn u.b. hag en e drugarez. V.dibers. **sich begeben** (begibt sich / begab sich / hat sich begeben) : [barzh.] *es begab sich, dass, degouezhout (c'hoarvezout) a reas [gant u.b. ober udb]* (Gregor) ; *es begab sich, dass der König gerade vorbeikam*, ar roue a zegouezhas da dremen.

Begebenheit b. (-en) : degouezh g., darvoud g., c'hoarvezadenn b., darvoudenn b., taol g., degouezhenn b., degouezhadenn b., fed g., tro b., troad b., troiad b., troidenn b., troienn b., abadenn b. ; *über die neuen Begebenheiten unterrichten*, distagañ keloù, daveñ an doareoù, kontañ an doareoù, displegañ ar c'heleier, reiñ nevezioù da ch'houzout ; *sie unterhalten sich über die letzten Begebenheiten in dem Stadtteil*, komz a reont a'n nevezdedou a dremen er c'harter ; *ein paar Begebenheiten aus seinem Leben erzählen*, kontañ un abadenn bennak eus e vuhez ; *sich den Begebenheiten anpassen*, ober diouzh m'emañ kont, ober diouzh m'emañ an dro, ober diouzh an amzer, en em ober diouzh an amzer, ober diouzh stad an traoù, ober diouzh ma vez, ober diouzh an degouezhioù, ober diouzh ma tegouezh, tremen diouzh an darvoudou.

Begebung b. (-en) : [arc'hant.] 1. embannidigezh b. ; 2. nevidadur g. ; 3. postadur g., postañ g.

Begebungsvermerk g. (-s,-e) : [kenw.] ardestadur g.

begegnen V.k.d. + dat. (ist begegnet) : 1. *jemandem begegnen*, en em gavout (degouezhout) gant u.b., erruout gant u.b., talañ gant u.b., gwelet u.b., kejañ ouzh u.b., diarbennañ u.b., diarbenn u.b., kouezhañ war u.b., kavout u.b. ; *jemandem wieder begegnen*, adkejañ ouzh u.b. ; *sie ist mir begegnet*, en em gavet on bet ganti, gwelet (diarbennet) 'm eus bet anezhi, degouezhet e oa ganin, erruet on bet ganti en hent, tremenet he doa ac'hanon war an hent, tremenet e oa a-dreuz va hent, tremenet e oa hebiou din, tremenet em boa anezhi war an hent, paseet em boa anezhi war an hent, paseet e oa e-tal din war an hent, kroazet em boa ganti ; *wo bist du ihnen begegnet ?* pelec'h ez out en em gavet ganto ? ; *ohne auch nur einem Menschen zu begegnen*, hep kavout kristen war e hent ; *da kam gerade der Typ, dem ich nicht begegnet wollte*, ha krak an hini na'm boa ket c'hoant da welet a erruas ; *da sie über einen anderen Weg gekommen war, war er ihr nicht begegnet*, o vezañ ganti kemeret un hent all, n'en doa ket he gwelet ; *jemandem zufällig begegnen*, klothañ war u.b., en em gavout dre zegouezh gant u.b. ; *einander begegnen*, kengejñ, kendegouezhout, emgejañ, en em gavout asambles ; *ich glaube, wir sind uns noch nie begegnet*, n'ouzon ket hoc'h anaout ; [rev] *in der Straßenzahn einem Frotteur begegnet*, en em gavout gant ur froter en tramgarr, en em gavout gant ur flac'hoter en tramgarr ; 2. *mir ist ein Unglück begegnet*, ur gwalleur 'zo degouezhet ganin, ur gwalleur 'zo kouezhet warnon ; 3. *jemandem höflich begegnen*, mont gant sevended d'u.b., bezañ seven ouzh u.b., mont dre sevended gant u.b. ; *jemandem freundlich begegnen*, mont brav d'u.b., ober brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., ober min mat ouzh u.b., ober min mat d'u.b., ober fas vat d'u.b., cherisañ u.b. ; *jemandem unfreundlich begegnen*, ober un degemer lent d'u.b. / degemer lent u.b. (Gregor), ober un degemer yen (teuc'h, klouar, dic'houst, dic'hras, treut) d'u.b., degemer yen (reut) u.b., degemer u.b. gant yenien, droukdegemer u.b., ober un degemer fall d'u.b., degemer u.b. evel ur c'hi en un iliz, degemer u.b. evel ur c'hi en ul laz-dornañ, gwall zegemer u.b., bezañ hegarat evel bodoù linad ; *jemandem mit Sarkasmus begegnen*, drouk'choapaat u.b. ; *er ist mir kühl begegnet*, yen e oa bet an degemer graet din gantañ, gwall zegemeret e oan bet gantañ, hegarat e oa bet evel bodoù linad, kavet em boa fas koad, graet en doa penn kozh ouzhin, fae a oa dezhañ kaozeal ganin, n'en doa graet joausted ebet o welet ac'hanon ; *die Menschen sollen einander im Geist der Brüderlichkeit begegnen*, dleout a ra an dud bevañ an eil gant egile en ur spered a genvreudeuriez ; 4. [dre astenn.] etwas (dat.) begegnen, enebiñ ouzh udb, sevel a-enep udb, spiriñ ouzh udb, kaeañ ouzh udb, kas a-enep udb, derc'hel ouzh udb, derc'hel penn d'ldb, derc'hel penn ouzh udb, talañ ouzh udb, taliñ ouzh udb, reiñ fas d'ldb, reiñ bec'h d'ldb, herzel ouzh udb, ober ouzh udb, ober penn ouzh udb, stourm ouzh udb, arbenniñ ouzh udb., kiañ ouzh udb., ober an harp ouzh udb, harpañ ouzh udb, harpañ a-enep udb, pennañ ouzh udb, parraat ouzh udb ; *einem Übelstand begegnen*, mont en arbenn d'un droug, klask terriñ war abegoù un droug ; *der Gefahr begegnen*, taliñ ouzh an dañjer ; *der Armut tapfer begegnen*, kiañ ouzh ar seizh dienez ; 5. [dre skeud.] P. der soll mir mal im Mondschein begegnen, der kann mir mal im Mondschein begegnen, d'an diaoul gantañ ! an diaoul d'e gaso gantañ ! foei dezhañ !

V.em. **sich begegnen** (sind sich begegnet) / **einander begegnen** (sind einander begegnet) : kengejñ, kendegouezhout, emgejañ, en em gavout asambles, em gavout an eil gant egile, skoulmañ, erruout an eil gant egile,

en em errou ; *sich zufällig begegnen*, en em gavout dre zegouezh ; *unsere Blicke begegneten sich*, hor selloū en em erruas ; *die Menschen sollen einander im Geist der Brüderlichkeit begegnen*, dleout a ra an dud bevañ an eil gant egile en ur spered a genvreudeuriezh.

Begegnis n. (-ses,-se) : [dispredet] 1. kejadenn b., kendegouezh g., emgav g. ; 2. [dre astenn.] degouezh g., darvoud g., c'hoarvezadenn b., darvoudenn b., tro b.

Begegnung b. (-en) : 1. kej g., kejadenn b., degouezh g., kendegouezh g., emgav g., emgej g., etreweladenn b., emwel g., emweladenn b. ; *zufällige Begegnung*, kejadenn dic'hortoz b., kejadenn dre zegouezh b., kavadenn b. ; *schon bei der ersten Begegnung blühte in ihren Herzen eine tiefe gegenseitige Freundschaft auf*, raktal m'en em weljont e tiwanas etrezo mignoniez hast ; 2. [sport] kevezadenn b.

Begegnungsstätte b. (-n) : lec'h emgav g., kejlec'h g.

begehbar ag. : ergerzhus, darempredus, ... a c'haller daremprediñ war droad, ... a c'haller mont gantañ, ... a c'haller mont drezañ, ... a c'haller pleustrïñ, ... a c'haller hentiñ war droad, hedremen ; *ein begehbarer Weg*, un hent kaer (Gregor) g., un hent aes da vont gantañ g., un hent reizh g., un hent dilu g., un hent gae g., un hent hedremen g. ; *schwer begehbarer Pfad*, hent-bleiz g., hent lourt g., hent klak g., hent teuch' g., hent n'en defe ket ur bleiz an hardizhegezh da baseal drezañ g., hent n'o defe ket ar bleizi an hardizhegezh da vont da stlabezañ o zreid drezañ g., hent rust ha diaes g., gwenodenn ziaes b., gwenodenn difonn da vale b.

begehen V.k.e. (beging / hat begangen) : 1. tremen war, mont gant [un hent], mont dre [un hent], daremprediñ [un hent] ; *dieser Weg ist stark begangen*, ne dorr ket an hent-se gant an dud a dremen, ne dorr ket ar steud tud war an hent-se, kalz darempred a zo gant an dud war an hent-se, kalz a bleustr a zo gant an hent-se, darempred-stank eo an hent-se, kevanneuz eo an hent-se, pleustret ingal-ingal e vez an hent-se, a-hentadoù e tremen an dud du-se ; *viel begangene Pfade*, hentoù gwenn (pilet, kannet) ls. ; *dieser Weg wird von Spaziergängern wenig begangen*, un hent digevannez (un hent glas, un hent dizarempred, un hent dibleustr, un hent digenvez, un hent distro, un hent dichañs) eo ; [linennoū-houarn] *eine Strecke begehen*, mont war droad a-hed (hed, dre hed) al linenn evit e peseurt stad emañ, ensellet ur pennad hent-houarn war droad ; 2. [dre heñvel.] lidañ ; *ein Jubiläum begehen*, lidañ ur jubile ; *eine Feier begehen*, lidañ ur gouel, mirout ur gouel, berzañ ur gouel, difenn ur gouel, gouarn ur gouel, reiñ lid d'ur gouel ; 3. [dre skeud.] seveniñ, ober ; *einen Fehler begehen*, ober ur fazi (ur faot), faziañ, mankout, kouezhañ en ur faot ; *eine Sünde begehen*, pec'hiñ a-enep Doue, kaout pec'ched, kouezhañ en ur pec'ched ; *Gemeinheiten begehen*, ober fallentezioū, ober Fallonioù ; *Selbstmord begehen*, en em zistrujañ, en em lazhañ, emlazhañ, en em wallañ, en em ober, en em berisañ, lakaat termen d'e vuhez, ober fin eus e vuhez, en em forsiñ war gein an Aotroū Doue ; *einen Selbstmordversuch begehen*, klask en em zistrujañ, klask en em lazhañ, klask en em wallañ, klask en em ober, klask lakaat termen d'e vuhez, klask ober fin eus e vuhez, klask en em forsiñ war gein an Aotroū Doue ; *etwas in betrunkenem Zustand begehen*, *etwas in besoffenem Zustand begehen*, ober udb dre e vezv, ober udb dre voeson ; *Fahrerflucht begehen*, tec'hout diouzh lec'h ar gwallzarvoud ; *eine Prävarikation begehen*, *eine Amtsuntreue begehen*, Parteiverrat begehen, tarwazañ ; *ein Verbrechen begehen*, ober un torfed, ober ur muntr, seveniñ un torfed, felladenniñ, torfediñ ; *wegen eines Mordes, den er nicht begangen hatte*,

wurde er zur Zwangsarbeit verurteilt, barnet e oa bet d'ar galeoū abalamour d'ur muntr na oa ket bet graet gantañ ; als Buße für den Mord, den er begangen hat, e damant an torfed en deus graet ; einen Meineid begehen, ober fals ledoued, touïñ e fals, ober ur faltestesti, touïñ e gaou, feizañ e gaou, feizañ war ar gaou, stagañ ur gaou ouzh al le a reer, falsleañ, gaoufeizañ, ober falsle / ober le faos / touïñ e faos / falstouïñ (Gregor) ; alle Übeltaten, die ihr begangen habt, an holl wall hoc'h eus graet, an holl waloū hoc'h eus graet ; die Soldaten hatten schlimme Ausschreitungen begangen, freuz ha reuz (krizderioū) a oa bet gant ar soudarded ; Ehebruch begehen, tromplañ e bried, tromplañ he fried, ober avoultriezh, kouezhañ en avoultriezh, avoultriñ, terriñ ar walenn, terriñ e walenn, terriñ ar bizoù, terriñ ar bizeier, dimeziñ e penn ar bern plouz, ober an droug, drougober, gwallober, P. ober ur vringoñisadenn, ober ur c'haloupadenn, ober un achapadenn, ober un dec'hadenn, mont da redek, mont da c'haloupat.

Begehen n. (-s) : *Begehen eines Festes*, lidadur ur gouel g., liderezh ur gouel g., lid ur gouel g.

Begehr n./g. (-s) : [barzh.] c'hoant g., c'hoantegezh g., c'hoantidigezh b., c'hoantad g., goust g., lusk g., c'hoantadenn b., c'hoantaenn b., goulenn g., pedenn b. ; *was ist Ihr Begehr* ? ha petra 'fell deoc'h ? ha petra ho po ? petra a vo a vat evidoc'h ? hag ober a raten evidoc'h ? peseurt a zo brav da ober ? petra hoc'h eus ezhomm ? pezh a vad ?

begehren V.k.e. (hat begehrt) : *etwas begehren*, c'hoantaat kenañ udb, trac'hoantaat udb, kouvetañ udb, kaout atapi ouzh udb, kaout spi war udb, bezañ e sell war udb, bezañ e alan war udb, bizañ d'udb, bezañ e galon war udb, bezañ hiraezhet d'udb, divizout udb, drouk'hoantaat udb, gwallc'hoantaat udb, bezañ taer war udb ; *eine Frau als Gattin begehren*, c'hoantaat ur vaouez da bried ; *hoch begehrt, heiß begehrt*, prizet dreist ; *etwas heiß begehren*, c'hoantaat kenañ udb, birviñ gant ar c'hoant da gaout udb, kaout c'hoant bras da gaout udb, bezañ c'hoant bras d'an-unan da gaout udb, glaouriñ gant ar c'hoant da gaout udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb, bezañ e sorc'henn eus udb, kouvetañ udb ; *begehrt, klask warnañ, klask dezhañ* ; *sein Posten ist heiß begehrt*, mall a zo war e blas, en alan an dud emañ e bost-labour ; *Pferde dieser Farbe sind heiß begehrt*, al liv kezeg-se a zo klask bras warno ; *diese Bilder waren heiß begehrt*, ar skeudennoū-se a oa kalz fred warno ; *die Plätze sind heiß begehrt*, mall 'zo war ar plasoū ; *das Buch, das er schon lange so heiß begehrte*, al levri edo e sorc'henn anezhañ keit all oa ; *von jemandem etwas begehren*, goulenn udb digant u.b. ; *ein begehrter Gast*, ur c'houviad skrap (klask, prez) warnañ g., ur c'houviad kalz goulennn dezhañ g., ur c'houviad prez war e lerc'h g. ; *ein begehrter Dachdecker*, un toer kalz goulennn dezhañ g., un toer prez war e lerc'h g. ; [kenw.] *sehr begehrter Artikel*, traezoū hewerzh ls., traezoū skrap (diskrap, klask, kas, mall, prez, reked) warno ls., traezoū reked outo ls., traezoū kalz goulennn dezhañ ls., traezoū kalz goulennn warno ls., marc'hadourezh hewerzh b., marc'hadourezh a ya er-maez b., marc'hadourezh gwerzh vat dezho b., marc'hadourezh skrap (diskrap, klask, kas, mall, prez, reked, goulenn) warno b., marc'hadourezh reked outo b., marc'hadourezh goulenn dezho b. ; [Bibl] *du sollst nicht begehren deines Nächsten Frau*, na c'hoanta dre luksur pec'hiñ nag e soñj vil n'en em bliji / na c'hoanta dre ar c'hiq pec'hiñ nag e soñj vil n'en em bliji ; *du sollst nicht das Hab und Gut deines Nächsten begehren*, madoù re all na zezir ket evit o c'haout hep gwir ebet.

Begehren n. (-s) : lusk ar c'hoant g., c'hoant g., trac'hoant g., kouvetiz b., c'hoant du g., c'hoantegezh g., c'hoantidigezh b.,

c'hoantad g., goust g., lusk g., c'hoantadenn b., c'hoantaenn b., atapi g., goulenn g., pedenn b., gwallc'hoant g., rec'hoantegezh g., gwallc'hoantegezh b., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., droukyoul b., gwallyoul b., skloufoni b., mac'homerezh g., youl b., naon g. ; *Begehren nach, c'hoantegezh eus g., c'hoantidigezh eus b.*

begehrenswert ag. : hetus, reketus, c'hoantaus ; *das ist ja begehrenswert, c'hoant a yafe ganin.*

begehrlich ag. : c'hoantus, c'hoantek, trac'hoantek ; *begehrliche Blicke*, sellou c'hoantus ls., taolioù lagad kagh ls. ; *begehrliche Liebe*, karantez sachus b. ; *er musterte das Mädchen mit begehrlichen Blicken*, e zaoulagad c'hoantek a rigadelle war ar plac'h, luc'hañ a rae ouzh ar plac'h gant daoulagad kailh, lugemiñ a rae ouzh ar plac'h, sellet a rae a druez ouzh ar plac'h, ober a rae lagadenn d'ar plac'h, P. krakañ a rae ar vilhez, lugnañ a rae ar filhern.

Adv. : gant c'hoantegezh, gant c'hoantidigezh, gant c'hoant, gant trac'hoant, gant kouvetiz, c'hoantek, a-druez.

Begehrlichkeit b. (-,en) : lusk ar c'hoant g., trac'hoant g., kouvetiz b., c'hoantidigezh vras b., c'hoantegezh b., c'hoantegezhioù ls., c'hoantegezhioù fall ls., gwallc'hoant g., gwallc'hoantegezh b., rec'hoantegezh b., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., skloufoni b., mac'homerezh g.

Begehrungsvermögen n. (-s) : c'hoantaerezh g.

Begehung b. (-) : 1. sevenidigezh b., seveniñ g. ; *die Begehung eines Verbrechens*, sevenidigezh un torfed b., an torfediñ g. ; 2. *Begehung eines Festes*, lidadur ur gouel g., liderezh ur gouel g., lid ur gouel g.

begeifern V.k.e. (hat begeifert) : *jemanden begeifern*, kunujenniñ u.b., flemmañ u.b., binimañ u.b., teodata diwar benn u.b.

begeistern V.k.e. (hat begeistert) : birvidikaat, entanañ, tanañ, birvilhañ, lakaat da dridal, lakaat da virviñ, trelatañ, goursevel, dibradañ, chalmiñ e galon d'u.b., chalmiñ santimant u.b., chalmiñ, lakaat berv [en u.b.], lakaat birvih [en u.b.], lorc'hiñ [u.b.], ober dudi [u.b.]

V.em. : **sich begeistern** (hat sich (ak.) begeistert) : birvidikaat, entanañ, entaniñ, birviñ, tridal, birvilhañ, goursevel, trelammañ, bezañ troet gant, bezañ trelatet gant, bezañ taer war, lakaat e voemenn gant, sodiñ gant, sodiñ e benn gant ; *sie begeistert sich für Kunst*, tik (troet, angoulet, lorc'het, touallet, nay, pitilh, gwrac'h, sot, stran) eo gant an arzoù kaer, ruz eo war an arzoù kaer, angoulet eo evit an arzoù kaer, tik eo war an arzoù kaer, tik eo ouzh an arzoù kaer, douget eo d'an arzoù kaer, taolet eo d'an arzoù kaer, an arzoù kaer a laka birvih enni, deur he deus gant an arzoù kaer, entanet (joudoul) eo evit an arzoù kaer, taer eo war an arzoù kaer, ampl eo d'an arzoù kaer, ampl eo war an arzoù kaer, blizidik eo war gement a sell ouzh an arzoù kaer, lakaat a ra he boemenn gant an arzoù kaer ; *er begeistert sich für die Geschichte seiner Stadt*, poaniañ a ra war istor e gêr ; *ich kann mich dafür nicht begeistern*, n'on ket evit en em dommañ ouzh kement-se, n'on ket gwall dedennet gant an dra-se, n'on ket taer war an traouisse ; P. *sich wild begeistern*, entanañ korf hag ene ; *begeisterter Kinogänger*, paotr ar fiñskeudennerezh g., paotr mignon bras d'ar fiñskeudennerezh g., paotr a ya ingal-ingal d'ar sine g., paotr tik (troet, angoulet, lorc'het, touallet, nay, sot, gwrac'h) gant ar sine, paotr ar sinema g.

begeisternd ag. : trelat, entanus, birvihus.

begeistert ag. : goursavet, entanet, gwrezus, tomm, birvidik, gant joudoul, birvih ennañ, birvilhet, trelatet, berv ennañ, bervidant, dibradet, grizias, treflammet, leun a very, leun a dan ; *begeisterter Anhänger*, entanad g., barnad g., dalc'hiad grizias

g. ; *das Publikum ist begeistert*, birviñ a ra ar saliad tud ; *ihm wurde eine begeisterte Ovation dargebracht*, un huchadeg spontus (un huchadeg diroll) a savas enenor dezhañ, youc'hal brav-brav forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) a voe graet dezhañ, tarzhañ a reas pezh a gar stlakadennoù kenyouc'het dezhañ.

Begeisterung b. (-) : berv-kalon g., birvih g., entan g., gred g., gred bervidant g., joudoul g., goursav g., bervder g., trelat g., trelaterezh g., bervidanted b., birvidigezh b., luskad g., tanijenn b., treflamm g., startijenn b., begon g., kasentez b., fringantiz b., lusk g., postur b., fo g., berv g., tan g. ; *vor Begeisterung trampeln*, tripal gant ar blijadur ; *helle Begeisterung auslösen*, ober berzh ruz, ober berzh forzh pegement, ober berzh spontus, ober berzh dreist, ober berzh ken-ha-ken, ober pezh a gar berzh, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober berzh mui-pegen-mui, dibradañ an dud, plantañ birvih e kalon an dud, entanañ kalon an dud ; *jemanden in helle Begeisterung versetzen*, entanañ kalon u.b., lakaat birvih en u.b., lakaat kalon u.b. da virviñ, lakaat u.b. da virvilhañ, plantañ birvih e kalon u.b., dibradañ u.b., entanañ u.b. ; *in helle Begeisterung geraten*, entanañ ; *voller Begeisterung*, birvilhet holl, dibradet ; *der Begeisterung folgte bald die Ermüchterung*, buan e troas al levez da joa vil, goudé ar c'hoari e teuas buan an dic'hoari ; *aus unbändiger Begeisterung*, diwar e drelat.

begeisterungsfähig ag. : gouest da entanañ, gouest da virviñ, gouest da dridal, gouest da virvilhañ.

Begeisterungsfähigkeit b. (-) : gouestoni da entanañ b., gouestoni da virviñ b., gouestoni da dridal b., gouestoni da virvilhañ b.

Begeisterungsrausch g. (-es,-räusche) : berv-kalon g., birvih g., entan g., gred g., gred bervidant g., joudoul g., bervder g., trelat g., trelaterezh g., bervidanted b., birvidigezh b., luskad g., tanijenn b., treflamm g., startijenn b., begon g., kasentez b., fringantiz b., lusk g., postur b., fo g., berv g., tan g., goursav g., bamizon g., bamijenn b., trugar b.

Begeisterungssturm g. (-s,-stürme) : strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken na fu, youc'hadennoù a-leizh korzenn ha strakadeg daouarn tanijennet, youc'hadennoù tanijennet ls., triviliadeg g.

Begeisterungstaumel g. (-s) : trelat g. ; *ein wahrer Begeisterungstaumel*, un entan dreist g., ur birvih entanet g.

Begichtung b. (-,en) : [metal.] kargerezh ar mouchal g.

Begier b. (-) / **Begierde** b. (-,n) : lusk ar c'hoant g., trac'hoant g., kouvetiz b., c'hoant du g., c'hoant start g., c'hoant bras (birvidik, bervidant, poazhus) g., c'hoantezon b., c'hoantidigezh b., c'hoantegezh b., rec'hoantegezh b., atapi g., debron g., sec'ched g., naon g., hoal g., droukc'hoant g., droukc'hoantegezh b., droukyoul b., c'hoantezon fall b., gwallyoul b., skloufoni b., mac'homerezh g., gwallc'hoant g., gwallc'hoantegezh b., youl b., youlegezh b. ; *Feurigkeit der Begierden*, broutac'h ar pasionoù g. ; *Begierde nach Ruhm*, debron bezañ brudet g., c'hoant du da vezañ brudet g., terzhienn ar vrazenet b., egar sevel g., uehelegezh b. ; *Begierde nach Reichtum*, debron pinvidikaat g., sec'ched a binvidigezhioù g., atapi ouzh an aour hag an danvez g., egar kaout g., egar gounit g., egar pinvidigezhioù g., youl danvez b., youl kaout b., herr da zastum g., hast da binvidikaat g. ; *Blicke voll Begierde*, lagadennoù ls., lagad krakik g., taolioù lagad kagh ls., sellou c'hoantus ls. ; *Begierde nach Geschlechtsverkehr*, c'hoant maouez g., c'hoant plac'h g., c'hoant paotr g., c'hoant gwaz g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoantegezh revel b., c'hoantegezhioù ls., c'hoant g.,

friantiz b., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., c'hoant friko fourch g., kastr ar c'hig g. ; *bei jemandem Begierde wecken*, broudañ c'hoantidigezh u.b., atizañ c'hoantidigezh u.b. ; *vor Begierde brennen*, bezañ devet gant ar c'hoantegezh, birviñ gant ar c'hoantegezh, bezañ krog ar preñ en e revr ; *seine Begierden befriedigen*, gwalc'hañ e youloù ; *seine bösen Begierden bekämpfen*, seine bösen Begierden bändigen, kabestrañ e wallyouloù, damesaat e wallyouloù, sujañ e wallyouloù.

begierig ag. : c'hoantek, trac'hoantek, youlek, youlus, c'hoantus, goubec'h, goubec'het, tavantek, angoulek, angoulet gant, arloupet, leun a zroukyouloù, naonek ; *ruhmbegierig sein*, bezañ c'hoantek d'an enorioù, bezañ c'hoantek (youlek) da vezañ brudet, bezañ o redek war-lerc'h an enorioù (ar brud), bezañ naonek d'an enorioù, redek gant gred war-lerc'h an enorioù, bezañ troet gant an enorioù (gant ar c'hloar, gant an egar sevel), bezañ terzhienn ar vrazentez gant an-unan, bezañ itik a enorioù, kouvetañ enorioù, trac'hoantaat enorioù, glaouriñ war an enorioù, glaourenn iñ war-lerc'h an enorioù, bezañ c'hoantek a enorioù, bezañ c'hoant gloar en an-unan, na vezañ nemet brasoni gant an-unan, bezañ angoulet gant an enorioù, karet an enor hag ar renk ; *wissbegierig*, c'hoantek da zeskiñ, c'hoantek da c'houzout, douget (lusket) gant ar c'hoant da zeskiñ traou nevez, eferus, imbroodus.

Adv. : gant c'hoantegezh, gant trac'hoant, gant kouvetiz, gant c'hoantidigezh, gant c'hoant, c'hoantek, gant avi, a-druez ; *sie sah ihn begierig an*, sellet a rae a-druez outañ, lugerniñ a rae outañ, sellet a rae outañ gant ul lagad krakik, ober a rae lagadenn dezhañ.

begießbar ag. : douradus, ... a c'heller dourañ.

bießen V.k.e. (begoss / hat begossen) : 1. doura, douraat, dourañ, glebiañ, glizhañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, diskenn dour war, dinaou dour war, distrempañ ; *Blumen bießen*, doura bleunioù ; *wenn es regnet, brauchen wir die Blumen nicht zu bießen*, mar deu ar glav e vimp kuit da zoura ar bleunioù, mar deu glav da ober e vimp kuit da lakaat dour gant ar bleunioù ; *ein abgeschlossenes Geschäft muss man doch begießen*, ne vez ket graet nep afer war ar sec'h ; 2. [kegin.] *kaum bießen*, glebiañ berr ; *eine Speise mit etwas Rum bießen*, romañ ur meuz ; 3. *wie ein begossener Pudel dastehen*, bezañ toutek evel ur c'hi bihan bet skandalet gant e vestr, bezañ e lost en e c'harbedenn, bezañ diaes evel en ur roched reun, bezañ lostek evel ul louarn bet louzet gant ur yar, bezañ mezhek evel ul louarn bet kabestret gant ur yar, bezañ lostek evel ul louarn bet c'hoariet (bet tapet, bet paket) gant ur yar, bezañ ken mezhuz hag ul louarn bet gennet gant ur yar, bezañ pinous evel ur c'hog dipluñvet, bezañ abaf evel ur yar dipluñvet, bezañ mezhek evel ur yar dilostet, bezañ izel e gribell, bezañ izel e glipenn, bezañ kouezhet d'an-unan klipenn hag askell.

Begießen n. (-s) : dourezeh g., dourañ g., doura g.

Begin b. (-,n) : [relij.] beginez b. [liester beginzed].

Beginnenhaube b. (-,n) : jobelinenn b., jobelin g.

Beginnenhof g. (-s,-höfe) : [relij.] beginerez b.

Beginn g. (-s) : pennderoù g., penn-kentañ g., deroù g., deroù-kentañ g., deraouenn b., boulc'h g., tarzh g., krog g., kentaoù ls., komañs g., komañsamant g., treuzoù ls. ; [c'hoariva] *Beginn der Vorstellung um acht Uhr*, kregiñ a rao an abadenn da eizh eur ; *Schulbeginn*, distro-skol g./b. ; *Fühlingsbeginn*, diwan an nevezamzer g., beg an nevezamzer g., tarzh an nevezamzer g., deroù an nevezamzer g., boulc'h an nevezamzer g., treuzoù an nevez-amzer ls. ; *Sommerbeginn*,

deroù an hañv g., boulc'h an hañv g., tarzh an hañv ; *Beginn der Flutzeit*, tarzh al lanv g., tarzh ar mor g. ; *Beginn des zyklischen Anstiegs des Gezeitenhubs*, torr-mor g., digor-mor, teñv g. ; *zu Beginn des zwanzigsten Jahrhunderts*, e deroù an ugentvet kantved, e lodenn gentañ an ugentvet kantved, e penn kentañ an ugentvet kantved ; *zu Beginn des Lebens*, e tarzh ar vuhez, en deroù ar vuhez ; *zu Beginn seines Lebens*, en tarzh eus e vuhez ; *bei Beginn des Winters*, e deroù (e penn, e penn kentañ, pa grogas) ar goañv, e-tro ar goañv digor, e digor ar goañv, war dreuzoù ar goañv, e toull ar goañv, e boulc'h ar goañv, e kentaoù ar goañv ; *zu Beginn des Gottesdienstes*, e boulc'h an oferenn ; *gleich zu Beginn, seit Beginn, von Beginn an, [Bro-Suis] von Beginn weg*, a-zeroù, abaoe ar penn kentañ-holl, abaoe an deroù, abaoe da gomañs, adalek ar penn kentañ, adal an deroù, kerken (kenkent) ha kroget, diouzhtu-dak, kerken all, rag-eeun, a-benn kaer, raktal, diouzhtu pa grogas, en deroù-tre ; *zu Beginn*, en deroù, da gentañ, d'ar penn kentañ, e beg an afer, war an abred, da gomañs, a-gentañ, a-gomañs.

beginnen V.k.e. (begann / hat begonnen) : 1. kregiñ gant, stagañ gant, mont e penn eus, deraouiñ, boulc'hañ, lakaat e boulc'h, loc'hañ gant, digeriñ, bezañ krog da, tagañ, komañs ; *den Kampf beginnen*, kregiñ (stagañ) gant ar stourn, distagañ an argadenn, digeriñ an emgann, komañs an emgann, lakaat ar poultr da grozol ; *ein neues Spiel beginnen*, kregiñ gant ur barti all ; *ein Geschäft beginnen*, stagañ gant un afer ; *ein Gespräch beginnen*, digeriñ ur gaoz, digeriñ ar boulc'h, boulc'hañ ur gaoz, toullañ ur gaoz ; *eine begonnene Arbeit*, ul labour boulc'h g. ; *etwas von Neuem beginnen*, azderaouiñ ubd, adstagañ gant ubd, adkregiñ gant ubd, advoulc'hañ ubd, adober ubd ; [dre astenn] *was nun beginnen ?* petra ober bremañ ?

V.gw. ha V.k.d. (begann / hat begonnen) : kregiñ, digeriñ, deraouiñ, loc'hañ, komañs ; *das Spiel hat begonnen*, krog eo an abadenn ; *die Ernte hat begonnen*, emeur krog gant ar mediñ, krog eo an eost, boulc'het eo an eost, emañ loc'het an eost, digor eo ar mediñ, komañset eo an eost ; *heute beginnt die Ernte*, hiziv e tigor ar mediñ ; *das Ablesen der ersten reifen Erdbeeren hat begonnen*, komañset eo ar sivi da reiñ ; *die Schule hat wieder begonnen*, adkrog eo ar skol ; *die Wehen begannen*, kregiñ a reas ar gwigour, dont a reas ar gwaskadennoù ; *der Kampf beginnt*, digeriñ a ra an emgann, loc'hañ a ra an emgann, boulc'het eo an emgann, krog eo an emgann, digor eo an emgann ; *mit einer Arbeit beginnen*, kregiñ (stagañ, deraouiñ) gant ul labour, lakaat ul labour war ar stern, boulc'hañ ul labour, boulc'hañ ur pezh labour, lakaat ur pezh labour e boulc'h, stegnañ ul labour, sterniañ d'ober ubd, tagañ ul labour, komañs ul labour, kregiñ gant ul labour, kregiñ en ul labour ; *sie haben mit der Arbeit begonnen*, emaint lug, el lug emaint, komañset int gant o labour, krog int gant o labour, krog int da labourat, krog int ganti ; *das Wort beginnt mit P*, deraouiñ a ra ar ger gant al lizherenn P ; *von Neuem beginnen, noch einmal beginnen*, dont en-dro d'ar penn kentañ, adkregiñ a-nevez (en-dro, adarre), ober en-dro, kregiñ en-dro, azderaouiñ, P. adkomañs ; *der Tag beginnt*, tarzhañ a ra an deiz, sevel a ra ar gouloù-deiz, emañ an deiz o c'houlaouiñ ; *mein Arbeitstag beginnt um neun*, kregiñ a ran gant va devezh da nav eur, boulc'hañ a ran va devezh da nav eur ; *frisch begonnen ist halb gewonnen*, a) an taol abred a c'hounez ordinal - neb na vrok netra, na koll na gounit ne ra - an hini na avantur netra, na koll na gounit ne ra ; b) labourit a-dreuz, labourit a-hed, teilit mat hag ho po ed - abred ne goll james - labourit pa gousk an dibreder hag ho po ed leun ar solier - ne

gouezh morse aour e godell un den dilabour ; **2.** en em lakaat da, en em reiñ da, en em dapout da, deraouiñ (+ anv-verb), deraouiñ da, komañs (+ anv-verb), komañs da, kregiñ da, bezañ krog da, stagañ da ; zu *kochen beginnen*, kregiñ da virviñ ; er hat begonnen, Französisch zu lernen, kroget en deus da zeskiñ galleg, krog eo da zeskiñ galleg, komañset en deus da zeskiñ galleg, komañset eo deskiñ galleg ; sie begann zu weinen, stagañ a reas da ouelañ ; und dann begannen wir, Karten zu spielen, ha ni da stagañ da c'hoari 'r c'hartoù, deraouiñ a rejomp c'hoari 'r c'hartoù, deraouiñ a rejomp da c'hoari 'r c'hartoù ; er begann, ihnen zu erzählen, was ihm zugeschrieben war, komañs a reas kontañ dezho ar pezh a oa erruet gantañ, komañs a reas da gontañ dezho ar pezh a oa erruet gantañ ; die Demonstranten beginnen, laut zu schreien, emañ ar vanifestourien o tigeriñ trouz bras, emañ ar vanifestourien o tiskordañ da youc'hal, komañs a ra ar vanifestourien da youc'hal, komañs a ra ar vanifestourien youc'hal ; zu zittern beginnen, en em dapout da grenañ, en em lakaat da grenañ, komañs krenañ, komañs da grenañ ; zu erzählen beginnen, boulc'hañ ur gontadenn ; wieder beginnen, etwas zu tun, en em adlakaat d'ober udb.

Beginnen n. (-s) : pennderoù g., penn-kentañ g., deroù g., derou-kentañ g., deraouenn b., boulc'h g., tarzh g., krog g., kentaoù ls.

beginnend ag. : deraouus, war an deroù, o teraouiñ ; eine beginnende Krankheit, merkoù kentañ ur c'hleñved ls., arouezioù kentañ ur c'hleñved ls., diwan ur c'hleñved g., sinoù ur c'hleñved da zont ls., diouganou ur c'hleñved da zont ls. ; die beginnende Nacht, an digor-noz g., ar rouz-noz g., toullig an noz g., ar beuznoz b., ar serr-noz g., mare ar rouedoù g., an abardaez-noz g., ar bannwel-noz g.

begipsen V.k.e. (hat begipset) : plastrañ.

beglännen V.k.e. (hat begläntz) : goulaouiñ [en tu gouzañv hepken e brezhoneg], sklêrijennañ, sklaeriañ ; die Morgensonnen begläntz die Gipfel, goulaouet e vez kribelloù ar meneziou gant heol an deiz yaouank, emañ an deiz yaouank o sklêrijennañ kribelloù ar meneziou.

beglaubigen V.k.e. (hat beglaubigt) : **1.** testeniañ, testiñ, testeniekaat, gwiriekaat, gwiriañ, vizañ ; eine Unterschrift amtlich beglaubigen, gwiriekaat ez kefridiel ur sinadur, vizañ ur sinadur ; Abschrift beglaubigt, "an eilskrid-mañ a glot gant ar skrid orin", "eilad testeniet kewir", "eilskrid kewir gant ar skrid orin" ; beglaubigte Urkunde, diell testeniet hec'h orin b., diell gwiriekaet b., diell vizet b., akta gwiriekaet (Gregor) g., kewiriegad g. ; etwas notariell beglaubigen lassen, noteriañ udb ; **2.** enkredekaat, fiziekaat ; einen Botschafter beglaubigen, fiziekaat ur c'hannadour.

Beglaubigung b. (-en) : **1.** testeni reizhwirded g., lizher-testeni g., skrid-testeni g. ; **2.** amtliche Beglaubigung, lezennekadur g., lezennekaat g. ; **3.** zur Beglaubigung dessen, war (e, dre) feiz kement-se ; **4.** kretadenn b., kretadur g., kred g., fiziekadur g., enkredekaat g. ; **5.** gwiriadur g.

Beglaubigungsschreiben n. (-s,-) : [polit.] lizher-kred g., lizher enkredekaat g., fiziekaat g.

begleichen V.k.e. (beglich / hat beglichen) : **1.** paeañ, akuitañ, peurbaeañ, talañ, reizhañ ; eine Rechnung begleichen, paeañ un notenn (ur fakturenn, ul lizher-dle), talañ un notenn (ur fakturenn, ul lizher-dle), akuitañ un notenn (ur fakturenn, ul lizher-dle), ober ur paeaamt ; seine Schulden begleichen, paeañ e zleoù, paeañ e zle, beurbaeañ e zle, en em zizleañ, en em ziendleañ, diendleañ, en em akuitañ eus e zle, ardalañ e zle, distagañ e zle, mougañ e zle, P. paeañ e vos, paeañ e vosou, plaenaat e gochou ; einen Wechsel begleichen, paeañ

ul lizher-tennañ ; **2.** ein Konto begleichen, mentelañ ur gont, kempouezañ ur gont ; **3.** [dre skeud.] ich habe noch mit ihm eine offene Rechnung zu begleichen, n'em eus ket talaret gant hennezh c'hoazh, gwregon a zo da lodennañ etrezomp c'hoazh, gwregon am eus da lodennañ gantañ c'hoazh.

Begleichung b. (-en) : paeamant g., peurbaeadur g., restaladur g., taladur g. ; zur Begleichung aller Forderungen, evit peurrenkañ ar gont, evit peurreizhañ ar gont, evit restaladur pep kont.

Begleitarterie b. (-,n) : [korf.] talmerenn ambrouger b.

Begleitbrief g. (-s,-e) : **1.** lizher da-heul g., sturlizher g., notennig displegañ b. ; **2.** [treuzdougen] lizher fard g. ; **3.** lizher-kas g. ; **4.** lizher kinnig g.

begleiten V.k.e. (hat begleitet) : **1.** amheuliañ, ambroug, kenambroug, amheuliata, kompagnunekaat, kundu, kundaiñ, ober un ambroug da, diambroug, henchañ gant, ober hent gant, ober kompagnuezh da ; jemanden nach Hause begleiten, ambroug (mont gant, kompagnunekaat, mont da ambroug) u.b. betek e di, ambroug u.b. betek toull e di, diambroug u.b. da vont d'e di, kas u.b. d'e di ; ich habe sie gestern bis zu unserem Haus begleitet, o degaset am boa d'ar gér dec'h ; er wird uns begleiten, wenn sein Vater es erlaubt, mont a raio ganeomp gant ma asanto e dad ; jemanden überallhin begleiten, heuliañ u.b. e kement lec'h ma ya ; einen Besucher beim Abschied bis zur Haustür begleiten, ober ur paz ki d'ur gweladennen ; einen Besucher noch ein Stück Weges begleiten, digêriañ ur gweladennen e-pad ur pennad hent, ober un tamm ambroug d'ur gweladennen, harluañ ur gweladennen ; [paotred] ein Mädchen abends bis zu ihrer Haustür begleiten, P. kraouiañ ur plac'h ; jemanden zu seiner letzten Ruhestätte begleiten, ambroug korf u.b. d'e zemeurañs diwezhañ, ober kompagnuezh kañv d'u.b., P. kas unan bennak d'e leve ; jemanden ein Stück Weges begleiten, ober ur pennad (ur gazeliadig, ur flipad, un herrad, ur c'hwistad, ur ribinad, ur frapad, un tennad) hent gant u.b., ober un ambroug d'u.b., P. ober ur paz ki gant u.b. ; **2.** [sonerezh] eilañ, eiltoniañ ; den Sänger auf dem Klavier begleiten, eilañ ar c'hanager gant (war) ar piano ; Gesang, begleitet von X an der Orgel, kan ograouet gant X.

V. em. **sich begleiten** (hat sich (ak.) begleitet) : [sonerezh] en em eilañ ; sich auf dem Klavier begleiten, en em eilañ war ar piano, en em eilañ gant ar piano.

Begleiter g. (-s,-) : **1.** ambrouger g., kompagnun g., heulier g. ; Begleiter von Geldtransporten, charretour arc'hant g., dezouger arc'hant g. ; ritterlicher Begleiter einer Dame, floc'h g. [liester flec'h, floc'ched] ; **2.** [sonerezh] eiler g. ; **3.** [yezh.] Begleiter des Substantivs, spizer g. [liester spizerioù], adanv spizañ g.

Begleiterin b. (-,n) : **1.** ambrougerez b., kompagnunez b., dimezell-a-heul b. ; **2.** [sonerezh] eilerez b.

Begleiterkrankung b. (-en) : [mezeg.] kengleñved g.

Begleiterscheinung b. (-en) : azon kempred g., isanadenn b., anadenn genedgouezhus b., azon kendegouezhus g., eildazgwered g., amwered g., ledwered g., gwered a-gostez g. ; eine negative Begleiterscheinung ausgleichen, eine negative Begleiterscheinung wettmachen, parraat ouzh un diemsav.

Begleitinstrument n. (-s,-e) : benveg eilañ g., klav eilañ g.

Begleitjäger g. (-s,-) : [lu, njerez] hemolc'her ambroug g. [liester hemolc'herioù ambroug].

Begleitmannschaft b. (-en) : heuliad g., amheuliad g., amheuliadeg b., amheuliadenn b., ambrougadenn b., skouadrenn ambroug b., strollad ambroug g.

Begleitmineral n. (-s,-e/-mineralien) : advaenad g., eilmaenad g.

Begleitmusik b. (-,en) : sonerezh eilañ g.

Begleitphänomen n. (-s,-e) : azon kempred g., isanadenn b., anadenn gendegouezhus b., azon kendegouezhus g., eildazgwered g., amwered g., ledwered g., gwered a-gostez g.

Begleitperson b. (-,en) : 1. ambrouger g., amheulier g. ; 2. charretour arc'chant g., dezouger arc'chant g.

Begleitschaden g. (-s,-schäden) : freuz a-gostez g.

Begleitschein g. (-s,-e) / **Begleitschreiben** n. (-s,-) : 1. lizher da-heul g., sturlizher g., notennig displexañ b. ; 2. [treuzdougen] lizher fard g. ; 3. lizher-kas g.

Begleitschiff n. (-s,-e) : lestr-ambroug b., lestr-ambrouger g., korvetenn b.

Begleitschutz g. (-es) : [lu] 1. ambrougerezh g., ambroug g. ; 2. bagad soudarded g., skouadrenn-ambroug b.

Begleitumstände ls. : degouezhioù kempred ls., kendegouezhioù ls., ar rag hag ar perag, ar perag hag ar penaor, ar penaor hag ar perag, ar perag hag ar penent, ar peragoù ls. ; *bevor ich die Begleitumstände nicht kenne, treffe ich keine Entscheidung*, ne gemerin diviz ebet kent ma anavezin holl beragoù an afer, ne gemerin diviz ebet kent ma anavezin ar perag hag ar penaor eus an afer, ne gemerin diviz ebet hep betek-gouzout, ne gemerin diviz ebet keit ha ma ne vo ket holl an elfennou ganin.

Begleitung b. (-,en) : 1. ambroug g., ambrougerezh g., kompagnunezh b. ; *in Begleitung von*, a-gevret (ambrouget, asables, war un dro) gant, war-dro gant, a-unan gant, e-metoù [u.b.], e-ser [u.b.], e kavandenn [u.b.], e kenseurtiz [u.b.], e kompagnunezh [u.b.] ; 2. ambrouger g., amheulier g. ; 3. [sonerezh] eiladur g., eilad g., eilerezh g., elton g., ton-eilañ g., ton-harpañ g. ; 4. [tekn.] arheuilh g. ; *fachliche Begleitung*, arheuilh kalvezel g.

Begleitworte ls. / **Begleitzettel** g. (-s,-) : lizher da-heul g., sturlizher g., notennig displexañ b.

beglotzen V.k.e. (hat beglotzt) : lugnañ ouzh, sellet a-dost ouzh, lugerniñ ouzh, luchañ ouzh, dislugerniñ ouzh ; *er beglotzte das Mädchen mit neugierigen Blicken*, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h, P. krakañ a rae ar vilhez, lugnañ a rae ar filhenn.

beglücken V.k.e. (hat beglückt) : eürusaat, laouenaat, dic'hoantañ, gwalc'hañ, lakaat eürus.

Beglücker g. (-s,-) : 1. madoberour g. ; 2. [dre skeud.] sie hat sich einen neuen Beglücker angeschafft, kavet he deus ur servijer nevez, lakaet he deus he ch'rog war ur servijer nevez, digochet he deus ur servijer nevez.

beglückt ag. : gwalc'het, dic'hoantet, laouen-ran, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, seder evel ul laouenanig, lirzhin evel ul laouenanig, lirzhin evel ur vleunienn, fest ennañ.

Beglücktheit b. (-) / **Beglückung** b. (-) : eurvad b., eur b., eurded b., eürusted b., eüruster g., levez b., laouenidigezh b., hevoud g., plijadur b., joa b., misi g.

beglückwünschen V.k.e. (hat beglückwünscht) : gourc'hemennaouiñ ; *jemanden zu etwas beglückwünschen*, ober e chourc'hemennou d.u.b. da geñver udb.

Beglückwünschung b. (-,en) : gourc'hemennou ls.

begnaden V.k.e. (hat begnadet) : 1. *jemanden begnaden*, dont e c'hras vat d'u.b. ; 2. *ein begnadeter Künstler*, un arzour donezonet kaer g. ; *er ist ein begnadeter Sänger*, un drugar eo e glevet o kanañ, ur yec'had eo e glevet o kanañ, ur chalm eo e glevet o kanañ, ur voem eo e glevet o kanañ, kanañ a ra ken brav ma'z eo un dudi e glevet, gwashat ma kan brav !

begnadigen V.k.e. (hat begnadigt) : *jemanden begnadigen*, grasiañ u.b., reiñ trugarez d'u.b., digastizañ u.b., trugareziñ d'u.b., trugareziñ ouzh u.b., retren u.b. ; *er wurde begnadigt*, retreat e voe ; *einen zum Tode Verurteilten begnadigen*, grasiañ unan kondaonet d'ar marv, reiñ e vuhez da unan kondaonet d'ar marv, lezel e vuhez gant unan kondaonet d'ar marv.

Begnadigung b. (-,en) : distao g., pardon g., retren g., trugarez b. ; *jemandem die Begnadigung verweigern*, nac'h e bardon ouzh u.b., nac'h reiñ trugarez d'u.b., nac'h aotren gras d'u.b., nac'h aotren e c'hras d'u.b., nac'h digastizañ u.b., nac'h trugareziñ d'u.b., nac'h trugareziñ ouzh u.b., nac'h retren u.b.

Begnadigungsgesuch n. (-s,-e) : goulenn gras g., goulenn retren g., goulenn trugarez g., amoug da druez g. ; *ein Begnadigungsgesuch einreichen*, goulenn truez, goulenn gras, goulenn trugarez, goulenn retren, sevel un amoug da druez.

Begnadigungsrecht n. (-s) : gwir da c'hrasiañ g., gwir da retren g., gwir da reiñ trugarez g.

Begnadigungsschreiben n. (-s,-) : lizher grasiañ g., lizher gras g., lizher retren g., lizher digastizañ g.

begnügen V.em. : **sich begnügen** (hat sich (ak.) begnügt) : *sich mit etwas begnügen*, tremen gant udb, en em zerc'hel d'udb, ober gant un dra bennak e defot gwell, en em stropañ gant udb, bezañ laouen gant udb, bezañ kontant gant udb, akuitañ gant udb, bastañ udb d'an-unan, echuiñ gant udb, paseal gant udb ; *ich musste mich damit begnügen*, ranket em eus tremen gant an dra-se.

begnägsam ag. : dilorch, dilontek.

Begonie b. (-,n) : [louza.] begonia g.

begönnern V.k.e. (hat begönnert) : 1. donezoniñ g., sikour gant brokusted g., gwareziñ, paeroniañ ; 2. [dre astenn.] damantiñ da, mont gant teurvoudegezh da.

begraben V.k.e. (begräbt / begrub / hat begraben) : 1. douarañ, enkeviñ, sebeliañ, beziañ, besaat, interiñ, dougen d'an douar, diskenn d'an douar, kas d'an douar, berediñ, P. klozañ, plantañ en douar, fourrañ ; *die Toten begraben*, beziañ ar re varv, lakaat ar re varv en douar, sebeliañ ar re varv, kas ar re varv d'an douar, douarañ ar re varv, berediñ ar re varv, plantañ an dud varv en douar ; *nach meinem Tod möchte ich neben ihr begraben werden*, pa varvin e fell din bezañ douaret en he metoù ; *ohne Mitwirkung kirchlicher Organe begraben werden*, bezañ douaret hep tremen dre an iliz, P. bezañ interet evel ur c'hi ; *ein Tier begraben*, plantañ ul loen, fourrañ ul loen ; 2. [dre skeud.] goleiñ, beuziñ, kufunañ, kondonañ, sebeliañ ; *Schneemassen begraben sie unter sich*, goloet (beuzet, kufunet, sebeliet) int bet gant an disac'hadenn-erc'h ; 3. [dre skeud.] kroaziañ war, ober e gañv da, ober kañvoù da ; *seine Hoffnungen begraben*, mont e holl spi gant an avel (e puñs an avel, e puñs ar mor), koll an disterañ spi ; 4. *da liegt der Hund begraben*, aze emañ ar skoulm (ar c'hras, ar dalc'h, ar gempenn), hennezh eo ar penn, ouzh ar poent-se emañ holl an dalc'h, eno emañ an dalc'h brasañ, eno emañ ar poent grevusañ eus an afer, eno emañ ar poent pouonnañ eus an afer, aze emañ mudurun an afer.

Begraber g. (-s,-) : interer g.

Begräbnis n. (-ses,-se) : interamant g., sebeliadur g., douaridigezh b., beziadur g., douaradur g., sebeliadur g., lidoù kañv ls. ; *sie war hier beim Begräbnis ihres Schwagers*, amañ e oa bet gant marv he breur-kaer ; *ein Begräbnis erster Klasse*, un douaridigezh a-stok b., un interamant a-stok g.

begradigen V.k.e. (hat begradigt) : eeunaat, eeunañ, resaat, digammañ, digorniañ ; *eine Straße begradigen*, lakaat tiez ur straed en ur steudad, steudañ tiez ur straed, eeunañ ur straed,

eeunaat ur straed, digorniañ ur straed, digammañ ur straed ; *einen Acker begradigen*, digorniañ ur park.

V.em. **sich begradigen** (hat sich (ak.) begradigt) : eeunaat, resaat, eeunañ.

Begradigung b. (-en) : eeunadenn b., eeunaat g., eeunadur g. ; *Begradigung einer Straße*, eeunadur un hent g.

begrapschen V.k.e. (hat begrapscht) : 1. etwas begrapschen, malordiñ udb, plamoustiñ udb ; die Fische begrapschen, malordiñ ar pesked ; das Obst begrapschen, malordiñ ar frouezh ; 2. merat, chourañ, ober chourig da, ober sev da, gwaskañ war, herlinkat, pavata, tarasiñ, ober boufon da, ober herlinkou da, ober tammoù herlinkou da, ober fistoulig da, fistoulat, frotañ, dorloïñ, dornata, boufoniñ, flac'hotañ, tastornat, fourgata ; die Mädchen begrapschen, flac'hotañ ar merc'hed, farbotañ ar merc'hed, dornata ar merc'hed, tarasiñ ar merc'hed ; die Mädchen am Hintern begrapschen, ober sev da feskennou ar merc'hed, herlinkat feskennou ar merc'hed, ober fistoulig da feskennou ar merc'hed, ober flourigoù da feskennou ar merc'hed, frotañ feskennou ar merc'hed, chourañ feskennou ar merc'ched, ober chourig da feskennou ar merc'hed, tarasiñ feskennou ar merc'hed, fourgata feskennou ar merc'hed, ober boufon d'ar merc'hed ; *hör auf, mich zu begrapschen !* chom fur gant da zaouarn ! ehan 'ta da herlinkat ac'hanon !

Begrapschen n (-s) : tastornerezh g., dornataerezh g., herlink g., herlinkadur g., herlinkadeg b., chouradenoù ls., chourig g., chourouù ls., sev g.

bebrasen V.k.e. (hat begrast) : lakaat plant (bleunioù, leton, struzh) e, glasaat, glazañ, struzhelaat, struzhekaat, lakaat [un dachenn] dindan plant, letonañ, letonenniñ, lakaat dindan leton.

V.em. **sich bebrasen** (hat sich (ak.) begrast) : dont da vezañ glas, glazañ, glaziñ, glasvezin, glazeriñ, glasaat.

begrast ag. : geotek.

begreifbar ag. : empennadus, meizadus, komprenuus, meizus.

begreifen V.k.e. (begriff / hat begriffen) : 1. intent, meizañ, komprenu, empennañ, mennozhiañ, poellañ, P. plomañ ; begreifst du ? komprenu a rez ? ; leicht begreifen, komprenu buan ; schwer begreifen, bezañ pout (bouc'h) da gompren, bezañ gwan a spered, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ pout e spered (pout a spered, divaoue, teuc'h a spered), bezañ pouer a spered, bezañ ur spered pouer a zen, bezañ ur spered goustad a zen, bezañ berr e spered, bezañ tuzum, bezañ pounner a spered, bezañ ur skiant verr a zen, bezañ divalav e spered, bezañ gorrek a spered, bezañ stouvet, bezañ speredet berr, bezañ tolloù talar en e benn, bezañ gorrek da gompren, na vont herrus gant an-unan, bezañ tev e voned, bezañ ul lastez hir e skouarn ; das ist einfach nicht zu begreifen, digomprenus a-grenn eo kement-se, n'on ket evit krediñ an dra-se, n'eo ket kredapl, ne c'haller ket krediñ ur seurt tra ; ich begreife dich nicht, ne gomprenan ket ennout, n'on ket evit komprenu ennout, ne gomprenan ket perak e rez seurt traou, n'ouzon ket perak ez eo ken trist an doare ganit (perak n'aç'h eus ket a gundu, perak e talc'hez ar seurt kundu-se) (Gregor), ne gomprenan ket e pe stumm en em renez ; die Naturalisten sind der Auffassung, dass die Welt als rein naturhaftes Geschehen zu begreifen ist, an naturelourien a intent an natur evel un domani kloz ; 2. [dispredet] etwas in sich begreifen, endelc'her, delc'her, entalañ, konten, bezañ udb en dra-mañ-tra, komprenu. Sellit iveauz ouzh **begriffen**.

Begreifen n. (-s) : meizherezh g., meiz g., komprenezon b., komprenusted b., intentegezh b., poell g., skiant-poell b. ; tiefes Begreifen, donvez g.

begreiflich ag. : komprenadus, meizadus, intentadus ; jemandem etwas begreiflich machen, reiñ udb da gompren d'u.b., reiñ udb da intent d'u.b. ; das ist schwer begreiflich, un dra digompren eo, diaes a-walc'h eo da gompren.

Begreiflichkeit b. (-) : komprenadusted b., meizadusted b., intentadusted b.

begreiflicherweise Adv. : evel-just, evel-dres, evel just ha rezon, forset mat.

begrenzen V.k.e. (hat begrenzt) : 1. bevennañ, lezennañ, bonnañ, termenañ, lakaat ur maen-harz da, lakaat mein-harz da, krennañ, strishaat, disteraat,bihanaat ; 2. [elektronik] digerniañ ; ein elektrisches Signal begrenzen, digerniañ un arhent tredan ; 3. [dre skeud.] den Schaden begrenzen, parraat ouzh gwazh.

Begrenzen n. (-s) : [elektronik] digerniañ g.

Begrenzer g. (-s,-) : 1. [tekn.] bevenner g. [liester bevenneriou], bevennerez b. [liester bevennereziou] ; 2. [elektronik] Begrenzer, Spitzbegrenzer, digernier g. [liester digerneroù].

begrenzt ag. : 1. bevennet, bevennek, termenek, harzek ; auf etwas (ak.) begrenzt, bevennet da udb ; örtlich begrenztes Phänomen, lokal begrenztes Phänomen, anadenn spislec'hiet b. ; über begrenzte Mittel verfügen, na vezañ bras e beadra, na vezañ bras e voaien, bezañ dister e beadra, na vezañ frank an traoù gant an-unan, na vezañ frank an arc'hant gant an-unan, na gaout nemeur a arc'hant, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an arc'hant a zo gant an-unan etre e zaouarn, bezañ berr en arc'hant, bezañ berrek gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr en e skeuliad, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ berr ar c'hrog gant an-unan, bezañ berr ar voujedenn gant an-unan, bezañ staget berr ; sie verfügen über begrenzte Mittel, n'eo ket frank an arc'hant ganto, berr eo an arc'hant ganto, berr eo ar voujedenn ganto, teusk eo an traoù ganto ; begrenzte Sichtweite, hed-gwel berr g. ; stark begrenzte Sichtweite, hed-gwel berr-kenañ g. ; [moull.] begrenzte Auflage, begrenzte Edition, begrenzte Ausgabe, moulladenn vonnet b. ; [bred.] dieses Kind ist nur begrenzt aufnahmefähig, gwall zister eo barr merzout ar bugel-se, gwall zister eo gouester naoudel ar bugel-se ; 2. P. [dre skeud.] darsot, berrsperedet, strizhsperedet, ur spered berr a zen anezhañ, ur spered enk a zen anezhañ, ur spered chartet a zen anezhañ, berrgompren, bac'h da gompren, pout da gompren, bouc'h da gompren, stouvet, pout e spered, pout a spered, divaoue, teuc'h a spered, pouer a spered, ur spered pouer a zen anezhañ, ur spered goustad a zen anezhañ, lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, berr e spered, speredet berr, tuzum, pounner a spered, gwan a spered, difonn da zeskiñ, ur skiant verr a zen anezhañ, tolloù talar en e benn, ul lastez hir e skouarn, tev e voned, buoc'h a-walc'h, gorrek da gompren, pouer, divalav e spered.

Begrenztheit b. (-) : bevennegezh b., termenegezh b., harzegezh b., strizhded b.

Begrenzung b. (-en) : 1. a) [ober] bevenniñ g., bevennerez h., bevennadar g., bevennañ g., bonnerez h., bonnañ g. ; eine vernünftige Begrenzung der Arbeitszeit, un amzer-labour bevennet poellek g. ; b) [disoch] bevennadar g., arbenn g. ; 2. [elektronik] digerniañ g.

Begrenzungsluchten ls. : [treuzdougen] gouleier gobari ls.

Begriff g. (-s,-e) : 1. [preder., skiantou] derc'henn b., meizad g., keal g., mennozhiaid g., termen g., danzead-spered g. ; Philosophie des Begriffs, prederouriez ar mennozhiaidoù b. ; der Begriff „Wahrscheinlichkeit“, meizad an debegezh g. ; unter dem Begriff „Wahrscheinlichkeit“, dindan meizad an debegezh ; der Begriff der Freiheit, derc'henn ar frankiz b., meizad ar

frankiz g., keal ar frankiz g., mennozhiad ar frankiz g. ; der Begriff des Guten, keal ar Mad g. ; der Begriff des Schönen, keal ar gened b., derc'henn ar gened b. ; der Begriff der Entfremdung bei Karl Marx, meizad an arallekaat e kelennadurezh Karl Marx g., keal an arallekadur e kelennadurezh Karl Marx g. ; der Begriff der Assoziation in der Psychoanalyse, meizad ar stollata er bredelfennerez g. ; rechtlicher Begriff, termen gwirel g. ; ein klarer Begriff, ur meizad sklaer g., un termen sklaer g. ; angemessener Begriff, termen kevazas g. ; der gängige Begriff, der übliche Begriff, der geläufige Begriff, ar ger boas g. ; relativier Begriff, termen daveek ; abgeleiteter Begriff, keal deveret g. ; relationsloser Begriff, absoluter Begriff, termen dizave g. ; „Mensch“ ist ein absoluter Begriff, „Vater“ ein relativier Begriff, „den“ a zo un termen dizave pa vez „tad“ un termen daveek ; veralteter Begriff, termen dispredet g. ; einen Begriff geben, termenañ, sevel un termen, ergrafañ ur meizad ; allgemeine Begriffe, hollegoù ls., hollegadoù ls., hollvedeladoù ls., hollvedegadoù ls. ; Hauptbegriff, pennderc'henn b., pennveizad g., penngeal g., pennvennozhiaid g., derc'henn diazez b., meizad diazez g., keal diazez g., mennozhiaid diazez g., termen diazez g., danzead-spered diazez g. ; Grundbegriff, keal diazez g., pennaenn diazez b., pennreolenn b., meizad diazez g. ; [logik] Unterbegriff, termen strishañ g. ; Oberbegriff, termen ledanañ g. ; Mittelbegriff, hanterad g., termen etre g. ; 2. arouez b. ; 3. meno g., soñj g. ; nach unseren Begriffen, d'hor meno (war hor meno) hervez hor meno, war hor soñj, d'hor soñj, hervezomp, deomp ; sich einen Begriff von etwas machen, meizadenniñ udb, kemer un alberz eus udb, dont da gaout un tamm anaoudegezh (un tamm naoutur) eus udb ; gar keinen Begriff von etwas haben, na c'houzout alberz (keal, anv) ebet eus udb, na c'houzout keal (keloù, ster, ger, grik) ag udb, na c'houzout doare d'udb, na c'houzout keloù (ster, ger, grik) eus udb, na gaout naoutur ebet eus (ag) udb, na gaout keal ebet eus (ag) udb ; das geht (das steigt) über alle Begriffe, n'eus ket tu da grediñ an dra-se, dreistkred eo, an dra-se a zo dreist kement a challer soñjal (Gregor), se 'zo dreist spered an den ; einen zu hohen Begriff von etwas haben, dreistprizañ (dreistprizout) udb ; einen hohen Begriff von etwas haben, ober stad vras eus udb, lakaat udb e penn kont, uhelbrizañ (uhelbrizout) udb, prizañ kenañ udb ; er hat einen hohen Begriff von seinem Amt, ober a ra (derc'hel a ra) stad vras eus e garg ; schwer (schwach) von Begriff sein, bezañ gwan a spered, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ gorrek a spered, bezañ re vras e benn evit deskirñ netra, bezañ ur spered besk a zen, bezañ ur spered pouer a zen, bezañ difonn da zeskiñ, bezañ stouvet, bezañ divaoue, bezañ teuc'h a spered, bezañ pout a spered, bezañ pouer a spered, bezañ ur spered pouer a zen, bezañ ur spered goustad a zen, bezañ bouc'h e spered, bezañ togn e spered, bezañ pout e spered, bezañ pouunner a spered, bezañ dister a spered, bezañ berrik a spered, bezañ bac'h a spered, bezañ pouunner a benn, bezañ berr (bouc'h) da gompren, bezañ kalet a benn, bezañ kalet e benn, bezañ ul lastez hir e skouarn, bezañ tev e voned, na vont herrus gant an-unan, bezañ touolloù talar en e benn, bezañ gorrek da gompren, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ tapet war ar portolof, bezañ tuzum, bezañ divalav e spered, bezañ ur skiant verr a zen, bezañ pouer, bezañ ur spered pouer a zen eus an-unan, bezañ buoc'h a-walc'h, na vezañ lemmoc'h e spered eget ul loaiad pri mañsonat, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, kuzhat al loar en e c'henouù, parañ al loar en e c'henouù, bezañ laosket

an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreñ ar rod, kaout un tammig lod e park ar Brizh, kaout ul lodenn e park ar Brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votouù, kaout kig leue en e votouù, bezañ bet silet e spered dre ar ridell, kaout lod e Kerskouarneg, bezañ stouvet ; 4. [dre astenn.] im Begriff stehen, etwas zu tun / im Begriff sein, etwas zu tun, bezañ war-dost d'ober udb, bezañ war ober udb, luskañ d'ober udb, bezañ e termen d'ober udb, bezañ a-wel d'ober udb, bezañ edañ ober udb, bezañ dindan ober udb, bezañ war-nes ober udb, bezañ war ar bord d'ober udb, bezañ prest d'ober udb, bezañ war-sin ober udb., bezañ o vont d'ober udb, bezañ en ambroug d'ober udb, bezañ war an dare d'ober udb, bezañ war-zarev d'ober udb, bezañ war an tre d'ober udb, bezañ en ampoent d'ober udb, bezañ e-tal ober udb, bezañ e-tal d'ober udb, bezañ war ar mare d'ober udb, bezañ war bar d'ober udb, bezañ e par d'ober udb, bezañ war ar pare d'ober udb, bezañ e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) d'ober udb, bezañ war var d'ober udb, bezañ en toull tostañ d'ober udb, bezañ o tanzen ober udb, pourchas ober udb, en em bouchas d'ober udb, alej ober udb, prientiñ ober udb, aveiñ ober udb, en em sterniañ d'ober udb, bezañ o sterniañ ober udb, bezañ war an taol d'ober udb, bezañ o tiblasañ ober udb, bezañ war-bouez ober udb, bezañ e-kichen ober udb, bezañ o fardañ ober udb, kinnig ober udb, bezañ o nodiñ ober udb ; er steht im Begriff abzureisen, emañ o fardañ (emañ war-nes, emañ war-sin, emañ dindan) mont kuit, emañ o nodiñ mont kuit, emañ a-wel (e-tailh, en ampoent, war-dost, war ar mare) da vont kuit, emañ oc'h aveiñ mont kuit, emañ war e gimiad, emañ o sirañ e votouù, emañ o lardañ e dreid ; er war im Begriff, eine andere zu heiraten, eñ a oa bet evit dimeziñ un all, edo o vont da zimeziñ unan all, eñ a oa bet e-kichen dimeziñ un all. **begriffen** ag. : 1. stag ouzh, lod eus ; die Klausel ist im Vertrag (ein)begriffen, stag eo an diferadenn-mañ oush ar gevrat, ar merkad-mañ a zo lod eus ar gevrat ; mit inbegriffen, e-barzh, da-heul, hag all ; 2. [dre astenn.] war, war-nes, o ; die Gäste sind im Aufbruch begriffen, war gimiadiñ emañ ar gouvidi, war o c'himiad emañ ar gouvidi, emañ ar gouvidi o vont kuit (oc'h en em gempenn evit mont kuit, war-nes mont kuit, o fardañ mont kuit, o tanzen mont kuit, oc'h aveiñ mont kuit, oc'h aozañ mont kuit, o prientiñ mont kuit, war ar mare da vont kuit, o nodiñ mont kuit, war ar pare da vont kuit, war bar da vont kuit, e par da vont kuit, o sirañ o botoù, o lardañ o zreid) ; im Enstehen begriffen, in der Ausführung begriffen, war ober, war ar stern, war ar portolof, war ar billig ; die Anzahl der Schüler ist im Rückgang begriffen, digreskiñ (gouzizañ, diskenn, izelaat, mont en diminu, mont war ziminu) a ra niver ar skolidi, war-zigresk emañ niver ar skolidi, diskar a zo war niver ar skolidi, war rabat e ya niver ar skolidi, nebeutaat a ra niver ar skolidi ; im Steigen begriffen sein, bezañ war-gresk ; im Zunehmen begriffen, war-gresk, war greskiñ, o kreskiñ. **begrifflich** ag. : [preder, skiantouù] kealel, steroniel, steradel, mennozhiaidel, mennozhiaidek, meizadel, meizadek ; „Mensch“ ist begrifflich intensionaler als „Säugetier“, an derc'henn „den“ a zo entalekoc'h eget an derc'henn „bronneg“. **Begrifflichkeit** b. (-,en) : 1. termenoniezh b. ; 2. ger g., termen g. ; 3. [preder] mennozhiaidegezh b., meizadegezh b. **Begriffs-** : kealel, ... ster, -ster. **Begriffsbestimmung** b. (-,en) : [yezh.] termenadur g., despizadur g. **Begriffsbildung** b. (-,en) : mennozhiadur g., meizadur g.

Begriffsfeld n. (-s,-er) : [yezh.] sterva g., tachenn-ster b., talvoudegezh b.

Begriffsinhalt g. (-s,-e) : [preder., yezh.] endalc'h g., ental g. **begriffsmäßig** ag. : 1. difetis ; 2. ... a glot gant an derc'henn ; 3. diouzh e ster, dre dermenañ.

Begriffsschrift b. (-,en) : skitur dre arouezlunioù g./b.

begriffsstutzig ag. : alvaon, divaoue, berrsperedet, darsot, ur spered berr a zen anezhañ, ur spered enk a zen anezhañ, ur spered chartet a zen anezhañ, ur spered teuc'h (skars, strizh, bac'h, skort, gorrek, pouer) a zen anezhañ, berrgompreñ, bac'h da gompreñ, pout da gompreñ, bouc'h da gompreñ, stouvet, teuc'h a spered, bouc'h e spered, togn e spered, pout e spered, pout a spered, pouer a spered, lourt e spered, lourt a spered, ur spered besk a zen anezhañ, lourt a benn, berr e spered, speredet berr, enk e spered, strizh e spered, tuzum, divalav e spered, pourner a spered, gwan a spered, ur skiant verr a zen anezhañ, ul lastez hir e skouarn, tev e voned, touolloù talar en e benn, gorrek da gompreñ, strizhsperedet ; **begriffsstutzig sein**, bezañ darsot, bezañ berrboell, na gaout tamman skiant varn, bezañ berr a skiant, bezañ ur skiant verr a zen eus an-unan, bezañ berr a spered (e spered, e skiant), bezañ berr ar vent a skiant roet d'an-unan, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ sempl ha berrwel, bezañ ur spered besk a zen, bezañ gorrek a spered, bezañ ur spered gorrek a zen, bezañ ur spered pouer a zen, bezañ berrwelet da vat, bezañ divaoue, bezañ teuc'h a spered, bezañ re vras e benn evit deskiñ netra, bezañ pout a spered, bezañ bouc'h e spered, bezañ togn e spered, bezañ pout e spered, bezañ pouer a spered, bezañ ur spered pouer a zen, bezañ ur spered goustad a zen, bezañ stouvet, bezañ berr (bouc'h) da gompreñ, bezañ ul lastez hir e skouarn, bezañ tev e voned, na vont herrus gant an-unan, bezañ touolloù talar en e benn, bezañ gorrek da gompreñ, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ ur sklêrijenn, na vezañ eus ar gurunenn, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ tapet war ar portolof, bezañ tuzum, bezañ divalav e spered, bezañ ur skiant verr a zen, na vezañ lemmoc'h e spered eget ul loaiad pri mañsonat, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, kuzhat al loar en e c'henou, parañ al loar en e c'henou, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreñ ar rod, bezañ laosket un tamman mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, kaout un tamman lod e park ar Brizh, kaout ul lodenn e park ar Brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, kaout lod e Kerskouarneg, bezañ bet silet e spered dre ar ridell, bezañ genaoueg evel ur ribod.

Begriffsstutzigkeit b. (-) : berrentez a spered b., tuzumder a spered g., tuzumded a spered b., disperedegezh b., berboellegezh b.

Begriffsumfang g. (-s,-umfänge) : [preder., yezh.] erastenn g., erdal g., erdalad g.

Begriffsvermögen n. (-s) : meizerezh g., meiz g., intentamant g., intenterezh g., intentegezh b., galloudezh dezvarn b., skiant varn b., poell g., skiant b. ; *das geht über mein Begriffsvermögen*, kement-se a zo dreist va maner (va skiant, va foell, va c'hompreñ, va meiz, va intentamant), setu aze avat ha zo dreist va skiant, n'on ket evit kompreñ an dra-se, n'on ket barrek ouzh traoù a seurt-se, kement-se a zo trech da'm gouziegezh, kement-se a zo trech din.

Begriffszeichen n. (-s,-) : mennozharouez b., arouezlun g.

begründen V.k.e. (hat begründet) : 1. diazezañ, sevel, fontañ ; *einen Hausstand (be)gründen*, diazezañ un tiegezh, kemer un hanter diegezh ; *ein Geschlecht begründen*, gouennañ, orinañ, penngefiañ, strujañ ; 2. gwiriañ, displegañ, dispakañ, reizhabegañ, savelañ, kantabegañ, kantrezhañ ; *seine Ansicht begründen*, displegañ (dispakañ) e vennozh, displegañ (dispakañ) e soñj, reizhabegañ e vennozh ; *das ist nicht begründet*, n'eus abeg na reizh gant kement-se, diabeg eo kement-se, hep penn na lost eo, an dra-se a zo soliet war netra, isol eo an dra-se ; *begründete Hypothese*, *begründete Vermutung*, goulakadur soliet g. ; 3. *etwas mit etwas begründen*, diazezañ udb war udb all.

Begründer g. (-s,-) : saver g., diazezer g., desezer g., kentrader g.

begründet ag. : reizh, reizhek, reizhwiriek, reizhwir, gwirion, diazezet war ar reizh, reizhpoell, soliet, gant sol ; *nicht begründet*, direizh, direizhwir, direizhwiriek, isol, hep sol, soliet war netra, diaziaz ; *prüfen, ob eine Reklamation begründet ist*, sellet ha reizh eo ur c'hlemm, sellet ha reizhwir eo ur c'hlemm ; *eine begründete Forderung*, ur reked diazezet war gwir abegoù (diazezet war abegoù sonn, graet gant gwir abeg, reizh) g./b., un arc'hadur reizh g., un arc'hadur reizhwiriek g. ; *begründete Hypothese*, *begründete Vermutung*, goulakadur soliet g. ; *begründetes Interesse*, c'hoant gouzout diazezet war abegoù sonn, c'hoant gouzout diazezet war gwir abegoù ha war ar reizh g. ; *begründete Frage*, goulenn reizh g. ; *das ist nicht begründet*, n'eus abeg na reizh gant kement-se, diabeg eo kement-se, hep penn na lost eo, an dra-se a zo soliet war netra, isol eo an dra-se.

Begründetheit b. (-) : reizhwiriegezh b., reizhpoellegezh b.

Begründung b. (-,en) : 1. krouidigezh b., diazezidigezh b. ; 2. [gwir] *Begründung eines Rechtes*, diazezadur ur gwir nevez ; 3. [dre skeud.] arguzenn b., reizhadur g., kantabeg g. ; *zur Begründung seiner Aussage*, evit prouïñ (gwiriekaat) pezh a lavar, evit reizhabegañ e lavar (e gomzoù), evit kantrezhañ e lavar (e gomzoù) ; 4. abeg g. ; *ohne stichhaltige Begründung*, hep gwir abeg ; *mit der Begründung, dass ...*, dre an abeg ma ..., en askont ma ...

begrünen V.k.e. (hat begrünt) : 1. glasaat, glazañ ; 2. struzhelaat, struzhekaat, lakaat [un dachenn] dindan plant ; *mit Rasen begrünen*, letonañ, letonenniñ, lakaat dindan leton ; *mit Rasen begrünt*, dindan leton, letonek, letonet.

V.em. : **sich begrünen** (hat sich (ak.) begrünt) : glasaat, glaziñ, dont da vezañ glas, glazañ, glasvezin, glazeriñ.

begrüßen V.k.e. (hat begrüßt) : 1. saludiñ, boñjouriñ, demata, kevarc'hiñ ; *jemanden begrüßen*, tennañ e dog d'u.b., saludiñ u.b., demata u.b., ober e c'hourc'hennenoù d'u.b. ; *jemanden stürmisch begrüßen*, ober lid d'u.b., ober cher d'u.b., ober ton d'u.b. ober hast ouzh u.b., ober chalantiz d'u.b., ober kalz a joa d'u.b., diskouez joa ouzh u.b., degemer u.b. gant joa vras ; *der Hund begrüßt freudig seinen Herrn*, *der Hund begrüßt stürmisch seinen Herm*, ober a ra ar c'hi hast ouzh e vestr, ober a ra ar c'hi chalantiz d'e vestr, ober a ra ar c'hi fistoulig d'e vestr, ober a ra ar c'hi lid d'e vestr, ober a ra ar c'hi cher d'e vestr, ober a ra ar c'hi ton d'e vestr, cherisañ a ra ar c'hi e vestr, ober a ra ar c'hi kalz a joa d'e vestr, diskouez a ra ar c'hi joa ouzh e vestr, joausaat a ra ar c'hi ouzh e vestr ; *sich begrüßen*, en em genderviñ (Troude), en em saludiñ ; 2. kavout mat, sevel a-du gant ; *ein Ereignis begrüßen*, joausaat o welet un darvoud bennak (Gregor), joausaat o klevet anv eus un darvoud bennak, ober lid d'un degouezh bennak, laouenaat ouzh un degouezh bennak ; *ich begrüße diese Entscheidung*, an diviz-mañ a bliij din dreist.

begrüßenswert ag. : hetus, reketus, c'hoantaus.

Begrüßung b. (-,en) : 1. salud g., gourc'hemennoù ls., saludiñ g., saludadeg b., kevarc'hadur g., kevarc'hiñ g. ; 2. degemer g.
Begrüßungsrede b. (-,n) : prezegenn degemer b.

begucken V.k.e. (hat beguckt) : 1. sellet ouzh, arvestiñ ouzh, chom da welet, chom da sellet ouzh ; 2. P. lugnañ ouzh, sellet a-dost ouzh, lugerniñ ouzh, dislugemiñ ouzh, luchañ ouzh ; er beguckte das Mädchen mit neugierigen Blicken, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h, P. krakañ a rae ar vilhez, lugnañ a rae ar filhenn ; 3. [dre skeud.] P. sich von innen begucken, ober ur c'hograd (ur pennad, ur berad) kousket, ober ur gouskadenn.

begünstigen V.k.e. (hat begünstigt) : mont a-du gant, bezañ a-du gant, harpañ, harpañ war well, luskañ war-raok, reiñ lañs da, reiñ al lañs da, reiñ kas da, reiñ toull da, reiñ hol da, bezañ lañsus da, lakaat dreist, ober evit, tuiñ da, skoazellañ, reiñ sav da, dougen dorn da, reiñ biz da, degas en e jeu, lakaat da ziorren, aesaat, broudañ, paeroniañ, lakaat da fonnañ, distankañ war, digeriñ hent da, herouezañ, magañ, mezhr ; der Goldrausch hat die Besiedlung Kaliforniens begünstigt, ar beilh war an aour a oa bet poblus evit Kalifornia ; schwüles, feuchtes Wetter begünstigt den Wurmbefall, an amzer bouer a zo preñvedus, an amzer bouer a laka ar preñved da fonnañ, pa vez pouer an amzer e puilh ar preñved ; die Faulheit begünstigen, reiñ hol d'al leziregezh, magañ an diegi, mezhr an diegi ; das Böse begünstigen, reiñ bod d'an droug, reiñ hol d'an doug, reiñ toull d'an doug, reiñ bodenn d'ar fall, reiñ lañs d'an droug, reiñ dor zigor d'ar fall, bezañ lañsus d'an droug, harpañ ar fall, tuañ d'an droug, skoazellañ ar fall, magañ an droug, reiñ hent d'an droug, digeriñ hent d'ar fall, lakaat an droug da fonnañ ; jemanden begünstigen, mont a-du gant u.b., dougen dorn d'u.b., dougen (reiñ) biz d'u.b., ober (toullañ) evit u.b., reiñ sav d'u.b., reiñ lañs d'u.b., reiñ al lañs d'u.b., ober diouzh u.b., bezañ gant u.b., paeroniañ u.b., brientekaat u.b. ; begünstigt werden, bezañ brientekaet, bezañ roet lañs d'an-unan, bezañ lakaet dreist, kaout muioc'h eget ar re all, kaout dreist ar re all, bezañ degaset en e jeu ; die am meisten begünstigten Klassen, ar renkadoù o deus ar muiañ ls., ar renkadoù pinvidikañ ls., ar vrientinien ls., ar vrienteged ls. ; begünstigt von, begünstigt durch, o tennañ e vad eus.

Begünstigte(r) ag.k. g./b. : gounezer g., gounideg g. [liester gounideien], gwarezad g. [liester gwarezidi], brienteg g. [liester brienteged].

Begünstigung b. (-,en) : brientekadur g., gwellvez b., ampled g., lañs g., grad-vat b., bontez b., diuz g. ; unter Begünstigung der Nacht, e-ser an noz, a-fed-noz, oc'h ober e vad eus an noz ; Steuerbegünstigung, devidad tellou g., disamm tailhou g., distaoł war an tailhou g., rabat war an tailhou g., gratadenn gemedel b., spletou kemedel ls.

Begünstigungsklausel b. (-,n) : [kenwerzh] diferadenn a-well b., diferadenn wellvezel b.

Begünstigungstarif g. (-s,-e) : [kenwerzh] feurbriz a-well g., feurbriz gwellvezel g.

Begünstigungswesen n. (-s) : mignonerezh g., nizelegezh b., nizelouriezh b., nepotegezh b., lelligouriezh b.

begutachten V.k.e. (hat begutachtet) : kevarouezañ, prizachiñ, prizañ, priziañ, burutellañ, tamouezat, ridellat, barn ; den Schaden begutachten, stadañ ar freuz, prizañ ar freuz.

Begutachter g. (-s,-) : kevarouezour g., prizacher g., prizachour g., barner g.

Begutachtung b. (-,en) : kevarouezerezh g., kevarouezañ g., prizach g., prizacherezh g., prizachadenn b., burutelladenn b. ;

dem Sachverständigen zur Begutachtung vorlegen, reiñ da gevarouezañ, reiñ da brizachañ, reiñ da brizañ.

begütert ag. : fortuniet, fortunius, madek, leveet, leveet mat, moainenet mat, en e aez, war e aez, danvez dezhañ, en deus aez, arc'hantek, un tamm brav a archant war e anv, mat e gerz, an aour war ar raden gantañ, kreñv an traou gantañ, war ar bern, druz ar geusturenn gantañ, arc'hantet bravik, frank an arc'hant gantañ, frank an traou gantañ, plouzaet mat e votoù, plouzet mat e votoù, aes e borpant, aes dezhañ, uhel an dour gantañ, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, arc'hant leizh e walch' gantañ, pinvidik-mor, hollbinvidik, pinvidik-pounner, pinvidik-lous, brein gant an arc'hant, pinvidik-peurfonn, pinvidik-parfont, pinvidik-brein, pinvidik-bras, mat an traou gantañ, mat ar bed gantañ, foenn er rastell gantañ, barrek, gouest, madoù dezhañ, kreñv e gein, kreñv a gein, mat da geinañ, P. mellek ; sie waren nicht sehr begütert, un tammig berr e oant dre o danvez, ne oa ket gwall frank ar stal ganto, tenn e oa ar bed ganto ; sie waren begütert, ar re-se o doa arc'hant mat, ar re-se o doa moaien, moainenet e oant, leveet mat e oant, glad o doa, madoù e-leizh o doa war o anv, ar re-se e oa mat o cherz, kreñv e oa an traou ganto, madoù e-leizh o doa a-leve, ur madoù bras o doa, madoù bras o doa, danvez bras a oa dezho, danvez o doa, en o feedra e oant, traou o doa, largentez o doa, arc'hant o doa, uhel e oa an dour en o milin, tud a dra (a beadra, a zanvez) a oa anezho, ar re-se e oa mat ar bed ganto.

begütigen V.k.e. (hat begütigt) : sioulaat, habaskaat, kuñvaat, dousaat, peoc'haat, digrizañ.

begütigend ag. : peoc'haus, sioulaus, kuñvaus, habaskaus ; begütigend auf jemanden einsprechen, kompezañ spered u.b., sioulaat u.b., habaskaat u.b., terriñ e gounnar d'u.b., tevel kounnar u.b., ameniñ buanegezh u.b., dousaat da fulor u.b., terriñ nerzh e gounnar d'u.b., kalmiñ u.b., damesaat u.b., abafiñ taeroni u.b., afliñ u.b., divroc'hañ u.b.

Begütigung b. (-) : peoc'hadur g., siouladur g., habaskadur g., kuñvadur g.

behaaren V.em. : sich behaaren (hat sich (ak.) behaart) : blevenniñ ; sich dicht behaaren, kroññañ.

behaft ag. : 1. blevek, blevennek, blevennaouek, kroñek, kroñennek, panek ; stark behaarter Typ, bleveg g. [liester bleveien] ; stark behaarte Hände, daouarn blevek ls. ; 2. [loen.. louza.] blevek ; flauzig behaart, dumek ; [gwrizioù] blevus.

Behaartheit b.(-) : 1. blevegezh b. ; 2. [louza.] flauzmige Behaartheit, dumegezh b.

Behaarung b. (-) : 1. blev str., blevadur g. ; der Pudel hat eine gekräuselte Behaarung, kluchet eo blev ar c'hi-rodellek ; mit einer dichten Behaarung ausstatten, kroññañ ; 2. [louza.] flauzmige Behaarung, dumegezh b.

behaben V.em. : sich behabem (hat sich (ak.) behabt) : en em ren, en em zelc'her, en em c'houarn.

Behaben n. (-s) : emzalc'h g., doareoù ls., kundu b.

behäbig ag. : 1. dibrez, habask, sioul, tezeok, parfet ; ein behäbiger Mensch, un den war e blaen g. ; 2. [Bro-Suis] pinvidik, cheuc'h, pastellek ; 3. aes, aezet, emzav, klet, sasun. Adv. : dibrez-kaer, divall-kaer, hep mall, dijabl-kaer, trankilik-kaer, plaen, kempennik, koutik-koutik, koul, koulik, didrabas-kaer, ken distrafuilh ha tra, ken dinect'h ha tra, kempennik ha brav, war e blijadur, war e oarig, àr e oar-goarigoù, war e bouez, war e bouezig, a-zoug e gamm, a-hed e gamm, diouzh e gamm, war e sklavig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e blaen, dousik ha plaen, war e vadober, war e boz, plarik, dizouj-kaer.

Behäbigkeit b. (-) : 1. aez g., aezamant g., aezoni b., aested b., aester g., kletadurezh b. ; 2. parfeted b., habasketed b.

behacken V.k.e. (hat behackt) : 1. [labour-douar] kravellat, pechat, meskañ, c'hwennat, pigosat, pigellat ; die Erdbeeren behacken, meskañ ar sivi, meskañ an douar tro-dro d'ar sivi, pigosat an douar tro-dro d'ar sivi, kravellat an douar tro-dro d'ar sivi, c'hwennat ar sivi ; 2. pigosat ; die Rinde hat ein Specht behackt, pigoset eo bet ar rusk gant ur gazeg-koad ; 3. P. punañ, gennañ, riañ ; jemanden um etwas behacken, ober gaou ouzh u.b. ag udb, c'hwiblaerezh (skrapañ) udb digant u.b., flipat udb diouzh u.b., flipat udb diwar u.b., touzañ udb diouzh u.b., riañ u.b. diouzh udb, divorañ udb digant u.b., sammañ udb d'u.b., gennañ u.b. eus udb, houperigañ u.b., paltokiñ u.b., bilhiñ u.b., flemmañ u.b., friponat u.b., fripañ udb digant u.b., meskontañ ouzh u.b., touzañ e c'henou d'u.b., strobinellañ u.b. ; er hatte versucht, ihn um zehn Euro zu behacken, klasket en doa e c'hennañ eus dek euro, klasket en doa e riañ diouzh dek euro, klasket en doa flipat dek euro dioutañ, klasket en doa flipat dek euro diwarnañ, klasket en doa touzañ dek euro dioutañ ; er wurde um seinen Tageserlös behackt, outañ ez eus bet graet gaou eus gopr e zevezhiad labour, c'hwibet eo bet dezhañ gopr e zevezhiad labour.

behaften V.k.e. (hat behaftet) : [Bro-Suis] jemanden auf etwas (ak.) behaften / jemanden bei etwas behaften, kemer (pakañ, tapout) u.b. e ger, tapout u.b. diouzh e c'her ; der Angeklagte wurde auf seine Erklärung, er habe sich in der Nähe des Tatorts aufgehalten, behaftet, diskleriadur an tamallad e oa tost ouzh lec'h an torfed a gargas warnañ.

behaftet ag. : dalc'het ; 1. mit Schulden behaftet, sammet a zle, gwriet a zle, stag e vag dre-holl, dleoù forzh pegement war e anv, dleoù ken-ha-ken war e anv, dleoù ken-ha-kenañ war e anv, dleoù kenañ-kenañ war e anv, dleoù war e anv mui-pegen-mui, dleoù war e anv gwazh-pegen-gwazh, karget a zle (Gregor), ur bern dle dezhañ, ur bern dleoù war e gein, bec'hiet gant an dleoù, Fañch ar Berr gantañ, dle gantañ betek toull e c'houzoug, dalc'het a bep lec'h ; 2. [mezeg.] mit einer Krankheit behaftet, dalc'het (skoet, taget) gant ur c'hleñved bennak, stag ur c'hleñved bennak outañ, kouezhet ur c'hleñved bennak warnañ, peg (krog) ur c'hleñved bennak ennañ, ur c'hleñved bennak o c'hoari e reuz gantañ, vi pe labous o c'hoari gantañ ; mit Flechten behaftet, darouedennek ; 3. [dre skeud.] mit Mängeln behaftet, siou (nammoù, mankou) dezhañ, siek, nammek.

behagen V. dibers. [+ dat.] (hat behagt) : plijout da, hetiñ gant ; wie es ihm behagt, hervez e froudennoù, diouzh ma tro en e benn, hervez e did, diouzh e imor, diouzh e faltazi, diouzh e vod, hervez e faltazi, diouzh e benn e-unan, diouzh e santimant ; es behagt mir sehr, so etwas zu tun, bourrañ a ra an dra-se din, bourrañ a ran gant an dra-se, bourrañ a ra din ober an dra-se, bourrañ a ran an dra-se, bourrañ a ran ober an dra-se, bourrañ a ran oc'h ober an dra-se, goust am eus d'ober an dra-se, ur misi eo evidon ober an dra-se, ur misi am eus ober an dra-se, kemer a ran boud en dra-se, kemer a ran goust oc'h ober an dra-se, kavout a ran va fleustr gant an dra-se, em flijadur e vezan gant an dra-se, un abadenn blijadur eo evidon ober an dra-se, se a ro plijadur din, ur mor a blijadur am bez gant an dra-se, kavout a ran plijus an dra-se, an dra-se a blij din, kemer a ran va ebat gant kement-se, bourrañ a ran ouzh an dra-se, bourrañ a ran a'n dra-se, kavout a ran dudi (en dudi e vezan) gant an dra-se, en em hetiñ a ran gant an dra-se, en em blijout a ran oc'h ober an dra-se, da eo an dra-se din, kement-se a ra vat da'm c'halon, friantañ a ran pa vezañ oc'h ober an dra-se ; dort fand er nichts, was ihm behagte, eno ne gavas netra diouzh e zoare, eno ne gavas netra d'e c'his.

Behagen n. (-s) : plijadur b., gwalc'h g., aez g., hevoud g., het g., hetañs b., pleustr g., plijuster g., plijusted b. ; er lebt nach seinem Behagen, bevañ a ra diouzh e c'hoant, bevañ a ra hervez e blijadur, bevañ a ra evel ma plij gantañ, bevañ a ra diouzh ma plij gantañ, bez emañ ar brid war e voue, ober a ra e c'his (e roll, pezh a gar, e vod), bevañ a ra en e c'his, bevañ a ra en e roll (en e ziviz), heuliañ a ra e roll (e benn), frank eo warnañ, bevañ a ra diouzh e c'his / emañ en e yezh (Gregor), bevañ a ra en e yezh, bevañ a ra diouzh e yezh, bevañ a ra hervez e yezh, ne ra ken ar pezh a gar ; etwas mit grösstem Behagen knabbern, kregiñ a-vegad en udb.

behaglich ag. : c'hwæk, plijus, Bourrus, hetus, hevoudek, sasun, klet ; sich behaglich fühlen, bezañ en e wellañ, bezañ en e aez (en e vleud), koñfortiñ, bezañ en e aez hag en e blijadur, bezañ en e voued leun, bezañ en e goch, bezañ en e ched, bezañ en e lech', bezañ en e charreou, bezañ en e sour hag e c'heot, bezañ en e jeu, bezañ en e voem, bezañ evel Yann en e wele, bezañ en e vutun, bezañ er friko, bezañ en ur friko, en em gavout en aez, bezañ barrek, kavout ur misi ; eine behagliche Stimmung, un aergelich c'hwæk g. ; hier werden Sie's behaglich haben, amañ ho po frankiz, amañ e vo frank warnoc'h, amañ e vo frank deoc'h ; etwas genießerisch und behaglich verzehren, ober chervad gant udb, debriñ e walc'h eus udb., bourrañ ag udb, lipat e vourrou ñ diwar ur meuz bennak.

Behaglichkeit b. (-) : aezamant g., aezoni b., aested b., aester g., kletadurezh b., plijuster g., plijusted b., bournusted b., c'hwekted b., c'hwekter g., frankiz b.

behalten V.k.e. (behält / behielt / hat behalten) : 1. delc'her, delc'her gant an-unan, kenderc'hel, kendelc'her gant, mirout, chom ; ich werde bestimmt die zwei Wagen nicht behalten, moarvat ne zalc'hin ket an daou garr ; seinen Platz in einer Warteschlange behalten, difenn e renk en ul lostad tud, difenn e dro, delc'her e renk en ul lostad tud ; den Hut auf dem Kopf behalten, delc'her (lezel) e dog war e benn, chom gant e dog war e benn, chom an tog war ar penn gant an-unan ; etwas für sich behalten, a) lakaat (kemer, derc'hel) udb en tu diouzh an-unan, mirout udb en tu gant an-unan, mirout udb en e gerz, delc'her udb en e gerz, mirout udb en e gerc'henn, delc'her udb en e gerc'henn, delc'her udb gant an-unan, delc'her udb evit an-unan, kendelc'her udb evit an-unan, chom udb gant an-unan, ober e rann (e gerz) eus udb, lakaat udb war e anv ; b) [dre skeud.] delc'her udb er genoù, derc'hel en e c'henou pezh 'zo en e spered, ober an tav war udb, mirout udb en tu gant an-unan, delc'her udb gant an-unan, lakaat udb dindan e votou, klozañ udb en e rastell, tevel krenn war udb ; ohne das Geringste für sich zu behalten, hep derc'hel an disterañ tra en tu dioutañ ; was einer hat, das will er behalten, e dra a zo c'hwæk da bep unan ; jemanden zum Mittagessen da behalten, pediñ u.b. da chom gant e verenn, mirout u.b. gant e verenn ; behalte das Buch für dich ! chom al levr ganit ! mir al levr ! mir al levr ez kerz ! dalc'h al levr ganit ! dalc'h al levr ez kerz ! kendalc'h al levr evidout ! kae al levr ganit ! ; jemanden im Krankenhaus behalten, derc'hel u.b. en ospital, kenderc'hel u.b. en ospital ; wir können ihn nicht bei uns behalten, n'omp ket evit derc'hel anezhañ ganeomp er gér ; jemanden im Warmen behalten, derc'hel u.b. en tommder ; die Küste in Sicht behalten, bageal a-wel d'an aod, chom a-zouar, merdeiñ hep koll gwel a'n aod ; etwas im Gedächtnis behalten, delc'her soñj eus udb, derc'hel eñvor eus udb, derc'hel koun eus udb, chom ar c'houn eus udb en e spered, delc'her udb en e benn ; leicht [im Gedächtnis] zu behalten, aes da zerchel soñj anezhañ, aes da zerchel koun anezhañ ; er behält ihn im Auge,

ned a ket e zaoulagad diwarnañ, ne dec'h ket e sellou diwarnañ ; *alles im Auge behalten*, gwelout pep tra, kaout ur c'hillagad, kaout ul lagad war bep tra, bezañ un daoulagad furcher en e benn ; [moneiz] *das stimmt schon so ! behalten Sie den Rest !* dalc'hit ar c'hemm ! ; 2. [dre skeud.] *ein Geheimnis für sich behalten*, chom hep diskuliañ ur c'hevrin, derc'hel mat ur c'hevrin, delc'her war e deod, derc'hel war e latenn, delc'her udb er genoù, mirout udb en tu gant an-unan, delc'her udb gant an-unan, lakaat udb dindan e votou, klozañ udb en e rastell, tevel krenn war udb ; *sie kann kein Geheimnis für sich behalten*, honnezh a zo evel ur vinaoued en ur sac'h, ur beg toull a zo anezhi, ur sac'h dizere a zo anezhi, ur ridell doull a zo anezhi, honnezh a zo ur plac'h rouez ; *sie kann Namen nicht behalten*, n'emañ ket evit derc'hel soñj eus anvioù an dud, divemor eo e-keñver anvioù an dud ; *er behält diese Sache im Auge*, *er behält diese Sache im Blickfeld*, chom a ra e lagad war an afer-se, ne goll ket ar gwel eus an dra-se, delc'her a ra kloz war an dra-se ; *behalten Sie mich lieb*, chomit douget din, mirit un eñvorig evidon, mirit ac'hanon en ho kalon, mirit ho karantez evidon ; *behalt dich wohl*, dalc'h mat da'z krog ! dalc'h da grog ! bez war evezh na c'hoarvezfe droug ganit ! diwall diouzh da gont ! ; *die Oberhand behalten*, chom an tu kreñv gant an-unan ; *das Feld behalten*, kaout an tu kreñv, kaout e greñv (ar c'heñv), bezañ ar c'heñv (an tu kreñv, ar gounid) gant an-unan, sevel war varr, tapout e droad er par ; *seine Fassung behalten*, derc'hel ar c'heñv war an-unan (e greñv warnañ e-unan, he c'heñv warni hec'h-unan h.a.), en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derc'hel war e imor, pouenzañ war e imor, gwaskañ war e imor, moustrañ war e imor, padout, chom difrom, menel difrom, reizhañ barradoù e galon ; *sie behielt ihre Fassung*, sosehr sie dieser Vorwurf traf, chom a reas hep ober seblant ebet, daoust pegen poaniet e oa bet gant ar rebech-se ; *Recht behalten*, bezañ ar rezon (ar gwir) gant an-unan ; [mat.] *die behaltene Zahl*, an dalc'hadenn b., an astaol g. ; *die behaltene Zahl übertragen*, asteurel an dalc'hadenn ; *schreibe 4, behalte 1, / schreibe vier, behalte eins*, skrivañ a ran 4 o terc'hel 1, skrivañ a ran pevar o terc'hel unan ; *sechs schreiben, zwei behalten*, skrivañ c'hwec'h ha lakaat daou a-gostez, lakaat c'hwec'h ha mirout daou.

Behälter g. (-s,-) / **Behältnis** n. (-ses,-se) : endalc'her g., dalc'her g., lestr g. ; *eine Flüssigkeit in einen Behälter zurückgießen*, addiskenn ul liñvenn e-barzh un endalc'her ; *Behältnis und Inhalt*, an endalc'her hag an endalc'had ; *in einem geschlossenen Behältnis*, en ul lestr kloz.

behämmert ag. : P. sot-magn, diot-magn, nay, pitilh, sot-ran, diot-nay, ur penn ki anezhañ, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, sot evel ur c'hwilderv, sot evel ur Gwenedad, sot evel ur bailh, sot evel ur pod kouez, tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhañ, ur c'hakouz anezhañ, un tamm kakouz anezhañ, ur penn-touilh anezhañ, ur c'had'her polos anezhañ, ur paourkaezh diod anezhañ.

behänd ag. / **behände** ag. : dibilh, dornet mat, skañv ha flour e zorn, diliamm, blim, bliv, gwiv, gren, skañv, frev, ousk, mibin, prim, lijer, fonnus, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, apert, soutil, chourch, dillo, eskuit, gerc'h, dilu e izili, dilu a gorf, skañvik e gerzh, misstr, skañv e droad, skañv e zivhar, likant, likant e rodoù, skañv da redek.

Adv. : buan-buan, prim.

behandelbar ag. : [mezeg.] kuradus, prederiadus, ... a c'heller kurañ, ... a c'heller prederiañ.

behandeln V.k.e. (hat behandelt) : 1. *jemanden gut behandeln*, mont dre gaer d'u.b., mont dre gaer gant u.b., mont dre du d'u.b., mont dre du gant u.b., mont brav d'u.b., ober brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantz d'u.b., bezañ mat ouzh u.b., bezañ mat d'u.b., bezañ mat gant u.b., bezañ mat e-keñver u.b., ober ervat ouzh u.b. ; *ich behandle ihn wie meinen eigenen Sohn*, mont a ran gantañ evel gant va mab-me ; *die anderen rücksichtsvoll behandeln*, bezañ damantus e-keñver ar re all, kaout damant ouzh ar re all, kaout damant d'ar re all, mont dre gaer gant an dud, mont dre vrap gant an dud ; *jemanden schlecht behandeln*, mont dre heg (dre griz, dre vil) d'u.b., mont vil d'u.b., mont dre heg (dre griz, dre vil) gant u.b., gwallgas u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., ober fall d'u.b., ober divalav d'u.b., ober buhez d'u.b., ober droukuhez d'u.b., trempañ d'u.b. eus toull ar berv, bezañ fall gant u.b., bezañ fall ouzh u.b., bezañ fall e-keñver u.b., bezañ drouk ouzh u.b. ; *jemanden grausam behandeln*, bezañ kriz ouzh u.b., bezañ digar ouzh u.b., ober kriz ouzh u.b., ober kriz d'u.b., mont gant kruelded d'u.b. ; *jemanden brutal behandeln*, gwallgas u.b., boufoniñ u.b., soukadiñ u.b., choukadiñ u.b., ganuzañ u.b., anjorniñ u.b., ober kriz d'u.b., blechat u.b., bezañ kriz gant u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., bezañ boufon ouzh u.b., bezañ treitor ouzh u.b., treitoruñ u.b., bezañ feuls ouzh u.b., skeñ kruel gant u.b., mont reut d'u.b., mont a-daoł d'u.b. ; *jemanden streng behandeln*, bezañ strizh war u.b., bezañ strizh ar u.b., bezañ garv ouzh u.b., bezañ rust ouzh u.b., bezañ reut e-keñver u.b., ober garv d'u.b. ; *jemanden halbherzig behandeln*, ober etre c'hwek ha c'hwerv d'u.b. ; *jemanden gerecht behandeln*, ober mat ouzh u.b., bezañ reizh e keñver u.b. ; *jemanden anständig behandeln*, ober mat ouzh u.b., bezañ dereat e keñver u.b. ; *jemanden kalt behandeln*, bezañ digas (diseblant) ouzh u.b., bezañ yen e-keñver u.b., mont gant yenijenn d'u.b. ; *jemanden stiefmütterlich behandeln*, *jemanden von oben herab behandeln*, mont d'u.b. gant dispriz (disprizañs dizoujañs), bezañ dizamant (dizouj) e-keñver u.b., ober fae ouzh (war, eus) u.b., dismägeñañi u.b., dismägeñañ u.b., disprizañ u.b., disprizañ doujañ d'u.b., bezañ lorç'hus ouzh u.b., kaout dismägeñañ ouzh u.b., kaout dismägeñañ evit u.b., faeañ u.b., mezhekaat u.b., snobañ u.b. ; *jemanden unsanft behandeln*, bezañ gouez ouzh u.b., bezañ gourt ouzh u.b., bezañ boufon ouzh u.b. ; *eine Frau wie eine vornehme Dame behandeln*, ober un itron gant ur vaouez bennak ; *egal, ob sie Fremde oder Landsleute sind, sie werden gleich behandelt*, daoust pe int a zo estrenien pe tud eus ar vro, graet e vo heñvel outo - amañ, disheñvel ebet etre estrenien ha tud eus ar vro ; *auch wenn Sie König sind, müssen Sie die Leute mit Rücksicht behandeln, nur weil Sie König sind, dürfen Sie die Leute nicht rücksichtslos behandeln*, pegement bennak ma'z oc'h roue e rankit doujañ an dud, bezañ roue ne ro ket deoc'h ar gwir da vezañ direspet e-keñver an dud ; *sie war empört über die Art, wie ihr Bruder behandelt wurde*, enoeiñ a reas o welet ober ar seurt tra d'he breur ; *er behandelt mich wie ein Kind*, da vugel e vezan lakaet gantañ ; *er behandelt mich als ebenbürtig*, mont a ran ganin par-ouzh-par ; *alle Leute gleich behandeln*, lakaat an holl dud war ar memes resed, lakaat an holl dud keit-ha-keit, lakaat an holl a-rez, lakaat an holl dud a-resed, na ober kemm evit den, na gaout kemm evit den, na lakaat kemm ebet etre an dud, ober heñvel ouzh an holl ; *jemanden wie den letzten Dreck behandeln*, kemer u.b. evel un nikun ; *hier wird man wie räudige Hunde behandelt*, amañ eo gwelloc'h bezañ touseg en ur c'bleuz ; *er behandelt mich wie einen räudigen Hund*, er behandelt mich wie Luft, ned on ket muioc'h dezhañ eget felc'h ur c'hi ; 2. [mezeg.] intent ouzh, prederiañ, prederiañ ouzh,

soursial ouzh, soursial, ober war-dro, ober diouzh, plediñ gant, pleal gant, damañtiñ, louzaouiñ, mezegañ, medisiniñ, tretañ, kurañ ; *einen Kranken behandeln, jemanden ärztlich behandeln*, mezegañ ur c'hläñvour, medisiniñ ur c'hläñvour, intent ouzh ur c'hläñvour, prederiañ ur c'hläñvour, prederiañ ouzh ur c'hläñvour, soursial ur c'hläñvour, soursial ouzh ur c'hläñvour, ober war-dro ur c'hläñvour, bezañ war-dro ur c'hläñvour, ober diouzh ur c'hläñvour, plediñ gant ur c'hläñvour, pleal gant ur c'hläñvour, damañtiñ ur c'hläñvour, louzaouiñ ur c'hläñvour ; *eine Krankheit behandeln*, prederiañ ur c'hläñved, prederiañ ouzh ur c'hläñved, mezegañ ur c'hläñved ; *eine Wunde behandeln*, louzaouiñ ur gouli, kurañ ur gouli ; *mit Heilkräutern behandeln, mit Heilpflanzen behandeln*, louzaouiñ ; *eine Psychose behandeln*, prederiañ ur psikoz ; *jemanden stationär behandeln*, intent ouzh u.b. er c'hläñvdi ; *behandelnder Arzt, Hausarzt*, mezeg kentañ g., mezeg boas g., mezeg a ra war-dro ar c'hläñvour g. ; *bei einem Kind müssen Angstzustände gründlich behandelt werden*, ne zleer Morse lezel ur bugel war e gasadennoù aon ; *mit einem Pestizid behandeln*, diastuziñ, louzaouiñ ; *eine Katze gegen Flöhe behandeln*, dic'hwenañ ur c'hzaz ; **3.** [dre skeud.] plediñ gant (war, ouzh) ubd, pleal gant ubd, intent ouzh ubd, pleustriñ war ubd ; *eine Angelegenheit behandeln, eine Frage behandeln*, pleustriñ war ur gudenn, plediñ gant ur gudenn ; *ein Thema behandeln*, plediñ gant un destenn bennak (ur c'hráf bennak), dispregañ ur c'hráf bennak ; *zwei Punkte getrennt voneinander behandeln, zwei Probleme getrennt voneinander behandeln*, dispartiañ daou graf ; *ein Thema gründlich behandeln*, disec'hañ ur c'hráf bennak, diskejañ ur c'hráf bennak, studiañ pizh ur c'hráf bennak, mont war don ur c'hráf bennak ; *wir werden das Ganze äußerst diskret behandeln*, miret e vo pep tra kuzh, ne vo ket a vrud eus se, ne vo toulet da zen eus hon afer ; **4.** [tekn.] danzen.

behändigen V.k.e. (hat behändigt) : [Bro-Suis] **1.** kemer, kregiñ e, tapout krog e ; **2.** [kenwerzh] kemer e karg, degemer ; **2.** dereiñ, reiñ ; *jemandem etwas persönlich behändigen*, reiñ ubd d'u.b. etre e zaouam, reiñ ubd d'u.b. en e zaouam.

Behändigkeit b. (-) : miibinder g., gwevnder g., primder g., eskuited b., eskuiter g., dillo g.

Behandlung b. (-,en) : **1.** [mezeg.] *ärztliche Behandlung*, intentou ls., mezegañ g., mezegadur g., treterezh g., prederezh g., prederiadur g., prederiou ls., kur b. ; *medikamentöse Behandlung*, louzaoudur g., louzaourezh g., louzaouiñ g., louzaoudenn b. ; *kurative Behandlung*, predereiou kurañ ls. ; *Grundbehandlung*, mezegadur diaez g. ; *Krisenbehandlung*, mezegadur eizik g. ; *Behandlung mit Röntgenstrahlen*, treterezh dre skinoù X g. ; *ambulante Behandlung*, intentou er gér ls., intentou er-maez eus an ospital ls. ; *stationäre Behandlung*, intentou er c'hläñvdi ls. ; *in ärztlicher Behandlung stehen*, bezañ dindan vedisin, bezañ dindan vezegadur ; *dort bekommst du die angemessene Behandlung*, du-se e vi mezeget diouzh an ezhomm a'ch eus ; *der Arzt ließ die Behandlung einstellen*, lakaat a reas ar mezeg ehanañ al louzaoudur-se ; **2.** danzeerezh g., danzeadur g., danzen g. ; *thermische Behandlung*, danzeadur gwrezel g. ; **3.** [plant, labour-douar] louzaouiñ g., louzaoudur g.

Behandlungsart b. (-,en) : **1.** mod louzaouiñ g., doare danzen g., danzeadur g., danzen g. ; **2.** [mezeg.] hentenn vezegañ b. **behandlungsbedürftig** ag. : ... a rank bezañ mezeget, ... a rank bezañ tretet.

Behandlungskosten ls. : [mezeg.] koust mezegañ g., frejou mezegañ ls.

Behandlungsmethode b. (-,-n) : **1.** doare tretiñ g., mod louzaouiñ g., doare danzen g. ; **2.** [mezeg.] hentenn vezegañ b.

Behandlungsraum g. (-s,-räume) : [mezeg.] sal ar prederiou b.

behandlungstechnisch ag. : ... a sell ouzh an doare micherel da blediñ gant ur c'hläñvour ; [bred.] *behandlungstechnischer Grundsatz*, bonreolenn b.

Behandlungszimmer n. (-s,-) : [mezeg.] sal ar prederiou b.

behandschuhen V.k.e. (hat behandschuht) : manegañ ; *behandschuhe Hand*, dorn maneget g.

Behang g. (-s, Behänge) : **1.** stign g., stenneris g., teneris g., pallenn g., lién-stign g. ; **2.** [dilhad.] penn moust g., frezilhon g., pemphil g., pemphilem b., pemphile str. ; **3.** kinkladur ar wezenn Nedeleg g. ; **4.** [chas] divskouarn hir a-istribilh ls. ; **5.** *Behang eines Baumes*, karg froucezh ur wezenn b., bec'h froucezh ur wezenn g., gwezennad froucezh b.

bähängen V.k.e. (hat bähängt) : **1.** stignañ, istribilhañ ; *die Wände mit Teppichen behängen*, stignañ ar mogeriou gant pallinier, stignañ pallennou ouzh ar mogeriou, teltañ ur gambr, pallennañ ar mogeriou ; *eine Kirche schwarz behängen*, stignañ un iliz e du, stignañ un iliz gant mezher du, stignañ un iliz gant liñselioù du ; **2.** *mit Orden behängt*, ur bern medalennoù a-istribilh ouzh e vruched, un treuziad medalinier a-isplih ouzh e vruched, treuziadoù medalinier a-isplih ouzh e vruched.

behangen ag. : **1.** karget a ; **2.** [hemolc'h] *ein schön behangener Hund*, ur ch'i gant divskouarn hir a-istribilh g. ; **3.** *mit Orden behangen*, un treuziad medalinier ouzh e vrusk gantañ, treuziadoù medalinier a-isplih ouzh e vruched, medalennoù forzh pegement ouzh e vruched, un treuziad medalinier a-istribilh ouzh e vruched, gant e vruched medalennet holl.

beharken V.k.e. (hat beharkt) : **1.** rastellat, rozellat, grifañ ; **2.** [lu] bombezñañ, bombezennañ.

beharren (hat beharrt) : **1.** delc'her, kendelc'her, forsiñ, padout ; *auf seiner Meinung beharren*, chom mort war e soñj, fonnañ en e veno, pegañ ouzh e vennozh, delc'her mort (yud, start, gwevn) d'e soñj, bezañ ur pennad en an-unan, delc'her start (mat, yud, gwevn, mort) d'e vennozh, na lakaat brasoc'h pod war an tan evit se, na zispegañ diouzh e vennozh, delc'her d'e veno, delc'her gant e veno, na leuskel diwar e vennozh, kilhourziñ d'e bennad, aheurtiñ en e soñj ; *auf etwas beharren*, pouzeañ war ubd, delc'her war ubd, forsiñ war ubd, kenderc'hel start gant ubd (Gregor), padout d'ober ubd, lakaat imor d'ober ubd, pegañ ouzh e c'houlenn ma vije graet ubd ; *ich beharre darauf*, me a zalc'h hag a sin ; *eigensinnig auf etwas beharren*, chom aheurtet en ubd, aheurtiñ d'ober ubd, en em aheurtiñ d'ober ubd, aheurtiñ en ubd, en em amoediñ oc'h ober ubd ; *auf seinem Willen beharren*, kilverziñ, aheurtiñ en e soñj, kilhourziñ d'e bennad, derc'hel mort (yud, start, gwevn, tomm) d'e soñj, pegañ ouzh e vennozh, aheurtiñ da gas e c'hoant da benn, lakaat imor da gaout ubd ; **2.** chom, menel.

Beharren n. (-) : padadur g., pegadur g., dalc'h g., dalc'hadur g., kendalc'h g.

beharrlich ag. : kendalc'hus, tagus, dalc'hus, dalc'hek, padus, pennek, divrall, hirboanius, patient, hirbasant, didro, parfet, start en e vennozhioù ; *beharrliche Arbeit*, labour dalc'hus g. ; *beharrliche Aufmersamkeit, beharrliche Sorgfalt*, preder aketus g. ; *nach langer beharrlicher Suche fand sie das gewünschte Buch*, dre fin klask (dre foul klask, dre forzh klask, dre sour klask, dre hed klask, dre hir klask, dre walc'h klask, dre zalc'h klask, a-sour klask, war-bouez klask, a-bouez klask)

e kavas al levr he doa c'hoant kaout ; nach langem, beharrlichem Wandern erreichte er die Küste, dre zalc'h mont e tegouezhas gant an aod, forzh da vale e tegouezhas gant an aod, dre forzh mont e tegouezhas gant an aod, dre hir delc'her da vont e tegouezhas gant an aod, gant kendelc'her da vont e tegouezhas gant an aod, dre fin mont e tegouezhas gant an aod, dre foul mont e tegouezhas gant an aod, warbouez mont e tegouezhas gant an aod, warbouez delc'her da bilat hent e tegouezhas gant an aod ; durch beharrliches Zuschlagen, durch beharrliches Draufschlagen, dre daolioù a-walc'h ; durch seine beharrliche Arbeit, dre hed poaniañ, dre forzh strivañ, dre fin strivañ, dre foul strivañ, dre zalc'h poaniañ, dre walc'h poaniañ, dre ser poaniañ, warbouez strivañ, warbouez kemer poan, a-bouez poaniañ, dre e aket, a-sour labourat, dre hir boaniañ ; durch beharrliches Üben, a-bouez pleustriñ, dre hed pleustriñ, dre forzh pleustriñ, dre foul pleustriñ, dre zalc'h pleustriñ, dre walc'h pleustriñ, dre fin pleustriñ, dre ser pleustriñ, warbouez pleustriñ, gant kendelc'her da bleustriñ, dre hir bleustriñ ; durch beharrliches Zureden konnte sie ihn überzeugen zurückzukommen, a-bouez ober a-walc'h warnañ e teuas a-benn d'e lakaat da zistreiñ, kement a reas warnañ ma reas dezhañ distreiñ ; durch geschicktes und beharrliches Befragen gelang es ihm, ihnen die Würmer aus der Nase zu ziehen, gant a reas o atersiñ e teuas a-benn da dennañ kaoz diouto, dre hed o atersiñ e teuas a-benn da zeskiñ an doareoù ; beharrlich sein, kaout youl en e benn, bezañ didro, bezañ kendalc'hus, bezañ dalc'hus, bezañ dalc'hek, bezañ ur paotr a-raok, kaout padusted, diskouez dalchamant, bezañ parfet, bezañ start en e vennozhioù, bezañ un den a-well-forzh. Adv. : gant pennegezh, gant dalc'h, gant kendalc'h, mort, yud, start, gwevn ; beharrlich auf etwas bestehen, na ziskregiñ diouzh udb, derc'hel mort (yud, start, gwevn) d'udb, pegañ ouzh udb, pegañ ouzh e c'houlenn ma vije graet udb, delc'her mat d'e askorn, na devel da c'houlenn udb, kilverziñ, chom aheurtet en udb, aheurtiñ d'ober udb, aheurtiñ en udb, en em amoediñ oc'h ober udb, chom mort war e soñj ; seine Ziele beharrlich verfolgen, chom war e erv, kaout poell en e gudenn ; beharrlich arbeiten, labourat gant dalc'h, kaout dalc'h en e strivoù, labourat gant kendalc'h, derc'hel mort da labourat, bezañ pennek war al labour, bezañ taer da labourat, bezañ kalonek da labourat, labourat kalonek.

Beharrlichkeit b. (-) : kendalc'helezh b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., kendalc'h-ober g., dalc'h g., dalc'hadur g., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hidigezh b., dalc'hamant g., padusted b., paduster g., trebaduster g., pennegezh b., penverzegezh b., penverzerezh g., starter g., started b., divrallder g., patiented b., pegadur g., perfeted b., youl dalc'hus b., poell g. ; Beharrlichkeit führt zum Ziel, o terc'hel stenn e vez kaset an traoù da benn, dre forzh kendelc'her da c'houlenn e vezet selaouet ; mit Beharrlichkeit kämpfen, stourn gant dalc'hegezh, stourn gant dalc'h, derc'hel stenn da stourn, derc'hel mort (yud, gwevn) da stourn, stourn gwevn.

beharrsam ag. : sellit ouzh beharrlich.

Beharrung b. (-) : kendalc'husted b., dalc'husted b., dalc'hegezh b., dalc'hamant g., padusted b., padelez b., padadur g., aket g.

Beharrungskraft b. (-,kräfte) : [fizik] nerzh anniñ g., nerzh inertiezh b., gremm enkel g., energiezh enkel b.

Beharrungsvermögen n. (-s) : 1. kendalc'husted b., dalc'hegezh b., dalc'hamant g., dalc'husted b., padusted b., aket g. ; 2. [fizik] nerzh anniñ g., nerzh inertiezh g., gremm enkel g., energiezh enkel b.

behaubar ag. : [maen] ... a c'heller benañ, [prenn] ... a c'heller bouc'halañ ; leicht behaubarer Stein, maen gwak g., maen aes da venañ g.

behauchen V.k.e. (hat behaucht) : 1. c'hwezhañ war ; [yezh.] behauchte Mutation, kemmadur dre c'hwezhañ g., kemmadur dre c'hwezhadenniñ g., c'hwezhadur g. ; das behauchte H, an H c'hwezhet g. ; 2. lizenniñ, nivlenniñ, dilufrañ ; die Windschutzscheibe ist behaucht, glizh a zo war gwerenn-dal ar c'harr-tan, lizennet eo gwerenn-dal ar c'harr-tan.

Behauchung b. (-,en) : c'hwezhadur g. ; [yezh.] kemmadur dre c'hwezhañ g., c'hwezhadur g.

behauen¹ V.k.e. (behauet // hat behaut / hat behauen) : bouc'halañ, divrazañ gant ar vouc'hal, keizañ, pikañ, kizellañ ; einen Felsblock behauen, kizellañ un dousenn vaen, pikañ un dousenn vaen, benañ un dousenn vaen a skolpadoù ; einen Stein rechteckig behauen, karrezañ ur maen ; Holz rechtwinklig behauen, Holz vierkantig behauen, karrezañ, karreañ koad-materi / bouc'halañ koad-materi (Gregor) ; schräg behauen, distoc'hennañ ; grob behauen, divrazañ ; ein Stück Holz grob behauen, divrazañ ur goadenn, digoadañ ur vilhetezenn ; Holzblöcke grob behauen, digoadañ bilhou.

behauen² ag. / behaut ag. : 1. [koad, prenn] bouc'halet, divrazet gant ar vouc'hal. ; 2. [mein] aozet, benet ; behauener Stein, maen-ben g., maen-benerezh g., maen-dailh g., maen e benadurezh g. ; behauene Steine, benerezh g., benadurezh b. ; Treppe aus behauenen Natursteinen, diri gaet gant benadurezh g. ; eine grob behaute Statue, eine grob behauene Statue, ur skeudenn patromet gros b.

Behauen³ n. (-s) / **Behauung** b. (-) : 1. [koad, prenn] diwariadur g., karrezadur g. ; 2. [mein] benadur g., benerezh g., ben g., benañ g., pikañ g., maenvenerezh g., maenvenouriez b., ar benañ mein g.

behaupten V.k.e. (hat behauptet) : 1. diogeliñ, kadarnaat, lavaret, souten, arlavarout, reiñ da wir, lakaat da wir, derc'hel da wir, kenderc'hel da wir, emvennout, haeriñ, darlakaat ; etwas steif und fest behaupten, derc'hel start d'ur mennozh, chom divrall e veno, diogeliñ kreñv hag uhel udb, difenn uhel ha kreñv udb, difenn groñs ha start udb, lavaret a-dro-vat udb ; er wird Ihnen gegenüber hartnäckig behaupten, dass keine Kirche schöner sei als die seines Dorfes, stourn a raio ouzhoc'h, ha start, n'eus iliz ebet ken kaer hag hini e barrez ; er behauptete steif und fest, dass ihm so etwas nicht zugestanden wäre, eñ a zalc'he groñs ne vefe ket erruet kement-se gantañ ; behaupten, dass ..., mennout e, lakaat da wir e ..., reiñ da wir e ... ; wer so etwas behauptet hat, ist ein Lügner, neb piv bennak en deus lavaret kement-se a zo ur gaouiad ; ich behaupte, dass ich es kann, me a lavar bezañ gouest d'e ober ; ich habe gehört, wie ein gewisser Jemand so etwas behauptete, klevet em eus neb-mañ-neb o lavaret an dra-se ; ich behaupte das Gegenteil, an dro enep eo hag a zo gwir da'm sonj ; er behauptete mit Stolz, er sei Heilmagier, fougasiñ a rae e oa diskonter ; ich habe einmal gehört, wie sie behauptete, dass ihr Vater nie Geldsorgen habe, he c'blevet em boa ur wech o lavaret ne vanke james a arc'hant d'he zad ; wie ihm behauptet wurde, diouzh ma oa bet lavaret dezhañ ; ich möchte fast behaupten, dass ..., n'on ket pell da soñjal e ... ; er besaß die Unverfrorenheit, so etwas zu behaupten, aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; er ging so weit zu behaupten, dass ich selbst daran schuld wäre, aet e oa betek lavaret e vijen kiriek d'an droug-se ; er behauptet, dass er es allein schaffen kann, war e veno (d'e veno) e vo gouest d'ober pep tra e-unan ; er behauptet, dass er allen

überlegen wäre, en em lakaat a ra trec'h d'an holl, war e veno (d'e veno) e vije barrekoc'h eget forzh piv ; etwas Falsches behaupten, um die Wahrheit zu erfahren, hadañ ar gaou evit klevet ar wironez.

2. [bred.] haeriñ ; seine Identität behaupten, haeriñ e hevelepted.

3. seinen Rang behaupten, delc'her d'e renk, delc'her e renk, difenn e renk, delc'her e droad er par, [plac'h] derc'hel uhel he banniel ; das Feld behaupten, chom mestr war an dachenn, chom an tu kreñv (an tu war-c'horre) gant an-unan, kaout ar c'hreñv (an tu kreñv), chom ar c'hreñv gant an-unan, bezañ ar gounit gant an-unan, sevel war varr, tapout e droad er par, pakañ an tu war-c'horre.

V.em. : **sich behaupten** (hat sich (ak.) behauptet) : 1. kenderc'hel, padout, delc'her start (mat, yud, mort, gwevn, ervat, betek ar penn) ; 2. ober e renkou, bezañ trec'h, bezañ gounit, pakañ an tu war-c'horre, c'hoari e vestr, tailhañ e vestr, lakaat e droad er par, fontañ mestr ; 3. [bred.] en em haeriñ.

Behauptung b. (-,en) : 1. diogeladur g., diogeladenn b., kadarnadur g., kadarnadenn b., arlavadarur g., arlavadaradenn b., haeradenn b., haeradur g., lavared g. ; *bloße Behauptung*, diogeladur diabeg g., diogeladur disol g., diogeladur hep dalc'h na poell g. ; *eine Behauptung aufstellen*, lavarout udb, kinnig ur mennozh, kinnig ur mennad, lavaret e soñj, displegañ e soñj, displegañ e vennozh ; *die Behauptung aufstellen, dass ...*, mennout e ... ; *solche Behauptungen sind reine Lügen*, al lavaredou-se n'int nemet gevier, al lavaredou-se n'ez int nemet gevier ha netra ken, n'eus ger gwir ebet el lavaredou-se ; *dies bestätigt Ihre Behauptungen, dies bekräftigt Ihre Behauptungen, dies bekräftigt, was Sie vorher gesagt haben*, kement-se a zeu da stardañ o lavar ; *Ihre Behauptungen stimmen mit meinen überein*, va c'homzoù a gouezh kompez gant ho re, kellavar omp ; 2. kendalc'h g. ; 3. haeradur g.

Behauptungssatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn diogeliñ b., lavarenn gadarnaat b.

Behausung b. (-,en) : annez g., lojeiz g., herberc'h g., tiadur g. ; *ärmliche Behausung*, foukenn b., klotenn b., kozh ti g., ti dister g., neizh touseg g., ti-gutez g., ti brein g., lastez ti g., tamm toull ti g., klud g., siklud g., kozh kraou-porc'hell g., kozh toull ki g., kozh toull brein g., foukenn hudur b., toull lous g. ; *eine ärmliche Behausung haben*, bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un toull lous, bezañ kludet en un neizh touseg, bezañ ur baourenteaz vras en e di ; *ich staunte über die saubere Ordnung, die in so einer ärmlichen Behausung herrschte, souezhet e voen o welet koulz neuz en un ti ken paour.*

Behauung b. (-) : 1. [koad, prenn] karrezadur g. ; 2. [mein] benadur g., benerezh g., ben g., beñañ g., pikañ g., maenvenerezh g., maenvenouriez b., ar beñañ mein g.

Behaviorismus g. (-s) : behaviorouriez b., behavioregezh b., ersavoniez b., ersavouriez b., psikologiezh an ersavioù b.

Behaviorist g. (-en,-en) : behaviorour g., ersavour g.

behavioristisch ag. : behaviorour, ersavour.

beheben V.k.e. (behob / hat behoben) : 1. renkañ, plaenaat, kompezañ, pellaat, remedien, reizhañ ; zu behebend, ... a c'heller reizhañ, reizhadus ; *Schwierigkeiten beheben*, renkañ (kompezañ) traou'zo, lakaat diwezh d ziaeazamantoù'zo, kas da get (pladañ, reizhañ) diaesteriou'zo, plaenaat an traou' ; *Fehler beheben*, reizhañ fazioù ; *eine Panne beheben*, disac'hañ udb, dresañ udb, rapariñ udb, ratreañ udb, difallañ udb, kempenn udb, renkañ udb, kas udb da blom, degas udb e ratre vat en-dro, dihoubañ udb, dilugañ udb, greiañ udb ;

jemandes Panne beheben, disac'hañ u.b., distankañ u.b. ; einen Mangel beheben, a) kavout remed ouzh ur mank, remediañ ouzh ur mank, divankañ udb, remedien ouzh ur mank bennak, lakaat diwezh d'ur mank bennak ; b) dinammañ udb, disiañ udb, difallañ udb ; etwas notdürftig beheben, brizhwellaat udb ; [mezeg.] eine Verstopfung beheben, dic'houstiviñ ar c'hof, digalediñ ar c'hof, diglozañ ar c'hof, tanavaat ar c'hof, laoskaat ar c'hof ; 2. [Bro-Austria] a) [arc'hant.] tennañ ; b) kerc'hat, mont da gerc'hat, dont da glask ; nicht behobenes Paket, pakad chomet g., pakad manet g.

Behebung b. (-,en) : 1. dreserez g., aozerezh g., reizhadur g., lamedigezh b. ; [mezeg.] *Behebung einer Verstopfung*, dic'houstivadur g., dic'houstiviñ g. ; 2. [Bro-Austria, arc'hant.] tennadenn b., lamad g.

beheimaten V.k.e. (hat beheimatet) : diazezañ, staliañ, annezañ. **beheimatet (in)** ag. : o chom (e), genidik (eus).

beheizbar ag. : 1. ... a c'hell bezañ tommet, ... a c'heller tommañ, terket gant un dommerez ; *nicht beheizbar*, ... na c'hell ket bezañ tommet, ... na c'heller ket tommañ, ... n'eo ket terket gant un dommerez ; 2. tommus.

beheizen V.k.e. (hat beheizt) : tommañ.

Beheizung b. (-) : tommerezh g.

Behelf g. (-s,-e) : tra a vez graet gantañ e defot gwell g., retirañs b., rekour g., rekourañs b., diank g.

behelfen V.em. : **sich behelfen** (behilft sich / behalf sich / hat sich (ak.) beholfen) : 1. en em sachañ, en em zibab, dirouestlañ e neud, dibrouilhañ e lasenn, tennañ e blegoù, en em embreger ; 2. tremen gant udb e defot gwell, ober gant, implijout ; *sich mit wenigem behelfen*, tremen gant nebeut, ober e dreuz gant nebeut a dra, bezañ nebeut a dra a-walc'h d'an-unan da vevañ, en em vagañ gant nebeut a dra, tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, bevañ diwar nebeut a dra, bevañ diwar bara ha dour, bevañ gant bara ha dour.

Behelfsaufahrt b. (-,en) : [hentoù] hent distankañ g.

Behelfsbrücke b. (-,n) : pont da c'hortoz e defot gwell g., pont ersezat g.

behelfsmäßig ag. : ersezat, feuzat, da c'hortoz, da c'chedal, e defot gwell.

behelligen V.k.e. (hat behelligt) : arabadiñ, borodiñ, tarabazhiñ, garchennat, garchennat ouzh, trubuilhañ, daoubenniñ, diaezañ, hegaziñ, chigardiñ, erezin, trabasat, darbariñ, tregasiñ, eogiñ, imoriñ, inzrougiñ, kontroliañ, heskinañ, chifañ, gaiañ, ouroulat da, klask trabas (ouzh u.b.), burutellañ, hegaliñ ouzh, ober an heg ouzh, ober bisk da, hejañ e gerc'h da, hegañ da, lakaat droug e, harellat, siguriñ, lakaat c'hwen e loeroù u.b., atahinañ, bezañ dic'hrad [ouzh u.b.].

Behelligung b. (-,en) : trabaserezh g., diaezadur g., heskinerezh g., harellerezh g.

behelmen V.k.e. (hat behelmt) : tokamañ, toghouarnañ.

behelmt ag. : tokarnet, un tokarn war e benn gantañ.

behend ag. : dibilh, dornet mat, skañv ha flour e zorn, blim, bliw, gwiv, gren, skañv, frev, ouesk, mibin, prim, lijer, mistr, fonnus, ahelet aes, iziliet, iziliet aes, likant, likant e rodoù, apert, soutil, chourch, dillo, eskuit, gerc'h, gres, pront, dilu e izili, dilu a gorf, skañv evel ur c'havr, libr e gorf.

Adv. : buan-buan, prim, en un taol berr, herrus, mibin, dibilh.

Behendigkeit b. (-) : mibinder g., mibinded b., gwevnder g., gwevnded b., primder g., primded b., eskuated b., eskuite g., mistrder g., mistrded b., ouesketed b., oueskter g.

beherbergen V.k.e. (hat beherbergt) : *jemanden beherbergen*, reiñ flojenn d'u.b., reiñ goudor d'u.b., reiñ ti ha loj d'u.b., reiñ degemer d'u.b., reiñ toenn d'u.b., reiñ herberc'h d'u.b., reiñ

digor d'u.b., bodenniñ u.b., reiñ bod d'u.b., reiñ lojeiz d'u.b., reiñ loj d'u.b., herberc'hiañ u.b., annezañ u.b., repuiñ u.b., lojañ u.b. ; *in Berlin kennt er Leute, die ihn zur Not beherbergen können, diskenn en deus e Berlin ; das Museum beherbergt über tausend Gemälde*, ar mirdi a zo ennañ ouzh penn mil taolenn.

Beherbergung b. (-) : herberc'hierrezh g., herberc'hiadur g., herberc'hidigezh b.

Beherbergungsgewerbe n. (-s,-) / **Beherbergungswesen** n. (-s,-) : letierezh g.

beherrschbar ag. : mestroniadus, ... a c'heller mestroniañ.

beherrschen V.k.e. (hat beherrscht) : 1. mestroniañ, ren, kaout ar c'hreñv (an tu kreñv) war, gouarn, aotrouniañ, aotrouniekaat, delc'her, bezañ oub en e zalc'h, bezañ oub dindan e zalc'h, derc'hel beli war, kaout beli war, bezañ mestr war, kaout ar vestroni war, kaout galloud war ; *ein Land beherrschen*, delc'her ur vro, gouarn ur vro, kaout beli war ur vro, derc'hel beli war ur vro, bezañ ur vro en e zalc'h, bezañ ur vro dindan e zalc'h, bezañ ur vro en e c'hourc'henn, ober e renkoù en ur vro, ren ur vro, bezañ mestr en ur vro, bezañ mestr war ur vro, kaout ar vestroni war ur vro, mestroniañ ur vro ; *er beherrschte das ganze Land*, e c'haloud a dizhe eus ur penn d'egile eus ar vro ; *jemanden beherrschen*, bezañ u.b. en e zalc'h, bezañ u.b. dindan e zalc'h, bezañ u.b. en e c'hourc'henn, derc'hel e grog war u.b., derc'hel beli war u.b., mestroniañ u.b., bezañ mestr war u.b., kaout u.b. en e veli, kaout beli war u.b., kaout un troad war u.b., kaout berzh war u.b., kaout aotrouniezh war u.b., kaout mestroni war u.b., kaout galloud war u.b., kaout da welet war u.b. ; *seinen Schmerz beherrschen*, moustrañ war e boan ; *von jemandem beherrscht werden*, bezañ dindan mestroni u.b., bezañ dindan damani u.b. ; *er übt einen beherrschenden Einfluss auf seine Kollegen*, ar c'hreñv en deus war e geneiled, mestroniañ a ra speredou e geneiled, levezon en deus war speredou e geneiled ; *die Naturkräfte beherrschen*, doñvaet en deus mab-den an tredan, raijennet en deus mab-den an tredan ; 2. [dre heñvel.] *eine Sprache beherrschen*, dont mat (brav, aes) ur yezh gant an-unan, bezañ reizh war ur yezh, dont riel ha fraezh ur yezh gant an-unan, bezañ akuit war ur yezh, bezañ barrek war ur yezh, bezañ gourdon oush ur yezh, mestroniañ ur yezh ; 3. *das Alphabet gut beherrschen*, gouzout mat al lizherennou ; *das Rechnen schlecht beherrschen*, bezañ kleiz da jediñ, dont krog-diskrog ar jediñ gant an-unan ; *er beherrschte sein Metier*, reizh eo war e labour, hennezh a zo ur mestr war e vicher, dormet eo d'e vicher, tuet mat da labourat eo, barrek (akuit, ur mailh, doazh, ifam, kalet, ouesk, ampart) eo war e vicher, gourdon eo oush e vicher, gouzout a oar e vicher, gouzout a ra anezhi, gouzout a ra anezhi war e vicher, arrouet eo war e vicher, ur mestr d'ober eo, hennezh a zo ur mailh war an dra, hennezh a oar an dibenn eus an dra, anavezout a ra an treuz, un tad den eo war e vicher, un den mat-krok eo war e vicher, un tarin eo war e vicher, ampart eo diouzh e vicher ; *das Töpfern beherrschte ich nun besser*, barrekaet e oan da aozañ priaj ; *die Kunst der kreativen Verwertung von Speiseresten beherrschen*, gouzout penaos kempenn ar restajoù ; 4. reizhañ, mestroniañ, raijennañ, gwakoliañ, doñvaat, kabestrañ, plegañ, sujañ, damesaat, reoliñ ; *seine Leidenschaften beherrschen*, gwakoliañ e c'hoantoù, reoliñ e c'hoantoù, kabestrañ e c'hoantoù, kabestrañ e c'hoantegezhioù, kabestrañ e youloù fall, damesaat e youloù fall, sujañ e youloù

fall, bezañ mestr d'e youloù, moustrañ war e galon, moustrañ war lusk e galon, moustrañ war luskadoù e galon, plegañ c'hoantegezhioù e galon, kaout al levezon war e youloù fall, ober (derc'hel) penn d'e youloù fall, trec'hiñ e youloù fall, moustrañ war pistigoù e galon, stourm enep lañs e galon, moustrañ war froudou e galon, gwaskañ war e c'hoantoù, brezelekaat oush an-unan (*outañ e-unan, outi hec'h-unan h.a.*), chom mestr war e c'hoantoù, bezañ war e du, dont war e du, reoliañ e zroukyouloù / trec'hiñ d'e youloù / bezañ trec'h d'e youloù / lakaat e wall youloù da sujañ / herzel oush e zroukyouloù / mougañ e wall youloù (Gregor) ; 5. [dre skeud.] *die Türme beherrschen das Stadtbild*, an tourioù eo a sach an evezh diouzhtu pa vez seller oush kér ; 6. [bred.] *das Denken übermäßig beherrschende Idee*, marc'henn derc'hañ b., unfroudennegezh b., soñj darvredus g., soñj sorc'hennus g., albac'henn b., sorc'henn b., balbori b., debr-spered g., heg g., darvennozh g., atapi g.

V.em. : **sich beherrschen** (hat sich (ak.) beherrscht) : derc'hel ar c'hreñv war an-unan (e greñv warnañ e-unan, he c'hreñv warni hec'h-unan h.a.), derc'hel gant an-unan, en em vestroniañ, en em drec'hiñ, emvestroniañ, derc'hel plaen e spered, bezañ trec'h d'e gorf, bezañ trec'h d'e youloù, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, gwaskañ war an-unan (warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.), bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouzeañ war e imor, gwaskañ war e imor, moustrañ war e imor, derc'hel war e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantoù, kabestrañ e c'hoantegezhioù, moustrañ war e from, moustrañ war e galon, kabestrañ e youloù, moustrañ war an-unan, stourm oush an-unan, en em ameniñ ; *er konnte sich nicht beherrschen*, dic'haloud e oa evit pouzeañ war e imor, ne oa ket mui evitañ, ne oa ket mui evit derc'hel e greñv warnañ e-unan, ne oa ket mui evit en em vestroniañ, ne c'halle ket mui derc'hel plaen e spered, dic'haloud e oa evit gwaskañ warnañ e-unan, ne oa ket mui mestr d'e gorf (war e gorf, d'e imor), ne oa ket mui mestr war e imor, ne oa ket mui evit derc'hel (evit moustrañ, evit pouzeañ, evit gwaskañ) war e imor, ne oa ket mui evit reizhañ barradoù e galon, ne oa ket mui evit padout, ne oa ket mui evit e izili, trec'h e oa e gorf warnañ ; *er kann sich nicht beherrschen*, n'eo ket trec'h d'e gorf, n'eo ket evit derc'hel e greñv warnañ e-unan.

Beherrschung b. (-s,-) : mestr-bras g., mestronier g.

beherrscht ag. : mestr war e imor, mestr d'e gorf (d'e imor), plaen e spered, fur, pozet, avizet, parfet, a benn, a skiant, karget a furnez, a boell hag a furnez, habask.

Beherrschtheit b. (-) : emvestroni b., emvestroniezh b., emouarn g., emreol b., emgenreizh b., emgenreizhadur g., perfeted b., habaskter g.

Beherrschung b. (-) : 1. gouziegezh b., mailhoni b. ; 2. emouarn g., emreol b., emgenreizh b., emgenreizhadur g., emvestroni b., emvestroniezh b., mestroni war ar c'horf b., mestroni war e gorf b., poell g. ; 3. aotrouniezh b., damani b., beli b., galloud g., dalc'h g., dalc'hidigezh b., mestroni b., mestroniezh b., mestroniadur g.

Beherrschungsverhältnisse ls. : keñverioù mestroniañ ls.

beherzigen V.k.e. (hat beherzigt) : 1. *etwas beherzigen*, stagañ e galon oush oub, en em dommañ oush oub, kemer oub a-barfeted ; 2. derc'hel kont eus, heuliañ, sentiñ oush ; *er beherzigt ihren Rat*, ober a ra diouzh hec'h ali, heuliañ a ra he c'hentel, ober a ra diouzh (hervez) he lavar.

beherzt ag. : disaouzan, hardizh, baot, diligent, dizaoñ, dispont, dispouron, dichipot, kadam, kalonek, glev, taer, serzh, her ;

beherzt sein, bezañ start e galon en e greiz, bezañ kalon en e greiz, na vezañ laosk e galon, bezañ rebarb en an-unan.

Adv. : gant herder, gant hardizhegezh, her, hardizh.

Beherztheit b. (-) : disaouzan g., herder g., herded b., hardizhañs b., hardiañs b., hardizhder g., hardizhded b., hardizhegezh b., hardison b., heroñsi b., dizaon g., dispont g., dispouron g., kadarnded b., kalonegezh b., taerded b., taerder g., rebarb g., berv g.

Beherztmachen n. (-s) : hardishadur g.

Beherztwerden n. (-s) : hardishadur g.

behexen V.K.e. (hat behext) : strobellañ, hudañ, chalmiñ, sordañ, sorsiñ, fuzikiñ, strobellañ, strobañ, kilhañ, kelc'hiañ, lorc'hiñ, signañ, reiñ drougavel da, reiñ gwallavel da, bountañ ar gwallavel war, teuler ar gwallavel war, reiñ e vallozh da, skuilhañ mallozh war, milligañ, teuler ar barr war, teuler barr war, teuler ar saoz gant, teurel ur sort war, drougavizañ, lakaat dindan gazel-ge, tizhout, goustlañ [spered u.b.], trellañ [spered u.b.], bamañ, barn, teuler breoù war ; *jemanden behexen*, reiñ drougavel d'u.b., reiñ gwallavel d'u.b., bountañ ar gwallavel war u.b., teuler ar gwallavel war u.b., reiñ e vallozh d'u.b., skuilhañ mallozh war u.b., milligañ u.b., teuler ar barr war u.b., strobellañ u.b., sordañ u.b., sorsiñ u.b., teurel ur sort war u.b., drougavizañ u.b., skeiñ u.b., teurel an drougavel war u.b., bountañ an drougavel war u.b., kilhañ u.b., kelc'hiañ u.b., lakaat u.b. dindan gazel-ge, goustlañ spered u.b., signañ u.b., bamañ u.b., barn u.b., teuler breoù war u.b. ; *eine Kuh behexen, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann, diamanniñ ur vuoch* ; *jemanden mit Pflöcken behexen, ibiliañ u.b. ; das Behexen mit Pflöcken gilt als Todsünde*, an hini a ra ar sorserezh anvet ibiliañ a ra ur pec'ched marvel ; *jemanden mit einer Wachsfigur behexen, ober ur bugel koar d'u.b.*

Behexung b. (-,en) : strobellañ, achanerezh g., boemerezh g., strobinell b., strobinelladur g., sort g., ereerez-hud g., signadur g., bam g., bamadur g., bamerez g.

behilflich ag. : skoazellus, harpus, skorus, sikourus ; *jemandem behilflich sein*, reiñ un tamm skoazzel d'u.b., rentañ vad d'u.b., ober ur vad d'u.b., skoazzelañ u.b., daskoriñ servij d'u.b., talvezout d'u.b., sikour u.b., sikour gant u.b. ; *kann ich Ihnen behilflich sein ? ha gallout a rafen ho sikour ? ; bei etwas behilflich sein, sikour ober udb, sikour ouzh udb ; dieser Stock wird Ihnen beim Gehen behilflich sein, ar vazh-se a sikourou ouzh ho kerzed ; [bred. pe dre flourlavar] den Franzosen und den Russen bei ihrer Vergangenheitsbewältigung behilflich sein, den Franzosen und den Russen bei der Geschichtsaufarbeitung behilflich sein, sikour ar Frañsizien hag ar Rusianed da ensammañ o zremened.*

behindern V.K.e. (hat behindert) : diaezañ, lakaat diaes, direnkañ, ober diaez da, strobañ, strobellañ, strumiñ, chastreañ, luziañ, sparlañ ouzh, sparlañ da, ampusturiñ, heudañ, lakaat harz da, kaeañ ouzh, naskañ, skoilhañ, bezañ ur skoilh da, bezañ ur sparl evit, herzel ; *dieser Verband behindert mich bei der Arbeit*, n'on ket re libr da labourat gant ar vandenn-se ouzh va born ; *ein Behindter*, un nammad g., ur mac'hagned g., un den mac'hagnet (sie, nammet, siet, muturniet, nodet, ampechet, dalc'het en e gorf gant un namm bennak) g. ; *den fließenden Verkehr behindern*, ampusturiñ ar ruilherezh ; *die vielen Leute auf der Straße behinderten die Durchfahrt*, tud a-leizh a oa oc'h atrediñ ar straed, tud a-leizh a oa o sternañ ar straed.

behindernd ag. : diarbennus, sparlus, skoilhus, stankus, stankaus, strobos, chastreüs, landrammus, diaezus, dilañsus.

behindert ag. : [mezeg.] nammet, P. aflijet, ampechet ; **behindert sein**, bezañ nammet, bezañ mac'hagnet, bezañ siek, bezañ siet, bezañ muturniet, bezañ nodet, bezañ ampechet, bezañ dalc'het en e gorf gant un namm bennak, na vezañ libr ; *mehrzahl behindert*, liesnammet ; *er ist am linken Arm behindert*, sezet (mac'hagnet, mac'hagn, muturniet, siek, siet, nammet, ampechet, morzet, peluzet, nodet, soret) eo e vrec'h kleiz, dalc'het eo en e vrec'h kleiz, n'e ket libr gant e vrec'h kleiz ; *geistig behindert*, dalc'het en e spered, ampechet e spered, gwan a spered ; *behinderter Sportler*, nammsportour g.

Behinderte(r) ag.k. g./b. : nammad g. [*liester nammidi*], nammadbez b., nammed g. [*liester nammidi*], nammedez b., divigeg g. [*liester divigeien*], mac'hagned g., mac'hagnedez b., moñs g. [*liester moñsed*], den mac'hagnet (mac'hagn, siek, nammet, siet, muturniet, nodet, ampechet, dalc'het en e gorf pe en e spered gant un namm bennak) g., den aflijet g., P. den biñset g. ; *geistig Behinderte*, nammed bredel g., kaezh g. [*liester kaezhed*], laban g. [*liester labaned*], divigeg anaoudel g.

Behindertenausweis g. (-es,-e) : testeni nammded g., kartenn nammad b.

Behindertenparkplatz g. (-es,-plätze) : lec'h parkañ miret evit an nammidi g.

Behindertensport g. (-s) : nammsport g.

Behindertenversicherung b. (-,en) : kretadur nammded g.

Behinderten-WC n. (-/-s, -/-s) : golc'hiri nammidi b., priveziou nammidi ls.

Behinderung b. (-,en) : 1. kontroliezh b., diaezamant g., liziadiell b., strobad g., strob g., luz g., skoilh g., hual g., dizarbenn g., diarbenn g., rouestl g., reustl g., treuzhent g., treuzkerzh g., sparl g., harzadur g., harz g., sparlenn b., sternaj g., stoc'h g., dalc'h g. ; 2. [mezeg.] mac'hagn g., si g., namm korf g., dalc'h korf g., nammded b., nammdre g., perkuzadur g., divarridigezh b. ; *leichte Körperbehinderung*, namm skañv g. ; *schwere Körperbehinderung*, namm don g. ; *geistige Behinderung*, dilerc'hegezh vred b., goulerc'h bred g., namm bredel g. ; *Sportler mit körperlicher Behinderung*, nammsportour g. ; *Restbehinderung*, nammded dilerc'h b. ; *mehrzahl Behinderung*, liesnamm g. ; *Mensch mit Mehrfachbehinderungen*, *Mensch mit mehrfachen Behinderungen*, liesnammed g. [*liester liesnammidi*] ; 3. [sport] stankadenn b.

Behinderungsgrad g. (-s,-e) : [mezeg.] feur divarridigezh g., feur divarregezh g.

behobeln V.K.e. (hat gehobelt) : [tekn.] rabotañ, plaenaat, diwariañ ; *etwas mit einer Raubank behobeln*, verlopañ udb.

Behobeln n. (-s) : raboterezh g., rabotadur g., rabotañ g.

beholzen V.K.e. (hat beholt) : 1. koadañ ; 2. [dre astenn.] diskar (pilat) gwez, diskar koad / diskar keuneud (Gregor), troc'hañ keuneud.

beholt ag. : 1. koadek, gwezek ; 2. bleñchennek, bleñchek, bodennek, barrek, skoultrek, skourrek, skarvennek, toupek, brankek.

behorchen V.K.e. (hat behorcht) : 1. selaou, spiañ ; 2. [mezeg.] selaouennañ, klevata ; *die Brust behorchen*, selaouennañ ar bruched.

Behorchung b. (-) : [mezeg.] selaouennerezh g., selaouennañ g.

Behörde b. (-,n) : 1. pennadurezh b., gwazadur g., servij g., melestradurezh b., melestradur g., melestrerezh g. ; *zuständige Behörde*, [Bro-Suis] *vormundschaftliche Behörde*, *Vormundschaftsbehörde*, pennadurezh e karg eus an afer b.,

pennadurezh kembeliek b., gwazadur e karg eus an afer g., gwazadur kembeliek g. ; *die legitimen Behörden*, ar pennadurezhioù reizhveliek ls. ; *die Gesundheitsbehörde*, ar pennadurezhioù yec'hedel ls. ; *Steuerbehörde*, mererezh an tailhoù g. ; *die städtischen Behörden*, ar gwazadurioù-kér ls., gwazadurioù ar gumun ls. ; *die obersten Behörden*, ar C'horfoù Bonsavet ls. ; *die öffentlichen Behörden*, ar galloudoù foran ls., ar galloudoù kevredik ls., an aotrounezh foran b., ar velestradurezh b., ar pennadurezhioù ls. ; *konstituierte Behörden*, pennadurezhioù amparet ls. ; **2.** savadur melestradurel g.

Behördengang g. (-s,-gänge) : difrae melestradurel g. ; *Behördengänge machen*, ober difraeoù melestradurel.

Behördewillkür b. (-) : tidegezh ar velestradurezh b., tid ar velestradurezh b.

behördlich ag. : kefridiel, ofisiel, melestradurel, melestrerezel, mererezhel.

Behuf g. (-s) : pal g., amkan g., finvezh b., dezev g., amboaz g., mennad g. ; zu *diesem Behuf*, war an amboaz-se, evit tizhout ar pal-se, e sell d'an dra-se, evit seveniñ an dezev-se, evit kas ar mennad-se da benn, evit kement-se / evit-se / rakte / dre-se (Gregor).

behufs araog. + gen. : [dispredet] abalamour da, en abeg da, en arbenn da, war ziarbenn, a-ziarbenn da, en askont da, dre an arbenn da.

behüten V.k.e. (hat behütet) : gwareziñ, diwall, evezhiañ, mirout, gouarn, chom war-dro [u.b./fdb], beilhañ war, derc'hel tost war, derchel mat war ; *behüte dich Gott ! Doue da'z tiwallo ! ; Gott behüte ! Doue ra viro ! Doue r'hon miro ! biskoazh !* (Gregor).

Behüter g. (-s,-) : gwarezer g., diwaller g., evezhier g., mirer g., gouarner g., gouarnour g.

behütet ag. : [dre skeud.] **1.** gwarezet, savet e-barzh ur goloenn, savet e-barzh ar plu, magnet ; *das behütete Elternhaus verlassen*, mont war ar stign, mont war ar stegn, mont da heuliañ e roll, dineizhañ, nijal gant e zivaskell ; **2.** gwarezet diouzh ar bed, diwall.

behutsam ag. : evezhiek, pervezh, avizet, poellek ; *ein behutsamer Mensch*, un den a boell g., un den poellek g., un den pozet g., un den fur g., un den evezhiek g., un den etre daou g., un den diazez g., un den avizet g., ur paotr a boell hag a furnez g., un den prederiek g., un den parfet g., un den kompez g., un den plaen g., un den a benn g., un den a skiant g.

Adv. : evezhiek, gant evezhegiezh vras, gant preder, dre sil, a-silik, dre vrap, dre gaer, gant moder, dre voder, dousik, goustadik, gorrek, war-bouez, bravik, koutik-koutik, koul, koulik, dres, war e zres, war e zresik, war an dres, war an dresik, gant evezh, plarik, dre gaerig, distroñs ; *behutsam zu Werke gehen*, mont dezhi gant evezh bras, mont dezhi gant mil evezh, mont dousik dezhi ; *er geht sehr behutsam vor*, gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek, mont a ra dezhi dre sil (a-silik, dre vrap, dre het, gant moder, dre voder, dre gaer, dre zouster, gant mil evezh, dre du), mont a ra dousik dezhi, mont a ra dous dezhi, mont a ra bravik ganti, mont a ra plarik dezhi, mont a ra dezhi dre gaerig, mont a ra dres dezhi ; *geht behutsam vor !* dousik dezhi ! dousik ! it dousik ha plaen ganti ! ent habaskik ! goustadik ! habaskerit ! war ho pouez ! war ho pouezig ! ; *behutsamer auftreten*, plegañ, tennañ a-dreñv, dont mat d'ar gér ; *er tritt jetzt behutsamer auf*, deuet mat eo d'ar gér.

Behutsamkeit b. (-) : evezhegiezh b., evezh g., avized b., avister g., avisted b., poell g., diwall g., damant g.

Behütung b. (-) : gwarez g., diwall g., gouarnidigezh b.

bei

I. Araogenn (dat.)

1. en egor
2. o verkañ an doare
3. en amzer
4. o verkañ ur stad
5. o verkañ un diviz
6. o verkañ an abeg
7. o verkañ ur strishadenn
8. o verkañ un heuliad
9. o verkañ ur brasjedadur

II. Adverb

III. Rakverb rannadus

I. Araogenn (dat.) : **1.** en egor : *bei jemandem bleiben*, chom e ti u.b., chom davet u.b., chom e-kichen u.b. ; *bei mir*, em zi, du-mañ, em c'hêr, er gér ; *bei dir*, ez ti, du-se, dre zu-se, ez kér, er gér ; *bei ihnen*, en o zi, du-hont, eno, en o c'hêr ; *bei Peter*, e ti Bêr ; *bei wem ?* e ti biv ? e ti piv ? pelec'h ? ; *bei mir ist die Gasversorgung ausgefallen*, du-mañ eo c'hwitet ar gaz ; *bei uns zu Hause betreten wir morgens und abends*, du-mañ e veze lavaret gras noz-beure ; *er ist bei Meiers eingeladen*, ar Veiered o deus kaset ur bedadenn dezhañ ; *bei jemandem in Stellung sein*, bezañ e gourc'henn (e servij) u.b., bezañ e gopr gant u.b. ; *bei ihnen in der Heimat*, en o bro, du-hont, eno ; *er ist bei sich zu Hause entschlafen*, marvet eo er gér ; *das ist bei uns nicht Sitte*, an dud amañ (dre zu-mañ, dre amañ, dre-mañ, war-dro amañ) n'int ket boas d'ober seurt traou ; *bei den Kelten*, e-touez ar Gelted, gant ar Gelted, e-metoù ar Gelted ; *Grinzing bei Wien*, Grinzing e-kichen Vienna ; *Gesandter beim Vatikan*, kannad lez ar Vatikan, kannad er Vatikan (e nes ar Vatikan) ; *Gesandter bei der Königin*, kannad lez ar rouanez, kannad e-kichen ar rouanez (e nes ar rouanez) ; *bei Hof(e)*, el lez ; *Anwalt beim Landgericht*, breutaer el lez uhel a justis g. ; *er dient bei der Luftwaffe*, soudard eo en aerlu ; *bei jemandem Stunden haben*, **a**) heuliañ kentelioù prevez u.b. ; **b**) heuliañ kentelioù prevez e ti u.b. ; *bei Goethe lesen wir ...*, lenn a reomp diwar pluenn Choethe ..., lenn a reomp digant Goethe ... ; *die Schlacht bei Leipzig*, emgann Leipzig g. ; *Geld bei sich haben*, bezañ arc'hant gant an-unan ; *ich habe nur noch zehn Euro bei mir*, ne chom ganin nemet dek euro ; *er hat das Ding immer bei sich*, ingal e vez gantañ ; *hast du kein Messer bei dir ?* n'eus ket ur gontel ganit ? ; *sie hatte ihre zwei Kinder bei sich*, he daou vulog a oa ganti war he zro, he daou vulog a oa en he metoù ; *etwas bei der Hand haben*, bezañ ubd dindan e zorn ; *beim Gymnasium wohnen*, bezañ o chom e-kichen (tost a-walch') d'al lise ; *der Arzt ist bei ihm*, emañ ar mezeg war e dro ; *ich dachte bei mir*, dass ..., lavaret a raen etre Doue hag me e ..., soñjal a raen ennon va-unan e ..., soñjal a raen etre va roched hag va chouk (etre va zog ha me, etre va roched ha va bruched) e ..., [plac'h] soñjal a raen etre va hiviz hag va chouk e ..., [paotr] lavaret a raen da'm zog e ..., [plac'h] lavaret a raen da'm c'hoef e ...

2. o verkañ an doare : *jemanden bei der Hand führen*, kas u.b. war-bouez (a-bouez) e zorn ; *jemanden bei der Hand nehmen*, kregiñ e dorn u.b. ; *jemanden bei den Haaren schleppen*, stlejañ u.b. diwar-bouez e vlev, stlejañ u.b. war-bouez e vlev ; *jemanden beim Kragen fassen*, tapout u.b. dre e golier, kregiñ en ur re bennak / teuler an dorn war ur re bennak / kemeret ur re dre ar chouk (dre ar gouzoug) (Gregor) ; *bei Gott !* dre an neñv ! dre anv Doue ! ; *bei meiner Ehre !* m'en tou dre va enor ! ;

beim Barte des Propheten ! dre varv an diouganer ! dre varv
am profed !

3. en amzer : bei seiner Ankunft, pa'z erruas, pa zegouezhas, p'en em gavas ; beim Essen, bei der Mahlzeit, da vare ar pred, da goulz ar pred, pa vezter o tebriñ ; bei Gelegenheiten, bei Gelegenheit, diouzh an tro, diwar dremen, pa vez tu, pa vez lech', ma vo tro, ma'z eus tro, diouzh ma vez, diouzh ma vez tro, pa gavin an dro, dre ma kavin va zu, dre zegouezh ; ein bei einer Auktion erworbener Tisch, un daol bet prenet eus ur werzh b., un daol bet prenet da-geñver ur werzh b. ; bei Lebzeiten meines Großvaters, e bev va zad-kozh ; bei seiner Abreise, pa oa o vont kuit ; bei der Arbeit singen, beim Arbeiten singen, kanañ e-ser labourat, kanañ en ur labourat ; bei Beginn des Winters, e deroù (e penn, e penn kentañ, pa gogas) ar goañv, e-tro ar goañv digor ; beim Beginn des Krieges, pa gogas ar brezel ; beim Frühstück, e-pad an dijuniñ, pa vez (pa oa) gant e lein, e-kreiz dijuniñ, e grez dijuniñ ; beim Aufstehen am Morgen, da goulz sevel, a-sav-gwele, pa saver, d'an dihun, en ur sevel, o sevel, en ur lemle ag e wele ; der Tod ereilte ihn beim Abendessen, mervel a reas trumm e-kreiz debriñ e goan, mervel a reas trumm e grez koaniañ ; er ist gerade beim Essen, emañ o kemer e bred, emañ gant e bred, emañ o predañ ; bei Tag, war (e-pad, e-doug) an deiz, en deiz ; bei Nacht, a-fednoz, diouzh noz, diouzh an noz, e-ser an noz, en noz, da vare noz, d'an noz, e-pad an noz, e-doug an noz, e-kerzh an noz, dindan noz, dindan an noz ; bei Nacht und Nebel, e-ser an noz ; bei Sonne wie bei Regen, dre vrav pe dre c'hlav ; bei Sonnenaufgang, da c'houloù-deiz, da strink an deiz, d'an tarzh-deiz, da darzh an deiz ; beim ersten Wink, d'ar c'hentañ sin ; Basketball ist eine Sportart, bei der zwei Mannschaften versuchen, einen Spielball in den Korb des Gegners zu werfen, bez' eo ar basket-ball ur sport ma klask daou laz bannañ ur vell e paner ar strollad enep ; bei diesen Worten, kerkent (kenkent) ha lavaret, kerkent (kenkent) hag ar ger, war-se, war gement-se, war ar gaoz-se ; beim Verlassen des Hauses sah ich, wie er gerannt kam, o tont er-maez eus va zi em boa e welet o teredek ; bei Zeiten, a) e koulz, e-koulz-vat, e ratre, e poent hag en amzer, pa zere, krak d'ar poent, d'an ampoent, P. ku-ha-ka ; b) abred, abredik, war an abred ; sie sehen sich nur bei Taufen und Beerdigungen, en em gavout a reont asambles da-geñver (evit) ar badeziantou hag an interamantoù nemetken ; bei einer reichen Fischausbeute, pa vez graet un taol pesked, pa daol ar pesked a-vras ; bei Nacht sind alle Katzen grau, meur a heñvel a vez er foar ha ne vezont na breur na c'hoar - en noz, ken brav ar raden hag ar roz.

4. o verkañ ur stad : bei Kräften sein, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed ; bei Laune sein, bezañ en e Benn mat, bezañ war e du, bezañ en e charreou, bezañ en e blom, bezañ loariet mat, bezañ imoret mat, bezañ en imor vat, bezañ aoz vat ennañ, bezañ troet mat, bezañ an holl voc'higoù er gér gant an-unan ; bei Stimme sein, ober mouezh, sevel mouezh d'an-unan, komz kaer ; bei Verstand sein, bezañ ar penn gant an-unan (e Benn gantañ, he fenn ganti h.a.) ; er ist schon bei Jahren, erru eo war an oad dija, erru eo un tamm mat a oad dezhañ, paket en deus un tamm mat a oad, aet eo bras war an oad ; P. bei Kasse sein, bezañ kreñv an traou gant an-unan, bezañ war ar bern, bevañ diwar ar bern, bezañ arc'hantet bravik (bourellet brav e yalc'h, kreñv e gein, barrek, gouest), bezañ druz ar geusteuren gant an-unan, bezañ plouzaet mat e votou, bezañ plouzet mat e votou, bezañ frank an traou gant an-unan, bezañ frank an arc'hant gant an-unan, bezañ aes e borpant, bezañ aes d'an-unan, kaout aez, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ klok, kaout arc'hant gwall'h e galon, kaout arc'hant leizh e walch',

bezañ mat an traou gant an-unan, na sec'hañ e fri gant delioù kaol, bezañ foenn er rastell gant an-unan, bezañ mat ar bed gant an-unan, kaout madoù, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv a gein, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ ; bei Wasser und Brot sitzen, yunañ diwar bara ha dour, tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, mont bara sec'h ha dour sklaer gant an-unan, ober gant bara sec'h ha dour sklaer, bezañ ret d'an-unan tremen gant dour ha bara sec'h, bevañ diwar bara ha dour, bevañ gant bara ha dour ; etwas bei Licht besehen, lakaat ubd er gouloù evit sellet outañ ; a) sellet ouzh ubd ouzh gouloù an deiz ; b) sellet ouzh ubd ouzh sklerijenn ur pennad gouloù ; das Beste bei der Sache ist, dass, gwellañ pezh en afer-se 'zo e ..., gwellañ pezh en afer-se eo e ..., gwellañ tra en afer-se eo e ..., ar vegenn en afer-se eo e ..., ar pep gwellañ en afer-se eo e ... ; bei sich anfangen, kregiñ gant an-unan (gantañ e-unan, ganti hec'h-unan h.a.) ; er ist nicht ganz bei Trost, diskiantiñ a ra, trevariañ a ra e skiant, diank eo e spredet, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, aet eo e benn un tammiig digantañ, [dre fent] parfediñ a ra ; es bleibt beim Alten, n'eus cheñchamant ebet, chom a ra an traou evel ma oant ; nicht ganz bei sich sein, bezañ difur a-walch'.

5. o verkañ un diviz : bei schlechtem Wetter, pa vez fall an amzer, dindan an amzer fall ; bei Westwind, pa vez avel gornog, gant avel gornog, gant an avel gornog, pa zeu (pa c'hwezh) an avel eus ar c'hornog ; bei Frost, pa vez rev, gant ar rev ; bei dem Wetter, gant an amzer-se ; etwas bei Todesstrafe verbieten, berzañ ober ubd dindan boan da vezañ krouget, berzañ ober ubd dindan boan da vezañ lakaet d'ar marv, berzañ ober ubd dindan boan da goll e vuhez, difenn ubd dindan boan a varv, difenn ouzh u.b. ober ubd dindan boan da vezañ barnet d'ar marv ; bei Unfall, bei einem Unfall, mar c'hoarvez gwall, en (da-heul, pa vez) ur gwallzarvoud, e ken kaz ma c'hoarvezfe ur gwallzarvoud bennak ; bei näherer Erkundigung, goude bezañ kemeret kentel evit gouzout hiroc'h (Gregor) ; bei näherer Betrachtung, goude bezañ sellet a-dostoc'h ouzh an dra-se, pa vez sellet a-dostoc'h ouzh an dra-se.

6. o verkañ an abeg : bei seiner Schüchternheit, o vezañ ma'z eo ken lentik, gant al lentik ma'z eo ; bei seinem Charakter muss man vorsichtig handeln, gant ar buan a vreskenn ez eo gwelloc'h mont dousik dezhañ, o vezañ n'eo ket pell e revr da vont gantañ war e chouk ez eo gwelloc'h mont gant evezh bras dezhañ, arabat lavaret an disterañ tra dezhañ ken diribin eo ; bei seinem Zustand, er stad m'emañ, er mod m'emañ ; bei der allgemeinen Lage, an traou o vezañ evel m'emaint.

7. o verkañ ur strishadenn : bei all seinem Wissen, daoust d'e ouziegezh ; bei all seinem Reichtum bleibt er arm, pegen bras bennak (daoust pegen bras) e c'hall bezañ e zanvez e chom hennezh un den paour ; beim besten Willen kann ich nicht, daoust da'm youl vat ne c'hallan ket en ober, chom a ra kement-se dreist va nerzh daoust da'm holl youl vat ; bei alledem, daoust da gement-se holl, en desped da gement-se holl.

8. o verkañ un heuliad : Meter bei Meter, metrad-ha-metrad ; Schritt bei Schritt, kammed-ha-kammed ; Tag bei Tag wartete Gudrun, a zeiz da zeiz e c'hortoze Gudrun, deiz-ha-deiz e chome Gudrun war-c'ched.

9. o verkañ ur brasjedadur : bei tausend Mann, so bei tausend Mann, war-dro mil den, ur mil den bennak, mil den bennak, ur mil bennak a dud, mil bennak a dud, mil soudard tost da vat ; bei Weitem, a-galz, war an ampl, pell, war bell, a-hed pell, a-

bell, eus pell, eus a-bell, a-leizh, ur barr, ur flipad, kant gwech ; *bei Weitem* besser, kalz gwelloc'h, pell gwelloc'h, ur barr gwell, un toullad gwell, un tamm mat gwelloc'h ; *bei Weitem* schöner, kalz bravoc'h, pell bravoc'h, ur barr bravoc'h, un toullad bravoc'h, un tamm mat bravoc'h ; *bei Weitem* schlimmer, kalz gwashoc'h, pell gwashoc'h, ur barr gwashoc'h, un toullad gwashoc'h, un tamm mat gwashoc'h ; *bei Weitem* nicht, pell ac'hano, nag a-bell, a-hed-pell, a-hed-kalz, an tazoù, nag an tazoù goude, paot a faot, pell diouzh eno, pell diouzh kementse, n'eo ket tost dezhañ e vefe, ket war-dost, na tost da vezañ, na tost, forzh a vank, ket war-nes-tost, a-bell ac'hano, warbouez kalz, pell a-se, kalz a faot, kalz a vank ; *er ist bei Weitem nicht so alt*, pell eo dezhañ bezañ ken kozh-se - n'eo ket ken kozh-se, pell ac'hano (war bell, a-hed pell, paot a faot, na tost da vezañ, na tost, forzh a vank, war-nes-tost, an tazoù, warbouez kalz, kalz a faot, kalz a vank, meur a faot, meur a vank, forzh a vank, nag a-bell, a-bell ac'hano, pell a-se, pell diouzh eno) - n'eo ket war-dost ken kozh-se ; *das Problem ist bei Weitem noch nicht gelöst*, n'eo ket prest ar gudenn da ziluziañ ; *er ist bei Weitem fähiger als sein Bruder*, denoch eo, ur flipad, eget e vreur - hennezh a zo ur barr en tu all d'e vreur ; *er ist bei Weitem nicht so tüchtig wie Paul*, n'eo ket ken barrek ha Paol, pell ac'hano ! - n'eo ket war-dost ken barrek ha Paol - Paol a zo ur barr en tu all dezhañ.

II. Adverb : P. *da ist nichts bei*, n'eo ket marv mil den, ne'n em drubuilhit ket evit ken nebeut a dra, n'emañ ket ar mor o tont war an douar, ne denn ket da wall dra, an hanter eus netra eo, n'eus ket a ziaeñ, n'eus ket a forzh, ne denn ket da vraz, n'eo ket strikt, dibouez eo, avel traken, an dra-se ne ra ket ! ne rit ket kalz a forzh ! ne rit ket paot a forzh ! forzh ebet ! ne rit forzh ebet ! ne rit ket a forzh ! ne rit ket forzh ! ne rit forzh a netra ! n'eo ket kalz tra ! n'eo ket kalz a dra ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! ; *dabei bleibt es*, echu ha mat pell 'zo ! echu ha fin dre eno ! echu ha kuit ha fin dre eno ! la ! laoskomp se neuze ! ; *anbei eine Photographie*, amañ kevret ul luc'hskeudenn, amañ e-barzh ur poltred ; *hierbei sagte er ...*, war-se (o welout an dra-se, war gement-se) e lavaras ...

III. Rakverb rannadus o verkañ :

1. an denesadur : *beitreten, beiwohnen*.

2. an ouzhpennañ : *beimengen, beifügen*.

3. ar skoazell : *beistehen, beitragen*.

4. ur strishadenn : *beigeben, difoeñviñ*, bale moan, kerzhet moan, bale plaen, bale strizh, bale kempenn, charreat moan, plegañ touchenn, koazañ, mont izel e gribenn, bezañ diskaret e gribenn, diskenn e vrangoù, plegañ, tennañ a-dreñv, dont mat d'ar gêr ; *er gibt klein bei*, soublañ a ra, emañ o vale moan, emañ o vale strizh, emañ o vale kempenn, plegañ a ra e douchenn, stouiñ a ra e dal, lentañ a ra ; *beidrehen*, gorrekaat.

Beiauge n. (-s,-n) : [louza.] taolaj str.

beibehalten V.k.e. (behält bei / behielt bei / hat beibehalten) : delc'her, kendelc'her, kendelc'her gant, mirout, gouarn ; *einmal im Monat, um die Gewohnheit beizubehalten*, ur wech ar miz kement ha derc'hel ar c'hiz, ur wech ar miz kement ha kenderc'hel ar c'hiz ; [luc'hskeudennerezh] *die Pose beibehalten*, mirout an dalc'h.

Beibehaltung b. (-) : dalc'h g., kendalc'h g., mirerezh g., gouarnidigezh b. ; *Beibehaltung einer Subvention*, astalvoudekadur ur skoaziad g.

beibiegen V.k.e. (bog bei / hat beigeborgen) : P. *jemandem etwas beibiegen*, bountañ (sankañ, plantañ, fourrañ, c'hwezhañ) pennadoù en u.b., c'hwezhañ pennadoù e spered u.b.

Beiblatt n. (-s,-blätter) : ouzhpennadenn b., stagadenn b.

Beiboot n. (-s,-e) : kanod g., advag b. [*liester advagoù / advigi*], youyou g. [*liester youyouù*].

beibringen V.k.e. (brachte bei / hat beigebracht) : 1. degas, diskouez, kinnig ; Zeugen *beibringen*, kinnig testoù, degas testoù / reiñ testoù da anaout (Gregor) ; Beweise, Gründe *beibringen*, diskouez prouennou, degas prouennou ; dem Gegner große Verluste *beibringen*, lakaat an enebour da ziwaskañ kolloù bras, plantañ kolloù bras war an enebourien ; wir brachten ihnen große Verluste bei, un distruj bras a rejomp en o zouez ; einem Gegner eine Niederlage *beibringen*, gounit an trech war un enebour, bezañ trech d'un enebour, reiñ lamm d'un enebour, faezhañ (trec'hiñ, daoubenniñ, trec'hiñ war) un enebour, kaout an tu-gounit war un enebour, pilat un enebour, maoutañ un enebour, kemer e greñv war un enebour, kemer an tu krefñ war un enebour, kemer an hol war un enebour, kavout pleg war un enebour, kaout al levezon war un enebour, trec'hiñ d'un enebour (Gregor), plegañ un enebour.

2. [dre skeud.] deskiñ, kelenn, reizhañ, bountañ e penn u.b., deskiñ u.b. ouzñ udb, diskouez penaos ober ; *er brachte mir das Tanzen bei*, desket en deus ac'hanon da zañsal, desket en deus din dañsal, reizhet en deus ac'hanon war an dañsal ; *jemandem das Skilaufen beibringen*, deskiñ d'u.b. skiañ, deskiñ d'u.b. penaos skiañ, deskiñ u.b. da skiañ, reizhañ u.b. war ar skiañ ; *jemandem das Lesen beibringen*, deskiñ lenn d'u.b., kelenn lenn d'u.b., deskiñ u.b. da lenn ; *jemandem beibringen, wie man mit Waffen umgeht*, deskiñ u.b. ouzhan armoù ; *jemandem ein Lied beibringen*, deskiñ ur ganaouenn d'u.b. ; *jemandem Manieren beibringen*, dic'hourdañ u.b., dic'hrozañ u.b. ; zu ihrem Wohl muss man ihnen das Rechnen *beibringen*, ezhomm o deus ma vele desket kontañ dezho, evit o mad e rankomp deskiñ kontañ dezho ; *man kann es ihm nicht beibringen*, n'eus ket tu da lakaat an dra-se en e benn, kementse 'zo dreist e skiant, kementse a dremen e spered, kementse a zo dreist e spered, kementse a zo trech'dezhañ, kementse a zo ouzhpenn dezhañ ; *das hat man mir schon als Kind beigebracht*, an dra-se a zo bet desket din a-vihan ; *jemandem Flötentöne beibringen*, *jemandem die Flötentöne beibringen*, ober e varv d'u.b., ober un dres d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, kas u.b. d'e doull, disorc'henniñ u.b., lakaat u.b. en-dro en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., c'hwezhañ e fri d'u.b., lardañ e billig d'u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., troc'hañ e c'hwitell d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., diskar al lorc'h a zo en u.b., flastrañ al lorc'h a zo en u.b., dilorc'hañ u.b., difougeañ u.b., diskar ourgouilh u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., sevel e loaiouñ d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperoù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., reiñ avel abenn d'u.b. ; *ich werde dir Flötentöne beibringen*, me da zreso, me da sujo, me a zesko dit, te az po war da groc'hen ; *jemandem Vernunft beibringen*, reizhañ u.b., degas u.b. d'ar gêr, kavout pennvat ouzh u.b., degas meiz d'u.b. (en u.b.), lakaat u.b. da zont ennañ e-unan, furaat u.b., disodiñ u.b., diseitegañ u.b., plantañ skiant e penn u.b. (Gregor) ; *jemandem Gehorsam beibringen*, plegañ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'an-unan, lakaat u.b. da sentiñ ouzh an-unan, sentusaat u.b., furaat u.b., reishaat u.b., ober e renk war u.b., ober e renkou d'u.b., eeunañ u.b. ; *jemandem Respekt und Gehorsam beibringen*, doujañ u.b., lakaat u.b. da gaout doujañs ha da sentiñ ; *ich werde euch schon Gehorsam beibringen*, m'ho tesko da zisentiñ ! bremaik e viot eeunet !

3. notañ, kemenn, degemenn, reiñ da c'houzout, reiñ da glevet, reiñ da anavezout, tintal, reiñ keal eus, reiñ avel da, hanterañ ; sie wusste nicht genau, wie sie ihrer Mutter diese traurige Nachricht beibringen sollte, ne ouie ket kalz penaos lavaret ar c'helou trist-se d'he mamm, ne ouie ket kaer penaos lavaret ar c'helou trist-se d'he mamm, ne ouie ket da just (d'ar just) penaos lavaret ar c'helou trist-se d'he mamm.

Beibringung b. (-) : 1. degasadur g., degas g., diskouezadur g., kinnigadur g. ; 2. kemennadur g., kemennerezh g., kemennadurezh b., notadur g.

Beichte b. (-,n) : kofez g., kofezadur g., kofesadeg b. ; zur Beichte gehen, mont da gofes ; mein Vater ging allerhöchstens einmal im Jahr zur Beichte, a-vec'h ma veze va zad ur wech ar bloaz o kofes ; jemandes Beichte hören, jemandem die Beichte abnehmen, kofes u.b., kofesaat u.b. ; älteren Frauen die Beichte abnehmen, diskantañ gwrac'hed ; eine Beichte ablegen, kofes, kofesaat, kofes e bec'chedou, anzav e bec'chedou, kofesaat e faotoù ; ohne Beichte sterben / sterben, ohne die Beichte abzulegen, mervel digofez, mervel disakramant, mervel en e bec'ched ; bei jemandem zur Beichte gehen, kofes gant u.b., kofes ouzh u.b. ; die Sünden, die er nicht gebeichtet hat, ar pec'chedou lezet gantañ da gofes.

beichten V.k.e. ha V.gw. (hat gebeichtet) : kofes, kofesaat, bezañ kofesaet ; beichten gehen, mont da gofes ; mein Vater ging allerhöchstens einmal im Jahr beichten, a-vec'h ma veze va zad ur wech er bloaz o kofes ; seine Sünden beichten, kofes e faotoù, kofes e bec'chedou, kofesaat (anzav, diskuliañ) e bec'chedou, kofesaat e fazioù, kofesaat e vankou ; die Sünden, die er zu beichten unterlassen hat, ar pec'chedou lezet gantañ da gofes ; bei jemandem beichten, kofes gant u.b., kofes ouzh u.b.

Beichtende(r) ag.k. g./b. : penedour g., penedourez b.

Beichtformel b. (-) : koñfiteor b.

Beichtgeheimnis n. (-ses) : siell ar c'hofezadur b.

Beichtgroschen g. (-s,-) : diner ar c'hofez g.

Beichtiger g. (-s,-) : [relj.] kofesour g., tad-kofesour g.

Beichtkind n. (-s,-er) : penedour g., penedourez b.

Beichtsiegel n. (-s) : siell ar c'hofezadur b.

Beichtstuhl g. (-s,-sthüle) : kador-gofez b., kador ar c'hofesour b., kador ar binijenn b., kador a binijenn b.

Beichtstuhlfenster n. (-s,-) : dorikell ar gador-gofez b.

Beichtvater g. (-s,-väter) : [relj.] kofesour g., tad-kofesour g. ; strenger Beichtvater, P. kivijer g. ; [dre astenn.] reizher koustiañs g.

Beichtzettel g. (-s,-) : testeni kofez g.

beidarmig ag. : 1. ken barrek gant ur vrec'h hag eben, ken barrek gant un dorn hag egile, daouzehouiat ; 2. [mezeg.] *beidarmige Amputation*, ambidadur an div vrec'h g.

Adv. : 1. gant e zaouarn, gant e zivrec'h ; 2. [mezeg.] *beidarmig amputiert*, ambidet e ziv vrec'h dioutañ, mogn eus an eil tu hag eus egile, mogn en eil tu hag en egile, mogn eus an daou du.

beide ag. : an eil hag egile, an eil hag eben, an daou anezho, an div anezho ; wir beide, ni hon-daou, hon-daouig, ni hon-div, hon-divig ; *wohin wollt ihr, ihr beide ?* da belec'h emaoch' o vont, daou gaafard ? da belec'h emaoch' o vont, c'hwi daou ? da belec'h emaoch' o vont, c'hwi ho-daou ? da belec'h emaoch' o vont, div gañfardez ? da belec'h emaoch' o vont, c'hwi div ? da belec'h emaoch' o vont, c'hwi ho-div ? ; wer von beiden ? piv anezho o-daou ? ; beide sind genauso tüchtig, an daou-se a ra par o micher ; zwischen beiden, zwischen den beiden, etre an daou, etre an div ; es kam zu einem kurzen Wortwechsel zwischen den beiden, un tamm trouz a oa be etrezo o-daou (etrezo o-div) ; diese Arbeit hat uns beide

genauso lang in Anspruch genommen, ni hon-div (ni hon-daou) a zo bet keit-ha-keit o kas al labour-se da benn ; auf beiden Seiten, eus an eil tu hag eus egile, en eil tu hag en egile, eus an daou du, en daou du, kement eus an eil tu hag eus egile, eus an eil tu hag egile (Gregor) ; jeder von uns beiden wird es so tun, wie es ihm beliebt, te a raio da c'hiz ha me a raio va hini ; ihre beiden Beine waren gelähmt, seiset e oa he div c'har, seiset e oa he divhar o-div ; die beiden, an eil hag egile, an eil hag eben, an daou anezho, an div anezho ; keiner von beiden, nag an eil nag egile ; keine von beiden, nag an eil nag eben ; die beiden Brüder, an daou vreur ; eins, einer von beiden, unan a zaou, unan a'n daou, pe an eil pe egile ; eins von beiden : arbeiten oder sich einschränken, unan a zaou : poaniañ pe moaniañ ; beide Mal, beide Male, an div wech ; beide gehörten mir, din int o-daou (o-div) ; [gwir] Doktor beider Rechte, doktor in utroque jure g. (Gregor), doktor war ar gwir foran ha war gwir an iliz g. ; die letzten beiden Monate des Jahres, ar mizioù du ls. ; Parken auf beiden Seiten der Straße, tuañ daouda g. ; sie wurden beide in dasselbe Grab beigesetzt, aet int o-daou en ur poullad ; wir üben beide denselben Beruf aus, emañ war ar memes micher ganiñ, emaomp ni hon-daou war an hevelep micher.

beiderlei Adv. : an daou, an div, eus an daou, eus an div, kement an eil hag egile, kement an eil hag eben ; 1. auf beiderlei Art, kement en eil doare hag en egile ; 2. [relj.] Abendmahl unter beiderlei Gestalt, komunion dindan ar spesoù a vara hag a win b., komunion dindan ar spesoù b., komunion dindan spesoù ar bara hag ar gwin b., komunion dindan ar skeudoù a'r Sakramant b., komunion dindan an doareoù a vara hag a win b., komunion dindan doareoù ar bara hag ar gwin b., komunion dindan spurmantoù ar bara hag ar gwin b., komunion edan anad ar bara hag ar gwin b.

beiderseitig ag. : daouduek, kenetre, kemm-ouzh-kemm ; beiderseitiges Einverständnis, kenglev g., kenemglev g., kengrad b., kenasant g. ; in beiderseitigem Einverständnis, dre genasant, dre gengrad, a-genglev ; Scheidung auf Grund beiderseitigen Einverständisses, torr-dimeziñ dre asant an daou bried, meiz ha youl g. - torr-dimeziñ dre genasant g. - torr-dimeziñ dre genglev g. - dibriediñ a-gengrad g. - torr-dimeziñ dre asant leun an daou bried g. - disparti gant grad vat an daou bried (Gregor) g. - disparti dre gaer g. ; aus beiderseitigem Verschulden, e gaou an div gevrenn, e kengaou ; beiderseitiges Verschulden, [gwir] gaou rannet g., kiriegezh kevatal b.

Beiderseitigkeit b. (-) : daouduegezh b., daouduelezh b.

beiderseits Adv. : 1. pep hini d'e du ; 2. eus an eil tu hag eus egile, en eil tu hag en egile, eus an daou du, en daou du, kement eus an eil tu hag eus egile, eus an eil kostez hag eus egile, eus an eil tu hag egile (Gregor).

Beiderwand b. (-) / n. (-s) : [gwriad.] berliñj g., tirtenan g.

beides raganv amresis n. [nom. / ak.] : an daou dra ls., an daou ls., an div ls. ; [dat. : beiden] er hat sich in beiden geirrt, faziet eo en daou dra-se ; er kann doch beides, barrek eo war an daou dra-se.

beidfüßig ag. : 1. treid a-stok, junt, plom ; beidfüßiger Sprung, lamm-pik g., lamm plom g., lamm junt g. ; 2. [sport] ken barrek gant un troad hag egile, daouzehouiat ; 3. beidfüßige Amputation, ambidadur an daou droad g.

Adv. : 1. treid a-stok, a-lamm-plom ; beidfüßig springen, lammat gant an treid a-stok, ober ul lamm-krenn, ober ul lamm-pik, lammat a-lamm-plom, ober ul lamm plom, ober ul lamm junt ; beidfüßig abspringen, ober ul lamm plomb, ober ul

lamm junt ; **2. beidfüßig amputiert**, ambidet e zaou droad dioutaň.

Beidhänder g. (-s,-) : [arm] kleze-meur g., foulc'h b.

beidhändig ag. : 1. ken barrek gant un dorn hag egile, daouzehouiat ; *Beidhändige(r)*, daouzehouiad g. [*Iester daouzehouidi*], daouzehouard g. [*Iester daouzehouarded*], daouzehouiadez b., daouzehouardez b. ; 2. gant an daouarn ; **3. beidhändige Amputation**, ambidadur an daou zorn g.

Adv. : 1. gant an daouarn ; **2. beidhändig amputiert**, ambidet e zaou zorn dioutaň, mogn eus an eil tu hag eus egile, mogn en eil tu hag en egile, mogn eus an daou du.

beidlebig ag. : [louza., loen.] amfibian, divanalek, divelfennek, divelfennat, ueanalat, dour ha douar.

beidohrig ag. : divskouarnel.

beidrehen V.gw. (hat beigedreht) : [merdead.] 1. kapeal, lakaat ar vag er c'hap, lakaat ar vag war gostez a-dreuz ; 2. gorrekaat, chom a-sav.

beidseitig ag. : 1. daouduek, daoudu, kenetre, kemm-ouzh-kemm ; [mezeg.] *beidseitige Schädigung*, tizhad daoudu g. ; 2. eus an eil tu hag eus egile, en eil tu hag en egile, eus an daou du, en daou du, kement eus an eil tu hag eus egile, eus an eil tu hag egile (Gregor).

Beidseitigkeit b. (-) : daouduegezh b., daouduelezh b.

beidseits Adv. : [Bro-Suis / su Bro-Alamagn] eus an eil tu hag eus egile, en eil tu hag en egile, eus an daou du, en daou du, kement eus an eil tu hag eus egile, eus an eil kostez hag eus egile, eus an eil tu hag egile (Gregor).

Beieierstock g. (-s,-stöcke) : [korf., bev.] lezvierez b.

beieinander Adv. : 1. en ur gichen, an eil e-kichen egile, an eil e-kichen eben, a-gevret ; *dicht beieinander*, chouk-hachouk, dalc'h-ouzh-dalc'h, stok-ha-stok, stok-ouzh-stok ; *die Preise liegen sehr nahe beieinander*, en em heuliaň a ra ar prizioù ; *je enger die Höhenlinien beieinander liegen, umso steiler ist das Gelände*, seul dostoc'h e vez ar c'rommennou-live an eil ouzh eben, seul sershoc'h e vez an dachenn ; 2. *du hast sie wohl nicht alle beieinander !* war dri zroad emaout ! trevariaň a ra da skiant ? ! emaout o c'hoari gant da voned ? ! diskiantiň a rez ? ! aet out e belbi (e berlobi) ? ! aet out ganto ? ! loariaň a rez ? ! trelatet (alfoet, alteret, troet) eo da spered ? ! n'emaa ket mat da benn ? ! n'out ket mat gant da benn ? ! n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? ha deuet out sot ? paket ac'h eus anezho ? ! ; 3. [dre skeud.] *gut beieinander*, lart, lardik, kuilh, rontik, kigennet kaer, bouroun, blouc'h, tevik, toufek, danzeat, kigek, korfet, korfek, hevag, digastiz, maget mat, kiget mat ; P. *sie ist gut beieinander*, honnezh a zo peg war he gorre, tastorn he deus-hi ; 3. *schlecht beieinander sein*, bezaň en ur par fall, bezaň erru fall.

Beieinander n. : [dre skeud.] emwel g., emweladenn b., emvod g. ; *ein fröhliches Beieinander*, un emvod drant ha laouen g.

beieinanderliegen V.gw. (*lag beieinander / hat beieinandergelegen*) : bezaň tost an eil d'egile ; *die Preise liegen sehr nahe beieinander*, en em heuliaň a ra ar prizioù ; *je enger die Höhenlinien beieinanderliegen, umso steiler ist das Gelände*, seul dostoc'h e vez ar c'rommennou-live an eil ouzh eben, seul sershoc'h e vez an dachenn.

Beierwand b. (-) / n. (-s) : [gwiad.] berliňj g., tirtenan g.

Beifahrer g. (-s,-) : 1. [sport] eil blenier g. ; 2. an hini a zo azezet e-kichen ar bleiner g., pasajour azezet e-kichen ar bleiner g., bejour azezet e-kichen ar blenier g.

Beifahrerairbag g. (-s,-s) : airbag an hini a zo azezet e-kichen ar bleiner g., airbag azezenn ar pasajour azezet e-kichen ar

blenier g., torchenn-aer azezenn ar pasajour azezet e-kichen ar blenier b.

Beifahrersitz g. (-es,-e) : [karr-tan] azezenn ar pasajour azezet e-kichen ar blenier b., azezenn diaraok pasajour b., azezenn an hini a zo azezet e-kichen ar bleiner b.

Beifall g. (-s) : stlakadeg daouarn b., strakadeg daouarn b., strak daouarn g., stlakadennoù ls., kenyouc'hadennoù ls., kenyouc'hadeb g. ; *anhaltender Beifall*, strakadeg-daouarn hir ha fonnus (hir ha stank, hir ha puilh) b. ; *jemandem Beifall spenden*, strakal e zaouarn d'u.b., tarzhaň e zaouarn d'u.b., stlakaň e zaouarn d'u.b., stlakadegaň d'u.b., kenyouc'haň d'u.b. ; *Beifall klatschen*, strakal (stlakaň, strakaň, tarzhaň) e zaouarn, stlakadegaň ; *stürmischer Beifall, rasender Beifall, donnernder Beifall*, strakadeg daouarn da vezevenniň ar pennoù b., strak-adouarn fonnus g., youc'hadennoù a-leizh korzenn ha strakadeg daouarn entanet, youc'hadennoù tanijennet ls., strakadeg daouarn ha youc'hadennoù forzh pegement, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-ken, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-kenaň, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken a foeltr, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù mui-pegen-mui, strakadeg daouarn forzh pegement ha youc'hadennoù a-leizh korzenn ; *jemandem stürmischen Beifall spenden*, na armerzhaň e vrvadenoù hag e strakadoù daouarn d'u.b. ; *der Saal dröhnte von tosendem Beifall*, tregerñiň a rae ar sal gant entan ar strakadeg-daouarn ; *Beifall ernten, Beifall finden*, ober berzh, kaout berzh-mat ; *laut(en) Beifall spenden*, youc'hal brav-brav a-leizh korzenn ; *er erntete stürmischen (brausenden, tosenden) Beifall*, youc'hal brav-brav forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenaň, kenaň-kenaň, mui-pegen-mui) a oa bet graet dezhaň, tarzhaň a reas pezh a gar stlakadennoù kenyouc'het dezhaň ; *einen Künstler durch Beifall dazu bringen, dass er seine Darbietung zum dritten Mal präsentiert*, c'hoazhiň un arzour div wech, adarriň un arzour div wech.

beifallen V.gw. (fällt bei / fiel bei / ist beigefallen) : 1. dont endro d'an-unan soň (koun, eñvor) eus udb ; 2. [dre astenn.] bezaň a-du gant u.b., sevel a-du gant u.b., asantiň.

beifällig ag. : asantis, a-du.

Adv. : evit asantiň, o tiskouez e asant.

Beifallklatschen n. (-s) : stlakadeg daouarn b., strak daouarn g.

Beifallklatscher g. (-s,-) : straker e zaouarn g. [*Iester strakerien o daouarn*].

Beifallsbekundung b. (-,en) / **Beifallsbezeugung** b. (-,en) : diskouezadur e asant g.

Beifallskundgebung b. (-,en) : youc'hadeb g., youadeg b., youc'hadennoù ls., youadennoù ls., kenyouc'hadennoù ls., kenyouc'hadeb g.

Beifallsruf g. (-s,-e) : youc'hadenn b., youadenn b. ; *Beifallsrufe*, youc'hadeb g., youadeg b., youc'hadennoù ls., youadennou ls., kenyouc'hadennoù ls., kenyouc'hadeb g.

Beifallssturm g. (-s,-stürme) : strakadeg daouarn ha youc'hadennoù forzh pegement, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-ken, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-kenaň, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù kenaň-kenaň, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù mui-pegen-mui, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken a foeltr, strakadeg daouarn forzh pegement ha youc'hadennoù a-leizh korzenn.

Beifilm g. (-s,-e) : film berr g., berrfilm g.

beifolgend ag. : amaň stag, amaň kevret, amaň e-barzh ; *der beifolgende Brief*, al lizher amaň kevret g., al lizher amaň e-barzh g.

Beiform b. (-,-en) : [yezh.] anv-gwan verb g.

beifügen V.k.e. (hat beigeifügt) : stagaň [udb ouzh udb all], lakaat ouzhpenn, kengrevrediň, ouzhpennaň, stagadenniň, enklozaň, enlakaat, entoueziaň ; *beigefügtes Schriftstück*, pezh stag g., teul stag g. ; *dem Brief einen Scheck beifügen*, enklozaň ur chekenn, lakaat ur chekenn e-barzh al lizher ; *dem Brief eine Rechnung beifügen*, lakaat ur fakturenn e-barzh al lizher, kas ur fakturenn gant al lizher.

Beifügung b. (-,-en) : 1. stagadur g. ; 2. [yezh.] renadenn an anv-kadarn b. ; 3. kenlakadur g., kenlakadenn b. ; 4. [anv-gwan] stagenn-doareaň b.

Beifügungssatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] kenlavarenn b.

beifüllen V.k.e. (hat beigefüllt) : [gwin] adouilhaň g.

Beifüllen n. (-s) : [gwin] adouilhaň g.

Beifuß g.(-es) : [louza.] 1. huelenn-wenn b., avron str., louzaouenn-an-draen b., louzaouenn-sant-Yann b. ; 2. *bitterer Beifuß*, huelenn-ch'werv b., huelenn b.

Beigabe b. (-,-n) : 1. stagadur g., stagadenn b., ouzhpennadur g., ouzhpennadenn b., klokaenn b. ; 2. *würzige Beigabe*, temz-boued g. ; 3. arc'hopr g. ; 4. prof g., profadenn b., road g., roadenn b. ; 5. [kimiezh] ouzhpennadur g.

beige ag. digemm : louet-gell.

Beige¹ n. (-,-/s) : loued-gell g.

Beige² b. (-,-n) : [Bro-Suis / Bro-Austria / su Bro-Alamagn] bern g., yoc'h b., yochad b., strobad g.

beigefarben ag. : louet-gell, livet e louet-gell.

beigeben V.k.e. (gibt bei / gab bei / hat beigegeben) : 1. stagaň [ouzh], reiň war ar barr, reiň en tu-hont d'ar gont, reiň war briz, reiň e prof, reiň war ar bouez, lakaat ouzhpenn, ouzhpennaň ; 2. [gwir] *beigegebener Vormund*, adward g. ; 3. [c'hoari] *eine Karte beigegeben*, reiň ur gartenn ; 4. [dre skeud.] soublaň, plegaň ; *klein beigegeben*, difoeňviň, bale moan, kerzhet moan, bale plaen, bale strizh, bale kempenn, charreat moan, plegaň touchenn, koazaň, mont izel e gribenn, bezaň diskaret e gribenn, skrampaň dirak u.b., diskenn e vragoù, stouïñ e dal dirak u.b., yariň gant u.b., lentaň ouzh u.b., kailhaň dirak u.b., plegaň, tennaň a-dreňv, dont mat d'ar gêr ; *er hat klein beigegeben*, deuet mat eo d'ar gêr.

beigehen V.gw. (ging bei / ist beigegegangen) : [rannyezh.] 1. stagaň da, mont dezhi, stagaň gant, mont e penn eus, en em stagaň da ; 2. erruout, degouezhout, en em gavout.

beigeordnet ag. : dileuriet ; *beigeordneter Minister*, maodiern dileuriet g.

Beigeordnete(r) ag.k. g./b. : eiler g., keneil g., eil g., chuin g. **Beigericht** n. (-s,-e) : [kegin.] ambroug g., meuz ambroug g.

Beigeschmack g. (-s) : 1. blaz iskis g., advlaz g., arvlazenn b., distag g. ; 2. [dre skeud.] arliv g. ; *ein Lob ohne jeden Beigeschmack*, meuleudioù hep kuzh seurt ebet ls., meuleudioù didroidell ls. ; *dieses Urteil hinterlässt einen bitteren Beigeschmack*, blaz ar ch'werv a gaver gant ar varnadenn-se, blaz ar ch'werv a chom eus dilerc'h ar varnadenn-se, ur lazenn ch'werv a gaver gant ar varnadenn-se, un distag ch'werv a zo gant ar varnadenn-se.

Beigeschoss n. (-es,-e) : [tisav.] etresolieradur g., etreleur b.

beigesellen V.k.e. (gesellte bei / hat beigesellt) + dat. : reiň da geneil, reiň da eil, keneilaň [gant].

V.em. : **sich beigesellen** (gesellte sich bei / hat sich (ak.) beigesellt) : kenstrollaň, kevedriň, keveliň, unaniň.

Beigesetzte(r) ag.k. g./b. : 1. sebeliad g., sebeliadez b. ; 2. [relij.] vikel g., kure g.

Beiheft n. (-s,-e) : 1. enlevradur g. ; 2. stagadenn b. ; 3. levr ar c'heleunner g.

beiheften V.k.e. (hat beigeheftet) : stagaň, klochedaň.

beisher Adv. : diwar dremen, diwar vont, diwar nij, diwar mont ha hanter vont, hep ober van, hep ober na mik na man, etre div gaoz, prim-prim, dre laer, dre guzh, ken aes ha tra, aes-kenaň, aezet-kaer, hep reiň bec'h, evel un dudi, a-aes-vat, ken aes all, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, ken habask ha tra, propik, ken distrafuilh ha tra, ken dinec'h ha tra, hep ober esmae ebet, hep alamant, didrabas-kaer, digompliant.

Beihilfe b. (-,-n) : 1. skoazell-arc'ant b., skoaziadenn b., skorenn b., yalc'had b. ; *staatliche Beihilfe*, skoazell Stad b., skoazell dre ar Stad b. ; *Betriebsbeihilfe*, skoaziad mont endro b. ; 2. *Beihilfe zu einem Verbrechen*, kenwallerezh g.

Beihilfeberechtigte(r) ag.k. g./b. : skorenndadour g., skorenndadourez b.

Beihilfeempfänger g. (-s,-) : skorenndadour g., gouzeuladour g., degemerer skorennoù sokial g., degemerer gouzeuladou kverdigezhel g., gounezer skorennoù sokial g., resever skorennoù sokial g.

Beihode g. (-n,-n) / **Beihode** b. (-,-n) / **Beihoden** g. (-s,-) : [korf.] lezkell b.

beiholen V.k.e. (hat beigeholt) : [merdead.] bordaň, diskenn ; *die Segel beiholen*, bordaň al lien, palankiň al lien.

Beikläger g. (-s,-) : [gwir] emelliad g. [liester emelliad].

Beiklang g. (-s,-klänge) : 1. dasson g. ; 2. [sonerezh] digenton g. ; 3. [fizik] ledson g.

beikommen V.k.d (dat.) (kam bei / ist beigekommen) : 1. tostaat ouzh, denesaat ouzh, dedostaat ouzh, nesaat ouzh ; 2. [dre skeud.] dont a-benn eus ; *jemandem nicht beikommen können*, na gaout a grog war u.b., na gaout a beg war u.b., na gaout a glav war u.b. ; *ihm ist nicht beizukommen*, n'eus netra da gaout krog warnaň, n'eus netra da gaout peg ennaň, ne beg netra outaň, pep tra a ramp warnaň, hennezh a oar c'hoari trumm ouzhomp.

Beikost b. (-) : advezhur g.

Beil n. (-s,-e) : bouc'halig b. [liester bouc'haligoù], bouc'hal b. [liester bouc'halioù, bouc'hili] ; *großes Beil*, bouc'hal digor b., bouc'hal ledan b. ; *mit dem Beil hingerichtet werden*, bezaň dibennet gant ar vouc'hal ; *Schlag mit dem Beil*, *Hieb mit dem Beil*, bouc'halad b.

Beilage b. (-,-n) : 1. [Bro-Suis / Bro-Austria] ouzhpennadenn b., stagadenn b. ; *wir bitten Sie um Beilage der Rechnung*, kasit deomp ar fakturenn gant ho lizher, mar plij ! lakait ar fakturenn e-barzh ho lizher, mar plij ! ; 2. [kazetennou] stagadenn b. ; *Literaturbeilage*, stagadenn lennegel b. ; 3. [stlenn.] pezh stag g., restr stag b. ; 4. [kegin.] gwarnisadur legumaj g., ambroug g. ; *Beilage nach Wahl*, ambroug da zibab ; *mit Beilage*, gwarniset gant legumaj, ambrouget gant legumaj ; *mit Bratkartoffeln als Beilage*, ambrouget gant avaloù-douar frinket, ambrouget gant avaloù-douar melenet, ambrouget gant avaloù-douar rostet ; 5. [moull.] enlevradur g.

beiläufig ag./Adv. : 1. diwar dremen, diwar nij, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, evel-se, hep ober van, hep ober na mik na man, etre div gaoz, didrabas-kaer, ken distrafuilh ha tra, ken dinec'h ha tra, hep ober esmae ebet, hep alamant ; *das ist ein beiläufiger Bekannter*, en em anavezout a reomp diwar dremen ; *er sagte beiläufig ...*, lavarout a reas etre div gaoz ..., lavarout a reas hep ober van ..., lavarout a reas diwar mont ha hanter vont ..., lavarout a reas diwar nij ... ; *beiläufig gesagt*, kement-maň etre div gaoz ; 2. [Bro-Austria] peutzost, peuznes, tostik, war-dost (tost) da, tost-da-vat, tostik da, e-tro, bordik,

war vordik, peuzvat, damdost da, kazi, a-rez da, lod a, tammpedamm, hogos, hogozič, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, war un nebeud, war nemeur a dra, war vetek nebeut, war-hed nebeut, a-hed bihan dra, war 'n hed un dra bennak, kichenik, prestik, war-vete nebeut, war-dro, pe dost, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur ... bennak, sa, e-ser.

Beiläufigkeit b. (-,en) : 1. darvoudegezh b., degouezhusted b.; 2. digasted b., diseblanted b.

beilegen V.k.e. (hat beigelegt) : 1. stagañ, ouzhpennañ, lakaat ouzhpenn, stagadenniñ ; einem Schreiben eine Rechnung beilegen, lakaat ur fakturenn e-barzh ul lizher, kas ur fakturenn gant ul lizher ; 3. jemandem einen Titel beilegen, reiñ un titl a enor d'u.b., reiñ ul lesanv a enor d'u.b.; 3. [merdead.] kapeal, lakaat er c'hap, lakaat war gostez a-dreuz ; 4. einer Sache Bedeutung beilegen, reiñ pouez bras d'udb, reiñ talvoudegezh d'udb, ober stad vras eus udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb ; 5. [dre heñvel.] einen Streit beilegen, kompezañ ur rendael, lakaat diwezh d'un dael, renkañ un dael, reizhañ ur rendael, plaenaat an traou, ingalañ ur rendael, skarat un arguz, reizhañ un dizenglev, heñvelaat ar mennozhioù ; 6. [moull.] enlevrañ.

V.em. sich beilegen (hat sich (dat.) beigelegt) : perc'hennañ, lakaat war e gont, lakaat war e anv.

Beilegen n. (-s) : [moull.] enlevrañ g.

Beilegung b. (-) : 1. stagadur g.; 2. roadur g.; 3. [dre heñvel.] emglev g., emglevadenn b., kompezadur g.; gütliche Beilegung, emglev dre gaer g., emglev hep arguz g. (Gregor); 4. [merdead.] Beilegung eines Schiffes, kapeal g., lakidigezh ur vag er c'hap b., lakidigezh ur vag war gostez a-dreuz b., abatadenn b.

beileibe Adv. : *beileibe nicht !* e nep keñver ! a nep hent ! e nep hent ! e nep feson ! e nep doare ! e nep giz ! e nep tu ! e nep mann ! e nep tro ! war nep tro ! war nep feur ! tamm-tamm ! tra-tra ! tamm ebet ! neudenn ebet ! nann avat ! nann 'vat ! ket ! nann laouen 'vat ! mallozhouenn tamm ebet ! tamm tout ebet ! tamm bihan ebet ! ket an disterañ ! naren ! nann da ! e keñver ebet ! e mod ebet ! e giz ebet ! eskenn ! brienn ! griñsenn ! seurt-Doue ! e doare ebet ! e feson ebet ! a du ebet ! tamm ebet ! neudenn ebet !

Beileid n. (-s) : kengañv g.; jemandem sein Beileid ausdrücken, jemandem sein Beileid aussprechen, jemandem sein Beileid bezeigen, ober e c'hourc'hemennoù a gengañv d'u.b., kengañvaouiñ, kengañvaouiñ ouzh u.b.; herzliches Beileid ! mein aufrichtiges Beileid ! va gwellañ gourc'hemennoù a gengañv ! va gourc'hemennoù doujus a gengañv ! gant va c'halonekañ kengañvouù !

Beileidsbesuch g. (-s,-e) : gwel graet d'u.b. evit ober e c'hourc'hemennoù a gengañv dezhañ g.

Beileidsbezeugung b. (-,en) / **Beileidsbezeugung** b. (-,en) : gourc'hemennoù a gengañv ls., gourc'hemennoù kañv ls.

Beileidsschreiben n. (-s,-) : lizher gourc'hemennoù a gengañv g., lizher kengañv g., lizher kengañvouù g., lizher kengañvaouiñ g.

beilförmig ag. : bouc'halheñvel, a-stumm gant ur vouc'hal, stummet evel ur vouc'hal, e doare ur vouc'hal, e doare bouc'hili, a-zoare gant ur vouc'hal, a-zoare gant bouc'hili, a-seurt gant ur vouc'hal, a-seurt gant bouc'hili.

Beilhammer g.(-s,-hämmere) : mell g., horzh-vouc'hal b.

Beilhieb g. (-s,-e) : bouc'halad b.

beiliegen V.k.d. + dat. (lag bei / hat beigelegen) : bezañ stag ouzh, bezañ a-grevret gant ; dem Brief beiliegen, bezañ e-barzh al lizher, bezañ a-grevret gant al lizher.

V.gw. (lag bei / hat beigelegen) : [merdead.] das Schiff liegt bei, emañ ar vag war gostez a-dreuz, emañ ar vag war gap, emañ ar vag er c'hap.

beiliegend ag. : amañ kevret, amañ e-barzh, amañ stag.

Beilstein g. (-s,-e) : maen-jad g., jad g., nefrit g.

beim berradur evit bei dem.

beimengen V.k.e. (hat beigmengt) : ouzhpennañ, lakaat ouzhpenn, toueziañ, meskañ, kemmeskañ, fuilhañ, kejiñ, kengejiñ, kengevrediñ, lakaat [fdb e-touez udb all], enlakaat, entoueziañ ; einer Substanz Opium beimengen, opiomekaat un danvezenn ; dem Sand Zement beimengen, lakaat simant e-mesk an traezh, toueziañ simant gant an traezh ; einem Stoff Glyzerin beimengen, glikerinañ udb.

Beimengung b. (-) : lakaat ouzhpenn g., meskadur g., entouezierezh g., entoueziañ g., toueziañ g.

beimesen V.k.e. (misst bei / maß bei / hat beigmessen) : einer Sache Glauben beimesen, kredïñ da gomzou 'zo (Gregor), degemer udb da wir, kaout fiziañs en udb, reiñ kred d'udb ; einer Sache Bedeutung beimesen, reiñ pouez bras d'udb, reiñ fed d'udb, reiñ a fed d'udb, reiñ talvoudegezh d'udb, ober stad vras eus udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb ; solchen Sachen messe ich keinerlei Bedeutung bei, me ne ran ket a fed da draou evel-se, astut eo kement-se din, ne ran forzh ebet ouzh ar seurt traou, 'tan ket fouth kaer ; welche Bedeutung kann man der Tapferkeit beimesen ? peseurt lec'hed reiñ d'ar gadarnded ?

beimischen V.k.e. (hat beigmischt) : ouzhpennañ, lakaat ouzhpenn, toueziañ, meskañ, kemmeskañ, fuilhañ, kejiñ, lakaat [fdb e-touez udb all], toueziañ [fdb gant udb all] ; dem Dieselkraftstoff Benzin beimischen, lakaat strilheoul e-mesk an diezel, toueziañ strilheoul gant an diezel.

Beimischung b. (-) : lakaat ouzhpenn g., meskadur g., entouezierezh g., entoueziañ g., toueziañ g.

Bein n. (-s,-e) : 1. gar b. [lester divhar, divesker], pav g./b. [lester divbab/dibav, pivier, paviou], P. loa b., peul g., ibil g., freilh g., kanell b., kilh b., kilhezenn b., kilhor g., skas g., ell g., karavell b., ahel g., piped g.; die Beine, ar garou ls., an divesker ls., an divhar ls., an divharou ls., ar paviou ls., ar pivier ls., an divbab ls., an dibav ls., P. ar c'haravelloù ls., an aheloù ls., an elloù ls., ar skasouù ls., ar c'hilhorou ls., ar c'hanelloù ls., ar c'hilhou ls., ar freilhou ls., ar fleütou ls., an tachoù ls., an ibiliou ls., an ibilien ls., al loaïou ls., ar pipedou ls.; ein Paar Beine, un divhar; gerade Beine, divhar eeun ls., divhar sonn ls., divesker sonn ls., divhar plomet mat ls., garou plom ls.; wohlgestaltete Beine, divhar kigennet flour ls., divhar frammet mat ls.; wohlgeformte Beine, formvollendete Beine, divesker heneuz ls.; hübsche Beine, kanelloù koant ls.; sie hat hübsche Beine, garet koant eo, garet kaer eo, kanelloù koant a zo outi; er hat krumme Beine, nezet eo e zivhar gantañ, ramp eo e zivhar gantañ, divesker kromm a zo outañ, divesker war-gromm a zo outañ, divesker rampik a zo outañ, podek eo, frakellek eo, gargamm eo; er hat ein krummes Bein, ur c'har dezhañ a zo kamm; krummes Bein, gar dreuz b., gamm b., gar dort b.; er hat eingebogene Beine, gargil eo, bale a ra pokart; lange und dümme Beine, Spindelbeine, spindeldürre Beine, Storchbeine, divhar evel bizhier ls., divhar evel ibilien ls., divesker gwerzhidi ls., divhar gwerzhidi ls., divhar evel treid palioù ls., divesker treut ha sec'h ls., divesker askornek ls., firitelloù ls., divhar hirvoan ls.; er hat lange Beine,

garek (skolpennek, hirc'harek, garet hir, hir c'haret, skarinek, louanek, firitellek, fourchek, jaritellek, trantellek, P. toullet uhel) eo ; er hat so lange Beine, dass er auf Stelzen zu gehen scheint, gant a hir eo e zivesker e c'hellfed krediñ e ya war skasoù, hennezh a zo hir e skasoù ; er hat starke wohlgeformte Beine, garet mat eo, garet eo ; X-Beine haben, bezañ treuzkamm, bezañ e zaoulin war-zastum, bezañ e zaoulin a-stok, bezañ pok e zaoulin, bezañ gargil, bale pokart ; künstliches Bein, gar faos b., gar lakaet b., osod g. ; ihre beiden Beine waren gelähmt, sezet e oa he div c'har, sezet e oa he divhar o-div ; mit angezogenen Beinen sitzen, bezañ puchet, bezañ kluchet, bezañ war e gluchoù, bezañ en e gluch, bezañ e kluch, bezañ war e buchoù, bezañ en e buch, bezañ war e buch, bezañ azezet gant e bavioù pleget dindan ar c'horf ; mit angezogenen Beinen schlafen, kousket en e zaougromm, kousket rodellet evel ur c'hi ; die Beine kreuzen, die Beine übereinander schlagen, kroaziañ e zivesker, lakaat e zivesker e kroaz ; mit überkreuzten Beinen dasitzen, mit übergeschlagenen Beinen dasitzen, bezañ azezet gant e zivesker a-groaz, bezañ azezet gant e zivhar a-groaz ; die Katze strich mir um die Beine, en em frotañ a reas ar c'hazh ouzh va divesker ; mit den Beinen baumeln, lavigañ e dreid, brañskellat e dreid, luskellañ e zivesker ; mit baumelnden Beinen, a-grap e revr, azezet e dreid dibrad diouzh al leur ; die Beine aussstrecken, die Beine strecken, eeunañ e zivesker, astenn e zivesker, displegañ e zivesker ; die Beine spreizen, stampañ ledan e zivesker, ober d'e zivesker rampañ, rampañ e zivesker, divhariñ, skarañ e zivesker, digeriñ an divhar, digeriñ bras e zivesker ; mit gespreizten Beinen, stampet ledan e zivesker gantañ, garbet, frakellek ; die Beine zusammenpressen, dastum e zivesker ; von einem Bein aufs andere treten, lammat-dilammat eus un troad war egile ; sich (dat.) ein Bein brechen, terriñ e c'har ; er hat sich (dat.) das Bein gebrochen, torret en deus e c'har ; sich (dat.) ein Bein auskugeln, divoestañ askorn e c'har, diemprañ (diazoñañ, distresañ) e c'har ; sich (dat.) das Bein verrenken, distresañ (gweañ, diazoñañ) e c'har ; sich (dat.) die Beine wachsen, disvleviñ e zivesker dre goar g. ; sich (dat.) die Beine rasieren, disvleviñ e zivesker ; ein Bein einbüßen, koll ur c'har ; ihm wurde das Bein oberhalb des Knees amputiert, dreist e c'hlin eo bet troc'het e c'har dezhañ ; jemandem das Bein amputieren, dic'harañ u.b. ; meine Beine kribbeln, meine Beine prickeln, kemenerien a zo em divhar, kemenerien a zo o wriat em zreid, klevout a ran debron em divesker, kemenerien am eus em divhar, emañ ar verv em zreid, me a sant ar verv em zreid ; auf den Beinen stehen, bezañ plom en e sav, chom plom en e sav, bezañ war e gilhorou, troadañ, bezañ plom war e dachou ; auf einem Bein hüpfen, mont war garig-kamm, mont a droadig-kamm, [c'hoari] c'hoari garig-kamm, c'hoari troadig, c'hoari troadig-kamm, c'hoari dereziou ; sie hat Elefantenbeine, honnezh a zo un divhar outi kement a ribodoù ; mir (mich) schmerzt das Bein, va gar a ra poan din, poan am eus em gar, droug am eus em gar, skoet ez eus poan din em gar, pinijenn am eus gant va gar, poaniañ a ra va gar, pistig am eus em gar, pikañ a ra din va gar, poan c'har am eus, gant ar boan c'har emaon, gouzañv a ran gant va gar, dalc'het on em gar, ur c'harad am eus, klañv eo va gar, gant ur garwask emaon ; mein Bein ist in seiner Beweglichkeit beeinträchtigt, morz-divorz eo va gar ; mein Bein ist immer mehr oder weniger steif, ingal e vez morz-divorz va gar ; sie hat eine Wunde am Bein, sie hat Schmerzen in den Beinen, ur c'harad he deus ; ein Bein nachziehen, ruzañ e dreid, ruzañ e votoù, jilgammañ, rozellat, rozellat e votoù, rabotat, en em hersal, mont a-ruz-beotez ; er zieht jetzt ein Bein nach, erru eo jilgamm ; der

Schuss traf ihn ins Bein, an tenn a yeas da lojañ en e c'har ; mit einem Bein niederknien, um zu schießen, tennañ diwar benn ar glin, tennañ diwar benn ur glin.

2. [loen.] troad g. [liester daoudroad, treid], pav g./b. [liester pivier, pavioù], gar b. ; die Beine eines Pferdes, treid ur marc'h ls., pavioù ur marc'h ls., pivier ur marc'h ls., divesker ur marc'h ls., divharou ur marc'h ls., peder gar ur marc'h ls. ; die Beine eines Vogels, treid ul labous ls., divhar ul labous lies ; das Tierchen bewegt seine Beinchen, das Tierchen zappelt mit den Beinchen, pafalañ a ra al loenig ; die Beine der Krabben, pivier ar c'ranked ls., bizied ar c'ranked ls. ; einer Krabbe die Beine ausreißen, dibaviañ ur c'rank.

3. Hosenbein, loerenn b., loerezenn b., bragezenn b., brikezenn b., garenn b., gar b. ; Strumpfbeine, gar loer b. ; Strumpfbeine, divhar loeroù ls., divhar loereier ls., divc'haroù loeroù ls., divc'haroù loereier ls.

4. troad g., botez b., P. pav g. ; die Beine eines Schrankes, botizi (botaouioù, troadou, pavioù, pivier) un armel ls. ; die Beine eines Stuhles, botizi (botaouioù, troadou, pavioù, pivier) ur gador ls. ; die Beine einer Bank, botizi (botaouioù, troadou, pavioù, pivier) ur bank ls. ; Tischbein, troad taol g., pav taol g. ; die Tischbeine, stern an daol g. ; der Tisch steht nur mit drei Beinen auf dem Boden auf, distabil eo an daol, distrantell eo an daol, brallus eo an daol, horjellus eo an daol, chargell eo an daol, gadal eo an daol, kamm eo an daol, a-silwink emañ an daol, n'eo ket blod an daol, horjellat a ra an daol, brallañ a ra an daol, an daol ne chom ket plaen, P. rangouih eo an daol, mezv eo an daol.

5. askorn g. ; es ist nichts als Haut und Bein an ihm, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-gagn eo, treut-eskern eo, treut-askorn eo, treut-ki eo, treutoc'h eo eget ur sklisenn, kastiz eo evel an Ankoù, moan eo evel an prezenn, hennezh n'eus mann outañ, n'eus netra ken dioutañ, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, n'eus nemet an askorn anezhañ, treut eo evel ur c'hat tachoù, treut evel ar marv eo, treut-marv eo, treut evel ur c'hagn eo, treut evel ur vazh-kloued eo, treut ha kastiz eo, evel ur relegoù eo, kastiz eo evel un den prest da vovel, hennezh a zo hudur da welet, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, n'eus mui nemet ur spes anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'roc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut evel an Ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur brank, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, moan evel un delienn, tanav evel un delienn, treut evel ur vazh gwisket), n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'roc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'roc'hen d'o goleiñ, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (evel ur gioc'h, evel ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un eonenn a zo anezhañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor), n'eus nemet ar spes anezhañ, aet eo da relegenn, ur sac'had eskern 'zo anezhañ ; zu Bein werden, askornañ ; [dre skeud.] das geht mir durch Mark und Bein, kement-se a sank don em c'halon, kement-se a sank don ennon betek mel va eskern, kement-se a sko va c'halon betek ar vouedenn, kement-se a sko va c'halon betek ar bev ; der

Schrei ging mir durch Mark und Bein, ar garm-se a dreantas ac'hanon betek mel va eskern ; *dieser eisige Wind geht einem durch Mark und Bein*, an avel yen-se a grog en dud ; *dieser eisige Wind geht mir durch Mark und Bein*, an avel put-se a ya drezon evel dre ur sil ; *an der Küste macht die Luft hungrig und der kalte Wind geht einem durch Mark und Bein*, an aod a zo naonus ha paourentezez ; *diese Kälte geht mir durch Mark und Bein*, treantet on gant ar riv / skornet on gant ar riv (Gregor), morzet (kropet, grisiet, sonnet, kruget, paourentezez, paourentezez, nodet, gourdet, seizet, soret, frimet, chugudem, kleret, pistiget, ridet, bay) on gant ar riv, paourenteziñ a ran gant ar riv, krugañ a ran gant ar riv, grisiañ a ran gant ar riv, o chugudiñ emaoñ gant ar yenien, treuzet on gant an anoued, kleret (frimet) eo va daouarn, rivet eo va sac'h, morzet on gant ar riv evel kegel va mamm-gozh, kropet on gant ar riv evel an naeron e-pad ar goařiv, deuet eo va izili da vervel ouzhin gant ar riv, chom a ran pintet gant ar riv, sklaset on, sklasañ a ran gant ar riv, emañ va revr o skornañ, riv am eus da gac'hat tachoù, kreviñ a ran gant ar riv, tapout a ran paourentezez, fritañ a ran gant ar riv, skarnilañ a ran gant ar riv, seizet eo va izili gant ar riv, sklaset on betek mel va eskern, sklaset on betek ibil va lagad ; *es friert Stein und Bein*, skornet eo ar c'hoad hag ar mein (Gregor), skorn du a zo, skornañ a ra ken na fraih ar vein, skornañ a ra ken na ziskolp ar vein, skornañ a ra ken na fraih ar gwez, skornañ taer a ra, skorn bras a ra, skorn ruz a ra, yen-du eo, yen eo ken a skarnil, un amzer da gac'hat tachoù a zo, fraeañ a ra ar skorn ; *Stein und Bein schwören*, touïñ e holl zoueoù, touïñ ruz, touïñ ruz-glaou-tan ; *er schwor Stein und Bein*, dass, touïñ a reas ruz e ..., touïñ a reas ruz-glaou-tan e ...

6. troioù-lavar : a) ster rik : *meine Beine wollen nicht mehr*, mouzhañ a ra va divhar ouzhin, mouzhet eo va divesker ouzhin, porc'hellet eo va divesker, lazhet eo va divesker, mankout a ra va divesker dindanon, mankout a ra va divesker din, va divesker a c'houlenn ehanañ, erru eo skuizh koubloù va divhar, marv eo va divhar ouzhin, va zreid a zo aet lor gant ar skuizhder, fontet eo va zreid, skuizhet eo va divesker ouzhin ; *meine Beine trugen mich nicht mehr*, ne c'hellen mui pouezañ war va divesker ; *sich auf die Beine machen*, mont el lev, mont en hent, en em lakaat en hent, kemer penn an hent, kemer e hent, sevel da vale, sterniañ da vont, lavaret yao, distaliañ, kemer foet an nor, sachañ e freilhou eus an ti ; *wir müssen uns jetzt auf die Beine machen*, poent eo mont gant an hent ; *er ist früh auf den Beinen*, hennezh a ziblouz abred, sevel a ra mintin mat, disouchañ a ra beure mat (Gregor), war vale (war ar bale) e vez abred a-walc'h, un dihuner abred a zo anezhañ ; *er steht fest auf den Beinen*, hennezh a zo serzh war e dreid, hennezh a zo serzh war e zivhar, hennezh a zo start war e zivesker, start eo war e arzelloù, start eo war e gilhorou, sonn eo war e barlochou, sonn eo war e bipedoù, start eo war e elloù, hennezh a zo krog start en e zouar, hennezh a zo start war e dreid, serzh eo, postek eo, stamp a zo gantañ, aes eo war e dachou, sonn eo war e dachou ; *er ist noch gut auf den Beinen*, chomet eo grif ha dibilh, hennezh a zalc'h da rodal c'hoazh, leun a vuhez (a nerzh hag a yec'hed) eo c'hoazh, hennezh a zo chomet koujourn, serzh eo c'hoazh daoust d'e oad, bale a ra brav c'hoazh, hennezh a zalc'h da vont en-dro ; *er ist nicht mehr so wackelig auf den Beinen*, kerzhout a ra bremañ gant muioc'h a asur, grifaat en deus graet, grifaet eo ; *er ist schwach auf den Beinen*, gwall fall eo eus e sav, fall eo diouzh e sav, fall eo war e dreid, divhar amann en deus, divhar yod en deus, laosk eo war e zivesker, blank evel ul leue eo, bec'h en devez o chom war e elloù, ne

c'hall mui pouezañ war e zivesker, n'eo ket start war e gilhorou, n'eo ket re blom war e gilhorou, n'eo ken eon tout, eñ 'zo gwak e zivesker dindanañ, e zivesker a floj azindanañ, rodoù fall en deus, erru eo ar fallañ ma c'haller, erru eo fallañ ma c'haller, ned a ket rust, n'a ket rust ; *die Matrosen konnten sich (ak.) kaum auf den Beinen halten*, mil boan o doa ar vartoloded o klask chom en o sav, mil boan o doa ar vartoloded o klask en em zerc'hel en o sav ; *auf eigenen Beinen stehen*, bezañ war e gont e-unan, bezañ en e beadra, bezañ emren, bezañ dizalc'h, bezañ en e dra, bezañ war e dra, bezañ en e roll, bevañ en (diouzh) e roll (Gregor), bevañ en e viviz, ober e dreuz e-unan, nijal gant e zivaskell, bezañ frank war an-unan, ober e stal e-unan, bezañ en e c'hiz, bevañ en e yezh (Gregor), bezañ mestr war e dra, gallout ober evel ma plij gant an-unan, gallout ober diouzh ma plij gant an-unan, bevañ hervez e blijadur ; *nach den paar Bierchen waren ihre Beine wie gelähmt*, ar banneoù bier o doa pounneraet o zreid ; *den ganzen Tag auf den Beinen sein*, bezañ war ar bale e-pad Doue an deiz, bezañ war vale a-hed (hed, dre hed) an deiz ; *lange Beine machen*, skarañ er ouinell, kavout (tapout, kemer) hed e c'har, ober gardenn, tec'hel kuit, klask e riboulou, klask e ribinou, en em skrabañ, flipat er-maez, skarzhañ, karzhañ, sachañ e c'har gantañ, ober gaol, skarañ kuit, sachañ e dreid (e skasou, e loaiou) gantañ ; *sich (dat.) die Beine vertreten*, divorzañ e zivesker, trevelliñ un tamm bennak, lavigañ e zivesker, eouliañ e zivesker, ober un tamm divorzañ d'e zivesker, dihunañ e zivesker, divavañ e zivesker, diroufennañ e zivesker, divorfilañ e zivesker, dirennan e zivesker, dic'hourdañ e zivesker, digros e zivesker, digropañ e zivesker, en em zigropañ, P. dilouediñ e zivesker, dilouediñ e zivhar ; *die Beine in die Hand nehmen*, die Beine unter die Arme nehmen, fiseliñ, mont d'ar red-tan (d'ar red-tan-ruz, d'ar red-tan-put, dre lamm ha dre red, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, gant pep tizh, endra c'haller, evel an tan, d'an tan ruz), redek evel un tenn (evel an avel), redek evel ur c'had, redek evel an tan, redek ken e strink an tan war e lerc'h, regiñ hent, reiñ kentr d'e varc'h, lakaat aer en e gilhorou, dipadapañ, bezañ ramp gant an-unan, skeiñ kaoc'h en avel, teurel kaoc'h en avel, ferañ, ober gaol, firitellat, ober gar, reiñ gaol dezhi, mont d'ar post, postal, mont d'ar pimperlamm, frizañ d'an druilh-drast, mont d'an daoulamm, daoulammat ; *er nahm die Beine unter die Arme und ist gerannt*, so schnell er nur konnte, sage ich euch ! m'ho pijje gwelet anezhañ o kravañ gantañ ! hag eñ da redek, mar gouie, me lar deoc'h ! ; *jemandem wieder auf die Beine helfen*, [ster rik] sikour u.b. da sevel e revr, sikour u.b. da sevel diwar e c'hourvez, sevel u.b. en e sav, reiñ sikour d'u.b. da sevel eeuun war e elloù (Gregor), lakaat u.b. da sevel, sevel u.b. a zo kouezhet, lakaat u.b. en e sav ; [dre skeud.] adlakaat u.b. en e blom, degas u.b. war c'horre, sevel e boueziou (e gein) d'u.b., reiñ skoazell d'u.b. evit dezhañ sevel e gein en-dro, lakaat u.b. war e du, degas u.b. war e du, degas u.b. da vad, kas u.b. da vad, difallañ u.b. ; *ein Land wieder auf die Beine bringen*, pareñañ ur vro, difallañ ur vro, adsevel ur vro ; *wieder auf die Beine kommen*, dont da grec'h, gwellaat d'an-unan, bezañ war wellaat, mont war wellaat, difallañ, dont ar yec'hed d'an-unan en-dro, frankaat war an-unan, en em gavout, sevel diwar gleñved, distagañ diouzh kleñved, dont e-barzh, dont e yec'hed war wellaat, dont da vad, adsevel e boueziou ; *er ist wieder auf den Beinen*, savet en deus e gein en-dro, gwellaet eo dezhañ, savet eo diwar gleñved, en em gavet eo, distro eo e yec'hed, frankaat eo warañ (dezhañ), distaget eo diouzh kleñved, savet eo en-dro war c'horre an dour, deuet eo a-benn

da zont war-c'horre e vec'h, savet eo war-c'horre, emañ war-c'horre, deuet eo e-barzh, deuet eo d'e yezh, adsavet en deus e boueziou.

b) [dre skeud.] etwas auf die Beine stellen, sevel udb ; etwas auf die Beine bringen, kas udb da benn (da wir, da vat), seveniñ udb, lakaat udb klok, pengenniñ udb ; ein Heer auf die Beine bringen, sevel un arme, dastum un arme, dastum soudarded ; so ein Trunk bringt einen wieder auf die Beine, ur banne a seurt-se a zegas nerzh deoc'h en-dro (a ro startijenn deoc'h, a ro begon deoc'h, a ro kalon deoc'h, a zegas buhez ennoc'h, a adlaka an den war e bav), ur banne a seurt-se a lakfe un askorn torret en e blas ; mit beiden Beinen fest auf der Erde stehen, mit beiden Beinen im Leben stehen, bezañ krog start en e zouar, kaout penn, bezañ plomennet mat, kaout skiant varn, bezañ ur perc'henn skiant, bezañ ur spered den, bezañ ur skiant vat a zen, gwelet sklaer, bezañ ul lagad eeuñ a zen, na vezañ e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, bezañ un den a benn, bezañ un den a skiant, bezañ un den a boell, bezañ un den a ijin, na vezañ dall e saout, bezañ dibikous e zaoulagad, na vezañ pemoch' e leue, bezañ lemm (eskuit, divorfil, diabaf, dibikous) e spered, bezañ ur spered diabaf a zen, bezañ ur spered divisorfil a zen ; jemandem Beine machen, **a)** hastañ u.b., lakaat u.b. da redek, lakaat bole e divesker u.b., lakaat mani en u.b., lakaat u.b. da astenn e gammendoù, lakaat aer e kilhorou u.b., sevel e dreid d'u.b. ; **b)** kas u.b. diwar e dro, kas u.b. d'an tus, ober d'u.b. rahouenniñ kuit, reiñ ar skar d'u.b. ; P. sich (dat.) etwas ans Bein binden, kroaziañ war udb, ober e gañv d'ldb, ober e ziouer eus udb, koll pep spi da adkavout udb ; mit einem Bein im Grab stehen, kaout un troad en ti bihan, bezañ aet betek ar mouch, nezañ e neudenn ziwezhañ, nezañ e sae, nezañ he brozh, nezañ e gevre, kaout tro en e chabl, ober e gozh lien, ober e dalarou, bezañ war e dalarou, bezañ gant e dalarou, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war e dermen, bezañ war an diwezhañ, bezañ e par ar marv, bezañ er par pellañ, bezañ e pred ar marv, bezañ pell ganti, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ war dreuzou ar bed all, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, bezañ en ampoent da vernel, bezañ gant ar marv, bezañ war e varv, bezañ darev da vernel, bezañ arouez plankenn gant an-unan, bezañ arouez plankenn war an-unan, bezañ c'hwezh an arched gant an-unan ; er steht schon mit einem Bein im Grab, ne zaleo ket da vernel ; mit dem linken Bein zuerst aufgestanden sein, bezañ savet war an tu enep, bezañ aet ar moc'h war ar gwinizh du gant an-unan, bezañ loariet, bezañ broc'h en an-unan, bezañ aet tro en e voned, na vezañ en e benn mat, na vezañ an holl voc'h er gêr gant an-unan, na vezañ an holl voc'higoù er gêr gant an-unan, bezañ kollet e vuoc'h vrizh, na vezañ en e charreoù, bezañ imoret fall, bezañ gwallimoret, bezañ en imor fall, bezañ en e loariad, bezañ aoz fall en an-unan, na vezañ eeun e voroun, na vezañ plaen e bastell war e revr, bezañ fumet, bezañ troet e breñv, bezañ troet fall, bezañ troet fall ar bramm en e gof, bezañ ur bramm a-dreuz gant an-unan en e gof, bezañ en e benn fall, bezañ e benn e gin, na vout flour gant an-unan, bezañ war e du fall ; der Dieb nahm die Beine unter die Arme, al laer a gemeras hed e c'har, al laer a reas gardenn, al laer a tapas botoù-kazel, al laer a skampas ; jemandem ein Bein stellen, **a)** [ster rik] lakaat gar d'u.b., distagañ un taol biz-troad d'u.b., ober ul luziañ pav d'u.b., ober ur c'hog-gouren ha reiñ lamm d'u.b. / kemer an enkloch ha reiñ lamm kaer d'u.b. (Gregor), ober ur c'hog-gouren (un taol-kliked, ur chliked, ur peg-

gouren) d'u.b. ; **b)** [dre skeud.] skoilhañ u.b., klask sparlañ ouzh u.b., klask sparlañ d'u.b., klask strobäñ u.b., gennañ d'u.b., lakaat genn d'u.b., lakaat stankou (skoilhou) war hent u.b., lakaat harz d'u.b. (ouzh u.b.), reiñ koad a-benn d'u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., ober beskelloù e park u.b., lakaat sav dindan kilhorou u.b., teuler bec'h gant u.b., teuler dour e laezh u.b. ; das habe ich ans Bein gebunden, dic'hlaç'haret em eus ar c'holll-se, graet em eus va c'hañv (va diouer) eus an dra-se ; er hat sich (dat.) dafür die Beine ausgerissen, lakaet en doa kas war e gorf evit dont a-benn eus an dra-se, torret en doa e gein evit dont a-benn eus an dra-se, en em dorret en doa d'ober an dra-se, en em zivadezet en doa d'ober an dra-se, foeltret en doa e revr oc'h ober an dra-se, meret en doa e gorf evit dont a-benn eus an dra-se, dispac'hett en doa d'ober an dra-se, kabaret en doa d'ober an dra-se, difretet en doa d'ober an dra-se ; er reißt sich kein Bein aus, n'eo ket gwali ruz war al labour, ne ra netra gant e gorf, ober a ra e zidalvez (e gorf didalvez), hennezh a erbed e revr, ne ra ket ur c'heuz eus e zaouarn, ne rafe ket ur siseurt, al labour hag eñ n'int ket ostizien gaer, lakaat a ra e zaouarn an eil en egile, ober a ra aner, ne rafe ket ur c'hograd, ne rafe ket ur c'hrat, ne rafe ket an disterañ kraf, ne ra ket ur fulenn war ar plaen, ober a ra e varv, ne ra taol ebet, hennezh a vez oc'h ober mann a-hed an deiz, ne ra glad, ur paotr diskuizh eo, ne ziskaro ket e gostez oc'h ober e labour, ne dorro ket e rañjenn oc'h ober e labour, ganet eo skuizh, chom a ra da straniñ, emañ o kinviañ (o kozhañ) el leziregezh, emañ o lardañ diegi, n'emañ ket bale an eost gantañ james, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh ne c'hwezo ket lec'h ma c'hwezh ar broc'h ; er würde sich für ihn ein Bein ausreißen, e groc'hen a rofe evitañ, n'ouzon ket betek pelec'h ez afe evitañ, pep tra a rafe evitañ, mont a rafe en tan evitañ, mont a rafe da vale war ar mor evitañ ; er hat sich wirklich kein Bein ausgerissen, n'eus ket c'hwezh ar foulet gant e labour, n'en deus ket diskaret e gostez oc'h ober se, n'en deus ket torret e rañjenn oc'h ober se, n'eo ket bet lazhet gant al labour oc'h ober se ; sich (dat.) die Beine in den Leib stehen, sich (dat.) die Beine in den Bauch stehen, sich die Beine abstellen, ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, chom da zisec'hañ diwar e dreid, gedal mil bell, reuziñ, morc'hedal, morfontiñ, pilpazañ, chom war vrank, dibasantian o c'hortoz, dibasantian dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, gortoz un hirnezh, hirnezhiañ, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn ; Beine bekommen, Beine kriegen, mont da goll, bezañ laeret ; mein Handy hat Beine bekommen, aet eo va hezougell gant Krapig. ; P. die Beine unter den Tisch stecken, die Beine unter den Tisch strecken, chom da bladorenniñ, chom da blaavañ, chom da yariñ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, chom war-dreñv, sachañ da c'hennañ, chom da velc'hweta, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, sachañ war an ibil a-dreñv, ober e gorf didalvez, erbediñ e revr, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, chom didalvez, lardañ diegi, chom da selaou ar mouil'chi o foerat, en em deurel dezhi, filañ gant an diegi, ober e zidalvez, na ober netra gant e gorf, reiñ bronñ d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdibon, yeuiñ, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, padout pell ouzh an-unan ober pezh a zo d'ober, landreantiñ, leozenniñ, morisañ, ober e voris, ober moris, [dre eilpennster] ober aner, bezañ feneant evel chas, lureñ, labaskennañ, falaoueta, na c'hwezañ lec'h ma c'hwezh ar broc'h, na ober netra gant e gorf, na ober ur

c'hogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, delc'her a-dreñv, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur goarenn, landregenniñ, landreiñ, didalveziñ, luchuennañ, sorañ.

7. skeudennou-lavar : P. *mir fallen gleich die Beine ab*, fontet eo va zreid, mouzhañ a ra va divhar ouzhin, mouzhet eo va divesker ouzhin, porc'hellet eo va divesker, lazhet eo va divesker, mankout a ra va divesker dindanon, mankout a ra va divesker din, va divesker a c'houlenn ehanañ, erru eo skuizh koubloū va divhar, marv eo va divhar ouzhin, va zreid a zo aet lor gant ar skuizhder, skuizhet eo va divesker ouzhin ; *das hat lange Beine*, amzer d'an diaoul da gozhañ en ifern, a-benn neuze hag ac'hanenn di en devo harzhet meur a gi, ne vo ket graet ken na vo lidet gouel sant Bikenig, ret e vo gortoz betek trompilh ar Varn a-raok ma vo graet an dra-se, graet e vo an devezh goude biken pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien, graet e vo pa nijo ar moc'h, graet e vo pa'n em lako ar yer da bisat, graet e vo pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh, pell amzer a vezò ac'hann di, ur pouzlaz mat a amzer a vezò ac'hann di, pell emañ Yann diouzh e gazeg ; [krenni.] *Lügen haben kurze Beine*, an neudenn eeun eo ar wellañ - abred pe ziwezhat e vo tennet ar c'hazh a-zindan ar gwele - pig pe vran a gano - nend eus tra ken kuzhet ha na anavezor un deiz - abred pe ziwezhat e vo roet avel d'ar c'had - en don eus ar puñs kuzhet, ar wirionez a vezò laosket - ar wirionez anavezet a laka ar gaou da dec'hel - an hini a vale eeun a gav atav ledan e straed - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet ; *was man nicht im Kopf hat, muss man in den Beinen haben*, d'ur penn disoñj (d'ur penn skañv) ez eo mat gouzout bale, memor verr a rank kaout divesker hir.

beinahe Adv. : peuz-, dam-, tost, tostik, damdost, kazi, kazimant, a-rez da, iod a, tamm-pe-damm, dam, hogos, hogozik, war-bouez nebeut, war-bouez nebeut a dra, war-bouez un tammig, war-nes nebeut a dra, war nebeut a dra, kichenik, prestik, war un nebeud, war-nes nebeut, war-vete nebeut, war-vete se, war vetek nebeut, war-hed nebeut, a-hed bihan dra, war 'n hed un dra bennak, war nemeur a dra, pare, war-dost da, tost-da-vat, bordik, war vordik, peuzvat, bremak, sa, war-dro, pe-dost, pe-dostik, pe war-dro, pe evel-se, pe kalz ne fell, well-wazh, ur ... bennak, ken buan all, ken kaer all, ken dillo, ken prim all, tost pe dost, burzhud, tuchant, war-hed-nebeut, war-hed nebeut a dra, war-hed-tost, war-nes, war-nes tost, e-ser, koulz lavaret, evel pa lavarfed, koulz ha, dija, dijaik ; *beinahe fertig*, damdost echu, pare c'hraet, erru pare echu, peuzechu, hogos echu, koulz hag echu ; *beinahe Lust haben*, etwas zu tun, kaout damc'hoant d'ober ubd ; *beinahe alles*, pep tra war-nes tost, pep tra war-vete nebeut, pep tra war-bouez nebeut, pep tra war-bouez nebeut a dra, pep tra war-nes nebeut a dra, pep tra war nebeut a dra, pep tra war un nebeud, pep tra war nemeur a dra, pep tra war vetek nebeut, pep tra war-hed nebeut, pep tra a-hed bihan dra, pep tra war 'n hed un dra bennak, damholl, peuzholl ; *beinahe überall*, dam dre holl ; *deine Wiese ist beinahe völlig mit Binsen überwuchert*, emañ goloet da brad bremaik gant ar broen ; *beinahe alle*, damholl, hogos an holl ; es waren

beinahe nur Deutsche da, an dud eno a oa damholl Alamaned, an dud eno a oa peuzholl Alamaned, ne oa hogos nemet Alamaned eno ; *es sind jetzt beinahe zwanzig Jahre her*, bremañ ez eus damdost da ugent vloaz, bremañ ez eus lod a ugent vloaz, setu ugent vloaz tost ; *er hätte beinahe den Zug verpasst*, erruet e oa krip-ha-krap evit pignat en tren, erruet e oa ku-ha-ka evit pignat en tren, war-hed nebeut en dije c'hwitet an tren, war-bouez un tammig e chome war-lerc'h an tren, tost-kaer eo bet dezhañ c'hwitañ an tren, war-hed un netra en dije c'hwitet an tren, darbet eo bet dezhañ c'hwitañ an tren ; *ich hätte beinahe etwas Irreparables angestellt*, darbet eo bet din ober ur maleur, tost-kaer eo bet din ober ur maleur, war-hed un netra em bije graet ur maleur ; *er wäre beinahe verrückt geworden*, als er erfuhr, was man über seine Tochter erzählte, fardañ a reas pennfoliñ o klevet ar pezh a lavared diwar-benn e verch' ; *ein heftigerer Windstoß hätte das Gemäuer beinahe zum Sturz gebracht*, un taol avel gwashoc'h a vennas diskar ar mogeriou ; *ich wäre beinahe in Ohnmacht gefallen*, darbet e oa din bezañ bet ur fallaenn, hogos e oa bet din fatañ ; *beinahe hätte ich gewonnen*, tapet on bet re verr just d'ar poent diwezhañ, deuet e vije bet ganin war-nes nebeut a dra, tost e oan bet da vezañ trec'h, tost e oa bet din bezañ trec'h, darev e oa bet din bezañ gounit, darbet e oa bet din bezañ trec'h, war-nes nebeut e vijen bet gounit, ken buan all e vijen bet trec'h, ken kaer all e vijen bet trec'h, ken prim all e vijen bet gounit ; *einer von ihnen wäre beinahe gestorben*, unan anezho a oa bet prestik da vovel, tost-kaer e oa bet unan anezho mont da goll, unan anezho a vennas en em goll, damdost eo bet da unan anezho mervel ; *er wäre dabei beinahe umgekommen*, ken buan e oa lipet, darbet eo bet dezhañ mont d'ar bern ; *er wäre beinahe abgestürzt*, hogozik dezhañ kouezhañ, hogozik e oa bet dezhañ kouezhañ, war-hed un netraig e vije bet kouezhet, darbet e oa bet dezhañ kouezhañ, tost-kaer eo bet dezhañ kouezhañ, war-hed un netra e vije bet kouezhet, ne oa bet nemet treuz un neudenn ned eo bet kouezhet, ne oa bet nemet treuz ul linenn all ned eo bet kouezhet, mennout a reas kouezhañ, ken buan all e vije bet kouezhet, ken kaer all e vije bet kouezhet, tost-kaer e oa bet dezhañ kouezhañ, fellet e oa dezhañ kouezhañ, evit nebeut (evit bihan dra, un disterad ouzhpenn, prest a-walc'h, prestik) e vije bet kouezhet / tost e oa bet dezhañ kouezhañ (Gregor), damdost e oa bet dezhañ kouezhañ, prest a-walc'h e oa kouezhet, prestik e vije bet kouezhet, e-kichen kouezhañ e oa bet, war-nes kouezhañ e oa bet ; *beinahe hätte ich dieses Haus gekauft, aber daraus wurde nichts*, ken buan all em bije bet prenet an ti-se nemet war darbet e oan chomet, ken buan all em bije bet prenet an ti-se nemet e vanis war zarbedig, ken buan all em bije bet prenet an ti-se met foeltr tamm ne voe, e-kichen e oan bet da brenañ an ti-se, e-kichen prenañ an ti-se e oan bet ; *beim Versuch, sie zu retten, wäre er beinahe selbst umgekommen*, mennout a reas en em goll e-unan o klask he saveteiñ ; *beinahe jeden Tag kommt er hier vorbei*, bemdez a-walc'h (hogos bemdez, koulz bemdez) e vez gwelet amañ ; *er wäre beinahe überfahren worden*, evit nebeud e vije bet pilet gant ur c'harr-tan, evit bihan dra e vije bet pilet gant ur c'harr-tan, un disterad ouzhpenn e vije bet pilet gant ur c'harr-tan, hogozik e oa bet dezhañ bezañ pilet gant ur c'harr-tan, tost e oa bet dezhañ bezañ pilet gant ur c'harr-tan, prest a-walc'h e vije bet pilet gant ur c'harr-tan, prestik e vije bet pilet gant ur c'harr-tan, prest a-walc'h e oa pilet gant ur c'harr-tan, darbet e oa bet dezhañ (hogozik dezhañ, dare e oa bet dezhañ) bezañ pilet gant ur c'harr-tan, war-nes nebeut e vije bet pilet gant ur c'harr-tan, damdost e oa bet dezhañ bezañ pilet gant un oto, war ar

bord e oa bet da vezāñ pilet gant un oto, war-hed un netraig (war-vetek nebeut, war-bouez nebeut, war un nebeud, ken buan all, war-bouez un tammig) e vije bet stoket gant ur c'harr, tost-kaer eo bet dezhañ bezāñ pilet gant ur c'harr-tan, war-hed un netra e vije bet pilet gant ur c'harr-tan, kichenik e oa pilet gant ur c'harr, prestik e oa pilet gant ur c'harr, fellet e oa bet dezhañ bezāñ pilet gant ur c'harr-tan, un tammig muioc'h e oa pilet gant un oto.

Beinahezusammenstoß g. (-es,-stöße) : kenstok a oa bet tost dezhañ c'hoarvezout g., kenstokadenn a vije bet c'hoarvezet war-nes nebeut b.

Beiname g. (-ns,-n) : lesanv g., moranv g. ; mit dem Beinamen, lesanvet, moranvet, ... a vez graet anezhañ ; jemandem einen Beinamen geben, lesenvel, morenvel u.b. [penrann moranv], envel u.b. [penrann anv-], reiñ ur moranv d'u.b.

Beinamputation b. (-en) : ambidadur gar g.

beinamputiert ag. : ambidet ur c'har dioutañ ; er ist beinamputiert, troc'het ez eus bet ur c'har dioutañ, ambidet ez eus bet ur c'har dioutañ.

Beinarbeit b. (-en) : c'hoari divesker g.

Beinausreißen n. (-s) : P. zum Beinausreißen, a-lazh-korf.

Beinbinde b. (-n) : lurenn kof-gar b., lurenn c'har b., lurell-c'har b.

Beinbrecher g. (-s,-) : [loen.] guperer g. [liester guperered].

Beinbruch g. (-s,-brüche) : 1. torr ar c'har g., torradur ar c'har g. ; 2. Hals- und Beinbruch ! chañs vat dit ! chañs ha yec'hed dit ! berzh dit ! ra zeuio pep tra da vat ganit ! kant eurvad da heulio ! ra vi eurus ! avantur vat dit !

Beinchen n. (-s,-) : 1. garig b. ; hübsche Beinchen, kanellou koant ls. ; das Tierchen bewegt seine Beinchen, das Tierchen zappelt mit den Beinchen, pañalañ a ra al loenig ; 2. askornig g.

beinern ag. : 1. ... askorn ; 2. ... olifant.

Beinfeger g. (-s,-) : [sport] falc'hadenn b.

Beinfreiheit b. (-) : ichou evit an divhar g.

Beingeige b. (-n) : [sonerez] gaolviol b.

beinhalten V.k.e. (beinhaltete / hat beinhaltet) : derc'hel, enderc'hel, kontañ, bezañ en dra-mañ-tra.

beinhart ag. : P. didrugar, digernez, digoant, didruez, digalon, digar, dihegar.

Beinhaus n. (-es,-häuser) : karnel b., askornaoueg b. ; die Gebeine im Beinhaus, relegeier ar garnel ls.

Beinhaut b. (-,häute) : [korf.] amaskornenn b., toagenn an askorn b.

Beinhebel g. (-s,-) : [sport] klav ouzh ar c'har g.

Beinheil n. (-s) : [louza.] skouarn-azen b., louzaouenn-ar-skevent b.

Beinholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] lugustr str., lugustrenn b.

-beinig ag. : zweibeinig, daoudroadek ; vierbeinig, pevarzroadek ; langbeinig, skolpennek, garek, hirc'harek, garet hir, hir c'haret, skarinek, louanek, firitellek, fourchek, jaritellek, trantellek, pafalek.

Beinknopf g. (-s,-knöpfe) : nozelenn askorn b.

Beinleder n. (-) : [lu] gargen g., maoutken g., heuz g., bodre g.

Beinleiden ls. : garad b., garwask g.

Beinling g. (-s,-e) : gar loer b. [liester divhar loeroù, divhar loereier, divc'haroù loeroù, divc'haroù loereier].

beinlos ag. : moñs e zivesker, biñset ; beinloser Krüppel, doug-e-droad g., nammad moñs e zivesker g., den biñset g., P. revr-bezel g.

Beinpaar n. (-s,-e) : [kezeg] divesker ls. ; vorderes Beinpaar, divesker diaraok ls. ; hinteres Beinpaar, divesker diadreñv ls. ; laterales Beinpaar, divesker a-stur ls. ; rechtes laterales Beinpaar, divesker dehoù ls. ; linkes laterales Beinpaar, divesker kleiz g. ; diagonales Beinpaar, divesker a-skizh g.

Beinprothese b. (-,n) : osod gar g., gar faos b., gar lakaet b.

Beinriemen g. (-s,-) : korreenn [liester korreoù, korreennoù] b. ; Sandale mit Beinriemen, solenn war gorreoù b.

Beinröhre b. (-,n) : garwisk g., gargen g. ; stahlbeschlagene Beinröhre, garwisk lavnennet a houarn g.

Beinschiene b. (-,n) : 1. garwisk g., gargen g. ; 2. [mezeg.] askloedenn b., astell b., stellenn b., sklisenn b. (Gregor).

Beinschinken g. (-s,-) : [kegin.] morzhed-hoc'h ouzh hec'h askorn b.

Beinschmerzen ls. : garad b., garwask g. : Beinschmerzen bei Säugetieren, peud g., pavad g./b.

Beinschraube b. (-,n) : [jahin] garwask g., brodikin-prenn g., brodikin-jahin g. (Gregor) ; bei jemandem die Beinschraube anwenden, garwaskañ u.b.

Beinschutz g. (-es,-e) / **Beinschützer** g. (-s,-) : garwisk g., gargen g.

Beinschwarz n. (-es) : ludu du g.

Beinstellen n. (-s) : enkloch g., kiked g., taol kiked g., taol-skarzh g., taol biz-troad g., krog-gouren g.

Beinstumpf g. (-s,-stümpfe) : morzhed voñs b., moñs g., moñsad g.

Beintastler g. (-s,-) : [loen.] protour g. [liester protoured].

Beinwell g. (-s) : [louza.] skouarn-azen b., louzaouenn-ar-skevent b.

Beinwickel g. (-s,-) : lurenn kof-gar b., lurenn c'har b., lurell-c'har b.

Beinwurz b. (-) : [louza.] skouarn-azen b., louzaouenn-ar-skevent b.

beiordnen V.k.e. (hat beigeordnet) : lakaat da geneil, lakaat da eil, keveleriñ, keveliñ, keneilañ [gant] ; [yezh.] beigeordneter Satz, kenlavaren b., lavaren kenurzhiet b.

beiordnend ag. : [yezh.] ... kenurzhiañ ; beiordnende Konjunktion, stagell genurzhiañ b.

Beiordnung b. (-en) : keneiladur g.

Beipack g. (-s) : fred ouzhpenn g.

Beipackzettel g. (-s,-) : skrid displexañ g.

Beipferd n. (-s,-e) : [dispredet, tenn gezeg] 1. eil marc'h g. ; 2. trede marc'h g.

beipflichten V.k.d. + dat. (hat beigepflichtet) : jemandem beipflichten, fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., harpañ komzoù u.b., skorañ komzoù u.b., harpañ lavarou u.b., skorañ lavarou u.b., tuañ gant u.b., toniañ gant u.b., sevel (a-du, en tu, en un tu) gant u.b., mont en tu (en un tu, a-du) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., brallañ war-zu u.b., mont en avel u.b., asantiñ gant u.b., asantiñ gant kaoz u.b., bezañ a-du gant u.b., pouzeñañ a-du gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; in diesem Punkt pflichtet ich Ihnen bei, a-du emaoñ ganeoc'h war ar poent-se, bez' emaoñ a-unan ganeoc'h war ar poent-se, aviz on ac'hanoc'h war ar poent-se, asant on ganeoc'h war ar poent-se, asantiñ a ran ganeoc'h war ar poent-se ; jemandem voll beipflichten, skeiñ e park u.b., bezañ erru e park u.b., bezañ a-du penn-da-benn gant u.b., bezañ a-du-kaer gant u.b., pouzeñañ a-du-kaer gant u.b., dont da bouzeñañ a-du-kaer gant u.b. ; ich pflichtet Ihnen voll bei, emaoñ plom er soñiñ ganeoc'h, a-du-kaer emaoñ ganeoc'h, a-unan-kaer emaoñ ganeoc'h, bez' emaoñ a-unan da gement a lavarit.

Beiprogramm n. (-s,-e) : keleier ls., film berr g., berrfilm g.

Beirat g. (-s,-räte) : 1. kuzul g., poellgor aliañ g., kengor g. ; 2. kuzulier g. ; juristischer Beirat, alvokad kuzulier g. (Gregor).

Beiried b. (-) / n. (-s) : [Bro-Aostria, kegin.] rost bevin g.

beirren V.k.e. (hat beirrt) : abafīñ, touellañ, kilhañ, divarc'hañ ; sich nicht beirren lassen, chom diabaf e spered, tevel hag ober ; sie lässt sich nicht beirren, n'eus ket tu da abafīñ anezhi.

beisammen Adv. : a-gevret, asambles, en ur geñver, en ur ser, ser-ha-ser, en un douez, [dispredet] ketkevret ; beisammen sein, bezañ holl a-gevret, bezañ holl asambles, bezañ en ur geñver, bezañ bodet ; [dre skeud.] gut beisammen, lart, lardik, kuilh, rontik, kigennet kaer, bouroun, blouc'h, tevik, toufek, danzeat, kige, korfet, korfek, hevag, digastiz, maget mat, kiget mat ; P. sie ist gut beisammen, honnezh a zo peg war he gorre, tastorn he deus-hi.

beisammenhaben V.k.e. (hat beisammen / hatte beisammen / hat beisammengehabt) : 1. etwas beisammenhaben, bezañ udb dindan e zorn, kaout udb dindan dorn, bezañ dastumet (bodet, tolpet, strollet, daspugnet) udb ; 2. [dre skeud.] er hat sie nicht alle beisammen, n'emañ ket e spered gantañ, war dri zroad emañ, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan a zo en e benn, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, darngollet eo e benn gantañ, paseet en deus ar C'hasstell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, c'hoari a ra gant e dog, cheñchet eo warnezhañ, tec'het eo e spered, skañvaet eo e spered, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiad dezhañ, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, laban eo, eñ a soñ dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, kollet eo e sterenn gantañ, badezet eo bet gant eoul gad, badezet eo bet gant soubenn wadegenn, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, hennezh a zo tapet war ar portolof, ganet e oa bet warlerc'h e dad, n'eo ket bet meret e bleud an tanavañ, n'eo ket ur sklêrijenn, n'eo ket eus ar c'horadenn gentañ, un tammig lod e park ar Brizh en deus, ul lodenn en deus e park ar Brizh, hennezh a zo eus Kerwazi, hennezh a zo gad diwar c'had, hennezh en deus kig leue, e spered a gerzh war flac'hioù, treid leue a zo en e votoù, kig leue en deus en e votoù, aet eo ganto, paket en deus anezho, lakaet eo bet e spered dezhañ el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, hennezh a zo brizh, chomet eo ar brenn e-touez ar bleud gantañ, n'eo ket gwall stank e damouez, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreñ ar rod, toull eo e vurutell, dougen a ra banniel sant Laorañs, eus fin ar sizhun eo, eus fin ar bloaz eo, faout eo e girin, ganet eo bet da Sadorn da noz, ganet eo bet da Sadorn goude koan diwezhat, eus deiziouñ diwezhañ ar sizhun eo, eus penn diwezhañ ar sizhun eo, n'eo ket eus penn kentañ ar sizhun, mankout a ra dezhañ ur c'hreunenn en e chapeled, faziañ a ra ur c'hreunenn d'e chapeled, gwelet e vez al loar en e c'henou, kuzhat a ra al loar en e c'henou, parañ a ra al loar en e c'henou, eus dibenn ar bloaz eo.

Beisammensein n. (-s) : kavandenn b., kompagnunezh b., bodad mignonned g., tolpad mignonned g. ; gemütliches Beisammensein, emvod skipailh hep roll-labour g., emvod skipailh er-maez a garg g., kavandenn vourrus b. ; abendliches Beisammensein, nozad b., noziad b., nozvezh b., novezhiadeg b., beilhadeg b., beilhadenn b., beilherezh g., filaj g., filajerezh g., nozveih b.

Beisasse g. (-n,-n) : [istor] annezad estren hep gwirioù keodedad leun g.

Beisatz g. (-es,-sätze) : 1. stagadenn b., ouzhennadenn b. ; 2. [yezh.] kenlakadenn b., lezger g. ; enger Beisatz, lezger g. ; weiter Beisatz, lezgerienn b.

beischaffen V.k.e. (hat beigeschafft) : degas, kas, dezougen.

beischießen V.k.e. (schoss bei / hat beigeschossen) : sikour, harpañ.

Beischlaf g. (-s,) : 1. kenvuhez b., kenannezadur g. ; 2. [gwashaus] serc'herezh g., riboderezh g., ajolberezh g. ; 3. [mezeg.] kediadenn b., kediadenn revel b., paradur g., paradurezh b., parigellañ g., embaradur g., koubladur g., koubleresh g., embaradenn b., embarañ g., revgediadenn b., engehentadur g., gread ganadel g., c'hoari g., gread revel g., darempred korf g., oberiezh revel b., darempred rev g., darempred natur g., P. pikadenn b., foushadenn b., flemmadenn b., gromadenn b. ; einen Mann durch Besprechung zum Beischlaf unfähig machen, skoulmañ an akuilhetenn.

beischlafen V.gw. (schläft bei / schließt bei / hat beigeschlafen) : jemandem beischlafen, ober gwele gant u.b., kousket gant u.b.

Beischläfer g. (-s,-) : serc'h g., serc'heg g., orgeder g., oriad g., P. ribod g.

Beischläferin b. (-,-nen) : serc'h b., oriadez g., mestrez b., adwreg b., ribod g., ribodez b., stropenn b., ajolbadenn b., kalkenn b., pried kleiz b., gwreg kleiz b., orgedenn b., ajolbadenn b.

Beischlag g. (-s,-schläge) : [tisav.] menk-ti g., pondalez g.

beischließen V.k.e. (schloss bei / hat beigeschlossen) : stagañ, lakaat ouzhpenn ; die beigeschlossene Rechnung, ar fakturenn lakaet amañ kevret (lakaet amañ e-barzh) b.

Beischlüssel g. (-s,-) : alc'hwez kuzh / eil alc'hwez / fals alc'hwez g. (Gregor).

Beischoss n. (-es,-e) / **Beischösslein** n. (-s,-) : [louza.] taolaj str.

beischreiben V.k.e. (schrieb bei / hat beigeschrieben) : skrivañ ouzhpenn, ouzhpennañ dre skrid, skrivañ er marz.

Beiseigel n. (-s,-) : [merdead.] eilgouel b., adgouel b., adc'houel b., gouel garrez b.

Beisein n. (-s) : bezañs b. ; im Beisein des Notars, dirak un noter.

beiseite Adv. : en distro, distok, a-gosteze, ez distag, en e bart e-unan, a-dro ; räume diesen Stuhl beiseite ! schaff den Stuhl beiseite, lam ar gador-se diwar hent, tec'h ar gador-se diwar hent ; Geld beiseite schaffen, restañ arc'hant, tuañ arc'hant, gorren arc'hant, arrelajñ arc'hant, kostezañ arc'hant, gouarn arc'hant, arboellañ (espern, sevel, erbediñ) arc'hant, lakaat arc'hant a-gosteze, lakaat arc'hant en armerzh, ober yalc'h a-dreñv, ober boujedenn, ober un tammig boujedenn ; jemanden beiseite schaffen, P. reiñ e stal (e gont) d'u.b., ober e stal (e lod) d'u.b., reiñ e stal ouzh u.b., ober e varv d'u.b., lazhañ u.b., lazhañ mik u.b., lazhañ moust u.b., baotañ u.b., diskar u.b., tortañ u.b., ridañ e doull d'u.b., dic'hastañ u.b., pakañ u.b., enulliñ u.b., anulliñ u.b. ; geh beiseite ! bount war aze ! gwask war aze ! ro plas (Gregor) ! kae diwar hent ! kae kuit diwar hent ! tec'h diwar hent ! tec'h diwar an hent ! lec'h, hent ! lec'h, lec'h ! gra din lec'h ! gra hent ! ro hent ! ro hent din ! skarzh a-zirak ! skarzh alese ! sach da revr alese ! tec'h azirazon ! lam adaldon ! kuit diwar hent ! hent ! ; Scherz beiseite, Spaß beiseite, fin d'ar pardon, hep fars / hep fars ebet / fars a-gosteze / pep fars er-maez (Gregor), hep farsal bremañ, divadin, ent dic'hoarzh, kuit a fent, kuit a farsoù, kuit a vourdoù, evit gwir, ent sirius, hep ober goap ; den Spaß beiseite lassen, den Scherz beiseite lassen, dic'hoarzhin, pozetaat, adkavout e siriusted ; jemanden beiseite nehmen, tennañ u.b. a-du ; beiseite stehēn, bezañ distok diouzh ar re all, bezañ distok diouzh an traou all ; beiseite bleiben, chom distok diouzh ar re all, chom a-gosteze, chom en e bart e-unan, simudiñ, mont ez distag, bevañ en e

zigenvez, chom pell diouzh darempred an dud, tec'hel diouzh an dud.

beiseitebringen V.k.e. (brachte beiseite / hat beiseitegebracht) : tuañ, distreiñ, skrapañ, divorañ, truflañ, bogodiñ.

beiseitelassen V.k.e. (lässt beiseite / ließ beiseite / hat beiseitegelassen) : leuskel a-gostez, lezel a-dreuz, lezel a-dreuz-foran, lezel a-stal-gostez, lezel er-maez, eseavañ ; den Spaß *beiseitelassen*, den Scherz *beiseitelassen*, dic'hoarzhin, pozetaat, adkavout e siriusted.

beiseitelegen V.k.e. (legte beiseite / hat beiseitegelegt) : lakaat a-gostez, tuañ ; *Geld beiseitelegen*, restañ arch'ant, tuañ arc'ant, gorren arc'ant, arrelajiñ arc'ant, kostezañ arc'ant, gouarn arc'ant, arboellañ (esfern, sevel, erbediñ) arc'ant, lakaat arc'ant a-gostez, lakaat arc'ant en armerzh, ober yalc'h a-dreñv, ober boujedenn, ober un tammig boujedenn ; *dank der Herstellung von Arzneimitteln hatte er an die neunhundert Franc beiseitegelegt*, hemañ en doa dastumet, goudé ober louzeier, nav c'chant lur pe war-dro.

Beiseitelegung b. (-) : tuadur g., tuadenn b.

beiseitenehmen V.k.e. (nimmt beiseite / nahm beiseite / hat beiseitegenommen) : *jemanden beiseitenehmen*, mont a-gostez gant u.b., lavaret ubd a-du d'u.b., lavaret ubd d'u.b. a-gostez.

beiseiteschaffen V.k.e. (hat beiseitegeschafft) : 1. *jemanden beiseiteschaffen*, P. reiñ e stal (e gont) d'u.b., ober e stal (e lod) d'u.b., reiñ e stal ouzh u.b., ober e varv d'u.b., lazhañ u.b., lazhañ mik u.b., lazhañ moust u.b., baotañ u.b., diskar u.b., tortañ u.b., ridañ e doull d'u.b., dic'hastañ u.b., pakañ u.b., enulliñ u.b., anulliñ u.b. ; 3. tuañ, distreiñ, skrapañ, divorañ, truflañ, bogodiñ ; *Geld beiseite schaffen*, restañ arc'ant, tuañ arc'ant, gorren arc'ant, arrelajiñ arc'ant, kostezañ arc'ant, gouarn arc'ant, arboellañ (esfern, sevel, erbediñ) arc'ant, lakaat arc'ant a-gostez, lakaat arc'ant en armerzh, ober yalc'h a-dreñv, ober boujedenn, ober un tammig boujedenn.

beiseiteschieben (schiebt beiseite / schob beiseite / hat beiseitegeschoben) : lakaat a-gostez, pellaat, diboulzañ, kas diwar hent.

beiseitestehen V.k.e. (steht beiseite / stand beiseite / hat beiseitegestanden) : 1. chom e toull ar c'hae, bezañ troc'het ; 2. *jemandem beiseitestehen*, skoazellañ u.b., skoaziadennañ u.b., yalc'hadiñ u.b.

beiseitestosßen (stößt beiseite / stieß beiseite / hat beiseitegestoßen) : lakaat a-gostez, pellaat, diboulzañ, kas diwar hent, diarbenn, argas.

beiseitetreten V.gw. (tritt beiseite / trat beiseite / ist beiseitegetretren) : mont a-gostez (Gregor), ober plas, ober lec'h, mont diwar hent, mont diwar an hent, mont a-zivar hent, mont a-zivar an hent, ober hent, digeriñ hent, tec'hel diwar hent, tec'hel diwar an hent, tec'hel a-zivar hent, tec'hel a-zivar an hent, mont war ar c'hostez, diac'hubiñ ar hent, reiñ hent (lec'h, plas), mont da glask kostez an hent, reiñ plas d'u.b. da dremen, distreiñ diwar hent u.b., tec'hel diwar hent u.b., mont diwar hent u.b.

Beisel n. (-s,-/-n) : [Bro-Austria / Bro-Vavaria] ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., ti-evañ g., evlec'h g., chapel b., kozh toull skoazellañ u.b., kafedi g., P. c'houez zoursilh g.

beisetzen V.k.e. (hat beigesetzt) : 1. [dre heñvel.] *jemanden beisetzen*, lakaat u.b. en douar, bezañ u.b., besaat u.b., interiñ u.b., sebeliañ u.b., douarañ u.b., bereditñ u.b., dougen u.b. d'an douar, kas u.b. d'an douar, diskenn u.b. d'an douar, plediñ gant douardigezh u.b., P. plantañ u.b. en douar, P. klozañ u.b. ; *jemanden feierlich beisetzen*, lidañ obidoù u.b. ; er wurde

feierlich beigesetzt, obidoù kaer a voe graet gantañ ; nach meinem Tod möchte ich neben sie beigesetzt werden, pa varvin e fell din bezañ douaret en he metou ; sie wurden beide in dasselbe Grab beigesetzt, aet int o-dau en ur poullad ; ohne Mitwirkung kirchlicher Organe beigesetzt werden, bezañ douaret hep tremen dre an iliz, P. bezañ interet evel ur c'hi ; 2. [merdead.] Segel beisetzen, dispakañ (digeriñ, sevel, hiñsiñ, difarleañ, diferlinkiñ) e holl oueliou, stignañ ar goueliou, sevel e holl oueliou d'al laez.

Beisetzung b. (-,en) : douardigezh b., beziadur g., obidoù ls., sebeliadur g., mortuaj g., interamant g., douarañ g., lidoù kañv ls. ; tränlose Beisetzung, interamant sec'h g.

Beisetzungsfeier b. (-,n) : lid-kañv g., kañvliodoù ls.

beisitzen V.gw. (saß bei / hat beigesessen) : bezañ war-dro, sezañ.

Beisitzer g. (-) : [gwir] advarner g.

Beisl n. (-s,-/-n) : [Bro-Austria / Bro-Vavaria] ti-chopin g., trapig g., tavarn b., ostaleri b., ti-evañ g., evlec'h g., chapel b., kozh toull ostaleri g., kafedi g., P. c'houez zoursilh g.

Beispiel n. (-s,-e) : skouer b. ; perfektes Beispiel, typisches Beispiel, Musterbeispiel, Paradebeispiel, patrom skouer g., pimppatrom g., gwir batrom g., skouer dreist b., degouez eus ar re anavezetañ g. ; das bekannteste Beispiel, das berühmteste Beispiel, an degouez anavezetañ g. ; zum Beispiel, da skouer, kement ha skoueraat ; Beispiel für etwas, skouer eus ubd ; nach jemandes Beispiel, jemandes Beispiel folgend, diouzh (diwar, war) skouer u.b., diouzh skouer ha kentel u.b., hervez skouer u.b., diouzh patrom u.b. ; etwas als Beispiel anführen, etwas als Beispiel aufstellen, skoueraat ubd, kinnig (reiñ) ubd evel skouer, kinnig ubd kement ha skoueraat, skoueriañ gant ubd ; etwas mit Beispielen erläutern, etwas mit Beispielen veranschaulichen, etwas mit Beispielen verdeutlichen, etwas durch Beispiele darstellen, skoueraat ubd, kinnig skouerioù kement ha diskouez splannoc'h ubd ; zuerst mit Beispielen veranschaulichen und erst danach theoretisch erklären, kelenñ da gentañ dre skouer a-barzh e ober dre c'her ; mit gutem Beispiel vorangehen, bezañ ur skouer, diskouez an hent mat, diskouez (reiñ) ar skouer vat, reiñ kentel vat d'ar re all, reiñ skol vat d'ar re all, skoliañ ervat ar re all, skoueriañ ar re all ; ein abschreckendes Beispiel, ur skouer da blantañ kentel en holl, ur skouer da genteliañ an holl, ur skouer da spontañ an holl b. ; du solltest dir ein Beispiel an ihm nehmen, mat e vefe dit kemer skouer diwarnañ (kemer skouer dioutañ, kemer skouer warnañ, kemer skouer outañ, kemer patrom dioutañ, ober diouzh e skouer) ; ein böses Beispiel, un drouskouer b., ur wallskol b., ur wallgentel b., ur wallskouer b., ur skouer argarzhus b. / ur skouer gollus b. / ur skouer noazus b. / ur gwall skouer b. (Gregor) ; ein äußerst böses Beispiel, ur skouer fall-iskis b. ; ein böses Beispiel für die Kinder abgeben, gwallskoliañ ar vugale, gwallskoueriañ ar vugale, gwallgenteliañ ar vugale, droukskoliañ ar vugale, droukskoueriañ ar vugale, reiñ ar wallskouer d'ar vugale.

beispielgebend ag. / **beispielhaft** ag. : skouerius, ... skouer, kelennus, kentelius, skolius, a skouer vat, yac'hus d'ar speredoù, yac'h ; er hat ein beispielhaftes Leben geführt, ur vuhez skouer en doa bet, ur skouer dispar a barfeted e voe e vuhez, renet en doa ur vuhez skouerius.

Beispielhaftigkeit b. : skouerius, kentelius.

beispiellos ag. : 1. dizoare, dianvez, dijaoj ; 2. ditar, dispar, dishevelep, a-dreist par, dreistpar.

Beispielsatz g. (-es,-sätze) : frazenn skouer b. ; Beispielsätze als Muster nehmen, sevel frazennoù diouzh patromou.

beispielsweise Adv. : da skouer.

beispringen V.k.d (dat.) (sprang bei / ist beigesprungen) : harpañ, skoazellañ, skoaziañ, skorañ, sikour, eilañ, hastañ da vont (da zont) war sikour u.b.

Beißbeere b. (-,n) : [louza.] pebr-Spagn g., pimant g.

beißen V.k.e. (biss / hat gebissen) : dantañ, pegañ [e], kregiñ gant an dent [en ubd/u.b.], skeiñ un taol dent [gant ubd/u.b.], [chas, naered] kregiñ e, [naered] flemmañ, pikañ, [yezh ar vugale] ober am ; *erneut beißen*, addantañ, adkregiñ e, adpegañ e ; *er hat mich gebissen !* kroget en deus ennon ! peget en deus ennon ! ; *der Hund hat ihn ins Bein gebissen, ohne vorher zu bellen*, kroget en doa ar c'hi en e c'har, kuit da harzhal - ar c'hi en doa kroget mut en e c'har ; *die Schlange hatte den Hund gebissen*, kroget he doa an naer er c'hi, flemmet (piket, dantet) e voe ar c'hi gant an naer ; *dieser Rauch beißt mich in den Augen*, kregiñ a ra ar moged-se em daoulagad, pikotus eo ar moged-se ; *die Sonne beißt mich in den Augen*, an heol a grog e-barzh va daoulagad, an heol a dag va daoulagad ; *das Hündlein beißt herum*, emañ ar c'hi bihan o c'hoari gant e zent, emañ ar c'hi bihan o tantigañ ; P. nichts zu beißen und zu nagen haben, na gaout netra da grignat (da chaokat), na gaout gour da chakañ, na gaout gour da zebrïñ, na gaout tra ebet da grignat nemet treid silioù ha divskouarn kelien, na gaout tra ebet da zebrïñ nemet stripou logod ha kig moan, chom hep tamm, chom gant e c'hoant debriñ, na gaout un elfenn da zebrïñ, na gaout tamm da zebrïñ, na gaout grïfsenn da zebrïñ, na gaout ur boulifrenn da lakaat etre e zent, na gaout ur c'heuz da lakaat etre e zent, na gaout ur c'heuz da lakaat etre e zent, ober kof moan (bouzelloù moan, bouzellenn voan), rankout menel war e naon, chaokat goullo ; nichts zu beißen und zu trinken haben, na gaout na tamm na takenn ; sie haben bestimmt nicht viel zu beißen und zu trinken, ne zle ket bezañ hir ar peuriñ na hir ar sach evito ; [dre skeud.] den letzten beißen die Hunde, gwazh a se d'ar re ziwezhatañ o tont - ar c'hentañ a sav a gac'h el lec'h ma kar - gwazh a se evit ar re a vo war-lerc'h an eur - d'ar ruzerien e vo lakaet ar c'hazh er pod - an neb a erruo re ziwezh en devezo eskern da grignat ; etwas in sich beißen, moustrañ war ubd, delc'her kuzh ubd ; P. vom wilden Affen gebissen sein, c'hoari gant e voned, bezañ kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar Chastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ ar spred gant an-unan, bezañ kollet ar spred gant an-unan, bezañ kollet ar penn gant an-unan, bezañ darngollet ar penn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ cheñchet war an-unan, bezañ tec'het e spred, bezañ skañvaet e spred, bezañ ur spred forc'hek a zen eus an-unan, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ kollet ar sterenn gant an-unan, bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzholl, bezañ skoet e benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammiñ lod e park ar Brizh, kaout ul lodenn e park ar Brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spred o kerzhout war flac'hioù, bezañ tapet war ar portolof, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ ur sklêrijenn, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ treid leue en e votouù, kaout kig leue en e votouù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan ar spred el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spred el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod

gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ eus fin ar sizhun, bezañ eus fin ar bloaz, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henouù, parañ al loar en e c'henouù, faziañ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled.

V.gw. ha V.k.d. (biss / hat gebissen) : dantañ, kregiñ e ; tapfer beißen, dantañ kaer, debriñ naonek ; an die Angel beißen, kregiñ en higenn ; Pfeffer beißt auf der Zunge, pikañ (broudata, tagañ) a ra ar pebr an teod ; die Schlange beißt, flemmañ a ra an naer, kregiñ a ra an naer, pikañ a ra an naer, dantañ a ra an naer ; Flöhe beißen, broudañ a ra ar c'hwen, flemmañ a ra ar c'hwen, gwanañ a ra ar c'hwen ; Hund, der zubeißt, ohne vorher zu bellen, ki kildrouk g. ; [dre skeud.] in den sauren Apfel beißen, bezañ ret d'an-unan kiañ outi (Gregor), evañ ar c'halirad c'herv, kaout e zelazhou, kavout trenk ha c'herv, ober ubd en desped d'an-unan (daoust d'an-unan, en enep d'an-unan, en eneb d'an-unan, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, gant diegi, gant glac'hар, gant reked) ; in die Hand beißen, die einen füttert, kaoc'hañ e stal, ober e valapa, bezañ enebour da vab e dad, mont a-enep e vara ; ins Gras beißen, a) lipat pri, tapout lamm, kaout un douarc'hennad ; b) kreñviñ, pibidañ, disgweañ, kreviñ, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, mont d'ar gevred, lipat (lonkañ) e loa, lonkañ e vabouzenn, lonkañ e chik, lonkañ e deod, lakaat e garnaj en driñs, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, serriñ e baiplu, ridañ e baiplu, terriñ e neudenn, foeltrañ, ober e lamm gwashañ, ober al lamm, sailhañ er bailh, tortañ, ober e astenn gar diwezhañ, koll e c'hwitell, koll e groc'hen, treiñ e lagad, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, mont d'ar c'hae, distaliañ diwar ar bed, mont er bord all, mont da Gankari ; ein toter Hund beißt nicht, ur pemoc'h ne ra vad nemet war ar plad, ur c'hi marv ne grog ket.

V.em. **sich beißen** (biss sich / hat sich gebissen) : sich (dat. pe ak.) auf die Lippen beißen, um nicht lachen zu müssen, skrignal e zent war e uzelloù evit mirout a c'hoarzhin ; [dre skeud.] die Farben beißen sich (ak.), dijaoj eo al liviouù-se, al liviouù-se n'int ket an eil diouzh egile, mont a ra al liviouù-se asambles evel gar ur c'hi en ur sach.

beißend ag. : lemm, flemmus, krogus, put, hek, tag, pikotus ; beißender Schmerz, poan sankus b. / poan lemm (Gregor), poan flemmus, ber g., bir g. ; beißender Witz, boud put g., boud flemmus / boud dantus (Gregor) ; beißender Stil, doare-skrivañ flemmus g. ; beißender Rauch, moged tagus g., moged mogus g., moged put g., mogedenn but b., moged pikotus g. ; beißende Kälte, riv lemm g., yenijenn but b., yenijenn zu b., yenijenn rip b., yenien yud b., yenien but b., amzer yen-put b., amzer but b., amzer yen-ki b., amzer yen-chas b., morfont g., morfontadur g., yenijenn hag a grog en dud b., yenijenn bikotus b. ; grelle sich beißende Farben, liviouù dallus (trellus, dijaoj) ; beißender Senf, sezv bout g., sezv blazet kreñv g., sezv grizias g., sezv put g., sezv tagus g. **beißend-kauend** ag. : [loen.] friker ; beißend-kauendes Insekt, amprevan friker g., amprevan chageller g. ; die beißend-kauenden Mundwerkzeuge, die Beiß- und Kauwerkzeuge, pezhioù frikañ ar genouù ls.

Beißer g. (-s,-) : 1. [loen.] kroger, danter g., peger g. ; 2. [drefent] dant g. ; die Beißer, an dent ls., ar milinoù ls. ; 3. [Bro-Austria, tekñ.] loc'henn b., loc'h g.

Beißerchen n. (-s,-) : dantig g. [Iester dentigoù] ; Beißerchen bekommen, dentigaouïñ.

Beißkohl g. (-s,-e) : [louza.] beotez str., kaol-beotez str., kaolenn-veotez b.

Beißkorb g. (-s,-körbe) : minwal b., minwaleñn b., minwask g., minell b. ; einem Hund den Beißkorb anlegen, muzelliñ ur c'hi, minwalañ ur c'hi, minellat ur c'hi, mojelliñ ur c'hi.

Beißring g. (-s,-e) : [bugale vihan] ruilhenn dantañ b., ruilhodenn dantañ b.

Beißzahn g. (-s,-zähne) : rakdant g., dant a-raok g.

Beißzange b. (-,-n) : [tekñ.] turkez b. ; mit einer Beißzange herausziehen, turkezañ.

Beistand g. (-s,-stände) : skoazell b., harp g., skor g., gwarez g., taol-skoaz g., sikour b., skoaz b. ; jemandem Beistand leisten, dougen dorn d'u.b., reiñ dorn d'u.b., reiñ an dorn d'u.b., reiñ un tamm skoazell d'u.b., reiñ un tamm skoaz d'u.b., skoazzellañ u.b., sikour u.b., skoazzellañ u.b. en e zoanioù ; gegenseitiger Beistand, kenskoazzell b., emsikour g., kengred g., kengrediezh b., karantez b. ; durch gegenseitigen Beistand, an eil o skoazzellañ egile ; [relij.] ohne kirchlichen Beistand sterben, mervel hep beleg war e dro.

Beistandsgelder ls. : skoazell-arc'hant b., skoaziadenn b.

Beistandsleistung b. (-,-en) : skoazell b., sikour g./b., harp g., skor g., skoaz b., rikour g., rekourañs b., gwarez g., kennerzh g./b., taol-skoaz g., souten g.

Beistandspakt g. (-s,-e) : emglev kenskoazell g.

beistehen V.k.d. + dat. (stand bei / hat beigestanden) : harpañ, skoazzellañ, skoaziañ, skorañ, gwarediñ, sikour, eilañ, reiñ dorn da, reiñ an dom da, reiñ un tamm skoazell da, reiñ souten da, souten, ober kadorig da, skoazzellañ en e zoanioù, ober evit ; Gott steh mir bei ! Doue da'm sikour ! ; keiner wird dir beistehen, ne gavi nikun ez metoù ; jemandem mit Rat und Tat beistehen, sevel krog u.b., difenn krog u.b., sevel lamm u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., mont (sevel) a-du gant u.b., sevel gant u.b. (Gregor), mont (sevel) en tu gant u.b., mont (sevel) en un tu gant u.b., en em lakaat en tu gant u.b. ; jemandem in den letzten Stunden seines Lebens beistehen, dont war tremenvan u.b., bezañ war tremenvan u.b. ; einander beistehen, sich gegenseitig beistehen, reiñ sikour an eil d'egile, en em zerc'hel, en em harpañ, en em sikour, en em gennerzhañ, en em skoaziañ, en em eilañ, en em ziboañiañ, kas an eil egile, en em skoazzellañ an eil egile, en em skorañ, bezañ skoaz-ouzh-skoaz.

beistellen V.k.e. (hat beigestellt) : [Bro-Austria] jemandem etwas beistellen, lakaat ar gerz eus udb gant u.b., lakaat udb e gourc'henn u.b., reiñ an aotre d'u.b. d'ober gant udb pa garo.

Beistellmöbel n. (-s,-) : pezh-arrebeuri sikour g., pezh arrebeuri skoazell g.

Beistelltisch g. (-es,-e) : taol sikour b., taol skoazell b., astenn g., garidon g.

Beisteuer b. (-,-n) : skoaziadenn b., harp g., skor g., skoazell-arc'hant b., skod g., skodad g., skodenn b.

beisteuern V.k.e. (hat beigesteuert) : Geld beisteuern, reiñ e skodenn, skodenniñ, lakaat e damm, kinnig ur skodenn ; sein Scherlein zu etwas beisteuern, a) reiñ e skodennig evit udb ; b) [dre skeud.] reiñ un tamm sikour (un tamm skoazell) evit udb, pouzeañ da ober udb, kenlabourat d'edb, kenlabourat d'ober udb.

beistimmen V.k.d. + dat. (hat beigestimmt) : jemandem beistimmen, fonnaat kaoz u.b., fonnaat mennad u.b., tuañ gant u.b., sevel gant u.b., sevel a-du (en tu, en un tu) gant u.b., mont en tu (en un tu, a-du) gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., brallañ war-zu u.b., mont en avel u.b., asantiñ gant u.b., asantiñ gant kaoz u.b., bezañ asant gant u.b., bezañ a-du gant u.b., pouzeañ a-du gant u.b., toniañ gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b. ; in diesem Punkt stimme ich Ihnen bei, a-du emaon ganeoc'h war ar poent-se, bez' emaon a-unan ganeoc'h war ar poent-se, aviz on ac'hanoc'h war ar poent-se, asant on ganeoc'h war ar poent-se, asantiñ a ran ganeoc'h war ar poent-se ; jemandem voll beistimmen, skeiñ e park u.b., pouzeañ a-du-kaer gant u.b., dont da bouzeañ a-du-kaer gant u.b., bezañ erru e park u.b., bezañ a-du penn-da-benn gant u.b., bezañ a-du-kaer gant u.b. ; ich stimme Ihnen voll bei, emaon plom er soñiñ ganeoc'h, a-du-kaer emaon ganeoc'h, a-unan-kaer emaon ganeoc'h, bez' emaon a-unan da gement a lavarit.

beistimmend ag. : asantus.

Adv. : evit asantiñ.

Beistimmung b. (-) : asant g., aotre g.

Beistrich g. (-s,-e) : [Bro-Austria, yezh.] skej g., virgulenn b.

Beitel g. (-,-) : [tekñ.] kizell-goad b.

Beitrag g. (-s, Beiträge) : 1. degasadenn b., skoazell b., harp g., skor g., perzhiadur g., kenober g., kenobererezh g., kendaolad g., lodenn b. ; seinen Beitrag leisten, a) kas ar c'harr a-raok, reiñ un tamm skoazell, reiñ e daol skoaz ; b) reiñ e skodenn, skodenniñ, boutinañ, paeañ e skodenn, paeañ skodenn, degas e lod, degas e lodenn ; seinen Beitrag zu einer kontroversen Debatte liefern, boueta an dael ; 2. Mitgliedsbeitrag, skod g., skodad g., skodenn b. ; die Beiträge einsammeln, dastum ar skodennoù, enkefiañ ar skodennoù ; 3. [dre heñvel. lenn.] pennad-skrid g. ; einen Beitrag für eine Zeitung liefern, kas ur pennad-skrid d'ur gelaouenn ; 4. [Bro-Suis] Beitrag à fonds perdu, skoaziadenn a-berzh Stad b.

beitragen V.k.d. (zu) (trägt bei / trug bei / hat beigetragen) : 1. kendougen, dafariñ (da), kendeurel (da), reiñ e skodenn, skodenniñ, boutinañ, lakaat e damm, degas e lod, degas e lodenn, reiñ un tamm sikour, reiñ un tamm skoazell, perzhañ [e], kemer perzh [e], kenober, kenoberiañ, kenlabourat [d'edb, d'ober udb], bezañ kevranñ [e] ; 2. [dre heñvel.] kendeurel ; das Seine dazu beitragen, seinen Teil dazu beitragen, ober e damm lod, ober e damm lodenn, kas ar c'harr a-raok, reiñ un tamm skoazell, reiñ e daol skoaz ; viel zu etwas beitragen, kaout un tamm mat a lod en udb, sikour un tamm mat eus e berzh e-unan evit ober udb, pouzeañ un tamm mat d'ober udb. ; die Meinung der Stadtbewohner wird zur Besserung der Verkehrsbedingungen auf unseren Straßen beitragen, ali kériz a gendaolo da wellaat an tremen-distremen en hor straedou, ali kériz a bouezo da wellaat an tremen-distremen en hor straedou ; zu freundschaftlichen Beziehungen zwischen Menschen beitragen, kendeurel da lakaat tud da goata, kendeurel da lakaat tud d'en em glevet, kendeurel da lakaat da vont war gresk ar peoc'h e-touez an dud ; zum Zustandekommen eines gültlichen Vergleichs beitragen, reiñ bod d'an dud d'en em glevet, reiñ bod d'an dud da skoulmañ un emglev ; zu Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen allen rassischen oder religiösen Gruppen beitragen, kendeurel da greskiñ ar c'hengompren, an habasket hag ar vignoniezh etre an holl strolladoù a ouenn pe a relijon disheñvel.

Beitragsanteil g. -s,-e) : kenskod g., skod g., skodad g., skodenn b., skodennad b., tamm g., lodenn b., perzhiadur g., keitrann b.

- Beitragsbemessungsgrenze** b. (-) : usvevenn ar surentez sokial b.
- beitragsfrei** ag. : digoust, evit netra.
- Beitragsklasse** b. (-n) : troc'had skodenniñ g.
- beitragspflichtig** ag. : dindan skodennoù.
- Beitragsrückerstattung** b. (-en) : daskor ar skodennoù g.
- Beitragssatz** g. (-es,-sätze) : feur skodenniñ g.
- Beitragssuntergrenze** b. (-n) : sol ar skodennoù g.
- Beitragszahler** g. (-s-) : skodenner g.
- beitreibbar** ag. : goulennadus, enkefiadus, dastaladus, ... a c'haller dastum, ... a c'haller enkefiañ, ... a c'haller daspugn, ... a c'haller deogiñ, ... a c'haller rekizañ.
- beitreiben** V.k.e. (trieb bei / hat beigerieben) : 1. dastum, enkefiañ, daspugn ; *Steuern beitreiben*, dastum (enkefiañ) tailhou ; *Forderungen beitreiben*, enkefiañ arc'hant dleet ; 2. [hemolc'h] *Wild beitreiben*, degas ar jiboez, poulzañ ar jiboez ; 3. [lu] deogiñ, rekizañ.
- Betreibung** b. (-en) : 1. dastumadeg b., dastumadur g., enkefierez b., enkefiadur g., enkefiañ g., enkef g., daspugnadur g. ; 2. [hemolc'h] degas-jiboez g. ; 3. [lu] deogadur g., rekizadur g.
- Betreibungsaufrag** g. (-s,-aufträge) : urzh enkefiañ g.
- Betreibungsgebühr** b. (-en) : mizoù enkef ls.
- beitreten** V.k.d. + dat. (tritt bei / trat bei / ist beigegetreten) : emezelañ, kenezelañ, emouestlañ, enrollañ ; zum Schutz seiner Interessen einer Gewerkschaft beitreten, emezelañ ouzh ur sindikad evit difenn e laziou ; einer Gesellschaft beitreten, emezelañ ouzh ur gevredigezh, mont e-barzh ur gevredigezh, dont da vezañ ezel en ur gevredigezh, enrollañ en ur gevredigezh, en em enrollañ ; einem Vertrag beitreten, dont da vezañ ezel (lodek) en ur c'henemglev, mont e-barzh ur c'henemglev ; einer Partei beitreten, kemer e gartenn-ezel en ur gostezenn bolitikel, mont e-barzh ur gostezenn bolitikel, emezelañ ouzh ur gostezenn bolitikel, emouestlañ en ur strollad politikel, enrollañ en ur strollad politikel.
- Beitritt** g. (-s,-e) : emezeladur g., kenezeladur g., kenvreuriadur g., enroll g., enrolladur g., entuadur g. ; [polit.] *Beitritt zu einem Staatsvertrag*, emezeladur en ur feur-emglev g.
- Beitrittserklärung** b. (-en) : diskleriadur emezelañ g., diskleriadur kenezelañ g., diskleriadur entuañ g.
- Beitrittsgesuch** n. (-s,-e) : goulen emezelañ g., goulen kenezelañ g.
- Beitun** n. (-s) : ohne mein Beitun, hep ma vijen aet da emellout en dra-se, hep din emellout, hep skoazell ebet eus va ferzh, hep din bezañ lodek e doare pe zoare.
- Beitzker** g. (-s-) : [joen.] kouchourenn b. [liester kouchourenned], lochenn b. [liester loched], kouskerez b. [liester kouskerezed].
- Beiwagen** g. (-s,-) : adkarr g., sitkarr g., kavell kostez g., botez b. ; *Motorrad mit Beiwagen*, karr-botez g.
- Beiwagenfahrer** g. (-s,-) : pasajour sitkarr g.
- Beiwerk** n. (-s,-e) : 1. advitrakoù ls., advinviajou ls., advenvegoù ls. ; 2. [choariva] kinklerezh g., prestou kinklañ ls. ; 3. [dre skeud.] schmückendes Beiwerk, stagadenn b., ouzhpennadenn b., stagadur g., tra ouzhpenn g.
- Beiwert** g. (-s,-e) : [mat.] kenefeder g. [liester kenefederioù], gwereder g. [liester gwerederioù], devouder g. [liester devouderioù], parenn b., gwezhiader g. [liester gwezhiaderioù].
- beiwohnen** V.k.d. + dat. (hat beigewohnt) : 1. arvestiñ ouzh, kemer perzh e, bezañ war al lec'h, bezañ war-dro ; *einem Feste beiwohnen*, kemer perzh en ur gouel ; 2. *jemandem beiwohnen*, ober gwele gant u.b., kousket gant u.b., ober ti bihan gant u.b.
- Beiwohner** g. (-s,-) : [istor] annezed estren hep gwirioù keodedad leun g.
- Beiwohnung** b. (-) : 1. kenvuhez b., kenannezadur g. ; 2. [gwashaus] serc'herez g., riboderez g., ajolberezh g. ; 3. darempredou rev ls., paradur g., embaradur g. ; 4. bezañs b., arvesterez g.
- Beiwort** n. (-s,-wörter) : 1. [yezh.] anv-gwan-doareañ g., anvdoareañ g. ; 2. [dre skeud.] schmückendes Beiwort, pri g., stagenn furmel b.
- Beiwurzel** b. (-,n) : [louza.] eilgwrizienn b. [liester eilgwrizioù].
- Beiz** b. (-en) : [Bro-Suis] : ti-chopin g., kafedi g., trapig g.
- Beizanlage** b. (-n) : [tekn.] staliadur skuriañ g., staliadur spurañ g., kenreizhiad skuriañ b., kenreizhiad spurañ b.
- Beizbad** n. (-s,-bäder) : [tekn.] soub skuriañ g., soub spurañ g.
- Beize¹** b. (-n) : 1. livaj g., intr g. ; 2. danvez daskrignat g., danvez skuriañ g., danvez spurañ g., spurer g. [liester spureroù], spuruz g., spuruzenn b., spuruzenn gimiek b. ; 3. [kegin.] hilienn b., glec'h-gwinêr g. ; 4. [hemolc'h] falch'unerez g.
- Beize²** b. (-n) : [rannyezh. ha Bro-Suis] : ti-chopin g., kafedi g., trapig g.
- Beizeichen** n. (-s,-) : [ardamezouriezh] diforc'h g. ; *Wappen mit Beizeichen*, skoed diforc'het g.
- beizeiten** Adv. : 1. e koulz, e-koulz-vat, e ratre, e poent hag en amzer, pa zere, krak d'ar poent, d'an ampoent, P. ku-ha-ka ; 2. abred, abredik, war an abred.
- beizen** V.k.e. (hat gebeizt) : 1. [kegin.] hiliañ, hiliennañ, glec'hiañ, glec'hîñ ; in Essig beizen, hiliennañ e-barzh gwinegr ; 2. [tekn.] schwarz beizen, ebenaat, duaat, duañ [ar c'hood] ; 3. livañ, intrañ ; 4. daskrignat, skuriañ, spurañ.
- Beizer¹** g. (-s,-) : [Bro-Suis] tavarnour g., ostiz g.
- Beizer²** g. (-s,-) : micherour stag ouzh greanterezh ar prenn g
- beizend** ag. : krgnus, daskrignus, spurus.
- Beizjagd** b. (-) : [hemolc'h] falch'unerez g.
- Beizjäger** g. (-s,-) : [hemolc'h] falch'huner g. ; *Beizjäger mit Adler*, ererour g. [liester ererourien].
- Beizkraft** b. (-,kräfte) : [kimiezh] daskrusted b., nerzh daskrignat g.
- Beizmittel** n. (-s,-) : [kimiezh] danvez daskrignat g., danvez skuriañ g., spuruz g., spuruzenn b., spuruzenn gimiek b., aozad spurañ g.
- Beizung** b. (-) : daskrign g., skurierezh g., spuradur g.
- Beizvogel** g. (-s,-vögel) : [hemolc'h] labous-preizh falch'unerez g., evn uhelnij g., uhelnijer g. [liester uhelnijerien], nijer g. [liester nijerien].
- bejagen** V.k.e. (hat bejagt) : hemolc'hîñ, chaseal, jiboesaat, jiboesa, jibera.
- Bejagung** b. (-) : hemolc'h g., hemolc'hadeg b., hemolc'herez g., chase g., jiboez g. ; die Bejagung von Fischottern, an dourgonarez g.
- bejahen** V.k.e. (hat bejaht) : asantiñ da, kavout mat, lavaret ya da, aprouiñ, bezañ a-du gant, grataat ; wer schweigt, der bejaht, tevel 'zo anzh, neb na larvar ger a zo asant, neb na larvar grik a asant.
- bejahend** ag. : 1. asantis ; im bejahenden Fall, e ken kaz ma vefe asantet, mard eo ya, mar bez asantet ; 2. [yezh.] ... kadarnaat, ... diogeliñ ; bejahender Aussagesatz, lavaren gadarnaat b., lavaren diogeliñ b. ; bejahende Form, stumm kadarnaat g., stumm diogel g.
- Adv. : dre ya.
- bejahendenfalls** Adv. : e ken kaz ma vefe asantet, mard eo ya, mar bez asantet.

bejahrt ag. : oadet, oajet, hoalek, hoalet, hoalus, war an oad, un tamm mat a oad dezhañ, paket un tamm mat a oad gantañ, aet bras war an oad, avañset en oad, avañsedik en oad.

Bejahung b. (-,en) : asant g., asantadur g., asantadenn b., kadarnadenn b., diogeladenn b., diogeladur g., haeradur g., haeradenn b.

Bejahungsadverb n. (-s,-ien) : [yezh.] adverb diogeliñ g.

bejammerc V.k.e. (hat bejammerc) : klemm en abeg da (eus, a, diwar-benn), trueziñ ouzh, trueziñ da, damantiñ da, hirvoudiñ da, kunudiñ abalamour da, keuziñ da, bezañ glac'haret gant, kañvaouiñ war (udb), kañvaouiñ da (udb), bezañ mantret e galon diwar c'hlac'hар en abeg da ; *jemanden bejammerc*, kaout truez ouzh u.b., truantal d'u.b., trueziñ ouzh u.b. ; *etwas bejammerc*, dougen kañvoù bras d'udb, kañvaouiñ war udb, kañvaouiñ d'udb, gouelañ d'udb.

bejammercswert ag. / **bejammercswürdig** ag. : hirvoudus, hirvoudek, damantus, mantrus, glac'harus, doanius, da glemm, truezus, truezus-bras, truezek, keuzius, reuzeudik, ranngalonus, daeraouus, kaezh [*lester keizh*], gouelus, gouelvanus, kañvaouus, morfontus, truek, tru, tristidik.

Bejammercswürdigkeit b. (-) : reuzeudigezh b., truegezh b., kaezhnez b., kaezhned b.

bejauchzen V.k.e. (hat bejauchzt) : youal da, youc'hal da, degemer [udb/u.b.] gant youc'hadennoù a levez, youc'hal a-leizh korzenn ha strakal e zaouarn [en enor d'u.b., en enor u.b.].

bejubeln V.k.e. (hat bejubelt) : youal da, youc'hal da, degemer [udb/u.b.] gant youc'hadennoù a levez, youc'hal a-leizh korzenn ha strakal e zaouarn [en enor d'u.b., en enor u.b.].

bekakeln V.k.e. (hat bekakelt) : [rannyezh.] *etwas bekakeln*, komz diwar-benn udb gant ur foerell a zisplegaduriù, dibluskañ pizh ur c'hraf bennak, ober tro gant e gaoz evit komz eus udb, reiñ tro d'e larvar (d'e gomzoù, d'e brezegenn), arabadiñ udb, stambouc'hañ udb., komz a-dreuz hag a-hed eus udb, astenn kaoziòù.

bekalmen V.k.e. (hat bekämpft) : [merdead.] dizaveliñ.

Bekalmungskegel g. (-s,-) : [merdead.] kernenn dizaveliñ b.
bekämpfen V.k.e. (hat bekämpft) : 1. sturm ouzh, stourd a-enep da, talañ ouzh, gounen ouzh, ober brezel da, brezeliañ a-enep, en em gannañ gant, diarbenn, diarbenn, parraat, parraat ouzh, mont en arbenn da, mougañ, enebiñ ouzh, pennañ ouzh, ober an harp ouzh, harpañ ouzh, harpañ a-enep, kaeañ ouzh, kas a-enep, difenn ouzh ; *etwas unermüdlich bekämpfen*, gounen harz-diharz ouzh udb ; *den Feind bekämpfen*, stourd ouzh an enebourien ; *die schlechten Gewohnheiten bekämpfen*, gounen ouzh an techoù ha plegoù fall ; *seine bösen Begierden bekämpfen*, kabestrañ e wallyouloù, damesaat e wallyouloù, sujañ e wallyouloù ; *der Kommunismus bekämpft den Kapitalismus*, ar gomunouriez a zo a-enep ar gevalaouriez ; *falsche Gerüchte bekämpfen*, leuskel levrini da redek war-lerch gedon unan bennak, divrudañ brudoù faos, diarbenn brudoù faos, kaeañ ouzh brudoù faos ; *die Verschmutzung der Umwelt bekämpfen*, difenn an endro, gwareziñ an endro, kaeañ ouzh saotradur an endro, ober brezel da saotradur an endro, difenn ouzh saotradur an endro ; *Unkraut bekämpfen*, lazhañ al louzeier fall, tennañ al louzoù, c'hwennat, dilouzaouañ an douar, dilastezañ an douar, dizouarañ al louzoù fall, dichaosiñ al louzoù fall, diframmañ al louzoù fall diouzh an douar, dilouzaouiñ, lazhañ ar c'hagn ; 2. [dre skeud.] *sich bis aufs Messer bekämpfen*, bezañ ganti lazhañ-da-lazh, bezañ ganti sach-da-sach.

Bekämpfung b. (-,en) : stourd [ouzh] g., stourmerez [ouzh] g., diarbenn g., diarbenn g., mougadur g., mougerez [ouzh] g., mougadenn b.

bekannt ag. : 1. anavezet, brudet, anav, anavet ; *eine bekannte Stimme*, ur vouezh anavezet b. ; *das bekannteste Beispiel, der bekannteste Vorfall*, an degouezh anavezetañ g. ; *öffentlich bekannt, allgemein bekannt, allseits bekannt*, noter, mil anavezet, mil vrudet, brudet kenañ, anat, anv, anavezet, stlenn, splann, tremen splann, tremen anat, anavezet d'an holl, anavezet gant an holl, gouezet gant an holl, [dispredet] gnaou ; *das ist allgemein bekannt*, se a ouier a-walc'h, se a ouier mat, n'emañ ket da c'houzout, brud a zo dre-holl, ar brud-se a zo a bep tu, anavezet eo gant an holl, ne gomzer a gen, an holl er goar ; *ich bin mit ihm bekannt*, en em anavezout a reomp, anaoudeien omp (Gregor), anavezout a ran anezhañ, unan hag a anavezan an hini eo, unan eus va anaoudegezh eo, un anaoudegezh din eo ; *dieser Mann ist mir nicht bekannt*, an den-se a zo dianav evidon, an den-se a zo un diavaezour evidon, an den-se a zo dianaoudek din, n'ouzon anv ebet eus an den-se, n'ouzon ket piv eo, n'anavezan ket anezhañ ; *über diese Menschen ist nichts bekannt*, ne ouzer doare d'an dudse ; *eine Person, von der nichts bekannt ist*, un den na ouzer doare dezhañ g. ; *soviel mir bekannt ist*, din da c'houzout, war a ouzon, diouzh a ouzon, hervez a ouzon, war a glevan, em anaoudegezh, a gement ha ma ouzon, a gement a ouzon, gant ma oufen, pa ouzon, a gement am befe soñj, gant va gouziegezh, kement ha ma oufen, kement a oufen, a gement a oufen, a gement ha ma oufen, da c'houzout ; *bekannt machen, bekannt geben*, reiñ da c'houzout, reiñ anaoudegezh eus, lakaat anavezout [udb], reiñ [udb] da anavezout, embann, bannañ, dierañ, kemann, degemenn, enkantiñ, anzav, doarentaat, liketañ, skritellañ, reiñ avel da, brudañ, disklozañ, diskuliañ, reiñ keal eus, doziñ, diskleriañ, spizañ, bonañ ; *jemandes Identität bekannt geben*, diskuliañ anv u.b., dizoleñ anv u.b., reiñ an dizolo war u.b. ; *durch die Medien bekannt machen, mediaouekaat* ; *[skingomz] etwas über die Sender bekannt geben*, skingas udb, reiñ keal eus udb dre ar skingomz, diskuliañ udb dre ar skingomz, disklozañ udb dre ar skingomz, doziñ udb dre ar skingomz, reiñ anaoudegezh eus udb dre ar skingomz, reiñ keloù eus udb dre ar skingomz, reiñ udb da c'houzout (da anavezout) dre ar skingomz, kemenn udb dre ar skingomz, ditourañ diwar-benn udb dre ar skingomz, titouriñ diwar-benn udb dre ar skingomz, kelaouiñ diwar-benn udb dre ar skingomz, reiñ liv eus udb dre ar skingomz, reiñ disaouzan eus udb dre ar skingomz, bannañ udb dre ar skingomz ; *feierlich bekannt machen*, embann war an ton bras, embann gant lid, embann gant kalz a zidampar (gant kalz a zistalac'h, gant kalz a zigoradur, gant kalz a zigorded, gant kalz a zigorou, gant foet bras) ; *etwas lautstark bekannt geben*, *etwas lautstark bekannt machen*, taboulinañ udb ; *jemanden mit jemand anderem bekannt machen*, kinnig u.b. da u.b. all, lakaat u.b. d'ober anaoudegezh gant u.b. all, kehentaat u.b. gant unan all, lakaat u.b. kehent gant unan all, lakaat u.b. e darempred gant unan all ; *darf ich Sie mit ihm bekannt machen* ? ha bez' e c'hellan kinnig anezhañ deoc'h ? ; *jemanden mit etwas bekannt machen*, diskuliañ udb d'u.b., reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb, enlaeziñ u.b. en udb, enlaeziñ u.b. d'ober udb. ; *mit etwas bekannt werden*, ober anaoudegezh gant udb ; *mit jemandem näher bekannt werden*, ober amploc'h anaoudegezh gant u.b., dont da gaout amploc'h anaoudegezh

eus u.b., mont pelloc'h en anaoudegezh u.b., dont da c'houzout hiroc'h diwar-benn u.b., dont da anavezout gwelloc'h u.b., dont da vezañ mignon gant u.b. (d'u.b.), skoulmañ liammoù a vignoniezh gant u.b., ober mignonaj gant u.b., ober kamaladiezh gant u.b., kemer u.b. da vignon, kamalata gant u.b., mignonaiñ gant u.b., mignonañ ouzh u.b., kamaradiañ gant u.b., kamaladiñ gant u.b., kenoalañ gant u.b., ober anaoudegezh vat gant u.b., ober kamaradiaj gant u.b. ; *er ist in Wien bekannt*, anavezet eo e Vienna, brudet eo e Vienna, brud en deus e Vienna ; *das ist mir längstens bekannt*, gouzout a ran an dra-se a-bell-gozh ; *das ist eine bekannte Sache*, brud a zo dre-holl eus an dra-se, ar brud-se a zo a bep tu, anavezet eo gant an holl, gouzezt eo gant an holl, ne gomzer a gen, embannet eo bet war ar groaz, embannet eo bet d'ar seizh avel, anat eo d'an holl ; *bekannt werden*, a) en em skignañ, en em ledañ, dont da vezañ brudet, dont da vezañ anavezet e-touez an dud ; b) brudañ, dont da vezañ brudet, gounit un anv kaer, gounit brud vat, gounit un tamm mat a vrud, pakañ un tamm mat a vrud ; *er ist dafür bekannt, dass er jähzornig ist*, ar brud en deus da vezañ buanek (kruk, brouzek, brouezus, imorus, feuls, kleiz, diribin, taer, nervus) ; *dieser Lehrer ist für seine Strenge bekannt*, brudet eo ar c'heleñner-se evit e rustoni ; *dieser Frevel wurde schnell überall bekannt*, ar brud a oa aet buan a-walc'h eus ar gwaldaol-se ; *von einem kleinen Kreis bekannt, wenig bekannt*, anavezet nebeut ; [kenwerzh] *eine rühmlichst bekannte Firma*, un embregerezh brudet mat (soulvrudet, eus ar re wellañ, eus ar re wellaik, eus ar vegenn) ; 2. [dre skeud., P.] *er ist bekannt wie ein bunter Hund*, brudet eo e pevar c'horn ar vro, anavezet eo e kement korn 'zo, anavezet eo evel ar bleiz, anavezet eo evel ar bleiz ruz, anavezet eo a bep tu, mil anavezet eo.

Bekannte(r) ag.k. g./b. : anaoudeg g. [*liester anaoudeien*], mignon g., keneil g., kile g., kariad g. ; *wir sind alte Bekannte*, en em anavezout a reomp abaoe pell, anaoudeien a-gozh omp ; *das ist ein Bekannter von mir*, unan hag a anavezan an hini eo, unan eus va anaoudegezh eo, un anaoudegezh din eo ; *Bekannte von mir wohnen in dieser Stadt*, anaoudegezh am eus er gêr-se, anaoudegezhioù din a zo er gêr-se o chom ; *sie wollte alte Bekannte besuchen*, c'hoant he doa mont da welet anaoudegezh kozh dezhi ; *dieser Herr ist ein guter Bekannter von Ihnen*, an aotrou-se en deus anaoudegezh vat ac'hanc'h ; *einige Bekannte und Verwandte*, ur bodadig anaoudeien ha kerent g. ; *er hat keine Bekannten und keine Familienangehörigen in der Gegend*, n'en deus na karr na kilhorouù er vro ; *ich konnte keine zehn Schritte gehen, ohne auf Bekannte zu treffen*, ne c'hallen ket ober dek kammed na welen tud anavezet ganin, ne c'hallen ket ober dek kammed hep bezañ dalc'het a-sav ; *wir sind hier unter Bekannten*, anaoudeien a zo ac'hanc'h.

Bekannte(s) ag.k. n. : gouvezad g. ; *etwas Bekanntes*, ur gouvezad g.

Bekanntenkreis g. (-es,-e) : *kelc'h an anaoudeien g., kelc'h ar vignonied g., daremprederez g., anaoudegezhioù ls.* ; *er hat einen breiten Bekanntenkreis*, anavezout a ra ur bern tud. **bekanntermaßen** Adv. : evel ma ouzomp, anat eo, anat eo d'an holl.

Bekanntgabe b. (-,-n) : 1. kemenn g., kemennadenn b., kemennad g., kemennadur g., embann g., embannidigezh b., embannerez g., diskliadiur g., notadur g., notenn b., dougidigezh b. ; *öffentliche Bekanntgabe*, kemenn d'an holl g., embann war ar groaz g., embann d'ar seizh avel g. ; 2.

diskuliadur g., diskulierezh g., diskuliadenn b. ; *Bekanntgabe eines Geheimnisses*, diskuliadur (diskulierezh) ur c'hevrin g.

Bekanntheit b. (-) : brud g., anvegezh b.

Bekanntheitsgrad g. (-,-e) : derez anvegezh g.

Bekanntheitäuschung b. (-,en) : [bred.] santimant faos da vezañ dirak un adro g., santimant faos da vezañ gwelet an drase dija g., ledkounañ g., lezvemor g., falskounañ g., touellkounañ g.

bekanntlich Adv. : ... evel ma ouzomp, ... evel ma oar an holl, ..., anat eo, ..., anat eo d'an holl.

Bekanntmacher g. (-s,-) : diskulier g., kemenner g.

Bekanntmachung b. (-,en) : 1. kemenn g., kemennadenn b., kemennadur g., kelaouadenn b., bann g., embann g., embannerez g., embannidigezh b., erkant g., dougidigezh b., dougadur g., bonnadur g., notadur g., notenn b., skrid-embann g. ; *amtliche Bekanntmachung*, kemenn kefridiel g., kemennadenn a-berzh ul levieren Stad b., kemenn d'an holl g. ; *gesetzliche Bekanntmachung*, emmoulladur lezennel g. ; *gerichtliche Bekanntmachung*, embann al lez-varn g. ; *laut Bekanntmachung*, evel ma'z eo bet embannet (kemennet), hervez pezh a zo bet embannet ; *Bekanntmachung von Gesetzen*, embannidigezh lezennou 'zo b., embannerez lezennou 'zo g., dougidigezh lezennou 'zo b. ; *Bekanntmachung des Aufgebots*, embannoù ls. ; 2. skrittell b., liketenn b., parchenn b.

Bekanntschaft b. (-,en) : 1. anaoudegezh b. ; *mit jemandem Bekanntschaft machen*, ober anaoudegezh gant (ouzh, en) u.b., kaout anaoudegezh gant u.b. ; *er gewinnt bei näherer Bekanntschaft*, talvezout a ra ar boan ober gwelloc'h anaoudegezh gantañ, talvezout a ra ar boan klask e anavezout gwelloc'h ; *neue Bekanntschaften schließen*, ober anaoudegezh gant (ouzh) tud nevez, kaout anaoudegezh gant tud nevez, ledanaat kelc'h e anaoudeien g. ; *sehr erfreut, Ihre Bekanntschaft zu machen*, laouen-meurbet on oc'h ober anaoudegezh ganeoc'h, ur joa vras eo evidon ober anaoudegezh ganeoc'h ; 2. anaoudeg g., anaoudegezh b., mignon g., keneil g., kile g., kariad g. ; *er hat eine große Bekanntschaft*, anavezout a ra ur bern tud ; *er brachte seine neue Bekanntschaft mit*, e vignon nevez a oa deuet gantañ.

Bekassine b.(-,-n) : [loen.] gioc'h g. [*liester gioc'ched*], gioc'h-lann g. [*liester gioc'ched-lann*], gavrig-an-hañv b., kefeleg-lann g. [*liester kefeleged-lann*].

bekehren V.K.e. (hat bekeht) : 1. kemmañ, treiñ, amdreïñ ; 2. gounit d'ar feiz, gounit da Zoue, treiñ etrezek Doue, treiñ etramek Doue, treiñ war-du Doue, treiñ ouzh Doue, andreïñ, distreiñ ; *einen Sünder von seinem Irrweg bekehren*, distreiñ ur pec'her ouzh Doue ; *zum Christentum bekehren*, avilañ ; [dre skeud.] vor *Bekehrten predigen*, koll glaour e c'henouù o klask gounit tud gounezet ; 3. kendrec'hiñ, gounit war.

V.em. : **sich bekehren** (hat sich (ak.) bekeht) : kemmañ kredenn, distreiñ ouzh Doue, distreiñ da Zoue, treiñ e galon ouzh Doue, treiñ ouzh Doue, treiñ war-du Doue, treiñ war-zu Doue, treiñ etrezek Doue, treiñ etramek Doue, en em dreiñ ouzh Doue, en em dreiñ war-zu Doue, en em dreiñ etrezek Doue ; *sich zum Katholizismus bekehren*, andreïñ ouzh ar gatoligiezh, degemer ar feiz katolik, degemer ar gatoligiezh da gredenn, treiñ ouzh ar gatoligiezh, treiñ war-zu ar gatoligiezh, en em dreiñ etrezek ar gatoligiezh, en em dreiñ etramek ar gatoligiezh, en em dreiñ ouzh ar gatoligiezh, treiñ war-du ar gatoligiezh, en em dreiñ etrezek ar gatoligiezh, kanttreiñ d'ar gatoligiezh ; *zum Islam bekehrt*, kanttroet d'an Islam.

Bekehrer g. (-s,-) : androer g.

Bekehrung b. (-,-en) : andro g., andreiñ g., distro da Zoue b., distro ouzh Doue b., emzistro da Zoue b., gounidegezh d'ar feiz b., kemm-kredenn g. ; *Bekehrung des Apostels Paulus, Bekehrung des Paulus, Pauli Bekehrung*, distro sant Paul ouzh Doue b. ; *Bekehrung des Sünders*, distro ar pec'her b.

Bekehrungseifer g. (-s) / **Bekehrungswut** b. (-) : abostolerezh g., abostoliezh b.

bekennen V.k.e. (bekannte / hat bekannt) : anzav, diskleriañ, diskuliañ, kofes, kofesaat ; *seine Sünden bekennen*, anzav (diskuliañ, kofes, kofesaat) e bec'hedou ; *seine Weltanschauung bekennen*, diskuliañ e gredenn, anzav e gredenn ; *Farbe bekennen*, diskuliañ eus peseurt spered eur buhezet, dispakañ e jeu, diskuliañ peseurt mennozh a zo en e spered, diskouez splann peseurt spered a geflusk an-unan, en em reiñ da anavezout (Gregor), en em savlec'hiañ, emsavlec'hiañ, mont gant an eeun, mont eeun ganti, mont didroidell dezhi, mont dezhi (lavaret e vennozh) hep kuzh seurt ebet, diskouez anat pet kompreñ a zo en an-unan ; *er musste endlich Farbe bekennen*, a-benn ar fin e rankas diskuliañ eus peseurt spered e oa buhezet, a-benn ar fin e rankas dispakaañ e jeu, a-benn ar fin e rankas diskuliañ peseurt mennozh a oa en e spered, a-benn ar fin e rankas diskuliañ peseurt spered a geflusk anezhañ, a-benn ar fin e rankas diskuliañ petra a oa anezhañ e gwirionez, a-benn ar fin e rankas diskouez e wir zremm, a-benn ar fin e rankas mont gant an eeun, a-benn ar fin e rankas mont eeun ganti, a-benn ar fin e rankas mont didroidell dezhi, a-benn ar fin e rankas mont dezhi (e rankas lavaret e vennozh) hep kuzh seurt ebet, a-benn ar fin e rankas en em reiñ da anavezout (Gregor) ; *nicht zu bekennen sein*, bezañ dianzavus.

V.em. **sich bekennen** (bekannte sich / hat sich (ak.) bekannt) : *sich schuldig bekennen*, anzav e wall, anzav e giriegezh, anzav e wallegezh, anzav e faot, anzavout e gablusted, anzav e gabluster, anzav ez eur kablus, dislonkañ e dorfed, en em lakaat da gablus, diskargañ e c'hor, dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn ; *ich bekenne mich schuldig*, anzav a ran ez on kablus ; *sich zu einem Anschlag bekennen*, anzav ur gwalldaol, anzav ez eur kiriek d'ur gwalldaol, sammañ atebegesh ur gwalldaol, reiñ da c'houzout ez eur aozer ur gwalldaol, reiñ da anavezout ez eur oberer ur gwalldaol, reiñ da anavezout ez eus bet c'hoarvezet ur gwalldaol en anv an-unan ; *sich zum Islam bekennen*, diskleriañ e fas an heol bezañ a-du gant an Islam, diskleriañ e feiz en Islam, anzav e feiz en Islam ; *sich zu einem Kind bekennen*, anzav ur bugel, anzav ez eo ur bugel e vugel hervez al lezenn, lakaat ur bugel war e anv, asantiñ e vele lakaet ur bugel war e anv ; *sich offen zum Marxismus-Leninismus bekennen*, embann bezañ marksour-leninour.

Bekenner g. (-s,-) : 1. diskibl g., feiziad g., dalc'hiad g., heulier g., mab speredel g., sekennour g. ; 2. anzaver ar feiz g.

Bekenneranruf g. (-s,-e) : pellgomzadenn evit sammañ atebegesh ur gwalldaol bennak b., pellgomzadenn evit anzav ur gwalldaol bennak b.

Bekennerbrief g. (-s,-e) / **Bekennerschreiben** n. (-s,-) : lizher evit sammañ atebegesh ur gwalldaol bennak g., lizher evit anzav ur gwalldaol bennak g., lizher anzav g.

Bekenntnis n. (-ses,-se) : 1. anzav g., anzavidigezh b. ; *ein Bekenntnis ablegen*, anzav, anzavout, ober un anzavadenn, ober un diskarg eus e dorfedou, anzav e wall, P. dont e-barzh, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, diskargañ e c'hor, dislonkañ e dorfedou ; *die Bekenntnisse des heiligen Augustinus*, anzavadou sant Eosten ls. ; 2. kredenn b. ; *die grundlegenden Bekenntnisse*, ar c'hreañsou ls. ; 3. diskleriadur a feiz g.

bekenntnisfrei ag. : laik ; *bekenntnisfreie Schule*, skol laik b., [gwashaus, dispredet] skol an diaoul b., skol digristen b., skol dibater b., skol dizoue b.

Bekenntnisfreiheit b. (-) : frankiz war tachenn ar relijon b., frankiz krediñ b.

Bekenntniskirche b. (-) : iliz anzaverien ar feiz b. [iliz protestant krouet en XX^{vet} kantved].

bekenntnislos ag. : digredenn.

bekenntnisneutral ag. : laik ; *das Schulwesen bekenntnisneutral gestalten*, laikaat ar skolioù.

Bekenntnisschule b. (-,-n) : skol gredennel b., skol stag ouzh ur gredenn bennak b.

beketteln V.k.e. (hat bekettelt) : [stammerezh] advailhañ.

bekielen V.k.e. (hat bekielt) : pluañ, pluñvañ.

bekiesen V.k.e. (hat bekiest) : grozolañ, meinañ.

beklagen V.k.e. (hat beklagt) : 1. klemm ; *er ist zu beklagen*, fall eo dezhañ, hennezh n'eo ket ebat e zoare 'vat, trist eo e zoare, mont a ra fall ar bed gantañ, deur am eus gantañ, trueziñ a ran outañ, gloazañ a ra ac'hanon gwelet ar paourkaezh den-se, truez eo anezhañ / siwazh dezhañ / e glemm a ran / klemm a ran anezhañ / truez am eus outañ (Gregor), truez am eus dezhañ, klemm a ran dezhañ ; *er ist nicht zu beklagen*, n'eo ket da glemm, n'eo ket drouk e draou, n'eo ket fall dezhañ, barrek eo, ebat eo e zoare ; *jemanden beklagen*, kaout (kemer) truez ouzh u.b., kaout truez d'u.b., kemer truez war u.b., kaout damant ouzh u.b., sellet a-druez ouzh u.b., kendrueziñ ouzh u.b., trugarezziñ ouzh u.b., trueziñ ouzh u.b., trueziñ d'u.b., truantal ouzh u.b., truantal d'u.b., klemm u.b., klemm d'u.b. ; 2. klemm en abeg da (eus, a(g), diwar-benn, diouzh, gant, diwar-bouez), trueziñ ouzh, trueziñ da, damantiñ da, hirvoudiñ da, kunudiñ abalamour da, keuziñ da, keuziañ da, bezañ glac'haret gant, bezañ mantræt e galon diwar c'hlac'hар en abeg da ; *sein Los beklagen*, klemm war e stad, klemm ouzh e blanedenn ; *ein Unglück beklagen*, bezañ glac'haret gant ur gwalleur bennak, bezañ mantræt e galon diwar c'hlac'hар en abeg d'ur walleur bennak ; *seine Armut beklagen*, klemm war e baourenteñ.

V.em. : **sich beklagen** (hat sich (ak.) beklagt) : klemm, termal, klemmichal, kestal, hirvoudiñ, keinal, kunudañ, truantal, en em chaokat, trueziñ, cherjal, damantiñ ; *sich über etwas (ak.) beklagen*, klemm war udb, klemm diwar-benn udb, klemm diouzh udb, klemm ouzh udb, klemm eus udb, klemm ag udb, klemm gant udb ; *sich über seine Lage beklagen*, klemm doanius war e stad ; *sich über sein Los beklagen*, klemm ouzh e blanedenn ; *sich über jemanden beklagen*, klemm diwar-bouez u.b. ; *er beklagt sich dauernd*, bepred e vez o klemm, klemm-diglemm a ra dalc'hmat, klemm a ra dalc'hmat, ne ra ken nemet klemm, ur revr war wigour a zo anezhañ, emañ atav o wigourat, e erbediñ a zlefed da sant Diboan, klemm-klemm eo, klemm-diglemm eo, pebezh klemm-klemm ! kest-kest eo, kunuc'henniñ a ra evit kement bramm 'zo tout, ne ro ket ur peoc'h gant e glemmicherezh, ne baouez ket a ober e druantou, ne baouez ket a druantal, hennezh a vez ordinal o truantal, ne baouez ket gant e yezhou fall, aesoc'h eo klemm evit kaout poan, hennezh a zo ur bugel pikous ; *sie beklagen sich nicht allzu sehr*, ne glemmont ket re en holl ; *obwohl sie schon allerhand besitzen, beklagen sie sich dauernd*, hag-eñ pegement a draou o deus dija e vezont atav o klemm ; *diese Leute, die sich dauernd beklagen, können einem auf die Nerven gehen*, kazus e vez klevet an dud o klemm war gement tra 'zo tout ; *sich über etwas (ak.) bei jemandem beklagen*, klemm ouzh u.b. war udb, klemm ouzh u.b. diwar-benn udb, ober e glemmoù d'u.b., ober e glemm d'u.b. ; *sie beklagen sich über die Höhe der Miete*, klemm a reont e rankont paeañ re

ger evit o feurm ; er kann sich nicht beklagen, n'en deus ket da glemm, n'eo ket drouk e draou, n'en deus ket lech'da glemm, n'eo ket da glemm, arabat dezhañ klemm, pec'ched en dije o klemm, pec'ched e vefe dezhañ klemm ; sich darüber beklagen, dass / sich bekagen, dass, klemm e ...

beklagenswert ag. / **beklagenswürdig** ag. : hirvoudus, hirvoudek, damantus, mantrus, doanius, glac'harsus, kañvaouus, keuzius, keuziadus, morfontus, despetus, reuzeudik, gwalleürus, maleürus, da glemm, truezus, truezek, trist an traouù gantañ, trist e zoare, reuzeudik, ranngalonus, kaezh [*liester keizh*], gouelus, gouelvanus, klemmvanus, tristidik.

beklagt ag. : enkablet.

Beklagte(r) ag.k. g./b. : [gwir] tamallad g., tamalladez b., enkabled g., enkabledez b., kehuzed g. [*liester kehuzidi*], kehuzedez b., emzifennner g., emzifennerez b., difenner g., difennerez b.

beklatschen V.k.e. (hat beklatscht) : 1. *jemanden beklatschen*, strakal e zaouarn d'u.b., stlakañ e zaouarn d'u.b., tarzhañ e zaouam d'u.b. ; 2. [dre astenn.] *jemanden in übler Weise beklatschen*, droukkomz eus u.b. gant displedoni, ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, gwalch'iñ gros saeoù, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votoù d'u.b., drouklavaret war u.b. gant displedadurezh, flipata u.b., pilat u.b., dantañ u.b. en un doare displed, lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., displuñvañ e benn d'u.b. gwashaat u.b., ober divalav d'u.b., glabousañ u.b., dismegañsiñ u.b., dispenn u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., mezhekaat u.b., flemmañ u.b., lavaret droug diwar-benn u.b., kaketal u.b., dispenn brud u.b., dispenn u.b. da dud all, didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., gwallgomz eus u.b., droukkomz (gwallgomz) diwar-benn u.b., duañ u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., drouklavaret war u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg diouzh u.b., droukprezeg eus u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'h'iñ diwar-benn u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., lañchennañ u.b., komz drouk diouzh u.b., fallgomz ag u.b., gwallgomz ag u.b., chupennañ war u.b., dispenn chupenn u.b., pikañ e chupenn d'u.b., glabousat u.b., astenn e deod diwar-benn u.b., pikañ u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., plaenaat porpant u.b., teodata diwar-benn u.b., dresañ porpant u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., gwiskañ u.b., hiboudiñ.

beklauen V.k.e. (hat beklaut) : *jemanden beklauen*, laerez h u.b., c'hwiliañ u.b., flipañ u.b., kignat u.b., krignat u.b., touzañ u.b. ; *den konnten sie nicht leiden*, er hatte sie doch einmal beklaut, ne garent ket an den-se, laeret ma oant bet ur wech gantañ.

bekleben V.k.e. (hat beklebt) : 1. pegañ, spegañ, kaotañ ; 2. skritellañ, liketañ, tikedenniñ.

bekleckern / beklecksen V.k.e. (hat bekleckert / hat bekleckst) : P. saotrañ, tarchañ, kousiañ, bastrouilhañ, balbouzañ, bodoc'h'añ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, ober glabousou war, ober mastar war ; er hat sein Heft bekleckert, graet en deus mastar war e gaier.

bekleiden V.k.e. (hat bekleidet) : 1. gwiskañ, goleiñ ; wer so leicht bekleidet ist, kann nur frieren, an hini a vez ken diwiskse (a vez gwisket ken nebeut, a vez gwisket ken skañ) en devez riv ; mit einem Pullover bekleidet, war korf e stammenn, e korf e stammenn, gwisket gant ur stammenn ; mit Purpur und Scharlach bekleidet, gwisket a voug hag a skarleg ; mit Holz bekleiden, koadañ, lambruskañ ; mit Marmor bekleiden,

marbrañ ; mit Papier bekleiden, paperañ, lakaat paper-moger ouzh ; mit Tafelwerk bekleiden, lambruskañ ; 2. [dre skeud.] delc'her, embreger, seveniñ ; ein hohes Amt bekleiden, bezañ plaset uhel, bezañ en ur garg vras, bezañ en ur garg varruhel, bezañ en ur garg uhel, delc'her (embreger, seveniñ) ur garg varruhel, delc'her (embreger, seveniñ) un uhelgarg ; mehrere Ämter bekleiden, berniañ kargoù, [dre fent] laerez poan ar re zilabour.

V.em. : **sich bekleiden** (hat sich (ak.) bekleidet) : en em wiscañ, gwiskañ e zilhad, lakaat e zilhad, lakaat e zilhad endro d'an-unan, en em bour'hañ.

bekleidet ag. : gwisket, dilhadet ; mit einem Pullover bekleidet, war korf e stammenn, e korf e stammenn, gwisket gant ur stammenn ; mit Purpur und Scharlach bekleidet, gwisket a voug hag a skarleg ; leicht bekleidet, gwisket skañ, dilhadet skañ ; einer der so leicht bekleidet ist, kann nur frieren, an hini a vez ken diwiskse (a vez gwisket ken nebeut, a vez gwisket ken skañ) en devez riv.

Bekleidung b. (-,en) : 1. gwisk g., gwiskamant g., dilhad g./ls., gwiskadur g., gwiskadurezh b. ; in leichter Bekleidung, gwisket skañ ; 2. [dre skeud.] *Bekleidung eines Amtes*, enkargadur g., sevenidigez ur garg bennak b., embregerezh ur garg bennak g. ; *Bekleidung einer Würde*, embregerezh un uhelgarg bennak g., enkargadur en ur vriegezh bennak g.

Bekleidungsbranche b. (-) : dilhaderezh g.

Bekleidungsgeschäft n. (-s,-e) : stal dilhad b.

Bekleidungsindustrie b. (-) : dilhaderezh g., aozerezh dilhad g., ijinerezh an dilhad g.

bekleistern V.k.e. (hat bekleistert) : induañ gant kaot, lindrenniñ gant peg.

beklemmen V.k.e. (hat beklemmt) : 1. gwaskañ, gwaskennañ, stardañ, enkañ, moustrañ, mac'h'añ, mac'h'añ war, mougañ ; 2. [dre skeud.] ankeniañ, enkreziñ, nec'h'iñ, direnkañ, nec'hañsiñ, doaniañ, mantrañ, gwanañ, mac'h'añ war, anoaziñ, souriñ war.

beklemmend ag. : estlamm, ankenius, enkreuzus, nec'hus, morc'hedus, estrenvanus, sammus, bec'hius, moustrus, gwaskus, dinerzhus, ranngalonus, doanius, glac'harsus, anoazus, rec'hus, tagus, trabusus, tregasus, trevellus, chalus, trechalus, chifus, bac'h, mousgus ; eine beklemmende Lage, ur blegenn ziae b., un enkadenn b., ur gwall blegenn b., ur stad ankenius b.

Beklemmung b. (-,en) : 1. anken b., enkrez g., enkrezzenn b., nec'h g., barr enkrez g., tarzh-kalon g., gwask g., gwaskerez g., gwaskadur g., mac'herez g., stardadenn b., estlamm g., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., moustr-kalon g., moustr g., moustrerez g., morc'hed g./b., barr enkrez g., tarzh-kalon g., mac'herez g., stardadenn b., erez b., hirvoud g. ; 2. [mezeg.] simuc'h g.

beklommen ag. : enkrezet, war enkrez, nec'het, ankeniet, doanik, balch'ek, gwasket, gwaskennet, stouvet, stardet, doaniek, mantret, morc'hedus, karget e vazh a spern, dindan e anken, du e benn, du e zremm, ur galonad en e greiz ; *beklommenen Herzens*, stouvet, sammet e galon, bec'hiet e galon, lizzennet e galon hag e spered gant nec'h hag enkrez, stardet e galon, diaes e galon, bihan e galon, gwasket e galon, skoet e galon, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, un enkrez war e spered, koumoul war e spered, mantr en e galon, mantret e galon ; *beklommen aussehen*, bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezañ mantret e zremm, bezañ du e benn, bezañ du e zremm ; *warum siehst du denn so beklommen aus ? warum machst du ein so beklommenes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

Beklommenheit b. (-) : enkrez g., enkrezzenn b., anken b., kalonad b., ranngalon b., diframm g., glac'har g., bihanec b., trubuilh g., nec'h g., grevañs b., gwask g., gwaskerezh g., gwaskadur g., tristidigezh b., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., moustr-kalon g., moustr g., moustrerez g., morc'hed g./b., barr enkrez g., tarzh-kalon g., mac'herezh g., stardadenn b., erez b., estlamm g., hirvoud g., treant g.

beklopfelt ag. : [ardamezouriez] bazhoulet ; **beklopfelt** Glocke, kloc'h bazhoulet g.

beklopfen V.k.e. (hat beklopfet) : 1. skeiñ a daolioù bihan gant, pigosat a daolioù skañv war ; 2. [mezeg.] kiziata, skeiñ a daolioù bihan ouzh, pigosat war ; 3. [mengleuz.] sontañ.

bekloppet ag. : skoet, sot-magn, diot-magn, nay, diot-nay, pitilh, sot-ran, ur penn ki anezhañ, sot evel ur c'hwil-derv, sot evel ur Gwenedad, sot evel ur bailh, sot evel ur pod kouez, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhañ, ur c'hakouz anezhañ, un tamm kakouz anezhañ, ur penn-touilh anezhañ, ur c'had'her polos anezhañ, ur paourkaezh diod anezhañ, brizh ; *er ist völlig bekloppet*, aet eo ganto - hennezh a zo pitilh, hag a zo - hennezh a zo brizh da vat - mat eo da dreïn ar rod - hennezh a zo tremen sot - [dre eilpenn-ster e brezhoneg] aet eo er-maez a sod - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitilh, -ran, -plaen) - hennezh a zo diot-magn - hennezh a zo sot da stagañ - hennezh a zo mat da stagañ - stagapl eo - hennezh a zo tok-tok - kollet eo gantañ e skiant-vat - aet eo gant ar c'hatar - foll-bras eo - foll-tremenet eo - foll-mik eo - foll-magn eo - paket en deus anezho.

beknabbern V.k.e. (hat beknabbert) : kignat, mougnañ, pitouilhat, mandrouilhat, muñsat, pismigañ, ragnat, moustaña.

beknackt ag. : sot-magn, diot-magn, nay, diot-nay, pitilh, sot-ran, brizh, ur penn ki anezhañ, sot evel ur c'hwil-derv, sot evel ur Gwenedad, sot da stagañ, mat da stagañ, stagapl, sot evel ur bailh, sot evel ur pod kouez, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhañ, ur c'hakouz anezhañ, un tamm kakouz anezhañ, ur penn-touilh anezhañ, ur c'had'her polos anezhañ, ur paourkaezh diod anezhañ.

beknien V.k.e. (hat bekniert) : P. *jemanden beknnen*, arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, diaezañ) u.b., garchennat ouzh u.b., tarabazhiñ u.b., hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., trabasat u.b., ober trabas d'u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., darbariñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., siguriñ u.b., daoubenniñ u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., terriñ e benn d'u.b., atahinañ u.b.

beködern V.k.e. (hat beködert) : boueta, paskañ, emorsañ ; *einen Haken beködern*, paskañ un higenn, emorsañ un higenn, boueta un higenn ; *nicht beköderter Haken*, higenn divoued b. ; *eine Falle beködern*, boueta un antell ; *einen Hummerkorb beködern*, boueta ur c'havell.

Beködern n. (-s) : bouetaerez g., boueta g.

bekohlen V.k.e. (hat bekoht) : [merdead.] pourvezañ glaou da, pourvezañ eus glaou, pourchas glaou da, darbariñ glaou da.

bekommen V.k.e. (bekam / hat bekommen) : 1. dont da gaout, kaout, kavout, tapout, pakañ, resev, degemer, opten, gounit ; *was bekommst du dafür ?* petra az po en eskemm ? ; *wie viel bekommen Sie von mir ?* pegement e tlean deoc'h ? ; *einen Brief bekommen*, kaout lizher, kaout (degemer, resev) ul

lizher, degouezhout ul lizher d'an-unan ; *Ihr Paket habe ich gestern bekommen*, degouezhet eo ho kasadenn dec'h ganin, en em gavet eo ho kasadenn dec'h ganin, bet em eus ho kasadenn dec'h ; *ich habe gestern einen Brief von ihr bekommen*, dec'h em boa bet lizher diganti ; *von meinem Sohn bekomme ich jede Woche einen Brief*, bep sizhun em bez ul lizher digant va mab ; *hast du meinen Brief bekommen ?* bet ec'h eus va lizher ? ; *das bekommt er von mir ganz bestimmt nicht*, n'en devo ket an dra-se diganin beped (atav) ; *überall bekamen sie die gleiche Antwort*, e kement lec'h ma o devoa goulennet e veze graet an hevelep respont ; *vergleichbare Produkte bekommen Sie nirgends billiger*, ne gavfed ket seurt produioù a well marc'had neblec'h ebet ; *Geld bekommen*, resev arc'hant / touch arc'hant (Gregor), degemer arc'hant, kaout arc'hant digant u.b., degouezhout arc'hant d'an-unan ; *seinen Lohn bekommen*, touch e bæ, kaout e c'hopr ; *etwas als Erbe bekommen*, kaout ubd da lod, kaout ubd evit e lod, kaout ubd evit e rann ; *etwas umsonst bekommen*, kaout ubd evit netra, bezañ roet ubd d'an-unan evit netra, kaout ubd hep paeañ ur sisourt ; *von mir bekommt ihr keinen einzigen Heller !* mallozh diner n'ho po-hu diganin ! ; *er bekommt alles, was er will*, ne vez dirannet eus seurt ebet ; *sie hätte so gern Kinder bekommen*, goulennet a-walch he dije kaout bugale ; *diese Frau musste lange warten, bevor sie ihr erstes Kind bekam*, chomet e oa ar vaouez-se pell hep he devout bugale ; *ich habe nicht die Frau bekommen, die ich hätte bekommen sollen*, n'em eus ket bet ar vaouez a zlejen bezañ bet ; *mit dem Lineal was auf die Finger bekommen*, pakañ un taol reolenn war e vizied ; *Asyl bekommen*, kavout bod, kavout golo, kaout herberc'h ; *Ohrfeigen bekommen*, tapout flac'hadoù, pakan flac'hadoù, eostin flac'hadoù ; *er bekam rechts und links eine hinter die Ohren*, pakañ a reas ur c'houblad flac'hadoù ; *einen Hieb bekommen*, einen Schlag bekommen, tapout un taol, pakañ un taol, kaout un taol digant u.b. ; *ich bekam eine aufs Maul*, tapet em eus bet un taol, tapet em eus bet ur mojad ; *Zufriedenheit bekommen*, kaout e c'hoant, kaout e vennozh, kaout e vennad, kaout e c'houlenn ; *[relij.] die letzte Ölung bekommen*, bezañ nouennet, bezañ nouet, kaout an nouenn, resev an nouenn, kaout e urzhoù diwezhañ, kaout e reizhoù diwezhañ, kaout beleg a-raok mervel ; *er hat die letzte Ölung bekommen*, an olev a zo bet roet dezhañ, nouennet eo bet, resevet en deus an nouenn, bet en deus e groaz-nouenn, bet en deus e reizhou diwezhañ, P. siret eo bet e votoù dezhañ, lardet eo bet e dreid dezhañ.

2. gant zu + un anv-verb : dichañsañ ; *das spannendste Buch, das ich jemals zu lesen bekommen habe*, al levr plijusañ ez eo bet dichañset din lenn ; *Ihre Tochter ist das hübscheste Mädchen, das ich je zu sehen bekommen habe*, n'em eus gwelet biskoazh kaeroc'h plac'h yaouank eget ho merc'h evit plijout da'm daoulagad ; *er bekommt es mit mir zu tun*, d'ober en devo ganin, afer ouzhin en devo, klevet a raio e jeu ganin-me, ur guchenn (e bater, e setañs, e begement) a glevo ganin-me, hennezh a glevo ganin ; *wenn uns irgendwelche Leute angreifen, bekommen sie es mit mir zu tun*, e ken kaz ma teufe unan bennak da dagañ ac'hanomp e respontin anezho (ez in dezhzo) ; *er bekommt es mit der Angst zu tun*, moan eo bremañ an traou gantañ, moan eo bremañ e revr gantañ, moan eo bremañ e wadegenn, n'eo ket c'hwezet dezhañ ken, diaes eo bremañ evel en ur roched reun, sevel a ra aon ennañ, sevel a ra aon gantañ, kemer a ra aon, kemer a ra from, kregiñ a ra aon ennañ, kregiñ a ra doan ennañ, dont a ra aon dezhañ, emañ o serriñ ar gwali avel, deuet

ez eus morc'hed dezhañ, sec'hañ a ra gant ar spont, bec'h a zo bremañ warnañ, bec'h a zo bremañ war e chaosoù, e bec'h emañ, lakaet e vez e wad da dreïñ e gwellien ; *wenn ich nach Hause komme, werde ich etwas zu hören bekommen*, soroc'h am bo (trouz am bo, gourdrouz a glevin, ur guchenn a glevin, ur guchenn a bakin, va jeu a glevin, kroz a glevin, gourdrouzet e vin, klevet a rin traou, graet e vo un dañs hep soner ganin, langaj am bo, pakañ a rin va fegment, klevet a rin storlok, tapout a rin trouz, tapout a rin kroz) p'en em gavin er gér ; *ich habe keinen Menschen zu sehen bekommen*, n'em boa ket gwelet kristen, n'em boa ket gwelet ur c'christen, n'em boa ket gwelet ur c'christen-Doue, n'em boa ket gwelet ur penn-kristen, n'em boa ket gwelet ur penn-ki, n'em boa gwelet den ganet ebet, n'em boa gwelet den krouet ebet, n'em boa ket gwelet un den bev.

3. gant un anv-gwan verb ; *er bekommt das Buch geschenkt*, profet e vo al levr dezhañ ; *er bekommt den Aufsatz geschickt*, kaset e vo ar pennad-skrid dezhañ ; *jeder neue Mitarbeiter bekommt ein eigenes Kleiderfach zugewiesen*, pep a gombod evit an dilhad a vez roet d'an implijidi nevez ; *von jemandem etwas geliehen bekommen*, (am)prestañ udb digant u.b., bezañ prestet udb d'an-unan gant u.b. ; *ich habe von meinem Cousin tausend Euro geliehen bekommen*, ur prest mil euro am eus bet digant va c'henderv.

4. gant un anv-gwan ; *etwas satt bekommen*, dont da vezañ skuizh (eok) gant udb, tapout e walch'h eus udb, sevel heug d'an-unan ouzh udb, bezañ erru heug (faezh, dotu, skuizh, poazh) gant udb, bezañ darev gant udb.

5. [dre héfivel.] *ein Kind bekommen*, gwilioudiñ, kaout ur bugel, genel ur bugel d'an-unan, degouezhout ur bugel gant an-unan ; *Junge bekommen*, kelinañ, porc'hellañ, halañ, nodiñ, treiñ ; *die Bäume bekommen im Frühling Laub*, deliaouiñ a ra ar gwez en nevez-amzer ; *Zähne bekommen*, sevel dent d'an-unan, kas dent ; *Federn bekommen*, sevel plu war an-unan, pluañ, pluñvañ ; *Runzeln bekommen*, krec'higelliñ, roufennañ, gweñvañ, krizañ ; *sie bekamen Durchfall*, deuet e oa ar red-kof dezho ; *einen roten Kopf bekommen*, dont ruz-glaou, sevel ar ruz d'e benn, ruziañ ; *der Mörtel bekommt Risse*, komañs a ra an indu skarnilañ, komañs a ra an indu da skarnilañ, emañ an indu o skarnilañ ; *den Schnupfen bekommen*, dastum sifern, siferniñ, stropañ ur sifern ouzh an-unan, tapout sifern ; *Hunger bekommen*, sevel naon gant an-unan, sevel naon d'an-unan, dont e galon da zigeriñ, dont naon d'an-unan, komañs kaout naon, komañs da gaout naon ; *einen Verweis bekommen*, tapout ur c'hemenn groñs, bezañ karezet, tapout ur garez ; *Furcht vor etwas bekommen*, sevel aon gant an-unan (kregiñ aon en an-unan, kemer aon) rak udb ; *er bekommt Lust zu ...*, treiñ a ra en e benn [ober udb], sevel a ra c'hoant dezhañ [d'ober udb].

6. [dre astenn.] *von etwas Wind bekommen*, kaout keloù eus udb, klevet anv (meneg) eus udb, kaout avel eus udb ; *zu Gesicht bekommen*, merzout, gwelet al liv eus ; *er hat noch nie etwas von seinem Geld zu Gesicht bekommen*, n'end eus Morse gwelet al liv eus e arc'hant ; *jemanden in seine Gewalt bekommen*, lakaat u.b. da sujañ d'e veli, trech'hiñ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'e youl, kaout al levezon war u.b. ; *sich (ak.) wieder in die Gewalt bekommen*, kavout adarre e aez hag e blaen, en em vestroniañ, dont en an-unan (ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.), divorfilañ, adkavout e gempouez (e blom, e grog), en em adkavout a-blom, ober un dastum, en em gavout, dont en-dro war e du, difallañ, adsevel war gorre e vec'h, dont en e stern, sevel e chouk ; *P. einen Korb bekommen*, kaout ur c'habestr, kaout ur gabestrenn, pakañ un torkad

kerc'h, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout e sac'h digant u.b., kaout e zigouvi digant u.b., tapout un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout herr.

V.k.d. + dat. (bekam / ist bekommen) : bezañ diouzh, degouezhout ; *das Trinken bekommt ihm nicht*, evañ n'eo ket dioutañ ; *der Wein bekommt dir nicht*, ar gwin ne zegouezh ket dit, ar gwin n'eo ket diouzhit ; *dieses Fleisch ist mir nicht gut bekommen*, diaezet e oan bet gant ar c'hig-se, en em gavet e oan diaes diwar an tamm kig-se, deuet e oa an tamm kig-se da neuñviñ war va c'halon ; *diese Speise bekommt mir besonders gut*, flouraet e vez va c'halon gant ar meuz-se ; *wohl bekommt's*, da skrin ho kalon ! d'ho tied ! yec'ched deoc'h ! yec'ched digant Doue ! kalon vat deoc'h ! Doue r'ho pennigo (d'ho miro, d'ho kendalc'h) ! mil vad deoc'h ! ; *es wird ihm nicht gut bekommen, weiter unter freiem Himmel zu arbeiten*, fall eo dezhañ chom er-maez da labourat.

V.em. : sich bekommen (bekamen sich / haben sich (ak.) bekommen) : P. *endlich bekamen sie sich*, hag a-benn ar fin e oant deuet a-benn da zimeziñ an eil d'egile.

bekömmlich ag. : 1. ... a c'haller kavout ; 2. mat, aes da ziskenn, skañv, treizhus, treizh, disamm, divec'h, goüs ; *schwer bekömmlich*, teuc'h, sammus, kargus, bec'hius, pounner, diaes da ziskenn, diaes da fontañ, ... a chom war ar galon, ... a chom da neuñviñ war ar galon, stambouc'hus, diaes da boazhañ er c'hof, diaes da boull ar galon, kriz da boull ar galon, kalet da boull ar galon, diaes da wiriñ, stomokus, stomogus, sammus d'ar galon, sammus d'ar stomog, pounner d'ar galon ; *Bohnen sind schwer bekömmlich*, poazhadur ar fav a vez diaes, fav a vez diaes da wiriñ, fav a zo diaes da ziskenn, fav a chom war ar galon, fav a vez diaes da boazhañ er c'hof, fav a vez diaes da boull ar galon, fav a zo kriz da boull ar galon, fav a vez kalet da boull ar galon, boued teuc'h da zebrïñ a zo eus ar fav ; *bekömmliche Kost*, boued aes da ziskenn g., boued aes da dreizhañ g., boued divec'h d'ar c'hof g., boued aes da goazhañ g., boued skañv (disamm, divec'h d'ar c'horf, divec'h d'ar galon, treizh, treizhus, distambouc'h, aes da fontañ) g. ; 3. salvus, emsavus, spletus, sikourus, skoazellus, skorus, harpus, gounidus ; *für jemanden bekömmlich*, diouzh u.b., mat diouzh u.b., dereat ouzh u.b., stummet diouzh u.b., azas ouzh u.b., ... a zegouezh d'u.b.

Bekömmlichkeit b. (-) : [boued] koazhadusted b., treizhusted b. **beköstigen** V.K.e. (hat beköstigt) : magañ, bevañ, predañ, pasturiñ, mezjur [anv-verb nemetken] ; *er wird dort beköstigt*, paeañ a ra evit e voued en ti-se, predañ a ra en ti-se.

Beköstigung b. (-) : bevañs g., boued g., magadur g., magadurezh b., keusteurenn b., mezjur g., pask g., paskadur g., peuriñ g., predañ g. ; *Zimmer mit Beköstigung*, bod ha loj, ti hag aoz hag ur gwele evit an noz, pañsion leun b., holl bredou ha lojeiz, al lojeiz hag ar peuriñ.

bekräftigen V.K.e. (hat bekräftigt) : startaat, kadarnaat, diogeliñ, kretaat, harpañ, skorañ, pantilhoniñ, kreñvaat, nershaat, sintrañ, stardañ ; *seine Worte wurden durch sein vorbildliches Leben bekräftigt*, skouerioù e vuhez a roas nerzh d'e gomzoù ; *dies bekräftigt Ihre Behauptungen*, dies bekräftigt, was Sie vorher gesagt haben, kement-se a zeu da stardañ (da skorañ, da harpañ) o larvar ; [komzoù] *etwas bekräftigend hinzufügen*, ouzhpennañ udb evit harpañ e larvar, ouzhpennañ udb evit skorañ e gomzoù, ouzhpennañ udb evit pantilhoniñ e larvar, ouzhpennañ udb evit nershaat e larvar, sourlavaret, lavaret kaeroc'h.

Bekräftigung b. (-,-en) : skor g., harp g., kadarnadur g. ; zur *Bekräftigung seiner Aussage*, evit harpañ e lavar, evit skorañ e gomzoù, evit pantilhoñiñ e lavar, evit nershaat e lavar.

bekrallt ag. : krabanek, skilfek, [ardamezouriezh] krabanet.

bekränen V.k.e. (hat bekränt) : kurunenniñ, kuruniñ, garlantezañ, kribellañ, kribennañ.

bekreuzen / bekreuzigen V.k.e. (hat bekreuzt / hat bekreuzigt) : 1. kroaziañ [u.b.], kroaziañ war [u.b.], lakaat arouez ar groaz war ; 2. [sonerezh] eine Note bekreuzen, lakaat ul lemmell d'un notenn, lakaat ul lemmell ouzh un notenn.

V.em. : **sich bekreuzen / sich bekreuzigen** (hat sich (ak.) bekreuzt / hat sich (ak.) bekreuzigt) : ober sin ar groaz, en em groaziañ, lakaat arouez ar groaz ouzh e gerc'henn, lakaat arouez ar groaz en e gerc'henn, lakaat sin ar groaz en e gerc'henn, gwiskañ sin ar groaz en e gerc'henn.

bekriegen V.k.e. (hat bekriegt) : ober brezel ouzh, brezeliañ a-enep.

V.em. : **sich bekriegen** (haben sich (ak.) bekriegt) : ober brezel an eil ouzh egile, brezeliañ an eil a-enep egile.

bekrappen V.k.e. (hat bekript) : klouediñ ; einen Deich mit Flechtwerk bekrippen, klouediñ ur chaoser douar.

Bekritteler g. (-,-s,-) : P. nagenner g., nagen b. [*iester nagennen*], ingennour g., droukklemmer g., arveller g., divruder g., gwallvruder g., droukprezeger g., droukkomzer g., teodeger g., lañchenn b., danter g., chikaner g., noazour g., pismiger g., bagajer g., chaoker-laou g., flemmer g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., rekiner g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., arguzer g., penn-treuz g., spered kamm g., spered rekin g., penn tortis g., den na wel netra nemet a-dreuz g., chaoker-e-c'henou g., chaoker trouusk g., chaoker e revr g., soroc'her g., grozmoler g., grignouz g., gouerouz g., grumuzer g., razailher g., heureuchin g., rachouz g., ourz g., ragain g., diskol g., disuj g., den ranous g. tagnouz g., revr war wigour g., chipoter g., ripompi tagnous g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kagaleg g. [*iester kagaleien*], kaoc'her g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., torr-revr g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., brammsac'h g., kac'her g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., spisc'herier g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

bekritteln V.k.e. (hat bekrittelt) : ingenniñ, arvellat, breujata, chikanal, chikanañ, begonata diwar-benn, nageniñ, rekinat, klask digarezioù, divrudañ, arguiñ ouzh, pismigañ ; gerade diejenigen, die ihn bekritteln, ..., ar re-se end-eeun a gav abeg ennañ ... ; etwas bekritteln, pismigañ udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kaout da lavaret en (war, enep) udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, kemer abeg en udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb., begonata diwar-benn udb, arguiñ ouzh udb, nageniñ a-enep udb, argenniñ a-zivout udb ; ein Werk bekritteln, dibluskañ un oberenn / diskantañ un oberenn (Gregor) ; er bekrittelt immer und alles, n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henou - mar lavarer ya dezhañ, eñ a respont naren - hennezh a gav atav abeg e kement tra a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred prezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech

ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivrudañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - hennezh a zo ur penn tortis - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur bagajer eo - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo - un den eo na blij netra dezhañ.

bekritteln ag. : abegus, pismigus, flemmus, hek, pik, nagenner, grumuzer.

bekrönen V.k.e. (hat bekrönt) : kurunenniñ, kuruniñ ; [ardamezouriezh] *bekrönter Adler*, erez kurunet b.

Bekrönung b. (-,-en) : kurunadur g., kurunidigezh b.

bekümmern V.k.e. (hat bekümmert) : enkreziñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ober anken da, ober diaez da, ober enk da, azrec'hiñ, ankeniañ, doaniañ, glac'hariñ, kalonizañ, gloazañ kalon u.b., chagrinañ, chagriniañ, gwaskañ, melreañ, morfontiñ, poaniañ, reuziañ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilhat, trebouliñ, trekouiñ, niñval, gwanañ, gwalañjeriñ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, prederiañ, trechalañ, bec'hiañ, begañ, kargañ war, grevañ, maritellañ, degas predadoù anken da, chifañ, rec'hiñ, trefuañ, reiñ safar da, degas poan-galon (enkrez) da, ranngaloniñ, margaloniñ, bezañ bec'h da, lakaat c'hwen e loeroù u.b. ; *bekümmert sein*, bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ merfetiet, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur pouez war e spered, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gwasket e galon, bezañ prederiet, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ prederiek, bezañ prederius, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ dindan e c'hlac'har, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrez ha glac'har, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant hirvoud, bezañ leun a hirvoud, bezañ rannet e spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlac'har, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ anoazet, anoaziñ, bezañ eferet, kaout doan, kaout enkrez, niñval, chifañ, turlutañ, kaout poan-galon, ranngaloniñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, melreañ, kaout melre, bezañ melre gant an-unan, en em chalañ, en em zaoubenniñ, daoubenniñ, en em reveulziañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, tapout kalonad, en em ambreniñ, en em zoaniañ, en em chagrinañ, en em drebouliñ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, bezañ dindan bec'h, kemer safar, kemer anoaz, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ chalet, bezañ en trubuilh,

bezañ trubuilhet e galon, bezañ mesket e spered, bezañ rouestled, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ klañv e galon, bezañ doaniet, bezañ karget e vazh a spern.

V.em. : **sich bekümmern** (hat sich (ak.) bekümmert) : 1. gwalañjeriñ, glac'hariñ, kemer glac'har, malañjeriñ, tregasiñ, melreañ, kaout melre, morfontiñ, niñval ; 2. *sich um etwas bekümmern*, prederiañ gant udb, soursial ouzh udb, plediñ gant (war, ouzh) udb, pleal gant udb, en em lakaat e poan gant udb, kemer preder gant udb, bezañ e preder gant udb, kaout preder gant udb, kemer albac'henn gant udb, lakaat e albac'henn gant udb ; *sich um nichts bekümmern*, na ober na forzh na brall eus ar bed en-dro d'an-unan, na ober kaz a netra, bezañ digas (dibalamour), na ober van ebet, na deuler kont eus netra, na ober na mik na man a netra, na sellet ouzh mann, na ober forzh a netra, na ober forzh gant netra, na ober ur c'hograd, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deliz, lezel pep tra a-gostez, lezel pep tra war e revr.

bekümmernnd ag. : chifus, fachus, glac'harus, nec'hus, morc'hedus, nec'hañsus, chagrinus, mantrus, ranngalonus, enkreuzus, doanius, anoazus, margalonus, maritellus, morfontus, melreüs, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, chalus, trechalus, trefuis, ankenius.

Bekümmernis b. (-,se) : rec'h g., niñv g., poan-galon b., glac'har g., bles g., gloaz b., bihanez b., enkrez g., nec'h g., nec'hamant g., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuiliñ g., strabouiliñ g., trekou g., turlut g., treboul g., trabas g., anken b., doan b., gouli g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., tregas g., trevell g., malañjer g., trefu g., torr-spered g.

bekümmert ag. : damani, trist, tristik, malañjereñ, malañjerek, beget e galon, gouliet e galon, gloazet e ene, pistiget ha doaniet, glac'haret, glac'harus, morc'hedus, nec'hek, nec'hañset, anoazet, sorbet, soursius, chifet, doaniet, merfetiet ; *bekümmert aussehen*, bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezañ un aer nec'het war e benn, bezañ mantret e zremm, na vezañ ken nemet feson ar boan-spered war an-unan, bezañ neuz an enkrez war e zremm, bezañ du e benn, bezañ du e zremm ; *er sah bekümmert aus*, P. ne oa ket tout e saout er gér ; *bekümmert sein*, damaniañ, bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur pouez war e spered, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gwasket e galon, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ dindan e c'hlac'har, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant hivvoud, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrez ha glac'har, bezañ leun a hivvoud, bezañ rannet e spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlac'har, glac'hariñ, bezañ glac'harek, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ merfetiet, bezañ rouestlet, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ melre gant an-unan, kaout doan, kaout enkrez, niñval, chifañ, kaout poan-galon, ranngaloniiñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, turlutañ, en em chalañ, en em zaoubenniñ, daoubenniñ, en em reveuliañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, bezañ diaes e benn,

bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniañ, en em zoaniañ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em drebolouïñ, en em zebriñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, bezañ dindan bec'h, kemer safar, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ prederiet, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ klañv e galon, bezañ doaniet, kaout torr-spered ; *warum siehtst du denn so bekümmert aus ? warum machst du ein so bekümmertes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

bekunden V.k.e. (hat bekunden) : 1. kemenn, diskouezata, diskouez, embann, diskleriañ, erzerc'hariñ, eztaoliñ, reiñ da anaout, reiñ da welet ; *Interesse für etwas bekunden*, diskouezh deur ouzh udb ; *seine Freude bekunden*, bezañ laouen ouzh an dud, diskouez e levez, diskouez bezañ laouen, laouenaat ouzh an dud, joausaat ouzh an dud, diavaeziniñ e levez, ezteuler e levez, ober joasted ; *jemandem seine Dankbarkeit bekunden*, dougen grad vat d'u.b., dougen grad d'u.b., diskouez e anaoudegezeh-vat d'u.b., diskouez e anaoudegezeh d'u.b., ober anaoudegezeh d'u.b., diskouez bezañ anaoudek ouzh u.b. ; 2. reiñ (dougen, rentañ) testeni dirak al lez-vam, testeniañ, testiñ.

Bekunden n. (-s) / **Bekundung** b. (-,en) : 1. kemenn g., embann g., diskleriadur g. ; 2. testeni g., diskouezadur g., erzerc'hadur g. ; *nach Bekunden der Historiker*, war anzav an istorourien, hervez testeni an istorourien.

Bel g. (-s,-) : [fizik] bel g.

belächeln V.k.e. (hat belächelt) : 1. mousc'hoarzhin ouzh, mousc'hoarzhin diwar-benn ; *der alte Mann wird allgemein belächelt*, techet eo an dud da vousc'hoarzhin c'hwek ouzh ar paotr kozh ; *diese Antwort wurde als naiv belächelt*, ur respont ken eeunik a lakeas an dud da vousc'hoarzhin ; 2. [dre skeud.] *jemanden belächeln*, c'hoarzhin goap war (ouzh, ag, da, diouzh) u.b., flemmañ u.b. dre zejan, flemmañ u.b. diwar farsal, kemer dihued gant u.b., kaout un taol c'hoarzhin diwar-goust u.b., ober an diod gant u.b., ober ar sod gant u.b., diodiñ u.b., ober fent gant u.b., goapaat (godisat, gogeal) u.b., godisal u.b., dejanal u.b., dejanal gant u.b., dejanal ouzh u.b., droukc'hoapaat u.b., defoeiañ u.b., ober foie d'u.b., godisal diwar-goust u.b., ober goap ouzh (diouzh, ag, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, ag, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar-goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., c'hoari al lu gant u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerez diwar-goust u.b., ober goapaerez ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegual u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, chigardiñ, ereziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henou u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouc gant u.b., ober kaoziou diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.

belachen V.k.e. (hat belacht) : *diese Anekdote wurde von allen belacht*, an hanezenn-se a lakeas an holl da c'hoarzhin ;

jemanden belachen, c'hoarzhin goap war (ouzh, ag, da, diouzh) u.b., kemer dihueg gant u.b., kaout un taol c'hoarzhin diwar-goust u.b., flemmañ u.b. diwar farsal, flemmañ u.b. dre zejan, flemmañ u.b. dre c'hodis, ober an diod gant u.b., ober ar sod gant u.b., diodiñ u.b., ober fent gant u.b., droukc'hooapaat u.b., goapaat (godisat, gogeal) u.b., godisal u.b., dejanal u.b., dejanal gant u.b., dejanal ouzh u.b., defoeiañ u.b., ober foei d'u.b., godisal diwar-goust u.b., ober goap ouzh (diouzh, ag, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, ag, da, war) u.b., farsal diwar-bouez (diwar goust) u.b. (Gregor), ober anezhi gant u.b., ober bisk d'u.b., ober bisk gant u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., ober goap ouzh genoù u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., c'hoari al lu gant u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., skeiñ tachoù d'u.b. (gant u.b.), ober goapaerezh diwar-goust u.b., ober goapaerezh ouzh u.b., ober fent eus u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., hegall u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, chigardiñ, ereziñ, atahinañ, garchennat) u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henou u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue adreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., ober kaoziou diwar-benn u.b., rouzañ e gased d'u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b.

beladen V.k.e. (belädt / belud / hat beladen) : 1. kargañ, sammañ, bec'hiañ, gwallsammañ ; *den Wagen voll beladen, peurgargañ ar c'harr ; den Wagen mit Holz beladen, kargañ koad e-barzh ar c'harr, darbariñ koad war ar c'harr, karradiñ koad ; ein Pferd beladen, sammañ ur march' ; einen Wagen mit etwas beladen, karradiñ udb ; einen Wagen gleichmäßig beladen, kempouceañ ur c'harrad, lakaat kempouce er c'harrad ; ein Schiff beladen, kargañ ul lestr ; du bist aber schwer beladen, ur gwall garg a zougez, karget out evel ur vulez, gwall vec'hiet out ; ein schwer beladener Wagen, ur c'harr karget pounner g., ur c'harr gwall garget ; ein voll beladener Wagen, ur c'harr karget leun g. ; 3. [merdead.] fardiñ, frediñ, lestrañ.*

V.em. : **sich beladen** (belädt sich / belud sich / hat sich (ak.) beladen) : *sich mit etwas beladen, en em lastrañ gant udb, kemer ar garg eus udb, en em luziañ gant udb, sammañ udb war e chouk ; sich mit einer großen Verantwortung beladen, kemer luz war e gein.*

Beladung b. (-) : 1. kargerez g., kargadur g., kargañ g. ; 2. karg b., kargad b., samm g., bec'h g., bec'hiad g. ; 3. [merdead.] lestrad g., fard g., kargamant g.

Belag g. (-s, Beläge) : 1. frevenn b., frevennad b., gwiskad g., gwisk g., palastr g. ; *Zementbelag, gwiskad simant g., chap simant g. ; Mosaikbelag, palastr mosaik g. ; 2. Brückenbelag, leurenn-bont b., leur-bont b. ; 3. [mezeg.] Belag der Zunge, stloagenn b., tevion war an teod g., gouelezennad war an teod b., raskenn b. ; Zahnbelag, kresten dent str. ; 4. [kegin.] gwarnisadur g., gwiskad g. ; 5. [tekn.] Bremsbelag, gwiskadur ar starderez g., gwiskadur ar frouen g. ; 6. [hentoù] gwiskad ruilhal g., gwiskad an hent g., terad g. ; die Risse im Straßenbelag mit Asphalt ausgießen, skuilhañ ter e faoutouù ar straed.*

Belagerer g. (-s,-) : [lu] sezizer g., gronner g., sicher g.

belagern V.k.e. (hat belagert) : 1. [lu] lakaat seziz war, lakaat ar seziz war, lakaat ar sich war, lakaat ar gronn war, sezizañ, gronnañ, sichañ, kelc'hiañ, gourizañ ; *eine Stadt belagern, lakaat seziz war ur gér, lakaat ar seziz war ur gér, lakaat ar sich war ur gér, lakaat ar gronn war ur gér, gronnañ ur gér, sezizañ ur gér, sichañ ur gér, kelc'hiañ ur gér, gourizañ ur gér ;*

die Stadt wird belagert, gronnet eo kêr ; der Hunger drückte die belagerte Stadt, an naon a rae e reuz e-touez ar sezizidi ; 2. sie war von Reportern belagert, en em stardañ (en em vac'hañ, en em gouchañ, en em vountañ, en em boulzañ, gronnañ, tolpañ, kuilhañ, bodañ) a rae ar gelaouaerien en-dro dezhi, ar gelaouaerien en em waske an eil egile en-dro dezhi, ur mac'h a gelaouennerien a oa en-dro dezhi.

Belagerte(r) ag.k. g./b. : [lu] sezizad g. [liester sezizidi], sezizadez b., gronnad g. [liester gronnidi], gronnadez b.

Belagerung b. (-,en) : [lu] seziz b., gronn g., gronnadur g., sich g. ; *die Belagerung einer Stadt aufheben, diseziañ ur gér, dic'houriñ ur gér, dic'hronnañ ur gér, digelc'hiañ ur gér, digilhañ ur gér, sevel ar seziz (ar sich) a-zirak ur gér (Gregor) ; einer Belagerung standhalten, herzel ouzh ur seziz ; die Belagerung durchbrechen, forzhañ ar gronnadur, ober un difreuz (un toull-freuz) er gronn, difreuzañ ar seziz, terriñ ar seziz, terriñ ar gronn ; Aufhebung der Belagerung, diseziañ g. ; Kunst der Belagerung, sezizouriez b. ; die Belagerung nimmt kein Ende, die Belagerung zieht sich hin, die Belagerung zieht sich in die Länge, hirbadout a ra ar seziz.*

Belagerungs- : ... sezizadel, ... sezizañ, ... seziz, ... ar sezizou, ... gronnañ, ... a c'hronn, ... kelc'hiañ, ... gourizañ.

Belagerungsfieber n. (-s) : [mezeg.] terzhienn ar sezizou b.

Belagerungsmünze b. (-,n) : [moneiz] moneiz seziz g.

Belagerungsring g. (-s,-e) : gouriz gronnañ g., gronn g., gronnadur g., kelc'hiañur g. ; *den Belagerungsring durchbrechen, diseziañ ur gér, dic'houriñ ur gér, dic'hronnañ ur gér, digelc'hiañ ur gér, terriñ ar gronnadur, terriñ ar gronn.*

Belagerungstechnik b. (-) : [lu] sezizouriez b.

Belagerungswahn g. (-s) : [bred.] ambren sezizadel g.

Belagerungszustand g. (-s,-stände) : [lu] stad-seziz b., stad a c'hronn b. ; *den Belagerungszustand über eine Stadt verhängen, lakaat ur gér e stad a c'hronn.*

belämmert ag. : 1. pinous e zremm, toutek, lostek, mezhek, izel e gribell, izel e glipenn, kouezhet d'an-unan klipenn hag askell ; 2. brein, lous ; *belämmertes Wetter, strouih g., amzer vil b., amzer vrein (divalav, lous, displet, hek) b., amzer bounner b., amzer rust b., amzer ruz b., gast a amzer b., gastamzer b., diaoul a amzer g., amzer ziaoulek b., amzer a-berzh an diaoul b., amzer diharak b., amzer difurlu b., amzer doareet fall b., gwashat amzer b., amzer hudur b., amzer dampous b., amzer dampouzek b., amzer goudask b., amzer gaoc'h b., amzer c'hagn b., amzer lous-gagn b., amzer da gac'hat tachoù b., amzer c'harv b., amzer digar b., amzer hegus b., devezh kaoc'h kazh g. ; 3. sot-magn, diot-magn, nay, diot-nay, pitilh, sot-ran, ur penn ki anezhañ, sot evel ur c'hwilderv, sot evel ur Gwenedad, sot evel ur bailh, sot evel ur pod kouez, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhañ, ur c'hakouz anezhañ, un tamm kakouz anezhañ, ur penn-touilh anezhañ, ur c'hadher polos anezhañ, ur paourkaezh diod anezhañ.*

Belang¹ g. (-es,-e) : talvoudegezh b., pouez g., pouezusted b., pouezuster g. ; *ohne Belang, dister, didalvez, didalvoud, dibouez ; das ist nicht von Belang, ne denn ket da vraz, dister dra n'eo ken, dibouez eo, astut eo kement-se, se ne ra mann ebet, bihan dra eo, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'eus tamm forzh ebet, n'int nemet munudoù, n'int nemet traouù dister, n'int nemet traouù a get, n'int nemet traouù netra, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras,*

n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! avel traken.

Belange² ls. : laziòù ls., interestòù ls. ; *öffentliche Belange*, aferioù foran ls. ; *seine Belange wahren*, difenn e grog (e wirioù, e lod, e laziòù, e gilhoù, e renk), bezañ aketus d'e laziòù, bezañ aketus eus e interest, diwall diouzh e jeu, sachañ dour d'e vilin, sachañ d'e du, ober evit an-unan (*evitāñ e-unan, eviti hec'h-unan h.a.*), ober diouzh e laziòù, delc'her d'e grog, delc'her e droad er par.

belangen V.k.e. (hat belangt) : 1. sellet ouzh ; *was uns belangt*, evit pezh a sell ouzhomp, evit a sell ouzhomp ; 2. poursuiñ ; *jemanden gerichtlich belangen*, sevel keinad ouzh u.b., keisiañ u.b. el lez-varn, keisiañ u.b. er barnerezh, erlenañ u.b. er barnerezh, boulc'hañ ur prosez a-enep u.b., ober prosez d'u.b., lakaat ur prosez war chouk u.b., digeriñ ur prosez a-enep u.b., mont da brosezañ a-enep u.b., sezisañ ar justis, arhopañ al lez-varn, poursuiñ u.b. dirak al lez-varn, kas u.b. dirak ar varnerien, kas u.b. dirak al lez-varn, kas u.b. dirak ar varn, kas u.b. er barnerezh.

belanglos ag. : dister, didalvez, didalvoud, dibouez, arabennek, mibilius, astut, bihan, goullo, skañv, nebeut a bouez dezhañ ; *belanglose Dinge*, disterajouù ls., bagajouù ls., lugudajoù ls., belbiajouù ls., traouù netra ls., mibilajouù ls., mibiliezhouù ls., belbi g., belbeterezh g. ; *ein belangloses Gespräch führen*, kontañ kaozioù war ar stank, komz eus traouù ha traouù all, komz gogez, bezañ komzoù patatez gant an-unan, kaozeal diwar-benn ket ha netra, kaozeal dilokez, kaozeal jore-dijore, komz diwar-benn tra-pe-dra, kontañ kaozioù, kontañ pifoù, na c'houzout na kaozeal na tevel, kontañ plataj, bezañ komzoù plat gant an-unan, kontañ pemp pe nav, kontañ pemp ha nav, kontañ pemp ha pevar, komz a-dreuz hag a-hed, komz a-dreuz hag a-dal, komz a-dreuz hag a-benn, bezañ gant e veg abred, bezañ gant e veg a-raok, drailhañ langaj, fistilhañ, raskañ, langajal, glaourenniñ ; *das ist ja nur eine belanglose Angelegenheit*, ne denn ket da vraz, dibouez eo kement-se, bihan dra eo kement-se, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, dister dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, astut eo kement-se, kalz ne vern, paot ne vern, n'eus pouez ebet gant an dra-se, na rit ket mell forzh ganti, n'eus tamm forzh ebet, n'int nemet munudoù, n'int nemet traouù dister, n'int nemet traouù a get, n'int nemet traouù netra, n'eo ket gwall bouezus, ne zoug ket pouez bras, n'eus ket un holl vad anezhi, ne gont ket kalz, n'eo ket ur gwall afer, un afer dister an hini eo, se ne ra mann ebet, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! avel traken ; *so belanglos ist es nicht*, n'eo ket dibouez tamm ebet.

Belanglosigkeit b. (-,en) : dibouez g., dibouezder g., dibouezded b., disterder g., disterded b., distervez b., mibiliaj g., mibiliezh b., belbi g., mannelezh b., nullentez b., goulonter g., goullo g., goulloded b., gouloder g., netraig g., rambre g., arabenn b., bihan dra g., dister dra g. ; *er wurde wegen einer Belanglosigkeit eingesperrt*, dastumet e voe er prizon diwar un netra, toullbac'hет e voe diwar ur rambre, toullbac'hет e voe dre-benn ket ha netra.

belangreich ag. : pouezus, pouezek, talvoudus, a bouez bras, ... a denn da vraz, ... a zoug pouez bras, ... a dalv kalz, ... a gont kalz, grevus, pounner, bras.

Belarus n. (-) : Belarus b.

Belarusse g. (-n,-n) : Belarusad g. [*liester Belarusiz*].

belarussisch ag. : belarusat, [yezh.] belarusek.

belassen V.k.e. (belässt / beließ / hat belassen) : leuskel, lezel, delc'her, kendelc'her, mirout ; *er hat es dabei belassen*, n'en

doa ket goulenet hiroc'h, ne oa ket aet pelloc'h ganti, n'en doa ket klasket gouzout hiroc'h, laosket en doa an traouù evel ma oant, distroet e oa diwar an diviz, manet e oa gant se ; *jemanden in seinem Amt belassen, jemanden auf seinem Posten belassen*, kenderc'hel u.b. en e garg, kenderc'hel u.b. en e blas.

belastbar ag. : 1. dalc'hus ; 2. [kont-vank] ... a c'hall kemer dle, ... a c'hall bezañ dleekae, ... a c'hall bezañ lakaet war die.

Belastbarkeit b. (-) : dalc'huster g., dalc'hañs b. ; [mezeg.]

körperliche Belastbarkeit, dalc'huster ar c'horf g., kaleter g.

belasten V.k.e. (hat belastet) : 1. gwall sammañ, gwall vec'hiañ, kargañ, sammañ, grevañ, bec'hiañ, luziañ, souriñ war, lakaat ur samm war, pouezan pounner war ; *der Wagen ist zu schwer belastet*, emañ re garg ar c'harr, re a bouez a zo er c'harr ; *der Wagen ist vorne zu schwer belastet*, pouez a-raok a zo gant ar c'harrad ; *der Wagen ist hinten zu schwer belastet*, pouez a-dreñv a zo gant ar c'harrad ; *belastet anlaufen*, loc'hañ karget ; *diese Arbeit belastet ihn*, ur gwall samm eo al labourse evitañ, ober a ra al labour-se bec'h warnañ, kargañ a ra al labour-se warnañ ; *seine Sünden belasten sein Gewissen*, e bec'hedou a vez morc'hedus war e goustiañs ; 2. bec'hiañ, duañ, grevañ, stresañ, kargañ [war u.b.], pouezan [war u.b.] ; *diese Übel, die uns (ak.) belasten*, an drougoù a bouez warnomp ; *belastende Zeugenaussagen*, testeniou grevus ls., testeniou a damall groñs ls., testeniou tamallus (sammus, bec'hius) ls. ; 3. [kenw.] *jemanden belasten*, dleekaa kont-vank u.b., kargañ kont u.b. ; 4. *jemanden mit Steuern belasten*, grevañ (sammañ, bec'hiañ) u.b. gant tailhou, debailhañ u.b. dre dailhou ; *ein Produkt mit Steuern belasten*, sevel tailhou diwar ur c'henderc'had ; 5. *ein Konto belasten*, dougen dleoù war ur gont-bank, dleekaa ur gont-vank ; *ein Konto mit 500 Euro belasten*, dougen 500 euro war tu diwan ur gont, enskrivañ 500 euro e diwan ur gont, lakaat 500 euro war tu dle ur gont ; *mit Schulden belasten*, kargañ a zle (Gregor), endleañ ; 6. [mezeg.] *erblich belastet sein*, bezañ stag un namm hêrezhel ouzh an-unan, bezañ deuet un namm bennak d'an-unan dre hêrelezh ; 7. [merdead.] *lastrañ*, balastrañ.

V.em. : **sich belasten** (hat sich (ak.) belastet) : *sich mit etwas belasten*, en em jabliñ gant udb, en em luziañ gant udb ; *sich mit einer großen Verantwortung belasten*, kemer luz war e gein.

belastend ag. : 1. chastreüs, sammus, bec'hius, mac'hus, gwaskus, kargus, brevis, flastrus, lourt, dilañsus ; 2. [gwir] tamallus, grevus, sammus ; *belastende Zeugenaussagen*, testeniou grevus ls., testeniou a damall groñs ls., testeniou tamallus (sammus, bec'hius) ls. ; *Ermittlung sowohl der belastenden als auch der entlastenden Fakten*, enklask tamall ha didamall g.

belästigen V.k.e. (hat belästigt) : *jemanden belästigen*, arabadiñ u.b., borodiñ u.b., garchennat u.b., trubuilhañ u.b., nec'hafñsiñ u.b., diaezañ u.b., lakaat u.b. diaes, enoeiñ u.b., fourgasîñ u.b., hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., jabliñ u.b., jahinañ u.b., ifamañ u.b., ampoezoniñ u.b., kontroliañ u.b., abuziñ u.b., strumiñ u.b., garchennat ouzh u.b., tarabazhiñ u.b., dichekal u.b., trabasat u.b., ober trabas d'u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., darbariñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., chifañ u.b., hegal u.b., hegal ouzh u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., ober diaez d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerc'h d'u.b., hegañ d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., siguriñ u.b., daoubenniñ u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., atahinañ u.b., bezañ dic'hrad ouzh u.b., isañ u.b., chastreañ u.b., andellat ouzh u.b., distrañsiñ u.b. ; *aufhören, jemanden zu belästigen*, diandellat diouzh u.b., paouez ouzh

u.b., pouez gant u.b. ; jemanden mit etwas belästigen, chaneiñ u.b. gant udb ; ich fühle mich durch diesen Lärm belästigt, diaezet e vezan gant an trouz-se, lakaet e vezan diaes gant an trouz-se ; dieser Lärm belästigt mich, diaezet on gant an trouz-se, lakaet on diaes diwar an trouz-se ; in diesem Zimmer wird Sie kein Lärm belästigen, er gambr-mañ e vo didrouz deoc'h, er gambre-mañ ne vo trouz ebet ouzh ho siguriñ.

belästigend ag. : hegazus, hegaz, hegus, kazus, kasaus, harelus, diaezus, heskinus, arabadus, chastreüs, enoeüs, atahinus.

Belästigung b. (-,en) : 1. trabaserezh g., diaezadur g., heskinerezh g., hegasteri b., heskin g., harelerezh g., atahinerezh g., chastre g., deur g., fleuskeur g., jabl g., doareoù heskinus ls. ; sexuelle Belästigung, harelerezh revel g., heskinerezh gadal (hudur) g. ; telefonische Belästigung, heskinerezh dre bellgomz g., harelerezh dre bellgomz g. ; 2. noazadur g. ; Lärmelästigung, noazadur diwar drouz g., noazadur e-keñver trouz g., noazadur a-fet trouz g.

Belästigungsbrief g. (-s,-e) : lizher heskinus g., lizher harellus g.

Belastung b. (-,en) : 1. samm g., karg b., bech g., chastre g., grevañs b. ; zulässige Belastung, samm brasañ aotreet g., karg vrasañ aotreet b. ; eine Belastung verringern, skañaarat ur bech' ; 2. [mezeg.] si g., namm g. ; erbliche Belastung, namm deuet diwar hêrezh g., si deuet diwar hêrezh g., namm hêrezhel g., si hêrezhel g., hêrelezgh gwall vec'hiet b. ; 3. [bred.] stres g. ; posttraumatische Belastung, stres goude-daraez g. ; 4. noazadur g. ; Lärmelastung, noazadur diwar drouz g., noazadur e-keñver trouz g., noazadur a-fet trouz g.

Belastungsanzeige b. (-,n) / **Belastungsaufgabe** b. (-,n) : kemenn tennadenn diwar ar gont-vank g., kemenn dileekaat g., skridennad dle g.

belastungsfähig ag. : ... a c'hall kemer dle, ... a c'hall bezañ dileekaet, ... a c'hall bezañ lakaet war dle.

Belastungsgewicht n. (-s,-e) : [tekn.] bloc'h houarn g., sol houarn g.

Belastungsgrad g. (-s,-e) : derez karg g.

Belastungsgrenze b. (-,n) : bevenn gargañ uc'hek b.

Belastungsmaterial n. (-s) : pezhioù prouiñ ls., prouennou kendrec'hiñ ls., prouennou tamallus ls.

Belastungsprobe b. (-,n) : amprouenn dalc'huster b., amprouadenn kaleter b., arnod dalc'huster g.

Belastungswiderstand g. (-s,-stände) : [tredan] lutzded b., harz ouzh an amdreugañ g.

Belastungszeuge g. (-n,n) : test tamaller g.

belatten V.k.e. (hat belattet) : goulazhañ.

Belattung b. (-,en) : 1. goulazhañ g. ; 2. goulazhieg b., goulazh str.

belauben V.k.e. (hat belaubt) : goleiñ gant delioù.

V.em. : **sich belaufen** (hat sich (ak.) belaubt) : deliaouïñ, deliañ, foulhezañ ; im Frühling belaufen sich die Bäume, deliaouïñ a ra ar gwez en nevez-amzer, deliañ a ra ar gwez en nevez-amzer, foulhezañ a ra ar gwez en nevez-amzer, kemer a ra ar gwez delioù en nevez-amzer, delioù a zeu war ar gwez en nevez-amzer, delioù a zeu er gwez en nevez-amzer.

Belauben n. (-s) : deliaouïñ g.

belaubt ag. : deliaouek, deliek, deliet ; dicht belaubt, deliaouek, deliek, bodennek, bodek, bodellek, topin, foulhezek, stank e zelioù, gwaskedek, toupek ; ein dicht belaubter Baum, ur wezenn vodennek b. ; ein spärlich belaubter Baum, ur wezenn dibaot delienn outi b., ur wezenn n'eusem a zelioù outi b., ur wezenn zibourc'h b. ; grün belaubt, glasvezus.

Belaubung b. (-) : deliaouïñ g.

belauern V.k.e. (hat belauert) : spiañ, gedal ; jemanden belauern, spiañ u.b., kourziñ war u.b., kourzañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b.

belaufen V.k.e. (beläuft / belief / hat belaufen) : 1. eine Strecke belaufen, ober ur pennad-hent (un herrad, un hentad), ensellet stad ur pennad hent ; 2. [dre skeud.] der Spiegel ist belaufen, glizh a zo war ar melezour.

V.em. : **sich belaufen** (auf ak.) (beläuft sich / belief sich / hat sich (ak.) belaufen) : sevel da, sevel d'ar somm a, mont d'ober ; seine Schulden belaufen sich auf fünftausend Euro, mont a ra e zleoù d'ober pemp mil euro, sevel a ra e zleoù da bemp mil euro, sevel a ra e zleoù d'ar somm a bemp mil euro ; die Rechnung beläuft sich auf dreißig Euro, mont a ra ar fakturenn d'ober tregont euro, sevel a ra ar fakturenn da dregont euro.

belauschen V.k.e. (hat belauscht) : spiañ ; er belauschte sie, teuel a rae evezh mat ouzh o c'haoz.

Belchen g. (-/-s,-) : bronnenn b., menez ront g., krugell b. ; Elsässer Belchen, menez ront eus Bro-Elzaz g., krugell eus Bro-Elzaz b., bronnenn eus Bro-Elzaz b.

Belchen-System n. (-s) : reizhiad kalanderel meneziou ront Bro-Elzaz, Bro-Swabia ha Bro-Suis b.

beleben V.k.e. (hat belebt) : buhezeakaat, bevaat, buhezañ, bividikaat, birvidikaat, lakaat buhez e, lakaat fiñv e, reiñ buhez da, luskañ, erluskañ, luskañ war-raok, lakaat lusk e, sartaat, sederaat, broudañ, atizañ, nerzhekaat, enaouiñ, reiñ startijenn da, reiñ begon da, kas en-dro, kefluskañ, diskuizañ ; wieder beleben, neu beleben, advuhezeakaat, advevañ, adenaouiñ, reiñ lañs en-dro da, reiñ ul lusk nevez da, reiñ birvidigezh endro da, adreiñ buhez da, dihuniñ, azlañsañ, adlañsañ, adluskañ, adsevel, nevesaat, neveziañ, enaouiñ ur c'horf, adc'henel [pennrann adc'han-], azbevañ, azbuhezañ, azbevaat, aznerzañ ; die Wirtschaft wieder beleben, azlañsañ an armerzh, adlañsañ an armerzh, aznerzañ an armerzh ; der Wein belebt die Seele, ar gwin a zo hael da galon an den, ar gwin a sikour da reiñ lusk d'ar galon, ar gwin ruz hag ar gwin gwenn a gas kuit ar soñjoù du ; eine Unterhaltung beleben, kas un diviz en-dro ; etwas beleben, lakaat lusk (fiñv, berv, buhez, herr) en udb, reiñ lusk (fiñv, berv, buhez, herr) d'udb.

V.em. : **sich beleben** (hat sich (ak.) belebt) : buhezeakaat, birvidikaat, bevaat, buhezañ, dont birvidigezh en an-unan / en dra-mañ-tra, dont buhez en an-unan / en dra-mañ-tra, dont fiñv en an-unan / en dra-mañ-tra, nevesaat, kemer begon.

belebend ag. : broudus, atizus, lañsus, luskus, nerzhekaus, bevaus, buhezus, buhezeakaus, kalonus, kalonek, bividik, diskuihus, gremmus.

belebt ag. : 1. bev-buhez, bev-buhezek, bev-kann, bev-kel, buhezek, birvilh ennañ, kas-digas ennañ, mesk ennañ, birvilh ennañ, charre ennañ, fiñv ha berv ennañ ; eine belebte Straße, ur straed tremen enni b., ur straed buhez enni b., ur straed kas-digas (kas, birvilh, berv, mesk, charre, kalz a fiñv, kalz a hej hag a brez) enni b. ; 2. bev.

Belebtheit b. (-) : buhez b., bividigezh b., bevder g., birvilh g., berv g.

Belebung b. (-) : lañs g., begon g., kasentez b., fringantiz b., startijenn b. ; 2. broud g., atiz g.

belecken V.k.e. (hat beleckt) : lipat.

Beleg g. (-s,-e) : 1. tiked kef g., paper-diskarg g., roll g. ; Kaufbeleg, kuitañs b., akit g., lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., paper-diskarg g., paper-kuitezañ g., skrid-diskarg g. ; Mietbeleg, kuitañs feurm b. ; Zollbeleg, kuitañs valtoutel b. ; [kontouriezh] Ausgabebelege kontieren, kroueriañ dispignou ; 2. teuliad g., teul harpañ g., arroudenn

b. ; *mit Belegen*, teulioù kadarnaat kevret ; **3.** diell b., testeni g., prouenn b., kantreizh g. ; *als Beleg*, evel testeni, evel prouenn ; *sich über etwas Belege verschaffen*, pennaouiñ titourou (ditour, testenioù) diwar-benn udb, klas̄k testenioù diwar-benn udb ; *jemandem Belege verschaffen*, titouriñ u.b., teuliaouiñ u.b., kelennata u.b. ; *die Behauptungen eines Buches auf dokumentarische Belege stützen*, teuliaduriñ ul lev̄r ; *sich (dat.) dokumentarische Belege beschaffen*, teuliaouiñ.

Belegarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg gweleoù prevez dezhañ en ur c'hlāvndi publik g.

belegbar ag. : gwiriadus, kantreizhadus.

Belegbett n. (-s,-en) : gwele prevez en ur c'hlāvndi publik g.

Belegbuch n. (-s,-bücher) : [dispredet, skol-veur] levrig studier g., levrig enskrivañ g.

belegen V.k.e. (hat belegt) : **1.** goloiñ, gwiskañ, gwarnisañ ; *neu belegen*, adwarnisañ ; *Brötchen mit Schinken belegen*, lakaat morzhed-hoc'h war un tamm bara, drusaat un tamm bara gant morzhed-hoc'h ; *Crêpes belegen*, gwarnisañ krampouezh ; *den Boden mit Fliesen belegen*, karrellañ (darañ) al leurenn ; *mit Fliesen belegt*, leuriet a garraozennou, karellet ; *den Fußboden eines Zimmers mit Dielen belegen*, plañcherisiñ ur gambr, plañchodiñ ur gambr, solierañ ur gambr ; **2.** [dre skeud.] *einen Platz belegen*, mirout ur plas ; **3.** [kenw.] *ein Schiff mit Beschlag belegen*, berzañ ouzh ur vag kuitaat ar porzh, endel'her ur vag da chom er porzh, lakaat an dalc'h war ur vag, lakaat an embargo war ur vag ; **4.** prouiñ, gwiriañ, testeniekaat, kantreizhañ, skarat war ; *eine Rechnung belegen*, kantreizhañ ur fakturenn ; **5.** *jemanden mit einer Strafe belegen*, kondaoniñ (barn) u.b. d'ur c'hastiz bennak, reiñ ur c'hastiz bennak d'u.b. ; *jemanden mit einer Geldstrafe belegen*, reiñ un dell-gastiz d'u.b. ; *[relij.] jemanden mit dem Anathema belegen*, *jemanden mit dem Kirchenbann belegen*, anaoueañ u.b., teurel an anaoue war u.b., dougen an anaoue a-enep u.b. ; *einen Priester mit einem Interdikt belegen*, divelegañ u.b., disakrañ ur beleg, interdizañ ur beleg, terriñ u.b. a veleg ; **6.** *jemanden mit einem Fluch belegen*, reiñ e vallozh d'u.b., skuilhañ mallozh war u.b., milligañ u.b., reiñ drougavel d'u.b., reiñ gwallavel d'u.b., bountañ ar gwallavel war u.b., teuler ar gwallavel war u.b., teurel an drougavel war u.b., bountañ an drougavel war u.b., teuler ar barr war u.b., teuler barr war u.b., teuler barr ouzh u.b., teuler ar saoz gant u.b., strobiniellañ u.b., sordañ u.b., sorsiñ u.b., teurel ur sort war u.b., drougavizañ u.b., skeiñ u.b., barn u.b., teuler breou war u.b. ; *jemanden mit allen möglichen Schimpfnamen belegen*, ober a bep seurt anvioù gant u.b., ober ar sezih seurt gant u.b., reiñ a bep seurt anvioù vil d'u.b. ; **7.** [arc'hant.] *etwas mit einer Steuer belegen*, ardellañ udb, tellañ udb, sevel tailhou diwar udb, tailhañ udb, grevañ udb gant tailhou, sammañ udb gant tailhou, taosañ udb, lakaat udb dindan dell ; *etwas mit einer Zuschlagsgebühr belegen*, dreisttaosañ udb ; **8.** [skol-veur] *eine Vorlesung (eine Vorlesungsreihe) belegen*, enskrivañ evit kentelioù zo, lakaat e anv evit heuliañ ur rummad kentelioù ; **9.** [lu] *eine Stadt mit Bomben belegen*, bombez(enn)añ ur gér ; *mit Feuer belegen*, tennañ war ; *etwas mit Geschützfeuer belegen*, kanoliñañ udb, kanoliñañ udb, tennañ gant ar c'hanol war udb ; **10.** [lenn.] testeniekaat, prouiñ, diskouez ; *Behauptungen durch Zitate belegen*, testeniekaat haeradurioù gant menegoù ; **11** [kazetenneresh] *etwas mit Quellen belegen*, mammennañ udb. ; **12.** [lenn.] sailhañ, lammat, servijout, parañ, lavigañ, kaezhañ, goleiñ, reiñ par da, [kezeg] kenebiñ ur gazeg, marc'hañ ur gazeg, [dañvad] maoutañ un dañvadez, [tarv] tarvañ ur vuoc'h ; *eine Stute zum Belegen bringen*, kas ur gazeg da varchañ, kas

ur gazeg da genebiñ ; *ein Tier belegen lassen*, lakaat goleiñ ur barez, lakaat sailhañ ur barez ; *eine Stute belegen lassen*, lakaat marc'hañ ur gazeg, lakaat kenebiñ ur gazeg ; *ein Mutterschaf belegen lassen*, lakaat maoutañ un dañvadez ; *eine Kuh belegen*, tarvañ ur vuoc'h, lammat ur vuoc'h ; *sich belegen lassen*, kemer ar par, kemer par ; *die Kuh lässt sich belegen*, kemer a ra ar vuoc'h ; *eine Hündin andersrassig belegen*, mastinañ ur giez ; **13.** feurmioñ ; **14.** annezañ.

anv-gwan-verb : **belegt** 1. ac'hubet, feurmet, annezet ; *voll belegt*, plas ebet ken ennañ, peurleun ; **2.** *belegte Stimme*, mouezh voug b., mouezh damvoget b., mouezh revet b., mouezh goloe b., raouadur g., raouliadur g., raouladur g., raouliadenn b. ; **3.** *belegte Zunge*, teod stloagennet g. ; *er hat eine belegte Zunge*, lous eo e deod, stloagennet eo e deod ; **4.** *ein belegtes Brötchen*, ur tamm bara-kig g., un tamm baratouseg g., un tamm bara pok-ha-pok g. ; *ein mit Kaviar belegter Toast*, un dostenn kaviar warni b. ; **5.** [yezh.] testeniekaet.

Belegen n. (-s) : **1.** [tisav.] gwiskadur g. ; **2.** daradur g. ; **3.** karrelladur g., karrezadur g. ; **4.** [kenw.] embargo g., dalc'h g. ; **5.** [fakturenn] kantreizhadur g., reizhekaat g., reizherezh g., reizhidigezh b. ; **6.** [gwir] telladur g., tellañ g. ; **7.** [skol-veur] enskrivadur g. ; **8.** [lennegezh] meneg g., dave g. ; **9.** [løn.] sailh g., paradur g. ; **10.** [ti] annezañ g. ; **11.** [lu] *Belegen mit Bomben*, bombezerezh g., bombezadeg b.

Belegexemplar n. (-s,-e) : **1.** teul harpañ g., teul kantreizhañ g., teul kantreizhus g. ; **2.** [levr] skouerenn b.

Belegklemme b. (-,n) : [merdead.] ardant g., stih g.

Beleglesen n. (-s) : [stlenn.] luc'henn g., lennadur optikel g., lenn optikel g.

Belegnagel g. (-s,-nägel) : [merdead.] ardant g., stih g.

Belegnummer b. (-,n) : **1.** teul harpañ g., teul kantreizhañ g., teul kantreizhus g. ; **2.** [levr] skouerenn b. ; **3.** adverk g., azverk g. ; *mit einer Belegnummer versehen*, azverkañ.

Belegschaft b. (-,en) : pare b., skipailh g., laz g., paread b., kouch g., koskor g. ; *zu große Belegschaft*, dreistkoskor g., dreistniver koskor g., niver re uhel a c'hopridi g., gopridi dreistniver ls. ; *die gesamte Belegschaft*, ar c'hoskor a-bezh g.

Belegschaftsaktie b. (-,n) : kevrann eus ar c'hevala b. ; *Mitbesitz in Form von Belegschaftsaktien*, kevrannegezh vicherour b.

Belegschaftsmitglied n. (-s,-er) : implijad g.

Belegschaftsvertreter g. (-s,-) : dileuriad ar c'hoskor g., dilennad ar c'hoskor g., derc'houezour ar c'hoskor g.

Belegstück n. (-s,-e) : pezh kantreizhañ g., teul harpañ g., teul kantreizhañ g., teul kantreizhus g., diell b., testeni g., prouenn b.

belegt ag. : **1.** ac'hubet, feurmet, annezet ; *voll belegt*, plas ebet ken ennañ ; **2.** *belegte Stimme*, mouezh voug b., mouezh damvoget b., mouezh revet b., mouezh goloe b., raouadur g., raouliadur g., raouladur g., raouliadenn b. ; **3.** *er hat eine belegte Zunge*, stloagennet eo e deod, P. lous eo e deod ; **4.** *ein belegtes Brötchen*, ur tamm bara-kig g., [sandouich] un tamm bara-touseg g., [sandouich] un tamm bara pok-ha-pok g. ; *mit Schinken belegtes Brot*, bara-kig g. ; *mit Käse belegtes Brot*, tamm bara keuz g.

Belegtheit b. (-) : *Belegtheit der Stimme*, raouadur g., raouliadur g., raouladur g., raouliadenn b. ; *leichte Belegtheit der Stimme*, gouraouadur g.

Belegung b. (-,en) : **1.** [tisav.] gwiskadur g. ; **2.** daradur g. ; **3.** karrelladur g., karrezadur g. ; **4.** [kenw.] embargo g., dalc'h g., seziz b. ; **5.** [fakturenn] kantreizhadur g., reizhekaat g., reizherezh g., reizhidigezh b. ; **6.** [gwir] telladur g., tellañ g. ; **7.**

[skol-veur] enskrivadur g. ; **8.** [lennegezh] meneg g., dave g. ; **9.** [loen.] sailh g., paradur g. ; **10.** [ti] annezañ g. ; **11.** [lu] Belegung mit Bomben, bombezerezh g., bombezadeg b.

Belegunterlage b. (-,-n) : paperiou testeniekaat ls., testenioù ls., pezhioù testenius ls., pezhioù kantreizhañ ls., titioù gwiriekaat ls., dielloù rekis ls., dielloù-harpañ ls., kantreizh g.

belehn V.k.e. (hat belehnt) : [istor]jemanden belehnen, reiñ un douar e dalc'h d'u.b., reiñ ur gwir bennak e dalc'h d'u.b., reiñ ur garg bennak e dalc'h d'u.b. ; *jemanden mit einem Bauerngut belehnen*, feajñ douaroù, reiñ un douar e feaj d'u.b.

Belehnung b. (-) : roidigezh un douar e dalc'h b., roidigezh ur gwir bennak e dalc'h b., roidigezh ur garg bennak e dalc'h b. ; *Belehnung mit einem Bauerngut*, feaj g.

belehrbar ag. : ... a c'heller reizhañ, gwellaus, kenteliadus ; *schwer belehrbar*, dihezesk ; *leicht belehrbar*, hezesk.

belehren V.k.e. (hat belehrt) : **1.** ditourañ, titouriñ, kelaouïñ, kenteliañ, kendrec'hiñ ; **2. jemanden belehren**, kenteliañ u.b., skoliañ u.b., ober skol d'u.b., ober katekiz d'u.b., doktrinañ u.b., reiñ kelennadurezh d'u.b. ; *jemanden in etwas (dat.) belehren*, reiñ kelenn d'u.b. war ubd ; *sich eines Besseren belehren lassen*, *sich eines anderen belehren lassen*, *sich belehren lassen*, dont d'ar gêr, dont d'an dosenn, dont skiant vat d'an-unan, divanegañ e spered (Gregor), lemel diwar e zaoulagad ar rouedenn deñival lakaet warmo, lemel diwar e spered ar rouedenn lakaet warnañ, divanegañ e zaoulagad, sevel skiant d'an-unan, [paotr] en em zivleupañ, [plac'h] en em zivleupezañ ; *jemanden eines Besseren belehren*, digeriñ e zaoulagad d'u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., disorbiñ u.b., divordiñ u.b., digoc'hennañ e zaoulagad d'u.b., dibikouzañ u.b., dibikouzañ spered u.b., didouellañ u.b., distromplañ u.b., didromplañ u.b. / difaziañ u.b. (Gregor), lakaat u.b. da dreñ meno ; **[relj.] jemanden über Glauben belehren**, prezeg u.b.

belehrend ag. : **1.** doktorel ; **2.** kentelius, kelennus, lezennus. Adv. : war un ton kelennus, en un doare kelennus, evel un doktor.

Belehrung b. (-,-en) : **1.** kentel b., ali g., kuzul g., kelenn b. ; **2.** rebechoù ls., kemenn groñs g., berz g., gouzav g., gouzavadenn b. ; *ich brauche eure Belehrungen nicht*, n'em eus kelenn da gaout digant den ebet ; **3.** kelaouadur g.

beleibt ag. : tevert, beurlek, kuilh, danzeat, teurennek, kofek, korfek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, bidonek, teurbelek, tourgof, teuc'h, teuc'hek, tev evel un tamm toaz, lart evel an toaz, lart evel ur pemoc'h milin, lart evel ur porc'hell, lart evel ur wiz, lart evel ur c'hoz, lart evel ur person-kanton, lart-toaz, maget druz ; *beleibter Mensch*, korfeg g. [*liester korfeien*] ; *er ist beleibt*, hennezh a zo ur c'horfad kig ennañ, korf en deus, teurennek (kofek, begeliek, bigofek, bourounek, bouzellek, bidonek, teurbelek, tourgof, maget druz) eo, ur strapennad vat a zen a zo anezhañ ; *recht beleibt werden*, korfañ, teuc'haat, P. anneuiñ.

Beleibtheit b. (-) : kuilhder g., kuilhded b., korfigell b., kigder g., korfegezh b., teuregezh b., korfelez b., teuc'hded b., teuc'hder g., bourounded b., kapoted b.

beleidigen V.k.e. (hat beleidigt) : *jemanden beleidigen*, feukañ u.b., chifañ u.b., pikañ u.b., anoaziñ u.b., ober an anoaz d'u.b., hegad u.b., flemmañ u.b., gwanikenniñ u.b., letaat u.b., mezhekkaat u.b., tennañ mezh war u.b., ober divalav d'u.b., glabousañ u.b., dismagañ u.b., dismagañsiñ u.b., ober un dismagañs d'u.b., teurel dismagañs war u.b., dispenn u.b., ober un taol dismagañs ouzh u.b., gwalennata u.b., huerniñ u.b., hujaotal u.b., kunujenniñ u.b., kunujañ u.b., salmenniñ u.b., pouilhañ u.b., kanañ pouilh d'u.b., argarziñ u.b., faeañ u.b., dichekal u.b. ; *alles, was ihn im Geringsten beleidigen*

könnte, kement a c'hellefe e feukañ un netraig, kement tra a c'hellefe e feukañ an disterañ, kement a c'hellefe e feukañ un dister dra ; *er ist schnell beleidigt, er fühlt sich schnell beleidigt*, den eo d'en em gemer evit nebeut a dra, aes eo da feukañ, feukañ a ra buan, gwiridik eo, feukidik eo, anoazus eo, gwall gwiridik eo e lêr, tik eo, ne vez ket pell e revr o vont gantañ war e chouk, ne vez ket pell o vont e breskenn, n'eo ket pell evit pignat war e varc'h bras, mont a ra buan da di vouzhig, ur beg kamm a zo anezhañ ; *sich gegenseitig beleidigen*, skeiñ kunujennoù an eil gant egile, leuskel kunujennoù an eil ouch egile, todioniñ an eil war egile, karnajal an eil war egile, kanañ salmennou an eil d'egile, en em gunujenniñ, en em langajat, en em ziskolpañ.

beleidigend ag. : feukus, dismagañsus, dismegus, dismeg, flemmus, hek, hegus, pegas, broudus, anoazus, put, faëüs, dispriz, disprizus, disprizañsus, kunujennus, ledus, dipitus, gloazus, flipatus, dichek, mezhekau ; *beleidigende Worte*, komzoù pegus (dismagañsus, hek, hegus, flemmus, feukus, broudus, put, flipatus, berius) ls., lañchennadoù ls., kaoziou pounner ls., distaoladennou naer-wiber ls., flipadennou ls., flipadoù ls., teodadoù ls. ; *höchst beleidigend*, dismagañsus ken ez eo, dismegus-kenañ.

Beleidiger g. (-,-) : feuker g., dismagañser g., kunujenner g., dorner g.

beleidigt ag. : feuket, broc'het, onglennet, chifet, arfleuet, fumet, mouzhet, anoazet ; *sich beleidigt fühlen*, feukañ, bezañ feuket, bezañ du ar vran gant an-unan, bezañ pinous e c'henou, bezañ broc'het, bezañ onglennet, anoaziñ, kemer anoaz, kemer amgign, en em gemer, chifañ, bezañ chifet ; *er wurde schwer beleidigt*, dismagañset ruz e oa bet ; *er ist schwer beleidigt*, feuket ruz eo, emañ e revr war e chouk gantañ, hennezh a zo aet an avel en e gernioù ; *er fühlt sich schnell beleidigt*, den eo d'en em gemer evit nebeut a dra, aes eo da feukañ, feukañ a ra buan, gwiridik eo, feukidik eo, anoazus eo, gwall gwiridik eo e lêr, tik eo, ne vez ket pell e revr o vont gantañ war e chouk, ne vez ket pell o vont e breskenn, n'eo ket pell evit pignat war e varc'h bras, mont a ra buan da di vouzhig, ur beg kamm a zo anezhañ ; *sie fühlte sich so schwer beleidigt, dass sie drohend ihren Pfannenwender erhob*, sevel a reas he spanell diwar he feuk, prest da skeiñ ; *ich fühlte mich durch solche Bemerkungen beleidigt*, feuket on o klevet seurt traoù, feuket on gant komzoù a seurt-se, bras eo ganin klevet komzoù a seurt-se, kavout a ran bras klevet traoù a seurt-se ; *P. beleidigte Leberwurst*, penn-mouzher g., penn maout g., mouzher g., ourz g., heureuchin g.

Beleidigte(r) ag.k. g./b. : dismagañsed g. [*liester dismagañsid*], kunujenned g. [*liester kunujennid*], dismaged g. [*liester dismagedi*].

Beleidigung b. (-,-en) : taol feuk g., feuk g., feukadenn b., gwalennad b., flem g., flemmad g., flemmadenn b., hegadenn b., dismagañ b., taol dismagañ g., dismeg g., dismagañ g., mezhadenn b., mezhekadur g., kunujenn b., salmenn b., teodad druz g., gwallvruderezh g., divruderezh g., duerez g., gragailh g., anoaz g., amgign g., led g., flipataerez g., letaerez g., begad g., teodad g., kaoz b., kaoziou ls. ; *tättliche Beleidigung*, akt a zismagañs g., ober dismagañsus g., taol dismeg g., dismeg ouch briegezh u.b. dre feulster g., dismeg dre añjornerez g., dismeg ouch briegezh u.b. dre wallgas g., dismeg ouch briegezh u.b. dre wallgaserez g. ; *Beleidigungen*, langaj g. ; *deine Beleidigungen will ich mir nicht länger anhören*, ne badfen ket pelloc'h da glevet da langaj ; *eine Beleidigung einstecken*, moustrañ war e imor evit leuskel direspont un dismagañs bet

graet d'an-unan, leuskel ur feukadenn direspont, gouzañv un dismagañs, mougañ en e galon ur feukadenn bennak ; *eine schwere Beleidigung einstecken*, tapout un dismagañs, tapout ur vezhadenn, gouzañv un dismagañs ; *eine Beleidigung abwaschen*, gwal'chiñ ur flemm ; *eine Beleidigung wiedergutmachen*, dic'haouiñ un dismagañs, dic'haouiñ u.b. eus un dismagañs a zo bet graet dezhañ ; *er wollte die Beleidigung nicht zurücknehmen*, nac'hañ a reas en em zigareziñ evit e daol dismagañs ; *ein Hagel von Beleidigungen*, un aridennad jarneoù b., un aridennad kunujennoù b., ur regennad kunujennoù b., ul las kunujennoù g., ur steud kunujennoù b., ur riblennad ledouedoù b., ur riblennad sakreou b., ur bater b., un aridennad mallozhennou b., un aradennad jarneoù b., ur chapeledad jarneoù g., ur regennad ledouedoù b., ur regennad leoùdoued b., ur steud kunujennoù b., un aridennad (un aradennad) sakreou b., kunujennoù stank-ha-stank ha n'eo ket diouzh kont (ha n'eo ket dre gont) ls., sakreou ken stank hag ar grizilh ls. ; *jemandem einen Hagel von Beleidigungen entgegenschleudern*, foulhezañ u.b. a salmennou, troc'hañ hujaoù gant u.b., bleiziñ u.b., reïñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh anv divalav war u.b., ober ar seizh seurt gant u.b., ober a bep seurt anvioù gant u.b., leuskel leoù spontus gant u.b., krial war-lerc'h u.b., tagañ u.b., kunujañ u.b., diskargañ ur regennad ledouedoù (ur regennad mallozhennou, un aridennad jarneou, ur steud kunujennoù, ur riblennad ledouedoù, ur riblennad sakreou, ul las kunujennoù) war u.b., delazhiñ ul las kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., skeiñ kunujennoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù war u.b., kanañ salmennou d'u.b., kunujennañ u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., leuskel kunujennoù ouzh u.b., dornañ a-enep u.b., ober kant ha kant dismagañs d'u.b. (Gregor) ; *jemandem Beleidigungen an den Kopf werfen*, skuilhañ mallozhioù (diskargañ kunujennoù, disteuler kunujennoù) war u.b., stlepel kunujennoù ouzh u.b., dislonkañ kunujennoù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., delazhiñ kunujennoù gant u.b. en e zivskouarn ; *sich (dat.) gegenseitig Beleidigungen an den Kopf werfen*, skeiñ kunujennoù an eil gant egile, leuskel kunujennoù an eil ouzh egile, todioniñ an eil war egile, karnajal an eil war egile, kanañ salmennou an eil d'egile.

Beleidigungsklage b. (-,n) : klemm savet evit gwallvruderez g./b., klemm lakaet evit divruderez g./b.

beleihbar ag. : gouestladus, ... a c'hall bezañ lakaet e gouestl.

beleihen V.k.e. (belieh / hat beliehen) : **1.** gouestlañ ; *ich beleihe mein Haus*, lakaat a ran va zi e kred (e gouestl), gouestlañ a ran va zi, reïñ a ran va zi da uestl ; **2.** [dre astenn.] kemer e gouestl ; *du beleihst mein Haus*, reïñ a ran dit va zi da uestl evit an arc'hant a astenni din.

Beleihung b. (-,en) : gouestladur g.

Beleimung b. (-,en) : [tekn.] kaotadur g., kaotadenn b.

Beleimungsvorrichtung b. (-,n) : [tekn.] kaoterez b.

belesen ag. : lennek-bras, desket bras, desket kaer, desket mat, studiet bras, studiet mat, studiet kaer, gouziek, deskadurezh gantañ ; *ein belesener Mann*, un den lennek-bras g., un den desket bras (desket kaer, desket mat), ul lenneg g., un den deskadurezh gantañ g., un den a zeskadurezh vras g.

Belesenheit b. (-) : deskadurezh b. ; *ein Mann von großer Belesenheit*, un den lennek-bras g., un den desket bras (desket kaer, desket mat, studiet bras, studiet mat, studiet kaer), ul lenneg g. [iester lenneien], un den deskadurezh gantañ g., un den a zeskadurezh vras g.

Beletage b. (-) : [tisav., istor] estaj kentañ g., estaj cheuch'h g.

beleuchten V.k.e. (hat beleuchtet) : **1.** sklérijennañ, sklaeriañ, goulaouïñ (impljet en tu gouzañv e brezhoneg), flamminañ ; *die Stube beleuchten*, sklérijennañ ar sal ; *ein Wandleuchter beleuchtet die Treppe*, goulaouet e vez an diri gant ur gleuzeur-voger ; *beleuchtetes Fenster*, prenestr dindan c'houloù g. ; *spärlich beleuchtet*, schwach beleuchtet, goulaouet dister, sklérijennet dister ; **2.** [kirri-tan] *den Wagen beleuchten*, bannañ gouleier ar c'harr-tan ; **3.** sellet pizh ouzh, imbourc'hiñ, enklask.

Beleuchter g. (-s,-) : sklérijenner g., goulawour g., P. paotr ar gouloù g.

Beleuchtung b. (-,en) : sklaeriadeg b., goulaouerez g., goulaouadeg b., goulaoudigezh b., goulaouadur g., goulaouïñ g., gouloù g., sklérijenn b., sklérijennerezh g., sklérijennadenn b., sklérijennadeg b., sklérijenniñ g. ; *direkte Beleuchtung*, goulaouerezhe euen g. ; *indirekte Beleuchtung*, goulaouïñ ameeun g., goulaouerezh dieeun g. ; *ungünstige Beleuchtung*, treuz'houloù g.

Beleuchtungsanlage b. (-,n) : aveadurioù sklérijennañ ls., staliadur goulaouïñ g., kernezhiañ goulaouïñ b., gouleier ls.

Beleuchtungskörper g. (-s,-) : gouloù g., gouleier ls.

Beleuchtungsstärke b. (-) : [fizik] goulaouder g. [iester goulaouderiou], barr goulaouïñ g., luc'hread g.

Beleuchtungstechnik b. (-) : goulawouriez b.

Beleuchtungstechniker g. (-s,-) : goulawour g., P. paotr ar gouloù g.

beleumdet ag. / **beleumundet** ag. : *gut beleum(un)det*, brudet mat, brud vat dezhañ, anv mat dezhañ ; *ein übel beleumdet Mensch*, un den fallvrudet g., un den gwall vrudet g., un den brudet fall g., un den gwall-e-vrud g.

belfern V.gw. (hat gebelfert) : **1.** speñial, chalpat, chilpat, chilpeta, chinkat, sklankal, gwic'hal, karnañañ, harzhal, faragouilhañ, glabousat ; **2.** [dre skeud.] krozal, ronkal, gourdrouz, sikanañ, skandalat, langajal, pec'hiñ.

Belfried g. (-s,-e) : [tisav.] befrez g., tour-meur g., tourell b., toured g.

Belger g. (-s,-) : [istor] Belg g. [iester Belged].

Belgien n (-s) : Belgia b., Bro-Velgia b. ; *das flämischsprachige Belgien*, Belgia flamanek b.

Belgier g. (-s,-) : **1.** Belgiad g. [iester Belgiz] ; **2.** [loen.] schwerer Belgier, march'eus an Ardennoù g., marc'h ardennat.

Belgierin b. (-,nen) : Belgiañez b.

belgisch ag. : belgiat, ... Belgia ; [istor] *belgischer Gallier*, Belg g. [iester Belged].

Belgismus g. (-, Belgismen) / **Belgizmus** g. (-, Belgizmen) : [yezh.] belgiegadur g.

Belgrad n. : Beograd b.

belichten V.k.e. (hat belichtet) : kizañ, louc'hañ, enluc'hañ ; *den Film belichten*, kizañ ar film, louc'hañ ar film, enluc'hañ ar film.

belichtet ag. : en ardizh ar gouloù ; [bev., louza.] *belichtete Blattfläche*, gorread delioù heoliet g.

Belichtung b. (-,en) : kizañ g., louc'hañ g.

Belichtungsautomatik b. (-) : lanker emgefrev ar c'hizvezh g.

Belichtungsdauer b. (-,n) : kizvezh g., amzer kizañ g., amzer louc'hañ g.

Belichtungsmesser g. (-s,-) : kizventer g., louc'hventer g., P. kellig b.

Belichtungszeit b. (-,en) : kizvezh g., amzer kizañ g., amzer louc'hañ g.

belieben V. dibers. (hat beliebt) : **1.** plijout, bourrañ, hetañ, hetiñ, c'hoarzhin [ouzh] ; *wie es ihm beliebt*, hervez e froudennoù, diouzh ma tro en e benn, hervez e did, diouzh e benn e-unan, diouzh e imor, diouzh e faltazi, diouzh e vod, diouzh e

santimant, hervez e faltazi, en e ziviz, diouzh e ziviz, ma c'hoarzh outař ; ganz wie es dir beliebt, me a zo holl dit, evel a blijo ganit (Gregor), evel ma plijo ganit, evel a gari, evel ma kari, diouzh da vod e vo graet, diouzh da ziviz e vo, diviz dit ! diuz dit ! ma c'hoarzh ouzhit ! ; jeder von uns beiden wird es so tun, wie es ihm beliebt, c'hwi a raio ho kiz ha me a raio va hini, pep hini a heulio e benn ; wie beliebt ? petra vo ? petra hoch'eus ezhomm ? petra ho po ? petra a fell deoc'h ? petra a vo a vat evidoc'h ? hag ober a rafen evidoc'h ? peseurt a zo brav da ober ? pezh a vad ? ; wann es ihnen beliebte, pa oa plijet ganto, pa blije dezho, pa plije ganto, pa garent ; 2. es beliebt ihm, etwas zu tun, teurvezout a ra ober udb.

V.gw. (hat beliebt) : Sie belieben wohl zu scherzen, n'oc'h ket sirius, ur farsadenn eo, emaoch'o farsal, boudař a fell deoc'h ?

Belieben n. (-s) : c'hoant g., diviz g., larvar g., dere g., grad b., doare g., het g., hetař b., jaoj g., jaojadur g., faltazi b., c'hoantad g., goust g., lusk g., c'hoantadenn b., c'hoantaenn b., yezh b. ; nach Belieben schalten und walten, ober diouzh e c'hoant, ober ar pezh a blij d'an-unan, bezař pep frankiz gant an-unan, kaout pep frankiz d'ober pezh a blij d'an-unan, ober e renkou, ober ar pezh a zo en e volontez, bezař al gontell hag an dorzh gant an-unan, bezař al letern hag ar gouloù gant an-unan, bezař lizher digor gant an-unan, bezař e gabestr war e voue, bezař lezett en e vadober, bezař lezett en e ziviz, bezař lezett da heul e santimant, na gaout luz ebet, bezař diliamm d'ober pezh a garer, ober e stal e-unan, na ober ken ar pezh a garer, ober udb hervez e zorn, ober e c'his, bezař mestr en e di, ober diouzh e yezh, ober hervez e yezh, bevař en e yezh / bevař diouzh e c'his (Gregor), bevař en e c'his, bevař en e roll, bezař en e roll, ober pep tra hervez e blijadur, bevař hervez e blijadur, bevař evel ma plij gant an-unan, bevař diouzh ma plij gant an-unan, ober pep tra diouzh e imor, ober e santimant, heuliař e benn, ober e volontez, ober pep tra diouzh e vod, ober pep tra hervez e faltazi, ober pep tra diouzh e faltazi ; er stellt es ganz meinem Belieben anheim, va lezel a ra em diviz, tremen a raio diouzh va diviz, lezel a ra ac'hanon d'ober va roll, lezel a ra pep frankiz ganin d'ober va giz, lizher digor a zo ganiř, lezett e vezan em madober, n'em eus luz ebet, diliamm on d'ober pezh a garan ; es steht ganz in deinem Belieben, dit da welet, diouzh da ziviz e vo, graet e vo da'z koust, diouzh da vod e vo graet, evel a blijo ganit (Gregor) ; nach Belieb, nach Belieben, pezh a garer, pezh-a-gar, diouzh c'hoant, diouzh gwalc'h, d'e c'hrad, en (diouzh) e ziviz, diouzh e c'hoant, diouzh e vod, en ho plijadur, en hor plijadur, en o fljadur, en e blijadur, hervez e blijadur, hervez ho plijadur, hervez hon plijadur, hervez o fljadur, kement ha ma plijo ganeoc'h, evel a blijo [gant u.b.] ; Nahrung nach Belieben, boued pezh a garer g., boued pezh-a-gar g., boued diouzh c'hoant g., boued diouzh gwalc'h g., boued sof-kont g. ; nach seinem Belieben, en e zere, diouzh e zere, d'e c'hrad, d'e c'houst, diouzh e zoare, en e blijadur, hervez e blijadur, evel ma plij gantař, diouzh ma plij gantař, diouzh e jaoj, diouzh e faltazi, diouzh e vod, diouzh e yezh, hervez e yezh, en e yezh. **beliebig** ag. : 1. ... bennak, ... pe- ; ein beliebiges Buch, levr pe levr ; jeder Beliebige, hini pe hini, ar c'heatař deuet, n'eus forzh piv, an hini kentař oc'h en em ginnig, an aotrou "n'eus-forzh-piv-eus-n'eus-forzh-pelec'h", ne vern pe zen ; zu jeder beliebigen Stunde, da n'eus forzh pet eur, pet eur bennak a ve / daoust pe da eur (Gregor), ne laz da bet eur, n'eus forzh (n'eus kaz, ne vern) da bet eur ; zu jedem beliebigen Zeitpunkt, n'eus forzh peur, da bep eur, da bep mare, e pep mare, da bep koulz, da bep frap, da bep taol, da seul daol, da bep momed, koulz pe goulz, d'ur pe amzer, da nep mare, e nep amzer, ur peur

bennak, tro-distro, poent pe boent, e poent pe boent, e mare pe vare, e pep amzer, forzh pegoulz, abred ha diwezhat, noz-deiz, a-drebad, [dispredet] e pep kentel ; x-beliebig, ne laz peseurt, n'eus forzh peseurt, n'eus kaz peseurt, ne vern peseurt ; an einem beliebigen Tag, ur pezeiz, ur pedeiz, un deiz pe zeiz, deiz pe zeiz, un deiz, un deiz bennak, un devezh, un devezh pe unan all ; eine x-beliebige Pfarrgemeinde, eine beliebige Pfarrgemeinde, ur beparrez b., ur barrez bennak ; an einem beliebigen Ort, en ul lec'h bennak, tu bennak, en un tu bennak, un tu bennak, un tu pe du, un tu, en un tu pe du ; an jedem beliebigen Ort, forzh pelec'h, bern pelec'h, n'eus forzh pelec'h, ne vern (ne laz) pelec'h, e tu pe du, e lec'h pe lec'h ; 2. [mat.] diforzh ; beliebiger Punkt, poent diforzh g. ; beliebiges Polygon, liestueg diforzh g.

Adv. : a-did, diouzh c'hoant, diouzh gwalc'h, evel a blijo [gant u.b.], pezh a garer, pezh-a-gar.

Beliebigkeit b. (-) : tidegezh g.

beliebt ag. : doujet, karet, brudet, deuet mat, deuet dreist, erru mat gant an dud, istimet, prizet, karet gant an dud ; ein beliebter Schauspieler, ur c'hoarier a blij kalz g., ur c'hoarier prizet gant an dud g., ur c'hoarier a ra berzh g. ; er ist bei den Leuten sehr beliebt, karet kenař eo gant an dud, prizet kenař eo gant an dud ; sich bei jemandem beliebt machen, dont da vezař deuet mat gant u.b., ober diouzh gounit istim u.b. ; sich (ak.) beliebt machen, ober diouzh gounit kalon (istim) an dud ; diese Radiosendung ist sehr beliebt, kalz a dud a selaou an abadense, an abadenn-se a ra berzh, an abadenn-se a blij kalz ; diese Fernsehsendung ist sehr beliebt, kalz a dud a sell ouzh an abadenn-se, an abadenn-se a ra berzh, an abadenn-se a blij kalz ; die andere Sendung ist nicht so beliebt, an abadenn all n'eo ket deuet kenkoulz ; beliebte Sendezeit, eur selaoudigezh vras b.

Beliebtheit b. (-) : brud g./b., istim b., berzh g. ; sich großer Beliebtheit erfreuen, bezař erru mat gant an dud, bezař deuet dreist gant an dud, ober berzh ruz, ober berzh forzh pegement, ober berzh spontus, bezař klask bras war an-unan / war an dra-mař-tra, plijout kalz, bezař prizet kenař, bezař prizet ken-ha-ken, bezař prizet ken-ha-kenař, bezař prizet kenař-kenař, bezař prizet mui-pegen-mui.

Beliebtheitsgrad g. (-s,-e) : derez istim g., derez brud vat g., derez berzh g.

beliefern V.k.e. (hat beliefert) : pourvezař, pourchas [fdb da], darbariař, kas [fdb da], degas [fdb da] ; neu beliefern, aspourvezař, adpourvezař ; einen Laden beliefern, pourvezař ur stal a varc'hadourezh, darbariař ur stal gant marc'hadourezh.

Believerer g. (-s,-) : pourvezer g., pourchaser g.

Belieferung b. (-) : pourvezadur g., pourvezař b., kasadur g.

Belladonna b. (-, Belladonnen) : 1. [louza.] benede g., pabuñer str., louzaouenn foll b. ; 2. [kimiez] atropin g.

Belle-Île-en-Mer n. : Enez ar Gerveur b., ar Gerveur b.

Bellen n. (-s) : harzhadennou ls., harzh g., harzhadeg b., harzharezh g., chalpadeg b., chalperez g., chalpadennou ls., chinkerez g., chinkadennou ls. ; wütendes Bellen, razailh g. ; wildes Bellen, harzhadeg b. ; ein kurzes Bellen, un harzhadenn bennak b. ; das hier ist das Bellen eines Jagdhundes, diouzh e harzh, hennezh a zo ur c'hi-chase.

bellen V.gw. (hat gebellt) : 1. harzhal, chalpat, chilpat, chinkat ; die Hunde bellen, harzhal a ra ar chas ; bellende Hunde bei der Jagd, chas-hemolc'h o chilpat ls. ; bell, mein Hund, bell doch ! harzh, va faotr, ha gra ! ; der Hund hat ihn ins Bein gebissen, ohne vorher zu bellen, kroget en doa ar c'hi en e c'har, kuit da harzhal - ar c'hi en doa kroget mut en e c'har ; wütend bellen, harzhal a-razailh, razailhat ; zweimal kurz bellen, ober div harzhadenn ; Hund, der viel bellt, harzher g.

[liester harzherien], ki harzher g. ; [krl. Bro-Suis] einen alten Hund muss man nicht bellen lehren, ne vez ket desket da dadkozh ober bugale-vihan ; mit dem Bellen aufhören, tevel da harzhal ; 2. speuñial, ober yezhoù, garmiñ ; die Füchse bellen, speuñial a ra al lern, garmiñ a ra al lern, ober a ra al lern yezhoù ; mit dem Bellen aufhören, tevel da speuñial ; 3. [dre skeud.] der getroffene Hund bellt, kriz eo a-wechoù klevet ar wirionez, ar wirionez a vez displijus da glevet a-wechoù, ar wirionez a zo kasaus d'an neb a zo kablus, ar wirionez a zo kasaus hag an hini he larvar a zo arabadus.

V.k.e. (hat gebellt) : [dre skeud.] beogal, blejal, bekal ; Befehle bellen, beogal urzhiou, blejal gourc'hemennou, bekal urzhiou.

bellend ag. : 1. youc'hus, skiltr, rok, rust ; 2. raoulet, raouet, groihet.

Beller g. (-s,-) : 1. harzher g. ; 2. blejer g.

Belletrist g. (-en,-en) : [lennegezh] den a bluenn g., lenneger g., lennegour g., skrivagner g.

Belletristik b. (-) : [lennegezh] Lizhiri-Kaer ls.

belletristisch ag. : [lennegezh] lennegel.

belobigen V.k.e. (hat belobigt) : meuliñ, gourc'hemennaouiñ, ober gourc'hemennou da, tresañ ton da.

Belobigung b. (-,en) : meuleudigezh b., meuleudioù ls., meneg-a-enor g., gourc'hemennou ls.

Belobung b. (-) : meuleudi b., meuleudigezh b.

belohnen V.k.e. (hat belohnt) : goprañ, digoll, gopraat, garedonañ ; fürstlich belohnt, gopret gant largentez, garedonet gant largentez ; Gott belohne Sie dafür ! Doue d'ho paeo ! Doue rho paeo ! Doue d'hen daskoro deoch !

Belohnung b. (-,en) : gopr g., garedon g./b. ; was er tut, verdient eine Belohnung, aluzen en deus oc'h ober an dra-se.

Belote b. (-) : [kartou] 1. beulot str. ; 2. [beulot] beim Verteilen der Karten umgedrehte Karte, distroñsenn b.

Belsazar g. (-s/-) : [Bibl, Henistor] Baltazar g.

Belt g. (-s,-e) : mulgul g., gouzoug-mor g., strizh-mor g., strizh g., ode-vor b.

beluchsen V.k.e. (hat beluchst) : P. spiañ, gedal ; jemanden beluchsen, spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b.

belüften V.k.e. (hat belüftet) : aerañ, aveliñ, gwentañ.

Belüftung b. (-) : 1. [ober] avelerezh g., aveladenn b., aererez g., aeradur g., aerañ g., gwentañ g., gwentadur g., gwenterez g. ; 2. [benveg] avelerez b. [liester avelereziou], aererez b. [liester aerereziou], gwenterez b. [liester gwentereziou], aerer g. [liester aereriu].

Belüftungsschacht g. (-s,-schachte) : san aerañ g., san gwenterez g. ; Öffnung des Belüftungsschachts, toull avel g., toull avelerez g.

Beluga b. (-,s) : 1. [loen., Delphinapterus leucas] morhoc'h gwenn g., belouga g., P. seurez wenn b. ; 2. [kegin.] kaviar sturj meur g.

Beluga-Stör g. (-s,-e) : [loen., Huso huso] sturj belouga g. [liester sturjed belouga], sturj meur g. [liester sturjed meur].

belügen V.k.e. (belog / hat belogen) : gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., lavaret gevier da, kontañ gevier da, reiñ gevier da grediñ da, troadañ (livañ, pentañ, displañtañ, dornañ, gwriat, paskañ, disac'hañ, dibunañ, pennegiñ, dispakañ, aozñañ, steuñviñ, fentañ) gevier da, tennañ karotez da, tennañ ur garotezenn da, kontañ karotez da, kontañ poulc'henoù da, kontañ poulc'had da, reiñ poulc'had da grediñ da, gwiskañ bonedoù da ; du hast mich belogen, livet (pentet, troadet, gwriet, dornet, displantet, disac'het, dibunet, penneget) ec'h eus gevier din, gwisket ec'h eus bonedoù din, gaouiet on bet ganit, kontet ec'h eus karotez din, tennet ec'h eus karotez din, tennet ec'h eus ur garotezenn

din, kontet ec'h eus poulc'henoù din, kontet ec'h eus poulc'had din, roet ec'h eus din poulc'had da grediñ.

belustigen V.k.e. (hat belustigt) : diduellañ, diduiñ, diduañ, dihueñ, diverrañ, divuzañ, laouenaat, sederaat, gaeaat, sartaat, gwivaat, joausaat, reiñ dudi da ; die Gesellschaft belustigen, diverrañ an dud, ober e farouell, reiñ diduamant d'an dud.

V.em. : **sich belustigen** (hat sich (ak.) belustigt) : diduañ e amzer, dihueñ e amzer, en em zudiañ, en em ziduañ, en em ziduellañ, en em zihuediñ, kemer e ziduelloù, kemer berramzer, kemer diverr-amzer, kemer diverrañs, kaout plijadur, kaout goust, kemer plijadur, kemer un tamm plijadur, kavout ur misi, oberbourrus, oberbourrusted, oberbourrapl, oberbourrapltd, kasbourrusted, oberjoasted, ebatal, ober joa, bragal, diduiñ, diverrañ, diverrañ e amzer, berraat e amzer, farlotañ, kemer e ebat, c'hoariellat.

belustigend ag. : fentus, diduellus, diduant, dihueus, dudius, c'hoarzhus, farsus, ebat.

belustigt ag. : diduet, seder, laouen, sart, drant, lirzhin, fent gantañ.

Adv. : gant dudi, en dudi, gant drantiz, fent gantañ.

Belustigung b. (-,en) : 1. dudi g./b., didu g., dihue g., diduell b., diduamant g., didu g., diduadenn b., divuz g., plijadur b., ebat g., faribolenn b., fent g., c'hoari gaer g. ; dem Volk Belustigungen anbieten, reiñ diduell d'ar bobl ; 2. godis g., godisadur g., godiserez g., goap g., goapaerez g., goapadennou ls., godiserezhiou ls., mousc'hoap g., goge g., gogeadenn b., luerez g., luiñ g., luadenn b., dejan g.

Belvedere n. (-/-s,-s) : [tisav.] savenn-were b., gwere b., gwelva g.

bemächtigen V.em. : **sich bemächtigen** (+ gen.) (hat sich (ak.) bemächtigt) : 1. aloubiñ, perc'hennañ, kregiñ e, tapout krog e, kemer dre nerzh, skrapañ, ober e rann eus, dont da vestr war ; sich des Thrones bemächtigen, ober e rann eus tron u.b., kemer an tron en tu diouzh an-unan, skrapañ an tron digant unan all, lakaat e grabanoù war tron unan all, astenn e graban war tron unan all, teurel e graban war tron unan all, kammañ e vizied war tron unan all, krabanata tron unan all, aloubiñ tron u.b., perc'hennañ tron unan all, ober e gerz eus tron u.b. ; sich eines Gegenstandes bemächtigen, kregiñ en udb, lakaat e grabanoù war udb, astenn e graban war udb, teurel e graban war udb, krabanata udb, kammañ e vizied war udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu dioutañ, perc'hennañ udb, kribañ madoù e nesañ, kemer udb en tu dioutañ, sammañ udb, skrapañ udb, divorañ udb, plaoziañ udb, delc'her udb en tu dioutañ, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, lakaat udb war e anv, kas udb gant an-unan ; sich einer Festung bemächtigen, forzhañ ur c'hreñvlec'h ; 2. sevel e, dont e. ; Wut bemächtigt sich seiner, dont a ra kounnar ennañ, sevel a ra fulor ennañ, dont a ra droug (imor) ennañ, mont a ra droug en e gentrou (en e goukoug), sevel a ra war e gentrou, sevel a ra war e elloù, sevel a ra war e dach, sevel a ra droug en e gorf, sevel a ra droug ennañ, sevel a ra e wad d'e Benn, dont a ra ar gwad dindan e ivinou, mont a ra diwar re, gounezet e vez gant ar gounnar, mont a ra e berv gant ar gounnar.

Bemächtigungstrieb g. (-s,-e) : [bred.] luzad gavaelañ g.

bemakeln V.k.e. (hat bemakelt) : [rouez] 1. saotrañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, stlabezañ, tarchañ ; 2. duañ, dantañ, labezañ, gwashaat, dizenoriñ, divrudañ, dichekal, dispenn, brudellat, distrakal.

bemäkeln V.k.e. (hat bemäkelt) : etwas bemäkeln, pismigañ udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ

diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kaout da lavaret en (war, enep) udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, kemer abeg en udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb. ; er findet stets an allem etwas zu bemäkeln, n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henou - mar lavarer ya dezhañ, eñ a respont naren - hennezh a gav atav abeg e kement tra a zo tout - ar gaster-se a vez atav o'ch abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred prezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivrudañ ar re all - kas a ra e vuhez o tivrudañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - hennezh a zo ur penn tortis - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez o'ch ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur bagajer eo - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo - un den eo na blij netra dezhañ.

bemalen V.k.e. (hat bemalt) : livañ, pentañ, gwisponeañ, [gwashaus] briailhat, livajañ ; bunt bemalen, marellañ, briñañ, brizhellañ, brizhañ ; neu bemalen, adivañ ; schwarz bemalen, livañ e du ; bemalter Gegenstand, livadenn b. ; mit historischen Motiven bemalte Glasfenster, gwerelloù istoriet ls.

V.em. : **sich bemalen** (hat sich (ak./dat.) bemalt) : P. 1. (ak.) en em livajañ, en em vrikailhat ; 2. sich (dat.) das Gesicht bemalen, briailhat e zremm, livajañ e zremm.

Bemalung b. (-,en) : livadur g., liverezh g., gwisponezh g. **bemängeln** V.k.e. (hat bemängelt) : etwas bemängeln, kavout keuzius udb, kavout dipitus udb, pismigañ udb, kavout abeg en udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout tro da abegiñ, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, kemer abeg en udb, kavout anv en udb, gouzout anv en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb.

Bemängelung b. (-,en) : abegadenn b.

bemannen V.k.e. (hat bemannnt) : ein Schiff bemannen, tuta ur bourzhiaid, enrollañ ur skipailh.

bemannt ag. : bemannter Raumflugkörper, egorlestr ur skipailh ennañ g.

Bemannung b. (-,en) : 1. tutadur g., tuta g. ; 2. bourzhiaid g., paread b., kouch g., akipaj g., skipailh g.

bemänteln V.k.e. (hat bemäntelt) : gwiskañ, kuzhat, skoachañ, touellivañ, touellaizañ, treuzlivañ, treuzfichañ, goleiñ ; jemandes Fehler bemänteln, goleiñ war u.b., goleiñ fazioù u.b. ; die Wahrheit bemänteln, dic'hizañ ar wirionez, propikat ar wirionez, findaoniñ ar wirionez, skoachañ ar wirionez, falsañ ar wirionez, distresañ ar wirionez, livañ (treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ, disleberiñ, gwariañ) ar wirionez.

bemasten V.k.e. (hat bemastet) : [merdead.] gwerniañ ; neu bemasten, adwerniañ.

Bemasten n. (-s) : [merdead.] gwernierezh g., gwerniañ g.

Bemastung b. (-) : [merdead.] 1. [ober] gwernierezh g., gwerniañ g. ; 2. [holl wernioù ul lestr] gwerniadur g., gwernidigezh b.

Bemastungsmaschine b. (-n) : [tekn.] gwernierez b. [lester gwerniereziou].

Bembel g. (-s-) : [rannyezh] picher [evit ar sistr] g.

bemeiern V.k.e. (hat bemeiert) : P. tromplañ, touellañ, kilhañ, deviñ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouc'hiñ, punañ, tizhout, flemmañ, toazañ, bratellat, c'hwennat, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, nezañ, kabestrañ, gennañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, louarnañ, touzañ, kac'hat e godell u.b.

bemeistern V.k.e. (hat bemeistert) : mestroniañ, kabestrañ, aotrouniañ, trec'hiñ, sujañ, plegañ, bazhyevañ, reoliñ.

V.em. : **sich bemeistern** (hat sich (ak.) bemeistert) : 1. derc'hel ar c'hreñv war an-unan (e greñv warnañ e-unan, he c'hreñv warni hec'h-unan h.a.), en em vestroniañ, en em drec'hiñ, emvestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, gwaskañ war an-unan (warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.), bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouzezañ war e imor, derc'hel (moustrañ, pouzezañ, gwaskañ) war e imor, reizhañ barradoù e galon, reoliñ e c'hoantou, kabestrañ e c'hoantegezhiou, moustrañ war e from, moustrañ war e galon ; 2. sich einer Sache (gen.) bemeistern, skrapañ (aloubiñ, perc'hennañ) udb, ober e gerz (e rann) eus udb, lakaat e grabanoù war udb, astenn e graban war udb, teurel e graban war udb, krabanata udb, kammañ e vizied war udb, kemer udb en tu dioutañ, dont da vestr war udb ; *Wut bemeistert sich seiner*, dont a ra kounnar ennañ, sevel a ra fulor ennañ, sevel a ra droug ennañ, dont a ra droug (imor) ennañ, mont a ra droug en e gentrou (en e goukoug), sevel a ra war e gentrou, sevel a ra war e elloù, sevel a ra war e dach, sevel a ra droug en e gorf, sevel a ra e wad d'e Benn, dont a ra ar gwad dindan e ivinoù, mont a ra diwar re, gounezet e vez gant ar gounnar, mont a ra e berv gant ar gounnar.

bemerkbar ag. : merzus, merzadus, heverk, notadus, heverz, heverzus ; **sich bemerkbar machen**, tennañ (sachañ) evezh an dud war an-unan ; kaum bemerkbar, damziverzus, diheverz ; Entzugserscheinungen machen sich bei ihm bemerkbar, diskouez a ra bezañ war yun a zramm, diskouez a ra bezañ en diouer a zramm, anat eo en em gav en diouer, diskouez a ra bezañ forc'het.

bemerken V.k.e. (hat bemerkt) : 1. merkañ, merzout, teurel perzh eus, teurel kont eus, remerkout, spurmantañ, gouzout, gwelet, skeiñ e lagad war, teuler fed war, en em rentañ kont [eus udb], bezañ sachet e evezh gant, bezañ dalc'het e evezh gant ; das hatte ich bemerkt, merket (merzet) em boa an drase, taolet em boa fed war an dra-se ; er tut so, als bemerke er nichts / er tut so, als würde er nichts bemerken, ne ra ezvan ebet ; als ich bemerkte, dass das Geld mir abhanden gekommen war, p'em boa kavet an diank eus va arc'hant ; ohne dass die Welt es bemerkt hätte, dre laer, dre guzh, hep gouzout d'ar re all, hep ma ouzer, en dic'houszout d'an holl, hep gouzout dare da zen, hep gouzout da zen, hep gouzout da nikun, e kuzh, a-sil, a-silik, a-sil-kaer, e kuzulig, e kuzul, kuzh-ha-muz, kuzhmuz, choucha-mouche ; ohne dass ich es bemerkt hätte, hep gouzout din, hep rat din, hep ratozh din, en dic'housoud din, dic'housvez din, anez gouzout dare din, e kuzh din, e kuzh ouzhin, a-guzh din, a-guzh-kaer diouzhin ; als ich das Haus betrat, bemerkte ich sofort, dass man meine Sachen durchsucht hatte, diouzhu o tont em zi, e quezis e oa bet tud o furchal va zraouù - diouzhu o tont em zi, e welis e oa bet tud

o furchal va zraou ; sie bemerkte, dass die Weste ihres Sohnes zerrissen war, gwelet a reas jileten e vab roget ; ich hatte es nicht bemerkt, ne'm boa ket taolet kont ; ich hatte es überhaupt nicht bemerkt, me a oa bet dall-poch war an dra-se, en taol-maň e oa bet lakaet ganin ul lunedoù koad war va daoulagad ; die Zeit vergeht und man bemerkte es erst, wenn es darum geht, das Abendessen fertigzustellen, mont a ra an amzer en-dro ha ne ouzer anv ken e vez deuet ar mare da aozaň koan ; 2. [dre astenn.] ober un evezhiadenn, remerkout ; ich habe manches zu deinen Worten zu bemerken, evezhiadennou am bo d'ober a-zivout ar pezh emaout o paouez lavaret ; nebenbei bemerkte, kement-maň etre div gaoz.

bemerkenswert ag. : heverk, notadus, dreist, dispar, eveshaus, espar, dreist da gaer.

Adv. : -distailh, -kaer ; ein bemerkenswert intelligenter Mensch, un den speredet kaer g.

bemerklich ag. : merzus, merzadus, heverk, notadus, heverz, neverzus ; kaum bemerklich, damziverzus, diheverz.

Adv. : kalzik, un tamm mat.

Bemerkung b. (-,en) : evezhiadenn b., evezhiadur g., notenn [dre skrid] b., remerk g. ; alberne *Bemerkungen*, evezhiadennou sot-mat ls. ; *witzige Bemerkung*, ger speredek g., tro speredek b., bomm spered g., bomm larar g. ; *scherhaft Bemerkung*, fentigell b. ; *unanständige Bemerkung*, skolpad g. ; *unsachliche Bemerkung*, diogeladenn disol b. ; *falsche Bemerkung*, komz a-dreuz b. ; *eine Bemerkung machen*, ober un evezhiadenn ; *ein paar Bemerkungen machen*, ober un evezhiadenn bennak ; *spitze Bemerkung*, bissige *Bemerkung*, flipad g., flipadenn b., flemmad g., flemmadenn b., freilhad g., piňsadenn b., lañchennad b., teodad g., bazhad b., begad lemm g., begad flipatus g., begad flemmus g., taol-flemm g., distaoladenn naer-wiber b., gwalennad b. ; *jemandem bissige Bemerkungen an den Kopf werfen*, darc'haouiñ teodadoù d'u.b., darc'haouiñ bazhadoù d'u.b., flipañ u.b., darc'haouiñ distaoladenou naer-wiber d'u.b., skeiñ tachoù gant u.b., skeiñ gwalennadou gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., ober ur c'hog lemm d'u.b. ; *ihr könnt euch eure Bemerkungen sparen !* chomit ho kaoziou ganeoc'h ! tavit din ho evezhiadennou ! lezit hoc'h evezhiadennou a-dreuz, mar plij ! ; *ich fühle mich durch solche Bemerkungen beleidigt*, feuket on o klevet seurt traou, feuket on gant komzoù a seurt-se, bras eo ganin klevet komzoù a seurt-se, kavout a ran bras klevet traou a seurt-se ; [gwir] *die Wünsche und Bemerkungen beider Parteien protokollieren*, kemer ar c'hrad, marilhañ evezhiadennou an div gevrenn e levr ar c'hrad.

bemessen V.k.e. (bemisst / bemaß / hat bemessen) : muzuliañ, mentaň, jediň ; *knapp bemessen sein*, bezaň justik-justik, bezaň un tammig berr, bezaň skortik un tamm.

Bemessung b. (-,en) : muzul g., jedadur g.

Bemessungsgrundlage b. (-,n) : azez g., diaz jediň g., diazez jediň g., taolenn-feuriou b., barem g.

Bemistung b. (-) : [labour-douar] teildur g., kardelladur g., temzerezh g.

bemitleiden V.k.e. (hat bemitleidet) : *jemanden bemitleiden*, kaout (kemer) truez ouzh u.b., kaout trugarez ouzh u.b., kemer truez war u.b., kaout damant ouzh u.b., kaout damant d'u.b., trueziň u.b., trueziň ouzh u.b., trueziň gant u.b., trueziň d'u.b., despetiň gant u.b., kemer perzh (lod) e glac'har (e poan) u.b., kemer ranngalon gant u.b., kendrueziň ouzh u.b., kendrueziň d'u.b., kendrueziň da boanioù u.b., sellet a-dreuz ouzh u.b., trugarezziň d'u.b., trugarezziň ouzh u.b., truantal ouzh u.b., truantal d'u.b., klemm u.b., kemer u.b. e trugarez ; besser

beneidet als bemitleidet, an hini en deus a lip e weuz hag an hini n'en deus ket a sell a-dreuz - seul vui, seul well - dorn leun, diogel e berch'henn - gwelloc'h kaout re eget re nebeut - gwell eo re eget re nebeut - bravoc'h kaout eget mont da glask - ar pinvidig en deus e vadoù da baraň ar bec'h diwarnaň.

bemitleidenswert ag. / **bemitleidenswürdig** ag. : da glemm, truezus, truezus-bras, truezek, reuzeudik, kaezh [/ester keizh], tristidik.

Bemitleidung b. (-) : kendruez b., trugarez b., truez b., istim b., damant g.

bemittelt ag. : fortuniet, moaienet mat, leveet mat, en e aez, danvez dezhañ, en deus aez, archantek, madek, un tamm brav a arc'hant war e anv, mat e gerz, an aour war ar raden gantaň, moaien dezhañ, moaienet, kreñv an traou gantaň, war ar bern, druz ar geusturenn gantaň, arc'hantet bravik, frank an arc'hant gantaň, frank an traou gantaň, plouaet mat e votou, plouzet mat e votou, aes e borpant, aes dezhañ, uhel an dour gantaň, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantaň, arc'hant leizh e walch' gantaň, pinvidik-mor, hollbinvidik, pinvidik-pounner, pinvidik-lous, brein gant an arc'hant, pinvidik-peurfonn, pinvidik-parfont, pinvidik-brein, pinvidik-bras, mat an traou gantaň, mat ar bed gantaň, foenn er rastell gantaň, barrek, gouest, madoù dezhañ, kreñv e gein, kreñv a gein, mat da geinaň, P. mellek ; *ein bemitteltes Leben führen*, bevaň aes, kaout aez, bevaň en e aez.

bemogeln V.k.e. (hat bemogelt) : P. tromplaň, touellaň, kilhaň, deviň, louzaň, dilouzaň, diharpaň, divleupaň, houperigaň, paltokiň, bilhiň, gludaň, bouc'hiň, punaň, tizhout, flemmaň, toazaň, bratellat, c'hwennat, stranaň, stranigaň, skobardiň, riňsaň, nezaň, kabestraň, gennaň, klaviaň, pakaň, tapout, gwaskaň, dastum, louarnaň, touzaň, kac'hat e godell u.b.

bemoost ag. : 1. kinviet, kinvie, manek, touskanek, ur gwisk man warnaň, gwisket gant ur pallennad kinvi, limouzek, glasvezet gant ar man ; *bemooste Fläche*, touskaneg b. ; 2. P. kozh, blev-gwenn, kozh-Douar, kozh evel an Douar.

bemühen V.k.e. (hat bemüht) : 1. *jemanden bemühen*, direnkaň u.b., goulenn skoazell digant u.b., treiň ouzh (war-zu) u.b., en em erbediň (mont) ouzh u.b., mont da gaout (da-geñver) u.b., mont da gavout u.b. ; *jemanden in einer Sache bemühen*, direnkaň u.b. evit un afer bennak, goulenn skoazell digant u.b. a-zivout un afer, goulenn digant u.b. ober evit an-unan en un afer ; 2. ober gant, kemer harp war, arveraň, implijout, ober implij eus, ober ampled eus.

V.em. : **sich bemühen** (hat sich (ak.) bemüht) : 1. strivaň, reiň bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantaň bec'h, ober bec'h, kemer bec'h, bec'hiaň, kemer kreiraň, poaniaň, kemer poan, kemer reuz, kemer poell, kemer poellad, poellaň, poelladiň, en em boaniaň, poursuiň, aketiň, breaň, forsiň, labourat start, labourat tenn, poaniaň kalet, poaniaň tenn, trevelliň, merat, igouniaň, ober luskoù, ober e seizh gwellaň ; *sich um etwas bemühen*, bezaň e chal oc'h ober udb, lakaat e striv da gaout udb, tennaň e vennozh d'ur pal bennak, trevelliň d'ober udb, strivaň d'ober udb, en em vertuziň d'ober udb, lakaat e youl d'ober udb, lakaat e nerzh d'ober udb, stagaň a-zevri gant udb, stardaň d'ober udb, lakaat poan d'ober udb, lakaat e boan d'ober udb, lakaat e holl boan hag e holl aket d'ober udb, en em boaniaň evit ober udb, poaniaň ouzh udb, poaniaň d'ober udb, kemer poan gant udb, kemer fred gant udb, kemer streuvell gant udb, igouniaň d'ober udb, plediň gant (ouzh, war) udb, pleal gant udb, plediň d'ober udb, kemer poan d'ober udb, bec'hiaň d'ober udb, en em boursuiň d'ober udb, pleustriniň d'ober udb, em lakaat e spi d'ober udb, teuler e spi d'ober udb, kemer an tregas d'ober udb, kemer poell da zont a-benn eus udb, kemer poellad da zont a-benn

eus udb, kemer poellad d'ober udb, lakaat poellad d'ober udb, lakaat e striv d'ober udb, poellař (poellaat) d'ober udb, poelladiň d'ober udb, aketiň d'ober udb, kemer charre gant udb, prederiaň gant udb, ober evit udb ; *sich um das Abitur bemühen*, strivaň da dapout ar vachelouriez, lakaat e boan da dapout ar vachelouriez, en em boaniaň evit tapout ar vachelouriez, kemer poell (kemer poellad) da dapout ar vachelouriez, en em vertuziň da dapout ar vachelouriez ; *sosehr er sich auch bemühte, er erreichte nichts*, kaer en doa labourat, ne araoge ket kalz an traoù gantaň - daoust d'e holl strivoù ne dizhas ober netra - daoust d'e holl strivoù ne zeue netra ebet da vat gantaň - daoust d'e holl strivoù ne zeue netra da vat dezhaň - pegement bennak a strive ne zeue netra ebet da vat gantaň - ne vern pegen bras e oa e strivoù ne zeue netra da vat gantaň - kaer en doa ober, ne dizhe ober netra - kaer ober en doa, ne dizhe ober netra ; *er kann sich ja noch so sehr bemühen*, kaer en devezo ; *sosehr wir uns auch bemühen, wir werden es nicht verhindern können*, n'oufemp ket, kaer hor be, mirout ouzh an dra-se ; *sich unentwegt bemühen*, labourat gant dalc'h, lakaat e holl boan hag e holl aket, derc'hel mort (yud, gwevn) da labourat, labourat kalonek ; *sich vergeblich bemühen, sich umsonst bemühen*, redek ar c'had ; *er bemühte sich übereifrig um die hübschen jungen Damen*, kabal a veze warnaň da vezaň gant ar merc'hed koant, prest e oa atav d'ober e gi bihan dirak ar merc'hed koant, doublaň a rae da lavaret traoù kaer d'ar merc'hed koant ; *sich eifrig um jemanden bemühen*, ober sardik d'u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b. ; *sie bemühen sich übereifrig um ihn*, ober a reont sardik dezhaň, ober a reont brav dezhaň, mont a reont brav dezhaň, ober a reont flourig dezhaň ; *sich eifrig um etwas bemühen*, birviň och' ober udb ; *sich um jemandes Wohlwollen bemühen, sich um jemandes Gunst bemühen*, klask en em dremen ouzh u.b., klask en em dremen diouzh u.b., klask dont mat gant u.b., en em lipat ouzh u.b., klask bezaň deuet mat d'u.b., klask bezaň douget gant u.b., klask bezaň erru mat gant u.b., lubaniň u.b., likaouiň u.b., likaouiň ouzh u.b., ardaouiň ouzh u.b. ; *sich (ak.) um seine Kunden bemühen*, ober brav war-dro e bratikou ; *sich für jemanden bemühen*, poaniaň gant u.b., poaniaň war-dro u.b., ober evit u.b., toullaň evit u.b., ober difretou evit u.b., ober war-dro u.b., ober en-dro d'u.b., bezaň en-dro d'u.b., ober diouzh u.b., ober ouzh u.b., intent ouzh u.b., damantiň d'u.b., damantiň u.b., kaout damant d'u.b., plediň gant u.b., pleal gant u.b., kemer ur charre gant u.b., soursial ouzh (eus, gant) u.b., kemer preder gant u.b., kaout preder ouzh u.b. ; **2.** mont, dont da welet, en em zirenskaň, en em zistraňsaň, en em ziraňjiň da zont.

Bemühen n. (-s) : strivoù ls.

bemüht ag. : aketus ; *bemüht sein etwas zu tun*, poaniaň (strivaň) evit ober udb, igouniaň d'ober udb ; *um Haltung bemüht sein*, klask e neuz ; *um jemanden bemüht sein*, bezaň a-evezh war u.b., bezaň damantus e-keñver u.b., kaout prederi ouzh u.b., diskouez chastre gant u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., kempenn brav u.b., lakaat e amzer hag e boan e ser u.b., ober tost war-dro u.b., damantiň d'u.b., damantiň u.b., kaout damant d'u.b., plediň gant (ouzh) u.b., pleal gant u.b., intent ouzh u.b., soursial ouzh u.b., kemer preder gant u.b., kemer charre gant u.b., prederiaň u.b., ober evezh d'u.b.

Bemühung b. (-,en) : **1.** striv g., strivad g., strivadenn b., poan b., bec'h g., bechadenn b., aket g., pled g., poellad g., trevell g., lusk g. ; *das Ergebnis seiner Bemühungen*, frouezh e strivoù g. ; **2.** *ärztliche Bemühungen*, intentou mezegiezh ls., intentou yec'hed ls., prederiou mezegiezh ls. ; **3.** servij g. ; *dank jemandes Bemühungen*, dre aket u.b.

bemüßigen V.k.e. (hat bemüßigt) : forsïň, rediaň, enderc'hel, delc'her, P. kanarijň.

bemüßigt ag./Adv. : *sich bemüßigt fühlen (sehen)*, zu, bezaň endalc'het da, bezaň dalc'het da, bezaň rediet da.

bemustern V.k.e. (hat bemustert) : [kenwerzh] standilhonaň.

Bemusterung b. (-) : [kenwerzh] standilhonadur g., standilhonerez g., standilhonaň g.

bemuttern V.k.e. (hat bemuttet) : mammegaň, moumounaň, ober kaezhigoù da, ober kaezh da, kaezhigaň, kaezhaň, noilhat, cherisaň, flourikaň, chouraň, koulouchal, flodaň, ober kamambre da, ober sev da, ober noilh da, turlutaň, ober brav-brav da, ober allazigoù da, dodoennaň, ober karanteziou da, glochat da, ober gloch da, loloiň, menoniň.

Bemutterung b. (-) : mammegaň g., moumounerez g.

benachbart ag. : nes, nesaň, e-kichen, amezek, all, tostaň, kefin ; [sonerezh] *benachbarte Tonstufe*, nesderez g. ; [korf.] *das benachbarte Gewebe*, ar gwiadoù kefin ls.

benachrichtigen V.k.e. (hat benachrichtigt) : kelaouiň, titouriň, kemenn, degemenn, kenteliaň, stlennaň, reiň titouroù da, kas kelouù da, degas kemennadurezh da ; *jemanden von etwas benachrichtigen*, degemenn udb d'u.b., daveiň udb d'u.b., kas kelouù d'u.b. eus udb, degas kemenn d'u.b. eus udb, kas kemenn d'u.b. eus udb, degas kemennadurezh d'u.b. eus udb, degas kelouù d'u.b. eus udb, reiň kelouù eus udb d'u.b., reiň anaoudegezh eus udb d'u.b., reiň keal eus udb d'u.b., reiň d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), kelaouiň u.b. diwar-benn udb, kemenn udb d'u.b., ditouraň u.b. diwar-benn udb, titouriň u.b. diwar-benn udb, kenteliaň u.b. diwar-benn udb, kenteliaň u.b. war udb, reiň liv d'u.b. eus udb, reiň disauzan d'u.b. eus udb ; *er wurde sofort von dem Unfall benachrichtigt*, ar gwallzarvoud a voe ditouret dezhaň diouzhtu, diouzhtu e voe kaset kelouù dezhaň eus ar gwallzarvoud, diouzhtu e voe kaset kemenn dezhaň e oa c'hoarvezet ur gwallzarvoud ; *jemanden von einem Todesfall benachrichtigen*, reiň da c'houzout d'u.b. ez eo marvet u.b. ; *ich wurde nicht benachrichtigt*, ne oa ket bet kelaouet, ne voen ket titouret, ne oa ket bet kemennet din, ne oa ket bet lavaret din ; *jemanden von der eigenen baldigen Ankunft benachrichtigen*, degas ar c'heلوù d'u.b. eus an dervezh ma leo d'an-unan en em gavout a-benn nebeut.

Benachrichtigung b. (-,en) : **1.** kelaouerezh g., titourerezh g., ar reiň titouroù g. ; **2.** kemenn g., kemennadenn b., kel g., keal g., kemennadur g., kemennadurezh b., notadur g., notenn b. ; *schriftliche Benachrichtigung*, kemenn dre skrid g. ; *vorherige Benachrichtigung*, rakkemenn g., kentkemenn g.

Benachrichtigungsschreiben n. (-s,-) : lizher kemenn g.

benachteiligen V.k.e. (hat benachteiligt) : gwegaň, dilänsaň (u.b. war udb/u.b.), diharpaň, ober gaou ouzh, gaouiň, noazout da, noazout ouzh, ober an anoaz da, ober droug da, gwallziforc'haň, drouzkiforc'haň, dougen gwall da, ober dilaň da ; *er wurde benachteiligt*, gaou a oa bet graet outaň, ifamet e voe, ne oa ket bet kompez ar skudell en e andred, gaouet e voe ; *benachteiligte Bevölkerungsschicht*, rumm kevredadel ezhommek g., rumm kevredadel tavantek g. ; *sie fühlten sich durch diese Vereinbarung benachteiligt*, ne gavent ket o splet gant an emglev-se.

Benachteiligte(r) ag.k. g./b. : den dibourvez g., kaezh g., reuzeudig g., paour g., trueg g., tavanteg g., ezhommeg g., kork g., korker g., truant g. ; *die Benachteiligten*, ar re zibourvez ls., ar geizh ls., an dud keizh ls., ar reuzeudien ls., ar beorien ls., an drueged ls., an davanteien ls., an ezhommeien ls., ar gorked ls., ar gorkerien ls., an druated ls.,

ar re skoazellet nebeut ls., ar re skoazellet nebeutoc'h ls., ar re skoazellet an nebeutañ ls.

Benachteiligung b. (-,en) : 1. gaouiñ g., diharpañ g., gwallziforc'h g., gwallziforc'hidigezh b., drouzkiforc'hidigezh b., drouzkiforc'h g. ; der Benachteiligung der Frau ein Ende setzen, lakaat termen d'ar gwallziforc'hou a ra gaou ouzh ar merc'hed ; 2. dilañs g.

Benadelung b. (-,en) : klaoutenn b., klaouenn b.

benageln V.k.e. (hat benagelt) : tachañ, enklaouiñ, broudañ, stagañ gant broudoù.

benagen V.k.e. (hat benaget) : krignat.

benamsen V.k.e. (hat benamst) : envel, lesanviñ, moranviñ.

benässbar ag. : hec'hleb, glebiadus ; nicht benässbar, angleb.

Benässbarkeit b. (-) : hec'hlebed b., hec'hleb g. [iester hec'hlebioù], glebiadusted b.

benässen V.k.e. (hat benässt) : glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, dourennekaat, mouestaat, mouestañ, moeltrañ, dousaat.

benebeln V.k.e. (hat benebelt) : 1. latarennañ, brumenniñ, morenniñ, mogidelañ ; 2. [dre skeud.] koabrennan [e spered d'u.b.], koc'hennañ [e spered d'u.b.], diotaat, chatalat, strafuilhañ, strabouilhat, badaouiñ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, skoelfin, trellañ, dallañ, badinellañ, bac'hiñ, burlutiñ, mezevelliñ.

V.em. : **sich benebeln** (hat sich (ak.) benebelt) : [dre skeud.] damvezviñ.

benebelt ag. : [dre skeud.] strafuilhet, strabouilhet, badaouet, pennveudet, motet, skeltr, skoelfet ; er war vom Alkohol ganz benebelt, brumennet e oa ha brav, trellet e oa e spered gant an evajoù, lizennet e oa e spered gant ar boeson, dallet kuit e oa gant ar boeson, morzet e oa e spered gant ar boeson, koc'hennet e oa e spered gant ar boeson, koabrennet e oa e spered gant ar boeson, bojardet e oa e spered ganz an evaj, neuñviñ a rae e spered el latar, beuzet e oa e spered el latar.

benedeien V.k.e. (hat benedeit) : kanañ gloar da, kanmeuliñ, meuliñ, bennigañ.

Benedikt g. : Benead g. ; [relij.] die Regel des heiligen Benedikt, reolenn sant Benead b.

Benediktendistel b. (-,n) / **Benediktenkraut** n. (-s,-kräuter) /

Benediktenwurz b. (-,en) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hazh b.

Benediktiner g. (-s,-) : beneadad g. [iester beneadiz].

Benediktinerarbeit b. (-) : sorgfältige, geduldige Benediktinerarbeit, labour manac'h g.

Benediktinerorden g. (-s) : urzh sant Benead g. ; die Regel des Benediktinerordens, reolenn sant Benead b.

Benediktinerregel b. (-) / **Benediksregel** b. (-) /

Benediktusregel b. (-) : [relij.] reolenn sant Benead b., reizhou sant Benead ls.

Benefiz n. (-es,-e) : 1. [gwir, relij.] leve-gopr g., leve-iliz g. ; 2. gala madobererezh g., abadenn a garitez b., abadenn denegour b. ; 3. [istor, Krennamzer] dalc'h g. ; 4. mad g., madober g., madelezh b., misi g., apoue vrap b., bevez g., frealz g., balzam g., louzoù c'hwek g.

Benefizialerbe g. (-n,-n) : [gwir] hêr benefisour g., hêr an invantor gwenn g.

Benefizium n. (-s, Benefizien) : 1. [gwir, relij.] leve-gopr g., leve-iliz g. ; 2. [istor, Krennamzer] dalc'h g. ; 3. mad g., madober g., madelezh b., misi g., apoue vrap b., bevez g., frealz g., balzam g., louzoù c'hwek g.

Benefizvorstellung b. (-,en) : gala madobererezh g., abadenn a garitez b., abadenn denegour b.

benehmen V.k.e. (benimmt / benahm / hat benommen) : terriñ, argas, kas kuit, troc'hañ ; das benimmt mir den Atem, a) [sterrik] un torr-alan eo an dra-se din, un torr-anal eo an dra-se din,

stankañ a ra an dra-se va zreuz-gouzoug (sutell va gouzoug) din, troc'hañ a ra an dra-se va alan din, mougañ a ra an dra-se va alan din, chom a ra va anal ennon ; b) [dre skeud.] un estlamm gwelet ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù ! ur bam eo ! peadra a zo da vout balpet ! peadra a zo da vamañ, chom a ran war va c'hemant all, chom a ran skodeget o klevet kement-se, sabatuet mik on o klevet an dra-se, chom a ran abafet lip, digoñsertet naet on, chom a ran badet, stabanet on, tapet lopes on, menel a ran sezet ha dianal, badaouet on o welet an dra-se, chom a ra balc'h va genoù o welet kement-se, kement-se a daol ac'hanon en alvaon, goust eo an dra-se da bilat ac'hanc'h, peadra a zo da bilat un den, distroadet on penn-kil-ha-troad gant an dra-se, distroadet glez on gant an dra-se, ha pa gouezfe an neñv warnon ne vefe ket gwashoc'h ; jemandem die Zweifel benehmen, argas an diskredoni (an diskred, an disfiz) diwar spered u.b. ; jemandem den Mut benehmen, digalonekaat u.b., diskalonekaat u.b., kas deltu u.b. d'an traoñ, terriñ e zeltu d'u.b., ober d'u.b. koll kalon.

Anv-gwan-verb : **benommen** abaf, abafet, badaouet, sabatuet, sabaturet, kouezhet ar sabatur warnañ, alvaonet, kalmet, bojardet, badinellet, beiet, badet, batet, baduellet ; er war ganz benommen, alvaonet-holl e oa, pennveudet e oa, motet e oa, badaouet e oa, skoelfet e oa, maoutañ a rae, kalmet e oa, abafet e oa, batet e oa, kollet mik e oa e benn, dall ha mezv e oa, morzet e oa e spered ; vom Alkohol benommen, arvezv ; er war vom Sturz ganz benommen, abafet e oa gant e lamm ; er war vom Schlag ganz benommen, badaouet (baoutet, badaouellet, abafet, badinellet, batet, batorelllet, maoutet, divellet) e oa gant an taol, pennveudet e oa gant an taol, motet e oa gant an taol ; er war leicht benommen, skeltr e oa e benn ; benommen machen, a) mezviñ, pennvezviñ, troñsañ, badaouiñ, ifamañ, mezveziñ (ur vaouez), P. louzaouiñ, kechañ ; b) bouzarañ, bourouellat, badaouiñ, bavañ, badañ, batañ, morzañ, batelliñ, batorelliñ, kropañ, lakaat da vorediñ, mezevelliñ, badinellañ, veudiñ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, turlebaniñ, stodiñ, abafiañ, abafaat, sabaturiñ, sabatuiñ ; vom Lärm völlig benommen, bouzaret krak gant an trouz, mezevellet e benn gant an trouz, mezv gant an trouz ; jemanden mit seinem Gerede ganz benommen machen, borodiñ u.b. gant e c'hlabous, terriñ e benn d'u.b. gant e fistilh, tarabazhiñ u.b. gant e c'hlabous, arabadiñ u.b. gant e c'hlabouserez, beuziñ u.b. en ur mor a gomzou ; [sport e Breizh] die zwei Spieler sind nach ihrem Zusammenprall völlig benommen, lazhet eo al laouenn ! lazhet eo al laouenn !

V.em. : **sich benehmen** (benimmt sich / benahm sich / hat sich (ak.) benommen) : en em ren, en em zelc'her, en em c'houarn, kundu, kundaiñ, realiñ ; sich gut benehmen, en em ren mat, en em zelc'her mat dirak an dud ; sich schlecht benehmen, bezañ fall e emzalc'h, en em zelc'her fall, en em wallgundaiñ, direizhañ ; sich vernünftig benehmen, en em ren gant poellegezh ; er weiß sich zu benehmen, hennezh a oar en em zelc'her, hennezh a zo bet savet mat, stummet-mat eo, hennezh a oar pakañ an tonioù bras ; sich nicht zu benehmen wissen, na gaout alamant ebet, na vezañ alamant ebet d'an-unan, bezañ dibalamour, bezañ gros e grouer, bezañ ur paot didailh eus an-unan ; er sollte sich anständiger benehmen, mat e vefe dezhañ en em zelc'her gant muioc'h a zoare ; er benimmt sich anständiger als sein Bruder, azoareoc'h eo eget e vreur ; sich unmöglich benehmen, sich benehmen wie die Axt im Walde, bezañ kasaus-kenañ e zoare, bezañ atav ur reuz en an-unan, bezañ atav o trabasat, bezañ Kerdrubuilh (un tregaser) eus an-unan, bezañ ur fri-butun, bezañ dichek, bezañ digoli, bezañ diardoù, bezañ digompliant, bezañ

difoutre, bezañ dibalamour, bezañ ur Yann dibalamour eus an-unan, bezañ ur paotr didailh eus an-unan ; *sich bubenhaft benehmen*, chalvantiñ ; *nüchtern benimmt er sich tadellos*, besoffen wird er aber gleich mies, diwar an dour n'eus ket ur ger evitañ, met pa vez mezv en devez ijin fall leizh e gorf ; *du benimmst dich auch immer völlig daneben*, te a oar anezhi, te ! ; *sich wie ein echtes Teufelchen benehmen*, diaoulat ; *zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen*, ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kér - ar bugel-se a oa ur skouer a barfeted er gêr, un diaoul e kér ; *sich jemandem gegenüber respektlos benehmen*, na zougen d'u.b. ar respet dleet dezhañ (Gregor), mankout d'u.b., mankout e-keñver u.b., mont d'u.b. gant dismogañs, bezañ direspet e-keñver u.b. ; *ihren Eltern gegenüber benehmen sie sich respektlos und lieblos*, n'o deus e-keñver o zud na respet, na karantez ; *sich jemandem gegenüber unverschämt benehmen*, komz vil ouzh u.b., mont vil d'u.b., na zougen d'u.b. an doujañs dleet dezhañ, mont d'u.b. gant dismogañs, bezañ dichek e-keñver u.b., disprizañ doujañ d'u.b., bezañ digoll e-keñver u.b. ; *sich menschlich benehmen*, en em ren evel un den.

Benehmen n. (-s) : 1. emzalc'h g., dalc'h g., doareoù ls., kundu b., neuz-dalc'h b., neuz b., stuzioù ls., stumm g., giz b., gread g., tres g. ; *musterhaftes Benehmen*, emzalc'h direbech g., emzalc'h skouerius evit ar re all g., kundu direbech b. ; *schlechtes Benehmen*, gwallgundu b., emzalc'h didailh g., gizioù fall ls. ; *ein linkisches Benehmen*, doare ur Yann Seitek g., doare kropet g., doare un amparfal g., doare lopes g., doare ur c'hozh palastr g. ; *kindisches Benehmen*, emzalc'h bugelel g. ; *in allen Orten, die ihr besuchen werdet, erwarten wir von euch ein korrektes Benehmen*, ret e vo deoc'h bezañ seven dre lec'h ma tremeton ; *das Benehmen eines Kindes entspricht dem Benehmen, das man ihm gegenüber hat*, ur bugel a ra diouzh ma vez graet dezhañ ; *sein Benehmen gibt mir Rätsel auf*, e emzalc'h a ro din da soñjal, e emzalc'h a laka ac'hanon en amzivin, kavout a ran iskis e emzalc'h, kavout a ran drol e emzalc'h, ne gomprenan ket ar poell eus e emzalc'h, ne gomprenan ket ennañ, n'on ket evit kompren ennañ, ne gomprenan ket perak e ra seurt traou, n'ouzon ket perak ez eo ken trist an doare gantañ (perak n'en deus ket a gundu, perak e talc'h ar seurt kundu-se) (Gregor), n'ouzon ket pet kompren a zo ennañ, ne gomprenan ket e pe stumm en em ren ; 2. sevended b. ; *der hat überhaupt kein Benehmen*, hennezh ne oar ket en em zerc'hel dirak an dud, hennezh n'en deus stumm ebet, stummet-fall eo, n'en deus alamant ebet, n'eus alamant ebet dezhañ, gros eo e grouer, ur paotr didailh a zo anezhañ, n'en deus na tailh na bailh ; *du hast vielleicht ein Benehmen !* sell aze ur c'hiz ! se n'eo ket doareoù ! ; 3. [dre skeud.] *sich mit jemandem ins Benehmen setzen*, en em glevet gant u.b., en em gordañ gant u.b., en em guzuliañ gant u.b., ober emglev gant u.b.

beneiden V.k.e. (hat beneidet) : aviañ, c'hoantaat, gourvennañ, gourvenn, gwariziañ ; *jemanden um etwas beneiden*, magañ (goriñ, kaout, dougen) avi ouzh u.b. en abeg d'udb, hirvoudiñ d'u.b. en abeg d'udb, kemer jalouzi ouzh u.b. abalamour d'udb, c'hoantaat ubd a zo d'unan all, bezañ c'hoantek ag ubd a zo d'unan all, c'hoantaat u.b. en abeg d'udb, bezañ c'hoantus ouzh madoù u.b., ereziñ u.b. en abeg d'udb, gwariziañ u.b., gourvennañ u.b., gourvenn u.b., gourvennañ ouzh u.b. en abeg d'udb, bezañ gourvennek ouzh u.b., aviañ madoù u.b., dougen avi d'u.b. en abeg d'udb a zo en e gerz, sellet gant avi ouzh u.b., kaout erez ouzh u.b. abalamour d'udb a zo dezhañ, kaout avi ouzh u.b. abalamour d'udb a zo dezhañ, kaout

gwarizi ouzh u.b. abalamour d'udb, bezañ gwarizius eus u.b. abalamour d'udb, bezañ jalous ouzh u.b. abalamour d'udb, bezañ gwarizius ouzh u.b. abalamour d'udb, karet mad u.b., gwallc'hoantaat ubd, droukc'hoantaat ubd, mont gant ar piged ; *er ist nicht zu beneiden*, n'emañ ket da vezañ c'hoantaet, hennezh a zo da glemm, trist eo e zoare ; *du bist nicht zu beneiden*, klemm a ran dit ; *besser beneidet als bemitleidet*, an hini en deus a lip e weuz hag an hini n'en deus ket a sell a-dreuz - seul vui, seul well - dorm leun, diogel e berc'henn - gwelloc'h kaout re eget re nebeut - gwell eo re eget re nebeut - bravoc'h kaout eget mont da glask - ar pinvidig en deus e vadoù da barañ ar bec'h diwarnañ.

beneidenswert ag. : ... a c'hell bezañ aviet, ... a c'hell bezañ c'hoantaet, ... da c'hoantaet, c'hoantaus, hetus, avius.

Benelux n. (-) : Beneluks b.

Beneluxländer ls. / **Beneluxstaaten** ls. : *die Beneluxländer / die Beneluxstaaten*, broioù Beneluks ls., Stadoù Beneluks ls. **benennen** V.k.e. (benannte / benannt) : 1. envel, dezaniñ, doareañ, arouzeziñ, ober (un anv a, un anv eus, un anv ouzh, un anv diouzh) ; *nach jemandem benennen*, lakaet en anv unan bennak, envel diouzh u.b. ; *er hat seinen Sohn nach dem Großvater benannt*, lakaet en deus e vab en anv an tad-kozh ; 2. lakaat, merkañ, savelañ, disavelañ, didermenañ ; *Zeit und Ort benennen*, merkañ an eur (an deziad) hag al lec'h ; [mat] benannte Zahlen, niveroù lakaet ls.

Benennung b. (-,en) : 1. anvidigezh b., anvadur g., dezavanadur g., dezaniñ g., doareadur g. ; 2. anv g., lesanv g. ; 3. anvad g., anvadur g. ; [bev.] *binäre Benennung*, daouanvad g., anvad daoubarzh g. ; *wissenschaftliche binäre Benennung einer Art*, daouanvad spesadel g. ; *dreigliedrige Benennung*, trianvad g. [*liester trianvadou*].

benetzbar ag. : hec'hleb, glebiadus ; *nicht benetzbar*, angleb.

Benetzbarkeit b. (-) : hec'hlebed b., hec'hleb g. [*liester hec'hlebioù*], glebiadusted b.

benetzen V.k.e. (hat benetzt) : gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiñ, dourennañ, dourennekaat, dousaat, gleborekaat, moeltrañ, mouestaat, mouestañ, soubouilhañ, strimpîñ, strimpîñ dour war ; *den Staub benetzen*, lazhañ ar boultnenn gant dour ; *einem Kranken die Lippen benetzen*, souplaat e vuzelioù d'ur c'hlañvour, dispelc'hiñ diweuz ur c'hlañvour ; *mit Tränen benetzen*, intrañ gant daeroù, glebiañ gant e zaerou, distronkiñ.

Benetzen n. (-s) / **Benetzung** b. (-) : leizhañ g., dourerez g., glebierezh g., glebjaj g., glebiadur g., glebiadenn b., glebiañ g., soubouilh g.

Benutzungseigenschaft b. (-) / **Benutzungsfähigkeit** b. (-) : galloud glebiañ g.

Benutzungsgerät n. (-s,-e) : leizher g. [*liester leizheriou*], glebier g. [*liester glebieriou*], glebigell b., delter g. [*liester delteriou*].

Benutzungsmittel n. (-s,-) : [kimiezh] glebiuzenn b., gwezher glebius g. [*liester gwezheriou glebius*].

Benutzungsvermögen n. (-s) : galloud glebiañ g.

Bengale g. (-n,-n) : annezed Bro-Vengal g., Bengalad g. [*liester Bengaliz*].

Bengalen n. (-s) : Bengal b., Bro-Vengal b.

Bengalin b. (-,nen) : annezadez Bro-Vengal b., Bengaladez b.

bengalisch ag. : 1. ... Bro-Vengal, eus Bro-Vengal, bengalat, banglaat, bengali ; *bengalisches Feuer*, tan-arvest g., goueliadenn-real b., tan ijinus g., P. mespont g. ; [louza.] *bengalische Feige*, fiez-banian str., banian str. ; 2. [yezh.] bengalek, bengalieck, banglaek ; *die bengalische Sprache*, ar bengaleg g., ar bengalieg g., ar banglaeg g.

Bengaltiger g. (-s,-) : [loen.] keurgazh en-gwirion g., tigr meur g.
Bengel g. (-s,-) : blogorn g., sioc'han g., torgos g., traouih g., skribiton g., skrilh g., beginod g., genegell g., goujard g., gouspin g., penndolog g., chalvant g., mous g., ravalhon g., marmouz ken uhel hag ur bouteg g., marmouz n'eo ket brasoc'h hag ur c'horn-tont g., marmouz bihan g., marmouz fall g., boutouv g., chwiltouz g., c'hwitouz g., skoanard g., bitouz g., bidorc'hig g., minoc'h g., preñv-douar g., preñvig g., tamm fri lous g., marmouz fall g., orin fall g., ostiz g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g., glaoureg g., glaourenneg g., babouzeg g., babouz g., higolenn b., freilhenn b., Yann gañfard g., Yann genn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., frikreien g., fri-mic'hig g., fri-karn g., tamm mous flaer g., mousig fall g., plog g., hailhon g., maraod g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., pikouz fall g., renavi g., ampouailh g., gaster g., truilhenn b., stronk g., lampon g., jibidoull g., kantolor g., lampavan g., gwidal g., kampinod g., kañfard g., koniki g., kastreg g., kastregenn g., kailh g., legestr g. [*liester ligistri*], alvaon g., bistrakig g., tamm bistrakig fall g., gast vihan b., makez brammer bihan g., makez penn laou g.
Bengelei b. (-,en) : [dre skeud.] dizereadegezh b., disevender g., hailhonerezh g., jalodaj g., hailhevodaj g., lakepoderezh g., taol lakepoderezh g. ; *jemandem die Bengelei abgewöhnen*, dihaihonañ u.b.
bengelhaft ag. : gwidal ; *bengelhaftes Benehmen*, doare ul lampon g., hailhonerezh g., jalodaj g., hailhevodaj g.
benigne ag. : [mezeg.] dizrouk, dister, kuñv ; *benigne Erkrankung*, anaez kuñv g. ; *benignes Neoplasma*, nevezwe kuñv g.
Benignität b. (-) : 1. [dispredet] kuñvelezh b., kuñvnez b. ; 2. [mezeg.] kuñvded b.
Benimm g. (-s) : P. emzalc'h g., doareoù ls., kundu b.
Benjamin g. (-s,-e) : 1. Benoni g. ; 2. benoni g., bidoc'hig g., gwidorig g., gwidor g., gwidoroc'h g., gwidoroc'hig g., yaouanker g., yaouaer g., lostig-an-ti g., [dre fent] mevel bihan g.
benommen ag. : abaf, badaouet, sabatuet, sabaturet, alvaonet, kalmet, bojardet, beiet, badinellet, badet, baduellet ; *er war ganz benommen*, alvaonet holl e oa, pennveudet e oa, motet e oa, badaouet e oa, baoutet e oa, skoelfet e oa, kalmet e oa, maoutañ a rae, badaouiñ a rae e benn, kollet mik e oa e benn, dall ha mezv e oa, morzet e oa e spered ; *er war vom Sturz ganz benommen*, abafet e oa gant e lamm, baoutet e oa gant e lamm ; *er war leicht benommen*, skeltr e oa e benn ; *benommen machen*, a) mezviñ, pennvezviñ, troñsañ, ifamañ, mezveziñ (ur vaouez), P. louzaouiñ, kechañ ; b) bouzarañ, bourouellat, badaouiñ, bavañ, badañ, batañ, morzañ, batelliñ, batorelliñ, kropañ, lakaat da vorediñ, mezevelliniñ, badinellañ, veudiñ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, turlebaniñ, stodiñ, abafiñ, abafaat, sabaturiñ, sabatiñ ; *vom Lärm völlig benommen*, bouzaret krak gant an trouz, mezevellet e benn gant an trouz, mezv gant an trouz ; *er war vom Alkohol ganz benommen*, brumennet e oa ha brav, trellet e oa e spered gant an evajou, lizennet e oa e spered gant ar boeson, dallet kuit e oa gant ar boeson, morzet e oa e spered gant ar boeson, koc'hennet e oa e spered gant ar boeson, koabrennet e oa e spered gant ar boeson, bojardet e oa ganz an evaj, neuñviñ a rae e spered el latar, beuzet e oa e spered el latar ; *jemanden mit seinem Gerede ganz benommen machen*, borodiñ u.b. gant e chlabous, tarabazhiñ u.b. gant e chlabous, terriñ e benn d'u.b.

gant e fistih, arabadiñ u.b. gant e chlabouserez, beuziñ u.b. en ur mor a gomzoù ; *sport e Breizh* die zwei Spieler sind nach ihrem Zusammenprall völlig benommen, lazhet eo al laouenn ! lazhet eo al laouenn !
Benommenheit b. (-) : bouzaradenn b., bouzarenn b., badinell b., sebez g., alvaon g., alvaonerezh g.
benörgeln V.k.e. (hat benörgelt) : [dre skeud.] etwas benörgeln, pismigañ udb, kavout abeg in udb, kavout si en udb, kavout da abegiñ diwar-benn udb, kavout da lavaret diwar-benn udb, kavout tro da abegiñ diwar-benn udb, kas brav war-lerc'h udb, klask abeg en udb, skeiñ bazhadoù a-zivout udb.
benoten V.k.e. (hat benotet) : notañ, priziañ.
benötigen V.k.e. (hat benötigt) : kaout ezhomm eus, kaout d'ober eus, kaout afer [fdb] ; zur Zubereitung dieses Kuchens benötige man fünf Eier, pemp vi a ya da fardañ ar wastell-se ; wie viel an Geldmitteln benötigt er ? pegement a arc'hant en do ezhomm ?
Benotung b. (-,en) : notadur g., priziadur g.
benthisch ag. / **benthonisch** ag. : [bev.] bentek.
benthopelagisch ag. : [bev.] bentopelagek.
Benthos n. (-) : [bev.] bentoz g.
Bentonit g. (-s,-e) : [maenoriez] bentonit g.
benummern V.k.e. (hat benummert) : niverenniñ.
benutzbar ag. / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn]
benützbar : arveradus, ... a c'haller tennañ arver anezhañ, ... a c'heller implijout, implijus, spletus, implijadus ; *leicht benutzbar*, bequem benutzbar, dormataus, akomod, hebleustr, hezalc'h, hedenn, aes da embregañ, aes da zornata, aes da vaniañ, aes da gas, aes ober gantañ, embregadus, embregus, likant, meradus ; schwer benutzbar, dihebleustr, dihezalc'h, dihedenn, diaes da embregañ, diaes da zornata, diaes da vaniañ, diaes da gas, diaes ober gantañ.
benutzen / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn]
benützen V.k.e. (hat benutzt / hat benützt) : arverañ, implijout, implij, boaziañ, embreger, ober ampled eus, ober gant, uzañ, kaout uz [fdb], tennañ arver eus, ober arver a, ober arver eus, ober implij eus, ober implij a, ober implij diouzh, ober implij gant, lakaat en implij, danvezañ, labourat gant, en em servijout eus, P. dilouediñ, na leuskel da verglañ, lakaat da dalvezout, mont [fdb] en-dro gant an-unan, kas [fdb] en-dro ; häufig benutzt, implijet kenañ ; anscheinend wurde es häufig benutzt, evit doare e servije alies, evit doare e servije kalz ; etwas nicht oft genug benutzen, etwas zu wenig benutzen, isarverañ udb, isimplijout udb ; etwas zu oft benutzen, ober re gant udb ; etwas noch einmal benutzen, adimplijout udb, adober gant udb ; etwas benutzen dürfen, gallout ober gant udb ; etwas sinnvoll benutzen, ober un implij mat eus udb, ober implij mat eus udb, ober un implij mat gant udb ; wir benutzen viel davon, ni a ra gant kalz ; die Gelegenheit benützen, malañ diouzh an dour, na vankout d'e grog, mataat eus un dro-vat, en em vataat eus un dro-vat, emvataat eus un dro-vat, tennañ akuit eus un dro bennak, tennañ e vad eus un dro bennak, lakaat ar glizh da gouezhañ war e dachenn, ober e chounidegezh eus un dro bennak, en em gavout gwell eus un dro bennak, en em gavout mat eus un dro bennak, kemer tu d'ober udb, kemer tro eus udb evit ober udb, ober e vad eus un degouezh bennak ; eine Sprache benutzen, ober gant ur yezh, implijout ur yezh, ober implij eus ur yezh, merat ur yezh, embreger ur yezh, ober gant ur yezh ; ein Werkzeug benutzen, ober ampled eus ur benveg, ober gant ur benveg, c'hoari gant ur benveg, arverañ ur benveg, labourat gant ur benveg, P. kas ur benveg en-dro, dilouediñ ur benveg ; die Kloppeitsche wurde früher benutzt, um den

Staub aus den Uniformen der Soldaten zu klopfen, implij a veze gwechall d'ar wilastrenn (d'ar sifelenn) war unwiskou ar soudarded evit o diboul trennañ ; er ließ alles, was beim Götzendienst benutzt wurde, vernichten, karzhañ a reas ar vro a gement tra en doa servijet da enoriñ an idoloù, karzhañ a reas ar vro a gement en doa servijet da enoriñ an idoloù ; [istor] die Rotmützen haben diese Höhle als Zufluchtsort benutzt, ar vougev-se a oa bet talvezet da repu d'ar Bonedoù Ruz ; diese Werkzeuge werden nicht mehr benutzt, ar binvioù-se o deus graet o reuz, ar binvioù-se a zo aet ar c'hiz anezho ; diesen Stein können wir als Hammer benutzen, ar maen-se a c'hallo ober evit morzhel, ar maen-se a c'hallo talvezout da vorzhel, ar maen-se a c'hallo bezañ lakaet d'ober morzhel, ar maen-se a zo mat d'ober morzhel ; einen Baumstamm als Brücke benutzen, lakaat kef ur wezenn d'ober evit pont, lakaat kef ur wezenn d'ober pont ; die ehemalige Priesterschule wurde immer noch als Krankenhaus benutzt, ar c'hloerdi kozh a oa atav oc'h ober ospital ; diese Betttücher kann man nur noch als Lappen benutzen, al liñselioù-maň n'int mat nemet d'ober pilhou ; benutzt werden, dilouediñ, bezañ implijet, bezañ lakaet en implij ; diese Steine werden wir beim Bau der Mauer benutzen, kavout a raimp implij d'ar mein-se evit sevel ar voger ; leicht zu benutzen, aes da implijout, dornataus, akomod, hebleustr, hedenn, aes da embregañ, aes da vaniañ, embregadus, embregus, dilu, ampletus ; bei etwas die Hände benutzen, maniañ e zaouarn evit ober udb.

Benutzer g. (-s,-) / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn]

Benutzer g. (-s,-) : 1. implijer g., arveriad g. [/ester arveriad] ; regelmäßiger Benutzer, boazier g., pleustrer g. ; die Benutzer öffentlicher Verkehrsmittel, boazieren an aeraziou treuzdougen boutin ls. ; 2. [stlenn.] implijer g.

benutzerfreundlich ag. / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] **benutzerfreundlich** ag. : 1. aes da arverañ, aes da implijout, dornataus, akomod, hebleustr, hedenn, aes da embregañ, aes da embreger, aes da zornata, aes da vaneañ, aes da gas, embregadus, embregus, dilu, ampletus ; 2. [stlenn.] kovlus.

Benutzerfreundlichkeit b. (-) / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] **Benutzerfreundlichkeit** b. (-) : [stlenn.] kovlusted b.

Benutzerhandbuch n. (s.-bücher) / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] **Benutzerhandbuch** n. (s.-bücher) : sturlevr g.

Benutzeroberfläche b. (-,n) / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] **Benutzeroberfläche** b. (-,n) : [stlenn.] etrefas implijer g., ketal implijer g. ; graphische Benutzeroberfläche, etrefas grafek implijer g., ketal grafek implijer g., etrefas implijer grafek g., ketal implijer grafek g.

Benutzerprofil n. (-s,e) / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] **Benutzerprofil** n. (-s,e) : [stlenn.] profil an implijer g., profil implijer g., aelad an implijer g., aelad implijer g.

Benutzerschnittstelle b. (-,n) / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] **Benutzerschnittstelle** b. (-,n) : [stlenn.] etrefas implijer g., ketal implijer g.

benutzerunfreundlich ag. / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] **benutzerunfreundlich** ag. : diaes da implijout, diaes da embregañ, diaes da vaniañ, diaes ober gantañ, bouc'hus, teuk.

Benutzung b. (-) / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn]

Benützung b. (-) : implij g., ampled g., arver g., ober g., uz g., danvezadur g., danvezerezh g., danveziñ g. ; die Benutzung von ..., an ober gant ... g. ; für die Benutzung bereit, ... a c'hell bezañ implijet, implijadus, arveradus, e terk, e ratre, e ratre vat,

e ratre vrat, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh, prest da arverañ, prest da implijout, pare da arverañ, pare da implijout, prest d'an implij, gwezhiaidek.

Benutzungsgebühr b. (-,en) / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] **Benützungsgebühr** b. (-,en) : taos implijout g.

Benutzungsrecht n. (-s,e) / [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] **Benützungsrecht** n. (-s,e) : gwir implijout g., gwir kerzañ g., gwir ar barr g.

Benzin n. (-s) : strilheoul g., P. esañs g., P. dour-tan g., eoulañ g., benzин g. ; Benzín ist verdammt teuer geworden, ar strilheoul zo deuet kresk bras warnañ, an tan a zo war priz ar strilheoul, sutal a ra ar strilheoul, kanañ a ra ar strilheoul, kernez a zo war ar strilheoul bremañ ; dem Dieselkraftstoff Benzín beimischen, lakaat strilheoul e-mesk an diesel ; man hörte, wie das Benzín im Kanister hin und her schwappte, klevet e veze an esañs o riboulat e-barzh ar bidon.

Benzinbehälter g. (-s,-) : beol strilheoul b.

Benziner g. (-s,-) : P. karr-tan dre strilheoul g.

Benzinfeuerzeug n. (-s,e) : direnn dre strilheoul b.

Benzingutschein g. (-s,e) : talvoudenn strilheoul b., skrid-prenañ evit strilheoul g.

Benzinkanister g. (-s,-) : bidon strilheoul g., jerrikan g.

Benzinkocher g. (-s,-) : gwrezer dre strilheoul g., tommerig dre strilheoul g.

Benzinmotor g. (-s,-en) : keflusker dre strilheoul g.

Benzinpreis g. (-es,e) : priz ar strilheoul g. ; die hohen Benzinpreise, ar geraoueggeh war ar strilheoul b., ar geraouez war ar strilheoul b., ar gernez war ar strilheoul b., ar gerteri war ar strilheoul b. ; die Benzinpreise sind ganz schön hoch, ar strilheoul zo deuet kresk bras warnañ, an tan a zo war priz ar strilheoul, sutal a ra ar strilheoul, kanañ a ra ar strilheoul, kernez a zo war ar strilheoul bremañ ; die Benzinpreise steigen, kresk a zo war ar strilheoul, mont a ra priz ar strilheoul d'an nec'h, mont a ra priz ar strilheoul war gresk, kreskiñ a ra war ar strilheoul.

Benzinpumpe b. (-,n) : porzh-servij g., pourvezerez dour-tan b., plomenn dour-tan b., plomenn strilheoul b.

Benzinprüfer g. (-s,-) : dovesventer strilheoul g.

Benzinstandanzeiger g. (-s,-) / **Benzinstandmesser** g. (-s,-) : merker live ar strilheoul g., jaoj ar strilheoul g., jaoj an eoul-maen g.

Benzintank g. (-s,-s/-e) : beol ar strilheoul b.

Benzinuhr b. (-,en) : merker live ar strilheoul g., jaoj ar strilheoul g., jaoj an eoul-maen g.

Benzinverbrauch g. (-s) : bevezerezh eoul-maen g., dispign dour-tan g.

Benzinzapfstelle b. (-,n) : porzh-servij g., pourvezerez dour-tan b., plomenn dour-tan b., plomenn strilheoul b.

Benzoat n. (-s,-e) : [kimiezh] benzoot g.

Benzoe b. (-) : [iouza.] storaks str., benzoin str., rousin-Indez g.

Benzoebaum g. (-s,-bäume) : [iouza.] gwez benzoin str., gwez rousin-Indez str.

Benzoeöl n. (-s,-e) : eoul benzoeök g.

Benzoeopium-Elixier n. (-s,-e) / **Benzoeopiumtinktur** b. (-,en) : eliksir paregorek g.

Benzoesäure b. (-,n) : trenkenn venzoek b.

Benzoetinktur b. (-,en) : dourenn venzooin b.

Benzol n. (-s,-e) : [kimiezh] benzol g., benzen g. ; Benzol abtreiben, divenzoliñ ; das Abtreiben von Benzol, an divenzoliñ g.

Benzol- : [kimiezh] ... benzenek.

Benzolkern g. (-s,-e) / **Benzolring** g. (-s,-e) : [kimiezh] korvell benzenek g.

Beo g. (-s,-s) : [loen.] maenat g. [*liester maenated*].

beobachtbar ag. : gwelus, evezhiadus, arselladus, ... a c'heller arsellini, ... a c'heller evezhiañ.

beobachten V.k.e. (hat beobachtet) : 1. arsellini, sellet ouzh, arvestiñ ouzh, chom da welet, chom da sellet ouzh, chom da gompren war, chom da gompren e, kompreñ war, kompreñ e, plediñ ouzh, evezhiañ, spiañ ouzh ; die Natur beobachten, arvestiñ ouzh an natur, kompreñ war an natur, kompreñ en natur ; die Vögel beobachten, plediñ gant al laboused ; etwas genau beobachten, sellet-disellet ouzh ubd, sellet pizh ha kempenn ouzh ubd, sellet mat ouzh ubd, nizañ (nizat) ubd gant ar brasañ evezh, mont don e studi ubd, kompreñ ubd, kompreñ war ubd, chom da gompren en ubd, ober ur gompren d'ubd, ober un tamm kompreñ d'ubd, evezhiañ ubd, arvestiñ pizh ouzh ubd ; ein Phänomen beobachten, arsellini un anadenn ; die Fakten beobachten, arsellini an devoudou ; etwas durch Beobachten lernen, deskriñ ubd dre berzh al lagad ; jemanden heimlich beobachten, spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b. ; jemanden unauffällig beobachten, jemanden diskret beobachten, sellet diseblant ouzh u.b. ; er beobachtet uns den ganzen Tag, spiañ a ra ouzhimp a-bad an deiz ; 2. Stillschweigen beobachten, chom peoch', chom sioul, chom mut, digomz, tevel ; 3. mirout, seveniñ da, doujañ da, heuliañ, sentiñ ouzh ; Regeln beobachten, mirout reolennou 'zo, ober diouzh reolennou 'zo, seveniñ da reolennou 'zo, doujañ da reolennou 'zo, heuliañ reolennou 'zo.

beobachtend ag. : [skiantou] beobachtende Astronomie, steredoniezh arselladel b.

Beobachter g. (-s,-) : arvester g., arvestour g., eveshaer g., sellour g., evezhier g., test g. ; einfacher Beobachter, arvester g. ; wissenschaftlicher Beobachter, arseller g.

Beobachtung b. (-,en) : 1. evezhiadur g., eveshadenn b., evezherezh g., evezhieren g., evezhiañ g., evezhiadenn b. ; unter Beobachtung, dindan evezh ; 2. evezhiadenn b., remerk g. ; 3. arsell g., arselladenn b., arselladeg b., arsellerezh g., arselladur g., arvesterezh g., arvestidigezh b., arvestadur g., sellerezh g., gweledigezh b., gweled g. ; etwas einer genauen Beobachtung unterziehen, sellet-disellet ouzh ubd, sellet pizh ha kempenn ouzh ubd, nizañ ubd gant ar brasañ evezh, mont don e studi ubd, kompreñ ubd, kompreñ war ubd, chom da gompren en ubd, ober ur gompren d'ubd, ober un tamm kompreñ d'ubd, arsellini ubd, arvestiñ pizh ouzh ubd ; nach langer, genauer Beobachtung der Bienen, war-bouez kompreñ war ar gwenan ; [mezeg.] klinische Beobachtung, arselladenn glinikel b. ; 4. mirerezh g., miridigezh b., sevenidigezh b., sentidigezh b.

Beobachtungsballon g. (-s,-e/-s) : aervag arsellini b., aerlestr arsellini g., baloñs arsellini g.

Beobachtungsbeweis g. (-es,-e) : prouenn arselladel b.

Beobachtungsflugzeug n. (-s,-e) : njerez arsellini b.

Beobachtungsgabe b. (-,n) : donezonou evit arsellet ls.

Beobachtungsmethode b. (-) : hentenn arselladel b.

Beobachtungsposten g. (-s,-) : gedlec'h g., post arsellini g., post evezhiañ g., observatoriom g., arsellva g., arvestlec'h g., gwelva g., sellva g.

Beobachtungssatellit g. (-en,-en) : loarell arsellini b.

Beobachtungssperre b. (-,n) : dizarempred g., dispell g., dihentadur g., digenvez g.

Beobachtungsstand g. (-s,-stände) : gedlec'h g., post arsellini g., post evezhiañ g., arsellva g., arvestlec'h g., gwelva g., sellva g.

Beobachtungsstudie b. (-,-n) : studiadenn arselladel b.

Beobachtungsstelle b. (-,-n) : arsellva g., arvestva g., arvestlec'h g., gwelva g., sellva g. ; Beobachtungsstelle für die bretonische Sprache, arsellva ar brezhoneg g.

Beobachtungsturm g. (-s,-türme) / **Beobachtungswarte** b. (-,-n) : gwere b., mirador g., tour-ged g., arsellva g., arvestva g., arvestlec'h g., gwelva g., sellva g.

beordern V.k.e. (hat beordert) : 1. gourc'henn, kemenn, degemenn, ordren, daveiñ, kas ; jemanden zu sich beordern, dec'hervel u.b., kemenn u.b., degemenn u.b., gervel u.b. davet an-unan ; man beorderte ihn nach Berlin, ordrenet e voe da Verlin, daveet e oa bet da Verlin, kaset e voe da Verlin, kemennet e voe dezhañ dont da Verlin, degemennet e voe dezhañ mont da Verlin, dileuriet e voe da Verlin, roet e voe (an) urzh dezhañ da vont da Verlin, goulenet e voe da Verlin ; 2. gervel.

Beorderung b. (-,en) : gourc'henn g., kemenn g., urzh g.

bepacken V.k.e. (hat bepackt) : sammañ, bec'hiañ, kargañ.

bepackt ag. : karget, sammet, bec'hiet ; schwer bepackt, gwall sammet, gwall garget.

bepanzern V.k.e. (hat bepanzert) : hobregonaiñ, houarnwiskañ ; bepanzertes Fahrzeug, karbed hobregonet g., karbed hobregonek g.

bepflanzen V.k.e. (hat bepflanzt) : struzhelaat, struzhekaat, lakaat [un dachenn] dindan plant ; reich bepflanzt, plantek, plantennek ; mit Apfelbäumen bepflanzt, dindan avalenned ; ein Grundstück mit Wein bepflanzen, lakaat un dachenn dindañ wini ; ein Grundstück mit Bäumen bepflanzen, lakaat un dachenn dindan wez, plantañ gwez en un dachenn, lakaat gwez en un dachenn.

Bepflanzung b. (-) : 1. [ober] planterezh g., plantadurezh b., plantañ g. ; 2. [disoc'h] plantadur g.

beflastern V.k.e. (hat beflastert) : 1. pavezañ ; 2. [dre skeud.] P. mit Orden beflastert, medalennet holl, galoset holl, medalenoù forzh pegement ouzh e vruched, treuziadow medalinier a-ispiñ ouzh e vruched.

beflügen V.k.e. (hat beflügt) : [labour-douar] arat.

bepinkeln V.k.e. (hat bepinkelt) : staotañ ouzh, staotañ war.

bepinseln V.k.e. (hat bepinselt) : 1. gwisponañ, gwisponat, induañ ; 2. stlabezañ, skrabadenniñ ; 3. [mezeg.] lindrenniñ, induañ.

bepissen V.k.e. (hat bepisst) : staotañ ouzh, staotañ war.

beplanken V.k.e. (hat beplankt) : [tekn.] gwiskañ gant plenk ; ein Schiff beplanken, bourzhiñ ur vag.

Beplankung b. (-,en) : 1. koadadur g., koadaj g. ; 2. [merdead.] plankennoù diavaez ar c'houc'h ls., bourdachenn b., bordaj g., bordajenn b.

beplatten V.k.e. (hat beplattet) : [tekn.] gwiskañ ; ein Schiff beplatten, bourzhiñ ur vag.

Beplattung b. (-,en) : [merdead.] plankennoù diavaez ar c'houc'h ls., bordachenn b., bordaj g., bordajenn b.

bepolstern V.k.e. (hat bepolstert) : bourellañ, matarasennañ, torchenniñ.

bepudern V.k.e. (hat bepudert) : poultrañ, poultrennañ.

Bepudern n. (-s) : poultradur g.

bequatschen V.k.e. (hat bequatscht) : 1. divizout diwar-benn, breutaat, komz eus, komz diwar-benn ; 2. jemanden bequatschen, c'hoari war u.b., kargañ war u.b., ober war u.b., pouezañ war u.b., poursuiñ war u.b., del'her war u.b., forsiñ war u.b., mont d'u.b. dre guzulioù, treinañ u.b., chafoulat u.b. ; sich bequatschen lassen, lonkañ silioù (lostou-leue, kañvaled, kelien, prun), plomañ kañvaled (kelien), lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennou, bezañ dastumet (devet, gennet) gant

komzoù brav u.b., mont diouzh kaoziou brav an dud, lonkañ (evañ, plomañ, treizhañ) kement gaoù a lavarer, mont da heul. **bequellen** V.k.e. (bequillt / bequoll / hat bequollen) : mammennañ ; etwas erneut bequellen, advammennañ udb. **bequem** ag. : 1. aes, klet, klok, akomod, sasun, karantezus d'ober gantañ ; ein bequemer Weg, un hent kaer (Gregor) g., un hent hebleustr g., un hent aes da vont gantañ g., un hent karantezus da vont gantañ g., un hent reizh g., un hent dilu g., un hent gae g., un hent likant g., un hent kasant g. ; bequeme Schuhe, botoù aes en treid ls., botoù sasun ls. ; bequemer Job, abuzetez vrav b., labour zen g., labour „goul“ g., labour „koulik“ a-walc'h g., tamm labour diboan g., P. bertim b. ; einen bequemen Job haben, P. bezañ bertimet brav ; eine bequeme Arbeit, ein bequemer Job, un tamm labour aes g., un tamm labour aes d'ober g., un tamm labour didorr g., un tamm labour dilu g., un tamm labour karantezus d'ober g., un tamm labour na ro ket kalz a lavig g., un tamm labour plijus g., P. ur vertim b. ; bequemer Stuhl, kador aes b. ; 2. [dre flourlavar] lezober, digalon da labourat, lugut da labourat, lezirek d'al labour, gwak, digas, difoutre, dibalamour, dievezh, gwallek, dilamprek, lizidant, gourt, lezirek, disaour, dibreder, diboan, diskuizh, landrammus, labaskennek, landrennek, landrennus, euver, kerterius, lantous, laosk, lizidour, lureüs, lureek, pladek, amlez, yeuek ; bequemer Schüler, skoliad lezirek g., penn-karn g., skoliad diboan g., toull diboan g., Fañch an Didalvez g., Yann Diegi g., skoliad lugut da zeskiñ ; er ist ziemlich bequem, n'eo ket gwall ruz war al labour, un tammig eo techet d'al leziregezh, labourat a ra dibalamour, ober a ra e labour diwar neuz, al labour hag eñ n'int ket ostizien gaer.

Adv. : klok, aes ; bequem sitzen, bezañ azezet klok, bezañ azezet en e aez, bezañ azezet brav ; hier sitzt es sich bequem, an azezenn-mañ a zo aezet, brav eo bezañ azezet er gador vourret-se, ur gador aes an hini eo ; sich bequem in seinem Sessel zurechtsetzen, azezañ klok en e gador-vrec'h, en em glenkañ klok en e gador-vrec'h ; im Vergleich zu früher reisen wir viel bequemer, nag eo gradus beajîñ bremañ e-kichen gwechall, kalz aesoc'h eo beajîñ hiziv e-skoaz ma oa diagent, kalz aesoc'h eo beajîñ hiziv eget diagent ; machen Sie es sich bequem ! grit evel er gér ! amañ emaoc'h er gér ! amañ emañ ho kér ! kemerit hoc'h aezamant ! grit hoc'h aez ! en em lakait en hoc'h aez ! ; hier werden Sie's bequem haben, amañ ho po frankiz, amañ e vo frank warnoc'h, amañ e vo frank deoc'h ; es sich (dat.) bequem machen, en em vrakañ, ober grallig, klask e aez, klask e aezamant, klask e aezamantoù, ober udb en e aez, ober udb war e aez, ober e aez, en em lakaat en e aez ; er macht es sich bequem, ur paotr diskuizh eo, ne dorr ket e gein gant al labour, ne foeltr ket e revr, goustadik e ya dezhi, ne vez ket bale an eost gantañ, hennezh e pad pell outañ ober pezh a zo d'ober, war e bouezig e ya ganti, war e zresig (war e sklavig, war e zres, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigou, war e boz, d'e boz) e ya ganti, kerteri en devez d'e boan, damantiñ a ra d'e boan, ne c'hwezo ket lec'h ma c'hwez ar broc'h, reiñ a ra bec'h d'ar gordenn laosk, hennezh a oar derc'hel a-dreñv, hennezh a denn war-dreñv, hennezh a sach da chennañ, hennezh a zo Yann ar barasegal hag amann ; jemandem eine Arbeit bequem machen, kinnig pesked dizreinet d'u.b., kinnig bara chaoket d'u.b., aozañ ha kompezañ e labour d'u.b., aesaat e labour d'u.b., aezetaat e labour d'u.b., plaenaat e labour d'u.b., paskañ e labour d'u.b., paskañ e voued d'u.b., chaokat e vara d'u.b., dizreinañ e besked d'u.b. ; bequem gekleidet, gwisket dibalamour.

bequemen V.em. : sich bequemen (hat sich (ak.) bequemt) : sich bequemen, etwas zu tun, asantiñ (teurvezout, prizañ, grataat) ober udb, plegañ (damantiñ) d'ober udb ; endlich bequemte er sich aufzustehen, a-benn ar fin e teurvezas sevel e revr, diwar ar mare e teurvezas sevel e revr.

Bequemlichkeit b. (-,en) : 1. aezamant g., aez g., aester g., aested b. ; Wohnung mit allen Bequemlichkeiten, ranndi gant pep aezamant b. ; seine Bequemlichkeit lieben, bezañ troet gant aezamantoù ar vuhez, klask e aez, klask e aezamant, klask e aezamantoù ; 2. [dre flourlavar] diegi b., lure g., lizouregezh b., leziregezh b., yeuaj g., labaskennegezh b., kostenn b., lentegezh b., landreantiz b., lizidanted b., lovrentez b., didalvez g., didalvoudegezh b., didalvedigezh b., landrenn b., stranerezh g., mored g. ; aus Bequemlichkeit, dre leziregezh, dre ziegi.

berändern V.k.e. (hat berändert) : 1. bevenenniñ, riblañ, riblennañ, bordañ, erienañ, bardellañ, lezennañ ; 2. [tekn.] kordigellañ, tortisañ.

berändert ag. : rizennek.

beranken V.k.e. (hat berankt) : goleiñ gant delioù-gwini, goleiñ gant barroù-gwini.

Berapp g. (-s) : [tisav.] indu g., fulih g., chek g., gwisk g., gwiskad g.

berappen V.k.e. (hat berappt) : 1. [tisav.] induañ, fulhañ, chekañ ; rau berappen, priata ; 2. P. meudañ, diyalc'hañ, paeañ. V.gw. (hat berappt) : P. meudañ, dic'hodellañ, diyalc'hañ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hadell, kaout miz, pochañ, bilheoziñ ; wenn es ums Berappen geht, pa vez bilheoziñ (meudañ, pochañ, dic'hodellañ, diyalc'hañ) d'ober.

beraten¹ V.k.e. (berät / beriet / hat beraten) : 1. kuzuliañ, kelenn, aliañ, heñchañ, bazhvalaniñ da, ober katekiz da, ober erbedoù [ouzh u.b.], reiñ kelennoù [d'u.b.], mont [d'u.b.] dre guzulioù ; jemanden gut beraten, reiñ kuzulioù mat d'u.b., kuzuliañ mat u.b. ; meine Schwester kann dich gut beraten, alioù mat az po digant va c'hoar ; ein Kind beraten, mont d'ur bugel dre guzulioù ; jemanden beruflich beraten, aliañ hag heñchañ u.b. war ar micherioù ; 2. divizout, breutaat, daelañ, en em guzuliañ, kevareizhañ ; eine Gesetzvorlage beraten, en em guzuliañ diwar-benn un danvez lezenn, breutaat un danvez lezenn, daelañ a-zivout un danvez lezenn.

V.gw. : divizout, emguzuliat, breutaat, daelañ.

V.em. : **sich beraten** (beraten sich / berieten sich / haben sich (ak.) beraten) en em guzuliañ, emguzuliat, en em glevet, breutaat, delc'her kuzul, divizout, kuzuliata, emguzuliata, breujata, kenbrezeg, kevareizhañ.

beraten² ag. : 1. kuzuliet, aliet, eilet ; 2. er ist gut beraten, das zu tun, aviz ha poell a vo gantañ ma ra an dra-se, reizh e vefe dezhañ ober an dra-se, mat e vefe dezhañ ober an dra-se, gras dezhañ ober an dra-se, un taol mat e vefe dezhañ ober an dra-se, fur e vefe dezhañ ober an dra-se ; sie wären gut beraten, wenn sie kämen, mat e vefe dezho dont ; 3. du bist mit ihm gut beraten, en em gavet out gant an den reizh.

beratend ag. : beratender Anwalt, alvokad kuzulier g. (Gregor) ; beratender Ingenieur, ijiner kuzulier g. ; beratende Stimme, mouezh kuzuliañ b. ; mit beratender Stimme, ar gwir gantañ da reiñ e ali, ar gwir aliañ gantañ, ar gwir kuzuliañ gantañ ; beratendes Organ, organ kuzuliañ g. ; beratende Körperschaften, organoù kuzuliañ ls. ; beratende Funktion, beratende Rolle, roll kuzuliañ g. ; beratender Ausschuss, kuzul aliañ g., poellgor kuzuliañ g. ; beratende Versammlung, bodadenn guzuliañ b.

Berater g. (-s,-) : kuzulier g., alier g., heñcher g. ; *ein schlechter Berater*, un ali fall a zen g. ; *pädagogischer Berater*, kuzulier war ar c'heñenn g., kuzulier diougonadel g.

Beraterrolle b. (-,-n) : roll kuzuliañ g., roll kuzulier g.

Beratertätigkeit b. (-) : kuzulierezh g.

Beratervertrag g. (-s,-verträge) : kevrat kuzulier b.

beratschlagen V.k.e. (beratschlagt / beratschlagte / hat beratschlagt) : divizout, breutaat, daelañ, en em guzuliañ ; *eine Gesetzung beratschlagen*, en em guzuliañ diwar-benn un danvez lezenn, breutaat un danvez lezenn, daelañ a-zivout un danvez lezenn.

V.gw. : (beratschlagt / beratschlagte / hat beratschlagt) : divizout, breutaat, daelañ, en em guzuliañ.

Beratschlagung b. (-,-en) : 1. kuzulierezh g. ; 2. kuzuliadeg b., kuzuliadenn b.

Beratung b. (-,-en) : 1. kuzuliadenn b., kuzuliadeg b. ; *zur Beratung stellen*, lakaat dindan vreutadur ; 2. kuzulierezh g., heñcherezh g. ; 2. [mezeg.] *ärztliche Beratung*, kuzuliadenn vezegel b., kuzuliadur mezegel g., kuzuliadenn yec'hed b. ; *von einer langfristigen Einnahme ohne ärztliche Beratung ist abzusehen*, arabat kenderc'hel da gemer hep ali ar mezeg.

Beratungsausschuss g. (-s,-ausschüsse) : poellgor aliañ g., poellgor kuzuliañ g.

Beratungsfunktion b. (-,-en) : roll kuzuliañ g.

Beratungsgesetz n. (-es,-e) : lezenn skoilhañ ouzh an torr-dougen choazet b. [danvez lezenn nac'het e Republik Kevreadel Alamaneg e 1989].

Beratungsstelle b. (-,-n) : kreizenn guzuliañ b., kuzulva g., kreizenn heñchañ b.

berauben V.k.e. (hat beraubt) : 1. laerezh (fdb digant u.b., fdb diwar-goust u.b.), laerezh (u.b.), skrapat (fdb digant u.b.), dibourc'hañ (u.b. eus fdb), dirannañ (u.b. eus fdb), dioueriñ (u.b. eus fdb), lemel (fdb digant u.b.), kemer (fdb digant u.b.), c'hwiliañ (u.b.), diframmañ (fdb digant e wir berc'henn) ; *seines Eigentums beraubt werden*, bezañ tennet e berc'hientiezh digant an-unan, bezañ diberc'hennet, bezañ lakaet er-maez eus e dra, bezañ lamet e vadoù digant an-unan, bezañ kemeret e vadoù digant an-unan, bezañ kenkit, bezañ laeret e vadoù diwar e goust, bezañ digarget eus e beadra, bezañ riet diouzh e zanvez ; *er wurde seines Geldes beraubt*, laeret e voe e arc'hant digantañ ; 2. [dre astenn.] *jemanden der Freiheit berauben*, lemel e frankiz digant u.b., forc'hañ u.b. eus e frankiz, lakaat harz da frankiz u.b., naskañ u.b. ; *ich wurde der Ehre beraubt*, lamet e voe va enor diganin ; *etwas seiner Zierde berauben*, diginklañ fdb, difaganiñ fdb ; *etwas seines Reizes berauben*, difaganiñ fdb ; *einen Baum seiner Früchte berauben*, difrouezhañ ur wezenn ; *jemanden seiner Kraft berauben*, dinerzhañ u.b. ; *der Sprache beraubt*, skoet gant ar simud, mut, kollet ar gomz gantañ, kollet ar c'homz gantañ, kollet ar prezeg gantañ ; 3. [dre skeud.] *sich (ak.) des Vorteils berauben*, mankout d'e grog, koll al lañs, dispegañ diouzh e grog.

Beraubung b. (-,-en) : preizherezh g., preizhadur g., skraperezh g., dibourc'herezh g., dibourc'hañ g., diberc'hennadur g., kenkiterezh g.

beräuchern V.k.e. (hat beräuchert) : mogediñ, mogidellañ ; *etwas mit Weihrauch beräuchern*, ezañsiñ fdb.

berauschen V.k.e. (hat berauscht) : 1. drevaat, mezviñ, mezveziñ [ur vaouez], pennvezviñ, troñsañ, ifamañ, badaouiniñ, P. louzaouiniñ, kechañ ; 2. [dre skeud.] mezevenniñ, mezevelliñ. V.em. : **sich berauschen** (hat sich (ak.) berauscht) : 1. gouvezviñ, damvezviñ, krakvezviñ, mezviñ, mezviañ, pennvezviñ ; 2. [dre skeud.] mezevenniñ, mezevelliñ ; *sich an etwas (dat.)*

berauschen, birvilhañ evit fdb, lakaat e voemenn gant fdb., bourrañ ag fdb, bourrañ gant fdb, saouriñ fdb.

Berauschen n. (-s) : 1. mezverezh g., lonkerezh g. ; 2. [dre skeud.] mezwigellerezh g.

berauschend ag. : 1. pennadus, empennus, mezevellus, mezevennus, mezvus, badaouus, drant ; *ein berauschender Duft*, ur c'hwezh hag a sko er penn b., ur c'hwezh vezevellus b., ur frond mezevellus g. ; *berauschende Getränke*, diedou pennadus ls., evajoù mezvus ls., evajoù drant ls. ; *berauschender Wein*, gwin penn (kalonek, speredus, kreñv, drant, mezevellus, mezvus) g. ; 2. [dre skeud.] trelatus, entanus, birvilhus, boemus ; *das ist nicht gerade berauschend*, ne c'hwit ket, n'eus ket peadra da chom bamet dirak an dra-se, n'eo ket kur, n'eo ket gwall vat, n'eo ket dreist, n'eo ket dispar.

Berauschtheit b. (-) / **Berausbung** b. (-) : mezverezh g., mezwadur g., mezventi b., mezvidigezh b., mezveriez b., lonkerezh g.

Berber g. (-s,-) : 1. Berber g. [*liester Berbered*] ; 2. [dre skeud.] kantreer g., baleantour g., baleer-bro g., reder-bro g., foether-hent g., galouper g., sklanker g., treul g. ; 3. [loen.] march' barber g. ; 4. pallenn berber g.

Berberaffe g. (-n,-n) : marmouz golf g. [*liester marmouzed golf*] makak golf g. [*liester makaked golf*]

Berberei b. (-) : *die Berberei*, Bro ar Verbered b.

berberisch ag. : berber, [yezh.] berberek.

Berberite b. (-,-n) : [louza.] spern-trechonek str., berberez str.

Berberpferd n. (-s,-e) : [loen.] march' barber g. ; *ein Zwitter von einem Berberpferd*, un achaped diwar ur march' barber g.

Berberteppich g. (-s,-e) : pallenn berber g.

Berceuse b. (-,-n) : [sonerezh] luskellerez b.

berechenbar ag. : 1. jedus, jedadus, prizadus ; *nicht-berechenbar*, dijedadus ; ... dessen Resultante berechenbar ist, ... pengennadus ; 2. rakwelus, diawelus.

Berechenbarkeit b. (-) : 1. jedusted b., jedadusted b. ; 2. rakwelusted b., diawelusted b.

berechnen V.k.e. (hat berechnet) : jediñ, teuler d'ar jed, dleata, fakturenniñ, istimañ, istim, dewerzhañ, komputiñ, komponiñ, sifrañ, kontañ, mentañ ; *neu berechnen*, adjediñ ; *die Resultante berechnen*, pengennadiñ ; *ein beliebiges Dreieck berechnen*, diskoulmañ ur tric'horn ; *die Fläche eines Kreises berechnen*, mentañ gorread ur c'helc'h ; *den Gesamtbetrag berechnen*, die Gesamtsumme berechnen, sevel an hollad, hollaðañ ; *Kosten berechnen*, jediñ frejoù, jediñ ur c'houst, sifrañ ur c'houst, kontañ ur c'houst ; *Preise berechnen*, jediñ prizioù ; *den gewichteten Mittelwert berechnen*, daspouezañ ur c'heitad ; *Delkredere berechnen*, lakaat war ar gont-warant ; *die Geburtenziffer prozentual berechnen*, dewerzhañ feugenel ar boblañs dre un dregantad ; *nach Fässern berechnen*, barrikkennata ; *etwas überschlägig berechnen*, braskontañ fdb, brizhkontañ fdb, brasjediñ fdb, brizhjediñ fdb. ; *jährlich berechnen*, bloaziekaat.

Berechnen n. (-s) : jederezh g., jed g., konterezh g., kont b.

berechnend ag. : ... a oar prientiñ e daolioù, eveziek.

Adv. : gant evezh.

Berechnung b. (-,-en) : 1. jed g., jedadenn b., jedadur g., jederezh g., jediñ g., sifradur g., kont b., konterezh g. ; *außer aller Berechnung*, na c'haller ket jediñ, dijedus, dijedadus ; *überschlägige Berechnung*, jedadur dre vras ; *genaue Berechnung*, jederezh dre vunudoù g. ; *Basis für die Berechnung*, diazez jediñ g. ; *Berechnung eines beliebigen Dreiecks*, diskoulmadur ur tric'horn g. ; *die Berechnung der Resultante*, ar pengennadur g. ; 2. [kenwerzh] fakturadur g. ; 3. [dre skeud.] itrik g., korvigell b., ardivinkouls, ijin g., gwidre

g. ; *bei ihm ist alles Berechnung*, hennezh zo itrikoù tout, ur Fañch an itrikoù a zo anezhañ ; **4.** rakjedadur g., ragempentadenn b., ragarveziad g., diawelad g., rakwelad g. ; *sich jeder Berechnung entziehen*, na c'hallout bezañ rakjet, bezañ dijedus, bezañ dijedadus, bezañ dreist pezh a c'hall bezañ jetet, chom dizivinus, na c'hallout bezañ rakwelet, bezañ chañs-dichañs ; **5.** ratozh b., mennad g., amboaz g., aviz g., dezev g. ; *aus Berechnung, a-fetepañs, a-benn-kefridi, a-benn-kaer, a-ratozh-kaer, a-ratozh-vat* ; *jemandes Berechnungen zuschanden machen*, kontroliañ raktresoù u.b., dispenn mennad u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'hontrol ouzh santiman u.b., diharpañ u.b., kas da get devez u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., stankañ an hent d'u.b., lakaat dour e laezh (e gwin) unan all, teuler dour e laezh u.b., ober beskelloù e park u.b., distreiñ (tennañ) an dour diwar brad u.b., tennañ dour diwar brad u.b., troc'hañ en e raok d'u.b., troc'hañ ar maout d'u.b., touzañ ar maout d'u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., diaraogiñ (diarbenn) u.b., goullonderiñ kompodou u.b., kas da netra kompodou u.b. (Gregor).

Berechnungsgrundlage b. (-,n) : diazez jediñ g.

berechtigen V.k.e. (hat berechtigt) : **1.** aotren, engwiriañ ; *jemanden berechtigen, etwas zu tun*, aotren ubd d'u.b., aotren gant u.b. ober ubd, reiñ koñje (aotre, asant, urzh) d'u.b. d'ober ubd, reiñ e asant d'u.b. d'ober ubd, aotren e rafe u.b. ubd, lezel frankiz gant u.b. d'ober ubd ; *berechtigt sein, etwas zu tun*, bezañ e dalc'h gant an-unan ober ubd, bezañ aotreet (kaout aotre, kaout gwir, kaout ar gwir, kaout droed, kaout an droed) d'ober ubd, kaout perzh en ubd ; *was berechtigt Sie hierzu?* dre beseurt gwir e rit kement-se ? dre be wir e rit kement-se ? pe dre wir e rit kement-se ? P. a-berzh petore sant e rit kement-se ? ; *das berechtigt Sie doch nicht, das Kind zu schlagen*, n'eo ket un digarez evit skeiñ gant ar bugel ; **2.** *sein Tun berechtigt zur Annahme dass ...*, o welet penaos en em ren hon eus gwir abeg (abegoù sonn) da grediñ e ..., dre e zoare-ober ez omp aotreet da grediñ e ...

berechtigt ag. : **1.** reizh, reizhek, reizhwiriek, reizhwir, gwirion, diazezet war ar reizh ; *nicht berechtigt*, direizh, direizhwir, direizhwiriek, disol ; *berechtigter Wunsch*, c'hoant reizh g. ; *prüfen, ob eine Reklamation berechtigt ist*, sellet ha reizh eo ur c'hleñm ; *berechtigtes Interesse*, c'hoant gouzout diazezet war abegoù sonn, c'hoant gouzout diazezet war gwir abegoù ha war ar reizh g. ; *berechtigte Frage*, goulenn reizh g. ; *eine berechtigte Forderung*, ur reked diazezet war gwir abegoù (diazezet war abegoù sonn, graet gant gwir abeg, reizh) g./b., un arc'hadir reizh g., un arc'hadir reizhwiriek g. ; *die berechtigten Vorwürfe, die man gegen mich vorbringt*, ar rebechoù dleet din ls., ar rebecherez dleet din g. ; *ohne berechtigten Grund*, hep gwir abeg ; **2.** perzhék, kembeliék ; *dazu bist du nicht berechtigt*, a) n'emañ ket en dalc'h ganit (ez peli, ez kalloud) ober war-dro seurt traou, se n'emañ e dalc'h ganit, n'emañ ket ez karg ober war-dro seurt traou, n'ec'h eus perzh ebet en dra-se, n'emañ ket ez kefridi ober war-dro seurt traou, emaout er-maez a garg evit pezh a sell ouzh an dra-se, n'ec'h eus ket gwir d'en ober, n'ec'h eus ket droed d'en ober, n'ec'h eus ket a zroed d'en ober ; b) n'ec'h eus dre wir perzh ebet en dra-se, n'ec'h eus gwir ebet war an dra-se, an dra-se n'eo ket dleet dit.

Adv. : [tr-l] *berechtigt oder unberechtigt*, e gwir pe e gaou.

Berechtige(r) ag.k. g./b. : gwireg g. [*liester gwireien*], perc'henn-gwir g., piaouer g., gounideg g. [*liester gounideien*], gratadour g.

berechtigterweise Adv. : e gwir, gant abeg, gant gwir abeg, gant gwir mat, gant gwir hag abeg.

Berechtigung b. (-,en) : **1.** aotre g., reizh b., gwir g., gwir abeg g., reizhelez b., reizhded b., reizhder g., reizhgwigir g., reizhgwiregezh b. ; *ohne jede Berechtigung*, hep gwir nag abeg, hep ket a wir, hep aotre ebet, hep abeg na reizh, a-enep pep gwir / e gaou / dre heg (Gregor), hep droed na koñje ; *mit welcher Berechtigung ?* dre beseurt gwir ? dre be wir ? pe dre wir (Gregor) ?P. a-berzh petore sant ? ; **2.** aotreadur g., barrekadur g., engwiriadur g., reizhekadur g., gwiriekadur g.

Berechtigungsnachweis g.(-es,-e) : teul harpañ g., prouenn aotre b., paperenn aotre b.

Berechtigungsschein g.(-s,-e) : paperenn aotre b.

bereden V.k.e. (hat beredet) : **1.** divizout diwar-benn, breutaat, daelañ a-zivout, komz eus ; *sie bereden ihre Ferienpläne miteinander*, divizout a reont diwar o raktresoù evit ar vakañsou o tont ; *wir sollten dieses Projekt miteinander bereden*, mat e vele komz etrezomp eus ar raktres-se ; **2.** kendrec'hiñ ; **3.** [gwashaus] *jemanden bereden*, dornañ traou diwar-benn u.b., duañ u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b., labezañ u.b., divrudañ (gwallyrvrudañ, fallvrudañ) u.b., ober anv fall ouzh u.b., reiñ gwallyrvud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., dispenn brud vat u.b., duañ brud vat u.b., louzañ brud vat u.b., didammañ brud u.b., difregañ u.b. a-drek e gein, diframmañ u.b., gwashaat u.b., droukkomz eus u.b., pilat u.b., ober e bigelloù d'u.b., regiñ e nesañ, gwallc'hiñ gros saeoù, pigosat war u.b., pigosat war kein u.b., ober e votou d'u.b., terriñ keuneud war kein u.b., ober ur porpant nevez d'u.b., dresañ porpant u.b., plaenaat porpant u.b., teodata diwar-benn u.b., lakaat droukkeloù da redek diwar-benn u.b., displuñvañ e Benn d'u.b., drouklavaret diwar-benn u.b., droukprezeg u.b., droukprezeg eus u.b., droukprezeg diouzh u.b., gwrac'hellat diwar-benn u.b., gwrac'hhiñ diwar-benn u.b., ober dilhad nevez d'u.b., ober e wele d'u.b., kempenn dilhad u.b., dineudenniñ brozh u.b., dineudenniñ u.b., lañchennañ u.b., komz drouk diouzh u.b., fallgomz ag u.b., gwallgomz ag u.b., chupennañ war u.b., dispenn chupenn u.b., pikañ e chupenn d'u.b., glabousat u.b., astenn e deod diwar-benn u.b., pikañ u.b., broudañ chupenn u.b., peñseliat chupenn u.b., peñseliat u.b., gwiskañ u.b., hiboudiñ, dantañ u.b.

V.em. sich bereden (hat sich (ak.) beredet) : **1.** en em guzuliañ, en em glevet, breutaat ; **2.** *sich mit jemandem bereden*, merkañ deiziad ha lec'h un emwel.

beredsam ag. : **1.** lokañsus, lokant, teodet mat, teodet dreist, teodet kaer, hir e deod, latennet kaer, latennet mat, lañchennet mat, helavar da brezeg, un teod helavar dezhañ, dilu a deod, ur c'haozeer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, un den a lokañsus anezhañ, ur c'homzer flour anezhañ, un distager kaer anezhañ, ur beger mat anezhañ, un teod kaer a zen anezhañ, brokus a gomzoù, helavar, beget mat, emparlet mat ; **2.** [dre fent] tavedek, dilavar, kerterius en e gomzoù, kerterius war e gomzoù, berr e lañchenn.

Beredsamkeit b. (-) : teodegezh b., helavarded b., helavarder g., helavar g., P. lokañs b.

beredt ag. : **1.** lokañsus, lokant, teodet mat, teodet dreist, teodet kaer, helavar, helavar da brezeg, beget mat, lañchennet mat, latennet mat, latennet kaer, hir e deod, un teod helavar dezhañ, dilu a deod, ur c'haozeer brav anezhañ, ur mestr kaozeer anezhañ, ur gwir brezeger anezhañ, ur c'haoozeer plaen anezhañ, ur c'homzer brav anezhañ, un den a lokañsus anezhañ, ur c'homzer flour anezhañ, un distager kaer anezhañ, ur beger mat anezhañ, un teod kaer a zen anezhañ, brokus a gomzoù, emparlet mat ; *ein beredter Mensch*, ur c'haoozeer

dibabet g., ur c'haozeer plaen g., ur c'homzer brav g., un den a lokañs g., ur c'homzer flour g., un distager kaer g., ur beger mat g., un teod kaer a zen g., ur c'haozeer brav g., ur mestr kaozeer g., ur gwir brezeger g., unan a oar kaozeal ken brav ma tennfe laezh digant un tarv g., unan a oar treiñ krampouezh g., unan a oar treiñ brav ar grampouezhenn g., unan a oar treiñ brav e grampouezhenn g., unan a oar dispakañ brav e gaoz g. ; 2. eztaolus, splann ; beredtes Schweigen, tav helavar g., tav hag a gomz fraezh g., muderezh helavar g.

beregen V.k.e. (hat beregnet) : doura, douraat.

Beregnung b. (-,en) : dourerezh g., doura g.

Bereich g. (-s,-e) : 1. takad g., tachad g., tachenn b., tolead g., domani g., rannbarzh b. ; mittlerer Bereich, lodenn greiz b. ; neue Bereiche erschließen, in neue Bereiche vorstoßen, imbourc'hiñ domanioū nevez ; im Bereich der Stadt, en diabarzh kér ; Bereich eines Ministers, dalc'h ur maodiem g. ; öffentlichrechtlicher Bereich, domani foran g. ; privater Bereich, domani prevez g. ; emotionaler Bereich, affektiver Bereich, domani ar c'hantaezañ g. ; der öffentliche Bereich, ar gennad Stad g., ar gennad foran g. ; das gehört nicht zu meinem (in meinen) Bereich, n'emaon ket e karg eus an dra-se, n'eo ket diouzh va galloud (n'eo ket e dalc'h ganin) ober war-dro an dra-se, n'emañ ket an dra-se em dalc'h, n'em eus emell ebet war an dra-se, n'emañ ket an dra-se em emell ; in den Bereich der Pädagogik fallen, sellet ouzh ar bedagogiez ; Einflussbereich, levezonva g., kelc'h levezon g., tachennad levezon b. ; er kennt sich in diesem Bereich gut aus, desket bras eo war an dachenn-se, reizh eo war an dachenn-se, gouzout a ra brav diouzh an traoù-se / en e grog (en e daol, en e blom) emañ gant an traoù-se (Gregor), eno emañ e greñv, hennezh eo e daol, don eo war an dachenn-se, arroutet (ur mailh) eo war an dachenn-se, barrek eo ouzh an traoù-se, skiant an traoù-se en deus, un tad den (ur mestr) eo war an dachenn-se, gouzout a ra anezhi war an dachenn-se, un den mat-krak eo war an dachenn-se ; unsere Sprache muss unbedingt in allen Bereichen ständig angewandt werden, ezhomm a zo da verat hor yezh dalc'hmat war bep tachenn ; im Bereich der Religion bestand eine tiefe Kluft zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; das liegt im Bereich des Möglichen, an dra-se a zo posopl, marteze a-walc'h, graet e c'hall bezañ, e (a) c'halife bezañ, posopl a-walc'h eo, n'eo ket dibosopl, kement-se a c'halife c'hoarvezout ; Bereich zwischen Daumen- und Zeigefingeransatz, skalf an dorn g. ; Bereich zwischen zwei Fingern, skalf g., gaol b. ; Schwanzbereich, rannbarzh al lost b. ; Maßnahmen im Sanitär- und Hygienebereich, diarbennoù a yec'hedusted ls. ; [douarouriez] neritischer Bereich, takad neritek g. ; [mat.] domani g. ; zweidimensionaler Bereich, domani plaen g. ; Definitionsbereich, domani savelañ g. ; 2. [fizik] gavaelad g. ; Schmelzbereich, gavaelad teuziñ g.

bereichern V.k.e. (hat bereichert) : pinvidikaat, lardañ, larjezañ, danvezañ.

V.em. **sich bereichern** (hat sich (ak.) bereichert) : pinvidikaat, dont pinvidik, dont da binvidig, mont da binvidig, pluñvañ, pluñviañ, stuc'hiañ, fortuniañ, kreõñañ, ober berzh, ober struj, ober mat, ober godell, ober god, dibladañ e yalc'h, rontaat e yalc'h, reutaat e yalc'h, ober yalc'h, ober fortun, ober ur fortun, lardañ, lartaat, redek an dour d'e vilin, dastum madoù ; sich auf jemandest Kosten bereichern, ober yalc'h diwar-goust u.b., sevel e yalc'had diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., lardañ diwar-goust u.b., en em aeziñ diwar-goust u.b., ober e vloue diwar-goust u.b. ; sich auf Kosten des Volkes bereichern.

lardañ gant c'hwezenn ar bobl, dibladañ e yalc'h diwar-goust ar bobl, ober e vloue diwar-goust ar bobl ; sich unrechtmäßig bereichern, dont da vezaañ pinvidik dre gammdroioù, dont pinvidik dre falloni, dont pinvidik dre fallentez.

bereichernd ag. : pinvidikaus.

Bereicherung b. (-,en) : pinvidikadur g., pinvidikaerezh g. ; geistige Bereicherung, gounidoù speredel ls. ; sie ließen uns zu ihrer eigenen Bereicherung Blut und Wasser schwitzen, dastumet o deus o madoù dre hor c'hwezenn-ni ha dre hor gwad, dastumet o deus o madoù o sunañ hor gwad hag hor c'hwezenn.

bereifen¹ V.k.e. (hat bereift) : goleñ gant rev gwenn, goleñ gant frim ; bereift, revet, frimet.

bereifen² V.k.e. (hat bereift) : 1. kelc'hiañ, kerliñ, kerlañ, kilhañ, lakaat ur c'helc'h da ; ein Fass bereifen, kerliñ ur varrikenn, kerlañ ur varrikenn, kelc'hiañ ur varrikenn, kelc'hiañ un donell, kilhañ ur varrikenn, eren un donell gant kerloù, lakaat kelc'hioù d'ur varrikenn, lakaat kelc'hioù en-dro d'ur varrikenn ; 2. lakaat bandennoū-rod da, lakaat aezhanroioū da.

Bereifen n. (-s) : kelc'hiaudur g., kelc'hiañ g.

Bereifung b. (-,en) : 1. fret g., kilhaj g., kilh g. ; 2. bandennoū-rod ls., aezhanroioū ls. ; 3. Bandeisenbereifung, kelc'h ar rod g.

bereinigen V.k.e. (hat bereinigt) : 1. naetaat ; 2. [dre skeud.] eine Angelegenheit bereinigen, kompezañ (plaenaat, renkañ, dirouestlañ, diluziañ, diskoulmañ) un afer, dibunañ ur gudenn, reizhañ un dizemglev, heñvelaat ar mennozhioù ; eine Schuld bereinigen, paeañ un dle, talañ un dle, akuitañ un dle ; ein Konto bereinigen, peurwiriañ ur gont, eeunañ ur gont.

Bereinigung b. (-,en) : 1. naetadur g. ; 2. peurwiriaudur g., eeunadur g. ; Kontobereinigung, eeunadur ur gont g. ; 3. taladur g., paeamant g. ; 4. kompezadur g., diskoulmadur g., renkadur g.

bereisen V.k.e. (hat bereist) : beajiñ e (dre), ober ur veaj e (dre).

bereit ag. : 1. prest, darev, pare, e pourchas, e tu, war an tu, e tro, pourchaset, war ar pare, e ratre ; stets bereit, prest atav, bepred prest ; seid ihr bereit ? prest oc'h ? emaoch war ar pare ? ha pep tra 'zo e pourchas ganeoc'h ? ; seid bereit, bezit prest, bezit pourchaset, ra vezo pep tra e pourchas ganeoc'h, bezit e pourchas, bezit war ar pare ; für die Benutzung bereit, bereit zur Anwendung, prest da arverañ, prest da implijout ; jetzt bin ich bereit ! setu-me prest ! ; alles ist bereit, emañ pare an traoù, prest-kloz eo pep tra, pep tra a zo e ratre, bez' emañ pep tra e pourchas, graet ha fardet eo an traoù ; ich bin jetzt bereit, setu-me prest ; sich bereit finden, bezañ prest (pare, darev, pourchaset, e pourchas, war ar pare) ; sich bereithalten, en em zerc'hel e pourchas, en em zerc'hel pare, bezañ war ar pare, bezañ e ratre ; bereit zu etwas sein, bezañ prest (darev, e-tailh, e-doare, e-tal, pare, troet, e tres, a-dro-vat, en e du vat, a-du-vat, e-doare-vat, e-tro, e tu, war an tu, kontant) d'ober udb ; sich bereit erklären, etwas zu tun / sich bereiterklären, etwas zu tun, reiñ e anv evit ober udb, lakaat e anv d'ober udb, asantiñ ober udb, reiñ e asant d'ober udb., grataat ober udb, bezañ mennet d'ober udb, prizañ ober udb, teurvezout ober udb, bezañ kontant d'ober udb, bezañ kontant a ober udb, bezañ e tu d'ober udb, bezañ e tro d'ober udb, bezañ e tres d'ober udb, aotren ober udb ; sie erklären sich bereit, an die Arbeit zu gehen, aotren a rejont labourat ; keiner hat sich bereit erklärt, sie aufzunehmen / keiner hat sich bereiterklärt, sie aufzunehmen, den ne oa falvezet dezhai degemer anezho, den ne oa falvezet gantañ degemer anezho.

2. [arc'hant] bereite Kapitalien, arc'hant diouzhtu (dizolo, a-benn, dibrez) g.

bereiten¹ V.k.e. (beritt / hat beritten) : ein Pferd bereiten, mont war ur marc'h, marc'hegezh ur marc'h.

bereiten² V.k.e. (hat bereitet) : 1. aozañ, fardañ, fichañ, dareviñ, terkañ, prientiñ, reiñ un terk da, kempenn, darbariñ, pourchas, lakaat e ratre, reizhañ ; eine Speise bereiten, aozañ (fardañ, prientiñ, ober, aveiñ, terkañ, dareviñ, kempenn) ur meuz ; aus welchen Zutaten ist diese Soße bereitet ? gant petra eo bet aozet ar chaous-se ? gant peseurt temzou eo bet aozet ar chaous-se ? ; den Tisch bereiten, staliañ (dresañ, gwiskañ, lakaat, servijañ) an daol ; [dre skeud.] jemandem den Weg bereiten, plaenaat an hent d'u.b., ober hent en-dro d'ar park ; Laeneg hat der modernen Medizin den Weg bereitet, Laeneg en deus digoret an hent d'ar vezegiezh a-vremañ ; 2. [dre skeud.] reiñ, ober, degas ; jemandem Freude bereiten, ober plijadur d'u.b., lakaat levez e kalon u.b., degas ur galonad levez e d'u.b. ; das bereitet den Kindern Vergnügen, kementse a ra plijadur d'ar vugale ; jemandem Kummer bereiten, ober diaez d'u.b., ober enk d'u.b., nec'hiñ (nec'hañsiñ, chifañ, chalañ, rec'hiñ, enkreziñ, glac'hariñ, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, ankeniañ, doaniañ, direnkañ, trechalañ, trefuañ, tregasiñ, poaniañ, eogiñ, trevelliñ) u.b., kalonizañ u.b., gloazañ kalon u.b., ober chal d'u.b., reiñ safar d'u.b., reiñ darbar d'u.b., danzen darbar d'u.b., reiñ plouz da chaokat d'u.b., reiñ rauo d'u.b., reiñ kerse d'u.b., darbariñ u.b., degas poan-galon (enkrez) d'u.b., ranngaloniñ u.b., ober bec'h d'u.b., reiñ bec'h d'u.b., reiñ blev gwenn d'u.b., teuler bec'h gant u.b., reiñ fred d'u.b., lakaat poultr e soubenn u.b., ober fred d'u.b., lakaat c'hen e loeroù u.b. ; er bereitet mir Kummer, predadoù anken am bez gantañ, trubuilh am bez gantañ, kalz a boan hag a soursi am bez gantañ, kemer a ran charre gantañ, anoaz am bez gantañ, gwe am bez oc'h ober war e dro, reuz am bez gantañ, da ober am bez gantañ, bez e vez atav o c'hoari ar c'ontrol ouzhin, diharpañ a ra ac'hanon, darbariñ a ra ac'hanon, reiñ a ra blev gwenn din, deur (poan, darbar, chati) am bez gantañ, reiñ a ra (ober a ra) fred din, hennezh a zo ur reuz ennañ ; das bereitet mir Kopfzerbrechen, un uz spered eo an dra-se ; er bereitet mir Kopfzerbrechen, hennezh a zo un debr-spered, hennezh a zo un dismantr-spered ; eine Überraschung bereiten, irienniñ (aozañ) ur souezhadenn (un dapadenn) ; das bereitet Mühe, tenn eo, rust eo, poanius eo kement-se, n'eo ket ur brav ober al labour-se, n'eo ket un ebat kas al labour-se da benn, n'eo ket tra aes kas al labour-se da benn, ur gwall grogad eo ober an dra-se, an dra-se a zo diaes-ral da ober, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ober se n'eo ket ul lein debret, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouch al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, tomm (tenn, rust) e vo an abadenn, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, peadra da vrammsachat a vo o kas al labour-se da benn, abadenn hor bo o kas da benn an dra-se, kerse e vez gant kostou an den embreger al labour-se, kant poan ha kant all en devez an den o kas al labour-se da benn, mil pinijenn en devez an den o kas al labour-se da benn, d'ober en devez an den o klask kas al labour-se da benn, d'ober en devez an den evit kas al labour-se da benn, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, ober se n'eo ket ur c'hoari, ober se n'eo ket ur pardon, n'eo ket bihan an abadenn, mizer hor bo o kas al labour-se da

benn, micher a-walc'h eo, n'eo ket ur soubenn eo, honnezh a zo micher a-walc'h, darev eo d'an den dont a-benn eus an drase, ken start eo ha direunañ lost an diaoul, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennou a vez tapet evit dont a-benn eus an dra-se.

Bereiter g. (-s,-) : 1. darbarer g., prienter g., farder g., aozor g. ; 2. marc'heger g., embreger kezeg g., pleustrer kezeg g.

bereiterklären / bereit erklären : V.em. sich (ak.) bereiterklären / sich (ak.) bereit erklären (hat sich bereiterklärt / hat sich bereit erklärt) : diskleriañ fraezh ez eur mennet d'ober udb, lavaret e teurvezet ober udb ; sich bereit erklären, etwas zu tun / sich bereiterklären, etwas zu tun, reiñ e anv evit ober udb, lakaat e anv d'ober udb, asantiñ ober udb, reiñ e asant d'ober udb., grataat ober udb, bezañ mennet d'ober udb, prizañ ober udb, teurvezout ober udb, bezañ kontant d'ober udb, bezañ kontant a ober udb, bezañ e tu d'ober udb, bezañ e tro d'ober udb, bezañ e tres d'ober udb, aotren ober udb ; sie erklärten sich bereit, an die Arbeit zu gehen, aotren a rejont labourat ; keiner hat sich bereit erklärt, sie aufzunehmen / keiner hat sich bereiterklärt, sie aufzunehmen, den ne oa falvezet dezhañ degemer anezho, den ne oa falvezet gantañ degemer anezho.

bereithaben V.k.e. (hat bereit / hatte bereit / hat bereitgehabt) : kaout dindan taol e zorn, bezañ udb dindan e zorn (dindan taol e zorn, a-hed dorn, war-hed e vrec'h), kaout dindan an dorn, bezañ prest d'ober prim gant.

bereithalten V.k.e. (hält bereit / hielt bereit / hat bereitgehalten) : kaout dindan an dorn, bezañ prest d'ober prim gant, derc'hel prest ; sie wissen nicht, was die Zukunft für sie bereithält, ne ouzont ket petra 'zo en hent evito.

V.em. : **sich bereithalten** (hielt sich bereit / hat sich (ak.) bereitgehalten) : en em zerc'hel e pourchas, en em zerc'hel pare, bezañ war ar pare, bezañ e ratre.

bereitlegen V.k.e. (hat bereitgelegt) : aozañ, fardañ, prientiñ, ober, aveiñ, terkañ, derc'hel prest.

bereitliegen V.gw. (lag bereit / hat bereitgelegen) : bezañ prest, bezañ darev, bezañ pare, bezañ war ar pare, bezañ pourchaset, bezañ e pourchas.

bereitmachen / bereit machen V.k.e. (hat bereitgemacht / hat bereit gemacht) : aozañ, fardañ, prientiñ, ober, aveiñ, terkañ.

bereits Adv. : dija, seulabred, endeo, erru, c'hoazh ; bereits erwähnt, bereits genannt, meneget en araog, kentlavaret, rakveneget ; [sellit iveauz ouzh schon].

Bereitschaft b. (-,en) : 1. pleg g., doug g. ; seine Bereitschaft erklären, diskleriañ fraezh ez eur mennet d'ober udb, lavaret e teurvezet ober udb, reiñ e anv evit ober udb, lakaat e anv d'ober udb, asantiñ ober udb, reiñ e asant d'ober udb., grataat ober udb, aotren ober udb ; 2. in Bereitschaft sein (liegen, stehen), en em zerc'hel e pourchas, en em zerc'hel pare, bezañ war ar pare, bezañ war evezh, bezañ war ziwall, bezañ prest da stourm, bezañ e ratre.

Bereitschaftsabteilung b. (-,en) : [lu] adarme prest da stourm b., piked g., kost g.

Bereitschaftsarzt g. (-es,-ärzte) : mezeg diouzh tro g.

Bereitschaftsdienst g. (-es) : servij gward g., servij diouzh tro g. ; Bereitschaftsdienst haben, bezañ diouzh tro ; Apotheke mit Bereitschaftsdienst, apotikerezh diouzh tro b.

Bereitschaftsmodus g. (-) : mod war-c'hed g. ;[elektronegezh] in Bereitschaftsmodus setzen, lakaat war-c'ched ; im Bereitschaftsmodus sein, bezañ war-c'ched.

Bereitschaftspolizei b. (-) : archeriezh-red b., strollad emellout an archeriezh g.

Bereitschaftspolizist g. (-en,-en) : archer-red g.

bereitstehen V.gw. (stand bereit / hat bereitgestanden) : en em zerc'hel e pourchas, bezañ prest, bezañ darev, bezañ pare, bezañ war ar pare, bezañ e pourchas, en em zerc'hel pare, bezañ war ar pare, bezañ war evezh, bezañ war ziwall, bezañ prest da stourm, bezañ e ratre ; *das Abendessen steht bereit*, prest eo koan ; *Ihr Taxi steht unten für Sie bereit*, emañ ho taksi ouzh ho kortoz en traoñ.

bereitstellen V.k.e. (hat bereitgestellt) : aozañ, fardañ, prientiñ, ober, aveiñ, terkañ, derc'hel prest ; *einen Kontoauszug bereitstellen*, savelañ ur gont, savelañ stad ur gont ; *jemandem einen Kredit bereitstellen*, digeriñ ur c'hred d'u.b. ; *Mittel bereitstellen*, *Geld bereitstellen*, *Kapital bereitstellen*, foñsañ arc'hant, foñsañ ar mizoù, dieubiñ kevalaoù.

Bereitstellung b. (-,en) : 1. prientadur g., prienterezh g., pourvezadur g. ; 2. [lu] engalvadeg g., savadeg b., alarmiñ g.

Bereitung b. (-,en) : aoz g./b., aozadur g., aozidigezh b., aozerezh g., aozadenn b., aozañ g., fardañ g., prientadur g., prienterezh g., terkerezh g.

bereitwilig ag./Adv. : a-youl vat, a-c'hrad-vat, a-youl gaer, a galon vat, a-youl-frank, dre vrv, dre gaer, a-berzh-vat, gant grad-vat, servijus, sikourus, skoazellus, skorus, prest da sikour, karantezus.

Bereitwilligkeit b. (-) : youl vat b., grad vat b., servijuster b., servijusted b., hegarated b., madelezh b., asant g.

Berenice b. / **Berenike** b. : Berenike b. / Berenis b. ; [stered.] *Haar der Berenike* [*Coma Berenices*], Bleu Berenis str.

berennen V.k.e. (berannte / hat berannt) : 1. arsailhañ, argadiñ, tagañ ; 2. [dre astenn.] gronnañ, sezizañ, sichañ, kelch'añ.

berenten V.k.e. (hat berentet) : lakaat war e leve, lakaat e retred, kas war e leve, leveañ, pañsionioñ, retrediñ.

bereuen V.k.e. (hat bereut) : bezañ leun a geuz en abeg da, kaout glac'har eus, kaout glac'har da, keuziñ da, keuziañ da, keuziañ war, keuziañ [udb], keuzidikaat en abeg da, kaout keuz da, kaout dipit da, morc'chediñ da, kaout morc'hed en abeg da, en em zamantiñ en abeg da, en em zamantiñ eus, trueziñ da, hiraezhiñ da, kaout desped da, diskanañ, kemer keuz, sevel keuz d'an-unan, sevel keuz gant an-unan, dont keuz d'an-unan, dont keuz gant an-unan, kaout kerse, bezañ kerse gant an-unan, kaout meskont ; *etwas bitter bereuen*, kaout keuz ruz d'udb, kaout keuz bras d'udb, kaout desped bras d'udb, kaout dipit bras d'udb, kaout keuz ruz (sevel keuz ruz d'an-unan, sevel morc'hed vras d'an-unan) da vezañ graet udb, na vezañ e geuz en e vañch, bezañ morc'hedus, kaout mil geuz o vezañ graet udb ; *er bereute bitter, in das Haus eingetreten zu sein*, mil geuz en doa o vezañ antreet en ti ; *ich bereue es heute nicht*, n'em eus ket a geuz bremañ, n'em eus ket keuz bremañ, ne ro ket kerse din hiziv, n'em eus meskont ebet hiziv, kerse war vat am eus kavet kentoc'h, kerse war vat a zo ganin kentoc'h, kerse war vat eo evidon kentoc'h ; *seine Sünden bereuen*, en em zamantiñ eus e bec'hedou, keuziañ war e bec'hedou, kaout keuz d'e bec'hedou ; *seine Sünden bitter bereuen*, kaout ur gwir geuz d'e bec'hedou, bezañ e bec'hedou morc'hedus war e goustiañs ; *er bereut, es bewilligt zu haben*, keuz en deus d'e „ya“, kerse eo gantañ d'e „ya“, kerse a zo gantañ bezañ asantet, keuz en deus da vezañ asantet ; *er bereut, was er getan hat*, kerse eo gantañ d'ar pezh en deus graet, hennezh a zo kerse gantañ bezañ graet an dra-se, glac'har en deus d'ar pezh en deus graet, glac'har en deus d'e wall, keuz en deus d'ar pezh en deus graet, keuz en deus d'e wall, keuz en deus da vezañ graet an dra-se ; *sie fing an zu bereuen*, keuz a savas enni, keuz a savas ganti, keuz a savas dezhi, keuz a grogas enni, keuz a zenijas warni, keuz a zeus

dezhi, keuz a zeus ganti, kerse a gouezhas ganti, morc'hed a savas enni, morc'hed a savas ganti, morc'hed a savas dezhi, morc'hed a grogas enni, morc'hed a zenijas warni, morc'hed a zeus dezhi, morc'hed a zeus ganti, morc'hed a gouezhas ganti ; *bleib ihm fern, sonst wirst du es noch bereuen* ! n'a ket war-dro hennez pe neuze ez po keuz ! ; *das könntest du noch bereuen ! du wirst es noch bereuen !* keuz az po goude ! keuz az po diwar-lerc'h (a-zwarz-lerc'h) ! kerse a gavi goude ! kerse a vo ganit goude ! keuz a gouezho ganit ! da lêr a zamanto ! damantiñ a ri ! da lêr a baeo ! en em gavout a ri gwazh a se ! diskanañ a ri ! emaout o hadañ danvez keuz ! emaout o hadañ greun keuz ! emaout o hadañ kerse ! emaout o prenañ kerse ! emaout o prenañ keuz ! emaout o prenañ morc'hed ! [gourdrouz] diwall diouzh da gont ! ; *er hätte es ewig bereut*, P. n'en dije ket kavet ken e geuz da brenañ ; *und Sie werden es bereuen*, ha chwi eo a vezo gwazh a-se deoch', o vont da brenañ keuz emaoc'h ! ; *du wirst es nicht bereuen* ! gwell eus se e vi ! kerse war vat a gavi ! kerse war vat e vo evidout ! n'az po ket keuz goude ! n'az po ket a geuz goude ! n'az po keuz ebet goude ! n'az po meskont ebet goude ! n'az po ket a dro da geuziñ goude ! mat e vo dit bezañ graet an dra-se ! un dro vat e vo dit ! mat e vo se dit ! ; *man soll nichts bereuen*, ne dalv ket en em zamantiñ, ne dalv ket ar boan kaout keuz, kaout keuz ne dalv da netra, n'eus ket da gaout keuz.

Berg g. (-s,-e) : 1. menez g. [*liester meneziou, menezeier*], bre g. ; *Ottilienberg*, menez santez Odil g. ; *Ölberg*, Menez an olivez g., liorzh an olivezenned, Menez an olivezenned g. ; *ein steiler Berg*, ur menez serzh g., ur menez sonn g., ur menez plom g., ur menez diaes da bignat (Gregor) g. ; *ein waldbedeckter Berg*, ur menez koadek g. ; *Feuer speiender Berg*, menez-tan g. ; *der Berg ist tausend Meter hoch*, mil metrad uhelder a zo d'ar menez ; *auf einen Berg steigen, einen Berg besteigen*, krimpañ ur menez, krimpañ war ur menez, krimpañ gant tor ur menez, krimpañ gant ur menez, krimpañ war ur menez, pignat ur menez, pignat war ur menez, pignat ar menez, ober ur grapadeg war ur menez ; *vom Berg heruntersteigen*, diskenn diwar ar menez, pignat da draoñ ar menez, krapat da draoñ ar menez ; *einen Berg umgehen*, ober an dro d'ur menez ; *einen Berg durchbohren*, toullañ ur menez evit sevel un hent-kev (evit sevel un tunel) ; *in den Bergen trägt die Stimme weit*, er meneziou e vez klevet ar vouez a-bell, tapout pell a ra ar vouez er meneziou ; *am Fuße des Berges*, e traoñ ar menez, e-harz ar menez, ouzh troad ar menez ; *Nordhang eines Berges*, *Nordseite eines Berges*, Schattenseite eines Berges, duaod b. ; *Südhang eines Berges*, Südseite eines Berges, Sonnenseite eines Berges, gwennaod b. ; 2. *über Berg und Tal wandern*, mont a zeval da venez, a venez da zeval - skampañ traoñienn ha menez - mont a votenn da flagenn - foetañ bro dre draoñienn ha menez - mont dre grec'h ha traoñ - mont dre gleuz ha garzh - fustañ bro - galoupat bro - galoupat an hentoù - dornañ bro - redek bro - redek hent - redek hentoù - mont dre an hentoù - gwelet bro - bale bro - mont a-dreuz karter - mont krec'h-traoñ - mont a-hed ar vro - foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata, regiñ) hent - tennañ bro - redek ar ch'witell - mont dre ch'ériou ha broioù - mont dre gériou ha broioù - roulat ar bed - ruilhal dre an hentoù - trimardiñ - bezañ war ar champolu - bezañ war an trimard ; 3. *über alle Berge sein*, bezañ mil bell dija, bezañ aet diwar-wel, bezañ sachet e skasou gantañ, bezañ aet da foar an diaoul ; *er ist schon längst über alle Berge*, mil bell emañ a-benn bremañ ; 4. bern g., yoc'h b., yoc'had b., strobad g., daspugnadur g., daspugn g., berniad g., tolzenn b., tolzennad b., tolpg g., tolpad g., druih g., druihad g., maread g.,

hogenn b., touesk g., strollad g., gastad b., meneziad g. ; *Berge von Kartoffeln*, bernioù patatez, patatez a-vil-verm, yoc'h(ad)ou patatez, patatez a-yoc'h ; *ein Berg Probleme*, ur bern kudennou g., P ur c'hestad kudennou b. ; *in einem Berg von Briefen versinken*, bezañ o veuziñ en ur mor a lizhiri ; *ein Berg von Büchern*, ur meneziad levrioù g. ; 5. [dre skeud.] *goldene Berge versprechen*, prometiñ mor ha menez, prometiñ digorniañ an troioù-korn ha dic'haviañ ar graviouù, ober mil ha miloù a bromesaou, sorc'henniñ u.b., digeriñ an Neñv d'an dud, touïñ tourioù ha kestell, na vezañ war ar skort gant e bromesaou, prometiñ mil ha mil dra all d'u.b., prometiñ an diaoul hag e gerniel, touïñ kalz ha delcher nebeut, en em rivinañ en ur brometiñ pep tra hag en em saveteiñ goude en ur chom hep reiñ netra ; *dastehen wie der Ochse vom Berg*, chom pof, bezañ souezhet evel un teuzer kloc'h (Gregor), chom beg, bezañ e beg, chom da zigeriñ e glap, rampañ e c'henou, chom batet e c'henou, chom sabaturet, chom manet, chom da luchañ oush ubd evel ar yer oush an erc'h, bezañ ken bras e zaoulagad ha brammoù saout, bezañ ken bras e zaoulagad ha pentoniou, bezañ trochet ar c'hwitell d'an-unan [e c'hwitell dezhañ, va c'hwitell din h.a.], chom sebezet-mik, chom genaouek, chom war e gement all, kouezhañ war e gement all, chom en estlamm evel ur bouc'h kavet gantañ ur c'henn hag ur prenn, ober estlammoù, ober souezhou bras, estlammien, sebeziñ, mantrañ, chom bamet, chom da c'henouegiñ, chom da vamañ evel ur genaoueg ; *mit seiner Meinung nicht hinter dem Berg halten*, lavaret e soñj a-glev d'an holl, lavaret e soñj a-ouez d'an holl, komz didroidell, komz displeg, komz distag, komz diguzh, komz eeun ha didroell, komz berr-ha-groñs, komz hep biez, komz berr-ha-krenn, bezañ distlabez da lavaret e soñj, lavarout e soñj hep kuzh seurt ebet, mont dezhi eeun-hag-eeun, lavaret an traoù ruberubene, kaout ur gomz krak, bezañ dichek en e gomzoù ; *mit seiner Meinung hinter dem Berg halten*, derc'hel kloz war e soñjou, moustrañ war e soñjou, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, derc'hel en e c'henou pezh 'zo en e soñj, na lavaret an oferenn war gan ; *jemandem über den Berg helfen*, reiñ un tamm skoazell d'u.b. evit dont a-benn eus un ampech bennak, astenn ar skeul d'u.b., ober avel d'u.b., dibab u.b., tennañ u.b. er-maez a boan, lemel u.b. a boan, ober kadorig d'u.b. ; *noch nicht über den Berg sein*, chom gant an-unan ur gwall grogad d'ober c'hoazh, na vezañ graet ar pep gwashañ c'hoazh, bezañ c'hoazh er vourelenn startañ, bezañ charre c'hoazh ; *wir sind noch nicht über den Berg*, n'omp ket deuet er-maez eus ar stloagenn - n'omp ket deuet c'hoazh er-maez eus al lagenn - n'eo ket echu c'hoazh gant hon trubuilhoù, pell ac'hano - n'omp ket pare gant hon trubuilhoù, pell ac'hano - n'omp ket pare gant hon trubuilhoù, pell ac'hano - n'omp ket barrek c'hoazh - n'emaoomp ket deuet c'hoazh ; *über den Berg sein*, bezañ savet war-chorre an dour, bezañ deuet a-benn da zont war-chorre e vec'h, bezañ savet war an dour, bezañ savet war-chorre, bezañ war-chorre, bezañ diboaniet, bezañ barrek ; *ihm stehen die Haare zu Berge*, sevel a ra e reun war e benn, a-bik emañ e vlev war e benn, houpiñ a ra e vlev en e benn, savet eo e vlev war e benn, sonn eo e vlev war e benn, sevel a ra e reun a-bik en e benn, sevel a ra blev e benn, pikek eo e vlev, hirisñ a ra e vlev àr e benn, sevel a ra eeun e vlev war e benn, sevel a ra e vlev a-bik en e benn gant ar morc'hed, sevel a ra e vlev a-bik en e benn gant euzh (Gregor) ; *ihr stehen die Haare zu Berge*, gant ar spont e sav he c'hoef diwar he fenn, gant ar spont e sav he blev a-bik en he fenn ; *der Glaube versetzt Berge*, ar feiz a c'hall dibradañ (dilec'hiañ) meneziou ; *bis dahin fließt noch viel*

Wasser den Berg hinunter, en hon hunvreou emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa nijo ar moc'h - pa'n em lako ar yer da bisat - pa gavin un neizh logod e skouarn ar c'hazh - pa ne vo ket a vleuñ el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag achanen di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vezò ac'hann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vezò ac'hann di ; *hinterm Berg wohnen auch Leute*, kant sant, kant santimant - kant bro kant giz - kant parrez, kant iliz - kant plac'h, kant hiviz - kant horolaj, kant eur - un doue e pep iliz ha pep hini a ra e c'hiz (Gregor) - kant bro kant giz, kant parrez kant iliz, kant plac'h kant hiviz, kant horolaj kant eur - seul benn, seul veno - pep hini en deus e benn pa rank en dougen - pep bro he deus he giz ha pep plac'h he hivizh - ken alies gwrac'h, ken alies a geusteur - pep hini e vlaz : logod d'ar c'hazh, eskern d'ar chas - d'ar sparfell ul laouenan, d'ar bleiz un dañvad pe un oan, d'ar c'hazh ul logodenn, hag a re a zebr a vez laouen - da bep labous e gan ; *es kreißen die Berge, zur Welt kommt ein lächerliches Mäuschen / der Berg hat gekreißt, und eine Maus geboren / die Berge kreißen und ein Mäuslein wird geboren*, an iliz a ya d'ober ur chapel, aet eo an iliz d'ober ur chapel, aet eo mil d'ober kant.

Berg- : 1. ... meneziek, ... meneziat, ... meneziou, ... ar meneziou, ... er meneziou ; 2. mengleuziañ, ... ar mengleuziou.

bergab Adv. / **bergabwärts** Adv. : 1. war-draoñ, war-bouez-traoñ, war-naou, war-ziskenn, war-ziribin ; *bergab gehen*, diskenn, mont d'an traoñ, mont war-draoñ ; *bergab liegen*, bezañ a-ziribin an dorgenn ; *der Weg geht bergab*, mont a ra an hent war-draoñ (war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ), war-naou e ya an hent, war-ziribin emañ an hent, diribin a zo gant an hent, war-ziskenn emañ an hent, pouez-traoñ a zo gant an hent, lañs-traoñ a zo gant an hent, traoñ a zo gant an hent, diskenn a zo gant an hent ; *wenn es bergab oder bergauf geht*, en diskennou hag er saviou ; 2. [dre skeud.] *bergab gehen*, mont a-dreuz, mont war e gement all, mont war fallaat, mont da goll, bezañ war e ziskar, mont war e ziskar ; *es geht mit ihm bergab*, gwastañ a ra e stad, dont a ra a-dreñv, emañ e aferiou o treiñ fall, emañ e aferiou o treiñ da fall, e aferiou a ya war an tu-gin, emañ fall an traoù gantañ, emañ an traoù o treiñ da fall gantañ, ne dalv tra penaos e tro an traoù gantañ, emañ o vont e drouziwezh, mont a ra e aferiou en tu rekin, mont a ra d'ar baz, mont a ra e soubenn war drenkaat, digompez e ya an traoù gantañ, mont a ra e vleud da vrenn, war fallaat e ya e aferiou ; [mezeg.] war e ziskar emañ, en e ziskar emañ, diskar a ra, fallaat a ra, da fall ez a e yec'hed, e yec'hed a zo o c'hoari da fall, falloc'h-fallañ eo e yec'hed, mont a ra war zizeriañ, gwanaat a ra e nerzh, divalavaat a ra, mont a ra e nerzh kuit, ne ra ket ruskenn vat, n'eo ket gwall yac'h, ned a ket herrus gantañ, ned a ket herrus an traoù gantañ, klañvoc'h-klañvañ eo, hennezh a ra ruskenn fall, gwashaat a ra, gwanaat a ra, emañ oc'h ober e gozh lien, emañ o nezañ e neudenn ziwezhañ (e sae, e gevre), tro en deus en e chabl, war an diskar emañ, war an distro emañ, war an tu diskar emañ, war an dichal emañ, mont a ra war an tu all ; *mit seinem Geschäft ging es langsam bergab, bis er völlig pleite wurde*, mont a reas e stal tamm-ha-tamm da stalig betek ken na chomas mui netra gantañ, tamm-ha-tamm ez eas e stal da stalig hag e stalig da netra.

Bergabhang g. (-s,-hänge) : dirabañs b., diribañs b., dirablañs b., tor g., dinaou ur menez g., krap g., skrap g., krispenn b., pantenn b. [*lester pantennou, pantoù*].

Bergabteilung b. (-) : melestradurezh ar mangleuzioù b.

bergabwärts Adv. : war-draoñ, war-bouez-traoñ, war-naou, war-ziskenn, war-ziribin.

Bergahorn g. (-s,-e) : [louza.] sikamor marellet str., skav-gwrac'h gwenn str., fiezenn-var b.

Bergakademie b. (-) : skol genvroadel ar mangleuzioù b., skol genvroadel ar mangleuzerezh b.

Bergamotte b. (-,-n) : [louza.] 1. [frouezh] bergamotez str. ; 2. [gwez] bergamotezenn b. [*lester bergamotezenned, bergamotezed*].

Bergampfer g. (-s,-) : [louza.] trichin str.

Bergamt n. (-s,ämter) : servij kenvroadel ar mangleuzioù g., gwazadur kenvroadel ar mangleuzioù g.

bergan Adv. : war-grec'h, war-sav, war-bign, war-laes, d'al laez, d'an nec'h.

Bergarbeiter g. (-s,-) : mangleuzier g.

Bergarbeitersiedlung b. (-,-en) : karter mangleuzierien g., koron g. [*lester koronoù*].

bergauf Adv. / **bergaufwärts** Adv. : 1. war-grec'h, war-sav, war-bign, war-laes, d'al laez, d'an nec'h ; *der Weg geht bergauf*, pignat a ra an hent, pignat a ra an hent war-grec'h (war-laes, d'al laez, d'an nec'h), sav a zo gant an hent, pouez-krec'h a zo gant an hent, an hent a zo krap gantañ, krec'h a zo gant an hent, war-bign emañ an hent, war-grec'h emañ an hent, war sevel e ya an hent, war-sav e ya an hent, war-bign e ya an hent, an hent a ya war-grec'h, war-grec'h e ya an hent ; *der Weg schlängelt sich bergaufwärts*, pignat a ra an hent kamm-digamm oush tor ar menez ; *er geht bergauf*, sevel (pignat) a ra gant ar grapenn, krapañ a ra ar c'hrav, pignat a ra ar c'hrav, sevel a ra ar c'hrav, krapañ a ra oush ar run, krapañ a ra gant tor ar menez, pignat a ra gant an diribin, sevel a ra gant ar grec'henn, graviañ a ra, sevel (pignat) a ra gant ar c'hrav, krimpañ a ra ur roz ; *es geht bergauf*, amañ ez eus sav ; *wenn es bergab oder bergauf geht*, en diskennou hag er saviou ; 2. [dre skeud.] *es geht wieder bergauf*, gwelloc'h ez a an traou, war wellaat e ya an traou, war well e ya an traou, gwelloc'h-gwell e ya an traou, difallañ a ra an traou.

Bergaufsicht b. (-) : ensellerezh ar mangleuzioù g.

bergaufwärts Adv. : *sellit ouzh : bergauf*.

Bergbahn b. (-,-en) : hent-houarn dre zrezenn g.

Bergbach g. (-s,-bäche) : froud g.

Bergbau g. (-s) : mangleuzierezh g., mangleuziañ g., labour-mangleuziañ g., ijinerezh eztennañ g. ; *Bergbau betreiben*, mangleuziañ ; *Stützpfosten für den Bergbau*, post-min g. [*lester postoù-min, pester-min*].

Bergbauarbeiter g. (-s,-) : mangleuzier g.

Bergbaufirma b. (-,-firmen) : kevredad mangleuziañ g.

Bergbaugebiet n. (-s,-e) : mangleuzeg b. [*lester mangleuzegi, mangleuzegoù*], bro vngleuziek b., kailheg b. [*lester kailhegi*].

Bergbaugesellschaft b. (-,-en) : kevredad mangleuziañ g.

bergbaulich ag. : ... a sell oush ar mangleuzioù, ... a sell oush ar mangleuzierezh.

Bergbaurevier n. (-s,-e) : mangleuzeg b. [*lester mangleuzegi, mangleuzegoù*], bro vngleuziek b., kailheg b. [*lester kailhegi*].

Bergbautechnik b. (-) : mangleuzierezh g.

Bergbautreibende(r) ag.k. g./b. : gounezer mangleuzioù g., korvoer mangleuzioù g., mangleuzier g.

Bergbauunternehmen n. (-s,-) : kevredad mangleuziañ g.

Bergbesteigung b. (-,-en) : pignidigezh b., krapadenn b., pignadenn b., krapadeg b., pignadeg b.

Bergbewohner g. (-s,-) : meneziad g. [*lester menezidi, meneziaded, meneziz*] ; *die Bergbewohner*, ar boblañs veneziat b.

Bergblau n. (-s) : [maenoriez] azurit g.

Bergeanfall ls. (-) : [mangleuz.] restadoù ur vngleuz ls., atredou ls.

Bergegeld n. (-s,-er) : digoll saveteerezh g., mizoù saveteerezh ls.

Bergegut n. (-s,-güter) : 1. tamm peñse g. ; 2. tra saveteet diouzh ur peñse g.

Bergehalde b. (-,-n) : [mangleuz.] terril g., fagnaj g., koc'hieneg b. [*lester kochienegi*], bern reier didalvez g., berniad reier didalvez g., yoc'h reier didalvez b., yoc'h ad reier didalvez b., krugell atred b., menez atredou g., menez restadoù mangleuz g.

bergehoch ag. : ken uhel hag ur menez ; *bergehoch dastehen*, meneziañ.

Bergeidechse b. (-,-n) : [loen.] glazard bevc'hanner g. [*lester glazarded bevc'hanner*].

Bergell n. (-s) : [Bro-Suis] **das Bergell**, Bro-Vregaglia b.

Bergelohn g. (-s,-löhne) : digoll saveteerezh g., mizoù saveteerezh ls.

bergen V.K.E. (birgt / barg / hat geborgen) : 1. *die Ernte bergen*, degas (kerch'hat) an eost d'ar gêr, grignoliañ an eost, lakaat an eost er solier ; 2. [merdead.] *die Segel bergen*, amenañ (Gregor), ameniñ ar gouelioù, diskenn al lien-gouel, diskenn al lien, dioueliañ, diskenn ar gouelioù, diskar ar gouelioù, kargañ ar gouelioù, pakañ al lien, farleañ ar gouelioù, ferlinkiñ ar gouelioù, serriñ al lienoù, teuler al lien en traou ; 3. *die Ladung des Schiffes bergen*, dilestrañ ur gargañ, divagañ ur gargañ, diskargañ ur vag ; 4. [dre heñivel.] kuzhat, goudoriñ, enderc'hel, bezañ en dra-mañ-tra ; *die Erde birgt viele Schätze in sich*, bez' ez eus pinvidigezhioù e-leizh e-barzh an douar ; 5. tennañ ; *sie konnten nur tot aus dem Bergwerk geborgen werden*, marv e oant dija pa voent tennet eus ar vngleuz ; 6. saveteiñ ; 7. *ein Schiff bergen*, advorañ ur vag, azmorañ ur vag, diskeiñ ur vag ; 8. diatrediñ, divorañ, dizourañ, digonfontañ, diveuziñ.

Bergente b. (-,-n) : [loen.] 1. morilhon louet g. [*lester morilhoned louet*] ; 2. *kleine Bergente*, morilhon bihan g. [*lester morilhoned bihan*].

Bergerecht n. (-s,-e) : gwir ar savateerien da gaout digolloù saveteerezh g.

Bergetappe b. (-,-n) : [sport] tennad menez g.

Bergfahrrad n. (-s,-räder) : marc'h-houarn treuz bro (MTB) g.

Bergfahrt b. (-,-en) : 1. troiad er meneziou b. ; 2. [bigi war ar stêriou] bageerezh a-enep red an dour g., bageadenn a-enep red an dour b. ; 3. [treniou] pignadenn b.

Bergfahrer g. (-s,-) : [marc'hhouarner, sport] krapar g.

Bergfink g. (-en,-en) : [loen.] pint an hanternoz g. [*lester pinted an hanternoz*].

Bergflora b. (-) : *die Bergflora*, struzh ar meneziou g.

Bergforelle b. (-,-n) : [loen.] dluzh fario g. [*lester dluzhed fario*].

Bergfried g. (-s,-e) : [tisav.] tour-ged g., befrez g., tour-meur g., tourell b.

Bergführer g. (-s,-) : heñcher er meneziou g.

Bergfuß (-es,-füße) : troad menez g., tostal g., tostalenn b., chouk menez g., diaz eus ar menez g.

Berggavotte b. (-,-n) : [dañs, sonerezh, Breizh] gavotenn ar menez b.

Berggeher g. (-s,-) : [Bro-Austria] krimper g., alpaer g., krapar g., krapadenn g., baleer-menez g., foeter-menez g., reder-

menez g., galouper-menez g., tourist g., ergerzher g., ergerzhour g.

Berggesetz n. (-es,-e) : 1. dezveg vngleuzel b., lezennaoueg vngleuzel b. ; 2. aotreadur mngleuziañ g., aotre mngleuziañ g., lañvaz mngleuziañ g., anzavad mngleuzel g.

Berggewerkschaft b. (-,en) : 1. kevredad korvoerien vngleuziù g. ; 2. sindikad mngleuzierien g., c'hweluniad mngleuzierien g.

Berggipfel g. (-s,-) : lein (penn g., kribenn b., kribell b., kern b., beg g., barr g.) ar menez g., kabenn ar menez b., pikern g., pikernenn b. ; jetzt umhüllt die Untergrenze der Wolkendecke den Berggipfel, bremañ e tiskenn ar c'houmoul izeloc'h eget barr ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o c'holeiñ beg ar menez, ur vantellad koumoul a zo bremañ o vouchañ beg ar menez, morennet eo kabenn ar menez bremañ gant ur vantellad koumoul.

Berggrat g. (-s,-e) : lein (penn g., kribenn b., kribell b., kern b., beg g., barr g.) ar menez g.

Berghang g. (-s,-hänge) : dirabañs b., diribañs b., dirablañs b., tor g., dinaou ur menez g., deval g., devalenn ur menez g., krispenn b., pantenn b. [liester pantennou, pantoù], krap g., krapenn b. ; am Berghang, e-krap ar menez, war grap ar menez, ouzh krap ar menez, a-grap ar menez ; der Wind treibt die Wolken gegen die Berghänge, an avel a zegas ar c'houmoul da stekiñ ouzh ar meneziù.

Bergharz n. (-es,-e) : ter-douar g., bitum g.

Berghauptmann g. (-s,-männer) : 1. pennijnour mngleuzier, pennijnour a vngleuzierezh g. ; 2. pennenseller ar mngleuziù g.

Bergholunder g. (-s,-) : [louza.] skav ruz str., skavenn ruz b.

Bergholz n. (-es,-hölzer) : [merdead.] gwegr b., karroñs g.

Berghütte b. (-,n) : ti-menez g., bod er meneziù g., buron g. [liester buronoù] ; wir sind seit zwei Tagen in der Berghütte eingeschneit, kraouiet omp gant an tolzennadoù erc'h abaoe daou zevezh en hor bod er meneziù.

bergig ag. : meneziek, torgennek, torosennek, koummet, kaniet, digompez, sav-diskenn, sav-disav, war naou-zinaou, ribin-diribin, rabañs-dirabañs, torimellus, turumellek.

Bergingenieur g. (-s,-e) : ijinour mngleuzier g., ijinour a vngleuzierezh g.

Berginspektor g. (-s,-en) : enseller ar mngleuziù g.

Bergkaffee g. (-s) : [louza.] kafeenn arabika b., gwez-kafe arabika str.

Bergkalanderlerche b. (-,n) : [loen.] alc'hweder-menez g.

Bergkamm g. (-s,-kämme) : lein (penn g., kribenn b., kribell b., kern b., beg g., barr g.) ar menez g., linenn gribenn b., livenn-gein un aradennad-veneziù b., keinenn b.

Bergkette b. (-,n) : steudad-veneziù b., aradennad-veneziù b., aradenn-veneziù b., aridennad veneziù b., torosad g.

Bergkiefer b. (-,n) : [louza., Pinus mugo] gwez-pin ar meneziù str., krakpin str.

Bergknappschaft b. (-,en) : korfuniad mngleuzierien g.

Bergkristall g. (-s,-e) : maen-strink g.

Bergkunde b. (-) : torosuriezh b., orografiezh b.

Bergkuppe b. (-,n) : 1. krugell b., menez ront g., bronnenn b., deval g., torgenn b. ; 2. krouzell ar menez b., talpenn ar menez b., krapell b., lein (penn g., kribenn b., kribell b., kern b., beg kromm g., barr ront g.) ar menez g.

Bergland n. (-s,-länder) : bro er meneziù b., bro veneziek b.

Berglandschaft b. (-,en) : gweledva meneziù g., dremmvro veneziek b. ; der Reiz dieses Landes liegt in seinen

Berglandschaften, hoalusañ tra er vro-se eo he meneziù, kaerañ a weler er vro-se eo he meneziù ; die Berglandschaften dieses Landes sind eine wahre Augenweide, n'eus netra gaeroc'h eget meneziù ar vro-se evit plijout d'an daoulagad, ur bam evit an daoulagad eo gwelet meneziù ar vro-se, un drugar evit an daoulagad eo gwelet meneziù ar vro-se, ur voem evit an daoulagad eo gwelet meneziù ar vro-se, ur yec'hed evit an daoulagad eo gwelet meneziù ar vro-se, gwashat ma vez brav meneziù ar vro-se !

Berglehne b. (-,n) : dirabañs b., diribañs b., dirablañs b., tor g., dinaou g.

Berglein n. (-s,-) : menezig g.

Berglöwe g. (-n,-n) : [loen.] puma g. [liester pumaed], kougouar g. [liester kougoured].

Bergmann g. (-es,-leute) : mngleuzier g.

Bergmännchen n. (-s,-) : [mojenn.] kornandon menez g. [liester kornandonde venez].

bergmännisch ag. : ... e doare ar vngleuzierien.

Bergmannstracht b. (-,en) : gwiskamant hengounel ar vngleuzierien g.

Bergmannszither b. (-,n) : [sonerezh] sistrenn b.

Bergmassiv n. (-s,-e) : tolzennad-veneziù b., menezeg b., torosad g.

Berg-Mehlbeere b. (-,n) : [louza.] krakkerzhinenn b.

Bergmine b. (-,n) : mngleuz b., embregerezh eztennañ kailh g., min g. ; zum Abbau freigegebene Bergmine, anzavad mngleuzel g.

Bergminze b. (-,n) : [louza.] bent moger g., bent koad g./b.

Bergnot b. (-) : argoll g.

Bergnymphe b. (-,n) : [mojenn.] oreadenn b., boudig ar menez b. [liester boudiged ar meneziù].

Bergozelot g. (-s,-e-s) : [loen.] kazh-tigr g. [liester kizhier-tigr].

Bergpartei b. (-) : istor, polit. Menez g., Menezidi ls.

Bergpolizei b. (-) : ensellerezh ar mngleuziù g.

Bergpredigt b. (-) : [relij.] prezegenn Jezuz war ar menez b.

Bergrat g. (-s,-räte) : ijinour mngleuzier g., ijinour a vngleuzierezh g. ; erster Bergrat, pennijnour mngleuzier, pennijnour a vngleuzierezh g.

Bergrecht n. (-s,-e) : 1. kod mngleuzel g., lezennaoueg vngleuzel b., dezveg vngleuzel b. ; 2. gwir mngleuziañ g., aotre mngleuziañ, lañvaz mngleuziañ g., anzavad mngleuzel g.

Bergrevier n. (-s,-e) : mngleuzeg b. [liester mngleuzegi, mngleuzegoù], bro vngleuziek b., kailheg b. [liester kailhegi].

Bergrücken g. (-s,-) : kribenn (kribell b., kern b., penn g., lein g., beg g., barr g.) ar menez b., linenn gribenn b., livenn-gein un aradennad-veneziù b.

Bergrutsch g. (-es,-e) : rikl-douar g., riskl-douar g., disac'had g., disac'hadeg b., disac'hadenn b., rez g., disac'h mein g., disac'had mein g., disac'hadenn vein b., disac'hadeg vein b., diruilhad mein g., riskladur mein g., riskl mein g., rikladeg vein b.

Bergsalz n. (-es,-e) : holen-maen g., holen mngleuz g.

Bergsattel g. (-s,-sättel) : 1. kribenn gromm ur menez b., kern gromm ur menez b. ; 2. tachenn izeloc'h etre div grouzell b.

Bergschaden g. (-s,-schäden) : reuz (freuz g., droug g., gaou g., gwast g., gwall g.) war gorre an douar degaset gant rikloù-douar (gant ar gwantañ) en ur mngleuz g.

Bergschicht b. (-,en) : 1. gwelead douarouriel er meneziù g., gwiskad geologek er meneziù g. ; 2. skipailh mngleuzierien g., laz mngleuzierien g., kouch mngleuzierien g., pare vngleuzierien b.

Bergschlitten g. (-s,-) : luj b., ruzikell b., stlejell b., tranell b.
Bergschlucht b. (-,-en) : islonk g., kampoull g., kampoullenn b., kanienn b.
Bergschuh g. (-s,-e) : botez menez b., botez gant krapoù b., brodikin g. ; *Bergschuhe anziehen*, brodikinañ ; *ein Paar Bergschuhe*, ur brodikinoù g.
Bergschuhnägel ls. : krapoù ls.
Bergschule b. (-,-n) : skol ar mngleuzierezh b., skol vngleuzierezh b.
Bergsee g. (-s,-n) : lenn er meneziou b.
Bergspitze b. (-,-n) : 1. pikern g., pikernenn b. ; 2. lein (penn g., kribenn b., kribell b., kern b., beg g., barr g., fri g.) ar menez g. ; *bis zur Bergspitze klettern*, pignat betek kribell ar pikern.
Bergsporn g. (-s,-sporen) : [douarouriezh] kentrell b.
Bergsport g. (-s) : alpaerezh g.
Bergstation b. (-,-en) : lec'h arsav uhelañ ar fungirri g., arsavlec'h ar fungirri er meneziou g.
bergsteigen V.gw. (*rouez* : bergstieg / ist berggestiegen / *peurliesañ anv-verb nemetken*) : krimpañ ouzh ar meneziou.
Bergsteigen n. (-) : *das Bergsteigen*, ar c'hrimpañ meneziou g., an alpaerezh g.
Bergsteiger g. (-s,-) : krimper g., alpaer g., kraper g., krapadennet g.
Bergstelze b. (-,-n) : [loen.] kannerez-dour b. [lester kannerezed-dour], kannerez louet b. [lester kannerezed louet].
Bergstiefel g. (-s,-) : botez menez b.
Bergstock g. (-s,-stöcke) : 1. bazh houarnet b., pig g. ; 2. tolzennad-venezioù b., menezeg b. [lester menezegi, menezeier, menezegioù], torosad g.
Bergstollen g. (-s,-) : toullenn vngleuz b., garidenn b.
Bergstraße b. (-,-n) : 1. hent menez g., hent er meneziou g. ; 2. korn-bro alaman er c'hornôg d'an Odenwald g.
Bergstrom g. (-s,-ströme) : froud g. ; *Bergstrom mit kristallklarem Wasser*, gwenfroud g. ; *das Tosen des Bergstroms*, *das Brausen des Bergstroms*, kroz ar froud g., krozadenn ar froud b.
Bergsturz g. (-es,-stürze) : rikl-douar g., rikladeg-douar b., riskl-douar g., disac'had g., disac'hade g., disac'hadenn b., rez g., disac'h mein g., disac'had mein g., disac'hadenn vein b., disac'hade vein b., diruilhad mein g., rikladur mein g., riskl mein g., rikl mein g., rikladeg vein b.
Bergtour b. (-,-en) : tro-vale er meneziou b. ; *eine Bergtour unternehmen*, ober un dro-vale er meneziou.
Berg- und Talbahn b. (-,-en) : trening kermes sav-disav g.
Bergung b. (-,-en) : 1. saveteerez g., saveteadenn b. ; 2. [merdead.] divoridgezh b., azmorañ g., divorañ g., diskeiñ g., dizouradur g., dizourañ g. ; 3. diatredadur g.
Bergungsarbeiten ls. : 1. saveteadenn b. ; 2. [merdead.] divoridgezh b., azmorañ g., divorañ g., diskeiñ g., dizouradur g. ; 3. diatredadur g.
Bergungsgut g. (-s,-güter) : tamm peñse g.
Bergungskosten ls. : frejoù saveteerez ls.
Bergungsman g. (-es,-leute) : saveteer.
Bergungsmannschaft b. (-,-en) / **Bergungstrupp** g. (-s,-s) : skipailh saveteerien g., laz saveteerien g., kouch saveteerien g., pare saveteerien b., strollad saveteerien g.
bergversetzend ag. : [relij. ha tr-] *ein bergversetzender Glaube*, ur feiz ken kreñv ma c'halfe dibradañ (dilech'hañ) meneziou b.
Bergvorsprung g. (-s,-vorsprünge) : kentrell b., baleg g., balir g., balirad g.
Bergwacht b. (-) : kreizenn-sikour er meneziou b.

Bergwand b. (-,-wände) : bri serzh b., tor sonn g., torenn b., torrod g., pored g. ; *die Bergwände hallten die Schüsse wider*, briou ar meneziou a lakae heklev an tennoù fuzuilh da dregerniñ.
Bergwanderung b. (-,-en) : tro-vale er meneziou b.
Bergwerk n. (-s,-e) : mengleuz b., embregerezh ezennañ kailh g., min g. ; *ein Bergwerk betreiben*, mengleuziañ ; *Kohlenbergwerk*, mengleuz c'hlaou b., glaoueg b. ; *zum Abbau freigegebenes Bergwerk*, anzavad mengleuzel g. ; *sie konnten nur tot aus dem Bergwerk geborgen werden*, marv e oant dija pa voent tennet eus ar vngleuz.
Bergwerksabgabe b. (-,-n) : pennwir mengleuziañ g., skodenn vngleuzierezh b.
Bergwerksanlagen ls. : aveadurioù mengleuz ls.
Bergwerksanteil g. (-s,-e) : lodenn vngleuz b.
Bergwerksbedarf g. (-s) : dafar mengleuziañ g.
Bergwerksbetrieb g. (-s,-e) : korvoerezh mengleuzel g., mengleuzierezh g., mengleuziañ g.
Bergwerksunternehmen n. (-s,-) : kevredad mengleuziañ g.
Bergwerksverleihung b. (-,-en) : anzavad mengleuzel g.
Bergwerkswesen n. (-s) : mengleuzierezh g.
Bergwohlverleih g. (-s) : [louza.] arnika-menez g.
Beriberi b. (-) / **Beri-Beri** b. (-) : [mezeg.] beriberi g., avitaminoz B1 g.
Bericht g. (-s,-e) : rentañ-kont g., danevell b., danevellad b., danevelladur g., daneveliañ g., daneveliskrid g., skrid-danevell g., dezrevell b., dezrevellerezh g., kemennadenn b., kelaouadenn b., pennad-skrid g., dispieg g., dispiegadenn b. ; *mündlicher Bericht*, danevell dre gomz b. ; *schriftlicher Bericht*, danevell dre skrid b. ; *ausführlicher Bericht*, eingehender Bericht, danevell dre ar munud b. ; *laut Bericht*, hervez ar c'hemenn, hervez ar rentañ-kont ; *einen Bericht abfassen*, sevel un danevell ; *einen Bericht entgegennehmen*, selaou ur rentañ-kont ; *Bericht erstatten*, lavaret pezh a zo bet, reiñ un danevell eus an darvoudou, ober un danevell [eus udb], daneveliañ [fdb d'u.b.], ober ur rentañ-kont, daskor kont [eus udb d'u.b.], rentañ kont [eus udb d'u.b.] ; *Auslandsbericht*, pennad-skrid kaset d'ur gelaouenn eus an estrevro g. ; *Heeresbericht*, kemennadenn al lu b. ; *Wetterbericht*, danevell amzer b. ; *Finanzbericht*, danevell arc'hant b. ; *Tätigkeitsbericht*, danevell obererezh b. ; *Fortschrittsbericht*, danevell obererezh b., danevell diwar dibun al labouriou b. ; *Rechenschaftsbericht*, *Geschäftsbericht*, danevell obererezh b., danevell embregvezh b. ; *von dem ganzen Bericht ist kein Wort wahr*, tri gaou bep daou c'her a zo gant an dezrevell-mañ, n'eus nemet fardaj ha gevier er rentañ-kont-se, n'eus ket ur ger a wirionez er rentañ-kont-se, n'eus ger gwir ebet en dezrevell-se, geriù gaou tout ! gevier kement-se holl !
berichten V.gw. (hat berichtet) : 1. kelaoua, lavaret pezh a zo bet, daneveliañ, dispiegañ ; *ausführlich berichten*, kontañ dre ar munud (diouzh ar munud, pervezh) pezh a zo bet, dezrevellañ dre ar munud, dispiegañ just-ha-just petra a zo bet, dispiegañ dre ar munud petra a zo bet, ober ur rentañ-kont dre ar munud, reiñ un danevell dre ar munud, ober un danevell bervezh, ober un danevell gloz eus an darvoudou, dezrevellañ pizh-ha-pizh ; *der Rundfunk berichtet von großen Unruhen in den Vereinigten Staaten*, kelou reuz er Stadoù-Unanet a zo gant ar skingomz ; 2. [Bro-Suis] kontañ kaoz, kaozeal, marvaihat, ober ur marvaih bennak, ober ur varvailhadenn, kaozeal ur begad.
V.k.e. (hat berichtet) : kontañ, kontañ kelou eus, dezrevell, dezrevellañ, dispiegañ, dibunañ, reiñ un danevell eus, ober un danevell eus, daneveliañ, ober ur rentañ-kont eus, daskor kont

eus, rentaň kont eus, restaň [fdb] ; *ich habe nichts Neues zu berichten*, n'ouzon nevezded ebet, ne'm eus nevezded ebet da lavaret ; *ich habe nur Unerfreuliches zu berichten*, keleier fall n'eus ken ganin, ur gwall zisaouzan am eus ; *ich habe nur Erfreuliches zu berichten*, kalz a gaer am eus da lavaret deoc'h, meurbet a draoù kaer am eus da gontaň deoc'h, n'eus nemet keleier laouen ganin ; *ich habe Ihnen Wichtiges zu berichten*, un dra a bouez bras am eus da zisklêriaň deoc'h, traou pounner am eus da zisplegaň deoc'h, kaoziou pounner am eus da lavaret deoc'h, un dra c'herevus am eus da zisklêriaň deoc'h.

berichterstattend ag. : *berichterstattendes Mitglied*, daveiad g. [liester daveiaied] ; *berichterstattendes Mitglied des Rechnungshofs*, daveiad Lez ar c'hortou g.

Berichterstatter g. (-s,-) : **1.** kelaouenner g., doaretaer g., kelskriver g., kelaouer g., daneveller g., kroniker g. ; **2.** daveiad g. [liester daveiaied] *Berichterstatter am Rechnungshof*, daveiad Lez ar c'hortou g.

Berichterstattung b. (-,-en) : **1.** kelaouadenn b., kelaouerezh g., kelaouadur g., rentaň-kont g., danevell b., danevelladur g., danevellad g., danevelliň g., kemennadenn b., pennad-skrid g., kelskrid g. ; *mündliche Berichterstattung*, daneveliaň dre gomz g. ; *schriftliche Berichterstattung*, daneveliaň dre skrid g. ; *eine tendenziöse Berichterstattung*, un doare kelaouiň (un doare rentaň-kont) gwalduet ; *Berichterstattung durch den Hörfunk*, skingelaouerezh g., skingelaouiň g. ; *Berichterstattung durch das Fernsehen*, kelaouerezh skinwel g., kelaouiň dre ar skinwel g. ; **2.** [polit.] kuziliadenn b.

berichtigen V.k.e. (hat berichtet) : **1.** reizhaň, reishaat, lakaat war e reizh, divankaň, difaziaň, difallaň, eeunaň ; *einen Irrtum berichtigen*, reizhaň ur fazi ; *erneut berichtigen*, adreizhaň ; *ein Gesetz berichtigen*, eeunaň ul lezenn ; **2.** [kenw.] ildougen ; *ein Konto berichtigen*, peurwiriaň ur gont, reizhaň ur gont, lakaat ur gont war he reizh, eeunaň ur gont.

V.em. **sich berichtigen** (hat sich (ak.) berichtet) : reishaat, en em zifaziaň, difaziaň, adsevel.

berichtigend ag. : ... reizhaň.

Berichtiger g. (-s,-) : reizher g.

Berichtigung b. (-,-en) : **1.** reizhadenn b., reishadur g., reizhadur g., reizherezh g., reizhidigezh b., gwelladur g., difaziadenn b., reizhamant g., difaziadur g., divankadur g., eeunadur g. ; *zur Berichtigung unserer Anzeige*, evit reizhaň pezh hon eus kemennet, evit reizhaň hor c'hemennadenn ; *amtliche Berichtigung*, kemennadenn gefridiel reishaat b. ; *neue Berichtigung*, adreizhadur g., azreizhadur g., adreizhadenn b., azreizhadenn b., adreizhaň g., azreizhaň g. ; *Berichtigung der Steuererklärung*, azhreizhadur kemedel g. ; *Berichtigung des Rechnungsabschlusses*, reishadur ar c'hortou g. ; **2.** [kenw.] *buchungsmässige Berichtigung*, reishadur ar c'hortou g., peurwiriadur g., reizhadenn degaset d'ar c'hortou b., eeunadur ar c'hortou g. ; *Berichtigung einer Schuld*, diendleadur g. ; **3.** [stlenn.] *automatische Berichtigung*, reishadur emgefreak g., emreishadur g., reizhaň emgefreak ar fazioù g. ; **4.** [tekn.] junterezh g., skarvaň g.

Berichtigungsanzeige b. (-,-n) : kemennadenn reishaat b.

Berichtigungsblatt n. (-s,-blätter) : follenn reishaat b.

Berichtigungsfaktor g. (-s,-en) : devouder reizhaň g. [liester devouderioù reizhaň].

Berichtigungshaushalt g. (-s,-e) : darbarad kellidsteuňvel g., kellidsteuň reizhaň g., kellidsteuň reishaat g.

Berichtsjahr n. (-s,-e) : embregvezh g.

beriechen V.k.e. (beroch / hat berochen) : musa, musat, c'hweshaat, c'hwesha, c'hweshata, ruflaň, fronal, fronaň, blasaat, frondiň.

berieselbar ag. : douradus, ... a c'heller douraň.

berieseln V.k.e. (hat beriesel) : **1.** douraň, goueraň, gwazhiaň, glebiaň, gouzouraň, strimpiaň, strimpiaň dour war, doura, dousaat ; **2.** skuilhaň g., fulihaň ; **3.** [dre skeud.] teuler war, levezonaf dre zindan, kaout pleg war, kaout perzh war, pistigaň dre zindan, broudaň dre zindan ; *ständig vor dem Fernseher sitzen und sich beriesel lassen*, diotaat o sellet diehan ouzh ar skinwel.

Berieselung b. (-) : **1.** dourerezh g., douraň g., doura g. ; **2.** skuilhadeg b., skuilherezh g., skuilhaň g., fulihaň g. ; **3.** [dre skeud.] pistigadur dre zindan g. ; *Brieselung mit (durch) Werbung*, bruderez a-sil g. ; *Dauerberieselung durch die Werbung*, fraoulerezh daravel g. ; **4.** [mezeg.] arskuili g.

Brieselungsanlage b. (-,-n) : **1.** staliadur douraň g., kenreizhiad doura b., staliadur doura g. ; **2.** staliadur fulihaň g., staliadur skuilhaň g., fuliherez b.

Brieselungsfeld n. (-s,-er) : **1.** park douret g. ; **2.** gorread fulihaň g.

Brieselungskühler g. (-s,-) : [tekn.] reizhiad yenaat dre zourerezh b., yenaer dre riolenniň g.

berinden V.k.e. (hat berindet) : pluskaň.

V.k.e.: **sich berinden** (hat sich (ak.) berindet) : pluskaň.

berindet ag. : pluskennek.

beringen V.k.e. (hat beringt) : enveziaň, lakaat ur bizoù war, lakaat ur walenn war, lagadennaň, minellaň, minwalaň, gwalenniň ; *die Schnauze eines Schweines beringen*, fibliň ur pemoc'h, minellaň ur pemoc'h, minellat ur pemoc'h, minoueraň ur pemoc'h, minoc'hellaň ur pemoc'h, minwalaň ur pemoc'h ; *die Scheide einer Stute beringen*, lagadenniň ur gazeg ; *Vögel beringen*, gwalenniň evned.

beringt ag. : **1.** ur walenn gantaň war e viz ; *beringter Vogel*, labous gwalennet g. ; **2.** [tekn.] ruilhennek.

Beritt g. (-s,-e) : **1.** embregerezh kezeg g., pleustrerezh kezeg g. ; **2.** [lu] tolead g., tachenn b. ; **3.** [dre astenn.] strolladig marc'hegerien g.

beritten ag. : war varc'h ; *die berittene Polizei*, an archerien war varc'h ls., ar polis war varc'h g. ; *berittene Truppen*, marc'hegerezh g., marc'hegiezh b., kavaliri b.

Berkelium n. (-s) : [kimiezh] berkeliom g.

Berle b. (-,-n) : [louza.] [Berula erecta] ach-dour str.

Berlin n. (-s) : Berlin b. ; *ich habe Berlin lieber als London*, kavout a ran Berlin gwell eget Londrez, gwell eo Berlin ganin eget Londrez ; *London gefällt mir genauso gut wie Berlin*, kavout a ran Londrez kenkoulz ha Berlin.

Berlin-Blockade b. (-) : [istor] kaeladur Berlin g., blokus Berlin g.

Berline b. (-,-n) : gwetur peder-dor b., berlinenn b.

Berliner¹ g. (-s,-) : **1.** Berlinad g. ; *die Berliner*, Berliniz ls., ar Verliniz ls., tud Berlin ls. ; **2.** [kegin.] bignez str., bignezenn b.

Berliner² ag. digemm : berlinat, ... Berlin ; *Berliner Blau*, glaz prusian g., glaz Bro-Brusia g. ; [istor] *die Berliner Mauer*, Moger Berlin b., P ar Voger b., Moger ar vezh b.

berlinerisch ag. : berlinat, ... Berlin.

berlinern V.gw. (hat berlinert) : gregachiň e berlineg, komz e stumm Berlin, berlinegaň.

Berlin-Krisen ls. : [istor] enkadenoù Berlin ls.

Bermudadreieck n. (-s) : tric'horn ar Bermudez g., tric'horn Bermuda g. ; *im Bermudadreieck sind schon viele Schiffe untergegangen*, peñseüs eo tric'horn Bermuda, islonkus eo

tric'horn Bermuda, war dro tric'horn Bermuda ez eus andredou dañjerus bras evit ar bigi.

Bermudainseln ls. : die Bermudainseln, enezeg ar Bermudez b.

Bermudas¹ ls. : die Bermudas, ar Bermudez ls., Bermuda b.

Bermudas² ls. / **Bermudashorts** ls. : [dilhad] bermuda g.

Bern n. (-s) : Bern b.

Bernarda b. / **Bernarde** b. : Bartrez b.

Berner¹ g. (-s,-) : Bernad g. [liester Berniz].

Berner² ag. digemm : bernat, ... Bern ; *Berner Oberland*, meneziou tro-dro da Vern ls., „Oberland“ Bern g.

Bernhard g. : Bernez g.

Bernhardiner g. (-s,-) : 1. [relij.] bernezad g. [liester berneziz] ; 2. ki-sant-Bernez g., ki-menez g.

Bernhardinerwurzel b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hazh b.

Bernstein g. (-s,-e) : goularz g. ; nach Bernstein suchen, goularsa ; reich an Bernstein, goularzus.

Bernsteinfarbe b. (-,-n) : liv goularz g.

bernsteinfarben ag. : ... goularz.

Bernsteinkette b. (-,-n) : karkan perlez goularz g., troc'housoug perlez goularz b., kelc'henn c'hoularz b.

bernsteinreich ag. : goularzus.

Bernsteinsäure b. (-) : [kimiez] trenkenn sukinek b.

Bernsteinsucher g. (-s,-) : goularsaer g.

Bersch g. (-es,-e) : [loen., pesk] brell g. [liester brell].

Berserker g. (-s,-) : 1. brezelour taer ha feuls g. ; 2. den kriz g., den kollet e skiant-vat gantañ ; er totbe wie ein Berserker, maget en doa cholori ar mil diaoul, ober a reas karnaj an droukspered, hennezh a grie evel un egaret, diskiantet e oa gant ar gounnar, graet en doa un trouz an diaoul, graet en doa un todion an diaoul, graet en doa ur vosenn, c'hoariet (graet) en doa an diaoul hag e bevar, graet en doa ar seizh diaoul hag e Benn, graet en doa e zen gars, loenet en deus bet forzh pegement, loenet en deus bet ken-ha-ken, loenet en deus bet ken-ha-kenañ, loenet en deus bet kenañ-kenañ, loenet en deus bet mui-pegen-mui, loenet en deus bet gwazh-pegen-gwazh, frank a reuz en doa graet ; 3. [dre skeud.] doser g., kier g., loen-labour g., marc'h g., marc'h-labour g., marc'h-kleur g., jav-labour g., ki-labour g., bleiz-labour g., poanier g., den a boan g., paotr a-raok g., gwall labourer g. ; wie ein Berserker arbeiten, dic'hustañ, dic'hastañ, bountañ ganti, labourat evel un dall (a-lazh-ki, a-lazh-korf, evel ur c'hi, evel ul loen, evel ur marc'h), tramailhat evel ul loen, en em darzañ gant al labour, dirounnañ e gorf, lorgignañ e gorf ouzh al labour, bezañ a-lazh-ki gant al labour, bezañ kefridi war an-unan, bezañ war ar charre, lardañ, lopañ, loeniñ, loeniñ e gorf, lorgnañ, forsiñ, kiañ ouzh al labour, en em giañ ouzh al labour, kiañ d'al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, kolierañ, dosañ, turkañ, stardañ outi, stardañ warni, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, ober labour tri, dibolotennañ labour, dibradañ labour, draogiñ labour, dic'hastañ labour, bezañ ki war e labour, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, krugañ ouzh al labour, lakaat kas war e gorf, terriñ e gein, foeltrañ e revr, ruilhal ha merat e gorf, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, na ober goap a labourat, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, reiñ bec'h d'ar c'hanab, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, c'hwezhañ e-barzh, bezañ ur gounnar labourat en an-unan, daoudortañ war an tach, en em arastiñ ouzh al labour, breviñ e gorf ouzh al labour, bezañ a-stenn gant e labour, bouc'halañ, skrabañ, en em zrastañ, en em hersal da labourat, labourat a-dro-vat, na vouzhañ ouzh al labour.

berserkern V.gw. (hat geberserkert) : P. brizhañ, dizatiñ, alfoiñ, ober e baotr fistoulik, c'hoari e baotr, bezañ troet en un tarv, mont e breskenn, follin, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont dreist-penn, mont e belbi (e berlobi), ober un tamm diroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ diroll, bezañ diroll, bezañ perç'hennet gant an diaoul, kas wamezi, ober jabadao, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, c'hoari e loen, ober ar seizh diaoul hag e Benn, krial evel un egaret, magañ cholori ar mil diaoul, ober karnaj an droukspered, ober un trouz an diaoul, ober un todion a'n diaoul, diaoulat, sabatiñ, loeniñ, ober frank a reuz.

Berserkerwut b. (-) : kounnar ruz g./b., fulor ruz g., droug ruz g., imor santel b., frenezi b.

berstbar ag. : [louza.] dihilus.

Berstbarkeit (-) : [louza.] dihil g.

bersten V.gw. (birst / barst / ist geborsten) : 1. tarzhañ, dedarzhañ, terriñ, frailhañ, skarnilañ, skarrañ, skalfañ, diskolpañ, difloskiñ, difloskañ, kreviñ, strakal ; das Eis barst, terriñ a reas ar skorn, kreviñ a reas ar gwiskad skorn en un taol ; die Granate birst, tarzhañ a ra ar c'hreunadenn, tarzhañ a ra an obuz, kreviñ a ra an obuz, strakal a ra an obuz ; bei der Dürre birst die Erde, skarnilañ (frailhañ) a ra an douar gant ar sec'hor (gant ar sec'hone) ; etwas bersten machen, tarzhañ ubd, lakaat ubd da darzhañ, ober d'ubd tarzhañ ; 2. [dre skeud.] vor Wut bersten, difoñsañ gant ar gounnar, birviñ gant ar gounnar, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ e fulor ruz, bezañ fuloret ruz, bezañ fuloret ran, bezañ en ur fulor, bezañ fuloret naet, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e Benn, koll e bothouarn bihan, bezañ brizh-du, bezañ e gouez, bezañ e Benn e gouez, bezañ arfleuet-ruz, bezañ ar gounnar gant an-unan, taeriñ ruz, bezañ fuloret mik, bezañ droug ruz en an-unan, migañ, migañ gant ar gounnar, fuc'hañ gant ar vuaneggeh, fuc'hañ gant ar gounnar, bezañ ar c'herc'h o tommañ d'an-unan, bezañ ar c'herc'h o krazañ d'an-unan, breskenn, mont e breskenn, mont da vreskenn ; vor Lachen bersten, dirollañ (tarzhañ, disvantañ, dibalediñ, distankañ, diskordañ, foeltrañ) da c'hoarzhin a-strak, kristilhañ, c'hoarzhin a-ziroll, c'hoarzhin leizh e c'henou, c'hoarzhin a-leizh genou, c'hoarzhin ken a strak.

Bersten n. (-s) : 1. tarzh g., fraihadur g., diskolp g. ; durch Bersten, dre ziskolp ; 2. [dre skeud.] zum Bersten voll, karget a-rez, karget a-rez ar bordou, leun betek ar skoulm, karget da fennañ, karget leun, karget barr, karget betek barr, leun-raz, leun-tenn, leun-kreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-blouk, leun-bloup, leun-mort, leun-rik, leun-chek, leun-bouurr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-fenn, leun-sklok, Bourr-sank, Bourr-stank, karget betek ar barr, stambouc'het, peurleun, barreun, barruhel, barr-skulh, beget da verañ, leizh-klok, leizh-plok, leizh-faezh, leizh-brok, barrek.

Berstschutz g. (-es,-e) : [tekn.] gwarez enepatarzh g., stignad gwareziñ enepatarzh b.

Berta b. : Berta b.

Berthiergewehr n. (-s,-e) : [arm] mouskedig g. [liester mouskedigoù].

Bertram¹ g. (-s) : [louza.] piretr g.

Bertram² g. / **Bertrand** g. : Beltram g.

berüchtigt ag. : brudet fall, gwallvrudet, gwall-e-vrud, born ; berüchtigte Kneipe, tavarn luch b., tavarn vorn b. ; in berüchtigten Kneipen verkehren, redek an tolloù fall, redek an tavarnioù born.

berücken V.k.e. (hat berückt) : 1. achantañ, hudañ, boemañ, strobinellañ, gouestlañ [spered u.b.], touellañ, lakaat dindan

gazel-ge, mezevelliň, mezviň, kilhaň, goursevel, bamaň, dibradaň, hoalaň, sordaň, sorsiň, chalmiň, lorc'hiň, strobellaň, strobaň, signaň, barn, teuler breou war, trellaň [spered u.b.], filimiň, fuzikiň ; eine Kuh berücken, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann, diamannin ur vuoc'h ; jemanden mit mit Pflöcken berücken, ibiliaň u.b. ; das Berücken mit Pflöcken gilt als Todsünde, an hini a ra ar sorserezh anvet ibiliaň a ra ur pec'ched marvel ; jemanden mit einer Wachsfigur berücken, ober ur bugel koar d'u.b. ; 2. jemanden mit Worten berücken, dastum u.b., strobineľlaň spered u.b., goustelaň spered u.b., kelc'hiaň u.b., kilhaň u.b., lakaat spered u.b. diindan gazel-ge, sorc'henniň u.b. gant e gomzoù brav, sorc'henniň u.b. gant e gaozioù brav, boemaň u.b. gant e gomzoù kaer, chalmiň santimant u.b., lorc'haň u.b.

berückend ag. : strobineľlus, hoalus, boemus, dudius-dreist, dudius, bamus, sorc'hennus, signus, marzhus, estlammus, mezevellus, mezvus.

berücksichtigen V.k.e. (hat berücksichtigt) : lakaat e penn-kont, lakaat e-barzh, teuler kont eus, eveshaat ouzh, eveshaat war, reiň pouez da, reiň fed da, reiň a fed da, ober fed da, teuler perzh ouzh, teurel evezh ouzh, teuler pled gant (war, da), teurel fed ouzh, ober stad eus, derc'hel stad eus, derc'hel stad a, derc'hel kont eus, derc'hel kont a, ober istim eus ; *berücksichtigt werden*, bezaň lakaet e penn-kont, bezaň e penn-kont, bezaň lakaet e-barzh, bezaň dalc'het kont ouzh an-unan / ouzh an dra-maň-tra, bezaň taolet kont ouzh an-unan / ouzh an dra-maň-tra, bezaň roet pouez (roet fed) d'an-unan / d'an dra-maň-tra, bezaň graet fed d'an-unan / d'an dra-maň-tra, bezaň taolet evezh (pled) ouzh an-unan / ouzh an dra-maň-tra, bezaň taolet pled gant an-unan / gant an dra-maň-tra (war an-unan / war an dra-maň-tra, d'an-unan / d'an dra-maň-tra) ; etwas nicht berücksichtigen, dic'housout ubd, diwelet ubd ; ein Kapitel nicht berücksichtigen, tremen dreist ur pennad, lakaat ur pennad en ankounac'h, lakaat ur pennad er-maez, sigotaň ur pennad ; *berücksichtigt werden*, bezaň lakaet e penn-kont, bezaň e penn-kont, bezaň lakaet e-barzh, bezaň dalc'het kont ouzh an-unan / ouzh an dra-maň-tra, bezaň taolet kont ouzh an-unan / ouzh an dra-maň-tra, bezaň roet pouez (roet fed) d'an-unan / d'an dra-maň-tra, bezaň graet fed d'an-unan / d'an dra-maň-tra, bezaň taolet evezh (pled) ouzh an-unan / ouzh an dra-maň-tra, bezaň taolet pled gant an-unan / gant an dra-maň-tra, bezaň taolet pled war an-unan / war an dra-maň-tra, bezaň taolet pled d'an-unan / d'an dra-maň-tra.

Berücksichtigung b. (-) : fed g., sellad g., pled g., respet g., preder g., evezh g., meiz g., istim b. ; unter Berücksichtigung von, en ur zerc'hel kont eus, o vezaň, dre ma, evit reiň fed da, evit reiň a fed da, abalamour da / gant resped evit / en abeg da / dre an abeg da (Gregor), dre abeg ma, en abeg ma, dre an abeg ma, hep disoňjal ; unter Berücksichtigung der Organisation und der Mittel jedes Staates, en ur zerc'hel kont eus aozadur ha pividigezh pep bro ; Ermittlung ohne Berücksichtigung der entlastenden Elemente, enklask tamall g. ; Berücksichtigung finden, bezaň lakaet e penn-kont, bezaň e penn-kont, bezaň lakaet e-barzh, bezaň dalc'het kont ouzh an-unan / ouzh an dra-maň-tra, bezaň roet pouez (roet fed) d'an-unan / d'an dra-maň-tra, bezaň graet fed d'an-unan / d'an dra-maň-tra, bezaň taolet evezh (pled) ouzh an-unan / ouzh an dra-maň-tra, bezaň taolet pled gant an-unan / gant an dra-maň-tra, bezaň taolet pled war an-unan / war an dra-maň-tra, bezaň taolet pled d'an-unan / d'an dra-maň-tra.

Berückung b. (-) : eurvad b., laouenidigezh b., levezel b., plijadur g., plijadurezh b., dudi g., eürusted b., boem b.,

bamadur g., bamerez g., estlamm g., trugar b., ebat g., chalm g., goursav g., sorc'hennerez g.

Beruf g. (-s,-e) : micher b., etad b., labour g., saviad g. ; freier Beruf, frankvicher b. ; handwerklicher Beruf, micher-dorn b., micher-zorn b., micher artizan b., labour artizan g., labour dornwezhou g. ; selbstständiger Beruf, micher dizalch' b. ; freier Beruf, micher frank b., frankvicher b. ; Beruf mit Zukunft, micher asur he dazont b., micher digor he dazont b. ; ein schwerer Beruf, ur vicher diaes b., ur vicher denn b., ur gwall vicher b. ; Risikoberuf, micher risklus b. ; das ist ein ziemlich harter Beruf, honnezh a zo micher a-walc'h ; ein mieser Beruf, ur c'hozh vicher b. ; was für ein Hundeberuf ! gast a vicher ! ; die Berufe rund um Vertrieb und Verkauf, micherioù ar gwerzhaň ls. ; die Berufe rund um die Lebensmittel, micherioù ar boued ls., micherioù war-dro ar boued ls. ; einen Beruf ergreifen, einen Beruf wählen, in einem Beruf tätig werden, mont war ur vicher, mont war ul labour ; er hat den Lehrerberuf ergriffen, er hat den Lehrerberuf gewählt, aet eo war ar vicher gelenner, aet eo war ar vicher a gelenner, aet eo da gelenner ; seinen Beruf aufgeben, nach e vicher ; den Lehrerberuf aufgeben, mont er-maez a gelenner, dont er-maez a gelenner, dont eus a gelenner, reiň e zilez a gelenner ; er gab bald diesen Beruf auf, ne oa ket chomet gwall bell war ar vicher, lezel a reas buan a-walc'h ar vicher, buan a-walc'h e tilezas ar vicher, mont a reas buan a-walc'h diwar ar vicher-se ; nicht jeder kann diesen Beruf so einfach ausüben, ne zere ket ar vicher-se ouzh an holl kement-ha-kement ; sie hatte fast ihr ganzes Leben lang diesen Beruf ausgeübt, tremenet he doa peuzvat he buhez och ar vicher-se ; einen Beruf ausüben, bezaň war (eus) ur vicher, seveniň ur vicher, ober ur vicher, plediň gant ur vicher, c'hoari ur vicher, pleustrüň ur vicher, pleustrüň war ur vicher, labourat war ur vicher, embreger ul labour ; im Beruf vorwärtskommen, sevel gant skeul an urzhaz micherel, uhelaat, mont war well, bezaň anvet war well, krapaň, pignat, sevel, mont en ur garg uheloc'h, sevel dreist e renk, kaout sav en e garg, kaout avaňs en e garg ; seinen erlernten Beruf ausüben, labourat war e vicher ; bei seinem erlernten Beruf bleiben, chom war e vicher ; er übt seinen Beruf nicht mehr aus, n'emaň mui war ar vicher ; wir üben beide denselben Beruf aus, emaň war ar memes micher ganiň, emaomp ni hon-daou war an hevelep micher ; dann haben wir nicht denselben Beruf ! n'emaon ket war ar memes micher ganeoc'h neuze ! ; er ist neu im Beruf, nevez eo war ar vicher, nevez eo er vicher ; den Beruf wechseln, mont diwar e vicher, cheñch micher, treiň micher ; er wechselt ständig den Beruf, ne chom war vicher ebet, ur Yann a vil vicher (mil micher, mil vicher, ar mil vicher, e vil vicher) a zo anezhaň, hennezh a zo ur Yannig a vil vicher (mil micher, mil vicher, ar mil vicher, e vil vicher) anezhaň, hennezh ne zalc'h e gopr ebet, hennezh ne c'hell remziň neblec'h, hennezh ne bad neblec'h, dalc'hamat e vez etre ar c'hog hag an diskrog ; ich passe gar nicht zu diesem Beruf, dieser Beruf passt gar nicht zu mir, das ist wirklich nicht der richtige Beruf für mich, ich bin für diesen Beruf nicht geeignet, n'on ket evit c'hoari ar vicher-se, n'on ket lodenn evit c'hoari ar vicher-se, diemsav on war al labour-se, ne dresan ket d'ober ar vicher-se, n'on ket treset d'ar vicher-se, me n'on ket mat d'ober ar vicher-se, n'on ket dornet evit ober ar vicher-se, n'em eus ket an tremp diouzh se, n'eo ket anvet ar vicher-se evidon, me ne dalvezan ket ouzh ar vicher-se, me n'on ket barrek diouzh ar vicher-se, ar vicher-se ne zere ket ouzhin, disneuz on da c'hoari ar vicher-se, ar vicher-se n'eo ket diouzhin ; zu seinem erlernten Beruf zurückkehren, distreiň da labourat war e vicher ; er fängt in diesem Beruf an, nevez eo war ar vicher-se, nevez eo er vicher-se ; einen Beruf

erlernen, bezañ o teskiñ micher, bezañ lakaet war ur vicher ; er ist Zimmermann von Beruf, kalvez eo a-vicher, kalvez eo dre vicher, kalvez eo dre e vicher, kalvez eo diouzh e vicher, war ar vicher galvez emañ ; er ist von Beruf Arzt, mezeg eo dre vicher (dre e vicher, a-vicher, diouzh e vicher), ober a ra mezeg, e vicher a zo mezeg, mezegañ a ra ; was bist du von Beruf ? war betore micher emaout ? war beseurt micher emaout ? petra out diouzh da vicher (dre da vicher, dre vicher, a vicher) ? a be vicher out ? pe vicher out ? ; Name, Vorname und Beruf, anv, kentanv ha saviad ; er geht seinem Beruf fleißig nach, gant e jeu e vez atav pa vez o labourat, hennezh a ren e vicher da vat ha kaer (Gregor), mont a ra da vat-kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer ganti, mont a ra a-zevri-kaer dezhi, labourat a ra parfet ; er ist noch recht jung für diesen Beruf, yaouankik eo da vont war ar vicher-se, yaouankik eo da vezañ lakaet war ar vicher-se ; die Berufe in der Ernährungsbranche, micherioù ar boued ls., ar micherioù war-dro ar boued ls. ; ein vom Aussterben bedrohter Beruf, ur vicher o vont d'ar baz b. ; Berufe mit dem niedrigsten sozialen Status, micherioù izelañ ls. ; Abfärben des Berufs auf das Privatleben, Abfärben des Berufs auf den Menschen, treuzvoaz micherel g. ; die Nachteile dieses Berufs, chastre ar vicher-se g. ; die Vorteile dieses Berufs, gwellentez ar vicher-se b. ; er kennt alle Schliche des Berufes, er kennt alle Kniffe des Berufes, anavezout a ra mat holl droioù ar vicher ; Arztberuf, micher vezeg b., micher a vezeg b. ; jeder Beruf hat seinen Wert, n'eo ket ar vicher a zizenor an den, an den eo a zizenor ar vicher - micher ebet ne zizenor an den - pep stad a zeu digant Doue.

berufen¹ V.k.e. (berief / hat berufen) : gervel, envel, daveiñ, dileuriañ, dileuriñ, aroueziñ, kadoriañ, krouiñ, lakaat da, entitañ ; jemanden auf ein Amt berufen, daveiñ u.b. d'ur garg bennak, gervel u.b. d'ur garg, envel u.b. d'ur garg, dileuriañ u.b. d'ur garg bennak ; jemanden zum Nachfolger berufen, gervel u.b. da gemer e garg en e c'houde (Gregor), envel u.b. da warlerc'hiad ; jemanden auf einen Lehrstuhl berufen, envel (gervel) ur c'helenner d'ur gador-gelenn, daveiñ (dileuriñ) u.b. d'ur gador-gelenn, kadoriañ u.b., entitañ ur c'helenner ; eine Versammlung berufen, gervel d'ur vodadeg, pediñ d'un emvod ; Gott berief ihn zum Priester, galvet e voe gant Doue d'ar stad a veleg, galvet e voe da veleg gant Doue.

V.em. **sich berufen** (berief sich / hat sich (ak.) berufen) : sich auf etwas (ak.) berufen, ober meneg eus udb, ober dave d'udb, reiñ udb da abeg e ober, menegiñ udb, reiñ udb da zigarez, kemer digarez diouzh udb, digareziñ diwar udb, en em zigareziñ diwar udb, reizhabegañ e ober gant udb, en em harpañ war udb, en em skorañ war udb, en em fontañ war udb, pantilhoñiñ e vennozh gant udb, soliañ e vennozh war udb, ober e vad eus udb, amc'houl udb ; sich auf jemanden berufen, en em harpañ war u.b., ober meneg eus asant u.b., laravout bezañ e gourc'hemenn u.b., laravout bezañ diouzh dorn u.b. ; sich auf Vermutungen berufen, mont war varteze ; die Tradition, auf die sie sich berufen, an hengoun a amc'houlont ; [gwir] sich auf seine Unschuld berufen, touiñ bezañ digablus, laravout kreñv bezañ didamall ; sich auf ein Recht berufen, daveiñ d'ur gwir bennak, ober dave d'ur gwir bennak, menegiñ ur gwir bennak, en em harpañ (en em skorañ, en em fontañ, en em ziazezañ) war ur gwir bennak, ober diouzh ur gwir bennak, amc'houl ur gwir bennak.

berufen² ag. : [dre skeud.] 1. penn-kil-ha-troad, betek mel e eskern, leizh ar gudenn, leizh an neud, hed an neudenn, en e had ; berufener Vertreter, kinniger marc'hadouezh leizh ar gudenn g., kinniger marc'hadouezh glez g., paot eus gouenn

ar ginnigerien var'hadouezh g. ; 2. er fühlte sich zum Lehrer berufen, e c'halvedigezh a oa kelenn ; zu etwas berufen sein, bezañ bet galvet gant Doue da vezañ udb, bezañ bet galvet d'ober udb, bezañ bet galvet d'udb, bezañ bet galvet d'ur stad bennak ; du warst zum Priesteramt berufen, lakaet e oa dit bezañ beleg ; [krl] viele sind berufen, aber wenig sind ausgewählt, kalz a vez galvet, met nebeut a vez dibabet, rak e-leizh a zo galvet da vont d'ar baradoz ha nebeut a ya e-barzh.

beruflich ag. : micherel, micherourel, a vicher, ... micher ; berufliche Neuorientierung, adheñcherezh micherel g. ; berufliche Qualifikation, perzhegezh vicherel b. ; berufliche Eignung, berufliche Befähigung, barregezh war ur vicher b., gouestoni (donezon natur b./g.) evit ober ur vicher b., perzhegezh b. ; berufliche Mobilität, dilec'hiusted vicherel b., fiñvusted war ar vicher b., fiñvuster war ar vicher g., fiñvusted vicherel b., fiñvuster micherel g. ; berufliches Profil, aelad micherel g. ; berufliche Förderung, beruflicher Aufstieg, berufliches Fortkommen, berufliche Weiterentwicklung, herouezañ micherel g. ; berufliche Umstellung, asstaeladur g., asstaelañ g. ; Ausbildung für eine bessere berufliche Qualifikation, stummadur perzhekaat g. ; berufliche Flexibilität, azasausted vicherel b. ; schwere berufliche Verfehlung, Verletzung beruflicher Sorgfaltspflichten, fazi micher g., fazi a-enep reizh ha reol ar vicher g., faziadenn a-enep reizh ha reol ar vicher b., mank a-enep reizh ha reol ar vicher g., faot a-enep reizh ha reol ar vicher b., faziadenn vicher b., mank micher g., faot micher g. ; Vertreter beruflicher und sozialer Gruppen, kedvicheriad g. [lester kedvicheriad], sokiomichered g. [lester sokiomicheren] ; beruflich tätig sein, bezañ war ur vicher, kaout labour, labourat, na vezañ dilabour ; beruflich aufsteigen, beruflich vorwärtskommen, sevel gant skeul an urzhaz micherel, uhelaat, mont war well, bezañ anvet war well, krapañ, pignat, sevel, mont en ur garg uheloc'h, sevel dreist e renk, kaout sav en e garg, kaout avañs en e garg ; was bist du beruflich ? war betore micher emaout ? war beseurt micher emaout ? petra out diouzh da vicher (dre da vicher, dre vicher, a vicher) ? a be vicher out ? pe vicher out ? ; jemanden beruflich ausbilden, stummañ u.b. war ur vicher, stummañ u.b. ouzh ur vicher, reizhañ u.b. war ur vicher ; jemanden beruflich beraten, aliañ hag heñchañ u.b. war ar micherioù.

Berufsarbeit b. (-,-en) : labour micherel g.

Berufsausbildung b. (-) : deskadurezh vicherel b., stummadur micherel g., deskadurezh vicher b., stummadur micher g.

Berufsausbildungskurse ls. : stummadur emvarrekaat g., stummadur arwellaat g., stummadur barrekaat g.

Berufsaussichten ls. : diarselloù micher ls.

Berufsbeamtentum n. (-s) : kargidi ls., korfuniad ar gargidi g., korf ar gargidi g.

Berufsbefähigung b. (-,-en) : gouested war ur vicher b., gouested vicherel b., perzhegezh b.

berufsbedingt ag. : micherel, liammet gant ar vicher, stag ouzh ar vicher, ... micher.

Berufsberater g. (-s,-) : kuzulier-heñcher g.

Berufsberatung b. (-,-en) : aliañ hag heñchañ war ar micherioù ls., heñchadur micherel g., heñcherezh micherel g.

Berufsberatungsstelle b. (-,-n) : kreizenn aliañ hag heñchañ war ar micherioù b., kreizenn heñchañ b.

Berufsbezeichnung b. (-,-en) : anv micher g. ; die Berufsbezeichnungen verweiblichen, die Berufsbezeichnungen feminisieren, benelaat an anvioù micher.

berufsbezogen ag. : micherel, liammet gant ar vicher, stag ouzh ar vicher, ... micher.

- Berufsbild** n. (-s,-er) : aelad micherel g.
- Berufsehre** b. (-) : koustiañs vicherel b.
- Berufseignung** b. (-) : barregezh war ur vicher b., gouestoni (donezon natur b./g.) evit ober ur vicher b., perzhegezh b.
- Berufseingliederung** b. (-,en) : kenemprerezh dre al labour g., kenempañ micherel g.
- Berufserfahrung** b. (-,en) : kevarouezadur micherel, skiant-prenañ war ur vicher b., skiant-prenet war ur vicher b., skiant-pren war ur vicher b., perzhegezh b. ; *er hat genug Berufserfahrung, um das zu schaffen*, micherour a-walc'h eo evit dont a-benn eus an dra-se. ; *Berufserfahrung haben*, bezañ arrouet war e vicher, bezañ akuit war e vicher ; *Berufserfahrungen sammeln*, *Berufserfahrungen erwerben*, tapout kevarouezadur micherel, dont da vailh war e vicher ; *Berufserfahrung erwünscht* ! kevarouezadur micherel deuet mat ! kevarouezadur micherel ret ! skiant-prenet deuet mat ! skiant-prenet ret !
- Berufsethik** b. (-) / **Berufsethos** n. (-) : dleoniezh vicherel b., deadoniezh vicherel b., koustiañs vicherel b.
- Berufsfachschule** b. (-,n) : lise ar micherioù g., lise deskadurezh vicherel g.
- Berufsfähigkeit** b. (-,en) : gouested vicherel b.
- Berufsfahrer** g. (-s,-) : 1. bleiner a vicher g. ; 2. [sport] bleiner kirri redek a vicher g.
- Berufsfeuerwehr** b. (-) : pomperien a vicher ls.
- Berufsfreiheit** b. (-) : frankiz labourat b.
- berufsfremd** ag. : 1. ... n'eo ket stummet war ar vicher, ... n'eo ket eus ar vicher ; 2. ... na sell ket ouzh ar vicher, er-maez micher.
- Berufsgeheimnis** n. (-ses,-se) : sekred micher g., rin micherel g. ; *sich hinter dem Berufsgeheimnis verschanzen*, kavout abeg e sekred e vicher evit tevel, kemer digarez diouzh ar rin micherel evit tevel, digareziñ ar rin micherel evit tevel, siguriñ ar rin micherel evit tevel.
- Berufsgenosse** g. (-n,-n) : kenseurt g., kenvreur g.
- Berufsgenossenschaft** b. (-,en) : 1. kef ragevezh gwallzarvoudou g. ; 2. korfuniad g.
- Berufsgruppe** b. (-,n) : rumm kevredadel-micherel g.
- Berufshandel** g. (-s) : [gwir] felladenn enlaezed b., felladenn a-berzh un enlaezed b.
- Berufsheer** n. (-s,-e) : lu a vicher g., arme a vicher b.
- Berufskleidung** b. (-,en) : dilhad micher g./ls.
- Berufskollege** g. (n,-n) : kenseurt g. ; *wir sind beide Berufskollegen*, emañ war ar memes micher ganiñ, emaomp war an hevelep micher.
- Berufskrankheit** b. (-,en) : kleñved micher g.
- Berufsleben** n. (-s) : buhez war al labour b., buhez vicher b., buhez vicherel b., buhez oberiat b., buhez oberiant b., bed al labour g. ; *die ersten Schritte im Berufsleben fielen ihm leicht*, ur c'hog aes en deus kavet an den-se en e vicher ; *jemanden wieder in das Berufsleben eingliedern*, azgouestaat u.b. ouzh bed al labour ; *sich wieder in das Berufsleben eingliedern*, azgouestaat ouzh bed al labour.
- berufsmäßig** ag. : 1. micherel, micherourel, a vicher, ... micher ; 2. a-berzh e garg, a-fet e garg.
- Berufsmusiker** g. (-s,-) : soner a-vicher g., soner dre vicher g., soner dre e vicher g.
- Berufsoffizier** g. (-s,-e) : ofisour a vicher g., ofisour a-remzad g.
- Berufspflicht** b. (-,en) : endalc'h micherel g.
- Berufsprofil** n. (-s,-e) : aelad micherel g.
- Berufsqualifikation** b. (-) : perzhegezh vicherel b.
- Berufsregister** n. (-s,-) : marilh ar micherioù g.
- Berufsrisiko** n. (-s,-/-risiken) : reuzioù ar vicher ls., riskloù ar vicher ls., reuzioù al labour ls. ; *das ist Berufsrisiko*, reuzioù ar vicher eo, riskloù ar vicher eo, P. emañ ar vicher o sankañ don, skiant prenañ eo ar gwellañ / skiant prenañ, skiant wellañ.
- Berufssänger** g. (-s,-) : kaner a vicher g.
- Berufsschule** b. (-,n) : kreizenn stummañ b., skol vicherel b.
- Berufsschüler** g. (-s,-) : skoliad ur greizenn stummañ g., skoliad ur skol vicherel b.
- Berufsschulung** b. (-,en) : deskadurezh vicherel b., deskadurezh vicher b., stummadur war ur vicher g.
- Berufssoldat** g. (-en,-en) : soudard a vicher g., milour g.
- berufsssoziologisch** ag. : kevredadel-micherel, sokiomicherel.
- Berufssparte** b. (-,n) : rumm kevredadel-micherel g.
- Berufsspieler** g. (-s,-) : c'hoarier a vicher g.
- Berufssport** g. (-s) : sport a vicher g.
- Berufssporter** g. (-s,-) : sportour a vicher g.
- Berufsstand** g. (-s,-stände) : korfuniad g., korf-micher g.
- berufsständisch** ag. : korfuniad, kevredadel-micherel ; **berufsständisch** organisiertes Wahlsystem, mouezhiañ korfuniad g.
- Berufssystematik** b. (-,en) : rummatadur ar micherioù g.
- Berufstänzer** g. (-s,-) : dañser a vicher g., triper g.
- berufstätig** ag. : war ur vicher, oberiant, oberiat ; *berufstätig sein*, bezañ war ur vicher, kaout labour, labourat, labourat war e vicher, na vezañ dilabour, bezañ oberiant, kaout krog, kaout fred ; *berufstätige Bevölkerung*, poblañs labour b., poblañs oberiant b., poblañs oberiat b.
- Berufstätige(r)** ag.k. g./b. : den oberiant gopret g., oberiad g. [liester oberiaded, oberidi], oberiant [liester oberianted] g., oberiadez b., oberiantez b.
- Berufstätigkeit** b. (-,en) : obererezh micherel g.
- Berufstrick** g. (-s,-e/-s) : tro-vicher b., tun micher g., kalvezad g.
- Berufstüchtigkeit** b. (-) : barregezh war e vicher b., barregezh vicherel b.
- berufsübergreifend** ag. : etremicherel.
- berufsunfähig** ag. : dic'honest da labourat.
- Berufsunfähigkeit** b. (-) : dic'honest da labourat b. ; *dauernde Berufsunfähigkeit*, dic'honest da labourat padus b., dic'honest da labourat didermen b., dic'honest vicherel trebadek b. ; *vorübergehende Berufsunfähigkeit*, dic'honest da labourat amzeriat b., dic'honest da labourat dibad b., dic'honest vicherel padennek b. ; *vollständige Berufsunfähigkeit*, dic'honest da labourat hollel b., dic'honest vicherel hollel b. ; *teilweise Berufsunfähigkeit*, dic'honest da labourat darnel b., dic'honest vicherel darnel b.
- Berufsunfähigkeitsrente** b. (-,n) : leve divarregezh g., leve dic'honest da labourat g., leve dic'honest vicherel g.
- Berufsverband** g. (-s,-verbände) : strollad interest micher g., korfuniad g., korf-micher g., kevredad-micher g., korf g., kenezeliezh b., kevmicher b.
- Berufsverbot** n. (-s,-e) : berz gourc'hwel g., berz seveniñ ur vicher g., berz seveniñ e vicher g. ; *wegen Berufsverbot darf er dieses Amt nicht ausüben*, serret eo ar garg-se outañ evit abegoù politikel ; *er hat ein Berufsverbot als Lehrer erhalten*, serret eo bet ar garg a gelenner outañ evit abegoù politikel.
- Berufsverbrecher** g. (-s,-) : torfedour a vicher g.
- Berufsvereinigung** b. (-,en) : strollad interest micher g., korfuniad g., korf-micher g., kevredad-micher g., kenezeliezh b., kevmicher b.
- Berufsvergehen** n. (-s) : fazi micher g., fazi a-enep reizh ha reol ar vicher g., faziadenn a-enep reizh ha reol ar vicher b.,

mank a-enep reizh ha reol ar vicher g., faot a-enep reizh ha reol ar vicher b., faziadenn vicher b., mank micher g., faot micher g.

Berufsverkehr g. (-s) : 1. eurvezhioù ar brasañ tremeniri ls., mare ar brasañ tremen-distremen g., koulzad ar brasañ tremeniri g., eurvezhioù soulgreskoù an dremeniri ls. ; 2. monedone reoliek etre al lec'h anneze hag al lec'h labour g.

Berufsvorbereitungsjahr n. (-s,-e) : bloavezhs studi a-raok ur staj micher g.

Berufswahl b. (-,en) : dibab micher g., choaz micher g. ; jeder hat das Recht auf freie Berufswahl, pep den en deus gwir da zibab al labour a gar.

Berufswechsel g. (-s,-) : cheñchamant micher g., kemm micher g.

berufswidrig ag. : kontrol d'an endalc'hioù stag ouzh ar vicher.

Berufung b. (-,en) : 1. engalvadeg b., kengalv b. ; *Berufung des Bundestages*, engalvadeg ar breudou kevreadel b., engalvadeg Breijoù ar C'hevread Alaman b.

2. anvidigezh b. ; *Berufung eines Ministers*, anvidigezh ur maodiern b., choaz ur maodiern g. (Gregor).

3. [kelennierien skol-veur] entitladur g.

4. galvidigezh b., davatad g. ; *Berufung zum Musiker*, galvidigezh da vezañ soner b.

5. [gwir] 1. galv g., azgalv terriñ g., galv da derriñ barn g., engalv g., amoug d'al lez terriñ g. ; *Berufung einlegen [gegen]*, teuler (ober) galv [a-enep ur setañs bennak], mont war c'halv [a-enep ur setañs bennak], azgervel da derriñ barn, azgervel al lez terriñ, gelver d'u lez uheloc'h [en un afer justis bennak], azgervel amoug al lez terriñ, sevel amoug d'al lez terriñ, teuler engalv eus disentez ur barnerez, teuler engalv eus ur varnadeñ, gelver eus ur varn, gelver eus ur setañs bennak, ober engalv, engelver ; *Berufung gegen die Strafhöhe*, a) [minimum vocatio] engalv da uhelaat g. ; b) [maximum vocatio] engalv da vihanaat g., engalv da izelaat g.

6. [tr-] etwas unter Berufung auf Gott beteuern, kemer Doue da dest ; unter (mit) Berufung auf, o vezañ ma, dre ma, abalamour da, en (dre an) abeg da (Gregor), en abeg ma, dre abeg ma, dre an abeg ma.

Berufungsfall g. (-s,-fälle) : [gwir] diaraogad g. [sellit ives ouzh Präzedenzfall].

Berufungsfrist b. (-,en) : [gwir] termen evit ober galv g.

Berufungsgericht n. (-s,-e) / **Berufungsinstanz** b. (-,en) : [gwir] lez-varn galv b., lez-engalv b. ; im Zuständigkeitsbereich des Berufungsgerichts, im Verantwortungsbereich des Berufungsgerichts, e dalc'h al lez-engalv ; das gehört zum Verantwortungsbereich des Berufungsgerichts, das fällt in den Verantwortungsbereich des Berufungsgerichts, e dalc'h al lez engalv emañ an afer-mañ.

Berufungsklage b. (-,en) : [gwir] engalv g., galv g., galv da derriñ barn g., amoug d'al lez terriñ g.

Berufungskläger g. (-s,-) : [gwir] engalver g.

Berufungsrichter g. (-s,-) : barner el lez-varn galv g., barner el lez-engalv g.

beruhen V.gw. (hat beruht) : 1. bezañ diazezet war, bezañ harp war, diazezañ war, pouzezañ war, harpañ war, en em harpañ war, harzañ ouzh, herzel ouzh, dont eus, dont da-heul, dont diwar ; das beruht auf einem Irrtum, ur fazi a zo pennabeg d'an dra-se, disoc'h ur fazi eo ; das beruht auf Gegenseitigkeit, boutin a-unan eo kement-se / boutin eo ken en un tu ken en egile (Gregor), diazezet eo kement-se war ar c'henober, ober a reont kemm-ouzh-kemm ; ihre Liebe beruht auf Gegenseitigkeit, karantez a vagont an eil evit egile ; diese Gesetze beruhen auf Lügen, gevier eo a zo och' ober diazez

dindan al lezennoù-se ; 2. wir lassen es auf sich beruhen, ne vo ket klasket pelloc'h, ne vo ket goulenet hiroc'h, echu eo ha mat pell 'zo, echu ha fin dre eno, echu ha kuit ha fin dre eno, ned aimp ket pelloc'h gant an afer-se, ra chomo an traoù evel m'emaient, laoskomp an traoù evel m'emaient, laoskomp se.

beruhigen V.k.e. (hat beruhigt) : jemanden beruhigen, sioulaat u.b., habaskaat u.b., peoc'haat u.b., afliñ u.b., dinc'häñ u.b., dinc'hansiñ u.b., distrewiñ nec'häñs u.b., distrafuilhañ u.b., didrabasiñ u.b., didrubauihañ u.b., sederaat u.b., dienkreziñ u.b., kuñvaat u.b., dousaat u.b., digrizañ u.b., dizaoniñ u.b., dispostañ u.b., disaouzanañ u.b., dizoaniañ u.b., kalmiñ u.b., reishaat u.b., ameniñ u.b., didaeriñ u.b., difachañ u.b., divroc'häñ u.b., doñvaat u.b., disouezhiñ u.b., tevel nec'h u.b., divec'hiañ u.b., lakaat u.b. da vont war e du, distanañ da soubenn u.b., distanañ kounnar u.b., terriñ e zroug d'u.b., terriñ e fulor d'u.b., damesaat u.b., abafiiñ taeroni u.b., kompezañ spered u.b., krennañ e ivinou d'u.b., dousaat da fulor u.b. ; jemanden nach einem Schreck beruhigen, dispostañ u.b., diankeniañ u.b., dienkreziñ u.b., distrafuilhañ u.b. ; deine Worte haben mich beruhigt, peoc'haet eo bet va c'halon gant da gomzoù, peoc'haet eo bet va c'halon gant ar c'homzoù az poa lavaret din, peoc'haet e vœ va c'halon gant da gomzoù, dinc'het on bet gant da gomzoù, divec'hiet on bet gant da gomzoù, gwakaet eo bet va c'halon gant da gomzoù, da gomzoù o deus lakaet kalm da sevel da'm spered ; seine Nerven beruhigen, distanañ e nervennou, distennañ e nervennou ; die Lage beruhigen, die Situation beruhigen, sioulaat an traoù ; sein Gewissen beruhigen, sioulaat (habaskaat, kalmiñ) e goustiañs ; um sein Gewissen zu beruhigen, da ziskargañ e goustiañs ; sein schlechtes Gewissen beruhigen, boukaat e vorched ; das Volk beruhigen, ameniñ ar bobl, distanañ da gounnar ar bobl, sioulaat ar bobl. V.em. **sich beruhigen** (hat sich (ak.) beruhigt) : kompezañ e spered, dont e spered da gompezañ, dousaat e spered, sioulaat, habaskaat, habaskaat d'an-unan, peoc'haat, digrizañ, afliñ, afliñ d'an-unan, distanañ d'an-unan, dont da galmiñ, kalmiñ, kalmiñ d'an-unan, rabatiñ d'an-unan, terriñ d'an-unan, distanañ da soubenn an-unan, sederaat, distrafuilhañ, dizaoniñ, dispostañ, en em zispostañ, reishaat, ameniñ, didaeriñ, digounnariñ, dizrougiñ, difuloriñ, dinc'hïñ, en em zinc'hïñ, difachañ, divroc'häñ, disouezhiñ, dont sioul, dousaat, dousaat d'an-unan, dont e spered da gompezañ, mont war sioulaat, difromañ, distrafuilhañ ; er beruhigt sich, terriñ a ra dezhañ, terriñ a ra warnañ, didaeriñ a ra, dousaat a ra dezhañ, kalmiñ a ra, kalmiñ a ra dezhañ, habaskaat a ra dezhañ, sioulaat a ra dezhañ, dont a ra e spered da gompezañ, afliñ a ra dezhañ, terriñ a ra war e zroug, ameniñ a ra ; sie beruhigte sich, kalm a zeuas d'he spered, distrafuilhañ a reas ; er hat sich wieder beruhigt, aet eo e zroug e puñs an avel, digounnaret eo, uzet eo e zroug, distanet eo e gounnar, distanet eo dezhañ, distanet eo d'e soubenn, diazezet eo e dorad kounnar, difach eo, dousaat en deus e spered, deuet eo e spered da gompezañ, dousaat eo dezhañ, sioulaet eo dezhañ, habaskaet eo dezhañ ; er hat sich immer noch nicht beruhigt, n'eo ket digounnaret c'hoazh, n'eo ket difach c'hoazh, n'eo ket distanet e gounnar c'hoazh, n'eo ket distanet dezhañ c'hoazh, n'eo ket gwalc'het e gounnar c'hoazh, n'eo ket torret d'e varr imor c'hoazh, n'eo ket rabatet dezhañ c'hoazh, n'eo ket uzet e zroug c'hoazh, n'eo ket aet e zroug e puñs an avel c'hoazh, n'eo ket distanet d'e soubenn c'hoazh, n'eo ket diazezet e dorad kounnar c'hoazh ; beruhigen Sie sich ! a) n'hoc'h eus ket ehomm da gaout nec'h ! arabat ho pefe nec'h ! bezit dinc'h war gement-se ! bezit dichal ! bez e challit kousket dibreder ! lezit da gas ! n'it ket da gaout

nec'hamant ! n'ho pezit aon ebet war gement-se ! bezit dizaon ! bezit hep aon ! n'hoc'h eus ket morc'hed da gaout ! arabat ho pefe aon ! bezit dibreder ! paouezit en hoc'h aez ! bezit distrafuilh ! na vezit ket war enkrez ! nebaon ! 'rit ket bil ! 'rit ket biloù ! ; **b)** kalmít ! sioulaít ! yenait ho penn ! didaerit ! n'hoc'h eus ket a ezhomm da vont droug ennoc'h ! goustavit ! ; das Meer beruhigt sich (ak.), reishaat a ra ar mor, sioulaat a ra ar mor, mont a ra ar mor war sioulaat, diroufennaiñ a ra ar mor, kompezañ a ra ar mor, dousaat a ra ar mor, war habaskaat emañ ar mor, divegañ a ra an tonnou, terriñ a ra war an tonnou, terriñ a ra war ar mor, kalmijañ a ra ar mor, kalmiñ a ra ar mor ; als das Meer sich beruhigt hatte, a-benn ma oa torret war ar mor.

beruhigend ag. : 1. sioulaus, sederaus, habaskaus, peoc'hius, peoc'hus, peoc'haus, distan, distanus, kalmijennus, kuñvaus, dinezhus, divechius, distrafuilhus ; *beruhigend wirken*, sederaat, dinez'hañ, distrafuilhañ, sioulaat, habaskaat, peoc'haat, afluñ, didrabasiñ, didrubiulhañ, sederaat, dienkreziñ, kuñvaat, dousaat, digrizañ, diaoniñ, dispontañ, disaouzanañ, diaoaniañ, kalmiñ, reishaat, ameniñ, didaeriñ, difachañ, divroc'hañ, doñvaat, disouezhiñ, divech'iañ ; 2. [mezeg.] hezus, ... hezañ, distanus ; *beruhigend wirken*, distanañ ar boan, sioulaat ar boan.

beruhigt ag. : seder, sederaet, dinez'het, dinez'h, dinez'hañs, freals, sioulaet ; *du kannst dich beruhigt zurücklehnen ! du kannst beruhigt sein !* e c'hellez bezañ didrubiulh ! e c'hellez bezañ dinez'h !

Beruhigung b. (-) : 1. disamm g., siouladur g., siouladenn b., peoc'hadur g., distan g., habaskadur g., habaskadenn b. ; zur Beruhigung des Gewissens, evit an diskarg eus e goustiañs (Gregor), evit sioulaat e goustiañs ; etwas zur eigenen Beruhigung singen, kanañ ubd evit en em zispostañ ; 2. [avel] kalmadenn b. ; kurze Beruhigung, spanaenn b.

Beruhigungsmittel n. (-s,-) : distanuzenn b., louzoù distanus g., louzoù distanañ g., dienkrezer g. [*liester dienkrezeriou*], habaskaer g. [*liester habaskaeriou*], hezer g. [*liester hezeriou*].

Beruhigungspille b. (-,n) : pilulenn distanañ b., pilulenn distanus b., distanuzenn b., dienkrezer g. [*liester dienkrezeriou*], habaskaer g. [*liester habaskaeriou*], hezer g. [*liester hezeriou*].

Beruhigungssauger g. (-s,-) : [babiged] chut g., chugell b., chugenn b., chutell b., sunig g.

Beruhigungsspritze b. (-,n) : pikadenn distanañ b., pikadenn distanus b., pikadenn hezañ b.

berühmt ag. : 1. brudet, brudek, uhelvrud, hollvrudet, illur, glorius, enorus, flamm, kladus, arwarzhek, soulvrudet, mil anavezet, anavezet kaer, lintrus e anv, meur ; ein berühmter Mann, un den brudet g., un den meur g. ; der berühmteste Vorfall, an degouezh anavezetañ g. ; er ist berühmt, ar brud a zo gantañ, anavezet kaer eo e-touez an dud ; berühmt werden, brudañ, dont da vezañ brudet, tapout brud, gounit un anv kaer, gounit brud vat, gounit un tamm mat a vrud, pakañ un tamm mat a vrud ; die berühmten Weine, ar gwinoù bras g. ; das berühmteste Beispiel, der berühmteste Vorfall, an degouezh anavezetañ g. ; 2. [dre skeud.] das war nicht gerade berühmt, ne oa ket gwall fin ober kement-se, n'eus ket peadra da vezañ c'hezel, n'eus ket peadra da estlammiñ.

Berühmtheit b. (-,en) : 1. brud g./b., uhelvrud g./b., soulvrud g./b., klad g., anv kaer g. ; er genießt große Berühmtheit, brudet bras eo ; sich Berühmtheit verschaffen, tapout brud, teurel brud war e anv, akiuzitañ klad, en em vrudañ, gounit un anv kaer / gounit kalz a c'hloar (Gregor), gounit un tamm mat a vrud, pakañ un tamm mat a vrud, gounit brud (anv mat, anv

kaer), gounit brud vat, eostiñ brud, lakaat lufr war e anv ; 2. [dre astenn.] den brudet g., penn brudet g. ; er ist eine Berühmtheit, brudet bras eo an den.

berührbar ag. : stokadus, hestok.

Berührbarkeit b.(-) : stokadusted b., hestokted b.

berühren V.k.e. (hat berührt) : 1. stekiñ ouzh [pennrann stok-], stekiñ e zorn ouzh [pennrann stok-], touch, touch ouzh, touch da, bezañ touch ouzh, pokañ da ; noch einmal berühren, adstekiñ ; bitte, das Brot nicht berühren ! na stokit ket ho torn ouzh ar bara, mar plij ! na lakait ket ho taouarn war ar bara, mar plij ! na gemerit ket ar bara gant ho taouarn, mar plij ! na douchit ket ar bara ouzh ho taouarn ! na douchit ket ho taouarn ouzh ar bara ! na douchit ket d'ar bara gant ho taouarn ! arabat touch d'ar bara ! arabat touch ouzh ar bara ! pas touch d'ar bara ! pas touch ouzh ar bara ! ; wir werden nichts berühren, ne vo stoket e mann ebet (ouzh mann ebet), ne stokimp hon daouarn ouzh netra ; sein Kinn berührte ihre Nase, e elgezh a boke d'he fri ; sanft berühren, chourañ, flourañ ; der Kerl hat sie genital berührt, al loen brein-se (an dra milliget-se) en deus graet hillig d'he c'haezourennig, al loen lous-se en deus graet hillig d'he c'hof bihan, al loen vil-se en deus graet jestrou fall outi, al loen gars-se en deus graet boufon ganti, al loen fall-se en deus roet flouradoù hakr dezhi ; jemanden heimlich mit dem Knie berühren, glinata u.b. ; beim Berühren des Bodens hat sich der Fallschirmspringer verletzt, gloazet e voe an harzlammer o stekiñ ouzh an douar ; seine Füße berührten den Boden nicht, ne douche ket e dreid d'an douar, e dreid a oa dibrad diouzh an douar ; ohne mit den Füßen den Boden zu berühren, dibrad, war zibrad en aer, a-zibrad, a-zoug, o flodañ en aer ; der Heuhaufen berührte den Boden nicht, ar bern foen a oa distok diouzh an douar, ar bern foen a oa distrad diouzh an douar, dizouaret e oa ar bern foenn ; leicht berühren, spinañ, klisiañ, rezañ ; 2. tremen dre ; einen Ort auf der Reise berühren, tremen dre ul lec'h e-kerzh ur veaj ; 3. menegiñ, ober meneg eus ; er hat diesen Punkt nicht berührt, n'en doa ket graet meneg eus ar c'hraf-se, n'en deus bet graet meneg ebet eus ar c'hraf-se, graet en deus bet an tav war ar c'hraf-se ; ein heikles Thema berühren, en em arastiñ ouzh ur c'hraf bubuik, stagañ gant ur c'hraf bubuik, reiñ avel d'ar c'had, digeriñ ur gaoz gwall skoemp ; 4. tizhout, teneraat, dousaat, fromañ, esmaeañ, triviliañ, touch, fromañ, skeiñ, skeiñ from e, skeiñ un taol [e kalon u.b.], lakaat da vezañ esmaeet, pikañ [kalon u.b.] ; es berührt mich schmerzlich, un distokadenn eo evidon, va foaniañ a ra kalz ar pezh 'zo c'hoarvezet, glac'haret on gant kement-se, doaniet (mantret) on gant an dra-se, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, kriz (kasaus) e kavan an dra-se, va c'halon a zo don estonet, kement-se a laka ac'hanon en ur chif bras, piket eo va c'halon gant an dra-se, gwall boaniet on gant an dra-se ; das hat mich zutiefst berührt, an taol-se a yeas din betek ar gwiridig, an taol-se a yeas betek bouedenn va c'halon, gwallskoet e oan bet gant an dra-se, kement-se en doa lakaet ac'hanon en ur chif bras, diskaret e oan bet gant ar vazhad-se, kement-se en doa skoet ur c'hlaouenn em c'halon, kement-se a yeas leal em c'halon, pebezh taol pounner ha glac'harus a skoas war va spered pa glevis kement-se, tizhet e oan bet er bev, piket e oa bet va c'halon betek ar bev, pe drid kalon a strafuilhas ac'hanon pa glevis kement-se, pebezh ur c'hloaz e oa bet din ! stanket e voe va c'halon pa glevis kement-se, se en doa lakaet poan-galon ennon, gwall boaniet e voen gant an dra-se ; das berührt mich am meisten, nesañ tra da'm c'halon eo, nesañ tra din eo ; jemanden an seiner empfindlichsten Stelle berühren, gwaskañ war ar gor, gwaskañ war kaledenn

u.b., gwaskañ war gwiridig u.b., pouezañ war ar gwan en u.b., mont d'u.b. dre e du gwan, mont d'u.b. dre e du gwak, gwaskañ war ar c'hizidig, gwaskañ war arroud kizidik u.b., lakaat ar biz war ar c'hizidig, lakaat ar biz war ar glaïvenn ; *seine Worte haben uns berührt*, fromet oamp bet gant e gomzoù, pe drid-kalon hon strafuilhas pa glevjomp e gomzoù, esmaeet e voemp o klevet e gomzoù, e gomzoù a skoas from ennomp, e gomzoù o doa graet ur from deomp, piket e voemp gant e gomzoù, e gomzoù a begas en hor c'halonoù ; *das berührt mich nicht*, n'on ket touchet gant an dra-se, n'em eus netra da welet gant an dra-se, an dra-se ne ra netra din, ne cheñcho netra evidon, me ne ran forzh eus an dra-se, 'ran ket fourt kaer ! kement-se a zo pell diouzh va santimant.

V.em. **sich berühren** (haben sich (ak.) berührt) : 1. bezañ dalc'h-ouzh-dalc'h, bezañ stok-ha-stok, bezañ stok-ouzh-stok, bezañ a-stok, bezañ kenstok, bezañ harzant, bezañ sko, bezañ harp-ouzh-harp, bezañ harp-en-harp, bezañ harz-ouzh-harz, bezañ harz-e-harz, bezañ harz-ha-harz, bezañ stag, bezañ stag-ha-stag, bezañ pok-ha-pok, bezañ krog-ha-krog, bezañ touch an eil ouzh egile ; *unsere Häuser berühren sich*, emaomp o chom harp-ouzh-harp, emaomp o chom stok-ha-stok, emaomp o chom harp-en-harp, emaomp o chom ti-ouzhti, touch eo hon daou di an eil ouzh egile ; 2. *sich in etwas (dat.) berühren*, kloatañ an eil gant egile war poent pe boent.

berührend ag. : *sich berührend*, a) dalc'h-ouzh-dalc'h, stok-ha-stok, harzant, sko, stok-ouzh-stok, a-stok, kenstok, harp-ouzh-harp, harp-en-harp, harz-ouzh-harz, harz-e-harz, harz-ha-harz, stag, stag-ha-stag, pok-ha-pok, krog-ha-krog, touch an eil ouzh egile ; *sich berührende Gegenstände voneinander trennen*, distokañ traou ; b) [mat.] a-spin.

Berührpunkt g. (-s,-e) : [mat.] poent glenat g., poent glen g. **berührt** ag. : touchet, from, fromet, esmaeet, piket e galon, trefuet, P. karget ; *schmerlich berührt*, doaniet, gwiridik ; *tief berührt*, gwallfromet ; *das hat mich tief berührt*, gwallfromet e oan bet, gwir-strafuilhet e oan bet, dall e oan aet, trejebouliñ am boa graet, skoelf (skoelfet, trejeboulet, daoubennet, mantrét, trelatet, alvaonet holl, trefuet holl) e oan, kement-se a yeas betek bouedenn va c'halon, an taol-se a yeas din betek ar gwiridig, gwallskoet e oan bet gant an dra-se, gwall boaniet e voen gant an dra-se, kement-se en doa lakaet ac'hanon en ur chif bras, diskaret e oan bet gant ar vazhad-se, kement-se en doa skoet ur c'hlaouenn em c'halon, kement-se a yeas leal em c'halon, tizhet e oan bet er bev, piket e oa bet va c'halon betek ar bev, pe drid kalon a strafuilhas ac'hanon pa glevis kement-se, pebezh ur c'hoaz e oa bet din ! stanket e vœu va c'halon pa glevis kement-se, se en doa lakaet poan-galon ennon, pebezh taol pounner ha glac'harus a skoas war va spered pa glevis kement-se, gant kalonad em boa klevet an dra-se.

Berührung b. (-,en) : 1. spin g., stok g., kenstok g., kenstokadenn b., stokad g. ; *in Berührung mit etwas stehen*, bezañ sko ouzh (en) udb, bezañ stok ouzh (da, en) udb, bezañ a-stok ouzh (gant) udb, bezañ kenstok gant udb, bezañ stag ouzh udb, bezañ harzant ouzh, bezañ touch ouzh udb, bezañ harp ouzh ; *bei der Berührung mit etwas*, e diastok udb ; *wenn es mit Wasser in Berührung kommt*, e diastok an dour ; *leichte, flüchtige Berührung*, spinadur g., spinañ g. ; 2. stok g., touchadur g., touchañ g. ; *unsittliche Berührungen*, flouradoù hakr ls., atouchamantoù hakr ls., atouchamantoù lik ls., atouchamantoù hudur ls., gwall atouchamantoù ls. ; 3. meneg g., anv g. ; 4. [dre skeud.] *mit jemandem in Berührung kommen*, dont e darempred gant u.b., dont e kehent gant u.b., hentiñ u.b., pleustrñ u.b., kaout pleustr gant u.b., bezañ e darempred

gant u.b., kaout darempred gant u.b., kaout darempredou gant u.b., kaout stok ouzh u.b., kejañ ouzh u.b., daremprediñ u.b., degouezhout gant u.b., en em gavout gant u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b. ; *mit jemandem geschäftlich in Berührung kommen*, mont e darempred kenwerzh gant u.b., mont e darempred gant u.b. evit ober afer gantañ, skoulmañ darempredou kenwerzh gant u.b., klask skoulmañ anezhi gant u.b., klask ober afer gant u.b. **Berührungsangst** b. (-,ängste) : brizhaon g., damaon g. **Berührungsbumper** g. (-s,-e) : skramm touch g., skramm stekiñ g.

Berührungssempfindlichkeit b. (-) : eraeziñ stokadel g.

Berührungsline b. (-,n) : [mat.] spinenn b., tangent g.

Berührungsplatz g. (-s,-e) : 1. kenboent g. ; 2. [mat.] poent skin g.

berußen V.k.e. (hat beruñt) : huzilañ, mardoziñ, duaat gant huzil, bastrouilhañ, palastrañ gant huzil, mastarañ, mastarenniñ.

Beryll g. (-s,-e) : [maenoniezh] maen beril g., beril g., gwervæn g., emrodenn b., emrodez str.

Beryllium n. (-s) : [kimiezh] beriliom g.

besabbeln V.k.e. (hat besabbel) / **besabbern** V.k.e. (hat besabbert) : 1. glaouriñ war, glaourenniñ war; babouzañ war ; 2. [dre skeud.] *jemanden besabbeln*, labezañ (divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ, kailharañ, duañ) u.b., ober anv fall ouzh u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañenor u.b., labezañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn (saotrañ) brud u.b., binimañ u.b., gwashaat u.b., mastariñenor u.b.

besäen V.k.e. (hat besät) : 1. hadañ, lakaat dindan udb ; noch einmal besäen, wieder besäen, adhadañ, eihadañ ; einen Acker besäen, hadañ ur pezh douar ; einen Acker mit Korn besäen, hadañ ed en ur pezh douar / lakaat ur pezh douar dindan ed (Gregor) ; frisch besätes Feld, park fresk hadet g. ; das frisch besätes Weizenfeld wälzen, ruilhal ar gwinizh ; mit Gras besäte Fläche, douar dindan c'heot g., douar dindan beuriñ g., pasturaj g., peurvan g., peurlec'h g., peurle g., prad g., pradenn b., douar-leton g., park-tirien g., park leton g., geotaj g., geoteg b., pradeg b., gwimenn b., maez g., perle b., peurenn b., peuriñ g. [liester peuriou] ; Ackerland mit Gras besäen, lakaat douar dindan c'heot, lakaat douar dindan beuriñ, lakaat douar edan berle ; mit Korn besäte Fläche, douar dindan ed g. ; mit Hafer besäte Fläche, douar dindan gerc'h g. ; 2. [dre skeud.] dasstrewiñ, marellañ, strewiñ, goleiñ, steredenniñ, brizhañ ; 3. [ardamezouriez] mit Bienen besäen, gwenanañ ; mit goldenen Bienen besäen, aourwenanañ.

besagen V.k.e. (hat besagt) : talvezout, displegañ, prouiñ ; das besagt nicht viel, ne ro ket an dra-se kalz a sklérrijenn deomp, ne zeu ket kalz a sklérrijenn deomp diwar an dra-se, ne zisklér ket kalz a draou ; das will gar nichts besagen, n'eus pouez ebet (talvoudegezh ebet) gant an dra-se, ne brou netra, se 'zo komzoù penn-diouzh-penn.

besagt ag. : rakveneget, meneget en araog, kentlavaret, usanvet ; *besagter Herr Schmidt*, der besagte Herr Schmidt, an aotrou Schmidt meneget en araog g., hon aotrou Schmidt g., an aotrou Schmidt kentlavaret g., an aotrou Schmidt-mañ g. ; *besagter Kilian*, der besagte Kilian, hor C'hilian g., ar C'hilian-mañ g.

besahnen V.k.e. (hat besahnt) : [kegin.] diennañ ; den Kuchen besahnen, diennañ ar wastell.

besaiten V.k.e. (hat besaitet) : lakaat kerdin [ouzh ur benveg dre gerdin], kordennañ ; einen Tennisschläger besaiten, kordennañ ur baliked tennis, stignañ kerdin war ur baliked tennis ; einen

Tennisschläger neu besaiten, adkordennañ ur baliked tennis ; **eine Zither besaiten**, kordennañ ur c'itar, stignañ kerdin war ur c'itar ; **eine Geige besaiten**, stignañ kerdin war ur rebed (war ur violin), kordennañ ur rebed (ur violin).

besaitet ag. : [dre skeud.] *zart besaitet*, kizidik-bras, santidik, tener, bouk e galon ; *ein zart besaitetes* (*ein fein besaitetes*) **Gemüt**, ur spered kizidik a zen g., ur spered kizidik-bras g., ur galon kizidik-bras b., un ene santidik g.

besamen V.k.e. (hat besamt) : speriañ, [kezeg] kenebiñ, [deñved] maoutañ, [saout] tarvañ ; *künstlich besamen*, ensperiañ ; *die Kuh wurde künstlich besamt*, an tarv kaoutchoug he doa bet ar vuoc'h, ensperiet e oa bet ar vuoc'h.

besammeln V.k.e. (hat besammelt) : [Bro-Suis] bodañ, tolpañ. **Besammlung** b. (-,en) : [Bro-Suis] bodadeg b., emvod g.

Besamung b. (-,en) : speriadur g. ; *künstliche Besamung*, an ensperiañ kalvezadel g., an ensperiadur g., un ensperiadern b. ; *bei der Kuh hat die Besamung geklappt*, dalc'het he deus ar vuoc'h ; *bei dieser Kuh bleiben alle Besamungsversuche erfolglos*, ar vuoc'h-se ne zalc'h ket ouzh tarv, ar vuoc'h-se ne zalc'h ket ouzh ar c'hole.

Besamungsarzt g. (-es,-ärzte) : ensperier g., [dre fent] kole botoù-lér g., tarv chapo mou g.

Besamungspistole b. (-,n) : pistolen ensperiañ b.

Besan g. (-s,-e) : [merdead.] 1. [gwern] gwern a-dreñv b., gwern-gornek b., gwern-volosk b. ; 2. [gouel] gouel a-dreñv b., gouel gorn b., mizan-gornek b., mizan-kornek g., gouel vizan kornek b., gouel-volosk b.

Besanbaum g. (-s,-bäume) : [merdead.] gilh g., gi g.

Besanmast g. (-es,-en) : [merdead.] gwern a-dreñv b., gwern-gornek b., gwern-volosk b., gwern vre b.

Besansegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel a-dreñv b., gouel gorn b., mizan-gornek b., mizan-kornek g., gouel vizan kornek b., gouel-volosk b. ; *das Besansegel setzen*, *das Besansegel hissen*, sevel ar ouel vizan kornek, gorren ar ouel vizan kornek, astenn e ouel-volosk, astenn ar ouel-volosk, sevel ar ouel-volosk d'an nec'h ; *Besansegel einer Yawl*, brikeval b.

Besantoppsegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel vre b.

besänftigen V.k.e. (hat besänftigt) : *jemanden besänftigen*, sioulaat u.b., habaskaat u.b., peoc'haat u.b., afliñ u.b., tevel nec'h u.b., dinec'hañ u.b., distrafuilhañ u.b., didrabasiñ u.b., didrubuilhañ u.b., sederaat u.b., gwakaat kalon u.b., dienkreziñ u.b., kuñvaat u.b., hegaraat u.b., dic'harvaat u.b., dousaat u.b., dousaat d'u.b., digrizañ u.b., distanañ u.b., kalmiñ u.b., pozetaat u.b., reishaat u.b., ameniñ u.b., didaeriñ u.b., difachañ u.b., divroc'hañ u.b., habaskaat buanegezh u.b., doñvaat u.b., damesaat u.b., abafñ taeroni u.b., distanañ da soubenn u.b., distanañ kounnar u.b., dousaat da fulor u.b., terriñ e zroug d'u.b., terriñ e fulor d'u.b., kompezañ spered u.b., krennañ e ivinou d'u.b. ; *deine Worte hatten mich besänftigt*, peoc'haet e voe va c'halon gant ar c'homzoù az poa lavaret din, peoc'haet e voe va c'halon gant da gomzoù, gwakaet e voe va c'halon gant da gomzoù, da gomzoù o doa lakaet kalm da sevel da'm spered ; *sein schlechtes Gewissen besänftigen*, *seine Schuldgefühle besänftigen*, boukaat e vorc'hed ; *das Volk besänftigen*, ameniñ ar bobl, distanañ ar bobl ; *Gottes Zorn besänftigen*, ameniñ buanegezh Doue, habaskaat buanegezh Doue ; *jemandes Zorn besänftigen*, plegañ imor u.b., habaskaat buanegezh u.b., ameniñ buanegezh u.b., digounnariñ u.b., dizrougiñ u.b., difuloriñ u.b., dousaat spered u.b., abafñ taeroni u.b., distanañ da soubenn u.b., distanañ kounnar u.b., dousaat da fulor u.b., terriñ e zroug d'u.b., terriñ e fulor d'u.b., kompezañ spered u.b., krennañ e ivinou d'u.b.

V.em. **sich besänftigen** (hat sich (ak.) besänftigt) : sioulaat, habaskaat, habaskaat d'an-unan, peoc'haat, kuñvaat, dousaat, digrizañ, distanañ d'an-unan, dic'harvaat, afliñ, afliñ d'an-unan, dont da galmiñ, kalmiñ, pozetaat, reishaat, ameniñ, didaeriñ, digounnariñ, dizrougiñ, difuloriñ, difachañ, divroc'hañ, uzañ an droug a zo en an-unan, diazezañ e dorad kounnar, dousaat e spered, dousaat d'an-unan, dont e spered da gompezañ, gwakaat ; *er besänftigt sich*, terriñ a ra dezhañ, terriñ a ra warnañ, didaeriñ a ra, dousaat a ra dezhañ, kalmiñ a ra dezhañ, habaskaat a ra dezhañ, sioulaat a ra dezhañ, dont a ra e spered da gompezañ, afliñ a ra dezhañ, ameniñ a ra ; *sie besänftigte sich*, kalm a zeuas d'he spered, distrafuilhañ a reas ; *er hat sich besänftigt*, dousaet eo dezhañ, dousaet en deus e spered, habaskaet eo dezhañ, sioulaet eo dezhañ, aet eo e zroug e puñs an avel, deuet eo e spered da gompezañ, digounnaret eo, uzet eo e zroug, distanet eo e gounnar, distanet eo dezhañ, distanet eo d'e soubenn, diazezet eo e dorad kounnar, difach eo, gwakaet eo e galon.

besänftigend ag. : 1. sioulaus, sederaus, habaskaus, peoc'hius, peoc'hus, peoc'haus, distan, distanus, kalmijennus ; 2. [mezeg.] distanus ; *besänftigendes Mittel*, distanuzenn b., louzou distanus g., louzou distanañ g., dienkrezer g. [*liester dienkrezeriou*], habaskaer g. [*liester habaskaeriou*], hezer g. [*liester hezeriou*].

Besänftigung b. (-,en) : siouladur g., peoc'hadur g., distan g., habaskadur g., habaskadenn b.

besät ag. : 1. goloet a, brizh gant, briket gant ; *der Boden ist mit Blumen besät*, ur strewad bleunioù a zo war al leur, bleunioù a zo strewet war al leur ; 2. *frisch besätes Feld*, park fresk hadet g. ; 3. [ardamezouriez] *mit Bienen besät*, gwenanet ; *mit goldenen Bienen besät*, aourwenanet.

Besatz g. (-es, Besätze) : 1. lurell b., gourem b., pasamant g., riblenn b., bevenn b., lezenn b. ; *den Besatz eines Kleidungsstückes abtrennen*, divevennañ ur pezh dilhad, dilezennañ ur pezh dilhad ; 2. [loen.] pobladur g., pobladoù ls.

Besatzband n. (-s,-bänder) : gañs g.

Besatzer g. (-s,-) : dalc'her g., gouzalc'her g., ac'huber g., skoater g., skwater g.

Besatzung b. (-,en) : 1. arme-dalc'h b., arme gouzerc'hel b., gouzalc'her g. ; 2. [lu] gouzalc'herezh g., dalc'herezh g., dalc'hidigezh b., perc'hennidigezh b., ac'huberezh g., ac'hubiñ g., [istor 1940/44] Okupasion g., Gouzalc'herezh g., Dalc'herezh g. ; 3. gwarnizon g. ; 4. pare b., skipailh g., laz g., paread b., kouch g., bourzhiad g., koskor g., akipaj g. ; *ein Schiff mit fünfzehn Mann Besatzung*, ur vag ur c'houch a bemzek den warni b., ur vag ur bourzhiad a bemzek den warni b. ; *die Schiffsbesatzung bestand aus drei Mann*, ar skipailh a oa tri den anezhañ, ar skipailh a oa tri den ouzh e ober.

Besatzungssarmee b. (-,n) / **Besatzungsheer** n. (-s,-e) : arme-dalc'h b., arme gouzerc'hel b.

Besatzungsliste b. (-,n) : [merdead.] roll g. ; *von der Besatzungsliste streichen*, dirollañ ; *sich auf die Besatzungsliste eintragen lassen*, kemer roll war ur vag ; *seinen Namen auf der Besatzungsliste haben*, bezañ rollet.

Besatzungsmacht b. (-,mächte) : bro alouber b., bro ac'huber b., gouzalc'her g.

Besatzungsmitglied n. (-s,-er) : [merdead.] skipailhad g. [*liester skipailhaded*], kenskipailhad g. [*liester kenskipailhaded*].

Besatzungstruppen ls. : arme-dalc'h b., arme gouzerc'hel b.

Besatzungszeit b. (-) : alouberezh g., [istor 1940/44] Okupasion g., Gouzalc'herezh g., Dalc'herezh g.

Besetzungszone b. (-,-n) : lodenn aloubet ar vro b., lodenn ac'hubet b., tachad gouzalc'hét g., tiriad aloubet g., tiriad dindan dalc'h g., takad-aloubiñ g., zonenn aloubet b.

besaufen V.em. **sich besaufen** (besäuft sich / besoff sich / hat sich (ak.) besoffen) : P. kemer ur vezventi, tapout un tontonad (un dargreizad, ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, un troñsad, un tortad, un tognad), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, toulladiñ, lakaat e-barzh, kechañ, piardiñ, kargañ e boch, kargañ e doull, sammañ toulladoù, kargañ, mezviñ, mezviañ, pennvezviñ, pakañ ur revrad, lakaat un talad, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintou, pintal, ober un tortad, ober bos, ober pant, ober ur picherad, tapout ur picherad, lakaat un talad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, klukañ, lapañ, lipat, lonkañ, lakaat tenn war e vegel, ober ur senkennad ; sie besäuft sich, emañ o vezveziñ ; sich mit Absicht besaufen, en em vezviñ ; er ist besoffen, dotu eo, mezv eo, bourr eo, moñs eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, du eo, n'emañ ket diwar an dour, n'emañ ket diwar zour, boeson a zo gantañ, evet eo dezhañ, tomm eo d'e fri, tomm eo d'e benn, tomm eo en e ziabarzh, ganti emañ, diwar re emañ, savet eo e vanne d'e benn, a-barzh emañ, e-barzh emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, avel 'zo gant e letern, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, druz eo e c'henou, erru eo ront e votou, brignen 'zo ouzh e c'henou, barr eo, trenk eo e doull, leun eo, leun eo e revr ; sie ist besoffen, honnezh a zo mezvez ; man sieht ihm an, dass er besoffen ist, anat eo e vanne warnañ ; er ist ständig besoffen, morse ne vez diwar zour, hennezh a vez mezv-divezv atav, atav e vez goret e forn ; von Anfang bis Ende der Woche waren sie besoffen, mezv e oant a-gorf-sizhun ; völlig besoffen, sinnlos besoffen, dotu, toulladet tre-ha-tre, mezv-dall, mezv-dall-put, mezv-dotu, mezv-du, mezv-du-dall, mezv-marv, mezv-mik, mezv-put, mezv-poch, mezv evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soner kloc'h, evel ur soubenn, evel un toton), kras, kras-mat, leun e revr, ur pezh revriad gantañ, ur sac'had lous gantañ, ... na wel mui nemet gant e c'henou, ... a wel pesked el laezh, moñs-dall, mezv-moñs, bourr da greviñ, ... na c'hall ket mui dougen e gig ; wenn er besoffen ist, pa vez evet dezhañ, pa vez boeson gantañ.

Besäufnis n. (-ses,-se) : mezverezh g., mezvidigezh b., mezvadeg b., lonkadeg b., evadeg b., everezh g.

besäumen V.k.e. (hat besäumt) : bevenniñ, riblañ, bordañ, erienañ.

besäuseln V.em. **sich besäuseln** (hat sich (ak.) besäuselt) : mezvigelliñ.

besäuselt ag. : digadao, loufok, kazeg, hanter gazeg, ar ouenn gantañ, erru gleb e c'henou, tommet dezhæñ, tommet d'e benn, penndommet, ur banne dindan e fri, ur banne warnañ, trenk e doull, drev, suilhet, badaouet, damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, tarvezv, luron, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, damdomm dezhæñ, goudommet, tommedik dezhæñ, evedik dezhæñ, hanter vezv, un tammig frev, abafet, chokolad, a-strew, ur banne e-barzh e fas ; er ist dauernd besäuselt, hennezh a vez mezv-divezv atav, morse ne vez diwar zour, dalc'hmat e vez goret e forn.

beschädigen V.k.e. (hat beschädigt) : distresañ, labenzañ, disleberiñ, foeltrañ, grilhañ, freuzañ, fregañ, draillhañ, drastañ, gwastañ, glac'hariñ, difoeltrañ, gwallañ, gwall-lakaat, gwallaozañ, euveriñ, gwallegañ, mekaat, gardennañ, mazaouiñ, diheiliañ, diwikefreañ, dizeeunañ, gloazañ, ifamañ,

gwatalañ, nammañ, tizhout, toufañ, tapout, bloñsañ, frikañ, gaouiñ, gaouiñ ouch, kalkennañ ; das Dach wurde beschädigt, gwall-lakaet e oa bet an doenn, c'hoarvezet e oa bet droug gant an doenn ; Kartoffeln beim Ausmachen beschädigen, darnañ patatez, darnañ avalou-douar ; bei einem Verkehrsunfall beschädigen, koagañ.

beschädigt ag. : diheiliet, gwastet, disleberet, dic'hailhet, mazouet ; beschädigte Kartoffeln, patatez darnet str. ; einen beschädigten Text wiederherstellen, dazreizhañ ur skrid disleberet ; Wiederherstellung eines beschädigten Textes, dazreihadur ur skrid disleberet g. ; [lu] Kriegsbeschädiger, den mac'hagnet e-kerzh ar brezel g., nammad a vrezel g., nammadez a vrezel b., mac'hagned a vrezel g., mac'hagnedez a vrezel g., gloaziad a vrezel, gloaziadez a vrezel b., muturniad brezel g., muturniadez vrezel b.

Beschädigung b. (-,en) : 1. diheierezh g., dic'hraderezh g., gwastadur g., gwasterezh g., gwast g./b., gwallerezh g., disleberadur g., disleberad g. ; Beschädigung des Geräts, diheierezh an ardivink g., dic'hraderezh ar mekanik g. ; [stlenn.] Beschädigung der Daten, disleberad ar roadennou g. ; Beschädigung eines Systems, disleberad ur reizhiad g. ; 2. domaj g., reuz g., freuz g., freuz traou g., droug g., distrug g., dismantr g., gwast g.

beschaffen¹ V.k.e. (hat beschafft) : pourvezañ, pourchas, degas, darbariñ, delc'her, titouriñ, en em warnisañ a, bastañ ; Geld beschaffen, pourvezañ arc'hant, pourchas arc'hant, degas arc'hant, darbariñ arc'hant, en em warnisañ a arc'hant ; beschaffen Sie uns Fleisch und Brot, pourchasit deomp bara ha kig, pourvezit ac'hanomp a gig hag a vara, dalc'hit deomp kig ha bara, kerc'hit deomp kig ha bara ; Arbeit beschaffen, degas labour, delc'her labour [d'an dud] ; jemandem einen Arbeitsplatz beschaffen, titouriñ ur post-labour d'u.b., kavout fred d'u.b. ; jemandem Informationsmaterial beschaffen, teuliaouiñ u.b. ; ich habe schon alles beschafft, graet 'm eus pep pourchas.

V.em. **sich beschaffen** (hat sich (dat.) beschafft) : sich (dat.) etwas beschaffen, pourchas udb, providañ udb, en em warnisañ ag udb, ober e bourchas eus udb.

beschaffen² ag. : doareet, stummet, korfet ; [tr-l] mit der Sache ist es folgendermaßen beschaffen, setu penaos emañ kont gant an afer, setu penaos emañ an doareou gant hon afer ; wohl beschaffener Junge, paotr korfet mat g., paotr paket mat g., paotr a droc'had mat g., paotr temzet mat g., paotr troc'het mat g., paotr diskoupl g., paotr izilik g., paotr iziliet mat g., paotr rollet mat g., paotr rollet divlam g., paotr a-dailh g., paotr mentek-dreist g., paotr frammet kaer g., paotr frammet mat g., paotr stummet brav g., paotr a vent vat g., paotr heneuz g.

Beschaffenheit b. (-) : teisadur g., gwiadur g., temz b., doare g., neuz b., neuziadur g., tres g., stumm g., aoz g./b., aozidigezh b., statur b., perzh g., doaread g., tremp g., natur b. ; hügelige Beschaffenheit des Geländes, torgennegezh an dachenn b., sav-diskenn g., naou-dinaou g. ; äußere Beschaffenheit, tres diavaez g., stumm diavaez g., neuz diavaez b., aoz g./b., doare g., doareou ls. ; körperliche Beschaffenheit, kigenn b. / temz korf-den g. (Gregor), temz-korf g., temzid b., neuz korf b., korfadur g., neuziadur korf g. ; Beschaffenheit des Mondes, ardremez al Loar g. ; die Beschaffenheit des Ortes, an ardremez g. ; die Beschaffenheit eines Hauses, doareou un ti ls. ; man tue Milch in den Teig hinzu, bis dieser die richtige Beschaffenheit bekommt, lakaat laezh er bas ken na vo aet en demz vat ; schaumige Beschaffenheit, spoumegezh b. ; weiche Beschaffenheit, samtige Beschaffenheit, gwakter g., gwakted b., boukter g.,

boukted b., boug g., bloter g., bloted b., kuñvder g., kuñvded b., c'hwekter g., flourder g., floured b., flour g. ; [gwiad.] **Beschaffenheit des Gewebes**, gwiadurezh b., gwiadezh b.

Beschaffer g. (-s,-) : pourvezer g., pourchaser g.

Beschaffung b. (-) : pourvezadur g., pourvezañ g. ; **Beschaffung von Geldern**, pourvezadur arc'hant, dastumadur archant g.

Beschaffungskriminalität b. (-) : felladennoù sevenet a-benn prenañ dramm ls.

Beschaffungsprostitution b. (-) : louvigezh a-benn prenañ dramm b.

beschäftigen V.k.e. (hat beschäftigt) : 1. implijout, reiñ labour da ; dieses Werk beschäftigt tausend Arbeiter, al labouradeg-se a ro labour da vil micherour ; jemanden anderweitig beschäftigen, asstaelañ u.b. ; 2. reiñ un dra d'ober da, reiñ fred da, reiñ krog da ; 3. [dre skeud.] trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, ampleriñ, chalañ, ober chal da, prederiañ, trechalañ, nec'híñ, nec'hañsiñ, direnkañ, tregasañ, trefuiñ, trevelliñ, reiñ da soñjal da, labourat spered u.b. ; der Vorfall beschäftigt mich, lakaet eo diaes va spered gant pezh a zo c'hoarvezet, ampleret on gant an degouezh-mañ, prederiet on gant an degouezh-mañ, an degouezh-mañ a labour va spered, darbaret eo va spered gant an darvoud-se, nec'hañset on gant an darvoud-se, an darvoud-se a ro din da soñjal, kavout a ran iskis an darvoud-se, kavout a ran drol an darvoud-se ; das beschäftigt mich, prederiet on gant an dra-se.

V.em. **sich beschäftigen** (hat sich (ak.) beschäftigt) : trepetiñ, trevelliñ ; sich mit etwas beschäftigen, intent ouzh ubd, plediñ gant ubd, plediñ war ubd, plediñ ouzh ubd, pleal gant ubd, pleustriñ war ubd, pleustriñ gant ubd, ober war-dro ubd, bezañ war-dro ubd, ober en-dro d'ubd, ober diouzh ubd, ober ouzh ubd, ober evit ubd, bezañ en-dro d'ubd, c'hoari gant ubd, soursial ouzh ubd, en em reiñ d'ubd, vakiñ gant ubd, vakiñ d'ubd, prederiañ gant ubd, ober e feur eus ubd ; sich mit Politik beschäftigen, politikañ ; sich in seiner Freizeit mit etwas beschäftigen, lakaat e amzer vak d'ober ubd, implijout e amzer dibrez oc'h ober ubd, kas e amzer vak oc'h ober ubd ; sich mit einem Problem beschäftigen, poelladiñ war (ober war-dro) ur gudenn bennak, en em reiñ d'ur gudenn bennak, studiañ ur gudenn bennak ; sie wissen nicht, womit sie sich beschäftigen sollten, n'ouzont ket petra ober gant o c'horfou, n'ouzont ket peseurt implij ober eus o euroù ; sie müssen sich doch irgendwie beschäftigen, kenkulz eo dezho ober un dra bennak gant o amzer iveau ; wir haben uns nur mit uns selbst beschäftigt, ne oamp darbaret nemet gant hor buhez hepken ; sie beschäftigen sich nur mit sich selbst, ar re-mañ n'o deus nemet o fenn hag o lost, troet int ganto o-unan, karg int ganto o-unan, douget int dezho o-unan ; wir werden uns ernsthaft mit Ihnen beschäftigen, emeur o vont deoc'h a-zevri.

beschäftigt ag. : 1. implijet, gopret, oberiat ; er ist bei uns als Gärtner beschäftigt, emañ oc'h ober liorzhour du-mañ, liorzhour eo ganeomp ; 2. ac'hub, ac'hubet, dalc'het, o labourat, okupet ; mit etwas beschäftigt sein, bezañ dalc'het gant ubd, bezañ gant ubd, bezañ oc'h ober ubd, plediñ war (ouzh, gant) ubd, pleustriñ gant ubd, ober war-dro ubd, ober en-dro d'ubd, ober diouzh ubd, ober ouzh ubd, ober evit ubd, c'hoari gant ubd, soursial ouzh ubd, intent ouzh ubd, bezañ en-dro d'ubd, bezañ ac'hubet da ober ubd ; voll beschäftigt, okupet-fin ; gib ihm nur einen Stift und ein Blatt Papier, dann ist er damit eine gute Weile voll beschäftigt, p'eus ken nemet reiñ dezhañ ur c'hereion hag ur follenn baper hag e vezo gant e jeu evit ur pennad mat.

Beschäftigte(r) ag.k. g./b. : implijad g., implijadez b. oberiad g. [liester oberiaded, oberidi], oberiadez b.

Beschäftigung b. (-,en) : labour g., fred g., krog g., gourc'hwel g., karg b., trevell g., trepetoȗ ls., frelle g., obererezh g., oberiantiz b., oberiadegezh b. ; eine regelmässige Beschäftigung ausüben, bezañ ingal gant ul labour bennak, bezañ gopret da vat, kaout ul labour asur ; ich werde ihm schon eine Beschäftigung finden, me a gavo labour dezhañ, me a roio krog dezhañ, kavout a rin fred dezhañ, ne chomo ket da baouez ; eine Beschäftigung suchen, klask fred, klask krog ; eine Beschäftigung finden, kavout fred, kavout lug, kavout krog. ; fiktive Beschäftigung, implij diwirion g., implij faltaziek g.

Beschäftigungsförderungsgesetz n. (-es,-e) : lezenn evit skoazellañ ar groudigezh postoù-labour b.

Beschäftigungsgarantie b. (-) : surentez al labour b.

Beschäftigungsgrad g. (-s,-e) : feur oberiantiz g., derez oberiantiz g.

Beschäftigungsindex g. (-es,-e) : [kenwerzh] feuriader obererez armerzelh g.

beschäftigungslös ag. : dilabour, hep labour, vak warnañ, vak, aquarek, dibreder, dioberiant, dioberiat, dijabl, dizever.

Beschäftigungsprogramm n. (-s,-e) : steuñ evit krouiñ postoù-labour g.

Beschäftigungsstand g. (-s) : stad an traou war nevid al labour b.

Beschäftigungstherapie b. (-) : ergoterapiez b., bregurañ g.

beschalen V.k.e. (hat beschalt) : [tekn.] gwiskañ gant plenk, koadañ.

beschälen V.k.e. (hat beschält) : 1. dibluskañ, diruskañ, kignat ; 2. [loen.] sailhañ, lammat, servijout, parañ, lavigañ, kaezhañ, goleñ, reiñ par da, [kezeg] kenebiñ, marc'hañ ; sich beschälen lassen, kemer ar par, kemer par ; eine Stute beschälen lassen, lakaat marc'hañ ur gazeg, lakaat kenebiñ ur gazeg ; die Stute ist beschält worden, ar gazeg he deus bet marc'h, kenebet eo ar gazeg.

Beschäler g. (-s,-) : [loen.] marc'h kalloc'h g., marc'h anterin g., marc'h servij g.

beschallen V.k.e. (hat beschallt) : sonekaat, stenwezañ.

Beschallung b. (-,en) : sonekaat g., stenwezañ g.

Beschälung b. (-,en) : sailh g., paradur g.

beschämen V.k.e. (hat beschäm't) : mezhekaat, mezhañ, kargañ a vezh, eleveziñ, lakaat mezh da, plantañ mezh e ; jemanden durch Großmut beschämen, kargañ u.b. a vezh dre ziskouez haeldorf spered an-unan, mezhekaat u.b. (lakaat mezh d'u.b., plantañ mezh en u.b.) dre ziskouez haeldorf kalon an-unan.

beschämend ag. : mezhuz, mezhekauz.

beschäm't ag. : mezhek, mezhuz, lostek, pinous, toutek, kamolek, izel e gribell, izel e glipenn, kouezhet dezhañ klipenn hag askell ; beschäm't sein, kaout mezh, bezañ mezhek, bezañ mezhuz.

Beschämung b. (-,en) : mezhekadur g., mezhegezh b.

beschatten V.k.e. (hat beschattet) : 1. disheoliañ, reiñ skeud da, reiñ disheol da, reiñ gwaskedenn da, gwaskedenniñ, gwaskediñ, skeudiñ, teñvalaat, beunekaat ; Bäume beschatten den Weg, skeudet e vez an hent gant ar gwez ; 2. [dre skeud.] jemanden beschatten, a) spiañ u.b., heuliañ u.b. dre guzh, ober ged war u.b., evezhiañ u.b. dre guzh, hemolc'hiñ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b., flikañ u.b. ; b) [sport] derc'hel tost d'u.b., derc'hel kloz d'u.b.

Beschatter g. (-s,-) : 1. [polis] heulier kuzh g., spier g., evezhier kuzh g., hemolc'her g., [dre fent] ael-mat g., gward-

korf g. ; **2. [sport]** evezhier g., [dre fent] ael-mat g., gward-korf g.
Beschattung b. (-,en) : [polis] heuliañ dre guzh g., spierezh g., evezhierez kuzh g., hemolc'h g., flikañ g., aspi g.
Beschau b. (-) : ensellerezh g., enselladenn b. ; *Fleischbeschau*, enselladenn stad yec'chedel ar c'high b.
beschauen V.k.e. (hat beschaut) : sellet pizh ouzh, ensellet, gweladuriñ ; [milvezegiezh] *Schweine auf etwa vorhandene Finnen beschauen*, sellet moc'h.
Beschauer g. (-s,-) : enseller g. ; [milvezegiezh] *Schweinebeschauer*, seller-moc'h g. [*liester sellerien-voc'h*].
beschaulich ag. : ... arvestiñ, ... arvester, arrestel, arrestat ; *ein beschauliches Leben führen*, ren ur vuhez arrestat, bevañ pell diouzh trouz (diouzh safar) ar bed, ren e vuhez en un doare sioul (didrouz, parfet, habask) ; [relj.] *beschaulicher Orden*, urzh an tadoù arrestat g., urzh an arrestidi g., urzh arvestiñ g.
Beschaulichkeit b. (-) : arvestidigezh b., arvesterezh g., emsoñj g., prederiadur g., uhelweladurezh b.
Beschauzeichen n. (-s,-) : merk g., siell b. [lakaet war ar c'high giant gwazadur ar Yec'hed].
Bescheid g. (-s,-e) : 1. keloù g., kemenn g., titour g. ; *Bescheid wissen*, bezañ kelaouet, gouzout anv [eus udb], gouzout a betra ez eus anv, gouzout a betra ez eus keal, na vezañ hep gouzout, bezañ e-barzh ar jeu, bezañ en taol, gouzout an doareoù (ar gartenn, ar riboulou, an tres, doare an traou, an ardremez), gouzout ar penaos hag ar perag, kaout ar stek, gouzout an tu, anaout an tres, na vezañ en arvar [ag udb, a-zivout udb], bezañ bet o telc'her ar gouloù ; *du wusstest Bescheid ? te 'ouie ? klevet ez poa ?* ; *über jemanden Bescheid wissen*, gouzout doare u.b., gouzout buhez u.b. ; *über etwas Bescheid wissen*, gouzout penn d'udb, gouzout diouzh udb ; *über etwas nicht Bescheid wissen*, bezañ diouziek eus udb, bezañ dizanaoudek eus udb, bezañ dianaoudek eus udb, bezañ en dic'houszout kaer eus udb, bezañ dic'houszout-krenn eus (war, diwar-benn) udb ; *er weiß darum Bescheid*, *er weiß darüber Bescheid*, gouzout a ra an doareoù (ar gartenn, an taol, ar riboulou), n'emañ ket hep gouzout se, n'emañ ket an dra-se da c'houzout gantañ, gouzout a ra an dra-se brav-bras, gouzout a ra ervat an dra-se, gouzout a ra reizh mat an dra-se, gouzout a ra anv eus an dra-se, gouzout a ra keal eus an dra-se, n'emañ ket en arvar a-zivout kement-se, n'emañ ket en arvar a gement-se, hennezh a zo bet o telc'her ar gouloù, klevet en deus, e-barzh ar jeu emañ, hennezh a oar diouzh an dra-se ; *ich weiß doch Bescheid ! gouzout a ran, me !* ; *Sie wissen Bescheid genauso gut wie ich*, gouzout a rit se kenkoulz ha me ; *er weiß nicht Bescheid*, ne oar na son na ton, er-maez eus ar jeu emañ, n'emañ ket e-barzh ar jeu, n'en deus ket klevet c'hoazh, n'en deus ket bet ar c'helou, ne oar keal eus an dra-se ; *jetzt weiß ich Bescheid !* bremañ e ouzon ; *Sie wissen jetzt Bescheid*, kemennet o'ch ; *obwohl er Bescheid weiß, macht er weiter so*, goudé gouzout e talc'h atav d'ober heñvel ; *der Anführer muss Bescheid wissen*, ret eo bezañ sturiet gant unan hag a oar doare an traou ; *auf alles Bescheid wissen*, kaout respont da bep tra, kavout un ibil da lakaat (da vountañ) e pep toull, kavout ibil da bep toull, bezañ lemm e douchenn, na vankout morse dafar d'an-unan evit respont, na vezañ morse kavet berr da respont, na vezañ morse gwall nec'het evit kaout ur respont da reiñ ; *[tro-lavar] er weiß da Bescheid*, hennezh a zo ur mestr d'ober, hennezh a zo ur mailh war an dra, anavezout a ra an treuz, hennezh a oar an dibenn eus an dra ; *du weißt da nicht besser Bescheid als ich*, n'out ket maoutoch' egodon.

2. jemandem Bescheid sagen¹, daveiñ udb d'u.b., reiñ anaoudegezh eus udb d'u.b., reiñ keal eus udb d'u.b., reiñ keloù d'u.b., reiñ keloù eus udb d'u.b., reiñ d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), degemenn udb d'u.b., kemenn udb d'u.b., degas kemennadurezh d'u.b. eus udb, kas kemenn d'u.b. eus udb, degas kemenn d'u.b. eus udb, ditourañ u.b. diwar-benn udb, titouriñ u.b. diwar-benn udb, kelaouiñ u.b. diwar-benn udb, ditourañ udb d'u.b., reiñ liv d'u.b. eus udb, reiñ disaouzan d'u.b. eus udb ; *sobald ich ihn sehe, sage ich ihm Bescheid*, kentañ gwech ma welin anezhañ, e lavarin ar c'helou dezhañ ; *wenn Sie irgendetwas brauchen, sagen Sie mir ganz ruhig Bescheid*, pa vanko netra deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, pa vanko un dra bennak deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, m'en em gavit en diouer n'ho po ken reiñ din da c'houzout.
3. [dre astenn.] jemandem Bescheid sagen², kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draou d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., reiñ e stal d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b.
4. respont g., kemennadur g. ; Bescheid geben, reiñ ur respont, titouriñ, kas keloù, kelaouiñ, degas kemenn, degas keloù, reiñ liv, degemenn ; *abschlägiger Bescheid, negativer Bescheid*, nac'h g., nac'hidigezh b., nac'hadenn b., dinac'h g., dinac'hadur g., refuz g., refuzadenn b. ; *jemandem einen abschlägigen Bescheid erteilen*, nac'h e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn d'u.b., refuziñ u.b., diarbenn goulenn u.b. ; *einen abschlägigen Bescheid bekommen*, bezañ refuzet, kaout e refuz, tapout e sac'h, bezañ brallet, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout e zigouvi, bezañ stlapet da vale, bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout ur c'habestr, kaout ur gabestrenn, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout heiz, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr.
5. diviz g., disentez b., dekred g., barnadenn b., urzh g., gourc'hemenn g. ; [gwir] devredad g. ; gerichtlicher Bescheid, barnadenn b., arest g., disentez varnerezh b.
bescheiden¹ V.k.e. (beschied / hat beschieden) : 1. reiñ da lod da, rannañ da ; *ihr beschiedenes Teil*, al lodenn a zegouezh dezhi (ganti) b. ; *mir ist beschieden, etwas zu tun*, karget on d'ober udb, degouezhout a ra din ober udb, dleet eo din ober udb.
2. respont, kelaouiñ, divizout ; jemanden_abschlägig_bescheiden, na reiñ e c'houlenn d'u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., refuziñ u.b. ; *abschlägig beschieden werden*, bezañ refuzet, kaout e refuz, tapout e sach, bezañ brallet, pakañ (tapout) un distokadenn, kaout un distro lous digant u.b., tapout un distro lous digant u.b., kaout e zigouvi, bezañ stlapet da vale, bezañ kaset da vale (da driñchina, da fistoulat e lost e lec'h all), bezañ kaset d'en em glask e lec'h all, kaout ur c'habestr, kaout ur gabestrenn, bezañ pedet da vont da lec'h all da c'hwileta, kaout heiz, kaout e visac'h, tapout e visac'h, kaout herr.
3. gervel, kemenn dont, degemenn ; man hat ihn aufs Schloss beschieden, kemennet eo bet dezhañ dont d'ar c'hastell ; [gwir] vor Gericht bescheiden, gelver dirak al lez-varn, gourgervel, devennañ.

V.em. **sich bescheiden** (beschied sich / hat sich (ak.) beschieden) : tremen gant ; *sich mit wenig bescheiden*, bevañ diwar nebeut, tremen gant nebeut a dra.

bescheiden² ag. : 1. simpl, dilorc'h, izelek, uvel, dic'hloar, difouge, astut, dispied, displet, izel a spered, izel a galon, divalc'h, distorlok ; *ein bescheidenes Mädchen*, ur plac'h simpl (dilorc'h, izelek, uvel, divalc'h, dic'hloar, astut) b. ; *ein bescheidener kleiner Mann*, ur petrefe denig distorlok g. ; er war sehr bescheiden, ne oa tamm lorc'hus ebet ; *ein bescheidenes Leben führen*, bevañ dilorc'h, bevañ izelek ; *bescheiden machen*, izelekaat ; 2. disterik a-walch', divalav, treut, dister, paour, izel, izelek, skars, skort ; *ein bescheidener Lohn*, ur gopr bihan g., un tamm pae dister g., ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik a-walch' g., ur begad pae g., un disteraik a bae g., ur c'hozh tamm pae dister g., un tammig gounidegezh dister g., ur gopr dister-kenaň g. ; *er lebt von seiner bescheidenen Rente*, bevañ a ra diwar e dammig leve ; *bescheidenes Essen*, tinell baour b., tinell dreut b., pred dister g., tammig pred g. ; *bescheidenes Haus*, ti dister g., tiig g., ti bihan g., tammig ti g., toullig ti g. ; *eine bescheidene Familie*, un tammig tiegezh g. ; *ein zwar bescheidenes aber sauberes Haus*, un ti dister, met dilastez g. ; *von bescheidenem Herkommen*, a lec'h izel, ganet a lec'h izel, savet a lec'h izel, a ouenn izel, dister e ouenn, bilen a ouenn, partabi a lignez, savet a dud izelek, a renk izel, izel e zere, izel e stuz ; *aus bescheidenen Verhältnissen kommen*, bezaň ganet a lec'h izel, bezaň savet a lec'h izel, bezaň a ouenn izel, bezaň dister e ouenn, bezaň bilen a ouenn, bezaň partabl a lignez, bezaň savet a dud izelek, bezaň un den a stad izel (a lec'h izel, a renk izel, dister e zoare), bezaň izel e zere, bezaň izel e stuz ; *Leute aus bescheidenen Verhältnissen*, tud a renk izel ls., tud izelek ls. ; *unser bescheidener gesellschaftlicher Rang*, hor stad izelek b. ; *auch für ein bescheidenes Budget erschwinglich*, en amen d'an holl, en ardremez an holl.

Bescheidenheit b. (-) : uvelded b., uvelder g., izelded b., izelded a galon b., izelder g., izelder a galon g., izelegezh b., difouge g., emzalc'h g., diloc'hentez g., diloc'h g. ; *gekünstelte Bescheidenheit*, falsizegezh b., lentigoù ls., chiriboujouù ls., kludajoù ls., orbidoù ls. ; *bei aller Bescheidenheit*, hep tamm fougaserez, hep ober tamm digorou ; *mit größter Bescheidenheit*, in aller Bescheidenheit, en un doare uvel, disleber, gant izelegezh ; [kr-l] *Bescheidenheit ist eine Zier, doch weiter kommt man ohne sie*, gwelloc'h brammaň dirak ar vro eget kreviň en ur c'horn-tro - bramm hep trouz na c'hwezh a zo labour difrouezh - mat eo bezaň uvel, bevañ mat a zo gwell - n'em eus ket mezh, ar mez a zo mat d'ar moc'h - ne c'haller ket servijaň an dud vut ; *Bescheidenheit ist das schönste Kleid*, evel ar pennoù kolo ar pennoù uhel a zo goullo - n'eo ket ar gwellaň toc'had a sav an uhelaň o fenn - ouzh soroc'hell leun a avel den re vrudet a zo heñvel - ar glipenn re uhel ne c'hall ket mont war well - divalav eo kanaň e veuleudi e-unan - ober ha tevel - bezit mut pa roit, pa roer deoc'h komzit - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - al lentegezh a vez merk a furnez a-wechoù.

bescheinen V.k.e. (beschien / hat beschienen) : goulauouiň [da implijout en tu gouzaň e brezhoneg], sklêrijennaň, heolian, paraň war, sklaeriaň ; *die Sonne bescheint das Haus*, heoliek eo an ti, paraň a ra an heol war an ti.

bescheinigen V.k.e. (hat bescheinigt) : [gwir] testeniaň, testiň, testeniekaat, gwiriekaat, gwiriaň ; *die Unterschrift bescheinigen*, testeniaň gwiriegezh ar sinadur, gwiriekaat ar sinadur.

Bescheinigung b. (-,en) : testeni g., skrid-testeni g., lizher-testeni g., lizher-diskarg g., diskarg g., skrid-degemer g., kuitaňs b., paper-diskarg g. ; *ärztliche Bescheinigung*, testeni mezeg g.

Bescheinigungsbefugte(r) ag.k. g./b. : testeniekaer g., testeniekaerez b.

bescheißen V.k.e. (beschiss / hat beschissen) : P. bilhiň, flipat, bourdaň, bratellat, c'hwennat, stranaň, stranigaň, skobardiň, riňsaň, lorbaň, filoutaň, laerezh flour, bouc'haň, deviň, flemmaň, gennaň, gludaň, louzaň, puniň, tizhout, kaotaň ha pegaň. V.gw. (beschiss / hat beschissen) : P. truchaň, ober truch, barataň, meudikaň.

beschenken V.k.e. (hat beschenkt) : reiň ur prof da, ober un donezon da, reiň un donezon da.

Beschenkte(r) ag.k. g./b. : [gwir] donezonadour g., donezonadourez b.

Beschenkung b. (-,en) : prof g., donezonadur g., profadenn b., roadenn b.

bescheren V.k.e. (hat beschert) : *jemandem etwas bescheren*, *jemanden mit etwas bescheren*, reiň ubd d'u.b. e prof, profaň ubd d'u.b., reiň ubd e donezon d'u.b., kinnizien ubd d'u.b. (Gregor) ; [dre skeud.] *jemandem eine zweite Jugend bescheren*, lakaat u.b. da ragainaň.

Bescherung b. (-,en) : 1. roidigezh ar profoù Nedeleg b., kalanna g., eginad g., prof g., profadenn b., profadeg b. ; 2. [dre skeud.] *eine schöne Bescherung* ! ma, prop eo ! diouzh ar c'henitaň ! setu aze kempennou deomp-ni 'vat ! aze emaň ar boch ! bremaň emaomp kempenn ganti ! setu aze ur gempenn ! c'hwi 'oar anezhi 'vat ! eus ar c'henitaň ! un taol-kaer hoc'h eus graet aze ! ; *da haben wir die Bescherung* ! biskoazh kement all ! debret eo koan ! poazh eo ar soubenn ! riňset omp ! echu an neizh kegin ! tapet brav omp bremaň ! bremaň emaomp kempenn ganti ! en ur soubenn vrap emaomp ! bez' emaomp fresk ! fresk emaň hor c'chased 'vat ! fresk emaomp bremaň ! setu ni paket propik ! el lagenn emaomp bremaň ha brav ! pebez kaoc'henn ! sell aze ul luz dezhi ! brav emaomp ganti ! setu aze ur soubenn vrap ! aze emaň ar boch ! gounezet hon eus hon devezh ! ; *und letztendlich haben wir die Bescherung* ! ha kouezhaň a raio ar bech' warnomp ! ha ni eo a baoe ar mizoù ! hag en hor gaou e vimp ! ha paeaň a raimp diwar-bouez hor yalc'h ! ha ni eo en em gavo gwazh eus an dra-se ! ha deomp-ni e vo da zougen an toaz d'ar forn ! ha ni eo hag a bako !

bescheuert ag. : skoet, fursot, nay, brizh ; *total bescheuert*, skoet da vat, sot-magn, diot-magn, nay, diot-nay, pitilh, sot-ran, ur penn ki anezhaň, sot evel ur c'hwil-derv, sot evel ur Gwenedad, sot evel ur bailh, gars evel ur penton, gars evel e dreid, gars ken ez eo faout bizied e dreid, tapet war ar portolof, diotaň den a oufed da welet, ur makez penn leue anezhaň, ur c'hakouz anezhaň, un tamm kakouz anezhaň, ur penn-touilh anezhaň, ur c'zac'h polos anezhaň, ur paourkæzh diod anezhaň ; *er ist total bescheuert*, aet eo ganto - hennezh a zo pitilh, hag a zo - hennezh a zo brizh da vat - mat eo da dreiň ar rod - hennezh a zo tremen sot - [dre eilpenn-ster e brezhoneg] aet eo er-maez a sod - hennezh a zo pase sot - hennezh a zo sot-magn (-nay, -pitilh, -ran, -plaen) - hennezh a zo diot-magn - hennezh a zo sot da stagaň - hennezh a zo mat da stagaň - stagapl eo - hennezh a zo tok-tok - kollet eo gantaň e skiant-vat - aet eo gant ar c'atar - foll-bras eo - foll-tremenet eo - foll-mik eo - foll-magn eo - paket en deus anezho ; *er ist bescheuert angezogen*, greiet drol eo, houston iskis eo, gwisket distres eo, gwisket eo evel ur forc'h, ur paotr difurlu (diharak, dijaoj, diskrelu, diskramailh) eo, gwisket eo evel ur spontailh brini, gwisket dotu eo, gwisket dibalamour eo,

gwisket dilokez eo, dilhad mod netra a zo gantañ, dilhad dibalamour a zo gantañ, meurlarjez a zo gantañ, ur meurlarjez a zo anezhañ, ur vaskaradenn a zo anezhañ, ur jak a zo anezhañ, droukwisket eo gant dilhad mod netra.

beschichten V.k.e. (hat beschichtet) : gronnañ, gwiskañ, goleñ, induañ, lindrenniñ ; [tekn.] etwas mit Gelatine beschichten, gelatinañ udb. ; etwas mit Kunststoff beschichten, mezellaat udb, plastikaat udb, goleñ udb gant ur gochenn blastik treuzwelus ; mit Teflon® beschichten, tefloniñ ; das Beschichten mit Teflon®, an tefloniñ g.

Beschichter g. (-s,-) : [tekn.] gronnerez b. [liest] gronnereziou].
beschichtet ag. : gwisket, goloet, induet, lindrennet.

Beschichtung b. (-) : 1. gwiskadur g., indu g., lindrinn b. ; 2. gwiskañ g., induañ g., lindrenniñ g.

Beschichtungsmaschine b. (-,n) : [tekn.] gronnerez b. [liest] gronnereziou].

beschicken V.k.e. (hat beschickt) : 1. kas, dileuriañ, kannadañ ; eine Ausstellung mit Gemälden beschicken, kas taolennoù d'un diskouezadeg ; den Markt beschicken, bastañ da ezhommou ar march'had, pourvezañ ar march'had ; 2. [dre skeud.] sein Haus beschicken, lakaat urzh en e draou a-raok mervel ; 3. [tekn.] boueta, kargañ ; den Ofen beschicken, boueta an uhelforn ; nicht mehr beschicken, divoueta ; 4. Gold mit Legierung beschicken, meskañ an aour gant ur c'hendeuzad bennak ; 5. [armerzh] pourvezañ.

Beschicker g. (-s,-) : [tekn.] Maschinenbeschicker, bouetaer g.

Beschickung b. (-,en) : [tekn.] 1. kasidigezh b., kas g., kasadenn b., dileuridigezh b., kannadañ g. ; 2. [tekn.] a) boued g., karg g., kargad b. ; b) bouetadur g., bouetadurezh b., boueta g., kargerezh g., kargadur g., kargañ g. ; 3. [armerzh] pourvezadur g., pourvezañ g.

beschieden ag. : sellit iver ouzh **bescheiden**¹ : mir ist beschieden, etwas zu tun, karget on d'ober udb, degouezhout a ra din ober udb, dleet eo din ober udb.

beschiernen V.k.e. (hat beschient) : 1. [tekn.] staliañ roudennou hent-houarn e (war) ; 2. [mezeg.] sklisennañ, sklisaouïñ.

beschießen V.k.e. (beschoss / hat beschossen) : 1. bombezaañ, bombezennañ, tennañ war, mindrailhañ, kanoliañ, kanoliata ; eine Stadt beschießen, tennañ war ur gêr ; mit einem Maschinengewehr beschießen, mindrailherezañ ; beschossen werden, pakañ tennou ; wir wurden bei unserer Ankunft mit Salven beschossen, pakañ a rejomp diganto barradoù tennou p'en em gavjomp ; etwas mit schweren Artilleriegeschossen beschießen, P. potarnañ udb ; 2. [dre skeud.] jemanden mit Fragen beschießen, enkreziñ (enkaat) u.b. gant e c'houlennoù, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennoù, bountañ goulennou war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennou, penndallañ u.b. gant e c'houlennoù, borodiñ penn u.b. gant e c'houlennoù, tarabazhiñ u.b. gant e c'houlennoù, arabadiñ u.b. gant e c'houlennoù, hegaziñ u.b. gant goulennou, peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., kuruziennañ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b.

Beschießen n. (-s) : [lu] bombezerezh g., mindrailherezh g., kanoliadur g., bombezañ g., bombezennañ g., mindrailhañ g., kanoliañ g., kanoliata g.

Beschießung b. (-,en) : bombezadenn b., bombezadeg b., bombezerezh g., bombezañ g., bombezennañ g., mindrailhañ g., mindrailherezh g., kanoliadur g., kanoliañ g.

beschiffbar ag. : bageüs, bageadus, merdeüs, merdeadus.

beschildern V.k.e. (hat beschildert) : 1. tikedennañ, skritellat ; 2. lakaat panelloù war (ouzh), diskouez gant panelloù, panellañ, arhentañ ; 3. lakaat plakennou niverenn garbed ouzh.

beschildert ag. : panellek, skritellet, tikedennet.

Beschilderung b. (-,en) : 1. tikedennerez g., skritellerez g. ;

2. panellerez g., panelladur g., arhentadur g., arhentañ g.

beschimpfen V.k.e. (hat beschimpft) : jemanden beschimpfen, langajal u.b., pec'hiñ war u.b., dichekal u.b., hopal war u.b., huchal leoù-Doue war u.b., harzhal oush u.b., choual war u.b., teñsañ (jarneal) gant u.b. (Gregor), kunujañ u.b., kunujenniñ u.b., hujaotal u.b., leuskel kunujennoù oush u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., letaat u.b., lavart traou d'u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., ober trouz d'u.b., langachiñ u.b., todioniñ war u.b., rendaeliñ u.b., kanañ salmennoù d'u.b., karnajal war u.b., chikanal u.b., chikanañ u.b., huerniñ u.b., ober ar seizh seurt gant u.b., ober a bep seurt anvioù gant u.b., reiñ anvioù d'u.b., teuler ar seizh an divalav war u.b., foulhezañ u.b. a salmennoù, troc'hañ hujaotoù gant u.b., bleiziñ u.b., skeiñ kunujennoù gant u.b., krial war-lerc'h u.b., argarzhiñ u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., leuskel leoù spontus gant u.b. ; jemanden wütend beschimpfen, taeraat oush u.b. ; von jemandem beschimpft werden, klevet e holl anvioù gant u.b., klevet e seizh seurt ruz gant u.b., klevet ar seizh mil gant u.b., klevet ur vuhez gant u.b., kaout ur vuhez gant u.b., klevet ger gant u.b. ; sich (ak.) gegenseitig beschimpfen, skeiñ kunujennoù an eil gant egile, leuskel kunujennoù an eil oush egile, todioniñ an eil war egile, karnajal an eil war egile, kanañ salmennoù an eil d'egile, en em gunujenniñ, en em ziskolpañ, en em langajat.

Beschimpfer g. (-s,-) : kunujenner g., langajer g.

Beschimpfung b. (-,en) : 1. kunujenniñ g. ; 2. kunujenn b., salmann b., ger bras g., dismeganis b., dismeg g., led g., letaerez g., mezhadenn b., teodad druz g., hujaot g. ; **Beschimpfungen**, areizh b., langaj g., pouilh g. ; deine **Beschimpfungen** will ich mir nicht länger anhören, ne badfen ket pelloc'h da glevet da langaj ; jemanden mit **Beschimpfungen überschütten**, foulhezañ u.b. a salmennoù, troc'hañ hujaotoù gant u.b., bleiziñ u.b., reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar seizh an divalav war u.b., ober ar seizh seurt gant u.b., ober a bep seurt anvioù gant u.b., leuskel leoù spontus gant u.b., krial war-lerc'h u.b., tagañ u.b., kunujañ u.b., diskargañ ur regennad ledouedoù (ur regennad mallozhennou, un aridennad jarneou, ur steud kunujennoù, ur riblennad ledouedoù, ur riblennad sakreou, ul las kunujennoù) war u.b., delazhiñ ul las kunujennoù taer war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., skeiñ kunujennoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù gant u.b., skeiñ gwalennadoù war u.b., kanañ salmennoù d'u.b., kunujennañ u.b., kanañ pouilh d'u.b., pouilhañ u.b., leuskel kunujennoù oush u.b., dornañ a-enep u.b., ober kant ha kant dismeganis d'u.b. (Gregor) ; es hagelte Schläge und **Beschimpfungen**, ur mallozhioù hag an taolioù a valee stank ha n'eo ket diouzh kont (ha n'eo ket dre gont) ; ein Hagel von **Beschimpfungen**, un aridennad jarneou b., un aridennad kunujennoù b., ur regennad kunujennoù b., ur riblennad ledouedoù b., ur riblennad sakreou b., ur bater b., un aridennad mallozhennou b., un aradennad jarneou b., ur chapeledad jarneou g., ur regennad ledouedoù b., ur regennad leoùdoued b., ur steud kunujennoù b., un aridennad (aradennad) sakreou b., kunujennoù stankha-stank ha n'eo ket diouzh kont (ha n'eo ket dre gont) ls., sakreou ken stank hag ar grizilh ls.

beschirmen V.k.e. (hat beschirmt) : 1. gwaskediñ, gwaskedenniñ, goudoriñ, andoriñ, kledouriñ ; 2. [dre skeud.] gwareziñ, gwarediñ, diwall, diogelaat, difenn, skoazellañ, harpañ, sikour, disgwallañ, gwardoniañ, gouarn, paeroniañ.

Beschiss g. (-es) : P. truflerez g., skobarderez g., skobardiñ g., bratellerez g., lorberez g., toupinerez g., filouterez g.
beschissen ag. : P. ... kaoc'h, kaochus, fall-kenañ, fall-put, brein, lorr-brein, lorr-pezhell, torr-revr ; *beschissene Lage*, jeu gaoc'h b., kaoc'henn b., krenegell b., lagenn b., bouilhenn b. ; *er ist in einer beschissenen Lage, er steht beschissen da*, sac'het eo en ur gaoc'henn, sac'het eo en ur vouilhenn, en ur gempenn emañ, paotr brav eo, kempenn eo ganti, en ur grenegell emañ, el lagenn emañ, gwall strobet eo, emañ e fagodenn ha kant gantañ, emañ e viz er wask, emañ e viz e gwask, emañ e fri er wask, emañ e lost er vrael, diaes eo evel ur maen en ur yoc'h kaoch', paket eo en gwask, er vouilhenn emañ, berr eo war e sparl, en avel d'e voue emañ, en ur blegenn lous emañ, paket fall eo, dindan ar bec'h emañ, n'emañ ket en un eured, ne ya ket rust an traoū gantañ.
Adv. : *stell dich nicht so beschissen an*, arabat eo dit c'hoari da loen brein (da loen vil, da loen lous, da loen fall, da loustoñ, da lorgnez) ; es schmeckt beschissen, lorr-brein eo ar boued-se, lorr-pezhell eo ar boued-se, blaz ar mil matañ tra 'zo war an dra-se, blaz ar pemp-kant a zo war an dra-se, ur blaz da ziskar ur marc'h a zo gant an dra-se, c'hwezh ar bouch' (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo war an dra-se, ur blaz ar fallañ a zo war an dra-se, flaeriañ a ra an dra-se evel ar vosenn, dislonk am eus gant an dra-se, degas a ra an dra-se dislonk din, c'hoant dislonkañ am eus gant an dra-se, c'hoant am eus da zislonkañ gant an dra-se, fall-daonet (fall-kenañ, fall-du, fall-meurbet, fall-put, fall-ki, fall-gast, fall-hoc'h) eo an dra-se, kement-se a ro c'hoant din da strinkañ diwar va chalon / ac'h eo an dra-se din (Gregor) ; *er fühlt sich beschissen*, n'emañ ket en e blom, n'emañ ket en e lec'h, n'emañ ket en e jeu, n'emañ ket en e charreou, n'emañ ket war e du tamm ebet, diaes eo dezhañ, diaes eo, klañv-diaes emañ, gweget eo, kozh-fall emañ, klañv eo evel ur c'hi, klañv-moñs emañ, klañv-diglañv eo, kinglañv (damblañv, peuzklañv) eo, ne ya ket mat gantañ, dihet eo, kozh klañv emañ, un diaezamant en deus, savet ez eus bec'h warnañ, korf fall en deus, n'emañ ket mat, hemañ a ra ruskenn fall, hemañ ne ra ket ruskenn vat, n'eo ket gwall yac'h, ned a ket herrus gantañ, ned a ket herrus an traoū gantañ, ne ya ket mat an traoū gantañ, fall eo an traoū gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoū gantañ, gwastañ a ra e stad, ober a ra neuz fall.
beschlafen V.k.e. (beschläft / beschließt / hat beschlafen) : 1. *jemanden beschlafen*, kousket gant u.b., P. tennañ un taol gant u.b., c'hoari daou gant u.b., c'hoari koukoug gant u.b., foushañ gant u.b. ; 2. *etwas beschlafen*, sellet pizh ouzh an daou du a-raok kemer un diviz, pouzeañ mat pep tra a-raok kemer un diviz, soñjal a-zevri e pep tra a-raok kemer un diviz, soñjal parfet e pep tra a-raok kemer un diviz, soñjal a-barfeted e pep tra a-raok kemer un diviz, en em soñjal mat a-raok kemer un diviz, pouzeañ mat ar rag hag ar perag eus an afer a-raok kemer un diviz, sellet pizh ouzh pep tra a-raok kemer un diviz, sellet a-zevri ouzh pep tra a-raok kemer un diviz, ober e zaou vennozh a-raok kemer un diviz, pouzeañ ha dibouezañ a-raok kemer un diviz, hañvalout a-raok kemer un diviz, ober e zaou soñjal a-raok kemer un diviz, [gortoz an noz evit pakañ silioù - mont da gousket da gentañ, pa zeuio ar mor e teuio pesked].
Beschlag g. (-s, Beschläge) : 1. houarnadur g., houarnenn b., houarnaj g., klaouenn b., klaoutenn b., klaou g. [*iester klaouier*], klav g., klavenn b., houarnwisk g. ; *Radbeschlag*, bandenn-rod houarn b., kelch' houam g., kelch'henn houam b., kelch'ienn houarn b.
2. prenner g. [*iester prenneriou*] ; *Buchbeschlag*, kloched (Gregor) g.
3. framm houarn g. ; *Maschinenbeschlag*, frammadur g.

4. [gwir] amskarad g., dalc'h g., krog g., seziz b., sezi g., deogadur g., kenkizadur g., rekizadur g. ; *etwas mit Beschlag belegen*, amskarañ udb, kenkizañ udb, lakaat seziz war udb, lakaat dalc'h war udb, lakaat krog war udb, deogiñ udb, rekizañ udb, lakaat udb e tredeog (Gregor) ; *jemandes Vermögen mit Beschlag belegen*, amskarañ madoù u.b., kenkizañ madoù u.b., lakaat krog war madoù u.b., lakaat seziz war madoù u.b., ober ur bragoù paper d'u.b.

5. *in Beschlag nehmen*, aloubiñ, skrapat ; [dre skeud.] *jemanden in Beschlag nehmen*, borodiñ u.b., arabadiñ u.b., abuziñ (ambuziñ) u.b., lakaat u.b. da zebriñ e amzer ; *ein Mädchen mit Beschlag belegen*, *ein Mädchen in Beschlag nehmen*, naskañ ur plac'h, lakaat krog war ur plac'h, lakaat ur plac'h en nask, perc'hennañ ur plac'h, lakaat e graban war ur plac'h, plantañ e graban war ur plac'h ; *die Kinder haben den Besuch in Beschlag genommen*, ar vugale o doa lakaet krog war ar weladennerien, ar vugale o doa perc'hennet ar weladennerien, ar vugale o doa lakaet o c'hrabanoù war ar weladennerien, ar vugale o doa plantet o c'hrabanoù war ar weladennerien.

6. [merdead.] *ein Schiff mit Beschlag belegen*, mirout ouzh ur vag a guitaat ur porzh, berzañ ouzh ur vag kuitaat ar porzh, reiñ urzh d'ur vag da chom er porzh, lakaat an dalc'h war ur vag.

7. glizh str., glizhenn b., lizenn b., aezhenn b., burezh b., glizhennadur g. ; *Fensterbeschlag*, glizh war gwerenoù ar prenester str., lizenn war gwerenoù ar prenester b. ; *eine Scheibe frei von Beschlag machen*, dilizennañ ur werenn ; *die Entfernung von Beschlag*, an dilizenniñ g.

beschlagen¹ V.k.e. (beschlägt / beschlug / hat beschlagen) : *mit Eisen beschlagen*, houarnañ, houarnennañ, hernaijñ, houarnwiskañ, minellañ boutouù, lakaat klavenn war ul lietenn, klaviañ ; *mit Stahl beschlagen*, dirañ ; *ein Pferd beschlagen*, houarnañ ur marc'h, lakaat hern d'ur marc'h, lakaat houarnoù war treid ur marc'h ; *ein Pferd neu beschlagen*, adhouarnañ ur marc'h ; *ein Pferd mit einem Satz Hufeisen beschlagen*, pevarhouarnañ ur marc'h ; *scharf beschlagen*, lakaat hernkezeg krapoù dezho ; *den Nagel aus einem durch unsachgemäßes Beschlagen verletzten Huf herausziehen*, dienklaouiñ botez ur marc'h ; *Holzschuhe mit einem Eisenreifen (mit einem Eisenring, mit einem Blechband, mit einem Blechreif) beschlagen*, fretañ boutouù-koad, kelc'hiañ boutouù-koad, kilhañ boutouù-koad, fretenniñ boutouù-koad ; *Schuhsohlen beschlagen*, houarnañ boutouù, minellañ boutouù ; *ein Fass mit Reifen beschlagen*, kelc'hiañ ur varrikenn, kelc'hiañ un donell, kerlañ ur varrikenn, kilhañ ur varrikenn, eren un donell gant kerloù, lakaat kelc'hiou d'ur varrikenn, lakaat kelc'hiou en-dro d'ur varrikenn ; *die Räder eines Pferdewagens mit Reifen beschlagen*, houarnañ ur c'harr, kelc'hiañ rodou ur c'harr.

V.em. **sich beschlagen** (beschlägt sich / beschlug sich / hat sich (ak.) beschlagen) : glizhenniñ, lizennañ ; *sich mit Feuchtigkeit beschlagen*, dont glizh war an dra-mañ-tra, glizhenniñ, lizennañ.

beschlagen² ag. : 1. lizennet, glizhennek, glizhus, glizhek, gleb ; *meine Brillengläser sind beschlagen, meine Brille ist beschlagen*, lizennet eo gwer va lunedoù, gleb eo gwer va lunedoù, dour a zo war gwer va lunedoù, lizenn a zo war gwer va lunedoù, glizh a zo war gwer va lunedoù ; *eine beschlagene Scheibe*, ur werenn c'hlizhennet b., ur werenn c'hlizhus b., ur werenn lizennet b. ; 2. houarnet, gwisket gant houarn, gwisket gant hern ; *stahlbeschlagene Beinröhre*, garwisk lavnennet a houarn g. ; *beschlagenes Pferd*, marc'h houarnet g. ;

eisenbeschlagene Schuhe, botaù minellet ls. ; 3. [dre skeud.] ampart, akuit, diampech, abil, barrek, gouiziek, embreget, gourdon, kalet, don ; *in etwas (dat.) wohl (echt) beschlagen sein*, gouzout anezhi, gouzout mat diouzh udb, gouzout anezhi war udb, bezañ ur mailh (un tad den, ur mestr, ampart-tre, gouest, reizh, don, ifam, kalet) war un dachenn bennak, bezañ solut d'ober udb, bezañ en e zouar gwinizh gant udb, bezañ udb e greñv (e graf, e grog, e daol), bezañ gourdon ouzh udb, kaout barregezh war udb, bezañ en e grog / en e blom / en e daol gant udb (Gregor) ; *in Latein gut beschlagen*, don war al latin.

Beschlagen n. (-s) : houarnañ g.

beschlagend ag. : [ardamezouriezh] *mit Spitze beschlagend*, klaouennet.

Beschlagenheit b. (-) : [dre skeud.] gouziegezh b., skiant b., speredegézh b.

beschlagfördernd ag. : glebius, glizhus.

Beschlaggestell n. (-s,-e) : [kezeg] stern g.

Beschlagsnahme b. (-,-n) : amskarad g., kenkizadur g., dalc'h g., krog g., seziz b., sezi g., deogadur g. ; *Beschlagsnahme von Waren*, dalc'h lakaet war ar varc'hadourezh g., krog lakaet war ar varc'hadourezh g. ; *Beschlagsnahme von Möbeln*, krog lakaet war ar pezhiou arrebeuri g. ; *Beschlagsnahme eines Schiffes*, krog (dalc'h, seziz) lakaet war ur vag enebour g. ; *Beschlagsnahme neutraler Schiffe*, krog (dalc'h, seziz) lakaet war bigi ur vro neptu g. ; *Aufhebung der Beschlagsnahme*, disezizañ g., diseziz g. ; *die Beschlagsnahme aufheben*, desezañ udb, nullañ un dalch bet savet war madoù u.b., sevel ar c'hog (an dalc'h, ar seziz) diwar u.b. ; *vorläufige Beschlagsnahme*, *Sicherungsbeschlagsnahme*, seziz kendalc'hekaat b.

beschlagnahmen V.k.e. (beschlagnahmte / hat beschlagnahmt) : 1. kenkizañ, amskarañ, lakaat seziz war, lakaat dalc'h war, lakaat krog war, lakaat e tredeog (Gregor), skrapat, aloubiñ, lemel [fdb digant u.b.], tapout krog e, kregiñ e., ober ur bragoù paper d'u.b., deogiñ, rekizañ ; 2. [gwir] amskarañ.

Beschlagsnahme b. (-,-en) : 1. *sellit ouzh Beschlagsnahme* ; 2. [gwir] amskarad g.

Beschlagschmied g. (-s,-e) : marichal g., gov g., houarnerekez g.

Beschlagtasche b. (-,-n) : sac'h houarnañ g.

Beschlagteile ls. : houamadurioù ls., houarnenoù ls., houarnaj g., hernaj g.

beschleichen V.k.e. (beschlich / hat beschlichen) : 1. denesaat ouzh ; *der Jäger beschleicht das Wild*, denesaat a ra an hemolc'her ouzh e breizh hep trouz ebet ; *jemanden beschleichen*, spiañ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b. ; 2. [dre skeud.] *ein Angstgefühl beschlich ihn*, aon a savas gantañ, kregiñ a reas aon ennañ, serriñ a reas ar gwall avel, kemer a reas from.

beschleunigen V.k.e. (hat beschleunigt) : 1. buanaat, herrekaat, hastañ, presañ, reiñ tizh da, lakaat kas e, fonnusaat, difraeañ ; *seine Rückkehr beschleunigen*, difraeañ da zistreiñ ; *die Abreise beschleunigen*, hastañ an disparti, hastañ da vont kuit ; *die Produktion beschleunigen*, buanaat ar produadur, presañ ar c'hender'h ; *das Arbeitstempo beschleunigen*, uhelaat talm al labour, fonnusaat al labour ; *sein Arbeitstempo beschleunigen*, ober muioc'h a forn, teuler muioc'h a forn ; *seinen Schritt beschleunigen*, *seinen Gang beschleunigen*, astenn e c'har, astenn e zivesker, astenn e gammemoù, astenn e gammmed, astenn e garavelloù, mont buanoc'h en e hent, kerzhet gant muioc'h a gas, hastañ e dízh, hastañ e herr, difraeañ,

lakaat e zivesker e gwigour, lakaat e gihoroù e gwigour, paziañ ; *beschleunigte Ausbildung*, stummadur herrek g., stummadur d'an daoulamm g. ; *dieses Unglück beschleunigte seinen Tod*, ar gwalleur-se a hastas e varv ; 2. [gwir] *beschleunigtes Verfahren*, prosez war ar fed (Gregor) ; *das Verfahren beschleunigen*, hastañ ar prosez ; 3. [fizik] c'hwimmañ ; *beschleunigte Bewegung*, fiñv c'hwimmet g.

V.gw. (hat beschleunigt) : plantañ tizh, sankañ tizh, lakaat tizh, dilloaat; buanaat, mont buanoc'h, mont herroc'h, reiñ herr, lakaat herr.

beschleunigend ag. : ... buanaat.

Beschleuniger g. (-s,-) : buanaer g. [liester buanaerioù], herrekaer g. [liester herrekaerioù], [fizik] c'hwimmer g. [liester c'hwimmerioù].

Beschleunigung b. (-) : buanadur g., buanidigezh b., buanaat g., herrekadur g., [fizik] c'hwimm g.

Beschleunigungsaufnehmer g. (-s,-) : muzulier buanadur g. [liester muzulierioù buanadur], merker buanadur g. [liester merkerioù buanadur], menter buanadur g. [liester menterioù buanadur], buanadurventer g. [liester buanadurventerioù], c'hwimmventer g. [liester c'hwimmventerioù].

Beschleunigungsbetrag g. (-s,-beträge) : [fizik] c'hwimmañ g.

Beschleunigungsmesser g. (-s,-) /

Beschleunigungssensor g. (-s,-en) : muzulier buanadur g. [liester muzulierioù buanadur], merker buanadur g. [liester merkerioù buanadur], menter buanadur g. [liester menterioù buanadur], buanadurventer g. [liester buanadurventerioù], c'hwimmventer g. [liester c'hwimmventerioù].

Beschleunigungsvermögen n. (-s) : galloud buanaat g., galloud c'hwimmañ g.

beschlichen V.k.e. (hat beschichtet) : [gwiad.] ampezañ, kaotañ, strogañ.

beschließen V.k.e. (beschloss / hat beschlossen) : 1. divizout, statudañ, kemer e ratozh, ober e vennozh, ober e soñj, ober e zisentez, lakaat en e benn ; *das wurde in seiner Abwesenheit beschlossen*, kemeret e voe an diviz-se hep ma vije eno ; *beschließen, etwas zu tun*, kemer an disentez d'ober udb, kemer an dezev d'ober udb, en em grennañ d'ober udb, kemer ar mennozh d'ober udb, ober e zezev d'ober udb, ober e zisentez d'ober udb, ober e zisentez a ober udb, lakaat en e benn ober udb, divizout ober udb, ober e vennozh ober udb ; *ich habe beschlossen hinzugehen*, divizet em eus mont, lakaat em eus mont ; *unvermittelt beschließen, etwas zu tun*, en em grennañ d'ober udb ; *er beschloss Knall und Fall, zum Richter zu laufen*, en em grennañ a reas da vont hardizh da gaot ar barner ; *ich habe beschlossen, nach Köln zu fahren*, graet em eus va soñj mont da Golun, lakaat em eus em soñj mont da Golun, divizet em eus etre va zog ha me ez afen da Golun ; *die Fortsetzung des Streiks beschließen*, azren an harz-labour, azren an echwel, divizout kenderc'hel gant an harz-labour ; *sie hatten beschlossen als Märtyrer zu sterben*, divizet o doa mervel evel merzherien ; *sie beschlossen also, in den Streik zu treten*, divizet e voe neuze e vije paouezet gant al labour ; *etwas einmütig beschließen*, divizout a-unvouezh ober udb ; *es wurde beschlossen, dass es dem Gemeinwohl dienen soll*, divizet ez eus bet ma talvezo an dra-se d'an holl, divizet e voe ma talvezfe an dra-se d'an holl.

2. echuiñ, Klozañ, lakaat un termen da, lakaat harz da, lakaat disoc'h da ; *eine Sitzung beschließen*, Klozañ un emvod, lakaat disoc'h d'un emvod, Klozañ un dalc'h-azez.

3. [dre heñvel.] mouezhiañ udb ; *das Parlament beschließt die Absetzung des Königs*, divizout a ra ar breudoù digargañ ar roue (lemel ar roue diwar e dron, didronañ ar roue, diskar ar

roue) ; *das ist beschlossene Sache*, graet eo an diviz, graet eo ar gra, graet eo ar stal, graet eo ar march'had, tonket eo ar march'had, ken sur ha graet eo, statudet eo ; [polit., gwir] **beschließende Stimme**, mouezh kevarezhañ b.

beschlossenermaßen Adv. : evel ma oa bet divizet.

Beschluss g. (-es, Beschlüsse) : 1. klozadur g., disoc'h g. ; zu *keinem Beschluss kommen*, na zisoc'h da benn ; zum *Beschluss*, evit echuiñ, evit klozañ ; 2. [dre astenn.] diviz g., divizad g., disentez b., skaradur g., dezev g., dezo g., mennad g., arest g., erverkadur g., erbedadenn b., kemennadur g., ordrenañs b., urzhreolenn b., diferadenn b., krennlezenn b., dekred g., deved b., skrid-embann g., prepoz g. ; *einen Beschluss fassen*, ober e vennozh, ober e soñj, kemer e ratozh, ober e zisentez, kemer un disentez, kemer un diviz, divizout udb, ober ul lamm, reiñ un disentez, ober e zezev [d'ober udb], kemer ar mennozh d'ober udb, ober e vennozh ober udb ; *sich an einen Beschluss halten*, heuliañ un diviz ; *einen Beschluss für rechtsgültig erklären*, kaougantañ un disentez ; *einen Beschluss sanktionieren*, kantgadiñ un disentez ; [melestr.] *Beschluss einer Versammlung*, diviz bet kemeret gant ur vodadeg g. ; 3. [gwir] *Beschluss eines Richters*, devredad g., barnedigezh b., barnadenn b., setañs b., arest g., disentez varnerezh b. ; *laut Beschluss des Gerichts*, diwar diviz al lez-varn, diouzh disentez al lez-varn.

beschlussfähig ag. : ... a dízh ar retriver hag a zo dre-se aotreet da gemer divizoù ; *beschlussfähige Versammlung*, bodadenn aotreet da gemer divizoù b., bodadenn gevarezhañ b.

Beschlussfähigkeit b. (-) : barregezh da gemer divizoù b., galloudegezh divizout b.

beschlussfassend ag. : ... kevarezhañ ; *beschlussfassendes Organ*, organ kevarezhañ g. ; *beschlussfassende Gewalt*, galloud kevarezhañ g.

Beschlussfassung b. (-,en) : diviz g., disentez b., skaradur g. ; **beschlussunfähig** ag. : ... na dízh ket ar retriver hag a zo dre-se divarrek da gemer divizoù.

beschmeißen V.k.e. (beschmiss / hat beschmissen) : P. *jemanden mit Steinen beschmeißen*, teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) mein ouzh u.b., teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouiñ) mein gant u.b., meinata (labezañ) u.b.

beschmieren V.k.e. (hat beschmiert) : 1. induañ, lardañ, druzañ, eouliñ, lenkraat, lampraat, libouziñ, lifrañ, lindrenniñ ; mit *Butter beschmieren*, amanennañ, ledañ amanenn war, lakaat amanenn war, lakaat ur gontellad amanenn war ; *eine Crêpe mit Butter beschmieren*, lardañ ur grampouezhenn ; die Crêpe-Platte beschmieren, larjezañ ar billig ; 2. P. mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, bastrouilhañ, balbouzañ, bodoc'hañ, palastrañ, libistrañ, libouziñ, libouriñ, druzañ ; *Papier beschmieren*, bastrouilhañ un tamm paper ; *eine Wand beschmieren*, stlabezañ ur voger gant bommoù-skrevadur, bastrouilhañ ur voger gant tresadennou, lakaat lipadennoù leue ouzh ur voger, mastarañ (bastrouilhañ, balbouzañ, bodoc'hañ, palastrañ, libistrañ) ur voger ; mit *Farbe beschmieren*, briailhat ; mit (von) Ruß beschmiert, duaet gant an huzil, palastret gant huzil.

V.em. **sich beschmieren** (hat sich (ak.) beschmiert) : en em stlabezañ, en em louzañ, en em vastariñ, en em gailharañ, en em gargañ, lousaat.

Beschmieren n. (-s) : 1. lardigenneresh g., lenkrerez g., lenkraat g. ; 2. mastarañ g.

beschmutzbar ag. : louzadus, ... a c'heller louzañ.

beschmutzen V.k.e. (hat beschmutzt) : 1. stlabezañ, kousiañ, louzañ, lousaat, labezañ, lastezañ, mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, saotrañ, kailharañ, hakraat, huduraat, kouilhourañ, libouziñ, libouriñ, mailhañ, mardoziñ, nammañ, pemoch'añ, kac'higelliñ, kaoc'h'añ, tarasiñ, tarchañ, strouilhañ, stronkañ, strodañ, duañ, ober mastar war ; mit *Schlamm beschmutzen*, priellañ, kailharañ, libistrañ, libistrennañ, fankañ, mailhañ, strakñ ; 2. [dre skeud.] *jemandes Ruf beschmutzen*, saotrañ brud vat u.b., duañ brud vat u.b., dilufrañ brud u.b., louzañ brud vat u.b., gwallañ brud vat u.b., kousi brud vat u.b., ruilhañ u.b. er pri, druilhañ u.b. er c'hailhar, lakaat u.b. duoch' eget ar siminal, divrudañ (kailharañ, gwallyrudañ, fallvrudañ) u.b., ober anv fall ouzh u.b., reiñ gwallyrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., gwashaat u.b., mastariñ enor u.b., stlabezañ enor u.b., terriñ keuneud war kein u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn brud u.b., ober un diframm e sae u.b., ober ur freg e brud vat u.b., diframmañ u.b. ; 3. [dre skeud.] *das eigene Nest beschmutzen*, ober tuf d'ar mouar, ober tuf war ar mouar, dispenn brud e dud (brud e vro), didammañ brud e dud (brud e vro), na vezañ mat nemet da gaoc'h'añ ar stal, kaoc'h'añ e stal, ober e valapa, bezañ enebour da vab e dad, mont a-enep e vara.

V.em. **sich beschmutzen** (hat sich (ak.) beschmutzt) : en em stlabezañ, en em gailharañ, en em louzañ, en em vastariñ, en em gargañ, lousaat, en em darchañ, tarchañ e zilhad ; *sich (dat.) die Finger mit Tinte beschmutzen*, bodoc'hañ e vizied gant liv.

Beschmutzer g. (-s,-) : saotr g., louzer g.

beschmutzt ag. : saotr, saotret, louzet, kailharet, kousiet, libistret, tarasennet, taraset, mastaret, mastarennet, tarchet, stlabezet, straket ; mit *Erde beschmutzt*, douarek, mastaret gant douar.

Beschmutzung b. (-,en) : saotradur g., saotrerezh g., saotridgezh b., mastar g., mastarenn b., louzadur g.

beschneiden V.k.e. (beschnitt / hat beschnitten) : 1. benañ, gweltreañ, krennañ, troc'hañ, dic'harzhañ, tailhañ, bouskalmiñ, diorblîñ, riñsañ, skejañ, divarrañ, dilañsañ, divleñchañ ; *Bäume beschneiden*, benañ (gweltreañ, krennañ, divleñchañ, divrankañ, divazhañ, divarrañ, diskoultrañ, diskourrañ, bouskalmiñ, diorblîñ, riñsañ, tailhañ, dilañsañ, noashaat) gwez ; *Bäume neu beschneiden*, advenañ gwez ; der Buchbinder beschneidet die Bücher, krennañ a ra ar c'heiner (ar c'houbler) al levrioù ; einen Film beschneiden, didroc'hañ ur film, dastroc'hañ ur film ; einem Vogel die Flügel beschneiden, krennañ e zivaskell d'ul labous ; [dre skeud.] jemandem die Flügel beschneiden, krennañ e zivaskell d'u.b., delc'her berr war u.b., strobañ u.b. er stern, delc'her berr gant u.b. / reiñ un dalc'ñ da oberoù u.b. (Gregor) ; 2. [tekn.] den Rand beschneiden, divevenniñ, chafrenañ ; 3. [relij., paotred] amdroc'hañ, trodroc'hañ, gouvenañ, [dre c'hwekaat] merkañ betek ar gwad ; jemanden beschneiden, troc'hañ kroc'hen e bidenn d'ur paotr, gouvenañ e veskenn d'ur paotr ; [relij., merc'hed] eztroc'hañ ellig ur plac'h, gouvenañ he ellig d'ur plac'h ; 4. [mezeg.] die Vorhaut beschneiden, amdroc'hañ ar pod-mezenn, trodroc'hañ ar c'habell-kalch' ; 5. krennañ, strishaat, tailhañ ; 6. [elektronik] digerniañ ; ein elektrisches Signal beschneiden, digerniañ un arhent tredan.

Beschneiden n. (-s) : 1. *Beschneiden der Bäume*, diskourrañ g., diskoultrañ g., diorblîñ g., divarr g., benerez g., benadur g., benañ g., divarrerez g., dic'harzherezh g., diorblañ g., divrankañ g. ; 2. [elektronik] digerniañ g.

Beschneider g. (-s,-) : 1. troc'her g. ; 2. [gwez] diskourrer g., diorbler g., diskoultrer g. ; 3. [relij., paotred] amdroc'her g.,

gouvener g. ; 3. [relij., merc'hed] eztroc'her g., gouvener g. ; 5. [pezhioù moneiz] krenner g. [*liester krennerien*].
Beschneidung b. (-,-en) : 1. krennadar g., krennañ g., troc'h g., troc'hadenn b., troc'hadur g., troc'herezh g., skej g., skejadur g., skejadenn b., diskoultrañ g., divarrerezh g., dic'harzherezh g., tailh b., gweltreañ g. ; 2. [relij., paotred] amdroc'h g., amdroc'hadur g., trodroc'h g., trodroc'hadur g., gouvenadenn b. ; [relij., merc'hed] eztroc'h g., gouvenadenn b. ; *pharaonische Beschneidung*, gwriadur diweuz ar c'hourzh g., fibladur g., fibliñ g. ; 3. strishadur g. ; 4. [filmoù] dastroc'h g., didroc'hañ g. ; 5. [elektronik] digerniañ g.
Beschneidungsrituale ls. : [relij.] lidoù gouvenař ls.
Beschneidungsrückstände ls. : [louza.] diskoultrou ls.
beschneien V.k.e. (hat beschneit) : erc'hekaat.
beschneit ag. : erc'hek, gooloet a erc'h.
Beschneigung b. (-) : 1. [hin] erc'hadur g. ; 2. erc'hekaat g.
Beschneigungsanlage b. (-,-n) : kanolioù-erc'h ls.
beschnitten ag. : 1. [relij., paotred] amdroc'het, trodroc'het, gouvenet ; *beschnittener Penis*, kalc'h dispourbellet g. ; 2. [relij., merc'hed] eztroc'het, gouvenet.
Beschnittene(r) ag.k. g./b. : 1. [relij., paotred] *ein Beschnittener*, ur paotr amdroc'het g., ur paotr trodroc'het g., ur paotr gouvenet g., un amdroc'hiad g. [*liester amdroc'hidi*] ; 2. [relij., merc'hed] *eine Beschnittene*, ur plac'h eztroc'het b., un eztroc'hiadez b.
beschnüffeln / beschnuppern V.k.e. (hat beschnüffelt / hat beschnuppert) : 1. musa, musat, museta, c'hweshaat, c'hwesha, c'hwesheta, ruflañ, frontal, fronañ, blasaat, frondiñ ; 2. [dre skeud.] furchal, furchata.
 V.em. **sich beschnüffeln / sich beschnuppern** (haben sich (ak.) beschnüffelt / haben sich (ak.) beschnuppert) : [chas] en em c'hweshaat.
Beschnüffeln n. (-s) / **Beschnuppern** n. (-s) : c'hweshadenn b., ruflevezh g.
beschönigen V.k.e. (hat beschönigt) : 1. stipañ, kinklañ, fichañ, afesonieñ, divilaat, fardañ, bravaat, bravikaat, koantaat, kaeraat, kenedekaat, propikat ; *etwas beschönigend ausdrücken*, c'hwekaat udb, dic'harvaat udb ; 2. disteraat, propikat, dreistkaeraat.
Beschönigung b. (-,-en) : bravadur g., propikadur g., dreistkaeraat g. ; *ohne Beschönigung*, hep kamambre, diardou, digomplimant, netra dreist, hep klask propikat an traoù ; *naive Beschönigung*, aeelouriez b.
beschopft ag. : bouchek, kribellek, kabellek, bechennek.
beschottern V.k.e. (hat beschottert) : meinañ, grozolañ ; *einen Weg beschottern*, meinañ un hent, grozolañ un hent ; *einen Weg erneut beschottern*, *einen Weg frisch beschottern*, adveinañ un hent, adc'hrozolañ un hent, grozolañ un hent a-nevez.
Beschottern n. (-s) : meinerez g., meinañ g., grozolañ g.
Beschotterung b. (-) : 1. [ober] meinerez g., meinañ g., grozolañ g. ; 2. [gwiskad] meinadur g.
Beschotterungsmaschine b. (-,-n) : [tekn.] grozolerez b. [*liester grozolerezioù*.]
beschränkbar ag. : bevennadus.
beschränken V.k.e. (hat beschränkt) : lakaat ur gloued da.
beschränken V.k.e. (hat beschränkt) : 1. bevennař, lezennař, termenař, bonař ; 2. krennañ, rouesaat, strishaat, lakaat ur maen-harz da, disteraat, bihanaat ; *die Ausgaben beschränken*, krennañ e zispignoù, krennañ war e zispignoù, krennañ war e zispignoù, bihanaat e zispignoù, bihanaat e brenaioù, tremen gant nebeutoc'h c'hoazh, emzioueriñ, arbenniñ e archant, moustrañ war e yaç'h, mont d'ar jol vihan,

justinañ ; *jemanden in seiner Freiheit beschränken*, krennañ frankiz u.b., strishaat frankiz u.b., stardañ e nask d'u.b., naskañ u.b., lakaat harz da frankiz u.b., lakaat ur maen-harz da frankiz u.b.

V.em. **sich beschränken** (hat sich (ak.) beschränkt) : *sich auf etwas (ak.) beschränken*, tremen gant udb hepmuiken, en em zerc'hel d'udb, en em gantañ en udb ; *sich auf das Wesentliche beschränken*, tremen gant ar pep retañ, en em zerc'hel d'ar pep pouezusañ, en em gantañ er pep pennañ ; *bei einer Operation übernimmt der Chirurg die aktive Rolle*, während der Patient sich auf die passive Rolle beschränkt, en un oberatadenn emañ ar roll oberiat gant ar surjian, ar roll gouzañvat gant ar c'hlañvour.

beschränkend ag. : bevennus, bevennat, ... harzañ, strishaus, ... strishaat, dilañsus.

beschränkt ag. : 1. skort, berr, berrek, tanav, treut, enk, skars, dister, divalav, difonn, just, justik, krak, strizh ; *örtlich beschränktes Phänomen, lokal beschränktes Phänomen*, anadenn spislechiet b. ; *er verfügt über einen beschränkten Wortschatz*, berr eo e c'heriaoueg ; *über beschränkte Mittel verfügen*, na vezañ bras e beadra, bezañ dister e beadra, na vezañ frank an traoù gant an-unan, na gaout nemeur a arc'hant, bezañ berr gant an arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan, bezañ berr en arc'hant, bezañ berr an arc'hant a zo gant an-unan etre e zaouarn, bezañ berrek gant an-unan, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr en e skeuliad, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ berr ar c'hog gant an-unan, bezañ berr ar vrouedenn gant an-unan, bezañ staget berr, bezañ teusk an traoù gant an-unan ; *beschränktes Monopol*, unwerzhouriezh amduek b. ; 2. bevennet, bevennek, strizhaet, harzek ; [kenw.] *Gesellschaft mit beschränkter Haftung* [G.m.b.H], kevredad bevennet e atebgezeh [KEBAT/K.B.A.] g. ; *auf etwas (ak.) beschränkt*, bevennet da udb ; [moull.] *beschränkte Auflage*, moulladenn bonnet b. ; [polit., istor] *beschränkte Monarchie*, unpenniezh kempouezet b. ; 3. [mat.] *beschränkte Schwankung, beschränkte Variation*, argemm bonnet g. ; 4. [dre skeud.] darsot, alvaon, divaoue, teuc'h a spered, berrspredet, ur spered berr a zen anezhañ, ur spered enk a zen anezhañ, ur spered chartet a zen anezhañ, ur spered teuc'h (skars, strizh, bac'h, skort) a zen anezhañ, berrgompren, bac'h da gompren, pout da gompren, bouc'h da gompren, stouvet, pout e spered, pout a spered, pouer a spered, ur spered pouer a zen anezhañ, ur spered goustad a zen anezhañ, lourt e spered, lourt a spered, ur spered besk a zen anezhañ, lourt a benn, berr e spered, speredet berr, enk e spered, strizh e spered, tuzum, divalav e spered, pounner a spered, gwan a spered, ur skiant verr a zen anezhañ, ul lastez hir e skouarn, tev e voned, tolloù talar en e benn, gorrek da gompren, strizhspredet ; *er ist beschränkt*, darsot eo, ur penn pout zo anezhañ, hennezh a zo berrwel, hennezh a zo ur spered besk a zen, ne ya ket herrus gantañ ; *beschränkte Ansichten haben*, bezañ berrwel a spered, kaout gleuroù, bezañ ur speredig bihan a zen, bezañ ur spered berr a zen, bezañ un den a spered enk.

Beschränktheit b. (-) : 1. strizhder g., berregezh b., berrentez b., berrenn b., primder g., primded b., rouezder g., dienez b., tanavder g., tanavded b. ; *Beschränktheit der Mittel*, berrentez a arc'hant b. ; 2. [dre skeud.] berrentez a spered b., amoedigezh b., bajanegezh b.

Beschränkung b. (-,-en) : bevennadur g., bevennerezh g., bevennař g., krennadar g., strishadur g. ; *sich Beschränkungen auferlegen*, ameniñ, tremen hep traoù 'zo,

dioueriñ traoū 'zo, krennañ e c'hoantoù, krennañ e zispignoū, mont dousikoc'h dezhi, chom hep kerziñ traoū 'zo ; *den Beschränkungen des Gesetzes unterworfen sein*, bezañ bevennet gant al lezenn en e wiroù hag en e frankiz ; *ohne Beschränkung auf Grund der Rasse, der Staatsangehörigkeit oder der Religion*, ne vern o gouenn, o broadelezh, pe o relijion. **beschreibbar** ag. : 1. deskriavadus, ... a c'heller deskrivañ ; 2. [stlenn.] enskrivadus ; *beschreibbare optische Platte*, kantenn luc'h enskrivadus b.

beschreiben V.k.e. (beschrieb / hat beschrieben) : 1. skrivañ war, enskrivañ ; *beschriebenes Blatt*, follenn bet skrivet warni b. ; *einen optischen Datenspeicher beschreiben, eine CD beschreiben*, enskrivañ ur gantenn luc'h ; 2. duañ ; *Papier beschreiben, duañ paper* ; 3. tresañ ; *mit den Armen eine Acht in der Luft beschreiben*, tresañ un eizh en aer gant e zivrec'h ; *das Flugzeug beschreibt Kreise über der Stadt*, kildroenniñ a ra ar c'harr-nij a-us kér, treiñ a ra ar c'harr-nij en oabl a-us kér ; *die Straße beschreibt einen scharfen Bogen*, treiñ krenn a ra ar straed, treiñ a-grenn a ra ar straed ; *der Fluss beschreibt einen großen Bogen um die Stadt*, ur pleg bras a ra ar stér dirak kér ; [mat.] *einen Kreis beschreiben*, tresañ ur c'helc'h ; 4. [dre skeud.] taolenniñ, taolennañ, deskriavañ, dezrevell, skeudenniñ ; *eine Landschaft beschreiben*, taolenniñ ur gweledva, deskriavañ ur c'horn-bro ; *ein Erlebnis beschreiben*, danevelliñ (dezrevell) un darvoud bennak, ober un dezrevell eus un darvoud bennak, ober un daolenn eus un darvoud bennak ; *beschreiben Sie mir mal den Hergang*, lavarit ho kont din diwar-benn an darvoud-se ; *das ist nicht zu beschreiben*, n'eus ger ebet evit taolenniñ an dra-se, dreistlavar eo kement-se, dilavaradus eo ; *das lässt sich nur schwer beschreiben*, diaes eo lavaret just petra eo ; *genau beschreiben*, spisaat, despizañ ; [mezeg.] *ein Krankheitsbild beschreiben*, deskriavañ ur c'hleñvedadur.

beschreibend ag. : skeudennadurel, ... deznaouiñ, dre skeudennadur, deskrivis, deskriavel, ... deskriavañ ; *beschreibender Erzähler*, deskriver g., taolenner g. ; [yezh.] *beschreibende Grammatik*, gramadeg deskriavañ b.

Beschreibung b. (-,en) : 1. taolennadur g., taolenn b., taolennad b., dezrevell b., danevell b., deskriavadeñ b., deskriavadur g., deskriavañ g., deskriavadeñ b., skeudennerezh g., skeudennadur g., depegn g. ; *kurze Beschreibung*, kurz gefasste *Beschreibung*, brastaolenn b., berrdaolenn b. ; *Reisebeschreibung*, dezrevell veaj b. ; *eine Beschreibung geben*, ober un dezrevell (eus), ober un danevell (eus), ober un daolenn (eus), taolenniñ, taolennañ, deskriavañ, dezrevell ; *das spottet jeder Beschreibung*, en tu all d'ar pezh a c'hell bezañ danevellet emañ, dreistlavar eo kement-se, n'eus ger ebet evit taolenniñ an dra-se ; *die Personenbeschreibung passt haargenau auf den Verdächtigen*, heñvel-mik eo ar gouselled ouzh an ditour hon eus bet ; [yezh.] *die Beschreibung des strukturellen Aufbaus der menschlichen Sprache*, deskriavadeñ strukturelour ar yezh g. ; 2. ardamez g., arouzennoù ls. ; *Beschreibung des Täters*, tresoù an torfedour ls. ; 3. P. deskriavadeñ b., displeg-implij g., notennig b., mod arverañ g.

Beschreibungsformular n. (-s,-e) : fichenn naouus b.

beschreiben V.k.e. (beschrie / hat beschrien) : 1. gwavrudañ, reiñ gwavrud da, fallgomz eus, binimañ ; 2. reiñ drougavel da, reiñ gwallavel da, bountañ ar gwallavel war, teuler ar gwallavel war, reiñ e vallozh da, skuilhañ mallozh war, milligañ, teuler ar barr war, strobinellañ, sordañ, sorsiñ, teuler ur sort war, drougavizañ, skeiñ, teuler an drougavel war, bountañ an

drougavel war, kilhañ, kelc'hiañ, lakaat dindan gazel-ge, gouestlañ [spered u.b.], barn, teuler breoū war.

beschreiten V.k.e. (beschrift / hat beschritten) : mont gant ; *einen Weg beschreiten*, mont gant un hent ; *den Rechtsweg beschreiten*, sezisañ ar justis, arhopañ al lez-varn, ober prosez, digeriñ ur prosez, boulc'hañ ur prosez.

Beschrieb g. (-s,-e) : [Bro-Suis] deskriavadel b.

beschriften V.k.e. (hat beschriftet) : 1. lakaat un enskrivadur war ; 2. tikedenniñ, skritellat ; *Einmachgläser beschriften*, tikedenniñ podoù-gwer-mir ; 3. engravañ, kizellañ.

Beschriften n. (-s) : 1. enskriverezh g. ; 2. tikedennerezh g., skritellerezh g. ; 3. engravañ g.

Beschriftung b. (-,en) : 1. enskrivadur g. ; 2. tikedennerezh g., skritellerezh g. ; 3. engravadur g.

beschroten V.k.e. (hat beschrotet) : krennañ, divarviñ, divarbekaat.

beschuhnen V.k.e. (hat beschuhet) : 1. botaouiñ, arc'henañ ; *beschuhet*, arc'henet ; *erneut beschuhnen*, advotaouiñ, adarc'henañ ; 2. houarnañ, houarnennañ, hernajiñ, houarnwiskañ, lakaat ur beg houarn ouzh.

beschuldigen V.k.e. (hat beschuldigt) : tamall, kareziñ, teurel ar garez war, teurel an tamall war, teurel ar bec'h war, teurel ar brall war, enkablañ ; *jemanden beschuldigen*, teuler ar garez war u.b., teuler ar digarez war u.b., kareziñ u.b., enkablañ u.b., kas un tamall ouzh u.b., teurel un tamall ouzh u.b., kas un tamall war u.b., teurel un tamall war u.b., teuler an tamall d'u.b., teuler ar vallin war u.b., lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b., teurel ar bec'h war u.b., teurel ar brall war u.b. ; *jemanden fälschlich beschuldigen*, *jemanden zu Unrecht beschuldigen*, kareziñ u.b. e gaoù, falstamall u.b., tamall u.b. e faos, tamall u.b. e gaou ; *einer strafbaren Handlung (gen.) beschuldigt werden*, bezañ ar bec'h war an-unan, bezañ tamallet ur felladenn d'an-unan, bezañ lakaet da gablus war ur felladenn, bezañ lakaet da gablus ag ur felladenn, bezañ lakaet da gablus d'ur felladenn ; *jemanden eines Verbrechens beschuldigen*, tamall u.b. a dorfed, tamall un torfed d'u.b. ; *beschuldigt werden*, bezañ tapet e kaoz ; *er wurde des Diebstahls beschuldigt*, tamallet e voe dezhañ bezañ laer, tamallet e voe a laeroñsi ; *jemanden der Lüge (gen.) beschuldigen*, ober ur gaouiad eus u.b., ober ur gaouiad gant u.b., lakaat u.b. da c'haouiad, tamall u.b. a c'haou (da vezañ gaouiad, da c'haouadiñ), tamall gevier (e c'hevier) d'u.b., ober ur penn gaouiat gant u.b. ; *sich selbst beschuldigen*, emdamall, en em damall, en em gareziñ ; *sich gegenseitig beschuldigen*, en em damall an eil egile ; *es fällt keinem leicht, sich selbst zu beschuldigen*, tenn eo en em damall.

Beschuldigte(r) ag.k. g./b. : enkabled g. [lester enklabidi], enklabledez b., tamallad g. [lester tamallidi], tamalladez b., den rebechet g., den tamallet g. ; *es sei denn, man gehört zu den nächsten Angehörigen des Beschuldigten*, nemet nes-tost e vefed d'an hini tamallet.

Beschuldigung b. (-,en) : tamalladenn b., tamallidigezh b., tamallerezh g., tamalladur g., tamall g., karez b., enkabladur g., enkablidigezh b. ; *gegenseitige Beschuldigungen*, emdamalloù ls. ; *Falschbeschuldigungen gegen jemanden erheben*, tamall u.b. e gaou, tamall u.b. e faos ; *eine Beschuldigung auf einen anderen abwälzen*, teuler war unan all, teuler ar digarez war unan all, skeiñ ar bec'h war unan all, skeiñ ar bec'h war kein unan all, teuler ar bec'h war kein unan all, teuler ar bec'h war unan all, teuler ar brall war unan all, teuler ar garez war unan all, kareziñ unan all, lakaat u.b. e gaou, lakaat ar gaou ouzh u.b., teuler ar gaou war u.b., teuler gaou war u.b., teuler an

tamall d'unan all, teurel un tamall war unan all, kas un tamall ouzh unan all, lakaat ar bec'h war unan all, en em ziskargañ diwar-goust unan all, en em zisammañ war unan all, lakaat ur mank bennak war gont unan all, lakaat ubd war gwall unan all ; *eine Schuld von sich abwälzen*, en em ziskargañ, en em zidamall, en em wennañ, en em gaeraat.

beschulen V.k.e. (hat eingeschult) : skoliata, skoliañ, skolaat.
Beschulung b. (-,en) : skoliadur g., skoliata g., skoliañ g.

beschummeln V.k.e. (hat beschummelt) : P. bilhiñ, flipat, bourdañ, bratellat, c'hwennat, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, lorbañ ; *jemanden um etwas beschummeln*, laerezh ubd digant u.b., skrapat ubd digant u.b., kemer ubd a-gildorn digant u.b., flipañ ubd a-gildorn digant u.b., rañvat ubd digant u.b., silc'hañ ubd digant u.b., razhañ ubd digant u.b., tuniñ ubd digant u.b.

V.gw. (hat beschummelt) : P. truchañ, ober truch, baratañ, meudikañ.

beschuppt ag. : skantek.

Beschuppung b. (-,en) : [loen.] skantadur g.

Beschuss g. (-es, Beschüsse) : [lu] bombezerezh g. mindrailherezh g., kanoliadur g., bombezañ g., bombezennañ g., mindrailhañ g., kanoliañ g., kanoliata g., tennadeg b. ; *sich unter Beschuss befinden*, bezañ tennet war an-unan ; *unter Beschuss nehmen*, bombezañ, bombezennañ, tennañ war, mindrailhañ, kanoliañ, kanoliata, leuskel tan war ; *unter Maschinengewehrbeschluss nehmen*, mindrailherezañ ; starker Beschuss, heftiger Beschuss, tennadeg stank (fonus) ha diastal b., tennou stank ls. ; *Beschuss mit schweren Artilleriegeschossen*, P. potarnaj g. ; *etwas unter Kanonenbeschluss nehmen*, kanoliañ ubd, tennañ gant ar c'hanol war ubd ; *etwas pausenlos unter Kanonenbeschuss nehmen*, kanoliata ubd.

beschütten V.k.e. (hat beschüttet) : skuilhañ war, fotañ war, fennañ war, fulilhañ war, stlabezañ war, lakaat war ; *den Tisch mit Milch beschütten*, skuilhañ (fotañ, fennañ, fulilhañ, stlabezañ) laezh war an daol ; *einen Weg mit Kies beschütten*, lakaat grouan war un hent, grozolañ un hent.

beschützen V.k.e. (hat beschützt) : gwareziñ, gwarediñ, goudoriñ, andoriñ, gwaskediñ, gwaskedenniñ, kledouriñ, diwall, diogelaat, difenn, skoazellañ, harpañ, sikour, disgwallañ, gwardoniañ, ober gwardoniezh war, kaeañ, gouarn, paeroniañ, mirout ; *jemanden vor etwas beschützen*, gwareziñ u.b. diouzh ubd, diwall u.b. ouzh ubd, diwall u.b. diouzh ubd, diwall u.b. rak ubd, difenn u.b. ouzh ubd, kaeañ u.b. ouzh ubd, gwarantiñ u.b. diouzh ubd, parañ ubd diwar u.b., treiñ un dañjer bennak a-ziwar u.b., distreiñ un dañjer bennak a-ziwar u.b., eveshaat u.b. diouzh un dañjer bennak.

beschützend ag. : gwarezus, ... gwarezer, ... gwareziñ.

Beschützer g. (-s,-) : gwarezer g., gwarezour g., gwaredour g., diwaller g., diwallour g., evezhiad g. [*liester evezhiaided*], mirer g., gwarant g. [*liester gwaranted*].

Beschützung b. (-) : gwarez g., gwarezerezh g., gwarezadur g., gwardoniezh b., diwall g., diwallerezh g.

beschwänzt ag. : lostek.

beschwätzen V.k.e. (hat beschwätz) : 1. *jemanden beschwätzen*, fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., klask dastum (klask korvigellañ) u.b. gant e gomzoù brav, klask dastum (klask korvigellañ) u.b. gant e gaoziou brav, forsiñ war u.b. gant komzoù brav, c'hoari war u.b., ober war u.b., kargañ war u.b., sorc'henniñ u.b., likaouiñ u.b., likaouiñ ouzh u.b., truchañ u.b., loavañ u.b., trufleñnat u.b., klask donobiñ u.b., klask laouriñ u.b., klask laourenniñ u.b., treinañ u.b., chafoulat u.b. ; *sich beschwätzen lassen*, bezañ donobet gant u.b., lonkañ

silioù (lostoù-leue, kañvaled, kelien, prun), plomañ kañvaled (kelien), lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennoù, bezañ dastumet (devet, gennet) gant komzoù brav u.b., mont diouzh kaozioù brav an dud, lonkañ (evañ, plomañ, treizhañ) kement gaou a lavarer, mont da heul ; 2. *etwas beschwätzen*, komz eus ubd.

Beschwätzer g. (-s,-) : loaver g., lorbour g., godiser g., distilhour g., kouloucher g., kañjoler g., likaouer g., milizenn b., kaozeer brav g., komzer brav g., den a lokañs g., komzer flour g., distager kaer g., beger mat g., teod kaer a zen g., sorc'henniger g.

Beschwer b. (-) / n. (-s) : 1. [dispredet] poan b., bec'h g., striv g., grevañs b., charre g., bourell b., bre g., trevelli g., poellad g., darbar g., diaester g., fred g., helebini b., mizer b. ; *viel Beschwer machte uns das Besteigen dieses Hügels*, micher a-walch'e oa bet krapañ gant an dorgenn-se, labour krapañ a oa bet gant an dorgenn-se, ur gwall grogad e oa bet krapañ gant an dorgenn-se, ur gwall reuz e oa bet krapañ gant an dorgenn-se, ni a oa koustet d'hor c'horf krapañ gant an dorgenn-se, un abadenn e oa bet krapañ gant an dorgenn-se, krapañ gant an dorgenn-se ne oa ket bet ullein debret, kavet hor boa da gochañ o krapañ gant an dorgenn-se, kavet hor boa da gochañ ouzh an dorgenn-se, kavet hor boa da gochañ gant an dorgenn-se, krapañ gant an dorgenn-se ne oa ket bet ur pardon, krapañ gant an dorgenn-se ne oa ket bet ur c'hoari, c'wezadennoù hor boa tapet o pignat gant an dorgenn-se, un torr-alan eo ar grapenn-se, un torr-anal eo ar grapenn-se, ar grapenn-se a zo ul laz, nag a boan krapañ gant an dorgenn-se ! ; 2. [gwir] gaou g.

Beschwerde b. (-,n) : 1. diaezamant g., poan b., bec'h g., striv g., grevañs b., charre g., bourell b., bre g., trevelli g., poellad g., darbar g., diaester g., fred g., helebini b., mizer b. ; *ohne Beschwerde*, ken aes ha tra, aes-kenañ, aezet-kaer, hep reiñ bec'h, evel un dudi, ken aes all, a-aes-vat, aes-ral, koulz all, ken bravik ha tra, brav-bras, propik, evel farz gant ar paotr kozh, evel toaz er forn, evel dour dre ur sil, hep poan ebet, war blaen, plaen evel an dis, plaen ha brav ; 2. [stumm lies nemetken] *Beschwerden*, poaniou ls., poan b., droug g., gwander g. ; *über Beschwerden klagen*, klemm gant un droug (gant ur boan) bennak, keinal gant un droug bennak, keinal (klemm) gant e zroug, damantiñ d'un droug bennak, klemm war e yec'hed ; *Beschwerden haben*, kaout poan, bezañ diaes, bezañ sammet gant un droug bennak, bezañ sammet gant poaniou ; *ich leide unter Atembeschwerden*, diaezamant am bez o tennañ va alan ; *er leidet an Magenbeschwerden*, klañv eo gant an droug-kof, gant ar boan stomog emañ, trevari et eo en e gof, poan en deus e poull e galon, kalondev en deus, brevet eo poull e galon ; *er hat Gehbeschwerden*, ur gwall reuz e vez dezhañ bale, poan en devez o vale, pinijenn en devez o vale, gwe en devez o vale, mizer en devez evit bale, diaezamant en devez o kerzhet, dalc'het e vez da vale, harzet e vez en e gerzh, dalc'het e vez en e gerzh, deuet eo da vezañ peudek, ned a nemet a-ruz ; 3. [dre astenn.] *klemm* g./b., klemmadur g., klemmarc'h g., klemmarc'hadur g., klemmarc'hadenn b. ; *gegen jemanden Beschwerde einlegen*, gegen jemanden *Beschwerde einreichen*, gegen jemanden *Beschwerde erheben*, sevel klemm a-enep u.b. ; *einer Beschwerde stattgeben*, degemer ur glemm, degemer ur c'hemm, asantiñ d'ur c'hemm ; *ich habe ihm gegenüber Beschwerden vorzubringen*, abegoù am eus a-enep dezhañ ; *die Beschwerden eines einzigen Lesers können doch nicht Grund genug sein, um die ganze Aufmachung einer Zeitschrift zu ändern*, n'eus ket tu da dreñ doare d'ur gelaouenn evit kelo

ul lenner bennak hepken ; er hat immer irgendwelche **Beschwerden**, bepred e vez o klemm, klemm-diglemm a ra dalc'hat, klemm a ra dalc'hat, ne ra ken nemet klemm, ur revr war wigour a zo anezhañ, emañ atav o wigourat, e erbediñ a zlefed da sant Diboan, klemm-klemm eo, klemm-diglemm eo, pebezh klemm-klemm ! kest-kest eo, kunuc'henniñ a ra evit kement bramm 'zo tout, ne ro ket ur peoc'h gant e glemmicherezh, ne baouez ket a ober e druantoù, ne baouez ket a druantal, hennezh a vez ordinal o truantal, ne baouez ket gant e yezhouù fall, aesoch eo klemm evit kaout poan ; 3. [gwir] **a)** azgalv g., azgalvadenn b., amoug g. ; **Beschwerde einreichen**, **Beschwerde einlegen**, **Beschwerde führen**, goulenn amoug ; **b)** **Beschwerde gegen jemanden einreichen**, **Beschwerde gegen jemanden einlegen**, **Beschwerde gegen jemanden führen**, lakaat (ober, sevel) klemm a-enep u.b., sevel keinad ouzh u.b., sevel un eriol, sezisañ ar justis, arhopañ al lez-varn, breutaat a-enep u.b.

Beschwerdebuch n. (-s,-bücher) : kaier ar c'hlemmoù g., marlh ar c'hlemmoù g., kaier ar c'hlempvanou g., marlh ar c'hlemmarc'hadennoù g.

Beschwerdeerhebung b. (-,en) : [gwir] **a)** azgalv g., azgalvadenn b., amoug g. ; **b)** arhop g., arhopadenn b.

beschwerdefrei ag. : diboan.

Beschwerdefrist b. (-,en) : termen evit sevel amoug g.

beschwerdeführend ag. : [gwir] klemmer ; die **beschwerdeführende Partei**, ar gevrenn glemmer b.

Beschwerdeführer g. (-s,-) : 1. klemmarc'hour g. ; 2. [gwir] reketer g.

Beschwerdeheft n. (-s-e) : kaier ar c'hlemmoù g., marlh ar c'hlemmoù g., kaier ar c'hlempvanou g., marlh ar c'hlemmarc'hadennoù g.

Beschwerdeschrift b. (-,en) : [gwir] **a)** azgalv g., azgalvadenn b., amoug g. ; **b)** arhop g., arhopadenn b.

Beschwerdeweg g. (-s,-e) : argerzhad azgervel g.

beschweren V.k.e. (hat beschwert) : 1. lastrañ, pounneraat, poutaat, lourtaat ; das Netz mit Bleikugeln beschweren, plomañ ar roued ; 2. lakaat diaes, sammañ, gwallsamman, pouenzañ pounner war, diaezañ, ifamañ, ampoezoniñ ; den Magen beschweren, chom war ar galon, sammañ ar stomog, lakaat diaes ar stomog, bezañ stambouc'hus d'ar galon, bezañ sammus d'ar stomog, bezañ kargus d'ar stomog, ober poan gof ; 3. [dre skeud.] jemandem das Gewissen beschweren, lakaat diaes koustiañs u.b., gwaskañ koustiañs u.b., sammañ koustiañs u.b., bec'hiañ koustiañs u.b., pouenzañ pounner war koustiañs u.b.

V.em. **sich beschweren** (hat sich (ak.) beschwert) : klemm, klemmarc'hañ ; sich über etwas (ak.) beschweren, klemm eus (ag, diwar-benn, diouzh, gant, war) udb ; sich über jemanden beschweren, klemm diwar-bouez u.b. ; dein Lehrer ist vorbeigekommen, um sich über dich zu beschweren, [dre eilpenn-ster e brezhoneg] bet eo da skolaer du-mañ o'ch ober da ch'hourch'menoù ; sich bei jemandem beschweren, gwikal d'u.b., klemm ouzh u.b., ober e glemm d'u.b., ober e glemmoù d'u.b. ; sie beschweren sich über die Höhe der Miete, klemm a reont e rankont paean re ger evit o feurm ; diese Leute, die sich dauernd beschweren, können einem auf die Nerven gehen, kazus e vez klevet an dud o klemm war gement tra 'zo tout, kazus e vez klevet an dud o klemm war gement bramm 'zo tout, torr-penn e vez an dud klemm-klemm, torr-penn e vez an dud klemm-diglemm ; sich darüber beschweren, dass, sich beschweren, dass, klemm e ...

beschwerend ag. : brevus, sammus, bec'hius, gwaskus, kargus.

beschwerlich ag. : poanius-bras, doanius, gloazus, diaes, drastus, tenn, hegazus, hegaz, hegas, chastreüs, brevus, terridik, sammus, bec'hius, gwaskus, kargas, skuihant, kruel, rouestlus, labourus, trevellus, strobus, pounner ; das Leben ist beschwerlich, kalet eo bevañ, start eo bevañ, start eo ar vuhez, pounner eo ar vuhez, tenn eo warnomp, ar bevañ a zo tenn ; früher war das Leben beschwerlicher, gwechall e oa fall ar bed ; jemandem beschwerlich fallen (werden, sein), bezañ dic'hrad ouzh u.b., arabadiñ (borodiñ, garchennat, trubuilhañ, diaezañ, kontroliañ) u.b., garchennat ouzh u.b., tarabazhiñ u.b., hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., ereziñ u.b., atahinañ u.b., trabasat u.b., ober trabas d'u.b., tregasiñ u.b., eogiñ u.b., darbariñ u.b., imoriñ u.b., inzrougiñ u.b., heskinañ u.b., gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., chifañ u.b., hegal ouzh u.b., hegañ d'u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., ober heg d'u.b., ober bisk d'u.b., hejañ e gerch d'u.b., lakaat droug en u.b., harellat u.b., siguriñ u.b., lakaat c'hwen e loeroù u.b., daoubenniñ u.b., terriñ e benn d'u.b.

Beschwerlichkeit b. (-,en) : 1. [liester ebet] poaniusted b. ; die **Beschwerlichkeit der Arbeit**, poaniusted al labour b. ; 2. [stumm lies nemetken] **Beschwerlichkeiten**, poaniou ls., diaezamantou ls., strafuilhou ls., strabouilhou ls., bulari g., enkter g., enkted b., kruelder g., kruelded b. ; die **Beschwerlichkeiten einer Reise**, poaniou (diaezamantou, strafuilhou, strabouilhou) ur veaj ls.

Beschwernis n. (-ses,-se) : poan b., diaezamant g., strafuilh g., strabouilh g., diaester g., enkter g., enkted b.

Beschwerung b. (-,en) : karg b., bec'h g., samm g., grevañs b.

beschwichtigen V.k.e. (hat beschwichtigt) : 1. sioulaat, habaskaat, peoc'haat, kuñvaat, dousaat da, afliñ, digrižañ, kompezañ, plaenaat, heñvelaat ar mennozhioù ; 2. [dre skeud.] jemandes Angst beschwichtigen, frankaat war u.b., disponatañ u.b., distrafuilhañ u.b. ; den Hass beschwichtigen, distanañ ar gasoni ; jemandes Zorn beschwichtigen, distanañ arfleu u.b., distanañ da soubenn u.b., distanañ kounnar u.b., terriñ e fulor d'u.b., terriñ e zroug d'u.b., kompezañ spered u.b., krennañ e ivinoù d'u.b., sioulaat u.b., habaskaat u.b., terriñ e gounnar d'u.b., tevel kounnar u.b., ameniñ buanegezh u.b., dousaat da fulor u.b., terriñ nerzh e gounnar d'u.b., kalmiñ u.b., damesaat u.b., abafin taeroni u.b., afliñ u.b., divroc'hañ u.b. ; ich werde ihn schon beschwichtigen, me a raio dezañ ameniñ ; das Volk beschwichtigen, ameniñ ar bobl, distanañ ar bobl.

beschwichtigend ag. : sioulaus, sederaus, habaskaus, peoc'hius, peoc'hus, peoc'haus, distan, distanus, kalmijennus, c'hwekaus, skañvaus, kuñvaus, dousaus, dinec'hus ; beschwichtigende Worte, komzoù peoc'hus ls., komzoù sioulaus ls., komzoù sederaus ls., komzoù habaskaus ls. ; beschwichtigend eingreifen, sioulaat an traoù, habaskaat ar speredoù.

Beschwichtigung b. (-,en) : 1. peoc'hadur g., siouladur g., distan g. ; 2. [dre skeud.] disamm g. ; zur **Beschwichtigung meines Gewissens**, evit bezañ e peoc'h gant va ch'oustiañs, evit peoc'haat va ch'oustiañs, evit sioulaat va ch'oustiañs.

Beschwichtigungsformel b. (-,n) : gerienn sioulaat b., gerienn habaskaat b.

Beschwichtigungspolitik b. (-) : politikerezh sioulaat g., politikerezh habaskaat g.

beschwindeln V.k.e. (hat beschwindelt) : jemanden beschwindeln, flipat u.b., friponat u.b., bratellat (stranañ, bilhiñ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, punañ, korvigellañ) u.b., c'hwendat u.b., lorbañ u.b., kignat u.b., diennañ u.b., goro arc'hant digant u.b., sunañ u.b., ober yalch' diwar-goust u.b.,

ober godell diwar-goust u.b., gwallaň u.b., gaouiaň u.b., grevaň u.b., touzaň u.b., debriň u.b., diwadaň u.b., goro u.b. betek ar gwad, laerezh u.b., strobinaň u.b., sklankenniň, sklankal.
beschwingen V.k.e. (hat beschwingt) : 1. askellekaat ; 2. [dre skeud.] birvidikaat, entanaň, birvilhaň, lakaat da dridal, lakaat da virviň, trelataň, broudaň, reiň laňs da, reiň berv da, reiň startijenn da.

beschwingt ag. : 1. askellek, eskellek, divaskellek ; 2. [dre skeud.] goursavet, entanet, tomm, birvidik, gant jourdoul, birvih ennaň, startijenn gantaň, leun a vegon, lusk gantaň, fou, fou dezhaň, fringus, dizoac'het, skaňvik e gerzh, mistr, skaň e droad, skaň e zivhar, mibin a droad, skaň da redek ; *beschwingten Fußes*, evel o nijal, war droad kaer / war e droad kaer (Gregor), evel un heizez, skaň evel ur c'harv, a gammelou mibin, a-zoug-kamm, treid skaň dezhaň/dezhi, mibin a droad ; *sie läuft beschwingten Schritten davon*, redek a ra kuit evel un heizez - redek a ra kuit, treid skaň dezhi - redek a ra kuit, mibin a droad - redek a ra kuit a gammelou mibin ; *beschwingte Musik*, sonerezh laňsus g. ; *beschwingt tanzen*, daňsal evel ur bizenn, daňsal plaen.

Beschwingtheit b. (-) : jourdoul g., begon g., laňs g., startijenn b., fringantiz b., kasentez b., deltu g., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigez b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., laouender g., laouended b., laouenidigez b., drantiz b., dranted b., dranter g., drevded b., drevder g., drevidigez b., gaeded b., gaeder g., gaederi b., gaeoni b., gardisted b., gardister g., gwived b., gwivder g., jousted b., jolisted b., friantiz b.

beschwipst ag. : damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhevzv, tarvezv, luron, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, damdomm dezhaň, tommedik dezhaň, evedik dezhaň, digadao, kazeg, hanter gazeg, goudommet, loufok, ar ouenn gantaň, erru gleb e c'henou, ur banne e-barzh e fas, suilhet, penndommet, tommet, laňset, lanson, mav, abafet, a-strew, badaouet, chokolad, tomm e glipenn, saňson ; *immer beschwipst*, mezdivezv, dalc'hmat goret e forn ; *er ist beschwipst*, digadao eo, loufok eo, kazeg emaň, hanter gazeg emaň, goudommet eo, bez' emaň ar ouenn gantaň, erru eo gleb e c'henou, erru eo lous e fri, ur banne a zo e-barzh e fas, tommaet eo dezhaň, tomm eo d'e benn, tomm eo d'e fri, suilhet eo, badaouet eo, laňset eo, abafet eo, tomm eo e glipenn, ur banne a zo dindan e fri, ur banne a zo warnaň, savet eo e vanne d'e benn, trenk eo e doull, hennezh en deus ur mouchig avel en e letern, damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhevzv, tarvezv, luron, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, lanson, mav, chokolad, penndommet) eo, emaň a-strew, damdomm eo dezhaň, evedik eo dezhaň, tommedik eo dezhaň ; *ich bin zwar beschwipst, aber noch lange nicht besoffen*, mard on drev, ned on ket mezv.

beschwören V.k.e. (beschwor / hat beschworen) : 1. touiň ; *seine Aussagen vor Gericht beschwören*, touiň dre (war) e le ez eo gwir e desteni ; *die Verfassung beschwören*, touiň war al lezenn-diazez, touiň war al lezenn vonreizh ; 2. [dre heňvel.] aspediň, gourfediň ; *jemanden beschwören*, von etwas abzulassen, pediň hag aspediň u.b. da chom hep ober udb ; 3. [dre astenn.] chalmiň, teogiň, stoliaň, breganaň ; *einen Besessenen beschwören / den Teufel beschwören*, argas an diaoul eus ur c'horf perc'hennet gantaň, stoliaň an diaoul, stoliaň u.b. evit argas an diaoul eus e gorf, enderc'hel an droukspered da zilezel ur c'horf perc'hennet gantaň (Gregor) ; 4. reiň drougavel da, reiň gwallavel da, bountaň ar gwallavel war, teuler ar

gwallavel war, reiň e vallozh da, skuilhaň mallozh war, milligaň, teuler ar barr war, strobinaň, sordaň, sorsiň, teurel ur sort war, drougavizaň, skeiň, teurel an drougavel war, bountaň an drougavel war, kilhaň, kelc'hiaň, lakaat dindan gazel-ge, barn, gouestlaň [spered u.b.], teuler breou war ; *die Dämonen beschwören*, gervel an drouksperedou ; 5. eňvorïň, degas koun eus, dec'hervel [*pennrann dec'halv-*].

beschwören ag. : 1. aspedus ; 2. ... breganaň, ... chalmiň. **Beschwörer** g. (-s,-) : chalmer g., teoger g., boemer g., breganer g., diskonter g., sorser g., jodouin g., kelc'hier g., signer g., amboubal g.

Beschwörung b. (-,en) : 1. touadenn b., tou g. ; 2. aspedenn b., gourfed g. ; 3. [dre astenn.] *Beschwörung von Geistern*, argasidigez an drouksperedou g., stoliadur g. ; 4. garm-hud g., bregan g., bre g. ; *einen Mann durch Beschwörungen zum Beischlaf unfähig machen*, skoulmaň an akuilhetenn ; 5. eňvoridigez b., eňvoradur g., dec'hervel g.

Beschwörungsbuch n. (-s,-bücher) : agripa g., levr breganoù g.

Beschwörungsformel b. (-,n) : garm-hud g., bregan g., bre g., diskonterezh hud g., komzoù hud ls., gerioù hud ls., frazenn hud b., gerioù moliac'hus ls., komzoù moliac'hus ls., orezon b. ; *jemanden durch Beschwörungsformeln von einer Krankheit heilen*, diskontaň u.b. diouzh un droug bennak, kroaziaň u.b. klaňv ; *Beschwörungsformeln*, orezonoù ls., oremuzoù ls.

Beschwörungsgesang g. (-s,-gesänge) : bregan g.

Beschwörungsritual n. (-s,-e/-ien) : liderezh breganaň g., lidadur breganaň g., lid breganaň g.

Beschwörungsspruch g. (-s,-sprüche) : garm-hud g., bregan g., bre g., diskonterezh hud g., komzoù hud ls., gerioù hud ls., frazenn hud b., gerioù moliac'hus ls., komzoù moliac'hus ls., orezon b. ; *jemanden durch Beschwörungssprüchen von einer Krankheit heilen*, diskontaň u.b. diouzh un droug bennak, kroaziaň u.b. klaňv ; *Beschwörungssprüche*, orezonoù ls., oremuzoù ls.

Beschwörungstanz g. (-es,-tänze) : daňs breganaň g.

beseelen V.k.e. (hat beseelt) : 1. lakaat buhez e, buhezeakaat, bevaat, enaouiň ; 2. awenaň, buhezaň, enaouiň, broudaň, atizaň, kefluskaň ; *von einem frommen Eifer beseelt*, lusket gant gred e feiz, broudet gant fo ar feiz, lusket gant ur feiz virvidik, buhezet gant ur feiz virvidik ; *von einem tiefen Respekt vor seinem Volk beseelt*, awenet e don e askre gant ur gwir doujaňs evit e bobl ; *der Tod ihres Vaters hat sie mit Traurigkeit beseelt*, marv he zad a enaouas tristidigez vras enni.

besegeln V.k.e. (hat besegelt) : 1. terkaň gant gouelioù, aveiň gant gouelioù ; *ein Schiff besegeln*, terkaň (aveiň) ur vag gant gouelioù ; 2. [dre astenn.] *eine Strecke besegeln*, ober ur pennad hent (un herrad, un hentad) dre lién.

Besiegelung b. (-) : 1. gouelioù ls., goueliadur g., lien g., liengouel g. ; 2. [morioù] an treuziň a-ouel g.

besehen V.k.e. (besieht / besah / hat besehen) : sellet pizh ouzh ; *Bilder besehen*, sellet ouzh skeudennoù.

Anv-gwan verb **besehen** : *bei Licht(e) besehen*, pa vez sellet outaň ouzh goulouù an deiz.

V.em. : **sich besehen** (besieht sich / besah sich / hat sich (ak.) besehen) : *sich im Spiegel besehen*, sellet ouzh e gorf (ouzh e vizaj) en ur melezour.

beseichen V.k.e. (hat beseicht) : troazhaň ouzh, troazhaň war, staotaň ouzh, staotaň war.

beseitigen V.k.e. (hat beseitigt) : 1. tennaň kuit, lemlel, dilemel, raskaň, skarzhaň, karzhaň, remediaň ouzh ; *Schwierigkeiten beseitigen*, plaenaat diaesterioù, renkaň diaesterioù 'zo, kompezaň diaesterioù 'zo, dont a-benn eus diaesterioù 'zo,

troc'hañ ar skoulm, skarat ur gudenn, reiñ un disentez da gudenoù 'zo, reiñ lamm da ziaesteriou 'zo, frankaat gant diaesteriou 'zo ; alle Hindemisse beseitigen, bezañ trech d'an holl gontroliezhou ; die Verstopfung im Waschbecken beseitigen, distoc'hañ ar gwalcheris, distankañ ar gwalcheris, distouvañ ar gwalcheris, karzhañ stouv ar gwalcheris, skarzhañ stouv ar gwalcheris ; die Verkehrsstauungen im Stadtzentrum beseitigen, distoc'hañ kreiz-kér ; Unkraut beseitigen, lazhañ al louzeier fall, tennañ al louzoù, ch'hwennat, dilouzaouiñ, dilouzaouañ an douar, dilastezañ an douar, dizouarañ al louzoù fall, dichaosiñ al louzoù fall, diframmañ al louzoù fall diouzh an douar, lazhañ ar c'hagn ; die Disteln auf einem Grundstück beseitigen, diaskolañ un dachenn ; ein Übel beseitigen, diwriziennañ (terriñ war) un droug bennak, kas un droug bennak da get, remediañ ouzh un droug bennak, bezañ trech d'un droug bennak, kaout al levezon war un droug bennak, diouennañ un tech fall, diwriziennañ da distrujañ ur pleg fall (Gregor), heskiñ mammenn un tech fall bennak, dibennañ ur si fall bennak, lemel ur pleg fall ; errichten und beseitigen, ober ha dizober, sevel ha disevel ; 2. lazhañ, distrujan, anulliñ, enulliñ, riñsañ ; diese Krankheit kann auch anders beseitigt werden, gallout a c'haller lazhañ ar c'heñved-se e-giz-all c'hoazh ; die Pest beseitigen, harluañ ar vosenn a-douez an dud, harluañ ar vosenn a-vetou an dud ; jemanden beseitigen, reiñ e gont (e stal, e lod) d'u.b., ober e stal d'u.b. (ouzh u.b.), reiñ e stal ouzh u.b., ober e lod d'u.b., tortañ u.b., ridañ e doull d'u.b., lazhañ mik u.b., lazhañ moust u.b., pakañ u.b., ober e varv d'u.b., ober e jeu d'u.b., ober e afer d'u.b., dichastañ u.b., distrujañ u.b., enulliñ u.b., anulliñ u.b. ; Schädlinge beseitigen, diouennañ loened noazus, dinodiñ loened gwaster ; den Müll beseitigen, a) kaout an dizober eus al lastez, distrujañ al lastez, luduañ al lastez ; b) skarzhañ kuit al lastez, karzhañ kuit al lastez ; Tierkadaver mit ungelöschem Kalk beseitigen, lakaat raz-bev war korfoù loened marv evit kaout an dizober anezho.

Beseitigen n. (-s) / **Beseitigung** b. (-) : 1. lamidigezh b., lamedigezh b., torridigezh b., torradur g., freuzidigezh b. ; das Beseitigen einer Verstopfung, an distoc'hadur g., an distoc'hañ g. ; Ziel der Kommunisten ist die Beseitigung des Kapitalismus, diskar ar reizhad kevalaour eo pal ar gomunourien ; Beseitigung der Zölle, torridigezh an tailhou maltouterezh b., lamidigezh ar gwirioù maltouterezh b. ; [bred.] Beseitigung der Widerstände, lamidigezh an harzderiou b. ; 2. lazhidigezh b., lazherezh g., lazhadenn b.

Beseitiger g. (-s,-) : die Macher und die Beseitiger, an oberourien hag an dizoberourien.

beseligen V.k.e. (hat beseligt) : boemañ, bamriñ.

Besen g. (-s,-) : 1. skubell b. [liester skubelloù, skubilli], skubelenn b., balaenn b. ; Federbesen, balaennig-plu b. ; einen Stiel an einen Besen setzen, einen Besen mit einem Stiel versehen, troadañ ur skubellen, lakaat un dreujenn d'ur skubellen, fustañ ur valaenn ; den Stiel eines Besens abnehmen, didroadañ (distroadañ, difustañ) ur skubellen ; der Stiel des Besens geht ab, distroadañ a ra ar skubellen ; Aufstecken eines Stiels auf einen Besen, Anbringen eines Stiels an einen Besen, troadadur ur skubellen g. ; stell den Besen an die Wand, harp ar skubellen er voger, harp ar skubellen ouzh ar voger ; 2. [dre skeud.] mit eisernem Besen auskehren, reiñ un taol skub, reiñ un taol balaenn, reiñ ar skar (o sac'h) da dud 'zo, ober ur skub d'udb ; ich fresse einen Besen, wenn es nicht wahr ist, laouen e vefen da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir ! pe e vin dall ! daonet e vin ma n'eo ket gwir ! me a vo daonet ma n'eo ket

gwir ! va gouzoug war ar pillos (war ar pilgos) ma ne lavaran ket ar wirionez ! kroug m'am dougo ma ne lavaran ket ar wirionez ! me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir ! ra vin dall (d'an diaoul da'm lonkañ) ma ne lavaran ket ar wirionez ! gwir eo kement-se pe me vez manac'h ! ; ich fresse einen Besen, dass er es nicht schafft, deomp klaoustre ne zeuio ket a-benn eus e daol, deomp e klaoustre ne zeuio ket a-benn eus e daol, klaoustre ne zeuio ket a-benn eus e daol, pariañ ne zeuio ket a-benn eus e daol, kroañ a baefen deoc'h ma teu a-benn eus e daol, me a bari n'eo ket kap d'an dra-se, pariañ n'eo ket kap d'an dra-se ; jemanden auf den Besen laden, kas u.b. warbouez e fri, kas u.b. diwar-bouez e fri, kas u.b. dre benn (dre veg) e fri, kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ d'u.b. da grediñ du e-lec'h gwenn, reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., lakaat da grazañ, reiñ kelien (kañvaled, pouc'hennou, siliou, lostou leue) da lonkañ d'u.b., kontañ poulc'hennou d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., finesiñ ouzh u.b., tennañ siklezonoù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, hooperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouc'hiñ, punañ, tizhout, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum) u.b., klaviañ u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louamiñ u.b., kouilhonij u.b., gwerzañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henou, tremen lost al leue dre c'henou u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., fritañ naered e-lec'h siliou d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b. ; 3. [kr-l] neue Besen kehren gut, matez nevez da'z ti pa zeuio, kement a deir a labouro - ouzh an nevezenti e vez sell atav - sellet e vez atav ouzh an nevezenti ; 4. [dre skeud.] rachouzell b., keben b., kegin b., sarpartez b., bitrañsenn b., perseval b., gwesped str., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., kevnidenn b., gwrac'h b., pig-sperm b., tarzhigell b., yar b., dañvadez b., ebeulez b., paborez b., kozh lorgnez b.

Besenbinder g. (-s,-) : skubeller g.

besenförmig ag. : a-stumm gant ur skubellenn, stummet evel ur skubellenn, e doare ur skubellen, e doare skubellennoù, a-zaore gant ur skubellenn, a-zaore gant skubellennoù, a-seurt gant ur skubellenn, a-seurt gant skubellennoù.

Besenhändler g. (-s,-) : skubeller g.

Besenheide b. (-) : [louza.] brug str.

Besenammer b. (-,-n) : armel ar skubellennoù b.

Besenkorn n. (-s) : [louza.] sorgo str.

Besenkraut n. (-s,kräuter) : [louza.] huellenn-wenn b., avron str., louzaouenn-an-draen b., louzaouenn-sant-Yann b.

besenrein ag. : bet naetaet, bet kempenet.

Besenschrank g. (-s,-schränke) : armel ar skubellennoù b.

Besenstiel g. (-s,-e) : treujenn skubellen b., treujenn valaenn b., trojenn valaenn b., troad skubellen g., fust skubellen g.

Besenstrich g. (-s,-e) : taol skubellen g., taol skub g., taol balaenn g., skub g.

Besenwagen g. (-s,-) : [sport] karr-skubellen g., karr baledale g. ; [dre skeud.] den Besenwagen spielen, serriñ an tachoù.

besessen ag. : 1. goubozitet, perc'hennet gant an diaoul, pozitet gant an droukspered, kemeret gant an droukspered, dalch'et gant an droukspered, satanazet, diaoulet, drouksperedet, nasket, sorc'hennet, darvredet ; vom bösen Geist besessen sein, vom Teufel besessen sein, bezañ diaoulet, bezañ satanezet, bezañ dalch'et gant an droukspered, bezañ perchennet gant an diaoul, bezañ pozitet gant an

droukspered, bezañ kemeret gant an droukspered, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ itrikuñ an diaoul en e gorf, bezañ gwidre an diaoul en e gorf, bezañ krog an diaoul en e revr, bezañ trelatet e spered gant an diaoul, bezañ diwar Baolig, bezañ diwar an diaoul, bezañ mab (boued, mevel, lakez, tamm, sac'h) an diaoul eus an-unan, bezañ mamm an diaoul anezhi ; 2. [dre skeud.] frenzezius, diaoulet, albac'hennek, atapiek, alteret, mac'hvredet, darvredet, p. sorc'hennet ; musikbesessen sein, bezañ paket preñv ar sonerezh, bezañ tapet preñv ar sonerezh, bezañ sot gant ar sonerezh ; wie besessen, evel pa vefe an diaoul en e gorf, evel pa vefe an droukspered war e dro ; er ist sexbesessen, gantañ n'eus ken soñj nemet feskenniñ, darvredet eo gant ar revr, mac'hvredet eo gant ar revr, sot eo gant ar revr, sorc'hennet eo gant ar c'hoari-daou, hennezh n'eo mat nemet da friantañ, trelatañ a ra gant an orged, klañv eo gant an orged, kroget eo gant an orged, kroget eo an orged ennañ, hemañ a zo leun a orged, klañv eo gant ar c'hin-c'han (gant ar c'hign-c'hagn), klañv eo gant ar c'hoant friko fourch, hemañ a zo orget war-lerc'h ar merc'hed, hennezh e vez atav an tan en e vazh ; er ist von diesem Gedanken besessen, nasket eo gant ar sorc'hennet, gant an debr-spered-se e vez atav, ne c'hall ket kaout peoc'h diouzh an debr-spered-se, an debr-spered-se ne ro peoc'h ebet dezhañ, ne zistag ket ar soñj-se diouthañ, ne lam ket ar soñj-se gantañ, n'eo ket evit kas e soñjou diouzh an dra-se, ar soñj-se a labour e spered, an debr-spered-se a vez atav o hegual ouzh e spered, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat en e benn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ en e benn, ar mennozh-se a zo o virviñ e spered, ar soñj-se a jahin e spered, ne c'hall ket tennañ e spered diwar ar soñj-se, n'emañ ket evit distagañ e soñj diouzh an dra-se, n'emañ ket evit argas ar soñj-se diwar e spered, n'eus nemet ar soñjenn-se en e benn, ne ya ket ar soñj-se diwar e spered, ne ya ket ar soñj-se digantañ, karget eo e spered gant ar mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnañ, sorc'hennet eo gant ar mennozh-se, debret e vez e spered gant ar soñj-se, n'en deus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, e spered a venn ober an dra-se, ar soñj-se a chom peg ouzh e galon, ar soñj-se a chom peg outañ, P. an debr-spered-se a ya da greviñ anezhañ ; besessene Therapieweiterführung, arloup yac'hadel g. ; sie war von dem Gedanken besessen, ihre Mutter wiederzusehen, sorc'henn he mamm a oa warni, sorc'hennet e oa gant ar c'hoant da welet he mamm, n'he doa ken c'hoant nemet gwelet he mamm en-dro, honnezh a venne gwelet he mamm en-dro.

Besessene(r) ag.k. g./b. : 1. [relij.] diaouleg g. [liester diaouleien], diaoulegez b., unan an diaoul en e gorf g., unan an diaoul en he c'horf b., P. sach-an-diaoul g. ; die Besessenen exorzisieren, stoliañ an diaouleien, argas an droukspered eus korf an diaouleien ; 2. gredeg g. [liester gredeien], margredour g., diboellgredeg g. [liester diboellgredeien], diboellgredenner g., strizhkredennour g., gredalfoeg g. [liester gredalfoeien], baraneg g. [liester baraneien], dalc'hiad untuet (diampleg, untuek, divrall) g., dalc'hiad taer-ruz g., dalc'hiad bervus g., dalc'hiad re entanet g., dalc'hiad trelatet g. ; 3. [dre skeud.] albac'hennet g., atapier g. ; 4. [bred.] darvreded g. [liester darvredidi].

Besessenheit b. (-) : 1. [relij.] perc'henniezh gant an diaoul b. ; 2. albac'henn b., sorc'hennerezh g., sorc'henn b., darvred g., debr-spered g., heg g., balbori b., mac'hvennozh g., frenzi b., atapi g. ; das ist eine wahre Besessenheit, un heg eo, sorc'hennet da vat eo, ne ya ket ar soñj-se diwar e spered, ne ya ket ar soñj-se digantañ, karget eo e spered gant ar

mennozh-se, ne ya ket ar soñj-se diwarnañ, sorc'hennet eo gant ar mennozh-se, ar mennozh-se a zo o virviñ e spered, bepred e vez ar mennozh-se o ribotat en e benn, bepred e vez ar mennozh-se o rodellañ en e benn, ar soñj-se a chom peg ouzh e galon, ar soñj-se a chom peg outañ, n'en deus ken c'hoant (mennad, dezev, youl) nemet d'ober an dra-se, n'eo atapiet nemet gant an dra-se ; 3. gredalfo g., baranegezh b.

besetzen V.K.e. (hat besetzt) : 1. ac'hubiñ ; die Zuschauer besetzen die Plätze, ac'hub eo ar plasou gant ar arvesterien ; voll besetzt, plas ebet ken ennañ, leun-klok, leun-tenn, leunkreñv, leun-barr, leun-kouch, leun-chouk, leun-blouk, leun-bloup, leun-mort, leun-rik, leun-chek, leun-bour, bourr-sank, bourr-stank, peurleun, barreun, barruhel ; diese Gaststätte ist dauernd voll besetzt, an ostaleri-se ne zileugn ket.

2. lakaat en e zalc'h, gouzer'hel, abuziñ, ac'hubiñ, mac'homiñ, perc'hennañ, tapout ; erneut besetzen, azgouzer'hel ; ein Haus besetzen, gouzer'hel un ti, aloubiñ un ti, skouatiñ, skwatiñ, skouatañ un ti, skwatañ un ti, abuziñ un ti, ac'hubiñ un ti ; widerrechtlich besetztes Haus, illegal besetztes Haus, skouat g., ti gouzalc'het enep al lezenn g. ; der Feind besetzte unser Land, hor bro a gouezhas e dalch'an enebourien, perc'hennet e voe hor bro gant an enebourien, gouzalc'het e voe hor bro gant an enebourien ; im 9. Jahrhundert wurde ein Teil der Normandie von den Bretonen besetzt, en IX^{et} kantved e perc'hennas Breizhiz darn eus Normandia ; [lu] eine Anhöhe besetzt halten, bezañ savlec'hiet war an uhel.

3. gwarnisañ a, gwarnisañ gant, marellañ a, steredenniñ a ; neu besetzen, adwarnisañ ; mit Pelz besetzen, feurañ, gwarnisañ gant ur foulinenn ; mit Borten besetzen, pasamantiñ, galofisañ ; mit Perlen besetzen, perlezennañ ; mit Pailletten besetzen, marellañ a bailhur, pailhurenniñ ; mit Pailletten besetzt, pailhurennek.

4. [c'hoariv] komedianeta ; die Rollen besetzen, reiñ pep a roll.

5. [c'hoari] brokañ war.

6. [loen.] peskedusaat, poblañ, neriñ (fdb) a besked, munusañ ; einen Teich mit Jungfischen besetzen, lakaat peskedigou en ul lenn, neriñ ul lenn a besked, peskedusaat ul lenn, munusañ ul lenn ; einen Fluss mit Fischbrut besetzen, peskedusaat ur stér ; einen Fluss erneut mit Fischbrut besetzen, adpeskedusaat ur stér ; das Besetzen mit Setzlingen, das Besetzen mit Jungfischen, das Besetzen mit Fischbrut, ar munusañ g., ar munusadur g., ar peskedusaat g., ar peskedusadur g.

Besetzer g. (-s,-) : gouzalc'her g., arme gouzerc'hel b.

besetzt ag. : 1. ac'hub, ac'hubet, miret, perc'hennet ; alle Plätze sind besetzt, n'eus ket mui a blas ; dieser Platz ist besetzt, ac'hub eo ar plas-mañ ; dieser Sitzplatz ist nicht besetzt, diberc'henn eo an azezenn-mañ ; besetzte Telefonleitung, besetzte Leitung, linenn ac'hubet b. ; 2. gwarniset a, garniset gant, marellet a, steredenet a ; mit Perlen besetzt, perlezennet ; ein mit Pailletten besetztes Kleid, ur vroz marellet a bailhur b., ur vroz pailhurennek b. ; am Rand mit Spitze besetzt, bevennet gant dantelez ; eine wohl besetzte Tafel, un daol druz b., un daol vat b., un daoliad druz b., un daol vouedek b., un daoliad veuzioù b., tinell vat b., un diazez a-feson g., ur pred boued eus ar gwellañ g. ; 3. aloubet, ac'hubet, gouzalc'het ; besetztes Gebiet, tachad ac'hubet g., takad aloubet g., tachad gouzalc'het g., tiriad aloubet g. ; [lu] eine Anhöhe besetzt halten, bezañ savlec'hiet war an uhel ; [gwir] widerrechtlich besetztes Haus, illegal besetztes Haus, skouat g., skwat g., ti gouzalc'het enep al lezenn g.

Besetztzeichen n. (-s,-) : [pellgomz] ton linenn achub g.

Besetzung b. (-en) : 1. gouzalc'h g., gouzalc'hadur g., gouzalc'herezh g., dalc'herezh g., dalc'hidigezh b., ac'huberezh g., perc'hennidigezh b., tapadur g. ; *erneute Besetzung*, azgouzalc'hadur g. ; *Hausbesetzung*, skouaterezh g., skwaterezh g., skouatiñ g., skwatiñ g., [gwir] gouzalc'h eneplezenn un ti g., gouzalc'herezh eneplezenn un ti g. ; *Fabrikbesetzung*, gouzalc'h ur greanti g., gouzalc'herezh ur greanti g. ; 2. [*'choariva*] a) komedianeta g. ; b) strolled g., skipailh g. ; *mit voller Besetzung*, gant ar strolled a-bezh, gant an holl c'hoarierien ; *Zweitbesetzung*, doubladurioù ls., doubladed ls., eilerien g., amsavidi ls., erlec'hidi ls., eilc'hoarierien ls. ; 3. gwarnisadur g. ; 4. [pesked] pobladur g., peskedusaat g. ; 5. [fizik] poblañs b. ; 6. [bred.] annodadur g., annodiñ g.

Besetzungsinvolution b. (-) / **Besetzungsumkehr** b. (-) : [fizik]
tuginadur ar boblañs q.

besichern V.k.e. (hat besichert) : [bank.] gwareziñ, goudoriñ ; mit Wertpapieren besicherte Leih*e*, prest ouzh teulioù g. ; eine Leih*e* mit Wertpapieren besichern, prestañ ouzh teulioù.

besichtigen V.k.e. (hat besichtigt) : 1. gweladenni^ñ, bizita^ñ; 2. ensellet ; 3. [lu] ober moustr / ober gwel / moustra^ñ (Gregor), ober gweladeg, ober gwelou^ñ ; 3. [gwir] verkauft wie besichtigt, gwerzhet evel-evel, gwerzhet 'vel'-vel.

Besichtigung b. (-en) : 1. gweladenn b., gwel g., gweled g., bizit g., tremenadenn b., gweledigezh b. ; 2. enselladenn b., ensellerezh g. ; 3. [lu] moustr g., gwel g., gweladeg b., gweloù ls., gweladell b. ; 4. [gwir] *Besichtigung an Ort und Stelle*, gweled-barn (Gregor) g.

Besichtigungstour b. (-,en) : baleadenn b. ; eine Besichtigungstour unternehmen, baleadenniñ.

Besichtigungszeiten ls. : euriouù gweladenniñ ls.

besiedeln V.k.e. (hat besiedelt) : trevadenniñ, entrevadañ, entrevadiñ, poblañ, tudañ, neríñ ; *dicht besiedelt*, poblet kaer / forzh poblet / stank ar bobl ennañ (Gregor), poblek, poblet stank, tudet stank, tudek, stank an dud ennañ ; *dünn besiedelt*, amdudek, ... n'eus nemeur a dud o chom ennañ, poblet rouez, tudet rouez ; *neu besiedeln*, adpoblañ ; *minder besiedelte Gebiete*, takadoù poblet nebeutoc'h ls.

Besiedelung b. (-,-en) / **Besiedlung** b. (-,-en) : trevadur g., trevadennerezh g., entrevadur g., pobladur g., poblidigezh b., tudidigezh b., poblañ g., tudañ g. ; *der Goldrausch hat die Besiedlung Kaliforniens begünstigt*, ar beilh war an aour a oa bet poplus evit Kalifornia.

Besiedelungsdichte b. (-) : stankted ar boblañs b., tudegezh b.

Besiedlungskolonie b. (-,-n) : trevadenn boblañ b.

besiegeln V.k.e. (hat besiegt) : 1. siellañ, kachediñ ; 2. [dre skeud.] *mit seinem Blut besiegeln*, siellañ gant e wad (Gregor) ; 3. kadarnaat ; 4. handalañ, kantqadiñ.

Besiegelung b. (-,-en) : 1. sielladur g., kachedadur g. ; 2. kadarnadur g. ; 3. handalañ g., kantgadiñ g.

besiegen V.k.e. (hat besiegt) : trech'ïñ, trech'ïñ war, trech'ïñ da, sourïñ war, faezhañ, terriñ, pilat, mazaouiñ, dornañ, gounit war, gounit an trech' war, bezañ trech' da, bezañ trech' war, bezañ sour da, kannañ, reiñ lamm da, bezañ disoc'h gant, kaout ar gounid war, kaout an tu-gounit war, pladañ, yostañ, kaout al levezon war, drouziwezhañ, flammañ, daoubenniñ, minmalañ, barrskubañ, riñsañ, dic'hastañ, klaviañ, razhañ, douarañ, ledañ ouzh torgenn, skeiñ ouzh torgenn, reiñ lamm da, lakaat war e c'henou, sec'hañ, kaout an tu war, kaout an tu kreñv war, kemer e greñv war, kemer an tu kreñv war, kemer an hol war, kaout e du war, talvezout war, bezañ barrek war, pakañ, peliat, dont a-benn eus ; *eine Armee besiegen, dic'hastañ un arme,*

douarañ un arme ; *wir können sie leicht besiegen*, tu 'zo da c'hounit brav warno ; *jemanden besiegen*, trec'hiñ u.b., trec'hiñ war u.b., bezañ trec'h d'u.b., kaout an tu-gounit war u.b. ; *seinen Gegner besiegen*, dont a-benn eus e enebour ; *sich selbst besiegen*, bezañ trec'h d'an-unan (war an-unan), trec'hiñ e youloù fall, trec'hiñ e dechoù, trec'hiñ war e c'hoantou, kaout al levezon war e youloù fall, bezañ war e du, dont war e du ; *besiegt werden*, kaout lamm, bezañ kannet, bezañ dornet ; *mit knappem Vorsprung besiegt werden*, bezañ tapet re verr just d'ar poent diwezhañ ; *einen Gegner, der doppelt so groß wäre wie ich, würde ich besiegen*, va daou vent a bilfen ; *du willst ihn besiegen, das kannst du gleich vergessen !* du willst ihn besiegen, das kannst du dir gleich abschminken ! evit bezañ trec'h dezhañ, e c'hellez sutal ! ; *der kleine Hund hatte den großen besiegt*, ar c'hi bihan en doa paket an hini bras, ar c'hi bihan en doa peliet an hini bras ; [sport] *die gegnerische Mannschaft endgültig besiegen*, kas ar skipailh enep d'an ifern ; *Borussia Dortmund hat VfL Bochum besiegt*, trec'h eo bet Borussia Dortmund da VfL Boc'hum ; *seine Gegner haushoch besiegen*, gounit diouzh sour, trec'hiñ brav-bras e gevezeren, dornañ a-blad e gevezeren, terkañ e gevezeren, kas e gevezeren e drougatred ; *sie wurden haushoch besiegt*, tapet o doa ul louzenn, tapet o doa ur pur, tapet o doa ur guchenn, distrilhet e voent brav ha kempenn, distrilhet e voent a-blad-kaer, paket o doa ur chupennad, tapet o doa ur skouarnad, tapet o doa o lip, paket o doa ur strilh, paket o doa un dornad, paket o doa un distrilh, lopet e voent, terket e voent, lakaet e voent war o genoù, degaset o doa ur penn leue d'ar gêr, distoket e voent, disparfoeltret e voent, krazet naet e voent, minmalet e voent, trec'het e voent treuz-ha-hed, roet e voe dezho un distres eus ar re wellañ, kaset e voent e drougatred, bazhataet e voent, pilet e voent, barrskubet e voent, peurdrec'het e voent, peurfaezhet e voent, dic'hastet e voent, klaviet e voent, razhet e voent, dornet a-blad e voent, drailhet e voent, frigaset e voent, diskolpet e voent, flastret rac'h e voent, lamm sonn o doe digant ar skipailh enep, paket o doa o zamm diganto, n'o doa graet nemet ur pleg, lakaet e voen lamm, roet e voe o lazhe dezho, dont ar reas ar c'hrogad da vezañ ur gwir beñse evito.

V.em. **sich besiegen** (hat sich (ak.) besiegt) : *sich selbst besiegen*, en em drec'hiñ.

besiegt ag. : koll, kannet, dornet, bet trec'het, bet faezhet, faezh, riñset, ouzh torgenn ; besiegt werden, kaout lamm, bezã kannet, bezã dornet ; mit knappem Vorsprung besiegt werden, bezã tapet re verr just d'ar poent diwezhañ ; die Krankheit war besiegt, maoutet e oa ar c'hleñived ; [sport] sie wurden haushoch besiegt, tapet o doa ul louzenn, tapet o doa ur pur, tapet o doa ur guchenn, distrilhet e voent brav ha kempenn, distrilhet e voent a-blad-kaer, paket o doa ur chupennad, tapet o doa ur skouarnad, tapet o doa o lip, paket o doa ur strilh, paket o doa un dornad, paket o doa un distriih, lopet e voent, terket e voent, lakaet e voent war o genou, degaset o doa ur penn leue d'ar gêr, distoket e voent, disparfoeltret e voent, krazet naet e voent, minmalet e voent, trec'het e voent treuz-ha-hed, roet e voe dezho un distres eus ar re wellañ, kaset e voent e drougatred, bazhataet e voent, pilet e voent, barrskubet e voent, peurdrec'het e voent, peurfaezhet e voent, dic'hastet e voent, klaviet e voent, razhet e voent, dornet a-blad e voent, drailhet e voent, frigaset e voent, diskolpet e voent, flastret rac'h e voent, lamm sonn o doe digant ar skipailh enep, paket o doa o zamm diganto, n'o doa graet nemet ur pleg, lakaet e voen lamm, roet e voe o lazhe dezho, dont ar reas ar c'hrogad da vezãñ ur qwir berise evito.

Besiegte(r) ag.k. g./b. : trec'had g. [*liester trec'hidi*], faezhiad g. [*liester faezhidi*], koller g. ; *wehe den Besiegen*, mallozh d'an drec'hidi, gwa d'an drec'hidi, mallozh d'ar faezhidi, gwa d'ar faezhidi, mallozh d'ar re drec'het, drouvallozh d'ar re faezhet, gwa d'ar re drec'het, gwa d'ar re faezhet.

besingen V.k.e. (besang / hat besungen) : 1. kanmeuliñ ; 2. [sonerezh] enrollañ ; eine CD mit Liedern besingen, enrollañ kanaouenrou war ur CD.

besinnen V.em. : **sich besinnen** (besann sich / hat sich (ak.) besonnen) : 1. en em soñjal, prederiañ, emzastum, en em zastum, diskenn en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), diskenn en e galon, diskenn e gouele e galon, diskenn en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), ober un dastum en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), antren en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), mont en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*), dirouestlañ e goustiañs, ober un enklask war e goustiañs, distreiñ ouch an-unan (*outañ e-unan, outi hec'h-unan h.a.*), ober un distro war an-unan (*warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.*), distreiñ da vammenn udb, poellañ, poelladiñ, poellata ; *sich nicht lange besinnen*, na chom da dermal, mont dichipot dezhi, na chom pell da dermal (da chipotal), mont dezhi hep keuz, na varc'hata d'en em deuler en dour ; 2. *sich eines anderen besinnen, sich eines Besseren besinnen, sich anders besinnen*, em zisvarn, dont d'an dosenn, dont d'ar gêr, cheñch soñj, cheñch mennozh, cheñch santimant, dibennadiñ, treiñ mennozh, treiñ meno, treiñ diwar e vennozh, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-ziwar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dont en-dro war e veno, lentaat, lentañ, treiñ kordenn, treiñ banniel, treiñ e bastell, dilezel ur mennozh, cheñch tu d'e grampouezhenn, treiñ diwar e vennozh, kemmañ soñj, dilezel ur mennozh, lentaat, lentañ, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; 3. *memoriñ, eñvoríñ, kounañ, kounaat, kaout soñj eus, derc'hel eñvor a (eus), derc'hel koun a (eus), derc'hel soñj a, derc'hel soñj eus, dont [udb] da soñj d'an-unan, dont [udb] da goun d'an-unan, dont [udb] da spered an-unan, dont [udb] e spered an-unan ; sich auf etwas besinnen, kaout (derc'hel) soñj eus udb ; ich kann mich nicht auf den Namen des damaligen Direktors besinnen*, n'em eus ket soñj ken eus anv an hini a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da soñj din eus anv an hini a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da goun din eus anv an hini a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket em spered piv a oa rener d'ar mare-se, ne zeu ket da'm spered piv a oa rener d'ar mare-se, lonket em eus anv an hini a oa rener d'ar mare-se ; *wenn ich mich recht besinne, ma 'm eus soñj mat, ma ne fazian ket.*

Besinnen n. (-s) : emsoñj g., imbroud g., imbrroundadur g., imbrrounderezh g., poellad g., poelladenn b., poellatarezh g., preder g., predererezh g., prederiañ g., prederiadur g.

besinnlich ag. : soñjus, prederiek, prederiet, berlobiet, kollet en e soñjou.

Besinnung b. (-) : 1. anaoudegezh b. ; *die Besinnung verlieren*, koll e anaoudegezh, kaout ur fallaenn, kaout ur sempladenn, mont an anaoudegezh digant an-unan, koll e skiant eus an-unan (*anezhañ e-unan, anezhi hec'h-unan h.a.*), semplañ, fatañ, dont da fatañ, fatikañ, fallaat, faganiñ, vaganiñ, frediñ, orvaniñ, tresmeñ, migañ, dont ur sempladenn (ur fallaenn) d'an-unan, kouezhañ e sempladurezh, kouezhañ e badoù, kouezhañ e paramoutig, kouezhañ en eterjidi, kouezhañ e barr, kouezhañ, sevel bec'h war an-unan, mont er bord all, ober ar marv-bihan,

mont d'an tu all, mont en tu all, chom semplet, yarañ, [evit an dud toc'hor] na ober mui alamant ebet, na anavezout mui den ; *wieder zur Besinnung kommen*, adkavout e anaoudegezh, en em adkavout, dont en e anaoudegezh, dont d'e stad, dont e santimant en-dro, dont eus e fallaenn, difatañ, disemplañ, difallañ, difallaat, difatikañ, divadaouiñ, divisorilañ, dialvaoniñ, difaganiñ, divaganiñ, divatorelliñ, diorvaniñ, divadañ, diabafiñ, dont e anaoudegezh d'an-unan, en em anavezout, dont d'e veiz en-dro, addont d'e veiz, addont, dont ar meiz d'an-unan en-dro, dont ar meiz en an-unan en-dro, dont d'en em intent, dont d'an-unan (*dezhañ e-unan, dezhi hec'h-unan h.a.*), dont en an-unan (*ennañ e-unan, enni hec'h-unan h.a.*) eus ur fallaenn, dont e-barzh, addont e-barzh, distreiñ e-barzh, distreiñ en an-unan, dont nerzh ha santimant mat d'an-unan, sevel distronket, distreiñ en an-unan ; *als er wieder zur Besinnung kam*, pa zeuas d'en em intent, pa zistroas e-barzh, pa zifallaas ; *jemanden wieder zur Besinnung bringen*, divadañ u.b., divadaouiñ u.b., disemplañ u.b., divaganiñ u.b., divatorelliñ u.b. ; *er hat die Besinnung verloren, semplet eo ; ich war nahe daran, die Besinnung zu verlieren*, darbet e oa din bezañ bet ur fallaenn, hogos e oa bet din fatañ, tost-kaer e oa bet din fatañ, war-hed un netra em bije bet ur fallaenn ; 2. skiant-vat b., skiant b., poell g. ; *wieder zur Besinnung kommen*, dont en e stern, dont d'an dosenn, dont d'ar gêr, diabafiñ ; *die Besinnung verlieren*, koll e skiant-vat, mont ar spered digant an-unan, dont e empenn da zivouedañ, mont e spered da stoupa, dont da vezañ gwrac'h, koll ar stor (e boell, e benn, e spered, e skiant, an norzh, an ardremez), koll e sterenn, koll ar Sterenn, treiñ e spered e dour, mont ar penn digant an-unan, pennfollin dall, mont dall ha mezv, koll mik e benn, mont e benn e gin, folliñ, pennsodiñ, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, sodiñ, breskenn, trelatañ, skañvbenniñ ; *jemanden wieder zur Besinnung bringen*, reizhañ u.b., degas meiz d'u.b. (en u.b.), plantañ skiant e penn u.b. (Gregor), lemel e sotoni diwar u.b. ; *vor Zorn die Besinnung verlieren*, bezañ dallet gant ar gounnar, bezañ stouvet e spered gant ar gounnar ; 3. prederiadur g., emsoñj g., emzastum g., dastum eus an den ennañ e-unan g., dastum en an-unan g., enklask war e goustiañs g., poellad g., poelladenn b. ; *jemanden zur Besinnung bringen*, mont ouch koustiañs u.b., degas u.b. ennañ e-unan, lakaat u.b. da zont ennañ e-unan.

Besinnungsaufsatz g. (-es,-sätze) : dezleadenn b., studiadenn b., displeg g.

besinnungslos ag. : 1. semplet, fatiket, hep e anaoudegezh, motet, miget, vaganet, faganet, fatet, fredet, orvanet, tresmeet, diveiz, ... n'en deus meiz ebet eus netra, aet e anaoudegezh digantañ ; 2. *besinnungslos vor Wut*, dallet e spered gant ar fulor, koabrennet e spered gant ar fulor, koc'hennet e spered gant ar fulor, dallet gant ar gounnar, aet er-maez anezhañ e-unan, fuloret naet, fuloret ruz, fuloret ran, fuloret mik, e gouez, diskiantet gant ar gounnar, ur fulor ennañ, war e varc'h, en imor santel, e gwalarñ, o walarniñ, o fuc'hañ gant ar vuanegezh, o fuc'hañ gant ar gounnar, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; *besinnungslos vor Angst*, diboellet, pennfollet dall, aet e benn e gin, kollet e benn gantañ gant an aon, kollet e boell gantañ gant an aon, o vreskenn, o froudañ, aet e breskenn, aet da vreskenn, o follañ, o seizhfoliañ, kollet mik e benn gantañ gant an aon, aet dall ha mezv gant ar spont.

Besinnungslosigkeit b. (-) : 1. sempladurezh b., sempladur g., semplaenn b., sempladenn b., fallaenn b., falladenn b., marv-bihan g., vaganadur g., dianaoudegezh b. ; 2. diveiz g., diskiantegesh b.

Besinnungstage ls. : [relij.] retred g./b., emzastum g., embregerezh spered g., pleustridigezh b. ; *an Besinnungstagen teilnehmen*, retrediñ, ober retred.

Besitz g. (-es) : 1. perc'hennadenn b., perc'henniezh b., perc'hentiezh b., kerz b., piaou g. ; *geistiger Besitz*, perc'henniezh lennegel b., gwirioù miret ls., leve g. ; *staatlicher Besitz*, perc'henniezh Stad b. ; *öffentlicher Besitz*, glad foran g. ; *von etwas Besitz ergreifen, etwas in Besitz nehmen*, kregiñ en udb, lakaat e grabanoù war udb, astenn e graban war udb, teurel e graban war udb, krabanata udb, kammañ e vizied war udb, lakaat udb en e zalc'h, lakaat udb en tu diouzh an-unan, perc'hennañ udb, kribañ madoù e nesañ, kenberc'hennañ udb, kemer udb en tu diouzh an-unan, sammañ udb, skrapañ udb, divorañ udb, plaouiañ udb, delc'her udb en tu diouzh an-unan, ober e rann eus udb, ober e lod eus udb, aloubiñ udb, ober e gerz eus udb, lakaat udb war e anv, kas udb gant an-unan, dont da vestr war udb ; *ein Löwe hatte von der Höhle Besitz genommen*, perc'hennet e oa ar c'havarn gant ul leon ; *im Besitz einer Sache sein*, perc'hennañ udb, bezañ udb war e anv, kaout udb en e anv, bezañ udb en e zalc'h, kaout udb en e zalc'h, kaout udb a-leve, bezañ udb en e gerz, kaout udb en e gerz, bezañ udb e piaou an-unan, piaouañ udb, devout piaou udb, bezañ piaou d'udb, kaout perzh en udb, bezañ perc'henn war udb (diouzh udb, d'udb) ; *im Besitz seiner vollen körperlichen und geistigen Fähigkeiten*, e barr e ampartiz, e-kreiz e ampartiz, en e wir wellañ ; *in den Besitz von etwas gelangen, in den Besitz von etwas kommen*, dont da berc'henn war udb, dont da gaout udb, dont da biaouañ udb ; *[sport] in den Besitz des Balles kommen*, pegañ er vell ; [relij.] *in den Besitz der Gnade gelangen*, opten ar c'hras, gouunit ar c'hras, tizhout ar c'hras ; *zu Besitz kommen*, dont un tamm mat a aez d'an-unan, bezañ lakaet en e aez, dont da zen-a-dra ; *jemanden aus seinem Besitz vertreiben*, diberc'hennañ u.b. diouzh e dra, lakaat u.b. er-maez eus e dra, lemel e vadoù digant u.b., kenkizañ u.b. ; *sich in den Besitz von etwas setzen*, perc'hennañ udb, aloubiñ udb, lakaat udb en tu diouzh an-unan, ober e rann (e gerz) eus udb., kribañ madoù e nesañ, lakaat udb war e anv ; *diese Inseln waren im Besitz der Spanier*, edo an inizi-se e dalc'h ar Spagnoliz, gouzalc'het e oa an inizi-se gant ar Spagnoliz, perc'hennet e oa an inizi-se gant ar Spagnoliz, an inizi-se a gleve ouzh ar Spagnoliz, an inizi-se a oa e piaou ar Spagnoliz ; [gwir] *Unveräußerlichkeit des Rechtes zum Besitz*, andiberc'hennadusted b. ; *mittelbarer Besitz*, perc'henniezh divarr b. ; *im eigenen Besitz befindlich, ... a-biaoua*.

2. miridigezh b., dalc'hidigezh b. ; *rechtmässiger Besitz von Waffen*, miridigezh armou hervez al lezenn b., dalc'hidigezh armou hervez al lezenn b. ; *Besitz mehrerer Ämter*, dastum-kargoù g.

3. [dre astenn.] *die Gesamtheit seines Besitzes*, e holl vadoù ls. ; *beweglicher Besitz*, madoù heloc'h ls., madoù annez ls. ; *unbeweglicher Besitz*, madoù diloc'h ls., madoù-font ls., madoù-batis ls., fontoù ls., leve-font g., douaroù-font (Gregor) ls., font g. ; *beweglicher und unbeweglicher Besitz*, madoù heloc'h ha diloc'h ls., leveoù ha dileveoù ls. ; *er verwaltet den Besitz seines Bruders*, merañ a ra madoù e vreur.

4. douaroù ls., damani b., domani g., domaniezh b.

Besitzanspruch g. (-s,-ansprüche) : [gwir] perc'hennaj g.

besitzanzeigend ag. : ... perc'hennañ ; [yezh.] *besitzanzeigendes Fürwort*, raganv perc'hennañ g., ger perc'hennañ g. ; *besitzanzeigendes Adjektiv*, adanv perc'hennañ g.

Besitzdenken n. (-s) : perc'hennusted g., perc'hennuster g.

Besitzeinweisung b. (-,en) : [gwir] perc'hennidigezh da-heul un disentez varnerez b.

besitzen V.k.e. (besaß / hat besessen) : 1. perc'hennañ, piaouañ, kaout war e anv, kaout en e zalc'h, kaout en e anv, bezañ perc'henn (war udb, diouzh udb, d'udb), bout piaou da, kaout, devout piaou ; *etwas besitzen*, perc'hennañ udb, bezañ udb war e anv, kaout udb en e anv, bezañ udb en e zalc'h, kaout udb en e zalc'h, kaout udb a-leve, bezañ udb en e gerz, kaout udb en e gerz, bezañ udb e piaou an-unan, piaouañ udb, devout piaou udb, bezañ piaou d'udb, kaout perzh en udb, bezañ perc'henn war udb (diouzh udb, d'udb) ; *er besaß drei Häuser*, tri a oa dezhañ a-leve ; *etwas vorübergehend besitzen*, bezañ udb gant an-unan ; *Aktien besitzen*, piaouañ kevrannoù ; *Güter besitzen*, kaout glad, kaout pinvidigezh, kaout danvez, kaout madoù, piaouañ madoù ; *er besitzt Ländereien*, ur bechad mat a zouar a zo dezhañ, perc'henn eo war ur gont a zouar, ur gont a zouar a zo war e anv, douaroù a zo war e anv (en e gerz), piaouañ a ra douar, douaroù font en deus a-leve ; *er besaß ein Stückchen Land*, ul lomm douar a oa dezhañ, ur pezhig douar a oa war e anv, un tamm douar en doa da veskañ ; *er besitzt keinen Fußbreit Boden*, n'en deus boem douar ebet war e anv, n'en deus meudad douar ebet war e anv ; *sie besaßen eine gute Farm*, ur verouri vat a oa ganto ; *er besitzt nur wenig Land*, berr eo an douar gantañ, gwall nebeut a barkeier a zo ouzh e atant ; *er besitzt kaum etwas*, n'en deus nemat a dra ; *als Bauer besitzt er drei Pferde*, ur menaj tri a gezeg a zo gantañ ; *mehrere Ämter besitzen*, berniañ kargoù, dastum kargoù, P. laerez poan ar re zilabour ; *sie besaß sieben- oder achthundert Franc*, die sie von ihren Eltern geerbt hatte, seizh pe eizh kant lur a oa chomet ganti war-lerc'h he zud ; *die Kirche besaß diese Ländereien*, perc'hennet e oa an douaroù-se gant an lliz, e piaou an lliz e oa an douaroù-se, apartanañs an lliz e oa an douaroù-se ; *obwohl sie schon allerhand besitzen, beklagen sie sich dauernd*, hag-eñ pegement a draoù o deus dija e vezont atav o klemm, torr-penn e vez an dud klemm-klemm, torr-penn e vez an dud klemm-diglemm ; *was einer besitzt, das will er behalten*, e dra a zo c'hwек da bep unan ; *alles, was sie besaßen, teilten sie mit den Armen*, kement o doa a rannent gant ar beorien, kement o doa a rannent ouzh ar beorien, kement o doa a lakaent boutin gant ar beorien, kement o doa a lodennent gant ar beorien, kement o doa a lodent gant ar beorien, kement tra o doa a oa daouhanter etre ar beorien hag i, kement o doa a ziourent d'ar beorien, kement o doa a ziourent gant ar beorien, holl o leve a ziourent d'ar beorien, rannañ a raent o madoù gant ar beorien ; 2. [dre skeud.] kaout ; *jeder Mensch besitzt einen individuell einzigartigen Körpergeruch*, pep den en deus ur c'hwec'h korf dioutañ e-unan, pep den en deus ur c'hwec'h korf dezhañ e-unan ; *Einfluss besitzen*, kaout pouez, dougen levezon ; *die Dreistigkeit besitzen, etwas zu tun*, kaout hardison (hardizhegezh) d'ober udb, bezañ divezh a-walch' evit krediñ ober udb, ober udb ken dijen ha tra, ober udb ken dichek ha tra, kaout a-walch' a gribell evit ober udb, kaout ar gobari d'ober udb, em hardishaat d'ober udb, krediñ hep mezh ober udb / kaout an divergontiz d'ober udb / kaout un tal divezh a-walch' evit ober udb / kaout un tal ken divezh evit ober udb (Gregor) ; *er besaß die Unverfrorenheit*, so etwas zu behaupten, aet e oa betek keit all, kredet en doa lavaret un hevelep komzoù, kredet en doa lavaret un hevelep diotajoù ; *er besaß die Unverfrorenheit*, so etwas zu tun, aet e oa betek keit all, kredet en doa ober un hevelep diotajoù, ar gobari en doa bet d'ober an dra-se, kribell en doa bet d'ober an dra-se ; *wer besitzt die Wahrheit ?* gant piv emañ ar wirionez ? ; *der besitzt keinen*

Funken Verstand, n'eus ket chomet ur c'hiřsenn boell gantañ, n'eus ket ur boulifrenn boell gantañ, n'eus ket ur vogedenn a boell gantañ, n'en deus ket ur begad spered en e glopenn, n'eus liv skiant-vat ebet gantañ, n'eus begad spered ebet en e glopenn, n'eus ket daou realad skiant en e glopenn, n'eus ket daou wennegad skiant-vat en e glopenn, n'en deus ket ur begad skiant-vat, n'en deus ket daou realad skiant-vat, hennez a zo ur skiant verr a zen ; *ein umfassendes Wissen über etwas (ak.) besitzen, ein umfangreiches Wissen über etwas (ak.) besitzen, ein breites Wissen über etwas (ak.) besitzen, umfassende Kenntnisse über etwas (ak.) besitzen, umfangreiche Kenntnisse über etwas (ak.) besitzen, breite Kenntnisse über etwas (ak.) besitzen*, kaout un anaoudegezh ampl eus ubd, kaout un anaoudegezh ledan eus ubd ; 3. kerzañ ; *ein Recht besitzen*, kaout ur gwir en e gerz, kerzañ ur gwir, bezañ ur gwir bennak en e zalc'h, gallout ober implij eus ur gwir bennak ; 4. [yeyhadur] perc'hennäñ g.

besitzend ag. : perc'henn, a dra ; *die besitzenden Klassen*, ar renkadoù perc'henn ls., renkadoù ar re binvidik ls., renkadoù ar biaouerien ls., renkadoù ar berc'henned ls., renkadoù an dud-a-dra ls., an dud-a-dra ls., an dud a-zanvez ls., an dud a-beadra ls.

Besitzentziehung b.(-,-en) : diberc'hennadur g., kenkizadur g., kenkizerezh g.

Besitzer g. (-s,-) : perc'henn g., piaouer g., mestr g., den en e dra g., den-a-dra g., den war e dra g., den en e beadra g. ; *vorübergehender Besitzer, dalcher g., dalc'hour g. ; unabsetzbarer Besitzer, perc'henn digemmus g. ; ohne Besitzer, diberc'henn ; er war Besitzer eines Hotels, hennez a oa leti gantañ ; der Weinbergbesitzer, mestr ar winieg g., perc'henn ar winieg g. ; Besitzer eines Ufergrundstückes, Uferbesitzer, perc'henn glannat g. ; [gwir] gutgläubiger Besitzer, piaouer feal g. ; bösgläubiger Besitzer, piaouer difeal g.*

besitzergreifend ag. : perc'hennus, krabanus ; *besitzergreifende Liebe, karantez perc'hennus b., karantez krabanus b. ; besitzergreifende Mutter, mamm berc'hennus b., mamm grabanus b. ; besitzergreifende Gefühle, santadoù perc'hennus ls.*

Besitzergreifung b. (-,-en) : perc'hennadenn b., perc'hennidigezh b., perc'hennadur g., perc'hennañ g., tapadur g., enkrog [war] g. ; *widerrechtliche Besitzergreifung, alouberez g., skraperez g., treuzpiaouañ g.*

Besitzgier b. (-) : perc'hennusted b.

Besitzklage b. (-,-n) : klemm a-zalc'h ouzh ar perc'hennaj g./b.

besitzlos ag. : dibourvez, dizanvez, divadoù, hep nep tra, hep tra ebet, didra ha didi.

Besitznahme b. (-,-n) : perc'hennadur g., perc'hennidigezh b., perc'hennadenn b., perc'hennañ g., tapadur g., enkrog [war] g. ; *unrechtmäßige Besitznahme, alouberez g., skraperez g., treuzpiaouañ enepreizh g.*

Besitznehmer g. (-s,-) : [gwir] gouzalc'hiaid g. ; *das Recht des ersten Besitznehmers, gwir ar gouzalc'hiaid kentañ g.*

Besitzschutz g. (-es) : [gwir] perc'hennaj g.

Besitzstand g. (-s,-stände) : akuizitadennoù ls., kaoudoù ls., peadra g., fred g.

Besitzstandsklausel b. (-,-n) : diferadenn gentelez h.

Besitzstörung b. (-,-en) : [gwir] brouilhes g., harz d'ar gwirioù perc'hennañ, harz d'ar perc'hennaj g.

Besitzsucht b. (-) : perc'hennusted b.

Besitztitel g. (-s,-) : teul perc'henniez g. ; *einen Besitztitel auf seine Kinder überschreiben, einen Besitztitel auf seine Kinder übertragen, eildougen un teul perc'henniez d'e vugale.*

Besitztum n. (-s,-tümer) : 1. perc'hennadenn b., perc'hennaduriou ls., douaroù ls., damani b., domani g., domaniezh b., apartanañs b. ; 2. madoù ls., glad g.

Besitzübertragung b. (-,-en) : treuzkas titlou perc'henniez g.

Besitzung b. (-,-en) : 1. perc'hennadenn b., perc'hennaduriou ls., douaroù ls., leve g. ; 2. trevadenn b. ; *überseeische Besitzungen, trevadenoù tramor ls.*

Besitzurkunde b. (-,-n) : teul perc'henniez g., testeni perc'henniez g.

Besitzverhältnisse ls. : saviad perc'henniez g., saviad ar berc'henniez g.

Besitzwunsch g. (-es,-wünsche) : perc'hennuster g.

besoffen ag. : dotu, mezv, mezv-mat, Bourr, moñs, leun-win, leun a win, poazh, tommet mat, trenk-mat, barr, leun e gorf, koaget, P. kras, kech, teuteu, piart, torenn ; *er ist besoffen, mezv eo, Bourr eo, moñs eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, du eo, n'emañ ket diwar an dour, evet eo dezhañ, boeson a zo gantañ, tomm eo d'e fri, tomm eo en e ziabarzh, ganti emañ, diwar re emañ, savet eo e vanne d'e benn, a-barzh emañ, e-barzh emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bech'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, avel a zo gant e letern, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, druz eo e c'henou, erru eo ront e votoù, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, tomm eo d'e benn, brignen a zo ouzh e c'henou, graet en deus ur picherad, tapet en deus ur garg, lakaet en deus un talad, karrigellet mat eo, barr eo, e ratre vat emañ ; eine besoffene Frau, ur vezvez b. ; sie ist besoffen, honnez a zo mezvez; man sieht ihm an, dass er besoffen ist, anat eo e vanne warnañ ; wenn er besoffen ist, pa vez evet dezhañ, pa vez boeson gantañ ; er ist ständig besoffen, morse ne vez diwar zour, atav e vez goret e forn ; von Anfang bis Ende der Woche waren sie besoffen, mezv e oant a-gorf-sizhun ; völlig besoffen, sinnlos besoffen, dotu, toulladet tre-ha-tre, leun e revr, ur pezh revriad gantañ, ur sac'had lous gantañ, mezv-dall, mezv-dall-put, mezv-dotu, mezv-du, mezv-du-dall, mezv-marv-mik, mezv-mik, mezv-put, mezv-poch, mezv-kollet, moñs-dall, mezv-moñs, mezv evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soner kloc'h, evel un toton, evel ur soubenn), kras, kras-mat, ur pezh revriad gantañ, ur sac'had lous gantañ, Bourr da greviñ, ... na wel mui nemet gant e c'henou, ... a wel pesked el laezh, ... na c'hall ket mui dougen e gig ; ich bin zwar beschwipst, aber noch lange nicht besoffen, mard on drev, ned on ket mezv ; nächtern ist er recht nett, besoffen wird er aber gleich gewalttätig, diwar an dour n'eus ket ur ger evitañ, met pa vez mezv en devez ijin fall leizh e gorf ; etwas in besoffenem Zustand begehen, ober ubd dre e vezv, ober ubd dre voeson ; jemanden besoffen machen, a) [kinnig boeson d'u.b.], lakaat u.b. da vezañ mezv, mezviñ u.b., pennvezviñ u.b., troñsañ u.b., ifamañ u.b., mezveziñ ur vaouez, beuiziñ u.b., plantañ boeson en u.b., P. louzaouiñ u.b. ; b) [died oc'h efedriñ] kechañ u.b.*

Besoffene(r) ag.k. g./b. : mezvier g., mezvez b., tra vezv g., penn mezv g., penn boeson g. ; *die Besoffenen, an dud vezv ls., P. an traou koaget ls. ; der Besoffene flucht, emañ ar mezvier o kalkennañ ; der Besoffene redet irre, dizatiñ a ra ar mezvier ; die ewig Besoffene, an itron Diwarzour b.*

Besoffenheit b. (-) : P. mezverezh g., mezventi b., mezvidigezh b., mezveriezh b., lonkerez g.

besohlen V.k.e. (hat besohlt) : koarellañ, soledenniñ, soliañ ; wieder besohlen, neu besohlen, koarellañ a-nevez, soledenniñ a-nevez, berrsoliañ, soliañ a-nevez, adsoliañ, lakaat solioù nevez da.

Besohler g. (-s,-) : koareller g.

Besohlung b. (-,-en) : koarellañ g., soledenniñ g., soliañ g.

besolden V.k.e. (hat besoldet) : gouestlañ, gouestlaouïñ, gouestlaoua, engouestlañ, enrollañ, goprañ, gopraat, paeañ ; *Soldaten besolden*, gouestlaouiñ soudarded.

Besoldung b. (-,en) : gopr g., kevuziad g.

Besoldungsgruppe b. (-,n) : rumm goproù g., rummad goproù g., rumm gopr g., rummad gopr g., derez gopr g.

Besoldungsordnung b. (-,en) / **Besoldungsstaffelung** b. (-,en) : kael ar goproù b., kloued ar goproù b., kloued ar feuriaderioù b.

besondere(r,s) ag. : 1. ispisial, a-ziforc'h, dibar, dibarek, disourt, dreistordial, divoas, divoutin ; *besondere Bedingungen*, divizou dibarek ls. ; *besonderes Merkmal*, *besonderes Kennzeichen*, merk dibarek g. ; *besondere Wünsche*, c'hoantoù ispisial ls., hetoù dreistordial ls. ; *das ist schon etwas Besonderes*, pouezus a-walc'h eo, a bouez eo an dra-se, n'eo ket mibilajou (mibiliezhou, disterajou, bagajou) eo, sirius-tre eo, n'eo ket ken fall-se, n'eo ket un hanter hini, n'eo ket un hanter unan ; [lu] *keine besonderen Vorkomnisse !* netra nevez ! ; 2. prevez, evit an-unan ; *besonderes Zimmer*, kambr brevez b., kambr evit an-unan b., kambr hiniennel b. ; 3. distok, distag, digevret ; *besonderer Eingang*, antre distok, antre distag g., digor digevret g., trepas digevret g.

Besondere(s) ag.k. n. : 1. munud g. ; *das Allgemeine und das Besondere*, an traou dre vras hag ar munudoù ; vom *Besonderen auf das Allgemeine*, eus ar bihan d'ar bras ; [preder.] vom *Allgemeinen auf das Besondere schließen*, mont dre zezastum eus an hollad d'ar munud ; 2. im *Besonderen*, [Bro-Suis] im *Besondern*, da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-razh, da gentañ-unan, kentañ penn, kentañ lañs, kentañ kan, dreist-holl, ispisial, pergen, peurgetket ; 3. tra divoas g., tra divoutin g., tra dreistordial g. ; *das Besondere*, an dibaregezh b., ar pezh a zo dibarek g. ; *nichts Besond(e)res*, netra divoutin, netra dibar, netra da estlammiñ, netra da vout balpet ; *darin sehe ich nichts Besonderes*, ne welan amañ tra divoas ebet ; *er hält sich für etwas Besonderes*, krediñ a ra dezhañ bezañ pevare person an Dreinded, krediñ a ra dezhañ e sav an heol en e revr, hennezh a dro e leue ennañ ; *das ist nichts Besonderes*, ne c'hwit ket, n'eus ket peadra da chom bamet dirak an dra-se, n'eo ket eus ar gurunenn, n'eo ket kur ; *das war nichts Besonderes*, n'em eus ket bet an tu da vout balpet.

Besonderheit b. (-,en) : 1. dibarded b., dibarder g., dibarelez b., dibaregezh b., esparded b., perzh dibar g., unperzh g., tra divoas g., tra divoutin g., tra dreistordial g., spesadegezh b. ; *spezifische Besonderheit*, spesadelezh b., spesadegezh b., spisverk g., spesiuster g. ; *lokale Besonderheiten*, dibarderiou lec'hel ls. ; *die Besonderheiten der bretonischen Sprache in Douarnenez*, dibarderiou brezhoneg Douarnenez ls. ; aus der *Besonderheit*, dass, a gement ha ma, pa'z eo gwir e, peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre berzh ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, a gement ha ma, war-zigarez ma, war-zigarez ma ne, war-zigarez e, war-zigarez ne ; 2. iskister g., drocherezh g.

besonders Adv. : 1. da gentañ-penn, da gentañ ha dreist pep tra, da gentañ-holl, da gentañ-razh, da gentañ-unan, kentañ penn, kentañ lañs, kentañ kan, dreist-holl, a-dreist pep tra, pergen, peurgetket, ispisial ; *besonders schamhaft*, reeleveziek ; 2. P. *nicht besonders hoch*, damuhel ; es geht mir *nicht besonders (gut)*, evelseik (evel-evel) e ya ganin, ne ya ket gwall vat an traou ganin, etre kriz ha poazh (war-nes damant, etre an div lezenn) emaoñ ; *sie war nicht besonders*

stolz auf ihre Eltern, ober a rae nebeut a stad eus he zud ; *ihr Eltern gingen mit ihr nicht besonders zärtlich um*, he zud ne vezent ket gwall dener outi ; *es ist nicht besonders warm heute*, n'eo ket gwall domm hiziv ; *an diesem Tag war es besonders warm*, tomm e oa en devezh-hont, ken e oa ; *er ist nicht besonders groß*, n'eo ket gwall vras ; *das ist nicht besonders gut*, n'eo ket gwall vat ; *das finde ich nicht besonders gut*, kement-se n'eo ket re diouzh va doare ; *er gefällt mir nicht besonders*, ne blij din nemet ur somm ; 3. *ihre Lust*, bei ihm zu bleiben, war nicht besonders groß, ne c'houlenne ket kaer chom gantañ ; *ihr Lust, hinzugehen*, war nicht besonders groß, n'he dije ket torret he rañjenn da vont di, lure he doa da vont di, lure he doa o vont di, karnañ a rae da vont di, en em derriñ a rae da vont di, drouk e oa ganti mont di, garv e oa ganti mont di, n'he doa ket lañs da vont di, ne oa ket lamprek evit mont di, aet e oa di evel ur c'hi o vont d'ar groug, ne oa ket gwall droet da vont di, ne c'houlenne ket kement-se mont di, ne c'houlenne ket kaer mont di ; *er hatte es nicht besonders eilig*, ne oa ket pikol prez warnañ ; *er war nicht besonders groß*, ne oa ket gwall vras, ne oa ket bras dreistkemm, krennik e oa, P. ne oa ket bras ar bern outañ, ne oa ket uhel diouzh an douar, ne oa ket pell etre e zaou benn ; *er war nicht besonders böse*, ne oa ket gwall zroug, ne oa ket re-holl zroug, ne oa ket ur gwall zen anezhañ ; *er ist von der Arbeit nicht besonders stark beansprucht*, n'eus ket re-holl brez warnañ ; *er isst nicht besonders viel*, ne zebr ket kement-se ; *es sind nicht besonders viele Leute da*, n'eus ket kement-se a dud ; *davon gibt es nicht besonders viel*, n'eus ket ur braz anezho, n'eus ket ur c'halz anezho, n'eus ket paot anezho, n'eus ket bochad, rouez-kenañ int, dibaot int, n'eus ket pikol diouto, n'eus ket dirañj diouto, distank a-walc'h int, n'eus ket berniou diouto ; 4. *besonders angeben*, *besonders bezeichnen*, spisaat, diferañ, pervezhañ, resisaat, dezverkañ, spisverkañ, arbennikaat ; 5. *das ist nicht so besonders*, n'eo ket kur ! n'eo ket beuz an daolenn ! ne dorrfen ket va stag ! ne dorrin ket va stag ! ne c'hwit ket ! n'eus ket peadra da chom bamet dirak an dra-se ! n'eo ket gwall vat ! n'eo ket dreist ! n'eo ket dispar !

besonnen ag. : parfet, poellek, fur, pervezh, kompez, diazez, plaen, pozet, poelladus, karget a furnez, rezonet, fur ha kerreizh, avizet, plom, poellet mat, prederiek, a benn, a boell, a skiant ; *ein besonnener Mensch*, un den parfet g., un den prederiek g., un den avizet g., un den prederiant g., un den pozet g., ur den a boell hag a furnez g., un den war-bouez (poellek, diazez, deuet, en e vrud, go a-walc'h an toaz gantañ, fur, fur ha kerreizh, kompez, plaen) g., ur spered diazez a zen g., ur spered kompez a zen g., ur spered plom a zen g., un den a benn g., un den a skiant g. ; *sich besonnen verhalten*, en em ren gant poellegezh.

Besonnenheit b. (-) : parfeted b., evezhiegezh b., poellegezh b., kompezedd spered b., diazezedd b., dalc'h g., plom g. ; *er spricht mit Besonnenheit*, komz a ra fur, lavaret a traou fur, komz a ra gant furnez.

besonnt ag. : heoliak, heoliat.

Besonnung b. (-) : heoliadur g.

besorgen V.K.e. (hat besorgt) : 1. [dispredet] doujañ, kaout aon rak, kaout doan rak, kaout damaon rak ; *es ist zu besorgen*, dass ..., es steht zu besorgen, dass ..., ... 'm eus aon bras, dañjer 'zo e, dañjer 'zo da ... ; 2. [dre heñvel.] ober war-dro, kas en-dro ; *die Wirtschaft besorgen*, ober e charreoù, ober war-dro an ti, ober war-dro an tiegezh, kempenn e di, distlabezañ an ti, klenkañ an ti, ober e gempenn, emell eus an tiegezh, derc'hel an ti a-ratre, derc'hel an tiegezh, ren an tiegezh, bezañ war ar maneuroù, chom en-dro d'an ti ; *was du heute kannst besorgen*, das verschiebe nicht auf morgen,

arabat kas da warc'hoazh ar pezh a c'hall bezañ sevenet bremañ-souden - ar c'hentañ mont, ar c'hentañ dont - ar belladenn a zo kac'hadenn - an abretañ ar gwellañ - ar c'hentañ ar gwellañ - seul gent, seul well - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - na zale 'ta d'ober da dra - seul gentoc'h, seul welloc'h - ar c'hentañ n'eo ken ar gwellañ - seul gentañ, seul wellañ (Gregor) - abred ne goll james ; 3. [dre astenn.] pourchas, pourvezañ a, titouriñ, kendelc'her, derc'hel, darbariñ, bastañ ; er hat mir ein Zimmer besorgt, dalc'het (pourchaset, pourvezet, darbaret) en deus ur gambr din, diskouchet en deus ur gambr evidon ; jemandem eine neue Unterkunft besorgen, adlojañ u.b. ; jemandem einen Arbeitsplatz besorgen, titouriñ ur post-labour d'u.b., kavout fred d'u.b. ; jemanden mit etwas besorgen, kendelc'her udb d'u.b., pourchas udb d'u.b., darbariñ udb d'u.b., pourvezañ u.b. ag udb ; sie hat mich mit Kleidern besorgt, pourvezet he doa da'm gwiskañ ; ich besorge dir alles, was du möchtest, kerc'hat a rin dit kement a blij dit, kontradiñ a rin dit kement a blij dit ; jemandem dokumentarische Belege besorgen, titouriñ u.b., teuliaouiñ u.b., kelennata u.b. ; ich habe schon alles besorgt, graet 'm eus pep pourchas ; 4. P. es jemandem besorgen, a) [rev, kleuk] tennañ un taol gant u.b., tennañ un taolad gant u.b., tennañ ur flupad gant u.b. ; b) lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., sevel e loaiouù d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., reiñ e bak d'u.b., lardañ e billig d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draou d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarmiñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., kelenn c'herv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b., reiñ ur c'houez d'u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor) ; c) kas an dorzh endro d'ar gêr d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distreiñ e dorzh endro d'ar gêr d'u.b. ; ich werde es ihm besorgen, m'en talvezo dezhañ - en em zigoll a rin warnañ - me a dalvezo se dezhañ - m'en tapo dezhañ bprep - mirout a rin dezhañ un annoar diwar va buoc'h - gouarn a rin dezhañ ul leue eus va buoc'h - an distro am bo - e baeañ a rin dezhañ - n'eo ket d'ur manac'h eo en deus graet an droug-se - n'eo ket graet an dra-se da vanac'h - nebaon ! koustañ a ray ker dezhañ - koustañ a ray ker d'e lér - fall-daonet e vo ar geusteurenn evitañ - staotet he deus ar c'havr en e lavreg - me a lardo e billig dezhañ - n'ez aio ket an dra-se gantañ en douar - reiñ a rin dezhañ tra evit tra - daskoriñ a rin dezhañ taol evit taol - kemm-ouzh-kemm e pako ganin / reiñ a rin dezhañ trok evit trok (lin evit lin, stoub evit stoub, muzul evit muzul) (Gregor) - ober a rin un distro divalav dezhañ - reiñ a rin un distro divalav dezhañ - reiñ a rin dezhañ bazhad evit bazhad (tenn evit tenn) - talvezout a rin dezhañ gwall evit gwall - mont a rin dezhañ kraf evit kraf, krog evit krog - mont a rin dezhañ kraf evit kraf, ivin evit ivin, lagad evit lagad - reiñ a rin e begement dezhañ - reiñ a rin e gement all dezhañ - kas a rin an dorzh en-dro d'ar gêr dezhañ - distreiñ a rin e dorzh en-dro d'ar gêr dezhañ - reiñ a rin e begement dezhañ.

V.em. **sich besorgen** (hat sich (dat./ak.) besorgt) : 1. *sich (dat.) etwas besorgen*, a) pourchas udb, providañ udb, en em warnisañ ag udb, ober e bourceus eus udb ; *Nahrungsmittel und Kleider musste er sich selbst besorgen*, rankout a rae en em vevañ hag

en em wiskañ ; jedes Jahr besorgte ich mir einen Weihnachtsstollen, bep bloaz e pourchases un etev Nedeleg ; b) sich (dat.) etwas besorgen, [dre floulavar] skrapat udb, skrapañ udb, sachañ udb d'e c'hod, divorañ udb, kemer udb a-gildorn, tapout udb dre laer, flipañ (flipat) udb a-gildorn, rañvat udb, ripañ udb, sigotañ udb, tuniñ udb, c'hwibañ udb, c'hwiblaerezh udb, sammañ udb, dibradañ udb, ober skrap war udb, pokañ udb., robañ udb., pipat udb, pipañ udb, skrabañ udb, fripañ udb., riñsañ udb, silc'hañ udb, razhañ udb, falzigañ udb, mougañ udb, spoeñsañ udb ; 2. [dispredet] sich (ak.) besorgen, kaout nec'h (bezañ bec'hiet e spered, kemer preder, en em zaoubenniñ, daoubenniñ, en em reveulziañ, bezañ nec'het, nec'hiñ, bezañ sammet e spered, bezañ prederiet, kaout atapi, kemer atapi) gant udb, nec'hañsiñ a-zivout udb, en em nec'hañsiñ a-zivout udb, bezañ nec'hañset a-zivout udb, kemer feur war-dro udb, kaout anoaz gant udb, diarbenn nec'h en abeg d'udb, en em chalañ en abeg d'udb, en em lakaat e poan gant udb, ober e ziaezañt en abeg d'udb, en em rouestlañ gant udb, en em chaokat en abeg d'udb, en em ambreniñ gant udb, en em zoaniañ gant udb, tapout kalonad gant udb, bezañ en trubuilh abalamour d'udb, bezañ trechalet gant udb, bezañ lakaet diaes e benn gant udb, bezañ lakaet diaes e spered gant udb, bezañ tregaset gant udb, bezañ trefuet gant udb, bezañ e chal gant udb, kemer albac'henn gant udb ; ich besorgte mich, wie ich ihr mein Beileid aussprechen sollte, gwall nec'het e oan o klask gouzout penaos ober va gourc'hemennoù a gengañv dezh.

besorglich ag. : [rouuez] 1. trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, chalet, prederiet, trechalet, nec'het, nec'hek, darbaret, tregaset, trefuet, sorbet, soursius, morc'hedus, karget e vazh a spern, nec'h hag enkreñ en e gerc'henn, feson ar boan-spered warnañ ; 2. spouronus, da zoujañ.

Besorgnis b. (-,se) : rec'h g., niñv g., poan-galon b., poan-spered g., bles g., gloaz b., glac'har g., bihanez b., enkreñ g., enkreñenn b., damaon g., brizhaon g., bec'h g., nec'h g., nec'hamant g., chal g., sourci g., prederi b., trubuilh g., strafuih g., strabouih g., trefu g., treboul g., trabas g., trekou g., turlut g., anken b., doan b., gouli g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., trevelli g., tregas g., maritell b., malañjer g., torr-spered g., lure g., sorb g. ; *Besorgnis erregend*, nec'hus, trubuilhus, strafuihbus, morc'hedus, enkreñus, chalus, chifus, ankenius, doanius, glac'harus, trechalus, anoazus, prederius, maritellus, nec'hañsus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trekouus, sorbus, ... a vez tregas gantañ ; mit Besorgnis, gant nec'h hag enkreñ ; seine Besorgnis fahren lassen, distav e galonad ; aus seinen Worten konnte man Besorgnis heraushören, dre e brezeg e veze klevet pegen nec'het e oa ; jemanden mit Besorgnis erfüllen, sorbiñ u.b.

besorgniserregend ag. : nec'hus, morc'hedus, trubuilhus, strafuihbus, enkreñus, chalus, trechalus, chifus, ankenius, doanius, glac'harus, anoazus, prederius, maritellus, nec'hañsus, rec'hus, trabasus, tregasus, trevellus, trekouus, gwaskus, ... a vez tregas gantañ, luziadus, trefeu, gwaskus.

besorgt ag. : trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, chalet, prederiet, prederiek, prederius, trechalet, chifet, nec'het, nec'hek, morc'hedus, darbaret, tregaset, trefuet, malañjer, malañjerek, bec'h war e spered, beget e galon, gouliet e galon, gloazet e ene, pistiget ha doaniet, glac'haret, glac'harus, anoazet, maritellet, eferet, sorbet, soursius, damaonik, karget e vazh a spern, du e benn, feson ar boan-spered warnañ, du e zremm, ... a ra bil, ... a ra bilou, diaes e benn, sammet e spered, merfetiet ; sehr besorgt, nec'het pizh ; schnell besorgt, tamponnus, prederiek ; ewig besorgter Mensch, spered debrer

a zen g. ; *um jemandes Gesundheit besorgt*, trubuilhet (chalet, prederiet, trechalet, maritellet, darbaret, merfetiet) gant yec'hed u.b. ; *ich war besorgt*, erru e oa bec'h warnon, tregaset e oan, maritellañ a raen ; *besorgt sein*, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ prederiet, damaoniñ, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ melre gant an-unan, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ trubuilhet e galon, bezañ mesket e spered, bezañ rousteflet, bezañ gwasket e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ bec'h war e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, en em chalañ, en em zaoubenniñ, daoubenniñ, en em reveulziañ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, en em zoaniañ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em drebouliñ, en em zebrïñ, en em zrailhañ, en em drechalañ, chifañ, trefuiñ, turlutañ, bezañ klañv e galon, bezañ doaniet, kemer safar, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoazin, maritellañ, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ feson ar boan-spered war an-unan, bezañ karget e vazh a spern ; *um die eigene Zukunft besorgt sein*, bezañ nec'het gant e amzer da zont ; *für jemanden besorgt sein*, *um jemanden besorgt sein*, en em chalañ gant u.b., morc'hediñ gant u.b. (Gregor), bezañ chalet (prederiet, nec'het, darbaret, trubuilhet, trechalet, tregaset, trefuet, e chal) gant u.b., kemer feur war-dro u.b., bezañ bec'hiet e galon abalamour d'u.b., bezañ lizennet e galon hag e spered abalamour d'u.b., bezañ en trubuilh abalamour d'u.b., bezañ enkrezet en abeg d'u.b., bezañ lakaet diaes abalamour d'u.b., bezañ diaes e benn (e spered) abalamour d'u.b., kaout nec'h (tregas, enkrez) gant u.b., kaout anoaz gant u.b., bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù ; *ich bin um ihn besorgt*, en em chalañ a ran gantañ, nec'het on diwar e benn, nec'het on war e zivout, nec'het on war e sigur, atapi am eus gantañ, aon am eus na c'hoarvezfe droug gantañ ; *ich bin sehr besorgt*, nec'het pizh on, sammet eo va spered, kemer a ran safar, kemer a ran anoaz, nec'hañsiñ a ran ; *besorgt aussehen*, bezañ prederiet e dal, bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezañ mantret e zremm, bezañ neuz an enkrez war e zremm, na vezañ ken nemet feson ar boan-spered war an-unan ; *er sah besorgt aus*, er machte ein besorgtes Gesicht, prederiet e oa e dal, P. ne oa ket tout e saout er gêr ; *warum siehst du denn so besorgt aus* ? *warum machst du ein so besorgtes Gesicht* ? petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

Besorgtheit b. (-) : rec'h g., niñv g., poan-galon b., bles g., gloaz b., glac'har g., bihanez b., enkrez g., enkrezzenn b., bec'h g., nec'h g., nechamant g., nec'hañs b., chal g., soursi g., damaon g., brizhaon g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuillh g., strabouilh g., treboul g., trefu g., trabas g., trekou g., turlut g., anken b., doan b., gouli g., chif g., chastre g., melre g., trechal g., tregas g., trevell g., maritell b., malañjer g., tor-spored g., sorb g.

Besorgung b. (-,en) : 1. meradur g., melestradur g., mererezh g. ; 2. [dre heñvel.] kefridi b., pren g., prenadeñ b., prenaenn b., prenadur g. ; *Besorgungen machen*, ober kefridioù, ober prenadennoù, ober e brenadennoù, ober e brenoù, prenañ e ziankajoù, ober an diankajoù, en em bourvezañ, prenañ defotajoù, ober an defotajoù, ober e gefridioù, ober ar c'homisionoù.

bespannen V.k.e. (hat bespannt) : 1. sterniañ ; *einen Wagen mit Pferden bespannen*, sterniañ kezeg ouzh ur wetur, lakaat kezeg ouzh ur wetur, sterniañ ur c'harr ; 2. stignañ ; *einen Bogen mit einer Sehne bespannen*, stignañ ur gordenn ouzh ur wareg ; *einen Stuhl mit Stroh bespannen*, plouzañ ur gador ; *mit Stroh bespannt*, plouzet ; *Stühle erneut mit Stroh bespannen*, adkandennañ kadorioù, adplouzañ kadorioù ; *einen Tennisschläger neu bespannen*, adstignañ kerdin ur baliked tennis ; *einen Keilrahmen mit einer Leinwand bespannen*, lienañ ur stern ; *eine Wand mit Stoff bespannen*, stignañ ur voger.

Bespannung b. (-,en) : 1. stegnadur g. ; 2. stign g., teneris g., pallenn g. ; 3. kerdin ls., kordennadur g. ; 4. stern g., sterniad g., yevad g. ; 5. ave b., jav g., tenn b. ; 6. [dilhad., arz] lienañ g.

bespeien V.k.e. (bespie / hat bespien) : 1. *jemanden bespeien*, skopañ ouzh u.b., tufañ ouzh u.b., strinkañ un dufadenn ouzh u.b. ; 2. [dre skeud.] *jemanden bespeien*, hual (huataat, hupal) u.b., hupal war u.b., krial hu war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b., lakaat an hu war u.b., choual war u.b., mezhekaat u.b., boufoniñ u.b., dejanal gant u.b., dejanal ouzh u.b., dejanal u.b.

bespicken V.k.e. (hat bespickt) : [kegin.] larjezañ, dazlardañ, brizhlarjezañ.

bespiegeln V.em. sich **bespiegeln** (hat sich (ak.) bespiegelt) : melezouriñ.

bespielbar ag. : 1. ... a c'heller enrollañ ; 2. [sport] arverus, implijadus.

bespielen V.k.e. (hat bespielt) : 1. enrollañ ; *ein Tonband mit Musik bespielen*, enrollañ sonerez war ul lurell warellek ; *bespielte DVDs*, DVDoù enrollet ls. ; 2. [sport] *einen Sportplatz bespielen*, c'hoari war un dachenn-sport.

bespitzen V.k.e. (hat bespitzt) : broudennañ, begañ.

bespitzeln V.k.e. (hat bespitzelt) : spiañ ; *jemanden bespitzeln*, spiañ u.b., heuliañ u.b. dre guzh, ober ged war u.b., evezhiañ u.b. dre guzh, hemolc'hiñ u.b., kourziñ war u.b., gardañ war u.b., bezañ da vaez gant u.b., fikañ u.b. ; *die Polizei bespitzelt dich*, emañ an archerien oc'h ober ged warnout, emañ an archerien o spiañ ac'hanout, emañ an archerien o c'chedal ac'hanout, emañ an archerien oc'h evezhiañ ac'hanout, emañ an archerien e spi warnout.

Bespitzelung b. (-,en) : spierezh g., evezhieresh kuzh g.

bespötteln V.k.e. (hat bespöttelt) / **bespotten** V.k.e. (hat bespottet) : *jemanden bespötteln*, godisat u.b., godisal u.b., dejanal u.b., dejanal gant u.b., dejanal ouzh u.b., droukc'hoapaat u.b., defoeiañ u.b., ober foei d'u.b., godisal diwar-goust u.b., ober goap ouzh (diouzh, ag, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, ag, da, war) u.b., skeiñ tachoù gant u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., ober an ogn gant u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., c'hoari al lu gant u.b., ober fent (bourd) gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., pikailhat u.b., flemmañ u.b. dre c'hodis, flemmañ u.b. dre zejan, flemmata u.b., flemmadennañ u.b. ; etwas **bespotten**, luiñ udb, ober goap eus (ouzh) udb, c'hoarzhin goap ouzh (war, diouzh, ag, eus, da) udb, droukc'hoapaat udb, ober al lu gant (eus) udb, c'hoari al lu gant u.b., ober goap gant udb, farsal diwar-benn udb, distagañ fentigelloù a-zivout udb, diskolpañ bommoù diwar-benn udb, goapaat (godisat, gogeal) udb, ober fent (bourd) gant udb, godisal war udb, treiñ udb e dejan, dejanal gant udb, dejanal ouzh udb, dejanal udb.

besprechen V.k.e. (bespricht / besprach / hat besprochen) : 1. etwas mit jemandem **besprechen**, divizout (komz) gant u.b. diwar-benn udb ; eine Sache gründlich **besprechen**, disec'hañ

mat ur c'hraf bennak, diskejañ ur c'hraf bennak, studiañ pizh udb ; *diesen Punkt werden wir heute noch besprechen*, diwar-benn an dra-se e vo kont ganeomp hiziv, diwar-benn an dra-se e vo anv ganimp hiziv ; **2.** [dre heñivel.] burutellañ, ridellat, barn ; **ein Buch besprechen**, burutellañ ul levr, ridellat ul levr ; **3. den bösen Geist besprechen**, argas an droukspered ; **4. teuler breoù war** ; *eine Wunde besprechen*, teuler breoù war ur gouli.

V.em. **sich besprechen** (bespricht sich / besprach sich / hat sich (ak.) besprochen) : kenbrezeg ; *sich mit jemandem besprechen*, en em guzuliañ gant u.b.

Besprechung b. (-,en) : **1.** diviz g., divizadeg b., divizadenn b., kendiviz g., emziviz g., kenvreutaerezh g., breutadenn b., breutadeg b., dispiegadenn b., dispiegadeg b., emguzuliadeg b., kaozeadeeg b., kaozeadenn b., parlantadeg b. ; **2.** burutelladenn b. ; **3.** garn-hud g., bregan g., bre g. ; *einen Mann durch Besprechung zum Beischlaf unfähig machen*, skoulmañ ar akuilhetenn.

Besprechungsexemplar n. (-s,-e) : skouerenn da ginnig d'ar gelaouenerien b., skouerenn evit ar chazetennou b.

Besprechungsmanie b. (-,n) : terzhienn ar vodañ-divodañ b., follezh ar vodañ-divodañ b. ; *sie hat eine Besprechungsmanie*, paket he deus terzhienn ar vodañ-divodañ, gant terzhienn ar vodañ-divodañ emañ, gant follezh ar vodañ-divodañ emañ.

Besprechungszimmer n. (-s,-) : sal ar prezegennoù b.
besprengen V.k.e. (hat besprengt) : **1.** gouzourañ, glebiañ, deltañ, leizhañ, dispelc'hiañ, dourennañ, strimpiñ, skeiñ ur strinkadenn zour war, distrempañ, dousaat, sparfañ ; **2. [relj.] sparfañ** ; *etwas mit Weihwasser besprengen*, sparfañ udb, strinkañ ur vrizhadenn dour benniget war udb gant ar sparf, teurel an asperjez war udb, bennigañ udb, binnigañ udb, binnizien udb.

Besprengen n. (-s) / **Besprengung** b. (-,en) : **1.** dourerez g., glebierez g., glebiañ g. ; **2. [relj.] sparfadur** g., sparferez g., asperjez g.

besprekeln V.k.e. (hat besprekelt) : tarchañ, saotrañ, kousiañ, brizhellañ, brizhañ, brizhennañ, marellañ, dluzhañ, ober gardenn war.

Besprekeln n. (-s) : brizherezh g., marellerezh g.

besprekelt ag. : brizhellet, brizh, brizhet, marellet, marellek, marigellek, brizhellek, dluzhet.

bespringen V.k.e. (besprang / hat besprungen) : [loen.] sailhañ, lammat, servijout, parañ, lavigañ, kaezhañ, goleiñ, reiñ par da, [kezeg] kenebiñ [ur gazeg], marc'hañ [ur gazeg], [dañvad] maoutañ [un dañvadez], [tarv] tarvañ [ur vuoc'h] ; *ein Tier bespringen lassen*, lakaat goleiñ ur barez, lakaat sailhañ ur barez ; *eine Stute bespringen lassen*, lakaat marc'hañ ur gazeg, lakaat kenebiñ ur gazeg ; *ein Mutterschaf bespringen lassen*, lakaat maoutañ ur dañvadez ; *eine Kuh bespringen*, tarvañ ur vuoc'h, lammat ur vuoc'h ; *sich bespringen lassen*, kemer ar par, kemer par ; *die Kuh lässt sich bespringen*, kemer a ra ar vuoc'h.

Bespringen n. (-s) : sailh g., paradur g., servij g.

bespritzen V.k.e. (hat bespritzt) : **1.** flistrañ dour war, strimpiñ, strimpiñ dour war, skeiñ ur strinkadenn zour war, strinkañ, lakaat dour da zelammat gant, breliñsat, sparfañ ; *die Blumen bespritzen*, flistrañ dour (strimpiñ dour) war ar bleunioù, skeiñ ur strinkadenn zour war ar bleunioù ; *mit einem Pestizid bespritzen*, diastuziñ, louzaouiñ ; *eine Wunde mit einem Desinfektionsmittel bespritzen*, strinkellat ur gouli ; **2.** *eine Mauer mit Kalkwasser bespritzen*, razañ ur voger ; **3. [labour-douar] mit Kupferkalkbrühe bespritzen**, sulfatiñ ; **4. mit Blut bespritzen**, goleiñ a wad ; **5. ich wurde vom Lastwagen ganz schön bespritzt**, un tamim mat a strink am boa paket gant ar

c'harr-tan o tremen, paket ez eus bet ur revriad dour ganin gant ar c'harr-tan o tremen, strink am eus bet gant ar c'harr-tan o tremen, tapet ez eus bet ur riñsenn ganin gant ar c'harr-tan o tremen, tapet em boa strink gant ar c'harr-tan o tremen, ar c'harr-tan en doa strimpet ur bern dour warnon ; **6. jemanden mit Wasser bespritzen**, strinkañ dour gant u.b., strimpiñ dour gant u.b., breliñsat dour ouzh u.b. ; *jemanden bespritzen*, touilhañ u.b. ; *sich gegenseitig bespritzen*, en em douilhañ ; **7. jemanden mit Schlamm bespritzen**, brizhañ u.b. a bri ; *mit Dreck bespritzen*, mit Kot bespritzen, boulhenniñ, priellañ, kailharañ, strouilhañ, libistrañ, libistrennañ, fankañ, stlabezañ, stronkañ, strodañ, strakiñ, brizhañ ; *er ist bis über die Ohren mit Kot bespritzt*, leun a fank eo, fank-brein eo, fank tout eo, n'eus nemet loustoni anezhañ, kramennek eo, ur gramenn a zo warnañ.

Bespritzen n. (-s) : strink g., strinkadur g., strinkerez g. ; *[labour-douar] Bespritzen mit Kupferkalkbrühe*, sulfatiñ g.

besprühen V.k.e. (hat besprüht) : gouzourañ, strimpiñ, strimpiñ dour war, skeiñ ur strinkadenn zour war, glebiañ ; *den Staub besprühen*, lazhañ ar boultern, strimpiñ dour war ar boultern, skeiñ ur strinkadenn zour war ar boultern ; *eine Mauer mit Graffiti besprühen*, tagañ ur voger.

bespucken V.k.e. (hat bespuckt) : ober tuf da ; *jemanden bespucken*, skopañ ouzh u.b., tufañ ouzh u.b., strinkañ un dufadenn ouzh u.b.

bespülen V.k.e. (hat bespült) : soubañ, glebiañ, dourañ, douraat, gwalc'hiañ.

Bessemerbirne b. (-,n) : *[fizik]* treuzkemmer Bessemer g. [*Wester treuzkemmerioù Bessemer*], forn-gemmañ Bessemer b. [*Wester fornioù-kemmañ Bessemer*]

besser ag. : gwelloc'h, gwell, a-well, [rannyezh. e brezhoneg] matoc'h, difer, difert ; *besser sein als*, bezañ gwelloc'h eget, talvezout war, bezañ difer diouzh, bezañ difert diouzh ; *bessere Tage*, un amzer welloc'h g., devezhioù gwelloc'h ls. ; *etwas besser*, *ein bisschen besser*, gwellikoc'h, gwelloc'hik ; *das bessere Teil*, al lodenn wellañ b., ar vouedenn b., ar pep gwellañ g., ar gwellañ tamm g., ar bouf g., an dibab g., ar manam g., an askorn g., an askorn bras g., ar vegenn b. ; *einen besseren Freund hab' ich nicht*, ne'm eus ket c'hwekoc'h mignon ; P. *ein besserer Herr*, un den a-zoare ; [tr-l] *in etwas (dat.) besser sein*, bezañ gwelloc'h en e grog (en e blom / en e daol) gant udb (Gregor), bezañ ampartoc'h war udb ; es könnte nicht besser sein, besser kann es nicht sein, ma vije gwelloc'h e vije re vat ! biskoazh gwell ! ; *besser als nichts*, kement-se bepred eo, kement-se atav eo, kement-se gounezet, kement-se muioc'h, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; *mehr ist besser als weniger*, gwell eo kaout muioc'h eget nebeutoc'h - seul vui, seul well - dorn leun, diogel e berc'henn - gwelloc'h re eget re nebeut - ar pinvidig en deus e vadoù da barañ ar bec'h diwarnañ ; *auf bessere Tage warten*, amzeriañ, amzeriñ ; es ist besser, wenn ich jetzt gehe / P. ich gehe jetzt besser, gwelloc'h eo din mont ; es ist wohl besser, wenn du jetzt gehst - es ist besser, du gehst jetzt, furoc'h eo ez afes kuit, gwelloc'h eo dit mont, gwell eo dit mont ; *besser werden*, cheñch war well, cheñch ouzh gwell, cheñch war an tu mat, treiñ war well, gwellaat, arwellaat, gwellaat d'an-unan, mataat, arvataat, bravaat, mont war well, mont war wellañ, mont war wellaat, bezañ war wellaat, dont da well, dont war well, dont war wellaat, dont war an tu mat, mont gwell-ouzh-gwell, mont gwell-är-gwell, mont gwelloc'h-gwell(añ), mont gwell-pe-well, mont a-raok, mont war a-raok, parfetaat, reishaat ; *besser werdend*, gwellaus, war wellaat o cheñch war

well, o cheñch ouzh gwell, o cheñch war an tu mat, o treiñ war well, o wellaat, o vataat, oc'h arvataat, o vont war well, o vont war wellañ, o vont war wellaat, o vont war gresk er mad, o tont da well, o tont war well, o tont war wellaat, o tont war an tu mat, o tont gwell-ouzh-gwell, o vont gwell-är-gwell, o vont gwelloc'h-gwell(añ), o vont gwell-pe-well, o vont a-raok, o vont war war a-raok, o treiñ da vat, o tont da well, o reishaat ; *im Vergleich zu früher sind die Lebensverhältnisse besser geworden*, bremañ eo brav d'an dud e-skoaz ma'z eo bet, bremañ eo brav d'an dud e-kichen un amzer 'zo bet, bravoc'h bevañ 'zo bremañ e-touez an dud eget gwechall ; *die Maschinen werden immer besser*, war wellaat ez a an ardivinkou, arwellaat a ra an ardivinkou ; *guter Wein wird mit dem Alter besser*, dre ma kosha ez a gwin mat war wellaat ; *der Wein wird besser*, gwellaat a ra ar gwin ; *das Wetter wird besser*, en em zresañ a ra an amzer, en em bakañ a ra an amzer, war wellaat e ya an amzer, troc'hañ (gwellaat) a ra an amzer, sevel a ra an amzer, treiñ a ra an amzer war well, mont a ra an amzer war well ; *heute ist das Wetter besser als gestern*, bravoc'h eo an amzer eget dec'h ; *da gibt es kein besseres Mittel, um seiner Herr zu werden*, ne oufec'h ket ober gwell tra evit bezañ trec'h dezhañ ; *das ist nicht viel besser, das ist kaum besser*, n'eo ket kalz gwell ; *ich könnte mir nichts Besseres wünschen*, es könnte mir nichts Besseres passieren, ne chouleñnan ket gwell, ne chouleñnan ket a-well ; *es gibt nichts Besseres als die frische Luft*, n'eus netra a gement a vefe par d'an aer vat ; *es gibt nichts Besseres als Kaffee, um wach zu bleiben*, n'eus ket d'ar c'hafé da zerc'hel dihun, n'eus ket par d'ar c'hafé evit derc'hel dihun, n'eus ket d'ar rouzig da zerc'hel dihun, n'eus ket par d'ar rouzig evit derc'hel dihun ; *solange sich nichts Besseres findet*, e defot gwell, e faot gwell ; *in der Hoffnung auf Besseres*, da c'hortoz gwell ; *ich weiß was Besseres*, gwelloc'h 'zo d'ober, gwelloc'h 'zo.

Adv. : *besser machen*, gwellaat, lakaat da well, kas war well ; *geht es ihm [gesundheitlich] besser* ? ha dougen a ra gwelloc'h yec'ched ? ; *es geht ihr [gesundheitlich] besser*, mont a ra gwelloc'h ganti, gwelloc'h emañ bremañ, mont a ra war wellaat ganti, gwellaat a ra dezhi, frankaat a ra warni, frankaat a ra dezhi, gwellaet eo dezhi, bravaat a ra he stad, gwelloc'h eo he c'herz, emañ o wellaat, aesaat a ra dezhi, bravaet eo dezhi, frankaat eo warni, frankaat eo dezhi, mont a ra gwell, mont a ra gwelloc'h, dresaat a ra dezhi, dresaat a ra an traou ganti, deuet ez eus gwellaenn enni, ober a ra gwell ; *ihm geht es kaum besser*, es geht ihm nicht viel besser, ne ra ket kalz gwell ; *ihm geht es ein bisschen besser*, bremañ e ra un tammig gwell, un tamm gwellaenn 'zo gantañ ; *ihm geht es überhaupt nicht besser*, ne ra tamm ebet gwell ; *dem Kranken geht es jetzt viel besser*, un tamm mat gwelloc'h emañ ar c'hlañvour bremañ ; *es steht besser mit ihm*, ihm ist besser, mont a ra war wellaat gantañ, mont a ra gwelloc'h gantañ, gwelloc'h emañ bremañ, emañ o wellaat, emañ war wellaat, gwellaet eo dezhañ, gwelloc'h eo e gerz, bravaat a ra e stad, aesaat a ra dezhañ ; *geht es dir besser nach diesem Schläfchen* ? gras e kavez bezañ kousket un tammig ? ha gwelloc'h emaout goude da damm kousk ; *mal geht es ihm besser*, mal wieder schlechter, gwech e vez en un dro vat, gwech en un dro fall - gwech e vez mat e stad, gwech e vez fall ; *früher ging es ihm (finanziell) besser*, debret en deus e vara gwenn ; *jemanden besser stellen*, a) gwellaat stad u.b. ; b) [labour] reiñ kresk d'u.b., reiñ kresk-pae d'u.b. ; *zu dieser Zeit waren die Landbewohner besser dran als die Städter*, d'ar mare-se e oa klokoc'h an dud diwar ar maez eget an dud eus kér ; *ich spreche besser Deutsch als Englisch*, reishoc'h on war an alamaneg eget war

ar saozneg ; *du konntest es nicht besser treffen*, n'out bet james en em gavet gwelloc'h ; *er hätte es nicht besser treffen können*, bez' e oa ar gwellañ tra a c'halle erruout gantañ ; *er war nicht besser angesehen (als sie)*, ne oa ket deuetoc'h (egeto) ; *genauso gut, wenn nicht besser als vorher*, koulz ma n'eo ket gwelloc'h eget a-raok, koulz pe welloc'h eget a-raok ; *ich kann es auch besser und klarer formulieren* : ..., kaeroc'h a lavarin : ... ; *er singt jetzt besser*, gwellaet eo da ganañ ; *er singt immer besser*, kanañ a ra gwelloc'h-gwell, kanañ a ra gwelloc'h-gwellañ, gwellaat a ra da ganañ ; *immer besser*, gwell-ouzh-gwell, gwell-är-gwell, gwelloc'h-gwellañ, gwelloc'h-gwell, gwell-pe-well ; *sie haben es besser als wir*, gwelloc'h eo o zamm standilhon (o stad, o c'herz, o jeu, o lodenn) eget hon hini, gwelloc'h eo an doare ganto eget ganeomp-ni ; *du weißt es besser als er*, te a oar gwelloc'h an dra-se egetañ ; *du machst die Arbeit besser als jeder andere*, du machst die Arbeit besser als alle anderen, *du machst die Arbeit besser als irgendjemand sonst*, ober a rez gwell eget den all ebet ; *er kennt die Gegend besser als jeder andere*, anavezout a ra ar vro gwelloc'h eget nikun, anavezout a ra ar vro gwelloc'h eget hini all a gement, anavezout a ra ar vro gwelloc'h eget nep den all ; *wie könnte ich es nun besser machen* ? penaos e rafen gwell ? ; *er täte besser daran, hier zu warten*, poellekoch'e vefe dezhañ chom amañ da c'hortoz, gwell (gwelloc'h) e vefe dezhañ chom amañ da c'hortoz eget mont kuit, furoc'h eo e chomfe amañ da c'hortoz, ne vefe ket a boan dezhañ mont kuit, ne zlefet ket mont kuit, ne vefe ket gwazh dezhañ chom amañ da c'hortoz, kenkoulz e vefe gantañ chom amañ da c'hortoz, fall e rafe mont kuit ; *noch besser ! kaeroc'h c'hoazh !* ; *je mehr, desto besser - je toller, desto besser - je mehr Leute, desto besser die Stimmung*, an dud, seul vui a vez anezho, seul vui a joa a vez diouto - forzh tud, forzh plijadur - pa vez ar muiañ tud, e vez ar brasañ plijadur - muiañ keuneud, brasañ tantad - seul vui, seul well - seul vuioc'h, seul welloc'h ; *je früher, desto besser, je eher, desto (je) besser*, seul gent, seul well - seul gentoc'h, seul welloc'h - ar prestañ ar gwellañ - prestañ gwellañ - an abretañ ar gwellañ - an abretañ 'vo ar gwellañ - ar c'henitañ ar gwellañ - an trummañ ar gwellañ - ar primañ ar gwellañ - ar buanañ ar gwellañ - ar buanañ ma vo gellet - na zale ket d'ober da dra - ar c'henitañ n'eo ken ar gwellañ ; *umso besser, desto besser*, gwell a se ! n'eo ket nemet gwelloc'h a se ! n'eo nemet gwelloc'h a se ! gwell a se n'eo ken ! gwelloc'h a se n'eo ken ! hennezh ar gwellañ din ! gwell är-se ! bevez eo ! n'eo ket domaj ! ; *umso besser für ihn*, hennezh ar gwellañ dezhañ, gwell a-se dezhañ, gwell a-se evitañ, brav eo dezhañ ; *besser ist besser*, kordenn a dri gor a vec'h a dorrer - al logodenn n'he deus nemet un toull a zo boued d'ar c'hazh - kerse ne zeu nemet goude - bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a-boell - bezit atav e-tailh (a-du, e tres, e tu, war an tu, e tro) da stourm mar fell deoc'h bezañ trec'h - arabat lakaat da benn en draf gant aon na chomfe da benn adreñv e gwask - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - keuz re ziwezhat ne servij da netra - ar mekanikoù da lazhañ laou, gwelloc'h prenañ daou diouzhu - re ziwezhat skeiñ war ar vorzedh pa vez laosket ar bramm da redek - gwelloc'h distreiñ diwar hanter hent eget ober gwall veaj - gwell eo return diwar hanter hent eget ober ur gwall veaj - na daolit ket ho potou a-gostez ken n'ho po ur re nevez - sell petra ri ! - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezet war-lerc'h - mank a lakaat an tach, lies e vez kollet an houarn - dre faot un tach e koll ar march' e

houarn - ar c'heuz zo war-lerc'h - an aon eo boulc'h ar furnez - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat - aes eo riklañ ha kouezhañ, sevel goude an diaesañ ha bloñs al lamm da bareañ ; [tr-l] besser arm in Ehren als reich mit Schande, gwell eo brud vat da bep hini eget aour melen leizh an ti ; besser aufgeschoben als aufgehoben, gortoz pell gortoz gwell, pa zeu ar mor e teu ar pesked, gant ar mor e teu ar pesked, gant kolo hag amzer e veüra ar mesper ; besser schlachten als richten, gwelloc'h en em renkañ dre gaer eget mont da broseziñ, gwelloc'h hantererezh eget barnedigez ; besser, man riskiert, einen Schuldigen zu retten, als einen Unschuldigen zu verurteilen, gwell eo risklañ saveteiñ un den kablus eget kondaoniñ unan digablus.

Bessere(s) ag.k. n. : solange sich nichts Besseres findet, in Ermangelung eines Besseren, in Erwartung eines Besseren, dre ma n'eus ket gwelloc'h, pa n'eus ket gwelloc'h, o vezañ n'eus netra a well, da c'hortoz gwell, e defot gwell, e faot gwell, da c'hortoz kaout gwelloc'h ; jemanden eines Besser(e)n belehren, digeriñ e zaoulagad d'u.b., dizallañ u.b., dizallañ spered u.b., disorbiñ u.b., divorodiñ u.b., digochennañ e zaoulagad d'u.b., dibikouzañ u.b., dibikouzañ spered u.b., didouellañ u.b., distromplañ u.b., didromplañ u.b. / difaziañ u.b. (Gregor), lakaat u.b. da dreïn meno ; er hält sich (ak.) für etwas Besseres als die anderen, er hält sich (ak.) für was Besseres, krediñ a ra dezhañ bezañ pevare person an Dreinded, krediñ a ra dezhañ e sav an heol en e revr, hennezh a dro e leue ennañ ; sich eines Besseren belehren lassen, dont d'ar gêr, dont skiant vat d'an-unan, dont d'an dosenn, divanegañ e spered (Gregor), lemel diwar e zaoulagad ar rouedenn deñval lakaet warno, lemel diwar e spered ar rouedenn lakaet warnañ, divanegañ e zaoulagad, sevel skiant d'an-unan, [paotr] en em zivleupañ, [plac'h] en em zivleupezañ ; sich eines Besser(e)n besinnen, em zisvarn, dont d'an dosenn, dont d'ar gêr, cheñch soñj, cheñch mennozh, cheñch santimant, dibennadiñ, treiñ mennozh, treiñ meno, treiñ diwar e vennozh, distreiñ diwar e vennozh, distreiñ a-zivar e vennozh, distreiñ diwar e veno, dont en-dro war e veno, lentaat, lentañ, treiñ kordenn, treiñ banniel, treiñ e bastell, dilezel ur mennozh, cheñch tu d'e grampouezhenn, kemmañ soñj, lentaat, lentañ, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin ; die Wendung zum Besseren, ar wellaenn b., ar welladenn b., ar gwelladur g., ar welladurezh b. ; sich zum Besseren ändern, cheñch war well, cheñch ouzh gwell, cheñch war an tu mat, treiñ war well, gwellaat, gwellaat d'an-unan, mataat, arvataat, mont war well, mont war wellañ, mont war wellaat, bezañ war wellaat, dont da well, dont war well, dont war wellaat, dont war an tu mat, mont gwell-ouzh-gwell, mont gwell-är-gwell, mont gwelloc'h-gwell(añ), mont gwell-pe-well, mont a-raok, mont war a-raok, treiñ da vat, dont da well ; ich könnte mir nichts Besseres wünschen, es könnte mir nichts Besseres passieren, ne c'houennan ket gwell, ne c'houennan ket a-well ; es gibt nichts Besseres als die frische Luft, n'eus netra a gement a vefe par d'an aer vat ; es gibt nichts Besseres als Leberpastete, ar fourmaj-avu, hennezh eo ar gwellañ gour a zo ; es gibt nichts Besseres als Kaffee, um wach zu bleiben, n'eus ket d'ar c'hafe evit derc'hel dihun, n'eus ket par d'ar c'hafe evit derc'hel dihun, n'eus ket d'ar rouzig da zerc'hel dihun, n'eus ket par d'ar rouzig evit derc'hel dihun ; solange sich nichts Besseres findet, e defot gwell, e faot gwell ; ich weiß was Besseres, gwelloc'h zo d'ober, gwelloc'h zo ; [kr-l] das Bessere ist des Guten Feind,

dre glask pignat re uhel e kouezher re izel - an hini a ra re a ra re nebeut goude-se - daou skoed em dorm a dalvez din-me muioc'h eget daou o vale - gwelloc'h ur c'had paket eget div o redek - gwell eo ur c'had dalc'het evit teir o redek - gwelloc'h ur banne paket eget daou o redek - gwell eo ur vocalch evit ur vran - karrig a red ne bad ket - Yann a vo atav ar c'hentañ hag a vefe da vezañ krouget e vefe - Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he zorret e daou damm - gwelloc'h kaout eget gortoz - gwelloc'h eo kaout en dorm eget en hunvre - re a vann ne daly mann.

Bessergestellte(r) ag.k. g./b. : pinvidig g., julod g., pitaod g., richaod g. [liester richaoded], rup g. [liester ruped], fondatour g., mondian g.

bessern V.k.e. (hat gebessert) : gwellaat, mataat, difallañ, lakaat da well, kas war well, degas war well, kas war wellaat, kas a-raok, kas war a-raok, reishaat, degas gwellaenn e, degas gwellaennou e, perfetaat ; die Sitten bessern, lakaat reizhded e doareou an dud, divezeakaat doareou an dud.

V.em. : **sich bessern** (hat sich (ak.) gebessert) : gwellaat, mataat, en em barfediiñ, parfediiñ, perfetaat, mont war well, mont war wellañ, mont war wellaat, mont war gresk er mad, mont gwelloc'h, treiñ war well, dont da well, dont war well, dont war wellaat, frankaat, dont gwellaenn en an-unan, furaat, habaskaat, reishaat, mont en e stern, dont war an tu mat, cheñch war an tu mat, cheñch war well, cheñch ouzh gwell, mont gwell-ouzh-gwell, mont gwell-är-gwell, mont gwelloc'h-gwell(añ), mont gwell-pe-well, mont a-raok, mont war a-raok ; der Kranke bessert sich, gwellaat a ra ar c'hlañvour, gwellaat a ra d'ar c'hlañvour, aesaat a ra d'ar c'hlañvour, aezetaat a ra d'ar c'hlañvour, dresañ a ra d'ar c'hlañvour, dresaat a ra an traou gant ar c'hlañvour, war wellaat emañ ar c'hlañvour, mont a ra war wellaat gant ar c'hlañvour, mont a ra gwelloc'h gant ar c'hlañvour, frankaat a ra war ar c'hlañvour, ar c'hlañvour eo gwelloc'h e gerz, mont a ra war frankaat d'ar c'hlañvour, gwell a zo deuet er c'hlañvour, dont a ra ar c'hlañvour e-barzh, bravaat a ra stad ar c'hlañvour, gwellaenn a zeu er c'hlañvour, deuet ez eus vad er c'hlañvour, deuet eo ar c'hlañvour war vad, un tamm mat gwelloc'h emañ ar c'hlañvour bremañ ; das Wetter bessert sich, war wellaat e ya an amzer, en em zresañ a ra an amzer, en em bakañ a ra an amzer, troc'hañ (gwellaat, sevel) a ra an amzer, dont a ra an amzer da vat, treiñ a ra an amzer war well ; wir wollen hoffen, dass sich seine Geisteshaltung mit der Zeit bessern wird, emichañs e tigoro e spered gant an oad, pechañs e teuio d'ar gêr gant an oad, emichañs e teuio en e stern gant an oad, emichañs e teuio d'en em barfediiñ gant an oad, pechañs e parfedo gant an oad, emichañs e parfetao gant an oad ; er hat sich gar nicht gebessert, chomet eo evel-evel ; er hat sich gebessert, gwell a zo deuet ennañ, perfetaet eo un tamm, deuet ez eus vad ennañ, deuet eo war vad ; wenn sie den Entschluss fassen, sich zu bessern und auf den rechten Weg zurückzukehren, pa c'hoantaont difaziañ ha distreiñ war an hent mat.

Besserung b. (-en) : 1. gwelligdizeh b., gwellaenn b., gwelladur g., gwelladurezh b., gwellaenn b., gwelladeg b., mataadenn b., mataenn b., enraog g., gwell g., habaskadur g., habaskadenn b. ; die Meinung der Stadtbewohner wird zur Besserung der Verkehrsbedingungen auf unseren Straßen beitragen, ali kériz a gendaolo da wellaat an tremen-distremen en hor straedou, ali kériz a bouezo da wellaat an tremen-distremen en hor straedou, ali kériz a bouezo da zegas gwellaennou en tremen-distremen war hor straedou ; 2. [mezeg.] bravadenn b., aesadenn b., aesaenn b., gwellaenn b. ; sich auf dem Wege der Besserung befinden, bezañ war e

bare, bezañ o tgleñvel, bezañ o pareañ, pareañ, yac'haat, diglařviň, digleñvel, digleñvediň, disoc'h a gleñved, sevel a gleñved, gwellaat, gwellaat d'an-unan, bezañ war wellaat, mont war wellaat, mont war well, boujantaat, dont da vad, dont d'e yezh, kaout en-dro ar yec'hed, dont en-dro en e yec'hed, kavout e yac'h, adsevel diwar e gleñved, aesaat, aesaat d'an-unan, distagañ diouzh kleñved, dont reizh, dont war e zres, bezañ war vravaat, dont war wellaat, dont e yec'hed war wellaat, dont er-maez a gleñved, dont er-maez a zroug, P. dont e-barzh, dont war-c'horre ; *gute Besserung !* gwelloc'h yec'hed dit ! ra savi buan diwar gleñved ! bennozh deoc'h ha yec'hedou ! yec'hedou ha buhez hir ! hetiñ a ran dit ur pare fonnus ! gras dit da vont gwelloc'h ! Doue da'z kwellay ! ; *diese Besserung ist aber nicht von Dauer*, n'eo ken met ur vravadenn, n'eo ken met un habaskaenn, n'eo ket ur vravadenn da badout, n'eo ken met ur spanaenn, an dra-maň n'eo nemet ur wellaennig en ur dremen ; *leichte gesundheitliche Besserung*, skaeraenn b., gwellaennig b., tamm gwellaenn g. ; *für ihn besteht keine Hoffnung auf Besserung*, n'eus distro ebet ken evitañ, n'eus kelou ebet dezhañ da bareañ ; 3. [amzer] bravadenn b., fraashaenn b., kaeradenn b., skaeraenn b., splannadenn b., tavadenn b., sederaenn b. ; *vorübergehende Besserung*, spanaenn b.

Besserungsanstalt b. (-,en) : / **Besserungshaus** n. (-es,-häuser) : [dispredet] ti-kastiz g.

besserungsfähig ag. : gwelladus, a c'heller gwellaat.

Besserungsfähigkeit b. (-) : gwelladuster g., gwelladusted b.

Besserwisser g. (-s,-) : alvokad brezhonek g. - den en deus respont da bep tra g. - par dube g. - brizhouzieg g. [lester brizhouzieien] - paotr a oar pet lost en deus ar yar g. - den a zo muioc'h a gagal eget a c'hoan gantañ g. - den a ra muioc'h a voged eget a dan g. - den taer en e gomzoù ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti g. - den re vras e Benn evit deskiñ tra g. - den teodet hir ha dornet berr g. - den a ra kalz a del gant nebeut a c'houzer g. - den a ra muioc'h a del eget a golo (eget a blouz) - penn boultoz : bras ar genoù, bihan al lost g. - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan g.

Besserwisserei b. (-) : brizhouziegezh b., pedantegezh b.

besserwisserisch ag. : brizhouziek, pedant, lezennus, ingennus, arveller, arguzer.

best- sellit ouzh beste(r,s).

bestallen V.K.e. (hat bestallt) : envel, dileuriañ, dilenn, titlañ.

Bestallung b. (-,en) : anvidigezh b., dileuridigezh b., titladur g.

Bestallungsurkunde b. (-,n) : testeni anvidigezh g., skrid-atreon g.

Bestand g. (-s, Bestände) : 1. pad g., padusted b., padelezh b. dalc'h g., peurzalc'husted b., peurzalc'huster g. ; *von kurzem Bestand*, berrbad ; *sein Fleiß hat wenig Bestand*, berrbad eo e aked, n'eus ket a zalc'h en e labour, n'eus tamm poell ebet en e labour, n'en deus dalc'h ebet en e labour, ne bad ket e boellad, n'en deus padusted ebet ; *das Wetter ist nicht von Bestand*, ramp eo an amzer, n'eo ket un amzer da badout ; *nichts hat ewigen Bestand*, an holl draou a dle cheñch, an holl draou n'int ket graet evit padout atav, an holl draou a baseo, tremen a ra pep tra ; [relig.] *der unaufhörliche Bestand der Kirche*, difellusted an lliz b. ; 2. boniad g., staliad b., berniad g., stok g., pourvezad g., pourvezioù ls., dalc'had g., mirad g. ; *dieses Land hat einen großen Bestand an Arbeitskräften*, ar vro-se a zo anezhi ur mirad bras a zorniou-labour ; *die Lagerbestände inventarisieren*, renabliñ ar staliad ; *die Lagerbestände abbauen*, digroniañ ar boniadoù ; *die Lagerbestände auffüllen*, *die Lagerbestände aufstocken*, adpourveziñ ar boniadoù ; *Unterdeckung des Bestands*, torr

boniad g. ; [dre heñvel., lu] *der eiserne Bestand*, ar bitalih da gemer diouzh ret nemetken g. ; [bev.] *Genbestand*, boniad hilioniel g. ; *Chromosomenbestand*, boniad kromozomoù g. ; 3. niverad g., hollad g., kementad g. ; *Immobilienbestand*, lojeizeg b. ; *Fahrzeugbestand*, karbedeg b., parkad kirri g. ; [kenw.] *Kassenbestand*, arc'hant er c'hef g., enkef g. ; *den Bestand aufnehmen*, sevel ar renabl, renabliñ ar staliadoù, ober renabl, niveriñ ; 4. [loen.] poblañs b., pobladoù ls. ; *Fischbestand*, boniad pesked er mor b., boniad naturel a besked b. ; *die vorhandenen Fischbestände*, ar barregezhioù pesketa ls. ; 5. [Bro-Austria] *bezañs* b., bezoud g., boud g. ; *rechtlicher Bestand*, bezoud lezennel g.

bestanden ag. : 1. tremenet gant berzh, kaset da bennvat ; *nach bestandenem Examen*, goude bezañ graet (goude ober) berzh en e arnodenn, ur wech m'en deus bet graet (goude m'en deus bet graet) berzh en e arnodenn, goude bezañ bet degemeret en e arnodenn ; 2. [louza.] *mit Buchen bestandene Hügel*, tosennoù gwarniset a faou ls. ; *mit Heidekraut bestanden*, brugek ; 3. [Bro-Suis] deuet (erru) un tamm mat a oad dezhañ, paket un tamm mat a oad gantañ, erru (deuet) war an oad, aet bras war an oad, kozh-mat, war e zistro.

beständig ag. : 1. kendalc'hus, dalc'hus, hezalc'h, padus, padel, pad, da badout, da venel, ingal, divrall, peurzalc'hus, trebadus, trebadek, stabil, didro, parfet ; *starkemäßig beständiger Wind*, avel blaen g. ; *richtungsmäßig beständiger Wind*, avel reizh g. ; *ein beständiger Freund*, ur mignon a-vpred g., ur mignon fidel g. ; 2. ...beständig, harzus ouzh ..., dalc'hus ouzh ..., kalet ouzh ... ; *klimawechselbeständig*, kalet ouzh kemm an hin ; 3. digemm, digemmus, stabil ; [arc'hant] *beständige Valuta*, moneiz digemm e dalvoudegezh g., moneiz stabil g. ; [fizik] *das Barometer steht auf „beständig“*, war „digemm“ emañ nadoz an aerbouezer, an aerbouezer a ziskouez amzer digemm ; 4. [dre astenn.] ... pad, padel, da badout, da venel, trebad, trebadek, kendalc'hel, a-drebad, arstalek, dibauuez, dizehan, diarsav ; *in beständiger Sorge leben*, bezañ a-drebad o varitellañ, bezañ atav oc'h ober tachoù, bezañ bepred war-nes damant, bezañ ordinal o tebriñ e spered (o kemer merfeti, o livañ du ar vuhez, o tiarbenn nec'hamant, o chaokat e ivinoù).

Beständigkeit b. (-) : arstal g., arstalegezh b., kendalc'helez b., kendalc'hidigezh b., kendalc'husted b., kendalc'huster g., kendalc'h g., dalc'h g., dalc'hadur g., dalc'hegezh b., dalc'husted b., dalc'hidigezh b., peurzalc'husted b., peurzalc'huster g., paderezh g., padusted b., paduster g., trebaduster g., trebaderezh g., trebadegezh b., padelezh b., pennegezh b., divrallder g., divrallded b., stabilder g., stabilded b., digemmusted b., ingalder g., ingalded b., parfeted b.

Bestandsänderungen ls. : [kenwerzh] argemmoù ar boniad g.

Bestandsaufnahme b. (-) : renabl g., savidigezh ar renabl b., niveridigezh b. ; *allgemeine Bestandsaufnahme*, renabl hollek g. ; *dendrologische Bestandsaufnahme*, savidigezh renabl gwez ur vro b. ; *eine Bestandsaufnahme erstellen*, renabliñ an traoù, ober renabl.

Bestandsbuch n. (-s,-bücher) : marilh stad ar boniad g.

Bestandsbuchführung b. (-) : dalc'hadur marilh stad ar boniad g.

Bestandsliste b. (-,n) : renabl g.

Bestandsschutzklausel b. (-,n) : diferadenn gentelez b.

Bestandsvertrag g. (-s,-verträge) : [Bro-Austria] lizher-feurm g., lizher g., respetad g., koumanant g.

Bestandsverzeichnis n. (-ses,-se) : renabl g. ; *das Bestandsverzeichnis aufstellen*, sevel ar renabl, renabliñ, ober renabl.

Bestandteil g. (-s,-e) : kedaozenn b., keddann b., lodenn b., rann b., parzh g., elfenn b., kenelfenn b., kedelfenn b., elfenn amparus b. ; *Bestandteil sein von*, bezañ ur gedaozenn (ul lodenn, un elfenn, ur rann) eus, bezañ e-barzh, klevet ouzh, bezañ lod e, bezañ lod a, bezañ kevrenn e, bezañ kevrenn a ; *fester Bestandteil, integraler Bestandteil*, parzh kevanek g. ; *fester Bestandteil einer Sache sein, integraler Bestandteil einer Sache sein*, bezañ parzhiet en ubd, bezañ lod en ubd, bezañ lod ag ubd, bezañ kevrenn en ubd, bezañ kevrenn ag ubd, bezañ dirannadus diouzh ubd ; *die Bestandteile einer Sache*, ar pezh a ya d'ober ubd g., an elfennoù a zo oc'h ober ubd ls. ; [skiantoù] *generischer Bestandteil*, elfenn ch'enadel b. ; [kimiezh] *chemische Bestandteile*, elfennoù kimiek ls., keddannoù kimiek ls. ; *wirksamer Bestandteil*, danvezenn wezhus b., gwezhuzenn b., gwezher g. [lester gwezhierioù] ; *die Bestandteile des Wassers*, elfennoù an dour ls., keddannoù an dour ls. ; *seine einzelnen Bestandteile*, ar peadra dioutañ g. ; [yezh.] *ein Wort in seine Bestanteile zerlegen*, digenstrollañ ur ger ; [retorik] *spannungsschaffender und spannungslösender Bestandteil*, kentorad hag ellorad g.

bestangen V.em. **sich bestangen** (hat sich (ak.) bestangt) : [koadc'houezerez] limoniñ.

bestärken V.k.e. (hat bestärkt) : 1. harpañ, skoaziañ, skorañ, skoazzelañ ; 2. startaat, kreñvaat, kadarnaat, fonnaat ; *jemanden in seiner Meinung bestärken*, startaat u.b. en e soñj ; *das bestärkt mich in dieser Meinung*, startaet e vez va c'hredenn gant kement-se, kement-se a gadarna (a fonna) va soñj.

V.em. : **sich bestärken** (hat sich (ak.) bestärkt) : startaat, kreñvaat, kadarnaat, fonnaat.

bestärkend ag. : startaus, kreñvaus.

Bestärgung b. (-,en) : 1. skoazell b., sikour b., skorenn b., harp g. ; 2. startadur g., kreñvadur g., kadarnadur g.

bestätigen V.k.e. (hat bestätigt) : 1. kadarnaat, aprouiñ, gwiriekaat, gwiriañ, suraat, peurwiriekaat, asur, harpañ, skorañ, pantilhoniñ, dervaat, diogeliñ, stardañ ; *eine Nachricht bestätigen*, kadarnaat (aprouiñ, gwiriekaat) ur c'helou ; *offiziell bestätigen, amtlich bestätigen*, kefridielaat ; *ein Gesetz bestätigen*, kadarnaat (aprouiñ, grataat) ul lezenn ; *gerichtlich bestätigen*, lakaat aprouiñ un akta e justis / aprouiñ un akta e justis / lakaat aprouiñ ur c'hontrad-treuz e justis / aprouiñ ur c'hontrad-treuz e justis (Gregor) ; *bestätigtes Naturgezet*, savelenn wiriek b. ; *die Ausnahme bestätigt die Regel*, e-keñver pep reolenn ez eus traou direizh, n'eus tra na gav un diforc'h bennak, nend eus reol ker bras ma c'halfe skoueriañ pep tra (Gregor), an ezreol a gadarn ar reol, kant maouez kant hiviz / nemet unan a vefe dihiviz ; *eine Hypothese bestätigen*, dervaat ur goulakadur ; *das bestätigt meine Worte*, se a zeu da stardañ va lavar ; *dies bestätigt Ihre Aussage, dies bestätigt, was Sie vorher gesagt haben*, kement-se a zeu da stardañ ho lavar ; [gwir] *ein Urteil bestätigen*, kadarnaat ur varnedigezh ; 2. [kenwerzh.] *den Empfang eines Briefes bestätigen*, kemenn degemer ul lizher, reñ da c'houzout ez eus bet degemeret mat ul lizher, kesouen degemer ul lizher ; 3. *jemanden in seinem Amt bestätigen, jemanden auf seinem Posten bestätigen*, kenderc'hel u.b. en e garg, kenderc'hel u.b. en e blas.

V.em. : **sich bestätigen** (hat sich (ak.) bestätigt) : dont da wir, dont da vezañ gwir, anataat ; *meine Vorhersagen werden sich bestätigen, wenn es an der Zeit ist*, va c'homzoù a zeuio da wir d'o c'houlz, va c'homzoù a zeuio da wir pa vo deuet ar mare, va c'homzoù a zeuio da wir pa vo deuet ar c'houlz, va c'homzoù a zeuio da wir pa vo deuet ar poent ; *seine Vorhersage hat sich bestätigt*, deuet eo e gaoz da wir, deuet eo e gaoz da vezañ gwir,

e gomzoù a zo deuet da wir, an traou a zo deuet da seveniñ evel m'en doa lavaret.

bestätigend ag. : kadarnaus, ... kadarnaat.

Bestätigung b. (-,en) : 1. kadarnadur g., kadarnadenn b., gwiriekadur g., peurwiriekadur g., gwiriadur g., gwiriadurezh b., gwiridigezh b., talvoudadur g., dervadur g., diogeladur g. ; *amtliche Bestätigung, offizielle Bestätigung*, kefridieladur g. ; *Bestätigung einer Wahl*, kadarnadur disoc'hoù ur votadeg g. ; *Bestätigung von Verträgen*, peurwiriekadur feurioù-emglev g. ; *um Bestätigung bitten*, goulenn ma vo kadarnaet ; 2. testeni g. ; 3. [kenwerzh] kemenn degemer g.

Bestätigungsbrief g. (-s,-e) : lizher kadarnaat g.

bestatten V.k.e. (hat bestattet) : beziañ, besaat, douarañ, sebeliañ, plediñ gant an douaridigezh, kas d'an douar, interiñ, berediñ, dougen d'an douar, kas d'an douar, diskenn d'an douar, plantañ en douar, P. Klozañ ; *jemanden feierlich bestatten*, lidañ obidoù u.b. ; *er wurde feierlich bestattet*, obidoù kaer a voe graet gantañ ; *er wurde in Bonn bestattet*, beredet eo bet e Bonn, beziet eo bet en ur vered e Bonn ; *die Toten bestatten*, beziañ ar re varv, lakaat ar re varv en douar, sebeliañ ar re varv, kas ar re varv d'an douar, douarañ ar re varv, berediñ ar re varv, plantañ an dud varv en douar ; *nach meinem Tod möchte ich neben ihr bestattet werden*, pa varvin e fell din bezañ douaret en he metou ; *man konnte bisher nicht herausfinden, wo dieser Pharaos bestattet wurde*, n'eus ket bet kavet evit c'hoazh pelec'h eo bet beziet ar faraon-se ; *ohne Mitwirkung kirchlicher Organe bestattet werden*, bezañ douaret hep tremen dre an iliz, P. bezañ interet evel ur c'hi ; *eine Leiche im Meer bestatten*, morañ ur c'horf-marv, islonkañ ur c'horf-marv.

Bestatten n. (-s) : *das Bestatten der Leichen*, an douarañ korfou g.

Bestatter g. (-s,-) : 1. [den] embreger kañvridoù g., interer g., sebelier g., reizher al lidoù kañv g. ; 2. [sta] embregerezh kañvridoù g., embregerezh lidoù kañv g., liderezh kañv b.

Bestattung b. (-,en) : beziadur g., obidoù ls., interamant g., kañvridoù ls., lidoù kañv ls., lid-kañv g., kañv g., douaridigezh b., douaradur g., douarañ g., mortuaj g., sebeliadur g. ; *tränenlose Bestattung*, interamant sec'h g. ; *sie war hier bei der Bestattung ihres Schwagers*, amañ e oa bet gant marv he breur-kaer.

Bestattungsbewilligung b. (-,en) / **Bestattungserlaubnis** b. (-,se) / **Bestattungsgenehmigung** b. (-,en) : aotre beziañ g., aotre sebeliañ g.

Bestattungsinstitut n. (-s,-e) / **Bestattungsunternehmen** n. (-s,-) : embregerezh kañvridoù g., embregerezh lidoù kañv g., liderezh kañv b.

Bestattungsunternehmer g. (-s,-) : embreger kañvridoù g.

Bestattungsurne b. (-,n) : jarl ludu g., jarl kañv g., jarlig kañv g., jarlig ludu g.

bestäuben V.k.e. (hat bestäubt) : 1. [louza.] froucehusaat, speriañ, pollenañ ; 2. poultrennañ ; *mit Puder bestäuben*, poultrañ, poultrennañ ; [kegin.] *eine Form mit Butter bestreichen und mit Mehl bestäuben*, gwiskañ ur moull ; *mit Mehl bestäuben*, skuilhañ bleud war-c'horre, lakaat bleud war-c'horre ; *etwas mit Mehl bestäuben*, skuilhañ bleud war ubd, lakaat bleud war ubd, lakaat ur strinkadenn bleud war ubd, bleudañ ubd.

Bestäuben n. (-s) : 1. pollenañ g. ; 2. poultradur g., poulrañ g., poultrennañ g.

Bestäuber g. (-s,-) : [loen.] pollener g., amprevan pollener g.

bestaubt ag. : poultrennek, poultrek, hueek.

Bestäubung b. (-) : [louza.] froucehusadur g., pollenadur g., pollenañ g.

bestaunen V.k.e. (hat bestaunt) : 1. sellet gant souezh ouzh [fdb/u.b.], chom abaf o welet [fdb/u.b.], estlammiñ ouzh (da, dirak, gant) [fdb/u.b.], bamiñ ouzh [fdb/u.b.], sebezañ ouzh [fdb/u.b.], sellet a-bann ouzh [fdb/u.b.] ; 2. bezañ souezhet gant [fdb/u.b.].

bestbezahlt ag. : gropet ar gwellañ.

beste(r,s) ag. : 1. gwellañ ; das beste Brot, gwellañ bara g., ar gwellañ bara da zebrïñ g. ; mein bester Freund, va brasañ mignon g. ; wer ist der Beste ? piv eo ar gwellañ ? piv eo an hini gwellañ ? piv eo ar gwellañ gour ? ; wer ist die Beste ? piv eo ar wellañ ? piv eo an hini wellañ ? piv eo ar gwellañ plac'h ? ; du bist der beste Arbeiter, den ich je gesehen habe, gwellañ micherour a welis biskoazh eo te ; gute Arbeiter, die Besten überhaupt, labourerien vat, gwellañ pezh a oa ; die Besten, ar re wellañ, an dibab g., an dibabouù ls., [dre fent] an dibabadoù ls. ; die Besten von ihnen, die Besten unter ihnen, ar pep gwellañ anezho, an dibab anezho, an dispar anezho ; sie gehören zu den Besten, tud a-zibab a zo anezho, tud eus an dibab int, tud eus an dispar int, tud diouzh ar penn int ; das Beste, ar pep gwellañ g., ar pezh gwellañ g. ; er hat sich das Beste ausgesucht, aet eo an dibab gantañ ; geben Sie mir das Beste, was sie im Angebot haben, roit din ar pep gwellañ a zo ganeoc'h, roit din ar pep bravañ a zo ganeoc'h ; die beste Tafel des Landes, gwellañ tinell ar vro b. ; im besten Alter, en e wir wellañ, en e oad kreñv, en e amzer gaerañ, en e vrud wellañ, en e voked, e-kreiz e vrud, e-kreiz e oad, e-kreiz e nerzh, e-kreiz e ampartiz, e-kreiz e vent, e-kreiz e yec'hed, e barr e oad, e barr e nerzh, e barr e hoal, e barr e vrud, en oad flour (gwellañ, flamm, kreiz, parfet), e bleuñv e vrud, en e vourdilhon, e-kreiz e vourdilhon, en e wellañ oad, en oad gour, etre daou oad ; im besten Alter sterben, bezañ diskaret en e vleuñv ; ein Mann in den besten Jahren, ur gour e-kreiz e nerzh g., ur gwaz e-kreiz e vrud g., un den e brud e oad g., un den e barr e oad g., ur gwaz en e oad gour g., ur gwaz e kreñv e vrud g., ur gwaz e kreñv e nerzh g. ; bei bester Gesundheit sein, bezañ yac'h-kloc'h, bezañ yac'h-bloc'h, bezañ war e yec'hed, bezañ en e yec'hed, bezañ boujant, bezañ aes war e aheloù ; sie scheint sich bester Gesundheit zu erfreuen, gobari he deus da vezañ yac'h-pesk ; 2. [tr-l] das Beste bis zuletzt aufsparen, mirout ar pep gwellañ (ar bouf, an askorn bras, ar vouedenn) evit ar fin, mirout un dra vat evit an tamm diwezhañ (Gregor), na zebrïñ ar vegenn kent an erienenn ; das ist vom Besten, das ist vom besten Wein, eus an dibab (diouzh an dibab, eus ar vegenn, eus ar gurunenn, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, eus ar c'hentañ troc'h, fiskal, kabidan, beuz, dibab, a-zibab) eo kement-se ; ich handle nach bestem Wissen und Gewissen, ober a ran diouzh (eus) va gwellañ, ober a ran gwellikañ ma c'hallan, ober a ran diouzh va gwellañ-holl, ober a ran par ma c'hallan, ober a ran pellañ ma c'hallan, mont a ran dezhi gant pep onestiz / mont a ran dezhi e pep onestiz (Gregor), mont a ran dezhi gant doujañs hag onestiz, mont a ran dezhi gant un dereadegezh vras ; beim besten Willen, en desped da'm holl strivoù, gant (e) pep onestiz, daoust da'm youl vat ; Gerste ist das beste Viehfutter überhaupt, an heiz eo ar mestr d'al loened ; Wasser ist das beste Mittel gegen Durst, an dour eo ar mestr pa'z pez sec'hed ; einer Sache die beste Seite abgewinnen, tennañ e vad eus ubd, ober e vad eus ubd, ober e c'hounid eus ubd, ober e c'hounidegezh eus ubd, kaout e vad eus ubd, em vataat eus ubd, mataat eus ubd, kemer ubd a berzh vat, kemer ubd war an tu mat ; sich von seiner besten Seite zeigen, ober e baotr brav ; es ist das Beste für ihn, gwellañ (reishañ, furañ) tra d'ober eo evitañ, kuitañ en deus d'ober eo, kuitañ mad en deus d'ober eo, kuitañ tra en deus

d'ober eo ; er hat schon das Beste hinter sich, debret en deus ar vegenn a-raok an erienenn, debret en deus ar vegenn kent an erienenn, debret en deus e vara gwenn ; das Beste ist des Guten Feind, dre glask pignat re uhel e kouezher re izel - an hini a ra re a ra re nebeut goude-se - daou skoed em dorn a dalvez din-me muioc'h eget daou o vale - gwelloc'h ur c'had paket eget div o redek - gwell eo ur c'had dalc'het evit teir o redek - gwelloc'h ur banne paket eget daou o redek - gwell eo ur voualch evit ur vran - karrig a red ne bad ket - Yann a vo atav ar c'hentañ hag a vefe da vezañ krouget e vefe - Paol gozh o klask eeunañ he gar d'e vamm en deus he horret e daou damm - gwelloc'h kaout eget gortoz - gwelloc'h eo kaout en dorn eget en hunvre - re a vann ne dalv mann ; auf dem besten Weg sein, bezañ pell ganti, bezañ kroget mat ganti, tostaat ouzh ar pal, bezañ krog ar c'hrog ; der erste Beste, n'eus forzh peseurt Yann, Yann forzh piv, ne vern pe zen, ar c'hentañ deuet, ar peanw war ar straed g., n'eus forzh piv, ne laz (ne vern) piv, n'eus forzh peseurt hini, ne laz (ne vern) peseurt hini, n'eus forzh pehini, ne laz (ne vern) pehini, nep hini, an hini kentañ oc'h en em ginnig, an aotrou "n'eus-forzh-piv-eus-n'eus-forzh-pelec'h" ; jemandem das Beste wünschen, karet vad d'u.b., hetiñ (mennout, c'hoantaat, pediñ, reketiñ) kant eurvad d'u.b. ; ich will doch nur dein Bestes, ich tue es nur zu deinem Besten, ne glaskan tra ken nemet da vad, ne glaskan ken tra nemet da vad, karet a ran vad dit ha tra ken, reketiñ a ran vad dit ha tra ken, karet a ran da vad dit ha tra ken, emaoen en un tu ganit, ober a ran pep tra evit da dra, ober a ran an dra-se ez kounid, ober a ran kement-se evit da vrasañ mad, oc'h ober an dra-se ne ran nemet da skoazellañ ; zu ihrem Besten müssen die Kinder die Strafe bekommen, die ihrem Vergehen entspricht, diouzh o fazi eo kastizañ ar vugale evit o brasañ mad, evit brasañ mad ar vugale e rank ar c'hastiz bezañ kevatal ouzh grevusted o fazi ; das Beste kommt erst noch, ar pep gwellañ 'zo war-lerc'h ; dies ist das Beste, was ihr tun könnt, n'oufec'h ket a-well ; das ist das Beste, was Sie für ihn tun können, n'oufec'h ket ober kaeroc'h dezhañ ; sein Bestes tun, ober gwellañ ma c'heller, ober a wellañ ma c'heller, ober c'hwekañ ma c'heller, ober gwalc'h-kalon kement a zo en e c'halloud, poaniañ ha labourat gwalc'h-kalon, ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober diouzh (eus) e wellañ, ober e wir wellañ, ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e c'halloud, lakaat e holl spi, ober e seizh gwellañ, ober e wellañ, ober e walch', klask e walch' en em ziluziañ anezhi, bale war ar mor, en em aketiñ e pep doare, ober gwellikañ ma c'heller, ober diouzh e wellañ-holl, poaniañ gwellañ ma c'heller, ober par ma c'heller, ober pellañ ma c'heller, lakaat e holl ijin d'ober ubd ; tut euer Bestes ! gebt euer Bestes ! versucht euer Bestes ! grit gwellañ a c'hellit ! ; ich tue mein Bestes, ober a ran gwellañ ma c'hallan, ober a ran a wellañ ma c'hallan ; ich tat mein Bestes, va gwellañ-gwellaik a raen, ober a raen diouzh va gwellañ ; ich halte es für das Beste, zu ..., kuitañ (reishañ, kentañ, gwellañ, furañ) tra d'ober eo ... da'm soñj (da'm meno, evit va c'heuloù, evidon-me), ar pep gwellañ a zo d'ober eo ... da'm soñj, ar pezh gwellañ a zo d'ober eo ... da'm soñj, reishañ a zo eo ... da'm soñj, kentañ hon eus d'ober eo ... da'm soñj, kuitañ a zo d'ober eo ... da'm soñj, furañ a oufen d'ober eo ..., kaerañ a oufen d'ober eo ... ; das Beste ist, dass du jetzt die Klappe hältst / am besten, du hältst die Klappe, tav evit ar gwellañ ! ; das Beste ist, er bleibt bei uns, ar pezh a zo gwellañ eo e chomo ganeomp, reishañ a zo eo e chomfe amañ, kuitañ en deus d'ober eo chom amañ, kuitañ tra en deus d'ober eo chom

amañ, kuitañ mad en deus d'ober eo chom amañ ; das Beste ist, wir gehen hin, ar pep gwellañ a zo d'ober eo mont di, ar pezh gwellañ a zo d'ober eo mont di, kuitañ hon eus d'ober eo mont di, ar gwellañ eo mont di, gwellañ tra a zo d'ober eo mont di ; und was das Beste dabei ist : wir brauchen heute nicht hinzugehen, gwellañ pezh 'zo : ne vo ket ret deomp mont di hiziv, gwellañ pezh eo : kuit omp da vont di hiziv, gwellañ 'zo : kuit omp da vont di hiziv.

Adv. : 1. aufs beste, gwelliakañ ma c'haller, gwellañ ma c'haller, diouzh e wellañ-holl, a wellañ ma c'haller, gwallc'h-kalon ; am besten, reishañ (kuitañ, gwellañ, furañ) tra d'ober eo ..., reishañ a zo eo ..., kuitañ a zo d'ober eo ..., kuitañ mad a zo d'ober eo ..., gwell eo (ober ubd) ; was würde Ihnen am besten gefallen ? petra eo ar gwellañ ganeoc'h da gaout ? petra a gavit ar gwellañ ? ; es ist am besten, wenn ich gehe, gwell(oc'h) e vefe din mont kuit, gwellañ (kuitañ, furañ) tra 'm eus d'ober eo mont kuit, kuitañ am eus d'ober eo mont kuit, kuitañ mad am eus d'ober eo mont kuit, ar pep gwellañ am eus d'ober eo mont kuit, reishañ a zo eo ez afen kuit ; dieses Werkzeug schien ihnen am besten geeignet, ar benveg-se a seblante dezho bezañ ar c'holokañ ; sie einigen sich über die Art und Weise, wie sie ihre Missetat am besten durchführen können, en em glevet a reont war an tu gwellañ da gas o falloni da benn ; am besten abschneiden, bezañ gwellloc'h eget ar re all, bezañ dreist ar re all, bezañ an hini kentañ, bezañ trec'h war ar re all, kaout ar gwellañ disoc'hòù, disoc'h gwellloc'h eget ar re all ; er singt am besten, hemañ eo ar gwellañ da ganañ ; du weißt am besten, was zu tun ist, gouzout a rez gwell eget n'eus forzh piv petra 'zo d'ober ; zum Besten, gwellañ ma c'haller, gwelliakañ ma c'haller, diouzh e wellañ-holl ; zum Besten der Gemeinschaft, evit brasañ mad an holl, e-kerz an holl, war sigur an holl ; um zu wissen, was man am besten tun sollte, da ch'houzout penaos e vez graet ar gwellañ, da ch'houzout petra a vefe ar gwellañ tu deomp ; am besten, ich sage es ihm selbst, gwellañ 'zo, me a lavarfe kement-se dezhañ ; 2. [tr-l] Rotwein schmeckt am besten, pep seurt liv 'zo mat, met ar ruz eo an tad - gwin ruz eo an aotrou - gwin ruz eo ar mestr ; aufhören, wenn es am besten schmeckt, chom da c'hlaourenniñ, chom war e c'hoant, chom e toull ar c'hae, chom e fri war ar gloued, chom tarluch, menel war e naon, tremen gant e naon ; man macht am besten alles selbst, an neb en em veul e-unan en em veul pa gar ; jemanden zum Besten haben, jemanden zum Besten halten, tremen lost al leue dre c'henou u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an noch gant u.b., ober ar Yannig gant u.b., ober lallaig gant u.b., ober goap ouzh (diouzh, ag, gant, diwar) u.b., stagañ goap ouzh (diouzh, ag, da, war) u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., c'hoari al lu gant u.b., kaotañ ha pegañ u.b., reiñ d'u.b. da gredañ e ve noz da greisteiz, kontañ poulc'hennoù d'u.b., kontañ poulc'had d'u.b., reiñ poulc'had da lonkañ d'u.b., reiñ kelien (kañvaled) da blomañ d'u.b., lakaat da grazañ, reiñ kelien (kañvaled, poulc'hennoù, silioù, lostoù leue) da lonkañ d'u.b., paskañ lus d'u.b., pentañ lern d'u.b., finesiñ ouzh u.b., tennañ sikelzonou d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., deviñ (louzañ, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bou'chiñ, punañ, tizhout, flemmañ, toazañ, bratellat, nezañ, kabestrañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, gwalldapout) u.b., kleviañ u.b., touzañ e c'henou d'u.b., c'hwennat u.b., bountañ ar c'henn en u.b., louamiñ u.b., koulihoniñ u.b., gwerzhañ duad d'u.b., reiñ treujoù e-lec'h bleñchoù d'an hini a zo bras e c'henou, fritañ naered e-lec'h

silioù d'u.b., c'hoari an dall d'u.b., ober an dall d'u.b., raskañ u.b., strobinellañ u.b., bezañ gant u.b., ober gant u.b., P. frotañ kaoc'h ouzh genoù u.b. ; ein Lied zum Besten geben, kanañ ur ganaouenn evit plijadur an holl.

bestechbar ag. : prenus, prenadus, brein, goubrenadus, gwerzhus.

bestechen V.k.e. (besticht / bestach / hat bestochen) : 1. jemanden bestechen, goubrenañ u.b., gounit u.b. dre arc'hant, gounit u.b. gant arc'hant, reiñ manegou d'u.b., reiñ ur vanegad d'u.b., reiñ spilhoù d'u.b., reiñ gwin ar marc'had d'u.b., reiñ arc'hant dre zindan d'u.b., reiñ un tamm mat a werzh-butun dreist marc'had d'u.b., loavañ u.b., prenañ u.b., gwallc'hñ e zaouarn d'u.b. gant arc'hant ; den Pförther bestechen, lardañ ar morzhol ; die sind ja alle bestochen ! tud gwerzhet int holl ! treitourien int holl ! yudazien int holl ! ur vanndennad c'histi eo an dud-se ! brein ha kontammet int holl ! pep hini anezho a ya gand e loa er pod ! ; [gwir] Zeugen bestechen, loavañ testoù, gounit fals testoù dre arc'hant, gounit fals testoù, prenañ testoù, gwallc'hñ o daouarn da destoù 'zo gant e arc'hant evit lakaat anezho da devel pe da nach ar wirionez ; sich bestechen lassen, en em werzhañ ; 2. [dre skeud.] hoalañ, lorbiñ, desev, filimiñ, likaouiñ, likaouiñ ouzh, achantañ, boemañ, mezevelliñ, strobinellañ, touellañ, kilhañ, lakaat dindan gazel-ge, goustelañ [spered u.b.], dibradañ, goursevel, mezviñ, bamiñ, lubaniñ da, lubaniñ ouzh ; ihre Freundlichkeit besticht mich nicht, n'he deus ket gounezet va c'halon gant hec'h hegared, n'eo ket piket va c'halon gant hec'hantalezh (Gregor).

bestechend ag. : strobinellus, hoalus, boemus, dudius-dreist, dudius, bamus, sorc'hennus, marzhus, estlammus, loavus, mezevellus, mezvus.

Adv. : dreist, dispar, -distailh, -kaer, -ifam, -kruel.

Bestecher g. (-s,-) : goubrener g.

bestechlich ag. : prenus, prenadus, brein, goubrenadus, gwerzhus.

Bestechlichkeit b. (-) : prenusted b., goubrenadusted b., gwerzhusted b.

Bestechung b. (-,en) : goubrenerez g., goubrenañ g., tarwazerez g., prenidigezh b., prenadur g., gounezidigezh dre arc'hant b., loavañ g., hent al loavañ g.

Bestechungsgeld n. (-s,-er) : arc'hant goubrenañ g., kildornad g., manegad b., manegoù ls., spilhoù ls., gwin-marc'had g., gwin ar marc'had g., arc'hant dre zindan g., tamm mat a werzh-ar-butun dreist marc'had g., tamm mat a werzh-ar-banne dreist marc'had g., tamm mat a werzh-ar-gwin dreist marc'had g.

Bestechungsversuch g. (-s,-e) : gwechad klask goubrenañ b., argeziad goubrenañ g., taol-esae evit gounit u.b. dre arc'hant g., esaeañ gounit u.b. dre arc'hant g., taol loavañ g.

Besteck n. (-s,-e) : 1. loaiou ls., traou taol ls., servij taol g. ; silbernes Besteck, loaiou arc'hant ls. ; ein silbernes Besteck, ein Silberbesteck, ul loaiou arc'hant g. ; Bestecke auflegen, staliañ an daol, dresañ / servijañ an daol (Gregor), lakaat an traou war an daol ; 2. ostilhoù ls., binvioù ls. ; 3. [merdead.] das Besteck nehmen, das Besteck machen, desezañ, emsavlec'hiañ, sevel ar poent ; das Besteck aufmachen, poentañ ar gartenn.

bestecken V.k.e. (hat besteckt) : lakaat a-sav war, plantañ e ; den Christbaum mit Kerzen bestecken, kinklañ gwezenn an Nedelec gant goulouennou.

Besteckgarnitur b. (-,en) : arc'had traou taol b. ; Silberbesteckgarnitur, arc'had loaiou arc'hant b., arc'had loaiou argant b.

Besteckkasten g. (-s,-kästen) : arc'hig traoù taol b.
bestehen V.k.e. (bestand / hat bestanden) : dont a-benn eus, ober berzh e, tapout, bezañ degemeret e, dont gant an-unan, bezañ trec'h (bezañ gounit) da-geñver udb ; *einen Kampf bestehen*, herzel ouzh un arsailh, rentañ penn, dont a-benn eus e enebourien en ur argadenn, derc'hel mat ouzh e enebourien en ur argadenn, pakañ e enebourien ; *ein Duell bestehen*, bezañ trec'h (bezañ gounit) da-geñver un duvell ; *eine Prüfung bestehen*, a) dont a-benn eus un amprouadenn bennak, P. treuziñ ar pont ; b) ober berzh en e arnodenn, bezañ degemeret en un arnodenn ; *das Abitur bestehen*, pakañ ar vachelouriezh, ober berzh er vachelouriezh, bezañ degemeret er vachelouriezh, tapout ar vachelouriezh, dont da vat ar vachelouriezh gant an-unan, gounit ar vachelouriezh ; *ich habe die schriftliche Prüfung bestanden*, deuet eo da vat an arnodenn dre skrid ganin ; *ich habe die schriftliche Prüfung nicht bestanden*, klaouet (klaouet) on bet en arnodenn dre skrid, klaouet (klaouet) on bet er skrid ; *sie wussten, dass sie die Prüfung bestanden hatten, aber dass sie noch viel arbeiten mussten*, gouzout a ouient e oa deuet da vat an arnodenn ganto, met anat e oa dezho e rankfent strivañ kalet c'hoazh ; *den ersten Teil einer Prüfung bestehen*, bezañ hanterzegemeret da-geñver un arnodenn ; *eine erste Mutprobe bestehen*, koll e hini glas.

V.k.d / V.gw. (bestand / hat bestanden) : 1. bezañ eus an dra-mañ-tra, bezañ, ren ; *die Einrichtung besteht seit langem*, bez ez eus eus an ensavadur-se abaoe pell ; *seine Forderung besteht zu Recht*, klemm a ra gant gwir abeg, abegoù sonn en deus da glemm, reizh eo e reked, arc'hiñ a ra gant gwir abeg ; *nebeneinander bestehen, gleichzeitig bestehen*, kenvezañ ; *im Bereich der Religion bestand eine tiefe Kluft zwischen den Auffassungen meines Vaters und denen meiner Mutter*, va zad ha va mamm a oa disheñvelidigezh vras etrezo a-fet relijion ; *es besteht ein großer Unterschied zwischen ihnen*, kalz a gemm (kemm bras, kalz a zifor'h, diforc'h bras, herr bras) a zo etrezo, ur c'hemm bras a ren etrezo, disheñvel-krenn int an eil diouzh egile, n'int ket da dostaat, kalz a zo da lavaret etrezo, n'eus enheñvel ebet etrezo, bout ez eus kemm a-yoc'h etrezo, pebezh disheñvel etrezo ! ; *es besteht eine tiefe Kluft zwischen dem, was sie sagen und dem, was sie tun*, dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberou ; *es besteht keine Gefahr*, n'eus dañjer ebet ; *es besteht kein Grund zur Panik*, n'emañ ket an ti o vont gant an dour ! ; *es besteht Lebensgefahr*, riskl a goll e vuhez a zo ; *es besteht keine Möglichkeit*, es zu tun, n'eus ket moaien, n'eus ket a voaien ; *solange die Welt besteht, wird es Kriege geben*, padout a raio ar brezeliouù keit evel ar bed, padout a raio ar brezeliouù keit hag ar bed ; *es besteht keine Gefahr, dass diese Schüsseln zerbrechen*, ar skudelloù-se a zo dizañjer da derriñ ; *darüber besteht nicht der geringste Zweifel*, n'eus netra da ziskrediñ war gement-se, n'eus diskred ebet da gaout war gement-se, n'eus douetañs ebet da gaout diouzh an dra-se, war an dra-se n'eus marteze ebet ; *bestehen bleiben*, padout, chom, derc'hel ; *weiter bestehen*, kenderc'hel, padout, hirbadout ; P. [dre fent.] *die Gefahr besteht nicht !* n'eus ket a zañjer ! ; *etwas bestehen lassen*, delc'her udb, kendelc'her udb, mirout udb ; [kr-l] *Schönheit vergeht, Tugend besteht*, gwell eo bezañ mat eget ned eo bezañ koant - tra nebeut eo kened ar c'horf - ar gwellañ tra en tiegezh a zo ur wreg leun a furnez - n'eus rozenn gaer na zeu da ch'oeñviñ (da sec'hañ) - n'eo ket blev melen ha koantiri a lak ar pod da virviñ - gwelloc'h un dorzh vara war an daol eget ur melezour war ar prenestr - karet gened ne bad ket pell, karet onestiz a zo gwell.

2. [dre skeud.] *er kann bei seinem Gehalt nicht bestehen*, gant e damm pae ne c'hall ket skoulmañ ganti, gant e damm pae dister ne c'hall ket lakaat an daou benn da skoulmañ, bec'h en devez o sec'hañ an eil dorm gant egile, bec'h en devez o wal'chiñ an eil dorm gant egile, bec'h en devez o skoulmañ ganti, gant e damm pae dister ne c'hall ket en em dennañ e-keñver arc'hant, gant e damm pae dister ne c'hall ket en em bakañ, gant e damm pae dister ne c'hall ket pakañ an daou benn.

3. *auf etwas (dat.) bestehen*, delc'her mort (start, yud, gwevn) d'fdb, na ziskregiñ diouzh udb, na zistreiñ war udb, pegañ ouzh ur gouleñn, pegañ ouzh e c'houleñn ma vije graet udb, lakaat imor d'ober udb, kilverziñ, penverziñ, kaout youl ma veve graet udb, pegañ ouzh e vennozh, chom mort war e soñj, na leuskel diwar e vennozh ; *hartnäckig auf etwas (dat.) bestehen*, pegañ ouzh e c'houleñn, pegañ ouzh e c'houleñn ma vije graet udb, chom aheurtet en udb, aheurtiñ d'ober udb, aheurtiñ en udb, en em amoediñ oc'h ober udb ; *auf seinem Willen bestehen*, kilverziñ, aheurtiñ en e soñj, kilhourziñ d'e bennad, derc'hel mort (yud, start, gwevn, tomm) d'e soñj, pegañ ouzh e vennozh, aheurtiñ da gas e c'hoant da benn, lakaat imor da gaout udb ; *ich bestehe darauf*, me a zalc'h hag a sin, ne zislavarin ket.

4. *bestehen aus*, bezañ graet (kenaozet) gant, c'hoavezout a (eus), c'hoavezout e, bezañ udb oc'h ober an dra-mañ-tra, mont udb d'ober an dra-mañ-tra, endelc'her, entalañ, bezañ eus an dra-mañ-tra, bezañ en dra-mañ-tra, [dispredet] kompreñ ; *die Schiffsbesatzung bestand aus drei Mann*, ar skipailh a oa tri den anezhañ, ar skipailh a oa tri den ouzh e ober ; *woraus bestehen sie ?* petra a ya d'ober ? ; *ein Molekül besteht aus mehreren Atomen*, ur volekulenn a zo ur c'henstrollad atom ; *Wasser besteht aus Wasserstoff und Sauerstoff*, hidrogen hag oksigen a ya d'ober an dour, an dour a c'hoarvez eus hidrogen hag oksigen, elfennou an dour a zo anezho hidrogen hag oksigen, an dour a zo anezhañ hidrogen hag oksigen ; *der Magentrakt von Wiederkäuern besteht meist aus vier Abschnitten*, pevar sac'h a ya d'ober stomog al lodenn vrashañ eus an daskiriered ; *der Gemeindeverband besteht aus dreizehn Gemeinden*, ar gumuniezh-kumunioù a zo dindan trizek kumun, ar gumuniezh-kumunioù a zo trizek kumun ouzh hec'h ober ; *die Inselbevölkerung besteht aus Menschen verschiedenen ethnischen Ursprungs*, un dastum tud eus pobloù disheñvel a ya d'ober poblañs an enezenn, un dastum tud eus pobloù disheñvel a zo oc'h ober poblañs an enezenn ; *dieses Haus besteht aus drei Wohnungen*, lodennet eo an ti-se e teir ranndi, an ti-se a zo teir ranndi ouzh e ober, teir ranndi a ya d'ober an ti-se ; *diese Suppe besteht nur aus Wasser*, ar soubenn-se n'eo ken tra nemet dour ; *die Teile, aus denen dieser Apparat besteht*, ar pezhioù a ya d'ober an ardivink-se ... ; *woraus besteht dieser Apparat ?* petra a ya d'ober an ardivink-se ?

5. *bestehen in (dat.)*, derc'hel, enderc'hel, kontañ, bezañ en dra-mañ-tra, [dispredet e brezhoneg] kompreñ ; *worin besteht der Unterschied* ? pe difor'h a zo ? pe gemm a zo etre an traoù-se ? e pelec'h emañ an difor'h ? ; *sein ganzes Wesen besteht in Treue*, leal eo a bep hent, leal eo e pep hent, leal eo e pep keñver, leal eo hed an neudenn ; *seine Aufgabe besteht darin*, dass, roet ez eus bet karg dezhañ [d'ober udb], emañ en e garg [ober udb], kemenet ez eus bet dezhañ [ober udb], endalc'het eo [d'ober udb], ret eo dezhañ [ober udb], pezh en deus d'ober eo [ober udb], e gefridi a zo [d'ober udb], e gefridi eo [ober udb], dezhañ eo [ober udb], daveet eo bet [d'ober udb.] ; *die Funktion des Herzens besteht darin, Blut durch den*

Körper zu pumpen, obererez ar galon a zo lakaat ar gwad da redek er gwazhied, ar galon a gustum labourat d'ober d'ar gwad redek er gwazhied ; die Schwierigkeit besteht darin, den Beweis zu erbringen, an abadenn eo degas ar brouenn.

Bestehen n. (-s) : 1. bezañs b., bezoud g., boud g. ; 2. pennegezh b., dalc'husted b., kilpennadur g., kilpenngegezh b., kilpennerezh g. ; 3. berzh g. ; nach dem Bestehen der Prüfung, goude bezañ graet (goude ober) berzh en e arnodenn, ur wech m'en devo bet graet (goude m'en devo bet graet) berzh en e arnodenn, ur wech m'en doa bet graet (goude m'en doa bet graet) berzh en e arnodenn.

bestehend ag. : a vremañ, bremañ, a zo anezhañ, hanveziat, beziat, reveziat ; die bestehende Verfassung, ar Vonreizh a vremañ b., al lezenn-diazez a vremañ b. ; er hat es geschafft, den bestehenden Rekord zu brechen, deuet eo a-benn da wellaat ar rekord (ar gourc'hou) diwezhañ, deuet eo a-benn da skeiñ ar rekord (ar gourc'hou) diwezhañ d'an traoñ, tizhet en deus parfoeltrañ ar gourc'hou kozh, tizhet ez eus bet dezhañ gwellaat ar rekord (ar gourc'hou) diwezhañ, tapet en deus gwellaat ar rekord kozh, tapet en deus da wellaat ar rekord (ar gourc'hou) diwezhañ, tapet eo gantañ gwellaat ar rekord kozh ; die bestehende Ordnung, urzh politikel an traoù g., an urzh diazezet g. ; alles Bestehende, kement tra 'zo.

bestehlen V.k.e. (bestiehlt / bestahl / hat bestohlen) : jemanden bestehlen, laerezh u.b., c'hwiliañ u.b., flipañ u.b., kignat u.b., krignat u.b., touzañ u.b. ; jemanden um etwas bestehlen, laerezh ubd digant (diwar, diouzh) u.b., flipañ ubd diwar u.b. ; den konnten sie nicht leiden, er hatte sie doch einmal bestohlen, ne garent ket an den-se, laeret ma oant bet ur wech gantañ.

besteigen V.k.e. (bestieg / hat bestiegen) : pignat war, pignat, krapañ gant, skrapañ ouzh, skrapañ war, krimpañ, krimpañ war, rampañ war, krapadenniñ ; das Rad besteigen, pignat (gaoliañ, mont a-c'haoliad, mont a-fourch, rampañ, gaoliata, sevel) war e varc'h-houarn ; das Pferd besteigen, marc'hañ e jav, pignat (gaoliañ, mont a-c'haoliad, mont a-fourch, rampañ) war e varc'h, pignat war varc'h, sevel war e jav ; ich habe die Stute besteigen, rampet em boa war ar gazeg ; den Berg besteigen, krimpañ ar menez, krimpañ war ar menez, pignat ar menez, pignat gant ar menez, pignat war ar menez, krapañ gant tor ar menez, krapañ gant ar menez, krapadenniñ ar menez ; es ist ganz schön anstrengend, diesen Hügel zu besteigen, micher a-walch' eo krapañ gant an dorgenn-mañ, labour krapañ a vez gant an dorgenn-mañ, ur gwall grogad eo krapañ gant an dorgenn-mañ, diaes-ral eo krapañ gant an dorgenn-mañ, koustañ a ra d'ar c'horf krapañ gant an dorgenn-mañ, ur gwall reuz eo krapañ gant an dorgenn-mañ, un abadenn eo krapañ gant an dorgenn-mañ, krapañ gant an dorgenn-mañ n'eo ket ullein debret, kavout a ra an den da gochañ o krapañ gant an dorgenn-se, kavout a ra an den da gochañ ouzh an dorgenn-se, kavout a ra an den da gochañ gant an dorgenn-se, n'eo ket ur pardon krapañ gant an dorgenn-mañ, n'eo ket ur c'hoari krapañ gant an dorgenn-mañ, c'hwezadennoù a zo da dapout pa bigner gant an dorgenn-se, un torr-alan eo ar grapenn-mañ, un torr-anal eo ar grapenn-mañ, ar grapenn-se a zo ul laz ; den Thron besteigen, dont war an tron, pignat war an tron, mont da azezañ war an tron, mont war an tron, sevel war an tron ; den Thron erneut besteigen, adsevel war an tron ; einen Bus besteigen, pignat e-barzh ur c'harr-boutin ; die Kanzel besteigen, sevel er gador, mont er gador-sarmon, mont (pignat) er gador-brezag, pignat en e gador-brezag, pignat en e gador-sarmon.

Besteigung b. (-en) : pignidigezh b., pignadur g., savidigezh b., krapadenn b., kraperezh g., krapadeg b., pignadeg b. ; Thronbesteigung, kadoridigezh b., tronidigezh b., donedigezh war an tron b., pignidigezh war an tron b.

bestellbar ag. : 1. [labour-douar] bestellbarer Boden, douar gounidus g., douar atil g., douar tomm g., douar stuz g., douar aradus g., douar gounezadus g., douar gounit g., douar labour g. ; 2. [kenwerzh] urzhiadus.

bestellen V.k.e. (hat bestellt) : 1. [labour-douar] labourat, enandiñ, arat, ober gounidegezh, treiñ an douar, treiñ douar, tronkañ, labourat douar, labourat an douar, gounit douar, derc'hel douar, meskañ douar ; den Acker bestellen, labourat e bark, kenteliañ e bark, kenteliañ an eost ; frisch bestellter Boden, douar bev g., douar nevez-aret g. ; bestellter Acker, trevad g., douar digor g., douar labouret g., douar skuizh g. ; Felder vor dem Winter bestellen, arat douaroù a-benn ar goaïv ; wohlbestellte Felder, wohl bestellte Felder, parkeier labouret mat ls. ; [dre skeud.] seinen Garten bestellen, ober war-dro e stal, ober e draoù ; sein Haus bestellen, renkañ e draoù, lakaat e draoù en urzh, lakaat urzh en e draoù.

2. kas, dereiñ ; Briefe bestellen, dereiñ (kas) lizhiri d'u.b. ; ein Paket bestellen, lakaat ur pakad etre daouarn ur re bennak (Gregor), dereiñ (degas) ur pakad d'u.b. ; seinem Freund Grüße bestellen, kas e c'hourc'hemennou d'e vignon, goulenn digant u.b. ober e c'hourc'hemennou d'e vignon.

3. urzhañ, urzhiadiñ, [ostaleri] lakaat servijañ ; Waren (beim Kaufmann) bestellen, kas un urzh-prenañ d'ur marc'hadour, urzhiadiñ marc'hadourezh, lakaat e anv evit prenañ marc'hadourezh ; ich würde gern Miesmuscheln bestellen, me 'm boa c'hoant da gaout meskl, mar plij ; er bestellte zwei Bier, lakaat a reas servijañ daou vier ; einen Extrateller Pommes bestellen, eine Extraportion Pommes bestellen, goulenn fritez ouzhpenn ; eine Droschke bestellen, goulenn e teufe ur wetur da gerc'hat an-unan ; ich habe dieses schöne Wetter extra für euch bestellt, an amzer vrav-mañ a zo bet dibabet evidoc'h.

4. kemenn dont, degemenn, ordren, daveiñ, gourc'hemenn dont, goulenn dont, dec'helver, gelver, gervel war ; ich habe ihn in eine Gaststätte bestellt, kemennet em eus dezhañ dont en un ostaleri evit komz ganin ; jemanden zu sich bestellen, dec'helver u.b., gelver war u.b. da zont, goulenn digant u.b. (kemenn d'u.b., degemenn d'u.b., gourc'hemenn d'u.b.) dont da welet an-unan, goulenn digant u.b. (kemenn d'u.b., gourc'hemenn d'u.b.) dont davet an-unan, lakaat kemenn u.b. betek an-unan ; er hat mich in sein Büro bestellt, va galvet en deus d'e vurev ; er wurde ins Kanzleramt bestellt, graet e voe e c'hervel d'ar c'hañsellerdi.

5. mirout, goulenn e veve miret ubd evit an-unan, ragurzhiañ ; alle Zimmer sind schon bestellt, holl gambreier al leti a zo prometet, n'hon eus ket a blas ken evit ho lojañ ; einen Tisch in einem Restaurant bestellen, mirout un daol en un ostaleri.

6. lakaat da, envel, arouezziñ, daveiñ, ezholiñ ; jemanden zum Schiedsrichter bestellen, lakaat u.b. da dredeog, lakaat u.b. da hanterour, daveiñ u.b. hanterour ; jemanden als Vormund für ein Waisenkind bestellen, sevel gward gant un emziwad ; ihr Onkel wurde als Vormund bestellt, hec'h eontr a voe roet da gulator dezhi ; einen Verteidiger gerichtlich bestellen, kefridiañ un alvokad ; gerichtlich bestellter Verwalter, amaezhier barnerezhel g., merour barnerezhel g.

7. das Aufgebot bestellen, lakaat an embannoù.

8. P. [dre skeud.] es ist alles bestens bestellt, brav ha dereat e ya pep tra ganeomp, pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, plaen ha brav e ya pep tra, pep tra a ya plaen evel an dis, a-blaen-kaer e ya pep tra, kempenn ha kompez e ya pep tra en-dro,

an traoù a dro kompez, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, treiñ (mont, kerzhet) a ra pep tra evel ur ganell, mont a ra an traoù evel war ur ganell, mont a ra mat an traoù en o hent, difazi e ya pep tra, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traoù, mont a ra pep tra d'e blas, treiñ a ra lenkr an traoù, mont a ra pep tra mat ha diroufenn, mont a ra pep tra reizh hag en urzh ; es ist schlecht um ihn bestellt, hemaañ a ra ruskenn fall, gwastañ a ra e stad, gwall glaïv eo, ne ra ket ruskenn vat, n'eo ket gwall yac'h, ned a ket herrus gantañ, ned a ket herrus an traoù gantañ, da fall ez a e yec'hed, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, c'hoari a ra gant e voued, erru eo nezet e gerdin, emaañ o nezañ e gevre, bremaik emaañ nezet, krog eo da c'hoari da fall, hennezh a zo erru pell gantañ ; nichts mehr zu bestellen haben, bezañ e-maez ar jeu ; wohlbestelltes Warenhaus, wohl bestelltes Warenhaus, gourstal ostizet mat b., gourstal pourvezet mat b. ; wohlbestellte Wirtschaft, wohl bestellte Wirtschaft, armerzh a ya kempenn ha kompez en-dro g., armerzh a ya lampr (diroufenn, klok) en-dro g. ; wohlbestelltes Wohnhaus, wohl bestelltes Wohnhaus, ti-annez aveet gant an holl aezamantoù g.

Bestellen n. (-s) : das Bestellen des Aufgebots, an embannou ls.

Bestelldienst g. (-s,-e) : 1. ti dereiñ g., embregerezh dereiñ g. ; 2. [post] servij an dasparzh g.

Besteller g. (-s,-) : urzhier g., arval g., pratik g., prener g.

Bestellformular n. (-s,-e) : follenn urzhiadiñ b., paperenn urzhiadiñ b., skrid urzhiadiñ g.

Bestellgang g. (-s,-gänge) : [post] troiad dasparzh b.

Bestellgebühr b. (-,en) / **Bestellgeld** n. (-s,-er) : mizoù dezougen ls., mizoù dereiñ ls.

Bestelliste b. (-,n) : follenn urzhiadiñ b., paperenn urzhiadiñ b.

Bestellmenge b. (-,n) : kementad urzhiadet g.

Bestellnummer b. (-,n) : niverenn dave b.

Bestellschein g. (-s,-e) : follenn urzhiadiñ b., paperenn urzhiadiñ b., skrid urzhiadiñ g.

Bestellung b. (-,en) : 1. anvidigezh b., ezhadoladur ; Bestellung eines Anwalts, anvidigezh ur breutaer b. ; Bestellung eines Vormunds von Amts wegen, anvidigezh ur c'hulator dre al lez-varn b. ; 2. [kenwerzh] urzh-prenañ g., urzhiad g., goulennadenn b. ; eine Bestellung aufgeben, ober un urzhiad ; eine Bestellung ausführen, kas ar varc'hadourezh goulennet, seveniñ un urzh-prenañ (un urzhiad) ; eine Bestellung rückgängig machen, goulenn ne vefe ket kaset ar varc'hadourezh bet urzhiadet, nullañ (freuzañ, terriñ, foeltrañ) un urzh-prenañ (un urzhiad), terriñ e varc'had, ober freuztaol ; eine Bestellung verweigern, nac'h degemer ar varc'hadourezh bet urzhiadet gant an-unan ; auf Bestellung, diwar urzhiad ; 3. deroerezh g., dereiñ g. ; 4. miradenn b. ; 5. [labour-douar] aradurezh b., aradeg b., aradenn b., arat g., aradur g., gounidigezh b.

Bestellzettel g. (-s,-) : follenn urzhiadiñ b., paperenn urzhiadiñ b., skrid urzhiadiñ g.

bestenfalls Adv. : gant ar stard, evit ar gwellañ, e gwellañ degouezh, d'ar muiañ, d'an hirañ, d'ar muiañ-holl, d'ar muiañ tout, ar muiañ, d'ar pellañ, d'al liesañ, d'an hirañ-holl, d'an hirañ tout, da hirañ, hep tamm ouzhpenn, hep hini ouzhpenn, evit ar muiañ, d'ar gwellañ tout.

bestens Adv. : evit ar gwellañ, eus ar gwellañ, brav-ral, pase mat, peurvrat, fiskal, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, dreist,

mat-distailh, mat-dreist, dispar, ervat ; ich danke bestens ! mersi bras ! mil bennozh dit (deoch') ! mil vennozh Doue warnoc'h ! ; ich empfehle mich bestens, va gwellañ gourc'hemennoù deoc'h ; [kenw.] bestens verkaufen, gwerzhañ e gwellañ priz ar marc'had ; es läuft alles bestens, es ist alles bestens bestellt, brav ha dereat e ya pep tra ganeomp, pep tra a c'hoarvez evit ar gwellañ, treiñ a ra an traoù da vat, brav-ral e ya pep tra ; sie verstehen sich bestens, en em ober a reont brav-ral.

besternt ag. : 1. steredek stereddennek, sterebet-kaer, stereennet, stergannek, brizh gant ar stere, briquet gant ar stere a lintr ; besternter Himmel, oabl stereddennek g., oabl steredek g., sterelemm en oabl ls. / neñv steredek-kaer (Gregor) g., oabl brizh gant ar stere g., oabl briquet gant ar stere a lintr g. ; 2. [dre skeud.] besternte Brust, bruched medalennou forzh pegement outañ g., bruched un treuziad medalinier a-istribilh outañ g., bruched medalennet holl g., bruched medalennet puilh g.

besteuern V.k.e. (hat besteuert) : ardellañ, sevel tailhou diwar, tailhañ, grevañ gant tailhou, sammañ gant tailhou, taosañ, tellañ, lakaat dindan dell, lakaat un dell war ; erneut besteuem, adtellañ.

besteuert ag. : ardellet, dindan daos, un taos warnañ, un dell warnañ, tellet, dindan dell.

Besteuerung b. (-,en) : ardellañ g., telladur g., taosadur g., taosañ g., tellañ g. ; einer Besteuerung unterliegen, bezañ endalc'het d'an dell, bezañ dindan dell.

Besteuerungsgrundlage b. (-,n) : diazez tellañ g., azez kemedel g. ; anteilige Besteuerungsgrundlage, azez kemedel keitrannel g.

Bestform b. (-,en) : [sport] in Bestform, en e varr, en e wir wellañ, en e zour hag en e c'heot, e barr e nerzh, e barr e yec'hed.

bestgehasst ag. : kasaet ar muiañ ; der bestgehasste Mann, an den kasaet ar muiañ g.

bestgemeint ag. : ... a-berzh-vat, ... a-wir-galon, ... a-greiz-kalon, ... a-galon-frank.

bestgesehen ag. : der bestgesehene Gast, ar gwellañ-deuet g.

bestialisch ag. : 1. chatalek, loenek, kriz, garv, ferv ; 2. er musste bestialische Schmerzen aushalten, malet e oa gant ar c'hloaz, taget e oa gant ur boan ifern, reuiziñ a rae poanioù ifern, reuiziñ a rae poanioù disaour, reuiziñ a rae poanioù grizias, reuiziñ a rae poanioù dreist, poaniañ a rae da grial, poan da grial en doa, diwaskañ a rae poanioù skrijus, gouzañ a rae poanioù kriz, kouezhañ a rae gloazioù kreñv warnañ, diwaskañ a rae poanioù garv, diwaskañ a rae poanioù kalet, gwasket e oa da vat, gwall galz a boan en doa bet ; es niecht bestialisch hier, c'hwezh ar gouez a zo amañ, mouezh spontus a zo amañ, ur gwall vouezh a zo amañ, ur vouezh ar fallañ a zo amañ, c'hwezh ar mil matañ tra zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ur marc'h a zo amañ, ur c'hwezh da ziskar ar c'hezeg a zo amañ, c'hwezh ar bouc'h (c'hwezh kazel, c'hwezh ar foeltr, c'hwezh an diaoul) a zo amañ, ur c'hwezh ar fallañ a zo amañ, mouezh ar vosenn a zo amañ, flaer ar c'hagn a zo amañ, c'hwezh ar pimp-kant a zo amañ.

Bestialität b. (-) : loenegezh b., loended b., krizderi b., gouezoni b., feroni b., chatalegezh b. ; von Humanität durch Nationalität zur Bestialität [Grillparzer], eus an denegezh dre ar vroadelouriez d'al loended.

Bestiarium n. (-s, Bestiarien) : [lenn.] milgan g.

besticken V.k.e. (hat bestickt) : kinklañ gant broderizioù, kinklañ gant broderezhioù, brodañ ; mit Pailletten besticken, pailhurenniñ.

bestickt ag. : brodet ; *nicht bestickt, plaeñ ; mit Pailletten bestickt, pailhurennek ; reich bestickt, brodet pinvidik.*

Bestie b. (-,-n) : 1. loen ferv g. ; 2. euzhvil g., euzhadenn ; 3. [dre skeud.] den kriz-euzhus g., kozh loen g., pezh fall a zen g., tra milliget g., toull visoù g., paotr lavis g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., gwir hailhon g., hailhon echu g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., paotr korvigellet e galon a fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr a zo kement si fall 'zo tout ennañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., higenn a baotr g., loustoñ g., louskod g., lampon g., kantolor g., hailhevod g., jalod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., gast b., poezon g., mastin g., aneval g., gwidal g., renavi g. ; die Bestie im Menschen, al loen brein skoachet e askre Mab-den g. ; zur Bestie in Menschengestalt werden, dont da vleiz.

bestiefeln V.k.e. (hat bestiefelt) : heuzañ.

bestimbar ag. : 1. termenadus, disklériadus, despizadus, dezrannadus, elfennadus, merkadus ; quantitativ bestimbar, kementadus, a c'heller kementadiñ ; 2. saveladus ; 3. [dre astenn.] a c'haller levezonañ, levezonadus.

Bestimbarkeit b. (-) : 1. termenadusted b. ; 2. saveladusted b.

bestimmen V.k.e. (hat bestimmt) : 1. divizout, merkañ, lakaat, termenañ, didermenñañ, resisaat, resizañ, spisaat, pishaat, pervezhañ, stadelaañ, diferañ, desavelaañ, savelaañ ; vertragsmäßig bestimmen, diferañ, dougen er gevrat, kevratelañ ; den Ort bestimmen, spisaat al lech' ; die Position des Schiffes oder des Flugzeuges bestimmen, desezañ, emsavlec'hiañ, sevel ar poent, [merdead.] poentañ ar gartenn ; [merdead.] den Kurs bestimmen, deroudaañ ; sie bestimmten, dass die Hochzeit zu Pfingsten sein sollte, lakaet o doa an eured da vezañ lidet da Sul ar Pantekost, lakaet o doa Sul ar Pantekost da lidañ an eured, lakaet o doa an eured da Sul ar Pantekost ; den Tag des Ferienbeginns bestimmen, merkañ deiz kentañ ar vakañsoù, divizout peur e krogo ar vakañsoù ; für etwas eine Frist bestimmen, merkañ deiziad un termen, lakaat an termen d'ober udb, lakaat termen d'ober udb ; er will über alles bestimmen, er will alles bestimmen, c'hoari a ra e vestr, ober a ra e renkou war bep tra, tailhañ a ra e vestr war bep tra, klask a ra ober al lezenn d'ar re all, klask a ra ober lezennoù, fellout a ra dezhañ lezenniñ, klask a ra bepred ober lezennoù, ober a ra atav al lezenn d'ar re all, plijout a ra dezhañ lezenniñ, ur pabor a zo anezhañ, techet eo d'ober e berson e pep parrez, techet eo da lezenniñ, ur c'hozh arloup a zo anezhañ ; [bev.] die Arten einer Gattung bestimmen, isrummañ ur genad etre spesadoù, spesadekaat ; die Art eines einzelnen Tieres bestimmen, spesadiñ ul loen.

2. atizañ, dougen, bountañ, broudañ, brochañ, lakaat, poulzañ, alej ; jemanden zu einer Handlung bestimmen, atizañ (dougen, bountañ, broudañ, brochañ, lakaat, poulzañ, alej) u.b. d'ober udb., kefuskañ u.b. d'ober udb, reiñ hol d'u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb.

3. das Sein bestimmt das Bewusstsein, ar boud a zo pennkaoz d'an emskiant ; die Fortschritte in der Landwirtschaft bestimmen das Lebensniveau der Bevölkerung, gwelloc'h-gwellañ e vez buhez an dud pa ya war-raok al labour-douar.

4. dediañ da, dilenn, lakaat, merkañ, deverkañ ; dieses Buch habe ich für ihn bestimmt, dezhañ e roin al levr-se, dezhañ eo dediet al levr-se, evitañ eo al levr-se, en e aviz em eus prenet al levr-se ; dieser Korken ist für den Tonkrug bestimmt, ar bontse a ya da stouvañ ar jarl ; dieses Geld ist für den Bau einer neuen Straße bestimmt, dilennet eo an arc'hant-se evit sevel un hent nevez, merket eo an arc'hant-se da savidigezh un hent nevez, an arc'hant-se a yelo da sevel un hent nevez, lakaet eo an arc'hant-se evit sevel un hent nevez, derannet eo bet an arc'hant-se evit sevel un hent nevez ; fürs Ausland bestimmt, da gas d'ar broioù estren, da vezañ kaset d'ar broioù estren, da ezporzhiañ, da vezañ ezporzhiet, evit an estrenviro ; der Traktor ist für unseren Bauernhof bestimmt, an traktor a zo da zont du-mañ. 5. [yezh.] näher bestimmen, doareañ, spizañ.

6. envel, aroueziñ, ezholiñ ; jemanden zum Nachfolger bestimmen, envel u.b. da warlerc'hiad, lakaat u.b. da warlerc'hiad, gervel u.b. da gemer e garg en e c'houde (Gregor) ; er wurde zum Gewerkschaftsvertreter bestimmt, dileuriert e oa bet gant e sindikat.

7. orden, kemenn, gourch'hemann, divizout, diferañ, dekrediñ, reoliañ, reizhennañ, reizhañ, reizhaduriñ, reizhata, statudañ.

8. tonkañ ; du bist dazu bestimmt, tonket eo dit ; du warst für das Priesteramt bestimmt, lakaet e oa dit bezañ beleg.

V.k.d. (hat bestimmt) : über jemanden bestimmen, ren (bezañ mestr) war u.b., bezañ u.b. dindan e veli ; über etwas bestimmen, ren (bezañ mestr) war udb, bezañ udb en e zalc'h ; über jemandes Schicksal bestimmen, a) bezañ tonkadur u.b. etre e zaouarn hag en e drugarez ; b) reiñ e zisentez a-zivout tonkadur u.b., divizout diwar-benn planedenn u.b. ; über sein eigenes Schicksal bestimmen, über die eigene Zukunft bestimmen, en em savelañ, emsavelañ.

V.em. sich bestimmen (hat sich (ak.) bestimmt) : fellout d'an-unan ober udb, bezañ e soñj ober udb ; er bestimmt sich zum Priesteramt, mennet eo da vont da veleg, war hent ar velegiezh emañ, dibabet en deus mont da veleg, falvezout a ra dezhañ mont da veleg, divizet en deus mont da veleg, divizet en deus bezañ beleg.

bestimmend ag. : diarvarus, diskoulmus, krennus, skarus, devoudus, savelus ; das bestimmende Moment, die bestimmende Ursache, der bestimmende Faktor, ar barenn diarvarus b., an devouder skarus g., an abeg-efediñ g., an arbenn-efediñ g., ar gaoz-efediñ b., ar gwereder krennus g. ; bestimmender Grund, abeg devoudus g., abeg skarus g.

bestimmt ag. : 1. ... 'zo, serten ; bestimmte Leute, ur frapad tud g., ur rumm g., ur rummad tud g., serten tud ls., darn, lod, tud ls., hiniennoù ls., tud 'zo ls. ; bestimmte Anzeichen sprechen dafür, peadra 'zo da grediñ an dra-se ; in bestimmten Fällen, e troiòu 'zo, e degouezhioù 'zo ; auf eine bestimmte Weise, en ur mod, en un tu, en ur ch'iz ; 2. merket, divizet, tonket ; zur bestimmten Stunde, d'an eur merket, en eur merket ; zum bestimmten Preis, evit ar priz tonket ; vorher bestimmtes Schicksal, raktonkadur g., planedenn merket b. ; du bist dazu bestimmt, tonket eo dit ; du warst für das Priesteramt bestimmt, lakaet e oa dit bezañ beleg ; vom Gesetz bestimmt, kemennet gant al lezenn, merket gant al lezenn, hervez al lezenn ; 3. resis, spis, despizet ; ein bestimmter Punkt, ur poent (ur c'hraf) resis g. ; bestimmte Zahlen, niveroù resis ; in diesem bestimmten Punkt, war ar c'hraf-se end-eeun ; 4. a-ratozh, arbennik, dilennet, galvet ; für diesen Zweck bestimmt, graet diouzh se ; ein eigens dazu bestimmtes Zimmer, ur gambr a-ratozh b. ; dieses Geld ist für den Bau einer neuen Straße bestimmt, dilennet eo an arc'hant-se evit sevel un hent nevez, merket eo an arc'hant-se

da savidigezh un hent nevez, an arc'hant-se a yelo da sevel un hent nevez, lakaet eo an arc'hant-se evit sevel un hent nevez, derannet eo bet an arc'hant-se evit sevel un hent nevez ; *fürs Ausland bestimmt*, da gas d'ar broioù estren, da vezañ kaset d'ar broioù estren, da ezporzhiañ, da vezañ ezporzhiet, evit an estrenviro ; *der Traktor ist für unseren Bauernhof bestimmt*, an traktor a zo da zont du-mañ ; *ihr seid nicht dazu bestimmt, ewig auf diesem Landsitz zu bleiben*, n'oc'h ket galvet evit chom atav er maner-mañ ; **5.** [dre heñvel.] groñs, krak, krenn, start ; *er ist sehr bestimmt*, un den en ur pezh eo, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo, gwaz a-walc'h eo, n'eus pleg ebet ennañ ; *eine bestimmte Antwort*, ur respont skaer g., ur respont fraezh g. ; *in bestimmtem Ton*, groñs e vrouezh, gant ur vrouezh c'hoñs, distag, start, rok, rok (taer, kivioul, rust, garv) an tamm anezhañ, gant ur beg rok, gant ur vrouezh kroz, en un doare teusk, en un doare teuch', en un doare reut, en un doare sec'h ha treut ; **6.** strizh, resis ; [yezh] *der bestimmte Artikel*, ar ger-mell strizh g., ar ger-mell resis g. ; *auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht*, bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur ger-mell resis pe amresis ; **7.** [mat.] *bestimmtes Integral*, sammegenn savelet b.

Adv. : a-dra-sur, a-dra-wir, a-dra-skaer, sur a-walc'h, sur-mat, ken sur a tra, sur ha serthen, anat, me a bari, pariañ, difazi, membri, serthenamant, en un doare distag, hep ket fellel, moarvat, emichañs, pechañs, douetus, nebaon, diouzh doare, a-hervez, hervez, diouzh ma kreder, me 'laka, da grediñ ez eus e ..., chañsou 'zo, chañsus, nebaon, c'honvat ; *er wird bestimmt nicht kommen*, dic'hortoz eo e teufe ; *er wird bestimmt kommen*, dont a raio, se 'zo sur - nebaon, dont a raio - me a bari e teuio - pariañ e teuio - dont a raio, se 'zo skaer - dont a raio hep fazi - dont a raio hep mank ebet - dont a raio, se 'zo divarteze - dont a raio, nebaon - un dra asur eo e teuio - dont a ray a-dra-sur - dont a raio hep ket fellel - ne c'hwito ket da zont - dont a ray, sur ha serthen eo ; *er ist bestimmt tot*, marv eo, douetus - marv eo, sur a-walc'h - straket eo e graoñenn, sur a-walc'h - me a bari ez eo marv - pariañ ez eo marv ; *Sie haben sich bestimmt gelangweilt*, c'hwia a zle bezañ kavet hir hoc'h amzer ; *dort geht es ihm bestimmt gut*, eno e tle bezañ en e vleud, eno e tle bezañ gant e jeu ; *er ist bestimmt Richtung Berlin gefahren*, etrezek Berlin e tle bezañ aet, etramek Berlin e tle bezañ aet ; *ich weiß nicht mehr, was für ein Futter ich meinem Schwein gegeben habe, dass es heute so dick ist, guten Fraß bestimmt !* 'meus ket soñj ken petra 'm eus roet da'm porc'hell a-benn lardañ anezhañ er mod-se (evit lardañ anezhañ er mod-se), gwelien mat, moarvat ! ; *ich werde bestimmt die zwei Wagen nicht behalten*, moarvat ne zalc'hin ket an daou garr ; *ganz bestimmt*, sur-mat, a-dra-sur, a-dra-wir, a-dao-sur, a-dra-skaer, se 'zo skaer, se 'zo sur, sur eo ha n'eo ket marteze, e-tailh, kredapl-bras, ret eo, ret ma vefe, ret ha ma vefe, ret eo ma ve, ret eo ma vije, moarvat, hep mar ebet, hep ket a var ; *dort wird er ganz bestimmt nicht verloren gehen*, digolloch'e vo dezhañ bezañ eno ; *dort wird er ganz bestimmt nicht kaputtgehen*, didorroc'h e vo dezhañ bezañ eno ; *ich komme, ganz bestimmt*, me a zeuio ! ; *das musst du ganz bestimmt wissen*, emaout e doare da ouzout ; *sie haben ihn ganz bestimmt schon mal gesehen*, ret eo deoch bout gwellet anezhañ ; *sie sind ganz bestimmt sehr reich*, ret eo dezho gounit arc'hant, pinvidik-peurfonn int a-dra-sur ; *das bekommt er von mir ganz bestimmt nicht*, n'en devo ket an dra-se diganin bepred (atav), n'en devo ket an dra-se diganin mar karan ; *das mache ich ganz bestimmt nicht*, ne

rin ket laouen 'vat, me ne rin ket al labour-se atav (bepred) ; *so einen Fraß werde ich ganz bestimmt nicht essen*, boued moc'h ne bliñ ket din, sell aze moc'haj ! foeltr biken ne lonkin ar stronk a voued-se ! tanfoeltr biken ne lonkin an darzhell-se ! ne lonkin ket an drantell-se, 'n holl gar din ! ; *er ist ganz bestimmt nicht sehr weit gegangen*, n'oufe ket bezañ aet gwall bell, eo moarvat ; *ein ausgedörrter Baum bringt ganz bestimmt nicht viele Äpfel hervor*, en ur wezenn sec'h n'oufe ket bezañ kalz a avaloù, eo moarvat ; *er dachte sofort, dass sie ganz bestimmt erkrankt sei*, soñjal a reas pront e tlee homañ bezañ klañvaet ; *es ist ganz bestimmt windig*, avel a rank bezañ ; *ich werde ganz bestimmt nicht schweigen*, ne davin ket mar karan - nebaon, ne davin ket ; *er wird es nicht schaffen ! - doch, ganz bestimmt !* ne zeuio ket da benn ! - eo moarvat !

Bestimmtheit b. (-) : **1.** disaouzan g., starter g., starded b., doare groñs g., kasentez b., startijenn b. ; **2.** asur g., divarded b., divarder g., diarvar g., kredenn sonn b. ; **3.** spister g., spisted b., rikter g., resister g., resisted b., pervezhder g., pervezhded b., reizhded b., splanner g., splannned b., pizhder g., pizhded b., saveleted b. ; **4.** skaerded b., fraezhded b.

Bestimmung b. (-,en) : **1.** saveladur g., desaveladur g., didermenadur g., termenadur g., spisadur g., resisadur g., bevennadur g., dispieg-ster g. ; [merdead.] *Bestimmung der Route*, deroudadur g. ; **2.** diviz g., divizadur g., kemennadur g., kemenn g., differadenn b., differadur g., merkad g., reizhenn b., mellad g., poent g., reizhadur g., reizhadurezh b. ; [gwir] *ausschließende Bestimmung*, differadenn digen b. ; *gesetzliche Bestimmungen*, divizoù al lezenn ls., differadurioù lezennel ls., reolennadur g. ; *strafrechtliche Bestimmungen*, differadurioù kastizel ls. ; *restriktive Bestimmung*, diviz strishaat g. ; *gemäß den Bestimmungen*, hervez an differadennou ; *Bestimmungen eines Vertrags*, divizoù ur gevrat ls., differadennoù ur feur-emglev ls., differadurioù ur feur-emglev ls., divizoù ur feur-emglev ls. ; *den Bestimmungen des Tarifsvertrags unterliegen*, bezañ dindan differadurioù ar c'hwelgevrat ; *die Bestimmungen eines Testaments durchführen*, efediñ un testament, seveniñ un testament ; **3.** termenadur g. ; **4.** disentez b. ; **5.** [kenwerzh] pal g., termen g. ; **6.** deverkadur g., deverkañ g., dezavadar g., dezavniñ g. ; **7.** planedenn b., tonkad g., tonkadur g., galvidigezh b., had g., sort g. ; **8.** [relij.] davitad g., galvidigezh b. ; *das ist deine Bestimmung*, tonket eo dit ; *es war deine Bestimmung*, Priester zu werden, lakaet e oa dit bezañ beleg ; **9.** kefridi b. ; **10.** [yezh.] klokaenn b., renadenn b. ; *adverbiale Bestimmung*, renadenn dieeun b., renadenn ameeun b., renadenn doareañ b., klokaenn amkan ameeun b.

Bestimmungsbahnhof g. (-s,-höfe) : ti-gar termen g., porzh-houarn termen g.

Bestimmungshafen g. (-s,-häfen) : porzh termen g.

Bestimmungsland n. (-s,-länder) : bro dermen b.

Bestimmungsort g. (-s,-e) : lec'h termen g., lec'h pal g. ; *Sortierung nach Bestimmungsorten*, diforc'hidigezh ar c'hasadennou-post hervez o lec'hioù pal b. ; *frei Bestimmungsort*, frank a vizoù kas, kuit a vizoù kas.

Bestimmungspunkt g. (-s,-e) : [stered.] poent spizer g.

Bestimmungswort n. (-s,-wörter) : [yezh] ger spizañ g., spizer g.

bestirnt ag. : sterekek, stereddenet, steredet-kaer, stergannek, brizh gant ar stereed, briquet gant ar stereed a lintr.

Bestleistung b. (-,en) : rekord g., gwellañ disoc'h g., gwellañ digonad g.

bestmöglich ag. : gwellañ a c'hall bezañ.

bestochen anv-gwan verb **bestechen** : die sind ja alle bestochen ! tud gwerzhet int holl ! treitourien int holl ! yudazien int holl ! ur vanndennad c'histi eo an dud-se ! brein ha kontammet int holl ! pep hini anezho a ya gand e loa er pod !
bestocken V.k.e. (hat bestockt) : 1. koadañ, lakaat [un dachenn] dindan goad ; 2. lakaat [un dachenn] dindan wini ; 3. lakaat [un dachenn] dindan chatal.

V.em. : **sich bestocken** (hat sich (ak.) bestockt) : [louza.] brankañ, strujañ, ober bodadoù, bodenniñ, kefiañ, kefiata, kefiadañ, eilhoniñ ; der Weizen bestockt sich, eilhoniñ a ra an ed, brankañ a ra ar gwinizh, ober a ra ar gwinizh bodadoù, strujañ a ra ar gwinizh, kefiañ a ra ar gwinizh, bodenniñ a ra ar gwinizh, drusaat a ra ar gwinizh, stankaat a ra ar gwinizh, krog eo ar gwinizh da c'hlaizañ, krog eo ar gwinizh da gorzenniñ ; der Weizen hat sich bestockt, branket eo ar gwinizh, eilhonet eo an ed ; der Weizen bestockt sich sofort, kelliðañ a ra ar gwinizh en duilhou, diwar un edenn hadet e teu meur a gorzenn.

Bestockung b. (-,en) : [louza.] brankadur g., kefiañ g., eilhoniñ g. ; aus der Bestockung hervorgehender Seitentreib, kefiad g. [liester kefiadou].

bestoßen V.k.e. (bestößt / bestieß / hat bestoßen) : 1. koagañ, kabosañ, bosigernañ ; 2. [tekn.] digorniañ.

Anv-gwan verb. : koaget ; der Rücken dieses Buches ist leicht bestoßen, kein al levr-se a zo koaget un tammig.

bestrafen V.k.e. (hat bestraft) : kastizañ, punisañ, doktrinañ, drastañ, gwaldapout, gwanañ, ober afer da, lakaat e kastiz, [skol] lakaat e pinijenn, reiñ ur binijenn da ; die Laschheit der Eltern, die ihre Kinder nicht bestrafen, displatear ar gerent na gastizont ket o bugale g. ; schwer bestraft werden, hart bestraft werden, streng bestraft werden, bezañ kastizet rust, bezañ kastizet garv ; jemanden hart bestrafen, jemanden schwer bestrafen, jemanden streng bestrafen, lakaat u.b. da c'houzañ ur c'hastiz garv, lakaat u.b. da c'houzañ ur c'hastiz lourt, kastizañ u.b. gant garventez, kastizañ start u.b., kastizañ rust u.b., kastizañ garv u.b., punisañ start u.b., punisañ garv u.b., bezañ kriz ouzh u.b., bezañ garv ouzh u.b. ; jemanden exemplarisch bestrafen, kastizañ u.b. evit deskiñ skiant d'ar re all, kastizañ u.b. evit reiñ kentel d'ar re all (evit kenteliañ ar re all, evit ober skol d'ar re all, evit skoueriañ ar re all) (Gregor) ; etwas bestrafen, kastizañ udb, punisañ udb ; ein Verbrechen bestrafen, kastizañ un torfed ; eine Zu widerhandlung bestrafen, kastizañ ur felladenn, punisañ ur felladenn ; bestraft werden, bezañ kastizet, pakañ afer fall, bezañ gwanet, [skol] tapout ur binijenn, pakañ ur binijenn, bezañ lakaet e pinijenn ; körperlich bestraft werden, bezañ boufonet, kaout an touch, tapout frot, bezañ frotet kaer ; er lügt, deshalb wird er bestraft, emañ o troadañ (o livañ, o pentañ, o tisplañañ, o tornañ, o wriat, o paskañ, o tisac'häñ, o tibunañ, o pennegiñ, o tispakañ, oc'h aozañ, o steuñviñ, o fentañ) gevier, setu perak e vo kastizet - paeet (talvezet) e vo e c'hevier dezañ - lakaet e vo da c'houzañ ar c'hastiz dleet dezañ evit e c'hevier - plantañ a ra gevier deomp, neuze en do ur friad ; jetzt werde ich für meine Unbesonnenheit bestraft, setu-me puniset eus va dibolloù ; P. gehörig bestraft werden, bezañ kastizet evel ma'z eo dleet, bezañ kastizet evel ma faot, bezañ kastizet a-zoare, kaout un trepan, kaout ur roustad druz, kaout ur pred, kaout ur predad, kaout ur peih, tapout un dres, tapout ur freilhad, kaout ur c'hefestad, kaout fest ar vazh, bezañ boufonet, kaout an touch, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, pakañ korreenn, pakañ fest ar geuneudenn, tañva fest ar geuneudenn, pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, tapout frot, tapout e gerch, bezañ skrivellet mat / bezañ

diboulret pizh e zilhad / bezañ frotet kaer (Gregor) ; der Hund hat es verdient, gehörig bestraft zu werden, meritout a ra ar c'hi bezañ drastet ; mit Worten bestrafen, kareziñ, skandalat [u.b.], rezoniñ [u.b.], en em rezoniñ [ouzh u.b.], noazout [u.b.], kelenn c'hwerv [u.b.], kas [d'u.b.], krozañ [d'u.b.], ronkal [ouzh u.b.], ober trouz [d'u.b.], reiñ ur walennad [d'u.b.] ; [gwir] jemanden für ein Verbrechen bestrafen, paeañ (talvezout) e dorfed d'u.b., lakaat u.b. da c'houzañ ar c'hastiz dleet dezhañ evit e dorfed ; jemanden für seine Missetaten bestrafen, kastizañ u.b. abalamour d'e dorfedou ; mit dem Tode bestrafen, kondaoniñ (barn) d'ar marv ; das Gesetz bestraft jeden, der schuldig gesprochen wird, nep piv bennak (piv bennak, kement hini, kement den) a zo bet diskleriet kablus, a vez kastizet gant al lezenn ; Gott bestrafe euch ! Doue d'ho milligo !

Bestrafer g. (-,-) : kastizer g., foet-lost g.

Bestrafung b. (-,en) : kastiz g., kastizadenn b., kastizadur g., pinijenn b., drasterezh g., poan b., gwanerez g. ; kollektive Bestrafung, kastizadeg b. ; [gwir] Bestrafung mit Bewährungsfrist, goursez kastiz g., dale-kastiz g., kastiz gant goursez g.

bestrahlen V.k.e. (hat bestrahlt) : 1. heoliañ, sklérijennañ, sklaeriañ ; 2. [fizik] skinata ; bestrahltes Brennelement, helosk skinataet g. ; 3. [mezeg.] einen Tumor bestrahlen, skinata ur yoc'henn ; mit Höhensonnen bestrahlen, lakaat dindan skinou uslimestra, lakaat dindan skinou dreistmouk.

Bestrahlung b. (-,en) : 1. ardizh g., skinardizh g., ardizhad g., skinardizhad g. ; 2. [fizik] skinatadur g., skinata g. ; Lebensmittelbestrahlung, skinatadur ar boued g. ; 3. [mezeg.] skinatadur g., skinata g., skingur b., skingurad b., radioterapiez b., skingurañ g. ; Bestrahlung eines Tumors, skinatadur ur yoc'henn g.

Bestrahlungsanlage b. (-,n) : [tekn.] staliadur stlapañ sabl g., staliadur skeiñ sabl g., mekanik skeiñ sabl g., mekanik stlapañ sabl g.

Bestrahlungsgerät n. (-s,-e) : skinataer g. [liester skinataeroù].

Bestrahlungslampe b. (-,n) : lamp skinou uslimestra g., lamp skinou dreistmouk g., kleuer skinou uslimestra b., kleuer skinou dreistmouk b.

Bestrahlungsschäden ls. : [mezeg.] radiodermat g.

bestreben V.em. : **sich bestreben** (hat sich (ak.) bestrebt) : strivañ, ober bec'h, kemer bec'h, poursuiñ, reiñ bec'h dezhí, lakaat bec'h, plantañ bec'h, bec'hiañ, kemer krevañs, merat, poaniañ, kemer reuz, kemer poell, kemer poellad, poellañ, poelladiñ, en em boaniañ, aketiñ.

Bestreben n. (-s) : strivoù ls.

bestrebt ag. : aketus, strivant ; bestrebt sein, etwas zu tun, poaniañ (strivañ) oc'h ober udb., poaniañ (strivan) evit ober udb., strivañ d'ober udb, en em vertaziñ d'ober udb, poelladiñ war udb, lakaat e youl d'ober udb, lakaat e nerzh d'ober udb.

Bestrebung b. (-,en) : striv g., strivadenn b., poan b., bec'h g., bec'hadenn b., aket g., pled g., poellad g.

bestreichen V.k.e. (bestrich / hat bestrichen) : 1. induañ, lindrenniñ, eouliañ ; etwas mit Leim bestreichen, gludañ udb, gludennañ udb ; mit Pech bestreichen, braeañ, pegañ ; mit Talg bestreichen, soavañ, induañ gant soav ; Brot mit Butter bestreichen, ledañ amanenn war un tamm bara, lakaat amanenn war e vara, amanennañ e damm bara, lakaat ur gontellad amanenn war e damm bara ; ein Stück Brot mit einer dicken Schicht Butter bestreichen, lakaat un troc'had tev a amanenn war e damm bara, lakaat amanenn tev war e damm bara, lakaat amanenn tev war e damm bara, lakaat amanenn a-gontelladoù war e damm bara, larjezañ ur mell

pezhiañ amanenn war un tamm bara, lardañ e gamm bar, [dre fent] priellañ bara ; *Brot mit Schokolade bestreichen*, chokoladiñ un tamm bara ; *etwas mit Sahne bestreichen*, diennañ udb ; *etwas mit Honig bestreichen*, melañ udb ; *den Teig mit Eidotter bestreichen*, ledañ melen-vi war an toaz ; *etwas mit Fett bestreichen*, lakaat lard (druzoni) war udb, ledañ lard (druzoni) war udb, lardañ udb, larjezañ udb, druzañ udb ; *eine Form mit Butter bestreichen und mit Mehl bestäuben*, gwiskañ ur moull ; [moull.] *einen Einband mit Eiweiß bestreichen*, sklerenniñ ur c'heinadur ; **2.** *mit dem Magneten bestreichen*, maentouchañ ; **3.** livañ ; *neu bestreichen*, adlivañ ; **4.** [lu] mindrailhañ a-steudoù, mindrailhañ a-steud, tennañ a-steudoù war, tennañ a-steud war, kanoliañ a-steudoù, kanoliañ a-steud, kanoliata a-steudoù, kanoliata a-steud.

Bestreichen n. (-s) / **Bestreichung** b. (-,en) : **1.** lardadur g., eouliadur g. ; **2.** [lu, dre skeud.] mindrailherezh a-steudoù g., mindrailherezh a-steud g., tennadeg a-steudoù b., tennadeg a-steud b., kanoliañ a-steudoù g., kanoliañ a-steud g., kanoliata a-steudoù g., kanoliata a-steud g.

bestreiken V.k.e. (hat bestreikt) : ober un diskrog-labour e.

bestreitbar ag. : daelus, breautas, strivadus, arvarus, nac'hadus, arzaeladus, war var, war vordo.

bestreiten V.k.e. (bestritt / hat bestritten) : **1.** nagenniñ, arguziñ ouzh, arguziñ a-enep, arzaelañ, arvariñ war, kaout douetañs war, kavout abeg e, kavout si e, kavout da abegiñ diwar-benn, kavout da lavaret diwar-benn, kavout errol e, strivañ diwar-benn, bezañ war var a, sevel mar war, nac'h ; *etwas entschieden bestreiten*, sevel enep udb ; *emandes Aussage bestreiten*, dispenn komzoù u.b., distreiñ ur gaoz, treiñ an traou à-a-rekin, reiñ un dislavart d'u.b., nagenniñ komzoù u.b., arzaelañ komzoù u.b. ; *das wird niemand bestreiten, das lässt sich nicht bestreiten*, den ne gavo da lavaret en dra-se, ne vo kavet den ebet evit lavaret ar c'hontrol (evit dislavart kement-se, evit arzaelañ kement-se), ne vo ket lamet an dra-se diganin, dinac'hadus eo, re wir eo ; *er ist stärker als ich, das bestreite ich nicht*, kreñvoc'h eo egedon, se, 'vat, ne lavaran ket ; *das bestreite ich ja gar nicht*, ne lavaran ket ar c'hontrol ; *Sie werden doch nicht bestreiten, dass Sie dort waren*, ne nac'hot ket oc'h bet eno memes tra ; [kenwerzh] *eine Forderung bestreiten*, nagenniñ un dle, kavout errol en un dle (Gregor), kavout abeg en un dle, nac'h ur fakturenn, nac'h un dle, strivañ diwar-benn un dle ; **2.** [dre astenn.] pourvezañ da, bastañ da, fonnañ da, talañ ouzh, paeañ, herzel ouzh ; *die Kosten bestreiten, die Unkosten bestreiten*, derc'hel ar mizoù en tu diouzh an-unan, ober udb en e vizouù, paeañ ar frejouù, paeañ ar mizoù, lakaat ar mizoù war e gont, herzel ouzh ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, mont ar mizoù war e gont, goleiñ archant ar mizoù, ober udb en e vizouù e-unan ; *seinen Unterhalt bestreiten*, en em vevañ an-unan, gounit e vuhezegezh, pourvezañ (bastañ) d'e ezhommouù, gounit e vara (e vowed, e damm, e damm kreun, e damm bruzun, e c'hopr), ober e dammig treuz ; *seinen Lebensunterhalt aus eigener Arbeit bestreiten*, bevañ diouzh e labour, bevañ diouzh gounidoù e vicher, bevañ diwar gounidoù e vicher, gounit e c'hopr ; *wir haben genug Barmittel, um die Fälligkeiten zu bestreiten*, liñveladoù a-walc'h hon eus diouzh al lamadusteroù ; **3.** [dre skeud.] *die Kosten der Unterhaltung bestreiten*, bezañ graet goapaerezh diwar e goust, bezañ goapaet, bezañ plaenact e borpant, bezañ graet ur porpant nevez d'an-unan, bezañ torret keuneud war e gein, tapout (pakañ, klevet, kavout) e begement, klevet ur chapeled, klevet e anv mat, klevet e seizh seurt ruz, klevet ar seizh mil, klevet e holl anvioù ; **4.** [dre skeud.] *das Gespräch allein bestreiten*,

bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, kas e-unan-penn ar gaoz en-dro, kas e-unan-kaer ar gaoz en-dro, mont tout ar gaoz gant an-unan ; **5.** dianzav, dianzavout, dislavaret, nac'h, nac'hāñ, dinac'h, dianavezout, dianavezout, dianaout.

Bestreitung b. (-,en) : **1.** nagennerez g., striv g., dael b., rendael b., arguz g., arzael g. ; **2.** [dre astenn.] paeamant g. ; *zur Bestreitung der Unkosten*, evit paeañ ar mizoù.

bestreuen V.k.e. (hat bestreut) : **1.** fulhañ, poultrennrañ, saboultrañ ; *mit Zucker bestreuen*, skuilhañ sukr war-c'horre, lakaat sukr war-c'horre ; *etwas mit Zucker bestreuen*, skuilhañ sukr war udb, lakaat sukr poultr war udb, lakaat ur strinkadenn sukr war udb ; *mit Mehl bestreuen*, bleudañ ; *mit Petersilie bestreuen*, perisilhañ ; *eine Form mit Butter bestreichen und mit Mehl bestreuen*, gwiskañ ur moull ; **2.** *etwas mit etwas bestreuen*, dasstrewiñ udb war udb, fennañ udb war udb ; *die Erde mit Blumen bestreuen*, strewiñ bleunioù war an douar, fennañ bleunioù war an douar ; *mit Blumen bestreut*, strewet a vleunioù ; *mit Sand bestreuen*, traezhañ ; *die Gartenwege mit Sand bestreuen*, traezhañ aleziou al liorzh ; **3.** *mit Pailletten bestreut*, pailhurennek.

Bestreuung b. (-,en) : dasstrewiñ g., dasstrewadur g., poultrennerez g., poultrennañ g.

bestricken V.k.e. (hat bestrikt) : **1.** tapout en ur roued, tapout (luziañ) e mailhouù, lakaat en ur rouedad, stagañ ouzh ur rouedad, kevreañ ouzh ur rouedad, kennaskañ ; **2.** [dre skeud.] *jemanden bestricken*, sachañ (dedennañ) u.b. en e rouedoù, reiñ drougavel d'u.b., reiñ gwallavel d'u.b., bountañ ar gwallavel war u.b., teuler ar gwallavel war u.b., teuler ar barr war u.b., reiñ e vallozh d'u.b., skuilhañ mallozh war u.b., milligañ u.b., strobinañ u.b., fuzikiñ u.b., sordañ u.b., sorsiñ u.b., chalmiñ u.b., lor'hafñ u.b., teurel ur sort war u.b., drougavizañ u.b., skeiñ u.b., teurel an drougavel war u.b., bountañ an drougavel war u.b., kilhañ u.b., kelch'iañ u.b., lakaat u.b. dindan gazel-ge, gouestlañ spered u.b., hudañ u.b., signañ u.b., filimiñ u.b., strobellañ u.b., strobañ u.b., barn u.b., teuler breou war u.b. ; *er hat mich bestrikt*, strobinelet on bet gantañ, dalc'het on gantañ, dastumet on bet gantañ, gouestlet on bet gantañ, chalmet eo din va c'halon gantañ, gouestlet en deus va spered ; *eine Kuh bestricken*, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann, diamannin ur vuoc'h ; *jemanden mit Pflöcken bestricken*, ibiliañ u.b. ; *das Bestricken mit Pflöcken gilt als Todsünde*, an hini a ra ar sorserezh anvet ibiliañ a ra ur pec'ched marvel ; *jemanden mit einer Wachsfigur bestricken*, ober ur bugel koar d'u.b. ; [dre skeud.] von *bestrickender Schönheit*, signus e gened, strobineillus e gened, ur fulenn (ur gouarc'henn, ur blantenn, ul lipadenn, ur gogez) anezhi, bamus he c'hened, un tamm friant anezhi.

bestrickend ag. : signus, strobineillus. ; [dre skeud.] von *bestrickender Schönheit*, signus e gened, strobineillus e gened, ur fulenn (ur gouarc'henn, ur blantenn, ul lipadenn, ur gogez) anezhi, bamus he c'hened, un tamm friant anezhi.

Bestseller g. (-s,-) : bestseller g. [lester bestsellerioù], levr a ra berzh (brud, struj) forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) g., levr a ra reuz g., levr a ya e skrap g., levr hewerzh ken ez eo g., levr a ya er-maez g., levr gwerzh vat dezhañ g., levr an diskrap (foar an arigrap, ar beilh, ar skrap, diskrap, prez, kas, klask, mall) warnañ g., levr a lamm an dud warnañ g., levr en em sko an dud a-dreuzou warnañ g., levr a beg an dud warnañ g., levr a gav fred diouzhu g., levr hag a vez kalz a fred warnañ g., levr a gav sav diouzhu g., levr a ya evel krampouezh gant an dud g.,

levr a vez gwerzhet evel krampouezh g., levr a ya herrek an dud dezhañ g.

Bestsellerautor g. (-s,-en) : skrivagner a ra berzh bras g.

Bestsellerliste b. (-,-n) : roll al levriou gwerzhet ar muiañ g.

bestisituiert ag. : [Bro-Aostria] en e aez, reut e jeu, mat ar jeu gantañ, mat e jeu, brav-kenañ e stad, barrek.

bestücken V.k.e. (hat bestückt) : 1. [lu, merdead.] paramantiñ gant kanolioù ; 2. terkañ, aveiñ, gwarnisañ ; neu bestücken, adwarnisañ ; 3. kargañ.

bestückt ag. : P. gut bestückt, kastret-mat, kastrek, iziliet a-zoare, kalloc'h, kellek.

Bestückung b. (-) : [lu, merdead.] paramantadur gant kanolioù g., paramanterezh gant kanolioù g.

bestürmen V.k.e. (hat bestürmt) : 1. [lu] arsailhañ, argadiñ, tagañ, emgannañ, fardañ war ; eine Festung bestürmen, arsailhañ ur c'hereñvlec'h, fardañ war ur c'hereñvlec'h, emgannañ ur c'hereñvlec'h ; 2. [dre skeud.] jemanden mit Fragen bestürmen, enkreziñ (enkaat) u.b. gant e c'houlennoù, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennoù, bountañ goulennou war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh goulennou, penndallañ u.b. gant e c'houlennoù, borodiñ penn u.b. gant e c'houlennoù, tarabazhiñ u.b. gant e c'houlennoù, arabadiñ u.b. gant e c'houlennoù, hegaziñ u.b. gant goulennou, peragiñ u.b., kuriuziñ u.b., kuruziennañ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; jemanden mit Bitten bestürmen, enkreziñ u.b. gant rekedou, enkaat u.b. gant e rekedou, beuziñ u.b. en ur mor a rekedou, bountañ rekedou war u.b., arsailhañ u.b. gant forzh rekedou, penndallañ u.b. gant e rekedou, borodiñ penn u.b. gant e rekedou, tarabazhiñ u.b. gant e rekedou, arabadiñ u.b. gant e rekedou, ober mil ha mil a rekedou ouzh u.b.

bestürzen V.k.e. (hat bestürzt) : [dre skeud.] gwallvantrañ, trelatañ, trebouliñ, baduelliñ, trefuiñ, alvaoniñ, skoelfiñ, mantrañ, abafiñ, sabatuñ, sabaturiñ, teuler en alvaon, divarc'hañ, bac'hiñ, esteuziñ, gwallskeiñ, penndallañ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, simudañ.

bestürzend ag. : mantrus, trelatus, mezevellus, trefuuus, alvaonus, treboulus, baduellus, bac'hus, abafus, badinellus, diboellus, saezhus, sabaturus, sabatuus.

bestürzt ag. : nec'het-seiz, trefuet, mantret, simudet, alvaonet, kalmet, trejeboulet, daoubennet, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, don estonet e galon, skoelfet, abafet lip, digoñsertet naet, stabanet, tapet lopes, beiet, beudet, beziv, bezivet, en estlamm, balzek, bojardet, boud, sabatuet mik, kouezhet ar sabatur warnañ, badet, difoch, fourbilhet, gwallskoet, skodeget, stravaget ; aufs Höchste bestürzt, souezhet marv, gwall vantret ; [dre skeud.] bestürzt machen, mantrañ, divarc'hañ, bac'hiñ, divontañ, abafiñ, saouzaniñ, gwallskeiñ ; bestürzt werden, abafaat, saouzaniñ, mont dall, chom mik ; völlig bestürzt sein, bezañ trevariet e benn, bezañ mantret tout, bezañ baduellet ; ich bin völlig bestürzt ! sach'et on ! chom a ran mik ! ; wir waren völlig bestürzt, distroadet oamp bet dic'hortoz-kaer penn-kil-ha-troad - distroadet glez oamp bet dic'hortoz-kaer - ha pa vefe kouezhet an neñv warnomp, ne vije ket bet gwashoc'h - ansouezh bras a oa ganeomp - minellet e oa hon teodoù - chom a reas hor speredoù e bili-bann - chomet e oamp d'ober yezhoù ; sie war völlig bestürzt, en ur strafuilh bras edo ; ich war völlig bestürzt, als ich diese Nachricht hörte, badaouet e oan bet o klevet an dra-se, baduellet e voen o klevet an dra-se, dall e oan aet pa 'm boa klevet se, trejebouliñ am boa graet pa 'm boa klevet ar c'helou, aet e oa ar c'helou-se betek bouedenn va c'halon, skoelf (skoelfet, trelatet, alvaonet holl, trefuet holl) e oan aet pa 'm boa klevet ar c'helou-se, pebezh bazhad am boa bet

gant ar c'helou-se ; ich bin zutiefst bestürzt, trelatet on, treboulet on, baduellet on, trechalet on, strabouilhet on, trefuet on, kalmet on, don estonet eo va c'halon.

Bestürzung b. (-) : mantridigezh b., mantr g., mantr-kalon g., abafter g., trelaterezh g., trefu g., alvaonerezh g., alvaon g., diboell g., harell g., treboul g., troublenn b., troubl g., sabatur g./b., saouzan g., sebez g., bam g., bamerezh g., bamadur g., estlamm g., follaenn b.

Bestwert g. (-s,-e) : talvoud uhelañ g., talvoud gwellek g., talvoudegezh uhelañ b., talvoudegezh gwellek b.

Bestzeit b. (-,-n) : [sport] gwellañ amzer g./b., amzer wellañ g./b., gourchou g. [liester gourchier], rekord g.

Besuch g. (-s,-e) : 1. pleustrerezh g., hentadur g., hentadurezh b., darempred g., darempredadur g., hantiz b., kemer perzh g., perzhiadur g. ; 2. gweladenn b., gwell g., gweled g., bizit g./b., gweledigezh b. ; kurzer Besuch, tremenadenn b. ; auf Besuch, oc'h ober ur weladenn, oc'h ober ur gweled, o rentañ ur gweled, oc'h ober bizit ; wir haben Besuch ! erru ez eus tud ! ; bei jemandem zu (auf) Besuch sein, bezañ deuet d'ober ur weladenn d'u.b., bezañ deuet da rentañ ur gwell d'u.b., bezañ deuet d'ober ur gweled d'u.b., bezañ deuet da rentañ bizit d'u.b. ; er kommt regelmäßig zu Besuch, ingalik e teu da'm gwelet ; er kommt nur selten zu Besuch, ne vez ket skubet gwall allies war e lerc'h, ne zeu nemet ral d'hor gwelet, ne zeu ket gwall allies betek hon ti ; er kommt jetzt nicht mehr so oft zu Besuch, ne vez ket amañ ken allies ha gwechall, evit allies ne zeu ket mui bremañ, ne vez ket skubet war e lerc'h ken allies ha gwechall, rouesaat a ra e weladennou, rouesaat en deus e weladennou ; mag sein, dass er zu Besuch kommt, e c'hall bezañ e teuio d'ober ur weladenn deomp ; ihre Besuche bei ihm wurden immer seltener, rouesaat a reas da zont war e dro ; wie oft kommen sie zu Besuch ? pegen allies e vezont du-se ? ; ich freue mich nicht sonderlich auf ihren Besuch, nemaon ket e chal d'he c'haout em zi ; da er zu Hause zugegen war, kam sein Bruder zu Besuch, tra ma oa er gêr e oa deuet e vreut d'e welet ; wenn ein Freund zu Besuch kam, pa zeue ur c'hamalad da dremen ; wir kommen zu Besuch, wenn das Wetter es zulässt, mont a raimp d'ho kwelet gant ma vo brav an amzer, mont a raimp du-se gant ma vo brav an amzer ; jemandem einen Besuch machen, jemandem einen Besuch abstellen, ober ur gwell d'u.b., rentañ ur gwell d'u.b., ober bizit d'u.b., rentañ bizit d'u.b., ober ur gweled d'u.b., dont da welet u.b., dont d'ober ur weladenn d'u.b., ober ur weladenn d'u.b., rentañ ur weladenn d'u.b., rentañ ur gweled d'u.b., gweladenniñ u.b., bizitañ u.b., ober un dremenadenn e ti u.b. ; wir müssen ihm unbedingt einen Besuch abstellen, arabat chom hep mont d'e welet ; es verließ kein einziger Monat, ohne dass er uns wenigstens einen Besuch abstattete, ne basee ket ur miz hep dezhañ dont d'hor gwelet ; sein Bote hat mir heute einen Besuch abgestattet, deuet eo e gannad da'm c'haout hiziv ; er geruhte, uns einen Besuch abzustatten, prizet en doa dont du-mañ, prizet en doa dont en hon touez, teurvezet e oa bet gantañ dont du-mañ ; nutzen Sie die Gelegenheit, um mir einen Besuch abzustatten, kemerit tro ac'hano evit dont da'm gwelet ; einen Besuch erwider, mont d'e dro da weladenniñ u.b., gweladenniñ u.b. d'e dro ; Museumsbesuch, gweladenn en ur mirdi b., gweledigezh ur mirdi b. ; 3. gweladennet g. ; einen Besuch empfangen, einen Besuch bekommen, degemer gweladennerien, degemer ur gweladenner, degemer tud en e di, resev tud en e di ; die Kinder haben den Besuch ganz für sich vereinnahmt, die Kinder haben den Besuch in Beschlag genommen, ar vugale o doa doa lakaet krog war ar weladennerien, ar vugale o doa

perc'hennet ar weladennerien, ar vugale o doa lakaet o c'hrabanoù war ar weladennerien, ar vugale o doa plantet o c'hrabanoù war ar weladennerien.

besuchen V.k.e. (hat besucht) : 1. bizitañ, gweladenniñ, daremprediñ, hentiñ ; *jemanden besuchen*, ober ur gwel d'u.b., rentañ ur gwel d'u.b., ober bizit d'u.b., rentañ bizit d'u.b., ober ur gweled d'u.b., bizitañ u.b., dont da welet u.b., dont d'ober ur weladenn d'u.b., rentañ ur weladenn d'u.b., rentañ ur gweled d'u.b., gweladenniñ u.b., ober un dremenadenn e ti u.b. ; *besuch mich mal*, deus da'm gwelet, deus betek va zi, deus du-se ; *bei der nächsten Gelegenheit werde ich Sie besuchen*, kentañ tro ma tremenin dre amañ ne vankin ket d'ober ur gwel deoc'h ; *er geruhte, uns zu besuchen*, prizet en doa dont du-mañ, prizet, en doa dont en hon touez, teurvezet ez eus bet gantañ dont du-mañ ; *er besuchte die Kranken zuhause*, mont a rae war-dro an dud klañv ; *ein Land besuchen*, gweladenniñ ur vro, bizitañ ur vro ; *in allen Orten, die ihr besuchen werdet, erwarten wir von euch ein korrektes Benehmen*, ret e vo deoc'h bezañ seven dre lec'h ma tremenot ; 2. pleustrañ, heuliañ, daremprediñ, hentiñ, mont da, mont war-dro ; *die Schule besuchen*, mont d'ar skol, pleustrañ ar skol, hentiñ ar skol, daremprediñ ar skol, heuliañ ar skol ; *eine Schule besuchen*, daremprediñ ur skol, bezañ enskrivet en ur skol ; *ich habe nie eine Schule besucht*, n'on ket bet er skol biskoazh ; *wenn es mir auch teuer zu stehen kommt, meine Kinder werden die Schule besuchen*, skoliañ a lakain ober va bugale ha goude ma koustfe ker din ; *Kurse besuchen*, kemer skol, en em stummañ ; *Vorlesungen besuchen*, pleustrañ (heuliañ, daremprediñ) kentelioù ; *seine Vorlesungen waren spärlich besucht*, darempredet nebeut e veze e genteliou ; *eine Versammlung besuchen*, mont d'un emvod, kemer perzh en un emvod.

Besucher g. (-s,-) : 1. gweladenn g., gweladennour g., biziter g., bizitor g. ; *einen Besucher beim Abschied bis zur Haustür begleiten*, ober ur paz ki d'ur gweladenn ; *einen Besucher noch ein Stück Weges begleiten*, digêriañ ur gweladenn e-pad ur pennad hent, ober un tamm ambroug d'ur gweladenn, harluañ ur gweladenn ; *die Besucher wurden am Eingang gründlich gefilzt*, furchet e voe pizh ar weladennerien a-raok dezho mont tre ; 2. arvester g., arvesteriad g., perzhiad g., arval g. [*liester arvalien*], pratik g. [*liester pratikou*], emweler g. ; *regelmäßiger Besucher*, darempreder g., pleustrer g., boazer g. ; *regelmäßiger Besucher eines Marktes sein*, daremprediñ ingal ur foar ; *die Festhalle kann 10 000 Besucher aufnehmen*, e sal ar gouelioù e c'heller gronnañ dek mil a dud ; 3. tourist g., troiadour g., emweler g., gweladennour g., gweladenn g., trogerzher g. ; *Schwärme von Besuchern*, gweladennnerien a-vordih Is., bostadoù gweladennnerien Is. ; *ein Strom von Besuchern*, ur froud gweladennnerien g., ur froud weladennerien b., ur froudad gweladennnerien g., ur froudad weladennerien b., un dibunadeg weladennerien b. ; 4. kouviad g. [*liester kouvidi, tud pedet*].

Besucherparkplatz g. (-es,-plätze) : parklec'h gweladennnerien g., parklec'h arvalien g.

Besucherring g. (-s,-e) : [c'hoarival] boazerien ur sal-c'hoariva Is.

Besucherritz b. (-,n) : [dre fent] faout etre an div vatarasenn er gweleou alaman hengounel g., „toull ar gweladenn“ g., banell ar gwele b., toull-plouz g.

Besucherstatistik b. (-,en) : stadegoù niver ar weladennerien Is., stadegoù niver an arvesterien Is., stadegoù niver an arvestidi Is.

Besucherstrom g. (-s,-ströme) : froud gweladennnerien g., froud weladennerien b., froudad gweladennnerien g., froudad weladennerien b. ; *der Besucherstrom reißt nicht ab*, ne dorr ket an hent gant ar weladennerien, gweladennnerien a zeu forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegeñ-mui), a-hentadoù e teu ar weladennerien, a garradoù e teu ar weladennerien, mac'h-àr-vac'h e teu ar weladennerien.

Besucherzahl b. (-,en) : niver ar weladennerien g., niver an arvesterien g., niver an arvestidi g. ; *Spitzenbesucherzahl*, barr daremprediñ g.

Besuchserlaubnis b. (-,se) : aotre bizitañ g.

Besuchskarte b. (-,n) : kartenn-vizit b.

Besuchsrecht n. (-s,-e) : gwir bizit g.

Besuchstag g. (-s,-e) : devezh ar bizitoù g.

Besuchszeit b. (-,n) : euriouù bizitañ ls., euriouù gweladenniñ ls.

Besuchszimmer n. (-s,-) : komzva g., komzlec'h g.

besucht ag. : darempredet, ostizet, hentet, pleustret ; stark *besucht*, darempredet stank, darempredet kenañ, gant tud o tont a-hentadoù d'e welet ; *eine stark besuchte Gaststätte*, un ostaleri diskenn enni, un ostaleri ostizet mat b., un ostaleri akourset mat b. ; *spärlich besucht*, dibleustr, dizarempred, digevannez, distro ; *eine spärlich besuchte Kirche*, un iliz difoul b.

besudeln V.k.e. (hat besudelt) : 1. mastarañ, mastariñ, mastarenniñ, ober mastar war, stlabezañ, labezañ, lastezañ, brizhañ, louzañ, lousaat, saotrañ, kailharañ, kouilhaurañ, kousi, kousiañ, libouziñ, libouriñ, kac'higelliñ, pemoc'hañ, kaoc'hañ, porc'hellañ, priellañ, tarasiñ, strouilhañ, strodañ, stronkañ, fankañ ; *mit Blut besudeln*, goleiñ a wad, stlabezañ gant gwad, marellañ a wad, mastariñ gant gwad ; *mit Kot besudeln*, fankañ ; 2. [dre skeud.] *jemandes Ruf besudeln*, saotrañ brud vat u.b., duañ brud vat u.b., louzañ brud vat u.b., kousi brud vat u.b., gwallañ brud vat u.b., divrudañ (kailharañ, gwallvrudañ, fallvrudañ) u.b., ober anv fall ouzh u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., gwashaat u.b., binimañ u.b., mastariñ enor u.b., stlabezañ enor u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., terriñ keuneud war kein u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn brud u.b., ober un diframm e sae u.b., ober ur freg e brud vat u.b.

V.em. **sich besudeln** (hat sich (ak.) besudelt) : 1. en em stlabezañ, en em louzañ, en em gargañ, en em fankañ ; 2. [dre skeud.] en em vastariñ.

besudelt ag. : saotr, saotret, louzet, mastaret, mastarennet, tarchet, stlabezet.

Betablocker g. (-s,-) : [mezeg.] betadolc'her g. [*liester betadolc'heriou*].

betäfeln V.k.e. (hat getäfeln) : lambruskañ.

Beta-Fructosidase b. (-) / **β-Fructosidase** b. (-) : [bevgimiezh] sakaraz g., sukraz g.

betagt ag. : oadet, oajet, hoalek, hoalet, hoalus, war an oad ; *hochbetagt*, deuet un tamm mat a oad dezhañ, paket un tamm mat a oad gantañ, aet bras war an oad, aet pell war an oad, oadet-bras, hirhoalet, kripon, kozh-Douar, kozh evel an Douar, kozh-Noe, kozh-gagn, war e zistro.

Betagtheit b. (-) : tamm mat a oad g., kozhoni b., kozhni b., gwrac'hetaj g.

betaken V.k.e. (hat betakelt) : [merdead.] fardañ [ur vag], paramantiñ.

Betakelung b. (-) : [merdead.] fardaj g., fard g., paramantoù Is.

betanken V.k.e. (hat betankt) : pourvezañ, bouetañ, leuniañ.

Betarezeptorenblocker g. (-s,-) : [mezeg.] betadolc'her g. [liester betadolc'heriou].

betasten V.k.e. (hat betastet) : dormata, tastornat, merat, palvata, krabanata, talmeta, flac'hata, teuta, teutañ, butukañ, maniañ, stekiñ ouzh, stekiñ e zorn ouzh, touch, touch ouzh, touch da ; noch einmal betasten, adteutañ ; jemanden betasten, dormata u.b., palvata u.b., tastornat u.b., teutañ u.b. ; mit dem Daumen betasten, meudañ, meudata, meudikañ.

Betasten n. (-s) : touchadurioù ls., tastornat g., teut g. ; durch Betasten, dre an teut, en ur deuta ; [loen.] taktile Kommunikation durch Betasten mit den Fühlern, kehentiñ tastornellel g., kehentiñ dre an tastornelloù g.

Betastrahlen ls. : skinou beta ls.

Betastrahlentherapie b. (-,-n) : [mezeg.] betagurañ g.

Betastrahlung b. (-) : skinadur beta g.

Beteilichen n. (-s,-) : elektron beta str.

betätigen V.k.e. (hat betätig) : maneal, luskañ, embreger, dormata, kas en-dro, lankañ ; einen Hebel betätigen, embreger ul loc'henn.

V.em. : sich betätigen (hat sich (ak.) betätig) : bezañ oberiant, fiñval, merat e gorf, embreger e gorf ; sich bei etwas (dat.) betätigen, kemer perzh en ubd ; er betätigt sich in einem Sportverein, ezel oberiant ur c'bleub sport eo, kemer a ra perzh e buhez ur c'bleub sport ; sich sportlich betätigen, ober sport ; er betätigt sich politisch, politikañ a ra.

Betätiger g. (-s,-) : [tekni.] organ lankañ g., lanker g. [liester lankeriou].

Betätigung b. (-,en) : 1. obererezh g., pleustr g., pleustrerezh g., pleustradenn b. ; die sportiche Betätigung, ar pleustrñ sportou g., an ober sport g., an ober sportou g. ; eine sportiche Betätigung, ur bleustradenn sport b. ; sexuelle Betätigung, oberiezeh revel b., darempredoù rev ls., darempredoù natur ls., pleustrou rev ls., darempredoù lik ls., darempredoù jener ls., darempredoù kig ls., darempredoù hudur ls., pec'ched lous g., kediadenn b., kediadenn revel b., embaradur g., embaradenn b., gread ganadel g., gread revel g., c'hoari g., darempred korf g., P. pikadenn b., fouzhadenn b., flemmadenn b., gromadenn b. ; praktische Betätigung, obererezh pleustrel g. ; 2. dormatadur g., embreg g., embregad g., embregadenn b., maneaman g.

Betätigungsfeld n. (-s,-er) : tachad obererezh g., takad obererezh g., tachenn obererezh b., tachenn e obererezh b.

Betätigungsgebiet n. (-s,-e) : genad labourerezh g., talvoudva g., takad obererezh g., tachennad levezon b., hed gwerediñ g.

Betätigungshebel g. (-s,-) : loc'henn lankañ g., lanker g. [liester lankeriou], dornell b.

Betätigungsorgan n. (-s,-e) : [tekni.] oberiekaer g. [liester oberiekaerou], gweredekaer g. [liester gweredekaerou].

Betätigungsteil n. (-s,-e) : loc'henn lankañ g., dornell b., lanker g. [liester lankeriou] ; das Betätigungsteil eines Wasserhahnes, an alc'hwez g., ar c'hog g. [liester kogoù], ar vouchenn b., ar bluenn b., an douchenn b.

Betatron n. (-s,-e/-s) : [fizik] betatron g.

betätschen V.k.e. (hat betätschelt) / **betatschen** V.k.e. (hat betatscht) : 1. etwas betätschen, malordiñ ubd, plamoustiñ ubd ; die Fische betätschen, malordiñ ar pesked ; das Obst betätschen, malordiñ ar frouezh ; 2. merat, chourañ, ober chourig da, ober sev da, gwaskañ war, herlinkat, pavata, tarasiñ, ober boufon da, ober herlinkou da, ober tammoù herlinkou da, ober fistoulig da, fistoulat, frotañ, dorloñ, dormata, boufoniñ, flac'hotañ, tastornat, fourgata ; die Mädchen betätschen, flac'hotañ ar merc'hed, farbotañ ar merc'hed,

dornata ar merc'hed, tarasiñ ar merc'hed ; die Mädchen am Hintern betätschen, ober sev da feskennoù ar merc'hed, herlinkat feskennoù ar merc'hed, ober flourigoù da feskennoù ar merc'hed, ober fistoulig da feskennoù ar merc'hed, chourañ feskennoù ar merc'hed, frotañ feskennoù ar merc'hed, fourgata feskennoù ar merc'hed, ober chourig da feskennoù ar merc'hed, tarasiñ feskennoù ar merc'hed, ober boufon d'ar merc'hed ; hör auf, mich zu betätschen ! chom fur gant da zaouarn ! ehan 'ta da herlinkat ac'hanon !

V.em. : sich betätschen, sich gegenseitig betätschen, en em flac'hotañ.

Betatschen n. (-s) : tastornerezh g., dormataerezh g., herlink g., herlinkadur g., herlinkadeg b., chouradennou ls., chourig g., chourouù ls., sev g.

betäuben V.k.e. (hat betäubt) : 1. bouzarañ, bourouellat, badaouïñ, bavañ, badañ, batañ, morzañ, batelliñ, batorelliñ, kropañ, lakaat da vorediñ, mezevelliñ, mezevenniñ, badinellañ, veudiñ, pennveudiñ, pennvadaouïñ, baoutañ, turlebanïñ, stodiñ, abafin, abafaat, sabatuiñ, sabaturiñ, divellañ, chikiñ ; betäubt von einem Schlag, badaouet (badaouellet, baoutet, abafet, badinellet, batet, batorelllet, maoutet, divellet) gant un taol, pennveudet gant un taol, motet gant un taol ; jemanden mit einem Schlag betäuben, dotuañ u.b., badaouïñ u.b., badaouinañ u.b., badaouellañ u.b., badinellañ u.b., divellañ u.b., chikiñ u.b. ; vom Lärm völlig betäubt, bouzaret krak gant an trouz, mezevellet e benn gant an trouz, mezv gant an trouz ; 2. [mezeg.] digizidikaat, dieraeziñ, mervel e boanioù da, diwiridikaat ; den Schmerz betäuben, mervel ar boan ; durch Chloroform betäuben, kloroformiñ ; örtlich betäuben, digizidikaat ul lec'h resis eus ar c'horf, dieraeziñ ul lodenn eus ar c'horf, lakaat dindan dieraez lec'hiek, lakaat dindan dieraez parzhék ; jemanden mit einer Spritze betäuben, ober ur bikadenn d'u.b. evit mervel e boanioù ; 3. seinen Kummer mit Alkohol betäuben, lonkañ evit dic'hlaç'hariñ, mont da veuziñ er gwin evit dic'hlaç'hariñ, dont da dremen e boan dre ar gwin, klask er boeson un opiom da zisoñjal e c'hlac'hар ; 4. von der Hitze wie betäubt sein, bezañ faezh gant an tommder, bezañ deuet da vezañ flakik gant an tommder, bezañ dinerzhet gant an tommder, bezañ lazhet gant an tommder, bezañ motet gant an tommder, bezañ skeltr e benn gant an tommder.

betäubend ag. : 1. dieraezus ; ein betäubendes Mittel, un dieraezer g., un danvez dieraezus g. ; 2. pennadus, mezevellus, mezvus, badaouus, badinellus, badaouellus ; ein betäubender Duft, ur frond hag a sko er penn g., ur c'hwezh vezevellus b., ur frond mezvus g., ur c'hwezh pennadus b. ; 3. bouzarus, badaouus, badinellus, gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed ; ein ohrenbetäubender Lärm, un trouz bouzarus g., un trouz an diaoul g., un todion an diaoul, un trouz a'n ifern g., un trouz ifern g., un todilhon g., un todion g., ur sabat g., un doumpi b., ur you hag un hemolch spontus, ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., un trouz ar mil diaoul g., ur c'hi hag un trouz da vouzarañ ar vro g., un torr-penn g., ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., un trouz gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed g., ur chaok hag un tournei ken skiltrus ha youc'herezha paotred ar sabat.

Betäubung b. (-) : 1. bouzaratadenn b., bouzaren b., mezevellidigezh b., bavadur g., morzadur g., kropadur g., mezvadur g., veudadur g. ; 2. [mezeg.] dieraeziñ g., digizidikadur g. ; örtliche Betäubung, dieraeziñ lec'hiek g., dieraeziñ parzhék g. ; 3. morv g.

Betäubungsmittel n. (-s,-) : 1. [mezeg.] dieraezer g. [*liester dieraerioù*], danvez dieraezus g. ; 2. [dramm] bader g. [*liester baderioù*], dramm g., morvoruzenn b., baduzenn b.

Betaversion b. (-) : [stlenn.] stumm beta g., handelv veta b.

Betbruder g. (-s,-brüder) : paterer g., bigod g., krigner treid ar sent g., skrabter treid ar sent g., liper treid ar sent g., liper dour benniget g., razh-iliz g., debrer sent g., papalard g., papelard g., brizhdevod g., falsdevod g., krakdevod g., P. liper revr ar sent g. ; *ein echter Betbruder sein*, debriñ ar sent, lipat treid ar sent, kignat treid ar sent, bezañ atav e fri e revr ar veleien, bout bprep etre ar beleq hag an aoter.

Bete b. (-n-) : [louza.] beotez str., bluit g., kaol-beotez str. ; *rote Bete*, beterabez ruz str., boetrabez ruz str., boetrabez liorzh str. ; *weiße Bete*, irvin str.

beteilen V.k.e. (hat beteiligt) : [Bro-Aostria] *jemanden mit etwas beteilien*, ingalañ udb d'u.b., darnaoüñ udb d'u.b., lodennañ udb d'u.b., dasparzhañ udb d'u.b., rannañ udb d'u.b.

beteiligen V.k.e. (hat beteiligt) : 1. lakaat da gemer perzh [en udb], kenlodegañ, keveleriñ, keveliñ, reiñ lod [d'u.b. en udb], ober u.b. lodek [en udb] ; 2. [armerzh.] deuriadekaat [u.b. en udb./ouzh udb] ; *die Arbeitnehmer am Gewinn des Unternehmens beteiligen*, deuriadekaat ar c'hopridi ouzh buzadoù an embregerezh ; *am Betrieb beteiligen*, *am Unternehmen beteiligen*, deuriadekaat en embregerezh.

V.em. : **sich beteiligen** (hat sich (ak.) beteiligt) : kemer lod, kemer perzh, perzhiañ, kenlodegañ, keveleriñ, keveliñ, kenober, kenoberiañ, kenlabourat [d'ldb], en em veskañ [en udb] ; *sich mit einer Einlage beteiligen*, prestañ (astenn) arc'hant, postañ arc'hant en un afer bennak, lakaat arc'hant en udb, foñsañ arc'hant (Gregor), mont e-barzh, gougemenn ; *sich am Gespräch beteiligen*, kemer perzh er gaoz ; *sich an einem Diebstahl beteiligen*, kenlaerez, delc'her ar sac'h d'al laer ; *sich an den Übeltaten seiner Kumpane beteiligen*, kemer e lod e gwalloù e genvreudeur, en em veskañ e gwalloù e genvreudeur ; *sich an den Kosten beteiligen*, kemer perzh er mizoù, perzhiañ er mizoù.

beteiligt ag. : 1. kenlodek, lodek, lodennek, kevelet ; *beteiligt sein*, kenberzhiañ, bezañ lodek [en udb], kaout perzh [en udb], bezañ er jeu, bezañ kevrann [en udb] ; *zu gleichen Teilen beteiligt sein*, bezañ lodek kement-ha-kement, bezañ war hanter (war zaouhanter) ; *am Gewinn beteiligt sein*, bezañ lodek e gounidoù an embregerezh, bezañ war e lod, kaout e lod ; *zu gleichen Teilen am Gewinn beteiligt sein*, bezañ par war ar gounidoù ; *an der Staatsführung beteiligt sein*, kemer perzh e levierezh ar Stad ; 2. tapet e-barzh, sac'hет e, bountet e ; *er war am Diebstahl beteiligt*, hennezh a zo bet o telc'her ar sac'h d'al laer, perzh en deus bet el laeroñsi ; 3. deuriert ; *die Beteiligten*, an deuridi ls., ar c'hrevrennoù deuriert ls. ; *hier kollidieren die Interessen der Beteiligten*, war ar poent-mañ eo kevenep laziou ar c'hrevrennoù deuriert.

Beteiligte(r) ag.k. g./b. : 1. kenlodeg g., kenlodegez b., perzhiad g. [*liester perzhidi*], perzhiadez b., kenberzhiaid g. [*liester kenberzhidi*], kenberzhiadez b., kenoberour g., kenoberourez b., kevranneg g. [*liester kevrannieen*] ; *der Beteiligte*, ar perzhiad, ar c'henberzhiaid g., ar c'henlodeg g. ; 2. deuriert g. [*liester deuridi*] ; an hini deuriert g. ; *die Beteiligten*, an deuridi ls., ar c'hrevrennoù deuriert ls. ; *hier kollidieren die Interessen der Beteiligten*, war ar poent-mañ eo kevenep laziou ar c'hrevrennoù deuriert.

Beteiligung b. (-en) : perzh g., perzhiadur g., perzhiekadur g., perzhiaidegezh b., perzhiañ g., kenberzhiaidur g., kenberzhiañ g., lodegezh b., kenober g., kenobererez g., kemer-perzh g., perzhouriez b., deuriadekadur g. ; *Beteiligung am Raub*

perzh el laeroñsi g., kenlaeroñsi b. ; *Beteiligung an der Regierung*, perzhiadur er gouarnament g. ; *Beteiligung am Kapital*, perzhiadur er c'hevala g. ; *Gewinnbeteiligung der Arbeitnehmer*, deuriadekadur ar c'hopridi ouzh buzadoù an embregerezh g., perzhiadur ar c'hopridi ouzh buzadoù an embregerezh g., perzhiaidegezh ar c'hopridi e buzadoù an embregerezh b., perzhiaidegezh ar c'hopridi er gounidoù b. ; [kenw.] *stille Beteiligung*, lodegezh kellidel hep emell eus ar mererez g., lodegezh kellidel evel gougemenn g. ; *Grad der Beteiligung*, barr perzhiañ g.

Beteiligungsanteil g. (-s,-e) : lodenn gevredad b.

Beteiligungsrecht n. (-s) : gwir perzhiañ g. ; *jemandem das Recht auf Beteiligung (das Beteiligungsrecht) entziehen*, diberzhiañ u.b.

Betel g. (-s) : [dramm] betel g.

Betelnuss b. (-,nüss) : [louza., Areca catechu] kraoñ arek str.

Betelpfeffer g. (-s,-) : [louza., Piper betle] plant-betel str.

beten V.k.e. (hat gebetet) : lavaret, dibunañ ; *den Rosenkranz beten*, lavaret e rozera, lavaret e chapeled, chapelediñ, dic'hreuniañ e chapeled, dibunañ e chapeled.

V.gw. (hat gebetet) : pediñ, paterat, pateriañ, pediñ Doue, bezañ gant e bedennou, bezañ o pediñ, lavaret e bedennou, lavaret e baterou, ober e bedennou, ober e zevosion, lavaret gras, lavaret ar c'hreañsou, dibunañ pedennou, oremuzat ; *inbrüstig beten*, pediñ gant kalon, pediñ a-greiz-kalon, pediñ a-wir-galon, pediñ a-galon, pediñ a-nerzh e galon, pediñ c'hwек, pediñ kalonek, pediñ a-dizh, pediñ gant birvidigezh, pediñ gant tizh, pediñ gant herrder ; *andächtig beten*, *voller Andacht beten*, pediñ gant parfetiz ; *still beten*, *stumm beten*, pediñ a-galon, ober pedenn a galon ; *laut beten*, pediñ a-chenoù ; *zu Hause beteten wir morgens und abends*, du-mañ e veze lavaret gras noz-beure, du-mañ e veze lavaret ar c'hreañsou noz ha mintin, du-mañ e veze lavaret ar bedenn diouzh ar mintin ha diouzh an noz, du-mañ e veze lavaret ar paterou diouzh ar mintin ha diouzh an noz ; *sie beteten mit gefalteten Händen*, bez e oant o pediñ, juntet ganto o daouarnou (o daouarniou) - o pediñ e oant, o daouarnou e kroaz - o pediñ e oant, o daouarnou ganto palv-ouzh-palv.

V.k.d. (hat gebetet) : *zu Gott beten*, pediñ Doue, ober ur bedenn da Zoue, kas ur bedenn da Zoue ; *manche beten zum Wunderheiligen Josef Kentenich*, *damit sie selbst oder Bekannte vom Krebs geheilt werden*, sant Josef Kentenich a vez pedet gant tud 'zo ouzh ar c'hrign-bev ; *für die Verstorbenen beten*, pediñ Doue evit ar re varv, pediñ Doue gant ar re varv, pedenniñ evit ar re varv, pediñ gant eneoù ar re varv, pediñ evit an Anaon, pediñ gant an Anaon ; *für die armen Seelen im Fegefeuer beten*, pediñ evit ar c'heizh eneoù a zo er purgator ; *betet für das Heil seiner Seele*, pedit evit e anaon, pedit gant e ene ; *sie lagen auf den Knieen wie Betende*, daoulinet e oant evel pedennerien, daoulinet e oant en emzalc'h pedennerien.

Beten n. (-s) : pedennerezh g. ; *beim Beten kaum den Mund aufmachen*, pediñ diwar beg e deod ; *zum Beten niederknien*, daoulinet evit pediñ.

Betende(r) ag.k. g./b. : pedenner g., pedennerez b., paterour g., paterourez b.

Beter g. (-s,-) : pedenner g., paterour g. ; *bezahlter Beter*, *der für die Verstorbenen betet*, pedenner g., paterier g.

Beterfigur b. (-en) / **Betergestalt** b. (-en) : [arz] pedenner g.

Beterin b. (-,-nen) : pedennerez b., paterourez b. ; *bezahlte Beterin, die für die Verstorbenen betet, paterierez b., pedennerez b., pederez b.*

beteuern V.k.e. (hat beteuert) : haeriñ, arlavarout, touiñ, asuriñ start, diogeliñ, kretaat ; *seine Unschuld beteuern, touiñ bezañ didamall ; etwas lauthals beteuern, etwas mit Vehemenz beteuern, youc'hal udb, krial udb. ; etwas unter Berufung auf Gott beteuern, kemer Doue da dest.*

Beteuerung b. (-,-en) : haeradenn b., haeradur g. arlavaradur g., arlavaradenn b.

Befahrt b. (-,-en) : [relij.] pirc'hirinded b., pirc'hirinerezh g., pirc'hirinadenn b., pirc'hirinaj g., pirc'hirinadeg b., mont da bardoniñ g.

Betgang g. (-s,-gänge) : [relij.] lidkerzh g., lidambroug g., prosesion g.

Bethaus n. (-es,-häuser) : [relij.] ti-pediñ g., chapel b., orator g., pedennlec'h g.

Bethlehem n. : Bezleem b., Beteleem b. ; *Kindermord in Bethlehem, lazhadeg an dianteged wenvidik b., muntrerezh an Inosanted Santel g. ; [iouza. hag Aviel] der Stern von Bethlehem, steredenn Vezleem b.*

bethlehemitisch ag. : ... Bezleem, eus Bezleem ; [relij.] *bethlehemitischer Kindermord, lazhadeg an dianteged wenvidik b., muntrerezh an Inosanted Santel g.*

betiteln V.k.e. (hat betitelt) : **1.** titlañ, reiñ un titl da ; *wie haben Sie ihr Buch betitelt ? peseurt till ho peus roet d'ho levr ? ; nicht nur ein Buch ist so betitelt, ouzhpenn ul levr a zo en anv-se ; **2.** ober [fdb] gant [u.b.], envel, tremen [u.b.] da.*

Betitelung b. (-,-en) : **1.** titladur g. ; **2.** titl g.

Betkapelle b. (-,-n) : [relij.] ti-pediñ g., chapel b., orator g., pedennlec'h g.

Betlehem n. : Bezleem b. ; [relij.] *Kindermord in Bethlehem, lazhadeg an dianteged wenvidik b., muntrerezh an Inosanted Santel g. ; [iouza. hag Aviel] der Stern von Bethlehem, steredenn Vezleem b.*

bethlehemitisch ag. : ... Bezleem, eus Bezleem ; [relij.] *bethlehemitischer Kindermord, lazhadeg an dianteged wenvidik b., muntrerezh an Inosanted Santel g.*

betölpeln V.k.e. (hat betölpelt) : deviñ, louzañ, dilouzañ, diharpañ, divleupañ, houperigañ, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouch'iñ, punañ, tizhout, flemmañ, toazañ, bratellat, chwennat, nezañ, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, gennañ, klaviañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, louarnañ, touzañ, c'hoari, lorbiñ, kabestrañ ; *sich betölpeln lassen, kouezhañ e fri war ar gloued, bezañ bratellet, bezañ devet, kouezhañ el las, kouezhañ en toull, mont er griped, mont er sac'h, bezañ toazet ha brav, bezañ paket (gennet, devet, touzet).*

Beton g. (-s) : simant-grouaneñ g., simant-kouchet g., betoñs g., beton g., bili-raz g. ; *Eisenbeton, beton houarnet g., betoñs houarnet g., simant houarnet g., simant kreñvaet g. ; Beton bewehren, houarnañ beton ; den Beton abgleichen, liveañ ar betoñs ; Beton rütteln, Beton verdichten, froumañ beton, froumañ betoñs ; Rüttelbeton, betoñs froumet g., beton froumet g. ; vorgespannter Beton, beton diougorzhet g.*

Betonabschirmung b. (-,-en) : [nukl.] klozenn genfinañ b.

Betonarbeiter g. (-s,-) : betoner g.

Betonausbau g. (-s,-e) : gwiskad betoñs g., gwiskad beton g.

Betonbau g. (-s,-bauten) : savadur betoñs g., savadur beton g., savadur e bili-raz g.

Betonbett n. (-s,-en) : gwiskad betoñs g., gwiskad beton g.

Betonburg b. (-,-en) : [gwashaus] kozh ti betoñs g., kozh ti beton g.

Betondecke b. (-,-n) : **1.** dar vetoñs b., dar veton b., dar e biliraz b. ; **2.** [chaoser] goloaj betoñs g., goloaj beton g.

Betondiele b. (-,-n) : [tisav.] etrevaot b. [lester etrevaotoù] ; *Betondielen verlegen, etrevaotañ.*

betonen V.k.e. (hat betont) : **1.** taolmouezhiañ, toniañ, pouezmouezhiañ, skeiñ ar vouezh war, pouezañ war ; *eine Silbe betonen, toniañ ur silabenn, taolmouezhiañ ur silabenn, pouezañ war ur silabenn, pouezmouezhiañ ur silabenn ; die vorletzte Silbe betonen, taolmouezhiañ an eil silabenn diwezhañ, skeiñ ar vouezh war an eil silabenn diwezhañ ; die vorletzte Silbe wird betont, kouezhañ a ra ar vouezh war an eil silabenn diwezhañ ; Wort, bei dem die vorletzte Silbe betont wird, ger belost-toniet g. ; Wort, bei dem die letzte Silbe betont wird, ger lost-toniet g. ; **2.** [dre skeud.] etwas betonen, pouezañ war udb, arbouezhañ war udb, derc'hel war udb., gouverkañ udb, lakaat udb war-wel, lakaat ar pouez war udb ; *die Hüften betonen, digorlezhañ.**

V.gw. (hat betont) : **1.** taolmouezhiañ, pouezmouezhiañ.

Betonhohldiele b. (-,-n) : [tisav.] etrevaot b. [lester etrevaotoù] ; *Betonhohldielen verlegen, etrevaotañ.*

Betonie b. (-,-n) : [iouza.] linad c'hwezet str., betonig b.

betonieren V.k.e. (hat betoniert) : lakaat beton war (e), bilirazañ, betoniñ.

Betonieren n. : bilirazadur g., bilirazerezh g., betoniñ g.

Betonklotz g. (-es,-klötze) : **1.** bloc'h betoñs g., bloc'had betoñs g., bloc'h beton g., bloc'had beton g. ; **2.** [gwashaus] kozh ti betoñs g., kozh ti betoñ g.

Betonkopf g. (-s,-köpfe) : [gwashaus] skouarn gaoc'h b. [lester skouarnioù kaoc'h], skouarn gaoc'h a zen [lester skouarnioù kaoc'h], penn kalet a zen g., penneg g., kloppneg g., kilhourz g. [lester kilhourzed], kilhourzenn b. [lester kilhourzenn], spered dibleg a zen g., reutvredeleg g. [lester reutvredeien], den diaes ober outañ g., den teuch'en em ober outañ g., tourc'h-dall g., penn heurt g., penn beuz g., mulgen b. [lester mulgen], penn koad g., penn tev g., penn touih g., penndolog g., mul bras g., paotr pennek evel ur marc'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., marc'h-mul a zen g., paotr Kerbennek g. ; *er ist ein echter Betonkopf, hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom, el lec'h e kouezh e chom - hennezh en deus lod e Kerbennek - hennezh a zo pennek evel ur marc'h-koad - hennezh a zo pennek evel ur mul - gleuroù en deus.*

Betonmantel g. (-s,-mäntel) : chap betoñs g., chap beton g., gwiskad betoñs g., gwiskad beton g.

Betonmischer g. (-s,-) / **Betonmischnmaschine** b. (-,-n) : bilirazerez b., betonerez b.

betonnen V.k.e. (hat betonnt) : balizennañ.

Betonnen n. : balizennadur g.

Betonplatte b. (-,-n) : [tisav.] dar vetoñs b., dar veton ; *eine Betonplatte gießen, redek un dar veton.*

Betonrättler g. (-s,-) : froumer betoñs g. [lester froumerioù betoñs], froumer beton g. [lester froumerioù beton].

Betonsprache b. (-) : [polit.] touellyezh ar bolitikourien b.

Betonspritzmaschine b. (-,-n) : [tekn.] enstrinker betoñs g. [lester enstrinkeroù betoñs], ensinkler betoñs g. [lester ensinklerioù betoñs], enstrinker beton g. [lester enstrinkeroù beton], ensinkler beton g. [lester ensinklerioù beton].

betont ag. : **1.** gwall anat, merket mat ; **2.** [yezh.] taolmouezhiet, pouezmouezhiet, toniet ; *betonte Silben, silalennou toniet ls. ; Wort, bei dem die vorletzte Silbe betont wird, ger belost-toniet g. ; Wort, bei dem die letzte Silbe betont wird, ger lost-toniet g. ; betonte und unbetonte Formen, furmoù toniet ha furmoù didon ls.*

Adv. : a-wel-kaer ; warum bist du so betont kühl zu mir ? perak out ken yen ouzhin ?

Betonung b. (-,en) : 1. pouezadur g. ; *Betonung der Hüften*, digorlezafñ g. ; 2. [yehz.] skoad read g., taol-mouezh g., pouezmouezh g., taolmouezhiañ g., tonerezh g., toniadur g., toniañ g.

Betonverdichter g. (-s,-) : froumer betoñs g. [*lester froumeriou betoñs*], froumer beton g. [*lester froumeriou beton*].

betören V.k.e. (hat betört) : dallañ, badinellañ, bac'hiñ, burlutiñ, mezevelliñ, turlebaniñ, trellañ, strobinañ, fuzikiñ, dastum, deseñ, lorbiñ, likaouiñ, likaouiñ ouzh, lubaniñ, achantañ, boemañ, touellañ, kilhañ, lakaat dindan gazel-ge, filimiñ, goursevel, mezviñ, dibradañ, bamiñ, hoalañ, sordañ, sorsiñ, loavañ, truflennat, sebezañ ; *er hat mich betört*, strobinellet on bet gantañ, dalc'het on gantañ, dastumet on bet gantañ, desevet on bet gantañ, trellet on bet gantañ, chalmet eo din va c'halon gantañ, goustestlet en deus va spered.

betörend ag. : strobineillus, hoalus, boemus, dudius-dreist, dudius, bamus, sorc'hennus, bac'hus, marzhus, mantrus, abafus, badinellus, diboellus, loavus, glamourus, mezevellus, mezevennus, mezvus, orgedus, sebezus, estlammus.

Betörung b. (-,en) : strobinelerezh g., achanterezh g., boemerezh g., strobine ll b., strobine lladur g., sort g., diboell g., hoalusted b., hoaluster g., hoalerezh g., hoaladur g., hoal g., loaverezh g., lorbaj g., lorberezh g., sebezenn b., sebez g., sebezadur g.

Betpult n. (-s,-e) : bank-ilinek g., kador-ilinek b., kador-bediñ b.

betr. [*berradur evit betreffend / betrefts / betriff*] : a-zivout, e-keñver, evit pezh a sell ouzh, e fed a, a-fet, a sell ouzh, a denn da.

Betr. [*berradur evit Betreff*] : divoud g., danvez g., abeg g., tenor g.

Betracht g. (-s) : preder g., evezh g., pled g., fed g., sellad g., studi g. ; *in Betracht* (gen.), o vezañ, en abeg da, abalamour da, dre ma, dre an abeg ma, dre berzh, dre-benn, gant ; *in Betracht kommen*, bezañ da lakaat e penn-kont, bezañ da lakaat e-barzh ; *etwas in Betracht ziehen*, amwelet udb, lakaat udb e penn-kont, lakaat udb e-barzh, lakaat evezh gant (war, da, ouzh) udb, teuler kont ouzh udb, teuler evezh ouzh (da, en, war) udb, kompreñ en udb, kompreñ ouzh udb, teuler pled ouzh (gant, da, war) udb, teuler perzh ouzh udb, teuler meiz war (ouzh, d') udb, ober fed d'udb, ober a fed d'udb, reiñ fed d'udb, reiñ a fed d'udb, ober stad eus udb, derc'hel stad eus udb, derc'hel stad ag udb, derc'hel kont eus udb, derc'hel kont ag udb, reiñ studi d'udb, ober istim eus udb ; *alle erdenklichen Situationen in Betracht ziehen*, amwelet an holl blegennou ; *ich ziehe so etwas nicht in Betracht*, ne zeu ket an dra-se e-barzh ganin, ne lakaan ket an dra-se e penn-kont, lakaat a ran an dra-se er-maez ; *wenn wir alle Aspekte in Betracht ziehen*, ma vez dalc'het kont eus an holl selladou, ma vez taolet pled ouzh pep tra, ma vez taolet kont ouzh pep tra ; *wir werden alle Aspekte dieser Frage in Betracht ziehen*, arvez ebet eus an afer ne vo lezot a-gostez ; *alle Möglichkeiten in Betracht ziehen*, amwelet an holl blegennou ; *in Betracht zu ziehen*, *in Betracht zu ziehend*, amweladus, ... a c'heller amwelet ; *als Verdächtiger kommt er kaum in Betracht*, amdiskredadus eo ; *das kommt nicht in Betracht*, a) dibouez eo kement-se, bihan dra eo, disterdra eo, se ne ra mann ebet, kement-se holl n'eo netra, nebeut a dra n'eo ken, dister dra n'eo ken, gwall nebeut a dra eo, re nebeut a dra eo, kement-se ne laz ket, kement-se ne gont ket ; b) n'emañ ket e-barzh, n'eus ket kistion eus se, n'eus ger a-se (a gement-se), n'eus kaoz (anv) ebet a gement-

se, n'eus ditour ebet da se, n'eus keal (meneg) ebet eus an dra-se, n'eus ger a se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ket a bartant ober se, dibosupl a-grenn eo, teuteuteut - to-to-to - ta-ta-ta - pop ! pop ! pop ! ; *außer Betracht bleiben*, chom er-maez a gont ; *es muss außer Betracht bleiben*, gwelloc'h eo lakaat van ebet gant kement-se, na reomp ket van eus an dra-se en ankounac'h, taolomp an dra-se e puñs an ankounac'h, lakaomp an dra-se a-gostez (er-maez eus ar c'hoari, er-maez a gont) ; *etwas außer Betracht lassen*, na ober van eus udb, na zerc'hel kont eus udb, sigotañ udb, lezel udb a-gostez, lezel udb war e revr.

betrachten V.k.e. (hat betrachtet) : 1. gweladuriñ, sellet ouzh, arvestiñ ouzh, chom da welet, chom da sellet ouzh, chom da gompren war, chom da gompren e, kompreñ war, kompreñ e, plediñ gant (war, ouzh), eveshaat ouzh, desellet ouzh, sellet gant evezh ouzh, sellet pizh ouzh, evezhiañ, bizitañ ; *etwas mit der Lupe betrachten*, *etwas unter der Lupe betrachten*, sellet ouzh udb gant ur werenn-greskiñ ; *ein Bild aufmerksam betrachten*, arvestiñ pizh ouzh ur skeudenn, sellet gant evezh bras ouzh ur skeudenn, sellet pizh ouzh ur skeudenn, sellet pif ouzh ur skeudenn, chom da sellet pell amzer ouzh ur skeudenn, kompreñ ur skeudenn, kompreñ en ur skeudenn, studiañ pizh ur skeudenn ; *etwas prüfend betrachten*, sellet ha disellet ouzh udb, sellet-disellet ouzh udb, sellet mat ouzh udb, sellet pizh ouzh udb, sellet pif ouzh udb, sellet a-dost ouzh udb, ober ur gompren d'udb, ober un tamm kompreñ d'udb, kompreñ udb, kompreñ en udb, kompreñ war udb, kompreñ d'udb, chom da gompren en udb ; *etwas genauer betrachten*, sellet a-dostoc'h ouzh udb, sellet tostoc'h ouzh udb ; *er betrachtete prüfend die Brunneneinfassung*, chom a reas da gompren er mein a oa oc'h ober bardell ar puñs ; *etwas staunend betrachten*, sellet a-bann ouzh udb, sellet gant souezh ouzh udb, chom abaf o sellet ouzh udb, alvaoniñ ouzh udb, ober estlammou gant udb ; *etwas aus der Nähe betrachten*, sellet a-dost ouzh udb ; *etwas aus nächster Nähe betrachten*, sellet a-dost-berr (a-gichenik, a-ziadost, a-harz, a-grenn-dost, berr) ouzh udb ; *etwas kritisch betrachten*, teurel ur sell pervezh ouzh udb ; *etwas verzückt betrachten*, ober estlammou gant udb., estlammou gant udb, estlammou dirak udb, soulvoemiñ d'udb, sellet a-bann ouzh udb, chom bamet dirak udb ; *er betrachtete das Mädchen mit neugierigen Blicken*, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h, P. krakañ a rae ar vilhez, lugnañ a rae ar filhenn ; *etwas als Ganzes betrachten*, sellet ouzh udb a-vloc'h, sellet ouzh udb en e hollad, meizañ udb evel ur bloc'h ; *die Dinge positiv betrachten*, kemer an traou dre ar penn mat ; *jeder einzeln betrachtet*, *jeder für sich betrachtet*, pep hini en e bart ; 2. kontañ, ober udb eus u.b., ober udb gant u.b., sellet evel, tremen evel, lakaat da, lakaat da dremen da, lakaat, kavout, derc'hel da, derc'hel evit, kantverzhout evel, kemer evit, istimañ evel ; *man betrachtet ihn als Deserteur*, hennezh a zo kontet dizertour, tremen a ra da zizertour, e istimañ a reer evel dizertour, graet e vez un dizertour anezhañ, graet e vez un dizertour gantañ ; *jemanden als einen Freund betrachten*, sellet u.b. evel e vignon, kemer u.b. evit e vignon, ober e vignon gant u.b. ; *er betrachtet sie als seinesgleichen*, mont a ra par-ouzh-par ganti ; *jemanden als tot betrachten*, soñjal (krediñ d'an-unan) ez eo marv u.b., lakaat marv u.b. ; *ich betrachte das als sicher*, n'eus mar ebet war an dra-se evidon, un dra sur eo da'm soñj, touïñ a rafen war gement-se, derc'hel a ran an dra-se da wir, derc'hel a ran an dra-se evit gwir, sellet a ran ouzh an dra-se evel un dra sur ; 3. [dre skeud.] *wir müssen die Angelegenheit von allen Seiten betrachten*, ret eo deomp

delc'her kont eus an holl selladoù ; wir werden diese Frage unter allen Gesichtspunkten betrachten, wir werden alle Aspekte dieser Frage betrachten, arvez ebet eus an afer ne vo lezet a-gostez ; so betrachtet, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se.

V.em. **sich betrachten** (hat sich (ak./dat.) betrachtet) : 1. (ak.) *sich betrachten als*, en em lakaat da, en em gontañ udb, ober udb eus an-unan, ober udb gant an-unan ; *sich als Held* [dispredet : als Helden] betrachten, em em lakaat da haroz, en em gontañ haroz, ober un haroz eus an-unan, ober un haroz gant an-unan ; 2. (ak.) *sich im Spiegel betrachten*, en em sellet er melezour, melezourañ ; er betrachtet sich dauernd, tremen a ra e amzer o sellet outañ e-unan, kas a ra e amzer o sellet outañ e-unan, kas a ra e vuhez o sellet outañ e-unan, kas a ra e amzer o studiañ e gorf ; 3. (dat.) *sich ein Bild aufmerksam betrachten*, arvestiñ pizh ouzh ur skeudenn, sellet gant evezh bras ouzh ur skeudenn, sellet pizh ouzh ur skeudenn, chom da sellet pell amzer ouzh ur skeudenn, kompreñ ur skeudenn, kompreñ en ur skeudenn, studiañ pizh ur skeudenn.

Betrachten n. (-s) : arvesterezh g., arvestidigezh b., sellerezh g., arvestadur g., gweledigezh b., gweled g. ; *durch langes, genaues Betrachten*, war-bouezh kompreñ warno / warnañ / warni, dre forzh kompreñ warno / warnañ / warni.

Betrachter g. (-s,-) : 1. evezhier g., eveshaer g. ; 2. seller g., sellour g., arvester g., arvestiad g. ; *sich im Auge des Betrachters ins Weite verlieren*, mont koll-wel, mont a-zwarz wel er pellder, mont diouzh gwel er pelloù, mont er-maez a wel e penn an dremmwel, mont diwar wel war an dremmwel.

Betrachterprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] diewelerez b. [lester diewelereziou].

beträchtlich ag. : bras, meur, meurdezus, a bouez, pouezus, pouezek, heverk, notadus, divuzul, dreistmoder, dreistmuzul, dreistpenn, hep kemm na ment, hep kemm na bevenn, hep moull ebet, dreist pep muzul, dreist-kemm, dreistkont, a-dropiti, dreist-goñvor, divoder, hep moder, divent, diharz, spontus ; *beträchtliche Veränderungen*, kemmoù heverk ls. ; *der Sturm hat beträchtliche Schäden angerichtet*, glac'haret eo bet ar vro gant ar gorventenn, bras eo an droug a zo c'hoarvezet e-kerzh ar gorventenn, drastus (gwall wastus, gwallreuzus, reuzus) eo bet an taol gwallamzer, gwallouù a-leizh a zo bet degaset gant ar gorventenn, ar gorventenn he deus taolet ar wast war ar vro, kribet rust eo bet ar vro gant ar gorventenn, bras eo ar gwallouù degaset gant ar gorventenn, bras eo ar c'holloù degaset gant ar gorventenn ; *eine beträchtliche Anzahl an Arbeitsplätzen*, un niver dreistkont a bostoù-labour g.

Adv. : -tre, -kaer, -kenaÑ, -bras, -divent, spontus.

Beträchtlichkeit b. (-) : pouez g., pouezusted b., pouezuster g.

Betrachtung b. (-,en) : arvesterezh g., arvestidigezh b., sellerezh g., arvestadur g., gweledigezh b., gweled g., preder g., prederenoù ls., prederiadenn b., sellad g., arselladur g. ; *dieser Gedanke hatte sich in seine Betrachtungen eingeschlichen*, en em silet en doa ar soñj-se en e brederiou ; *bei näherer Betrachtung*, goude bezañ sellet a-dostoc'h ouzh an dra-se, goude bezañ arsellet an dra-se ; *Betrachtungen anstellen*, prederiañ ; *Betrachtungen über etwas* [ak.] anstellen, en em gompren war udb, kompreñ en udb, kompreñ ouzh udb, lakaat meiz da gompren udb, derc'hel e spered a-gaer gant udb, sipaÑ e spered da gompren udb, sipaÑ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober

preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poelladiñ war udb, poellañ war udb, pouenzañ war udb.

Betrachtungsweise b. (-,-n) : doare da sellet ouzh an traou g., doare da welet an traou g., gwel g. ; [lenn.] *unitarische Betrachtungsweise der Homerischen Frage*, homerouriez b.

Betrag g. (-s,-beträge) : 1. somm b., sammad g., hollad g., pegementad g., pegement g., sav g. ; *abgerundeter Betrag*, somm krennet b., sammad krennet g., hollad krennet g. ; *einen Betrag auf die nächste ganze Zahl abrunden*, rontaat ur sammad d'an unanenn ; *ziemlich hoher Betrag*, sammad gouest g., sammad bravik a-walc'h g. ; *kassierter Betrag*, arc'hant enkefiet g., arc'hant bet (digant u.b./fdb) g. ; *der Zahlungsbetrag für die gekauften Artikel*, sav ar prenadennoù g. ; *anteiliger Betrag*, keitann b., keitrannad b. ; [kenw.] *schuldiger Betrag*, *fälliger Betrag*, som dleet b., sammad dleet g., dleoud g. ; *bis zum Betrag von tausend Euro*, betek mil euro ; *Betrag bar erhalten*, paeet war al lec'h, paeet war an tomm, paeet war an tach, paeet gant arc'hant diouzhtu ; *Betrag erhalten*, *Betrag dankend erhalten*, paeet, akuitet, graet eo bet ar paeamant ; *einen Betrag konstant halten*, derc'hel ur sammad en arstal ; *einem Konto einen Betrag gutschreiben*, lakaat ur sammad war ur gont, kredekaat ur gont ; *seinem Konto einen Betrag gutschreiben*, pourvezañ e gont ; *einen Betrag auf ein Konto überweisen*, asteurel ur sammad arc'hant war ur gont, treuzkas ur somm arc'hant war ur gont ; [melestradur.] *zu viel erhobener Betrag*, arc'hant re yalc'het g., resavad g. ; 2. [mat.] *absoluter Betrag*, gwerzh dizave g. ; *Betrag einer komplexen Zahl*, mol ur c'hemplezh g. ; 3. [fizik] *Betrag einer Kraft*, kreñvder un nerzh g.

betrügen V.k.e. (beträgt / betrug / hat betragen) : [kenw.] sevel da, sevel d'ar somm a, mont d'ober ; *die Rechnung beträgt tausend Euro*, sevel a ra al lizher-dle da vil euro, mont a ra ar fakturenn d'ober mil euro ; *sein Monatslohn beträgt dreitausend Euro*, gounit a ra tri mil euro d'e viz ; *die Dauer einer Umdrehung der Erde beträgt vierundzwanzig Stunden*, dindan peder eur warn-ugent e ra an Douar un dro warnañ e-unan ; *beim gleichseitigen Dreieck betragen alle drei Winkel 60°*, kornioù un tric'horn keittuek a zo 60° pep hini ; *die mittlere Durchflussmenge der Donau beträgt in Wien rund 2 000 m³ pro Sekunde*, war-dro 2 000 m³ fonnder bep eilenn a zo gant an Danav e Vienna well-wazh.

V.em. **sich betragen** (beträgt sich / betrug sich / hat sich (ak.) betragen) : en em ren, en em zelc'her, kundu, kundaiñ ; *sich schlecht betragen*, bezañ fall e emzalc'h, en em zelc'her fall, gwallgunduiñ, direizhañ.

Betragen n. (-s) : emzalc'h g., kundu b., doareoù ls., neuzdalch' b., stuziòù ls., gizioù ls. ; *sich mit seinem Betragen nach jemandem richten*, kemer skouer diouzh (diwar) u.b., kemer u.b. da skouer, ober diouzh skouer u.b., kemer pleg diwar u.b., en em ren (en em zelc'her) diouzh skouer u.b., drevezañ u.b. en emzalc'h ; *schlechtes Betragen*, gwallgundu b., gizioù fall ls.

betrauen V.k.e. (hat betraut) : *jemanden mit etwas betrauen*, fiziout udb en u.b., reiñ d'u.b. an emell eus udb, reiñ an emell d'ober udb d'u.b., reiñ udb en emell d'u.b., gervel u.b. d'ur garg bennak, daveiñ u.b. d'ober udb, lakaat u.b. d'ober udb, kargañ u.b. eus udb, reiñ karg d'u.b. evit ober udb, lakaat u.b. e karg bennak etre daouarn u.b. ; *jemanden damit betrauen, etwas zu regeln*, daveiñ u.b. da reizhañ udb, reiñ udb da reizhañ d'u.b. ; *jemanden damit betrauen, etwas aufzuklären*, reiñ udb da ziluziañ d'u.b., daveiñ u.b. da zirouestlañ udb, reiñ udb da zirouestlañ d'u.b. ; *ich betraue Sie mit der Durchführung dieser*

Arbeit, reiñ a ran deoc'h an emell da gas al labour-se da benn ; ich war damit betraut, die Post abzuholen, din e oa mont da gerc'hat al lizhiri, karget e oan da gerc'hat al lizhiri, daveet e oan bet da gerc'hat al lizhiri, dleet e oa din kerc'hat al lizhiri, dle e oa din kerc'hat al lizhiri, em c'harg e oa kerc'hat al lizhiri, war va c'harg e oa kerc'hat al lizhiri, em c'hefridi e oa kerc'hat al lizhiri, unan eus va foelladou a oa kerc'hat al lizhiri ; wer hat Sie damit betraut ? digant piv hoc'h eus-hu kefriñ d'ober kement-se ? digant piv hoc'h eus-hu bet karg evit ober kement-se ? dre gemenn piv e rit an dra-se ? piv en deus lakaet ac'hanoc'h d'ober an dra-se ? gant piv och bet kefriñ ?

betrauern V.k.e. (hat betrauert) : 1. *jemanden betrauern*, dougen kañv d'u.b., ober kañv d'u.b., kañvaouiñ d'u.b. ; 2. *etwas betrauern*, trueziñ d'edb, damantiñ d'edb, hirvoudiñ àrlerc'h ubd, keuziñ d'edb, keuziañ d'edb, keuziañ war ubd, bezañ glac'haret gant ubd, bezañ mantrat e galon diwar c'hlac'hар en abeg d'edb.

betrauernswert ag. : keuzius, despetus, keuziadus.

beträufeln V.k.e. (hat beträufelt) : glebiañ takenn-ha-takenn ; mit Zitronensaft beträufeln, sitroniñ, sitronsíñ.

Betreff g. (-s) : divoud g., danvez g., abeg g., tenor g. ; in *Betreff* (merk ebet pe gen.), a-zivout, e-keñver, evit pezh a sell ouzh, e fed a, a-fet, diwar-bouez, diwar-benn, war chabistr ar..., pa vez anv eus ...

betreffen V.k.e. (betrifft / betraf / hat betroffen) : 1. *kouezhañ war, degouezhout war, degouezhout gant, skeiñ, azrec'hiñ, tizhout, plavañ war, reuziañ, skogañ* ; ein schweres Unglück hat ihn betroffen, ur gwall zroug (ur walleur vras) a zo kouezhet warnañ, ur gwalleur bras 'zo degouezhet warnañ, hennezh en deus e damm planedenn, kouezhet eo en drouklamm, e lod en deus, kouezhet eo e gwall stad ; die Hämophilie wird von den Frauen weitervererbt und betrifft nur die Männer, treuzkaset e vez an hemofiliezh gant ar merc'hed ha ne dizh nemet ar wazed ; 2. *jemanden betreffen, nec'hiñ (chalañ, direnkañ) u.b., lakaat u.b. diaes (nec'het), nec'hañsiñ u.b., ober chal d'u.b., fromañ u.b., enkreziñ u.b. ; 3. [dre astenn.] angorzhañ, sellet ouzh, tennañ da ; was Sex betrifft, ist jeder frei, pep hini a ra pezh a gar gant e revr, pep den a ra pezh en deus c'hoant gant e revr, pep hini a ra pezh a bliñ dezhañ gant e revr ; was das betrifft, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se, war ar chabistr-se, pa vez anv eus se, evit pezh a sell ouzh an dra-se ; was dich betrifft, evit a sell ouzhit, evit pezh a sell ouzhit, evit ar pezh a sell ouzhit, evit ar pezh a sell ac'hanout, evidout-te, ez keñver, ez andred, evit da gelo, evit da gelou, en tu diouzhit ; was seine Eltern betrifft, evit a sell ouzh e dud, evit pezh a sell ouzh e dud, evit kelo e dud, evit keloù e dud ; das betrifft dich auch, heñvel dra ganit, heñvel eo evit a sell ouzhit ; das betrifft mich nicht, ne sell ket ouzhin ; es betrifft sie, sie sind davon betroffen, ar re-se o deus da welet, kement-se a sell outo, deuriñ int ; aus Gründen, die mich allein betreffen, evit abegoù a sell ouzhin.*

Anv-gwan verb II : **betroffen** 1. *betroffen sein*, bezañ touchet, bezañ piket e galon, bezañ fromet, bezañ from war an-unan ; er schwieg betroffen, stouvet e voe diouzhtu, motet e voe war an taol, chom a reas abaf, kouezhañ a reas war e gement all, chom a reas war e gement all ; *jemanden betroffen machen*, nec'hiñ (nec'hañsiñ, chalañ, direnkañ) u.b., lakaat u.b. diaes (nec'het), ober chal d'u.b., tizhout u.b., touch u.b. ; sein schwerer Unfall hat uns alle betroffen gemacht, gwall skoet e voe hor c'halonoù gant ar gwallzarvoud mantrus a oa c'hoarvezet gantañ ; 2. [gwir] von einem Aufenthaltsverbot betroffen sein, kaout difenn da chom en ul lec'h bennak, bezañ

difennet ouzh an-unan chom en ul lec'h bennak ; 3. deuriñ ; die Betroffenen, an deuridi ls., ar re zeuriñ ls.

betreffend ag. : 1. a-zalc'h ouzh, ... a sell ouzh, ... a denn da, a-zivout, diwar-benn, e-keñver, e fed a, a-fet, war chabistr ar..., pa vez anv eus ..., war-bouez, diwar-bouez ; ärztliches Zeugnis, betreffend Verhinderung, einer gerichtlichen Vorladung Folge zu leisten, esoni b. ; 2. [gwir] kembeliek ; die betreffende Behörde, ar bennadurezh kembeliek b., ar bennadurezh (ar gwazadur g.) e karg eus an afer b. ; 3. der betreffende Plan, ar raktres a zo kaoz (a zo ger, a zo anv) anezhañ g., ar raktres e dalc'h g., ar raktres e kont g.

Betreffende(r) ag.k. g./b. : an hini a zo kaoz (a zo ger, a zo anv) anezhañ g., an hini e dalc'h g., an hini e kont g.

betrefts araog. (merk ebet pe gen.) : a-zivout, e-keñver, evit pezh a sell ouzh, e fed a, a-fet, diwar-bouez, diwar-benn, war chabistr ar..., pa vez anv eus ...

betreiben V.k.e. (betrieb / hat betrieben) : 1. *kas en-dro* ; die Bahn wird elektrisch betrieben, an tredan an hini eo a gas endro an treniou, graet e vez gant an tredan evit kas en-dro an treniou ; 2. [dre skeud.] plediñ gant (war, ouzh), pleustrïñ, pleustrïñ gant, ober war-dro, ober en-dro da, bezañ en-dro da ; Forschungsarbeiten betreiben, ren imbourc'hiou ; Stabholzspringen betreiben, lammat gant ar berchenn, bezañ perchennner ; ein Geschäft betreiben, derc'hel stal, derc'hel kenwerzh, delc'her un ti-kenwerzh, kundaiñ un ti-kenwerzh, bezañ koñvers gant an-unan, plediñ gant (pleustrïñ gant, ober war-dro) un afer genwerzh bennak ; eine Gaststätte betreiben, derc'hel ostaleri, bezañ ostaleri gant an-unan, kundaiñ un ostaleri ; eine Reinigung betreiben, delc'her kouezierezh, bezañ kouezierezh gant an-unan ; Studien betreiben, bezañ war e studi ; Seeräuberei betreiben, morbreizhañ, morlaerata, morlaerez, preizhañ war vor ; einen Bauernhof betreiben, derc'hel tiegezh, derc'hel atant, derc'hel merouri, derc'hel douar, derc'hel feurm, derc'hel menaj, menajiñ, kundaiñ ur feurm, atantiñ, tiekaat, tiekaat un atant, tiekaat ur c'houumanant ; keiner aus der Familie will den Bauernhof weiter betreiben, hini eus an tiegezh n'int ket a boan da chom er feurm ; Politik betreiben, politikañ, bezañ politikour ; Sport betreiben, bezañ sportour a-vicher ; Gruppensex betreiben, c'hoari tri, c'hoari pevar (hag all) ; er betreibt zehnerlei zugleich, un den a gant micher eo, ur Yann a vil vicher eo, hennezh a zo paotr e gant micher, hemañ en deus dorn d'ober kant tra war un dro ; Schwarzmalerei betreiben, gwashaat an traoù, gervel an drouksperedou, gervel an diaouluò ; 3. [gwir] einen Prozess betreiben, poursuiñ ur prosez, kas un afer da benn dirak ul lez-varn (dirak ar varn).

Betreiben n. (-s) : 1. pleustrerezh g., pleustr g., pleustrïñ, embreg g. ; 2. *Betreiben eines Prozesses*, keisiadur g. ; auf Betreiben von ..., dre (war) ali u.b. / dre atiz u.b. (Gregor), broudet gant u.b., diwar atiz u.b., war atiz u.b., diwar ali u.b., aliet gant u.b., diwar c'houenn u.b.

Betreiber g. (-s,-) : 1. dalc'her g., ostiz g. ; Betreiber eines Weinguts, perc'henn-kutuilher g. ; 2. merour g. ; 3. korvoer g.

Betreibermodellanbieter g. (-s,-) : [stlenn.] stlennmerour g.

Betreibung b. (-) : 1. merouriez b. ; 2. dalc'hidigezh b. ; 3.

implij g., korvoerez g., korvoadur g. ; 4. [Bro-Suis, gwir] seziz da-heul un disentez varnerez b., seziz erounit b.

betresset ag. : galofñset.

betreten¹ V.k.e. (betrifft / betrat / hat betreten) : mont e-barzh, teuler troad e ; die Kanzel betreten, pignat en e gador-brezeg, pignat en e gador-sarmon ; ein Haus betreten, teuler troad en un ti ; als ich das Haus betrat, bemerkte ich sofort, dass man

meine Sachen durchsucht hatte, diouzhu o tont em zi, e ouezis e oa bet tud o furchal va zraou ; mein Haus wird sie nie mehr betreten, ne skubin ket ken war he lerc'h ; wir betreten feuertrunken, Himmlische, dein Heiligtum, setu ni, gant gred entanet, war dreuzou dor da neved ; die Szene betreten, dont war al leurenn ; den Boden der Heimat betreten, pleustrin douar e vro ; 2. [Bro-Austria / Bro-Suis] tapout, pakañ, sourpren, degouezhout [war u.b.], kouezhañ [war u.b.], en em gavout [war u.b.], lakaat an dorn war.

betreten² ag. : 1. *betretener Weg, hent gwenn (kannet, pilet) g. ; 2. [dre skeud.] strafuilhet, strabouilhet, nec'het, abaf, stouvet, motet, morc'hedus, trekouet, feson ar boan-spered warnañ, neuz an enkrez war e zremm, nec'hag enkrez en e gerc'henn, diaes evel en ur roched reun, karget e vazh a spern, bec'h war e spered, pinous e zremm ; er schwieg betreten, chom a reas alvaonet-holl, chom a reas abaf, stouvet e oa, motet e oa, chom a reas stonket gant an nec'h ; betretenes Schweigen, tav a ziaeazamant, tav nec'het g. ; betretenes Schweigen tritt ein, aet an teodoù d'ar foar, miget eo an holl, an holl a chom mut, an holl a zigomz, chom a ra mik an dud, sioul e teu da vezañ, ne vez klevet na grik na mik e-pad ur pennadig ; betretenes Lächeln, mousc'hoarzh bouc'h g.*

Betreten n. (-s) : *Betreten des Rasens strengstens verboten ! difennet-groñs eo mont war al leton ! arabat mont war al leton ! arabat kerzhet war al letonenn !*

Betretenheit b. (-) : *strafuilh g., strabouilh g., nec'hamant g., trekou g., turlut g.*

Betretungsfall g. (-s,-falle) : *[gwir] im Betretungsfall, e ken kaz ma veve torret al lezenn.*

betreuen V.K.e. (hat betreut) : ober war-dro, ober evezh da, ober en-dro da, ober ouzh, ober evit, ober diouzh, pleal gant, plediñ gant (ouzh, war), prederiañ gant, kaout prederi ouzh, kemer preder gant, intent ouzh, soursial ouzh, klevet ouzh, enframmañ, heñchañ, kempenn, kemer kur a, kundaiñ, ambilhañ, luskañ, kas ; *Kinder betreuen*, ober war-dro bugale, ober diouzh bugale, ober en-dro da vugale, ober ouzh bugale, pleal gant bugale, plediñ (prederiañ) gant bugale, intent (soursial) ouzh bugale, klevet ouzh bugale, kempenn bugale ; *Jugendliche betreuen*, krennadata ; *solange sie krank ist, werde ich sie betreuen*, me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'bleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'bleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'bleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'bleñved.

Betreuen n. (-s) : 1. *sckoazellerezh g., skoazell b., gwared g., gwarederezh g. ; müütterliches Betreuen, mammegañ g. ; 2. evezhierezh g., kontrollerezh g. ; 3. ambilherezh g., ambilhañ g., luskañ g. ; 4. [karg] monitouriez b.*

Betreuer g. (-s,-) : 1. atebeg g. ; 2. [sport] prederier g., akeder g. ; 3. monitour g., kasour g., lusker g., ambilher g.

Betreuung b. (-) : 1. *sckoazellerezh g., skoazell b., gwared g., gwarederezh g. ; solange sie krank ist, übernehme ich ihre Betreuung, me en em gargo d'ober war he zro keit ha ma pado he c'bleñved, me en em gargo d'he c'hempenn keit ha ma pado he c'bleñved, kemer a rin kur anezhi keit ha ma pado he c'bleñved, prederi am bo outi keit ha ma pado he c'bleñved ; unter ärztlicher Betreuung stehen, bezañ dindan vezegadur ; medizinische Betreuung, prederioù mezegel ls. ; palliativmedizinische Betreuung, prederioù goustegus ls., mezegañ goustegus g. ; psychologische Betreuung, bredskoazellañ g., bredskoazell b. ; sie wechselten sich bei der Betreuung der Kranken schichtweise ab, dont a rae ar skipailhou a-bep-eil war-dro ar glaïvourien ; 2. evezhierezh g.,*

kontrollerezh g. ; 3. sternezh b. ; 4. koskor prederiañ g. ; 5. ambilherezh g., ambilhañ g., luskañ g. ; 6. [karg] monitouriez b.

Betreuungsbehörden lies : pennadurezhioù atebek ls., pennadurezhioù kembeliek ls.

Betreuungspersonal n. (-s) : 1. sternezh b. ; 2. koskor prederiañ g.

Betrieb g. (-s,-e) : 1. embregerezh g. ; *industrieller Betrieb*, stal-labour b., labouradeg b., aozerezh b., greanti g., labourva g. uzin b., embregerezh bras g. ; *kaufmännischer Betrieb*, embregerezh kenwerzel g. ; *die kleinen und mittleren Betriebe*, [Bro-Austria] *die Klein- und Mittelbetriebe*, an embregerezhioù bihan hag etre ls. ; *landwirtschaftlicher Betrieb*, stal labour-douar b., embregerezh labour-douar g., embregerezh gounezel g., P. tachenn b. ; *einen Betrieb leiten, einen Betrieb führen*, ren un embregerezh, leviañ un embregerezh, bezañ e penn un embregerezh, kundaiñ un embregerezh, bleinañ un embregerezh, merañ un embregerezh ; *einen Betrieb gesundschrumpfen, einen Betrieb verschlanken*, dilardañ un embregerezh ; *die Arbeitnehmer am Gewinn des Betriebs beteiligen*, deuriadekaat ar c'hopridi ouzh buzadoù an embregerezh ; *am Betrieb beteiligen*, deuriadekaat en embregerezh ; *einem Betrieb Gelder zuführen, Geldmittel in einen Betrieb einfließen lassen*, ensinklañ kevalaoù en un embregerezh ; *einen Betrieb mit Spitzeln durchsetzen*, ensilañ flatreren en un embregerezh ; *der Konzern versucht die kleineren Betriebe zu kassieren*, klask a ra ar chartell entoueziañ an embregezhioù bihan ; *seinen Betrieb freiwillig einstellen*, kas e stal d'ar strad ; *die räumlichen Kapazitäten des Betriebs sind erschöpft*, deuet eo da vezañ enk warnomp en embregerezh, ar plas (al lijor) a ra diouer deomp en embregerezh, un diank a blas (a lijor) a zo en embregerezh, mankout a reomp a blas (a lijor) en embregerezh, plas (lijor) a ra diank deomp en embregerezh, bez ez eus diank a blas (a lijor) en embregerezh, diankañ a ra plas (lijor) deomp en embregerezh, gwall verr eo deuet ar plas (al lijor) da vezañ en embregerezh, re just eo deuet ar plas (al lijor) da vezañ en embregerezh, un diouer a blas (a lijor) hon eus en embregerezh, mankout (faotañ, faziañ) a ra plas deomp en embregerezh.

2. mont en-dro g., arc'hwelezh g., arc'hweladur g., arc'hweleñ g., c'hoari g., standur b., sermoul g., labour g., labourerezh g., obererezh g., oberiantiz b. ; *normaler Betrieb*, obererezh reol g. ; *Minimal-Betrieb*, obererezh arouarek g. ; *auf Minimal-Betrieb laufen*, treiñ en arouar, mont war e c'horregezh, mont dousik war-raok, mont goustadik war-raok ; *der Betrieb einer Maschine*, arc'hwelezh un ijinenn g., mont en-dro un ijinenn g. ; *störungsfreier Betrieb*, mont en-dro distrafuilh g., standur distrafuilh b. ; [dre astenn.] *Baustelle im Betrieb*, chanter war ober g., chanter a ya en-dro g. ; *im Betrieb sein*, mont en-dro, bezañ en arver, arc'hweleñ, bezañ en archwel, treiñ, labourat, bezañ dindan gorvo ; *außer Betrieb*, direnket (sac'h, bourdet, bourt, houbet, soc'het) eo ar mekanik, gludet emañ ar mekanik, aet eo ar mekanik er sac'h, e-maez arver emañ ar mekanik-se ; *außer Betrieb setzen*, dizamkanañ, lakaat e-maez arver ; *in Betrieb setzen*, lakaat en arver, lakaat da vont en-dro, lakaat en-dro, lakaat el labour, lakaat da labourat, enluskañ, enloc'hañ, lakaat da dreñ, reiñ lañs da, digeriñ, kas en-dro, lakaat dindan gorvo ; *wieder in Betrieb setzen*, reiñ lañs en-dro da, digeriñ a-nevez, lakaat da labourat a-nevez, lakaat da dreñ adarre, adlakaat el labour ; *die Maschine ist in Betrieb*, emañ ar

mekanik o vont en-dro, emañ ar mekanik o labourat, emañ ar mekanik en arc'hwel ; *eine Bahn in Betrieb setzen*, digeriñ un hent-houarn ; *den Betrieb wieder aufnehmen*, adstagañ ganti, adkregiñ gant al labour.

3. charre g., fourgas g., monedone g., birvilh g., dever g., lavig g., kabal b., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., filf g., kas-digas g./b., kas g./b., keflusk g., mesk g., meskadeg b., tremen g., tremenidigezh b., tremeniri b., fiñv g., kalz a hej hag a brez, difreterez g., berv g. ; *auf dem Bahnhof war starker Betrieb*, stank-ha-stank e oa an tremen-distremen en ti-gar, kas-digas bras a oa er porzh-houarn, kalz a fiñv a oa en ti-gar, kalz a hej hag a brez a oa en ti-gar, kabal ha fourgas a oa en ti-gar ; *P. in dieser Straße herrscht immer großer Betrieb*, mesk (birvilh, hej ha prez, charre, dever, lavig, kas-digas, kas, kabal ha fourgas, monedone, loc'h ha morloc'h, ur c'haloupadeg, firbouch, filf, kalz a fiñv, kalz a hej hag a brez, berv) a vez atav er straed-mañ, ar straed-mañ a vesker kalz enni.

betrieblich ag. : a-zalc'h ouzh an embregerezh, ... a sell ouzh mont en-dro an embregerezh, ... embregerezh, ... an embregerezh ; *betriebliche Erlöse*, *betriebliche Erträge*, dedaolad korvoiñ g., gounidoù korvoiñ ls., askor korvoiñ g.

Betriebsablauf g. (-s) : kerzh an embregerezh g.

betriebsam ag. : dever ennañ, pres ennañ, charre ennañ, mesk ennañ, birvilh ennañ, fonnus, gres, grizias, taolet-bras d'al labour, labourus, lamprek, oberiant, oberius, strivant, divorfil, bec'h warnañ, bev-buhez, bev-kann, bev-kel, bev-buhezek ; *betriebsame Frau*, kaerell b., plac'h taolet bras d'al labour b.

Betriebsamkeit b. (-) : dever g., pres g., charre g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., dispac'herezh g., hej ha pres g., lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloc'h, galoupadeg b., firbouch g., filf g., keflusk g., fich g., frelle g., oberiantiz b., fiñv g., difreterez g.

Betriebsanalyse b. (-,-n) : [melestr.] dielfennadur ar c'horvoiñ g.

Betriebsangehörige(r) ag.k. g./b. : ezel eus koskor an embregerezh g.

Betriebsanlagen ls. : aveadurioù ls., staladurioù ls., staliou-labour ls., labouradegoù ls., embregerezhioù ls.

Betriebsanleitung b. (-,-en) : skrid arverañ g., mod-arver g., doare implijout g., displeg-implij g., doare-ober g., titouroù evit an implij ls., dormlevr arverañ g.

Betriebsart b. (-,-en) : mod oberiañ g., doare arc'hwelañ g., doare mont en-dro g., doare labourat g., mod arc'hwelañ g.

Betriebsaufwand g. (-s) : kargoù korvoiñ ls.

Betriebsausflug g. (-s,-ausflüge) : beaj aozet evit tud an embregerezh b.

Betriebsausgaben ls. : mizoù korvoiñ ls., kargoù korvoiñ ls.

Betriebsausschuss g. (-es,-ausschüsse) : poellgor embregerezh g.

Betriebsbahnhof g. (-s,-höfe) : [treniou] pennlec'h g.

Betriebsbeihilfe b. (-,-n) : skoaziad mont en-dro b.

Betriebsberater g. (-s,-) : aozer-kuzulier g.

betriebsbereit ag. : prest da vont en-dro, pare da vont en-dro, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrap, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh, war e aheliou, pare da arverañ, pare da implijout, prest da arverañ, prest da implijout, pare d'an implij, pare d'an arver, prest d'an implij, prest d'an arver, gwezhiadek.

Betriebsblindheit b. (-) : treuzvoaz micherel g.

Betriebsdauer b. (-) : [tekn.] diamzalc'h g.

Betriebsertrag g. (-s,-erträge) : dedaolad korvoiñ g.

Betriebsbesichtigung b. (-,-en) : gweladenn embregerezh b.

betriebsblind ag. : chomet da ginviañ e trepetoù ar vuhez en un embregerezh, chomet da gozhañ e morloc'h ar pemdez en un embregerezh.

Betriebsdauer b. (-) : pad korvoiñ g.

Betriebsdruck g. (-s,-e) : [gaz, dour] gwask e-pad ar mont en-dro g.

Betriebseigenschaften ls. : [tekn.] dezverkou ar mont en-dro ls., dezverkou arc'hwelañ ls.

Betriebseinnahmen ls. : savadoù diwar oberezhoù ls.

Betriebseinstellung b. (-,-en) : serridgezh an embregerezh b., ehan korvoerez g., ehan korvoiñ g.

Betriebsergebnis n. (-ses,-se) : disoc'h korvoerez g. ; *Betriebsergebnisse*, disoc'hoù korvoerez ls., dedaolad korvoiñ g.

Betriebserträge ls. : dedaolad korvoiñ g., gounidoù korvoiñ ls., askor korvoiñ g.

betriebsfähig ag. : 1. implijadus, arveradus, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrap, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh, pare da arverañ, pare da implijout, prest d'an implij, gwezhiadek ; 2. korvoadus.

betriebsfertig ag. : implijadus, arveradus, e terk, e ratre, e ratre vat, e ratre vrap, e stad vat, a-ratre, a-blom, reizh, pare da arverañ, pare da implijout, prest d'an implij, gwezhiadek.

Betriebsferien ls. : ehan bloaz g., klozadur bloaz g. ; *geschlossen wegen Betriebsferien*, serret dre-benn ehanoù.

Betriebsfonds g. (-,-) : arc'hant c'hwel g.

betriebsfremd ag. : estren d'an embregerezh, diavaez d'an embregerezh, ... n'eo ket eus an embregerezh.

Betriebsführer g. (-s,-) : rener g., embreger g., embregour g., oberiataour g., patrom g., korvoer g.

Betriebsführung b. (-,-en) : 1. renerezh un embregerezh g., leviadur un embregerezh g. ; *freie Betriebsführung*, frankvererezh g. ; 2. penn an embregerezh g.

Betriebsgeheimnis n. (-ses,-se) : 1. titouroù kuzhut lies., titouroù dangel-strizh lies. ; 2. rin kenderc'hañ g., rin oberiañ g., rin micherel g., sekred micherel g.

Betriebsgewinn g. (-s,-e) : gounidoù korvoiñ ls.

Betriebshof g. (-s,-höfe) : [treuzdougen] pennlec'h g.

betriebsintern ag. : a-zalc'h ouzh an embregerezh, ... an embregerezh.

Betriebsinventar n. (-s,-e) : dafar korvoiñ g.

Betriebskapital n. (-s,-ien) : kevala korvoiñ g., arch'ant c'hwel g.

Betriebsklima n. (-s) : aergel'h en embregerezh g.

Betriebskosten ls. : mizoù korvoiñ ls., kargoù korvoiñ ls. ; [dre skeud.] *auf Betriebskosten*, war gont ar barrez.

Betriebskostenzuschuss g. (-es,-schüsse) : skoaziad mont en-dro b.

Betriebskrankenkasse b. (-,-en) : kenwarez kleñved g.

Betriebskurve b. (-,-n) : [dre skeud.] P. *mit Betriebskurven*, dislivet e zaoulagad, distronk(et) e zaoulagad, karzhet e zaoulagad dindano.

Betriebsleistung b. (-,-en) : [tekn.] galloudezh hanren b.

Betriebsleiter g. (-s,-) : 1. rener embregerezh g., penn embregerezh g., patrom g. ; 2. penngorvoer g.

Betriebsleitung b. (-,-en) : 1. renerezh embregerezh g., leviadur embregerezh g. ; 2. penn an embregerezh g.

Betriebsmaterial n. (-s,-ien) : dafar korvoiñ g.

Betriebsmechanismus g. (-,-mechanismen) : arc'hwelerezh g., doare arc'hwelañ g., doare mont en-dro g., doare labourat g., mod arc'hwelañ g. ; [bev.] *Betriebsmechanismus einzelliger Lebewesen*, arc'hwelerezh unkellig g. ;

Betriebsmechanismus *mehrzelliger Lebewesen, arc'hwelerezh lieskelligel g.*

Betriebsmittel ls. : [stlenn.] loazioù ls.

betriebsnotwendig ag. : [arc'hant.] ... c'hwel ; betriebsnotwendiges Vermögen, arc'hant c'hwel g. ; betriebsnotwendiges Kapital, kevala c'hwel g.

Betriebsnudel b. (-,n) : [dre skeud.] tarin da farsal g., entaner g., paotr ar gordenn a-raok g. ; *sie ist eine Betriebsnudel*, hennezh a zo ur c'hwil ma ne vez ket gwelet nemeur, hennezh a zo ur c'hwil da gas an ton, hennezh a zo ur c'hwil da gas an traoù en-dro, hennezh a zo ur pabor da farsal, hennezh a oar lakaat fiñv en-dro dezhañ, hennezh a zo un tarin da farsal, hennezh a zo ur c'hwil da lakaat Bourrapltd (da lakaat Bourrapl) ; *sie ist eine Betriebsnudel*, , homañ a zo ur gorfenn, homañ a zo un darinez da farsal.

Betriebsnormung b. (-,en) : skoueriekadur ar c'horvoiñ g.

Betriebsobmann g. (-s,-männer) : dileuriad an implijidi g.

Betriebsordnung b. (-,en) : reoliadur diabarzh an embregerezh g.

Betriebspersonal n. (-s) : koskor an embregerezh g.

Betriebsprüfer g. (-s,-) : [kontouriez] arc'hwilier g.

Betriebsprüfung b. (-,en) : arc'hwil g., kontrolladenn gemedel b., enselladenn gemedel b.

Betriebsrat¹ g. (-s,-räte) : poellgor embregerezh g.

Betriebsrat² g. (-s,-räte) : dileuriad an implijidi g., ezel eus poellgor an embregerezh g., derc'houezour ar c'hoskor g.

Betriebsrechnung b. (-,en) : kont korvoerez b.

Betriebsrestaurant n. (-s,s) : preti embregerezh g.

Betriebsschluss g. (-es) : fin an devezh labour b.

betriebssicher ag. : sur, solius ; *diese Maschine ist betriebssicher*, fiziañs a c'haller lakaat er mekanik-se, ar mekanik-se a ya en-dro hep fellel, ar mekanik-se a ya en-dro hep mankout, ar mekanik-se a ya en-dro hep c'hwitañ ; *betriebssicher machen*, soliusaat.

Betriebssicherheit b. (-) : soliusted b., mont en-dro solius g. ; *für die Betriebssicherheit einer Sache sorgen*, soliusaat ubd.

Betriebsspannung b. (-,en) : [tredan] tredanvarr arc'hwelañ g., tredanvarr mont en-dro g.

Betriebsstätte b. (-,n) : lec'h korvoiñ g.

Betriebsstillegung b. (-,en) : serridigezh an embregerezh b., ehan korvoerez g., arsav korvoiñ g.

Betriebsstoff g. (-s,-e) : 1. danvez fardañ g. ; 2. trelosk g.

Betriebsstörung b. (-,en) : rouestladenn b., direizh g., direnkadur g., diaesadur g., sac'hadenn b., falladur g., miarc'hwel g., miarc'hwelerezh g.

Betriebsstrecke b. (-,n) : [trenioù] hentad korvoet g., tennad korvoet g.

Betriebssystem n. (-s,-e) : [stlenn.] reizhiad korvoiñ b.

Betriebssystemkern g. (-s,-e) : [stlenn.] kraoñell ar reizhiad korvoiñ b.

Betriebsübernahme b. (-,n) : goudeuzadur un embregerezh g.

Betriebsübernehmer g. (-s,-) : dileziad g., dilezadour g.

Betriebsumstellung b. (-,en) : 1. nevezadur ar c'henderc'h g. ; 2. tolpadur embregerezhioù g. ; 3. treuzfurmadur an embregerezh g.

betriebsunfähig ag. : ... na ya ket en-dro ken, direnket, aet er sac'h, e-maez arver ; *betriebsunfähig machen*, direnkañ, dizeeunañ, diwikefreañ, lakaat e-maez arver.

Betriebsunfall g. (-s,-unfälle) : 1. gwallzarvoud labour g. ; 2. [dre fent] darvoudenn chalus b., darvoudenn chifus b.

Betriebsvereinbarung b. (-,en) : kenemglev embregerezh g.

Betriebsverfahren n. (-s) : mod oberiañ g., doare arc'hwelañ g., doare mont en-dro g., doare labourat g., mod arc'hwelañ g.

Betriebsverfassung b. (-,en) : aozadur an embregerezh spisaet gant ar reoliadur diabarzh g.

Betriebsverfassungsgesetz n. (-es,-e) : lezenn a-zivout aozadur an embregerezhioù b., lezenn a-zivout poellgorioù an embregerezhioù b.

Betriebsverhältnisse ls. : stad an traoù en un embregerezh b., aozioù arc'hwelañ ls.

Betriebsverlegung b. (-,en) : treuzlec'hiadur embregerezh g.

Betriebsvermögen n. (-s) : [armerzh] 1. kevala korvoiñ g. ; 2. klaviadoù ls.

Betriebsversammlung b. (-,en) : bodadeg-veur ar c'hoskor b.

Betriebsverwaltung b. (-,en) : melestradur embregerezh g., melestradur an embregerezh g.

Betriebsvorschriften ls. : kemmenadurioù korvoiñ ls., kemennadurezhioù korvoiñ ls.

Betriebswirt g. (-s,-e) : diplodad war ar mererezh g.

Betriebswirtschaft b. (-) / **Betriebswirtschaftslehre** b. (-) : skiantou ar merañ ls., merouriez b.

Betriebszeit b. (-,en) : amzer arc'hwelañ b. diamzalc'h g.

Betriebszugehörigkeit b. (-) : aparchant d'an embregerezh g., perzhouziezh e koskor an embregerezh b. ; *Beförderung nach der Betriebszugehörigkeit*, uhelidigezh en ur garg hervez an oad a resevidigezh (hervez ar gozni war ar vicher) b., herouezadur diwar hended g., herouezzañ diwar hended g.

Betriebszugehörigkeitszulage b. (-,n) : arc'hopr hended g.

Betriebszuschuss g. (-es,-schüsse) : skoaziad mont en-dro b.

Betriebszustand g. (-s,-zustände) : 1. stad an traoù en un embregerezh b. ; 2. im *Betriebszustand*, prest da vont en-dro, e ratre, e ratre vat, e stad vat, e ratre brav, a-blom.

betriebszuverlässlich ag. : sur, solius.

Betriebszuverlässlichkeit b. (-) : soliusted b., mont en-dro solius g.

Betriebszweig g. (-s,-e) : gennad labourerez g., skourr Obererez g.

betrinken V.em. **sich betrinken** (betrank sich / hat sich (ak.) betrunken) : kemer ur vezventi, tapout un tontonad (un dargreizad, ur revriad, ur c'horfad, ur sac'had, un toullad, un tognad), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, ober ur picherad, tapout ur picherad, lakaat un talad, ober (lakaat, distagañ) ur c'horfad, korfata, kluñañ, lapañ, lipat, lonkañ, ober bos, ober un tortad, tapout un tortad, pakañ un tortad, toulladiñ, lakaat e-barzh, kechañ, piardiñ, kargañ e boch, kargañ e doull, sammañ toulladou, kargañ, boesoniñ, mezviñ, mezviañ, pennvezviñ, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, lakaat tenn war e vegel, ober pant ; *sie betrinkt sich*, emañ o vezveziñ ; *sich mit Absicht betrinken*, en em vezviñ.

betroffen ag. : 1. *betroffen sein*, bezañ touchet, bezañ skodeget, bezañ piket e galon, bezañ fromet, bezañ from war an-unan, bezañ manret ; *ganz betroffen*, souezhet marv, gwall vantret, baduellet ; *er schwieg betroffen*, stouvet e vœ diouzhtu, motet e vœ war an taol, chom a reas abaf, kouezhañ a reas war e gement all, chom a reas war e gement all ; *betroffen machen*, enkreziñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direnkañ, ankeniañ, doaniañ, glac'hariñ, gloazañ kalon u.b., gwaskañ, gwaskañ ar galon, kalonizañ, poaniañ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilhat, tregasiñ, eogiñ, trelliñ, prederiañ, trechalañ, trekouiñ, bech'iañ, degas predadou

anken da, chifañ, rec'hiñ, trefuañ, reiñ safar da, degas poanganon (enkrez) da, ranngaloniñ, lakaat diaes, lakaat c'hwen e loeroù u.b., mantrañ, gwanañ, trebouliñ, baduelliniñ ; 2. [gwir] von einem Aufenthaltsverbot betroffen sein, kaout difenn da chom en ul lec'h bennak, bezañ difennet ouzh an-unan chom en ul lec'h bennak.

Betroffene(r) ag.k. g./b. : 1. an hini a zo kaoz (a zo ger, a zo anv) anezhañ g., an hini e dalch' g., an hini e kont g. ; 2. deuried g. [*liester deuridi*] ; an hini deuriet g. ; die Betroffenen, an deuridi ls., ar c'hrevrennoù deuriet ls.

Betroffenheit b. (-) : mantridigezh b., mantr g., mantr-kalon g., abafter g., trelaterezh g., trefu g., alvaonerezh g., alvaon g.

Betrogene(r) agk. g./b. : begaod g. [*liester begaoded*], houperig g. [*liester houperiged*].

Betrogensein n. (-s) : Betrogensein eines Ehemannes, doganiezh b., doganaj g.

betröpfeln V.k.e. (hat betröpfelt) / **betropfen** V.k.e. (hat betropft) : glebiañ takenn-ha-takenn.

betrüben V.k.e. (hat betrübt) : tristaat, enkreziñ, nec'hiñ, nech'añsiñ, direnkañ, ober anken da, ober diaez da, ober enk da, azrec'hiñ, ankeniañ, doaniañ, glac'hariñ, kalonizañ, diskonfortiñ, gloazañ kalon u.b., niñval, chagrinañ, chagriniiñ, gwalañjeriñ, malañjeriñ, morfontiñ, gwaskañ, gwaskañ ar galon, melreñañ, poaniañ, reuziañ, chalañ, ober chal da, trubuilhañ, daoubenniñ, sorbiñ, strafuilañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilhat, trebouliñ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, trekouiñ, prederiañ, trechalañ, bec'hiañ, degas predadoù anken da, chifañ, rec'hiñ, trefuañ, reiñ safar da, degas poanganon (enkrez) da, lakaat c'hwen e loeroù u.b., mantrañ, begañ, kargañ war, diskonfortañ, grevañ, gwanañ ; *tief betrüben*, gwallvantrañ, trelatañ, trebouliñ, trefuiñ, alvaoniñ, skoelfiñ, mantrañ, abafiñ, sabatuñ, sabaturiñ, teuler en alvaon, divarc'hañ, bac'hiñ, esteuiziñ, gwallskeiñ ; Sie haben ihn tief betrübt, e geuziet hoc'h eus, gwallvantret hoc'h eus anezhañ ; diese Worte betrübten ihn, ar c'homzoù-se a lakeas anezhañ da vezañ doaniet, chifañ a reas gant ar c'homzoù-se.

V.em. **sich betrüben** (hat sich (ak.) betrübt) : tristaat, tapout kalonad, bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ en huanad, en em c'hlac'hariñ, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ dindan e c'hlac'har, kemer glac'har, diskonfortiñ, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, bezañ en huanad, bezañ trefuet, bezañ melre gant an-unan, kaout doan, kaout enkrez, niñval, chifañ, kaout poan-galon, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, en em chalañ, en em zaoubenniñ, daoubenniñ, en em reveulziañ, en em lakaat e poan, morc'hedriñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont diaes e benn, mont e benn e gin, en em ziaezañ, diaezañ, ober e ziaezañ, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, en em zoaniañ, en em chagrinañ, en em drebouliñ, en em zebrin, debriñ e spered, en em zrailhañ, en em drechalañ, chalañ, turlutañ, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ dindan bec'h, kemer safar, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ morc'hedus, bezañ prederiet, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, bezañ klañv e galon, bezañ

soursius, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, bezañ klañv e galon, hivoudiñ, bezañ doaniet, bezañ karget e vazh a spern.

betrübend ag. / **betrüblich** ag. : chifus, fachus, glac'harus, nec'hus, morc'hedus, chalus, ankenius, doanius, nec'hañsus, rec'hus, chagrinus, mantrus, ranngalonus, enkrezus, margalonus, maritellus, melreüs, morfontus, trabasus, tregasus, trevellus, anoazus, trechalus, glac'harus, gwaskus, **betrüblicherweise** Adv. : siwazh.

Betrübnis b. (-,se) : rec'h g., azrec'h g., chagrin g., niñv g., poan-galon b., poan-spered g., bles g., gloaz b., bihanez b., enkrez g., nec'h g., nec'hamant g., nec'hañs b., chal g., soursi g., preder g., prederi b., trubuilh g., strafuiliñ g., strabouiliñ g., treboul g., trabas g., trekou g., turlut g., anken b., doan b., gouli g., chif g., chastre g., melre g., glac'harg., margalon b., trechal g., trefu g., tregas g., trevell g., tristidigezh b., ambloari g., gwalañjer g., huanad g., malañjer g., torr-spered g., glac'harg., digonfort g., diskonfort g., diskonfortañs b.

betrüßt ag. : damani, trist, tristik, malañjer, malañjerek, morc'hedus, anoazet, nec'hek, beget e galon, gouliet e galon, gloazet e ene, pistiget ha doaniet, digonfort, diskonfort, glac'haret, glac'harus, enkrezet, war enkrez, enkrez war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, gwasket e galon, doaniet ; *betrüßt aussehen*, bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkrez en e gerc'henn, bezañ neuz an enkrez war e zremm, bezañ mantr e zremm, na vezañ ken nemet feson ar boan-spered warnañ, bezañ du e benn, bezañ du e zremm ; er sah *betrüßt aus*, P. ne oa ket tout e saout er gêr ; warum seht ihr so *betrüßt aus* ? perak dremmoù ken doaniet ? ; *betrüßt sein*, damaniañ, bezañ enkrezet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur pouez war e spered, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gwasket e galon, bezañ glac'haret, bezañ e glac'har, bezañ dindan e c'hlac'har, bezañ mantret e galon gant ar glac'har, bezañ malet e galon gant ar gloaz, malañ enkrez ha glac'har, bezañ rannet e galon gant ar glac'har, bezañ rannet e galon gant hivoud, bezañ leun a hivoud, bezañ rannet e spered gant ar glac'har, bezañ mantret e galon diwar c'hlac'har, bezañ rannet e galon diwar c'hlac'har, glac'hariñ, kemer glac'har, bezañ glac'harek, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ bec'h war e spered, bezañ chifet, bezañ trechalet, bezañ en huanad, bezañ trefuet, bezañ melre gant an-unan, kaout doan, kaout enkrez, niñval, chifañ, kaout poan-galon, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, rec'hiñ, turlutañ, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, en em chalañ, en em zaoubenniñ, daoubenniñ, en em reveulziañ, morc'hedriñ, bezañ morc'hedus, tapout kalonad, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, en em zoaniañ, en em chagrinañ, en em drebouliñ, en em zebrin, debriñ e spered, en em zrailhañ, en em drechalañ, trefuiñ, bezañ dindan bec'h, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ chalet, bezañ en trubuilh, bezañ trubuilhet e galon, bezañ bec'hiet e spered, bezañ sammet e spered, kaout nec'h, bezañ klañv e galon, bezañ

doaniet, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, kemer safar, bezañ karget e vazh a spern ; *zutiefst betrübt*, marnec'het, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, baduellet, trefuet, don estonet ; zu *Tode betrübt*, nec'het marv, trist-marv, trist evel ar marv, trist evel pa vefed e kañv, sart evel gouel an Anaon, brevet a reuzeudigezh, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkrez ha kañv, brevet gant ar glac'har ; *warum siehst du denn so betrübt aus ? warum machst du ein so betrübtes Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ? ; *warum seht ihr so betrübt aus ?* perak dremmoù ken doaniet ?

Betrug g. (-s) : 1. bratellerezh g., tromplerezh g., tromplezon g., saouzan g., c'hwberezh g., touellerezh g., touell g., touelladenn b., touelladur g., douilh g., tro-bleg b., taol-ganas g., deseavañs b., deseavidegezh b., lorbaj g., lorberezh g., fazierezh g., fent g., flod g., floderezh g., fentiz b., goap g., goapaerezh g., goapadenn b., tapadenn b., treitouriez b., korvigellerezh g., troidellerezh g., troidellegezh b., truflerezh g., skobarderezh g., skobardiñ g., strobineñ b., strobinelerezh g., touzadenn b., dizonestiz b., kammober g., darrizherezh g., darrizhañ g., darrizhad g., laeradenn b., laeroñsi b. ; *durch Betrug*, dre flod ; *offenbarer Betrug*, bratellerezh (tromplerezh, tromplezon, touellerezh) anat g., bratellerezh hewel g. ; *Qualitätsbetrug treiben*, flodañ a-fet perzhded ar varc'hadourezh ; *das ist der reinste Betrug !* se 'zo laerezh an dud ! se 'zo kignat an dud ! ; *aus eigener Erfahrung weiß ich, was Betrug heißt*, gouzout a ran an dra-se eus bezañ bet touallet ; *frommer Betrug*, gaouig dister g. / gaou dinoaz g. / gaou evit difenn an hentez g. (Gregor), gaou e doujañs Doue g. ; 2. avoultriezh b., avoultrerezh g., [un] avoultradenn b., dimeziñ e penn ar bern plouz g., bringoñsadenn b., galoupadenn b., tec'hadenn b.

betrügen V.k.e. (betrog / hat betrogen) : 1. touellañ, tromplañ, rouzañ, donobiñ, laouriñ, laourenniñ, lovriñ, lorbiñ, saouzaniñ, bourdañ, trellañ, sorc'henniñ, desev, flipat, baratañ, deviñ, louzañ, dilouzañ, diarpañ, divleupañ, houperigañ, kilhañ, klaviañ, toazañ, bratellat, nezañ, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, gennañ, pakañ, tapout, gwaskañ, dastum, louarnañ, touzañ, c'hoari, kabestrañ, berlobiañ, faziañ, filimiñ, flodañ, korvigellañ, gwalldapout, paltokiñ, bilhiñ, gludañ, bouc'hiñ, punañ, tizhout, flemmañ, raskañ, truflañ, flutrenniñ, strobineñañ, abuziñ, c'hwendnat, bamañ, ober dizonestiz ha dislealded da, meskontañ [ouzh u.b.], laerezh, darrizhañ, darluiñ ; *jemanden betrügen*, touellañ u.b., tromplañ u.b., donobiñ u.b., laouriñ u.b., laourenniñ u.b., trellañ u.b., kilhañ u.b., gwiskañ bonedou d'u.b., desev u.b., bourdañ u.b., c'hoari u.b., flipat u.b., friponat u.b., c'hwendnat u.b., meskontañ ouzh u.b., touzañ e c'henou d'u.b., laerezh u.b., kac'hat e godell u.b. ; *er hatte versucht, ihn um zehn Euro zu betrügen*, klasket en doa e c'hennañ eus dek euro, klasket en doa gennañ anezhañ eus dek euro, klasket en doa e riañ diouzh dek euro, klasket en doa flipat dek euro diwarnañ, klasket en doa flipat dek euro dioutañ, klasket en doa touzañ dek euro dioutañ ; *er hat viele Leute betrogen*, kalz a dud a zo bet gennet gantañ ; *er hat dich betrogen*, tromplet out bet gantañ, donobet out bet gantañ, c'hoariet out bet gantañ, flipet out bet gantañ, c'hwendnet out bet gantañ, laeret out bet gantañ ; *seine Kunden betrügen*, laerezh e arvalien ; *mich betrügt man nicht*, me ne vez ket tennet c'hwbibez din, n'on ket paotr da lonkañ silioù, n'on ket bet badezet gant ur beleg mezv, n'on ket paotr da lonkañ kelien, n'eo ket dall va saout, n'on ket paotr da lonkañ (da evañ, da blomañ, da dreizhañ) kement gaou a laverer din, n'eo ket tanav va lêr, n'eo ket pemoch' va leue, n'on ket den

da blomañ kelien, n'on ket den da lonkañ kañvaled (lostou leue, poulc'hennou, prun), me a oar pet favenn a ya d'ober nav, ne vo ket graet trubarderezh ouzhin ; *sich vom Schein der Wahrheit betrügen lassen*, bezañ touallet gant an diavaeziou ; *er wurde um seinen Tageserlös betrogen*, outañ ez eus bet graet gaou eus gopr e zevezhiad labour, c'hwibet eo bet dezhañ gopr e zevezhiad labour ; *sich beim Spiel betrügen lassen*, bezañ dic'hloanel en ur c'hoari (Gregor), bezañ touzet en ur c'hoari ; *jemanden nach Strich und Faden betrügen*, touellañ u.b. a-zevri, bratellat u.b., c'hwendnat u.b., stranañ u.b., stranigañ u.b., skobardiñ u.b., riñsañ u.b., kilhañ u.b., toazañ u.b., kabestrañ u.b., louzañ u.b., dilouzañ u.b., diarpañ u.b., divleupañ u.b., dastum u.b., pakañ brav u.b., houperigañ u.b., paltokiñ (bilhiñ, gludañ, bouc'hiñ, punañ, tizhout) u.b., flemmañ u.b., gwerzhañ brav poulr d'u.b., gwerzhañ piz e-lec'h fav d'u.b., kignat u.b., skarzhañ u.b., korvigellañ u.b., sorc'henniñ u.b., riñsañ e dreid d'u.b., tremen troad al leue a-dreuz genou u.b., c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., louarniñ u.b., kouilhonniñ u.b., meskontañ ouzh u.b., touzañ e c'henou d'u.b., tremen lost al leue dre c'henou u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., paskañ lus d'u.b., reñiñ kelien da blomañ d'u.b., reñiñ kelien (kañvaled, poulc'hennou, silioù, lostou leue) da lonkañ d'u.b., finesiñ ouzh u.b., kac'hat e godell u.b., rozellat arch'ant u.b. ; *es macht den Deutschen nicht viel Ehre, dass einen anführen so viel heißt als einen betrügen* (Lichtenberg), n'eo ket gwall enorus evit an Alamaned e talvezfe an dro-lavar alamanek „ren unan bennak“ kement ha touellañ anezhañ ; *der Betrogene*, an houperig g. ; *der betrogene Betrüger*, al louarn bet c'hoariet (bet kabestret) gant ar yar g., an artizan aet e ard e tizan g., an trompler doublet g., ar goapaer goapaet d'e dro g., an taper tapet g., ar paker paket g. ; *der Betrogene*, an houperig g., ar begaod g. ; 2. doganañ ; *er betrügt seine Frau*, doganañ a ra e wreg ; *der betrogene Ehemann*, Yann gorneg g., paotr-e-gerniel g., an dogan g., ar c'horneg g., an dañvad g., ar bonedeg g., ar maout g. ; *die Frau des betrogenen Ehemannes*, an doganenn b., an avoultrerez b., ar gatell b. ; *sie betrügt ihren Ehemann*, doganañ a ra he gwaz, koefañ a ra he gwaz, tailhañ a ra bonedou d'he gwaz, ober a ra kerniel d'he gwaz, tromplañ a ra he gwaz ; *seine Frau betrügt ihn*, dougen a ra kerniel, kornek eo ; *seinen Ehepartner betrügen*, tromplañ e brief, ober avoultrierz, kouezhañ en avoultrierz, avoultriñ, terriñ ar bizoù, terriñ ar bizeier, terriñ ar walenn, terriñ e walenn, dimeziñ e penn ar bern plouz, ober an droug, drougober, gwallober, ober falloni, P. ober ur vringoñsadenn, ober ur c'haloupadenn, ober un dec'hadenn, mont da redek, mont da c'haloupat.

Betrüger g. (-s-) : toueller g., brateller g., c'hwib g., c'hwibaer g., trufler g., flutren b. [*liester flutrenned*], floder g., barater g., desever g., darluer g., fazier g., fiper g., touzer g., gidaz g. [*liester gidazed*], ganaz g. [*liester ganazed*], gwidal g. [*liester gwidaled*], lorber g., korvigeller g., troideller g., trompler g., trufler g., taper g., paker g., straner g., strobineñ g., bamer g., feller g., lapin g., laer g., tuner g., kigner g., darrizher g., P. Fañch an Trompler g. ; *der betrogene Betrüger*, al louarn bet c'hoariet (bet kabestret) gant ar yar g., an artizan aet e ard e tizan g., an trompler doublet g., ar goapaer goapaet d'e dro g., an taper tapet g., ar paker paket g. ; *einen Betrüger betrügen*, doublañ un trompler ; *du bist ein verdammter Bétrüger*, n'out nemet ul laer ; *Sie glauben wohl, dass Sie es mit einem Bétrüger zu tun haben*, kavout a ra deoc'h ez eo ouzh ul laer hoc'h eus afer amañ.

Betrügerei b. (-,en) : 1. truflerezh g., flutrenerezh g., floderezh g., flod g., tromplerezh g., filouterezh g., fliperezh g.,

korbinezh g., bratellerezh g., trubarderezh g., touell g., touellerezh g., touelladur g., tromplezon b., darrizherezh g., darrizhañ, darrizhad g., tro-bleg b., desevidigezh b., lorbaj g., lorberezh g., darluerezh g., fazierezh g., fent g., fentiz b., goap g., goapaerezh g., goapadennou ls., godiserezhioù ls., korvigellerezh g., troidellerezh g., troidellegezh b., skobarderezh g., skobardiñ g., saouzan g., stranerezh g., strobineerezh g., taol-ganas g. ; durch *Betrügerei*, dre flod ; 2. avoultriezh b., avoultrerezh g., avoultradennou ls., bringoñsadennou ls., galoupadennou ls., tec'hadennoù ls.
betrügerisch ag. : flodus, malisius, dizonest, douilhek, desevis, dizeeun, fazius, filimus, truchus, ganas, gwidal, kamm, tromplus, gaouius, gaouiat, treuz, touellus, doubl, trellus, sorc'hennus, korvigellus, troidellek, troidellus, strobinezellus, bamus, lorbus, lorber, darluus, darluer ; *betrügerischer Bankrott*, freuz-stal flodus ha malisius g. (Gregor), freuz-stal dizonest g. ; *das ist betrügerisch erschlichenes Geld*, n'eo ket deuet an arc'hant-se dre an hent euen ; *auf betrügerische Weise*, dre flod.
betrunkene ag. : mezv, bourr, moñs, lañset, lanson, mav, leun-win, leun a win, leun, leun e revr, tommet mat, trenk, barr, diwar re, du, leun e gorf, erru lous e fri, evet dezhañ, boeson gantañ, koaget, P. kras, kech, teuteu, piart, torenn ; *betrunkene Frau*, mezvez b., maouez mezvez b. ; *sie ist betrunken*, honnezh a zo mezvez ; *er war sichtlich betrunken*, anat e oa e vanne warnañ, anat e oa warnañ e oa mezv ; *wenn er betrunken ist*, pa vez evet dezhañ, pa vez boeson gantañ ; *eine Frau betrunken machen*, mezveziñ ur vaouez ; *jemanden betrunken machen*, a) [kinnig boeson d'u.b.], lakaat u.b. da vezañ mezv, mezviñ u.b., pennveziñ u.b., troñsañ u.b., ifamañ u.b., badaouiñ u.b., mezveziñ ur vaouez, beuziñ u.b., plantañ boeson en u.b., P. louzaouiñ u.b. ; b) [died alkoolek oc'h efediñ] kechañ u.b. ; *er ist betrunken*, mezv eo, bourr eo, moñs eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, du eo, n'emañ ket diwar an dour, n'emañ ket diwar zour, boeson a zo gantañ, evet eo dezhañ, tomm eo d'e fri, tomm eo d'e benn, tomm eo en e ziabarzh, ganti emañ, diwar re emañ, savet eo e vanne d'e benn, a-barzh emañ, e-barzh emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, avel a zo gant e letern, druz eo e c'henou, erru eo ront e votou, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, brignen a zo ouzh e c'henou, barr eo, karrigellet eo, ur garrigellad en deus, leun eo, leun eo e revr, leun eo e gorf, un toulladic a zo gantañ ; *stark betrunken*, mezv-mat ; *er ist ständig betrunken*, morse ne vez diwar zour, atav e vez goret e forn ; *völlig betrunken*, *sinnlos betrunken*, dotu, toulladet tre-ha-tre, mezv-dall, mezv-dall-put, mezv-dotu, mezv-du, mezv-du-dall, mezv-marv, mezv-mik, mezv-mik-dall, mezv-poch, mezv-put, mezv-kollet, moñs-dall, mezv-moñs, mezv evel ur soner (evel ur maltouter, evel ur soner kloc'h, evel un toton, evel ur soubenn), kras, kras-mat, ur pezh revriad gantañ, ur sac'had lous gantañ, bourr da greviñ, ... na wel mui nemet gant e c'henou, ... a wel pesked el laezh, ... na c'hall ket mui dougen e gig, leun, leun e revr ; *wenn er betrunken ist*, pa vez evet dezhañ, pa vez boeson gantañ ; *nüchtern ist er recht nett*, *betrunkener wird er aber gleich gewalttätig*, diwar an dour n'eus ket ur ger evitañ, met pa vez mezv en devez ijin fall leizh e gorf ; *etwas in betrunkenem Zustand begehen*, ober ubd dre e vezv, ober ubd dre voeson.

Betrunkene(r) ag.k. g./b. : mezvier g., mezvez b., tra vezv g., penn mezv g., penn boeson g., poch mezv g. [*liester pochoù mezv*] ; *die Betrunkenen*, an dud vezv ls., P. an traoū koaget

ls. ; *der Betrunkene flucht*, emañ ar mezvier o kalkennañ ; *der Betrunkene redet irre*, dizatiñ a ra ar mezvier.

Betrunkenheit b. (-n) : mezverezh g., mezvadur g., mezventi b., mezvidigezh b., mezveriez b., lonkerez g.

Betschwester b. (-n) : bigodez b., bigodenn b., seurez pil-pavez b., krgnerez treid ar sent b., liperez treid ar sent b., skraberez treid ar sent b., liperez dour benniget b., bigodez a vez bepred etre ar billig hag an aoter b., razhez iliz b., razhenn iliz b., debrerez sent b., brizhdevodez b., falsdevodez b., krakdevodez b., kevnidenn b., P. liperez revr ar sent b. ; *eine echte Betschwester sein*, debrïñ ar sent, lipat treid ar sent, krgnat treid ar sent, bezañ atav he fri e revr ar veleien, bout bepred etre ar beleg hag an aoter.

Betsi b. : Eliza b., Lizaig b.

Betstuhl g. (-s,-stühle) : helmoer g., bank-ilinek g., kador-bedïñ b., kador-ilinek b., pased b.

Bett n. (-s,-en) : 1. gwele g., gwelead g., P. klud g., kel g., loj g., muz g. [*liester muziou*], riboul g., fled g., toull c'hwen g., ched g., siklud g., bern laou g., flut g., flitouer g., kloz g., [yezh ar vugale] lala g., nañv-nañv g., toutou g. ; *kümmerliches Bett*, fled g. ; *ein gutes Bett*, ur gwele mat g. ; *gemütliches Bett*, *sanftes Bett*, *weiches Bett*, *molliges Bett*, *kuscheliges Bett*, gwele klet g., gwele blot g., gwele bouk g., gwele mouk g., gwele kuñv g., gwele blin g., gwele gwak g. ; *Schrankbett*, gwele-kloz g., kombod-gwele g. ; *Klapptbett*, gwele-pleg g., gwele pak-dispak g., gwele gorre-gouziz g. ; *Doppelstockbett*, *Stockbett*, *Etagenbett*, *Kajütenbett*, *Hochbett*, gwele-estaj g. ; *Feldbett*, gwele kampiñ g., gwele skañv g., fled g., fledenn b. ; *Brautbett*, *Hochzeitsbett*, gwele-eured g. ; *Sterbebett*, *Totenbett*, gwele-kañv g., gwele diwezhañ g., kabeled b. ; *Prunkbett*, gwele hollgaer g., gwele pomp g. (Gregor), P. gwele gagn g., gwele lorc'hus g. ; *notdürftig zurechtgemachtes Bett*, gwele raktal g. ; *in einem weichen Bett sterben*, mervel war ar pluñv ; *zwei zusammengerückte Betten*, gweleou gevell ls., daou wele touch ls., daou wele stok-ha-stok ls. ; *kleines Bett*, goudor g. ; *Einzelbett*, gwele unan g. ; *Doppelbett*, gwele daou g. ; *Dreipersonenbett*, gwele tri g. ; *einfaches Bett*, *ganz gewöhnliches Bett*, gwele-rez g. ; *Bett mit Vorhängen*, gwele-stign g. ; *Bett ohne Himmel*, gwele distel g. ; *sein Bett war nur ein Anschein von Bett*, e wele ne oa nemet spes ur gwele ; *ein Bett machen*, *ein Bett zurechtmachen*, aozañ (ober, fichañ, kempenn, dresañ) ur gwele, ober un tamm kempenn d'ur gwele, reiñ un tamm kempenn d'ur gwele ; *das Bett neu machen*, adrollañ ar gwele ; *an der Wandmitte stehendes Bett*, gwele kreiz g. ; *ein Bett überziehen*, kempenn ur gwele (Gregor), lakaat liñselioù war ur gwele ; *ein Bett aufschlagen*, lakaat pallenn ar gwele war a-dreñv, dizoleñ ur gwele, diazoñañ ur gwele, freuzañ ur gwele, difreuzañ ur gwele, dispenn ur gwele ; *das Bett mit dem Bettwärmer (mit der Bettpfanne, mit der Bettschüssel) vorwärmern*, pilligañ ar gwele, pilligata ar gwele ; *sein Bett flöhnen*, dic'hwnañ e wele ; *sich im Bett hin und her wälzen*, treiñ ha distreiñ en e wele, merat en e wele, meskañ ar gwele ; *das Bett zerwühlen*, fourdouilhat ur gwele, freuzañ ur gwele, difreuzañ ur gwele, dispenn ur gwele ; *das Bett lüften*, aveliñ ar gwele, freskaat ar gwele ; *die Betten abziehen*, *die Betten aufdecken*, tennañ al liñselioù diwar ar gweleou, dispenn ar gweleou, bannañ lenn ha liñsel diwar ar gweleou ; *das Bett hüten*, bezañ war e gostez, chom en e wele, chom war e wele / bezañ dalch'et war e wele (Gregor), chom a-stok war e wele, bezañ war e wele ; *er schließt selten im eigenen Bett*, ur ral e oa dezhañ kousket en e wele ; [dre skeud.] *ans Bett fesseln*, rediañ da chom er gwele (war e wele), delch'er war e wele ; *heftige Schmerzen fesselten sie ans Bett*,

dalc'het e oa war he gwele gant ar jahin ; *sie war ans Bett gefesselt*, chom a reas a-stok war he gwele, dalc'het e oa war he gwele, forset e oa da chom war he gwele, e-giz staget e oa war he gwele, chom a reas seiset war he gwele, nasket e oa war he gwele gant ar poanioù ; *er kommt nicht mehr aus dem Bett*, er liegt jetzt die ganze Zeit im Bett, er kann nicht mehr vom Bett aufstehen, n'a ket diwar e wele mui ; *sie lag schon drei Tage auf ihrem Bett*, tri devezh a oa ma edo war he gwele ; *er lag wach auf seinem Bett*, seine Augenlider aber waren geschlossen, dihun e oa en e wele, daoust ha kloz e valvennoù - dihun e oa en e wele, da-dra ma talc'he serret e zaoulagad ; *er liegt immer noch im Bett*, n'eo ket deuet e-maez e wele c'hoazh, chom a ra da flaeriañ ; zu Bett bringen, ins Bett legen, gweleata, lakaat en e wele, lakaat da gousket ; wieder zu Bett bringen, wieder ins Bett legen, adweleata ; ein Kind ins Bett legen, gweleata ur bugel, dastum ur bugel da gousket, lakaat ur bugel en e wele (en e gavell), lakaat ur bugel da gousket ; ein Kind erneut ins Bett legen, adweleata ur bugel ; jemanden auf ein Bett legen, astenn u.b. war ur gwele ; sich zu (ins) Bett legen, ins Bett steigen, ins Bett gehen, gweleata, gweleiñ, mont d'e wele, mont da glask e wele, en em lakaat en e wele, mont en e wele, mont da gousket, P. mont da blouzañ, mont da biochiñ, mont da gludañ, mont da loñchañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gerhun (da Gerroc'h), mont da flutañ, mont er vallin, mont da vagañ c'hwen, mont da voueta ar c'hwen ; sich erneut ins Bett legen, erneut ins Bett steigen, adweleata, distreiñ d'e wele ; sich mit den Kleidern ins Bett legen, en em astenn dilhad hag all war e wele - en em astenn war e wele, dilhad ha razh - en em astenn war e wele, dilhad ha tout - mont da gousket dilhad hag all - mont da gousket dilhad-dizilhad ; *er lag quer auf dem Bett*, astennet e oa a-dreuz ar gwele ; *er legte sich quer aufs Bett*, gourvez a reas a-dreuz ar gwele, en em ledañ a reas a-dreuz e wele ; ins Bett plumpsen wie ein nasser Sack, ins Bett fallen wie ein nasser Sack, kouezhañ en e wele evel ur sac'had loiaou, kouezhañ en e wele evel ur sac'had eskern, kouezhañ a-freih en e wele, kouezhañ a-flagas en e wele ; sich aufs Bett schmeißen, en em deuler war e wele ; sich mit jemandem im Bett austoben, es mit jemandem im Bett wild treiben, c'hoari lapavan, c'hoari filifala, c'hoari lallig, c'hoari piti, c'hoari pitiklou, c'hoari pitouch, c'hoari chiboud, c'hoari c'hwiti, c'hoari komigell, c'hoari pipeloch, c'hoari ruiilhaig, c'hoari al legon, c'hoari daou, c'hoari koukoug, ribotat, ober chiboud ; Kopfende des Bettes, pennwele g., penn ar gwele g., ar c'hrec'h gwele g. ; Fußende des Bettes, penn-traofi ar gwele g., tal ar gwele g., talbenn ar gwele g., lost ar gwele g., traoñ ar gwele g. ; am Fußende des Bettes, e lost ar gwele ; Raum zwischen Bett und Wand, Raum zwischen zwei Betten, gwenojenn b., banell ar gwele b., toull-plouz g. ; vom Bett aufstehen, aus dem Bett kriechen, das Bett verlassen, diweleiñ, sevel, sevel ag e wele, sevel eus e wele, sevel diouzh e wele, sevel diwar e wele, dibradañ diouzh e wele, dibradañ diwar e wele, dihoubañ diouzh e wele, lemel ag e wele, didoullañ, digludañ, dibradañ, diblouzañ, dichoukañ, dic'hwnenañ, strilhañ e c'hwen, didortañ, diglozañ ; aus dem Bett hüpfen, aus dem Bett steigen, strimpiañ, ober fraoñv-lostenn ; was hat dich schon so früh aus dem Bett geholt ? da betra out savet kern abred hiziv ? ; an jemandes Bett stehen, an jemandes Bett sitzen, bei jemandem am Bett stehen, bei jemandem am Bett sitzen, bezañ ouzh troad gwele u.b., bezañ e-tal gwele u.b., bezañ ouzh pennwele u.b. ; jemanden an jemandes Bett (ak.) rufen, gelver u.b. ouzh

pennwele un den klañv, gervel u.b. da vete un den klañv, gervel u.b. war-dro un den klañv ; *Bett mit einer mit Federn gefüllten Matratze*, gwele pluñv g. ; *Bett mit einer mit Spreu gefüllten Matratze*, gwele pell g. ; *Bett mit einer mit Pflanzenfasern gefüllten Matratze*, gwele reun-geot g., gwele reun-gwez g., gwele reun-plant g. ; *Bett mit Drahtmatratze*, gwele orjal g. ; *Bett, dessen Betttücher und Bettdecken von unter der Matratze herausgezogen wurden*, gwele dirollet g., gwele digosteziert ; *wir schliefen in einem Bett zu dritt*, tri e oamp en ur gwelead ; *im selben Bett schlafen*, bezañ en ur gwelead ; *ein Bett mit jemandem teilen, mit jemandem in einem gemeinsamen Bett schlafen*, ober gwele gant u.b., bezañ en ur gwelead ; *ein Bett voller Kinder*, ur gwelead bugale g. ; *Kindchen, du hast schon wieder ins Bett gemacht*, pokiol, graet ac'h eus bilh en toutou adarre ; *im Bett gemacht haben*, bezañ e gouez o virviñ dindan an-unan, bezañ staotet en e wele ; *das Bett war zwischen beiden Wänden des Zimmers eingeklemmt*, ar gwele a dape eus ur penn d'ar gambr d'egile ; viele Federn machen ein Bett, an eil nebeud a fonna egile, an eil nebeud a gresk egile, an niver a raio bern, gant spilhou e c'heller paean ur goumanant a gant skoed ma vez a-walc'h anezho, a wenneien emaint tout, tamm-ha-tamm e vez graet e vragou ña Yannou, lur ha lur a sav da somm, nebeut-ha-nebeut hinkin a ra neud, a-van-da-van ez a merenn da goan, tammig-ha-tammig ez a ar march gant ar big, tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm, kammed-ha-kammed e reer tro ar bed, bili war vili a ra ur menez ; **2.** dilhad-gwele ls. ; *Federbett*, golc'hed-plu b. ; **3.** [gwir] von Bett und Tisch getrennt, dispartiet a gorf hag a vadoù / dispartiet ken evit ar c'horf ken evit ar madoù / dispartiet ken a gorf ken a vadoù (Gregor) ; **4.** *Kinder aus erstem Bett*, bugale diwar ar pried kentañ ls., bugale diwar an dimeziñ kentañ ls., lezvugale ls. ; **5.** [dre fent] *nimm dein Bett und gehe hin*, pak da draoù ha kerzh kuit, [diveret eus ar Bibl : doug da wele ha bale] ; **6.** [dre heñvel.] kan g., naoz b., arroudenn b., gwele g., kanol ur stêr b., poull g. ; *Mittelwasserbett*, naoz strizh b. ; *Hochwasserbett*, naoz ledan b. ; *der Wildbach hat sein Bett verlassen*, dic'hlanneñ (dinaoziert) eo ar froud, ar froud en deus cheñchet kan ; *der Fluss ist aus seinem Bett ausgebrochen*, dic'hlanneñ (distankeit, dileuniet, dinaoziert, diskarget) eo ar stêr, aet eo ar stêr a-zioc'h ar riz, deuet eo ar stêr er-maez eus he gwele, doureier ar stêr a zo savet dreist he naoz ; *sich ein anderes Bett suchen, sein Bett verlagern, sein Bett verlegen*, dinaoziañ.

Bettanzug g. (-s,-anzüge) : [Bro-Suis] goloenn-c'holc'hed b., toagenn-c'holc'hed b.

Bettbahn b. (-,-en) : [tekñ.] riklerez b.

Bettbank b. (-,-bänke) : [Bro-Aostria] gourvezvank b.

Bettbezug g. (-s,-bezüge) : goloenn-c'holc'hed b., toagenn-c'holc'hed b. ; *die Haferspreu im Bettbezug erneuern*, ober gwele gwenn, lakaat pell nevez er c'holc'hed, lakaat pell fresk er c'holc'hed.

Bettchen n. (-s,-) : goudor g., gwele bihan g.

Bettcouch b. (-,-es/-en) : gourvezvank b.

Bettdecke b. (-,-n) : pallenn g., pallenn-gwele g., lenn-wele b., goloenn-wele b., lañjer b., lañjerenn b., tapis g. ; *gesteppte Bettdecke*, golc'hedenn-boent b., golc'hed dum b., pallenn-piket g. (Gregor) ; *die Betttücher und -decken*, an dilhad-gwele g., ar reizh-wele b., al lien g. ; *die Betttücher und Bettdecken von unter der Matratze herausziehen*, dirollañ ur gwele, digosteziñ ur gwele ; *Bett, dessen Betttücher und Bettdecken von unter der Matratze herausgezogenen wurden*, gwele dirollet g., gwele digosteziert g. ; *die Laken und Bettdecken unter die Matratze*

einschlagen, rollañ ur gwele, kosteziañ ur gwele ; sich unter seine Bettdecken verkriechen, sich unter seinen Bettdecken verkriechen, en em gafunañ en e wele ; in eine Bettdecke gehüllt, pallennet.

Bettdeckenbezug g. (-s,-bezüge) : goloenn-c'holc'hed b., toagenn-c'holc'hed b.

Bettel g. (-s) : 1. [dispredet] klaskerez bara g., kochennerez g., korkerez g., jalodaj g., kaimanerez g., korkerez g., huboterez g., krañverez g. ; auf den Bettel kommen, kouezhañ en diwezhañ pazenn a'n dud, diskenn da netra, diskenn da glask e vara, rankout mont da glask e voued, rankout mont da glask e damm, rankout mont da glask e dammig boued, rankout mont d'an aluzen, bezañ lakaet diskrog war an noazh, kouezhañ e levitenn war e votouù, bezañ kaset da zougen ar valetenn hag ar penngod, bezañ kaset d'an aluzen, bezañ rivinet-naet, mont da visac'hañ, bezañ erru war ar champolu, bezañ erru war an noazh, bezañ erru war an douar noazh, bezañ lakaet war ar plaen, mont da gorkañ, mont da druantal (Gregor), kouezhañ e pod ar gwelen, erruout war voued moc'h ; 2. [dre astenn] brizhvarc'hadourezh b., bitrakerez g., kozhigelloù ls., kozhkailhou ls., kozhajoù ls., kozhailhou ls., kozh traou ls., bitrakou ls., kacherezh g., kaoc'hajou ls., traouajoù ls., rikou intañvez ls., traou intañvez ls., traou distrantell ls., traou diwar-sav ls., traou a get ls., traou chop ls., tafarajou ls., turubailhou ls., drailhennoù ls., gagnou ls., stalabard g., stalikerez g., stalikez b., boutikl g./b., disterajoù ls., disterajigoù ls.

bettelarm ag. : bettelarm sein, bevañ truilh, bezañ paour-rash, bezañ paour-kollet, bezañ paour-ran, bezañ paour-noazh, bezañ paour-glad, bezañ paour-glan, bezañ paour-glas, bezañ paour-du, bezañ paour-du e revr, bezañ o tuañ gant ar vizer, bezañ du da lazhañ, bezañ paour da lazhañ, bezañ paour da chikañ gant ar mailh, bezañ paour eus ar paourañ, bezañ paour a'r paourañ, bezañ paour-Dieu, bezañ paour-Lazar, bezañ paour-Job, bezañ paour evel Job war e vern teil, bezañ ken paour ha Job / bezañ paour-glez (Gregor), bezañ paour evel ur razh (evel ur razh dour, evel ur razh iliz, evel ur razh touzet), bezañ reuzeudik evel ur pesk war an traezh, bezañ reuzeudik-meurbet e stad, bezañ reuzeudik evel ur c'hi, bezañ reuzeudik evel ar mein, bezañ maleürus evel ar mein, bezañ paour evel ur c'hi, na gaout ur roched da wiskañ, na gaout un hiviz da lakaat war he c'hein, stlejañ an diaoul dre e lost ; bettelarme Frau, paourez kaezh b.

Bettelbruder g. (-s,-brüder) : 1. manac'h-baleer g. [*iester menec'h-valeerien*], manac'h kester g. [*iester menec'h kesterien*], breur kester g. [*iester breudeur gesterien*], frer kester g. [*iester frered kesterien*] ; 2. klasker-bar a g., klasker-boued g., kester g., Yann goulenn g., Fañch ar Moan g., kork g., korker g., truant g., jalod g., kloc'her g., kaimanter g., hubot g., krañv g.

Bettelei b. (-) : klaskerez g., klaskerez bara g., kochennerez g., korkerez g., kaimanerez g., krañverez g., huboterez g.

Bettelfrau b. (-,en) : klaskerez b., klaskerez-vara b., klaskerez-voued b., kesterez b., korkerez b., korkez b., jalodez b., kaimantez b., hubotez b., krañvez b.

Bettelmönch g. (-s,-e) : manac'h-baleer g. [*iester menec'h-valeerien*], manac'h kester g. [*iester menec'h kesterien*], breur kester g. [*iester breudeur gesterien*], frer kester g. [*iester frered kesterien*].

betteln V.gw. (hat gebettelt) : 1. klask e vara, klask e damm, klask e vuhezegezh, klask e voued, klask e dammig boued, goulenn an aluzen, goulenn aluzen, aluzena, klask an aluzen,

kestal, goulenn e voued, klask, kloc'hañ, kochañ, ober e druant, truantal, truantañ, truantiñ, chuchal, kaimantiñ, korkañ, hubotiñ, astenn e zorn ; um Geld betteln, kochennat ; um Nahrung betteln, bisac'hañ, truantal boued ; um ein Stück Brot betteln, kestal un tamm bara, goulenn un tamm bara en aluzen, klask e vara, baraa ; am Eingang des Postamtes betteln, kestal ouzh dor an ti-post, goulenn aluzen ouzh dor an ti-post ; aus Faulheit betteln, chevata, goulenn an aluzen dre leziregezh, truantal, kaimantiñ, kaimantal ; 2. azgoulenn, aspediñ, gourfediñ, chuchal.

Betteln n. (-s) : klaskerez g., klaskerez bara g., kochennerez g., kaimanerez g., krañverez g., korkerez g., huboterez g. ; ich war so tief heruntergekommen, dass ich nur noch vom Betteln leben konnte, deuet e oan hag e oa ret din astenn an dorn ; vom Betteln leben, bevañ diwar an aluzen, bezañ war an aluzen, bevañ en aluzen ; ich habe nicht immer vom Betteln gelebt, n'on ket bet atav en aluzen ; Betteln verboten ! difenn a zo da c'houlenn an aluzen !

Bettelorden g. (-s,-) : [relig.] urzh kesterien g. ; die vier Bettelorden, ar pevar urzh kesterien.

Bettelsack g. (-s,-säcke) : bisac'h g., maletenn b., poch g., gousac'h g., mal b.

Bettelschale b. (-,n) : kochenn b., kokenn b. ; die Bettelschale hinhalten, kochennat, kochañ.

Bettelstab g. (-s,-stäbe) : 1. bazh ar c'hlasker-bar a b., penngod g. ; 2. [dre skeud.] an den Bettelstab geraten, kouezhañ en diwezhañ pazenn a'n dud, kouezhañ e levitenn war e votouù, diskenn da netra, diskenn da glask e vara, bezañ erru war ar raden, bezañ lakaet da glask e voued, bezañ lakaet war ar sec'h, bezañ rivinet naet, bezañ kaset da zougen ar valetenn hag ar penngod, bezañ erru war an noazh, bezañ erru war an douar noazh, bezañ lakaet war an douar noazh, en em gavout war an douar noazh, mont war an douar noazh, bezañ lakaet war ar plaen, mont da visac'hañ, bezañ erru war ar champolu, bezañ lakaet diskrog war an noazh, mont da gorkañ, mont da gochañ, kouezhañ e pod ar gwelen, erruout war voued moc'h, mont da druantal / bezañ kaset d'an aluzen (Gregor) ; und schließlich geriet ich an den Bettelstab, deuet e oan hag e oa ret din astenn an dorn ; an den Bettelstab bringen, kas da baour, kas war an teil, kas war an noazh, lakaat war an noazh, kas d'ar bern, lakaat war ar sec'h, teurel war an douar noazh, kas d'an aluzen (Gregor) ; seine Kinder haben ihn an den Bettelstab gebracht, kaset eo bet d'an aluzen gant e vugale, taolet eo bet war ar sec'h gant e vugale, lakaet eo bet diskrog war an noazh gant e vugale, lakaet eo bet war ar sec'h gant e vugale, taolet eo bet war an douar noazh gant e vugale, lakaet eo bet da azezañ war an douar noazh gant e vugale, kaset eo bet da baour gant e vugale, disgwalc'h et eo bet gant e vugale, kaset eo bet d'ar baz gant e vugale, kaset eo bet da raz gant e vugale, lakaet eo bet war an teil gant e vugale, kaset eo bet war an teil gant e vugale, kaset eo bet d'ar bern gant e vugale, ifamet eo bet gant e vugale, lakaet eo bet a-blad gant e vugale, lakaet eo bet war an noazh gant e vugale, rivinet eo bet gant e vugale ; diese Frau bringt einen an den Bettelstab, ar vaouez-se a zo ur rivin, disgwalc'h et e vezer gant ar vaouez-se.

Bettelvogt g. (-s,-vögte) : ki-Doue g.

betten V.k.e. (hat gebettet) : 1. lakaat er gwele ; das Kind betten, dastum ar bugel da gousket, lakaat ar bugel en e wele, gweleata ar babig ; das Kind erneut betten, adweleata ar babig ; auf Stroh betten, lakaat war golo ; weich gebettet sein, a) [ster rik] kousket war ar bouk, neizhiañ bouk, kousket war ar pluñiv, kousket en ur gwele kuñv ; b) [dre skeud.] bezañ

beuzet (azezet) en e bemp plijadur warn-ugent, bezañ azezet (beuzet) en e seizh plijadur warn-ugent, bezañ eürus evel seizh (evel ul logodenn er bleud, evel ul logodenn en ur sac'had bleud), bezañ e barr al levezenez, bezañ barr gant al levezenez, nijal gant ar stad a zo en an-unan, bezañ kontant evel ur roue war e dron, bezañ leun-barr a levezenez, bezañ e galon barreun gant al levezenez, bezañ e galon barr gant al levezenez, bezañ e galon barr a levezenez, bezañ e galon barr a joa, bezañ en e laouenañ, bezañ e-kreiz e levezenez, bezañ beuzet el levezenez, bezañ en e voud, bezañ en e voud leun, bezañ en e goch, koñfortiñ, bezañ en e zour hag en e c'heot ; **2.** [dre skeud.] auf Dornen gebettet sein, bezañ war spilhou, bezañ paket fall, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ tapet en ur blegem lous, bezañ tapet brav, bezañ eno evel ur pesk en ur bod lann, bezañ e lost er vrae ; nicht auf Rosen gebettet sein, na vezañ gwall ebat e zoare, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, na gaout da zioueriñ, bezañ just an arc'hant gant an-unan, bezañ berr an traou gant an-unan, bezañ berrek an traou gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traou ken just ha fri ar c'hazh gant an-unan, bezañ gwall zister an traou gant an-unan, na vezañ brav e jeu gant an-unan, stlejañ an diaoul dre e lost, c'hoari gant glac'hariq, hersal mizer, hersal e vizer, ruzañ anezhi, fritañ laou, fritañ mizer, fritañ mizer gant paourenteñ, chaokat mizer, na vezañ kreñv an arc'hant gant an-unan, na vezañ kreñv an traou gant an-unan, spinañ gant an dienez, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan ; **3.** gebettet sein, bezañ tamolodet. V.em. **sich better** (hat sich (ak.) gebettet) : **1.** ober e wele ; **2.** gweleata, gweleïñ, mont d'e wele, mont en e wele / en em deuler war e wele (Gregor), P. mont da blouzañ, mont da biochiñ, mont da flutañ, mont da gludañ, mont d'e riboul, mont d'e ched, mont d'e glud, mont d'e gel, mont d'e gloz, mont da zebriñ bara gwenn d'ar Roc'h, mont da glask arc'hoazh beure, mont da glask arc'hoazh ar beure, mont da Gêrhun (da Gêroc'h), mont da vagañ c'hwen, mont da voueta ar c'hwen ; sich erneut betten, adweleata, distreiñ d'e wele ; **3.** [dre skeud.] er hat sich weich gebettet, fortuniet eo, kavet en deus fred, euredet ha dimezet eo ; **4.** [kr-] wie man sichbettet, so liegt man, e-giz ma ri da wele e kouski e-barzh.

Bettenburg b. (-,en) : [dre fent] lec'h touristerezh puilh g., lec'h gant letioù diouzh an druilih g., letioù a-druilhadoù ls., letioù a-steudad ls.

Bettende n. (-s,-n) : penn ar gwele g., talbenn ar gwele g.

Bettfedern ls. : marbluñ str.

Bettflasche b. (-,n) : [Bro-Suis] pod-tommañ g., P. manac'h g. [liester manac'hou].

Bettgang g. (-s,-gänge) : banell-wele b. [liester banelloù-gwele], P. toull-plouz g.

Bettgarnitur b. (-,en) : dilhad-gwele g., reizh-wele b., lién g.

Bettgeschichte b. (-,n) : **1.** brezel al liñselioù g., P. afer emgann etre an togn hag ar muzelleg b., abadenn ribotat b. ; **2.** istor revr g.

Bettgestell n. (-s,-e) : stern-gwele g., arc'h-gwele b. [liester irc'hier-gwele], kastell-gwele g. [liester kastelloù-gwele].

Bethase g. (-n,-n) : P. [dre skeud.] plac'h lirzhin b., plac'h tomm b., plac'h gwintik b., revr tomm a blac'h b., revr boazh a blac'h b., gaol skañv b., gaolig b., gwintig b., lammenneg b.

[liester lammenneged], un' lez-he-gwintañ b., tarlaskenn b., tommoderenn b., kegel b., kañfantenn b., strakadenn b., bizourc'h g., yourc'h g., yourc'henn b., chelpenn b., heizez b.

Betthaupt n. (-s,-häupter) : penn ar gwele g., talbenn ar gwele g.

Bettimmel g. (-s,-) : stel-gwele g. ; Bett ohne Himmel, gwele distel g.

Bethupferl n. (-s,-) : P. madig a vez roet d'ar vugale a-raok dezhou mont da gousket g.

Bettjacke b. (-,n) : hivizenn b., kamizolenn b., jiletenn b.

Bettkante b. (-,n) : **1.** bord ar gwele g. ; **2.** [dre skeud.] die würde ich nicht von der Bettkante stoßen, c'hoari a rafen a-walc'h anezhi, ne vefe ket drouk ganin turlutañ anezhi, ne rafe ket displijadur din strizhañ anezhi, ne vefe ket drouk ganin klaviañ anezhi, gennañ a rafen a-walc'h anezhi, ne rafe ket displijadur din gwintañ anezhi, ne vefe ket drouk ganin mont dezhi, distagañ a rafen a-walc'h un droiad warni, ne vefe ket drouk ganin fouzhañ anezhi, ne rafe ket displijadur din c'hwilañ anezhi, ne vefe ket drouk ganin tennañ anezhi, pikañ a rafen a-walc'h he zoull, ne rafe ket displijadur din tennañ un taol ganti, ne vefe ket drouk ganin c'hoari daou ganti, ne vefe ket drouk ganin c'hoari koukoug ganti, fouzhañ a rafen a-walc'h ganti, honnezh a zo c'hoariapl, honnezh a zo hefouzh.

Bettkapazität b. (-) : [letioù] barr degemer g., barregezh herberc'hiañ b., barr darbenn g., barregezh darbenn b.

Bettkasten g. (-s,-kästen) : tiretenn renkañ b.

Bettkopfteil n. (-s,-e) : penn ar gwele g., talbenn ar gwele g.

Bettlade b. (-,n) : [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] stern-gwele g., arc'h-wele b., kastell-gwele g.

bettlägerig ag. : fledat, ampifur, gweleat ; bettlägerig sein, bezañ war e gostez, bezañ war e wele, chom en e wele, chom a-stok war e wele, chom war e wele / bezañ dalc'het war e wele (Gregor), bezañ rentet ampifur ; bettlägeriger Patient, gouzivid gweleat g., fledad g. [liester fledaded].

Bettlaken n. (-s,-) : liñsel b. ; drei Paar Bettlaken, tri c'houbl liñselioù ls., tri c'houblad liñselioù ls., tri rumm liñselioù ls. ; unteres Bettlaken, liñsel dindan b. ; oberes Bettlaken, liñsel war-c'horre b. ; zusammengefaltete Bettlaken durch Spannen und Schütteln lockern, strapañ liñselioù ; die Bettlaken fangen an zu stinken, erru ez eus c'hwezh fall gant al liñselioù ; diese Bettlaken kann man nur noch als Lappen benutzen, al liñselioù-mañ n'int mat nemet d'ober pilhou ; die Bettlaken und Bettdecken unter die Matratze einschlagen, rollañ ur gwele, kosteziañ ur gwele ; die Bettlaken und Bettdecken von unter der Matratze herausziehen, dirollañ ur gwele, digosteziñ ur gwele ; Bett mit von unter der Matratze herausgezogenen Bettlaken und Bettdecken, gwele dirollet g., gwele digosteziñ g.

Bettlektüre b. (-) : levr da lenn er gwele g., P. [dre fent] Buhez ar Sent b.

Bettler g. (-s,-) : klasker g., klasker-bara g. [liester klaskerien-vara], klasker-boued g. [liester klaskerien-voued], klasker-e-damm g. [liester klaskerien-o-zamm], paour g. [liester peorien, pevien], kester g., kochener g., Yann goulenn g., Fañch ar Moan g., kork g., korker g., truant g., truanter g., jalod g., kaimant g., hubot g., kloc'hер g., chilpetaer g., chucher g., krañv g., truilheg g. [liester truilheien], truilhenneg g. [liester truilhenneged] ; zum Bettler herabsinken, mont da glask, mont da c'houlenn, mont da c'houlenn an aluzen ; einem Bettler ein Almosen schenken, ober aluzen d'ur c'hlasker-bara, ober aluzen d'ur paour, reiñ an aluzen d'ur c'hlasker-bara ; die zudringlichen Bettler, an harzell b. ; ich würde mich schämen, wie ein gemeiner Bettler um Almosen zu bitten, mezh am bije o vont da c'houlenn, mezh e vije din mont da c'houlenn.

Bettlerin b. (-,-nen) : klaskerez b., klaskerez-vara b., klaskerez-voued b., paourez b., kesterez b., korkez b., korkerez b., jalodez b., kaimantez b., hobotez b., krañvez b., chucherez b.

Bettlervolk n. (-s) : jalodaj g., krañvaj g., peorien ls., pevien ls., truantaj g.

Bettlinnen n. (-s) : liñsel b.

Bettmümpfeli n. (-s,-) : [Bro-Suis] madig evit mont da gousket g. [*iester dre fent matematiгоù*].

Bettnässen n. (-s) : an troazhañ er gwele g., dizalc'h war an troazh diouzh noz g., ardroazh g., ardroazañ g.

bettnässend ag. : ardroazhek, ... na c'hall ket derc'hel war e droazh diouzh noz, P. rouez.

Bettnässer g. (-s,-) : den (bugel) na c'hall ket derc'hel war e droazh diouzh noz g., den rouez g., ardroazhieg g. [*iester ardroazheien*], [*goapaus*] bouch' Kernaou g., staoter en e graou g.; *mein Sohn ist Bettnässer*, va mab a droazh en e wele c'hoazh, va mab a staot en e wele c'hoazh.

Bettpfanne b. (-,-n) : [mezeg.] pillig-wele b., lestr plat g. ; *das Bett mit der Bettpfanne vorwärmen*, pilligañ ar gwele, pilligata ar gwele.

Bettposten g.(-s,-) : bann gwele g., post gwele g.

Betrahmen g. (-s,-) : sommier g. [*iester sommieroù*].

Betrand g. (-s, Ränder) : bord ur gwele g.

bettreif ag. : mat da gas d'e wele, mat da vont d'e wele, maoutet, skuizh-divi, beuzet (distronket, koarennnet, distroñset) e zaoulagad gant ar c'housked, karzhet e zaoulagad dindano gant ar c'hoant kousket ; *bettreif sein*, bezañ darev gant ar c'hoant kousket, bezañ faezhet gant ar c'hoant kousket, bezañ ar c'housk o trec'hiñ war an-unan, bezañ o reiñ bornig, bezañ etre kousk ha digousk.

Bettrolle b. (-,-n) : pennwele g., treuzplueg g.

Betrufe b. (-) : [mezeg.] diskuizh dre chom en e wele g., diskuizh er gwele g. ; *strikte Betrufe*, diskuizh ret g.

Bettschüssel b. (-,-n) : [mezeg.] pillig-wele b., lestr plat g. ; *das Bett mit der Bettschüssel vorwärmen*, pilligañ ar gwele, pilligata ar gwele.

Bettschwere b. (-) : P. c'hoant kousket g. ; *um die nötige Bettschwere zu bekommen*, evit ma teufe ar c'hoant kousket.

Bettsofa n. (-s,-s) : gourvezvank b.

Bettszene b. (-,-n) : [film] darvoud gwele g.

Betttuch n. (-es,-tücher) : liñsel b. ; *die Betttücher und -decken*, an dilhad-gwele g., ar reizh-wele b., al lien g. ; *die Betttücher und Bettdecken unter die Matratze einschlagen*, rollañ ur gwele, kosteziañ ur gwele ; *die Betttücher glatt ziehen*, adrollañ ar gwele ; *die Betttücher und Bettdecken von unter der Matratze herausziehen*, dirollañ ur gwele, digosteziañ ur gwele ; *Bett, dessen Betttücher und Bettdecken von unter der Matratze herausgezogenen wurden*, gwele dirollet g., gwele digosteziert g. ; *Betttücher zusammenlegen*, plegañ liñseliou ; *Betttücher vierfach zusammenlegen*, plegañ liñseliou e pevar ; *zusammengefaltete Betttücher durch Spannen und Schütteln lockern*, strapañ liñseliou ; *die Betttücher fangen an zu stinken*, erru ez eus c'hwezh fall gant al liñseliou ; *diese Betttücher kann man nur noch als Lappen benutzen*, al liñseliou-mañ n'int mat nemet d'ober pilhoù ; *in ein Betttuch gehüllt*, liñselet.

Bettüberwurf g. (-s,-würfe) / **Bettüberzug** g. (-s,-überzüge) : pallenn-gwele g., lenn-wele b., goloenn-wele b., lañjer b., lañjeren b.

Bettung b. (-,en) : 1. diaz g., diazez g., azezenn b., gwelead g. ; 2. [lu] pondalez kanolierezh g., savenn ganolierezh b. ; 3. [treuzdougen] balastr hent-houarn g., savenn hent-houarn b. ;

4. [douarouriezh] distag g. ; *senkrechte Bettung*, rouzenn b. ; *waagerechte Bettung*, leurenn b. ; *schräge Bettung*, linkern b.

Bettunterlage b. (-,-n) : arlenn g.

Bettverlagerung b. (-,en) : [stér] dinaoziadur g.

Bettvorhang g. (-s,-vorhänge) : stign-gwele g.

Bettvorlage b. (-,-n) / **Bettvorleger** g. (-s,-) : tapis-gwele g.

Bettwache b. (-) : *bei jemandem Bettwache halten*, bezañ ouzh pennwele un den klañv.

Bettwanze b. (-,-n) : [loen.] pugnez str., louzeae g.

Bettwärmer g. (-s,-) : pillig-wele b., pod-tommañ g., P. manac'h g. [*iester manac'hoù*] ; *das Bett mit dem Bettwärmer vorwärmen*, pilligañ ar gwele, pilligata ar gwele.

Bettwäsche b. (-) / **Bettwäsche-Set** g./n. (-s,-s) : dilhad-gwele g., reizh-wele b., lien g.

Bettzeug g. (-s) : 1. dafar kousket g., dafar gwele g. ; 2. dilhad-gwele ls. ; *das Bettzeug abziehen*, tennañ al liñselioù diwar ar gweleoù, dispenn ar gweleoù, bannañ lenn ha liñsel diwar ar gweleoù.

betucht ag. : madek, arc'hantek, fortuniet, en e aez, moainenet mat, leveet mat, danvez dezhañ, en deus aez, un tamm brav a arc'hant war e any, mat e gerz, an aour war ar raden gantañ, moainen dezhañ, moainen, kreñv an traou gantañ, war ar bern, druz ar geusturenn gantañ, arc'hantek bravik, frank an arc'hant gantañ, frank an traou gantañ, plousaet mat e votou, plouzet mat e votou, aes e borpant, aes dezhañ, uhel an dour gantañ, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, pinvidik-mor, hollbinvidik, pinvidik-pounner, pinvidik-lous, brein gant an arc'hant, pinvidik-peurfonn, pinvidik-parfont, pinvidik-brein, pinvidik-bras, arc'hant leizh e walch' gantañ, mat an traou gantañ, mat ar bed gantañ, foenn er rastell gantañ, barrek, gouest, madoù dezhañ, kreñv e gein, kreñv a gein, mat da geinañ, richaod, rup, pitaod, P. mellek ; *sie sind gut betucht*, eno ez eus foenn er rastell, eno n'eo ket peadra a vank, barrek int, aes eo dezho, aez o deus, frank eo an traou ganto, frank eo an arc'hant ganto, gouest int, ar re-se o deus moainen, moainen int, leveet mat int, ar re-se a zo kreñv o chein, ar re-se a zo kreñv a gein, ar re-se a oar brav keinañ, ar re-se a zo mat da geinañ, madoù o deus, ar re-se a vev diwar ar bern, war ar bern emaint ; *er ist gut betucht*, moainen eo, leveet mat eo.

betulich ag. : 1. trubuilhet, mesket e spered, rouestlet, chalet, prederiet, sorbet, soursius, trechalet, nec'hét, anoazet, darbaret, tregaset, trefuet, morc'hedus, karget e vazh a spern ; 2. evezhiek, pervez ; 3. landreant, lizidour, lureüs, lantous ; 4. dister, hep pebr nag holen, divlaz, disaour.

Adv. : kempennik, didrabas-kaer, ken distrafuilh ha tra, ken dinez'h ha tra, kempennik ha brav, plarik, dizouj-kaer, koutik-koutik, „koul“, „koulifik“, war e oarig, war e bouez, war e bouezig, war e sklavig, war e strakig, war e zres, war e zresig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e blaen, war e vadober, war e boz, war e blijadur, war e drankelite, war e jibidorig, dousik ha plaen, lochore, hep mall, hep prez, war an añveoù.

betun V.em. **sich betun** (betat sich / hat sich (ak.) betan) : c'hoari an toull kamambre, ober kalz a chiboudou, ober he fompinenn, ober he fompinell, ober he febrenn, ober he dimezell, ober e reuzenn, ober he stipadenn, ober tresoù, ober geizoù, geizañ, ober gioziù, ober ardoù, ober minoù, ober jestroù, ober chistroù, ober tiekoù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ismodou, ober grimoù, ober astrafoù, ober lentigoù, ober kamambre, ober e fagodenn, ober chiboudou, ober yezhoù, arveziñ, ardaouiñ, akotriñ, glabousañ, glabousat, jingellat, orbidiñ.

betupfen V.k.e.(hat betupft) : 1. taponañ, steponiñ ; 2. dluzhañ, marellañ, brikañ, brizhellañ, brizhennañ, brizhañ ; 3. pigosat, lopetat ; 4. [tekn.] *Streichhölzer betupfen*, chimikañ.

Betupfen n. (-s) : [tekn.] *Betupfen der Streichhölzer*, chimikañ g.

betuppen V.k.e. (hat betuppt) : [frannyezh.] flipat, korbinat, bratellat, bilhiñ, c'hwennat, stranañ, stranigañ, skobardiñ, riñsañ, lorbäñ, sklankenniñ, sklankal.

Betwoche b. (-,n) : [relij.] Sizhun Wenn b., P. koraiz-bihan g., [dre fent] koraiz ar bleiz g.

beugbar ag. : 1. gweüs, gwevn, plegus, hebleg ; 2. [yezh.] amstouadus, displegadus, argenadus, troadus, plegadus.

Beuge b. (-,n) : 1. krommadur g., plegadur g., pleg g., gwar g. ; 2. stouadenn b., stou g., emstou g., stouadur g., plegadenn b., soubladenn b., soubl g. ; 3. [korf.] *Kniebeuge*, klin gar g., koubl ar c'har g., pleg ar c'har g., serr-garr g., arzell g./b., jaritell b. ; *Ambeuge*, klin brec'h g., pleg ar vrec'h g., koubl ar vrec'h g., serr-brec'h g.

Beugefall g. (-s,-fälle) : [yezh.] troiad b.

Beugehaft b. (-) : [gwir] destrizh korfel g.

Beugel g. (-s,-) : [Bro-Aostria, kegin.] kornegenn b.

Beugemuskel g. (-s,-n) : [korf.] pleger g., kigenn bleger b. ; die Beugemuskeln, kigenou ar plegañ ls., ar plegeriou ls.

beugen V.k.e. (hat gebeugt) : 1. plegañ, stouiñ, krommañ, krommaat, soublañ, daoublegañ, gwarañ, kammañ ; zur Seite beugen, kostezañ ; das Knie beugen, plegañ e c'har (e benn-glin, e c'hlín), kammañ e c'har, stouiñ e c'hlín ; den Kopf beugen, stouiñ e benn, soublañ e benn, plegañ e benn ; den Arm beugen, plegañ e vrec'h, kammañ e vrec'h ; den Ellenbogen beugen, plegañ e ilin ; den Körper beugen, mont en daoublegoù, mont en e dortsou, daoublegañ, soublañ e gein, plegañ e gein, keinañ ; leicht beugen, damstouiñ ; gebeugte Haltung, daoubleg g., daoudort g. ; gebeugt sein, bezañ war e gromm, bezañ war e grommigoù, bezañ en e zaougromm, bezañ en e zaoudort, bezañ etre e zaoubleg, bezañ etre e zaougromm, bezañ etre e grommigoù, bezañ daougrommet, bezañ pleget, bezañ daoubleget, bezañ soublet, bezañ stouet, bezañ tortet, bezañ en e blegoù ; den Kopf zur Seite beugen, kostezañ e benn ; den Körper zur Seite beugen, kostezañ, plegañ e gorf war ar c'hostez ; den Körper leicht zur Seite beugen, ilgostezañ ; zur Seite gebeugt, war e gostez, kostezet ; von der Last der Jahre gebeugt, aet kruget gant an oad, soukek dindan bec'h ar bloavezhiou, erru daougromm gant an oad, daougrommet gant an oad, erru tort gant an oad, chouket dindan bec'h ar bloavezhiou, krommet e gein dindan bec'h ar bloavezhiou ; die Jahre haben ihn gebeugt, soukek eo dindan bec'h ar bloavezhiou, erru eo tort gant an oad, aet eo kruget gant an oad, chouket eo dindan bec'h ar bloavezhiou, krommet eo e gein dindan bec'h ar bloavezhiou, daoudortet eo gant an oad, baotet eo gant an oad, choukañ en deus graet dre ma'z ae ; eine vom Alter gebeugte Frau, ur grommenn gozh b., ur grommell gozh b., ur vaouez aet kruget gant an oad b., ur vaouez aet grilh b., ur vaouez soukek dindan bec'h ar bloavezhiou b., ur vaouez chouket dindan bec'h ar bloavezhiou b., ur vaouez soukek b., ur vaouez kozh en he daoubleg b., ur vaouez erru tort gant an oad b., ur vaouez erru daougromm gant an oad b., ur vaouez daougrommet gant an oad b., ur vaouez kozh krommet gant an oad ; er ist gramgebeugt, hanter varv eo gant ar c'hlac'har (Gregor), mac'het eo gant ar glac'har, malet e vez e galon gant ar gloaz, emañ o valañ enkrezz ha glac'har, pleget eo dindan ar glac'har, pleget eo gant an torr-sperek ; ein vom Wind gebeugter Baum, ur wezenn bet kostezet gant an avel ; 2. [dre skeud.] *jemandes Stolz beugen*, dilorc'häñ u.b., difougeañ u.b., diskar al lorc'h a

zo en u.b., flastral al lorc'h a zo en u.b., diskar ourgouilh u.b., diskroc'henañ e ourgouilh diouzh u.b., diskar e glipenn d'u.b., diskenn e glipenn d'u.b., diskar e gribenn d'u.b., diskenn e gribenn d'u.b., troc'häñ e c'hwitell d'u.b., stankañ e glapez d'u.b., kas u.b. d'e nask, lakaat u.b. en e boentoù, lakaat u.b. en erv, kas u.b. d'e doull, lakaat u.b. en e stern, lakaat e ibil en e blas d'u.b., krennañ e douchenn d'u.b., ober d'u.b. ameniñ, divarc'häñ un den rok, bontañ u.b., diblasañ u.b., tognañ u.b., gwaskañ u.b. ; jemanden unter das Joch beugen, plegañ u.b. dindan ar yev, lakaat u.b. da sujañ, sujañ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'e youl, lakaat u.b. da bladañ d'e veli, lakaat u.b. dindan yev, bazhyevañ u.b., lakaat ar suj war u.b., lakaat u.b. dindan gazel-ge, yevañ u.b., mestroniañ u.b., chadennañ u.b., hualañ u.b. ; 3. [gwir] das Recht beugen, falsañ spered al lezenn, darallañ kerzh (red) ar justis, gwariañ al lezennoù, distresañ al lezennoù, tremen hebioù d'al lezenn, terriñ al lezenn, mont a-enep al lezenn, kammañ al lezennoù, gourzhmonediñ ; 4. [yezh.] displegañ, treiñ ; ein Verb beugen, displegañ ur verb ; ein Substantiv beugen, treiñ un anv-kadarn ; gebeugt werden, amstouiñ ; 5. [fizik] gwariañ ; gebeugte Strahlen, skinou gwariet ; die Lichtstrahlen beugen, gwariañ ar skinou luc'h.

V.em. **sich beugen** (hat sich (ak.) gebeugt) : 1. plegañ, ober ur bleugadenn, stouiñ, stouadenniñ, ober ur stouadenn, daoustouïñ, daoublegañ, soublañ, krosal, mont war e zaoubleg, mont en e zaougromm, mont en e zaoudort, mont en e dort, mont en e dortsou, tortañ, daoudortañ, keinañ, krommañ ; sich vor dem Altar beugen, ober ur stouadenn dirak an aoter, daoustouïñ dirak an aoter, stouiñ dirak an aoter ; sich unter einer Last beugen, plegañ dindan ar bec'h, plegañ dindan e vec'h, plegañ dindan ar pouez, tortañ dindan ur samm, daougrommañ dindan ur samm, bezañ lakaet da grommañ war-zu an douar gant ur bec'h pounner, plegañ gant ur samm, plegañ dindan ur samm ; sich unter der Last der Jahre beugen, choukañ dre ma teuer war an oad, kurzhañ dre ma teuer war an oad, koazañ gant ar gozhni ; 2. sich dem Befehl beugen, plegañ d'ur gourc'hemenn bennak, doujañ d'ur gourc'hemenn bennak, sentiñ ouzh un urzh bennak ; sich jemandem beugen, doujañ d'u.b., doujañ dirak u.b., plegañ d'u.b., plegañ dirak u.b., plegañ ouzh u.b., plegañ da youl u.b., plegañ da volontez u.b., kodianañ gant u.b., pladañ d'u.b., filañ gant u.b. ; er beugt sich vor niemand, ne bleug dirak den ; es war kein Einziger da, der sich ihm nicht beugte, an holl gwitibunan a bleug dirazañ, an holl gwitibunan a bleug dezhañ ; sich den Gesetzen beugen, plegañ d'al lezennoù ; 3. sich den Tatsachen beugen, dont d'an dosenn, dont d'ar gér ; ich muss mich wohl den Tatsachen beugen, ar wirionez a zo trech din, souriñ a ra ar fedoù warnon.

Beugen n. (-s) : plegerzh g., plegadur g., plegañ g., krommadur g., krommañ g., stouadur g., stouiñ g.

Beuger g. (-s,-) : [korf.] pleger g., kigenn bleger b. ; die Beuger, kigenou ar plegañ ls., ar plegeriou ls.

Beugereflex g. (-es,-e) : [mezeg.] damoug triemdenn g.

beugsam ag. : 1. plegus, gwevn, hebleg ; 2. [dre skeud.] sentus, aes Ober gantañ, hesent, hezesk.

Beugung b. (-en) : 1. krommadur g., plegerzh g., plegadur g., plegañ g., pleg g., plegadenn b., gwar g., stou g., stouadenn b., stouadur g., kammañ g., krommañ g., plegañ g. ; 2. [yezh.] amstouad g., troadur g., displegadur g., plegad g., troadenn b. ; konsonantische Beugung, amstouad bonad kensonennek g. ; 3. [fizik] amskogadur g., amskogañ g., dasskignañ ; 4. [gwir] torridigezh b., treutzremen g., torr-lezenn g., gourzhmoned g.

beugungsfähig ag. : [yezh.] amstouadus, dispiegadus, argenadus, troadus.

Beugungsgitter n. (-s,-) : [optik] roued amskogañ b.

Beugungsspektrum n. (-s,-spektren) : [fizik] skalfad amskogañ g., skalfad dasskignañ g.

Beule b. (-,-n) : 1. bosigern g., bos g., bosenn b., koagenn b., koag g., koagadenn b.; eine Beule im Kotflügel, ur goagadenn war an difankell b., ur goagenn war an difankell b.; 2. [mezeg.] a) foēv g., koeñv g., koeñvadenn b., koeñvadur g., bosigern g., bos g., bosenn b.; er hat eine Beule am Kopf, ur c'hoēv (ur bosigern, ur bos) en deus en e benn, boset eo e benn; er hat ihm eine Beule zugefügt, bosigernet en deus e benn dezhañ, boset en deus e benn dezhañ; er hat sich eine Beule geholt, bosigernet en deus e benn, tapet en deus ur bos war e dal, boset en deus e benn; ich habe mir eine Beule gestoßen, bosigernet em eus va fenn, tapet em eus ur bos war va zal, boset em eus va fenn; b) yoc'henn b., yoc'h g.; Pestbeule, gwerbl b.; c) bos-teurk g.

beulen V.k.e. (hat gebeult) : sac'higellat, bezañ sac'higellet; das Wams beult, sac'higellet eo ar porpant.

Beulenbrand g. (-s) : [louza.] korbon str.

Beulenpest b. (-) : bosenn werblek b., droug ar werbl g.

beulin ag. : 1. bolbosek, botezek, kabosek, koaget; beulin werden, bosigerniñ; 2. [mezeg.] gwerblus, gwerblek.

beunruhigen V.k.e. (hat beunruhigt) : lakaat nec'het, ober nec'h da, reiñ nec'h da, trefuiñ, reiñ tregas da, rentañ trubuilhet, ober chal da, degas trubuil (fleuskeur) da, bezañ bec'h da, reiñ safar da, lakaat trubuil e, reiñ (degas) poan spered da, degas doan e, doaniañ, lakaat da gaout nec'hamant, divarc'hāñ, nec'hiñ, nec'hañsiñ, direkañ, ankeniañ, ober anken da, ober diaez da, ober enk da, chalañ, trubuilhañ, lakaat diaes, diaezañ, strafuilhañ, lakaat mesk [e spered u.b.], lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilhat, trebouiliñ, trechalañ, trefuiñ, trekouiñ, enkreziñ, chifañ, tregasiñ, eogiñ, trevelliñ, daoubenniñ, fourgasiñ, luziañ, malañjeriñ, sorbiñ, trabasat, heskinañ, siguriñ, teuler troublen, ober anken da; ich wusste nicht, was sie so sehr beunruhigte, ne ouien ket peseurt anken a oa en he c'halon, ne ouien ket petra a oa o tiaezañ he spered, ne ouien ket petra a oa o sammañ he spered; es beunruhigte sie, zu sehen, wie ihre Tochter weiter abnahm, ankeniet e oant o welet o merc'h o kastizañ (o koazhañ) evel ma rae, ankeniet e oant o welet o merc'h o vont treutoc'h-treutañ, ankeniet e oant o welet o merc'h o vont treutoc'h pe dreut; das beunruhigt mich sehr, lakaat a ran va spered gant an dra-se, prederiet-kenañ on en abeg d'an dra-se; das ist es nicht, was mich am meisten beunruhigt, n'eo ket an dra-se am laka nec'hañi.

V.em. : **sich beunruhigen** (hat sich (ak.) beunruhigt) : en em chalañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, mont diaes e benn, en em ziaezañ, ober e ziaezañ, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, en em chaokat, en em ankeniañ, en em ambreniñ, en em zoaniañ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em drechalañ, en em zebrin, debriñ e spered, en em zrailhañ, en em drechalañ, chalan, trefuiñ, turlutañ, chifañ, malañjeriñ, tregasiñ, bezañ e chal, prederiañ, kaout preder, kaout (kemer) charre, kaout poan-spered, kaout nec'hamant, kemer nec'hamant, kemer safar, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, kaout anken en e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ bec'hiet gant an nec'hamant, kemer nec'h, kemer nec'hañs, kaout nec'h, soursial, dont nec'h d'an-unan, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, nec'hiñ, nec'hañsiñ, en em nec'hañsiñ, bezañ nec'hañset, en em zaoubenniñ,

daoubenniñ, en em reveulziañ, kemer enkrez, bezañ enkrez (trubuilhet, ankeniet, strafuilhet, strabouilhet, trekouet, prederiet, tregaset, trechalet, trefuet, treboulet, sorbet, soursius), bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gwasket e galon, bezañ dindan e anken, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, bezañ sammet e spered, bezañ en trubuilh, bezañ melre gant an-unan, kaout tregas, bezañ strafuilh en e greiz, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, diaezañ, bezañ karget e vazh a spern, mont e benn e gin.

beunruhigend ag. : nec'hus, morc'hedus, rec'hus, nec'hañsus, prederius, enkrezus, chifus, chalus, ankenius, doanius, glac'harus, trubuilhus, strafuilhus, luziadus, pennfollus, trabasus, tregasus, trevellus, trechalus, trefuus, trekouus, anoazus, gwaskus.

beunruhigt ag. : diaes e benn, sammet e spered; sehr beunruhigt, nec'het pizh; beunruhigt sein, trefuiñ, turlutañ, bezañ nec'hek, bezañ lakaet diaez e spered, bezañ sammet e spered, kaout anken en e galon, bezañ beget e galon, chom ubd beget war e galon, kaout ur galonad anken, bezañ en anken, bezañ erru bec'h war an-unan, bezañ nec'het, bezañ bec'h war an-unan, bezañ nec'hañset, bezañ chalet, bezañ trubuilhet, bezañ mesket e spered, bezañ rouestlet, bezañ melre gant an-unan, bezañ strafuilhet, bezañ strabouilhet, bezañ treboulet, bezañ diaes e benn, morc'hediñ (Gregor), bezañ morc'hedus, bezañ trechalet, bezañ trefuet, bezañ prederiet, bezañ sorbet, bezañ soursius, bezañ prederiek, bezañ prederius, bezañ darbaret, bezañ bec'hiet e galon, bezañ lizennet e galon hag e spered gant nec'h hag enkrez, bezañ en huanad, bezañ glac'haret, bezañ glac'harus, bezañ en trubuilh, bezañ enkrez, bezañ war enkrez, bezañ un enkrez war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, kaout nec'h, bezañ trekouet, kaout tregas, kaout nec'hamant, kemer nec'hamant, kaout poan spered, kemer safar, kemer anoaz, bezañ anoazet, anoaziñ, bezañ malañjer, bezañ malañjerek, bezañ karget e vazh a spern; ich war beunruhigt, erru e oa bec'h warnon, deuet e oa bec'h warnon, koumoul a oa war va spered, kouezhet e oa bec'h warnon, savet e oa bec'h warnon; schnell beunruhigt, tamponnus, prederiek.

Beunruhigung b. (-) : nec'h g., nec'hañs b., bec'h g., enkrez g., enkrezenn b., trubuilh g., chal g., strafuilh g., strabouilh g., treboul g., trechal g., trefu g., tregas g., trekou g., turlut g., nec'hamant g., poan-spered b., esgoar g., malañjer g., tregas g., trevelliñ g.; das ist kein Grund zur Beunruhigung, n'eus ket lec'h da spontañ evit an dra-se, n'eus ket ezhomm da nec'hiñ evit-se; das ist Grund genug zur Beunruhigung, lec'h a-walc'h a zo da spontañ, peadra a-walc'h a zo da nec'hiñ.

beurkunden V.k.e. (hat beurkundet) : 1. enrollañ, enskrivañ, marilhañ, kaierañ, aktiñ; etwas notariell beurkunden lassen, noteriañ ubd; 2. etwas beurkunden, embann ubd, diskuliañ ubd, reiñ anaoudegezh eus ubd, reiñ ubd da c'houzout (da anavezout), reiñ liv eus ubd, reiñ disaouzan eus ubd, notañ ubd, disklozañ ubd, dozviñ ubd, diskleriañ ubd; seine Gesinnung beurkunden, embann e gredenn; die Wahrheit vor aller Welt beurkunden, prezeg ar gwir en arbenn d'ar bed.

Beurkundung b. (-,-en) : 1. testeni g., prouenn b., diell b., teul g. ; 2. testeniekadur g., diellerezh g., keleñnataerezh g. ; zur Beurkundung dessen, e (evel) testeni eus kement-se.

beurlauben V.k.e. (hat beurlaubt) : 1. *Beamte beurlauben*, amstaelañ kargidi, lakaat kargidi en amstael ; 2. reiñ e ziskarg evit un nebeud devezhiou da, reiñ amzer vak da ; *sich (ak.) beurlauben lassen*, goulenn e ziskarg evit un nebeud devezhiou, goulenn amzer vak ; 3. [lu] *Soldaten beurlauben*, reiñ (aotren) un ehan da soudarded 'zo, reiñ ur c'heniad da soudarded 'zo.

V.em. **sich beurlauben** (hat sich (ak.) beurlaubt) : *sich von jemandem beurlauben*, kimiadiñ diouzh (digan) u.b., ober e gimiadioù d'u.b., kemer e gimiad diouzh (digan) u.b., ober e gimiad d'u.b., kemer kimiad diouzh (digan) u.b.

Beurlaubenstand g. (-s) : 1. [lu] staelad adarmead b. ; 2. [lu, melestr.] vakteb b., diskarg g., amstael g. ; *Beamter im Beurlaubenstand*, amstaelad g. [*liester amstaelidi*].

Beurlaubung b. (-,-en) : 1. amstaelañ g. ; 2. koñje g., ehan g. ; *Beurlaubung wegen Krankheit*, ehan kleñved g., ehan-labour diwar gleñved g. ; 3. [melestr., skol-veur] ehan sabatek g.

beurteilen V.k.e. (hat beurteilt) : barn, burutellañ, ridellat, prizañ, gwalennañ, dezvarn, jaojañ, notañ ; *er hat es richtig beurteilt*, reizh eo e varn ; *nach seinen Fähigkeiten beurteilt werden*, bezañ barnet diouzh e varregezh ; *jemanden nach seinem Äußeren beurteilen*, *jemanden nach dem (bloßen) Aussehen beurteilen*, mont d'u.b. diouzh e welet, barn u.b. diouzh e welet (diouzh an diavaez anezhañ, diouzh e stumm, diouzh an neuz anezhañ, hervez an everiañs anezhañ), fiziout war an diavaez ; *man sollte die Leute nie nach ihrem Äußeren beurteilen*, arabat barn an dud diouzh o gweled, n'eo ket diouzh gweled an dud ez eo mont dezho, n'eo ket an dilhad a ra ar beleg, arabat barn manac'h diouzh e chupenn, n'eo ket an tog a ra an eskob ; *die anderen nach seinen eigenen Maßstäben beurteilen*, muzuliañ ar e all gant e walenn e-unan, mont diouzh an-unan d'ar re all, barn ar re all diouzh an-unan ; *jeden nach seinen Verdiensten beurteilen*, barn pep unan dre e zellez, barn pep hini hervez e zellid (diouzh e zellid, e kemm gant e zellid), jaojañ pep unan diouzh e zellid ; *soweit ich das beurteilen kann*, mar gallan dezvarn drezon va-unan ; *nach seinem Äußeren zu beurteilen müsste er wohl ein Krieger sein*, neuz a zo warnañ da vezañ brezelour ; *jemanden falsch beurteilen*, treuzvarn u.b., kammvarn u.b., droukvarn u.b., droukprizañ u.b.

Beurteilung b. (-,-en) : prizachadenn b., burutelladenn b., barnadenn b., barnedigezh b., barnerezh g. ; *vorherige Beurteilung*, studi rakwezat g., studi diaraok g., studi diagent g. ; [skol] *fortlaufende Beurteilung durch die Lehrkräfte*, prizañ dibaquez g., prizañ a-hed ar bloavez-skol g.

Beurteilungsmaßstab g. (-s,-stäbe) : dezverk barn g., dezverk prizañ g.

Beuschel n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] 1. skevent leue str. ; 2. P. kig skevent g., [dre fent] paotr skañv-skañv g.

Beuschelreißer g. (-s,-) : [Bro-Aostria] sigaretten greñv b., sigaret kreñv str, P. taeradenn b., tariagenn b.

Beute¹ b. (-) : 1. preizh g., preizhenn b., preizhadenn b. ; *Beute machen*, preizhañ, preizhata, ober ar skrap, gwastañ, peliat, lakaat ul lec'h en arigrap, lakaat an arigrap war ul lec'h, ober ar beihl en ul lec'h bennak, lakaat ar beihl en ul lec'h bennak, lakaat ul lec'h bennak e skrap ; *die Beute verteilen*, rannañ ar preizh, rannañ ar preizhadenn, rannañ ar preizhadennou, darnaouiñ ar preizh, darnaouiñ ar preizhadenn, darnaouiñ ar preizhadennou ; *jeder bekommt seinen Anteil an der Beute*, roet e vo da bep hini e rann eus ar preizh, pep hini en do e lod preizh ; 2. [hemolch] tapadenn b., preizhadenn b. ; *ohne*

Beute zurückkehren, bezañ halegenn, bezañ kazeg o tistreiñ d'ar gêr, bezañ rip, distreiñ gant ur bouc'h, distreiñ d'ar gêr hep bezañ paket ur penn hini ; 3. [dre heñvel.] *auf Beute ausgehen*, mont war-lerc'h ar preizh, mont da breizhañ, mont d'ober ar skrap, mont da zic'hloanañ u.b. (Gregor) ; 4. [dre skeud.] gouzañvad g., gouzañver g., droukreuziad g., preizh g. ; *der Tiger zerreiñt seine Beute*, diframmañ (dispenn, dibezhiañ, difreuzuañ) a ra an tigr e breizh, ober a ra an tigr depailh war e breizh, diframmañ (difregaañ) a ra an tigr e breizh a-bezhiadoù, dispenn (disklipañ) a ra an tigr e breizh kig hag eskern ; *der Raubvogel schlägt seine Klauen in die Beute*, der Raubvogel haut seine Krallen in die Beute, an evn-preizh a grog a-leizh skilfou en e breizh, an evn-preizh a blant e skilfou e korf e breizh ; *der Falke stürzt sich auf seine Beute hinab*, rabaniñ a ra ar falc'hun war e breizh ; *der Adler schießt auf seine Beute nieder*, rabaniñ a ra an erer war e breizh, kouezhañ a ra an erer evel ur maen war e breizh ; *die Schlange hypnotisiert ihre Beute*, an naeron e vez teoget he freizh ganto ; *manche Schlangen erwürgen ihre Beute mittels ihrer Körperschlingen*, naeron 'zo a voug o freizh e-kreiz o gweadennou ; *seine Beute loslassen*, diskregiñ diouzh e breizh, dispegañ diouzh e breizh, leuskel e breizh da redek ; *eine Beute fangen*, pakañ ur preizh, ober e breizh eus ul loen bennak ; *der Wolf verschwindet mit seiner Beute*, e breizh a ya gant ar bleiz, ar bleiz a ya gant e breizh.

Beute² b. (-,-n) : ruskenn b., binenn b., ruskad g. ; *Rahmenbeute*, ruskenn diretennek b. ; *eine Beute zudecken*, togañ ur ruskenn.

Beuteanteil g. (-s,-e) : rann eus ar preizh b., lod er preizh g. ; *seinen Beuteanteil bekommen*, kaout e lod er preizh.

Beutefang g. (-s) : [loen.] preizherezh g., preizhañ g.

Beutefisch g. (-es,-e) : [loen., bev.] spesad boueta g.

Beutegreifer g. (-s,-) : [loen.] loen-preizh g., preizher g. [*liester preizherien*], loen preizhataer g., loen ferv g., kikaer g. [*liester kikaerien*], kigdebrer g. [*liester kigdebrerien*], gouez g., P. loen gouez g.

Beutel g. (-s,-) : 1. sac'hig g. poch g., pochad g., staligenn b., trousenn b., troñsenn b. ; *Tabaksbeutel*, yalc'h-vutun b., liasenn b. ; *Brotbeutel*, bisac'h g. ; *der Beutel war voll davon*, leun e oa ar sach' ganto ; *Geldbeutel*, yalc'h b. [*liester yil'hier*] ; *seinen Beutel mit Geld füllen*, *seinen Geldbeutel füllen*, rontaat e yalc'h, dibladañ e yalc'h, reutaat e yalc'h, leuniañ e yalc'h, kargañ e yalc'h ; *seinen Geldbeutel leeren* (*seinen Beutel leeren*), goulloïñ e yalc'h, skarzhañ e yalc'h, P. dibluskañ e yalc'h ; *Kulturgeutel*, *Waschbeutel*, staligenn-emwalch'iñ b., trousenn-emwalch'iñ b., troñsenn-emwalch'iñ b. ; 2. [loen.] godell b., godell varsupel b. ; *das Leben im Beutel der Mutter*, ar vuhez varsupel b. ; 3. *einen leeren Beutel haben*, bezañ berr war e gezeg, bezañ berr en e skeuliad, bezañ berr ar c'rog gant an-unan, bezañ staget berr, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, bezañ treut (skañv, plat, ridet, skarzh, diskant, tanav) e yalc'h, bezañ goullo-sech e yalc'h, bezañ erru skañv e yalc'h, na gaout a segal ken, bezañ hep liard toull, bezañ skort an arch'ant gant an-unan, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ teusk an traoù gant an-unan, bezañ berrek gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh ; *aus einem Beutel zehren*, rannañ an dispignou, boutinañ an dispignou, mont war hanter (gant u.b.), mont war zaouhanter (gant u.b.), bezañ boutin an dispignou (ar mizoù) ganto, lakaat boutin ar mizoù, ober boutin-boutin gant ar mizoù, bezañ pep tra kenetrezo, bezañ pep tra boutin etrezo, bevañ etrezo, bezañ pep tra daouhanter etrezo ; 4. [dre skeud.] *sich nach seinem Beutel richten*, dispign hervez e beadra, dispign hervez an arch'ant a zo en e gerz, reiñ diouzh

e beadra, mont diouzh e aez, mont diouzh e beadra, ober tan diouzh ar c'heuneud, ober e gorniad diouzh e vutun, ober e lenn diouzh e prezenn, ober tan diouzh ma vez keuneud, malañ diouzh an dour, lakaat e ouel diouzh e avel, ober dispignou diouzh e chounidoù, ober ar chaoser diouzh al lenn, ober an eured gant ar pezh a vez, ober e samm diouzh e dorchenn ; *man muss sich ja nach seinem Beutel richten*, diouzh e aez eo kas ar saout er-maez, nebeut e ranker dispign pa ne c'hounezer ket kalz, ar paour a vank dezhañ malañ munut, gant ar pezh a vez e vez graet an eured ; *auf anderer Leute Beutel los zehren*, bevañ war gein ar re all, debriñ tud 'zo, bevañ e mizoù ar re all, bevañ diwar-goustik tud all, bevañ diwar-goust (àr-goust) tud all.

Beutelabschneider g. (-s,-) : troc'her-yalc'h g., spazher ar yilc'hier g.

Beutelärmel g. (-s,-) : [ardamezouriezh] marvilgin b.

Beutelbär g. (-en,-en) : [loen.] aschgrauer Beutelbär, koala g.

Beutelfilter g. (-s,-) : sil sac'h g., sil korzenn g., sil loer g.

Beutelknochen g. (-s,-) : [loen.] askorn marsupel g. [lester eskern marsupel].

Beutelmarder g. (-s,-) : [loen.] kazh godellek g. ; östlicher Beutelmarder, kazh godellek ar Reter g.

Beutelmaus b. (-,-mäuse) : [loen.] logod godellek str.

Beutelmeise b. (-,-n) : [loen.] 1. [kerentiad] die Beutelmeisen, ar remized ; 2. [Remis pendulinus] remiz ar yalc'h g.

Beutelmull g. (-s,-e) : [loen.] goz c'hodellek b.

beuteln V.k.e. (hat gebeutelt) : 1. burutellañ, bleutaat ; *Mehl beuteln*, burutellañ bleud ; 2. [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] hejañ, stroñsañ, strilhañ ; 3. *jemanden beuteln*, fourgasñ u.b., amprouiñ u.b., stardañ war u.b., mont dizamant d'u.b., lakaat kalet d'u.b., kas u.b. betek ar pal, mont dreist ar pal gant u.b., distranañ u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ, kas u.b. betek ar par pellañ, lakaat u.b. da bennsaoutiñ, arloupiñ war u.b., atahinañ u.b., hegaziñ u.b. hep paouez, poursu u.b. hep diskrog, bezañ dalc'hmat war-lerc'h u.b., bezañ war korf u.b., bezañ war buhez u.b., ober divalav d'u.b., handeiñ u.b., hegal ouzh u.b., gaiañ u.b., ouroulat d'u.b., burutellañ u.b., heskinañ u.b., labourat spered u.b. ; 4. *die Wirtschaftskrise hatte das Land ordentlich gebeutelt*, gwall izelaet e voe ar vro gant an enkadenn armerzhel, kivijet e voe ar vro gant an enkadenn armerzhel, lakaet e voe ar vro a-blad gant an enkadenn armerzhel, drastus (gwallreuzus) e voe an enkadenn armerzhel d'ar vro ; 5. *jemanden beuteln*, gwallañ (gaouiañ, grevañ) u.b., ober gao ouzh u.b., flipat u.b., friponat u.b., touzañ u.b., debriñ u.b., kigmat u.b., diwadañ u.b., korvoiñ u.b., laerezh u.b.

V.gw. (hat gebeutelt) : sac'higellat ; das Wams beutelt, sac'higellet eo ar porpart.

Beutelratte b. (-,-n) : [loen.] oposom g. [lester oposomed], sarigenn b. [lester sariged].

Beutelsäuger g. (-s,-) : [loen.] godelleg g. [lester godelleged], marsupel g. [lester marsupeled], metaterian g. [lester metaterian] ; die parallele Evolution der Beutelsäuger und der Plazentatiere, die parallele Evolution der Beutelsäuger und der Plazentalier, emdroadur kenstur ar gogelleged hag ar plakenteged g.

Beutelschneider g. (-s,-) : troc'her-yalc'h g., spazher ar yilc'hier g., korbiner g., trufler g., toupiner g., sklanker g., taper g., paker g.

Beutelschneiderei b. (-) : fliperezh g., korbinerezh g., truflerezh g. skobarderezh g., skobardiñ g.

Beutelteufel g. (-s,-) : [loen.] diaoul Tasmania g. [lester diaouled Tasmania].

Beuteltier n. (-s,-e) : [loen.] godeleg g. [lester godeleged], marsupel g. [lester marsupeled], metaterian g. [lester metaterian] ; die parallele Evolution der Beutel- und Plazentatiere, emdroadur kenstur ar godeleged hag ar plakenteged g.

Beuteltierart b. (-,-en) : [loen.] spesad eus usurzhad ar godeleged g. ; Beuteltierarten, spesadoù godeleged ls.

Beuteltiersein n. (-s) : [bev.] marsupelez h.

Beuteltuch n. (-s) : [gwiad.] entamin g.

beutelustig ag. : troet da breizhañ, c'hoantek d'ober ar beih, c'hoantek da breizhañ, c'hoantek da breizhata, c'hoantek d'ober ar skrap.

Beutelverpackungsmaschine b. (-,-n) : [tekn.] ensac'her g. [lester ensac'herioù], ensac'herez b. [lester ensac'hereziù].

Beuterecht n. (-s,-e) : gwir da breizhañ g.

Beutesuche b. (-) : [loened] auf Beutesuche sein, bezañ o preizhañ ; auf Beutesuche gehen, mont da breizhañ.

Beutestück n. (-s,-e) : tamm preizh g., preizhadenn b.

Beutezug g. (-s,-züge) : skrap g., skrapadeg b., preizhadeg b., preizhadenn b., diskenn g.

Bevatron n. (-s,-s/-e) : [fizik] bevatron g.

bevölkern V.k.e. (hat bevölkert) : poblañ, tudañ, nerïñ a bobl ; ein Land bevölkern, poblañ ur vro, tudañ ur vro, nerïñ ur vro a bobl ; neu bevölkern, adpobrañañ.

V.em. (hat sich (ak.) bevölkert) : en em boblañ.

Bevölkern n. (-s) : pobladur g., poblidigezh b., tuditigezh b., neridigezh b., poblañ g., tudañ g.

bevölkert ag. : 1. poblet, tudet, tudek ; dicht bevölkert, poblet kaer / forzh poblet / stank ar bobl ennañ (Gregor), poblek, poblet stank, tudet stank, stank an dud ennañ ; dünn bevölkert, spärlich bevölkert, amdudek, ... n'eus nemeur a dud o chom ennañ, poblet rouez, tudet rouez ; 2. buhezek, birvilh ennañ, kas-digas ennañ, mesk ennañ, charre ennañ, kalz a hej hag a brez ennañ.

Bevölkerung b. (-,-en) : poblañs b., poblad b., pobladenn b., pobl b., broad b. ; ein großer Teil der Bevölkerung, ul lodenn vat eus an dud b. ; landwirtschaftliche Bevölkerung, poblañs ar goueren b., pobl ar goueren b. ; erwerbstätige Bevölkerung, arbeitende Bevölkerung, poblañs labour b., poblañs oberiat b. ; die innerstädtische Bevölkerung, ar boblañs tolpet b., ar boblañs en diabarzh kér b. ; die indigene Bevölkerung, ar boblañs henvroat b. ; Alterung der Bevölkerung, koshadur ar boblañs g. ; Stationarität der Bevölkerung, kestaled poblañsel b. ; die Bevölkerung des Landes ist katastrophal zurückgegangen, koazhet naet eo niver an dud er vro, spontus eo gwelet penaos eo nebeutaet an dud er vro, erru eo didud ar vro, niver an dud er vro a zo digouezhet meurbet, nebeutaet eo an dud er vro ha lous c'hoazh ! ; die Bevölkerung schichtet sich um, war gemm emañ haenadur ar boblañs.

Bevölkerungsabnahme b. (-,-n) : diskar poblañs g., digresk poblañs g., diboblidigezh b., dibobladur g., didudañ g.

Bevölkerungsaufbau g. (-s) : frammadur ar boblañs g.

Bevölkerungsbewegung b. (-,-en) : lusk ar boblañs g.

Bevölkerungsdichte b. (-,-n) : stankter ar boblañs g., stankted ar boblañs b., tudegezh b. ; Bevölkerungsdichte pro km² (pro Quadratkilometer), tudegezh dre km² (dre gilometrkarrez) b.

Bevölkerungsdruck g. (-s) : bount ar boblañs g., gwask poblañsel g.

Bevölkerungsdynamik b. (-) : luskoniezh ar poblañsoù b.

Bevölkerungsentwicklung b. (-) : kendro ar boblañs g., kresk ar boblañs g. ; natürliche Bevölkerungsentwicklung, emgresk g.

Bevölkerungsexplosion b. (-,-en) : tarzhidigezh ar boblañs b., trummgresk ar boblañs g., trummgresk ar feur genel g., neridigezh an dud b., kresk trumm ar boblañs g., kresk poblañs trumm g., kresk diroll ar boblañs g.

Bevölkerungsgruppe b. (-,-n) : stollad poblañs g., P. meuriad g.

Bevölkerungsherd g. (-s,-e) : lec'h poblet stank g.

Bevölkerungsprognose b. (-,-n) : diawelad poblañsel g.

Bevölkerungspyramide b. (-,-n) : pikern an oadoù g., krugell an oadoù b., piramidenn an oadoù b.

Bevölkerungsrückgang g. (-s,-rückgänge) : diskar ar boblañs g., digresk ar boblañs g., digresk poblañs g., diboblidigezh b., dibobladur g., didudañ g.

Bevölkerungsschicht b. (-,-en) : gwiskad poblañs g., renkad b., kouch g., renk b., dere g., kendere g., meuriad g., sklisenn b.; *benachteiligte Bevölkerungsschicht*, rumm kevredadel ezhommek g., rumm kevredadel tavantek g.; *Verarmung breiter Bevölkerungsschichten*, paouregezh b.; *Leute aus allen Bevölkerungsschichten*, tud a bep renk ls.

Bevölkerungsschutz g. (-es) : difenn distourn g.

Bevölkerungsstand g. (-s) : stad ar boblañs b.

Bevölkerungsstatistik b. (-,-en) : stadegoù poblañs ls.

Bevölkerungsstatistiker g. (-s,-) : poblañsour g.

Bevölkerungsüberschuss g. (-s,-überschüsse) : reñver poblañs g., dreistniver a boblañs g., dreistpoblañs b.

Bevölkerungsverteilung b. (-,-en) : dasparzh ar boblañs g.

Bevölkerungsvorausberechnung b. (-,-en) / **Bevölkerungsvorausschätzung** b. (-,-en) : diawelad poblañsel g.

Bevölkerungswachstum n. (-s) : kresk ar boblañs g., kreskidigezh ar boblañs b.; *galoppierendes Bevölkerungswachstum*, kresk diroll ar boblañs g.; *dem explosionsartigen Bevölkerungswachstum entgegenwirken*, herzel ouzh neridigezh an dud, herzel ouzh tarzhidigezh ar boblañs, herzel ouzh trummgresk ar boblañs.

Bevölkerungswissenschaft b. (-) : poblañsouriezh b.

Bevölkerungszahl b. (-,-en) : sifr ar boblañs g.

Bevölkerungszunahme b. (-,-n) / **Bevölkerungszuwachs** g. (-es,-zuwächse) : kresk ar boblañs g., kreskidigezh ar boblañs b.; *dem explosionsartigen Bevölkerungszuwachs durch Geburtenkontrolle entgegenwirken*, reoliñ ar genel evit herzel ouzh neridigezh an dud, bevennañ ar genel evit herzel ouzh tarzhidigezh ar boblañs., reoliñ ar genel evit herzel ouzh kresk trumm ar boblañs.

bevollmächtigen V.k.e. (hat bevollmächtigt) : *jemanden bevollmächtigen*, reiñ prokul d'u.b. (Gregor), reiñ galloud d'u.b. dre skrid, reiñ lizher digor d'u.b., galloudegañ u.b., galloudekaat u.b., leuriñ u.b.; *jemanden bevollmächtigen*, etwas zu tun, leuriñ u.b. evit udb; *einen anderen an seiner Stelle abordnen und bevollmächtigen*, isdileuriañ u.b.

bevollmächtigt ag. : leunc'halloudek; *durch einen bevollmächtigten Stellvertreter*, dre dredeog, dre ul leuriad.

Bevollmächtigte(r) ag.k. g./b. : tredeog g., leunc'halloudeged g. [*liester leunc'halloudegedi*], leunc'halloudeged g. [*leunc'halloudeien*], kargiad a gefridi g., kargiazeñ a gefridi b., kefridiad g., kefridiadez b., komiser g., komiserez b., kefridiour g., kefridiourez b., dileuriad g., dileuriadez b., kannad-meur g., kannader-meur g., kannadez-veur b., leuriad g., leuriadez b., aotreeg g. [*liester aotreeien*].

Bevollmächtigung b. (-,-en) : prokul g., dileuriadur g., kannadur g., galloudegadur g., galloudekadur g.

bevor stag. isurzh. : a-raok ma, a-agent ma, kent ma, kent eget ma, diagent ma, a-raok, a-raok da, kent, kent da, a-barzh ma,

ken na, a-benn ma; *lange Zeit, bevor ..., lange bevor ..., pell a-raok ma ... ; bevor ich sterbe*, a-raok mervel, a-raok din mervel; *bevor wir anfangen*, a-barzh stagañ ganti; *bevor wir uns an die Arbeit machen*, a-raok kregiñ gant al labour; *bevor wir uns verabschieden*, *bevor wir Abschied nehmen*, a-raok kimiadiñ; *das Schiff erreichte den Hafen*, kurz bevor der Sturm losbrach, nebeut a-raok ma tiollas ar goventenn e tegouezhas ar vag er porzh; *bevor sie zur Arbeit geht*, bringt sie ihre Kinder in die Schule, a-barzh mont d'he labour e kas he bugale d'ar skol, a-raok dezhi mont d'he labour e kas he bugale d'ar skol, kent dezhi mont d'he labour e kas he bugale d'ar skol; *bevor es Nacht wird*, en tu-mañ d'an noz, a-raok ma vo noz, a-barzh ma vo noz, kent ma vo noz, kent eget ma vo noz, a-raok an noz, kent an noz, a-raok ma vo deuet an noz, kent ma vo noz, kent eget ma vo deuet an noz, a-raok ma vo noz anezhi, kent ma vo noz anezhi, kent eget ma vo noz anezhi, a-barzh an teñval; *ich treffe keine Entscheidung*, *bevor ich den Sachverhalt kenne* / *bevor ich den Sachverhalt nicht kenne*, *treffe ich keine Entscheidung*, ne gemenin diviz ebet kent ma anavezin holl beragoù an afer, ne gemenin diviz ebet hep betek-gouzout; *bevor du sie findest*, wirst du noch lange laufen müssen, a-benn ma kavi ar re-se ec'h eus fred da vale; *bevor ich es nicht gesehen habe*, werde ich es nicht glauben, me a vank din gwelet a-raok krediñ (a-benn krediñ, evit krediñ); *bevor er nicht den Fehler an der Maschine gefunden hat*, will er den Arbeitsplatz nicht verlassen, ne yelo ket kuit eus e bost-labour, ken n'en devo kavet petra a ya adreuz gant ar mekanik; *diese Frau musste lange warten*, *bevor sie ihr erstes Kind bekam*, chomet e oa ar vaouez-se pell hep he devout bugale; *es hat lange gedauert*, *bevor wir uns damit abfanden*, pell eur bet a-raok asantiñ da gement-se; *er war gesund*, *bevor er krank wurde und war krank*, *bevor er starb*, yac'h e oa pa glañvas ha klañv pa varvas; *ich musste dreimal zu ihm hin*, *bevor ich ihn traf*, dav eo bet din mont dre deir gwech d'e di a-benn gwelet anezhañ (evit gwelet anezhañ).

bevormunden V.k.e. (bevormundete / hat bevormundet) : 1. derc'hel dindan e ward, derc'hel en e veli, gwardoniañ, gouleviañ; 2. [dre skeud.] derc'hel en e roll, derc'hel dindan gazel-ge, derc'hel berr war sugelloù u.b., derc'hel berr war u.b., derc'hel war u.b., derc'hel berr gant u.b., treiñ ha distreiñ u.b.

Bevormundung b. (-,-en) : 1. gward g., gwardoniezh b.; 2. [dre skeud.] tadelouriez b., tadrereniez b., kazel-ge b., gwardoniezh b., goulevierezh g.

bevorraten V.k.e. (hat bevorraten) : 1. pourvezañ, darbar, safariñ, fournisañ, pourchas, darbariñ, bitailhañ; 2. boniañ, kadaviñ, berniañ, sanailhañ, yoc'hiñ, magazennañ, grignoliañ, grignoliñ, etrepauoezañ; *Waren bevorraten*, boniañ marc'hadourezh, stokañ marc'hadourezh, magazennañ marc'hadourezh, grignoliañ marc'hadourezh, etrepauoezañ marc'hadourezh, grignoliñ marc'hadourezh, sanailhañ marc'hadourezh; *Zucker bevorraten*, ober pourvezioù sukr, ober pourvezañs sukr, pourchas sukr.

V.em. **sich bevorraten** (hat sich (ak.) bevorraten) : *sich vor dem Winter bevorraten*, ober pourvezioù a-benn ar goañv, gorren pourvezioù a-benn ar goañv, kadaviñ pourvezioù a-benn ar goañv, boniañ pourvezioù a-benn ar goañv.

Bevorratung b. (-,-en) : 1. pourvezadur g., pourvezañ g., bitailhadur g., bitailherezh g.; 2. boniañ g., kadaviñ g., sanailhañ g., etrepauoezañ g., magazennañ g., berniañ g.

bevorrechten (bevorrechtete / hat bevorrechtet) /
bevorrechtigen V.k.e. (bevorrechtigte / hat bevorrechtigt) : brientekaat, dreistgwiriañ, reiñ gwiriou-dreist da.

bevorrechtet / bevorrechtigt ag. : 1. brientek ; 2. [treuzdougen] kentwiriek.

Bevorrechtigung b. (-,-en) : brientekaat g., brientekadur g., dreistgwiriañ g., dreistgwiriadur g., dreistgwiriadurezh b.

bevorstehen V.gw. (stand bevor / hat bevorgestanden) : 1. bezañ darev da erruout ; es steht unmittelbar bevor, war erruout emañ, war ar bord da erruout emañ, darev eo da erruout ; 2. tostaat, bezañ o tont, bezañ en hent dirak an-unan ; wer weiß, was uns noch bevorsteht ? piv a oar petra a zegouezho ganeomp c'hoazh ? piv a oar peseurt c'hoaria a zo en hent c'hoazh ? piv oar petra en em gavo ? ; er weiß nicht, was ihm bevorsteht, ne oar ket c'hoazh dre belec'h en do da dremen, ne oar ket petra 'zo en hent dirazañ ; ich hatte keine Ahnung, was uns bevorstand, ich wusste nicht, was uns bevorstand, ne ouien ket petra a vije gouest da c'hoarvezout, ne welen ket petra a oa en hent dirazomp, ne welen ket petra a oa o tont deomp, ne ouien ket dre belec'h hor boa da dremen ; P. es steht ihm etwas bevor, gwall drubuilhou à zo en hent dirazañ, en un drubuilh e vo a-benn nemeur ; das lässt ahnen, was uns bevorsteht, kement-se a ziskouez petra 'zo da zont c'hoazh ; uns steht noch allerhand bevor, n'omp ket deuet er-maez eus ar stloagenn - n'eo ket echu c'hoazh gant hon trubuilhou, pell ac'hano - n'omp ket echu ouzh hon trubuilhou, pell ac'hano - n'omp ket pare gant hon trubuilhou, pell ac'hano - n'omp ket deuet c'hoazh er-maez eus al lagenn - n'omp ket barrek c'hoazh - n'emaomp ket deuet c'hoazh ; das Schlimmste steht uns bevor, [darvoud] ar pep gwashañ 'zo da zont c'hoazh, [labour] ar pep gwashañ 'zo d'ober, ar pep gwashañ a chom d'ober.

Bevorstehen n. (-s) : nahes Bevorstehen, unmittelbares Bevorstehen, kevogoster g. ; drohendes nahes Bevorstehen, gourdrouz g.

bevorstehend ag. : 1. darev da erruout ; nahe bevorstehend, unmittelbar bevorstehend, kevogos, war-nes taol da zegouezhout, tost da zegouezhout, e-tailh da erruout, o kinnig erruout, darev da c'hoarvezout, darev da erruout, war erruout, war ar bord da erruout, prest da erruout ; drohend nah bevorstehend, gourdrouzus ; nah bevorstehender Tod, unmittelbar bevorstehender Tod, marv kevogos g. ; die Art der Wolkenbildung ist ein sicheres Indiz für einen bevorstehenden Wetterumbroch, stumm ar c'houmoul a ziskouez splann e vo un troc'h krenn en amzer a-benn nebeut ; 2. o tont ; die bevorstehenden Ferien, ar vakañsoù a vo a-benn nebeut ls., ar vakañsoù kentañ ls., ar vakañsoù o tont ls. ; das Aussehen des Mondes lässt das bevorstehende Wetter erahnen, doare al loar a ziskouez an amzer a vez da vezañ.

bevorteilen V.k.e. (bevorteilte / hat bevorteilt) : 1. harpañ, harpañ war well, reiñ lañs da, reiñ al lañs da, reiñ kas da, lakaat dreist, bezañ lañsus da ; 2. [dispredet] jemanden bevorreihen, gwallañ (gaouiañ, grevañ) u.b., ober gaou ouzh u.b., fipat u.b., friponat u.b., touzañ u.b., debrïñ u.b., kignat u.b., diwadañ u.b., goro u.b. betek ar gwad, korvoiñ u.b., laerezh u.b., kemer dreist e wir, kemer dreist e grog.

bevorzugen V.k.e. (bevorzugte / hat bevorzugt) : 1. harpañ, harpañ war well, reiñ lañs da, lakaat dreist, moumounañ ; sie werden bevorzugt, an dienn hag an amann dezho ; 2. karet gwell, kavout gwelloc'h, kavout gwell, bezañ gwellañ gant an-unan, bezañ gwell gant an-unan, bezañ gwelloc'h gant an-unan ; diese Pflanzen bevorzugen sandige Böden, ar plant-se

a gar gwell douar sabronek ; welches bevorzugst du ? pehini a zo gwellañ ganit ?

bevorzugt ag. : 1. karetañ, muiañ karet, gwellañ-deuet, gwellañ karet ; der Bevorzugte, ar gwellañ-deuet g., ar moumoun g., an hini gwellañ deuet g., al lallig g., al lellig g. ; 2. brientek.

Bevorzugung b. (-,-en) : 1. fed da harpañ war well g., fed da reiñ lañs g. ; ungerechtfertigte Bevorzugung, dreistgwir g. ; 2. gwellvez g., diuz g., fed da garet gwell g., fed da gavout gwelloc'h g., moumounerezh g.

bewachen V.k.e. (hat bewacht) : evezhiañ, eveshaat, eveshaat ouzh, evezhiañ ouzh, eveshaat war, gedal, gouarn, diwall, diogelaat, derc'hel war, gwardoniañ, gwelet war, beilhañ war, chom war-dro [u.b./fdb], ober gward war, ober gwardoniezh war ; das Haus bewachen, diwall an ti, gouarn an ti, P. mësa an ti ; das Haus wird vom Hund gut bewacht, ar c'hi a zo un alc'hwez mat war an ti ; das Haus bewachen, solange die anderen Familienangehörigen weg sind, bezañ paotr ar gêr, bezañ plac'h ar gêr ; jemanden scharf bewachen, derc'hel tost d'u.b., derc'hel tost war u.b., teuel evezh mat ouzh u.b., ober gward war u.b. ; das Lager ist gut bewacht, keiner wird fliehen, diwallet mat eo ar c'hamp ha den ne dec'ho anezhañ ; ich muss sie bewachen, me 'm eus an diwall anezho, me 'm eus ar gouarn anezho ; [kr-l] die Schafe von den Wölfen bewachen lassen, lakaat ar bleiz gant e zeñved, bazañ an hoc'h, lakaat ar bas war an hoc'h, labourat a vil vallozh kaer, labourat war an tu ma tiskrab ar yar, bezañ ur mailh da lakaat spilhou è revr ar saout, labourat evel ma kac'h ar saout en noz.

Bewacher g. (-s,-) : 1. evezhier g., diwallier g., gward g., gouarnier g., gouarnour g., mirer g. ; 2. [sport] evezhier g., P. ael-mat g., gward-korf g.

bewachsen¹ V.k.e. (bewächst / bewuchs / hat bewachsen) : lakaat dindan blant, struzhekaat.

V.em. **sich bewachsen** (bewächst sich / bewuchs sich / hat sich (ak.) bewachsen) : bezañ gounezet tamm-ha-tamm gant ar plant, struzhekaat.

bewachsen² ag. : goloet a c'hlavez, goloet a struzh, dindan blant, struzhekaat ; üppig bewachsen, plantek, plantennek, plant hir ha fonnus ennañ evel foenn er prad doure ; mit Bäumen bewachsene Wallhecken, kleuziou koadet ls. ; nicht bewachsene Felder, parkeier noazh ls. ; mit Fingerhut und Ginster bewachsener Hang eines Berges, tor bruluek ha banalek ur menez g. ; mit Sträuchern bewachsen, mit Büschen bewachsen, bodennek, strouezhek, brousgwezek, broustek ; mit Gras bewachsene Fläche, douar dindan c'heat g., douar dindan beuriñ g., pasturaj g., peurvan g., peurlec'h g., peurle g., prad g., pradenn b., douar-leton g., park-tirien g., park leton g., geotaj g., geoteg b., pradeg b., gwmenn b., maez g., perle b., peurenn b., peuriñ g. [lester peuriou].

Bewachung b. (-,-en) : 1. gward g., diwall g., gouarnidigezh b., gouarnerezh g., diwallerezh g. gwardoni b., gwardoniezh b. ; unter jemandes Bewachung, dindan gwardoni u.b., dindan gwardoniezh u.b. ; [gwir] unter polizeilicher Bewachung stehen, unter Polizeibewachung stehen, bezañ dalc'het dindan evezh, bezañ dindan evezh ar polis ; 2. diwallier g., gward g., gouarnier g., gouarnour g.

bewaffnen V.k.e. (hat bewaffnet) : armañ ; wieder bewaffnen, armañ en-dro, armañ a-nevez, adarmañ ; übermäßig bewaffnen, dreistarman.

V.em. **sich bewaffnen** (hat sich (ak.) bewaffnet) : armañ.

bewaffnet ag. : armet ; bewaffnet sein, bezañ armet, dougen un arm, bezañ un arm gant an-unan ; bewaffneter Angriff, bewaffneter Überfall, argadenn armet b., tagadenn armet b. ;

bewaffnete Intervention, emelladenn armet b. ; *mit bewaffneter Hand*, un arm en e zorn gantañ, krog en e arm ; *mit einer Pistole bewaffnet*, ur bistolenn gantañ ; *ein Bewaffneter*, un den armet g. ; *der bewaffnete Friede*, ar peoc'h armet g. ; *bis an die Zähne bewaffnet*, armet kloz, armoù forzh pegement gantañ, armoù ken-ha-ken gantañ, armoù ken-ha-kenañ gantañ, armoù gantañ mui-pegen-mui, armet penn-kil-ha-troad / heuzet ha kentret (Gregor), armoù dreistpenn gantañ, harnezet hag hobregonet penn-kil-ha-troad, armoù gantañ avil-vern ; *bewaffneter Konflikt*, brezel g., stourm armet etre div riez g.

Bewaffnung b. (-,en) : armadur g., armañ g. ; schwere *Bewaffnung*, armadur pounner g. ; *leichte Bewaffnung*, armadur skañv g.

bewahren V.k.e. (hat bewahrt) : 1. gwareziñ, gwarediñ, goudoriñ, diwall, diogelaat, difenn, disgwallañ, gwardonian, ober gwardoniezh war, kaeañ, rageveshaat, rakdiwall, eveshaat, gouarn, gwarantiñ, derc'hel, derc'hel tost war, derc'hel mat war, mirout, kenderc'hel, beilhañ war, suraat ; *jemanden vor einer Gefahr bewahren*, gwareziñ u.b. diouzh un dañjer, diwall u.b. ouzh un dañjer, diwall u.b. rak un dañjer, difenn u.b. ouzh un dañjer, kaeañ u.b. ouzh un dañjer, gwarantiñ u.b. diouzh un dañjer, treiñ un dañjer diwar u.b., distreiñ un dañjer diwar u.b., eveshaat u.b. diouzh un dañjer ; *vor größerem Schaden bewahren*, parraat ouzh gwazh ; *einen Schatz bewahren*, diwall un teñzor, eveshaat un teñzor, mirout un teñzor ; *seinen Platz in einer Warteschlange bewahren*, difenn e renk en ul lostad tud, difenn e dro en ul lostad tud, delc'her e renk ; *seine Stellung bewahren*, *seinen Vorrang bewahren*, delc'her d'e renk, delc'her e renk, difenn e renk, delc'her e droad er par ; *seine Anonymität bewahren*, chom dianav ; *Gott bewahre mich !* Doue ra bellay droukfortun diouzhin / Doue ra bellay gwallfortun diwarnon (Gregor), Doue da'm c'hendalc'ho, Doue da'm miro ; *Gott bewahre !* Doue ra viro ! Doue da viro ! ; *Gott bewahre uns davor !* Doue r'hon miro diouzh an droug-se ! ; *Gott bewahre, dass der Kanzler wird !* Doue da virout ouzh hennezh a vezañ kañseller ! ; 2. lakaat a-gostez, klenkañ, dastum, gorren, mirout en diogel (e surentez, er goudor, e savete, er gwarez, er gwasked, en aior, a du vat), derc'hel en ul lec'h klet ; *Schmuck in einem Kasten bewahren*, mirout bragerizoù en un arc'h vihan, derc'hel bragerizoù en un arc'h vihan ; *etwas im Gedächtnis bewahren*, delc'her soñj eus ubd, derc'hel eñvor eus ubd, derc'hel koun eus ubd, chom ar c'houn eus ubd en e spered, delc'her ubd en e benn ; *jemandes Worte im Herzen bewahren*, mirout komzoù u.b. en e galon, bezañ c'hoazh ar soñj eus komzoù u.b. en e galon (Gregor), bezañ chomet ar c'houn eus komzoù u.b. en e galon ; *ein Geheimnis bewahren*, ober an tav war ur c'hevrin, derc'hel kuzh ur c'hevrin, kuzhat ur c'hevrin, mirout klenk ur c'hevrin, lakaat ur c'hevrin dindan ar boezell, lakaat ur c'hevrin edan an tersel, chom hep diskuliañ ur c'hevrin, derc'hel mat d'ur c'hevrin, delc'her war e deod, derc'hel war e latenn, delc'her ubd er genoù, mirout ur c'hevrin en tu gant an-unan, delc'her ur c'hevrin gant an-unan, minellañ e c'henoù, lakaat ubd dindan e votou, klozañ ubd en e rastell, tevel krenn war ur c'hevrin ; 3. delc'her, kendalc'her, kendalc'her gant, mirout, gouarn, chom ; *kaltes Blut bewahren*, *seine Ruhe bewahren*, derc'hel ar c'hreñv war an-unan (e greñv warnañ e-unan, he c'hreñv warni hec'h-unan h.a.), en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, derc'hel war e imor, pouenzañ war e imor, gwaskañ war e imor, moustrañ war e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, chom mestr war e skiantou, reizhañ barradoù e

galon ; *man muss den Verstand bewahren*, ret eo gouzout moull, ne faot ket diskroc'henañ ar maout ent-bev, arabat mont re bell (re lark) ganti ; *Stillschweigen bewahren*, chom mut, digomz, chom digomz, chom war-dav, menel war-dav, tevel e c'henoù, na rannañ grik, chom dilavar, delc'her war e deod, derc'hel war e latenn, chom mik, delc'her ubd er genoù, reiñ peoc'h, chom peoc'h ; *wir müssen zusehen, wie wir auch in der Zukunft ein fleißiges und fähiges Personal bewahren*, deomp-ni da gavout an tu da genderc'hel implijidi aketus ha barrek.

V.em. **sich bewahren** (hat sich (ak.) bewahrt) : en em ziwall diouzh, diwall diouzh, diwall rak, eveshaat war ; *bewahret euch vor Weibertücken*, diwallit diouzh taolioù ganas (diouzh taolioù fabiez, diouzh taolioù kamm, diouzh barad, diouzh lasoù, diouzh ijin fall) ar merc'hed, biskoazh chañs vat n'eus bet o karet ar merc'hed, a-viskoazh ez eus bet lavaret n'eus chañs vat ebet o karet ar merc'hed, neb a laz h e wreg a ra un dra : erbediñ he bara a ra, karet ar merc'hed a denn peuruiañ da wall fin.

bewähren V.k.e. (hat bewährt) : kadarnaat ; *seinen guten Ruf bewähren*, kendalc'her e vrud, delc'her e droad er par, difenn e anv mat (e anv kaer), [plac'h] derc'hel uhel he bannie.

V.em. **sich bewähren** (hat sich (ak.) bewährt) diskouez e varregezh ; *er hat sich bewährt*, diskouezet en deus peseurt danvez a zo ennañ ; *sich nicht bewähren*, diskouez bezañ divarrek, na zont a-benn eus un amprouadur bennak.

Bewahrer g. (-s,-) : mirer g.

bewahrheiten V.em. **sich bewahrheiten** (hat sich (ak.) bewahrheitet) : dont da wir, dont da vezañ gwir, en em gavout da wir, kavout e wir, dont da seveniñ, anataat ; *seine Vorhersage hat sich bewahrheitet*, deuet eo e gaoz da wir, deuet eo e gaoz da vezañ gwir.

Bewahrheitung b. (-) : arverañ g., seveniñ g., sevenidigezh b., sevenadur g., sevenadenn b., kefleuniadur g., gwerc'heladur g.

bewährt ag. : a fiziañs, fiziadus, amprouet, [tra] solius, bet en amprou, [den] ... a c'haller fiziout ennañ ; *bewährter Freund*, mignon a fiziañs g., mignon chomet leal e pep degouezh g., mignon feal g.

Bewährtheit b. (-) : 1. gwiriegezh b., gwirionder g., started b., dalc'h g., perzhded uhel b., soliusted b. ; 2. fealded b., fiziusted b.

Bewahrung b. (-,en) : gwarezadur g., mir g., mirerez g., miridigezh b., kendalc'h g., difennadur g., difennerez g., gouarnidigezh b., gwardoniezh b. ; *Bewahrung der öffentlichen Ordnung*, kendalc'h an urzh g., gwardoniezh (dalc'hidigezh) an urzh vat b.

Bewährung b. (-,en) : 1. amprouadur g., kadarnadur g., gwiriekadur g. ; *jemandem Zeit zur Bewährung lassen*, reiñ amzer d'u.b. da ziskouez e volontez vat, reiñ amzer d'u.b. da ziskouez e varregezh ; 2. [gwir] a) goursez g. ; *auf Bewährung*, e goursez ; *eine Strafe zur Bewährung*, ur c'hestiz gant goursez g. ; *drei Monate Gefängnis ohne Bewährung*, tri mizvezh karc'har rust, tri mizvezh toull-bac'h start, tri mizvezh rust, tri mizvezh start ; *das Urteil zur Bewährung aussetzen*, kondaoniñ u.b. gant goursez ; b) *Haftentlassung auf Bewährung*, divac'hadur war ziviz g., frankiz evezhiet b.

Bewährungsaufsicht b. (-) : [gwir] unter *Bewährungsaufsicht stehen*, bezañ evezhiet e frankiz ; *Freilassung mit Bewährungsaufsicht*, divac'hadur war ziviz g., frankiz evezhiet b.

Bewährungsfrist b. (-) : [gwir] goursez g. ; *drei Monate Gefängnis mit Bewährungsfrist*, tri mizvezh toull-bac'h gant

goursez ; *Bestrafung mit Bewährungsfrist*, goursez kastiz g., dale-kastiz g., kastiz gant goursez g.

Bewährungshelfer g. (-s,-) : gwazour sokial e karg eus an amprouadur g.

Bewährungsprobe b. (-,-n) : amprouenn b., amprou g., arnod g., arnodenn b., prouad g.

bewaldeñ V.k.e. (hat bewaldeñ) : koadañ, lakaat dindan goad ; wieder bewaldeñ, adkoadañ, adlakaat dindan goad.

bewaldeñ ag. : koadek, gwezek, gwezet, dindan goad, goloet a goadeier ; *reich bewaldeñ*, gwezet stank, koadet stank ; *dünn bewaldeñ*, koadet rouez, koadet tanav, damwezek.

Bewaldung b. (-,-en) : koaderezh g., koadañ g.

bewältigen V.k.e. (hat bewältigt) : 1. trec'hiñ, bezañ trec'h da, tremen dreist, dont a-benn eus, kaout al levezon war, mestronian ; *Schwierigkeiten bewältigen*, trechiñ diaesteriou 'zo, bezañ trec'h da ziaesteriou 'zo, tremen dreist (dont a-benn eus) diaesteriou 'zo, kaout al levezon war diaesteriou 'zo, lammat dreist ar spern ; alle Hindernisse bewältigen, bezañ trec'h d'an holl gontroliezhoù ; wer ein bisschen Erfahrung hat, kann diese Arbeit leicht bewältigen, an hini en deus un tamm boaz ne vez ket pell oc'h ober al labour-se, un den un tammig kustum a ra al labour-se en ur berrig amzer, ar maneur-mañ ne c'houlenn nemet un tamm skiant-prenet ; 2. ensammañ, sammañ, kemer war e chouk.

bewältigend ag. : strobineillus, hoalus, boemus, dudius-dreist, dudius, bamus, sorc'hennus, estlammus, marzhus.

Bewältigung b. (-,-en) : 1. sevenidigezh b., peursevenadur g. ; 2. sujidgezh b., trec'hadenn b., mestroniadur g. ; 3. ensammadur g., sammadur g. ; *jemandem bei der Vergangenheitsbewältigung helfen*, sikour u.b. da ensammañ e dremened.

bewandert ag. : [dre skeud.] ampart, akuit, diampech, abil, barrek, gouziek, embreget, gourdon, kalet, don ; er ist in Naturwissenschaften wohl bewandert, hennezh a zo kreñv war (a oar mat diouzh, a zo akuit-mat war, a zo kalet war) skiantoù an natur, hennezh a oar anezhi war tachenn skiantoù an natur, hennezh a zo ur mailh war tachenn skiantoù an natur, hennezh a zo ki war tachenn skiantoù an natur, hennezh a zo un tad den (ur mestr) war tachenn skiantoù an natur, anaoudek-tre eo eus (war, war-dro) skiantoù an natur, barrek eo war skiantoù an natur, barregezh en deus war skiantoù an natur, gouziek eo war skiantoù an natur, don eo war skiantoù an natur, ifam eo war skiantoù an natur, un den mat-krak eo war tachenn skiantoù an natur.

Bewandertheit b. (-) : ampartiz b., mailhoni b., skiant-prenañ b., skiant-prenet b., skiant-pren b., skiant-desket b., chem g., chemet g., gouziegezh b., skiant b.

bewandt ag. : [dispredet] 1. bei so bewandten Umständen, an traouù o vezañ evel m'emaïnt, pep tra o vezañ er c'his-se (Gregor), pl'emañ kont evel-se ; so ist die Sache bewandt, e giz-se emañ kont (emañ an traou) ; 2. ampart, akuit, diampech, abil, barrek, gouziek, embreget, gourdon, kalet, don ; er ist in der antiken Mythologie bewandt, hennezh a zo kreñv war (a oar mat diouzh, a zo akuit-mat war, a zo kalet war) gwengelouriezh an Henamzer, hennezh a oar anezhi war tachenn gwengelouriezh an Henamzer, hennezh a zo ur mailh war tachenn gwengelouriezh an Henamzer, hennezh a zo ki war tachenn gwengelouriezh an Henamzer, hennezh a zo un tad den (ur mestr) war tachenn gwengelouriezh an Henamzer, anaoudek-tre eo eus (war, war-dro) gwengelouriezh an Henamzer, barrek eo war gwengelouriezh an Henamzer, barregezh en deus war gwengelouriezh an Henamzer, gouziek eo war gwengelouriezh an Henamzer, don eo war gwengelouriezh an Henamzer, ifam eo war gwengelouriezh an

Henamzer, un den mat-krak eo war tachenn gwengelouriezh an Henamzer.

Bewandtnis b. (-,-se) : doare g., doarenn b., feson b., tro b., troad b., stumm g., temz g., pleg g., plegenn b. ; *damit hat es folgende Bewandtnis*, ha setu penaos emañ kont gant an drase.

bewässerbar ag. : kanouc'helladus, douradus, ... a c'heller dourañ, ... a c'heller kanouc'hellañ.

bewässern V.k.e. (hat bewässert) : dourañ, doura, goueriañ, gwazhiañ, gwazhiñ, riolenniñ, kanouc'hellañ, kaniañ, kanolañ, strimpiñ, strimpiñ dour war ; *Wiesen durch Rieselrinnen bewässern*, gwazhiañ pradoù, riolenniñ pradoù, goueriañ pradeier ; die Steppen bewässern, kanouc'hellañ ar stepnier.

Bewässern n. (-s) / **Bewässerung** b. (-,-en) : douradur g., dourerez g., goueriañ g., kanouc'hellañ g., riolenniñ g., gwazhiañ, dourañ g., doura g.

Bewässerungs- : ... dourañ, ... kanouc'hellañ, ... gwazhiañ, ... goueriañ, ... riolenniñ.

Bewässerungsanlage b. (-,-n) : kenreizhiad dourañ b., aveadur dourañ g.

Bewässerungsdamm g. (-s,-dämme) : fardell b.

Bewässerungsfeldwirtschaft b. : gounidigezh dre zourañ b.

Bewässerungsgraben g. (-s,-gräben) : ruzelenn b., kanouc'hell b., gwazh b., gouer b., riolenn b., resienn b. ; *Bewässerungsgräben ziehen*, antañ, kanouc'hellañ, kaniañ d'an dour, gwazhiañ douaroù, goueriañ douaroù, riolenniñ douaroù.

Bewässerungskanal g. (-s,-kanäle) : ruzelenn b., kanouc'hell b., gwazh b., riolenn b., resienn b. ; *Bewässerungskanäle ziehen*, kanouc'hellañ, antañ, kaniañ d'an dour, gwazhiañ douaroù, goueriañ douaroù, riolenniñ douaroù.

Bewässerungsmethode b. (-,-n) : doare dourañ g. ; die beste Bewässerungsmethode, ar gwellañ dourañ g.

Bewässerungssystem n. (-s,-e) : reizhiad dourañ b., reizhiad kanouc'hellañ b.

bewegbar ag. : fiñvus, dilec'hius, rikl-dirikl, heloc'h, helusk, hefiñv, kefluskus, lem-laka, loc'hus, lusk-dilusk, luskellus, war fiñv ; leicht bewegbar, heloc'h, helusk, hefiñv, rouez.

bewegen¹ V.k.e. (digemm : hat bewegt) : 1. luskañ, lakaat fiñv e, kefluskañ, fiñval, flachañ, fichañ, fical, loc'hañ, diloc'hañ, dilec'hiañ, dibradañ, bouljal, maniañ ; die Lippen bewegen, fiñval e vuzelloù ; der Wind bewegt die Blätter, lusket e vez an delioù gant an avel, emañ an delioù o fiñval gant an avel, frizañ a ra an delioù, an avel a laka an delioù da hejañ, hejañ a ra an delioù en avel, luskañ a ra an delioù en avel, luskellañ a ra an delioù ouzh c'hevezh an avel ; der Wind bewegt das Meer, an avel a laka fiñv er mor, an avel a geflusk ar mor ; diese Steine lassen sich nur schwer bewegen, ar mein-se a zo gourt da loc'hañ ; von der Stelle bewegen, dilec'hiañ, lakaat fiñv (en ubd), dibradañ ; hin und her bewegen, lavigañ, kas a bep tu, kas a-gleiz hag a-zehoù, kas-digas, lemlakaat, loc'hañ-diloc'hañ, luskañ ; bewegende Kraft, [fizik] nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., nerzh-kefluskañ g. ; das Tierchen bewegt seine Beine, pafalañ a ra al loenig ; P. beweg mal deinen Hintern ! beweg mal deinen Arsch ! gra diampech ! hast buan 'ta ! hast a-fo ! gra buan ! gra da ziamech ! gra da ziamechoù ! difrae ! traoū dezhi ! kentroū ! dibrouilh da revr ! dibilh ! dibun ! ; 2. tizhout, teneraat, dousaat, fromañ, esmaeañ, trivliañ, touch, fromañ, skeiñ, skeiñ from e, skeiñ un taol [e kalon u.b.], lakaat da vezañ esmaeet, pikañ [kalon u.b.], pikañ, begañ ; jemanden zum Mitleid bewegen, lakaat u.b. da drueziñ, lakaat truez da sevel e kalon u.b., enaouiñ truez en u.b., ober d'u.b. kaout truez, dougen u.b. d'an druez, elumiñ truez e kalon

u.b., lakaat kalon u.b. da vloataat gant an druez, lakaat kalon u.b. da voukaat gant an druez, lakaat kalon u.b. da wakaat gant an druez.

V.em. **sich bewegen** (hat sich (ak.) bewegt) : 1. bezañ war loc'h, bezañ war fiñv, fiñval, loc'hañ, fichañ, flachañ, bouljal, emfiñval, maniañ, dilec'hiañ, hejañ, luskañ, kefluskañ, lavigañ ; *sich innerhalb eines Staates frei bewegen*, mont ha dont en e frankiz e diabarzh ur Stad, mont ha dont digabestr e diabarzh ur Stad, bezañ frank d'an-unan mont ha dont e diabarzh ur Stad ; *sich auf der Bühne bewegen*, dilec'hiañ war al leurenn ; *wir standen so dicht nebeneinander, dass wir uns nicht bewegen konnten*, ken enket e oamp ken na c'hallemp ket fiñval ; *sich im Kreise bewegen*, ober troioù, mont a-gelc'h, kefluskañ war gelc'h, mont war gelc'h, dilec'hiañ a-gelc'h ; *sich wellenförmig bewegen*, ober gwagennou, gwagennañ, houlennañ ; *sich in Sprüngen bewegen*, mont a-lamm, mont a-lammoù, mont a-lemmens ; *sich beim Ziehen rückwärts bewegen*, kilsachañ ; *sich ununterbrochen bewegen*, loc'hata, bezañ loc'h-loc'h, bezañ fiñv-difiñv, bezañ fiñv-fiñv ; *sich weiter bewegen*, kendel'her e lusk ; *sich hin und her bewegen*, lavigañ, treiñ ha distreiñ, merat, meskañ, treuzigellañ, torodelliñ, fistoulat, fourgasiñ, bezañ lusk-dilusk, bezañ luskellus, bezañ fiñv-difiñv, bezañ fiñv-fiñv, bezañ loc'h-loc'h, frinkal ha difrinal, firbouchal, fistoulat, difretañ, fringal, bezañ hej gant an-unan, hejañ, luskañ, P. flikennat, rodal, ruilhal ; *sich hin und her bewegend*, lusk-dilusk, luskellus, loc'h-loc'h, fiñv-difiñv, fiñv-fiñv ; *dank Muskeln können sich die Augen bewegen*, kigennoù eo a embreg (a vani) al lagad ; *sie spürte in ihrem Bauch, wie sich ihr Baby bewegte*, he bugel a verzas o tridal enni ; *sie bewegt sich geschmeidig*, hec'h izili a ya gwevn en-dro, bale a ra meür ; *keiner bewegte sich*, diflach e chome an dud, den ne flache takad ; *mach, dass du dich nicht bewegst ! sieh zu, dass du dich nicht bewegst !* gra diouzh chom sioul ! diwall na zifretez ! na fiñv ket ! na geflusk ket ! ; *wer sich bewegt, wird niedergeknallt !* tan gant neb a fiñvo ! tan gant neb a geflusko ! ; *keiner bewegt sich !* na fiñvo den ! ; *beweg dich !* gra diampech ! hast buan 'ta ! hast a-fo ! gra buan ! gra da ziampech ! gra da ziampechoù ! difrae ! traou dezhzi ! kentrou ! dibrouih da revr ! dibilh ! dibun ! ; 2. [ju] dilec'hiañ ; 3. [dre skeud.] *sich in vornehmen Kreisen bewegen*, hentiñ (daremprediñ) ar pennou bras, hentiñ tud cheuc'h, hentiñ tud vrv, hentiñ an tev, kejañ ouzh ar pennou bras, en em gavout gant tud a renk uhel ; 4. cheñch, emdreiñ, bezañ war fiñv.

bewegen² (bewog / hat bewogen) V.k.e. : atizañ, broudañ, kennerzhañ, reiñ gred da, brochañ, bountañ, poulzañ, kentraouiñ, alej, kefluskañ, luskañ ; *was bewog dich zur Abreise ?* petra en doa lusket ac'hanout da vont kuit ? en abeg da betra e oas aet kuit ? pe dre an abeg e oas aet kuit ? pe rak tra e oas aet kuit ? pe diwar-benn tra e oas aet kuit ? diwar-benn petra e oas aet kuit ? ; *sich bewogen fühlen, etwas zu tun*, bezañ lusket (techet, douget) d'ober udb ; *sich bewegen lassen*, distartaat, habaskaat d'an-unan, ameniñ, plegañ e santimant, diskregiñ diouzh e vennozh ; *er ließ sich zur Reise bewegen, a-benn ar fin en doa asantet ober ar veaj* ; *jemanden dazu bewegen, etwas zu tun*, broudañ (atizañ, brochañ, poulzañ, alej) u.b. d'ober udb, kefluskañ u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, reiñ hol d'u.b. d'ober udb, dougen (lakaat) ur re d'ober udb (Gregor), deseuv u.b. d'ober u.b., gounit war u.b. d'ober udb, gounit war u.b. ma rafe udb, gounit u.b. d'ober u.b.

Bewegen n. (-s) : 1. atizerezh g., brouderezh g. ; 2. fiñverezh g., bouljerezh g.

bewegend ag. : 1. fromus, treboulus, baduellus, trelatus, trefuus, mezvellus, mezvus, esmaeūs, trivlius, trivliadus, sebezu, saezhus, teneraus, tenerus, pikant ; 2. luskus, kefluskus ; *sich hin und her bewegend*, lusk-dilusk, luskellus.

Beweger g.(-s,-) : [Aristoteles, preder.] loc'her g. ; *unbewegter Beweger*, loc'her difiñv g.

Beweggrund g. (-s,-gründe) : dougad g., lusk-oberiañ g., abeg-oberiañ g., pennabeg g., arbenn g., kaoz b., pennkaoz g., perag g., abeg g., kuzhabeg g., perzh g., lec'h g., kantabeg g., digarez g., gwir g., rezon b. ; *Ihre Beweggründe sind gerechtfertigt*, ho rezonioù a zo mat ha reizh, hoc'h abegoù a zo mat ha reizh ; *die Ursache und der Beweggrund*, an arbenn hag an abeg ; (*sellit ouzh Anlass*).

Bewegkraft b. (-,-kräfte) : nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., nerzh-kefluskañ g.

beweglich ag. : 1. fiñvus, dilec'hius, dilec'hiadus, rikl-dirikl, heloc'h, helusk, hefiñv, kefluskus, lem-laka, helam, loc'hus, lusk-dilusk, luskellus, luskus, war fiñv, fiñv-difiñv, monedonus ; *leicht beweglich*, heloc'h, helusk, hefiñv, rouez ; *bewegliche Trennwand*, speurenn lem-laka b. ; *bewegliche Brücke*, pont heloc'h g. ; [mezeg.] *wieder beweglich machen*, dic'hourdañ, digros, digrosiñ, digropañ, divorzañ da, dihunañ, divavañ, divorfilañ, dirennañ ; *wieder beweglich werden*, digropañ, dic'hourdañ, divavañ, en em zic'hourdañ, en em zigropañ, en em zivorzañ ; [fizik] *beweglicher Körper*, loc'hell b. ; 2. [gwir] *bewegliche Güter*, *bewegliche Sachen*, madoù heloc'h ls., P. madoù anneze ls. ; *bewegliches Kapitalvermögen*, kevala heloc'hel g. ; *bewegliches Pfand*, gouestl heloch g., fiziad goudoriñ g. ; *bewegliche und unbewegliche Habe*, madoù heloc'h ha diloc'h ls., leveou ha dileveou ls. ; *als bewegliche Habe einstufen*, heloc'haat ; 3. *sein Geist ist höchst beweglich*, hennez a zo ur mab fin evel ar seiz, ur spered gwevn a zen eo hennez (Gregor), ur paotr gwevn a spered a zo anezhañ ; 4. [tekni.] *die zwei Teile sind beweglich miteinander verbunden*, an daou damm a labour an eil gant egile, an daou damm a labour a-genstroll ; 5. mont-dont ; *bewegliches Fest*, gouel mont-dont g. / gouel a ya hag a zeu g. / gouel a cheñch deiz bep bloaz g. / gouel n'eo ket stabil g. (Gregor) ; *nicht-beweglicher Feiertag*, gouel stabil g. ; 6. [dispredet] fromus, esmaeūs, trivliadus.

Beweglichkeit b. (-) : 1. fiñvusted b., fiñvuster g., dilec'hiusted b., dilerc'hiuster g., dilec'hiadusted b., dilec'hiaduster g., kefluskuster g., kefluskusted b., luskuster g., luskusted b., flach g. ; 2. bevder g., bividigezh b., berv g. ; *mein Bein ist in seiner Beweglichkeit beeinträchtigt*, morz-divorz eo va gar ; 3. lemmmed a spered b., kaozeüsted b., bouilhded b., primded b., krakted b. ; 4. [fizik] heloc'hded b.

bewegt ag. : 1. war loc'h, war fiñv, fiñvus ; 2. rust, diaes, diroll, lusk-dilusk, fall ; *bewegte See*, gwall vor g., mor treboulet g., mor rust (diaes, diroll, fall, lourt, pounner, houlek, houlennek) g. ; 3. [dre skeud.] turmut, turmudus, darvoudaouek, leun a durmud, leun a zarvoudoù ; *bewegte Vergangenheit*, buhez diagent gwall drubuilhet b., amzer dremenet trubuilhet b. ; *bewegtes Leben*, buhez leun a drubuilhoù, buhez leun a reuziadoù, buhez turmudus b., buhez leun a durmud b., buhez leun a zarvoudoù b. ; 4. touchet, piket e galon, from, fromet, from warnañ, P. karget ; *bewegten Herzens*, from (turmad) ennañ, fromet e galon, from e galon, piket e galon, bras e esmae ; *bewegt sein*, esmaeañ, trivliañ.

Bewegte(s) ag.k. n. : [preder.] loc'her g., lusked g.

Bewegtheit b. (-) : *innere Bewegtheit*, trivliad g., trivliadenn, from g., fromadenn b., trid-kalon g., esmae g.

Bewegung b. (-,en) : 1. loc'h g., lusk g., luskad g., keflusk g., fiñv g., fiñvadenn b., fiñvad g., fiñvadur g., fiñverezh g., fiñvadeg b., jestr g., flach g., fich g., fichadenn b., fichadeg b., dilec'hiadenn b., dilec'hiadeg b. ; eine Bewegung in seine Einzelteile zerlegen, dezlankadañ ur fiñv, elfennañ ur fiñv ; Hände hoch ! Keine Bewegung ! An daouarn er vann ! Fiñv ebet !; er machte eine unwillkürliche Bewegung, graet en doa ur jestr hep soñjal (hep gouzout dezhañ, hep rat dezhañ), graet en doa ur fiñvadenn diarzoug ; in Bewegung, war lusk, war loc'h, war voulj ; jemanden in Bewegung setzen, lakaat bole e divesker u.b., lakaat lusk e divesker u.b., lakaat mani en u.b., ober tan'd'u.b., reiñ herr d'u.b., reiñ kas d'u.b., lakaat kas en u.b. ; etwas in Bewegung setzen, etwas in Bewegung bringen, lakaat fiñv en udb, reiñ herr d'udb, luskañ udb, loc'hañ udb, diloc'hañ udb, lañsañ udb, dibradañ udb, reiñ lañs d'udb, reiñ al lusk d'udb, reiñ ar brall d'udb, brach'itellat udb, lakaat tro en udb, plantañ tro en udb, sankañ tro en udb, lakaat udb da vont en-dro, kas udb en-dro, lakaat udb da vale, lakaat udb e bole, reiñ bole d'udb, plantañ bole en udb, lakaat bole en udb, lakaat udb da vont war-raok ; sich in Bewegung setzen, loc'hañ, diloc'hañ, diflach, diplas, diplasañ, dilec'hiañ, reiñ lusk d'e zivesker, mont war lusk, dibradañ, diharpañ, dont fiñv en an-unan, stagañ da ruihal ; der Zug setzt sich in Bewegung, stagañ a ra an tren da ruihal, loc'hañ a ra an tren, emañ an tren o vont kuit, dibradañ a ra an tren, diharpañ a ra an tren, distokañ a ra an tren ; der Zug setzt sich langsam (sachte, sanft, ganz leise) in Bewegung, an tren a zistok gorrek ; sich Bewegung machen, sich Bewegung verschaffen, trevelliñ un tamm bennak, ober un dro-vale, eouliañ e izili, dirennäñ e zivesker, dic'hourdañ e zivesker ; bei der kleinsten Bewegung, ma fiñver un netraig ; er ist dauernd in Bewegung, hennezh a vez atav o ruihal hag o verat e gorf, hennezh a vez atav loc'h-loc'h, hennezh a vez atav fiñv-difiñv, fiñv-fiñv eo, red-dired e vez atav, hennezh a vez atav o tarlaskat, fich-fich eo, war vale emañ atav ; [tr-l] alle Hebel in Bewegung setzen, ober bec'h bras, ober a-walc'h (lakaat e holl studi, lakaat e holl nerzh, plantañ e holl nerzh) evit dont a-benn eus udb (Gregor), ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e seizh posupl, ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e c'halloud, lakaat e holl spi, ober e seizh gwellañ, ober e walch', klask e walch' en em ziluziañ anezhi, bale war ar mor, en em aketiñ e pep doare, ober e wir wellañ, lakaat an diaoul e pevar.

2. [dre skeud.] turmud g., birvilh g., from g. ; es gab eine große Bewegung unter den Zuschauern, turmudañ a reas an arvesterien, an arrestidi e savas birvilh enno ; vor Bewegung zitterte ihre Stimme, gant ar fromet e oa e krene he mouezh.

3. [polit., sevenadur, sport] emsav g., luskad g., froudad g./b., redenn b. ; literarische Bewegung, luskad lennegel g., redenn lennegel b. ; romantische Bewegung, romantelouriez b., luskad romantelour g. ; eine kulturelle Bewegung ins Leben rufen, krouïñ ul luskad sevenadurel, lakaat loch' en ul luskad sevenadurel, reiñ ar brall d'ul luskad sevenadurel ; die olympische Bewegung, an olimpegezh b. ; Protestbewegung, luskad nagenniñ g. ; Alternativbewegung, luskad dazeilat g., luskad arallour g. ; die liberale Bewegung, an emsav frankizour g., al luskad frankizour g. ; die bretonische Nationalbewegung, an emsav breizhek g. ; eine revolutionäre Bewegung, ul luskad dispac'hel g. ; Massenbewegung, luskad politikel gwerinel g., emsav gwerinel g., emsav diazezet war ar yoc'h g., aozadur yoc'hek g. ; die identitäre Bewegung, al luskad hevelebour g. ; Befreiungsbewegung, emsav a zieubidigezh g., emsav dieubiñ g. ; die Arbeiterbewegung, an

emsav micherour g. ; Mitglied einer politischen Bewegung, emsaver g. ; eine politische Bewegung kanalisieren, lakaat ul luskad politikel war an hent reizh.

4. [sonerezh] (melodische) Bewegung, keflusk g. ; stufenweise Bewegung, keflusk nesderez g. ; Parallelbewegung, gleiche Bewegung, keflusk kenstur g. ; Seitenbewegung, keflusk beskellek g. ; gerade Bewegung, Geradbewegung, keflusk eeuñ g. ; sprunghafte Bewegung, pellzerez g. ; verzierende Bewegung, keflusk kinklañ g.

5. [fizik] Lehre von der reinen Bewegung, loc'honiezh poellel b. ; drehende Bewegung, fiñv-tro g., loc'h kelc'hiek g., fiñv kelc'hiek g., fiñv troial g. ; geradlinige Bewegung, loc'h eeuñregennek g. ; schwingende Bewegung, loc'h luskelladek g., fiñv luskelladek g., fiñv palantir g., lusk-dilusk g., luskellad g., luskellerezh g., luskell b. ; kontinuierliche Bewegung, fiñv kendalc'hek g., loc'h kendalc'hek g. ; beschleunigte Bewegung, fiñv c'hwimmet g. ; verlangsame Bewegung, fiñv gorrekaet g. ; alternierende Bewegung, fiñv pebeilat g. ; Relativbewegung, loc'h keñverel g. ; rückläufige Bewegung, argiladenn b., souzadenn b., kiladenn b., adrenvadenn b. ; Körper in Bewegung, loc'hell b. ; Geschwindigkeit eines Körpers in Bewegung, tizh ul loc'hell g.

6. [mat.] dilec'hiañ g. ; uneigentliche Bewegung, gourzh dilec'hiañ g.

7. [tekn.] spiralförmige Bewegung, schraubenförmige Bewegung, biñsadur g.

8. [yezh.] Verb der Bewegung, verb loc'hadel g.

9. [stered.] retrograde Bewegung, rückläufige Bewegung, souadur g., loc'h diadreñ g. ; prograde Bewegung, rechtläufige Bewegung, loc'h diaraok g. ; scheinbare Bewegung, loc'h manat g., manloc'h g. ; scheinbare Bewegung des Mondes, manloc'h al Loar g., loc'h manat al Loar g. ; scheinbare Bewegung der Sonne, manloc'h an Heol g., loc'h manat an Heol g. ; Eigenbewegung der Sonne, loc'h dien an Heol g. ; echte eigene Bewegung der Sterne, loc'h dien ar stered g.

10. [douarouriez] Bewegungen der Lithosphärenplatten, Bewegungen der tektonischen Platten, fiñvou tektonek ls.

Bewegungs- : ... kefluskañ, kefluskus, ... luskañ, fiñvel, ... lusker, ... keflusker, ... loc'hadel.

Bewegungsblauf g. (-s,-abläufe) : heuliadenn jestrou b.

Bewegungsenergie b. (-) : gremm fiñvel g., energiezh fiñvel b.

bewegungsfähig ag. : fiñvus, dilerc'hius, heloc'h, monedus, fiñv-difiñv, mont-dont.

Bewegungsfähigkeit b. (-) : fiñvusted b., dilerc'husted b., luskuster g., kefluskuster g., flach g., loc'husted, heloc'hded b., monedusted b. ; die Bewegungsfähigkeit einer Hand wieder herstellen, ober d'un dorn labourat adarre, addiorren un dorn.

Bewegungsfreiheit b. (-) : 1. frankiz mont ha dont b., gwir da vont ha da zont en e frankiz g. ; 2. frankiz loc'hañ b., plas g., lec'h g., lijor g. ; ich lasse mich ungern in meiner Bewegungsfreiheit einschränken, ne blij ket din bezañ luziet (bezañ strobet, bezañ nasket berr), me a blij din kaout hed va gar, me a blij din bezañ em ec'hon, me a blij din pa vez frank warnon, ne fell ket din bezañ dalc'het e nep tra, ne blij ket din pa ne c'hallan ket fiñval em roll, ne blij ket din pa ne vezan ket libr ; hier werden die Tiere genug Bewegungsfreiheit haben, amañ e vo ec'hon d'al loened, en o ec'hon e vo al loened amañ, amañ e c'hallo al loened bale en o ec'hon, amañ e vo frank war al loened, amañ ne vo ket gwasket al loened.

Bewegungsfuge b. (-,-n) : [tekn.] junt emledañ g., junt arledañ g., joentr emledañ g., joentr arledañ g., junt arlediñ g., joentr arlediñ g.

Bewegungsgesetz n. (-es,-e) : lezenn al loc'h g.

Bewegungsgröße b. (-) : ampled al loc'h g.

bewegungshemmend ag. : daleüs, strobus, dilerc'hius.

Bewegungskraft b. (-) : nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., nerzh-kefluskuskañ g.

Bewegungskrieg g. (-s,-e) : brezel fiñv-difiñv g.

Bewegungslehre b. (-) : fiñvoniezh b., korzoniezh b., loc'honiezh b.

bewegungslos ag. : mot, motet, reut evel un tamm koad, difiñv, divoulj, difiñv evel ur maen en ur c'bleuz, diflach, difich, dilusk, dilavig, diloc'h, diemlusk, digeflusk, divrall, a-boz, mik, hep jestr ebet ; **bewegungslose** See, mor sioul (plaen, habask, dous, kalm, kalm-gwenn, lor) g.

Bewegungslosigkeit b. (-) : difiñv g., diluskenn b., difiñvded b., diemlusk g., dilusk g., digeflusk g., diflach g.

Bewegungsmangel g. (-s) : diouer a embregerezh-korf g.

Bewegungsmotorik b. (-) : loc'hadelezh b.

Bewegungsmuskel g. (-s,-n) : [korf.] kigenn loc'hañ b.

Bewegungsnerv g. (-s,-en) : [korf.] nervenn loc'hañ b.

Bewegungssitz g. (-es,-e) : [tekn.] kenjuntadur gant laoskijenn g., kenjuntadur gant trech'houlio g.

Bewegungsspiele ls. : c'hoarioù dindan an amzer ls.

Bewegungsstörungen ls. : [mezeg.] strafuilhòù loc'hadel ls., direizhòù loc'hadel ls.

Bewegungstherapie b. (-) : [mezeg.] leuñvouriez b., beviñvouriez b., kineziterapiez b.

Bewegungstherapeut g. (-en,-en) : [mezeg.] addiorroer g., beviñvour g.

Bewegungsübertragung b. (-,en) : [fizik] treuzkas al loc'h g.

bewegungsunfähig ag. : dic'houset da fiñval.

Bewegungsverb n. (-s,-en) : [yezh.] verb loc'hadel g.

Bewegungsvermögen n. (-s) : fiñvusted b., dilerc'hiusted b., luskuster g., kefluskuster g., flach g., loc'husted, heloc'hded b., monedusted b.

bewehren V.k.e. (hat bewehrt) : 1. [lu, dispredet] armañ, lakaat e stad d'en em zifenn ; 2. [tisav.] Beton bewehren, houarnañ beton ; 3. [tekn.] die Küste mit Blocksteinschüttungen bewehren, roc'hekaat an aod.

bewehrt ag. : [ardamezouriez] krabanet ; ein rot bewehrter Löwe, ul leon krabanet e ruz g.

Bewehrung b. (-,en) : [beton] houarnadur g.

beweiben V.em. : **sich beweiben** (hat sich (ak.) beweibt) : [dispredet] dimeziñ, eurediñ, priediñ, prietaat, fortuniañ, kemer pried.

beweiden V.k.e. (hat beweidet) : peuriñ, broustañ, ober ur peur da.

Beweidung b. (-,en) : peur g., peuriñ g.

Beweihräucherer g. (-s,-) : 1. ezañser g. ; 2. [dre skeud.] tostenner g., flaner g., fistouler g., lesaour g., lubaner g., luban g., loaver g., likaouer g., lorber g., milizenn b., teod tanav a baotr g., kanmeuler g.

beweihräuchern V.k.e. (hat beweihräuchert) : 1. ezañsiñ ; 2. [dre skeud.] jemanden beweihräuchern, reiñ kaol d'u.b., treujouù hag all - reiñ pour gwirziennoù hag all d'u.b. - uhelaat u.b. dreist ar begoù gwez - meuliñ u.b. dreist ar bord - meuliñ u.b. dreist - kas u.b. en tu-hont d'an neñv - reiñ meuleudioù divuzul (amzere) d'u.b. - kanañ meuleudi d'u.b. - tresañ ton d'u.b. - ober lid bras d'u.b. - kanmeuliñ u.b. - milgammeuliñ u.b. - meuliñ u.b. dreistpenn - na baouez a ganañ meuleudi d'u.b. - hilligañ u.b. - ober moumounerezh d'u.b. - kaout ur c'hein gwenv hag ur genoù flour

dirak u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - flodañ d'u.b. - ober kudoù d'u.b. - ober kudoù dirak u.b. - sirañ e votoù d'u.b. - lipat e votoù d'u.b. - lorc'hañ u.b. - kas fogueou d'u.b. - troc'hañ fogueou gant u.b. - ober fogueou ouzh u.b. - lakaat fogue en u.b. - reiñ lorc'h d'u.b. - ober fougasoù gant u.b. - fougeal u.b. - fougasiñ u.b. - ober stad vras eus u.b. (d'u.b.) - reiñ mel d'u.b. gant al loa-bod - reiñ ur begad mel d'u.b. - reiñ kaol d'u.b. - reiñ kaol d'ar chavr - reiñ pour d'u.b. - reiñ moged d'u.b. - mogediñ u.b. - flanañ ouzh u.b. - abostoliñ d'u.b. - lardañ e grampouezhenn d'u.b. - ober pecherou d'u.b. - reiñ pecherou d'u.b. - meveliat - tostennat ouzh u.b. - tostenniñ ouzh u.b. - klask en em dremen ouzh u.b. - klask en em dremen diouzh u.b. - klask dont mat gant u.b. - P. en em lipat ouzh u.b.

V.em. **sich beweihräuchern** (hat sich (ak.) beweihräuchert) : kanañ e veuleudi e-unan, en em veuliñ an-unan, meuliñ an-unan.

beweinen V.k.e. (hat beweint) : jemanden beweinen, gouelañ d'u.b., gouelañ war u.b., gouelañ kañv d'u.b., leñvañ d'u.b., kañvaouïñ d'u.b.

beweinehenswert ag. : truezus, reuzeudik, keuzius, ranngalonus, mantrus, hirvoudus, daeraouus.

Beweis g. (-es,-e) : 1. prouenn b., arroudenn b., arguzenn b. ; überzeugender Beweis, prouenn gendrec'hus b., prouenn skarus b., merk anat g. (Gregor) ; zwingender Beweis, schlagender Beweis, prouenn skarus b., prouenn na c'haller ket diarbenn b., prouenn diziarbennus b., prouenn diflach b., prouenn anataus b., prouenn splann b. ; handfester Beweis, handgreiflicher Beweis, materieller Beweis, konkreter Beweis, Sachbeweis, prouenn fetis b., prouenn danvezel b., prouenn anat b. ; der Mangel an Beweisen, an diouer a brouennou g. ; einen Beweis erbringen, einen Beweis liefern, degas ur brouenn ; Beweise sammeln, berniañ prouennoù, dastum prouennoù ; einen Beweis entkräften, terriñ (dizervaat, digadarnaat, didalvesaat, nac'h, nullañ, dispenn) ur brouenn, diskleriañ ez eo didalvoud ur brouenn, freuzañ ur brouenn, kas ur brouenn da get (da netra, war netra, da vann), goulonderiñ ur brouenn ; unter Beweis stellen, prouiñ, lakaat anat, anataat, splannaat ; halber Beweis, brizhprouenn b., hanter brouenn b. ; schriftlicher Beweis, prouenn diazezet war ur skrid bennak b., testeni g. ; ihm fehlten Beweise, prouennoù a rae diouer dezhañ ; das bedarf des Beweises, ret eo prouiñ an dra-se ; ein Beweis guter Geschäftsführung, ur brouenn a veradur mat b. ; bis zum Beweis des Gegenteils, betek ma vo prouet ar c'rontrol ; 2. testeni g., diskouezadur g. ; 3. [mat., preder.] dienadur g., dienadenn b. ; indirekter Beweis, Beweis durch Widerspruch, apagogischer Beweis, emsiv g., dienadur dre an emsiv g. ; mit indirekten Beweisen argumentieren, mit Beweisen durch Widerspruch argumentieren, dienat dre an emsiv, poellata dre an emsiv, prouiñ dre an emsiv ; den Beweis eines Satzes führen, dienat un delakadenn, prouiñ un delakadenn.

Beweisantrag g. (-s,-anträge) : gouenn prouenn g.

Beweisaufnahme b. (-,-n) : imbourc'h ar prouennoù g., imbourc'hadenn ar prouennoù b. ; die Beweisaufnahme beschließen, gouenn ma vefe sellet ouzh ar prouennoù.

beweisbar ag. : 1. prouadus, ... a c'heller prouiñ, ... a c'heller diskouez anat, anatadus, anataus ; nicht beweisbar, diprouadus, dianatadus, ... na c'heller ket prouiñ, ... na c'heller ket diskouez anat ; 2. [mat., preder.] dienadus ; nicht beweisbar, andienadus.

beweisen V.k.e. (bewies / hat bewiesen) : 1. prouiñ, lakaat anat, diskouez anat, diskouez sklaer hag anat, diskleriañ, anataat, merkañ, savelañ, gwiriañ, diskouez, peurzikouez ; die

Wahrheit beweisen, prouiñ ar wirionez ; eine einfache Aussage reicht nicht, ihre Wahrheit muss auch bewiesen werden, n'eo ket a-walc'h lavaret, dav eo prouiñ ; seine Unschuld beweisen, lemel pep tamall a-enep d'an-unan, en em zidamall, en em wannañ, en em ziskargañ, diskouez anat ez eur didamall ; jemanades Unschuld beweisen, didamall u.b., digabluzañ u.b., digabluzaat u.b., divlamañ u.b., gwennañ u.b. ; ich konnte meine Unschuld beweisen, gallet em boa lakaat ar bec'h da vont pell diouzhin, gallet em boa prouiñ n'em boa graet netra, gallet em boa en em zidamall ; was will er uns damit beweisen ? petra a fell dezañ prouiñ ? ; anschaulich beweisen, prouiñ dre ziskouez ; etwas bündig beweisen, prouiñ udb gant arguzennou peurdrec'h ; [skiantouù] praktisch beweisen, experimentell beweisen, daranren ; 2. [mat., preder.] dienaat ; apagogisch beweisen, durch Widerspruch beweisen, indirekt beweisen, dienaat dre an emsiv ; deduktiv beweisen, dienaat dre an dezren, prouiñ dre an dezren ; den Lehrsatz beweisen, dienaat an delakadenn, prouiñ an delakadenn ; nicht zu beweisen, dizienadus, dianatadus, dibrouadus ; 3. [dre heñvel.] diskouez, diskouez bezañ ; Durchhaltevermögen beweisen, diskouez dalch'amant ; Mut beweisen, diskouez kalon, diskouez nerzh-kalon, diskouez bezañ kalonek, diskouez bezañ kadarn.

V.em. **sich beweisen** (bewies sich / hat sich (ak.) bewiesen) : diskouez, diskouez bezañ ; *sich als mutig beweisen*, diskouez kalon, diskouez nerzh-kalon, diskouez bezañ kalonek, diskouez bezañ kadarn.

Beweisen n. (-s) : prouiñ g. ; [preder.] dienadur g., dienaat g. ; das indirekte Beweisen, das Beweisen durch Widerspruch, das apagogische Beweisen, an dienadur dre an emsiv g., an dienaat emsivel g.

Beweiserhebung b. (-,en) : [gwir] imbourc'h ar prouennoù g., imbourc'hadenn ar prouennoù b.

Beweisfrist b. (-,en) : termen lakaet evit degas ur brouenn g.

Beweisführung b. (-,en) : prouadenn b., prouadur g., anatadurezh b., anatidigezh b., poellatadenn b., poellatarezh g., arguzerezh g., [mat., preder.] dienadur g., dienadenn b. ; experimenterelle Beweisführung, praktische Beweisführung, daranren g., daranreadenn b. ; deduktive Beweisführung, dienadur dre zezren g., dienadenn dre zezren b., poellata dre zezren g. ; synthetische Beweisführung, dienadur kenlakadurek g. ; reduktive Beweisführung, dienadur dre ziren g., dienadenn dre ziren b., poellata dre ziren g.

Beweisgrund g. (-s,-gründe) : arguzenn b., abeg prouek g., abeg kendrec'hus g.

Beweiskette b. (-,n) : [poelloniezh] poell ar meiz g., poellatad g. ; ein Glied in einer Beweiskette, un elfenn e poell ar meiz b., ur mell en ur poellatad g.

Beweiskraft b. (-) : [gwir] nerzh prouiñ g.

beweiskräftig ag. : anat, anataus, kendrec'hus, prouek ; *beweiskräftige Tatsache*, prouenn anat b., fed anataus g., fed aprouus g. / fed statudus g. / testeni anat g. (Gregor) ; *beweiskräftiges Experiment*, taol-arnod a zegas ur brouenn anat g., taol-arnod dienaus g., dienadenn b.

Beweislage b. (-,n) : prouennoù dastumet ls., stad ar prouennoù b.

Beweislast b. (-) : der Kläger trägt im Prozess die Beweislast, d'ar c'hlemmer eo da zegas ar prouennoù dirak al lez-varn.

Beweismaterial n. (-s) : pezhioù prouiñ ls., prouennoù ls. ; *Beweismaterial sammeln*, berniañ prouennoù ; man hat ihn mit Beweismaterial völlig erschlagen, divarc'het naet e voe gant ar prouennoù hor boa berniet.

Beweismittel n. (-s,-) : pezh prouiñ g., prouenn gendrec'hiñ b.

Beweisnot b. (-) : [gwir] diouer a brouennoù g.

Beweisschrift b. (-,en) : teuliad harpañ g., teul kantrezhus g.

Beweisstück n. (-s,-e) : pezh prouiñ g., pezh prouek g., prouenn gendrec'hiñ b., prouenn fetis b., prouenn danvezel b., teul kadamaat g.

Beweisurkunde b. (-,n) : prouenn b., testeni g., arroudenn b. ; als Beweisurkunde, evel testeni, evel prouenn.

bewenden V.gw. (implijet en un dro-lavar nemetken) : es dabei bewenden lassen, menel gant se, na glask gouzout hiroc'h, na c'houlenn hiroc'h, na vont pelloc'h ganti, leuskel an traoù evel m'emaïnt, distreiñ diwar an diviz ; es bei (mit) etwas bewenden lassen, na vont pelloc'h gant udb.

Bewenden n. : [tr-l] *damit hat es sein Bewenden*, echu ha mat pell 'zo ! echu ha fin dre eno ! echu ha kuit ha fin dre eno ! arabat klask hiroc'h ! distroomp diwar gement-se ! distroomp diwar an diviz-se ! lezomp an dra-se ! lezomp kement-se holl ! ne 'z aimp ket pelloc'h ! la ! laoskomp se neuze !

Bewerb g. (-s,-e) : [Bro-Austria] kevezerezh g., kevezañ g., kevez g., kevezadeg b., kenstriverezh g., kenstrivadeg b.

bewerben V.em. **sich bewerben** (bewirbt sich / bewarb sich / hat sich (ak.) beworben) : lakaat e anv, goulenn, en em ginnig, emskrivañ, mont war ar renk ; *sich um eine Stelle bewerben*, bezañ war c'houlenn ouzh ur garg bennak, lakaat e anv (bezañ war ar renk) evit ur garg bennak, mont war ar renk evit ur garg bennak, goulenn ur garg bennak, en em ginnig evit ur garg bennak, emstrivañ d'ur gourc'hwel bennak, emstrivañ d'ur garg bennak ; *sich um eine Stelle als Lehrer bewerben*, lakaat e anv evit mont da gelenner, emstrivañ evit ur post kelennner ; *sich um jemandes Gunst bewerben*, klask en em dremen ouzh u.b., klask en em dremen diouzh u.b., klask dont mat gant u.b., en em lipat ouzh u.b., klask bezañ deuet mat d'u.b., klask bezañ douget gant u.b., klask bezañ erru mat gant u.b.

V.k.e. (bewirbt / bewarb / hat beworben) : ober bruderezh evit, brudañ, ober war-dro brudañ udb, herouezañ.

Bewerber g. (-s,-) : 1. emstriver g., goulennner g., goulenniad g., kinnigad g. [liester kinnigidi] ; 2. [gwir] *Bewerber bei einer Ausschreibung*, engozer g. ; 3. amourouz g., pleustrer g., goulennner g. ; 3. *Kronbewerber*, emvenner roue g.

Bewerberauswahl b. (-,en) : dibabadur an danvez implijidi g., tutarezh g.

Bewerbung b. (-,en) : 1. emstriverezh g., emginnig g. ; 2. [kenwerzh] brudwerzh b., taol brudañ g., koulzad brudañ g., herouezadur g., herouezañ g.

Bewerbungsbogen g. (-s,-/bögen) : teul emstrivañ g., teul emskrivañ g.

Bewerbungsfrist b. (-,en) : termen enskrivañ g.

Bewerbungsgespräch n. (-s,-e) : emziviz emginnig g., emziviz tuta g.

Bewerbungsgesuch n. (-s,-e) : goulenn labour g.

Bewerbungsschreiben n. (-s,-) : lizher emginnig g., lizher emstrivañ g., lizher emstrivañ evit ur gourc'hwel g.

Bewerbungsunterlagen ls. : teuliad emstrivañ g., teuliad emskrivañ g.

bewerfen V.k.e. (bewirft / bewarf / hat beworfen) : 1. *jemanden mit Steinen bewerfen*, teuler (skeiñ, stlepel, strinkañ, bannañ, darc'haouïñ, chetiñ) mein ouzh u.b., gwintañ mein gant u.b., sakiñ mein gant u.b., keitañ mein gant u.b., meinata (labezañ, brañskailh) u.b., teurel mein gant u.b., plantañ mein war u.b. ; *einander mit Steinen bewerfen*, en em gannañ a daolioù mein, en em veinata, stekiñ mein an eil ouzh egile ; 2. [dre skeud.] *jemanden mit Schmutz bewerfen*, labezañ (divrudañ, duañ, gwallvrudañ, fallvrudañ, kailharañ) u.b., ober anv fall ouzh u.b., stlabezañ u.b., stlabezañ anv u.b., stlabezañ enor u.b.,

labezañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., dispenn (saotrañ) brud u.b., gwashaat u.b., mastariñ enor u.b., lakaat u.b. duoc'h eget ar siminal, druilhañ u.b. er c'haihhar, ruihhañ u.b. er pri ; **3. [tisav.]** induañ, chekañ, fulhañ ; mit Lehmputz bewerfen, priañ, priata.

bewerkstelligen V.k.e. (hat bewerkstelltig) : **1.** kas da benn (da wir, da vat), degas tre, seveniñ, pengenniñ, arverañ, efediñ ; bewerkstelligen, dass ..., ober ma..., ober e doare ma..., ober en hevelep feson ma..., ober evit ma ... ; bewerkstelltig werden, bezañ sevenet, mont da benn ; den Druckausgleich bewerkstelligen, gwaskaøañ ; **2. [gwashaus]** ober, seveniñ ; etwas Dummes bewerkstelligen, ober ur sotoni, ober un dra diboell, ober un dra amoet, ober ur beulkeaj bennak (Gregor).

Bewerkstelligung b. (-) : oberiadur g., sevenidigezh b., sevenadenn b., sevenadur g.

bewerten V.k.e. (hat bewertet) : dewerzhañ, istimañ, istim, prizout, prizañ, prizachañ, feuriañ, dezvarn, gwalennañ, notañ, gwersha ; jemandes Vermögen bewerten, niveriñ danvez u.b. ; [arch'ant.] Aktien bewerten, prizout (feuriañ) kevrannoù ; [kenw.] neu bewerten, istimañ (prizout, prizañ, feuriañ) a-nevez, addewerzhañ, adprizañ ; die Bilanz neu bewerten, addewerzhañ ar ventel.

Bewertung b. (-,en) : feuriañ g., feuriadur g., prizidigezh b., priziadur g., prizadur g., istimadur g., istim b., prizach g., prizachadenn b., prizacherezh g., gwershadur g. ; vorherige Bewertung, studi rakwezat g., studi diaraok g., studi diagent g.

Bewertungsart b. (-,en) : doare priziañ g., doare feuriañ g.

Bewertungsmaßstab g. (-s,-stäbe) : dezverk feuriañ g., dezverk prizañ g.

Bewertungsmethode b. (-,n) : hentenn notañ b.

Bewertungsstichtag g. (-s,-e) : [gwir] deiz „a quo“ g., deiz dave evit feuriañ priz udb.

bewetttern V.k.e. (hat bewetttert) : [mengleuz.] aerañ, aveliñ, yac'husaat, yac'haat.

Bewetterung b. (-) : [mengleuz.] aeradur g., aveladur g.

bewickeln V.k.e. (hat bewickelt) : **1.** gronnañ, pakañ, rollañ, rodellañ, puniñ, roltañ, roltiñ, gweañ, gwedennañ, steuñviñ, kuilhañ ; **2. [tekn.]** pellennañ, kanellañ.

Bewicklung b. (-,en) : **1.** rolladur g., pun g., punerezh g., punadur g., gweadur g., gwedennerezh g. ; **2. [tekn.]** pellennadur g., kanellañ g.

bewiesenermaßen Adv. : er hat es bewiesenermaßen getan, prouet eo bet an dra-se warnañ, kendrec'het eo bet war ar felladenn-se / aprouet eo bet ar felladenn-se a-enep dezhañ (ar felladenn-se warnezañ) / faezhet eo bet war ar felladenn-se (Gregor).

bewilligen V.k.e. (hat bewilligt) : aotren, asantiñ, anaout, grataat, debarzh, dereiñ, distankañ war ; eine Unterredung bewilligen, asantiñ gwelet u.b., grataat gwelet u.b., grataat degemer u.b., asantiñ d'un emwel, prizañ gwelet u.b., teurvezout komz ouzh u.b. ; eine finanzielle Unterstützung bewilligen, aotren ur yalc'had, reiñ ur skoazell arc'ant ; jemandem ein Recht bewilligen, lakaat u.b. e piaou d'ur gwir bennak ; [kenw.] einen Kredit bewilligen, aotren ur c'hredad d'u.b., reiñ ur c'hredad ; jemandem einen Aufschub bewilligen, astenn an termen d'u.b., astenn termen d'u.b., reiñ termen d'u.b., reiñ un tamm amzer d'u.b. ; jemandem eine Frist von drei Monaten bewilligen, askouezhañ tri miz gant u.b., reiñ tri miz apell d'u.b. ; er bereut, es bewilligt zu haben, keuz en deus d'e „ya“, kerse eo gantañ d'e „ya“, kerse a zo gantañ bezañ asantet, keuz en deus da vezañ asantet ; [politik.] mouezhiañ, aprouiñ, divizout dre ur vouezhiadeg.

Bewilligung b. (-,en) : aotreadur g., aotre g., asant g., asantadenn b., asantadur g., aotreadenn b. ; zeitlich unbegrenzte Bewilligung, aotreadur diarsav g., aotreadur didermen g., aotreadur hirbadus (Gregor) g. ; jemandem die Bewilligung entziehen, lemel e aotre digant u.b.

bewillkommen V.k.e. (hat bewillkommnet) : jemanden bewillkommnen, lavaret donemat d'u.b., hetiñ un degemer mat (un degemer laouen) d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù a zegemer mat d'u.b., saludiñ u.b.

bewimpeln V.k.e. (hat bewimpelt) : bannielañ, seizzennañ.

bewimpelt ag. : seizennek, bannielek, bannielet.

bewimpert ag. : malgudennek, malgudennet ; blond bewimpert, malgudennet melen ; [louza.] bewimperte Blätter, delioù malgudennek ls.

bewirken V.k.e. (hat bewirkt) : **1.** bezañ kiriek da, bezañ kaoz da, degas, devoudañ, delankañ, deluskañ, degas d'e heul, degas war e lerc'h, dec'han ; das bewirkte genau das Gegenteil, an eneb eo a c'hoarvezas, enep tra eo a c'hoarvezas, ar gin an hini a c'hoarvezas ; die Spritze hatte nichts bewirkt, abgesehen davon, dass nun der Zahn schmerzte, ar bikadenn n'he doa graet netra nemet kizidikaat an dant ; unheimlich viel Gutes bewirken, ober ur vad dijao ; das Gute, das sie bewirken, ist gering, tanav eo ar vad a reont ; **2.** tizhout, kaout, tapout, gounit.

bewirkend ag. : efedus, gwerc'hek ; [preder.] bewirkende Ursache, abeg efedus g., arbenn efedus g., kaoz efedus b., kaoz werc'hek b.

bewirten V.k.e. (hat bewirtet) : **1.** reiñ bod da, herberc'hiañ, ostizañ ; **2.** reiñ chervad da, magañ, predañ ; Gäste bewirten, reiñ chervad d'e gouvidi, ostizañ ; festlich bewirten, ober banvez da, ober chervad da ; jemanden mit Wein bewirten, reiñ e doullad gwin d'u.b., reiñ e walc'h a win d'u.b., reiñ pezh a gar gwin d'u.b., reiñ gwin forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) d'u.b., diskenn (teuler, skarzhañ) forzh banneoù gwin d'u.b., diskargañ fonnus gwin d'u.b. ; jemanden reichlich bewirten, ober chervad d'u.b., ostizañ u.b., segaliñ u.b., stankañ e greizenn d'u.b., kargañ e jargilh d'u.b., kargañ e benton d'u.b., kargañ e vrouzelloù d'u.b.

bewirtschaften V.k.e. (hat bewirtschaftet) : **1.** tiekaat, merañ, lakaat dindan gorvo, korvoiñ ; ein Gut bewirtschaften, tiekaat un atant / tiekaat ur c'houmanant (Gregor), lakaat un domani da dalvezout ; einen Hof bewirtschaften, derc'hel tiegezh, derc'hel merouri, derc'hel atant, derc'hel douar, derc'hel feurm, derc'hel menaj, menajiñ, kundaiñ ur feurm, atantiñ, tiekaat, tiekaat un atant, gounit douaroù ; eine Gaststätte bewirtschaften, derc'hel ostaleri ; **2. [arc'ant]** melestriñ, reizhennañ, reizhata, reizhaduriñ, reolennañ, reoliañ ; Devisen bewirtschaften, reoliañ march'ad an arc'ant ; **3. [dre astenn.]** kenlodennañ, lodennañ, tailhañ.

Bewirtschaftung b. (-,en) : **1.** korvoerezh g., korvoiñ g., melestradur g., meradur g., mererezh g. ; Bewirtschaftung und Verwaltung der Gewässer, mestroniañ an dour g. ; **2. [labour-douar]** trevidigezh b., korvoiñ g. ; direkte Bewirtschaftung, trevidigezh dihanterat b., korvoiñ dihanterat g. ; indirekte Bewirtschaftung, trevidigezh hanterat b., korvoiñ hanterat g. ; **3.** reolennadur g., reoladur g., reizhennadur g. ; **4. [dre astenn.]** kenlodennerezh g., lodennerezh g., tailhañ g.

Bewirtung b. (-) : herberc'h g., degemer g., bod g., magadur g.

bewitzeln V.k.e. (hat bewitzelt) : dejanal, dejanal gant, dejanal ouzh, droukc'hoapaat, defoeiañ, godisat, godisal, godisal war, goapaat, flemmañ.

bewohnbar ag. : annezedus, kenvannezus, kevannezus.

Bewohnbarkeit b. (-) : annezedusted b., kenvannezusted b., kevannezusted b.

bewohnen V.k.e. (hat bewohnt) : annezañ, bezañ o chom e, bezañ oc'h annezañ, tudañ, poblañ ; *ein Haus bewohnen*, annezañ un ti ; *ein Löwe bewohnte die Höhle*, perc'hennet e oa ar c'chavam gant ul leon ; *diese Pflanze bewohnt nur höhere Regionen*, er meneziou nemetken e vez kavet ar plant-se.

Bewohner g. (-s,-) : annezed g. [*liester annezaded/annezidi*], annezer g. ; *Stadtbewohner*, kériad g. ; *die Landbewohner*, an dud diwar ar maez ls., ar vaezidi ls., ar blouezidi ls., ploueziz ls., ar bloueziz ls. ; *die Stadtbewohner*, tud kér ls., kériz ls. ; *die Bewohner dieser Stadt*, tud ar gér-se ls. ; *die Bewohner der Stadt Quimper*, *die Bewohner von Quimper*, kériz Kemper ls., Kemperiz ls. ; *die Küstenbewohner*, an arvoridi ls., arvoriz ls., an arvoriz ls., an aocherien ls., tud an aod ls., an dud eus bord ar mor ls., tud an arvor ls., pobl an arvor b. ; *Bewohner des Binnenlandes*, argoadad g. [*liester argoadiz*], argoader g. ; *die Bewohner eines Königreichs*, ar rouanteleziz ls. ; *Bewohner verlieren*, diboblañ, didudañ ; *die Stadt verliert Bewohner*, emañ kér o vont war ziboblañ, emañ kér o tiboblañ ; *unzählige Bewohner fielen der Pest zum Opfer*, ar vosenn a reas ur riñs war an annezidi, ar vosenn a reas e rumm war an annezidi, ar vosenn a lakeas da verval ur spont a dud ; [*gwir*] *gutgläubiger Bewohner*, gouzalc'hiad a feiz vat g.

Bewohnerschaft b. (-) : annezidi ls., annezerien ls.

bewohnt ag. : tud o chom e-barzh, annezet, tuget, poblet ; *dicht bewohnt*, poblet kaer / forzh poblet / stank ar bobl ennañ (Gregor), poblek, poblet stank, tuget stank, tudek, stank an dud ennañ ; *dünn bewohnt*, amdudek, ... n'eus nemeur a dud o chom ennañ, poblet rouez, tuget rouez.

Bewohnung b. (-,en) : annezedur g., gouzalc'h g., gouzalc'herezh g.

bewölken V.k.e. (hat bewölk) : koumoulañ, koabrenniñ.

V.em. **sich bewölken** (hat sich (ak.) bewölk) : 1. koumoulañ, koabrenniñ, koc'hennañ, moriñ, malkennañ ; *der Himmel bewölkt sich*, dont a ra an oabl da goumoulañ, drusaat a ra ar c'hoabr, drusaat a ra an amzer, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), koumoulek (lug) e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, koabrenniñ a ra an amzer, dont a ra an amzer da stankañ, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zeu war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zeu war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, an oabl a zeu da goc'hennañ, moriñ a ra amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, emañ an amzer o stankañ, kargañ a ra an oabl ; es *bewölk sich*, erru eo da deñvalaat, teñvalaat a ra ; 2. [dre skeud.] dont e benn da vezañ du, teñvalaat, dont e benn da vezañ kruel, dont kozh e vin, dont kozh e benn, dont hir e vailh, dont hir e fri, dont moan e benn, ober ur penn kozh, dont koumoul war e dal, dont ur goumoullenn war e dal, dont ur goumoullenn da deñvalaat e dal.

bewölk ag. : 1. koumoulek, nivlennek, koc'hennet, stanket, koabrek, goloet, kogusek, mouchet, mouk, beuzet, karget, koumoulet, kudennek, hurennek, brizh, brizhek ; *bewölkter Himmel*, oabl koumoulek (du, karget, koumoulet) g., amzer goumoulek b., amzer stanket b., amzer goabrek b., amzer c'holoet b., amzer gogusek b., amzer goumoulet b., amzer gudennek b., amzer hurennek b., amzer vouchet b., amzer vouk b., oabl takon war dakon ha gwri ebet ennañ g. ; *leicht bewölkter Himmel*, oabl koc'hennet g., oabl lizennet g., amzer goc'hennet b. ; *der Himmel ist bewölk*, koumoul a zo en oabl, koumoul a zo war an oabl, koumoulek eo an oabl, amzer lug a ra deomp, amzer c'holoet a zo, kudennek eo an oabl, brizh

eo an amzer, brizhek eo an amzer, koumoulek eo an amzer ; *der Himmel ist stark bewölk*, du eo an amzer, du eo an oabl, koc'hennet holl eo an oabl ; 2. [dre skeud.] *bewölkte Stirn*, tal koumoulet g., tal teñval (hurennek, klouhanek, kudennek, prederiet) g., penn teñval g., tal teñval g., penn kozh g., kozh vin g., penn beunek g., tal koumoul warnañ g., tal ur goumoullenn warnañ g., penn kruel g., min kruel g.

Bewölkung b. (-) : nivlennad b., nivlegezh b., hurennaj g., nivlennegezh b., koumoul str., kogus str., koabr str. ; [hinouriezh] *Gesamtbewölkung*, nivlegezh hollel b.

Bewölkungsauflockerung b. (-,en) : sklaeraenn b., splannadenn b., spanaenn b., bravadenn b., fraashaenn b., kaeradenn b., tavadenn b.

Bewölkungsstärke b. (-) : [hinouriezh] nivlegezh an oabl b. ; *Bewölkungstärke : 1 bis 2 Achtel*, nivlegezh : par da 1 pe 2 okta, nivlegezh : etre 1 ha 2 okta.

Bewölkungszunahme b. (-,n) : nivlenniñ war gresk g., kreskidigezh an nivlennegezh b.

Bewuchs g. (-es) : [louza.] goloadurezh b., glasvez g., struzh g. ; *Felder ohne Bewuchs*, parkeler noazh ls.

Bewunderer g. (-s,-) : estlammer (ouzh) g.

bewundern V.k.e. (hat bewundert) : sebezañ ouzh, estlammiiñ ouzh, estlammiiñ dirak, bamañ ouzh (da, dirak, gant), ober marzh war ; *etwas lautstark bewundern*, ober estlammouù dirak udb ; *die Leute bewundern sein neues Haus*, bamet e vez an dud gant e di nevez ; *vom rechten Ufer der Elbe kann man Dresden in all seiner Pracht und Herrlichkeit bewundern*, eus ribl dehou an Elbe e vez gwelet Dresden en he chaerañ, (en he holl c'hoar).

bewundernswert ag. / **bewundernswürdig** ag. : bamus, estlammus, boemus, sebezus, marchus, kaer-estlamm ; *etwas Bewundernswertes*, ul lanfas tra g. ; *das ist etwas Bewundernswertes*, peadra 'zo da estlammiiñ, peadra a zo da vout balpet, danvez da vamañ a zo en dra-se, un estlamm gwelet, n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù, peadra a zo da vamañ.

bewundert ag. : ... a vez sellet outañ gant estlamm, ... a vez sellet outañ gant sebez.

Bewunderung b. (-) : estlamm g., bam g., bamerezh g., bamadur g., sebez g., sebezadur g., boem b., goursav g., bamijenn b. ; *in Bewunderung erstarren*, bamañ dirak udb, chom estlammet holl dirak udb ; *ganz Bewunderung sein*, bezañ boemet (bamet), ober marzh (estlammouù), ober souezhou bras, mantrañ, sebeziñ, estlammiiñ, bezañ estlammet holl, chom boemet, chom en estlamm ; *voller Bewunderung für etwas sein*, von *Bewunderung für etwas erfüllt sein*, bezañ boemet gant udb, bezañ estlammet holl dirak udb, bezañ goursavet gant udb, chom bamet dirak udb, chom en estlamm dirak udb ; *voller Bewunderung*, gant estlamm bras (Gregor) ; *in Bewunderung versetzen*, lakaat da estlammiiñ, lakaat boemet, bamañ, sabatuñ, sabaturiñ, saouzaniñ, sebeziñ, goursevel, mezevelliñ, mezviñ, dibradañ, boemañ ; *das ist der Bewunderung wert*, peadra 'zo da estlammiiñ, peadra 'zo da vout balpet, danvez da vamañ a zo en dra-se, un estlamm gwelet, n'eo ket ur fall gwelet seurt arvestoù, peadra 'zo da vamañ.

Bewunderungspiff g. (-s,-e) : c'hwitelladenn diwar estlamm b. ; *einen Bewunderungspiff ausstoßen*, leuskel ur c'hwitelladenn diwar e estlamm.

Bewundrer g. (-s,-) : sellit ouzh **Bewunderer**

Bewurf g. (-s, Bewürfe) : [tisav.] indu g., fuilh g., chek g., induerez g., induadur g., chekerez g., gwisk g., gwiskad g.

bewusst ag. (gen.) : 1. emskiantek, emouez, emoueziek, kenouizek ; *bewusst sein*, bezaf e holl anaoudegezh (e holl ouiziegezh) gant an-unan, bezaf emskiantek (ouzh ubd), bezaf emouez (ouzh ubd) ; *sich (dat.) einer Sache (gen.) bewusst werden*, emskiantaň ubd, emskiantekaat ouzh ubd, emoueaň ouzh ubd, dont emskiantek ouzh ubd, dont da vezaň emskiantek ouzh ubd ; *Sie sind sich sicherlich der Tatsache bewusst, dass ... , n'emaoch ket hep gouzout e ... ; er ist sich dieser Tatsache vollkommen bewusst, gouzout mat a ra, gouzout a ra ervat an dra-se, gouzout a ra da vat an dra-se, gouzout a oar reizh an dra-se, gouzout a ra mat an dra-se, gouzout a oar spis an dra-se, gouzout a ra an dra-se brav-bras, gouzout a ra a-walch an dra-se, n'eo ket hep gouzout se, emaň e doare da c'houzout, n'emaň ket se da c'houzout gantaň, n'emaň ket hep gouzout dezhaň ; er war sich seiner Tat (gen.) vollkommen bewusst, hennezh a ouie mat-tre pezh a rae, emskiantek e oa penn-da-benn ouzh ar pezh a rae, emouez e oa penn-da-benn ouzh ar pezh a rae, e spered hag e ratozh a oa gantaň pa oa oc'h ober an dra-se, diwar e ziviz eo e oa en doa graet an dra-se, dre e ratozh eo e oa en doa graet an dra-se, gant e holl ouiziegezh eo en doa sevenet an dra-se, gant gouzout dezhaň eo en deus bet graet an dra-se, gant rat vat dezhaň eo en doa graet an dra-se, emouiziek e oa eus pezh a rae ; *ich bin mir wohl dessen bewusst, dass er zurückkommen wird*, n'emaon ket na ouzon e teuy en-dro ; *er ist sich seiner Verantwortung bewusst, gouzout a ra mat peseurt atebegezh en deus sammet war e chouk ; ich bin mir dessen bewusst, dass es schwer ist, gouzout a ran mat ez eo diaes ; es ist mir nicht mehr bewusst, was ich sagen wollte*, disoňjet 'm eus (aet eo eus va spered) pezh am boa c'hoant lavaret, lonket 'm eus va c'haoz ; so viel mir bewusst ist, din da c'houzout, a gement ha ma oufen ; 2. mennet, emouiziek, a-youl, youlel ; *bewusste Handlung*, gread youlel g., gread mennet g., ober sevenet a-zevri (sevenet dre ratozh an-unan, sevenet gant rat vat an-unan) g., ober a-youl g., ober emouiziek g. ; 3. [dre astenn.] das bewusste Buch, al levr a zo kaoz (any, ger) anezhaň ; P. dieser bewusste Müller, ar Müller-se, hon aotrou Müller, an aotrou Müller meneget en araog g., an aotrou Müller kentlavaret g., an aotrou Müller-maň g. ; der bewusste Kilian, hor C'hilian g., ar C'hilian-maň g.*

Adv. : a-fetepaňs, a-zevri-bev, a-ratozh-kaer, a-barfeted, gant rat, gant rat vat, gant rat vat dezhaň, a-zevri-kaer, a-ratozh, a-ratozh-vat, dre e ratozh, gant e ouiziegezh, a-benvest-kaer, a-benn-kefridi, ent-emouiziek, dre e ouiziegezh, gant e ouiziegezh, gant gouzout dezhaň ; *er hat es bewusst zweideutig formuliert, graet en doa a-ratozh-kaer gant geriou a zaou intent, amsteriet en doa a-ratozh-kaer ; du hast mich bewusst belogen, kontet ez poa gevier din a-benvest-kaer (a-fetepaňs, gant rat vat dit), a-benn-kefridi ez poa troadet (livet, pentet, displaňtet, gwriet, pasket, disac'het, dibunet, penneget, aozet, steuňvet, fentet) gevier din, gant rat ez poa dorret gevier din, te a ouie mat e oas o kontaň gevier din ; bewusst oder unbewusst, gant gouziegezh pe get.*

Bewusste(s) ag.k. n. : [predet.] emskiant b., emouezelezh b., emouez g. ; das Bewusste, das Unbewusste und das Unterbewusste, an emouez, an diemouez hag an isemouez.

Bewusstheit b. (-) : 1. anaoudegezh b., gouziegezh b., emouiziegezh b., kenouiziegezh b., emskiant b. ; 2. [dre astenn.] ratozh b.

bewusstlos ag. : 1. semplet, fatiket, hep e anaoudegezh, motet, miget, faganet, fatet, fredet, orvanet, tresmeet, diveiz, ... n'en deus meiz ebet eus netra, aet e anaoudegezh digantaň ; *jemanden bewusstlos schlagen*, pennvaoutiň u.b.,

maoutiň u.b., dotuaň u.b., baoutaň u.b., badaouiň u.b., badaouinaň u.b., kas u.b. bord all, pennvadaouiň u.b., divellaň u.b., filat u.b., chikiň u.b. ; *jemanden mit einem stumpfen Gegenstand bewusstlos schlagen*, badaouinaň u.b. gant ur c'hlav bloňsus ; *bewusstlos werden*, koll e anaoudegezh, kaout ur fallaen, kaout ur sempladenn, mont e anaoudegezh digant an-unan, koll ar skiant eus an-unan (anezhaň e-unan, anezhi hec'h-unan h.a.), semplaň, fataň, migaaň, dont da fataň, fatikaň, fallaat, faganiň, vaganiň, frediň, orvaniň, dont ur sempladenn (ur fallaenn, ur falladenn) d'an-unan, kouezhaň e sempladurezh, kouezhaň e badoù, kouezhaň e paramoutig, kouezhaň en eterjidi, kouezhaň e barr, kouezhaň, sevel bec'h war an-unan, mont er bord all, ober ar marv-bihan, mont d'an tu all, mont en tu all, tresmeiň, yaraň ; *bewusstlos sein*, bezaf semplet, bezaf fatiket, bezaf motet, bezaf hep anaoudegezh, na gaout meiz ebet, na gaout meiz eus netra ; 2. diemskiant, dic'houvez, diemouez, diemouiziek, anez gouzout dare d'an-unan, hep gouzout d'an-unan, hep rat dezhaň.

Bewusstlose(r) ag.k. g./b. : den semplet g., den fatiket g., den motet g.

Bewusstlosigkeit b. (-) : sempladurezh b., sempladur g., semplaenn b., fallaenn b., falladenn b., marv-bihan g., vaganadur g. ; *aus seiner Bewusstlosigkeit erwachen*, adkavout e anaoudegezh, dont en e anaoudegezh, difataň, disemplaň, difallaň, difatikaň, dialvaoniň, difaganiň, divaganiň, divatorelliň, divadaouiň, divisorilaň, dont en-dro an anaoudegezh d'an-unan, en em anavezout, dont d'e veiz endro, dont ar meiz d'an-unan, dont ar meiz en an-unan, dont d'an-unan (dezhaň e-unan, dezhi hec'h-unan h.a.), dont e-barzh, dont en an-unan (ennaň e-unan, enni hec'h-unan h.a.) eus ur fallaenn, addont e-barzh, distreiň e-barzh, sevel distronket, distreiň en an-unan ; *als er von seiner Bewusstlosigkeit erwachte*, pa zeuas d'en em intent, pa zistroas e-barzh, pa zifallaas ; *bis zur Bewusslosigkeit geprügelt*, batorellet, maoutet, badaouet, abafet, badinellet, badet, pennveudet.

Bewusstsein n. (-s) : 1. anaoudegezh b., alamant g., intentamant g./b., intentamant-vat b., santimant mat g. ; *das Bewusstsein verlieren*, koll e anaoudegezh, kaout ur fallaenn, kaout ur sempladenn, mont an anaoudegezh digant an-unan, koll ar skiant eus an-unan (anezhaň e-unan, anezhi hec'h-unan h.a.), semplaň, fataň, dont da fataň, fatikaň, fallaat, faganiň, vaganiň, frediň, orvaniň, tresmeiň, migaaň, dont ur sempladenn (ur fallaenn) d'an-unan, kouezhaň e sempladurezh, kouezhaň e badoù, kouezhaň e paramoutig, kouezhaň en eterjidi, kouezhaň e barr, kouezhaň, sevel bec'h war an-unan, mont er bord all, ober ar marv-bihan, mont d'an tu all, mont en tu all, chom semplet, yaraň, [evit an dud toc'hor] na ober mui alamant ebet, na anavezout mui den ; *er hat das Bewusstsein verloren*, semplet eo ; *ich war nahe daran, das Bewusstsein zu verlieren*, darbet e oa din bezaf bet ur fallaenn, hogos e oa bet din fataň, tost-kaer e oa bet din fataň, war-hed un netra em bije bet ur fallaenn ; *wieder zu(m) Bewusstsein kommen*, adkavout e anaoudegezh, en em adkavout, dont en e anaoudegezh, dont d'e stad, dont e santimant en-dro, dont eus e fallaenn, difataň, disemplaň, difallaň, difallaat, difatikaň, divadaouiň, divisorilaň, dialvaoniň, difaganiň, divaganiň, divatorelliň, diorvaniň, divadaň, diabafiň, dont e anaoudegezh d'an-unan, en em anavezout, dont d'e veiz en-dro, addont d'e veiz, addont, dont ar meiz d'an-unan en-dro, dont ar meiz en an-unan en-dro, dont d'en em intent, dont d'an-unan (dezhaň e-unan, dezhi hec'h-unan h.a.), dont en an-unan (ennaň e-unan, enni hec'h-unan h.a.) eus ur fallaenn, dont e-barzh,

addont e-barzh, distreiñ e-barzh, distreiñ en an-unan, dont nerzh ha santimant mat d'an-unan, sevel distronket, distreiñ en an-unan ; als er wieder zu Bewusstsein kam, pa zeuas d'en em intent, pa zistroas e-barzh, pa zifallaas ; wieder zu Bewusstsein bringen, divadañ, divadaouiñ, disemplañ, divaganiñ, divatorelliñ ; bei vollem Bewusstsein sein, bezañ an holl anaoudegezh gant an-unan, bezañ en e skiant-vat, bezañ tout an intentamant gant an-unan, bezañ an intentamant vat gant an-unan, bezañ an holl intentamant vat gant an-unan, bezañ an holl skiant gant an-unan, bezañ ar santimant mat gant an-unan ; nicht bei vollem Bewusstsein sein, na vezañ libr a-walch', na vezañ tout e skiant gant an-unan, na vezañ e holl skiant-vat gant an-unan ; 2. [dre astenn.] emskiant b., emskiantelezh b., emouiziegezh b., kenouiziegezh b., anaoudegezh b. ; psychologisches Bewusstsein, emouezañ g., emouezded b. ; Bewusstsein seiner selbst, emskiant b. ; kollektives Bewusstsein, emskiant stollennel b. ; phänomenales Bewusstsein, emskiant euen b., emskiant diemsellus b. ; gedankliches Bewusstsein, emskiant emsellus b. ; semantisches Bewusstsein, kognitives Bewusstsein, emskiant sterionel b. ; allmählich kam ihm zum Bewusstsein, dass, tamm-ha-tamm e krogas da veizañ e, tamm-ha-tamm e teuas da gompren e ... ; das Sein bestimmt das Bewusstsein, ar boud a zo pennkaoz d'an emskiant ; das nationale Bewusstsein, an emskiant vroadel b. ; bei den Bürgern und Bürgerinnen ein Bewusstsein für etwas schaffen, bei den Bürgern und Bürgerinnen das Bewusstsein für etwas stärken, emskiantekaat an dud war ubd, kelaouiñ ha kizidikaat an dud diwar-benn ubd ; 3. [santadoù] im Bewusstsein seiner Unschuld, dre ma ouie mat e oa didamall.

Bewusstseinsbildung b. (-) : emskiantekadur g., emouziekadur g., emskiantekaat g.

bewusstseinserweiternd ag. : halukinogen, psikedelek, ... pennaoutiñ, ... trezerc'heiat.

Bewusstseinserweiterung b. (-) : psikedelegezh b., ledanerezh maezienn an emskiantañ g.

Bewusstseinsfeld n. (-s,-er) : [bred.] maezienn an emouezañ b.

Bewusstseinsphilosophie b. (-) : prederouriezh an emskiant b.

Bewusstseinsspaltung b. (-) : [mezeg.] skizofreniezh b., dizoubladur ar me g.

Bewusstseinsstörung b. (-) : koabrennegezh b.

Bewusstseinsstrom g. (-s) : red an emskiantadoù g.

Bewusstseinstatsache b. (-,-n) : [preder., Henri Bergson] : roadenn an emouezañ b. ; Abhandlung über die unmittelbaren Bewusstseinstatsachen, pleustrad a-zivout roadennou kentizhek an emouezañ g.

Bewusststeinstrübung b. (-) : koabrennegezh b.

Bewusstseinsveränderung b. (-,en) : emdroadur an emouezañ g.

Bewusstseinszustand g. (-s,-zustände) : stad emouezañ b.

Bewusstwerden n. (-s) / **Bewusstwerdung** b. (-) : emskiantadur g., emskiantañ g., emouezañ g.

Bey g. (-s,-s) : [istor] uheliad otoman g., bei g. [Iester beied / ar veied].

bezahlbar ag. : paeüs, taladus.

bezahlen V.k.e. (hat bezahlt) : 1. paeañ, talañ, goprañ, kevuziañ, akuitañ, diendleañ, ober ur paeamant, ardalañ, dic'hodellañ, meudañ, P. pochañ, bilheoziñ ; noch einmal bezahlen, adpaeañ ; auf Heller und Pfennig bezahlen / pünktlich bezahlen / aufs Härcchen bezahlen, paeañ rik-ha-rik war an ivinou, paeañ rik-ha-rak, paeañ blank ha liard, paeañ

gwenneg evit gwenneg, paeañ betek an diner ruz / paeañ betek an diwezhañ diner (Gregor) ; mit abgezähltem Geld bezahlen, reiñ ar gont rik, paeañ gwenneg evit gwenneg, paeañ gant ar sammad dik, paeañ gant arc'hant kontet, paeañ dik, peurbaeañ e zle ; bar bezahlen, paeañ diouzhtu, paeañ war an tomm hag hep termen (Gregor), paeañ war al lec'h, paeañ war an tach, paeañ gant arc'hant a-benn, paeañ dre ma'z eer, paeañ gant arc'hant dizolo, paeañ gant arc'hant diouzhtu, paeañ gant arc'hant kontet, paeañ war ar peul, paeañ rik-ha-rak war an taol, paeañ rik war an taol, prenañ war an tach, paeañ tout pizh-razh en un taol - paeañ tout, riget mat, en un taol ; ich weigere mich nicht zu bezahlen, ne ziferan ket paeañ ; ich bezahle dann alles bar auf die Kralle / ich bezahle dann alles bar auf die Hand, me 'baeo tout pizh-razh en un taol - me 'baeo tout, riget mat, en un taol ; in Raten bezahlen, rambbaeañ, paeañ a-lodennoù (miz-ha-miz, bep miz, a-vizvezhiadoù, a-viziadoù, miz dre viz), rannañ e baemant miz dre viz, daskoulzañ an dle, etrekoulzañ an taladurioù ; seine Schulden bezahlen, paeañ e zleoù, paeañ e zle, en em zizleañ, en em ziendleañ, diendleañ, en em akuitañ eus e zle, ardalañ e zle, distagañ e zle, mougañ e zle, P. paeañ e vos, paeañ e vosou, plaenaat e gochoù ; das Essen und die Getränke bezahlen, talañ an debriñ hag an evañ, paeañ an debraj hag an evaj ; eine Rechnung bezahlen, paeañ un notenn (ur fakturenn, ul lizher-dle), talañ un notenn (ur fakturenn, ul lizher-dle), akuitañ un notenn (ur fakturenn, ul lizher-dle), ober ur paeamant ; mir bleibt nur noch, die Rechnung zu bezahlen, ne'm eus ken d'ober nemet paeañ, ne'm eus mui d'ober nemet paeañ ; Ihnen persönlich habe ich die Rechnung bezahlt, ich habe die Rechnung an Sie persönlich bezahlt, deoc'h-c'hw i eo em eus graet ar paeamant ; die Arzneimittel musste ich aus meiner eigenen Tasche bezahlen, al louzeier a oa chomet em c'hont din-me ; den vollen Preis bezahlen, paeañ ar priz leun ; doppelt so viel bezahlen, paeañ an doubl ; teuer bezahlen, paeañ hir, paeañ ker, paeañ druz ; etwas zu teuer bezahlen, soulbrenañ ubd, paeañ re ger ubd, paeañ re hir ubd ; zu teuer bezahlen, prenañ kig digant ar bleiz ; er hatte für das Grundstück einen horrenden Preis bezahlt, paeet en doa entdirañson al lodenn douar-se ; er bezahlt immer pünktlich, hennezh n'eo ket paotr da azezañ war e votou, paeañ a ra pep tra war e lerch' ; auf Sicht bezahlen, talañ ouzh gwel, paeañ d'an hini a ziskouez al lizher-tennañ, paeañ kement ha gwelet al lizher-tennañ ; seinen Anteil bezahlen, herzel e lod, paeañ e lod, talañ e skodenn ; ohne etwas zu bezahlen, hep diyalch'añ, hep reiñ ur siseurt ; im Voraus bezahlen, rakpaeañ, paeañ en a-raok, paeañ diaraok, paeañ a-ziaraoak, reiñ ur pae bourev ; auf Abschlag bezahlen, paeañ a-lodennoù, rambbaeañ ; mit Scheck bezahlen, per Scheck bezahlen, paeañ gant ur chekenn ; in klingender Münze bezahlen, paeañ war an taol (war an tomm, war an tach, war al lec'h), paeañ gant arc'hant a-benn (gant arc'hant diouzhtu, gant arc'hant dizolo), paeañ diouzhtu, paeañ war ar peul, paeañ tout pizh-razh en un taol - paeañ tout, riget mat, en un taol - paeañ gant arc'hant kontet / paeañ war an tomm hag hep termen (Gregor) ; was haben Sie dafür bezahlt ? pegement ho peus lakaet evit prenañ an dra-sé ? pegement eo koustet an dra-se deoc'h ? ; du hast schon oft genug für mich bezahlt, krignet em eus a-walch' ac'hanout ; jährlich bezahlen, bloaziekaat ; [pellskrid, dispredet] Rückantwort bezahlt, paeet eo bet ar respont dija ; [kazetenner] er wird nach Zeilen bezahlt, gopret e vez diouzht an oeñsad ; [pesketaerezh] mit Fanganteilen bezahlt werden, fanganteilmäßig bezahlt werden, bezañ war e lod, pesketa war e lod ; 2. [tr-l] den Schaden bezahlen müssen, paeañ diwarbouez e yalch' (Gregor), bezañ en e c'haou, derchel ar c'holl

en e du e-unan, digoll an droug graet diwar e goust, paeañ ar mizoù ; *jemanden mit gleicher Münze bezahlen*, kas an dorzh (ar c'hazh, ar freskad) d'ar gér d'u.b., reiñ e begement d'u.b., kas ar freskad da di Yann, talvezout e wall d'u.b., reiñ taol evit taol d'u.b., rentañ kemm ouzh kemm d'u.b. / reiñ kemm ouzh kemm (trok evit trok, muzul evit muzul) d'u.b. / reiñ lin evit lin ha stoub evit stoub (Gregor), talvezout gwall evit gwall d'u.b., reiñ ar gwall evit ar gwall d'u.b., reiñ droug evit droug d'u.b., kaout an distro, bountañ enepbole, bountañ a enep bole ; *jemanden mit Worten bezahlen*, bevañ u.b. gant esperafs ha promesaou goulo, paeañ u.b. gant marvailhou, paeañ u.b. gant ur votez torret, paeañ u.b. gant ur fuzuilh dorret, paeañ u.b. gant diwiskou tog, reiñ d'u.b. ar vazh-yod da lipat, hejañ per melen d'u.b., kinnig d'u.b. trouz arc'hant ha c'hevezh vat d'ober yalc'h ha kofad, bevañ u.b. gant promesaou kaer ha paemantou laosk, paeañ e zle gant marvailhou ; *das ist nicht mit Gold zu bezahlen*, talvezout a ra muioc'h eget e bouezad aour, kement-se a dalvez aour, kement-se a dalvez e bouez a aour, kement-se a vez gwerzhet e bouez a aour, dibriz eo kement-se ; *die Zeche bezahlen*, a) paeañ an notenn ; b) [dre skeud.] digoll an droug graet diwar e goust, derc'hel ar c'holl en e du e-unan, bezañ en e c'haou, meudañ, diyalch'añ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hadell, kaout miz, pochañ, bilheozin, paeañ ar mizoù, paeañ diwar-bouez e yalc'h (Gregor), bezañ d'an-unan bremañ da zougen an toaz d'ar forn, pakañ ; [kril] *wer seine Schulden bezahlt, wird reich / wer seine Schulden bezahlt, verbessert sein Vermögen*, neb a bae e zle a zastum leve.

Bezahlen n. (-s) : paeamant g., paeañ g. ; *kontaktloses Bezahlen*, paeañ hep touch g.

Bezahltschanke b. (-n) : [stlenn.] prenn g.

bezahlt ag. : paeet, gopret ; *regelmäßiger bezahlter Urlaub*, ehan-labour mareadek gopret g., vakañsoù mareadek paeet ls. ; *eine gut bezahlte Arbeit*, ul labour gopret mat g. ; *großzügig bezahlt*, gopret gant largentez ; *er wird anständig bezahlt*, er wird korrekt bezahlt, paeet peuvzat eo, paeet dereat eo ; *schlecht bezahlt*, paeet moan, dister e damm pae, divalav e c'hopri, disterik a-walc'h e damm gopr, disterik a-walc'h e vegad pae g., disterik a-walc'h e gozh tamm pae ; *die Miete wurde nicht bezahlt*, ar feurm a zo manet da baeañ.

Bezahlung b. (-en) : 1. pae g., gopr g., kevuziad g., kevuziadur g., paeamant g., eskemmad g., taladur g. ; *eine jämmerliche Bezahlung*, un tamm pae dister g., ur gopr divalav g., un tamm gopr disterik a-walc'h g., ur begad pae g., un disteraik a bae g. ; 2. paeamant g., paeañ g., paeadenn b. ; *gegen bare Bezahlung*, da baeañ war an tach, gant ma vo paeet gant arc'hant diouzhu, war-bouez ma vo paeet gant arc'hant dizolo (gant arc'hant kontet), war an diviz ma vo paeet gant arc'hant a-benn, evit arc'hant dizolo, evit arc'hant diouzhu ; *ohne Bezahlung*, a) digoust, difrejou, dibaeamant, dizispign, diviz, evit mann, evit netra, kuit, kuit a arc'hant, hep reiñ ur siseurt, hep fontañ blank ebet, hep mizoù, diviz ha digoust, hep dispign un disterañ gwenneg toull, evit un hollvad ; b) hep gounit netra, hep bezañ paeet, evit netra, hep goulenn gwenneg ebet, dibae, dic'hopr, dizispign, evit ur bennozh Doue, evit bennozh Doue, evit mann ; *Bezahlung einer Schuld*, diendleadur g., dizleadur g.

bezähmbar ag. : ... a c'haller derc'hel warnañ, mestroniadus, mestronius, ... a c'haller sioulaat, ... a c'haller damesaat, ... a c'haller doñvaat.

bezähmen V.k.e. (hat bezähmt) : *jemanden bezähmen*, derc'hel war u.b., sujañ u.b., sioulaat u.b., distanañ d'u.b., distanañ da soubenn u.b., terriñ e herr d'u.b., doñvaat u.b., maoutañ u.b., damesaat u.b., naskañ u.b., kabestrañ u.b., dont a-benn eus u.b.,

souplaat u.b., plegañ u.b., lakaat u.b. da blegañ d'an-unan, lakaat u.b. da sentiñ ouzh an-unan.

V.em. **sich bezähmen** (hat sich (ak.) bezähmt) : derc'hel ar c'hereñ war an-unan (e greñv warnañ e-unan, he c'hereñ warni h.a.), en em vestroniañ, derc'hel plañ e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, gwaskañ war an-unan (warnañ e-unan, warni hec'h-unan h.a.), bezañ mestr d'e gorf (d'e imor), bezañ mestr war e imor, pouzezañ war e imor, gwaskañ war e imor, moustrañ war e imor, derc'hel war e imor, kabestrañ e c'hoantegezhoù, reoliñ e c'hoantoù, reizhañ barradoù e galon.

Bezähmung b. (-en) : doñvadur g., damesaerezh g., digrizadur g.

bezastert ag. : P. keinet mat, moaienet mat, leveet mat, kreñv e chouk, kreñv an traou gantañ, arc'hantet bravik, frank an arc'hant gantañ, frank an traou gantañ, plousaet mat e votou, plouzet mat e votou, aes e borpant, aes dezhañ, uhel an dour gantañ, klok, arc'hant gwalc'h e galon gantañ, arc'hant leizh e walch' gantañ, mat ar bed gantañ, mat an traou gantañ, foenn er rastell gantañ, barrek, gouest, madoudezhañ, kreñv e gein, kreñv a gein, mat da geinañ.

Bezauberer g. (-s,-) : bamer g., boemer g.

bezaubern V.k.e. (hat bezaubert) : plijout kenañ da, ober dudi (u.b.), boemañ ; *jemanden bezaubern*, strobellañ u.b., gouestlañ spered u.b., hudañ u.b., chalmiñ e galon d'u.b., chalmiñ santimant u.b., chalmiñ u.b., trellañ spered u.b., lorç'hañ u.b., filimiñ u.b., dastum u.b., desev u.b., touellañ u.b., trellañ u.b., achantañ u.b., teuler breou war u.b., boemañ u.b., bamañ u.b., hoalañ u.b., kilhañ u.b., sordañ u.b., sorsañ u.b., strobellañ u.b., strobañ u.b., mezevelliñ u.b., lakaat u.b. dindan gazel-ge, ober dudi u.b. ; *er hat mich bezaubert*, strobinellet on bet gantañ, dalc'het on gantañ, chalmet eo din va c'halon gantañ, dastumet on bet gantañ, desevet on bet gantañ, trellet on bet gantañ ; *alle waren bezaubert*, an holl en em gave en dudi, an holl a oa en dudi.

bezaubernd ag. : boemus, glamourus., teogus, marzhus, burzhudus, moliac'hus, moliac'hel, temptus, hoalus, loavus, dedennus, lorbus, sev, lubanus, dudius-dreist, dudius, Bourrus, strobrellus, bamus, sorc'hennus, trellus, achantus, touellus, mezevellus, mezvus, signus, estlammus, glamourus, un dudi ; *Granadas bezaubernde Gärten*, liorzhou mezevellus Granada ls. ; *ein bezaubernder Ort*, ul lec'h derc'h g., ul lec'h hollgaer g., ul lec'h ar c'haerañ-holl g., ul lec'h Bourrus g., ur berlezenn b., ur boked g., ur plas dibab g., un arroud dreist g., un arroud dispar g. ; *sie tanzt bezaubernd*, un dudi eo gwelet anezhi o tañsal, un hoal eo gwelet anezhi o tañsal, ur chalm eo gwelet anezhi o tañsal, ur voem eo gwelet anezhi o tañsal, ur c'haer eo gwelet anezhi o tañsal, ur brav eo gwelet anezhi o tañsal, un drugar eo sellet outi o tañsal, ur yec'hed eo sellet outi o tañsal, un ebat eo he gwelet o tañsal, gwashat ma tañsal brav ! dañsal a ra milzin ; *das ist ja bezaubernd !* nag un dudi ! pebezh dudi ! dudiusat arrest ! pegen dudius eo ! un estlamm gwelet ! un drugar eo ! ur chalm eo ! n'eo ket ur fall gwelet seurt arrestou ! gwashat ma'z eo brav ! ; *er ist bezaubernd*, hennezh a zo un deseav a baotr ; *bezaubernd schön*, ur c'haer gwelet anezhañ, kaer-kaer, kaer-mantrus, hollgaer, brav-brav, dreist da gaer, kaer (koant) evel an heol, koant evel ur boked, koant evel un ael, koant da lazhañ (da lipat), kaer-distailh, kaer-meurbet, kaer-eston, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, hoalus dreist, kenedus-espar, kaer evel un delwenn, kaer evel an deiz, koant evel an deiz, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, kaer evel ur rozenn, kaer evel an dour, koant evel un ael Doue,

kaer evel ar baradoz, kaer-dispar, eus ar c'haerañ, eus ar re gaerañ, kaer-spontus.

Bezauberung b. (-) : boem b., dudi b./g., hoalerez g., hoalusted b., hoaluster g., hoaladur g., trugar b., boemerezh g., bam g., achantouriezh b., achanterezh g., breou g., strobinelezh g., strobineladur g., lorberezh g., touellerez g. ; *jemanden von einer Bezauberung befreien*, digilhañ u.b., diachantañ u.b., distrobellañ u.b., lemel u.b. a-zindan gazelle, disorsañ u.b., divamañ u.b., divoemañ u.b.

bezechen V.em. **sich bezechen** (hat sich (ak.) bezecht) : mezveñ, [plac'h] mezveziñ.

bezecht ag. : drev, damvezv, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, tarvezv, luron, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, digadao, kazeg, hanter gazeg, goudommet, loufok, ar ouenn gantañ, damdomm dezhañ, tommedik dezhañ, evedik dezhañ, erru gleb e c'henou, ur banne e-barzh e fas, suilhet, abafet, chokolad, penndommet, a-strew ; **bezecht sein**, bezañ ur banne dindan e fri, bezañ ar ouenn gant an-unan, bezañ goudommet, bezañ tomm'd'e fri, bezañ un tollladig gant an-unan, bezañ trenk e doull, kaout ur picherad, bezañ ur banne war an-unan, bezañ ur banne e-barzh e fas, bezañ savet e vanne d'e benn, bezañ drev, bezañ tommet d'an-unan, bezañ tomm en e ziabarzh, bezañ digadao, bezañ kazeg, bezañ hanter gazeg, bezañ loufok, bezañ erru gleb e c'henou, bezañ suilhet, bezañ evet d'an-unan, bezañ ur sac'had gant an-unan, bezañ ganti, bezañ e-barzh, bezañ a-strew, bezañ lous e fri, bezañ erru lous e fri, kaout ur mouchig avel en e letern, bezañ damvezv (krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhvezv, tarvezv, luron, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, chokolad, penndommet, abafet) ; *er ist dauernd bezecht*, hennezh a vez mezv-divezv atav, dalc'hmat e vez goret e forn.

bezeichnen V.k.e. (hat bezeichnet) : 1. termenañ, dezverkañ, doareañ, dezaniñ ; *näher bezeichnen*, deenvel, envel ; *treffend bezeichnen*, spisverkañ ; *nicht zu bezeichnen*, [gwashaus] divenegus, dilavaradus, dreistlavar, ur mezh-e-envel g. ; *etwas als etwas bezeichnen*, ober udb eus udb ; *es wird als X bezeichnet*, ober a reer X anezhañ, graet e vez X anezhañ.

2. aroueziñ, merkañ, diskouez, tikedenniñ, skritellat, poentañ, derc'hennañ ; *Bäume bezeichnen*, aroueziñ gwez, merkañ gwez ; *Tiere bezeichnen*, aroueziñ loened, merkañ loened ; [sonerezh] *einen Akkord mit einem Fingersatz bezeichnen*, biziata ur c'hlodat ; *eine Note mit einem Kreuz bezeichnen*, lakaat ul lemmell d'un notenn, lakaat ul lemmell ouzh un notenn, lemmañ un notenn.

3. dezaniñ ; *die Ware bezeichnen*, dezaniñ ar varc'hadourezh.

4. [yezh.] arouezañ ; *dieses Wort bezeichnet unterschiedliche Vogelarten*, an termen-se a arouezer gantañ meur a spesad evned ; *das bretonische Wort „bom“ bezeichnet einen unvollständigen Regenbogen*, ar ger „born“ a ya da envel ur wareg-c'hlav diechu ; *die Jäger in der Bretagne bezeichnen Wildschweine, Füchse, Dachse, Frettchen und Iltisse als „stinkende Tiere“*, gant ar chaseourien e Breizh e vez graet „loened lous“ eus ar moc'h-gouez, al lem, ar broc'ched, ar fureded hag ar pudasked.

5. [mat.] *die Position von etwas eindeutig bezeichnen*, dealfañ udb. V.em. **sich bezeichnen** (hat sich (ak.) bezeichnet) : 1. ober sin ar groaz, en em groaziañ, lakaat sin ar groaz en e gerc'henn, lakaat arouez ar groaz en e gerc'henn ; 2. *sich als etwas*

bezeichnen, reiñ da grediñ e vefed udb, lavaret bezañ udb, en em lakaat udb.

bezeichnend ag. : arouezius, spisverkus, dezverkus, ardamezus, doareüs, dibarek ; *ein bezeichnendes Schlaglicht auf etwas (ak.) werfen*, a) lakaat un arvez dibarek war udb ; b) lakaat udb er gouloù.

Bezeichnende(s) ag.k. n. : [yezh.] kanteul g.

bezeichnenderweise Adv. : en un doare diskulius, en un doare anataus, en un doare anat.

Bezeichner g. (-s,-) : [yezh.] kanteul g.

Bezeichnete(s) agk. n. : [yezh.] das Bezeichnete, an arganteul g., an arouezed g. [iester an arouezedou].

Bezeichnung b. (-,en) : 1. merk g., arouez b., tikedenn g., skritellig b., notadur g. ; 2. tikedennerezh g. ; 3. termen g., deanvadur g., anv g., anavad g., doareer g. [iester doareerioù] ; *die geeignete Bezeichnung*, an termen kevazas g. ; *die gängige Bezeichnung*, die übliche Berechnung, die geläufige Bezeichnung, ar ger boas g. ; *binäre Bezeichnung*, daouanvad g., anavad daubarzh g. ; *wissenschaftliche binäre Bezeichnung einer Art*, daouanvad spesadel g. ; *unter der Bezeichnung X*, gant an anv X ; 4. [ober] anvadur g., anvidigezh b., dezanvadur g., dezaniñ g., doareadur g. ; *Warenbezeichnung*, dezavadar ar varc'hadourezh g., dezaniñ ar varc'hadourezh g. ; 5. [yezh.] arouezañ ar.

bezeigen V.k.e. (hat bezeigt) : diskouez, erzerc'hañ, eztaoliñ, reiñ da anaout, reiñ da welet ; *Freude bezeigen*, diskouez bezañ laouen, diskouez e levezene ; *jemandem Ehre bezeigen*, reiñ e zoujou d'u.b., ober enorioù d'u.b., dougen enor d'u.b. ; *jemandem eine Höflichkeit bezeigen*, bezañ seven gant u.b., mont seven d'u.b. (gant u.b.), lavaret ur ger seven d'u.b. ; *jemandem seine Achtung bezeigen*, reiñ merkoù a zoujañs d'u.b., diskouez d'u.b. ar stad vras a reer anezhañ, diskouez azaouez d'u.b., diskouez azaouez d'u.b., diskouez d'u.b. ar bri a zouger dezhañ, reiñ e zoujou d'u.b., dougen bri d'u.b., dougen doujañs d'u.b.

V.em. **sich bezeigen** (hat sich (ak.) bezeigt) : diskouez bezañ ; *sich dankbar bezeigen*, diskouez e anaoudegezh-vat, diskouez e anaoudegezh, diskouez bezañ anaoudek.

Bezeugung b. (-,en) : diskouezadur g., erzerc'had g., erzerc'hadur g., testeni g.

bezetteln V.k.e. (hat bezettelt) : tikedenniñ, skritellat.

Bezettelung b. (-) : tikedennerezh g.

bezeugen V.k.e. (hat bezeugt) : 1. testeniañ, testiñ, testeniekaat, dougen, diskouez ; *das Evangelium bezeugen*, prezeg an Aviel dre an oberioù, prezeg an aviel dre ar skouerioù, prezeg dre ar skouerioù ; *jemandem Respekt bezeugen*, reiñ merkoù a zoujañs d'u.b., diskouez d'u.b. ar stad vras a reer anezhañ, diskouez azaouez d'u.b., diskouez d'u.b. ar bri a zouger dezhañ, dougen bri d'u.b., dougen doujañs d'u.b. ; *jemandem seine Ehrerbietung bezeugen*, ober e c'hourch'mennoù d'u.b. ; *jemandem seine Hochachtung bezeugen*, *jemandem seine Ehrerbietung bezeugen*, reiñ e zoujou d'u.b. ; *die Wahrheit vor aller Welt bezeugen*, prezeg ar gwir en arbenn d'ar bed ; 2. diskouez, erzerc'hañ, eztaoliñ, reiñ da anaout, reiñ da welet ; *Freude bezeugen*, diskouez bezañ laouen, diskouez e levezene.

Bezeugung b. (-,en) : testeni g., testeniekadur g., erzerc'had g., erzerc'hadur g., diskouezadur g.

bezichtigen V.k.e. (hat bezichtigt) : tamall, kareziñ, teurel ar garez war, teurel an tamall war, teurel ar bec'h war, teurel ar brall war, enkablañ ; *jemanden bezichtigen*, teuler ar garez war u.b., kareziñ u.b., lakaat u.b. e gaou, teurel ar gaou war u.b., teurel gaou war u.b. ; *einer strafbaren Handlung (gen.) bezichtigt werden*, bezañ tamallet ur felladenn d'an-unan,

bezañ tapet e kaoz ; *jemanden eines Verbrechens bezichtigen*, tamall u.b. a dorfed, tamall u.b. da vezañ sevenet un torfed, tamall un torfed d'u.b. ; *er wurde des Diebstahls bezichtigt*, tamallet e voe dezhāñ bezañ laer, tamallet e voe a laeroñsi, tamallet e voe al laeroñsi dezhāñ ; *jemanden des Verrats bezichtigen*, tamall u.b. da vezañ un trubard, tamall u.b. a drubarderezh ; *jemanden der Lüge (gen.) bezichtigen*, ober ur gaouiad eus u.b., ober ur gaouiad gant u.b., lakaat u.b. da c'haouiad, tamall u.b. a c'haou (da vezañ gaouiad, da c'haouiadiñ), tamall gevier (e c'hevier) d'u.b., ober ur penn gaouiat gant u.b. ; *der Beziehigte*, an den rebechet g., an den tamallet g.

Beziehung b. (-,en) : tamalladenn b., tamallidigezh b., tamallerezg., tamalladur g., tamall g., karez b.

beziehbar ag. : 1. annezes, kevannezes ; 2. e gwerzh, da gaout.

beziehen V.k.e. (bezog / hat bezogen) : 1. lakaat war, goleiñ [pennrann golo-] ; *eine Zither mit Saiten beziehen*, kordennañ ur c'hitar, stignañ kerdin war ur c'hitar ; *eine Geige mit Saiten beziehen*, stignañ kerdin war ur rebed (war ur violin), kordennañ ur rebed (ur violin) ; *Betten beziehen*, lakaat liñselioù war gweleou 'zo ; *das Sofa beziehen*, goleiñ (gwiskañ, gwarnisañ) ar gourvezvank ; *das Sofa neu beziehen*, adc'holeiñ (adwiskañ, adwarnisañ) ar gourvezvank.

2. [dre astenn.] ober e anneze ; *eine Wohnung beziehen*, ober e anneze (mont da chom) en ur ranndi, mont en ur ranndi da chom, annezañ, ober e gér en ur ranndi bennak ; *beim Beziehen dieses Hauses*, d'ar mare ma'z eor en ti-mañ da chom ; [lu] *Quartier beziehen*, staliañ e gamp, en em lojañ en ul lec'h kreñv (Gregor), P. mont da gludañ.

3. [lu] *einen Wachposten beziehen*, mont d'ober gward.

4. *eine Zeitung beziehen*, bezañ kouamanantet d'ur gelaouenn.

5. [melestr., kenw.] *resev*, touch, kaout ; *Gelder aus der Staatskasse beziehen*, resev arc'hant eus kef ar Stad, touch arc'hant eus kef ar Stad ; *beziehen von ...*, bezañ pourvezet gant ..., bezañ fourniset [ag udb] gant ... ; *sie bezieht eine Witwenrente*, honnezh he deus ul leve eus he gwaz marv ; *ein Einkommen beziehen*, bezañ leveet (gopret), degouezhout ingal arc'hant gant an-unan ; *ihre Einkommen beziehen sie vorwiegend aus der Viehzucht*, an darn vrasañ eus o gounid a zeu diwar ar magañ-loened, ar magañ-loened a ra ar font eus o gounid ; *sein Gehalt vom Staat beziehen*, kaout e c'hopr digant ar Stad.

6. [Bro-Suis] *Steuern beziehen*, dastum tailhouù, enkefiañ tailhouù.

6. *einen Standpunkt beziehen*, sevel a-du gant ur savpoent bennak ; *Stellung beziehen*, reiñ e aviz da c'houzout, reiñ e vennozh da anaout, larvarout (displegañ) e soñj, diskuliañ peseurt mennozh a zo en e spered, en em savlec'hiañ, emsavlec'hiañ ; *ein Amt beziehen*, mont en ur garg.

7. P. tapout, pakañ, kaout ; *eine Tracht Prügel beziehen*, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, bezañ boufonet, kaout an drell, pakañ ur repaz, tapout ul laz, kaout war e groc'hen, kaout ar fust, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, bezañ brevet a daolioù, bezañ broustet a daolioù, bezañ flastret a daolioù, bezañ maoutet, kouezhañ koad war an-unan, kaout fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, ul lard, ur c'hefestad), pakañ kerc'h, pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad druz, tapout ur roustad druz, kaout ur pred, kaout ur predad, kaout ur peih, tapout fest ar geuneudenn, tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ul lardenn, tapout ul lip, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, tapout kerc'h, tapout e gerch, pakañ ur grizilhad taolioù bazh (ur

grizilhad fustadoù) (Gregor), bezañ frotet kaer (kivjet a-zoare, fiblet a-dailh), tapout frot, tapout sifel, pakañ sifel, pakañ un dres, tapout ur freilhad, kaout beuz, tapout ur vodennad, tapout ur pred bodennadoù ; [sport] *sie hatten eine gehörige Packung bezogen*, tapet o doa ul louzenn, tapet o doa ur pur, tapet o doa ur guchenn, distrilhet e voent brav ha kempenn, distrilhet e voent a-blad-kaer, paket o doa ur chupennad, tapet o doa ur skouarnad, tapet o doa o lip, paket o doa ur strilh, paket o doa un dormad, paket o doa un distrilh, lopet e voent, terket e voent, lakaet e voent war o genoù, degaset o doa ur penn leue d'ar gér, distoket e voent, disparfoeltret e voent, krazet naet e voent, minmalet e voent, trech'et e voent treuz-ha-hed, roet e voe dezho un distres eus ar re wellañ, kaset e voent e drougatred, bazhataet e voent, pilet e voent, barrskubet e voent, peurdrec'het e voent, peurfaezhet e voent, dic'hastet e voent, klaviet e voent, razhet e voent, domet a-blad e voent, draillhet e voent, frigaset e voent, diskolpet e voent, flastret rac'h e voent, lamm sonn o doe digant ar skipailh enep, paket o doa o zamm diganto, n'o doa graet nemet ur pleg, lakaet e voen lamm, roet e voe o laz hdezho, dont ar reas ar c'hogad da vezañ ur gwir bñise evito.

8. *etwas auf jemanden beziehen*, lakaat udb e darempred gant u.b., liammañ udb gant u.b.

V.em. **sich beziehen** (bezog sich / hat sich (ak.) bezogen) : 1. koabrenniñ, moriñ, drusaat, koumoulañ, kargañ ; *der Himmel bezieht sich mit Wolken*, koabrenniñ (moriñ, drusaat, koumoulañ, kargañ) a ra an amzer, koumoulek e teu an amzer da vezañ, koumoul a zo o tont en (war an) oabl, emañ an amzer o stankañ ; *sich mit Schäfchenwölkchen beziehen*, *sich mit Lämmerwölkchen beziehen*, kalzenniñ, kaoulediñ ; *mit Schäfchenwölkchen bezogener Himmel*, *mit Lämmerwölkchen bezogener Himmel*, oabl kalzennet g., oabl kaouledet g. ; 2. [dre skeud.] sellet ouzh, tennañ da, bezañ e dave gant, talvezout da ; *sich auf jemanden beziehen*, sellet ouzh u.b. ; *seine Äußerung bezog sich nicht auf dich*, ar pezh en doa lavaret ne dalveze ket dit, ar pezh en doa lavaret ne selle ket ouzhit, ne oa ket evidout pezh en doa lavaret, n'edo ket o klask ac'hanout gant e gomzoù ; 3. ober dave da, daveiñ da ; *sich auf etwas (ak.) beziehen*, en em harpañ war udb, en em skorañ war udb, en em fontañ war udb, ober dave d'udb, daveiñ d'udb ; *sich auf etwas beziehend*, pozet war udb ; 4. [yezh.] *sich auf etwas (ak.) beziehen*, ergeñveriñ ouzh udb.

beziehentlich araog. (gen.) : a-zalc'h ouzh, a-zivout, e-keñver, evit pezh a sell ouzh, evit a sell ouzh, e fed a, a-fet, diwarbouez, diwar-benn, war chabistr ar...

Bezieher g. (-s,-) : 1. gounideg g., resever g., degemerer g., perc'henn-gwir g., emvataer g., taladour g. ; 2. kouamanter g. ; *bist du schon lange Bezieher in dieser Zeitung ?* ha kouamanantet out d'ar gelaouenn-se abaoe pell ? ; 3. prener g.

Beziehung b. (-,en) : 1. darempred g., daremprederezh g., kendarempred g., pleustr g., stok g., kavandenn b., hendadur g., hendadurezh b., frot g. ; *konstante Beziehung*, *kontinuierliche Beziehung*, *strukturierte Beziehung*, darempred ingal g. ; *Beziehungen normalisieren*, reolataat darempredou ; *Beziehungen zu jemandem haben*, daremprediñ (hentiñ, pleustriñ) u.b., bezañ e darempred (kaout darempred, kaout darempredou) gant u.b., bezañ e kendarempred (kaout kendarempred, kaout kendarempredou) gant u.b., kaout pleustr gant u.b., kaout stok ouzh u.b., kaout kavandenn gant u.b., ober kavandenn da (gant, ouzh) u.b., kaout d'ober gant u.b., kaout d'ober ouzh u.b. ; *eine außereheliche Beziehung unterhalten*, kaout ur pried kleiz ; *zu der Kirche und den Priestern hatte er keine Beziehung*, ned ae na war-dro iliz na war-dro beleg ; *Beziehungen zu seinen*

Nachbarn pflegen, amezegañ ; gute Beziehungen zu jemandem haben, kaout darempredoù mat gant u.b., en em glevet mat gant u.b. ; die Beziehungen der beiden zueinander waren sehr angespannt, tenn e oa an traou etre an daou, start e oa an traou etre an daou, fall e oa an traou etre an daou, P. tarzhet e oa ar soubenn etre an daou, trenket e oa ar soubenn etre an daou, troet e oa an traou d'ar put etre an daou ; Spannungen in den Beziehungen zwischen Arbeitgebern und Arbeitnehmern, tennderioù etre implijieren hag implijidi ls. ; die Beziehungen wurden spannungsgeladen, die Beziehungen wurden angespannt, krog e oa an traou da stardañ etrezo, an traou etrezo a oa deuet da vezañ tennoc'h-tennañ ; über gute Beziehungen verfügen, bezañ hiroc'h e vrec'h eget e vañch, kaout penn-brec'h, bezañ mat e hentadurezhioù, bezañ hir e vrec'h, bezañ hir e askell, bezañ ur stekiñ mat a zen abalamour d'e zarempredou, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, bezañ keinet mat, bezañ kreñv a gein, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk ; für jemanden seine guten Beziehungen spielen lassen, ober evit u.b. ; diesen Posten hat er über Beziehungen erhalten, er hat von jemandes Beziehungen profitiert, unan bennak en deus graet evitañ ; kommerzielle Beziehungen, darempredoù kenwerzh ls., darempred kenwerhel g. ; die Ost-West-Beziehungen, an darempredoù etre ar C'hornôg hag ar Reter ls. ; die Beziehungen zwischen Pakistan und Indien entspannen sich, distennañ a ra ar gordenn etre Pakistan hag India ; ihre Beziehungen zueinander verschlechtern sich, fallaat a ra an traou etrezo, stardañ a ra an traou etrezo ; gutnachbarliche Beziehungen, kendarempredoù mat etre amezeien ; freundschaftliche Beziehungen, darempredoù a vignoniezh ls. ; zu freundschaftlichen Beziehungen zwischen Menschen beitragen, kendeurel da lakaat tud da goata, kendeurel da lakaat tud d'en em glevet, kendeurel da lakaat da vont war gresk ar peoc'h e-touez an dud ; internationale Beziehungen, darempredoù etrebroadel ls. ; friedliche Beziehungen, darempred a beoc'h g. ; zu jemandem in Beziehung treten, skoulmañ darempred(où) gant u.b., mont e kehent gant u.b., mont e darempred gant u.b. ; in enger Beziehung bleiben, chom e darempred strizh ; die Beziehungen zu einem Freund wieder aufnehmen, daremprediñ ur mignon a-nevez ; sie haben keinerlei Beziehung zueinander, n'eus darempred ebet kenetrezo, n'eus pleustr ebet kenetrezo, n'eus kendarempred ebet etrezo, ne gendarempredont ket ; Kinder aus einer früheren Beziehung, bugale diwar ur mignon kozh ls., bugale diwar ur vignonez kozh ls. ; 2. keñver g., tachenn b., feur g., tu g., kenere g., andred g. ; hierarchische Beziehungen, keñverioù urzhazek ls. ; in dieser Beziehung hat er Recht, er c'heñver-se (er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se, war ar poent-se) emañ ar gwir gantañ ; in gewisser Beziehung, e keñver pe gefñver, e doare pe zoare, tamm pe gamm, evit ur perzh ; in jeder Beziehung, e pep keñver, a-bep-hent, e pep hent, e kement stumm a zo holl, e kement stumm 'zo tout, e pep feur, e pep giz, e pep andred, e pep feson, n'eus forzh e pelec'h ; er ist in jeder Beziehung genauso ehrlich wie Sie, ken onest ha'c'hwi eo n'eus forzh e pelec'h ; in mancher Beziehung, e meur a geñver, evit ur perzh mat ; in keiner Beziehung, e nep giz, e nep tro, e nep keñver, e keñver ebet, war nep feur, e nep tu, seurt-Doue, tamm ebet, neudenn ebet, grifisenn, e nep doare, e nep mann, e nep feson, e mod ebet ; 3. enge Beziehungen, kenstag g., kenstagadur g. ; 4. dyadische Beziehung, daveadur daouadek g. ; 5. [preder., Husserl] diazalc'h g. ; einheitliche intentionale Beziehung, diazalc'h ambredel unadek g. ; 6. [yezh.]

kontrastive Beziehungen, keñverioù a-zargemm ls. ; assoziative Beziehung, keñver strollatadel g. ; syntagmatische Beziehungen, keñverioù kefetadel ls. ; paradigmatische Beziehung, keñver kestaladel g.

Beziehungsfürwort n. (-s,-wörter) : [yezh.] raganv-stagañ g. **Beziehungskiste** b. (-) : aferioù karantez ls.

beziehungslos ag. : 1. zueinander beziehungslos sein, bezañ dizalc'h an eil diouzh egile, bezañ hep liamm ebet an eil gant egile ; 2. [preder.] peurvoudele, peurvoudek.

Beziehungslose(s) ag.k. n. : [preder.] peurvoud g.

Beziehungsnetz n. (-es,-e) : rouedad kevredigezhel b. ; ein Beziehungsnetz aufbauen, sevel ur rouedad, aozañ ur rouedad.

Beziehungsproblem g. (-s,-e) : kudenn darempredou b., kudenn darempredel b.

Beziehungswahn g. (-s) : [bred.] alfo-dezintent g., ambren-desteriañ g., ambren-gevosodiñ g., ambren-deveizañ g., ambren-dasheñvelaat g.

beziehungsweise Adv. : pe, pe ... kentoc'h, pe ... diouzh ma vez, eleze, erfin, a-getep.

Beziehungswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] ger-diaraok g., ger-kent g., kenttermen g. ; ohne Beziehungswort, digent.

bezifferbar ag. : sifradus, kementadus, a c'heller kementadiñ. **beziffern** V.k.e. (hat beziffert) : 1. sifrañ, niverenniñ, marilhañ, kementadiñ ; [sonerezh] bezifferter Bass, boudenn sifret b. ; 2. die Seiten eines Buches beziffern, pajennañ ul levr, pajennaouiñ ul levr.

V.em. sich beziffern (auf ak.) (hat sich (ak.) beziffert) : sevel da, mont d'ober.

Beziffern n. (-s) / **Bezifferung** b. (-en) : 1. sifradur g., sifrañ g., niverennadur g., niverenniñ g. ; 2. pajennadur g., pajennaouiñ g. ; 3. priziadur g., istimadur g.

Bezirk g. (-s,-e) : bann g., pastell-vro b., rannbarzh b., ranndir b., tachenn b., korn-bro g., korn-douar g., kornad g., korniad g., kordennad b., arondisamant g., distrig g., kanton g., kombod g., taread g., tolead g. ; städtischer Bezirk, kevredad kériou g. ; Stadtbezirk, arondisamant g., karter g., karter-kêr g., ranngêr b., ranngêriad b., taread g., kontre g. ; wir wohnen nicht im selben Stadtbezirk, n'emaomp ket er memes karter, n'emaomp ket o chom er memes kontre ; in einen anderen Stadtbezirk umziehen, digarteriañ.

Bezirksamt n. (-s,-ämter) : ti-kêr ur bann g., ti-kêr karter g.

Bezirksausschuss g. (-es,-ausschüsse) : kuzul-meur ur bann g.

Bezirksgericht n. (-s,-e) : [Bro-Suis / Bro-Austria] lez-varn ensav b., lez-varn eriol b.

Bezirkshauptmann g. (-s,-hauptmänner/-hauptleute) : [Bro-Austria] atebeg ar melestradur hollek en ur bann g.

Bezirksklasse b. (-,-n) : [sport] kevre pastell-vro g., kevre bann g.

Bezirkskommando n. (-s,-s) : [lu] burev tuta g.

Bezirksliga b. (-,-ligen) : [sport] kevre pastell-vro g., kevre bann g.

Bezirksschule b. (-,-n) : skol pastell-vro b., skol vann b.

Bezirksschulrat g. (-s,-räte) : enseller ar skolioù kentañ-derez g.

Bezirksspital n. (-s,-spitäler) : pennospital-rannvro g.

Bezirksstadt b. (-,-städte) : penn-kanton [e Breizh] g., penn pastell-vro g., penn bann g.

bezirksweise Adv. : e pep pastell-vro, e pep bann.

bezirzen V.k.e. (hat bezirzt) : hoalañ, droukhoalañ, lorbiñ, desev, likaouiñ, likaouiñ ouzh, loavañ, diheñchañ, chalmiñ, fileniñ, filimiñ, lubaniñ, luiñ, temptañ, touellañ, tromplañ, amoedriñ, trellañ [spered]

u.b.], bamañ, friantaat, dallañ, badinellañ, bac'hiñ, burlutïñ, mezevelliñ, turlebaniñ, strobinañ, fuzikiñ, dastum, achantañ, boemañ, kilhañ, lakaat dindan gazel-ge, goursevel, mezviñ, dibradañ, sordañ, sorsiñ, loavañ, trufennat, sebezañ, P. ober e baotr brav [dirak u.b.].

Bezoar g. (-s,-e) / **Bezoarstein** g. (-s,-e) : [bev.] bezoar g. [iester bezoaroù].

Bezogene(r) ag.k. g./b. : [kenwerzh] tennadour g. ; der Aussteller und der Bezogene, an tennen hag an tennadour g.

bezuckern V.k.e. (hat bezuckert) : poultrennañ sukr war.

Bezug g. (-s, Bezüge) : 1. golo g., goloenn b., goloadur g., gwisk g., gwiskad g. ; Kopfkissenbezug, soulh g., toagenn b., golo-plueg g., tueg g. ; der Bezug der Betten und Kissen, an dilhad-gwele hag ar goleier-plueg, al liñselioù hag an toagennou ; den Schonbezug der Möbel abziehen, diwiskañ an arrebeuri ; 2. [sonerezh] kerdin ls. ; Bezug des Bogens, poulc'henn ar wareg b. ; diese Geige hat einen schlechten Bezug, stignet fall eo ar c'herdin war ar violin-se ; 3. [kenw.] pourvezadur g. ; Zeitschriftenbezug, koumanant(où) da gelaouennou 'zo ; 4. [dre skeud.] kendave g. ; in direktem Bezug mit etwas stehen, bezañ e kendave gant udb ; mit Bezug auf(ak.), e-keñver [fdb], hervez..., evit ..., ... a sell ouzh, evit pezh a sell ouzh ... ; in Bezug auf (ak.), a-zalc'h ouzh, a-zivout, diwar-bouez, diwar-benn, war chabistr ar..., e-keñver, evit pezh a sell ouzh, evit a sell ouzh, e fed a, a-fet ; in Bezug darauf, in Bezug hierauf, mit Bezug darauf, mit Bezug hierauf, war gement-se, a-zalc'h ouzh an dra-se, evit pezh a sell ouzh an dra-se, a-zivout an dra-se, er cheñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se, war an dachenn-se, war an tu-se, er par-se ; auf etwas (ak.) Bezug haben, bezañ e dave gant udb ; in Bezug auf die Gesundheit, evit a sell ouzh ar yec'hed, evit a sell ar yec'hed, a-fet yec'hed ; auf etwas (ak.) Bezug nehmen, ober dave d'fdb, daveñ d'fdb, [yezh.] ergeñveriñ ouzh udb. ; 5. [kenw.] unter Bezug auf Ihr Schreiben, oc'h en em harpañ war ho lizher, ho taveiñ a ran d'ho lizher hag e ...

Bezüge ls. : 1. kevuziadoù ls., levoeù ls., gopr g., gopradur g., korvoadurioù ls., korvoderioù ls. ; Sozialbezüge, kevuziadoù kevredigezel ls. ; 2. [polit.] kevuziadurioù ls. ; Bezug eines Bürgermeisters, kevuziadurioù evel maer ls.

Bezügeempfänger g. (-s,-) : [polit.] kevuziadour g.

Bezüger g. (-s,-) : [Bro-Suis] 1. gounideg g., resever g., degemerer g., perc'henn-gwir g., emvataer g., taladour g. ; 2. koumananter g.

bezüglich araog. (gen.) : a-zalc'h ouzh, a-zivout, e-keñver, evit pezh a sell ouzh, evit a sell ouzh, e fed a, a-fet, diwar-bouez, diwar-benn, war chabistr ar..., pa vez anv eus ..., diwar-goust ; bezüglich Ihrer Anfrage, evit pezh a sell ouzh ar koulenn ; bezüglich der Hygiene, evit a sell ouzh ar yec'hedouriezh, evit a sell ar yec'hedouriezh, a-fet yec'hedouriezh.

ag. : [yezh.] bezügliches Fürwort, raganv-stagañ g.

Bezugnahme b. (-) : dave g., daveenn b. ; unter Bezugnahme auf Ihr Schreiben (ak.), oc'h en em harpañ war ho lizher, ho taveiñ a ran d'ho lizher hag e ... ; [yezh.] Bezugnahme auf Kontext, archwel engeñveriñ al laver g.

Bezugsanweisung b. (-en) : urzh-paeañ g., urzh dereiñ g.

bezugsberechtigt ag. : gounidek.

Bezugsberechtigte(r) ag.k. g./b. : gwireg g. [iester gwireien], perc'henn-gwir g., piaouer g., gounideg g., emvataer g., taladour g.

bezugsfertig ag. : prest da vezañ annezet.

Bezugsgenossenschaft b. (-,en) : [kenwerzh] kevelouri brenañ b.

Bezugsjahr n. (-s,-e) : bloaz dave g.

Bezugsperson b. (-,en) : den dave g.

Bezugspreis g. (-es,-e) : 1. [kenwerzh] priz prenañ g. ; 2. [arc'hant.] priz embann g.

Bezugspunkt g. (-s,-e) : daveer lec'hel g., merk g.

Bezugsquelle b. (-,n) : [kenwerzh] pourvezer g., pourchaser g., mammenn bourvezañ b.

Bezugsrahmen g. (-s,-) : stern-daveiñ g.

Bezugsrecht n. (-s,-e) : kentwir da brenañ kevrannoù nevez g.

Bezugsschein g. (-s,-e) : 1. [istor, brezel] kartenn lodennañ b., tiked lodennañ g. ; gegen Bezugsscheine ausgegebene Lebensmittel, boued tiket g. ; 2. [melestradur] paperenn dereiñ b.

Bezugssystem n. (-s,-e) : 1. reizhiad daveiñ b., stern-daveiñ g. ; 2. [fizik] hansod g. ; absolutes Bezugssystem, hansod dizave g.

Bezugswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] ger-diaraok g., ger-kent g., kenttermen g., kentorad g.

bezwecken V.k.e. (hat bezweckt) : 1. ibiliañ ; 2. [dre astenn.] kaout da bal, tennañ d'un amkan bennak ; was bezweckst du damit ? petra a glaskez tapout (petra emaout o klask) gant kement-se ? da be vad e rez an dra-se ? ; das bezwecke ich nicht, n'eo ket hennezh eo va mennozh, n'eo ket hennezh eo va mennad.

bezwifelbar ag. : disur, douetus, arvarus, disfizius, diskred warnañ.

bezwifeln V.k.e. (hat bezwifelt) : nagenniñ, arvariñ war, sevel mar war, arguziñ ouzh ; etwas bezwifeln, arvariñ war udb, chom war var eus udb, kaout un tamm douetañs (kaout disfiz) diouzh udb, diskrediñ udb, diskrediñ war udb, douetiñ war udb, lakaat udb en arvar, nagenniñ udb, arzaelañ udb, sevel mar war udb, lakaat mar war udb, bezañ war var ag udb, arguziñ ouzh udb ; er ist stärker als ich, das bezwifle ich nicht, kreñvoc'h eo egodon, se 'vat ne lavaran ket ; die Wahrheit bezwifeln, diskrediñ ar wirionez ; ich bezwifle, so etwas gesagt zu haben, ne gav ket din em bije lavaret an dra-se ; er bezwifelt alles, ne gred netra.

bezingbar ag. : mestroniadus, a c'heller mestroniañ, a c'heller damesaat, a c'heller doñvaat.

bezingen V.k.e. (bezwang / hat bezwungen) : 1. gounit war, gounit an trec'h war, bezañ trec'h da, bezañ trec'h war, kaout an tu-gounit war, faezhañ, trec'hiñ, trec'hiñ war, trec'hiñ da, kemer an hol war, pilat, daoubenniñ, kemer e greñv war, kemer an tu kreñv war, kaout an tu kreñv war, kavout pleg war, kaout al levezon war, derc'hel war, moustrañ war, plegañ, pladañ, sujañ, sioulaat, distanañ, terriñ e herr d'u.b., doñvaat, maoutañ, damesaat, naskañ, kabestrañ, mestroniañ, rañjennañ, dont abbenn eus, adsevel war gorre e vec'h, dispegañ diouzh, flammañ ; Schwierigkeiten bezwingen, dispegañ diouzh diaesterioù ; einen Gegner bezwingen, bezañ trec'h d'un enebour, reiñ lamm d'un enebour, faezhañ (trec'hiñ, daoubenniñ, trec'hiñ war) un enebour, kaout an tu-gounit war un enebour, pilat un enebour, maoutañ un enebour, kemer e greñv war un enebour, kemer an tu kreñv war un enebour, kemer an hol war un enebour, kavout pleg war un enebour, kaout al levezon war un enebour, trec'hiñ d'un enebour (Gregor), plegañ un enebour ; seine bösen Triebe bezwingen, trec'hiñ e youloù fall, trec'hiñ e wallyoulou, faezhañ e waldechoù ; seinen Widerwillen bezwingen, seinen Abscheu bezwingen, terriñ e lure ; dieser Berg lässt sich nicht bezwingen, ne c'haller ket pignat betek penn ar menez-se ; 2. [dre skeud.] sein Lachen bezwingen, moustrañ (delcher) war e c'hoant c'hoarzhin, kabestrañ e c'hoant

c'hoarzhin, plegañ e c'hoant c'hoarzhin, mirout a c'hoarzhin, en em virout da c'hoarzhin, parraat a c'hoarzhin.

V.em. **sich bezwingen** (bezwang sich / hat sich (ak.) bezwungen) : derc'hel ar c'hreñv war an-unan (e greñv warnañ e-unan, he c'hreñv war hec'h-unan h.a.), derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, derch'el war e imor, pouenzañ war e imor, gwaskañ war e imor, moustrañ war e imor, padout, chom difrom, menel difrom, kabestrañ e c'hoantegezhioù, reoliñ e c'hoantoù, reizhañ barradoù e galon, en em vestronian.

Bezwinger g. (-s,-) : damesaer g., doñvaer g., trec'hour g., trecher g., faezhour g., faezher g. ; der Heilige Michael als Bezwinger des Drachen, sant Mikael trec'hant war an aerouant g. ; jemanedes Bezwinger, faezher unan bennak g.

Bezwingung b. (-) : sujidgezh b., sujañ g.

BfA b. (-) : [berradur evit Bundesversicherungsanstalt für Angestellte] kef kevreadel leveoù an implijidi g.

B-Film g. (-s,-e) : film a rumm B g.

BGB n. (-) : [berradur evit bürgerliches Gesetzbuch] lezennaoueg keodedel b., lezennaoueg foran b., kod keodedel g., dezveg keodedel b.

BGH g. : [berradur evit Bundesgerichtshof] lez-veur ar c'hehread b.

BH g. (-/-s,-s) : [berradur evit Büstenhalter] brennidenn b., dalc'h-brennid g., P. sav-tezh g., stalafioù pres laezh ls., sac'h-bronnou g., sav-sukig g.

BH-Körbchen n. (-s,-) : boned brennidenn g.

Bhagwan g. (-/-s,-s) : [relig.] bhagwan g., bhagvan g., bagavan g. bi ag. : P. bi sein, bezañ biseksel, bezañ divreviat.

Biarchie b. (-,-en) : daoubenniezh b.

Bias n. (-) : [stadegouriez] gwelchadur g.

Biathlet g. (-en,-en) : [sport] biationour g.

Biathlon n. (-s,-s) : [sport] biation g.

biatomig ag. : [kimiezh] divatomennek.

Biatomigkeit b. (-) : [kimiezh] divatomender g.

biaural ag. [ivez binaural] : divskouarnel.

bibbern V.gw. (hat gebibbert) : P. daskrenañ, kridienniñ, simudiñ, krenañ gant ar riv, krenañ gant an aon.

Bibel b. (-) : 1. Bibl g. ; die jüdische Bibel, Bibl an Hebrew g. ; die Bibel war sein Lieblingsbuch, kaerañ lenn a gave e oa ar Bibl ; die Übersetzung der Bibel aus dem Griechischen, troidigezh ar Bibl eus ar c'hesianeg b. ; die Übersetzung der Bibel ins Griechische, an droidigezh c'hesianek eus ar Bibl b. ; 2. [dre skeud.] aviel g., pater b., lezenn a c'hras b. ; das ist ihm zur Bibel geworden, graet en deus e lezenn a c'hras eus an dra-se, graet en deus e bater eus an dra-se.

Bibelausleger g. (-s,-) : devarnour g., disklerier ar Bibl g., ezlizhour ar Bibl g.

Bibelauslegung b. (-,-en) : ezelizhañ ar Bibl g., prezegenn santel b., devarnerezh g., devarnouriez b., diskleriadur ar Bibl g.

Bibeldruckpapier n. (-s) : paper seiz g., paper bibl g.

Bibelexperte g. (-n,-n) : bibloniour g.

bibelfest ag. : ... a anavez mat ar Bibl.

Bibelforscher g. (-s,-) : 1. ezelizhour ar Bibl g. ; 2. [dre astenn., dispredet, nazi.] test Jehova g.

Bibelkanon g. (-s) : [relig.] levrioù kanonek ls.

Bibelkunde b. (-) : studi a bled gant ar Bibl g.

Bibelpapier n. (-s) : paper seiz g., paper bibl g.

Bibelspruch g. (-s,-sprüche) : pennad eus ar Bibl g.

Bibelstelle b. (-,-n) : arroud tennet eus ar Bibl g., arroudenn tennet eus ar Bibl b., arroudennad tennet eus ar Bibl b.

Bibelstunde b. (-,-n) : kentel relijion b.

Bibeltext g. (-es,-e) : 1. skritur sakr, skritur santel g. ; 2. arroudennet eus ar Bibl g., arroudenn tennet eus ar Bibl b., arroudennad tennet eus ar Bibl b.

Biber g. (-s,-) : [loen.] avank g., razh-musk g., [dre fent] lost ledan g. ; weiblicher Biber, avankez b. ; europäischer Biber, eurasischer Biber, avank Europa g. ; der kanadische Biber, der amerikanische Biber, avank Amerika g. ; Biber bauen Dämme, an avanked a sav fardelloù, an avanked a sav fardelladoù, an avanked a sav stankelloù ; die Biber wieder in der Bretagne ansiedeln, addegas an avanked e Breizh.

Biberaffe g. (-n,-n) : [loen.] babouz g.

Biberbau g. (-s,-e) : [loen.] lochenn avanked b., foukenn avanked b.

Biberbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-avank str., magnolia str.

Biberbetttuch n. (-es,-tücher) : liñsel flanell b.

Biberburg b. (-,-en) : [loen.] lochenn avanked b., foukenn avanked b.

Biberdamm g. (-s,-dämme) : stankell avanked b., fardell avanked b.

Biberfell n. (-s,-e) : feur avanked b., foulinenn avank b.

Bibergeil n. (-s) : [apotikouriez] kastoreom g.

Biberkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] askol-du str.

Bibernelle b. (-,-n) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g. ; kleine Bibernelle, gemeine Bibernelle, (*Pimpinella saxifraga*) pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b., urlaoueg maendarzh g., urlaoueg torr-maen g.

Bibernelleperferdesaat b. (-) / **Bibernell-Wasserfenchel** g. (-s,-) [louza. *Oenanthe pimpinelloides*] pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b., kegid g.

Biberpelz g. (-es,-e) : feur avanked b., foulinenn avank b.

Biberratte b. (-,-n) : [loen.] avank-Spagn g.

Biberschwanz g. (-es,-schwänze) : 1. lost avank g. ; 2. [tisav.] teol plat str., teol plaen str., teol to str. ; 3. [tekni.] pas g., heskenn-benn b.

Bibliograf g. (-en,-en) / **Bibliograph** g. (-en,-en) : levrrollour g.

Bibliografie b. (-,-n) / **Bibliographie** b. (-,-n) : 1. levrrollouriez b., levrrelladurezh b. ; 2. levrrelladur g. ; kommentierte Bibliografie, analytische Bibliografie, levrrelladur dezrannañ g.

bibliografisch ag. / **bibliographisch** ag. : levrrelladurel ; *bibliographische Angaben*, levrrelladur g.

Bibliologe g. (-n,-n) : levroniour g.

Bibliologie b. (-) : levroniez b.

bibliologisch ag. : levroniel.

Bibliomane g. (-n,-n) : levrgarour g., dastumer-levrioù g., brizhlevraouaer g.

Bibliomanie b. (-) : levrgarouriez b.

Bibliometrie b. (-) : lennveneriez b.

bibliometrisch ag. : lennventerel.

bibliophil ag. : 1. ... a sell ouzh al levraouaerez ; *bibliophiler Sammler*, dastumer-levrioù g. ; 2. ... evit levraouaerien ; *bibliophile Ausgabe*, embannadenn dedennus evit al levraouaerien b.

Bibliophile ag.k. g./b. (-n,-n) : levraouaer g., levraouaerez b., dastumer-levrioù g., dastumerez-levrioù b.

Bibliophilie b. (-) : levraouaerez g.

Bibliothek b. (-,-en) : 1. armel-levrioù b., armelad-levrioù b., stalenn levrioù b., stalennad levrioù b. ; 2. levraoueg b., levrdi g., lenndi g., lennva g. ; *Staatsbibliothek*, levraoueg vroadel b. ; *Stadtbibliothek*, levraoueg-kêr b., lenndi-kêr g. ; *Web-Site*

einer *Bibliothek*, load ul levraoueg g., lec'hienn ul levraoueg b. ; **2.** dastumadeg-levrioū, levraoueg b.

Bibliothekar g. (-s,-e) : lenndiour g., levraoueger g., levraouegour g., biblian g., levrdiour g., mirour ul levraoueg g. ; *mit dreißig wurde er Bibliothekar*, d'an oad a dregor vloaz ez eas da levraoueger.

bibliothekarisch ag. : ... lenndiour, ... levraoueger.

Bibliothekskatalog g. (-s,-e) : roll an dafar a vez kavet el levraoueg g., fichennoueg al levraoueg b., katalog al levraoueg g.

Bibliothekswissenschaft b. (-) : levraouegouriez b.

biblisch ag. : **1.** ... a sell ouzh ar Bibl, tennet eus ar Bibl, biblek ; *die biblische Geschichte*, an Istor Santel g., an Istor Sakr g. / ar Skritur Sakr / ar Skritur Santel g. (Gregor) ; *die biblische Exegese*, ezelzhañ ar Bibl g. ; **2.** [dre skeud.] *ein biblisches Alter*, hiroad g. (Gregor).

Biblizismus g. (-, biblizismen) : **1.** [relij.] biblelouriez b. ; **2.** [yezh.] biblegadur g. [*iester* biblegadurioù].

Bibizist g. (-en,-en) : [relij.] biblelour g.

biblizistisch ag. : [relij.] biblelour ; *biblizistische Theorie*, arlakadenn biblelour b.

bicephal ag. : ... daoubenn, daoubennek.

Bicephalie b. (-) : daoubennegezh b.

Bichlorid n. (-s) : [kimiezh] bikloridenn b.

Bichromat n. (-s,-e) : [kimiezh] bikromat g.

Bichromie b. (-) : daouliverezh g.

Bickbeere b. (-,n) : [iouza.] lus du str., lusenn zu b., lus str., lusenn b. ; *Bickbeeren pflücken*, lusa.

Bickbeerkrat n. (-s) : gwez-lus str., plant lus str.

bicyclisch ag. : [kimiezh] uegorvellek.

biderb ag. : [dispredet] onest, direbech, eeun, leal, reizh, kewer.

Bidet n. (-s,-s) : azezenn-walc'hiñ b., gwalc'houer g., kibell brevez b.

bidirektional ag. : [stlenn.] daouank ; *bidirektionale Übertragung*, treuzkas daouank g.

Bidon n./g. (-s,-s) : [Bro-Austria, yezh.] bidon g.

bidual ag. : adeilez.

Bidualität b. (-) : [mat.] adeilezed b.

Bidualraum g. (-s,-räume) : [mat.] adeilez g. [*iester* adeilezoù], egor adeilez g.

bieder ag. : **1.** fur ; **2.** eeunik, eeun-drochik, pampes, disterik, brell, loñsek, nigoudoulh, panenn, nouch, magn ; **3.** [dispredet] onest, direbech, eeun, leal, reizh, kewer.

Biederkeit b. (-) : **1.** onestiz b., reizhded b., lealded b., kewered b. ; **2.** kuñvnez b., kuñvelez b.

Biedermann g. (-s,-männer) : den keizh g., den mat g., den onest g., boulom g.

Biedermeier n. (-s/-) : [arz] Biedermeier g.

Biedermeierstil g. (-s) : [arz] doare Louis-Philippe g., doare Biedermeier g.

biegbar ag. : gweüs, plegus, hebleg, gwevn, soubl.

Biegbarkeit b. (-) : gweüsted b., gweüster g., plegusted b., gwevnder g., gwevnded b.

Biege b. (-,n) : krommadur g., plegadur g., pleg g., gwar g.

Biegebeanspruchung b. (-,en) : [fizik] striv krommañ g., bec'h krommañ g., bec'hadenn grommañ b., striv plegañ g., bec'h plegañ g., bec'hadenn plegañ b.

biegefähig ag. : gweüs, plegus, hebleg, heblegus, gwevn.

Biegefähigkeit b. (-) : gweüsted b., gweüster g., plegusted b., pleguster g., gwevnder g., gwevnded b.

Biegefestigkeit b. (-) : [fizik] dalc'huster ouzh ar c'hrommañ g., dalc'huster ouzh ar plegañ g.

Biegemaschine b. (-,-n) : [tekn.] krommerez b.

biegen V.k.e. (bog / hat gebogen) : **1.** plegañ, krommañ, krommaat, daougrommañ, daougammañ, stouiñ, soublañ, baotañ, gwariañ, gwarañ, kammañ, kostezañ ; *einwärts biegen*, nach innen biegen, enkrommañ ; *das Knie biegen*, soublañ e chlin, plegañ e chlin (e c'har, e benn-glin), kammañ e c'har ; *den Ellenbogen biegen*, plegañ e ilin, plegañ e vrec'h ; *krumm biegen*, krommañ, gwarañ ; *knieförmig biegen*, plegañ, kammañ ; *in der Mitte biegen*, daougrommañ, daoublegañ ; *etwas gerade biegen*, digrommañ udb, eeunañ udb, eeunaat udb, rezañ udb, resaat udb, diweañ udb, disgweañ udb, distreiñ udb, diwarañ udb, diwariañ udb, digammañ udb ; *gerade gebogen*, disgwe ; *ringförmig biegen*, inariñ ; **2.** [dre skeud.] *etwas biegen*, kempenn udb, renkañ udb, kompezañ udb, plaenaat udb, lakaat udb en e reizh ; **3.** *das Recht biegen*, falsañ spered al lezenn, darallañ kerzh (red) ar justis, gwariañ al lezennoù, distresañ al lezennoù, tremen hebiou d'al lezenn, terriñ al lezenn, treiñ diwar al lezenn, mont a-enep al lezenn, kammañ al lezennoù ; **4.** [Bro-Austria, yezh.] treiñ, displegañ. V.em. **sich biegen** (bog sich / hat sich (ak.) gebogen) : mont a-we, en em weañ, gweañ, korvigellañ, plegañ, stouiñ, krommañ, en em grommañ, krommaat, daougrommañ, daoublegañ, krosal, baotañ, tortañ, kostezañ, gwarañ ; *sich gerade biegen*, diweañ, diblegañ, digrommañ, digammañ, eeunaat, eeunañ, resaat, distreiñ ; *sich ringförmig biegen*, inariñ ; *sich krumm biegen*, kammdriennat ; *sich schmiegen und biegen*, plegañ aes, krommañ aes, bezañ gwevn ; *sich leicht (ein wenig) biegen*, damblegañ, ilgostezañ ; *sich unter einer Last biegen*, plegañ dindan ar bec'h, plegañ dindan e vec'h, plegañ dindan ar pouez, tortañ dindan ur samm, daougrommañ dindan ur samm, bezañ lakaet da grommañ war-zu an douar gant ur bec'h pounner, plegañ dindan ur samm ; [tr-] er lügt, dass sich die Balken biegen, nend eus ket a denner-dent brasoc'h gaouiad egetañ (Gregor), dibunañ a ra gevier, dornañ a ra gevier, gaouiat eo evel un Tregeriad, ur pikol felpenn gaouiad a zo anezhañ, ne dag ket diwar e gentañ gaou, ur marc'h-gevier eo hennezh, livañ a ra gevier bern-war-vern, displantañ a ra karradoù gevier, hennezh a zo du e revr gant ar gevier, un toull gevier a zo anezhañ, lavaret a ra tri gaou bep daou c'her, aze e larvar gaou du, aze e larvar ur gaou du, livañ a ra gevier bern-war-vern, ur gaouiad divezh a zo anezhañ, hennezh a zo fallañ gaouiad a zo er vro, hennezh a zo ar fallañ gaouiad a zo er vro, ne vez nemet gevier gantañ, e-kreiz e zaoulagad e larvar gaou, gevier bras a larvar ; sie lügen, dass sich die Balken biegen, dibunañ a reont gevier, dornañ a reont gevier, gwazh-pe-wazh e larvaront gevier, gwazh-pe-washoc'h e larvaront gevier ; *sich vor Lachen biegen*, ober ur c'hofad c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin, tortañ, tortañ gant ar c'hoarzh, en em wedennañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), bezañ puchet kement e c'hoarzher, bezañ daoubleget gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, kaout ur bouzellaouad fars, hejañ ha nezañ e gof o c'hoarzhin, rampañ e c'henou, mont ar bouc'h warlein an ti gant an-unan ; wir mussten uns vor Lachen biegen, o, na c'hoarzh ! o, nag a c'hoarzh a voe ! un abadenn c'hoarzhin e oa bet ! un pochad c'hoarzh e oa bet ! an dra-se a oa pochadou c'hoarzh ! ur pennad c'hoarzhin e oa bet ! nag a fent hor boa kemeret ! nag a c'hoarzh a oa bet ! eno e oa bet c'hoarzhadeg ! eno e oa bet ur c'hoarzherezh ! pebezh c'hoarzhadeg ! tapet hor

boa ur c'hofad c'hoarzhin ! o ! ni hor boa c'hoarzhet ! bourrapl a oa bet ganeomp !

V.gw. (bog / ist gebogen): 1. c'hoari an dro da, ober an dro da ; der Weg biegt um den Berg, ober a ra (c'hoari a ra) an hent an dro d'ar menez ; um die Ecke biegen, treiñ e korn ar straed, diskornañ, korntroiañ, digorntroiañ ; 2. [tr-l] lieber biegen als brechen, gwell eo plegañ eget terriñ - gwelloc'h eo plegañ eget terriñ - neb na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a ray sur - ar vag na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a raio sur - marc'h na sent ket ouzh ar c'hentrou a ra gaou bras ouzh e gostoù - marc'h a reud ouzh ar c'hentrou a ra gaou bras d'e gostoù - neb a staoit ouzh an avel a-benn a bak leun e zent - an neb a sent ouzh e Benn a zo sotoc'h eget un azen - an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh ; biegen oder brechen, es geht auf Biegen oder Brechen, neuñviñ pe veuziñ - c'hoari a reomp kuit pe zoul - c'hoari a reomp an taol tu-pe-du - c'hoari a reomp koll pe c'hounit ; auf Biegen oder Brechen, droug pe vad ganto, bezet drouk ha mat ganto, pe int a vezoz mat ar stal ganto pe ne vezoz ket, pe vad pe fall e vo ganto, droug ha fach ganto, dre gaer pe dre heg, dre gaer pe dre griz, dre het pe dre heg, drouk ha mat e vo ganto, drouk ha mat ganto, mat ha drouk, pe zrouk pe vat e vo ganto, dre dous ha dre heg, etre c'hwек ha c'herv, pe zrouk e vo ganto pe ne vo, karent pe ne garent ket / erruet da (pe) erruo / erruet pe erruet (Gregor), dre vrav pe dre vil, dre vrav pe dre hav, bezet drouk bezet mat ne vern ket.

Biegen n. (-s) : plegerezh g., plegadur g., plegañ g., krommerez g., krommañ g., stouadur g., stouïñ g. ; [tr-l] es geht auf Biegen oder Brechen, neuñviñ pe veuziñ - c'hoari a reomp kuit pe zoul - c'hoari a reomp an taol tu-pe-du - c'hoari a reomp koll pe c'hounit ; auf Biegen und Brechen, ken na strak, ken na strake, ken na fu, ken na fue, ken na findaon, ken na findaone, ken na ziaoul, ken na ziaoule, war dorr e chouk, daoust da bep tra, daoust d'an avelioù enep, en desped d'an holl gontroliezhoù, en desped d'ar skoselloù lakaet war e hent, a-dreuz prez ha spern, en enep d'an holl.

Biegepresse b. (-n) : [tekñ.] plegerez b.

Biegeradius g. (-,radian) : [fizik] skin krommder g., radius krommder g.

Biegeversuch g. (-s,-e) : [tekñ.] prouad krommadur g.

biegsam ag. : 1. gweüs, plegus, hebleg, heblegus, gwevn, ouesk, liant, soubl ; biegsames Holz, kewez g. ; biegsam machen, gwevnaat, oueskaat, soublañ, souplaat ; biegsam werden, gwevnaat, oueskaat, souplaat ; einen besonders biegsamen Körper haben, bezañ gwevn evel ur raoskenn ; das Eisen biegsam machen, soublañ an houarn, gwevnaat an houarn ; nicht biegsam, diblegus ; 2. [dre skeud.] sentus, aes ober gantañ, hesent, hezesk, plegus, soubl.

Biegsamkeit b. (-) : 1. gweüsted b., gweüster g., plegusted b., pleguster g., gwevnder g., gwevnded b. ; 2. [dre skeud.] gwevnder g., gwevnded b., plegusted b., soublded b., sentidigezh b., hesentidigezh b.

Biegsammachen n. (-s) : gwevnadur g., soubladur g.

Biegung b. (-en) : 1. pleg g., kilbleg g., gwar g., krommadur g., gwareg b., krommenn b., plegadur g., plegenn b., krommell b., kamm g. ; 2. [hentoù] korn-tro g., diskorn-tro g., tro-gorn b., pleg g., pleg-hent g., plegenn b., tro-bleg b., dispieg g., kornpleg g., troigell b., kammdro b., kammdroien b., kammdroenn b., kammbleg g., kammigell b., kilbleg g., kornblegenn b., kildro b., kildroenn b., kildroad b., disgwe g., kamm g., tro b., tro-gamm b., distro g./b. ; scharfe Biegung, pleg krenn (a-grenn) g., pleg berr g., korn-tro krenn g., plegenn grenn b., pleg-hent serzh g. ; an der Biegung des Weges, an

der Wegbiegung, e pleg an hent ; von der Straßenbiegung aus sieht man ihr Haus, eus pleg an hent e weler he zi ; eine Biegung machen, disgweañ, ober ur gildroenn, treiñ, ober ur gammadro ; die Straße macht eine scharfe Biegung nach rechts, treiñ krenn a ra ar straed a-zehou ; 3. [tekñ.] krommerez g., krommañ g. ; 4. [Bro-Aostria, yezh.] troadur g., dispiegadur g. **biegungselastisch** ag. : dastennek ; biegungselastisches Knorpelgewebe, gwriad migornel dastennek g.

Biel n. : [Bro-Suis] Biel b. / Bienne b. ; der Bieler See, lenn Biel b., lenn Biene b.

Bienchen n. (-s,-) : [loen.] gwenanig str. [unander gwenanennig].

Biene b. (-,n) : 1. [loen.] gwenan str., gwenanenn b. ; Arbeitsbiene, Arbeiterbiene, gwenan labourerez str., gwenan bleuniaouerez str. ; Wachsbiene, koarerez b. ; fächernde Biene, Fächlerin, gwenterez b. [liester gwenterez] ; die echten Bienen, an apideged ls. ; Bienen brummen, Bienen summen, boudal (safroniñ, frouval, sardonenniñ, sardoniiñ, sourral, fraoñval, hiboudiñ) a ra ar gwenan ; Bienen sind Staaten bildende Insekten, ar gwenan a vev e kevredigezhioù aozet, ar gwenan a zo amprevaned kevredus anezho ; die Bienen summen leise vor sich hin, izel eo boud ar gwenan ; die Bienen sammeln, die Bienen sammeln Nektar und Blütenstaub, bleuniata (bleuñvata, bleuniaoua, sunata, fleurachiñ, pikotañ) a ra ar gwenan, mont a ra ar gwenan a voked da voked da zastum nektar ha pollén ; die Bienen sind Blütenbesucher, amprevaned bleuniaouer a zo eus ar gwenan ; die Bienen fliegen von Blume zu Blume, ar gwenan a nj eus an eil bleunienn d'eben ; die Bienen schwärmen, die Bienen schwärmen aus, teuler a ra ar gestennad, emañ an hed o njial kuit, emañ ar gwenan och ober (o teuler) o hed ; Schwarm Bienen, taol-gwenan g., hed-gwenan g., hedad-gwenan g., barr-gwenan g. ; ein Ausschwärmen der Bienen im Mai bedeutet Glück und reiche Ernte, un taol gwenan e Miz Mae a dalv buoc'h ha leue ; Hochzeitsflug der Bienen, nijadenn ouennañ ar gwenan b. ; Bienen züchten, diorren gwenan, sevel gwenan, derc'hel gwenañ, magañ gwenan ; Bienen schmauchen, mogediñ un taol-gwenan ; das Ersticken der Bienen, mougadur ar gwenan g., ar mougañ gwenan g. ; Bienen ersticken, mougañ gwenan ; die Bienen sammeln sich als Schwarmtraube, gorjañ a ra ar gwenan, en em vodañ a ra ar gwenan, diwanañ a ra ar gwenan, nodiñ a ra ar gwenan ; Bienen und Schmetterlinge sterben alle aus, a-benn nebeut ne vo mui na gwenanenn na balafenn Doue ebet ; der Stachel der Biene, flemm ar wenanenn g., kastr ar wenanenn g. ; Bienen und Wespen stechen, gwenan ha gwested a flemm, gwenan ha gwested a gastr ; mich hat eine Biene gestochen, flemmet (gwanet, kastret, piket) on bet gant ur wenanenn ; [ardamezouriezh] mit Bienen besät, gwenanet ; mit goldenen Bienen besät, aourwenanet ; 2. [dre skeud., plac'h] P. bapa g. [liester bapaioù], gwazenn b., bleukenn b., frizenn b., chevrenn b., chelgenn b., chuchuenn b., bilbez b., gwenan str., katell b. ; P. eine kesse Biene, ur farodez b., un tamm brav a blac'h b., ul labousell b., ur sukenn b., ur gaer a blac'h b., ur pakad brav a blac'h b., ur vouilhez plac'h b., ur plac'h kaer-eston b., ur plac'h kaer-meurbet b., ur plac'h kenedus-espar b., ul loskadenn b., ur c'harsalenn b., ur femelenn b., ur garvez b., ur fulenn b., un tamm friant g., ul lipadenn b., ur blantenn b., ur gouarc'henn b., ur goantenn b., ur gaerenn b., un dekenn b., ur chevrenn b., un hadenn b., ur gaer a hadenn b., ur boked g., ur plac'h stipet b., ur stipadenn b., un darinenn a blac'h b., ur gaifantenn b., ur geurenn b., ur strakadenn b., ur bompinenn b., ur baotrezenn b., ur babig

koant g., ur plac'h diouzh ar moull b., ur plac'h tonius b., ur c'henenn b., ur plac'h digoradur ganti b., ur plac'h digoradur dezhi b., ur gogez g.
Bienenbau g. (-s,-e) : gwenanerezh g.
Bienenbrut b. (-,-en) : [gwenan] krouañs b., gorad g.
Bienenfleiß g. (-es) : aket bras g., gred bras g., labour aketus g.
bienenfleißig ag. : taolet-bras d'al labour, aketus-bras, ouesk da labourat, fonnus d'ober e labour, taolet d'al labour.
Bienenfresser g. (-s,-) : [loen.] gwespetaer g., gwespetaer boutin g.
Bienengift n. (-s,e) : [loen.] binim gwenan g., kontamm gwenan g.
Bienenzharz n. (-es) : [gwenan] propoliz g.
Bienenzaus n. (-es,-häuser) : gwenaneg b., leur-wenan b.
Bienenhonig g. (-s) : mel g.
Bienen-Journal n. (-s) : [kazettenn] Deutsches Bienen-Journal, rollenn wenanerezh alaman b.
Bienenkasten g. (-s,-kästen) : sellit ouzh Bienenstock.
Bienenkittharz n. (-es) / **Bienenkittwachs** n. (-es) : [gwenan] propoliz g.
Bienenkönigin b. (-,-nen) : [loen.] mamm-wenan b. ; *Bienenvolk ohne Königin*, ruskennad divamm b.
Bienenköniginnenfuttersaft g. (-s) : [loen.] livrzhenn b.
Bienenkorb g. (-s,-körbe) : kestenn b., kest wenan b., binot g., binenn b., ruskad g., koloenn b. ; *Bienenkorb aus Stroh*, koloenn b., koloenn blouz b., ruskenn blouz b., binot g. ; *einen Schwarm in einen Bienenkorb stecken*, kestañ un hedad-gwenan ; *in den Bienenkorb schlüpfen*, kestañ ; *ein Bienenkorb voll Honig*, ur gestad vel b., ur gestennad vel b., ur goloennad vel b., ur vinennad vel b. ; *hermetische Wachsschicht in einem Bienenkorb*, klorenn b.
Bienenkorbmacher g. (-s,-) : kestennner g., koloenner g., ruskatour g., ruskenner g.
Bienenkorbstülper g. (-s,-) : kouc'h g. [liester kouc'hou].
Bienenkraut n. (-s) : [louza.] 1. sikadez g. ; 2. skouarn-azen b., louzaouenn-ar-skevent b.
Bienenleim g. (-s) : [gwenan] propoliz g.
Bienenloch n. (-s,-löcher) : toull-gwenan g.
Bienenpfeife b. (-,-n) : soufletez vogediñ b., c'hwezherez vogedellañ b.
Bienenpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant melus str.
Bienenragwurz b. (-,en) : [louza.] boked-dimezell-ar-gwenan g.
Bienenschwarm g. (-s,-schwärme) : [loen.] taol-gwenan g., hed-gwenan g., hedad-gwenan g., barr-gwenan g., kestad b., kestennad venan b., ruskennad wenan b., binennad wenan b., bodad gwenan g., hed g., neizh gwenan g. ; **a)** [Vorschwarm] erster Bienenschwarm, kenthed g. ; **b)** [Nachschwärme] zweiter Bienenschwarm, tarvhed g., tarvhedad g., adtaol g. ; als zweiter Schwarm ausschwärmen, adtaoliñ ; **dritter Bienenschwarm**, losthed g., flac'had b. ; als dritter Schwarm ausschwärmen, flac'hadiñ ; vierter Bienenschwarm, arc'hanthed g. ; **c)** neu eingefangener Bienenschwarm, nevezenn b. ; der Bienenschwarm hat sich auf dem (auf den) Apfelbaum niedergelassen, barret eo ar gwenan ouzh ar wezenn avaloù, barret eo an hed er wezenn-avaloù, barret eo ar gwenan er wezenn avaloù, aet eo ar gwenan da varrañ war ar wezenn avaloù, aet eo ar gwenan da skourrañ ouzh ar wezenn avaloù, aet eo ar gwenan war ar wezenn avaloù, nodet eo an taol-gwenan war ar wezenn avaloù, bolzet eo ar gwenan war ar wezenn avaloù, gorjet eo an taol-gwenan war ar

wezenn avaloù, gorjellet eo an taol gwenan war ar wezenn avaloù ; der Bienenschwarm ist weiter geflogen, divisorum eo ar gwenan ; einen Bienenschwarm in einen Bienenkorb stecken, kestañ un hed-gwenan.
Bienenstaat g. (-s,-en) : kevredigezh aozet ar gwenan b., kludad wenan b.
Bienenstachel g. (-s,-n) : [loen.] flemm ar wenanenn g., kastr ar wenanenn g., broud ar wenanenn g.
Bienenstand g. (-s,-stände) : gwenaneg b., leur-wenan b.
Bienenstich g. (-s,-e) : [loen.] flemm gwenan g., flemmadenn ur wenanenn b., flemmad ur wenanenn g., pikadenn ur wenanenn b. ; rund um den Bienenstich schwilkt die Haut, flemmadenn ar wenanenn a lak ar c'hoc'h da goeñviñ, koeñv a zeu en-dro da flemmadenn ar wenanenn ; bei Bienenstichen lindernd wirkend, mat ouzh flemmadur ar gwenan, mat ouzh flemmoù ar gwenan.
Bienenstock g. (-s,-stöcke) : ruskenn b., ruskad g., kest wenan b., kestenn wenan b. ; ein Bienenstock voll Honig, ur ruskennad vel b., ur gestennad vel b. ; *Bienenstock mit mobilen Rähmchen*, ruskenn direteneck b. ; Ständer für einen Bienenstock, Gestell für einen Bienenstock, Sockel eines Bienenstockes, pont g., pontenn b., torchenn b., barlenn b. ; einen Bienenstock zudecken, togañ ur ruskenn ; Deckel des Bienenstockes, kouc'h g. [liester kouc'hou], goulc'her ar ruskenn, toenn ar ruskenn b. ; der Stock hat abgeschwärmt, ar gestenn he deus hedet, taolet o deus ar gwenan, taolet o deus ar gwenan o hed ; vom Bienenstock wegfliegen, den Bienenstock verlassen, diruskennañ ; [hengoun] die Bienenstücke in Trauer versetzen, ober kañv d'ar gwenan.
Bienenstockhersteller g. (-s,-) : ruskenner g., kestennner g.
Bienentrachtpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant melus str. ; Wert einer Pflanze als Bienentrachtpflanze, melusted ur blantenn b.
Bienenvolk n. (-s,-völker) : [loen.] poblad ur ruskenn b., ruskennad b., kestad b., koloennad b., kestennad wenan b., binennad wenan b. ; *Bienenvolk ohne Königin*, ruskennad divamm b.
Bienenwabe b. (-,-n) : terenn b., koarenn b., koarenn vel b., follenn-goar b., follenn-vel b., bruskenn b., terenn-vel b., terenn-goar b., direnn-vel b., elvenn vel b. [liester elvennoù mel, elvoù mel, elvad mel] ; eine Bienenwabe entdeckeln, den Wachsdeckel einer Bienenwabe entfernen, dic'holoennañ ur goarenn vel.
Bienenwachs n. (-es) : koar-gwenan g., koar gwerc'h g.
Bienenwachskeuze b. (-,-n) : goulaouenn koar-gwenan b., goulaouenn koar gwerc'h b.
Bienenweibchen n. (-s,-) : [loen.] gorerez b.
Bienenweide b. (-,-n) : [louza.] plant melus str., bleunioù melus ls.
Bienenzelle b. (-,-n) : kevig b., toullig g.
Bienenzucht b. (-) : gwenanerezh g., magerezh-gwenan g., sevel gwenan g.
Bienenzüchter g. (-s,-) : gwenaner g., mager-gwenan g., desaver gwenan g. ; Schleier eines Bienenzüchters, mouch ur gwenaner g.
Biennale b. (-,-n) : gouel daouvloaziek g., daouvloaziadenn b.
Bier n. (-s,-e) : 1. bier g. ; helles Bier, bier sklaer g., bier melen g. ; dunkles Bier, bier gell g., bier brun g., bier du g. ; Amberbier, bier goularz ; Weißbier, bier gwenn g., bier gwenn Berlin g. ; Bier vom Fass, Fassbier, bier barrikenn g., bier gwask g., bier diwar-wask g., bier diwar ar gwask g., bier diwar ar wask g., bier eus dindan ar gwask g., ur banne bier diwar ar wask g. ; Flaschenbier, bier boutailh ; Bier ausschenken, gwerzhañ bier ; Bier einschenken, diskargañ bier da evañ, diskenn bier da

evañ, dinaouiñ bier da evañ (Gregor) ; *Bier einstechen, ein Fass Bier einstechen, Bier anzapfen, ein Fass Bier anzapfen*, toullañ ur varrikenn vier ; *Bier auf Flaschen ziehen*, boutailhañ bier ; *das Bier gärt*, goiñ a ra ar bier, mont a ra ar bier e go, labourat a ra ar bier, e go emañ ar bier ; *Bier saufen*, puñsañ ar pintoù, puñsañ pintoù, puñsañ bier, lonkañ bier, charreat bier ; *er frank Unmengen Bier*, bernioù bier a yae gantañ ; *Bier ohne Hopfen*, biorc'h g., korev g. ; *Bier floss in Strömen*, ar bier a ruilhe diouzh an druilih ; *er bestellte zwei Bier*, lakaat a reas servijañ daou vier ; *ein großzügig eingeschenktes Bier*, *ein Glas Bier ohne Schaumkrone*, *ein randvolles Glas Bier*, ur banne bier sonn g., ur banne bier start g., ur banne bier yac'h g., ur werennad rez a vier b. ; *in Wein und Bier ertrinken mehr denn im Wasser*, aliesoc'h a hini a vez beuzet er gwer eget er stêr ; *ein Bier trinken*, pakañ ur banne bier, P. pakañ un hanter hini, pakañ ur chopinad ; **2.** P. *das ist nicht dein Bier ! n'ec'h eus netra da welet gant an dra-se ! kement-se ne sell ket ouzhit ! kement-se ne sell netra ouzhit ! n'eo ket da afer eo ! an dra-se n'eo ket da stal eo ! n'eo ket da batatez ! pep hini e vutun ! n'eo ket da dra eo ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! diwall d'en em luziañ gant traou n'ac'h eus ket karg anezho ! lez ar e all da ziluziañ o gwiad ! chom war da dreuzou ! chom hep lakaat da fri en dra-se ! na sank ket da fri en dra-se ! n'ay ket da fri aze ! emell eus ar pezh a sell ouzhit ! n'a ket da emellout eus kement-se ! n'a ket d'en em veskañ e kement-se ! ne vefe ket a boan dit lakaat da fri en dra-se ! n'ec'h eus klask ebet war mann ebet en afer-se ! n'emañ ket ez kerz emellout eus kement-se ! n'ec'h eus ket da welet war gement-se ! mir a lakaat da fri en afer-se ! petra a sell an dra-se ac'hanout ?*

Bierausschank g. (-s,-ausschänke) : tavarn b., bierdi g., tavarn-vier b.

Bierbass g. (-es,-bässe) : mouezh raouliet ul lonker b.

Bierbauch g. (-s,-bäuche) : bigof g., kof tev g., teuenn b., tor g., teur g., begeliad g., pezh kof g., bigof g., bidon g., pinenn b., P. kof yod g., sac'h-boued g. ; *einen Bierbauch haben*, bezañ savet kof ouzh an-unan, bezañ teurennek (kofellek, bouzellek, teuc'h, teurek, kofek, bidonek, begeliek, bigofek, bourounek, turbelek, tourgof, bouzellek), bezañ tev e gof, bezañ ront e gof, kaout korf, bezañ prest d'ober «plok».

Bierbottich g. (-s,-e) : bres g., beol-vres b.

Bierbrauer g. (-s,-) : breser g., bierour g.

Bierbrauerei b. (-,en) : breserezh b., biererezh b., breserdi g., bresti g.

Bierchen n. (-s,-) : P. banne bier g. ; *nimm das Geld, das reicht für ein Bierchen*, dal, gwerzh ur banne ! ; *nach den paar*

Bierchen waren ihre Beine wie gelähmt, ar banneoù bier o doa pounneraet o zreid.

Bierdeckel g. (-s,-) : danwerenn b.

Bierdepot n. (-s,-s) : [Bro-Suis] sanailh etrepaouezañ bier b.

Bierdose b. (-,n) : boest vier b., kanedig bier g.

Biereifer g. (-s) : birvih entanet ar banveziou g.

bierernst ag. : dic'hoarzh, ur varrenn houarn en e c'houzoug, kegel e vamm en e gein, kegel e vamm-gozh oc'h ober gwalenn-gein dezhañ, tres c'hoant kac'hat war e zremm, ur beg kastrilhez gantañ, kloz e veg evel ur gokouzenn, mut evel ul lakez pikez, ur fas-koad anezhañ, ur beg m'en argarzh anezhañ.

Bierfass n. (-es,-fässer) : barrienn vier b.

Bierflasche b. (-,n) : boutailh vier b.

Biergarten g. (-s,-gärten) : bierdi dindan an amzer g., leurenn evañ b., terasenn-liorzh b.

Bierglas n. (-es,-gläser) : gwerenn vier b., gwerenn evit ar bier b. ; *die beiden Biergläser sind gleich voll*, kement ha kement a vier a zo en div werenn.

Bierhalle b. (-,n) : tavarn b., bierdi g., tavarn-vier b.

Bierhaus n. (-es,-häuser) : bierdi g., tavarn-vier b.

Bierhefe b. (-) : goell-bier g.

Bierhefenbrot n. (-s) : bara goell-bier g.

Bierkäse g. (-s,-) : [kegin.] keuz da ledañ blazet kreñv g.

Bierkasten g. (-s,-kästen) : kased boutailhoù bier g.

Bierkeller g. (-s,-) : **1.** kav bier g. ; **2.** [dre heñvel.] tavarn b., bierdi g., tavarn-vier b.

Bierkiste b. (-s,-kisten) : kased boutailhoù bier g.

Bierkrug g. (-s,-krüge) : chop bier g.

Bierkutscher g. (-s,-) : **1.** chalboter bier g., kaser bier g. ; **2.** wie ein Bierkutscher fluchen, touïñ evel un toucher kezeg, touïñ doue evel ur Sarazin (evel un diaoul), touïñ Doue evel un diloster chas, mallozhiñ ken ma spont ar brini, hopal evel ur chalboter, pec'hiñ pep ger, pec'hiñ e-treuz nav moger, sakreal ha fouldrasiñ evel ur charretour a vez chomet e garr el lagenn (evel ul loman a vez skoet e lestr war an traezh) (Gregor), bezañ e c'henou ur stivell a gunujennou, bezañ boull e grouer, leuskel leou spontus, leuskel leoudoued reut, leuskel pec'chedou spontus, tarzhañ buanoc'h ul ledoued war e vuzeloueg eget ur bedenn, bezañ un den dibab war ar pec'hiñ.

Bieraune b. (-) : *in Bieraune*, mezvet gant ar bier, ur banne dindan e fri, tommet dezhañ, tommet d'e benn, goudommet, drev, ur banne warnañ, damvezv, lañset-mat, trenk e doull, lanson, mav, tomm d'e fri, erru lous e fri, un toulladig gantañ, digadao, kazeg, hanter gazeg, loufok, ar ouenn gantañ, karrigellet, erru gleb e c'henou, ur banne e-barzh e fas, karget e gof a vier, suilhet, penndommet, un tammig a-strew, chokolad, druz e c'henou, abafet, tomm d'e veg ha bec'hdezhañ o lakaat neud en nadoz, avel gant e letern, evet dezhañ, ur sac'had gantañ, krakvezv, rousvezv, gouvezv, brizhevzv, tarvezv, Iuron, hanter vezv, enaouet, bistrenket, tarlichet, strumet, un tammig lipet, un tammig frev, a-strew, damdomm dezhañ, evedik dezhañ, tommedik dezhañ ; *er ist immer in Bieraune*, hennezh a vez mezv-divezv atav, dalc'hmat e vez goret e forn.

Bierleiche b. (-,n) : lonker mezv-dall-mik g.

Bierpack g. (-s,-e/-päcke) / **Bierpackung** b. (-,en) : pakad bier g.

Bierschank g. (-s,-schänke) : tavarn b., bierdi g., tavarn-vier b.

Bierschaum g. (-s) : bervenn ar bier b., bouilh ar bier g., spoum ar bier g., kroz ar bier g.

Bierschenke b. (-,n) : tavarn b., bierdi g., tavarn-vier b.

Bierschinken g. (-s,-) : saosison morzhed-hoch g.

Bierseidel n. (-s,-) : pod bier g.

Bierstängel g. (-s,-) : [Bro-Suis] stick g., bazh sall b., gwispid sall str.

Bierstehhalle b. (-,n) : tavarn b., kaborell b.

Biersuppe b. (-,n) : [kegin.] soubenn ar bier b.

Bierteller g. (-s,-) : [Bro-Suis] danwerenn b.

Biertischpolitik b. (-) : komzoù patatez diwar-benn ar politikerezh ls., plataj diwar-benn ar politikerezh g., komzoù plat diwar-benn ar politikerezh ls., komzoù kollet diwar-benn ar politikerezh ls., komzoù ven diwar-benn ar politikerezh ls., kaoziou politikel ls., arabad politikel g., pifoù politikel ls., kozh fardaj politikel g., politikaj g., politikailherezh g., kozh rimestelloù politikel ls.

Biertischpolitiker g. (-s,-) : rambreer g., randoner g., rahouenn b., brae b., brae c'houollo b., politikajer g., penn-rambre g., berlobi g., Yann Bastiz g.

Bierverleger g. (-s,-) : march'hadour bier g.

Bierwürze b. (-) : fro g.

Bierzelt n. (-s,-e) : tinell b., kaborell b., pabell b. ; *ein Bierzelt aufbauen*, tinellañ.

Biese b. (-,-n) : [lu, dilhad.] lezenn b.

Biesfliege b. (-,-n) : [loen.] moui str., kelien-marc'h str., kelienn-morz str., kelien-brizh str., kelien-rous str., bouli str., brouderez b., tabonenn b. [*liester taboned*].

Biest n. (-es,-er) : 1. loen g., aneval g., mil g., loen mut g., penn-chatal g., euzhvil g. ; *die Schöne und das Biest*, ar goantenn hag an euzhvil ; 2. [dre skeud.] cheulk g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester lististri*], hailhon g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., standilhon g., ravaillhon g., lampon g., kantolor g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ampouailh g., forbann g., gwall labous g., poñsin g., ibil fall g., gwallibil g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharen g., labaskenn b., lank g. [*liester lanked, lankidi*], renavi g. ; *verdammtes Biest*, penn-chatal g., kozh loen g., pezh fall a zen g., tra milliget g., toull visou g., paotr lavis g., loen brein g., loen lous g., loen vil g., loen fall g., loen mut g., vilbezh g., viltañs g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., gwir hailhon g., hailhon echu g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., paotr korvigellet e galon a fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr a zo kement si fall 'zo tout ennañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., higenn a baotr g., loustoñ g., louskod g., hailhevod g., jalod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevodeg g., hailhoneg g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., pikouz fall g., gaster g., stronk g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., gast b., poezon g., founi g., ebeul g., renavi g. ; [*plac'h*] *kleines Biest*, pikez b., pikez du b., pikez fall b., dañvadez b., diaoulez b., gastig b., orinez fall b., paborez b.

biestig ag. : kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, tagnous, ourz, kivioul, diaes ; *biestiges Weißstück*, rachouzell b., keben b., kegin b., sarpantez b., bitrañsenn b., perseval b., gwesped str., bleizez b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., kanell b., maouez gwazh eget ar vosenn b., diaoulez b., kevnidenn b., gwrac'h b., pig-sperm b., tarzhigell b., yar b., dañvadez b., ebeulez b., paborez b.

Adv. : a-razailh, gant fion, kinte ennañ.

Biestmilch b. (-) : kellaezh g., kentlaezh g., laezh-peka g., laezh-peket g., laezh-uzen g., laezh kevleue g.

Biet n. (-s,-e) : [*Bro-Suis*] tolead b., tiriad g., tachenn b., tachennad b.

bieten V.k.e. (bot / hat geboten) : 1. kinnig, kinnizien, mennout ; *jemandem den Arm bieten*, kinnig e vrec'h d'u.b., ober kazel d'u.b. ; *jemandem die Hand bieten*, astenn e zorn d'u.b., astenn e zorn etrezek u.b. ; *dem Nachbarn einen Gruß bieten*, demata e amezeg ; *Waren feilbieten*, kinnig e varc'hadourezh ; 2. [echedou] *dem König Schach bieten*, reiñ bec'h d'ar roue ; 3. *jemandem die Stirn bieten*, talañ ouzh u.b., mont a-benn-kaer d'u.b., ober ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., ober ouzh u.b., pennañ d'u.b., pennañ ouzh u.b., daeañ (faeañ, dichekal, hegal) u.b., en em aroziñ ouzh u.b., em glask ouzh

u.b., klask penn ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., reiñ fas d'u.b., diarbenn u.b., herzel ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b. ; 4. *jemandem Gelegenheit bieten zu ...*, reiñ tro d'u.b. da ..., reiñ an dro d'u.b. da ..., reiñ lec'h d'u.b. da ..., reiñ urzh d'u.b. da ..., reiñ tu d'u.b. da ... ; 5. [tr-l] *das bietet keine besondere Schwierigkeit*, n'eo ket gwall ziaes da ober, n'eus ket a ziaezamantoù bras gant an dra-se ; 6. *das lasse ich mir nicht bieten*, n'on ket evit gouzañ un dismegañs a seurt-se, ne c'hellan ket asantiñ d'an dra-se ; 7. [arc'hant.] *mehr bieten*, teuel war ar priz.

V.em. **sich bieten** (bot sich / hat sich (ak.) geboten) : en em kinnig, en em gavout ; *ein herrlicher Anblick bot sich unseren Augen*, ur gwel kaer-meurbet (ur gweled kaer-meurbet, un dremvro veurdezu, ur gwel eus ar c'haerañ, ur gwel eus an dudiusañ, un daolenn gaer) en em lede dirazomp, pebezha taollagad kaer war ar vro en em lede dirazomp, un daolenn eus ar re gaerañ en em lede dirazomp ; (*jedes Mal*) *wenn sich die Gelegenheit dazu bietet*, pa vez tro, pa vez tu ; (*irgendwann*) *wenn sich die Gelegenheit dazu bietet*, pa vo tro, pa vo tu ; *wenn sich mir die Gelegenheit dazu bietet*, pa en em gavin e tro d'en ober, pa gavin an tu d'en ober, pa gavin ar pleg, pa gavin apoue, pa gavin lank, pa gavin va lank, pa gavin va zu, pa gavin va zro, pa gavin va avel, pa'm bo avel, pa'm bo tro, pa'm bo kondisioñ d'en ober, pa gavin abeg d'en ober, pa vo deuet ar c'hazh d'ar razh, ma'm eus apoue ; *es bieten sich zwei Möglichkeiten*, daou stumm a zo d'en ober, unan a zaou, daou ziskoulm a zo, daou dra a zo posupl, daou dra a ch'halfe bezañ, daou hent a zo gallus.

Bieter g. (-s,-) : imbouder g., dreistkresker g.

bifid ag. : daouviz, daouveg, forc'hek.

bifilar ag. : [tredan] ... div-orjalenn.

bifokal ag. / **Bifokal-** / **Bifokus-** : ... daousti, ... daoustiek.

Bifikalität b. (-) : daoustiegezh b.

bifunktionell ag. : [kimiez] divsoaz ; *bifunktionelle Säure*, trenkenn divsoaz b.

Bifurkation b. (-,en) : 1. [korf.] forc'h b. ; *Bifurkation der Luftröhre*, forc'h ar vriant b. ; 2. [douar.] rannadur ur stêr e daou wazh g., gaoliadur ur stêr e daou wazh g. ; 3. [mat.] kavaz g.

Bifurkationstheorie b. (-) : [mat.] damkaniezh ar c'havazoù b.

Bigamie b. (-) : 1. *divwregiezh b., daoubriedelezh b.* ; 2. *daouozhac'hiezh b., daoubriedelezh b.*

bigamisch ag. : 1. ... div wreg dezhañ, divwreg, daoubried ; 2. ... daou ozhac'h dezhi, daouozhac'h, daoubried.

Bigamist g. (-en,-en) : paotr divwreg g., daoubrieder g.

Bigamistin b. (-,nen) : plac'h daouozhac'h b., daoubriederez b.

bigamistisch ag. : 1. ... div wreg dezhañ, divwreg, daoubried ; 2. ... daou ozhac'h dezhi, daouozhac'h, daoubried.

bigott ag. : bigot, devotoc'h eget ur beleg, bepred etre ar beleg hag an aoter, bepred etre ar billig hag an aoter.

Bigotte(r) ag.k. g./b. : [paotr] bigod g. [*liester bigoded*], paterer g., brizhdevod g., falsdevod g., krigner treid ar sent g., liper treid ar sent g., liper dour benniget g., min benniget g., razh-iliz g., P. liper revr ar sent g., [*plac'h*] bigodez b. [*liester bigodezed*], bigodenn b. [*liester bigodennd*], seurez pil-pavez b., krignerez treid ar sent b., liperez treid ar sent b., liperez dour benniget b., bigodez hag a vez bepred etre ar billig hag an aoter b., razhez iliz b., razhenn iliz b., debrerez sent b., P. liperez revr ar sent b.

Bigotterie b. (-) : bigoderezh g., brizhdeoliezh b., brizhdevosion b., krakdeoliezh b., krakdevosion b.

Bigudenland n. (-s) : *das Bigudenland*, Bro-Vigoudenn b., Bro ar Bigoudenned b., Bro ar Vigoudenned b. ; *Haube aus dem*

Bigudenland, bigoudenn b. [*lester bigoudennou*] ; *Tracht aus dem Bigudenland*, dilhad bigoudenn g. ; *Frau aus dem Bigudenland*, Bigoudenn b. [*lester Bigoudenned*, ar Bigoudenned] ; *Mann aus dem Bigudenland*, Bigoudenn g. [*lester Bigoudenned*, ar Vigoudenned], Bigoudenner g. [*lester Bigoudennerien*, ar Vigoudennerien], Drandoue g. [*lester Drandoueed*], [*gwashaus*] Bigouter [*lester Bigouterien*, ar Vigouterien] ; *Frau mit Haube aus dem Bigudenland*, maouez e bigoudenn b. ; *Bretonisch aus dem Bigudenland*, brezhoneg bigoudenn g., bigoudenneg g. ; *Bauer aus dem Bigudenland*, kouer bigoudenn g.

Bigudentracht b. (-,en) : dilhad bigoudenn g.

Biguder g. (-s,-) : Bigoudenn g. [*lester Bigoudenned*, ar Vigoudenned], Bigoudenner g. [*lester Bigoudennerien*, ar Vigoudennerien], Drandoue g. [*lester Drandoueed*], [*gwashaus*] Bigouter [*lester Bigouterien*, ar Vigouterien].

Biguderin b. (-,nen) : Bigoudenn b. [*lester Bigoudenned*, ar Biboudenned].

Bijektion b. (-,en) : [mat.] kesaezhadur g., kesaezhañ g.

bijektiv ag. : [mat.] kesaezhat, ... kesaezhañ ; *bijektive Funktion*, kevreibenn gesaezhat b., kevreibenn gesaezhañ b. ; *bijektive Abbildung*, arloadur kesaezhañ g.

Bijektivität b. (-) : [mat.] kesaezadezh b.

Bikameralismus g. (-) : [polit.] divgambregezh b. ; *Anhänger des Bikameralismus*, divgambrelour g.

Bikarbonat n. (-s,-e) : [*kimiezh*] bikarbonat g.

Bikini g. (-s,-s) : sae-gouronkañ daou damm b., dilhad-kouronkañ daou damm g., bikini g. ; *Oberteil eines Bikinis*, brennidenn b., dalch'-brennid g., P. sav-tezh g., stalafioù pres laezh ls., sac'h-bronnoù g., sav-sukig g.

bikonkav ag. : daouargevek ; *bikonkave Linse*, ferenn daouargevek b.

Bikonkavität b. (-) : daouargevegezh b.

bikontinuierlich ag. : daougendalc'hek.

Bikontinuität ag. : daougendalc'hegezh b.

bikonvex ag. : daouargeinek ; *bikonvexe Linse*, ferenn daouargeinek b.

Bikonvexität b. (-) : daouargeinegezh b.

Bikuspidalklappe b. (-,n) : [*korf.*] trapig tribegek g., trapig mintrek g.

bilabial ag. : [*yezh.*] ... diweuz.

Bilabial g. (-s, -e) / **Bilabiallaut** g. (-s,-e) : [*yezh.*] diweuzenn b., kensonenn diweuz b. ; *eingeschobener Bilabial*, diweuzenn dazlec'hiet b.

bilabiat ag. : [*louza.*] divweuzek.

Bilanz b. (-,en) : 1. mentel b., bilañs g., stad-kontoù b., kenbouez g., taolenn-gempouez b., roll kaout-ha-dleout g., kont b., kontoù ls., koll-gounid g., balañs b., poent g. ; *konsolidierte Bilanz*, mentel gesoutet b. ; *aktive Bilanz*, taolenn-gempouez war gaout b., taolenn-gempouez kredek b., taolenn-gempouez aktivel b., taolenn-gempouez positivel b., mentel gredek b. ; *aktive Handelsbilanz*, mentel genverzh kredek b., mentelad kenverzh kredek b., mentel vuiel ar c'henwerzh b., mentel gredek ar c'henwerzh b., taolenn gempouez ar c'henwerzh war gaout b. ; *eine passive Bilanz*, ur ventelad dleek b., ur ventel dleek b., ur ventel divigadek b. ; *die Bilanz erstellen*, savelañ ar ventel, ober ar stad-kontoù, kenbouezhañ, sevel an daolenn-gempouez, ober ar gont, ober balañs ; *Ein- und Auswanderungsbilanz*, bilañs enbroañ-divroañ g. ; *eine Bilanz feststellen*, klozañ ur gont, klozañ un daolenn-gempouez ; *die Bilanz neu bewerten*, addewerzhañ ar ventel ; *die Bilanz verschleiern*, eine Bilanz frisieren, falsañ (darguzhañ, gourlivañ, propikat, distresañ, livañ, findaoniñ,

treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ) an daolenn-gempouez, falsañ (darguzhañ, gourlivañ, propikat, distresañ, livañ, findaoniñ, treiñ, treuzlivañ, treuzfichañ) ar ventel, falsañ ar c'ontoù ; *eine Bilanz vorlegen*, diskouez un daolenn-gempouez, kinnig ar roll kaout-ha-dleout, kinnig ar ventel ; *die Bilanz ziehen*, ober (sevel) ar c'holg-gounid, ober ar gont, sevel roll ar c'haoud hag an dleoud, sevel roll ar gounidoù hag an dispignoù, sevel ar poent, kavout ar poent, savelañ ar ventel ; *die Bilanz nach Richtigbefund genehmigen*, diskleriañ dikted ar c'ontoù ; *eine Bilanz genehmigen*, darbenn ur gont, asantiñ da gontoù 'zo, asantiñ d'un daolenn-gempouez, peurwiriekaat kontoù 'zo ; 2. [*Physik*] *Energiebilanz*, mentel c'hremm b. ; 3. [*gwir*] *die Bilanz niederlegen*, anzav freuz-stal, diskleriañ freuz-stal, ober freuz-stal, ober freuz-boutikl, foetañ e stal, foetañ e voutikl, ober bank, faziañ, dougen ar gouriz plouz, leuskel ar gouriz plouz, kaout ar gouriz plouz, kemer ar gouriz plouz, dougen ar boned glas, mont e stal da benn ar c'hoc'h, sankañ e gontell er voger, sankañ e gontell er c'bleuz, mont e boch gant ar vezh, filañ e stal, mont da raz, mont en douflez ; 3. disoc'h g., disoc'had g., kont b.

Bilanzabschluss g. (-es,-abschlüsse) : klozadur ar c'ontoù g.

Bilanzaufstellung b. (-,en) : saveladur ar ventel g., savidigezh an daolenn-gempouez b., savidigezh ar roll kaout-ha-dleout b., savidigezh roll ar c'haout-ha-dleout b.

Bilanzauszug g. (-s,-auszüge) : stad ar c'ontoù b., stad ar ventel b.

Bilanzbereinigung b. (-,en) : peurwiriadur ar c'ontoù g., eeunadur ar c'ontoù g.

Bilanzbuchhalter g. (-s,-) : kontour-prizachour e karg eus ar c'ontoù g., kevarouezour e karg eus ar c'ontoù g.

Bilanzergebnis n. (-ses,-se) : [*kontouriezh*] disoc'h jederezhel g.

bilanzieren V.k.e. (hat bilanziert) : savelañ ar ventel, sevel an daolenn-gempouez, ober ar gont, ober balañs, kenbouezhañ.

Bilanzierung b. (-) : marilhadur er roll kaout-ha-dleout g., marilhadur e roll ar c'haout-ha-dleout g.

Bilanzposten g. (-s,-) : post er roll kaout-ha-dleout g., post e roll ar c'haout-ha-dleout g., stael er ventel g.

Bilanzprüfer g. (-s,-) : kontour-prizachour g., komiser ar c'ontoù g., peurwirier kontou g., jeder kevarouezour g.

Bilanzprüfung b. (-,en) : ensellerezh ar c'ontoù g., gwiriadur ar ventel g.

Bilanzrechnung b. (-,en) : bilañs g., mentel b.

Bilanzsaldo g. (-s,-s/-salden) : mentelad kont b.

Bilanzstichtag g. (-s,-e) : termen darevezh lakaet evit kinnig ar bilañs g., termen darevezh lakaet evit kinnig ar ventel g.

Bilanzsumme b. (-,n) : hollad eus ar bilañs g., hollad eus ar ventel g.

Bilanzvorlegung b. (-,en) : kinnigadur ar bilañs g., kinnigadur ar ventel b.

Bilanzwert g. (-s,-e) : gwerzh jederezhel g.

bilateral ag. : 1. daouduek, daoudu ; *bilaterales Abkommen*, emglev daoudu g., emglev daouduel g., kenemglev g. ; *bilateraler Vertrag*, kevrat daouduel b. ; 2. [mat.] daougostez, daougostezel.

Bilateralität b. (-) : daouduegezh b., daouduelezh b.

Bilatera ls. : [*loen.*] artiozoed ls. [*unander artiozoenn*].

Bilboquet n. (-s,-s) : bikblok g. ; *Bilboquet spielen*, c'hoari bikblok, c'hoari ar bikblok.

Bilch g. (-es,-e) / **Bilchmaus** b. (-,mäuse) : [*loen.*] 1. [*kerentiad*] glirideg g. [*lester glirideged*] ; 2. [spesad] hunegan g. [*lester huneganed*].

Bild n. (-s,-er) : 1. skeudenn b., taolenn b., taolennad b., poltred g., luc'hskeudenn b., depegn g., delwenn b., patrom g., pourtrez g. ; *Bild in Öl*, *Ölbild*, eoullivadur g., livadur-eoul g., livadur dre eoul g. ; *ein Bild malen*, livañ un daolenn ; *Bild in Erz*, delwenn arem b. ; *ein Hellenbild*, delwenn ur sant b., poltred ur sant g., un imaj g. ; *bewegte Bilder*, fiñvskeudennou ls. ; *computergeneriertes Bild*, skeudenn gevanaoz b. ; *statistisches Bild*, taolenn stadegeł b. ; *ein Bild von etwas entwerfen*, taolenniñ ubd ; *allgemeines Bild*, brastaolenn b. ; *ein allgemeines Bild von etwas entwerfen*, brastaolenniñ ubd ; *ganz sein Bild*, heñvel-vi outañ, heñvel-poch outañ, heñvel-bev outañ, heñvel-buhez outañ, e bimpatrom ; *Gott erschuf uns nach seinem Bilde*, Doue a reas an den diouzh e heñveledigezh, Doue a grouas an den diouzh e skeudenn, Doue a grouas Mab-den diouzh e batrom e-unan, Doue a reas an den diouzh e batrom e-unan, krouet eo bet Mab-den hervez dremm Doue ; [gwir] *Rechte am eigenen Bild*, gwir war e skeudennou.

2. leterc'had g., treuzskeudenn b., treuzskeudennadur g., skeudenn-lavar b. ; *gern in Bildern sprechen*, bezañ douget d'ober gant skeudennou-lavar, bezañ douget da leterc'hañ, bezañ douget da vont dre leterc'hadoù.

3. [troiòu-lavar] *ich kann mir kein rechtes Bild von dieser Sache machen*, n'eo ket gwall skaer an dra-se evidon, ne welan ket skaer eus petra ez eus kaoz amañ, diaes eo din ober va soñj eus an dra-se ; *soweit ich mir ein Bild davon machen kann*, mar gallan dezvarn drezon va-unan ; *sich (dat.) ein Bild des Schadens machen*, stadañ ar freuz, prizañ ar freuz ; *ich bin ganz im Bilde*, komprenet em eus, komprent a ran, emaoñ ganti, titouret (kelaouet) mat on, gouzout a ran ar gartenn, gouzout a ran anezhi, bet on bet o telc'her ar gouloù ; *jemanden ins Bild setzen*, disodiñ u.b., diseitegañ u.b., dizidiñ u.b., dilouadiñ u.b., divleupañ ur paotr, divleupezañ ur plac'h, dilabaniñ u.b., dizidiñ u.b., P. diseitegañ u.b., dingleizañ u.b. ; *Sie sind nicht recht im Bilde*, n'emaomp ket er memes park, pell emañ Yann diouzh e gazeg ; *nicht mehr im Bilde sein*, warlerc'hiañ.

4. [optik] *scheinbares Bild*, *virtuelles Bild*, skeudenn derc'hel b. ; *wirkliches Bild*, *reelles Bild*, skeudenn werc'hel b.

5. [film, luc'hskeudennerezh] poltred g., luc'hskeudenn b., foto g. ; *latentes Bild*, skeudenn enkel b. ; *positives Bild*, skeudenn dizoloet b., film dizoloet g., poltred dizoloet g. ; *negatives Bild*, film-orin g., koc'henn-orin b. ; *Bild mit Tonband übereinstimmen*, sinkronaat ur film, goubredañ ur film, goubredekaat ur film.

6. [mat.] delvad g. [lester delvadoù], eilorad g. [lester eiloradoù].

7. *Weltbild*, bedouriez b., bedweladur g., sellad war ar bed g., meizadur g., bedvennozhiadur g., mennozhiadur g. ; *kopernikanisches Weltbild*, patrom kreiz-heolieck (heolgreizel) koskoriad an heol g.

Bildabzug g. (-s,-abzüge) : [moull.] amprouenn b.

Bildarchiv n. (-s,-e) : poltredoù diellaouet ls., dastumadeg poltredoù b., dalc'had skeudennou g., dalc'had luc'hskeudennou g., diellskeudennou ls.

Bildatlas g. (-/-ses, -se) : atlas skeudennaouet g.

Bildaufklärung b. (-,en) : [lu] anaoudadenn dre harp luc'hskeudennou b.

Bildauflösung b. (-) : despizadur g., diarunusted b. ; *mit hoher Bildauflösung*, uhel e ziarunusted, ... diarunusted uhel, uhel e zespizadur, ... despizadur uhel.

Bildausfall g. (-s,-fälle) : [skinwel] direizhenn ar skeudennou b., troch skeudennou g., skinwel o viriñ g.

Bildausschnitt g. (-s,-e) : kouchadur g., sterniadur g.

Bildband g. (-s,-bände) : levr skeudennaouet g., levr skeudennet g.

Bildbearbeitung b. (-,en) : eilaazadur ul luc'hskeudenn g., distremen luc'hskeudenn g.

Bildbereich g. (-s,-e) : [mat.] delvad g. [lester delvadoù], eilorad g. [lester eiloradoù].

Bildbericht g. (-s,-e) : kelaouadenn gant luc'hskeudennou b.

Bildberichterstattung b. (-) : kelaoua dre luc'hskeudennou g.

Bildbeschreibung b. (-,en) : deskrivadur taolenn g.

Bildbetrachter g. (-s,-) : [tekn.] dewelerez b.

Bildbreite b. (-,n) : ledander ar skeudenn g.

Bildbruch g. (-s,-brüche) : [yezh.] leterc'had dislenn g.

Bildchen n. (-s,-) : skeudennig b., poltred g.

Bilddatenbank b. (-,en) : skeudennaoueg b.

Bilddokument n. (-s,-e) : teul skeudennaouet g., teul gant luc'hskeudennou g.

Bilde b. (-,n) : [arm, istor] bannerez b., taolerez-vein b., bangounell b.

Bildebene b. (-,n) : [mat.] plaeñenn vannañ b.

Bildeinstellung b. (-,en) : sterniadur g., kouchadur g., [skinwel] reoliñ gwelet g., reoliñ ar skeudenn g.

bilden V.k.e. (hat gebildet) : 1. stummañ, sevel, amparañ, furniñ, furmañ, neuziañ, fesoniiñ, doareañ, forjañ, mont d'ober, bezañ oc'h ober ; *wieder bilden*, adstummañ ; *der Regen bildete Lachen*, ar glav a boullade (a boulladenne, a boullenne, a boulle, a rae gardenn, a lenne) ; *eine Statue aus gebranntem Lehm bilden*, sevel un delwenn gant pri-tan ; *zusammen bildeten wir eine ansehnliche Gruppe*, ur guchenn vat a oa ac'hanomp ; [polit.] *ein Kabinett bilden*, stummañ ur gouarnamant nevez, sevel ur gouarnamant nevez, amparañ ur gouarnamant ; [yezh.] *Wörter bilden*, stummañ gerioù nevez, forjañ gerioù nevez, sevel gerioù nevez, geriaouiñ ; *Sätze bilden*, stummañ frazennoù, sevel frazennoù ; *eine Grenze bilden*, merkañ ur vevenn, bezañ oc'h ober bevenn ; *eine Menschenkette bilden*, ober listenn, ober chadenn, kudenniñ ; *sich (dat.) die Hand geben, um eine Menschenkette zu bilden*, skoulmañ an daouarn d'ober ur chadenn ; *das Eis bildet eine Brücke über die Kluft*, emañ ar skorn oc'h ober pont war ar fraillh ; *in den Nieren wird der Harn gebildet*, an troazh a vez furmet (enaozet) el lounezhi ; *die Pflanze bildet Samen*, krouiñ a ra greun er blantenn, emañ ar blantenn o vont e(n) had, emañ ar blantenn o c'hreuniañ ; *die Pflanze hat Samen gebildet*, e greun emañ ar blantenn ; 2. [dre astenn.] stuziañ, diorren ; *den Verstand bilden*, lakaat meiz da sevel en u.b., degas skiant d'u.b. ; *den Charakter bilden*, stummañ an drospared, diorren an temz-spered, degas temz vat e spered u.b. 3. [mezeg.] *das Gewebe neu bilden*, dazluniañ ar gwiad. V.gw. (hat gebildet) : *Reisen bildet*, diwar welout e teu gouzout, desket e vez traoù o veajïñ, diwar veajïñ e teu skiant d'an dud yaouank, ar bale bro a zigor ar spered, beajïñ a franka an anaoudegezh ; *gebildete Leute*, tud desket ls., tud deskadurezh ganto ls., tud stuziet ls.

V.em. **sich bilden** (hat sich (ak.) gebildet) : 1. magañ e spered, en em zeskiñ, deskiñ, studiañ, en em stummañ, en em genteliañ, kemer kelenn, diorren e spered, stuziañ e spered, en em varrekaat, tapout deskadurezh, pakañ deskadurezh, dastum gouiziadur, amplaat e ouiziadur, prenañ gouiziadur, prenañ deskadurezh, pinvidikaat e spered, en em stuziañ, kreskiñ e anaoudegezh, astenn e zeskadurezh ; *sich selbst bilden*, emstummañ, emzeskiñ ; *sich gegenseitig bilden*, en em gelenn an eil egile ; 2. dont da, mont da, mont d'ober, treiñ da, krouiñ, sevel, furniñ, stummañ ; *sich wieder bilden*, adstummañ ; *der*

Keim bildet sich zur Pflanze, ar gellidenn a ya da blantenn, ar gellidenn a zeu da vezañ ur blantenn, emañ ar gellidenn o krouïñ ; *die Blüten bilden sich zu Früchten*, ar bleuñv a ya da frouezh, ar bleuñv a zeu da vezañ frouezh, emañ ar frouezh o krouïñ, emañ ar frouezh o stummañ ; *er bildet sich zum Künstler heran*, dont a ra tamm-ha-tamm da vezañ un arzour, dont a ra tamm-ha-tamm d'ober un arzour ; *auf der heißen Milch hat sich Haut gebildet*, ur bluskennig a zo savet war al laezh tomm, ur groc'henenn a zo krouet war-chorre al laezh tomm ; *an meinem linken Fußballen hat sich eine Schwiele gebildet*, ur borc'hellez a zo savet din e plant va zroad kleiz ; *die Essigmutter bildet sich an der Oberfläche*, ar gwéle a grou war-benn ; **3. sich eine Meinung über etwas (ak.) bilden, sich ein Urteil über etwas (ak.) bilden**, ober e soñj war ubd, ober e vennozh war ubd.

bildend ag. : 1. furnus ; *die bildenden Künste*, arzoù ar gweled ls., an arzoù neuziañ ls., an arzoù delvel ls. ; *ein bildender Künstler*, un neuzier g., ur skulter g., ul livour g. ; 2. kentelius, kelennus.

Bilderanbeter g. (-s,-) : azeuler idolou g., idoler g.

Bilderanbetung b. (-) : idolerezh g., falsazeulerezh g.

Bilderarchiv n. (-s,-e) : dastumadeg poltredoù b., dalc'had skeudennou g., dalc'had luc'hskedennou g., diellskeudennou ls.

Bilderausstellung b. (-,en) : diskouezadeg taolennoù b., diskouezadeg luc'hskedennou b.

Bilderbank b. (-,en) : skeudennaoueg b.

Bilderbeilage b. (-,n) : stagadenn skeudennaouet b., stagadenn skeudennet b.

Bilderbogen g. (-s,-/bögen) : 1. plankenn treset g., plankennad bannoù-treset g. ; 2. skeudennaoueg b., dastumad skeudennou g., dastumadenn skeudennou b., teskad skeudennou g.

Bilderbuch n. (-s,-bücher) : 1. levr skeudennou g. ; 2. *wie im Bilderbuch*, boemus, marzhus, estlammus, hollgaer, ar c'haerañ-holl ; *eine Landschaft wie im Bilderbuch*, ur c'hornbro boemus g.

Bilderbuchonkel g. (-s,-) : eontr brebon g., brebonell b.

Bilderbuchoma b. (-,s) : mamm-gozh brebon b., brebonell b.

Bilderdruckpapier n. (-s) : paper gwisket g.

Bilderfassung b. (-) : [mezeg.] lunerezh g., skeudennerezh g. ; *medizinische Bilderfassung*, lunerezh mezegel g., skeudennerezh mezegel g.

Bildergalerie b. (-,n) : 1. taolennaoueg b., skeudennaoueg b. ; 2. [stal] stal-taolennoù b. ; 3. diskouezva taolennoù g., palier taolennoù g.

Bilderhandel g. (-s,-) : [kenwerzh] kenwerzh arz g.

Bilderkrieg g. (-s,e) : [istor] brezel an dorrierien imajoù g., brezel an ikonoklasted g.

Bilderrahmen g. (-s,-) : stern g., framm g.

bilderreich ag. : skeudennet, skeudennek, skeudennus.

Bilderrätsel n. (-s,-) : divunadenn b., divunetezenn b., rebuz g.

bilderreich ag. : [skridoù] skeudennet-kaer, kinklet-kaer, skeudennek, leun a skeudennou-lavar, kreñv ar skeudennou-lavar ennañ, livus.

Bildersaal g. (-s,-säle) : 1. diskouezva taolennoù g., palier taolennoù g. ; 2. palier poltredoù hendadoù g.

Bilderschrift b. (-,en) : 1. hieroglifoù ls., arouezlunioù ls., skritur arouezek g./b. ; 2. yezh skeudennet b.

Bilderstreit g. (-s,-e) : [istor] brezel an dorrierien imajoù g., brezel an ikonoklasted g.

Bilderstrips ls. : bannoù-treset ls., bandennou treset ls.

Bildersturm g. (-s,-stürme) : [istor] brezel an dorrierien imajoù g., brezel an ikonoklasted g.

Bilderstürmer g. (-s,-) : ikonoklast g., torrer imajoù g., torrer skeudennou g.

Bildertafel b. (-,n) : plankenn treset g., plankennad bannoù-treset g.

Bildfeld n. (-s,-er) : [fiñskeudennerezh] maez g.

Bildfeldwölbung b. (-,en) : [optik] gouskoevad krommder maez g.

Bildernschreiben n. (-s) : [stlenn.] pellskrivañ g.

Bildernsprecher g. (-s,-) : videopellgomzer g.

Bildfläche b. (-,n) : 1. skramm g. ; 2. [dre skeud.] von der Bildfläche verschwinden, steuziañ, mont diwar-wel, mont a-ziwar-wel, mont er-maez a wel, mont a-ziawel, mont diouzh gwel, kouezhañ e puñs an ankounac'h, kouezhañ e poull an ankounac'h, mont e puñs an avel, mont gant an avel, na leuskel na roud na tres (na roud na liv), na chom c'hwezeh ebet ken eus an-unan, na chom liv (ster, skeud, ditour) ebet ken eus an-unan, na chom doare ebet ken d'an-unan, mont d'an nouzon pelec'h, mont da belec'h din-me, mont da droadañ, mont da goll, mont en disir ; *auf der Bildfläche erscheinen*, dont war an dachenn, dont war wel.

Bildfolge b. (-,n) : [film] dibun ar skeudtapadurioù g.

Bildformer g. (-s,-) : [tekn.] mouller g.

Bildfreistellung b. (-,en) : [klev-gwel] farbbasierte Bildfreistellung, enkorad g.

Bildfrequenz b. (-,en) : talm ar c'hinnig skeudennou g.

Bildfunk g. (-s,-e) : 1. pellwel g. ; 2. pellskeudennerezh g.

Bildfunksender g. (-s,-) : pellskeudennner g.

Bildgebung b. (-) / **bildgebendes Verfahren** n. (-s) / **bildgebende Diagnose** b. (-,n) : [mezeg.] lunerezh mezegel g., skeudennerezh mezegel g.

Bildgestell n. (-s,-e) : sichenn b., mas g., masig g. [liester masigou].

bildhaft ag. : skeudennet, skeudennek, leun a skeudennou-lavar, skeudennus, livus ; *bilhafte Schreibweise*, doare-skrivañ leterc'hadek g., doare-skrivañ treuzskeudennel g. ; *bildhafter Ausdruck*, tro-lavar skeudennek b., treuzskeudenn b., treuzskeudennadur g., skeudenn-lavar b., leterc'had g.

Bildhaftigkeit b. (-) : skeudennusted b., livusted b.

Bildhauer g. (-s,-) : 1. kizeller g., skulter g., skultour g., bener g., maengizeller g., delwennour g. ; *er hatte sich als Bildhauer einen Namen gemacht*, gounezet en doa un tamm brud evel kizeller, e damm brud en doa evel kizeller ; 2. [stereod.] stereodeg ar C'hizeller b.

Bildhauerei b. (-,en) : 1. [arz] kizellerezh g., skulterezh g., benerezh g., kizelladurezh b., kizellouriezh b., skultouriezh b., benouriezh b., arz ar c'hizellañ g., delwennouriezh b., delwenniñ g. ; 2. [stal] atalier kizellerezh g. ; 3. [Bro-Suis, oberenn] oberenn gizellet b., kizelladur g., skultadur g.

bilhauerisch ag. : kizelladurel, ... ar c'hizellerezh.

Bildhauerkunst b. (-) : kizellerezh g., skulterezh g., benerezh g., kizelladurezh b., kizellouriezh b., benouriezh b., skultouriezh b., arz ar c'hizellañ g., delwennouriezh b., delwenniñ g. ; *die griechische Bildhauerkunst*, an delwenniñ gresiañ g.

Bildhauerwerk n. (-s,-e) : oberenn gizellet b., kizelladur g., skultadur g.

Bildhauerwerkstatt b. (-,stätten) : 1. [stal] atalier kizellerezh g. ; 2. [stereod.] stereodeg ar C'hizeller b.

Bildherstellung b. (-) : lunerezh g., skeudennerezh g.

Bildhöhe b. (-,n) : uhelder ar skeudenn g.

bildhübsch ag. : kaer-distailh, kaer-meurbet, kaer-eston, koant-hardizh, koant-ifam, koant-barbar, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, hoalus dreist, kenedus-espar, kaer evel un delwenn, kaer evel an deiz, koant evel an deiz, kaer evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, koant evel ur boked, koant evel ur rozenn, kaer evel ur rozenn, kaer evel an dour, kaer evel ar baradoz, koant evel un ael Doue, kaer-dispar, kaer-kurius, livus, koant da lazhañ, koant da lipat ; *eine bildhübsche Frau*, ur vaouez kaer evel un delwenn b., ur plac'h kenedus-espar b., ur vaouez kaer-distailh b., ur vaouez kaer-meurbet b., ur vaouez kaer-eston b., ur vaouez koant-barbar b., ur vaouez kaer evel an deiz b., ur vaouez kaer evel ur rozenn b., ur vaouez kaer evel ar baradoz b., ur vaouez kaer-dispar b., ur vaouez eus ar c'haerañ b., ur vaouez eus ar re gaerañ b., ur fulenn a vaouez b., un tamm friant g., ur gogez g.

Bildlauffeld n. (-s,-er) : [stlenn.] reti dibunañ g.

Bildlauf g. (-s) : [stlenn.] dibunañ g.

Bildlaufleiste b. (-,-n) : [stlenn.] barrenn dibunañ b., ruzerez b.

Bildlaufpfeil g. (-s,-e) : [stlenn.] bir dibunañ g.

bildlich ag. : skeudennek, skeudennus, treuzskeudennel, leun a skeudennou-lavar, leterc'hadek, [arz] diarluniek ; *bildliche Sprache*, yezh skeudennek b., yezh leun a skeudennou-lavar, yezh leterc'hadek b., yezh treuzskeudennel b. ; *bildlicher Ausdruck*, tro-lavar skeudennek b., leterc'had g., treuzskeudenn b., treuzskeudennadur g., skeudenn-lavar b. ; [bred.] *bildliche Vorstellung*, bredskeudenn b., dec'hmeg g., dec'hmegenn b.

Adv. : *bildlich gesprochen*, dre leterc'hañ, dre leterc'hadoù, dre skeudenn-lavar, dre skeudennou-lavar ; [arz] *bildlich darstellen*, diarluniañ ; *etwas bildlich zum Ausdruck bringen*, hewelaat udb.

Bildmaterial n. (-s) : dalc'had skeudennou g., dalc'had luc'hskeudennoù g., skeudennou ls., luc'hskeudennoù ls., dafar ikonografek g.

Bildmenge b. (-,-n) : [mat.] delvad g. [*iester delvadoù*], eilorad g. [*iester eiloradoù*].

Bildnachricht b. (-,-en) : [stlenn.] luc'hskeudenn gelaoua b.

Bildner g. (-s,-) : 1. krouer skeudennou g., kizeller g., skulter g., bener g., stummer g., neuzier g. ; 2. [dre astenn.] diorroer g., desaver g.

Bildnis n. (-ses,-se) : skeudenn b., poltred g., taolenn b., patrom g., pourtrez g. ; *von jemandem ein Bildnis anfertigen*, patromañ u.b., skeudenniñ u.b.

Bildplatte b. (-,-n) : videopladienn b., videokantenn b., kantenn luc'h b.

Bildplattenspieler g. (-s,-) : lenner videopladiennou b.

Bildprozessor g. (-s,-en) : [stlenn.] kewerier skeudennou g.

Bildpunkt g. (-s,-e) : [stlenn.] piksel g.

Bildqualität b. (-) : perzhded ar skeudenn b., perzhded ar skeudennou b.

Bildrand g. (-s,-ränder) : marz ur skeudenn g., marz ul luc'hskeudenn g., marzad g.

Bildredakteur g. (-s,-e) : kelaouer-luc'hskeudenn g.

Bildröhre b. (-,-n) : korzenn gatodek b. ; *Bildschirm mit Bildröhre*, skramm katodek g.

Bildroman g. (-s,-e) : romant skeudennou g.

bilksam ag. : 1. gweüs, plegus, hebleg, gwevn, mezell, mezellus, plastek ; 2. [dre skeud.] sentus, aes ober gantañ, hesent, hezesk.

Bildsamkeit b. (-) : 1. plastegezh b., mezellusted b. ; 2. gwevnded b., soublded b., sentidigezh b., hesentidigezh b.

Bildsäule b. (-,-n) : delwenn b.

Bildschärfe b. (-) : [foto] spisted al luc'hskeudenn b. ; *die ideale Bildschärfe einstellen*, lakaat ar ferenneg war e reizh.

Bildschirm g. (-s,-e) : 1. skramm g. ; *Bildschirm mit Bildröhre*, skramm katodek g. ; *flacher Bildschirm*, *Flachbildschirm*, skramm sklat g. ; *Bildschirm mit sehr hoher Auflösung*, *sehr hochauflösender Bildschirm*, *ultrahochauflösender Bildschirm*, skramm diarunusted gouruhel g. ; *auf dem Bildschirm*, ouzh ar skramm ; 2. [tredan.] skramm hewelaat g.

Bildschirmarbeit b. (-,-en) : labour ouzh ar skramm g.

Bildschirmarbeitsplatz g. (-es,plätz) : post labour ouzh ar skramm g.

Bildschirmattribut n. (-s,-e) : [stlenn.] doareenn skramm b.

Bildschirmaufnahme b. (-,-n) : [stlenn.] skrammlenad g., lenad skramm g., tapadenn-skramm b.

Bildschirmaufteilung b. (-,-en) : [stlenn.] parzhadur ar skramm g.

Bildschirmausdruck g. (-s,-e) / **Bildschirmfoto** n. (-s,-s) : [stlenn.] skrammlenad g., lenad skramm g., tapadenn-skramm b.

Bildschirmhelligkeit b. (-) : lintr ar skramm g.

Bildschirmkopie b. (-,-n) : [stlenn.] skrammlenad g., lenad skramm g., tapadenn-skramm b.

Bildschirmschoner g. (-s,-) : [stlenn.] damanter skrammoù g.

Bildschirmsetzer g. (-s,-) : klavierour g., paotr ar ch'lavier g., paotr ar stokellaoueg b., g.

Bildschirmteilung b. (-,-en) : [stlenn.] parzhadur ar skramm g.

Bildschirmtext g. (-es,-e) : videoteks® g.

Bildschirmtextsystem n. (-s) : minitel® g.

Bildschirmtextterminal n. (-s,-s) : minitel® g.

Bildschnitt g. (-s,-e) : 1. didroc'herezh luc'hskeudennoù g., didroc'herezh skeudennou g. ; 2. savadenn luc'hskeudennoù b.

Bildschnitzer g. (-s,-) : kizeller koad g., skulter koad g.

Bildschnitzerei b. (-) : kizellerezh koad g., skulterezh koad g., kizzelladurezh koad b., skultouriez zh koad b.

bildschön ag. : kaer-distailh, kaer-meurbet, kaer-eston, koant-hardizh, koant-ifam, brav-hardizh, brav-ifam, brav-kruel, hoalus dreist, koant-barbar, kaer evel un delwenn, kaer evel an deiz, koant evel an heol, kaer evel ur ganevedenn, kaer evel al loar, koant evel al loar, koant evel an heol, kaer evel ur rozenn, kaer evel an dour, koant evel un ael Doue, koant evel ur boked, kaer evel ar baradoz, kaer-dispar, kaer-kurius, livus, koant da lazhañ, koant da lipat.

Bildseite b. (-,-n) : 1. [moneiz, medallennoù] kroaz [*tu a zo un dremm warnañ, enebet ouzh pil*] b. ; 2. [moull.] pajenn skeudennet b.

Bildstecher g. (-s,-) : [tekn.] engraver g.

Bildstelle b. (-,-n) : 1. kreizenn deuliaouiñ kleweled b. ; 2. luc'hskeudennerezh b.

Bildstock g. (-s,-stöcke) : 1. [moull.] klched g., luc'hdaolenn b., luc'hskeudenn b., mouildaolenn b. ; 2. [relig.] kalvar g., kroaz b.

Bildstörung b. (-,-en) : skeudennou skinwel strafuilhet lies., troc'h skeudennou g., skinwel o virviñ g.

Bildstreifen g. (-s,-) : film g., koc'henn b.

Bildsuchlauf g. (-s) : [stlenn.] arglask skeudennou menegeret g.

Bildtafel b. (-,-n) : plankenn treset g., plankennad bannoù-treset g.

Bildtelefon n. (-s,-e) : videopellgomzer g.

Bildtelegramm n. (-s,-e) : pellskeudenn b.

Bildtelegraphie b. (-) : pellskeudennerezh g.

Bildteppich g. (-s,-e) : pallenn-moger g., tenneris g., stenneris g.
Bildtext g. (-es,-e) : diskliériadur g., dispiegadenn b., leadell b., alc'hwez g.
Bildtönung b. (-) : sonekaat skeudennou g., stenwezañ skeudennou g.
Bildträger g. (-s,-) : videogramm g.
Bildübertragung b. (-,en) : pellwel g., skinwel g.
Bildumkehr b. (-) : amginadur skeudenn g., ginadur skeudenn g.
Bildung b. (-,en) : 1. furmadur g., furmidigezh b., stummerez g., stummidgezh b., stummadur g., savidigezh b., amparadur g., amparañ g. ; *Bildung von Wolken, Seen, Staub, furmidigezh koumoul, lennoù, uloc'h b.* ; *Bildung einer Regierung*, amparadur ur gouarnaman g., savidigezh ur gouarnaman b. ; *Bildung von Früchten*, frouezhadur g., frouezherezh g., frouezhidigezh b., frouezh o krouïñ str. ; 2. stumm g., stummadur g., furn b., furmadur g. ; 3. [dre astenn.] stummerez g., stummadur g., deskadurezh b., deskadur g., kelenndurezh b., desk g., deskamant g., diorroadur g., sevenadur g., kultur g., stuzegezh b. ; *Allgemeinbildung*, stummadur dre vras g., stummadur hollek g., sevenadur hollek g., deskadurezh hollek b. ; *wissenschaftliche Bildung*, sevenadur skiantel g., deskadurezh skiantel b. ; *geistige Bildung*, deskadurezh b. ; *oberflächliche Bildung*, livadenn deskadurezh b., tamm liv deskadurezh g., gwiskad deskadurezh diwar-c'horre g. ; *seine Bildung ist nur oberflächlich, seine Bildung ist nur Tünche*, ul livadenn deskadurezh en deus, un tamm liv deskadurezh en deus, ur gwiskad deskadurezh diwar-c'horre en deus ; *die Art der Bildung wählen, die seinen Kindern zuteilwerden soll*, dibab an doare deskadurezh a vo roet d'e vugale ; *die Bildung ist auf die volle Entfaltung der menschlichen Persönlichkeit gerichtet*, pal an deskadurezh eo peurziorren personelezh Mab-den ; *Bildung macht frei*, deskadurezh a zegas frankiz ; *Bildung haben*, bezañ desket, bezañ desket bras, bezañ desket kaer, bezañ desket mat, bezañ desket war gant ha kant tra, bezañ sevenet, kaout deskadurezh, bezañ studiet, bezañ abil ; *die Bildung soll unentgeltlich sein*, digoust e tle bezañ an deskadurezh, evit mann e tle bezañ roet ar skol, evit mann e tle bezañ roet an deskadurezh ; *sich Bildung aneignen*, magañ e spered, en em zeskiñ, deskiñ, studiañ, en em stummañ, diorren e spered, stuziañ e spered, en em varrekaat, tapout deskadurezh, pakañ deskadurezh, dastum gouiziadur, amplaat e ouziadur, prenañ gouiziadur, prenañ deskadurezh, pinvidikaat e spered, en em stuziañ, kreskiñ e anaoudegezh, astenn e zeskadurezh, deskiñ traoù ; *ein Mensch ohne Bildung taugt nichts*, un den n'eo den ebet hep deskadurezh, un den hep deskadurezh ne dalvez ket un hollvad, un den hep deskadurezh n'eo gour, un den hep deskadurezh n'eo mann ebet, gwell eo deskiñ mabig bihan eget dastum danvez dezhañ ; 4. [yezh.] furn b., stumm g. ; *Iterativbildung*, stumm boaz g.
bildungsbeflissen ag. : c'hoantek da zeskiñ, douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, eferus, imbroudus ; *bildungsbeflissen sein*, bezañ c'hoantek da zeskiñ, bezañ douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, bezañ lusket gant an debron (ar c'hoant) deskiñ.
Bildungsbereich g. (-s,-) : [skolioù] derez g. ; *der sekundäre Bildungsbereich*, ar gelennadurezh eil-derez b., P. an eil-derez g.
Bildungsbürger g. (-s,-) : keodedad desket g.
Bildungschancen ls. : chañsou e-keñver an deskadurezh ls.

Bildungsdünkel g. (-s) : bosac'h an dud desket g., avelaj an dud desket g., gloriusted an dud desket b., moged an dud desket g., avel an dud desket g., pompad an dud desket g., lorc'hajoù an dud desket ls., roufl an dud desket g., digorou an dud desket ls., digorded an dud desket b.
bildungseifrig ag. : c'hoantek da zeskiñ, douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, eferus, imbroudus ; *bildungseifrig sein*, bezañ c'hoantek da zeskiñ, bezañ douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, bezañ lusket gant an debron (ar c'hoant) deskiñ.
Bildungseinrichtung b. (-,en) : ensavadur deskadurezh g., kreizzenn stummañ b.
bildungsfähig ag. : desavadus ; *er ist bildungsfähig*, tu 'zo da ziorren anezhañ.
Bildungsfehler g. (-s,-) : 1. mank e-keñver ar stummadur g. ; 2. fazi kenstalañ g., si kenfumiñ g.
Bildungsfreistellung b. (-,en) : ehan-labour evit en em stummañ g., ehan stummerez g., ehan stummañ g.
Bildungsgang g. (-s,gänge) : red ar stummadur g., dibun ar stummadur g.
Bildungsgrad g. (-s,-e) : live stummadur g., live deskadurezh g.
Bildungsgut n. (-s,-güter) : hêrezh sevenadurel g., glad sevenadurel g.
bildungshungrig ag. : c'hoantek da zeskiñ, douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, eferus, imbroudus ; *bildungshungrig sein*, bezañ c'hoantek da zeskiñ, bezañ douget gant ar c'hoant da zeskiñ traoù nevez, bezañ lusket gant an debron (ar c'hoant) deskiñ.
Bildungslücke b. (-,n) : mank e-keñver an deskadurezh g. ; *seine Bildung weist Lücken auf*, mankou en deus.
Bildungsniveau n. (-s) : live stummadur g., live deskadurezh g. ; *die Leute mit dem besten Bildungsniveau*, ar re studetañ ls.
Bildungspolitik b. (-) : politikerezh e-keñver an deskadurezh g.
Bildungsreise b. (-,n) : beaj stummañ b., beaj desavadurel b.
Bildungsroman g. (-s,-e) : romant stummañ g., romant diorren g., romant desavadurel g.
bildungssprachlich ag./Adv. : lennek, en un doare lennek.
Bildungsstand g. (-s,-stände) : live sevenadur g., live stummadur g. ; *die Leute mit dem besten Bildungsstand*, ar re studetañ ls.
Bildungsstätte b. (-,n) : kreizzenn stummañ b.
Bildungsstufe b. (-,n) : live sevenadur g. ; *die verschiedenen Bildungsstufen*, holl dereziou ar sevenadurezh, kement derez a zo e sevenadurezh Mab-den g.
Bildungstrieb g. (-s,-e) : c'hoant deskiñ g.
Bildungssystem n. (-s,-e) : reizhiad desavadurel b.
bildungsunfähig ag. : na c'heller ket stummañ, na c'heller ket kenteliañ, na c'heller ket diorren, na c'heller ket deskñ.
Bildungsurlaub g. (-s,-e) : ehan-labour evit en em stummañ g., ehan stummerez g., ehan stummañ g.
Bildungswesen n. (-s) : deskadurezh b. ; *das höhere Bildungswesen*, an deskadurezh uhelañ b.
Bildunterschrift b. (-,en) : diskliériadur g., dispiegadenn b., leadell b., alc'hwez g. ; *ein Foto mit einer Bildunterschrift versehen*, leadellañ ul luc'hskeudenn.
Bildwand b. (-,wände) : skramm g.
Bildwerfer g. (-s,-) : luc'hvanner g., luc'hvannerez b., banner g.
Bildwerk n. (-s,-e) : delwenn b., kizelladur g., skultadur g. ; *gewaltiges Bildwerk*, keurzelwenn b.
Bildwiederholfrequenz b. (-,en) : [stlenn.] talm ar freskaat skeudenn g.
Bildwinkel g. (-s,-) : [film] gavael maez g., gavael gweled g.

Bildwirkerei b. (-) : [arz] 1. pallenn-moger g. ; 2. pallennerezg g.

Bildwirker g. (-s,-) : pallenner g. ; auf Stoßnähte spezialisierter *Bildwirker*, gouremer g.

bildwirksam ag. : eoluc'hek.

Bildwölbung b. (-,en) : krommder ar maez g.

Bildwörterbuch n. (-s,-bücher) : geriadur skeudennet g.

Bildwurf g. (-s,-würfe) : [mat.] bannad g., bannañ g.

Bildzeichen n. (-s,-) : treslun g., piktogramm g.

Bildzeichenschrift b. (-,en) : logografiezh b.

Bildzeitung b. (-,en) : kazetenn skeudennet b.

Bildzuschrift b. (-,en) : lizher gant ul luc'hskeudenn e-barzh b.

Bilge b. (-,-n) : [merdead.] losev g. [strad ar vag].

Bilgenluke b. (-,-n) : [merdead.] skoutilh limer g.

bilinear ag. : [mat.] divlinennek.

Bilinearität b. (-) : [mat.] divlinennegezh b.

bilinge ag. : divyezhek, skrivet e div yezh, kinniget e div yezh.

bilingual ag. : divyezhek ; *bilingualer Unterricht*, keleñn divyezhek g. ; *bilingualer Klassenzug*, *bilingualer Studiengang*, *bilinguale Sektion*, hentad divyezhek g.

Bilingualismus g. (-) : divyezhegezh b. ; *Früh-Bilingualismus*, früher *Bilingualismus*, frühkindlicher *Bilingualismus*, divyezhegezh kentrat b. ; spät erworbener *Bilingualismus*, divyezhegezh diwezhat b. ; *Frankreich, das Land, das den Bilingualismus bekämpft*, Bro-C'hall, e penn ar stourm a-enep an divyezhegezh b.

bilingualisch ag. : divyezhek, skrivet e div yezh, kinniget e div yezh.

Bilinguismus g. (-) / **Bilinguität** b. (-) : divyezhegezh b. ; *Früh-Bilinguismus*, divyezhegezh kentrat b. ; spät erworbener *Bilinguismus*, divyezhegezh diwezhat b.

Bilirubin n. (-s) : [mezeg.] bilirubin g.

Biliverdin n. (-s) : [mezeg.] biliverdin g.

Billard n. (-s,-s) : bilhard g. ; *Billard spielen*, c'hoari bilhard, bilhardiñ ; *englisches Billard [Snooker]*, bilhard saoz g. ; *Poolbillard*, bilhard amerikan g. ; *Runde Billard*, *Partie Billard*, abadenn vilhard b., taol bilhard g. ; *eine Runde Billard spielen*, *eine Partie Billard spielen*, ober un taol bilhard.

Billardball g. (-s,-bälle) : boulig vilhard b.

Billardbande b. (-,-n) : brenk g. ; *eine Kugel über die Billardbande spielen*, brenkañ ur voul.

Billardkugel b. (-,-n) : 1. boul vilhard b. ; *eine Billardkugel über die Bande spielen*, brenkañ ur voul ; *eine Billardkugel lochen*, *eine Billardkugel einlochen*, yalc'hañ ur voul, lakaat ur voul er yalc'h ; 2. P. die *Billardkugeln*, ar c'houilhoù ls., ar c'hellouù ls., ar c'hellkazh str., ar polos str., ar prunenoù ls., an deñvioù ls., an ostilhoù ls., an istribilhoù ls.

Billardstock g. (-s,-stöcke) : bazh vilhard b.

Billardtisch g. (-es,-e) : taol vilhard b.

Billardtuch n. (-s,-tücher) : tapis bilhard g.

Billardzimmer n. (-s,-) : sal vilhard b.

Billet n. (-s,-s/-e) : [Bro-Suis] tiked g., bilhed g.

Billetdoux n. (-,-) : lizher tener g., lizher-glizh g., lizher tener-glizh g.

Billetteur g. (-s,-e) : 1. [Bro-Aostria] plaser g. ; 2. [Bro-Suis] kontroller tikiji g., minaoueder g., touller-tikiji g.

Billett n. (-s,-s/-e) : 1. [Bro-Suis] tiked g., bilhed g. ; 2. [Bro-Aostria] a) kartenn-lizher b. ; b) lizherig g. ; 3. [ardamezouziezh] hanochenn b.

Billetteur g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] plaser g.

Billiarde b. (-,-n) : mil bilion ls.

billig ag. : 1. [kenw] marc'had-mat, emsav a-fet priz, emsavus a-fet priz, spletus a-fet priz, a briz dister, izelbriz, izelgoust, arboellus, difred, diviz, divizus, digoust, digoustus, espermus ; *billig sein*, bezañ marc'had-mat, dougen priz dister, bezañ a briz dister, bezañ izel-briz ; *billiges Zeug*, *billiger Kram*, *billiger Krimskram*, mataragoù ls. ; *ein billiger Hut*, un tog marc'had-mat g. ; *billig kaufen*, prenañ marc'had-mat, ober ur brenadenn vat ; *ausgesprochen billig*, marc'had-mat vil, marc'had-mat lous, gwall varc'had, re varc'had ; so *billig wie*, koulz marc'had ha, kenkoulz marc'had ha, a genkoulz marc'had ha, ken marc'had-mat ha ; *billiger*, marc'hadmatoc'h, gwelloc'h marc'had, gwelloc'h marc'had, digoustoc'h, digoustusoc'h, divisoc'h, izeloc'h ; *um die Hälfte billiger*, div wech marc'hadmatoc'h, an hanter marc'hadmatoc'h ; *billiger verkaufen als die Konkurrenz*, reiñ gwelloc'h marc'had ; *wenn man sich ein Stückchen vom Stadtzentrum entfernt, findet man schon billigere Unterkünfte*, trawalc'h eo pellaat eus kreiz-kér evit kavout lojeiz gwelloc'h marc'had ; *vergleichbare Produkte gibt's nirgends billiger*, ne gavfed ket seurt produioù a well marchad neblec'h ebet ; *dieses Gerät ist teuer*, es war früher *billiger*, ar mekanik-se a zo ker, a-raok e oa a-vihanoc'h (a-raok e veze gwerzhet divisoc'h) ; *billiger ist es, wenn wir zu Fuß hingehen*, divisoc'h eo mont war droad ; *am billigsten*, ar gwellañ marc'had, ar marc'hadmatañ ; *der billigste Preis*, ar priz izelañ g. ; *billiger werden*, marc'hadmataat, mont war a-dreñv, dont war a-dreñv, dont a-dreñv ; *das Brot ist billiger geworden*, ar bara a zo deuet a-dreñv ; *jemandem etwas billig abhandeln*, frapañ ur marchad brav gant ur gwerzher ; *als Handwerker ist er nicht gerade billig*, mont a ra kalz a arc'hant gant hennezh ; *billiger Jakob*, difoarer g. ; [dre skeud.] *billig davonkommen*, tennañ e frap, en em dennañ brav, en em tennañ marc'had-mat, en em dennañ gant muioc'h a aon eget a c'hloaz, en em dennañ gant muioc'h a spont eget a c'hloaz.

2. [dre skeud.] reizh, reizhek, reizhwiriek, just, gwir, eeun, leal ; *billige Forderung*, reked diazezet war gwir abegoù b., reked diazezet war abegoù sonn b., reked graet gant gwir abeg b., reked reizh b., arc'hadur reizh g., arc'hadur reizhwiriek g. ; *das ist nur recht und billig, das ist nicht mehr als recht und billig*, ar gwir hag ar reizh 'zo gant kement-se, diouzh reizh ha lezenn eo kement-se, mat ha just eo kement-se, eeun ha leal eo kement-se ; [kr-l] *was dem einen recht ist, ist dem anderen billig*, ne vefe reizh ebet war an Douar ma rafe pep hini evel ma karfe.

3. [gwashaus] dister, divalav, didalvoud, goullo, toull, vil ; *billiger Rotwein*, gwelien ruz g. ; *ein billiger Witz*, ur bord divalav g. ; *billiges Versprechen*, promesa doull b., promesa c'houollo b., promesaou kaer ha paemantoù laosk ; *billiger Trost*, frealz didalvoud (vil) g., ur pezh kaer ! pezh kaer ! ar pezh kaer ! ar stal gaer ! an taol kaer !

Billiganbieter g. (-s,-) : ravaler g.

billigen V.k.e. (hat gebilligt) : asantiñ da, grataat, bezañ a-du gant, aprouiñ, reiñ e c'hrad da, bezañ asant gant, darbenn, distankañ war, kavout mat, kavout reizh, kaougantañ ; *einen Beschluss billigen*, kaougantañ un disentez.

billigend ag. : asantus, a-du.

Adv. : evit asantiñ, o tiskouez e asant.

billigermaßen Adv. / **billigerweise** Adv. : 1. en un doare reizh, evit bezañ reizh, evit bezañ just ; 2. gant gwir abeg, diouzh reizh ha lezenn, gant abeg, gant gwir mat, gant gwir hag abeg, gant reizhwir, evel-reizh.

Billigflagge b. (-,-n) : [merdead.] banniel lezober g.

Billigflug g. (-s,-flüge) : 1. njizelbriz g., njadenn izelbriz b.

Billigfluggesellschaft b. (-,en) : kompagnunezh-aer izelbriz b., kompagnunezh kirri-nij izelbriz b., kompagnunezh izelbriz b.

Billigkeit b. (-) : 1. priz dister g., priz marc'had-mat g., marc'hadmated b. ; 2. [dre skeud.] yonez b., yonegezh b., kevionded b., reizh b., reizhded b., reizhder g., justis b., eeunded b., lealded b.

Billigkeitsmessen n. (-s) : nach Billigkeitsermessens, gant justis ha moder / gant justis ha rezon (Gregor), diouzh reizh ha lezenn, hervez ar reizh.

Billigkeitsgrund g. (-s,-gründe) : aus Billigkeitsgründen, evit bezañ reizh a bap hent, evit bezañ reizh e pep hent, evit bezañ reizh e pep keñver.

Billigladen n. (-s,-läden) : pilwerzherez b.

Billiglohnland n. (-s,-länder) : bro goprou izel enni b.

Billigpreis g. (-es,-e) : priz dister g., priz izel g., priz marc'had-mat g.

Billigung b. (-,en) : asant g., asantadenn b., aotre g., grad g., gratadur g., darbenn g. ; vorherige Billigung, kentaotre g.

Billion b. (-,en) : bilion g., mil miliard g.

Bilokation b. (-) : divvezañs b., daourevoud g.
bilokulär ag. : [bev.] divlog.

Bilse b. (-,n) / **Bilsenkraut** n. (-s,-kräuter) : [louza.] schwarzes Bilsenkraut, mallc'heot str., louzaouenn-ar-c'housked b., louzaouenn-santez-Apolina b.

Bim b. (-) : [Bro-Aostria] tramgarr g. [liester tramgirri].

bimbam estl. : din daøn din !, ding dong !

Bimbam¹ n. (-s) : mouezh ar c'leier b., son ar c'leier g., lajad-seniñ g., reuziad-seniñ g., tintadoù ar c'leier lies, bole g., brimbalerezh g, tin g., tinterezh g., stirlink g., laz g.

Bimbam² g. : ach du heiliger Bimbam ! gast an ampez ! gast an ognon ! sapristiri ! saprestor ! mil krampouezhenn ! daonet ! daonet vo ken ! foeltr ! foute ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamoustik ! fidam ! fidambiche ! fidambie ! fidambue ! fidamchig ! fidamoulla ! fidadaoula ! fidamdoule ! fidedoule ! fidamdoullig ! fidamdoukou ! fidamdoumen ! fidamdouen ! fidamdoupik ! fidamdousik ! fidamoustac'h ! fididouic'h ! fidambutun ! fidampret ! fidanderv ! fidandouchenn ! fidazomen ! fidezouar ! fidezouchen ! fidezouenn ! fidou ! fidoue ! fidouenn ! fidouac'h ! fidoupenn ! fidoustac'h ! fidoustik ! fedam ! fedadouac'h ! fedamdouac'h ! fedamdoule ! fedamzouenn ! fedamdousig ! fedamdoustek ! fedazouilher ! jarnigodik ! feiz da'm botoù ! feiz da'm daou vloaz ! feiz da'm distag ! feiz da'm douchig ! vantremorgenn ! vantredistag ! nondedistag ! nondedie ! nondegast ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! ha-dall daonet ! arsa ! manach'ra vin ! mil manac'h toll !

Biometall n. (-s) : elfenn a c'hoarvez eus rubanoù daou vetal disheñvel b., daouvetal g., bimétal® g.

bimetallisch ag. : daouvetalek, daouvetalelour.

Biometallismus g. (-) : [arc'hant.] daouvetalegezh b. ; Verfechter des Biometallismus, daouvetalelour g. ; hinkender Biometallismus, daouvetalegezh amglok b.

Bimmel b. (-,n) : P. grizilhon g., ourouler g., kloc'hig g.

Bimmelbahn b. (-,en) : tren patatez g., tren karotez g.

Bimmelei b. (-) : kloc'hadoù ls., kloc'hadeg b., soniri b., tinterezh g., tint g., titrin g., diñserezh g., sklintinerezh g., gobederezh g. ; die Bimmelei des Glöckchens, titrin ar c'hlac'hig g. ; die Bimmelei der Glocken, bimbaloñ ar c'leier g.

bimmeln V.gw. (hat gebimmelt) : seniñ, tintal, tregerñiñ, diñsal, diridintal, sklintinañ, stirlinkat, titrinañ, gobediñ, ouroulat, trousellañ, trouzilhal.

Bimmeln n. (-s) : tint g., titrin g., tinterezh g., bole g., diñserezh g., gobederezh g. ; silberhelles Bimmeln, sklinterezh g. ; das Bimmeln des Glöckchens, titrin ar c'hlac'hig g. ; das Bimmeln der Glocken, bimbaloñ ar c'leier g. ; das träge Bimmeln der Glocke, taolioù lugut ar c'hlac'h ls. **bimodal** ag. : daouvod.

bimolekular ag. : divvolekulennek.

Bims g. (-es) : poeñs g., maen-spoue g., maen-poeñs g.

bimsartig ag. : poeñsek.

Bimse ls. : P. laz taolioù g., bazhadenn b., roustad druz g., pilad g., kempenn g./b., fustadenn b., fustadoù ls., fustad g., freihadoù ls., trell b., bodennad b., chwistadoù ls., keuneudennadoù ls., fest ar vazh g/b., fest ar geuneudenn g/b., kefestad g., distoupad g., distokadenn b., pulloc'h g., lard g., abadenn vazhadoù b., distres g., dres g., sifel g., foetadenn b., grizilhad taolioù bazh g., gwiskad fustadoù g., pred bazhadoù g., predad g., chupennad taolioù b., gwiskad bazhadoù g., trepan g., saeed vazhadoù b., frotadenn b., prad g., pred g., repaz g., fraead g., fraeadenn b., roustadenn b., flum g., flumad g., kroc'henad g., lardenn b., lardadenn b., lord g., lordad g., lordadenn b., ognad g., pradañenn b., rapenn b., toufad g., laz bazhadoù g., pred bodennadoù g., saeed b., eoul garzh g. ; **Bimse kriegen**, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, bezañ boufonet, kaout an drell, pakañ ur repaz, tapout ul laz, kaout war e groc'hen, kaout ar fust, pakañ korreenn, bezañ brevet a daolioù, bezañ broustet a daolioù, bezañ flastret a daolioù, bezañ maoutet, kouezhañ koad war an-unan, kaout fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerch, kerch Spagn, segal, ul lard, ur c'hefestad, ur pred, ur predad), pakañ kerch, pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad druz, tapout ur roustad druz, kaout ur peih, tapout fest ar geuneudenn, taïva fest ar geuneudenn, taïva blaz ar geuneudenn, tapout ul lardenn, tapout ul lip, tapout ur gempenn, tapout ur chempenn, tapout kerc'h, tapout e gerc'h, pakañ ur grizilhad taolioù bazh (ur grizilhad fustadoù) (Gregor), bezañ frotet kaer (kivjet a-zoare, fiolet a-dailh), tapout frot, tapout sifel, pakañ sifel, pakañ un dres, tapout ur freilhad, kaout beuz, tapout ur vodennad, tapout ur pred bodennadoù.

bimens V.k.e. (hat gebimst) : 1. poeñsañ, brikañ, breolimañ, trolimañ ; 2. [skol] P. studiañ c'hwek, kiañ er skol, debriñ e levrioù, poaniañ, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, reiñ bec'h dezhi, lakaat bec'h, plantañ bec'h, krugañ ouzh ar studioù, studiañ a-zevri, studiañ parfet, bezañ gwir wellañ o studiañ, gwallgas e spered gant ar studioù, en em zuañ o studiañ, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh ar studioù, mont dizamant dezhi, brevañ e spered o studiañ, en em lazhañ gant ar studioù, poaniañ ken gwazh hag an diaoul kamm, gwall boaniañ, plantañ e-barzh, lakaat kas war e spered, ruilhal ha merat e spered o studiañ, reiñ poan ha n'eo ket ober goap, na ober goap a studiañ, reiñ poan ha n'eo ket ober an neuz eo, bezañ ur gounnar studiañ en an-unan, bezañ a-stenn gant e studioù, reiñ bec'h d'e studioù, na vouzhañ ouzh an deskñ ; 3. gourdonañ, embregañ, embreger, pleustriñ, dresañ, reizhañ, doujañ, sevel diouzh e zorn ; 4. fustañ, pilat, bazhata, c'hwistata, dornañ, dotuañ, dresañ, fraeañ, skeiñ gant, fiblañ, frotañ, kannañ, rordañ, terkañ, teurkiñ, torbilat, muntrañ [u.b.] a-daolioù, roustañ, trekiñ, trepanañ, reiñ un trepan [d'u.b.], skeltrennañ, freskañ, lorgnañ, lorgnañ war [u.b.], reiñ beuz [d'u.b.], reiñ kastrilhez [d'u.b.], ober un diroufernañ [d'u.b.], reiñ un dres [d'u.b.], reiñ ur freihad [d'u.b.], sec'hañ e fri [d'u.b.], ober un dres [d'u.b.], reiñ bod [d'u.b.], reiñ deñv [d'u.b.], reiñ roustadoù druz [d'u.b.], blodañ kostou [u.b.], dresañ e ganelloù [d'u.b.], reiñ ur prad [d'u.b.], reiñ ur pred [d'u.b.], reiñ ur predad

[d'u.b.], plantañ taolioù [gant u.b.], reiñ an drell [d'u.b.], lardañ e billig [d'u.b.], lardañ [u.b.], kalkennañ [u.b.], foeltrañ bazhadoù [gant u.b.], gwiskañ ur saead vazhadoù [d'u.b.], plantañ kouez [gant u.b.], reiñ un toufad [d'u.b.], reiñ e rapenn [d'u.b.], reiñ ur pulloch' [d'u.b.], reiñ un distres [d'u.b.], reiñ segal [d'u.b.], reiñ ur fraeed [d'u.b.], tapout ar vazh [gant u.b.], tapout ar gefienn gant [u.b.], skeiñ [gant u.b.] a daolioù bazh, eunañ [u.b.].

Bimskies g. (-es) : poeñs g.

Bimsstein g. (-s,-e) : maen-spoue g., maen-poeñs g.

bimssteinartig ag. : heñvel ouzh maen-spoue, heñvel ouzh maen-poeñs, e doare ar maen-poeñs, a-zoare gant ar maen-poeñs, a-seurt gant ar maen-poeñs.

binär ag. : binarel, daouadek, daouredel, divgevrennek, daoubarzh, daouel, daou ; *binäre Suche*, arglask divrannañ g., divrannerezh g. ; *binäre Addition*, sammadern vinarel b. ; *binärer Operator*, niñvader daouadek g., oberataer daouadek g. ; *binäre Verknüpfung*, niñvadur daouadek g. ; *binäres System*, daoured g., reizhiad daouredel b. ; *binäre Relation*, daveadur daouadek g. ; [bev.] *binäre Teilung*, emrannañ daoubarzh g. ; *binäre Benennung*, *binäre Bezeichnung*, daouanvad g., anvad daoubarzh g. ; [sonerezh] *binärer Rhythmus*, dastalm daouel g. ; [stlenn.] *binäres Modul*, mollad daouredel g.

Binärbaum g. (-s,-bäume) : [mat.] gwezenn daouredel b.

Binärkode g. (-s,-s) : [stlenn.] boneg daouredel b.

Binärkomplement n. (-s,-e) : [mat.] klokaenn da zaou b.

Binäroperator g. (-s,-en) : [stlenn.] niñvader daouadek g., oberataer daouadek g.

Binärsystem n. (-s,-e) : [mat.] daoured g., reizhiad daouredel b.

binaural ag. : divskouarnel.

Binde b. (-,-n) : 1. bandenn b., lienn b., lurell b., eredadur g., mouch g., bevenn b. ; *eine Mumie mit Binden umwickeln*, lurellañ ur valzamegenn ; *Armbinde*, a) brec'henn b., lietenn b. ; b) [mezeg.] enchelp g., matezh-vrec'h b. ; *den Arm in einer Binde tragen*, bezañ ar vrec'h en enchelp gant an-unan (Gregor), dougen e vrec'h en e gerc'henn ; *mit einer Binde bedecken*, bandennañ, lurellañ, lienañ ; *sie hat Binden um ihre Beine gewickelt*, he divhar a zo bandennet ganti, gronnet he deus he divhar gant lienoù, gronnet he deus he divhar gant lurelloù gar ; *die Binde von etwas abnehmen*, divandennañ ubd ; 2. *Augenbinde*, mouch g., lien-mouch g. ; *eine Binde vor den Augen haben*, bezañ mouchet e zaoulagad ; *die Binde von den Augen abnehmen*, divouchañ an daoulagad ; 3. *Damenbinde*, tapon-slip g., stepon amzeroù g., serviedenn amzeroù b. ; 4. *eins hinter die Binde kippen*, *eins hinter die Binde gießen*, *sich (dat.) einen hinter die Binde kippen*, pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, dourata e bironenn, kluakañ ur banne, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, distanañ e c'hourlañchenn, glebiañ e gorzailhenn, glebiañ e vos-lagout, gwalchiñ e gorzailhenn, soubilhañ e gorzailhenn, eouliañ e gorzailhenn, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e c'hourlañchenn, diskenn ur banne, deverañ ul lomm en e c'henou, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn ; *er kippt gerne einen hinter die Binde*, plijout a ra dezhañ e vanne, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kavout a ra mat e chopinad, hennezh a zo frank e c'hourlañchenn, hennezh a zo ramp e gorzailhenn, hennezh a zo kreñv war ar boeson, evañ a ra kreñv, hennezh a

zo frank e gorzailhenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, evañ a ra brav, ne laka ket en e votoù, ne daol ket en e votoù, hennezh a gar plegañ e vrec'h, hennezh a gar sevel ar vrec'h, hennezh a gar kammañ e ilin, deval braouac'h a zo gant e c'houzoug, pouez-traoñ 'zo gant e gornailhenn, lañs-traoñ 'zo gant e gorzailhenn, ur mignon d'ar gwin eo, brav a-walch' ez a e vanne gantañ, n'eo ket lipat chadenn ar puñs a ra, unan mat eo da charreat gwin, hennezh a zo kreñv war an evañ gantañ, troet eo da voesonniñ, hennezh a zo un ever fall a zour, hennezh a zo ur plomer, hennezh a zo ur c'hof dour, dizonet eo bet e Miz Eost, en em boazhañ a ra oc'h evañ traoȗ yen.

Bindedraht g. (-s,-drähte) : tourked g., orjal g.

Bindegerte b. (-,-n) : skod g., skodenn b.

Bindegewebe n. (-s) : [korf.] gwiad kenglenel g./b. ; *retikuläres Bindegewebe*, gwiad kenglenel rouedek g./b.

Bindegewebsknorpel g. (-s,-) : [korf.] stirvigorn g. [liester stirvigern], migorn stirek g. [liester migornou stirek / migern stirek].

Bindegewebsmassage b. (-,-n) : [mezeg.] dorlo ar gwiad kenglenel g., leuñvad ar gwiad kenglenel g.

Bindeglied n. (-es,-er) : 1. liamm g., ere g., kevre g., stagell b., hanterer g. ; 2. [bev.] *evolutionäres Bindeglied*, furm ardeuzadek b.

Bindehaken g. (-s,-) : [karr] stih g., strap g. ; *die Ladung eines Pferdewagens an die Bindenhaken festbinden*, stilhiñ ar charread g.

Bindehaut b. (-) : [korf.] kevresae al lagad b.

Bindehautentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] kevresaefo g., koñjoñtitivenn b., blennoftalmiez b.

Bindekette b. (-,-n) : chadenn liammañ b., chadenn genstagañ b.

Bindekraft b. (-,-kräfte) : kenstagded b., kenstagusted b., kevanstagded b.

Bindemäher g. (-s,-) / **Bindemähemaschine** b. (-,-n) : [labour-douar] mederez-liammerez b., eosterez-voutellerez b., mederez-voutellerez b., eosterez-liammerez b.

Bindemittel n. (-s,-) 1. livrzhuzenn b., danvez stagellañ g., danvez torpezennañ g., danvez ereüs g. ; 2. [mañsonerezh] simant g., stabilaer g., sonner g. ; *hydraulisches Bindemittel*, sonner dre zour g. ; 3. [kimiezh] stabilaer g., fester g., torpezer g., dazgluduzenn b. ; 4. [kegin.] fetizer g. [liester fetizeriou], fetisaer g. [liester fetisaerioù], gwiadezher g. [liester gwiadezheriou], gwezher gwiadezhañ [liester gwezheriou gwiadezhañ].

binden V.k.e. (band / hat gebunden) : 1. fiselenniñ, fiseliñ, liammañ, kenliammañ, stagañ, kenstagañ, poellat, eren [pennrann ere-], keneren [pennrann kenere-], lasañ, sifeliñ, kordennañ, kenstrobañ, strobañ, stagellañ, unaniñ, skoulmañ ; . *erneut binden*, adstagañ, aderen [pennrann adere-], adliammañ ; . *seine Schnürsenkel binden*, skoulmañ lasoù e votoù, lasañ e votoù, prennañ e votou ; . *ein Seil binden*, skoulmañ ur gordenn ; . *mit einem Seil binden*, funiañ, fardañ, kordennañ, rordañ ; . *mit einem Seil gebunden*, en ere ur gordenn ; . *das Pferd an einen Pflock binden*, stagañ ar marc'h ouzh ur strapenn, seulbennañ ar marc'h, funiañ ar marc'h ouzh ur strapenn ; . *Getreide in Garben binden*, malanañ (mandosiñ, feskenniñ, bodellañ, duilhañ, manaliñ) an ed ; . *die Garben auseinander binden*, divanaliiñ ; . *fester binden*, stardañ c'hoazh ; . *jemanden binden*, chadennañ u.b., strobañ u.b. ; . *jemandem die Hände binden*, liammañ e zaouarn d'u.b., eren e zaouarn d'u.b. ; . *mit fest gebundenen Händen*, eret start e zaouarn ; . *mit einem Bindfaden binden*, fiseliñ, eren gant ur

poell, liammañ gant un tamm fisel, stagañ gant ur poell, stagañ gant un tamm fisel, stagañ gant un tamm sifel, lasañ ; . **Zweige an ein Spalier binden**, plezhenniñ skourrou, ploniñ skourrou ; . **Wasser bindet Staub**, gant dour e vez lazhet ar boultern ; . [ereerez-hud] die **Nestel binden**, skoulmañ an akiulhetenn ; **2. ein Buch binden**, keinañ (koublañ) ul levr ; . **ein Buch neu binden**, advoestañ ul levr ; . **ein Heft binden**, gwriat ur c'haier ; **3. Besen binden**, ober skubellenou, labourat evel skubeller ; . **Bürsten binden**, ober broustoù ; . **Fässer binden**, labourat evel barazher (toneller), ober tonelloù, kelc'hiañ fustoù, kerlañ barrikennoù, kilhañ barrikennoù, eren tonelloù gant kerloù ; **4. eine Schleife binden**, ober ur skoulm ; . **eine Krawatte (einen Schlips) binden**, lakaat ur gravatenn, skoulmañ ur frondenn ; **5. die Klinge binden**, stagañ ouzh an duvell, stagañ d'emgannata, stagañ da c'hoari gant an dir, stagañ da zuvelliñ, stagañ d'en em gannañ e duvell, stagañ da droch'añ an akiulhetenn (Gregor) ; **6. eine Düne binden**, stabilaat un tevenn ; **7. jemandem etwas auf das Gewissen binden**, erbediñ ubd da goustiañs u.b., fiziout ubd en u.b., gourc'henn ubd da goustiañs u.b. ; **b)** [dre skeud.] stourm ouzh u.b. evit ma rafe u.b., derc'hel war u.b. evit ma rafe ubd, c'hoari war u.b. evit ma rafe ubd, ober ouzh u.b. abenn e lakaat d'ober ubd, ober war u.b. a-benn e lakaat d'ober ubd, kargañ war u.b. evit ma rafe ubd, pouezañ war u.b. evit ma rafe ubd, mont d'u.b. dre guzulioù evit ma rafe ubd, bountañ war u.b. d'ober ubd, kefluskañ u.b. d'ober ubd, karnajal u.b. d'ober ubd, arabadiñ war u.b. ober ubd, ober gwask war u.b. evit ma rafe ubd, taeriñ war u.b. evit ma rafe ubd, diferañ ubd d'u.b., plantañ don ubd e penn u.b., bountañ ubd e penn u.b., diazezañ ubd e spered u.b., gennañ start ubd e kreiz u.b., gennañ don ubd e kalon u.b. ; **8. jemandem nicht alles auf die Nase binden**, kuzhat traou 'zo ouzh (da) u.b., kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, na lavaret e oferenn war gan, lakaat e letern dindan e vantell, ober e souchet ; . *du brauchst es ihm ja nicht auf die Nase zu binden*, n'eo ket ret dit mont da zrailhañ dezhañ ar pezh a ouzez, n'eo ket ret dit plantañ gantañ ar pezh a ouzez, n'eo ket bet lakaet dezhañ da vezañ gouezet, n'eo ket ret dit diskuliañ dezhañ pezh a ouzez ; **9. P. sich (dat.) etwas ans Bein binden**, kroaziañ war ubd, ober e gañv d'ubd, ober e ziouer eus ubd, koll pep spi da adkavout ubd ; **10. jemandem die Hände binden**, c'hoari ar c'ontrol ouzh u.b., c'hoari ar c'ontrol ouzh santimant u.b., bezañ war hent u.b., luziañ u.b., diharpañ u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., kontroliañ u.b. ; **11. [kimiez] kediañ, festañ, kenstrollañ, kevreañ, kevredieñ, kenozañañ, kengejañ, kenelfennañ, unaniñ, kevanlenañ** ; **12. fetisaat, fetisañ, fetizañ, gwiadezhañ** ; **13. [kegin.] die Sauce mit Mehl binden**, lakaat bleud da fetisaat an hilienn, fetizañ an hilienn gant bleud ; . **braune gebundene Grundsoße**, hilienn c'hell b. ; . [kegin., kig] bridañ ; . **Geflügel mit der Dressiernadel binden**, bridañ pennou-yer ; . **Geflügel binden**, Geflügel zusammenbinden, troïsañ pennou-yar ; **14. [kenwerzh] Kunden binden**, ostizekaat arvalien ; **15. [armerzh.] die Löhne an die Lebenskosten binden**, die Löhne an die Lebenskosten koppeln, ibiliañ ar goproù ouzh koust ar bevañ ; **16. [yehz., distagadur ar galleg] Wörter binden**, stagellañ gerioù. Anv-gwan verb **gebunden** : **1. liammet, ereet, stag, unanet** ; [fizik] . gebundene Ladung, bec'hiad ereet g. ; . gebundene Elektronen, elektron ereet str. ; [bev.] . gebundenes Wasser, dour ereet g.

- 2. [dre skeud.] . an niemanden gebunden sein**, na vezañ na ret na dleet da zen ebet, bezañ dizalc'h, bezañ dieub, na vezañ dindan den ebet ; . **an die Stunde gebunden**, dalc'het gant an eur ; . **an die Scholle gebunden**, stag ouzh ur glad (un dalc'h) bennak, serv ; . **ihm sind Hände und Füße gebunden**, hennezh a zo nasket berr, dalc'het e vez berr, en dic'halloud emañ, er blotoù emañ ; . **ich bin an keinerlei Verpflichtungen gebunden**, dizalc'h on, dilu on, n'em eus luz ebet, diliamm on d'ober pezh a garan ; . **durch einen Schwur gebunden sein**, bezañ endalc'het gant ul le ; . **durch ein Versprechen gebunden sein**, bezañ endalc'het gant ur bromesa.
- 3. [kenw.] . an feste Preise gebunden**, evit ur priz merket da vat ; . **gebundener Preis**, priz merket da vat g., priz digemm g. ; . **gebundenes Konto**, kont fiziañ war dermen b.
- 4. gebundene Düne**, stabilisierte Düne, tevenn marv g., tevenn stabilaet g.
- 5. chemisch gebunden**, kediñ.
- 6. [sonerez] link, stagellet ; gebundene Noten**, notennoù stagellet ls. ; **gebunden spielen**, seniñ link ; **gebundenes Spiel**, ar seniñ link g.
- 7. [lenneg.] . gebundene Rede**, doare peurlipet da gomz g., gwerzaouerez g., doare komz tonius g., gwerzadurez b., komzoù kribet a'r gwellañ ls. ; . **in gebundener Rede**, e (gant) gwerzennoù.
- 8. [moull.] . gebundenes Buch**, levr keinet g.
- V.em. **sich binden** (band sich / hat sich (ak.) gebunden) : emouestlañ ; . **sich fürs Leben binden**, dimeziñ, en em unaniñ dre zimeziñ betek ar marv.
- Binden** n. (-s) : **1. stagerez** g., stagidigez b., sifeliñ g., lasañ g., laserez g., liammañ g., eren g. ; **2. [moull.] goloerez** g., keinañ g., keinerez g., keinadur g., koublañ g. ; **3. kelc'hiadur** g., kelc'hiañ g. ; **4. [kegin.] fetizadur** g., fetisadur g., fetizañ g., fetisañ g. ; **5. [mañsonerez]** liammañ g., priañ g.
- Bindenadel** b. (-,n) : [kegin.] nadoz vridañ b.
- bindend** ag. : **1. stagus, endalc'hus, redius** ; [gwir] **bindender Vertrag**, kevrat endalc'hus b. ; **bindend sein**, bezañ endalc'hus ; **2. [kimiez] ereüs** ; **bindendes Elektronenpaar**, daouac'h elektron ereüs g. ; **3. schnell bindender Zement**, simant a galed buan g., simant prim g., simant pront g.
- Bindentaucher** g. (-s,-) : [loen.] plomer beg-tev g.
- Bindepunkt** g. (-s,-e) : poent stag g.
- Binder** g. (-s,-) : **1. [moull.] keiner** g., koubler-levriou g. ; **2. toneller** g., barazher g. ; **3. bouteller** g., torteller g. ; **4. [tekn.] koubl-kamm** g., koubl-koad g., gweltre b. ; **5. pendreust** g. ; **6. kravatenn** b., frondenn b. ; **7. livrizhuzenn** b., danvez stagellañ g., danvez torbezennañ g., danvez ereüs g. ; **8. [mañsonerez] a)** simant g., stabilaer g., sonner g. ; **b)** maen lakaet war hup g.
- Bindereis** n. (-es,-er) : skodenn b., skod g.
- Binderiemen** g. (-s,-) : senklemn b., lêrenn b., korreenn b., louan b.
- Bindersparren** g. (-s,-) : [tisav.] mestr-kebr g.
- Bindederute** b. (-,n) : skodenn b., skod g.
- Bindesalat** g. (-s) : [louza.] letuz Rom str.
- Bindestrich** g. (-s,-e) : [moull., stlenn.] barrenig-stagañ b., kedell b. ; **geschützter Bindestrich**, **nicht-umbrechender Bindestrich**, kedell didroc'hadus b., barrenig-stagañ didroc'hadus b. ; **Wortzusammensetzung ohne Bindestrich**, kenstrollad strizh g. ; **Wortzusammensetzung mit Bindestrich**, kenstrollad laosk g. ; **zusammengesetztes Wort mit Bindestrich**, ger kenstrollet laosk g. ; **zusammengesetztes Wort ohne Bindestrich**, ger kenstrollet strizh g.

Bindewort n. (-s,-wörter) : [yezh.] juntell b., stagell b., stagell genurzhiañ b. ; entgegensezentes Bindewort, kevarzhell c'hourzel b., stagell gevenebiñ b.

Bindezelle b. (-,-n) : [korf.] kellig kenglenel b.

Bindfaden g. (-s,-fäden) : ere g., liamm g., poell g., sifel str., fisel str., fisel g., fiselenn b., stag g., stagell b. ; mit einem

Bindfaden binden, fiseliñ, eren gant ur poell, stagañ gant ur poell, stagañ gant un tamm fisel, lasañ ; den *Bindfaden von etwas abmachen*, dilasañ ubd, disfelennañ ubd, difiselennañ ubd, dieren ubd, dizeren ubd, lemel ar fiselenn a-ziar ubd ; *Bindfaden einer Wollsträhne*, poell ur gudenn c'hoan g. ; [dre skeud.] es regnet *Bindfäden*, dislonkañ a ra ar barr-amzer, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, ober a ra glac evel skeiñ (evel teuler dour) gant barazhioù, kouezhañ a ra ar glac a-rafoll, ar glac a stourm, glac a ra a-rehin, glac a ra a-vratel, kouezhañ a ra ar glac a-vratell, glac a ra forzh pegement, glac a ra n'eus forzh pegement, glac a ra kenañ, ar glac a gouezh puilh (a-builh) evel gant ur bezel, ar glac a gouezh a-bezhiadoù, skeiñ a ra ar glac evel gant ur bezel, glac a ra ken-ha-ken, ar glac a daol ken-ha-kenañ, ar glac a daol kenañ-kenañ, glac a ra mui-pegen-mui, glac a ra gwazh-pegen-gwazh, teuler a ra dour, ober a ra glac a-bil, ober a ra ur barr-dour, ober a ra ur barr-amzer, glac foll a ra, ober a ra glac a-daol, a-boullad (a-boulladoù) e kouezh ar glac, ober a ra glac a-rec'hin, glac a ra a-skuih, glac stank a ra, glac a ra a c'hoari gaer, glac puilh a ra, ferch'ier houarn a ra, glac bras a ra, ober a ra dour gwashañ ma c'hell, glac a ra par ma c'hall, glac a ra pellañ ma c'hall, glac meur a ra, druz eo an traou, ober a ra dour da deuler gant ar varazh, pilioù dour a ra, ober a ra glac diouzh ar gwashañ, glac touseg a ra, glac-pil-polos a ra, glac a ra a-skudellad, skeiñ a ra gant ar c'helorn, skeiñ a ra gant ar bezel, skeiñ a ra gant barazhioù, foetañ a ra ar glac, glac-pil a ra / glac a ra ken na fu / glac a ra endra c'hall / poulladañ a ra ar glac (Gregor), P. ober a ra lañs, P. wateriñ a ra, P. lañsañ a ra.

Bindfadenrolle b. (-,-n) : kudenn b., kudennad b., kanell b., kanellad b., beni b., beniad b., pellenn b., pellennad b., bloue g.

bindig ag. : [douar] start en e chadenn ; *bindiger Boden*, douar pounner g., douar priek g., arbrad g., douar arbrad g., douar kourrez g., douar start en e chadenn g.

Bindung b. (-,-en) : 1. liamm g., stagell b. ; 2. [moull.] keinadur g. ; 3. [tonellerez] kelc'hiadur g., kelc'hiñañ g. ; 4. emouestladur g. ; *vertragliche Bindung*, endalc'h stag ouzh ur gevrat g., liamm kevratel g., kenouestladur g. ; *einen Kassenarzt aus seiner vertraglichen Bindung entlassen*, digenouestlañ ur mezeg ; 5. [yezh.] *fehlerhafte Bindung*, eredurezh fazius b. ; 6. [sport] *Skibindung*, stag g., stagell b., strapenn b. ; 7. ereerez g. ; 8. [tekñ.] *holonome Bindung*, ere holonom g. ; 9. [kimiezh] *chemische Bindung*, ere kimiek g. ; *homöopolare Bindung*, ere kenamsav g. ; *molekulare Bindung*, ere molekul g. ; *intramolekulare Bindung*, ere enmolekul g. ; *ionische Bindung*, ere ionek g. ; *metallische Bindung*, Metallbindung, ere metalek g. ; 10. [bred.] ered g., ere g. ; *assoziative Bindung*, ere strollata g.

Bindungsenergie b. (-) : [fizik, kimiezh] gremm eren g.

Bindungsgrad g. (-s,-e) : [kimiezh] feuriader eren g.

Bindungskoeffizient g. (-en,-en) : [fizik] gwezhiader eren g.

Bindungsordnung b. (-,-en) : [kimiezh] feuriader eren g.

bindungsorientiert ag. : [bred.] *bindungsorientierte Erziehung*, mammegañ g., desavadurezh nesparzhel b. ; ein Kind bindungsorientiert erziehen, mammegañ ur bugel.

Bindungsspaltung b. (-,-en) : [kimiezh] digevanidigezh b., digevanañ g., torradur g., disfaout g. ; *homolytische Bindungsspaltung*, homoliz g.

Binge-Drinking n. (-s) : evadeg prim b., mezvadeg prim b.

Bingelkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] pennegez b. [iester pennegezed], stlañvesk str.

Binkel g. (-s,-) : 1. [Bro-Austria / Bro-Vavaria] organellad b., duilhad g., duilh g., troñsad g., troñs g., strobad g., strobellañ b., feskennad b., draillhad g., blokad g., torchad g., bod g. ; 2. [Bro-Austria] pokiol g., bouchig g., karedig g., pichonig g., loulig g., loutig g., mennig g., logodennig b., ranig b., kalonig b., menon g., bravig g., moumounig g., moutig g., koulouch g., malamoutig g., bravig g. ; 3. [Bro-Vavaria] den hek (hegaz, hegazus, hegus, kazus, dic'hrad, kasaus, displijus, dishegar, kintus, kivioù) g., brammsac'h g., amerdour g. ; *zorniger Binkel*, paotr a ya buan dreist-penn g., paotr a lamm buan dreist-penn g., paotr buan da vont droug ennañ g., paotr tomm e benn g., penn tomm a baotr g., paotr brizh g., paotr uhel an dour en e eien g., paotr uhel an eien ennañ g., paotr tost e dog d'e benn g., paotr prim da fuloriñ g., paotr taer da fuloriñ g., paotr en devez gwad mui eget bihan g., paotr en devez gwad dindan e ivinoù g., paotr gwad berv ennañ g., paotr a vez ar gwad o virviñ en e wazhied g., paotr diouzhti g., paotr fourradus g., paotr taer evel an tan g., paotr taer da vont droug ennañ g., paotr taer da vrouezañ g., paotr rust an troc'h gantañ g., spered intampius a zen g., paotr buan da daeriñ g., den bouilhus g. ; 4. [Bro-Vavaria] porbolenn linek b., burbu str., burbuad str., burbuenn b., bourbon str., akne g., bouton g., nozelenn b., pik-du b., draen kig g., foëñv g., koeñv g., koeñvadenn b., koeñvadur g., bosigern g., bos g., bosenn b.

binnen araog. + dat. : ac'hann da, en ur ober, a-benn, a-barzh, e-barzh, dindan, e-korf, war-barzh, war-benn ; *binnen vierundzwanzig Stunden*, en ur ober peder eurvezh warn-ugent, en un devezh, e-korf un devezh, eus un heol d'egile, dindan un devezh ; *binnen Jahr und Tag*, en ur ober bloaz, a-benn bloaz devezh-ha-devezh, ac'hann da vloaz ; *binnen Jahresfrist*, a-benn bloaz, ac'hann da vloaz, da vloaz ; *binnen einer Woche*, *binnen acht Tagen*, *binnen acht Kalendertagen*, a-barzh ur sizhun amañ, dindan eizhteñ, e-korf eizhteñ, a-benn eizhteñ, a-barzh eizhteñ, da benn eizhteñ, war-benn eizhteñ ; *binnen eines Monats*, dindan miz ; *binnen welcher Frist* ? a-benn pegeit ? a-benn pegeit amzer ? dindan pegeit ? dindan pegeit amzer ? ; *binnen Monatsfrist*, en ur ober ur miz, a-benn ur miz, a-barzh ur miz amañ ; *binnen Kurzem*, *binnen kurzer Zeit*, e berr amzer, en ur par berr, a-barzh nemeur, kent ma vo pell, a-raok pell, a-benn nemeur, a-benn un nebeud amzer, a-benn nebeut amañ, prestik, a-brest, a-brestik, hep re a zale, hep dale nemeur, hep nemeur a zale, hep dale pell, hep pell dale, dindan nebeut amzer, diwar un nebeud, dindan verr amzer, a-benn nebeut, edan berr, dizale, hep dale, dabord, a-barzh nebeut, a-barzh pell, war-barzh nemat, ne vo ket a-bell, ne vo ket pell, ne vo ket pell an dale, ne vo ket pell an amzer, kent pell, kent pell-bras, ac'hanen da bell, hep pell.

Binnendeich g. (-s,-e) : chaoser a-hed ur stêr g./b., chaoser stêr g./b.

binnendeutsch ag. : en alamaneg Bro-Alamagn, en ur rannyezh eus Bro-Alamagn.

Binnenfischerei b. (-) : ar pesketa er stêriou g., pesketaerez riñvier ha lennoù g., pesketaerez dour dous g. ; die *Binnen- und Meeresfischerei*, ar pesketa er stêriou hag ar pesketa er mor.

Binnenflexion b. (-,-en) : [yezh.] plegad diabarzh g.

Binnengewässer ls. : [lu, polit.] doureier diabarzh ls.
Binnenhafen g. (-s,-häfen) : 1. porzh-stêr g. ; 2. porzhlenn b., lenn-porzh b.
Binnenhandel g. (-s) : kenwerzh diabarzh g.
Binnenkiel g. (-s,-e) : [merdead.] gerlink g., adkein g.
Binnenklüber g. (-s,-) : [merdead.] fok 'n eil g.
Binnenland n.(-s,-länder) : keinvro b., argoad g., diabarzhvro b., donvro b., maez g., maeziou ls. ; *Bewohner des Binnenlandes*, argoadad g. [*lester argoadiz*], argoader g.
Binnenmarkt g. (-s,-märkte) : marc'had diabarzh g., marc'had broadel g.
Binnenmeer n. (-s,-e) : mor diabarzh g.
Binnenmigration b. (-,en) : treuztiriadur diabarzh g., treuztiriañ diabarzh g., treuzvroadeg b., treuzvrañ g.
Binnenreim g. (-s,-e) : [yezh.] enklotenn b., klotenn diabarzh b. ; *Verse mit Binnenreimen*, gwerzennoù gant klotennou diabarzh ls.
Binnenschiffer g. (-s,-) : martolod-stêr g., bageer g., bageer-riñvier g., kobarer g.
Binnenschiffahrt b. (-) : bageerezh-riñvier g., bageerezh-stêr g.
Binnenschiffsverkehr g. (-s) : treizhid dre stêr g., stêrdreizhid g.
Binnensee g. (-s,-n) : lenn diabarzh b.
Binnensteven g. (-s,-) : [merdead.] goustaon b.
Binnenverkehr g. (-s,-) : tremenerezh diabarzh g.
Binnenwanderung b. (-,en) : treuztiriadur diabarzh g., treuztiriañ diabarzh g., treuzvroadeg b., treuzvrañ g.
Binnenwasserstraße b. (-,n) : kanol b., kanol-dour b. ; *Transport auf Binnenwasserstraßen*, dezougen dre ar stêriou g.
Binnenwassertransport g. (-s,e) : dezougen dre ar stêriou g.
Binnenzoll g. (-s,-zölle) : tretou ls., gwirioù-treizh diabarzh ls.
Binokel n. (-s,-) : lunedou ls.
binokular ag. : daoulagadel.
Binokularsehen n. (-s) : gweled daoulagadel g.
Binom n. (-s,-e) : [mat.] binom g.
Binomen n. (-s,-/Binomina) : [bev.] daouanvad spesadel g.
binomial ag. : binomel ; [bev.] *binomialer Name*, daouanvad spesadel g.
Binomialentwicklung b. (-) : [mat.] dispakad binomel g.
Binomialkoeffizient g. (-en,-en) : [mat.] gwezhiader binomel g.
binomial ag. : daouanel, daubarzh ; [bev.] *binomialer Name*, daouanvad spesadel g. ; *binomiale Nomenklatur*, destladur daouanel g.
binomisch ag. : binomel ; *binomische Größe*, binom g. ; *binomischer Lehrsatz*, delakadenn vinomel b.
Binse b. (-,n) : 1. [luza.] broen str., broen-hesk str. ; *stechende Binse*, broen kalet str. ; *von Binsen überwuchert*, broenek ; *von Binsen überwuchertes Gelände*, broeneg b. [*lester broenegi*] ; *deine Wiese ist beinahe völlig mit Binsen überwuchert*, emañ goloeñ da brad bremaik gant ar broen ; *die Binsen in einem Feld beseitigen*, divroenañ ur park ; *Binsen einsammeln*, broena ; 2. [dre skeud.] *in die Binsen gehen*, afochiñ, ober chat, foerañ, mont d'ar c'hostez, mont ar ribotadenn da fall, mont da goll, mont war e gement all, mont da beurgoll, mont da fall, bezañ kollet pep tra, mont da get, mont da netra, mont war netra, mont da vann, mont da neuz, mont da gaoc'h-heiz, mont e lost ar c'had, treiñ e gwelien, mont e gwelien, mont e kas, treiñ e kas, kouezhañ e kas, mont er c'harzh, mont an tenn er c'bleuz, mont ar stal d'an dour, dishiliañ, mont e skuili hag e ber, mont e blouz da ludu, mont da hesk, mont d'an hesk, islonkañ.
bïnsenfrei ag. : [luza.] hep broenennañ, kuit a vroen ; *bïnsenfreies Heu*, foenn flour g., foenn tirienn g.
Binsengewächs n. (-es,-e) : [luza.] jonkeg g. [*lester jonkeg*].
Binsenginster g. (-s,-) : [luza.] banal Spagn str.
Binsenhalm g. (-s,-e) : [luza.] broenenn b. [*lester broenenoù*], breunenn vroen [*lester breunenoù broen*] b.
Binsenkorb g. (-s,-körbel) : paner vroen b.
Binsenkummet n. (-s,-e) / **Binsenkumt** n. (-s,-e) : poul g.
Binsenlauch g. (-s) : [luza., kegin.] ognonetz str., kraksivolez str.
Binsenquecke b. (-,n) : [luza.] gwain-aod g.
Binsenwahrheit b. (-,en) / **Binsenweisheit** b. (-,en) : peuranadurenn b., lapalisadenn b., nebantiz b. ; *das ist doch eine Binsenwahrheit*, gwir-anat-kaer eo - se a zo ken gwir ha m'lemañ da fri e-kreiz da fas - ya 'vat, gwir eo ar wirionez.
Binsenwiese b. (-,n) : broeneg b.
Bioabbau g. (-s) : bevzispennadur g., bevzisleberadur g.
bioabbaubar ag. : bevzispennadus, a c'hall disleberiñ en un doare biologel, bevzisleberus.
Bioabbaubarkeit b. : bevzispennadusted b., bevzisleberusted b.
Bioakkumulation b. (-) : [bev.] bevzaspugnadur g.
bioakkumulieren V.gw. / V.k.e. [anv-verb nemetken] : [bev.] bevzaspugn.
bioaktiv ag. : bevoberiat.
biobasiert ag. : ... a orin bio, ... graet gant danvezou krai nevezadus diwar loened pe plant.
Bio-Branche b. (-) : *die Bio-Branche*, an naoz-bio b.
Biochemie b. (-) : bevgimiezh b., biokimiezh b.
biochemisch ag. : bevgimiek, biokimiek.
Biochemiker g. (-s,-) : bevgimiour g., biokimiour g.
Biocoenologie b. (-) : [bev.] bevgantadouriezh b.
Biocoenose b. (-,n) : [bev.] bevgant g., bevgantad g.
Biocoenotik b. (-) : [bev.] bevgantadouriezh b.
biocoenotisch ag. : [bev.] bevgantel, bevgantadel.
Biodiversität b. (-) : 1. bevliesteurted b., bevdiseurtelezh b. ; 2. bevdiseurtegezh b.
biodynamisch ag. : bevvaek.
Bioenergetik b. (-) : bevc'hremmoniezh b.
bioenergetisch ag. : bevc'hremmoniel.
Bioethik b. (-) : bevzivezelezh b.
Bioethiker g. (-s,-) : bevzivezour g.
bioethisch ag. : bevzivezel, bevzivezek.
Biogas n. (-es) : bevaezhenn b.
Biogasanlage b. (-,n) : unvez vetanaat b.
Biogenese b. (-) : [bev.] bevc'heneliezh b.
biogenetisch ag. : bevc'henetek, biogenetek.
Biogeograf g. (-en,-en) : bevzouaroniour g.
Biogeografie b. (-) : biogeografiezh b., bevzouaroniezh b.
Biogeografisch ag. : bevzouaroniel.
Biograf g. (-en,-en) / **Biograph** g. (-en,-en) : buhezskriver g.
Biografie b. (-,n) / **Biographie** b. (-,n) : buhezskrid g., buhezskrivadur g.
biografisch ag. / **biographisch** ag. : ... a sell ouzh ar buhezskrivadur, ... buhez ; *biografische Erzählung*, danevell vuhez b. ; *biografischer Roman*, romant buhez g.
Bioindikator g. (-s,-en) : bevverker g.
Bioindustrie b. (-) : bevc'hreanterezh g.
Bioindustriell ag. : bevc'hreantel.
Bioinformatik b. (-) : bevtlenneg b.

- Bioinformatiker** g. (-s,-) : bevtlennegour g.
Bioingenieur g. (-s,-e) : bevijnour g.
Biokleider ls. : dilhadoù gwiennou naturel ls., dilhad bio ls., dilhad bevvaek ls.
bioklimatisch ag. : behvinadel, behvinadouriel.
Bioklimatologie b. (-) : behvinadouriezh b.
biokompatibel ag. : [mezeg., bev.] bevempadus.
Biokompatibilität b. (-) : [mezeg., bev.] bevempadusted b.
Biokraftstoff g. (-s,-e) : bevdrelosk g., trelosk glas g., gouneztrelosk g.
Biolandbau g. (-s) : gounezerezh bio g., labour-dour bevvaek g.
Biologe g. (-n,-n) : bevoniour g., buhezonior g., biologour g.
Biologie b. (-) : bevoniezh b., buhezoniezh b., biologiezh b.
Biologin b. (-,nen) : bevoniourez b., buhezoniourez b., biologourez b.
biologisch ag. : bevoniel, bevoniezhel, buhezoniel, biologel, biologiezhel, bevvaek, bevel, bevedel ; *biologisches Leben*, beved g., buhez viologel b. ; *biologische Vielfalt*, bevliesseurte b., bevdiseurtelezh b., bevdiseurtegezh b. ; *biologischer Abbau*, bevzispennadur g., bevzisleberadur g. ; *biologisches Altern*, argozañ g. ; *biologische Artbildung*, spesata g. ; *in der Hierarchie der biologischen Systematik steht die Gattung oberhalb der Art und unterhalb der Familie*, er rummatadur ar bevien emañ ar genad dindan ar c'herentiad hag a-us d'ar spesad ; *der biologische Landbau*, ar gounezerezh bio g. ; *biologische Meereskunde*, morvevoniezh b. ; *biologisches Naturgesetz*, saveenn vevoniel b. ; *biologische Domäne*, domani ar beved g. ; *biologischer Lebenszyklus*, kor ar beved g. ; *biologischer Rhythmus*, korvez vevedel b., bevgorvez b. ; *biologische Eigenschaft*, perzh bevedel g. ; *biologisches System*, reizhiad vevedel b. ; *biologischer Rezeptor*, fraouva bevedel g. ; *biologische Uhr*, horolaj bevedel g. ; [mezeg.] *biologischer Kleber*, *biologischer Klebstoff*, peg bevedel g. ; *biologische Psychologie*, bredvevoniezh b., psikobiologiezh b. ; [lu] *biologische Waffe*, *biologisches Kampfmittel*, arm bevedel g. ; *biologischer Krieg*, brezel bevedel g. ; [dilhad.] *biologische Kleidung*, dilhadoù gwiennou naturel ls., dilhad bio ls., dilhad bevvaek ls.
Adv. : ent-vevoniel ; *strengh biologisch erklären*, *strengh biologisch deuten*, bevedekaat.
Biologismus g. (-) : [preder.] bevedegouriezh b.
Biologist g. (-en,-en) : [preder.] bevedegour g.
biologistisch ag. : [preder.] bevedegour.
biolumineszent ag. : bevdreluc'hous.
Biolumineszenz b. (-) : bevdreluc'hañ g.
Biom n. (-s,-e) : [bevzouaroniezh] biom g. [liester biomou].
Biomarker g. (-s,-/-s) : [bev., mezeg.] bevverker g.
Biomasse b. (-) : bevdolz g.
Biomassevergasung b. (-) : aezhañ bevdolz g., gazusaat bevdolz g.
Biomaterial n. (-s,-ien) : [mezeg.] bevzafarenn b.
Biomathematik b. (-) : bevjedoniezh b.
biomatematich ag. : bevjedoniel.
Biomechanik b. (-) : [bev.] bevloc'honiezh b.
biomechanisch b. (-) : [bev.] bevloc'honiel.
Biomedizin b. (-) : 1. [bev.] bevvezekniezh b. ; 2. P. mezegiezh vevvaek b., mezekniezh bio b.
biomedizinisch ag. : [bev.] bevvezegel, bevoniel-mezegel.
Biometrie b. (-) / **Biometrik** b. (-) : bevventouriezh b., biometrieh b.
biometrisch ag. : bevventerel, biometrek.
- Biomolekul** b. (-,-n) / **Biomolekül** n. (-s,-e) : [bev.] bevolekulenn b., bevolekul str.
biomolekular ag. : [bev.] bevolekulel.
Biomüll g. (-s) : lastez bevzispennadus str.
Bionik b. (-) : [skiant] bionik g.
Bioniker g. (-s,-) : [skiant] bionikour g. [liester bionikourien].
bionisch ag. : [skiant] 1. bionek ; *bionische Umsetzung*, dedalvezad bionek g., dedalvezadur bionek g. ; 2. bionikel.
bioperiodisch ag. : [bev.] bevdrovezhiek.
Bioperiodizität b. (-) : [bev.] bevdrovezhiegezh b.
Biopestizid n. (-s,-e) : bevdiastuizer g.
Biophysik b. (-) : bevfizik g.
Biophysiker g. (-s,-) : bevfizikour g.
Bioprothese b. (-,-n) : [mezeg.] bevosod g.
Biopsie b. (-,-n) : [mezeg.] bevsav g.
biopsisch ag. : [mezeg.] bevsavel.
Biopsychologie b. (-) : bredvevoniezh b., psikobiologiezh b.
biopsychologisch ag. (-) : bredvevoniel, psikobiologek.
Bioptat n. (-s,-e) : [mezeg.] bevsavad g. ; *ein Bioptat entnehmen*, bevsavin, erlemel ur bevsavad.
Bioreaktor g. (-s,-en) : [bev.] bevreaktor g., goer g. [liester goerioù].
Biorhythmus g. (-,-rhythmen) : bevgorvez b., korvez vevedel b.
Biosignatur b. (-,-en) : [bev.] bevverker g.
Biosonar n. (-s,-e) : [loen.] heklevlec'hiañ g.
Biosphäre b. (-,-n) : bevgelc'h g., biosfer g.
biosphärisch ag. : bevgelc'hek, bevgelc'hel, biosferek.
Biosprit g. (-) : bevdrelosk g., trelosk glas g., gouneztrelosk g.
Biostratigrafie b. (-) / **Biostratigraphie** b. (-) : [douarouriezh] bevwiskadoniezh b., biostratigrafiezh b.
biostratigrafisch ag. / **Biostratigraphisch** ag. : [douarouriezh] bevwiskadoniel, biostratigrafek.
Biosynthese b. (-,-n) : [bev.] bevenaoz g., bevenaozerezh g., bevenaozadur g.; *Biosynthese der Proteine*, bevenaoz ar protein g.
biosynthetisch ag. : [bev.] bevenaozel.
biosynthetisieren V.k.e. (hat biosynthetisiert) : [bev.] bevenaozāñ.
Biosystematik b. (-) : rummataerezh b., rummatadur g., rummataouriezh b. ; *in der Hierarchie der Biosystematik steht die Gattung oberhalb der Art und unterhalb der Familie*, er rummatadur ar bevien emañ ar genad dindan ar c'herentiad hag a-us d'ar spesad.
Biotechnik b. (-) : bevgalvezouriezh b., bioteknologiezh b.
Biotechniker g. (-s,-) : bevgalvezour g., bioteknologour g.
biotechnisch ag. : bevgalvezourel, bevgalvezel, bioteknologek.
Biotechnologie g. (-n,-n) : bevgalvezour g., bioteknologour g.
Biotechnologie b. (-) : bevgalvezouriezh b., bioteknologiezh b.
biotechnologisch ag. : bevgalvezourel, bevgalvezel, bioteknologek.
biotherapeutisch ag. (-) : bevguradel.
Biotherapie b. (-) : bevgurañ g.
Biotin n. (-s) : [bev.] biotin g.
biotisch ag. : [bev.] bevadel.
Biotit g. (-s,-e) : [maenoniezh] biotit g.
Biotop g./n. (-s,-e) : [bev.] biotop g., bevva g.
Biotopverbund g. (-s,-/-verbünde) / **Biotopvernetzung** b. (-,-en) : [bev.] trepas bevedel g.
Biotransformation b. (-) : [mezeg.] bevdreuzfurmadur g.

Biotreibstoff g. (-s,-e) : bevdrelosk g., trelosk glas g., gouneztrelosk g.
Biotyp g. (-s,-en) : [mezeg.] bevrizh g. [*liester bevrizhouù*].
Biotypologe g. (-n,-n) : bevrizhour g.
Biotypologie b. (-) : bevneuzennadur g., bevrizhouriezh b.
biotypologisch ag. : bevrizhourel.
Biowissenschaft b. (-) : bevsiant b. ; *die Biowissenschaften*, skiantoù ar beved ls.
Biozid n. (-s,-e) : bevlazher g. [*liester bevlazheriouù*].
Biozönologie b. (-) : [bev.] bevgantadouriezh b.
Biozönose b. (-,-n) : [bev.] bevgant g., bevgantad g.
Biozönotik b. (-) : [bev.] bevgantadouriezh b.
biozönotisch ag. : [bev.] bevgantel, bevgantadel.
BIP n. (-s) : [berradur evit **Bruttoinlandsprodukt**] produadur diabarzh gros g., PDG g., produadur diabarzh krit g., PDK g., kenderch diabarzh krit g., KDK g.
biparental ag. : [bev., mezeg.] dauberzh, a-berzh tad ha mamm ; *biparentale Vererbung*, hêrelezh dauberzh b., hêrelezh a-berzh tad ha mamm b.
Biparität b. (-) : 1. [mezeg.] eilganeriezh b. ; 2. [bev., loen.] daouglodadezh b., daouglodañ g.
biped ag. : daoudroadek ; *die bipede Fortbewegung*, an dilec'hiañ war droad g., an dilec'hiañ daoudroadel g.
Bipede g. (-n,-n) : [loen.] daoudroadeg g. [*liester daoudroaded*].
Bipede b. (-) / **Bipedität** b. (-) : daoudroadegezh b.
biperiodisch ag. : [fizik] divdrovezhiel.
Biphenyl n. (-s,-e) : [kimiezh] bifenil g. ; *polychloriertes Biphenyl*, bifenil poliklorek g., piralen g.
bipolar ag. : daouvlein, daouvleinek ; [mezeg.] *bipolare Störung*, strafuilhouù daouimorek ls., strafuilhouù daouvleinek ls., imordistabiled b. ; [stlenn.] *bipolare Logik*, mezoni daouvlein b.
Bipolarisierung b. (-,-en) : [polit.] daouvleinded b. ; [istor] zur *Bipolarisierung führen*, divgreizennañ.
Bipolarität b. (-) : [fizik] daouvleinegezh b.
Biquadrat n. (-s,-e) : [mat.] mac'h pervac'hel g., galloudad pervac'hel g.
biquadratisch ag. : [mat.] pervac'hel ; *biquadratische Funktion*, kevreizhenn pervac'hel b. ; *biquadratische Gleichung*, atalad pervac'hel g. ; *biquadratische Kurve*, pervac'hell b. [*liester pervac'helloù*], krommenn pervac'hel b.
Biquarz g. (-es,-e) : [fizik] daougouarz g.
Bircher müesli n. (-s,-s) [Bro-Suis] / **Bircher müsli** n. (-s,-s) : muesli g., „corn-flakes“ ls., bleudennou kerc'h ls., malzennoù kerc'h ls., edaj g.
Birefringenz b. (-) : [fizik] daouc'houskoguster g., daouc'houskogañ g.
Bireme b. (-,-n) : [merdead., istor] divroeñveg b. [*liester divroeñvegoù*].
Birett n. (-s,-e) : [relij.] baretenn b.
Birgit b. : Berc'hed b.
Birke b. (-,-n) : [louza.] bezv str., gwez-vezv str., bezvenn b.
birken ag. : ... bezv, ... koad bezv, graet gant koad bezv.
Birkengewächs n. (-es,-e) : [louza.] betulineg g. [*liester betulineged*].
Birkenschwamm g. (-s,-schwämme) : [louza.] agarik amadouvez g., amadouvez str.
Birkenspanner g. (-s,-) : [loen.] falenn-vezv b.
Birkenstecher g. (-s,-) : [loen.] kos g., minoc'h str.
Birkenwald g. (-s,-wälde) : bezveg b., bezvenneg b., bezvoed b.

Birkenzeisig g. (-s,-e) : [loen.] golvennig penn ruz g., lineg penn flamm g.
Birkhahn g. (-s,-hähne) / **Birkhuhn** n. (-s,-hühner) : [loen.] skilgog du g. [*liester skilgegi du*].
Birma n. (-s) : Birmania b., Myanmar b.
Birmane g. (-n,-n) / **Birmanese** g. (-n,-n) : Myanmarad g. [*liester Myanmariz*], Birman g. [*liester Birmaned*].
Birnbaum g. (-s,-bäume) : gwez-per str., perenn b. [*liester perenned*].
Birne b. (-,-n) : 1. [louza.] per str., perenn b. ; *saftige Birne*, perenn zourennek b., perenn chugonus b., perenn zourek b. ; *weiche Birne*, per bouk (gwak / youst / blot / foust) (Gregor) str., per fouest str. ; *teigige Birnen*, *mehlige Birnen*, per bleudek str. ; *körnige Birnen*, per greunennek str. ; *Birnen mit Druckstellen*, per goloet a vloñsou str., per goloet a vloñsadennou str., per bloñset str., per bronduet str., per brondou str., per kotiset str. ; *auf der Zunge zergehende Birnen*, *schmelzende Birnen*, per blot str. ; *Birnen früher zur Reife bringen*, abretaat per ; *die Birnen sind eine gute Obstart*, frouezhioù mat a zo eus ar per, frouezhioù mat eo ar per ; *Würgbirne*, a) [frouezh] per trelonk str., per trilonk str., per tagus str., per-tag str., per a dri lonk hag un astenn gouzoug str., per tri lonk hag un houpadig str. ; b) [dre skeud., benveg jahin, istor] per trelonk str., per trilonk str., per tagus str., per-tag str. ; 2. [tredan.] klogorenn-dredan b., klogorenn b. ; *die Birne ist durchgebrannt*, foeltret eo ar glogorenn dredan, ar glogorenn dredan en deus graet e reuz, aet eo ar glogorenn dredan er sach', devet eo neudennig ar glogorenn dredan, suilhet eo ar glogorenn ; *diese Birne wird lange halten*, ar glogorenn-se a bado pell ouzhomp ; 3. [kimiezh] tortenn b., lestr-kornek g. ; *Bessemerbirne*, treuzkemmer Bessemer g., forn-gemmañ Bessemer b. ; 4. P. penn g., klipenn b., fas g./b., talfas g., chipot g., bleñich g., boul b., boulienn b., kelorn g., petard g., skudell b., kitern b., kokenn b. ; *nur Stroh in der Birne haben*, bezañ divoued e Benn, na vezañ netra en e gokenn, na vezañ netra dindan e gokenn, na gaout netra en e gelorn ; 5. [kr-] man soll nicht Äpfel mit Birnen vergleichen, arabat eo lakaat peñsel burell ouzh limestra, arabat peñseliat burell gant limestra, arabat lakaat ar maout da zañvad, arabat ober un dañvad eus ar maout.
birnenförmig ag. : perheñvel, e doare ur berenn, e doare per, a-zoare gant ur berenn, a-zoare gant per, a-seurt gant ur berenn, a-seurt gant per ; *birnenförmiger Muskel*, kigenn berheñvel b.
Birnenholz n. (-es) : koad per g.
Birnenkern g. (-s,-e) : [louza.] splus per str., plusk per str., greun per str., had per str.
Birnenmost g. (-es,-e) : sistr-per g.
Birnenpflanzung b. (-,-en) / **Birnenplantage** b. (-,-n) : pereg b., perenneg b.
Birnensaft g. (-es,-säfte) : chug per g.
Birnenschnaps g. (-es,-schnäpse) : lambig per g.
Birnenwein g. (-s,-e) : sistr-per g.
Birsch b. (-) : [dispredet] chase g., hemolc'h g.
bis
 I. Araoenn
 1. en amzer : betek, a-benn, ken
 2. en egor : betek, da
 3. brasjedadur pe strishadur : war-dro, tost da, panevet, nemet, war-bouez, war-vete.
 II. Stagell : a-raok ma, betek ma, ken na.

I. Araogenn 1. [En amzer] : betek, a-benn, ken, bete, tre betek, ac'hanen da, ac'hann da ; bis wann ? pegeit ? pegeit amzer ? pegeit a amzer ? ac'hanen da beur ? ac'hann da begoulz ? ac'hanen da begeit ? betek pegeit ? betek peur ? betek pegoulz ? a-benn peur ? betek pe amzer ? ; bis wann werden unsere Vorräte an Pulver und Munition reichen ? ac'hann da begoulz hor bo poultr ha plom a-walch' ? ; von Mitternacht bis drei Uhr, adalek hanternoz betek teir eur, a-gichen hanternoz betek teir eur, eus hanternoz betek teir eur, eus hanternoz da deir eur ; ich schlafe mal kurz bis zwei, mont a ran d'ober un tamm kousk ken div eur ; ich bleibe bis nächste Woche, chom a rin ken ar sizhun o tont ; von Dezember bis Ende April, adalek Kerzu betek Ebreli echu, eus Kerzu betek Ebreli echu ; von Anfang bis Ende, vom Anfang bis zum Ende, eus an derou d'an diwezh, a-zeroù da ziwezh, a-hed-da-hed, penn-dre-benn, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, hed-ha-hed, hed-da-hed, a-bezh, eus an eil penn d'egile, eus ur penn d'egile, a-benn-da-benn, war e hed, adalek an eil penn betek egile, ag ar penn kentañ d'an echuamant ; bis jetzt, bis heute, betek amañ, betek neuze, betek-henn, betek bremañ, bete-vremañ, ken bremañ, ken neuze ; man konnte bis jetzt nicht herausfinden, wo dieser Pharao bestattet wurde, n'eus ket bet kavet evit c'hoazh pelec'h eo bet beziet ar faraon-se ; bis dann, a) betek neuze, betek ar mare-se, ken neuze ; b) bis dann ! bis bald ! bis demnächst ! kenavo evit an deizioù ! kenavo forzh peur ! ken e vi gwelet ! ken a vi gwelet ! kenavo ar c'henatañ ! kenavo ar c'henatañ gweled ! kenavo ar c'henatañ tro ! kenavo kentañ tro ! kenavo ar wech all ! kenavo an distro ! ken ar c'henatañ ! ken ar c'henatañ gweled ! ken ar wech all ! ken evit an deizioù ! ; bis später ! bis gleich ! ken diouzhu ! ken bremaik ! ken emberr ! a-benn emberr ! ken bremañ-souden ! bete-goude ! kenavo bremaik ! ken tuchantik ! P. ken tuch ! ; bis heute Abend, a-benn emberr, a-benn emberr da noz, ken emberr ; bis dahin, bis es so weit ist, da vetek, da c'hortoz, da c'chedal, en etretant, ac'hann di, ac'hanen di, ac'hanen da neuze, ac'hann da neuze, a-vremañ d'eno, a-benn neuze, a-benn eno, evit neuze, evit an amzer-se, betek neuze, betek ar c'houlz-se, betek ar mare-se ; bis morgen noch sind wir damit fertig, ac'hann da warc'hoazh e vo echu al labour ganeomp ; bis zum Tode, bis in den Tod, betek ar marv, betek mervel, ken e varvor ; bis zum Ersticken, betek ar moug ; bis dahin (bis dann) habe ich meinen Brief geschrieben, evit neuze (a-benn neuze, a-benn eno, ac'hanen da neuze, ken neuze, ken na vo neuze) em bo skrivet va lizher ; bis zu jenem Tage, betek an deiz-se, betek eno ; bis zu diesem Tage, betek an deiz-se, ac'hanen d'an deiz-se, a-benn an deiz-se ; bis zum nächsten Tag, bis zum folgenden Tag, bis zum darauf folgenden Tage, bis zum Tag darauf, a-benn antronoz, betek antronoz ; bis zur Nacht, ken na vo noz, ac'hanen d'an noz, betek an noz ; bis vor Kurzem, betek a-nevez 'zo, betek ergentaou ; steck sie in den Korb bis zum nächsten Waschgang, laka anezho er baner da c'chedal bezañ gwalch'et ; die Kinder zählen die Tage bis zum Fest, ar vugale a gont an devezhioù a chom a-raok ar gouel ; bis auf Weiteres, betek-gouzout, bete gouzout hiroc'h, da c'hortoz gouzout hiroc'h, o c'hortoz gouzout hiroc'h, betek diwezhatoc'h, war-vete gouzout, bete gwelet, ken ma vo gouzezt hiroc'h, bete klevet nevez ; vom ersten bis zum letzten Tag des Jahres, adalek an deiz kentañ betek an hini diwezhañ eus ar bloaz ; bis spät in die Nacht hinein, betek diwezhat en noz ; bis zum Tod, betek mervel, betek ar marv, betek e varv ; bis ans Ende der Zeiten, bis ans Ende aller Zeiten, betek dibenn ar c'hantvedou ; bis Montag ! ken dilun ! kenavo dilun ! a-benn dilun ! ; bis nächste Woche, ken evit ar sizhun, ken ar sizhun a zeu ; bis morgen

früh, kenavo warc'hoazh vintin, kenavo warc'hoazh beure, kenavo warc'hoazh d'ar beure, ken warc'hoazh beure, ken warc'hoazh d'ar beure, a-benn arc'hoazh beure ; bis zum nächsten Jahr dann ! kenavo da vloaz ! ; bis zum nächsten Mal ! bis dann ! kenavo forzh peur ! ken a vi gwelet ! ken e vi gwelet ! kenavo ar c'henatañ ! kenavo ar c'henatañ gweled ! ken ar c'henatañ gweled ! ken ar c'henatañ ! ken ar wech all ! kenavo ar c'henatañ tro ! kenavo kentañ tro ! kenavo ar wech all ! kenavo an distro ! ; P. bis die Tage ! d'ar c'henatañ gweled ! ken ar c'henatañ gweled ! kenô ! ; bis Ende des Monats ist es fertig, a-benn fin ar miz e vo prest, ken ac'hanen da fin ar miz e vo prest ; bis Sonntag bin ich wieder gesund, a-benn disul e vin pare, ken ac'hanen da zisul e vin pare, ken ma vo dizul e vin pare ; bis Sonntag ! ken disul ! kenavo disul ! a-benn disul ! ; bis gleich, ken emberr, a-benn emberr, ken bremaik, ken bremañ-souden, bete-goude, kenavo bremaik ; bis zu Ende, betek ar fin, betek an diwezh ; das wird wohl bis Weihnachten reichen, se a bado ouzhimp ac'hann da Nedeleg ; bis zur Ankunft seines Vaters, da zeport ma'z erruo e dad, da c'hortoz e dad da zont, ac'hanen ma teulio e dad en-dro ; bis zu dreimal, betek teir gwech ; bis dahin fließt noch viel Wasser den Berg hinunter, bis dahin ist es noch ein weiter Weg, en hon hunvreou emañ c'hoazh - en ifernioù emañ - n'eo ket go an toaz, pell ac'hano - e bloaz an erc'h du marteze - an devezh goude biken - dindan zivin emañ c'hoazh - pa savo ul loar nevez e ti ar gemenerien - pa ne vo ket a vleuñ el lann pe goude-se - a-benn neuze e vo erru kozh an diaoul en ifern - a-benn neuze hag achanan di en do harzhet meur a gi - pell amzer a vez a chann di - pell emañ Yann diouzh e gazeg c'hoazh - ur poulzad mat a amzer a vez a chann di - pa'n em lako ar yer da bisat - pa nijo ar moc'h ; bis ans Ende der Welt, a) [en amzer] keit ha ma pado ar bed, bete dibenn ar c'hantvedou ; b) [en egor] betek penn pellañ ar bed ; [Bro-Suis] bis anhin, betek neuze, betek-henn, betek bremañ, betek amañ, bete-vremañ, evit c'hoazh, ken bremañ, ken neuze ; man konnte bis anhin nicht herausfinden, wo dieser Pharao bestattet wurde, n'eus ket bet kavet evit c'hoazh pelec'h eo bet beziet ar faraon-se ; [Bro-Suis] bis und mit Dienstag, a-benn dimeurzh noz.

2. [En egor] : betek, tre betek, bete, ac'hanen, ac'hann ; bis wo(hin) ? betek pelec'h ? pegeit ? ; bis hierher, betek amañ ; bis dahin, bis dorthin, betek eno, betek aze, betek ahont, ac'hann di, ac'hanen di ; bis dorthin sind es rund zwei Kilometer, war dro da zaou kilometr ez eus ac'hanen di, war dro daou kilometr a zo ac'hanen di ; bis dorthin sind es gut zwei Kilometer, daou kilometr kreñv a zo ac'hanen di ; bis dorthin sind es etwa zehn Kilometer, war-vete dek kilometrad ac'hann emañ ; bis Frankfurt, betek Frankfurt ; von Berlin bis Schwerin, adal Berlin betek Schwerin, adalek Berlin betek Schwerin, eus Berlin betek Schwerin ; von Berlin bis Schwerin fahren, mont eus Berlin da Schwerin, mont eus Berlin betek Schwerin ; diese Gegend erstreckt sich vom Meer bis zu den Bergen, ar c'horn-bro-se a ya eus ar mor d'ar meneziou ; bis zu mir, betek ennon, em betek ; bis zu dir, betek ennout, da vetek, ez pete, d'az pete ; bis zu ihm, betek ennañ, en e vetek ; geh bis zu ihm ! kae betek ennañ ! kae d'e vetek ! kae d'e vete ! ; vom ersten bis zum letzten, adalek ar c'henatañ betek an diwezhañ, kement hini a zo anezho, holl gwitibunan ; bis ans Ziel, betek penn, betek pal ; bis an die Grenze, betek an harzou ; bis an die Schulter, betek e zivskoaz ; bis an die Knie, betek e zaoulin ; bis über den Kopf, a-dreist (dreist, a-zioc'h, war var) e benn, ouzhpenn uhelder e benn ; bis zum Gürtel, betek e zargreiz, betek ar vandenn, betek hanter e gorf ; von hier aus bis Berlin, ac'hann da Berlin ; von hier bis zur Stadt

sind es zehn Kilometer, emañ kér dek kilmetrad ac'halenn, emaomp dek kilometrad diouzh kér ; naß bis auf die Haut, toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, gleb-holl, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, neudenn sec'h ebet dindanañ, treuzet gant ar glav, trempet betek e eskern, trempet evel bara soubenn, ken gleb hag un touilh ; von Kopf bis Fuß, vom Scheitel bis zur Sohle, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, penn-ha-korf(-ha-troad), leizh ar gudenn, leizh an neud, hed an neudenn, glez ; ich liebe dich von Kopf bis Fuß, me da gar eus da benn betek da c'har ; ich bezahle bis tausend Euro, lakaat a rin mil euro d'ar muiañ-holl ; Kampf bis aufs Messer, stourm dizamant d'ar vuhez g., stourm d'ar marv g., stourm didruez g., stourm dibardon g. ; Krieg bis aufs Messer, brezel hep damant g. ; er muss alles bis auf den letzten Heller bezahlen, ret eo dezhañ paeañ blank ha liard, ret eo dezhañ paeañ pep tra betek ar gwenneg diwezhañ (Gregor : betek an diner ruz), ret eo dezhañ paeañ pep tra gwenneg evit gwenneg, ret eo dezhañ peurbæañ e zle ; [dre skeud.] bis an die Zähne bewaffnet, armou forzh pegement gantañ, armou ken-ha-ken gantañ, armou ken-ha-kenañ gantañ, armet penn-kil-ha-troad / heuzet ha kentret (Gregor), armou dreistpenn gantañ, armou gantañ mui-pegen-mui, harnezet hag hobregonet penn-kil-ha-troad, armet kloz ; bis über die Ohren in Schulden stecken, bezañ sammet a zle, bezañ gwriet a zle, bezañ stag e vag dre-holl, bezañ dalc'het a bep lec'h, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ karget a zle (Gregor), bezañ rivinet e boch gant ar vezh, kaout dle betek toull e c'houzoug.

3. [Brasjedadur] : sieben bis acht Tage, ur seizh pe eizh devezh bennak ; bis an tausend Euro, war-dro mil euro, ur mil euro bennak.

4. [strishadur] : nemet, estreget, estrevit, estr, estroc'h, warbouez, war-vete, war-vetek, betek, e-skeud, en tu hont da, ouzhpenn, sepet ; bis auf einen kamen sie alle um, mervel a reas an holl war-bouez unan, mervel a reas an holl war-vete unan, mervel a reas an holl nemet unan, mervel a reas an holl war-vetek unan, mervel a reas an holl betek unan ; die Kühe wurden alle geschlachtet, bis auf eine, lazhet e vœ ar saout, an holl nemet unan ; bis auf wenige Ausnahmen, dre-vras, peurliesañ.

II. Stagell isurzhiañ : ac'hanen ma, ac'hann ma, betek ma, bete ma, ken a, ken ma, ken na, ken e, ma, war-benn ma, etretant ma, da c'chedal ma, da c'hortoz ma ; warte, bis ich komme, gortoz ken na zeuin, gortoz ken e teuin, gortoz ken ma teuin, gortoz ken din dont, gortoz ma teuin, gortoz ac'hanen ma teufen, gortoz ac'hanen ma teuin, gortoz war-benn ma teufen ; warte, bis er kommt, gortoz anezhañ da zont, gortoz betek ma erruo, gortoz ken dezhañ dont ; warten wir ab, bis der Regen aufhört, gedomp ar glav da devel, gortozomp ar glav da devel, gortozomp ma tavo ar glav, gortozomp ac'hanen ma tavo ar glav, gortozomp ken a davo ar glav, gortozomp ken na davo ar glav, gortozomp ken na raio ket glav ken ; warten wir ab, bis der Sturm vorbei ist ! gortozomp ar barrad amzer da dremen ! gedomp ar barrad amzer da dremen ! ne vele ket gwazh deomp chom amañ da c'hortoz eget mont dindan an amzer fall ! ; wo werden wir so lange wohnen, bis wir ein neues Zuhause finden, da belec'h ez aimp da chom o c'chedal kavout un ti nevez ; man tue Milch in den Teig hinzu, bis dieser die richtige Beschaffenheit bekommt, lakait laezh er bas ken na vo aet en demz vat ; so lange bis er eine Arbeit findet, da c'hortoz kavout ul labour ; so lange bis er kommt, etretant ma teuio, da c'hortoz ma teuio, da c'chedal ma teuio ; es dauerte lange, bis er zurückkam, pell e oa bet gant e dro, pell e oa bet oc'h ober e dro, hennezh a badas pell outañ ober e dro,

hennezh a badas pell oc'h ober e dro, hennezh a badas pell d'ober e dro ; kommen Sie nicht, bis dass die Nachricht eintrifft, na zeut ket ken na vo degaset kelou deoc'h ; bis es so weit ist, da vetek, da c'hortoz, da c'chedal, en etretant, ac'hann di, ac'hanen di, ac'hanen da neuze, a-benn neuze ; mit seinem Geschäft ging es langsam bergab, bis er völlig pleite wurde, mont a reas e stal tamm-ha-tamm da stalig betek ken na chomas mui netra gantañ, mont a reas e stal tamm-ha-tamm da stalig hag e stalig da netra ; ich wusste nichts davon, bis meine Tochter es gestand, ne ouien netra ken a he doa anzavet ouzhin va merc'h ; er soll gefoltert werden, bis der Tod eintritt, ra vezo jahinet ken a varvo, ra vezo jahinet betek ar mig ; esst, bis nichts mehr übrig bleibt, debrit endra bado.

bis² : eil ; 20 bis, eil 20, eil niverenn 20.

Bisam g. (-s,-e) : 1. musk g. ; mit Bisam parfümieren, muskañ ; nach Bisam duftend, musket ; 2. [loen.] razh-musk g.

Bisamaffe g. (-n,-n) : [loen.] marmouz-musk g., ouistiti g.

Bisamkatze b. (-,-n) : [loen.] kazh-musk g., siveta b.

Bisamkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] geot-musk str.

Bisamochse g. (-n,-n) : [loen.] ejen-musk g., maoutejen g.

Bisamratte b. (-,-n) : [loen.] razh-musk g.

Bischof g. (-s; Bischofe) : eskob g. [liester eskibien, eskeb, eskobed] : er würde sich zum Bischof eignen, hennezh a vele mat da eskob ; der Herr Bischof, an aotrou 'n eskob g. ; die Herren Bischöfe, an aotrounez eskibien ls. ; ordinierender Bischof, urzhour g. ; [istor] vereidigter Bischof, eskob touer g., P. eskob plouz g. ; eidverweigernder Bischof, nicht vereidigter Bischof, eskob didou g., P. eskob gwenn g. ; Pontifikalien eines Bischofs, arouezioù un eskob ls. ; jemanden zum Bischof weihen, eskobiñ u.b., urzchiañ u.b. eskob, sakrañ u.b. eskob, sakrañ u.b. da eskob, kensakriñ un eskop, sakrañ un eskob (Gregor), mintrañ u.b. ; er wurde zum Bischof geweiht, eskobet e vœ ; der die Weihe spendende Bischof, an eskob kensakrer g. ; einen Bischof abkündigen, einen Bischof verkündigen, eskobañ ur beleg, eñvel u.b. da eskob ; Abkündigung eines Bischofs, Verkündigung eines Bischofs, eskobañ g., anvidigezh un eskob b. ; Bischof aus der Zeit des Urchristentums, heneskob g. [liester heneskob / heneskibien].

Bischof-Koadjutor g. (-s,-en) : [relj.] keneskob g. [liester keneskobed, keneskibien, keneskeb].

bischöflich ag. : ... an eskob, ... eskob, ... an eskibien, eskobel ; der bischöfliche Segen, bennozh an aotrou 'n eskob g./b. ; bischöfliches Palais, eskopti g.

Bischofsamt n. (-s,-ämter) : eskobelez b., eskobiezh b., eskobded b.

Bischofshaus n. (-es,-häuser) / **Bischofshof** g. (-s,-höfe) : eskopti g.

Bischofernennung b. (-,-en) : anvidigezh un eskob b.

Bischofshut g. (-s,-hüte) : 1. mintr g., kabell-eskob g. ; Pendillenbänder eines Bischofshuts, stolikennoù ur mintr lies, stolikennoù un tog-eskob lies, stolikennoù ur c'habell-eskob ls. ; 2. [louza.] louzaouenn-an-elfed b. [Epimedium].

Bischofsmeise b. (-,-n) : [loen.] pennduig kabellek g.

Bischofsmütze b. (-,-n) : mintr g., kabell-eskob g.

Bischofspelerine b. (-,-n) : Bischofspelerine mit Käppchen, kamailh g.

Bischofsrezidenz b. (-,-en) : eskopti g.

Bischofsring g. (-s,-e) : gwalenn-eskob b.

Bischoffssitz g. (-es,-e) : eskopti g., sez eskobel b./g.

Bischofsstab g. (-s,-stäbe) : kammell an eskob b., kammell-eskob b., gros g., kros g., bazh-eskob b. ; Krümme eines Bischofsstabes, troellenn gammell b.

Bischofsthron g. (-s,-e) : kador-eskob b.

Bischofsvikar g. (-s,-e) : vikel-vras g.
Bischofsweihe b. (-,n) : eskobidigezh b.
Bischofswürde b. (-) : eskobelezh b., eskobiezh b., eskobded b.
Bise b. (-) : [Bro-Suis] avel-viz g.
Biserta n. : Benzart b., Bizerta b.
Bisexualität b. (-) : 1. [bred.] divreviadezh b. ; 2. [bev.] divrevegezh b., divrevelezh b., meskrev g., meskrevegezh b.
bisexual ag. : 1. [bred.] divreviat ; 2. [bev.] divrevet, divrevel, meskrev, meskrevek, meskrevel.
Bisexuelle(r) ag.k. g./b. : 1. [bred.] divreviad g., divreviadez b. ; 2. [bev.] divrevet g. [*liester divreveien*], divrevegezh b., meskreveg g. [*liester meskreveien*], meskrevegezh b.
bisher Adv. : betek neuze, betek-henn, betek bremañ, betek amañ, bete-vremañ, evit c'hoazh ; *man konnte bisher nicht herausfinden, wo dieser Pharaos bestattet wurde*, n'eus ket bet kavet evit c'hoazh pelec'h eo bet beziet ar faraon-se.
bisherig ag. : ... a zo bet betek-henn, ... a bad betek bremañ ; *das bisherige Wetter*, an amzer a zo bet betek-henn ; *das bisherige Programm*, ar programm kinniget betek-henn g.
Biskaia : die Provinz Biskaia, Biskaia b., Bro-Viskaia b.
Biskaya b. (-) : der Golf von Biskaya, die Biskaya, pleg-mor Gwaskogn g., pleg-mor Gwaskogna g.
biskayisch ag. : eus Biskaia, eus Bro-Viskaia.
Biskotte b. (-,n) : [Bro-Austria] kouign loa b.
Biskuit g./n. (-s,-e) : 1. gwastell alamandez b., jenoaz b. ; 2. porselen gwenn poazhet div wech g., gwispidenn b.
Biskuitgebäck n. (-s,-e) : gwispid skañv str.
Biskuitrolle b. (-,n) / [Bro-Austria] **Biskuitroulade** b. (-,n) : gwastell toaz rollet b., ruilhenn b. ; *Biskuitrolle mit Konfitüre*, ruilhenn goñfir b.
Biskuiteig g. (-s,-e) : toaz alamandez g.
bislang Adv. : betek neuze, betek-henn, betek bremañ, bete-vremañ.
Bismarckeiche b. (-,n) : [kegin.] tousenn Nedeleg b., tousenn an Nedeleg b., skod Nedeleg g., kef Nedeleg g., tos Nedeleg g.
Bismarckhering g. (-s,-e) / **Bismarkhering** g. (-s,-e) : [kegin.] harink hiliennet g.
Bismut n. (-s) / **Bismutum** n. (-s) : [kimiezh] bismut g. ; *den Bismut betreffend*, bismutek.
Bison g. (-s,-s) : [loen.] ejen-moueek g., bizon g.
Bisquine b. (-,n) : [merdead.] biskinenn b.
Biss g. (-es,-e) : 1. begadenn b., begad g., genaouad g. ; 2. dantadur g., dantadenn b., taol-dent g., krog g., dantad g. ; *Hundebiss*, taol-dent ki g., dantadur ki g., krog ki g., dantad g. ; *Schlängenbiss*, flemmad naer g., krog naer g. (Gregor) ; *der Biss der Giftschlange ist giftig*, an naer-wiber a flemm binimus ; 3. [dre skeud.] flemm g., lemmder g., lañs g., krog g., startijenn b., kasentez b., fringantiz b., begon g., deltu g., jourdoul g.
Bisschen n. (-s,-) / **bisschen** tammig g., disterig g., munut g., nebeudig g., nebeud g., nebeudad g., begad g., bechad g., tamm g., tamm bennak g., tammig bennak g., torrig g., genaouad g., brien str., brigoñsenn b., frevenn b., mintrad str., netraig g., manniq g., traig g., tammiqù ls., bruzun str., elfenn b., eskenn b., eskenenn b., flipenn b., griñsenn b., poulfrenn b., kuchenn b., liv g., mogedenn b. ; *ein klein bisschen*, *ein kleines bisschen*, un tammig bihan g. ; *ein kleines bisschen stricken*, ober un tamm broediñ ; *ein klein bisschen Weh*, un tammig poan, un nebeudig poan, un dister boan, daou liardad poan, un netraig a boan ; *es taut ein klein bisschen*, un tamm diskornañ a ra ; *ein Bisschen Brot*, un tamm (un tammig, un torrig, un nebeudig, ur genaouad, ur begad, ur bechad) bara g., un elfenn vara b., ur guchenn vara b. ; *ein bisschen Suppe*, ul lomm soubenn g., ul lommig soubenn g. ; *ein bisschen Milch*, ur bannig laezh g., ur banneig laezh g. ; *ein bisschen Spaß*, un dister blijadur b. ; *ein bisschen lesen*, ober ur pennad lenn ; *kein bisschen*, ket an disterañ, tamm ebet, pas evit ur begad, mallozhtouenn tamm ebet, tamm tout ebet, tamm bihan ebet, naren, nann 'vat, nann avat, nann da, e giz ebet, e mod ebet, e doare ebet, e feson ebet, e nep keñver, e keñver ebet, war nep feur, grïñsenn, neudenn ebet, war nep tro / e nep tro / tamm / tamm-tamm / tra-tra / eskenn / brienn / e nep feson / e nep hent / a nep hent / (Gregor) ; *der hat kein bisschen Verstand*, n'eus ket chomet ur c'hiñsenn boell gantañ, n'eus liv skiant-vat ebet gantañ, n'eus ket ur boulifrenn boell gantañ, n'eus ket ur vogedenn a boell gantañ, n'eus begad spered ebet en e gloppen, n'eus ket daou realad skiant en e gloppen, n'eus ket daou wennegad skiant-vat en e gloppen, n'en deus ket ur begad skiant-vat, n'en deus ket daou realad skiant-vat, hennezh a zo ur skiant verr a zen ; *ein bisschen Ordnung schaffen*, braskempenn ; *ihr bisschen Habe*, he zamm peadra g., he zamm danvez g., he munud mad g. ; *er kennt sich in der Musik ein bisschen aus*, un tamm gouziadur eus ar sonerezh en deus, gouzout a ra un dra pe dra diouzh ar sonerezh ; *noch ein klein bisschen*, c'hoazhik, un draig c'hoazh ; *ein bisschen mehr*, muioc'hig, un dister dra muioc'h, un draig muioc'h, un tammig muioc'h, un netraig muioc'h ; *ein bisschen mehr als zwei Kilo*, daou gilo hag al lañs, un dister dra muioc'h eget daou gilo ; *ein bisschen weniger*, nebeutochik, un dister dra nebeutochik, un netraig nebeutoch, un tammig nebeutoch, un draig nebeutoch ; *ein bisschen weniger als zwei Kilo*, daou gilo nemet al lañs, daou gilo war-bouez nebeut-tre, daou gilo war-nes nebeut, daou gilo war-bouez nebeut a dra ; *ein bisschen weiter*, pelloc'hik, pellikoch', un tammig pelloc'h ; *ein bisschen größer*, un draig brasoc'h, un netraig brasoc'h ; *ein klein bisschen früher*, un netraig kentoc'h ; *es liegt ein bisschen höher*, es befindet sich *ein bisschen höher*, un tammig krec'hoc'h emañ, krec'hoc'hik emañ, uheloc'hik emañ ; *ein bisschen besser*, gwellikoc'h, gwelloc'hik ; *ein bisschen zu spät*, diwezhadik ; *ein bisschen schief*, - a-dreuz, un disterañ - ; *ein bisschen zu lang*, ul lastez re hir ; *ein bisschen zu groß*, un dister dra re vras ; *das ist ein bisschen kurz*, un tammig eo skort ; *ein bisschen zu viel*, kalzik re, un tammig re ; *dieser Mantel ist mir ein bisschen zu groß*, brazik eo ar vantell-se din ; *sie näht ein bisschen, um sich ein Zubrot zu verdienen*, ober a ra tammoù stamm da lakaat kaol en he soubenn ; *lieber ein bisschen als nichts*, nebeud a ra vad, nebeudig a ra vad, gwelloc'h fav eget netra ; *noch ein bisschen ? c'hoazhik ho po ?* ; *wir müssen uns ein bisschen einschränken*, ret e vo deomp krennañ war an dispignoù un disterañ ; *wir hatten ein bisschen zu viel getrunken*, paket hor boa un nebeud mat a vanneoù, puñset hor boa forzhik dija ; *das bisschen, was ich habe, reicht mir aus*, bastañ a ra din an nebeud am eus, an nebeud am eus a zo a-walc'h evidon, kontant on gant va nebeudig.
Bissen g. (-s,-) : 1. begad g., begadenn b., bechad g., tamm g., tammig g., torrig g., nebeudig g., genaouad g. ; *ein leckerer Bissen*, un tamm mat g., un tamm lipous g., un tamm fin g. ; *ein Bissen Brot*, un tamm (un torrig, un nebeudig, ur genaouad, ur pezh, ur begad, ur bechad) bara g., ur guchenn vara b. ; 2. [dre skeud.] *ein harter Bissen*, un dra gasaus g., ur gwali vec'h g., ur gwali skoilh g., ur gwali reuz g., ur gwali grogad g., tregas g., ur glogorenn b., ur vuorellenn b., ur c'houez g., ur skoulm g., un dalc'h g., un draen g., un dra diaes da lonkañ g. ; *sich den Bissen vom Munde abdarben*, en em lakaat war var a

voued, espfern diwar e vevañs (Gregor), derc'hel udb war e bredou ; *sich für jemanden jeden Bissen vom Mund absparen, sich für jemanden den letzten Bissen vom Mund absparen*, en em ziwadañ evit u.b. ; [dre skeud.] es gibt einen harten Bissen zu kauen, ne vo ket ur brav ober al labour-se, ne vo ket un ebat kas al labour-se da benn, ne vo ket tra aes kas al labour-se da benn, ur gwall soubenn e vo an dra-se, an dra-se a vo diaes-ral da ober, se a vo ul laz, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, start e vo al lasenn, bez 'vo jeu, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e rankor lonkañ anezhi, gant an traou-se e vo un abadenn, gwall abadenn a zo da gaout gant an dra-se, bez 'vo jeu, un uz spered e vo an dra-se, ur c'holl-skiant e vo an dra-se, ur gwir bistri e vo an dra-se, un torr-spered e vo an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, ur gwall grogad a zo da gaout, koustañ a rai d'hor c'horfou über al labour-se, tomm (tenn, rust) e vo an abadenn, start e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, ne vo ket bihan labour, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, bez' e vo charre, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz prez ha spern, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se ne vo ket ul lein debret, start e vo ar foenn da dennañ, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, peadra da vrammsac'hat hor bo o kas al labour-se da benn, abadenn hor bo o kas da benn an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostou embrerger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, ur gwall zevezh hon eus d'ober, ober se ne vo ket ur pardon, ober se ne vo ket ur c'hoari, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, honnezh a vo micher a-walc'h, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul, c'hwezadennou a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se.

bissenweise Adv. : a-c'henaouadou.

bissig ag. : 1. dantus, dantidik, krogus ; *bissiges Tier, loen dantus g., loen danter g., loen krogus g., loen kroger g., loen peger g.* ; *bissige Art, spesad kroger g.* ; 2. blech, drouk, gwaller, du e staon, diviñs, fall, chartous ; *ein bissiger Hund, ur c'hi blech g., ur c'hi drouk g., ur c'hi gwaller g., ur c'hi diviñs g., ur c'hi chartous g., ur c'hi du e staon g.* ; *ist Ihr Hund bissig ? ha kregiñ a ra ho ki ? ha drouk eo ho ki ? ha du eo staon ho ki ?* ; 3. [dre skeud.] kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, tagnous, ourz, diaes, rachous ; *sie ist bissig, pikez an hini eo, honnezh a zo un tamm pikez du, honnezh a zo un tamm pikez fall, honnezh a zo un dañvadez, honnezh a zo ur baborez, honnezh a zo ourz* ; 4. flemmus, lemm, krogus, pegus, put, divalav, trenk, c'hwerv, kasonius, kazus, kasaus, huernek, huernus, kintus, kivioul, reut, flipatus, hek, pik ; *jemandem bissige Bemerkungen an den Kopf werfen, darc'haouïñ bazhadoù (teodadoù) d'u.b., darc'haouïñ distaoladennoù naer-wiber d'u.b., skeiñ tachoù gant u.b., skeiñ gwaleñnañ gant u.b., diskolpañ tammoù bihan gant u.b., flemmadennañ u.b., ober ur c'hog lemmeñ d'u.b.* ; *bissige Worte, distaoladennoù naer-wiber ls., komzoù flemmus ls., komzoù lemm ls., komzoù hek ls., komzoù c'hwerv ls., komzoù flipatus ls., flipadoù ls., flipadennou ls., flemmadoù ls., flemmadennou ls.*

ls., freilhadoù ls., begadoù lemm ls., begadoù flemmus ls., piñsadennoù ls., lañchennadoù ls., kaoziou pounner ls., teodadoù ls., bazhadoù ls., gwaleñnañou ls., komzoù put ls., komzoù divalav ls., komzoù garv ls., komzoù dichek ls., komzoù trenk ls., gwall gomzoù ls., komzoù kasonius ls., komzoù kazus ls., komzoù kasaus ls., komzoù reut ls., komzoù pegus ls. ; *der Vortrag endete bissig, e beg ar skourjez edo an douchenn, e lost ar foet e oa an douchenn ; bissig antworten, respont trenk, taraniñ, respont en un doare taer, respont krak, respont garv, respont krenn, respont bresk, respont teuc'h, respont a-grenn, reiñ ur respont rok.*

Bissigkeit b. (-) : 1. drougiezh b., kint g., kinte g., fioun g., razailh g. ; 2. araousted b., mouzherezh g., flemmusted b., flemmuster g., tagusted b., puted b., puter g.

Bissstelle b. (-,n) / **Bisswunde** b. (-,n) : dantadur tapet g., taol-dent paket g., flemm tapet g.

bistabil ag. : [tredan., fizik, bev.] daoustabil ; *bistabile Kippschaltung*, gwint daoustabil b.

Bistabilität b. (-) : [tredan., fizik, bev.] daoustabilded

Bister g./n. (-s) : 1. liv gell-du g. ; 2. huzil diwar geuneud b., duad g.

Bistum n. (-s,Bistümer) : eskopti g., eskoptiad g. ; *die neun Bistümer der Bretagne*, nav eskopti Breizh ls.

Bisubstraktion b. (-,en) : [predér.] dazeilad g.

bisweilen Adv. : ur wech(ig) an amzer, ur wechig dre vare, amzer d'amzer, amzer da amzer, amzer-hag-amzer, mare-mare, mare-ha-mare, bep a vare, gwech hag amzer, bep ar mare, bep ur mare, bep an amzer, bep en amzer, bep un amzer, bep ar wech, a amzer da amzer, amzer hag amzer, ur wech dre vare, gwech an amzer, dre bep taol, taol-ha-taol, taol-ha-taillh, gwechoù, gwezhiennou 'zo, gwezhave, gwezhavez, gwech ar mare, gwech ha gwech, gwech ha gwech all, a wech da wech, gwech a vez, gwechoù 'zo, gwezhiennou 'zo, dre bep div wech, mareou a vez, a-wechoù, a-wechadoù, a-wezhioù, a-wezhiadoù, a-frapadoù, frapadoù 'zo, a-daoaldoù, a-daolioù, a-vareadoù, a-vomandoù, a-dachadoù, a bellik da bellik, tanav, a-goulzou, a-goulzadoù, koulz-ha-koulz, bep eil mare.

Biswind g. (-s) : [Bro-Suis] avel-viz g.

Bit n. (-[s],-s) : [stlenn.] [berradur evit **Binary digit**] bit g. ; *liester bitou* ; *Bit mit dem niedrigsten Stellenwert*, bit leiañ pouez g. ; *Bit mit dem höchsten Stellenwert*, bit muiañ pouez g.

Bitangente b. (-,n) : [mat.] daouspinenn b.

Bitangenten- : [mat.] ... daouspinat.

Bithynien n. (-s) : Bitinia b.

Bitmapgrafik b. (-,en) : [stlenn.] skeudenn dre bikennou b., skeudenn ogedel b.

bitonal ag. : daoudonelel.

Bitonalität b. (-) : daoudonelezh b.

Bitrate b. (-,n) : [stlenn.] kas daouredel g.

Bittribe g. (-s,-e) : reked g., lizher-goulenn g., lizher-agzgoulenn g.

Bitte b. (-,n) : goulenn g., ped g., pedenn b., reked b. ; *dringende Bitte, inständige Bitte, flehentliche Bitte, aspedenn b. azgoulenn g., soulbedenn b., gourfedenn b., gourfed g., goulenn aketus g. (Gregor), pedenn intampius b., goulenn gredus g., goulenn start g., erbedenn b., P. solitamant g.* ; *eine Bitte an jemanden richten*, ober ur goulenn ouzh u.b. ; *ich hätte eine Bitte an Sie*, ur goulenn am eus d'ober ouzhoc'h, ur bedenn am eus d'ober deoc'h ; *eine Bitte vorbringen*, ober ur goulenn, kinnig ur mennad, kinnig ur reked ; *jemandes Bitte zurückweisen*, *jemandes Bitte ablehnen*, *jemandem eine Bitte*

versagen, jemandes Bitte abschlagen, na reiñ e c'houlenn d'u.b., diarbenn goulenn u.b., refuziñ u.b., dizarbenn u.b. eus e c'houlenn, diharpañ u.b. eus e c'houlenn, nac'hāñ e c'houlenn ouzh u.b., nac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn ouzh u.b., dinac'h e c'houlenn d'u.b. ; *eine Bitte gewähren*, klevet ouzh goulenn u.b., reiñ e c'houlenn d'u.b., reiñ respont vat d'u.b., reiñ e c'hrad d'ur goulen, aotren ur goulen, aotren d'u.b. ar pezh a c'houlenn, asantiñ d'ur goulen, reiñ e c'houlenn d'u.b., reiñ e vennad d'u.b., seveniñ goulen u.b., ober e ziviz ouzh u.b., [dre fent] reiñ e zic'hoant d'u.b. ; *eine Bitte erhören*, klevet ur bedenn / klevet ouzh ur bedenn / selaou ouzh ur bedenn / aotren ur bedenn (Gregor), asantiñ d'ur reked, klevet ouzh goulen u.b. ; *auf jemandes Bitte, auf jemandes Bitte hin*, war goulen u.b., diwar goulen u.b., diouzh goulen u.b., hervez goulen u.b. ; *dies ist keine Bitte sondern ein Befehl*, n'eo ket ur ped eo, ur c'hemenn ne lavaran ket.

bitten V.k.e. (bat / hat gebeten) : 1. goulen, pediñ, aspediñ, mennout, reketiñ, solitiñ ; *jemanden um etwas bitten*, azgoulen udb digant u.b., goulen udb digant u.b., goulen udb gant u.b., goulen udb a-zigant u.b., solitiñ udb digant u.b. ; *jemanden um Geld bitten*, goulen arc'hant digant u.b., goulen arc'hant a-zigant u.b., mont da glask davet u.b. ; *er hat mich ohne Weiteres um Geld gebeten*, hennezh n'en doa ket graet a c'henouñ bihan evit goulen arc'hant digant ; *jemanden bei einer Kollekte um eine Gabe bitten*, kestal u.b. ; *ich würde mich schämen, wie ein gemeiner Bettler um Almosen zu bitten*, mezh am bije o vont da c'houlenn, mezh e vije din mont da c'houlenn ; *um das Wort bitten*, goulen komz ; *um eine Ermäßigung bitten*, goulen kaout un tamm distao ; *jemanden um eine Auskunft bitten*, goulen (mennout) titouroù diwar-benn udb ouzh u.b., atersiñ titouroù gant u.b. ; *um genauere Angaben bitten, um mehr Details bitten*, goulen resisadurioù ; *jemanden um einen Gefallen bitten*, goulen ur vad digant u.b. ; *jemanden um Rat bitten*, goulen ali u.b., goulen ali ouzh u.b., goulen e ali ouzh u.b., goulen ali digant u.b., goulen e ali digant u.b., goulen e aviz digant u.b., goulen kelenn digant u.b., kemer kelenn digant u.b., goulen kuzul ouzh u.b., goulen kuzul digant u.b. / goulen kuzuliadur digant u.b. / kemer ali (kemer kuzulidigezh) digant u.b. (Gregor) ; *um eine Unterredung bitten*, goulen degemer, goulen un emwel ; *um die Rechnung bitten*, goulen ar pegement ; *jemanden bitten, etwas zu tun*, pediñ u.b. d'ober udb, goulen digant u.b. ober udb, solitiñ u.b. d'ober udb ; *ich bitte Sie ! me ho teur ! ho pediñ a ran ! me ho ped ! plijet ganeoc'h ! ; ich bitte Sie, mich zu entschuldigen*, plijet ganeoc'h va digareziñ ! va digarexit, me ho ped ! ; *er erzählte mir alles, worum ich gebeten hatte*, kontañ a reas din tout ar pezh am boa bet c'hoant klevet digantañ ; *sie hatte mehrmals ihre Kusine darum gebeten, zu ihr zu kommen*, meur a wech he doa goulenet he c'heniterv da vont daveti ; *jemanden bitten, zum Abendessen zu bleiben*, pediñ u.b. da chom gant e goan, mirout u.b. gant e goan ; *jemanden flehentlich bitten*, aspediñ u.b., soulbediñ u.b., gourfediñ u.b., azgoulen udb ouzh u.b., azgoulen ouzh u.b. ma rafe udb, pediñ start u.b., pediñ stank u.b., pediñ kaer u.b., pediñ aketus u.b., azgoulen udb digant u.b., solitiñ u.b. d'ober udb. ; *jemanden inständig bitten*, pediñ u.b. gant striv (gant aket / gant prez) (Gregor), pediñ u.b. start (stank, kaer, aketus), erbediñ u.b., soulbediñ u.b., solitiñ u.b. ; *jemanden fußfällig, auf den Knien bitten*, mont (en em strinkañ) d'an daoulin evit aspediñ u.b. (Gregor), mont war (pennoù) e zaoulin evit aspediñ u.b. ; *er bat sie derart, dass sie schließlich nachgab*, he fediñ a reas kement ha ken brav ma rankas asantiñ, kement a reas ouzh he fediñ

ma asantas erfin ; *jemanden um Hilfe bitten*, goulenn sikour (skoazell, e skoazell, rekourañs) digant u.b. ; *er wird mich bald um Hilfe bitten müssen*, n'emañ ket pell an amzer ma ranko goulenn skoaz diganin ; es gibt keinen Ausweg, außer dass wir ihn um Hilfe bitten, ne vo ket tu deomp diflipañ eus ar blegenn-mañ, nemet goulenn a rafemp digantañ dont da sikour ac'hanomp ; *Gott um Schutz für seine Familie bitten*, goulenn rekourañs evit e diegezh digant an Aotrou Doue, pediñ Doue da genderchel e diegezh ; *Heilige Maria, Mutter Gottes, bitte für uns Sünder, santez Mari*, mamm da Zoue, pedit evidomp-ni, pec'herien ; *jemanden um Verzeihung (um Entschuldigung) bitten*, goulenn pardon ouzh u.b. (digant u.b.), ober digarezioù d'u.b. ; *ich bitte Sie um äußerste Diskretion*, taolit evezh da riklañ an dra-se da zen ebet ! ger da zen eus an dra-se ! ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potoù ! arabat gwerzañ ar bistolenn ! grik war se ! ha peoc'h en toullse ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vo klevet roudou ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! n'it ket da enkantiñ an dra-se ! goulen a ran ouzhoc'h tevel milk war an dra-se ; *jemanden darum bitten, ein Lied zu singen*, goulen digant u.b. kanañ ; *die Leute baten um die Erlaubnis, dorthin zu gehen*, die Leute baten darum, dorthin gehen zu dürfen, an dud a c'houlennas an aotre da vont di, an dud a c'houlennas mont di ; *um Spenden für jemanden bitten*, sevel arc'hant evit u.b., dastum arc'hant evit u.b. ; *jemanden um Gnade bitten*, en em erbediñ ouzh u.b. evit e vuhez, goulen e vuhez digant u.b., goulen truez, goulen trugarez ; *um die Hand eines Mädchens bitten*, goulen dorn ur plac'h yaouank, goulen ur plac'h yaouank da zimeziñ, goulen ur plac'h yaouank da eurediñ, ober ar goulennou, goulen ur plac'h da bried digant he zud, goulen ur plac'h evit pried digant he zud ; *ich bitte Sie darum*, azgoulen a ran ouzhoc'h ma rafec'h an dra-se - hen grit evidon mar plij, ho pediñ a ran ; *er lässt sich aber lange bitten*, digarezioù a ra, pismigoù a ra, ardoù a ra, nag a ardoù (nag a gamambre, nag a chiboudou) a zo gant hemañ, emañ o c'hoari e doull kamambre, ober a ra e fagodenn, ober a ra yezhōù, ober a ra lentoù, ober a ra ismodoù, lent eo hemañ da stagañ ganti, chom a ra da orbidiñ ; *sich nicht bitten lassen*, na ober a gomplimantoù [a-raok ober udb] ; *auf dein Bitten, war* (diouzh, diwar, da-heul, hervez) da c'houlenn ; [dre astenn.] *ums Wort bitten*, goulen komz, goulen ar gwir da gaozel d'e dro, goulen an aotre da gomz ; *jemanden zu sich bitten*, pediñ u.b. da zont, dec'hervel u.b., kemenn u.b., degemenn u.b., gervel u.b. davet an-unan, gelver war u.b. da zont ; *geben ist leichter als bitten*, bravoc'h eo reiñ eget mont da glask ; *und diese Kinder, die einen ständig um etwas bitten* ! hag ar vugale o son' deoc'h e-pad an deiz-Doue !

2. troioù-lavar : *ich lasse bitten*, ra zeuint tre ! deuit tre, mar plij ! ; *wenn ich (zu Tische) bitten darf*, it war ho koazez, mar plij ! taolit ho pouez, mar plij ! ; *darf ich (zum Tanze) bitten* ? un droiad dañs a reot ganin ? ; *bitte schön, bitte sehr !* a) mar plij (ganeoc'h) ! mar het deoc'h (Gregor) ! mard eo da ganeoc'h ! ; b) goude "Danke schön" : netra ! evit netra ! n'eo ket kalz a dra ! n'eo ket pikol tra ! n'eo ket pikol ! n'eus ket pe evit tra ! mann ebet ! c) goude "Entschuldigung", "Verzeihung" : n'eo ket strikt, n'eo ket drouk, netra n'eo, n'eo ket kalz a dra, n'eo ket pikol tra, n'eo ket pikol, n'eus ket a ziaezi, n'eo ket grevus, netra, n'eo ket tener, n'eo ket gwall dra, n'eus ket a zroug ; *wie bitte ? penaos ? pezh a vad ? ; verlassen Sie die Stadt, bitte, nicht !* n'it ket eus kér bepred !

Bitten n. (-s) : aspedenn b., azgouleñn g., gourfedenn b. ; auf jemandest *Bitten*, auf jemandest *Bitten hin*, war goulenn u.b., diwar goulenn u.b., diouzh goulenn u.b., hervez goulenn u.b.

Bittende(r) ag.k. g./b. : goulennner g., ervenner g., azgoulenner g., aspeder g., kester g., reketer g., solitour g.

bitter ag. : 1. c'hwerv, trenk, put, tagus, tag, trelonk, sur, kalet, kreñv ; sehr bitter, gallenbitter, bitter wie Galle, c'hwerv evel bestl, c'hwerv evel ar vestl, c'hwerv-bestl, c'hwerv-put, trenk-put, c'hwerv evel an huelenn ; bittere Mandeln, bouedenn c'hwerv b., alamandez c'hwerv str., alamandez tagus str., alamandez tag str., alamandez trelonk str., alamandez tri lonk hag un houpadic str., alamandez a dri lonk hag un astenn gouzoug str. ; bittere Arznei, louzoù c'hwerv g., remed c'hwerv g., louzoù kalet da lonkañ g. ; bittere Kräuter, louzoù (louzeier) c'hwerv ; bitteres Gemisch, traou c'hwerv ls., traou c'hwerv ls., trenkailhez g. ; bittere Schokolade, chokolad du g. ; bitterer Apfelwein, sistr kreñv g., sistr kalet g., sistr kriz da evañ g., sistr skouarn g., sistr tri lonk hag un houpadic g., sistr a dri lonk hag un astenn gouzoug g. ; bitter werden, c'hwervaat, trenkaat, trenkañ, suraat ; bitter machen, c'hwervaat, trenkaat, trenkañ, suraat, putañ ; ein bitterer Geschmack, blaz an trenk g., ur vlastenn but b., ur blaz tagus g., ur blaz put g., ur blaz kris g., ur blaz rust g., blaz ar c'hwerv g., ur goust c'hwerv g, blaz ar put g. ; bitter schmecken, bezañ blaz an trenk gant an dra-mañ-tra (war an dra-mañ-tra), bezañ blaz ar c'hwerv gant an dra-mañ-tra (war an dra-mañ-tra) ; dieses Urteil hinterlässt einen bitteren Beigeschmack, blaz ar c'hwerv a gaver gant ar varnadenn-se, ur vlastenn c'hwerv a gaver gant ar varnadenn-se, un distag c'hwerv a zo gant ar varnadenn-se ; das Süße und das Bittere, ar c'hwek hag ar c'hwerv ; ein bitteres Lächeln, ur c'hoarzhig feuket g., ur mousc'hoarzh c'hwerv g. ; ein bitteres Lächeln aufsetzen, ober ur mousc'hoarzh c'hwerv, mousc'hoarzhin gant c'hwervoni ; bittere Klagen, klemmoù trenk (c'hwerv, put, hirvoudus) ls., leñvoù ls., gouelvan g. ; bittere Tränen, daerou c'hwerv ls. ; bittere Worte, komzoù c'hwerv ls. ; er hatte nur bittere Worte, komzoù c'hwerv a oa gantañ leizh e c'henoù ; 2. [dre skeud.] eine bittere Pille schlucken, die bittere Pille schlucken, rankout lonkañ anezhi, kaout ur gwall soubenn, kaout trenk ha c'hwerv ; da mussten wir eine bittere Pille schlucken, hennez a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ, c'hwerv hor boa kavet anezhi, un tammig sall e oa ar soubenn ; das ist bitter, ich finde es bitter, me a gav blaz ar c'hwerv gant an dra-se, diaes eo kement-se da c'houzañ, diaes eo padout gant kement-se, sall eo ar soubenn ; bittere Armut, dienez vrasañ b., paourenteñ an ezhommekañ b., paourenteñ vras b., paourenteñ du b., paourenteñ ruz b., mizer zu b., mizer ruz b., kernez b., berrenteñ b., estrenvan b., bouilhenn b., tavantgezeh vrasañ b., duañ ezhomm g. ; die Menschen, die in bitterer Armut leben, ar beorien du ls., ar bevien gaezh ls. ; bittere Not, brasañ dienez b., enkrez bras g., ankalez g., estrenvan vras b. ; bittere Reue, keuz ruz g., keuz bras g. ; er bereute bitter, in das Haus eingetreten zu sein, mil geuz en doa o vezañ antreet en ti ; bittere Tränen vergießen, gouelañ gant ur glac'har bras / skuilhañ daeroù ankenius (Gregor), skuilhañ daeroù stank (druz), leñvañ forzh, gouelañ gwalch' e galon, gouelañ a-nerzh e galon, gouelañ leizh e galon, gouelañ leun e galon, gouelañ doureñ (druz, forzh, evel ur vadalen, evel ur feunteun, a-boullad, a-boulladoù, tenn), skuilhañ daeroù puilh, sklankat, skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh, skuilhañ ur mor a zaeroù, leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e-leizh e varv, dont tev an dour eus e daoulagad.

Bitterlich ag. : 1. damc'hwerv, damdrenk ; 2. [dre skeud.] bitterlich weinen, gouelañ gant ur glac'har bras / skuilhañ daeroù ankenius (Gregor), skuilhañ daeroù stank (druz, c'hwerv), leñvañ forzh, gouelañ gwalch' e galon, gouelañ e walch', gouelañ a-nerzh e galon, gouelañ doureñ (druz, forzh, evel ur vadalen, evel ur feunteun, leizh e gof), sklankat, skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh, skuilhañ ur mor a zaeroù, leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e-leizh e varv, dont tev an dour eus e daoulagad.

Bitterlikör g. (-s,-e) : likor c'hwerv esmoriñ g., likor c'hwerv koazhañ g.

Bittermandel b. (-,n) : [louza.] bouedenn c'hwerv b., alamandez c'hwerv str., alamandez tagus str., alamandez tag str., alamandez trelonk str., alamandez a dri lonk hag un astenn gouzoug str.

Bittermandelbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] alamandezenn c'hwerv b.

bittere Kälte, krizaj g., riv bras g., amzer ar yenañ g. / yenijenn vras b. (Gregor) ; es war bitter kalt, yen du e oa, yen-sklaß e oa, gwashat e oa yen !

Bitter g. (-s,-) : 1. died c'hwerv g., evaj c'hwerv g. ; 2. likor c'hwerv esmoriñ g., likor c'hwerv koazhañ g.

bitterböse ag. : 1. fuloret naet, fuloret ran, fuloret ruz, fuloret mik, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, e gwalarm, en imor santel ; er ist bitterböse, ur fulor a zo ennañ, fuloret naet eo, fuloret ran eo, fuloret ruz eo, fuloret mik eo, krog eo an tan en e benn, emañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, brizh-du eo, e gwalarm emañ, en imor santel emañ, tommañ a ra e gerch dezhañ, krazañ a ra e gerch dezhañ ; 2. flemmus, lemm, put, hek, divalav, trenk, kasonius, kazus, kasaus ; bitterböse Worte, flemmadennou ls., melladoù ls., teodadoù flemmus ls., distaoladennoù naer-wiber ls., lañchennadoù ls., komzoù trenk ls., gwall gomzoù ls., komzoù garv ls., komzoù dichek ls., komzoù kasonius ls., komzoù kazus ls., komzoù kasaus ls., komzoù hek ls., komzoù flemmus ls., komzoù pegus ls., komzoù put ls., komzoù binimus ls.

Bitterdistel b. (-,n) : [louza.] louzaouenn-ar-chazh b.

Bittererde b. (-) : [kimiez] magnezia b.

bitterernst ag. : 1. dic'hoarzh, ur varrenn houarn en e c'houzoug, kegel e vamm en e gein, kegel e vamm-gozh oc'h ober gwalmenn-gein dezhañ, tres c'hoant kac'hat war e zremm, kloz e veg evel ur gokouzenn, mut evel ul lakez pikez, ur beg kastrilhez gantañ, ur fas-koad anezhañ, ur beg m'en argarzh anezhañ ; 2. grevus-meurbet.

Bitterfisch g. (-es,-e) : [loen.] loch g. [/lester loched], lochenn b. [lester loched] ; Bitterfische fangen, locheta ; Netz zum Fangen von Bitterfischen, lochetour g. [lester lochetourioù].

bitterkalt ag. : yen du, yen-sklaß.

Bitterkeit b. (-) : 1. c'hwervded b., c'hwervder g., trenkded b., trenkter g., trenk g., egroni b., puted b., puter g., tagusadur g., suroni b. ; ein Anflug von Bitterkeit, c'wezech an trenk b., blaz ar c'hwerv g. ; 2. c'hwervoni b., c'hwervded b., c'hwerventez b., droukrañs b., drougiezh g., heg g., onglenn b., gourvenn g., binim g., tagusadur g., tagusted b. ; er war voll Bitterkeit, komzoù c'hwerv a oa gantañ leizh e c'henoù, trenket e oa e spered outañ.

Bitterklee g. (-s) : [louza.] melchon-dour g.

Bitterkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] bestl-an-douar b., flutjañsif g.

Bitterkresse b. (-,n) : [louza., Cochlearia officinalis] louzaouenn-an-droug-douar b., louzaouenn-ar-skorbut b., beler aod str.

bitterlich ag. : 1. damc'hwerv, damdrenk ; 2. [dre skeud.] bitterlich weinen, gouelañ gant ur glac'har bras / skuilhañ daeroù ankenius (Gregor), skuilhañ daeroù stank (druz, c'hwerv), leñvañ forzh, gouelañ gwalch' e galon, gouelañ e walch', gouelañ a-nerzh e galon, gouelañ doureñ (druz, forzh, evel ur vadalen, evel ur feunteun, leizh e gof), sklankat, skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh, skuilhañ ur mor a zaeroù, leñvañ evel ur glazard hag a zo kouezhet en ur grugell verien, gouelañ e-leizh e varv, dont tev an dour eus e daoulagad.

Bitterlikör g. (-s,-e) : likor c'hwerv esmoriñ g., likor c'hwerv koazhañ g.

Bittermandel b. (-,n) : [louza.] bouedenn c'hwerv b., alamandez c'hwerv str., alamandez tagus str., alamandez tag str., alamandez trelonk str., alamandez a dri lonk hag un astenn gouzoug str.

Bittermandelbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] alamandezenn c'hwerv b.

Bittermandelöl n. (-s,-e) : eoul alamandez c'hwerv g.

Bitternis b. (-,se) : 1. c'hwervded b., c'hwervder g., trenkded b., trenker g., trenk g., egroni b., puted b., puter g., tagusadur g., suroni b. ; 2. [dre skeud.] kaleter g., c'hwervoni b., c'hwervded b., c'hwerventez b., garventez b., krizder g., rustoni b., reuzeudigezh b., kaezhnez b., truegezh b.

Bitterorange b. (-,n) : [louza.] 1. [frouezh] aval-orañjez c'hwerv g., orañjez c'hwerv str., aouraval c'hwerv g., bigaradez str. ; 2. [gwez] bigaradezenn b. [lester bigaradezenned, bigaradezed].

Bittersalz n. (-es,-e) : [kimiezh] sulfat magnezia g.

Bitterschokolade b. (-) : [kegin.] chokolad du g., chokolad debriñ g.

Bitterspat g. (-s,-e/-späte) : [maenoniezh] magnezit g.

bittersüß ag. : skildrenk, dous-trenk, dous-trenkik, c'hwerv-dous, c'hwerv-brizh, etre c'hwek ha c'hwerv ; **bittersüße Worte**, komzoù etre c'hwek ha c'hwerv ls. ; **jemanden bittersüß anlächeln**, mousc'hoarzhin etre c'hwek ha c'hwerv ouzh u.b. ; [louza.] **bittersüße Äpfel**, avaloù c'hwerv-dous ls. ; **bittersüßer Nachtschatten**, boulou-aerouant ls., chapeled-an-naer g., frond g.

Bitterwurz b. (-,en) / **Bitterwurzel** b. (-,n) : [louza.] jañsif g.

Bittgang g. (-s,-gänge) : ambrougadeg b., pirc'hirinded b., pirc'hirinerezh g., pirc'hirinadenn b., pirc'hirinaj g., pirc'hirinadeg b., prosesion g., pardon g., troveni b.

Bittgebet n. (-s,-e) : [relij.] aspedenn b., erbedenn b., memento g.

Bittgesuch n. (-s,-e) : reked g., lizher-goulenn g., lizher-azgoulenn g., aspedenn b., azgoulenn g., goulenn g., goulennadeg b., sinadeg b., gourfedenn b., skrid-goulenn g., mennad g., ervennadeg b., plased g. [lester plasedou] ; eine **Bittschrift einreichen**, ervennadegañ.

Bittsteller g. (-s,-) : goulenner g., ervenner g., azgoulenner g., aspeder g., kester g., reketer g., solitour g.

Bitttage ls. / **Bittwoche** b. (-,n) : [relij.] Sizhun Wenn b., P. koraiz-bihan g., [dre fent] koraiz ar bleiz g.

Bitumen n. (-s) : bitum g., ter g., ter du g., ter-douar g.

bitumig ag. : bitumek, bitumus, terek, terduek, terdouarek.

bituminieren V.k.e. (hat bituminiert) : bitumiñ.

bituminös ag. : bitumek, bitumus, terek, terduek, terdouarek.

bivalent ag. : 1. [kimiezh] daoulenus, daouamsavus, daouamsav ; **bivalente Antikörper**, antikorfoù daoulenus ls. ; **bivalente Moleküle**, molekul daoulenus str. ; **der Sauerstoff ist bivalent**, daouamsav eo an oksigen ; 2. [bev.] daouadek ; **bivalentes Chromosom**, kromozom daouadek g. ; 3. [mat.] daouwerzh ; **bivalente Logik**, poelloniezh daouwerzh b., poelloniezh daouwerzhad b. ; 4. [kirri] ... a ya en-dro kement gant gaz ha gant strilheoul.

Bivalent n. (-s,-e) : daouad kromozomoù kevelep g., daouad keveleboù g.

Bivalenz b. (-,en) : 1. [kimiezh] daoulenusted b. ; 2. [stlenn.] daouadegezh b. ; 3. [fizik, kimiezh] daouamsavusted b. ; **Bivalenz des Calciums**, daouamsavusted ar c'halkiom b.

Biwak n. (-s,-s/-e) : [lu] bivak g., kamp-red g., kamp-skañv g., kamp mont-dont g. ; **das Biwak beziehen**, staliañ e gamp-red.

Biwakfeuer n. (-s,-) : tan-gward g., tantad kamp-red g.

biwakieren V.gw. (hat biwakiert) : bivakiñ, kampiñ.

Bixin n. (-s) : [kimiezh] rukou g.

bizar ag. : droch, digunvez, digestum, divoas, divoutin, iskis, drol, amc'hiz, kurius, eveek, espar, pitaouennek, kuladus, gwenno, pampes, stultennus.

Adv. : iskis, kurius, drol, eveek, en un doare iskis, en un doare souezhus.

bizéphal ag. : daoubennek.

Bizephalie b. (-) : daoubennegezh b.

Bizeps g. (-/es,-e) : kigenn daoubennek b., kof ar vrec'h g.

Bizerte n. : Benzart b., Bizerta b.

bizirkular ag. : [mat.] uegelc'hadel ; **bizirkulare Kurve**, krommenn uegelc'hadel b.

Bizone b. (-) : [istor] takad daouduel amerikan ha saoz g.

bizyklisch ag. : [kimiezh] uegorveltekk.

B-Jugend b. (-) : [sport] moused ls. ; *er spielt in der B-Jugend*, c'hoari a ra gant ar voused.

BKA n. (-) : [berradur evit Bundeskriminalamt] pennrenerezh ar polis justis g.

B-Komplement n. (-s,-e) : [mat.] klokaenn da zaou b.

Blabla n. (-/s) : bali-bala g., plaplaplap g., frazennoù ls., flugez str., flugezennoù ls., siklezonnoù ls., krakoù ls., bidennouù ls., bitrakouù ls., koñchoù born ls., koñchoù gwrac'hed ls., koñchoù gwrac'h kozh ls., komzerezh goullo g., komzoù goullo ls., komzoù didalvez ls., komzoù aner ls., gerioù gwan ls., kontou pikous ls., paribolennoù ls., tarielloù ls., storlok g., strak g., kaoziouù ls., pifoù ls., arabad g., komzoù patatez ls., plataj g., komzoù plat ls., komzoù kollet ls., kozh fardaj g., komzoù ven ls., fistilh g. ; *bla bla bla bla*, hag ac'hann hag alehont ! ha bardi ha bardoù ! ha bardi ha bardav ! ha pemp ha pevar ! hag evel-henn hag evel-hont ! ha flap, ha chaok ! ha flip ha flap ! ha bali, ha bala ! plaplaplap !

Blache b. (-,n) : [Bro-Suis / Bro-Austria] ballin b.

Blachfeld n. (-s,-er) : bro gomez b., plaeñenn b., kompezenn b., maez kompez g. (Gregor), maez kompez ha dizolo g.

Black Box b. (-) : [elektronik] boest du b.

Blackfisch g. (-es,-e) : [loen.] morgad str.

Blackout n./g. (-/s,-s) / **Black-out** n./g. (-s,-s) : 1. disoñjadenn b., ankounac'hadenn b., diankadenn b. ; *einen Blackout erleiden*, mont war voem ; 2. semplaenn verrbad b., fallaenn verrbad b. ; 3. troc'h tredan hollek g.

blad ag. : [Bro-Austria] tev, kofek, kofellek, teuc'h, teurek, teurennek, bidonek, bouzellek, begeliek, bigofek, bourounek, turbelek, tourgof, ... en deus korf, ... en deus kof.

blaffen / bläffen V.gw. (hat geblafft / hat gebläfft) : 1. speuñial, chalpat, chilpat, harzhal, garmiñ ; 2. [dre skeud.] sklankal, gwiç'hal, karnañañ, razailhat, dirollañ (enep ubd, war u.b.)

Blag n. (-s,-en) / **Blage** b. (-,n) : [rannyezh] lampon g., jibidou g., ravailhon g., kantolor g., konikl g., kampinod g., kañfard g., mous g., mousez b. ; *die Blagen*, ar vousetaj ls., an druilh g., ar ploged ls., ar struj g., ar vic'hieien ls., ar ribitalh b., al lambaj g., ar gisti bihan ls., Yann vous g., P. ar chojiged ls., ar c'helien minik ls. ; *den Blagen den Arsch abwischen*, digaoch'añ ar voused.

blähen V.k.e. (hat gebläht) : 1. c'hwezañ, koeñviñ, foëñviñ, reataat ; *der Wind bläht die Segel*, an avel a c'hwetz ar gouelioù, an avel a ronta ar gouelioù, rontaat a ra ar gouelioù gant an avel, c'hwetzet e vez gouelioù ar vag gant an avel, emañ an avel o koeñviñ gouelioù ar vag, dont a ra reut ar gouelioù gant an avel, emañ an avel o foëñviñ gouelioù ar vag, emañ an avel o c'hwezañ gouelioù ar vag, kregiñ a ra an avel er gouelioù ; *[ardamezouriez] mit geblähten Segeln*, dispak e ouelioù ; 2. *er ist von Stolz gebläht*, er bläht sich stolz, c'hwetzet eo dezhañ, en em c'hwezañ a ra, mont a ra gant ar prun, kement a lorc'h a zo ennañ evel pa vije pevare person an Dreinded, lorc'h a zo

ennañ kement ha pa vije pevare person an Dreinded, emañ oc'h en em ambridañ, lorc'hoù a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, c'hwezet eo evel un touseg, c'hwezet eo gant ar vrasoni, n'eus nemet fouge anezhañ, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur fogueer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sach' ourgouilh anezhañ, e galon a zo foëñvet a ourgouilh, foëñvet eo gant an ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hlod'her evit seniñ e gloch', e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, en em lakaat a ra trec'h d'an holl, hennezh en deus lorc'h en e foñs, hennezh en deus lorc'h en e doull, teil a zo gantañ, leun a fouge hag a lorc'h eo, lorc'hoù a zo ennañ, fierdroch eo, fier-lor eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, c'hwezet eo gant al lorc'h, hennezh a zo un torkad lorc'h ennañ, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, c'hwezet eo gant an avel / leun eo e benn a c'hloriusted / karget eo a vended / leun a avel hag a voged eo / pennboufet eo gant an ourgouilh / ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, hennezh 'zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o rodal e revr, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, hennezh a zo brasoni tout, leun a lorc'h eo, en em gavout a ra, douget eo dezhañ e-unan, plantañ a ra c'hwez ennañ e-unan, fouge a zo ennañ evel un targazh er ribod, rok (otus, gloriis, tonius, bras) eo an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, emañ e leue o treiñ ennañ, un tamm tro a zo ennañ, foëñviñ a ra gant an ourgouilh, c'hwezañ a ra gant an ourgouilh, c'hwezañ a ra gant al lorc'h.

V.em. **sich blähen** (hat sich (ak.) gebläht) : 1. c'hwezañ, koeñviñ, foëñviñ, sac'hellañ ; 2. en em c'hwezañ ; *sellit ouzh blähen* 2.

Blähen n. (-s) : c'hwezadur g., koeñvadur g.

blähend ag. : stambouc'hus, ... a ro avel dianaou, ... a zegas loufoù.

Blähmühle b. (-,-n) : [labour-douar] gwenter g. [liester gwenteriou], gwenteroz b. [liester gwenteroz], gwentell b. [liester gwentelloù], nizerez b., tilherez b., milin-wenterez b., meilh nizat b., avelerez b. ; Öffnung einer Blähmühle, toull-avel g.

Blähung b. (-,-en) : [mezeg.] stambouc'h g., gwenter g. ; Mittel gegen Blähungen, remed ouzh al loufoù g. / remed ouzh an avel dianaou g. / remed ouzh an aveloù g. / remed ouzh an avel drenk g. (Gregor) ; vom Haferbrei bekommt man Blähungen, ar yod-kerc'h a ro stambouc'h, ar yod-kerc'h a zo stambouc'hus, gant ar yod-kerc'h e vez stouvet un den, gant ar yod-kerc'h e vez sammet ar stomog ; Blähungen haben, bezañ stambouc'het ; an Blähungen leiden, kaout gwent.

blaken V.k.e. (hat geblakt) : glaouañ, glaouenniñ, glaoudenniñ, mont e glaou, duañ ; der Docht blakt, mont a ra ar boulc'henn e glaou, glaouenniñ a ra ar boulc'henn (ar vouchenn, ar mouch).

bläken V.gw. (hat gebläkt) : P. sklankal, gwic'hal, karnañañ, razailhat.

blamabel ag. : lu, chin, mezhus, mezhekaus.

Blamage b. (-,-n) : fazienn b., fallvarch g., dihellad g., korfad mezh g. ; sich eine Blamage zuziehen, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da c'hoari al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), servijout da vourd, reiñ abeg da fars / lakaat an dud da

c'hoarzhin war e goust / skeiñ a-dreuz / ober dismegañs / faziañ dre ziouizegezh (Gregor), mont botoù-koad hag all e-barzh, skeiñ hebiou, mont hebiou, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall ; so eine Blamage ! mezh ar chas eo kement-se ! ur vezh ruz ! ma n'eo ket ur vezh gwelet traoù e-giz-se !

blamieren V.k.e. (hat blamiert) : jemanden blamieren, ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., c'hoari al lu gant u.b., mezhekaat u.b.

V.em. **sich blamieren** (hat sich (ak.) blamiert) : skeiñ a-dreuz / ober dismegañs / faziañ dre ziouizegezh (Gregor), mont botoù-koad hag all e-barzh, skeiñ hebiou, mont hebiou, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da c'hoari al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust), servijout da vourd, reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor) ; er hat sich ganz schön blamiert, tapet en deus bet ur c'horfad (ur revriad) mezh.

blanchieren V.k.e. (hat blanchiert) : [kegin.] ober un tamm berv da, gwennañ, lakaat da wennañ.

blanco : [kenwerzh.] in blanco, dich'oudor ; Aktien in blanco verkaufen, gwerzhañ dic'houdor kevrannoù.

blank ag. : 1. skedus, splann, lintr, lintrus, gourlufri, lufr, lufrus, lugernus, skedus, luc'hek, stere dennus, flamm evel an heol, lintrus evel an heol, lugernus evel an heol, skedus evel an heol, splann evel an heol ; blankes Metall, metal lintr g. ; blanke Haut, kroc'hen gwenn g. ; blanke Flächen, gorreennou lufr ls. ; blanke Stiefel, heuzou lufr ls. ; blanke Augen, daoulagad skedus ls. / daoulagad stere dennus ls. / daoulagad lugernus ls. (Gregor).

2. [dre skeud.] das ist der blanke Hohn, sot-mat ha direizhpoell eo an dra-se - sot ha diboell eo an dra-se - diskiant eo kementse - un dra diskiant eo, mard eus unan - un dra diskiant eo, mard eus hini - se 'zo pell diouzh gwel ar skiant-vat - amañ e koll ar meiz poell e gudenn ; er hat mit blankem Golde bezahlt, paeet en doa war an taol gant arc'hant mat.

3. [dre heñvel.] lenkr, lenkrus, levn, flour ; blitz und blank, lintr(us), lufr(us), flamm, lakaet da luc'hañ, kempennet naet ha prop, skuriet naet ha prop ; blank riemen, purañ, luc'hañ, lufrañ, lakaat da lufrañ, lakaat da luc'hañ, lakaat da lintrañ ; Waffen blank putzen, spurañ armou, skuriañ armou, diverglañ armou / purañ armou (Gregor) ; Schuhe blank putzen, stuziañ botoù, luc'hañ botoù, lufrañ botoù, lakaat botoù da luc'hañ, lakaat botoù da lufrañ, koarañ botoù.

4. [dre astenn.] er schließt auf blankem Boden, kousket a reas war an douar noazh, kousket en doa war ar c'haled, kousket en doa graet war ar mort ; blanke Waffe, arm gwenn g. ; mit blanker Waffe, gant ar beg ha gant al lemm, a-feuk hag a-droc'h, a-feuk hag a-faout, gant e gleze noazh, dic'houinet (dispak) e gleze, an dir en avel ; sich mit blanker Waffe verteidigen, en em zifenn gant ar beg hag al lemm, en em zifenn a-feuk hag a-faout, en em zifenn a-feuk hag a-droc'h ; blank ziehen, difeuriañ e gleze, dispakañ e gleze, dic'houinañ e gleze, lakaat an dir en avel ; in blankem Hemde, war gorf (a-bouez) he hiviz, war gorf (a-bouez) e sae, war gorf (a-bouez) e roched ; blank und bloß, noazh-bev (-glan, -puilh, -ran), en noazh-ganet, noazh evel pa oa ganet, en noazh-blouc'h.

5. [dilhad] blank gewetzt, uz, tremen aet, aet betek an neudenn, poazh, uzet betek an neudenn, teuc'h betek an neudenn, rouedennet, debret, dirapar, navet, parev.

6. [dre skeud.] blank sein, bezañ divlank, bezañ diweneg, bezañ diarc'hant, bezañ izel an dour gant an-unan, bezañ riñset, bezañ roustet, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, na gaout ur gwenneg en e gokezenn, na gaout an

disterañ moneiz, bezañ rivinet e boch gant ar vezh, bezañ skañv (plat, diskantet, diskant, disec'het, diblusket, skarzhet, skarzh, gouullo, treut, moan, ridet, tanav) e yalc'h, bezañ goullo-sech e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, na vezañ ur gwenneg toull gant an-unan, na gaout mui ur gwenneg toull, na gaout takenn ebet, na vezañ ur gwenneg el loch gant an-unan, na vezañ ur graf el loch gant an-unan, na gaout daou wenneg da deuler ouzh toull ur c'hi, na gaout a vein tennet, bezañ staget berr, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ hep ul liard toull, na gaout a segal ken, bezañ teusk an traou gant an-unan, bezañ berrek gant an-unan, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan.

blankdrehen / blank drehen V.k.e. (hat blankgedreht / hat blank gedreht) : lintrañ, levnañ.

Blankdrehen n. (-s) : lintradur g., lintrañ g., levnañ g., levnerezh g.

Blankeigentum n. (-s) : [gwir] perc'henniezh divarr b., ar gwir hep ar barr g.

blankgeglüht ag. : [tekn.] disgweret.

blanco Adv. : e gwenn ; *blanco indossieren, einen Scheck blanco unterschreiben*, sinañ (titrañ) ur chekenn wenn, ardestañ ur chekenn wenn, keinverkañ ur chekenn wenn, gwennsinañ ; *Aktien in blanco verkaufen, Aktien blanco verkaufen*, gwerzhañ dic'houdor kevrannoù.

Blankoakzept n. (-es,-e) : [kenw.] darbenn e gwenn g., darbenn daoust d'an dibourvez g.

Blankgeschäft n. (-s,-e) : oberiadenn en dibourvez b., oberiadenn arc'hant dic'houdor b.

Blankoscheck g. (-s,-s) : chekenn wenn b.

Blankounterschrift b. (-,en) : paper-gwennsinet g., sin gwenn g.

Blankoverkauf g. (-s,-verkäufe) : [arc'hant.] gwerzh dic'houdor b., gwerzhidigezh dic'houdor b.

Blankovollmacht b. (-,en) : 1. paper-gwennsinet g., sin gwenn g. ; 2. [dre skeud.] lizher digor g.

Blankwechsel g. (-s,-) : lizher-tennañ gwenn g.

Blankvers g. (-es,-e) : gwerzenn wenn b. [saozneg blank verse] ; *Blankverse*, gwerzennoù diglotenn ls.

Blankwaffe b. (-,n) : arm gwenn g.

blankziehen V.k.e. (zog blank / hat blankgezogen) : *den Säbel blankziehen*, lakaat e sabrenn er vann ; *das Schwert blankziehen*, difeuriañ e gleze, dispakañ e gleze, dic'houinañ e gleze, lakaat an dir en avel.

Blas g. (-es,-e) : [loen], balumed] tufadenn aezhenn b., tufadenn zour b., strinkadenn aezhenn b., strinkadenn zour b., bomm aezhenn g.

Blasbalg g. (-s,-bälge) : [Bro-Aostria] sellit ouzh **Blasebalg**.

Bläschen n. (-s,-) : 1. [mezeg.] burbu str., porbolenn b., klogor str., c'hwezigenn b., filboc'henn b., gloevenn b., torzhell b. ; 2. [korf.] gwezegellig b., kellenn b. ; *oberes Bläschen des Innenohres*, krozhig b. ; *unteres Bläschen des Innenohres*, sac'hig b. ; *Samenbläschen*, kellenn sper b., sac'h ar sper g. ; 3. [iouza.] c'hwezigell b.

Bläschen- : [mezeg.] ... c'hwezigennek.

Bläschendrüse b. (-,n) : [korf.] kellenn sper b., sac'h ar sper g.

Blase b. (-,n) : 1. [dour] klogor str., klogorenn b., lagadenn b., klogorennad b., c'hwezigenn g., P. vi-dour g. ; *Blasen ziehen*, *Blasen schlagen*, *Blasen werfen*, c'hwezigenniñ, klogorennañ, klogoriñ, lagadenniñ, lagadiñ ; es regnet *Blasen*, c'hwezigenniñ a ra an dour gant ar glav, klogoriñ a ra an dour gant ar glav, klogorennañ a ra an dour gant ar glav, lagadenniñ a ra an dour gant ar glav, klogor a ra ar glav war an dour ;

große *Luftblase* an der Wasseroberfläche, c'hwezigell b., vidour g. ; *Blasen an der Oberfläche einer brodelnden Suppe*, toull ar berv g. ; [entof] große bauschige *Luftblasen* bilden, sac'hellañ ; 2. [mezeg.] *Blase auf der Haut*, klogorenn b., c'hwezigenn b., filboc'henn b., c'hwitochenn b., gloevenn b., ugeolenn b., uigellenn b., porbolenn b., P. glesker g., porc'hell bihan g. ; *auf seiner Haut bilden sich Blasen*, c'hwitochennañ a ra e groc'hen, c'hwezigenniñ a ra e groc'hen, gloevenniñ a ra e groc'hen, klogoriñ a ra e groc'hen, klogorennañ a ra e groc'hen ; *er hatte sich (dat.) Blasen am Fuß gelaufen*, tapet en doa klogor (klogorennou) en e zaoudroad dre forzh bale, graet en doa klogor en e droad kement en doa kerzhet (kement en doa graet o kerzhet), dirusket en doa e dreid dre forzh bale, gloazet en doa e dreid dre zalc'h bale, kignet en doa e zaoudroad (tapet en doa filboc'hennou en e dreid) o vale kalz, sabaturet (klogorennet, c'hwezigennet, gloevennet) e oa e dreid goude keit hent (gant ar re gerzhet, gant ar c'herzhet re, kement en doa kerzhet, kement en doa graet o kerzhet), lazhet en doa e dreid, kerzhet en doa ken e foeltras e dreid, garchennet en doa e dreid ; *Blasen ziehend*, a zegas burbu, a zegas porbolennou, klogorus, klogorennus, c'hwezigennus ; 3. [korf.] *Hamblase*, c'hwezigell b., gwezegell b., P. stal-zour b. ; [pesked] *Schwimmblase*, neuñenn b. ; [loen.] *Schweinsblase*, hoch'kellenn b. ; *ausgetrocknete Schweinsblase*, soroc'hell b. ; *mit der Schweinsblase hat er sich einen Tabaksbeutel gemacht*, gant ar soroc'hell en deus graet ur yalc'h-vutun (ur c'hwezigenn evit e vutun) ; *Gallenblase*, kellenn vestl b., sac'h ar vestl g., sac'h bestl g., godell-vestl b., gwezegell ar vestl b. ; *Samenblase*, kellenn sper b., sac'h ar sper g. ; 4. die *Farbschicht* wirft *Blasen*, klogorennañ (klogoriñ, c'hwezigenniñ, gloevenniñ, sac'hellañ) a ra ar gwiskad liv ; 5. *Brotblasen*, lagadoù ar bara ls., klogor ar bara str. ; 6. [dre skeud.] P. das zieht *Blasen*, ur gwall afer bennak en em gavo e penn kement-se (Gregor), afer fall a vo da bakañ abalamour d'an dra-se, jeu a vo da-heul an dra-se, reuz a savo diwar gement-se, kement-se en devezo heul, kement-se a denno da fall (da wall fin), ar c'hoari-se a denno da zroug, droug a zeuio war-lerc'h kement-se, gwall efedoù a zeuio da-heul an dra-se, kement-se a denno da reuz (a denno gwalloù e-leizh d'e heul), kement-se a zeuio e drouziwezh, kement-se a zo ur froucezhenn fall.

Blasebalg g. (-s,-bälge) : megin b., c'hwezherez b. [liester c'hwezherezioù], soufletez b. [liester soufletezioù], planter-c'hwez g. [liester planterioù-c'hwez] ; ein *Blasebalg*, ur vegin g., ur meginoù ; einen *Blasebalg* betätigen, meginat ; ein *Blasebalg* ist ein Gerät zur Erzeugung von Luftstößen, ar vegin a zo ur benveg a dalvez da c'hwezhañ aer a-stroñsadoù ; dieser *Blasebalg* hat keine Puste mehr, ar vegin-mañ n'eus tamm c'hwezh ebet enni ken.

Blasebalgtreter g. (-s,-) : paotar ar vegin g.

Blasehase g. (-n,-n) / **Blasemaus** b. (-,-mäuse) : [rev.] kignerez vizhier b., dibluskerez kig b., chukerez b.

blasen V.k.e. (bläst / blies / hat geblasen) : 1. c'hwezhañ ; *Glas blasen*, c'hwezhañ gwer ; *geblasenes Glas*, gwer c'hwezhet g. ; *das Horn blasen*, seniñ ar c'horn, fleütal gant e gorn, kornal, kleroniñ ; *Trompete blasen*, seniñ trompilh, plantañ c'hwezh en e drompilh, c'hwezhañ en e drompilh, trompilhañ, fleütal gant e drompilh, kleroniñ, seniñ (c'hoari) gant an drompilh (Gregor) ; *einen Marsch blasen*, seniñ ur c'han-bale ; *den Zapfenstreich blasen*, *Zapfenstreich blasen*, seniñ keulfe (Gregor), seniñ kloc'h an digouvi ; [lu] *Sturm blasen*, seniñ argad ; 2. [dre skeud.] *Trübsal blasen*, chom da reuziñ, mantrañ, chom da vantrañ, ober tachouù, ober bilouù, ober bilouù, trikamardiñ e

voulienn, ober gwad fall, debriñ e spered, debriñ soñjouù, lonkañ soñjezonoù, bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, morfontiñ, en em zebriñ, lonkañ (malañ, tennañ, chaokat) soñjouù du, bezañ soñjouù du o tremen en e spered, malañ glaou, bezañ e galon war ar c'hrilh, bezañ morennet e ene gant ar glac'hар, fallgaloniñ, bezañ pounner e benn, lakaat e wad da dreïñ e gwelien, bezañ o vagañ soñjouù du, bezañ izel ar banniel gant an-unan, bezañ kouezhet izel ar banniel gant an-unan, bezañ gant ur barrad „blues“, bezañ gant kleñved ar penn du, bezañ aet izel e galon, bezañ ur bod-sperm war e dal, bezañ pounner e spered, bezañ diaes en e benn, bezañ enkrezen, bezañ war enkrezen, bezañ un enkrezen war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gant ur barr enkrezen, bezañ gant ur barrad mennozhioù du, bezañ gant ur gaouad soñjouù du, na vont mat an traou gant an-unan, bezañ fall an traou gant an-unan, mont fall gant an-unan, bezañ trist an traou gant an-unan, bezañ krog d'ober neuz fall, bezañ krog da c'hoari da fall ; 3. [tekn.] *mit Sandstrahl blasen*, traezhañ, strinkañ traezh (ouzh udb), skeiñ traezh (ouzh udb), stlapañ sabl (ouzh udb) ; 4. [dre skeud.] P. *jemandem den Marsch blasen*, reiñ anvioù d'u.b., huchal leoù-Doue war u.b., teuler ar sezih anv divalav war u.b., ober ar sezih seurt gant u.b., ober a bep seurt anvioù gant u.b., foulhezañ u.b. a salmennoù, troc'hañ hujaotou gant u.b., bleiziñ u.b., skeiñ kunujennou gant u.b., krial war-lerc'h u.b., lavaret e Bater d'u.b., sarmonal u.b., savantenniñ u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., lardañ e billig d'u.b., sevel e loaiou d'u.b, reiñ e begement da glevet d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak d'u.b., ober un dañs hep soner d'u.b., c'hoari buhez war u.b., ober buhez war u.b., ober ur vuhez war u.b., ober ur vuhez d'u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., ober ur rez d'u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperou d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., lavaret e begement d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., kannañ e roched (e gouez) d'u.b., reiñ ur c'houez d'u.b., koueziañ e benn d'u.b. / kivijañ tonenn e benn d'u.b. (Gregor) ; *der werde ich was blasen*, labour gedal he devo - labour he devo da c'hortoz - gortoz a c'hall ober met blev 'vo da gaout ! - fiez glas ! - kaer he devo, blev 'vo da gaout ! - pell e c'hell gortoz ! - bez e c'hall sutal ! ; 5. [rev] P. *jemandem einen blasen*, dibluskañ e gig d'ur paotr, goro e sutig d'ur paotr, chukañ e vazh d'ur paotr, chukañ e vrokenn d'ur paotr.

V.gw. (bläst / blies / hat geblasen) : 1. c'hwezhañ ; *der Wind bläst*, emañ an avel o c'hwezhañ, emañ an avel o c'hornal ; es bläst ein starker Wind, aveliñ a ra divat, ruz eo gant an avel, fraeañ a ra an avel ; *der Wind blies ständig aus der gleichen Richtung*, chomet e oa an avel er memes arroud ; *der Postillon bläst*, ar post a blant c'hwezhan en e gorn, kleroniñ a ra ar post, kornal a ra ar post (Gregor) ; 2. c'hoari, seniñ ; auf der Flöte blasen, c'hoari gant ar fleüt, fleütal, c'hwezhañ en e fleüt ; *ins Horn blasen*, seniñ ar c'horn, fleütal gant e gorn, kornal, kleroniñ ; mit voller Kraft ins Horn blasen, seniñ ar c'horn a-leizh-korzenn, seniñ leizh e jave, seniñ leizh e vegin ; auf der Trompete blasen, seniñ trompilh, plantañ c'hwezhan en e drompilh, c'hwezhañ en e drompilh, trompilhañ, fleütal gant e drompilh, kleroniñ, seniñ (c'hoari) gant an drompilh (Gregor) ; [lu] zum Angriff blasen, zur Attacke blasen, zum Sturm blasen,

seniñ argad ; zum Rückzug blasen, seniñ kiladeg, seniñ ar giladeg, seniñ ar retrod ; zum Wecken blasen, seniñ an dihun, c'hwezhañ an dihun en e drompilh ; 3. [dre skeud.] *ins Feuer blasen*, teuler plouz war an tan, lakaat plouz war an tan, c'hwezhañ war an tan, lakaat pebr e-barzh ar soubenn, skuilhañ (saotrañ) eoul war an tan, lakaat droug etre an dud, lakaat drougiezh etre an dud, lakaat droukrañs etre an dud, c'hwezhañ an tan (c'hwezhañ trouz, elumiñ brezel) etre tud 'zo, c'hwezhañ kasoni e kalonoù an dud, bevaat kasoni u.b., engervel ar gasoni, ereziñ enep u.b. ; er bläst mit ihm in ein Horn, a-dra emañ gantañ, war al lazhi emañ gantañ, emañ o wriat war an hevelep liñsel hag eñ, emaint o wriat war an hevelep torchenn, emaint o wriat war ar memes liñsel, àr an hevelep neudenn emaint, bountañ a reont (sachañ a reont) o-daou war an hevelep ibil, bountañ (sachañ) a reont war an hevelep tu, a-vouezh emaint, kanañ a reont ar gousperou war ar memes ton ; 4. P. [alkool, polis] *ins Rörchen blasen*, c'hwezhañ e-barzh ar c'hwezigell (ar soroc'hell, ar binioù). V.dibers. (bläst / blies / hat geblasen) : es bläst, avel a zo, avel a ra, aveliñ a ra, c'hwezhañ a ra an avel, emañ an diaoul o c'hwezhañ e fronelloù.

Blasen n. (-s) : 1. c'hwezhadur g., c'hwez g. ; 2. [tekn.] skeiñ traezh g., strinkañ traezh g., stlapañ sabl g. ; 3. [sonerezh] kornal g., kornadenn b., kleronadenn b., kornadeg b. ; 4. [lu] trompilhadenn b., trompilhadeg b. ; 5. von Tuten und Blasen keine Ahnung haben, na c'houzout na hent na wenodenn, na c'houzout na ton na son, na c'houzout na tailh na bailh (bezañ divalav, bezañ dic'houvez) war udb, na c'houzout na diouzh sou na diouzh diha, na c'houzout tra ebet, na c'houzout na penn na beniad da vann ebet, na gompreñ tra ebet, na c'houzout dare, na intent takenn, na c'houzout doare na netra, bezañ dall e gash (e saout).

Blasen- : 1. [korf., mezeg.] ... c'hwezigellel, ... ar c'hwezigell ; 2. [kegin.] ... er soroc'hell.

blasenartig ag. : 1. [mezeg.] c'hwezigennek, klogorheñvel, e doare klogor, a-zoare gant klogor, a-seurt gant klogor ; 2. [louza., korf.] c'hwezigellek.

Blasenassel b. (-,-n) : [loen., Oniscus asellus] laou-pesked str.

Blasenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] *rispiger Blasenbaum*, gwez-soavon str., gwezenn-soavon b., soavonenn b. [liester soavonenned].

Blasenbildung b. (-,-en) : [mezeg.] klogorenniñ g., c'hwezigenniñ g.

Blasenentleerung b. (-,-en) : [mezeg.] troazhadur g., troazherezh g., troazhañ g., troazhadenn b., staotañ g., staotadenn g., dizour g. ; Schmerzen bei der Blasenentleerung empfinden, kaout un troazhañ poanius.

Blasenentzündung b. (-,-en) : [mezeg.] c'hwezigellad b., tanijenn ar c'hwezigell b., c'hwezigellfo g., droug ar c'hwezigell g.

Blasenesche b. (-,-n) : [louza.] gwez-soavon str., gwezenn-soavon b., soavonenn b. [liester soavonenned].

Blasenkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil glas g., c'hwil rous g. **blasenförmig** ag. : klogorheñvel.

Blasengrund g. (-s,-gründe) : [mezeg.] goueled ar c'hwezigell g.

Blasenkammer b. (-,-n) : [fizik] kambr glogor b.

Blasenkirsche b. (-,-n) : [louza.] louzaouenn-ar-maen b., alkañjez g.

Blasenleiden n. (-s) : [mezeg.] poreadur ar benvegad-troazhañ g.

Blasen-Leimkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] sae-ar-Werc'hez b., bokedoù-an-teureug ls.

Blasenmakrele b. (-,-n) : [loen.] brezhell-Spagn g. [iester brizhilli-Spagn], spagnol g. [iester spagnoled], elchig g. [iester elch'iged], enbrezhell g. [iester enbrizhilli].

Blasenschinken g. (-s,-) : [kegin.] morzhed-hoch er soroc'hell b.

Blasenschmalz n. (-es) : [kegin.] geräuchertes Blasenschmalz, blonegenn b.

Blasenschnecke b. (-,-n) : [loen.] morfav str.

Blasenschwäche b. (-) : [mezeg.] dinerzhded ar c'hwezigell b., [Harnkontinenz] dizalc'h war an troazh g., andalc'h troazh g., troazhandalc'h g.

Blasensonde b. (-,-n) : [mezeg.] kateter g.

Blasenspeicher g. (-s,-) : [stlenn.] memor warellnez b.

Blasenstahl g. (-s) : [tekn.] dir bouilhus g., dir burbuennek war-c'horre g.

Blasenstein g. (-s,-e) : maen-grevell c'hwezigell g., maenig gwezegell g., grouan str.

Blasenstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] gwez-baganaodez str. ; *Furcht des Blasenstrauchs*, baganaodez str., baganaodezenn b.

Blasentang g. (-s,-e) : [louza.] melez str., goumon g./str., chiroun str., favach str., pizaj g., bezhin-strak str., bezhin bos str.

Blasentee g. (-s) : tizan troazhus g.

Blasenvene b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn-c'hwezigell b. [iester gwazhiennou ar c'hwezigell].

blasenziehend ag. : [mezeg.] ... a zegas burbu, ... a zegas porbolennou, klogorus, klogorennus, c'hwezigennus.

Bläser g. (-s,-) : 1. [den] c'hwezher g. [iester c'hwezherien] ; *Glasbläser*, c'hwezher gwer g. ; 2. [benveg] c'hwezher g. [iester c'hwezherioù] ; *Laubbläser*, c'hwezher delioù g. ; 3. soner klav kouevr dre c'hwezh g., soner kouevrenn g., soner kouevrell g. ; *Flötenbläser*, fleüter g. ; 3. strinkad burezh dour volkanek g.

Blaserhörchen n. (-s,-) : [sonerezh] chalami g., c'hwistell b., c'hwitell-gorz b., sutell-gorz b., skavenn b., berlitonenn b., galoubed g.

Bläserquartett n. (-s,-e) : [sonerezh] pevarad dre c'hwezh g., pevarbenveg dre c'hwezh g.

Bläsersatz g. (-es,-sätze) / **Bläsersektion** b. (-,-en) : [sonerezh] kevrenn gouevrennou b.

Blasewerk n. (-s,-e) : c'hwezherez b.

Blasien g. : Bleaz g.

blasiert ag. : teurvoudek, uhel, morgant, brasonius, c'hwezet, foëñvet, revalc'h, rok, rouflus, gobius, orbidus, otus, gwintet, dichek, balc'h, gloriis, tonius, emfiziis, lorc'hus, lorc'hek, faeuß, grobis, fier, groñs, ourgouilhus, brabañsus, pompus, pompadus, leun a fouge hag a lorc'h, lorc'hoù ennañ, lorc'h en e doull, lorc'h en e foñs, teil gantañ, fier-lor, fier-droch, fier-ruz, fier-sot, leun a gagal, rouflus, randonus, uhel, leun a avel, avel gantañ leizh e benn, brasaet dezhaf, P. mok.

Adv. : gant lorc'h, gant fouge, lorc'h ennañ, fouge ennañ.

Blasiertheit b. (-) : rogentz b., rogoni b., randon g., balc'hder g., balc'hded b., morgañs b., morganted b., teurvoudegezh b., gloriusted b., gloar b., lorc'hig moan g., fae g., brabañs g., fouge g., brasoni b., koeñv g., brazentez b., avelaj g., lorc'h g., lorc'hentez b., lorc'herez b., emfiziañs b., revalc'hder g., modoù bras ls., modoù randonus ls.

blasig ag. : 1. klogorek ; 2. [mezeg.] burbuennek, porbolennek, gloevennek, lagadennek ; *blasig werden*, klogorennou, klogoriñ, c'hwezigennou, koeñviñ, gloevennou.

Blasinstrument n. (-s,-e) : klav dre c'hwezh g., benveg dre c'hwezh g.

Blasinstrumentalist g. (-en,-en) : [sonerezh] soner g. ; *Blasinstrumentisten zu zweit auftreten*, seniñ daou-ha-daou.

Blasius g. : Bleaz g.

Blaskapelle b. (-,-n) : laz kouevrelloù ha toumperez g., kouevradeg b.

Blasloch n. (-s,-löcher) : [loen., balumed] fronell b.

Blasmusik b. (-) : trompilhadeg b.

Blason g. (-s,-s) : 1. skoed-ardamez g. ; 2. ardamezouriezh b. *blasonieren* V.k.e. (hat blasoniert) : ardamezañ.

Blasonierkunst b. (-) : ardamezouriezh b.

Blasonierung b. (-,-en) : ardamezerez g.

Blasonist g. (-en,-en) : ardamezer g.

Blaspémie b. (-,-n) : [relij.] ledoued [iester ledouedoù, leoùdoued] g., mallozh b./g., sakreadenn b., droukpedenn b., gwallbedenn b., sulbedenn b., pedenn gleiz b., pater gleiz b., pedenn Gerne b., salmenn b., pec'hadenn b., P. blasfem g.

blasphemisch ag. : difeiz, disakr, fallakr, dizeol, ledouedel, ... mallozhiñ, P. ... blasfemiñ, ... gwallbediñ, ... sulbediñ, ... droukpediñ.

Blasrohr n. (-s,-e) : [arm] sifoc'hell b., tarzhell b., strinkell b., strinkerez b., pistolenn-skav b.

blass ag. : 1. disliv, dislivet, morlivet, dilufr, disked, peñver, distronk, staenet, drouklivet, livet gwenn, glas, glaswenn, glas-gwenn, blin, pers, melen evel ar beuz, dislivet ; *basse Farben*, liviouù dilufr, liviouù peñver, liviouù disked ; *ein blasses Gesicht*, un dremm morlivet b., un dremm distronk b., un dremm c'has b., un dremm c'haswenn b., un dremm staenet b., un dremm disliv b., un dremm drouklivet b., un dremm beñver, un dremm vlin b., un dremm liv ar c'heñved warni b., un dremm melen evel ar beuz b. ; *du bist ja ganz schön blass geworden ! te 'vat, zo gwennaet !* ; *blass vor Schreck*, glas gant ar spont, glas gant an aon, staenet gant ar spont ; *vor Schreck blass werden*, dont da vezañ glas gant ar spont, dont glas (glazañ, distronkiñ, disliviañ) gant an aon, staenañ gant ar spont, glazañ gant ar spont, mont morlivet gant ar spont, hirisaiñ ; *sie wurde ganz blass im Gesicht*, he dremm a zeus da staenañ ; *etwas blass*, liv ar grampouezhenn gentañ warnañ, livet fallik ; *blass wie der Tod*, ken glas hag ar marv, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerchenn, liv an douar en e gerchenn, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, kollet-kloz e liv gantañ, gwenn evel ul lién, gwenn evel ul liénenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, gwenn evel un tamm koar, liv ar c'hoar warnañ ; *blass vor Eregung*, dislivet gant ar vrouez, staenet gant an droug santel ; *blass werden*, disliviañ, drouklivañ, morlivañ, distronkiñ, plomañ, dont liv ar grampouezhenn gentañ war an-unan, dont liv krampouezh Kemper war e c'henou, staenañ, dont gwenn evel lién bervet, gwiskañ liv peñver, mont al liv diouzh an-unan, gwiskañ liv blin, mont livet fall, mont disliv, gwiskañ liv ar marv, gwiskañ gwall liv / glazañ (Gregor) ; *vor Neid blass werden*, distronkañ (disliviañ, glazañ, drouklivañ, morlivañ) gant an avi, bezañ krog ar c'hi du en an-unan ; *blass vor Wut*, *blass vor Zorn*, glas evel ar glizin gant ar gounnar, glas evel ur c'hlizinen gant ar gounnar, ken glas hag ar glizin gant ar gounnar, morlivet gant ar gounnar, glazlivet (glas, drouklivet) gant ar gounnar, glas gant an droug a zo aet ennañ, gwenn e zremm gant ar broc'h ; 2. *blasses Licht*, skleur g., damsksleur g., skleurenn b., banne gouloù g., banne sklerijenn g., banne deiz g., gouloù bleiz g., tamm gouloù dister g., tamm gouloù pikous g., gouloù blin g., lutig g., gouloù dister g. ; 3. [dre skeud.] *keine blassen Ahnung von etwas haben*, na c'houzout anv ebet eus ub (doare ebet d'ub), alberz ebet ag (eus) ub, na c'houzout dare (kelou, keal, ster, ger, grik, anv) ag (eus) ub, na c'houzout dare a-zivout ub, na c'houzout

doare na netra d'udb, na c'houzout netra diouzh udb, bezañ dic'houvez-kenn eus (war, diwar-benn) udb, bezañ diouziek-kaer eus udb, na gompren ur c'heuz en udb, na gompren foeltr Doue seurt en udb ; *ich habe keine blasse Ahnung davon ! n'ouzon dare ! n'ouzon doare !* ; *blasse Erinnerung, soñj dispis (displann) g., koun dispis g., eñvor displann b.*
blassblau ag. : glaswenn.
Blässe b. (-) : disliv g., dislivded b., glasentez b. ; *von der Krankheit verursachte Blässe, kelc'henn b.*
blassgesichtig ag. : gwennart, dremmet glas.
Blassheit b. (-) : disliv g., dislivded b.
Blässhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] jualenn vailh b. [liester jualenned bailh], galdu g. [liester galdued], P. [dre faz] yar-zour b. / yar-dour b. [liester yer-dour].
bläßlich ag. : liv ar grampouezhenn gentañ warnañ, drouklivet, livet fallik, gwall-livet.
blasslila ag. : gell-mouk.
Blässralle b. (-,-n) : [loen.] jualenn vailh b. [liester jualenned bailh], galdu g. [liester galdued], P. [dre faz] yar-zour b. / yar-dour b. [liester yer-dour].
Blast g. (-en,-en) : [bev.] blast str., blastenn b.
Blastem n. (-s) : [bev.] blastem g.
Blastocoel n. (-s) : [bev.] blastokel g.
Blastocyste b. (-,-n) : [bev.] blastokist g.
Blastoderm n. (-s) : [bev.] blastoderm g.
blastodermisch ag. : [bev.] blastodermek.
Blastodiskus g. (-ses,-disken/-se) : [bev.] blastoderm g.
Blastom n. (-s,-e) : [mezeg.] blastom g.
Blastomere b. (-,-n) : [bev.] blastomer g.
Blastoporus g. (-) : [bev.] blastopor str., blastoporenn b.
Blastozöl n. (-s) : [bev.] blastokel g.
Blastozyste b. (-,-n) : [bev.] blastokist g.
Blastozyt g. (-en,-en) : [bev.] blastokit str., blastokitenn b.
Blastula b. (-, Blastulæ) : [bev.] blastula g.
Blatt n. (-s, Blätter) : 1. [louza.] delienn b. [liester delioù, deliennoù], deliaouenn b., deil str. ; *grünes Blatt, delienn c'hlas b., glazien g. ; neues Blatt, delienn nevez b. ; dürres Blatt, welkes Blatt, delienn gweñvet b., delienn weñv b., delienn sec'h b., delienn gras b. ; abgefallene Blätter, abgeworfene Blätter, delioù kouezhet ; hinfällige Blätter, sommergrüne Blätter, delioù kouezhidik ls., delioù kouezhus ls., delioù dibad ls. ; immergrüne Blätter, delioù padus ls. ; in der Knospenlage gerollte Blätter, delioù troellennek ls. ; gefingerte Blätter, delioù bizek ls. ; dreiteilige Blätter, Blätter mit drei Blättchen, delioù deirranndeliennek ls. ; herzförmige Blätter, delioù kalonennek ls. ; gelappte Blätter, delioù flippennek ls. ; gefiederte Blätter, delioù stuc'hiek ls. ; zusammengesetzte Blätter, delioù liesek ls. ; einfaches Blatt, delienn unek b. ; ganzrandige Blätter, delioù divoulc'h ls. ; kammförmige Blätter, delioù kribinek ls. ; pfeilförmige Blätter, delioù saezhheñvel ls., delioù houarngoafheñvel ls. ; gegenständig angeordnete Blätter, delioù keñverek ls. ; linealische Blätter, delioù linennek ls. ; das Abfallen der Blätter, der Fall der Blätter, kouezh an delioù g., kouezhadeg an delioù b., diskar an delioù g. ; die Bäume bekommen Blätter, emañ ar gwez o teliaouiñ, emañ ar gwez o teliañ, emañ ar gwez o foulhezañ, emañ ar gwez o kemer delioù, delioù a zo o tont war ar gwez, delioù a zo o tont er gwez ; im Herbst verlieren die Bäume ihre Blätter, im Herbst werfen die Bäume ihre Blätter ab, d'an diskar-amzer e kouezh delioù ar gwez, d'an diskar-amzer e tiwisk ar gwez, d'an diskar-amzer e tizeli (e tizeil) ar gwez ; der Baum verliert seine Blätter, der Baum wirft seine Blätter ab, emañ ar wezenn o tiwiskañ, emañ ar*

wezenn o teuler he delioù, emañ ar wezenn o tizeliañ ; *die Blätter der Linde rascheln im Wind, sarac'hañ a ra delioù ar wezenn-dilh, sarac'hañ a ra deil ar wezenn-dilh ; der Wind wirbelt die Blätter durch die Luft, an delioù a blav, douget gant an avel - an delioù sech a heuilh bountadennoù an avel - gant fourradoù an avel e koroll an delioù sech ; Blätter aufsammeln, deliaoua ; Blätter zusammenharken, Blätter zusammenrechen, Blätter mit der Harke zusammenkehren, dastum delioù gant ar rastell, rastellat delioù ; die Blätter der Pflanzen kehren sich stets dem Licht zu, delioù ar plant a dro atav ouzh ar sklérijenn.*
2. [louza.] Kohlblätter, strev kaol str.
3. [tekñ.] Blatt eines Beiles, lemm ur vouc'hal g., dremm ur vouc'hal b., barvenn ur vouc'hal b., neudenn ur vouc'hal b. (Gregor).
4. [tekñ.] Blatt eines Ruders, palisenn b., palmez ur roeñv (Gregor) g.
5. [tekñ.] Blatt einer Säge, lavnenn un heskenn b.
6. [tekñ., labour-douar] Blatt eines Spatens, skouarn b. [liester skouarnioù].
7. Blatt eines Tisches, plankenn g. (Gregor) ; Blatt eines Stoffes, lec'hed g. ; Blatt eines Webstuhls, lavn g., lavneg b., skaoñ-lavnek g./b.
8. Blatt Papier, follenn baper b., feilhenn baper b. ; loses Blatt, paperenn b., follenn distag b. ; *Lieder auf losen Blättern, kanaouennou war follennou distag ls. ; ein gedrucktes Blatt Papier, ur baperenn-voull b., ur moulladur g. ; Blatt eines Buches, Blatt eines Heftes, follenn b., pajenn b. ; unbeschriebenes Blatt, pajenn diskrid b., pajenn diskriv b., pajenn c'houollo b., pajenn wenn b. ; ein Blatt Papier einmal falten, daoublegañ ur follenn baper, plegañ ur follenn baper e doubl, lakaat ur follenn baper e doubl ; ein Blatt Papier zweimal falten, plegañ ur follenn baper e pevar ; ein einmal gefaltetes Blatt auffalten, dizaoublegañ ur follenn ; ein Blatt Papier zusammenrollen, rollañ ur follenn baper, roulat ur follenn baper ; ein Blatt nach dem anderen, follenn-ha-follenn ; Lieder auf fliegenden Blättern, kanaouennou war follennou distag ls. ; Blattvorderseite, enebenn b., reizhenn b., tu reizh g. ; Blattrückseite, tu gin g.*
9. [kirri-nij] malvenn b. [liester malvinier], pal b. [liester palioù, pil], bann g., brank ur viñs-tro g. ; angelenktes Blatt, pal koublet b., pal joentret b., pal vellek b. ; *er hat die Blätter der Luftschaube zerbrochen, torret eo bet gantañ malvinier e viñs-tro (malvinier e droellenn).*
10. [sonerezh] añchenn b., lañchenn b., P. lipezenn b. ; das Blatt der Klarinette, añchenn ar glerinell b., lañchenn ar glerinell b., P. lipezenn ar glerinell b.
11. [botoù] eneb-botez g., lêreneb g., eneb g., enebenn b., palv g.
12. [dre skeud.] das Blatt wendet sich, a) [treiñ war un tu bennak] ar voul a dro, emañ ar voul o treiñ, emañ ar rod o treiñ, war lusk emañ an traou ; b) [treiñ war an tu a-enep] emañ ar chañs o tistagañ diouzhomp, emañ ar skudell o treiñ war he chement all ; das Blatt hat sich gewendet, troet eo ar voul ; er ist ein unbeschriebenes Blatt, divrud eo c'hoazh, n'en deus ket diskouezet c'hoazh peseurt danvez zo ennañ ; das steht auf einem andern Blatt, ur c'hoari all eo an dra-se, ur pezh all eo an dra-se, se 'vat 'zo ur jeu all, honnezh a zo un afer all, ur gont all eo, se 'zo un abadenn all ; er nimmt (sich) kein Blatt vor dem Mund, hennezh a zo frank a veg, hennezh n'eo ket sparlet e deod, hennezh a zo un den atout, hennezh ne chom ket da chaokat e c'henou, didroidell e teu gantañ, komz a ra displeg, komz a ra distag, diflatr eo en e gomzoù, komz a ra euen ha didroell, komz a ra diguzh, komz a ra didro, distlabez

e vez da lavaret an traou, n'eo ket sac'h an diaoul, n'eo ket sac'h d'an diaoul, krak-ha-berr e teu gantañ, mont a ra dezhi eeun-hag-eeun, lavaret a ra an traou rube-rubene, ur gomz krak en devez, dichek eo en e gomzoù, berr-ha-kenn e teu gantañ, berr-ha-groñs e teu gantañ, ne chom ket d'ober kant tro d'ar pod, n'en deus treuzoù ebet war e zor, n'en deus kambr a-dreñv ebet, solud e vez en e gomzoù, lavaret a ra groñs e vennozh, groñs eo en e vennozh, lavaret a ra anezho distag, mont a ra dezhi hep biez, mont a ra dezhi eeun ha didroell.

13. [sonerezh] vom Blatt spielen, [Bro-Suis] ab Blatt spielen, seniñ diwar al levr-c'hoarigan.

14. [dre astenn.] kelaouenn b., kazetenn b., kannadig g., paperenn b., journal g. [liester journalioù], [gwashaus] tamm torch g. ; wie die Blätter melden, hervez ar c'helaouennou, hervez pezh a zo douget er c'hazetennou ; die royalistischen Blätter, ar c'hazetennou roueelour ls. ; kirchliches Gemeindeblatt, kannadig ar barrez g., kannadig parrez g.

15. [maenoniezh] skantenn b. ; dünnes Blatt Schiefer, skantenn skilt b.

16. [pakad kartou] c'hoari gartoù g., pakad kartou g., jeu gartoù b., stek g. ; ein Blatt, ur re gartoù g., ur c'hartoù g., ur c'hoari gartoù g., ur pakad kartou g., ur jeu gartoù b. ; Blatt aus zweiunddreißig Karten, c'hoari div gartenn ha tregont g. ; Blatt aus zweiundfünfzig Karten, c'hoari div gartenn ha hanter-kant g.

17. [kartenn] kartenn b. [liester kartou] ; ein Blatt ausspielen, c'hoari ur gartenn, lakaat ur gartenn war an daol, darc'haouiñ ur gartenn ; das offen aufgeschlagene elfte Blatt beim Ecarté, an distroñsenn b., kartenn ar pod b.

18. Stellnetzblatt, tenn-roued g.

Blattabwurf g. (-s) : [louza.] kouezh an delioù g., kouezhadeg an delioù b., diskar an delioù g.

Blattader b. (-,-n) : [louza.] gwazhenn b., silhenn b., ritenn b.

Blattaderung b. (-,-en) : [louza.] ritennadur g. ; netzartige Blattaderung, ritennadur rouedek g. ; parallele Blattaderung, ritennadur kenstur g. ; gefiederte Blattaderung, ritennadur stuc'hiek g. ; handförmige Blattaderung, ritennadur palvezek g. **blattähnlich** ag. : [louza.] deliennheñvel, deilheñvel, e doare un delienn, a-zoare gant an delioù, a-seurt gant un delienn, a-seurt gant an delioù.

Blattansatz g. (-es,-ansätze) : [louza.] stagell ulmennek al lost-delienn b.

blattartig ag. : [louza.] deliennheñvel, e doare un delienn, a-zoare gant un delienn, a-zoare gant an delioù, a-seurt gant un delienn, a-seurt gant an delioù.

Blattbildung b. (-) : deliaouïñ g.

blattbürtig ag. : [louza.] blattbürtige Wurzel, adwrizienn b. [liester adwrizioù] ; blattbürtige Wurzeln bildend, adwriziennus.

Blättchen n. (-,-n) : **1.** [louza.] deliennig b., delienn vihan b., [el liester hepken : deiligoù] ; **2.** [louza.] ranndelienn b., deliandenn b., deliodenn b., [kebell-touseg] lavnennig b. ; Blatt mit drei Blättchen, delienn deirranndeliennek b. ; **3.** [paper] follennig b., follenn vihan b. ; **4.** [dre heñvel., tekn.] feilhenn b., follenn b., lavnenn b. ; Metallblättchen, follenn vetal b., feilhenn vetal b., spleten b. ; **5.** [maenoniezh] skantenn b. ; Blättchen Schiefer, skantenn skilt b. ; **6.** [mezeg.] porbolenn b., burbu str., burbuenn b. ; **7.** [sonerezh] añchenn b., lañchenn b., P. lipenzenn b. ; das Blättchen der Klarinette, añchenn ar glerinell b., lañchenn ar glerinell b., P. lipenzenn ar glerinell b. ; **8.** pailhour str. ; aus etwas Blättchen machen, pailhourennañ ubd. ; **9.** [dre astenn.] kelaouennig b., kazetennig b., kannadig g., tamm torch g., paperennig b. ; **10.** [kegin.] abgezupfte

Fischblättchen, deliennoù pesked distaget diouzh ar gwenn-peskled ls.

Blättchenelektroskop n. (-s,-e) : [tredan] elektroskop feilhennoù aour g.

Blattdünger g. (-s,-) : temz dre an delioù g.

Blattdüngung b. (-,-en) : an temzañ dre an delioù g.

Blätter b. (-,-n) : [mezeg.] porbolenn b., burbuenn b., burbuad str., burbu str., bourbon str., bouton g., nozelenn b.

Blätterausschlag g. (-s,-ausschläge) : [mezeg.] dispuilh brec'h g., dispuilhad brec'h g., dispuilhadur brec'h g.

Blätterdach n. (-s,-rächer) : [louza.] foulhez b., deliaoueg b., deil ar gwez str., delioù ls., glasvez g., deliadur g., disheol ar gwez g., gwaskedenn ar gwez b., gwasked ar gwez g., skeud ar gwez g., disheolienn b., stel brizh-heoliet an delioù g., kerniaoueg b. ; unter dem Blätterdach der Eichen, dindan deil ar gwez-derv, e gwasked ar gwez-derv, dindan krommenn ar gwez-derv. ; lichtes Blätterdach, kerniaoueg digor b. ; geschlossenes Blätterdach, kerniaoueg serr b.

Blättergold n. (-s) : aour follennet g., aour folennek g., aour pailhourennek g.

Blätterhaufen g. (-s,-) : bern delioù g. ; aus dem Blätterhaufen stieg Rauch, dont a rae moged eus ar bern delioù.

blätterig ag. : pigoset, pigellet, burbuek, burbuennek, porbolennek, porbolennus ; blätterig werden, porbolenniñ.

blätterig ag. : **1.** o tiskantañ, skantek, skantennek, skarnilek ; **2.** follennaouek, folennek, lavnennek, feilhennek ; **3.** [louza.] deliaouek.

Blätterkohle b. (-) : [mengleuz.] glaou lavnennek str.

blätterlos ag. : [louza.] dizeil, dizeillet, disto e zelioù, noazh, dibourc'h, diwisk.

Blättermagen g. (-s,-/-mägen) : [loen.] levrioù ls., bigof g., kaouledenn b., sac'hig g.

Blättern ls. : brec'h-du b., brec'h (Gregor) b. ; die Blättern haben, bezañ gant ar vrec'h, bezañ klañv gant ar vrec'h.

blättern V.gw. (hat geblättert) : **1.** follennata, feilhetiñ ; in einem Buch hin und her blättern, ruilhal-diruile hal pajennoù ul levr, ruilhal ha diruile hal pajennoù ul levr, follennata ul levr, feilhetiñ ul levr, treiñ ha distreiñ feilhennoù ul levr, treiñ ha distreiñ pajennoù ul levr ; **2.** P. meudañ, dic'hodellañ, diyalc'h-añ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hadell, kaout miz, pochañ, bilheouziñ.

V.em. : **sich blättern** (hat sich (ak.) geblättert) : **1.** dizeliañ, dizeilañ ; **2.** [dre heñvel.] skarnilañ, skarillañ, skarrañ, diskantañ ; die Farbe blättert sich, skarillañ (skarrañ) a ra ar gwickad liv.

Blätternarbe b. (-,-n) : merk da-heul ar vrec'h g., roud lezet gant ar vrec'h g. ; Blätternarben, pigelladur g.

blätternarbig ag. : pigoset gant ar vrec'h, pigellet gant ar vrec'h, pikotet ; blätternarbiges Gesicht, penn pigoset (pigellet) gant ar vrec'h g., penn pikotet g., dremm bikotet b.

Blätternimpfung b. (-,-en) : vaksinadur ouzh ar vrec'h-du g.

Blätterpapille b. (-,-n) : [korf.] begennig feilhennek b. [liester begenoùigou feilhennek].

Blätterpilz g. (-es,-e) : [louza.] agarik g., bolzog b., kabell-touseg lavnennek g.

blätterreich ag. : deliaouek, deliek, bodennek, bodek, bodellek, topin, foulhezek, stank e zelioù, toupek.

Blätterrose b. (-,-n) : [mezeg.] bourbon str.

Blätterteig g. (-s) : [kegin.] feilhetez b., toaz folennek g., toaz follennet g., toaz feilhennet g. ; Blätterteig mit Spargel, feilhetez asperjez b.

Blätterteiggebäck n. (-s,-e) / **Blätterteigkuchen** g. (-s,-) : [kegin.] feilhetez b., milfeilhenn b. ; *Blätterteiggebäck mit Cremefüllung*, puñsig a garantez g.

Blätterteigpastete b. (-,-n) : [kegin.] feilhetez b., pastez folennek g. ; *kleine Blätterteigpastete*, lipouzenn b., begadenn ar rouanez b.

Blätterteig-Vannilecreme-Schnitte b. (-,-n) : [kegin.] milfeilhenn b., feilhetez b.

Blätterwerk n. (-s,-e) : [louza.] foulhez b., deliaoueg b. [*lester deliaouegi*], delioù ls., glasvez g., deliadur g., deil str.

Blattfall g. (-s) : [louza.] kouezh an delioù g., kouezhadeg an delioù b., diskar an delioù g.

Blattfeder b. (-,-n) : [tekñ.] gwinterell lietennou b., gwinterell lavnennek b.

Blattfläche b. (-,-n) : [louza.] gorread an delioù g., ar gorread delioù g. ; *belichtete Blattfläche*, gorread delioù heoliet g.

Blattflechte b. (-,-n) : [louza.] man deilheñvel g.

Blattfloh g. (-s,-flöhe) : [loen.] c'hwen-gwez str., c'hwen-douar str., afideg g. [*lester afideged*].

Blattform b. (-,-en) : stumm deliennheñvel g., doare un delienn g.

blattförmig ag. : deliennheñvel, e doare un delienn, e doare delioù, a-zoare gant un delienn, a-zoare gant delioù, a-seurt gant un delienn, a-seurt gant delioù.

Blattfresser g. (-s,-) : [loen.] delezad g. [*lester delezaded*], P. debrer delioù g.

Blattfußkrebs g. (-es,-e) : [loen.] brankiopod g. [*lester brankiopoded*].

Blattgemüse n. (-s,-) : [louza.] delioù legumaj ls., delioù louzoù-kegin ls.

Blattgewächs n. (-es,-e) : [louza.] plant deliek str., plant deliaouek str.

Blattgold n. (-s) : aour follennet g., aour folennek g., aour pailhourennek g., aour kannet g.

Blattgoldauflage b. (-,-n) : alaouradur g., aouradur g. ; *Blattgoldauflage auf Holz*, alaouradur war brenn g.

Blattgrün n. (-s) : [louza.] bakterioklorofil g., klorofil g., glasvezadur g.

Blatthornkäfer g. (-s,-) : [loen.] skarabeideg g. [*lester skarabeideged*].

Blatthühnchen n. (-s,-) : [loen.] jakana g. [*lester jakanaed*].

Blatthüter g. (-s,-) : [dispredet, moull.] lizherennou rakkemenn ls., reklam g.

Blattkiemenmuschel b. (-,-n) : [loen.] lamellibrenkeg g. [*lester lamellibrenkeged*].

Blattkiemenweichtier n. (-s,-e) : [loen.] blodeg lamellibrenkek g.

Blattknospe b. (-,-n) : [louza.] broñs delioù g.

Blattkohl g. (-s,-e) : [louza.] kaol-saout str., kaol-stlej str., kaol-kutuilh str.

Blattlaus b. (-,-läuse) : [loen.] c'hwen-gwez str., c'hwen-douar str., afideg g. [*lester afideged*].

Blattlauskäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwiliig-Doue g., bivig-Doue b., buoc'hig an Aotrou Doue b., buoc'h-Doue b., buoc'hig-Doue b., yarig-Doue b.

blattlos ag. : [louza.] dizeil, disto eus e zelioù, noazh, dibourc'h, diwisk.

Blattnase b. (-,-n) : [loen.] suner-gwad g. [*lester sunerien-wad*], gwadsuner g. [*lester gwadsunerien*].

Blattpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant deliek str., plant kinklañ str.

blättrig ag. : 1. o tiskantañ, skantek, skantennek, skarnilek ; 2. follennaouek, folennek, lavnennek, feilhennek ; 3. [louza.] deliaouek.

Blattrippe b. (-,-n) : [louza.] gwazhenn b., silhenn b., ritenn b.

Blattrückseite b. (-,-n) : tu gin g.

Blattsäge b. (-,-n) : [tekñ.] harpon g. [*lester harponioù*] ; mit der *Blattsäge* sägen, harponat.

Blattsalat g. (-s,-e) : [louza., kegin.] letuz-troc'h str., letuz dantek str.

Blattschuss n. (-es,-schüsse) : [hemolc'h] tenn er galon g.

Blattsilber n. (-s) : arc'hañt follennet g., arc'hañt folennek g., arc'hañt pailhourennek g.

Blattspinat g. (-s,-e) : [kegin.] delioù pinochez ls.

Blattspreite b. (-,-n) : korf an delienn g.

Blattspross g. (-es,-e-en) : [louza.] deliadenn b.

Blattstand g. (-s) : [louza.] deliadurezh b.

Blattsteiger g. (-,-n) : [loen.] filobat g. [*lester filobated*].

Blattstellung b. (-,-en) : [louza.] deliadurezh b.

Blattstiel g. (-s,-e) : lost-delienn g., lostig-delienn g.

Blatttrieb g. (-s,-e) : [louza.] 1. taolaj str. ; 2. deliadenn b.

Blattvorderseite b. (-,-n) : enebenn b., reizhenn b., tu reizh g.

blattweise Adv. : follenn-ha-follenn, pajenn-ha-pajenn.

Blattwender g. (-s,-) : tog biz troer-follennou g., tog biz troer-pajennou g.

Blattwerk n. (-s,-e) : [louza.] foulhez b., deliaoueg b., delioù ls., glasvez g., glazur g., deliadur g., deil str. ; unter dem *Blattwerk*, dindan an delioù.

Blattwuchs g. (-es) : deliaouiñ g.

Blattzeichen n. (-s,-) : sined g.

blau ag. : 1. glas ; *blauer Himmel*, oabl glas g., oabl glizin g. ; *blaues Meer*, mor glas g. ; *blaue Augen*, daoulagad glas ls., daoulagad c'hlas ls. ; *er hat blaue Augen*, daoulagad glas a zo en e Benn, daoulagad c'hlas a zo en e Benn, hennezh a zo glas e zaoulagad ; *das blaue Band*, ar sezenn c'hlas b. ; *blau färben*, glazañ, glasaat, liveñ e glaz ; *blauer Streifen im wolkenverhangenen Himmel*, *Fleck von blauem Himmel*, askell big b., marc'h glas g., toull glas er gwiskad koumoul g., freg er c'houmoul g., bragoù kemener g. ; *die blaue Blume der Romantik*, bleunienn c'hlas ar romantelez b. (*arouez an hirnezh er varzhoniezh romantel alaman*) ; 2. es wird mir grün und blau vor den Augen, me a zo mezv va fenn, mezevelliñ (treiñ) a ra va fenn, badinellañ a ra va fenn, me a zo aet fall ken e fell din kouezhañ ; 3. [mezeg., korf.] persdu, persduet ; *blaue Flecken*, persduaduriou ls., bronduaduriou ls., bronduou ls., bronduennoù ls., bloñsadenoù ls., bloñsadurioù ls., bloñsoulsou ls., chickerezh g., korreennoù ls., duadennou ls. ; *er hat überall blaue Flecken*, persduet eo e gorf, broñsuet ha bronduet eo e gorf, bronduet holl eo e gorf, mortekinet eo, n'eo e gorf nemet brondu ha bloñs, gant ar bloñsou emañ, gwall vloñset eo e gorf, gwall vronduet eo e gorf, gwall veüret eo e gorf, meur a vloñs a zo war e gorf, goloto a vloñsou eo, gwall bersduet eo e gorf ; 5. ein blaues Auge haben, bezañ bloñsset (bronduet, persduet) e lagad ; jemandem ein blaues Auge schlagen, duañ e lagad d'u.b. ; 6. blau vor Kälte, kropet gant ar yenijenn, kruget gant ar riv, nodet gant ar yenijenn, seiset gant ar yenijenn, morzet gant ar yenijenn, du gant ar riv, brondu gant ar riv, persdu gant ar riv, pistiget gant ar riv ; 7. [drei skeud., istor] *blaues Blut*, gwad uhel, gwad nobl g. ; 6. [fr-l] *blauen Montag machen*, chom er gér da enorïñ sant Lun, chom er gér da Lun e-lec'h mont da labourat, chom er gér da Lun da astenn an dibenn-sizhun, ober gouel d'al Lun (Gregor) ; 7. [alkool] er ist blau, dotu eo, mezv eo, lous eo e fri, erru eo lous e fri, lañset eo, lanson eo, mav eo, n'emañ ket diwar an dour, n'emañ ket diwar zour, boeson a zo gantañ, evet eo dezhañ, diwar re emañ, tomm eo d'e fri, tomm eo d'e Benn, tomm eo e forn gantañ, tomm eo en e ziabarzh, tommet eo dezhañ, ganti

emañ, aet eo ganti, tomm eo d'e veg ha bec'h dezhañ o lakaat neud en nadoz, avel a zo gant e letern, ur garrigellad en deus, karrigellet eo, ur banne a zo dindan e fri (a zo warnañ), savet eo e vanne d'e benn, trenk eo e doull, druz eo e c'henou, erru eo ront e votou, tapet en deus ur garg, graet en deus ur picherad, lakaet en deus un talad, tomm eo d'e forn, tomm eo ar forn gantañ, brignen a zo ouzh e c'henou, karihellet mat eo, barr eo, leun eo, leun eo e revr, e ratre vat emañ ; sie ist blau, honnezh a zo mezvez ; 8. wir sind mit einem blauen Auge davongekommen, tomm e oa bet d'hor chupenn, en em dennet e oamp gant un tamm mat a aon hepken, tomm e oa bet deomp, tomm e oa bet d'hol lér, en em dennet e oamp gant muioc'h a aon eget a chloaz, en em dennet e oamp gant muioc'h a spont eget a chloaz ; 9. jemandem blauen Dunst vormachen, tennañ sikelzonoù d'u.b., sorc'henniñ u.b., reiñ kañvaled (kelien, lostou leue, poucl'hennou, silioù) da lonkañ d'u.b., kontañ poucl'hennou d'u.b., kontañ poucl'had d'u.b., lakaat da grazaañ, reiñ poucl'had da lonkañ d'u.b., fritañ naered e-lec'h silioù d'u.b., reiñ ludu e-lec'h butun d'u.b., reiñ d'u.b. da grediñ e vez noz da greisteiz, reiñ da grediñ d'u.b. kalz muioc'h eget ma'z eo gwir ; 10. du wirst noch dein blaues Wunder erleben, a bep seurt buheziou az po - souezh a vo ganit - kouezhañ a ri war da gement all - kouezhañ a ray an alvaon warnout - taolet e vi en alvaon - trenk ha c'hervaz az po - traou briquet ha traou marellet a weli - kejañ a ri gant an trenk hag ar c'hervaz - gwelout a ri a bep sort, re gamm ha re dort - da gont a euzh az po - ne vi ket evit disaouzanañ - peadra da euzhiñ az po - mantrañ a ri - tro-ha-tro az po fred da euzhiñ ha da ouelañ - da zelazhou az po - trenk ha c'hervaz a gavi - rankout a ranki lonkañ anezhi tout - bec'h a-walc'h az po.

Adv. : 1. blau leuchten, blau schimmern, teuler ur sked glas, glasaat ; 2. [mezeg., korf.] blau angelauen, duet, bloñset, bronduet, brondu ; blau angelauene Hände, daouarn brondu ls. ; 3. [labour] blau machen, na vont war-dro e labour, na vont da labourat, chom er gêr e-lec'h mont da labourat ; 4. er ärgert sich grün und blau, mont a ra persdu kement a zroug a zo ennañ, ur barrad kounnar ruz a zo savet ennañ, glazañ a ra dre an droug a zo ennañ, e gwalarn emañ, en imor santel emañ ; 5. [kegin.] blau sieden, poazhañ ez vev, glasaat, ober ur vervadenn da ... ez vev ; Forelle blau, dluzh bervet ent bev g., dluzh glasaet g., dluzh glas g. ; 6. [tekn] Eisen blau anlaufen lassen, glasaat an houarn, ober d'an houarn glasaat ; 7. er wurde grün und blau geschlagen, bloñset ha bronduet e voe ken ne oa broustet ha gouliet e gorf holl, broñsuet ha bronduet e oa e gorf gant an taolioù, boufonet e oa bet ken ne oa e gorf nemet brondu ha bloñs, an drell en doa bet ken ne oa e gorf nemet brondu ha bloñs, paket en doa korreenn, e voureviet o doa a daolioù, e valet o doa a daolioù, e vrevet o doa a daolioù, e vroustet o doa a daolioù, e fastret o doa a daolioù, kouezhet e oa koad warnañ, fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, ul lard, ur pred, ur predad, ur c'hefestad, gwashat roustad) en doa bet, paket en doa kerch, paket en doa ur repaz, tañvaet en doa fest ar geuneudenn, tapet en doa fest ar geuneudenn, paket en doa ur roustad eus ar gwashañ tout, ur roustad en doa bet, ur peih en doa bet, tapet en doa e gerch, maoutet e oa bet, tañvaet en doa blaz ar geuneudenn, tapet en doa ul lardenn, tapet en doa ul lip, tapet en doa ur gempenn, tapet en doa ur c'hempenn, tapet en doa frot, paket en doa ur grizilhad taolioù bazh (ur grizilhad fustadoù) (Gregor), frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh) e oa bet ken ne oa e gorf nemet brondu ha bloñs, frotet e oa bet gant eoul garzh ken ma lufre ; jemanden braun und blau schlagen, bronduañ u.b., bloñsañ u.b., breviñ u.b., breviñ

u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., ober ur frigasenn oush u.b., frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, dorloñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, pilat u.b. evel pilat c'hwez, dornañ u.b. evel pilat c'hwez, dormata u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., gwiskañ ur saeed vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saeed vazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lén d'u.b., reiñ ur roustad druz (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, kerc'h Spagn, koad, segal) d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ Bourr d'u.b., diboul trennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., draillhañ u.b. kig-hag-eskern, draillhañ e c'henou d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., trepanañ u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennou d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, sevel akiuhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., roustañ u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kiviañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzellini u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerch-Spagn d'u.b. (Gregor).

Blau n. (-s,-/-s) : glaz g., glazien g., glasted b., glaster g. ; das Blau des Meeres, glaz ar mor g. ; das Blau des Himmels, glaz an oabl g., glaster an oabl g. ; leichtes Blau, damc'hlaž g. ; lichtes Blau, glaz sklaer g. ; dunkles Blau, glaz du g., glaz mouk g. ; Grün ist die Mischung der Farben Blau und Gelb, ur meskad a liv glas hag a liv melen eo al liv gwer.

blauäugig ag. : 1. lagadet glas, dremmet glas ; ein blauäugiges Mädchen, ur plac'h glas he daoulagad b., ur plac'h dremmet glas b., ur plac'h lagadet glas b. ; 2. [dre skeud.] hegredik, ampl da grediñ, eeunik, dizrouk, divalis, aeleurie.

Blauäugigkeit b. (-) : [dre skeud.] regredoni b., hegredoni b., aeleuriezh b.

Blaubart g. (-s) : [mojenn] Barv Glas g.

Blaubeere b. (-,-n) : [iouza.] 1. [plant] lus du str., lusenn zu b., lus str., lusenn b., P. kigner polikan str. ; 2. [frouezh] lusenn b. [liester lusennou, lus] ; Blaubeeren pflücken, lusa.

Blaubeerkraut n. (-s) : gwez-lus str., bod lus g., plant lus str.

Blaubeerpflücker g. (-s,-) : lusaer g.

Bläue ag.k. b. : [Bro-Aostria, polit.] P. aduadez ar Strollad Frankizour Aostrian b.

Bläue b. (-) : 1. glaz g., glazien g., pers g., glasted b., glaster g. ; 2. milin-gomm b., foulerez b., komm g.

Bläue(r) ag.k. g. : 1. [dispredet] P. polis g. [liester polised], poliser g., archer g. ; 2. [Bro-Alamagn] bilhed kant mark g. ; 3. [Bro-Aostria] P. bilhed mil schilling g. ; 4. [Bro-Aostria, polit] P. aduad ar Strollad Frankizour Aostrian g.

Blaue(s) ag.k. n. : 1. glaz g., glazien g., glasted b., glaster g. ; 2. [dre skeud.] das Blaue vom Himmel versprechen, prometiñ mor ha menez, prometiñ digorniañ an troioù-korn ha dic'hraviañ ar graviou, ober mil ha miloù a bromesaou, sorc'henniñ u.b., digeriñ an Neñv d'an dud, touïñ tourioù ha kestell, na vezañ war ar skort gant e bromesaou, prometiñ mil ha mil dra all d'u.b., prometiñ an diaoul hag e gerniel, touïñ kalz ha delc'her nebeut, en em rivinañ en ur brometiñ pep tra hag en em saveteiñ goude en ur chom hep reiñ netra ; 3. das Blaue vom Himmel lügen, das Blaue vom Himmel erzählen, das Blaue vom Himmel herunterreden, na vezañ a dennerdent brasoc'h gaouiad eget an-unan (Gregor), displantañ karradoù gevier, bezañ ur marc'h-gevier eus an-unan, bezañ ur pikol felpenn gaouiad eus an-unan, bezañ gaouiat evel un Tregeriad, lavaret tri gaou bep daou c'her, bezañ un toull gevier eus an-unan, na vezañ nemet gevier gant an-unan, prometiñ an diaoul hag e gerniel, touïñ tourioù ha kestell, na vezañ war ar skort gant e bromesaou, digeriñ an Neñv d'an dud, tennañ ur gaer a garotezenn d'an dud ; 4. er will für sie das Blaue vom Himmel holen, mont a rafe en tan evit ober plijadur dezhi, mont a rafe a-walc'h da dapout al loar gant e zent (da begañ al loar, da laerezh al loar) evit ober plijadur dezhi, e groc'hen a rofe eviti, mont a rafe da c'houzer dindan he zreid ; 5. ins Blaue hinein reden, ins Blaue hinein schwatzen, komz dilokez - komz jore-dijore - dibunañ sorc'hennou - raneal - parlikanat - storlok - latennat - treiñ e deod e goullo - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henou - draillhañ e c'henou - draillhañ kaoziou evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genou - trabellat - pilprenn e c'henou - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - astenn kaoziou - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - komz a-dreuz hag a-dal - komz a-dreuz hag a-benn - dirabañsiñ - bezañ gant e veg abred - bezañ gant e veg a-raok - chom da valañ komzoù - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - ragellat - ragachat - pilat kaoziou - ranezenniñ - pilat e c'henou - chaokat e c'henou - flabotal e c'henou - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - mont betek Pariz da-heul kaoz - marvaihat kaer ha sof-kont - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - draillhañ langaj - glabousat - klakenniñ - grakal - glaourenniñ - dic'hourdañ e latenn - diverglañ e deod - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk - kontañ flugez - kontañ flugezennoù - kontañ pifoù ; 6. ins Blaue hinein schießen, tennañ en avel (en aer) ; Fahrt ins Blaue, beaj hep pal anavezet b.

Blauelster b. (-,-n) : [loen.] pig c'has b. [liester piged glas].

blauen V.gw. (hat geblaut) : glasaat, glazañ.

bläuen V.K.e. (hat gebläut) : 1. glasaat, lakaat blu ; die Wäsche bläuen, ober un tamm glasaat d'ar c'houez, lakaat blu da c'hlasaat ar c'houez, glazañ ar c'houez ; 2. [dre skeud.] jemanden bläuen, breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, boureviañ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saeed vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloch d'u.b., dorloñ u.b., teurkiñ

e vaout d'u.b., kannañ u.b. evel ur sach'en dour, pilat u.b. evel pilat c'hwez, dornañ u.b. evel pilat c'hwez, dornata u.b., reiñ ur roustad druz (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur saeed vazhadoù, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geunedenn, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, koad) d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ Bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., draillhañ u.b. kig-hag-eskern, draillhañ e c'henou d'u.b., reiñ e dus d'u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., trepanañ u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., maoutañ u.b., lardañ u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezennou d'u.b., kalkennañ u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a gogoù berr, kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, sevel akuilhetenn diwar u.b., mont ouzh u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., roustañ u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / distremen u.b. a daolioù bazu / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur re bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da goucehañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerch'-Spagn d'u.b. (Gregor).

Blauente b. (-,-n) : [loen.] houad gouez g., houad-korz g.

Blauer ag.k. g. : sellit ouzh **Blaue(r)**.

Blaues ag.k. n. : sellit ouzh **Blaue(s)**.

Blaufärbung b. (-) : [mezeg.] Blaufärbung der Haut, dulaz g., kleived glas g., kianoz g.

Blaufelchen g. (-s,-) : [loen.] ombrenn c'has b. [liester ombred glas].

Blauflossen-Thunfisch g. (-es,-e) : [loen.] toun ruz g. [liester touned ruz].

Blauflügelente b. (-,-n) : [loen.] krag eskell glas g. [liester kreged eskell glas], kragell-Amerika b. [liester kragelled-Amerika].

Blauflügelgans b. (-, -änse) : [loen.] gwaz eskell glas b. [liester gwazi eskell glas], skilwaz eskell glas b. [liester skilwazi eskell glas].

Blaufuchs g. (-es,-föhse) : [loen.] louarn glas g. [liester lern glas].

blaugrau ag. : glas-louet.

blaugrün ag. : gwer-glas, glas-dour, pers, glas-pers. ; blaugrüne Augen, daoulagad pers ls.

Blaugürtelträger g. (-s,-) : [sport] ein Blaugürtelträger, ur gouriz glas g.

Blauhai g. (-s,-e) : [loen.] morchast c'has b. [liester morchisti glas], ki-mor [liester chas-mor] g.

Blauhelm g. (-s,-e) / **Blauhelmsoldat** g. (-en,-en) : [istor, polit.] Tokarn glas g. [liester Tokarnioù glas] [s.o. **UNO-Friedenstruppen**].

Blauholz n. (-es,-hölzer) : [louza.] koad kampech g.

Blaujacke b. (-,-n) : P. martolod g. [liester martoloded], mous g. [liester moused].

Blaukabis g. (-s) : [louza.] kaol ruz str.

Blaukehlchen n. (-s,-) : [loen.] bronnlaz b. [liester bronnlazed], torglazig g. [liester torglaziged].

Blaukohl g. (-s) / **Blaukraut** n. (-s) : [louza.] kaol ruz str.

Blaukreuzler g. (-s,-) : ezel ar Groaz C'has g. [skoazeller a-enep an estoue ouzh an drammoù hag ouzh an alkool].

bläulich ag. : 1. arc'glas, glas-gwenn, damc'glas, peuzglas, azglas, glazik, glazart, damvouk ; **bläulich färben**, damc'hlazañ ; 2. **bläulich angelaufen**, brondu, persdu ; **bläulich angelaufenes Gesicht**, penn brondu g. ; *mit durch die Kälte bläulich angelaufenen Wangen*, persdu e zivoch gant ar riv, persdu e zivod gant ar riv, persdu e zivougenn gant ar riv ; **bläulich färben**, persduañ, brondañañ.

Blaulicht n. (-s, -lichter) : gouloù-tro g., letern-tro g.

Bläulingszikade b. (-, -n) : [loen.] c'hwen-roumarin str.

blaumachen V.gw. (hat blaugemacht) : P. na vont war-dro e labour, na vont da labourat, chom er gêr e-lec'h mont da labourat.

Blaumann g. (-s, -männer) : P. [dilhad-labour] frag glas g.

Blaumäulchen n. (-s, -) : [loen.] serjant-gavr g., raskasenn b. [liester raskased].

Blaumeise b. (-, -n) : [loen.] kalvennig-c'glas b. [liester kalvenniged glas], glaz g. [liester glazed], labous kalvennig g., tignouz glas g. [liester tignouzed glas], bobelan g. [liester bobelaned].

Blaumerle b. (-, -n) : [loen.] savelleg glas g. [liester savelleged glas].

Blaumohn g. (-s, -e) : [louza.] roz-moc'h str.

Blaunachtigall b. (-, -en) : [loen.] eostig glas g. [liester eostiged glas].

Blaupapier n. (-s, -e) : paper glaou g.

Blaupause b. (-, -n) : [tekñ.] eiltresadur gant paper glaou b., treutzresadenn b.

Blauracke b. (-, -n) : [loen, Coracias garrulus] korag g. [liester koraged].

blaurot ag. : persdu, persduet, brondu, ... liv ar gwin, bourbonek ; *er hat eine blaurote Gesichtsfarbe*, un dremm liv ar gwin a zo gantañ.

Blausäure b. (-, -n) : [kimiezh] trenkenn gianhidrek b., trenkenn brusek b.

Blauschimmel g. (-s, -) : [loen.] marc'h glas-marellet g. [liester kezeg glas-marellet], marc'h glas g. [liester kezeg glas].

Blauschimmelkäse g. (-s, -) : keuz glas g., founmaj-laezh glas g.

Blauschwanz g. (-es, -schwänze) : [loen.] eostig divgazel ruz g. [liester eostiged divgazel ruz].

blauschwarz ag. : glas-du.

Blauspat g. (-s, -e) / **Blauspath** g. (-s, -e) : [maen.] lazulit g.

Blaustern g. (-s, -e) : [louza.] louzaouenn-sant-Maloù b.

Blaustich g. (-s, -e) : mestrezenn c'glas b. ; *einen Blaustich haben*, tennañ war ar glaz.

blaustichtig ag. : ... a zo glas e liv mestr, ... a denn war ar glaz.

Blaustift g. (-s, -e) : kreion glas g.

Blastrumpf g. (-s, -strümpfe) : [dispredet] 1. paotr-ar-c'huzechol g., paotr-Mari-Robin g. ; 2. flatrer g., hibouder g., pakajer g., flatouller g., topiner g.

Blausucht b. (-) : [mezeg.] dulaz g., kleñved glas g., kianoz g.

Blautanne b. (-, -n) : [louza.] sapr-arc'hant str., spruñs-arc'hant str.

Blauwal g. (-s, -e) : [loen.] balum glas g. [liester balumed glas] ; *der Blauwal gehört zu den Bartenwalen*, ur morvil fanoliek eo ar balum glas.

Blauwangenspint g. (-s, -e) : [loen.] gwespetaer-Persia g. [liester gwespetaerien-Persia / gwespetaered-Persia], gwespetaer jodoù glas g. [liester gwespetaerien jodoù glas / gwespetaered jodoù glas].

blau-weiß ag. : glas ha gwenn ; **blau-weißer Delfin**, delfin roudennek g., delfin glas ha gwenn g.

blau-weiß-rot ag. : [Bro-C'hall] triliv ; **blau-weiß-rote Schärpe**, seizenn driliv b.

Blazer g. (-s, -) : blazer g., chupenn skañv b., porpant skañv g., justin skañv g., ranglenn skañv b., sae-c'hloan b.

Blech n. (-s, -e) : 1. houarn-gwenn g., tol str., parlak g. ; **Stück Blech**, tolenn b. [liester tolennou] ; **Eisenblech**, follenn-houarn b., feilhenn houarn b. ; **verzinktes Blech**, follenn zink, feilhenn zink b. ; **Weißblech**, houarn-gwenn g. ; **Wellblech**, follenn-houarn gwagennek b., feilhenn houarn gwagennek b. ; 2. [dre skeud.] *das ist doch Blech*, n'eus penn na lost gant an dra-se, an dra-se ne vern da netra, n'eus dalc'h na poell e kement-se ; **Blech reden**, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ pifou, kontañ lerbj, kontañ kantikoù, glabousañ a bep seurt diotajou, batouilhat evel piged born, glabousañ a bep seurt kaotigelloù, dibunañ diotajou, louadiñ, distilhañ garzaj (garzennaj), tennañ siklezonoù, pentañ lern, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, dornañ kaoziou, dibunañ kaoziou, bezañ kaoziou treuflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henou (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaoziou eus an-unan.

Blechabfälle ls. : dilerch'ioù feilhennoù metal ls.

Blecharbeiter g. (-s, -) : toler g.

Blechband n. (-s, -bänder) : kelc'h houarn g., kelc'henn houarn b., kelc'hien houarn b., kerl houarn g., kerlenn houarn b., lagadenn houarn b., ruilh houarn g., ruilhenn houarn b., ruilhodenn houarn b., kant houarn g., troenn houarn b., fred houarn g. ; **Holzschuhe mit einem Blechband beschlagen**, fretañ botoù-koad, kelch'iañ botoù-koad, kilhañ botoù-koad, fretenniñ botoù-koad.

Blechbearbeitung b. (-) : tolerez g.

Blechbearbeitungswerstatt b. (-, -stätten) : tolerez b.

Blechbläser g. (-s, -) : [sonerezh] soner klav kouevr dre c'hwezh g., soner kouevrenn g., soner kouevrell g.

Blechblasinstrument n. (-s, -e) : [sonerezh] kouevrenn b., kouevrell b., klav kouevr dre c'hwezh g., benveg kouevr dre c'hwezh g. ; *Trichter eines Blechblasinstruments*, founih ur benveg seniñ dre c'hwezh g.

Blechbüchse b. (-, -n) : boest houarn-gwenn b., kanedig g., boest vetal b.

Blechdach n. (-s, -dächer) : toenn barlak b.

Blechdose b. (-, -n) : boest houarn-gwenn b., kanedig g., boest vetal b.

blechen V.k.e. ha V.gw. (hat geblecht) : P. meudañ, dic'hodellañ, diyalc'hañ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hoodell, kaout miz, pochañ, bilheoziñ ; *hundert Euro habe ich dafür geblecht*, kant euro am eus meudet (dic'hodellet, diyalc'het) evit se ; *wenn es ums Blechen geht*, pa vez bilheoziñ (meudañ, dic'hodellañ, diyalc'hañ) d'ober.

bleichern ag. : 1. e houarn-gwenn, ... houarn-gwenn ; 2. [dre skeud.] *mit bleicherter Stimme*, boud e vouezh, gant ur vouezh staenet, staenet e vouezh.

Blechflasche b. (-, -n) : bidon g.

Blechformer g. (-s, -) : gwask darsankañ g./b., gwaskell darsankañ b., darsanker g. [liester darsankeroù].

Blechgeschrirr n. (-s, -e) : listri houarn-gwenn ls.

Blechhaube b. (-, -n) : 1. [lu, istor] maourion g., helm houarn-gwenn g. ; 2. [tekñ.] golo houarn-gwenn g., goloenn houarn-gwenn b.

Blechhütte b. (-, -n) : tolerez b., milin lavnenniñ b., milin ruilhañ b., lavnenner g. [liester lavnennerioù].

Blechinstrument n. (-s, -e) : [sonerezh] kouevrenn b., kouevrell b., klav kouevr dre c'hwezh g., benveg kouevr dre c'hwezh g.

- Blechkanister** g. (-s,-) : bidon g.
- Blechkappe** b. (-,-n) : tokarn g., tog-houarn g., helm houarn-gwenn g., kasked g., kaskenn b.
- Blechkiste** b. (-,-n) : P. strakell b., starigell b., karrigell b., pezh traouilh g., karr-tan storlokus g., kozh karr g., stroñsell b.
- Blechlawine** b. (-,-n) : P. [gwashaus] pezh mell lostad kirri-tan g., ur pebezh lostad kirri-tan g.; *die Blechlawine reißt nicht ab*, ne dorr ket an hent gant ar c'hirri.
- Blechmusik** b. (-) : [sonerezh] trompilhadeg b., kouevradeg b.
- Blechplättchen** n. (-s,-) : [moneizoniezh] moull g.
- Blechnapf** g. (-s,-näpfe) : skudell-houarn b., skudell houarn-gwenn b.
- Blechreif** g. (-s,-e) : kelc'h houarn g., kelc'henn houarn b., kelc'hienn houarn b., kerl houarn g., kerlenn houarn b., lagadenn houarn b., ruilh houarn g., ruilhenn houarn b., ruilhodenn houarn b., kant houarn g., troenn houarn b., fred houarn g.; *Holzschuhe mit mit einem Blechreif beschlagen*, fretañ botoù-koad, kelc'hiañ botoù-koad, kilhañ botoù-koad, fretenniñ botoù-koad.
- Blechrohr** n. (-s,-e) : korzenn houarn-gwenn b., korzenn dol b.
- Blechsachen** g. (-s,-schäden) : [stokadenn girri] traou koaget nemetken ls., un nebeud koagennou nemetken [lies].
- Blechscheren** b. (-,-n) : sizailh da droc'hañ follennou-houarn b., gweltre houarngwennerezh b.
- Blechschlüssel** g. (-s,-) : toler g.
- Blechschmied** g. (-s,-e) : houarngwenner g., staener g., toler g.
- Blechschmiede** b. (-,-n) : houarngwennerezh b., tolerezh b., staenerezh b.
- Blechstimme** b. (-,-n) : [dre skeud.] mouezh staenet b.
- Blechstraße** b. (-,-n) : [tekn.] riboul follennañ tol g., riboul lavnenniñ g.
- Blechtrommel** b. (-,-n) : taboulin houarn-gwenn b./g.
- Blechwalzwerk** n. (-s,-e) : riboul follennañ tol g., riboul lavnenniñ g.
- Blechwaren** ls. : houarnaj gwenn g., traezoù houarn-gwenn ls.
- blecken** V.k.e. (hat gebleckt) : diskrognal ; *die Zähne blecken*, diskrognal e zent ; *der Hund bleckt die Zähne*, diskouez a ra ar c'hi e zent, diskouez a ra ar c'hi an dent, diskrognal a ra ar c'hi, diskrognal a ra ar c'hi e zent, skrignal a ra ar c'hi e zent.
- Blei¹** g. (-s,-e) / **Bleie** b. (-,-n) : [loen.] brem g. [/ester bremed], brell g. [liester brelled].
- Blei²** n. (-s) : 1. plom g. ; *Blei ist schwer*, pouezus (pounner, pouzek) eo ar plom ; *Blei gießen*, teuiziñ plom ; *mit Blei belegen*, plomañ ; *schmelzflüssiges Blei*, plom bervet g., plom war deuz g.; *Stück Blei*, plomenn b. ; [sport, bouloù] *eine Holz- oder Harzkugel seitlich mit Blei belasten*, lagadañ ur voul ; *seitlich mit Blei belastete Kugel*, boul lagadet b. ; 2. *Senkblei*, Blei, plomenn skouer b., neudenn blom b., plom g., plomenn b. ; 3. [dre skeud.] *die Füße sind mir wie Blei*, *die Füße sind mir schwer wie Blei*, ur gwall reuz eo din sevel va zreid gant a skuizh ma'z on ; *das liegt mir wie Blei auf dem Magen*, sammus eo ar boued-se, pounner eo ar boued-se da'm chalon, pounner eo din ar boued-se, sammet eo va stomog gant an dra-se, boued stambouc'hus da'm chalon eo, stambouc'het on gant an dra-se, diaez on diwar ar boued-se, chom a ra ar boued-se war va c'halon, sammet on gant ar boued-se ; *er schwimmt wie ein Stück Blei*, hemaañ a oar neuial evel ur c'hi plom : el lec'h e kouezh e chom, ur pailhoker dour a zo anezhañ, pailhokat dour a ra e-lec'h neuial, neuial a ra evel ur pichon buoc'h.
- Bleiarbeit** b. (-,-en) : plomerezh g.
- Bleiasche** b. (-,-n) : ludu plom g., plom laosket g.
- Bleibacke** b. (-,-n) : [tekn.] morz plom ur viñs-taol g.
- Bleibalsam** g. (-s) : balzam Sadorn g.
- Bleibaum** g. (-s,-bäume) : [kimiezh] gwez Sadorn str.
- Bleibe** b. (-,-n) : bod g., repu g., bodenn b., goudor g., gwasked g., herberc'h g., chomaj g., muz g., aoz g./b., diskenn g. ; *keine Bleibe haben, ohne Bleibe sein*, foetañ bro, galoupat bro, galoupat an hentoù, fustañ bro, dornañ bro, foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata, regiñ) hent, bezañ hep ti nag aoz, na gaout na ti na loj, bezañ hep bod nag aoz, na gaout na ti nag aoz, na gaout mont ebet, na gaout na ti na foz, chom hep ti nag aoz, na gaout tamm ti ebet, na gaout tamm lojeiz ebet, mont eus an eil solier d'eben, na gaout kér ebet, bezañ du-mañ du-hont, bezañ digêr, bezañ diloj, bezañ didi, bezañ diannez, bezañ war kein ar wiz, bezañ war teod an deñved, bezañ eus an eil solier d'eben, na gaout kér ebet, bezañ du-mañ du-hont ; *eine Notbleibe finden*, kavout repu (bod, bodenn, goudor, gwasked, golo, goloadurezh), kavout da vuzat, kavout bod hag aoz en un tu bennak, kavout herberc'h ; *eine Notbleibe in Berlin haben*, kaout diskenn e Berlin.
- bleiben** V.gw. (bleib / ist geblieben) : 1. chom, chomel [pennrann chom-], menel [pennrann man-], derc'hel [en ul lec'h, pennrann dalc'h-] ; zu Hause bleiben, chom er gér ; *ich bin die ganze Zeit zu Hause geblieben*, n'on ket bet eus an ti, n'on ket bet eus ar gér, n'em eus ket bouljet eus an ti ; *dann blieb nur die Großmutter allein zu Hause mit den Kindern*, ne veze neuze nemet ar vamm-gozh da chom er gér gant ar vugale ; zu Hause bleiben müssen, bezañ dalc'het er gér, rankout chom er gér, bezañ rediet da chom er gér ; bei jemandem bleiben, chom e ti u.b., chom davet u.b., chom e-kichen u.b. ; *ich wäre gern geblieben*, chomet a-walc'h e vijen ; *er war eine ganze Weile dort geblieben*, ur pennad brav e oa bet eno, un abadenn vat e oa chomet eno, ur pennad mat e oa chomet eno, ur flipad mat a amzer e oa bet eno, ur laziad e oa bet eno, un tachad mat a amzer e oa bet eno, ur reuz mat e oa bet eno ; *jemanden bitten, zum Abendessen zu bleiben*, pediñ u.b. da chom gant e goan, mirout u.b. gant e goan ; *er blieb nicht lange im Amt*, ne zalc'has ket pell en e garg ; bis fünfzehn blieb ich in der Schule, betek an oad a bemzek vloaz on bet dalc'het er skol ; *neun Tage bleiben*, chom un nav devezh ; *nüchtern bleiben*, chom divezv, chom diwar zour, chom diwar an dour ; *treu bleiben*, chom fidel ; *ungerührt bleiben*, gleichgültig bleiben, kalt bleiben, chom yen ; *wenn es nur so bliebe, wenn es nur so bleibt*, gant ma pado ; *mir bleibt nur noch, die Rechnung zu bezahlen*, ne'm eus ken d'ober nemet paeañ, ne'm eus mui d'ober nemet paeañ ; *er blieb mit der Hose im Stacheldraht hängen*, e vragoù a chomas lug en orjal dreinek, e vragoù a lugas en orjal dreinek, luget en doa e vragoù en orjal dreinek ; *stehen bleiben*, chom a-sav, chom a-bik, chom a-boz, menel a-sav, chom en e sav, tardañ, herzel, herpel, harpañ, hezañ, sac'hañ, chom a-bann, chanañ, arsaviñ, ehanañ, ehanañ da vale, ober un harp, loc'hañ, chom mik ; *stehen bleiben und nicht weiter voranschreiten heißt zurückweichen*, chom hep mont war-rak a zo dont a-drefñ ; *der Zug blieb stehen*, an tren a chomas a-sav, ehanañ a reas an tren, arsaviñ a reas an tren, loc'hañ a reas an tren ; *der Pferdewagen bleibt stehen*, strafñiñ a ra ar c'harr, loc'hañ ra ar c'harr ; *wo waren wir stehen geblieben* ? betek pelec'h e oamp erru ? betek pelec'h e oamp degouezhet ganti ? betek men e oamp erru ? ; *wir sind bei dem dritten Kapitel stehen geblieben*, chomet e oamp a-sav gant ar pennad tri ; *hier waren wir stehen geblieben*, amañ eo e oamp chomet a-sav ; *die Uhr blieb stehen*, chom a reas an eurier a-sav, menel a reas an eurier a-sav, an eurier a chomas mik ; *die Uhr ist um halb drei stehen geblieben*, manet eo an horolaj war

div eur hanter ; *abrupt stehen bleiben*, chom pik, chom pik a-sav, chom krenn a-sav, chom a-sav-pik, chom a-sav klok ; *nicht stehen bleiben !* dalc'hit da vont ! ; *liegen bleiben, a)* chom astennet, chom gourvezet, chom en e c'hourvez, chom war e c'hourvez ; *am Boden liegen bleiben*, chom war ar rampev, chom ouzh torgenn ; **b)** chom da zirestañ, restañ, chom da restañ, chom ouzh an dispilh, chom ouzh an ispilh, chom en tenn, chom a-ispilh ; *die Arbeit ist liegen geblieben*, chomet eo al labour da restañ, chomet eo al labour o restañ, chomet eo al labour a-blad, chomet eo al labour e-pign, chomet eo al labour a-istrabilh, chomet eo al labour a-ispilh, chomet eo al labour e perch, chomet eo al labour ouzh torgenn, lezit eo bet al labour ouzh torgenn, chomet eo al labour e-skourr, manet eo al labour e-skourr, chomet eo al labour e darn, chomet eo al labour a-sac'h ; *die liegen gebliebene Arbeit erledigen*, direstañ al labour, dizarniñ ul labour ; **c)** [kenv.] diese Ware bleibt liegen, n'eus ket a werzh (n'eus sav ebet, n'eus digor ebet, ne vez ket kavet diskarg) d'ar varc'hadourezh-se, n'eus ket a zanvez prenerien evit ar varc'hadourezh-se, dihewerzh eo an traezou-se, chom a ra ar varc'hadourezh-se da restañ, chom a ra ar varc'hadourezh-se o restañ ; *bleib du nur im Warmen !* chom ez tommder ! ; *sitzen bleiben*, chom azezet, chom en (war) e goazez ; *unterwegs stecken bleiben*, chom dre ar hent, chom a-dreuz gant e hent, kavout ur skoilh war e hent, chom sac'het, bezañ skoilhet war e hent ; *die Kugel blieb in der Tür stecken*, an tenn a yeas da lojañ en nor ; *das Auto bleibt im Schlamm stecken*, sac'hañ a ra ar c'harr-tan er pri, lagennañ (en em c'hourdigenniñ, chanañ, bourdiñ) a ra ar c'harr-tan, loc'hañ a ra ar c'harr-tan er pri, chom a ra ar c'harr-tan sac'het (fontet, bourdet, bourt, luget, chanet, houbet) el lagnenn, menel a ra ar c'harr-tan er fankigell ; *der Redner bleibt in der Rede stecken*, ar prezegunner a goll penn e gudenn (a chom berr war e c'her, a goll e oremuz), ar prezegunner a goll ar poell eus e gudenn, ar prezegunner a chom bourdet (bourt, koubet, lug, bouc'h, boud), ar prezegunner a chom krenn e-kreiz e brezegenn, bourdiñ a ra ar prezegunner, kollet eo penn e neudenn gant ar prezegunner, chomet eo ar prezegunner berr war e c'her, kollet eo penn e gudenn gant ar prezegunner, lug eo ar prezegunner, chalmet eo ar prezegunner, chomet eo ar prezegunner ouzh an drez (Gregor) ; *das Wort blieb mir in der Kehle stecken*, chomet e oa berr ar gomz em gourlañchenn, chomet e oan berr war va ger, manet e oan berr, lonkañ a ris va c'haoz, en em gavout a ris sac'het a-greiz va c'homz, stouvañ a reas va mouezh, manet e oa ar gomz ennon ; *er liest, ohne stecken zu bleiben*, lenn a ra war e blaen, lenn a ra riel, lenn a ra fraezh hag aes ; *der Katze ist eine Gräte im Hals stecken geblieben*, ar c'hazh a zo sac'het un draen en e c'houzoug, ar c'hazh a zo lug un draen e toull e c'houzoug ; *gesund bleiben*, derc'hel e grog, derc'hel da vont, chom war e vad ; *am Leben bleiben*, chom bev, chom e buhez, padout, derc'hel da vevañ ; *nur eins zählt : am Leben bleiben bis zum Tod*, n'eus nemet un dra a bouez : chom bev a-hed e vuhez ; *[pellgomz] bleiben Sie in der Leitung !* chomit er penn all !

2. [tr-l] *er ist und bleibt ein Spaßmacher*, ul legestr (ur goroer tirvi, ur bourder, ur baoucher, un dañvad, un diaoul da farsal, un ebeul, ur fouin, ur c'haser anezhi) a zo bet anezhañ a-viskoazh ha ne cheñcho biken, hennezh a zo bet hag a zo c'hoazh maout da reiñ melladoù ; *alles bleibt beim Alten*, n'eus bet cheñchamant ebet, evel-evel eo chomet an traou, chomet eo an traou evel ma oant, n'eus cheñch mod ebet ; *bei seiner Meinung bleiben*, chom mort war e soñj, kilhourziñ d'e bennad, aheurtiñ en e soñj, fonnañ en e veno, pegañ ouzh e vennozh,

delc'her mort (yud, start, gwevn) d'e soñj, bezañ ur pennad en an-unan, delc'her start (mat, yud) d'e vennozh, na lakaat brasoc'h pod war an tan evit se, na zispegañ diouzh e vennozh, delc'her gant e veno ; *bleiben wir beim Thema !* chomomp war ar c'hraf ! chomit en hoc'h erv, mar plij ! na lezit ket ho spered da zivarchiñ ! ; *das bleibt sich gleich*, un heñvel dra eo, ar memes tra eo, ne zegas kemm ebet en afer, ne cheñch netra, ar memes tra e vo a benn ar fin, an eil a denn d'egile, kenkoulz an eil hag egile, kenkoulz an eil evel egile, koulz tra eo, tuig ha talig eo kement-se holl, se 'zo tuig ha talig, tuig 'zo talig, n'eus ket a gemm etre bara-laezh ha laezhbara, er givjeri e vez an ejened buoc'hed, ur maout a zo un dañvad, marv eo ar gwezavaloū ha disec'het plant ar sistr, hemañ hag hennezh a zo ur memes tra / par eo hemañ da hennezh / hemañ hag hennezh a zo ingal / ur memes eo / un heñvel eo (Gregor) ; *sie bleibt sich gleich, sie bleibt in ihrem Wesen immer gleich*, Katell eo, Katell e vo - houmañ a zo atav heñvel hag hep kemm ebet - ne cheñcho biken - emañ atav an hevelep hini - unvan eo e pep amzer - honnezh a zo ur plac'h ingal - honnezh a zo unvan he zemz spered ; *bei einerlei Rede bleiben*, na zistreiñ war e larvar, na vezañ larvar-dilarvar, na ober daou c'her eus unan, delc'her d'e ziviz, delc'her d'e larvar, derc'hel gant e larvar, chom er memes park, na vezañ hedro ; *bei der Sache bleiben*, P. *bei der Stange bleiben*, derc'hel krog en e neudenn, malañ an hevelep bleud, na dreïñ ar gaoz, na cheñch tiretenn, na cheñch neudenn en e nadoz, na vont diwar e graf ; *auf dem rechten Weg bleiben, auf der rechten Bahn bleiben*, chom war an arroudenn, chom war an hent mat, chom war an hent eeun, kenderc'hel ouzh an hent mat, na vezañ a veskelloù gant an-unan, na vezañ koad-tro en an-unan, na vezañ koad a-dreuz en an-unan, kerzhet gant an neudenn war-eeun, mont klenk gant e hent, mont tre gant e hent, mont eeun ganti, mont gant an eeun, mont gant an hent eeun ; *bei seiner Aussage bleiben*, na zistreiñ war e desteni, na zistreiñ war e lavaroù, derc'hel gant e larvar, derc'hel d'e larvar ; *ich bleibe bei dem, was ich gesagt habe / ich bleibe bei meiner früheren Aussage*, me a zalc'h hag a sin, ne zislavarin ket ; es bleibt dabei, graet eo ar gra, tonket eo ar marc'had, graet eo ar stal ; *das bleibt unter uns*, ger da zen ! lakait an dra-se dindan ho potou ! arabat gwerzañ ar bistolenn ! grik war se ! ha peoc'h en toull-se ! klozit an dra-se e-barzh ho rastelloù ! arabat reiñ avel d'ar c'had ! lakait evezh ne vo klevet roudou ho teod diwar-benn kement-se ! tavit krenn war an dra-se ! tavit mik war an dra-se ! lavaret a ran an dra-se etrezomp ! n'it ket da enkantiñ an dra-se ! ; es dabei bleiben lassen, distreiñ diwar an diviz, na glask mont pelloc'h, leuskel se, na glask gouzout hiroc'h, en em zerc'hel war (da) gement-se (Gregor) ; *das lasse ich wohl bleiben*, en em ziwall a rin diouzh seurt c'hoari ; *bleiben Sie mir weg mit solchen Reden*, serrit ho kenoù din gant ar gaozse, distroit diwarnon komzoù seurt-se, paouezit ouzhin gant komzoù a seurt-se, na zaoubennit ket ac'hanon gant komzoù a seurt-se ; *jemandem vom Leibe (vom Halse) bleiben*, paouez ouzh u.b., lezel u.b. e peoc'h, reiñ peoc'h d'u.b. ; *der Schüler bleibt sitzen*, doublañ a raio ar skoliad, eilañ a raio ar skoliad, ober a raio ar skoliad un eil bloavez hag memes klas ; *[merc'hed] sitzen bleiben*, chom dizimez, chom plac'h-yaouank kozh, bezañ kozhviret, bezañ manet ; *jemandem die Antwort schuldig bleiben*, chom hep respont d'u.b.

3. *wo nur mein Vater bleibt ?* pelec'h an diaoul emañ (eo manet, eo chomet) va zad ? ; *wo bleibt mein Frühstück ?* ha va lein (va dijuni), pelec'h emañ ? ; *die Frage bleibt : ... ?, bleibt die Frage, ob ...*, da c'houzout eo ha ... ; **[kr-l]** *Schuster, bleib bei deinem Leisten !* pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al

laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro - an neb a zo mevel n'eo ket mestr, verbum caro factum est - mil micher, mil mizer - Yannig a vil vicher a varvas gant an naon - Daniel mil micher a varvas gant ar vizer - naontek micher, ugent mizer - mat al laezh dous, mat al laezh trenk, mat da bep den chom en e renk - bez e ranker peuriñ pe euzhiñ el lec'h ma vezet staget - lec'h m'emañ stag ar c'havr e rank peuriñ ; *lass (mir) das bleiben !* paouez ! lez ! ; wenn Sie es nicht wollen, lassen Sie es bleiben, prenit pe na brenit ket, deoc'h-c'hwi da welet.

Bleiben n. (-s) : hier ist meines Bleibens nicht länger, hier ist meines Bleibens nicht mehr, ne c'hallan ket chom pelloc'h amañ, sonet eo evidon kloch'an digouvi.

bleibend ag. : 1. padus ; bleibende Erinnerung, tra garanet don en eñvor g., tra peg-mat er galon g., tra mouplet er galon g., koun na yelo biken eus penn an-unan g., soñj a vezò atav e spered an-unan g. ; bleibende Eindrücke hinterlassen, skiltrañ pell en eñvor, chom garanet don en eñvor, chom al louc'hañ anezhañ pell er spered, chom peg er galon, chom mouplet er galon ; bleibender Wert, talvoudegezh padus b. ; gleich bleibend, digemm, hep kemm, diflach, 'vel-vel, evel-evel, hevelep-hevelep, didorr, divoulc'h, distlabez ; die gleich bleibenden Messteile, ordinal an oferenn g. ; 2. keine bleibende Stätte haben, bezañ hep ti nag aoz, na gaout na ti na loj, bezañ hep bod nag aoz, na gaout na ti nag aoz, na gaout mont ebet, na gaout na ti na foz, chom hep ti nag aoz, na gaout tamm ti ebet, na gaout tamm lojeiz ebet, mont eus an eil solier d'eben, na gaout kér ebet, bezañ du-mañ du-hont, bezañ digér, bezañ diloj, bezañ didi, bezañ diannez, bezañ war kein ar wiz, bezañ war teod an deñved, bezañ eus an eil solier d'eben, na gaout kér ebet, bezañ du-mañ du-hont ; 3. [kenw.] frei bleibend, hep nep redi.

Bleiblumen ls. : [kimiezh] bleunioù Sadorn ls.

bleich ag. : glaswenn, glas-gwenn, morlivet, distronek, distroneket, glas, glaslivet, livet gwenn, staenet, disliv, dislivet, drouklivet, disgwalc'het, peñver, blin, pers, melen evel ar beuz, liv ar c'hoar warnañ ; bleiches Gesicht, dremm morlivet b., dremm distronek b., dremm distroneket b., dremm c'has b., dremm staenet b., dremm disliv b., dremm drouklivet b., dremm dilavet b., dremm beñver b., dremm vlin b., dremm liv ar c'heñived warni b., dremm liv ar foerell warni b., dremm melen evel ar beuz b., dremm dicheret b., bizaj erru disgwalc'het g./b. ; ich war ganz bleich im Gesicht, aber jetzt habe ich wieder Farbe bekommen, bet on bet gwenn 'vat, met bremañ on deuet em liv adarre ; bleiche Farbe, disliv g., dislivded b., glasentez b. ; bleich werden, dislivañ, drouklivañ, morlivañ, distronekiñ, plomañ, dont liv ar grampouezhenn gentañ war an-unan, dont liv krampouezh Kemper war e c'henou, staenañ, mont al liv diouzh an-unan, gwiskañ liv blin, gwiskañ liv peñver, mont livet fall, mont disliv, gwiskañ liv ar marv, dont gwenn evel lien bervet, gwiskañ gwall liv / glazañ (Gregor) ; du bist ja ganz schön bleich geworden ! te 'vat, 'zo gwennaet ! ; bleich vor Wut, bleich vor Zorn, glas evel ar glzin gant ar gouunnar, glas evel ur c'hlizinen gant ar gouunnar, ken glas hag ar glzin gant ar gouunnar, morlivet gant ar gouunnar, glazlivet (glas, drouklivet) gant ar gouunnar, glas gant ar droug a zo aet ennañ, gwenn e zremm gant ar broc'h ; vor Schreck bleich werden, dont da vezañ glas gant ar spont, dont glas (glazañ, distronekiñ, dislivañ) gant an aon, staenañ gant ar spont, glazañ gant ar spont, mont morlivet gant ar spont, hirisiñ ; er ist bleich wie die Wand, eñ a zo ul liv en e gerc'henn evel ul lien bervet, kollet-kloz eo e liv gantañ, gwenn eo evel ul liennenn, gwenn eo evel un tamm koar, gwenn eo evel ul liñsel, gwenn eo evel ur c'hoef ; heute reich, morgen bleich, an

den 'zo hiziv, warc'hoazh n'emañ mui - hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanoomp ha warc'hoazh ne vezimp marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñvier kaer, un den beuzet ..., un tennet mat, un den lazhet.

Bleichart g. (-s) : klaered g., gwin damruz g., gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz skaer) g.

Bleiche b. (-,-n) : [tekñ.] gwennadur g., gwennidigezh b., gwennadurezh b., gwennerezh g.

bleichen V.k.e. (bleichte / blich // hat gebleicht / hat geblichen) : dislivañ, dilivañ, gwennaat ; *gebleichtes Haar*, blev disliv str. V.gw. (bleichte / blich // ist gebleicht / ist geblichen) : dislivañ, gwennaat.

Bleichen n. (-s) : gwennadur g., gwennidigezh b., gwennadurezh b., gwennerezh g., dislivañ g.

bleichend ag. : dislivus.

Bleicher g. (-s) : klaered g., gwin damruz g., gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz skaer) g.

Bleicherde b. (-) : [agrologiez] podzol g. [*liester* podzolou].

Bleicherei b. (-,-en) : 1. [stal] gwennerezh b., gwennadeg b. ; 2. [micher] gwennerezh g.

Bleichert g. (-s) : klaered g., gwin damruz g., gwin rozek g., gwin gris g., gwin roz (ruzart, ruz skaer) g.

Bleichgesicht n. (-s,-er) : 1. gwennard g., gwennardenn b., gwennardez b. ; 2. [westernoù] die Bleichgesichter, ar pennou distronk ls.

bleichgesichtig ag. : gwennart, dremmet glas, skaer liv e groc'hen, gwenneng, gwenngroc'henek, ledrin.

Bleichmittel n. (-s,-) : danvez gwennañ g., danvez gwennaus g., disliver g.

Bleichmoos n. (-es,-e) : [louza.] man-taouarc'h str., taoc'h g.

Bleichschnabel g. (-s,-schnäbel) : [su Bro-Alamagn / Bro-Suis, dre fent] gwennard g., gwennardenn b., gwennardez b.

Bleichsellerie b. (-) : [louza.] ach-liorzh str., ach-rabez str.

Bleichsucht b. (-) : [mezeg.] amwad g., diwad g., langis b., kloroz g.

bleichsüchtig ag. : [mezeg.] amwadek, diwad, klorozek.

Bleichwasser n. (-s) : [kimiezh] dour-javel g.

Blei b. (-,-n) / **Blei** g. (-s,-e) : [loen.] brem g. [*liester* bremed], brell g. [*liester* brelled].

Bleieinlage b. (-,-n) : 1. [tredan] teuzell b., teuzenn b., teuzer g. [*liester* teuzeroù], plom b. ; 2. [kreion] karg b., karged b.

bleiern ag. : 1. e plom, ... plom ; er schwimmt wie eine bleierne Ente, hemañ a oar nezial evel ur c'hi plom : el lec'h e kouezh e chom, ur pailhoker dour a zo anezhañ, pailhokat dour a ra e-lec'h nezial, nezial a ra evel ur pichon buoc'h ; 2. bleierner Himmel, oabl louet g., oabl liv ar plom gantañ g., oabl karget g. ; 3. bleierne Müdigkeit, skuizhder brevis (bec'hius, sammus) g. ; bleierne Hitze, amzer tomm-grizias g., tommder bras g., tommder pouner ha mougus g., broutac'h g., gwrez vrouet b., amzer vac'h b.

Bleierz n. (-es,-e) : kailh plom g.

Bleissig g. (-s) : isaketat plom g., is-aketat plom g., ezennad Sadorn g.

bleifarben ag. / **bleifarbig** ag. : kenliv gant ar plom, a-liv gant ar plom, el liv d'ar plom, ... a zoug liv ar plom, glas, gris, louet ; der Himmel ist bleifarben, liv ar plom a zo war an oabl, karget eo an oabl.

bleifrei ag. : diblom, hep plom ; *bleifreies Benzin*, strilheoul diblom g. ; *bleifreier Kraftstoff*, trelosk diblom g.

Bleifuß g. (-es) : P. mit Bleifuß fahren, plantañ tizh, pousezañ mort war ar buanaer, sankañ tizh, ober tan dezhi, pousezañ warni.

bleigefasst ag. : *bleigefasstes Fenster*, gwer-livet str., gwerenn a liv b., gwerenn-iliz b., gwerenn livet b., gwerenn vestr b.

Bleigegenstand g. (-s,-gegenstände) : plomenn b.

Bleigießen n. (-s) : soubidigezh plom teuz en dour b. [giz hengounel da lenn an dazont diouzh stumm an tammoù plom teuz soubet en dour].

Bleigießerei b. (-) : plomerezh g.

Bleiglanz g. (-es) : [kimiezh] galen g., sulfidenn blom naturel b.

bleiglanzhaltig ag. : [kimiezh] galenek.

Bleiglätte b. (-) : [kimiezh] oksidenn blom naturel b.

Bleiglimmer g. (-s) : plom mikael g.

Bleigrube b. (-,n) : min plom g., mengleuz plom b., plomeg b. [liester plomegi].

bleihaltig ag. : plom ennañ, plomek, plomus.

Bleihütte b. (-,n) : plomerezh b.

Bleikammer b. (-,n) : 1. [kimiezh] kambr blom b. ; 2. [dre skeud., istor] *Bleikammern*, karc'har palez an Duged e Venezia [anvet : Plomoù Venezia] g.

Bleikolik b. (-) : [mezeg.] laerez plom b., laerez Sadorn b.

Bleikrankheit b. (-) : [mezeg.] sadornenn b., kontammidigezh gant ar plom b., plomegezh b., saturnegezh b.

Bleikristall n. (-s) : strink plom g.

Bleikugel b. (-,n) : 1. [armoù-tan] boled plom b./g., bilienn b. [liester biliennoù], bili plom str., polos str., gwenan plom str. ; 2. [pesketaerezh] bouton skouer g. ; das *Netz mit Bleikugeln beschwernen*, plomañ ar roued.

Bleilager n. (-s,-) : [mengleuz.] plomeg b. [liester plomegi].

Bleilegierung b. (-en) : kendeuzadur plom g., kendeuzad plom g.

Bleilot n. (-s,-e) : plomenn-skouer b., plomenn-sond b., gourhederez b. ; mit dem *Bleilot messen*, sondañ, sonveal, gourhedañ.

Bleilötung b. (-en) : [tekn.] soudadur plom g.

Bleimantel g. (-s,-mäntel) : gouin plom g.

Bleimennie b. (-) : [kimiezh] miniom g., ruz-plom g.

Bleimine b. (-,n) : [kreion] min g.

Bleimörser g. (-s,-) : [mengleuz.] bloc'h plom g.

Bleinetz n. (-es,-e) : [gwerelloù] plomadur g.

Blei(II)-orthoplumbat n. (-s,-e) / **Blei(II,IV)-oxid** n. (-s,-e) : [kimiezh] miniom plom g.

Bleiplombe b. (-,n) : [kenwerzh] siell blom b., kached plom g.

Bleipulver n. (-s) : [mengleuz.] plom e poultr g., poultr plom g.

Bleirinne b. (-,n) : kaon plom g., kan-toenn plom g.

Bleirohr n. (-s,-e) : korzenn blom b.

Bleirolle b. (-,n) : rollad plom g.

Bleisalbe b. (-,n) : traet Sadorn g.

Bleisatz g. (-es,-sätze) : [moull.] lizherennadur plom g.

Bleischrot g./n. (-s) : drajez-plom str., greun-plom str., drajez str.

Bleischwamm g. (-s,-schwämm) : [mengleuz.] plom spoueek g.

bleischwer ag. : [dre skeud.] sammus, torrus, lazhus, bec'hius.

Bleisetzer g. (-s,-) : [moull.] P. lizherenner g., linennlizherenner g., linennataer g.

Bleisicherung b. (-en) : [tredan] teuzell b., teuzenn b., teuzer g. [liester teuzerioù], plom g.

Bleisoldat g. (-en,-en) : soudard plom g. ; die Kinder standen nebeneinander wie die *Bleisoldaten*, tolpet e oa ar vugale a-steudad evel ur blezhennad ognon.

Bleistift g. (-s,-e) : pluenn-blom b., kreion g., kreion du g. ; *stumpfer Bleistift*, kreion diveg g., pluenn-blom diveg b. ; weicher *Bleistift*, kreion druz g. ; harter *Bleistift*, kreion sec'h g. ; einen *Bleistift anspitzen*, begañ ur c'hereion ; *Tintenbleistift*, stilo g. ; einen *Bleistift spitzen*, einen *Bleistift anspitzen*, begañ ur c'hereion, lemmañ ur c'hereion ; den *Bleistift erneut spitzen*, den *Bleistift erneut anspitzen*, advegañ e greion, adlemañ e greion ; mit dem *Bleistift zeichnen*, mit dem *Bleistift kritzeln*, kreioniñ ; Zeichnen mit dem *Bleistift*, kreioniñ g. ; einen *Bleistift stumpf schreiben*, einen *Bleistift abschreiben*, divegañ ur c'hereion dre forzh skrivañ.

Bleistiftabsatz g. (-s,-absätze) : *Bleistiftabsätze*, seulioù uhel ha moan ls., seulioù pik ls.

Bleistifteinlage b. (-,n) : karg b., karged b.

Bleistifthalter g. (-s,-) : doug-kreionou g.

Bleistiftmine g. (-s,-) : min g.

Bleistiftschützer g. (-s,-) : tog-kreion g.

Bleistiftspitze b. (-,n) : beg ur c'hereion g. ; die *Bleistiftspitze abbrechen*, divegañ ur c'hereion.

Bleistiftspitzer g. (-s,-) : beger-kreionou g. [liester begerioù-kreionou].

Bleistiftzeichner g. (-s,-) : kreioner g.

Bleistiftzeichnung b. (-en) : kreionadenn b., tresadenn greion b.

Bleistück n. (-s,-e) : plomenn b.

Bleisulfat n. (-s) : [kimiezh] sulfat plom g.

Bleivergiftung b. (-en) : [mezeg.] sadornenn b., kontammidigezh gant ar plom b., plomegezh b., saturnegezh b.

bleiverglas ag. : gant plomadurioù, sterniet gant plom.

Bleiverglasung b. (-en) : sterniadur plom ur werenn-livet g., sterniadur plom g.

Bleivorkommen n. (-s,-) : [mengleuz.] plomeg b. [liester plomegi].

Bleawaage b. (-,n) : [tisav.] live-mañsoner g.

Bleweiß n. (-es) : [kimiezh] gwenn-plom g., karbonat plom bazeck g.

Bleizucker g. (-s) : [kimiezh] aketat plom g., sukr Sadorn g.

Bleizusätze ls. : ouzhpennadoù plom ls., arodadoù plom ls.

Blendarkade b. (-,n) : [tisav.] falswareg b., gwareg vogeriet b., peioù dall ls.

Blendbogen g. (-s,-bögen) : [tisav.] pe dall g.

Blende b. (-,n) : 1. moucher g. [liester moucherioù], gweeskenn-zall b., stignad enep-dassked g., harz-heol g. g., gwarez eneptrell g. ; 2. [tisav.] falsdor b., kustod g. ; 3. Fensterblende, stalaf g. ; 4. [optik] skloturell b., rañvell b., malvenn b. ; die Blende einstellen, lakaat ar skloturell war e reizh, rañvellat, fokusañ ; Apertur der Blende,igorad ar rañvell g. ; 5. speurenn warez b., stignad gwareziñ g. ; 6. [kailh] maen-zink g., blend g. ; 7. [mengleuz.] lamp mengleuz g. ; 8. [dilhad] peñsel g., kinkladur g.

blenden V.k.e. (hat geblendet) : 1. dallañ, trellañ, burlutiñ, brumenniñ, badaouiñ, mezevelliñ ; ich werde von der Sonne geblendet, emañ an heol o trellañ va daoulagad, trellet eo va daoulagad gant an heol ; der Schnee blendete die Augen, trellet (brumennet, dallet, mezevellet, burlutet) e oa (e veze) an daoulagad gant an erc'h, burlutiñ a rae an daoulagad gant an erc'h, kregiñ a rae an erc'h en daoulagad, an erc'h a vurlute an daoulagad, an erc'h a drelle an daoulagad, an erc'h a vurlute al lagad, an erc'h a drelle al lagad, an daoulagad a drelle gant an erc'h ; die Scheinwerfer des Wagens blendeten ihn, dallet e voe gant gouleier ar c'harr-tan, trellet e voe e zaoulagad gant gouleier ar c'harr-tan, turlutañ a reas e zaoulagad gant gouleier ar c'harr-tan, trellañ a reas e zaoulagad gant gouleier ar c'harr-tan ; einen Blitzender blenden,

trellañ ur radar ; **2.** skarzañ tolloù e zaou gantolor da, pochañ e zaoulagad (tarzañ e zaoulagad) en e benn da, dallañ ; **auf einem Auge blenden**, borniañ (Gregor) ; **3.** [dre skeud.] bamañ, boemañ, sebezañ, sebezenniñ, esmeañ, tromplañ, touellañ, desev, trellañ, kilhañ, dallañ [spered u.b.], koabrenniñ [spered u.b.], kochennañ [spered u.b.], mezevelliñ ; *sich durch den äußen Schein blenden lassen*, na sellet nemet ar gochenn, bezañ touellet gant an diavaeziou ; **4.** [dre heñvel.] dilufrañ ; *Pelze blenden*, dinaturiñ feuriou, lakaat foulinennou da goll o sked (o lufr) (Gregor), dilufrañ foulinennou ; **5.** [kirri-tan] die Scheinwerfer (ab)blenden, lakaat gouleier ar c'harr war-draoñ, lakaat gouleier-etre ; **6.** [dre astenn.] mouchañ, kuzhat, dallañ, stankañ, stoufañ ; *geblendet Fensteröffnung*, prenest dall g., pe dall g. [lester peioù dall] ; *nicht geblendet Fensteröffnung*, prenest dizall g., pe dizall g. [lester peioù dizall].

V.gw. (hat geblendet) : **1.** dallañ, trellañ ; *die Sonne blendet*, trellañ a ra an heol, dallañ a ra an heol, trellet (dallet, brumennet, mezevellet, burlutet) e vez an daoulagad gant an heol, kregiñ a ra an heol en daoulagad ; *der Schnee blendete*, trellet (brumennet, dallet, mezevellet, burlutet) e oa (e veze) an daoulagad gant an erc'h, burlutañ a rae an daoulagad gant an erc'h, kregiñ a rae an erc'h en daoulagad, an erc'h a vurlute an daoulagad, an erc'h a drelle an daoulagad, an daoulagad a drelle gant an erc'h ; **2.** [dre skeud.] klask difediñ, ober e baotr brav, ober digoroù bras, ober digoroù kaer, ardaouiñ, akotriñ, bezañ digoroù gant an-unan frankik, bezañ stroñs frankik gant an-unan, bezañ ur paotr a-stroñs, bezañ ur bern tron gant an-unan, ober tron, ruflañ avel ha moged, klask sebezañ an dud, klask skeiñ spered an dud, bezañ un ton war an-unan, poufal, ober lorc'hajoù, ober pompadoù, ober pompad, ober e bompad, ober teil, teilit dirak an dud, bezañ modoù bras gant an-unan, bezañ modoù randonus gant an-unan.

Blendenautomatik b. (-) : fokusañ emgefreak g., rañvellat emgefreak g.

blendend ag. : **1.** trellus, burlutus, mezevellus, dallus, badaouus ; *blendendes Licht*, sklêrijenn drellus b., goulou kriz g. ; *blendend hell*, lugernus, lugernus evel an tan, lugernus evel an heol, flamm, kann, skedus ; **2.** dreist, boemus, teogus, marzhus, burzhudus, moliac'hus, moliac'hel, temptus, hoalus, loavus, glamourus., dedennus, lorbus, sev, lubanus, dudius-dreist, dudius, bourrus, strobineillus, bamus, sorc'hennus, trellus, achantis, mezevellus, mezvus, sebezus, dispar, mat-distailh, mat-dreist, estlammus ; *blendender Erfolg*, berzh ruz g., berzh forzh pegement g., berzh spontus g., berzh ken-haken g., berzh ken-ha-kenañ g., berzh mui-pegen-mui g. ; *einen blendenden Erfolg haben*, ober berzh ruz, ober berzh spontus, ober berzh forzh pegement, ober berzh ken-ha-ken, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober pezh a gar berzh, ober berzh mui-pegen-mui, bezañ ar mel hag ar c'hoar gant an-unan ; **3.** *sich blendend wohl fühlen*, bezañ en e wellañ, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e barr e nerzh (e kreiz e nerzh, en e ched), bezañ bagos, bezañ bagol.

Blendeneinstellung b. (-,en) : [fizik] destiañ g.

Blendenring g. (-,e) : gwaleñigorad b.

Blender g. (-s,-) : bamer g., bamour g., toueller g., brabañser g., brageer g., pezh gloriis g., boufon g., pabor g., fougaser g., balpour g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., kañfard g., konikl g., straker g., poufer g., poc'hon g. [lester poc'honed], brogoier g., brogolier g., pompadur g., foëñvour g., toull-ourgouilh g., toull-lorc'h g., c'hwezher g., bern trein g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., lorc'heg g., lorc'henn b., den a lorc'h g., stadenn b., pompoülig g., mailhard g., P. sac'h-ourgouilh g., sac'h-chwezher g., sac'h-

moged g., bod-avel g., brammsac'h g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., hejer-e-doull g., teileg g., bern teil g., kac'her polos g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her kanetinier g. ; *er ist ein Blender*, hennezh a ra muioc'h a voged eget a dan - ur poufer (ur pompadur, ur foëñvour, un toull-ourgouilh, un toull-lorc'h, ur c'hwezher) an hini eo - digoroù a zo gantañ frankik - n'eus ket da gontañ warnañ - stroñs a vez gantañ frankik - ur paotr a-stroñs eo - digoroù a vez gantañ frankik - ur bern tron a vez gantañ - re uhel e gan e gilhog - ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - ober a ra teil - teilit a ra dirak an dud - re fin eo da zoublañ ha re c'hros da baramantin.

Blendfenster n. (-s,-) : [tisav.] pe dall g., falsprenest g. **blendfrei** ag. : **1.** enep-dassked ; **2.** [gouloù] dieeun.

Blendgiebel g. (-s,-) : [tisav.] falstalbenn g.

Blendlaterne b. (-,n) : letern-dall g.

Blendleder n. (-s,-) : moucher g., mouch-brid g., gwestkenn-zall b.

Blendrahmen g. (-s,-) : stern prenest g., frammm prenest g.

Blendschutz g. (-es,-e) : gwarez enepetrell g., harz-heol g., stignad enepdassked g.

Blendschuttaun g. (-s,-äune) : kael enepetrell g.

Blendung b. (-,en) : **1.** dallidigezh b., dallentez b., trell g., trelladur g., trelladenn b., burluterezh g., mezevellidigezh b., brumenn b. ; **2.** [jahin] dallañ g. ; *Blendung eines Auges*, borniañ g. ; **3.** [dre skeud.] sebez g., bam g., boem b., estlamm g., chalm g. ; **4.** trell g., pompadou ls., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., brabañserezh g., taol brabañserezh g., gloriusted b., lorc'hig moan g., bragerezh g., fougerezh g., pouferezh g., poc'honerezh g., kañfarderezh g., kankal g., bugaderezh g., bugad g., c'hwez hag avel, teil g.

Blendwerk n. (-s,-e) : **1.** speurennoù gwarez ls., stignad gwareziñ g. ; **2.** [dre skeud.] trell-lagad g., toullerezh g., boemarvest g., trolle g. ; *alles ist Blendwerk*, avel avelouù, ha pep tra 'zo avel (Gregor) - pep tra 'zo avel ha moged - traouù ar bed-mañ ned int nemet moged ; *Blendwerk der Hölle*, barad an droukspered g., ardoù an diaoul ls., lorberezh an diaoul b., lasouù an droukspered ls.

Blenniiden ls. : [loen.] blennideged ls.

Blennorrhöe b. (-,n) : [mezeg.] blennorragiezh b., gonorreenn b., troazhañ-berv g., banne milourel g.

Blepharitis b. (-) : [mezeg.] malvennfo g.

Blesse b. (-,n) : [loen.] **1.** [tarch] bailh g., bailhenn b. ; *Pferd ohne Blesse*, marc'h divailh g. ; **2.** [loen.] bailh g., buoc'h penn bailh b., buoc'h vailh b., marc'h penn bailh g., marc'h bailh g. ; *Pferd mit einer Blesse, die bis zu den Nüstern reicht*, marc'h bailhdour g., marc'h bailh betek an dour g.

blessenlos ag. : divailh.

Blessuhnu n. (-s,-hühner) : [loen.] jualeñ vailh b. [lester jualeñned bailh], galdu g. [lester galdued], P. [dre fazij] yar-zour b. / yar-dour b. [lester yer-dour].

blessieren V.k.e. (hat blessiert) : [dispredet] gloazañ, gouliañ, blesañ, euveniñ.

Blessralle b. (-,n) : [loen.] jualeñ vailh b. [lester jualeñned bailh], galdu g. [lester galdued], P. [dre fazij] yar-zour b. / yar-dour b. [lester yer-dour].

Blessur b. (-,en) : [yezh cheuc'h] gloaz b., gouli g., gloazadenn b., gloazadur g., tapadenn b., bles g., blesadur g., klañvenn b.

bleu ag. digemm : glas-sklaer.

Bleuel g. (-s,-) : golvazh b. [lester golvazhioù, golvizhi, golvizhier], bazh-dilhad b. [lester bizhier-dilhad], bazh-kannañ

b. [liester bizhier-kannañ], batuler g. [liester batuleriou], pezhkoad g., bazu-kannerez b. [liester bizhier-kannerez], kannerez b. [liester kannerezioü].

Blick g. (-s,-e) : 1. sell g., sellad g., selladenn b., taol-sell g., taol-lagad g., gwel g., lagadad g., luc'hadenn b.; *kurzer Blick, flüchtiger Blick, damsell g., brassell g.*; *sprechender Blick, sell leun a vuhez g., sell helavar g., daoulagad bouih ls., sell krak g.*; *verstohleren Blick, sellig dre laer g., damsell g., sell a-gorn (a-viziez, a-dreuz, dre zindan, dre guzh, dre laer) g., sell dindan e dav g., sell dindan e dao g., sell a-gorn-lagad g., sell gant freih al lagad g., sell korn g., selladenn b., sell treuz g.*; *er hat einen verstohlenen Blick, n'eo ket virjin e zaoulagad; verstohleren lüstermer Blick, taol lagad kazh g.*; *schmachtender Blick, sell flour (klouarik, hirvoudus, langisus) g., sell millior g., sell a-druez g., sell sant Langis (Gregor) g., lagadenn b.*; *hasserfüller Blick, sell kasonius g.*; *abschätziger Blick, verächtlicher Blick, verachtungsvoller Blick, sell disprizus g., sell diwar fae g., sell faeüs g.*; *zärtliche Blicke, sellou kuñv ls., sellou livrizh ls.*; *schiefe Blicke, scheele Blicke, sellou treuz ls., sellou a-druez ls.*; *lüsterne Blicke, geile Blicke, sellou c'hoantus (hudur, gadal, leun a zroukyouloù, doñv, kailh, krakik) ls.*; *gierige Blicke, sellou c'hoantus ls., sellou a-druez ls., sellou lik ls.*; *gierige Blicke auf die Nahrung, sellou lipous ls., sellou a-druez ls.*; *gierige Blicke auf etwas (ak.) werfen, sellata, sellet gant c'hoantegezh ouzh udb, sellet a-druez ouzh udb, tarluchañ ouzh udb, lugerniñ ouzh udb, dislugherniñ ouzh udb*; *feurige Blicke, sellou bervant ls.*; *treudoofe Blicke, loñsou ls.*; *böser Blick, sell a bevarzek real g., sell a dalvez c'hwech' real g., sell du (drouk, garv, taer, teñval, rous, put) g., sell hag a dalvez ouzhpenn pemp blank g., sell a-druez g.* / *sell a-gorn g.* / *sell a-gleiz g.* / *sell da zegas gwallavel g. (Gregor)*; *[brizhkredenn] der böse Blick, ar gwall lagad g.*; *mitleidsvoller Blick, sell a drugarez g., sell a-druez g.*; *fester Blick, sicherer Blick, sellou disaouzan ls.*; *einen ausweichenden Blick haben, kaout ur sell barlenn; jemandem einen Blick zuwerfen, ober ur sell ouzh u.b., teurel ur sell ouzh u.b., troc'hañ ur sell ouzh u.b., reiñ un taol-lagad d'u.b.*; *jemandem einen bösen Blick zuwerfen, troc'hañ ur fall sell àr u.b., troc'hañ ur sell taeret (ur sell egaret, ur sell fuloret, ur sell rous) ouzh u.b., delazhañ ur sell taeret (ur sell egaret, ur sell fuloret, ur sell rous) ouzh u.b., delazhañ ur sell taeret (ur sell egaret, ur sell fuloret, ur sell rous) war u.b., ober ur sell a dalvez c'hwech' real d'u.b., ober ur sell a dalvez pevarzek real d'u.b.*; *jemandem böse Blicke zuwerfen, delazhañ sellou taeret (sellou egaret, sellou fuloret, sellou rous) ouzh u.b., troc'hañ sellou taeret (sellou egaret, sellou fuloret, sellou rous) ouzh u.b., ober sellou a bevarzek real ouzh u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet a-gleiz ouzh u.b., ober sellou du (drouk, taer, teñval, garv, rous, treut, a-dreuz, put) ouzh u.b., troc'hañ sellou du ouzh u.b., sellet rous ouzh u.b., sellet drouk ouzh u.b., sellet yud ouzh u.b., sellet du ouzh u.b., sellet put ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., drouklagadiñ u.b.*; *jemandem einen schiefen Blick zuwerfen, sellet a-gorn (a-gorn-lagad, a-dreuz, gant freih e lagad) ouzh u.b., ober ur sell a-gorn d'u.b., sellet dreist penn e skoaz ouzh u.b., sellet ouzh u.b. gant ur vourrenn*; *vernichtender Blick, sell hag a dalvez ouzhpenn pemp blank g., sell hag a dalvez c'hwech' real g.*; *jemandem einen vernichtenden Blick zuwerfen, terriñ war u.b. ur sell hag a dalvez ouzhpenn pemp blank (hag a dalvez c'hwech' real)*; *unsere Blicke kreuzten sich (trafen sich, begegneten sich), hor sellou en em erruas*; *etwas mit kritischem Blick beäugen, teurel ur sell pervezh ouzh udb*; *er musterte das Mädchen mit neugierigen Blicken, sellet a rae pik ouzh ar plac'h, rigadella a rae e zaoulagad war ar plac'h*; *er musterte das Mädchen mit*

begehrlichen Blicken, e zaoulagad c'hoantek a rigadelle war ar plac'h, luc'hañ a rae ouzh ar plac'h gant daoulagad kailh, lugerniñ a rae ouzh ar plac'h, sellet a rae a-dreuz ouzh ar plac'h, ober a rae lagadenn d'ar plac'h, P. krakañ a rae ar vilhez, lugnañ a rae ar filhenn; *seine Blicke wurden von dem feschen Mädel, das in der Nähe saß, angezogen, dedennet e voe e sellou gant ar goantenn azezet nepell dioutañ (warbouez nebeut dioutañ), dedennet e voe e sellou gant ar goantenn azezet en e vetoù*; *er hat einen starren Blick, daoulagad sonn a zo en e benn*; *er hat einen harten Blick, garv eo an dremm anezhañ, daoulagad taer a zo en e benn, dremmet rust ha ganas eo, ur sell garv en deus, gourrennoù du a ra, diskouez a ra ur min rok, daoulagad drouk a zo en e benn, ur bod spern en deus e-kreiz e dal, eñ a sell toupe ; den Blick auf etwas lenken, den Blick auf etwas richten, treiñ e sellou war-zu udb, treiñ e zaoulagad (e sellou) ouzh udb, sellet a-du udb, parañ e zaoulagad war udb, parañ e sellou ouzh udb*; *mein Blick richtete sich auf sie, va lagad a baras warno, parañ a reas va sellou warno ; sein Blick war starr auf mich gerichtet, e sellou a blave warnon, e zaoulagad a bare warnon, e zaoulagad a chome paret warnon, chom a rae e lagad warnon, ne denne lagad ebet diwarnon, ne lame lagad ebet diwarnon, derc'hel a rae e zaoulagad warnon, e sellou a bare warnon, sellet a rae a-bann ouzhin, sellet a rae a-bik ouzhin, sellet a rae par ouzhin, derc'hel a rae e zaoulagad par warnon, daoulagata a rae ac'hanon, ne zibare ket e zaoulagad diwarnon, ned ae ket e sellou diwarnon, ne dec'he ket e zaoulagad diouzhin, ne dec'he ket e sellou diwarnon, e zaoulagad a oa a-spi ganiñ, e zaoulagad a oa a-spi warnon*; *einen Blick auf etwas (ak.) werfen, teurel ur sell ouzh udb, teurel ur sell war udb, teurel ur brassell war udb, ober un damsell ouzh udb, ober ur sell war udb, ober ur sell war udb, ober ur sell ouzh udb, ober un tamm sell ouzh udb, ober un taol-sell war (ouzh) udb*; *einen flüchtigen Blick auf etwas (ak.) werfen, kemer un alberz eus udb, ober un tamm sell ouzh udb, ober un taol-sell war (ouzh) udb, teuler un taol-lagad war udb, skeiñ un taol-lagad war udb, reiñ un taol-lagad d'bdb, teurel ur brassell war udb, ober un damsell ouzh udb, ober ur gwel d'bdb, damselt ouzh udb*; *wirf einen Blick hinter dich ! taol ur sell war da lerc'h !*; *seine Blicke über etwas (ak.) gleiten lassen, seine Blicke über etwas (ak.) wandern lassen, seine Blicke über etwas (ak.) schweifen lassen, bale e zaoulagad war udb, pourmen e zaoulagad war udb, bale e sellou war udb, pourmen e sellou war udb*; *ein durchbohrender Blick, ein durchdringender Blick, ein scharfer Blick, daoulagad talarek ls., daoulagad lemm ls., daoulagad treantus ls., daoulagad krak ls., sellou lemm ls., sellou treantus ls., sellou talarek ls., sellou pizh ls.*; *jemanden mit den Blicken durchbohren, trebarzhiñ u.b. gant e sellou, sellet talarek ouzh u.b.*; *er wandte keinen Blick davon, ne denne (ne lame) lagad ebet diwar an dra-se, chom a rae paret e zaoulagad war an dra-se, ned ae ket e sellou diwar an dra-se, ne zibare ket e zaoulagad diwar an dra-se*; *ich folgte ihm mit dem Blick, e heuliet em boa a-daol-lagad, e ambrouget em boa gant va sellou, e ambrouget em boa a-daol-lagad, chomet e oan da sellet outañ o pellaat*; *die Frau folgte mir mit dem Blick, ar vaouez a zalc'he da sellet da'm c'haout, ar vaouez am heuilie a-lagad*; *den Blick senken, soublañ e zaoulagad, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-traoñ, sellet davit bro ar saout, plegañ e zaoulagad*; *sich den Blicken entziehen, mont diwar wel (a-ziwar wel, diouzh gwel, er-maez a wel)*; *seinen Blick schweifen lassen, leuskel e sellou da vont du-mañ du-hont hep pal resis, leuskel e sellou da gantron*; *er ist meinem Blick entschwunden, kollet em eus ar gwel anezhañ*; *sich den Blicken*

der Menge entziehen, en em dennañ a-zan sellou an dud ; den Blicken aller ausgesetzt, a-wel d'an holl, a-wel da zaoulagad an dud ; dem Blick entziehen, den Blicken entrücken, tennañ a-zindan daoulagad an dud, kuzhat ouzh daoulagad an dud, klenkañ ouzh daoulagad an dud, goleiñ ouzh daoulagad an dud, lemlel a-zirak daoulagad an dud ; einen scharfen Blick haben, bezañ lemm e zaoulagad ; einen sicheren Blick haben, kavout an dro d'un taol-sell (dre taol-lagad, dre vuchañ, diwar welet, a-vuch, d'ar much, diwar ur gwel, evit ur gwel) ; Blicke werfen, Blicke schmeißen, luc'hañ ; auf den ersten Blick, evit ar c'hentañ gwel, d'ar c'hentañ gwel, gant ar sell kentañ, evit ur gwel, diwar ur gwel, hervez ar gwel, diouzh ur gwel, diwar welet ur wech, kerken (kenkent) ha gwelet, ribus, diwar-c'horre, a-zivar-c'horre, diwar an taol-lagad kentañ, d'an taol-lagad kentañ, war an taol, diouzhtu ; auf einen Blick, en ur sellad ; Liebe auf den ersten Blick, karantez d'ar selladenn gentañ b., karantez diwar ar c'hentañ gwel b., taol-kurun ar garantez g. ; jemanden keines Blickes würdigen, tec'hel e zaoulagad diouzh u.b., na ober van eus u.b., na deurvezout (na euteurvezout, na brizañ, disprizañ) sellet ouzh u.b., na deurvezout (na euteurvezout, na brizañ, disprizañ) ober ur sell ouzh u.b., nac'h sellet ouzh u.b., na blegañ da sellet ouzh u.b., na brizañ teuler ur sellig ouzh u.b., bezañ fae gant an-unan teuler ur sellig ouzh u.b., bezañ goap gant an-unan teuler ur sellig ouzh u.b., na leuskel ur sell da gouezhañ war u.b., lezel u.b. a-gostez, lezel u.b. war e revr ; Blick nach hinten, killagadad g., kilsell g., kilsellad g., kilselladenn b., kildremmad b., sell war-dreñv g., sell war-gil g., sell war-giz g., kilsellerezh g. ; 2. gwel g., digor g., taol-lagad g. ; von der Dachterrasse hatte man einen Blick auf die ganze Stadt, eus al leur-doenn e veze gwelet kér a-bezh ; Blick auf das Tal, gwel war an draoñienn g., digor war an draoñienn g., taol-lagad war an draoñienn g. ; mit Blick aufs Meer, a-dal d'ar mor, gant gwel (gant digor) war ar mor, tro ouzh ar mor, digor war ar mor ; vom Fenster aus genoss ich einen weiten Blick in die Landschaft, eus va frenestr e welen a-bell diouzhin ; ein herrlicher Blick auf die Landschaft bot sich unseren Augen, ur gwel kaer-meurbet (ur gweled kaer-meurbet, un dremmvro veurdezu, ur gwel eus ar c'haerañ, ur gwel eus an dudusañ, un daolenn gaer) en em lede dirazomp, pebezh taol-lagad kaer war ar vro en em lede dirazomp, un daolenn eus ar re gaerañ en em lede dirazomp ; die Augen labten sich an dem herrlichen Blick auf die Landschaft, en em zudiañ a rae an daoulagad o sellet ouzh ur gweledva ken brav, bourrañ a rae an daoulagad o sellet ouzh ur gweledva ken kaer, flouret e veze an daoulagad gant ur gwel ken kaer, ar gwel eus ur c'horn-bro ken kaer a zudie an daoulagad ; 3. von hier aus reicht der Blick weit hinaus, gwelet e vez pell vro ac'hanen ; so weit der Blick trägt, betek pennig an dremmwel / a-zremmwel / keit ha ma c'haller gwelet / ken hir ha ma tizh al lagad / ken hir ha tra / hirañ ma c'haller gwelet (Gregor), pellañ ma c'heller gwelet en diabell, betek koll gwel, keit ha ma tap al lagad, pellañ ma toug ar sellou, keit ha ma c'hall pakañ hon daoulagad, keit ha ma c'hall an daoulagad gwelet ; 4. er hat dafür keinen Blick, dreist e vaner emañ an traou-se, an traou-se a zo dreist e gompreñ, kement-se a dremen e spered, kement-se a zo dreist e spered.

Blickachse b. (-,n) : gwelahel g.

blicken V.gw. (hat geblickt) : 1. sellet, teurel ur sell, reiñ un taol-lagad, teuler un taol-lagad, ober ur sell ; vor sich hin blicken, sellet eeun dirak an-unan ; scharf auf jemanden blicken, ober sellou pizh ouzh u.b., sonteal u.b., sellet pizh ouzh u.b. ; zur Seite blicken, distreiñ e zaoulagad, sellet a-gostez ; gen Himmel blicken, sellet d'an nec'h ; zu Boden blicken, sellet ouzh traouñ, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-

traoñ, sellet war-du an douar, sellet davit (da-gaout) bro ar saout ; er blickte verstört um sich, sellet a rae en-dro dezhañ, skoelfet e benn - sellet a rae en-dro dezhañ, mesket e zaoulagad - sellet a rae skoelf en-dro dezhañ ; P. das lässt tief blicken, e jeu a ziskouez mat piv eo, gwelet e vez splann eus peseurt spered eo buhezet, diskuliañ a ra splann an dra-se peseurt mennozh a zo en e spered, gwelet e vez splann peseurt spered a geflusk anezhañ, gwelet e vez splann peseurt danvez 'zo ennañ ('zo oc'h ober anezhañ, pet kompreñ a zo ennañ) ; er blickt pessimatisch in die eigene Zukunft, nech'et eo gant e amzer da zont.

2. seblantout, diskouez bezañ ; trübe blicken, diskouez bezañ strafruilhet, ober ur penn kozh, ober kozh vin, bezañ kozh e benn, bezañ hir e vailh, bezañ hir e fri, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, bezañ teñval e dal (e benn), ober penn du, bezañ du e benn, bezañ du e zremm, bezañ ur bod-spern war e dal, bezañ evel ur gegin fumet ; heiter blicken, diskouez bezañ drant ha bagol, bezañ bagos, diskouez ur min laouen ; freundlich blicken, seblantout bezañ jentil, bezañ neuz un den hegarat gant an-unan, diskouez bezañ hegarat, diskouez ur min flour, bezañ hegarat da welet, bezañ hegarat an dremm eus an-unan, bezañ dremm vat gant an-unan, bezañ un den a zremm vat, bezañ dremm un den mat war an-unan, diskouez bezañ jentil, bezañ ar stumm war an-unan da vezañ hegarat ; er blickt düster (finster) drein, garv eo an dremm anezhañ, daoulagad taer a zo en e benn, liv ar groug a zo warnañ, dremmet rust ha ganas eo, ur sell garv en deus, gourrennoù du a ra, diskouez a ra ur min rok, daoulagad drouk a zo en e benn, ur bod spern en deus e-kreiz e dal, krizañ a ra e fri, eñ a sell toupek, sellou du a ra, diskouez a ra ur min rok ; zornig dreinblicken, gwiskañ ur gounnar, bezañ rous e zaoulagad.

3. en em ziskouez, dont war wel ; die Sonne blickt durch die Wolken, diflukañ a ra an heol a-douez ar c'houmoul, diflukañ a ra an heol a-vetoù ar c'houmoul, parañ a ra an heol etre ar c'houmoul, tarzañ a ra an heol a-douez ar c'houmoul ; P. er lässt sich wieder blicken, emañ distro, en em ziskouez a ra a-nevez ; er hat sich seit letztem Sonntag nicht blicken lassen, n'eo ket bet gwelet abaoe ar Sul diwezhañ, n'eus bet gwelet liv ebet anezhañ abaoe disul, n'eo ket bet war-dro amañ abaoe disul, n'en deus graet anad ebet abaoe ar Sul diwezhañ ; er lässt sich nur selten blicken, ne vez ket gwelet divat, ne vez ket gwelet gwall allies, n'eo ket gwall allies e vez skubet war e lerch ; Sie lassen sich aber selten blicken ! ne vezit ket gwelet divat ! ; er lässt sich kaum in der Kirche blicken, ne dosta ket pikol d'an iliz ; er hat sich in der Kirche eine Ewigkeit nicht blicken lassen, setu ur viken n'eo ket bet en iliz ; er hat sich schon lange bei der Arbeit nicht blicken lassen, pell 'zo n'eo ket deuet war (wardro) e labour ; sich kurz blicken lassen, diskouez beg e fri ; er wird sich nicht mehr blicken lassen, ne vezto mui gwelet ; man kann sich mit ihm nirgends blicken lassen, ne c'heller ket mont gantañ da-douez an dud, gant ar vezh ; er hat sich diese Woche nicht blicken lassen, n'eo ket bet gwelet ar sizhun-mañ, n'eus bet gwelet liv ebet anezhañ ar sizhun-mañ.

V.k.e. (hat geblickt) : sein Auge blickt Neid und Hass, an avi hag ar gasoni a bar war e dal.

Blickfang g. (-s,-fänge) : tra a sach an evezh g.

Blickfeld n. (-s,-er) : 1. maez ar gweled g., gwelvaez g., maezienn ar gweled b., maezienn ar sell b., ec'honder-gweled g. ; [film] außerhalb des Blickfeldes, er-maez stern ; 2. [dre skeud.] in jemandes Blickfeld stehen, bezañ dindan lagad u.b. ; ins Blickfeld kommen, sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, tennañ sellou an

dud war an-unan ; aus dem *Blickfeld verschwinden*, mont diwar-wel, mont a-ziar-wel, mont a-ziawel, dianadiñ ; sie verschwand plötzlich aus ihrem *Blickfeld*, a-greiz-taol o doa he diwelet.

Blickpunkt g. (-s,-e) : 1. savboent g., sellboent g., doare-gwelet g., keñver g., arvez g., gwel g., gweledva g. ; 2. [dre skeud.] im *Blickpunkt der Öffentlichkeit stehen*, sachañ evezh an dud war an-unan, derc'hel evezh an dud, tennañ evezh an dud, tennañ sellou an dud war an-unan, bezañ dindan teod an dud, bezañ war teod an dud, bezañ war an teod, bezañ dindan lagad an holl, na vezañ anv nemet eus an-unan, bezañ kaoz vras eus an-unan, bezañ ar gaoz war e lerc'h, bezañ e-kreiz ar gaoz, bezañ chaok ha stran diwar e benn, na vezañ na chaok na stran a ra diouer diwar e benn, magañ ar gaoz.

Blickrichtung b. (-,en) : tu ar sellou g., tuadur ar sellou g., dure'hadur ar sellou g.

Blickwinkel g. (-s,-) : 1. gavael gweled g., gwelvazez g. ; 2. sellad g., tu g., stumm g., doare g., arvez g., gwel g., keñver g. ; aus diesem *Blickwinkel betrachtet*, unter diesem *Blickwinkel betrachtet*, er c'heñver-se, er feur-se, d'ar feur-se, ouzh ar feur-se.

Blide b. (-,n) : [arm, istor] bannerez b. [liester bannereziou]. **blind** ag. : 1. dall, amc'houloù ; ein *blinder Bettler*, ur c'hlasker-bara dall g., ur c'hlasker-bara amc'houloù g. ; *blind geboren, von Geburt an blind, geburtsblind*, dall-ganet, dall a-vihani, dall abaoe ma'z eo bet ganet, deuet dall er bed / ganet dall (Gregor) ; durch einen Unfall blind geworden, dall dre zarvoud (dre wall, dre reuz) ; *blind werden*, dont da vezañ dall, mont (dont, bezañ skoet) dall, koll ar gweled, bezañ dallet ; ich werde langsam blind, mont a ra ar gweled diganin, dont a ra va daoulagad da vezañ fall, teñvalaat a ran da welet, fallaat a ran da welet, erru eo teñval va daoulagad, erru eo teñval va lagad, emañ va daoulagad o fallaat, emañ va daoulagad o tiskediñ, fallaat a ra va brennigennoù, fallaat a ra va div vrennigenn, berraat a ra va gweled, teñvalaat a ra va daoulagad, teñvalaat a ra va daoulagad da welet ; *blind machen, dallañ ; auf einem Auge blind, born ; er ist auf seinem linken Auge blind, sein linkes Auge ist blind*, kollet eo gantañ ar gwel en e lagad kleiz ; völlig blind, stockblind, dall-mik, dall-poch, dall-put, dall-pik, dall-pezhell, dall-poch evel ur c'hoz, groñs dall ; 2. [dre skeud.] dall a spered, sot, lakaet gantañ ul lunedou koad war e zaoulagad, ur penn luch anezhañ ; so war es früher : wer keine Augen hatte, war blind. So ist es immer : wer blind ist, sieht nicht, evel se e oa gwechall : an hini n'en doa ket daoulagad a oa dall. Evel se emañ bepred : an hini zo dall ne wel ket ; für etwas blind sein, bezañ dall ouzh ubd ; *blind machen, dallañ* [spared u.b.], koabrenniñ [spared u.b.], koc'hennaañ [spared u.b.], badinellañ, bac'hiañ, burlutiañ, mezevelliñ, trellañ, sebezañ, badaouiñ, touellañ, kilhañ, boemañ ; der Zorn macht ihn blind, dallet eo e spered gant ar fulor, koabrennet eo e spered gant ar fulor, koc'hennet eo e spered gant ar fulor, ar fulor a goc'henn e spered, dallet eo gant ar gouunnar ; *blind vor Wut*, diboellet gant ar gouunnar ; er ist nicht völlig blind, kornzigor eo e spered, damzigor eo e spered ; 3. *blinder Hass*, kasoni an ifern b. ; *blinder Zorn*, kounnar ruz b., imor santel b. ; durch *blinden Zufall*, dre un taol-degouezh, dre un taol-chañs g. ; *blindes Schicksal*, planedenn merket (tonket, diremed) b., planedenn diflach b., planedenn dibedennus b. (Gregor) ; Liebe ist (macht) blind, ret eo karout ar sant evit e gavout koant - pep hini 'zo sot gant e loened - pa vec'h ken du hag ar mouar, gwenn-kann oc'h d'an hini ho kar - ar garantez n'he deus na ment na bevenn - ar garantez n'he deus na kemm na ment - bet du, bet gwenn, pep

gavr zo sot gant he menn - bezo du, bezo gwenn, pep gavr a gar he menn - gwenn pe rous, pep hini a gar e labous ; das Glück ist blind, ar fortun ne ra nemet mont ha dont - ar chañs a ra diouz he fenn hec'h-unan - dall eo ar blanedenn - fallañ tud ... muiañ chañs - an hini en deus a lip e weuz hag an hini n'en deus ket a sell a-dreuz ; ein *blinder Eifer*, ur gred intampius betek re g., un oaz leskidik g. (Gregor) ; 4. *blinder Kauf*, prenadenn diwirion (direal, neuziat) b. ; *blinder Lärm*, trouz bras evit netra g., galv-diwall diabeg g., galv-diwall evit netra g. ; 5. [dre heñvel.] *blindes Fenster*, falsprenestr g. ; *blinder Bogen*, pe dall g. [liester peiòù dall] ; *blinder Schuss*, tenn hep bannadell g., tenn gwenn g. ; 6. *blinder Passagier*, treizhad kuzh (koachet) g., treizhad targuzh g., tremeniad kuzh g. ; 7. *blinder Gehorsam*, sentidigez dall b., sentidigez tud skoelfet, sentidigez disples, sentidigez par da hini ur c'hi b., senterezh tud stouvet o spred g., seidegezh b. ; *blinder Idealismus*, aelevouriez b. ; 8. [c'hoari] der *blinde Mann*, an hini marv g., an hini a ziskouez e gartoù g. ; *blinde Kuh (Blindekuh) spielen*, c'hoari mouchig-dall (Gregor), c'hoari penn-dall, c'hoari kaouenn ; 9. *blinde Gasse*, hent-dall g., hent bac'h g., toull-sac'h g., vin-dall b., hent born g., ru-zall b., hent hep isu g. ; 10. [dre astenn.] *blind werden*, dilufrañ, diskediñ ; 11. [korf., mezeg.] *blinder Fleck*, brizhenn dall b. ; 12. [douarouriez] *blindes Tal*, trañoien dall b.

Adv. : 1. diwar skañv, a-skañv, a-ziarw skañv, hep sellet, evel un den dall, evel un dall, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, bourlik-ha-bourlok ; *blind gehorchen*, sentiñ dall ; sich *blind darauflos stürzen*, en em dourtañ ouzh ubd evel un dall (evel un den skoelfet, a-daoldall), sailhañ war ubd evel war krampouezh lardet, mont dezhi bourlik-ha-bourlok, mont dezhi evel ul Leonad, lakaat e gein en e c'houloù, mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, sailhañ war (ouzh, gant) ubd, fardiñ (strimpiñ, plaoziañ, plavañ) war ubd, frammañ war ubd, mont dezhi a-dao-dak, mont dizamant dezhi, mont dezhi hep damant, daoulammat, mont a-lamm dezhi, mont a-lemmen dezhi, en em skeiñ a-dreuzoù war ubd, skein war ubd, mont dezhi a-dizh hag a-dag, mont dezhi a-dizh hag a-dro, skeiñ etrezek an dra-se endra c'haller ; wie *blind zuschlagen*, *blind daraufflosschlagen*, P. reiñ taolioù a c'hoari gaer, lopañ kreñvañ ma c'haller, skeiñ evel un den dall, skeiñ evel un dall, skeiñ a-dribilh, skeiñ a-dro-chouk, skeiñ a-dro-jouez, skeiñ a-fardegley, skeiñ a-gleiz hag a-zehouù n'eus forzh penaos, diskargañ taoliou a-nerzh e zivrec'h, skeiñ a-nerzh e gorf, skeiñ kreñv, skeiñ kalet, skeiñ put, skeiñ c'hwек, skeiñ hardizh, daoudaoliñ, skeiñ evel pilat c'hwez, lorgnañ, dornañ, skeiñ da lazhañ ; sie schlugen blind drauflos, skeiñ a rejont gwazh-pe-wazh, skeiñ a rejont gwazh-pe-washoch' ; 2. *blind laden*, kargañ hep bannadell ; *blind schießen*, tennañ a-wenn, tennañ hep boled, leuskel un tenn-poultr ; 3. die Straße endet blind, n'eus tremen ebet e foñs ar straed-se, un hent dall eo ; 4. *blind schreiben*, bizskrivañ hep sellet ouzh an douchennaoueg (ouzh ar c'hlavier) ; 5. [kegin.] den Teig blind backen, poazhañ an toaz diwarnis ; 6. [nij.] *blind nach Bordinstrumenten fliegen*, leviañ dall, leviañ dihedgwel.

Blindband g. (-s,-bände) : [moull.] patromenn b., maketenn b. **Blindbewerbung** b. (-,en) : emstrivadur eeun g.

Blinddarm g. (-s,-därme) : [korf.] bouzellenn-dall b., sac'henn b. ; die Wand des *Blinddarms bricht durch*, emañ ar vouzellenn-dall o regiñ (o freuzañ, o toullañ), emañ ar sac'henn o regiñ (o freuzañ, o toullañ) ; *Wurmfortsatz des Blinddarms*, divilhenn ar sac'henn b., divilhenn breñvek b.,

divilhenn ar vouzellenn-dall b., preñvenn b., lostennig ar vouzellenn-dall b.

Blinddarmtündung b. (-,en) : [mezeg.] divilhennfo g., apendikit g., tanijenn ar vouzellenn-dall b., gwentl mut g., tanijenn-breñvenn b., laerez-vut b. ; *akute Blinddarmtündung*, gwaskad divilhenn g., gwaskad apendikit g.

Blinddarmkot g. (-s) : [loen.] kaekotrofoù ls.

Blinddarmoperation b. (-,en) : oberatadenn ar vouzellenn-dall b., oberatadenn divilhenn ar sac'henn b., oberatadenn ar breñvenn b.

Blinddegustation b. (-,en) : [kegin.] tañvadeg dall b.

Blinddruck g. (-s,-e) : [moull.] frezeliadenn b., galfrezañ g., galfrezadur g.

Blinde(r) ag.k. g./b. : **1.** dall g. [*lester dalled, dalleien*], dallez b. [*lester dallezed*], den amc'houloù g. ; *die Blinden und die Sehenden*, an dalled hag ar welerien, an dalleien hag ar welerien ; *einen Blinden heilen*, dizallañ u.b., daskor ar gweled d'u.b., reiñ ar gweled en-dro d'u.b., rentañ ar gweled d'u.b., lakaat unan dall da welet ; **2. das sieht ein Blinder mit dem Krückstock !** kaset ec'h eus da zaoulagad da livañ ? lakaet ec'h eus ul lunedoù koad war da zaoulagad ? ha lakaet eo bet da zaoulagad dit el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar ? te e vez da zaoulagad o rodellat ez kodell ! anat kerkenet eo ! anat da welet eo ! splann hag anat eo ! pikous eo da zaoulagad ? emaout o klask ar march' hag azezet out war e gein ! te a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel ! te ne gavjes ket ar mor en aod ! ; *du redest davon wie der Blinde von der Farbe*, pep hini e vicher ha ned aio ket ar c'hazh d'al laezh - pep hini e dro hag ar vilin a dro ; **3. [kr-l] unter den Blinden ist der Einäugige König**, e-lec'h n'eus nemet tud dall, ur born a zo mat da roue.

Blinde² ag.k. b. : [merdead.] mizan-valouin b.

Blindekuh b. (-) [hep ger-mell] : mouchig-dall g., penn-dall g. ; *Blindekuh spielen*, c'hoari mouchig-dall, c'hoari penn-dall, c'hoari kaouenn ; *beim Blindekuh-Spiel werden einem der Kinder die Augen verbunden*, mouchañ daoulagad unan anezho a vez graet gant ar vugale pa vezont o c'hoari mouchig-dall.

Blindenanstalt b. (-,en) : ensavadur evit tud dall g.

Blindenergie b. (-) : [tredan.] gremm dazgweredus g.

Blindenhund g. (-s,-e) / **Blindenführhund** g. (-s,-e) : [loen., mezeg.] ki evit tud dall g., ki-heñchañ g.

Blindenschrift b. (-) : skritur evit ar re zall b./g., skritur Braille b./g.

Blindenstock g. (-s,-stöcke) : gwialenn wenn an dud dall b.

Blinde-Siegel n. (-s,-) : [merdead.] mizan-valouin b.

Blindflug g. (-s,-flüge) : **1.** niñ en disgwel g., niñ hep gwelet g., niñ dihedgwel g. ; *im Blindflug landen*, douarañ dall, douarañ dihedgwel ; *im Blindflug nach Bordinstrumenten fliegen*, leviañ dall, leviañ dihedgwel ; **2. [dre skeud.] das hier ist ein Blindflug**, a-vuch eo e vez graet an dra-se.

Blindgänger g. (-s,-) : **1. [lu] bannadell didarzh b. ; 2. [dre skeud.] c'hwitig g., divarreg g. [*lester divarreien*], didalvez g. [*lester didalvezidi*], pezh didalvez g., tra didalvez g., den n'en deus tu da vann g., den na oar ober na kriz na poazh g., den na c'hall ober na kriz na poazh g., den na oar ket ober un hollvad g., den na dalvez ket un hollvad g., den hag a zo ur mann ebet g., kac'h-moudenn g., sprec'henn b., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-barra g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g.**

Blindgeborene(r) ag.k. g./b. : *die Blindgeborenen*, ar re dall-ganet ls., ar re zall a-vihanik ls., an dud dall abaoe ma'z int bet ganet ls., ar re deuet dall er bed ls., ar re ganet dall ls.
blindgläubig ag. : dall a spered.

Adv. evel und dall.

Blindheit b. (-) : **1.** dallentez b., dallidigezh b. ; *erworbene Blindheit*, dallentez dre zarvoud (dre wall, dre reuz) b. ; *angeborene Blindheit*, dallentez enganet b., dallentez c'hanedigel b. ; *mit Blindheit schlagen*, dallañ, skeiñ dall, skeiñ gant dallentez, rentañ dall ; *jemanden von seiner Blindheit erlösen*, dizallañ u.b., reiñ ar gwel d'unan dall ; *von seiner Blindheit erlöst werden*, dizallañ ; *flüchtige Blindheit*, mougadenn weled b. ; [bred.] *zerebralbedingte Blindheit*, dallentez vred b., breddallentez b. ; **2. wie mit Blindheit geschlagen sein**, burlutiñ, bezañ savet ur vorenñ d'e zaoulagad, bezañ e zaoulagad evel koc'hennet a vogidel, bezañ mezevellet e zaoulagad, bezañ e Benn o vadinellañ, bezañ evel pa vijed skoet dall ; **3. [dre skeud.]** dallentez b., dallentez a spered b., dallidigezh b., dallijenn b., dallentez ar speredou amc'houloù b.

Blindlandung b. (-,en) : pradañ en disgwel g., pradañ hep gwelet g., douarañ dihedgwel g., douarañ dall g.

Blindleistung b. (-,en) : [tredan.] galloudezh diwatet b., galloudezh dazgweredus b., gremm dazgweredus g. ; *die Blindleistung kompensieren*, kevassav ar gremm dazgweredus.

Blindleistungseinheit b. (-) : [tredan.] var g. [*lester varou*].

Blindleistungskompensation b. (-,en) : [tredan.] kevassav ar gremm dazgweredus g.

blindlings Adv. : **1.** war dastorn, dre dastorn, a-dastorn, en ur bafalañ, en ur doulbabañ, en disgwel, evel un dall, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta ; **2. a-boulz-korf, a-boulz e gorf, hep sellet, evel un den dall, diwar skañv, a-skañv, a-ziarw skañv, Bourlik-ha-bourlok, hep ober seizh soñj, hep soñjal larkoc'h, hep soñjal hiroc'h, hep prederiañ, gant dallentez, a-daol-dall ; jemandem blindlings folgen**, sentiñ ouzh u.b. hep penn na menn, bezañ e dorn (diouzh dorn) u.b., bezañ dindan gazel-ge u.b., bezañ dindan gazel-ge gant u.b., bezañ e anal u.b., sentiñ ouzh u.b. war ar ger (hep poell na dalc'h) ; *blindlings auf etwas losgehen*, en em dourtañ ouzh ubd evel un dall (evel un den skoelfet, a-daol-dall, a-boulz-korf, a-boulz e gorf), mont diwar skañv, mont gwall vuan ganti, mont dezhi Bourlik-ha-bourlok, lakaat e gein en e c'houloù, mont dezhi evel ul Leonad, sailhañ war ubd evel war krampouezh lardet, mont da vouara hep e grog, mont hep krog da graoña, sailhañ war (ouzh, gant) ubd, fardiñ (strimpñ, plauouiañ, plavañ) war ubd, frammañ war ubd, mont dezhi a-daol-dak, mont dizamant dezhi, mont dezhi hep damant, daoulammat, en em deuler war ubd ; *blindlings ja sagen, reiñ e asant hep prederiañ, asantiñ Bourlik-ha-bourlok*, lakaat e gein en e c'houloù, asantiñ diwar skañv.

Blindloch n. (-s,-löcher) : [tekñ.] toull dall g.

Blindmaus b. (-,mäuse) : [loen.] spalaks g. [*lester spalaksed*], P. razh-goz g. [*lester razhed-goz*].

Blindprägung b. (-,en) / **Blindpressung** b. (-,en) : [moull.] frezeliadenn b., galfrezañ g., galfrezadur g.

Blindschacht g. (-s,-schächte) : [mengleuz.] falspoull g., poull diabarzh g.

Blindschleiche b. (-,n) : [loen.] anaf g. [*lester anafed*], naer-galet b. [*lester naered-kalet*], anuz-dall g./b. [*lester anuzed-dall*], kaledenn b. [*lester kaledennou*], pentefefñ g. [*lester ?*], naer rous b. [*lester naered rous*] ; *die Blindschleiche ist nicht giftig*, an naer-galet n'eus ket a vinim ganti, divinim eo an naer-

galet, an anuz-dall n'eus ket a vinim gantañ, an anuz-dall n'eo ket flemmus.

Blindsighten n. (-s) : bizskriverezh hep sellet ouzh an douchennaoueg g.

Blindsight n. (-s,-e) : abadenn echedou hep sellet ouzh an tablez b.

Blindstrom g. (-s) : [tredan] red diwatet g., red dazgweredus g.

Blindstromkompensation b. (-,en) : [tredan.] kevassav ar gremm dazgweredus g.

Blindtal n. (-s,-täler) : [douarouriezh] trañoien dall b.

Blindverkostung b. (-,en) : [kegin.] tañvadeg dall b.

Blindwiderstand g. (-s,-widerstände) : [fizik] adharzded b. ; *induktiver Blindwiderstand*, adharzded derenel b. ; *kapazitiver Blindwiderstand*, adharzded douenel b.

blindwütend ag. / **blindwütig** ag. : *blindwütig sein*, bezañ diskiantet gant ar gounnar, bezañ buanek (kruk, brouvezek, brouezus, imorus, feuls, diribin, kleiz, taer, taerus, nervus, prim, bouilhus, pront, droukrañsus, fourradus, tik, trumm, barradek, loarie, loariet, brizh, direzon), bezañ tev e glopenn, bezañ douget d'arfleuiñ, mont buan ar revr war ar chouk gant an-unan, mont buan dreist-penn, lammat buan dreist-penn, bezañ buan da vont droug en an-unan, bezañ tomm e benn, bezañ ur penn tomm, bezañ brizh, bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ froudennek, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ prim da fuloriñ, bezañ taer da fuloriñ, kaout gwad mui eget bihan, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o viriñ en e wazhied, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ fourradus, bezañ taer evel an tan, bezañ taer da vont droug en an-unan, bezañ taer da vrouezañ, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ ur spered intampius a zen, bezañ buan da daeriñ, bezañ un den bouilhus (Gregor) ; *blindwütige Schwiegermutter*, mamm-gaer direzon b.

Blini ls. : [kegin.] blini str., blienn b.

blinken V.gw. (hat beblinkt) : 1. lufrañ ; 2. blinkata, gwilc'hata ; *mit den Augen blinken*, divalvenniñ e zaoulagad, goulazhañ e zaoulagad, brezilhat e zaoulagad, brezilhat, gwignal an daoulagad, gwignal, gwilc'hata, gwilc'hatañ, divalvenniñ, malgudenniñ, malvenniñ, ober luchadennoù gwilc'hata, gwilgat, blinkañ, ober lagad-luch, ober lagadig ; *mit der Lichthupe blinken*, gwignal d'u.b. gant gouleier e garr-tan, ober goulaouadennoù gant gouleier e garr-tan ; 3. steredennata, steredenniñ, steredennaouï, darlammat, fulenniñ, lagadenniñ, disteurel skedoù krenus ; *der See blinkt im Mondschein*, steredenniñ a ra al lenn ouzh heol (ouzh lagad) al loar ; *regelmäßig blinkender Leuchtturm*, tour-tan a-sklaeridoù g.

Blinken n. (-s) : steredennerezh g. ; *das Blinken eines Leuchtturmes*, lammoù un tour-tan ls., strinkadoù goulouù un tour-tan ls.

Blinker g. (-s,-) : 1. [kirri-tan] gwilc'hher g. [iester gwilc'hheriou], gwilc'hataer g. [iester gwilc'hataerioù], blinker g. [iester blinkerioù] ; 2. [pesketa] lochedenn b. [iester lochedennou].

Blinkerhebel g. (-s,-) : bizell ar gwilc'hher b., lanker ar blinker g.

Blinkfeuer n. (-s,-) : [merdead.] goulouù blinkus g., goulouù a-sklaeridoù g., goulouù tro g.

Blinkfeuerturm g. (-s,-türme) : tour-tan a-sklaeridoù g.

Blinkgerät n. (-s,-e) : gwilc'hher g. [iester gwilc'hheriou], gwilc'hataer g. [iester gwilc'hataerioù], blinker g. [iester blinkerioù].

Blinkleuchte b. (-,n) : lutig g., goulouù-test g., goulouù-evezhiañ g., goulouù diwall g., goulouù-galv g., gweler g.

Blinklicht n. (-s,-er) : 1. gwilc'hher g. [iester gwilc'hheriou], blinkell b., goulouù taoladek g., goulouù spannaennek g. ; 2. [polis] goulouù-tro g., letern-tro g.

Blinkspruch g. (-s,-sprüche) : [lu] kemennadenn dre strinkadoù goulouù b., kemennadenn dre strinkadennoù goulouù b.

Blinkzeichen n. (-s,-) : [lu] strinkad goulouù g., strinkadenn c'houloù b. ; [kirri-tan] *Blinkzeichen mit der Lichthupe*, gwignadenn b.

blinzeln V.gw. (hat geblinzelt) : *mit den Augen blinzeln*, divalvenniñ e zaoulagad, brezilhat e zaoulagad, brezilhat, gwilc'hata, gwilc'hatañ an daoulagad, gwignal, gwignal an daoulagad, gwilgat, blinkañ, ober lagad-luch, goulazhañ e zaoulagad, ober lagadig, ober luchadennoù, divalvenniñ, malgudenniñ, malvenniñ, steredenniñ ; *er blinzelt ins Licht*, e zaoulagad a vlinkas dindan bann ar goulouù.

Blinzeln n. (-s) : blinkadell b., blinkerezh g., gwilc'hata g., gwilc'had g., gwilc'hadenn b., gwilc'hadur g., goulazh-lagad g., serr-lagad g., taol lagad g., gwignadenn b., gwignadur g., gwignagad g., gwilgadenn b., gwilgadur g., luchadennoù ls., malgudennerezh g.

Blisterpackung b. (-,en) : pakadur blister g., blister g.

Blitz g. (-es,-e) : 1. talm gurun b., tanfoeltr g., tan-kurun g., tan-taran g., kurun g./b., foeltr g., luc'hed str. ; *Blitz ohne Donnerschlag*, luc'hed digroz str., brogon str., dared str., gwabrigol str., gwabriol str., gwabriolenn b. ; *wo hat der Blitz eingeschlagen* ? daoust pelec'h eo kouezhet ar churunoù ; *der Blitz schlägt ein*, kouezhañ a ra ar foeltr, kouezhañ a ra ar c'hurunoù, foeltrañ a ra ar c'hurunoù, finfoeltrañ a ra ar c'hurunoù ; *der Blitz hat (ist) in die Kirche eingeschlagen*, kouezhet eo ar foeltr war an iliz ; *der Blitz schlägt in einen Baum*, kouezhañ a ra ar foeltr war ur wezenn, kouezhañ a ra an arnev war ur wezenn, kouezhañ a ra ar gurun war ur wezenn, ur c'hurunoù a gouezh war ur wezenn ; *durch den Blitz zerschmettern*, *durch den Blitz erschlagen*, foeltrañ, finfoeltrañ, tanfoeltrañ, saezhiñ ; *vom Blitz getroffen*, *vom Blitz zerschmettert*, foeltret gant un dalm kurun, skoet gant ar foeltr (Gregor), finfoeltret gant ar gurun, diskaret gant ar gurun, diskaret gant ur c'hurunoù, tanfoeltret, saezhet ; *Blitz durchzucken den Himmel*, splannañ a ra luc'hed en oabl, strinkañ a ra luc'hed en oabl, luc'hed a freuz an oabl, luc'hed a rog an oabl, dared a luc'h en oabl ; *Blitze durchzucken die Nacht*, luc'hed a rog an noz ; *von Blitzen durchzuckerter Himmel*, oabl luc'hedennek g. ; 2. [hinouriezh] *grüner Blitz*, sked gwer g. ; 3. [mojenn.] saezh b., saezh tan b. ; *brennende Blitzschleudern*, foeltrañ ; *seine Blitze gegen die Feinde schleudern*, leuskel e saezhioù tan ouzh an enebourien, saezhiñ an enebourien ; 4. [tr-I] *der Blitz schläge drein !* an diaoul d'e gaso gantañ ! ; *er ist schnell wie der Blitz*, er ist schnell wie ein geöltter Blitz, prim e vez evel ul luc'hedenn, prim eo evel al luc'hed, prim eo evel un daredenn, prim eo evel ur c'hurunoù, prim eo evel ar c'hurunoù, prim eo evel ur vrogonenn, ken pront eo hag un taol kurun, herrus eo evel un taol c'hwitell, redek a ra evel un tenn (evel an avel), redek a ra evel an tan, redek a ra ken e strink an tan war e lerc'h, skeiñ a ra kaoc'h en avel, teurel a ra kaoc'h en avel, mont a ra gant ar foeltr ; *davonlaufen wie ein geöltter Blitz*, diskampañ, skampañ kuit, fourchiñ, skrabañ kuit, fardiñ kuit, sachañ gantañ, tennañ gantañ, skarañ, mont diwar skizh, ober gaol, fanisañ, diloriñ, kanellat, troc'hañ kuit, diriñsañ kuit, riñsañ, kantenniñ, terriñ e nask, sevel ar c'hamp, foetañ er-maez, skubañ er-maez, disvantañ kuit, jilgammañ, mont el lev, mont er gas, mont e chil, kerzhet e chil, trasañ e chil, en em dennañ, treiñ e gilhorouù, en

em sachañ, sachañ e dreid, sachañ e skasou, sachañ e c'har, sachañ e gilhorou, kas e gilhorou, tennañ e gilhou, sachañ e ivinou, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, frapañ gantañ, ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, rankout he c'hibat, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzhañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn, skubañ ar ouinell, harpañ ar vanell, skarañ douar, skarañ mibin, sachañ e garavelloù, mont da redek ar c'had, ober gardenn, rahouenniñ kuit, skijañ, gounit a veg botez, c'hoari a veg troad, mont d'an tarv, mont d'an tarv-ruz, partial d'an tarv, partial evel un tenn, gallout kavout hed e c'har, kemer hed e c'har, gallout kavout hed e votez, kavout e riboulou da dec'hel, klask e riboulou, klask e ribinoù, en em skrabañ, flipat er-maez, c'hwistañ, diskrapañ, en em ziskrapañ, mont d'e dreid, frizañ, kravat, kravat kuit, kravat gantañ, sachañ e revr, sachañ e skasou, skarzhañ, karzhañ, kribañ; P. potz *Blitz*! diaoul biskoazh! lost ar spanell! lost ar c'hazh er sac'had farz! fitamdoue! fidamoustik! fidam! fidambiche! fidambie! fidambue! fidamchig! fidamdoulla! fidadaoula! fidamdoule! fidedoule! fidamdoullig! fidamdoukou! fidamdoumen! fidamdouen! fidamdoupik! fidamdousik! fidamoustac'h! fididouic'h! fidambutun! fidampret! fidanderv! fidandouchenn! fidazomen! fidezouar! fidezouchenn! fidezouenn! fidou! fidoue! fidouenn! fidouac'h! fidouenn! fidoustac'h! fidoustik! fedam! fedadouac'h! fedadouac'h! fedamdoule! fedamzouenn! fedamzousig! fedamoustek! fedazouilher! jarnigodik! feiz da'm botoù! feiz da'm daou vloaz! feiz da'm distag! feiz da'm douchig! vantremorgenn! vantredistag! nondedistag! nondedie! nondegast! mordouseg! kordenn! korn-butun! Jezuz! Jezuz-Doue! Salver Jezuz! boulc'hurun! milgurun! ; 5. [dre heñvel.] *Geistesblitze*, gerioù (troioù) speredus (Gregor) ls., bommoù spered ls., bommoù fentus ls., begadoù fent ls., fentigelloù ls., temmoù mat ls., komzoù bouilh ls.; 6. [dre skeud.] ein *Blitz abgrundiefer Bosheit zuckte über sein Gesicht*, ul luc'hedenn a fallagriezh yud a yeas dre e Benn.

Blitzableiter g. (-s,-) : 1. diskuruner g. [*liester diskurunerioù*], diguruner g. [*liester digurunerioù*], harz-foeltr g. [*liester harzoù-foeltr*]; 2. [dre skeud.] er hatte mich zum *Blitzableiter für seine Wut gemacht*, diskarget en doa e galonnad kounnar warnon, torret en deus bet e imor warnon, troet en doa e imor fall warnon.

Blitzaktion b. (-,-en) : taol prim g., taol foeltrus g., taol ken prim hag ar foeltr g.

blitzartig ag. : 1. luc'hedheñvel, e doare ul luc'hedenn, a-zaore gant ul luc'hedenn, a-seurt gant ul luc'hedenn, evel ul luc'hedenn; 2. herr, buan, foeltrus, saezhus, prim evel ul luc'hedenn, prim evel al luc'hed, prim evel un daredenn, evel ul luc'hedenn, prim evel ur c'hurunoù, evel ur c'hurunoù, evel ar c'hurunoù, prim evel ur vrogonenn, ken pront hag un taol kurun, ken prim hag ar foeltr, herrus evel un taol c'hwitell, evel un tenn, gant ar foeltr, evel an avel, evel un tarzh avel, evel an tan, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'ar pevar lamm, d'an daoulamm ruz, d'an daoulamm mut, d'an tan ruz.

Blitzaufnahme b. (-,-n) : poltred tennet gant ul luc'heder g., poltred tennet gant ur flach g.

blitzblank ag. : sellit ouzh **blitzeblank**.

Blitzbündel n. (-s,-) : [mojenn.] saezhioù tan ls.

blitzeblank ag. : lufr, gourluffr, lufrus, luc'hus, lintrus, lintr, flamm; *blitzeblank gescheuert*, lintr(us), gourluffr, lufr(us), flamm, lakaet da luc'hañ, lakaet da lufrañ, kempennet naet ha prop, skuriet naet ha prop, flamm evel an heol, lintrus evel an heol, lugernus evel an heol, skedus evel an heol, splann evel an

heol, prop ha kempenn; *blitzeblank scheuern*, luc'hañ [ubd], lufrañ [ubd], lakaat da luc'hañ, lakaat da lufrañ, kempenn naet ha prop, skuriañ naet ha prop; *blitzeblank sein*, luc'hañ evel ur goarenn, luc'hañ evel ur melezour.

Blitzeinschlag g. (-s,-schläge) : foeltradur g., foeltradenn b., foeltradeg b., foeltrerezh g.

blitzen V.dibers. (hat geblitzt) : luc'hañ, luc'hediñ; es *blitzt und donnert*, luc'hediñ ha kuruniñ a ra.

V.k.e./V.gw. (hat geblitzt) : [radar polis] flachañ, flachiñ.

V.gw. (hat geblitzt) : 1. skediñ, lugerniñ evel ar brogon, luc'hediñ, luc'hañ, luc'hañ evel ur goarenn, luc'hañ evel ur melezour, steredennata, steredenniñ, fulenniñ, splannañ, lagadenniñ, lintrañ, lufrañ; die *Schwerter blitzten*, flamminañ (flammichañ, flammañ, lugerniñ, fulenniñ, lintrañ, lufrañ) a ra ar c'hlezeier; seine Augen blitzten vor Wut, leun a dan e oa e zaoulagad, rous e oa e zaoulagad, berviñ (flamminañ, tanflammiñ) a rae e zaoulagad gant an droug a oa ennañ, e zaoulagad a skede enno luc'hedennou kounnar, fulor a luc'he en e zaoulagad, sellou targazh a oa gantañ, daoulagad skoelf a oa en e Benn, mesket e oa e zaoulagad, en e lagad e lugerne ar gounnar, tanflammiñ a rae e zaoulagad gant an droug; *Bosheit blitzte kurz in seinen Augen*, ul luc'hedenn a fallagriezh a yeas dre e Benn; seine Augen blitzten, luc'hedennou a strink eus e zaoulagad; *guck, wie seine Augen blitzten*, sell ouzh ar bervig en e zaoulagad; *rot blitzten*, lugerniñ ruz; 2. [dre skeud.] alles blitzt vor Sauberkeit, frotet eo bet pep tra ken na lufr, gourluffr eo bet pep tra, lakaet eo bet pep tra da luc'hañ, lakaet eo bet pep tra da lufrañ, kempennet naet ha prop eo bet pep tra, skuriet naet ha prop eo bet pep tra; 3. strikiñ, strikañ [*diwar ar saozneg : to streak*], redek en noazh-dibitilh dre straedou kreiz-kér evit dichekal an dud.

Blitzen n. (-s) : 1. luc'hegezh b., steredennerezh g., splanner g., splanneder b., splannijenn b.; 2. [radar polis] flachañ g., flachiñ g.

blitzend ag. : 1. sked-disked, steredennus, skedus, lugernus, gourluffr, lufrus, flamm, flimin, luc'hedus, luc'hus, luc'h, luc'hek, fulennek, fulennus, elfennus, lintrus, lintr, flamm; *blitzend weiß, gwenn-kann*; *blitzendes Rot*, ruz-lugern g.; *blitzend rot, ruz-lugern*; 2. luc'hedus; *blitzende Augen*, daoulagad luc'hedus ls., daoulagad lufr ls., daoulagad birvidig ls., daoulagad bouilh ls., daoulagad skoelf ls., daoulagad mesket ls., daoulagad leun a dan ls., sellou targazh ls., daoulagad ar bervig enno ls.; vor Wut *blitzende Augen*, daoulagad bervet gant ar gounnar ls., daoulagad fuloret ls., daoulagad rous ls.

Blitzer g. (-s,-) : 1. P. radar polis g.; einen *Blitzer blenden*, trellañ ur radar; 2. emzikuzher g., striker g. [*diwar ar saozneg : to streak*], paotr a red en noazh-dibitilh dre straedou kreiz-kér evit dichekal an dud g.

Blitzesschnelle b. (-) : primded al luc'hedenn b., primded an daredenn b., primded ar c'hurunoù b.; in *Blitzesschnelle, mit Blitzesschnelle*, prim evel ul luc'hedenn, prim evel al luc'hed, evel ul luc'hedenn, prim evel un daredenn, prim evel ur c'hurunoù, evel ur c'hurunoù, evel ar c'hurunoù, prim evel ur vrogonenn, ken pront hag un taol kurun, herrus evel un taol c'hwitell, evel un tenn, gant ar foeltr, evel an avel, evel un tarzh avel, evel an tan, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'ar pevar lamm, d'an daoulamm ruz, d'an daoulamm mut, d'an tan ruz.

Blitzgerät n. (-s,-e) : [polis] radar polis gant luc'heder g., radar polis gant flach g.

blitzgescheit ag. : speredek-dreist.

Blitzgespräch n. (-s,-e) : [dispredet] pellgomzadenn vallus b.

Blitzgneißer g. (-s,-n) : spered prim a zen g., spered diabaf a zen g., spered divorfil a zen g., den prim a spered g., den divisorfil a spered g., lagad eeun a zen g., paotr buan a spered g.

Blitzkarriere b. (-,-n) : red-micher prim g., red-micher a-dizh hag a-dag g.

Blitzkerl g. (-s,-e) : c'hwil g., ibil g., paotr eus ar re wellañ g., den a-zoare g., den a-feson g., den tre g., den kenañ g.

Blitzkerze b. (-,-n) : [brizhkredenn] goulaouenn goar da wareziñ ouzh ar wallamzer b.

Blitzkrieg g. (-s,-e) : [istor] brezel prim g., brezel foeltrus g., brezel ken prim hag ar foeltr g., [istor] blitzkrieg g.

Blitzlicht n. (-s,-er) : dared str., luc'hed str., flach g.

Blitzlichtaufnahme b. (-,-n) : poltred tennet gant ul luc'heder g., poltred tennet gant ur flach g.

Blitzlichtbirne b. (-,-n) : [dispredet] klogorenn luc'heder b., klogorenn flach b.

Blitzlichtgewitter n. (-s,-) : [dispredet, kazetennerien] strakadeg al luc'hederiou b., strakadeg ar flachoù b.

Blitzlichtwürfel g. (-s,-) : [dispredet] diñs luc'heder g., diñsenn luc'heder b., diñs flach g., diñsenn flach b.

Blitzmädchen n. (-s,-) : plac'h eus ar re wellañ b., plac'h a-zoare b., plac'h a-feson b., plac'h tre b., plac'h kenañ b.

Blitzröhre b. (-,-n) : 1. [maenoniezh] maen-kurun g. ; 2. [dispredet] klogorenn luc'heder b., klogorenn flach b.

blitzsauber ag. : lufr, lufrus, luc'hus, lintr, lintrus, flamm, gourlufr, kempennet naet ha prop, skuriet naet ha prop, flamm evel an heol, lintrus evel an heol, lugernus evel an heol, skedus evel an heol, splann evel an heol ; *blitzsauber sein*, luc'hañ evel ur goarenn, luc'hañ evel ur melezour.

Blitzschlag g. (-s,-schläge) : taol-kurun g., tarzh-kurun g., tanfoeltr g., foeltr g., foeltrenn b., tan-kurun g., tan-taran g., talm gurun b. ; *krachende Blitzschläge*, kurunoù pounner ls.

blitzschnell ag. : daredus, luc'hedus, herr, evel un daredenn, evel ul luc'hedenn, ken buan hag ul luc'hedenn, prim evel ul luc'hedenn, prim evel al luc'hed, prim evel un daredenn, prim evel ur c'hurunoù, evel ur c'hurunoù, evel ar c'hurunoù, prim evel ur vrogonenn, ken pront hag un taol kurun, herrus evel un taol c'hwitell, evel un tarzh-kurun, evel un tenn, evel an avel, evel un tarzh avel, evel an tan, d'an tan ruz, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'ar pevar lamm, d'an daoulamm ruz, d'an daoulamm mut, gant ar foeltr ; *blitzschnell verschwinden*, mont kuit evel ar c'hurunoù, skarzhañ gant ar foeltr, skarañ gant ar foeltr, karzhañ gant ar foeltr ; *blitzschnell antworten*, respont krenn-ha-krak, respont krak-ha-krenn, respont diouzhtu-dak, respont en ur ger krenn, distreiñ e grampouezhenn d'an hini all, respont dak-diouzhtu, stlepel e respont evel ur bir.

Blitzschutz g. (-es,-e) : [tredan] diskuruner g. [liester diskuruneroù], diguruner g. [liester diguruneroù], harz-foeltr g. [liester harzoù-foeltr].

Blitzsinter g. (-,-) : [maenoniezh] maen-kurun g.

Blitzstart g. (-s,-s/-e) : [sport] loc'hañ diwar dizh g.

Blitzstrahl g. (-s,-en) : tan-kurun g., tan-taran g., tanfoeltr g., foeltr g., kurun g./b.

Blitzumfrage b. (-,-n) : sontadeg war ar prim b., sontadeg war an trumm b.

Blitzunfall g. (-s,-unfälle) : foeltradenn b.

Blitzventil n. (-s,-e) : begel rod Dunlop® g.

Blitzverglasung b. (-,-en) : [maenoniezh] maen-kurun g.

Blitzverschluss g. (-es,-verschlüsse) : serr-prim g., serr-krap g.

Blitzwürfel g. (-s,-) : [dispredet] diñs luc'heder g., diñsenn luc'heder b., diñs flach g., diñsenn flach b.

Blizzard g. (-s,-s) : korventenn-erc'h b., blizard g.

Block g. (-s, Blöcke/Blocks) : 1. (-s, Blöcke) : bloc'h g., bloc'had g., blodenn b., blod g., yoc'h g., yoc'had g., tousenn b. ; *Marmorblock*, blod marmor g. ; *einen Felsblock zersprengen*, lakaat un dousenn vaen da darzhañ ; *einen Felsblock behauen*, kizellañ un dousenn vaen, benañ un dousenn vaen a skolpadou ; *einen Felsblock spalten*, faoutañ un dousenn vaen ; 2. (-s, Blöcke) : piltos g., pil g., pil-prenn g., pilprenn g., penngos g., bilh g., tousenn b. ; 3. (-s, Blöcke) : tolzenn b., tolz g. ; *ein Eisblock, ein Block Eis*, un dolzenn skorn b. ; 4. *in den Block schließen*, lakaat an houarn bras ouzh treid u.b. (Gregor), stagañ treid u.b. gant ur chadenn hag ur potailh ; 5. [kenw.] *im Block verkaufen*, gwerzhañ a-dreuz (a-dreuz varc'had) / gwerzhañ an eil dre egile (Gregor), gwerzhañ a-drak, gwerzhañ evel-evel, P. gwerzhañ 'vel-'vel ; 6. (-s, Blöcke/Blocks) : *Häuserblock*, stroll savadurioù g., bodad tiez g., bodenn diez b., bodennad tiez b., takad tiez g., tolpad tiez g., toullad tiez g., gronnad tiez g., blokad tiez g. ; 7. [tredan] (-s, Blöcke) : *Kontaktblock*, stokell b. ; 8. [kirri-tan] (-s, Blöcke) : *Motorblock*, bloc'h keflusker g. ; 9. [tekñ.] *aus einem Block gefertigt, aus einem Block gegossen, aus einem Block hergestellt*, unpezh ; 10. [karned] (-s, Blöcke/Blocks) : strobad-notennañ g., bloc'h-notennañ g., bloc'h-notañ g. ; 11. (-s, Blöcke) : tousenn b., tourtenn b., eskemmer kiger g., brich voser b. ; 12. [merdead., tekñ.] (-s, Blöcke) pole g. ; 13. [polit., armerzh] (-s, Blöcke) : bloc'h g., bloc'had g. ; [istor] *der Ostblock*, broiòu lodek e feur-emglev Varsovia ls., bloc'had ar Reter g., ar bloc'had soviedel g., broiòu ar Reter ls. ; 14. [sport, volle, basket] (-s, Blocks) harzad g. ; 15. [mezeg.] *Herzblock*, (-s,-blöcke) tolc'had kalon g.

Blockabstimmung b. (-,-en) : [polit.] mouezhiañ a-vloc'h g.

Blockade b. (-,-n) : blokus g., gronn g., kaeladur g. ; *die Blockade durchbrechen*, forzhañ ar c'haeladur, ober un difreuz (un toull-freuz) er blokus, difreuzañ ar blokus, terriñ ar c'haeladur ; *eine Blockade über etwas (ak.) verhängen*, kaelata ouzh udb. ; *Aufhebung einer Blockade*, savidigezh ur c'haeladur b., lamidigezh ur c'haeladur b., digaelata g. ; *die Blockade aufheben*, sevel ar c'haeladur, lemel ar c'haeladur, digaelata ; *Blockade durch absichtlich langsam fahrende Schlepper oder Lkws, maligornadeg b. [liester maligornadegoù]*.

Blockakkord g. (-s,-e) : [sonerez] klotad chouket g. ; *eine Melodie in Blockakkorden führen*, choukañ klotadoù sonioù.

Blockbildung b. (-,-en) : [istor, polit.] savidigezh bloc'hadoù b., krouidigezh bloc'hadoù b., bloc'hadur g., bloc'hañ g.

Blockbuchstabe g. (-ns,-en) : pennlizherenn-voull b.

Blockbuster g. (-s,-) : 1. traezenn a ra reuz b., traezenn a ya e skrap b., traezenn hewerzh ken ez eo b., traezenn a ya ermaez b., traezenn gwerzh vat dezhi b., traezenn an diskrap (foar an arigrap, ar beih, ar skrap, prez, kas, klask, mall) warni b., traezenn a lamm an dud warni b., traezenn en em sko an dud a-dreuzou warni b., traezenn a beg an dud warni b., traezenn a gav fred diouzhtu b., traezenn a vez kalz a fred warni b., traezenn a gav sav diouzhtu b., traezenn a ya evel krampouezh gant an dud b., traezenn a vez gwerzhet evel krampouezh b., traezenn a ya herrek an dud dezhi b. ; 2. [film] gourfrouduadur g., film a ra berzh (brud, struj) forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) g., film a ra reuz g. ; 3. [choariva] pezh'-choari a ra berzh (brud, struj) forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) g., pezh'-choari a ra reuz g.

blocken V.k.e. (hat geblockt) : 1. [tekn.] klaviañ, tolc'hañ, stardañ, sparlañ, skoilhañ ; 2. [hent-houarn] stankañ ; 3. [sport] pakañ ; *den Ball blocken*, dastapout ar volotenn, daspakañ ar volotenn.

Blockflöte b. (-,n) : fleüt-pigos b.

Blockform b. (-,en) : [metal.] moull tolzennañ g.

blockfrei ag. : [istor] e-maez bloc'h, disteud ; *die Blockfreien*, ar broioù e-maez bloc'h ls., ar broioù disteud ls., ar Stadoù e-maez bloc'h ls., ar Stadoù disteud ls. ; *Bewegung der blockfreien Staaten*, emsav ar Stadoù e-maez bloc'h g., emsav ar Stadoù disteud g.

Blockfreiheit b. (-) : [istor] diduegezh b., disteudadur g.

Blockhaus n. (-es,-häuser) : 1. ti-prenn g. ; 2. [lu] blokaoz g., goudorenn-greñv b., gwaskedenn-greñv b.

Blockhebel g. (-s,-) : loc'henn sparlañ b.

Blockheizkraftwerk n. (-s,-e) [BHKW] : kreizenn wreztredan b.

blockieren V.k.e. (hat blockiert) : stankañ, sparlañ, stoc'hañ, stouvañ, steviañ, kaelat, kaelata ouzh, klozañ, skoilhañ, kaeañ ouzh, tolc'hañ, klaviañ ; *die Straße blockieren*, stankañ an hent, stoc'hañ an hent ; *ein Rad blockieren*, blodañ ur rod, skoilhañ ur rod, skorañ ur rod, harpañ ur rod, sparlañ ur rod ; *die Räder eines Karrens blockieren*, sparlañ ur c'harr, skoilhañ ur c'harr ; *einen Wagen mit einer Radkralle blockieren*, botezañ ur c'harr, sparlañ rod ur c'harr gant ur votez, skoilhañ rod ur c'harr gant ur votez, skurziñ rod ur c'harr gant ur votez, heudañ rod ur c'harr gant ur votez ; [stlenn] *ein Virus blockieren*, *einen Virus blockieren*, neptuiñ ur viruz.

blockierend ag. : [mezeg.] tolc'hus, ... tolc'hañ ; *blockierender Antikörper*, antikorf tolc'hus g.

Blockierung b. (-,en) : 1. stankadur g., stankerezh g., skoilh g., dalc'h g., harp g., harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g., stardañ g., sparlañ g., stankañ g., skoilhañ g., klaviañ g., tolc'hañ g., blodañ g., kaelat g. ; 2. [mezeg.] stankadur g., steviadur g., steviañ g., tolc'hañ g., daskomprad g., daskompradur g., daskompräf g. ; *Blockierung der Atemwege*, steviadur ar forzhioù analañ g., stankadur ar forzhioù analañ g., daskomprad analadel g.

Blockierungstest g. (-s,-s) : [mezeg.] prouad tolc'hañ g.

Blockkarren g. (-s,-) : mordok-gwinter g., karr-mordok g.

Blockklemme b. (-,n) : [Bro-Aostria] [tredan] skarv-orjal g.

Blockmacher g. (-s,-) : [merdead., micherour] poleer g. [liester poleerien].

Blockmacherei b. (-,en) : [stal-labour, merdead.] poleerez b.

Blockmotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker unpezh g., unpezhiad g.

Blockrandbebauung b. (-) / [Bro-Aostria]

Blockrandverbauung b. (-) : [tisav.] an adeiladiñ karterigoù g., an adeiladiñ enezigoù g.

Blocksatz g. (-es,-sätze) : [moull.] marzhkadur g., marzhkeaat g.

Blockscheibe b. (-,n) : pole g., meliodenn b. ; [merdead.] Rolle ohne Blockscheibe, mok g. [liester mokoù].

Blockschokolade b. (-) : chokolat pastezañ g., chokolad d'ober gwestell g.

Blockschrift b. (-) : skritur-moull g. ; *in Blockschrift schreiben*, skrivañ gant lizherennou-moull.

Blockseife b. (-,n) : torzh soavon b.

Blockstelle b. (-,n) : [hent-houarn] post nadozennerezh g., post nadozennañ treniou g.

Blocksteinschüttung b. (-,en) : [tekn.] roc'hekadur g. ; *die Küste mit Blocksteinschüttungen bewehren*, roc'hekaat an aod.

Blockstunde b. (-,-n) : [skolioù] bloc'h div eurvezh g., bloc'had div eurvezh g., prantad kelenn div eurvezh g., daou brantad kelenn diouzh renk ls.

Blockung b. (-) : [tekn.] stankadur g., stankerezh g., skoilh g., dalc'h g., harp g., harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g., stardañ g., sparlañ g., stankañ g., skoilhañ g., klaviañ g., tolc'hañ g., blodañ g., kaelat g.

Blockwart g. (-s,-e) : [istor, nazi.] evezhier ur stroll savadurioù g. [gopret da vare an nazied evit ober war-dro an annezidi hag o evezhiañ].

Blockwurf g. (-s,-würfe) : [tekn.] roc'hekadur g. ; *die Küste mit Blockwürfen bewehren*, roc'hekaat an aod.

blöd ag. / **blöde** ag. : 1. *ein blödes Auge haben*, bezañ erru teñval (izel) e zaoulagad, bezañ mesket e zaoulagad, bezañ mezevellet e zaoulagad, bezañ burlutek ; *blöde sein*, bezañ mesket e zaoulagad, bezañ mezevellet e zaoulagad, bezañ burlutek, trolierñ ; 2. sot, genaouek, begek, imobil, baltek, bajanek, geoliek, diot, arziot, loñsek, nigoudoulh, nouch, magn, cheulk, sot-nay, sot-pik, diot-magn, panenn, pampes, bleup, gloud, louat, brizh, brichin, bel, bavidik, gars, gay, glep, gloukes, loukes, darsot, nay, silhek, stouvet, yodek, amboubal, bailh, pich, P. lusan ; P. *blöder Knilch*, makez penn leue g., makez cheulk g., mell baja g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beg leue g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touïlh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [liester nouched], loñseg g. [liester loñseg], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [liester alvaoned, alvaoneien], houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., bajaneg g., balteg g., begeg g., arziod g., aneval g., droch g., penn droch g., pennsod g., diskiant g., darsod g., sod g., geolie g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn luch g., magn g., penn pout g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., loukez g., kroukez g., gogez g. ; *blöde Kuh*, tamm hei-he-revr g., tamm gwe-he-revr g., tamm hejerez-he-zoull g., buoc'h vras b., liboudenn b. ; *Mensch, bist du blöd ! te a zo buoc'h ! te 'zo sot ! cheulk ma'z out ! makez cheulk ! makez tamm paotr fin ! mell baja ! sakre mallozh Doue inosant ! mallozh Doue penn avele ! bailhou 'zo ac'hanout ! ; bin ich blöd ! me a zo diwezhat ! ; die Leute sind blöd, an dud 'zo podigou ; er ist echt blöd, hennezh a zo brizh da vat, hennezh a zo en tu all da ziot, aet eo divoued e Benn, ur penn ki a zo anezhañ, sot eo evel ur c'hwil-derv, sot eo evel ur bailh, gars eo evel ur penton, gars eo evel e dreid, hennezh a zo tapet war ar portolof, diotañ den a oufed da welet eo evit unan, biskoazh n'em eus kemeret muzul ken bras genoù, hennezh ne oa en em gavet e-touez ar re gentañ nemet e marc'had ar genaouioù ; jemanden für blöd halten, ober un diod gant u.b. Adv. : warum machst du das ? - wer blöd fragt, kriegt eine blöde Antwort, perak e rez an dra-se ? - d'ober d'ar sod goulenn ha d'ar fur tevel / perak e rez an dra-se ? - me da berago bremaik ! ; sich blöde benehmen, na vezañ gwall fin, bezañ diampart, bezañ loaiek, bezañ un amparfal, bezañ lopes, bezañ loerek, bezañ glaouch, bezañ mat da vont da gaoc'ha gant ur gordenn, bezañ pouunner e vodoù ober, bezañ ur c'hozh palastr.*

Blödelei b. (-,en) : diotaj g., noucherezh g., brizherezh g., bleuperezh g., brichinerezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreoù ls., pavkaolerezh g., farouellerezh g., boufonerezh g.
blödeln V.gw. (hat geblödelt) : P. genaouekaat, noualantiñ, garzenniñ, glabousañ a bep seurt diotajoù, batouilhat evel piged born, tariellañ, paribolennat, louadiñ, boufoniñ, brichinañ, ober e Yann, ober e Julian, ober e vrichin, ober e c'henoueg, ober gennoù (troioù kamm, bourdou), ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, jirfollañ, ober e jostram, ober e istrogell, diotal, diotat, ober e rouz, c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ribardennat, bordal, ober baochoù, baochal, ober farsoù (farsadenoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, farouellañ, ober furlukinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, ober e baotr fistoulik, chalvantiñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ pifoù, kontañ lerbj, kontañ kantikoù, dibunañ diotajoù, distilhañ garzaj (garzennaj), pentañ lern, glabousañ a bep seurt kaotigelloù, tennañ sikelzonou, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, dornañ kaoziou, draihañ paribolennou, dibunañ kaoziou, bezañ kaoziou treuflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henou (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaoziou.

blöderweise Adv. : dre skañvbennegezh, dre sotoni.

Blödheit b. (-) : 1. diotiezh b., sotoni b., diotiz b., amoedigezh b., bleuperezh g., bajanegezh b., diskiantegrezh b., brizherezh g., brichinerezh g., bailherezh g., belbi g., berrenteza spred b., droug sant Beulbezh g. ; 2. diotaj g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreoù ls., amiodaj g., amoedaj g., pavkaolerezh g., beiadur g., garzaj g., garzennaj g.

Blödian g. (-s,-e) : makez penn leue g., makez cheulk g., mell baja g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beg leue g., genoù plankenn g., kakouz g., tamm kakouz g., penn-touilh g., kac'her polos g., paourkaezh diod g., paourkaezh den g., kac'h-moudenn g., genaoueg g., genaoueg echu g., podig g., pothouarn g., impopo g., glaourenneg g., pampez g., nouch g. [liester nouched], loñseg g. [liester loñseg], genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., alvaon g. [liester alvaoned, alvaoneien], houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., balbouzer g., bajaneg g., balteg g., begeg g., arziog g., aneval g., pennsod g., diskiant g., darsod g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., loukez g., kloukez g., gogez g., penn-bailh g., penn-bazh g., penn peul g., penn leue g., penn beuz g., penn azen g., brichin a zen g., brichin g., brizh g., penn luch g., magn g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den huale g., penn-karn g., bureddenneg g., beg glep g., genoù glep g., andell b., penn pout g., pav-kaol g., glep g., louad g., papelod g., droch g., penn droch g., takezenn b., krampouezhenn b., sod g., feson tarnez b., genoù tarnez g. ; als Blödian gelten, tremen evit ul laorañs.

Blödigkeit b. (-) : 1. gweled erru izel g. ; 2. [dre astenn.] diampartiz b., lentegezh b., abafed b. ; 3. [dre astenn.] diotiezh b., bleuperezh g., sotoni b., diotiz b., beiadur g., amoedigezh b., bajanegezh b., diskiantegrezh b., belbi g., diotaj g., amoedaj g., brizherezh g., brichinerezh g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreoù ls., amiodaj g., drocherezh g.

Blödmann g. (-s,-männer) : bajaneg g. [liester bajaneien], kouilhon g., alvaon g. [liester alvaoned, alvaoneien] ; Blödmann ! makez penn leue ! makez cheulk ! makez tamm paot fin ! mell baja ! sakre mallozh Doue inosant ! mallozh Doue

penn avelet ! genoù plankenn ! kakouz ! tamm kakouz ! tamm sklep ! tamm baltaz ! penn-touilh ! kac'her polos ! paourkaezh diod ! paourkaezh den ! kac'h-moudenn ! genaoueg ! bourjin ! bleup ! bazh-dotu ! aneval ! loukez ! fri manous ! penn luch ! penn diboell ! labaskenn ! tra didalvez ! pezh dilamprek ! pladorenn ! penn-karn ! penn pout ! diotañ den a oufed da welet out ! biskoazh n'em eus kemeret muzul ken bras genoù ! feson tarnez ! genoù tarnez ! amboubal ! baillou 'zo ac'hanout ! bajaneg ! balteg ! begeg ! un den brav a ran ganit ! genoù klapez ! genoù da bakañ kelien ! genoù patatez ! genoù gwelien ! ; als Blödmann gelten, tremen evit ul laorañs.

Blödsinn g. (-s) : n'eus forzh petra, forzh petra, diotiezh b., bleuperezh g., dioterezh g., sotoni b., diotiz b., amoedigezh b., bajanegezh b., amoedaj g., diskiantegrezh b., belbi g., pavkaolerezh g., diotaj g., pitaj g., brizherezh g., brichinerezh g., noucherezh g., louaderezh g., tariell b., jaodreoù ls., trikonou ls., amiodaj g., garzaj g., garzennaj g., lerbj g., hailhonerezh g., koniri b., konirioù ls., morjinerezh g. ; Blödsinn treiben, ober trikon, ober trikonou, ober morjinerezh, ober hailhonerezh, ober garzajou, ober e leue, ober e c'henoueg, ober e Yann, ober e Julian, c'hoari e baotr, lakaat reuz, ober a bep seurt sotoniou, ober e zen gars, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, jirfollañ, ober e jostram, ober e istrogell, diotal, diotat, ober e rouz, ober un tamm dirollañ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, ober e baotr fistoulik, chalvantiñ, ober ardoù, ober gennoù (troioù kamm, bourdou), c'hoari taolioù-bourd, farsal, dibunañ bourdoù, reiñ melladoù, ribardennat, bordal, ober baochoù, baochal, ober farsoù (farsadenoù, farsig-farsoù, fent), lakaat fent, distagañ fentigelloù, reiñ fent, fentigellañ, gogeal, furlukinat, farouellañ, ober furlukinerezh, ober e veurlarjez, ober e cholori, ober e farouell, ober ar bourjin, ober e rampono, genaouekaat, noualantiñ, tariellañ, paribolennat, louadiñ, garzenniñ ; so ein Blödsinn ! n'eus forzh petra ! forzh petra ! ; lauter Blödsinn verzapfen, Blödsinn vom Stapel lassen, lavaret traoù diskiant, divegañ konirioù, kontañ konirioù, lavaret diotajoù, lavaret dioterezh, diotal, batouilhat evel piged born, glabousañ a bep seurt diotajoù, glabousañ a bep seurt kaotigelloù, kontañ kantikoù, lavaret n'eus forzh petra, lavaret forzh petra, jaodreañ, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ pifoù, kontañ lerbj, kontañ kantikoù, pentañ lern, tennañ sikelzonou, tennañ koñchoù born eus e gelorn, tennañ koñchennoù born eus e gelorn, dornañ kaoziou, dibunañ kaoziou, bezañ kaoziou treuflez gant an-unan, bezañ ur chaoker-e-c'henou (ur chaoker-e-spered) eus an-unan, bezañ ur chaoker kaoziou, kontañ sorc'hennou lu, lavaret drocherezh, kontañ kaoziou, dibunañ aridennadoù komzou flav, dibunañ aridennadoù komzou besk, dinotenniñ ; red keinen Blödsinn ! petra a vank dit gant da sorc'hennou ? paouez (ehan) a zivegañ konirioù ! paouez (ehan) a gontañ konirioù ! tav dimp gant da sikelzonou ! petra emaout o fritañ deomp aze ? petra emaout o trailhañ deomp aze ?

blödsinnig ag. : sot, genaouek, begek, imobil, baltek, bajanek, geolieck, amoet, gars, arziot, diot, diboell, diskiant, droch, pampes, nay, sot-nay, sot-pik, panenn, cheulk, bleup, gloud, louat, brichin, amboubal, brizh, gars, glep, gloukes, loukes, darsot, nouch, silhek.

Blog n./g. (-s,-s) : [stlenn.] blog g.

bloggen V.gw. (hat gebloggt) : [stlenn.] blogiñ.

Blogger g. (-s,-) : [stlenn.] bloger g.

Blogosphäre b. (-) : [stlenn.] blogva g.

Blois n. : Bleaz b.

blöken V.gw. (hat geblökt) : begeliat, bekal, begiat, blejal, begal, gwegal, musellat, bruc'hellat, richanañ ; die Lämmer blöken, begeliat a ra an ein, begeliat a ra an oaned.

Blöken n. (-s) : begeliadenoù ls., begeliadeg b., begeihl g., begel g., blej g., blejadenoù ls., blejadeg b., beogadenoù ls., beogadeg b., bruc'hellerezh g., richan an deñved g.

blond ag. : melen, melegan, meleganik ; blondes Haar, blev melen str. ; sie hat blondes Haar, sie ist blond, ur pennad blev melen a zo outi, ur blev melen a zo outi ; P. ein blondes Gift, ur fulenn a veleganez b. ; blond werden, meleniñ ; blond werden lassen, lakaat da veleniñ ; im Sommer wird er blonder, meleniñ a ra e vlev e-pad an hañv ; sich (dat.) das Haar blond färben, livañ e vlev e melen ; blonder Tabak, butun melen g. ; [kegin.] blonde Mehlschwitze, rouz melen g.

Blond n. (-s) : liv melen g., melen g.

Blondchen n. (-s) : [gwashaus] melenardez b.

Blonde(r) ag.k. g./b. : meleneg g. [liester meleneien / meleneged], melegan g. [liester meleganed], meleganez b., melenegez b. ; eine hübsche Blonde, ur vrv (ur goant) a veleganez b.

blondhaarig ag. : melen, melen e vlev, ... blev melen, melegan.

Blondheit b. (-) : melender g.

blondieren V.k.e. (hat blondiert) : meleniñ, melenaat, livañ e melen.

Blondine b. (-,n) : meleganez b., melenegez b., [gwashaus] melenardez b. ; eine hübsche Blondine, ur vrv (ur goant) a veleganez b.

Blondkopf g. (-s,-köpfe) : meleneg g. [liester meleneien / meleneged], melegan g. [liester meleganed], meleganez b., melenegez b.

Blondrochen g. (-s,-) : [loen.] rae flour b.

bloß ag. : 1. noazh, diwisk ; mit bloßen Füßen, diarc'hen, kuit a votoù, divotoù, diloer ha divotoù, treid noazh, noazhtroad, war e dreid noazh ; nackt und bloß, en abid ar c'hi, hep strilh dilhad, hep neudenn dilhad en dro d'an-unan, na dilhad na mann en dro d'an-unan, en e blusk, en e beskig, noazh evel ur pesk, en noazh-bev, noazh evel ur ran, noazh evel ur ranig, noazh-ran, en noazh-ran, war e ranig, en e ranig, en noazh-glan, en noazh-ganet, noazh evel pa oa ganet, en noazh-blouc'h, en noazh-glez, en noazh-barbih, en noazh-dibistilh, en noazh-dibourc'h, en noazh-grizilh, en noazh-puill, en noazh-pourc'h, noazh-bloc'h ; mit bloßen Händen, divaneg ; mit bloßen Händen kämpfen, stourm dizarm ; mit bloßem Auge, d'ar sell diglav, gant an daoulagad hepken, hep lunedenn ; mit dem bloßen Auge sichtbar, hag a c'haller gwelet gant ul lagad diglav, hag a c'hall bezañ gwelet gant daoulagad mab-den ; mit bloßem Kopf, diskabell, digabell, en e vlev, hep a bennwisk, penn noazh, en e benn noazh, didog, na tog na mann war e benn, dizolo e benn, noazh e benn ; mit bloßen Schultern, dizolo he divskoaz ; mit bloßem Oberkörper, [paotr] en e gorf noazh, war korf e jave ; [plac'h] dispak he bronnoù, dibrenn he bronnoù ; in bloßem Hemd, war gorf (a-bouez) e roched, war gorf (a-bouez) hec'h hiviz ; mit bloßem Schwert, an dir en avel, dic'hounet (dispak) e gleze gantañ, gant e gleze noazh, e gleze noazh gantañ en e zorn ; auf bloßer Erde schlafen, kousket war ar c'haled, kousket war an douar noazh, kousket war ar mort, kousket war an douar ran, kousket war an douar rik, kousket war an douar yen (Gregor) ; auf bloßer Haut, war ar c'hroc'hen noazh (Gregor), en e groc'hen noazh ; 2. [dre astenn.] hepken, ha netra ken, nemetken, na-mui-ken ; das ist bloßer Neid, avi eo ha netra ken, avi nemet avi nend eo ; der bloße Gedanke daran bringt mich in Wut, an disterañ ma

soñjan en dra-se ez an e gouez ; der bloße Gedanke daran versetzt mich in Angst, aon am bez ken soñjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet soñjal en dra-se, aon am bez netra nemet soñjal en dra-se, an disterañ ma sofjan en dra-se e sav aon ennon, mann nemet soñjal en dra-se e sav aon ennon, an disterañ ma soñjan en dra-se e ra poan gof din ; der bloße Gedanke daran lässt mich schaudern, der bloße Gedanke daran lässt mich erschauern, mont a ra ur sklas drezon mann nemet soñjal, me a vez skrij ganin ken tra nemet soñjal e kement-se ; er ist mit der bloßen Angst davongekommen, er ist mit dem bloßen Schrecken davongekommen, kuitezet eo bet gant ur spontadenn, tremenet eo bet gant un tamm mat a aon, tremenet eo bet gant ar spont, en em dennen eo bet gant un tamm mat a aon, en em dennen eo bet gant muioc'h a aon eget a c'hloaz, en em dennen eo bet gant muioc'h a spont eget a c'hloaz, kuites eo bet gant un tamm mat a aon ; auf den bloßen Verdacht hin wurde er verhaftet, a-walc'h e oa bet un tamm diskred evit toullbac'h-añ anezhañ ; sein bloßes Vorhandensein ist für uns Menschen eine Gefahr, ar vezañs anezhañ hepken a zo un dañjer ; 3. [gwir] bloßer Eigentümer, perc'henn divarr g. ; bloßes Eigentum, perc'henniezh divarr b., ar gwir hep ar barr g.

Adv. : 1. nemet ..., ... hepken, ... hep-mui, ... nemetken, ... hepmuiken, ... hepmuiket, ... paneveken, ... hep netra ken, ken tra nemet ..., ken ... ; er blieb bloß acht Tage hier, ne chomas amañ nemet un eizteziad ; er war bloß seit etwa vier Stunden tot, ne oa nemet war dro ur peder eur abaoe ma oa marvet ; jemandem bloß tausend Euro anbieten, degas u.b. e mil euro ; sie hat bloß zehn Euro ausgegeben, n'eus aet nemet dek euro diganti ; bloß zum Schein, evit ober van hepmuiken ; manche Menschen sind bloß dazu da, die Sache zahlenmäßig nach mehr aussehen zu lassen, tud'zo a ra niver ha netra ken ; „Sie haben bloß drei Kinder, nicht wahr ?“ - „ja, das stimmt“, c'hwi n'hoc'h eus nemet tri bugel, neketa ? – nann, nann, gwir a-walch a lavarit ; man brauchte ihm bloß zu sagen, was auszurichten war und schon war er unterwegs, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag edo diouzhu war an hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ ha mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ yao gant e hent ; wenn ich bloß daran denke, bekomme ich Angst, aon am bez ken soñjal en dra-se, aon am bez ken tra nemet soñjal en dra-se, aon am bez netra nemet soñjal en dra-se, an disterañ ma soñjan en dra-se e sav aon ennon, mann nemet soñjal en dra-se e sav aon ennon ; 2. bloß um ... zu ..., bloß zum ..., digarez d'ober ubd, diwar-benn ober ubd, tro din d'ober ubd, tro vrv din d'ober ubd, kement ha gwelet ; bloß zum Spaß, ken evit farsal ; bloß um etwas zu sagen, ken evit lavaret ubd, diwar-benn lavaret ubd, digarez da lavaret ubd, tro vrv dezhañ da lavaret ubd, kement ha lavaret ubd, kenkoulz ha lavaret ubd, betek lavaret ubd ; nicht bloß um ... zu ..., nicht bloß zum ..., neket hepken evit (ober ubd) ; 3. mechal, c'hivistim ; was macht er bloß ? mechal petra a ra hennezh ? c'hivistim petra a ra hennezh ? ; 4. bennak ; wann bin ich bloß dort ? pegoulz bennak en em gavin eno ? ; 5. bepred, atav ; bleibt bloß nicht stehen ! arabat chom a-sav atav ! na chomit ket a-sav bepred ! ; zerbrich mir bloß die Vase nicht ! diwall da derriñ al lestr-se bepred ! ; 6. salv dezhañ ; warum ist er bloß nicht gestorben ? salv dezhañ e vije marvet ! ; 7. daoust ; wie wird er sich bloß anstellen, um seinen Plan durchzuführen ? daoust penaos e teuio a-benn eus e daol ? penaos bennak e raio evit tennañ e daol ? penaos 'ta en em

droio evit tennañ e daol ? penaos 'ta e kemero e du evit tennañ e daol ? penaos e raio e gont 'ta ? ; 8. kommen Sie mir bloß nicht damit, roit peoc'h gant an dra-se, roit peoc'h ha lezit ho storlok ! paouezit ouzhin gant an dra-se ! tavit ho klakenn ! lezit ho strak ! na zaoubennit ket ac'hanon evel-se ! serrit ho kenoù din gant ar gaoz-se ! ; kommen Sie mir bloß nicht mit dem da ! komzit din eus hennezh ! ! ; 9. da vihanañ ; wenn ich bloß schlafen könnte ! mar galljen kousket da vihanañ ! ; 10. [el lavarennoù hetiñ] wenn er bloß gekommen wäre, mar karje bezañ deuet ; wenn er bloß zusagen würde ! gant asantiñ a raio ! plijet gantañ asantiñ ! plijet dezhañ asantiñ ! ; wenn es bloß nicht regnet, gant (betek) ma ne vo ket glav ! adal (war-bouez) ma ne vo ket a c'hlav ! salv ma chomo divanne an amzer ! a-youl ma ne vo ket glav ! chañs dimp da chom hep kaout glav ! gras dimp da chom hep kaout glav ! ; falle bloß nicht in Ohnmacht ! taol pled n'az pije ur falladenn ! ; glauben Sie bloß nicht, dass ..., arabat e vefe deoc'h krediñ e ..., arabat e ve deoc'h krediñ e ... ; könnten Sie bloß Recht haben ! salv ma lavarfec'h gwir ! gant (betek) ma lavarfec'h gwir ! adal (war-bouez) ma lavarfec'h gwir ! a-youl ma lavarfec'h gwir ! ; ach, wenn Sie bloß Recht hätten ! ma ve gwir a lavarit ! ma ve gwir a lavarfec'h ! ; wäre ich bloß dort ! ma vefen du-hont d'an nebeutañ !

Blöße b. (-,-n) : 1. noazhded b., noazhder g. ; seine Blöße bedecken, goleiñ e noazhded, goleiñ e gorf noazh ; 2. [dre heñvel.] sich (dat.) eine Blöße geben, diskouez e du gwan, diskouez e du gwak, diskouez e du kizidik, diskouez e wiridig, reiñ krog [d'u.b / d'udb], reiñ peg [d'u.b. / d'udb], reiñ tro warnañ d'u.b., reiñ kraf d'u.b. ; sich (dat.) keine Blöße geben, reiñ krog ebet, reiñ peg ebet, c'hoari trumm ouch e eneber ; er gibt sich keine Blöße, ne gaver klav ebet warnañ.

bloßdecken V.em. sich bloßdecken (hat sich (ak.) bloßgedeckt) : en em zizoleiñ.

bloßgeben V.em. : sich bloßgeben (gibt sich bloß / gab sich bloß / hat sich (ak.) bloßgegeben) : diskouez e du gwan, diskouez e du gwak, diskouez e du kizidik, diskouez e wiridig, reiñ krog d'u.b / d'udb, reiñ peg d'u.b. / d'udb, reiñ tro warnañ d'u.b., reiñ kraf d'u.b.

bloßlegen V.k.e. (hat bloßgelegt) : dizoleiñ, disklosañ, lakaat en noazh, noazañ, noashaat, diatrediñ, lakaat war wel, lakaat war ziskouez, reiñ an dizolo [war udb], lakaat war zizolo ; [mezeg.] einen Zahn bloßlegen, dizoleiñ gwizioù un dant (Gregor), disklosañ un dant ; einen Knochen bloßlegen, lakaat un askorn war wel (e wel, en noazh) ; seine Seele bloßlegen, diskouez e ene en noazh ; [mengleuz] ein Flöz bloßlegen, lakaat ur wazhenn war-wel.

Bloßlegen n. (-s) : dizoloadenn b., dizoloadur g., disklosadur g.

bloßliegen V.gw. (lag bloß / hat bloßgelegen) : bezañ dizolo, bezañ war zizolo, bezañ war an dizolo, bezañ diskloset, bezañ en noazh, bezañ war wel, bezañ e wel, bezañ war ziskouez.

bloßstellen V.k.e. (hat bloßgestellt) : 1. divasklañ, dizoleiñ, lakaat war wel, lakaat war ziskouez, lakaat war zizolo, reiñ an dizolo [war udb], lakaat en noazh, noazañ, noashaat ; 2. [lu] leuskel diwarez ; 3. [dre skeud.] bloßstellend, arvarus, divrudus ; jemanden bloßstellen, ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., c'hoari al lu gant u.b., mezhekaat u.b., goapaat u.b.

V.em. sich bloßstellen (hat sich (ak.) bloßgestellt) : lakaat e vrud en arvar, arvariñ e vrud, skeiñ a-dreuz / ober dismegans / faziañ dre ziouziegezh (Gregor), mont botoù-koad hag all e-barzh, stagañ e varc'h ouch ur ruilhenn fall, lakaat an dud da c'hoarzhin goap diwar e goust (d'ober al lu gant an-unan, da c'hoari al lu gant an-unan, da stagañ goap diwar e goust),

servijout da vourd, en em lakaat e-tal ma c'hoarzh an holl goap diwar e goust, reiñ abeg da fars diwar e goust, reiñ abeg da fars / lakaat an dud da c'hoarzhin war e goust (Gregor), diskouez e du gwan, diskouez e du gwak, diskouez e du kizidik, diskouez e wiridig, reiñ krog, reiñ peg, reiñ tro war an-unan.

bloßstrampeln V.em. sich bloßstrampeln (hat sich (ak.) bloßgestrampelt) : en em zizoleiñ dre forzh treiñ ha distreiñ en e wele, en em zizoleiñ dre forzh merat en e wele

Blouson n.g. (-s/-,-s) : chupenn b., porpant g., justin g., ranglenn b.

Blowjob g. (-s,-s) : [rev, kleuk] chukadenn b., broud genoù-rev g., broud revel ar c'halch dre ar genoù g., kalchsunerezh g. ; jemandem einen Blowjob geben, dibluskañ e gig d'ur paotr, goro e sutig d'ur paotr, chukañ e vazh d'ur paotr, chukañ e vrokenn d'ur paotr.

blubbern V.gw. (hat geblubbert) : 1. balbouzat, glabousañ, tatouilhat ; 2. [bouzelloù] kanañ, bourbouilhañ, grogoilhat, sorochal, rec'hiñ.

Blücher g. : [tro-lavar] : er geht ran wie Blücher, mont a ra dizamant dezhi, mont a ra dezhi hep damant, kemer a ra an ejen dre e gerniel ha reiñ a ra lamm-chouk-e-benn dezhañ.

Bluejeans ls. / **Blue Jeans** ls. : 1. bragoù jeans g., bragoù jean g., jeans g./ls., jean g. ; 2. [gwriad.] denim g., jean g.

Blues g. (-,-) : [sonerezh] blues g.

Bluff g. (-s,-s) : pouf g., pouferezh g., poc'honerezh g., touelladenn b., frink g., fentiz b., brabañserezh g., taol brabañserezh g., gloriusted b., lorc'hig moan g., trell g., pompadou ls., roufl g., brabañs g., fougaserezh g., gloar b., glabouserezh g., glabous g., bragerezh g., fougerezh g., kañfarderezh g., kankal g., bugaderezh g., bugad g., c'hwezhag avel.

blaffen V.gw. (hat geblafft) : poufal, touellañ, fentiñ, kankalat, lorc'henniñ, en em ourgouilh, kemer ourgouilh, ober e vraz, teilit, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, en em ambridañ, c'hoari e baotr, brabañsal, paboriñ, ober e babor, tonal, bezañ pompus en e gomzou, ober fouge gant e ouziegezh, bragal, brageiñ, dougen roufl, dougen randon, en em rollañ, fouseal, ober e fouge, debriñ mel, ober tron, bezañ ur bern tron gant an-unan, bezañ digoroù gant an-unan frankik, ruflañ avel ha moged, sachañ dour d'e foenneg, rual gant an avel.

Bluffer g. (-s,-) : taper g., paker g., toueller g., fenter g., brabañser g., brageer g., pezh gloriis g., boufon g., pabor g., fougaser g., balpour g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., konikl g., kañfard g., straker g., poufer g., poc'hon g. [liester poc'honed], brogoier g., brogolier g., pompader g., foëñvour g., toull-ourgouilh g., toull-lorc'h g., c'hwezher g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., lorc'hig g., lorc'henn b., den a lorc'h g., stadenn b., pompolig g., mailhard g., bern trein g., P. sac'h-ourgouilh g., sac'h-c'hwezh g., sac'h-moged g., bod-avel g., brammsac'h g., march'kaoc'h g., march'h-mel g., hejer-e-doull g., teileg g., bern teil g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g. ; er ist ein Bluffer, ur poufer (ur pompader, ur foëñvour, un toull-ourgouilh, un toull-lorc'h, ur c'hwezher) an hini eo, digoroù a vez gantañ frankik, ur bern tron a vez gantañ, n'eus ket da gontañ warnañ, stroñs a vez gantañ frankik, ur paotr a-stroñs eo, hennezh a ra muioc'h a voged eget a dan, re uhel e gan e gihog, ar yar p'he deus dozvet a rank kanañ - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan.

blühen V.gw. (hat geblüht) : 1. bokediñ, bleuniañ, bleuñviñ, fleurisañ, bezañ e fleur ; wieder blühen, advleuniañ ; der Baum blüht, emañ ar wezenn e bleuñv, emañ ar wezenn en he bleuñv,

bleuñv a zo war ar wezenn, bleuñv a zo er wezenn, emañ ar wezenn o vleuniañ (o vleuñviñ, o vokediñ), bleuñv 'zo o tont war ar wezenn, emañ ar wezenn o kemer bleuñv, emañ ar wezenn o tigeriñ he bleuñv ; *dieses Jahr blühen die Kirschbäume verspätet*, ar c'herezzenned a zo diwezhat er bloaz-mañ ; 2. [dre skeud.] ober berzh, ober struj, ober finborte, ober ampled, ober mat, ober brud, spletusaat, bleuniañ, bleuñviñ, bezañ en e wir wellañ, bezañ en e gaerañ berzh ; *in Weimar blühte die deutsche Klassik*, e barr he bleuñv (en he bleuñv, en he bog, e-kreiz he sked, en he c'haerañ berzh, en he barr, en hec'h uhelaañ, en he gwir wellañ) e oa bet ar glaselezh alaman e Weimar ; *sein Geschäft blüht*, eus ar c'hentañ emañ e stal gantañ, e aferioù a ya mat-dispar en-dro, e aferioù a ra ampled, bastañ a ra mat pep tra evitañ, hennezh a ra berzh, hennezh a ra struj ; 3. P. *das kann mir auch noch blühen*, kement-se a c'halife kouezhañ warnon iveau, ar reuze a c'halife degouezhout ganin iveau, marteze a-walc'h em bo ar memes soubenn ; *er weiß nicht, was ihm noch blüht*, ne oar ket c'hoazh dre belec'h en deus da dremen, ne oar ket c'hoazh peseurt c'hoari 'zo en hent dirazañ ; *wer weiß, was uns noch blüht* ? piv a oar petra a zegouezho ganeomp c'hoazh ? piv a oar peseurt c'hoari a zo en hent c'hoazh ? piv a oar dre belec'h hon eus da dremen ?

Blühen n. (-s) : 1. bleuñv g., bleuniadur g., bleuñvadeg b., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b., bleuñvidigezh b. ; 2. [dre skeud.] berzh g., barr g., barr ar brud g., kreiz ar brud g., bog ar brud b., kreiz ar sked g., bleuñvidigezh b., bleuñ str., bleuñvenn b., boked g., hoal-vat b., finborte g., prespolite b., lañs g. ; *etwas zum Blühen bringen*, reiñ digor d'udb, reiñ tro d'udb da vleuniañ.

blühend ag. : 1. bleuñvidik, bleuniek, bleuñvek, bleunius, bleuñvus, e bleuñv, en e vleuñv, o vleuñviñ, o vleuniañ, marellet kaer ; *blühende Gärten*, liorzou en o bleuñv (o vleuniañ, marellet kaer) ; *die blühende Wiese ist eine wahre Augenweide*, n'em eus gwelet biskoazh un dra gaeroc'h eget ar prad-se en e vleuñv evit plijout da'm daoulagad ; *zweimal im Jahr blühend*, advleunius ; 2. [dre skeud.] *blühende Schönheit*, kened e-kreiz (e barr, e bog) he sked b. ; *blühende Gesichtsfarbe*, liviou yac'h ls., liviou ar yec'hed ls., liviou livrin ls., neuz ar yec'hed b., divjod livrin ls., dremm livrin b., dremm flamm b. ; *eine blühende, frische Gesichtsfarbe bekommen*, livrinañ, flammañ ; *im blühenden Alter*, e bleuñv e vrud, en e vourdilhon, e-kreiz e vourdilhon, en e wellañ oad, e-kreiz e vrud, e-kreiz e vent, en e vrud, en e voked, e barr e vrud, e barr e nerzh, e brud e oad, en e oad flour / e barr e oad / yaouank-flour / e-kreiz an oad (Gregor), en e vleuñv, en oad flamm, en e wir wellañ ; *blühender Stil*, doare-skrivañ kinklet kaer g. ; *blühende Fantasie*, faltazi builh b., faltazi vervedant b., faltazi fournis (ijinus) b. (Gregor) ; *dieses Kind hat eine blühende Fantasie*, ar bugel-se en deus itrik, ur spered ijinus a vugel eo, leun a ijin eo ar bugel-se, n'eo ket ar faltazi a ra diouer d'ar bugel-se.

Blöhét g. (-s) : [Bro-Suis] bleuniadur g., bleuñvadeg b.

Blümchen n. (-s,-) : 1. [louza.] bleuniennig b. ; 2. [gwiad.] fleurenn b. ; 3. [bier] spoum g., eon g.

Blümchenkaffee g. (-s) : kafe tanav g., kafe semplik g., kafe sklaer g., kafe hir (divlaz, flak, flav) g., pipi-ludu g., pipi du g., kafe seurez g., kafe seurezed g., lipig g., dour-kafe g., dourafe g., troazh kazeg g., frigotell jav b.

Blume b. (-,-n) : 1. bleunienn b. [liester bleunioù], fleur str., fleurenn b., boked g. [liester bokedou, bokidi] ; *Gartenblumen*, fleur str., bleunioù ls. ; *Feldblumen*, *Wiesenblumen*, bokedou ls., bokidi ls., bleunioù ls. ; *der Duft der Blumen*, frond ar

bleunioù g. ; *duftige Blumen*, bleunioù frondus ls. ; *diese Blumen duften nicht*, ne zeu c'hwezh ebet diouzh ar bleunioù-se, ar bleunioù-se ne daolont c'hwezh ebet ; *ein Arm voll Blumen*, ur vriad vleunioù b. ; *eine gefüllte Blume*, ur vleunienn zoubl b. ; *mit Blumen übersät*, marellet a vleunioù, marellet-kaer, brizh gant ar bleunioù ; *mit Blumen schmücken*, *mit Blumen verzieren*, bleuniañ, kinklañ gant bokedou, fleurisañ, fleuriañ, lakaat fleur, bokediñ, fichañ gant bleunioù, kaeraat gant bleunioù ; *Blumen pflücken*, bleuniaoua, kutuilh (serriñ, dastum) bleunioù ; *Blumen in eine Vase einstellen*, lakaat bleunioù en ul lestr ; *die Bienen fliegen von Blume zu Blume*, ar gwenan a nij eus an eil bleunienn d'eben ; *von Blume zu Blume flattern*, nijellat diwar ur vleunienn war unan all ; *wenn es regnet, brauchen wir die Blumen nicht zu begießen*, mar deu ar glav e vimp kuit da zoura ar bleunioù ; *stilisierte Blume*, fleurenn b. ; 2. *die blaue Blume der Romantik*, bleunienn c'hlas ar romantelezh b. (arouez an hirnezh er varzhoniezh romantik alaman) ; 3. [dre skeud.] *durch die Blume sprechen*, mont d'an dud a-dro, lakaat ludu da c'holeiñ e dan, skeiñ ludu da c'holeiñ e dan, ober gant komzoù distroet, mouskomz, na lavaret e oferenn war gan, ober gant damgomzoù, lavaret komzoù goloet, ober gant komzoù goloet (Gregor), lakaat e letern dindan e vantell, ober e souchet, komz dre zic'harvaat ; [dre fent] *danke für die Blumen*, trugarez evit da c'hourc'hemennoù ken c'hwek a gas ac'hanon dreist ar begoù gwez, trugarez evit da veulbrezegenn ; 4. *Blume der Gesellschaft*, ar bleuñv eus an dud g., tud eus ar re wellañ ls., tud eus an diuz ls., tud eus ar vegenn ls., tud eus ar gurunenn ls., tud eus an dibab ls., tud diouzh an dibab ls., tud dibab ls., tud a'r gwellañ ls., tud eus ar gwellañ lies, tud eus ar re wellañ ls., tud a'r c'haerañ ls., tud a'r blein ls., tud a'r choaz ls., tud a'r boulc'h ls. ; 5. [dre astenn.] *Blume des Weines*, frond ar gwin g., boked ar gwin g. ; 6. [loened] *Blume des Fuchses*, marblev al louarn ; *Hasenblume*, lost ar c'had g. ; 7. *Blume des Pferdes*, bailh ar marc'h g. **Blumenampel** b. (-,-n) : pod fleur a-ispih g. **Blumenaue** b. (-,-n) : prad marellet a vleunioù g., prad marellet kaer g., prad brizh gant ar bleunioù g. **Blumenauge** n. (-s,-n) : [louza.] broust bleunienn str., lagadenn vleunienn b. **Blumenbank** b. (-,-bänke) : karched fleur g. **Blumenbeet** n. (-s,-e) : bleuñveg b. [liester bleuñvegi / bleuñvegoù], tachenadig bleunioù b., palejad g., karrezad bleunioù g., gwelead bokedou g. ; *als Gärtner war er für die Blumenbeete zuständig*, ober a rae war-dro ar bleuñvegoù en e vicher a liorzher, karg en doa eus ar bleuñvegi en e vicher a liorzher ; *wir können immerhin noch froh sein, dass sie das Blumenbeet nicht zertrampelt haben*, *wir sind ja noch froh, dass sie wenigstens das Blumenbeet nicht zertrampelt haben*, c'hoazh eo kaer pa n'o deus ket fastret ar vleuñveg, c'hoazh eo brav deomp pa n'o deus ket fastret ar vleuñveg, c'hoazh eo ur c'hras kaer deomp mar n'o deus ket fastret ar vleuñveg, ur chañs eo deomp n'o deus ket fastret ar vleuñveg, chañs a zo ganeomp c'hoazh da vihanañ pa n'o deus ket fastret ar vleuñveg, eürusamant evidomp c'hoazh ma n'o deus ket fastret ar vleuñveg. **Blumenbinderin** b. (-,-nen) : bokedourez b. **Blumenbinse** b. (-,-n) : [louza.] broen-dour str. **Blumenblatt** n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn-vleuñv b., petalenn b., bleuñvzelienn b. ; *die Blumenblätter*, an deliòu str., ar gurunenn b. ; *die Blumenblätter fallen ab*, emañ ar bleuñv o tispluñvañ. **blumenblattartig** ag. : [louza.] petalheñvel.

- Blumenbüschel** n. (-s,-) : 1. blokad bleunioù g., torkad bleunioù g., boked g. ; 2. toennad-vleuñv b., kuchennad-vleuñv b.
- Blumencontainer** g. (-s,-) karched fleur g.
- Blumendeckblatt** n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn-droadenn b., brakteenn b.
- Blumenduft** g. (-s,-düfte) : frond bleunioù g.
- Blumenerde** b. (-) : mailh g. [*iester mailhou*], douar-teil g., teil-douar g., mannoù ls., atil g., rotel g. ; *mit Blumenerde bedecken*, mailhañ.
- Blumenesche** b. (-,n) : [louza.] gouezonn str., gouezonnenn b., onnenn-wenn b., onn-gwenn str.
- Blumenfeld** n. (-s,-er) : bleuñveg b. [*iester bleuñvegi / bleuñvegoù*].
- Blumenflor** g. (-s) : 1. bleuniadur g., bleuñvadeg b., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b., bleuñvidigezh b. ; 2. [dre astenn.] kenaozadur bleunioù g.
- Blumenfrau** b. (-,en) : marc'hadourez-vleunioù b., marc'hadourez-fleur b., bokederez b.
- Blumengarten** g. (-s,-gärten) : bleuñveg b. [*iester bleuñvegi / bleuñvegoù*], liorzh b., liorzh-vleunioù b.
- Blumengärtner** g. (-s,-) : liorher bleunioù g., bleunier g.
- blumengeschmückt** ag. : bokedet, fleuriset, bleuniet, kinklet gant bleunioù.
- Blumengewächs** n. (-es,-e) : [louza.] boked g.
- Blumengewinde** n. (-s,-) : garantez bleunioù str., garantezenn b.
- Blumengläs** n. (-es,-gläser) : lestr bleunioù g.
- Blumengöttin** b. (-) : [mojenn.] Flora b., Kloris b.
- Blumengriffel** g. (-s,-) : [louza.] stih g., stil g., spieg g., dared g.
- Blumenhändler** g. (-s,-) : marc'hadour bleunioù g., marc'hadour-fleur g., marc'hadour-bleuñv g., bokeder g.
- Blumenkasten** g. (-s,-kästen) : karched fleur g.
- Blumenkelch** g. (-s,-e) : [louza.] kalir g.
- Blumenkelle** b. (-,n) : [louza.] loa-liorzh b., displanter g. [*iester displanteriou*], treuzplanter g. [*iester treuzplanteriou*], treuzplantouer g. [*iester treuzplantoueriou*].
- Blumenkiste** b. (-,n) / **Blumenkisterl** n. (-s,-n) : [Bro-Austria] karched fleur g.
- Blumenknospe** b. (-,n) : [louza.] broñs bleuñv g., broñsenn vleuñv b., bouton g.
- Blumenkohl** g. (-s,-e) : kaol-fleur str., kaol-boueedek str., kaol-bleuñv str., kaol-brignennek str., brikoli str. ; *der ganze Blumenkohl hat Frost abbekommen, der Frost hat den ganzen Blumenkohl vernichtet*, lipet (riñset, distrujet holl-razh-ribus) eo bet ar c'haol-fleur gant ar skorneier.
- Blumenkorb** g. (-s,-körbe) : kestad-vleunioù b., kestad-vleunioù b.
- Blumenkorso** g. (-s,-s) : dibunadeg kirri kinklet gant bleunioù b.
- Blumenkranz** g. (-es,-kränze) : kurunennad vleunioù b., garantez bleunioù str., kurunenn vleunioù b. ; *einen Blumenkranz flechten*, aozañ ur gurunenn vleunioù, plezhañ ur gurunenn vleunioù.
- Blumenkresse** b. (-,n) : [louza.] kabusin str.
- Blumenkrone** b. (-,n) : 1. [louza.] kurunenn b. ; *rachenförmige Blumenkrone*, kurunenn c'heoliek b. ; *vielblätterige Blumenkrone*, kurunenn liespetalennek b. ; 2. [dre heñvel.] kurunenn vleunioù b., garantez bleunioù str., garantez b./str., garantezenn b.
- Blumenladen** g. (-s,-läden) : stal vleunioù b., stal fleur b.
- Blumenlese** b. (-,n) : 1. kutuilhadenn ar bleunioù b. ; 2. [dre heñvel.] dastumad g., teskad g., bleunioù ls.
- blumenlos** ag. : divleuñv.
- Blumenmädchen** n. (-s,-) : bokederez b., marc'hadourez-vleunioù b., marc'hadourez-fleur b.
- Blumenmann** g. (-s,-männer) : marc'hadour-fleur g., marc'hadour-bleuñv g., marc'hadour bleunioù g., bokeder g.
- Blumenmarkt** g. (-s,-märkte) : marc'hadour ar bleunioù g.
- Blumenmonat** g. (-s,-e) : 1. miz Mae g. ; 2. [istor, dispac'h gall] miz ar bleunioù g., miz ar bleuñv g.
- Blumenmuster** n. (-s,-) : fleurenn b. ; *mit Blumenmuster, gant fleurennou*, bleuniek, bokedek.
- Blumenpflanze** b. (-,n) : [louza.] plant fleur str. ; *Blumenpflanzen überwintern, Blumenpflanzen durch den Winter bringen*, goañviñ bleunioù.
- blumenreich** ag. : 1. leun a vleunioù, marellet kaer ; 2. [dre skeud.] kinklet kaer ; *blumenreiche Sprache*, yezh kinklet kaer b., yezh livus b.
- Blumenschale** b. (-,n) : lestr bleunioù g.
- Blumenschau** b. (-,en) : diskouezadeg vleunioù b., foar ar bleunioù b.
- Blumenschere** b. (-,n) : benerez b., gweltre b.
- Blumensprache** b. (-) : 1. yezh ar bleunioù b. ; 2. [dre skeud.] yezh kinklet kaer b.
- Blumenstand** g. (-s,-stände) : 1. [louza.] bleuniadur g. ; 2. stal vleunioù b.
- Blumenständer** g. (-s,-) : lestr bleunioù g.
- Blumenstägel** g. (-s,-) : troadenn b., garenn b., korzenn b.
- Blumenstaub** g. (-s) : brenn fleur g., pollen g., bleud-bleuñv g., bleuñvspær g.
- Blumenstecker** g. (-s,-) : pik bokedoù g.
- Blumenstiel** g. (-s,-e) : [louza.] troadenn b., garenn b., korzenn b.
- Blumenstock** g. (-s,-stöcke) : 1. bleunienn b., fleur str., fleurenn b. ; 2. [dre astenn.] pod fleur g. ; 3. harpell b., harper g. [*iester harperiou*].
- Blumenstrauß** g. (-es,-sträuße) : boked bleunioù g. [*iester bokedoù bleunioù, bokidi bleunioù*], bokedad bleunioù d., torkad bleuñv g.
- Blumenstück** n. (-s,-e) : taolenn bleunioù warni b., taolennad vleunioù b.
- Blumenteppich** g. (-s,-e) : pallennad bleunioù g., strewad bleunioù g. ; *bunter Blumenteppich*, mozaikenn vleunioù b., pallennad bleunioù liesliv g.
- Blumentier** n. (-s,-e) : [loen.] antzoenn b. [*iester antzoedo, antzoared*].
- Blumentopf** g. (-s,-töpfe) : 1. pod fleur g., pod-bleunioù g. ; 2. [dre skeud.] *damit können wir keinen Blumentopf gewinnen*, n'eo ket gant an dra-se e vo graet berzh, n'oufe den bezañ dedennet gant an dra-se, den ne vo dedennet gant an dra-se, n'eus berzh ebet da gaout diwar gement-se, n'eo ket e-giz-se e vo graet brud.
- Blumentopfkrause** b. (-,n) : / **Blumentopfmanschette** b. (-,n) : kuzh-pod g.
- blumenumkränzt** ag. : kurunennet a vleunioù.
- Blumenvase** b. (-,n) : lestr bleunioù g. [*iester listri bleunioù, lestroù bleunioù*].
- Blumenverzierung** b. (-,en) : fleurenn b.
- Blumenwerk** n. (-s,-e) : bleunioù graet ls., bleunioù faos ls.
- Blumenwiese** b. (-,n) : prad marellet a vleunioù g., prad marellet kaer g., prad brizh gant ar bleunioù g., bleuñveg b. [*iester bleuñvegi / bleuñvegoù*].
- Blumenzierrat** g. (-s,-e) : [tisav.] fleurenn b.

Blumenzucht b. (-) : bleuñvc'hounezerez g., gounezerez
bleunioù g., bleuñvc'hounidigezh b., liorzhouriez b.

Blumenzüchter g. (-s,-) : bleuñvc'hounezer g., gounezer
bleunioù g., liorzhour g., bleunier g.

Blumenzwiebel b. (-,n) : oignon fleur str.

blümerant ag. : youst ; *mir wird blümerant*, me a zo mezv va fenn, emaoon vadañ, emaoon vurlutiñ, mezevelliñ a ra va fenn, badinellañ a ra va fenn, me a zo aet fall ken e fell din kouezhañ.

blumig ag. : 1. bokedek, bleuniek, bleuñvek, marellet kaer ; *blumige Wiese*, prad marellet a vleunioù g., prad marellet kaer g., prad brizh gant ar bleunioù g. ; 2. [dre skeud.] flammik, leun a orbidoù ; *blumige Redeweise*, doare kaozeal flammik g., doare kaozeal leun a orbidoù g. ; 3. [gwin] bokedek.

Blunze b. (-,n) / **Blunzen** b. (-,-) : [Bro-Austria] 1. gwadegenn b. ; 2. [dre skeud.] tamm hei-he-revr g., tamm gwe-he-revr g., tamm hejerez-he-zoull g., buoc'h vras b., liboudenn b.

blunzen ag. : [Bro-Austria, tr.l.] *ist mir blunzen !* va revr gant an dra-se ! - ne ran ket a fed eus traou a seurt-se - tanfoeltr forzh ne ran eus an dra-se ! - ingal (hêñvel, hañval, euver, unvan) eo din - ne ra evidon na kriz na poazh - ne ra ket na pouez na bann din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - 'ran ket fouth kaer - 'ran ket foeltr forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - ne ran foeltr forzh ebet - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat iveau - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traou-se - pe vern din ? - pe vern ouzhan ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran fouth kaer gant netra - foeltr forzh ne ran - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran fouth kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwall nec'het gant an dra-se - n'in ket klañv gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ra ket na pouez na bann din - ne ran na mik na man.

Bluse b. (-,n) : [dilhad.] korfenn b., hiviz b., hivizenn b., rochedenn b. ; *Kittelbluse*, saro g., flotantenn b. ; *einen Keil in eine Bluse einsetzen*, lakaat ur c'henn en ur gorfenn.

Blust g./n. (-[e]s) : [Bro-Suis] 1. bleuñv str. ; 2. broust bleunienn str., lagadenn vleunienn b. ; 3. bleuniadur g., bleuñvadeg b., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b., bleuñvidigezh b.

Blut n. (-s) : 1. gwad g. ; *das Blut gerinnt*, pouloudenniñ a ra ar gwad, pouloudañ a ra ar gwad, kaoulediñ a ra ar gwad, chalkiñ a ra ar gwad, kalediñ a ra ar gwad, sonnañ a ra ar gwad ; *geronnenes Blut*, gwad pouloudet g., gwad kaledet g., gwad kaouledet g., gwad pouloudennet (Gregor) g., gwad sonnet g. ; *dunkelblaues Blut*, gwad bloñset g. ; *arterielles Blut*, gwad talmerel g. ; *venöses Blut*, gwad gwaziennel g. ; *dünflüssiges Blut*, gwad tanav g. ; *ein Tropfen Blut*, *ein Blutstropfen*, ul lomm gwad g., ur strilh gwad g., un dakenn wad b. ; *Blut stillen*, herzel an diwad / herzel ouzh an diwad a

(Gregor), herzel ouzh ar gwad a strinkañ, stankañ ar gwad, stankañ ouzh ar gwad ; *Blut lassen*, a) koll gwad, gwadañ, bezañ e wad o redek, diwadañ gwad ; b) [mezeg.] bezañ toullet (tennet) gwad d'an-unan, bezañ gwadet (diwadet) ; *Blut spenden*, reiñ e wad ; *jemandem Blut übertragen*, treuzskuilhañ gwad e korf u.b. ; *Blut spucken*, teurel gwad, skopañ gwad, tufañ gwad, krañchat gwad, krañchat e skevet, rechetiñ gwad, rentañ gwad ; er fing plötzlich an, *Blut zu spucken*, er fing plötzlich an, *Blut zu erbrechen*, dirollañ a reas da deurel gwad, dirollañ a reas da rechetiñ gwad a-leizh e c'henou ; *Blut harnen*, *Blut pissem*, staotat gwad ; mit Rotz vermischt Blut lief ihm aus der Nase, gwad a zivere eus e fri, mesk-ha-mesk gant mi'chi ; *Blut perlt aus der Schramme ab*, gwad a berz eus ar grabisadenn ; *jemanden bis aufs Blut schlagen*, skeiñ gant u.b. betek ar gwad (Gregor), skeiñ gant u.b. betek ma red ar gwad, P. reiñ gwin d'u.b. ; *jemanden so heftig auspeitschen*, dass die Haut aufplatzt und Blut spritzt, tennañ korreenn d'u.b. ; das Blut kreist (fließt, strömt im Kreislauf) in den Adern, amredañ a ra ar gwad er gwazhied, redek a ra ar gwad hed-da-hed d'ar gwazhied, kaset-degaset e vez ar gwad er gwazhied, treiñ a ra ar gwad er gwazhied, redek ha deredek (treiñ ha distreiñ) a ra ar gwad er gwazhied (Gregor) ; die Funktion des Herzens besteht darin, *Blut durch den Körper zu pumpen*, obererezh ar galon a zo lakaat ar gwad da redek er gwazhied, ; die Versorgung des Herzens mit Blut, eroueriadur ar galon g. ; das Herz mit Blut versorgen, degas gwad d'ar galon, pourchas gwad d'ar galon, eroueriañ ar galon ; das Blut pulst, das Blut pulsiert, momediñ a ra ar gwad ; *Blut durchpulst die Adern*, momediñ a ra ar gwad er gwazhied ; *jemandem Blut abnehmen*, kemer ur santilhon gwad digant u.b., sevel gwad diwar u.b., tennañ gwad digant u.b. ; *Blut analysieren*, elfennañ gwad ; mit Blut beflecken, enwadañ / goleiñ gant gwad (Gregor), gwadañ, saotrañ gant gwad, stlabezañ gant gwad, marellañ a wad, mastariñ gant gwad ; mit Blut tränken, intrañ gant gwad, enwadañ ; mit Blut getränkt, intret gant ar gwad, enwadet ; mit Blut überströmt, voller Blut, leun-wad, leun a wad, gwadigellet, gwad-ha-labez tout, gwad ha labez, gwad-glaou, gwadet-glaou, labezet a wad, gwad warnañ holl, gwad-holl, goloet a wad, gwadek-bev, en e wad ; eine Revolte im Blut ersticken, beuziñ un emsavadeg er gwad ; beim Anblick von Blut wird ihr schlecht, gant ar gwel eus ar gwad e ya klañv, pa wel gwad o redek e ya klañv ; der Anblick von Blut putschte alle richtig auf, ar gwel eus ar gwad a atizas an holl ; er schwamm in seinem Blut, war e c'hourvez e oa en ur poullad gwad, gourvezet e oa en e wad (en ur poullad gwad), o veuziñ e oa en e wad, edo e wad o poulladiñ dindanañ ; er verlor so viel Blut, dass er starb, mervel a reas er penn ag e wad ; [loen.] das Blut eines Tieres aussaugen, sunañ gwad ul loen, gwadsunañ ul loen ; [dre skeud. ha ster rik] sein Blut vergießen, skuilhañ e wad ; sein Blut für das Vaterland vergießen, skuilhañ e wad evit e vro.

2. [dre skeud.] das frischt mir das Blut auf, distanañ a ra da'm gwad ; (nur) ruhig Blut ! goustad(ik) ! habaskterit ! war bouez ! war ho pouez ! war da bouezig ! kae bravik ganti ! kae dezhi dre gaerig ! dousik dezhi ! ent habaskik ! it dousik ha plael ganti ! plarik ! ; heißes Blut haben, bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ froudennek, bezañ tost e dog d'e Benn, bezañ prim da fuloriñ, bezañ tomm e Benn, bezañ trumm, bezañ ur penn tomm a zen, kaout gwad mui eget bihan, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, bezañ gwrez en an-unan, bezañ gwrez en e wad, bezañ brizh, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ rust an troc'h gant an-unan, mont

buan ar revr war ar chouk gant an-unan, bezañ intampius ; das Blut strömte mir zum Herzen, ne harzas ket va gwad ; das Blut schoss ihr ins Gesicht, mont a reas ruz, dont a reas ruz, dont a reas ruz he fenn, sevel a reas ar ruz d'he divjod ; alles Blut wich aus ihrem Gesicht, glazañ (drouklivañ, morlivañ) a reas, mont a reas he liv diouti ; mein Blut gerät in Wallung, das Blut kocht mir in den Adern, mein Blut empört sich, me a ya va gwad e dour, emañ va gwad o virviñ em gwazhied, me a zo va gwad o virviñ ouzhin, me a sav va gwad da'm fenn, birviñ a ra va gwad em gwazhied, emañ va gwad o virviñ dindan va ivinoù, birviñ a ra ar gwad dindan va ivinoù ; das Blut steigt ihm in den Kopf, sevel a ra e wad d'e benn, ar gwad a lamm en e benn, dont a ra ar gwad dindan e ivinoù, mont a ra diwar re ; vor Schreck erstarrte ihm das Blut in den Adern, gant ar spont e voe sklaset e wad en e wazhied, gant ar spont e sklasas e wad en e wazhied, gant ar spont e sonnas e wad en e wazhied, frimañ a reas e wad gant ar spont, gant ar spont e yenas e wad en e wazhied, sec'hañ a reas gant ar spont, treantet e voe e galon gant ar spont (Gregor) ; sich böses Blut machen, ober gwad fall, en em ambreniñ, en em zoaniañ, tapout kalonad, en em chagrinañ, en em drebolouï, en em zebriñ, debriñ e spered, en em zraillhañ, en em drechalañ, en em chalañ, en em zaoubenniñ, daoubenniñ, en em reveulziañ, en em lakaat e poan, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, enkreziñ, en em enkreziñ, mont e benn e gin, en em ziaezañ, mont diaes e benn, ober e ziaezañ, sevel enkrez en an-unan, sevel enkrez gant an-unan, en em rouestlañ, lakaat e benn diaes, bezañ diaes e benn, bezañ diaes e spered, bezañ lakaet diaes e benn, bezañ gwasket e spered, bezañ lakaet diaes e spered, kaout diaez, kaout gwask, kemer diaez, en em chaokat, en em ankeniañ, anoaziñ, kemer merfeti, kemer safar, kemer glac'har, kemer anoaz, debriñ sonjoù, chaokat e ivinoù, ober tachou, magañ e c'hlac'har, ober bil, ober biloù, trikamardiñ e voulienn, lakaat e wad da dreïñ e gwelien, turlutañ ; jemanden bis aufs Blut quälen, lakaat u.b. da bennsodiñ (da goll e benn, da vont e gouez), gouezañ u.b., lakaat u.b. da vont dreist-penn, dismantrañ spered u.b., lakaat gwad u.b. da dreïñ e gwelien ; P. Blut schwitzen, Blut und Wasser schwitzen, c'hweziñ gwad, c'hweziñ dour ha gwad, c'hweziñ an dour hag ar gwad, diverañ c'hwezour ha gwad war un dro diouzh an-unan, diverañ ar c'hwezenn ruz diouzh an-unan, tapout tommoù ; sie ließen uns zu ihrer eigenen Bereicherung Blut und Wasser schwitzen, dastumet o deus o madoù dre hor c'hwezenn-ni ha dre hor gwad, dastumet o deus o madoù o sunañ hor gwad hag hor c'hwezenn ; Blut sehen, fachañ ruz ; kaltes Blut bewahren, derc'hel ar c'hereñ war an-unan (e greñ warnañ e-unan, ar c'hereñ warni hec'h-unan h.a.), en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, derc'hel war e imor, pouezañ war e imor, gwaskañ war e imor, moustrañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, chom mestr war e skiantoù, reizhañ barradoù e galon ; kalten Blutes, difrom, dispont, a-fetepañs / diwar yun / e dibrez (Gregor) ; ein junges Blut, un den yaouank-flamm g. ; Blut vergießen, skuilhañ gwad, skuilhañ ar gwad, lakaat ar gwad da redek, lakaat ar gwad da ruilhal ; P. Blut lecken, kavout plijadur oc'h ober udb, kemer goust gant udb, tennañ dudi eus udb.

3. [tr-] Gut und Blut einsetzen, Gut und Blut opfern, aberzhiñ e vuhez hag e holl vadoù, sec'h ha glas ; von (aus) Fleisch und Blut sein, bezañ graet gant kig hag eskern - bezañ kig hag eskern, fank ha boulhenn penn-kil-ha-troad - bezañ kig ha gwad - bezañ kigus (Gregor) ; ich bin nur aus Fleisch und Blut,

me a zo kig ha gwad evel ar re all, graet on gant kig hag eskern evel ar re all ; er ist mein Fleisch und Blut, engehentet em eus anezhañ, kig eus va c'high eo ; das ist ihm in Fleisch und Blut übergegangen, deuet eo gantañ da vezañ ur boaz, an dra-se a zo deuet da vezañ natur dezhañ, an dra-se a zo deuet da vezañ un eil natur dezhañ, an dra-se a zo ennañ bremañ, an danvez a zo ennañ da vezañ e-giz-se bremañ ; wie Milch und Blut aussehen, bezañ livrin ha flour he dremm, bezañ ur gigenn vrap a blac'h ; dies wird böses Blut verursachen, ur gwall afer bennak en em gavo e penn kement-se (Gregor), afer fall a vo da bakañ abalamour d'an dra-se, jeu a vo da-heul an dra-se, reuz a savo diwar gement-se, kement-se en devezo heul, kement-se a denno da fall (da wall fin), ar c'hoari-se a denno da zroug, droug a zeuio war-lerc'h kement-se, gwall efeduò a zeuio da-heul an dra-se, kement-se a denno da reuz (a denno gwalloù e-leizh d'e heul), kement-se a zeuio e drouziwezh, kement-se a zo ur frouezhenn fall ; [istor, polit.] Blut und Boden, gwad ha douar.

4. [dre skeud.] er hat blaues Blut in den Adern, un den a wad uhel eo, un den silet e wad eo, uhelwad eo a lignez, uhelouenn eo a lignez, gwad nobl a zo en e wazhied ; reines Blut haben, bezañ rik a ouenn, bezañ a ouenn vat, bezañ a rumm vat, bezañ gouennet-mat ; die Bande des Blutes, ar gerentiezh b., skoulmoù ar memes gwad ls. ; es liegt ihm im Blut, hennezh a zo bet krouet evel-se, a-vihanik emañ evel-se, an dra-se a zo en e wad, e-giz-se emañ, un tech a ouenn eo, ne ra nemet heuliañ e ouenn, ar ouenn a denn, diouzh e ouenn e ra / en dailh-se ez a ganti / an dra-se a denn d'e natur / an dra-se a denn d'e had (Gregor), evel-se eo an dailh anezhañ, evel-se eo an dro anezhañ, an dra-se a zo ennañ, a-ouenn eo dezhañ, an danvez a zo ennañ da vezañ e-giz-se, e-giz-se eo dre natur, en e had emañ an dra-se, natur eo dezhañ bezañ e-giz-se, ar pleg a zo gantañ da vezañ e-giz-se ; jemanden aufs Blut aussaugen, goro u.b. betek ar gwad, kignat u.b., diennañ u.b., goro e arc'hant digant u.b., sunañ u.b., gwadsunañ u.b., diwadañ u.b. ; sein Blut schreit nach Rache, goulenn a ra dial evit ar gwall bet graet d'e goskor ; Blut verlangt nach Blut, Blut ruft nach Blut, Blut fordert Blut, ar gwad a denn da wad ; [kr-] das Blut verleugnet sich nicht, el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - a ouenn da ouenn, war-lerc'h al laou ne vez ket c'hwen ; [dre heñvel.] das Blut der Reben, [ar gwin] an hini ruz g., ar sistr mouar g., Yann Vourdel g., ar gwad rezin g.

Blutabnahme b. (-,-n) : erlamad gwad g., savadenn wad b., kemerad gwad g.

Blutabzweigung b. (-) : [mezeg.] an amdreugañ a'r gwad g.

Blutader b. (-,-n) : [korf.] gwazhienn b. [liester gwazhiennou, gwazhied, gwazhioù], gwazhenn b., gwazhenn-degas b.

Blutalkoholgehalt g. (-s) / **Blutalkoholspiegel** g. (-s) / **Blutalkoholkonzentration** b. (-) : derez alkooolezh g., alkoolwadvec'h g., gwadvec'h alkool g.

Blutampfer g. (-s,-) : [louza.] louzaouenn-an-Itron-Varia b., louzaouenn-ar-Basion b., ruwad g., teal ruz str.

Blutanalyse b. (-,-n) : [mezeg.] elfennerezh gwad g.

Blutandrang g. (-s) : [mezeg.] taol-gwad g., stoc'had gwad g., darwazh g., P. tanijenn b.

Blutapfelsine b. (-,-n) : [louza.] orañjez ruz str.

blutarm ag. : 1. amwadek, diwad, anemek ; 2. [dre skeud.] blutarm sein, bevañ truih, bezañ paour-razh, bezañ paour-kollet, bezañ paour-ran, bezañ paour-noazh, bezañ paour-glad, bezañ paour-glan, bezañ paour-glas, bezañ paour-du, bezañ paour-du e revr, bezañ o tuañ gant ar vizer, bezañ du da lazhañ, bezañ paour da lazhañ, bezañ paour da chikañ

gant ar mailh, bezañ paour eus ar paourañ, bezañ paour a'r paourañ, bezañ paour-Dieu, bezañ paour-Lazar, bezañ paour-Job, bezañ paour evel Job war e vern teil, bezañ ken paour ha Job / bezañ paour-glez (Gregor), bezañ paour evel ur razh (evel ur razh dour, evel ur razh iliz, evel ur razh touzet), bezañ reuzeudik evel ur pesk war an traezh, bezañ reuzeudik-meurbet e stad, bezañ reuzeudik evel ur c'hi, bezañ reuzeudik evel ar mein, bezañ maleürus evel ar mein, bezañ paour evel ur c'hi, na gaout ur roched da wiskañ, na gaout un hiviz da lakaat war he c'hein, stlejañ an diaoul dre e lost.

Blutarmut b. (-) : langis b., diwad g., anemiezh b., amwad g.

Blautauswurf g. (-s,-wüfe) : skop-gwad g., tuferesh gwad g., skopadur gwad g., kraostad gwadigellet g.

Blutbad n. (-s,-bäder) : draih g., diframmadeg b., lazhadeg b., boserezh g., muntradeg b., aer b., etrelazhidigezh b., frigasenn b., karnaj g., gwall garnaj g., lazherezh g., gwad skuilhet a-liñvadoù ; *ein Blutbad anrichten*, lazhañ a-vras, lazhadegañ, beuziñ ur vro er gwad, skuilhañ gwad a-liñvadoù, en em vastariñ er gwad hag e pep seurt torfedou euzhus.

Blutbahn b. (-) : amredad ar gwad g., amred ar gwad g.

Blutbank b. (-,en) : [mezeg.] bank gwad g.

Blutbann g. (-s) : [istor, gwir] barnerezh torfadel g.

Blutbaum g. (-s,-bäume) : [iouza.] gwez koad kampech str. **blutbefleckt** ag. / **blutbeschmiert** ag. : gwadet, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, goloet a wad, gwad-ha-labez tout, gwad ha labez, gwad-glaou, gwadet-glaou, labezet a wad, intret a wad, gwad warnañ holl, gwadigellet, gwadek-bev, en e wad, marellet a wad, mastaret gant gwad.

Blutbild n. (-s,-er) : [mezeg.] hemogramm g., delun gwad g. **blutbildend** ag. : [mezeg.] hemoplastek, gwadus.

Blutbildung b. (-) : [mezeg.] hemoplastiezh b., gwadusaat g.

Blutblase b. (-,n) : [mezeg.] c'hwezigenn leun a wad b., gloevenn leun a wad b., klogorenn leun a wad b., c'hwitoc'henn leun a wad b.

Blutbrechen n. (-s) : dislonkadenn wad b.

Blutbuche b. (-,n) : [iouza.] faou-ruz str.

Blutdruck g. (-s) : [mezeg.] gwask ar gwad g., gwask talmerel g., P. pouez gwad g. ; *erhöhter Blutdruck*, gwask re uhel ar gwad g., uswask talmerel g. ; *niedriger Blutdruck*, gwask re izel ar gwad g., iswask talmerel g. ; *an zu hohem Blutdruck leiden*, kaout uswask ; *an zu hohem Blutdruck leidend*, uswaskek ; *an zu hohem Blutdruck Leidender*, uswaskeg g. [lester uswaskeien] ; *diastolischer Blutdruck*, gwask diastolek g. ; *systolischer Blutdruck*, ec'hongas sistolek g. ; *den Blutdruck eines Patienten messen*, muzuliañ gwask talmerel u.b., P. muzuliañ gwask u.b.

Blutdruck- : [mezeg.] ... ar gwask talmerel, ... gwasket.

Blutdruckmesser g. (-s,-) / **Blutdruckmessgerät** n. (-s,-e) : [mezeg.] tennventer g. [lester tennventerioù], [istor] oskillometr g.

blutdrucksenkend ag. : iswaskus ; *blutdrucksenkendes Mittel*, iswaskuzenn b.

blutdürstig ag. : sec'hem gwad dezhañ, gwadsec'hidik, krizgroñs, ferv., garv ; *er ist ebenso blutdürstig wie sein Vater*, hennezh a zo kenkoulz kiger hag e dad, evel e dad ne ra ket van evit lakaat ar gwad da redek, evel e dad e plij dezhañ en em vastariñ er gwad hag e pep seurt torfedou euzhus.

Blüte b. (-,n) : 1. bleuñv str., bleuñvadeg b. ; *duftende Blüten*, bleuñv frondus str. ; *vollständige Blüte*, komplette Blüte, bleuñvenn glok b. ; *die Blüten des Heidekrauts*, kleierigoù ar brug ls. ; *welkende Blüten*, bleuñv gweñv str. ; *die Bäume stehen in voller Blüte*, emañ ar gwez e barr (e kreiz, e bog) o bleuñv, emañ ar gwez e barr (e kreiz, e bog) o bleuñvadeg,

emañ ar gwez en o bog, goloet eo ar gwez a vleuñv ; *der Ginster steht in Blüte*, bleuñv a zo er balan, bleuñv a zo war ar balan, emañ ar balan e bleuñv ; *der Apfelbaum steht in Blüte*, emañ ar wezenn-avalou en he bleuñv, emañ ar wezenn-avalou e bleuñv ; *zu einer neuen Blüte kommen, wieder blühen*, advleuniañ ; *das Abfallen der Blüten, der Abfall der Blüten*, an divleuñv g., an divleuñviñ g. ; *Abfall von Blüten*, diskar bleuñv g., skub bleuñv g. ; *den Abfall der Blüten verursachen*, divleuñviñ ; *Blüten tragend*, bleuñvus ; [loen.] *Blüten bewohnend, auf Blüten lebend*, bleuñvdrigat ; *Blüten bewohnendes Tier, auf Blüten lebendes Tier*, bleuñvdrigad g. [lester bleuñvdrigaded] ; 2. [dre skeud.] barr g., barr ar brud g., kreiz ar brud g., bog ar brud b., kreiz ar sked g., bleuñvidigezh b., bleuñv str., bleuñvenn b., bleuñvadur g., bleuniadur g., boked g., hoal-vat b., prespolite b., finborte g., berzh mat g. ; *diese Schriften sind die Blüte der bretonischen Literatur*, bleuñv ar brezhoneg eo ar skridoù-se ; *in höchster Blüte*, en e gaerañ berzh, e barr e vrud, en e wir wellañ, e bog e vrud, e-kreiz e vrud, en e vog, e-kreiz e sked, oc'h ober berzh forzh pegement, oc'h ober berzh ruz, oc'h ober berzh ken-haken, oc'h ober berzh ken-ha-kenañ, oc'h ober berzh kenañ-kenañ, oc'h ober berzh mui-pegen-mui, en e uhelañ, e bleuñv e vrud ; 3. bleuñv str., boked g., bokedad g., begenn b., dibab g., diuz g., gwir flourdiliz str., flourdilizenn b., pep gwellañ g. ; *die Blüte der Ritterschaft*, ar bleuñv eus marc'heien ar vro ls., marc'heien a flourdilizenn ar vro ls., an diuz eus (an dibab eus, gwellañ) marc'heien ar vro, boked marc'heien ar vro g., gwir flourdiliz eus marc'heien ar vro str., ar pep gwellañ eus marc'heien ar vro g. ; *die Blüte der Jugend*, an diuz (an dibab) eus an dud yaouank, gwellañ tud yaouank ar vro ls., gwir flourdiliz eus tud yaouank ar vro str., tud yaouank a (eus) flourdilizenn ar yaouankiz ls., ar bleuñv a're yaouank str. ; 4. *in der Jugendblüte*, e fleurenn e yaouankiz, e fleur e yaouankiz, yaouank-flamm ; *eine Frau in der Blüte ihrer Jahre*, ur vaouez en he bleuñv b., ur vaouez en he bleuñvenn b., ur vaouez en he boked b., ur vaouez e bog he c'hened b., ur vaouez en he gwellañ oad ; *in der Blüte des Alters, in der Blüte der Jahre, in der Blüte des Lebens*, e-kreiz e vent, e bleuñv e vrud, en e vourdilhon, e-kreiz e vourdilhon, en e wellañ oad, e-kreiz e vrud, e-kreiz e oad, e-kreiz e yeched, en e vrud, e barr e vrud, e brud e oad, e-kreiz e ampartiz, en e oad flamm, en e oad flour / e barr e oad / e-kreiz an oad / yaouank-flour (Gregor), en e voked, en e vleuñv, en e amzer wellañ, en e wir wellañ, en e amzer gaerañ, e barr e nerzh, war ar barr, e kreñv e vrud, e kreñv e nerzh ; *in der Blüte der Jahre sterben*, bezañ diskaret en e vleuñv ; 5. [mezeg., dre heñvel.] burbu str., burbuenn b., porbolenn b. ; 6. bilhed-bank falset g.

Blutegel g. (-s,-) : [loen.] gwaderez b. [lester gwaderezed], gelaouenn b. [lester gelaoued].

Blutegerling g. (-s,-e) : [kabell-touseg, Agaricus sylvaticus] *kleiner Blutegerling*, rozig ar c'hoadoù g.

Bluteiter g. (-s) : [mezeg.] linwad g., lin brein g.

bluten V.gw. (hat geblutet) : 1. gwadañ, diwadañ, diwadañ gwad, teuler gwad, koll gwad ; *aufs Neue bluten*, adwadañ, gwadañ en-dro, gwadañ a-nevez, gwadañ adarre ; *am Finger bluten*, bezañ e viz o wadañ, bezañ e viz o tiwadañ, bezañ ar gwad o tiverañ eus e viz ; *aus der Nase bluten*, gwadañ dre ar fri, bezañ e fri o tiwadañ, bezañ e fri o wadañ, bezañ o wadañ dre ar fri, teuler gwad dre ar fri, bezañ gwad o redek eus e fri ; *er blutete heftig*, er blutete stark, P. er blutete wie ein Schwein, dont a rae ar gwad a vervadennoù eus e c'houli, e wad a ruilhe a-flav, e wad a rede a-boullad (a-radenn, a-riolenn), redek a rae fonnus e wad eus e c'houli, e wad a rede evel ur vammenn,

skuilhañ a rae e wad a-boullad (a-boulladoù), skuilhañ a rae puilh e wad, diruhalh a rae ar gwad diwar e c'houli, plomañ a rae e wad evel ur gorzenn, bouilhoù gwad (bouilhadoù gwad) a strinke eus e c'houli, ar gwad a zerede a voulhioù bras eus e c'houli, strinkañ a rae e wad gant puilhentez, gwall galz a wad a golle, koll a rae e wad ken a silhe ; *er blutete so stark, dass wir einen Krankenwagen rufen mussten*, gant a rae o tiwadañ hor boa ranket gervel ur c'hlafñgarr war e dro ; 2. [dre skeud.] *das Herz blutet mir, die Seele blutet mir*, frailhet eo va c'halon, rannet eo va c'halon, daouhanteret eo va c'halon gant an nec'hāns, difelpet eo va c'halon, mantrañ a ra va c'halon, daouhanteriñ a ra va c'halon, fraihañ a ra va c'halon, rannañ a ra va c'halon, strakal (tarzhañ) a ra va c'halon gant ar glac'har, malet e vez va c'halon gant ar gloaz, emaoñ o valañ enkrez ha glac'har, santout a ran ur c'hlauouenn ruz em c'halon, ur c'hlauouenn ruz a zo war va c'halon, un diframm eo evidon ; 3. P. *er soll mir dafür bluten*, m'en talvezo dezhāñ, en em zigoll a rin warnañ, e lêr a baeo, an distro am bo, tomm e vo d'e lêr, hennezh en devo war e groc'hen, koustañ a ray ker dezhāñ, koustañ a ray ker d'e lêr, fall-daonet e vo ar geusteuren evitañ, staotet he deus ar c'havr en e lavreg, me a lardo e billig dezhāñ, n'eo ket d'u manac'h eo en deus graet an droug-se, n'eo ket graet an dra-se da vanac'h, nebaon ! hennezh a bako ganin-me ; 4. P. [arc'hant] meudañ, dic'hodellañ, diyalch'añ, mont d'e yalc'h, mont d'e c'hodell, kaout miz, pochañ, bilheoziñ ; 5. [tekn., metal., betoñs, tisav.] dourasenniñ, dourenniñ, naouezniñ ; 6. [louza.] *die Rebe blutet*, berañ a ra ar sabr diouzh ar wezenn, emañ ar wezenn o koll rousin.

Bluten n. (-s) : 1. [mezeg.] diwadañ g. ; 2. [tekn., metal., betoñs, tisav.] dourasenniñ g., dourenniñ g.

Blütenauge n. (-s,-n) : [louza.] broñs bleuñv g., broust bleunienn str., lagadenn vleunienn b.

Blütenbestäuber g. (-s,-) : [loen.] pollener g. [/iester pollenered / pollenerien], amprevan pollener g., amprevan pollenañ g.

Blütenbestäubung b. (-) : [louza.] froucehusadur g., pollenadur g., pollenañ g.

Blütenbesuch g. (-s,-e) : [loen.] bleuniata g., bleuñvata g., bleuniaoua g., sunata g., fleurachiñ g., pikotañ g.

blütenbesuchend ag. : [loen.] bleuniaouaer ; *blütenbesuchende Insekten*, amprevaned bleuniaouaer ls., bleuniaouaeren ls.

Blütenbesucher g. (-s,-) : [loen.] bleuniaouaer g. [/iester bleuniaouaerien], amprevan bleuniaouaer g. ; *die Bienen sind Blütenbesucher*, amprevaned bleuniaouaer a zo eus ar gwenan.

Blütenblatt n. (-s,-blätter) : [louza.] delienn-vleuñv b., petaleñn b., bleuñvzelien b. ; *die Blütenblätter*, an deliou str., ar gurunenn b. ; *die Blütenblätter fallen ab*, emañ ar bleuñv o tispluñvañ.

blütenblattartig ag. : [louza.] petalheñvel.

blutend ag. : o wadañ, arwadus, gwadek, gwadus.

Blütendecke b. (-,-n) : [louza.] yalch' vleuñv b., goloenn vleuñv b., periant g. [/iester periantou].

Blütenformel b. (-,-n) : [louza., bev.] delun bleuñvel g.

Blütenhonig g. (-s) : mel g., sun-bleuñv g., nektar g.

Blütenhülle b. (-,-n) : [louza.] yalch' vleuñv b., goloenn vleuñv b., periant g. [/iester periantou] ; *mit doppelter Blütenhülle*, dialipetalek ; *Pflanze mit doppelten Blütenhüllen*, dialipetaleg g. [/iester dialipetaled].

Blütenkelch g. (-s,-e) : [louza.] kalir g.

Blütenkirsche b. (-,-n) : [louza., gwez] *japanische Blütenkirsche*, kerezenn Japan b. [/iester kerezenned Japan].

Blütenknospe b. (-,-n) : [louza.] broñs bleuñv g., broust bleunienn str., lagadenn vleunienn b. ; *Schutzhülle einer Blütenknospe*, himen g.

Blütenkohl g. (-s,-e) : kaol-fleur str., kaol-bouedek str., kaol-bleuñv str., kaol-brignennek str., brikoli str.

Blütenkrone b. (-,-n) : [louza.] kurunenn b.

Blütenlese b. (-) : bokedad g.

Blütenenschlauch g. (-s,-schläuche) : [louza.] korzenn bollen b.

Blütenstand g. (-s,-stände) : [louza.] bleuñv str., bleuniadur g., bleuñvadur g., bleuñvadurezh b., bleuñvadeg b., bleuñvvlokad g. ; *einfacher Blütenstand*, bleuñvadurezh unek b. ; *komplexer Blütenstand*, *zusammengesetzter Blütenstand*, bleuñvadurezh liesek b. ; *ähriger Blütenstand*, tañvouezennad b. ; *geschlossener Blütenstand*, determinierter Blütenstand, bleuñvadurezh pennvleuñiek b. ; *offener Blütenstand*, bleuñvadurezh unvleuñv b. ; *die Blütenstände gehen in Samen über*, krouiñ a ra greun er bleuñv, emañ ar bleuñv o vont e(n) had, emañ ar bleuñv o c'reunian ; *die Blütenstände der Zwiebeln*, pennou had anognon ls. ; *Verzweigung eines Blütenstandes*, bleuñvlech'hiadur g., lec'hiadur ar bleuñv g.

Blütenstandstiel g. (-s,-e) : [louza.] troadenn b.

Blütenstängel g. (-s,-) : [louza.] garenn b., korzenn b., troadennig b. [/iester troadennigoù].

Blütenstaub g. (-s) : [louza.] brenn fleur g., pollen g., bleud-bleuñv g., bleuñvsper g. ; *die Bienen sammeln Nektar und Blütenstaub*, bleuniata (bleuñvata, bleuniaoua, sunata, fleurachiñ, pikotañ) a ra ar gwenan, mont a ra ar gwenan a voked da voked da zastum nektar ha pollen.

Blütenstempel g. (-s,-) : [louza.] spieg g., dared g.

Blütenstiela g. (-s,-e) : [louza.] troadennig b. [/iester troadennigoù].

Blutente b. (-,-n) : [kegin.] houad dre e wad g.

Blutentleerung b. (-,-en) : [mezeg.] diwata g.

Blutentnahme b. (-,-n) : savadenn wad b., kemerad gwad g.

blütentragend ag. : [louza.] bleuniaouek.

Blutentziehung b. (-,-en) : diwadadenn b., tenn-gwad g., toull-gwad g., gwadad g.

blütenweiß ag. : gwenn evel ul lilienn, gwenn-kann.

Blütenzweig g. (-s,-e) : skoultrig e bleuñv g.

Bluter g. (-s,-) : [mezeg.] hemofil g. [/iester hemofiled].

Bluterbrechen n. (-s) : [mezeg.] dislonk gwad g. rechetadur gwad g. ; *schwarzes Bluterbrechen*, rechetadur gwad du g., dislonk gwad du g.

Bluterguss g. (-s,-ergüsse) : 1. persuadur g., bronduadur g., brondu g., brondueñn b., bloñsadenn b., bloñsadur g., bloñs g., chickerezh g., korreenn b., mortekinadur g. ; *mit Blussergüssen übersät*, persdu, bronduet holl, bloñset, meüret e gorf ; 2. koll-gwad g., diver gwad g., skuill gwad g., diwad g., bouilh gwad g., fennad gwad g.

Bluterkrankheit b. (-) : [mezeg.] hemofiliezh b. ; *die Bluterkrankheit wird von den Frauen weitervererbt und betrifft nur die Männer*, treuzkaset e vez an hemofiliezh gant ar merc'ched ha tizhout a ra nemet ar wazed ; *an Bluterkrankheit leidend*, hemofil.

Bluterzeugung b. (-) : [mezeg.] gwadusaat g.

Blütezeit b. (-,-en) : 1. *die Blütezeit als Zustand*, bleuñv g., bleuniadur g., bleuñvadeg b. ; 2. *die Blütezeit als Dauer*, bleuñvvvezh g. ; 3. [dre skeud.] barr g., barr ar brud g., kreiz ar brud g., bog ar brud b., kreiz ar sked g., bleuñvidigezh b., bleuñv str., bleuñvenn b., bleuñvadur g., bleuniadur g., boked g., hoal-vat b., prespolite b., finborte g., uhelañ g., berzh mat

- g. ; die *Blütezeit des Lebens*, an oad kaer g., an oad flour g., barr an oad g., barr an nerzh g.
- Blutfaden** g. (-s,-fäden) : *dünner Blutfaden*, strilh gwad g., strilhenn wad b., neudenn wad b., filenn wad b., rizenn wad b.
- blutfarbig** ag. : ruz-gwad, ruz evel ar gwad, a-liv gant ar gwad, el liv d'ar gwad, kenliv gant ar gwad, gwadek ; *dieser Wagen ist blutfarbig*, ar c'harr-mañ a zo el liv d'ar gwad, ar c'harr-mañ a zoug liv ar gwad, ruz-gwad eo ar c'harr-mañ.
- Blutfarbstoff** g. (-s,-e) : [kimiezh] hemoglobin g.
- Blutfink** g. (-s,-e) : [loen.] beuf g., beufig g., kiperuz g., beran g., P. baron g.
- Blutfleck** g. (-s,-e) : tarch gwad g., tarchadenn wad b., saotr gwad g., saotradenn wad b., stlabez gwad g.
- Blutfluss** g. (-es) : [mezeg.] flus gwad g., koll-gwad g., diwad g., gwadliñv g.
- Blutflüssigkeit** b. (-,en) : [mezeg.] plasma ar gwad g.
- blutflusstillend** ag. : [mezeg.] ... gwadkaeañ, gwadkaeüs, ... gwadkaer.
- Blutgefäß** n. (-es,-e) : [korf] gwazhienn b. [liester gwazhiennou / gwazhied / gwazhiou].
- Blutgefäßsystem** n. (-s,-e) : [korf.] gwazhiadurezh b., benvegad kas ar gwad g.
- Blutgemeinschaft** b. (-,en) : [nazi.] kumuniezh a wad b., kenwadelez b.
- Blutgericht** n. (-s,-e) : [istor, gwir] barnerezh torfedel g. ; *Blutgericht zu Cannstatt*, lazhadeg Cannstatt b.
- Blutgerinnsel** n. (-s,-) : kaouled gwad str., pouloud gwad str., kaouledadur g.
- Blutgerinnung** b. (-) : kaouledadur ar gwad g., kaouledigezh b., kaoulediñ g.
- blutgerinnungsfördernd** ag. : ... kaouleder, ... kaoulediñ ; *blutgerinnungsförderndes Mittel*, louzoù kaoulediñ g., kaouleder g. [liester kaoulederoù].
- blutgerinnungshemmend** ag. : [mezeg.] ... enepkaoulediñ, ... enepkaouleder ; *blutgerinnungshemmendes Mittel*, louzoù a-enep kaouledadur ar gwad g., louzoù enepkaoulediñ g., enepkaouleder g. [liester enepkaoulederoù].
- Blutgerüst** n. (-es,-e) : [gwir] chafod g., dibennerez b., gwilhotin b.
- Blutgeschwür** n. (-s,-e) : gor g., gorad g., goradenn b., goulibev g., apotum g., droug-sant-Kirio g. ; *das Blutgeschwür ist ausgereift*, brein eo ar gor, fuloret eo ar gor, prest eo ar gor da ziskargañ e lin.
- blutgetränk** ag. : gwadet, gwadek, gwadigellet, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, goloet a wad, gwad-ha-labez tout, gwad ha labez, gwad-glaou, gwadet-glaou, intret a wad, intret gant ar gwad, labezet a wad, gwad warnañ holl, gwadek-bev, en e wad.
- Bluttier** b. (-) : fervder g., fervded b., krizder g., krizded b., feroni b.
- blutgierig** ag. : sec'ched gwad dezhañ, gwadsec'hidik, krizgroñs, ferv ; *er ist ebenso blutgierig wie sein Vater*, hennezh a zo kenkulz kiger hag e dad, evel e dad ne ra ket van evit lakaat ar gwad da redek, evel e dad e plij dezhañ en em vastariñ er gwad hag e pep seurt torfedou euzhus.
- Blutgruppe** b. (-,n) : rumm-gwad g., rizh gwad g. ; *Kompatibilität der Blutgruppen*, *Verträglichkeit zwischen den Blutgruppen*, kempadusted ar rizhoù gwad b., gwadkempadusted b. ; *untreinander kompatible Blutgruppen*, rizhoù gwad kempadus Is. ; *Inkompatibilität der Blutgruppen*, *Unverträglichkeit zwischen den Blutgruppen*, digempadusted ar rizhoù gwad b., gwaddigempadusted b. ; *untreinander inkompatible Blutgruppen*, rizhoù gwad digempadus Is. ; *Bestimmung der Blutgruppen*, rizhañ gwadel g.
- Blutgruppenbestimmung** b. (-,en) : [mezeg.] rizhañ gwadel g.
- Bluthänfling** g. (-s,-e) : [loen.] lineg-ruz g. [liester lineged-ruz], lineg g. [liester lineged], milhoc'h g. [liester milhoc'ed], sidan g. [liester sidaned], linegez b. [liester linegezed].
- Blutharnen** n. (-s) : [mezeg.] hematziezh g., staotat gwad g.
- Blut-Harnstoff-Stickstoff** g. (-s) : [mezeg., kimiezh] azot ureek g.
- Bluthochdruck** g. (-s) : [mezeg.] uswask talmerel g. ; *an Bluthochdruck leidend*, uswaskek ; *an Bluthochdruck Leidender*, uswaskeg g. [liester uswaskeien].
- Bluthochdruckkranke(r)** ag.k. g./b. : [mezeg.] uswaskeg g. [liester uswaskeien].
- Bluthochzeit** b. (-) : [istor] lazhadeg b. ; **1. Pariser Bluthochzeit**, novezh sant Bertele (sant Bertelame, sant Berteleme) b. [lazhadeg an hugunoded e Pariz da ouel sant Bertele e fin Miz Eost 1572], lazhadeg deiz sant Berteleme b. ; **2. [1631] Magdeburger Bluthochzeit**, dismantridgezh Kêr-Vagdebourg dre an tan e-kerzh ar brezel tregont vloaz b.
- Bluthund** g. (-s,-e) : **1.** [loen.] ki-hemolc'h g., liammer g. [liester liammerien], gwadgi g. [liester gwadgon] ; **2. [dre skeud.]** gwader g., penn-chatal gwadsec'hidik g., kozh loen gwadsec'hidik g., pezh fall a zen gwadsec'hidik g., loen brein gwadsec'hidik g., loen vil gwadsec'hidik g., loen fall gwadsec'hidik g., bosenn a zen gwadsec'hidik b., lec'hidenn a zen gwadsec'hidik b., paotr gagn gwadsec'hidik g., kiger g., lazher tud g.
- Bluthusten** n. (-s) : [mezeg.] skop-gwad g., tuferesh gwad g., skopadur gwad g.
- blutig** ag. : **1.** gwadek, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, goloet a wad, gwadet, gwad-ha-labez tout, gwad ha labez, gwad-glaou, gwadet-glaou, gwadigellet, gwadigellek ; *blutige Hände*, daouarn leun-wad Is., daouarn gwadet Is., daouarn roget Is. ; *blutiges Gesicht*, dremm leun-wad b., dremm gwad-holl b., penn dourwad tout g. ; *blutiger Kampf*, stourn ruz g., emgann gwadek g., emgann gwadus g. ; *blutiges Fleisch*, kig fresk-bev g., kig kriz-bev g. ; *blutige Absonderung*, dourwad g. ; *jemanden blutig schlagen*, skeiñ gant u.b. betek ar gwad (Gregor), skeiñ gant u.b. ken dizamant ma perz ar gwad dindan an taolioù, skeiñ gant u.b. ken a berz ar gwad, skeiñ gant u.b. betek ma red ar gwad, P. reiñ gwin d'u.b. ; *er hat sich (dat.) die Hand blutig aufgerissen*, disklipet en deus e zorn, disklipet eo e zorn ; **2. [kegin., kig]** gwadek ; *sehr blutig*, glas ; **3. [dre skeud.]** P. es wird blutiger Ernst, stardañ a ra an traou, amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout, bez 'vo jeu, rustaat a ra an traou, bec'h a zo da gaout, bec'h a vo a-benn nebeut, ur gwall abadenn a zo da gaout, pebr a zo e-barzh ar soubenn, ar gor a zeu da vegañ, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn, treiñ a ra an traou d'ar put, emañ an traou o korboniñ, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, krog eo ar soubenn da drenkañ, tost eo an tan d'ar stoub, start e vo an abadenn ; **4. nevez-holl** ; *blutiger Anfänger*, neveziaid g., unan glas e vegel g., glazard g., neveziant g., belostig g., gwidor g., gwidorig g. ; *er ist noch ein blutiger Anfänger*, nevez eo c'hoazh war ar vicher, nevez eo c'hoazh er vicher, n'en deus ket uzet e vragoù kentañ c'hoazh, n'en deus ket kollet e hini glas c'hoazh, war e gentañ lamm emañ c'hoazh, war ar boul'h kentañ emañ, war e dro gentañ emañ.
- Blut-Johanniskraut** n. (-s,-kräuter) : [louza.] gwenterc'henn b.
- blutjung** ag. : yaouank-flamm, yaouank-flour, forzh yaouank.

Blutklee g. (-s) : [louza.] melchon-ruz str., melchon prim str., farhoc'h g.

Blutklümpchen n. (-s,-) / **Blutklumpen** g. (-s,-) : [mezeg.] kaouled gwad str., kaouledenn wad b., pouloud gwad str., pouloudenn wad b., kaledenn wad b., tamm gwad kaledet g. ; ein *Blutklümpchen*, ur gaouledenn wad b., un tamm gwad kaledet g., ur galedenn wad b., ur bouloudenn wad b.

Blutkonserve b. (-,-n) : [mezeg., treuzskuill gwad] sac'h gwad g., sac'had gwad g.

Blutkörperchen n. (-s,-) : globulenn b., korfigenn b., kellig b. ; weißes *Blutkörperchen*, globulenn wenn b., korfigenn wenn b., kellig wenn b. ; rotes *Blutkörperchen*, globulenn ruz b., korfigenn ruz b., kellig ruz b., hematienn b. [*liester hemati str.*].

Blutkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] gwadnaoued g.

Blutkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] kleines *Blutkraut*, pemparnel-bras g., primpinella g.

Blutkreislauf g. (-s) : amred ar gwad g., troadur ar gwad g. (Gregor), kas ar gwad er gwazhied g./b., red ar gwad er gwazhied g., red-dired ar gwad dre ar c'horf g., tremeniri ar gwad b. ; den *Blutkreislauf stimulieren*, lakaat ar gwad da labourat, divorediñ ar gwad, fraouaat ar galon.

Blutkreptitation b. (-) : [mezeg.] gouriñviad gwadel g.

Blutkruste b. (-,-n) : troukenn b., trouk g., troukennad b. ; die *Blutkruste löst sich von der Wunde ab*, didrouskennañ a ra gouli.

Blutkuchen g. (-s,-) : kaouled gwad str., pouloud gwad str.

Blutkultur b. (-) : [mezeg.] gwadtiiñvañ g.

Blutlache b. (-,-n) : poullad gwad g., poull gwad g. ; er lag in einer *Blutlache*, gourvezet e oa en e wad (en ur poullad gwad), o veaziñ e oa en e wad, edo e wad o poulladiñ dindanañ.

blutleer ag. : diwad, marlivet.

blutlos ag. : diwad.

Blutmangel g. (-s) : [mezeg.] diwad g., anemiezh b., amwad g.

Blutnummerierung b. (-) : niveradur ar c'helligoù gwad g.

Blutopfer n. (-s,-) : 1. lazroad g., lidlazhadenn b., aberzh gwadek g. ; 2. lidlazhed [*liester lidlazhidi*] g. ; 3. [dre astenn.] aberzhed [*liester aberzhidi*] g.

Blutorange b. (-,-n) : [louza., frouezh] orañjez ruz str., orañjezenn ruz b.

Blutpfropf g. (-s,-e) : [mezeg.] trombz g.

Blutplasma n. (-s) : plasma ar gwad g.

Blutplättchen n. (-s,-) : [mezeg.] pladan g. [*liester pladanoù*], trombokit str., trombokitenn b.

Blutprobe b. (-,-n) : [mezeg.] 1. elfennerezh gwad g. ; 2. [dre astenn.] savadenn wad b., kemerad gwad g.

Blutrache b. (-) : vendetta g., dial gwadek g., veñjañs wadek b.

Blutrausch g. (-es,-räusche) : gwallambren wadsec'hidik b., gwallalter gwadsec'hidik g., barr follentez gwadsec'hidik g., kaouad follez gwadsec'hidik b.

blutreinigend ag. : [mezeg.] gwadskarzhus.

Blutreinigung b. (-,-en) : skarzhadur ar gwad g.

blutrot ag. : 1. ruz-gwad, ruz evel ar gwad, a-liv gant ar gwad, el liv d'ar gwad, gwadek ; dieser *Wagen ist blutrot*, ar c'harr-mañ a zo el liv d'ar gwad ; 2. gwadet, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, goloet a wad, gwadigellet, gwad-ha-labez tout, labez a wad, intret a wad, gwad warnañ holl, gwadek-bev ; 3. [dre skeud.] er wird blutrot, dont a ra ruz-glaou e benn, dont a ra ruz evel kribenn (kribell) ur c'hlhog, ruziañ a ra evel ur c'hlaouenn dan, ruziañ a ra betek e zivskouarn, dont a ra ruz evel ur gerezzenn da Vezheven.

Blutrot n. (-s,-/-s) : ruz-gwad g.

blutrünstig ag. : 1. gwadek, gwadet, gwadigellet, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, gwad-ha-labez tout, gwad ha labez, gwad-glaou, gwadet-glaou, labez a wad, intret a wad, gwad warnañ holl, gwadek-bev ; *blutrünstiger Film*, euzhfilm g., film spont g. ; 2. [dre astenn.] sec'hed gwad dezhañ, kriz-groñs, gwadsec'hidik, ferv, digernez ; er ist ebenso *blutrünstig wie sein Vater*, hennezh a zo kenkoulz kiger hag e dad, evel e dad ne ra ket van evit lakaat ar gwad da redek, evel e dad e plij dezhañ en em vastariñ er gwad hag e pep seurt torfedou euzhus.

Blutsauerampfer g. (-s,-) : [louza.] louzaouenn-an-Itron-Varia b., louzaouenn-ar-Basion b., ruwad g., teal ruz str.

blutsaugend ag. : [loen.] gwadezat ; *blutsaugendes Tier*, gwadezad g. [*liester gwadezaded*] ; *blutsaugende Insekten*, amprevan gwadsuner ls.

Blutsauger g. (-s,-) : 1. [loen.] gwadezad g. [*liester gwadezaded*], gwadsuner g. [*liester gwadsunerien*], suner-gwad g. [*liester sunerien-wad*] ; [a] gwaderez b. [*liester gwaderezad*], gelaouenn b. [*liester gelaoued*] ; b) suner-gwad g.] ; 2. [dre skeud.] diwader g., suner g., suner archant g., ever gwad g., naonier g., naoneger g., buhezsuner g.

Blutsaugerei b. (-) : [dre skeud.] sunañ gwad g., sunerezh gwad g., gwadsunerezh g.

Blutsband n. (-s,e) : *Blutsbande*, skoulmou ar gwad ls., kenliammoù ar gwad ls., ereou ar gwad ls.

Blutsbruder g. (-s,-brüder) : breur dre wad kenesket g., breur a wad g.

Blutsbrüderschaft b. (-,-en) : emglev dre wad kenesket g.

Blutschande b. (-) : 1. [dispredet] gwadserc'h g., gadaliez etre kar ha karez b., gwadorged g., karembaradur g. ; Mensch, der *Blutschande begeht*, gwadserc'heg g. [*liester gwadserc'heien*] ; *Blutschande treiben*, gwadserc'hïñ ; 2. [nazi.] darempredou rev etre „Arianed“ ha „Yuzevien“ ls., torfed a-enep glander ar ouenn g.

blutschänderisch ag. : 1. [dispredet] gwadserc'hek, gwadorgedus, ... gwadorged, ... gwadserc'h ; 2. [nazi.] ... a sell oush an darempredou rev etre „Arianed“ ha „Yuzevien“.

Blutschuld b. (-,-en) : [gwir] torfed a zellez ar marv g., muntr g., denlazh g., lazg g., lazhadenn b.

Blutschwamm g. (-s,-schwämmme) : [mezeg.] hemangiom g., angirom g., frezzenn b.

Blutschweiß g. (-es) : c'hwezenn ruz b., c'hwezenn a wad b.

Blutsenkung b. (-) : [mezeg.] 1. gouzedadur ar gwad g., gouzediñ ar gwad g. ; 2. gwiriadur tizh gouzediñ ar gwad g.

Blutsenkungsgeschwindigkeit b. (-) : [mezeg.] tizh gouzediñ ar gwad g.

Blutserum n. (-s) : gwadveiz g., P. dourwad g.

Blutsfreund g. (-s,-e) : [dispredet] 1. kar kenwad g. ; 2. breur dre wad kenesket g., breur a wad g. ; 3. kenvroad g., paotr va bro g., broad g. [*liester broidi, broiz*], bro g. [*liester broiz, broeiz*].

Blutspeien n. (-s) : [mezeg.] skop-gwad g., tuferezh gwad g., skopadur gwad g.

Blutspende b. (-,-n) : 1. road gwad g., roadenn wad b. ; 2. reiñ gwad g.

Blutspenden n. (-s) : reiñ gwad g.

Blutspender g. (-s,-) : roer gwad g.

Blutspritzer g. (-s,-) : strinkad gwad g., strinkadenn wad b.

Blutspucken n. (-s) : [mezeg.] skop-gwad g., tuferezh gwad g., skopadur gwad g.

Blutspur b. (-,-en) : aridennad wad b., tres gwad g., roud gwad g. ; *Blutspuren*, tresou gwad ls., roudou gwad ls.

Blutstein g. (-s,-e) : [mengleuz.] maen-gwad g., hematit ruz g.

blutstillend ag. : [mezeg.] ... gwadkaeañ, gwadkaeüs, ... gwadkaeer ; *blutstillendes Mittel*, gwadkaer g. [*lester gwadkaeriuò*].

Blutstillerin b. (-,nen) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.

Blut-Storchschnabel g. (-s,-schnäbel) : [louza.] grec'hel-ruz b.

Blutstrahl g. (-s,-en) : strink gwad g., strinkad gwad g., strinkadenn wad b., flistr gwad g., flistrad gwad g., flistradenn wad b., bouilh gwad g. ; *ein mächtiger Blutstrahl*, ur pezh flistradenn wad g.

Blutstrieme b. (-,n) : [mezeg.] persduadur g., bronduadur g., brondu g., bronduenn b., bloñsadenn b., bloñsadur g., bloñs g., chikerezh g., korreenn b.

Blutstrom g. (-s,-ströme) : gwazhiad wad b.

Blutstropfen g. (-s,-) : takenn wad b., lomm gwad g., strilh gwad g.

Blutströpfchen n. (-s,-) : [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g.

Blutstuhl g. (-s) : fank gwadigellek g., kaoch' gwadigellek g., failhañs gwadigellek g.

Blutsturz g. (-es,-stürze) : gwadliñv a vervadennou g., diwaderezh a-boullad (a-boulladoù) g., koll-gwad spontus g., taol gwad g.

blutsverwandt ag. : kenwad, kompez.

Blutsverwandte(r) ag.k. g./b. : kar kenwad g., kar kompez g. ; *Heirat zwischen Blutsverwandten*, dimeziñ etre kerent kenwad g., dimeziñ kenwadel g. ; *wir sind Blutsverwandte*, kenwad omp, kenwad eo ganin.

Blutsverwandtschaft b. (-,en) : kenwadelezh b.

Blutvolumen n. (-s,-/volumina) : [mezeg.] gwadvent g. ; ... des *Blutvolumens*, ... gwadventel, ... ar gwadvent.

blutt ag. : [Bro-Suis] noazh.

Bluttat b. (-,en) : muntr g., denlazh g.

blütteln V.gw. (hat geblüttelt) : [Bro-Suis] mont en noazh, mont en e noazh, en em lakaat en noazh, en em lakaat en e noazh.

Bluttest g. (-s,-s/-e) : [mezeg.] elfennerezh gwad g.

Bluttaufe b. (-,n) : 1. [relij.] badeziant ar merzherien dre o gwad b. ; 2. [relij.] badeziant gant gwad tarv e-kerzh ul lid aberzel b. ; 3. [lu, dre skeud.] kentañ kemer-perzh en un emgann g., badeziant an tan b.

Bluttransfusion b. (-,en) : treuzwazhiadur g., treuzskuilh gwad g., treuzskuilhadur gwad g., treuzskuilhadenn wad b., treuzskuilhañ gwad g. ; *Empfänger einer Bluttransfusion*, treuzskuilhad g. [*lester treuzskuilhidi*] ; *Patient, der mehrere Bluttransfusionen erhalten hat*, gouziviad liestreuzskuilhet g., liestreuzskuilhad g. [*lester liestreuzskuilhidi*] ; *bei jemandem eine Bluttransfusion vornehmen*, treuzskuilhañ gwad e korf u.b.

Bluttransfusionsbesteck n. (-s,-e) : [mezeg.] treuzskuilher gwad g. [*lester treuzskuilheroù gwad*].

bluttriefend ag. / **blutüberströmt** ag. : gwadet, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, goloet a wad, gwadigellek, gwad-ha-labez tout, gwad ha labez, gwad-glaou, gwadet-glaou, labezet a wad, intret a wad, gwad warnañ holl, gwadek-bev, marellet a wad.

Blutübertragung b. (-,en) : treuzwazhiadur g., treuzskuilh gwad g., treuzskuilhadur gwad g., treuzskuilhadenn wad b., treuzskuilhañ gwad g. ; *bei jemandem eine Blutübertragung vornehmen*, treuzskuilhañ gwad e korf u.b.

Blutung b. (-,en) : 1. [mezeg.] gwadliñv g., resmiad gwadliñvañ g., red-gwad g., koll-gwad g., diwadañ g., flus-gwad g., diwad g. ; *innere Blutung*, gwadliñv diabarzh g., taol-gwad g. ; *petechiale Blutung*, gwadliñv fennigaouek g. ; 2.

amzeroù ls., mizioù ls., bleuñv str., merkoù ls., diwad miziek g., flus-gwad miziek g., koll-gwad miziek g.

blutunterlaufen ag. : strinkelloù gwad bloñset ennañ, bloñset, bronduet, meüret ; *sein Körper weist blutunterlaufene Flecke auf*, gwall vloñset eo e gorf, gwall vronduet eo e gorf, gwall veüret eo e gorf, persduadurioù a zo war e gorf, bronduadurioù a zo war e gorf, bloñsou a zo war e gorf ; *blutunterlaufene Augen*, daoulagad aet ruz-gwad ls.

Blutunterlaufung b. (-,en) : [mezeg.] persduadur g., bronduadur g., brondu g., bronduenn b., bloñsadenn b., bloñsadur g., bloñs g., chikerezh g., korreenn b.

Blutuntersuchung b. (-,en) : [mezeg.] elfennerezh gwad g., blutunverträglich ag. : [mezeg.] gwaddigempadus.

Blutunverträglichkeit b. (-) : gwaddigempadusted b., digepadusted ar gwad b.

Blutvergießen n. (-s) : skuilh gwad g., skuilherezh gwad g., red gwad g. / skuilhadeg wad b. (Gregor) ; *ohne Blutvergießen*, hep gwad skuilhet, hep skuilhañ an disterañ takenn wad, hep skuilhañ gwad, hep bezañ skuilhet gwad den ; *sich an Mord und Blutvergießen weiden*, kemer e walch'a blijadur o lazhañ hag o skuilhañ gwad, bourrañ leizh e walch'o lazhañ hag o skuilhañ gwad, bourrañ gwalc'h e galon o lazhañ hag o skuilhañ gwad, en em walch'añ o lazhañ hag o skuilhañ gwad.

Blutvergießer g. (-s,-) : skuilher gwad g.

Blutvergiftung b. (-,en) : [mezeg.] gwadpistriegezh b., gwadlestegézh b., septikemiezh b.

Blutverlust g. (-es,-e) : gwadliñv g., red-gwad g., koll-gwad g., diwadañ g., diwad g.

blutverschmiert ag. : gwadet, leun-wad, leun a wad, gwad-holl, goloet a wad, gwadigellek, gwad-ha-labez tout, gwad ha labez, gwad-glaou, gwadet-glaou, labezet a wad, intret a wad, gwad warnañ holl, gwadek-bev, marellet a wad.

blutverträglich ag. : [mezeg.] gwadkempadus.

Blutverträglichkeit b. (-) : gwadkempadusted b., kempadusted ar gwad b.

Blutwäsche b. (-,n) : [mezeg.] hemodializ g.

Blutwasser n. (-s) : gwadveiz g., dourwad g.

Blutweiderich g. (-s,-e) : [louza.] haligez str.

blutwenig ag. : [dre skeud.] gwall nebeut, izel spontus o niver.

Blutwurst b. (-,würste) : [kegin.] gwadegenn b., glazien g., braoued g. ; *frische Blutwürste*, freskad g.

Blutwurstbrei g. (-s,-e) : [kegin.] yod gwad g., yod gwadegennou g.

Blutwurz b. (-,en) : [louza.] 1. seizhelienn b. ; 2. teod-ejen g.

blutzellbildend ag. : hemoplastek, gwadus.

Blutzeuge g. (-n,-n) : [relij.] merzher g.

Blutzer g. (-s,-) : [Bro-Austria] jarl g.

Blutzirkulation b. (-) : amred ar gwad g., toradur ar gwad g. (Gregor), kas ar gwad er gwazhied g./b., red ar gwad er gwazhied g., tremeniri ar gwad b. ; *die Blutzirkulation stimulieren*, lakaat ar gwad da labourat, divorediñ ar gwad, fraouaat ar galon.

Blutzoll g. (-s,-zölle) : aberzh gwad g., aberzh buheziou g., dle paeet d'an Ankou g.

Blutzucker g. (-s) : glukoz ar gwad g.

Blutzuckergehalt g. (-s,-) / **Blutzuckerspiegel** g. (-s,-) / **Blutzuckerwert** g. (-s,-) : glukozwadvec'h g., gwadvec'h glukoz g. ; *Höhe des Blutzuckerspiegels*, bec'h ar glukoz er gwad g.

Blutzufuhr b. (-,en) : eroueriadur g.

Blutzusammensetzung b. (-) : kenaoz ar gwad g.

BLZ b. (-) : [berradur evit Bankleitzahl] kod bank g., boneg vank b., daveennou an ti-bank ls.

BMI g. (-) : [berradur evit Body-Mass-Index] : [mezeg.] FTK g., feuriader tolz korf g.

b-Moll n. (-) : [sonerezh] si leiañ g., si minor g.

B-Movie n. (-s,-s) : film a rumm B g.

BND g. (-s) : [berradur evit Bundesnachrichtendienst] servij titouriñ ar c'hevread g., servij spierezh ar c'hevread alaman g.
BNE n. (-s) : [berradur evit Bruttonationaleinkommen] produudur broadel gros g., PBG g., produudur broadel kriz g., PBK g., kenderc'h broadel kriz g., KBK g.

Bö b. (-,en) : avelaj g., barr-avel g., barrad-avel g., boutad-avel g., taol-avel g., taolad avel g., kaouad avel b./g., reklom g., rugenn b., rizennad avel b., fourrad g., fourrad avel g., froud-avel g., froudenn-avel b., korventenn b., tarzh-avel g.; in Böen auffrischende Winde, avel a ch'wezh a gaouadoù kreñv g., avel a ch'wezh a-stroñs g., avel rizennek g., ravalioù ls.; eine neue Bö wuchte durch die Häuserzeilen, ur gaouad avel all en em zisvantas war ar renkennadoù tiez; diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen, delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzh penn ma torront an avelioù bras; wir sind in eine Sturm bö geraten, paket hor boa kaouadoù avel, paket hor boa un taol amzer fall, paket e oa bet un taol amzer fall ganeomp, paket hor boa reklom ha rugenn.

Boa b. (-,s) : [loen.] boa g. [liester boaed], naer-ejen b. [liester naeron-ejen, naered-ejen]; Boa constrictor, boa moustrer g.
boaartig b. (-,s) : [loen.] boidek; boaartige Schlange, boideg g. [liester boideged].

boarden V.gw. (hat geboardet / ist geboardet) : [Bro-Suis] mont war ur plankenn-erc'h, unskian.

Bob g. (-s,s) : [sport] „bobsleigh“ g., bob g.

Bobbahn b. (-,en) : [sport] roudenn „vobsleigh“ b.

Bobfahren n. (-s) : [sport] „bobsleigh“ g., bob g.

Bobfahrer g. (-s,-) : [sport] blenier „bobsleigh“ g., bober g.

Bobologe g. (-n,-n) : [dre fent.] bubuour g.

Bobologie b. (-) : [dre fent.] bubuouriezh b.

Bobsleigh g. (-s,s) : [sport] „bobsleigh“ g., bob g.

Bobsport g. (-s) : [sport] „bobsleigh“ g., bob g.

Bocage-Gelände n. (-s,-) : korn-bro garzhaoueg g.

Bocage-Landschaft b. (-,en) : garzhaoueg b. [liester garzhaouegi].

Boccia n./b. (-,s) : choari-bouloù g., petank italian g.

Boche g. (-,s) : [gwashaus] Boch g. [liester Boched].

Bock¹ g. (-s, Böcke) : 1. [loen.] bouc'h g. [liester bouched, bouc'hien]; Steinbock, kragvouc'h g.; 2. maout g., hourz g., tourz g., maout-tourz g., maout-tarv g., maout-tourc'h g.; wie ein Bock kämpfen, maoutañ, tourtañ, terchal; 3. [kr-l] den Bock zum Gärtner machen, bazañ an hoc'h, lakaat ar baz war an hoc'h, lakaat ar bleiz gant e zeñv; 4. [dre skeud.] P. alter, geiler Bock, kozh straker g., loustoñ kozh g., troñs lostenn g., paourkaezh loaver g., riboter g., tourc'h g., bouc'h g., bouc'h-pilhou g., pitaou(a)er g., pitaouer brein g., pitaoueraer spontus g., sapre pitaoueraer g., mell pitaoueraer g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., treitor merc'hed g., abuzour g., ambuzer g., gaster g., gastaouer g., gastaour g., gastaoueraer g., gagnaoueraer g., bordeler g., marc'h-limon g., kailh g., merc'hetaer g., plac'hetaer g., flemmer g., reder g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., targazh g., tarv g., gad b., tarv-gad g., kilhog g., orgedour g., pailhard g., pampalard g., gadal g., gastaouer kozh g., bouc'h kozh / kozh bouc'h (Gregor), den kozh tanav g., ki gaol g., paot kailh g., chibouter g., paot leun a c'hwiñ g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g., den friant war plijadur ar c'horf g.; sturrer Bock, penneg g., kloppenneg g., skouarn gaoch b. [liester skouarnioù kaoch'h],

skouarn gaoch a zen, kilhourz g. [liester kilhourzed], kilhourzenn b. [liester kilhourzenn], penn touilh g., penn dolog g., tourc'h-dall g., penn heurt g., penn beuz g., mulgen b. [liester mulgen], penn koad g., penn kalet a zen g., spered dibleg a zen g., reutvredeg g. [liester reutvredeien], den diaes ober outañ g., den teuch'h en em ober outañ g., den start g., penn tev g., tarin a baotr g., mul bras g., paotr pennek evel ur march'h-koad g., paotr pennek evel ur mul g., marc'h-mul a zen g., paotr Kerbennek g.; das ist ein sturrer Bock, hemañ a oar neuial evel ur c'hi plom: el lec'h e kouezh e chom, hennezh en deus lod e Kerbennek; steifer Bock, amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., kozh palastr g., Yann seitek g., bouch'e revr g., den kropet g., Yann banenez g., Yann ar peul g., Yann ar peul karr g., Yann yod g., Yann traped g.; 5. [tr-l] einen Bock aufsetzen, ober e benn kalet (e benn fall), c'hoari e benn fall, kilverziñ; 6. einen Bock schießen, a) ober toutig-penn, ober (c'hoari) patati, ober lamm-chouk-e-benn, ober lamm-penn, ober lamm-penn-dibenn, pennboelliñ; b) [beiadur, fallvarch] skeiñ a-dreuz, skeiñ hebiou, fallvarchiñ, ober ur board, mont hebiou, mont botaù-koad hag all e-barzh, lazhañ ar c'hi e-lec'h ar c'had, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall; 7. weinen, als ob einen der Bock stieße, gouelañ a-dourtadoù, gouelañ a-stroñsadoù, gouelañ a-reuziadoù, leñvañ a-frapadoù; 8. hol mich der Bock! d'an diaoul da'm lonkañ! dampret vin! daonet vin! daonet e vo mil va ereoù! daonet 'vo va ene (chipot-holen va mamm-gozh, chipot-holen va c'hazh, kroc'hen va c'hazh, kroc'hen va ene, kroc'hen kurunoù va ene)! pennad kroc'hen! pennad! non de va ene! kroc'hen kurunoù! kern va buoch!; 9. den Bock umstoßen, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazz d'e daboulin, cheñch bazz d'an daboulin, cheñch bazz war an daboulin, cheñch bazz en daboulin; 10. [dre heñvel.] skaon g./b., brich b.; Kutscherbock, brich ar paotr-karr b., bank ar paotr-karr g.; [tr-l] sich wie Bolle auf dem Bock amüsieren, kemer e walch'a blijadur, en em walch'a blijadur, kaout ur bern plijadur, kaout ur mor a blijadur, kemer plijadur ruz, ebatal, bragal, c'hwiñ, c'hoari anezhi, ober anezhi, kas anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, fringal, kemer fent, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e roll, ober e baotr fistoulik, chalvantin, c'hoari e baotr, ober un tamm diroll, ober e ran, bezañ ebat d'an-unan; 11. [sport] marc'h-koad g.; Bock springen, a) lammat war ar marc'h-koad; b) c'hoari fion, c'hoari anfion, c'hoari patati, c'hoari lamm-maout, ober patati; c) [a-wechoù] ober toutig-penn, ober lamm-chouk-e-benn, ober lamm-penn, ober lamm-penn-dibenn, pennboelliñ; 12. eskemmer g. [liester eskemmerioù]; 13. [tekn.] tint g., marc'h-koad g., gavr b., marc'h-karr g., treustell b., triked g.; Fassbock, tint barrikenn g.; 14. [louza.] taolaj str.; 15. [sonerezh] binioù-ilin g.; mundgeblasener Bock, binioù-kozh g., binioù-bihan g.; 16. [dre skeul.] P. ich habe keinen Bock, in die Schule zu gehen, diegi (kerteri, lure, prederi) am eus o vont d'ar skol, e chal emaon da vont d'ar skol, n'on ket lamprek evit mont d'ar skol, karnañ a ran da vont d'ar skol, en em derriñ a ran da vont d'ar skol, drouk eo ganin mont d'ar skol, garv eo ganin mont d'ar skol, n'em eus ket lañs da vont d'ar skol; er hatte keinen Bock, in die Schule zu gehen, n'en dije ket torret e rañjenn da vont d'ar skol - ne oa ket lamprek evit mont d'ar skol - karnañ a rae da vont d'ar skol - en em derriñ a rae da vont d'ar skol - drouk e oa gantañ mont d'ar skol - garv e oa gantañ mont d'ar skol - n'en doa ket lañs da vont d'ar skol - aet e oa d'ar skol evel ur c'hi o vont d'ar groug - ne oa ket gwall droet da vont d'ar skol - diskontant e oa da vont d'ar skol - dic'hoant e oa da vont d'ar skol - gwiridik e oa da vont d'ar skol - ne'z eas ket a

galon vat d'ar skol, goular an tamm anezhañ - digareziñ a rae mont d'ar skol - lure en doa o vont d'ar skol - lure en doa da vont d'ar skol - damant en doa o vont d'ar skol - damant en doa da vont d'ar skol ; *ich habe null Bock darauf*, n'em eus tamm c'hoant d'en ober ; *ich habe voll Bock auf Bier*, c'hoant bier am eus, ur banne bier a zafe ganin bremañ, pakañ a rafen a-walc'h ur banne bier, ne vefe ket drouk ganin pakañ ur banne bier.

Bock² n. (-s) : bier uhelvervet g.

bockbeinig ag. : amjestr, amsent, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, beuz, tev e voned, penn-treuz, kamm e spered, disuj, rekin a spered.

Bockbier n. (-s,-e) : bier uhelvervet g.

Böckchen n. (-s,-) : [loen.] bouc'hig g. [*liester bouc'hedigoù*], menn g. [*iester mennen*].

bocken V.gw. (hat gebockt) : 1. fringal, tripal ; 2. aheurtiñ, en em aheurtiñ, en em bennadiñ, en em empennañ ; 3. mouzhañ, frinkal, rebarbiñ, rebardinañ, en em rebardinañ, rebekat, ourzal.

Böcker g. (-s,-) : [louza.] taolaj str.

Bockerl n. (-s,-n) : [Bro-Aostria] 1. [louza.] aval-pin g., moc'h-pin str., gourjad str. ; *Bockerl sind kegelförmig*, an avalou-pin a zo pikerniòu anezho ; 2. ruzikell b., luj b., karrig-ruz g., karrig-stlej g. ; 3. [loen., dispredet] kilhog-Indez g., kilhog-Spagn g., kog-Spagn g., kog-Indez g., dindoñs g.

bockig ag. : pennek, aheurtet, beuz, kilpennek, moulbennek, tev e voned, kamm e spered, ginet, penn-treuz, rekin a spered ; *er ist bockig*, hennezh a zo hek, hennezh a zo heg en e gorf, ur spered rekin eo, hennezh a zo ur penn tortis, hennezh a zo ur spered kamm, unan treuz eo hennezh, un abeger eo, hennezh a zo un teod abegus a zen, hennezh a vez atav e trouz gant unan bennak, hennezh a zo un arzaeler.

Bockkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-kornek g., gwrac'h b.

Bockkran g. (-s,-kräne) : [tekn.] gavr b., gavr-houarn b., porched diskargañ g.

Bocklamm n. (-s,-lämmer) : [loen.] bouc'hig g. [*iester bouc'hedigoù*], menn g. [*iester mennen*].

Böcklein n. (-s,-) : 1. [loen.] bouc'hig g. [*iester bouc'hedigoù*], menn g. [*iester mennen*] ; 2. [louza.] taolaj str.

Bockleiter b. (-,-n) : divskeul b.

Bockmist g. (-es) : garzajoù ls., konirioù ls., diotiezh b., sotonioù ls., diotajoù ls., tarielloù ls., jaodreoù ls., amiodajoù ls. ; *Bockmist bauen*, ober garzajoù, ober konirioù, alkanañ, dekoniñ, ober ar brasañ sotonioù, abostoliñ, dirollañ, mont e breskenn, folliñ, pennsodiñ, treiñ da sot, diskiantiñ, mont e belbi (e berlobi), diboellañ, pennfolliñ, mont e benn e gin, koll e benn, mont tok-tok, pakañ anezho, mont gant ar c'hatar, mont ganto, ober un tamm mat a ziroll, garzhenniñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, bezañ an diaoul gant an-unan.

Bockmühle b. (-,-n) : milin avel b.

Bockpfeife b. (-,-n) : binioù-bras g. [*iester biniauou-bras*]

Bocksauge n. (-s,-n) : [louza.] maendarzh lagad-bouc'h g.

Bocksbart g. (-s,-bärte) : 1. [louza.] sarsifi str., sarsifienn b. ; 2. [louza.] bouchig gavr g. [*iester bouchigoù gavr*] ; 3. [dre heñvel., barv] bouchig g. [*iester bouchigoù*].

Bocksbeere b. (-,-n) : [louza.] kastrilhez du str.

Bocksbeutel g. (-s,-) : 1. [loen.] yalc'h vouc'h b., skrotom bouc'h g., kalloc'henn vouc'h b. ; 2. [dre heñvel.] boutailh gwin Frankonia yalc'h-heñvel b. ; 3. [dre astenn., liester ebet] gwin Frankonia g.

Bockschein g. (-s,-e) :

Bocksbornbeere b. (-,-n) : [louza.] goji str.

Bocksfuß g. (-es,-füße) : troad skalfek g., troad diaoul g.

Bockschein g. (-s,-e) : [dispredet] testeni yec'hed evit ar gisti g

Bockshorn n. (-s,-hörner) : 1. [loen.] korn bouc'h g. ; 2. [dre skeud.] P. *jemanden ins Bockshorn jagen*, lakaat u.b. da lentañ, ober aon d'u.b., abafiñ u.b., lakaat u.b. da foerañ, spontañ (spouronañ, espoluiñ, lor'chañ) u.b., spourailhañ u.b., spontailhañ u.b., braouach'iñ u.b., teuler spouron e kalon u.b., plantañ aon en u.b., ober (lakaat) aon d'u.b., lakaat aon da sevel e kalon u.b., lakaat aon da sevel gant u.b., reiñ un tamm spont d'u.b., reiñ ur pezh spont d'u.b., estlammiñ u.b. ; *sich von jemandem ins Bockshorn jagen lassen*, foerañ dirak u.b. ; *du wirst ihn wohl nicht ins Bockshorn jagen können*, hennezh ne soc'ho ket ganit.

Bockshörndlbaum g. (-s,-bäume) : [Bro-Aostria] [louza.] gwez karoubez str., karoubezenn b.

Bockspringen n. (-s) : 1. [c'hoari bugale] patati g., lamm-maout g. ; *Bockspringen spielen*, *Bockspringen machen*, c'hoari fion, c'hoari anfion, c'hoari patati, c'hoari lamm-maout ; 2. [sport] lammat war ar marc'h-koad g.

Bocksprung g. (-s,-sprünge) : 1. lamm-gavr g., fringadenn b., tripadenn b. ; *Bocksprünge*, fringerezh g. ; *Bocksprünge machen*, gavrlammat, fringal, fringalañ, fringellat, dizoac'hañ, friantañ ; *sie machte Bocksprünge*, lammat a rae evel un heizez ; 2. [c'hoari bugale] patati g., lamm-maout g. ; 3. [sport] lamm war ar marc'h-koad g.

Bockstoß g. (-es,-stöße) : talad g., taol-tourt g., tourtad g.

Bockwurst b. (-,-würste) : silzig [da vezañ adtommet en sour] str.

Bockwurz b. (-,-en) : [louza. *Pimpinella saxifraga*] pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b., urlaoueg maendarzh g., urlaoueg torr-maen g.

Bodden g. (-s,-) : bae g., ouf g., pleg-mor g., loc'h b., paludenn b., morlenn b.

Boden g. (-s, Böden) : 1. douar g., tachenn b. ; *unebener Boden*, lec'h diblaen g., tachenn digompez g. ; *ergiebiger Boden*, *fruchbarer Boden*, douar atil a-feson g., douar stu (mat, fonnus, strujus, frouezhus, druz, eostus, abred, bev, du, pinvidik, brokus) g., douar stuz g., douar tomm g. ; *karger Boden*, douar krin g., krinenn b., douar tagn g., tagnenn b., douar spagn g., douar gay g., douar treut g., douar distrij g., douar dizampled g., gagn b., douar da blantañ chas g. ; *saurer Boden*, douar trenk g. ; *ausgelaugte Böden*, douaroù diawadet ls., douaroù disec'het ls., douaroù skuizh ls. ; *nasser Boden*, douar gleb g., douar dous g. ; *guter Boden für Weinanbau*, douar gwinius g. ; *dieser Boden bleibt feucht*, an douar-mañ a zalc'h e zuoster ; *frisch gepflügter Boden*, douar bev g., douar nevez-aret g. ; *tiefründiger Boden*, douar a zo kondon ennañ g., douar en deus kondon g., douar kondon g. ; *dort geht der Ackerboden sehr tief*, an douaroù du-hont a zo kondon enno, an douaroù du-hont o deus kondon ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss*, eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr, douar skars) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez ; *der Pflug reißt den Boden auf*, an arar a rog an douar ; *den Boden ruhen lassen*, *den Boden brach liegen lassen*, lezel an douar da gozhañ (da vreinañ, da yenañ, da baouez, da ziskuizhañ, da ehanañ, da hañviñ, da letoniñ) ; *den Boden urbar machen*, digeriñ (terriñ) douar, difraostañ ur pezh douar / digeriñ douar kozh (Gregor) ; *den Boden abschälen*, kignat

an douar, distonennañ an douar ; *den Boden ebnen*, kompezañ (plaenaat) an dachenn ; *gestampfter Boden*, douar palumet g. ; *schwerer Boden*, zäher Boden, bindiger Boden, douar pouunner g., douar priek g., arbrad g., douar kourrez g., douar start en e chadenn g. ; *lockerer Boden*, bröckliger Boden, douar blot g., douar flogor g., douar laosk g., douar rouez g., douar skañv g., douar amur g., douar ble g., douar brisk g., douar blodet g., douar bresk g., douar treut en e chadenn g., douar dibrad g., douar divoustr g., douar distart g., douar a vruzun aes g. ; *sandiger Boden*, douar sabronek g. ; *der Boden besitzt keine Kohäsion*, an douar ne chadenn ket ; *den Boden bebauen*, *den Boden bearbeiten*, labourat douar, labourat an douar, gounit douar, gounit parkou, derc'hel douar, meskañ douar, dispac'hañ an douar, treiñ douar ; *den Boden schlampig bearbeiten*, pismigañ douar ; *sie werden den Boden bearbeiten, solange er noch ertragsfähig ist*, labourat a raint an douar keit ha ma tougo eost ; *bestellbarer Boden*, douar gounidus g., douar atil g., douar tomm g., douar stuz g., douar aradus g., douar gounezadus g., douar gounit g., douar labour g. ; *nicht bearbeiteter Boden*, douar distu g., douar diskuijh g., douar gwaremm g., douar leton g., douar geot g., douar kozh g., douar dilabour g., park aet e gouez g., park fraost (dindan gozh, war gozh, distuz) g., douar yen g., douar kondon g., douar paouez g., kozhenn b., tirienn b., douar o sellet ouzh an heol g., douar vak (dic'hounid) g. (Gregor) ; *dieses Phosphat versauert die Böden*, al ludu-gris a laka an douaroù da drenkaat ; *den Boden unter Verwendung von erhöhten engen Beeten bearbeiten*, labourat a irvi bihan ; *die Bearbeitung des Bodens nach der Ernte*, an torr-eost g. ; *der Boden setzt sich, der Erdboden setzt sich*, an douar en em vach' ; *der Boden sackt ab*, dont a ra an dachenn da goazhañ, dont a ra an douar da bukañ, emañ an douar o tiazesañ ; *der Boden ist abgesackt*, deuet eo an douar da bukañ, deuet eo an douar da goazhañ ; *den [Erd]boden aussaugen*, diwadañ an douar, skuizhañ an douar, disec'hañ an douar, peurgoll an douar, koll an douar, disteraat an douar, treutaat an douar, sachañ war an douar, sunañ an douar, didrempañ an douar, didemzañ an douar, disasuniñ an douar, krizañ an douar ; *die Wurzeln der Kiefern haben den [Erd]boden ausgesaugt*, diwadet (disec'het) eo bet an douar gant gwirzioù ar pin ; *Kohl saugt den Boden aus*, ar c'haol a goll an douar, ar c'haol a beurgoll an douar, ar c'haol a zistera an douar, ar c'haol a zo skuizhus d'an douar, ar c'haol ne vezont ket pell o tiwadañ an douar ; *der Regen hat den Boden völlig durchweicht*, distrempet (disgwal'het, diwal'het) evel bara soubenn eo an douar gant ar glav.

2. [douarouriez] gorre-douar g. ; *der Boden und der Unterboden*, ar gorre-douar hag ar c'hondon.

3. [tr-I] douar g., leur b., sont g., plant g., tachenn b., lañs g., hent g. ; *fester Boden*, kaled g., douar kalet g., douar start, douar gay g., sont g., sol g., [merdead.] bro ar saout b., chafot ar saout g. ; *auf festem Boden*, war an douar start ; *nur mit größter Mühe konnten sie festen Boden erreichen*, bec'h bras o devoe o tapout ar sec'h ; *auf dem Boden*, war an douar, war al leur ; *auf ebenem Boden*, a-rez an douar, war an douar, en adraoñ ; *auf dem bloßen Boden schlafen*, *auf hartem Boden schlafen*, *auf dem blankem Boden schlafen*, kousket war ar mort, kousket war an douar noazh, kousket war ar c'haled, kousket war an douar-ran, kousket war an douar rik, kousket war an douar yen (Gregor) kousket war an douar end-eeun ; *er lag regungslos auf dem Boden*, astennet e oa mik war al leur, astennet e oa war al leur hep sin anat a vuhez warnañ, astennet e oa war al leur evel un den marv, astennet e oa war al leur ha ne ziskoueze alement ebet (hep ober na van na mordo), chom a rae en diaskren, chom a rae war e ziaskren ;

über dem Boden schwebend, ohne mit den Füßen den Boden zu berühren, dibrad, war zibrad en aer, a-zibrad, a-zoug, o flodañ en aer ; *der Heuhaufen berührte den Boden nicht*, ar bern foen a oa distok diouzh an douar, ar bern foen a oa distrad diouzh an douar, dizouaret e oa ar bern foenn ; *jemanden zu Boden werfen*, *jemanden zu Boden strecken*, *jemanden zu Boden schlagen*, diskar u.b. d'an douar, strinkañ u.b. en (war an) douar, stlepel u.b. d'an douar (d'an traoñ), reiñ douar d'u.b., tintañ u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e laz'h d'u.b., ledañ u.b. ouzh torgenn, ledañ u.b., leterniñ u.b., skeiñ u.b. ouzh torgenn, lakaat u.b. war e chenoù, astenn u.b. war an dachenn, astenn u.b. ouzh torgenn, astenn u.b. ouzh an dorgenn, astenn u.b. war ar bratell, diskar (distroadañ, c'hweniañ, linkañ, douarañ, torgennañ, taouarc'hennañ, gwintañ, leurennnañ, tumpañ, druilhañ) u.b., keinañ u.b., teurel u.b. en e chwen, diskar u.b. en e chwen, bannañ u.b. en e c'henegran, bannañ u.b. war e chwenegran, kas u.b. da rudellat, pradañ u.b., dibradañ u.b., astenn u.b. war e bevar ivin, ober d'u.b. astenn e bevar ivin, kas u.b. da vuzuliañ an douar, diskar u.b. hed-blad e gorf, kas u.b. da lipat pri, lakaat korf u.b. da vuzuliañ an douar, teuler u.b. d'an douar, drammañ u.b., pilat u.b., pilat u.b. d'an douar, dornañ u.b., pladañ u.b., [gouren e Breizh] kas u.b. da zebrïñ brenn ; *jemanden zu Boden schleudern*, leurennnañ u.b. evel ur ch'hwist ; *zu Boden geschleudert werden*, bezañ stlapet d'an traoñ ; *zu Boden gestreckt werden*, *zu Boden gehen*, lipat pri, tapout lamm, kaout un douarch'hennad, kouezhañ ouzh torgenn, kouezhañ d'an douar, ruilhal war an douar, [gouren e Breizh] bezañ kaset da zebriñ brenn ; *jemanden zu Boden rempeln*, penndarevriñ u.b., penndelochennat u.b., pennboelliñ u.b., penndrabiñ u.b., penndraouigelliñ u.b., penndrauilhat u.b., penndogiñ u.b., pilat u.b., ruilhal u.b., eilpennañ u.b., bountañ u.b. penn evit penn (Gregor), teurel u.b. d'an douar, tumpañ u.b., rodellañ u.b., diskar u.b. d'an douar ; *am Boden bleiben*, chom war ar rampev, chom ouzh torgenn ; *sich am Boden wälzen*, krenial, torimellat, torc'hwenial, toreal, en em ruilhal, en em arat ; *sich vor Schmerzen am Boden wälzen*, en em arat gant ar boan ; *zu Boden drücken*, flastrañ ; *die Soldaten drückten sich flach an den Boden, um sich vor den Kugeln zu schützen*, douarañ (pladañ) a rae ar soudarded evit kuzhat diouzh an tennoù (evit kuzhat diouzh ar mindrailh) ; *zu Boden blicken*, sellet ouzh traoñ, sellet war-draoñ, sellet a-bouez-traoñ, sellet war-du an douar, sellet davit (da gaout) bro ar saout ; *auf den Boden legen*, leuriañ, lakaat war al leur ; *einen Teppich auf dem Boden breiten*, astenn ur pallenn war al leur, ledañ ur pallenn war al leur, astenn ur pallenn war blad al leur, ledañ ur pallenn war blad al leur ; *auf den Boden fallen*, kouezhañ war al leur ; *sich flach auf den Boden hinwerfen*, en em deurel a-flav, en em deurel a-c'hourvez ; *zu Boden fallen*, kouezhañ war al leur, kouezhañ war an douar, mont d'an douar, douarañ, tapout lamm, kaout lamm, pakañ ul lamm, serriñ ul lamm, dastum ul lamm, mont ouzh torgenn, kouezhañ ouzh torgenn, tapout un dorosennad, ledañ douar ; [Bro-Suis, dre skeud.] etwas zu Boden reden, breutaat holl selladoù udb, divizout diwar-benn holl selladoù udb, mont war don udb. ; [Bro-Suis, dre skeud.] jemanden zu Boden reden, mont ouzh koustiañs u.b., ober un tamm katekiz d'u.b., kanañ e santa maria d'u.b., kanañ ar gousperou d'u.b., ober kelenn d'u.b., ober skol d'u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., sarmonal u.b., savantenniñ u.b., lavaret e bater d'u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., lardañ e billig d'u.b., sevel e loaiou d'u.b., reiñ e begement da glevet d'u.b., lavaret e begement d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., reiñ e stal d'u.b., reiñ e bak

d'u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandaladenn d'u.b., paskañ e draou d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., lammat war boutonioù u.b., en em arastiñ ouzh u.b., en em gemer ouzh u.b., en em lakaat ouzh u.b., en em lakaat gant u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kannañ e gouez (e roched) d'u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., gwalarmiñ u.b., skandalat groñs u.b., noazout u.b., keleññ ch'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b., kivijañ tonenn e benn d'u.b. / koueziañ e benn d'u.b. (Gregor), reiñ ur c'houez d'u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., [dre eilpenn-ster e brezhoneg] ober e c'hourc'hennou d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., krignat fri u.b., plañtañ kentel gant u.b., mont didro-kaer d'u.b., mont didortih d'u.b., mont d'u.b. ken diflatr ha tra ; *dicht über dem Boden, nahe zum Boden, knapp über dem Boden, raz d'an douar, a-raz-douar, a-raz d'an douar, a-rez an douar, a-resed an douar, a-ribl ar geot ; die Granatsplitter fliegen dicht über dem Boden und mähen alles nieder*, ar strinkadennou obuz a ya a-rez an douar hag a rañv pep tra ; *festen Boden unter den Füßen haben*, a) bezañ war ar c'haled ; b) [dre skeud.] bezañ start war e sichenn, bezañ start war e dachou, bezañ aes war e dachou, bezañ plom war e dachou, bezañ start war e elloù, gouzout brav keinañ, bezañ mat da geinañ, bezañ keinet mat, bezañ kreñv a gein, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv e chouk ; *den Boden unter den Füßen verlieren*, koll sont, koll plant, mont er-maez ar sont, bezañ en dour-koll, mont en dour-koll ; *hier hat man keinen Boden unter den Füßen*, amañ ez eus koll sont, amañ ez eus dour-koll ; *jemandem den Boden unter den Füßen wegziehen*, troc'hañ an avel d'u.b., lemel an avel d'u.b., terriñ e dizh d'u.b., arbennañ u.b., sparlañ ouzh u.b., lakaat harz d'u.b., lakaat diwezh da oberoù u.b., toullañ dindan u.b., tennañ (distreiñ) an dour diwar prad u.b., falc'hat e brad d'u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., troc'hañ d'u.b. ; *an Boden verlieren*, koll tachenn, koll lañs, dilänsañ ; *Brettonisch verliert dauernd an Boden*, muioc'h-mui e tilerc'h ar brezhoneg ; *an Boden gewinnen*, gounit tachenn, luskañ war-raok ; [sport] *Boden gutmachen*, lañsañ war ar re all, gounit tachenn, luskañ war-raok ; *jemandem Boden abgewinnen*, gounit tachenn (lañs, hent) war u.b. ; *auf guten Boden fallen*, kouezhañ en douar mat ; *ihm brannte der Boden unter den Füßen*, klevet a rae c'hwezh ar rost, poent bras e oa dezhañ skarañ, birviñ a rae war e dreid gant ar c'hoant mont kuit, birviñ a rae gant ar mall da vont kuit, deuet e oa da vezañ tomm dezhañ, deuet e oa e blegenn da vezañ gwall arvarus ; *wieder auf den Boden der Tatsachen zurückkehren*, distreiñ war tachenn ar gwirvoud, tapout douar en-dro ; *auf dem Boden der Tatsachen bleiben*, chom krog start en e zouar ; *etwas aus dem Boden stampfen*, krouïñ ubd eus (gant) netra (Gregor), ober ubd gant netra, krouïñ ubd diwar netra ; *aus dem Boden schießen*, trummgreskiñ, kreskiñ a-weldremm ; *aus dem Boden schießende Stadt*, trummger b. ; *dem Erdboden gleichmachen*, diskar (ubd) rez an douar / lakaat (ubd) e rez an douar / lakaat da get / lakaat da netra (Gregor), diskar a-benn-font, peurziskar, dismantrañ a-grenn, dismantrañ holl-razh, disrujañ naet, peurzistrañañ, kas da get, kas da netra, kas war netra, kas da vann, kas da neuz, goullonderiñ ; [dre skeud.] *den Boden vorbereiten*, ober hent en-dro d'ar park, seniñ ar c'hloc'h ; *am Boden zerstört*, gwall vantret, fraket ; *sie war am Boden zerstört*, chif bras he doa, dinerzhet da vat e oa, gwir-c'hlaç'haret e oa, mantret e oa he c'halon gant glac'har, digalonekaet-naet e oa, dinerzh ha digalon e oa, ur vantr galon a oa kouezhet warni, trec'het e oa

gant ar glac'har, malet e oa he c'halon gant ar gloaz, plaouiet e oa gant an enkreñ hag an doan, plaouiet e oa gant an dic'hoanag hag ar glac'har, en he brasañ anken edo, en he holl ankeniou edo, izel e oa kouezhet he banniel ganti, izelaet e oa he bannielou ganti, kouezhet e oa he bannielou ganti, don e oa aet en he c'halon gouli ar c'herse, chomet e oa en diaskren, fraket e oa, berlobiañ a rae gant an anken ; *manchmal reicht eine lächerliche Kleinigkeit, um einen Menschen psychologisch am Boden zu zerstören*, nebeut a dra a c'hall lakaat un den mat da vann.

4. *Grund und Boden*, douaroù ls., madoù ls., douar font g. ; *Grund und Boden erwerben*, prenañ atantoù (douar, douaroù, menajoù), douaraoua, douara ; *er besitzt keinen Fußbreit Boden*, n'en deus boem douar ebet war e anv, n'en deus meudad douar ebet war e anv ; *keinen Fußbreit Boden abtreten*, na gilañ takad, na gilañ an disterañ dirak an enebourien, na ober dilez eus an disterañ tachennig douar, na leuskel an disterañ tachennig douar gant an enebourien, na gilañ a-dreuz troad, na leuskel treuz ur meudad douar gant u.b., na leuskel treuz ur boem douar gant u.b. ; [dre skeud.] *in Grund und Boden verdorben*, gwastet (brein) penn-da-benn, brein ken ez eo, kollet da vat, brein en e had, peurvrein, breinchok, brein-kot, brein-tuf, brein-chan, brein-put, breiñ-polu, brein-hudur, brein-teil, brein betek mel e eskern, brein betek an du ; *er ist in Grund und Boden verdorben*, hennezh a zo kement si fall 'zo tout ennañ, ur valis a zo ennañ, karget a valis eo, malis a zo en e gorf, un toull visoù a zo anezhañ, ur paotr lavis a zo anezhañ, ul loen brein a zen a zo anezhañ, un dra milliget a zo anezhañ, hennezh a zo bleiz a-walc'h, ur gwall hini a zo anezhañ, ul loen vil a zen a zo anezhañ, ul loen lous a zo anezhañ, ul loen fall a zo anezhañ, ur pezh fall(akr) a zo anezhañ, ur gwall ibil a zen a zo anezhañ, kordet a fallagriezh eo, korvigellet eo e galon a fallagriezh, hennezh n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ, kordet eo e gorf a fallagriezh, kordet fall eo, kivioul eo, vis ar gordenn a zo ennañ, n'eus nemet fallagriezh ennañ, n'eus nemet fallagriezh en e gorf, gwriet a fallagriezh eo, e galon a zo ur puñs don a fallagriezh, hennezh a zo drouk betek mel e eskern, karget a fallagriezh eo, pezhell eo e galon gant ar fallagriezh, e gont a fallagriezh a zo ennañ, hennezh n'eus netra a vat ennañ, n'eus ket ur banne gwad onest en e wazhied, ur pezh fall a zen a zo anezhañ, ul loen gars a zo anezhañ, ur vosenn a zen a zo anezhañ, ul lec'hidenn a zen fall a zo anezhañ, hennezh a zo ur gwir hailhon, hennezh a zo un hailhon echu, gwazh eo eget ar vosenn, ur c'hist a zo anezhañ, n'eus ket un neudenn eeuun oc'h ober anezhañ, n'eus ket un neudenn eeuun ennañ, bez'ez eus un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, ur paotr gagn a zo anezhañ, ur gwall higolenn a zo anezhañ, hennezh a zo un higenn, malisius eo ; [sport] *sie wurden in Grund und Boden gespielt*, tapet o doa ul louzenn, tapet o doa ur pur, tapet o doa ur guchenn, distrilhet e voent brav ha kempenn, distrilhet e voent a-blad-kaer, paket o doa ur chupennad, tapet o doa ur skouarnad, tapet o doa o lip, paket o doa ur striñ, paket o doa un dornad, paket o doa un distrilh, lopet e voent, terket e voent, lakaet e voent war o genoù, degaset o doa ur penn leue d'ar gêr, distoket e voent, disparfoeltret e voent, krazet naet e voent, minmalet e voent, trec'het e voent treuz-ha-hed, roet e voe dezho un distres eus ar re wellañ, bazhataet e voent, pilet e voent, barrskubet e voent, peurdrec'het e voent, peurfaezhet e voent, dic'hastet e voent, klaviet e voent, razhet e voent, domet a-blad e voent, diskolpet e voent, flastret rac'h e voent, lamm sonn o doe digant ar skipailh enep, paket o doa o zamm diganto, n'o doa graet

nemet ur pleg, lakaet e voen lamm, roet e voe o lazh dezho, dont ar reas ar c'rogad da vezañ ur gwir beñse evito.

5. [dre astenn.] sol g., strad g., goueled g., foñs g., revr g., tal g., deun g., font g., dan g.; *der Boden des Meeres*, sol (strad, goueled, foñs, deun) ar mor g.; *der Boden des Topfes*, foñs ar pod (ar gaoter, ar gastelodenn) g., goueled ar pod g./ strad ar pod g. (Gregor), deun ar pod g., font ar pod g., revr ar pod g.; *auf dem Boden der Tasse sind Kaffeespuren zu sehen*, ur gramenn a zo e foñs ar volenn gafe, kramennet eo foñs ar volenn gafe; *der Boden des Fasses*, tal ar varrikenn g., deun ar varrikenn g., strad ar varrikenn g. (Gregor); *den Boden eines Fasses ausschlagen*, didalañ ur varrikenn, dizeunat ur varrikenn, direvriañ ur varrikenn, distradañ ur varrikenn, difontañ un donell, difoñsañ un donell, distradañ un donell (Gregor); *der Boden des Fasses geht ab*, *der Boden des Fasses löst sich ab*, o tidalañ emañ ar varrikenn; *einem Fass einen neuen Boden einsetzen*, adfoñsañ un donell; *der Boden des Brunnens*, foñs (lost) ar puñs g., goueled ar puñs g. (Gregor), strad ar puñs g.; *Boden eines Fahrzeugs*, leur-garr b. [*liester leuriou-karr*]; *der Boden der Hose*, foñs ar bragoù g., revr al lavreg g., ar fokenn b., ar flokenn b.; *einen Hosenboden annähen*, revriañ ul lavreg, foñsañ ur bragoù; *seinen Hosenboden verschleißen*, direvriañ e vragoù, difoñsañ e vragoù; *Hose mit zerrissenem Hosenboden*, bragoù difoñset g., bragoù direvriet g.; *Hose ohne Hosenboden*, bragoù difoñs g., bragoù direvr g.; *den Boden eines Hutes erneuern*, adfoñsañ un tog; *ein Koffer mit doppeltem Boden*, ur valizenn (gant) daou foñs b., ur valizenn war zaou strad b.; *Schiffsbody*, goueled ar vag g., strad g., strad ar vag g., strad al lestr g., foñs ar vag g., karenn b.; *etwas mit einem Boden versehen*, foñsañ ubd, revriñ ubd, revriañ ubd, stradañ ubd, deunañ ubd, talañ ubd; [dre skeud.] *das schlägt dem Fass den Boden aus!* aze emañ ar boch! debret eo koan! poazh eo ar soubenn! echu ar neizh kegin! bremañ emaomp kempenn ganti! en ur soubenn vrav emaomp! bez' emaomp fresk! fresk emañ hor c'chased 'vat! fresk emaomp bremañ! setu ni paket propik! diouzh ar c'hentañ! setu aze kempennou deomp-ni 'vat! el lagenn emaomp bremañ ha brav! gounezet hon eus hon devezh! tapet brav emaomp bremañ! riñset omp! sell aze ul luz dezhi! brav emaomp ganti! setu aze ur soubenn vrav! un taol-kaer hoc'h eus graet aze! c'hwi 'oar anezhi 'vat! aet eo al loa dreist ar skudell! gwasket on evel un torch-listri! barr eo ar muzul! / leun-chouk eo ar voesel (Gregor)! re zo re! kement-se a ya dreist ar yev (dreist an trezouù, dreist ar bord, dreist an arroudenn, dreist ar roudenn)! kement-se a sko diwar re! biskoazh kement all!

6. estaj g., solier g., solieradur g., kombod g.; *Dachboden*, sanaill b., solier b., grignol b., kalafrez b., greunier g., stlank g., kambr b., krec'h an ti g., nec'h g., penn nec'h an ti g.; *Erdboden*, rez an douar g., adraoñ g.; *Inhalt eines Dachbodens*, solierad g., grignoliad b.; *auf demselben Boden wohnen*, bezañ o chom er memes solier (er memes estaj).

7. *den Boden der Heimat betreten*, *den Fuß auf heimatlichen Boden setzen*, pleustrañ douar e vro; *den italienischen Boden betreten*, erruout war tachenn Bro-Italia, erruout war douar Bro-Italia.

8. [dre skeud.] *auf dem Boden der Verfassung*, diouzh al lezenn-diazez, hervez ar vonreizh, war ziaz ar Vonreizh; *auf dem Boden der Erfahrung*, dre (diwar) skiant-prenañ, diwar chem, diwar chemet.

9. [sport] *den Gegner am Boden fixieren*, *den Gegner am Boden immobilisieren*, klaviañ an enebour war al leur; *Immobilisierung des Gegners am Boden*, klaviadur an

enebour war al leur g.; *Bodenturnen*, *Bodengymnastik*, jiminas a-leur g.

Bodenabschwemmung b. (-,en) : krignañchadur g., dirañvadur g.

Bodenabstand g. (-s,-stände) : **1.** [nij.] uhelder nijal e-keñver gorre an Douar g.; **2.** [kirri] esoù dindan g., frankter dindan g.

Bodenangriff g. (-s,-e) : [lu] argadenn dre zouar b.

Bodenanleihe b. (-,n) : [arc'hant.] amprest evit prenañ douar g., amprestadern evit prenañ douar b.

Bodenbearbeitung b. (-) : gounid-douar g., aradurezh b., aradeg b., aradenn b., arat g., aradur g.; *die Bearbeitung des Bodens nach der Ernte*, an torr-eost g.; *die oberflächliche Bearbeitung der oberen Bodenschicht*, an arat bas g.

Bodenbearbeitungsgerät n. (-s,-e) : benveg gounid-douar g., benveg labour-douar g.

Bodenbedeckung b. (-,en) : **1.** [labour-douar] gwiskad kolo g., gwiskad plouz g., gwiskad kidell g., gwiskad gardenn g., gardennad b., gwiskad baoz g.; **2.** [louza.] goloadurezh b.

Bodenbelag g. (-s,-beläge) : gwiskad-leur g.

Bodenbeplankung b. (-,en) / **Bodenbeplattung** b. (-,en) : [merdead.] kalbourzh g.

Bodenbeschaffenheit b. (-) : **1.** [labour-douar] seurt douar g., doare an douar g., chadenn an douar b., natur an douar b.; **2.** stad an dachenn b., doare an dachenn g.; **3.** torosennadur g.

Bodenbesitz g. (-es,-e) : perc'henniezh douaroù b., perc'hennañ douaroù g.

Bodenbestellung b. (-) : [labour-douar] hadañ g., haderez g., here g., mare ar gounidou g.

bodenbewohnend ag. : [loen.] danzouar, douardrigat; **bodenbewohnende Fauna**, loened danzouar ls., douardrigaded ls.

Bodenbewuchs g. (-es) : [louza.] goloadurezh b.

Bodenbildung b. (-) : [douarouriez] pedogeniezh b.

Boden-Boden-Rakete b. (-,n) : [lu] fuc'hell douar da zouar b.

Bodendecke b. (-,n) : [louza.] goloadurezh b.

bodendeckend ag. : [louza.] bodendeckende Sträucher, isvrousgez str.

Bodendecker g. (-s,-) : [louza.] plant pallennañ str., plant stlej str., plant red str.

Bodendienst g. (-es,-e) : [nij.] servij a-zouar g.

Bodeneffekt g. (-s,-e) : [tekn., fizik] gwered gorre g., gwered rezañ g.

Bodenerhebung b. (-,en) : **1.** uhel g., uhelenn b., uheladenn b., tuchenn b., turumell b., tarroz g., krug b., krugell b., tosenn b., torosenn b., torgenn b., savenn b., sav g., bos g., bosenn b., gorreou ls.; **2.** uheladur g.

Bodenerosion b. (-,en) : krignerezh an douareier g.

Bodenertrag g. (-s,-erträge) : [labour-douar] askor an douar g., askorad an douar g.

Bodenerzeugnisse ls. : [labour-douar] danveziou gounezet [gant al labour-douar] diwar an douaroù ls.

Bodenfenster n. (-s,-) : [tisav.] lukan b., lomber g.

Bodenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk-sol g.

Bodenfläche b. (-,n) : taolead g., tachennad b., gorread g.

Bodenfliese b. (-,n) : [tisav.] karrell b., karrezenn b., karraozenn b., karrez-feilhañs g., karrez-priaj g., karre g., dar b., pavez g., pladenn b.

Bodenfräse b. (-,n) : [labour-douar] rotovator g. [*liester rotovatoriou*], luskarar g. [*liester luskerer*]; *Einsatz einer Bodenfräse*, luskarerezh g.

Bodenfreiheit b. (-) : [kirri] esoù dindan g., frankter dindan g.

Bodenfrost g. (-es,-fröste) : rev leur g., revenn leur b., revadenn leur b.

Bodengeschoss n. (-es,-e) : [tisav.] kalatrez b., grignol b., solier b.

Bodengestaltung b. (-) : torosennadur g.

Bodengitter n. (-s,-) : klouedenn b.

Bodengymnastik b. (-) : [sport] jiminis a-leur g., embregerezh-korf a-leur g.

Bodenhaftung b. (-) : [kirri] glenusted ar bandennou-rod ouzh an hent b.

Bodenheu n. (-s) : [labour-douar] bouedeg b.

Bodenhorizont g. (-s,-e) : [douarouriezh] gwiskad g.

Bodenkammer b. (-,n) : [tisav.] mañsardenn b., kambr dindan an doenn b., trankl g. [*lester* frankled / frankloù].

Bodenkohlrabi g. (-s,-s) : [louza.] kaol-rabez str., rabez str., rabezenn b., irvin-saoz str., kaol-irvin str., brikez str., rutabaga str.; *Bodenkohlrabis sind die besten Futterwurzeln überhaupt*, ar rabez eo ar fonnusai brouskon.

Bodenkolonne b. (-,n) : [kimiezh] kelfenn gwastadoù b.

Bodenkonsistenz b. (-) : chadenn an douar b., doare an douar g., natur an douar b.

Bodenkontrolle b. (-) : [nij.] tour reoliñ g., tour kontrollañ g.

Bodenkredit g. (-s,-e) : [arc'hant] kred prenañ douar g., kredad prenañ douar g., kred gladel g., kred font g.

Bodenkunde b. (-) : glennoniezh b., prioniezh b., pedologiezh b., atilouriezh b., agrologiezh b., edafologiezh b.

Bodenlaus b. (-,läuse) : [loen.] zorapter g. [*lester* zoraptered].

bodenlos ag. : 1. disont, distrad, direvr, dizeun, islonk ; *bodenloser Abgrund*, islonk distrad g., isfont sont ebet dezhañ g., islonk na c'heller ket kavout e foñs g., islonk na c'heller ket kaout e foñs g. ; *bodenloses Meer*, mor distrad g., mor sont ebet dezhañ g., mor na c'heller ket kavout e foñs g., mor na c'heller ket kaout e foñs g., mor islonk g. ; *bodenloses Fass*, barrikenn didal b., barrikenn dizeun b. ; 2. divent, dreistmuzul, diroll, bras-divent, hep kemm na ment, hep kemm na bevenn, hep ment na bevenn, hep moull ebet.

Boden-Luft-Rakete b. (-,n) : [lu] fuc'hell douar da aer b.

Bodenluke b. (-,n) : [tisav.] lukan b., lomber g., oued b.

Bodennebel g. (-s,-) : latar leur g.

Bodennetz n. (-es,-e) : [merdead.] roued don b.

Bodenpersonal n. (-s) : [nij.] koskor a-zouar g. P. ar ruzerien ls. ; *das fliegende Personal und das Bodenpersonal*, P. an nijerien hag ar ruzerien.

Bodenplatte b. (-,n) : 1. [tisav.] karrell b., karrezenn b., karraozenn b., karrez-feilhais g., karrez-priaj g., karre g., dar b., pavez g., pladenn b. ; *eine Bodenplatte gießen*, redek un dar veton ; 2. [tekn.] sich g., sichenn b., diazenn b.

Bodenprobe b. (-,n) : karotezenn b., santilhon-treujenn g., santilhon douar g.

Bodenprofil n. (-s,-e) : torosennadur g.

Bodenrecht n. (-s,-e) : [gwir] gwir gladel g., gwir a sell ouzh ar font g.

Bodenreform b. (-,en) : adaoz an douaroù g., adaoz ar glad b., adreizh an douaroù g., adlodennañ g.

Bodenrente b. (-,n) : leve diwar an douar g., leve-font g., leve gladel g.

Bodenrost g. (-es,-e) : klouedenn [*lester* klouedennou, klouedinier] b., trantell b.

Bodensatz g. (-es,-sätze) : 1. gouelezennad b., gouelezenn b., mardozi g., tevion g., dilavaj g., dilav g., dilerc'hioù ls., kochien str., gwaskadur g., kranzell b., lec'hid g., lec'hidad g., lec'hidenn b., mamm b., tevaj g., li g. ; *Flüssigkeit mit abgesetztem Bodensatz*, dourenn dilav b. ; 2. [kafe] mal-kafe g., malajoù ls. ; 3. [gwin] lec'hid g., lec'hidenn b., foer g. ; 4. markaj str., markenn b., markoù ls., markoumelloù ls., maskloù ls., markinoù ls. ; 5. [dre skeud.] orintud ls., gouenn ar re fallakr b., lastez str., gagnouù ls., tud foei ls., livasted ls., lagailhoù ls., lorgnez str., truilhened ls., hailhoned ls., maraoded ls., hailhoned ls., peñseliou fall ls., standihoned ls., noueañs b., ravalidi ls., reilhaj g., strailhaj g., gisti ls., torfedourien en o had ls., ragoustailh g., lignez b., tud didalvez ls.

Bodenschätze ls. : pinvidigezhioù ar c'hondon ls., pourveziou ar c'hondon ls., barregezhioù ar c'hondon ls. ; *die Bodenschätze ausbeuten*, korvoiñ pinvidigezhioù ar c'hondon ; *Bodenschätze im Tagebau ausbeuten*, mengleuziañ en amzer vras, mengleuziañ dindan an amzer vras, mengleuziañ dindan an deiz, mengleuziañ en dizolo, mengleuziañ war ar frank.

Bodenschicht b. (-,en) : 1. gwiskad geologek g., gwelead geologek g. ; 2. [labour-douar] oberste Bodenschicht, douar-barr g. ; *die oberflächliche Bearbeitung der oberen Bodenschicht*, an arat bas g. ; *die obere Bodenschicht lockern*, pigellat an douar, freuzañ an douar, furchal an douar, meskañ douar, bloataat an douar diwar-c'horre ; von Wind, Sonne, Regen oder durch Zertrampeln verhärtete (obere) Bodenschicht, koc'henn b.

Bodenschleppnetz n. (-es,-e) : [merdead.] roued-stlej b., med b., ravanell b., trech g., drag g., sac'h-drag g., sac'h-driv g., seulenn b. ; *Astern mit einem Bodenschleppnetz fangen*, ravanelliñ istr, trechañ istr, dragiñ istr.

Bodenschraube b. (-,n) : [lu, arm] kurun b., lost g., revr g.

Bodenschwelle b. (-,n) : [hentoù] gorrekaer g. [*lester* gorrekaerioù], torr-tizh g.

Bodensee g. (-s) : lenn Konstanz b.

Bodensenkung b. (-,en) : 1. izelder g., diazezenn b., izelenn b., pukadenn b., toullenn b., toull g. ; 2. [douarouriezh] gwantenn b., gwafleñn b., gwafle b., gwafleg b., gwaflez b. ; 3. gwantañ g., pukadur g.

Bodensicht b. (-) : [nij.] hed-gwel a-zouar g.

Bodenspekulation b. (-,en) : arvokerezh war an douaroù g., brokerezh war an douaroù g., brokerezh war ar font g., arvokerezh war ar glad g.

bodenständig ag. : 1. hengounel, eus ar c'horn-bro, gwriennet mat ; 2. diardoù, divaniel, eeun, plaen, naturel, diazezet mat.

Bodenständigkeit b. (-) : [dre skeud.] gwriennadur g.

Bodenstation b. (-,en) : savlec'h a-zouar g.

Bodenstaubsauger g. (-s,-) : sunerez-poultr stlej g. [*lester* sunerezioù-poultr stlej], sunerez-stlej b. [*lester* sunerezioù-stlej].

Bodenstein g. (-s,-e) : 1. [metal.] strad an uhelforn g., goueled ar greuzeul g., foñs an teuzlestr g. ; 2. [maen-malañ] maen-azez g. ; *der Bodenstein und der Läufer*, *der Bodenstein und der Läuferstein*, ar maen-azez hag ar maen-reder.

Bodenstreitkräfte ls. : [lu] nerzhioù an arme-zouar ls., nerzhioù an tirlu ls., arme-zouar b., tirlu g.

Bodenstück n. (-s,-e) : revr g. ; [lu] *Bodenstück einer Kanone*, lost ur c'hanol g.

Bodentreppe b. (-,n) : [tisav.] skalieroù kalatrez ls., diri grignol g., skalieroù solier ls.

Bodentruppen ls. : [lu] nerzhioù an arme-zouar ls., nerzhioù an tirlu ls., arme-zouar b., tirlu g.

Bodenturnen n. (-s) : [sport] jiminis a-leur g., embregerezh-korf a-leur g.

Bodenübungen ls. : [sport] embregerezh-korf war al leur g.

Bodenvase b. (-,n) : lestr bras g. [*staliet war al leur*].

Bodenverbesserung b. (-) : [labour-douar] matadenn an douaroù b., stuziañ g., temzañ g., an temzañ douaroù g., temzadur g., trempañ g., an trempañ douaroù g.

Bodenverhältnisse ls. : 1. seurt douar g., doare douar g., stad an dachenn b. ; 2. aozioù korvoiñ an douaroù ls.

Bodenvermessung b. (-,en) : gwalennataerezh g., rahouennerezh g., gwalennata g.

Bodenvertiefung b. (-,en) : b. (-,en) : izelenn b., gwantenn b., gwafleññ b., kleuz g., kleuzenn b., kleuzadenn b., pukadenn b., poulkrenn b.

bodenverunreinigend ag. : ... a saotr an douaroù ; **bodenverunreinigende Stoffe**, danvezioù a saotr an douaroù ls.

Bodenwachs n. (-es) : [Bro-Aostria] koaregenn b., koar-teuz g., koar-lufrañ g.

Boden-Wasser-Rakete b. (-,n) : [lu] fuc'hell douar da vor b.

Bodenwegerung b. (-,en) : [merdead.] languz g.

Bodenwelle b. (-,n) : 1. [douar.] ridennad b., gwagennad un dachenn-douar b. ; 2. [hentoù] troc'had hent sav-disav g., troc'had hent ribin-diribin g., P. kein gwiz g. ; 3. [fizik] gwagenn c'horre b., gwagenn rezañ b.

Bodenwind g. (-s,-e) : avel a-zouar g., avel c'horre g., avel rezañ g.

Bodenwissenschaft b. (-) : glennoniezh b., prioniezh b., pedologiezh b.

Bodenwohnung b. (-,en) : [tisav.] kalatrez b., mañsardenn b., kambreier dindan an doenn ls.

Bodenwrange b.(-,n) : [merdead.] kambon g. [liester kambonou] ; halbe Bodenwrange, esker don b.

Bodenzeichnung b. (-,en) : geogif g. [liester geoglifou].

Bodenzieher g. (-s,-) : [tekn.] garaner g. [liester garaneriou], jerbler g. [liester jerbleriou], tenn-foñs g.

Bodenzins g. (-es,-en) : [arc'hant.] leve diwar an douar g., leve-font g., leve gladel g.

bodmen (hat gebodmet) / **bödmen** V.k.e. (hat gebödmet) : [gwir, merdead.] ein Schiff bödmen, gouestlañ ur vag en avantur Doue, lakaat ur vag e gouestl en avantur Doue.

Bodmerei b. (-,n) : [merdead.] arouestl lakaet war ur vag g., prest en avantur Doue g.

Body g. (-s,-s) : [dilhad.] justakor g., justenn b.

Bodybuilding n. (-s,-) : [sport] jiminis kigennus g., embregerezh-korf kigennus g., embregerezh-korf kigennañ g., kigennerezh g., kigennañ g., korfembreg g.

Bodybuilder g. (-s,-) : [sport] korfembregour g.

Bodyguard¹ g. (-s,-s) : gward-korf g.

Bodyguard² b. (-,s) : gward-korf g.

Body-Mass-Index g. (-) : [mezeg.] feuriader tolz korf g., F.T.K. g.

Bodysuit g. (-/-s,-s) : [dilhad.] justakor g., justenn b.

Böe b. (-,n) : avelaj g., barr-avel g., barrad-avel g., boutad-avel g., taol-avel g., kaouad avel b./g., barrwent g., reklom g., rugenn b., rizennad avel b., taolad avel g., fourrad g., fourrad avel g., fourradenn b., froud-avel g., froudenn-avel b., barr-korbell g., korbell b., bouilh avel g., bouilhad avel g. ; in Böen auffrischende Winde, avel hag a chwezh a gaouadoù g., avel rizennek g., ravalioù ls. ; eine neue Böe wuchte durch die Häuserzeilen, ur gaouad avel all en em zisvantas war ar renkennadoù tiez ; diese Bäume halten nicht nur den Erdboden fest, sie schützen auch noch vor Windböen, delc'her a ra ar gwez-se an douar ouzhPenn ma torront an avelioù bras ; wir sind in eine Sturmboe geraten, paket hor boa kaouadoù avel, paket hor boa un taol amzer fall, paket e oa bet un taol amzer fall ganeomp, paket hor boa reklom ha rugenn.

Bœuf Bourguignon n. (-) : [kegin.] bevin giz Bourgogn g.

Bœuf miroton n. (-) : [kegin.] bevin miroton g.

Boffese g. (-,n) : [lu, istor] daez brezel g.

Bofist g. (-es,-e) : [louza.] puferig-an-douar g., louf-bleiz g., vi-douar g., kalon-douseg b., kaoc'h-bleiz g.

Bogen g. (-s,-/Bögen) : 1. pleg g., gwareg b., krommenn b., kildro b., gwar g., gwaregadur g., krommadur g., plegadur g., plegenn b., krommell b., kamm g. ; der Fluss beschreibt einen großen Bogen um die Stadt, ur pleg bras a ra ar stér dirak kér ; die Straße beschreibt einen scharfen Bogen, treiñ krenn a ra ar straed, treiñ a-grenn a ra ar straed ; dort, wo der Weg einen Bogen macht, e pleg an hent.

2. [arm] gwareg b. ; den Bogen spannen, stegnañ e wareg, stegnañ kordenn e wareg, antellañ e wareg, bantañ e wareg ; Schussweite eines Bogens, doug ur wareg g., hed-tennañ ur wareg g., hed-taol ur wareg g., hed-bann ur wareg g. ; mit Pfeil und Bogen schießen, tennañ gant ar wareg, gwaregata.

3. [mat.] gwarenn b., krommenn b. ; abgeschlossener Bogen, gwarenn serr b. ; offener Bogen, gwarenn digor b. ; Hyperbelbogen, gwarenn hiperbolenn b. ; Komplementärbogen, gwarenn serzhus b. ; Kreisbogen, gwarenn gelc'h b. ; Rektifikation eines Bogens, dezregadur ur warenn g. ; mit dem Zirkel einen Bogen schlagen, tresañ ur grommenn gant ur c'helec'hier.

4. [sonerezh] a) stagell b. ; Haltebogen, stagell astenn b. ; mit einem Bogen verbundene Noten, notennou stagellet ls. ; Phrasierungsbogen, stagell linkañ b. ; b) [bioloñs] Fiedelbogen, Geigenbogen, gwareg b. ; Bezug des Bogens, poulc'henn ar wareg b.

5. [dre skeud.] er macht einen großen Bogen um mich, tec'hel a ra diouzhin, tec'hel a ra diwar va zro, tec'hel a ra diwarnon.

6. [dre skeud.] den Bogen überspannen, mont re bell ganti, mont re lark ganti, mont amplik mat ganti, ober re, mont er-maez, mont er-maez eus ar park, mont dreist ar yev (ar roudenn, an arroudenn, ar pal), direizhañ, mont dreist-penn, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn, mont re bell gant e rekedou.

7. P. er hat den Bogen raus, gouzout a oar an taol, gouzout a ra anezhi, gouzout a ra an tres (an dres, ar stok, an doareoù), kavet en deus an ode, kavet en deus ar pleg, gouzout a oar kemer an dro evit ober an dra-se.

8. [dre skeud.] P. große Bogen spucken, c'hoari e baotr, c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou (e vraz, e c'hrubis, e vorgant, e baotr, e galite), lakaat e droad er par, ober brasoni, bragal, brageiñ, dougen roufl, dougen randon, en em rollañ, bezañ un ton en an-unan, bezañ un ober gant an-unan, en em gavout, en em gontañ, en em zougen ; er spuckt große Bogen, lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - hennezh a dro e leue ennañ - hennezh a chom sac'het ar c'haoc'h en e revr - hennezh a zo savet ar c'herc'h en e chouzoug-fouge zo ennañ evel un targazh er ribod - ne ouzer ket penaos e c'hell plegiñ da gac'hat - hennezh 'zo leun a gagal - hennezh a gred dezhañ bezañ pevare person an Dreinded - hennezh a gred dezhañ e sav an heol en e revr - hennezh a zo ur marc'h-kaoc'h - hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwetz a zo en e gorf - ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ - ne fontfe ket un tamm sukr en e revr.

9. [tr-I] in Bausch und Bogen, a-dolpad, dre vern, a-vras, a-drak, a-dreuz, a-dreuzvarc'had, en un douez, a-vloc'h, evel-evel, 'vel-'vel, an eil dre egile / war un dro / holl a-dreuz / bloc'h e-giz m'emañ (Gregor) ; in Bausch und Bogen kaufen, prenañ dre vern, prenañ a-dolpad, prenañ a-vras, prenañ a-drak, prenañ a-dreuz, prenañ a-dreuz-varc'had, prenañ en un douez, prenañ evel-evel, prenañ a-vloc'h, prenañ an eil dre egile / prenañ war un dro / prenañ holl a-dreuz / prenañ bloc'h e-giz m'emañ (Gregor), P. prenañ 'vel-'vel ; in Bausch und Bogen verkaufen, gwerzhañ a-

drak, gwerzhañ a-stok-varc'had, gwerzhañ a-dreuzvarc'had, gwerzhañ a-vras, gwerzhañ dre-vras, gwerzhañ a-vloc'h, gwerzhañ evel-evel, braswerzhañ, P. gwerzhañ 'vel'-vel ; in *Bausch und Bogen verurteilen*, barn a-vloc'h.
10. [tisav.] bolz-wareg b., gwareg-volz b., gwareg b., bolz b., bolzadur g., skor g., skoaz b., skoazzell b. ; *Strebebogen*, gwareg-vount b., skor-bolzek g., skoaz-pleg b., skoazzell-bleg b. ; *Brückebogen*, gwareg ur pont b., bolz ur pont b., karrbont g. ; *Rundbogen*, hantergelc'h g., gwareg war hantergelc'h b., gwareg romanek b. ; *Rundbogengewölbe*, bolz war hantergelc'h b. ; *Spitzbogen*, gwareg-kroazigell b., krommvegenn b., gwareg torr b. ; *Spitzbogengewölbe*, bolz krommvegenn b. ; *gemischliniger Bogen*, gwareg torr b. ; *Flachbogen*, gwareg dreistizelaet b., gwareg volzennek b. ; *Sattelbogen*, *Kielbogen*, *schottischer Bogen*, *zwiebelförmiger Bogen*, gwareg vriataek b., gwareg kildroek b. ; *steigender Bogen*, *fallender Bogen*, *strebender Bogen*, *geschwungener Bogen*, *geneigter Bogen*, gwareg penngamm b. ; *Hufeisenbogen*, *maurischer Bogen*, *arabischer Bogen*, gwareg houarn-march' b., gwareg en houarn march' b. ; *kleeblattförmiger Bogen*, gwareg war deir ranngelc'h b. ; *Zweipassbogen*, gwareg war ziv ranngelc'h b. ; *Lanzettbogen*, *überspitzer Bogen*, gwareg goafhefvel b. ; *äußerer Bogen*, ezkein g. ; *innerer Bogen*, enkein g. ; *Vorhangbogen*, gwareg enkrommek b. ; *Widerlager eines Bogens*, askouezh gwareg g. ; *Türbogen*, bolzadur an nor g. ; *Fensterbogen*, bolzadur ar prenest r. g.
11. [kenw., moull.] follenn b., feilhenn b. ; *Papierbogen*, follenn baper b. ; *einen Bogen anlegen*, marzañ ur follenn.
12. *Druckbogen*, paper moullañ g.
13. korn-tro g., pleg g., pleg an hent g., korn-pleg g., kammdro b., kammdroinn b., kammdroenn b., kammbleg g., kamm g.
14. [higenn] *Bogen des Angelhakens*, kamm an higenn g.
Bogenanleger g. (-s,-) : [moull.] marzer g. [*liester marzeriou*].
bogenartig ag. : gwarennek, bolzennek, bolzek, bolzet, gwar, e doare ur wareg, e doare ur volz, a-zoare gant ur volz, a-zoare gant ur wareg, a-seurt gant ur volz, a-seurt gant ur wareg, war volz.
Bogenband n. (-s,-bänder) : [tisav.] rizenn-volz b.
Bogenbezug g. (-s,-bezüge) : [sonerezh] poulc'henn ar wareg b.
Bogenbrücke b. (-,n) : [tisav.] pont war volziou g., pont war waregoù g. ; *kleine massive Bogenbrücke*, pontenn b., treuzzell b.
Bogendecke b. (-,n) : [tisav.] sel bolzek g., doubl bolzek g., solier volzek b.
Bogenfenster n. (-s,-) : [tisav.] prenest bolzek g., prenest war volz g.
Bogenfläche b. (-,n) : bolzennegezh b., argeinegezh b.
Bogenform b. (-,en) : gwaregadur g.
bogenförmig ag. : gwarennek, bolzennek, bolzek, bolzet, gwar, e doare ur wareg, e doare ur volz, a-zoare gant ur volz, a-zoare gant ur wareg, a-seurt gant ur volz, a-seurt gant ur wareg, war volz ; *bogenförmiges Gehänge für geschlachtete Hausschweine*, gwareg-voc'h b. ; [korf.] *bogenförmiges Band*, stagell war b.
Bogenfries g. (-es,-e) : [tisav.] gouriblenn volzek b.
Bogengang g. (-s,-gänge) : [tisav.] trepas dindan bolziou-g., trepas dindan gwaregoù-bolz b.
Bogengangsampulle b. (-,n) / **Bogengangsschlauch** g. (-s,-schläuche) : [korf.] gloestr g. ; *cammerartige Erhöhung der Bogengangsampulle*, kribenn ar gloestr b.

Bogengewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz war hantergelc'h b., gwareg war hantergelc'h b.
Bogenhaare ls. : [sonerezh] poulc'henn ar wareg b.
Bogenhöhe b. (-,n) : [tisav.] uhelder ar volz g.
Bogenlamina b. (-,-laminæ / -s) : [korf., lamina arcus vertebræ] lavnenn gwareg ar vellenn b.
Bogenlampe b. (-,n) : [tredan] korzenn c'haz b., lamp gwareg karbon g., lamp gwareg dre c'hlaou g., lamp gwareg ksenon g.
Bogenlänge b. (-,n) : [mat.] ledenn grommregek b.
Bogenlicht n. (-es,-er) : [tredan] korzenn c'haz b., lamp gwareg karbon g., lamp gwareg dre c'hlaou g., lamp gwareg ksenon g.
Bogenlinie b. (-,n) : krommenn b., kammellenn b.
Bogenmacher g. (-s,-) : [sonerezh] gwareger g.
Bogenmacherei b. (-) : [sonerezh] gwaregerez g.
Bogenminute b. (-,n) : [mentoniezh] munut g.
Bogennische b. (-,n) : [tisav.] logell-vez b.
Bogenpfeiler g. (-s,-) : [tisav.] gwareg-vount b., skor-bolzek g., skoaz-pleg b., skoazzell-bleg b.
Bogenplatte b. (-,n) : [korf., lamina arcus vertebræ] lavnenn gwareg ar vellenn b.
Bogenrohr n. (-s,-e) : krommedenn b., korzenn gromm b., skarv kromm g., junt kromm g., joentr kromm g.
bogenrund ag. : kromm, bolzek, bolzennek, gwar.
Bogenrundung b. (-,en) : [tisav.] bolzadur g., krommenn b.
Bogensäge b. (-,n) : [tekni.] heskenn wareg b.
Bogenschießen n. (-s) : [sport] gwaregañ g., gwaregata g., an tennañ gant ar wareg g. ; *Ausrüstung zum Bogenschießen*, reizhou gwaregañ ls.
Bogenschuss g. (-es,-schüsse) : **1.** [lu] tenn a-spluj g., tenn kromm g. ; **2.** tenn bir g., bann bir g. ; *einen Bogenschuss weit*, war-hed un tenn bir, war-hed ur bann bir.
Bogenschütze g. (-n,-n) : gwareger g., saezher g., saezhour g., saezhataer g.
Bogensehne b. (-,n) : kordenn wareg b., kordenn ar wareg b. ; *die Spannung der Bogensehne drosseln*, *die Spannung der Bogensehne lockern*, distennañ kordenn ar wareg, dizantellañ ur wareg.
Bogenskala b. (-,skalen) : gwareg dereziet b.
Bogenspanner g. (-s,-) : stenner gwareg g. [*liester stenneriou* gwareg], stigner gwareg g. [*liester stigneriou* gwareg].
Bogenstaumauer b. (-,n) : stankell gromm b.
Bogenstein g. (-s,-e) : [tisav.] maen-bolz g. [*liester mein-volz*].
Bogenstrich g. (-s,-e) : [sonerezh] taol gwareg war ar violoñs g., taol-gwaregig g.
Bogenverzierung b. (-,en) : [tisav.] rizenn-volz b.
Bogenzwickel g. (-s,-) : [tisav.] enkognad g., maen-kogn g.
Bogenzirkel g. (-s,-) : kelc'hier mentañ g. [*liester kelc'hieriou* mentañ].
Bohei n. (-s) : trouz g., strap g., safar g., safareg b., bourbl g., boubou g., boubouenn b., hiboud g., hibouderezh g., trekou g., tregern b., strapadenn b., storlok g., jilvari g., cholori b., boulorgn g., streuvell b., talabard g., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., todilhon g., todion g., sabat g., toumpi b., fourgas g., hemolch' g., karbac'h g., kabab b., estlamm g., reuz g., trein g./b., bioc'henn b., aroun g., foar b., hobit g., jibas g., tabac'h g., brud g./b., intampi g. ; *großes Bohei um etwas machen*, ober ur bern reuz en-dro d'ldb, ober ur bern charre en-dro d'ldb, ober kalz a drouz en-dro d'ldb, ober trouz bras en-dro d'ldb, ober gwelien gant ubd, ober c'hoari gaer gant ubd, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un

abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'adb, tousmac'hat en askont d'adb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'adb, tounzial en askont d'adb, tournial en abeg d'adb, kas karbac'h en askont d'adb, kas trouz en arbenn d'adb, kas safar abalamour d'adb, ober cholori (talabao) en arbenn d'adb, karnajal en abeg d'adb, ober kalz a reuz evit netra, ober un eured gant netra.

Boheme b. (-) : 1. buhez arzour b., buhez e marz ar gevredigezh b. ; 2. krañved ls., termajied ls., tud hag a ren ur vuhez e marz ar gevredigezh ls., arlezaded ls.

Bohemien g. (-s,-s) : bohemian g., krañv g., termaji g., jipsian g., arlezad g.

Bohle b. (-,-n) : koadenn b., blodenn-goad b., stoc'henn b. [lester stoc'hennou, stoc'hinier] ; zugespitzte Bohlen, peulioù ls., postou ls. ; mit Bohlen versperren, stoc'hañ ; mit Strebebalken und Bohlen abstützen, marchañ.

Bohlenbelag g. (-s,-beläge) : [tisav.] koadaj stoc'hennou g.

Bohlenwand b. (-,wände) : [tisav.] speurenn stoc'hennou b., peuliaoueg b.

Böhme g. (-n,-n) : Bohemian g., Bohemiad g.

Böhmen n. (-s) : Bohemia b.

böhmis**ch** ag. : bohemiat, bohemian, eus Bohemia, tchek ; [dre skeud.] P. das sind mir böhmische Dörfer, das sind böhmische Dörfer für mich, gregach eo evidon-me / hebraeg pur eo (Gregor), ne gomprenan ur siseurt en dra-se, ne gomprenan foeltr Doue seurt, ne gomprenan notenn en en dra-se, ne gomprenan ket ur c'heuz en dra-se, ne gomprenan foeltr Doue seurt en dra-se ; das kommt mir böhmisch vor, n'intantan seurt, dall eo va c'hazh, ne gomprenan seurt ebet, n'em eus intent ebet e kement-mañ, ne gomprenan takenn, ne welan netra er c'homzoù-se, ne glevan ket ar gregach-se, ne gomprenan ket ur boulifenn en dra-se.

Bohne b. (-,n) : 1. fav str., fav-breizil str., piz-Rom str., piz-bras str., P. favaj str. ; Mohrrüben und Bohnen sind nahrhafte Gemüse, legumaj magadurus eo ar c'harotez hag ar fav ; grüne Bohnen, fav-glas str., fav-munut str. ; grüne Bohnen extrafein, fav-glas munut-tre str. ; mittelfeine grüne Bohnen, zarte grüne Bohnen, fav mat-tout str. ; von den grünen Bohnen die Spitze und den Stielansatz abschneiden, divegañ ha dilostañ fav-munut ; von den grünen Bohnen die Fäden abziehen, grüne Bohnen abziehen, dineudennañ fav-munut, dineudennañ fav-glas ; weiße, Bohnen, fav gwenn str. ; trockene Bohnen, fav sec'h str. ; kleine weiße Bohnen, fav bihan str. ; Schnittbohnen, fav-glas str. ; dicke Bohnen, große Bohnen, fav bras str. ; rote Bohnen, fav ruz str. ; bunte Bohnen, fav hanter-hanter str. ; Bohnen sammeln, Bohnen pflücken, fava ; die Bohnen sind jetzt ausgereift, klor a-walc'h eo ar fav ; Kaffeebohnen, kafe str., greun kafe str. ; eine Kaffeebohne, ur gafeenn b., ur c'hreunenn gafe b. ; 2. die im Dreikönigskuchen versteckte Bohne, ar bizenn b., ar favenn b., favenn gwastell ar Rouaned b., pizenn gwastell ar Rouaned b. ; 3. [dre skeud.] P. kagalenn b., bilienn b. ; 4. P. das ist keine Bohne wert, ne dalvez ket ur bramm (ur c'hornad butun, ur c'horniad, ur c'horniad-butun, ludu ur c'hornad-butun, ur chik butun, ur spilhenn, un taol botez, ur vrennigenn, ur felc'h ki, ul liard toull, ur gwenneg toull, un hollvad, ur bouton, ur bouton torret, ul louf ki, ur bramm kog, ur strak), se ne dalvez ket un aval put, kement-se n'eo ket mat da deuler d'ar chas, kement-se n'eo ket mat da deuler d'ar c'hi, ur pilhaouer n'e zastumfe ket diwar an douar, ar traou-se ne reont splet ebet ; 5. nicht die Bohne ! tamm ebet ! tra ! neudenn ebet ! seurt-Doue ! e stumm ebet ! e mod ebet ! e nep keñver ! e keñver ebet ! war nep feur ! e nep doare ! e nep mann ! nag evit unan nag evit daou ! a du ebet ! morsé ! e nep hent ! e nep

tro ! / war nep tro ! / e nep feson ! (Gregor) ; für Jagd interessiere ich mich nicht die Bohne, me n'on ket chaseer evit ur begad ; das kümmert mich nicht die Bohne, ne ran ket a fed eus traou a seurt-se - tanfoeltr forzh ne ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ran ket fouth kaer - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - ne ran foeltr forzh ebet - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat iveau - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traou-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran fouthre kaer gant netra - foeltr forzh ne ran - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran fouthre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbaret - n'on ket gwäll nec'het gant an dra-se - n'in ket klañv gant an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ra evidon na kriz na poazh - ne ra ket na pouez na bann din - ne ran na mik na man ; das kümmert mich die Bohne, wer heute Geburtstag hat ! me 'ra foeltr fouth' deiz-ha-bloaz piv 'zo !

bohnen V.k.e. (hat gebohnt) : koaregañ, koarañ, lufrañ.

Bohnenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] kitizzenn b., vibourna b.

Bohneneintopf g. (-s) : podad fav g., keusteurenn fav b., kefalenn fav b., kasouled g.

Bohnenfeld n. (-s,-er) : faveg b. [lester favegij].

Bohnenfest n. (-es,-e) : Gouel ar Rouaned g.

Bohnenkaffee g. (-s) : kafe greun g.

Bohnenkönig g. (-s,-e) : roue Gouel ar Rouaned g.

Bohnenkrankheit g. (-) : [mezeg.] favegezh b.

Bohnenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] santurig g., santurig goañv g., savouri g., savourea b.

Bohnenranken ls. : [louza.] favas g.

Bohnenstange b. (-,-n) : 1. perch piz g., perchenn biz b., gwälenn evit ar fav b., lazih evit ar fav b., perchenn evit ar fav b., perch evit ar fav g. ; etwas mit einer Bohnenstange stützen, perchañ ubd ; 2. [dre skeud.] P. eine Bohnenstange, un diskrouger anduih g., ur ramz treut-gagn g., ur vazh wisket b., ur moanard g., un dreustel b., ur skilfenn a baotr b., ur c'horf mat a zen g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer, ul lañsadenn b., ul lañsenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., unan bras evel ur skeul g., ur skeul vabu b., ur baluc'henn b., ur firitelleg g. [lester firitelleien], ul langouineg g. [lester langouineien / langouineged], ur skarineg g. [lester skarineien / skarineged], ur skrilih g., ur gaoleg g. [lester gaolizien], ul louaneg g. [lester louaneien], ur fourcheg g. [lester fourcheien], ur sklipard a zen g., ur skrifelleg g. [lester skrifelleien], ul lank g., ul lankon g., un dreustenn b., ur tamm mat a zen g., ur freilhenneg g. [lester freilhennieien], un hinkin g., ur gouere g., ur berchenn b., ur pezh jelkenn a baotr b., ur peulvan g. (Gregor), P. ul lahir g., ur paotr toulet uhel g., [plac'h] ur plac'h toulet uhel b., ur gazeg b., un hirlatenn a blach' b. ; sie ist lang wie eine

Bohnenstange, ur bikolenn vaouez a zo anezhi, bras eo evel ur skeul, un hirlatenn a blac'h a zo anezhi, ur gazeg a zo anezhi, ur pezh jelkenn a blac'h a zo anezhi, honnezh a zo toullet uhel ; *steif wie eine Bohnenstange*, reut evel ur vazh (evel ur ganabenn, evel un ibil er bleud), sonn evel ur ganabenn, reut evel ur post-kleud, reut evel ur pipi, sonn evel ur pipi, sonn evel ur roc'h, sonn war e gilhorou evel ur c'hilhog, ken sonn hag ur vazh kloued, sonn evel ur peul, reut evel ur peul, eeun evel un tach.

Bohnenstroh n. (-s) : 1. plouz fav str. ; 2. [dre skeud.] *dumm wie Bohnenstroh sein*, bezañ bet roet fav d'an-unan en deiz ma oa bet ganet, na c'houzout pet fav a ya d'ober teir, na c'houzout pet fav a ya d'ober nav, bezañ ken sot ma weler ar boued en an-unan, bezañ sotoc'h eget ur banezenn, bezañ sotoc'h eget pevarzek, bezañ sotoc'h eget e votoù, bezañ sotoc'h eget va botez kleiz, bezañ ken sot ha va botez kleiz, bezañ ken sot ma tro an douar dindan an-unan, bezañ sot-pik, bezañ sot-nay, bezañ sot-paner, bezañ sot-echu, bezañ sot-ran, bezañ sot-pik, bezañ sot-pagn, bezañ diot-naet, bezañ diot-nay, bezañ diot-ran, bezañ diot-magn, bezañ aet divoued e benn, bezañ divoued e benn, bezañ sot evel ur penton (ur bailh, ur baner, ur c'hwil-derv, ur banezenn), bezañ diot evel ul leue, bezañ diot evel ul leue brizh, bezañ diot evel ul leue dour, bezañ diot evel ul leue geot, bezañ sot evel ur Gwenedad, bezañ gars evel ur penton, bezañ gars evel e dreid, bezañ gars ken ez eo faout bizied e dreid, bezañ sot-magn (sot-rik), mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiad d'an-unan, bezañ paket anezho, bezañ tapet war ar portolof, kaout nebeut a gelorn, kaout nebeut en e gelorn, bezañ gwall nebeut en e gelorn, na vezañ netra en e gokenn, na vezañ netra dindan e gokenn, bezañ un tamm difournis a spered, bezañ lourt e spered, bezañ lourt a spered, bezañ lourt a benn, bezañ un azen gornek, parañ (kuzhat) al loar en e c'henou, dougen banniel sant Laorañs, bezañ eus fin ar sizhun, bezañ eus fin ar bloaz, bezañ faout e girin, bezañ bet ganet goude ar c'hrampouezh (en ur ribod, e fin ar sizhun pa oa ar re all o tebriñ kistin), bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan diwezhat, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ kollet ar sterenn gant an-unan, bezañ aet ganto, bezañ laban, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreñ ar rod, bezañ genaouek evel ur ribod.

Bohnensuppe b. (-,-n) : soubenn ar piz b., soubenn ar fav b.
Bohner g. (-s,-) / **Bohnerbesen** g. (-s,-) / **Bohnermaschine** b. (-,-n) : koarerez b. [liester koarerezioù], lufrerez b. [liester lufrerezioù].

bohnern V.k.e. (hat gebohnert) : koarañ, lufrañ g.

Bohnern n. (-s) : koaradur g., koarañ g., lufrefezh g., lufrañ g.

Bohnerwachs n. (-es) : koaregenn b., koar-teuz g., koar-lufrañ g.

Bohranlage b. (-,-n) : [tekn.] gwikefre dararat b., ijinenn dalariñ g., ardivink toullañ g., ijinenn sontañ g.

Bohrapparat g. (-s,-e) : [tekn.] toullerez b. [liester toullerezioù], mekanik-toullañ g., tararerez b. [liester tararerezioù].

Bohrarbeiter g. (-s,-) : sonter g.

Bohrbacke b. (-,-n) : [tekn.] karvan toullañ b.

Bohrbär g. (-en,-en) : [tekn.] toullerez dre dosañ b. [liester toullerezioù dre dosañ], tararerez dre dosañ b. [liester tararerezioù dre dosañ], maout talarin g.

Bohreinsatz g. (-es,-sätze) : [tekn.] argoured g., gwimeled b., mouched g.

Bohreisen n. (-s,-) : [tekn.] mouched g.

bohren V.k.e. (hat gebohrt) : 1. tararat, toullañ, talarat, trogleuziñ, krouiziñ, gwimelediñ, toullañ gant ur wimeled ; *ein Loch bohren*, toullañ, ober un toull, krouiziñ un toull ; *erneut bohren*, adtoullañ, toullañ a-nevez ; *tief bohren*, toullañ don, toullañ kev ; *einen Brunnen bohren*, toullañ ur puñs ; *eine Schraube bohren in (ak.)*, sankañ ur viñs e ... ; *eine Schraubenmutter bohren*, biñselliniñ ur bouster, biñselliniñ un togbiñs ; *ein Gewinde in etwas (ak.) bohren*, biñselliniñ udb ; *ein Loch durch eine Mauer bohren*, difregañ ur vur, toullañ ur voger ; *jemandem das Schwert durch den Leib bohren*, toullgofañ u.b. gant e gleze, difreuzaañ e vouzelou en e gof d'u.b. gant e gleze, choukañ e gleze e korf u.b., fourrañ e gleze e cof u.b., plantañ e gleze e cof u.b., treuziñ u.b. gant e gleze, sikañ e gleze e cof u.b. ; 2. [dre skeud.] *das Brett bohren*, wo es am dünnsten ist, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, chom war-dreñv, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, mont difonn dezhi, reiñ bronn d'ar pal, damantiñ d'e boan, ober an nebeutañ ar gwellañ, kousket diwar sav, chom da velc'hweta, c'hoari anezhi, na vezañ bale an eost gant an-unan, na vezañ moned ebet gant an-unan, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, sachañ war an ibil a-dreñv ; 3. *ein Schiff in den Grund bohren*, toullañ ul lestr d'e oulediñ, soliñ (stradañ) ur vag, kas ur vag d'ar strad, kas ur vag d'an deun, gouolediñ ul lestr, kas ur vag d'ar gouoled.

V.k.d. (hat gebohrt) : 1. *nach (auf) Erdöl bohren*, amc'hwiliañ evit klask eoul-maen er c'hondon, tararat evit klask tireoul ; 2. [dre skeud.] *an jemandem bohren*, tregasiñ (eogiñ, trabasat, trechalañ, trevelliñ) u.b., daoubenniñ u.b., darbariñ u.b., c'hoari (pouenzañ, delc'her, taeriñ) war u.b.

V.em. **sich bohren** (hat sich (ak./dat.) gebohrt) : 1. [ak.] en em lojañ, en em stekañ ; *die Kugel bohrte sich (ak.) in die Tür*, an tenn a yeas da lojañ en nor ; *der Pfeil bohrte sich in seinen Schenkel*, deuet e oa ar saezh d'en em stekañ en e vorzhet, deuet e oa ar saezh da lojañ en e vorzhet ; 2. [dat.] *sich (dat.) einen Dorn in den Finger bohren*, tapout un draen en e viz, pakañ un draen en e viz, mont d'an-unan un draen er biz, pikañ e viz gant un draen.

Bohren n. (-s) : [tekn.] tararat g., talarerez g., talaradur g., talarin g., toullerez g., toulladur g., toullañ g., trogleuzerez g., kleuzerez g., kleuzadur g., kavadur g., keviadur g.

bohrend ag. : 1. toullus, treantus ; 2. [poan] pistigus, berius, gloazus ; *bohrende Schmerzen*, poaniou sankus ls. / poaniou lemm ls. (Gregor), poaniou flemmus ls., beriou ls., biroù ls., flemmoù ls., pistigou ls., broudou lemm ls. ; 3. [selloù] treantus, , trebarzhus, lemm, talarek, pizh ; *ein bohrender Blick*, daoulagad talarek ls., daoulagad lemm ls., sellou lemm ls., sellou treantus ls., sellou talarek ls., sellou pizh ls. ; 4. gloazus, harellus.

Bohrer g. (-s,-) : 1. [den] touller g. [liester toullerien], trebarzher g. [liester trebarzherien] ; 2. [tekn.] argoured g., gwimeled b., mouched g., touller g. [liester toulleroù] ; *Brustbohrer*, talar-tro g., librikin g. ; *Holzbohrer*, argoured (gwimeled b., mouched g.) evit toullañ ar c'hood g. ; 3. [tekn.] toullerez b. [liester toullerezioù], mekanik-toullañ g., trebarzherez b. [liester trebarzherezioù] ; 4. [tekn.] sonterez b. [liester sonterezioù].

Bohrfeld n. (-s,-er) : eoulvaez g., tireouleg b. [liester tireoulegi / tireoulegoù].

Bohrfräser g. (-s,-) : [tekn.] 1. mekanik-trogleuziñ g., trogleuzerez b. [*liester trogleuzereziou*] ; 2. [den] trogleuzer g. [*liester trogleuzeren*].

Bohrfutter n. (-s,-) : [tekn.] beg-stardañ g.

Bohrgerät n. (-s,-e) : [tekn.] toullerez b. [*liester toullereziou*], mekanik-toullañ g., benveg toullañ g., benveg talarañ g. ; *Kernbohrgerät*, karotezer g. [*liester karotezeriou*].

Bohrgerüst n. (-es,-e) : tour sontañ g., tour talarañ g.

Bohrgestänge n. (-s,-) : [tekn.] trinklenn sontañ b., gwaleñ sonteal b.

Bohrhammer g. (-s,-hämm̄er) : [tekn.] morzhol trebarzhiñ g.

Bohrinsekt n. (-s,-en) : [loen.] amprevan touller g.

Bohrinsel b. (-,-n) : leur direoul b.

Bohrkern g. (-s,-e) / **Bohrkernprobe** b. (-,-n) : karotezenn b. ; mit dem Kernbohrer Bohrkerne gewinnen, karoteziñ ; die Bohrkernprobe aus dem Hohlbohrer herausnehmen, digaroteziñ ; Herausnahme der Bohrkernprobe aus dem Hohlbohrer, digaroteziñ g.

Bohrkopf g. (-s,-köpfe) : [tekn.] penn talar g.

Bohrkran g. (-s,-kräne) : [tekn.] sonter g. [*liester sonteriou*], sontereñ b. [*liester sontereziou*].

Bohrkrone b. (-,-n) : [tekn.] karotezer g. [*liester karotezeriou*] ; mit der Bohrkrone Bohrkerne gewinnen, karoteziñ.

Bohrloch n. (-s,-löcher) : 1. poull talarañ g., toull talarañ g. ; mit einem Spreizdübel versehenes Bohrloch, toull ibiliet g. ; 2. toulladur g.

Bohrlochgeophysik b. : diagrafiezh b.

Bohrmaschine b. (-,-n) : [tekn.] toullerez b. [*liester toullereziou*], mekanik-toullañ g., trebarzherez b. [*liester trebarzherezioù*] ; *Kernbohrmaschine*, karotezer g. [*liester karotezeriou*].

Bohrmaterial n. (-s) : dafar talariñ g., ardivinkaj talariñ g.

Bohrmehl n. (-s) : poultrenn diwar dalarañ b., bleud diwar dalarañ g., brizhilhaj diwar dalarañ g.

Bohrmeißel g. (-s,-) : [tekn.] poentell b., trepan toullañ g.

Bohrmesser n. (-s,-) : [tekn.] lavnenn drogleuziñ b.

Bohrmuschel b. (-,-n) : [loen.] große *Bohrmuschel*, seurezenn b. [*liester seurezenned, seurezed*].

Bohrplattform b. (-,-en) : leur direoul b.

Bohrprofil n. (-s,-e) : [tekn.] skejad talaradur g.

Bohrschnitt n. (-s,-e) : [tekn.] bag talarat b.

Bohrschlamm g. (-s) : [tekn.] fank talarat g., doureier talarat ls.

Bohrschneide b. (-,-n) : [tekn.] lavnenn drogleuziñ b.

Bohrspindel b. (-,-n) : marbr toullerez g.

Bohrschwamm g. (-s,-schwämme) : [loen., spoueenn] gelber *Bohrschwamm*, avu-melen g., avu-leue g.

Bohrschwert n. (-s,-er) : [kleze] entok g.

Bohrspindel b. (-,-n) : [tekn.] marbr tararat g.

Bohrspitze b. (-,-n) : [tekn.] mouched g., gwimeled b.

Bohrtisch g. (-s,-e) : [tekn.] taol doullañ b.

Bohrturm g. (-s,-türme) : [tekn.] tour-toullañ g., tour talarat g., derrik g.

Bohr- und Fräsmaschine b. (-,-n) : [tekn.] mekanik frezañ-trogleuziñ g., mekanik frezañ-toullañ g.

Bohrung b. (-,-en) : 1. [tekn.] talarat g., talariñ g., talaradur g., toullerez g., toulladur g., toullañ g., trogleuzerez g., kleuzerez g., kleuzadur g., kavadur g., keviadur g. ; *Bohrung von Hand*, toullerez graet gant an dorm g. ; *Trockenbohrung*, toullerez war ar sec'h g., toullerez ent-sec'h g. ; *Durchbohrung*, peurdoullerez g., toullerez treuz-didreuz g. ; *Gewindebohrung*, a) sazilañ g. ; b) saziladur g., toull biñsellet g. ; 2. [sonerez] toulladur g. ; *zylindrische Bohrung*, toulladur g.

a-gelc'h g., toulladur kelc'hiiek g. ; *konische Bohrung*, toulladur kerniek g., toulladur a-gern g. ; mit enger *Bohrung*, toulett strizh ; *die Bohrungen einer Trompete*, touolloù un drompilih ls.

Bohrwerkzeug n. (-s,-e) : [tekn.] argoured g., gwimeled b., mouched g.

Bohrwinde b. (-,-n) : [tekn.] librikin g., talar-tro g.

Bohrwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] tareg g. [*liester tareged*].

böig ag. : rizennek ; heute geht böiger Wind, avel rizennek a zo hiziv, ravalioù a zo hiziv, a-gaouadoù e c'hwezh an avel hiziv ; ein böiger Wirbelwind fegt über das Land, sailhat ha korc'hwezhañ a ra an avel dre ar maeziou, sailhat ha troidellat a ra an avel dre ar maeziou.

Boiler g. (-s,-) : tommerez dour b. [*liester tommereziou dour*], tommere-dour g. [*liester tommeroiù dour*].

Bojar g. (-en,-en) : boiar g. [*liester boiared*].

Boje b. (-,-n) : [merdead.] 1. boue g. ; *Boje zum Festmachen von Yachten*, boue-stagañ g. ; 2. balizenn b. ; mit Bojen auslegen, mit Bojen bezeichnen, balizennañ.

Bojenreep n. (-s,-e) : [merdead.] orink g.

Bolero g. (-s,-s) : bolero g.

Bolid g. (-en,-en) / **Bolide** 1. g. (-n,-n) : maen-luc'hed g.

Bolide² g. (-n,-n) : herrgarr g.

Bolivianer g. (-s,-) : Bolivian g. [*liester Bolivianed*].

Bolivianerin b. (-,-nen) : Bolivianez b. [*liester Bolivianezed*].

bolivianisch ag. : bolivian.

Bolivien n. (-s) : Bolivia b.

bölken V.gw. (hat gebölk) : 1. [loen.] begelialat, bekal, begiat, blejal, beogal, gwegal, musellat, bruc'hellat, richanañ ; 2. P. [dre astenn.] youc'hal, sklankal, huchal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, blejal, hopal ha dihopal evel un diaoul, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti ; 3. breugeudiñ, lezel ur breugeud, leuskel ur breugeud, distagañ ur breugeud, divegal, beugisal, ober beug, beugal, bregasiñ, beurlegeusat, tarlonkañ, ober un hik, hikat.

Bollandist g. (-en,-en) : bollandour g. [*liester bollandourien*], bollandad g. [*liester bollandiz*] ; die Gesellschaft der Bollandisten, kevarzhe ar vollandourien b., kevarzhe ar vollandiz b.

Bolle¹ b. (-,-n) : 1. [louza.] ognon str., bulb str. ; 2. toull el loer g.

Bolle² : [tro-lavar] sich wie *Bolle amüsieren*, sich wie *Bolle auf dem Bock amüsieren*, sich wie *Bolle auf dem Milchwagen amüsieren*, kemer e walch'a blijadur, en em walch'añ a blijadur, kaout ur bern plijadur, kaout ur mor a blijadur, kemer plijadur ruz, ebatal, bragal, c'hwiastañ, choari anezhi, ober anezhi, kas anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, fringal, kemer fent, c'hoari e loa, c'hoari al loa, c'hoari e roll, ober e baotr fistoulik, chalvantïñ, c'hoari e baotr, ober un tamm diroll, ober e ran, bezañ ebat d'an-unan.

Bollengewächs n. (-es,-e) : plant ognonek str., plant bulbek str.

Böller g. (-s,-) : [lu] mortez bihan g., mortez g., kanol-mortez g., kanol-bombezañ g., kanol-bombezer g., bombezer g. [*liester bombezeriou*], kanol berr g. ; mit Böllerm empfangen, degemer gant tennou mortez.

böllern V.gw. (hat geböllert) : tennañ gant ar mortez, leuskel tennou mortez.

bollern V.gw. (hat gebollert) : [rannyezh.] taboulinañ.

Böllerschuss g. (-s,-schüsse) : tenn mortez g.

Bollwerk n. (-s,-e) : 1. [lu] beg-moger g., moger-greñv b., moger-difenn b., ramparzh g., boulouard g. [ster kentañ ar ger] ; etwas mit Bollwerken versehen, boulouardiñ udb ; 2. [merdead.] chaoser g., sav-mein g. ; 3. [dre skeud.] ramparzh asur g., gwarez g., diwall g. ; ein Bollwerk gegen etwas sein, kaeañ ouzh udb, bezan ur ramparzh asur ouzh udb.

bolognese ag. : [kegin.] giz Bologna ; *Spaghetti bolognese*, *Spaghetti mit Sauce bolognese*, spageti giz Bologna str.

Bolognese g. (-n,-n) : annezedad Bologna g.
Bologneser b. (-,-nen) / **Bolognesin** b. (-,-nen) : annezadez Bologna b.
Bologneser ag. digemm : eus Bologna ; *Bologneser Hündchen*, louferig Malta g. ; *Bologneser Träne*, *Bologneser Glasträne*, daerenn gwer tarzhus b., daerenn vatavek b.
Bolometer n. (-s,-) : [fizik] bolometr g.
Bolometrie b. (-) : [fizik] bolometrizh b.
bolometrisch ag. : [fizik] bolometrek ; *bolometrischer Detektor*, bolometr g.
Bolschewik g. (-n,i/-en) : [istor] bolchevik g. [liester bolcheviked, bolschewiki].
bolschewisieren V.k.e. (hat bolschewisert) : [istor] bolchevikaat.
Bolschewisierung b. (-) : [istor] bolchevikadur g., bolchevikaat g.
Bolschewismus g. (-) : [istor] bolchevikiezh b.
Bolschewist g. (-en,-en) : [istor] bolchevik g. [liester bolcheviked].
bolschewistisch ag. : [istor] bolchevik, bolchevour, bolchevikel.
Bolus g. (-,-boli) : 1. [mezeg.] kir g. ; *Essensbolus*, kir boued g. ; 2. [kimiezh] bolus g., bouliermini g., douar siellek g., kourrez Armenia g.
bolzen V.gw. (hat gebolzt) : P. c'hoari mell-droad, foetañ ar vell, disvantañ botezadou er volotenn.
V.k.e. (hat gebolzt) : bannañ gant un pezh mell taol troad ; *den Ball ins Aus bolzen*, skeif er wrimenn.
Bolzen g. (-s,-) : 1. [tekn.] ibil houarn g., serjant g., boulon g., tarval g. ; *mit Bolzen befestigen*, riñvediñ, ibiliañ, ibilhouarnañ, serjantañ, bouloniñ ; *Schrauben und Bolzen*, biñsadur g. ; 2. [tekn.] ahel g., tarval g., march'g. [liester marc'hou], piped g., paoell g. ; 3. [arm] saezh-pennek b. ; 4. [kleuk] bazh-kig sonn b., kalc'h sonnet g., kalc'h sonn g., kalc'h reut g., kalc'h kalet g., kastr g., kalkenn reut b.
Bolzendrehbank b. (-,-bänke) : [tekn.] turgn sazilañ serjantou g.
Bolzenfabrikation b. (-) : serjanterezh g.
bolzengerade ag. : reut evel ur pres, reut evel ur vazh, reut evel un ibil er bleud, reut evel ur ganabenn, sonn evel ur ganabenn, sonn evel ur roc'h, sonn war e gihoroù evel ur c'hilhog, reut evel ur post-kleud, reut evel ur pipi, sonn evel ur pipi, sonn en e sav evel ur blantenn, eeun evel un tach.
Bolzengewinde n. (-s,-) : [tekn.] saziladur ki g., aegou ki g.
Bolzenverbindung b. (-,-en) : [tekn.] serjanterezh g.
Bomätscher g. (-s,-) : haler g.
Bomätscherpfad g. (-s,-e) : hent ar ganol g., halaj g., hent ar stér g., hent-kanol g., hent-halañ g.
Bombarde b. (-,-n) : 1. [sonerezh] bombard b., talabard g. ; *Bombarde spielen*, bombardañ, c'hevezhañ en e bombard, c'hevezhañ er beuz ; *man hörte die Bombarden plärren*, klevet e veze ar bombardou o termal (o tiroc'hal, o voudal, o frañval, o froumal), klevet e veze ar bombardou o c'hwitellat ; *ein Duo mit Dudelsack und Bombarde*, ur c'houblad binioù bombard g., sonerien daou-ha-daou ls. ; 2. [lu] bombezerez b. [liester bombezereziou].
Bombardement n. (-s,-s) : [lu] bombezadeg b., bombezadenn b., bombezerez g.
Bombardenspieler g. (-s,-) / **Bombardespieler** g. (-s,-) : [sonerezh] talabarder g., bombarder g.
bombardieren V.k.e. (hat bombardiert) : 1. [lu] bombezañ, bombezennañ, bombezata ; *Paris wurde von den Preußen bombardiert*, bombezet e voe Pariz gant ar Brusianed ; 2. [fizik]

mit Neutronen bombardieren, skinata gant neutron ; 3. [dre skeud.] jemanden mit Fragen bombardieren, beuziñ u.b. en ur mor a c'houlennoù, pennallañ u.b. gant e c'houlennoù, bountañ goulencoù war u.b., arsalhañ u.b. gant forzh goulencoù, borodiñ e benn d'u.b. gant e c'houlennoù, tarabazhiñ u.b. gant e c'houlennoù, arabadiñ u.b. gant e c'houlennoù, peragiñ u.b., kuriuzennañ u.b., kuriuziñ u.b., ober un tamm mat a guriuziñ d'u.b. ; *wir wurden mit allerlei Vorwürfen bombardiert*, klevet hor boa ur vosenn, klevet hor boa ur vuhez eno.

Bombardierung b. (-,-en) : 1. bombezadeg b., bombezadenn b., bombezerez g. ; *durch die Bombardierung wurde die Stadt eingeäschert*, pulluc'het e voe kér gant ar vombezadeg, devet-lip e voe kér gant ar vombezadeg, luduet e voe kér gant ar vombezadeg ; 2. [dre skeud.] *Bombardierung durch die Werbung*, fraoulerez daranvel g. ; *Bombardierung mit Fragen*, mor a c'houlennoù, goulencoù stank-ha-stank ha n'eo ket diouzh kont (ha n'eo ket dre gont) ls., goulencoù ken stank hag ar grizilh ls., goulencoù forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) ls.

Bombardon n. (-s,-s) : [sonerezh] gourc'horn g.
Bombasin g. (-s,-s) : [gwriad.] bazin g.
Bombast g. (-es) : 1. pompad g., distalac'h g., digoroù ls., digorded b., fougeouls, modou bras ls., modou randonus ls. ; 2. [yezh.] stambouc'h g.
bombastisch ag. : 1. pompadus, pompus, tonius, randomus, P. gagn, a-stroñs, ... n'eman ket c'hwezh ar prefived gantañ, ... n'emañ ket ar sifern gantañ ; 2. [yezh.] stambouc'hek, stambouc'het, pompoulik, c'hwezet ; *bombastischer Stil*, stil c'hwezet g., stil stambouc'het g., stil pompoulik g., pomperez g.
Bombe b. (-,-n) : 1. bombezenn b. [liester bombez, bombezennou], bombell b., greunadenn b. ; *Sprengbombe*, bombezenn-darzh b., tarzherez b. ; *Splitterbombe*, bombezenn-strink-skolpoù b. ; *Brandbombe*, bombezenn-entanañ b., bombezenn dangwallañ b. ; *Zeitbombe*, bombezenn gant daleer b. ; *Atombombe*, bombezenn atomek b., bombezenn derc'hanel b., bombezenn A b. ; *eine Bombe scharf machen*, emorsañ ur vombezenn ; *Tränengasbombe*, bombell daeraouiñ b., greunadenn-daeraouiñ b. ; *Bomben abwerfen*, bombezæñ, bombezennañ, dozviñ bombez, digarrniñañ bombez, leuskel bombez ; *wir müssen mit der Bombe leben*, ret eo deomp bevañ gant ar vombezenn atomek ; 2. [dre skeud.] *die Nachricht schlug ein wie eine Bombe*, ar c'helou a reas trouz bras e-touez an dud ; *die Bombe zum Platzen bringen*, ober un taol strak, lakaat an tan war ar bern plouz, lakaat an traou da strakal.

Bombenalarm g. (-s,-e) : 1. kemenn diwall ouzh ur vombezadeg o tont g. ; 2. galv da ziwall da-heul kemenn ur gwalldaol gant ur vombezenn g.
Bombenangriff g. (-s,-e) : bombezadeg b., bombezadenn b., bombezerez g. ; *die Bombenangriffe waren ein echter Alpträum*, ar bombezadegoù a oa gwall bar d'ur wallhunvre.
Bombenanschlag g. (-s,-anschläge) : gwalldaol [gant implij danvezioù tarzh] g.
Bombendrohung b. (-,-en) : kemenn ur gwalldaol gant ur vombezenn g.
Bombenerfolg g. (-s,-e) : berzh ruz g., berzh dreist g., berzh dispar g., berzh bras g., berzh spontus, stropad b., taol strak g., taol ruz g. ; *einen Bombenerfolg haben*, ober berzh ruz, ober berzh spontus, ober berzh bras, ober un taol ruz, ober berzh (brud) forzh pegement, ober berzh ken-ha-ken, ober berzh ken-ha-kenañ, ober berzh kenañ-kenañ, ober berzh

mui-pegen-mui, ober pezh a gar berzh, bezañ ar mel hag ar c'hoar gant an-unan, tarzhañ.
bombenfest ag. : 1. ... na c'hell ket bezañ distrujet gant bombez, hobregonet, kreñv ; [lu] *bombenfest machen*, hobregonañ ; 2. [dre skeud.] divrall, mort, start.
Bombenfliegerei b. (-) / **Bombenflugwesen** n. (-s) : [lu] njerezh bombezañ g.
Bombenflugzeug n. (-s,-e) : aervombezer g. [*lester aervombezeroù*], bombezer g. [*lester bombezeroù*].
Bombenform b. (-) : *in Bombenform sein*, bezañ leun a startijenn, bezañ en e wellañ, bezañ en e wir wellañ, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e barr e nerzh, bezañ e kreiz e nerzh, bezañ en e ched, bezañ en e blom, bezañ bagol, bezañ bagos, bezañ en e charreou, bezañ e-barzh e vutun, bezañ leun a vegon.
Bombengeschäft n. (-s,-e) : afer eus ar c'hentañ b., afer a fonn vat b., afer a c'hounidigezh vat b., stropad b.
Bombengeschwader n. (-s,-) : skouadrenn aervombezeroù b., pare aervombezeroù b.
Bombenhitze b. (-) : P. tommder kriz g., pulluc'h b., pulluc'h tan b., fornez b., herrder g., gor g., gor forn g., amzer c'hor b., poazhadur g., poazhidigezh b., tommder kreñv g., tommder berv g., tommder bras g., fo berv g.
Bombenkrater g. (-s,-) : toull bombezenn g.
Bombenleger g. (-s,-) : bombezer g. [*lester bombezerien*], plastiker g., sponter g., P. paotr ar vechenn g.
Bombenpaket n. (-s,-e) : pakad ur vombezenn ennañ g., pakad-pej g., pakad-tarzh g.
Bombensatz g. (-s,-sätze) : bombezennou a-steud ls., steudad vombezennou b.
Bombenschütze g. (-n,-n) : bombezer g.
bombensicher ag. : 1. ... na c'hell ket bezañ distrujet gant bombezennou, hobregonet, kreñv ; 2. ken sur ha tra, diarvar, diarvarus, difazi, ha n'eo ket marteze eo.
Bombensplitter g. (-s,-) : strinkadenn vombezenn b., skolp bombezenn g.
Bombenteppich g. (-s,-e) : pallennad bombezennou g.
Bombentrichter g. (-s,-) : toull bombezenn g.
Bombenwerfer g. (-s,-) : bombezer g. [*lester bombezerien*], plastiker g., sponter g., P. paotr ar vechenn g.
Bomber g. (-s,-) : aervombezer g. [*lester aervombezeroù*], bombezer g. [*lester bombezeroù*].
bombig ag. : dreist, dispar, euzhus mat, disheñvel, a-stroñs, kabidan, P. gagn, ... n'emañ ket c'hwezh ar preñved gantañ, ... n'emañ ket ar sifern gantañ.
Bombletmunition b. (-,en) : [lu] rokedenn lies-tennou b.
Bommel b. (-,n) / b. (-,n) : [rannyezh.] bechenn b., toupenn b., pompeleñn b.
Bommelmütze b. (-,n) : boned-klipenn g., boned toupenn g., boned bechennek g.
Bon g. (-s,-s) : 1. tiked kef g. ; *Essensbon*, tiked pred g. [*lester tikiji pred*], tiked boued g. [*lester tikiji boued*], tiket preti g. [*lester tikiji preti*], chekenn bredañ b., predchekenn b. ; 2. talvoudenn b., madenn b.
Bonapartismus g. (-) : [istor] bonapartouriezh b.
Bonapartist g. (-en,-en) : [istor] bonapartour g.
bonapartistisch ag. : [istor] bonapartour.
Bonbon n./g. (-s,-s) : madig g., mamad g., [dre fent] matematig g. ; *gefüllte Bonbons*, madigoù teuzus ls. ; *tetraederförmiges, weißgestreiftes Frucht- oder Gewürzbonbon*, limaig g., lima g., bigorn g. [*lester bigorne*, bigerniel, bigornoù] ; *teil die Bonbons unter euch auf!* grit boutin boutin gant ar madigoù ! c'hwia raio boutin-boutin gant ar madigoù !
Bonbonautomat g. (-en,-en) : ingaler madigoù g., darbarer madigoù g.
bonbonfarben ag. / **bonbonfarbig** ag. : flamm, trellus.
Bonbonniere b. (-,n) : 1. drajezouer g. [*lester drajezouerioù*] ; 2. boest-vadigoù b.
Bondmarkt g. (-s,-märkte) : [arc'hant.] nevid an endalc'hennou g., marc'had an endalc'hennou g.
bongen V.k.e. (hat gebongt) : P. 1. garanañ don en e benn, sikañ don en e benn, merkañ don en e benn ; 2. [dre skeud.] *gebongt* ! kudenn ebet ! ; *die Sache ist gebongt*, krog eo ar c'hog !
Bonifatius g. : Bonifas g.
Bonifikation b. (-,en) : bonuz g. [*lester bonuzioù*], distaoł g., rabat g., raval g., diskar a briz g., diskar war ar priz g., raval war ar priz g., diskenn-priz g., diskont g., goustouad g.
Bonität b. (-,en) : 1. gouested-paeañ b., talusted b. ; 2. [labour-douar] perzh an douar labour g., talvoudegezh an douar labour b.
Bonito g. (-s,-s) : [loen.] bonik g. [*lester boniked*].
Bonmot n. (-s,-s) : temm mat g., ger speredek g., tro speredek b., bomm spered g., taolad spered g. (Gregor), bomm fentus g., begad fent g.
Bonn n. (-s) : Bonn b.
Bonobo g. (-s,-s) : [loen.] bonobo g. [*lester bonoboed*], chimpanze kor g. [*lester chimpanzee kor*].
Bonsai¹ g. (-s,-s) : [iouza.] bonzai g. [*lester bonzaied*].
Bonsai² n. (-) : magerezh bonzaied g., desaverezh bonzaied g.
Bonus g. (-/ses,-/se/Boni) : bonuz g. [*lester bonuzioù*].
Bonuszug g. (-s,-züge) : [c'hoarioù] stanker g. [*lester stankeriou*].
Bonvivant g. (-s,-s) : bever brav g., rouler g., c'hwil g., ribouler g., festaouer g., ribler g., paotr drant ha bagol g., liper g., unan laouen hag aes, unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat, fringer g., bever diroll g., paotr disoursi g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., farloter g., fringer g., chalvant g., oriad g., riboder g., pitaouer g., panteer g., bambocher g., boufon g., abostol g., ebeul g., farser g., orin g., pipi g.
Bonze g. (-n,-n) : 1. [relij.] boñz g. [*lester boñzed*] ; 2. [dre skeud.] floc'helleq g. [*lester floc'helleien*], penn-bras g., penn uhel g., unan eus ar pennoù-bras g., tarin g., paotr-bras g., den a renk g., uheliad g. [*lester uhelidi*] ; *die Bonzen*, ar floc'hed ls., ar baotred vras ls., ar pennoù-bras ls., an tev g., ar pennoù-tev ls., an dud a-stok ls., an dud a-stroñs ls. ; *er verkehrt gern mit Bonzen*, hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev ; 3. [dre skeud.] julod g., pinard g., krokant g., pitaod g., richaod g. [*lester richaoded*], rup g. [*lester ruped*], oter g., moc'hoilh g., mondian g.
Bonzenkloster n. (-s,-klöster) : boñzdi g.
Booklet n. (-s,-s) : levrig g.
Bookmark n. (-s,-s) / b. (-, -s) : [stlenn.] sined g.
Boolesch- ag. / **Boole'sch-** ag. : 1. [stlenn.] boolean ; 2. [mat.] Boolesche Funktion, kevreizhenn vezionel b.
Boom g. (-s,-s) : trummgresk g., diloc'h armerzhel trumm g., tarzhidigezh b., taol-kresk g.
boomen V.gw. (hat geboomt) : bezañ e barr e ampled, trummgreskñ, bezañ en e wir wellañ, bezañ en e gaerañ berzh.
Boomtown b. (-,s) : trummger b.
Boot n. (-s,-e) : 1. bag b. [*lester bagoù*, bigi], kanod g., bark g., barkig g. [*lester barkouigoù*], bagig b. [*lester bagouigoù*] ; *Boot fahren*, bageal ; *kleines Boot*, skuit g., skuitenn b., kanod bihan g. ; *zerbrechliches Boot*, *leichtes Boot*, bagig dister b., bagig tener b., koked g., kokedig g., skaf g. [*lester skafoù*,

skifien] ; *leicht umschlagendes Boot*, bag lespos b., bag c'hadal b., silwinkenn b., kokedig g., krogenn ourmel b. ; *Motorboot*, bag dre dan b., bag-a-dan b. ; *Faltboot*, bag pleg-displeg b. ; *das Boot treibt ab*, mont a ra ar vag gant ar red ; *das Boot scheitert*, mont a ra ar vag da skeiñ ; *das Boot schlägt um*, das Boot kippt um, treiñ (mont) a ra ar vag war he genou, troc'holañ a ra ar vag, eilpenniñ a ra ar vag ; *ein Boot umkippen*, treiñ ur vag war he genou ; *das Boot sinkt*, mont a ra ar vag d'ar strad, soliñ (gouelediñ) a ra ar vag, lonket e vez ar vag gant ar mor ; *ein Boot anlegen*, lakaat ur vag war he chadenn ; *ein Boot losbinden*, distagañ ur vag diouzh he chadenn ; *ein Boot steuern*, sturiañ (leviañ) ur vag ; *vom Boot aussteigen*, das Boot verlassen, divagiñ, lakaat e dreid en douar, diskenn war an douar ; *kaum hatten wir das Boot verlassen*, bec'h a-walc'h ma oamp douaret ; **2.** [dre skeud.] *im gleichen Boot sitzen*, im selben Boot sitzen, alle in einem Boot sitzen, bezañ en hevelep sac'h, bezañ kar ha kilhorou.

Boot-Datei b. (-,en) : [stlenn.] restr loc'hañ b.

booten V.k.e. (hat gebootet) : [stlenn.] den Computer booten, loc'hañ an urzhiataer, lañsañ an urzhiataer.

Booten n. (-s) : [stlenn.] loc'hañ g., boulc'hañ g.

Bootfahren n. (-s) : bageerez g.

Böttien n. (-s) : [istor] Beotia b., Boiotia b.

Böttier g. (-s,-) : **1.** Beotian g. ; **2.** [dispredded] beotian g. [/iester beotianed], bajaneq dic'houset da dañva ar sevenadur g., lichefre serret e galon hag e spered d'an traoù sevenadurel g., penn pout a zen serr ouzh an traoù sevenadurel g., penn pout g., pagan g., pampez g., nouch g. [/iester nouched], loñseg g. [/iester loñseged], mab-azen g., magn g./b., amparfal g., den lor g., penn lor g., penn-bazh g., lopez g., palod g., loukez g., kloukez g., gogez g., magn g., penn luch g.

böttisch ag. : beotian, ... a sell ouzh Beotia, ... a sell ouzh Boiotia.

Bootladeprogramm n. (-s,-e) / **Bootloader** g. (-s,-) : [stlenn.] goulev boulc'hañ g.

Bootloader-Datei b. (-,en) : [stlenn.] restr loc'hañ b.

Boot-Programm n. (-s,-e) : [stlenn.] goulev boulc'hañ g.

Bootsbauer g. (-s,-) : saver bigi g.

Bootsdavit g. (-s,-) : [merdead.] bouliod g., davied g.

Bootsdeck n. (-s,-e) : pont uhelañ ar vag g.

Bootsfahrer g. (-s,-) : bageer g.

Bootsfahrt b. (-,en) : troiad war bourzh ur vag b., bageadenn b., merdeadenn b., morvaleadenn b. ; *eine Bootsfaht unternehmen*, morvale, ober un droiad gant ur vag.

Bootsflüchtlinge ls. : „boat people“ ls.

Bootshaken g. (-s,-) : **1.** [peskataerezh] pregan g., bidev g., bazh-krog b., goaf g., krogell b., pech g. ; *Gegenstände oder Personen mit dem Bootshaken aus dem Wasser ziehen*, bideviañ ubd/u.b., tennañ ubd/u.b. eus an dour gant ar pregan, divorañ ubd/u.b. gant ar vazh-krog ; **2.** [merdead.] goaf g., sparr g. ; *sich samt Boot mit dem Bootshaken an ein anderes Boot oder an den Anleger heranziehen*, sparrañ, goafañ.

Bootshaus n. (-es,-häuser) : lab evit ar bigi g.

Bootsindustrie b. (-) : ijinerezh ar bageal g.

Bootslänge b. (-,n) : hirder ar vag g.

Bootsmann g. (-s,-männer) : [merdead.] kartermestr g., eilmestr mestrañser g. ; *Oberbootsmann*, bousouin g.

Bootsmesse b. (-,n) : saloñs ar bigi g.

Bootsrennen n. (-s) : redadeg-vigi b., redadeg-vagoù b., regata g.

Bootsrumpf g. (-s,-rämpfe) / **Bootsschale** b. (-,n) : kouc'h g., framm-lestr g., klorenn b. ; *schwimmfähiger Bootsrumpe ohne die enthaltene Technik*, krogenn sech b., klorenn sech b. ;

unter Einwirkung der Sonne werden sich die Planken des Bootsrumpfs lockern, skarpañ a ray kouc'h ar vag dindan an heol, skarbodañ a ray kouc'h ar vag dindan an heol ; unter Einwirkung der Sonne und der trockenen Luft haben sich die Planken des Bootsrumpfs gelockert, skarp eo kouc'h ar vag, skarpet eo kouc'h ar vag, skarbodet eo kouc'h ar vag.

Bootssteg g. (-s,-e) : ponton g.

Bootsverleih g. (-s,-e) : ajañs feurmiiñ bigi b., burev feurmiiñ bigi g., ajañs louaj bigi b.

Bootsverleiher g. (-s,-) : feurmour bigi g., louajer bigi g.

Bor n. (-s) : [kimiezh] bor g.

Bor : [kimiezh] ... borek.

Bora b. (-,s) : [avel] bora g.

Barat n. (-s,-e) : [kimiezh] barat g.

Borax g. (-/es) : [kimiezh] boraks g.

Borborygmus g. (-,Borborygmen) : [mezeg.] trouzmesk g., rec'hiñ g., rec'h g., soroc'herezh g., bourbouilh g., garmou-bouzelouù ls.

Bord¹ g. (-s,-e) : [merdead., kirri-nij] bourzh g. ; *an Bord sein*, bezañ er bourzh, bezañ e bourzh ur vag, bezañ e bourzh ur c'harr-nij, bezañ war bourzh ur vag ; *an Bord eines Schiffes sein*, bezañ war ur bourzh, bezañ e bourzh ur vag, bezañ war bourzh ur vag ; *sich an Bord einfinden*, distreiñ e bourzh ; *an Bord gehen*, mont (sevel) e bourzh ur vag (e bourzh ur c'harr-nij), sevel war ul lestr, sevel en ul lestr, pignat en ul lestr, sevel e bourzh, mont er bourzh, mont war bourzh ur vativant, lestrañ, en em lestrañ ; *jemanden an Bord nehmen*, lestrañ u.b., bagañ u.b., sevel u.b. en e vag, sammañ u.b. en e vag, kemer u.b. en e vag ; *von Bord gehen*, dilestrañ, divagiñ, lakaat e dreid en douar, diskenn war an douar, pakañ douar d'e dreid, ober e ziskenn en ur porzh, diskenn en ur porzh, diskenn en aod, douarañ ; *über Bord fallen*, kouezhañ diwar ar bourzh, kouezhañ er mor, bezañ lamet diwar ar bourzh ; *Mann über Bord !* un den er mor ! unan bennak a zo bet lamet diwar ar bourzh ! unan bennak a zo kouezhet er mor ! ; *er stieg an Bord des erstbesten Schiffes*, kentañ lestr a gavas a savas ennañ ; *an Bord hieven*, gwintañ war vourzh ; *an Bord legen*, abourzhañ ; *eine schwere See über Bord bekommen*, dont dour dreist ar bourzh, bezañ ur bern (ur wazh, ur barr-mor, un taol-mor) o terriñ war pont ar vag ; [kenw.] *frei an Bord*, franko Bord, franko war vourzh, hep mizoù treuzdougen, kuit a vizou war vourzh, kuit a vizou treuzdougen, frank a vizou war vourzh, frank a vizou treuzdougen ; *etwas über Bord werfen*, **a** skeiñ ubd dreist al listenn, stlepel ubd diwar ar bourzh, stlepel ubd er mor, delazhiñ ubd er mor, **b**) [dre skeud.] stlepel ubd war ar wrimenn, skeiñ (teuler, stlepel) ubd d'ar blotoù, skeiñ ubd er blotoù, teuler ubd a-gostez (war an teil, d'ar bern), diskregiñ diouzh ubd, diofañañ diouzh ubd, ober kañvoù d'ubd ; *Erinnerungen über Bord werfen*, argas eñvorennou 'zo a-ziar e spered.

Bord² g. (-s,-e) : [ardamezouriez] bevenn b., erien g.

Bord³ n. (-s,-e) : estajerenn b., stalenn b., stal b., astell b., instremen g., riz g., plankenn g. ; *Bücherbord*, estajerenn b., stal(enn) levrioù b., stalennad levrioù b., astell levrioù b.

Bord⁴ n. (-s,-e) : [Bro-Suis] **1.** bevenn b., lez g., riblenn b., rizenn b., bord g., riz g. ; **2.** kleuz g., kae g., gwrimenn b.

Bordausrustung b. (-,en) : aveadur bourzh g.

Bordbuch n. (-s,-bücher) : levr-bourzh g. ; *das Bordbuch führen*, delc'her al levr-bourzh.

Bordcomputer g. (-s,-) : [egorlistri, kirri-nij, bigi, kirri-tan] urzhiataer e bourzh g.

Borde b. (-,n) : lurell b., gourem g., galõns g., pasamant g.

Bordeaux n. : Bourdel b. ; das Weinbaugebiet Bordeaux, gwinieg Bourdel b. ; [kegin.] Entrecôte Bordelaiser Art, etrekostenn giz Bourdel b.

Bordeaux-Brühe b. (-) : [labour-douar] yodenn Bourdel b.

Bordeaux-Flasche b. (-,n) : boutailh Vourdell b.

Bordeaux-Kiefer b. (-,n) : [louza.] pin-Bourdel str., pinenn-Vourdell b., pin gouez str., pinenn ouez b., pin-mor str., pinenn-vor b.

Bordeaux-Wein g. (-s,-e) : gwin Bourdel g., [diwar fent] Yann Vourdell g.

Bordelektronik b. (-) : [egorlistri, kirri-nij, bigi, kirri-tan] elektronegezh e bourzh b.

Bordell n. (-s,-e) : bordel b. [liester bordeloù, bordilli], fouzhlec'h g., gasti g., troñs-ar-vrozh g., ti a blijadurezh g., ti an ebatoù g., ti ar gisti g., fouzhti g., ti a louvigezh g., ti fall g., ti lous g., ti-flup g. ; ins Bordell gehen, mont da welet ar gisti, mont da welet ar merc'hed koant, mont da welet ar merc'hed brav, mont da welet ar merc'hedou, mont da lemmañ e vinaoued.

Bordellbesucher g. (-s,-) : bordeler g.

Bordellbetreiber g. (-s,-) / **Bordellwirt** g. (-s,-e) : ostizour bordel g.

bördeln V.k.e. (hat gebördelt) : [tekn.] bordiñ.

Bordflugzeug n. (-s,-e) : karr-nij e bourzh g., njerez e bourzh b.

Bordfunk g. (-s) : radio bourzh g.

Bordfunker g. (-s,-) : radio g., skingelaouer g., paotr ar radio g.

bordieren V.k.e. (hat bordiert) : lurellañ, gouremenniñ, gouremiñ, galloñsañ, pasamantiñ.

bordiert ag. : [ardamezouriez] erienek.

Bordierung b. (-,en) : [ardamezouriez] bevenn b., erien g.

Bordkantenschneidgerät n. (-s,-e) : heskenn-leton b.

Bordkarte b. (-,n) : kartenn lestrañ b., tiked g., bilhed g.

Bordkommissar g. (-s,-e) : bousouin g.

Bordlinie b. (-,n) : [merdead.] linenn-flod b., linenn-dour b., linenn an dour b.

Bordradar g./n. (-s,-s) : radar bourzh g.

Bordschwelle b. (-,n) : lezenn ar riblenn-straed b., bord ar riblenn-straed g.

Bordstein g. (-s,-e) / **Bordsteinkante** b. (-,n) : lezenn ar riblenn-straed b., bord ar riblenn-straed g. ; mit dem Rad am Bordstein anecken, mont da stekiñ gant e rod ouzh bord ar riblenn-straed.

Bordsteinschwalbe b. (-,n) : louvigez b., gast b. [liester gisti], bouleññ b. [liester bouleñned], frizenn b. [liester frizenned], forc'h b., bleizez b., gouin g. [liester gouined], pezh fall g., gwallbezh g., pezh-lér g., lérgeñ b., marc'hken b., kroc'hen g., lovrgenn b., liboudenn b., botez-toull b., botez-lous b., friantell b. [liester friantelled], ribodell b., lousken b., kañfantenn ar vazh lous b., strakouilhenn b., viltañs g., katell b., vilgen b., charlezenn b., baleantez b., flaeriadenn b., flaeriasenn b., loudourenn b., louzenn b., flavenn b., kailharenn b., kailhebodenn b., kalkenn b., kaloc'henn b., lustrugenn b., strouilhenn b., strodenn b., bastrouilhenn b., tarzhell b., orgedenn b., fall verch' b., plac'h fall b., oriadez b.

Bordunpfeife b. (-,n) : [sonerezh, binioù] korn-boud g. [liester kerniel-boud], krosunell b.

Bordüre b. (-,n) : lurell b., gourem g., galloñs g., pasamant g., gwrimenn b., bevenn b.

Bordwaffen ls. : armouù bourzh ls.

Bordwand b. (-,wände) : [merdead.] bordaj g., bordajenn b.

Bordwart g. (-s,-e) : [merdead.] mekaniker bourzh g.

Bordwind g. (-s,-e) : [merdead.] amur g.

Bordzeit b. (-) : [merdead.] die Bordzeit, an eur e bourzh b.

Bore b. (-,n) : [merdead.] bouc'h uhel heñvel ouzh ur bernmor g., landarzh uhel heñvel ouzh ur bern-mor g., flammenn uhel heñvel ouzh ur bern-mor b.

boreal ag. : hanternozel, boreel ; borealer Nadelwald, koadeg hanternozel b., koadeg voreel b.

Boreas g. : [mojenn.] Boreas g.

Boretsch g. (-es) : sellit ouzh **Borretsch**.

Borg g. (-s,-e) : [kenwerzh] 1. amprest g., amprestadenn ; auf Borg nehmen, prenañ war dermen, prenañ war zle, lakaat war ar c'hoch, prenañ war goch ; in einer Kneipe auf Borg trinken, ober poufoù, plantañ pouf, kemer bos, kemer bos war e gein ; vom Borge (auf Borg) leben, bevañ diwar amprestadennou, bevañ diwar arc'hant amprestet, plantañ pouf, ober poufoù ; 2. prest g., prestadenn b. ; auf Borg geben, reiñ war zistaol, reiñ war dermen (Gregor), prestañ.

borgen V.k.e. (hat geborgt) : 1. prestañ, reiñ war zistaol, reiñ war dermen (Gregor), reiñ e prest ; jemandem (das) Geld borgen, prestañ arch'ant d'u.b. ; lange geborgt ist nicht geschenkt ! n'em eus ket talaret ganit c'hoazh ! bremalik e ri ur c'hoarzh all ! diwall diouzh da gont ! m'en talvezo dit ! en em zigoll a rin warnout ! a-benn nebeut e vo tomm da'z chupenn ! damantiñ a ri ! va distro am bo ! gwregon am eus da lodennañ ganit c'hoazh ! gwregon a zo da lodennañ etrezomp c'hoazh ! me a zistago ar c'hoarzhin diouzhit ! klevet a ri ganin ! pakañ a ri ! ; 2. [dre astenn.] amprestañ, kestal ; ich borge mir sein Fahrrad, amprestañ a rin e varc'h-houarn digantañ.

Borgen n. (-s) : 1. prest g., prestadenn b. ; 2. [dre astenn.] amprest g., amprestadenn b.

Borger g. (-s,-) : 1. prester g. ; 2. [dre astenn.] amprester g.

borgweise Adv. : war dermen, war zle.

Borke b. (-,n) : 1. [louza.] rusk str., plusk str., klor str. ; 2. [mezeg.] trousk str., troueskenn b.

Borkenflechte b. (-) : [mezeg.] impetigo g.

Borkenkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwil-koad g.

borkig ag. : 1. garv, rust ; 2. ruskek.

Born g. (-s,-e) : 1. [barzh.] stivell b., eien str., andon b., mammenn b., feunteun b. ; 2. orin g., andon b., mammenn b., feunteun b.

borniert ag. : strizhsperedet, berrsperedet, reutvred, darsot, reutvredek, ur spered berr a zen anezhañ, ur spered enk a zen anezhañ, ur spered chartet a zen anezhañ, berrgompren, bac'h da gompren, pout a (e) spered, berr (bouc'h) da gompren, ul lastez hir e skouarn, ur spered besk a zen anezhañ, tev e voned, tolloù talar en e benn, gorrek da gompren, tuzum, divalav, ur skiant verr a zen anezhañ, enk e spered, strizh e spered.

Borniertheit b. (-) : strizhder a spered g., distervez spered b., reutvredegezh b.

Bornwurz b. (-,en) : [louza.] louzaouenn-ar-c'hazh b.

Borretsch g. (-es) : [louza.] kaol-garv str., bourachez str.

Borsalbe b. (-,n) : vazelin borek g.

Borsäure b. (-,n) : [kimiezh] trenkenn vorek b.

Börse b. (-,n) : 1. yalc'h b. [liester ylc'hier], boujedenn b., boursikod g., bourzigenn b., doug-moneiz g. ; Inhalt einer Börse, yalc'had b. ; pralle Börse, prall gefüllte Börse, dicke Börse, volle Börse, yalc'h reut b., yalc'h feusett mat b., yalc'h volzet b., yalc'h kreñv b., yalc'h leun-tenn b., yalc'h vourr b., yalc'h diroufenn b., P. yalc'h a zo bet gant ar c'hole b. ; solange seine Börse prall gefüllt war, tra ma oa reut ha diroufenn e yalc'h, tra ma oa bolzet e yalc'h, endra ma padas e arc'hant ; flache Börse, a) kokezenn b. ; b) [dre skeud.] yalc'h ridet b., yalc'h skañv b., yalc'h plat b., yalc'h flak b., yalc'h treut b.,

yalc'h tanav b., yalc'h voan b., yalc'h diskantet b., yalc'h disec'het b. ; *Öffnung einer Börse*, gouzoug ur yalc'h g. ; *jemandes Börse entwenden*, diyalc'hañ u.b., laerezh e yalc'h digant u.b. ; *seine Börse füllen*, rontaat e yalc'h, dibladañ e yalc'h, reutaat e yalc'h, kargañ e yalc'h, leuniañ e yalc'h, P. kas e yalc'h d'ar c'hole ; *seine Börse leeren*, gouolloñ e yalc'h, skarzhañ e yalc'h, P. dibluskañ e yalc'h ; 2. Yalc'h b., Boursen g., eskemmdi g., Yalc'hdi g. ; *schwache Börse*, feurioù eskemm war zigresk ls. ; *matte Börse*, Yalc'h dilañs b., Yalc'h morgousket b., feurioù eskemm dilañs ls. ; *schwankende Börse*, feurioù eskemm kemm-digemm ls., feurioù eskemm sav-diskenn ls., feurioù eskemm sav-disav ls. ; *feste Börse*, feurioù eskemm tuet mat ls., feurioù eskemm start ls. ; *die Reaktion der Börse*, ersav ar Yalc'h g. ; *an der Börse spekulieren*, arvokañ er Yalc'h ; *an der Börse spielen*, brokañ er Yalc'h, arvokañ er Yalc'h ; *an der Börse notiert werden*, bezañ feuriet er Yalc'h ; *die Börse zieht an*, kanañ a ra ar Yalc'h, kresk a zo gant ar Yalc'h, kresk a zo er Yalc'h.

Börsenabteilung b. (-,-en) : rann ar Yalc'h b.

Börsenangestellte(r) ag.k. g./b. : implijad ar Yalc'hdi g., implijad ar Yalc'h g.

Börsenauftrag g. (-s,-aufträge) : urzh Yalc'h g.

Börsenbeginn g. (-s) : digoradur ar Yalc'hdi g., digoradur ar Yalc'h g.

Börsenbericht g. (-s,-e) : danevell Yalc'h b.

Börsenbrauch g. (-s,-bräuche) : arveriou ar Yalc'hdi ls., doare d'ober ar Yalc'hdi g.

Börseneinführung b. (-,-en) : darbennidigezh er Yalc'h b.

börsenfähig ag. : nevidadus, feuriadus, feuriet er Yalc'h.

börsengängig ag. : nevidet er Yalc'h, feuriet er Yalc'h.

Börsengebäude n. (-s,-) : Yalc'hdi g., eskemmdi g.

Börsengeschäft n. (-s,-e) : oberiadenn Yalc'h b., treuzgreadou yalc'hel ls., tailhou war an treuzgreadou Yalc'hdi ls.

Börsengewinn g. (-s,-e) : gounidigezh yalc'hel b.

Börsenhändler g. (-s,-) : gwezhiataer g.

Börsenindex g. (-es,-e/-indizes) : feuriader ar Yalc'h g., meneger ar Yalc'h g.

Börsenjobber g. (-s,-) : yalc'hour g.

Börsenkrach g. (-s,-e) : krach g., freuz-Yalc'h g., difaragoelladur ar feurioù er Yalc'hdi g., disac'h trumm ar feurioù er Yalc'hdi g.

Börsenkreise ls. : meteier ar Yalc'h ls.

Börsenkurs g. (-es,-e) : feur ar c'hrevrannoù er Yalc'hdi g., feur ar c'hrevrannoù er Yalc'h g. ; *die Börsenkurse sinken*, die

Börsenkurse geben nach, die Börsenkurse gehen zurück, izelaat (gouzizañ, digreskiñ, diskenn, koazhañ) a ra ar feurioù er Yalc'h, laoskaat a ra war ar feurioù er Yalc'h, laoskaat a ra ar feurioù, laoskaenn a zo war ar feurioù, war ziskenn emañ ar feurioù er Yalc'h, terriñ a ra war ar feurioù er Yalc'h, distaol a zo war ar feurioù er Yalc'h ; *die Börsenkurse steigen*, gorren (kreskiñ, uhelaat) a ra ar feurioù er Yalc'h, mont a ra ar feurioù war-raok er Yalc'h, mont a ra ar feurioù war-a-raok er Yalc'h, wargesk emañ ar feurioù er Yalc'h ; *die Börsenkurse schwanken*, sav-disav (sav-diskenn) emañ ar feurioù er Yalc'h.

Börsenmakler g. (-s,-) : kourater Yalc'h g., kourater eskemm g., yalc'hour g.

Börsenmanöver n. (-s,-e) : taol yalc'hel g., tun yalc'hel g.

Börsenmarkt g. (-s) : nevid yalc'hel g.

börsenmäßig ag. : diouzh arveriou ar Yalc'hdi, diouzh arveriou ar Yalc'h.

börsennotiert ag. : feuriet er Yalc'hdi ; nicht börsennotierte Aktie, kevrann na vez ket feuriet er Yalc'hdi b.

Börsennotierung b. (-,-en) : feuriadur er Yalc'hdi g.

Börsenpapier n. (-s,-e) : talvoudenn b.

Börsenplatz g. (-es,-plätze) : kreizenn yalc'hel b.

Börsenpreis g. (-es,-e) : priz feuriet er Yalc'hdi g., priz feuriet er Yalc'h g., priz ofisiel g.

Börsenschluss g. (-es,-schlüsse) : klozadur ar Yalc'hdi g., klozadur ar Yalc'h g.

Börsenschwindel g. (-s) : oberiadenn Yalc'hdi flodus ha malisius b., obererezh Yalc'hdi flodus ha malisius g., agioterezh g.

Börsenspekulant g. (-en,-en) : trafiker er Yalc'h g., agioter g. ; kleiner Börsenspekulant, brokaiger g.

Börsenspekulation b. (-,-en) : arvokerezh er Yalc'hdi g., arvokerezh er Yalc'h g.

Börsenstimmung b. (-,-en) : emdroadur ar Yalc'h g., tuadur ar Yalc'h g., emdroadur ar feurioù er Yalc'h g., tuadur ar feurioù er Yalc'h g., doug ar feurioù er Yalc'h g.

Börsentipp g. (-s,-s) : tit Yalc'h g., titenn Yalc'h b., (tit, titenn = titour).

Börsenumsatzsteuer b. (-,-n) : tailhou war an treuzgreadou yalc'hel ls., tailhou war an treuzgreadou Yalc'hdi ls.

Börsenverein g. (-s,-e) : Börsenverein des deutschen Buchhandels, unvaniezh an embannerien alaman b.

Börsenverkauf g. (-s,-verkäufe) : nevidadur er Yalc'h g.

Börsenvertreter g. (-s,-) : kourater Yalc'h g.

Börsenwert g. (-s,-e) : talvoudegezh er Yalc'hdi b., gwerzh yalc'hel g. ; diese Aktie hat Börsenwert, feuriet e vez ar gevrannd-mañ en eskemmdi (er Yalc'hdi).

Börsenwucherer g. (-s,-) : arvroker er Yalc'h g., trafiker er Yalc'h g., agioter g.

Börsenzulassung b. (-,-en) : donedigezh er Yalc'hdi b., donedigezh er Yalc'h b., degemeridigezh er Yalc'hdi b., degemeridigezh er Yalc'h b.

Börsianer g. (-s,-) : 1. arvroker er Yalc'h g., trafiker er Yalc'h g., pleustrer ar Yalc'hdi g., darempreder ar Yalc'h g. ; 2. kourater Yalc'h g., yalc'hour g.

Borsilikatglas n. (-es) : pireks g.

Borst g. (-es,-e) : faout g., frailh g., frailhadenn b., skarr g., skalf g., skarnil g.

Borste b. (-,-n) : 1. reun str., reunenn b., blev kriz str., blev reunek str., blev pikek str., pan g. ; 2. [heureuchin] draen g. [liester : drein] ; 3. [louza.] barvenn b. [liester barvennou], barv str.

borstenartig ag. : reunek, reunennek.

Borstenhirse b. (-) : [louza.] italienische Borstenhirse, mell-pin str.

Borstenhörnchen n. (-s,-) : [loen.] gestreiftes Borstenhörnchen, razh-palmez g.

Borstenkrabbe b. (-,-n) : [loen.] morgevnid-blevek str., morgevnidenn-blevek str., morgevnidenn-vlevennek b., morgevnid-blevennek str.

Borstenpinsel g. (-s,-) : gwispion g.

Borstenvieh n. (-s,-e) : [dre fent] gouenn ar moc'h b.

Borstenwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] petiz str., petizzenn b.

borstig ag. : 1. reunek, reunennek ; borstiges Haar, blev kriz str., blev reunek str., blev pikek str., blev garv str., blev reut str. ; borstiger Bart, barv garv str., barv rust str., barv reut g., barv ken gwevn hag un torkad orjal g. ; 2. [louza.] barvek, ... barv, reunennek ; 3. [dre skeud.] dic'hras, euzhus, doñjerus ; 4. kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, kivioul, tagnous, ourz, diaes, grignous, hek, hek e c'henou, jeneprus,

ratous ; **borstig werden**, divanegañ e ivinoù, mont e-barzh blev kriz, mont droug en e goukoug (en e gentrou), sevel war e gentrou, sevel war e elloù, sevel war e dach, mont e berv gant ar gounnar, bezañ gounezet gant ar gounnar, sevel droug en an-unan, broc'hañ, kounnariñ, mont tro en e voned, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, rebekat, sevel e gribell, sevel e gribenn, rual el limonoù, ourzal, taeraat, buanekaat, buanegezh, arfleuiñ, distalmiñ, pennfolliñ, tanañ, en em danañ, rebarbiñ ouch ar c'hentrou, rebekat ouch ar c'hentrou (Gregor).

Borstigkeit b. (-) : 1. perzh ar pezh a zo reunek g. ; 2. [dre skeud.] kint g., fioun g., razailh g.

Bort n. (-es,-e) : plankenn g.

Borte b. (-,-n) : lurell b., gourem g., galofis g., pasamant g., gañs g., P. peñsel g. ; mit einer Borte einfassen, mit einer Borte besetzen, pasamantiñ, galofisañ.

Bortenwirkerei b. (-,-en) : pasamanterezh g.

Borussia b. (-) : [istor] Prusia b., Prus b.

borussisch ag. : prusian.

Borwasser n. (-s) : [kimiezh] trenkenn vorek b.

bös ag. : sellit ouchz **böse**.

bösartig ag. : drougoberius, drougoberus, gwalloberus, droukrañsus, drougiezhus, gwallus, drouk, chartous, vil, disleber, blech, yud, dañjerus, fallakr, gwallsieck, diviñs, gwaller, gwallon, mobrier, gañs, karget a fallagriezh, korvigellet e galon a fallagriezh, pezhell e galon gant ar fallagriezh, gwriet a fallagriezh, drouk betek mel e eskern, fallagriezh en e gorf, aoz fall ennañ, karget a valis, malis en e gorf, malisius, a zrouk andred, doareet fall, temzet fall, gwidal ; der Wein macht ihn bösartig, gwall woeson en devez ; ein bösartiger Hund, ur c'hi blech g., ur c'hi drouk g., ur c'hi gwaller g., ur c'hi diviñs g., ur c'hi chartous g., ur c'hi du e staon g. ; [mezeg.] bösartige Geschwulst, yoc'henn yud b., yoc'henn fallakr b., yoc'henn lemm b., klañvenn grign b. ; bösartiges Fieber, terzhienn greñv, gwall derzhienn / terzhienn lemm / terzhienn dañjerus b. (Gregor) ; eine bösartige Krankheit, ur c'hleñved tu pe du g., ur c'hleñved grizias g., ur c'hleñved lemm g., ur c'hleñved da zoujañ g. ; bösartiger Husten, paz peukennek g.

böschen V.k.e. (hat geböscht) : [tekñ.] dinaouañ ; einen Damm abböschen, reiñ tal (kof) d'ur chaoser, reiñ troad d'ur chaoser (Gregor).

Bösartigkeit b. (-) : 1. fallagriezh b., fallentez b., droukrañs b., viloni b., drougiezh b., droug g., drougobererezh g., drougober g., gwallober, gwallsiegezh b., divadelez b., gwallsort g., ingenn b., ijin fall g., malis g./b. ; 2. [mezeg.] yuter g., yuted b., lemmed b.

Böschung b. (-,-en) : 1. dinaou g. ; 2. [a-hed ur stér] Uferböschung, briell b., brienn b., glann b., ribl g. ; 3. [lu, tisav.] Grabenböschung, eskarpen b. ; rückwärtige Grabenböschung, äußere Grabenböschung, kileskarpen b.

Böschungslinie b. (-,-n) : [mat.] biñs b. ; konische Böschungslinie, biñs kernennek b.

Böschungsmäher g. (-s,-) : dic'harzherez b. [liester dic'harzherezioù], distrouezherez b. [liester distrouezherezioù].

Böschungswinkel g. (-s,-) : 1. korn dinaou g. ; 2. [lu] korn goudor a-dreñv ur gileskarpen g., korn goloadurezh a-dreñv ur gileskarpen g.

böse ag. : 1. drouk, fall, fallakr, diharak, drougiezhus, drougoberius, gwalloberus, droukrañsus, blech, disleber, gwaller, gwallon, mobrier, gañs, fogn, vil, pik, divat, diviñs, karget a fallagriezh, korvigellet e galon a fallagriezh, pezhell e galon gant ar fallagriezh, gwall, gwidal, malisius, karget a valis, malis en e gorf, doareet fall, temzet fall, rep, diaoulek, a zrouk andred, P. miñson ; nicht böse, dizrouk ; böser Junge ! paotr

fall ! ; er ist so dumm wie er böse ist, „ken sot eo, ken drouk eo“ ; böse zu jemandem sein, bezañ drouk ouch u.b., bezañ drouk gant u.b. ; böser zu jemandem werden, droukaat ouch u.b. ; böser werden, mont war zroukaat ; ihr, die ihr böse seid, an dud drouk ma'z oc'h ..., an dud drouk a zo ac'hanoc'h ... ; er wird immer böser, mont a ra war zroukaat ; er ist böser geworden, droukaet eo ; böse machen, droukaat ; böser Mensch, den drouk (fall, fallakr, diharak, blech, fogn, drougoberus, drougoberius, karget a fallagriezh, korvigellet e galon a fallagriezh, diaoulek, pik) g., sac'h malis g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., ur blech a zen g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., den a zo kement si fall 'zo tout ennañ g., den n'eus netra a vat ennañ g., gwall ibil a zen g., gwaller g., fallakr g., vilbezh g., viltañs g., pezh-fall g., vil g., tra vil g., den a zrouk andred g., gwall baotr g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., gwall bezh g. ; das ist ein böses Weib, honnezh a zo un den fall, honnezh a zo ur gwall blac'h, honnezh a zo ur vlechell, he c'hont a fallagriezh a zo enni, honnezh n'eus netra a vat enni, drougiezh a-walc'h a zo enni, honnezh n'eus ket ur vlevenn gristen warni, honnezh a zo kement si fall 'zo tout enni, honnezh a zo pik a-walc'h ; das ist kein böser Mensch, n'eo ket ur gwall zen anezhañ, n'eus ket ur gwall zen anezhañ ; in jedem Menschen stecken gute und böse Anteile, hor mad hag hor fall hon eus holl ; Herr seiner bösen Triebe werden, seine bösen Triebe unterdrücken, seine bösen Triebe bezwingen, trec'hiñ e youloù fall, trec'hiñ e wallyouloù, faezhañ e waldechoù ; der böse Wolf, ar bleiz drouk, ar bleiz du g., ar Waoñ du g. ; böse Tat, drougober g., drougobererezh g., gwallober g., kammober g., mestaol g., gwalldaoł g., taol-droug g., taol kailh g., viloni b., fallentez b., falloni b., P. lamm-touseg g. ; das wird ein böses Ende nehmen, das wird böse enden, gwallfinvezhiñ a raio an dra-se, droukfinvezhiñ a raio an dra-se, gwall ziwezh (drouziwezh, gwallfinvezh) a vo gant an dra-se, un distag c'hwerv (ur gwall zistag) a zo da gaout gant an dra-se, ar c'hoari-se a denno da zroug, kement-se a denn d'ur gwall fin, kement-se a denn da wall fin, kement-se a denno da wall fin, kement-se a denn d'ur gwall fin ; dieses Mädchen ist ziemlich böse, ar verc'h-se a zo pik a-walc'h, honnezh a zo ur vlezig, honnezh a zo ur vlechell, honnezh a zo ur gwall blac'h, he c'hont a fallagriezh a zo enni, drougiezh a-walc'h a zo enni ; [bugel] böser Junge ! böses Mädchen ! fallou bihan ! g. ; böses Grinsen, c'hoarzh yud g. ; böse Zunge, teod fall, teod kiger, teod naer, teod milliget, teod da dennañ an diaoul eus an ifern (da ijinañ ar vosenn), gwall deod g., teod flemmus g., teod flipatus g., piler-beg g., teod fall a zen prest atav da ziswriat gwellañ pezh-dilhad nevez e amezeg g., danter g. ; böse Absichten, droukyouloù ls., droukprederioù ls., dezev fallakr g. ; böse Augen machen, sellet du ouchz u.b., ober sellou du, ober sellou rous, ober sellou put, sellet toupek, sellet rous, sellet du, sellet put ouch u.b., ober ur sell a dalvez c'hweç'h real, ober ur sell a dalvez pevarzek real, ober gourrennoù du, krizañ e fri, diskouez ur min rok, bezañ daoulagad drouk en e benn, kaout ur bod spern e-kreiz e dal ; [dre skeud.] böse Nachricht, keloù fall ; böser Blick, sell a bevarzek real g., sell du (drouk, garv, taer, teñval, put, rous, drouk), sell hag a dalvez ouchpenn pemp blank g., sell hag a dalvez c'hweç'h real g., sell a-dreuz / a-gorn / a-gleiz / da zegas gwallavel (Gregor) ; [brizhkredenn] der böse Blick, ar gwall lagad g. ; jemandem einen bösen Blick zuwerfen, troc'hañ ur fall sell àr u.b., troc'hañ ur sell taeret (ur sell egaret, ur sell fuloret, ur sell rous) ouchz u.b., delazhañ ur sell taeret (ur sell egaret, ur sell fuloret, ur sell rous) ouchz u.b., delazhañ ur sell taeret (ur sell egaret, ur sell fuloret, ur sell rous) war u.b.,

ober ur sell a dalvez c'hwec'h real d'u.b., ober ur sell a dalvez pevarzek real d'u.b. ; *jemandem böse Blicke zuwerfen*, delazhiñ selloū taeret (selloū egaret) war u.b., delazhañ selloū taeret (selloū egaret, selloū fuloret, selloū rous) ouzh u.b., troc'hañ selloū taeret (selloū egaret, selloū fuloret, selloū rous) ouzh u.b., ober selloū a bevarzek real ouzh u.b., sellet toupek ouzh u.b., sellet a-gleiz ouzh u.b., ober selloū du (drouk, taer, teñval, garv, rous, treut, a-dreuz, put) ouzh u.b., troc'hañ selloū du ouzh u.b., sellet rous ouzh u.b., sellet drouk ouzh u.b., sellet yud ouzh u.b., sellet du ouzh u.b., sellet put ouzh u.b., sellet garv ouzh u.b., drouklagadiñ u.b. ; *böse grinsen*, c'hoarzhin blech, c'hoarzhin yud ; *ein böses Exempel*, *ein böses Beispiel*, un droukskouer b., ur wallskol b., ur wallgentel b., ur wallskouer b., ur skouer argarzhus b. / ur skouer gollus b. / ur skouer noazus b. / ur gwall skouer b. (Gregor) ; *ein böses Exempel geben*, *ein böses Beispiel abgeben*, gwallskoliañ, gwallskoueriañ, gwallgenteliañ, reñ ar wallskouer da ; *böse Exempel breiten nach und nach ihr Gift aus*, spegus eo ar skouer fall, stagus eo ar skouer fall ; *ein äußerst böses Beispiel*, *ein äußerst böses Exempel*, ur skouer fall-iskis b. ; *sie ist in eine böse Sache hineingeraten*, tapet eo en ur blegenn lous, tapet eo en ur gaotigell, gwall luziet eo en ur gudenn lous, gwall strobet eo en un afer lous, aet eo en un afer fall, aet eo d'en em vountañ en ur gwall afer, en em vountet eo en ur gudenn skoemp, emañ he fagodenn ha kant ganti, tapet eo en un afer liboudennek, degouezhet ez eus plegennou diaes ganti, en em gavet eo en ur gwall blegenn, em gavet eo diaes evel ur maen en ur yoçh kaoc'h, ur vriad leun hag un ere berr a zo degouezhet ganti, en em gavet eo en estrenvan, en em gavet eo e-kreiz ar gwashañ droukverzh, en em gavet eo evel ur pesk en ur bod lann, en em gavet eo en ur gempenn, en em gavet eo el lagenn, en em gavet eo en ur grenegell, en em gavet eo sac'het en ur gaoc'henn ; *böser Streich*, bord divalav g., tro divalav b., taol divalav g., taol vil g., noualantez b., c'hwibez penn-da-benn str., taol gast g., rozenn gaer b., moc'herezh g., tro-gamm b., tro-dall b., tro-fall b., malis ruz g./b., malis du g./b., malis diaoulek g./b., tro lous b., troidell fall b. ; *böse Streiche spielen*, malisiñ, ober drougiezhoū, ravailhoniiñ ; *jemandem einen bösen Streich spielen*, ober vil d'u.b., ober divalav gant u.b., ober divalav d'u.b., ober lous d'u.b., ober un dro lous d'u.b., ober divalaverezh d'u.b., ober divalaventez d'u.b., c'hoari un taol fobiez d'u.b., c'hoari un taol kamm d'u.b., c'hoari un dro-gamm d'u.b., c'hoari un dreuflezenn d'u.b., tennañ un dreuflezenn d'u.b., ober un dreuflezenn d'u.b., ober an dall (ur gwall dro, un dro fall, un dro lous, un dro vil) d'u.b., c'hoari an dall (un dro-dall, un dro divalav, un dro lous, an troad leue) d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tennañ un dro-dall (un dro-bleg) d'u.b., c'hoari un taol gast d'u.b., c'hoari e baotr gant u.b., ober e baotr gant u.b., gwalldapout u.b., straniñ u.b. ; *böse Überraschung*, distokadenn b., joa vil b., distagadenn lous b., distro lous b., distro divalav b., gwall dapadenn b. ; *eine böse Überraschung erleben*, pakañ un distokadenn, kaout ur joa vil, kaout un distagadenn lous, kaout un distro lous, kaout un distro divalav ; *dem Feind eine böse Überraschung vorbereiten*, pourchas (darbariñ) un taol kaer d'an enebourien, pourchas (darbariñ) un distro lous d'an enebourien, pourchas (darbariñ) un distro divalav d'an enebourien, prientiñ ur brav a dap d'an enebourien, prientiñ ur gwall dapadenn d'an enebourien ; *ein böses Maul haben*, kaout ur gwall deod, bezañ ur paotr hek e chenoù, bezañ un tagnouz, bezañ kintus (kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, kivioul, tagnous), bezañ diaes ober gant an-unan, bezañ rust evel ur bod-sperm,

na deuziñ ar sukr en e c'henoū, bezañ hegarat evel ur bod linad, bezañ hegarat evel bodoù linad, bezañ lous e c'henoū, kaozeal gast, bezañ boull e grouer ; *die bösen Geister*, ar viltäñsoū ls. ; [relij] *böser Feind*, *böser Geist*, droukspered g., gwallspered g., drougael g., paotr-e-gernioù g., Paolig, Gwilhou gozh, Paol gornek, Paol lostek, spered lous g., enebour g., Yann ar pennkér dianaou g., tad ar gaou g., paotr kozh g.

2. [mezeg.] klañv, kontammet, tanijennet ; *böses Ding*, beskoul b., bizad g., laerez b. ; *böse Krankheit*, kleñved brein g., kleñved pirilhus g. / gwall gleñved / gwall bore g. / pore dañjerus g. (Gregor) ; *böser Husten*, *schlimmer Husten*, paz divalav g. ; als Folge einer bösen Krankheit hat er seine Haare verloren, ur c'heñved brein bennak en deus moalet e benn dezhañ ; *böses Weh*, droug uhel g., droug-sant g., droug-sant Yann g.

3. fuloret, chifet, broc'het, onglennet, mouzhet, imoret fall, gwallimoret, en imor fall, en e loariad, aoz fall ennañ, troet fall, troet fall ar bramm en e gof, ur bramm a-dreuz gantañ en e gof, war e du fall, troet e breñv, anoazet, fachet ; *böse werden*, brouzeañ, fumañ, fachañ, mont en egar, mont droug en anunan, kemer droug, biskañ, broc'hañ, anoaziñ, krugañ, flikañ, feulziñ, ginañ, taeraat, taeriñ, diodiñ, buanekaat, buanegezh, arfleuiñ, distalmiñ, pennfolliñ, tanañ, en em danañ, trenkañ ar spered ouzh an-unan ; *die Leute werden langsam böse*, an dud a gomañs da c'harvaat ; *gleich böse werden*, na vezañ pell ar revr o vont war ar chouk gant an-unan, sevel diouzhtu droug en an-unan, broc'hañ buan, ginañ buan, breskenn buan, mont buan dreist-penn, lammat buan dreist-penn, dihabaskteriñ buan, fachañ buan, bezañ tomm e benn, bezañ ur penn tomm, bezañ uhel an dour en e eien, bezañ uhel an eien en an-unan, bezañ froudennek, bezañ tost e dog d'e benn, bezañ brizh, bezañ trumm, bezañ ur paotr diouzhtu, bezañ prim da fuloriñ, kaout gwad mui eget bihan, bezañ gwad berv en an-unan, bezañ ar gwad o virviñ en e wazhied, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ fourradus, bezañ taer da vont droug en an-unan, bezañ taer da vrouezañ, bezañ rust an troc'h gant an-unan, bezañ ur spered intampius a zen, bezañ un den bouilhus (Gregor) ; *er ist (jetzt) böse*, chifet eo, fachet eo, mouzhet eo, o vouzhañ emañ, fumet eo, biskañ a ra, emañ o c'hinañ, anoaziñ a ra, broc'het eo, onglennet eo, anoazet eo, krugañ a ra, flikañ a ra, n'emañ ket e holl voc'h er gêr gantañ, kollet en deus e vuoc'h vrizh, aet eo ar moc'h en ed-du gantañ, imoret fall eo, gwallimoret eo, en imor fall emañ, en e loariad emañ, aoz fall a zo ennañ, n'eo ket eeuñ e vouroun, n'eo ket plaen e bastell war e revr, troet eo e breñv, war e du fall emañ, en e benn fall emañ, emañ e benn e gin, n'eo ket flour gantañ hiziv, n'eo ket troet mat, o c'hoëñviñ emañ, koeñvet eo e boch, kintoù a zo ennañ, en e benn fall emañ, treuflez eo, trenk eo e valadenn, trenket eo e valadenn, deuet eo e laezh da drenkañ, e gwad porc'hell emañ, tev eo e vourrennou, n'eo ket eeuñ e vourròù, rekin eo, kamm eo e vlevenn, troet fall eo, ur bramm a-dreuz a zo gantañ en e gof, hennezh 'zo troet fall ar bramm en e gof ; auf jemanden böse sein, kaout youl ouzh u.b., kaout heg ouzh u.b., kaout droug ouzh u.b. ; *jemandem böse sein*, bezañ e droug ouzh u.b., kaout kounnar (bezañ kounnaret, bezañ kounniriek, goriñ droukrañs, magañ droukrañs, kaout drougiezh, derc'hel drougiezh, derc'hel imor, kaout broc'h, bezañ broc'het, bezañ onglennet, bezañ broc'h en an-unan) ouzh u.b., bezañ leskidik war-lerc'h u.b., bezañ droug en an-unan enep unan all, bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., bezañ e droukrañs gant u.b., bezañ mouzhet ouzh u.b., mouzhañ ouzh u.b., ourzal ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., derc'hel droug ouzh u.b., derc'hel imor diwar u.b.,

bezañ e luz gant u.b., bezañ e yenien d'u.b., kaout yenien ouzh u.b., bevañ e drougiezh gant u.b., bevañ e drougiezh ouzh u.b., bevañ e droukrañs gant u.b., bezañ fachet ouzh u.b. ; sie sind sich böse, traoū kozh a zo etrezo, fachiri ruz a zo etrezo, fachet ruz int, fachirioù a zo etrezo, rannet int gant an dizunvaniezh, aet eo ar moc'h en ed-du etrezo, fall eo an traoū etrezo, droug (fachiri, mouzherezh, glazentez, broc'h, c'hoari, jeu, butun) a zo etrezo, savet ez eus broc'h (trouz, treuflez, bec'h, imor, reuz) etrezo, emaint e malis an eil ouzh egile, savet 'zo etrezo, savet ez eus droukrañs etrezo, droukrañs a zo etrezo, imoret int an eil enep egile, magañ kounnar a reont an eil ouzh egile, e droukrañs emaint, emaint e droug an eil ouzh egile, rous int an eil ouzh egile, tarzhet eo ar soubenn etrezo, trenket eo ar soubenn etrezo, trenket eo an traoū etrezo, broc'het int, onglennet int, fachet int, fachet int an eil ouzh egile, mouzhet int an eil ouzh egile, en arvel emaint, emaint e treuflez, deuet int d'en em giañ, deuet int d'en em vroc'hañ, troet eo d'ar put etrezo, savet ez eus dizunvan ganto, emañ an debr hag an dag etrezo, rouzet eo ar bloneg, emañ ar vouch o karzhañ etrezo, karzhañ a ra ar vouch etrezo ; seien Sie mir nicht böse, werden Sie mir nicht böse, salokras, arabat deoc'h fachañ ouzhin, arabat deoc'h bezañ (mont) e droug ouzhin, arabat deoc'h kerner droug ouzhin, arabat deoc'h kaout droug ouzhin, arabat deoc'h derc'hel droug ouzhin, arabat deoc'h derc'hel drougiezh ouzhin, na gemit ket an dra-se a berzh fall, n'it ket da gemit kaz ouzhin, na daerit ket ; nicht böse, difach ; [dre fent.] ich wäre darum nicht böse, ne veje ket droug ganin ; ich wäre nicht böse, wenn ..., ne veje ket droug ganin e ...

4. [dre astenn.] fall, rust, tenn, diaes, garv, kalet, poanius ; böser Weg, hent fall, hent rust, hent diaes, hent garv g., hent bleiz g., gwall hent (Gregor) ; böses Wetter, amzer divalav g., amzer fall g., amzer c'hast g., amzer ruz g., amzer a berzh an diaoul g. ; böse Zeiten, marevezh a freuz hag a reuz g., prantad amzer gwall drubuilhet g. ; böser Traum, hunvre poanius g.

Adv. : binimus, en un doare drouk, diviñs ; böse veranlagt, gwall-dechet, techet d'an droug, treset d'an droug, douget d'an droug, troet war an droug, noazus, ur valis ennañ, un toull visoū anezhañ, ur paotr lavis anezhañ, ul loen brein a zen anezhañ, un dra villiget anezhañ, ul loen lous anezhañ, ul loen fall anezhañ, ur gwall hini anezhañ, ul loen vil a zen anezhañ, drouk betek mel e eskern, ur pezh fallakr anezhañ, ur gwall ibil a zen anezhañ, kordet a fallagriezh, kordet e gorf a fallagriezh, korvigellet e galon a fallagriezh, kordet fall, kivioul, vis ar gordenn ennañ, ur pezh fall a zen anezhañ, ur vosenn a zen anezhañ, ul lec'hidenn a zen fall anezhañ, gwazh eget ar vosenn, ur c'hast anezhañ, ul loen gars anezhañ, ur paotr gagn anezhañ, ur gwall higolenn anezhañ, e gont a fallagriezh ennañ, anien fall ennañ, aoz fall ennañ, bleiz a-walc'h, doareet fall, temzet fall ; es war nicht böse gemeint, dizrouk e oa kement-se, ne oa tamm drougiezh ebet ennon, n'em boa ket c'hoant ober vil deoc'h, ne oa ket a geloù ganin da feukañ ac'hanoc'h, ne oa tamm drougiezh er c'homzoù-se.

5. [mengleuz.] böses Grubenwetter, aer bistrius g./b.

Böse(r) ag.k. g./b. : 1. den drouk (fall, fallakr, diharak, blech, fogn, drougoberus, drougoberius, karget a valis, malis en e gorf, malisius) g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., blech a zen g., gwall ibil a zen g., fallakr g. [iester fallakred], sac'h malis g., gwaller g., den karget a fallagriezh g., den korvigellet e galon a fallagriezh g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den drouk betek mel e eskern g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr a zo kement si

fall 'zo tout ennañ g., den n'eus netra a vat ennañ g., den gwriet a fallagriezh g., fall hini g., vilbez g., viltañs g., pezh-fall g., gwall baotr g. ; die Guten und die Bösen, an dud vat hag an dud zrouk, ar re vat hag ar re zrouk, ar re vat hag ar re fall, ar re vat hag ar re fallakr ; 2. [relij.] der Böse, an Drougspered g., an Diaoul g., an Diaoul Bras g., an aerouant g., an enebour g.

Böse(s) ag.k. n. : fall g., droug g., gwall g., fallentez b. ; die Inkarnation des Bösen, an droug graet den g. ; das Gute und das Böse erkennen können, dianaout ar mad diouzh an droug, anavezout ar mad diouzh ar fall, anavezout ar mad diouzh an droug, digejañ ar mad diouzh an droug, kemmañ ar mad diouzh an droug, dispartiañ ar mad diouzh an droug ; du kannst nicht das Gute vom Bösen unterscheiden, n'ouzout ket petra a zo mat diouzh fall, n'ouzout ket pelec'h emañ ar droug ha pelec'h emañ ar mad, n'anavezet ket ar mad diouzh an droug, n'out ket evit gwentañ an traoū, n'out ket evit kemmañ ar mad diouzh an droug, n'out ket evit dispartiañ ar mad diouzh an droug ; Böses tun, drougober [pennrann droug'hra-], fallober [pennrann fallc'hra-], gwallober [pennrann gwallc'hra-], malisiñ, ravalhoniñ, ober an droug, ober droug, ober ar fall, ober drougiezhōu ; ich habe nichts Böses getan, ne'm eus graet mann drouk ebet ; der Mensch neigt mehr zum Bösen als zum Guten, tuetoch' eo an den war an droug eget war ar mad ; jemandem Böses zufügen, jemandem Böses antun, ober gaou (noaz, droug) ouzh u.b., ober gaou (droug, diaez, domaj, poan) d'u.b., degas droug d'u.b., noazout d'u.b. (ouzh u.b.), gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gwallaizañ u.b., gwallañ u.b., reuzziñ u.b., ober vil (divalav, fall) d'u.b., blesañ u.b., drougober e-keñver u.b., pec'hiañ e-keñver u.b. ; jemanden zum Bösen verleiten, jemanden zum Bösen verführen, dougen u.b. d'an droug, solitiñ u.b., silañ an droug e kalon u.b. ; jemanden vom Bösen abringen, diorren u.b. diouzh an droug ; er hat einen Hang zum Bösen, dihell eo d'ober droug, douget eo d'ober an droug, douget eo d'ober ar fall, techet eo d'an droug, douget eo d'an droug, tuet eo war an droug, hennezh a zo noazus, techet eo d'ar fall, treset eo d'an droug, gwall droet eo war an droug, gwallsieck eo, gwall-dechet eo, ur valis a zo ennañ, karget a valis eo, malis a zo en e gorf, un toull visoū a zo anezhañ, ur paotr lavis a zo anezhañ, ul loen brein a zen a zo anezhañ, un dra milliget a zo anezhañ, hennezh a zo bleiz a-walc'h, ur gwall hini a zo anezhañ, ul loen vil a zen a zo anezhañ, ul loen lous a zo anezhañ, ul loen fall a zo anezhañ, ur pezh fall(akr) a zo anezhañ, ur gwall ibil a zen a zo anezhañ, kordet a fallagriezh eo, korvigellet eo e galon a fallagriezh, hennezh n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ, hennezh a zo kement si fall 'zo tout ennañ, kordet eo e gorf a fallagriezh, kordet fall eo, kivioul eo, vis ar gordenn a zo ennañ, n'eus nemet fallagriezh ennañ, n'eus nemet fallagriezh en e gorf, gwriet a fallagriezh eo, e galon a zo ur puñs don a fallagriezh, hennezh a zo drouk betek mel e eskern, karget a fallagriezh eo, pezhell eo e galon gant ar fallagriezh, e gont a fallagriezh a zo ennañ, hennezh n'eus netra a vat ennañ g., n'eus ket ur banne gwad onest en e wazhied, ur pezh fall a zen a zo anezhañ, ul loen gars a zo anezhañ, ur vosenn a zen a zo anezhañ, ul lec'hidenn a zen fall a zo anezhañ, hennezh a zo ur gwir hailhon, hennezh a zo un hailhon echu, gwazh eo eget ar vosenn, ur c'hast a zo anezhañ, n'eus ket un neudenn eeun och' ober anezhañ, n'eus ket un neudenn eeun ennañ, bez'ez eus un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, ur paotr gagn a zo anezhañ, ur gwall higolenn a zo anezhañ, hennezh a zo un higenn, malisius eo ; das Böse begünstigen, reiñ bod d'an droug, reiñ bod d'ar fall, reiñ bodenn d'ar fall, reiñ

lañs d'an droug, reiñ hol d'an droug, reiñ toull d'an droug, reiñ dor zigor d'ar fall, bezañ lañs d'an droug, harpañ ar fall, tuañ d'an droug, skoazellañ ar fall, magañ an droug, reiñ hent d'an droug, digeriñ hent d'ar fall, lakaat an droug da fonnañ ; *Gutes mit Bösem vergelten*, reiñ droug evit mad, reiñ droug evit ar vad graet ; er hat Böses vor, er hat Böses im Sinne, bizet fall eo, en e soñj emañ d'ober an droug, mennet fall eo, en aviz emañ ober droug, gant ar soñj emañ da seveniñ ur gwaldaol bennak, emañ o nezañ ur gordenn, emañ o c'horïñ un taol bennak, emañ o orientiñ un taol gwidre bennak, emañ oc'h itrikañ un taol kamm bennak, emañ oc'h itrikañ un dro gamm bennak, c'hoant en deus c'hoari ur jeu bennak a-enep u.b., emañ en e benn ober un dro fobiez bennak, emañ un dro c'hanas bennak o treiñ en e benn, malisiñ a ra, soñjal a ra e droug ; er hat nichts Böses vor, er hat nichts Böses im Sinne, n'en deus ket an disterañ rat d'ober droug ; mit jemandem Böses im Sinne haben, karet droug d'u.b., karet droug ouzh u.b., pediñ droug d'u.b., klask an dro ag u.b., klask en-dro ag u.b. ; da steckt nichts Böses dahinter, n'eus droug ebet ; ein Scheelm, wer Schlechtes (Böses, Arges) dabei denkt, goloet a vezh ra vezo nep piv bennak a soñj e droug (Gregor), gwa nep a soñj e droug ; er hat nichts Böses getan, n'en deus graet mann drouk ebet ; ich wünsche ihnen nichts Böses, n'em eus ket c'hoant ez errufe nep fortun ganto ; ihm passierte nichts Böses, ne zegouezhas droug ebet gantañ, ne c'hoarvezas droug ebet gantañ, ne erruas droug ebet gantañ ; sondern erlöse uns von dem Bösen, ha distro(it) an droug diwarnomp, met hon diwall(it) diouzh an droug, ha pella(it) an droug diouzhomp, ha lam(it) diwar hon eneoù pouez ar pec'hedou, ha doboagn(it) hon eneoù, hag hon dilivr(it) a bep droug ; wer Böses tun will, findet eine und die andere Ausrede, neb a fell dezhañ ober fall a gav un digarez pe un all, an hini en deus c'hoant da grougañ e gazh a lavar eo fall da logota ; ohne Böses zu beabsichtigen, hep soñjal e droug ebet, hep bezañ en aviz ober droug, hep bezañ ket e poan d'ober droug ; all das Böse, was ihr begangen habt, an holl wall hoc'h eus graet, an holl wallou hoc'h eus graet.
Bösewicht g. (-s,-er) : fallakr g. [*liester fallakred*], vilbezh g., viltañs g., blech a zen g., gwall bezh g., pezh lous g., toull visou g., paotr lavis g., pezh vil g., pezh divalav g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwallibil g., gwaller g., gidaz g. [*liester gidazed*], ganaz g. [*liester ganazed*], gwidal g. [*liester gwidaled*], den karget a fallagriezh g., den korvigellet e galon a fallagriezh g., korvigeller g., den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr a zo kement si fall 'zo tout ennañ g., den n'eus netra a vat ennañ g., den gwriet a fallagriezh g., den e gont a fallagriezh ennañ g., kalkenn g./b., den drouk betek mel e eskern g., pezh-fall g., fall hini g., sac'h malis g.
bösgläubig ag. : [gwir] a feiz fall, difeal ; bösgläubiger Bewohner, gouzalch'hiad a feiz fall g. ; bösgläubiger Besitzer, piaouer difeal g.
boshaft ag. : drouk, fall, fallakr, drougoberius, gwalloberus, droukrañs, diharak, blech, disleber, fogn, vil, pik, tagnous, gagn, malisius, karget a valis, malis en e gorf, drougiezhus, gwallsie, gwaller, gwallon, gañs, diviñs, mobrier, rep, gwidal ; recht boshaft sein, bezañ ul loen brein a zen, bezañ un toull visou eus an-unan, bezañ ur paotr lavis eus an-unan, bezañ un dra milliget, bezañ ul loen lous eus an-unan, bezañ ul loen fall eus an-unan, bezañ ur gwall hini, bezañ ur vilbezh, bezañ ul loen vil a zen, bezañ ur pezh fall(akr) eus an-unan, bezañ ur gwall ibil a zen g., bezañ e gont a fallagriezh en an-unan, bezañ korvigellet e galon a fallagriezh, na vezañ ur vlevenn

gristen war an-unan, bezañ kement si fall 'zo tout en an-unan, na vezañ netra a vat en an-unan, bezañ drougiezh a-walc'h en an-unan, na vezañ un neudenn eeun oc'h ober an-unan, na vezañ un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, bezañ kordet a fallagriezh, bezañ kordet e gorf a fallagriezh, bezañ kordet fall, na vezañ nemet fallagriezh en an-unan, bezañ kivioul, na vezañ ken tra nemet distervez, bezañ vis ar gordenn en an-unan, na vezañ ur banne gwad onest en e wazhied, bezañ ur pezh fall a zen, bezañ drouk betek mel e eskern, bezañ ur vosenn a zen, bezañ ul lec'hidenn a zen fall, bezañ ur gwir hailhon, bezañ un hailhon echu, bezañ gwazh eget ar vosenn, bezañ ul loen gars eus an-unan, bezañ bleiz a-walc'h, bezañ ur c'hast eus an-unan, bezañ ur paotr gagn, bezañ un higenn, bezañ ur gwall higolenn.

Boshaftigkeit b. (-,en) / **Bosheit** b. (-,en) : fallagriezh b., fallentez b., falloni b., blechoni b., droukrañs b., viloni b., drougiezh b., droug g., drougobererezh g., gwallyoul b., droukyoul b., gwallsiegezh b., divadelez b., ijin fall g., gwallsort g., ingenn b., gañsaj g., malis g./b., binim g., [dispredet] malivolañs b. ; aus Bosheit, dre fallagriezh, dre fallentez, dre falloni, dre zroug, dre zrougiezh, dre gasoni ; das ist pure (reine, schiere) Bosheit, un drougiezh ki klañv eo, fallagriezh diabeg (hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh) eo ; tiefer in die Bosheit versinken, sankañ donoc'h er fallagriezh ; Bosheit blitzte kurz in seinen Augen, ul luc'hedenn a fallagriezh a yeas dre e benn.

Boskett n. (-s,-e) : koadig g., bodad-gwez g., bodad-koad g., killi b.

Boskop g. (-s,-) : [louza.] aval boskoop g. böslich ag. : drouk, malisius, drougiezhus ; [gwir] bösliche Verfassung des einen Ehegatten von dem anderen, dilezadenn rakpoelladet b.

Bosniak g. (-en,-en) / **Bosniake** g. (-n,-n) : [Bro-Austria] Bosniad g. [*liester Bosniz*].

Bosnien n. (-s) : Bosnia b.

Bosnien-Herzegowina n. (-s) : Bosnia-ha-Herzegowina b.

Bosnier g. (-s,-) : Bosniad g. [*liester Bosniz*].

Bosnierin b. (-,nen) : Bosniadez b.

bosnisch ag. : bosniat.

Boson n. (-s,-en) : [fizik] bozon str., bozonenn b.

Bosporus g. (-) : der Bosporus, ar Bosforos g., ar Bosfor g. ; der kranke Mann am Bosporus, den klañv Europa g. [*lezanv an Impalaeriezh Otoman e fin an XIX^{vet} kantved*].

Boss g. (-es,-e) : mestr g., patrom g., kunduer g., penn-bras g., P. sieu g., ostant g., kabiten g., levier g., sturier g., pennsturier g., pennrener g., den muiañ g., rup g. ; das ist unser Boss, hennezh a zo mestr warnomp, gantañ emaomp, hennezh a zo hor gwir gabiten ; wer ist hier der Boss ? piv a zo e penn amañ ? piv a zo ar mestr amañ ? gant piv emañ an damani amañ ? piv a gas ar penn hag an troc'h amañ ?

bosseln V.k.e. (hat gebosselt) : 1. [tekñ.] bosigellat, bosigernañ, bolbosañ, koagañ, koagenniñ ; 2. kalfichat, bitellat, bitrakiñ, teusteukat, belbetat, teuteunat, stipañ.

Bossenmauerwerk n. (-s,-e) : [tisav.] moyerioù bosek ls.

Bossierarbeit b. (-,en) : [tekñ.] bosigernañ g., bosigernerezh g.

Bossiereisen n. (-s,-) : divrazer g.

bossieren V.k.e. (hat bossiert) : [tekñ.] bosigellat, bosigernañ, bolbosañ, koagañ, koagenniñ, morzholiañ.

bossiert ag. : [tisav.] bosek ; bossierter Pilaster, piler bosek g.

Bossieren n. (-s) : [tekñ.] bosigernañ g., bosigernerezh g., morzholiadur g., morzholierez g.

böswillig ag. : droukrañsus, mennet fall, droukyoulet, droukyoulek, bizet fall, gwidal, a feiz fall, drougiezhus ; *böswilliger Mensch*, droukyouleg g. [*lester droukyouleien*], sac'h malis g.

Böswilligkeit b. (-) : fallagriezh b., falloni b., droukrañs b., viloni b., drougiezh b., ijin fall g., gwallyoul b., droukyoul b., gwallsiegezh b., malis b., [dispredet] malivolañs b. ; *das ist pure (reine, schiere) Böswilligkeit*, un drougiezh ki klañv eo, fallagriezh diabeg (hep gwir abeg, hep gwir nag abeg, hep abeg na reizh) eo ; *mit offener Böswilligkeit*, a feiz fall.

Botanik b. (-) : louzawouriezh b.

Botaniker g. (-s,-) : louzawour g.

Botanikkonservatorium n. (-s,-konservatorien) : mirva louzawouriezh g.

botanisch ag. : louzawouriel, ... louzawouriezh ; *botanischer Garten*, liorzh-louzawouriel b., liorzh-plant b. ; *botanische Expedition*, ergerhadenn louzaoua b., ergerzhadeg louzaoua b.

botanisieren V.gw. (hat botanisiert) : louzaoua ; *botanisieren gehen*, mont d'ober un droiad louzaoua.

Botanisieren n. (-s) : louzaoua g., louzaouaerezh g.

Botanisiertrommel b. (-n) : boest louzaouer b.

Bote g. (-n,-n) : 1. kannad g. [*lester kannaded*], kannader g., kemennner g., paotr kefridi g. ; *eigener Bote*, kannad a-ratozh g. ; *einen Boten zu jemandem entsenden*, *einen Boten zu jemandem schicken*, kas kannad davet u.b., kas ur c'hannad davet u.b., leuriñ kannad davet u.b. ; *sein Bote hat mir heute einen Besuch abgestattet*, deuet eo e gannad da'm c'haout hiziv ; [relij.] *Bote Gottes*, kannad Doue g. ; 2. *reitender Bote*, post g. [*lester posted*] (Gregor), postilhon g. ; 3. kefridier g., kefridiad g. [*lester kefridiaded*], paotr kefridi g. ; 4. [dre skeud.] raksin g., ragarouez b., kentarouez b., diougan g., seblant g., titenn b., ditour g. ; *Schneeglöckchen sind die ersten Boten des Frühlings*, an treuzoù-erc'h a ziskouez emañ beg an nevezamzer o tont, an treuzoù-erc'h a spurmant an nevezamzer, an treuzoù-erc'h a zitour an nevez-amzer.

Botendienst g. (-es,-e) : kannaderezh g., kasarez g.

Botengang g. (-s,-gänge) : kefridi b.

Botengänger g. (-s,-) : kefridier g., kefridiad g. [*lester kefridiaded*], paotr kefridi g.

Botengenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] gleizh-glas str., louzaouen-santez-Veronika b.

Botenjunge g. (-n,-n) : paotr kefridi g.

Boten-Ribonukleinsäure b. (-n,-n) : [bev.] trenkenn ribonukleek kannad b.

Boten-RNA b. (-s,-) : [bev.] trenkenn ribonukleek kannad b., mRNA g., RNA kannad g.

Botenzustellung b. (-en) : deroadur er gêr g.

Botin b. (-nen) : 1. kannaderez b. ; 2. kefriderez b., kefridiadez b.

botmäßig ag. : [gwir] e dalc'h, dalc'het, sujet, mestroniet.

Botmäßigkeit b. (-) : dalc'h g., sujidgezh b. ; *Griechenland kam unter die Botmäßigkeit von Rom*, Hellaz a rankas sujañ da Roma.

Botschaft b. (-en) : 1. kemenn g., kelou g., kemennadenn b., kemennadurezh b., kannad g. [*lester kannadoù*], kannadiezh b., kannadur g., kiminiadezh b., disaouzan b., kefridi b. ; *Botschaft senden*, kas kannad (kas kemenn) d'u.b. ; *ein Jahr danach erhielt er eine Botschaft von seinem Freund*, a-benn bloaz e oa deuet kemennadurezh dezhañ a-berzh e vignon (diganet e vignon) ; *die Botschaft des Präsidenten verlesen*, lenn kannadur ar president a vouezh uhel ; *ich habe Ihre Botschaft überbracht*, graet am eus ho kannadur ; *er hatte die anvertraute Botschaft überbracht*, echu e oa e gannadur ; [relij.] *die Frohe Botschaft*, ar C'helou mat g. ; *die Frohe Botschaft verkünden*, prezeg an Aviel, prezeg ar feiz, embann ar C'helou mat, skignañ ar C'helou mat ; 2. kannati g. ; *die deutsche Botschaft in Rom*, kannati Alamagn e Roma g.

Botschafter g. (-s,-) : kannadour g., kannad g. ; *jemanden zum Botschafter ernennen*, envel u.b. da gannad, lakaat u.b. da gannad ; *einen Botschafter akkreditieren*, fiziekaat ur c'hannadour.

Bott n. (-e)s,-e) : [Bro-Suis] bodadeg veur g.

Böttcher g. (-s,-) : toneller g., barazher g., botenner g.

Böttcherbeil n. (-s,-e) : [tekn.] daladur b., taladur b., neze g.

Böttcherei b. (-,en) : 1. [stal] tonellerezh b., barazherezh b., botennerezh b. ; 2. [micher] tonellerezh g., barazherezh g., botennerezh g., tonelliñ g.

Böttchergewerbe n. (-s) / **Böttcherhandwerk** n. (-s) : tonellerezh g., barazherezh g., botennerezh g., tonelliñ g.

Bottich g. (-s,-e) : barazh b., barazhiad b., beol b., beoliad b., penton g., bailh g., bailhad g., botenn b., genn b., kibell b., kibellad b., pelestr g., pelestrad g., kelorn g. [*lester kelornioù, kelern*], kelorniad g., pibenn b., rañjod g., rañjodad g. ; *in einen Bottich gießen*, *in einen Bottich füllen*, kibellañ, pelestrañ, beoliañ ; *ein Bottich mit Mörtel*, ur veoliad pri-raz ; *Bottich zum Stampfen der Weintrauben*, jaodrer g. [*lester jaodrioù*].

Bottler g. (-s,-) : [merdead.] paotr ar bitailh g.

Bottlerei b. (-,en) : [merdead.] sanailh-lestr b., kambr ar bitailh b., P. Kambr ar gwin b.

Bottnien n. (-s) : Botnia b.

bottnisch ag. : ... Botnia ; *bottnischer Meerbusen*, pleg-mor Botnia g.

Bottom-up-Abhängigkeit b. (-) : [stlenn.] amzalc'h diwar-drañ g.

Bottom-up-analyse b. (-n,-) : [stlenn.] dezrannañ argrec'hus g.

Botulinumtoxin n. (-s) : [mezeg.] botulin g., toksin botulek g.

Botulismus g. (-) : [mezeg.] botulegezh b.

Boubou g. (-s,-s) : [dilhad.] boubou g.

Bouchée à la reine b. (-s à la reine) : [kegin.] begadenn ar rouanez b.

Bouchon-Spiel n. (-s) : kailh ; *Bouchon spielen*, c'hoari gailh.

Bouclé n. (-s,-s) : gwiad boukligou g.

Boudoir n. (-s,-s) : saloñsig g., kambr-itron b.

Bougainvillea b. (-, Bougainvilleen) : [louza.] plant bougeñvil str.

Bougram g. (-s) / **Bougran** g. (-s) : [gwiad.] bougaran g.

Bouillon b. (-,s) : bouilhoñs druz g., koazhenn b.

Bouillonwürfel g. (-s,-) : plaketenn vouilhoñs b., tablezenn vouilhoñs b., diñsenn vouilhoñs b.

Bouillotte b. (-n) : [kartou] flu g.

Boulangismus g. (-) : [istor] boulañjouriezh b.

Boulangist g. (-en,-en) : [istor] boulañjour g.

boulangistisch ag. : [istor] boulañjour.

Boule n. (-s) / b. (-) : bouloù ls. ; *Boule spielen*, c'hoari bouloù.

Bouleplatz g. (-es,-plätze) : alez-vouloù b., boulva g. ; *Seiten eines Bouleplatzes*, brenkoù ls. ; *glatter Bouleplatz*, alez-vouloù likant b.

Boulespielen n. (-s) : c'hoarierezh bouloù g.

Boulespieler g. (-s,-) : c'hoarier bouloù g.

Boulesport g. (-s) : c'hoarierezh bouloù g.

Boulevard g. (-s,-s) : boulouard g., bali b.

Boulevardblatt n. (-s,-blätter) : kazetenn boulouardat b., kazetenn bobl b., kazetenn flapaj b., kazetenn vrudailhou b., tabloid g., torch-revr g., poull-kanañ g., toull ar c'helajoù g.

boulevardesk ag. : boulouardat.

Boulevardier g. (-/-s,-s) : aozer pezhioù-c'hoari boulouard g.

Boulevardpresse b. (-) : kazetennou boulouardat ls., gwask poblek b., kazetennou pobl ls., kazetennou flapaj ls., kazetennou kelajoù ls., kazetennou brudailhou ls., tabloidoù ls.

Boulevardstück n. (-s,-e) : pezh-c'hoari boulouard g.

Boulevardtheater n. (-s,-) : c'hoariva boulouard g.

Boulevardzeitung b. (-,en) : kazetenn flapaj b., kazetenn vrudailhou b., kazetenn kelajoù b., tabloid g., torch-revr g., poull-kanañ g., toull ar c'helajoù g.

Boultenn-Kegelspiel n. (-s) : boul-tenn g. ; *Holzblock beim Boultenn-Spiel*, pil-koad g.

Bouquet n. (-s,-s) : 1. boked g. [*liester bokedou, bokidj*], bokedad g., torkad g. ; [kegin.] *Bouquet garni*, boked louzoù g. ; 2. [gwin] frond g., boked g. ; 3. [skinwel] *Bouquet von Kanälen*, torkad kanolioù g.

Bouquethalter g. (-s,-) : [istor, dilhad.] doug-boked g.

Bouquinist g. (-en,-en) : kozhlevrier g.

Bourbone g. (-n,-n) : [istor] Bourbon [*liester Bourboned*].

bourbonisch ag. : [istor] ... ar Vourboned ; *bourbonische Lilie*, lili ar Vourboned str., flourdiliz str., flourdilizenn b.

Bourdonpfeife b. (-,n) : [sonerezh, binioù] korn-boud g. [*liester kerniel-boud*], krosunell b.

Bourgeois g. (-,-) : 1. bourc'hiz g. ; 2. [gwashaus] krakaotrou g., tamm krakaotrou g., pipi g.

bourgeois ag. : bourc'hizel.

Bourgeoisie b. (-) : bourc'hizelezh b. ; *die liberale Bourgeoisie*, ar vourc'hizelezh frankizour b. ; *hohe Bourgeoisie*, bourc'hizelezh uhel b. ; *mittlere Bourgeoisie*, bournchizelezh krenn b.

Bourges n. : Bourjes b.

Bourrée b. (-,s) : [dañs] boureenn b.

Boutique b. (-,n) : stal b., stal-dilhad b.

Bouts-rimés ls. : [lenn.] rimostell b., rimastell b.

Bouvier g. (-,-/-s) : [loen.] ki-mêsa g. ; *Bouvier des Flandres*, ki-mêsa Flandrez g.

Bouzouki b. (-,s) : [sonerezh] bouzouki g. [*liester bouzoukiou*].

bovin ag. : 1. ... bevin, ... saout ; 2. [mezeg., skiantoù] ... buel.

Bovinæ ls. : [loen.] bovineged ls.

Bovist g. (-es,-e) : [louza.] puferig-an-douar g., louf-bleiz g., vi-douar g., kalon-douseg b., kaoc'h-bleiz g.

Bowle b. (-,n) : 1. bolenn b. ; 2. gwin tomm saouret g., gwin tomm frondet g., loskad g.

Bowling n. (-s,-s) : boulwing g.

Bowlingkugel b. (-,n) : boul vouling b.

Box b. (-,en) : 1. [labour-douar] kel g. [*liester kelioù, kili*], speurenn b. [*liester speurinier*], loch g., kombod g., disparti g. ; *Pferdebox*, kel g. [*liester kelioù, kili*], speurenn b. [*liester speurinier*] ; *Kälberbox*, karched leueou g. ; 2. [tekn.] *schalldämpfende Box*, koufr stengae g. ; *Lautsprecherbox*, klozenn uhelgomzer b., klozenn songresker b., enkae klevedel g., baflenn b.

Boxauto n. (-s,-s) : oto tos-tos b., karr tos-tos g., tos-tos g.

boxen V.gw. (hat geboxt) : [sport] boksiñ, emzornata.

Boxen n. (-s) : [sport] boks g., emzornataerezh g. ; *englisches Boxen*, boks saoz g. ; *französisches Boxen*, boks gall g. ; mit dem Boxen [definitiv] aufhören, dilezel ar manegoù.

Boxer g. (-s,-) : 1. [sport] bokser g., emzornataer g. ; sich als Boxer zur Ruhe setzen, dilezel ar manegoù ; 2. [loen.] *Boxer*, deutscher Boxer, ki-bokser g. ; 3. P. bleukad g., taol-bleuk g., taol-dorn g., ougnad g., fiezenn b., kistinenn b., kalkennad b., babuenn b., katarenn b.

boxerisch ag. : ... boksiñ, ... emzornata.

Boxermotor g. (-s,-en) : [tekn.] keflusker peder sailh a-blaen g., keflusker gant sailhouénebet g.

Boxernase b. (-,n) : fri bokser g., fri taltous (marmouz, togn, turk, plat, minouer) g. (Gregor).

Boxershorts ls. : bragoù berr boks g.

Boxhandschuhe ls. : manegoù boks ls. ; ein Paar *Boxhandschuhe*, ur re vanegoù boks g.

Boxkampf g. (-s,-kämpfe) : 1. abadenn voks b. ; 2. boks g.

Boxmeister g. (-s,-) : kampion boks g.

Boxring g. (-s,-e) : leurenn-voks b., tachenn-voks b.

Boxsport g. (-s) : boks g., emzornataerezh g., emzornata g.

Boy g. (-s,-s) : 1. paotrig g., hadenn b., mous g. ; 2. paot ar saverez g., paotrig al leti g., troterig g.

Boykott g. (-s,-e/-s) : boikot g., boikotiñ g., boikoterezh g. boykottieren V.k.e. (hat boykottiert) : boikotiñ.

B-Picture n. (-/-s,-s) : film a rumm B g.

Bq [*berradur evit Brecquerel*] Bq.

Brabantpflug g. (-s,-pfüge) : arar-brabant g. [*liester ererbabant*].

brabbeln V.gw./V.k.e. (hat gebrabbelt) : 1. azenañ, balbouzañ, balbouzat, haketal, satouilhat, jagouilhat, gragagailhat, batouilhat, gagouilhat, hakal, besteodiñ, gagiñ, faragouilhañ, mandrouilhat, moustougnañ, ober ur genou kropet, bezañ loc'het ar gerioù e toull e c'houzoug ; er brabbelte eine Entschuldigung, balbouzañ (satouilhat) a reas un digarez bennak ; wirres Zeug *brabbeln*, balbouzañ traou hep penn na lost, balbouzañ kaoziou treuflez ; er brabbelte unverständliche Worte, bout e oa bet ur vourboutenn gantañ ; 2. [babiged] fistilhat, gagouilhat, gragailhat, saozañ, saoznegañ, lallaiñ, argaozeal, argomz, faragouilhañ ; das Baby *brabbelt*, emañ ar babig o c'ragailhat, emañ ar babig o vatouilhat, emañ ar babig o saoznegañ, emañ ar babig o fistilhat ; *brabbelndes Baby*, fistilher g., babig fistilher g.

Brabbeln n. (-) : 1. balbouz g., balbouzerezh g., balbouzadennou ls., satouilherezh g. ; 2. [babiged] argaoz b., argomz g., lallaiñ g., fistil g., fistilherezh g., tatouilherezh g., gragailherezh g., faragouilh g.

brach ag. : 1. fraost, kozh, dindan gozh, war gozh, dilabour, distu, distuz, yen, geot, paouez, vak, dic'hounid, lezel gwenn, diskuijh, gouez, kriz ; *die Erde brach liegen lassen*, lezel an douar da gozhañ (da vreinañ, da yenañ, da baouez, da ziskuizhañ, da ehanañ, da hañviñ, da letoniñ) ; ein Feld brach legen, lakaat ur park dindan gozhenn, lakaat ur park dindan gozh, lezel ur park da gozhañ (da gozhenniñ, da vreinañ, da yenañ, da baouez, da ziskuizhañ, da ehanañ, da hañviñ, da letoniñ, da zirienan), lezel douar e tirien ; *brach liegende Felder*, parkeier aet e gouez ls., parkeier fraost (dindan gozh, war gozh, dilabour, diskuijh, o letoniñ) ls., douar fraost g., douar gwainet g., douar kondon g., douaroù distu (distuz, yen, geot, paouez, kriz) ls., douar o paouez g., kozhennou ls., parkeier lakaat dindan gozhenn ls., tirienou ls., douaroù leton ls., douaroù kozh ls., douaroù o sellet ouch an heol ls., douaroù vak (dic'hounid) (Gregor) ls., breinar g., breinaregoù ls., breinaregi ls., seurennoù ls., digoll g. ; *Felder, die aus regenerativen Gründen brach gelegt werden müssen*, douar skuizh g. ; *Felder, die schon lange nicht brach gelegt worden sind*, parkeier n'eus ket bet a gozh enno pell 'zo ls. ; 2. [dre skeud.] *brach liegendes Geld*, arc'hant laosk (sec'h, louedet) g.

Brache b. (-,n) / **Brachfeld** n. (-s,-er) : havreg g./b. [*liester havregi / havregoù*], tirienenn b., park tirien g., tirien g., fraostell b., fraostenn b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b. [*liester fraostege / fraostegou*], douar fraost g., douar gwainet g.

g., kozhenn b., kozh g., douar kozh g., douar distu g., arc'hmel g., breinar g., breinareg b. [liester breinaregi / breinaregoù], parkeier lakaet dindan gozhenn ls., douar-skidi g., douar-skod g., douar paouez g., douar o paouez g., douar diskuijh g., douar gwaremm g., douar o sellet ouzh an heol g., tachad lezet gwenn g., tachad lezet e tirien g., tachad o letoniñ g., trion g., trionenn b., seurenn b., diroll g., douar leton g., park leton g., maez g. ; *wir haben Korn in einer Brache angebaut*, lakaet hon eus ed war-lerc'h douar kozh ; *eine Brache umgraben*, breinarat, havregañ ur gozhenn, difraostañ ur waremm, ober havreg, digeriñ havreg, ober an distro gozh, digeriñ douar kozh, terriñ douar leton, terriñ tirien ; *das Umgraben einer Brache*, an havregadeg b. ; *Wechselbrache*, park lakaet diouzh tro dindan gozhenn g. ; *Dauerbrache*, park lakaet war hir amzer dindan gozhenn g.

brachial ag. : ... brec'h, ... ar vrec'h, ... an divrec'h.

Brachialgewalt b. (-) : nerzh g., añjornerezh g., feulster g. ; mit *Brachialgewalt*, a-holl-nerzh e gorf, a-daol-dall, a-boulzkorf, a-boulz e gorf, a-nerzh e zivrec'h, ken na strak, ken na strake, a-dro-herr, a-dro-jouez, a-dro-jouez-kaer, a dro vrec'h, hardizh.

Brachiation b. (-) : [bev., loen.] brec'hiaita g.

Brachiopode g. (-n,-n) : [loen.] brakiopod g. [liester brakiopoded], brec'hdroadeg g. [liester brec'hdroadege].

brachiopodisch ag. : [loen.] brakiopodek, brec'hdroadek.

Brachiosaurier g. (-s,-) / **Brachiosaurus** g. (-saurier) : brakiosaor g. [liester brakiosaored].

Brachland n. (-s,-länder) : havreg g./b. [liester havregi / havregoù], tirienenn b., park tirien g., tirien g., douar leton g., park leton g., kozhenn b., kozh g., douar kozh g., douar distu g., douar diskuijh g., douar gwaremm g., fraostell b., fraostenn b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b. [liester fraostegi / fraostegoù], douar fraost g., douar gwainet g., arc'hmel g., breinar g., breinareg b. [liester breinaregi / breinaregoù], parkeier lakaet dindan gozhenn ls., douar-skidi g., douar-skod g., douar paouez g., douar o paouez g., douar o sellet ouzh an heol g., tachad lezet gwenn g., tachad lezet e tirien g., tachad o letoniñ g., trion g., trionenn b., seurenn b., diroll g., maez g. ; von *wilden Kaninchen wimmelndes Brachland*, gwaremm b. [liester gwaremmeyer, gwerimier], konikleg b. [liester koniklegi] ; *Brachland umgraben*, breinarat, havregañ ur gozhenn, difraostañ ur waremm, ober havreg, digeriñ havreg, ober an distro gozh, digeriñ douar kozh, terriñ douar leton, terriñ tirien ; *das Umgraben von Brachland*, an havregadeg b.

brachliegen V.gw. (lag brach / hat brachgelegen) : bezañ fraost, bezañ dindan gozh, bezañ war gozh, bezañ dilabour, bezañ distu, bezañ distuz, bezañ yen, bezañ vak, bezañ dic'hounid, diskuijhañ, hañviñ, kozhañ, yenañ, breinañ, ehanañ, letoniñ ; die Erde brachliegen lassen, lezel an douar da gozhañ (da baouez, da vreinañ, da yenañ, da ziskuijhañ, da ehanañ, da hañviñ, da letoniñ, da ober leton), lezel gwenn an douar, lezel an douar e tirien, lezel an douar e fraost, lakaat ur park dindan gozhenn ; *brachliegende Felder*, fraostell b., fraostenn b., fraost g., fraostaj g., fraosteg b. [liester fraostegi / fraostegoù], douar fraost g., douar gwainet g., parkeier aet e gouez ls., parkeier fraost (dindan gozh, war gozh, dilabour) ls., douaroù distu (distuz, yen, geot, o paouez, diskuijh, gouez, kriz) ls., kozhennoù ls., tirienoù ls., douar kondon g., douaroù leton ls., douaroù kozh ls., douaroù vak (dic'hounid) ls. (Gregor), breinar g., breinaregoù ls., breinaregi ls., parkeier lezet gwenn ls., parkeier lakaet dindan gozhenn ls., douar lezet e tirien g., douaroù o letoniñ ls., parkoù leton ls., douaroù

o sellet ouzh an heol ls. ; 2. [dre skeud.] *brachliegendes Geld*, arc'hant laosk (sec'h, louedet) g.

Brachmonat g. (-s,-e) : [dispredet] Miz Even g., Mezheven g.

Brachschwalbe b. (-,n) : [loen.] klujar-vor b., glareeb b.

Brachse b. (-,n) / **Brachsen** g. (-s,-) : [loen.] brem g. [liester brem], brell g. [liester brelle].

Brachsenmakrele b. (-,n) : [loen.] skandillig-mor g. [liester skandillig-mor].

Brachsmen g. (-s,-) : [loen.] brem g. [liester brem], brell g. [liester brelle].

Brachvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] kefeleg-mor g., klujar-vor b. ; großer *Brachvogel*, kefeleg-aod g. ; *Regenbrachvogel*, folligenn-Vae b., kefeleg-Mae g.

brachy- : krenn-, berr-.

brachycephal ag. : [mezeg.] brakisefal, krennbennek.

Brachycephalie b. (-) : [mezeg.] krennbennegezh b.

Brachycephalisation b. (-) : [bev.] krennbennekaat g.

brachydaktyl ag. : [mezeg.] krennviziek.

Brachydaktylie b. (-) : [mezeg.] krennviziegezh b.

Brachyform b. (-en) : krennstumm g.

Brachytherapie b. (-) : [mezeg.] brakiterapiez b.

brachyzephal ag. : [mezeg.] brakisefal, krennbennek.

Brachyzephalie b. (-) : [mezeg.] krennbennegezh b.

Brachzeit b. (-en) : mare kozhañ evit an douar g., mare letoniñ evit an douar g.

Bracke g. (-n,-n) : [loen.] ki-hemolc'h g., gwadki g.

brackig ag. : [dour] damsall, meizh, sac'h, sac'het, direk, marv, chag, gwern, poull, sioul, lor, brein, eoget.

Brackwasser n. (-s) : dour damsall g., dour-halo g., dour marv (chag, gwern, sac'h, poull, sioul, eoget) g., dour poulet g., dour-gwermin g., dour-skoilh g., dour brein g.

Bradykardie b. (-) : [mezeg.] instead kalon g., bradikardiezh b.

Brägen g. (-s,-) : [norzh Bro-Alamagn] 1. [korf. ar chatal] mel-penn g., bouedenn-benn b., melenn b. ; 2. P. [dre fent] boulenn b., bleñch g., kokenn b., kelorn g.

Brahma g. (-s,-s) : [relij.] Brama g.

Brahmaismus g. (-) : [relij.] bramanouriezh b.

Brahman n. (-/-s) : [relij., ene] braman g.

Brahmane g. (-n,-n) : [relij.] braman g. [liester bramaned].

brahmanisch ag. : [relij.] bramanek, bramanour.

Brahmanismus g. (-) : [relij.] 1. bramanouriezh b. ; 2. hindouegezh g., hindouadegezh b.

Brahmaputra g. : [stêr] Brahmapoutra b.

Brahmine g. (-n,-n) : [dispredet] bramin g. [liester bramined].

Braindrain g./n. (-s) : [dre skeud.] fuadur ar speredou g., tec'hadenn ar speredou b.

Brainstorming n. (-s) : dispakiñ mennozhioù g., dispakadeg vennozhioù b., dispak soñjoù g., ijinarsailh g.

Brake b. (-,n) : [tekn.] spadoul g., palufenn b., paluc'h b., paluc'henn b., brae b.

Braktee b. (-,n) : [louza] brakteenn b. ; die Brakteenn betreffend, brakteel.

Bram b. (-,n) : [merdead.] gwern ar peroked b., peroked g.

Bramarbas g. (-,se) : [dispredet] fringer g., lorc'heg g., lorc'henn b., den a lorc'h g., stadenn b., pompoulig g., brabañser g., pezh gloriusr g., boufon g., pabor g., fougaser g., balpour g., glabouser g., fougeer g., kankaler g., toner g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., bugader g., mailhard g., kañfard g., konikl g., straker g., poufer g., poc'hon g. [liester poc'honed], brogoier g., bogolier g., pompader g., foënvour g., toul-ourgouilh g., toul-lorc'h g., c'hwezher g., gedonaer g., breser g., breser kaoc'h g., kagaler g., teileg g., bern teil g., gaoleg g. [liester gaoleien], moliac'hour g., torodell g., bern

trein g., P. sac'h-ourgouilh g., sac'h-c'hwezh g., sac'h-moged g., bod-avel g., brammsac'h g., marc'h-kaoc'h g., marc'h-mel g., hejer-e-doull g., fougaser brein g., koantat pabor g., kac'her polos g., kac'her kanetinier g.

bramarbasieren V.gw. (hat bramarbasiert) : [gwashaus, dispredet] ruflañ avel ha moged, brabañsal, paboriñ, ober e babor, tonal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, fougeal, ober e fouge, debriñ mel, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadriñ, en em ambridañ, c'hoari e baotr, rual gant an avel, bezañ fougasòù gant an-unan leizh ar genoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober brasoni, ober e c'hrubis, bezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ bras (otus) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, poufal, pompadriñ, ober re vras gaoliad, ober teil, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeou, c'hwezañ e skevent, c'hwezañ e vruched, reutaat e vruched, ober e varc'h-kaoc'h, bragal, brageñ, dougen roufl, dougen randon, rodal, en em rollañ, ober pompadou, ober pompad, ober e bompad, sevel e bigos, ober e gañfard, ober e baotr, klogoriñ, bugadiñ, ober bugad, ober e vraz, skeñ war e daboulin, c'hwezhañ en e drompilh, foërvïñ gant an ourgouilh, c'hwezañ gant an ourgouilh, c'hwezañ al lorc'h, bragal evel ur big, en em veuliñ, seniñ e gloch', brallañ e gloch', brallañ e gloch' bras, seniñ e gloch' bras, lakaat bole en e gloch', stagañ ur gordenn dev ouzh e gloch' bras, seniñ e gloch' e-unan, lakaat e gloch' da dinal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloch', ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muic'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muic'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ lorc'hou en an-unan, bezañ lorc'h en e doull, bezañ lorc'h en e foñs, bezañ teil gant an-unan, bezañ fier-droch, bezañ fier-lor, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ foëvet gant an ourgouilh, bezañ pennboufet gant an ourgouilh (Gregor).

Brambrasse b. (-,n) : [merdead.] rañjenn ar peroked b.

Bramburi ls. : [Bro-Aostria, louza.] P. patatez, avalou-douar ls., pato str.

Bräme b. (-,n) : 1. lez g. ; 2. [gwiad.] lurell b., gourem g., galloñs g., pasamant g.

Brammast g. (-es,-en) : gwern ar peroked b.

Bramrahe b. (-,n) : [merdead.] delez ar peroked b.

Bramsegel n. (-s,-) : [merdead.] gouel ar peroked b., gouelgarrez b.

Bramstänge b. (-,n) / **Bramstenge** b. (-,n) : [merdead.] gwern ar peroked b.

Branche b. (-,n) : skourr g., skourr Obererezh g., skourrad g., gennad g., rannad b., kevran b., naoz b. ; die Bio-Branche, an naoz-bio b., ar venvaoz b. ; die Berufe der Modebranche, micherioù an dilhaderezhs ls.

branchenfremd ag. : estren d'ar skourr, diavaez d'ar skourr, ... n'eo ket eus ar skourr.

Branchenführer g. (-s,-) : penn kentañ en e skourr g., mestr ar marc'had en e skourr g., ambilher en e skourr g.

Branchenkenntnis b. (-,se) : gouiziegezh er skourr b., barregezh er skourr b.

branchenspezifisch ag. : spesadel ouzh ar skourr Obererezh.

branchenübergreifend ag. : etregreantel, etremicherel.

branchenüblich ag. : diouzh arverioù ar skourr.

Branchenverzeichnis n. (-ses,-se) : kavlec'h embregerezhiou ur skourr g., roll niverennou pellgomz ha chomlec'hioù embregerezhiou ur skourr g.

Branchial- : ... ar brenkoù, ... brenkel.

Branchialbogen g. (-s,-/-bögen) : [embriologiezh] gwareg vrenkel b.

branchiopodisch ag. : [loen.] brankipodek.

Brand g. (-s, Brände) : 1. tan-gwall g., entan g., entanadur g., tanidigezh b., leskidigezh b., loskidigezh b. ; etwas in Brand stecken, etwas in Brand setzen, lakaat an tan war udb, c'hwezhañ an tan en udb, tangwallañ udb, tanflammañ udb, flammañ udb, entanañ udb, tanañ udb, strinkañ an tan war udb, bountañ an tan war udb (en udb), leskiñ udb ; etwas wieder in Brand setzen, adtanañ udb ; jemandes Haus in Brand stecken, jemandes Haus in Brand setzen, c'hwezhañ an tan war u.b. ; alles in Brand stecken, lakaat an tan dre-holl ; als der Brand ausbrach, kam es zur Panik, pa grogas an tan-gwall e savas skrap - kerkent ha ma voe krog an tan, an holl a voe strafuhel - kerkent ha ma voe lug an tan-gwall e pegas ar spont en dud ; er schließt, als der Brand ausbrach, peget (kroget) e oa an tan en e di dre ma oa o kousket ; in Brand geraten, kregiñ tan en dra-mañ-tra, pegañ an tan en dra-mañ-tra, entanañ ; das Gut steht in Brand, emañ krog (peg) an tan en atant, emañ an tan er vereuri, emañ lug an tan-gwall er vereuri, emañ ar vereuri o tangwallañ ; der Wind facht den Brand an, c'hwezhañ a ra an avel an tan-gwall, c'hwezhañ a ra an avel war an tan-gwall, plantañ a ra an avel c'hwezhañ en tan-gwall, atizañ a ra an avel an tan-gwall, arfleuiñ a ra an tan-gwall gant an avel oc'h erruout gantañ ; den Brand bekämpfen, stourm ouzh an tan-gwall ; den Brand löschen, mougañ (lazhañ) an tan-gwall ; den Brand eindämmen, den Brand eingrenzen, den Brand unter Kontrolle bringen, troc'hañ a-raok an tan-gwall, mirout ouzh an tan-gwall a c'hounit tachenn, lakaat harz d'an tan, herzel an tan-gwall, sonnañ an tan-gwall ; der Brand wütete immer weiter, an tan a gendalc'h e gwashoc'h-gwashañ, an tan-gwall a gounnare gwashoc'h-gwashañ ; der Waldbrand hinterließ wortwörtlich verbrannte Erde, losket poazh e voe ar goadeg gant an tan-gwall ; Mord und Brand in ein Land tragen, entanañ ha lazhañ (Gregor), gwastañ ur vro dre an tan hag ar c'hleze, lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, diskar ur vro dre an dir hag an tan, lazhañ ha deviñ dre ma'z eer, degas freuz ha reuz en ur vro ; es riecht nach Brand, c'hwezhañ ar grat (al losk, an dev, an dantet, ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, blaz ar moged a zo amañ.

2. der Brand der Sonne, ar skarnil g., an amzer skarnil b., gor an heol g.

3. poazherezh g., poazhidigezh b., poazhadenn b.

4. fornezad b., forneziad b., forniad b.

5. [dre skeud.] sec'ched bras g., sec'ched ruz g., sec'ched du g., sec'ched itik g., itik g., birvidig b., balberezh g., balbesec'h g. ; einen Brand haben, santout blaz ar bont, kaout ar virvidig, bezañ krog an tan en e gorzailhenn, bezañ erru sec'ched e c'hourlañchenn, bezañ sec'ched e gorzailhenn, bezañ darev gant ar sec'ched, talpiñ gant ar sec'ched, bezañ o tarodiñ gant ar sec'ched, bezañ balbet gant ar sec'ched, bezañ itiket gant ar sec'ched, bezañ disec'het mik, bezañ pifidet gant ar sec'ched, bezañ taget gant ar sec'ched, bezañ dare gant ar sec'ched, bout helc'het gant ar sec'ched, bezañ kras gant ar sec'ched, bezañ kras e c'hourlañchenn evel oaled an ifern, bezañ disec'het riboul patatez an-unan, bezañ war e sec'ched, bezañ disec'het gant ur sec'ched ar brasañ, bezañ itik, bezañ darev gant an itik, kaout un itik sec'ched, bezañ prest da bintañ gant ar sec'ched, bezañ trantellet e vouszellou gant an itik, bezañ darev gant ar

balberezh, bezañ darev gant ar balbesec'h, bezañ spelc'het ha poazhet gant ar brasañ sec'hed, bezañ marv gant ar sec'hed, ruziañ gant ar sec'hed, krugañ gant ar sec'hed, mervel gant ar sec'hed, bezañ dirafvet gant ar sec'hed, bezañ skarnilet e deod gant ar sec'hed.

6. [dre heñvel.] etev g., kef-tan g., penn-tan g., skod-tan g. ; *den Brand schleudern*, stlepel ar c'hef-tan, stlepel an etev, stlepel ar skod-tan.

7. [mezeg.] tan-sant-Marsel g., brein-kigrn g., marvenn b., marvenn-gig b., marvidigezh b., breinged g. ; *trockener Brand*, breinged sec'h g., breinadurezh kig hep ezveradur b., brein du g. (Gregor), tan-sant-Anton g. ; *fauler Brand*, breinged linkr g., breinadurezh kig linek b., breinadurezh kig linus b., brein linek g., brein linus g. ; *der Brand zerfrisst seinen Arm*, breingededañ a ra e vrec'h, breinañ a ra e vrec'h ; *sein Bein ist von Brand betroffen*, breingedet e vez e c'har, krog eo ar brein en e c'har.

8. [louza.] mergl g., merglenn b., skaot du g., skaodu str., duad g., duan str., duod str., korbon str., goulusk g., luc'ched g., intr g. ; *der Getreidebrand hat das Korn befallen*, ar gwinizh a zo kouezhet korbon (ar mergl) warno, emañ ar gwinizh o korboniñ, emañ ar gwinizh o luc'hediñ, emañ ar gwinizh o skaoudañ (oc'h intrañ), aet eo ar gwinizh da gorboniñ (da intrañ, da skaoudañ, da luc'hediñ), korbonet (intret, skaoduet, luc'chedet, duet, goulasket) eo ar gwinizh, taget eo ar gwinizh gant an duad, emañ al luc'ched o skaotañ ar gwinizh ; *vom Getreidebrand befallenes Korn*, duan str., grullu g., pennou korbon ls. ; *vom Getreidebrand befallene Ähre*, penn korbon g. ; *das Korn vom Brand befreien*, naetaat an ed diouzh ar skaodu.

Brandada b. (-) / **Brandade** b. (-) : [kegin.] brandad g.

brandaktuell ag. : 1. gourfouezus evit bremañ, a vremañ hag a denn da vraz ; 2. nevez tout, fresk-bev, nevez-c'hoarvezet.

Brandanschlag g. (-s., anschläge) : tan-gwall lakaet a-ratozh g., gwaldaol kaset da benn gant ur bombezenn dangwallañ g., tan-gwall torfed g.

Brandbekämpfer g. (-s.,-) : mouger tanoù-gwall g., mouger an tan-gwall g.

Brandbekämpfung b. (-,en) : stourm ouzh an tanoù-gwall g., stourm ouzh un tan-gwall g.

Brandbinde b. (-,n) : [mezeg.] liennenn evit an devadennou b., lurell evit an devadennou b.

Brandblase b. (-,n) : [mezeg.] klogorenn b., c'hwitoc'henn b. ; *auf seiner Haut bilden sich Brandblasen*, c'hwitoc'hennañ a ra e groc'hen, c'hwezigenniñ a ra e groc'hen, gloevenniñ a ra e groc'hen, klogoriñ a ra e groc'hen, klogorennnañ a ra e groc'hen.

Brandbock g. (-s.,böcke) : lander g. [liester landeriu], ki-tan g. [liester chas-tan].

Brandbombe b. (-,n) : bombezenn-entanañ b., bombezenn dangwallañ b.

Brandbrief g. (-s.,e) : 1. lizher gant gourdrouzoù tan-gwall g. ; 2. [dre skeud.] goulenn sikour mallus g.

brandeilig ag. : mallus-kenañ ; *er hat es brandeilig*, herr a zo warnañ 'vat, nag a gabal a zo warnañ, kas a zo warnañ 'vat, krog eo an tan e plouz e votou, gwall breset eo, mil bres a zo warnañ, redek a ra evel pa vije krog an tan en e seulioù, redek a ra evel pa vije krog an tan e lost e chupenn, redek a ra e-giz pa vije an tan war e lerc'h, redek a ra evel pa vije o vont da lazhañ an tan, redek a ra evel pa vije Gwilhou gozh o klask lipat e revr dezhañ, krog eo an tan en e fourch.

brandeln V.k.e. ha V.gw. (hat gebrandelt) : [Bro-Aostria] 1. es brandelt, c'hwezh ar grat (al losk, an dev, an dantet, an dantadur, ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, blaz ar moged a zo amañ ; 2. P. meudañ, dic'hodellañ, diyalch'añ, mont d'e yalc'h,

mont d'e c'hoodell, kaout miz, pochañ, bilheoziñ ; *wenn es ums Brandeln geht*, pa vez bilheoziñ (meudañ, pochañ, dic'hodellañ, diyalch'añ) d'ober.

branden V.gw. (hat gebrandet) : diruilhañ, diruilhal, tarzhañ, emdarzhatañ, dedarzhañ, freuzañ, fregañ, flastral, mordrouzal, grozmolat ; *die Wellen branden*, krozal a ra ar mor, grozmolat a ra ar mor, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus ; *die Wellen branden gegen die Felsküste*, tourtet e vez ar c'herreg gant an tarzhioù mor, tarzhañ (freuzañ, fregañ, gourzarzhañ, flastral, krozañ, difarleañ) a ra ar mor war ar c'herreg, dedarzhañ a ra ar c'hoummoù dreist d'ar reier, ar gwagennoù a zeu da vervel en ur fu'chañ ouzh ar c'herreg ; *da kommt die brandende Flutwelle*, erru eo ar bouc'h.

Branden n. (-s) : 1. adtarzh g., astarzh g., rekas g., tarzh ar gwagennoù g., krozadenn ar mor b., mordrouz g., morson g., tregern ar mor b./m., storlok ar mor g., taolioù-mor ls., taolioù ls., fraoñv ar mor g., grozmol an tarzhioù g., kanenn ar mor b. ; 2. [dre skeud.] *Branden der Menge*, tousmac'h an engroeñ g., safaradeg o sevel eus ar boblad tud b.

Brandenburg n. (-s) : Brandenbourg b.

Brandenburger g. (-s,-) : Brandenbourgad g. ; *Brandenburger Tor*, porzh-kêr Brandenbourg g., Porzh Brandenbourg g.

brandenburgisch ag. : brandenbourgat, Brandenbourg.

Brandente b. (-,n) : [loen.] tadorn roueel g. [liester tadorned roueel].

Brander g. (-s,-) : [merdead., lu] lestr-taner g.

Brandeule b. (-,n) : [loen.] kaouenn penn-tev b., penn-yod g., hoper-noz g.

Brandfackel b. (-,n) : 1. penn-tan g., etev g., skod-tan g., kef-tan g., brandon g. ; 2. [dre skeud.] c'hwezherez-tan b., kef-tan g.

Brandfleck g. (-s,e) / **Brandflecken** g. (-s,-) : 1. merk devadenn g., kleizhenn devadenn b., skaotadenn b. ; 2. merk brein-kig g., kleizhenn varvenn b. ; 3. [kegin.] taol-rost g.

brandfleckig ag. : [mezeg.] goloet a verkoù brein-kig, goloet a gleizhennou marvenn.

brandfördernd ag. : keflosk ; *brandfördernder Stoff*, keflosk g. [liester kefloskou] ; *brandfördernd wirken*, kefloskiñ.

Brandfuchs g. (-s.,fuchs) : 1. [loen.] louarn rous-glaou g. ; 2. [loen., marc'h] baian rous-glaou g. ; 3. [skol-veur] ezel ur c'horfuniad studierien glezeiataeren g.

Brandgans b. (-,gänse) : [loen.] tadorn roueel g. [liester tadorned roueel].

Brandgasse b. (-,n) : ichou [esoù] surentez distrob etre daou savadur g.

Brandgefahr b. (-,en) : dañjer tan-gwall g., riskl tan-gwall g.

Brandgeruch g. (-s.,gerüche) : blaz ar moged g., c'hwezh ar grat b./g., c'hwezh al losk b./g., c'hwezh an dev b./g., c'hwezh an dantet b./g., c'hwezh ar suilh b./g., c'hwezh ar suilhet b./g.

Brandgeschoss g. (-es,-e) / **Brandgranate** b. (-,n) : obuz tangwallañ g.

Brandgeschwür n. (-s,-e) : gor brein-kig g., pugnez brein-kig g., breinadurezh b.

Brandglocke b. (-,n) : kloc'h an tan g., kloc'h-galv g., kloc'h-euzh g., kloc'h an tan-gwall g., son-galv g. ; *die Brandglocke schlagen*, seniñ an tan-gwall, seniñ kloc'h an tan.

brandheiß ag. : nevez-tout, fresk-bev ; *brandheiße Nachrichten*, keleier nevez-tout ls., keleier fresk-bev ls.

Brandherd g. (-s,-e) : kreizlec'h an tan-gwall g.

brandig ag. : 1. blaz ar moged gantañ, c'hwezh ar grat gantañ, c'hwezh al losk gantañ, c'hwezh an dev gantañ, c'hwezh an dantet gantañ, c'hwezh ar suilh gantañ, c'hwezh ar suilhet gantañ ; *riechst du diesen brandigen Geruch nicht ?* ne glevez

ket c'hwezh an dev ? ; 2. [mezeg.] *brandig, brandig geworden*, breingedet, krog tan-sant-Marsel ennañ, krog ar brein-krign ennañ ; *brandig werden, breingedañ* ; 3. [labour-douar] merglet, korbon warnañ, duan warnañ, nivlennet ; *brandig machen, nivlenniñ, korboniñ, intrañ, skaoduañ, luc'hediñ, duañ, gouleskiñ*.

Brandkalk g. (-s,-e) : raz bev g., raz hepdour g.

Brandkasse b. (-,-n) : kef kretadur tan-gwall g.

Brandkatastrophe b. (-,-n) : tan-gwall drastus g., tan-gwall gwallreuzus g., gwallreuz degaset gant un tan-gwall g., drastadenn degaset gant un tan-gwall b.

Brandleiter b. (-,-n) : skeul hir b., skeul hir ar bomperien b.

Brandlöscher g. (-s,-) : 1. mouger tanoù-gwall g., mouger an tan-gwall g. ; 2. P. bier g., died disec'chedus b., died distanus b.

Brandleger g. (-s,-) : 1. entaner g., tangwaller g., taner g., losker g., petrolier g., paotr ar skod-tan g. ; 2. [mezeg., bred.] tanvariad g.

Brandloch n. (-s,-löcher) : toull [graet gant an tan] g.

brandmager ag. : [Bro-Suis] aet e gof en e gein, e gof en e gein, treut-bras, treut-gagn, treut-ki, treut-eskern, treut-kign, digitet, diskarn, distronk, distruj, karzhet, treut evel ar marv, treut-marv, treut-gioc'h, treut evel ur gioc'h, treut evel ur vazh-kloued, kras evel ur geuneudenn, n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut evel ur chavr, treut evel ur brank, treut evel ur chagn, diflaket, treutoc'h eget ur sklisenn, kastiz evel an Ankoù, treut evel ur c'chant tachoù, treut ha kastiz, moan evel un prezenn, moan evel un delienn, tanav evel un delienn, n'eus mann outañ, n'eus netra outañ, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, n'eus nemet an askorn anezhañ, kastiz evel un den prest da verval, ur sac'h adeskern anezhañ, disec'het evel ar foenn, disec'het evel ur spes, sec'h evel un askorn, treut-askorn, treut evel an Ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh gwisket, treut evel ur vazh Kloued, treut evel pav ur forc'h, treut ha sec'h evel un harink (Gregor), treut evel troad ar forc'h hir, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, relegoù anezhañ hag ar chroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù, evel un askorn krignet, evel un ankoù krignet, treut evel ur geuneudenn, treut-keuneudenn, treut evel ur skoul, aet sec'h evel ur geuneudenn, dismantrevel ur spes, n'eus nemet ur spes anezhañ, ur skrilh anezhañ, ur Jakez-Kroc'hen anezhañ, un eonenn anezhañ, mann outañ, distruj.

Brandmal n. (-s,-e) : 1. klezhenn da-heul ur skaot (da-heul un dev) b., merk devadenn g., klezhenn devadenn b., klezhenn graet gant un tamm houarn ruz b., merk graet gant un tamm houarn ruz g. ; 2. [dre skeud.] dismegañs b., mezhadenn b., kousiadur g. ; 3. [kegin.] taol-rost g.

brandmalen V.k.e. (hat gebrandmalt) : tanengravañ.

Brandmalerei b. (-,-n) : 1. [arz] tanengraverezh g., tanengravañ g. ; mit Brandmalerei verzieren, tanengravañ ; 2. [oberenn] tanengravadenn b.

Brandmalerei-Künstler g. (-s,-) : tanengraver g. [liester tanengraverien].

brandmarken V.k.e. (hat gebrandmarkt) : 1. merkañ gant un tamm houarn ruz ; unsere Schafe sind gebrandmarkt worden, ur merk gant an houarn ruz a zo bet lakaat d'hon deñved ; Galeerensträflinge brandmarken, flourdilizañ galeourien ; 2. [dre skeud.] gourtamall, lakaat war bedenn ar Sul, lakaat an hu war, teurel ar bec'h war, tamall dirak an holl.

Brandmasse b. (-,-n) : [kegin.] skaotenn b.

Brandmauer b. (-,-n) : moger-dreuz eneptan b., moger harztan b.

Brandmeister g. (-s,-) : kabiton pomperien g., penn bagad ar saperien-pomperien g.

Brandmelder g. (-s,-) : detekter moged g. [liester detekterioù moged], detekterez tan-gwall b. [liester detektereziou tan-gwall], dinoer tan-gwall g. [liester dinoerioù tan-gwall].

brandneu ag. : nevez-flamm, nevez-flamm-flimin, flamm-flimistant, flim-flamm, flamm, flamm-flimin, war e gentañ lamm, war e gentañ tro.

Brandopfer n. (-s,-) : 1. [relij.] [lid, tra, loen] loskaberzh g., [lid, den] loskaberzhad g., lidlazhad g. ; als Brandopfer darbringen, loskaberzhañ ; 2. drougreuziad un tan-gwall g., deved g. [liester devidi].

Brandpfeil g. (-s,-e) : bir entanet g., bir tangwallañ g.

Brandpflaster n. (-s,-) : [mezeg.] palastr ouzh an devadennou g.

Brandpilz g. (-es,-e) : [louza.] gourlivant g., livant g.

Brandrakete b. (-,-n) : [lu] fuzeenn dangwallañ b.

Brandrede b. (-,-n) : [dre skeud.] prezegenn gwall entaner b.

Brandrodung b. (-,-en) : difraosterezh dre an tan g., loskadeg b., devadur g. ; Brandreste nach einer Brandrodung, grozoliou ls.

Brandrodungswirtschaft b. (-,-en) : [labour-douar] gounidegezh war zevadur b.

Brandrose b. (-,-n) : [mezeg.] droug-sant-Anton g.

brandrot ag. : ruz-tan, ruz-bev, ruz-kel, ruz flamm.

Brandsalbe b. (-,-n) : [mezeg.] traet ouzh an devadennou g.

Brandschaden g. (-s,-schäden) : droug degaset gant an tan g., reuz degaset gant an tan g., freuz degaset gant an tan g., distruj degaset gant an tan g., dismantredegaset gant an tan g., gaou degaset gant an tan g., gwast degaset gant an tan g./b., gwall degaset gant an tan g.

brandschatzen V.k.e. (hat gebrandschatzt) : [istor] preizhañ, preizhata, ober ar skrap, gwastañ, peliat, lakaat ul lec'h en arigrap, lakaat an arigrap war ul lec'h, ober ar beih en ul lec'h bennak, lakaat ar beih hag an tan en ul lec'h bennak, lakaat udb e skrap, skrapañ ha diskrapañ kement tra 'zo, entanañ ha lazhañ (Gregor), lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, diskar ur vro dre an dir hag an tan, gwastañ ur vro dre an tan hag ar chleze, lazhañ ha deviñ dre ma'z eer, dizalbadiñ, reuziañ ur vro, enebouriñ.

Brandschatzen n. (-s) / **Brandschatzung** b. (-,-en) : [istor] preizhadeg b., arigrap g., skrap g., skraperezh g., peih b., dizalbad g.

Brandschifer g. (-s,-) : skilt du g.

Brandschiff n. (-s,-e) : [merdead., lu] lestr-taner g.

Brandschneise b. (-,-n) : harz-tan g. [liester harzoù-tan], digoadenn b.

Brandschutz g. (-es,-e) : harz-tan g., tanharz g.

Brandschutztür b. (-,-en) : dor harz-tan b.

Brandschwaden ls. : mogedennou an tan-gwall ls.

Brandschwär g. (-s,-e) : [mezeg.] gourhesked g. [liester gourheskidi].

Brandseeschwalbe b. (-,-n) : skrap kuchenn g.

brandsicher ag. : dizentan, dizentanus, diloskus, dizevus, gwarezet ouzh an tan.

Brandsohle b. (-,-n) : [boteier] korniell b. [liester kerniell], sol diabarzh g., soledenn diabarzh b., solenn diabarzh b.

Brandstätte b. (-,-n) / **Brandstelle** b. (-,-n) : lec'h an tan-gwall g.

Brandstifter g. (-s,-) : entaner g., tangwaller g., taner g., losker g., petrolier g., paotr ar skod-tan g., [mezeg., bred.] tanvariad g.

Brandstiftung b. (-,-en) : tan-gwall torfed g. ; Brandstiftungen mittels Petroleum ins Werk setzen, petroliñ ; [mezeg., bred.] pathologische Brandstiftung, tanvar g.

- Brandstoff** g. (-s,-e) : danvez entanus g.
Brandteig g. (-s,-e) : [kegin.] skaotenn b., toaz pufoù g.
Brandteighändler g. (-s,-) : skaotener g.
Brandteigkrapferl n. (-s,-/n) : [Bro-Aostria, kegin.] puf dienn g., puf koaven g.
Brandung b. (-,en) : [mor] adtarzh g., astarzh g., rekas g., tarzh ar gwagennoù g., torr-mor g., krozadenn ar mor b., kroz ar mor g., mordrouz g., morson g., tregern ar mor b., storlok ar mor g., taolioù-mor ls., taolioù ls., fraoñv ar mor g., grozmol an tarzhioù g., kanenn ar mor b., mouezh ar mor b.
Brandungswelle b. (-,n) : ruilhadenn b., rolladenn b., kole g.
Brandursache b. (-,n) : abeg d'an tan-gwall g., pennabeg d'an tan-gwall g., pennkaoz d'an tan-gwall g., orin an tan-gwall g.
Brandverletzung b. (-,en) : devadenn b., dev g., devadur g., poazhadenn b., losk g., loskadur g., tanijenn b., skaot g., skaotadur g.
Brandversicherung b. (-,en) : kretadur tan-gwall g. ; eine Brandversicherung abschließen, kreataat ouzh an tan.
Brandvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] stérwennel zu b.
Brandwache b. (-,n) : 1. kost pomperien g., brigadenn emellout ar saperien-pomperien b. ; 2. [Bro-Suis] saperien-pomperien ls.
Brandwunde b. (-,n) : devadenn b., dev g., devadur g., losk g., poazhadenn b., poazhadur g., loskadur g., tanijenn b., skaot g., skaotadur g., skaotadenn b., poazh-tan g. ; sein Körper war eine einzige Brandwunde, e gorf ne oa nemet poazhadur ; Arzneimittel zur Heilung von Brandwunden, louzoù ouzh ar poazh-tan g., louzoù mat ouzh ar poazh-tan g. ; die Brandwunde ist nicht sehr tief, n'eo ket aet don an dev.
Brandy g. (-s,-s) : [died] brandign g.
Brandzeichen n. (-s,-) : merk devadenn g., kleizhenn devadenn b., kleizhenn graet gant un tamm houarn ruz b., merk graet gant un tamm houarn ruz g.
Branle g. (-s,-) : [dañs] brall-kamm g.
Branntkalk g. (-s) : raz bev g., raz kriz g. ; Branntkalk löschen, lazhañ raz, distanañ raz (Gregor).
Branntwein g. (-s,-e) : [died] lambig rezin g., gwin-ardant g., gwin-an-tan g., hini kreñv g., hini melen g., hini berr g., hini reut g., dour-kreñv g., odivi g., lambig g., cholori g., P. dour-betez g., dour g., louzoù kest kamm g., dour benniget g., dour binniget g., chigodenn b., melenog g., meleneg g., dour melen g., pil-atav g., pis-krank g., strob-jakez g., loko g. ; Branntwein trinken, gwinardanta ; sich nach Branntwein umsehen, gwinardanta.
Branntweinbrenner g. (-s,-) : lambiger g., poazher-sistr g.
Branntweinbrennerei b. (-,en) : strilherezh lambig b.
Branntweiner g. (-s,-) : [Bro-Aostria] 1. ostiz en un davarn lambig g. ; 2. [dre astenn.] lagoutaer g., gwinardantaer g., lonker g., mezvier g., boesonier g., korfeg g., pantier g., ivragn g., riñser tasadoù g., skarzher tasadoù g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouler g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-chouzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kofdour g., gouzoug Karn g., gouzoug staen g., reih g., kluker g., trezer g., penn-boeson g., staoter g., mezvier arloupet g., chuker g., toullader g., trezenner g., lip-ar-bont g., lip-e-vanne g., korfader g., beg chopin g., poch mezv g. [iester pochoù mezv], P. kecher g., charinker g., piardon g.
Branntweinessig g. (-s,-e) : gwinêgr alkool g.
Branntweinflasche b. (-,n) : boutailh lambig b., P. [dre fent] marcharid b.
- Branntweinsteuer** b. (-,n) : tailhoù war al lambig ls.
Branntweintrinker g. (-s,-) : gwinardantaer g.
Brasilholz n. (-es) : koad brizilh g.
Brasilianer g. (-s,-) : Braziliad g. [iester Braziliz].
brasilianisch ag. : braziliat, ... Brazil, [yezh.] braziliek.
Brasilien n. (-s) : Brazil b.
Brasse¹ b. (-,n) : [loen.] brem g. [iester bremed], brell g. [iester brelled].
Brasse² b. (-,n) : [merdead., fun] rañjenn b.
brassen V.k.e. (hat gebrasst) : 1. bambochal ; 2. [merdead.] rañjennañ.
Brassière b. (-,n) : [dilhad.] drogedenn b.
Brät n. (-s) : [rannyezh.] kig silzig g.
Bratapfel g. (-s,-äpfel) : 1. aval da boazhañ g. ; 2. [dre astenn.] aval poazh g., aval poazhet g.
Bratbock g. (-s,-böcke) : [kegin.] lander g. [iester landeriu].
braten V.k.e. (brät / briet / hat gebraten) : 1. rostañ, fritañ, poazhañ, krazañ, grilhañ, suilhañ, gratañ, tanañ, dareviñ ; goldbraun braten, rouzañ ; in der Pfanne braten, fritañ, pilligañ, frinkañ, lakaat da frinkañ ; auf dem Rost braten, grillhañ, rostañ (poazhañ) war ar c'hrill ; etwas auf glühenden Kohlen braten, gleveziñ ubd ; rosa gebratenes Fleisch, kig hanterboazh g., kig etre g. ; englisch gebraten, boullboazh, poazh-tanav, gouboazh, hanter boazh, bihanboazh, brasparedet, braspoazh, etre kriz ha poazh ; englisch braten, gouboazhañ, brasparediñ, braspoazhañ ; etwas bei gelindem Feuer braten, rostañ ubd dre hir amzer, rostañ ubd war tan bihan, rostañ ubd war tan gorrek ; Fisch braten, fritañ pesked ; einen ganzen Ochsen am Spieß braten, poazhañ un ejen en e bezh pikol ouzh ar ber ; Fleisch in Papilloten braten, parpilhotañ tammoù kig ; in Papilloten gebratener Fisch, pesked e parpilhot ls., parpilhotad pesked g. ; ein zweites Mal braten, adfritañ, adrostañ, adpoazhañ, aspoazhañ ; zweimal gebraten, adfritet, adrostet, adpoazhet, aspoazhet ; 2. [kr-l] es fliegen einem keine gebratenen Tauben ins Maul, da louarn kousket ne zeu tamm boued, ne gouezh ket an aour eus beg ar gwez, ret eo gouzañ da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant, ar gwellañ bara da zebrñ 'vez gounezet en ur c'hwaziñ, neb na laka poan hag aked n'en devezo madoù na boued, an hini 'neus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, ne zivero ket mel eus ar mogerioù, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon ; er wartet, dass ihm die gebratenen Tauben in den Mund fallen, krediñ a ra e tivero ar mel eus ar mogerioù, kavout a ra gantañ e kouezh an aour eus beg ar gwez, bara chaoket a zo aes da lonkañ, treiñ a ra diwar ar bec'h, hennezh a blij dezhañ ar pesked dizreinet, hennezh a blij dezhañ boued pasket, eñ a gav mat labour pasket, hennezh a lamm pa wel an tamm hag a dec'h pa wel ar bec'h, labour c'hraet a zo ebat gantañ, labour c'hraet a gar, ur paotr diskuih eo, d'un deiz. Sadorn eo bet ganet, gourt eo da labourat, lugut eo da labourat, kavout a ra an douar gwall izel diouzh e vent, hennezh a zo Yann ar bara-segal hag amann, ganet eo skuizh.
V.gw. (brät / briet / hat gebraten) : 1. rostañ, fritañ, poazhañ, krazañ, grilhañ ; goldbraun braten, rouzañ, rousaat ; 2. [dre skeud.] in der Sonne braten, ober grallig en heol, tommheoliañ, heoliañ, heolata, heoliata, heolikañ, tommheoliañ, sorañ, ober kofig rous, ober kof rous, rouzañ, chom da rouzañ en heol, rouzañ e vegel, c'hoari krampouezh war ar aod, bezañ o tommañ e-kreiz an heol, bezañ e baradoz ar gwrac'hed ; hier brät man ja geradezu, hier wird man ja geradezu gebraten, emaomp amañ evel en ur stoufailh, ken tomm eo amañ ken

na boazh, amañ 'vat ez eo digor war ar forn, gor forn a zo amañ, tomm-gor eo amañ, n'eus ket tu da badout gant ar wrez.

Braten¹ g. (-s,-) : 1. [kegin.] kig-rost g., kig rostet g., rost g. ; den Braten mit Weißwein ablöschen, glebiañ ar c'hig-rost gant gwin-gwenn ; dieser Braten ist geschmacklich großartig, dieser Braten ist geschmacklich ausgezeichnet, ar c'hig-rost-se a beg ouzh ar genoù, ar c'hig-rost-se a zo ul lipadenn, re vat eo ar c'hig-rost-se, eus ar c'heantañ eo ar c'hig-rost-se, ar c'hig-rost-se a zo ur fest evit ar staon, flouraet e vez va stomog gant ar c'hig-rost-se ; 2. [dre skeud.] ein fetter Braten, un apoue g., ur bevez g., ur misi g., ur chañs vat b., un taol kaer g. ; 3. den Braten riechen, reñ avel d'ar c'had, santout ez eo toull ar billig tu pe du, santout ez eus vi pe labous gant ar yar, santout diouzh an danjier, merzout ez eus un dra bennak o c'hoari a-dreuz, merzout ez eus moc'h bihan gant ar wiz, merzout ez eus moc'h er wiz, merzout ez eus koad-tro en afer ; sie haben den Braten gerochen, roet ez eus bet avel d'ar c'had, kac'het eo ar marc'h ouzhomp, douetet o deus un dra bennak, santet o deus ez eo toull ar billig tu pe du, santet o deus ez eus vi pe labous gant ar yar, santet o deus diouzh an danjier, merzot o deus ez eus un dra bennak o c'hoari a-dreuz, merzot o deus ez eus moc'h bihan gant ar wiz, merzot o deus ez eus moc'h er wiz, merzot o deus ez eus koad-tro en afer, deuet ez eus disfiz dezho ; 4. P. sie hat einen Braten in der Röhre, tapet eo he gad dezhi, graet ez eus bet dezhi un davañjer nevez, sav a zo bet lakaet dezhi dindan he zavañjer, lakaet he deus un astenn d'he zavañjer, prenet he deus un davañjer ront, tavañjerad 'zo ganti, emañ ar soubenn o virviñ, leun eo he faner, ur grilh a zo ganti en he faner, ul legestr a zo ganti en he faner, un taol ki rous he deus bet, karget eo, karget eo he faner, podet eo, krog eo, ur banerad a zo ganti.

Braten² n. (-s) : rosterez b., friterez b., pilligañ g.

Bratenbrühe b. (-,n) : resed g.

Bratenfett n. (-s,-e) : [kegin.] druzoni b., druzoni boazhadur b.

Bratenfond g. (-s,-s) : [kegin.] sol hili kig-rost g.

Bratenmesser n. (-s,-) : kontelasenn b.

Bratenrock g. (-s,-röcke) : P. dilhad gala g./ls., levitenn b.

Bratenröster g. (-s,-) : grilh b., krazerez b. [liester krazereziou], rosterez b. [liester rostereziou].

Bratensaft g. (-s,-säfte) : [kegin.] resed g.

Bratensatz g. (-es,-sätze) : [kegin.] sol hili kig-rost g.

Bratensauce b. (-,n) / **Bratensoße** b. (-,n) : [kegin.] hili kig-rost g. ; fettige Bratensoße, lipig g., larjez g. ; die Bratensoße ist fest geworden, die Bratensoße ist steif geworden, die Bratensoße ist erstarrt, koarennet eo al lipig, sonnet eo al lipig.

Bratenwender g. (-s,-) : [kegin.] 1. tro-ber g. ; 2. banikell b., palikell b., palisenn b., spanell b., askloedenn b., rozell b.

Bräter g. (-s,-) : paelon b., palarenn b., pillig b.

Braterei b. (-,en) : 1. [stal] rosterez b., friterez b., fritur b. ; 2. [ober] rosterez b., friterez g.

Bratfett n. (-s,-e) : druzoni b., druzoni boazhadur b. ; Geruch von Bratfett, chwezh an druzoni b.

Bratfisch g. (-es,-e) : Bratfische, 1. pesked da rostañ ls., pesked da fritañ ; Bratfische kaufen, prenañ pesked da rostañ, prenañ ur fritadenn besked ; 2. [dre astenn.] ur fritadenn besked b., pesked rostet ls., pesket fritet ls.

Bratgang g. (-s,-gänge) : poazhadenn b.

Brathähnchen n. (-s,-) : kig-yer rostet g.

Brathendl n. (-s,-/-n) : [Bro-Austria / su Bro-Alamagn] kig-yer rostet g.

Brathering g. (-s,-e) : harink fritet g., harink rostet g.

Bratkartoffeln ls. : 1. [kegin.] avalou-douar melenet ls., avalou-douar rostet ls., avalou-douar frinkel ls. ; mit

Bratkartoffeln als Beilage, ambrouget gant avalou-douar frinkel, ambrouget gant avalou-douar melenet, ambrouget gant avalou-douar rostet ; 2. [dre skeud.] P. ich verstehe nur Bratkartoffeln, gregach eo evidon-me / hebraeg pur eo (Gregor), n'intenant seurt, dall eo va c'hazh, ne gomprenan ur siseurt en dra-se, ne gomprenan foeltr Doue seurt, ne gomprenan notenn en dra-se, n'em eus intent ebet e kement-mañ, ne gomprenan seurt ebet, ne gomprenan takenn, ne glevan ket ar gregach-se, ne gomprenan ket ur boulifrenn en dra-se, ne gomprenan ket ur boulifrenn er pezh a lavarez.

Bratkartoffelverhältnis n. (-ses,se) : P. darempredou a vignoniezh a ro tu d'an eil pe d'egile da vont da zebriñ e ti an hini all pa gar ls.

Bratkoch g. (-s,-köche) : roster g., friter g.

Bratküche b. (-,n) : rosterez b., friterez b., fritur b.

Bratofen g. (-s,-öfen) : forn b.

Bratpfanne b. (-,n) : friterez b. [liester fritereziou], gleurc'h g., paelon b., palarenn b., rosterez b. [liester rostereziou], pillig-friterez b., darbob g., frinkelrez b. [liester frinkereziou] ; Inhalt einer Bratpfanne, paelonad b.

Bratröhre b. (-,n) : P. forn b.

Bratrost g. (-es,-e) : grilh b., krazerez b. [liester krazereziou], rosterez b. [liester rostereziou], regezer g. [liester regezeriou].

Bratsaft g. (-s,-säfte) : [kegin.] resed g.

Bratsche b. (-,n) : biolin alto b., biol b., alto g.

Bratscher g. (-s,-) / **Bratschist** g. (-en,-en) : biolour g., altoour g.

Bratspieß g. (-es,-e) : ber g., beriad g. ; an den Bratspieß stecken, auf den Bratspieß stecken, beriaouañ, enberiañ, lakaat ouzh ar ber (er ber), beriañ kig (Gregor) ; den Bratspieß abnehmen, diveriañ ar rost ; den Bratspieß drehen, treñ ar ber.

Bratwurst b. (-,würste) : 1. silzig rostet str. ; 2. silzig da rostañ str. ; Bratwürste kaufen, prenañ silzig da rostañ, prenañ ur fritadenn silzig.

Bratzeit b. (-,en) : poazhadur g. ; kurz vor Ende der Bratzeit streue man Salz darauf, lakait an holen da fin ar poazhadur.

Bräu n. (-s,-e/s) : 1. [rannyezh.] bier eus Bavaria g. ; 2. [dre astenn.] breserdi g., bresti g., breserez b., biererez b.

Brauberechtigung b. (-,en) : [gwir] aotre bresañ g., lañvaz bresañ g.

Braubbottich g. (-s,-e) : bres g., beol-vres b. ; Inhalt eines Braubbottich, bresad g.

Brauch g. (-s, Bräuche) : 1. arver g., boaz g., boaz boutin g., boazamant g., doare g., giz b., mod g., kustum g., kustumiañ b., stuziò ls. ; das ist so der Brauch, so ist es Brauch, so will es der Brauch, evel-se emañ ar c'hiz, evel-se emañ boazioù ar vro, se eo ar c'hiz vras, ar mod eo ober e-giz-se ; Sitte und Brauch, an uz hag ar c'hustum, ar boazamantou ls., uz ha kustum, boaz ha kustum, giz ha kustum, boazioù ha kustumou ; die Sitten und Bräuche eines Volkes, stuzegezh ur bobl b. ; die kulturellen Traditionen und Bräuche, ar pleustrou kulturel ls. ; dieser Brauch hielt sich bis 1914, ar c'hiz-se a badas betek 1914 ; dieser Brauch gehört der Vergangenheit an, ar c'hiz-se n'emañ mui, P. aet eo ar c'hiz-se da droadañ ; diese alten Bräuche wurden aufgegeben, aet eo ar gizioù kozh-se d'an traoñ, aet eo ar gizioù kozh-se war o c'hostez, aet eo ar gizioù kozh-se er c'hostez, aet eo ar gizioù kozh-se er-maez ; ein Volk von seiner Kultur und Bräuchen abringen, digulturañ ur bobl ; gegen Brauch und Sitte verstößen, dic'hizañ ; 2. henvoaz g./b., henc'hiz b. ; alte Bräuche wieder beleben, reñ buhez en-dro d'ar gizioù kozh ; nach altem Brauch, nach altem Brauch, a c'hiz kozh, er c'hiz kozh, evel (diouzh) an henvoaz, hervez al lidou.

brauchbar ag. : arveradus, lakaus, talvoudus, talvoudeuk, servijus, implijadus, danvezadus, ... a c'haller tennañ arver anezhañ ; **brauchbare Kleider**, dilhad a c'haller ober ganto ls., dilhad a c'haller lakaat ls., dilhad lakaus ls.

Brauchbarkeit b. (-) : talvoudegezh b., talvoudusted b., talvouduster g., spletusted b., gouestoni b., barregezh b., gouested b., gouester g., servijuster b., servijusted b., lakauster g., lakausted b.

brauchen V.k.e. (hat gebraucht) : 1. kaout ezhomm eus, kaout ezhomm [edb], bezañ en ezhomm eus, goulenn, goul, rankout, rankout kaout, kaout dober eus, kaout dober a, en devout dober eus, en devout dober a, dioueriñ, faotïñ, mankout, fellout, kaout defot [ober edb, d'ober edb], kaout afer eus, kaout afer [edb] ; *sie braucht Hilfe*, ezhomm he deus sikour, sikour a rank da gaout ; *um eine Glühbirne auszutauschen*, *braucht man doch keine Ausbildung als Elektriker*, evit cheñch ur glogorenn n'eo ket ret bezañ tredaner a vicher ; *pro Tag braucht der Mensch zwischen 2000 und 3500 Kalorien*, an den en devez ezhomm eus etre 2000 ha 3500 kalori bemdez ; *der Kranke braucht Ruhe*, peoch' eo a rank ar c'hlañvour kaout ; *er brauchte fünf Tage, um das Ziel seiner Reise zu erreichen*, pemp devezh a rankas evit ober ar veaj ; *unendlich lange brauchen, um eine Arbeit zu Ende zu führen*, *eine Ewigkeit brauchen, um eine Arbeit zu Ende zu führen*, chom un hirnez h oc'h ober edb, bezañ ur viken oc'h ober edb, bezañ ur biken oc'h ober edb, bezañ hed ur viken oc'h ober edb, bezañ hed ur biken oc'h ober edb, chom an traoù war stlej gant an-unan, chom al labour a-revr (en arrelaj, a-sac'h) gant an-unan, bezañ keit-ha-keit all oc'h ober e labour, lakaat c'hweç'h, seizh vloaz d'ober pezch 'zo d'ober ; *der Boden braucht Regen*, o c'houlenn glav emañ an douar, itik eo an douar gant ar sec'hor, c'hoant glav en deus an douar, diwad eo an douar, an douar a zo erru diwad, glav a zo ezhomm, ezhomm 'zo glav, emañ an douar o c'houlenn dour, ezhomm a c'hlav a zo gant an douar, ur c'blebiadenn a rafe vat d'an douar, dober en deus an douar a c'hlav ; *die Ziegen brauchen eine warme Unterkunft*, ar givri a c'houlenn lojañ e kreier tomm ; *wir brauchen keine Löffel*, n'eus ket afer loaiou, n'hon eus ket ezhomm a loaiou, n'hon eus ket ezhomm loaiou ; *so eine Pflanze braucht viel Wasser*, ar blantenn-mañ a c'houlenn kalz a zour, kalz a zour (bernioù dour) a ya gant ar plant-se ; *jetzt habe ich das gefunden, was ich gerade brauche*, setu kavet va jeu ganin neuze ; *wozu braucht er dieses Stück Leder ?* da betra e talvezo dezhañ ar pennad lér-se ? ; *was brauchst du ?* petra a faot dit ? petra a fell dit ? petra a vank dit ? petra ac'h eus ezhomm ? petra ac'h eus ezhomm da gaout ? ; *brauchen sie noch irgendetwas ?* ha ken a fell dezho ? ; *wie viel brauchst du davon ?* pet a yelo ganit ? ; *ich brauche nichts anderes*, ne'm eus ezhomm a gen ; *ich brauche dringend Aspirin*, aspirin am eus ezhomm, terrupl on ezhommek ; *ich brauche Wasser*, dour a fell din, dour am eus ezhomm da gaout ; *wir brauchen einen zusätzlichen Stall*, ezhomm 'zo da sevel ur c'haou ouzhpenn ; *zum Leben braucht man unbedingt Luft*, an aer a zo diciouerus d'ar vuhez, penn kentañ ar vuhez eo an aer ; *zum Brennen braucht das Feuer Sauerstoff*, hep oksigen tan ebet, an oksigen a zo diciouerus d'an tan, penn kentañ an tan eo an oksigen, ret eo kaout oksigen evit c'hwezhañ tan ; *wie lang hast du dafür gebraucht ?* pegeit out bet oc'h ober an dra-se ? ; *dafür habe ich keine zwei Stunden gebraucht*, n'on ket bet div eur oc'h ober an dra-se ; *wir brauchen dafür mindestens drei Stunden*, teir eurvezh d'an nebeutañ a yelo ganeomp d'ober an dra-se, teir eurvezh d'an nebeutañ a lakaimp d'ober an dra-se, teir eurvezh d'an nebeutañ a fell deomp evit ober an dra-se, dister e vo deomp

teir eurvezh evit ober al labour-se ; *ich brauchte lange für diese Arbeit*, ur pennad mat e oan bet oc'h ober al labour-se, pell e oan bet oc'h ober al labour-se, a-hed (hed, dre hed) ar vuhez e oan bet oc'h ober an dra-se, me a rankas hir amzer d'ober al labour-se ; *du brauchst aber lange*, ur viken e pad an traoù ganit, n'eus dibenn ebet ganit, te a bad pell ouzhit ober an dra-se ; *wenn Sie irgendetwas brauchen, sagen Sie mir ganz ruhig Bescheid*, pa vanko netra deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, pa vanko un draig bennak deoc'h n'ho po ken reiñ din da c'houzout, m'en em gavit en diouer n'ho po ken reiñ din da c'houzout ; *ich brauche dringend tausend Euro*, fellout a ra din kaout mil euro diouzhtu, mil euro a rankan diouzhtu ; *ich brauche Geld*, taget on gant ar verrenteñ arc'hant, berr eo an arc'hant ganin etre va daouarn ; *ich lasse Sie rufen, wenn ich Sie brauche*, pa'm bo ezhomm ac'hanoc'h e rin ho tegemenn ; *ich brauche dich zu dieser Arbeit*, dober em eus ac'hanout evit kas da benn al labour-se (Gregor), ezhomm am eus ac'hanout evit pengenniñ al labour-se ; *ich brauche acht Mann, um diese Arbeit zu beenden*, eizh den a rankan evit echuiñ al labour-se, eizh den a zo ret din evit echuiñ al labour-se ; *jemanden nicht brauchen*, na gaout dober eus u.b., na gaout ezhomm u.b., na gaout ezhomm eus u.b. ; *mehr brauchen wir nicht*, n'eus ket ezhomm muioch', kement ha ma ranker eo, n'eus ezhomm a gen ; *das wird nicht mehr gebraucht*, ne vez ket graet ken gant an dra-se, e-maez arver emañ an dra-se ; *das, was ich brauche*, an traoù a ra diank din ; *zur Zeit brauche ich nichts*, seurt n'em eus ezhomm bremañ ; *ich brauche nicht hinzugehen*, kuit on da vont di, n'eo ket dleet din mont di ; *wir müssen diese Arbeit heute noch beenden, dann brauchen wir morgen nicht zurückzukommen*, peurechuomp al labour hiziv, kuit deomp da zont du-mañ warc'hoazh - kenkoulz echuiñ al labour hiziv, kuit deomp da zistreiñ du-mañ warc'hoazh ; *wenn es regnet, brauchen wir die Blumen nicht zu begießen*, mar deu ar glav e vimp kuit da zoura ar bleunioù ; *für einen so kurzen Aufenthalt dort brauchst du doch keine Wohnung zu mieten*, kelo an nebeudig amzer ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmñ ul lojeiz, evit an nebeudig amzer ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmñ ul lojeiz, evit an hed (evit ar c'heit) ac'h eus da chom eno ne dalvez ket ar boan dit feurmñ ul lojeiz ; *du brauchst nicht zu weinen*, ne dalv ket ar boan dit leñvañ ; *du brauchtest doch nicht zu kommen*, ne oa ket dleet dit bezañ deuet ; *sie brauchten nicht lange zu warten*, berr e voe o gortoz, berr e oa padet o gortoz, ne voe ket hir o gortoz, ne voent ket lakaet da c'hortoz keit-se, ne voent ket lakaet da c'hortoz keid all ; *das brauchen Sie mir nicht erst zu sagen*, un dra anat an hini eo, gouzout a ran a-walc'h an dra-se, n'emañ ket da c'houzout din, gouzout a ran an dra-se gwelloc'h eget hini ; *er braucht es nicht zu wissen*, n'eo ket bet lakaet dezhañ da vezañ gouzezt, n'eo ket dleet dezhañ gouzout, n'eo ket rankout dezhañ gouzout, n'en deus ket ezhomm gouzout, gwelloc'h eo n'oufe ket, furoch' eo n'oufe ket, n'eo ket ret dezhañ gouzout, n'eo ket a boan dezhañ gouzout ; *du brauchst nicht darauf stolz zu sein*, n'eus ket peadra da vezañ c'hwezetz, gwelloc'h e vefe dit chom hep fougasiñ ; *man brauchte ihn gar nicht darum zu bitten*, ne voe ket ranket pediñ anezhañ, ne voe ket rankout pediñ anezhañ ; *ihr braucht euch nicht zu fürchten, hierher zu kommen*, n'hoc'h eus ket ezhomm da gaout aon dont du-mañ ! arabat deoc'h kaout aon evit dont du-mañ ! arabat deoc'h kaout lure da zont du-mañ ! deuit du-mañ nebaon ! na zoujit ket dont du-mañ ! arabat kaout damant da zont du-mañ ! arabat kaout balc'heg dont du-mañ ! ; *Sie brauchen sich vor niemandem zu fürchten*, n'ho pezet nep morched evit den,

arabat deoc'h bezañ nec'het gant den ebet ; er weiß doch, dass wir dieses Werkzeug unbedingt brauchen, gouzout mat a ra n'omp ket evit dioueriñ ar benveg-se ; dafür brauche ich nur einen Apfel, evit ober kement-se n'em eus ken dober nemet eus un aval ; zur Zubereitung dieses Kuchens braucht man fünf Eier, pemp vi a ya da fardañ ar wastell-se ; ihr braucht doch nicht so schnell zu gehen, n'eo ket dav deoc'h mont ken buan, n'eo ket ret deoc'h bresañ kement-se, n'eo ket rankout deoc'h mont ken buan ; er hat nicht zu kommen brauchen, ne oa ket bet dav dezhañ dont ; er braucht erst gar nicht zu kommen, aner eo dezhañ dont ; man brauchte ihm nur zu sagen, was auszurichten war und schon war er unterwegs, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag edo diouzhu war an hent, trawalc'h e oa lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ mont en hent, ne oa nemet lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ ha mont en hent, trawalc'h e oa lavaret dezhañ peseurt kefridi a oa d'ober hag eñ yao gant e hent ; er braucht nur ein Wort zu sagen und schon schweigen sie alle, trawalc'h eo dezhañ lavaret ur ger ken evit ma tavfe an holl, tevel a ra an holl ken klevet anezhañ o lavaret ur ger, miget e vez an holl ken klevet anezhañ o lavaret ur ger, minellet e vez an holl deodoù ken klevet anezhañ o lavaret ur ger, mar lavar un netraig e tav an holl ; er braucht nur aufzutreten und der Saal applaudiert, trawalc'h e vez dezhañ mont war al leurenn evit ma krogfe an dud er sal da strakal o daouarn, n'en devez nemet mont war al leurenn d'ober evit ma strakfe an dud er sal o daouarn, an disterañ ma ya war al leurenn e krog an dud da strakal o daouarn, kregiñ a ra an dud da strakal o daouarn ken gwelet anezhañ o vont war al leurenn ; du brauchst nur mitzukommen, ne'ch eus ken dont ganeomp, ne'ch eus ken dont ganeomp d'ober ; 2. [dre heñvel.] sie braucht viel Geld, mont a ra kalz a arc'hant ganti, debriñ a ra an diaoul hag e bevar, honnezh a foet arc'hant ; der Mann ist zu allem zu brauchen, hemañ en deus dorm d'ober pep tra, hennezh a zo mat evit kement labour a zo, hennezh a oar tailhañ ha gwriat, hennezh a zo barrek diouzh pep tra, hennezh 'zo mat da bep tra, [dre fent] hennezh 'zo ur paotr hollarver ; gebrauchte Kleider, dilhad uzet ls., dilhadoù teuc'h ls., traou intañvez ls., rikoù intañvez ls. ; gebrauchte Bücher, levrioù diwar ar berchenn uhelañ ls., levrioù eildorn ls. ; gebrauchtes Auto, karr eildorn g., karr a eil dorm g., karr nevezkozh g., karr prenet diwar ar berchenn uhelañ g.

bräuchlich ag. : boutin, implijet, boas, standur, kustum, ordinal, boaziek, arver, en arver.

Brauchtum n. (-s,-tümer) : kustumioù ls., gizioù ls., boazioù ls. **Brauchwasser** n. (-s) : dour fall da evañ g., dour evit ar greanterezh g., dour evit ar privezioù g.

Braue b. (-n) : abrant b. [*Iestet abrantoù, divabrant*], gourrenn g., souchenn-lagad b., barguenn b., mourrenn-lagad b. ; die Brauen runzeln, krizañ e dal, kabridañ e dal, ober ur bod sperrn, roufennañ e dal, rizennañ e dal, krizañ e fri, ober gourrennoù du, diskouez ur min rok, mouspenniñ, moulbenniñ, bezañ krijet e dal, bezañ roufennet e dal, ober penn kozh, ober fas koad, ober fas trenk, ober ur penn pesk, ober kozh vin, bezañ rizennet e dal, bezañ predieriet e dal ; die Brauen hochziehen, ober ur c'hruz d'e abrantou, sevel ar gourrennoù (e ch'ourrennoù) (Gregor).

brauen V.k.e. (hat gebräut) : 1. bresañ, birviñ ; *Bier brauen*, bresañ bier / birviñ bier / ober bier (Gregor), lakaat ar bier da virviñ, bresañ ; 2. aozañ, fardañ, prientiñ, aveiñ ; *einen Punsch brauen*, aozañ (fardañ, prientiñ, aveiñ) ur punch ; *einen Zaubertrank brauen*, aozañ (fardañ, prientiñ, aveiñ) ur c'hivistantin.

V.em. **sich brauen** (hat sich (ak.) gebräut) : P. *ein Wetter braut sich zusammen*, en em zastum (goriñ, sevel) a ra an arnev, o ouennañ reñ arnev emañ, arnev a vo a-benn nebeut, arnev a vo a-raok pell, gouenn arnev a zo ganti.

V.gw. (hat gebräut) : *Nebel brauen*, sevel a ra latar (mogidell), emañ o latariñ.

Brauen n. (-s) : breserez g., bresañ g.

Brauer g. (-s,-) : breser g., bierour g.

Brauerei b. (-en) / **Brauhaus** n. (-es,-häuser) / **Bräuhaus** n. (-es,-häuser) : breserdi g., bresti g., breserez b., biererez b.

Brauherr g. (-n,-en) : mestr breser g.

Brauhof g. (-s,-höfe) : breserdi g., bresti g., breserez b., biererez b.

Braukessel g. (-s,-) : kaoter vresañ b., bres g. ; *Inhalt eines Braukessels*, bresad g.

Braumeister g. (-s,-) : mestr breser g.

braun ag. : 1. brun, kazugel, melen-du, rous, gell, kistin, gell-kistin, gell-teñval, damzu ; *braunes Haar*, blev melen-du (rous, gell, kistin, gell-kistin, gell-teñval, damzu), ur blev melen-du g., ur pennad blev gell-kistin g. ; *eine braune Stute*, ur gazeg rous b., ur gazeg c'hell b. ; *brauner Fleck*, brizhenn b. ; *braunes Bier*, bier brun g., bier gell g., bier du g., bier goularz g. ; *brauner Zucker*, sukr du g., sukr rouz g., kastounadez b. ; *braun werden*, duaat, duañ, rouzañ, rousaat, gellaat, gellañ ; *von der Sonne braun werden*, rouzañ, dont rous, kramenniñ, duañ, kregiñ an heol en an-unan, rostañ / leskiñ / sulihñ (Gregor) ; *er wird von der Sonne braun*, kregiñ a ra an heolennañ, rouzañ a ra e grochen gant an heol ; [kegin.] *braune gebundene Grundsoße*, hilienn c'hell b. ; 2. [dre skeud.] *jemanden braun und blau schlagen*, bronduañ u.b., bloñsañ u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, boureviañ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant u.b., ober ur frigasenn oush u.b., frikañ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ e rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloñ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, pilat u.b. evel pilat c'hwez, dornata u.b., dornañ u.b. evel pilat c'hwez, foeltrañ bazhadoù gant u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lêr d'u.b., reiñ ur roustad druz (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un trepan, ur gwiskad bazhadoù, ur chupennad taolioù, fest ar vazh, fest ar geunedenn, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, koad) d'u.b., reiñ ur fræead d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sech'añ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ Bourr d'u.b., diboul trennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., draillhañ u.b. kig-hag-eskern, draillhañ e c'henou d'u.b., reiñ e dus d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a gogoù berr, kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, sevel akuilhetenn diwar u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., trepanañ u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ e gostezzenoù d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., mont oush u.b. a daolioù vil, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., roustañ u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / frotañ u.b. a c'hoari gaer / distremen u.b. a c'hoari gaer / distremen u.b. a daolioù bazh / distremen hetus u.b. / kivijañ a-dailh u.b. / frotañ ur e bennak gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b.

/ skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / harzelliñ u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerc'h-Spagn d'u.b. (Gregor) ; 3. [dre heñvel.] [kegin.] *brauner Fond*, sol gell b. ; *braun braten*, poazhañ gant amanenn rouzet / rouzañ (Gregor), lezel da rouzañ ; *braun Butter*, amanenn rouzet (Gregor) ; *knusprig braun werden*, rouzañ ; *knusprig braun werden lassen*, lakaat da rouzañ ; 4. [tekn.] *braun beizen*, duaat, rouzañ ; 5. [polit., istor, nazi.] rous ; *die braune Pest*, an nazied ls., ar vosenn rous, P. mignoned Le Penn ls.

Braun n. (-s,-/-s) : liv gell g., gell g., rouz g.

Braunalgen ls. : [louza.] bezhin-du str., bezhin gell str., morspenn str., tarzhieg g. ; *Braunalge Cystoseira baccata*, raden-bezhan str.

braunäugig ag. : lagadet gell, dremmet gell, kistin e zaoulagad.

Braunbär g. (-en,-en) : arzh gell g.

Braunbier n. (-s,-e) : bier brun g., bier goularz g.

Braune n. (-n) : liv gell g., gell g., rouz g.

Braune g. (-n,-n) : [loen.] baian g. [liester baianed].

Braune(r) ag.k. g./b. : [polit.] nazi g., naziez b., naziour g., naziourez b.

Bräune b. (-,-n) : 1. kramenn b., rouster g., spelc'h g., duder g., gellder g., gellded b. ; *Sommerbräune*, spelc'h an hañv g., kramenn an hañv b., rouster an hañv g. ; *Streifenbräune*, kramenn eost b. ; *seine Bräune verblasst*, emañ o tirozañ, emañ o tispelc'hāñ ; 2. [mezeg., kezeg] *Bräune der Pferde*, strakouilhon g.

Brauneisenerz n. (-es) : [maenoniezh] limonit g., houarn limouzek g.

Brauneisenstein g. (-s,-e) : [maenoniezh] 1. limonit g., houarn limouzek g. ; 2. hematit gell g.

Braunelle b. (-,-n) : 1. [louza.] pemparnel-bras g., primpinella g. ; 2. [loen.] gwrac'hig b. [liester gwrac'higed].

bräunen V.k.e. (hat gebräunt) : 1. duaat, duañ, rouzañ, rousaat, gellaat, gellañ, brunaat, gellduañ ; 2. rouzañ, kramenniñ, skarnilañ, spelc'hañ, suilhañ, brunaat ; *seinen Rücken bräunen*, rouzañ e gein en heol ; *sonnengebräunt*, rouzet gant an heol, rouzet evel ur c'hwil, rous evel ur c'hwil-derv, rous evel ur c'hwil, rous evel ur c'had, kramennet, kramennek, losket gant an heol, duet e zremm gant an heol, erru du e groc'hen gant an heol, spelc'het, skarnilet, skarnilek, arnevet, karnet edan an heol, erru rous ; *gebräunte Gesicht*, dremm duet gant an heol b., dremm gramennek b., dremm spelc'het b. ; *sich bräunen lassen*, tommheoliañ, rouzañ, ober kofig rous, ober kof rous, rouzañ e vegel, c'hoari krampouezh war an aod, bezañ e baradoz ar gwrac'hed ; *gebräunte Streifen am Körper haben*, bezañ gant ur gramenn eost ; 3. [kegiñ] asfritañ, rouzañ, rousaat ; *Butter brännen*, rouzañ amanenn, lakaat amanenn da rouzañ ; *die Butter bräunt*, emañ an amanenn o rouzañ.

Bräunen n. (-s) : rouzadur g., rouzañ g.

bräunend ag. : rouzus.

Brauner g. (-s,-) : [loen., marc'h] baian g. [liester baianed].

Braunfäule b. (-) : [louza.] *bakterielle Braunfäule*, gweñadur bakteriel an avaloù-douar g.

Braunfisch g. (-es,-e) : [loen.] morhoc'h g. [liester morhoc'hed].

Braunfrosch g. (-es,-frösche) : [loen.] randouseg g. [liester randousegi].

braungefleckt ag. : brizhelleù gell dezhañ, brizhennek, brizhennet.

braungelb ag. : gell-du.

Braungürtelträger g. (-s,-) : [sport] *ein Braungürtelträger*, ur gouriz gell g.

braunhaarig ag. : gell e vlev, ... blev gell, ... blev brun war e benn ; *ein Braunhaariger*, un duard g. ; *eine Braunhaarige*, un duardez b., un duardenn b. ; *eine dunkelhäutige Braunhaarige*, un duardenn livet kalet b. ; *sie ist braunhaarig*, ur pennad blev du a zo outi, blev brun a zo war he fenn.

Braunhemden ls. : [istor, nazi.] rochedou rous ls.

Braunkehlchen n. (-s,-) : [loen.] strakig rous g. [liester strakiged rous].

Braunkohl g. (-s,-e) : [louza.] kaol dantek str., kaol rodellek str., kaol frizennek str.

Braunkohle b. (-) : lignit g.

Braunkohlekraftwerk n. (-s,-e) : kreizenn dredan dre lignit b. bräunlich ag. : damc'hell, arc'hell, azgell, arvrun.

Braunöl n. (-s,-e) : [kimiezh] eoul lignit g.

Braunreis g. (-es) : [kegin.] riz pellek g.

Braunrochen g. (-s,-) : [loen.] rae zous b. [liester raeed dous]. braunrot ag. : gell-ruz, brun.

Braunschweig n. (-s) : Braunschweig b.

Braunschweiger g. (-s,-) : annezed Braunschweig, ... Braunschweig.

braunschweigisch ag. : eus Braunschweig, ... Braunschweig.

Braunschweigspat g. (-s,-e) : spat brun g.

Braunschweigstein g. (-s,-e) : manganez g.

Braunsichler g. (-s,-) : [loen.] ibiz du g.

Bräuning b. (-,en) : 1. rouzadur g., rouzañ g. ; *Vollbräuning*, rouzañ penn-da-benn g. ; 2. kramenn b., rouster g., spelc'h g., duder g., gellder g., gellded b.

Bräunungs- : ... rouzus, ... rouzañ.

Bräunungscreme b. (-,s) : dienn rouzañ b.

Braunwurz b. (-,en) : [louza.] baskig g. ; *knotige Braunwurz*, malflaer g., louzaouenn-droug-ar-roue b., louzaouenn-droug-sant-Kadoù b., louzaouenn sant Kadoù b.

Braunwurzgewächs n. (-es,-e) : [louza.] plant eus kerentiad louzaouenn-droug-sant-Kadoù str., skrofulariaseg g. [liester skrofulariaseged].

Braus g. (-es) : jilivari g., cholori b., boulorgn g., talabard g., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., streuvell b., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., todion g., sabat g., toumpi b., fourgas g., hemolc'h g., reuz g. ; *mit Saus und Braus*, gant trouz bras, gant tourni, gant cholori, gant strap bras, gant safar, gant toumpi ; [tr-] in *Saus und Braus leben*, ober trein, bevañ war an ton bras, ober ritenn, bevañ gant kadañs, ren ur vuhez diroll ha didailh, punañ ur fall vuhez, pitaouat, tourc'heta, kas an ton, kas anezhi, ober Bourrapléd, kas warni, kas warnezi, c'hoari anezhi, ober anezhi, c'hoarigaerat, ober landigedon, mont da heul an ebatoù, redek war-lerc'h an ebatoù, redek an ebatoù, rouliñ an ebat, fringal, riotal, ribodal, roulat, roulat an ebatoù, roulat an ebat, riboulat, bezañ atav e godin, breskenn, ebatïñ, furikat, c'hoari las, c'hoari bos, derc'hel tinell gaer, reihennat, riblañ, bambochal, diaoulat, ober an diaoul hag e gern, ober an diaoul hag e gerniel, ober an diaoul hag e bevar, ober ar seizh diaoul hag e benn, c'hoari e loen, en em reiñ d'an direizh, ren ur vuhez direol, ren ur vuhez direizh, c'hoari buhez fall, tremen e vuhez en direizh ar vrasañ, ober e bezh fall, bevañ en e roll, boulc'hañ an dorzh dre an daou benn ; *seine Jugend in Saus und Braus verbringen*, roulâñ e yaouankiz.

Brausche b. (-,n) : [mezeg.] bloñs g., brondu g., bloñsadenn b., bronduadur g., bos g., bosenn b.

Brause b. (-,n) : 1. bouih g., berv g., bervadenn b., bourbouil g., bourbouilhenn b., goerez g., goadur g. ; *das Bier ist in der Brause*, o c'hoiñ (e go) emañ ar bier ; 2. [dre heñvel.] limonadez b., dour limonadez g., dour pik-pik g., dour nez g. ; *eine Brause trinken*, evañ ur banne limonadez, evañ dour

limonadez, evañ dour nez ; 3. [dre astenn.] strinkadenn b., breliñsadenn b., strink-dour g., flistradenn b.; *unter die Brause gehen*, mont da gaout ur vreliñsadenn, mont dindan an dour, mont dindan ar strink-dour, mont d'en em walch'hiñ dindan an dour o strinkañ, kemer ur vreliñsadenn, kemer ur strimpadenn, kaout ur flistradenn, mont da vreliñsat ; 4. penn-strimpell g., penn-strinkerez g., strinker g. [*liester strinkerioù*] ; 5. *Brause der Gießkanne*, strinker an doursil g. [*liester strinkerioù doursil*].

Brausebad n. (-s,-bäder) : 1. [sal-dour] breliñser g. [*liester breliñserioù*], strinkerez b. [*liester strinkereziou*], strimpell b. ; 2. [ober] strinkadenn b., strimpadenn b., breliñsadenn b., breliñsadur g., strink-dour g., flistradenn b.

Brausekopf g. (-s,-köpfe) : 1. penn-strimpell g., penn-strinkerez g., strinker g. [*liester strinkerioù*] ; *Brausekopf der Gießkanne*, strinker an doursil g. [*liester strinkerioù doursil*] ; 2. [dre skeud.] penn brizh g., penn tomm g., paotr e Benn tomm g., penn bervet g., penn bersek g., paotr diouzhtu g., penn buanek g., penn kleiz g., paotr prim da fuloriñ g., spered intampius a zen g., penn kruk g., kruker g. [*liester krukerien*], penn brouezek g., penn brouezus g., penn imorus g., penn feuls g., penn diribin g., penn taer g., penn taerus g., penn fourradus g., den bouilhus g., den buan da daeriñ g. ; *junger Brausekopf*, paotr diouzh an druih g.

Brausekur b. (-,en) : kur dre vreliñsat b. ; *für die Brausekuren zuständiger Krankenpfleger*, breliñser g.

Brauselimonade b. (-,n) : limonadez b., dour limonadez g., dour pik-pik g., dour nez g.

brausen V.gw. (hat gebraust / ist gebraust) : 1. (hat) : rugañ, sourral, sarac'hañ, c'hwibanat, c'hwistañ, c'hwitellat, gwic'hal, hupal, soroc'hal, kornal, yupal, bourouañ, moustrouzal, trouzkrozal ; *der Wind braust*, rugañ a ra an avel, sourral a ra an avel, sarac'hañ a ra an avel, c'hwibanat (c'hwistañ, c'hwitellat, gwic'hal, hupal, soroc'hal, yupal, kornal) a ra an avel ; 2. (hat) : krozal, kornal, yupal, hupal, grozmolat ; *die Wogen brausen*, krozal a ra ar mor, grozmolat a ra ar mor, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, hupal a ra ar mor ; 3. (hat) : boudañ, boudinellañ ; *es braust mir in den Ohren*, ur voudinell a zo em skouarn, boud(inell)añ a ra va divskouarn, boudinellañ a ra va fenn ; 4. er erntete brausenden Beifall, youc'hal brav-brav forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) a voe graet dezhañ, tarzhañ a reas pezh a qar stlakadennoù kenyouc'het dezhañ ; 5. [dre heñvel.] (ist) : tremen gant un tizh hag un trouz an diaoul (gant ur foll a dizh, d'an druih, d'an druih-drask, d'an druih-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daoł-herr, a-benn-herr, diwar harr, en harr, gant tizh ar mil diaoul, a-bost, a-hast-kaer, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaou, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, evel ur c'hurunoù, gant ar foeltr, evel an tan, d'an tan ruz), nijal.

V.em. : **sich brausen** (hat sich (ak./dat.) gebraust) : 1. *sich* (ak.) *brausen*, kaout ur flistradenn, kaout ur vreliñsadenn, kemer ur vreliñsadenn, kemer ur strimpadenn, mont dindan an dour o strinkañ, kemer ur strinkadenn, breliñsat ; 2. [dre skeud.] P. *sich (dat.) einen unter das Jackett brausen*, pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, dourata e bironenn, klukañ ur banne, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, distanañ e c'hourlañchenn, glebiañ e gorzailhenn, glebiañ

e vos-lagout, gwalc'hiñ e gorzailhenn, soubilhañ e gorzailhenn, eouliañ e gorzailhenn, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e c'hourlañchenn, diskenn ur banne, deverañ ul lomm en e c'henou, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn.

Brausen n. (-s) : moustrouz g., sourr g., sourrad g. ; *das Brausen des Meeres*, krozadennoù ar mor ls., kroz ar mor g., ar mordrouz g., ar morsan g., trefern ar mor b., grozmol an tarzhioù g. ; *das Brausen des Windes*, ar rutenn b., trouz an avelaj g., yud an avel g., youc'hadennoù an avel ls., yuderezh an avel g., mouezh an avel o yudal b. ; *das Brausen des Bergstroms*, kroz ar froud g., krozadennoù ar froud ls. ; *das Brausen des Wasserfalls*, kroz al lamm-dour g., krozadennoù al lamm-dour ls.

brausend ag. : 1. bouih, taer, bervus, bouilhus, fourradus, intampius, gwrezus, brouezus, brouezek, imorus, tik ; 2. [stériou] herrus, buanek, froudheñvel ; 3. [dre skeud.] *brausender Beifall*, strakadeg daouarn ken na fu b. (Gregor), strakadeg daouarn ha youc'hadennoù forzh pegement, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-ken, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù ken-ha-kenañ, strakadeg daouarn ha youc'hadennoù mui-pegen-mui, strakadeg daouarn forzh pegement ha youc'hadennoù a-leizh korzenn, strakadeg daouarn fonnus b. ; er erntete brausenden Beifall, youc'hal brav-brav forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) a voe graet dezhañ, tarzhañ a reas pezh a gar stlakadennoù kenyouc'het dezhañ.

Brausepulver n. (-s,-) : limonadez poultr b.

Brauserohr n. (-s,-e) : korzenn dourañ mildoulet b.

Brausetablette b. (-,n) : moustrad bervus g.

Brausewind g. (-s,-e) : [dre skeud.] penn bervet g., paotr diouzhtu g., penn fourradus g. penn brizh g., penn tomm g., paotr e Benn tomm g., penn buanek g., penn kleiz g., spered intampius a zen g., penn kruk g., penn brouezek g., penn brouezus g., penn imorus g., penn feuls g., penn diribin g., penn taer g., den bouilhus g.

Braut b. (-, Bräute) : 1. danvez gwreg b., yeulc'h b. ; sie ist Braut, kenbrometet eo (Gregor), prometet eo ; *für jemanden nach einer Braut Ausschau halten*, bazhvalaniñ evit u.b., jubenniñ evit u.b. ; 2. [dre astenn.] plac'h yaouank b. plac'h-nevez b., plac'h-eured b., pried-nevez b., euredegez b., gwreg-nevez b. ; *Strumpfband der Braut*, kabestr-eured g. ; 3. karedig b., kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., dousig koant b., amourouzez b., pried kleiz b. ; 4. [louza.] *Braut in Haaren*, niell Damask g.

Brautamt n. (-s,-ämter) : [relig.] oferenn eured b.

Brautausstattung b. (-,en) : argouroù ls., troñs g., troñsell b.

Brautbett n. (-s,-en) : gwele-eured g.

Brautführer g. (-s,-) : paotr-a-enor g., paotr-enor g., den-a-enor g., kaser g., kasour g.

Brautgabe b. (-,n) : [istor] trederann b., enebarzh g. / trederenn b. (Gregor), [Islam] mahr g.

Brautgemach n. (-s,-gemächer) : kambr eured b.

Brautgeschenk n. (-s,-e) : prof promesa a briedelezh g.

Brautgewand n. (-s,-gewänder) : dilhad plac'h-nevez g., robenn-eured b., sae-eured b.

Bräutigam g. (-s,-e) : den-nevez g., gwaz-nevez g., danvez pried g., pried-nevez g., paotr-nevez g., ozhac'h-nevez g., mab-nevez g., euredeg g. [*liester euredeien*], paotr yaouank g., dimezer g. ; *für jemanden nach einem Bräutigam Ausschau halten*, bazhvalaniñ evit u.b., jubenniñ evit u.b.

Brautjungfer b. (-,n) : plac'h-a-enor b., plac'h-enor b., kasourez b.

Brautkind n. (-s,-er) : bugel ganet a-raok an dimeziñ g., frouezhenn ar pec'hed b., P. segalenn diwanet re abred b.

Brautkleid n. (-s,-er) : dilhad plac'h-nevez g., robenn-eured b., sae-eured b.

Brautkranz g. (-es,-kränze) : kurunenn eured b.

Brautleute ls. : die Brautleute, an daou yaouank ls., an dud-nevez ls., an dud-yaouank ls., an daou zen nevez ls., an danvez priedoù ls.

bräutlich ag. : 1. ... eured ; 2. evel ur plac'h-nevez.

Brautmesse b. (-,-n) : [relij.] oferenn eured b.

Brautmutter b. (-,-mütter) : mamm ar plac'h-nevez b.

Brautmyrte b. (-,-n) : [louza.] meurta g.

Brautnacht b. (-,-nächte) : nozvezh eured b.

Brautpaar n. (-s,-e) : das Brautpaar, an daou yaouank ls., an dud-nevez ls., an dud-yaouank ls., an daou zen nevez ls., an danvez priedoù ls.

Brautring g. (-s,-e) : gwaleññ a bromesa b., gwaleññ dimeziñ b.

Brautschau b. (-) : 1. goulennadeg b. ; 2. [dre skeud.] auf Brautschau gehen, mont da glask fred, mont da glask ur plac'h da zimeziñ, mont da glask e chañs ; auf Brautschau sein, merc'heta, furikat, logota, plac'heta, c'hwenra, redek an douilhez, redek revr, klask fred, kañjoliñ ar merc'hed, kañjoliñ, klask kailh, liboudennat, kiesa, targasha, klask peñs, lesaat ar merc'hed, lesaat d'ar merc'hed, klask e chañs gant ar merc'hed, klask fortun, chourañ, chaseal klujiri, redek ar glujar, pilhaoua, klask friko fourch, friantañ, fringal, redek ar merc'hed, ober chou d'ar merc'hed.

Brautschleier g. (-s,-) : gouel plac'h-nevez b., gouel eured b.

Brautschmuck g. (-s,-e) / **Brautstaat** g. (-s,-en) : stiperezh plac'h-nevez g., kinkladur plac'h-nevez g., gwiskamant plac'h-nevez g.

Brautstand g. (-s,-stände) : stad a bromesa b.

Brautvater g. (-s,-väter) : tad ar plac'h-nevez g.

Brautwerber g. (-s,-) : marc'h-dimeziñ g., marc'h-banal g., marc'hbonal g., marc'h g., marc'h-dimezioù g., bazhvalan g. [liester bazhvalaned], bazhvalaner g., darboder g., jubenn g. [liester jubenned], jubennour g., atrakour g., bouc'h-gavr g. [liester bouc'hed-gavr], rouinell g. [liester rouinelled], paotr e vazh valan g., paotr e vizhier balan g., paotr e loeroù ruz g., oujenner g., oujenn g. [liester oujenned], chourig g., mankanior g., krign-askorn g., kasour g., kaser g., komzer g., jav-aliañs g., jav-banal g.

Brautwerbung b. (-,-en) : goulenn dimeziñ g., goulennadeg b.

Brautzeit b. (-,-en) : reuziad etre ar bromesa a briedelezh hag an eured g.

brav ag. : 1. fur, jentil, koantik, aes ober outañ, dizrouk, sentus, reizh, brav, [e yezh ar vugale] koko, menon ; ein braves Kind, ur bugel fur g., ur bugel aes g. ; ein braver Kerl, ur paotr mat g. ; sei brav ! chom peoc'h ! chom brav ! chom reizh ! ; seid brav und macht eurer Mutter keinen Ärger ! bezit fur d'ho mamm ! [yezh ar vugale] bezit koko da vamm ! ; wenn du nicht brav bist, kriegst du was auf den Popo, bez fur din, a-hend-all e vo tomm da'z peñsou ; brav sein, chom brav, chom fur, chom sioul, chom reizh ; zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen, ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kér - ar bugel-se a oa ur skouer a barfeted er gêr, un diaoul e kér ; braver werden, sentusaat, furaat, reishaat ; 2. mat, a-feson, prop ; eine brave Hausfrau, ur wamm vat b., un diegez vat b. (Gregor) ; brave Leute, tud keizh ls., tud vat ls., tudoù ls. ; braver Alter, boulom g. ; brave Greisin, boufam b. ; 3. kadarn ; als Soldat und brav [Goethe], evel (o vezañ) ur soudard kadarn.

Adv. : 1. fur, gant furnez ; brav sitzend, azezet fur ; damit die Leute schön brav an ihrem Platz bleiben, evit derch'el an dud klenk en o flas ; 2. brav gehandelt ! kement-se a ziskouez ho nerzh-kalon ! kalon ho peus bet evit ober kement-se ! nag a galon ho peus bet ! kalonekat maout !

bravo ! estl. : rip ! you ! you hou hou ! you'hou ! youyou ! youkou ! brav ! brav-bras ! ya brav ! deuet eo brav ganit ! ; du hast den Hund überfahren ! bravo ! pilet ac'h eus ar c'hi gant da garr ! te a oar anezhi, te ! - pilet ac'h eus ar c'hi gant da garr ! eus ar c'hentañ ! - pilet ac'h eus ar c'hi gant da garr ! setu aze ur soubenn vrav !

Bravo n. (-s,-s) / **Bravoruf** g. (-s,-e) : you'hadenn b., bravadenn b.

Bravour b. (-) : 1. mailhoni b., mestroni b. ; 2. kadarned b., kalonegezh b., disaouzan g., nerzh-kalon g., kalon b., berv g. **Bravourleistung** b. (-,-en) : taol kadarn g., taol-kaer g., troc'hwek b., kur b., kur gaer b., mestr taol g., stropad g., taluad g. ; kollektive Bravourleistung, taol-kaer a-stroll g. ; individuelle Bravourleistung, taol-kaer hiniennel g. ; von seinen Bravourleistungen erzählen, kontañ e stropadoù, kontañ e daluadoù.

bravourös ag. : 1. peurampart ; 2. kadarn, kalonek.

Adv. : 1. gant mailhoni ; 2. gant kadarned.

Bravourstück n. (-s,-e) : 1. taol kadarn g., taol-kaer g., troc'hwek b., kur b., kur gaer b., mestr taol g., stropad g., taluad g. ; kollektives Bravourstück, taol-kaer a-stroll g. ; individuelles Bravourstück, taol-kaer hiniennel g. ; von seinen Bravourstücken erzählen, kontañ e stropadoù, kontañ e daluadoù ; 2. [sonerezh] frapad sonerezh a c'houlenn un tamm mat a vailhoni (un tamm mat a vestroni) g.

Bravur b. (-) : sellit ouzh Bravour.

Bravurleistung b. (-,-en) : sellit ouzh Bravourleistung.

bravurös ag. : sellit ouzh bravurös.

Bravurstück n. (-s,-e) : sellit ouzh Bravourstück.

BRD b. (-) : [berradur evit Bundesrepublik Deutschland] RKA b., Republik Kevreadel Alamagn b.

Break g./n. (-s,-s) : [sport, sonerezh] brek g.

Breccie b. (-,-n) : [maen.] boulc'henn b.

Brechbacke b. (-,-n) : [tekñ.] karvan bilat b., karvan frikañ b., karvan drailhañ b., javed bilat b., javed frikañ b., javed drailhañ b.

Brechbank b. (-,-bänke) : [tekñ.] pilerez b. [liester pilerezioù], breverez b. [liester breverezioù], freuzerez b. [liester freuzerezioù], brae b., braeer g. [liester braeeriou], braeerez b. [liester braeereziou], piler g. [liester pileroù], pilouer g. [liester pilouerioù], friker g. [liester frikerioù], frikerez b. [liester frikerezioù].

brechbar ag. : 1. torradus, torrus, bresk, jel, P. torrapl ; 2. [fizik] gouskogadus.

Brechbarkeit b. (-) : 1. torradusted b., breskter g., breskadurezh b. ; 2. [fizik] gouskogaduster g.

Brechbohne b. (-,-n) : fav-glas str., piz-bras str., fav mat-tout str.

Brechdurchfall g. (-s,-durchfälle) : [mezeg.] gastroenterit g., kreuzpervezfo g., foer b., foerell b., skid b., skiderezh g., sklis g., red-kof g., tanavenn b., laerez b., rederez b., dipadapa g., flus g., strouilherez b.

Breche b. (-,-n) : [tekñ.] spadoul g., palufenn b., paluc'h b., paluchenn b., brae b.

Brecheisen n. (-s,-) : loc'h laeron g., linier g. [liester linieroù / linieri], loc'henn b., loc'h-min g., speg g., tenn-tachou g., troad-heizez g.

brechen V.k.e. (bricht / brach / hat gebrochen) : 1. terriñ, rannañ, daouhanteriñ, drailhañ, freuzañ, pilat, breviñ, frikañ, brevennañ, braeat, broustañ ; *wieder brechen, erneut brechen*, adterriñ ; *Brot brechen*, diskolpañ un tamm bara, diskolpañ tammoù bara, terriñ ar bara ; *die Blockade brechen*, forzhañ ar c'haeladur, ober un difreuz (un toull-freuz) er blokus, difreuañ ar blokus, terriñ ar c'haeladur ; 2. dastum, kutuilh ; *Blumen brechen*, dastum (kutuilh) bleuniou, kutuilh bleuñ ; 3. *Flachs brechen*, paluc'hat lin, spadoulat lin, braeat lin, fraeañ lin, braeañ lin / tilhañ lin (Gregor) ; *Hanf brechen*, braeat ar c'hanab, fraeañ ar c'hanab, braeañ ar c'hanab (Gregor) ; 4. *den Acker brechen*, digeriñ douar en e bark, arat e bark, treiñ douar en e bark ; 5. eztennañ, divengleuziañ ; *Marmor brechen*, divengleuziañ marmor, tennañ marmor, tennañ maen-marbr, gounit marmor ; 6. *jemandem den Hals brechen*, a) terriñ e c'houzoug d'u.b. ; b) ober e stal d'u.b., lakaat u.b. war an douar noazh, reiñ lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ ul lamm d'u.b., terriñ e lañs d'u.b., riñsañ e dreid d'u.b., sevel e dreid d'u.b., sevel dindan u.b., tennañ (distreiñ) an dour diwar prad u.b. ; 7. *einer Flasche den Hals brechen*, a) dic'houzougañ ur voutailh ; b) [dre skeud.] P. riñsañ ur voutailh, heskiñ ur voutailh, tagañ ur chopinad ; 8. [mezeg.] teuler, tufañ ; *Blut brechen*, teurel gwad, skopañ gwad, tufañ gwad, krañchat gwad, krañchat e skevent, rechetiñ gwad, rentañ gwad ; *Galle brechen*, teuler bestl, rechetiñ bestl, breugeudiñ louet ; 9. [sport] *einen Rekord brechen*, mont dreist ar rekord diwezhañ ; er hat es geschafft, den bestehenden Rekord zu brechen, deuet eo a-benn da wellaat ar rekord diwezhañ, tizhet en deus gwellaat ar gourc'hoù kozh, tizhet en deus parfoeltrañ ar gourc'hoù kozh, tizhet ez eus bet dezhañ gwellaat ar rekord diwezhañ, tapet en deus gwellaat ar gourc'hoù kozh, tapet en deus da wellaat ar gourc'hoù diwezhañ, tapet eo gantañ gwellaat ar rekord kozh ; 10. [tr-l] *den Bann brechen, den Fluch brechen*, terriñ ar blanedenn, terriñ (treiñ) ar blanedenn, terriñ ar strobineñ, terriñ ar breoù, distrobañ, distrobinellañ, disorsañ, diskoulmañ an akiulhetenn, diavelañ / diachantañ / diskontañ / digej ar bater (Gregor) ; *beim dritten Mal wird der Bann gebrochen, ab dem dritten Mal ist der Bann gebrochen*, diwar deir gwech e vez torret ar blanedenn ; 11. [dre skeud.] *Bahn brechen*, digeriñ an hent, reiñ an ton nevez, digeriñ an erv, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, digeriñ hent, toullañ an hent ; 12. für jemanden eine Lanze brechen, sevel krog u.b., sevel lamm u.b., difenn krog u.b., kabaliñ evit u.b., taerñ war an dud evit u.b., sevel en un tu gant u.b. ; 13. den Stab über jemanden brechen, barn u.b. d'ar marv, kondaoniñ u.b. hep eskemm, kemer un disentez dic'halv a-zivout u.b. ; 14. etwas übers Knie brechen, ober udb diwar sav, brazober udb, ober udb diwar penn biz, ober prim udb, ober udb a-flav, ober udb dre brez, drochañ udb, dihastañ udb, ober udb diwar vont, ober udb diwar mont ha hanter vont, ober udb a-bempoù, ober udb diwar herr, ober udb gant herr, ober udb gant kalz a herr, daoulammat udb, mac'homañ ul labour bennak ; 15. den Widerstand brechen, dont a benn eus an eneberezh, lakaat diwezh d'an eneberezh, trec'hiñ war an eneberezh ; *jemandes Widerstand brechen*, terriñ disujidigezh u.b. ; *einen Streik brechen*, freuzañ un harz-labour, skodiñ un harz-labour, terriñ un harz-labour ; 16. *einen Streit vom Zaun brechen*, sevel ur gwall zistok etre an-unan hag unan all, klask dael (afer, fred, rev, trouz, frot, heskin, kastrilhez) ouzh u.b., pismigañ, chikanañ, klask pemp troad d'ar maout, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, klask pevar fav d'an trebez, klask laou e-lec'h ma ne vez ket nez, skandalat evit bihan dra / skandalat evit dister abeg (Gregor) ; 17. *Not bricht Eisen*, ouzh red, harz ebet - erru ur gont a vezh, ez a ar paour e gouez -

tremen pa vez, tremen pa na vez, ha tremen ordinal 'zo re ; 18. [gwir] *einen Eid brechen*, terriñ e le, terriñ e c'her, bezañ ganas d'e le, terriñ e feiz ; *einen Vertrag brechen*, terriñ ur gevrat, freuzañ un emglev, terriñ un emglev, foeltrañ un emglev, terriñ e varc'had, terriñ e lizher, terriñ e goumanant, ober freuzaol, freuzañ ur c'hontrad, en em zislavaret ; *sein Wort brechen*, na zelc'her d'e c'her, terriñ e c'her, terriñ e le, mankout d'e c'her, bezañ ganas d'e le, terriñ e feiz, mont en e votou, kaout e laver hag e zislavar, dislavaret e c'her / dislavaret e gomz / mont da Normandi (Gregor), P. dislonkañ e c'her, dislonkañ e laver ; *die Ehe brechen*, avoultriñ, ober avoultriezh / kouezhañ en avoultriezh (Gregor) ; [lu] *den Waffenstillstand brechen*, terriñ an dreverz ; 19. *jemandem das Herz brechen*, difelpañ e galon d'u.b., daouhanteriñ e galon d'u.b., rannañ e galon d'u.b., faoutañ e galon d'u.b., frailhañ e galon d'u.b., glac'hariñ u.b., gloazañ kalon u.b., gwanañ kalon u.b., ankeniañ u.b., doaniañ u.b., poaniañ u.b., mantrañ u.b., ober poan da ene u.b., kalonizañ u.b. ; *der Anblick seines Sohnes brach dem Vater das Herz*, poan a reas gant an tad gwelet e vab ; 20. [fizik] *die Lichtstrahlen brechen*, gouskogañ al luch' g., luc'hterriñ ar skinou ; 21. [tr-l] er hat nichts zu beißen und zu brechen, n'en deus tra ebet da grignat nemet treid silioù ha divskouarn kelien, n'en deus tra ebet da grignat nemet stripou logod ha kig moan, rankout a ra chom hep tamm, n'en deus ket un elfenn da zebriñ, n'en deus tra ebet da chaokat, n'en deus gour da chakañ, rankout a ra chom gant e c'hoant debriñ, n'en deus tamm da zebriñ, n'en deus grïnsenn da zebriñ, n'en deus ket ur boulifrenn da lakaat etre e zent, n'en deus ket ur c'hrïnsenn da lakaat etre e zent, n'en deus ket ur c'heuz da lakaat etre e zent, kof moan (bouzelou moan, bouzellen voan) a rank ober, rankout a ra menel war e naon ha chaokat goullo ; 22. *Glück und Glas, wie leicht bricht das !* ar gwer zo bresk, an eürusted kement all - ken bresk eo an eürusted hag ar gwer.

V.gw. (bricht // brach // ist gebrochen / hat gebrochen) : 1. (ist) : terriñ, fregiñ, daouhanteriñ, tarzhañ, c'hwitañ dindan ar bec'h, kreviñ, regiñ, didammañ, difloskiñ, rannañ, broustañ, frailhañ, freuzañ, darnaouiñ, dibezhañ ; *wieder brechen, erneut brechen*, adterriñ ; *leicht brechen*, bezañ hedorr, bezañ bresk ; mit einem Knack brechen, terriñ krak ; *die Bäume brachen unter der Last der Früchte*, terriñ a reas ar brankoù gant pouez ar vrouezh, diskolpet e voe brankoù diouzh ar c'hefiou gant pouez ar vrouezh, ar barroù a zisklosas dindan ar samm a vrouezh, terriñ a reas barroù ar gwez edan o bec'h pounner a vrouezh, disklosañ a reas skourroù ar gwez gant pouezh ar vrouezh, o bec'h a vrouezh a lakeas ar skourroù da zisklosañ ; *beim Zusammenprall brach die Lanze des Ritters*, gant nerzh ar stok e torras goof ar marc'heg ; im Frühling bricht das Eis, an nevez-amzer a zo mare an diskorn (mare an diloc'h), en nevez-amzer e krev ar skorn ; *Leder bricht*, regiñ a ra al lêr ; *Seide bricht*, terriñ a ra ar seiz ; in tausend Splitter brechen, mont e skolp, mont a-skolp, mont a-ziskolp, mont e tammoù, mont a-dammoù, tarzhañ e skolpoù, tarzhañ e tammoù, tarzhañ a-dammoù, tarzhañ e mil damm, didammañ, disklopenniñ, disklipañ, sklisennañ, skilfennañ, draihañ, strimpiañ, strinkañ, terriñ a-darzh, bruzunañ, mont e bruzun, freuzañ, mont e mil damm, mont etre mil damm, diskolpañ, kreviñ, terriñ krak ; [tr-l] lieber biegen als brechen, gwell eo plegañ eget terriñ - gwellco'h eo plegañ eget terriñ - neb na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a ray sur - ar vag na sent ket ouzh ar stur ouzh ar garreg a raio sur - marc'h na sent ket ouzh ar c'hentrou à ra gaou bras ouzh e gestoù - marc'h a reud ouzh ar c'hentrou à ra gaou bras d'e gestoù - neb a staot ouzh an avel a-benn a bak leun e zent - an neb a sent ouzh e benn a

zo sotoc'h eget un azen - an hent hag ar samm a zegas ar marc'h e-barzh ; *biegen oder brechen, es geht auf Biegen oder Brechen*, neuñviñ pe veuziñ - c'hoari a reomp kuit pe zoubl - c'hoari a reomp an taol tu-pe-du - c'hoari a reomp koll pe c'hounit.

2. (ist) : dont izel ; *sein Auge bricht*, teñvalaat a ra da welet, erru eo teñival e lagad, diskediñ a ra e zaoulagad, fallaat a ra e vrennigenou.

3. (ist) : *frailhañ, rannañ, daouhanteriñ ; mir bricht das Herz, frailhet (rannet, daouhanteret, difelpet) eo va c'halon gant an nec'hañs, rannañ a ra va c'halon, sevel a ra mantr em c'halon, daouhanteriñ a ra va c'halon, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, strakal (tarzhañ, faoutañ, rannañ) a ra va c'halon gant ar glac'hар, malet e vez va c'halon gant ar gloaz, emaoñ o valañ enkrez ha glac'hар, karget eo va c'halon a c'hlac'hар, glac'hар a gouezh war va c'halon, un diframm eo evidon ; mit gebrochenem Herzen, gant gwir enkrez en e galon, frailhet (rannet, daouhanteret) e galon diwar c'hlac'hар ; sie war völlig gebrochen, dinerzhet da vat e oa, digalonekaet naet e oa, ur vantr vras a oa en he c'halon, ar vantr galon a oa kouezhet warni, mantret e oa he c'halon gant glac'hар, digalonekaet ha dinerzhet e oa.*

4. (hat) : treiñ kein da ; mit jemandem brechen, troc'hañ an darempredou gant u.b., treiñ kein d'u.b., mont digant u.b., dilezel u.b., disleukel u.b., mont diwar dro u.b., terriñ gant u.b. ; sie hatte vor Kurzem mit mir gebrochen, edo o paouez mont diouzhin ; mit der Familientradition brechen, bezañ trec'h d'e ouenn, trec'hiñ gouenn, terriñ ar ouenn.

5. (ist) : mont kuit, mont da get, mont da hesk, mont d'an hesk ; *mir bricht die Geduld*, erru on e penn va seizh pasianted, koll a ran pasianted, mont a ra ar gwad e dour ganin, komañs a ran da c'harvaat, ne harz ket mui va gwad, en dihabaskter emaoñ.

6. (ist) : dont trumm war wel, dispakañ, strinkañ, difoupañ, diboukañ, diflupañ, diflipañ, disailhañ ; die Sonne bricht aus den Wolken, tarzhañ (diflukañ) a ra an heol a-douez ar c'houmoul, tarzhañ (diflukañ) a ra an heol a-vetoù ar c'houmoul, dispakañ a ra an heol ; der Mond bricht aus den Wolken, dispakañ a ra al loar, tarzhañ a ra al loar a-douez (a-vetoù) ar c'houmoul ; der Schweiß bricht ihm aus allen Poren, c'hweziñ a ra evel un touilh, c'hweziñ a ra brein, c'hweziñ a ra dourek, c'hweziñ a ra divat, c'hwez-dour-dispenn emañ, gleb-brein emañ gant ar c'hwezour, emañ ar c'hwezour o tiverañ dioutañ, e c'hwez emañ, c'hwez-brein (c'hwez-holl, dour-c'hwez-holl) emañ, beuzet eo en e c'hwez, leizh eo gant ar c'hwezenn, diruilhal a ra ar c'hwezenn diwarnañ (dioutañ) ; die Quelle bricht aus dem Felsen, strinkañ a ra ar stivell eus ar garreg, dedarzhañ a ra ur stivell eus ar garreg ; das Kind bricht aus den Reihen, difoupañ a ra ar bugel eus ar steudoù, diflukañ (diboukañ, disailhañ, diflipañ) a ra ar bugel eus ar renkennou ; aus dem Gefängnis ausbrechen, tec'hel diouzh an toull-bac'h, delammat diouzh an toull-bac'h, achap eus ar prizon ; aus dem Hinterhalt hervorbrechen, difoupañ (diflukañ, disailhañ, diboukañ, dibouchañ, diflipañ) eus e lec'h spi.

Anv-gwan verb II : **gebrochen** 1. gebrochenes Deutsch, alamaneg fall (podoù, saout, draillhet) g., bommoù alamaneg ls., ur stlabez alamaneg g., ul lastez alamaneg g., ur c'hoz tamm alamaneg g. ; gebrochenes Französisch sprechen, draillhañ un tamm galleg, distagañ bommoù galleg palefarzh, komz ur stlabez galleg, komz ul lastez galleg, komz ur c'hoz tamm galleg, gallout distagañ ur c'houblad gerioù e galleg palefarzh ; 2. [sonerez] gebrochener Akkord, arpejad g.,

dishiliad g., arpeggio g. ; 3. gebrochene Linie, linenn dorr b. ; 4. gebrochene Zahl, niver kevrennek g., niver rannel g. ; 5. mit gebrochenem Herzen, frailhet (rannet daouhanteret) e galon, ranngalonet ; 6. sie war völlig gebrochen, dinerzhet da vat e oa, digalonekaet naet e oa, ur vantr vras a oa en he c'halon, ar vantr galon a oa kouezhet warni, mantret e oa he c'halon gant glac'hар, digalonekaet ha dinerzhet e oa ; 7. [tisav.] zweimal gebrochene Treppe, diri gant daou bondalez g. ; 8. gebrochen weiß, gwenn-mouk ; gebrochenes Weiß, gwenn mouk g. ; 9. gebrochene Stimme, mouezh vouk b. V.em. **sich brechen** (bricht sich / brach sich / hat sich gebrochen) : 1. terriñ ; er hat sich (dat.) den Arm gebrochen, torret eo askorn e vrec'h gantañ, torret en deus askorn e vrec'h ; er hat sich (dat.) das Bein gebrochen, torret eo e c'har gantañ, torret en deus e c'har ; [dre skeud.] sich das Genick brechen, terriñ e c'houzoug, terriñ e chouk, terriñ e benn, lipat (lonkañ) e loa, lonkañ e vabouzenn, lonkañ e chik, lonkañ e deod, lakaat e garnaj en driñs, mont d'ar bern, pakañ anezhi, pakañ, koll e c'hwitell ; er läuft Gefahr, sich den Hals zu brechen, tailh a zo evitañ da derriñ e chouk, dañjer a zo dezhañ da derriñ e c'houzoug, war riskl emañ da derriñ e c'houzoug, e dañjer emañ da derriñ e chouk, en dañjer emañ da derriñ e c'houzoug, en dañjer emañ a derriñ e chouk, en dañjer emañ a derriñ e c'houzoug, e-tailh emañ da derriñ e ckouk, e taras emañ da derriñ e chouk ; 2. dasskediñ, luc'hterriñ ; Lichtstrahlen brechen sich (ak.), bez ez eus skinou goulouù o luc'hterriñ (o tasskediñ) ; 3. die Wellen brechen sich (ak.), dirollañ a ra an tarzhoù, dedarzhañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra an tonnoù, gourzarzhañ a ra an tonnoù, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, fregañ rust a ra an taolioù-mor, ar gwagennoù a zeu da vovel en ur fuc'hañ oush an aod, rodellañ (difarleañ) a ra an tarzhioù-mor ; 4. [dre skeud.] die Krankheit bricht sich (ak.), terriñ a ra war e gleñved, emañ o tistagañ diouzh e gleñved ; die Kälte bricht sich (ak.), digrizañ a ra an amzer, torret eo ar c'hrizaj.

Brechen n. (-s) : 1. torridigezh b., brevidigezh b., brevadenn b., torr g., torrerezh g., torradur g., brev g., brevadur g. ; 2. [fizik] gouskog g., disvann g., disvannadur g. ; 3. [mengleuz] eztennadur g. ; 4. [mezeg.] torr g., torradur g., torridigezh b. ; 5. [mezeg.] dislonkadenn b., c'hwedadenn b., c'hwedenn b., dislonk g., distaol g., distaoladenn b. ; 6. [dre skeud.] troc'h g., troc'hadenn b. ; 7. torradur le g. ; 8. [gwir] torridigezh b. ; 9. [lin, kanab] braeadur g., braeadeb g. ; 10. es geht auf Biegen oder Brechen, neuñviñ pe veuziñ - c'hoari a reomp kuit pe zoubl - c'hoari a reomp an taol tu-pe-du - c'hoari a reomp koll pe c'hounit ; auf Biegen und Brechen, ken na strak, ken na strake, ken na fu, ken na fue, ken na findaon, ken na findaone, ken na ziaoul, ken na ziaoule, war dorr e chouk, daoust da bep tra, daoust d'an avelioù enep, en desped d'an holl gontroliezhōù, en desped d'ar skoselloù lakaet war e hent, a-dreuz drez ha sperm, en enep d'an holl.

brechend ag. : brechendes Auge, sellouù un den toc'hor da vovel ls.

Adv. : brechend voll, karget a-rez, karget a-rez ar bordoù, leun betek ar skoulm, karget da fennañ, karget leun, karget barr, karget betek barr, leun-raz, leun-barr, leun-kouch, leun-klok, leun-chouk, leun-blouk, leun-bloup, leun-rik, leun-chek, leun-bourr, leun-brok, leun-faezh, leun-fot, leun-fenn, leun-ten, leun-kreñv, leun-sklok, leun-mort, leun-sank, leun-stank, karget betek ar barr, stambouc'het, peurleun, barrleun, barruhel, barr-skuilh, beget da verañ, leizh-klok, leizh-plok, leizh-faezh, leizh-brok, barrek, du gant an dud.

Brecher g. (-s,-) : 1. [tekn.] pilerez b. [/iester pilereziou], breverez b. [/iester brevereziou], freuzerez b. [/iester freuzereziou], brae b., braeer g. [/iester braeeriou], braeerez b. [/iester braeereziou], piler g. [/iester pileroiu], pilouer g. [/iester pilouerioiu], friker g. [/iester frikerioiu], frikerez b. [/iester frikereziou] ; *Backenbrecher*, [tekn.] grozoler g. [/iester grozoleriou], brae javedek b., piler javedek g. [/iester pileroiu javedek], pilouer javedek g. [/iester pilouerioiu javedek], friker javedek g. [/iester frikerioiu javedek] ; 2. [mor¹] bern dour g., bern-mor g., gwazh b., gwagenn-drais b., taol-mor g., barr-mor g., taol-ratre g., sparkad g., rolladenn-vor b., rolladennad-vor b., ruilhadenn b., tarzh-mor g., tarzh., tarzh-ruilh g., bomm mor g., toenn-vor b., kole g., pakad mor g., pennad g. ; 3. [mor²] *Wellenbrecher*, chaoser a-enep ar barradoù-mor g., diwagenner g. [/iester diwagenneriou], rakkae g. ; 4. [merdead.] *Eisbrecher*, skorndorrier g. [/iester skorndorriou].

Brechkoks g. (-es,-e) : tammoù glaou-kok ls., tammoù glaou-goulosk ls.

Brechkraft g. (-) : [fizik] feuriader luc'htorr g. [/iester feuriaderiou luc'htorr], feuriader gouskogañ g. [/iester feuriaderiou gouskogañ], arstalenn optikel b.

Brechmaschine b. (-,-n) : [tekn.] pilerez b. [/iester pilereziou], breverez b. [/iester brevereziou], freuzerez b. [/iester freuzereziou], brae b., braeer g. [/iester braeeriou], braeerez b. [/iester braeereziou], piler g. [/iester pileroiu], pilouer g. [/iester pilouerioiu], friker g. [/iester frikerioiu], frikerez b. [/iester frikereziou], spadoul g., palufenn b., paluc'h b., paluc'henn b., brae b.

Brechmittel n. (-s,-) : [mezeg.] 1. louzoù c'hwedus g. louzoù-c'hwediñ g., c'hweduzenn b. ; 2. P. den euzhus g., den rukunus g., den heugus g., pezh teil g., pezh lous g., tamm teil g., lorgnez g., pezh fall a zen g., tra milliget g., toull visoù g., paotr lavis g., loen brein g., loen vil g., loen lous g., loen fall g., loen gars g., loen mut g., den brein betek mel e eskern g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., gwir hailhon g., hailhon echu g., lastezenn b., paotr e gont a fallagriezh ennañ g., den korvigillet e galon a fallagriezh g., den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., paotr a zo kement si fall 'zo tout ennañ g., paotr n'eus netra a vat ennañ g., porc'hell lous g., pemoc'h lous g., seller ar moc'h g., loudoureg g. [/iester loudoureien], loudour g. [/iester loudoured], loen hudur (vil, lous) evel ar sezh pec'hed g., loustoñ g., louskod g., louveg g. [/iester louveged], louz g., libouz g., louvidig g. [/iester louvidien], libouzer g., gast b., chuchuenn lous b., chelgenn a zen b., fri lous g., tamm mat a loustoni g., tamm brav a loustoni g., lorgnaj g., lampon g., kantolor g., jalod g., lavagnon g., louzaouenn fall b., hailhevod g. [/iester hailhevoded], hailhevodeg g. [/iester hailhevodeged], hailhoneg g. [/iester hailhoneged], maraod g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., pikouz fall g., gaster g. [/iester gasterien], stronk g., standilhon g., diaoul a baotr g., lakepod g., fall lakez g., gwall bezh g., pezh vil g., pezh divalav g., paotr gagn g., gwall higolenn b., higenn b., higenn a baotr g., fallakr g. [/iester fallakred], sach malis g.

Brechnuss b. (-,-nüssse) : [louza.] kraoñ-vomikez str., frouezh ar gwez-kaniram str., frouezh ar gwez-vomikez str., kraoñ-kaniram str., kraoñ c'hwediñ str.

Brechnussbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-kaniram str., gwez-vomikez str.

Brechreiz g. (-es,-e) : [mezeg.] c'hoant dislonkañ g., c'hoant da zislonkañ g., c'hoant c'hwediñ g., sav-kalon g., heugenn b., stad heugennel b., damoug heugenniñ g. ; *Brechreiz auslösend*, c'hwedus ; *falls bei mir nochmals Brechreiz einsetzen sollte*, mar adstag warnon ar c'hoant da zislonkañ ;

das verursacht bei mir Brechreich, ar boued-se a zeu da neuïñ (da zarneuiñ) war va c'halon, heugdoñjer a sav ennon pa zebran an dra-se ; *ich habe Brechreiz*, sevel a ra va c'halon, heugiñ a ra va c'halon, va c'halon a zo e-giz war-neuïñ, heugdoñjer a sav ennon, c'hoant dislonkañ 'm eus, c'hoant 'm eus da zislonkañ, c'hoant c'hwediñ 'm eus, dislonk am eus.

Brechrühr b. (-) : [mezeg.] flus c'hwediñ g., vid c'hwediñ g., trafik c'hwediñ g.

Brechsee b. (-,-n) : bern dour g., gwazh b., gwagenn-drais b., taol-mor g., barr-mor g., taol-ratre g., sparkad g., rolladenn-vor b., rolladennad-vor b., ruilhadenn b., tarzh-mor g., tarzh g., tarzh-ruilh g., bomm mor g., toenn-vor b., kole g.

Brechstange b. (-,-n) : loc'h laeron g., linier g. [/iester linieroù / linieri], loc'henn b., loc'h g., loc'h-min g., tenn-tachou g., speg g., troad-heizez g.

Brechstuhl g. (-s,-stühle) : [tekn.] spadoul g., palufenn b., paluc'h b., paluc'henn b., brae b.

Brechtanne b. (-,-n) : [louza.] gwez tourmantin str., melwez str.

Brechung b. (-,-en) : 1. brevadur g., torradur g. ; 2. [mor] adtarzh g., rekas g., tarzh ar gwagennou g., krozadenn ar mor b., mordrouz g., morson g., tregern ar mor b. ; 3. [fizik] luc'htorr g., gouskog g., gouskogañ g. ; *Brechung der Lichtstrahlen*, gouskog ar skinou luc'h g., luc'htorr g. ; *Brechung von Schall*, gouskog ar sten g. ; *Symmetriebrechung*, brevadur kemparzh g. ; 4. [yezh.] troadur vogalenn g., kemmadur vogalenn g.

Brechungsindex g. (-es,-el-indizes) : [fizik] feuriader luc'htorr g. [/iester feuriaderiou luc'htorr], feuriader gouskogañ g. [/iester feuriaderiou gouskogañ], arstalenn optikel b.

Brechungsgitter n. (-s,-) : [optik] roued amskogañ b.

Brechungsvermögen n. (-s) : [fizik] gouskogaduster g.

Brechungswinkel g. (-s,-) : [fizik] korn gouskogañ g., korn gwariañ g.

Brechungszahl b. (-,-en) : [fizik] feuriader luc'htorr g. [/iester feuriaderiou luc'htorr], feuriader gouskogañ g. [/iester feuriaderiou gouskogañ], arstalenn optikel b.

Brechwert g. (-s,-e) : [fizik] feuriader luc'htorr g. [/iester feuriaderiou luc'htorr], feuriader gouskogañ g. [/iester feuriaderiou gouskogañ], arstalenn optikel b.

Brechwurz b. (-,-en) : [louza.] evor g., louzaouenn ar peuk b.

Brechwurzel b. (-,-n) : [louza., *Psychotria ipecacuanha*] plant ipeka str., ipeka str. ipekakouana str.

Brechzahl b. (-,-en) : [fizik] feuriader luc'htorr g. [/iester feuriaderiou luc'htorr], feuriader gouskogañ g. [/iester feuriaderiou gouskogañ], arstalenn optikel b.

Bredouille b. (-) : *P. in die Bredouille geraten, in die Bredouille kommen*, degouezhout plegennou diaes gant an-unan, bezañ lakaet diaes, bezañ lakaet nec'het, en em gavout en ur gwall bleghenn, en em gavout diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, en em gavout en estrenvan, en em gavout e-kreiz ar gwashañ droukverzh, en em gavout evel ur pesk en ur bod lann, en em gavout en ur gempenn, en em gavout el lagenn, en em gavout en ur grenegell, en em gavout sachet en ur gaoc'henn ; *in der Bredouille sitzen (sein)*, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkreget bras (Gregor), bezañ e-kreiz ar gwashañ droukverzh, bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ paket propik, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoch' eget

hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ gwall dape, bezañ en ur gempenn, bezañ kempenn ganti, bezañ brav ganti, bezañ el lagenn, bezañ en ur grenegell, bezañ sac'het en ur gaoc'henn, bezañ gwall strobet, bezañ e viz er wask, bezañ e viz e gwask, bezañ e fri er wask, bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e spar, bezañ en avel d'e vase, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall bleugenn, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traou gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ karget e vazh a sperr, bezañ e lost er vrea.

Breeches ls. : [dilhad.] otoù g. [liester oteier].

Bregen g. (-s,-) : [norzh Bro-Alamagn] 1. [korf. ar chatal] melpenn g., bouedenn-benn b., melenn b. ; 2. P. [dre fent] boulenn b., blêñch g., kokenn b., kelorn g.

Brei g. (-s,-e) : 1. [kegin.] yod g., yodenn b., kaot g., kaotorenn b., mignoc'henn b., siladenn b., [yezh ar vugale] papa g., papaig g. ; *grober Brei*, fastrenn b. ; zu *Brei kochen*, lakaat da dreñ da yod, ober ur gaotorenn ; *Brei essen*, yota ; zu *Brei schlagen*, yodennañ, frigasañ, peurfrikañ, milmalañ, pinbreviñ, bruzunañ, brizilhoniñ, braeañ, skarbotiñ, frukañ, breviñ, chikañ, chikanañ, munudañ, brevennañ, flastrañ, frikañ, pilat, kommañ, malañ ; zu *Brei werden*, kaotennañ, kaotenniñ, mont e kaot, mont e mignoc'henn, yodenniñ ; *Haferbrei*, yod-kerc'h g., yod-silet g. ; *Buchweizenbrei*, yod gwinizh-du g. ; *Weizenbrei*, yod-gwinizh g., kaot gwinizh g. ; *Kartoffelbrei*, fastrenn avalou-douar b., yod patatez g., yod avalou-douar g., yodenn avalou-douar b., patatez silet str. ; *dicker Brei*, steifer Brei, dickflüssiger Brei, yod fetis g., kaot tev g. ; *dünner Brei*, dünnflüssiger Brei, kaot tanav g., yod rouez g. ; *klumpenfreier Brei*, yod dibouloud g., yod rouez g. ; *voll Brei*, yodek ; *kleine Vertiefung mitten im Brei*, worein Butter getan wird, feunteun an amann b., toull ar bougre g. ; *ein kleines Kind mit Brei füttern*, paskañ yod d'ur bugel bihan ; 2. bouilhenn b., liboud g., bouilhatenn b., kaotorenn b., kaodenn b., yodenn b., mignoc'henn b., flastr g. ; 3. [dre skeud.] *jemanden zu Brei schlagen*, ober bleud gant u.b., ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., ober butun gant u.b., frigasañ u.b., foeltrañ e izili d'u.b., stlabezañ u.b. ; zu *Brei geschlagen werden*, mont e kaot, bezañ frigaset ; *wärest du nicht so stark, hätte er dich zu Brei geschlagen*, panevet ar c'hreñv ma'z out e vefes bet brevet gantañ ; *ich habe mir die Füße zu Brei gelaufen*, fontet eo va zreid, lazhet eo va divesker, marv eo va divhar ouzhin, va zreid a zo aet lor gant ar skuizhder ; *wie die Katze um den heißen Brei herumgehen*, wie die Katze um den heißen Brei herumschleichen, um den heißen Brei herumreden, klask tro, klask tro en e gaoz, klask kornioù-tro en e gaoz, ober kant tro d'ar pod, klask kant ha kant tro, klask kammdroiou, klask un dro-bleg, klask tro da ziverrañ, tortilhañ, tortal, troiata ; *einen Brei anröhren*, lakaat an toaz e go, punañ un irienn, irienñiñ ub, penefiañ, klask sevel dindan u.b. ; *alten Brei wieder aufröhren (aufkochen)*, lavaret a-nevez ar memes kaoziou skuizh, malañ kaoziou skuizh, bezañ a-nevez gant e demzou skuizh, lakaat a-nevez temzoù skuizh war an tabier, lakaat a-nevez temzoù skuizh war an doubier, P. meskañ kozh kaoc'h da flaeriañ, diveskañ teil kozh, meskañ kozh teil, meskañ kozh kaoc'h ; *seinen Brei selbst auslöffen*, paeañ diwar-bouez e groc'hen / paeañ diwar-bouez e lér (Gregor) ; er muss den Brei

auslöffen, paeañ a ra diwar-bouez e groc'hen (Gregor), dezh'añ eo bremañ da zougen an toaz d'ar forn, en em gavout a ra gwazh eus an dra-se, en em gavout a ra diaes eus an dra-se ; *die sollen doch jetzt bitte den Brei auslöffen*, ra vezò war o reuz, ra vezò kement-se evit o c'holl, kac'h et deus en o zokoù ha ret eo dezh'o bremañ o lakaat war o fenoù, kaoz int ma'z eus bremañ kouezhet ur bec'h warno, gwazh a se evito, n'o deus nemet lakaat en o c'hichen bremañ mard eo kouezhet ar bec'h warno ; 4. [kr-l] viele Köche verderben den Brei, pa'vez ar muiañ tud e vez graet ar fallañ labour - forzh tud, fall sikour - seul vui a vugulion a vez, e vez falloc'h gouarnet ar saout.

Briapfelbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] sapotilhezenn b.

[liester sapotilhezenned / sapotilhez], gwez-sapotilhez str.

briartig ag. : evel yod, evel kaot, e doare ar yod, a-zoare gant ar yod, a-seurt gant ar yod, heñvel ouzh yod, heñvel ouzh kaot, yodennek, kaotennet, yodennek, yodek, gludek, gludennek.

Breissier g. (-s,-) : yotaer g., kof yod g.

breig ag. : gludek, gludennek, fibous, mignoc'het, yodennek, yodek.

Breisgau g. (-s) : der Breisgau, Breisgau b.

Breistock g. (-s,-stöcke) : bazh-yod b., krog-yod g., astell-yod b., mesk-yod g.

Breistock-Spiel n. (-s,-e) : c'hoari bazh-yod g., sachadeg bazh-yod b.

breit ag. : 1. ledan, ledek, frank, ampl, diere, distrob, digor, avelant ; eine breite Straße, ur straed ledan b., un hent diere g., un hent frank g. ; ein breiter Fluss, ur stêr zigor b. ; breite Ebene, plaeñn zigor b. ; ein breites Tal, ur flagenn avelant b. ; ein breites Preispektrum, ur skalfad bras a brizioù g. ; in einem breiten Umkreis, a-bell-dro ; eine Hand breit, treuz un dorn g. ; so breit wie meine Hand, en tevder da'm dorn, el ledander da'm dorn ; so breit wie, e ledander da, ken ledan ha ; sehr breit, ledan-mor ; keinen Finger breit nachgeben, nicht einen Fuß breit weichen, na gilañ an disterañ, na gilañ tamm, na gilañ a-dreuz troad ; einen Finger breit, treuz ur biz ; wie breit ist dieser Stoff ? peseurt lec'hed en deus an danvez-mañ ? ; der Stoff liegt achtzig Zentimeter breit, pevar-ugent santimetrad lec'hed a zo gant an danvez-mañ, pevar-ugent santimetrañ a led en deus an danvez-mañ ; einen Meter breit, ur metrad ledander dezh'añ ; zwei Meter breit, daou vetrad led ; drei Meter breit und ebenso lang, tri metrad a ledander ha kement all a hed ; breit(er) machen, ledanaat, frankaat, distrizhañ (Gregor), avelantaat ; breit(er) werden, dont da vezañ ledanoc'h, ledanaat, mont war zigeriñ, mont war frankaat, mont war ledanaat, avelantaat ; das Rohr wird breiter, mont a ra ar gorzenn war zigeriñ ; die breiten Stellen eines Wasserlaufs, ledanoù un dourredenn ls. ; die breiten Stellen eines Weges, ledanoù un hent ls. ; breit drücken, breit schlagen, breit treten, flakaat, ledanaat, frankaat, brasaat, pladañ, kompezañ, plaenaat, flastrañ ; die Vase ist oben sehr breit, skuih a zo gant al lestr, arfrank eo genoù al lestr ; breit gedrückte Nase, fri taltous (marmouz, togn, turk, plat) (Gregor) g. ; mit breit ausgebreiteten Flügeln, digoret frank e zivaskell ; ein breites Angebot, eine breite Palette an Produkten, un dibab bras a werzadennoù g. ; ein breites Wissen besitzen, kaout gouizegezh, bezañ bras e ouziegezh, bezañ desket war gant ha kant tra, bezañ desket bras, bezañ desket kaer, bezañ desket mat, bezañ studiet bras, bezañ studiet mat, bezañ studiet kaer, bezañ gouziek, bezañ lennek, bezañ helennek ; ein breites Wissen über etwas (ak.) besitzen, kaout un anaoudegezh ampl eus ub, kaout un anaoudegezh ledan eus ub ; eine breite Zustimmung finden, eine breite Zustimmung erreichen,

eine breite Zustimmung erzielen, kaout asant ar braz eus an dud ; der Weg ist breit, der zur Verdammnis führt, emañ frank an hent a gundu d'an daonidigezh ; eine breite Auswahl an Vorspeisen, un dibab bras a gentveuziou g., kentveuziou a bep seurt ls.

2. [dre skeud.] etwas breit treten, reiñ re a zispleg a-zivout udb, komz gant ur foerell a zisplegadurioù diwar-benn udb, diblusañ pizh ur c'hraf bennak, ober tro gant e gaoz evit displegañ udb, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù, d'e brezegenn) evit displegañ udb, arabadiñ udb, stambouc'hañ udb, astenn kaozioù ; breiter Stil, pluenn ar foerell ganti b., stambouc'h g., doare-skriavañ stambouc'hus g. ; breit reden, paboriñ, ober e babor, tonal, treiñ (malañ) avel, ragachiñ, trabellat, bezañ un drabell ; einen breiten Rücken haben, ein breites Kreuz haben, bezañ mat e gein, bezañ kreñv e gein, bezañ kreñv a gein, bezañ kreñv e chouk, bezañ ledan e chouk, bezañ mat da geinañ, kaout kein mat / gouzout brav keinañ (Gregor) ; er hat breite starke Hände, un dorneg a zo anezhañ, ur paotr dornek eo, melloù daouarn en deus ; ein Breites und Langes erzählen, na vezañ diwezh ebet gant e zanevell, kontañ a-dreuz hag a-hed, ober ur brezegenn keit hag ac'hanen d'al loar, aradennañ, ragachiñ, na vezañ prenn ebet d'e latenn, dibunañ e gudenn ; die breite Öffentlichkeit, an darn vrashañ eus an dud b. ; ein breites Lächeln, ur mell mousc'hoarzh g., ur pikol mousc'hoarzh g. ; weit und breit, a) tro-war-dro, tro-dro, war-dro, en ardremez ; b) dre holl, e pep lec'h, a bep tu, a-hed hag a-led, a-hed hag a-dreuz ; er ist weit und breit bekannt, anavezet eo a bep tu, anavezet eo evel ar bleiz, anavezet eo e pevar c'horn ar vro.

Breitbahn b. (-,en) : [moull., paper] tu a-dreuz g.

Breitband n. (-s,-bänder) : [tekn., kehentiñ] bandenn ledan b.

Breitbandschluss g. (-es) / Breitband-Internetzugang g. (-s) / Breitbandzugang g. (-s) : [stlenn.] uhelgas g.

breitbeinig ag. : 1. gaoliet ledan e zivesker gantañ, rampet ledan e zivesker gantañ, rampet evel ur c'hilhor ; breitbeinig gehen, rampañ ; 2. breitbeinig dastehend, kampet ; breitbeinig dastehen, bezañ sonn war e dachoù, bezañ stamp gant an-unan, bezañ start war e dachoù, bezañ rampet evel ur c'hilhor.

breitblättrig ag. : 1. [louza.] deliaouet ledan, ledan e zeliou, delioù ledan dezhañ ; 2. ledan an direnn anezhañ, digor ; breitblättrige Axt, bouch'hal digor b., bouc'hal ledan b.

breitbrüstig ag. : ein breitbrüstiges Pferd, ur marc'h digor e vruched g., ur marc'h digor e beultrin g., ur marc'h bruchedek g., ur marc'h bruchedet mat g., ur marc'h bruchedet ledan g., ur marc'h bruskek g., ur marc'h araoget mat g.

breitdrücken V.k.e. (hat breitgedrückt) : flakaat, ledanaat, frankaat, brasaat, pladañ, kompezañ, plaenaat, flastrañ.

Breite b. (-,n) : 1. ledander g., ledanded b., led g., lec'hed g., digor g., digorded b., ledan g. ; die Länge und die Breite, an hirder hag al ledander ; die Breite des Flusses ist beeindruckend, sebezus eo ledan ar stêr, ledan sebezus eo ar stêr ; ein Brett der Breite nach durchsägen, heskennat ur plankenn en e lec'hed, heskennat ur plankenn en e led ; den Wald der Breite nach durchqueren, treuziñ ar c'hood en e lec'hed, treuziñ ar c'hood en e led ; die Breite des Schwimmbeckens beträgt 20 Meter, ugent metrad ledander a zo d'ar poull-nezial, ugent metrad a led en deus ar poull-nezial, ugent metrad a ledander en deus ar poull-nezial, ugent metrad ledander en deus ar poull-nezial, ugent metrad a zigorded a zo d'ar poull-nezial ; 2. [gwiad.] Breite eines Stoffes, lec'hed un entof g. ; 3. Breite der Schultern, treuz-divskoaz g. ; 4. in die Breite gehen, ober korf, tevaat, brasaat, kemer tro, dont tro en dra-mañ-tra, mont war frankaat, mont war ledanaat, dienkañ,

distrizhañ, larkaat ; 5. Breite des Degens, plaen ar c'heze g. ; 6. treuz g. ; nur die Breite der Straße trennt sie voneinander, n'eus nemet treuz an hent etrezo, n'eus nemet led an hent etrezo ; 7. [geografiezh] ledred g. ; geographische Breite eines Ortes, ledred ul lec'h g. ; südliche Breite, ledred kreisteiz g., ledred su g. ; dreißig Grad südlicher Breite, tregont derez ledred su ; Rennes liegt auf 48° nördlicher Breite, emañ Roazhon 48° ledred hanternoz (ledred norzh) ; die Insel liegt 40° südlicher Breite, die Insel liegt bei 40° südlicher Breite, die Insel liegt unter 40° südlicher Breite, die Insel liegt auf 40° südlicher Breite, emañ an enezenn 40° ledred su ; [tr-l] in unseren Breiten, en hor broioù-ni ; 8. [fizik] spektrale Breite, lec'hed bann g. ; 9. [dre skeud.] epische Breite, stambouc'h an danevelganou g. ; 10. er hat um Haaresbreite einen Unfall verhindert, ne oa bet nemet treuz un neudenn ne oa ket c'hoarvezet ur gwallzarvoud gantañ, ne oa bet nemet treuz ul linenn all ne oa ket c'hoarvezet ur gwallzarvoud gantañ, darbet e oa bet dezhañ tapout ur pegad, tost-kaer e oa bet da dapout ur c'hrogad gant e garr, tost-kaer e oa bet dezhañ tapout ur pegad, war-hed un netra en dije tapet ur pegad, ken buan en dije tapet ur pegad, ken kaer all en dije tapet ur pegad, tredemarzh eo ne oa ket erruet ur gwallzarvoud gantañ, hogozik e oa bet dezhañ tapout ur c'hrogad gant e garr, evit nebeut en dije tapet ur pegad, evit bihan dra en dije bet ur gwallzarvoud, war-hed nebeut e vije erruet ur gwallzarvoud gantañ, hogozik dezhañ bezañ tapet ur gwallzarvoud, fellet e oa bet dezhañ tapout ur pegad, damdost e oa bet dezhañ tapout ur pegad.

breiten V.k.e. (hat gebreitet) : 1. ledanaat, frankaat, ec'honaat, distrizhañ (Gregor) ; 2. astenn, ledañ ; nach jemandem die Arme breiten, astenn e zivrec'h etrezek u.b., astenn e zivrec'h etramek u.b., astenn e zivrec'h d'u.b., astenn e zivrec'h da-geñver u.b. ; einen Teppich auf dem Boden breiten, astenn ur pallenn war al leur, ledañ ur pallenn war al leur, astenn ur pallenn war blad al leur, ledañ ur pallenn war blad al leur ; 3. [labour-douar] ledañ, strewiñ, skignañ, lakaat a-skign, astenn ; Heu breiten, ledañ foenn da sec'hañ, lakaat foenn a-skign, skignañ foenn, astenn foenn.

Breitenarbeit b. (-,en) : labour war un dachenn ledan g., rastelladeg b.

Breitenfeuer n. (-s,-) : [lu, tennoù] falc'hadenn b., falc'hat g., skubadenn b., skuberezh g., skubañ g.

Breitengrad g. (-s,-e) : ledred g. ; auf einer und derselben Länge liegen, bezañ a-ledred an eil gant egile ; auf dem gleichen Breitengrad wie, a-ledred gant.

Breitenkreis g. (-es,-e) : [douar.] ledredenn b.

Breitensport g. (-s) : sport pobl g., sport yoc'hek g.

Breitenwirkung b. (-) : skog yoc'hek g., efed skogañ war an dud g., efedusted skogañ b.

Breitfeldteleskop n. (-s,-e) : teleskop maez ledan g.

breitfingerig ag. / breitfingrig ag. : ledan e vized, tev e vized.

breitgabelig ag. : [louza.] kavazek.

breitgesichtig ag. : talfasek, hirvoan e zremm.

breitgestreift ag. : roudenoù ledan dezhañ, roudennet ledan.

Breithalter g. (-s,-) : [gwiad.] kanve g. [liester kanveoù].

Breithammer g. (-s,-hämm) : [tekn.] morzhol-plader g., plader g. [liester pladeriou].

Breithaue b. (-,n) : marr b., pigell b., marrbigell b., pech troadhir g., trañch g., frankigell b. ; mit der Breithaue herausgerissene Grassode, moudenn-gign b. [liester mouded-kign], moudenn-varr b. [liester mouded-marr] ; Haufen Grassoden, die mit der Breithaue herausgerissen wurden, kalzad-marr g.

breithalsig ag. : gouzougek.

breitkiefrig ag. : karvanek.

breitkinnig ag. : groñjek ; *breitkinniger Kerl*, groñjeg g. [*liester groñjejen*].

breitkrempig ag. : erienet ledan ; *ein breitkrempiger Hut*, un tog erienet ledan g., un tog erien ledan g., un tog ledan g. ; *breitkrempiger Damenhut*, chapelinenn b. ; *breitkempige Hüte bieten einen guten Sonnenschutz*, togoù ledan a daol gwaskedenn.

Breitlattich g. (-s,-e) : [*louza.*] troad-marc'h g., louzaouenn-ar-paz b., pav-marc'h g., andeledenn b.

Breitling g. (-s,-e) : [*loen.*] 1. [pesk dour-mor, *Sprattus sprattus*] glizig g. ; 2. [pesk dour dous, *Abramis brama*] brem g. [*liester bremed*], brell g. [*liester brelled*] ; 3. [pesk dour dous, *Carassius carassius*] kiprin g. [*liester kiprined*].

breitmachen V.em. : **sich breitmachen** (hat sich (ak.) breitgemacht) : 1. en em skignañ, en em ledañ ; 2. kemer kalz a blas ; *dieses dicke Arschloch macht sich aber breit*, ar revreg-mañ a ya plas gantañ, ar revreg-mañ a ya lec'h gantañ, ar revreg-mañ a stouv plas 'vat, ar revreg-mañ a gemer kalz a blas 'vat ; 3. en em vrakañ, ober grallig, pladorenniñ, en em arouaregiñ, en em arwaregiñ, plavañ, torc'hwenial, labaskenniñ ; *hier kannst du dich ruhig breit machen*, amañ ez po frankiz, amañ e ch'alli kemer da aezamant, amañ e ch'alli ober da aez, amañ e vo frank warnout, amañ e vo frank dit, amañ e vo ec'hon dit, ez ec'hon e vi amañ, forzh isu az po amañ ; 3. P. *sich irgendwo breitmachen*, ober e anneze eus un ti bennak, ober e annezedeg en un ti bennak, ober e chomadur en un ti bennak, P. dont en ul lec'h bennak da gludañ ; *sich bei jemandem breitmachen*, mont da chom e ti u.b., ober e anneze e ti u.b., dont d'ober e anneze e ti u.b., mont war oaled u.b.

breitmaschig ag. : [*gwriad.*] tollek, bras e vailhoù ; [merdead.] *breitmaschige Netze*, rouedoù boull ls.

Breitmaul-Frau b. (-,-en) : [*mojenn.*] die *Breitmaul-Frau*, maouez he genoù flañchet b., [*japaneg*] Kuchisake-onna b.

breitmäulig ag. : geoliek, ur rahouenn c'henouù dezhañ.

Breitmaulnashorn n. (-s,-hörner) : [*loen.*] frikorneg gwenn g.

breitmündig ag. : genaouek, geoliek, begek, ur rahouenn c'henouù dezhañ ; *Mensch mit breitmündigem Gesicht*, genaoueg g. [*liester genaoueien*], geolieg g. [*liester geolieien*], begeg g. [*liester begeged*], den gant ur rahouenn c'henouù g.

Breitnasenaffe g. (-n,-n) : [*loen.*] ledanfrieg g. [*liester ledanfrieged*], platirinan g. [*liester platirinianed*].

breitnasig ag. : taltous e fri, ur fri marmouz dezhañ, togn e fri, ur fri turk dezhañ, plat e fri, fronellek, fronek.

breitpfotig ag. : pavek.

breitrandig ag. : 1. ledan e vord, ledan e vordoù ; 2. erienet-ledan, ... erien ledan.

breitschädelig ag. : krennenbennek.

breitschenkelig ag. : e zivesker stampet ledan gantañ, garbet.

breitschlagen V.k.e. (schlägt breit / schlug breit / hat breitgeschlagen) : 1. flakaat, ledanaat, frankaat, brasaat, pladañ, kompezañ, plaenaat, flastrañ ; *einen Nagel breitschlagen*, riñvañ un tach, pladañ un tach ; 2. kendrec'hiñ, darboellañ, sorc'henniñ ; *sich breitschlagen lassen*, lonkañ silioù (lostou-leue, kañvaled, kelien, prun), plomañ kañvaled (kelien), lonkañ poulc'had, lonkañ poulc'hennoù, bezañ dastumet (devet, gennet) gant komzoù brav u.b., mont diouzh kaozioù brav an dud, lonkañ (evañ, plomañ, treizhañ) kement gaou a laverar.

Breitschnäbler g. (-s,-) : [*loen.*] ledanbigoseg g. [*liester ledanbigoseged*].

breitschnäblich ag. : [*loen.*] ledanbigosek.

breitschulterig ag. / **breitschultrig** ag. : skoaziek, kazelek, skoaziet ledan, ledan e chouk, postek, skoaziek, paket mat ; *breitschultrig sein*, kaout framm ; *breitschultriger Mensch*, skoazieg g. [*liester skoazieien*].

breitschwänzig ag. : [*loen.*] ledan e lost, lostet ledan.

Breitseite b. (-,-n) : 1. kostez g. ; 2. [merdead.] bordead g. ; *eine volle Breitseite feuern*, leuskel e vordead (Gregor) ; [dre skeud.] auf jemanden eine Breitseite abfeuern, skeiñ tachou gant u.b., hegual u.b., dejanal u.b., dejanal ouzh u.b., dejanal gant u.b., droukc'hoapaat u.b., defoeiañ u.b., ober an heg ouzh u.b., ober an heg gant u.b., añjinañ u.b., godisat u.b., godisal u.b., ober al lu gant u.b., ober al lu eus u.b., c'hoari al lu gant u.b., tunañ u.b., heskinañ (hegaziñ, chigardiñ, atahinañ, garchennat) u.b., ereziñ u.b., garchennat ouzh u.b., tremen lost al leue dre c'henouù u.b., paseal lost al leue hebiou da veg u.b., tremen troad al leue a-dreuz genouù u.b., c'hoari an nouch gant u.b., c'hoari an troad leue d'u.b.

Breitspur b. (-,-en) : [*treuzdougen*] skarv ledan g., distok ledan g.

Breitspurbahn b. (-,-en) : [*treuzdougen*] hent-houarn skarv ledan etre e roudennouù g., hent-houarn distok ledan etre e roudennouù g.

breitspurig ag. : 1. [*treuzdougen*] ... skarv ledan, ... distok ledan ; 2. rok, balch', dichek, faeuß, uhel, otus ; 3. etwas *breitspurig darlegen*, displegañ ubd dre ar munud (diouzh ar munud), displegañ ubd just-ha-just, reiñ re a zispleg a-zivout ubd, komz gant ur foerell a zisplegadurioù diwar-benn ubd, dibluskañ pizh ur chraf bennak, ober tro gant e gaoz evit displegañ ubd, reiñ tro d'e larvar (d'e gomzoù, d'e brezegenn) evit displegañ ubd, arabadiñ ubd, stambouc'hañ ubd, displegañ ubd gant ur mor (gant ur foerell) a gomzoù, astenn kaozioù.

breitstirnig ag. : talek.

breittreten V.k.e. (tritt breit / trat breit / hat breitgetreten) : 1. flakaat, ledanaat, frankaat, brasaat, pladañ, kompezañ, plaenaat, flastrañ ; 2. etwas *breittreten*, reiñ re a zispleg a-zivout ubd, komz gant ur foerell a zisplegadurioù diwar-benn ubd, dibluskañ pizh ur chraf bennak, ober tro gant e gaoz evit displegañ ubd, reiñ tro d'e larvar (d'e gomzoù, d'e brezegenn) evit displegañ ubd, arabadiñ ubd, stambouc'hañ ubd, displegañ ubd gant ur mor (gant ur foerell) a gomzoù, astenn kaozioù.

breitwalzen V.k.e. (hat breitgewalzt) : 1. P. flakaat, ledanaat, frankaat, brasaat, pladañ, kompezañ, plaenaat, flastrañ ; 2. etwas *breitschlagen*, reiñ re a zispleg a-zivout ubd, komz gant ur foerell a zisplegadurioù diwar-benn ubd, dibluskañ pizh ur chraf bennak, ober tro gant e gaoz evit displegañ ubd, reiñ tro d'e larvar (d'e gomzoù, d'e brezegenn) evit displegañ ubd, arabadiñ ubd, stambouc'hañ ubd, displegañ ubd gant ur mor (gant ur foerell) a gomzoù, astenn kaozioù.

Breitwand b. (-,-wände) : skramm ledan g.

Breitwandfilm g. (-s,-e) : film skramm ledan g.

Breitwegerich g. (-s,-e) : [*louza.*] hedledan g., stlone b.

breitwürfig Adv. : a-zorn-nij, a-fuilih ; *breitwürfig säen*, hadañ a-zorn-nij, hadañ a-fuilih, teuler an had a zornadioù-nij.

Breiumschlag g. (-s,-schläge) : [*mezeg.*] tarchelad g., palastr g., [dre fent] kataflam g.

Brekzie b. (-,-n) : [*maen.*] boulc'henn b.

Brelan n. (-s) : [*kartoù*] flu g., trikon g.

Breme b. (-,-n) : [*loen.*] tabanideg g. [*liester tabanideged*] ; a) [*Hippobosca equina*] kelien-marc'h str. ; b) [*Tabanus bovinus*] moui str., mouienn b., kelien-dall str., kelienenn-zall b., kelien-brizh str., kelien-mors str., kelienenn-vors b., kelien-rous str.,

tabonenn [liester taboned] b., bouli str., boulienn b., brouderez b., pikerez b.

Bremen n. (-s) : Bremen b.

Bremer g. (-s,-) : annezed Bremen g.

bremisch ag. : ... Bremen, eus Bremen.

Bremsanlage b. (-,-n) : stignad stardaň g., stignad frouenaň g.

Bremsbacke b. (-,-n) : botez ar starderez b., botez ar frouen b.

Bremsbelag g. (-s,-beläge) : gwiskadur ar starderez g., gwiskadur ar frouen g.

Bremsbelagträger g. (-s,-) : botez ar starderez b., botez ar frouen b.

Bremsberg g. (-s,-e) : [mengleuz.] plaenenn war-naou ramokaň b., plaenenn a-stou stlejaň b.

Bremsdruckregler g. (-s,-) : reolier starderez g., reolier frouenadur g.

Bremse¹ b. (-,-n) : [teknič.] starderez b., stard g., frouen g., botez b. ; auf die Bremse treten, pouezaň war troadikell ar starderez, pouezaň war an droadikell stardaň, pouezaň war troadikell ar frouen, frouenaň, stardaň, skurziň, reiň un taol starderez, stardaň ar mekanik ; die Bremsen lösen, distardaň ar frouenoù, distardaň ar stardereziou, distignaň ar stardereziou ; starke Bremse, stard kreň g., starderez kreň b., frouen kreň g. ; gut ansprechende Bremsen, frouenoù respontus-kenaň ls., stardereziou respontus-kenaň ls. ; die Bremse hat versagt, die Bremse ist ausgefallen, deuet e oa ar starderez da c'hwitaň ; das Versagen der Bremsen, c'hwitadenn ar stardereziou b. ; die Bremse reagiert, labourat a ra ar starderez ; Felgenbremse, stard war kammedou rod g., starderez war kammedou rod b., frouen war kammedou rod g. ; Backenbremse, Klotzbremse, frouen dre votez g., starderez dre votez b. ; Fußbremse, starderez troad b., stard troad g., frouen troad g. ; Handbremse, starderez dorn b., stard dorn g., frouen-dorn g. ; die Handbremse anziehen, stardaň ar frouen-dorn, stegnaň ar starderez, lazhaň ar c'harr ; Luftdruckbremse, starderez dre aerwask b., stard dre aerwask g., frouen dre aerwask g. ; Trommelbremse, starderez dre daboulin b., stard dre daboulin g., frouen dre daboulin g. ; Reibungsbremse, stard dre darav g., starderez dre frotadurezh b., frouen dre darav g. ; Oldruckbremse, hydraulische Bremse, starderez dre eoulwask b., stard dre eoulwask g., frouen dre eoulwask g. ; Rücktrittbremse, starderez dre zigamblaň b., stard dre zigamblaň g., frouen dre zigamblaň g., starderez dre droadikellaň a-gil b., stard dre droadikellaň a-gil g., frouen dre droadikellaň a-gil g. ; Hinterradbremse, starderez a-dreňv b., stard a-dreňv g., frouen a-dreňv g.

Bremse² b. (-,-n) : [loen.] 1. a) [kerentiad Tabanidæ] tabanideg g. [liester tabanideged] ; 2. [anvioù rumm] tabonenn [liester taboned] b., bouli str., boulienn b., brouderez b., pikerez b. ; 2. [spesadoù] a) [Hippobosca equina] kelien-marc'h str., kelienenn-varc'h b. ; b) [Tabanus bovinus] moui str., mouienn b., kelien-dall str., kelienenn-zall b., kelien-brizh str., kelien-mors str., kelienenn-vors b., kelien-rous str.

Bremse³ b. (-,-n) : minwask g., morailh g. ; einem Pferd die Bremse anlegen, bei einem Pferd die Nasenbremse einsetzen, minwaskaň ur marc'h, morailhaň ur marc'h.

Bremseinrichtung b. (-,-en) : stignad stardaň g., stignad frouenaň g.

bremsen¹ V.k.e. ha V.gw. (hat gebremst) : 1. stardaň ar mekanik, stardaň, skurziň, reiň un taol stardaň, sparlaň, difonnaat, heudaň, frouenaň, gorrekaat, warbouesaat ; stark bremsen,

stardaň (skurziň) mort, stardaň (skurziň) a-holl-nerzh ; scharf bremsen, stardaň a-daol-trumm, skurziň a-flav ; voll bremsen, stardaň a-daoł-krenn, stardaň a holl nerzh an troad, pouezaň mort war ar frouen, frouenaň mort, pouezaň mort war an droadikell, stardaň mort ; [fizik] eine Kettenreaktion bremsen, gorrekaat un dazgwered ristennek ; 2. [teknič.] skodiň ; 3. habaskaat, kerreishaat, moderiň, sioulaat, furaat, reizhaň, dousaat, kluaraat, souplate, ameniň ; jemandes Ungestüm bremsen, distanaň d'u.b. ; die Preissteigerung bremsen, krennaň kresk ar prizioù, lakaat harz da gresk a-bik ar prizioù, lakaat harz da gresk fonnus ar prizioù, lakaat harz d'ar prizioù da greskiň re vuan ; kein Hindernis kann ihn bremsen, nichts kann ihn bremsen, n'eus tra evit herzel outaň, n'eus tra evit kaeaň outaň, n'eus tra ebet evit e herzel, n'eus harz ebet dezhaň, n'eus harz ebet outaň, n'eus eneb ebet dezhaň, n'eus ket a zalc'h dezhaň, netra ne c'hell derc'hel anezhaň, ne c'hell tra herzel outaň, ne harz tra dirazaň, ne c'hell tra sparlaň dezhaň, hennezh n'en devez aon dirak mann ebet, ur paotr a foeltr forzh a zo anezhaň, ne ra ket forzh petra d'ober, ur paotr diouzh an druilh eo hennezh, ur paotr diskramailh eo hennezh, hennezh ne bad seurt outaň, hennezh ne bad mann ebet outaň, ne souz dirak netra, netra ne stourm outaň, netra ne harp outaň ; nichts und niemand kann ihn bremsen, n'eus tra na den evit herzel outaň, n'eus tra na den evit kaeaň outaň, n'eus tra na den evit e herzel ; wenn er ins Erzählten kommt, ist er nicht zu bremsen, pa stag da gontaň istoriou ne vez pare ebet - pa grog da gontaň traoù, ne vez fin ebet dezhaň - pa grog da gontaň traoù, ne vez prenn ebet d'e latenn ; wenn er anfängt zu spinnen, ist er nicht mehr zu bremsen, pa en em laka da c'gregachiň, ne vez pare ebet - pa en em laka da c'gregachiň, ne vez prenn ebet d'e latenn - pa grog da alkaniň, ne vez mui a harz dezhaň ; er ist nicht mehr zu bremsen, n'eus ket a zalc'hdezhaň ken, n'eur ket evet derc'hel anezhaň ken ; den Krankheitsverlauf bremsen, terriň nerzh ar c'hlénved.

V.em. : **sich bremsen** (hat sich (ak.) gebremst) : 1. en em vestroniaň ; 2. em voullaň en udb, en em voullaň a-fet udb ; er wird sich beim Essen bremsen müssen, renabliň a ranko gant e voued, ret e vo dezhaň en em voullaň a-fet debriň ; die starken Esser können sich nicht bremsen, ne c'hall ket an dud lontek en em voullaň, ne c'hall ket an dud lontek renabliň gant o boued.

bremsen² V.k.e. (hat gebremst) : ein Pferd bremsen, minwaskaň ur marc'h, morailhaň ur marc'h.

Bremsen n. (-s) : stardaň g., frouenaň g., frouenadenn b., gorrekadur g. ; scharfes Bremsen, plötzliches Bremsen, taol stardaň g., stardadenn gress b. ; der Fahrer muss damit rechnen, dass das Auto beim Bremsen ins Rutschen kommt, bez e rank ar blenier bezaň en gortoz ma tiflipo e garr-tan pa stardo.

Bremser g. (-s,-) : 1. [hentoù-houarn, dispredet] starder g. [liester starderen], paotr ar starderez g. ; 2. [sport „bobsleigh“] starder g. [liester starderen], paotr ar starderez g.

Bremsfähigkeit b. (-,-en) : galloudezh stardaň b., galloudezh frouenaň b.

Bremsfallschirm g. (-s,-e) : harz-lamm stardaň g., harz-lamm frouenaň g.

Bremsflüssigkeit b. (-,-en) : dourenn stardaň b., dourenn frouenaň b., dourenn stardereziou b., dourenn frouenoù b.

Bremsgewichtshundertstel n. (-s,-) : [Bro-Suis, teknič., karbedoù] kantvedenn eus an tolz gorrekaet dre frouenaň b.

Bremsgummi n./g. (-s,-s) : botez stardaň b.

Bremsgitter n. (-s,-) : [skingomz] kael skoilhaň b., kael harzaň b., kael dilemel b.

Bremshebel g. (-s,-) : dornell ar starderez b., loc'h ar starderez g., dornell ar frouen b., loc'h ar frouen g., dornell stardaň b., loc'h stardaň g.

Bremshundertstel n. (-s,-) : [tekn., karbedou] kantvedenn eus an tolz gorrekaet dre frouenaň b.

Bremsklappe b. (-,-n) : [nij.] aerstard g., aerfrouen g.

Bremsklotz g. (-es,-klotze) : botez stardaň b., botez frouenaň b., skourd g., blod g., skoilh g., skor g.

Bremskraft b. (-,-krâfte) : galloudezh stardaň b., galloudezh frouenaň b.

Bremskraftverstärker g. (-s,-) : yevreolier ar stignad stardaň g., skoazeller ar stignad stardaň g.

Bremsleistung b. (-,-en) : galloudezh stardaň b., galloudezh frouenaň b.

Bremslicht n. (-s,-er) : [kirri-tan] gouloù-stardaň g. [*liester gouleier-stardaň*], gouloù ruz a-dreñv g. [*liester gouleier ruz a-dreñv*], gouloù-frouenaň g. [*liester gouleier-frouenaň*].

Bremspedal n. (-s,-e) : troadikell stardaň b., troadikell frouenaň b.

Bremsrakete b. (-,-n) : [nij.] ginerlusker g. [*liester ginerluskeriou*].

Bremsriemen g. (-s,-) : [kezeg] kulier g. [*liester kulierou*], avalouer g [*liester avaloueroù*], trakulier g. [*liester trakulierou*].

Bremsscheibe b. (-,-n) : pladenn-stardaň b., pladenn-frouenaň b., pladenn frouen b., pladenn starderez b

Bremsschirm g. (-s,-e) : [nij.] harz-lamm stardaň g., harz-lamm frouenaň g.

Bremsschub g. (-s,-schübe) : enepbountad g. ; *einen Bremsschub ausüben*, enepbountaň.

Bremsschuh g. (-s,-e) : botez stardaň b., botez frouenaň b., skourd g., blod g., skoilh g., skor g.

Bremsschwelle b. (-,-n) : [hentoù] gorrekaer g. [*liester gorrekaeriou*], torr-tizh g.

Bremsseil n. (-s,-e) : fun stardaň b., fun frouenaň b.

Bremsspur b. (-,-en) : roud stardadenn g., roud frouenadenn g., tres stardadenn g., tres frouenadenn g.

Bremsstrom g. (-s,-ströme) : red stardaň g., red frouenaň g., red gorrekaat g.

Bremstrommel b. (-,-n) : taboulin starderez g., taboulin frouen g.

Bremsung b. (-,-en) : stardaň g., frouenaň g., frouenadur g., frouenadenn b., stardadenn b., gorrekadur g. ; *scharfe Bremsung, plötzliche Bremsung*, taol stardaň g., stardadenn grenn b.

Bremsvorrichtung b. (-,-en) : stignad stardaň g., stignad frouenaň g.

Bremsweg g. (-s,-e) : hed stardaň g., hed frouenaň g.

Brennachse b. (-,-n) : [fizik] ahel fokalenn g., ahel sti g.

Brennalgen ls. : keuneud-mor str.

brennar ag. : loskus, loskadus, helosk, tanus, entanus, tanidik, leskidik ; *schwer brennbar, dihelosk ; nicht brennbar, diloskadus ; brennbare Flüssigkeit*, helosk liňvel g. ; [kimiezh] *brennbares Eis*, hidrat metan g.

Brennbarkeit b. (-) : heloskted b., loskadusted b.

Brenndauer b. (-) : 1. [gouloù] padelezgh goulououi b. ; 2. [teol] padelezgh poazhaň b. ; 3. [danvez-tan] padelezgh deviň b., tizh leskiň g. ; *Feuerholz mit hohem Heizwert und langer Brenndauer*, koad-losk a zalc'h tan pell hag a domm mat g., koad a zev goustadik hag a domm mat g., koad fonnus da zeviň g. [d.l.e : koad a zev goustadik hag a domm mat].

Brennebene b. (-,-n) : [skiant.] plaenenn sti b.

Brenneisen n. (-s,-) : 1. houarn ruz g., houarn frizaň g., houarn rodellaň g. ; 2. [mezeg.] tanezer g. [*liester tanezeroù*], houarn tanaň g., houarn leskiň g., houarn tanadeviň g.

Brennelement n. (-s,-e) : [nukl.] helosk nukleel g., helosk derc'hanel g. ; *bestrahltes Brennelement*, helosk skinataet g.

brennen V.gw. (brannte / hat gebrannt) : 1. deviň, leskiň, tangwallaň, flammaň, flamminat, flammmenniň, bezaň entanet, bezaň krog an tan en dra-maň-tra ; *lichterloh brennen*, flammaň uhel, fliminaň ; *flackernd brennen*, diskouez avel, bezaň avel gant an tan, follaň ; *das Haus brennt*, emaň krog an tan en ti, emaň an tan en ti, kroget eo an tan en ti, emaň an ti o teviň, emaň an ti o tangwallaň ; *das Feuer brennt*, lug eo an tan, krog eo an tan, flammaň a ra an tan ; *der Wald brennt*, emaň krog an tan er goadeg, emaň an tan er goadeg, emaň ar goadeg o teviň, emaň ar goadeg o tangwallaň ; *das Holz brennt im Feuer*, an tan a losk ar c'hoad, ar c'hoad a losk en tan ; *trockenes Holz brennt gut*, keuneud sec'h a zo leskidik, keuneud sec'h a grog raktal ; *es brennt in der Scheune, die Scheune brennt*, krog eo an tan er c'hrignol, emaň an tan er c'hrignol, emaň ar c'hrignol o teviň, emaň ar c'hrignol o tangwallaň ; *kommen Sie schnell, Ihr Haus brennt !* deuit prest, emaň an tan en ho ti ! deuit prest, emaň ho ti o tangwallaň ; *es brennt !* an tan ! an tan ! emaň an tan en ti ! ; *es brennt ohne zu Asche zu werden*, deviň a ra hep pulluc'haň ; *dieses Feuer wird ewig brennen*, an tan-se ne vougo Morse, biken ne vougo an tan-se ; *das Feuer will nicht richtig brennen*, neuz fall a zo gant an tan, un neuz fall en deus an tan, ourzal a ra an tan, ar c'hozh tan-se ne c'houlenn ket kregiň, pikous eo an tan, ar c'hozh tan-se ne grog ket mat, gwall zisterik eo an tan ; *Eichenholz brennt langsam*, ar c'hoad derv a zalc'h tan pell, ar c'hoad derv a zo koad fonnus da zeviň, koad derv a zev goustadik ; *in der Hölle brennen*, deviň en ifern, leskiň en ifern ; *brennen lassen, was nicht zu retten ist*, reiň e lod d'an tan, lezel (leuskel) e lod gant an tan ; 2. goulououi, bezaň war-enaou, bezaň war elum, bezaň bev ; *die Lampe will heute nicht brennen*, ourzal a ra va c'bleuzeur hiziv, mouzhaň a ra va c'bleuzeur hiziv ; *vor dem Altar brennt immerwährend ein kleines Licht*, ur vouchenn a vez atav war elum dirak an aoter ; *das Licht muss die ganze Nacht brennen*, ar gouloù a zle chom war elum e-pad an noz pad, ar gouloù a rank chom war elum e-pad an noz pad ; *in den Häusern brannte noch Licht*, an tiez a oa c'hoazh gouloù war elum enno ; 3. [dre astenn.] *die Wunde brennt*, poazhaň (leskiň, gloazaň, pikaň, deviň) a ra ar gouli (Gregor) ; *der Alkohol brennt auf der Wunde*, poazhus (leskidik) eo an alkool war ar gouli, an alkool a bik ; *die Nessel brennt*, flemmaň (skaotaň, poazhaň, tizhout, deviň, leskiň) a ra al linad, poazhus eo al linad, skaotus eo al linad, binimus eo al linad, leskidik eo al linad war kroc'hen an dud ; *die Nessel brennen mir noch auf der Haut*, santout a ran c'hoazh poazhadur (skaot, binim) al linad, klevet a ran c'hoazh poazhadur (skaot, binim) al linad, devet on c'hoazh gant al linad ; *die Füße brannten ihm nach dem langen Marsch*, tanet e oa e dreid outaň goude keit hent (gant ar re gerzhet, gant ar c'herzhet re, kement en doa kerzhet, kement en doa graet o kerzhet), edo ar verv en e dreid goude keit hent ; *es brennt mir im Hals*, leskiň a ra va gouzoug din, klevet a ran ur poazhadur garv em gouzoug ; *die Sonne brennt*, krazaň a ra an heol, skaotaň a ra an heol, tomm-devet eo an heol, poazhaň a ra an heol, poazhaň a ra, heol suilh a zo, leskidik (grizias, berv, goret) eo an heol, strinkaň a ra an heol e vannoù, an heol a sko a-darzh (a-sonn, a-blom, a-bik) war hor pennou, tarzaň a ra an heol, pilat a ra an heol, pokat a ra an heol àr glopenn an

dud, parañ a ra an heol a-bik, parañ a ra an heol a-blom ; *die Sonne brennt mir in den Augen*, an heol a grog e-barzh va daoulagad ; *der Pfeffer brennt auf der Zunge*, ar pebr a grog en teod, ar pebr a bik an teod, ar pebr a skaot an teod (Gregor) ; **4.** [dre skeud.] birviñ e galon en e greiz ; *auf etwas brennen*, c'hoantaat kenañ udb, en em chalañ o teport / doaniañ o c'hortoz udb (Gregor), chaokat e ivinoù o teport, dibasiantiñ o c'chedal udb, bezañ krog ar preñ en e revr, bezañ devet gant udb, kaout mall bras da welet udb, bezañ poazh gant ur c'hoant bennak, birviñ gant ur c'hoant bennak, birviñ e galon gant ar c'hoant da welet udb, dont da zisec'hañ gant ur c'hoant bennak, kavout hirnezh o c'chedal udb, skuizhañ o c'hortoz udb, kaout hiraezh da welet udb, direvrañ gant ar c'hoant ober udb, kaout mall-mall da welet udb, bezañ despailh (mall) bras gant an-unan gwelet udb, birviñ d'ober udb, bezañ gant ar prez d'ober udb, bezañ debron-krug gant an-unan ober udb ; *er brannte darauf, das Reiseziel zu erreichen*, hiraezh en doa d'en em gavout e penn e veaj ; *darauf brennen, Böses zu tun*, bezañ poazh gant ar soñ d'ober droug ; *sie brannte darauf zu heiraten*, ne c'halle ket padout gant ar c'hoant dimeziñ, skuizhañ a rae gant ar prez da zimeziñ, poazh e oa gant ar c'hoant dimeziñ, direvrañ a rae gant ar c'hoant dimeziñ, birviñ a rae gant ar c'hoant da zimeziñ, kroget e oa ar big en he skouarn, troet e oa gant an dimeziñ, disec'hañ ar rae diwar e dreid gant ar c'hoant dimeziñ, gant ar prez e oa da zimeziñ, debron-krug a oa ganti dimeziñ ; *er brannte darauf, in die Schweiz zu fahren*, direvrañ a rae gant ar c'hoant mont da Vro-Suis, birviñ a rae gant ar c'hoant da vont da Vro-Suis, debron-krug a oa gantañ mont da Vro-Suis, birvilhet e oa gant ar soñ mont da Vro-Suis ; *ich brenne darauf, ihn zu treffen*, mall bras eo ganin gwelet anezhañ, poazh on gant ar c'hoant gwelet anezhañ, disec'hañ ar ran war va zreid gant ar c'hoant gwelet anezhañ, gant ar prez emaoñ da welet anezhañ, debron-krug a zo ganin e welet, birvilhet on gant ar soñ e welet ; *vor Ungeduld brennen*, chom da reuziñ, bezañ poazh e revr, doaniañ o c'hortoz, birviñ e wad (e galon) gant an dibasianted, bezañ devet gant an dibasianted, na vezañ mui evit padout, breskenn, na c'hallout mui diouti, mont e wad e dour, na vezañ evit herzel, na badout mui, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, bezañ darev gant an dibasianted, bezañ dallet gant an dibasianted, bezañ lazhet gant an dibasianted, bezañ eok gant an dibasianted, birviñ war e dreid gant an dibasianted, koll pasianted, breoziñ, disec'hañ diwar e dreid gant an dibasianted, chakañ e vrid, chakañ kelien, gedal dibasiant, na gaout ken mall ; *vor Begierde brennen*, bezañ devet gant ar c'hoantegezh, birviñ gant ar c'hoantegezh, bezañ krog ar preñ en e revr ; *vor Ehrgeiz brennen*, birviñ e wad (e galon) gant ar c'hoant sevel ; *vor Neugierde brennen*, birviñ e wad (e galon) gant ar c'hoant gouzout, bezañ devet gant ar c'hoant gouzout, bezañ kaoch' kraz en e vragoù ; *vor Liebe für jemanden brennen*, kaout ur garantez virvidik ouzh u.b., birviñ gant ar garantez ouzh u.b., frailhañ a garantez ouzh u.b., teuзиñ dre ar garantez ouzh u.b., karet u.b. dibropoz, karet u.b. dreistpenn, bezañ u.b. don en e santimant, magañ ur gwir garantez evit u.b. en e galon, souriñ da garout u.b. ; *das Feuer der Liebe brannte immer stärker in ihrem Herzen*, birvidikaat a rae en he c'halon boutac'h ar garantez ; *es brennt mir auf der Seele*, me a zo krignet va c'halon gant an dra-se, devet on gant an dra-se ; *ihm brennt es auf der Zunge*, poan en deus delc'her war e deod, poan en deus denc'hel war e latenn, debron en deus en e deod, debron en deus en e latenn, debron-krug en deus en e deod ; *hier kannst du die Fragen stellen, die dir auf der Zunge brennen*, bez e chellez amañ

sevel ar goulennoù a darod dit da deod ; *das Wort brennt mir auf der Zunge*, emañ ar ger-se em genoù ; *ihm brannte der Boden unter den Füßen*, klevet a rae c'hwezh ar rost, poent bras e oa dezhañ skarañ, birviñ a rae war e dreid gant ar c'hoant mont kuit, birviñ a rae gant ar mall da vont kuit, deuet e oa da vezañ tomm dezhañ, deuet e oa e bleġenn da vezañ gwall arvarus ; *er ist immer da, wo's brennt*, emañ bepred war an dachenn, war ar charre e vez bepred, atav e vez war ar barr ; **5.** [dre skeud.] *mir brennt der Hals wie Feuer*, krog eo an tan em c'horzailhenn, ar virvidig am eus, emañ ar virvidig warnon, tapet am eus ar virvidig, erru eo sec'h va gourlañchenn, sec'h eo va c'horzailhenn, kras eo va gouzoug, kras eo va gourlañchenn evel oaled an ifern, gwall zisec'het eo va riboul-ar-patazez, tagañ a ran gant ar sec'het, talpiñ a ran gant ar sec'het, darev on gant ar sec'het, balbet on gant ar sec'het, itiket on gant ar sec'het, disec'het milk on, pifidet on gant ar sec'het, taget on gant ar sec'het, dare on gant ar sec'het, helc'het on gant ar sec'het, kras on gant ar sec'het, disec'het on gant ur sec'het a'l brasañ, war va sec'het emaoñ, itik on, darev on gant an itik, un itik seched am eus, trantellet eo va bouzelloù gant an itik, prest on da bintañ gant ar sec'het, darev on gant ar balberezh, darev on gant ar balbesec'h, spelc'het ha poazhet on gant ar brasañ sec'het, marv on gant ar sec'het, ruziañ a ran gant ar sec'het, krugañ a ran gant ar sec'het, emaoñ o verval gant ar sec'het, dirañvet on gant ar sec'het, skarnilet eo va zeod gant ar sec'het, spelc'het eo va zeod gant ar sec'het ; **6.** [dre skeud.] *die Sache brennt nicht*, n'emañ ket an ti o vont gant an dour, n'emañ ket an traoù o vont gant an dour, n'emañ ket an traoù o vont gant ar mor, n'emañ ket an traoù o vont gant an stêr, n'eo ket krog an tan e plouz ar botoù, amzer 'zo evit en ober, n'eus ket a zespailh, n'eo ket erru ar mor, n'eo ket preset (n'eo ket gwall vallis) an afer, n'ez eus ket tan e-barzh an ti, n'emaomp ket gant an dipadapa.

V.k.e. : **brennen** (brannt / hat gebrannt) : **1.** *Holz brennen*, lakaat koad da zeviñ, leskiñ koad, deviñ koad ; *Torf brennen*, ober un tan taouarc'h, deviñ (leskiñ) taouarc'h, lakaat taouarc'h da zeviñ ; *Öl brennen*, lakaat eoul da zeviñ, deviñ (leskiñ) eoul ; *Gas brennen*, lakaat gaz da zeviñ, deviñ (leskiñ) gaz ; **2.** *meine Wunde brennt mich*, poazhañ (leskiñ, gloazañ) a ra va gouli (Gregor), devet on gant va gouli ; **3.** *Holz zu Kohlen brennen*, ober glaou-koad ; *Gips brennen*, cheñch plastr gant an tan e poultr ar finañ (Gregor), pulluc'hañ maen-plastr ; *Kalk brennen*, cheñch maen-ras gant an tan e raz (Gregor), pulluc'hañ maen-ras ; *Ton brennen*, poazhañ kourrez (priaj, pri melen) ; *Porzellan brennen*, poazhañ porselen ; *Backsteine brennen*, poazhañ brikennoù ; *Ziegel brennen*, poazhañ teol ; *Kaffee brennen*, krazañ (grilhañ) kafe ; *Mehl brennen*, krazañ (grilhañ) bleud ; **4.** strilhañ gant al lambig ; *Kartoffeln brennen*, strilhañ patatez d'ober odivi, strilhañ patatez gant al lambig, lambigañ patatez, strilhañ lambig diwar batatez ; *Getreide brennen*, strilhañ greun d'ober lambig, lambigañ greun, strilhañ gwin-ardant diwar c'heun ; *Branntwein brennen*, strilhañ gwin-ardant, strilhañ odivi, strilhañ lambig, lambigañ ; **5.** *die Schafe brennen*, merkañ an deñved gant un tamm houarn ruz ; **6.** [mezeg.] *die Wunde brennen*, leskiñ (tanadeviñ, tanañ, tanezañ) ar gouli ; **7.** *sengen und brennen*, entanañ ha lazhañ (Gregor), lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro, degas freuz ha reuz en ur vro ; **8.** [stlenn.] *engravañ* ; *Raubkopien brennen*, stlennbreizhañ, dambreziiñ, engravañ eiladoù dambrezet, engravañ dambrezadennoù ; *eine CD brennen*, engravañ ur bladenn-arc'hant, engravañ ur sede.

V.em. : **sich brennen** (brannt sich / hat sich gebrannt) : **1.** *sich (dat.) die Haare brennen*, frizañ (rodellañ) e vlev ; **2.** [tr-I]

sich (dat.) eine Kugel vor den Kopf brennen, plantañ ur boled (ur vilienn blom, ur bolosenn) en e benn, en em zistrujañ gant un tenn en e benn, tennañ ur boled en e benn, en em lazhañ gant un tenn en e benn, en em dennañ.

A.g.verb **gebrannt** : *gebrannte Mandeln*, alamandez krazet str. ; [kr-l] *gebranntes Kind scheut (das) Feuer*, ki (kazh) skaotet en devez aon rak dour bervet - ki (kazh) skaotet en devez aon rak an dour bervet - ki skaotet en devez doan rak dour bervet - ki skaotet en devez aon rak an dour kluar - ki skaotet a dec'h dirak an dour bervet - evel ki skaotet, ho pez doan rak dour bervet - skiant prenañ eo ar gwellañ - skiant prenañ, skiant wellañ.

Brennen n. (-s) : 1. tanjenn b. ; 2. deviñ g., devadur g., deverezh g., leskiñ g., leskidigezh b., losk g., loskidigezh b., loskadur g., loskadenn b. ; zum *Brennen braucht das Feuer Sauerstoff*, hep oksigen tan ebet, an oksigen a zo diziuouer d'an tan, penn kentañ an tan eo an oksigen, ret eo kaout oksigen evit c'hwenzañ tan ; 3. poazhañ g., poazhadur g., poazhidigezh b., loskadurezh b. ; 4. pulluc'hañ g., pulluc'h b. ; 5. krazerezh g., krazañ g. ; 6. frizañ g., rodellañ g. ; 7. strilhañ g., strilhadur g., strilherezh g., lambigadur g., lambigerezh g. ; 8. [mezeg.] *Brennen im Magen*, kalondev b., kalonlosk b. (Gregor), devadur g., poazh g. ; von *diesem Arzneimittel bekomme ich Brennen im Magen*, poazhañ va c'halon din a ra al louzoù-se, devadur am bez gant al louzoù-se, me a zev va c'halon gant al louzoù-se, kalonlosk (kalondev) am bez gant al louzoù-se.

brennend ag. : 1. [tan] tanet, entanet, o teviñ, -tan, ... tan, bev, kroget, flammet ; [Bibl] *brennender Dornbusch*, bodenn dan b., bodad tan g. / bodenn entanet b. / bod spern-gwenn entanet g. (Gregor) ; *brennendes Stück Holz*, penn-tan g., etev g. [liester etivi], kef-tan g., skod-tan g., kef entanet g., penn-kef entanet g. ; *brennendes Licht*, gouloù bev g. ; *nicht brennend*, dienaou, didan ; *nicht brennende Kohle*, glaou marv g./str. ; *hell brennend*,flamm, flammus, flammichus, flamminus ; aus einem brennenden Haus fliehen, tec'hel diouzh un ti o teviñ ; *brennendes Feuer*, flamm-tan g., tanflamm g., flammad g., glaouiasenn b., glaouiasenn b., glaouiadenn b., goradenn-dan b., goradenn vat a dan b., tan mat g., selamm b., selamm-dan b., fornez b., tan-gwrez g., tan poazh g., tan leskidik g., tan grizias g., tan-broud g., tan-glaou g., tan o rostañ g., P. chlamm-dan b. ; [blokuzenn, danvez tarzh] *langsam brennende Zündschnur*, poulc'henn c'horrek b. ; 2. [amzer, heol] leskidik, devus, grizias, tanus, tomm-grizias, tomm-lor, birvidik, flamm, gwres, gwrezek, loskus, losk, poazhus, poazhant, skaot, skaotus, tanflamm ; *brennend heiß*, tomm-poazh, tomm-skaot, gwrezus, losk, tomm devet, gor, suilh ; *brennend heiße Sonne*, heol leskidik g., heol tomm-grizias g., heol tomm-devet (gwrezus, grizias, tanus, berv, bervet, bervant, poazhus, poazh, gor, goret, suilh, pik) g. ; 3. [dre skeud.] *brennendes Rot*, ruz flamm g. ; *brennender Durst*, itik g., sec'ched ruz g., sec'ched du g., sec'ched itik g., balberezh g., balbesec'h g., birvidig g. ; *brennendes Weh*, poan boazhus b., poan leskidik b., poazhadur garv en diabarzh g., poan c'hoazus b. (Gregor) ; *den brennenden Schmerz* der *Rutenschläge auf seinen Hintern* konnte er nicht vergessen, derc'hel a rae koun eus an taolioù gwialenn o doa kenkitet e bensoù dezhañ ; *brennende Frage*, kraf a vremañ hag a denn da vraz g., kudenn a vremañ da ziskoulmañ c'hoazh b. ; *brennende Liebe*, karantez diroll b., karantez virvidik b., karantez vervedant b. ; *brennender Wunsch*, chal g., c'hoant du g., c'hoant start g., c'hoant bras (birvidik, bervidant, poazhus) g. ; sie möchte brennend gern heiraten, ne c'hall ket

padout gant ar c'hoant dimeziñ, skuizhañ a ra gant ar prez da zimeziñ, poazh eo gant ar c'hoant dimeziñ, birviñ a ra gant ar c'hoant da zimeziñ, direvrañ a ra gant ar c'hoant dimeziñ, disec'hañ a ra diwar he zreid gant ar c'hoant dimeziñ, kroget eo ar big en he skouarn, troet eo gant an dimeziñ, debron-krug a zo ganti dimeziñ ; *darauf brennend*, Böses zu tun, poazhet gant ar soñj d'ober droug.

Brenner g. (-s,-) : 1. [den] poazher g. [liester poazherien] ; *Branntweinbrenner*, strilhour lambig, lambiger g. [liester lambigerien] ; *Apfelweinbrenner*, poazher-sistr g. [liester poazherien-sistr] ; *Kalkbrenner*, fornier-raz g. [liester fornierien-raz], razer g. [liester razerien] ; *Ziegelbrenner*, teoler g. [liester teolerien] ; 2. [benveg] poazherez b. [liester poazhereziou], dever g. [liester deverioù], losker g. [liester loskeriou] ; *Bunsenbrenner*, dever Bunsen g. [iester deverioù Bunsen] ; *Gasbrenner*, dever gaz g. [iester deverioù gaz] ; 3. [stlenn.] engraver g. [iester engraveriou] ; *CD-Brenner*, engraver pladennou-arc'hant g., engraver pladennou stumm g., engraver CDou g., engraver sedeou g.

Brennerei b. (-,en) : 1. [diedou alkooke] a) [stal-labour] strilherezh b., lambigerezh b. ; b) [labour] strilherezh g., lambigerezh g. ; 2. [stal-labour] teolerezh b., briennerezh b. ; 3. [stal-labour] *Kalkbrennerei*, forn-raz b.

Brennfladen g. (-s,e) : [danvez-tan] torpez beuzel mesket gant kolo str., torpez kaoc'h-saout mesket gant plouz str.

Brennflüssigkeit b. (-) : *Brennflüssigkeit der Brennnesseln*, binim al linad g.

Brenngeschwindigkeit b. (-,en) : padelezh deviñ b., tizh leskiñ g.

Brennglas n. (-es,-gläser) : [fizik] stiwerenn b., gwerenn vrasaat b., ferenn vrasaat b., ferenn-greskiñ b., gwerenn-greskiñ b., kreskwerenn b.

Brenngrad g. (-s,-e) : [tekn.] derez poazhañ g.

Brennholz n. (-es) : keuneud str., koad-tan g., koad-losk g., koad hanoch g., koad faout g., keuneud faout str., danvez-tan g., gor g., skodoù ls., kefioù ls. ; mit *Brennholz heizen*, tommañ gant keuneud ; zum *Heizen des Ofens bestimmtes Brennholz*, keuneud forn str., gor forn g. ; das *Brennholz ist nicht trocken*, ar c'heuneud n'int ket diazez ; das *Brennholz ist alle*, n'eus mui tamm keuneud, n'eus ket mui tamm keuneud ebet ; *Brennholz mit hohem Heizwert und langer Brenndauer*, koad-losk fonnus da zeviñ g., koad a zalc'h tan pell hag a domm mat g., koad a zev goustadik hag a domm mat g. ; nach *Brennholz suchen*, keuneuta, klask traou d'ober tan, klask danvez tan ; *Brennholz aus dem Wald holen*, mont er c'hood davit keuneud, mont er c'hood da geuneuta, mont er c'hoodou davit keuneud, mont er c'hoodou da geuneuta, mont er forest davit koad, mont er forest da goata, mont er forest da gozgoata, mont er forest da droc'hañ gor.

Brennholzvorräte ls. : pourvezioù keuneud ls. ; *Brennholzvorräte für den Winter*, goañvad keuneud g. ; *Brennholzvorräte für den Winter anlegen*, pourvezañ an ti a geuneud a-benn ar goañv, pourvezañ keuneud a-benn ar goañv ; ein Haus mit reichlichen Brennholzvorräten, un ti keuneudet mat g.

Brennkammer b. (-,n) : [tekn.] kambr leskiñ b.

Brennkolben g. (-s,-) : [kimiez] tortenn b., lambig g.

Brennkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] dinamm str., gloanig g., gore-wenn b., inam str., pallennig-ar-Werc'hez g., louzaouenn-ar-Werc'hez b., mezherenn-ar-Werc'hez b., lañjer-an-Aotrou-Doue b., trezou-ar-Mabig-Jezuz ls.

Brennlinie b. (-,n) : [mentoniezh] stienn b.

Brennmaschine b. (-,n) : mekanik tanengravañ g.

Brennmaterial n. (-s,-ien) : danvez-tan g., danvez-leskiñ g., danvez-loesk g., helosk g., loskant g., losk g., gor g., traou d'ober tan ls. ; *Brennmaterial aus Kuhfladen zum Backen*, glaoued str., torpez str.

Brennnessel b. (-,-n) : [louza.] linad str., linadenn b., levneg str., levnegenn b. ; *große Brennnessel*, linad bras str., linad skaot str.; *kleine Brennnessel*, linad bihan str., linad grizias str. ; *Pillen-Brennnessel*, *römische Brennnessel*, linad Molenez str. ; *geschwänzte Brennnessel*, *häutige Brennnessel*, *breitblättrige Brennnessel*, linad Bro-Vigouden str. ; *die Brennnesseln brennen*, flemmañ (skaotañ, poazhañ, tizhout, deviñ, leskiñ) a ra al linad, poazhus eo al linad, skaotus eo al linad, binimus eo al linad, grizias eo al linad, leskidik eo al linad war kroc'hen an dud ; *ich habe mich an den Brennnesseln verbrannt*, skaotet on bet gant al linad ; *die Brennnesseln brennen mir noch auf der Haut*, santout a ran c'hoazh poazhadur (skaot, binim) al linad, klevet a ran c'hoazh poazhadur (skaot, binim) al linad, devet on c'hoazh gant al linad ; *Ort mit vielen Brennnesseln*, linadeg b. [*liester linadegi / linadegoù*] ; *voll von Brennnesseln*, linadek ; *jemanden mit Brennnesseln auspeitschen*, reiñ ul laz linad d'u.b., linata u.b. ; [mezeg.] von *Brennnesseln verursachte Quaddeln*, poazhadur al linad g., skaot al linad g., skaotadur al linad g., terzhien skaot b., terzhien al linad b.

Brennnesselgewächs n. (-es,-e) : [louza.] urtikeg g. [*liester urtikeged*].

Brennnesselkur b. (-) : [mezeg.] linata g.

Brennnesselstängel g. (-s,-) : [louza.] linadenn b., breunenn linad b. [*liester breunennou linad, breun linad*].

Brennnesselsuppe b. (-,-n) : soubenn al linad b.

Brennofen g. (-s,-öfen) : forn boazhañ b., forn bulluc'hañ b.

Brennöl n. (-s,-e) : eoul-leskiñ g., mazout g., fioul g., gazeoul g., aezheoul g.

Brennpunkt g. (-s,-e) : 1. [fizik] sti g. ; *Brennpunkt eines Konkavspiegels*, sti ur melezour argevek g. ; *virtueller Brennpunkt*, sti derc'hel g. ; *reeller Brennpunkt*, sti gwerc'hel g. ; *vorderer Brennpunkt*, sti tal g., kentañ sti g. ; *hinterer Brennpunkt*, sti kein g., eil sti g. ; 2. [mat.] ahel fokalenn g., ahel sti g. ; 3. [dre skeud.] kreiz g., kreizlec'h g.

brennpunktlos ag. : [fizik] trastiek ; *brennpunktlose Linse*, ferenn drastiek b. ; *brennpunktloses Objektiv*, amkanell drastiek b.

Brennrohr n. (-s,-e) : korzenn deviñ b.

Brennschere b. (-,-n) : houarn frizañ g., houarn rodellañ g., houarn rodeller g. ; *das Haar mit der Brennschere in Locken legen*, klaouieniñ ar blev.

Brennschmerz g. (-es,-en) : [mezeg.] goriaz b.

Brennschneiden n. (-s) : *autogenes Brennschneiden*, oksitroc'h g.

Brennschweißen n. (-s) : soudañ en tomm g.

Brennspiritus g. (-) : alkool-leskiñ g., alkool deviñ g.

Brennstab g. (-s,-stäbe) : [nukl.] barrenn helosk b.

Brennstoff g. (-s,-e) : 1. danvez-tan g., danvez-leskiñ g., danvez-loesk g., helosk g., loskant g., losk g., gor g. ; *nuklearer Brennstoff*, helosk nukleel g., helosk derc'hanel g., loskant derc'hanel g. ; *gasförmiger Brennstoff*, helosk aezhel g. ; *flüssiger Brennstoff*, helosk liñvel g. ; *fossiler Brennstoff*, helosk kondon g. ; 2. danvez tanidig g., danvez leskidik g.

Brennstoffkreislauf g. (-s,-läufe) : kelch'hiad addanzeadur an heloskoù g., kor addanzeadur an heloskoù g.

Brennstoffzelle b. (-,-n) : [nukl.] pil helosk g., pil loskant g.

Brennstufe b. (-,-n) : [tekn.] derez poazhañ g.

Brenntorf g. (-s) : keuneud-douar str.

Brennweite b. (-,-n) : [fizik, optik] stihed g. ; *Objektiv mit variabler Brennweite*, *Objektiv mit verstellbarer Brennweite*, amkanell stihed argemmus b.

Brennweitenring g. (-s,-e) : gwalenn ar stihedoù b.

Brennwert g. (-s) : gwrezusted b.

Brennzustand g. (-s) : [tekn.] derez poazhañ g.

brenzeln V.gw. (hat gebrenzelt) : [Bro-Aostria / Bro-Vavarria] 1. bezañ c'hwezh an dev (ar grat, al losk, ar suilh, ar suilhet) gant udb ; es brenzelt hier ziemlich stark, c'hwezh an dev a zo amañ leizh ar fri ; 2. goriñ, gouleskiñ, deviñ a-nebeudoù, glaouenniñ, mont e glaou, duañ.

brenzlig ag. : [Bro-Aostria / Bro-Vavarria] 1. c'hwezh an dev (ar grat, al losk, ar suilh, ar suilhet) gantañ, rouzet, suilhet, suilh, krazet, goulosket ; *brenzlicher Geruch*, c'hwezh an dev (ar grat, al losk, ar suilh, ar suilhet) b. ; 2. [dre skeud.] diasur, bresk, arvarus, skoemp ; *die Sache wird brenzlig*, stardañ a ra an traou, trenkaat a ra an traou, prest eo an traou da strakal, rustaat a ra an traou, amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout, bez 'vo jeu, pebr a zo e-barzh ar soubenn, jeu (bec'h) a vo a-benn nebeut, emañ ar jeu o treiñ e jeu gi, krog eo ar soubenn da drenkañ, tomm e vo an abadenn a-benn nebeut, tomm e vo d'hor chupenn a-benn nebeut, c'hwezh ar rost (ar suilh, ar suilhet) a zo amañ, tost eo an tan d'ar stoub, ur gwall c'hoari a zo da gaout, treiñ a ra an traou d'ar put, emañ an traou o korboniñ, c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn, ar gor a zeu da vegañ ; es *wurde brenzlig*, tomm e vœe an abadenn.

Brenztraubensäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn biruvek b.

Bresche b. (-,-n) : 1. ode b., toull-ode g., ribin g./b., toullad g. ; *eine Bresche schließen*, Klozañ un ode ; 2. toull-freuz g., difreuz g., difreuzadur g., fregadenn b., ode b. ; *eine Bresche schlagen*, ober un difreuz / ober un toull-freuz (Gregor), difregañ ur voger, toullañ un ode, boulc'hañ ; *Bresche schließen*, ober difreuz ; *in die Bresche springen*, a) mont da zifenn an toull-freuz, mont da stouvañ an toull-freuz ; b) [dre skeud.] kregiñ e-barzh, emellout eus udb, ober war-dro udb, reiñ skoazell, mont er vourellenn startañ.

Brest n. : Brest b.

Brester g. (-s,-) : Brestad g. ; *die Brester*, Brestiz ls., ar Vrestiz ls., tud Brest ls.

Bretagne b. (-) : *die Bretagne*, Breizh b., Bro-Vreizh b., [dispredet] Bretoneri b., [istor] Ledav b., [lesanv] bro an erminig b. ; *die Kolonialisierung der Bretagne durch die Franzosen*, trevadenniñ Breizh gant ar c'hallaoued g. ; [istor] das faschistische Vichy-Regime ist an der Zerstückelung der Bretagne schuld, diwar intrudu renad faskour Vichy eo, eo bet dispennet Breizh ; *Nantes und Rennes sind die Hauptstädte der Bretagne*, Naoned ha Roazhon eo kêrioù-penn Breizh ; *Nantes ist die historische Hauptstadt der Bretagne*, Naoned eo kér-benn istorel Breizh ; *Nantes ist die größte Stadt der Bretagne*, Naoned a zo anezhi brasañ kér Breizh ; *Bretagne, Land der alten Heiligen*, *Land der Barden*, Breizh, douar ar sent kozh, douar ar varzed b. ; oh, *Bretagne, mein Land*, ich liebe mein Land, o Breizh, va bro, me 'gar va bro ; auch wenn die Bretagne in den großen Kriegen besiegt worden ist, ihre Sprache ist noch so lebendig wie eh und je, mar d'eo bet trec'het Breizh er brezelioù bras, he yezh a zo bepred ken bev ha bizkoazh ; *die Region Bretagne*, rannvro Breizh b. ; *die Bretagne wird vom Atlantischen Ozean und dem Ärmelkanal umspült*, riblennet eo Breizh gant ar Meuvor Atlantel ha Mor Breizh ; *Straßenbauprojekt für die Bretagne*, steuñv hentoù Breizh g. ; *der Kuckuck fragt den Reiher* : Was gibt's Neues in der Bretagne ? - Überall Erhängte und Ermordete ! ar goukoug a chouleñ digant ar gerch'heiz : petra 'zo nevez e

Breizh ? - krougadeg ha lazhadeg e-leizh ! ; ohne Bretonisch keine Bretagne, ohne Bretagne kein Bretonisch, hep brezhoneg Breizh ebet, hep Breizh brezhoneg ebet.

Breton g. (-s,-s) : [dilhad.] tog plouz gant ur sezenn zu g., tog kolo gant ur voulouzenn zu g.

Bretone g. (-n,-n) : 1. Breizhad g., Breton g., Brezhon g. ; die Bretonen, Brezhizh Is., ar Vretoned Is., ar Vrezhonec Is., Yann Vreton g. ; wir Bretonen, ni, Brezhizh - ar Vretoned ac'hanomp ; wir Bretonen lieben unser wahres Land von ganzem Herzen, ni, Brezhizh a galon, karomp hor gwir vro ; die Bretonen sind harte und starke Leute, solang sie nüchtern sind, ar Vretoned 'zo tud kalet ha kreñv pa ne vezont ket mezzv ; die Mehrheit der Bretonen sind Stadtbewohner, an darn vrasañ eus poblañs Breizh a zo o chom er c'hélioù, an niver bras eus ar Vretoned a zo o chom er c'hélioù, muioch'a dud a zo e kér eget war ar maez e Breizh ; die Bretonen gelten als starke Tiirker, ar vrud o deus ar Vretoned da vezañ everien sonn, brudet eo ar Vretoned evit bezañ everien sonn ; viele Bretonen verfügen über keinerlei Kenntnisse der bretonischen Sprache und des Gallo, dianav eo ar brezhoneg hag ar gallaoueg da veur a zen e Breizh, meur a zen a zo divrezhonek ha dic'hallaouek a-grenn e Breizh, ur bern pennouù gallek a zo c'hoazh e Breizh ; alle festen Bewohner der Bretagne, egal welcher Hautfarbe, Religion, Abstammung oder Sprache sie sind, sind Bretonen, Brezhizh eo an holl dud a chom ingal e Breizh hep diforc'h a liv kroc'hen, a relijion, a orin pe a yezh ; die koloniale Unterdrückung der Bretonen, gwaskerezh trevadennel Bro-C'hall e Breizh g., gwaskerezh trevadennel Breizh dre Vro-C'hall g. ; ohne Vertreibung haben sie uns Bretonen entwurzelt, diwriennet o deus spered ar vro eus hon touez ; 2. [loen., Brittany-Spaniel] ki rous g., spagnolig rous g., spagnolig Breizh g.

bretonenfeindlich ag. : enepbreizhat, enepbreizhek.

Bretonentum n. (-s) : 1. brezhadelezh b., personelezh Vreizh b., broadelezh vreizhat b. ; 2. [polit.] brezhadezh b., broadegezh vreizhat b.

Bretonin b. (-,nen) : Brezhadez b., Bretonez b., Brezhonez b.

bretonisch ag. : 1. [tud] breizhat, breton, brezhon, [traou] breizhek, eus Breizh, ... Breizh, [yezh.] brezhonek ; bretonisches Ringen, gouren breizhek g. ; bretonischer Tanz zu zweit, bal a zaou g. ; bretonischer Tanz zu viert, bal a bevar g. ; bretonische Hauptstadt, kér-benn Breizh b. ; 'Gwalarn' warf ein neues Licht auf die bretonische Literatur, 'Gwalarn' a lakeas un arvez nevez war dremm lennegezh Breizh ; die bretonische Gesellschaft, ar gevredigezh vreizhat b. ; die Großen der bretonischen Geschichte, pennouù meur istor Breizh Is. ; die wichtigsten Schauplätze der bretonischen Geschichte, lec'hioù meur istor Breizh Is. ; bretonischer Erbfolgekrieg, brezel hêrezh Breizh g. ; die bretonischen Krankheitspatrone, sent pareer Breizh Is. ; der bretonische Mittelbauer, ar peizant breizhat etre g. ; sie hat einen herrlich schönen bretonischen Tonfall, ur c'haer a bouez-mouezh breton a vez ganti, brezhoneg flour (brezhoneg c'hwek) a zeu ganti ; die bretonischen Länder, broioù Breizh Is. ; bretonisches Zwergschaf, dañvid korr Enez-Eusa g. ; die bretonische Küste, aodoù Breizh Is. ; die bretonische Fahne, ar Gwenn-ha-Du g., banniel Breizh g. ; eine bretonische Fahne, ur banniel gwenn-ha-du g., ur Gwenn-ha-Du g. ; die bretonischen Stände, Stadoù Breizh Is. ; nicht bretonisch, [tud] divreizhat, [traou] divreizhek, [yezh.] divrezhonek ; bretonischer Abstammung, a orin breizhat, Breizhad a orin, Breton a orin ; das bretonische Volk, ar bobl vreton b., pobl Breizh b. ; die Resilienz des

bretonischen Volkes, harpusted pobl Breizh b. ; das bretonische Volk will immer noch nicht resignieren, n'eo ket bet pleget touchenn gant pobl Breizh c'hoazh ; die unantastbaren Rechte des bretonischen Volkes, gwirioù sakr pobl Breizh Is. ; bretonischer Verein, bretonische Gesellschaft, kelch'keltiek g. ; bretonischer Aktivist, emsaver g., Yann emsaver g. ; die bretonische Identität, an hevelebiezh vrezhon b., ar vreizhadelezh b. ; typisch bretonisch, breizhek kenañ, arouezius (arouezus, rizhek) eus emzalc'h ar Vretoned ; 2. [yezh.] brezhonek ; die bretonische Sprache, ar yezh vreton b., ar brezhoneg g., ar yezh vrezhonek b. ; das Wiederaufblühen der bretonischen Sprache, adsav ar brezhoneg g. ; seit zweihundert Jahren ist die bretonische Sprache einer gezielten Politik der Sprachunterdrückung unterworfen, die letztlich durchaus zum Linguizid führen wird, abaoe daoud'hant vloaz e vez gwasket ar brezhoneg gant ur politikerez a-ratozh a gaso a-benn ar fin d'ur yezhlazh peurglok ; die bretonische Sprache verachten, ober ruz war ar brezhoneg, ober teil gant ar brezhoneg ; die glühendsten Verfechter der bretonischen Sprache, harperien divrall ar brezhoneg Is. ; bretonische Redensart, brezhonegadur g. ; ein bretonisches Wort, ur ger brezhonek g. ; Zeitschriften in bretonischer Sprache, kelaouennoù brezhonek Is. ; die redaktionelle Produktion in bretonischer Sprache, an embann brezhoneg g. ; einsprachiges Wörterbuch der bretonischen Sprache, geriadur hollvrezhonek g. ; Film in bretonischer Sprache, film brezhonek g. ; ein bretonisches Lied, ur ganaouenn vrezhonek b. ; die Syntax der bretonischen Sprache, kevreadur ar brezhoneg g. ; bretonischer Sprachraum, brezhonegva g., yezhva ar brezhoneg g. ; die bretonischen Mundarten, ar brezhonegoù Is., rannyezhōù ar brezhoneg Is., ar rannyezhōù brezhonek Is. ; sich bretonisch unterhalten, brezhonegañ, komz brezhoneg ; sie versuchen, die bretonische Sprache auszurotten, klask a reont reiñ lamm d'ar brezhoneg ; der bretonischen Sprache wurde in den Schulen einen lächerlich winzigen Platz zugestanden, digoret e voe gant pizhoni dorioù ar skolioù d'ar brezhoneg ; das Aufgeben der bretonischen Sprache, die Aufgabe der bretonischen Sprache, dilez ar brezhoneg g., dilezidigezh ar brezhoneg b. ; viele Bretonen verfügen über keinerlei Kenntnisse der bretonischen Sprache und des Gallo, dianav eo ar brezhoneg hag ar gallaoueg da veur a zen e Breizh, meur a zen a zo divrezhonek ha dic'hallaouek a-grenn e Breizh, ur bern pennouù gallek a zo c'hoazh e Breizh ; durch die Vorherrschaft des Französischen verliert die bretonische Sprache allmählich ihre Seele, kontammet e vez tamm-ha-tamm ar brezhoneg gant dreistbeli ar galleg ; jemanden bretonisch anreden, mont ouzh u.b. e brezhoneg, mont d'u.b. e brezhoneg ; die Kleinkinder bretonisch ansprechen, brezhonegañ ouzh ar vabiged ; er konnte nicht mal Bretonisch, ne ouie ket a vrezhoneg zoken, divrezhonek a-grenn e oa.

Bretonisch n. : brezhoneg g., breton g. ; Bretonisch lernen, deskiñ brezhoneg, deskiñ ar brezhoneg ; Bretonisch sprechen, komz brezhoneg, komz ar brezhoneg, brezhonegañ, dont brezhoneg gant an-unan, distripañ brezhoneg, ober gant ar brezhoneg, chaokat brezhoneg, disklipañ brezhoneg, kaozeal brezhoneg, prezeg brezhoneg, safarat brezhoneg ; sprechen Sie Bretonisch ? komz a rit-hu brezhoneg ? gouzout a rit brezhoneg ? ; sie sprechen Bretonisch miteinander, sie sprechen Bretonisch untereinander, komz a reont brezhoneg etrezo ; sie sprechen (jetzt) Bretonisch miteinander, brezhoneg a zo etrezo ; sie sprechen (gewöhnlich) Bretonisch miteinander, brezhoneg a vez etrezo ; ich spreche lieber

Bretonisch, gwell eo ganin mont e brezhoneg ; er sprach ziemlich gut Bretonisch, madik e oa en e vrezhoneg, madik a-walch e teue ar brezhoneg gantañ ; für einen Ausländer spricht er gut Bretonisch, daoust dezhañ bezañ un estrañjour e teu brav ar brezhoneg gantañ, evit un estrañjour e teu brav ar brezhoneg gantañ ; ein bisschen Bretonisch können, ein paar Brocken Bretonisch können, gouzout tammou brezhoneg ; er sprach ziemlich schlecht Bretonisch, ne oa ket gwall greñ war ar brezhoneg, krog-diskrog e teue ar brezhoneg gantañ, ur brezhoneg tro an ti a zeue gantañ, brezhoneg pipi (brezhoneg pampes) eo a zeue gantañ ; es kommt mal vor, dass er Bretonisch spricht, brezhoneg a zeu gantañ ur wech an amzer, brezhoneg a gerzh gantañ ur wech an amzer ; er spricht Bretonisch mit französischem Akzent, komz a ra brezhoneg gant a taol galleg ; Bretonisch langsam und gedeihnt sprechen, komz ur brezhoneg ledan - komz ur brezhoneg kompez, gorrek ha fraezh ; zu Hause sprechen wir Bretonisch, brezhoneg eo yezh ar gér ; ins Bretonische übersetzen, treiñ e brezhoneg, lakaat e brezhoneg ; ins Bretonische wechseln, mont war ar brezhoneg, en em lakaat da gomz brezhoneg ; schlechtes Bretonisch sprechen, kignat ar brezhoneg, komz brezhoneg evel ur gazeg, komz brezhoneg evel un Norman, draihañ brezhoneg, diskolpañ pezhioù brezhoneg, komz ur brezhoneg pampes, komz ur brezhoneg trefoet, disklipañ ul lastez brezhoneg, disklipañ ur c'hozh tamm brezhoneg, komz ur brezhoneg palefarzh (ur brezhoneg podoù, ur brezhoneg togn, ur brizh vrezhoneg), komz ur brezhoneg saout, dont ul lastez brezhoneg gant an-unan, dont brezhoneg pipi gant an-unan, komz brezhoneg treuflez, troc'hañ brezhoneg a-dreuz hag a-hed, dont brezhoneg tro an ti gant an-unan, dont brezhoneg kas ar saout er-maez gant an-unan, komz ur brezhoneg distantell, chaokat fall brezhoneg, faoutañ brezhoneg ; ein gewähltes Bretonisch sprechen, bezañ glan e vrezhoneg, komz ur brezhoneg dibab, dont brezhoneg brav gant an-unan, dont ur brezhoneg yac'h gant an-unan, dont brezhoneg kador gant an-unan, dont ur brezhoneg dinamm (disaotr, digatar, dirodell, difestur, diroufenn) gant an-unan, dont brezhoneg bras gant an-unan, dont brezhoneg uhel gant an-unan, bezañ ur brezhoneger ampart eus an-unan, dont brezhoneg flour gant an-unan, dont brezhoneg fraezh ha digatar gant an-unan ; dürftiges Bretonisch, brezhoneg paour g., brezhoneg treut g., brezhoneg tro an ti g. ; Bretonisch ist eine hoch entwickelte Sprache, ar brezhoneg n'eo ket ur yezh dibourvez, ar brezhoneg a zo ur yezh pourvezet brav ; in dieser Gemeinde sprach die Hälfte der Bevölkerung Französisch und die andere Hälfte Bretonisch, er barrez-se e oa war hanter brezhoneg ha galleg ; von französischen Wörtern und Redewendungen strotzendes Bretonisch, brezhoneg beleg g., brezhoneg ennañ e-leizh a c'herioù hag a droiennoù galleg g., brezhoneg gant e-leizh a c'herioù hag a droiennoù galleg g., brezhoneg bordilhet gant gerioù ha troiennoù galleg g., brezhoneg bordilhet a c'herioù hag a droiennoù galleg g., brezhoneg mesket a c'herioù hag a droiennoù galleg g. ; gehobenes Bretonisch, brezhoneg kador g., brezhoneg tonius g., brezhoneg bras g., brezhoneg uhel g. ; er spricht perfekt Bretonisch, hemañ ne vo ket gwerzhet e brezhoneg, un den eo hag a zo gantañ brezhoneg mat, un den eo hag a zo gantañ brezhoneg yac'h, un den eo hag a zo gantañ brezhoneg fraezh ha digatar, hennezh a zo reizh war ar brezhoneg, dont a ra brezhoneg reizh gantañ, komz a ra brezhoneg dirodell, komz a ra brezhoneg difestur, komz a ra brezhoneg yac'h, brezhoneg flour a zeu gantañ ; er hat Bretonisch mit der Muttermilch eingesogen, desket

en deus brezhoneg o sunañ laezh e vamm, desket en deus brezhoneg etre daou frapad bronnn, desket en deus brezhoneg war barlenn e vamm ; er hatte aufgehört, Bretonisch zu sprechen, dihanet e oa da gomz brezhoneg, lezet en doa ar brezhoneg, paouezet e oa a ober gant ar brezhoneg ; Bretonisch verliert dauemd an Boden, muioch-mui e tilerc'h ar brezhoneg ; alle erdenklichen Ausreden werden vorgebracht, damit das Bretonische draußen vor der Tür bleibe, kant rezon gwiroc'h eget ar wirionez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg), kant digarez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prennañ an nor ouzh ar brezhoneg) ; damals, als ich in der Schule war, durfte ich kein Bretonisch sprechen, neuze, pa oan er skol, e veze difennet ouzhin komz brezhoneg - neuze, pa oan er skol, e reer difenn ouzhin da gomz brezhoneg ; den Kindern, die dabei erwischt wurden, in der Schule Bretonisch zu sprechen, wurde ein alter Holzschuh um den Hals gehängt. Die Schüler nannten ihn „die Kuh“, lakaat e veze e kerc'henn ar vugale tapet o vrezhonegañ er skol ur votez koad kozh. Ar skolidi a rae „ar vuoc'h“ eus ar votez-koad-se ; sie hat ihr Bretonisch verlernt, kollet eo he brezhoneg ganti, ankounac'haet eo he brezhoneg ganti, dizesket he deus he brezhoneg ; auf Bretonisch sowohl als auch auf Deutsch, auf Bretonisch sowie auf Deutsch, ken e brezhoneg, ken en alamaneg ; das Bretonische verfügt über Dualformen für paarweise auftretende Körperteile, un daouder a zo e brezhoneg evit lodennou ar c'horf a zo div elfenn ouzh o ober ; auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht, bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur ger-mell resis pe amresis ; im Bretonischen kennzeichnen das Präfix „ad-“ und das Suffix „-ata“ das Wiederholen, e brezhoneg e verk ar rakger „ad-“ hag al losger „-ata-“ an arren ; lieber sterben als mein Bretonisch verlernen, me a droc'ho va zeod em beg kentoc'h eget dizeskiñ ar brezhoneg, gwell eo ganin mervel eget dizeskiñ ar brezhoneg, mervel a rafen kent eget dizeskiñ ar brezhoneg ; Bretonisch und Walisisch sind zwei verwandte Sprachen, bez' eo ar brezhoneg hag ar c'hembraeg div yezh nes an eil d'eben, bez' eo ar brezhoneg hag ar c'hembraeg yezhou kar ; die vereinheitlichte Orthographie des Bretonischen, ar peurunvan g. ; ohne Bretonisch keine Bretagne, ohne Bretagne kein Bretonisch, hep brezhoneg Breizh ebet, hep Breizh brezhoneg ebet.

Bretonischlehrbuch n. (-s,-bücher) : hentenn vrezhoneg b.
Bretonischlehrer g. (-s,-) : kelenner brezhoneg g., kelenner war ar brezhoneg g.

bretonischsprachig ag. : brezhoneger, brezhonek ; bretonischsprachiges Gebiet, brezhonegva g., yezhva ar brezhoneg g., bro vrezhonek b., P. [dispredet] Bretoneri b. ; nicht bretonischsprachig, divrezhonek ; eine bretonischsprachige Schule, ur skol vrezhonek b. ; das bretonischsprachige Milieu, ar meteier brezhonek ls., bed ar vrezhonegerien g.

Bretonischsprachige(r) / Bretonischsprechende(r) ag.k. g./b. : brezhoneger g., brezhonegerez b., penn brezhonek g.
Bretonischsprecher g. (-s,-) : brezhoneger g., penn brezhonek g. ; Neobretonischsprecher, nevezvrezhoneger b. ; die Bretonischsprecher, ar yezherien vrezhonek ls., ar vrezhonegerien ls.

Bretonischunterricht g. (-s) : kelen brezhoneg g.

bretonisieren V.k.e. (hat bretonisiert) : 1. [traoù, sevenadur] breizhekaat ; 2. [yezh.] brezhonekaat ; wieder bretonisieren, rebretonisieren, advrezhonekaat.

V.em. sich bretonisieren (hat sich (ak.) bretonisiert) : 1. [traoù, sevenadur] breizhekaat ; 2. [yezh.] brezhonekaat.

Bretonisierung b. (-) : 1. [traoù, sevenadur] breizhekadur g., breizhekaat g. ; 2. [yezh.] brezhonekadur g., brezhonekadurezh b., brezhonekaat g.

Bretonismus g. (-) : 1. [yezh.] brezhonegadur g. ; 2. [polit.] brezhadelouriez b.

Bretonist g. (-en,-en) : 1. [yezh.] brezhonegour g. ; 2. [polit.] brezhadelour g.

Bretonistik b. (-) : brezhonegouriez b.

bretonistisch ag. : [polit.] brezhadelour.

Brett n. (-s,-er) : 1. plankenn g. [*liester plankennou*, plenk, pleñch], astellenn b., astell b. [*liester estell*], koadenn b. ; **Bretter**, koad-heskenn g., plankennou ls., plenk ls., pleñch ls., estell ls. ; **Tannenbrett**, plankenn sapr g. ; **Eichenbrett**, plankenn derv g., plankenn tann g. (*Gregor*) ; **Bretter aus Kastanienholz**, plenk kistin ls. ; **dünnes Brett**, plankennig g. [*liester plenkigoù*], plankenn tanav g. ; **säumiges Brett**, baumkantiges Brett, krustenn b. [*liester krustennou, krust*] ; **ein drei Zentimer dickes Brett**, ur plankenn 3 cm treuz dezhān ; **Bretter schneiden**, heskennat d'ober plenk ; **mit Brettern auslegen**, plañcherisiñ, plañchodiñ, doublañ ; **mit Brettern beschlagen**, lambruskañ ; **mit Brettern versehen**, astellañ ; **Bretter durch Nuten miteinander verbinden**, Bretter auf Nut einschieben, garanañ plenk, juntañ plenk war-bouez garanou ha filennou, kenstrollañ plenk dre filennou ; **Bretter mit eingravierten Nuten**, plenk garanet ls. ; **ein mit Wasser vollgesogenes Brett**, ur plankenn gouzouret g., ur plankenn gouzourek g. ; **ein Brett der Länge nach durchsägen**, heskennat ur plankenn ent hir, heskennat ur plankenn a-hirded ; **ein Brett der Breite nach durchsägen**, heskennat ur plankenn en e lec'hed, heskennat ur plankenn en e led ; **ein Brett dünner machen**, **ein Brett ausdünnen**, **ein Brett abhobeln**, **ein Brett aushobeln**, **ein Brett hobeln**, **an einem Brett hobeln**, keizañ ur plankenn, rabotañ ur plankenn ; **ein mit Näheln gespicktes Brett**, ur plankenn tachoù a-bik warnañ ; **ein Brett überdeckte das Loch**, ur plankenn a souche an toull.

2. [tr-l] er hat ein Brett vor dem Kopf, ur penn pout a zo dezhān, ul lastez hir eo e skouarn, tev eo e voned, ne ya ket herrus gantañ, touolloù talar a zo en e Benn, gorrek eo da gompren, gleuroù en deus, berrwel a spered eo, ur speredig bihan a zen eo, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a Benn eo, ur spered berr a zen eo, ur spered enk a zen a zo anezhañ, ur spered chartet a zen a zo anezhañ, berrgompren eo, bac'h da gompren eo, ur penn pout a zen a zo anezhañ, ur spered pout a zen a zo anezhañ, ur spered divalav a zen a zo anezhañ ; *ich habe bei ihm einen Stein im Brett*, deuet mat on gantañ, deuet mat on dezhān, war e lizheroù emaon, war e gaieroù emaon, en e vañch emaon, erru mat on gantañ, en e c'hras emaon ; *nicht gern dicke Bretter bohren*, treiñ diwar ar bech', plijout d'an-unan ar pesked dizreinet, kavout mat labour pasket, plijout d'an-unan boued pasket, reiñ bech' d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, chom war-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, mont difonn dezhi, reiñ bronn d'ar pal, na vezañ lamprek warni, alabistriñ en e labour, labourat alabistr, na vezañ moned ebet gant an-unan, bezañ pouer da labourat, mont pouer gant al labour, bezañ laosk da labourat, bezañ lugut da labourat, bezañ digalon da labourat, bezañ lezirek d'al labour, damantiñ d'e boan, ober an nebeutañ ar gwellañ, c'hoari anezhi, chom da velc'hweta, na vezañ bale an eost gant an-unan, padout pell ouzh an-unan ober pezh a zo d'ober, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil berraat, sachañ war an ibil a-dreñv, pismigañ, pismigañ al labour, bezañ labaskennek ; er

bohrt nicht gerne dicke Bretter, n'eo ket gwall ruz war al labour, al labour hag eñ n'int ket ostizien gaer ; *in die Bretter gehen*, mervel, dont da verval, finvezhañ, tremen, tremen ar pont, tremen eus ar bed-mañ d'ar bed all, mont eus ar bed, mont kuit eus ar bed, mont diwar ar bed, mont diouti, bezañ war ar fin, bezañ pare gant an-unan, mont alese, mont ac'hann, mont diwar an douarmañ, mont diwar ar vuhez, mont diwar tachenn ar bed, mont d'an Anaon, paeañ e zle d'an Ankou, mont d'ar c'hloar, mont d'an douar, paseal, mont kuit, mont, mont da goll, reiñ e spered, leuskel (tennañ, rentañ, reiñ, ober) e huanad diwezhañ, leuskel (tennañ, rentañ, reiñ, ober) e huanadenn diwezhañ, migañ, menel, markout, pirlhañ, soetiñ, c'hwitañ dindan ar bec'h, bezañ c'hwennet, bezañ tumpet ganti, bezañ sammet gant an Ankou, mont gant an Ankou, mont d'ar c'hae, rankout he c'ribat, dialanañ, mont da droadañ, treiñ e lagad, foeltrañ, ober e dro, tremen dreist kae ar vuhez, distaliañ diwar ar bed, mont er bord all, mont d'an tu all, mont en tu all, serriñ e levr (e doull, e revr), ober (leuskel) e vramm diwezhañ, mont d'ar gevred, lipat (lonkañ) e loa, lonkañ e vabouzenn, lonkañ e chik, lonkañ e deod, lakaat e garnaj en drïñs, pakañ anezhi, pakañ, serriñ e baraplu, ridañ e baraplu, serriñ e baiplu, ridañ e baiplu, terriñ e neudenn, ober e lamm gwashañ, ober al lamm, ober e astenn gar diwezhañ, koll e groc'henn, koll e c'hwitell, kreñviñ, kreviñ, pibidañ, disgweañ, talpiñ, c'hwitañ, menel, mont d'ober un ibil e revr an Ankou, mont en tu all da vro ar bara, mont war ar bedenn Sul, pakañ e fleütou, pakañ e rabotou, mont d'e boull, mont d'ar bern, reudiñ, sailhañ er bailh, tortañ, tapout e varv, mont da vutunat e gorn en oaled sant Pêr, butunat e segalenn ziwezhañ ; [dre skeud.] [kenw.] *auf einem Brett bezahlen*, paeañ penn-da-benn (peurbaeañ) en un taol, paeañ war ar peul ; *hoch am Brett sein*, *hoch ans Brett kommen*, bezañ deuet mat, bezañ istimet, bezañ brudet mat, bezañ brudet brav, bezañ erru mat gant an dud ; [bronnoù] sie ist flach wie ein Brett, honnezh a zo plat evel ur c'holvazh, honnezh a zo plat evel ur spanell.

3. [dre astenn.] tablezenn b., taolenn b. ; *das schwarze Brett*, an daolenn skritellañ b., an daolenn ditouriñ b., an daolenn gelaouiñ b., taolenn ar skritelloù b., ar banell skritellañ b., taolenn ar c'hemannadennoù b. ; *Bücherbrett*, stal b., astell b., estajerenn b., stalenn levriou b., stalennad levriou b., instremen g., plankenn g. ; *Zeichenbrett*, plankenn tresañ g. ; *Schachbrett*, taolenn-echedoù b., taolenn-wezboell b., tablez g., damer g., marell b. ; *Sprungbrett*, plankenn-splujañ g. ; *Servierbrett*, pladenn-goad b.

4. [gwir] vors Brett kommen, dont dirak al lez-varn.

5. [c'hoariva] *die Bretter*, al leurenn b. ; *die Bretter betreten*, besteigen, mont (pignat) war al leurenn ; *das Stück ging zwölfmal über die Bretter*, daouzek gwech e oa bet kinniget ar pezh-se war al leurenn, daouzek gwech e oa bet c'hoariet ar pezh-se war al leurenn.

6. [boks] *die Bretter*, al leurenn b. ; *jemanden auf die Bretter schicken*, tintañ u.b., reiñ lamm d'u.b., reiñ ul lamm d'u.b., lakaat u.b. lamm, reiñ e laz'h d'u.b., strinkañ u.b. war al leurenn, stlepel u.b. war al leurenn, ledañ u.b. war al leurenn, diskar (distroadañ, c'hweniañ, linkañ, douarañ, torgennañ, taouarc'hennañ, gwintañ, leurennañ, tumpañ, druilhañ) u.b., kas u.b. da rudellat, astenn u.b. war e bevar ivin, ober d'u.b. astenn e bevar ivin, kas u.b. da vuzuliañ al leurenn, lakaat u.b. da vuzuliañ al leurenn, drammañ u.b., pilat u.b., dornañ u.b., pladañ u.b., astenn u.b. war al leurenn.

Brettchen n. (-s,-) : 1. plankennig g. [*liester plenkigoù*], astell b., elvenn b. [*liester elvennoù, elvoù, elvad*] ; 2. sklisenn violin b.

Brettel n. (-s,-/-n) : [su Bro-Alamagn / Bro-Austria] 1. plankennig g. [/iester plenkig / plenčig] ; 2. plankenn-ski g. [/iester plankennou-ski, skioù], unski g. [/iester unskioù], plankenn-erc'h g. [/iester plankennou-erc'h].

Betterbelag g. (-s,-beläge) / **Betterboden** g. (-s,-böden) : plañchod g., plañcheris g.

Betterbude b. (-,-n) : logig plenk b., logell b., lochenn b., barakenn b., touzinell b.

Betterbühne b. (-,-n) : [c'hoariva] leurenn war dreusteliou b. **brettern** V.gw. (ist gebrettert) : P. frizañ d'an druilh-drask, frizañ d'an druilh-drast, reiñ kentr d'e varc'h, c'hwistañ, tizhañ, plantañ tizh, sankañ tizh, mont gant un tizh an diaoul (gant ur foll a dizh, d'an druilh, d'an druilh-drask, d'an druilh-drast, d'ar red-tan-put, d'ar red-tan-ruz, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daoł-herr, diwar herr, en herr, gant tizh ar mil diaoul, a-benn-herr, a-bost, a-hast-kaer, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, gant tizh ken na yud, gant tizh ken a friz, gant tizh ken na ziaoul, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, gant tizh ken a foeltr, gant tizh ken a finfoeltr, gant tizh ken a foec'h, gant tizh ken na strak, gant tizh ken a findaon, evel ur c'furunou, gant ar foeltr, evel an tan, d'an tan ruz).

Betterverschlag g. (-s,-verschläge) / **Betterwand** b. (-,-wände) : pale b./g., speuren brenn b.; einen Betterverschlag bauen, paleiñ ; mit einem Betterverschlag versehen, paleiñ.

Betterzaun g. (-s,-zäune) : peulgael b., peulgae g.

Brettjause b. (-,-n) : [Bro-Austria] harzell Yann Gouer b., gortozenn Yann Gouer b., merenn-vihan Yann Gouer b., merenn-enderv Yann Gouer b., adverenn Yann Gouer b.

Brett n. (-s,-) : [su Bro-Alamagn / Bro-Austria] tavarn c'hoariva b., c'hoariva disurtoù g., tavarn sonadegoù b., tavarn gabared b., kabared g.

Brettsäge b. (-,-n) : rafanerez b., heskenn rafant b., heskenn a-benn b.

Brettsäger g. (-s,-) : heskenner a-benn g., heskenner war stern g.

Bretspiel n. (-s,-e) : [c'hoari damoù, c'hoari echedou h.a.] c'hoari war un tablez g., c'hoari war un damer g., c'hoari war ur varell b.

Bretspielmacher g. (-s,-) : tablezer g. [/iester tablezerien].

Brettstein g. (-s,-e) : [c'hoari] pezh g.

Breve n. (-s,-n/-s) : [relij., gwir] breou g.

Brevet n. (-s,-s) : 1. breou g. ; 2. [Bro-Suis] testeni g., breved g., diplom g.

brevetieren V.k.e. (hat brevetiert) : 1. breouañ ; 2. [Bro-Suis] reiñ un diplom da, diplomiñ.

Brevier n. (-s,-e) : 1. [relij., levr] breviel g., (un) euroù beleg g. ; im Brevier lesen, lenn e vreviel ; 2. [relij., pedenn] breviel g. ; das Brevier beten, lavaret ar breviel (Gregor) ; 3. [dispredet, lenn.] dastumad skridoù savet diwar oberennou pouezusañ ur barzh g., teskad g., bokedad skridoù savet diwar oberennou pouezusañ ur barzh g. ; 4. [dispredet] sturlevr g., levr-heñchañ g.

Brevis b. (-,Breves) : [sonerezh] karrezenn b.

Brezel b. (-,-n) : [kegin.] bretzel g., krakilinenn b.

Brezelian n. : [ger testeniekaet el lennegezh alamanek eus ar Grennamzer] : Brekilien b.

Bridge n. (-) : 1. [c'hoari] bridj g. ; Bridge spielen, bridjañ ; 2. [dent] pont-dent g., briv g.

Bridgespieler g. (-s,-) : bridjer g.

bridieren V.k.e. (hat bridiert) : [kegin., kig] bridañ, troñsañ ; Geflügel mit der Bindenadel bridieren, bridañ pennou-yer, troñsañ pennou-yar.

Bridiernadel b. (-,-n) : [kegin.] nadoz vridañ b., nadoz troñsañ b. **Brief** g. (-s,-e) : 1. lizher g. [/iester lizheroù / lizhiri] ; einen Brief schreiben, skrivañ ul lizher, sevel ul lizher ; jemandem einen Brief schreiben, skrivañ ul lizher d'u.b., kas ul lizher d'u.b., daveiñ ul lizher d'u.b., skrivañ ul lizher d'ur re bennak ; einen Brief schicken, kas ul lizher, degas ul lizher, daveiñ ul lizher gant ar post, postañ ul lizher ; einen Brief an den Absender zurückschicken, diskas ul lizher d'ar c'haser ; einen Brief weiterleiten, kas ul lizher da heul ; frankierter Brief, lizher frankizet g., lizher timbret g. ; einen Brief frankieren, frankizañ ul lizher, timbrañ ul lizher ; einen Brief zu Ende schreiben, echuiñ ul lizher, echuiñ skrivañ ul lizher ; hast du deinen Brief geschrieben? daoust ha skrivet eo da lizher ganit? daoust ha savet eo da lizher ganit? ; ich muss noch einen Brief schreiben, ul lizher a van ganin da skrivañ ; einen Brief geschickt formulieren, treiñ brav ul lizher, kordennañ mat ul lizher ; einen Brief öffnen, disklozañ ul lizher, dispakañ ul lizher, digeriñ ul lizher ; einen Brief empfangen, einen Brief bekommen, degemer ul lizher, kaout ul lizher, resev ul lizher ; den Empfang eines Briefes bestätigen, kemenn degemer ul lizher, reiñ da c'houzout ez eus bet degemeret mat ul lizher, kesouen degemer ul lizher ; ich habe gestern einen Brief von ihr bekommen, dec'h em-eus bet lizher diganti, dec'h ez eus degouezhet din ul lizher diganti ; von meinem Sohn bekomme ich jede Woche einen Brief, bep sizhun em bez ul lizher digant va mab ; hast du meinen Brief bekommen? bet ec'h eus va lizher? ; mein Brief ist bei ihm angekommen, mein Brief hat ihn erreicht, erruet eo va lizher gantañ, en em gavet eo va lizher gantañ, degouezhet eo va lizher gantañ ; ich habe Ihren Brief erhalten, degouezhet mat eo ho lizher ganin, erruet mat eo ho lizher ganin ; Ihr Brief hat uns sehr erfreut, plijet bras oamp bet o resev ho lizher, joa vras a oa bet ganeomp resev ho lizher, tommet e oa bet hor c'halonoù o resev ho lizher ; einen Brief beantworten, respont ul lizher, respont d'u.lizher, diskriwañ, diskriwañ u.b., diskriwañ ul lizher ; jemandes Brief beantworten, diskriwañ da lizher u.b., diskriwañ d'u.b., diskriwañ u.b., respont lizher u.b. ; Antwort auf einen Brief, diskriw g., diskriwadenn b. ; den Gegenstand eines Briefes angeben, reiñ da c'houzout divoud ul lizher ; offener Brief, Sendbrief, lizher digor g., lizher digor d'an holl g. ; ein unleserlicher Brief, ul lizher na c'haller ket lenn g., ul lizher skrivet fall devet g., ul lizher disklipet fall g. ; anonymer Brief, lizher bastard g., lizher disin g. ; Beileidsbrief, lizher gourc'hemennoù a gengañv g., lizher kengañv g., lizher kengañoù g. ; Empfehlungsbrief, lizher erbediñ g. ; eingeschriebener Brief, lizher erbedet g. ; Kreditbrief, lizher-kred g., merk-kred g. ; Frachtbrief, lizher-fred g. ; unpersönlicher Brief, lizher dibersonel g. ; mein Auftrag erschöpf sich darin, die Briefe zu registrieren, n'eus bet roet ken karg din d'ober panevet da varilhañ al lizheroù, n'eus em c'harg ken tra nemet marilhañ al lizheroù, n'eus bet kemennet din ken tra nemet marilhañ al lizheroù ; Briefe austragen, dasparzhañ lizheroù ; einen Brief überbringen, degas ul lizher, dereiñ ul lizher ; einen Brief zur Post bringen, einen Brief auf die Post bringen, kas ul lizher d'an ti-post ; einen Brief unterschlagen, supren ul lizher (Gregor), lakaat ul lizher en tu diouzh an-unan, distreiñ (skrapañ, tuañ, kuzhat) ul lizher ; mit jemandem Briefe wechseln, kenskrivañ gant u.b., eskemmañ lizheroù gant u.b., skrivañ-diskriwañ ; in einem Berg von Briefen versinken, bezañ o veuziñ en ur mor a lizheroù ; 2. [dispredet] pakad g., pakadig g., sac'hadig g. ; ein Brief Tabak, ur pakad butun g. ; ein Brief Nadeln, ur sac'hadig nadoziou g. ; 3. [dre skeud.] ich gebe dir Brief und Siegel, e c'hallez krediñ ! pa lavaran dit ! me 'lavar dit ! m'en asur ! sur-mat eo an dra-se ! me

a greta dit ! me a greta ! laouen e vefen da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma n'eo ket gwir ! me a zo kontant da vezañ daonet ma n'eo ket gwir ! pe e vin dall ! daonet e vin ma n'eo ket gwir ! me a vo daonet ma n'eo ket gwir ! me a vo krouget 'ta ma n'eo ket gwir ! va gouzoug war ar pillos (war ar pilgos, kroug m'am dougo) ma ne lavaran ket ar wirionez ! ra vin dall (d'an diaoul da'm lonkañ) ma ne lavaran ket ar wirionez ! gwir eo kement-se pe me 'vezo manach ! nebaon !

Briefabfertigung b. (-,-n) : kasadenn al lizheroù b.

Briefabholung b. (-,-n) : sav-lizheroù g., dastum lizheroù g., sav al lizheroù g.

Briefablage b. (-,-n) : 1. rummadur al lizheroù g. ; 2. kestenn lizheroù b., paner lizheroù b.

Briefabstimmung b. (-,-n) : mouezhiañ dre lizher g., voterezh dre lizher g.

Briefanschrift b. (-,-n) : chomlec'h g.

Briefbeschwerer g. (-s,-) : pouez-paperou g.

Briefbeutel g. (-s,-) : sac'h lizheroù g.

Briefbogen g. (-s,-bögen) : paperenn lizher b.

Briefbombe b. (-,-n) : lizher-pej g., pakadenn bost ur vombezenn enni g.

Briefbote g. (-n,-n) : paotr-al-lizhiri g., douger-lizheroù g., kasour-lizheroù g.

Briefbuch n. (-s,-bücher) : [kenwerzh] marilh al lizheroù g.

Briefchen n. (-s,-) : 1. lizherig g. [/iester lizherigoù] ; 2. sac'hig g. [/iester sac'higoù] ; ein Briefchen Streichhölzer, ur sac'hadig alumetez g. ; 3. pakadig g.

Briefdrucksache b. (-,-n) : moullskrid-lizher g.

Briefempfänger g. (-s,-) : degemerer al lizher g., paker al lizher g., kasadour al lizher g.

Briefgeheimnis n. (-ses,-se) : [gwir] rin postel g., P. sekred post g.

Briefing n. (-s,-s) : briefing g., emvodig titouriñ g.

Brieffreund g. (-s,-e) : kenskriver g.

Brieffreundin b. (-,-nen) : kenskriverez b.

Brieffreundschaft b. (-,-n) : mignoniezh dre genskriverez b., mignoniezh dre eskemm-lizheroù b.

Briefkarte b. (-,-n) : kartenn-lizher b.

Briefkasten g. (-s,-kästen) : boest-lizhiri b., boest-lizheroù b.

Briefkastendomizil n. (-s,-e) : chomlec'h-post g.

Briefkastenfirma b. (-,-firmen) : kevredad boest-lizheroù g., firm boest-lizheroù g.

Briefkastenleerung b. (-,-n) : sav-lizheroù g., sav al lizheroù g., dastum lizheroù g. ; die Briefkastenleerung erfolgt um siebzehn Uhr, da bemp eur goude kreisteiz e vez savet al lizheroù.

Briefkastenonkel g. (-s,-) : kazetenner e karg eus ar rubrikenn „lizheroù hol lennerien“ g.

Briefkastentante b. (-,-n) : kazettner e karg eus ar rubrikenn „lizheroù hol lennerien“ b.

Briefkopf g. (-s,-köpfe) : gedruckter Briefkopf, talbenn lizher g.

Briefkopfpapier n. (-s) : paper talbennet g.

Briefkurs g. (-es,-e) : [arc'hant.] priz kinniget g., priz gwerzañ g. **brieflich** ag. : dre lizher, ... lizher, ... lizheroù, lizheriek ; **brieflicher Verkehr**, eskemm lizheroù g., darempred dre lizher g., kenskriverez g. ; **brieflich mit jemandem verkehren**, kenskrivañ gant u.b., eskemmañ lizheroù gant u.b., eskemmañ lizhiri gant u.b., skrivañ-diskrivañ, skrivañ kelou an eil d'egile ; **miteinander brieflich in Verbindung bleiben**, kenderc'hel da skrivañ kelou an eil d'egile.

Brieflein n. (-s,-) : [ardamezouziezh] hanochenn b.

Briefmarke b. (-,-n) : timbr g., merk g. ; *Briefmarken sammeln*, timbraoua, dastum timbroù ; ich werde dir die Briefmarke zeigen, bez' e tiskouezin an timbr-se dit.

Briefmarkenalbum n. (-s,-alben) : albom timbroù g.

Briefmarkenautomat g. (-en,-en) : darbarer timbroù g., ingaler timbroù emgefrefre g.

Briefmarkenbefeuchter g. (-s,-) : [benveg] glebier timbroù g. [/iester glebieriu timbroù].

Briefmarkenheft n. (-s,-e) : karned timbroù g.

Briefmarkenkunde b. (-) : timbrouriez b., timbrawouriez b.

Briefmarkensammeln n. (-s) : timbraoua g.

Briefmarkensammler g. (-s,-) : timbraouer g., dastumer timbroù g.

Briefmarkensammlung b. (-,-n) : timbraoueg b., dastumad timbroù g.

Brieföffner g. (-s,-) : kontell-baper b., digorer-lizheroù g.

Briefordner g. (-s,-) : renkell lizheroù b.

Briefpapier n. (-s,-e) : paper lizher g. ; *Briefpapier mit Trauerrand*, paper evit al lizheroù-kañv g., paper lizher-kañv g.

Briefpartner g. (-s,-) : kenskriver g.

Briefpartnerin b. (-,-nen) : kenskriverez b.

Briefporto n. (-s,-s) : timbradur g., frankizadur g., kuitadurezh b.

Briefpost-Retoure b. (-,-n) : [Bro-Austria] lizher diskaset g., lizher diskas g.

Briefprüfstelle b. (-,-n) : kontrollerezh al lizheroù b.

Briefschaften ls. : lizheroù ls., lizhiri ls.

Briefschreiber g. (-s,-) : skriver lizheroù g., an hini a skriv ul lizher g. ; er ist der anonyme Briefschreiber, eñ an hini eo a gas al lizhiri bastard, eñ eo ar bastard a gas lizhiri disin.

Briefsortierer g. (-s,-) : doug-lizheroù g.

Briefstempel g. (-s,-) : siell an ti-post b.

Briefstil g. (-s,-e) : doare ma vez skrivet lizheroù g., stil lizheriek g.

Briefetasche b. (-,-n) : doug-paperioù g., doug-bilhedoù g. ; ich habe meine Brieftasche wieder gefunden, aber ohne das Geld, das drin war, adkavet em eus va doug-paperioù, forc'het a'n arc'hant a oa e-barzh.

Brieftaube b. (-,-n) : dube-beajour g.

Brieftaubenwettbewerb g. (-s,-e) : laoskadeg dubeed b.

Brieftaubenzucht b. (-) : dubeerezh g.

Brieftaubenzüchter g. (-s,-) : dubeer g.

Brieftelegramm n. (-s,-e) : pellskrid-lizher g.

Briefträger g. (-s,-) : paotr-al-lizhiri g., paotr-al-lizheroù g., douger-lizheroù g., kasour-lizheroù g., douger-lizhiri g., kaser-lizheroù g., postilhon g. ; war der Briefträger schon da ? ha bet eo paotr-al-lizheroù ? ; vorher war er Briefträger, a-raok edo oc'h ober paotr-al-lizheroù.

Briefträgerin b. (-,-nen) : plac'h-al-lizhiri b., plac'h-al-lizheroù b., dougerez-lizhiri b., kaserez-lizheroù b.

Briefumschlag g. (-s,-umschläge) : golo-lizher g.

Briefverkehr g. (-s) : kenskriverez g., eskemm-lizheroù g., darempred dre lizher g. ; im Briefverkehr stehenn, kenskrivañ, eskemm lizheroù, skrivañ-diskrivañ ; miteinander im Briefverkehr stehenn, skrivañ kelou an eil d'egile, kenskrivañ ingal an eil giant egile.

Briefverschluss g. (-es,-verschlüsse) : kached g., siell b.

Briefwaage b. (-,-n) : pouezerez lizheroù b., pouezer lizheroù g., bindedoù lizheroù ls.

Briefwahl b. (-,-n) : voterezh dre lizher g., mouezhiañ dre lizher g.

Briefwechsel g. (-s) : kenskriverez g., eskemm-lizheroù g., darempred dre lizher g., kas lizhiri g. ; im Briefwechsel stehenn,

kenskrivañ, eskemm lizheroù, skrivañ-diskrivañ ; *miteinander im Briefwechsel stehen*, skrivañ keloù an eil d'egile, kenskrivañ ingal an eil gant egile.
Briefwerbeaktion b. (-,-en) : bruderezh dasparzhet gant ar post g., bruderezh dre ar post g., bruderezh dre lizher g., trebosterezh g., trebostañ g.
Briefzeichen n. (-s,-) : [kenw.] dave ul lizher g. ; *Ihr Briefzeichen*, ho tave, dave ho lizher g. ; *unser Briefzeichen*, hon dave g.
Briefzusteller g. (-s,-) : paotr-al-lizhiri g., paotr-al-lizheroù g., douger-lizheroù g.
Bries g./n. (-es,-e) : 1. [korf.] timus g., toazon g. ; 2. [kegin.] toazon leue g.
Brieuc g. : Brieg g.
Brigade b. (-,-n) : brigadenn b. ; *einer Brigade zuteilen*, brigadennañ ; [istor] *die Internationalen Brigaden*, ar brigadennou etrebroadel ls.
Brigadegeneral g. (-s,-e) : [Bro-Alamagn] brigadennour g.
Brigadekoch g. (-s,-köche) : [kegin.] penn rann g.
Brigadeführer g. (-s,-) : penn brigadenn g.
Brigadier g. (-s,-s) : brigader g., [Bro-Austria / Bro-Suis] brigadennour g.
Brigant g. (-en,-en) : ribler g., brigant g., forbann g., c'hwiblaer g.
Brigantine b. (-,-n) : [merdead., divwern] brigantenn b., brig g. [liester brigoù].
Brigg b. (-,-s) : [merdead., divwern] brig g. [liester brigoù].
Brigid b. : Brigantis b.
Brignolininnen ls. : [relij.] leanezed ar Minic'hi ls.
Brikett n. (-s,-s/-e) : 1. brikenig b. ; 2. brikenig-c'hlaou b., glauenn vrikennet b. ; *Eierbrikett*, torpez glaou str., boulc'hlaou b. ; 3. *Torfbrikett*, taouarc'henn b.
brikettieren V.k.e. (hat brikettiert) : brikenañ, torpezañ.
Brikettieren n. (-s) : brikenadur g.
brillant ag. : 1. skedus, lugernus, luc'hus, lufr, lufrus, lufrant, gwelevus, flamm ; 2. dreist, dispar, mat-dreist, mat-distailh, disheñvel ; *der brillanteste Geist seiner Zeit*, kaerañ spered den a veve en e amzer g. ; *ein brillanter Geist*, *ein brillanter Kopf*, ur spered lemm a zen g., ur spered kaer a zen, ur spered den g.
Brillant g. (-en,-en) : diamant benet g., brilhant g. ; *Diamanten zu Brillanten schleifen*, brilhantal diamantoù ; *das Schleifen von Diamanten zu Brillanten*, ar brilhantal diamantoù g.
brillantieren V.k.e. (hat brillantiert) : lufrennaouiñ g.
Brillantier n. (-s) : lufrennaouiñ g.
Brillantine b. (-) : eoul c'hwezh-vat da lufrennaouiñ ar blev g.
Brillantcollier n. (-s,-s) : tro-c'houzoug brilhantou b.
Brillantschmuck g. (-s) : bravigoù diamant ls.
Brillanz b. (-) : 1. mailhoni b., dreistijin g. ; 2. [son] glander g. ; 3. [skeudennou] splanner g.
Brille b. (-,-n) : 1. lunedoù ls., lunedoù-fri ls., lunedoù-dorn ls. ; *eine Brille*, ul lunedoù g., lunedoù ls., ur re lunedoù g. ; *Brillen*, lunedeier ls. ; *Korrektionsbrille*, *Korrekturbille*, *Sehbrille*, lunedoù gwelet ls. ; *eine Brille tragen*, kaout lunedoù ; *eine Brille aufsetzen*, lakaat e lunedoù war e fri (Gregor), lakaat e lunedoù, gwiskañ e lunedoù ; *die Brille absetzen*, tennañ e lunedoù diwar e fri ; *seine Brille zurechtsetzen*, sintrañ e lunedoù war beg e fri ; *eine Sonnenbrille*, ul lunedoù du g., ul lunedoù-heol g., lunedoù du ls., lunedoù-heol ls. ; *Sonnenbrillen*, lunedeier du ls., lunedeier-heol ls. ; *über seine Brille schauen*, sellet diwarlein e lunedoù, sellet dreist e lunedoù ; *ich habe meine Brille verlegt*, n'ouzon ket mui pelec'h em eus lakaet va lunedoù, dianket em eus va lunedoù, diank em eus lakaet va lunedoù, trabuchet em eus va lunedoù ; 2. [dre skeud] em eus lakaet va lunedoù, dianket em eus va lunedoù, diank em eus lakaet va lunedoù, trabuchet em eus va lunedoù ; 2. [dre skeud]

durch eine rosige Brille sehen, bezañ ur spered dibreder a zen, bevañ ken diniec'h ha tra, bezañ un den asur e spered, gwelet an tu mat eus an traou nemetken, bezañ disoursi, bezañ un hollwellwelour touet eus an-unan.

Brillenbügel g. (-s,-) : brec'h lunedoù b. ; *die Brillenbügel*, brec'hioù al lunedoù ls.

Brillenente b. (-,-n) : [loen.] duanenn-vailh b. [liester duanenned-bailh], bailhez b. [liester bailhezed].

Brillenetui n. (-s,-s) : gouin lunedoù g., boest lunedoù b.

Brillenfassung b. (-,-en) : moull lunedoù g., stern lunedoù g.

Brillenfutteral n. (-s,-e) : gouin lunedoù g.

Brillengestell n. (-s,-e) : moull lunedoù g., stern lunedoù g.

Brillenglas n. (-es,-gläser) : gwerenn lunedoù b., gwer al lunedoù str. ; *meine Brillengläser sind beschlagen*, lizennet eo gwer va lunedoù, gleb eo gwer va lunedoù, dour a zo war gwer va lunedoù, lizenn a zo war gwer va lunedoù, glizh a zo war gwer va lunedoù.

Brillengrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig-krineg g. [liester devedig-krineg], devedig-turkantin g. [liester devedig-turkantin].

Brillenhandel g. (-s) : lunederezh g.

Brillenhändler g. (-s,-) : luneder g., lunedour g.

Brillenherstellung g. (-s) : lunederezh g.

Brillenkaiman g. (-s,-e) : [loen.] jakara g. [liester jakaraed], kaiman yakare g.

Brillenmacher g. (-s,-) : luneder g., lunedour g.

Brillenschlange b. (-,-n) : 1. [loen.] naer lunedek b., naer-lunedou b., kobra g. ; 2. [dre skeud.., den, douger lunedoù, dismogañsus] ur pevar lagad g.

Brillenschleifer g. (-s,-) : luneder g., lunedour g.

brillentragend ag. : lunedek, lunedoù gantañ, ... a zoug lunedoù, ul lunedoù war e fri gantañ.

Brillenträger g. (-s,-) : paotr e lunedoù g., douger lunedoù g., P. ur pevar lagad g.

Brillenverkäufer g. (-s,-) : luneder g., lunedour g.

brillieren V.gw. (hat brilliert) : bezañ dreist, skediñ, splannañ ; *mit etwas brillieren*, skediñ gant ur varregezh bennak.

Brimborium n. (-s, Brimborian) : troadell b., troidell b., kildro b., kildroad b., kildroiad b., luz g., troidellegezh b., troidellerezh g., korvigellerezh g. ; *viel Brimborium machen*, ober kamambre (kalz a ardoù, kalz a chiboudou, digorou bras, re a zigorded, geizoù, tresou, ismodou, jestrou, chistroù, chiriboujou, kludajoù, orbidoù, andelloù, lorc'hajoù, tailhou, yezhou, arvezioù, e fagodenn), bezañ modou bras gant an-unan, bezañ modou randonus gant an-unan, bezañ ur bern ardoù gant an-unan, ober tiekou, akotriñ, ardaouiñ ; *er liebt Brimborium*, sevel a ra plu war e dog, stroñs a vez gantañ frankik, ur paotr a stroñs eo, ur bern tron a vez gantañ, digorou a vez gantañ frankik, plijout a ra dezhañ ober lorc'hajoù, plijout a ra dezhañ ober pompadou (ober pompad, ober e bompad, ober digorou, ober digorded), modou bras a vez gantañ frankik, modou randonus a vez gantañ frankik.

bringen V.k.e. (brachte / hat gebracht) :

I. Verb en e steriou eeun

1. degas, kas, dezougen, deren, dont, dont ubd gant an-unan

2. reiñ, degas

3. diskouez, lakaat war wel

4. ambroug, kas, mont gant

II. Verb implijet gant adverbou ha rakverbou

III. Verb implijet gant araogennoù

I. 1. degas, kas, dezougen, deren, dont, dont ubd gant an-unan ; *bringen Sie mir meine Kleider*, deuit amañ din va dilhad ;

einen Stuhl bringen, degas ur gador, dont ur gador gant anunan ; bringen Sie mir einen Stuhl ! deuit amañ ur gador din ! ; bring mir ein Glas Wasser, deus amañ ur werennad dour din, degas din ur werennad dour ; wer hat diese Bücher hierher gebracht ? gant piv eo deuet al levrioū-mañ ? ; einen Brief zur Post bringen, einen Brief auf die Post bringen, kas ul lizher d'an ti-post ; Nachricht bringen, Kunde bringen, reiñ keloū, kelaouiñ, kas keloū, degas keloū ; Kinder bringen Freude ins Haus ihrer Eltern, ar vugale a skuilh levenez e ti o zud, ar vugale a fuilh levenez e ti o zud ; die Kühe in den Stall bringen, lakaat ar saout en o c'hraou ; das Programm bringt nichts Neues, n'eus netra a nevez er programm ; die Zeitungen brachten nichts darüber, ne oa bet douget ger ebet a-zivout an dra-se er c'hatzennoū ; Hilfe bringen, reiñ skoazell, reiñ skor, reiñ harp ; Trost bringen, reiñ (degas) frealz ; den Göttern ein Opfer bringen, kinnig un aberzh d'an doueed, ober un aberzh evit habaskaat an doueed, ober ur road d'an doueed ; jemandem etwas zum Opfer bringen, profañ udb d'u.b., reiñ udb e prof d'u.b., kinnig udb d'u.b. da aberzh (da road), aberzhiañ udb d'u.b. ; große Opfer (an Geld) bringen, aberzhiañ ur bern arc'hant, aberzhiañ ur pochad mat a arch'ant, mont un tousegad mat a arch'ant digant an-unan, debriñ an diaoul hag e bevar (gant u.b. / udb), foetañ kalz a arch'ant ; Tod und Verderben bringen, entanañ ha lazhañ (Gregor), degas (hadañ, fennañ) freuz ha reuz, lakaat an tan hag ar gwall dre ur vro ; der Krieg bringt großes Unheil und Trauer über das Land, ar brezel a fenn kañvoù er vro ; ein Ständchen bringen, distagañ en nozkan [dirak prenest u.b.] ; es jemandem bringen, evañ da yec'ched u.b., yechediñ u.b. ; das bringt Glück, kement-se a zegas chañs hag eurvard, chañsus eo kement-se, traoū evel-se a zo chañsus ; Freude bringen, degas levenez ; jemandem Ehre bringen, reiñ sked d'u.b., degas enor (brud vat, anv kaer, anav mat, klad) d'u.b., brudañ anv u.b., tennañ doujañs war (ouzh) u.b. ; das bringt ihm Schimpf und Schande, emañ o kas e vrud da ludu, emañ o tennañ dismegañs warnañ, dismegañs a gavo da-heul an dra-se ; was bringt dich in die Gegend ? petra 'rez 'barzh ar vro ?

2. reiñ, degas, teurel, dougen, produiñ, deren ; Profite bringen, deren buzadoū ; das Geschäft bringt guten Ertrag, an afer-se a zeu kalz a c'hounid diwarni, an afer-se a zegas kalz a c'hounid, an afer-se a daol gounid bras, emsav (spletus) eo an afer-se, tennet 'vez un tamm mat a splet eus an afer-se, un afer a fonn vat an hini eo / un afer a c'hounidigezh vat an hini eo (Gregor) ; das Bild brachte keine zehntausend Euro, ne oa ket aet priz an daolenn da zek mil euro leun ; das bringt nichts, ne servij da netra, ne dalv ket ar boan, n'eo ket ar boan, ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp ket gwell a se, ne vo ket gwelloc'h deomp, ne vimp ket avañsetoc'h, ne vimp ket gwelloc'h, ne vimp na gwell na gwazh a se, ne vimp ket savetoc'h ; das bringt nicht viel, kement-se ne dalv ket deomp da nemeur ; das bringt's ! talvezout a ra ar fred ! talvezout a ra ar boan ! n'eo ket poan gollet eo ! ; Nutzen bringen, degas gounid (splet, ampled), bezañ spletus ; Zinsen bringen, teurel kampi, degas kampi ; ich frage mich, was das bringt, n'ouzon ket penaos e troio an traoū ; es bringt nicht viel, n'eo ket gwall gounidus (emsav, emsavus, spletus, fonnus) ; was bringt das ? peseurt vad diwar an dra-se ? pe da vat ober an dra-se ? da betra eo mat ober an dra-se ? petra a servij deomp ober an dra-se ? da betra e talvezo deomp ? petra eo deomp ober an dra-se ? petra a dalvez deomp ober an dra-se ? petra 'servij ober an dra-se ? ; die Menge muss es bringen, ne chom nemet lakaat an eil nebeud da fonnaat egile, an eil nebeud a ranko kreskiñ egile, an niver a raio bern ; ein Wort bringt das andere,

da-heul kaoz ez a an den betek Pariz ; [c'hoariva] ein volles Haus bringen, volle Häuser bringen, lakaat chek sal an abadennoù c'hoariva, leuniañ chouk sal an abadennoù c'hoariva ; [tr-l] Zeit bringt Rat, dale a ra vad a-wechou (Gregor), en noz e taper ar silioù ; Geduld bringt Rosen, Zeit bringt Rosen, gortoz pell, gortoz gwell - dre forzh kanañ Nouel ez erru Nedelec - gedal n'eo ket koll - an hini a c'hed en devez - ar froucezh gwellañ, a-raok dareviñ, a zo bet trenk, c'herv, put-ki - pa zeu ar mor e teu ar pesked - gant ar mor e teu ar pesked - gant kolo hag amzer e veüra ar mesper - dre bediñ ha dre aspediñ e vez graet ar gefridi.

3. diskouez, lakaat war wel ; auf die Welt, zur Welt bringen, genel, genel [ur bugel] d'an-unan, reiñ buhez da, dispakañ eus, lakaat er bed, gwilioudiñ diwar, [gwashaus] doziñ, flutañ ; etwas zum Vorschein bringen, lakaat udb e goulou / diskouez udb / dizoleiñ udb / reiñ udb da anaout / lakaat udb a-raok (Gregor), lakaat udb war wel, lakaat udb e gwel, lakaat udb war ziskouez, lakaat udb war zizolo, reiñ an dizolo war udb, diguzhat udb, diguzhañ udb ; die Sonne bringt es an den Tag, pig pe vran a ouezo, pig pe vran a gan ; kein einziger Sack brachte das angegebene Gewicht auf die Waage, ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h war ar pouez merket ennañ, ne oa sac'had ebet a gement na vankfe muioc'h pe nebeutoc'h a bouez warnañ, sac'h ebet a boueze just, sac'h ebet a rae krak ar pouez, amskañ e oa an holl seier.

4. ambroug, kas, mont gant ; jemanden ins Krankenhaus bringen, kas u.b. d'ar c'lañvdi ; jemanden nach Hause bringen, kas u.b. d'ar gér ; jemanden an die Bahn bringen, kas u.b. d'an ti-gar ; jemanden über die Grenze bringen, kas u.b. d'an tu all d'an harzoù ; etwas zu(m) Markte bringen, a) kas udb d'ar marc'had ; b) lakaat udb e gwerzh ; jemanden zu Grabe bringen, ambroug korf u.b. betek ar vered, ober kompagnunezh kañv d'u.b., P. kas u.b. d'e leve ; jemanden unter die Erde bringen, a) douarañ u.b., lakaat u.b. en douar, beziañ u.b. ; b) [dre skeud.] ober buhez d'u.b., ober gwall vuhez d'u.b., terriñ e vuhez d'u.b., mazaouiñ e vuhez d'u.b., iferniñ gant u.b., uzañ e vuhez d'u.b., lakaat kalet d'u.b., ober charre d'u.b., ober buhezioù d'u.b., ober gwallamzer d'u.b.

II. Gant un adverb pe ur rakverb : **dahin** : es dahin bringen, dass ..., ober ma ..., ober en doare ma ..., ober diouzh ma ..., ober en hevelep doare ma ..., ober kement ma ..., ober ken e ..., ober kement ha ken bihan ma ..., ober kement ha kement ma ... ; ich will es dahin bringen, dass dieses Ziel erreicht wird, ober a rin diouzh tizhout ar pal-se, ober a rin en hevelep doare ma vo tizhet ar pal-se, ober a rin diouzh ma vo tizhet ar pal-se ; **dazu** : jemanden dazu bringen, dass ..., gounit war u.b. d'ober udb, gounit war u.b. ober udb, gounit war u.b. ma rafe udb, gounit u.b. d'ober udb, dougen (atizañ, poulzañ, brochañ, broudañ, kas) u.b. d'ober udb, hegäl u.b. d'ober udb, reiñ hol d'u.b. d'ober udb, reiñ bodenn d'u.b. d'ober udb, reiñ bod d'u.b. d'ober udb ; du bringst mich nicht dazu, darauf zu verzichten, kaer ec'h eus ober (kaer ec'h eus c'hoari warnon, kaer ec'h eus poursuiñ warnon, kaer ec'h eus pouzeañ warnon), ne ziouerin ket an dra-se - kaer ec'h eus forsiñ warni, ne roin ket an dilez eus an dra-se ; ich werde ihn dazu bringen, seine Meinung zu ändern, pouzeañ a rin warnañ da gemmañ e vennozh ; **entzwei** : entzweibringen, dizun(v)aniñ, disrannañ ; **fertig** : a) fertigbringen¹, dont a-benn da ; er bringt es fertig, zwei Seiten in einer Stunde zu schreiben, dont a ra a-benn da skrivañ diw bajenn en ur ober un eurvezh, dont a ra a-benn da skrivañ diw bajenn an eur ; er bringt es fertig, die Tür aufzuschließen, en em gerner a ra evit dibrennañ an nor, en em

gemer a ra diouzh dibrennañ an nor, en em gavout a ra da zibrennañ an nor, tizhout a ra dezhañ dibrennañ an nor, lakaat a ra e dro da zibrennañ an nor ; *er bringt es nicht fertig, früh aufzustehen*, ne dap ket gantañ sevel abred ; *ich bringe es nicht fertig, dieses Stück Kuchen zu essen*, an tamm kouign-mañ n'on ket gouest da c'hoari gantañ, ne fonn ket din debriñ an tamm kouign-mañ ; **b)** *fertigbringen*², *fertig bringen*, kas da benn, seveniñ ; *sie haben ihr Projekt fertig gebracht (fertiggebracht)*, kaset o deus o raktres da benn ; *wenn ich diese Arbeit fertiggebracht (fertig gebracht) habe*, pa vin dieub (dispege, distag, distrob) diouzh al labour-se ; *er hat seinen Auftrag fertiggebracht (fertig gebracht)*, kaset en deus e gefridi da benn, sevenet en deus e gefridi, pengennet en deus e gefridi, graet eo e gefridi gantañ, par en em gav an traou gantañ, degouezhet eo ganti da vat, graet en deus oush e gefridi, graet en deus diouzh e gefridi ; **heim** : *heimbringen*, kas d'ar gêr ; **her** : *wo bringst du das her ?* eus pelec'h eo deuet an dra-se ganit ? **hoch** : *ein Geschäft hochbringen*, lakaat un afer da greskiñ, lakaat un afer d'ober berzh, diorren un afer ; **klein** : *in seinem Fach bringt ihn niemand klein*, n'eus den evitã war e dachenn ; **nahe** : *dem Untergang nahe bringen*, kas d'e gollidigezh tost da vat ; *etwas der breiten Masse nahe bringen*, *etwas dem Volk nahe bringen*, poblekaat udb ; **vorwärts** : *seine Geschäfte vorwärts bringen*, kas e stal a-raok (war-raok) ; **weit** : *es weit bringen*, sevel uhel e karg ; *jung schon brachte er es weit*, yaouankik e oa c'hoazh hag e dreuz en doa graet dija (ha deuet e oa brav gantañ dija) ; *Ehrlichkeit bringt nicht weit*, n'eer ket da binvidig mar bezer onest ; **zusammen** : *die beiden jungen Leute zusammenbringen*, jubenniñ ur plac'h yaouank d'ur paotr, c'hoari ar bazhvalan, mont da atrakour, mont da vazhvalaniñ, c'hoari ar marc'hbonal.

III. Gant un araogenn : **an** : *wieder an sich (ak.) bringen*, adkavout, adkemer, perc'hennañ un eil gwech, aloubiñ en-dro, aloubiñ a-nevez, tuañ a-nevez, lakaat en-dro en tu diouzh an-unan, ober e gerz (e rann) en-dro (eus udb) ; *eine Ware an den Mann bringen*, gwerzañ udb, lakaat udb e gwerzh, kavout sav (fred, digor, disamm, diskarg) d'e varc'hadourezh ; *seine Tochter wohl an den Mann bringen*, fortuniañ e verc'h ; *an den Bettelstab bringen*, kas da baour, kas war an teil, kas war an noazh, lakaat war an noazh, kas d'ar bern, teurel war an douar noazh, kas d'an aluzen (Gregor) ; *jemanden an den Rand der Verzweiflung bringen*, terriñ e vuhez d'u.b., mazaouiñ e vuhez d'u.b., ober ur vuhez poanius-meurbet d'u.b., uzañ e vuhez d'u.b., ober buhez d'u.b., ober gwall vuhez d'u.b., iferniñ gant u.b., reiñ dibun d'u.b., lakaat kalet d'u.b., ober charre d'u.b., ober buheziou d'u.b., ober gwällamzer d'u.b. ; *sie bringt mich an den Rand der Verzweiflung*, honnezh a zo un tourmant bevañ ganti, honnezh a ra he gwalch'a boan din, honnezh a zo ur groaz pounner, honnezh a zo ur gwir bistri evidon, honnezh a zo ur pezh hek, honnezh a zo diaes-meurbet da gundaiñ, diaes-meurbet eo ober diouti, diaes spontus eo tremen diouti, un uz eo kaout anezhi, honnezh a zo un debr-spered, honnezh a zo un ifern a blac'h, honnezh a zo un ifernite bevañ ganti, honnezh a zo ur reuz enni, ur binijenn eo bezañ en he chichen, un binijenn eo bevañ ganti, ne'm eus ket va bev ganti, ne'm eus ket bihan labour ganti, ur brav n'eo ket bevañ gant honnezh ; **auf** : *dieses Auto bringt es auf 150 Stunden-kilometer*, tu 'zo d'ar c'harr-tanse mont betek 150 kilometrad an eur ; *schöne Fische : je drei davon bringen es auf ein Pfund*, pesked brav int : tri da lur (tri evit ober ul lur bouez, seul dri evit ober ul lur a bouez) ; *etwas auf die Beine bringen*, kas udb da benn (da wir, da vat), seveniñ udb, lakaat udb klok, pengenniñ udb ; *ein Heer auf die*

Beine bringen, sevel un arme, dastum un arme ; *so ein Trunk bringt einen wieder auf die Beine*, ur banne a seurt-se a zegas nerzh deoc'h en-dro (a ro startijenn deoc'h, a ro begon deoc'h, a ro kalon deoc'h, a zegas buhez ennec'h), ur banne a seurt-se a lakfe un askorn torret en e blas ; *jemanden wieder auf die Beine bringen*, sevel e gein (e bouezioù) d'u.b., adsevel u.b., pareañ u.b., difallañ u.b., degas u.b. war e du, lakaat u.b. war e du, degas u.b. da vad, adlakaat u.b. en e blom, kas u.b. da vad ; *ein Land wieder auf die Beine bringen*, pareañ ur vro, difallañ ur vro, adsevel ur vro ; *etwas wieder auf die Beine bringen*, kas udb da blom, adsevel udb, adlakaat udb en e blom ; *etwas wieder aufs Tapet bringen*, adlakaat ar gaoz war udb, forsiñ a-nevez war udb, dont en-dro war ur c'hraf bennak, adlakaat udb war an tabier, adlakaat udb war an tablier, adlakaat udb war an doubier ; *jemanden auf andere Gedanken bringen*, argas ar soñjouù diwar spered u.b., kas an enkreñ diwar kalon u.b., argas trechal ha trefu diwar spered u.b., dihenchañ spered u.b. diouzh e drubuilh ; **aus** : *jemanden aus der Fassung bringen*, divarc'hañ (abafñ, bac'hiñ, strafuilañ, lorchañ, chalmiñ, luzian) u.b., strafuilañ spered u.b., lakaat mesk e spered u.b., troc'hañ e speredenn d'u.b., troc'hañ neudenn e soñjouù d'u.b., troc'hañ poell e soñjouù d'u.b., ober d'u.b. koll e neudenn, lakaat u.b. da goll e oremuz, lakaat u.b. berr, saouzaniñ u.b. (Gregor) ; *du wirst ihn wohl nicht aus der Fassung bringen können*, hennezh ne soc'ho ket ganit ; *er ist leicht aus dem Häuschen zu bringen*, un nebeud a laka anezhañ da bennfolliñ, hennezh ne vez ket pell o vont e breskenn, ne vez trubuilhet gant nemeur dra, uhel eo an eien ennañ, rust eo an troc'h gantañ ; *sich nicht aus der Ruhe bringen lassen*, derc'hel ar c'hreñv war an-unan (e greñv warnañ e-unan, he c'hreñv warni hec'h-unan h.a.), en em vestroniañ, derc'hel plaen e spered, chom mestr war e imor, derc'hel war e imor, pouzeañ war e imor, gwaskañ war e imor, moustrañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, chom difrom, menel difrom, reizhañ barradoù e galon ; *jemanden aus dem Konzept bringen*, lakaat u.b. da goll e oremuz, ober d'u.b. koll penn e gudenn, lakaat u.b. da goll e speredenn, lakaat u.b. da goll neudenn e spered, gwalañjeriñ u.b. ; *jemanden aus dem Gleichgewicht bringen*, lakaat u.b. da goll e gempouez ; *aus der Mode bringen*, lakaat da vont ermaez a c'hiz ; *aus den Fugen bringen*, divarc'hañ, divurunañ, dizahelañ ; **bis** : *es bis zum Minister bringen*, sevel e karg a vaodiern, ober e dammig treuz er vuhez betek tapout ur garg a vaodiern ; *es bis auf neunzig bringen*, bezañ aet (deuet) d'e zek vloaz ha pevar-ugent ; **hinter** : *etwas hinter sich (ak.) bringen*, kaout fin gant udb, bezañ disoc'h gant udb, dont a-benn eus udb ; *wenn ich diese Arbeit hinter mich gebracht habe*, pa vin dieub (dispege, distag, distrob) diouzh al labour-se ; *einen Gauner hinter Schloss und Riegel bringen*, lakaat (kas) ur c'hwiblaer er c'hloz, teurel ur c'hwiblaer er c'hloz, kas ur c'hwiblaer d'ar bidouf, dastum ur c'hwiblaer, kraouiañ ul laer, lakaat ul laer dindan vorailh, lakaat ul laer en disheol, lakaat ul laer er sac'h maen, lakaet ul laer er pichester, lakaat klenk war ul laer, Klozañ ul laer, kaouediñ ul laer, pakañ (skeiñ, plantañ, bountañ, plomañ, kognañ) ul laer en toull ; **in** : *etwas in Bewegung (in Gang) bringen*, reiñ herr d'udb, luskañ udb, loc'hañ udb, diloc'hañ udb, lañsañ udb, dibradañ udb, reiñ lañs d'udb, reiñ al lusk d'udb, reiñ ar brall d'udb, brac'hitellat udb, lakaat tro en udb, plantañ tro en udb, sankañ tro en udb, lakaat udb da vont en-dro, kas udb en-dro, lakaat udb da vale, lakaat udb e bole, reiñ bole d'udb, plantañ bole en udb, lakaat bole en udb, lakaat udb da vont war-raok ; *wieder in Gang bringen*, a) *disac'hañ, dihoubañ, ratreañ [pa gomzer eus ur c'harbed]*,

dilugañ, kas da blom ; **b)** adreiñ herr da, adlañsañ, adloc'hañ, azloc'hañ ; *in Verbindung bringen*, lakaat [u.b.] e darempred [gant unan all] ; *zwei Ereignisse in Zusammenhang bringen*, savelañ ur c'heñver etre daou zarvoud ; *etwas in seinen Besitz bringen*, ober e gerz (e rann) eus udb, lakaat udb en e zalc'h, kribañ madoù e nesañ, perc'hennañ udb, aloubiñ udb ; *in Einklang bringen*, lakaat da glotañ, lakaat d'en em glevet, kendoniañ ; *in Erinnerung bringen*, degas da soñj ; *in Erfahrung bringen*, deskiñ diwar skiant-prenañ (diwar chem, diwar chemet) ; *in Gefahr bringen*, lakaat en arvar ; *etwas in Mode bringen*, lakaat udb diouzh ar c'his, reiñ lañs d'ldb ; *etwas in Ordnung bringen*, renkañ (plaenañ, kompezañ, kempenn) udb, lakaat urzh en udb, lakaat udb war (en) e reizh, degas udb war e du, degas udb war e reizh, degas udb en e rez, degas udb war e zres, feuzañ udb, difallaañ udb, ratreañ udb, dresañ udb ; *in Sicherheit bringen*, lakaat en diogel (er gwasked, e savete, er goudor, er-maez a zañjer, e surentez), lakaat en ul lec'h goudor, lakaat en ul lec'h klet (Gregor) ; *in Schwierigkeiten bringen*, ober diaez da, lakaat diaes ; *das würde die landwirtschaftlichen Betriebe in finanzielle Schwierigkeiten bringen*, kement-se a lakafe start teñsorerezh an atantou ; *ein Gerücht in Umlauf bringen*, skignañ ur brud, lakaat ur brud da redek, gwentañ ur vrud en avel, lakaat gedon da redek, leuskel gedon da redek, sevel ur voltenn, skignañ ur vrozenn, brozennat, dozviñ un istor e-touez an dud, sevel ur vrud, brudañ kaozioù ; *sie haben diese Gerüchte in Umlauf gebracht*, int-i eo o deus savet ar brudoù-se, int-i eo a gas seurt brudoù ; *in Verlegenheit bringen*, lakaat diaes, ober diaez [d'u.b.], ober enk [d'u.b.], lakaat nec'het, nec'hiñ, nec'hañsiñ, ober nec'hañ, direnkañ, diaezañ [spered u.b.], tregasiñ, eogjiñ, trelliñ, trubuilhañ, daoubenniñ, trechalañ, trefuañ, strafuilhañ, lakaat nec'hamant [e spered u.b.], strabouilhat, reiñ safar [d'u.b.], trekouiñ, sorbiñ ; *jemanden in Zorn bringen*, ober d'u.b. fuloriñ, lakaat u.b. da gounnariñ (da fuloriñ), kounnariñ u.b., lakaat fulor da sevel en u.b., lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. da fikañ, lakaat u.b. da vont en egar, plantañ fulor en u.b., feulzañ u.b., imoriñ u.b., taeraat u.b., buanekaat u.b. ; *jemanden in Aufregung bringen*, hegaziñ u.b., chigardiñ u.b., atahinañ u.b., ereziñ u.b., heskinañ u.b., lakaat kounnar (hegaz) da sevel en u.b. ; *jemanden ins Elend bringen*, kas u.b. da baour, kas u.b. war an teil, lakaat u.b. war an noazh, teurel u.b. war an douar noazh, kas u.b. d'ar bern, kas u.b. d'an aluzen (Gregor) ; *jemanden ins Gerede (in üblen Ruf) bringen*, lakaat u.b. da goll e vrud, chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b., ober un diframm e sae u.b., ober ur freg e brud vat u.b., duañ brud vat u.b., louzañ brud vat u.b., terriñ keuneud war kein u.b., diframmañ brud vat u.b., divrudañ u.b., gwallvrudañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., fallvrudañ u.b., dispenn u.b., reiñ e gement all a zroukprezegerezh d'u.b., ober anv fall ouzh u.b., gwashaat u.b. ; *jemanden in Verruf bringen*, gwallvrudañ u.b., reiñ gwallvrud d'u.b., divrudañ u.b., dilufrañ brud u.b., fallvrudañ u.b., ober anv fall ouzh u.b., dichekal u.b., binimañ u.b., chaokat u.b., chaokat brud u.b., chaokat a-enep u.b. ; *ins Reine bringen*, *ins Klare bringen*, lakaat an traou en (war) o rez, renkañ, dirouestañ, dibunañ ur gudenn ; *ins Stocken bringen*, terriñ, troc'hañ, lakaat da sac'hañ, lakaat da chagañ, lakaat da chartiñ, lakaat da houbañ ; [tr-l] *sein Schäfchen ins Trockene bringen*, ober e fagodenn, lardañ, lartaat, tapout gant an-unan (*tapout a ra gantañ*), tapout forzh gwenneien, ober krazadenn, ober e ran, ober fortun, redek an dour d'e vilin, ober mat, ober ur fortun, ober e graf, ober god, ober godell, ober yalch', dibladañ e yalch', rontaat e yalch', reutaat e yalch',

bastañ mat pep tra evit an-unan ; [kenw.] *in Rechnung bringen*, lakaat war ar gont ; *in Ausgabe bringen*, lakaat gant (war roll) an dispignou ; *in Einnahme bringen*, lakaat war roll ar gounidoù ; **mit** : *mit sich bringen*, bezañ abeg da, bezañ arbenn da, bezañ kiriek da, bezañ kaoz da, degas d'e heul, degas war e lerc'h, tennañ war e lerc'h, devoudañ, talvezout, toullañ da ; *die Sache bringt es mit sich*, reizh an natur eo kement-se / e-giz-se emañ dre natur (Gregor), an natur a denn ; *der Krieg bringt viel Elend mit sich*, ar brezel a zegas e lod a reuz ; **über** : *Segen über ein Land bringen*, degas eurjad en ur vro ; er konnte es nicht übers Herz bringen, diegi en doa d'en ober, ne oa ket evit en ober, ne c'halle ket ober e vennozh d'en ober, e chal e oa d'ober an dra-se, karnañ a rae d'ober an dra-se, en em derriñ a rae d'ober an dra-se, drouk e oa gantañ ober an dra-se, garv e oa gantañ ober an dra-se, ne oa ket lamprek evit ober an dra-se, digareziñ a rae d'en ober ; *kein Wort über die Lippen bringen*, na lavaret (na rannañ, na faoutañ, na seniñ, na saniñ, na wikal, na dintal, na zihostal) grik, na rannañ ger, na zic'hwezhañ ger, na zihostal ger, na dintal ger, na zaouhanteriñ ur ger, na zihostal ur ger, na zistagañ an disterañ ger, na faoutañ ur ger, na rannañ un dister ger, na lavaret an disterañ ger, na lavaret ger, na lavaret un dister ger zoken, na lavaret un hanter c'her zoken, na leuskel ur wikadenn, na leuskel gwik ebet, na zigeriñ e chenoù, na zigeriñ e veg, na lavaret poz ebet, na lavaret na ger na mik, na lavaret na grik na mik, na ober na mik na mak, na drinkañ ur ger, na zistagañ ur grik, na ziserriñ grik, na ziserriñ e rann, na ziserriñ e chenoù, na zivegañ grik, na lavaret na deus na meus, tevel mik, tevel krenn ; **um** : *jemanden um etwas bringen*, lakaat u.b. da goll udb, ober gaou ouzh u.b. ag udb, sammañ udb d'u.b., digargañ u.b. eus udb, skrapat udb digant u.b., dibourc'hañ u.b. eus udb, dirannañ u.b. eus udb, dioueriñ u.b. eus udb, forc'hañ u.b. ag udb, lemel udb digant u.b. ; *jemanden um den Schlaf bringen*, lakaat u.b. da goll ar c'housked ; *um den Schlaf gebracht werden*, koll ar c'housked ; *jemanden um seinen Erbteil bringen*, dirannañ un hêr ; *jemanden um sein Geld bringen*, diarc'hantañ u.b. ; *jemanden ums Leben bringen*, lazhañ u.b., lemel (tennañ) e vuhez digant u.b. ; *sich ums Leben bringen*, en em zistrujañ, en em lazhañ, em lazhañ, en em wallañ, en em ober, lakaat termen d'e vuhez, ober fin eus e vuhez, en em forsiñ war gein an Aotrou Doue ; *jemanden um seine Stellung bringen*, ober gaou ouzh u.b. eus e bost-labour, lemel e bost-labour digant u.b. ; *jemanden um seine Ehre bringen*, luduañ brud u.b., dizenoriñ u.b., lakaat enor u.b. da vont da ludu, koll enor u.b. ; *jemanden um Hab und Gut bringen*, lakaat u.b. da goll e holl beadra, divadañ u.b., ober gaou ouzh u.b. ag e holl beadra, digargañ u.b. eus e beadra, sammañ e holl beadra d'u.b., diorbliñ u.b., displuriñañ u.b., noazhiñ u.b. a bep tra, kas u.b. d'ar baz, lakaat u.b. a-blad, rivinañ u.b. ; [tr-l] *jemanden um die Ecke bringen*, ober e stal d'u.b., ober e lod d'u.b., reiñ e gont d'u.b., tortañ u.b., ridañ e doull d'u.b., lazhañ mik u.b., lazhañ moust u.b., pakañ u.b., distrujañ u.b., ober e varv d'u.b., enulliñ u.b., anulliñ u.b. ; **unter** : *etwas unter Dach und Fach bringen*, **a)** serriñ udb, dastum udb, gorren udb [pennrannoù gorre-, gorro-] ; **b)** kas udb da benn, degas udb tre, peurechuñ udb, peurober udb, lakaat udb klok, pengenniñ udb, barrañ udb, degouezhout da vat gant udb ; *die Ernte unter Fach und Dach bringen*, kerc'hat (degas) an trevadoù d'ar gêr ; *etwas unter die Leute bringen*, brudañ udb, diskuliañ udb, reiñ avel d'udb ; *etwas unter das Volk bringen*, lakaat udb e gwerzh, skignañ udb ; *zwei unter einen Hut bringen*, lakaat daou zen d'en em glevet en-dro, unaniñ daou zen ; *seine Tochter unter die Haube bringen*, fortuniañ e verc'h ; **von** : *etwas von der Stelle (vom Fleck) bringen*, diblas udb,

diblasaň udb, dilec'hiaň udb, diboullaň udb, divoraň udb, loc'haň udb, diloc'haň udb, reiň lusk d'fdb, lakaat udb da fiňval ; *jemanden von Sinnen bringen*, lakaat u.b. da bennsodň, lakaat u.b. da goll e skiant, terriň e benn d'u.b., dismantraň spered u.b. ; **zu** : zum Ausdruck bringen, displegaň, disklérian ; *jemandem etwas zur Kenntnis bringen*, reiň anaoudegez h eus udb d'u.b., reiň d'u.b. udb da c'houzout (da anavezout), kelaouiň u.b. diwar-benn udb, kemenn udb d'u.b., ditouraň u.b. diwar-benn udb, titouriň u.b. diwar-benn udb, reiň liv d'u.b. eus udb, reiň disaouzan d'u.b. eus udb ; zu Papier bringen, lakaat war ar paper, lakaat dre skrid ; zur Reife bringen, lakaat da azviň, ober (d'fdb) azviň, lakaat da zareviň, lakaat da vezaň peuzvat ; die Sonne bringt die Ernte zur Reife, meuriň a ra an heol an eost, haňviň a ra an eost, azviň a ra an eost gant anal an haňv, an heol a ra d'an eost azviň ; was bringt dich denn so zum Weinen ? petra'zo kiriek dit da ouelaň ? ; das bringt mich zum Weinen, rankout a ran gouelaň gant an dra-se ; zum Sterben hast du mich hierher gebracht, va digas ac'h eus graet amaň da verval ; etwas zur Sprache bringen, lakaat ar gaoz war udb, tennaň ar gaoz war udb, lakaat udb war an tabler, lakaat udb war an tablier, lakaat udb war an doubier ; *jemanden zum Sprechen bringen*, lampraat e deod d'u.b., distagellaň e deod d'u.b., tennaň c'hwibez d'u.b., tennaň kaoz digant u.b., lakaat u.b. da gaozeal, ober d'u.b. lavaret e stal, ober d'u.b. kaozeal, diennaň (diskantaň, dibluskaň, distagellaň) u.b., goro u.b., goro komzoù diouzh u.b., tennaň panez (amanenn) eus gouzoug ar c'hi, deskiň an doareoù digarez d'ober al leue, tennaň laezh digant an tarv, tennaň ar c'hazh a-zindan ar gwele, diframmaň gloan ha pitrouilhez digant u.b. ; *jemanden zum Lachen bringen*, ober d'u.b. c'hoarzhin, lakaat u.b. da c'hoarzhin ; du bringst mich zum Lachen, fent a rez din ; das bringt mich zum Lachen, rankout a ran c'hoarzhin gant an dra-se, an dra-se a ra fent din ; *jemanden zum Schweigen bringen*, lakaat u.b. da devel, ober d'u.b. tevel, serriň e veg d'u.b., Klozaň e veg d'u.b., delc'her e deod d'u.b. ; *jemanden zum Erröten bringen*, degas ar ruz d'u.b., lakaat u.b. da ruziaň, ober d'u.b. ruziaň ; *jemanden zur Vernunft bringen*, degas u.b. d'ar gér, plantaň skiant e penn u.b. (Gregor), kavout pennvat diouzh u.b., diseitegaň u.b., disodiň u.b. ; zu Fall bringen, distroadaň, diskar, reiň lamm [d'u.b. / d'fdb], astenn war an dachenn, astenn ouzh torgenn, skeiň ouzh torgenn, ledäň ouzh torgenn, ledäň [u.b.], leterniň [u.b.], astenn ouzh an dorgenn, astenn war ar bratell, lakaat korf u.b. da vuzuliaň an douar, kas d'ar baz, lakaat war e c'henou, kaeaň ouzh [u.b. / udb] ; zu Ende (zum Abschluss) bringen, kas da benn, pengenniň, kas da vat, seveniň [fdb] betek penn, lakaat klok, mont betek pal, mont betek penn, kas betek penn, kas an erv da benn betek an talar, kas da bennvat, disc'ch (gant udb), peurober, peurechiň ; wir konnten die Arbeit noch zu Ende bringen, gellet hon eus echuiň ; *jemanden zur Einsicht bringen*, kavout pennvat diouzh u.b. ; er wird es zu etwas bringen, un den gouest eo, hennezh a yelo pell, lec'h-dont (danvez) a zo ennaň, e dreuziad a ray dre ar vuhez, e dreuziad a ray dre ar bed, e dreuz (e hent) a ray er vuhez, un hadenn a zo anezhaň ; er hat es zu etwas gebracht, graet en deus e doull, graet en deus e dreuz, graet en deus e dreuziad dre ar vuhez, graet en deus e dreuziad dre ar bed, hennezh a zo tapet gantaň, hennezh eo tapet gantaň ; es zu grossem Reichtum bringen, ober mat, ober fortun, ober ur fortun ; es zu hohen Ehren bringen, mont da bell, ober berzh, sevel uhel en e garg, sevel uhel e karg, dont da vezaň un dra / dont da vat (Gregor) ; **zustande** : *zustande bringen*, kas da benn (da wir, da vat), seveniň, lakaat klok, pengenniň ; er wird niemals

etwas zustande bringen, ne dizho ober netra ; er bringt eine gute Leistung zustande, disc'chou mat a zeu gantaň.

Bringer g. (-s,-) : [dispredet] degaser g., kefridier g., kefridiad g. [lester kefridiadied], paotr kefridi g.

Bringschuld b. (-,en) : [gwir] dle kas g.

Brioche b. (-,s) : brioch g., ur vriochenn b., [Bro-Leon] pastez g. ; kleine runde Brioche, bramm-jav g. ; Herstellung von Brioches, briocherezh g. ; Brioche essen, debriň brioch, debriň un tamm brioch ; ein Stück Brioche, un tamm brioch g. ; eine Brioche zubereiten, aozaň ur vriochenn ; Kuchenform zum Backen der Brioche, moulli brioch g.

Brioche-Fabrik b. (-,en) : briocherezh b.

brisant ag. : 1. skoemp, amjestr, skeudik ; ein brisantes Problem, eine brisante Frage, ur gudenn grennus b. ; 2. tarzhus-kenaň, gwall darzhus, hevlosk-kenaň, bloskus-kenaň ; [kimiezh] brisanter Explosivstoff, bloskuzenn tarzhus-meurbet b.

Brisanz b. (-) : 1. perzh ar pezh a zo skoemp g., perzh ar pezh a zo amjestr g. ; 2. [kimiezh] nerzh tarzhaň bras-meurbet g., nerzh bloskanň bras-meurbet g.

Brisanzspriegstoff g. (-s,-e) : [kimiezh] bloskuzenn tarzhus-meurbet b.

Brise b. (-,n) : fourradenn avel b., aezhenn b., aezhennig b., mouchavel g., mouchig-avel g., mouchig-avel flour g., avelig g., bannig avel g., afrenn b. ; erfrischende leichte Brise, erfrischende sanfte Brise, bannac'hig avel distanus g. ; mäßige Brise, avel vat g. ; frische Brise, avel yach g. ; steife Brise, avel greñv g., avel vrás g., avel bounner g., avel reut g., gwall avel g., avelaj g. ; eine frische Brise einatmen, sich die Brise um die Nase wehen lassen, aveliň e benn, ober un aveladenn, freskaat e benn, distanaň, mont en aer vrás, cheñch avel d'e bilhoù, lonkaň avel, lonkaň ur banne avel, kemer an aer, kemer ur banne aer, kemer ul lonkad avel, klouaraat, mont da zistanaň, kemer avel / mont en avel / ruflaň an aer fresh (an avel) / tennaň aer fresh gant e skevent (Gregor) ; es wehte eine sanfte Brise, kantren a rae un aezhennig skaňv.

Brislauch g. (-s) : [louza., kegin.] ognonetez str., kraksivolez str.

Brisling g. (-s,-e) : [loen.] glizig str., glizigenn b. [lester glizigenned].

Britannien n. (-s) : 1. [istor] inizi Preden ls., Preden b. ; 2. die Insel Britannien, Enez Vreizh b., Breizh-Veur b.

Britannier g. (-s,-) : [istor] Brezhon g.

britannisch ag. : 1... Preden, eus Preden, brezhon ; 2. [yezh.] predenek ; die britannischen Sprachen, ar yezhou predenek ls. ; 3. eus Enez Vreizh, breizhveurat, breizhveurek, eus Breizh-Veur, ... Breizh-Veur.

Britannisch n. : [yezh.] predeneq g.

Brite g. (-n,-n) : Breizhveuriad g. [lester Breizveuriz].

Britin b. (-,nen) : Breizhveuriadez g.

britisch ag. : breizhveuriat, ... eus Breizh-Veur, ... Breizh-Veur ; das Britische Weltreich, impalaeriezh Breizh-Veur b. ; das britische Kolonialreich, impalaeriezh trevadennel Breizh-Veur b.

Britta b. : [doueez kelt] Berc'hed b.

Brittany-Spaniel g. (-s,-) : [loen.] ki rous g., spagnolig rous g., spagnolig Breizh g.

Broccoli ls. / g. (-s,-s) : [louza.] brioli str., penn-brioli g. ; grüner Broccoli, penn-brioli glas g. ; weißer Broccoli, penn-brioli gwenn g. ; violetter Broccoli, penn-brioli mouk g. ; gelber Broccoli, penn-brioli melen g.

Broccoli-Seitentriebe ls. : brouskaol str., bourcehos str.

Brocéliande n. : [testeniekaet eo iveau ar ger Brezelian el lennegezh alaman eus ar Grennamzer] Brekilien b. ; der Wald von Brocéliande, koad Brekilien g.

Bröckchen n. (-s,-) : bruzun str., tammig g., draihig g., draihennig b., brien str., brigoñsenn b., eskenn b., elfenn b.

Bröckelblume b. (-,n) : [louza.] brikoli str., penn-brikoli g.

bröckelig ag. : 1. aes da vruzunañ, puzuilh, bruzunus, bruzunek, amur, poazh, tuf, brisk, dispegh, brein-puzuilh, kozh-puzuilh ; 2. [douar] bröckliger Boden, douar blot g., douar flogor g., douar laosk g., douar rouez g., douar skañv g., douar amur g., douar ble g., douar brisk g., douar blodet g., douar bresk g., douar treut en e chadenn g., douar dibrad g., douar divouestr g., douar distart g., douar a vruzun aes g.

Bröckeligkeit b. (-) : puzuilhded b., puzuilhder g.

Bröckelkohl g. (-s) : [louza.] brikoli str., penn-brikoli g.

bröckeln V.k.e. (hat gebröckelt) : bruzunañ, munudañ, puzuilhañ, tammañ, diskantañ.

V.gw. (ist gebröckelt) : disac'hañ, puzuilhañ, bruzunañ, dispegañ, en em zishiliañ, mont a-dammoù, mont e bruzun, didammrañ, tammañ, mont e poullr, poultrennañ, diskantañ, draihhañ, diskolpañ.

Bröckeln n. (-s) : bruzunadur g., bruzunerezh g., bruzunidigezh b., puzuilherezh g.

brocken V.k.e. (hat gebrockt) : 1. *Brot in die Suppe brocken*, lakaat tammoù bara miad er soubenn ; 2. [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] kutuillh, dastum.

Brocken g. (-s,-) : 1. felpenn b., tamm mat g., darn vras b., draih bras g., draihenn vras b., skolpenn vras b., skirienn vras b., diskolpadenn vras b. ; 2. moudenn b. ; 3. bloc'h g., bloc'had g., tousenn b. ; 4. [dre skeud.] das sind harte Brocken, ur gwall soubenn eo an dra-se, un tammig sall eo ar soubenn, n'eo ket ur soubenn eo, se a zo ul laz, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, n'eo ket ur brav ober al labour-se, n'eo ket un ebat kas al labour-se da benn, n'eo ket tra aes kas al labour-se da benn, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e ranker lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, gwall abadenn a zo da gaout gant an traoù-se, ober an dra-se ne vo ket ul lein debret, start e vo ar foenn da dennañ, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, kavout a raimp da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, peadra da vrammsac'hat hor bo o kas al labour-se da benn, abadenn hor bo o kas da benn an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostou embréger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, ober an dra-se ne vo ket ur c'hoari, chaste hor bo evit kas al labour-se da benn, bez' e vo charre, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, ur gwall grogad a zo da gaout, an dra-se a vo diaes-ral da ober, koustañ a raio d'hor c'horfou ober al labour-se, start e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, ne vo ket bihan labour, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz prez ha spern, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se ne vo ket ur pardon, honnezh a zo micher a-walc'h, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha

direunañ lost an diaoul, c'hwezadennou a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ur gwall zevezh hon eus d'ober ; 5. bomm g., geriennoù ls. ; ein paar Brocken Englisch, bommoù saozneg ls., ur stlabez saozneg g., ul lastez saozneg g., ur c'hozh tamm saozneg g., ur c'houblad gerioù e saozneg palefarzh g., tammou saozneg ls., elfennou saozneg ls. ; er kann ein paar Brocken Französisch, draihañ a ra un tamm galleg, bastrouilhñ a ra un tammig galleg, un tamm galleg a oar, gouzout a ra draihañ tammou galleg, goust eo da zistagañ ur c'houblad gerioù e galleg palefarzh ; 6. P. ein fetter Brocken, un afer vat b., un afer a fonn vat b., un afer a c'hounidigezh vat b. ; 7. P. treustelleg g., ur pezh treustelleg g. ; alle ihre Kinder sind solche Brocken, he holl vulgale a zo tarined, he holl vulgale a zo toupared, he holl vulgale a zo targosed, he holl vulgale a zo pezhiadoù re, he holl vulgale a zo boustouvoù, he holl vulgale a zo o hed hag o lec'hed enno.

Brockenhaus n. (-es,-häuser) : [Bro-Suis] stal fiziañ-gwerzañ b., stal traou eildorn b.

brockenweise Adv. : a-dammoù, a dammoù bihan, a-vommou, a-vruzunajou.

Bröckligkeit b. (-) : puzuilhded b., puzuilhder g.

Brodel g. (-s) : aezhenn b., burezh b., moged g.

brodeln V.gw. (hat gebrodelt) : 1. birviñ a-verv-bras, birviñ kaer, birviñ a vouilhou bras, postañ, bourbouilhat, birvilhañ ; die Suppe brodeln, birviñ kaer a ra ar soubenn, ar pod a verv evel soubenn al laeron, postañ a ra ar soubenn, trotañ a ra ar soubenn, redek a ra ar soubenn er pod, kantren a ra ar soubenn er pod, tizh a zo war ar soubenn er pod ; die Suppe brodeln lassen, die Suppe brodelnd kochen, kas ar soubenn d'an drot, lakaat ar soubenn da drotañ, skouzachiñ ar soubenn ; Blasen an der Oberfläche einer brodelnden Suppe, toull ar berv g. ; 2. [dre skeud.] birviñ, birvilhañ, turmudañ, bezañ kalz a hej hag a brez en an-unan / en dra-mañ-tra ; es brodeln im ganzen Land, birvih a zo gant an dud er vro a-bezh, emañ ar bobl o virviñ, sevel a ra ur pezh pigell er vro a-bezh, tousmac'h a sav er bobl, turmud a sav er bobl, kabal a sav er bobl, ur charre a zo er vro a-bezh ; das Stadion glich einem brodelnden Hexenkessel, diroll e oa an arvesterien er sportva, dirollet naet e oa an arvesterien er sportva, kabal ha fourgas (un huch hag ur youc'h, un talabao hag ur cholori a'r gwashañ) a oa er sportva, foar (cholori, talabao, un todilhon, un todion, ur sabat, un doumpi, un hemolc'h spontus, ur jabadao) a oa gant an arvesterien er sportva, toumpial a rae an arvesterien er sportva, ur c'harnaj spontus a rae an arvesterien er sportva, tournial a rae an arvesterien er sportva, kas karbac'h a rae an arvesterien er sportva, kas safar a rae an arvesterien er sportva, safariñ (magañ o cholori, cholorial, daoubenniñ, todioniñ, sabatiñ) a rae an arvesterien er sportva, loeniñ a rae an arvesterien er sportva.

Brodeln n. (-s) : bervadenn b., bervenn b., bourbouilh g., bourbouilhenn b., birvih g., boulh g., birvidigezh b.

brodelnd ag. : 1. berv, bervant, bervus, bervidant ; 2. [dre skeud.] birvidik, bervidant, boulh, gredus, leun a chred, bev-buhez, bev-kann, bev-kel, bev-buhezek.

Brodelsuppe b. (-,n) : soubenn an drot b.

Brodem g. (-s) : 1. aezhenn domm b., burezh tomm b., fulor tomm g. ; 2. [lennegezh] mogedennou flaerius ls., anal flaerius b., fulor g.

Broiler g. (-s,-) : 1. [kegin.] kig-yer rostet g. ; 2. [loen.] yar savet evit he c'hiig b.

Brokat g. (-s,-e) : [gwiad.] brokard g.

Brokatelle g. (-s,-e) / **Brokatelle** b. (-) : [gwiad.] brokardell b.

Broker g. (-s,-) : kourater eskemmdi g., kourater Yalc'hdi g., kourater eskemm g.

Brokkoli ls. / g. (-s,-s) : [louza.] brikoli str., penn-brikoli g. ; grüner *Brokkoli*, penn-brikoli glas g. ; weißer *Brokkoli*, penn-brikoli gwenn g. ; violetter *Brokkoli*, penn-brikoli mouk g. ; gelber *Brokkoli*, penn-brikoli melen g.

Brokkoli-Seitentriebe ls. : brouskaoi str., bouchos str.

Brom n. (-s) : [kimiezh] brom g.

Bromat n. (-s,-e) : [kimiezh] bromat g.

Brombeere b. (-,-n) : mouar str., mouarenn b., mouar drein str., mouarenn drein b., mouar drez str., mouarenn drez b., mouar garzh str., mouarenn c'harzh b., mouar louarn str., mouarenn louarn b. ; *Brombeeren pflücken*, mouara.

Brombeerensaft g. (-s,-säfte) : gwin mouar g., dour-mouar g.

Brombeergestrüpp n. (-s,-e) : drezeg b., ferte g., frete g. ; von *Brombeergestrüpp überwuchert*, aloubet gant an drez, drezek, ... o tougen nemet frete, gounezet gant an drez, kenkitz gant an drez, ac'hubet gant an drez, mouget gant an drez, gronnet gant an drez, konkedet gant an drez, beuzet gant an drez, taget gant an drez, enkompiet gant an drez, gwriet a zrez.

Brombeerkonfitüre b. (-,-n) : kaotigell vouar b., koñfitur mouar g.

Brombeerstrauch g. (-s,-sträucher) : drezenn b. [liester drezennou, drez], drein-red ls., mouarenn b. [liester mouarenned], bodenn drez b. [liester bodennou drez] ; eine Hecke aus *Brombeersträuchern*, ur c'harzhad drez b. ; ihre Beine sind von den *Brombeersträuchern* zerkratzt, hi a zo dirusket (krabiset, krafignet) he divesker gant an drez ; von *Brombeersträuchern überwuchert*, aloubet gant an drez, drezek, ... o tougen nemet frete, gounezet gant an drez, kenkitz gant an drez, ac'hubet gant an drez, mouget gant an drez, gronnet gant an drez, konkedet gant an drez, beuzet gant an drez, taget gant an drez, enkompiet gant an drez, gwriet a zrez ; *Brombeersträucher aus einem Gelände entfernen*, dizreinañ un dachenn, dizrezañ un dachenn.

Brombeerwein g. (-s,-e) : gwin mouar g.

Bromeliengewächs n. (-es,-e) : [louza.] bromelieg g. [liester bromeliegend].

bromhaltig ag. : brom ennañ.

bromhydrisch ag. : [kimiezh] bromhidrek.

Bromid n. (-s,-e) : [kimiezh] bromidenn b. ; *Silberbromid*, bromidenn arc'hant b., bromidenn argant b.

bromieren V.k.e. (hat bromiert) : [kimiezh] bromañ.

Bromierung b. (-) : [kimiezh] bromadur g.

Bromsalz n. (-es) : [kimiezh] bromidenn b.

Bromsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn vromek b.

Bromsilber n. (-s) : [kimiezh] bromidenn arc'hant b., bromidenn argant b.

Bromwasserstoffsäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn vromhidrek b.

bronchial ag. : ... korzenn-skevent, ... bronkez, ... ar bronkez.

Bronchialarterien ls. : [korf.] barroù bronkez ls.

Bronchialasthma n. (-s) : [mezeg.] berranal bronkez g./b.

Bronchialbaum g. (-s,-bäume) : [korf.] skoultręg ar bronkez b.

Bronchialkatarr g. (-s) / **Bronchialkatarrh** g. (-s) : [mezeg.] korzellad b., gwaskenn b., bronkit g., bronkezfö g., paz-krign g. ; der *Bronchialkatarrh bringt ihn zum Husten*, pasaat a ra gant ar waskenn, dastumet en deus paz gant ar waskenn ; der *Bronchialkatarrh ist ausgereift*, erru eo brein ar waskenn.

Bronchialmuskulatur b. (-) : [korf.] glatte *Bronchialmuskulatur*, kigennoù ar bronkez ls.

Bronchiektasie b. (-) : [mezeg.] usvoll ar bronkez g., bronkezusvoll g.

Bronchien ls. : [korf.] bronkez str., korzennoù-skevent ls. ; [mezeg.] *krankhafte Erweiterung der Bronchien*, usvoll ar bronkez g., bronkezusvoll g. ; *Verstopfung der Bronchien*, *Obstruktion der Bronchien*, *Blockierung der Bronchien*, steviadur ar bronkez g., stankadur ar bronkez g. ; *Verschleimung der Bronchien*, *daskomprad analadel* g.

Bronchiale b. (-,-n) : [mezeg.] korrvronkez str., korrvronkezenn b.

Bronchiolitis b. (-) : [mezeg.] korrvronkezfo g., bronkiolit g.

Bronchitis b. (-) : [mezeg.] korzellad b., gwaskenn b., bronkit g., bronkezfo g., paz-krign g. ; *akute Bronchitis*, bronkezfo lemm g.

bronchopulmonal ag. : [mezeg.] bronkezskeventel, ... bronkez-skevent.

Bronnen g. (-s,-) : [barzh.] stivell b., eien str., andon b., mammenn b., feunteun b.

Brontosaurier g. (-s,-) : [henloen.] brontosaor g. [liester brontosaored].

Bronze b. (-,-n) : 1. [kendeuzad, danvez] arem g. ; *durch das Schmelzen von Kupfer unter dem Zusatz von Zinn entsteht Bronze*, diwar kendeuzadur ar c'houevr hag ar staen e vez arem ; *Bronze ist eine Legierung von Kupfer mit Zinn*, mont a ra kouevr ha staen d'ober an arem ; 2. [oberenn arz, traezenn] aremenn b. ; 3. [sport] medalenn arem b. ; 4. [liv] liv arem g.

Bronzearbeiter g. (-s,-) : [tekni.] aremer g., aremour g.

Bronzediabetes g. (-) : [mezeg.] hemokromatoz g.

bronzefarben ag. : a-liv gant an arem, el liv d'an arem.

Bronzegießer g. (-s,-) : aremer g., aremour g.

Bronzeguss g. (-es,-güsse) : 1. [tekni.] moulladur en arem g. ; 2. [traezenn] moulladenn arem b., moulladur arem g., aremenn b.

Bronzemedaille b. (-,-n) : medalenn arem b.

Bronzeröhrling g. (-s,-e) : [louza.] bonedog penn morian g.

Bronzestatue b. (-,-n) : aremenn b., delwenn arem b.

bronzen ag. : ... arem.

Bronzezeit b. (-) : oadvezh an arem g., aremvezh g. ; *Mensch aus der Bronzezeit*, aremvezher g.

Bronzezeit-Mensch g. (-en,-en) : aremvezher g.

bronzieren V.k.e. (hat bronziert) : [tekni.] aremennañ.

Bronzieren n. (-s) : [tekni.] aremennañ g.

Brosam g. (-s,-e) : / **Brosame** b. (-,-n) : bruzun str., brien bara str., eskenn vara b., elfenn vara b.

Brosche b. (-,-n) : brochenn b. [liester brochoù].

broschieren V.k.e. (hat broschiert) : [moull.] krafañ ; ein Buch broschieren, krafañ ul levr.

Broschur¹ b. (-) : [moull.] krafañ g.

Broschur² b. (-,-en) : [moull.] kraflevr g. ; die Bindung einer Broschur entfernen, digrafañ ul levr.

Broschüre b. (-,-n) : levrig g., levrennig b., teuliad g.

Brösel g. (-s,-) / [Bro-Austria] n. (-s,-) : bruzun bara str., brien bara str., eskenn vara b., elfenn vara b.

bröselig ag. / **bröslig** ag. : 1. aes da vruzunañ, puzuilh, bruzunus, amur, brusk, blank, ble, blot, dispeg ; 2. [douar] treut en e chadenn, blot, dibrad, flogor, ludu, rouez, boull.

Brot n. (-s,-e) : 1. bara g., baraenn b., P. eltriz g., melleg g., briñ g. ; mit Schinken belegtes Brot, bara-kig g. ; mit Käse belegtes Brot, tamm bara keuz g. ; frisches Brot, frisch gebackenes Brot, bara nevez g., bara fresk g., bara tomm g., bara gwak g. ; trockenes Brot, bara sec'h g., bara kras g., bara krazet g., bara kalet g., bara diazez g., bara diazezet g. bara sech'-korn g. ; geweihtes Brot, bara benniget (binniget) g. ;

ungesäuertes Brot, bara panenn g. / bara hep goell g. / bara kan g. (Gregor), bara dic'hoell g. ; *Röstbrot, Toastbrot, gebrilltes Brot*, bara kras g., bara krazet g., krazenn b., biskotenn b., tostenn b., bara tostenn g. ; *Formbrot, in der Form gebackenes Brot*, bara moull g. ; *halb gebackenes Brot*, bara mioc'h g. ; *angesengtes Brot*, bara devet g., bara suilhet g. ; *schlecht gebackenes Brot*, bara stirennek g. ; *zu wenig gebackenes Brot*, bara bihanboazh g., bara toaz g., bara toazek g., bara bourboazh g., bara bourr g., bara panenn g. ; *in Asche gebackenes Brot*, fouas g. [liester fouasou, fouisi] g., sulugenn b., bara ludu g., bara oaled g. ; *selbst gebackenes Brot, hausgebackenes Brot*, bara tiegezh g., bara poazhañ g. ; *hausgebackenes Brot schmeckt mir besser als Brot vom Bäcker, gwelloc'h eo ganin bara poazhañ eget bara prenañ, gwelloc'h eo ganin bara tiegezh eget bara prenañ ; richtig gesäuertes Brot*, bara go g. ; *zu wenig gesäuertes Brot*, bara kriz g. ; *grobes Brot*, bara gros g. ; *Stück Brot, Bissen Brot*, tamm bara g., pezh bara g., torrig bara g., kuchenn vara b., genaouad bara g., begad bara g., bechad bara g. ; *Weiches vom Brot, minvig g.* ; *ein Stück vom Weichen, ur vinvigenn b., ur vlodenn b. ; ein großes Stück Brot, ein dickes Stück Brot*, un troc'had mat a vara g., un troc'h tamm bara g., ur jelkenn vara b., ur skolpennad vara b., ur c'horniad vara g., ur stolpad bara g., un dolzennad vara b., ur skolpadenn vara b., ur felpenn vara b., un tamm bara martolod g., ur chantellenn vara b., ur chantellennad vara b., ur mell tamm bara g., ur moñs tamm bara g., ur moñsad bara g. ; *ein sehr dickes Stück Brot*, ur pezh mell tamm bara g., ur pezh moñs tamm bara g., ur pezh moñsad bara g. ; *schluck dieses Stück Brot runter !* chouk hennezh e toull ar mank ! ; *ein Pfund Brot*, ul lur vara g. ; *ich möchte frisches Brot*, hini fresk am bo ; *altes Brot, altbackenes Brot, gestriges Brot, trockenes Brot*, bara kras g., bara krazet g., bara kalet g., bara diazez g., bara diazezet g. bara sec'h-korn g. ; *das Brot wird altbacken, das Brot trocknet aus, das Brot wird hart, diazezañ a ra ar bara, disaouriñ a ra ar bara, karnañ a ra ar bara, krazañ a ra ar bara, ar bara a ya kras ; das Brot ist altbacken, diazezet eo ar bara, deuet eo ar bara da vezañ kras, ar bara zo deuet kras, ar bara a zo deuet diazez, ar bara a zo aet kras, sec'h-korn eo ar bara, karnet eo ar bara ; eine Schnitte Brot*, ur skolpadenn (un delienn, un darnenn, un dailhenn, un drailhenn, ur felpenn) vara b. ; *eine lange dicke Schnitte Brot*, ur jelkenn vara b. ; *Brot bereiten, ober bara ; Brot in den Korb legen*, lakaat bara er c'havell, lakaat bara er gest, lakaat bara er rest ; *Brot backen, pobañ bara, poazhañ bara, ober bara, ober forniad, boulonjiñ ; Mehl in Brot verwandeln*, baraakaat bleud ; *die Verwandlung von Mehl in Brot*, ar barakadur g. ; *eine Ladung Brot, ein Schub Brot*, ur forniad vara b., ur boazhadenn vara b., ur fornezad vara b., ur forneziad vara b. ; *das Brot vor dem Backen anrichten, das Brot vor dem Backen an der Oberfläche einschneiden, bruskenniñ ar bara ; vom Bäcker gemachter Einschnitt an der Oberfläche des Brotes, bruskenn b. ; angeritztes Brot, bara bruskennet g. ; der Tag, an dem Brot gebacken wird, deiz ar forniad g. ; das Brot nicht ganz gar backen, bourboazhañ ar bara ; das Brot ist schlecht gebacken, stirenniñ a ra ar bara ; Brot in den (Back)ofen schießen, Brot einschieben, Brot einschießen, bountañ ar bara er form, forniañ bara, iforniañ bara, enforiañ bara, kouchañ ; Brot ausschießen, diforniañ bara, tennañ bara eus ar form ; die Laibe Brot liegen hart aneinander im Backofen, die Laibe Brot stoßen aneinander im Backofen, afeidiñ a ra ar choanennou ër forn ; Brot abschneiden, troc'hañ un tamm bara ; Brot anschneiden, boulc'hañ ar bara ; angeschnittenes Brot, bara boulc'h g. ; noch nicht angeschnittenes Brot, bara*

divoulc'h g. ; *Brot mit Butter bestreichen*, lakaat amanenn war e vara, amanennañ e damm bara, lakaat ur gontellad amanenn war e damm bara, ledañ amanenn war e vara ; *ein Stück Brot mit einer dicken Schicht Butter bestreichen*, lakaat amanenn tev war e damm bara, lakaat amanenn a-gontelladoù war e damm bara, [dre fent] priellañ bara ; *Brot brechen, terriñ ar bara, diskolpañ un tamm bara ; Brot rösten, krazañ bara ; für Brot sorgen, baraiñ ; um ein Stück Brot betteln*, kestal un tamm bara, goulenn un tamm bara en aluzen, klask e vara, baraa ; *er würgte an einem harten Stück Brot, tarlonkañ a rae o klask debriñ e damm bara gros a dri lonk hag un astenn gouzoug, tarlonkañ a rae o klask debriñ e damm bara gros rog revr hag un astenn gouzoug, P. tarlonkañ a rae o klask debriñ e damm eltriz rog perier ; die gute oder schlechte Qualität des Brotes, madelezh pe fallentez ar bara ; Brot wurde nach Gewicht verkauft, diouzh ar pouez e veze gwerzhet ar bara ; was möchten Sie ? Weißbrot oder Roggenbrot ? pe bara gwenn pe bara segal ho po ? ; Brot in die Suppe schneiden, troc'hañ soub ; Brot in die Suppe brocken, lakaat tammoù bara miad er soubenn ; Suppe über das Brot gießen, trempañ ar soubenn, trempañ e skudellad soubenn, hezañ e skudellad soubenn, trempañ ar soub, lakaat ar soubenn da drempañ ; bei Wasser und Brot sitzen, yunañ diwar bara ha dour, tremen gant soubenn an tri zraig, tremen gant soubenn ar pouezioù horolaj, mont bara sec'h ha dour sklaer gant an-unan, ober gant bara sec'h ha dour sklaer, bezañ ret d'an unan tremen gant dour ha bara sec'h, bevañ diwar bara ha dour, bevañ gant bara ha dour ; geriebenes Brot, paladur g., dibaladur g., digreunadur g. ; Brot reiben, palañ bara ; [dre fent] flüssiges Brot, bier g. ; [relig.] in Gestalt von Brot und Wein, dindan spurmantoù ar bara hag ar gwin, dindan skeudoù ar Sakramant, edan anad ar bara hag ar gwin, gant ar spesoù a vara hag a win, dindan spesoù ar bara hag ar gwin, dindan doareoù ar bara hag ar gwin ; *Brot und Wein in den Leib und das Blut Jesu Christi wandeln*, treuzsolwezañ, lakaat holl solwez ar bara ha solwez ar gwin da dreiñ da gorf ha da wad Jezuz-Krist ; *das Brot des Lebens*, ar bara buhezek g. **2. sein Brot im Schweiße seines Angesichts verdienen, gounit e damm bara diouzh c'hwezenn e dal, gounit e damm kreun o c'hweziñ ; er verdient sein Brot, bastañ (pourvezañ) a ra d'e ezhommoù, gounit a ra e vara (e damm, e voued, e damm greun, e damm bruzun, e damm bara, e zour), gounit a ra e gerch', gounit e vuhez (e vuhezegezh, e voued) a ra, en em vevañ a ra e-unan, ober a ra e dammig treuz, delc'her a ra bara, denc'hel a ra un tamm bara, dont a ra e voued gantañ madik a-walc'h, bevañ a ra diouzh gounidoù e vicher, bevañ a ra diwar gounidoù e vicher, bevañ a ra diouzh e labour, gounit a ra e c'hopr ; damit verdiene ich mein Brot, an dra-se eo va bara ; sein Brot haben, delc'her bara, delc'her un tamm bara, gounit peadra, gounit e vara pemdeziek, dont e voued gant an-unan madik a-walc'h ; in Brot und Lohn bei jemandem stehen, bezañ e servij u.b., bezañ gopret gant u.b. ; um Lohn und Brot kommen, koll e labour, mont war e blankenn lardet, mont e stal da netra, mont war kein ar wiz, chom war al lann ; jemanden ums Brot bringen, lakaat u.b. war an noazh, lakaat u.b. war an teil, teurel u.b. war ar sec'h, teurel u.b. war an douar noazh, lakaat u.b. da goll e labour, kas u.b. d'ar bern, kas u.b. d'an aluzen (Gregor), kas u.b. war kein ar wiz ; [tr-l, relig.] unser tägliches Brot gib uns heute, ha roit deomp hiziv hor bara pemdeziek, ro deomp hiziv hor bara pemdeziek ; [tr-l] er lässt sich nicht die Butter vom Brot nehmen, hennezh en deus nerzh ha difennoù, hennezh a oar difenn e grampouezhenn, hennezh ne lez ket kerzhet war e dreid, ne vefe ket brav klask***

tremen an nask en e gerc'henn, rebarb a zo ennañ, hennezh ne c'houzañ ket e vefe lammet war e seulioù, hennezh ne laosk den ebet da lakaat un troad war e chouk, hennezh n'eo ket den da vezañ kaset dre veg e fri, e zifenn en deus, n'eo ket brav kregiñ en e golier, hennezh n'eo ket den da reiñ e chouk da bilat, mont a ra d'an dud kraf evit kraf, hennezh ne laosk den da vresañ anezhañ ; nach Brot schreien, krial toaz d'ar forn, gervel toaz d'ar forn, krial kernez ; [kr-l] des einen Not ist des andern Brot, des einen Tod ist des andern Brot, pa vez ker al lêr e c'hoarzh ar botaouer, ar mañsoner a gar an hini a zo iliavred ouzh e di.

Brotanschnitt g. (-s,-e) : boulc'h ar bara g.

Brotaufstrich g. (-s,-e) : toaz da ledañ war ar bara g.

Brotbackschaufel b. (-,-n) : ifom g., pal-iforn b. [*liester* palioù-iforn, pili-iforn], pal-forn b. [*liester* palioù-forn, pili-forn].

Brotbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-bara str.

Brotbelag g. (-s,-beläge) : gwarnisadur war an tamm bara g.

Brotbeutel g. (-s,-) : sac'h bara g., maletenn b., bisac'h g., sac'h-broc'h g., drouin g.

Brotblase b. (-,-n) : lagad er bara g., klogor er bara str. ; die Brotblasen, lagadoù ar bara ls., klogor ar bara str.

Brotbrechen n. (-s) / **Brotbrechung** b. (-) : [relij.] rannidigezh ar bara b., Sakramant an Aoter g., ar Sakramant benniget g., eukaristiezh b., komunion b.

Brotbrett n. (-s,-er) : mester g. [*liester* mesteriouù].

Brötchen n. (-s,-) : baraig g., baraennig b. ; ein belegtes Brötchen, ur tamm bara-kig g., bara ha kig, [sandouich] un tamm bara-touseg g., [sandouich] un tamm bara pok-ha-pok g. ; [dre skeud.] seine Brötchen verdienen, gounid e voued, gounid e vara, gounid e damm kreun, gounid e damm bara, lartaat, lardañ ; die Brötchen für die Familie verdienen, die Brötchen nach Hause bringen, lakaat ar pod da viriñ ; der Wirt hat dabei seine Brötchen verdient, mat eo bet an eost gant mestr an ostaleri, gounezet en deus mestr an ostaleri ur pochad mat a arc'hant gant an dra-se, graet en deus an ostiz e ran gant an dra-se.

Brötchengeber g. (-s,-) : [dre fent] gopraer g., goprer g., patrom g., implijer g., mestr g. ; sich gegen seinen Brötchengeber auflehnen, mont a-enep e vara.

Broteinheit b. (-,-en) : unanenn vara b.

Broterwerb g. (-s) : tamm micher g., gounidigezh b., bividigezh b.

Brotfrucht b. (-,-früchte) : frouezh ar wezenn-vara str., frouezh-bara str.

Brotfruchtbäum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-bara str.

Brotgärung b. (-,-en) : goadur ar bara g.

Brotgetreideart b. (-,-en) : ed baraekadus g.

Brotherr g. (-n,-en) : gopraer g., goprer g., patrom g., implijer g., mestr g. ; sich gegen seinen Brotherrn auflehnen, mont a-enep e vara.

Brotkanten g. (-s,-) : 1. boulc'h ar bara g. ; 2. seulenn ar bara b., seulenn ar bara b. ; 3. pilbenn vara b., korn bara g., troñsad bara g., loñchenn vara b.

Brotkasten g. (-s,-kästen) : boest ar bara b., arc'h [*liester* irc'hier].

Brotkorb g. (-s,-körbe) : 1. kest ar bara b., kestenn ar bara b., paner ar bara b., rest bara g., kavell bara g. ; Inhalt des Brotkorbes, kestad vara b., kestennad vara b., panerad vara b. ; 2. [dre skeud.] jemandem den Brotkorb höher hängen, a) krennañ ar peuriñ d'u.b. ; b) delc'her berroc'h war sugelloù u.b., delc'her berroc'h war (gant) u.b., stardañ e nask d'u.b., stardañ ar senkenn war u.b.

Brotkrümchen n. (-s,-) : bruzun bara str., brien bara str., eskenn vara b., draihenn vara b., elfenn vara b.

Brotkrume b. (-,-n) : 1. weiche Brotkrume, minvig g., blodenn b. ; ein Stück Brotkrume, ur vinvigenn b., ur vlodenn b. ; zu wenig gebackene Brotkrume, bourr g. ; die Kruste abschneiden und die Krume essen, troc'hañ kuit kreunenn ar bara ha debriñ ar minvig ; die Löcher in der Brotkrume, ar c'hogor er bara str., lagadoù ar bara ls. ; 2. bruzun bara str., brien bara str., eskenn vara b., draihenn vara b., elfenn vara b.

Brotkrümel g. (-s,-) : bruzun bara str., brien bara str., eskenn vara b., draihenn vara b., elfenn vara b. ; Brotkrümel auflesen, dastum ar bruzun bara.

Brotkruste b. (-,-n) : kreun bara g., kreun ar bara g., ur greunenn vara b., kreunenn ar bara b., pluskenn ar bara b., an diwar-c'horre eus ar bara g. ; die Brotkruste abschälen, dibalañ ar bara, digreunennnañ ar bara ; verbrannte Brotkruste, tirenn b. ; knuspriges Teilchen der Brotkruste, bruskenn b. ; abgeriebene Brotkruste, paladur melen g., dibaladur melen g., digreunadur melen g. ; die Kruste abschneiden und die Krume essen, troc'hañ kuit kreunenn ar bara ha debriñ ar minvig.

Brotlaib g. (-s,-e) : baraenn b., choanenn b., mouchenn b., mouchenn vara b., torzh b., torzh-vara b., bara-choanenn g., baraenn-bleget b., bara g. ; angeschnittener Brotlaib, angebrochener Brotlaib, darn b., torzh voulc'h b. ; der Brotlaib ist noch ganz, divoulc'h eo an dorzh-vara ; die Brotlaibe liegen hart aneinander im Backofen, die Brotlaibe stoßen aneinander im Backofen, afediñ a ra ar choanennou er forn ; Endstück des Brotlaibes, seulgenn ar vouchenn vara b.

Brötlì n. (-s,-) : [Bro-Suis] baraig g., baraennig b. ; [tr-l] seine Brötlì verdienen, gounid e damm kreun, gounid e damm bara.

brotlos ag. : 1. dilabour, chomet war al lann ; jemanden brotlos machen, lakaat u.b. war an noazh, lakaat u.b. war an teil, teurel u.b. war an douar noazh, teurel u.b. war ar sec'h, lakaat u.b. da goll e labour, kas u.b. d'ar bern, kas u.b. d'an aluzen (Gregor), kas u.b. war kein ar wiz.

2. dic'hounid ; brotlose Arbeit, labour paeet fall g., labour displet g., labour a zegas nebeut a c'hounid g.

Brotlosigkeit b. (-) : kernez b., kerteri b., berrentezh b., naonegezh b., dienez b., ezeved g.

Brotmaschine b. (-,-n) : troc'herez vara b.

Brotmeister g. (-s,) : [istor] paneter g.

Brotmeisterei b. (-,-en) : [istor] panetiri b.

Brotmesser n. (-s,-) : kontell-vara b., [gwechall] kontell-grog b., kontell-gamm b.

Brotneid g. (-s) : gwarizi etre implijidi b.

Brotreste ls. : arvara g., arvaraoù ls., restajoū bara ls. ; Brotreste liegen lassen, ober pailhouroù gant bara, pismigañ e vara.

Brotrinde b. (-,-n) : kreun bara g., kreunenn vara b., pluskenn ar bara b., diwar-c'horre eus ar bara g. ; Stück Brotrinde, tamm kreun g., kreunenn b. ; knuspriges Teilchen der Brotrinde, bruskenn b. ; die Brotrinde abschälen, dibalañ ar bara, digreunennnañ ar bara.

Brotröster g. (-s,-) : krazerez-vara b. [*liester* krazerezioù-baras].

Brotsack g. (-s,-säcke) : sac'h bara g., maletenn b., bisac'h g., sac'h-broc'h g., drouin g.

Brotschneidebrett n. (-s,-er) : tankenn vara b., mester g. [*liester* mesteriouù].

Brotschnitte b. (-,-n) : skolpadenn vara b., darnenn vara b., dailhenn vara b., draihenn vara b., felpenn vara b., delienn

vara b. ; *lange Brotschnitte*, chantelenn b., skolpadenn vara b. ; *lange dicke Brotschnitte*, jelkenn vara b. ; *eine dicke Brotschnitte*, un troc'had mat a vara g., un troc'h tamm bara g., ur skolpennad vara b. ; *Brotschnittchen zum Eintunken*, soubigell b., soubenenn b., stuc'henn-vara b. ; *dünne Brotschnitte schneiden*, tanavaat bara.

Brotschrank g. (-s,-schränke) : arc'h b. [*liester irc'hier*].

Brotstudium n. (-s,-studien) : [dre skeud.] studioù graet evit kavout un tamm micher ls.

Brotsuppe b. (-,n) : soubenn ar bara miod b., soub g., bara mitonet g.

Brottasche b. (-,n) : sac'h bara g., maletenn b., bisach' g., sac'h-broc'h g., drouin g.

Brotteig g. (-s,-e) : toaz bara g.

Brottuch n. (-s,-tücher) : doubier b.

Brotvermehrung b. (-) : [relij.] die wundersame Brotvermehrung, kresk ar bara g.

Brotverwandlung b. (-,en) / **Brotwandlung** b. (-,en) : [relij.] treuznaturiñ g., treuzsolwezadur g.

Brotweizen g. (-s) : [louza.] gwiniñh bouk str.

Brotzeit b. (-,en) : [rannyezh.] 1. mare ar c'hortozenn g. ; 2. gortozenn b. ; *Brotzeit machen*, gortozennañ.

brotzeln V.gw. (hat gebrotzelt) : [kegin.] fritañ, krazañ, rouzañ, rousaat, kanañ, feulañ ; *das Steak brotzelt auf der Pfanne*, kanañ a ra ar stek war ar billig, feulañ a ra ar stek war ar baelon. V.k.e. (hat gebrotzelt) : [kegin.] fritañ, krazañ, rouzañ, rousaat.

Brouillon n./g. (-s,-s) : brouilhed g., brastres g., brastresadenn b., damdresadenn b., braslun g., brasluniadur g., brasskeudenn g., raksteuñv g., raktres g., raktresadenn b., raklun g., ardresadur g., rakskouer b.

brownsche(r,s) ag. : [bev., fizik] *brownsche Bewegung*, gwrezlavig g.

browsen V.gw. (hat gebrowst) : [stlenn.] furchal, ergerzhañ, merdeiñ [anv-gwan-verb mordoet], gwedeiñ.

Browser g. (-s,-) : [stlenn.] ergerzher g. [*liester ergerzheriou*], merdeer g. [*liester merdeeriou*], gwedad g. [*liester gwedadou*].

brr ! estl. : 1. [kezeg] hou ! ho ! ; 2. [yenijenn] brrrou ! brr !

Brucellose b. (-,n) : [mezeg.] brukelloz g.

Bruch¹ g. (-s, Brüche) : 1. torr g., torradur g., torridigezh b., brev g., brevadur g., brevidigezh b., brevadenn b., freuzadur g., skalf g., fraih g., frailhadenn b., frailhadur g., faout g., boulc'henn b., boulc'h g., rannenn g., drailladur g., tarzh g. ; zu *Bruch gehen*, terriñ, mont e tammoù, mont e skolp, diemprañ ; *Brüche bekommen*, dont da frailhañ, dont da skarrañ, tarzhañ, skalfañ ; *ein Bruch in der Erdrinde*, ur fraih e krogenn an Douar g. ; [kirri-nij] *Bruch machen*, terriñ e redell, terriñ e leurier, pradañ kement ha ken bihan ken na strak ha na foeltr, ober tammoù bihan gant e gilhorou pradañ, kas e gilhorou pradañ da get, didanfoeltrañ (dic'hastañ, findaoniñ) e gilhorou douarañ, ober skirioù gant e gilhorou douarañ.

2. [mezeg.] a) *Knochenbruch*, torr g. / skarr g. (Gregor), brev g. ; *einfacher Knochenbruch*, torr eeun g. ; *komplizierter Knochenbruch*, torr dieeun (luziet, rouestlet) g. ; *offener Bruch*, torr digor g. ; *Reduktion eines Bruchs*, direadur un torr g. ; *einrenkbarer Bruch*, gut reponierbarer Bruch, torr direadus g. ; *einen Bruch einrichten*, lakaat un ezel torr en e reizh, diren un torr ; *reponierter Bruch*, torr direet g. ; *nicht einzurichtender Bruch*, Bruch, der sich nicht einrichten lässt, torr andireadus g. ; *Trümmerbruch*, torr bruzhunek g. ; *haltlose Schulter als Folge eines gleichzeitig aufgetretenen Bruches des Schulterbeines und des Schulterblattes*, skoaz laosk b. ; b) *Leistenbruch*, diskenn bouzelloù g., avelenn gof b., avelenn a-

varlenn b., avelenn varlennel b., koeñvenn-vouzelloù b., avelenn b. / toullgof g. / tarzh-kof g. (Gregor), ogad g. ; *Nabelbruch*, ogad begel g., avelenn ar begel b., avelenn-vegel b., begel-avel g., begel-tarzh g., tarzh ar begel g. (Gregor), [loen.] P. bronn dindan ar c'hof b. ; *sich einen Bruch haben*, tapout un tarzh-kof, pakañ ur goeñvenn-vouzelloù ; *eingeklemmter Bruch*, toullgof aet start g., avelenn skoulmet b., avelenn tagellet b. ; *Einklemmung eines Bruches*, tagelladur un avelenn g., skoulmadur un avelenn g. ; *einen Bruch einrichten*, lakaat un toullgof en e reizh ; *einen Bruch debridieren*, didagellañ un avelenn ; *mit einem Bruch behaftet*, fardellek, avelennek, tarzhet e gof dezhañ, tarzhkofek, ogat ; *mit einem Bruch behafteter Patient*, avelenneg g. [*liester avelenneien*].

3. [paper, entof] pleg g. ; *wieder in die alten Brüche legen*, plegañ a-nevez, adplegañ.

4. [tisav.] *Bruch eines Daches*, lodenn izelañ a-serzh un doenn dorr b.

5. [dre skeud.] disrann g., disparti g. ; *es kam zwischen ihnen zum Bruch*, disrann (diemglev, dizunvaniezh, kerteri, disparti) a savas etrezo, droukráñ a savas etrezo (Gregor) ; [gwir] *Bruch eines Versprechens*, torridigezh ul le b. ; *Bruch eines Vertrages*, torridigezh un emglev b., torridigezh ur marc'had b., torridigezh ur gevrat b., freuzaol g. ; *in die Brüche gehen*, dibezhiañ, difloskiñ, disklosañ, mont e diframm, mont a-dammoù, diemprañ, diofioletañ, draillhañ,ismantrañ, digevreañ, dispenn, differlinkañ ; *das Unternehmen ging in die Brüche*, mont a reas ar raktres da gaoc'h-heiz, mont a reas ar raktres e lost ar c'had, treiñ a reas ar raktres e gwelen, mont a reas ar raktres e gwelen, mont a reas ar raktres e kas, treiñ a reas ar raktres e kas, kouezhañ a reas ar raktres e kas, aet e oa ar raktres er c'harzh, mont a reas an tenn er c'bleuz, aet e oa an traoù er c'harzh, c'hwitet o doa war o zaol (o chrog, o mennad), manet e oant da gas o zaol da benn, manet e oant warni ; *das ist Bruch*, repaujoù eo an traoù-se, traoù intañvez eo, kollaj eo, rikou intañvez eo, traoù a get eo, traoù chop tout ! ; *das geht in die Brüche*, a) dijedus eo kement-se ; b) treiñ a ra an traoù da fall, ne dalv tra penaos e tro an traoù, null eo an traoù, mont a ra ar ribotadenn da fall, emañ an taol o vont e drouziwezh, digompez e ya an traoù, emañ an traoù o vont er c'harzh, emañ an tenn o vont er c'bleuz.

6. troc'h g., kemm bras g., kemm trumm g., torradur g.

7. [mat.] kevrenn b., rann b. ; *Dezimalbruch*, rann degel b. ; *rationaler Bruch*, rann gemezel b. ; *einen Bruch verwandeln*, *einen Bruch kürzen*, eeunaat ur rann, diren ur rann ; *gekürzter Bruch*, rann direet b. ; *Bruch, der sich nicht weiter kürzen lässt*, *nicht kürzbarer Bruch*, unkürzbarer Bruch, rann andireadus b. ; *Bruch, der sich kürzen lässt*, kürzbarer Bruch, rann direadus b. ; *unechter Bruch*, niver rannel g., niver kevrennañ g., niver rannañ g. ; *einen Bruch auf die einfachste Formel bringen*, diren ur rann d'he rezhenn eeunañ ; *das Kürzen eines Bruchs*, direadur ur rann g.

8. [lu] toull-freuz g., difreuz g., difreuzadur g.

9. [kegin.] drailladur g. ; *Schokoladenbruch*, drailladur chokolad g. ; *Keksbruch*, drailladur kouignoù g.

10. [douarouriez] fraih g., frailhadenn b., frailhadur g., faout g.

11. [hemolc'h] arroudennou lezet gant ur gwenaer ls.

Bruch² n./g. (-s, Brüche / [rannyezh.] Brücher) : geun b., lagenn b., gwafleg b., gwaflez b.

Bruch³ g. (-s) : [keuzerez] bouetad g., laezh kaoulet g., kaouled str.

Brucharzt g.(-es,-ärzte) : [mezeg., istor] gourizer g. [/iester gourizerien], oprater avelenoù kof g. [/iester opraterien avelenoù kof].

Bruchband n. (-s,-bänder) : [mezeg.] gouriz avelenn g., lienn avelenn b., lienn doullgof b., lienn tarzh-kof b., bandenn koeñvenn-vouzelloù b., bandenn avelenn b., bandenn doullgof b., bandenn tarzh-kof b.

Bruchbau g. (-s,-e) : [mengleuz.] korvoerezh dre wantañ g. **bruchbehaftet** ag. / **bruchbehindert** ag. : [mezeg.] fardellek, avelennek, tarzhet e gof dezhañ, tarzhkofek, ogat ; *bruchbehafteter Patient*, avelenneg g. [/iester avelenneien].

Bruchbelastung b. (-en) : [fizik] bec'h terriñ g.

Bruchbildung b. (-en) : [mezeg.] ogadur g.

Bruchbude b. (-n) : kozh ti g., ti brein g., kozh toull ti g., kozh toull brein g., klud g., sikkud g., neizh touseg g., ti-gutez g., kozh toull kambr g., toull lous g., foukenn hudur b., klotenn dirapar b., lastez ti g., tamm toull ti g., kozh lochenn b., ti flodac'het g., ti dirapar g., ti aet dirapar g., ti erru dirapar g., ti darev da gouezhañ en e boull g., ti a ginnig kouezhañ en e boull g., ti a venn kouezhañ en e boull g., ti en arvar da bilat g. ; *in einer Bruchbude wohnen*, bezañ lojet dindan lost ar c'hi, lojañ dindan lost ar c'hi, bezañ o chom e Kernetra, bezañ o chom e Kernebeudig, bezañ kludet en un neizh touseg, bezañ kludet en un toull lous.

Bruchei n. (-s,-er) : vi brechet g., vi darnet g., vi brizhfaoutet g.

Brucheinklemmung b. (-en) : [mezeg.] toullgof aet start g., avelenn skoulmet b.

bruchempfindlich ag. : hedorr, bresk.

Bruchfahrer g. (-s,-) : P. gwallyleiner g., bleiner penn-foll g.

Bruchfeld n. (-s,-er) : [mengleuz.] tachenn wantet b., tachenn disac'h b.

bruchfest ag. : dalc'hus ouzh an terriñ ; *so was ist bruchfest*, n'eus ket a dorr d'an dra-se.

Bruchfestigkeit b. (-) : dalc'huster ouzh an terriñ g., harz ouzh an terriñ g.

Bruchfläche b. (-n) : gorread torret g., torr g., torradur g., brev g.

Bruchfortpflanzung b. (-en) : [tekni.] emastenn an torr g.

Bruchgras n. (-es,-gräser) : [louza.] fion g., flach str., geunc'heot str. ; *Bruchgras sammeln*, fiona.

bruchig ag. : geuniek, lagennek.

brüchig ag. : 1. aes da vruzunañ, puzuilh, bruzunus, amur, torrus, brevis, hedorr, skalfant, dispegh, [douar] treut en e chadenn, blot, dibrad, flogor, ludu, rouez, boull ; *brüchige Seide*, sez skarret g. ; [tekni.] *brüchige Stelle*, namm g., si g. [er meta] ; *brüchiges Eisen*, houarn pailhurek g., houarn bresk / houarn torrus / houarn trenk (Gregor) ; 2. [dre skeud.] leun a skalfou, skarnilet, skarret, fraillhet, brechet, groilh, torr, torret, c'hwitet, foeltret ; *brüchige Stimme*, mouezh voug (raoulet, raouet, goloet, groilhet, teñval) b. ; *mit brüchiger Stimme sprechen*, groilhañ, komz kroañennek, kroañhañ ; *brüchige Existenz*, buhez foeltret b., buhez koc'honet b. ; *brüchiger Klang*, trouz ar groilh g., son ar groilh g.

Brüchigkeit b. (-) : breskter g., breskted g., torrusted b., torruster g., breskadurezh b., puzuilhded b., puzuilhder g.

Bruchkallus g. (-se) : [mezeg.] kaledenn askorn b.

Bruchkante b. (-n) : linenn an torr b., linenn fraill b., linenn faout b.

Bruchkoks g. (-es) : atredoù glaou-kok ls., restajoù glaou-goulosk ls., draihennou glaou-goulosk ls.

Bruchkürzung b. (-en) : direadur ur rann g., eeunadur ur rann g.

Bruchlandschaft b. (-en) : korn-bro geunioù g., korn-bro gwaflezou g.

Bruchlandung b. (-en) : [nij.] pradañ war dorr e chouk g., leuriañ evel ma teu e teu g.

Bruchlast b. (-en) : [fizik] bec'h terriñ g.

Bruchlinie b. (-n) : linenn fraill b., linenn faout b., linenn an torr b.

bruchlos ag./Adv. : rial, riel, plaen, dispanaus, dispan, didorr, hep diskrog, hep diskregiñ, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, diarsav, dibauuez, diehan, dizehan, diastal, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniañ, bep frap, harz-diharz, taol-ha-taol, da bep mare, en un aridennad, en un andennad, didav, hep distag nag ehan, hep distag ebet, hep astal ebet, hep arsav, diouzh ur sach, hep remzi, hep ec'hoaz.

Bruchrechnen n. (-s) / **Bruchrechnung** b. (-en) : [mat.] jedadur kevrennoù g., jedadur rannoù g.

Bruchschen g. (-s,-schäden) : torr g., torradur g., torridigezh b., gwast g./b., distruij g., domaj g.

Bruchschiene b. (-n) : [mezeg.] sklisenn b., stellenn b., astell b.

Bruchschneider g.(-s,-) : [mezeg., istor] gourizer g. [/iester gourizerien], oprater avelenoù kof g. [/iester opraterien avelenoù kof].

bruchsicher ag. : didorru ; *so was ist bruchsicher*, n'eus ket a dorr d'an dra-se.

Bruchspalte b. (-n) : 1. skalf g., fraill g., fraillhadenn b., faout g. ; 2. [mengleuz] fraill gwantañ g.

Bruchstein g. (-s,-e) : [tsav.] maen mengleuz g., maen-pastur g., maen-boueta g., maen-boued g., maen-materi g., mañson g., pastur g. ; *Bruchsteine*, pasturaj g.

Bruchstelle b. (-n) : 1. torr g., brev g., skalf g., fraill g., fraillhadenn b., faout g. ; 2. [mezeg.] poent terriñ g., brev g. ; 3. [douarouriez] talbenn fraill g.

Bruchstrich g. (-s,-e) : [mat.] barrenig kevrenn b., barrenig rann b.

Bruchstück g. (-s,-e) : pennad g., darn b., tamm g., bomm g. [/iester bommoù / bemmen], drailhenn b. ; *ich habe nur Bruchstücke aus diesem Buch gelesen*, n'em eus lennet nemet laeradennoù eus al levr-se.

bruchstückhaft ag. : darnaoeuk, darel, diglok, dastammadel. Adv. : a-zarn, a-dammoù, a dammoù bihan, a vommou.

bruchstückweise Adv. : a-zarn, a-dammoù, a dammoù bihan, a vommou.

Bruchstufe b. (-n) : [douarouriez] tarroz fraill g.

Bruchteil g. (-s,-e) : rann b., rannad b., darn b. ; *Bruchteil einer Sekunde*, darn eus un eilenn b. ; *aber es ist nur ein winziger Bruchteil der Wahrheit*, met n'eo nemet un euflenn eus ar wirionez.

bruchteilig ag. : darnadel, darnadek.

Bruchteilsgemeinschaft b. (-en) : [gwir] dirann g.

Bruchwasser n. (-s) : dour geunioù g.

Bruchwasserläufer g. (-s,-) : [louza.] strelleg-geun g. [/iester strelleged-geun].

Bruchweide b. (-n) : [louza.] haleg-bresk str.

Bruchwinkel g. (-s,-) : korn terriñ g.

Bruchzahl b. (-n) : [mat.] niver rannel g., niver kevrennek g.

Brücke b. (-n) : 1. pont g., karrbont g., pont-karr g. ; *fliegende Brücke*, pont-red g., bag-treizh dre fun b., funvag b. ; *Bogenbrücke*, pont war volzioù g., pont war waregoù g. ; *Hubbrücke*, pont gorre-gouziz g. ; *Hängebrücke*, pont-skourr g., pont-stenn g., pont-a-isplih g., pont-orjal g., pont savet e bili-bann g. ; *Drehbrücke*, pont-tro g. ; *Schrägseilbrücke*, pont-obankoù g. ; [hentoù] *Klapptbrücke*, pont-gwint g., pont war wint g., pont-gwinter g., pont-gwinteiz g. ; *[kestell-kreñv] Zugbrücke*, *Ziehbrücke*, pont-gwint g., pont-gwinter g., pont-

gwinteiz g., pont-gwinteris g., dor-winterez b., porzh-gwint g., porzh-gwinteiz g. ; *Trogbrücke*, pont-kanol g. ; *schwimmende Brücke*, pont war-neuñv g., pont-neuñv g. ; *fest stehende Brücke*, pont diloc'h g., pont a-varv g., pont marv en e blas g. ; *bewegliche Brücke*, pont heloc'h g. ; *überdachte Brücke*, gedeckte Brücke, pont toet g. ; *mit Häusern bebaute Brücke*, pont annezet g. ; *Auslegerbrücke*, pont baleget g., pont-skourr a-skav g. ; *Luftbrücke*, aerbont g., pont dre nj g. ; *kleine Brücke*, pontenn b., treuzell b., pontig g. [*liester pontigoù*] ; *eine Brücke bauen, eine Brücke über einen Fluss schlagen*, sevel ur pont dreist ur stêr, pontañ ur stêr ; *eine Brücke abbrechen*, difreuzañ ur pont (Gregor), distrujañ ur pont ; *eine Brücke sprengen*, lakaat ur pont da darzhañ ; *über eine Brücke gehen*, tremen dre ur pont, tremen ur pont, treuziñ ur pont ; *er ging gemächlich über die Brücke, er überquerte gemächlich die Brücke*, mont a reas plarik d'an tu all d'ar pont ; *eine Brücke führt über den Strom*, ur pont a gas d'an tu all d'ar stêr ; *eine Brücke überspannt den Strom*, treuziñ a ra ur pont ar stêr, gaoliata a ra ur pont ar stêr, fourchadiñ a ra ur pont ar stêr, fourchiñ a ra ur pont dreist ar stêr, tremen a ra ur pont dreist d'ar stêr ; *das Eis bildet eine Brücke über die Kluft*, emañ ar skorn oc'h ober pont war ar fraihl ; *der gefallene Stamm diente als Brücke*, ar goadenn kouezhet a-dreuz war ar wazh a oa aet d'ober ur pont (a oa aet d'ober evit pont), kef ar wezenn diskaret a oa oc'h ober pont war ar richer (a oa oc'h ober evit pont war ar richer) ; *einen Baumstamm als Brücke benutzen*, lakaat kef ur wezenn d'ober evit pont, lakaat kef ur wezenn d'ober pont ; **2.** [dent] pont-dent g., briv g. ; **3.** [korf., empenn] pont g. ; **4.** [merdead.] pont g., leur b., bourzh g., gorre-bourzh g. ; *Kommandobrücke*, post-gourc'hemenn g. ; **5.** [treuzdougen] ramok karr-samm hanter-stlej g., ramok sammgarr g. ; **6.** porched g. ; *Containerbrücke*, porched kargañ-diskargañ g. ; **7.** [dre skeud.] *jemandem goldene Brücken bauen, jemandem eine goldene Brücke bauen*, aozañ ha kompezañ e labour d'u.b., reiñ lañs d'u.b., astenn ar skeul d'u.b. ; *dem Gegner goldene Brücken bauen*, dougen dorn (reiñ lañs, reiñ harp, astenn ar skeul) d'e gevezet, toullañ evit e enebour, ober avel d'e enebour ; *alle Brücken hinter sich abbrechen*, na gaout diank ebet ken, na vezañ distro ebet evit an-unan, terriñ da vat gant an tremened, lakaat diwezh d'e holl zarempredou diagent ; **8.** [ardamezouriezh] pont g. ; *Sturzbrücke*, pont freuzek g.

Brückenbau g. (-s,-e) : [tisav.] **1.** pontañ, pontadur g., sevel-pontoù g., savidigezh ur pont b. ; **2.** pont g.

Brückenbauer g. (-s,-) : embregataer pontoù g., ponter g., saver-pontoù g.

Brückenbaukolonne b. (-,-n) : [lu] batailhon soudarded-ponterien g., batailhon saverien-bontoù g.

Brückenbaupionier g. (-s,-e) : [lu] soudard-ponter g., saver-pontoù g.

Brückenbelag g. (-s,-beläge) : [tisav.] leurenn-bont b., leur-bont b.

Brückenbogen g. (-s,-/-bögen) : [tisav.] gwareg-pont b., bolz b., karrbont g., bolz-wareg ur pont b.

Brückenboot n. (-s,-e) : ponton g.

Brückendecke b. (-,-n) : [tisav.] leurenn-bont b., leur-bont b.

Brückenfahrer g. (-s,-) : [porzhioù, etrepaouezioù] porcheder g.

Brückengebühr b. (-,en) : treizhaj g., gwir-treizh g., treizhwir g., droed g., kustum g.

Brückengeländer n. (-s,-) : [tisav.] bardell b., aspled g., garidoù ls., gwardoù ls., harzell b.

Brückengeld n. (-s,-er) : treizhaj g., gwir-treizh g., treizhwir g., droed g., kustum g.

Brückenjoch n. (-s,-e) : [tisav.] treuziad pont g.

Brückenklappe b. (-,-n) : leur-bont gwint b.

Brückenkopf g. (-s,-köpfe) : [lu] penn pont g.

Brückenmeister g. (-s,-) : ponter g.

Brückenpfeiler g. (-s,-) : [tisav.] piler pont g. [*liester pilieroù pont*].

Brückenplatte b. (-,-n) : [tisav.] leurenn-bont b., leur-bont b.

Brückenportal n. (-s,-e) : [tisav.] amzor b., amzoradur g.

Brückenschlag g. (-s,-schläge) : [dre skeud.] pont g., erekadur g., liamm g.

Brückenspringen n. (-s) : [sport] benji g., lammat gant ur stirenn g.

Brückentag g. (-s,-e) : [devezh labour etre daou zevezh dilabour] pont g. ; *einen Brückentag frei nehmen*, ober ar pont.

Brückenwaage b. (-,-n) : pont pouezañ g.

Brückenwagen g. (-s,-) : [kirri-stlejet] karr plat hep klouedoù nag azennou b.

Brückenwiderlager n. (-s,-) : [tisav.] lost-pont g., lost-gwareg g.

Brückenzoll g. (-s,-zölle) : treizhaj g., gwir-treizh g., treizhwir g., droed g., kustum g.

Bruder g. (-s, Brüder) : **1.** breur g. [*liester breudeur*], P. fria g. [*liester fraied*] ; *sein Bruder*, e vreur g., P. e fria choj g. ; *ein Bruder von Paul*, ur breur da Baol b. ; *das ist Pauls Bruder*, hennezh a zo breur da Baol ; *mein ältester Bruder*, va breur heñañ g. ; *mein jüngster Bruder*, va breur yaouañ g. ; *mein kleiner Bruder*, va breur yaouank g. ; *das ist mein Bruder*, hemañ a zo breur din ; *Hans ist mein Bruder*, va breur eo Yann ; *Vollbruder, leiblicher Bruder*, breur-kompez g. [*liester breudeur-gompez*] ; *Halbbruder*, hantervreur g., lezvreur g., breureg g. ; *Halbbruder mütterlicherseits*, lezvreur a-berzh mamm g. ; *Halbbruder väterlicherseits*, lezvreur a-berzh tad g. ; *feindliche Brüder*, breudeur enebour ls. ; *zwei Kühe meines Bruders*, div vuoc'h da'm breur ls. ; *alle Menschen werden Brüder, wo dein sanfter Flügel weilt*, hag an holl dud a vez breudeur e goudor da askell c'hanl ; **2.** [kr-l] *gleiche Brüder, gleiche Kappen*, el lec'h m'emañ an danvez emañ an traoù, el lec'h ma'z eus nez ez eus laou - el lec'h ma staot ur c'hi e staot daou, tri - e-lec'h ma'z an diaoulou kozh da gac'hat, ar re yaouank a ya iveau ; **3.** [relij.] *geistlicher Bruder*, frer g., breur g. ; *mindester Bruder*, minim g. [*liester minimed*] ; *die minderen Brüder*, ar vinored, ar vreudeur vinor ls., ar vreudeur vihan ls., ar frañseziz ls. ; *von Brüdern geführte Schule*, skol ar frered b. ; *ich wurde von geistlichen Brüdern unterrichtet*, dastumet em eus deskadurezh digant ar frered ; *liebe Brüder im Glauben*, va breudeur gristen ls. ; *meine Brüder und Schwestern in Christus*, va breudeur ha va c'hoarezet kristen ; *unsere verirrten Brüder*, hor breudeur faziet ls. ; **4.** P. gwallbaotr g., legestr g. [*liester ligistri*], ibil a zen g., labous treut g., labous kailh g., paotr kailh g., c'hwil g. ; *Bruder Leichtfuß*, penn skañv g., penn brell g., brell g., penn bervet g. ; *Bruder Lustig*, legestr g., farsar g., bourjin g., farouell g., bourder g., korf a zen g., evn g., dañvad g., kañfard a baotr g., furlukin g., konikl g., rampono g., ibil a zen g., c'hwil g., paotr drant ha bagol g., paotr gwiv evel ur c'chant tachou g., liper g., unan laouen hag aes, unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat, rouler g., fringer g., bever diroll g., paotr disoursi g., paotr sart g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., ibil g., labous g., kampinod g., hinkin g., lampon g., kantolor g., goroer tirvi g., unan maout da reiñ melladoù g., bourder g., baocher g., ribardenner g., tezenner g., diaoul da farsal g., ur c'haser anezhi g., fouin g., ebeul g., P.

Yann bourder g. ; **5.** [dre skeud.] *ein Preis unter Brüdern*, ur pris graet a-ratozh-kaer evit ar vignoned g. ; **6.** [istor an Alamaned] *unsere Brüder und Schwestern im Osten*, hor breudeur ha c'hoarezed er Reter ; **7.** *unsere keltischen Brüder aus Übersee*, hor breudeur tramor ls., hor c'hendirvi tramor ls. **Bruderart** b. (-,-en) : kamaladegezh b., kenseurterezh g., kenseurtiezh b.

Bruderbund g. (-s,-bünde) : gwir vignoniezh b., kenvreudeuriez b.

Brüderchen n. (-s,-) : **1.** breurig g. [*liester breudeurigoù*] ; *mein Brüderchen*, va zamm breurig g. ; **2.** *Brüderchen* ! kamalad kozh ! fria kozh ! paotr ! paotr kozh ! va mignon ! va mignon kozh ! mignon kaer ! va filhor !

Brudergemeinde b. (-,-n) : [relij.] kumuniezh deolour b.

Bruderhand b. (-,-hände) : **1.** dorn ur breur g. ; **2.** [dre skeud.] sikour ur breur a galon b.

Bruderherz n. (-ens) : *mein Bruderherz* ! kamalad kozh ! fria kozh ! paotr ! paotr kozh ! va mignon ! va mignon kozh ! mignon kaer ! va filhor !

Bruderkind n. (-s,-er) : niz g., nizez b.

Brüderlein n. (-s,-) : *sellit ouzh Brüderchen*.

brüderlich ag. : breurek, breurel, kenvreurel, kenvreudeuriek, breudeuriek, karadek, karantezus, hegarat, ... breur, ... breudeur.

Adv. : evel breudeur, evel ur breur.

Brüderlichkeit b. (-) : **1.** breurelezh b., perzh bezañ breur g. ; **2.** breudeuriez b., kenvreudeuriez b., kengarantez b. ; *die Menschen sollen einander im Geist der Brüderlichkeit begegnen*, dileout a ra an dud bevañ an eil gant egile en ur spered a genvreudeuriez.

Bruderliebe b. (-,-n) : karantez a vreur b., karantez kenvreurel b.

Brudermord g. (-s,-e) : breurlazh g.

Brudermörder g. (-s,-) : breurlazher g., lazher-e-vreur g. [*liester lazherien-o-breur / lazherien-o-breudeur*].

Bruderkrieg g. (-s,-e) : brezel etre breudeur g.

Bruderpartei b. (-,-en) : [istor, polit.] strollad kar g.

Bruderschaft b. (-,-en) : **1.** [relij.] breuriez b., kenvreureiez b. ; **2.** kenseurtiezh b., breuriez b., kenvreureiez b.

Brüderschaft b. (-) : **1.** breurelezh b., perzh bezañ breur g. ; **2.** [relij.] breuriez b., kenvreureiez b. ; **3.** breudeuriez b., kenvreudeuriez b., kenseurtiezh b. ; *mit jemandem Brüderschaft trinken*, pakañ ur banne gant u.b., evañ ur banne etre mignonned.

Bruderzwist g. (-s,-e) : tabut etre breudeur g., rendael etre breudeur b., jeu etre breudeur b.

Brügge n. : Brugge b. [*Bro-Velgia*].

Brühe b. (-,-n) : **1.** bouilhoñs g., soubenn b., hilienn b., hili g., lipig g., chaous g., soubilh g., soubinell b., kourbouilhoñs g., gwipad g., soub g., soubadur g., dilav g. ; *klare Brühe*, chugon g., chaous silet g., siladur g. / gwaskedenn b. / yod silet g. / kaot g. (Gregor), soubenn an tri zraig : dour, holen ha baraig b., soubenn c'hloev b. ; *eine Brühe mittels Hackfleisch und Eiweiß klären*, boullaat ur bouilhoñs gant kig miñset ha gwennvi ; **2.** gwelien g., braoued g. ; *dieser Kaffee ist eine dünne Brühe*, ur bannac'h teil (dour lous, gwelien, stronk, kafe seurez, ul lipig, kafe hir, dour lisiv, dour lijoù) eo ar c'hafe-se, divlaz (flak, flav) eo ar c'hafe-se ; *abscheuliche Brühe*, banne gwelien divlaz g. ; **3.** dour-skarzh g., dour-koll g., dour lous g. ; **4.** P. *in der Brühe sitzen*, *in der Brühe stecken*, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ sac'het en ur vouilhenn, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ

tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ paket propik, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ gwall dapet, bezañ en ur gempenn (kempenn ganti, brav ganti, el lagenn, sac'het en ur gaoc'henn, gwall strobet, e viz er wask, e viz e gwask, e fri er wask), bezañ paket er wask, chom e fri er wask, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ en ur grenegell, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ berr war e sparl, bezañ en avel d'e voue, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traou gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ paket fall, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug.

brühen V.k.e. (hat gebrüht) : skaotañ ; *die Wäsche brühen*, redek ar c'houez (Gregor), tommañ lijoù d'ober ar c'houez.

brühheiß ag. : tomm-poazh, tomm-skaot, tomm-berv, skaot ; *er issst seine Suppe, wenn sie noch brühheiß ist*, debrinia r a e soubenn ent tomm-ruz.

Brühkartoffeln ls. : avalou-douar dre zour ls., avalou-douar diwar zour ls.

Brühkessel g. (-s,-) : baillh-skaotañ g., berverez b. [*liester berverezioù*], rivaliserez b. [*liester rivaliserezioù*], penton-skaotañ g.

Brühteig g. (-s,-e) : [kegin.] skaotenn b.

Brühteighändler g. (-s,-) : skaotenner b.

brühwarm ag. : **1.** tomm-poazh, tomm-skaot, losk ; **2.** [dre skeud.] *brühwarme Neuigkeit*, kelou nevez-flamm-flimin g.

Brühwürfel g. (-s,-) : plaketenn vouilhoñs b., tablezenn vouilhoñs b., diñsenn vouilhoñs b.

Brühwurst b. (-,-würste) : **1.** [kriz] silzig da boazhañ en dour str. ; **2.** [poazh] silzig dre zour str., silzig diwar zour str.

Brüllaffe g. (-n,-n) : **1.** [loen.] marmouz yuder g. ; **2.** [dre skeud.] tabac'her g., sabater g., tournier g., cholorier g., trouzer g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., brammsac'h g., straker g., safarer g., barr krenn g., karnajer g., sklanker g., blejer g., bosennour g., garmer g., gwic'her g., hoper g., hucher g., youc'her g., yuder g., chouer g., skuermer g., gragailher g.

brüllen V.gw. (hat gebrüllt) : **1.** [loen.] blejal, musellat, busellat, beogal, gwegal, bekal ; *die Kühe brüllen vor Hunger*, boudal a ra ar saout gant an naon ; *das Vieh fing an, unruhig zu trampeln und laut zu brüllen*, sevel a reas bres ha sklank e-touez ar chatal ; *das Nashorn brüllt*, musellat a ra ar frikorneg ; **2.** begeliat, bruc'hellat ; **3.** yodal, krozal, hudal ; *der Löwe brüllt*, krozal a ra al leon, hudal a ra al leon ; **4.** der Tiger brüllt, raouiñ a ra an tigr ; **5.** [dre heñvel.] yodal, youc'hal, sklankal, huchal leizh e gorzenn, huchal leizh e vouezh, blejal, bekal, gwac'hat, hopal ha dihopal evel un diaoul, beogal, boudal, krozal, skuermal, braeat, houal, razailhat, blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti ; *die Menge brüllte vor Freude*, ar boblad tud a youc'he gant al levenez, ar boblad tud a huche gant ar joa, ar boblad tud a grie joa ; *man hört sie ständig brüllen*, ur big-sperr a zo anezhi ; *wie am Spieß brüllen*, youc'hal forzh pegement, youc'hal ken-ha-ken, youc'hal ken-ha-kenañ, youc'hal mui-pegen-mui, youc'hal gwazh-pegen-gwazh, youc'hal kenañ-kenañ, youc'hal evel ur bleiz skaotet (evel ur broc'h), blejal evel ur vuoc'h kollet he leue ganti.

V.k.e. (hat gebrüllt) : youc'hal ubd ; *ein Lied brüllen*, kanañ ur ganaouenn a-bouez-penn, blejal evel ur c'hole, beogal ur

ganaouenn ; die Menge brüllte alte Trinklieder, ar boblad tud a zislonke kanaouennoù kozh da evañ.

Brüllen n. (-s) : 1. safaradeg b., youc'hadeg b., youc'hadennoù ls., huchadeg b., huch g., hopadeg b., yud g., yuderezh g., yudadeg b., yudadenoù ls., youc'h g., skuermerezh g., blej g., blejadenoù ls., blejadeg b. ; 2. blejadeg b., beogadeg b., blejadenoù ls., blej g., beogadenoù ls., busell g., buselladenoù ls., buselladeg b., bruc'hellerez g., muselladenoù ls. ; das Brüllen eines Stiers, P. korn-boud un tarv g. ; 3. krozadenoù ls., yud g., yuderezh g., yudadeg b., yudadenoù ls. ; 4. [dre skeud.] zum Brüllen, fentus-dreist, farsus (fentus) ken ez eo, da skrijal, re farsus, bordus, ribardennus, bourjin, da dortañ ; die waren zum Brüllen, ur farsite hag un drolite e oa o gwelet, fentus dreist e oant ; das ist ja zum Brüllen, amañ ez eus peadra da dagañ o c'hoarzhin, fentus-dreist eo, farsus eo ken ez eo, ur farsite hag un drolite eo da welet ha da glevet, da dortañ eo, ur pezh eo gwelet (klevet) an dra-sé.

brüllend ag. : 1. krozus, youc'hus, yud ; 2. brüllende Kühe, saout o vusellat ls.

Brüllochse g. (-n,-n) : [loen.] tarv g. [liestir tirvi], tarv-servij, tarv kalloc'h g., tarv antier g., tarv anterin g., tarv-sailher g.

Brumaire g. (-/-s,-s) : [istor, dispac'h gall] der Brumaire, miz ar vrumenn g.

Brummbär g. (-en,-en) : 1. arzh g., ourz g. [liester ourzien, ourzed] ; 2. [yezh ar vugale] nanarzh g. ; 3. [dre skeud.] bourouell g., bourbouter g., rec'hер g., chaker g., krozer g., nagenner g., rahuenn g., chikaner g., noazour g., abeger g., arc'hour g., teod abegus a zen g., arzaeler g., flemmer g., chaoker-e-c'henou g., chaoker trouusk g., chaoker-e-revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., grogner g., gronter g., grumuzer g., razailher g., gourdrouzer g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., ratouz g., rachouz g., ourz g. [liester ourzien], den-bleiz g. [liester tud-vleiz], ragain g., den ranous g. tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., tartouz g., pismiger g., bagajer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., ripompi tagnous g., kac'her g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kagaleg g. [liester kagaleien], kac'her g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

Brummhart g. (-s,-bärte) : [dre skeud.] krozer g., nagenner g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e-c'henou g., chaoker trouusk g., chaoker e revr g., genoù hek a zen g., soroc'her g., grozmoler g., gourdrouzer g., grogner g., gronter g., grumuzer g., razailher g., grignouz g., gouerouz g., heureuchin g., rachouz g., ratouz g., ourz g., den-bleiz g., ragain g., den ranous g. tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., tartouz g., pismiger g., bagajer g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., ripompi tagnous g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kac'her g., kagaleg g. [liester kagaleien], kaoc'her g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor).

Brummbass g. (-s,-bässe) : [sonerezh] mouezh-voud g. ; 2. gourrebed-boud g., gourbiolin b.

brumm brumm estl. : fraoñv-fraoñv, bramm-bramm, roc'h-roc'h.

Brummeisen n. (-s,-) : [sonerezh] gimbard b. [liester gibardoù].

Brummfliege b. (-,-n) : [loen.] kelien glas str.

brummeln V.gw. (hat gebrummelt) : grignouzat, simudiñ udb etre e zent, grozmolat udb etre e zent, lavaret an oferenn, chaokat e c'henou, chaokat e bater, komz etre e zent, bourbotal, choskoniat, chaokat e c'henou, chaokat e c'houstell, grozmolat, ranouziñ, gouerouzat, rec'hal, grignouzal, ronkal, soroc'hal, rahuennat, rahuenniñ, grognal, gougomz, ousañ, grumuzat (Gregor) ; sie brummelt schon wieder, o lavaret an oferenn emañ adarre, emañ oc'h orezumat adarre, emañ o chaokat he fater adarre, emañ o c'houerouzat adarre, emañ o ranouziñ adarre.

brummen V.gw. (hat gebrummt) : 1. boudal, safroniñ, frouval, sardonenniñ, sardoniñ, sourral, fraoñval, bouboual, bourbotal, froniñ, hiboudiñ, bezañ fraoñv-difraoñv ; *Fliegen brummen*, fraoñval a ra ar c'helien ; *Bienen brummen*, boudal (safroniñ, frouval, sardonenniñ, sardoniñ, sourral, fraoñval, hiboudiñ) a ra ar gwenan ; 2. boudal ; die Glocke brummt, ar c'hlod'h a voud ; 3. fraoñval, nezañ, brunellat, ydal, roc'hal ; der Motor brummt, fraoñval a ra ar c'heflusker, roc'hal a ra ar c'heflusker, nezañ a ra ar c'heflusker ; der Kreisel brummt, fraoñval a ra ar gornigell, paterat a ra ar gornigell, nezañ a ra ar gornigell, sourrañ a ra ar gornigell ; die Orgel brummt, fraoñval a ra an ograou, roc'hal a ra an ograou, sourrañ a ra an ograou, termal a ra an agraou, diroc'hal a ra an agraou, boudal a ra an agraou, froumal a ra an agraou ; 4. [dre skeud.] mir brummt der Kopf, mir brummt der Schädel, poan benn am eus, ur voudinell a zo em fenn, boudinell a zo em fenn, boudinellan a ra va fenn ; mir brummt's in den Ohren, boudal a ra em divskouarn, boudal (boudinellañ, kornal) a ra va divskouarn ; 5. etwas in den Bart (hinein)brummen, mouskomz un nebeud gerioù, simudiñ udb etre e zent, saoznegañ udb, grozmolat udb etre e zent, lavaret an oferenn, bourouellat, chaokat e c'henou, bourbotal, komz etre e zent, gromellat, gouerouzat, rec'hal, grignouzal, ronkal, ranouziñ, soroc'hal, grognonañ, grognonat, grognal, grontal, gougomz, mouskomz, ousañ, rac'hoanat, rac'hoaniñ, pufal, grumuzat (Gregor) ; er brummt etwas in den Bart hinein, simudiñ a reas udb etre e zent, jagouilhat a reas udb, teñisañ a reas udb etre e zent, lavarout a reas udb etre e zent, grozmolat a reas udb etre e zent, saoznegañ a reas udb, bout e oa ur vourboutenn gantañ, en em lakaat a reas da vourboutal, en em lakaat a reas da c'chromellat, komz a reas etre e zent, grognonañ a reas, grognonat a reas, grognal a reas, ranouziñ a reas, gouerouzat a reas, rec'hal a reas, grignouzal a reas, ronkal a reas, soroc'hal a reas, grumuzat a reas (Gregor), mandrouilhat a reas udb, mouskomz a reas un nebeud gerioù, draillhañ a reas ur ger bennak, moustougañañ a reas ; 6. krozal, gourdrouz ; der Bär brummt, krozal a ra an arzh ; 7. [dre astenn.] P. bezañ dastumet er c'hlod, bezañ en toull-bac'h, bezañ er goudor (er voest), bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ en disglav, bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ er pichester, bezañ er bidouf, bezañ en toull, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon.

V.k.e. (hat gebrummt) : P. ein Lied brummen, mouskanañ, sardonenniñ.

Brummen n. (-s) : 1. sourr g., sourrad g., boubouadeg b., boudinell b., boudinellerez g., boubou g., boubouenn b., hiboud g., boud g., bouderez g., sardonerez g., safron g., safronerez g., fraoñv g., fraoñv-difraoñv g., fraoñverezh g., fraoñvadenn b., fraoñvadeg b., roc'h g., hibouderez g., vorm

g., froum g., froumadenn b., bourbouderezh g., brunellerez g., mouskan g., moustrouz g. ; *unablässiges Brummen*, fraoñv-difraoñv g. ; 2. krozerez g., kroz g., grozmol g., gourdrouz g., soroch g., soroc'herezh g., bourbouteresh g., bourbouteñ b., gront g., gronterezh g., grognerezh g., grogn g., grumuz g. ; 3. [mezeg.] *Brummen in den Atemwegen*, [*brummendes Atemgeräusch*] ronk sonus g.

brummend ag. : 1. boudinellus, boudus, safronus, fraoñvus, sardonennus, sardonus, sourrus, hiboudus, fraoñverezh gantañ ; 2. krozus ; [mezeg.] *brummendes Atemgeräusch*, ronk sonus g.

Brummer g. (-s,-) : 1. [loen.] amprevan sardoner g., kelien-glas str. ; 2. [dre skeud.] nagenner g., chikaner g., noazour g., abeger g., teod abegus a zen g., arzaeler g., chaoker-e c'henou g., chaoker trouusk g., chaoker e revr g., genou hek a zen g., soroch'her g., gourdrouzer g., grozmoler g., heureuchin g., grogner g., gronter g., grumuizer g., bourbouter g., razailher g., grignouz g., gouerouz g., rachouz g., ratouz g., ourz g., ragain g., den ranous g., tagnouz g., den n'eo ket brav kaout d'ober gantañ g., den n'eo ket brav kaout d'ober outañ g., revr war wigour g., tartouz g., pismiger g., bagajer g., flemmer g., chipoter g., beg m'en argarzh g., beg kamm g., ripompi tagnous g., kac'her gwasket g., kac'her diaes g., ki kac'her g., kagaleg g. [*Iester kagaleien*], kaoc'her g., kac'her g., chaoker g., tad an ardoù fall g., strapad den g., penn-kleiz g., penn-kleiz a zen g., torr-penn g., chilper g., dismantr-spered g., tourmant a zen g., gaster g., kousker diaes / kousker fall g. (Gregor) ; 3. a) [sonerezh, mouezh] mouezh-voud g., bouder g.; b) [sonerezh, biniou] korn-boud g., krosunell b. ; 4. P. kozh karr pounner ha brammer g., kozh karr-samm bramm-bramm g. ; 5. [loen.] tarv g. [*Iester tirvij*], tarv-servij, tarv kalloc'h g., tarv antier g., tarv anterin g., tarv-sailher g.

Brummi g. (-s,-) : P. karr pounner ha brammer g., karr-samm bramm-bramm g.

brummig ag. : goeñvet, araous, grignous, tagnous, grumuizer, ourz, bigarde, ken hegaret hag ur bod linad, hegaret evel bodoù linad, rust evel ur bod-sperm, blech, kintus, kinteüs, kinte ennañ, fioun ennañ, razailher, diaes, krozus, kivioul, hegaz, hek, hek e c'henou, ur penn kegin anezhañ, ur rachouz anezhañ, ur ragain anezhañ, pikous, ranous, ratous, rust an troc'h gantañ, ; *du bist mir zu brummig*, re hek eo da c'henou, re a c'hozmol a vez ganit, re a soroch'a vez ganit ; *brummig werden*, oursañ, tagnousaat, kintusaat.

Adv. : a-razailh, gant fioun, kinte ennañ, en un doare teusk, en un doare teuch', en un doare reut, en un doare sec'h ha treut, brusk.

Brummkreisel g. (-s,-) : kornigell fraoñvus b., tonton fraoñvus g., kornigell sourrus b.

Brummochse g. (-n,-n) : [loen.] tarv g. [*Iester tirvij*], tarv-servij, tarv kalloc'h g., tarv antier g., tarv anterin g., tarv-sailher g.

Brummschädel g. (-s,-) : poan vlev b., droug blev, terzhienn logod b., poan-benn b., droug-penn g., pennad g., klopennad b. ; *einen Brummschädel haben*, kaout poan vlev, kaout droug blev, bezañ gant an derzhienn logod, santout blaz ar bont, kaout poan-benn diwar-lerc'h evañ re, bezañ poazh e c'henou, bezañ poazh e staon.

Brunch g. (-s,-s/-e) : brunch g., adlein fonnus g.

Brunelle b. (-,-n) : [louza.] brignolez str., prun brignolez str.

brünnett ag. : gell, brun, melen-du ; *sie ist brünnett*, un duardez eo, un duardenn eo, un duardell eo, ur ch'lazardenn eo, ur pennad blev du a zo outi.

Brünette(r) ag.k. g./b. : 1. duard g. [*Iester duarded*] ; 2. duardez b., duardenn b., duardell b., glazardenn b. ; *eine dunkelhäutige Brünette*, un duardenn livet kalet b.

Brunt b. (-) : rød g., reuz-par g., reuz g., tommijenn b., gwentl-par g., tommer g., friantiz b., orged g.

brunften V.gw. (hat gebrunftet) : rudal, rudañ, bezañ e rud, bezañ e tommijenn, bezañ gwentl-par enni, bezañ friantiz enni, bezañ gant an orged, bezañ e reuz, orgediñ.

brunftig ag. : *sellit ouzh brünftig*.

Brunftplatz g. (-es,-plätze) : lec'h rudañ g., lec'h rudal g.

Brunftschiere g. (-s,-e) : blejadenn rud b.

Brunftzeit b. (-,en) : [loen.] mare parañ g., mare rudañ g., mare rудal g., mare bragerezh g., reuziad rudal g., P. poent ar pardonioù g.

Brunhilde b. : Brunhild b.

brünieren V.k.e. (hat brüniert) : [tekn.] flourañ.

Brünieren n. (-s) / **Brünierprozess** g. (-es) / **Brünierung** b. (-,en) : [tekn.] flouradur g.

Brünne b. (-,n) : [istor, barzh.] brogn g. [*iester brognoù*], hobregon g., kulas g., sae houarn b., houarnwisk g., harnez g., jakoun g., sae-vailhek b.

Brunnen g. (-s,-) : 1. feunteun b., puñs g., eien b. ; *Ziehbrunnen*, puñs g. ; *öffentlicher Ziehbrunnen*, kenbuñs g. ; *Straßenbrunnen*, bonn-dour g. ; *Springbrunnen*, plomenn b. ; *artesischer Brunnen*, puñs arteziat g. ; *Brunnen für Hund und Katze*, feunteun-lapig b. ; *ein fünf Meter tiefer Brunnen*, ur puñs a bemp metr donder g., ur puñs pemp metr donder dezhañ g. ; *Inhalt eines Brunnens*, puñsad g. ; *einen Brunnen einfassen*, bardellañ ur puñs ; *Wasser aus einem Brunnen ziehen*, *Wasser aus einem Brunnen schöpfen*, tennañ dour eus ur puñs, puñsañ dour ; *einen Brunnen graben*, *einen Brunnen bohren*, toullañ ur puñs ; *einen Brunnen verschütten*, *einen Brunnen zuschütten*, stouvañ ur puñs, peurgargañ ur puñs, indiuñ ur puñs ; *in einen Brunnen absteigen*, diskenn en ur puñs ; *niedrig steht das Wasser im Brunnen*, an dour a zo izel er puñs, an dour a zo bas er puñs, an dour a zo bihan er puñs ; *der Brunnen ist versiegt*, aet eo ar puñs da hesk, aet eo ar feunteun da hesk, disec'h eo ar puñs, aet eo ar puñs da zisec'h, aet eo ar feunteun da zisec'h ; 2. [dre skeud.] *seine Aussichten sind in den Brunnen gefallen*, aet eo e ratozhioù kaer da gaoc'h-heiz, aet eo e ratozhioù kaer e lost ar c'had, aet eo e ratozhioù kaer e kas, troet eo e ratozhioù kaer e kas, kouezhet eo e ratozhioù kaer e kas, troet eo e ratozhioù kaer e gwelien, aet eo e ratozhioù kaer e gwelien, aet eo e ratozhioù kaer er c'harzh, aet eo an tenn er c'bleuz, aet eo e zezev e puñs an avel, aet eo e zezev da stoupa ; [kr-] *der Krug geht so lange zum Brunnen, bis er bricht*, ar sailh a ya naontek gwech ha pevar-ugent er puñs hag er c'chantvet gwech e stok, ken alies ez a ar pod d'ar feunteun ma teu er fin da derriñ (Gregor), dre ma'z a ar sailh er puñs e teu ar chadenn da derriñ, dre forzh mont d'ar stivell e teu da derriñ ar bezel, abreud pe ziwezhat ez a an taol da fall ; *das Kind ist in den Brunnen gefallen*, paket an tan ha gwerzhet al ludu ! e-barzh ar sac'h ! echu an abadenn ! en dro-mañ eo graet ganeomp ! debret eo koan ! poazh eo ar soubenn ! setu ni paket propik ! echu an neizh kegin ! emaomp kazeg ganti ! en ur soubenn vray emaomp ! aze emañ ar boch ! bez' emaomp fresk ! fresk emañ hor chased 'vat ! fresk emaomp bremañ ! graet eo ar stal ! echu ar Bater ! echu tout ! en taol-mañ ez eo echu, brav ha kempenn ! kazh eo an taol ! ; 3. [dre astenn.] stivell b., eien str., andon b., mammenn b.

Brunnenbauer g. (-s,-) : puñser g., touller puñsou g., feunteuner g.

Brunnenbecken n. (-s,-) : oglenn b., kibell b.

Brunnenbohrer g. (-s,-) : puñser g., touller puñsou g.

Brunneneinfassung b. (-en) : bardell b., barlenn b., maen-barlenn g., maen-puñs g., bolz ar puñs b. ; *ohne Brunneneinfassung*, divardell ; *die Brunneneinfassung abreißan*, divardellañ ur puñs ; *die Brunneneinfassung bröckelt ab*, divardellañ a ra ar puñs ; *er sah sich (dat.) die Brunneneinfassung genau an*, chom a reas da gompren e mein bardell ar puñs.

Brunnenfigur b. (-en) : delwenn blommenn b.

Brunnengräber g. (-s,-) : puñser g., touller puñsou g.

Brunnenhäuschen n. (-s,-) : feunteun ur stivell b.

Brunnenkette b. (-n) : chadenn ar puñs b.

Brunnenkranz g. (-es,-kränze) : bardell b., barlenn b., maen-barlenn g., maen-puñs g., bolz ar puñs b. ; *ohne Brunnenkranz*, divardell ; *den Brunnenkranz abreißan*, divardellañ ur puñs ; *der Brunnenkranz bröckelt ab*, divardellañ a ra ar puñs.

Brunnenkresse b. (-n) : [louza.] beler-dour str.

Brunnenkur b. (-en) : kur dour meler b.

Brunnenmacher g. (-s,-) / **Brunnenmeister** g. (-s,-) : feunteuner g., feunteunour g.

Brunnenöffnung b. (-en) : genou ur puñs g., beg ur puñs g., gouzoug ur puñs g.

Brunnenrand g. (-s,-ränder) : bardell b., barlenn b., maen-barlenn g., maen-puñs g., bolz ar puñs b. ; *ohne Brunnenrand*, divardell ; *den Brunnenrand abreißan*, divardellañ ur puñs ; *der Brunnenrand bröckelt ab*, divardellañ a ra ar puñs.

Brunnenschacht g. (-s,-schächte) : toull ar puñs g. ; *mit Mauerwerk gesicherter Brunnenschacht*, puñs bolzet g.

Brunnenschlund g. (-s,-schlünde) : genou ur puñs g., gouzoug ur puñs g.

Brunnenschwengel g. (-s,-) : gwint b., gwinterez-puñs b., gwinteiz-puñs g.

Brunnensohle b. (-n) : foñs ar puñs g., lost ar puñs g., gouled ar puñs g. (Gregor).

Brunnenstange b. (-n) : gwint b., gwinterez-puñs b., gwinteiz-puñs g.

Brunnenstube b. (-n) : feunteun ur stivell b.

Brunnentrog g. (-s,-tröge) : nev-buñs b.

Brunnenvergifter g. (-s,-) : [dre skeud.] c'hwezher kasoni g., atahiner g.

Brunnenvergiftung b. (-en) : [dre skeud.] *politische Brunnenvergiftung*, komzoù heskinus ls., pozioù kasoni ls., atahinerez g.

Brunnenwasser n. (-s) : dour feunteun g., dour eus ar feunteun g., dour puñs g., dour eus ar puñs g., dour stivell g., dour eus ar stivell g., dour eien g., dour andon g., dour mammenn g.

Brunnenwinde b. (-n) : marbr g., traouilh g.

Brünnlein n. (-s,-) : [barzh.] feunteunig b.

Brunoise b. (-) : [kegin.] brunez g. [liester brunezoù].

Brunсли n. (-s,-) : [Bro-Suis, kegin.] kouign du Basel b., brunсли g.

Brunst b. (-) : rud g., reuz-par g., reuz g., tommijenn b., gwentl-par g., tommder g., friantiz b., tarv-gwentl g., kazh-gwentl g., orged g.

brünstig ag. : 1. ludik, dirik, lopr, gwentrik, diriget, hemolc'h, saotr, e reuz, e rud, rud ; *brünstig sein*, rudañ, rудal, drujal, bezañ e rud, bezañ e reuz, hemolc'hïñ, bezañ e tommijenn, bezañ gwentl-par enni, bezañ e c'hoant, bezañ friantiz enni, bezañ er sod, goulemn par, goulemn ar par, bezañ lopr, bezañ saotr, bezañ gant an orged, orgediñ ; *die Stute ist brünstig*, gwentrik eo ar gazeg, marc'ha a ra ar gazeg, o c'houlenn marc'h emañ ar gazeg, emañ ar gazeg e c'hoant marc'h, emañ ar gazeg e reuz march', gwentl march' a zo er gazeg, c'hoant

marc'h a zo gant ar gazeg, friantiz a zo gant ar gazeg, saotr emañ ar gazeg ; *die Sau ist brünstig*, tourc'ha a ra ar wiz, hoc'ha a ra ar wiz, moc'ha a ra ar wiz, o c'houlenn porc'h emañ ar wiz, friantiz a zo gant ar wiz, ar wiz a zo friantiz enni, emañ ar wiz e reuz tourc'h, emañ ar wiz e c'hoant tourc'h, c'hoant tourc'h a zo gant ar wiz, ludik eo ar wiz, lopr emañ ar wiz, aet eo ar wiz e gwentl-par, gwentl-par a zo gant ar wiz ; *die Kuh ist brünstig*, hemolc'hïñ a ra ar vuoc'h, tarva a ra ar vuoc'h, dirik emañ ar vuoc'h, goulenn a ra ar vuoc'h kole, kolea a ra ar vuoc'h, emañ ar vuoc'h e c'hoant tarv, emañ ar vuoc'h e reuz kole, emañ ar vuoc'h e c'hoant kole, c'hoant tarv a zo gant ar vuoc'h, ar vuoc'h a zo c'hoant tarv enni, ar vuoc'h a zo friantiz enni, ar vuoc'h a zo gwentl tarv enni, tarv-gwentl a zo war ar vuoc'h, dirigezh a ra ar vuoc'h, diriget eo ar vuoc'h, hemolc'h emañ ar vuoc'h, en hemolc'h emañ ar vuoc'h, goulenn tarv a zo gant ar vuoc'h, gwigour a zo gant ar vuoc'h ; *das Schaf ist brünstig*, maouta a ra an dañvadez, emañ an dañvadez e reuz maout, emañ an dañvadenn e c'hoant maout, gwentl maout a zo en dañvadez, c'hoant maout a zo gant an dañvadenn, friantiz a zo gant an dañvadez, emañ an dañvadez o c'houlenn maout, lopr emañ an dañvadez, saotr emañ an dañvadez ; *brünstige Hündin*, kiez rud g., kiez lopr b., kiez saotr b. ; *die Hündin ist brünstig*, en tommder emañ ar giez, e rud emañ ar giez, e reuz emañ ar giez, e reuz ki emañ ar giez, gwentl kiazo er giez, ki-gwentl a zo war ar giez, lopr emañ ar giez, saotr emañ ar giez, rudañ a ra ar giez, ruchal a ra ar giez ; *die Katze ist brünstig*, e reuz emañ ar gazhez, klañv emañ ar gazhez ; 2. gaolek, tomm, lirzhin, orgedus, gadal, gadalus, chip, orget, friant, friantiz enni, lopr ; 3. (*in*)brünstiges Gebet, pedenn viridik b., pedenn galonek b., pedenn a-wirgalon b. ; *brünstige Bitten*, pedennou aketus ls., goulennoù graet gant aked bras ls., rekedou birvidik ls.

Brunstplatz g. (-es,-plätze) : lec'h rudañ g., lec'h rудal g.

Brunstschrei g. (-s,-e) : blejadenn rud b.

Brunstzeit b. (-en) : [loen.] mare parañ g., mare rudañ g., mare rудal g., mare bragerezh g., reuziad rudal g., P. poent ar pardonioù g.

brunzen V.gw. (hat gebrunzt) : P. troazhigellat, skuilhañ ur banne dour, dizourañ, troazhañ, staotañ, dizourañ e gig, troazhañ, ober ur stadtadenn, teurel ur banne dour, cheñch dour war ar buzhug, frigat, ober e boull, ober ur poulladig, ober, [merdead.] cheñch dour war ar pesked, cheñch dour war ar c'ranked.

brusk ag. : reut, dichek, groñs, rust, krak, rok, divalav, dizamant, flemmus, lemm, sec'h, gros, put, difoutre, dibalamour, digoll, digaz, taer, hek, pik.

brückieren V.k.e. (hat brückiert) : gwallgas, rustoniañ, feukañ, anoaziñ, dismegañsiñ, mont reut da, mont reut ouzh, mont dak ouzh, mont rep ouzh, mont a-daol da.

Brückierung b. (-en) : ruster g., rustoni b., dismegañs b., feuk g., feukadenn b., anoaaz g.

Brüssel n. : Brusel b.

Brüsseler g. (-s,-) : Bruselad g. [liester Bruseliz] ; [louza.] Brüsseler Kohl, kaol-Brusel str., kaol-bihan str., kaol-broust str.

Brust b. (- Brüste) : 1. [korf.] bruched g./b., brusk g., arc'h ar galon b., kest ar brusk g., brennid g./b., peultrin g., peutrin g., jave g., kerc'henn b., stomog g., bronnoù ls., divronn ls., bruch g., askre b., kalon b., poull ar galon g., poull-kalon g., [dre fent.] megin b. ; *Frauenbrust*, brusk-bronn g., an divronn ls., bronnoù ls., brennid g./b., askre b., jave g., peultrin g., [dre elevez], kalonoù ls., gouzoug g., stomog g., estomag g., kerc'henn b., P. kaolennou ls., kaol str., flojennoù ls., bourselloù ls., boukennoù ls., [dismegañsus] tezhioù ls., [e yezh ar vulgale]

boubou g., bouig g., chuk g. ; *starke Brust*, bruched reut (ledan, kreñv) g./b., jave ledan g., pikol jave g. ; *flache Brust*, divronn bihan ls., brennid plat g./b., brennid treut g./b., boukigenn vihan b. ; *paralle Brüste*, divronn kuilh, ur pikol jave g., brennid fonnus g./b., moñsoù bronnoù ls., bronnoù fonnus ls. ; *straffe Brust*, bruched sonn g./b. ; *nach der Laktation geht die GröÙe der weiblichen Brust zurück*, dre ma ya al laezh da hesk e kurzh divronn ar maoueed ; *schwache Brust*, bruched disterik (klañvidik) g./b. ; *seine Brust entblößen*, en em ziferlinkiñ, en em zisparbuilhañ, dispakañ e vruched, dizoleiñ e vruched ; *mit entblößter Brust*, dispak war e vruched, digor e vruched, difarle, diferlink, difraoul, difurlu, diskalavr, diskrelu, diskrepez, diskrubuilh, disparbuilh, gant he bronnoù en noazh, dispak he divronn ganti, dibrenn he divronn ganti ; *beim Gehen wackeln ihre Brüste, beim Gehen schwabbeln ihre Brüste, beim Gehen wippen ihre Brüste*, darlammat a ra he bronnoù pa vez o kerzhet, he bronnoù a vrañskell gant pep kammed, he bronnoù a vral gant pep kammed, he bronnoù a darlamm da bep kammed ; *Haare auf der Brust haben*, kaout krev (kreonj) war e jave ; *ein Pferd mit breiter Brust*, ur marc'h digor e vruched g., ur marc'h bruchedek g., ur marc'h bruchedet mat g., ur marc'h bruchedet ledan g., ur marc'h bruchet mat g., ur marc'h bruchet ledan g., ur marc'h bruskek g. ; *eine Brust voll*, ur javead g., ur bruchedad g., ur vruchedad b. ; *er hat es auf der Brust*, poan en deus e poull e galon (Gregor), deuet eo an droug en e vruched, gwasket eo poull e galon, stouvet eo e vruched, tapet en deus ur bruchedad ; *er ist schwach auf der Brust*, a) [ster rik] kizidik eo e vruched, techet eo da gaout poan e poull e galon ; b) [dre skeud.] erru eo skañv (treut, moan, ridet, plat, tanav) e yalc'h, berr eo gant an arc'hat, berr eo an arc'hat gantañ, berr eo an arc'hat gantañ etre e zaouarn, just eo an arc'hat gantañ, bas eo an traou gantañ, berr eo ar voujedenn gantañ, hennezh a zo berr war e gezeg, hennezh a zo berr war e sparl, berr eo ar c'hog gantañ, hennezh a zo berr en e skeuliad, staget berr eo, skort eo an arc'hat gantañ, emañ Fañch ar Berr gantañ, teusk eo an traou gantañ, berrek eo gantañ, pep tra a zo bihan gantañ, hennezh a zo enkrezet gant an arc'hat ; *die Brust herausstrecken, c'wezañ e skevent* (e stomog, e vruched, e jave), reutaat e vruched, bantañ e stomog, bantañ he bronnoù ; *jemanden an seine Brust ziehen (drücken)*, stardañ u.b. war poull (ouzh poull) e galon, stardañ u.b. ouzh e askre, stardañ u.b. ouzh e vruched, stardañ u.b. ouzh an-unan, briata u.b., brec'hata u.b., brec'hataat u.b., brec'hataezh u.b., stardañ u.b. etre e zivrec'h, stardañ u.b. en e zivrec'h, strizhañ u.b., kregiñ a-dro-vriad en u.b., kregiñ a-vriad en u.b., kemer u.b. a-dro-vriad, moustrañ u.b. etre e zivrec'h ; *Brust an Brust stehen, bezañ peg-ha-peg*, bezañ stok-ha-stok, bezañ chouket ; *Brust an Brust kämpfen*, brennidañ, brucheta ; [dre skeud.] *besternte Brust*, bruched medalennou forzh pegement outañ g., bruched un treuziad medalinier a-istribilh outañ g., bruched medalennet holl g., bruched medalennet puilh g.

2. [tr-] *sich in die Brust werfen, die Brust verwölben*, brabañsal, paboriñ, ober e babor, tonal, bezañ pompus en e gomzoù, ober fouge gant e ouiziegezh, fougeal, ober e fouge, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadïñ, en em ambridañ, debriñ mel, c'hoari e baotr, rual gant an avel, bezañ fougasoù gant an-unan leizh ar genoù, c'hoari e gankaler, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou, ober e c'hrubis, ober brasoni, bezañ c'wezet d'an-unan, bezañ bras (otus) an tamm eus an-unan, bezañ bras an tamm gant an-unan, ober teil, en em dalvezout, en em zougen, en em gavout, poufal, poufal gevier, pompadïñ, ober

re vras gaoliad, bezañ un tamm brav en an-unan, treiñ e leue en an-unan, rodal e revr, bezañ un tamm tro en an-unan, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, ober e varc'h-kaoc'h, bezañ c'wezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, ober fougeou, c'wezañ e skevent, reutaat e vruched, sevel e bigos, bragal, brageiñ, dougen roufl, dougen randon, rodal, en em rollañ, ober pompadou, ober pompad, ober e bompad, c'wezañ e vruched, ober e gañfard, ober e baotr, klogoriñ, bugadiñ, ober bugad, en em veuliñ, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dital re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, ober e vraz, skeiñ war e daboulin, c'wezañ en e drouplih, bragal evel ur big, ober kalz a deil gant nebeut a blouz (gant nebeut a golo), ober muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), ober muioc'h a voged eget a dan, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ lorc'hou en an-unan, bezañ lorc'h en e doull, bezañ lorc'h en e foñs, bezañ teil gant an-unan, bezañ fierdroch, bezañ fier-lor, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, sachañ dour d'e foenneg, bezañ foenvet gant an ourgouilh, bezañ pennbouef gant an ourgouilh (Gregor), foenvíñ gant an ourgouilh, c'wezañ gant an ourgouilh, c'wezañ gant al lorc'h ; *sich (ak.) an die Brust schlagen, lopañ war e vruched, skeiñ e vruched, skeiñ war poull e galon, skeiñ gant e zorn war e beultrin, stekiñ war poull e galon gant keuz (Gregor), ober „mea culpa“, embann e bec'had ; aus voller Brust lachen, c'hoarzhin a-vegad, c'hoarzhin daou leizh e veg, c'hoarzhin gwalch' e galon (evel roñseed, a-greiz-kalon, a-bouez-penn, leizh e zent, a-strak, leizh e gof, leizh e gorf, a-greiz-kalon, a nerzh ene, leizh e c'henou, leizh e veg, leizh e jave, leizh e vegin, leizh e gorzenn, leizh e vouezh, a-leizh e gorzailhenn, a-leizh genoù), dic'hargadennañ, ober pezhioù c'hoarzhadenoù, bezañ c'hoarzh gant an-unan, taraniñ o c'hoarzhin, kristilhañ ; er hat das Kredo aus voller Brust angestimmt, kanet en doa ar C'hredo a-bouez-penn (a-bouez e benn, a-leizh korzenn, eus holl nerzh e gorzenn, a-leizh e gorzailhenn, leizh e veg, a-greiz-kalon, a nerzh ene), eñ 'n deus skoet ur genn e revr ar C'hredo (Emile Ernault) ; gestern noch auf stolzen Rossen, heute durch die Brust geschossen, hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñvier kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet ; [dre skeud.] P. er macht es von hinten durch die Brust und durch das Auge, klask a ra tro da ziverrañ, ober a ra ul luz evit kas e daol da benn, un doare luziet en deus da vont dezhi ; P. einen zur Brust nehmen, pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, heskiñ e vanne, tapout ur banne, sevel ar vrec'h, plegañ ar vrec'h, kammañ e ilin, tarzhañ unan, klukañ ur banne, dourata e bironenn, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, evañ un tasad, tagañ ur chopinad, tapout ur chopinad, lipat ur chopinad, dibradañ ur banne, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn.*

3. [dre astenn.] *einem Kind die Brust geben*, reiñ chutig d'ur bugel, reiñ da zenañ d'ur babig, magañ ur bugel bihan, reiñ bronn d'ur vagadenn, reiñ ur banne bronn d'ur vagadenn, reiñ bronn d'ur bugel, reiñ bouig d'ur bugel, reiñ he c'halon d'ur bugel, laezhañ (laeschaat) ur bugel, lakaat ur bugel war ar vronn, bronnañ ur bugel (Gregor), reiñ chug d'ur vagadenn, chugal ur vagadenn, chugiñ ur vagadenn, P. reiñ boubou, reiñ bouig ; *das Baby verlangt nach der Brust, das Baby will an die Brust*, goulenn a ra ar poupig ur banne bronn digant e vamm, [e yezh

ar vugale] goulenn a ra ar babig bouig digant mama ; das Baby saugt an der Mutterbrust, ar babig a zo o chugañ bronn e vamm, emañ ar babig o tenañ, emañ ar babig o tenañ e vamm, emañ ar poupig o vronnigañ, emañ ar poupig o vronnika, emañ ar poupig o chutañ ; ein Kind von der Brust entwöhnen, dizonañ ur bugel, troc'hañ bronn d'ur bugel, troc'hañ bronnic d'ur bugel ; ich habe an deiner Brust getrunken, denet em eus da zivronn.

4. [dre astenn.] Hemdenbrust, brennid ar roched g/b., brennidenn b.
5. [kegin., kig] spilhenn yar b. ; Bruststück, tamm kig bruched g., tamm peultrin g.
6. [sport] neuiadenn a-vriad b., angellat g.

Brustbaum g. (-s,-bäume) : [stern-gwiader] karvan-galon b. [liester karvanoù-kalon].

Brustbein n. (-s,-e) : [korf.] klerenn b., sternom g., P. plankenn-brusk g. ; nicht mit dem Brustbein verbunden, anklerennel ; Einbuchtung am oberen Rand des Brustbeins, [Incisura jugularis] ask a-gerch'henn g.

Brustbeinkamm g. (-s,-kämme) : [laboused] bruched g.

Brustbekleidung b. (-,en : brennid g./b., bruched g./b., askre b., krubuilh b., brusk g., god g., groñj b.

Brustbereich g. (-s,-e) : [korf.] rannbarzh ar brennid b., tachenn-gorf ar vruched b., bruched g./b., brusk g., peultrin g.

Brustbeutel g. (-s,-) : krubuilh b., brennid g./b., bruched g./b., askre b., godellig surentez b., sac'hig surentez g. [a vez lakaet e kerc'henn ar gouzoug] ; Inhalt eines Brustbeutels, krubuilhad b.

Brustbild n. (-s,-er) : hanterskeudenn b., hanterzelwenn b., korf-bras g.

Brustbinde b. (-,n) : brennidenn b., lietenn-vruched b.

Brustbund g. (-s,-bünde) : skoulm-kador g.

Brüstchen n. (-s,-) : 1. bronnoügiòù ls. ; 2. [dre astenn.] krezig g., rokedenn b., drogedenn b.

Brustchirurgie b. (-) : [mezeg.] surjianerezh ar brusk g.

Brustbohrer g. (-s,-) : [tekn.] talar-tro g., librikin g.

Brustdrüse b. (-,n) : [korf.] gwagrenn ar vronn b.

Brustdrüsentrübung b. (-,en) : [mezeg.] arwez al laezh g., tanijenn beg ar vronn b., tanijenn penn ar vronn b.

brüsten V.em. sich brüsten (hat sich (ak.) gebrüstet) : sich mit etwas brüsten, bezañ c'hwezet d'an-unan gant udb, fouseal gant udb, debriñ mel gant udb, kaout ton gant udb, bezañ stad en an-unan gant udb, ober digorou kaer gant udb., mont e gloar gant udb, klask ton gant udb, lorc'hañ gant udb, en em lorc'hañ gant udb, en em lorc'hañ diouzh udb, lorc'henniñ gant udb, kemer lorc'h gant udb., kemer gloar gant udb., kemer ourgouilh gant udb., pompaduiñ gant udb, brabañsal gant udb, en em vrabañsal eus udb, en em vugadiñ diwar-benn udb, bragal gant udb, dougen randon gant udb, poufal diwar-benn udb, klogoriñ evit bezañ graet udb ; sie brüsten sich damit, diesen berühmten Mann zu kennen, kavout a reont ur pezh lavaret ez anavezont an den brudet-se, anavezout a reont an den brudet-se ha ton o devez gant kement-se, en em bompaduiñ a reont da anavezout an den brudet-se ; sich wie ein Pfau brüsten, rodal evel ur paun, bezañ c'hwezet e bluñv, bezañ sonn e gribell, bezañ lorc'h en an-unan evel en ur c'hog war ur bern teil, torodelliñ, bragal evel ur big, dougen roufl, dougen randon, en em rollañ, lorc'henniñ, en em ourgouilh, kemer ourgouilh, ober e vraz, pompaduiñ, ober re vras gaoliad, ober pompad, bezañ fier-ruz, bezañ fier-lor, bezañ fier-droch, bezañ un torkad lorc'h en an-unan, en em dalvezout, en em zougen, bezañ leun a fouge hag a lorc'h, bezañ lorc'hou en an-unan, bezañ lorc'h en e doull, bezañ lorc'h

en e foñs, bezañ teil gant an-unan, bezañ fier-lor, bezañ fier-droch, bezañ fier-ruz, bezañ fier-sot, bezañ leun a gagal, en em gavout, sachañ dour d'e foenneg, ourgouilhiñ, poufal, poufal gevier, klogoriñ, ober teil.

Brustfell n. (-s,-e) : [korf.] krezen a-speur b. [liester krezoù a-speur].

Brustfell- : ... ar grezenn.

Brustfellentzündung b. (-,en) : [mezeg.] krezenfro g., pleurit g., pleurizienn b., P. puruzi b., fleureuji b.

Brustflosse b. (-,n) : [loen.] angell vrenk b., askell vrenk b.

Brustgegend b. (-) : [korf.] rannbarzh ar brennid b., tachenn-gorf ar vruched b., bruched g./b., brusk g., peultrin g.

Brusthaare ls. : kreoñ g., blev peultrin str., krin g., reun ar vruched str.

Brustharnisch g. (-es,-e) : [lu, istor] petral g., halakred g., brusk-houarn g. ; mit einem Brustharnisch schützen, petraliñ.

Brusthöhe b. (-) : 1. in Brusthöhe, a-live gant ar bruched, a-rez gant ar bruched., da live ar bruched ; 2. [lu] uhelder bardell g., uhelder aspled g.

Brusthöhle b. (-) : [korf.] kavenn ar brusk b., arch' ar galon b., kest ar brusk b., P. stomog g.

Brusthütchen n. (-s,-) : [mezeg.] denell b. [liester denelloù].

-brüstig ag. : bruchedet ..., araoget ... ; breitbürtig, bruchedet ledan.

Brustumplantat n. (-s,-e) : [mezeg.] ensteud bronnel g., bronnosod g.

Brustkasten g. (-s,-kästen) : / **Brustkorb** g. (-s,-körbe) : 1. [korf.] kavenn ar brusk b., bruched g./b., brusk g., arch' ar galon b., kest ar brusk b., poull-kalon g., poull ar galon g., P. stomog g. ; 2. [kegin., loened-pluñv] *Brustkasten*, arch' b. [liester arc'hou].

brustkrank ag. : [mezeg.] torzhellek, peultriner.

Brustkrause b. (-,n) : [dilhad.] krepez g.

Brustkrebs g. (-es,-e) : [mezeg.] kankr ar vronn g., krign-bev ar vronn g.

Brustlage b. (-) : 1. [doare neuial] in Brustlage schwimmen, en em angellat, neuial a-vriad ; 2. [kezeg] sav-buoc'h g. ; sich in Brustlage hinlegen, ober ur sav-buoc'h.

Brustlattich g. (-s,-e) : [louza.] troad-marc'h g., louzaouenn-ar-paz b., pav-marc'h g., andeledenn b.

Brustlatz g. (-es,-lätze) : baozer g., babouzer g., brennidenn b., butunalenn b., pateled b., tapeledenn b.

Brustleier b. (-,n) : [tekn.] talar-tro g., librikin g.

Brustmuskel g. (-s,-en) : [korf.] kigenn-vruched b., kigenn vrennid b. ; vorderer Brustmuskel, großer Brustmuskel, kigenn vras ar vrennid b. ; kleinerer Brustmuskel, kigenn vihan ar vrennid b.

Brustmuskulatur b. (-) : [korf.] kigennoù brennid ls., kigennoù bruched ls.

Brustpanzer g. (-s,-) : petral g., halakred g., brusk-houarn g. ; mit einem Brustpanzer schützen, petraliñ.

Brustplastik b. (-,en) : [mezeg.] bronnatelviñ g.

Brustpumpe b. (-,n) : tenn-laezh g.

Brustriemen g. (-s,-) : [kezeg] brikolenn b., brikol g., petral g.

Brustschild g. (-s,-e) : skoed g.

Brustschleier g. (-s,-) : gwimpl g. ; Hersteller von Brustschleieren, gwimpler g.

Brustschwimmen n. (-s) : [sport] neuñv a-vriad g., angellat g. ; Armzug beim Brustschwimmen, briadenn b., angelladenn b. ; sportliches Brustschwimmen, flüssiges Brustschwimmen, neuñv a-vriad likant g., angellat dindan g.

brustschwimmen V.gw. (schwimmt Brust / schwamm Brust // ist brustgeschwommen / hat brustgeschwommen) : neuial a-vriad, en em angellat.

Brustschwimmer g. (-s,-) : [sport] neuier a-vriad b., angeller g.

Brustspezialist g. (-en,-en) : [mezeg.] bronour g.

Bruststimme b. (-,-n) : [sonerezh] mouezh peultrin b., mouezh vrusk b.

Bruststück n. (-s,-e) : 1. [kegin.] tamm kig bruched g., tamm peultrin g. ; 2. [labour-douar, arar] gwareg b.

Brusttasche b. (-,-n) : 1. godell diabarzh b. ; 2. [dilhad merc'ched gwechall] krubuilh b., brennid g./b., bruched g./b., askre b.

Brusttee g. (-s,-s) : [mezeg.] tizan evit ar bruched g.

Brushton g. (-s,-töne) : 1. [sonerezh] notenn beultrin b. ; 2. son eztaolet gant ur vouezh peultrin g. ; 3. [dre skeud.] mit dem Brushton der Überzeugung, [komz] war an notenn vras / war an notenn uhelañ (Gregor), gant kredenn start.

Brusttuch g. (-es,-tücher) : kemz b.

Brustumfang g. (-s,-umfänge) : ment an dro vruched b.

Brüstung b. (-,-en) : bardell b., aspled g., garidoù ls., gwardouù ls., kañsell b., harzell b.

Brustwarze b. (-,-n) : penn-bronn g., beg-bronn g., beg ar vronn g., penn ar vronn g.

Brustwarzenhütchen n. (-s,-) : [mezeg.] denell b. [liester denelloù].

Brustwehr b. (-,-en) : [lu, istor] moger-harp b. [liester moyerioù-harp].

Brustweite b. (-,-n) : ment an dro vruched b.

Brustwickel b. (-,-n) : brennid ar roched g/b., brennidenn b.

Brustwinkel g. (-s,-) : [tekñ.] korn lemmañ g.

Brustwirbel g. (-s,-) : [korf.] mellenn ar brusk b. [liester melloù ar brusk].

Brustwirbelsäule b. (-,-n) : [korf.] livenn-vrusk b.

Brustzentrum n. (-s,-zentren) : [mezeg.] kreizenn vronnouriez b.

Brut b. (-,-en) : 1. goriñ g., gwiriñ g. ; die Henne ist in der Brut, emañ ar yar e gor, emañ ar yar o c'horïñ, emañ ar yar war c'horïñ ; 2. neizhiad g., torad g., toradenn b., yarad b., gorad g., kladod g., kladodenn b., nodad g. ; eine Brut Entchen, ur yarad houidi bihan b., ur c'horadenn houidi bihan b. ; Schlangenbrut, gorad naered g. ; 3. [gwenan] krouañs b., gorad g. ; 4. [pesked] munus str., lambaj g. ; 5. [dre skeud.] rañs b., rañsenn b. ; üble Brut, noueañs b., ravalidi ls., lastez tud ls., breinaj g., gañsaj g., gorad naered-gwiber g., orin g., gisti ls., torfedourien en o had ls., lignez b., tud didalvez ls.

brutal ag. : feuls, taer, garv, rust, gouez, añjorn, dizamant, blech, treitor, boufon, brusk, yud, gwidal, kruel, ganas ; brutaler Kerl, mastin g., aneval g., gwidal g., feulzer g., tarv-ki g., loen gouez g., paotr ganas g. ; brutales Vorgehen, garventez b., rustoni b., añjornerezh g., gouezoni b., ruster g., feulster g., taerded b., taerijenn b., diframm g. ; brutale Worte, komzoù feuls ls. ; jemandem eine brutale Arbeit aufbrummen, bountañ un tamm ampoezon labour gant u.b.

Adv. : ganus, reut, feuls, taer, mut, yud, a-daoł nerzh, dre heg, dre nerzh, dre greñv, a-daoł, a-gas, a-frap ; mit jemandem brutal umgehen, ober garv d'u.b., mont reut d'u.b., bezañ rust ouzh u.b., rustoniañ u.b. ; jemanden brutal anpacken, kregiñ ganus en u.b. ; jemanden brutal behandeln, gwallgas u.b., boufoniñ u.b., soukadiñ u.b., choukadiñ u.b., ganuzañ u.b., anjomiñ u.b., ober kriñ d'u.b., blechat u.b., bezañ kriñ gant u.b., ober lous d'u.b., ober vil d'u.b., bezañ boufon ouzh u.b., bezañ treitor ouzh u.b., treitouriñ u.b., bezañ feuls ouzh u.b., skeiñ kruel gant u.b., mont

reut d'u.b., mont a-daoł d'u.b. ; dieser Lehrer ging besonders brutal mit den Schülern um, ar c'heleñner-se a oa gouez ouzh ar vugale, ar c'heleñner-se a oa gourt ouzh ar vugale, ar c'heleñner-se a oa boufon ouzh ar vugale, ar c'heleñner-se a oa kalet e zorn pa skoe war ar vugale.

brutalisieren V.k.e. (hat brutalisiert) : gwallgas, gwallaozañ, rustoniañ, boufoniñ, soukadiñ, choukadiñ, ganuzañ, anjomiñ, ober kriñ da, blechat, bezañ kriñ gant, ober lous da, ober vil da, bezañ boufon ouzh, bezañ treitor ouzh, treitouriñ, bezañ feuls ouzh, skeiñ kruel gant, mont reut da, mont a-daoł da, bezañ gourt ouzh.

Brutalisierung b. (-) : gwallaoz g., gwallgas g., gwallgaserezh g., añjornerezh g.

Brutalität b. (-,-en) : garventez b., rustoni b., gouezoni b., dihegarated b., ruster g., feulster g., taerded b., taerijenn b., diframm g., kruelder g., kruelded b. ; wilde Exzesse der Brutalität, disolañsou ls., stlabezennoù ls., gwalldaoliou ls., mestaoliou ls., gwalloberioù ls., taolioù kriñ ls., križderioù ls., dragonerezh g., dragonaj g.

Brutanstalt b. (-,-en) : stal dec'horiñ b., dec'horerez b., diglorerez b.

Brutapparat g. (-s,-e) : gorerez b. [liester gorerezioù], digloser g. [liester digloserioù].

Brutbetrieb g. (-s,-e) : stal dec'horiñ b., dec'horerez b., diglorerez b.

Brutei n. (-s,-er) : 1. vi lakaet e gor g. ; Bruteier, neizhiad g., torad g., yarad b., gorad g., kladod g., kladodenn b. ; 2. azdo g., azdov g., vi hanter c'horët g. (Gregor), vi kofilis g.

Brutelement n. (-s,-e) : [nukl.] elfenn strujus b.

brüten V.gw. (hat gebrütet) : 1. [loen.] goriñ, bezañ e gor, bezañ o c'horïñ, bezañ war c'horïñ, goriñ viou, klochañ, gwiriñ viou, treiñ viou e gor ; Eier brüten lassen, lakaat viou e gor, lakaat viou da c'hor, lakaat viou da c'horïñ, lakaat ur yar da dreiñ viou e gor ; die Henne fängt an zu brüten, en em lakaat a ra ar yar da c'horïñ ; 2. [dre skeud.] die Sonne brütet, tommgrizias (tomm-berg, entanus) eo an heol ; 3. über eine Sache brüten, punañ un irienn bennak; itrikañ udb, steuñviñ udb ; 4. über eine Frage brüten, hirsoñjal en udb, hirbrederiañ war udb, bezañ e spered o labourat war udb, prederiañ war udb, prederiata war udb, en em gompren war udb, lakaat meiz da gompren udb, ober luskou a spered evit komgren udb, skrabañ e benn hep kaout debron, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonou, roulat mennozhioù en e benn, ruilhal-diruilhal udb en e spered, ruilhal ha diruilhal udb en e benn, treiñ ha distreiñ udb en e spered, soñjal en e vañch, treiñ un dra war e spered, treiñ udb en e spered, disvalañ udb en e benn, komgren en udb, komgren ouzh udb, derc'hel e spered a-gaer gant udb, sipañ e spered da gompren udb, sipañ e spered da soñjal en udb, chom da gompren udb, chom da gompren en udb, soñjal war udb., en em soñjal (prederiañ) diwar-benn udb, prederiañ war udb, prederiañ udb, prederiañ en udb, ober preder war udb, en em bleustriñ war udb, pleustriñ gant udb., poellañ war udb, poellañ war udb, pouezañ war udb ; worüber brütet er denn ? o soñjal e petra emañ ? petra 'zo war e spered ? P. peseurt taskagn a zo gantañ ?

V.k.e. (hat gebrütet) : Rache brüten, krignat e spered evit kavout an tu d'en em veñjiñ, goriñ kasoni, magañ kasoni, derc'hel drougiezh, derc'hel kasoni.

Brüten n. (-s) : 1. [loen.] goradur g., goriñ g. ; eine Henne vom Brüten abbringen, diglochañ ur yar ; künstliches Brüten, dec'horerezh g., dec'horiñ g. ; 2. poellataerezh g., preder g., predererezh g., prederenoù ls., prederiañ g., prederiadur g. ; sie ist in dumpfes Brüten verfallen, emañ o vagañ he glac'har,

emaň dindan he glac'har, emaň o vagaň soňjoù du, emaň o valaň glaou.
brütend ag./Adv. : grizias, tomm-grizias, touforek, foust, foust ; *brütende Hitze*, amzer bounner b., amzer varv b., amzer vac'h b., amzer vac'hus b., amzer voul b., tommder pounner ha mougus g., amzer arnevet b., amzer arnevek b., amzer arneves b., gwrez vrouet b., toufor g., touforenn b., amzer douforek b., amzer foust b., amzer foust b., amzer lor b., amzer lug b., amzer tomm-grizias b., tommder lazhus g., tommder bras g., boutac'h g., tez g. ; *es war gestern brütend heiß*, ur bulluc'h a oa en amzer dec'h, lazhet e oa an dud gant an tommder dec'h, gor forn a oa en amzer dec'h, dec'h e oa tomm-gor an amzer, dec'h e oa mac'h an amzer ken e oa faezh an dud, tomm-grizias e oa an amzer dec'h, ur boazhidigezh a oa dec'h evit lavaret ar wironez, poazhaň a rae an amzer dec'h, moug e oa an amzer dec'h, amzer varv a rae dec'h, amzer lug a rae dec'h.
Brüter g. (-s,-) : [nukl.] *schneller Brüter*, dreistazganer g.
Brütgerei b. (-,-en) : stal dec'horiň b., dec'horezeh b., diglorerezeh b.
Brüttereibetreiber g. (-s,-) : dec'horer g., diglorer g.
Brutgebiet n. (-,-e) : lec'h gouennaň g., lec'h neizhiaň g.
Bruthenne b. (-,-n) : gorerez b. [*lester gorerez*], yar wiriň b., yar-c'hor b., yar c'horerez b. ; *eine Bruthenne setzen*, lakaat viou e gor.
Bruthitze b. (-,-n) : 1. gwrez c'horii b. ; 2. tommder kriz g., pulluc'h b., pulluc'h tan b., fornez b., herrer g., gor g., gor forn g., amzer c'hor b., poazhadur g., poazhidigezh b., tommder kreñv g., tommder berv g., tommder bras (Gregor).
brütig ag. : 1. *brütiges Ei*, azdo g., vi hanter c'hort g. (Gregor), vi kofilis g., vi tregor g. ; 2. [dre skeud.] *brütige Luft*, amzer bounner g., amzer voul b., amzer varv b., tommder pounner g., tommder mougus g., boutac'h g.
Brutkasten g. (-s,-kästen) : 1. gorerez b. [*lester gorereziou*], digloser g. [*lester digloserioù*] ; 2. [dre skeud.] krazunell b., stoufailh b. ; *heute ist eine Hitze wie in einem Brutkasten*, poazhaň a ra an amzer hiziv, ur bulluc'h a zo en amzer hiziv, lazhet e vez an dud gant an tommder hiziv, gor forn a zo en amzer hiziv, hiziv 'vat ez eo digor war ar forn, tomm-gor eo an an amzer hiziv, n'eus ket tu da badout gant ar wrez, krazaň a ra hiziv, ur boazhidigezh a zo hiziv evit lavaret ar wironez ; 3. [mezeg., babiged] gorwele g., kloarell b.
Brutkolonie b. (-,-n) : kludad laboused b. ; *Brutkolonie von Saatkrähen*, braneg b. [*lester branegoù*].
Brutnest n. (-s,-er) : neizh g., gorerez b., paner yer b., gorlec'h g. ; *wildes Brutnest einer Henne*, laeradenn b.
Brutplatz g. (-es,-plätze) : 1. paner yer b., gorerez b., gorlec'h g. ; 2. lec'h gouennaň g., lec'h neizhiaň g.
Brutraum g. (-s,-räume) : gorlec'h g., digloser g. [*lester digloserioù*].
Brutreaktor g. (-s,-en) : [fizik] dreistazganer g.
Brutschrank g. (-s,-schränke) : gorerez b. [*lester gorereziou*], digloser g. [*lester digloserioù*].
Brutstätte b. (-,-n) : 1. neizh g., gorerez b., paner yer b., gorlec'h g. ; 2. lec'h gouennaň g., lec'h neizhiaň g. ; 3. [dre skeud.] kreiz g., kreizlec'h g., poent orin g., magerezh b., mirad g. ; *eine Brutstätte des Verbrechens*, ur metoù lañsus evit an had torfedourien g., ur vagerezh torfedourien b., ur farderezh torfedourien b.
Brutstoff g. (-s,-e) : [nukl.] danvez strujus g.
Bruttasche b. (-,-n) : [loen., bev.] godell c'horii b., pleg marsupel g., godell varsupel b., godell gof b. ; *das Leben in der Bruttasche der Mutter*, ar vuhez varsupel b.

Brutteich g. (-s,-e) : poull munus g.
Brutteichbetreiber g. (-s,-) : munuser g.
brutto Adv. : kriz, gros ; [kenw.] *brutto für netto*, ar pouez seblantus evit ar pouez gwirion, ar pouez kriz evit ar pouez rik.
Bruttoeinkommen n. (-s) : korvoder gros g., korvoder kriz g.
Bruttoergebnis n. (-ses,-se) : [kontouriez] disoc'h kriz g.
Bruttoertrag g. (-s,-erträge) : marz kriz g.
Bruttoformel b. (-,-n) : [kimiez] delun krai g.
Bruttogehalt n. (-s,-gehalter) : gopr kriz g., gopr gros g.
Bruttgewicht n. (-s,-e) : pouez kriz g., pouez gros g.
Bruttgewinn g. (-s,-e) : buzad kriz g., buzad gros g.
Bruttoinlandsprodukt n. (-s,-e) : produadur diabarzh gros g., PDG g., produadur diabarzh kriz g., PDK g., kenderc'h diabarzh kriz g., KDK g.
Bruttoinlandsverbrauch g. (-s) : bevezerezh diabarzh gros g., bevezerezh diabarzh kriz g.
Bruttokapital n. (-s,-e/-ien) : kevala kriz g.
Bruttolohn g. (-s,-löhne) : gopr kriz g., gopr gros g.
Bruttomarge b. (-,-n) : marz kriz g.
Bruttonationaleinkommen n. (-s) : produadur broadel gros g., PBG g., produadur broadel kriz g., PBK g., kenderc'h broadel kriz g., KBK g.
Bruttopreis g. (-es,-e) : priz bras g., priz kreñv g.
Bruttorumgehalt g. (-s,-e) / **Bruttopreis** b. (-,-n) / **Bruttotonnengehalt** g. (-s,-e) : [merdead.] fard-jaoj g., tonnellad b., fard kriz g., fard gros g., jaoj kriz g.
Bruttosozialprodukt n. (-s,-e) : produadur diabarzh gros g., PDG g., produadur diabarzh kriz g., PDK g., kenderc'h diabarzh kriz g., KDK g.
Brutto-Wachstumsrate b. (-,-n) : feur kreskiň kriz g., feur kreskiň gros g.
Bruttozinssatz g. (-s,-sätze) : feurjedad gros g., feurjedad kriz g.
Brutvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] labous neizhiat g.
Brutvogelart b. (-,-en) : [loen.] spesad neizhiat g.
Brutwabe b. (-,-n) : [loen.] gorad g. [terenn-wenan enni viou, larved pe nimfenned b.].
Brutwärme b. (-,-n) : gwrez c'horii b.
Brutzeit b. (-,-en) : gorerez g., reuziad goriň g., gorvezh g.
brutzeln V.gw. (hat gebrutzelt) : [kegin.] fritaň, krazaň, rouzaň, rousaat, kanaň, feulaň ; das Steak brutzelt in der Pfanne, kanaň a ra ar stek war ar billig, feulaň a ra ar stek war ar baelon. V.k.e. (hat gebrutzelt) : [kegin.] fritaň, krazaň, rouzaň, rousaat, resediň ; Fleisch brutzeln, rouzaň kig, sonnaň kig, resediň kig, ober un tamm resediň d'ar c'high, lezel kig da rouzaň ; dieses Stück Fleisch wurde nicht richtig gebrutzelt, n'eo ket sonnet a-walch'an tamm kig-mañ ; kurzes Brutzeln, tommad g., taol rost g., tamm resediň g.
Brutzone b. (-,-n) : [nukl.] gwiskad strujus g.
Brutzwiebel b. (-,-n) : [louza.] ivin g., tolzenn b., ognon fleur str., oeñs g., torchad-ognon g.
Bryèreholz n. (-es) : [koad] brug g., koad brug g.
Bryologie g. (-n,-n) : briologour g.
Bryologie b. (-) : briologiezh b.
bryologisch ag. : briologek.
Bryophit g. (-en,-en) : [louza.] briofit g. [*lester briofited*].
brythonisch ag. : [yezh.] predenek ; die brythonischen Sprachen, ar yezhoù predenek ls.
Brythonisch n. : [yezh.] predeneq g.
Btx [berradur evit **Bildschirmtext**] : minitel® g.
Btx-Terminal n. (-s,-s) : minitel® g.
bst ! estl. : hep !

Bub g. (-en,-en) : [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] paotr g., paotrig g., hadenn b.

Bübchen n. (-s,-) : kampinod g., kañfardig g., konikl g., mous g., marmouz g., avrelod g., hadenn b., bugelig g.

Bube g. (-n,-n) : 1. paotrig [*liester paotredigoù*] g., paotr bihan g., hadenn b., kampinod g., kañfardig g., konikl g., mous g., marmouz g., avrelod g., genegell g., goujard g., kantolor g., gouspin g., denig g., chalvant g. ; 2. lampon g., lankon g. ; 3. labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., labous toc'hor g., jibidoull g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., hailhon g., maraoed g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., stronk g., gwallibil g., poñsin g., pezh-fall g., akariod g., renavi g. ; 4. [*kartoù*] lakez g. [*liester lakezed / likizien*] ; *Herzbube*, lakez keur g. ; *Kreuzbube*, lakez trefiez g. ; *vier Buben*, ur pevarad likizien g.

bubenhaft ag. : 1. ... paotrig, ... kampinod, ... kañfardig, ... mous, ... marmouz ; *sich bubenhaft benehmen*, chalvantiñ ; 2. ... labous kleiz, ... labous toc'hor, ... lampon, ... lankon, ... gwallibil, ... pezh-fall, ... akariod ; *bubenhafte Gesinnung*, spered a lampon (a labous kleiz, a labous toc'hor, a wall ibil) g., lamponerezh g., lankonerezh g., hailhonerezh g., hailhevoderezh g., friponaj g., friponerezh g., lakepoderezh g., hailhevodaj g., jalodaj g., huboterezh g., filouterezh g.

Bubenstreich g. (-es,-e) / **Bubenstück** n. (-es,-e) : tro-gamm b., taol-bourd g., noualantez b. ; *Bubenstreiche*, *Bubenstücke*, monandou ls., noualantezioù ls.

Bubi g. (-s,-s) : P. paotrig g., hadenn b., bugelig g., moumounig g.

Bubikopf g. (-s,-köpfe) : blev ur plac'h troc'het berr evel re ur paotr str., aozadur-blev e-giz ur paotr g., doare ar blev e-giz ur paotr g.

Bubills ls. : [arc'hant.] madennoù an teñzor ls.

Bübin b. (-,nen) : 1. paotrezig b., kampinodez b., kañfardezig b. ; 2. [dre heñvel.] lamponez b., akariodez b., lakepodez b., hailhonez b., pezh-fall a blac'h b.

bübisch ag. : 1. lampon, lankon ; 2. [dre astenn.] trubard, ganas, korvigellus, korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, drouk.

Bubo g. (-s, Bubonen) : [mezeg.] gwerbl b.

Bubonenpest b. (-) : bosenn werblek b., droug ar werbl g.

Bubu g. (-/-s,-s) : [dilhad.] boubou g.

Buccina b. (-Buccinæ) : [sonerezh, istor] buksin g.

Buch n. (-s, Bücher) : 1. levr g. ; *gebundenes Buch*, levr keinet / levr kouplet (Gregor) ; *ein antiquarisches Buch*, ul levr diwar ar berchenn uhelañ, ul levr kozh g., un euriou kozh g. [*liester eureier kozh*] ; *dickes Buch*, levr tev g. ; *neu bearbeitetes Buch*, levr adwelet g. ; *erweitertes Buch*, levr kresket g. ; *juristisches Buch*, levr Gwir g. ; *medizinisches Buch*, levr mezegiezh g. ; *handgeschriebenes Buch*, levr dornskrivet g. ; *gedrucktes Buch*, levr moull g. ; *fundamentales Buch*, levr diazez g. ; *Bücher drucken*, moullañ levrioù, gwaskerellañ levrioù, lakaat levrioù er moull, lakaat levrioù er wask ; *das Buch befindet sich im Druck*, emañ al levr o voullañ ; *Bücher veröffentlichen*, embann levrioù, lakaat levrioù er gouloù ; *ein Buch setzen*, lizherennañ ul levr ; *die ersten Seiten des Buches*, ar pajennoù kentañ eus al levr ls. ; *alte Bücher sammeln*, levaraoua, dastum levrioù kozh ; *ein Buch lesen*, lenn ul levr ; *ein Buch flüchtig lesen*, *ein Buch diagonal lesen*, *ein Buch überfliegen*, braslemn ul levr, lenn ul levr diwar nij, lenn ul levr d'an trotig, lenn ul levr war ar prim, lenn ul levr dreist-penn-biz, lenn ul levr a-flav, follennata ul levr, lenn ul levr en ur c'haoliata ar pajennoù, tremen dreist ul levr / lenn ul levr en ur dremen (Gregor) ; *ein Buch schreiben*, skriavañ ul levr ; *ein*

Buch binden, keinañ (koublañ) ul levr ; *ein Buch neu binden*, advoestañ ul levr ; *den Einband eines Buches entfernen*, digeinañ ul levr ; *zwischen die bedruckten Seiten eines Buches leere Seiten einfügen*, *ein Buch durchschließen*, etrefollennañ ul levr ; *Inhalt eines Buches*, levriad g. ; *etwas aus einem Buch lernen*, deskriñ udb diwar ul levr, deskriñ udb en ul levr, deskriñ udb diwar lenn ; *Gewinn aus einem Buch ziehen*, lenn ul levr gant frouezh, tennañ gounid eus ul levr, tennañ vad eus ul levr, ober e c'hounid eus ul levr, ober e c'hounidegezh eus ul levr, tennañ (ober, kaout) e vad eus ul levr, en em gavout mat eus ul levr ; *diese Märchen wurden als Buch veröffentlicht*, moullet e vœ ar marvailhou-se e stumm ul levr ; *ein Buch aufmachen*, digeriñ ul levr ; *ein Buch zuklappen*, *ein Buch zumachen*, semiñ ul levr ; *das Buch befasst sich mit der französischen Revolution*, pledriñ a ra al levr gant an dispac'h e Bro-Chall ; [relij] *das Buch der Bücher*, ar skritur sakr, ar skritur santez g. ; *die fünf Bücher Mosis*, ar Pentateuch g., pemp kentañ levr ar Skritur Sakr / levrioù ar profed Moizez (Gregor) ls. ; *das erste Buch Mose*, levr ar C'heneliezh g., levr ar Grouadelezh g. ; *das zweite Buch Mose*, levr an Ermaeziadeg g. ; *das Buch der Weisheit*, levr ar Sapiäns g., levr ar Furnez g. ; *ein frommes Buch*, ul levr deol g.

2. [dre skeud.] *ein Buch verschlingen*, debriñ ul levr, lenn ul levr a youl vrás / lenn ul levr a youl greñv / lenn ul levr gant prez bras (Gregor), bezañ dalc'het ken-ha-ken (bezañ a-zevrikaer) gant ul levr, bezañ sanket en ul levr, bezañ a-zevri-kaer o lenn ul levr, na zistagañ penn diouzh ul levr ; *sich in ein Buch versenken*, sinkañ en ul levr ; *sich wieder in sein Buch versenken*, adstagañ gant e lennadenn ; *aus einem Buch lesen*, lenn en ul levr ; *über Büchern hocken*, bezañ a-zevrikaer gant e levrioù, bezañ gwir wellañ o studiañ, studiañ a-zevri-kaer, studiañ parfet, bezañ sanket en e levrioù ; *über den Büchern sitzen*, bezañ gant e levrioù ; *er sitzt immer über seinen Büchern*, ne zistag penn diouzh e levrioù, hennezh a vez atav o tebriñ e levrioù ; *es ließe sich darüber ein Buch schreiben*, peadra 'zo da skriavañ ul levr diwar-benn an dra-se, danvez a-walc'h a zo gant an dra-se evit skriavañ ul levr ; *das ist mir ein Buch mit sieben Siegeln*, gregach eo evidon-me / hebraeg pur eo evidon-me (Gregor), ne gomprenan seurt ebet en dra-se, ne gomprenan ur siseurt en dra-se, ne gomprenan foeltr Doue seurt, ne gomprenan notenn en en dra-se, n'em eus intent ebet e kement-mañ, ne gomprenan takenn en dra-se, ne gomprenan ket ur boulifrenn en dra-se.

3. [dre astenn.] [kenwerzh] *Buch Papier*, menad paper g. (Gregor) ; *es sind zwanzig Bücher Papier in einem Ries*, ugent menad paper a ya d'ober ur ramad.

4. [kenwerzh] *die (Rechnungs)bücher führen*, *Buch führen*, ober war-dro ar c'hontoù (ar gontouriezh), derc'hel ar jederezh, delc'her kontouù, derc'hel ar c'hontoù, delc'her al levrioù ; *er steht bei mir im Buche*, dileout a ra arc'hant din, em dle emañ, dle eo din ; *die Bücher abschließen*, klozañ al levrioù, klozañ ar c'hontoù ; *das Grundstück steht mit fünfzig tausend Euro zu Buch*, hanter-kant mil euro a zo bet lakaet er ventel evit an dachenn-douar-se ; *Bücher*, *Geschäftsbücher*, levrioù ar c'hontoù ls., levrioù kenwerzh ls. ; *Hauptbuch*, pennlevr kontouriezh g.

Buchabschluss g. (-es,-abschlüsse) : klozadur ar c'hontoù g., klozadur ur gont g., stad kont b. ; *auf Grund eines Buchabschlusses*, da-heul klozadur ar c'hontoù.

Buchausstellung b. (-,en) : diskouezadeg levrioù b.

Buchbesitzerzeichen n. (-s,-) : merk-perc'henn g.

Buchbesprechung b. (-,en) : burutelladenn b., skridvarnerezh g.

Buchbeutel g. (-s,-) : [ardamezouriezh] marvilgin b.

Buchbinden n. (-s) : keinadur g., keinerezh g., keinañ g. ; das Buchbinden, ar c'heinañ levrioù g.

Buchbinder g. (-s,-) : keiner g., koubler-levrioù g.

Buchbinderei b. (-,-en) : 1. keinerezh b., laboura-keinañ g. ; 2. keinañ g., keinerezh g., keinadur g. ; die Buchbinderei, ar c'heinañ levrioù g.

Buchblock g. (-s,-blöcke) : korf al levr g.

Buchdecke b. (-,-n) / **Buchdeckel** g. (-s,-) : golo levr g., goloenn levr b., keinadur g.

Buchdruck g. (-s,-e) : 1. moullerez g., moullañ g., lizherennañ g., lizherennerez g. ; 2. [dre astenn.] moulladur g.

Buchdrucker g. (-s,-) : mouller g., gwaskereller g., lizherenner g.

Buchdruckerei b. (-,-en) : 1. ti-moullañ g., ti-moullerez g., moullerez b., stal-voullañ b., lizherennerez b., labourvalizherennañ g. ; 2. moullerez g., moullañ g., lizherennañ g., lizherennerez g.

Buchdruckerkunst b. (-) : moullerez g., moullañ g., lizherennañ g., lizherennerez g.

Buchdruckerschwärze b. (-,-n) : liv moullañ g.

Buche b. (-,-n) : [louza.] faouenn b. [liester faouenned, faou], faou str., gwez-faou str. ; mit Buchen bestandene Hügel, tosennoù gwarniset a faou lies ; Laubengang aus Buchen, pratell faou-put b. ; die Buche gehört zu den schönsten Baumarten unserer Wälder, ar gwez faou a zo e-touez ar re vrañañ en hor c'hoadoù.

Buchecker b. (-,-n) / **Bucheichel** b. (-,-n) : [louza.] finij str., fion str., fion-faou str., kiviz str., fiez-faou str., kraoñ-faou str., kraoñ-pichon str.

Bucheckererde b. (-) / **Bucheichelernte** b. (-) : finicha g.

Buecheinband g. (-s,-bände) : keinadur g., koubladur g.

Büchelchen n. (-s,-) : levrig g.

buchen V.k.e. (hat gebucht) : 1. marilhañ, kaierañ, merkañ, enskrivañ, enjediñ ; ins Haben buchen, lakaat war roll ar c'haoudou, kredekaat ; 2. amberzañ, ragurzhiañ, prenañ, mirout, delc'her ; einen Platz auf einem Schiff buchen, lakaat e anv evit kaout ur plas war ur vag, amberzañ ur plas war ur vag, ragurzhiañ ur plas war ur vag, mirout ur plas war ur vag, delc'her ur plas war ur vag ; ein Hotelzimmer buchen, amberzañ ur gambr, mirout ur gambr ; einen Platz buchen, amberzañ ur plas, mirout ur plas ; 3. Erfolge buchen, ober berzh, kaout berzh-mat ; 4. [sport] dastum, gounit, daspugn, merkañ ; Punkte buchen, dastum (gounit, daspugn) poentou ; 5. [dre skeud.] das wäre als ein Erfolg zu buchen, tu 'vefe lavaret ez eo aet an taol da vat.

buchen ag. : ... faou, ... koad faou.

Buchengewächs n. (-es,-e) : [louza.] fageg g. [liester fageged].

Buchenhain g. (-s,-e) : faoued g. [liester faouedoù], faoueg b. [liester faouegi / faouegoù], faouenneg b. [liester faouennegi / faouennegoù].

Buchenholz n. (-es) : koad faou g., faou g.

Buchenholzterflüssigkeit b. (-,-en) : [kimiezh] kreozot g., eoul ter-faou g., eoul faou-ter g., eoul-faou g.

buchenreich ag. : faouek.

Bücherabschluss g. (-es,-abschlüsse) : klozadur ar c'hontoù g., stad kont b.

Bücherbord n. (-s,-e) / **Bücherbrett** n. (-s,-er) : stal b., astell b., estajerenn b., stalennad levrioù b., plankenn g.

Bücherbus g. (-ses,-se) : karr-levraoueg g.

Bücherei b. (-,-en) : levraoueg b., levrdi g., lenndi g., lennva g. ; Stadtbücherei, levraoueg-kêr b., lenndi-kêr g.

Büchereiverwalter g. (-s,-) : lenndiour g., levraoueger g., biblian g., mirour ul levraoueg g.

Bücherexperte g. (-n,-n) : [kontouriezh] kevarouezour jederez g., jeder kevarouezour g.

Bücherfreund g. (-s,-e) : levraouaer g., levgarour g., lenner dirankon g., den sot-nay gant al levrioù g., paotr al levrioù g., bleizig levrioù g., lenner bras g.

Büchergestell n. (-s,-e) : stal b., astell b., estajerenn b., stalenn levrioù b., stalennad levrioù b., plankenn g.

Bücherkunde b. (-) : levroniezh b.

Bücherliebhaber g. (-s,-) : levraouaer g., levgarour g., lenner dirankon g., den sot-nay gant al levrioù g., paotr al levrioù g., bleizig levrioù g., lenner bras g.

Büchermarkt g. (-s,-märkte) : nevid al levrioù g., marc'had al levrioù g.

Büchernarr g. (-en,-en) : levgarour g., levraouaer g., lenner dirankon g., den sot-nay gant al levrioù g., paotr al levrioù g., bleizig levrioù g., lenner bras g.

Bücherregal n. (-s,-e) : stal b., astell b., estajerenn b., stalenn levrioù b., stalennad levrioù b., plankenn g.

Bücherrevision b. (-,-en) : kontroll ar c'hontoù g., ensellerez ar c'hontoù g., enselladenn ar c'hontoù b., gwiriadur ar c'hontoù g., arc'hwiil g.

Bücherrevisor g. (-s,-en) : enseller ar c'hontoù g., kontroller ar c'hontoù g., kontour-prizachour g., kevarouezour jederez g., jeder kevarouezour g., arc'hwiil g.

Büchersammlung b. (-,-en) : dastumadeg levrioù b., levraoueg b.

Bücherschaft g. (-es,-schäfte) : [Bro-Suis] stal b., astell b., estajerenn b., stalenn levrioù b., stalennad levrioù b., plankenn g.

Bücherschrank g. (-s,-schränke) : armel-levrioù b.

Büchersendung b. (-,-en) : kasadenn levrioù b., pakad levrioù g.

Büchersprache b. (-) : yezh skrivet b., yezh lennegel b.

Bücherständer g. (-s,-) : palier levrioù g. [liester palieroù levrioù], diskouezar levrioù g. [liester diskouezeroù levrioù].

Bücherstube b. (-,-n) : saloñs-lenn g., sal-lenn b.

Bücherstütze b. (-,-n) : starder levrioù g.

Büchertrödler g. (-s,-) : marc'hadour levrioù kozh g.

Bücherverbrennung b. (-,-en) : [polit., relij., istor] devadeg b., devadeg levrioù b.

Bücherverzeichnis n. (-ses,-se) : roll levrioù g., levrroll g., levrleñnadur g.

Bücherwand b. (-s,-wände) : levraoueg voger b.

Bücherwart g. (-s,-e) : lenndiour g., levraoueger g., biblian g.

Bücherwurm g. (-s,-würmer) : 1. [loen] preñv krigner levrioù g. ; 2. [dre skeud.] lenner dirankon g., den sot-nay gant al levrioù g., paotr al levrioù g., levgarour g., bleizig levrioù g., lenner bras g. ; er ist ein Bücherwurm, ne zistag penn diouzh e levrioù, hennezh a vez atav o tebriñ e levrioù.

Bücherwut b. (-) : levgarouriezh b., kounnar lenn b., araj lenn g., egar lenn g.

Bücherzeichen n. (-s,-) : merk-perc'henn g.

Bücherzettel g. (-s,-) : 1. paperenn evit amprestiñ ul levr b. ; 2. paperenn evit urzhiañ ul levr b.

Buchfahrplan g. (-s,-pläne) : meneger arbennik an hentoù-houarn g.

Buchfink g. (-en,-en) : [loen.] pint g. [liester pintered], pintig g. [liester pintiged], pinter g. [liester pintered], pinterig g. [liester pinteriged], kaouarc'haer g. [liester kaouarc'haered], tint g [liester tinted], tinter g. [liester tinted].

Buchform b. (-) : in Buchform, e stumm ul levrenn, e stumm ul levr.

Buchforderung b. (-,-en) : dle da enkefiañ g., kredouriezh b.

Buchführung b. (-,en) : dalc'hadur al levrioù g., kontouriezh b., konterezh g., jederezh g. ; *einfache Buchführung*, kontouriezh unstael b. ; *doppelte Buchführung*, kontouriezh daoustael b. ; *die Buchführung bestätigen*, aprouïñ ar c'hontoù, testeniañ ar c'hontoù ; *die Buchführung halten*, derc'hel al levrioù, derc'hel ar jederezh, P. derc'hel ar c'hontoù ; *genaue Buchführung*, kontouriezh rik b.

Buchgeld n. (-s,-er) : moneiz skritur g., moneiz bank g.

Buchgelehrsamkeit b. (-) : helennegezh b., gouziegezh b.

Buchgemeinschaft b. (-,en) : kleub levrgarourien g., kelc'h levgarourien g.

Buchhalter g. (-s,-) : kontour g., kontaouer g., jeder g.

buchhalterisch ... kontouriezh, ... kontour, jederezhel ; *buchhalterisches Ergebnis*, disoc'h jederezhel g. ; *die Ausgaben buchhalterisch aufschlüsseln*, kroueriañ an dispignoù ; *buchhalterische Aufschlüsselung der Ausgaben*, kroueriadur an dispignoù g., kroueriañ an dispignoù g.

Buchhaltung b. (-,en) : kontouriezh b., konterezh g., jederezh g. ; *die Buchhaltung führen*, derc'hel ar jederezh, P. derc'hel ar c'hontoù.

Buchhandel g. (-s) : 1. nevid al levrioù g., kenwerzh al levrioù g./b., levrierezh g. ; *im Buchhandel sein*, bezañ e gwerzh ; 2. levrierien hag embannerien ls.

Buchhändler g. (-s,-) : levrier g., marchadour levrioù g., levrdirou g.

buchhändlerisch ... stal-levrioù, ... levrdi, evel levrier.

Buchhandlung b. (-,en) : stal-levrioù b., levrdi g., levrstal b.

Buchhülle b. (-,n) : jakedenn b., golo-levr g.

Buchhypothek b. (-,en) : arouestl enskrivet e marilh an dleoù g., arouestl hep kesouen-dle g.

Buchladen g. (-s,-läden) : stal-levrioù b., levrdi g., levrstal b.

Büchlein n. (-s,-) : levrig g.

Buchmacher g. (-s,-) : [sport] „bookmaker“ g., kourater klaoustreou g.

Buchmagen g. (-s,-mägen) : [loen.] levrioù ls., bigof g., kaouledenn b., sac'hig g.

Buchmaler g. (-s,-) : kaerlizherenner g., enliver g.

Buchmalerei b. (-,en) : 1. [arz] enliverezh g., enlivouriez b. ; 2. [disoc'h] enlivadur g.

Buchmarkt g. (-s) : nevid al levrioù g., kenwerzh al levrioù g./b., levrierezh g.

buchmäßig ag. : ... kontouriezh, ... kontour, jederezhel ; *buchmäßige Berechnung*, feurjedadur g. ; *buchmäßige Forderung*, dle da enkefiañ g., kredouriezh b. ; *buchmäßige Erfassung*, enskrivadur el levrioù g., kaieradur g., marilhadur g., enjederezh g., enjedadur g., enjediñ g.

Buchmesse b. (-,n) : saloñs al levrioù g., foar al levrioù b.

Büchnertrichter g. (-s,-) : [kimiezh, bev.] founilh Büchner g., trezer Büchner g.

Buchprüfer g. (-s,-) : enseller ar c'hontoù g., kontroller ar c'hontoù g., kontour-prizachour g., kevarouezour jederezh g., jeder kevarouezour g., arc'hwilier g.

Buchprüfung b. (-,en) : gwirierezh ar c'hontoù g., kontroll ar c'hontoù g., ensellerez ar c'hontoù g., enselladenn ar c'hontoù b., arc'hwil g. ; *Buch- und Betriebsprüfung*, ensellerez (enselladenn b.) ar c'hontoù hag an embregerezh g.

Buchrücken g. (-s,-) : kein al levr g. ; *Buchrücken mit vier Rippenbünden*, kein peder nervenn g.

Buchs g. (-es,-e) / **Buchsbaum** g. (-s,-bäume) : [louza.] beuz str., bod beuz g., gwez-beuz str., beuzenn b. [liester beuzenned, beuz] ; *mit Buchsbaum bepflanzter Ort*, beuzenneg b., beuzeg b., beuzid b., beuzenn b. [liester beuzennou].

Buchsbaumbüschen n. (-s,-) : [louza.] bodig beuz g., bod beuz g., beuzenn b. [liester beuzennou] ; [relj.] mit einem *Buchsbaumbüschen Weihwasser auf die Felder sprengen*, beuañ an douaroù, strinkañ ur vrizhadenn dour benniget war an douaroù gant ur bodig beuz.

Buchsbaumgewächs n. (-s,-) : [louza.] bukseg g. [liester bukseg].

Buchsbaumpflanzung b. (-,en) : [louza.] beuzenneg b., beuzeg b., beuzid b., beuzenn b. [liester beuzennou].

Buchsbaumzweig g. (-s,-e) : [louza.] bodig beuz g., bod beuz g., beuzenn b. [liester beuzennou] ; [relj.] mit einem *Buchsbaumzweig Weihwasser auf die Felder sprengen*, beuañ an douaroù, strinkañ ur vrizhadenn dour benniget war an douaroù gant ur bodig beuz.

Büchschen n. (-s,-) : boestig b., klozenn b., klaouier g.

Buchschuld b. (-,en) : dle da enkefiañ g., kredouriezh b.

Büchse b. (-,n) : [tekn.] tap g., kiez b.

Büchse b. (-,n) : 1. boest b., boestad b., klozenn b. ; *in Büchsen füllen*, in eine Büchse stecken, enboestañ ; etwas aus einer Büchse nehmen, etwas aus einer Büchse ziehen, divoestañ udb ; *Blechbüchse*, boest houarn gwenn b. ; *Konservenbüchse*, boest-mir b., boestad-mir b. ; *eine Büchse Farbe*, ur podad liv g., ur voestad liv b. ; *eine Büchse, in der früher Tabak war*, ur pod war-lerc'h butun g., ur pod goude butun g., ur pod bet o lakaat butun g. ; [tekn.] *eine Büchse crimen*, erienañ ur voest ; [dre skeud.] *zusammengedrängt wie die Heringe in der Büchse*, ken start ha gliziged sall en ur varilh, stardet ha moustret evel kaplaned en ur voest, chouket, peg-ha-peg, stok-ha-stok, genoù oush genoù, an eil e genoù egile, yoc'het, gwasket, krog an eil en egile, sac'h-àr-vac'h, mac'h-àr-vac'h, a-vac'h, bodet start-ha-start, kouchet evel foenn er solier, gorjellet, ur re ouzh ar re all ; *auf dem Hof standen die Leute dicht gedrängt wie in der Sardinienbüchse*, gorjellet e oa an dud leun ar porzh, en em gouchañ a rae an dud war ar porzh ; 2. kef g., pod-espern g., bionenn b. ; 3. [armtan istore] akebut b., akebutenn b., karabinenn b., fuzuilhenn b., mouskedig g., grondin b., skloped g.

Buchseite b. (-,n) : pajenn b. ; *die Ecke einer Buchseite umbiegen*, die Ecke einer Buchseite umknicken, digorniañ ur bajenn, plegañ korn ur bajenn ; *Buchseite mit einem Eselsohr*, pajenn digorniet b.

Büchsenabfüllanlage b. (-,n) : [tekn.] enboesterez b. [liester enboesterezioù].

Büchsenabfüllung b. (-,en) : enboestañ g.

Büchsenfleisch n. (-es) : kig-mir g.

Büchsenfrucht b. (-,früchte) : [louza.] frouezh bolc'h str., frouezh e bolc'hennoù str.

Büchsenfrüchte ls. : frouezh-mir str.

Büchsengemüse n. (-s) : legumaj-mir ls.

Büchsenkunst b. (-) : [armou-tan, istor] akebuterezh g.

Büchsenlauf g. (-s,-läufe) : [tekn., istor] kanol karabinenn g.

Büchsenmacher g. (-s,-) : [istor] akebuter g.

Büchsenmacherkunst b. (-) : [armou-tan, istor] akebuterezh g.

Büchsenmilch b. (-) : laezh boest-mir g., laezh koazhet g.

Büchsenöffner g. (-s,-) : digorer-boestoù g. [liester digoreroù-boestoù].

Büchsenschütze g. (-n,n) : [istor] karabiner g.

Büchsenspanner g. (-s,-) : 1. [istor] douger-akebut g. [liester dougerien-akebut] ; 2. [dre fent] darbarer g., skoazeller g., skorer g., mevel g.

Buchshain g. (-s,-e) : beuzenneg b. [liester beuzennegi], beuzeg b. [liester beuzegi / beuzegoù], beuzid b. [liester beuzidoù], beuzenn b. [liester beuzennoū].

Buchholz n. (-es) : prenn beuz g., beuz g.; *Buchholz hat eine hohe Dichte und Härte*, prenn beuz a zo dalc'h ennañ ; *Buchholz suchen, Buchholz sammeln*, beusa.

Buchslöffel g. (-s,-) : loa veuz b.

Buchstabe g. (-ns/-n,-n) : 1. lizherenn b., arouezenn lizherennek b.; *großer Buchstabe*, lizherenn vras b., pennlizherenn b.; *kleiner Buchstabe*, lizherenn vihan, lizherenn vunut b.; *die Aussprache eines Buchstabens*, distagadur ul lizherenn g.; *in großen Buchstaben*, gant pennlizherennoū; *in Buchstaben*, penn-da-benn gant lizherennoū; *die Summe in Buchstaben schreiben*, skrivañ ar sammad penn-da-benn gant lizherennoū; *dem Buchstaben nach*, en e ster rik, ent-diarlenn, ger-evit-ger, ger-ha-ger, ger-ouzh-ger; *mein Vater kannte nur ein paar Buchstaben aus dem Alphabet*, va zad ne ouie just ul lizherenn bennak; *auf Bretonisch wird der Buchstabe K jedes Mal verändert, wenn er nach einem bestimmten oder unbestimmten Artikel steht*, bepred e kemm al lizherenn K e brezhoneg goude ur ger-mell resis pe amresis; *in Druckbuchstaben*, e skritur moulet; [moull.] *doppelte zusammengegossene Buchstaben*, arouezenn div lizherenn warni b., arouezenn doubl b.; *Bauch des Buchstabens d*, kof al lizherenn d g.; *Bäuche des Buchstabens B*, kofoū al lizherenn B ls.

2. [dre skeud.] P. *sich auf seine vier Buchstaben setzen*, teuler e bouez, azezañ, goursezal, choukañ, ober e goazez, mont en e goazez, mont war e goazez, koazezañ, en em lakaat war e azezoù, en em lakaat en e azez, ober un azezig, ober un azez, ober un azezenn, kemer un azezenn, lakaat un azezig, lakaat un azez, mont war e chouk, mont en e chouk, lakaat e revr war e c'henoū, lakaat ar born war e c'henoū.

Buchstabenbreite b. (-,-n) : [moull.] foet g.

Buchstabenfolge b. (-,-n) : urzh al lizherenneg g., urzh al lizherennoū g., urzh ar groaz-Doue g.

Buchstabenformel b. (-,-n) : [mat.] reoulun lizherennel g.

buchstabengegetreu ag. : ger-ouzh-ger, ger-evit-ger, ger-ha-ger, diarlenn.

Buchstabenglaube g. (-ns) : [relj.] diarlennoiriez b.

buchstabengläubig ag. : [relj.] diarlennoir.

Buchstabengläubiger g. (-,-) : [relj.] diarlennoir g.

Buchstabengleichklang g. (-s,-klänge) : [yezh.] kenganez b.

Buchstabengleichung b. (-,-en) : [mat.] atalad aljebrel g., kevatalenn aljebrel b.

Buchstabenkombination b. (-,-en) : kenstroll lizherennoū g., kenaozad lizherennoū g., kod lizherennoū g., boneg lizherennoū b.

Buchstabennotation b. (-) : [sonerezh] notennadur lizherennek g.

Buchstabenrätsel n. (-s,-) : logograf g.

Buchstabenrechnung b. (-,-en) : [mat.] jedadur aljebrel g., riñverezh aljebrel g.

Buchstabenschloss n. (-es,-schlösser) : prenn gant ur c'had lizherennoū g., prenn gant ur voneg lizherennoū g., potailh a vez dibrennet gant ur c'had lizherennoū g./b., potailh a vez dibrennet pe gant ur voneg lizherennoū g./b., potenn a vez dibrennet gant ur c'had lizherennoū b., potenn a vez dibrennet gant ur voneg lizherennoū b., morailh a vez dibrennet gant ur c'had lizherennoū g., morailh a vez dibrennet gant ur voneg lizherennoū g., kadranas a vez dibrennet gant ur c'had lizherennoū g., kadranas a vez dibrennet gant ur voneg lizherennoū g., krabotinell a vez dibrennet gant ur voneg lizherennoū b., krabotinell a vez dibrennet gant ur voneg lizherennoū b.

Buchstabenschrift b. (-,-en) : skritur lizherennek g./b.

Buchstabenspiel n. (-es,-e) : anagramm g., tregejad g., tregejañ g.

Buchstabenstreichtest g. (-s,-s) : [bred.] prouad barrenniñ lizherennoū g.

Buchstabensymbol n. (-s,-e) : arouez lizherennel b.; *Buchstabensymbole der Algebra*, arouezioù lizherennel an aljebr ls.

Buchstabentafel b. (-,-n) : kroaz-Doue b., levrig-digej g.

Buchstabenverbund g. (-,-e) : [moull.] erekadur g.

Buchstaboversetzung b. (-,-en) : [yezh.] eilpennañ lizherennoū g., eilpennadur lizherennoū g. eilpennadenn lizherennoū b.

buchstabieren V.k.e. (hat buchstabiert) : digej, digejañ, lizherenniñ; *seinen Namen buchstabieren*, digejañ e anv.

Buchstabierer n. (-s) : digejadur g., digej g.

buchstäblich ag. : lizherennel.

Adv. : 1. ent-diarlenn ger-evit-ger, ger-ha-ger, ger-ouzh-ger; *er fasst das buchstäblich auf*, kompreñ a ra an dra-se en e ster rik; 2. [dre skeud.] evit lavaret gwir; *er wurde buchstäblich in Stücke gerissen*, diskolpet (drailhet) e voe a dammoù bihan prop ha brav ha ne lavaran ket gevier, diframmet e voe pizh ha kempenn ha ne lavaran ket gevier; *der Waldbrand hinterließ buchstäblich verbrannte Erde*, losket poazh e voe ar goadeg gant an tan-gwall.

Buchstütze b. (-,-n) : starder-levrioù g.

Bucht b. (-,-en) : 1. pleg-mor g., bae g., krouizadur g., morlenn b.; *kleine seichte Bucht*, ouf g., oufig g., morlenn b.; *ausgedehnte Bucht*, bae digor g.; *die Bucht von Douarnenez*, bae Douarnenez g.; [lu] *eine Flotte in einer Bucht einschließen*, oufiñ ul lestraz; *das Geschwader segelte in die Bucht hinein*, en em oufiñ a reas ar skouadrenn; 2. kombod g., kel g., speurenn b., loch g.; 3. plas parkañ g., lec'h parkañ g.

Buchtel b. (-,-n) : [Bro-Aostria, Kegin.] bignez str., bignezenn b.

buchten V.em. **sich buchten** (hat sich (ak.) gebuchtet) : mont war grommañ, mont d'ober ur pleg-mor.

buchtenreich ag. : [aod] leun a droioù hag a gildroioù.

buchting ag. : kromm, leun a droioù hag a gildroioù, kamm-digamm, korvigellek, kildroennek.

Buchtitel g. (-,-) : tit al levr g., talbenn g.

Buchumschlag g. (-s,-umschläge) : jakedenn b., golo-levr g.

Buchung b. (-,-en) : 1. enjederezh g., enjedadur g., enjediñ g., enskrivadur el levrioù g.; *gleichlautende Buchung*, enskrivadur reizh g., enskrivadur kewir g.; *irrtümliche Buchung*, enskrivadur fazius g., enskrivadur faziek g.; *eine Buchung machen*, *eine Buchung vornehmen*, marilhañ, enskrivañ, kaierañ, skrivañ ur sammad en ur gont; 2. amber g., amberzadenn b., amberzadur g., miradenn b., miridigezh b., mirout g., rakprenadenn b., ragurzhiaid g.

Buchungsbeleg g. (-s,-e) : 1. teul kontouriezh g., teul enjederezh g.; 2. testeni amberzañ g., testeni an amberzadenn g.

Buchungsbüro n. (-s,-s) : burev amberzañ g.

Buchungscomputer g. (-s,-) : urzhiaetaer amberzañ g.

Buchungsmaschine b. (-,-n) : mekanik kontouriezh g.

Buchungsnummer b. (-,-n) : 1. adverk g., azverk g.; 2. niverenn an amberzadenn b., niverenn ar viradenn b., niverenn ar brenadenn b.

Buchungsplan g. (-s,-pläne) : steuñv kontoù g.

Buchungsposten g. (-s,-) : enskrivadur el levrioù g.

Buchungsstelle b. (-,-n) : burev amberzañ g.
Buchungsunterlage b. (-,-n) : 1. teul kontouriezh g., teul enjederezh g. ; 2. testeni amberzañ g., testeni an amberzadenn g.
Buchverleih g. (-s,-e) : levraoueg prestañ b.
Buchweizen g. (-s,-) : gwinizh-du str., ed-du str. ; *Krapfen aus Buchweizen*, logod str. ; *Buchweizen zu Garben binden*, bodellañ ed-du ; *Buchweizen, ausdreschen*, ambleudiñ ed-du ; *das Ausdreschen des Buchweizens*, an ambleudadeg ed-du b.
Buchweizenanbau g. (-s) : gounidegezh ed-du b. ; *für den Buchweizenanbau geeigneter Boden*, douar brezhonek g.
Buchweizenbrei g. (-s,-e) : yod gwinizh-du g.
Buchweizencrépe b. (-,-s) : [kegin.] krampouezh gwinizh-du str., krampouezh ed-du str., tartezi str.
Buchweizenbündel n. (-s,-e) : pic'henn b.
Buchweizenernte b. (-,-n) : eost-du g., eost ar gwinizh-du g.
Buchweizengarbe b. (-,-n) : bodell b., paotr g. [*liester paotrou*].
Buchwezenhonig g. (-s) : mel gwinizh-du g.
Buchwezenmehl n. (-s) : bleud ed-du g., ed-du g., bleud gwinizh-du g., gwinizh-du g. ; *einen Teig aus halb Buchweizen- und halb Weizenmehl anfertigen*, ober toaz gant bleud ed-du ha gwinizh daouhanter ; *feinstes Buchwezenmehl*, flour gwinizh-du g., ar flour eus an ed-du g., flourenn ar bleud gwinizh-du b.
Buchwezenstroh n. (-s) : kalavr g.
Buchwert g. (-s,-e) : [kenwerzh] gwerzh jederezhel g.
Buchwesen n. (-s) : levrierezh g., bed an embann g.
Buchwissen n. (-s) : *reines Buchwissen*, anaout diwar lenn g.
Buchwissenschaft b. (-) : levroniez b.
Buchwissenschaftler g. (-s,-) : levroniour g.
buchwissenschaftlich ag. : levromiel.
Buchzeichen n. (-s,-) : 1. merk-perc'henn g. ; 2. [Bro-Suis] merker-pajenn g., lietenn evit merkañ ar bajenn b., sined g.
Buchzentrale b. (-,-n) : kreizenn skignañ levriou b.
Buckel g. (-s,-) : 1. [korf.] **a**) kein g. ; **b**) tort g., tortenn b., torgenn b., bos g., P. malizenn b. ; *er hat einen Buckel*, un tort (un dortenn, un dorgenn, ur bos) a zo war e gein, tort eo, [dre zismeg., dispredet] dougen a ra e adverenn war e gein ; 2. [loen.] *einen Buckel machen*, c'hewezañ e gein, ober e gein, ober ar c'heineg, ober ar c'hoz, krommañ e gein, sevel e vlev eeun war e gein, houpiñ, heureuchinat ; 3. [dre skeud.] *sich einen Buckel lachen*, daoudortañ da c'hoarzhin, bezañ daoudortet kement e c'hoarzhher, c'hoarzhin da greviñ e voulzelloù, kaout ur bouzellaouad fars, bezañ aet ar bouc'h war lein an ti gant an-unan ; 4. [dre skeud.] *der hat einen breiten Buckel*, kreñv eo e gein, ledan eo e chouk, mat eo e gein, mat eo da geinañ, lakaet e vez traou war e gont, kein mat en deus / brav e oar keinañ / brav e oar ober kein (Gregor) ; 5. *er hat volle zwanzig Jahre auf dem Buckel*, ugant vloaz krenn eo, ugant vloaz fournis eo, ugant vloaz leun eo, ugant vloaz echu eo, paket en deus e ugant vloaz ; *er hat gut sechzig Jahre auf dem Buckel*, tri-ugent vloaz kreñv eo ; 6. *jemandem den Buckel voll schlagen*, lardañ e gein d'u.b., eeunañ e dorf d'u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., plantañ kouez gant u.b., reiñ un toufad d'u.b., reiñ ur rapenn d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., dorloïñ u.b., breviñ u.b., breviñ u.b. a daolioù, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, broustañ u.b. a daolioù, flastrañ u.b. a daolioù, bleukata u.b., ober butun gant u.b., ober bleud gant unan bennak, ober ur frigasenn ouzh u.b., frikañ u.b., teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b., kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, pilat u.b. evel pilat c'hevez, dornañ u.b. evel pilat c'hevez, dornata u.b., reiñ ur roustad druz (ur c'hefestad, ur fustad, ul lard, un

trepan, ur saead vazhadoù, fest ar vazh, fest ar geuneudenn, kerc'h, kerc'h Spagn, segal, koad) d'u.b., reiñ ur fraead d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freihad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., reiñ bourr d'u.b., diboul trennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., draillhañ u.b. kig-hag-eskern, draillhañ e c'henou d'u.b., reiñ e dus d'u.b., sevel (tennañ, tailhañ) correenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a gogoù berr, kannañ u.b. a-vat, kannañ u.b. a-griz-poazh, sevel a-kuilhetenn diwar u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., lopañ gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., fustañ u.b., torbilat u.b., trepanañ u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, blodañ e gorf d'u.b., lardañ e billig d'u.b., lardañ u.b., kalkennañ u.b., mont oush u.b. a daolioù vil, roustañ u.b., frotañ u.b. ken na fu / frotañ u.b. ken na strak / kivijañ a-dailh u.b. / distremen hetus u.b. / distremen u.b. a c'hoari gaer / frotañ u.b. gant eoul garzh ken na lufr / sevel koad dreist u.b. / frotañ u.b. a c'hoari gaer / skrivellañ mat u.b. / fiblañ kaer u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / reiñ e gaol-pour d'u.b. / reiñ e gerch'-Spagn d'u.b. / lakaat koad an ti da gouezhañ war kein e wreg / harzellien u.b. (Gregor) ; 7. [dre skeud.] *für jemanden den Buckel hinhalten*, paeañ diwar-bouez e groc'hen evit unan all, dougen an toaz d'ar forn evit unan all, pakañ evit unan all ; 8. [kleuk] *der kann mir den Buckel runterrutschen*, *der soll mir den Buckel raufsteigen*, d'an diaoul gantañ ! an diaoul d'e gaso gantañ ! foei dezhañ ! ; *komm ! Hilf mir mal ! - da kannst du mir den Buckel runterrutschen !* deus 'ta da reiñ dorn din ! - propik oush an tu-se ! / deus 'ta da reiñ dorn din ! - ya da, kae 'tav ! ; 9. [tachenn] torosenn b., torgenn b., tosenn b., tuchenn b., run g./b. ; 10. bolzennadur g., bolzenn b., krommenn b., bolz b., P. [hentoù] kein-gwiz g. ; 11. *Schildbucket*, bos g., soc'h g., begel-skoed g.
buckelig ag. : *sellit oush bucklig*.
Buckelkrämer g. (-s,-) : marc'hadour-red g., merser g.
buckeln V.k.e. (hat gebuckelt) : P. chougata, keinata ; etwas *buckeln*, chougata (choukata, keinañ, keinata, diboullañ, divorañ, portezañ) ur bec'h bennak, dougen ubd war e gein, treuzdougen ubd war-bouez e gein, kas ur bec'h bennak a-zoug war e gein, simiadañ, ober un dro-bortez, ober ur bortezadenn ; *einen Sack buckeln*, skeiñ ur sac'h war e chouk, teurel ur sac'h oush e gein, lakaat ur sac'h war e chouk, choukañ ur sac'h, choukata ur sac'h. V.gw. (hat gebuckelt) : 1. [kizhier] *c'hewezañ* e gein, ober e gein, ober ar c'heineg, ober ar c'hoz, krommañ e gein, sevel e vlev eeun war e gein, houpiñ e vlev war e gein ; 2. *vor jemandem buckeln*, ober pleg-kein dirak u.b., plegañ e liveñn-gein dirak u.b., ober kudoù d'u.b., sirañ e votoù d'u.b., lipat e votoù d'u.b., ober moumounerezh d'u.b., kaout ur c'hein gwewn hag ur genoù flour dirak u.b., klask en em dremen oush u.b., klask en em dremen diouzh u.b., klask dont mat gant u.b., P. en em lipat oush u.b., abostoliñ d'u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., ober pecheroù d'u.b., reiñ pecheroù d'u.b., ober e gazh gleb, ober e glufan, tostennat oush u.b., tostenniñ oush u.b., flanañ oush u.b., displeatait dirak u.b., fistoulat e lost dirak u.b., plegañ d'u.b. da vezañ gwelen, mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., ober ar c'hi gaol dirak u.b., stlejañ dirak u.b., skrampañ dirak u.b., diskenn e vragoù, bezañ gwewn dirak u.b., ober ar manegoù dirak u.b., gwiskañ e vanegoù war an tu gin evit komz oush u.b., ober e gi gaol, ober evel ar chas, meveliat, ober e zañvad dirak u.b., ober chiboudig dirak u.b., ober fistoul d'u.b., ober fistoulig d'u.b., ober e fistoulig d'u.b., kañjoliñ u.b., lubaniñ u.b., klask en em dremen oush u.b., klask en em dremen diouzh u.b., klask dont mat gant u.b., P. en em lipat oush u.b.

Buckelpiste b. (-,-n) : [sport] roudenn ski bolbosek b.

Buckelpistenfahren n. (-s) : ar skiañ war roudennoù bolbosek g.

Buckelrind n. (-s,-er) : [loen.] zebu g. [liester zebued], ejen Indez g. [liester ejened Indez, oc'hen Indez].

Buckelwal g. (-s,-e) : [loen.] balum askellek g. [liester balumed askellek]; die Kehlfurchen des Buckelwals, ervennoù gouzoug ha kof ar balum askellek ls.

bücken V.k.e. (hat gebückt) : soublañ, stouiñ, daoublegañ, krommañ, plegañ ; gebückte Haltung, daoubleg g., daoudort g. ; gebückt sein, bezañ war e gromm, bezañ war e grommigou, bezañ en e zaougromm, bezañ en e zaoudort, bezañ etre e zaoubleg, bezañ etre e zaougromm, bezañ etre e grommigou, bezañ kromm, bezañ krommet, bezañ daougrommet, bezañ pleget, bezañ daoubleget, bezañ soublet, bezañ stouet, bezañ en e zaoubleg, bezañ en e zaoublegoù, bezañ war zaoubleg, bezañ en e blegoù ; vom Alter gebückt, daoudortet gant an oad, krommet gant an oad, erru tort gant an oad, aet kruget gant an oad, chouket dindan bec'h ar bloavezhoù, soukek dindan bec'h ar bloavezhoù, krommet e gein dindan bec'h ar bloavezhoù, erru daougromm gant an oad, daougrommet gant an oad ; eine vom Alter gebückte Frau, ur grommenn gozh b., ur grommell gozh b., ur vaouez aet kruget gant an oad b., ur vaouez aet grill b., ur vaouez soukek dindan bec'h ar bloavezhoù b., ur vaouez chouket dindan bec'h ar bloavezhoù b., ur vaouez soukek b., ur vaouez kozh en he daoubleg b., ur vaouez erru tort gant an oad b., ur vaouez erru daougromm gant an oad b., ur vaouez daougrommet gant an oad b., ur vaouez kozh krommet gant an oad b.

V.em. **sich bücken** (hat sich (ak.) gebückt) : soublañ, stouiñ, ober ur stouadenn, daoublegañ, plegañ, en em blegañ, plegañ e gorf, ober ur blegadenn, mont war e zaoubleg, mont en e zaoubleg, mont en e zaougromm, mont en e zaoudort, soublañ e Benn, stouiñ e Benn, krosal, soublañ e gein, stouiñ e gein, plegañ e gein, keinañ, krommañ ; sich nach etwas bücken, stouiñ evit sevel (kemer, dibradañ, dastum) udb., plegañ e gorf evit sevel udb diwar an douar.

Bücking g. (-s,-e) : [kegin.] harink mogedet g., harink sol g. [heñvelster : Bückling¹].

bucklig ag. : 1. tort, bosek, tortennek, torgennek, baotek, soukek ; buckelig machen, tortañ ; vorn und hinten bucklig, tort a-ziaraoñ hag a-ziadreñv ; 2. skoasellek, bosek, torgennek, torosennek, koummet, kaniet, digompez, turumellek, sav-diskenn, sav-disav, war naou-zinaou, ribin-diribin, torimellus ; buckeliges Gelände, tachenn dorgennek, tachenn dorosennek (koummet, kaniet, digompez, sav-diskenn, sav-disav, ribin-diribin, war naou-zinaou, torimellus) b. ; 3. bolbosek, botezek, kabosek.

Bucklige(r) ag.k. g./b. : boseg g. [liester boseien], bosegez b., tort [liester torted] g., tortez b., tortenneg g. [liester tortenneien], tortennegez b.

Bückling¹ g. (-s,-e) : [kegin.] harink mogedet g., harink sol g.

Bückling² g. (-s,-e) : stouadenn b., soubladenn b., pleg-kein g., P. skrab-diskrab g.

Budapest n. : Budapest b.

Buddelei b. (-,-en) : turiañ g., finouc'hellañ g., furch g.

buddeln V.gw. (hat gebuddelt) : kleuziañ, kleuzañ, toullañ, turiañ, finouc'hellañ, ober ur gleuzadenn, ober un tamm kleuzadenn, kleuzañ an douar.

V.k.e. (hat gebuddelt) : turiañ, finouc'hellañ, kleuziañ, kleuzañ, toullañ, krouziñ ; wir mussten ein über drei Meter tiefes Loch buddeln, daou sonder un den hor boa ranket toullañ.

Buddha g. (-s) : ar Bouda g.

Buddhismus g. (-) : boudaegezh b.

Buddhist g. (-en,-en) : boudaad g. [liester boudaiz].

buddhistisch ag. : boudaat, boudaek.

Bude b. (-,-n) : 1. stal b., stalig b., stand g., kiosk g., tinell b. ; die Straßen waren mit Buden und Verkaufsständen voll gestellt, liziet e oa ar ruioù gant stalioù a bep seurt ; 2. [dre fest] loj g., ched g., siklud g., tamm siklud g., toullig ti g., foukenn b., touzinell b., log b., logig b., logell b., loch g., klud g. ; das ist meine Bude, amañ emaoñ o kludañ ; sturmfreie Bude, lojeiz paotr dizimez g., lojeiz paotr yaouank g. ; 3. [dre skeud.] Leben in die Bude bringen, reiñ startijenn d'an dud, lakaat birvih (buvez, berv, lusk, fiñv, herr) en dud, lakaat fiñv ha berv en ti, lakaat buvez ha berv en ti, kas buvez d'an dud, lakaat fiñv en-dro d'an-unan ; er weiß Stimmung in die Bude zu bringen, hennezh a zo ur c'hwil ma ne vez ket gwelet nemeur, hennezh a zo ur c'hwil da gas an ton, hennezh a zo ur c'hwil da gas an traoù en-dro, hennezh a zo ur pabor da farsal, hennezh a oar lakaat fiñv en-dro dezhañ, hennezh a zo un tarin da farsal, hennezh a zo un entaner, hennezh a zo paotr ar gordenn a-roak, hennezh a zo ur c'hwil da lakaat Bourrapl (da lakaat Bourrapl), Bourrapl a reer gantañ ; sie weiß Stimmung in die Bude zu bringen, homañ a zo ur gorfenn, homañ a zo un darinez da farsal.

Budel b. (-,-n) : [Bro-Aostria / Bro-Suis] P. taol-gont b., kontouer g.

budern V.gw. (hat gebudert) : [Bro-Aostria, kleuk] mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemmañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, c'hoari lapavan, c'hoari fillifala, c'hoari lallig, c'hoari piti, c'hoari pitiklou, c'hoari pitouch, c'hoari chiboud, c'hoari c'hwiti, c'hoari kornigell, c'hoari pipeloch, c'hoari ruilhaig, c'hoari al legon, ober ur ruilh gant u.b., ruilhal e gorf gant u.b., en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukoug, ribotat, fouzhañ, bourikañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, tennañ ur flupad, tennañ ur frap, tennañ ur frapad, chourañ, ober chiboud, fistoulat, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, terriñ ur graoñenn, aozañ krampouezh, kaout e damm lipadenn, ober ur frotadenn, ober ur ruzadenn, heskennañ, mont el limon.

Budget n. (-s,-s) : budjed g., boujedenn b., arc'hantroll g., kontou Is., kelliidsteuñ g., ergoust g. ; ein Budget aufstellen, sevel ur c'hellidsteuñ, sevel ur budjed, sevel un arc'hantroll ; ein Budget besprechen, divizout diwar-benn ar budjed, breutaat ur c'hellidsteuñ ; ein Budget genehmigen, darbenn ur c'hellidsteuñ, degemer (aprouiñ) ur budjed, asantiñ d'ur budjed, mouezhiañ a-du gant ur c'hellidsteuñ, mouezhiañ ur c'hellidsteuñ ; das Budget überziehen, ober dispignoù dreist arc'hant ar c'hellidsteuñ, distremen ar c'hellidsteuñ, distremen an ergoust rakwelet ; das Budget ausgleichen, skoulmañ an dispignoù ; flexibles Budget, kelliidsteuñ kempouez g. ; zum Budget gehörig, kelliid ; auch für ein bescheidenes Budget erschwinglich, en amen d'an holl, en ardremez an holl.

Budgetberatung b. (-,-en) : breud diwar-benn ar budjed g.

Budgetführung b. (-) : melestradur ar budjed g., teñzorierezh g.

Budgetgesetz n. (-es,-e) : [polit.] lezenn diwar-benn boujedenn ar Stad b., lezenn arc'hant b., lezenn vujedel b., lezenn gelliidsteuñvel b.

budgetieren V.gw. (hat budgetiert) : sevel ur budjed, sevel un arc'hantroll, sevel ur c'hellidsteuñ.

V.k.e. (hat budgetiert) : [Bro-Suis, Bro-Aostria] lakaat er vujedenn, enskrivañ er budjed, enskrivañ er c'hellidsteuñ, kelliidsteuñviñ.

Budgetierung b. (-,en) : kellidoñsteuñvadur g., kellidoñsteuñviñ g., enskrivadur er c'hellidsteuñv g.

Budgetjahr n. (-s,-e) : [polit.] embregvezh budjedel g., embregvezh kellidoñsteuñvel g., bloavezh budjed g.

Budgetkürzung b. (-,en) : krennadar ar budjed g., krennadar ar c'hellidsteuñv g.

Budgetlinie b. (-,-n) : linenn gellidoñsteuñv b.

Budike b. (-,-n) : P. 1. stal-werzh b. ; 2. [dre astenn.] ti-chopin g., kafedi g., trapig g.

Budiker g. (-s,-) : P. 1. dalc'her ur stal-werzh g., stalier g. ; 2. [dre astenn.] dalc'her un ti-chopin g., dalc'her un trapig g.

Budo n. (-s,-) : [sport, arzoù-emgannañ japanat] budo g.

Büez b. (-) : [Bro-Suis] P. labour g., fred g., trevell g., tamm turgn g., gwakol b., krog g., c'hwel g., mailh g., kouez g.

Büfett n. (-s,-s) : 1. kanastell b. [*liester kanastelloù, kenestell*], listrier g. [*liester listrieroù*], armeler g. [*liester armeleriou*], kredañs b., palier g. [*liester palieroù*] ; das Zeug auf dem Büfett nimmt nur Platz weg, abuzet (ac'hubet, strobet, sternet, lastret, strumet) e vez ar ganastell gant an holl vistoulligoù-se, ar bitrakoù-se a zo o lastrañ ar ganastell, strumet eo ar ganastell gant ar bitrakoù-se, ar bitrakoù-se ne reont nemet strumiñ ar ganastell ; 2. taoliad veuziòù b. ; *rustikales Büfett, ländliches Büfett*, taoliad ar maeziòù b., taoliad Yann Gouer b., taoliad ar goueren b. ; All-you-can-eat-Büfett, meuziòù diouzh gwallc'h ls. ; kaltes Büfett, meuziòù yen ls. ; 3. predlec'h g., ostaleri b., bufed g.

Büfettier g. (-s,-s) : bufeder g.

Büfettiere b. (-,-n) : bufederez b.

Büfettwagen g. (-s,-) : [treniou] bagon-davarn b. [*liester bagonioù-tavarn*].

Büffel g. (-s,-) : [loen.] bual g. [*liester bualed*].

Büffelei b. (-,en) : ar c'hañi ouzh ar studioù g. ; durch Büffelei, dre forzh studiañ, dre forzh kiañ ouzh ar studioù, dre fin studiañ, dre zalc'h studiañ, war-bouez studiañ, dre studiañ tenn, dre boaniañ, dre hir delc'her da studiañ.

Büffelherde b. (-,-n) : tropellad bualed g.

Büffeljäger g. (-s,-) : boukaner g.

Büffelkalb n. (-s,-kälber) : [loen.] bualig g. [*liester bualedigoù*].

Büffelkopfente b. (-,-n) : [loen.] garv g. [*liester garved*].

Büffelkuh b. (-,-kühe) : [loen.] bualez b. [*liester bualezed*].

Büffelleder n. (-s) : lér bual g.

büffeln V.gw. (hat gebüffelt) : studiañ c'hwek, kiañ er skol, poaniañ, debrñ e levriòù, kordañ da vat gant al labour skol, lardañ, mont hardizh dezhi, sachañ hardizh warni, pegañ, ober un taol striv, krugañ ouzh ar studioù, studiañ a-zevri, studiañ parfet, bezañ gwir wellañ o studiañ, gwallgas e spered gant al studioù, en em zuañ o studiañ, kiañ, kiañ outi, kiañ ouzh ar studioù, mont dizamant dezhi, brevañ e spered o studiañ, en em lazhañ gant ar studioù, studiañ evel un dall (a-lazh-spered), bezañ ki war al labour skol, gwall boaniañ da studiañ, lakaat kas war e spered, terriñ e spered gant ar studioù, foeltrañ e revr gant e studioù, ruilhal ha merat e spered o studiañ, na ober goap a studiañ, bezañ ur gounnar studiañ en an-unan, bezañ a-stenn gant e studioù, reiñ bec'h d'e studioù, na vouzhañ ouzh an deskriñ.

Buffet n. (-s,-s) : / **Büffet** n. (-s,-s) : sellit ouzh Büfett.

Buffet à discription n. : [Bro-Suis] boued diouzh gwallc'h g.

Büffler g. (-s,-) : P. [studioù] kier g., poanier g.

Buffo g. (-s,-s/Buffi) : kaner opera-bouf g., kaner fentc'hoarigan g.

Bug¹ g. (-s, Büge/Buge) : 1. (-s, Buge) [merdead.] staon b., penn a-raok g., araog g., bosard g., frigalion g., beg al lestr g., raok ur vativant g. ; bauchiger Bug, moñsell b., staon skoazet b., staon voñsellek b. ; vorne am Bug, war raok ar vativant, tost da raok ar vativant ; der Bug des Schiffes treibt hoch, disflodañ a ra staon al lestr ; 2. (-s, Buge) [kirri-nij] beg g. ; 3. (-s, Büge) [kegin., kig] tamm eus ar skoaz g., tamm eus ar plankenn g.

Bug² g. (-s,-s) : [stlenn.] draen g. [*iester drein*].

Bugaufbauten ls. : [merdead.] kastell a-raok g.

Bügel g. (-s,-) : 1. [dilhad.] gwareg-dilhad b., doug-dilhad g. ; 2. dornell b., dourgenn b., krommedenn b., krommellenn b., krommell b., plegenn b. ; 3. fram g., stern g. ; [kirk-tan] Überrollbügel, gwareg surentez b. ; 4. [lunedou] brech' b. ; 5. [pign ski, sach revr g., fun-revr g.] perchenn b. ; 6. [arm] pontig g. [*iester pontigoù*] ; 7. [marc'h.] stleug g. ; den Fuß in den Bügel setzen, stleugañ, lakaat e droad er stleug ; die Füße aus den Bügeln nehmen, distleugañ.

Bügelanstalt b. (-,-n) : stal feriñ b., stal houarniñ b., stal distennañ b., ti-feriñ g., fererez b., houarnerez b.

Bügelbrett n. (-s,-er) : plankenn-feriñ g., taol-feriñ b.

Bügeleisen n. (-s,-) : fer g., houarn g., houarn da zistennañ g., houarn da zistenn g., houarn kemener g. ; das Bügeleisen erhitzen, das Bügeleisen erwärmen, das Bügeleisen anstellen, lakaat an houarn da dommañ.

Bügeleisenspur b. (-,en) : houarnadur g.

Bügelfalte b. (-,-n) : pleg bragoù g.

bügelfest ag. : 1. [marc'h.] stleuet mat ; 2. [dilhad.] ... a c'heller feriñ.

bügelfrei ag. : [dilhad., gwiad.] ... na vez ket feret, dijogadus, ... na jog ket, ... na c'heller jet jogañ ; bügelfreie Stoffe, entofou na jogont ket ls., gwiadoù na c'heller jet jogañ ls.

Bügelgang g. (-s,-gänge) : feradenn b.

Bügelhorn n. (-s,-hörner) : [sonerezh] kleron g., saksorn g. [*iester sakserniel*], bugorn g. [*iester bugerniel*] ; Bügelhorn spielen, kleroniñ.

bügellos ag. : [marc'h.] distleug ; bügellos werden, mont e dreid er-maez eus ar stleugoù, distleugañ.

Bügelmaschine b. (-,-n) : mekanik feriñ g.

bügeln V.k.e. (hat gebügelt) : 1. feriñ, houarniñ, distennañ, distenn, dic'hourdañ, ober ur feradenn ; in einem einzigen Gang gebügelte Wäsche, feradenn b., ur feradenn b. ; [trolavar] geschniegelt und gebügelt, stipet ha lipet, gwisket klok, gwisket cheuc'h, gwisket brav, gwisket koant, gwisket kempenn, gwisket mistr ha mibin, paket cheuc'h, paket brav, en aotrou, greiet, gwisket en e c'hloria sifoc'hell, en e c'hloria mundi ; 2. P. [sport] distrilhañ brav ha kempenn, distrilhañ a-blad-kaer, lakaat war e c'henou, pladañ, pilat, faezhañ, flastrañ rac'h, daoubenniñ, disparfoeltrañ, distokañ, krazañ naet, minmalañ, trec'hiñ treuz-ha-hed, bazhata, barrskubañ, peurdrec'hiñ, peurfaezhañ, razhañ, dornañ, diskolpañ, klaviañ, lakaat lamm, reiñ e laz da, reiñ un distres eus ar re wellañ da, kas e drougatred.

Bügeln n. (-s) : fererez g., feriñ b., houarnerez g., distenn g.

Bügelriemen g. (-s,-) : [marc'h.] lêrenn-stleug b.

Bügelring g. (-s,-e) : [marc'h.] doug-stleug g.

Bügelsäge b. (-,-n) : heskenn wareg b.

Bügelschere b. (-,-n) : gwentle b.

Bügelsohle b. (-,-n) : seul ar fer g.

Bügeltisch g. (-es,-e) : taol feriñ b., plankenn-feriñ g.

Bügeltuch g. (-s,-tücher) : lien gleb g.

Bugfahrwerk n. (-s,-e) : [nij.] kilhorou a-raok ls.

Bugflagge b. (-,-n) : [merdead.] banniel ar wern-valouin g.

Buggy g. (-s,-s) : 1. karrig-vount plegadus g., bountell blegadus b. ; 2. buggi g.

Bugkanzel b. (-,-n) : [nij.] beg pleksiglas ar c'harr-nij g.

Bugkastell n. (-s,-e) : [merdead.] tilher a-raok g.

Bugleine b. (-,-n) : [merdead.] amar staon g., amar beg al lestr g., amar a-raok g.

Büglerin b. (-,-nen) : fererez b., houarnerez b.

Bugrad b. (-s,-räder) : [nij.] rod douarañ a-raok b.

bugsieren V.k.e. (hat bugsiert) : [merdead.] ramokiñ, stlejañ, bountañ.

Bugsierer g. (-s,-) : [merdead.] ramoker g., lestr-stlej g., lestr-bount g.

Bugsriet g./n. (-s,-e) : [merdead.] gwern-valouin b., balouin b., gwern-gorn b., gwern-veg b.

Bugstag n. (-s,-e/-en) : [merdead.] obank balouin g.

Bugwelle b. (-,-n) : [merdead.] koumm staon g.

buh ! estl. : you !

Buh n. (-s,-s) : hu g., huad g., huadenn b., huerez g., huderez g.

Buhei n. (-s) : trouz g., strap g., safar g., safareg b., bourbl g., boubou g., boubouenn b., hiboud g., hibouderezh g., trekou g., tregern b., strapadenn b., storlok g., jilivari g., cholori b., boulorg g., streuvell b., talabard g., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalamy g., todilhon g., todion g., sabat g., toumpi b., fourgas g., hemolc'h g., karbac'h g., kabal b., estlamm g., reuz g., trein g./b., bioc'henn b., aroun g., foar b., habit g., jibas g., tabach' g., brud g./b., intampi g. ; großes Buhei um etwas machen, ober ur bern reuz en-dro d'ldb, ober ur bern charre en-dro d'ldb, ober ur bern charre gant ldb, ober stad vras eus ldb, ober kalz a drouz en-dro d'ldb, ober trouz bras endro d'ldb, ober gwelen gant ldb, ober c'hoari gaer gant ldb, ober c'hoari gaer kelo nebeut a dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'ldb, tousmac'hat en askont d'ldb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'ldb, toumpial en askont d'ldb, tourrial en abeg d'ldb, kas karbac'h en askont d'ldb, kas trouz en arbenn d'ldb, kas safar abalamour d'ldb, ober cholori (talabao) en arbenn d'ldb, karnajal en abeg d'ldb, ober kalz a reuz evit netra, ober un eured gant netra.

buhnen V.gw. (hat gebuht) : hual, huataat, hupal, krial hu, huperiñ.

Bühl g. (-s,-e) / **Bühel** g. (-s,-) : [rannyezh.] 1. bre g., torgenn b., tuchenn b., run g./b., krec'h g., krec'henn b., krugell b. ; 2. [istor] moudenn [liester mouded, moudennou], moudenn-gastell b. [liester mouded-kastell, moudennou-kastell].

Buhle¹ g. (-n,-n) : [barzh., dispredet] kefrisa g., amourouz g., dous g., karedig g., lesaour g., frelle g., galant g.

Buhle² b. (-,-n) : [barzh., dispredet] kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., dousig-koant b., amourouzez b., koantiz b., pried kleiz b., gwreg kleiz b., kamaladez kleiz b., orgedenn b., fleurenn b., ribod g., ribodez b., stropenn b., ajolbadenn b., serc'hegez b., kalkenn b.

buhlerisch ag. : [dispredet] 1. amourous, sev ; 2. gadal, orgedus ; buhlerisches Treiben, buhez lvr b. (Gregor), buhez diroll ha didailh b., ebatoù dizurzh ls., hudurnez b., hudurniez b., disolited b., loudouriezh b., lousterioù ls., likaouerezh g., likentez b., librentez b., gadalezh b., gadaliezh b., gadalerezh g., oriadezh b., divuhezegezh b., direoliezh b., diroll g., dirollou ls., dirollerezh g., dirollamant g., divergontiz b., bordelerezh g., dizurzh g., orged g./b., gastaouerezh g., gasterezh g., reihenn b., riboderezh g., roulerezh g., frankizoù boufon ls., riblezh g., pailhardiezh b., traou kailh ls., koll-mezh g., traou dizereat ls., plijadurezhioù orgedus ls.

Buhlschaft b. (-,-en) : [dispredet] pleustr a garantez g., darempred a garantez g., amourousted b.

Buhmann g. (-s,-männer) : pilgos g., gouziviad g., sac'h-poan g., ki g. ; sie machen ihn zum Buhmann, pilgos eo dezho, evel ur pilgos eo ganto, pont ha pavez eo ganto, pont ha plankenn eo ganto, pont ha pavez eo dezho, ober a ra pont ha plankenn dindano, ober a ra torchenn dezho, gouzer ha skabell eo dindan o zreid, kasaet ha droukprezeget e vez ganto.

Buhne b. (-,-n) : 1. [merdead.] chaoser a-skouer gant an aod savet evit enebiñ ouzh ar c'hrgnerez gant ar mor g. ; 2. [stériou] chaoser a-skouer gant ar ripl savet evit enebiñ ouzh ar c'hrgnerez gant ar stêr g.

Bühne b. (-,-n) : 1. leurenn b., uhelenn b., savenn b., pondalez g. ; 2. [c'hoariva] leurenn c'hoariva b., leurenn b., leurenn-c'hoari b., leur-c'hoari b., c'hoarilec'h g., chafod g. ; offene Bühne, leurenn digor b. ; Drehbühne, drehbare Bühne, leurenn-dro b. ; Schiebebühne, leurenn-red b. ; die Bühne betreten, zur Bühne gehen, mont (pignat) war al leurenn ; ein Stück auf die Bühne bringen, kinnig ur pezh-c'hoari, leurennañ ur pezh-c'hoari ; ein Stück erneut auf die Bühne bringen, adkinnig ur pezh-c'hoari, adleurennnañ ur pezh-c'hoari ; sich auf der Bühne bewegen, dilec'hiañ war al leurenn ; für die Bühne bearbeitet, adaozet evit ar c'hoariva, azasaet ouzh ar c'hoariva ; die rechte Seite der Bühne, tu ar porzh g. ; die linke Seite der Bühne, tu al liorzh g. ; der vordere Teil der Bühne, diaraog al leurenn-c'hoari b. ; ich habe ihn live auf der Bühne erlebt, e welet 'm eus kig hag eskern o tilec'hiañ war al leurenn ; die Scheinwerfer strahlen die Bühne völlig aus, peurc'houlaouet e vez al leurenn gant al luc'hannerioù, peursklérjenet e vez al leurenn gant al luc'hannerioù ; 3. [dre skeud.] es ging glatt (reibunglos) über die Bühne, aet eo bet evel va biz em genoù, se a oa deuet evel un tamm farz gant ar paotr kozh, se a oa aet e-barzh evel toaz er forn, aet eo bet evel dour dre ur sil ; etwas über die Bühne bringen, peurgas ldb, kas ldb da bennvat, kas ldb da vat, peurechuiñ (disoc'h) ldb, pengenniñ ldb, degouezhout da vat ganti, disoc'h da benn (betek ar penn, d'ar penn), kas an erv da benn ; 4. [rannyezh.] kalatrez b., grignol b., solier b. ; 5. [Bro-Suis, tr-I] sein Heu nicht auf der selben Bühne haben mit jemandem, na vezañ ali (a-du) gant unan all, na vezañ aviz ag u.b.

Bühnenanweisungen ls. : menegoù leurenniñ ls.

Bühnenarbeiter g. (-s,-) : strammer g.

Bühnenaussprache b. (-) : doare da zistagañ an alamaneg war al leurenn g., distagadur standard an alamaneg war al

Buhler g. (-s,-) : [barzh., dispredet] kefrisa g., amourouz g., dous g., karedig g., lesaour g., frelle g., galant g., pleustrer g.

Buhlerei b. (-,-en) : [dispredet] lez b., galanterezh g.

Buhlerin b. (-,-nen) : [dispredet] kariadez b., karantez b., oriadez b., mestrez b., dous b., dousig b., dousig-koant b., amourouzez b., koantiz b., pried kleiz b., gwreg kleiz b., kamaladez kleiz b., orgedenn b., fleurenn b., ribod g., ribodez b., stropenn b., ajolbadenn b., serc'hegez b., kalkenn b.

Buhlschaft b. (-,-en) : [dispredet] pleustr a garantez g., darempred a garantez g., amourousted b.

Buhmann g. (-s,-männer) : pilgos g., gouziviad g., sac'h-poan g., ki g. ; sie machen ihn zum Buhmann, pilgos eo dezho, evel ur pilgos eo ganto, pont ha pavez eo ganto, pont ha plankenn eo ganto, pont ha pavez eo dezho, ober a ra pont ha plankenn dindano, ober a ra torchenn dezho, gouzer ha skabell eo dindan o zreid, kasaet ha droukprezeget e vez ganto.

Buhne b. (-,-n) : 1. [merdead.] chaoser a-skouer gant an aod savet evit enebiñ ouzh ar c'hrgnerez gant ar mor g. ; 2. [stériou] chaoser a-skouer gant ar ripl savet evit enebiñ ouzh ar c'hrgnerez gant ar stêr g.

Bühne b. (-,-n) : 1. leurenn b., uhelenn b., savenn b., pondalez g. ; 2. [c'hoariva] leurenn c'hoariva b., leurenn b., leurenn-c'hoari b., leur-c'hoari b., c'hoarilec'h g., chafod g. ; offene Bühne, leurenn digor b. ; Drehbühne, drehbare Bühne, leurenn-dro b. ; Schiebebühne, leurenn-red b. ; die Bühne betreten, zur Bühne gehen, mont (pignat) war al leurenn ; ein Stück auf die Bühne bringen, kinnig ur pezh-c'hoari, leurennañ ur pezh-c'hoari ; ein Stück erneut auf die Bühne bringen, adkinnig ur pezh-c'hoari, adleurennnañ ur pezh-c'hoari ; sich auf der Bühne bewegen, dilec'hiañ war al leurenn ; für die Bühne bearbeitet, adaozet evit ar c'hoariva, azasaet ouzh ar c'hoariva ; die rechte Seite der Bühne, tu ar porzh g. ; die linke Seite der Bühne, tu al liorzh g. ; der vordere Teil der Bühne, diaraog al leurenn-c'hoari b. ; ich habe ihn live auf der Bühne erlebt, e welet 'm eus kig hag eskern o tilec'hiañ war al leurenn ; die Scheinwerfer strahlen die Bühne völlig aus, peurc'houlaouet e vez al leurenn gant al luc'hannerioù, peursklérjenet e vez al leurenn gant al luc'hannerioù ; 3. [dre skeud.] es ging glatt (reibunglos) über die Bühne, aet eo bet evel va biz em genoù, se a oa deuet evel un tamm farz gant ar paotr kozh, se a oa aet e-barzh evel toaz er forn, aet eo bet evel dour dre ur sil ; etwas über die Bühne bringen, peurgas ldb, kas ldb da bennvat, kas ldb da vat, peurechuiñ (disoc'h) ldb, pengenniñ ldb, degouezhout da vat ganti, disoc'h da benn (betek ar penn, d'ar penn), kas an erv da benn ; 4. [rannyezh.] kalatrez b., grignol b., solier b. ; 5. [Bro-Suis, tr-I] sein Heu nicht auf der selben Bühne haben mit jemandem, na vezañ ali (a-du) gant unan all, na vezañ aviz ag u.b.

Bühnenanweisungen ls. : menegoù leurenniñ ls.

Bühnenarbeiter g. (-s,-) : strammer g.

Bühnenaussprache b. (-) : doare da zistagañ an alamaneg war al leurenn g., distagadur standard an alamaneg war al

leurenn g., distagadur peurunvan an alamaneg war al leurenn g.
Bühnenausstattung b. (-,en) : kinkladur al leurenn g., leurginkladur g., loaduriō ls.
Bühnenbild n. (-s,-er) : leurginkladur g., kinkladur g., loadur g. ; das *Bühnenbild gestalten*, kinklañ al loadur ; das *Bühnenbild bauen*, sevel ar c'hinkladur.
Bühnenbildner g. (-s,-) : parer g., kinklour leurenn g., loadurour g.
Bühnendekoration b. (-,en) : kinkladur al leurenn g., loadur g., kostezioù ls., stirellou ls. ; die *Bühnendekoration anbringen*, die *Bühnendekoration aufstellen*, sevel ar c'hinkladur, plantañ al loadur.
Bühnendichter g. (-s,-) : aozer c'hoariva g., aozer dramaou g., dramaour g., c'hoarivaour g.
Bühnenfestspiel n. (-es,-e) : festival c'hoariva g.
Bühnenfieber n. (-s) : from-aon g., brizhenkreñ g., terzhienn-skeud b., fourm g., mezevell b. ; *Bühnenfieber haben*, bezañ gant ar fourm, bezañ gant ar from-aon, bezañ brizhenkreñet, bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ bec'h war an-unan, bezañ bec'h war e chaosoù, bezañ e bec'h, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, bezañ moan ar revr gant an-unan (e *revr gantañ*, he *revr ganti h.a.*), bezañ moan an traou gant an-unan, bezañ moan e wadegenn, krizañ e chouk, na vezañ c'hwezet d'an-unan, bezañ moan e foñs, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù.
bühnengerecht ag. : azas ouzh al leurenn, azas ouzh ar c'hoariva.
Bühnenheld g. (-en,-en) : esparadenn eus bed ar c'hoariva b.
Bühnenkreuz n. (-es) : [c'hoariva, crux scenica] digorlez g., emzalc'h digorlez g.
Bühnenkunst b. (-) : c'hoariva g., arz ar c'hoariva g.
Bühnenkünstler g. (-s,-) : komedian g., dremmour g., c'hoarier g., arzour c'hoariva g.
Bühnenmaler g. (-s,-) : livour-kinklour g., loadurour g.
Bühnenmaschinerie b. (-) : [c'hoariva] stramm g. ; *Bühnenwagen für Theatermaschinen*, sammgar stramm g.
Bühnenmaschinist g. (-en,-en) : [c'hoariva] strammer g.
bühnenmäßig ag. : ... c'hoariva, leurenn, ... leurenniñ.
Bühnenpräsenz b. (-) : [dre skeud.] sked ur c'homedian war al leurenn g., skedusted ur c'homedian war al leurenn g.
Bühnenprospekt g. (-s,-e) : [c'hoariva] lien goueled g.
bühnenreif ag. : 1. prest da vezañ kinniget war al leurenn ; 2. [dre skeud.] dellezek da vezañ kinniget war al leurenn.
Bühnenrequisit n. (-s,-en) : prest g.
Bühnensprache b. (-) : doare da zistagañ an alamaneg war al leurenn g., distagadur standard an alamaneg war al leurenn g., distagadur peurunvan an alamaneg war al leurenn g.
Bühnenstück n. (-s,-e) : pezh-c'hoari g., arvest g. ; ein *Bühnenstück aufführen*, ein *Bühnenstück spielen*, dezerc'hañ ur pezh, c'hoari pezh, displogañ ur pezh-c'hoari ; *komische Aufführung eines Bühnenstückes*, dezerc'hadur komek g. ; *tragische Aufführung eines Bühnenstückes*, dezerc'hadur tragek g.
Bühnenvorhang g. (-s,-vorhänge) : gouel b. ; das *Heben des Bühnenvorhangs*, ar sav gouel g. ; das *Fallen des Bühnenvorhangs*, an diskenn gouel g.
Bühnenwand b. (-,-wände) : kostezioù ls., stirellou ls.
Bühnenwerk n. (-s,-e) : pezh-c'hoari g.
Bühnenwerkmeister g. (-s,-) : strammer g.
bühnenwirksam ag. : azas ouzh al leurenn, azas ouzh ar c'hoariva.
 Adv. : evit al leurenn, ouzh al leurenn ; *bühnenwirksam gestalten*, azasaat ouzh al leurenn.
Bühnenwirksamkeit b. (-) : c'hoarivaelezh b.
Bühnenwirkung b. (-,en) : efed war al leurenn g., gwered war leurenn g., efed c'hoarivael g., gwered c'hoarivael g., c'hoarivaelezh b.
Bühnenzubehör n. (-s) : prestou c'hoariva ls., dafar c'hoariva g.
Buhpfiff g. (-s,-e) : c'hwitelladenn disprizus b., c'hwitelladenn hual b.
Buhruf g. (-s,-e) : *Buhrufe*, hu g., huadeg b., huad g., huadennoù ls., huerezh g., huderezh g., hop g., hopadeg b., hu ha chorori ; *jemanden durch Buhrufe ablehnen*, hual (huataat, hudal) u.b., hudal war u.b., krial hu war u.b., ober an hu war u.b., ober hu war u.b., ober an hu ouzh u.b., ober hu ouzh u.b., ober an hu hag an hop war u.b., ober an hu hag ar you war u.b., lakaat an hu hag an hop war u.b., lakaat an hu hag ar you war u.b., huperiñ war-lerc'h u.b. ; von *Buhrufen begleitet, unter den Buhrufen der Menge*, an hu hag an hop o tirollañ warnañ, an hu hag ar you o tirollañ warnañ, gant hu ha gant hop warnañ, gant hu ha gant you warnañ, gant un hu hag ur chorori a't brasñañ, huataet gant an holl, e-kreiz an hu, an hu warnañ.
Buhruber g. (-s,-) : 1. hucher g. ; 2. [gwashaus] sklanker g., karnajer g., skuermer g., trouzer g., blejer g., toull reuz g., mesker g., fich-trubuilh g., paotr an drailh g., fri-butun g., toulfreuz g., planter reuz g., ficher freuz g., dizurzhier g.
Bukanier g. (-s,-e) : boukaner g.
Bukarest n. : Bukarest b.
Bukett n. (-s,-s,-e) : 1. boked g. [lester bokedoù, bokidi], bokedad g., torkad g. ; 2. [gwin] frond g., boked g.
bukkal ag. : [mezeg.] ... a sell ouzh ar jod , .. ar jod, ... an divjod, ... ar jodou.
bukkofazial ag. : [mezeg.] ... genoù-dremm.
Buklee sellit ouzh Bouclé.
Bukolik b. (-) : [lenn.] bugulganoù ls.
bukolisch ag. : bugulel, ... bugul, ... maesaer, ... mësaer.
Bulbus¹ g. (-, Bulben) : [louza.] bulb str., P. ognon str. ; *schuppiger Bulbus*, bulbenn skantennek b.
Bulbus² g. (-, Bulbi/Bulben) : [mezeg.] 1. boul al lagad b., boul-lagad b., bivig g., mab-lagad g., mab-al-lagad g., pupilhenn b., ibil-lagad g., mammenn-lagad b., mammenn al lagad b. ; 2. koeñvenn b., koeñvadenn b., koeñvadur g., c'hwezadur g., foëñvadur g. ; *Bulbus olfactorius*, ognonenn ar c'hwesha b. ; *Bulbus cranialis venæ jugularis / Bulbus venæ jugularis superior*, ognonenn grec'h gwazhienn ar gerc'henn b.
Bulette b. (-,n) : 1. [rannyezh, Berlin, kegin.] pouloudennig kig kras b., logod str. ; 2. [dre skeud.] ran an die Buletten ! bremañ eo lakaat eoul kalon ! bazhad dezhi ! sachomp warni ! koad dezhi ! dao dezhi ! deomp dezhi ! deomp ganti ! deomp outi !
Bulgare g. (-n,-n) : Bulgard g. [lester Bulgariz].
Bulgarien n. (-s) : Bulgaria b.
Bulgarin b. (-,nen) : Bulgaradez b.
bulgarisch ag. : 1. bulgarat ; 2. [yezh.] bulgarek.
Bulgursalat g. (-s) : [kegin.] taboule g. [lester tabouleoù].
Bulimie b. (-) : [mezeg.] gournaon g., marnaon g., marnaonegezh b., marnaoniegezh b., naonegezh b., diwalc'h g., kounnar debriñ b., naon rañkles g. ; sie leidet unter Bulimie, an diwalc'h a zo ganti, klañv eo gant an diwalc'h.

Bulimiker g. (-s,-) : [mezeg.] gournaoneg g. [*lester gournaoneien*] ; sie ist Bulimikerin, an diwalch' a zo ganti, klañv eo gant an diwalch'.

bulimisch ag. : [mezeg.] gournaonek, marnaoniek, marnaonek.

Bulin b. (-,-n) / **Buline** b. (-,-n) : [merdead.] boulin g. ; ein Segel mit der Buline trimmen, boulinañ ur ouel.

Bulinknoten g. (-s,-) : skoulm-kador g.

Bulkcarrier g. (-s,-) / **Bulker** g. (-s,-) / **Bulkschiff** n. (-s,-e) : [merdead.] traker g. [*lester trakeriou*], lestr traker g.

Bullarium n. (-s, Bullarien) : [relij.] builhaoueg b.

Bullauge n. (-s,-n) : 1. [tisav.] lomber g. [*lester lomberiou*] ; 2. [merdead.] lomber-lestr g. [*lester lomberiou-lestr*].

Bulldogg g. (-s,-s) / **Bulldogge** b. (-,-n) : [loen.] dogez-saoz g., dogez-tarv g., ki-boulldok g., dogezig g. [*lester dogezedigoù*].

Bulldoggengesicht n. (-s,-er) : penn dogez g.

Bulldoggfledermaus b. (-,-mäuse) : [loen.] molos g. [*lester molosed*].

Bulldozer g. (-s,-) : tourter g., tourterez b. ; Häuser mit Bulldozern platt walzen, dic'hastañ tiez, diskar tiez rez an douar gant tourteriou, lakaat tiez rez ar sol gant tourteriou, diskar tiez a-blad gant tourteriou, diskar tiez a-benn-font gant tourteriou, rezañ tiez gant tourteriou, razhañ tiez gant tourteriou, dismantrañ tiez a-gren gant tourteriou, dismantrañ tiez holl-razh gant tourteriou, distrujañ tiez prop ha naet gant tourteriou, peurvantrañ tiez gant tourteriou, freuzañ tiez gant tourteriou, kas tiez d'an traõñ gant tourteriou, teuler tiez d'an traõñ gant tourteriou, peurziskar tiez gant tourteriou, dic'hastañ tiez.

Bulle¹ g. (-n,-n) : 1. [loen.] tarv g. [*lester terv, tirvi*], kole g., koletarv g., P. par bounter g. ; Zuchtbulle, tarv gouenner g., tarv oriner g. ; er ist stark wie ein Bulle, hennezh a zo kreñv evel un tarv, ur paotr difall a zo anezhañ, hennezh a zo kreñv evel un ejen, hennezh a zo ken nerzhus hag ur marc'h, hennezh a zo kreñv evel ur marc'h, hennezh a zo kreñv marc'h, hennezh a zo kreñv evel un dervenn, hennezh a zo ken kreñv ha pevar, hennezh a zo houarn, hennezh n'eus muzul ebet d'e nerzh, hennezh a zo un den kreñv a'r ch'renvañ, sklosenn en deus ; ein kapitaler Bulle, ur pezh foeltrenn tarv g. - un hordenn darv b., ur pezh takad tarv g. - ur pezh mellad tarv g. - ur pezh tarv g. - ur pebezh tarv g. - un tarin a darv g. - ur c'horf mat a darv g. - ur moñs tarv g. - ur pikol tarv g. - un tarv pikol g. - ur sapre tarv, ur revriad hini g. - ur pezhiaid tarv g. - ur makez tarv g. - un troc'h tarv g. ; 2. [den] pezh korf den g., markol g., pres laezh g., treustelleq g. [*lester treustelleged*], palvad mat a baotr g., strapennad vat a zen b., dorneg mat a zen g., troc'had mat a baotr g., paotr a droc'had mat g., paotr troc'het mat g., kaledenn a zen b., tarin g., paotr temzet mat g., tamm toupard a baotr g., pezhiaid den g., pezhiaid hini g., korf den g., ur bilh den g., paotr difall g., paotr reut g., tamm mat a baotr g., paotr a zo e hed hag e lec'had ennañ, korf mat a baotr g., temz vat a zen g. / kigenn vat a zen b. (Gregor) ; **Bullen**, paotred an terruplañ ls., paotred sonn ls., paotred start ls. ; 3. [poliser] P. paotr-e-dog g. ; die Bullen, ar flikaj g., beg-e-dog g., paotred-o-zokoù ls., an tokou korniek ls., paotred-ar-chuzh-heol ls., paotred-Mari-Robin ls., mevelien Mari-Robin ls., paotred-o-lasou-gwenn ls., va eontr-kordenn g., an togeier-sistr ls., bugale Mari Robin ls., mibien Mari Robin ls., paotred sant Nikolaz ls., an togeier sistr dous ls., an togeier brizh ls., ar gribenned ls. ; die Bullen haben ihn erwischt, die Bullen haben ihn geschnappt, krabanet (tapet, paket) eo bet gant ar fliked, higennet eo bet gant ar gribenned, krafet o deus ar gribenned warñañ, kutuilhet eo bet gant ar gribenned, sammet eo bet gant beg-e-dog ; jemandem die Bullen auf den Hals hetzen, bouantañ va eontr war-lerch u.b., kas ar gribenned war-

lerc'h u.b. ; Achtung, da kommen die Bullen ! diwallit, erru eo beg-e-dog ! / kelen !

Bulle² b. (-,-n) : [relij.] builh b./g., kiminiadezh ar pab b. ; die päpstliche Bulle, builh ar Pab b./g. ; Kanonisierungsbulle, builh santelezañ b./g. ; Bannbulle, builh anaoueañ b./g. ; samstägige Bulle, builh sadornek b./g. ; Bulle ohne Angabe des Papstnamens auf der Rückseite des Siegels, builh wenn b. ; Sammlung päpstlicher Bullen, builhaoueg b.

Bullenbeißer g. (-s,-) : 1. [loen.] dogez-saoz g., dogez-tarv g., ki-boulldok g., dogezig g. [*lester dogezedigoù*] ; 2. [dre skeud.] palod g., mordok g. [*lester mordoked*], malord g. [*lester malorded*], beg vil g., beg lor g., bongorz g., paotr hek e ch'enou g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., den direspet g., loen g., loen gars g., pemoc'h badezet g., galjor g. [*lester galjored*], beulke g., Yann Seiteg g., glaouch g., urupailh g., diaoul direzon g.

Bullenbeißgesicht n. (-s,-er) : penn dogez g.

Bullenbuch n. (-n,-bücher) : [relij.] builhaoueg b.

Bullenhitze b. (-,-n) : P. tommder kriz g., pulluc'h b., pulluc'h tan b., fornez b., herrder g., gor g., gor forn g., amzer ch'or b., poazhadur g., poazhidigech b., tommder kreñv g., tommder berv g., tommder bras (Gregor) ; es ist eine Bullenhitze heute, lazhet eo an dud gant an tommder hiziv, lazhet eo an dud gant ar pared hiziv, gor forn a zo en amzer hiziv, tomm-gor eo an amzer hiziv, mac'h eo an amzer hiziv ken ez on faezh, tommgrizias (tomm-ruz) eo an amzer hiziv, poazhañ a ra an amzer hiziv, ur bulluc'h a zo en amzer hiziv, tomm-berv eo hiziv, gwrez a zo hiziv, gratañ a ra hiziv, krazañ a ra hiziv, fritañ a ra an dud gant an tommder hiziv, tommañ a ra poukr hiziv, un tommder grizias a zo hiziv, ur bulluc'h tan a zo hiziv, gwashat eo tomm hiziv ! ur boazhidigech a zo hiziv evit lavaret ar wirionez, hiziv 'vat ez eo digor war ar forn, n'eus ket tu da badout gant ar wrez.

Bullenmarkt g. (-s,-märkte) : [armerzh.] nevid ar c'hevranou war gresk g., nevid yalc'hel war gresk g.

Bullenpenis g. (-,-se) : kalkenn b.

Bullenschreiber g. (-s,-) : [relij.] builher g.

bullenstark ag. : kreñv evel un tarv, ken nerzhus hag ur marc'h, kreñv evel ur marc'h, kreñv marc'h, kreñv evel un ejen, kreñv evel un dervenn, ken kreñv ha pevar, difall ; er ist bullenstark, hennezh n'eus muzul ebet d'e nerzh, hennezh a zo un den kreñv a'r ch'renvañ, sklosenn en deus.

Bullenwiese b. (-,-n) : peurvan eus ar c'hentañ g./b.

Bullerei b. (-) : P. die Bullerei, ar flikaj g., beg-e-dog g., paotred-o-zokoù ls., an tokou korniek ls., paotred-ar-c'chuzh-heol ls., paotred-Mari-Robin ls., mevelien Mari-Robin ls., paotred-o-lasou-gwenn ls., va eontr-kordenn g., an togeier-sistr ls., bugale Mari Robin ls., mibien Mari Robin ls., paotred sant Nikolaz ls., an togeier sistr dous ls., an togeier brizh ls., ar gribenned ls.

bullerig ag. : buanek, buanekaus, kruk, brouzek, brouezus, imorus, barradek, loariek, loariet, kleiz, tev e glopenn, bouilhus, feuls, diribin, taer, taerus, tik, nervus, prim, pront, buan da vont droug ennañ, tomm e Benn dezhañ, ur penn tomm anezhañ, brizh, uhel an dour en e eien, uhel an eien ennañ, froudennek, tost e dog d'e Benn, prim da fuloriñ, ur paotr diouzhtu anezhañ, fourradus, taer da vont droug ennañ, taer da vrouezañ, rust an troc'h gantañ, ur spered intampius a zen anezhañ, un den bouilhus anezhañ, buan da daeriñ, direzon, gouez.

bullern V.gw. (hat gebullert) : birviñ, bourbouilhañ, roc'hal ; das Feuer bullert, kanañ a ra an tan, roc'hal a ra an tan.

bullernd ag. : roc'h-diroc'h.

Bulletin n. (-s,-s) : 1. kemennadur g., kemennadenn b. ; 2. kannadig g. ; 3. danevell b.

Bulli g. (-s,-s) : P. kombi Volkswagen g., minibus Volkswagen g.
bullig ag. : 1. temzet mat, dornek mat, treuztellek, e hed hag e lec'hed ennañ, paotr leizh an neud, karrez, paket mat, ur markol den anezhañ, sonn, reut, difall ; 2. es war gestem *bullig heiñ*, ur bulluc'h a oa en amzer dec'h, ur boazhidgezh a oa dec'h evit lavaret ar wironez, lazhet e oa an dud gant an tommder dec'h, gor forn a oa en amzer dec'h, dec'h e oa tomm-gor an amzer, mac'h e oa an amzer dec'h ken e oa faezh an dud, tomm-grizias e oa an amzer dec'h, poazhañ a rae an amzer dec'h.

bullös ag. : [mezeg.] burbuennek, porbolennek, gloevennek, lagadernek.

Bullrichsalz n. (-es) : [kimiezh] bikarbonat natriom g., bikarbonat soda g.

Bult g. (-s,-en/Bülte) : tuchennig goloet a c'heot b.

bum estl. : pouduron ! poudoudoum ! boudoudouf ! boudoudoum ! padadao ! dao ! tao ! darc'haou ! dipadapa !

Bumbernelle b. (-n) : [iouza., *Pimpinella saxifraga*] pempiz str., louzaouenn-ar-pemp-biz b., louzaouenn-ar-pempiz b., urlaoueg maendarzh g., urlaoueg torr-maen g.

Bumerang g. (-s,-s/-e) : boumerang g., bazh-vann b.

Bumerangeffekt g. (-s,-e) : gwered boumerang g., distro lous g./b., distro divalav g./b., gwall zistro g./b.

Bummel g. (-s,-) : baleadenn b. stranerez g., fleiserez g., lugud g., troiad b., tro-vale b. ; auf *Antiquitätenbummel* gehen, traoua, mont da draoua ; *Einkaufsbummel*, tro ar staliou b., abadenn genaouegiñ ouch ar staliou b., troiad lipat staliou b., staliaoua g. ; einen *Stadtbummel machen*, ober un dro-vale e kér, bale dre gér, ober ur valeadenn e kér, ober ur bourmenadenn e kér, bale kér, lonkañ avel e kér, boulouardañ ; einen *Kneipenbummel machen*, einen *Bummel durch die Kneipen machen*, ober un taol bos, ober bos, c'hoari las, roulañ, riboulat, ober ur bordead, bezañ e godin, mont e riboul, mont da riboulat, mont da vatiñ anezhi, mont da gas anezhi, furikat, riotal, riblañ, breskenn, ober tro ar chapelioù, c'hoari bos, riblañ, mont e bos, distagañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, kas anezhi.

Bummelant g. (-en,-en) : klapez g., arouareg g. [*liester arouareged*], awareg [*liester arwareged*], den vak g., sach war-dreñv g., dalc'her a-dreñv g., landread g. [*liester landreidi*], landreant g. [*liester landreanted*], breiner-boued g., ra-netra g., lezireg g. [*liester lezireien*], gwalleg g. [*liester gwalleien*], fagnouz g. [*liester fagnouzien*], kreouz g. [*liester kreouzien*], louangen g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-boued g., koll-barra g., kac'h-moudenn g., didalvez g., pezh didalvez g., leozenn b. [*liester leozenned*], moriser g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-kam g., revr-lor g., luguder g., c'hoarieller g., kalficher g., belbeter g., ruz-botoù g., ruzer g., honour g., stlejer g., straner g., fleiser g., torter g., lostenn b., chuchuer g., derener g., goulerc'her g., kac'higeller g., kac'h-moudenn g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*liester lanfreidi*], lanfread g. [*liester lanfreidi*], leubeurc'henn g., lochore g., ruz-revr g., ruzer-e-revr g., treineller g., tastorner g., teteior g., teurgennar g., travelgen g., sonnard g., stlejenn b., abuzer g., buzhugenn b. [*liester buzhugenned*], buzhugennar g., beuzelenn b., kouskadenn b., kouskedenn b., kousker g., kloquarenn b., labaskenn b., labaskenneg g. [*liester labaskenneien*], marvasenn b., marvadenn b., lugudenn b., morgousked g. [*liester morgouskidij*], Yann diwar-lerc'h g., momeder g., peul g., P. korzenn wak b., P. krank gwak g.

Bummelei b. (-) : P. stranerez g., fleiserez g., luguderez g., gorregezh b., leziregezh b., yeuaj g., labaskennegezh b., lure g., lugudajoù ls., belbeterezh g., kalficherezh g., lentegezh b., dijaniriñ g.

bummelig ag. : hilgennek, lugut, landrammus, landrennek, landrennus, digas, lizidant, gourt, lezober, gwallek, diegus, mors, lezirek, disaour, dibreder, didalvez, lantous, amlez, diboan.

Bummelleben n. (-s) : P. buhez landrennus b., buhez en arlez ar gevredigezh b.

bummeln V.gw. (hat gebummelt / ist gebummelt) : 1. (hat) : kac'higelliñ, teteiat, teurgenniñ, bezañ trein warnañ, treinañ, treinellat, buzhugenniñ al labour, labourat war e oarigoù, kac'higelliñ al labour, chom da c'houlerc'hiñ, chom da blavañ, chom da yariñ, chom da zastum an tachoù, chom diwar-lerc'h, bezañ evel ur maen er voger, chom da lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, amzeriñ, leozenniñ, morisañ, ober e voris, ober moris, [dre eilpennster] ober aner, kilwedenniñ, chartiñ, chuchual, chuchuiñ, deren, toulbabañ, dereniñ, daleañ e amzer, koll e boan, glapezenñiñ, stagañ boutonou, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, lantouzat, c'hwileta, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, kaout amzer gollet, reññ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, chom war-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, digalañ e amzer, foranañ e amzer,ismantrañ e amzer, drouziviañ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lugudiñ, da lantouzat, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), chom da velc'hweta, chom da logota, chom da c'choriñ viou, gorin viou, klas kkokologig, en em deuler dezhi, filañ gant an diegi, lezirekaat, diekaat, falaoueta, luduenniñ, chom da sorañ, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar viell, treiñ ar bis, na ober nemet treiñ mein da sec'hañ, na c'houzout nemet strakal brulu, bezañ atav vak warnezañ, bezañ un den arouarek, bezañ un den arwarek, bezañ un den vak, c'hoari anezhi, c'hoarigaerat, ober anezhi, bevañ en e aez, ober he fladorenn, ober e luduenn, ruilhal kempennik e voul, ruilhal koutik-koutik e voulig, ruilhal „koul“ e voul, ruilhal „koulik“ e voulig, ober e damm treuz ken distrafuilh ha tra, mont bravik ganti ken dinect'h ha tra, tremen kempennik ha brav e damm buhez, ruilhal e voul war e oarig (war e zres, war e zresig, war e bouezig, war e sklavig, war e nañv, war e nañv-kaer, war e nañvig, war e nañvigoù, war e boz, war e blaen, dousik ha plaen, war e vadober), kerzhet plarik, landregenniñ, landreiñ, didalveziñ, luchuennañ, landrenniñ, lureñ, pismigañ, pismigañ al labour, labourat dibreder, labourat dibalamour, ober e labour diwar neuz, bezañ keit-ha-keit all oc'h ober e labour, tortañ, chom da dortañ, bezañ war an diwezhadoù, straniñ, braeat, vakiñ, belbetat, lentañ ; 2. (ist) : straniñ, stlaenañ, fleisat, galvagnat, braeat, tortañ, toulbabañ, garjata, lostenniñ, lugudiñ, lantouzat, c'hwileta, c'hwilostat, lostigellat, flechat, luduenniñ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, debriñ an hent, chom dre an hent ; durch die Straßen bummeln, durch die Stadt bummeln, mont dre ruiou kér, bale kér, bale dre gér, baleata, rodellañ dre gér, turlutañ, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votou, lardañ ar pavez, lonkañ avel, kas e dreid, rodal evel ur gazhez lizidant, riblañ / redek ar ruiou / foetañ ar pavezioù (Gregor), lonkañ avel e kér, boulouardañ ; ziellos durch die Straßen bummeln, mont da-heul e dreid ; 3. (hat) ezvezañ, bezañ ezvezant, na zont war-dro e labour, na zont war e labour.

Bummeln n. (-s) : P. stranerez g., fleiserez g., luguderez g., gorregezh b., leziregezh b., yeuaj g., labaskennegezh b., lure g., lugudajoù ls., belbeterez g., kalficherez g., lentegezh b., dijaniñ g.

Bummelstreik g. (-s,-s) : die Arbeiter veranstalten einen Bummelstreik, gorrekaet e vez al labour gant ar vicherourien evit enebiñ.

Bummelzug g. (-s,-züge) : P. tren patatez g., tren karotez g., tren buzhug g., karrdren g., michelin® g., [dre fent] marc'h inkane g.

Bummerl n. (-s,-/-n) : [Bro-Aostria] 1. poent nebeutoc'h er c'hoari kartou „Schnapsen“ g.; 2. [tr-l] das Bummerl haben, bezañ tapet genaouek, bezañ tapet lous.

Bummler g. (-s,-) : ruz-botoù g., ruzer g., luguder g., c'hoarieller g., stlejer g., straner g., fleiser g., torter g., lostenn b., baleant g., baleer g., chuchuer g., derener g., goulerc'her g., kac'higeller g., kac'h-moudenn g., laer-e-vara g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*liester lanfreidi*], lanfread g. [*liester lanfreidi*], leubeurc'henn g., lochore g., ruz-revr g., ruzer-e-revr g., treineller g., tastorner g., teteiour g., teurgenner g., travelgen g., stlejenn b., abuzer g., belbeter g., buzhugenn b. [*liester buzhugenned*], buzhugenner g., beuzelenn b., momeder g., peul g.

Bummlerin b. (-,-nen) : ruzerez b., luguderez b., stranerez b., fleiserez b., lostenn b., chuchuenn b., goulerc'herez b., kilwedenn b., ruzerez-he-revr b., ruzerez-he-botoù b., teteiourez b., stlejenn b., stlejerez b., belbeterez b., strobell b., luduenn b.

bummlig ag. : hilgennek, lugut, landrammus, landrennek, landrennus, digas, lizidant, gourt, lezober, gwallek, diegus, mors, lezirek, disaour, dibredar, didalvez, lantous, amlez, diboan.

Bums g. (-es,-e) : P. tarzh g., tarzhad g., tarzhadenn b., tarzherez g., tarzhidigezh b., strakadenn b., strak g., strap g., strapadenn b.

bums estl. : poudouron ! poudoudoum ! boudoudouf ! boudoudoum ! dao ! tao ! padadao ! darc'haou ! dipadapa ! flak ! flap ! flav !

bumsbar ag. : [rev] c'hoariapl.

Bumsbomber g. (-s,-) : [touristelezh revel] charter ar revr g., charter leun a c'hastauerien g., charter beajoù fouzhañ g., charter beajoù gastaouiñ g.

Bumsbude b. (-,-n) : fouzhva g.

Bumscafé n. (-s,-s) : kaborell b., tavarn dañs b., tavarn bal ruz-botoù b.

bumsen V.gw. (hat gebumst / ist gebumst) : P. 1. (hat) : es furchtbar gebumst, klevet e voe ur strapadenn spontus ; er hämmerte gegen die Tür, dass es bumste, hag eñ d'ober dao-dao war an nor gant un trouz an diaoul, difretet en doa an nor en ur skeiñ warni ken e foeltre ; 2. (ist) : stekiñ, skeiñ ; sie ist mit dem Kopf gegen die Windschutzscheibe gebumst, aet eo bet gant he fenn da stekiñ ouzh gwerenn-dal ar c'harr-tan, aet eo bet he fenn da skeiñ gant gwerenn-dal ar c'harr-tan ; 3. (hat) : P. mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemmañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, c'hoari lapavan, c'hoari filifala, c'hoari lallig, c'hoari pit, c'hoari pitiklou, c'hoari pitouch, c'hoari chiboud, c'hoari c'hwiti, c'hoari kornigell, c'hoari pipeloch, c'hoari ruilhaig, c'hoari al legon, ober ur ruilh gant u.b., ruilhal e gorf gant u.b., en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukoug, ribotat, fouzhañ, bourikañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, tennañ ur flupad, tennañ ur frap, tennañ ur frapad, chourañ, ober chiboud, fistoulat, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, terriñ ur

graõenn, aozañ krampouezh, kaout e gamm lipadenn, ober ur frotadenn, ober ur ruzadenn, heskennañ, mont el limon ; ich bumse, mit wem ich will und wie ich will, va revr a zo va zra, va revr a zo din ; sie sind gerade am Bumsen, emaint o fouzhañ, emaint o c'hoari daou, emaint o c'hoari lapavan, emaint o c'hoari koukoug, oc'h en em dourtañ emaint, o ribotat emaint, o chourañ emaint, emaint o terriñ ur graõenn, o kempenn ar jardin emaint, o skignañ polos war ar c'harotez emaint, o tennañ ur gae-gae emaint, oc'h ober gae-gae emaint, oc'h ober ur frotadenn emaint, oc'h ober ur ruzadenn emaint ; er ist gerade am Bumsen, emañ o plantañ unan, emañ o c'hoari ar vaouez, emañ o c'hoari koukoug, emañ o lemmañ e vinaoued, emañ o heskennañ ; mit jemandem bumsen, ober ur ruilh gant u.b., ruilhal e gorf (he c'horf) gant u.b., tennañ un taol gant u.b., tennañ ur flipad gant u.b., tennañ ur frap gant u.b., ober ur flipadenn, c'hoari daou gant u.b., c'hoari gant u.b., c'hoari lapavan gant u.b., fouzhañ gant u.b., chourañ gant u.b., kaout un tammig c'hoari gant u.b., c'hoari koukoug gant u.b.

V.k.e. (hat gebumst) : ein Mädchen bumsen, c'hoari ur plac'h, turlutañ ur plac'h, fistoulat ur plac'h, pakañ ur vouedenn war ur plac'h, fourrañ ur plac'h, stardañ ur plac'h, strizhañ ur plac'h, klaviañ ur plac'h, gennañ ur plac'h, gwintañ ur plac'h, mont d'ur plac'h, lavigañ ur plac'h, distagañ un droiad war ur plac'h, fouzhañ ur plac'h, bourikañ ur plac'h, toullañ revr ur plac'h, toullañ he revr d'ur plac'h, troïsñañ ur plac'h, mont e troñs d'ur plac'h, flemmañ ur plac'h, c'hwilañ ur plac'h, tennañ ur plac'h, pikañ an taol, pikañ an toull, bontañ ur plac'h, bilhiñ ur plac'h, feukañ ur plac'h, brochañ ur plac'h, fumiñ ur plac'h, gromañ ur plac'h, kilhogiñ ur plac'h, kogañ ur plac'h, kékïñ ur plac'h, plomañ ur plac'h, sikiñ ur plac'h, feusañ ur plac'h, klakañ ur plac'h, reïñ lamm dous d'ur plac'h, plomañ ur verç'h, troc'holiañ ur plac'h, tumpañ ur plac'h, ruilhal ur plac'h, tennañ un taol, tennañ un taolad, tennañ ur flupad, pikañ un toull, distagañ un droiad warni, reïñ un taol roked ; er hat sie gebumst, eñ a oa aet e troñs dezhí ; jemanden von hinten bumsen, jemanden in der Hündchenstellung bumsen, mont dre dreñv d'u.b., ober un daolvaen ; von jemandem gebumst werden, bezañ c'hoariet gant u.b., bezañ plantet kig d'an-unan gant u.b., bezañ piket e doull gant u.b., bezañ pilet gant u.b., bezañ troc'holiet gant u.b., bezañ trumpet gant u.b., bezañ gwintet gant u.b., bezañ ruilhet gant u.b., bezañ graet e jeu d'an-unan gant u.b., bezañ tourtet gant u.b., bezañ fistoulet gant u.b.

Bumsen n. (-s) : P. c'hoari g., taol g., taol roked g., taolad g., flemmadenn b., brezel al liñselioù g., bourikerezh g., emgann etre an togn hag ar muzelleg g., abadenn ribotat b., ebatoù ls., jeu bich b. ; nicht schlecht zum Bumsen, c'hoariapl.

Bumser g. (-s,-) : gwinter merc'hed g., fouzher g., chibouter g., paotr leun a c'hwiti g., flemmer g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g.

Bumslokal n. (-s,-e) : kaborell b., tavarn dañs b., tavarn bal ruz-botoù b.

Bumsmonster n. (-s,-) : P. pitaouer brein g., troñs lostenn g., riboter g., tourch g., bouch g., bouc'h-pilhou g., revr tomm a baotr g., revr boazh a baotr g., gaster g., gastaouer g., gastaour g., gastaouera g., gagnaouera g., bordeler g., marc'h-limon g., kailh g., flemmer g., brigoñsour g., louveg g., kluder g., targazh g., tarv g., gad b., tarv-gad g., kilhog g., orgedour g., pailhard g., pampalard g., ki gaol g., paotr kailh g., chibouter g., gromer g., kilhoger g., siker g., c'hwiler g.

Bumsmusik b. (-) : sonerezh pobl skiltr g., sonerezh bal ruz-botoù g.

Buna®g./n. (-s) / Bunagummi®g./n. (-s,-s) : kaoutchoug sintetek g., kaoutchoug kevanaoz g.

Bund¹ g. (-s, Bünde) : 1. liamm g., ere g., kevre g., stag g., stagell b., bandenn b., skoulm g., kelc'hienn b., lagadenn b., ruilhenn b., ruilhodenn b., ailhedenn b., organell b., anell b. ; 2. [dilhad] bandenn b. ; 3. [sonerezh] touchenn b. ; 4. [dre skeud.] kevre g., kevread g., kevredad g., kengevread g., kevarzhe b., kenemsav g., kensavenn b., kenseurterezh g., kenseurtiezh b., unvaniezh b., unaniezh b., emglev g. ; [istor] *deutscher Bund*, kengevread alaman g. ; *Schweizer Bund*, Kengevread Suis g., Kengevread Helvetiek g. ; *Bund der Hansa*, kevre an Hanse g., kevre hansaat g. ; *Französischer Bund christlicher Arbeiter*, Kengevread Gall al Labourerien Gristen g. ; *Ringerbund*, [sport] skol gouren b., kelch'gouren g. ; 5. emglev g., kevre g. ; *einen Bund schließen*, skoulmañ un emglev, ober emglev ; *einen Bund künd(ig)en*, terriñ un emglev (ur c'hevre) ; 6. bandennad b. ; *der Dritte im Bunde*, an trede eus ar vandennad vignoned ; 7. [relij.] lezenn b. ; *der alte Bund*, al Lezenn Gozh b., al Lezenn Gentañ b. ; *der neue Bund*, al Lezenn nevez / al Lezenn a C'hras / Lezenn Jezuz Krist b. (Gregor) ; 8. *der Bund*, ar C'hengevread Helvetiek g., ar Republik Kevreadel b. ; 9. P. *der Bund*, [Bro-Alamagn] lu ar c'hevread g., arme Republik Kevreadel Alamagn b.

Bund² n. (-s,-e) : 1. organellad b., duilhad g., duilh g., troñsad g., troñs g., strobod g., strobellad b., draillhad g., torchad g., feskenn b., feskennad b., druilhad g., duilh g., duilhad g., bod g. ; *fünf Bund Radieschen*, pemp duilhad irvin-ruz ; *ein Bund Spargel*, un duilh asperjez g. ; *ein Bund Sicherheitsnadeln*, un duilhad spilhoù war alc'hwez g. ; *Bund Schlüssel*, organellad alc'hweziou b., duilhad alc'hweziou g., druilhad alc'hweziou g., troñsad alc'hweziou g., strobod alc'hweziou g. ; *ein Bund Lauch*, ur troñsad pour g., un duilhad pour g. ; 2. feskenn b., feskennad b., tortell b., hordenn b., hordennad b., malan g., boutell b., blokad g., torkad g., fagod str., fagodenn b. ; *ein Bund Stroh*, un tortell golo b., un hordenn blouz b., ur feskenn blouz b., ur malan kolo g., ur feskenn golo b., ur guchenn golo b., ur voutell golo b., ur fagodenn blouz b. ; 3. *ein Bund Zwiebeln*, ur steudad ognon b., ur blezhenn ognon b., ur blezhad ognon b., ur chapeledad ognon g., ur vrec'h-ognon b. ; 4. *Bund Holz*, fagodenn geuneud b., hordennad keuneud b., duilh keuneud g., tortad keuneud g., torkad keuneud g., fagod str. [*liester iverz* fagodoù, fagodenoù], hordenn geuneud b. [*liester herdin keuneud*], bod gwial g. ; 5. *ein Bund Garn*, ur gudenn(ad) neud b., ur bann-neud g.

bundartig ag. : ... evel un organellad, ... evel un troñsad, ... evel un tortell, ... evel ur fagodenn, ... evel un torkad, ... e doare un organellad, ... a-zoare gant ur fagodenn, ... a-seurt gant un troñsad.

bundbrüchig ag. : ganas, trubard, yudaz, renavi, treitour.

Bündchen n. (-s,-) : [dilhad] 1. gouzougenn b. ; 2. arzorn g.

Bündel n. (-s,-) : 1. organellad b., duilhad g., duilh g., troñsad g., troñs g., strobod g., strobellad b., feskenn b., feskennad b., draillhad g., blokad g., torchad g., bod g. ; *Bündel Schlüssel*, organellad alc'hweziou b., duilhad alc'hweziou g., druilhad alc'hweziou g., troñsad alc'hweziou g., strobod alc'hweziou g. ; 2. *Bündel Reisig*, fagodenn geuneud b., hordennad keuneud b., duilh keuneud g., tortad keuneud g., torkad keuneud g., fagod str. [*liester iverz* fagodoù, fagodenoù], hordenn geuneud b. [*liester herdin keuneud*] ; *kleines Bündel*, fagodig g. [*liester fagodouigoù*] ; 3. andell b., dramm b., savadell b., feskenn b. [*liester feskennou*, feskad], feskennad b., boutell b., hordenn b. [*liester herdin, hordennou*], tortell b., duilh g., fagod str., fagodenn b. ; *Bündel Stroh*, tortell golo b., hordenn (feskenn) blouz b., malan kolo g., kuchenn golo b., boutell golo b., boutell blouz b., torkad kolo g., torch plouz g., torchad plouz

g., duilh-plouz g., fagodenn blouz b. ; *Kindchen, du hast dir ein zu großes Bündel ausgesucht*, re vriad ac'h eus kemeret, pokiol - re vec'h e vo dit, pokiol ; 4. gronn g., gronnad g., pakad g., pakadenn b., pak g., kouchad g. ; *Bündel schmutziger Wäsche*, gronn (pakad) dilhad lous g., pak dilhad da walc'hiñ g., pak kouez g., pakadenn gouez b. ; 5. strobellad b., strobod g., strob g., gronnad g., fichellad b., kordennad b. ; *Bündel Briefe*, strob lizhiri g., strobod lizheroù g., fichellad lizheroù b., kordennad lizheroù b., treuziad lizheroù g. ; 6. [fizik] *Strahlenbündel*, strobod skinoù gouloù g., stuc'henn c'houloù b., hordenn luc'h b., bann gouloù g. ; 7. [dre skeud.] P. *sein Bündel schnüren*, sein Bündel packen, pakañ (dastum) e fleütou, pakañ e rabotoù, fardañ (danzen, aveiñ, aozañ, prientiñ) mont kuit, troñsañ (dastum) e damm stal, pakañ e stal, ober e bak, ober e droñsad, koufrañ e draoù, pakañ e draoù, ober e bakadenn, troñsañ e stal, dastum e stal.

bündeln V.k.e. (hat gebündelt) : 1. eren, keneren, liammañ, kenliammañ, stagañ, kenstagañ, kenstrobañ, boutellañ, hordennañ, duilhañ, feskenniñ, tortellañ, strobañ, savadellañ, dastum, unaniñ, bodañ, strollañ, tolpañ ; *Holz bündeln*, fagodiñ keuneud, fagodiñ ; *Getreide zu Garben bündeln*, malanañ (manaliñ, mandosiñ, feskenniñ, bodellañ, duilhañ, boutellañ, tortellañ, endrammañ) an ed ; *seine Kräfte bündeln*, kendastum e holl nerzh, dastum e holl nerzh, dastum an holl nerzh a zo gant an-unan ; *alle Kräfte bündeln*, kreizennañ an holl strivadou ; 2. [fizik] stiañ, destiañ ; *Elektronen zu einem Strahl bündeln*, destiañ un hordenn elektron.

Bündeln n. (-s) : tortelladur g., boutellañ g., duilhañ g., hordennañ g., tortellañ g.

Bündelpfeiler g. (-s,-) / **Bündelsäule** b. (-,-n) : [tisav.] kolonenn a-feskenn b.

Bündelstrick g. (-s,-e) : gwedenn b. [*liester gwedenoù / gwedinerj*], kevre g.

Bündelung b. (-,-en) : tortelladur g., boutellañ g., duilhañ g., hordennañ g., tortellañ g.

bündelweise Adv. : a bakadoù, a droñsadoù, a strobadoù, a-strob.

Bünden n. (-s) : [Bro-Suis, douaroniezh, berradur evit Graubünden] Grischun b. / Graubünden b. / ar Grigioni Is., kanton Grischun g., kanton Graubünden g., kanton ar Grigioni g.

Bundes- kevreadel, ... ar c'hevread, kengevreadel, ... ar c'hengevread, kevredadel.

Bundesakte b. (-,-n) : [polit.] feur-emglev kevreadel g.

Bundesamt n. (-s,ämter) : ofis kevreadel g., amaezhva kevreadel g.

Bundesangestelltentarif g. (-s,-e) : kael gevreadel goprou implijiñ ar velestradurezh foran b., kael gevreadel goprou implijiñ an amaezh foran b.

Bundesanleihe b. (-,-n) : amprest kinniget gant ar c'hevread b., amprest Stad g.

Bundesanstalt b. (-,-en) : ofis kevreadel g., amaezhva kevreadel g.

Bundesanwalt g. (-s,-anwälte) : [Bro-Alamagn / Bro-Suis] prokulor ar c'hevread g.

Bundesanwältin b. (-,-nen) : [Bro-Alamagn / Bro-Suis] prokulorez ar c'hevread b.

Bundesanwaltschaft b. (-) : [Bro-Alamagn] erlenerezh ar c'hevread g., prokulorez kevreadel g.

Bundesanzeiger g. (-s,-) : [Bro-Alamagn] kazetenn ofisiel ar c'hevread b., kazetenn gefridiel ar c'hevread b.

Bundesausbildungsförderungsgesetz n. (-es,-e) : lezenn gevreadel evit gweilaat ar stummadir b., reol gevreadel ar skodennou stummadir b.

Bundesautobahn b. (-,en) : [Bro-Alamagn, Bro-Austria] gourhent e dalc'h ar c'hevread g., gourhent kevreadel g.

Bundesbahn b. (-) : [Bro-Alamagn / Bro-Austria / Bro-Suis] hentoù-houarn kevreadel ls.

Bundesbank b. (-,en) : bank kevreadel alaman g.

Bundesbehörde b. (-,n) : pennadurezh ar c'hevread b., pennadurezh kreiz b. ; die Bundesbehörden, an aotrouniezh kevreadel b.

Bundesbruder g. (-s,brüder) : kenveur g.

Bundesbürger g. (-s,-) : 1. keodedour Republik Kevreadel Alamagn g. ; 2. [istor] Alaman eus ar C'hornôg g.

Bundesbürgerin b. (-,nen) : 1. keodedourez Republik Kevreadel Alamagn b. ; 2. [istor] Alamanez eus ar C'hornôg b.

bundesdeutsch ag. : eus Republik Kevreadel Alamagn, e Republik Kevreadel Alamagn, ... Republik Kevreadel Alamagn.

Bundesdeutsche(r) ag.k. g./b. : 1. keodedour Republik Kevreadel Alamagn g., keodedourez Republik Kevreadel Alamagn b. ; 2. [istor] Alaman eus ar C'hornôg g., Alamanez eus ar C'hornôg b.

Bundesebene b. (-) : auf Bundesebene, e par ar c'hevread, er par kevreadel.

bundeseigen ag. : kevreadel, e dalc'h ar c'hevread.

Bundesgebiet n. (-s) : [Bro-Alamagn] tiriegezh kevreadel b., tiriad kevreadel g.

Bundesgenosse g. (-n,-n) : [polit.] kevredad g., kengevread g., kengevreder g., unvanad g.

Bundesgenossenschaft b. (-,en) : [polit.] kevredadur g., kengevread g., kevredidi ls.

Bundesgericht n. (-s) : [Bro-Suis] lez-veur ar c'hengevread b., lez uhelañ b., lez-terriñ b., lez-varn derriñ b., lez-terriñ-barnoù b.

Bundesgerichtshof g. (-s,-höfe) : [Bro-Alamagn] lez-veur ar c'hevread b., lez uhelañ b., lez-terriñ b., lez-varn derriñ b., lez-terriñ-barnoù b.

Bundesgrenzschutz g. (-es) : [Bro-Alamagn] polis kevreadel an harzoù g.

Bundeshauptstadt b. (-) : kér-benn ar c'hevread b., kér-benn ar c'hengevread b.

Bundeshaus n. (-es,-häuser) : 1. [Bro-Alamagn] sez breujou ar c'hevread g. ; 2. [Bro-Suis] sez breujou ar c'hengevread g.

Bundesheer n. (-s,-e) : lu kevreadel Bro-Austria g.

Bundeskabinett b. (-s,-e) : gouarnamant ar c'hevread g., gouarnamant ar c'hengevread g.

Bundeskanzler g. (-s,-) : 1. [Bro-Alamagn / Bro-Austria] kañseller ar c'hevread g., kañseller kevreadel g. ; 2. [Bro-Suis] kañseller ar c'hengevread g., kañseller kengevreadel g.

Bundeskanzleramt n. (-s,-ämter) : [Bro-Alamagn / Bro-Austria] 1. kañsellerdi ar c'hevread g. ; 2. kañsellerezh ar c'hevread g.

Bundeskriminalamt n. (-s,-ämter) : [Bro-Alamagn] pennrenerez ar polis justis g.

Bundeslade b. (-,n) : [bibl] die Bundeslade, an Arc'h Santel b., Arc'h Doue b., Arc'h an Emglev b.

Bundesland n. (-es,-länder) : bro gevreet b., stad kevreet b., Land g.

Bundesliga b. (-) : [Bro-Alamagn, sport] rummad kentañ g.

Bundesligist g. (-en,-en) : [Bro-Alamagn, sport] skipailh eus ar rummad kentañ g.

Bundesminister g. (-s,-) : ministre gouarnamant ar c'hevread g., ministre kevreadel g., ministre gouarnamant ar c'hengevread g., ministre kengevreadel g.

Bundesministerium n. (-s,-ministerien) : 1. ministrerezh ar c'hevread b., ministrerezh kevreadel b., ministrerezh ar c'hengevread b., ministrerezh kengevreadel b. ; 2. ministrerezh ar c'hevread g., ministrerezh kevreadel g., ministrerezh ar c'hengevread g., ministrerezh kengevreadel g.

Bundesnachrichtendienst g. (-es) : [Bro-Alamagn] servij titouriñ ar c'hevread g., servij kelaoua ar c'hevread g., servij spierezh ha enesprierezh ar c'hevread alaman g.

Bundespost b. (-) : post ar c'hevread g., post kevreadel g.

Bundespräsident g. (-en,-en) : 1. [Bro-Alamagn / Bro-Austria] prezidan ar c'hevread g. ; 2. [Bro-Suis] prezidan ar c'hengevread g.

Bundesrat¹ g. (-s,-räte) : 1. [Bro-Suis] kuzul ar c'hengevread g. ; der Bundesrat wird eingeladen, die Sache endlich in die Hand zu nehmen, gouenn a reer e kemerfe kuzul ar c'hengevread an emell eus an afer hep chom da yariñ na da varc'hata ; 2. [Bro-Austria] kuzul ar c'hevread g. ; 3. [Bro-Alamagn] Bundesrat g.

Bundesrat² g. (-s,-räte) : 1. [Bro-Suis] kuzulier ar c'hengevread g. ; 2. [Bro-Austria] kuzulier ar c'hevread g.

Bundesrechnungshof g. (-s,-höfe) : lez-kontou ar c'hevread b., lez kevreadel ar c'hontou b.

Bundesregierung b. (-) : gouarnamant ar c'hevread g., gouarnamant kevreadel g., gouarnamant ar c'hengevread g., gouarnamant kengevreadel g.

Bundesrepublik b. (-) : Republik Kevreadel b., Republik Kevreadel Alamagn b.

Bundesrepublikaner g. (-s,-) : keodedour Republik Kevreadel Alamagn g. ; [istor] Alaman eus ar C'hornôg g.

bundesrepublikanisch ag. : eus Republik Kevreadel Alamagn, e Republik Kevreadel Alamagn, ... Republik Kevreadel Alamagn.

Bundesschatzbrief g. (-s,-e) : talvoudenn eus Teñzor ar c'hevread b., madenn an Teñzor gevreadel b.

Bundesstaat g. (-es,-en) : 1. stad kevreadel b., riez kevreadel b., kevread g. ; 2. einzelner Bundesstaat, land g., rannvro b., stad kevreet b.

bundestaatlich ag. : kevreadel.

Bundesstaatssystem n. (-s,-e) : reizhiad kevreadel b., kevreadelezh b.

Bundesstraße b. (-,n) : [Bro-Alamagn / Bro-Austria] hent e dalc'h ar c'hevread g., hent kevreadel g.

Bundestag g. (-s) : [Bro-Alamagn] Bundestag g., Breujoù ar c'hevread ls. ; [istor] dieta b.

Bundestagsabgeordnete(r) ag.k. g./b. : [Bro-Alamagn] kannad er Bundestag g., dilennad er Bundestag g.

Bundestagsdebatte b. (-,n) : [Bro-Alamagn] dael er Bundestag b., breutadeg er Bundestag b.

Bundestagspräsident g. (-en,-en) : [Bro-Alamagn] prezidan ar Bundestag g.

Bundestagswahl b. (-,en) : [Bro-Alamagn] dilennadeg ar gannaded evit ar Bundestag b., mouezhiadeg evit kas kannaded d'ar Bundestag b.

Bundestrainer g. (-s,-) : [Bro-Alamagn, sport] gourdoner skipailh ar c'hevread g., gourdoner kevreadel g.

Bundesverdienstkreuz n. (-es,-) : [Bro-Alamagn] kroaz kevreadel an Dellezegezh b.

Bundesverfassung b. (-) : bonreizh ar c'hevread b., bonreizh kevreadel b., lezenn-diazez ar c'hevread b.

Bundesverfassungsgericht n. (-s,-e) : [Bro-Alamagn] lez-varn vonreizhel ar c'hevread g.

Bundesversammlung b. (-) : 1. [Bro-Alamagn] bodadenn ar c'hevread b., bodadenn gevreadel b. ; 2. [Bro-Suis] bodadenn ar c'hengevread b., bodadenn gengevreadel b.

Bundesversicherungsanstalt b. (-,en) : kef leve kevreadel g.

Bundesverwaltungsgericht n. (-s,-e) : [Bro-Alamagn] lez-varn velestradurel ar Republik Kevreadel b.

Bundeswehr b. (-) : [Bro-Alamagn] lu ar c'hevread g., lu alaman g.

bundesweit ag./Adv. : war tachenn ar c'hevread a-bezh.

Bundfalte b. (-,n) : pleg bandenn g.

Bundfaltenhose b. (-,n) : bragoù gant plegoù bandenn g.

Bundholz n. (-es) : keuneud fagodet str.

Bundhose b. (-,n) : „knickerbockers“ ls., „knickers“ ls.

bündig ag. : 1. [gwir] endalc'hus ; 2. talvoudek, mat ; 3. anataus, peurdrec'h ; *bündiger Beweis*, prouenn anat b., prouenn splann b. ; 4. [tisav.] plaen, kompez, a-live an eil gant egile ; 5. [dre skeud.] fraezh-ha-berr, sklaer, distag, resis, rik, spis ; *bündige Antwort*, respont fraezh-ha-berr (sklaer, distag) g.

Adv. : 1. *kurz und bündig*, distag, dispieg, didroidell, krenn, krak-ha-berr, krak-ha-krenn, krenn-ha-krak, berr-ha-krenn, krenn-ha-kras, krenn-ha-berr, didro-kaer, eeun, en ur ger krenn, didro, fraezh-ha-berr, eeun-hag-eeun, rube-rubene, berr-ha-groñs, eeun ha didroell, diguzh, diflatr, hep biez ; *sich kurz und bündig ausdrücken*, distagañ komzoù rik, kaout ur gomz krak ; das Problem *kurz und bündig darlegen*, roudennañ just ha just petra eo ar gudenn ; 2. *etwas bündig beweisen*, prouiñ ubd gant arguzennou peurdrec'h ; 3. [moull.] *bündig machen*, marzeakaat.

Bündigkeit b. (-) : 1. [gwir] endalc'h g. ; 2. [dre skeud.] fraezhded b., sklaerdeur g., resisted b., spisted b., krennegezh b., kurzhegezh b.

bündisch ag. : [polit.] kevreet, kengevreet, korfuniadel.

Bund-Länder- : ... etre ar Stad hag ar broioù kevreet.

Bund-Länder-Kommission b. (-,en) : kengor kemparek (bodad kemparek) etre ar Stad hag ar broioù kevreet g.

Bündler g. (-s,-) : bouteller g., torteller g.

Bündner g. (-s,-) : kengevredad g. ; *Graubündner*, *Bündner*, [Bro-Suis] annezed kanton Grizon g.

Bündnerfleisch® n. (-es) : kig bevin eus kanton Grizon g.

Bündnerromane g. (-n,-n) : Retoromañch g., Romañch g.

Bündnerromanin b. (-,nen) : Retoromañchez b., Romañchez b.

Bündnis n. (-ses,-se) : emglev g., kevre g., kevread g., kengevread g., kengevredadur g., kevredadur g., kenunaniezh b., kenemsav g. ; *ein Bündnis suchen*, klask aliañs (Gregor) ; *ein Bündnis schließen*, skoulmañ un emglev, ober emglev, en em gevreañ, en em strollañ, en em unaniñ, kenemsevel, kengevrediñ, kevrediñ ; *ein Bündnis besiegen*, siellañ un emglev (ur c'hevre), kevrediñ ; *ein Bündnis von Parteien aufbauen*, kenurzhiañ (kengevrediñ) strolladoù en un talbenn politikel ; *ein Bündnis lösen*, terriñ un emglev (ur c'hevre, ur c'hengevreadur) ; *ein Bündnis mit dem Teufel eingehen*, ober marc'had gant an diaoul ; soziales Bündnis, liammoù kedvuhezel ls., simant kedvuhezel g.

Bündnisblock g. (-s,-blöcke) : bloc'had ar gevredidi g.

bündnisfrei ag. : didu, disteud, e-maez bloc'h ; *bündnisfreier Staat*, Stad didu b., Stad disteud b., Stad e-maez bloc'h b.

Bündnisfreiheit b. (-) : [istor] diduegezh b., disteudadur g.

Bündnispartner g. (-s,-) : kengevredar g., kengevredadour g., kenemsavour g., kevredad g., kengevredad g., unvanad g.

Bündnispartnerin b. (-,nen) : kengevrederez b., kengevredadourez b., kenemsavourez b., kevredadez b., kengevredadez b., unvanadez b.

Bündnispolitik b. (-) : politikerezh an emglevioù g.

Bündnissystem n. (-s,-e) : reizhiad emglevioù b.

Bündnistreue l b. (-) : lealded e-keñver an emglev b.

Bündnisvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev kevredien g.

Bundring g. (-s,-e) : [tekn.] kolier stardañ g., envez stardañ g., freñenn stardañ b., fret stardañ g.

Bundschuh g. (-s) : [istor] heuz kouer g. [dre astenn. : an kevre ar gouerien da vare an emsavadegoù a-ziar ar maez etre 1493 ha 1517].

Bundverbindung b. (-,en) : [tekn.] ruilhodenn juntañ b.

Bundweite b. (-) : [dilhad.] ment ar vandenn b.

Bundzeichen ls. : [tekn.] merkoù war ar pezhioù da genstrollañ ls.

Bungalow g. (-s,-s) : bungalaou g. [liester bungalaouioù], log plenk b.

Bungee-Jumping n. (-s) / **Bungeespringen** n. (-s) : [sport] benji g., lammat gant ur stirenn g.

Bunker g. (-s,-) : 1. blokaoz g., bunker g., danzouarenn b., dindanzouarenn b., kav-kreñv g. ; 2. goudorenn-greñv b., gwaskedenn-greñv b. ; 3. [sport] *Golfbunker*, toull traezh g., fozell draezh b., poull traezh g., bunker g. ; 4. [dre skeud., lu] toull-bac'h g., karc'har g., toull g., bidouf g., sac'h maen g., pichezer g., goudor g., kloz g. ; 5. *Kohlenbunker*, [merdead.] log ar glaou b., toull ar glaou g., glaoueg b. [liester glaouegou], glaoulec'h g., glaoueri b., glaouerez b. ; 6. [loen., pesk, Brevoortia tyrannus] menhaden g. ; *Bunker fangen*, menhadeta.

Bunkerluke b. (-,n) : [merdead.] skoutih g., harzell b.

bunkern V.gw. (hat gebunkert) : 1. [merdead.] kargañ glaou ; 2. boniañ, siloañ ; *Getreide bunkern*, siloañ ed, boniañ ed ; 3. [dre astenn.] mirout, restañ, lakaat a-gostez, tuañ, gorren, gouarn, sevel, dastum.

Bunkerstation b. (-,en) : [merdead.] glaouerez b.

Bunsenbrenner g. (-s,-) : [fizik] dever Bunsen g.

bunt ag. : 1. a bep liv, a bep seurt liv, liesliv, brizh, brizhet, briquet, marellet, marellek, marigellek, brizhellet, brizhellek, briailh, briailhet, briksamardet, lieviaouek, amliniv ; *bunte Blumen*, bleunioù a bep liv ls. ; *bunte Bänder*, lietennoù liesliv ; *bunte Kuh*, brizhenn b., buoc'h brizh du b., buoc'h brizh melen b., buoc'h brizh ruz b., buoc'h vrizh du b., buoc'h vrizh melen b., buoc'h vrizh ruz b., buoc'h varellet b., buoc'h vrizhellek b. ; *buntes Kirchenfenster*, gwerell b., gwerenn-livet b., gwerenn a liv b., gwerenn iliz b., gwerenn vestr b. ; *mit historischen Motiven bemalte bunte Fenster*, gwerelloù istoriet ls. ; *bunte Wäsche*, dilhad a liv ls. ; *bunt streifen*, brizhroudennañ ; etwas bunt ankleksen, brikañ ubd, briailhañ ubd, briksamardiñ ubd. ; *bunte Zusammenstellung*, brizhelladur g. ; *bunt zusammenstellen*, brizhellañ, marellañ ; [mojenn.] *der bunte Jungstier*, ar c'hole brizh g. ; 2. [dre skeud.] er hat den bunten Rock angezogen, aet eo da soudard, aet eo dindan an armou ; 3. *bunter Abend*, nozvezh gant abadennoù a bep seurt b., nozvezh disurtoù b., nozvezh disurajoù b. ; 4. mesket, kemmesket, kemmesk, a bep seurt, disur, mesk-ha-mesk, kej-mesk, kej-mej, keindre-gein, brizh, touez-ha-touez, touez-touez, toueziet, P. moc'h-ha-marc'h, a-stribouilh-strabouilh, stribouilh-strabouilh, [dre fent] pell-mell-kaotigell ; *ein buntes Durcheinander von Völkern*, ur marelladur pobloù g., ur vozaikenn bobloù b. ; *bunter Blumenteppich*, mozaikenn vleunioù b., pallennad bleunioù liesliv g. ; [kegin.] *bunte Bohnen*, fav hanter-hanter str. ; 5. *P. das wird mir zu bunt ! trawalc'h ! re zo re !* ; 6. *bekannt wie*

ein bunter Hund, anavezet a bep tu, anavezet evel ar bleiz, anavezet evel ar bleiz ruz, anavezet e kement korn 'zo, anavezet dre-holl, anavezet gant kement den 'zo, anavezet e pevar c'horn ar vro, mil anavezet.

Adv. : 1. *bunt anmalen, bunt anstreichen, bunt machen*, marigellañ, marellañ, marellat, brikañ, brizhellañ, brizhañ, briailhat, briemardiñ ; ein mit zahlreichen Edelsteinen bunt verzierter Mantel, ur vantell marellet a vein brizius b. ; *bunt kariert*, brizkarrezennek, brizkarrezennet, brizkarrezet ; [dilhad.] *bunt gestreift*, pekinek ; 2. mesk-divesk, mesk-hamesk, kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, touez-ha-touez P. moc'h-ha-marc'h, a-stribouilh-strabouilh, stribouilh-strabouilh, [dre fent] pell-mell-kaotigell ; alles bunt durcheinander werfen, lakaat pep tra en un douez (touez-touez, mesk-ha-mesk, mesk-divesk, kej-mesk, kej-mej), lakaat pep tra en un duilhad (Gregor) ; eine bunt zusammengewürfelte Reisegesellschaft, ur veskailhez kenveajourien a bep seurt b., beajourien a bep seurt mesk-ha-mesk ls. ; 3. P. er treibt es zu bunt, mont a ra re bell ganti, mont a ra re lark ganti, mont a ra er-maez eus ar park (dreist an trezuòù, dreist ar bord, dreist ar roudenn, dreist an arroudenn, dreist ar yev), lammet eo dreist ar c'bleuz, ur paotr diskramaill a zo anezhañ, mont a ra dreist-penn, mont a ra amplik ganti ; hier liegt ja alles bunt durcheinander, a-borc'hell emañ an traoù amañ, a-benn-porc'hell emañ an traoù amañ, a-stribouilh-strabouilh emañ pep tra amañ, un tamm brav a flav-flav hag a vesk a zo amañ, e Kerdrabas emaomp amañ, e Kerflav emaomp amañ, ur stlabez a zo amañ, gwashat stlabez a zo amañ, nag a ziskrap amañ, n'eus nemet freuz ha reuz amañ, ur freuz hag ur reuz a zo amañ, an ti-mañ a zo arigrap, a-dreuz-fuili emañ an traoù amañ, en dizurzh emañ pep tra, en diroll emañ pep tra amañ, dirollet eo pep tra amañ, a-bempoù emañ an traoù amañ, a-strum emañ an traoù amañ, pebezh keusteurenn ! ; 4. es ging recht bunt zu, dirollet e oa an dud, pebezh stlabez a oa bet, ur stlabez spontus a oa, spontus e oa bet an direizhamant, lakaet e voe pep tra war e gement all, du-mañ 'vat e strake an traoù, ne oa nemet reuz aze, aze e oa bet buheziòù.

Bundruck g. (-s,-e) : moulladur liv g.

buntfarbig ag. : a bep liv, a bep seurt liv, liesliv, brizh, brizhet, briket, marellet, marellek, marigellet, brizhellet, brizhellek, briailh, briailhet, briemardet, liviaouek, amliv.

Buntfarbigkeit b. (-) : brizhadur g., brizhelladur g., brizherezh g., marelladur g., briailh g., briailhadur g., marigelladur g., marelerez g.

Buntfeuerwerk n. (-s,-e) : tan-arvest g., goueliadenn-roial b. **buntfleckig** ag. : brizh, brizhet, briket, marellet, marellek, marigellet, brizhellet, brizhellek.

Buntheit b. (-) : liested al livioù b., liesseurte al livioù b., brizhadur g., brizhelladur g., brizherezh g., marelladur g., briailh g., briailhadur g., marigelladur g., marelerez g.

Bunkupferkies g. (-es) : kouevr piritek brizhellet g.

Buntpapier n. (-s,-e) : 1. paper liv g. ; 2. [arz] paper dominoerezh g.

Buntpapierhandel g. (-s) : [arz] dominoerezh g.

Buntpapierhändler g. (-s,-) / **Buntpapierhersteller** g. (-s,-) : [arz] dominoer g.

Buntpapierherstellung b. (-) : [arz] dominoerezh g.

Buntsandstein g. (-s,-e) : krag brizhellek g.

buntscheckig ag. : a bep liv, liesliv, brizh, brizhet, briket, marellet, marellek, marigellet, brizhellet, brizhellek, briailh, briailhet, briemardet, pechar ; *buntscheckige Flecke bekommen*, dluzhañ ; *buntscheckige Kuh*, brizhenn b., buoc'h brizh du b., buoc'h brizh melen b., buoc'h brizh ruz b., buoc'h

vrizh du b., buoc'h vrizh melen b., buoc'h vrizh ruz b., buoc'h varellet b., buoc'h vrizhellek b. ; *buntscheckiges Pferd*, marc'h pechar g.

Buntscheckigkeit b. (-) : briailh g., briailhadur g., brizhadur g., brizhelladur g., brizherezh g., marelladur g., marel b., marigelladur g., marelerez g.

buntschillernd ag. : sked-disked, marigellet, marellek, marigellet.

Buntspecht g. (-s,-e) : [loen.] piload bras g. [/iester pilloaded bras], spieg brizh bras g. [/iester spaged brizh bras], poker-koad g. [/iester pokerien-goad].

Buntstift g. (-s,-e) : kreion liv g.

buntstreifig ag. : brizhellet, brizhet, brizh, briket, brizhellek, marellek, marellet, marigellet.

Buntwäsche b. (-) : lienaj liv g.

Bünzli g. (-s,-) : [Bro-Suis] P. bihanvourc'hiz g., bourc'hiz bihan g., krakaotrou g., tamm krakaotrou g., pipi g.

Bur g. (-s,-en) : Boer g. [/iester Boered].

Bürde b. (-,n) : samm g., karg b., bec'h g., fard g., fardell b., fardellad b., tortad g., hordenn b., luz g. ; drückende Bürde, bec'h pounner g., samm pounner g., gwall garg b., gwall samm g., gwall fardell b., gwall fardellad b. ; eine Bürde Holz, ur bec'h keuneud g. ; jemandem eine Bürde aufladen, lakaat ur gwall samm war divskoaz u.b., teuler ur bec'h pounner war u.b. (war chouk u.b., war gein u.b.), skeiñ ur bec'h war u.b., skeiñ ur bec'h war gein u.b. ; diese Bürde kann er nicht tragen, se 'zo re samm dezhañ da zougen ; diese Bürde ist für seine Schultern zu schwer, re bounner eo ar samm-se diouzh e zivskoaz ; eine Bürde abwerfen, eine Bürde abwälzen, en em zizober (en em zifraeañ, en em zibabliñ, en em zistlabezañ, en em zistrobañ) diouzh ur bec'h, en em ziaesaat ag ur bec'h, disteuler ur bec'h a-zivar e gein, disammañ ur bec'h, disammañ, dioarañ diouzh ur bec'h, en em zivec'hiañ ; [tr-l] Würde bringt Bürde, ar vertuz a ra ar gwir noblañs (Gregor).

Bure g. (-n,-n) : Boer g. [/iester Boered].

Bureau g. (-s,-sl-x) : burev g.

Burenwurst b. (-,würste) : [Bro-Aostria] silzig [da vezan adtommet en dour] str.

Bürette b. (-,n) : [kimiezh] bured b., orsel g.

Burg b. (-,en) : 1. kastell-kreñv g. [/iester kestell-kreñv, kastelloù-kreñv, kastilli-kreñv], maner g., kastell g. [/iester kestell, kastelloù, kastilli] ; diese Burg stammt aus dem Mittelalter, savet e voe ar c'hastell-se da vare ar Grennamzer ; 2. [dre astenn.] gwikadell b. ; 3. [loen.] lochenn avanked b. ; 4. [dre skeud.] ramparzh g., kreñv g. ; ein' feste Burg ist unser Gott, an Aotrou Doue a zo ur ramparzh asur (Gregor, Luther) ; mein Glaube ist meine Zuflucht und meine Burg, va feiz a servij din da repu ha da greñv.

Burgbann g. (-s) : [istor] kastellanaj g.

Bürge g. (-n,-n) : 1. [den] gwarant g. [/iester gwaranted], responder g., kretadener g., kretaaer g., kred g. [/iester kredou] ; kaufsfähiger Bürge, zahlungsfähiger Bürge, kred gouest g. ; 2. [tra] kredoniezh b., kred g., gwarant g. [/iester gwarantou], gouestl g., kretadur g., kretadurezh b. ; sichere Bürge, kredoniezh asur b. (Gregor), kred diarvarus g. ; Bürgen stellen, reiñ kredoù, reiñ kredoniezh / reiñ gouestl (Gregor), lakaat madoù da gred.

bürgen V.gw. (hat gebürgt) : für jemanden bürgen, respont diouzh u.b., respont evit u.b., mont da gred evit u.b., mont e kred evit u.b., bezañ kred evit u.b., kretaat evit u.b., en em reiñ da gred evit u.b. ; für etwas bürgen, mont da gred (da warant, kretaat, bezañ kred) evit udb, mont e kred evit udb, gwarantiñ udb, reiñ e gred evit udb, bezañ kred evit udb, respont diouzh udb ;

[kenw.] für einen Wechsel bürgen, reiñ kred-tredeoq d'ul lizher-paeañ, ergainañ ul lizher-tennañ.

bürgend ag. : kret, kengret.

Burgenland n. (-s) : [e Bro-Aostria] das Burgenland, Burgenland b.

Bürger g. (-s,-) : 1. keodedad g. [*liester keodediz*], keodedour g. [*liester keodedourien*], sitoian g. [*liester sitoianed*], stadad g. [*liester stadiz / stadiid*] ; *römischer Bürger*, keodedad roman g. ; *Bürger einer Polis*, keodedad g. ; *Bürger eines Staates*, keodedour g. ; die Anerkennung und Achtung der Rechte und Freiheiten aller Bürger sichern, diogeliñ ma vo anavezet ha doujet gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, diogelaat gwirioù ha frankizioù an holl geodediz, gwarantiñ gwirioù ha frankizioù an holl geodediz ; *[gwir votiñ] aktiver Bürger*, keodedour oberiant g. ; *passiver Bürger*, keodedour dizoberiant g. ; die Regierenden und die einfachen Bürger, an amaezhieren hag an amaezhidi, ar c'houarneren hag ar c'houarnidi, ar renouren hag ar renidi ; 2. bourc'hiz g. [*liester bourc'hizien*] ; 3. [istor] *Bürger des dritten Standes*, tud bilen ls. / tud partapl ls. / trede urzh (Gregor) g., ar partapl g. ; 4. akademischer Bürger, studier g.

Bürgeradel g. (-s) : patrikianed ls.

Bürgerbeauftragte(r) ag.k. g./b. : europäischer Bürgerbeauftragter, hanterour Unaniezh Europa g., unvanour Unaniezh Europa g.

Bürgerbegehren n. (-s) : [Bro-Alamagn] kentoderezh pobl g., intrudu an diaz g., intrudu ar bobl g., taol intrudu ar bobl g., taol lañs sitoian g., taol atiz sitoian g., taol lañs keodedel g., taol atiz keodedel g.

Bürgerbewegung b. (-,en) : luskad arc'hiñ g., luskad nagenniñ g.

Bürgerbrief g. (-s,-e) : [istor, gwir] lizher keodedadelezh g. bürgfern ag. : pell diouzh prederioù ar geodediz.

Bürgergarde b. (-,n) : [lu] gward-bro g., milis g., bezen g.

Bürgergardist g. (-en,-en) : [lu] gward-bro g., milisian g., bezenour g.

Bürgerhaus n. (-es,-häuser) : ostel prevez g.

Bürgerinitiative b. (-,n) : kentoderezh pobl g., komite difenn g., taol intrudu ar bobl g., taol lañs sitoian g., taol atiz sitoian g., taol lañs keodedel g., taol atiz keodedel g.

Bürgerkönig g. (-s,-e) : [istor] roue-keodedour g. ; der „Bürgerkönig“ Louis-Philippe weihte 1836 den Pariser Triumphbogen ein, roet e voe lañs ofisiel d'ar Volz-Enor e 1836 gant ar „roue-keodedour“ Louis-Philippe.

Bürgerkrieg g. (-s,-e) : brezel diabarzh g., brezel a-ziabarzh g., brezel-bro g., enbrezel g. ; [istor] amerikanischer Bürgerkrieg, brezel an Digevrediñ g., brezel digevrediñ g., brezel diabarzh amerikan g.

bürgerkriegsähnlich ag. : heñvel ouzh ur brezel diabarzh, e doare ur brezel diabarzh, a-zoare gant ur brezel diabarzh, a-seurt gant ur brezel diabarzh.

Bürgerkunde b. (-) : deskadurezh keodedel b., stummadur keodediz g., keodedouriez b.

bürgerlich ag. : 1. bourc'hiz, bourc'hizel, partapl, bilen ; *bürgerliche Gesellschaft*, kevredigezh renet gant ar vourc'hizien, kevredigezh vourc'hizel b. ; *bürgerliche Kultur*, stuzziadur ar vourc'hizien g., sevenadur bourc'hizel g. ; die *bürgerliche Klasse*, renkad ar vourc'hizien b. ; *jemandem die bürgerlichen Manieren abgewöhnen*, divourc'hizañ u.b. ; *seine bürgerlichen Manieren ablegen*, divourc'hizañ ; 2. [gwir] keodedel ; *bürgerliches Gesetzbuch*, lezennaoueg keodedel b., lezennaoueg foran b., dezveg keodedel b., kod keodedel g., kod sivil g. ; *bürgerlicher Tod*, lamidigezh ar bri keodedel b.,

forc'herezh diouzh ar gwirioù keodedour g., lamidigezh ar gwirioù keodedour b., lamadur ar gwirioù keodedour g., ewziriadur diouzh ar gwirioù keodedour g., divri keodedel g. ; *bürgerliche Freiheiten*, frankizioù keodedel ls. ; *einem Volk die bürgerlichen Freiheiten gewähren*, distankañ war ar frankizioù ha treiñ ar frankizioù-se e lezennoù ; 3. trevourel, disoudard ; *das bürgerliche Kleid*, an dilhad disoudard g., an dilhad a vez lakaet er-maez a garg g. 4. [stered.] keodedel ; *bürgerliche Dämmerung*, amheol keodedel g. ; *bürgerliche Morgendämmerung*, skleur keodedel g. ; *bürgerlicher Tag*, deiz keodedel g. ; *bürgerliche Zeit*, amzer geodedel g. ; *bürgerliches Jahr*, bloavezh keodedel g., bloavezh kalanderel g.

Adv. : evel ur bourc'hiz, evel ar vourc'hizien.

Bürgerliche(r) ag.k. g./b. : [istor] dinoblad g. [*liester dinoblidi*], dinobladez b., partabl g. [*liester an dud partapl*].

Bürgerlichkeit b. (-) : bourc'hizelezh b., bourc'hizegezh b.

Bürgermeister g. (-s,-) : 1. maer g. [*liester maered*], bourc'hvestr g. [*liester bourc'hvistri*], P. rup ar vilaj g. ; *der Herr Bürgermeister*, an aotrou maer g. ; *Herr Bürgermeister* ! aotrou maer ! ; *als Bürgermeister einsetzen*, lakaat (envel) da vaer, daveñi maer, fiziout ar garg a vaer [d'u.b.], krouiñ maer, lakaat e penn an ti-kér ; *stellvertretender Bürgermeister*, eilmaer g. ; *als Bürgermeister fungieren*, ober evel maer, ober evit maer, bezañ e penn an ti-kér ; *weiter als Bürgermeister fungieren*, chom da vaer ; *der ehemalige Bürgermeister*, *der frühere Bürgermeister*, ar maer bet g. ; *Bezüge eines Bürgermeisters*, kevaziadurioù evel maer ls. ; *Bürgermeister werden*, *zum Bürgermeister gewählt werden*, dont da vaer, mont da vaer, bezañ dilennet da vaer ; *als Bürgermeister zurücktreten*, mont er-maez a vaer, dont er-maez a vaer, dont eus a vaer, en em ziskargañ a vaer, en em zigargañ a vaer, reiñ e zilez a vaer ; *der Präfekt hat ihn als Bürgermeister abgesetzt*, torret eo bet eus e garg a vaer gant ar prefed ; *der Bürgermeister nimmt in seiner Gemeinde Aufgaben der öffentlichen Verwaltung wahr*, emañ ar maer en emell eus mont en-dro aferioù kevredik ar gumun, karget eo ar maer da verañ aferioù kevredik ar gumun ; *der Bürgermeister vertritt die Regierung*, ar maer a ra e lec'h hag en anv ar gouarnamant ; *die Frau des Bürgermeisters*, gwreg ar maer b. ; *sie wussten nicht, was für ein Dieb der Sohn des Bürgermeisters war*, n'anavezent ket al laer ma oa mab an aotrou maer ; 2. [Berlin] *regierender Bürgermeister*, bourc'hvestr-gouarnour g. ; 3. [Bro-Suis] *Bürgermeister*, penn-kevread g. ; 4. [Belgia] *Bürgermeister*, bourc'hvestr g.

Bürgermeister- : maerel, ... ar maer, ... ar vaered.

Bürgermeisteramt n. (-es,-ämter) / **Bürgermeisterei** b. (-,en) : 1. ti-kér g., maerdi g. ; 2. [karg] maerelezh b., maerded b., karg a vaer b.

Bürgermeisterin b. (-,en) : maerez b., bourc'hvestrez b.

Bürgermeisterwürde b. (-) : maerelezh b., maerded b.

bürgernah ag. : tost ouzh prederioù ar geodediz.

Bürgernähe b. (-) : doujañs ouzh prederioù ar geodediz b.

Bürgerpflicht b. (-,en) : dever evel keodedad g.

Bürgerquartier n. (-s,-e) : [lu] lojeris e tiez an annezidi g.

Bürgerrecht n. (-s,-e) : 1. gwir da vezañ keodedad g., bourc'hizegezh b., gwir a vourc'hiz g., keodadelezh g. ; 2. [Bro-Suis] keodedourelezh b. ; 3. *die Bürgerrechte*, ar gwirioù keodedour ls.

Bürgerrechtl g. (-s,-) : stourmer evit ar gwirioù keodedour g.

Bürgerrechtsbewegung b. (-,en) : emsav ar stourmerien evit ar gwirioù keodedour g.

Bürgerrechtsgesuch n. (-s,-e) : [Bro-Suis] goulenn broadiñ g., mennadenn vroadiñ b.

Bürgerrodel g. (-s,-) : [Bro-Suis] marih ar boblañs g.

Bürgerschaft b. (-) : 1. keodediz ls. ; 2. [e kérion hansaet 'zo] kuzul-kér g. ; 3. [evit Hamburg ha Bremen] Parlament al Land g., Dieta b., Dael b.

Bürgerschaftswahl b. (-,en) : dilennadeg kuzulerien an ti-kér b., mouezhiadeg evit dilenn kuzulerien an ti-kér b.

Bürgerschreck g. (-s) : spouron ar vourc'hizien g., spontailh ar vourc'hizien g., diaoul a zen g., bosenn a zen b., lec'hidenn a zen fall b., gwir hailhon g., hailhon echu g., mab an diaoul g., gast b., tamm diaoul g., andon an diaoul b.

Bürgersinn g. (-s) : keodedegezh b. ; *fehlender Bürgersinn, Mangel an Bürgersinn*, amgeodedegezh b.

Bürgersmann g. (-s,-leute) : [barzh.] keodedad g. [*liester keodediz*], bourn'hiz g. [*liester bourn'hizien*].

Bürgersoldat g. (-en,-en) : gward-bro g., bezenour g., milisian g.

Bürgerstand g. (-s) : [istor] bourn'hizelezh b.

Bürgersteig g. (-s,-e) : riblenn-straed b., rizenn kostez ar ru b., P. riblenn b.

Bürgertugend b. (-) : keodedegezh b.

Bürgertum n. (-s) : bourn'hizelezh b., bourn'hizelezh b. ; *hohes Bürgertum, gehobenes Bürgertum*, bourn'hizelezh uhel b. ; *mittleres Bürgertum*, bourn'hizelezh krenn b.

Bürgerwehr b. (-,en) : gward-bro g., milis g., bezen g.

bürgfähig ag. : talus, P. gouest.

Burgfried g. (-s,-e) : [tisav.] tour-meur g., tourell b.

Burgfriede g. (-ns,-n) : [istor] bannlev b., lev-varn b. ; [dre skeud.] treverz politikel b., treverz parlamentel b.

Burggraf g. (-en,-en) : [istor] burgrav g. [*liester burgraved*], kastellan g. [*liester kastellaned*].

Burggrafschaft b. (-,en) : [istor] 1. [karg] burgraviezh b., kastellaniezh b. ; 2. [tachenn] burgravelezh b.

Burgherr g. (-n,-en) : 1. kastellad g. [*liester kastelliz* / *kastelliidi*], kastellour g. ; 2. kastellan g. [*liester kastellaned*].

Burgherrschaft b. (-) : kastellaniezh b.

Bürgin b. (-,nen) : gwarantez b., responterez b.

Burgruine b. (-,n) : dismantrou ur c'hastell ls., diskarou ur c'hastell ls., relegou ur c'hastell ls., kastell dismantret g.

Burgschaft b. (-) : kastellaniezh b.

Bürgschaft b. (-,en) : kretadenn b., kredonezh b., kred g., arc'hant-kred g., fiziad goudoriñ g., gwarant g., gwarez g., gouestl g., yalc'h-kretaat b., arrez g. ; *solide Bürgschaft*, kred gouest g. ; *Bürgschaft leisten* [für ...], reiñ kredoù (ur gwarant en arc'hant, arc'hant-kred) evit ..., mont da gred evit ..., reiñ gouestl / reiñ kredonezh evit ... (Gregor), lakaat madoù da gred evit ... ; *Wechsel mit Bürgschaft versehen*, reiñ kred-tredeog da lizherou-paeañ, ergeinañ lizherou-paeañ ; *gegen Bürgschaft freigelassen werden*, bezañ digarchariet goude bezañ roet kredoù (arc'hant-kred) ; *ohne staatliche Bürgschaft*, hep gwarant a-berzh ar Stad ; *gesamtschuldnerische Bürgschaft*, *solidarische Bürgschaft*, kenatebegezh b., gwarant kengret g., kengretadenn b.

Bürgschaftsklage b. (-,en) : [gwir] klemm a-fet kredoù g.

Bürgschaftsleistung b. (-,en) : kretadur g., kretadenn b.

Bürgschaftsurkunde b. (-,n) : [gwir] skrid kretadennañ g.

Bürgschaftsvergütung b. (-,en) : [gwir] kredad g., gwarant del credere g.

Bürgschaftsvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat kretadennañ b.

Burgund n. (-s) [Bro-Suis : **das Burgund**] : 1. [istor] Burgondia b. ; 2. Bourgogn b.

Burgunde g. (-n,-n) : [istor] Burgond g. [*liester Burgonded*].

Burgunder g. (-s,-) : 1. Bourgognad g. [*liester Bourgogniz*] ; 2. [gwin] gwin Bourgogn g. ; 3. [istor] Burgond g. [*liester Burgonded*].

Burgunder-Rübe b. (-,n) : [louza.] beterabez-kutuilh str., beterabez-saout str., beterabez-loened str., boetrabez-saout str., boetrabez-loened str., brouscon g.

Burgunderwein g. (-s,-e) : [gwin] gwin Bourgogn g.

burgundisch ag. : 1. [istor] ... Burgondia, eus Burgondia ; 2. bourgognat, ... eus Bourgogn, ... Bourgogn ; *Burgundische Pforte*, toullenn Belfort b.

Burgverlies n. (-ses,-se) : [tisav.] toull-disoñ g., karc'har g., toull-bac'h g., bac'h b., toull g., soubit g.

Burgvogt g. (-s,-vögte) : [istor] kastellan g. [*liester kastellaned*], evezhiant g. [*liester evezhianted*] (Gregor), merour ar c'hastell g., melestrour ar c'hastell g.

Burgvogtei b. (-,en) : [istor] kastellanañ g., kastellaniezh b.

Burgwache b. (-,n) : gward ar c'hastell g.

Burgwall g. (-s,-wälle) : ramparzh g., moger-difenn b., moger-greñv b.

Buridan g. (-s) : [prederour] Buridan g. ; *Buridans Esel*, azen Buridan g. ; das *Buridansche Paradoxon*, diac'hinad azen Buridan g.

burisch ag. : boer.

Burka b. (-,s) : burka b./g.

burlesk ag. : chin, lu.

Burleske b. (-,n) : [choariva] bourdarvest g., fars g., farsadenn b., fentch'oari g., komedienn b., pezh farsus g., c'hoarzhigell b., fentarvest g., wignavaou g.

Bürli n. (-s,-s) : [Bro-Suis] baraig g., baraennig b.

Burma n. (-s) : Birmania b., Myanmar b.

Burmese g. (-n,-n) : Myanmarad g. [*liester Myanmariz*], Birman g. [*liester Birmaned*].

Burn-out n. (-s,-s) / **Burn-out-Syndrom** n. (-s,-e) : bredasikted b., tarzh-bec'h g., divennerezh dre uz g., diviadur micherel g., azoniad an divennerezh micherel dre uz g., torrspered g., regas g., regaserezh g.

Burnus (-ses,se) : burnouz g. ; *Hemd, das unter dem Burnus getragen wird*, gandoura g. [*liester gandouraoù*].

Büro n. (-s,-s) : burev g., kambr-studi b., dalc'hva g. ; *flexibles Büro* [*flex Office*], burev diberc'henn g. ; *er hat mich in sein Büro bestellt*, va galvet en deus d'e vurev ; *diese Angestellten, die in ihren Büros eine ruhige Kugel schieben*, ar re a zo bertimet brav er burevioù ls. ; [Bro-Suis, tr-l] *ein Büro aufmachen*, ober un duchenn eus un duriadenn c'hoz, ober c'hoari gaer gant traou à netra, ober un eured gant netra, ober kalz a reuz evit netra, ober ur bern reuz en-dro d'ldb, ober ur bern charre en-dro d'ldb, ober ur bern charre gant ldb, ober gwelen gant ldb, diarbenn nec'hamant, kemer merfeti evit dister abeg, kemer charre evit nebeud a dra, kemer reuz evit nebeud a dra, kemer streuvell evit nebeud a dra, mont da gaout nec'hamant gant bihan dra, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traou el lec'h ma n'eus ket, morc'heñiñ evit bihan dra, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, ober c'hoari gaer gant kement bramm 'zo tout, klask chikan abalamour da blouz e votou, ober c'hoari gaer gant ket ha netra, ober c'hoari gaer kelo nebeud a dra,

Büroangestellte(r) ag.k. g./b. : bureviad g. [*liester burevidi*], bureviadez b.

Büroarbeit b. (-,en) : bureverezh g.

Büroautomatisierung b. (-) : bureveg g.

Bürobedarf g. (-s) : dafar burev g.

Bürocomputer g. (-s,-) : [stlenn.] urzhiataer burev g., urzhiataer dilech'hiadus g.

Büroeinrichtung b. (-,-en) : aveadur burev g.
Bürohauptsekretär g. (-s,-e) : sekretour merañ g., pennsekretour g.
Bürohaus n. (-es,-häuser) : [tisav.] savadur nemet burevioù ennañ g., kendi burevioù g.
Bürohengst g. (-es,-e) : [dre fent] skridajer g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., bureviad g. [liester bureviad], paperajer g., louf-torchenn g. [liester loufoù-torchenn], pluenner g.
Bürohochhaus g. (-es,-häuser) : [tisav.] savadur nemet burevioù ennañ g., kendi burevioù g.
Bürokauffrau b. (-,-en) : sekretorez kenwerzh b.
Bürokaufmann g. (-s,-leute) : sekretour kenwerzh g.
Bürokammer b. (-,-n) : strobell b.
Bürokommunikation b. (-) : bureveg g.
Bürokraft b. (-,kräfte) : bureviad g. [liester bureviad], bureviadez b.
Bürokrat g. (-en,-en) : 1. burevour g. ; 2. skridajer g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., louf-torchenn g. [liester loufoù-torchenn], paperajer g., pluenner g..
Bürokratie b. (-) : burevveliezh b., burevierezh g., bureviadegezh b., bureviadelez b., burevaj g.
bürokratisch ag. : bureviek, bureviadek, bureviadel, burevveliek ; *bürokratische Formalitäten*, tregaserezh melestradurel g., abuzetez ar velestradurezh b., trabaserezh melestradurel g., lugudajoù ar velestradurezh ls.
bürokratisieren V.k.e. (hat bürokratisiert) : bureviadekaat, burevveliekaat.
Bürokratisierung b. (-) : bureviadekaat g., burevveliekaat g.
Bürokratismus g. (-) : burevouriez b., burevveliezh b., burevierezh b., bureviadegezh b., bureviadelez b., burevaj g., amaezhouriez b., tuzumder g.
Büromaschine b. (-,-n) : mekanik burev g.
Büromaterial n. (-s) : dafar burev g.
Büromensch g. (-en,-en) : [dre fent] skridajer g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., louf-torchenn g. [liester loufoù-torchenn], paperajer g., pluenner g.
Büromitglied n. (-s,-er) : [polit.] ezel ar burev g. [liester izili ar burev], ezelez ar burev b.
Büroraum g. (-s,-räume) : burev g. ; die Büroräume nahmen das ganze Stockwerk ein, an estaj a-bezh a yae gant ar burevioù.
Bürorechner g. (-s,-) : [stlenn.] urzhiataer burev g., urzhiataer dilec'hiaidus g.
Büroschluss g. (-es) : eur klozañ ar burevioù b., eur serriñ b., eur glozañ b.
Bürositzung b. (-,-en) : [polit.] emvod burev g.
Bürostuhl g. (-s,-stühle) : kador vureb b. ; *Bürostuhl mit Rollen*, kador rodellek b., kador-red b., kador-ruilh b.
Bürostunden ls. : euroù ma vez digoret ar burevioù ls., euroù digeriñ ar burevioù ls.
Bürotechnik b. (-) : bureveg g.
Bürotechniker g. (-s,-) : burevegour g.
bürotechnisch ag. : burevegel.
Büroturm g. (-s,-türme) : tour nemet burevioù ennañ g., skraber-oabl nemet burevioù ennañ g.
Bürozeit b. (-,-en) : euroù ma vez digoret ar burevioù ls., euroù digeriñ ar burevioù ls.
Bursa b. (-, Bursen) : [relig.] 1. boest ar gorporell b. ; 2. sac'h relegennou g.
Bursch g. (-en,-en) : 1. ezel ur c'horfuniad studieren g. ; 2. [Bro-Austria] paotr yaouank g., krennared g.

Bürschchen g. (-s,-) : paotrig g., hadenn b., kampinod g., kañfardig g., mous g., marmouz g., lampon g., jibidoull g., kantolor g., lankon g., avrelod g., genegell g., goujard g., gouspin g.
Bursche g. (-n,-n) : 1. paotr g. ; *Burschen*, paotred ls., gwersed ls. ; *ein fünfzehnjähriger Bursche*, ur c'hennard pemzek vloaz g. ; *ein großer, schlaksiger Bursche*, un diskrouger anduilh g., ur ramz treat-gagn g., ur vazh wisket b., ur moanard g., unan hir ha moan evel ar wall-amzer, ul lañsadenn b., ul lañsenn b., ur paotr korfet evel ur gouarc'henn g., ur pezh pikol den bras g., ur firitelleg g. [liester firitelleien], ul langouineg g. [liester langouineien / langouineged], ur skarineg g. [liester skarineinen / skarineged], ur skrilh g., ur fourcheg g. [liester fourcheien], un dreustel b., ur sklipard a zen g., ur skrifelleg g. [liester skrifelleien], ur c'horf mat a zen g., ur skilfenn a baotr b., ur gaoleg g. [liester gaolizien], ul louaneg g. [liester louaneien], ul lank g., un dreustenn b., ur gouere g., un tamm mat a zen g., ur freilhenneg g. [liester freilhenneneien], un hinkin g., ur skeul vabu b., unan bras evel ur skeul g., ur baluchenn b., ur berchenn b., ur pezh jelkenn a baotr b., ur peulvan g. (Gregor), P. ul lahir, ur paotr toulet uhel g. ; *ein robuster Bursche*, ur galedenn a zen b. ; *robuste Burschen*, paotred an terruplañ ls., paotred kapop ls., paotred sonn ls., paotred start ls. ; *er ist ein knallharter Bursche*, hennezh a zo kroc'hen ouzh e ober, paotr a-walch eo, kiger a-walch eo, hennezh a zo ur c'hole, un den en ur pezh eo, hennezh zo ur galon dir a zen, ur paotr reut eo, ur paotr tout en un tamm eo, hennezh a zo ur paotr diramaïlh ; *junger Bursche*, paotrig g., hadenn b., kampinod g., kañfardig g., mous g., marmouz g., avrelod g., genegell g., goujard g., gouspin g. ; *lustiger Bursche*, *fideler Bursche*, ibil a zen g., c'hwil g., paotr drant ha bagol g., paotr gwiv evel ur c'chant tachoù g., liper g., unan laouen hag aes, unan hag a gemer ar vuhez diouzh an tu mat, rouler g., fringer g., bever diroll g., paotr disoursi g., paotr sart g., tamm mat a baotr gardis g., tarin da farsal g., foulin g., ebeul g., evn g., higenn b., higenn a baotr g. ; *zwei lustige Burschen*, *zwei fidele Burschen*, daou higenn a zen, atav prest da farsal ls. ; *durchtriebener Bursche*, *verschlagener Bursche*, louarn a baotr g., paotr gwriet a finesaou g., paotr fin g., paotr en deus fil g., paotr finesus g., finesaer g., louarn a zen g., paotr a zo tro en e gordenn g., kañfard a baotr g., gidaz g. [liester gidazed], ganaz g. [liester ganazed], gwidal g. [liester gwidaled], korvigeller g., hinkin a zen g. [liester hinkined], higenn b., higenn a baotr g., labous g., foulin g., ebeul g., itriker g., Fañch an itrikoù g. ; *[gwashaus] liederlicher Bursche*, hailhon g., maraod g., peñsel fall g., labous treut g., labous kailh g., labous kleiz g., stronk labous g., gwall labous g., pikouz fall g., stronk g., gaster g., truilhenn b., lampon g., jibidoull g., standilhon g., tamm mat a varmouz g., lavagnon g., louzaouenn fall b., kailh g., legestr g. [liester ligistri], kantolor g., lank g. [liester lanked, lankidi], kac'h-moudenn g., lankon didalvez g., lank didalvez g., boufon g., renavi g. ; *[goapaus] sauberer Bursche*, paotr friol g. / paotr koant g. / mailh g. / kañfard mat g. / mailhard mat g. (Gregor), konikl g., tamm paotr eveek g. ; 2. [Bro-Austria] gwallbaot g. ; *ein übler Bursche*, ul lampon g., un hailhevod g., ur jalod g., ul lavagnon g., ul louzaouenn fall b., un hailhevodeg g. [liester hailhevodeged], un hailhoneg g. [liester hailhoneged], ur maraod g., ur renavi g., un ampouailh g., ur forbann g., ur peñsel fall g., ur pikouz fall g., ur stronk g., ur standilhon g., un diaoul a baotr g., ul lakepod g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwallbezh g., ur gwall bezh g., ur pezh fall a zen g., un toull visou g., ur paotr lavis g., ul loen brein g., ul loen vil g., ul loen

lous g., ul loen fall g., ul loen mut g., un den brein betek mel e eskern g., ur vosenn a zen b., ul lec'hidenn a zen fall b., ul lastezenn b., un hailhon g., ur gwir hailhon g., un hailhon echu g., unan gwazh eget ar vosenn g., ur paotr e gont a fallagriezh ennañ g., un den korvigellet e galon a fallagriezh g., un den pezhell e galon gant ar fallagriezh g., ur paotr a zo kement si fall 'zo tout ennañ g., ur paotr n'eus netra a vat ennañ g., ul loen gars g., ur c'hast b., ur gaster g., ur paotr gagn g., ur gwall higolenn b., un higenn b., un higenn a baotr g., ur boufon g., ur foulin g., un ebeul g., ul lakepod g., ur gwallbaotr g., ur gailhenn a zen b., ur gwallibil g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., ur c'hozh tra badezet g., un tamm kozh tra g., un dra vil g., ur vil g., un dra fall g., un dra milliget g., ul labous treut g., ul labous kailh, ul labous kleiz g., ur stronk labous g., ur gwall labous g., ur paotr kailh g., un den n'eus ket ur vlevenn gristen warnañ g., un druilhenn b., ul legestr g. [liester listri] ; diese verdächtigen Burschen, ar mallozh-vadoue aotrounez-se ls., ar gwall bipioù-se ls., ar baotred dirankontr-se ls.; 3. [labour-douar] mevel g.

Burschenschaft b. (-,en) : korfuniad studieren g., kevredigezh studieren b.

Burschenschafter g. (-s,-) / **Burschenschaftler** g. (-s,-) : ezel ur c'horfuniad studieren g., ezel ur gevredigezh studieren g.

burschikos ag. : 1. divergont, hardizh, her, balc'h, dichek, divezhet, difoutre, dibalamour, digoll, digaz, digompliman, diflatr ; 2. digempenn, distruij, disparbuilh, diskramailh, fichef fall, chelenn dezhañ, diskempenn, foutouilhek, cheulk, dibalamour.

Burse b. (-,n) : 1. [relij.] boest ar gorporell b.; 2. [istor] bod studieren g., anneze studieren g.

Bürste b. (-,n) : 1. broust g., barr-skuber g., barrskuber g., palouer g., brugenn b.; Kleiderbürste, chupet g.; harte Bürste, raua Bürste, broust garv g.; Zahnbürste, broust-dent g.; Wurzelbürste, broust temud g., broust treuzgeot g., broust neuch g.; Haarbürste, broust blev g.; Kleisterbürste, kaotouer g. [liester kaotoueroù]; 2. [tredan.] skubell b. [liester skubelloù, skubilli]; die Bürsten der Gleichstrommaschine, skubilli an dinamo ls.

bürsten V.k.e. (hat gebürstet) : 1. broustañ, barrskubañ, palouerat, palouerañ; einen Mantel bürsten, palouerat ur vantell; den Staub von einem Mantel bürsten, diboultnennañ ur vantell gant ur broust; 2. P. sistra, lagouta, kleuzañ gwer, disec'hiañ gwer, charinkat, chopinat, chopinata; 3. [dre skeud.] jemandem den Kopf bürsten, reiñ ur c'houez d'u.b., koueziañ e benn d'u.b. / kivijañ tonenn e benn d'u.b. (Gregor), kribañ e benn d'u.b., kannañ e gouez d'u.b., kannañ e roched d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., krozal u.b., krozal d'u.b., ronkal ouzh u.b., gwalarniñ u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., gourdrouz u.b., reiñ e stal d'u.b., rannañ e damm d'u.b., kontañ e damm d'u.b., lavaret e begement d'u.b.; 4. P. mont ouzh ar bouteg, ober ar bouteg, ober gae-gae, tennañ ur gae-gae, feskenniñ, lemmañ e vinaoued, plantañ unan, c'hoari ar vaouez, c'hoari lapavan (filifala, lallig, piti, pitiklou, pitouch, chiboud, c'hwiti, kornigell, pipeloch, ruihaig), c'hoari al legon, ober ur ruih gant u.b., ruihal e gorf gant u.b., en em dourtañ, c'hoari daou, c'hoari koukoug, c'hoari toutou, ribotat, fouzhañ, bourikañ, c'hwilañ, tennañ un taolad, tennañ un taol, tennañ ur flupad, tennañ ur frap, tennañ ur frapad, chourañ, ober chiboud, fistoulat, kempenn ar jardin, skignañ polos war ar c'harotez, terriñ ur graoñenn, aozañ kampouezh, kaout e damm lipadenn, ober ur frotadenn, ober ur ruzadenn, heskennañ.

Bürsten n. (-s) : broustañ g., palouerañ g.

Bürstenabzug g. (-s,-abzüge) : [moull.] amprouenn grael gant ar broust b.

Bürstenbinder g. (-s,-) : 1. palouer g., brouster g.; 2. [dre skeud.] P. er säuft wie ein Bürstenbinder, n'eus sont ebet dezhañ, evañ a ra evel un toull goz, kleuz eo betek begoù e dreid.

Bürstenbinderei b. (-,en) : 1. [stal] brousterezh b., palouererez b.; 2. [micher] brousterezh g., palouererez g.

Bürstenbrücke b. (-,n) : [tredan.] pont skubilli g., doug-skubilli g.

Bürstenhaarschnitt g. (-s,-e) : blev heureuchin str.

Bürstenhandel g. (-s,-) : brousterezh g., palouererez g.

Bürstenmacher g. (-s,-) : palouer g., brouster g.

Bürstenmassage b. (-,n) : frotadenn gant ur broust b., broustrimiañ g.

Bürstenschnitt g. (-s,-e) : doare blev heureuchin g.

Burunduk g. (-s,-s) : [loen.] bouroundouk g. [liester bouroundouk].

Bürzel g. (-s,-) : [korf.] P. belost g., diadreñv g., penn-adreñv g., revr g., kab ar revr g.

Bus¹ g. (-ses,-se) : karr-boutin g., bus g., kengarr g., oto-karr g. [liester otoiou-karr], otokarr g. [liester otokirr], satos® g. [liester satosioù]; der Bus ist auf einen Pkw aufgefahren, aet eo ar c'harr-boutin da stekiñ ouzh ur c'harr-tan, aet eo ar c'harr-boutin a-benn d'ur c'harr-tan; mit dem Bus fahren, mont gant ar c'harr-boutin, mont gant an otokarr, mont gant an oto-karr, mont gant ar satos®, kemer ar satos®, P. tapout ar c'harr-boutin, tapout an otokarr, tapout an oto-karr, tapout ar satos®; den Bus verpassen, mankout (c'hwitañ) ar c'harr-boutin, mankout (c'hwitañ) an oto-karr, mankout (c'hwitañ) an otokarr, mankout (c'hwitañ) ar satos®, chom war-lec'h e garr-boutin, chom war-lec'h e satos®; ich habe meinen Bus verpasst, chomet on war-lec'h va c'harr-boutin; er hätte beinahe den Bus verpasst, erruet e oa krip-ha-krap evit pignat er c'harr-boutin, erruet e oa ku-ha-ka evit pignat er c'harr-boutin, warbouez un tammig e chome war-lec'h ar c'harr-boutin; in den Bus steigen, sevel er c'harr-boutin, sevel er satos®, pignat en otokarr, pignar en oto-karr, pignat er c'harr-boutin; er stieg in den erstbesten Bus, kentañ karr-boutin a gavas a savas ennañ, kentañ satos® a gavas a savas ennañ; sich in den Bus zwängen, en em vountañ e-barzh ar bus; der Bus ist leer abgefahren, ar c'harr-boutin a zo aet kuit gant den e-barzh, ar c'harr-boutin a zo aet kuit ent goullo; Bus mit neunundfünfzig Sitzplätzen, karr-boutin nav ha hanter-kant azezenn ennañ g.

Bus² g. (-ses,-se) : [stlenn.] bus g.

Busbahnhof g. (-es,-höfe) : karrborzh g., ti-gar ar c'hirri-boutin g., gar ar c'hirri-boutin b., gar kirri-boutin b., porzh ar c'hirri-boutin g.

Busch g. (-es, Büsche) : 1. bod g., bodenn b., bodennad b., brousgwez str., krennwez str., bochad g., bouchad g., keuneud str.; als Busch heranwachsen, bodenniñ; mit Büschchen bewachsen sein, bezañ bodennek, bezañ strouezhek, bezañ brousgwezek, bezañ broustek; [laboused] von einem Busch wegfliegen, divodañ; einen Vogel von einem Busch weg scheuchen, divodañ ul labous; 2. strouezheg b. [liester strouezhegi], strouezh b., brouskaod g., garzhaoeg b., bodeg b., bodenneg b., tailheris g., broust g.; 3. kuchenn b., kuchennad b., kuch g., torkad g., bechenn b., bechegenn b. [liester bechegennou, bechegoù], touppenn b., hupenn b., hup g., bouchad g., kipenn b.; 4. [dre skeud.] bei jemandem auf den Busch klopfen, sontañ an dachenn, furchal e kalon u.b., mont e-barzh bouzellenn u.b., palvata u.b. war e nav zu, fuketal e kalon u.b., studiañ pizh u.b., amprouiñ u.b., diskantañ u.b., dibluskañ u.b.; 5. hinter dem Bus halten, na lavaret e oferenn war gan, kaout (lakaat, skeiñ) ludu da c'holeïñ e dan,

bezañ sioul evel ur sac'had minaouedoù, lakaat e letern dindan e vantell, ober e souchet, kuzhat ar pod, kuzhat peseurt mennozh a zo en e spered, bout kerc'h e-mesk e segal ; 6. *sich in die Büsche schlagen*, troc'hañ kuit didrouz-kaer, troc'hañ kuit hep gortoz e begement, diriñsañ kuit, riñsañ, kantenniñ, terriñ e nask, kuitaat didrouz, en em laerezh (kuit), mont kuit evel ul laer, flipañ, diflipañ, mont kuit hep ober brud, frapañ e zivesker diouzh ul lec'h bennak, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, en em ziskrapañ, rankout he c'ribat, kribat anezhi, kribat er-maez, skarzañ er-maez, skubañ er-maez, dilorañ an dachenn, riñsañ an dachenn ; *er hat sich in die Büsche geschlagen*, kantennet eo, skubet en deus ar ouinell, harpet en deus ar vanell, skaret en deus douar, kravet kuit eo, ranket en deus he c'ribat ; 7. *plötzlich auftauchen wie Zieten aus dem Busch*, erruout dic'hortoz-kaer, erruout evel ur bleiz, erruout a-greiz-peb-kreiz, kouezhañ diwar al loar da vare kreisteiz, degouezhout evel ul laer, dont evel ul laer ; 8. *da ist irgend etwas im Busch*, toull eo ar billig tu pe du, un dra bennak a'hoari a-dreuz, moc'h bihan a zo gant ar wiz, moc'h a zo er wiz, koad-tro zo en afer-se, amsklaer eo an afer, vi pe labous a zo gant ar yar, pig pe vran a zo.

Buschaffe g. (-n,-n) : [loen.] marmouz-koad g. [*liester ar marmouzed-koad / ar marmouzen-koad*], orangoutan g. [*liester orangoutaned*].

buschartig ag. : bodek, bodennek, foutouilhek, bodellek, stank, strouezhek, brouswezek, broustek, gwaskedek, e doare ar brouswez, a-zoare gant brouswez, a-seurt gant ar brouswez.

Buschbohne b. (-n,-n) : [louza.] krakfav str.

Büschel n. (-s,-) : 1. tortell b., dornad g., kuch g., kuchenn b., kuchennad b., gwiskad g., bodad g., bod g., torkad g., feskenn b., feskennad b., blokad g., torchad g., toufad g., toupenn b., toupennad b., bouch g., bouchad g., kizenn b., kizennad b. ; *Heubüschel*, tortell foenn b., dornad foenn g., dornadig foenn g., kuchenn foenn b., kuchennad foenn b., bodad foenn g., torkad foenn g., kizenn foenn b., kizennad foenn b. ; *Bananenbüschel*, blokad bananez g., bodad-bananez g. ; *Grasbüschel*, bodad geot g., bod geot g., tortell c'heot b., dornad geot g., kizenn c'heot b., kuchenn c'heot b., kuchennad c'heot b., torkad geot g. ; *Grasbüschel, die rund um Tierkot besonders üppig wachsen*, druzadennou Is. ; *ein Büschel Heidekraut*, ur bod brug g. ; *ein Büschel Ginster*, ur bouchad banal g. ; *ein Büschel Stechginster*, ur vodenn lann b. ; *ein Büschel Tang*, un torkad bezhin g. ; *sich zu einem Büschel bilden*, toupenniñ ; 2. [dre heñvel.] *Haarbüschel*, kuchenn vlev b., kuchennad vlev b., kuch blev g., gwiskad blev g., torkad blev g., bechenn b., bechegenn b. [*liester bechegennou, bechegoù*], toupenn vlev b., hupenn vlev b., hup blev g., bouchad blev g., kipenn vlev b. ; *widerborstiger Haarbüschel*, lost-kog g., rozenn b., blev a-bik str., bouchad diroll g. ; *Federbüschel*, bouchad-pluñv g., plumachenn b., kribell-blu b., kribell-bluñv b., palañchenn b., bouch g., bouchadig g., kogenn b., hup g., hupenn bluñv b., kipenn b., bechenn b., toupenn b., chup g., chupenn b., kabell g. [*liester kabellou / kebell*] ; *etwas mit einem Büschel versehen*, hupañ ubd, hupenniñ ubd, toupenniñ ubd ; 3. [tredan.] *elektrische Büschel*, efed lugernus g., kuchenn dredanel b.

Büscherläffchen n. (-s,-) / **Büscherlaffe** n. (-n,-n) : [loen.] marmouz-gwiñver [*liester marmouzen-gwiñver / marmouzed-gwiñver*] g., ouistiti g. [*liester ouistited*].

büscherweise Adv. : a-zomadoù, a-grogadoù, a-guchennou, a-dorkadoù, a-vouchadoù, a-vlokadoù, a-guchennadou.

Büscherwurzeln ls. : [louza.] gwirizioù feskennet ls.

Buschenschank b. / **Buschenschänke** b. (-,-n) / **Buschenschenke** b. (-,-n) : [Bro-Aostria] ostaleri verrbad staliet gant ar gwiniegour da vare ar vendem b., tavarn gwin nevez b., tavarn gwin ar bloaz b.

Buschfeuer n. (-s,-) : tan-gwall er strouezhег g., strouezhег o teviñ b.

Buschhecke b. (-,-n) : garzh vodennek b.

Buschholz g. (-es,-er) : brouskoad g., strouezhег b. [*liester strouezhegi / strouezhegoù*], bodeg b. [*liester bodegi / bodegoù*], bodenneg b. [*liester bodennegi / bodennegoù*].

buschig ag. : 1. [louza.] bodennek, bodellek, bodek, bodadek, bouchek, stank, strouezhek, brouswezek, broustek, gwaskedek ; *buschig machen*, strouezhañ ; *buschig machend*, strouezhus ; *buschig wachsen*, bodenniñ ; *buschiger Wuchs*, *buschige Wuchsform*, dalch' bodennek g. ; *buschig gewachsen*, von *buschigem Wuchs*, bodennek e zalc'h ; 2. *foutouilhek* ; *buschige Augenbrauen*, abrantoù foutouilhek ls., abrantoù fuill evel ur vodenn-spern ls., divabrant foutouilhek ls. ; *mit buschigen Augenbrauen*, abranteck ; 3. *toupennek*, toupek ; *langer*, *buschiger Schweif*, lost e panezenn g. ; *der buschige Schwanz des Eichhörnchens*, lost toupek ar gwiñver g., lost toupennek ar gwiñver g.

Buschkaninchen n. (-s,-) : [loen.] lapin ar bodennou g., konikl ar bodennou g.

Buschklepper g. (-s,-) : ribler g., brigant g. [*liester briganted*], forbann g. [*liester forbanned*], c'hwiblaer g. [*liester c'hwiblaeron*].

Buschmäher g. (-s,-) : dic'harzherez b. [*liester dic'harzherezioù*], distrouezherez b. [*liester distrouezhereziou*].

Buschmann g. (-s,-männer) / [dispredet] **Buschneger** g. (-s,-) : [dispredet] Bushman g. [*liester Bushmen*], [dispredet] Bochiman g. [*liester Bochimaned*], den san g. [*liester San*].

Buschmesser n. (-s,-) : kontell-strop b., falz stropañ b., falzkamm b., falz-kontell b., falz-strop b., falz-trañch b., strep g., strop g.

Buschrohrsänger g. (-s,-) : [loen.] rouzegan Rusia g. [*liester rouzeganed Rusia*], rouzegan Blyth g. [*liester rouzeganed Blyth*].

Buschrose b. (-,-n) : [louza.] roz-ki str., roz-agroaz str., roz-gouez str., agroaz str.

Buschschnieder g. (-s,-) : dic'harzherez b. [*liester dic'harzherezioù*], distrouezherez b. [*liester distrouezhereziou*].

Buschwald g. (-s,-wälde) : strouezhег [*liester strouezhegi / strouezhegoù*], bodeg b. [*liester bodegi / bodegoù*], bodenneg b. [*liester bodennegi / bodennegoù*], tailheris g., broust g.

Buschwerk n. (-s,-e) : strouezhег [*liester strouezhegi / strouezhegoù*], strouezh b., brouskoad g., bodeg b. [*liester bodegi / bodegoù*], bodenneg b. [*liester bodennegi / bodennegoù*], bodennad b., barradur g. ; *ausgedörrtes Buschwerk*, krin str.

Buschwildnis b. (-) : strouezhег [*liester strouezhegi / strouezhegoù*].

Buschwindröschen n. (-s,-) : [louza.] gwentlouzaouenn b., diskrab g., kokuloz g., kokuloz-gouez g.

Busen g. (-s,-) : 1. [korf.] askre b., bruched g./b., brusk g., brennid g./b., peultrin g., peutrin g., jave g., god g., krubuilh b., kalon b., poull ar galon g., poull-kalon g., divronn ls., [dre elevez], kalonoù ls., gouzoug g., stomog g., kerc'henn b., estomak g. ; *voller Busen*, *üppiger Busen*, divronn kuilh ls., brennid kuilh g/b, melloù bronnoù ls., moñsoù bronnoù ls., tezhioù ls., bronnoù fonnus ls., pikol jave g. ; *Frau mit üppigem Busen*, bronnegez b., maouez aroaget mat b., maouez gant

divronn kuilh b., maouez gant ur pikol jave b., maouez tezhiet mat b. ; die hatte einen üppigen Busen, die hatte vielleicht einen Busen, divronn kuilh a oa outi, melloù bronnoù he doa, moñsoù bronnoù he doa, bronnoù fonnus he doa, ur pikol jave he doa, ur vronnegez a oa anezhi, aroaget mat e oa, honnez a oa tezhiet mat, aze e oa tro ; spitzer Busen, bronnoù pik ls. ; die Mutter drückte das Kind an ihren Busen, stardaň a reas ar vamm ar bugel war poull (ouzh poull) he c'halon, ar vamm a stardas ar bugel ouzh hec'h askre, ar vamm a stardas ar bugel ouzh he bruched ; 2. [dilhad.] brennid g./b., kerc'henn b., askre b., krubuilh b. ; ein Taschentuch in seinen Busen stecken, lakaat ur mouchouer en e askre, lakaat ur frilien en e grubuilih ; 3. [dre skeud.] jemandem seinen Busen öffnen, digeriñ (dizoleiñ, diskuliañ, diskargañ) e galon d'u.b. ; eine Schlange am Busen nähren, bezaň lakaet an diaoul e penn izelaň an ti ; damit würdet ihr eine Schlange am eigenen Busen nähren, se a vefe en ho touez ur wrizienn o fruezhiñ poezon hag huelenn. **Busenfreund** g. (-s,-e) : mignon fidel / mignon ar galon / mignon bras / mignon ar sekredou g. (Gregor), kuzhuliad g. [liester kuzhuliid], mignon nes-kar g., mignon neshentek g., nesaň mignon g.

Busennadel b. (-,n) : brochenn b. [liester brochoù].

Busenschleier g. (-s,-) : gwimpl g., kemz b.

Busentuch g. (-es,-tücher) : kemz b., mouchouer-gouzoug g., chemizetenn b.

Busfahrer g. (-s,-) : bleiner kirri-boutin g., kaser kirri-boutin g.

Bushaltestelle b. (-,n) : arsav bus g. ; überdachte Bushaltestelle, arsav bus gwaskedet diouzh ar glav hag an avel g., arsav toet g., kledour g., kledourenn b., goudorenn b.

Bushof g. (-es,-höfe) : karrborzh g., ti-gar ar c'hirri-boutin g., gar ar c'hirri-boutin b., gar kirri-boutin b., porzh ar c'hirri-boutin g.

busig ag. : aroaget mat, gant divronn kuilh, gant ur pikol jave, bronnek ; busige Schönheit, koantenn aroaget mat b., bronneyez koant b.

Buslinie b. (-,n) : linenn-vus b., linenn karr-boutin b.

Buß- : 1. [relij.] penedel, penedus, pinijennus, ... pened, ... pinijenn, ... a binijenn, ... a geuz, ... a geuzidigezh ; 2. [gwir] ... kastiz.

Bussard g. (-s,-e) : [loen.] baou b., sparfell al lannoù g., sparfell gwenn g.

Bußbank b. (-,-bänke) / **Bußbänkchen** n. (-s,-) : skabellig b., skabell an dorfedourien b.

Buße b. (-,n) : 1. [relij.] pinijenn b., pened g., kastiz g., emgastiz g., damant g., digoll g., gwanadur g., akt a geuz g. ; jemandem eine Buße auferlegen, reiñ ur binijenn d'u.b. ; Buße tun, ober pinijenn, ober e binijenn, dougen pinijenn, kemer pinijenn, dougen pened, pinijañ, penediñ, mont da glask an absolvenn eus e bec'chedou ; körperliche Buße, poan gorf b., pinijenn gorf b., kastiz a gorf g., garvantez korf b. / garvantez vras / pinijenn galet b. (Gregor) ; ein Leben der Buße führen, ein Leben in Buße führen, bevañ er binijenn ; 2. kastiz g., digoll g. ; Geldbuße, gopr-dic'haou g., tell-gastiz b. ; als Buße für den Mord, den er begangen hat, e damant an torfed en deus graet.

Bussel n. (-s,-n) : [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] bouch g., pok g.

busseln V.k.e. / V.gw. (hat gebusselt) : [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] bouchañ da, pokat da, pokat-dibokat da.

büßen V.k.e. / V.gw. (hat gebüßt) : 1. ober pinijenn, ober e binijenn, dougen pinijenn, kemer pinijenn, dougen pened, pinijañ, penediñ, dedalvezout e gastiz, peurbaeñañ ; für etwas büßen, gouzañ evit ur fazi bennak, dic'haouiñ evit udb, damantiñ d'udb ; für seine Sünden büßen, dic'haouiñ evit e

bec'chedou ; für meine Wahnsinnstaten muss ich jetzt schwer büßen, setu-me puniset eus va dibelloù ; das musst du mir büßen ! m'en talvezo dit ! en em zigoll a rin warnout ! me a dalvezo se dit ! m'en tapo dit bepred ! damantiñ a raio dit ! an distro am bo ! da lér a baeo ! mirout a rin dit un annoar diwar va buoc'h ! gouarn a rin dit ul leue eus va buoc'h ! gouarn a rin dit un annoar diwar va buoc'h ! n'eo ket d'ur manac'h eo ec'h eus graet an droug-se ! n'eo ket graet an dra-se da vanac'h ! koustaň a ray ker da'z lér ! koustaň a ray ker dit ! ober a rin un hevelep tra dit ! an distro am bo, nebaon ! e baeaň a rin dit ! n'ez aio ket an dra-se ganit en douar ! kas a rin ar fresk da'z ti ! kemm-ouzh-kemm e pakig ganin ! / reiñ a rin dit trok evit trok (lin evit lin, stoub evit stoub) ! (Gregor) ; diese Worte wird er mir noch büßen ! me a raio dezhañ dislonkañ e larvar ! ; der wird mir für dieses Verbrechen büßen müssen, talvezout a rin e dorfed dezhañ ; etwas mit Geld büßen, paeañ un dell-gastiz evit udb ; er musste seinen Leichtsinn mit dem Leben büßen, e skaïvelezhe he doa kouset et vuhez dezhañ, paeet en doa e skaïvelezhe a briz buhez ; in Anbetracht der Sachlage werden Sie diesen Fehler schwer büßen müssen, diouzh m'emañ an traou ganeoc'h e kouezho truez ouzhoc'h, diouzh m'emañ an traou ganeoc'h e vo fall-daonet ar geusturenn evidoc'h, staotet he deus ar c'havr en ho lavreg ; 2. [dre astenn.] seine Lust büßen, sein Lüstchen büßen, koll e c'hoant, bezaň disorc'hennet (dic'hoantet, dic'hoantaet, dizonet), bezaň torret ar c'hoant d'an-unan (e c'hoant dezhañ, he c'hoant dezhi h.a.). **büssen** V.k.e. (hat gebüßt) : [Bro-Suis] lakaat da baeaň ; der Fahrer wurde mit 120 Franken gebüßt, pakaň a reas ar bleiner 120 lur suis da baeaň.

Büßen n. (-s) : dic'haouadur g.

Büßende(r) ag.k. g./b. : [relij.] pinijenner g., pinijennerez b., penedour g., penedourez b., embleustrer g., embleustrerez b., emgastizer g., emgastizerez b.

Büßer g. (-s,-) : [relij.] pinijenner g., penedour g., embleustrer g., emgastizer g.

Büßergewand n (-s,-gewänder) / **Büßerhemd** n. (-s,-en) : [relij.] porpant reun g., roched reun g./b., sae reun b. (Gregor).

Büßerin b. (-,nen) : [relij.] penedourez b., embleustrerez b., emgastizerez b.

Büßerkleid n. (-s,-er) : [relij.] porpant reun g., roched reun g./b., sae reun b. (Gregor).

Busserl n. (-s,-/n) : [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] bouch g., pok g.

busserln V.k.e./ V.gw. (hat gebusserlt) : [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] bouchañ da, pokat da, pokat-dibokat da.

bußfertig ag. : [relij.] penedus, pinijennus, morc'hedus, morc'chedek, keuziek, keuzidik, keuz gantañ, leun a geuz ; ein bußfertiges Leben führen, bevañ er binijenn, ren ur vuhez pinijennus.

Bußfertigkeit b. (-) : [relij.] keuz g., keuzidigezh b., mantradur g., morc'hed g./b., pened g., azrek g., azrekted b. ; zur Bußfertigkeit ermahnen, prezeg ar binijenn.

Bußgang g. (-s,-gänge) : [relij.] einen Bußgang antreten, ober e binijenn.

Bußgebet n. (-s,-e) : [relij.] pedenn a binijenn b., akt a geuz g., akt a geuzidigezh g.

Bußgeld n. (-s,-er) : tell-gastiz b., gopr-dic'haou g.

Bußgeldbescheid g. (-s,-e) : lizher tell-gastiz g., paperenn tell-gastiz b.

Bußgeldkatalog g. (-s,-e) : roll feurbrizioù an tellou-kastiz g.

Bußgeldstelle b. (-,n) : servij enkefiañ an tellou-kastiz g.

Bußgeldverfahren n. (-s,-) : argerzhadur evit enkefiañ an tellou-kastiz g.

Bußgewand n (-s,-gewänder) / **Bußhemd** n. (-s,-en) : [relīj.] porpant reun g., roched reun g./b., sae reun b. (Gregor).

Bussi n. (-s,-s) : [Bro-Aostria / su Bro-Alamagn] af g., afig g., añ g., añig kaezh g., bouchig g. [*iester bouchouïgoù*], pokig g. [*iester pokouïgoù*], evnig bihan g., mañ g. ; *jemandem ein Bussi geben*, bouchañ d'u.b., ober añ d'u.b., ober un añig kaezh d'u.b., ober kaezh d'u.b., ober allazig d'u.b., ober ur stardaig d'u.b., ober afig d'u.b., ober un afig d'u.b., reiñ añ d'u.b., reiñ añig kaezh d'u.b., reiñ afig d'u.b., reiñ un afig d'u.b., reiñ ur mañ d'u.b., reiñ un evnig bihan d'u.b.

Bußkanoniker g. (-s,-) : [relīj.] pinjennour g.

Bussole b. (-,n) : nadoz-vor b., kompaz g.

Bußprediger g. (-s,-) : [relīj.] prezegennar yun ha vijil g., prezeger ar binijenn g.

Bußpredigt b. (-,en) : [relīj.] prezegenn yun ha vijil b.

Bußpsalm g. (-s,-en) : [relīj.] salm ar binijenn g.

Busspur b. (-,en) : [tremeniri] forzh ar busou b., roudenn ar busou b.

Bußsakrament n. (-s,-e) : [relīj.] sakramant ar binijenn g.

Bußübung b. (-,en) : [relīj.] akt a geuz g., akt a geuzidigezh g. ; *Bußübungen*, emgastiz g.

Buß- und Betttag g. (-s,-e) : [relīj., protestanted] deiz yun, vijil ha pedennoù g.

Büste b. (-,n) : 1. hantergorf g., korf-bras g. ; 2. [delwenn] hanterskeudenn b., hanterzelwenn b. ; 3. [dre astenn.] askre b., bruched g./b., brusk g., brennid g./b., peultrin g., jave g., kerc'henn b., stomog g.

Büstenhalter g. (-s,-) : brennidenn b., dalch'-brennid g., P. sav-tezh g., stalafioù pres laezh ls., sac'h-bronnoù g., sav-sukig g. ; *Körbchen eines Büstenhalters*, boned brennidenn g.

Büstenständer g. (-s,-) : jak g.

Busterminal g./n. (-s,-s) : karrborzh g., ti-gar ar c'hirri-boutin g., gar ar c'hirri-boutin b., gar kirri-boutin b., porzh ar c'hirri-boutin g.

Bustier n. (-s,-s) : [dilhad.] korfelezh b., drogedenn b., justin g., korfkenn b.

Busunternehmer g. (-s,-) : kengarrour g.

Busverbindung b. (-,en) : 1. karr-boutin kenere g. ; 2. kehent dre garr-boutin g.

Butan n. (-s) : [kimiezh] butan g.

Butandisäure b. (-) : [kimiezh] trenkenn sukinek b.

Butangas n. (-es,-e) : gaz butan g.

Butansäure b. (-,n) : [kimiezh] trenkenn vutirek b.

Buten n. (-s) : [kimiezh] buten g., butilen g.

Buten- : [kimiezh] ... butenek, ... butilenek.

Butenklüber g. (-s,-) : [merdead.] fok bihan g.

Butenland n. (-s,-länder) : [rannyeh., norzh Bro-Alamagn] egorenn zouar etre an dour-mor hag ar chaoser b.

Butigler g. (-s,-) : [istor] hanafer g., hanafour g., dietaer g., diskarger-gwin g., boutailher g., paotr-ar-c'hrog g., floc'h-kegin g., koper g.

Butike b. (-,n) : *sellit ouzh Budike*.

Butler g. (-s,-) : 1. boutailher g. ; 2. mestr-a-di g.

Butskopf g. (-s,-köpfe) : [loen.] skoazog g. [*iester skoazoged*], skoazeg g. [*iester skoazeged*], bleiz-mor g. [*iester bleizi-mor*], morvleiz g. [*iester morvleizi*].

Butt g. (-s,-e) : [loen.] 1. pleuronekt g. [*iester pleuronekted*] ; 2. lizenn b. [*iester lized*], plais str., fletan g. [*iester fletaned*], limandenn b. [*iester limanded*], fankenn b. [*iester fankenned*], jelinn b. [*iester jelined*] ; 3. Steinbutt, tulbodenn b. [*iester tulbod*], tulbod str., tulboz str., alezenn b. [*iester alezed*], rouzenn b. [*iester rouzenned*].

Bütt¹ b. (-,en) [rannyeh.] leuren savet da-geñver Meurlarjez b.

Bütt² b. (-,en) / **Bütte** b. (-,n) : barazh b., beol b., penton g., bailh g., bouteg g. [*iester boutegi*], restenn b., kibell b., pelestr g.; *eine Bütte voll Wasser*, ur veoliad dour b., ur bailhad dour g., ur gibellad dour b., ur pelestrad dour g. ; *in eine Bütte gießen*, kibellañ.

Butte b. (-,n) : [Bro-Aostria / Bro-Suis / su Bro-Alamagn] barazh b., beol b., penton g., bailh g., bouteg g. [*iester boutegi*], restenn b., kibell b., pelestr g.

Buttel b. (-,n) : P. boutailh b., biou g., bilhenn b.

Büttel g. (-s,-) : 1. kraklakez g. [*iester kraklikizien*], lakepod g. [*iester lakepoded*], archer g. [*iester archerien*], mevel ar bourev g. [*iester mevelien ar bourev / mevelou ar bourev*] ; 2. [dispredet] urcher g. [*iester urcherien*], [dre fent] distager saout g. ; 3. paotr diouzh dorm unan all g., paotr e dorm unan all g., mevel g. [*iester mevelien / mevelou*] , seid g. [*iester seided*].

Bütten n. (-s,-) : / **Büttenpapier** n. (-s) : paper oberiet gant an dorm g., paper diwar ar veol g.

Büttenrand g. (-s,-ränder) : bord pilpouzek ur follenn baper oberiet gant an dorm g.

Büttenrede b. (-,n) : [rannyeh.] prezegenn Veurlarjez b.

Büttenträger g. (-s,-) : bouteger g.

Butter b. (-) : 1. amanenn g., amann g., P. lanteoz g. ; *frische Butter*, amanenn fresk g. ; *ranzige Butter*, amanenn tenn g. / amanenn kreñv (Gregor) g., amanenn kozh (blaz ar c'hozh gantañ, blaz ar c'hozh warnañ, c'hwezh an arnev gantañ, blaz ar bountet warnañ) g. ; *braune Butter*, amanenn rouzet g. (Gregor) ; *gesalzene Butter*, *Salzbutter*, amanenn sall g. ; *leicht gesalzene Butter*, amanenn damsall g., amanenn hantersall g. ; *leicht streichbare Butter*, amanenn aes da ledañ g., amanenn norman g. ; *eingesottene Butter*, *geklärte Butter*, *geläuterte Butter*, amanenn dilavet g. ; *schaumige Butter*, *schaumig gerührte Butter*, amanenn blotaet g. ; *Süßrahmbutter*, amanenn disall (dous, gwerc'h) g. ; *Tafelbutter*, amanenn taol g. ; *Butter zerlassen*, *Butter zum Schmelzen bringen*, teuziñ un tamm amanenn, lakaat un tamm amanenn da fontañ, lakaat amanenn da deuziñ ; *die Soße mit Butter aufschlagen*, sevel an hilienn gant amanenn ; *Butter auf Brot (ak.) streichen*, *Butter auf Brot (ak.) verstreichen*, *Brot mit Butter bestreichen*, *Butter aufs Brot schmieren*, ledañ amanenn war un tamm bara, amanennañ un tamm bara, lakaat (astenn) amann war un tamm bara, lakaat amanenn war e vara, lakaat ur gontellad amanenn war e damm bara ; *eine Form mit Butter einfetten*, amanennañ ur moull ; *eine Form mit Butter bestreichen und mit Mehl bestäuben*, gwiskañ ur moull ; *Butter auf eine Crêpe schmieren*, lardañ ur grampouezhenn ; *Butter stoßen*, basañ dienn d'ober amanenn, ribodat dienn al laezh, ribodat ; *wir werden wohl zweimal Butter stoßen müssen*, ret e vo deomp ober div veskadenn, ret e vo deomp ober div ribodadenn ; *die Butter kneten*, merat an amanenn ; *die Butter zum Ablassen der restlichen Molke kneten*, dilaezhañ an amanenn, diforc'hañ an amanenn diouzh an douenn a zo en e vesk, maniañ an amanenn ; *die Kuhhaare von der Butter entfernen*, divleviñ an amanenn ; *meine Mutter kratzte das Brot richtig ab*, *um die Butter zu sparen*, va mamm a skrabe ar bara evit esperrn an amanenn, va mamm ne lakae nemet ur raskadenn (ul livadenn, ul livad) amanenn war ar bara ; *mit der Butter nicht sehr sparsam umgehen*, lakaat amanenn war e vara a-gontelladoù, na zamantiñ d'an amanenn, ober diskempenn war an amanenn, lakaat amanenn frank war e vara, P. priellañ bara ; *eine dicke Schicht Butter aufs Brot schmieren*, *ein Stück*

Brot mit einer dicken Schicht Butter bestreichen, lakaat un troc'had tev a amanenn war e damm bara, lakaat un troc'h amanenn tev war e damm bara, lakaat amanenn a-gontelladoù war e damm bara, larjezañ ur mell pezhiaid amanenn war un tamm bara, lardañ e damm bara, [dre fent] priellañ bara ; *gehen Sie mit der Butter großzügig um ! na zoujít ket lakaat amanenn ! ; ein Stückchen Butter, eine Flocke Butter*, ur pezhiaid amanenn g., un ivinad amanenn g., ur begad amanenn g. ; *ein Klumpen Butter*, ur bolotenn amanenn b., ur pilerañ amanenn g., ur bezhienn amanenn b., ur pezh amanenn g., ur glochenn amanenn [liester klochad amanenn], ur bejenn b. ; *Paket Butter*, kouign amanenn g. ; *Butter verzieren*, rikamaniñ ur pezh amanenn ; *die Butter mit einem Sticheisen sondieren*, fleütin an amanenn ; *zu Butter werden*, amanennañ ; *die Butter zerfließt*, die Butter zerläuft, eouliañ a ra an amanenn, teuziñ a ra an amanenn ; *eine Kuh verhexen, damit aus ihrer Milch keine Butter gewonnen werden kann*, diamannin ur vuoch' ; *Margarine ist nur ein Surrogat der echten Butter*, n'eo ar margarin nemet un divlaz eus an amanenn ; *die Butterproduktion einer ganzen Woche verkaufen*, gwerzañ ur sizhunvezhiad amanenn ; **2. P.** pikouz g. ; *sie hat Butter in den Augen*, daoulagad pikous he deus, daoulagad pikouzek he deus, ur bikouzez a zo anezhi ; *er hat Butter in den Augen*, ur pikouz a zo anezhañ, ur pikouzeg a zo anezhañ, daoulagad pikous en deus, daoulagad pikouzek en deus ; **3. [tr-I]** *er lässt sich nicht die Butter vom Brot nehmen*, hennezh en deus nerzh ha difennoù, hennezh a oar difenn e grampouezhenn, hennezh ne lez ket kerzhet war e dreid, ne vefe ket brav klask tremen an nask en e gerc'henn, rebarb a zo ennañ, hennezh ne c'houzañ ket e vefe lammet war e seulioù, hennezh ne laosk den ebeut da lakaat un troad war e chouk, hennezh n'eo ket den da vezañ kaset dre veg e fri, e zifenn en deus, n'eo ket brav kregiñ en e golier, hennezh n'eo ket den da reiñ e chouk da bilat, mont a ra d'an dud kraf evit kraf, hennezh ne laosk den da vresañ anezhañ ; *alles ist in Butter*, lampr an traou ! mont a ra an traou en-dro, pep tra a ya mat (a ya plaen ha brav, a ya distok, a ya brav-bras) en-dro, pep tra a ya plaen evel an dis, tremen a ra pep tra hep sparl ebet (hep gaou na tro fall ebet), mont a ra pep tra kempenn en-dro, mont a ra pep tra kompez, an traou a dro kompez, c'hoarvezout a ra pep tra evit ar gwellañ, mont a ra pep tra a het (Gregor), treiñ a ra ar bed evel ur ganell, mont a ra an traou evel war ur ganell, treiñ (mont, kerzhet) a ra pep tra evel ur ganell, mont a ra mat an traou en o hent, mont a ra pep tra mat ha diroufenn, difazi e ya pep tra, mont a ra pep tra d'e blas, mont a ra pep tra reizh hag en urzh, treiñ a ra lenkr an traou, pep tra a ya diroufenn en-dro, pep tra a ya lampr en-dro, mont a ra klok an traou, mont a ra an traou evel war rodoù ganin ; *alles in Butter ? c'hoari a ra ? ; Butter verdirt keine Kost*, Butter verdirt nicht den Kohl, seul vui, seul well - torn leun, diogel e berc'henn - gwelloc'h re eget re nebeut - gwell eo re eget re nebeut - ar pinvidig en deus e vadoù da barañ ar bec'h diwarnañ.

butterartig ag. : doare an amanenn gantañ, butirus.

Butterbaum g. (-, -bäume) : [louza.] afrikanischer Butterbaum, gwez-karite str.

Butterberg g. (-s, -e) : [dre skeud., armerzh] dreistad spontus a amanenn g., demorant spontus a amanenn g., menez amanenn g.

Butterblume b. (-, n) : [louza.] **1.** pav-bran g., pav-yar g., troad-kog g., boked-amanenn g., bleuñv-an-amann str. ; **2.** c'hervizon g. ; **3.** bouloù melen ls.

Butterbrot n. (-s, -e) : **1.** tamm bara amanenn g., tamm bara 'man g., bara amanenn g., bara 'man g., bara hag amanenn g., bara gant amanenn g., bara hag amanenn d'e gailharañ g. ; *belegtes Butterbrot*, bara-kig amanennet g. ; **2. P. etwas für ein Butterbrot kaufen**, kaout ubd evit an hanter eus netra, kaout ubd evit daouhanter netra, kaout ubd evit ur bouton, kaout ubd evit ur priz marc'had-mat vil (marc'had-mat lous, gwall varc'had, re varc'had), prenañ ubd a-stok-varc'had, prenañ ubd marc'had-mat vil, prenañ ubd marc'had-mat lous ; **3. jemandem etwas aufs Butterbrot schmieren**, tamall ubd d'u.b., rebech ubd d'u.b. ; **4. [dre skeud.] Butterbrot schmieren**, *Butterbrot werfen*, *Butterbrote werfen*, spazhañ dour, spazhañ an dour, skejañ an dour gant mein plat, kristinennañ, ober galetez, spazhañ houdi, spazhañ ar person, spazhañ ar c'hure, spazhañ ar c'hog, ober krampouezh war an dour.

Butterbrotpapier n. (-s) : paper sulfurekaet g.

Butterbrotschmieren n. (-s) / **Butterbrotwerfen** n. (-s) : ar spazhañ dour g., ar skejañ dour gant mein plat g., ar c'christinenniñ g., ar spazhañ houdi g. ; *Aufprall eines Steines auf das Wasser beim Butterbrotwerfen*, kristinenn b. [liester kristinennoù].

Buttercreme b. (-) : dienn amanenn g., dienn dre an amanenn g., koaven dre an amanenn g.

Butterdose b. (-, -n) : klozenn amanenn b., pezel-gloz b., tailhouer g. [liester tailhoueroù], amanennet g. [liester amanennet].

Buttereinsammler g. (-s, -) : dastumer amanenn g.

Butterfabrik b. (-, -en) : amanennerezh b.

Butterfahrt b. (-, -en) : beaj war an amboaz prenañ produioù didaos b.

Butterfass n. (-s, -fässer) : ribod g., barazh b. ; *in einem einzigen Arbeitsgang im Butterfass produzierte Buttermenge*, meskadenn b., ribodadenn b. ; *Deckel eines Stoßbutterfasses*, riboullenn b. ; *ein volles Butterfass*, ur ribodad g.

Butterfassdeckel g. (-s, -) : bouilhouer g. [liester bouilhoueroù].

Butterfly g. (-s) : [sport] angellat balafenn g.

Butterflyschwimmer g. (-s, -) : [sport] balafenner g.

Butterflystil g. (-s) : [sport] angellat balafenn g.

Butterfertiger g. (-s, -) : [tekñ.] dilaezherez b. [liester dilaezhereziou].

Butterfisch g. (-es, -e) : [loen.] pallenn g. [liester pallenned].

Butterform b. (-, -en) : merker amanenn b. [liester merkerou amanenn].

Butterfrucht b. (-, -früchte) : [louza.] avoukez str.

buttergelb ag. : melen evel an amanenn fresk, a-liv gant an amanenn fresk, el liv d'an amanenn fresk.

Buttergeschäft n. (-s, -e) : stal-dienn b., koavenerzh b., diennerezh b.

Butterhändler g. (-s, -) : amanennet g. [liester amanennet].

Butterhersteller g. (-s, -) : amanennet g. [liester amanennet].

Butterherstellung b. (-) : amanennerezh g.

Butterherstellungsraum g. (-s, -räume) : amanennerezh b.

Butterindustrie b. (-) : amanennerezh g.

butterig ag. : **1.** doare an amanenn gantañ, butirek, butirus ; **2.** [dre skeud.] gwak, blot, [dre fent] kalet evel amanenn en heol.

Butterklumpen g. (-s, -) : polotenn amanenn b., pilerañ amanenn g., pezhienn amanenn b., pezh amanenn g., klochenn amanenn b. [liester klochad amanenn], pejenn b.

Butterkneten n. (-s) : dilaezhañ g.

Butterkuchen g. (-s, -) : kouign-amann b.

Butterkugel b. (-,-n) : [louza.] bouloù melen ls.

Buttermaschine b. (-,-n) : ribod g., dilaezherez b. [liester dilaezherezioù].

Buttermilch b. (-) : laezh-amanenn g., laezh-glas g., laezh-bihan g., laezh-ribod g., laezh-kujen g., gwipad g., gwitod g., keuzien g.

Buttermischung b. (-,-en) : [kegin.] *aromatische Buttermischung, würzige Buttermischung*, amanenn kenaozat g.

buttern V.k.e.ha V.gw. (hat gebuttet) : ribodat.

V.k.e. (hat gebuttet) : 1. amanennañ, ledañ amanenn war ; 2. [dre skeud.] *Geld in etwas (ak.) buttern*, postañ un tamm mat a arc'hant en un afer bennak.

Buttern n. (-s) : 1. riboderezh g. ; 2. amanennañ g.

Butterpilz g. (-es,-e) / **Butterröhrling** g. (-s,-e) : [louza.] bonedog melen g.

Butterrübe b. (-,-n) : [louza.] rabez str., rabezenn b., irvin-saoz str., kaol-irvin str., bribez str., rutabaga str. ; *Butterrüben sind die besten Futterwurzeln überhaupt*, ar rabez eo ar fonnusañ brouskon.

Buttersäure b. (-,-n) : [kimiezh] trenkenn vutirek b.

Butterschleuder b. (-,-n) : ribod g., barazh b. ; *in einem einzigen Arbeitsgang in der Butterschleuder produzierte Buttermenge*, meskadenn b., ribodadenn b.

Butterschmalz n. (-es) : amanenn teuz g., amanenn adkaledet g., amann dilavet g.

Butterschnitte b. (-,-n) : tamm bara amanenn g., bara amanenn g., bara hag amanenn, bara gant amanenn g., bara hag amanenn d'e gailharañ.

Buttersoße b. (-,-n) : lipig g., soubinell b. ; *die Buttersoße ist erstarrt*, koarennet eo al lipig, sonnet eo al lipig, kaledet eo al lipig.

Butterstempel g. (-s,-) : bazu-ribod b.

Buttersticheisen n. (-s,-) : fleüt b.

Butterstoß g. (-s,-) : riboder g. [liester riboderien].

Butterstößer g. (-s,-) : bazu-ribod b.

Butterstulle b. (-,-n) : tamm bara amanenn g., bara amanenn g., bara hag amanenn g., bara gant amanenn g., bara hag amanenn d'e gailharañ g. ; [dre skeud.] *Butterstullen werfen*, spazhañ dour, skejañ an dour gant mein plat, kristinennañ, ober galetez, spazhañ houidi, spazhañ ar person, spazhañ ar c'hure, spazhañ ar c'hog, ober krampouezh war an dour.

Butterstullenwerfen n. (-s) : ar spazhañ dour g., ar skejañ dour gant mein plat g., ar christinenniñ g., ar spazhañ houidi g. ; *Aufprall eines Steines auf das Wasser beim Butterstullenwerfen*, kristinenn b. [liester kristinennou].

Butterung b. (-) : riboderezh g.

Butterungsmaschine b. (-,-n) : ribod g., dilaezherez b. [liester dilaezherezioù].

Butterverkäufer g. (-s,-) : amanenner g. [liester amanennerien].

Buttervogel g. (-s,-vögel) : [loen.] balafenn-gaol b., yarig-kaol b.

butterweich ag. : 1. kalet evel amanenn en heol, blot-tre ; 2. [dre skeud.] dinerzh, gwevn, dilafñ, divegon ; [sport] *den Ball butterweich annehmen*, morzañ ar vell, mougañ ar vell.

Buttfisch g. (-es,-e) : [loen.] tulbodenn b., tulbod str., tulboz str., alezenn b. [liester alezed], rouzenn b. [liester rouzenned].

Büttner g. (-s,-) : [tekñ.] toneller g., barazher g.

Button g. (-s,-s) : badj g., lunigell b., arouez b., ardamez b./m.

buttrig ag. : sellit ouzh **butterig**.

Butyl n. (-s) : [kimiezh] butil g.

Butyl- : [kimiezh] ... butilek.

Butylen n. (-s) : [kimiezh] buten g., butilen g.

Butyrin n. (-s) : [kimiezh] butirin g.

Butyrometer n. (-s,-) : butirometr g.

Butzemann g. (-s,-männer) : paotr e dog ledan g., paotr kozh ar mor g., paotr e vomm g., paotr e voned ruz g., ramonut g., barbaou g., skoul g., paotr Kerhun g., paotr Kerroc'h g., biziter ar milinoù brenn g., ar Waoñ du g.

Butzen g. (-s,-) : 1. [lagad] pikouz str. ; 2. [fri] mec'hi g., mic'hi g., klitenn b. ; 3. [frouezh] krek g., krak g., rañgn g., kalonenn b., kalon b. ; 4. [gouloù] lutig g., gouloù-lutig g. ; 5. [mezeg.] lin neudennek e-kreiz un hesked g., lagad ar gor g.

Butzenklette b. (-,-n) : [louza.] lapadenn b., seregenn-vras b., louzaouenn-an-tign b.

Butzenscheibe b. (-,-n) : gwerenn e stumm revrioù boutailhou b.

Butzkopf g. (-s,-köpfe) : [loen.] skoazog g. [liester skoazoged], skoazeg g. [liester skoazeged], bleiz-mor g. [liester bleizi-mor], morvleiz g. [liester morvleizi].

Bux g. : sellit ouzh **Buchsbaum**.

Buxe b. (-,-n) : [norzh Bro-Alamagn] P. brikoù g., brikiou g. [liester brikoü].

Buxtehude n. : Buxtehude b. ; *nach Buxtehude fahren, wo Fuchs und Hase sich gute Nacht sagen*, mont da foar an diaoul.

Buzentaur g. (-en,-en) : [mojenn.] den-tarv g. [liester tud-tarv].

b.w. [berradur evit **bitte wenden**] troit ar bajenn, mar plij.

B-Waffe b. (-,-n) : arm biologel g., arm bevedel g.

BWL [berradur evit **Betriebswirtschaftslehre**] skiantoù ar merañ ls., merouriez b.

Bypass g. (-es,-pässe) : [mezeg.] koronarer Bypass, distankadur ar gurunerenn g., pontadur kurunerel g.

Bypassoperation b. (-,-en) : [mezeg.] distankadur ar gurunerenn g., pontadur kurunerel g.

Byssusfaden g. (-s,-fäden) : [meskl] stagell b., blev-meskl str., stoub-moukled g. ; *die Byssusfäden der Miesmuscheln ausreißen*, distagellañ meskl.

Byte n. (-/-s,-/-s) : [stlenn.] okted g., eizhad g., eizhbit g.

Byzantiner g. (-s,-) : 1. Bizantad g. [liester Byzantiz] ; 2. [moneiz, istor] bezantenn b. [liester bezantennou] ; 3. [dre skeud.] tostennerezh g., fistouler g., flaner g., luban g., lubaner g., todiner g., genou lidour g., teod tanav a zen g.

byzantinisch ag. : bizantat, eus Bizañs, ... Bizañs, eus Bizantion, ... Bizantion ; *byzantinisches Reich*, Impalaeriezh Bizañs b., Impalaeriezh Bizantion b., Impalaeriezh roman ar Sav-Heol b., Impalaeriezh roman ar Reter b. ; *die heilige Messe nach byzantinischem Ritus*, an oferenn c'hresian b., an oferenn vizantat b.

Byzantinismus g. (-) : bizantouriezh b. ; a) nagennerez g., pismigerezh g., brizharguziñ g., brizharguz g., arguzerezh g. ; b) tostennerezh g., flanerezh g., fistoulerezh g., mevelegezh b., displedadurezh b., displedoni b., lubanerezh vil g., moumounerez g., kudoù ls., chiboudouls.

Byzantinist g. (-en,-en) : bizantinour g.

Byzantinistik b. (-) : bizantinouriezh b.

Byzanz n. : 1. Bizañs b., Bizantion b. ; 2. [dre astenn.] Impalaeriezh roman ar Sav-Heol b., Impalaeriezh roman ar Reter b., Impalaeriezh Bizañs b., Impalaeriezh Bizantion b.

bzw. Adv. : [berradur evit **beziehungsweise**] pe, pe ... kentoc'h, pe ... diouzh ma vez, eleze, erfin, a-getep.